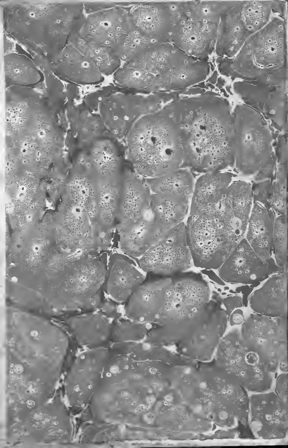
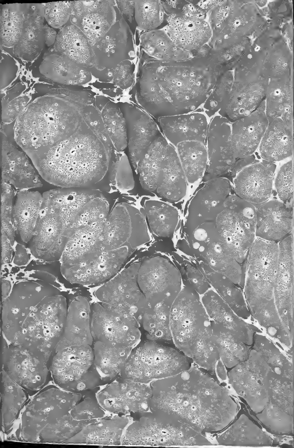

OMNIPOTENTI DEO: IMMACVLATAE SEMPER VIRGINI MARIAE: VNIVERSAEQVE CAELESTI CVRIAE SPLENDORI: ET ANIMABVS NOSTRIS VTILITATI.

CATALOGVS SANCTORVM ET GESTORVM EORVM EX DIVERSIS VOLVMINIBVS COLLECTVS EDITVS A REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRE DOMINO PETRO DE NATALIBVS DE VENETIIS DEI GRATIA EPISCOPO EQVILINO.

Oıis

Antonii Verli Vicentini ad lectorem endecasyllabon.

Quam tot heroum legeres olympi
Gesta: millenis referata chartis:
Qui prius longi spacium terrebas
Temporis: reddens uacuam crumenam:
Parcere ambobus poteris: tibi dom
Vendices istud modicum uolumen.
Siquis est: qui se putet otiosum
His parum gaudens breuibus libellis:
Nesciet an plures alii supersint.
Clarii ripas: aracynthi obibit:
Mænali: nemo iuga diodymorum:
Dante pæstano uiolas agello.
Labitur ouinq̄ rediturus annis.
Cedit in lucrum breuibus uacanti
Tempus: haud ulla stipe comparandum.
Hic beatorum memorantur acta:
Solis ad motum sita circularem:
Visli nullo mutilata membro:
Rostieo oıtis uelut amputatur.
Sic resarcita premitur corolla:
Quod prius latis redolebat aruis.
Este sed dentes procul inuidorum:
Posterum forsan magis obstupescent.
Sat dei longe iaculatur ira.
Nam liber dignos ueneratione:
Quippe qui cunctos deceat patronos.
Hunc emat: qui se negat infidelem:
Gratias limæ referens secundæ:
Et boni quisquis fuit auctor huius:
Hinc opos tetro reuocans ab orco.
Pro quibus uirgo: chorus angelorum:
Ista diuorum renitens caterua
Semper assistant solio tonantis:
Quumq; det signum tubicen: solutis
Carcerum uinclis animas abira:
Regis in regum contineatur aulam. .V.

ANTONIVS Vetlus Vicētin⁹ christianis salutē. Possem⁹:& merito q̄dē ingratitudinis ac
inuidiæ nota suggillari:quū omniū pene auctoꝝ uolumīa i medium pdirrint:si catalogū scōꝝ:
tā acinnū:alegās:luculentū:& raꝝ:ut fere unicū op⁹:oībus eōem cū auctore iacturā in lu-
cē pter nō ederem⁹:& eo ampli⁹ q̄ ex ipsiusmet artificis manu fidelē hēm⁹ archetypū. Iccir
co:eū ut fidei nr̄æ ꝯducibile qeq̄ agerem⁹ stū & apprime: ut torqnēda i nos tāq̄ laudis alie-
næ intercæptores:iacula declinarem⁹:Hūc quoq; nobis mō accuratissime recognitū plurib⁹
exē plarib⁹ effigiādū curauim⁹:ut tot labores & exactas lucubratiōes:quæ ut extinctæ hacten⁹
delituerāt:ab interitu uēdicaturi. Quod oīb⁹ putile:& multis fore nō iniucūdū arbitramur:
nec pigere eos:q supno calēt igne:huic mystico diuoꝝ codici bōi aliqd ocii tritū ire: ut hic
discere ualeant ethice religioseq; uiuere:quū nulla aut rara sit tā remota:tā abstrusa barba-
ries:cui naturæ uel dei nutu aliq:q̄uis erronea:religio nō colat. Quā:ut omittam⁹ assyrios:
ægyptios:hebræos:quibus semper ea curæ fuit:ut pontifices imparent:quanti fecerint romani
patres:quo cultu:qua rauerētia excoluerint:ex decem principū filiis senatusconsulto ethru-
riæ:ut ita dicā: uiçatim destinatis:sacroꝝ disciplina imbuēdis: ex priuatis etiā duob⁹ lucils
petilio & aluanio:cato fabio sacris onusto:satis luculēter habemus. Et ut extera nō obticea-
mus:nō ne ex umbilico barbariæ sublatū ebur melitā remisit masanista? Quorsum hec? p
fecto ut intelligam⁹:quod nos deceat:qb⁹:bone de⁹: indubitabilis ac uera religio est ppala
ta. Constāter incūbendū est. sedulo riteq; deo famulandū. Hinc eni luxuriāt uectigalia: flo-
rent urbes: pcera pullulat soboles: oīa ad uota succedūt. & hoc ipsos non latuit quirites: q
semp oīa post religionē duxerunt: dīs curiose libādum:se urbi posse impare nō dubitātes. qd
nisi fecerimus: eā aspnantes:ecce sirio torrat hum⁹. degenerat pgenies. irrepūt pestes. diru-
ta iacent moenia. cuncta ruunt in præceps. & quod mirabili⁹ est: illibata nuq̄ seruat pudi-
citia. Hac ob cām potitioꝝ puberes ꝑisse: breuū in semet manū uertisse: & uarrone ꝯsule ad
cānas infœliciter dimicatū:senatorii pres uere: & optime iudicatū. diuina differt ira. nō it-
ritat. Eia agite nobis nosmet ipsi ꝯsulamus. perim⁹. ꝑfecto in dies perim⁹. nec uitæ certā ha
bem⁹ horā. diuinis igit lr̄is uacādū e: qb⁹ cælū expugnare instruamur: ubi æternā fœliceq;
uitam degam⁹. Nō desunt quidē libri: q hac de re nos affatim instituant. sed q frnius excitēt
ardent⁹ exhortent: & exēpla:quæ æmulari debeam⁹:magis idonea subiiciāt oculis:aliunde
magis:q̄ ex his uoluminib⁹ decerpere nō possum⁹:quæ cōtinua historiaꝝ annexiōe:uitas sā
ctoꝝ omniū sic inuētu facillimas:ut in ꝑfatione duodecimi hui⁹ innotescit:tā succincte tā p-
fecte p āni curricula ꝯplectunt:ubi nihil nō excultum:nihil pbatissimoꝝ uiroꝝ auctorita-
tib⁹ nō fulcitū enarrat:ut ne doctissimi qdē debeāt respuere: q tametsi ferulis subtraxerint
man⁹:& aliūde didicerint:discēt tn̄ hinc bene uiuere. nā bonitate nō doctrina tātū uendicat
cælū:ut illud. Indocti rapiūt cælū:cū sciētiis mergimur i pfūdū. Discēt præterea & fidelib⁹
inesse uim animi nō exiguā:ut nō ulteri⁹ tātope penelopes:aut lucretiæ pudicitiā prædicēt:
scæuolæ ꝯstātiā mirent: & attilii fidē sup astra tollāt. Intelligēt christicolas occidi posse:nō
supari. cæsaꝝ immanitates paꝝ ualere:inter miranda obstupescere:& pfiteri:se orbez posse
uincere: nō animos. Ecquid sunt hæc egregia facinora:turres & fidei nostræ molimina:non
inspicienda? minime quidē:quū ꝑcipue sint nullæ domus:nullæ urbes:nullæ nationes nisi
christo rebelles: quæ hinc aliqd emolumēti sibi adipisci nō ualeāt. Quā facile:qui p tēpla
declamationib⁹ insudant:his auctoritatibus & exēplis regiā auditoribus uiam psuadebūt:
hinc docemur:uirtutes sequi:uitia debellare. & nos: quod nequiuit orbis domitor alexan-
der:nosmet rōni pēdo subiugare:cælū p stipēdio ꝯsecuturi:& famā i terris haud obscurio-
rem:q̄ q terrarū mōstra deuicere. Exinde nāq; famā tantū & qdē breuē traxerūt:tot ærum-
nis uix partā. Hinc merces. Hinc indelebile nomen:& quod hæroum nulli cōtigit:diem in-
super sibi ppetuo colendū:syncæra ui animi ꝯpandū. tutius ꝑfecto q̄ errdrre nos pelago tu
midis fluctibus circūquaq; uasllantibus:semp in labiis:ut audrā pferre:animas gerentes: ut
fœcundi opibus sardonicari & cōchyliati ad infructuosam huius terreni sæculi gloriā inter
urbiuꝫ primates incedere ualeamus. Heu homo infœlix:& uanū animal. longæ: nimis pro-
fecto longæ sunt ærumnæ pro tam momētaneis uoluptatib⁹: quib⁹ æuo tam diuturno ac-
quisitis:tam breui simus cariturí. hinc æterna manat gloria & uerus delitiarum thesaurus:
multis incognitus:non qualē tagus lusitanis:aut lydiis uehit hermus harenis. sed quali frui
tur ipsa cælicuria. hoc est ditendū. hoc sunt implendæ crumenæ:ne:quum illuc applicue
rimus:pecuniis hospitaturis dicat nobis. sūt hæc cæsaris nomismata. hic non admittuntur.
alio diuertite. His itaq; diuitiis insudemus: ciuili rabie:tyrannica cupiditate:& hostilibus
rapinis non surripiēdis:quib⁹ locupletati decoratiq; cælestem hierusalē ingredientes no-
bis inter summi regis paranymphos locum nanciscamur: perpetua in terris gloria: æter-
nis in cælo delitiis in æternum fruituri. Valete.

¶IN CHRISTI NOMINE AMEN.
Incipit Prologus totius operis Catalogi
sanctoꝝ & gestoruȝ eorum ex diuersis &
multis uoluminibus collecti editi a reue
rendissimo in christo patre domino petro
de natalibus de uenetis dei gratia episco
po equilino.

INCREATA SAPI
ENTIA SVMMI
uerbi ex substantia
patris ante secula e-
ternaliter generata
ƒm ordinatissimam
sui dispositionē: ex
substātia matris in
seculo tēporaliter
humanata: uolem
omnes homines sal-
uos fieri: ut electas sanctorum animas uo-
caret ad arcem: & ad superne menia ciuita-
tis: edificauit sibi domum ecclesie sacrosan-
cte septem excisis colūnis fundatam septem
plici fundamento: uidelicet septiformis gra
tie stabilitam: muris munitissimis: & turri-
bus altissimis circunseptā: non quidem scul
ptis lapidibus: aut manufactis laterib⁹ ere-
ctis: sed sanctorum meritis inuisibiliter fa-
brefactis: incohatam equidem uite presen-
tis decursu: in qua ipsam peregrinari uolu-
it & cum martha solicite ministrare: perfici-
endam uero predestinatorum numero futu-
re uite successu: in qua in electis dei singu
lis iam stolis amictia: rursumq; resumptis
corporibus duplicibus uestiēdis triumpha-
tura speratur: & cum maria sedule contem-
plationi uacare. In cui⁹ nempe celestis stru-
ctura palatii quasi tot inseruntur lapides:
quot beatorum merita cumulantur: cuius
ecclesie caput christus describitur: ipsiusq;
corpus unum efficiunt instar membrorum
compagis diuersa officia ministrantium fi-
deles cuncti in unitate fidei omniq̄q; diuer-
sis ex nationibus congregati. Ita quidem ut
ipso capite per membra singula uitalem spi
ritum influente sic inuicem conectantur: ut
alterum alterius officiu egeat: dum christi
legem adimplent: alter alterius onera sup-
portando. Et sicuti uiatorum cura solicita
currēs in stadio: quatenus brauium appre-
hendat: comprehensorū precibus iuuari de-
siderat: sic & triumphantium gloriosa sub-
limitas dum dei uisione beatur in celis mi-
litantium celebritate deuota uenerari leta-
tur in terris. Ac per hoc quod utriq; amant:
illi iam adepti per hos optant obtineri: hi
uero obtinendum per illos sperāt adipisci.

Conuenit itaq; deuotioni fidelium sanctorū
certamina diligenter recolere: quatenus eo-
rum exemplis atq; suffragiis sic dirigamur
in uia: ut eorum consortio sociemur in pa-
tria. Quis autem mortalium intellectus fi-
niti sanctorum numerum infinitum depre-
hendere ualeat? Quis enim stellas dinume-
rare queat? nisi solus ille qui stellas claudit
sub signaculo: qui & numerat multitudineȝ
stellarum: & omnibus eis nomina uocat. Si
enim abrahe a deo pro impossibili suadet:
inspice celum: & numera stellas: si potes: &
additur: sic erit & semen tuum: quod certe
non de filiis abrahe ex uoluptate carnis &
hominis semine propagādis: sed de filiis ec-
clesie ex dei bonitate & spiritus adoptione
generandis: dabatur intelligi. dum soli eter
ne sapientie stellarum numerositas nominā
da seruatur: humane cognitioni sanctorum
infinitas cognoscenda precluditur. Quo-
modo eni uel facile curiosus quisq; cuncta-
tor etiam omniuȝ si facultas adsit: que a mū
di exordio conscripta sunt: rimator uolumi
num: sanctorum gesta: uitas: passiones: & no
mina colligere audeat: cum ex martylogio
beati hieronymi chronographorum cuncto
ruȝ scrutatoris soliciti: certo & unico die an
ni decimo scilicet calendas martii apud tyꝝ
ciuitatem beatorum martyrum quorum nu
merum solius dei scientia colligit pro chri-
sto passorum: festum contingere legatur. Et
in eiusdem prefatione libelli quem chroma-
tio & heliodoro episcopis dirigit: eundem
doctorem astruentem audiat: nullum dierū
per totum anni circuluȝ pertransire: in quo
plusq̄ octingentoꝝ uel nongentorum miliū
martyrum in diuersis mundi partibus occi-
sorum anniuersarium non occurrat. Vltra
quos etiam sanctorum ueteris testamenti pa
trum & propheraruȝ: nouiq; pariter aposto
lorum discipulorum doctorum confessoruȝ
anachoritarum & sanctarum uirginum or-
dines superadditi: qui plures martyribus ex
titisse creduntur: infinito martyrum infinita-
tem excellunt. Porro & ubi sanctorum om-
nium gesta a maioribus descripta fuissent:
quod nec asserere quis presumit: ea tamē ui-
dere nec tempus ad legendum sufficeret: nec
studium preualeret. Cum igitur sanctorum
infinitatem numerare uel nominare non li-
ceat: de multis uel paucissima breuius exa-
rare sufficiat: ceterorum ignotorum nume-
so diuine notioni relicto: exemplo peritorū
qui de astrorum scientia philosophati sunt:
potissime autem famosissimi illius astrologi
ptolemei: qui ex omni celorū ambitu preter
septem planetas centum & quinquaginta se
ptem astra tantummodo sibi nota: eorumq;

proprietates & motus descripta dimisit. Ad
quorum instar doctores eximii & sacrorum
uoluminū historiographi ex infinito sancto-
rum numero summam exiguam militantis ec-
clesie notam decerptamq̧ collegerunt & ue-
nerandam in eorum opusculis posteris reli-
querunt: per hoc arbitrātes (ut pie credit)
sic in paucorum notorum modicitate ceteru
rum ignotorum infinitatem a fidelibus colis
sicuti eterna sunt in patria charitate coniun-
cti: ubi gloria singulorum est gloria cūcto-
rum: & gloria cunctorum est gloria singu-
lorum. Ex quibus post diuine pagine uete-
ris & noui testamenti elogium a sanctis pa-
tribus diuino flante spiritu diuersis uolumi-
nibus compilate: in qua non nulla sanctorū
christum humanitate precedentiuʒ & primi
tiue ecclesie fundatorū acta conscripta sūt.
Que petrus comestor historie scholastice o
pere elegantius declarauit. Prior & potior
ille eusebius cesariēsis ecclesiastice historie
uolumie: a capite ecclesie christo initians &
usque ad sua tempora chronicam protendēs
omnium pene martyrum cunctaruʒ prouin
ciarum historias rexuit & passiones & certa-
mina luculenti stilo digessit. Cuius opus ru
finus aquileiensis presbyter de greco transfe
rens in latinum: & non nulla sanctoruʒ acta
intermiscens ac subsequentis adiciens tem-
poris continuādo protraxit. Inde quoq̧ hie-
ronymus prenominatis episcopis martylo-
gium omnium quos ut cunq̧ inuenire po-
tuit: pro christo passorum usq̧ ad sua tem-
pora copiose dictauit. Eundem quoq̧ libel-
lum usuardus & ado chronographi insignes:
confessorum festiuitates: que i primitiua ec-
clesia minime colebantur: addentes celebri-
tatibus martyrum ampliarunt. Ceterum &
his exceptis alii plurimiq̧ fuerunt legenda
rum sanctorum scriptores illustres: utpote
ambrosius & augustinus doctores egregii i
pluribus eorum uoluminibus & libellis.
Gregorius in libro dialogoruʒ. Hieronymus
in uitis patruʒ: & i libro de uiris illustribus.
Gennadius in eiusdem nominis intitulato li-
bello. Beda presbyter in gestis anglorum.
Gregorius turonensis in gestis francorum.
Heraclides in libro de paradiso. Odo uien-
nensis archiepiscopus. Hugo de sancto uicto
re. Hellinādus & sigibertus ac guilelmus an-
tisiodorensis: Nec non frater bartholomeus
in chronicis suis. Casiodorus insuper in hi-
storia tripartita quam de greco transtulit in
latinum. Frater uincentius in speculo histo-
riali. Et frater martinus in sua chronica mar
tinana: aliiq̧ multi quorum & si opuscula
leguntur: nomina subticentur. Demum fra-
ter iacobus de uoragine ordinis predicatoꝝ
uenerabilis archiepiscopus ianuensis sancto
rum gesta quorum solennia ab ecclesia pre-
cipue recoluntur: & in calendariis ascribun
tur: generaliter collegit: & compendio bre-
uiauit. Nouissimus omnium frater petrus ca
lo uenetus eiusdem ordinis: sanctorum mul
torum quoruʒ uitas passiones & nomina un
decunq̧ sumere ualuit grandi uolumine &
diffuso opere dilatauit: quod eius prolixita-
te nedum cōmendare memorie: sed nec inten
te quis legere poterit: nisi longeuitate tem-
poris & assiduitate lectionis. ¶ Hec igitur
attendens ego petrus de uenetiis equilinus
episcopus inter sacerdotes minimus & eccle
sie prelatos indignus sanctoruʒ exiguitatē:
ecclesie notam ex prenominatis omnibus cu
dicibus & uoluminibus: nec nō ex aliis plu-
ribus diuersarum ecclesiarum antiquis li-
bris & passionariis: quoscūq̧ inuenire potui
non sine multis laboribus crebrisq̧ uigiliis
studiosius recollectam: & per cōsequens ce-
terorum beatorum nobis ignotorum infini-
tam multitudinem breui opusculo: cupiens
ut deus annuerit honorare: quatenus eoruʒ
meritis post agonem coronam excipiam: &
ne talentum mihi qualiscunq̧ gratie creditū
terre suffodiaʒ: quinimmo domino & si non
quincuplatum: uel saltem restituam dupli-
catum: ad utilitatem filiorum militantis ec-
clesie: sanctorum omnium noui ac ueteris te
stamenti nomina: gesta: uitas: passiones &
triumphos compendioso stilo substantiali-
ter recollecta illustrium uirorum fretus au
ctoritate sanctorumq̧ omnium capitis iesu
christi & beate ipsius genitricis Marie duo-
decim apostolorum atq̧ cunctorum super-
norum ciuium confisus patrocinio: presenti
catalogo curaui retexere & breuissima ora-
tione narrare. Studiosum lectoreʒ obsecrās
ut si in opusculo nouo grata reppererit: gra
tias agens deo totum attribuat. Si uero incō
posita aspexerit humane fragilitati ascribat:
qd̄ si dubia aut forte minus credibilia lecti-
tauerit: auctoritati eorum a quibus sumpta
sunt fidem adhibeat. Cum libellus nr̄ nulla
referat nouo edita: nisi q̄ sola noui magnis
ab auctoribus compilata.

¶ Explicit prologus totius operis.

¶ Diuisio totius operis: per tempora reuolutionis anni.

Voniam autem tam sacre pagine q̄ sanctorum testimonio christi domini & sanctorum ecclesie unio humano matrimonio comparatur: ipsa ueritate in parabolis attestāte: Quod simile factum est regnū celorum homini regi: qui fecit nuptias filio suo: quod de uerbi dei & nostre humanitatis cōmercio doctores exponunt: merito ad instar temporalium nuptiarum in agni nuptiis quinq; concurrere manifestum est: uidelicet ipsius matrimonii pertractatio: consensus mutui pollicitatio: sponse p anulū subarratio: eiusdēq; a sponso solēnis trāsductio: & per carnalem copulam matrimonii consumatio: ex qua sequitur & sextū: quod est liberorum propagatio. Hec enim omia in uiri & mulieris connubio conuenire nulli ambiguum esse potest. Totius igitur uite humane decursus a mundi exordio usq; ad finem in quinq; partes diuiditur: in quibus premissa quinq; in diuino coniugio concurrentia liquido colligere possumus: que oia sancta mater ecclesia per anni circulum in quinq; eius diuisionib⁹ representat. ¶ Primum ergo tempus in quo facta fuit agni nuptiarum pertractatio: fuit ab adam usq; ad aduentum christi: in quo more humani contubernii tractat⁹ plurimiq; matrimoniales precesserūt: ipsius scilicet uerbi & ecclesie unionis: quorum tractatuum & colloquiorum hinc inde habitorum mediatores fuerunt patres & prophete ueteris testamenti: incarnationem christi nedum fiendam summis affectibus poptātes: sed etiam affuturā assiduis oraculis prophetantes. Hoc autem tempus repsentat ecclesia ab aduētus principio usq; ad natiuitatem domini: in personam patrum & prophetarum ipsis diebus christum uenturum flagitans: & quodammodo uaticinans. Et quia tractatus iidem connubiales quadriformiter precesserunt: scilicet per legis naturalis ispirationem ab adam usq; ad abraham. Per indictam patribus circūcisionē: ab abraham usq; ad moysen. Per collatam legis scripte impositionē a moyse usq; ad dauid. Et inspiratam pphetie contestationē a dauid usq; ad ipsum christum. Que quidem quattuor fuerunt quasi mutui per mediatores sponsi & sponse tractatus & collocutiones diuinum coniugiū precedentes: non ab re tempus dn̄ici aduentus in quattuor diuiditur septimanas. Quarum prima denotat legis naturalis aspirationem: unde in dominicali epistola mandata naturalis legis continentur: que sunt honeste uiuere & proximum non ledere: dicitur enim ibi induamur arma lucis: sic ut in die honeste ambulemus: non in cōmesationib⁹ & ebrietatibus non in cubilibus & impudiciis: quod est honeste uiuere: non in contentione & emulatione: quod est proximum nō offendere. ¶ Secunda designat indictam patribus circuncisionem: unde & in epistola paulus exclamat dicens: dico enim christū iesum ministrum fuisse circuncisionis ad euacuandas promissiones patrum. ¶ Tertia figurat legis scripte collationem: unde & in epistola paulus in personam moysi legislatoris & ministri dicit: sic uos extimet homo ut ministros christi & dispensatores ministrorum dei. ¶ Quarta representat prophetie attestationem: unde & apostolus in epistola: personam induens prophetarum christum uenturum & propinquum asseuerat dicens: gaudete in domino semper: iterū dico gaudete: domin⁹ enim prope est. ¶ Secundum tempus: i quo facta est uerbi & hominis mutui consensus obligatio & stipulatio: fuit a christi incarnatione usq; ad eius baptismum: in quo tempore uerbum caro factum est: & habitauit i nobis: & per incrementa puerilia educatus apparuit quasi unus ex nobis. Hoc uero tempus repsentat ecclesia a christi natiuitate usq; ad septuagesimam quando uidelicet incarnati uerbi ortus & actus infantie recoluntur: quod etiā tempus in tres subdiuisum est decisiones.

¶ Nam quia filius dei descendit ad homines principaliter pro salute peculiaris populi iudeorum. Primo agitur de matrimonio inter dei uerbum & hebreorum populum cōtractato: a festo uidelicet natiuitatis in qua ipse mūdo editus cōfestim & primotenus pastoribus iudeis per angelos reuelatur: & ab eis uti notissimis uisitatur: usq; ad epiphaniam. ¶ Secundo agitur de eodem commercio inter idem uerbum & gentiliū populum approbato: a festo scilicet epiphanie: in qua magis primitie gentium filius dei natus stella apparente nunciatur: & ab eisdem oblatis muneribus adoratur: usq; ad ipsius octauam epiphanie. ¶ Tertio agitur de utroq; populo in unum ouile per idem cōiugium copulato ab octaua epiphanie usq; ad septuagesimam: Tunc enim pauli leguntur epistole: in quibus & potissime in epistola ad romanos: Christum deum nedum iudeorum imo & gentium apostolus affirmat: & pro utriusq; plebis salute adue-

nisse euidentius probat. ¶ Tertiū uero tempus: in quo facta est dei sponse ecclesie per anulum subaratio fuit a christi baptismate usq; ad resurrectionem: in quo christus eā uti reginam & sponsam illustrissimam triplici aureo anulo trium gemmarum incomparabilium desponsauit: scilicet anulo saphiri coloris celestis fidei: uidelicet superne eidem ecclesie per triennium predicādo. Anulo smaragdi hoc est uirētis spei pro eadem se quadragena penitentia affligendo. Et anulo carbunculi: ignite uidelicet charitatis pro eadem mortem acerrimam patiendo: eamq; suo precioso sanguine redimēdo: hoc autem tempus ecclesia representat a septuagesima usq; ad pascha: in quo nempe tempore primis tribus dominicis humanitas nostra anulo fidei despōsatur per christi predicationem: de qua tunc in officiis agitur. ¶ Quam predicationē in ipsa septuagesima christus primo per discipulos adimpleuit quando septuaginta duos predicatores ante faciem suam misit: quod in euangelio mystice denotatur in patrefamilias: qui exiit conducere operarios in uineam suam christo domino: scilicet qui predicatores in ecclesiam intromisit. ¶ In sexagesima uero christus eiusdem predicationis officium per seipsum perfecit: quod utiq; euangelio figuratur in seminatore christo: qui semen diuini uerbi exiit seminare: quod ipsa ueritas de semine predicationis exponit. ¶ In quinquagesima autem eandem predicationem dei filius miraculis confirmauit: quod etiam in euangelio per illuminatum cecum exprimitur: genus humanum significans a cecitate culpe per uerbi dei predicationem illustratum.

¶ Sequētibus autem quattuor dominicis: hoc est ab initio quadragesime usq; ad dominicam passionis: dei sponsa anulo spei subaratur per christi penitētiam: de qua tunc insignius memoria celebratur: cuius opera in quattuor principaliter cōsistūt scilicet in ieiunio: oratione: elemosyna: & pegrinatione: que christus tunc cepit facere et docere. ¶ Iccirco in prima dominica quadragesime agitur de christi ieiunio: de quo in euangelio specialiter cōmemoratur. Nā cum ieiunasset quadraginta diebus & quadraginta noctibus: postea esuriit. ¶ In secūda agitur de oratione: de qua in euangelio mentio fit. Nam ideo christus montem thabor excelsum subiit: ut oraret: solusq; orās transfiguratus est: quod licet mattheus taceat: marcus & lucas testantur. ¶ In tertia agitur de elemosyna non quidem materialis pecunie: quam christus pauper unde daret: nō habuit: sed spiritualis gratie: quā egros sanando concessit: ideo in euangelio cecus surdus mutus & demoniacus ab omnibus ipsis passionibus liberatus introducitur. ¶ In quarta agitur de peregrinatione: ideo in euangelio christi itineratio recolitur: Abiit enim iesus trans mare galilee &c. ¶ Ultimis uero duabus dominicis passionis: uidelicet & palmarum ecclesia sancta anulo charitatis decoratur per christi passionem: que tūc deuotius excolitur. Et quia duo sunt precepta charitatis dei: uidelicet amor dei & proximi: ideo talis anul⁹ duabus hebdomadis confertur. ¶ In quarū prima agitur de christi passione mentali: quam pertulit a iudeis expulsus & effugatus: quod ad litteram in dominicali euangelio & per totam septimanam ostenditur. ¶ In secūda agitur de christi passione corporali: quam sustinuit in carne passus & crucifixus: quod ad litteram in quattuor passionibus quattuor euangelistarum exhibetur. ¶ Quartum quoq; tempus in quo facta fuit sponse per sponsum solennis transductio: fuit a resurrectione domini usq; ad pentecosten: quo tempore dominus sponsam suam ecclesiam eius precioso sanguine desponsatam in personam sanctorum patrum de manu inferi eruit: & quodammodo de domo paterna: hoc est de presenti seculo nequam eduxit: in animabus & corporibus mirifice dotauit: & secum ascendēte ad celestem & propriam patriam feliciter introduxit: quod tempus ad litteram representat ecclesia a resurrectione domini usq; ad penthecosten. ¶ In quo quidem tempore pronuba christi figuratiue in festo resurrectionis & per octauam de domo patris inuictrici tyrāni scilicet diaboli: qui pater ei⁹ factus fuerat decipiendo educitur: cui & dicitur per psalmistā. Obliuiscere populum tuum & domum patris tui. quod ambrosi⁹ exponit: ut dictum est: ideoq; tale festū pascha: id est transit⁹ dicitur: quia scilicet humana natura de tartaro erepta ad celos ascēsura transiuit. ¶ Secundo ipsa eadem nupta ab octaua pasche usq; ad ascensionem mystice induit: colitur: & dotatur. ¶ Nam in prima dominica post pascha glorificatur ī corpore: & dotatur immortalitate. In cuius figura dominica ipsa uocatur ī albis: stolisq; candidis neophyti uestiuntur: quod denotat dotes corporis immortalis: & in euangelio de gloria corporis christi ad discipulos ianuis clausis intrantis agitur: quod est figura future corporalis glorificationis. ¶ In reliquis quattuor dominicis subsequētib⁹ glorificatur in anima: cui⁹ dotes sunt sm augu-

ftinum uisio & dilectio. ¶ Ideo in secūda & tertia dominica representatur uisio beata i libro apocalypsis: qui tunc legitur: ubi fit mentio de uiginti quattuor senioribus & de angelis ac turba magna sanctorum stann b⁹ ante thronum diuina fruentibus uisione. ¶ In quarta & quinta dominica representatur dilectio in epistolis canonicis: que tunc leguntur: in quibus de dilectione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipsa eadem sponsa a die ascensionis usq; ad pentecostem: ut dictū est subarata & feliciter dotata in domū spōsi solenniter introducitur: & hoc in personā christi & patrum glorificatorum. Ideoque tunc cantatur: Ascendit deus in iubilatione & ascendit deus in altum captiuam duxit captiuitatem. ¶ Quintum denique & ultimum tempus in quo facta est diuini matrimonii consumatio: ex qua sequitur iugis liberorū procreatio: fuit a die pentecostes: & durabit usq; ad secundum christi aduētum: quo quidem tempore christus dominus coniugit sue ecclesie per spiritus infusionem spiritualiter unitus: imo & per sacre eucharistie sumptionem corporaliter quodāmodo copulatus filios adoptionis: neq; ex uoluptate carnis: neq; ex uoluntate uiri: sed ex deo & spiritu ppagare non desistit. Et ipsū tempus ecclesia represenat a die pentecostes usq; ad aduentum: quod etiam tempus in duas subdiuisum est partes. In prima quarum agitur de matrimonii cōsumatione. In secunda de filiorum propagatione. Ideoq; coniugium christi & ecclesie in principio huius temporis consumatur. Primo per spiritum unionem: que principalis esse debet Hoc autem ecclesia representat in festo pentecostes & per octauā: in quo promisso spiritusancto in filios adoptionis effuso: membra capiti speciali compage connectuntur. Secundo etiam per corporum copulationē quod ecclesia representat in subsequente festo corporis christi usq; ad eius octauam: in quo agitur memoria illius uenerabilis sacramenti: per cuius sumptionē fideles christo etiam corporaliter coniunguntur. ¶ In secundo autem tempore: uidelicet ab octaua corporis christi usq; ad aduentum filiorum eccclesie generatio propagatur: quorū quidam fuerūt fundatores: ut apostoli: qdā edificatores: ut doctores: qdā cōseruatores ut confessores: qdam defensores: ut martyres: qdā augmētatores: ut uirgines. ¶ Reliquū itaq; temp⁹ quod restat in quinq; partes subdiuisum est. Nam primo mystice figurantur filii eccclesie fundatores: scilicet apostoli a festo corporis christi usq; ad calēdas augusti. Et hoc sub typo regū israel & iuda: quorum tunc libri ponuntur: per quos apostoli designantur: qui certe principes populorū facti: & a deo super omnem terram principes constituti cum christo in duodecim sedibus in die iudicii consessuri eidem regi regum conregnare credunt. Nam & matthe⁹ euāgelista in generatiōe christi sexdecim reges a dauid usq; iecoma ponit: a qbus christus est per carnem editus significātes utiq; duodecim apostolos: quorum duo euangeliste fuerunt: & alios duos euangelistas: nec non paulum & barnabam doctores gentiū: a quib⁹ dei filius per euangeliū quoad mundi noititam quodāmō est regeneratus. ¶ Secundo figurantur ecclesie ↄstructores. s. doctores a calendis augusti usq; ad calendas septēbris sub figura sapientissimi salomonis cuius tūc libri legunt: cuiusq; uices gerūt in ecclesia sācti doctores diuina sapiētia imbuti: ex qbus tam in grecorū q̄ latinorū ecclesia quattuor principaliores existunt per quattuor libros sapientie designati. ¶ Tertio figurantur ecclesie conseruatores: uidelicet sancti confessores per totum mensem septembris. Et hoc sub figura sanctorū iob tobie: esdre: iudith: & hester: quorū tunc gesta recolunt: confessionē & patientiā ↄfessorum notantia: qui i tribulatione positi mundū carnē & diabolū triumpharūt. ¶ Quarto figurant ecclesie defensores: hoc ē sancti martyres per totū mensem octobris: sub typo sanctorū machabeorū: quorum tunc libri leguntur: qui ut sancti martyres pro fide: sic & illi pro dei lege usq; ad effusionem sanguinis uiriliter decertauerunt. ¶ Quinto figurantur ecclesie augmentatores: scilicet uirgines per totum mensem nouembris usq; ad aduentum: & hoc sub figura prophetarum: quorum tūc uaticinia recoluntur: q ut plurimum spreto carnali coniugio: i corporis & mentis integritate domino seruientes: aduentum christi & futura tempora per spiritum predixerunt. ¶ Nec est mirandum quare doctorū & cōfessorū tēpus ante martyres ponat: quāuis enim martyres merito & honore utrosq; precedant: & ideo in ordinibus sanctorū immediate post apostolos locantur: doctores tamen quia ecclesie magis utilitati profuerunt: in tempore precedunt: nam ut dictum est: doctores fuerunt ecclesie constructores: martyres uero defensores. Confessores autem ideo premittuntur: quia nemo martyr extitit: qui prius confessor non fuerit: quod similiter & de doctoribus dici potest: ideo enim martyres passi sunt quia christum docebāt & confitebant.

¶ Opus ergo presens in duodecim partes siue libellos ad instar duodecim apostolorum: quorũ prefectus ecclesie librum presentem incohaui: diuidendum fore disposui ¶ In primo libro agetur de festiuitatibus sanctorum occurrentibus infra tempus in quo ecclesia representat nuptiatum christi per tractationem & collocutionem: quod est ab aduentu domini usq; ad natiuitatem. ¶ In secundo agetur de festis que occurrũt infra temp⁹ in quo ecclesia representat mutui consensus obligationem & contractationem: quod est a natiuitate usq; ad septuagesimam. ¶ In tertio de illis que occurrunt infra tempus representans sponse subarationem & desponsationem: quod est a septuagesima usq; ad pascha. ¶ In quarto de his que occurrunt infra tempus representãs solennem sponse trãsductionem & dotationẽ: quod est a pascha usq; ad pentecosten. ¶ In quinto de his que occurrunt infra tempus representans matrimonii consumationem & confirmationem: a pẽtecoste usq; ad octauam corporis christi. ¶ In aliis quinq; libris agetur de festis occurrentibus infra tẽpus represetuans liberorum generationem & propagationem. ¶ Itaq; in sexto libro agetur de festis occurrentibus infra temp⁹ representans filios ecclesie fundatores scilicet apostolos ab octaua scilicet corporis christi usq; ad calendas augusti. ¶ In septimo agetur de festis qur ueniunt infra tempus representans filios ecclesie constructores scilicet doctores per totum uidelicet mensem augusti. ¶ In octauo de festis qur ueniunt infra tempus representans filios ecclesie conseruatores scilicet confessores per totum scilicet mensem septembꝛ. ¶ In nono de his que ueniunt infra tempus representãs ecclesie defensores scilicet martyres per totum uidelicet mẽsem octobris. ¶ In decimo de his que ueniunt infra tempus representans ecclesie augmentatores hoc est uirgines scilicet per totum mensem nouembris usq; ad aduentum. ¶ Hoc addito: ꝙ quia multorum sanctorum festa: quibus diebus per annum occurrant inuenire non ualui: quorundam ex eis gesta aliquorum sanctorum festiuitatibus subieci: prout mihi congruentius uisum fuit ex aliqua similitudine uel attinentia precedentis aut ex nominis equiuocatione: utpote sancti iuliani cenomanensis festo: cui subiciuntur acta plurium eiusdem nominis sanctorum: quorum festiuitates nesciũtur: aut ex aliqua temporis congruitate: utpote gesta patrum omnium prime etatis: quorum dies ignoti sunt: que septuagesime applicãtur: quia tũc eorum tempora ab ecclesia leguntur: & sanctorum secunde etatꝭ que sexagesime subiciuntur: quorum etiam acta tunc ab ecclesia recoluntur. ¶ Et notandũ ꝙ aduentum domini & cetera festa mobilia ut est pascha cum precedentibus & subsequentibus dependẽtibus ab eadem: qualia sunt septuagesima & sexagesima qnquagesima quadragesima passio domini ascẽsio &c. quia in calendariis sedem certam non habent: sed diuersimode cõtingũt: iuxta quod mihi melius uisum fuit: certis diebus apposui. Nam ut festum sancti andree: quod est primum in officiis: aduentui continetur. Idcirco aduentum domini tertio calendas decembris: hoc est in uigilia sancti andree locaui. Resurrectiõis uero dominice diem sexto calendas aprilis posui: eo ꝙ ad litterã tali die dominus resurrexit: & ꝑ consequẽs omnia festa a die pasche dependentia tã precedentia q̃ subsequentia illis diebus locanda decreui: quibus eo ãno contigissent: quo dominus ad litteram passus est: si tunc temporis celebrata fuissent. ¶ In undecimo uero huius uoluminis libro illorum sanctorũ gesta describentur: quorum dies festiui penitus sunt ignoti: & quorum legende in aliqua ceterorum librorum parte nequiuerũt cõmode collocari: aut illorum qui forte ꝑ obliuionẽ quã humana fragilitas euadere plerumq; non ualet: suis locis ponendi forent omissi: uel eorum etiam quorum legende post ceptum opus de nouo apparere cõtingerẽt: quod propter numerositatem sanctorum facile satis esset. ¶ In duodecimo uero & ultimo libro tabula totius uoluminis supponetur: in qua sanctorum omnium per alphabetum nomina conscribentur: & ubi reperiri debeant: quo scilicet libro uel capitulo designata: ut facilius: quod quisq; optauerit eidem occurrat: sicq; totius presentis catalogi materia concludetur.

¶ Explicit diuisio totius uoluminis.

¶ Incipiunt capitula libri primi.

¶Expliciunt capitula primi libri.

¶ Prologus libri primi.

PRimus ergo liber huius catalogi cõtinet sanctorũ gesta: quorũ festiuitates occurrunt infra tempus: in quo ecclesia representat christi sponsaliũ collationem & tractatione: quod fuit ab adã usq; ad filii dei natiuitatem. Et hoc tẽpus ecclesia pretẽdit ab aduẽtus initio usq; ad diem natalis dominici in personam patrum & prophetarum christum uenturum prenuncians: & assiduis clamoribus deposcens. Quattuor uero dominicis ipse aduentus celebratur: eo q͂ tractatus ipsarum nuptiarum quattuor modis precesserunt. s. per legis naturalis inspirationem: per indictam patribus circũcisionẽ: per imposite legis scripte collationem: & ꝑ afflatam ꝓphetie testificationem. ¶ Primũ temp⁹ fuit ab adam usq; ad abraham decursu duarum etatum: in quo tempore lex naturalis homies docebat de duobus. s. q͂ honeste uiuerent: & proximum non lederent. Hoc autem in prima hebdomada figuratur eo q͂ in dominicali epistola mandata legis naturalis continentur. Dicẽdo enim apostolus: In die honeste ambulemus: nõ in cõmessationibus & ebrietatibus: nõ in cubilib⁹ & impudiciis: docet honeste uiuere. Et subdẽdo: non in cõtentione & emulatione: admonet proximum non offendere. ¶ Secundum fuit ab abrahã usq; ad moysen decursu tertie etatis: i quo tẽpore circũcisio patrib⁹ indicta dei populũ a gentilibus sepauit. Hoc uero in secũda hebdomada pretendit: ubi paul⁹ in epistola dñica dicit: christũ iesum ministrum fuisse circũcisionis ad euacuandas promissiones patrum. ¶ Tertium fuit a moyse usq; ad dauid decursu quarte etatis: in quo tempore lex scripta ad bene uiuendum hominibus collata fuit: cuius lator & minister extitit moyses. Hoc autem etiam in tertia hebdomada ostenditur in qua paulus in epistola dominicali in personã moysi dicit. Sic uos existimet homo ut ministros christi & dispensatores ministeriorum dei: uidelicet legis scripte. ¶ Quartũ fuit a dauid usq; ad christum decursu quinte etatis: in quo tempore prophetia sanctis uatibus inspirata christũ affuturum & propinquũ personabat: & futura tempora predicebat. Hoc etiam declaratur in quarta hebdomada: in qua in epistola dominice apostolus in personam prophetarum dominum esse ꝓpe cum gaudio quodammodo prophetizat Ad huius ergo temporis festa describenda procedamus.

Finis prologi.

¶ Incipit liber primus ab aduentu domini usq; ad eius natiuitatem.

¶ De aduentu dñi in carnem Capi. I.

ADuẽtus domini generalis duplex ab ecclesia colit̃. Primus ad saluandum Secũdus ad iudicãdum. Prim⁹ de preterito celebrat̃. Secund⁹ de futuro formidatur. De primo luc. 19. Venit filius hominis querere & saluũ facere: quod perierat. De secũdo isa. 2. Dñs ad iudicium ueniet cũ senatoribus populi. ¶ Aduentus ergo i carnẽ: qui fuit ad saluandũ quattuor agitur septimanis: ꝓpter causam supius assignatam: quia. s. ipm aduentum christi precesserũt legis naturalis inspiratio: circũcisionis indictio: legis scripte impositio: & prophetie attestatio: que omia in q͂ttuor dñicis ut supius ponit̃ figurat̃. ¶ Circa aduẽtum aũt ad saluandũ duo uidenda sunt. s. adueniendi opportunitas: & aduentus utilitas. Opportunitas ostẽdit̃: Primo ex parte hominis: qui conuictus fuit: primo de malitia tempore legis naturalis: quia cũ ipsa lex iuberet proximum non ledere: primogenitus ade caim abel fratrẽ innocentẽ occidit. Secundo de ignorãtia tẽpore circũcisionis: qñ uidelicet homo idolatrans i pessimos errores decidit: nam & tunc tẽporis idolatria incepit. Tertio de impotẽtia tẽpore legis scripte: que quidẽ lex iugũ importabile & mãdatum homini fragili ipossibile imposuit. Opportune ergo filius dei uenit: qñ homo de malitia: ignorantia: & ipotẽtia conuictus fuit: ne si ante uenisset: homo medicine gratus non fuisset. Ipse etiã ueniens sua potẽtia hominis ipotentiã subleuauit: sua sapientia ignorantiã illustrauit: suaq; gr̃a malitiã expugnauit. ¶ Secũdo ex ꝑte tẽporis: qa ubi uenit plenitudo temporis misit deus filium suũ &c. gal. 7. quod quidem tẽpus adipletũ fuit per q͂ttuor ꝑmissa: que aduẽtũ dñicum ꝓcesserunt. Cum eni uidit dei filius hominẽ nec lege nature: nec circũcisionis signaculo nec lege scripta: nec ꝓphetarum oraculis a peccato liberari posse: descẽdit cõferre gratiam: i qua nos deo gratificans a peccato redemit. Tertio ex parte uulneris & morbi uniuersalis. Nam cũ morbus erat uniuersalis opportunũ fuit uniuersalẽ adhibere medelam. Eteni ante aduentus christi eram⁹ ignorantes siue ceci: penis eternis obligati: serui

diaboli: mala peccati cõsuetudine uincti: in tenebris obuoluti: exules a patria expulsi. Ideo egebam⁹ doctore: redemptore: liberatore: eductore: illuminatore: & saluatore Hec autẽ omnia in. 7. antiphonis maiorib⁹ home. que cantant̃ ante xp̃i natiuitatẽ ostendunt̃. In prima dicit̃: ueni ad docendũ nos uiam prudentie. In secũda ueni ad redimendũ nos in brachio extento. In tertia: ueni ad liberandũ nos iam noli tardare. In q̃rta: ueni & educ uinctum de domo carceris &c. In q̃nta: ueni & illumina sedẽtes i tenebris &c. In sexta: ueni salua hominẽ: & hoc in personam gentiũ: q̃a illa antiphona icipit O rex gentiũ. In septima uero clamat̃ ꝓ salute iudeorum: q̃bus deus dederat legẽ: idõ incipit O emanuel rex & legifer noster. & infra: ueni ad saluandũ nos &c. ¶ Vtilitas aũt ipsius aduẽtus patet luc. 7. ubi se missum testatur dicẽs spũs domini sup me &c. Ad pauperum consolationẽ. Ad cõtritorum sanationẽ. Ad captiuorum liberationẽ. Ad idoctorũ istructionem. Ad peccatorũ remissionem. Ad humani generis redemptionẽ. Et ad meritorũ retributionem. Hec oĩa originaliter ꝓphetantur de xp̃o isa. 61. ¶ Augustinus aũt ponit alias utilitates dicẽs: q̃ christ⁹ more mercatoris ueniẽs dedit & accepit. Accepit: q̃d hic abũdat. s. nasci: mori: & laborare: dedit renasci: resurgere & ieternũ regnare. ¶ Bernardus insup ponit tres utilitates supra tactas dicens: q̃ necessarius fuit nobis saluatoris aduentus: ut in nobis per fidem habitãs illuminet cecitatẽ nostram: & nobiscum manens adiuuet infirmitatẽ nostrã: & ꝓ nobis stans propugnet: & purget iniquitatem nostram.

¶ De aduentu domini ad iudicium. II

Aduentus dñi ad iudicium: sicut & aduẽtus in carnẽ q̃ttuor agit̃ septimanis: eo q̃ & ipsum aduentum sicut & primũ q̃ttuor tẽpora ꝑcedere debent. ¶ Primũ fuit tẽpus apostolorũ: in quo fuit ꝑsecutio iudeorum: q̃ xp̃m ecclesie caput primo in seipso deinde in suis apostolis ꝑsecuti sunt: & durauit usq; ad tp̃a neronis imꝑatoris. ¶ Secundũ fuit tẽpus martyrũ: in quo fuit ꝑsecutio paganorũ a nerone primo xp̃ianorũ persecutore usq; ad cõstantinũ augustũ. ¶ Tertiũ fuit tẽp⁹ doctorũ: in quo fuit ꝑsecutio hereticorũ a ꝯstantino imꝑatore usq; ad carolum magnũ. ¶ Quartũ est tẽpus confessoꝝ in quo ad ꝑsens sumus a carolo magno usq; ad antichristũ. Et notandũ: q̃ ecclesia in aduentu dñi quedã cantica letitie canit: ut alleluia: & hoc ꝓpter primi aduentus cõsolationẽ: quedã uero deponit: ut te deũ laudamus & gloria in excelsis ꝓpter secũdi aduentus trepidationẽ. ¶ Circa secundũ aduentũ duo uidenda sunt. s. antecedentia iudiciũ & comitantia. Antecedẽtia sunt tria. s. signa terribilia: ãtixp̃i fallacia: & ignis uehemẽtia. Signa terribilia ponunt̃ luc. 21. Erunt signa in sole &c. quod apoca. 6. declaratur. Sol factus est niger tanq̃ saccus cilicin⁹: & luna facta ẽ sicut sanguis: & stelle celi ceciderunt super terrã: q̃d ad lr̃am de eclipsi solis & lune: & de assub abũdãtia itelligi põt: uel metaphorice de impio romano eclipsato: & ecclesia sanguie innocentiũ maculata: & de ꝑdicatoribus de celo ecclesie cadendib⁹ ꝓpter errores põt exponi. ¶ Hieronym⁹ aũt in ãnalib⁹ hebreorũ inuenit q̃ndeci signa iudiciũ ꝑcedentia: sed utrũ cõtinua an interpolata non expꝯsit. Prima die mare se eriget. xl. cubitis sup montes stans in loco suo q̃si murus. Secunda die tantũ descendet: q̃ uix possit uideri. Tertia marine belue apparẽtes sup mare dabũt mugit⁹ usq; ad celũ. Quarta ardebit mare & aqua. Quinta arbores & herbe dabunt rorẽ sanguinis uolatilib⁹ cõgregatis i cãpis. Sexta ruent edificia: & flumẽ ignis ab occasu usq; ad oriens ꝯtra celũ exurget. Septima petre ad inuicẽ collident̃ & scindent̃. Octaua erit generalis terremot⁹: ita ut nullum animal stare possit. Nona montes solo equabũt̃. Decima exibũt hoĩes de cauernis & uelut amẽtes ululãtes ibunt: nec loq̃ poterunt. Vndecima ossa mortuorũ sup sepulchra colligent̃. Duodecĩa stelle ex se igneas comas emittẽt: aĩalib⁹ cunctis in cãpis ꝑẽtenus ꝯgregatis. Decimatertia morient̃ uiuentes: ut cũ mortuis resurgant. Decimaq̃rta ardebit celũ & terra. Decimaq̃nta fiet celum nouũ & terra noua: & resurgent oẽs. ¶ Antichristi aũt fallacia fiet q̃ttuor modis Primo ꝑ callidã suasionẽ & falsã scripturarũ opinionẽ. Nitet̃ enĩ ex scriptura ostẽdere se messiã in lege ꝓmissum: & legẽ xp̃i destruere. ps. Cõstitue dñe legislatorẽ super eos. Glosa. i. antixp̃m legis praue latorẽ. Secundo ꝑ miraculorũ opationẽ. scd̃a the. ii. Cuius aduẽtus s̃m opationẽ sathane i omibus uirtutib⁹ & signis & ꝓdigiis mẽdacib⁹. Tertio per donorũ largitionẽ. dañ. 15. Dabit eis potestatẽ in multis: & terrã diuidet gratuito: quod glosa de antixp̃o exponit. Quarto ꝑ tormentorũ illationẽ. dañ. 8. supra quam credi põt: uniuersa uastabit. ¶ Ignis aũt uehementiã dñs ꝑmittet. Primo ꝓpter mũdi inouationẽ: q̃a purgabit & renouabit elemẽta. Secũdo ꝓpter hominũ purgationẽ: ut sit tunc bonis uiuẽtib⁹ in locũ purgatorii. Tertio ꝓp maiorẽ malorũ damnationẽ & sãctorum illuminationẽ: quia s̃m basil. De⁹ facta mũdi purgatiõe i igne illo diuidet calorẽ a splendore: & totũ calorẽ mittet ad regionẽ

damnatoꝝ:ut ampliꝰ crucienť: & totũ splẽdorem ad regionẽ bonoꝝ:ut ampliꝰ iocundenť. ¶ Cõcomitantia aũt iudiciũ erunt octo. Primum est disceptatio iudicis. ioel. 3. Cõgregabo oẽs gentes in uallẽ iosaphat:& disceptabo cũ eis:statuet enĩ oues a dextris hedos aũt a sinistris:& cum eis disceptabit: ut diciť matth. 25. ¶ Secundũ ẽ dria ordinis nã in iudicio illo. Quidã iudicanť & peunt: sicut mali xpiani qbꝰ diceť. Esuriui:& nõ dedistis mihi manducare ꝛc. Quidã nõ iudicãtur:& pereunt:sicut infideles:de qbus dr̃:q nõ credit:iã iudicatꝰ est. Quidã iudicanť & regnant:sicut iusti qbꝰ diceť. Esuriui:& dedistis mihi mãducare. Quidã nõ iudicãť:& regnant:sicut apostoli qbus ꝑmittiť: sedebitis sup sedes iudicantes duodecim tribus israel. i. iudicanti assistentes & sententiã approbantes:& hoc fiet eis: ꝑpter ipsoꝝ honorem: ꝑpter sentẽtie ꝯfirmationẽ: & malorũ reprobationẽ. ¶ Tertiũ erit insignia passionis. s. crux: claui: & cicatrices in corpe: unñ cantat ecclesia:hoc signũ crucis erit in celo cum dñs ad iudicandũ uenerit:& hoc faciet christꝰ ad ostensionẽ sue uictorie: ut ostendat signa:in qbus triũphauit. Ad declarationem sue misericordie:ut ostendat qualiter boni misericorditer saluanť. Et sue iustitie ut oñdat q̃liter praui iuste dãnať. ¶ Quartum erit seueritas iudicantis: nõ enĩ flecteť timore:cũ sit oĩpotens:nec odio uel amore cum sit iustus:nec errore cũ sit sapientissimus. ꝑs. Deꝰ iudex iustus fortis & patiẽs. i. sapiens:qa qui patiens est:multa gubernať sapientia. ¶ Quintum erit accusatio horribilis:habebit enĩ homo accusatores:primo diabolũ. apoca. 12. Proiectus est accusator fratrũ nostroꝝ ꝛc. Secundo ꝑprium uitium sapi. 4. Venient in cognitionẽ peccatorum suoꝝ:& traducent illos ex aduerso iniquitates eoꝝ. Tertio totũ mũdũ. Gregꝰ Si queris quis te accuset:dico totus mundꝰ: qui offenditur creatore offenso. ¶ Sextum erit testis infallibilis:habebit enĩ peccator tres testes unum supra se. s. deũ qui est iudex & testis. hierony. 29. Aliũ intra se. s. ꝑpriam cõscientiam. Tertium iuxta se. s. ꝑprium angelum Septimũ erit artatio peccatoris:de quo gregoriꝰ Latere inquit erit impossibile: apparere intolerabile. ¶ Octauum erit sentẽtia irreuocabilis. Nam tribus ex causis appellatio nõ recipiť. Primo ꝑpter iudicis excellentiam: unde nõ appellatur a sentẽtia pape uel imperatoris:quia non habet superiorẽ Secundo ꝑpter criminis euidentiã. Nam in crimine notorio nõ potest appellari. Tertio ꝑpter rem non differendã: ut est in sentẽtia capitali:que nõ exigit dilationem: sed stati exequiť. Propter hec tria christi sentẽtia irreuocabilis erit: quia nec supiorem habet: & omnia ibi notoria erũt: & nihil quod ibi ageť: dilationẽ patieť. Omnia enim fient in momento:in ictu oculi ꝛc.

¶ De aduentu domini in speciali III

Aduẽtus domini specialis duplex est. Primus in mente ad sanctificãdum:de quo ioan. 14. Ad eum ueniemus: & mansionẽ apud eũ faciemus. Secundus in morte ad ꝑmiandũ: de quo luc. 12. Et uos estote parati:quia qua hora non putatis filius homis ueniet. Horum duoꝝ aduentuũ festa quãuis ab ecclesia nunq̃ cõmemorenť a pluribus tamen deuotius frequentissime recoluntur.

¶ De sanctis saturnino & sisinnio martyribus. IIII

Saturninus & sisinnius martyres rome passi sunt sub maximiano imperatore: qui rediẽs de partibꝰ aphrice dum oẽs christianos ad afflictionẽ laboris cõpelleret ad thermas edificandas ad fodiendã harenam. Et saturninꝰ iam senex sarcinã ferre non posset:sisinnius & cyriacus diacones marcelli pape eum iuuabant:ut diceť infra in passione marcelli. 17. calẽd. febr̃. Quod dum maximiano nunciatũ fuisset: iussit eos teneri i carcerem a laudtio ꝑfecto: qui eos 17. diebus carceri mancipauit. A qbus multi paganoꝝ conuersi sunt. Deinde ꝑfecto ꝑsentati saturninus senex & sisinnius diaconꝰ dum idola sibi oblata cõminuissent: cõuersi sunt duo milites papias & maurus: tunc lauditiꝰ iussit saturninum & sisinniũ in eculeo leuatos attrahi:neruis & fustibꝰ & scorpionibꝰ cedi. Papiã uero & maurum se christianos ꝓfitentes ora lapidibꝰ cesos carceri trudi fecit. Saturninum uero & sisinniũ eculeo depositos decollari mãdauit:qui ducti uia numentana miliario secundo ab urbe capite cesi sunt: quorũ corpora tarson cum ioanne ꝑsbytero sepelierunt in predio suo uia salaria uetere. 5. calen. decembr̃.

¶ De scõ saturnino epõ & martyre: V

Saturninus eps & martyr ab apostolorum discipulis ordinatꝰ est qui primꝰ & summꝰ tolosane urbi directus xpm ꝑdicauit: & dũ sepꝰ iuxta capitolium quod inter domũ suã & ecclesiã situm erat:iter ageret:demones a respõsis cessabant. Quod dũ gentiles uirtute sci fieri cognouissent:saturninum comprehensum in arce capitolii statuunt cõpellentes ad imolandum: qui dum nisi uni deo se immolaturũ assereret: fune ab uno capite tauri latera alligãtes: qui ad imolandum ductꝰ fuerat:ab alio uere pedes

ci uincientes stimulatum taurum ꝑ scalas precipitant. Qui sanctū sibi alligatum post se trahēs per capitolii grad⁹ eliso capite cerebroq; excusso christi martyrē fecit. Cuius corp⁹ occulte pp metū gētiliū due xpiane femine sepelierunt: qđ postmodū a successoribus sancti martyris honorifice tumulatū ē: passus est aūt tpe decii .iii. cal. decēbr.

¶ De sancto amos egyptio abbate. VI.

Amos egyptius floruit tpe cōstātini magni: de quo ꝛfert Sozomenus prio historie triptite: ꝙ iuitus ipe pentib⁹ cogentib⁹ duxit uxorem: nec tñ eā expt⁹ fuit. Nā primo die nuptiaꝝ solus cū sola ī thalamo: dū sibi uirginitatē laudaret eā ad uirginitatem ꝯuandā induxit: unde & ābo uirginitatē uouentes in singulis cubilib⁹ sepati dormierunt annis .18. demū cōi uoto abinuicē diuisi sunt: ipeq; mulieri domū ꝓpriā ꝯcessit & ad eremū ꝓpauit. Atq; in monte nitrie .22. annis pmansit eremiticā uitā ducēs: de quo refert Hieronym⁹ ī uitis patrū: ꝙ apud thebaidē fuerit pater .iii. monachoꝝ. Dum aūt amos cum discipulo suo theodoro iter agēs ad flumē deuenisset: dū alter alteꝝ nollet nudum uidere mandauit discipulo ad horam secedere. Et dū seipm etiā nudū uidere pueret: diuina uirtute ad aliā ptem fluminis trāslat⁹ est. De quo discipul⁹ transiens miratus: qa nec uestē nec pedes īfusos haberet audiuit miraculū: adiurat⁹ a magro: ui illđ ꝙ diu uiueret nemi reuelaret. Hic filium hoīs qui bouē rapuerat: quē canis rabid⁹ momorderat: postꝙ pater bouē restituit a morsu canis rabidi liberauit. ¶ Dum aūt latrones paneꝫ quo uescebat eidē auferrēt: duos dracones eductos ex antro ad custodiā celle misit Sed uenientes fures & dracones uidentes pre timore quasi mortui ceciderūt: quos supra exiens cōsortans erexit & ad penitentiam ꝓuocauit: optimosq; cūctorum monachos effecit. ¶ Eodem etiā tpe dū draco alius īmanis regionē uastaret: & multos perimeret: oblatum sibi pueꝝ ex solo uisu bestie extinctum suscitauit: & draconē orōe de antro eductū: in duas ptes discerptū occidit. Cui⁹ animā cum gloria ad celum tendentē antonius abbas longe posit⁹ uidit & discipulis nūciauit: notatoq; die & hora repertum est amonem eodē tpe a corpe migrauisse: quieuit in christo die .iii. cal. decembris.

¶ De sancto pafnutio abbate. VII.

Pafnutius abbas eremi cultor ultimiq; deserti in regione heraclee: cum esset angelice uite orauit deum ut sibi reuelaret cui sanctorum bene uiuentium similis haberet. Cui angel⁹ reuelauit: ꝙ similis ipse esset symphoīaco cuidam in ciuitate cantando uictum quęrenti. Ad quē sanct⁹ admirās accessit: & eū reptū secreto de sua uita quesiuit. Qui rñdit se fuisse predonem: & ex illo statu ad officiū ioculatoris uenisse. Nihilq; sibi boni consciū: nisi ꝙ aliqñ uirginem consecratā a se & collegis raptam: dū ceteri deflorare uellēt ab eis eripuit: & noctu eā domum intactā reduxit. Et alia uice mulierem profugam in eremo reptam: dum quo tenderet quesiuisset: & illa uirum cum filiis pro fiscali debito carceratos & flagellis afflictos respondisset se etiam eadem cā perquiri obidq; fugeret triduo: sine cibo: pacto assereret ipse illam ad antrū suum ducēs refecerat: & trecentos solidos pro uiri & filioꝝ redēptione sibi dederat. Que illo precio dato uirum & filios de carcere eduxerat: qđ audiēs pafnutius & nihil se tale fecisse ꝓtestans dum sibi a deo reuelata: hōi retulit: ille abbatem ad eremū secutus in melius uitam mutauit. Cuius animā ab angelis in celū deferri post modicū tempus sanctus cōspexit pafnuti⁹. ¶ Iterum idem qđ prius querens a deo sibi reuelari per angelum edocet se fore similē tali primario ciuitatis. Ad quē sanctus ueniens eūq; de ipsi⁹ sanctitate secrete requirēs dixit ille se habere uxorem cum qua annis triginta continuerat eāq; nunꝙ nisi affectiōe sobolis primis temporibus cognouisse: ex qua tribus susceptis filiis abinde in castitate permanserāt: hospitē nunꝙ dimiserat nec pauperē sine cibo uel alia stipe licentiauerat contra iustitiā nunꝙ iudicauerat: & discordes pro uiribus ad concordiam reduxerat: que audiens pafnuti⁹ reuelata sibi a deo narrat. Illeq; relicto seculo abbatem ad eremum secutus est: uenientesq; ad fluuium ꝓfundū transierunt ita ut nuda uix genua pertingeret. Cui dū sanctus cellam in eremo designasset: illeq; ad uite perfectioris apicem ascendisset postmodū anima illius ad celos deferri ab angelis eidem patri reuelatur. ¶ Pafnutius uero bis a deo petita: tertio quesiuit. Cui reuelatur ipsum esse similem mercatori ad se uenientī. Cui supra occurrēs nullo ab eo amplius quesito uisa & audita narrauit. Isq; statim per famulos mandauit ut merces ad urbē delatas & cetera sua bona pauperibus errogarēt: cum abbate mansit in eremo: qui etiam breui tpe ad celestia migrauit. Pafnuti⁹ uero ī extremis ꝯstitut⁹: admonuit frēs: neminē ēē peccatorē uel cui⁹uis status contēnēdum premissas tres referēs uisiones: qui etiam in pace quieuit .iii. calendas decēbris uidētibus presbyteris & fratribus animam eius in celum ab angelis subleuari.

¶ De sancto Andrea apostolo. VIII.

A Ndreas apostolus filius ioannis & frater simonis petri de ciuitate bethsaida galilee: qui primo fuit discipul⁹ ioánis baptiste tribus uicibus a domino uocat⁹ est Primo ad sui notitiá: quádo uidelicet audiuit a ioanne de xpo. Ecce agnus dei: & cum alio discipulo secutus iesum: uidit ubi manebat: & mansit apud eú die illo: inueniésq; fratrem suum simoné adduxit ad iesum. Secundo ad sui familiaritaté: qñ. s. iuxta mare genesareth turbis ꝯcurrentibus: christ⁹ intrauit nauem simonis: & capta multitudine pisciú: uocatisq; iacobo & ioáne secuti sunt iesum. Tertio ad sui discipulatú: qñ ambulans iesus iuxta mare galilee petrum & andream de piscatione uocauit: ꝑmisso sibi ꝙ fierent hominú piscatores: qui relictis retibus secuti sunt eú: eiq; de cetero adheserút. ¶ Post ascensioné domini diuisis discipulis andreas apud achaiá ꝑdicans multos ad fidem christi ꝯuertit: & ecclesiis prouinciam repleuit. Et dú quidam nobilis iuuenis inuitis parentibus apostolo adhesisset: parentes domú in qua morabatur cum apostolo succenderunt: sed puer iussu apostoli tectú ascendens: & aquá ampulle sup ignes spargens flámas extinxit: & dum illi per scalas ad eum uellét ascendere: subito excecantur multisq; ꝯuersis: parentes iuuenis post dies quinquaginta defuncti sunt. ¶ Vxor cuiusdá homicide parere nó ualens: sed in partu periclitans: sororem ad deam suá dianam placandam misit. Idolum uero sorori respódit ꝙ eam iuuare nó poterat: monuitq;: ut andreá apostolum ꝑ auxilio adiret. Ad quam uocatus apostolus eam primo de idolatria redarguit: deinde pro ea orauit: illaq; mox fetum mortuú emittens liberaē: & baptizatur. ¶ Senex quidam nicolaus uenit ad apostolum: dicés septuaginta annis quibus uixerat cótineri nó potuisse: sed semper luxurie deseruisse. Et ꝙ aliquando ad carnis concupiscentiam refrenandá euangelium super se ferebat. & dum lupanar intrasset oblit⁹ euágelium deponere: audiuit a meretrice: ꝙ uidebat super eum mirabilia: que etiá se ab illo tangi non permisit. Pro quo dú apostol⁹ a tertia usq; ad nonam ieiunus orasset: & se non comedere uouisset: nisi deus peccatori subuenıret: post quinq; dieꝝ abstinentiá audiuit se obtinuisse pro sene. Sicq; apostolus nicolao penitentiá sex méses in pane & aqua imposuit: qua pacta senex in domino feliciter expirauit. ¶ Dum iuuenis christianus & pulcherrim⁹ a matre lasciua de crimine nephando attemptatus fuisset: illeq; flagitium execraret: mater i iuuené crimé retorxit: & eum iudici accusauit: qui dum apostolum in suum patrociniú aduocasset. Iudex irat⁹ puerum in saccum pice linitum iussit mitti: & in flumine iactari. Andreá uero qui ꝑ eo intercesserat in carcerem mitti: sed orante apostolo tonitruo terribili & terremotu facto: omnibus exterritis mulier a fulmine ꝑcussa interiit: iuuenisq; mortem euasit. & iudex cum multis fidé christi suscepit. ¶ Cú apud niceam ciuitaté septem demones multos infestarent: & plures transeuntes occiderent: apostolus uocatus illuc accessit: demones in specie canum aduenire iussit: eisq; in christi nomine ut inde discederent mádauit quo miraculo multi ꝯuersi sunt. ¶ Post modicum apostolo nunciatur: ꝙ iuuenis qdam iuxta portam alterius urbis a septé canibus fuerat prefocatus. Intellexit igitur illos fuisse demones: quos ab oppido nicee expulerat: & compatiés patri defuncti: illuc accessit: mortuum excitauit: & discipulú christi fecit. ¶ Quadraginta uiri ad apostolum uenientes: ut ab eo fidei doctrinam perciperét excitata tépestate a diabolo: nauiq; submersa in mare necantur. Quorum corpora ut apostolus uidit ad littus delecta: & que facta fuerant per spiritum cognoscens: oratione sua uiros suscitauit: & baptizauit. ¶ Vxorem etiam egee ꝓconsulis & maximillam senatricem & multos ď populo ad christum conuertit: pluresq; discipulos acquisiuit. ¶ Cum ergo egeas proconsul patras ciuitatem ingressus christianos ad sacrificia idolorum compelleret: eidé andreas occurrens ipsum de ipietate redarguit: eo ꝙ ipse iudex hominum constitutus iudicem suum celestem agnoscere debuit. Quem dum ꝑconsul uanum & superstitiosum diceret: eo ꝙ christum a iudeis crucifixú coleret: apostolus christum sponte crucem subiisse respondit: ex eo ꝙ mortem suam discipulis ꝑdixit: & proditorem cognouit: addens mysterium crucis magnum esse. Cui procósul respondit: ꝙ mysteriú dici non poterat sed supplicium cóminans apostolo: ut nisi sibi obtemperaret: ipsum mysterium in se experiri faceret. Tunc apostolus mysterium crucis cepit exponere: & ꝙ fuerat necessarium saluti hominum multis rationibus suadere Et dum in confessione crucis persisteret immobilis: iubente proconsule i carcerem recluditur: sed a populo uisitatur: uolentibus procósulem occidere: & apostolum fractis ianuis liberare: quos apostolus sua predicatione ad patientiam inuitauit. Mane autem facto andreas de carcere educitur: & dum christum crucifixum constantissime confiteretur: iussu egee a triginta hominibus fustigatur: deinde in cruce suspendi iubetur: nó quidem clauis confixus sed quasi i equuleo

extensus funibus alligatus: populi multitudine insequente & ipsum innocēter mori clamante. Qui dum crucem a longe salutans adorasset: uestibus suis exutꝰ in cruce suspensus est. In qua biduo uiuens uiginti milibꝰ astantium hominum predicauit. Sed dū turba egee mortem minaretur: territus procōsul uenit ut eum deponeret: quem dum ministri uellent soluere brachiis in aerem stupidis effectis nullo modo ad eum potuerūt pertingere. Et dum fideles eū deponere uellent: apostolus orauit ad dominum: ut i pace suum suscipet spiritum. Statimq; splendor nimius instar fulguris per horam dimidiaꝫ ipsum obtexit: cum quo lumine abscedente apostolus deo spiritū emisit. Cuius corpus maximilla senatrix cum aromatibus sepeliuit .ii. cal. debembris. Iuxta ciuitatē patracen̄. Indeq; processu temporis corpus eius constantinopolim trāslatū est: ut habetur .8. idus maii. Egeas uero anteq̄ domum rediret arreptus a diabolo expirauit. Cuꝰ frater nomine stratocles cum omni eius familia ad christum conuersus est.

¶ De sancto nathanaele discipulo. VIIII.

NAthanael discipulus de oppido chana galilee: unꝰ fuit ex septuagita duobus xpi discipulis: quē christus ꝯmendat Ioānis primo: dicens ipsum esse israelitā i quo dolus non est. Hic etiam post resurrectionē christi unus fuit ex numero illoꝝ .vii. discipulorum: quibus christus apparuit iuxta mare galilee quando petrus piscando traxit rete in terram plenum magnis piscibꝰ .cliii. ut habetur Ioannis ultimo: qui etiam a plerisq; scribitur fuisse alio nomine uocatꝰ ursinus: qui & ab apostolis eps bituricen̄ constitutus post completū predicationis officium in deo feliciter requieuit .ii. cal. decembris: qđ tñ falsum esse reputatur. Nam corpus huiꝰ nathanaelis apđ treugren̄. ciuitatē gescit. Corpꝰ ursini bituricen̄. urbi sepultū ueneratur. hec frater uincentius.

¶ De scō nathanaele anachorita. X.

NAthanael anachorita ut dicit heraclides: fraude demonis accidiā passus ex priore cella recessit: & aliam cuidaꝫ uico uicinā sibi collocauit. Vbi dum habitare cepisset. d mon ad eū noctu ueniens in specie carnificis pannis sordidis indutus: flagris strepitum facere cepit: dicens se fore demonē: q eum de priori cella eiecerat: qui & eum de ista fugare cupiebat. Mox sanctus compunctus ad priorem locum rediit: & adeo se inclusit: ut .xxxvii. annis nunq̄ limē excederet. Multasq; diaboli insidias ptulit: ut propositum frangeret: quas tñ omnes deuicit. Septē episcopos ad se uenientes gratāter suscepit & abeūtes usq; ad limē associauit. Quē dū diaconi eo q̄ non egrederetur redarguerent se oīo seculo mortuum esse respondit. ¶ Nocte quadam demon in specie pueri sibi apparuit asinū panibꝰ oneratū deferēns. Et dū asellum in terram corruisse fingeret & abbatis auxilium peteret. Ille pplexitate circunclusus: ne aut misericordie opus negligeret aut propositum frangeret: oratiōe sua puero iualuit: ut si uera esset uisio deum inuocaret: sibi subuenire patrum. Si autē temptatio esset euanescerer. Moxq; puer cum asino euanuerunt cum turbine maximo strepitantes: hec omnia heraclides in libro qui dicit paradisus.

¶ De sancto Trophiano epō. XI.

TRophianꝰ episcopus magne sanctitatis uir: & miraculorū gloria preclarꝰ .ii. cal. decembris apud antonas in domino feliciter requieuit. Cuius corpus tolose translatum: ibiq. terris sepultum: spiritum in celis uiuere multis miraculis manifestat: ut dicit Ado.

¶ De sanctis diodoro & Mariano & eorum sociis martyribus. XII.

DIodorꝰ presbyter & marianꝰ diaconus cum multitudine innumerabilium hominum utriusq; sexus & diuersarum etatum: quoꝝ numerum & nomia solius dei scientia nouit: passi sunt rome sub numeriāo iperatore tēpore Stephani pape primi. Qui die anniuersaria dedicationis sanctoꝝ martyrum chrysanti & darie i loco crypte: ubi eorum corpora sepulta erant diuīa celebrātes uia salaria uidelicet extra portam urbis i harenario ubi prefati martyres terra & lapidibus obruti fuerunt: accusati sunt iperatori. Tunc iperator iussit in introitu crypte parietem leuari: & montem qui crypte iminebat ad sublonem sup eos deiici: & sic omnes presocati sunt. Quorum corpora ibidē iacuerunt usq; ad tēpora Stephani pape .vi. anno domini .886. ¶ Qui uenerabilis pater effossa crypta reliquias sanctorum innumerabiles inde collegit: ex quibus quasdā laterani: aliquas apud sanctū petrū: aliquas ad basilicā .xii. apostolorum quā a fundamentis renouauerat: aliquas uero p alias ecclesias & monasteria sepelienda diuisit: in quorum ossium collectione odor mirabilis quasi florum & rosaꝝ respsus est: & lampas in crypta accēsa .vi. diebus continuis arsit: in qua nec quicq̄ de oleo consumptum est nec flāma extincta: donec oīa sanctorū ossa a cōgerie lapidū sunt collecta. ¶ Quidā autem cū de reliquiis aliquas questus grā subtra-

xisset: continuo in lectum decidit graui langore detentus: & cōmissum furtum cōfessus reliquias restituit: & sic sanitatem recepit. Horū omniū martyꝝ passio die calēdarum decembriū celebrat̄.

¶ De sancto diodoro epō & ꝯfessore. XIII

Diodorus alexandrinus cesarieñ: episcopus: dum antiochen⁹ esset presbyter: clarus sapientia habebatur. Qui electus antistes multa opuscula compilauit. Io apostolum cōmentarios edidit: aliaq; multa eusebii cesariensis secutus characterem. Cuius licet sensum imitatus fuerit: eius tamen attingere non potuit eloquentiam: ignarus secularium litterarum. Floruit tempore imperatoris ualentis: ut dicit hieronym⁹ libro de illustribus.

¶ De sācto ansano martyre: ꝗ maxima uirgine & martyre. XIIII

Ansanus martyr ciuis romanus fili⁹ nobilis trāquillini duodecī annorum occulte inscio patre a protasio presbytero in christi fide doctus & baptizat⁹ est: atq; a Maxima uirgine de territorio tonagritano de sacro fonte leuatus: qui a patre imperatoribus diocletiano & maximiano delat⁹ decimotertio anno imperii eorum cum ipsa maxima uirgine ab eisdem tentus & carceri traditus est diebus multis. Quam quidem sacram uirginem prefati imperatores tādiu fustibus cedi fecerunt: donec spiritum exhalaret. Ansanus uero de carcere fugiens uenit balneoregium: ubi uisione angelica confortatus est. Deinde ueniens ad ciuitatem senarum: dum christum dominum predicaret a proconsule lysia tentus in ignem missus ē quo diuina uirtute extincto: dum permansisset illesus iuxta fluuium arbiam eductus: ibiq; iussu presidis decollat⁹ est: ibiq; sepultus calēdis decembris.

¶ De sancto proculo episcopo & martyre. XV

Proculus episcop⁹ & martyr de syria ueniens romam tempore iustini imperatoris: totamq; romanam prouinciam discurrens christum ꝑdicabat: miraculis & uita refulgens. Quem sanctus ualentinus episcopus ichthyraneñ. constituit sacerdotem. Et dum die quadam celebraret presente predicto episcopo: angelus domini acceptum de altari calicem in aera uidentibus omnibus subleuauit: & deinde in altari reposuit sanguine consecrato. Sanctus autem presbyter de mandato angeli sanguinem consecratum libauit. Deinde propter persecutionem paganorum fugit de tyro siue ichthyranā. cum episcopo ualentino: & ueniens ad ciuitatem nequinam a gentilibus gothis tentus & uerberibus afflictus atq; in carcere missus est: sed per angelum eductus uenit lazanū: ubi sancto ualentino per martyrium assumpto: constitutus episcopus totam ciuitatem per multa miracula conuertit ad christum. Deinde ueniens spoletū christū predicauit: ide a deo monit⁹ ꝑsecutionē fugiēs uenit bononiam: ubi theodori filiā: que manū habebat aridam sanauit: & patrem cū filia conuertit ad fidem: & filiū beroniani a demonio liberauit. Et post multorū conuersionē a totila rege gothoꝝ captus ablatis sibi binis loris a tergo decollatus est: & iuxta ciuitatem humatus: ubi ꝓcessu tēporis puer mortuus iuxta ipsū sepultus reuixit. Tuncq; corpus ipsius integrum repertum honorifice leuatum est: huius passio agit̄ die calē. decēbris

¶ De sancto albano martyre. XVI

Albanus martyr ī ciuitate magūtia passus est: & ibi sepultus. Hic habuit patrem christianum imperatorem de partibus aquilonis: qui mortua coniuge filiam decoram ex ea habens: inepteq; diligens: eā nuptui multis principib⁹ petentibus tradere recusabat. Quam tandē flagitioso amore carnaliter cognouit: & ex illa albanū filiū suscepit. Mater igitur de consensu imperatoris ad tegendam infamiam filium ī capsella pallio inuolutum in partibus ungarie exponendū mandauit: qui repertus iuxta nemus a rege ungarie carente liberis suscipitur: & ob eius elegantiam occulte in rure nutrit̄: simulataq; regina pregnante: tempore partus puer natus fingit̄: & a rege adoptat⁹ ut naturalis tractat̄: ab omnibusq; baronibus & ciuibus filius regis uere putatur: tā ipsis ꝗ iuuene predictorū ignaris. Factus ergo iuuenis gratus & strenu⁹: filia imperatoris aquilonis: que est propria mater: eidē a patre putatiuo in cōiugium queritur: & ab imperatore traditur: uere putante filiam tradere filio uero regis. Post tēpus modicū rex ungarie infirmatur: & ad extrema ueniens filio adoptiuo regnum cōmittens: eo ꝙ aliū non haberet: eidem seriem facti reuelat: & qualiter ab eo repertus non est eius fili⁹ naturalis. In cuius euidentiam pallium ī quo ipsum inuolutū ex nemore susceperat usq; tunc reseruatum albano tradidit. Quod iuuenis audiens: consternatus ad uxorē ingreditur. Et dum sibi causam tristitie querenti factum pandere nollet: eo ꝙ se ex hoc contēnendum ab uxore putaret: pallium quo siue expositus inuolutus fuerat: quod tunc eidem a rege traditum er . t: de sinu iuuenis cecidit: quod dum mater uidit agnouit: & mu

gua collocutione habita: repertum est albanum incestu genitum: matre incestuoso cōnubio cognouisse. Consilio inter eos habito tristitiā ex morte regis simulant: mortuūq; regem ungarie iuxta condecentiā regiam tumulant. Deinde ad utriusq; patrem imperatorem pperant: ut eidem seriē facti pandāt. Quos ille ut filiā & generū cū magna letitia & solēnitate suscepit. Sed die sequenti pacta letitia mutue uisionis: impatorem solum albanus & mater in cameram uocant: eidemq; cum lachrymis factum seriosius explicant: & ad diuinam misericordiā iplorādam per penitentiam regem confortant. Qui omnes sancto cuidam episcopo reatum confessi: de ipsius consilio eremitam sanctissimū adeunt pro penitentia assumenda. Qui eis septennē pegrinandi penitentiam iponit. Sicq; utroq; regno episcopo regendo cōmisso. vii. annis pegrinantur: continue annis singulis eremitam reuisentes. Peracta igit̄ penitentia dum eremum sancti uiri petunt in silua depeunt & superueniente nocte iuuenis pentes in lecto eisdē de foliis arborum strato collocat: ipse uero in arborem excubat. Ac instigante diabolo pentes uigilantes ad uomitum redeunt: & in abominandū antiquum scelus inuicem coeuntes recidunt. Quod albanus sentiens turbat⁹ ex arbore preceps irruit & parentes baculo ipatiens peremit. Facto mane ad eremitam redit: qui iam omnia per spiritum precognita que contingerant reuelauit. Iussu ergo ipsius albanus iterato septēnem pegrinatiōem assumit: qua perfecta ad eremitam redit. Et dum semper pegrinari decreuisset: uitam suam per eremitam ɔscribere fecit. Quam in pyxide locatam ad collum suum alligauit & abiit. Sicq; relicto regno factus anachorita & pegrinus apud ciuitatem maguntiam in nemore a latronibus paganis inuentus: dum se christianū diceret iugulatus est: corp⁹ quoq; in flumine iactatum est. Quo cursu fluminis ad molendinū delato: dum filia militis cuiusdam leprosa se in flumine balnearet repente a lepra mundatur. Quod dum admirans deferret in urbe multi leprosi uenientes & se in amnē tingentes mundabantur. Et mirantibus cūctis unde talem aqua uirtutem haberet pquirentes corpus martyris inuenerunt: & repetta pyxide uitaq; ipsius plecta deo grās agētes corpus cum honore ad ciuitatem portantes uenerabiliter condiderunt cal. decēbris ubi & quiescit miraculis clarens.

¶ De sancto eligio epo. XVII.

Eligius nouionensis episcopus ut ait Sigibertus claruit anno sexto constantii: qui & constantinus. Hic de ciuitate lemouiceñ oriundus patre eutherio matre terrigia: dum ab annis puerilibus artem aurificum didicisset: omniaque lucrabatur: paupibus erogabat: & multa miracula operabatur. Interque contracto cuidam elemosynam prebēs dum ille manum porrigeret sanus efficitur. Et dum iam optimus magister in arte sua factus esset: & aurum certo sub pondere sibi a rege traditum fuisset: ut inde sibi sellam fabricaret: ipse sibi binas sellas fabricatas ope curioso regi tradidit: quibus ponderatis in utraq; auri pond⁹ qd̄ sibi dederat repperit sicq; miraculose aurum duplicatum iuenit. ¶ Deinde factus est episcopus nouioneñ. Et dum die quadam homiem ex iustitia damnatum panbulo: pietate motus depositum sepeliret: eum manibus contractando suscitauit. ¶ Multa corpora sāctorum reppit deo sibi reuelante in ciuitate nouioneñ. corpus sancti qntini martyris: & in suesoneñ corpora martyrum Crispini & crispiniani: & i beluaceñ corpus scī martyris luciani. Defunctus est autem anno uite sue. lxxx. miraculis clarus. Sed dū anno reuoluto corpus ei⁹ trāsferri deberet incorruptum inuentum ē: & barba sibi renata que die sepulture sue sibi fuerat abrasa. Quieuit autem in domino die cal. decembris.

¶ De scā natalia uxore hadriani mr̄. XVIII

Natalia uxor olim sancti hadriani martyris corpore uiri & aliorum martyrum cum eo passorum cōstantinopolim trāslatis ut in eorū legetur passione. vi. idus septembris manum uiri sibi in solatium retinuit: & nicomedie ubi uir passus fuerat remansit. Quam dum tribunus de uolūtate maximiani imperatoris propter ei⁹ decorem & diuitias in coniugium peteret: assentire simulauit triduana inducia postulata. Et dum deū pro sui corpis castitate oraret: admonetur in somnis ab uno ex martyribus uiri cōsociis ut constātinopoli fugiat. Que manu hadriani sumpta nauem cum pluribus christianis ascendit: quam tribunus dum insequitur: uēto insurgente contrario: & plurib⁹ submersis redire compellitur. ¶ Media uero nocte diabol⁹ in specie naute cum naui fantastica fugientibus christianis apparuit. & ꝙ uiam errarent asseruit atq; ad sinistram pergere docuit. Hoc autem faciebat ut eos perderet. Mox dum uela uerterēt: hadrianus cum nauicula natalie apparuit: & demonem illum fuisse reuelauit: eosq; precedens cōstantinopolim saluos mane perduxit. Quo dum introissent: Natalia domum ubi martyrū corpora seruabātur intrauit: manum uiri iuxta corpus posuit: & post orationem dormitans a sancto martyre iuitata ad celestia p uisu

euigilans reuelata narrauit: & uale faciens omnibus spiritum emisit calen. decembris. Cuius corpus a comitibus iuxta aliorũ corpora sepultum est.

¶ De sancta bibiana uirgine & marty. XIX

Bibiana uirgo sub iuliano apostata passa est rome. ✝ Cuius pater flauianus christianus fuit habẽs coniugem & filias christianas: Qui accusatus apud iulianum imperatorem: q; martyres plurimos sepelisset: ab eodem in exilio damnatus in pace quieuit. Post cuius obitum iulianus matrem bibiane & filias comprehensas tradidit ✝ fausto presidi: ut eas ad sacrificandum compelleret: a quibus ille conuersus & ab imperatore martyrizatus atq; ab eisdem sanctis sepultus est. Quod iulianus comperiens matrem & filias perquirebat. Sed post dies modicos bibiane mater ✝ darsosa & germana latentes in christo quieuerunt. Bibiana uero a iuliano reperta & tenta: dum idolis sacrificare nollet plumbatis diutissime uerberatur: & superuiuens triduo propter nimiã cedem emisso per os sanguinis profluuio ad dominum per martyrium perrexit q̃rto nõ. decembris. Cuius corpus a ioanne presbytero positum est apud palatium lucinianum iuxta corpora genitricis & sororis.

¶ De sancto petro chrysologo epõ. XX

Petrus chrysologus archiepiscopus rauennas de ciuitate imolẽsi oriundus a sancto cornelio imolensi nutritus & doctus atq; in diaconum consecratus est: uite sanctitate & sapientia insigniter pollens. Igitur episcopatu rauenne uacante: dũ quidam ciuitatis rauennatis ciuis a clero & populo electus esset: & pro confirmatione habenda multi nobiles romam ad sixtum papam tertium accessissent: anteq̃ illi ad urbẽ peruenirent: sixtus papa a beato petro apostolo & sancto apollinare sibi apparentibꝰ per uisum admonetur: ut nullum alium in rauenne archiepiscopum consecraret: nisi illum quem ipsi in eorum medio eidem ostendebant. Venientibus ergo ciuibus ad urbẽ ab eisdem papa per triduum requisitus: ut electum suum consecraret: omnino renuit: iussa sibi a sanctis referens & ostensum requirens. Cuius dum nomen ignoraret: sed eũdem ex uultu cognoscendum diceret p tres dies inter omnes sibi assistentes ostensum uidere nequiuit. Post triduum autem imolensis episcopus cum petro eius diacono corã papa comparuit: qui eidem pro electi confirmatione instanter supplicauit. Sed dum pontifex petrum in medio multorum aspexit: etiam a longe eundem mox recognouit & q; ille esset: qui sibi ostensus fuerat asseruit: atq; ipsum cunctis approbantibus in episcopum consecrauit. Qui sanctus laudabiliter uiuens: doctrina: uita: & miraculis floruit. Tandem obitu suo sibi diuina monitione reuelato imolã perrexit: & iuxta corpus sancti cassiani martyris: ubi & nutritus fuerat: orans ad christum migrauit: & iuxta eundem martyrem sepultus est quarto nõ decembris. Cuius calix & patena eorum cõtactu sanant a morsu rabidi canis. Hic multas homelias super euangeliis: & sermones elegantes composuit: & propter sermonis sui uenustatẽ petrus chrysologus: quod est sermo aureus cognomen accepit. ¶ Extat & eius epistola cõtra eutycetem tempore leonis primi imperatoris conscripta: cuius sententie auctoritate postq̃ in concilio calcedonensi lecta est: eutyces hereticꝰ dãnatus est

¶ De sanctis uero & securo martyribꝰ. XXI

Verus & securus germani apud aphricã sub psecutione uandalica passi: glorioso martyrio coronati sunt quarto nõ decembris ut in martylogio adonis legit.

¶ De sancto cassiano martyre. XXII

Cassianus martyr in ciuitate tingitana que est metropolis mauritanie passus est: qui exceptoris diu gerens officium: tandem celitus inspiratus execrabile duxit christianorum neci deseruire: unde renuncians eidem officio sub christiana confessione triumphum meruit obtinere martyrii die tertio nõ. decẽbris: ut dicit in martylogio adonis: cuius corpus i prefata ciuitate tumularum: inde processu temporis ad ciuitatem imolensem translatum est: ubi & quiescit miraculis clarens.

¶ De sanctis claudio hilaria & sociis martyribus. XXIII

Claudius tribunꝰ & hilaria uxor eius & filii eius iason & maurus cum militibus septuaginta sub numeriano imperatore passi sũt Nam ut in passione chrysanti & darie dicetur: dũ sanctus chrysantus ab imperatore traditus esset tribuno claudio ad torquendum. Videns claudiꝰ qualiter omia tormenta superaret: & qualiter deos gentium apertis rationibus confutaret: & quia fustes quibus cedebatur molles redebantur: conuersus est ad dominũ cũ uxore & filiis & septuaginta suis militibus sibi commissis Quod imperator audiens iussit claudium ligato ad collum eius saxo in mari precipitẽ dari. Milites quoq; singillatim audiri: ita ut qui se christianum confiteretur capite cederetur: qui uero se christicolam negaret:

dimitteretur. Prius ergo iason & maurus filii claudii non īterrogati se christianos cōfitentes decollat sunt. Quos omnes ceteri imitantes infra horam eodem martyrio coronati sunt. Quorum corpora a christianis in cuniculo ubi decollati fuerant condita sunt noctu non longe ab urbe uia salaria. Filioꝝ uero corpora hilaria mater in suo ꝑdio sepeliuit. Et dum ad tumulū oraret: & pagani superuenientes eam occidere uellent: orādi spatio accepto in confessione spiritū emisit. Cuius corpus iuxta filiorum cadauera due eius ancille clandestine sepelierunt. Horum omnium martyrum passio recolitur die .iii. noñ decembris. De quibus infra in passione chrysanti & darie .8. cal. nouembř.

¶ De sancto lucio rege & ꝯfessore. XXIIII

Lucius beatus confessor fuit rex britānie baptizatus a thimotheo discipulo sancti pauli. Qui regno composito & bene ordinato relictis omnibus secularibus pōpis multisq; ad deum conuersis: ueniens per augustam in ciuitatem curie multis ad uite pfectionem exēplo & doctrinis īductis die .5 decēbř i pace qeuit. ut dicit fř bartholome⁹

¶ De scā Barbara uirgine & martyre. XXV

Barbara uirgo passa est in ciuitatis nicomedie tempore maximiani imperatoris sub preside marciano. Cuius pater dioscorus nomine eiusdē ciuitatis nobilis & paganus: turri excelsa fabricata filiam pulcherrimam barbaram intromisit: ne ab hominibus uideretur. Cūq; plurimi eam in cōiugium peterent: illa iam animo christiana diuinitus īnspirata: consensum denegabat. Et dum pater in balneo qđ edificabať ī turri iussisset artificibus duas fieri fenestras: eo discedente barbara tertiam erigi fecit. Et descendens in balneum depingensq; digito ī marmore crucis signum: mox ī petra signū crucis apparuit acsi ferro sculptum esset. Similiter in & silicie uestigia pedum illius ī pressa sunt. Et descendens puella in concam inundantibus aquis: orauit ut sanctificareť aqua & submergens corpus se ipsam baptizauit in nomine patris & filii & spiritussancti. Egressa igitur de aqua turrem conscendens in idolorum facies conspuit: & respiciens in celum deum uerum adorauit. ¶ Rediens ergo pater & eam iterrogans cur tres fenestras in balneo fieri iusserat audiuit ab ea quia tres sunt qui mundum illuminānt: pater & filius & spiritussanctus. Quod audiens pater arrepto gladio eam insequitur ut occideret illam: que dum fugeret & a mōtis crepidine preclusa artaretur orauit ad dominum: & scisso lapide mons per medium diuisus uirginem suscepit: & ad aliam partē eiecit. Quo dū pater ascēdēs duos pastores greges pascētes iterrogasset an puellā fugiētē uidisset: un⁹ eoꝝ cū iuramēto negauit eā saluare cupiēs: alter uero ipsā digito ōndit eā occidi uolēs. Moxq; ipse cū pecorib⁹ suis ī lapides ꝯuersi sūt usq; i pñs ibi manētes. Quā pater apphensā & p capillos tractā: & durissime cesam: martiano ꝑsidi die sequēti tradidit puniēdā. Et dū xpm ꝯfitereť & idola gētiū demonia eē ꝯtestareť: iussit eā ꝑses spoliatā suspēdi & crudis neruis cedi ac ciliciinis saccis plagas ei⁹ extergi: deīde carceri immissam pedib⁹ in ligno constringi: ubi domino sibi noctu apparente confortatur: ipsiusq; uulnera consolidantur. Quod dum die sequenti preses deorum pietati ascriberet: & uirgo eius insaniam derideret iussit eum uersis pedibus suspendi: & latera ei⁹ unguib⁹ radi atq; ardentes lampades applicari. Insuper & caput maleis contundi donec de naribus ipsius sanguis abunde stillaret in terram. Deinde māmillas fecit precidi ipsamq; nudam per ciuitatem circunduci. Dum autem sic ducta orasset ad dominū angelus sibi apparens, denudatum corpus eius candida stola contexit & mānillis restitutis plagas omnes sanauit: qđ dum preses cerneret furore nimio repletus eam decollari mandauit. Quam pater ad montem ubi eam comprehenderat adducens: caput eiusdē manibus propriis amputauit. Moxq; ab igne celesti consumptus est. Corpus autem uirginis a ualentiano quodam christiano nicomedie sepultum est die secundo noñ decembris. Indeq; temporis processu constantinopolim translatū postmodum a uenetis quibusdā nobilib⁹ uenetias delatus: requiescere dicitur i ecclesia scē marie cruciferoꝝ.

¶ De sancto meletio epo ponti. XXVI.

Meleti⁹ eps & ꝯfessor apud pontū floruit. Qui cū eēt eruditōnū cura magnific⁹ uirt⁹tñ animi & uite synceritas lōge i eo magnificētior extitit: ut dicit i martylogio uiuardi: q etiā post laudabilē uitā ibidē in pace quieuit .ii. noñ decembris.

¶ De scō meletio epo antiocheñ. XXVII.

Meleti⁹ eps antiochen⁹: ut scribit theodoric⁹ i historia triptita tpe constantii ipatoris arriani claruit. Hic dū citatē quādā armenie regeret & barbaros doceret pp sui eloqii uenustatē ab arriāis & catholicis pariter antiochie eps postulať. Quē ipator cōstāti⁹ uidere nolēs & pbare utꝝ eēt arrian⁹ an catholic⁹ iussit ut expōeret. Dñs possedit me ꝛc. qđ ille exponens trinitatē publice docuit & aptissimis rōib⁹ ꝯprobauit: pp qđ

ab arriãis reuocat⁹ & a ꝯstantio reprobat⁹: & ab ecclesia sua expũsus reuersus armeniã eusebio epõ adhesit: & clar⁹ miraclis uita & scientia ipace quieuit.

¶ De sco clemẽte pſbro & confes. XXVIII

CLemens presbyter alexandrin⁹ qui ut dicit ado in diuinarũ eruditionum scholis q̃maxime floruit: panthei auditor: origenis uero preceptor fuit. Hic libros octo condidit stromatum: quod sonat opus uarie contextũ. Composuit & libros octo quos informationum uel dispositionum nominare possumus. Item librum ad gentiles exhortationum. Item librum qui dicit pedagogus libris tribus distinctum. Item librum qui scribitur: quis est qui saluus fieri possit diues. Item librũ alium de pascha & de disputatione & de ieiunio & obtrectatione. Item alium exhortatorium ad patientiam. Item ad neophytos. Item alium qui inscribitur canon ecclesiasticus. Item de his q̃ iudaicum sensum requirunt: quem ad alexãdrum hierosolymorum episcopum scripsit. Item librum contra hereses. Extat & eius tã diuinarum scripturarum q̃ litterature secularis uolumina eruditionis & eloquẽtie referta: in genesim etiam cõmentarios scribere pollicitus est. Hec hieronymus de uiris illustribus. Quieuit in pace die secũdo nonã decembris. Seueri imperatoris tẽpore florẽs.

¶ De sancto sabba abbate. XXIX

SAbbas abbas ex prouincia capadocie ciuitate mutalapsis patre ioanne matre sophia: claris & xp̃ianis originẽ traxit. xvii. theodosii ĩpatoris ãno. Dũ aũt pater ei⁹ militatur⁹ cũ uxore alexandriã pgeret: filiũ puulum hieremie fratri cõmendauit. Quem dum uxor illius inuite conspiceret: puer relicto seculo occulte patruum deserens: & ad monasterium quod dicitur scando fugiẽs: ab abbate gregorio suscept⁹ ẽ & monachus effectus: qui i omni sanctitate uiuens: etatis processu summa preditus abstinentia cepit etiam clarere miraculis. Inter que dum tempore hyemali pistor uestes lotas siccandas in furno adhuc calido posuisset: & oblitus ipsacum clibanum pro pane coquendo ex incuria accendisset: deinde recordatus uestium damnum suum defleret. Sabbas compassione motus furnum ingressus accensum illesas uestes illesus eduxit. ¶ Post hec perrexit ad eremũ ad gerasimũ abbatem: ubi multa diaboli figmenta & certamina superans dudum mansit. Deinde ueniens herosolymam sibi locellũ edificauit: & sacra loca quotidie perlustrans ad locellum redibat contemplationi uacans. ¶ Die quadam apud ecclesiam sancti ioannis baptiste mulierem dudum fluxum sanguinis passam sanam effecit. ¶ Quendam etiam a demone obsessum liberauit. ¶ Et cum siccitas nimia populum urgeret: adeo ut neq; in puteis neq; in foueis aqua reperiri posset: & ex hoc ciuitas periclitaretur: fodientibus ciuibus in locis plurimis si forte aqua alicunde prorumperet: oratione sancti pluuia largissima noctu descendit. que foueas & cisternas repleuit: omnemq; populum satiauit. Sicq; multorum signorum gloria clar⁹ uirtutibus pollens: sub ioanne archiepiscopo quieuit in pace die sabbati nonã decembris anno domini. 524. sepultus hierosolymis inter duas ecclesias: cuius corpus inde processu temporis uenetias delatum: quiescit in ecclia sci antonini martyris.

¶ De scõ basso epõ & martyre. XXX

BAssus episcopus ex nicea puincia dum christum predicaret a perennio preside detentus & ad deorum sacrificia inuitatus: cũ dolis ĩmolare contemneret: primo in equuleo suspẽsus ac diuti⁹ tortus est: deinde laminis ardẽtibus circa latera appositis excruciatus iesum christum dominum maiori constantia profitebatur. Qua ppter in equuleo leuat⁹ fustib⁹ & scorpionib⁹ p̃sidis iussu diutissime cesus ẽ. Post hoc deposit⁹ ad statuas deoꝝ ligna pro sacrificio portare compellitur: data sententia: ut si non sacrificaret: eodem igne cõsumeretur: qui dũ sacrificare cõtemneret: in ignem missus sed in eo dudum manens illesus educitur. Sicq; a preside ad iudicẽ nicee prouincie destinat⁹ cum litteris sibi mandantibus ut bassũ: aut sacrificare compelleret: aut excogitatis supplicus perimeret. Sed dũ a iudice suasus sacrificare nollet: fabricatis duob⁹ clauis ad mensuram longitudinis corporis eius eisq; a plãtis pedũ per medium corporis usq; ad uerticẽ confix⁹ in christi ꝯfessione emisit spiritũ nonã decẽbr. tpe decii & ualeriani. Cui⁹ corp⁹ a xp̃ianis i nicea ciuitate sepultũ est.

¶ De scã crispina uirgine & martyre. XXXI

CRispia uirgo i aphrica ap̃. coloniã thebestinã tpe diocletiani & maxĩani impatoꝝ cũ sacrificare nollet iussu anolini pcõsul' decollata ẽ: ibiq; sepulta nonã. decẽbr.

¶ De sco dalmatio epõ & martyre. XXXII

DAlman⁹ martyr & ep̃s de italia oriũd⁹ p̃re senatore dũ xp̃ian⁹ esset occult⁹ oia deferens ad albã ciuitatẽ deuenit: ibiq; xp̃m p̃dicare cepit & miracul' clarere. ad quem quidam ualentin⁹ magister militũ de rauenna ueniens eius audita fama pro filio

suo graui infirmitate detento supplicare cepit: orationeq; fusa sanctus filium liberatum eidem nunciat: qd ille repatrians dum uerum esse cognouit ad dalmatium rediit & conuersus ad christum ab eodem cum filio baptismum suscepit. Iterumq; ad propria remeans & christum annuncians miraculi testimonio multos ad fidem conuertit: dein de dalmatiis angelo duce ticenum ueniens dum flumen sine pōte uel naui ab angelo in momento transuectus multis coram positis transiuisset: populum multum conuertit ad christum. Ibiq; constitutus episcopus predicationis officium fideliter perficiebat: dei de ad gallias transiens: plurimos infideliū christianos effecit. Et post hec reuelatione diuina: dum ad suam rediret ecclesiam iuxta flumē ticeni ab infidelibus captus & ī cerebro gladiis percussus per martyrium migrauit ad christum. Sed dum corpus eius exanime staret nec dudū cecidisset uiso miraculo multi ex infidelibus conuersi sunt. Sepultusq; est ibidem miraculis clarꝰ. Passus est autem die nonī decembris.

¶ De scō Nicolao epō & confes. .XXXIII.

Nicolaus episcopꝰ ciuis patere urbis patre epiphanio matre Ioanna: diuitibus claris & sanctis exortꝰ prima die sue natiuitatis dū balnearetur erectꝰ stetit in peluı fere dimidia hora. Ad ubera matris positus. iiii. & vi. feria semel ī die māmas sugebat: qui ex nomie auūculi sui nicolai myreorum antistitis uocatus est nicolaus. Dū adhuc puer imbuendus litteris a scholis rediret: claude femine eidem obuie gressū rectum tribuit. ¶ Cuidam seruo dei nomine sabbatio in extasi posito palatium mirificū auro & gemmis fabricatum cum sede mirabilis claritatis intro posita ostenditur: que omnia nicolao adhuc puero in celestibus ꝑparata reuelantur. Factus autem iuuenis coetaneorum consortia & mores deuitans ecclesiam frequentabat: & que de scripturis audiebat memoriter retinebat. ¶ Parentibus defunctis quid de diuitiis sibi dimissis domino gratum ageret cogitabat. Hinc auaritiam si non daret. Hinc inanem gloriam si preberet īcurrerē formidabat. Sed post dies modicos dum quidam conciuis nobilis ad extremam deductus inopiam: tres filias suas uirgines fornicari disponeret: ut inde miserrimus quicquam ꝓ uictu acquireret. Nicolaus hoc audiens noctu domum uiri latenter adiens per fenestram auri pondus intro clam proiecit clamq; discessit. Quod homo ille reperiens ex eo primogenitam maritauit. Et dum idem secundo sanctus confessor peregisset: secundam filiam similiter pater nuptui tradidit. Dum autem tertio dei famulus idem opus perfecisset homo ille qui uigilans benefactorem suum studio obseruabat: sanctū fugientem cepit: eūq; cognouit & ad pedes eius se prostrauit. Quem ille erigens eidem superinde silentiū quoad uiueret impauit: illeque tertiam filiam coniugio dedit. ¶ Post hoc defuncto archiepiscopo myreorum dum episcopi suffraganei pro eligendo presule orantes conuenissent: reuelatur cuidam episcopo magne auctoritatis: in quē uota omnium dependebant: ꝙ illum elligere deberent: quem hora matutinali primum ad ianuam ecclesie nicolaum nomine repperirent. Cum autem nicolaum māe expectantem episcopus reperisset & nomē ipsius didicisset: eundem licet satis renitentem in cathedra collocarunt. Qui gregi dominico prefectus ad amplioris perfectionis apicem: omni decoratus uirtute attingere satagebat multisq; miraculis coruscabat. ¶ Quadam die cum suis clericis ad refectionem discumbēs deficiente sibi uino modicum uini in uasculo allatum quod uix tribus in mensa sufficeret cunctis in fundi ꝑcepit: & ad sufficientiā omnibus fuit satis. ¶ Alio quoq; tempore dum unicus solūmodo panis in cellario repertꝰ esset: operariis in ecclesia sua laborantibꝰ apposuit. Indeq; plene omnes refecit. ¶ Virum & uxorem q xxx. fere annis sine prole fuerant: ad se uenientes: & ꝑ filio supplicantes oleo lampadis ecclesie inunxit & orationem premisit. Eodemq; anno mulier filium enixa: eundem in ministrum uiro dñi obtulit: quem ille baptizauit: & sacris litteris erudiuit. ¶ Obsessum a demonio de regione andronica liberauit: puellam manibꝰ aridis de castello euādis sanauit: & alios multos a diuersis passionibus dei uirtute curauit. ¶ Dum ecclesiam construi faceret & lapis magnus in edificium opus esset: qui a .lxx. hominibus nullatenus moueri poterat: sanctus dei superueniens signo crucis premisso cum duobus clericis ipsum amouit: & ad locum detulit ordinatum. ¶ Quadam die tēpestate seuissima quassati quidam naute nicolaū aduocant: & continuo uir quidā eis apparuit dicens se esse nicolaum ab eis aduocatum: qui eos in antēnis & rudentibus iuuare cepit statimq; tempestas cessauit. Et dum ad eius uenissent ecclesiam: quem nunq̄ uiderant sine indice cognouerunt. Quod ille non suis meritis sed eorū fidei attribuere docuit. ¶ Dū quodā tempore fame ualida regio esset oppressa & naues onerate tritico ad portū myree deuenissent rogauit sanctus nautas ut saltem pro quaq; naue in centū modiis eorꝝ inopie subuenirent. Cumq; illi rñderent

non audere hoc facere: eo ꝙ mensuratū alexandrie granum eadem mensura constantinopoli in horrea imperatoris eos reddere oportebat: instat sibi: ut petita adimpleant: confisus in christi grana: ꝙ nihil diminutionis in eorum mensura recipient: quod cum fecissent: mensuram quam receperāt integre ministris regiis reddiderunt: & miraculum narrauerūt. Granum autem illud quod sanctus acceperat miraculose per biennium ad uictum & usum seminis abundauit. ¶ Sed cum adhuc in regione illa aliqualis cultus idoloeum superesset: arborem quandam diane consecratam quam quidam colebant rustici: sanctus precidit: diabolo in aera ululāte se de sua sede per nicolaum eiectum. Et dum quidam uiri ad sanctum uisitandū nauigio pergerēt: demon in specie deuote mulieris eisdem in fagenula apparuit: oleum i uase tribuit: rogans ut ex eo parietes ecclesie sancti nicolai perungerent: eo ꝙ ipsa tūc ad ipsum locum accedere non posset. Qua discedente in alia nauicula eisdem cum pluribus uir apparuit nicolao simillim⁹: mulierem illam dianam fuisse docuit: & ut oleū sibi datū in mari iactarent admonuit. Quod proiectum in mare contra naturam aquam inflāmauit: qui dum myream ueniunt: nicolaum conspiciunt: ipsumq; esse qui sibi apparuerat recognoscunt. ¶ Eodem tempore dum imperator constantinus tres principes nepotianum: ursum: & neapoleonem contra hostes imperii misisset: & illos ad portum myree applicantes uir sanctus ad prādium inuitasset: cum essent in mensa nunciatur uiro dei: cōsulem pecunia corruptum tres iuuenes milites innocentes decollari mandasse. Illico sanctus tribus illis principibus sibi associatis ad locum properauit: & iuuenes iam genu flexo gladium uibrantis expectantes repperit. Audacter igitur se i spiculatorem ingerens gladium sibi extorsit: innocentes exoluit: quos secum adducens consulem adiit: eumq; durius obiurgans: tandē penitentem suscepit. ¶ Dum autem principes imperiales cum uictoria redeuntes: ab imperatore magnis honoribus sublimati fuissent: ex inuidia apud eum de proditione delati sunt: quos ille carceri traditos precepit mane sine audientia decollari. Qui liberationem trium iuuenum factam a uiro dei recolentes eiusdem se meritis cōmendarūt. Eadem nocte uir dei imperatori per uisionem apparuit: ipsum de impietate redarguit: & nisi innocentes dimittat exitiale bellum eidem cōminatur ad mortem. Interrogatus quis esset: dixit se esse nicolaum epm myreorum: similiq; uisione prefectum exterruit: Euigilans princeps uiros aduocat: & si cui sancto se cōmendassent interrogat. Qui dum se sancto nicolao cōmendasse dicerent. Miratus imperator ueniam petiit: innocentes absoluit: & eosdem ad uirum dei cum muneribus destinauit. ¶ Fertur beatum nicolaum adhuc senem niceno coucilio interfuisse: & quendam arrianum zelo fidei in maxillam percussisse: ob idq; a concilio mitra & pallio priuatum extitisse: propter quod ut plurimum sine mitra depingitur. Sed dum aliquando missam beate uirginis: cuius erat deuotus: in pontificalibus celebraret: & priuationem mitre & pallii defleret: quasi zelo nimio fidei sibi ablata: ecce cunctis uidentibus duo angeli eidem astiterunt: quorum unus mitram: alius pallium sibi diuinitus restituerunt. Et extunc insignia reassumpsit sibi celitus restituta. Qui ad ultimam horam deueniēs: angelos sibi occurrentes conspexit: & suum cōmendans spiritum domino in pace quieuit die octauo iduum decembris āno domini. 343. Ex cuius ossib⁹ oleum iugiter emanare cōsueuit: quo liniti languidi a cunctis infirmitatibus sanabantur. ¶ In multis chronicis inuenitur: ꝙ post multum temporis destructa a turchis myrea ciuitate a mercatorib⁹ barrēsibus corp⁹ sci nicolai barrū trāslatū ē: ibiq; iacere usq; i pñs: ut plurimū credit & a multis peregrinantibus uisitatur. Veneti autem idem corpus asserunt uenetiis delatum. Cuius historia translationis debito loco uidelicet tertio calendas iunii ponetur. ¶ Miracula autem sancti: tum quia infinita esse dicuntur & inumera: prout collecta ecclesia asserit: tum etiam quia ea sola de sanctis ponere curauimus: que uel in uita eius uel circa mortem: aut erga coeum corpora contigerunt: ex aliis uoluminibus lectori legenda dimittimus. ¶ Hoc solo ad eius uenerationem exarato: ꝙ dum beati nicolai historia de nouo edita esset que notata cum suo cantu ad manus quorundam fratrū monasterii sancte crucis de cesena deuenisset: & fratres eam in eius festo canere ad officiū uellent: eorum prior omnino recusauit: & fratres redarguit: dicens ioculatoria i ecclesia non esse licitum decantare. Nocte superueniente sanctus nicolaus priori apparuit: eumq; uultu terribili lecto abstraxit: pauimento collisit: & incipiens antiphonam. O pastor eterne &c. per singulas differētias uocum fuste quem tenebat: ictus supra dorsū patientis ingeminans: per ordinem ad finem usq; decantauit. Qui semiuiuus dimissus clamoribus fratres excitans uisa & gesta narrauit antiphonam quam nunq̄ audierat rettulit: & centum notas in ipsa consistere didicisse ex centum pcussionib⁹ quas susceperat

adiecit:& prout dixerat sic esse compertū fuit. Dataq; licentia fratres nouā historiam eo die & deinceps tā ipsi q̄ alii in multis ecclesiis celebrarunt.

¶ De scō Nicolao papa prio. XXXIIII.

Nicolaus papa huius nominis primus natione romanus ex patre theodoro successit benedicto .5. & sedit annos .ix. menses .ii. dies xx. Et ut in chronica martiniana habetur post magnum gregoriuȝ papā nullus usq; ad eum apparuit ī sede romana eidem sanctitate ꝯparandus. Floruit autem tēpore Ludouici secundi īpatoris. Hic michaelem constantinopolitanum imperatorem excōmunicauit propter ignatii patriarche iniustam depositionē. Excōmunicauit etiaȝ lotharium regem gallie ꝑpter gualderade pelicis sue societatem. Qui rex tpe hadriani successoris nicolai pape romā ueniens concubina dimissa: absolutionem ab eo recepit & non multo post uita decessit. ¶ Huius tēpore sanctus cyrillus pene omnium sclauorum apostolus corpus sancti clemēns pape a cersona ubi in mare ponticum proiectum fuerat: ex mari exiccato auferens romā detulit. Quod per nicolaum papā in ecclesia sancti clementis reconditum fuit: ubi & ipse cyrillus paucis explens diebus sepelitur miraculis corruscando. Nicolaus uero papa post multas & uberes collatas elemosynas & alia multa bona que fecerat in christo qeuit: & in ecclesia sancti petri apostoli sepultus est.

¶ De sanctis dionysia datiua & sociis martyribus. XXXV.

Dionysia: datiua: leontia & Emilanus medicus & religiosus uir nomine terrius: nec non bonifacius & seruus & uictricus atq; maioricus adolescens: apud aphricam martyrio coronati sunt. Qui omēs persecutione uandalica sub Hunetico rege arriano pro confessiōe fidei catholice: & ne ab arrianis rebaptizarentur decertātes: grauissimis & innumeris suppliciis excruciati: confessorum christi numero sociati sūt. viii. idus decembris. Ex quibus maioricus adolescens: dionysie matris sue eidem in tormentis assistentis exhortationibus roboratus in certamine confessionis spiritum reddidit. hec ado

¶ De scō ābrosio epō & doctore. XXXVI

Ambrosius episcopus & doctor: cuius festum obitus occurit .ii. nonas aprilis. Hoc uero die quo episcopus est ordinatus ab ecclesia romana celebratur filius ambrosii romani tūc pfecti galliaꝝ ī galliis natus & ī cunabulis ī ꝑtorio posit⁹: dū dormiret apto ore: examē apū faciē ei⁹ & os impleuit: ut q̄si ī alueolū suū īntraret & exirēt: que postea euolantes in tantam altitudinē aeris eleuate sunt: ut humanis oculis minime uiderentur. Quod pater cernēs & territ⁹ infantulum predixit aliquid magni futurum. Et cum puer esset matri & sorori manū osculādam porrigebat: ut sacerdotibus fieri conspexerat: qd̄ soror tum deridebat. ¶ Cū ergo rome factus iuuenis & litteris eruditus causas ꝑoraret: a probo prefecto pretorii mittitur ad liguriam emiliāq; regendam ꝓuinciam: uenitq; mediolanum. Mortuo uero auxentio episcopo arriano: cum popul⁹ propter presulis electionē ī seditionem positus esset: & ipse pro seditione sedāda ad ecclesiam perrexisset: uoce īfantis subito ambrosium episcopum clamante: ab omnibus tam arrianis q̄ catholicis pontifex eligitur. Quod ille audiēs contra morem suū homines torqueri fecit: ut sic ab ei⁹ electione cessarent. Deinde profiteri philosophiā uolens quasi rem christianis suspectam: dum non permissus esset publicas meretrices ad se īgredi fecit: populoq; magis acclamāte: peccatum tuū super nos: noctu aufugit. Et dū se ticenum ire putaret: mane ad portam romanam ciuitatis se reppetit. Interim missa electione ad ualentinianum imperatorem eam approbauit: gaudens q; iudices a se directi ad sacerdotium peterentur. Ambrosius uero in possessione leōtii latuit. Sed relatione imperatoris ueniente producitur Et q̄uis multam renitens: tandē electiōi cōsentire cōpellitur. Et cū adhuc esset cathecuminus baptizatur: & .viii. die in episcopū consecratur. Qui cum post annos quattuor romam uenisset matre defuncta: & germana manum eius oscularetur subridens dixit in se iam impletum: qd̄ puer uaticinat⁹ fuerat. Vbi etiam paralyticam in lecto cubantem: solo uestimenti eius contactu: sanā effecit.

¶ Sed & cum contra uoluntatem iustine īperatricis arriane: catholicū in episcopum ꝓmouisset multas ab ea insidias & persecutiones passus est: adeo ut etiam una ex uirginibus arrianorum ut eum ad reliquas cedendum traheret: ipsum per pallium cepisset: quā die sequenti Ambrosius morte defunctam subita honorifice sepeliuit gratiā pro contumelia rependens. Redienq; mediolaū ad suggestionē auguste multi sibi calūniantur: & multas iniurias patitur. ¶ Et dū in exilium mittendus putaretur: & quidam uicin⁹ quadrigam ad eum exportandū passer iusto dei iudicio anno uertente ipse in eadē carruca ī exiliū missus ē. ¶ Cū āt plures obsessi a demonib⁹ se ab Ambrosio torqueri dicerēt & iustina cū arrianis ābrosio impo-

nerent: quod pecunia cōparet qui se ab im-
mūdis spiritibus torqueri assererēt: subito
unus ex illis demone oppressus clamabat
ꝙ utinam qui nō credunt ambrosio: ut ipse
torquerentur: quem ceteri arriani in piscinā
necauerunt. ¶ Hereticus quidam inconuer-
tibilis: dum predicāte episcopo: uidit ange-
lum ad aures eius loquētem: conuersus est:
& fidem quam persequebatur: defendebat.
¶ Quidam magus: qui demones ad eum ce-
dendum inuocabat: audiuit ab eis: ꝙ nec ad
foces eius appropinquare presumerēt: quo-
niam ignis de domo ei⁹ exibat: q etiam eos
longe positos cruciabat. ¶ Quodam demo
niato mediolanum intrante: demon ex illo
exiens alium ex urbe egredientem inuasit: di
cens ꝙ ambrosium timebat: & ob id urbē
ingredi formidabat. ¶ Dum quidam ad pre
ces auguste eum noctu uolens gladio per-
cutere: brachium eleuasset: subito man⁹ ei⁹
exaruit. ¶ Cum apud thessalonicam ex sedi
tione populus iudices lapidasset: iratus the-
odosius imperator omnes thessalonicenses
perimi iussit: nocentes ab innocentibus non
secernens. Et cum mediolanum uenisset uo-
lens intrare ecclesiam ab ambrosio prohi-
betur: & de tanto scelere audacius increpatᷣ
Qui cum dauid homicidam & adulterū al-
legasset: audiuit ab eo: ꝙ quem allegauerat
delinquentem imitaretur & penitentem. Et
a doctore sancto suasus publicam agere pe
nitentiam non est dedignatus. Cūqꝫ peniten
tia peracta die pasche pro cōmunione sumē
da cancellos ecclesie intrasset: ambrosi⁹ eū
extra chorum repulit: dicens locum illum
clericis assignatum: & ꝙ purpura facit im-
peratores non sacerdotes: cui imperator hu
militer obediuit: & reuersus cōstantinopo-
lim: dum in ecclesia extra cācellos maneret
inuitatus a patriarcha ut intraret: miratus
ait: se unum uidisse ambrosium sacerdotem
¶ Dum ad palatium macedonii magistri of
ficiorum pro cuiusdam intercessione acces-
sisset: & fores clausas repperisset: ꝯminat⁹
est illi: ꝙ cito ad ecclesiam ueniens apertis
ianuis intrare non posset. ¶ Post modicum
tempus macedonius ad ecclesiam fugiens ti
more inimicorum patentibus ianuis aditū
reperire non ualuit. ¶ In ciuitate florentie
filium cuiusdam nobilis nomine pansonem
purrum obsessum a demonio liberauit. Et
dum post dies modicos puer subito expiras
set mater ipsum i lecto sci defunctum loca-
uit: quem ille supueniēs oratione & lachry
mis suscitauit. ¶ Nicetius quidam notarius
dolore pedum uexatus: dum ad episcopum
celebrantem pro cōmunione accessisset: & il
le pedes ipsius casu calcasset: exinde a dolo
re exeptus est. ¶ Hospitatus in quadam uil

la tuscie apud quendam diuitem filiis & fa-
milia abundantem: dum uir se de cunctis si
bi ad uotum succedentibus iactasset: & ꝙ ni
hil sibi aduersi in uita sua aliquando conti
gisset: ambrosius territus inde cum sociis fe
stinus discessit: dicens ibi tutum non esse ꝑ-
manere: ubi dominus non erat. Quo abeun
te & aliquantulum procedente uir ille cum
domo & omni familia terre hiatu absortus
est: usqꝫ in presens quadam fouea ibidem in
testimonium permanente. ¶ Ipse suum obi-
tum ꝑsciuit & reuelauit: ꝙ usqꝫ pascha
cum fratribus esset. Et dum die quodā psal-
mum. xliii. cum notario dictaret: uidit nota
rius ignem caput eius in modum scuti ope-
rientem & per os eius intrantem: facies qꝫ ei⁹
ut nix effecta post modicū ad colorem pri-
stinum rediit: quo die dictandi & scribendi
finē fecit. Post dies modicos grauiter egro-
tare cepit. Et dum ad extrema ꝓpinquaret
& quattuor eius diaconi de eligendo episco
po inter se tractantes: simplicianum nomi-
nassent ita silenter: ut uix mutuo se audirēt:
ipse longe posit⁹ tertio clamauit: senex: sed
bonus. Quod audientes illi mirati sunt: &
non nisi illum post eius obitum elegerunt.
Honoratus quoqꝫ presbyter ecclesie uerce-
leñ. expectans eius obitum: cum se sopori
dedisset: audiuit se tertio uocari: ut surge-
ret festinanter: quia statim erat recessurus:
qui surgens ei corpus domini obtulit: quo
sumpto uir domini manus i modum crucis
expandit: & orans sub silentio expirauit die
2. nonas aprilis anno domini. 380. tempore
theodosii senioris: celebratur autem eius fe
stum ab ecclesia die quo episcopus est ordi
natus ut dictum est: scilicet die septīo idus
decembris. ¶ Eadem hora uisus est in quo-
dam monasterio in partibus orientis inter
monachos psallentes orans: & notato tem-
pore repertum est beatum uirum tūc a cor
pore migrauisse. Et cum ī nocte pasche cor
pus eius ad ecclesiam delatum fuisset: pluri
mi infantes baptizati eum uiderunt sedentē
quasi in cathedra tribunali ut dicebāt. Alii
eum ascendentem digito parentibus osten-
debant: plurimi quoqꝫ stellam supra corp⁹
eius uidisse testati sunt. Sepultus est die pa
sche apud basilicam ambrosianam: ubi de-
monum turba se ab illo torqueri clamabat
ubi & infirmitates curantur: & demones us-
qꝫ in presens effugantur. ¶ Hic doctor san-
ctissim⁹ multa utilia opuscula ī ecclesia dei
cōposuit: uidelicet librū exameron. Item li
brum de officiis. Itē de conflictu uitiorū &
uirtutum. Itē librum de uirginibus. Itē ui-
tam beate agnetis. Item librū de paradiso &
electione primi hominis. Item de oblatione
caim & abel: & quid ipsa oblatio significet.

Item de recessu abrahe de mesopotamia. Item ad flacellā reginam de spiritu sancto. Item cōtra arrianos libros plures. Item cōtra apollinarem librum .i. Item ad Sauinum epm de trinitate librū .i. Itē ꝯmētarioꝝ ī lucam libros plures. Item librum xpianoꝝ. Item ad diuersos libros .lxxv. Itē tractatus xiiii. Epistolas breues .lxxvii. Sermones declamatorios .lxxv. Scripsit & libros de spū sancto quos gratiano principi direxit. Item librum de excessu satyri. Itē rhythmos sup deprecatōe pluuie & serenitatis: & alia multa que enumerare longum esset. Composuit & officium & hymnos ac ordinē misse: qui ī eius ecclesia obseruantur.

¶ De scō Agathone martyre. XXXVII.

Agathō martyr apud alexādriā sub decio imꝑatore passus est. Qui cum esset miles & prohiberet quosdā gentiles uolētes illudere cadaueribꝰ martyrum: cī amor repente totius uulgi aduersus eum extollitur. Oblatusq̃ iudici cū in ꝯfessione christi persisteret: capite pro pietate damnatus ē .vii. idus decembris. hec ado.

¶ De sancto Agathōe abbate. XXXVIII.

Agathon abbas per triēnium lapidem in os tenuit donec taciturnitatem disceret. Interrogatꝰ que uirtus plus haberet laboris. Respondit orarē deū: eo ꝙ demones orantē semper īpugnant ut orationē īterrūpant. Interrogatus a quodā quomodo cū fratribus habitare deberet. Rn̄dit sicut in prima die nunq̄ fiduciam assumēdo: eo ꝙ fiducia sit genitrix passionū. ¶ Dixit quoq̃ ꝙ si iracundus etiā mortuos suscitaret non placeret alicui: nec ipsi deo propter iracundiam suam. ¶ Fuit autē agathon sapiēs ad ītelligendū: īpiger ad laborandum: parcus ī cibo & uestimento: qui dicebat se nunquam dormiuisse hn̄s aliquid aduersus quēquam nec dormire ꝑmisisse hn̄tem aliquid aduersum se. Moriturus triduo aptis oculis ī extasi mansit: & pulsatus a fratribus dixit se diuino iudicio assistere & anxie timere: eo ꝙ q̃uis in mandatis dei laborasset pro uiribus: nesciebat adhuc utrum deo placerent opera sua: quia aliter sunt iudicia dei: aliter hominum. Quo dicto spm cum gaudio emisit: uidebant enim eum colligentē spiritum quēadmodum siquis salutat amicos suos dilecto s. hec in uitis patrum.

¶ De sancta Fara uirgine. XXXIX.

Fara uirgo de frācia tpe heraclii imperatoris claruit. Cuiꝰ pater hagerricus de burgūdia duxit originem. Hic claris natalibus ortus: in aula theodeberti regis frācorum inclytus ex uxore sua leodegunda: tres filios procreauit omnes sanctos. s. faronem ualpertū & canoaldum: filiam quoq̃ uirginem faram. Que dū iuuenilibus annis uirginitatem suam deo uouere cupet: sed a patre prohiberetur qui filiam nobilem nobili sponso tradere disponebat: tāta lachrymarum inundantia fleuit: ꝙ uisum amisit quem tum dominus ei per beatum eustasiū episcopum restituit. Adhuc quoq̃ patre ad eius nuptias intendente: fara ad ecclesiam apostolorum principis cōfugit: quam pater cum ministris ut eam ꝑimeret insecutus: tē tam tandem carceri mācipauit. Interea beato eustasio de legatione regis lotharii redeunte: multa precum instantia patre eius placato ꝓcurauit: ut uirgo dei de carcere educeretur & sanctimonialis consecraretur: qd̄ uix patre annuente factum est. Et a sancto gundoaldo meldeñ. episcopo habitu uirginitatis assumpto cenobio quoq̃ eidem uirgini in solo paterno edificato: īpia ī pudicitia & sāctimonia perseuerans plena uirtutibus quieuit in pace .vii. idus decembris: ut scribit Sigibertus.

¶ De sancto Martino abbate. XL.

Martinus abbas apud ciuitatē santonas uite sanctitate & mirabilibus signis prepollēs die .vii. iduum decembris ī christo feliciter obdormiuit: ad cuius tumulum crebrerrime diuinitus miracula multa fiūt. ut dicitur in martylogio adonis.

¶ De sancto Genebaudo epo. XLI.

✠ Latro eps.

Genebaudus episcopꝰ lauduneñ. a sancto rmigio episcopo remeñ sub clodoneo rege, cōstitutus ē. Qui uxorem habebat neptē sancti remigii quam quidē3 reliquerat: tamē secū3 cohabitabat: unde ex frequēti conuersatione cum ea peccauit: que filiū concepit & peperit: quem episcopus latronem nominandum mandauit: eo ꝙ in latrocinio genitꝰ esset. ¶ Verum ne suspitio oriretur adhuc coniugem ad se uenire permittebat. Penitētiaq̃ de peccato pacta: iterum eam cognouit: & filiam genuit quam uulpeculam nominauit. In se tandem reuersus pro remigio misit: qui lauduñ uenit. Et dū sibi episcopus pōtificatum cum lachrymis resignaret: ille q̃ causam quereret: eidem ipse peccatum suum ꝯfessus est. Remigius autem eum in ecclesia .vii. annis inclusit. Interim q̃ pro eo episcopatum gubernauit.

¶ Post septēnium nocte dominice cene genebaudo flenti: & quia ipse qui penitētes reconciliare consueuerat: nec locum inter penitētes haberet conquerenti angelus astitit.

peccata sibi dimissa nunciauit: & ut exiens in crastinum penitentes reconciliaret admonuit. Cũq; ille se exire non posse diceret: eo ꝙ hostium clausum & signatum esset: remigiusq; claues haberet: angelus saluo sigillo hostium reserauit. Iterumq; illo respondente: etiam si ipse christus sibi mandaret: tamen egredi nollet: nisi qui eum incluserat adesset: angelus eadem hora remigio pene uigilanti & oranti i crypta beate uirginis remissus apparuit: rei seriem pandit: & ad genebaudum educendũ: ut ueniret dei parte mandauit: qui etiã i momento se iuxta cellam genebaudi trãslatum reppit: & iussa cõplens ad locum suum eodẽ istãti se reductũ inuenit. Sanct⁹ quoq; genebaud⁹ i scitate uite pseuerans in pace qeuit. 7. idus decembr̃. Cui & fili⁹ ei⁹ latro i epãtu successit: q etiã sanctus fuit.

¶ De ꝯceptione beate marie uirginis. XLII

CONceptio scẽ dei genitricis marie: non qdem ex generali ecclesie istitutiõe: sed ex speciali quorundam deuotione in plurisq; ecclesiis celebrat: quãuis eni beata uirgo fuerit in utero matris etiam ab ipsa aĩe infusionis die scificata: fuit tñ in peccato originali ꝯcepta: quod trib⁹ rationib⁹ ꝯprobatur. Primo quia si fuisset sine peccato originali ꝯcepta: sequeret. ꝙ non fuisset filia ioachim sed solum anne: & sic quodãmodo q̃tum ad humanitatem esset equalis christo quod est absurdum & erroneum. Consequẽtia pbat: quia non potest esse pmixtio seminum uiri & mulieris sine pruritu libidinis & delectationis. Constat autem: ꝙ talis pruritus & delectatio habet annexum peccatũ originale: ut pbat augustin⁹ in libro de peccato originali. Et ideo cõceptio christi fuit absq; tali peccato: quia ibi non fuit pmixtio alicuius seminis uirilis: & per ꝯsequens nec pruritus libidinis. ¶ Secũdo quia si fuisset sine tali peccato ꝯcepta: sequeret: ꝙ non fuisset christi sanguine per eius passionem redempta: quod est falsum & pessime dictum Et probatur ꝯsequentia: quia christi passio fuit ordinata ad peccatum omne delendum siue originale per baptismum: siue actuale per penitentiam: sed cum in beata uirgine nullum fuisset peccatum actuale abolendũ si sine peccato originali concepta fuisset xp̃i passio nihil delendum i ea reppetisset: & sic per christi passionem non fuisset redempta. ¶ Tertio quia ex hoc sequeretur: ꝙ si beata uirgo ante christũ decessisset: quod fuit possibile: ipsa imediate paradisum ingressa eẽt: sed hoc est falsum: ut patet ioãnis. 3. Nemo ascendit in celum scilicet ante christum: nisi qui descendit de celo ⁊c. Consequentia pbatur: quia sola originali culpa adit⁹ regni celorum precludebatur decedentibus sine peccato actuali. ¶ Verum ad rationes que in contrarium a pluribus heresim sapientibus allegantur: sic respondetur. Et primo ubi dicitur: ꝙ christus non uenit soluere legem sed adimplere. Cum igitur ipse in lege mandauerit: honora patrem tuum & matrẽ tuam ⁊c. credendum est ipsum etiam matrẽ suam in hoc potissime honorasse: respondet ꝙ honorauit eam inquantum fuit conueniens: non tamen tantum: ꝙ ipse ex hoc exhonoraret seipsum. Nam dicere: ꝙ uirgo maria esset equalis in gratia humanitati christi: esset ignominia ipsi christo. ¶ Secundo cum dicitur a talibus: ꝙ augustinus dicit: Cum de peccatis agitur mentio: nolo de beata uirgine fieri mentionem: intelligendum est de peccato actuali etiam ueniali: a quo omnino immunis fuit. ¶ Tertio cum opponitur: ꝙ ecclesia dei permittit fieri solennitatem de ei⁹ conceptione: quod idem est ac si iuberet: & etiam in curia romana fit tale festum per papam & cardinales. Respondetur: ꝙ licet istud festum sortiatur nomen cõceptionis: est potius festum de eius in utero sanctificatione. Sed quia tempus sanctificationis est ignotum sub nomine & uocabulo conceptionis agitur festum de tali sanctificatione. ¶ Huius autem celebrationis festi principium fuit beatus anselmus prior monasterii becensis postmodum cantuariensis archiepiscopus: propter miraculum quod eidem apparuit: quod tale fuit. Dum enim ipse tunc dicti monasterii prior: pro quibusdam urgentibus ad partes britãnie nauigasset: dispositisq; agendis repatriaret: cõtigit tempestate nimia exorta: & intumescente pcella nauem periclitari. Et dum cuncti i discrimine nimio positi: omniq; spe humana deserti diuinum adiutorium & beate uirginis flagitarent: potissime autem prior anselm⁹: qui beate dei genitricis fuerat singularis deuotus: subito conspiciunt quendam mirabili claritate fulgentem: pontificali habitu decoratum super undas maris uersus nauem ambulando uenire. Qui proximus naui anselmum uocat: eumq; alloquitur: ut si periculum maris euadere cupit: & in patriã saluus redire: eidem promittat coram deo: ꝙ festum conceptionis matris christi: ãnis singulis solenniter celebraret: & celebrãdum quibuscũq; poterit suaderet. Et cum ille de die festi & officio fiendo interrogasset: respõdit: ꝙ. 6. id⁹ decẽbris festũ illud celebrandũ erat: quo die beata uirgo ꝯcepta fuerat: & ꝙ idem officiũ quo ecclesia utit in ei⁹ natiuitate: in hoc festo dicẽdum erat mutato solum nomine natiuitatis in nomen conceptionis.

Et cum prior de nomie nūcii iterrogasset: respōdit se eē Nicolaū epm a beata dei genitrice pro tali reuelatiōe & eoꝝ liberatiōe trāsmissum: mox anselmus iussa ꝓmisit: & uoto iterposito ꝯfirmauit: statiq; sedata tēpestate & flāte uento ꝓspero ad ꝓpria redierūt. Et sic ab eodē anselmo pri⁹ i monasterio suo: & deinde i ecclesia cātuariēsi: cui ꝑfuit dictū festū celebrari cepit. Deīde in plurib⁹ ecclesiis huiusmodi ꝯsuetudo inoleuit. Vt festum ꝯceptiōis beate uirgīs. vi. idus decēbř. & in calendariis ascribat & solēni officio recolatur. ¶ Historia uero cōceptionis beate Marie i festo eiusdē natiuitatis scribetur.

¶ De sancto Zenone epo. XLIII.

Zeno ueroneñ. eps & doctor claruit tpe Galieni īpatoris. Qui a cunabulis sanctus ex eadē ciuitate oriūdus i iuuenili etate monachus factus: deo sanctis operib⁹ seruiebat: orans ad dominum: ut sibi aditū predicationis in populis aperiret. Egressus aliqñ ď mōasterio ad piscādū uidit hoiem i plaustro bub⁹ a demōe arreptis ꝑcipitāt ꝑ abarupta ad athesim fluuiū uelocissime festinare: quos ille nullaten⁹ poterat retinere. Sāctus aūt signo crucis edito diabolū a bubus effugauit: & boues retinuit: ululāte demone & ꝯminate q ad iniuriā sancti uiri de bub⁹ eiect⁹: ad hoies uexādos trāsiret. Post modicū tps in epm ueroneñ. elect⁹ gregem dñi uerbo & exemplo pascebat. ¶ Post hec dū filia Galiēi īpatoris ab eodē demoīo eēt oppssa: & demō per os ei⁹ clamaret: inde nō egressuꝝ nisi Zeno eps adueniret: misit īpator nuncios ad ipm requirendū. Quē missi ueronā uenientes piscātem i flumine athesi repperiunt: cūq; ad impatorē iuitāt negociū exponentes. Quos ille se ꝑcedere iussit: & ex ei⁹ piscatiōe tres pisces de dolio sumere ꝯcessit. Illi uero q̄ttuor abstulerūt. Et dū eos ad coquendum i cacabo feruētis aque posuissent tribus piscib⁹ decoctis: q̄rt⁹ subrept⁹ uiuus in uase: ac si i flumie natabat: donec ipsi redeūtes sancto piscatori ueniā petūt & furtū restituūt: quib⁹ ille & piscē ꝯcessit & culpā idulsit. Dū ergo romā ad palatiū impatoris aduenisset: & demon ꝑ os puelle clamaret: se ibidē ampli⁹ manere nō posse: Zeno a uirgine īmūdū spiritū eiecit & coronā impatoris ab eodē sibi pro mercede traditā i cōparabilis ꝑcii paupib⁹ errogauit: atque ab eodem q̄uis christianoꝝ ꝑsecutore: licentiam edificande ecclesie in ei⁹ diocesi ipetrauit. ¶ Rediēs igiť Zeno uerbū dñi istanter predicabat libros & uoluīa compilabat: idola ubiq; destruebat: & ecclesias fūdabat: multitudinē quoq; populi ad christū ꝯuertebat. Quē & ciues nimia dilectiōe reuerebāť. Sic q; signis & uirtutib⁹ clarus: ecclesia sua feliciter gubernata: i pace migrauit ad dominum. 6. idus decēbř. sepult⁹ in monasterio suo: ubi & multiplicib⁹ signoꝝ uirtutib⁹ claret. ¶ Refert. greg⁹. i. iii. dial. capi. 19. q; dū fluuius athesis maxia inundatione adeo creuisset: q; ciuitatē ueroneñ. usq; ad fenestras magnoꝝ palatioꝝ occupasset: excrescēs aq̄ ad ecclesiam beati Zenonis deuenit & aptis ianuis minime itroiuit: & paulisp usq; ad fenestras ecclesie tecto ꝓximās peruenit: sicq; stans aq̄ ecclesie ianuas & fenestras clausit: ac si elementū liqdū in parietē fuisset mutatum. Et cū multitudo populi utriusq; sexus intra ecclesiā repta fuisset: & fame ac siti deficere formidarent: nec inde egredi possent ad ianuā ecclesie uenientes aquā ad bibendū hauriebāt: que ut aq̄ hauriri poterat: sed defluere ut aqua: nō ualebat. Orātib⁹ aūt populis aqua ad alueū suū decrescens reuersa est: aliqua muri ciuitatis pte ex impetu magno dirupta: & que ꝑ apertam ecclesie ianuā intrare nō ualuit: firmissima ui bis munimēta diminuit hec gregorius. ¶ Scripsit autē hic uenerādus antistes libros: de patientia: pudicitia: fide: spe: & charitate. iii. De iustitia⁹ tractatū. i. De tiore dñi. i. De spū & corpore. i. De eo q; scriptū est. Cum tradiderit regnū deo & patri tractatū. i. De edificatiōe dom⁹ dei a salomōe expositionē pulcherrimā. De ꝯtinētia tractatū. i. De baptismo tractat⁹. ii. De natiuitate dñi & maiestate tractatū. i. De hoc uerbo attēde tibi ne forte fiat ꝛc. tractatū. i. De circūcisiōe tractatum. i. De ieiunio. iiii. tprm. i. Super ps. lxxx. tractatū. i. De auaritia. iii. Sup genesi. 8. Super exodo. 9. Super isaia. 7. Sup daniele. 3. Sup iob. i. De festo pasche. 8. De inuitatiōe ad fontes. 5. De somnio Iacob sermonē. i. de. 12. signis celi ad neophytos tractatum. i. De fide ii. Sup Iona. i. Sup historia susāne. i. De die dominico tractat⁹. ii. De abrahā. ii. De natiuitate dñi. ii. Epistolā arcadii martyris tpre suo apud mauritaniam passi.

¶ De sancto Romarico abbate. XLIIII

Romaricus abbas ut aīt sigibertus: floruit tpre heraclii impatoris: & tēporib⁹ sigiberti regis austrasioꝝ & cloderici regis frācorum. Hic magnus in palatio regis theodeberti renūcians seculo factus est monachus in monasterio luxouieñ. sub amato abbate. Quo hūanis exēpto eidē in abbatie regimine successit uita & miraculis clarus. Existēs aliquando i oppido uosagi: uas quoddā sicere qď pridie fuerat multis ex eo potantib⁹ uacuatū: dum sitiētibus fratrib⁹ uinū defuisset: & unde apponereť nō adeēt oratione facta diuinit⁹ repletum apportari

iussit:& oibus eadem sicera satiatis:de reliquo egri quncuq; bibentes sanabant. ¶ Dū aliqͥdo se balnearet: eo de balneo egresso puella leprosa ipsius balnei aqua respersa cōfestim a lepra mundat. Quieuit i domino plenꝰ sanctitate sexto idꝰ decebris.

¶ De scō eutyciāo pape & martyre. XLV

Eutycianꝰ papa & martyr nanōe tuscus de ciuitate luna ex patre marino:marco pape primo i episcopatu successit:seditq; annis.8 mensibꝰ.10.diebꝰ.4. Hic cōstituit ut fruges noue sup altare benedicant fabe & uue solūmodo. Hic sanctissimꝰ papa p diuersa loca.342.martyres manu sua sepeliuit. Et hoc cōstituit:ut nullꝰ fideliū martyrē sine colobio aut dalmatica sepeliret:q sub psecutiōe aureliani impatoris martyrio coronatur:& sepultus est uia apia i cemiterio calixti.6.idꝰ decembꝰ.& cessauit episcopatus diebus uiginti.

¶ De scō eutyciano confessore. XLVI

Eutyciāus cōfessor floruit tpe cōstātini magni impatoris: de quo in prio libro historie triptite dicitur:q in bithynia circa montē olympum morabatur:diuina repletus gratia i miraculis ōndendis:cuiꝰ tpe qdam spatariꝰ impatoris ex suspitione tyrānidis habita contra eum requisitus dum fugeret circa montem olympum reptus grauibꝰ uinculis astrictꝰ est. Quem ad preces parentum sanctꝰ cōfessor oratione premissa: primo quidem ianuis carceꝝ sponte diuinitus aptis a uinculis absoluit: deinde ad imperatorem accedens:eiꝰ innocentiā allegans & cōprobans eundē pleniꝰ liberauit:eo q imperator sanctū i maxia reuerentia haberet.

¶ De sancto macario martyre. XLVII

Macariꝰ martyr gente libycꝰ apđ alexandriam tpe decii martyriū passus est : q cum a iudice multis uerbis ad negandū fidē suaderet :& eo maiori cōstātia xpm cōfiteretur:uiuus ad ulnmū iubet exuri : sicq; martyr efficit .6.idꝰ decembris.hec ado.

¶ De scā leocadia uirgine & mař. XLVIII

Leocadia uirgo genere hispana & nobilis sub daciano pside i ciuitate toletana passa est temporibus diocletiani & maximiani impatorꝝ:que dū sacrificare idolis cōtēpsisset:a iudice dira carceris custodia maceraꝑ:donec cogitaret qͣliter eam grauioribꝰ afficeret penis. Qui cū i emeritana urbe beatā eulaliā uirginē & multos alios seruos xpi diuersis & excogitatis suppliciis interemisset. Et hec oia leocadia i carcere posita audiuisset:genibꝰ in terra positis orans in cōfessione dnī īpollutū xpo spiritū reddidit.5.idꝰ decēbř.sepulta in eadem ciuitate.

¶ De scō pculo epo & cōfessore. XLIX

Proculus quartꝰ eps uerōn.claruit tpe maximini impatoris: q dū apud mediolanū degens xpianos psequereꝑ:pculꝰ psecutionem declinās extra menia urbis uerōn in pua cellula latitabat:gregē dnī sibi cōmissum sermone ut poterat reficiens & exemplo. Dum aūt martyres xpi firmꝰ& rusticꝰ ab anolino pcōsule ueron i carcere tēti essent:pculus aniodo senex desiderio martyrii flagrans se sponte gentilibꝰ obtulit:ac xpm pfessus ab eisdē uinctus pcōsuli pntatꝑ. Quem ille delirū putans & p nimia ia senectute amentia ductū solutum abire pmiit: q a ministris colaphis & fustibꝰ cesus extra urbis menia pulsus ad suos redijt: dolēs q eum deus indignum martyrio iudicasset. Illi uero eum ut patrē gratissime receperunt. Deinde psecutione sedata:loca tei re scē uisitauit cura ecclesie pſbyteris suis cōmissa:reuersus aūt dum uenisset ungariā:barbam & comā plixā minuere decreuit iuxta sacroꝝ canonū instituta. Et dū esset i uia fonte orando de terra pduxit:quo i loco plures uiatores uiso miraculo cōuersi sunt & i ipso fonte baptizati. Ipse aūt ibidē aqua eiuidē fontis pfusus barbā totōdit & comam quodā hebeti ferro & rubiginoso sic leniter acsi nouacula fuisset acuta. Indeq; ueronā rediens signis & uirtutibꝰ clarꝰ qeuit i pace.5.idus decembř.sepultus in ecclesia sua.

¶ De scō syro epo & cōfes. L.

Syrꝰ eps discipulꝰ bti hermacore aqleień epi ab eodē ordinatꝰ ātistes papiā ciuitatē missus ē ad pdicandū iuentio discipulo eidē associato. Qui uenientes ad ciuitatē uerōn.dū syrꝰ filium cuiusdam nobilissime uidue defunctum sua oōne a mortuis excitasset:eandē dnam cū filio & familia & magna populi multitudine ad xpm cōuertit & baptizauit. Ingredienti uero papiā multitudo populi audita signoꝝ illiꝰ fama eidem occurrit:& ut eos errātes īstitutis salutaribus iformaret:unanimes acclamabant. Ipse uero eisdē uerbū dnī pdicare cepit:& qcunq; eum tangebāt egroti:saluti sunt itegerrime restituti: Sicq; cunctum populū ad fidē xpi cōuertit & baptizauit. ¶ Sed postq̄ facti martyres geruasiꝰ & ptasius i ciuitate mediolaneń p xpo passi sunt:qdam liberꝰ xpianus de reliqis eorūdē martyꝝ btō syro amicabiliter detulit : qͣs ille deuote suscipiens multis i eis uirtutibꝰ usus ē:deinde extra urbis menia ecclesiā i honore eorūdē martyꝝ fabricauit:In q̄ dū sepiꝰ celebraret:die qdā

iudeus inter xp̄ianos ad coionem accessit ut sacrā sumēs eucharistiā luto deiiceret. Sed mox ut eam ore suscepit clamorib⁹ diris se ignē ore accepisse dicebat: cruciatusq; ardētissimos pati. Corpe aūt dn̄i a beato uiro ex ore ꝓphano resumpto: qđ miraculose fauces nulla pte tāgebat: sed quasi in aere pendebat. Iudeus a cruciatu eripit̄ & peccatuꝫ ꝯfitēs baptizat̄. ¶ In ipsa etiā ecclesia beat⁹ syrus discipulos suos iuentiū & pōpeiū diacones: chrysantū & fortunatū p̄sbyteros ordinauit. Qui uicos & uillas predicādo circuiens uiri cuiusdā natum surdum & mutū ab utraq; passione curauit. ¶ Et ueniens ad ciuitatē brixieñ puerulū obsessum a diabolo liberauit: & apud laudeñ ciuitatē cecum quēdā a natiuitate illuminauit. Sicq; in ipsa urbe multos ad fidē ꝯuertit. Deinde repatrians p̄secutiōe xp̄ianoꝝ exorta: dum pagani circūquaq; missi fideles opprimerēt: uenientes ad urbē papiā xp̄ianos appetere minime ausi sūt eo ꝙ multitudiem timuerūt. Sed dū blandis s̄monib⁹ syꝝ ad sacrificia deoꝝ mollire nitunt̄: eiusdē predicatiōe uersa uice ad dn̄m ꝯuertunt̄. Sicq; multoꝝ signoꝝ gloria coruscās. lviii. ānis episcopatū tenuit. & plenus sanctis opib⁹ annoꝝ. 112. ad xp̄m migrauit. v. id⁹ decēbris. Sepultusq; ē in ecclesia sanctoꝝ geruasii & protasii quā ipse cōstruxerat & dedicauerat.

¶ De sancto Cypriano abbate. LI.

Cyprianus abbas peragoriceñ apud eādē peragorice citatē uir magnifice sanctitatis & clarissim⁹ in miraculis. v. idus decēbr̄. in dn̄o feliciter reqeuit: ibidēq; sepult⁹ ēst: ut dicit̄ in martylogio adonis.

¶ De scō melchiade papa & martyre. LII

Melchiades papa natiōe apher eusebio in episcopatu successit: & edit ānis. iii. mēsib⁹. vi. dieb⁹. 15 hic cōstituit nulla ratiōe die dn̄ica aut qnta feria ieiuniū celebrādum: qa eos dies pagani quasi sacrū ieiuniū celebrabāt. Et manichei ab eodē in urbe inuēti sunt. Fecit quoq; ordinationē unā mēse decēbris presbyteros. vii. diacones. x. ep̄os p diuersa loca numero. vii. Qui p̄secutione ꝯstantini imp̄atoris anteq̄ fieret xp̄ian⁹ martyrio coronat⁹: sepult⁹ ē i cemiterio calixti uia apia. iiii. idus decēbris: & cessauit ep̄atus dies. xvi. ¶ Hic ad utilitatem fidei plures edidit libros aduersus gētiles. Item contra iudeos. Itē ꝯtra hereticos cathaphrigas uoluminē precipuū: Ad principes etiā romanos marcū antoniū & luciū ueꝝ librū apologeticum pro xp̄i religione conscripsit.

¶ De sanctis carpophoro & abundio martyribus. LIII.

Carpophorus presbyter & abundius diaconus apud hispalim ciuitatē hispanie passi sunt sub diocletiani & maximiani p̄secutione agente preside martiano. Qui ab eo ꝯprehēsi: primo fustibus cesi sunt: deīde in carcerē plurib⁹ dieb⁹ negato omni cibo & potu reclusi. Inde miraculose p angelum educti sunt. Et dum xp̄m populis ānunciarent: iteꝝ tenti: ora eoꝝ lapidib⁹ contusa sūt post hec in equuleo leuati ac diutius torti: rursumq; diu in carcere macerati. Nouissime in ꝯfessione fidei gladio p̄cussi sunt. iiii. idus decembris.

¶ De scā eulalia uirgine & martyre. LIIII.

Eulalia uirgo in ciuitate barcinona p̄uincie hispanie martyriū passa est sub p̄side daciano. Que a sācto donato p̄sbytero docta: & ad martyriū aīata cū esset ānoꝝ. xiii a p̄side deteta ad sacrificia deoꝝ ꝯpellit. Et cū se soli deo celi sacrificare diceret. & xp̄m sponsum sibi eē assereret: primo nodosis fustib⁹ ex arbore cū stirpibus raptis expoliata cedit̄. Dehinc mámillis oleo candēti p̄fūdit̄. Inde in massam calcis uiue demergitur. Et cū hec oīa ꝯstantius supasset: iussu daciani olla plūbo liquefacto replet̄: ipsaq; nuda sup lectū ferreū extedit̄: ut si diis īmolar̄ renueret plūbo p̄funderet̄. Que dū passionem thyrsi martyris ꝯmemoraret: & ad xp̄ꝫ orationē fudisset: plūbum manus īfūdentiū exurebat: uirgini autē tepidū erat. Quā dacianus rursum uirgis durissime cedi⁹: & fragmētis minutis testulaꝝ plagas eius cōfricari iussit. Et cū ad hec oīa supplicia redderet̄ īmobilis: & xp̄m pro salute hoīs passum apertis rationib⁹ cōprobaret: deosq; gētiū cōfutaret: fecit eā p̄ses cādelis accēsis i genis exuri. Deīde sinapi aceto liquefactō narib⁹ ei⁹ infundi: nec non calcē oleo p̄mixtā sup uulnera ipsi⁹ aspergi: & sic in caminum uccēsum īmitti. Vbi dū psallēdo i medio flāmarū maneret illesa. Iussit eam dacian⁹ inde eductam ad ꝯfusionē ei⁹ nudatā & decaluatā p totā ciuitatē circūduci. Deīde extra urbis muros decollari. Cui⁹ ꝯstāna multi ad martyriū aīati sunt. Et dū eēt decollata exiit de corpore eius quasi spēs columbe: que ad celos euolauit. Cuius corp⁹ donatus presbyter sepelíuit. iiii. idus decēbris i eadē citate.

¶ De scā Iulia uirgine & martyre. LV.

Iulia uirgo apud ciuitatem eandem barcinone martyriū sub eodem p̄side passa ē. iiii. idus decēbris. Que fuit ꝯuirginalis beate eulalie & comes īdiuidua: eidē ad passionem propanti: propter qđ ab eodē daciāo in ipo loco sine audietia decollata ē.

& a p̄sbytero donato sepulta: ut dicit ado.

¶ De scō damaso papa & ɔfes. LVI

Damasus papa hui⁹ nois prim⁹ natiōe hispan⁹ ex p̄re antonio felici pape scđo i ep̄atu successit: & sedit annis.18.mens.2.dieb⁹.10. Et cū eodē ordinaſ sub ɔtētione ursin⁹: & scō ɔcilio sacerdotū ɔstituerūt damasum: qa fortior & pluria populi multitudo cū eo erat: ursinū uero eiecerūt ab urbe: & ɔstituerunt epm̄ neapoli. Damasus i synodali iudicio dānauit liberiū papā ei⁹ p̄decessore hereticū: & oīa facta ei⁹ cassauit. Huic scīssimo uiro beat⁹ hiero⁹ multa ecclesie religionis scripta misit: & ad ei⁹ istantiā ipse hieronym⁹ officiū i ecclesia romana celebrādū excepto cātu ɔposuit: psalterium p nocturnos diuisit: & uersiculū Gloria p̄ri. post p̄s cātari istituit: que oīa papa damasus approbauit: & p ecclesias cātari ɔstituit: & ut chori i duas p̄tes diuisi psalmos alternati canerent mādauit. Precepit etiā: ut p̄sbr celebratur⁹ ɔfessionē faciat: priusq ad altare accedat. ¶ Hic iudiose accusaſ de adulterio: & facta synodo coram.44. epis se purgauit: & dānauerunt diacones ɔcordiū & calixtū ei⁹ accusatores. ¶ Hic elegās i metro ɔponēdo igeniū habuit. Fecitq; basilicas duas: unam iuxta theatꝝ sci laurētii: & alterā i catacumba ubi iacuerunt corpa apostoloꝝ petri & pauli: i quo loco platoniā ipsā uersib⁹ adornauit. Multaq; corpora scōꝝ reqrens iuenit quoꝝ etiā tābas uersib⁹ adornauit. ¶ Hui⁹ tēporib⁹ scđa synod⁹.cl.patꝝ apud ɔstantinopoli celebraſ: i q̄ macedoni⁹ dānaſ: q spiritūsanctū deū esse negabat: & assertū ē spiritūsanctū esse ɔsubstantialē p̄ri & filio: dataq; est forma symbolo quā latina ɔfessio p̄dicat i ecclesiis. ¶ Hic fecit ordinatōes qnq; p mensem decēbriū p̄sbros.32.diaconos.11. epos p diuersa loca nūero.62. Octogenarius moriſ.3.id⁹ decēbr. & sepult⁹ ē i basilica sua uia ardeatina iuxta matrē suā & germanā: & cessauit ep̄at⁹ dies.31. ¶ Multa opuscula breuia heroico carmie ɔposuisse ferē Scripsit ad beatum hieronymum libellum de gestis pontificum & epistolas plures: floruit tempore theodosii senioris.

¶ De scīs fusciano & uictorico mar. LVII

Fusciatus & uictoric⁹ martyres urbis romane ciues oriundi: inde egressi i frāciā ad sanctū qntinū eoꝝ sociū q illuc accesserat reqrendū adierunt. uenientesq; ad ciuitatem arbianis: & ipm inde abiisse audientes: inde recedētes ut parisi⁹ tenderent obuiant cuidā xp̄iano noie gentiano: q eis qntinū p xp̄o passum nunciauit: & ad domum suā adduxit: & dū essent i mēsa nunciū richonari p̄sidis superuenientes hospites cū gentiano capiunt: & ad p̄sidē adducunt: qbus ille: dū i xp̄i ɔfessione p̄sisterent: iussit sudes ferreas i nares & aures eoꝝ imitti: & clauis cādentib⁹ eoꝝ tēpora transfigi: oculos quoq; erui mādauit: deide scōꝝ corpa lanceis trāsforari: & dū adhuc palpitarent capita eorū p̄cidi fecit. Sup quoꝝ corpa luce igēti de celo p̄fusa: erecta busta capita p̄cisa i manib⁹ sumpserūt: & usq; ad hospitium sci gentiani eoꝝ hospitis deuenerunt: ubi & sepulta sūt tertio idus decembris.

¶ De sanctis tarsone pontiano & pretextato martyribus. LVIII

Tarson martyr & pōtian⁹ ac p̄textatus ei⁹ socii sub maximiano iperatore martyriū passi sunt: hic tarson i urbe roma locuplex uir & facultatib⁹ plen⁹ xp̄ianis dānatis ad fodiedā harenā dū therme edificabāt multa necessaria mīstrabat: que eisdē p sisinnium & cyriacū ecclesie romane diacones transmittebat: ut i passiōe marcelli pape legeſ.17.caſ.februarii. Qui post obitū marcelli pape p̄sati tent⁹ a maximiano cū pōtiano & p̄textato eo q xp̄iani essent capitalem iussi sunt subire sententiam. Sicq; coronati martyrii perceperunt tertio idus decembr.

¶ De sancto sauino episcopo. LIX

Sauinus ep̄s placentin⁹ ut scribit greg⁹.iii.dial.cap.x. uir magne scitatis & uirtutis fuit: cui dum die q̄dā ei⁹ diacon⁹ nunciasset: q padus fluui⁹ alueū suū egressus agros ecclesie occupasset: mandauit sauin⁹ diacono: ut ex p̄te sua pado mandaret: q̄ten⁹ se ɔpesceret: & ad alueū suū rediret: quod diacon⁹ audiēs & despexit & irrisit. Ep̄s aūt aduocato notario eidē dictauit ep̄lam dicēs Sauin⁹ iesu xp̄i seru⁹ ɔmonitoriū pado: p̄cipio tibi i noīe dn̄i iesu xp̄i: ut de alueo tuo i locis istis ulteri⁹ nō exeas: nec terras ecclesie ledere p̄sumas. Quod scriptū p notariū in aquā fluminis p̄ici iussit. Mox se a terris ecclesie fluminis aq̄ ɔpescuit: ad alueū p̄priū rediit: & exire ulteri⁹ i loca eadē nō p̄sumpsit ¶ Huic scō uiro diuina reuelatione ostēsum est corpus sci martyris antonini: quod diu i ipsa ciuitate latuerat. Ipseq; iuxta sibi datā reuelationem corpus inuenit: & honorabiliter tumulauit: ut habebiſ debito loco.ii. caſ.octobr. Qui etiam post multa laudabilia opera quieuit i pace.iii.id⁹ decembr.

¶ De scō paulo sergio epo. LX

Paulus sergi⁹ ep̄s discipulus sci pauli de ciuitate papho isule cypri: ut habeſ actuū.xiii. Dū paulus apostol⁹ peruenisset paphū cū coapostolo ei⁹ barnaba p̄dicātes

& ipse existens proconsul desideraret audire uerbũ dei: apostolos gratãter suscepit: ubi dum ellimas iudeus magus apostolo resisteret querẽs auertere ꝓcõsulẽ a fide: & paulꝰ ipm ad tẽpus lumine oculoꝝ priuasset credidit ꝓconsul admirãs sup doctrina domini Qui ab apostolo baptizatꝰ post aliqd tẽpus relicto scĩo discipulꝰ pauli effectꝰ ipm usq; ad passionẽ secutus ẽ. Quẽ & idẽ apostolus ante eiꝰ obitũ i epm ꝯsecrauit. ¶ Post passionem ergo suã beatus paulus apud paphũ eidem per uisionẽ mandauit: ut ad ptes hispanie & gallie pgeret predicãdas. Quod & ipse fideliter adimplere curauit. Et post aliquot dies ueniẽs romã cum ruso & stephano diaconibus suis: ecclesiam beati pauli apostoli ꝯsecrauit. Deinde pgens ad ciuitatẽ lune filium cecũ mulieris uidue: que ipsũ hospitio susceperat illuminauit: eãq; cũ filio & multis ad xpm conuertit. Qui a saprino ꝓconsule captus: dũ ille subito morit̃: paulꝰ a populo liberat̃: Deinde ueiens galliã ebredimeñ & aurisieñ urbibꝰ xpm euãgelizauit. Et a beato apostolo paulo monitꝰ ueniẽs narbonam duarelateñ urbi appropiquaret: & rodani flumẽ trãsiret: nauta i flumẽ cecidit: & absorto corpore necatus est. Sed orante scõ corpus de ꝓfundo enatauit: & ipsum paulꝰ ꝓgnis suscitauit. Quo uiso miraculo multi ad fidẽ conuersi sunt: ueniẽsq; narbonã filiũ oli principis ciuitatis nup defuncti a demonio obsessum: ꝓcibus matris uidue ab inmundo spũ liberauit: eũdẽq; cũ matre & populi multitudine baptizauit. Indeq; hispaniã circuiẽs predicauit. Et rediẽs narbonã: postq̃ totam ciuitatẽ & regionẽ ad xpm ꝯuerterat trina uisione beati pauli apostoli monitꝰ: obitũ suum appropinquare cognoscẽs ecclesiam narboneñ stephano diacono suo i epm ꝯsecrato ꝯmisit regẽdã. Rufumq; presbyterum in auinioñ epm ordinauit. Et oibꝰ fideliter dispõitis: orãs in ecclesia sua i pace quieuit. ii. idꝰ decẽbris: ubi & sepultus iacet miraculis clarus.

¶ De scĩs eustratio & sociis martyribꝰ. LXI

EVstratius strinuarꝰ ordinis ducalis & primarꝰ ciuitatis auraricenoꝝ tẽporibꝰ diocletiani & maximiani ĩpatorũ cũ sociis suis martyriũ passus ẽ. Qui primo i ciuitate satalia a lysia ꝓside tẽtꝰ: eo q̃ eẽt xpianꝰ & cingulo militari exutus: dũ xpm cõfiteretur a terra leuatꝰ igne subterposito: semiustus depositꝰ grauiter cesus ẽ. Deĩde sale & aceto mixtis uulneribus ꝑfusus. Dũ hec oĩa patientissime tolerasset: oĩa eiꝰ uulnera tãq̃ squãme ab eiꝰ corpe diuĩtꝰ exciderũt. Quo uiso miraculo ✠ Eugeniꝰ ꝯciuis & officialis ꝯuersus ẽ. Tũc ãbos ferro uinctos lysias carcerauit: deĩde i pedibꝰ amboꝝ iposita crepidine cũ clauis: & pedibꝰ eoꝝ trãsfossis deduxit eos secũ ad ciuitatẽ auraris: quorum exẽplo ✠ Auxẽtius ✠ & mardarius q uxorem & liberos dimiserat ad iudicẽ accedẽtes xpm publice nũciabãt: lysias igit̃ ambobus ipsis ꝯprehẽsis: primo quidẽ auxẽtiũ decollauit: deinde mardariũ ĩmissis funibus p pedes ipsius trãsforatos: a terra suspẽsum: & baculis ferreis ignitis cesum ĩteremit. Interea dũ ✠ orestes qdã xpianꝰ occultꝰ & miles cũ ceteris ꝯmilitiõibꝰ iacularet̃: & crux quã ad collũ appẽsam gestabat i publicũ ꝓsilisset: & hoc ꝓsidi nũciatũ eẽt: eũ cũ multis aliis xpianis: quos i eadẽ reppit ciuitate teneri fecit. Et dũ seditionẽ populi formidaret: ipsos oẽs cum eustratio ad agricolaũ ꝓsidẽ ciuitatis sebasteñ puniẽdos transmisit. Qui primo qdem orestẽ sup lectũ ferreũ ignitũ & flãmis suppositis extendi fecit. Quo post longos cruciatꝰ migrãte ad dñm: eustratiũ carceri mancipauit. Ad quẽ eps ciuitatis occulte noctu ueniẽs ipm cõicauit: ubi & post modũ uoce celica ꝯfortat̃. Quẽ mane preses eductũ igne consumi fecit: reliquos xpianos decollauit. Quoꝝ oĩum corpora i ciuitate auraricenoꝝ a xpianis sepulta sunt. Horum oĩum passio recolit̃. ii. idus decẽbris.

¶ De sanctis Epimacho & Alexandro martyribus. LXII.

EPimachꝰ & alexander martyres apud alexandriã passi sunt. Qui cũ multo tpe in uinculis extitissent: & diuersis ꝯfecti suppliciis ꝑdurassent i fide: ignibꝰ tandem cõsumi iubent̃. ii. idus decẽbris: hec ado in sanctoꝝ martylogio.

¶ De sanctis Amonaria & Mercuria & sociabus martyribus LXIII.

QVat. uoc sancte mulieres. s. amonaria: mercuria: dionysia & alia amonaria apud alexandriã passe sunt ut scribit dionysiꝰ libro de martyribus. Quaꝝ primã iudex inmanis cruciatibꝰ afflictã capite puniri fecit Secundã uero uenerabilẽ anũ & facundissimã uirginẽ. s. mercuriam ꝓfatus iudex: necnon reliquas duas uidelicet dionysiam & amonariã diuersis similiter pẽis cruciatas tãdẽ ferro pemit. Haꝝ passio. ii. idꝰ decẽbris.

¶ De scã lucia uirgine & martyre. LXIIII.

LVcia uirgo nobilissima syracusanoꝝ: cũ fama miraculorũ beate Agathe p totam siciliã diuulgaretur: & syracusanꝰ populus ad ciuitatẽ cathaneñ per. 45. miliaria ad sepulchrũ ipsius uirginis pgeret uisitãdũ: ꝓrexit & ipsa cũ matre eutitya que fuerat p quattuor ãnos icurabili fluxu sanguis

fatigata: ubi iter ipsa missarũ solennia ptigit
euangeliũ legi: quo narrat dñm mulierem
a fluxu sanguinis liberasse. Tunc lucia ma-
trem admonuit credere his que legebant: &
sepulchrũ uirginis agathe deuote ptingere:
quod si faceret: plenꝰ sanaret. Igit recedẽ-
tibꝰ cunctis & matre ac filia ad sepulchrum
orantibꝰ: luciã somnꝰ arripuit: cui btã aga-
tha gẽmis ornata stans i medio angelorũ ap
paruit: & ppter ipsiꝰ fidem matrẽ sanatã ea-
dem hora nunciauit. Euigilans ergo & ma-
trem sanã aspiciẽs: amore beate agathe que
ipsam saluã fecerat adiurauit: ut oia que si-
bi datura erat i dotẽ eunti ad itegritatis sue
corruptorẽ: mortalẽ uidelicet hoĩem: cui fu
erat desponsata: eidem daret ad itegritatis
sue factorem christum: cui erat spiritualiter
in ꝯiugio copulata: & ne sibi de cetero spõ-
sum temporalẽ noiaret: & cũ eutitya eidem
repõdisset: ut post eiꝰ mortem de facultatibꝰ
suis faceret qcqd uellet: pbauit eidẽ lucia
non esse deo gratũ qcqd post mortem ipen
dit: eo qꝫ ideo qs dat: quod tũc secum ferre
nõ põt. Redeuntes igit syracusas possessio-
nes & pdia distrahebant: & pcia pauperibꝰ
errogabant: quod ubi lucie sponsus ꝯperu-
it: nutricem puelle cur hec fierent iterroga-
uit. Illa aũt sponsam eius asseruit inuenisse
possessionẽ magni pcii utilẽ & uenalẽ: quã
ut nomie sponsi emeret aliqua distrahebat.
Credidit stultꝰ carnale ꝯmerciũ & cepit etiã
ipse auctor esse uendentiũ. Postq̃ aũt omnia
distracta sunt: sponsus luciã accusat pascha
sio ꝯsulari: dicens ipsam esse christianam &
ꝯtra leges uiuere augustorũ. Quã paschasiꝰ
ꝯprehensam cepit ad sacrificia deorũ inuita-
re. Illa uero rñdebat sacrificiũ uerũ & ima
culatum esse pauperibꝰ i eorũ iopia subuen
re: obiecitq; sibi paschasiꝰ qꝫ primoniũ suũ
cũ eius corruptoribꝰ ipenderat: & iõ ut me
retrix loquebatur. Cui illa se corruptores
corpis nec mẽtis aliqñ cognouisse rñdit. Et
cũ paschasiꝰ eidẽ ꝯminaret: qꝫ uerba cessa
rent: cum ad uerbera puentum esset. Rñdit
dei uerba cessare non posse: adiciens i se lo-
qui spiritũsanctũ: eo qꝫ pudice uiuentes ſm
apostolũ templũ sunt spũsancti. Paschasiꝰ
uero eidem ꝯminat: qꝫ ipsam faciet trahi ad
lupanar: ut sic uirginitate amissa spiritum
sanctũ pdat. Illa aũt ecõtra asserebat: qꝫ nũ-
q̃ inqnat corpꝰ nisi de ꝯsensu mentis: & qꝫ si
inuitã eã faceret uiolari: castitas sibi dupli-
cabit ad coronã. Tunc paschasiꝰ uocatis le-
nonibꝰ iussit eã ad lupanar duci: ut oi popu
lo ad eã inuitato tãdiu illuderet: donec de-
ficeret. Volentes aũt ipsam trahere tãto põ
dere eã fixit spũsscũs: ut penitꝰ moueri non
posset: ligatisq; manibꝰ eiꝰ & pedibꝰ a mille
uiris insup & a pluribꝰ paribꝰ boum in tra-
hi nullatenꝰ poterat. Et ꝯuocatis magis nul
lis etiã incantationibus potuit amoueri. Et
dũ quidã dicerent qꝫ lotio perfusa maleficia
soluerent: lotio pfundit: sed imobilior red
ditur. Iratus ꝯsularis circa eam adhibitis li
gnis oleo & pice & resina copiosũ fecit ignẽ
accendi: in quo ipsa incolumis pmanebat:
dicens a dño inducias martyrii impetrasse:
ut credentibus timorem tolleret passionis.
Videntes aũt amici paschasii ipm angustia-
ri: in eiꝰ gutture gladium imerserunt. Que
nequaq̃ loquelã amittẽs pacem ecclesie dei
redditam nunciauit maximiano imperatore
defuncto & diocleciano de regno eiecto: ad
diditq; se a domino syracusane ciuitati in-
teruentricem concessam. Eadem hora mini-
nistri romanorum uenunt: & paschasiũ cõ-
prehensum romam adducunt: ubi a senatu
romano depredatione bonorum fiscaliũ cõ
uictus capitalem sententiam accepit. Virgo
autem domini de loco in quo erat non ẽ mo
ta nec mortua: quousq; uenientibus sacerdo-
tibus sacram cõmunionem accepit: & sic in
confessione christi spiritum emisit idus de-
cembris circa annum domini. 310. Sepulta
q; est syracusis: inde processu temporis cor-
pus eius constantinopolim: & inde uenetias
translatum creditur: ut ponetur i festo eiul-
dem translationis. 15. cal. februarii.

¶ De sancto iudoco confessore. LXV

IVdocus regis britonũ filius an-
no decimo constantini qui & con
stantius relicto regno uiliq; sum
pto habitu per orbem dudũ pe-
grinatus est. Post hec cũ undeci
peregrinis in clericali habitu romam ueni-
ens uisitatis apostolorũ liminibꝰ: inde dilce
dens uenit ad pagum pontinum: ubi a duce
aymone susceptus & eius instantia presby-
ter ordinatus: filium eius urisiuum de sacro
fonte leuauit: inde uenit ad locum qui dicit
baraic: & eremiticam uitam duxit miracu-
lis clarus. Adeo enim mirabilis sanctitatis
fuit: ut columbe siluestres & pisces de mani
bus eius pascendi ad eum cõuenirent. ¶ Et
cum habitaret in cellula cum quodam disci
pulo eidem ministrante unicum solũmodo
habens panem quattuor pauperibus p ele-
mosyna successiue uenientibus diuidi fecit.
Et cum discipulus hesitans murmuraret ea
dem hora quattuor nauicule panibus onu-
ste sine duce uel remige ad eum per fluuiũ
aduenerunt: diuinitus ut creditur pcurate.
Deinde dum ducem aymonem i nemore rep
perisset: qui aprum ceperat & cũ suis an-
xiabatur siti: baculo terrã pcutiens aquam
produxit ad eorum satietatem. Et cũ iterũ
romam uisitasset puellam a natiuitate cecã
ibidem illuminauit. Et ad cellã suã rediens

post modicū in pace quieuit: idibꝰ decēbris Sepultus ē in pago pōtino signis coruscās.

¶ De sancto spiridione epo. LXVI.

SPiridion eps ī cypro fuit: de quo cassidorus in historia tripertita refert φ fuit de numero illoꝝ confessoꝝ quos maximianꝰ imperator dextris oculis effossis & sinistro pollice preciso ad metalla damnauerat. Hic cum ꝓpheticā duceret uitā: etiā signorū gloria inclytus fuit. Inter que dū latrones ad furandū sibi nocte uenissent: eos diuinitꝰ alligatos mane repit: eosq; dissoluit: de scelere eos corripuit: eisq; pie arietem concessit.

¶ Apud filiā eius hyrenem quidā pecuniā deposuerat: qua subito decedēte: nec inuēto deposito. Sanctꝰ eā in xp̄i nomine de tumulo uocauit: & ab ea ubi depositū erat: īterrogata sibi respondēte didicit: & hōi ꝑpertum restituit. Mos erat sibi cuicūq; petēti ex fructibus collectis mutuare. Dū ergo cuidā granum mutuasset: & ille ad arcam restituendū detulisset manu apposita nihil restituit: qđ sanctus per spiritū cognoscēs tacuit. Sed dū ille alias ad arcā pro alio mutuo sumendo uenisset: nihil in ea reppit: que tn̄ frugibꝰ plena erat: & sic peccatū suum ꝯfessus est. Quieuit in pace. xix. cal. ianuarii.

¶ De sancto agnello abbate. LXVII.

AGnellus abbas a pueritia innocēter uiuens: ꝑfectus est in abbatē monasterii qđ beatus gaudiosus cognomēto septimꝰ celiꝰ hitaneñ & aphricane ecclesie pōtifex condidit ī parthenope ciuitate tp̄e quo ex aphrica fugerat ꝑsecutionē uandaloꝝ: sicut dicit augustinꝰ. Ibiq; dudū ī sanctitate uite ꝑmāsit: subditū sibi dn̄i gregem uerbo & exemplo reficiēs: qui etiā. xix. cal. ianuarii quieuit in pace. Cuius corpus neapolī delatū sepultum ē: iuxta ecclesiam scē dei genitricis marie ubi & multorum deuotiōe uenerabiliter colitur.

¶ De sanctis herone arsenio isidoro & dioscoro. martyribus. LXVIII.

HEro arsenius isidorus & dioscorus alexandrie passi sunt sub persecutiōe decii. Ex quibus dioscorus eo φ iunior: uidelicet annoꝝ xv. primo a iudice auditꝰ: dudū uerberatus est. Ceteros uero cū uideret iudex pari ꝯstātia fidei armatos: uariis tormētis dilaniās: tandē ignibꝰ consumi iubet. Dioscorus uero ob eiꝰ nimiā iuuentutē: diuino nutu ad consolationē fideliū dimissus ē. Horum martyriū celebratur. ix. cal. ianuarii. Hec ado in martylogio suo.

¶ De sanctis nicasio episcopo & eutropia martyre. LXIX.

NIcasius remeñ eps passus est tempore uandalice ꝑsecutiōis cū sorore: eutropia: beato aniano tūc apud aureliañ ep̄ante. Nam dum uandali ciuitatē remeñ diu obsiderent ultimo subuersionis eiusdem urbis die: expugnantibꝰ hostibꝰ ciuitatē. Nicasiū ciues consulūt: qd utiliꝰ fiedū aut hostibus se tradere aut patriā defendere. Qui diuina reuelatione urbē presciēs subuertendā constāter aut mortis eē ꝑiculū subeundū: quod multis dudū iminere didicerat ꝑꝑ peccata sua offerens se morti patū. Apertiq; ianuis cum sancta eutropia sorore sua furibundis occurit aduersariis in hostio basilice beate marie ab eodē cōstructe. Et dū uix facto silentio inimicos ab otiū suaꝝ lesiōe monuisset: ab eisdē decollatꝰ est. Germanā uero eiꝰ ꝑꝑ pulchritudinē ipsiꝰ: īfideles ad illudēdū seruauerūt. Quod dū ipsa cerneret martyrium potiꝰ q̄ uiolationē eligēs occasionē captauit: ut hostes de īpietate ī sanctū ep̄m exhibita redargueret: uni ex carnificibꝰ oculos digitis quasi ī ultionē euellēs. Et sic ī eā ceteri īsurgentes trucidarūt cū aliis ciuibꝰ multis. Ceterisq; fugatis ciuitas depopulatā pluri mis captiuatis. Scōꝝ autē occisoꝝ corpora relicta sunt ī expugnata ciuitate. Supra que noctibꝰ celestia luminaria refulgebāt & angelica cantica resonabāt: donec reuelatione diuina post uandaloꝝ abscessum: a ciuibꝰ q remāserāt corpora scōꝝ seagrātia: digno honore locis cōgruētibꝰ tumulata sunt. Passio horum martyrū. xix. cal. ianuarii.

¶ De sancto ualeriano episcopo. LXX.

VAlerianus eps apud aphricā passus est tp̄e ꝑsecutionis uandalice. Nam cum ex ꝓcepto gerserici regis: ad tradendū īfidelibꝰ diuina mysteria cūcti sacerdotes artarētur: ita ut arriani de palliis altaris sibi camisias & femoralia facerēt. Sanctꝰ epus ad hec ꝯpulsus uiriliter ꝯtradixit: ꝑꝑ quod ānoꝝ plus. 80. extra ciuitatē expelli singulariter iussus est. Et ita preceptū: ut nullus eū ī domo neq; ī agro dimitteret habitare. Sicq; in strata publica multo tp̄e nudus sub aere iacens ī ꝯfessiōe & defēsiōe catholice ueritatis cursum beate uite ꝯpleuit. 18. cal. ianuarii.

¶ De sanctis anania: azaria & misaele pueris. LXXI.

ANanias azarias & misael pueri nobiles de populo iudeoꝝ: cum daniele ꝓpheta & aliis multis iudeis & cū ioachī rege iuda a nabuchodonosor rege chaldeorū capti: de hirl'em ī babylonē adducti sunt ut scribit dan̄. prio. Quos uti pulchriores & doctiores rex castrauit ut ait iosephꝰ: & tra

didit eos ꝑposito eunuchoꝝ aphanaz: & fecit eos erudiri ꝓuincialibus litteris pariter & chaldeoꝝ lingua: & mutauit eis rex noīa danieli balthasar: ananie sydrac: azarie misach: & misaeli abdenago. His q̃tuor ꝑposi tus eunuchoꝝ specialē posuit ꝓcuratorem malasar. Hi ꝓposuerunt non cōtaminari cibis gentilium: & a ꝑposito eoꝝ obtinuerūt diebus. x. leguminibus & aqua temptari. Et cū probasset: & eos ex hoc in nullo ceteris macilentiores uidisset: accipiebat cibaria regia & uinū potus eoꝝ: & dabit eis legumina & aquam. Et transactis tribus ānis coparuerunt coram rege ꝓut ille statuerat: nec sūt inuenti eis similes in regno in omni sapiētia & disciplina. ¶ Postq̃ aūt daniel uisionem statue & eius expositionem deo sibi reuelāte referauit: ut dicit dañ. 2. Et nabuchodonosor rex danielem plurimū honorauit: ad petitionē ei⁹ ananias azarias & misael cōstituti sunt a rege sup opera ꝓuinciaꝝ babylonis. ¶ Post hec nabuchodonosor rex fecit statuam aureā: & statuit eam in campo duram flumis iuxta quem gigantes edificauerant turrem babel: & conuocatis omnibus principibus & populis ad dedicationem & adorationē statue: ut habet dañ. 3. & omnes iussu regis statuā adorassent: tres pueri statuam adorare nolentes iussu regis uincti cū uestib⁹ in fornacem ignis septuplo accensā missi sunt. Cum qbus angel⁹ dni descendit & eos uinctos exoluit: flammā ignis excussit: & q̃si uentum roris flantem fornacis medium redegit. Flāma autem se cubitis. 49. diffundens ministros regis eam incendentes incendit. Tres autem pueri i medio flamme ambulantes q̃si ex uno ore bñdicebāt dñm & hymnū Benedicite cōponentes: omnē creaturam ad dei benedictionē inuitabant. Cū aūt rex tres uiros in fornacē missos diceret: & quartum similem filio dei se uidere stuperet: quod de angelo itelligendum est: eos de fornace uocauit. Qui egressi corporib⁹ & capillis & uestibus oīno inusti apparuerunt: Quo miraculo stupefact⁹ rex posuit edictū ꝙ pena capitis & dom⁹ diruende nemo blasphemare ꝑsumeret deum sidrac misac & abdenago: eisdemq; ampliorem cōtulit dignitatem. Qui post multum tempus in babylonem quieuerunt in pace. Qui & inter sāctos ueteris testamenti cōnumerati sunt a mathatia primo math. secūdo capitulo. Quorum corpora sub quodam specu posita sunt: i sepulchro quod daniel sibi & sociis preparauit: ubi & ipse postmodum tumulatus est. Horum dies dormitionis apud hebreos agitur. 17. calen. ianuarii: ut i etus martylogio hieronymus scriptum ostendit.

¶ De sancto lazaro episcopo. LXXII

Lazarus epūs frater marthe & marie magdalene xp̄i discipul⁹ nobilis de genere iudeoꝝ: diues ac prepotens patre syro matre eucharia exort⁹: quatriduanus defunctus a dño ex mortuis suscitat⁹: discipulus xp̄i & apostoloꝝ ꝯsoct⁹ fuit: & i die penthecostes un⁹ ex numero. 120. discipulorū extitit: in quos spūſſcūs corpaliter effusus ē. Et deinde una cum ceteris ꝑdicationi uerbi dñi instabat: distractisq; oībus sicut & ceteri ꝑcium apostoloꝝ pedib⁹ ꝑnītauit: & apostolicā uitam & formam assumpsit. ¶ Verū ꝑsecutione iudeoꝝ que facta est post stephani lapidationem: ita ut cuncti discipuli dispgerenẗ ꝑ ciuitates ꝑter apostolos: ut dicit actuū. 8. Ipse una cum sororibus suis & scō maximino & scō cedonio: q fuerat cec⁹ a natiuitate. & cum marcilla pedisequa marthe nauicule sine remo uel duce impositi sūt & mari expositi a iudeoꝝ finib⁹ expulsi. Qui deo duce massiliam puenerunt: ubi ꝑdicante magdalena & omni ꝓuincia ad deum conuersa: ut in eius legenda debito loco diceẗ: ipse āno. 14. a clero & populo epūs massilieñ ꝯstitut⁹ ē. Et postq̃ magdalena deserta mōtium petiit: ipse massilie degens dei populū feliciter gubernauit: ubi & in dño requieuit 16. calen. ianuarii. Cuius ibidem in matrice ecclesia caput ostendiẗ. Diciẗ ꝙ lazar⁹ a domino suscitatus: cōfestim xp̄m interrogauit an eum iteꝝ mori oporteret: & ꝙ de cetero nunq̃ risit.

¶ De sanctis floriano calanico & sociis martyribus. LXXIII

Florianus & calanicus & alii. xl. martyres passi sunt ab atheis saracenis apud ciuitatē gazam anno. 27. heraclii imperatoris: q dū eādem urbem dudū impugnātes cepissent: iussit abert⁹ eoꝝ princeps omnes ꝑsatos xp̄ianos ibidē reptos captos i uiculis ferreis i carcerē mitti: & post dies. 50. ad ciuitatē cletheoropoli adductos iteꝝ uiculari: deinde calanicū cū aliis. 15. ad terrorē aliorū decollauit: quoꝝ noīa hec sunt: sildeuādus: citon: calani⁹: himeri⁹: plusci⁹: theodorus: stephan⁹: deuand⁹: rol⁹: tarisi⁹: petrus. paul⁹: ali⁹ theodor⁹: & duo ioānes: q passi sūt die. 11. nouēbꝛ: quos florian⁹ sepeliuit: & post alios dies. 50. iussu pricipis florian⁹ cū ceteris a saracenis cesi sunt: quoꝝ omnium passio recoliẗ. 16. calen. ianuarii.

¶ De translatione sancti ignatii. LXXIIII

Translatio corporis sācti ignatii epī & martyris die. 16. caẗ. ianuarii celebraẗ: qui terti⁹ post petrum apostolū antiochenā rexit ecclesiam. Hic rome dentib⁹ be-

ſtiarum paſſus.calē.februarii: inde delatus iacet antiochie:ut dicit ado.

¶ De ſcis ruſo & coſmo martyrib⁹. LXXV

Ruſus & coſm⁹ apud macedoniā ciuitatem philippis paſſi ſunt: ibiq; tumulati requieſcūt. Hi ex eo numero diſcipulorum fuerūt per quos primitiua eccleſia i iudeis & grecis fundata eſt. De quorum etiam felici agone ſanctus polycarpus ſcribit in epiſtola ad philippenſes hortans fratres ī domino: ut ſequantur ueſtigia martyrum predictorum in conſtantia martyrii tolerandi Qui paſſi ſunt die.15.calen.ianuarii.

¶ De ſancto hildefonſo epiſcopo. LXXVI

Hildefonſus epiſcopus toletanus adhuc puer dei amore relictis parentibus ſpretoq; ſeculo agalienſis monaſterii monachus factus annis multis in ſanctitate uite permanſit. Tandem in toletanum epiſcopum promouetur. Inter alia ſanctitatis merita beatam uirginem in ſumma deuotione habuit: & in ipſa eccleſia conſtituit: ut feſtū eius octaua die ante natale domini celebraretur: quod uſq; hodie ibi ſeruatur. Que eidem per uiſionem apparens ſtolam candidam & cathedram ſibi aſſignauit: dicens q ipſe ſolus eiſdem xeniis potiretur: ſucceſſoribus cunctis eiſdem ſede ac ueſte reputatis idignis. Sed poſt eius obitum dum ſiagrius eius ſucceſſor eadem indutus ſtola: in ipſa ſe ſede poſuiſſet: totus contractus in terram decidit: artus ſuſtinere non ualens: qui poſt multos dies ad penitentiam rediens ſanatus eſt. Et ueſtis ac ſedes in ipſa eccleſia pro reliquiis conſeruantur. Hec in mariali. Multa alia uirtutum opera per ſancti merita ibidem oſtenſa ſunt. Qui eodem die quo feſtum uirginis in eccleſia ſua conſtituit celebrari: uidelicet octaua die natiuitatem domini precedente feliciter i pace quieuit: que dies eſt.15.calen.ianuarii. Nam eo die quo matrem domini uenerabatur in terris: eodē eum illa uoluit honorare in celis.

¶ De ſancto nemeſio martyre. LXXVII

Nemeſius martyr paſſus eſt apud egyptum. Qui primo emiliano iudici per calūniam quaſi latro delatus: ſed ab eodē crimie purgatus & abſolutus eſt. deinde ab ipſo iudice tanq̄ chriſtianus dephenſus geminatis ſuppliciis excruciat⁹: ab eodem magiſtratu cum latronibus incendi iuſſus eſt: ſaluatoris perferens ſimilitudinē: qui cum latronibus pertulit crucem: qui paſſus eſt 14.calen.ianuarii. Hec ado.

¶ De ſanctis amone zenone & ſociis martyribus. LXXVIII

Amone zeno: ptolemeus: ingenuus & theophilus apud alexandriam martyrium paſſi ſunt. Qui tribunal b⁹ aſtantes: cum quidam chriſtianus a iudice tortus ī ſuppliciis trepidaret: & iā pene ad negandum declinaret: uultu oculis ac nutibus conabātur illum erigere. Cumq; hac de cauſa clamor totius uulgi in eos proſiliret prorumpentes in medium chriſtianos ſe eſſe teſtantur: pro quorum uictoria chriſt⁹ illico glorioſiſſime triumphauit: ſuiſq; ꝯſtantiam animi dedit. Qui paſſi ſunt die.15.calen. ianuarii: ut ait ado in martylogio.

¶ De ſancto thoma apoſtolo. LXXIX.

Thomas apoſtolus qui dicitur didymus quaſi i fide dubius poſt reſurrectionē chriſti corp⁹ dñicum & membra palpauit: dum ī chriſto uulnera tetigit carnis: in nobis uulnera ſanauit infidelitatis: ut dicit gregorius. Poſt aſcenſionē domini dū apud ceſaream predicaret: chriſtus ſibi apparens dixit regem indorum gundapherum prepoſitum ſuum abanē ad ſyriā deſtinaſſe querere hominem architectonico opere eruditū pro palatio ſibi conſtruendo: quem una ſecum uolebat ad indiam mittere. Vt eū idos chriſto acquiſiſſet: ad ſe cum palma martyrii perueniret. Dominus ergo prepoſito thomam tradidit aſſerens eum ſuum ſeruum in tali arte pitum. Nauigantes autē ſimul: dū abanes eum īterrogaſſet: an ille dominus ſuus rex eſſet: dixit eum thomas eſſe filiū magni regis qui tenet regnum in ſupernis montibus quo hoſtis proximare nō ualet: ipſumq; multos ſeruos diuerſarum pitos artium habere: quos ad multa deſtinat opera & quicquid lucri acquirunt: ſuo regi redeuntes attribuūt. Et cum multa de celeſti palatio metaphorice loquereť: ille de terreno edificio intelligebat. ¶ Cūq; die. vii. andronopolim perueniſſent: ubi rex filie ſue nuptias celebrabat & omnes tam ciues q̄ aduene uocati a rege nuptiis intereſſent: abanes & apoſtolus ſimiliter cum ceteris diſcubuerunt. Puella autem hebrea dum curiam cum fiſtula leticaret. & thomam apoſtolum non manducātem: ſed celo intentum uidiſſet. Intelligēs ipſum hebreum cepit iudaice canere dicens unus eſt de⁹ hebreorum qui creauit omnia. & cetera. Que dum crebro ad ꝯplacendum apoſtolo repeteret: pincerna thomam alapa percuſſit: eo q quaſi dedignans fercula appoſita non comederet. Apoſtolus autem nō optando ſed pronoſticando predixit: ſe inde nō ſurrecturum niſi man⁹ que eum pcuſſerat a canibus in medio conuiuio portaretur.

Quod qa hebraice dixit: sola puella intellexit. Dum ergo pincerna ad fontem pro aqua haurienda iuisset: ipsum leo inuadens occidit: sanguinem bibit manūq; eius canis niger in conuiuio detulit. Quod puella uidēs factum ceteris narrauit: fistulam proiecit & apostolum adorauit. Et stupentib⁹ cunctis apostolus ad regis instantiā sponsum & spōsam benedixit. Quo abeunte dū illi sero thalamum introissent: in manu sponsi ram⁹ palme dactylis plen⁹ apparuit. De quo ambo gustantes obdormierunt: & gēmatum regē per somnum uiderunt: qui eos ut consilio apostoli crederent admonuit eisq; benedixit. Quibus euigilantibus & mutuo somnium idem referentibus apostolus ad eos ianuis clausis ingreditur: eisq; christum ānuncians ad seruandam uirginitatem hortatur. Tunc eisdem duo angeli splendidi astiterunt dicētes se fore angelos a deo ad eorum custodiā delegatos: ut si apostoli monitis obedirent omnia que poscerent a domino impetrarent. Quos apostolus baptizauit: & de fide diligenter instruxit. ¶ Cum autem thomas cū abane iam propter miracula uisa conuersio indiam introisset: & eum prepositus regi p̄sentasset: ac apostolus sibi mirū palatium fabricandum promisisset: & modum edificandis ope romano designasset: placuit regi: eidemq; copiosum thesaurum assignauit: & in aliam prouinciā abiit. Per totū autem biennium quo rex abfuit: apostolus predicationi christi insistit: & innumerabilem populum acquisiuit: thesaurum pauperibus errogauit: & multas ecclesias fabricauit. ¶ Rex autem rediens & que thomas fecerat discēs: apostolum cum abane in imo reclusit: cogitans eos uiuos excoriatos icendere. Interea gad frater regis moritur: & dū ei sepulchrū preciosum paratur: quarto die gad mortu⁹ resurrexit: & fugientibus cunctis ac stupentibus regi dixit: q̧ homo ille quem rex perdere querebat: amic⁹ omnipotentis dei erat cui & ipsi angeli seruiebant: qui etiam eum defunctū in paradisum adduxerant: & ei palatium quod sibi thomas fabricauit ostenderat. Et quia rex se eodem palatio indignum fecerat: ipse illud: reddens sibi pecuniā emere poterat: quam rex amissam existimabat. Quo audito territ⁹ rex cū fratre thomā absoluunt: ad pedes ei⁹ ꝓcidunt: & ueniam petunt. Et cum de palatio fabricato in celis cōtenderent: quod gad oīno cupiebat redimere: & gundaphor⁹ ꝓ se retinere: uel saltē cū fratre cōmuniter habere: docuit eos apostolus īnumerabilia palatia a mundi principio ī celis p̄parata: que fidei p̄cio & elemosynis cōparant. Sicq; regē & fratrē ad fidē cōuertit & baptizauit. Et dū p unum mensem omnes egrotos regionis ꝯgregari fecisset: orationē pro salute illorum fudit: & statim splendor sicut fulgur de celo ueniens omnes territos prostrauit. Et post hore spatium confortati ab apostolo omnes incolumes surrexerunt. Tunc apostolus tam eisdem q̄ omni populo predicauit: & nouem milium hominum exceptis mulieribus & paruulis ad christū conuertit. ¶ Post hec profectus est ad superiorem indiam per reuelationem insignib⁹ miraculis coruscando: inter que scinticem cecam amicam migdonie sororis regine illuminauit. Et dum migdonia regis cognata & uxor carisii apostolum uidere quereret: deposito cultu & ornamentis & induta habitu humili inter alios paupetes ad eum intrauit: ut ei scintices suaserat. Videns ergo migdonia apostolum miracula facientem & eum audiens predicantem credidit: factaq; eius discipula uiro adherere nolebat. Tunc carisius regem rogauit: ut reginam ad sororem mitteret: quatenus ei suaderet ut ad se uirum more solito īgredi permitteret. Quod dum regina nomine treptia faceret: sed soror ipsi econtra miracula que ostendebat apostolus enarrasset: regina thomam uidere cupiens ad domum symphorii ubi ipse predicabat eum sorore accessit: & multitudinem infirmorum ante ianuam repperit: quos omnes apostol⁹ manu eis imposita sanauit inter quos dum elephātiosus toto ulceratus corpore introisset predicante apostolo: apparuit puer splendidus: qui leprosum ad ꝑtem trax t & eum uti excoriasset uitulum: pelle nudauit & omni lepra mūdatum emisit. Quod uidens treptia regina & ipsa conuersa est. Et dum reuersa hec regi asmodeo retulisset: & exinde eius torum exemplo sororis abhoreret rex uocans carisium conqueritur: quia dum uxorem ei⁹ sibi acquirere uoluerat suam amiserat. ¶ Igitur de consilio carisii rex apostolum carceri durissimo tradidit. Ad quem ueniens migdonia ueniam petiit: eo q̧ ipsius causa i carcerem missus esset. Quam ille consolat⁹ hec ꝓ christo libenter pati asserebat. Post hec de mandato regis apostolus educitur: & super laminas ferri candentes nudis pedibus sistitur. Statimq; fons erupit & laminas extixit. Quem de cognati consilio rex in fornacem ardentem emisit: que tamen adeo refriguit q̧ die sequenti thomas inde illesus exiuit. Demum carisius regi suadet ut apostolum deos ipsorum adorare compellat: ut uel sic dei sui iram incurrat. Cunq; ad hoc compelleretur ueniens thomas ad templū solis: hebraice demoni precepit ut quam

eito ipse genua flecteret: demon idolũ ꝯmi-nueret. Demõ autẽ apostolum rogabat: ut sibi templũ diruere ꝑmitteret: quatenꝰ oẽs eius aduersarii iterirẽt. Quod thomas eidẽ minime ꝯcessit: quin potiꝰ: ut nemĩoẽ lede-ret eidẽ ipauit. Apostolus ergo gẽtibꝰ pñtis hebraice xp̃m adorauit: mãdans demoni ut simulacrũ euerteret & in abyssum iret. Sta-timq; idolũ solis: sicut cera liquefactum ẽ. Tunc mugiẽtibꝰ sacerdotibꝰ põtifex templi gladiũ substulit: & in ultiõnẽ dei sui aposto-lum transuerberauit. Rex aũt & carisius ui-dentes populũ uelle necẽ apostoli uindica-re aufugerũt: xp̃ani aũt corpꝰ eiꝰ tulerunt & honorifice sepelierunt. Quod tñ ꝓcessu tẽ-poris inde trãslatũ est ad ciuitatẽ edessaʒ ut habebiẽ in festo eiusdẽ trãslatiõis uidelicet quinto non̄ iulii: passus est aũt beatus apo-stolus. xii. cal. ianuarii.

De sanctis dionysio episcopo & pelagia uir-gine & martyre. LXXX.

Dionysius ep̃s discipulus sci tho-me apostoli fuit ille spõsus filie regis: quẽ apostolus una cũ spõ-sa eiꝰ regis filia nomine pelagia ꝯuertit ad xp̃m in andronopoli ciuitate. ut superiꝰ habeẽ. Qui ab apostolo baptizatus dionysius: sponsaq; eiꝰ pelagia nominata est. A quibus thomas abiẽs post aliquot ãnos misit ad eos quẽdam discipulũ suum ꝑsbyterũ: qui eos in fide ꝯfirmauit & ecclesiã edificauit. In qua relicto seculo dio-nysius ep̃s factus est: totũq; populum ciuita-tis ꝯuertit ad xp̃m: pelagiã quoq; sponsam suam matrem uirginũ cõsecrauit. Et est ibi sedes sancti thome apostoli usq; ĩ hodiernũ diem. Quã sedẽ beatus episcopus dionysiꝰ strenue gubernauit: & post hec ad dñm ple-nus sãctitate precxit. Pelagia uero uxor eiꝰ post ipsius obitũ: cũ nollet nubere nec ido-lis imolare sñiam decollatiõis accepit. Et se-pulta est in ipsa ciuitate in eodẽ tumulo cũ dionysio uiro suo.

¶ De sanctis triginta martyribꝰ. LXXXI

Triginta sci mares rome uia laui-cana inter duas lauros sub ꝑse-cutione diocletiani & maximiani imperatoꝝ oẽs una die uidelicet. ii cal. ianuarii passi sunt & glorio-so martyrio coronati: ut dicit ado ĩ suo mar-tyrologio.

¶ De sancto chirsdonio martyre LXXXII

Chirsdonius mr̃ apud alexandriã passus ẽ. Qui cũ ad sacrificia deo-rum prio blãditiis suadereẽ: dei-de iuriis & ꝯminatiõibꝰ atq; sup-pliciis cogeret: & sacrificare cõ-temneret: gladio per uiscera trãsuerberatꝰ neci traditẽ: & martyrio coronatẽ. ii. cal. ianñ.

¶ De sca uictoria uirgie & mr̃e. LXXXIII.

Victoria uirgo nobilissima ciuis romana tpe decii apud ciuitatem tribulanã martyriũ passa ẽ. Que illustrissimo cuidã eugenio fue-rat ꝺ̃spõsata tñ a cunabulis xp̃ia-na. Dũ autẽ qdam titus aureliꝰ uirginẽ ana-tholiã siue calistenẽ xp̃ianã p matronas uxo-rem peteret: & illa multis postulatis iducias interi omne patrimoniũ suũ pauperibꝰ erro-gasset: deinde se ĩfirmã fingeret: ut sic ĩ uirgi-nitate ꝑseueraret: eãq; titꝰ aurelius xp̃ianã didicisset: rogauit eugeniũ ut uictoriã spon-sam suã ad anatholiã mitteret: ut eidẽ xp̃ia-na xp̃ane ꝯiugiũ suaderet. Quod dũ eugeni-us fecisset: & uictoria anatholiam ad matri-moniũ hortareẽ: dicẽs & se xp̃anã sponsum habere mox uiꝝ futuꝝ: qa xp̃s nuptias non contẽnat: eo ꝙ & patriarche & ꝓphete ꝯiu-ges hũerunt & posteritas eoꝝ a deo benedi-cta ẽ. Extra anatholia uirginitatẽ matrimo-nio ꝑferebat: & ꝯiugia primis tẽporibꝰ fuisse necessaria ꝑp terre repletionẽ astruebat. Sed heliam q celũ lingua clauserat uirginẽ allegabat. Dixitq; ꝓterea se ab angelo qui sibi apparuerat fuisse ĩ obseruande uirginita-tis ꝓposito ꝯfirmatã. Cũq; & uictoria eũdẽ angelũ uidereẽ flagitaret ut sic & ipsam ad pu-dicitiã ꝓuocaret angelus dñi ĩsplẽdidus ue-ste niuea eisdẽ appuit: q uictoriã de uirgini-tate admonuit: assimilãs uirginitatem auro: castitatẽ argento: & iugalitatẽ metallo. Qui-bus confortatis post multa uerba angelus disparuit: & uictoria uotum uirginitatis emisit: & facultates suas paupibꝰ largiri ce-pit. Quod ubi sponsus eiꝰ cognouit: tito cõ-questꝰ est ꝙ ꝓpter ꝯiugẽ sibi acquirendam ipse amiserat propriam. Et dum eã uti xp̃ia-nam eugenius accusare uellet: titꝰ eidẽ hoc dissuasit: eo ꝙ sponsa occideretur: & bona sua fisco applicarentur. Sed consuluit ut a decio imperraret quatenus sponsam suam extra urbẽ ad predium duceret: ubi ip sam penis afflictam ad uotum suum facilius in-clinaret. Quod & ille fecit: & sponsam eius uictoriam in suburbio tribulam territo-rii adduxit. Quam fame diebus pluribꝰ affli-xit. ¶ Post dies aliquot uenit ad eam domi-tianus patronus tribulane ciuitatis: qui uir-gini panes detulit: & se ab urbe sua fugisse nunciauit eo ꝙ draco pessimus iuxta ciuita-tem erat: qui plurimos perimebat: & flatu aerem inficiebat. Cui uirgo si populus uel-let in christum credere: promisit se draconẽ ab oppido effugatẽ qđ & ille populum fa-cturum spopondit. Igitur post biduanum ieiunium uictoria die dominico ut promi-serat ad tribulanam ciuitatem angelo duce deuenit: & assumpto populo ad specus

draconis accessit eiq; in xpi noie ꝯfestim abire ꝓcepit:& sic draco cursu rapidissimo exiliens nusq̄ ꝯparuit. Tunc populꝰ ad sidē cōuertitur:& uictoria in ipso deaconis speleo includit̄:eidēq; mox nouē uirgines a parentibus oblate associant̄. Et post modicū temporis monasterio ꝯstructo mater.65.uirginum facta est:quas diligenter instruxit:& in dei laudes & uite scitate ꝑseuerauit. ¶ Post triennū aūt eugenꝰ rogauit iouianū pōtificem capitolii: q misit ad eam temploꝝ comitē taliarchū:ut uictoriā sacrificare ꝯpelleret:aut gladio necaret. Qui ueniens ad cādum dee ueste imolare renueret:ipsam gladio in corde ꝑcussit: & timens populū stati aufugit. Quam sacedotes cū populo ciuitatis i eodē loco sepelierunt.10.caľ.ianuarii.

¶ De scīs uiginti martyribus. LXXXIIII

Viginti martyres apud nicomediā passi sunt: quos oēs diocletiana ꝑsecutio grauissimis cruciatos tormentis uno & eodē die martyres xpi fecit: & sanctoꝝ numero in celis collocauit.10.calen. ianuarii:ut dicit ado.

¶ De sancto seruulo confessore. LXXXV

Seruulꝰ ꝯfessor xpi uir sūme patientie & scitatis fuit:de quo gregoriꝰ.4.diaľ.cap.15. scribit q̄ a primeua etate usq; ad uite sue finem paralyticꝰ iacebat in porticu sancti clementis rome:nec tn̄ aliqn̄ uisus est ulla tristitia aut perturbatione moueri. Hic qcqd ex elemosyna ꝑcipiebat paupibꝰ errogabat. Et cū litteras ignoraret:libros diuine scripture emerat:& religiosos hospitalitate recipiens eos sibi legi faciebat:q ad extremā horā ueniens uoces in celo psallentium se audire dixit:& inter eoꝝ cantus spiritum emisit:corpore magno odore fragrāte Ad cuiꝰ tumbā rome apud sanctū petrū sepulti miracula diuinitꝰ crebrerrime fiunt. Quieuit aūt in xpo.10.caľ.ianuarii.

¶ De scō abdia propheta. LXXXVI

Abdias ꝓpheta: ut hebrei tradūt: tempore achab regis israel & iosaphath regis iuda ꝓphetauit in samaria. Hic ꝯm hebreos fuisse dicit̄ ille uir:cuius uxor relicta consilio helisei liberata est a creditoribus oleo supabundante. Et fuit abdias de trrra sichem de agro bethamar: quiquagenarius ille tertius cui pepercit helyas duobus primis cum suis quinquagenis igne celesti consumptis: qui relicto obsequio regis helye discipulus factus est. Hic dū impiissima iezabel uxor achab ꝓphetas dn̄i occideret:& centum ꝓphete in spelunca laterent:eos abdias pauit:panem & aquā sibi quotidie deferens usq; ad mortē achab: ꝓpter quod accepit gratiā prophetandi: cuiꝰ ꝓphetia dirigitur ꝯtra filios edom:qui descēderūt ab esau & filiis israel siue iacob semp infesti fuerūt: eo q̄ ipsi esau filii siue idumei gloriabantur de pluribus ꝓliis:in quibus filii iacob pugnantes cū gentibus succubuerant̄ unde & propheta nō gentiū uirtute sed dei indignatione ꝓpter peccata populi factū asseuerat: promittens filiis iuda regnum eorū ꝑpetuo duratuꝝ. Qui etiā ꝓpheta tēpore iorā regis israel quieuit in samaria : que postmodū sabasten dicta est:ubi & sepultus est helyseus ꝓpheta & ioannes baptista. Dies autem depositionis abdie a iudeis agitur.9.calen.ianuarii. Hec hieronymus & iosephus ex uoluminibus hebreorum.

¶ De sancto naum ꝓpheta. LXXXVII

Naum ꝓpheta hebreorum traditione de elchesi que est in tribu symeon ante aduentū regis assyriorum: q.x.tribꝰ israel captiuauit fuisse dicit̄. Nam & circa finē ꝓphetie sue predicti regis aduentū idem propheta nūciare uidet̄: q etiā ꝑdictis.x.tribubꝰ captiuatis tempore ezechie regis iuda ꝓphetauit:cuius uaticiniū ꝯtra niniuitas iuchit. Nam cū ionas ꝓpheta ipsius urbis subuersionem ꝑdixisset:& populo ad penitētiā ꝯuerso:deꝰ placatꝰ sententiā reuocasset. Videntes niniuite ionā fuisse mētitū diuina ingrati misericordia grauioribꝰ se criminibꝰ implicarūt: ꝓpter qđ dictꝰ ꝓpheta iudiciū dei ꝯtra ipsam ciuitatē ad futuꝝ ꝓnunciat in eiꝰ ꝓphetia. Quod qdem nedū trāsmigratis x.tribubꝰ extitit ꝯsolatio sed etiā reliquiis iuda:q sub ezechia rege ab eisdē assyriis impugnabant̄. Dū ex ꝓphete naum ꝓnunciatione didicerunt eosdē a chaldeis fore capiendos:sicut in ipsius libro legentibꝰ appatet Qui etiā ꝓpheta i diebꝰ ꝑfati regis iuda die 9.caľ.ianuarii:quieuit in pace i terra sua in qua & sepultꝰ ē. Hec hieronymꝰ & iosephꝰ Predicti duo ꝓphete ex numero.12. ꝓphetarum sunt:q minores uocant̄:q i catalogo scōꝝ ueteris testamēti nūerāt̄ ecclīastici.49

¶ De scō gregorio ꝑsbrō & mar. LXXXVIII

Gregoriꝰ martyr i ciuitate spoletana passus est tēporibꝰ diecletiam & maximiani impatoꝝ sub flacco ꝑside & tyrcano. Qui cū de mādato ipatoꝝ ipsā ciuitatē i gredi oes ad sacrificia deoꝝ ꝯpellerer:nūciat eidē gregoriū ꝑsbrm i eadē urbe xpm colere:& aliis crucifixū ꝑdicare:nec nō plurima simulacra deoꝝ destruxisse. Qui missis xxx.militibꝰ ipm ꝯphensū sibi ꝑsitari fecit: & cepit agere ut diis thura incenderet:q dū constanti animo ꝑsidis minas ut blanditias

derideret: iussit eũ colaphis cedi: deinde ip̃s nodosis fustib⁹ i dorso flagellari: & post hec eundẽ uolutatum supra uentrem similiter acrius uerberibus affligi. Et dũ hec omnia supasset fecit eum preses in craticula alligari: & ignẽ subterponi. Sed dũ sanctus gregorius orasset: terremot⁹ magn⁹ factus ẽ: qui totam concussit ciuitatẽ: & cecidit ps urbis que submerita dicit: & oppressit. 350. paganorum: ignis quoq; extinctus est: & sanctus illesus ꝑmansit. Flaccus uero & tyrcan⁹ territi fugerunt. Sedato uero terremotu fecit eum flaccus ferro uinctum i carcerẽ trudi: ubi angelo sibi apparẽte cõfortat⁹ ẽ. Sequẽti die eductus de carcere iussu presidis imolare cõtemnens cardis ferreis in genib⁹ cedi tur: deinde lampadib⁹ circa latera iflãmat. Et cum ad oĩa imobilis redderetur: mandauit flaccus tyrcano ut eũ duceret ad decollãdum ad ãphitheatrum. Quẽ tyrcanus i medium ãphitheatri duxit: ubi sancto orãte angelus domini eidem appuit: & ipsum ad celestia inuitauit: quẽ aquilinus spatarius decollauit. Et de mandato tyrcani dimisse sũt fere plurime: ut corpus deuorarẽt: que corpus itactũ custodientes adorabãt. Flaccus uero eadem hora uomẽs iteriora expirauit. Sed quedã matrona xp̃iana nomine abundãtia. 35. aureis corpus martyris a tyrcano redemit qđ aromatibus ꝯditum iuxta muros ciuitatis ad pontẽ lapideũ & riuũ q sanguinarius dicitur sepeliuit. Passus est autẽ die nono cal. ianuarii.

¶ De sanctis quadraginta uirginib⁹ & martyribus. LXXXIX.

QVadragita scẽ uirgines apud antiochiam syrie martyrium passe sunt. Que sub persecutione deciana p diuersa tormẽta & supplicia lamiate: passionis coronam a domino pcipere meruerunt nono cal. ianuarii hec in martylogio adonis.

¶ Explicit liber primus.

¶ Incipiunt capitula libri secundi.

¶Expliciũt capitula libri secũdi.

¶Incipit prologus libri secundi.

SEcũdꝰ liber p̃ntis catalogi ꝯtinet scõꝝ festa: quoꝝ festiuitates occurrunt ĩfra tẽpus ĩ quo ecclesia rep̃ntat ipsius xp̃i & ecclesie mutui cõsensus obligationẽ & m̃rimonialẽ ꝯtrectationẽ: q̃ fuit ab ĩcarnatione uerbi usq; ad baptismũ dñi. Et hoc tẽpus ecclesia designat a natiuitate saluatoris usq; ad septuagesimã: q̃n uidelicet ĩcarnationis & natiuitatis dñice festũ: necnõ actꝰ infantie: ut ẽ circũcisio: magoꝝ adoratio: purificatio: & ĩ egyptũ fugatio recolunt̃. ¶Hoc aũt tp̃s ĩ tres ꝑtes subdiuisũ est. Primo eñi agit̃ de ꝯiugio inter deũ & populũ iudeoꝝ ꝯtracto: ꝑ quoꝝ salute p̃cipaliter filiꝰ dei uenit ĩ mundũ. dicẽs matthei. 15. Nõ sũ missus nisi ad oues que perierũt domus israel. Et hoc tp̃s ecclesia rep̃ntat a natiuitate dñi usq; ad epiphaniã. In quo tp̃e ipse ꝑ humanitatẽ mũdo editꝰ mox pastoribꝰ iudeoꝝ per angelos nũciat̃: & ab eis sibi notissimus notꝰ in iudea deꝰ uisitat̃. ¶Scđo agit̃ de eodẽ cõmercio ĩter xp̃m uerbũ & gẽtiliũ populũ cõfirmato: a festo epiphanie usq; ad eiꝰ octauã ĩclusiue. In quo tp̃e dei filiꝰ magis q̃ erant primitie gẽtiũ stella appente reuelat̃: & ab eisdẽ uti uerꝰ deꝰ cũ oblatione muneꝝ adorat̃. ¶Tertio agit̃ de utroq; grege ĩ unũ ouile ꝑ xp̃m m̃rimoniũ copulato: ab octaua epiphanie usq; ad septuagesimã: in quo tp̃e ep̃le pauli legunt̃: in qbꝰ apostolꝰ xp̃m ꝑ salute iudeoꝝ & gẽtiũ aduenisse ꝓbat: & utrũq; populũ saluasse cõmemorat: & potissime in ep̃la ad romanos. Ad huiꝰ igit̃ tp̃is festa ꝑtractãda ꝓcedendũ est.

¶Finis prologi.

¶ Incipit liber secũdus a natiuitate domini usq; septuagesimã.

¶De natiuitate dñi nostri iesu xp̃i. Cap. I.

NAtiuitas dñi nr̃i iesu xp̃i s̃m carnẽ cõpletis ab adã annis v. mil. c. lxxxxix. ut eusebius in chronicis suis ponit scã est tp̃e octauiani augusti primi. Uenientẽ aũt filio dei ĩ carnẽ tanta pace totus mũdꝰ gaudebat: ut uniuerso orbi unicꝰ rõanoꝝ ĩpator pacifice p̃sideret: qa ei nascebat̃ q pacẽ pectoris & eternitatis tribueret. Voluit etiã ut ortũ suũ pax tp̃is illustraret ¶Cesar igit̃ augustꝰ uniuerso orbi p̃sidens scire uoluit quot ꝓuincie: quot ciuitates: quot castra: quot uille: quot hoies ĩ toto orbe forẽt: & .42. anno impii sui iussit orbẽ uniuersum describi. Nam ut ĩ historia scholastica dicit̃: oẽs hoies ad urbẽ unde trahebant ori

ginem pgebat:& quilibet dominiū offerens se romano subditum imperio profitebatur. Et dicebatur professio: quia ore ꝓprio fatebantur:& descriptio: quia eoꝝ nomina scribebanť. Hec descriptio prima facta ē a preside syrie cyrino: quia enim iudea in medio terre habitabilis esse dicitur prouisum est: ut in ea incoharetur:& deinde per circunstātes regiones prosequeretur. Ioseph autem de genere dauid a nazareth ī bethleem profectus est cum maria desponsata sibi uxore pregnante: potissime quia instatte eius tempore pariendi: thesaurū sibi a deo ꝯmissum noluit alicui cōmendare. ¶ Cū ergo bethleem appropinquasset ut legitur in libro de infantia saluatoris: uidit uirgo ptem populi gaudentem & partem gemētem. Quod sibi angelus exponens ait partem gaudentem eē gentilem populum: q in semine abrahe eternam benedictionem erat accepturus: gemētem uero esse plebem iudaicam: a deo suis demeritis reprobatam. Et dū ambo bethleē aduenissent propter uiatorum multitudinē hospitiis occupatis steterunt eadem nocte ī diuersorio qđ erat in cōmuni transitu inter duas domos habens opimentum: ubi ciues in diebus ocii conueniebāt: ubi & presepiū cum feno erat: ad qđ animalia in diebus fori alligabanť. In ipsa media nocte beata uirgo filium suum. viii. cal. ianuarii peperit:& eum pāniculis inuolutū super fenum in presepio collocauit. Quod fenum beata helena postmodum rome trāstulit. ¶ Circa christi natiuitatē tria sunt cōsideranda: scilicet nouitas admirabilis: ueritas infallibilis:& utilitas iextimabis. ¶ Nouitas admirabilis attendiť ex parte facti: quia deus homo factᵃ est. Nam ut dicit Bernardus ī eadem psona: eternum: antiquū & nouum mirabiliter cōuenerunt: eternum scilicet diuinitas: antiquū. s. caro ab adam trāsducta: nouum. s. anima de nouo creata. Quod autem dei uerbum idem permanēs incarnatum fuerit:& sꝫ humanam rationem transcendat: tñ aliq̃li exēplo potest ostendi. Constat enim uerbū qđ est ī mente hominis adeo occultū: quod neqꝫ uideri neqꝫ audiri: neqꝫ tangi uel cōtrectari potest. Si tñ litteris scribatur nullatenus in sui substantia ꝯmutatum: fit legibile & per consequens uisibile & audibile. In super est manibus contrectabile imo & quantum ad litteraꝝ formā destructibile reddiť. Similiter uerbum dei qđ in mente diuina eternaliter genitum est: icōmutabile permanens: qđ erat spūale & inuisibile per carneꝫ assumptam uisibile & contrectabile: imo & quantum ad humanitatem passibile factum est. ¶ Secundo attenditur ex parte modi: qꝛ natus est de uirgine & sine dolore atqꝫ pollutione matris & salua eius semper integritate. ¶ Hoc autem fuisse, quinqꝫ rationibus ꝓbatur. Primo per prophetiam Isaie. vii. Ecce uirgo concipiet & pariet filium. ¶ Secundo per figuram: hoc enim figuratum est per uirgam aaron: que floruit:& per portā ezechielis que clausa pemansit. ¶ Tertio ꝑ custodiam: Ioseph enī eo ꝙ eam custodiuit testis sue uirginitatis fuit: ut dicit augustinᵘ ¶ Quarto per experientiam. Nam ut habeť in libro de infantia. Ioseph ad uirginis puerperium ut morem seruaret patrium: duas obstetrices aduocauit. s. zebel & salome. Zebel igiť ꝑiētem considerans exclamauit uirginem pepisse: eo ꝙ nulla signa corruptiōis uidisset. Salome autē dum incredula probare uellet: cum manū apposuit: cōfestim manus eius aruit. Iussu tñ angeli sibi appentis puerum penitens tetigit:& continuo sanitatem recepit. ¶ Quinto per rationis euidentiam. Nam ut dicit anselmᵘ quattuor modis potest deus producere hominem. s. sine homine:& sine femina: sicut fecit adam. De homine sine femina: sicut fecit euam. De homine & femina: sicut cōmunis probat usus. Restabat igitur quartᵘ modus de femina uidelicet sine homine: sicut in christo mirabiliter factum est. Alioquin diuisio modi ꝓducendi in deo apparuisset iperfecta. ¶ Tertio attenditur talis nouitas ex parte temporis; Nam in temporis nouitate filius dei natᵘ ē. Et quantū ad annū quia ī anno pacis uniuersalis in toto mundo uigentis: ut dictū est:& in anno descriptionis orbis: ut per hoc daretur intelligi ꝙ ille ueniebat in carne: qui electos suos ascriberet in eternitate: ut dicit gregorius. Et quantū ad mensem quia in mēse imo in signo quo dies pūctaliter incipiūt crescere: ut ex hoc prefiguraretur qđ ioannes baptista dixit. Illū oportet crescere: me autem minui. Debet enim humana uita in se deficere: in christo proficere. Et quantū ad diem: quia in die dominica: que fuit prima dies scli: in qua lux corporalis a deo principium creaturarum producta est. Sic & die isto: qui est post seculi renouati: ille qui est lux mundi uera:& priogenitᵘ ac principiū creature dei: corporaliter natus est. Et quātum ad horam quia in media nocte: ut scilicet medio tenebrarum tpe lux noua adueniens mundi tenebras illuminaret. ¶ Quarto attenditur ex parte loci: quia natus est in bethleem qđ interpretať domus panis. Ipse náqꝫ est: qui de ipso dicit Ioannis. vi. ego sū panis uiuus qui de celo descendi ꝛc. ¶ Veritas autem ifallibilis natiuitatis dominice: ꝑ quā ipsa natiuitas cōprobatur: ostendiť per omnes creaturas. ¶ Et primo per creaturā que hēt purū eē que sūt elemēta & lapides

Primo eni declarata est. Per celum i pte orientali: nam i ipsa die natiuitatis: ut habet in chronicis: Tres soles i oriente in celo appuerunt: q paulatim in unũ corpus solare redacti sunt. Per qd innuit q unº & trini dei noticia mundo oriebat. Item i pte occidentali Nam ut ponit orosiº. Cũ romani octauianũ p deo adorare uellẽt: eo q oĩa sibi ad uotũ succedere ꝯspicerent: ille triduanam iduciã petiit: sibyllã pphetissã aduocauit: eãq sup inde ꝯsuluit. Cũ die natalis dñi i camera cesaris orarẽt: media die circulº aureº apparuit circa solẽ: & i medio uirgo puerꝝ baiulãs & litteris aureis iscriptum. Hec est ara filii dei uiuentis. Tũc sibylla octauiano aduocauit: uisionẽ ei oñdit: & puerꝝ illum ipsa die natum dixit: quẽ augusto maiorem esse asseruit: quem ipator adorans eidẽ sacrificauit: i quo loco nunc edificata est ecclesia que dr scã maria ara celi. ¶ Secundo oñsa est per elemẽtũ ignis: q ea nocte p totum orbem cũctos sodomitico uitio laborantes extixit ut dicit hieroº i glosa supra illo uerbo isaie 9. Lux orta ẽ eis. ¶ Tertio p elementũ aeris Nã ut dicit chrysostoº: Ea nocte magis sup uictorialem montẽ orantibº stella i aere de nouo pducta & coruscans appuit: que eis natum dñm nunciauit: ut tractabit in festo epiphanie. ¶ Quarto p elemẽtum aque: ut eni testat inocentiº tertiº. Fõs aque: q dr taberna emeritoria: ubi nũc est ecclesia sãcte marie trans tyberim rome ꝯsurgebat in liquorem olei uersus: tota die natiuitatis usq i tyberim pfluxit. ¶ Quito p elemẽtũ terre Scribit nãq damascenus sup illo uerbo ps. Nox sicut dies illũinabit: q istud nocte natiuitatis dñice adimpletũ fuit: que nox i hora natiuitatis eiusdẽ: uidelicet nocte media in claritatẽ diei ꝯuersa est: & qa ipsa lux ad patres: q erant in limbo descendere non poterat: terra se in pluribus locis aperuit: & per eius rimas lux ad pñes usq descẽdit: & tunc adimpleta est pphetia isa. 9. Populº q ãbulabat in tenebris uidit lucẽ magnã: que in missa noctis ipsius legit p rout ad litterã ꝯtigisse dicitur. ¶ Sexto per creaturam cõpositam: que habet putum esse: ut sunt lapides & metalla. Nam ut dicit innocentius: romani templũ pacis tempore romuli cõstruxerunt & statuam posuerunt: & petentes a diis q̃tum durare debeat: audierũt: donec uirgo pariat: quod impossibile arbitrantes: templum eternum putauerunt: ideo & in foribus scripserunt: Templum pacis eternum Hoc autem i nocte dñice natiuitatis cum idolis corruit. Legit etiam q hieremia ppheta in egyptum descendens post mortem godolie: signum regibus egypti dedit: q eorũ idola corruerent cum uirgo filium pareret.

Vnde sacerdotes idolorum imaginem uirginis filium baiulãtis in sacro loco templi statuerunt: que pphetia in nocte natiuitatis dominice adimpleta est. ¶ Septimo ostensa est per creaturam: que habet esse & uiuere: ut sunt plante. In hac enim nocte: ut scribit frater bartholomeus. Vinee engaddi preter ꝯsuetum tẽpus que .s. pferunt balsamũ frõdes flores & fructũ ptulerũt. ¶ Experimẽto pbatũ: q si pulegiũ collectũ sit in festo natiuitatis bti ioãnis baptiste i aurora diei: & ex eo factº man pulºsuet usq ad diẽ dñice natiuitatis exsiccabit sicut natura deposcit: q si manipulus in nocte natiuitatis ponat in altare: i quo prima missa est decantãda: missa que media nocte cãtet i hora natiuitatis dnice pulegiũ aridũ fuirescit. ¶ Octauo p creaturã que habet esse uiuere & sentire: ut sut aĩalia: ut eni scribit in libro isantie. Ioseph cũ maria pficiscens bethleẽ duxit bouẽ. de cuiº pcii uendiri uiueret: & asinum ut pgnãtem cõmodius portaret: Natum uero xpm ipsa duo aĩalia cognoscentes eundem flexis genibº adorauerunt: ut impleret illud isaie prio: Cognouit bos possessorẽ suũ: & asinus psepe dñi sui. Modico etiam tpe ante natiuitatem xpi: ut ponit eusebius: boues arantes bubulco dixerunt: hoies deficient & segetes pficient. ¶ Nono ostensa est p creatura: que habet esse uiuere sentire & intelligere: ut sunt angeli hoĩes & demones. Nã ut dr luc. 2. Dum pastores circa turrem gregis hora natiuitatis dñice sup gregem suũ uigilarẽt: ut de more antiquoꝝ pastoꝝ fuit: in utroq solstitio estiuali. s. & hyemali facere: angelº dñi ilꝭ cũ nimia claritate appuit: eidẽ natũ saluatorẽ nũciauit: & ut ad eũ uisitãdũ pgerẽt admonuit: & subito fcã est cũ ãgelo multitudo militie celestis laudãtiũ & dicentiũ: Glia i altissimis do ꝛc. ¶ Item onsa est p homines fideles & ifideles: nã fideles pastores sũmo diluculo ad uerbum natũ uidendũ festinarũt: & que dcã erãt illis: uera cognouerunt: & mirati redeũtes eiusdem natiuitatis testes fuerunt. Item & pphete oẽs ueteris testamenti: q huius natiuitatis nuncii & pcones extiterunt: ipsamq futurã infallibiliter uerissimis oraculis pdixerunt: que p singula narrare nõ est opº. ¶ Itẽ cognita & manifestata fuit etiã p ifideles. De hac natiuitate balaã ariolº pphetauit nũeri. 24. Oriet stella ex iacob ꝛc. Item uirgiliº i bucolicis. Magnus ab itegro sclorꝝ nascit ordo. Iã redit & uirgo: redeunt saturnia regna. Et noua pgenies celo demittit alto ꝛc. Itẽ sibylla erythrea que fuit tempore troianoꝝ iter cetera ait. In nouissimis ãt tpibus hũiliabit deº & hũanbit ples diuina: iacebit i feno agnº: & officio puellari educabit deus & homo ꝛc.

Item scribitur in ɔmento boetii de discipli-
na scholastica sup illo uerbo: platonis pro-
bata diuinitas: ꝙ in tūba platonis repta est
lamina aurea: in qua scriptū erat. Credo ī fi-
liū dei nasciturū de uirgine passurū pro hūa-
no genere: & die tertia surrecturū. ¶ Itē ma-
nifestata est ꝑ demones: Refert thimotheus
historiographus: se ī antiqs romanorū chro
nicis inuenisse ꝙ octauian⁹. xxxv. anno im-
perii sui capitoliū ascendit: & qs post se rē
publicā gubernaret a diis quesiuit. Et res-
ponsū est sibi: ꝙ puer hebreus ex deo uiuē
te ante scl'a genitus: non multū post ex inta-
cta uirgine nasciturus. ¶ Vtilitas aūt in ex-
timabilis ē nobis collata ꝑ christi natiuita-
tem. Prio q̄tum ad demōis ɔfusionē. Nā an-
tiquus hostis nobis: ut ante: preualere non
pōt: unde legiť ꝙ hugo cluniaceñ in uigilia
natiuitatis dñi uidit beatā uirginem filium
in ulnis gestantē: & de festo natiuitatis filii
ɔgaudentē: atq̧ inimico nr̄o: qui āte hūc di
em hoībus ꝑualebat: insultantē. Ad quā uo
cem diabolus de humo erupit & uerba dñe
exprobrare cepit. Sed mētita ē iniqtas sibi
qa ab oratorio fratrū deuotio: a refectorio
lectio: a dormitorio stramēū uile: a caplo
patiā ipm eiecit. ¶ Secūdo ad uenie īpetra-
tionē unde cū meretrix lasciua de uēia des-
peraret: que ad penitētiā redire uolebat: co
gitans de iudicio reputabat se ream de īfer-
no se dignam: de pādiso se īmundā: de passi
one ingratam. Cogitās aūt ꝙ pueri de facili
placanť: puerum iesum ꝑ ei⁹ infantiā adiu-
rauit: & ante xp̄m deflēs uocem de sua uēia
audire meruit. ¶ Tertio ad morbi curatio-
nem. Nā ut dicit Bernard⁹ triplici morbo la
borabat gen⁹ humanū. Natiuitas erat īmun-
da: uita puersa: mors ꝑiclosa: uēit xp̄s: cui⁹
natiuitas nr̄am purgauit: cui⁹ uita nr̄am in
struxit: cui⁹ mors nr̄am destruxit. ¶ Quar-
to ad supbie hūiliationē. Nam supbia primi
hoīs fuit contra deū: qa ei⁹ preceptū ɔtēpsit
usq̧ ad deū: qa usq̧ ad appetitū diuinitatis
se erexit: supra deū uolēdo: qd̄ deus noluit.
At fili⁹ dei: ut dicit dama⁹: hūiliauit se pro-
pter hoīes: qnia uenit pp eorū salutē: usq̧ ad
homines ꝑpter nascendi modū ɔsilem: & su
pra homines ꝑpter natiuitatis modum sin-
gularem. Hec damascenus.

¶ De sancta anastasia martyre & sociis. II.

Anastasia nobilissima romanorū
filia pretexati illustris & gētilis
a matre sua fausta xp̄iana & a sā-
cto chrysogono in fide xp̄i eru-
dita est: que tpe diocletiani mar
tyrium passa ē. Nam tradita publio pagano
in ɔiugē: langorē simulās se semper ab eius
cōsortio abstinebar. Sed uir audiēs eam cū
una ancilla xp̄ianis carceratis necessaria mi
nistrare: eā in artissima custodia reclusit: ita
ut etiā alimoniā denegaret. Que uincta scō
chrysogono amarissimas epistolas destina-
bat: ille uero ɔsolatorias remittebat. Inter
hec uir ei⁹ moritur & sancta a carcerib⁹ li-
berať. Hec habebat. iii. ancillas & sorores
uirgines. s. agapen: thioniā & hyrenē: Quas
urbis prescūs dulcius uti christianas tenuit
& eas nolētes ɔsentire sibi nec diis sacrifica-
re martyriū pati fecit: ut habebiť. iii. noñ a-
prilis. Post quarū passionē anastasiā de ɔsēsu
su diocletiani ɔprehēdit: ut si eam sacrifica-
re faceret in ɔiugiū haberet. Quā cū ductā
in cubiculū āplexareť subito cecus efficitur
& ad deos accedēs si a cecitate liberari pos-
sit sciscitať. Qui eos contra se idignatos au
diuit: eo ꝙ anastasiā ɔtristauit. Et rediēs do
mū inter manus ducentiū expirauit. ¶ Post
hec anastasia ab eius successore decrēta est.
Qui audito ꝙ multas passiōes haberet: eidē
suadere cepit: ut si uellet libere xp̄ianitate
pfrui possessiones suas sibi daret: & tunc ue
ra xp̄iana eēt: eo ꝙ xp̄s omia erroganda iuf
sisset. Que cū eidem respōderet: facultates
paupibus: nō autē diuitibus errogādas: di-
ro carceri fame crucianda tradiť: sed a san-
cta Theodora: que iā ꝑ martyriū passa fue
rat: duob⁹ mēsibus celesti pane reficiť. Tan
dem cū ducētis uirginib⁹ ad īsulas palma-
rias ducta ē: ubi multi xp̄iani fuerāt relega-
ti. Inde post aliquot dies a ꝑfecto reuocata
& ad palos ligata ignib⁹ ɔcremať: ceteri ue
ro diuersis suppliciis pimūť. Inter quos u-
nus erat q pluries diuitiis spoliat⁹ dicebat:
saltē xp̄m sibi auferri nō posse. Corp⁹ autē
sancte anastasie in ei⁹ uiridario quedā apol
lonia sepeliuit: ubi postmodū in ei⁹ honore
ecclesia fabricata ē. Passa est aūt. viii. calen.
ianuarii circa annū dñi. 280.

¶ De scā eugenia uirgine & martyre. III.

Eugenia filia philippi nobilissi-
mi romanorū fuit tpe ualeriani &
galieni īpatorū: q quidē philip-
pus a senatu prefectus alexādrie
ɔstitut⁹ claudiam uxorē suam: &
filios auitū & ꝑgium ac filiā eugeniā secū
duxit. Que eugenia una cum ꝑto & hiacyn
tho eunuchis & ꝑuis suis studēs: omnib⁹ li
beralib⁹ artib⁹ erudita: anno. xv. etatis sue
ab aqlino aqlini ɔsulis filio ī ɔiugiū peti ē
sed ipse ab eadē in uirū cōtemniť. Et dū in li
bris apostoli studuisset animo iā xp̄iana ꝑ-
tum & hiacynthū ɔuertit. Et assumpto hitu
uiri ad monasteriū monachorū: qd̄ erat ex-
tra ciuitatē alexādrie: quib⁹ ꝑmittebať a pa
ganis ibidem habitare: ipsa accessit: & se ui-
rum simulās cum proto & hiacyntho fieri
monachus postulauit. Quā abbas helenus
per spiritū feminā cognoscēs eā nihilomin⁹

de uirili animo cōmēdauit: & ipsam una cū socus monachos fecit: que i dei timore pmā sit: & eugenius uocat⁹ in scitate uite pseue rans: post abbatis obitū in regimine succes sit. Parentes igit̄ eam dudū reqrentes & nō inuenientes lugebāt: sed uates gentiliū patri uaticinant̄ filiam & socios inter deos trāsla tos. Qua de re pater filie imaginem fecit: & eam ut deā adorari mandauit. ¶ Temporis pcessu dū matronā melāthiam noie eugenia oleo pungens a qrtana liberasset. Illa fratrē eugeniū uirū eē arbitrans: eūq; sepi⁹ uisitās in ei⁹ amorem exarsit: & cogitans qualiter secū cōmisceri posset: langorem simulans p eo misit. Quē tāq̄ uirū dū illa osculis & am plexib⁹ ad ꝯcupiscentiā puocaret: eiq; amo rem suum panderet: & ille sermonib⁹ & acti bus facinus oimode recusaret: ꝯfusa mulier & dubitans ne eugeni⁹ factū pderet & sic ue recundiā ipsa icurreret: clamare cepit: q̄ se eugeni⁹ uoluerit uiolare: prefectūq; philip pum adiit: & de crimine eugenium accusa uit. Tunc pfect⁹ ira accensus tam ipsā q̄ cū ctos xpianos reptos ꝯphendi iussit: diemq; statuit: quo oēs interirent morsib⁹ bestiaꝝ. Eugeniūq; sibi astantē iterrogat: an christ⁹ adulteria doceat. Cūq; hoc uirgo cōmisisse negasset: & melāthia seruos & ancillas put ab ea docti fuerant: testes adhibuisset. Euge nia p defensione ueritatis: & ne christianum nomen falsitate ꝯfundaret: a sūmo usq; deor sum coram pfecto uestem scidit: & se feminā esse ostendit: eugeniam uidelicet philippi fi liam & socios ptum & hiacynthū omnibus declarauit. Moxq; pater filiam cognoscens cū matre & fratrib⁹ i ei⁹ amplex⁹ irruit: & pgaudio lachrymas fudit. Melāthia autem cum omibus suis a fulmine interempta est. Sicq; eugenia parentes & fratres ad fidē cō uertit: unde & philipp⁹ pfecturā deserens a xpianis eps ordinat̄: quo p martyriū assum pto ✝ claudia cū filiis & eugenia romam re diit: ubi & uirgo multos ad xpm conuertit Quā pfect⁹ nicenus tentā fecit adduci ad tē plum diane: ut sacrificaret. Sed dū eugenia orationē fudit: templū cū idolo subuersum est multis paganoꝝ eam clamantib⁹ innocē tem: iussu igit̄ psidis ligato saxo ad collum eius i tyberim iactat̄: sed sup aquas manens minime mergit̄: inde i fornaces thermarum mitti: sed igne extincto illesa educit̄. Post hec p dies. 20. sine lumie & cibo carceri mā cipata: sed a xpo eam celesti pane reficiente ꝯfortata ē: q die quo ad terras descēderat: p misit eam ad celestia subleuare. Die igit̄ na talis dni misso spiculatore a pfecto i carcere decollat̄: uidelicet. 8. cal. ianuarii. Cui⁹ cor pus a xpianis iuxta urbē i pprio pdio sepul tum est. Ad cuius tumulū dū mater oraret: eidem appparuit: eamq; ꝯfortans die dnico pximo i xpo pausaturā nunciauit. Que die sibi pdicto ad xpm migrauit: & a filiis ✝ ad iuto ✝ & sergio iuxta eugeniā sepulta est: q & post tēpus multis paganoꝝ ꝯuersis quie uerunt in dno: sepulti & ipsi a fidelib⁹ iuxta matrem & germanam.

¶ De sancto stephano ptomartyre. IIII

Stephanus ptomartyr unus de septem diaconibus ab apostolis ordinat⁹ est in misteriū uiduarū ut habet̄ actuū. 6. Crescente eni numero discipuloꝝ ꝯuersi ex gē tibus aduersus ꝯuersos ex iudeis murmura re ceperunt: eo q̄ despicerent̄ in ministerio quotidiano uidue eoꝝ. Cōuocata ergo mul titudine p apostolos decreuerunt eligere se ptem uiros boni testimonii sup tali ope ꝯsti tuendos: ad hoc ut ipsi oibus curis tempo ralibus depositis pdicationi intenti⁹ uacare possent. Sicq; elegerunt septē diacones pri mos: quorum prior & primicere⁹ extitit ste phanus ptomartyr: philippus q eunuchū baptizauit: & fuit epus in thratia asie: & p corus qui fuit eps nicomedie bithynie: & nicanor: & parmenas: & timon: & nicolaus: q postea apostatans heretic⁹ fuit: a quo & ni colaite dicunt̄: & orantes eis man⁹ imposue runt: & diacones ordinauerunt. ¶ Stephan⁹ autem plenus gratia & fortitudine: faciebat signa magna in populo: inuidentes igit̄ sibi iudei: triplici modo eum supare studuerunt scilicet disputatiōe: testiū pductione: & tor mentorum illatione. Et in q̄libet pugna ad iutoriū de celo sibi datum est. In prima da tus est ei spūssctūs: q facundiam ministrauit. In secūda uultus angelic⁹: q falsos testes cō futauit. In tertia xps uisus est adiuuare pa ratus: q martyrem ꝯfortauit. ¶ Ponit̄ ergo prima pugna. Surrexerunt aūt qdam de sy nagoga libertinoꝝ. i. de seruitute manumis sorum & cyrenensium & alexandrinoꝝ ꝛc. disputātes cū stephano. Ecce primū plium Et nō poterant resistere sapientie & spiritui q loquebat̄. Ecce adiutoriū. ¶ Ponit̄ post hoc secūda pugna. Quia submiserūt falsos testes: q eum accusabant de blasphemia in deum: i moysen: in legem: & i templū. Ecce secundū plium. Et intuentes in eū oēs q se debant in ꝯcilio uidebant faciem ei⁹ tanq̄ fa ciem angeli. Ecce auxilium. ¶ Deinde poni tur secūde pugne uictoria. Nam pricipe sa cerdotum eū interrogante: si hec ita se habe rent de q̄ttuor blasphemiis sibi impositis se excusat. ¶ Primo de blasphemia in deū: di cens deum qui locutus est patrib⁹ deū glo rie fuisse. ¶ Secundo de blasphemia in moy sen cōmendans moysen: a feruore zeli: quia percutientem iudeum egyptium interfecit.

ab operatione miraculorum: que in egypto & deserto ostēdit: & a familiaritate dei: quia cū deo locut⁹ fuit. ¶ Tertio de blasphemia in legem. Nā ꝯmendat legē: ex parte dantis: qui fuit de⁹: ex pte ministrātis qui fuit moyses: & ex pte finis qui dat gr̄am. ¶ Quarto de blasphemia ī tabeenaculū & templū: cōmendās tabernaculū qd fuit: a deo fieri preceptum: in uisione ostensum: a moyse perfectum: & arce testimonii ꝯtētiuum: templum autem dixit tabernaculo successisse. Hec oīa legentibus textū act. vii. satis patere possūt ¶ Vltimo ponit tertia pugna. Nam audientes hec dissecabant cordibus suis: & stridebant dentibus ī eum: quasi iam illū animis lapidantes. Quos beat⁹ stephanus trib⁹ modis conat⁹ ē corrigere. s. ¶ Primo pudore eis duritiā cordis & necis sanctoꝝ sententiam ī propans. Dura inquit ceruice & incircūcisis cordib⁹ ꝛc. Et increpabat eos q spiritui sancto restiterunt q prophetas psecuti sunt & q crescente malitia eos occiderunt. Secūdo correxit eos timore: per hoc q iesum stātem a dexteris dei perhibuit: quasi ad suum adiutorium preparatū. Ecce inqt uideo celos apertos ꝛc. qd audiētes iudei clamantes uoce magna continuerūt aures suas: quasi blasphemiam abhorrētes: & ipetū facientes in eum: & eiciētes eum extra ciuitatē lapidabant: quoꝝ priores testes lapidare incipientes ſm legem: ut expeditiores essent deposuerunt uestimenta sua secus pedes Sauli adolescentis: qui manibus oium lapidabat. ¶ Tertio correxit eos amore: dū pro se & ꝑ ipsis orauit: ꝑ se ne passio sua ꝑlongaretur. dicens: dn̄e accipe spiritū meū: pro ipsis: ne sibi peccatum iputaret. Nam positis genib⁹ clamauit uoce magna dicens. Dn̄e ne statuas illis hoc peccatū. Et uide amorem mirabilem: qa pro se orādo stetit. pro lapidantibus genua flexit: ꝓ se silenter orauit: ꝑ illis uoce magna clamauit. In hoc etiam xp̄m imitat⁹ in passione: q pro se orauit dicens. Pater in manus tuas ꝯmendo spiritū meum & pro inimicis dicēs. Pater ignosce illis: nō enim sciūt: quid faciunt. Et cū hoc stephan⁹ dixisset obdormiuit ī domino. Cui⁹ corpus gamaliel & nicodem⁹ occulti xp̄i discipuli in agro ipsius gamalielis sepelierūt: & fecerunt planctū magnum sup eum. ¶ Et celebratur hoc festum ab ecclesia sequenti die post natiuitatē domini. s. vii. calen. ianuarii. Reuera: tamē lapidatio sci stephāi facta fuit eodē ascēsiōis āno. iii. uidelicz non augusti quo die festū inuentionis ei⁹ celebratur. Inuentio aūt ad lr̄am ꝯtigit. vii. cal. ianuarii. Ecclesia tamē hec festa ꝯmutauit duplici de causa. ¶ Primo qa ut dicit ī sermone augustini: hesterna die dominus natus est ī terris ut stephanus hodie nasceret in celis. ¶ Secundo quoniā ꝓpter festum natiuitatis dn̄i precedes festum inuentionis solenni⁹ celebratur q̄ festum passionis: qd inconueniens erat: & ob hoc festa mutata sunt: ut dies passionis eius solēnius celebretur.

¶ De sancto dionysio papa & mre. V.

Dionysius papa & martyr: cuius genus nō inuenit. Sixto secundo in episcopatu successit: & sedit annis. 2. & mēsib⁹. iii. q ut dicit ado fidei documētis sub claudio secūdo imperatore clarus effulsit. Hic ī urbe diuisit pecias: singulis singulos dans presbyteros ꝓpter penitentes suscipiendos & propter baptisma. Hic etiā pecias & cemiteria per regiones diuisit: & unicuiq; ius propriū statuit. mandans ut singuli terminis suis cōtenti essent: & alienos non usurparent. Qui & martyrio coronatus sepultus est cū fratribus suis. vii. cal. ianuarii: & cessauit episcopatus dies. viii.

¶ De sancto marino martyre. VI.

Marinus puer & martyr passus est in urbe sub pfecto martiano: qui fuit filius senatoris & primarii ciuitatis. Hic a pfecto tent⁹ dum se christianū pſiteret. Primo quidē extensus & loris durissimis dorso & uentre flagellatur: deinde uinct⁹ in custodiā missus est: die uero sequenti educt⁹ equuleo suspēditur: & ungulis laniat: postmodum sera lignea & machina lapidea alligat: ut mēbra eius diuiderent. Sed dū tracta machina puer illesus ꝑmaneret: in arborem iscissam immittit: ut ꝯstrictus spiritū exhaleret. Dei tū uirtute arbore in duas ptes diuisa: craticule accense superponit plumboq; perfunditur liquefacto: moxq; nutu dei fluuius aque inūdās ignis calorem extinxit. Post hec supplicio ꝯmentarienſi traditus est: a quo in frixorio accenso mittit: sed rore celesti refrigerat. Deinde a prefecto martiāo in caldariā plenā pice liquefacta iactatur: que hinc īde ebuliens sanctū dimisit itactum. Preter hoc in harenario bestiis subiectus est: & leone qdem collū eius leniter āplexāte: leopardo pedes lingēte parda cum tigride man⁹ ipsi⁹ osculabant. Leena uero & ursus que uestes sci dilaniare ceperunt: ꝯfestim extincte sunt Postmodū iflāmas iniect⁹ dū illesus existet in caminū ignis missus est: cum quo duo angeli descendentes eū iustum die sequēti eduxerunt. Nouissime autem dū a prefecto suasus se deos adorare uelle simularet oī populo romano uocato statuam serapis orans in puluerem redegit. Quē prefect⁹ decollari precepit. Corpusq; eius in precipitium mitti: ubi & latronū corpa iactabant: ut sepul

tura careret. Orta aūt tempestate cū coruscationibus nimius fugientibusq; ministris a scō theophilo epō corpus raptum digna ueneratiōe sepultum est.7.cal.ianuarii.Martianus autem pro hoc scelere & alius a deo percussus uermibus ex ipsius ebulientibus ore infelicem animam exhalauit.

¶De scō ioanne aplo & euāgelista. VII

IOannes apostolus & euāgelista quē iesus amauit plurimū: filius zebedei fuit & frater iacobi maioris: quem xpūs uocauit de nuptiis: q supra pect᷒ domini in cena recumbens fluenta euangelii de ipso sacro dñici pectoris fonte potauit: & ceteris apostolis fugientibus magistrū nunq̄ in passione deseruit: cui & iesus in cruce moriens matrem uirginē uirgini cōmēdauit: & post eius ascēsionem usq; ad obitum uirginis ad eius semp custodiam pmansit: ut dicit hieronymus. Huius uitam inclytus epūs discipulus eius scripsit. Hic apostolis ad p̄dicandū diuisis apud asiam p̄dicauit: ubi & multas fundauit ecclesias. Qui sub secūda post neronem psecutione christianoꝝ quam domitianus exercuit: apud ephesum a ꝯsule comprehensus & romam duct᷒: dum apud portam latinā in dolio feruētis olei missus illesus exisset: ut in alio eius festo.2.noñ maii dicet: ab eodem pconsule in pathmos insula relegatus apocalypsim ꝯscripsit. Eodem aūt anno domitianus a senatu romano interfectus est: oīaq; eius acta & p ipsum & eius officiales indicata cassata fuerūt. Sicq; factū est: ut sanct᷒ ioannes qui cum iniuria ad exiliū fuerat deportatus: cū honore ad ephesū reduct᷒ esset: omni populo sibi occurrente & clamante: benedict᷒ qui uenit in noīe dñi Cum aūt ingredereť ciuitatem drusiana ei᷒ discipula: que aduentus ipsius desiderio fuerat fatigata: efferebať mortua flentibus & lamentantib᷒ grauiter tam parentib᷒ q̄ pauperibus orphanis & uiduis: qbus indigentibus ministrabat. Apostolus ergo feretrum iussit deponi: & corp᷒ resolui: eamq; pprio noīe uocans: mandauit ut surgeret: & domū rediens refectionē sibi p̄pararet. Que stati quasi nō de morte sed de somno uocata surrexit: & iussa pfecit. Ad quod miraculū multi ꝯuersi sūt. ¶Altera die cratō philosoph᷒ ut ostenderet qualiter mundus esset contēnend᷒ duos fratres iuuenes ditissimos omnibus uenditis duas gēmas emere fecerat easq; in ꝯspectu populi frangi iusserat. Quod uidens apostolus philosophū aduocauit: & talem mūdi ꝯtemptū dānauit: tum quia ore hominū laudabať: & a deo reprobabať: tū quia sine ullo merito fiebat: eo q sua pauperibus non largireń: oñdens mundum esse cōtemnendū facultates hoīs pauperib᷒ errogando. Sed dum philosophus post disputationem ad hoc deuenisset: ut si ioannes gemmas confractas reintegraret: craton eius dictis fidem adhiberet. Apostol᷒ oratione fusa fragmenta gēmarum colligens ipsas consolidauit: statimq; craton cum duobus iuuenibus xpō credidit. Illi uero iuuenes gēmis distractis precium pauperibus errogarunt ¶Horum exemplo duo alii iuuenes cūctis pro christo datis discipuli ioānis effecti sūt Sed die quadam uidentes seruos olim suos uestibus fulgentes: & se uili pallio cōtectos contristari ceperunt: quod ioannes per spiritum cognoscens precepit: ut ad nemus & littus accederent: sibiq; lignorum fasces & lapillos apportarent. Et facta oratione uirgas in aurum & lapillos i gemmas conuertit: quas eisdem apostolus tradidit dicēs: ut per dies septem aurifices omnes & gēmarios circuirent: & aurum ac gemmas probari facerent. Qui post dies septem reuersi dixerunt: omnes illos operarios concordari se nūq̄ tam purum aurum & tam preciosas gēmas conspexisse. Tunc apostolus predicta omnia sibi tradens dixit: ut irent & possessiones distractas redimerent: & abinde diuites essent: ut in perpetuum mendicarent. Et quia non uult deus coacta seruitia: pro libito gauderent libertate sua. Et itroducta xpī parabola de diuite epulone & lazaro ulceroso: cepit apostolus contra diuitias multa predicare. ¶Contigit autem stacteum quēdam iuuenem qui triginta diebus ante uxorem duxerat deferri mortuum tumulandū: quem apostolus matris uidue & parentum precibus & lachrymis compassione motus: orans a mortuis suscitauit: & suscitato mandauit: ut que in alio seculo de duobus illis iuuenibus uiderat enarraret. Qui multa de paradisi gloria quam ipsi amiserant: & de penis inferni quas acqsierant: prout sibi ostensum fuerat coram omnibus patefecit. Propter quod iuuenes compuncti una cum stacteo resuscitato: pedibus apostoli prouoluti diuinam misericordiam implorabant. Apostolus ergo iuuenibus triginta dierum penitentiam imposuit: qua peracta gemme & aurum in priorem materiam uirgarum & lapillorum redierunt: quas iuuenes ad sua loca pristina reportantes: in dei seruitio perseuerarunt: & ceperunt cum apostolo miraculis coruscare. ¶Et dum tota ciuitas ephesiorum ioannem extollerent: pontifices idolorum seditionem in populo excitarunt: ita ut a multis de plebe ioannes traheret ad tēplum diane: ut sacrificaret. Quib᷒ ille hāc conditionem proposuit: ut aut ad inuocationem diane ipsi ecclesiam christi diruerent

& ipse idolis sacrificaret: aut ipse ad inuocationem xp̄i templū diane subuerteret: & ipsi in christum crederent. Et cum huic sn̄ie maior pars populi consensisset ad preces ioannis: omnes templum exeuntes a longe steterunt: & orante apostolo: templum funditus corruit: & imago diane penitus ꝯminuta ē. Aristodemus autē pontifex idolorum seditionem in populo concitauit. Quem dum ioannes iterrogaret quomodo ipsum placare posset: respondit ei: si uenenum bibens: qđ ille sibi porrigeret: illesus permaneret. Et cum apostolus acquiesceret aristodemus ut eum a poculo subtraheret uel saltem deterreret: duos uiros impetrauit a proconsule qui fuerant decollandi: quibus uenenum potandum coram omnibus tribuit. Quod ut illi biberunt: confestim spiritū emiserunt apostolus autem calicem accipiens & signo crucis se muniēs uenenum bibit: & per tres horas obseruatus nullam lesionem incurrit. Et dum populus christum uerum deū clamaret. Aristodem⁹ adhuc obstinat⁹ apostolo istabat: ut si ueneno defūctos excitare posset ipse proculdubio christo crederet Cui ioannes pallium suum dedit & ipse i tunica mansit: eidemq; iussit: ut inuocato christi nomine pallium super corpora defunctorum poneret: eisdēq; ut resurgerēt mādaret Quod dum ille fecisset illico surrexerunt. Sicq; pontifex cum omni familia & parentela & multitudine maxima ꝯuertuntur: & .xii miliū uirorū exceptis puulis & mulierib⁹ a beato apostolo baptizant̄ ¶ Repitur in .x. libro historie ecclesiastice: q̄ apostol⁹ quēdam iuuenem ferocem conuersum: cuidam episcopo depositi nomine ꝯmendauit: & ad partes alias accessit: post aliqđ tempus iuuenis relicto episcopo: factus est princeps latronum. Rediens apostolus depositum repetit: & episcopus de pecunia intelligens q̈si ignarus obstupuit. Cui apostolus de iuuene sibi cōmēdato se querere declarauit. Et dum episcopus ioāni eū rubore factum narrasset: apostolus eum increpat eo q̄ malum suo deposito custodem dimisit. Equum sibi pari iussit: & ad montem: ubi iuuenis erat: festin⁹ properauit. Quem iuuenis statim recognoscens pre uerecūdia equum ascendēs fugiebat. Apostolus senectutis oblitus equū calcarib⁹ urget: & fugientem uocat: & ne patrem suum fugiat uel expauescat: post ipsum clamabat. Et ut ad penitentiam rediret dulciter admonebat offerens se pro eo christo responsurum: ꝯpunctus iuuenis reuertitur: & cum lachrymis cōuertitur: & ab apostolo benigne suscipitur: & in uirtutib⁹ perseuerans tandem a magistro episcopus ordinatur. ¶ Legitur etiam ubi supra: q̄ cū ioannes ephesi balneū lauandi gratia itroisset: & ibidem cerinthum hereticū iuenisset inde protinus exiuit: quo egresso balneum cecidit & hereticū cū suis oppressit. ¶ Predicationem autem suam miraculis cōfirmabat: ita ut tactu uestimentorum eius egri curarentur: & demones fugarentur. Et ut dicit hieronym⁹ i sua decrepita senectute: uix ad ecclesiam discipulorum manib⁹ ferebatur nec cum plura uerba dicere posset: ad quālibet pausam hoc solū dicebat: filioli diligite alterutrum. Ibiq; usq; ad traiani tpa perseuerans totius asie fundauit & rexit ecclesias. ¶ Et cum esset annorum .99. secundū isidorum .68. a passione domini āno apparuit ei christus cum discipulis aliis: qui iam omnes ad celestia migrauerant: eumq; ad eternas epulas inuitauit: & dominica futura die ad se illum uenturum esse predixit. Igitur i subsequenti dominica omni populo ad ecclesiam conueniente: que in eius adhuc i carne agentis nomine fuerat fabricata a primo pullorum cantu usq; ad sextam predicauit eisde: hortans illos: ut in fide essent stabiles & in mandatis feruentes: Post hec iuxta altare foueam quadratam fieri iussit & terram extra ecclesiam iactari. In quam beatus euāgelista descendens expāsis manibus gratias deo egit: & orationem deuotissimam fudit. Qua finita tanta super eum lux emicuit: q̄ a nemine uideri potuit. Recedenteq; lumine fouea reperta est māna repleta: qđ ibidem usq; hodie generatur. Ita ut in fundo fouee i star minute harene scaturire uideat̄: sicut i fontibus fieri consueuit: propter qđ ipsum in corpore & anima celo assumptum plurimi asseuerant. Cuius depositionis dies ab ecclesia celebratur .vi. cal. ianuarii.

¶ De scō maximo epō alexādrino. VIII.

Maximus episcopus alexandrinus fuit. Qui satis clarus & insignis de titulo confessionis factus est. Qui & in pace quieuit .vi. cal. ianuarii: apud eandem urbem cōdigne tumulatus: hec usuardus.

¶ De scō maximo epō taurineñ. VIIII.

Maximus episcopus taurineñ claruit tempore honorii imperatoris: qui in homeliis & sermonib⁹ componendis: & i ecclesia declamandis studuit eleganter: uir in diuinis scripturis intentus: & ad plebem instruendā sufficiens. In apostolorum laudes & ioānis baptistē & generales omnium martyrum homelias & tractatus edidit. De scō eusebio uercelleñ duos tractat⁹ composuit Et sancti cypriani spālem de baptismi grā Librū de auaritia & hospitalitate. De defectu lune. De elemosynis. De ieiunio fuctū

dei generali. De ieiunio speciali quadragesime. De eo quod in isaia scribitur Caupones tui miscent uino aquam. De passione domini. De iuda proditore. De cruce domini. De sepulchro eius. De resurrectione ipsi⁹. De accusato & iudicato domino apud pilatum De calendis ianuarii. Composuit etiam homelias plurimas: uidelicet De natiuitate dñi De epiphania. De penthecoste. De hostibus carnalibus non timendis. De gratia post cibum deo agenda. De penitentia niniuitarũ: & alias multas. Quieuit aũt honorio & theodosio iuniore imperantib⁹. Hec gẽnadius de illustribus uiris.

❡De sanctis innocentib⁹ martyrib⁹. X

INnocentes martyres ab herode ascalonita ĩterfecti sũt. Tres enĩ fuerunt herodes ꝓpter eorum ĩfamem crudelitatem famosi. Primus fuit herodes dictus ascalonita: sub quo natus est domin⁹: & pueri occisi sunt. Secundus fuit herodes antipas: q ioannem decollauit. Tertius agrippa qui iacobum occidit: & petrũ incarcerauit. ❡Herodes ergo ascalonita fuit filius antipatris idumei: qui nepté regis arabum duxit uxorem: ex qua hũc filium habuit herodem: ut dicitur in historia scholastica: qui postmodum ascalonita dictus a cesare augusto primus ex gentibus iudee regnum accepit: & tunc ablatum est sceptrum de iuda iuxta ꝓphetiam iacob. Huic sex filii nati sunt. s. antipater: alexander: aristobolus: archelaus: herodes antipas: & philippus: Alexandrum autem & aristobolũ ex eadem matre iudea genitos romam misit liberalibus artib⁹ imbuendos: qui facti acerrimi oratores de susceptione regni cum patre contẽdebant. Pater uero antipatrem illis preponere satagebat. Cũq; illi de patris morte tractassent ab eodem reiecti: cesarem adeunt de patris iniuria conquestuti. ❡Interea magi hierusalem uenerunt: & de ortu regis iudeorum querunt. Herodes hec audiens turbatur: timẽs ne de iudeorum semine natus esset: qui ipm alienigenam expelleret. Rogatq; magos: ut inuentum regem sibi renuncient: simulans se adorare uelle: quem perdere iam cogitabat. Verũ tamẽ magi per aliam uiam reuersi sunt in regionẽ suam. Videns herodes eos nequaq̃ ad se reuersos: stelle uisione deceptos ad se redire ecubuisse putauit: & ideo ab inquisitione pueri animũ reuocauit. Sed audito qr pastores dixerant: & que symeon & anna prophetauerãt: uehemẽter timuit: & se a magis illusum cognouit. Et ex tũc de nece puerorum: qui erant in bethleẽ: tractare cepit: ut cũ eis illũ quem ignorabat: occideret. Et ad monitionem angeli ioseph cum puero & matre in egyptum in ciuitatẽ hermopolim fugit: ibiq; septẽ annis usq; ad obitum herodis permãsit. Ingresso igit dño in egypto ſm isaie ꝓphetiam: Vniuersa idola corruerunt. ❡Refert cassiodorus in tripartita q̃ in hermopoli thebaide dicitur eẽ arbor qr uocatur persidis ualens in salutem egrorum: si fruct⁹ uel foliũ uel cortex collo languenns alligetur. Hec arbor usq; ad terram inclinata uirginem cum filio fugiẽtem adorauit. ❡Dum igitur herodes de nece puerorum disponeret: a cesare citatus est filiorum accusationibus responsurus: q cum per tarsuz iter faceret. Intellexit q̃ magos naues tarsensium trãsiuissent: quas oẽs in spiritu uehementi combussit: ut fuerat ꝓdictum. Et dum ipse corã imperatore disputans contra filios obtinuisset: & in regnũ cõfirmatus audacior factus esset: reuersus hierusalem occidit omnes pueros: qui erant in bethleem a bimatu & infra: ſm temp⁹ quod exquisierat a magis. i. infantibus duoru annorum usq; ad pueros unius noctis. Didicerat enim a magis ea die: qua eis stella apparuit dominum natum esse: & quia annus fluxerat ex quo romam ierat christum anniculum & aliquorum dierum supra esse credebat. Ideoq; supra etatem eius usq; ad bimos deseuit in pueros. In qua ꝑsecutione cẽtũ & quadraginta quattuor milia infantes interfecti esse creduntur: qui & in apocalypsi cap. xiiii. describunt. Inter quos dei iudicio un⁹ paruulus filius herodis ad nutriendum traditus ignoranter a carnificibus est occisus: ut dicit macrobi⁹. ❡Herodes autem de tanto scelere a deo acriter punitus est: ut ĩ scholastica dicitur. Vt qui multos orbauerat filiis: ipse suis miserabiliter orbaretur. Nam alexander & aristobolus iterum patri suspecti confessi sunt ab eo cõtorti: q̃ tonsori pecuniam promiserant: si eum iugularet. Ob hoc pater iratus eos occidi fecit: Antipatrẽ autem futurum regem constituit: & eidẽ herodem antipam substituit. Et cum herodem agrippã & herodiadẽ uxorẽ philippi: quos ex aristobolo susceperat: paterna dilectiõe foueret. His duabus de causis antipater contra eum odium concepit in tantum: q̃ eum ueneno perimere attentauit. Quod sentiens herodes eum in carcerem posuit. Ipse autẽ annorum. 70. grauissimam infirmitatem incurrit. Nam febre ualida: prurigine corpis colli continuis tormentis: pedum inflatione uermescentibus testiculis: intolerabili fetore & crebro anhelitu torquebatur. Audiens q̃ iudeos mortem suam cum gaudio expectare nobiles multos iudeorum carcerauit mandans salome eius sorori: ut cum spiritũ emitteret oẽs detẽtos occideret: ut sic omis

iudea ipsum defferet uel inuita. Et cum sumpto cibo iuxta morem suum pomū purgare uellet: quem comederet: tenens manu gladium tussi uiolenta fatigat⁹ seipsum percussit: nō tamen totaliter se occidit eo ꝙ a consobrino aliqualiter detentus fuit. Et cū sonit⁹ in aula de morte regis percurreret: & antipater se relaxandū exultaret. Herodes hoc audiens eum occidi fecit: & archelaum post se regnaturū instituit. Sicq; post dies. v. infelicissimus uitam finiuit. Salome autē soror eius omnes quos rex occidi mandauerat relaxauit. Innocentes autem martyres sub die uno passi ab ecclesia recoluntur uidelicet. 5 calendas ianuarii.

¶ De scīs eutiyo & florētio ꝯfessorib⁹. XI.

Eutiyus & florenti⁹ serui dei circa tpa gothorum in nursie partibus floruerunt: quoꝝ primus actiue uite & predicationi: secūd⁹ uero contemplatiue & orationi uacabat. Eutiyus uero in abbatē cuiusdam monasterii in partibus illis positi electus: licet dudū renueret tamen ꝓ salute proximi animatus consensit: & solum sociū dereliqt. Florentius ergo solus existens orauit ad dominū ut sibi cōsortium aliqd largiret. Mox ꝙ ante fores cellule: ursum reppit: demisso capite nihil feritatis ostendentē: quasi ad uiri dei obsequium preparatū. Cui uir imposuit ut quattuor uel qnq; ouis quas habebat ad pastū duceret & custodiret: & ad sextam uel nonam hore rediret. Qui iussa complens pastoris curam gerebat: & hora sibi sēp assignata cum ouibus redibat: & quas manducare consueuerat: pascebat oues bestia ieiuna: atq; in omibus mandato uiri dei obtēpabat: ut neq; ad sextā iussus rediret ad nonam neq; ad nonā iussus rediret ad sextā. Sed dum tanti miraculi fama crebresceret quattuor ex discipulis eutiyi quasi inuidentes: ꝙ eorum magister miracula non faceret sicut florentius faciebat: ursum latēter occiderunt. Quem die altero percussum scūs inueniens & dolēs admodum ingrens diligenter: qui fuerant occisores cognouit: fratrūq; malitiam & ursi consocii mortem deplorās. Quē eutiyus ad se deductū consolari cepit. Florentius uero īprecans se habere spē i deum aiebat: ꝙ in hac uita uindictam manifestam reciperēt: qui nil se ledentē ursum eius occiderant. Et post dies modicos quattuor monachi qui ursum occiderant: elephantie morbo percussi mēbris putrescentibus interierunt. Quod factum florentius omni uite sue tpe flebat: quia exaudit⁹ fuerat: & se quodāmodo in eorum morte homicidā reputabat. ¶ Diaconus qdam ad eū ueniens ut se eius orationib⁹ ꝯmendaret: cellulam ei⁹ serpentibus reperit in circuitū plenā: & timēs sanctum inuocauit. Qui egressus orauit: & cum nimia serenitas esset: subito tonitruum factū est: qđ serpentes omnes interemit. Moxq; tot aues uenerunt quot serpentes occisi fuerant: & singule singulos rapientes asportarunt. ¶ Eutiyus uero magis post mortē miraculis claruit. Inter que illud precipuū fertur qđ usq; ad lōgobardoꝝ tpa perdurauit. Nam quoties pluuia deficiente estu nimio terra exureret ciues urbis tunicam illius leuatam circūferebant: cum qua dum ꝑ agros orantes pergerent repente pluuia tribuebat: que plene terram satiare potuisset. Quieuit autē in christo sanctus eutiyus. v. cal. ianuarii; quo etiam die festum cōsocii florentii i illis partibus colebatur. Hec gregorius. 3. dial. capitulo. xv.

¶ De scō elphego epo & martyre. XII.

Elpheg⁹ cantuarieñ archiepiscopus & martyr floruit tpe henrici secundi imperatoris. Qui nobilis genere: litteraꝝ sciētia imbutus in loco qui dicit balneum adhuc iuuenis se inclusit: & eremiticā uitam ducēs postq̄ plures discipulos ꝯgregauit: mōasterium construxit: fratribusq; prepositū delegauit: se quoq; sepati in arta cellula posuit maiora tamē quedā sibi delata corrigebat. Dū autem quidam effrenes monachi mediis noctibus in certo loco ieiunia comedentes frangerent: uno ipsorum repente defuncto strepitus maximi per cenobium sonuerunt uocesq; percutientiū & percussi lamēta audita sunt. Quod scūs audiens mōasteriū intrans corpus defuncti in terra ꝓstratū reperit ictibus contusum. Quod dū socii ceteri mane uidissent cōpuncti ad penitentiā redierunt: & locū ubi corpus defuncti inuentum est: illum esse in quo deliquerant confessi sunt. ¶ Interea defuncto uentono episcopo dum pro electione multi desiderent: sancto dūstano archiepiscopo appuit sanct⁹ andreas apostolus qui ei elphegū eligēdū īpauit. Et dū ille uisa narrasset uota oium in elphegum concurrerunt. Qui factus episcop⁹ mira se pnia affligebat: & pauperibus liberaliter errogabat: reuelatur quoq; scō dūstano elphegum sibi successorem futurum: qđ anno domini. 1006. impletum est elphego de uentona cātuariā trāslato. Hic post dies paucos romam pegrinus adiens: dum ausoie hospitatus esset a quibusdam ex ciuibus noctu eum inuadentibus omnibus suis spoliat⁹ & ex urbe eiectus est. Necdum longe discesserat: & ecce subito tota ciuitas ausonie inflāmatur. Quod illi conspicientes & sanctum insequentes ablata sibi restituere se offerūt: eiusq; misericordiam petunt: eo ꝙ diuinam

ex hoc ultionem in se recognoscunt. Sanct⁹
igit ad urbem rediēs orone breui: quod di/
ctu mirū est: flāma pri⁹ in aere suspendit: &
post hec ab urbe totaliter icendiū excussit:
multisq; oblatis sola sua recepit: eosq; de si
bi illata iniuria corripuit. ¶ Dum igit dani
cū duce suo thurolo pirate pessimi tā mare
britannicum q̄ terras pdarent: a rege elthe
redo: q oīno ībellis & pusilanimis erat euici
nō ualebant. Sanct⁹ aūt archieps hostes adi/
bat: captiuos redimebat: & multos sua do/
ctrina ꝯuertebat: ceteri uero ī eum insanien
tes ipm occidere satagebant. Cūq; hedricus
pposit⁹ regni ī quosdam olī fratris sui īterse
ctores uidictam expeteret: & rex illos utpo
te nobiles & q illum uti pdonem iuste se de
fendētes occiderant iure pimere denegaret:
indignat⁹ hedric⁹ & dāis ꝯfederat⁹ cū mul/
tis de regno ciuitatē aggressus obsedit: eāq;
plurimis bellis crudelib⁹ agitauit. Sanctus
uero elpheg⁹ populū hortabat: sed pecca/
tis exigentib⁹ dum ciuitas ab hostibus ipu/
gnat: aduersarii p murū diruptum ītroeunt
innocentes pimunt: domos spoliant: & icen
dunt. Quos sanctus archieps de īpietate re
darguens ab eisdem multis uerberib⁹ cesus/
hamero pene exciso: manib⁹ uictis ad eccle
siam suam ducit: & ī ꝯspectu ipsi⁹ templum
inflāmat: monachi occidūt: & q̄ttuor solū/
modo capti uiui dimittunt. Inde sanctū ad
portam septentrionis ī carcerem asperrimū
uinculatus includit: ibiq; septem mensibus
custodit. ¶ Verū ira dei in hostes seuiente
duomilia ex ipsis pestilentia extincti sunt:
ceteris graui infirmitate pcussis: quod illi
cernentes ad uirū dei accedunt: & de carcere
educunt: eiusq; suffragia petunt. Pro quib⁹
dum orasset: & panē benedictū eisdē tribuit
set: omnes ex eo gustātes sanati sunt. ¶ Post
hec autem dum ab archiepo thesauros mul
tos peterent: ut sic abeuntes ecclesiam suaꝫ
in pace dimitterent: & ille oīno denegaret:
dicens que christi sunt minime xpi aduersa/
riis ꝯcedenda: rursum ī carcere claudit: cui
diabolus ī specie āgeli apparēs eum de car
cere eduxit: & abire suadens: plures aquarū
abluuiones transire fecit. Hesitante autē scō
an a bono angelo a martyrio phiberet: ora/
tione fusa diabolus euanuit: angelus sanct⁹
astitit: & eum ad locum certaminis reduxit.
Qui iuxta carcerem existens: ab hostib⁹ ten
tus pluribus plagis confossus: tandem cere
bro percussus semiuiuus in carcere reponi/
tur: ubi nocte a scō dunstano & angelis sibi
apparentibus cum luce nimia confortatur:
& ad eternam gloriam inuitat. Sicq; omni/
bus eius sanatis uulnerib⁹ uīculisq; solutis
custodes hec uidētes territi fugerūt. Nouis/
sime autem martyr xpi iumento impositus
ab infidelibus secundo miliario a cantuaria
ductus & lapidatus est. Cuius sanguine li/
gnum aridum conspersum reuixit: propter
quod miraculum dani corpus eius londoñ
deportari permiserunt: ubi & sepultum est:
& post annos decē incorruptum inuentum
usq; a in presens durat: & sanguis recēs ac
si hodie esset effusus. Qui passus est .x. calē.
ianuarii die uidelicet precedente festum tho
me martyris: eius ī pontificatu eodē & mar/
tyrio successoris.

¶ De sancto thoma epō & martyre. XIII

THomas cātuarieñ archiepiscop⁹
& martyr tempore federici impe
ratoris primi pro libertate eccle
sie martyrium passus est. Hic ciui
tatis londoñ parentibus ortus no
bilibus in adolescentie annis litterarum stu
dio & honestati morum operam dabat: quē
mater eius orbata uiro in uirtutum sanctarū
exercitatione & beate uirginis deuotiōe spe
cialiter īformabat. Qui adhuc iuuenis libe/
ralibus īstructus: secularib⁹ curis iplicatus
cum plurima contra cleri honestatem geri
conspiceret: relicta seculare uita a scō theo/
baldo cantuarieñ archiepo clericus effect⁹
in eadem ecclesia modico post tempore ar/
chidiaconus est institutus. Et deinde ad ei⁹
instantiam henricus rex anglorum eundem
cancellarium suum fecit: in quo officio stre
nue se gerens: omnibus amabilem se prebe/
bat: eiusq; ope & consilio multa contra ec/
clesie libertatem procurata fieri compesce/
bat: ex qua sola causa dictum officiū de sui
archiepi mandato quāuis inuitus assumpse/
rat. Queꝫ adeo rex dilexit: ut post archiepi
theobaldi decessum: thomam ī archiepisco/
palem cathedram pcurauerit sublimari: q
consecratus subito in uirum alium mutat⁹
est: carnem cilicio & ieiuniis macerans: non
solum camisiam sed etiā femoralia cilicina
usq; ad poplites deferebat. Sanctitatem aūt
suam subtiliter occultabat: ut saluo honesta
tis rigore sub decentia uestium & apparatu
utensilium conformaret se morib⁹ singulo/
rum. Paupibus munificus elemosynas con/
suetas quas eius predecessor duplicauerat:
ipse etiā duplices duplicauit: & ad hoc oēs
sibi prouenientes decimas deputauit. Quo/
tidie .xiii. pauperū pedes abluebat: & refe/
ctos dans cuilibet quattuor argēteis remit/
tebat. ¶ Sacerdos quidam quotidie missam
de beata uirgine celebrabat: eo q aliam di/
cere nesciebat: qui accusat⁹ ab archiepo tāq̄
idiota ab officio suspensus est. Cū ergo tho
mas cilicium suum assuendum sub lecto ab
scōdisset: ut hora captata ipsum latenter cō/
sueret. Beata uirgo sacerdoti apparuit: eiq;
mandauit: ut ad archiepiscopum pergeret:

eiq; diceret: q illa ob cuius amorem missas
dicebat: ciliciu3 eius qd est in tali loco con
suerat: & setam rubeam de qua illud cõsuit
pro signo dimiserat. Illa ergo dña sibi dicé
do mittebat: q presbytero suo officiú abla
tum restituere debeat. Quod ille audiés ob
stupuit: & ita esse ut sacerdos retulerat inue
nit: ac eidem celebrandum potestatem con
cessit. ¶ Dum ergo rex henric⁹ archiepisco
pum ad uoluntatẽ suam inflectere uellet: ut
scilicet consuetudines quasdam: quas regis
predecessores contra ecclesie libertatem ha
buerant: tam archiepiscopi q̃ episcoporum
suffraganeorum omnium scriptura & consé
su expresso firmarent. Negans hoc fieri bea
tus thomas constantissime: manifestam i eis
asserens libertatis ecclesiastice subuersioné
contra se iram regis & principum nõ medio
criter incitauit. Quadam aũt uice sic ipse cũ
suis suffraganeis episcopis est arctatus: ut si
bi mortis miniam rex minaretur. Qui magno
rum uirorum deceptus consiliis consensum
uerbotenus prebuit: uerum ex hoc cernens
animarum periculũ seipsum mira penitẽtia
affixit: & ab altaris officio se suspendit: do
nec a sũmo pontifice absolutus fuit. Requi
siuit demq; rex: ut qd uerbo dixerat scripto
firmaret. Et dum contradiceret affectus est i
iuriis & conuitiis ac dãnis multimodis laces
situs. Deinde occasiõe contra eum captata p
administratione officii cãcellarie corá secu
lari iudicio euocat. Et dum nullo fori pri
uilegio nulla exceptione uel appellatiõe ad
missa contra ipsum seculares iudices ad re
gis instantiam sententiá proferre uellent. Sá
ctus dei crucem q̃ corde gestabat manu p
tulit: & crucifixum interpellans discessit cla
mantibus cunctis contra ipsum furem & p
ditorem suspendio & incendio dignum. Cui
nocte duo magnates secreto intimarũt: q i
eius mortem multi proceres coniurassent:
uir ergo sãct⁹ magis ecclesie q̃ sibi metués:
eo q causa nondũ pape inotuerat: & psona
lis psecutio uidebat: fugam cepit: & p ua na
uicula cum doubus clericis mare transiens
& senonas ueniens a papa alexandro. iii. ibi
dem reperto honorifice suscipitur: & in mo
nasterio pontiniacen̄ cõmendatur. Rex uero
dum ad curiam romanam misisset: ut legati
aliqui mitterentur: qui cãm huiusmodi ter
minarẽt: a papa repulsam patitur: & ob hoc
magis contra archiepiscopum concitatur.
Vnde omnia que erát sancti martyris & suo
rum diripuit: & totam eius progenié & ami
cos exilio dãnauit: nequaq̃ deferens condi
tioni uel sexui ordini uel etati. Ná & mulie
res i puerpio: & infantes in cunis: clerici &
laici iuuenes & decrepiti in exilium acti sũt
Omnes qui poterant iuraméto astricti: ut se

cantuariensi episcopo presentarẽt: ut passio
nis gladio perfossus animum ad regis uotũ
inflecteret: prohibitum quoq; est clericis in
toto regno: ne quis p ipso orationem i pu
blico proferret. Que omnia christi martyr
contemnens in constantia ueritatis perman
sit immobilis: ieiuniis quoq; & orationibus
intentus pro ecclesia & regno continuo exo
rabat. ¶ Posthoc misit rex cõminatoria que
dam monachis põtiniacen̄ mõasterii p quos
dam abbates ordinis cisternen̄: que dum
sanctus cognouit: nolés religiosis uiris sui
occasione dispendium iminere: inde sponte
recessit. & ad ludouicum regem francorum
se contulit: qui eum humanissime tractauit.
Deide misso gulielmo senon̄ episcopo ad se
dem apostolicam procurauit: ut papa regẽ
anglorum compelleret: quatenus archiepis
copum ad ecclesiam suam redire permitte
ret. Interim rex in despectum archiepiscopi
procurauit: ut rugeri⁹ archiepiscopus ebo
racen̄ in ecclesia cantuarien̄ henricum eius
filium coronaret. Dum ergo summus ponti
fex regi mandasset sub excomunicationis &
interdicti pena canonica quatenus archiepi
scopum redire permitteret: coactus rex assẽ
sũ prebuit & simulatam pacem cum archie
piscopo tractauit. Sed antequam rediret
sibi a domino reuelatur: q ad ecclesiá suam
cum gloria reductus: post modicum p mar
tyrii palmam ad dominu3 esset migraturus
Et sic post. vi. annos exilii sui completos re
dire conceditur: & a cunctis cum honore su
scipitur. Per aliquot dies ante ipsius mar
tyrium iuuenis quidam defunct⁹: & postea
miraculose suscitatus dixit: q usq; ad supp
mum sanctorum ordinem deduct⁹ sedẽ uacuá
inter apostolos uidit: quam cuidam sacerdo
ti anglorum audiuit a domino reseruatam.
¶ Rediés igitur pastor nobilis dum adhuc
iura ecclesie ut prius defenderet: & nec ui
nec precibus flecti posset: maiorem regis in
dignationem incurrit: & magnatum animos
adhuc fortius contra se accendit. Et dum ex
querela beati thome summus põtifex archi
episcopum eboracen̄ excõmunicasset: eo q
in ecclesia sua auctoritate ppria imo temeri
tate nepharia regis coronasset filiũ: adeo cũ
ctorũ pcerum animi cõtra sãctũ archiepm accé
si sũt: q eius mortẽ quotidie pcurabát. Et p
cedente furore ecclesie sue inepta edicto pu
blico exire prohibitus est. Die igitur festu3
innocentum subsequente quattuor barones
cum militib⁹ armati ad ecclesiam suam ue
niunt: & archiepiscopum requirunt. Et du3
monachi ecclesie fores clauderent: iussit eas
referari: & hostibus futurus christi hostia
mox occurrit: se pro deo mori paratum os

ferēs & ecclesie libertate. Eisq; ex parte dei omnipotentis & sub anathemate madans: ne suorum cuiq̄ lesionem inferrent. Deo & beate marie & sancto dionysio & ecclesie sue sāctis patronis seipsum cōmendās & ecclesie causam. His dictis gladius impiorum impetitur: sacra capitis corona ꝑciditur: cerebrū cum sanguine per pauimētum ecclesie spargitur: & sic martyr domini consacratur āno dñi. 1174. ¶ Dum ergo clerici corpus i pheretro posuissent: & pro eo missam defunctorum inciperent. Angelorū chori astantes uoces cantantium interrumpūt: & officiū martyris inceperunt: Letabitur iustus incohant & ceteri prosequūtur. Et sic martyrū honore uenerandus: martyris reuerentia honorifice tumulatur. Sepultusq; est i precioso tumulo auro & gēmis decorato i ecclesia sua signis & miraculis clarens innumeris. Passus est autem quarto cal̃. ianuarii.

¶ De scō iesse patre dauid. XIIII

Iesse siue isai pater dauid ꝓphete & regis & filius obeth filii booz & sancte ruth moabitis: i catalogo scōꝝ partū ueteris testamēti iccirco ab hebreis ponit̃: ut iosephus scribit: eo ꝙ talib⁹ & tam sanctis parentibus genitus & tanti prophete pater fuisset sanctissimus arbitratur. Hic de tribu iuda ciuitatis bethleem indegena fuit: qui genuit septē filios. s. heliab: aminadab: syma: ha: nathanael: raddai: & ason: minorē quoq; genuit dauid: qui erat rufus & pulcher aspectu & decora facie: q solus ex omnibus fratribus suis a spiritu sancto electus est: & a samuele ꝓpheta diuino iussu preuent⁹: atq; ex pastorali officio ad regni gubernacula miraculose promotus: ut habetur primo regū cap. 16. iesse aūt patris dauid sepulchrū apud bethleem monstrari iosephus q supra cōmemorat.

¶ De sancto nathan propheta. XV

Nathan propheta in diebus dauid spiritu ꝓphetico claruit: & i diebus salomonis uita excessit: qui multa prefatis regibus diuinitus reuelauit. Dauid enim a domino missus de adulterio in bersabee cōmisso redarguit: eiq; proditionē & homicidiū quod de uria fecerat patefecit. Et cum dauid compunctus se peccasse confessus est: dominum quoq; peccatum suum remisisse misericorditer nūciauit: eiq; penitendum indixit: & filiū ex adulterio conceptum propter peccatum suum moriturum esse predixit: ut habet̃ libro regum. 2. cap. 12. Salomoni quoq; eo ꝙ deos adorasset alienos uaticinatus est: ut historia scholastica tradit: ꝙ dominus aduersario suo & seruo decem trib⁹ ex regno traderet: eo ꝙ a domino recessisset. Et si ꝓphetia expressa nathan prophete conscripta nō reperitur: ꝙ tamen in quoq̄ uolumine gesta regis dauid scripserit ultimo capitulo primi libri paralipomenon commemorat̃. Hic ꝓpheta i catalogo scōꝝ ecclisiastici. 47. cap. expresse ponitur inter alios partes ueteris testamenti: quos sapiens laudare disponit. Hunc sanctum & precedentem regi dauid ꝓphete premisi: quorum depositiōis dies reperire nequiui.

¶ De sancto dauid rege & propheta. XVI

Dauid rex israel & propheta non solum ab ecclesiastico capitulo 47. & a sancto mathathia primo machabeorum. 2. capitulo in catalogo sanctorum connumeratur: sed etiam ab apostolis & euangelistis & aliis doctoribus & diuinorum uoluminum scriptoribus multis sanctificatus reputatur qui de numero illorum patrum creditur extitisse: qui cum domino resurgentes beata etiam corporaliter immortalitate in celestibus uestiri creduntur. Hic de tribu iuda iesse uel isai filius ciuitate bethleem oriundus ex omnib⁹ fratribus suis minimus a deo electus est: ut de pastore gregis dux & princeps fieret plebis: & repulso saul a domino diuina iussione a samuele propheta in regē inunctus est. Et exinde spirit⁹ domini a saul discedens in dauid directus est. Adeo ut qñcunq; saul a maligno spiritu agitabatur: dauid in cithara psallente mitius ferebatur. ¶ Post hec dum philistei israel impugnarent: & habentes secum gigantem goliad populum dei ad singulare certamen prouocarent: cunctiq; gigantem impetere formidarent: solus dauid diuino agente presidio in funda & lapide percussit eum: & prostratum proprio gladio interemit: propter quod saul inuidie liuore audiens qualiter cum uictoria gloriose ciuitatem eēt ingressus: emulus eius factus: eum omnibus diebus uite sue persecutus est: ita ut dauid hinc inde fugiente pluries uix euaserit man⁹ eius: que omnia diffuse traduntur in primo libro regum a capitulo. 16. usq; prope finē. ¶ Deinde saul in monte gelboe i pugna philistinorum cum ionatha eius filio interfcis: dauid cōsulto domino cū achinaam iezrahelite & abigail olim uxore nabal carmeli cōiugibus suis ascendit in hebron: ubi a sola tribu iuda inunctus in regem ab eadem in regno constitutus est: isboseth saul filio super. x. tribus biennio regnante. Regnauit autem dauid in hebron septem annis & sex mensibus. Interfecto autē isboseth filio saul

preditorie in domo sua: & omni parentela saul exterminata uniuerse trib⁹ israel uenientes ad dauid in hebron unxerũt eum tertio i regẽ super israel uniuersum: & extũc regnare pacifice cepit sup omnẽ populũ hebreoꝝ. Eratq; ãnoꝝ.30.quãdo regnare cepit &.40 annis regnauit. In hebron.vii.ãnis: & in hierusalẽ.xxxiii. habuitq; dauid filios qui nati sunt ei in hebron uidelicet amõ de achinaaz iezrahelite chilaab de abigail uxore nabal: absalon filius maacha filie ptolemai regis gessur: adonias filius agith: saphtia fili⁹ abithal: iezra fili⁹ aegla. Hos quoq; habuit qui nati sunt ei in hierusalem: samua: & sobab: & nathã: & salomon: & hisbaal: & elisua: & nephec: & iaphia: & elisama: & elida: & heliphelech: habuit quoq; ioab principem militie strenuũ & uictoriosum: & sadoch sũmũ constituit sacerdotem hierusalẽ quoq; muniuit arce: que postmodũ dicta ẽ munitio dauid: que uocabatur mello. ¶ Habuit quoq; dauid bellũ cum philisteis oĩbus diebus: & percussit eos & humiliauit pluribus uictoriis obtẽtis. Fecit que cũctas in circuitu nationes tributarias. Ita ut in oĩbus ad que ingrediebat̃ ꝓsperrime ei succederet: qa dominus erat cũ eo: qui & regnũ suum in sempiternũ firmauit. Arcam etiã dñi que pluribus annis fuerat in gabaa.i.i colle cariatbiarim in domo aminadab cũ multitudine populoꝝ & sacerdotũ & magna psallẽtium letitia trãstulit in hierusalẽ: eãq; in tabernaculo dñi collocauit. ¶ Sed dũ inimicos suos i circuitu per oĩa ꝯtriuisset: & populũ i pace posuisset: uoluit edificare tẽplũ dñi: lignaq; sibi missa per hiram regẽ tyri: & alia plurima i edificiũ preparauit: uerũ diuino rñso ad se facto ꝙ nõ ipse sed fili⁹ eius nascitur⁹ a dño preelectus uidelicet salomon tẽplum esset edificatur⁹ ab ope destitit: tamen uasa aurea & argentea & erea non modica fabricata in ministeriũ domus & altaris fiendoꝝ dimisit. ¶ Posthoc dũ dauid per manũ ioab principis militie hẽret bellum contra filios amon inimicos dauid: & rex post meridiem deambulans in solario uidisset in domo sua bersabee uxorem urie cethei se lauantẽ que erat pulchritudinis elegantis: & eaz adamasset uocatã ad se cognouit illam: que statim concepit. Quod sentiens dauid uirum ei⁹ ab exercitu reuocauit: ut ptus sibi ascriberet: & ex hoc mulier infamiã euitaret. Quẽ post dies aliquot ad exercitũ misit scribens ioab litteras proditionis de morte urie ut uxorẽ eius pacifice possideret: uria quoq; in bello defuncto: dauid uxorem eius in domum suam introduxit: & facta est ei coniũx. Ad quẽ de tanto scelere redarguendum missus est a domino nathan propheta: uerumtamen qa dauid peccatum recognouit & penitentiam agere proposuit: dominus sibi quantum ad ipsius internitionem peccatum remisit: ultionem tamen in mortem filii iam nati & in alias regis persecutiones commutauit. Rex autem postmodum de bersabee genuit salomonem: eumq; sibi successurum i regno cũ iuramento matri promisit. ¶ Prima autem ꝑsecutio quã dñs in domo dauid excitauit propter peccatum urie fuit mutua interfectio filiorum. Nam cum amon primogenit⁹ eius thamar uterinam sororem absalonis i~epto amore diligeret: simulataq; infirmitate thamar ad fratrem fouendũ accessisset: eã oppressit: moxq; sibi exosam abiecit. Quaꝑpter absalon fratrem odiens: post biennium ipsum ad cõuiuium inuitans dolose occidit: & ad auum eius materñũ regem gessur aufugit: cũ quo per triennium stetit. Deide cõsilio & tractatu ioab diligẽtis absalonẽ r̃x ipsũ hierusalem reduxit ubi & biennio mansit: ꝙ regis faciem non uidit. Tandem ioab interuentu eidem reconciliatus filium ad gratiã reuocauit. ¶ Secunda diuina ultio facta in dauid fuit conspiratio filii contra eum. Nam cum absalon filius eius ex pulchritudine & facũdia populo dilectus aspiraret ad regnũ mira sagacitate sollicitare cepit corda uiroꝝ & populum sibi attrahere: intantũ ut post annos quattuor reuersionis sue recedens de hierusalem cum licentia patris pretextu soluendi quedam uota domino in hebron: inius cõsilio achitofelis oli consiliarii regis: multis de populo secum assumptis conspirauerunt contra regem: & congregata multitudine manu ualida uenit hierusalem: que dauid timens cum paucis fugam petiit. Et dũ absalon eum persequi decreuisset consilio achitofelis: tandem ipsum distulit inuadendũ suasus acchusi archita absalonem decipere cupiente. Inter que dauid fidelibus suis euocatis misso ioab contra absalonem cesa multitudine exproditoribus: absalõ fugiens suspensus est capillis quercui iherentib⁹: quẽ superueniens ioab tribus lanceis interfecit & uictoriam reportauit. Dauid quoq; hierusalem post menses.vi. triumphator rediuit. Et deinde multis habitis uictoriis cõtra philisteos populum feliciter gubernauit. Et dum quasi de regno gloriatus: & de populi numerositate superbiens populum omnem israel dinumerari iussisset: indignat⁹ dominus populum epidemia magna percussit Ita ꝙ secũdum iosephũ de mane usq; ad horã nonã repẽtina morte.lxx.milia uiroꝝ de nobilib⁹ &.ccc.milia de plebeis & rusticis i populo israel extĩcti sũt. Et cũ uidisset dauid angelũ ꝑcussorem uementẽ hierusalem & dominũ pro populo exorasset oblato sa-

crificio: quieuit idignatio dei: angelusq̧ ma
num cõtra hierusale cõtinuit. Et deinde usq̧
ad uite sue finē dauid i pace regnauit. ¶ Dū
senectute nimia frigidatus calefieri non pos
set: & abisag sunamitis puella: ut ipsum ca-
lefaceret cum rege iaceret. Adonias filius a-
gith qui maior inter regis filios remanserat
regnū ambiens nobiliores quosq̧ ad conui
uiū inuitauit. Verū ꝯsilio nathan pphete: ber
sabee una secum ad regem ingressa: pmissio
nem de regno sibi factam p salomone eidē
cõmemorauit. Propter qd̄ dauid salomonē
p manū sadoch sacerdotis assistentibus sibi
banaia principe militie & nathan propheta
& militibus dauid in regem inungi manda-
uit. Quod adonias audiens & timēs fugit in
tabernaculū: donec sibi salomon fidem pre
stitit. Dauid autem rex salomonem aduo-
cans regnum sibi gubernandum cõmisit: &
de parendo mandatis domini plenius infor-
mauit: omnibusq̧ dispositis cum quagragi-
ta annis regnasset: dormiuit cū patrib⁹ suis
die. 4. cal. ianuarii: ut beatus ponit hierony
mus: put & ipse repperit in archiuis iudeo-
rum. Sepultusq̧ est ī ciuitate dauid: hoc est
bethelecm: licet quidam asserant eum i hor
to in quo dominus crucifixus & sepultus ex
titit: fuisse postmodum tumulatum. Hec oīa
tam in secūdo libro regū per totum q̄ in ter
tio usq̧ ad cap. 2. & in prio paralipomenon
atq̧ in historia scholastica distīctī⁹ tradūt
ubi & latiori narratiōe dauid gesta particu
larius legenti patebūt. his modicis de mul-
tis substantialiter & compendiose collectis
¶ Hic gloriosus ppheta domini diuino af-
flatus spiritu centū & q̄nquaginta psalmoꝝ
psalterii uolumē ꝯpilauit. In qb⁹ sub dī lau
dibus & orationibus sacris incarnationis &
passionis ac resurrectionis ceterorūq̧ bene-
ficiorum christi mysteria non tam prophe-
tie oraculo futura predixit: q̄ euāgelico sti-
lo quasi iam gesta contexuit. Qui liber iter
cuncta diuine scripture uolumina: uti sacra
mentorum noui testamenti secundus & lau
dum diuinarum hymnidicus: i officiis ab ec
clesia frequētatur. Nam & eosdem psalmos
diuersis temporib⁹ & modis: ipse dauid cō-
ditor nedum coram arca domini sepissime
cecinit: uerum etiam per cantores quos in
domo dei ad celebrādum posuit: deputatis
diebus cantari constituit. Quem quidem li
brum deuotissimum heroico carmine in he
brea lingua ut tradit hieronymus compila-
tum: primo a septuaginta interpretibus de
hebraico in grecum translatū. Ide3 hierony
mus de greco interpretatus est in latinū: qd̄
hodie dicitur psalterium romanum: eo q̧ i
romana urbe ecclesia eo utit̄. Quod postea
prefatus doctor in aliquibus emendauit: &
illud emendatū cantari cepit: in ecclesia gal
licana: dum tamen postea in utroq̧ compe-
risset defectus notabiles hebraicum psalte-
rium de hebreo uerbotenus & imediate trā
stulit in latinū: quo licet alicubi clerici non
utantur: ab eis tamen qui linguam nouerūt
hebraicā uti uerior pre ceteris approbat̄.

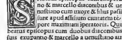
¶ De scō dauid monacho & ꝯfes. XVII

Dauid monachus fuit: primo ma-
gnus latro in partibus hermopo
lis: qui omnes transeuntes preda
batur habens secum triginta cō-
socios. Tandem cōpunct⁹ ad mo
nasteriū accessit: & se monachū fieri postu-
lauit. Quem dū abbas & fratres recusarent
eū iam senē uidentes: & qualis fuerat agno-
scentes: cōminatus est illis: q̧ nisi eū suscipe
rent monachū: eum exciperent p̄datorem &
inimicum: ita ut cū sociis suis illuc rediens
oēs iugularet: & monasteriū euerteret. Sic-
q̧ receptus & monach⁹ fact⁹ in sūma absti-
nētia & humilitate uiuebat: oēsq̧ fratres nu
mero. 70. opantes iuuabat. Cui die quodā i
cella sedenti angelus apparens nunciauit ei
omnia peccata sua dimissa. Quod dum ille
se credere nolle respōdisset: q̧ tam īmania &
tot scelera deus sibi tā cito dimisisset: ange-
lus eidem subiunxit: q̧ eodē signo de⁹ ipsū
ppter incredulitatē pcuteret quo percussus
fuerat zacharias: ut. s. ex illo die semp mut⁹
existeret: quo signo disceret omia possibilia
apd̄ deū. Cūq̧ de hoc ille ꝯquereret̄: maxie
quia mutus existens psallere uel orare non
posset: angelus ei dixit: q̧ extunc extra psal
mos & dei laudes oīno lingua ei⁹ ligatda fo
ret. Ex quo die officiū qde dicebat: & orādi
potestatē hēbat: aliud uero uerbū oīno pro
ferre nō poterat: q in ei⁹ scitatis testimonio
plurib⁹ claruit signis. hec in uitis patrum.

¶ De scō trophino epo. XVIII

TRophin⁹ eps & ꝯfessor discipul⁹
apostolorū petri & pauli: cuius
meminit paul⁹ apostol⁹ scribens
ad timotheū: ab eodem apostolo
eps ordinat⁹ ciuitati arelateñ ad
pdicandu xpi euāgeliū prim⁹ direct⁹ ē. Ex
cui⁹ fonte ut papa zozim⁹ scribit: tota gallia
fidei riuulos accepit. Qui doctrina & mira-
culis clar⁹ qeuit i pace. 4. cal. ianuar. Quo
etiā tpe scūs cresenti⁹ et⁹ pauli discipul⁹ ui-
ennā puenit: ibiq̧ miraculis effulsit.

¶ De scis sabino & sociis martyrib⁹. XIX

SAbinus episcopus cum exuperā
no & marcello diaconibus & ue
nustiano cum uxore & filiis passi
sunt apud assisium ciuitatem tē-
pore maximiani īperatoris. Qui
beatus episcopus cum duobus diaconibus
suis exupantio & marcello a uenustiano au

gustali tuscie in ciuitate assisina tentus: duz ad sacrificia suaderetur. petiit sibi deos presidis presentari ut eis immolaret. Ille uero statuam iouis ex precioso corallio sibi adduci fecit. Quam sanct⁹ in terram elidens confregit. Propter qđ iussu uenustiani manus eius precise sunt. Deinde duos diacones fecit i equuleo leuari diuqз fustibus cedi: & latera eorú unguibus radi: & ignem subter poni. Tunc ambo spiritú emiserunt. Quorз corpora in fluuium iactata a piscatoribus presbyteris collecta iuxta uiam sepulta sút. Sabinus uero in carcere clausus: nocte a serena matrona fouebatur: que man⁹ eius trúcas pro reliquiis reseruabat. Cuius & nepotem cecum illuminauit: quo miraculo quingenti gentilium ad christum conuersi sunt. Post hoc dum uenustian⁹ preses oculis grauiter langueret. Sabinum ad se adductum cum honore rogabat: ut sicut nepoté serene illumĩauerat: sic & se ab oculorú passióe sanaret. Quem sanctus sabinus peniténtia eidẽ imposita cum uxore & duobus filiis conuertit & baptizauit: eúqз ab infirmitate liberauit. Hoc audiẽs maximianus imperator misit illuc lucium tribunum. Qui uenustianũ cum uxore & duobus filiis christum confitẽtes decollauit. Sabinum uero ad ciuitatem spoletanam adductum rã diu plumbatis cedi fecit: donec spiritum exhalaret. Cui⁹ corpus una cum manibus serena sepeliuit. Horum hominum passio colit .5. cal. ianuarii.

¶ De scó liberale epo & martyre. XX.

Liberalis episcopus cáneñ que ciuitas est apulie: passus é sub hadriano imperatore. Quem pater ciuis roman⁹ nobilis senator eleutherius nomine decedens ꝯmendauit euanthie uxori sue. Illa uero christiana puerum cuidaз sancto episcopo tradidit sacris litteris ibuendum. Episcopus uero liberalem eruditum: cum esset annorum .16. ad diaconatum: deide annorum .18. ad sacerdotium promouit. Et cú multis iam signis clareret eundem annorú .20. ciuitatis cáneñ episcopum ordinauit ad populi preces. Imperator uero ueniens romam: audita liberalis fama: misso felice comite ad cáneñ ciuitatem iussit eum sibi romam adduci. Sanctus uero felicem ad deum conuertit: & ueniens secum romam in uia baptizauit. Presentat⁹ igit̃ hadriano: dum christum libere confiteretur super lectum ereum extensus igne supposito. cum sic per horam mãsisset: imperator eum solui precepit. Et uidens ipsuз immobilẽ in craticula oleo peruncta: prunisqз substerstratis eum poni fecit: statimqз ignis diuinitus extinct⁹ est: & craticula tepefacta. Deinde missus in sartaginem oleo plenam & adipe liquefactis: quasi in roré permansit. Tunc de consilio cerberi prefecti imperator ipsum in furnum accensum misit sudib⁹ ferreis circúpositis & oleo super infuso. Et cú permansisset illesus ✝ cerberus conuersus est ad christum: quem imperator in eodem clibano mitti fecit: qui & ipse permansit inustus. Imperator uero cerberum decollari mandauit: cui unda sanguinis pro baptisma te fuit: liberalis uero diebus pluribus in custodia detentus inde eductus mittitur i amphitheatrum laxata sibi leena: que sancti pedibus prouoluta: eum omnino non tetigit. Inde dimissus est sibi leo ferocissimus: qui & ipse eum non tangens circumplexus est sanctum: propter qđ multi paganorum in domino crediderunt. Et aliis quidem hec magicis artibus ascribentibus aliis christi uirtuti: orta seditione plusquam quingenti gentilium interfecti sunt. Quod audiens imperator eum gladio animaduerti iussit. Mater uero ✝ euãthia que ipsum rome secuta fuerat dum super corpus filii rueret deprehensa ab imperatore ꝙ esset christiana: ab eodem i cõfessióe fidei & ipsa pariter decollatur. Quorum corpora ciues caneñ ad suã ciuitatem transtulerunt: & ibidem honorifice condiderunt: passi sunt autem .iii. caleñ. ianuarii.

¶ De scó felice papa tertio & ꝯfessore. XXI

Felix papa & confessor huius nominis .iii⁹. in episcopatu successit Simplicio pape qui felix fuit natione roman⁹ ex patre felice presbytero de regione faiciole: & sedit annis .viii. mẽsib⁹ .xi. diebus .xvii. Hic fecit basilicam sancti agapiti iuxta basilicam sancti laurentii. Hic constituit ecclesias ab episcopo consecrandas: & ꝙ accusato dãde sunt inducie: ut ad respondendum preparare se possit. Et ꝙ accusatores & iudices tales esse debeant ꝙ omni careát suspitione. Sub hui⁹ episcopatu uenit relatio de grecia. Petrum alexandrinú ꝑsbyterú ꝓpter heresim dãnatú ab achacio ꝯstátinopolitano episcopo ꝛuocatú. Qui papa facto ꝯcilio danauit achaciú cum petro. Post annos iteꝝ tres uenit relatio ab imꝑatore zenone: ut penitens rediret achacius. Papa uero misit messenum & uitalẽ epos: ut si iuẽirẽt ꝯplicẽ petri achacium iteꝝ dãnarẽt eos: si nõ offerret libellũ pnĩe. Corrupti sunt aũt pecunia supradicti epi: & nó fecerũt ꝺm preceptũ sedis apostolice. Tũc felix fecit discussióeз & iuenit ambos epos pecunia corruptos & eiecit eos a cõmunióe una cú achacio & petro. Hoc factũ é tpe oldouacri regis. Hic fecit ordiationes duas p mẽsẽ decẽbr ꝑsbr̃os .28. diacões 5. epos p diuersa loca núero .31. q sepult⁹ é i

basilica beati pauli apostoli. 5. cal. ianuarii
tempore zenonis imparoris. Et cessauit epi/
scopatus dies quinq;.

¶ De sancto siluestro papa & confessore.
XXII

Siluester papa huius nominis pri/
mus natione roman⁹ ex patre ru
fino: melchiadis pape successor
sedit annis uigintitribus mēsib⁹
undecim. Hic a matre iustina christiana post
patris obitum traditus est cyrino presbyte/
ro: a quo sacris litteris eruditus & ipse pres/
byter ordinat⁹: hospitalitatem summope/
re exercebat: unde & thimotheum christia/
num ab antiochia uenientem hospitio susce
pit. Qui post annū predicans christum mar
tyrium passus est: ut dicetur in eius passiōe
ii. cal. septembris. Sed dum tarquinius pre/
fectus qui thimotheum occiderat: eius diui/
nas a siluestro ipsi⁹ hospite requireret: post
q̄ siluestrum huius facti nescium comperit:
eum sacrificare precepit: & imolare renuen
tem cedi fecit: & in carcerem trudi: cōminās
eidem omnia genera tormentorum. Quem
siluester in ipsa nocte moriturum predixit:
quod & factum est. Nam dum tarquinius ce
naret: os piscis in ei⁹ gutture uersatum ipsū
nocte media suffocauit: & siluester mane a
populo de carcere liberatur. ¶ Verum dum
persecutione constantini imperatoris adhuc
gētilis melchiades papa per martyrium ad
christum migrasset. Siluester presbyter q̄/
uis diu renitens ab omni clero & populo in
summum pontificem electus est: qui fide fer
uentissim⁹ & sapientia ac cōsilio clarus: cha
ritate diffusus etiam a gentilibus amabatur.
Hic omnium orphanorū uiduarum & pau/
perū nomina in matricula habebat: & omni
bus necessaria prouidebat. Constituit quar
tam sextam ferias & sabbatū ieiunius obser/
uandas: quintam uero feriam quasi domi/
nicum celebrandam. Grecisq; dicentib⁹ chri
stianis sabbatum potius q̄ quintam feriam
celebrandam. Respondit siluester hoc fieri
non debere: & quia est traductionis aposto/
lice: & quia dominice debetur compassio se
pulture: quinte uero ferie dignitatem osten/
dit: quia eo die dn̄s celos ascendit: & sacra/
mentū eucharistie īstituit: & ecclesia crisma
conficit. ¶ Dum autem constantinus impe/
rator christianos persequeretur: in incura/
bilem cecidit plagam lepre. Cui pontifices
idolorum deorum responso consulerunt: ut
tribus milibus infantibus adductis romam
eorum sanguine piscina repleatur: in quem
calidum imperator balneandus descendens
a lepra pro(nus) mundaretur: quod & de/
cretum est. Egrediente autem constantino
ad locum ubi balneum parari debebat in/
fantium occidendorum: matres puerorum
ei obuiant: que resolutis crinibus miserabi/
liter ululabant. Quod uidens imperator ab
horruit facinus: & iussit stare carrucam: &
erigens se facundissima oratione populum
allocutus est. Ostendens qualiter dignitas
imperii romani de fonte nascitur pietatis:
que hanc etiam legem dedit: ut capitali sen/
tentie subderetur quicunq; in bello aliquem
occidisset infantem: quod amplius augustū
adimplere decebat: multisq; rationibus per
suasit a tanto oīmode facinore desistendum
Et dum in eius laudem populus dictū prin
cipis approbans acclamasset: matribus pue
ros cum multis donis restituit: ipse uero ad
palatium redit. Nocte igitur insequente ei/
dem beati petrus & paulus apostoli in som
nis astiterunt: & quia innocentis sanguinis
effusionem exhorruerat: se sibi missos a dn̄o
dicunt: dare imperatori recuperande consi/
lium sanitatis: admonentes ut siluestrum ur
bis rome episcopum: qui persecutiōes suas
fugiens in montem soractem cum suis cleri/
cis latitat: ad se itroducat: qui sibi piscinam
pietatis ostendet: ex qua lot⁹ & mundus a le
pra pariter ascēdet. In cui⁹ bn̄ficii uicissitu/
dinē: christo credēs idolorū tēpla destruat:
& ecclesias erigens. deinde uere fidei cultor
existat. Euigilans constantin⁹ pro siluestro
ad montem soractem misit. Qui uidens mi/
lites credidit se ad martyrium euocari: & so
cios hortās cum suis presbyteris & clericis
ad imperatorem accessit: cui assurgens eum
gratāter recepit: a siluestroq; resalutat⁹ nar/
rauit ei sui somnii uisionem: percunctari ue/
ro qui essent illi dii qui sibi apparuerant: q
uocantur petr⁹ & paulus. Siluester respon/
dit illos esse christi apostolos & non deos:
& ad preces imperatoris misso diacone apo
stolorum imagines presentari fecit. Quas ut
imperator aspexit: illos esse qui sibi appa/
ruerant exclamauit: nec iam differendam pi
etatis piscinam in qua lot⁹ posset a lepra mū
dari: cū sanctus siluester piscinā hāc baptis
ma sacrum exposuit: & impatorem de chri/
sti fide diligenter instruxit: cathecuminum
fecit: & biduanum sexte ferie & sabbati ieiu
nium ei indixit: & ut carceres aperiret com
monuit. Vespere ergo sabbati in palatio la/
terān intra thermas imperatoris balneū ius
sit preparari: & fontem benedixit: constanti
numq; uestibus exutum firmiter credentem
in aquam demersit & baptizauit: ubi & mi/
rabilis emicuit splendor lucis: sicq; cōstanti/
nus a lepra mentis & corpis de fonte mūd⁹
ascendēs: xp̄m se uidisse testat⁹ ē: qui prima
sui baptismi die hanc legem dedit: ut xp̄us
tanq̄ uerus de⁹ ab oī urbe romana coleret.
Deinde p duodecī dies subsequētes singulis

diebus singulas protulit leges in fauorem christiane fidei & ecclesiastice libertatis: de qbus i eius historia tractabit. .12. cal. iunii.

¶ Post hoc edificatis basilicis saluatoris iuxta suum lateranen palatiu & apostolorum petri & pauli lateranen palatiu pape concessit: romana ecclesia cunctarum ecclesiarum matre ecclesie constituit: & sedem apostolica multis insignibus priuilegiis decorauit. Multasq; i urbe ecclesias fabricauit. ¶ Hec postq helena constantini mater bithynie consistes audiuit: p litteras laudat filiu de relicta cultura idolorum: sed ipsu icrepat: q relicto deo iudeorum i crucifixum homine credat. Rescribit augustus ut ad se uenies iudeorum magistros adducat: ut ex disputatione mutua appareat fides uera duxit igit helena .140. doctissimos iudeorum: inter quos erat .12. sapientia preceteris rutilantes. Qui ad disputadu coram imperatore cu siluestro conuenerunt: statutis duobus philosophis gentilib sapientissimis & iustissimis cratone & zenophilo ad quos tanqua iudices ptium pertineret sententia dicedorum. Nomina aute sapientum iudeorum sunt hec abiathar: ionathas: godolias: anna: doeth: chusi: beniami: aroel: iubalathan: sileon: zambri. Cum quib siluester solus disputans fide christi euidetissimis rationib comprobauit: & ex sentetia iudicum iudeos mirabiliter confutauit. Et dum de mutuo consensu ptium ad miraculorum experientiam uentum esset: ultim ex iudeorum sapientibus zambri q erat magus. lactauit se nome ineffabile dei scire: cuius uirtute audite no ualet aliqd animal: qn continuo moriat. Et cum adductus fuisset taurus ferocissimus uix a C. hominibus tract: statim ut zambri in aure tauri uerbu ptulit: taurus mugies eiectisq; oculis expirauit. Iudeis ergo siluestro isultatib. Sanctus hoc nome non dei sed demonis esse ostendit: cuius prolatione uiuentes mortificant: ex eo q nome ueri dei uirtute habet etiam mortuos suscitandos. Cumq; zambri ad taurum suscitandum a iudicibus urgeretur: & ille econtra tauri suscitatione uirtuti iesu christi si posset: fferet: seq; cum suis crediturum exinde promitteret: siluester oratione premissa christi nomine inuocato: non solum taurum mortuum excitauit: quin etiam de ferocissimo mansuetissimu remisit. Sicq; reginam & iudeos ac iudices & multos de populo ad fidem christi conuertit. ¶ Post hoc dum ad imperatoris aures uenisset draconem in fouea quadam latere qui ex quo ipse fidem christi receperat: operante diabolo plusq .300. solo flatu peremerat: & imperator hoc sco pontifici retulisset. Ille ad dominum orauit & se draconem alligaturum obtulit. Cui beatus petrus apparuit: & ut securus ad draconem descenderet impauit: ac ut ipsius os filo ligaret in christi nomie monuit. Descendes ergo siluester in foueam duobus solum presbyteris assumptis p. 150. gradus duas secum ferens lanternas. Ibi draconis sibilatis os ut ei iussum fuerat alligauit: & usq; ad die iudicii ibidem inclusit. Et ascedens duos magos repperit qui eum secuti fuerat ut uideret quid ageret ne populum decipe posset: quos draconis flatu fetido pene mortuos secum eduxit icolumes atq; sanos. ¶ Deinde constantin imperator romanam prouinciam cu tota urbe dei ecclesie donauit: & byzatium mutato nomine constatinopolis reedificauit istucq; imperium transtulit. Et beatus siluester in urbe remansit. ¶ Huius precepto assentiete imperatore constantino & presidente concilio i nicea bithynie ciuitate celebrata est prima synodus .318. patrum qui fidem catholicam exposuerunt: & multa decreta constituerunt. In quo concilio siluester episcopus osio epo cordubeñ & uictori abitaleñ uices aplicas comisit ubi & danati sut arrius & photinus & sabellius heretici & eorum sequaces. In urbe uero roma cum auxilio augusti celebrauit ipse concilium .200. episcoporum ubi eosde hereticos danauit. ¶ Hic constituit crisma ab episcopo confici: & ut episcopus baptizatu consignet propter hreticam suasionem: & ut baptizatum statim & a fonte leuatum liniat crismate presbyter in uertice pp mortis periculum. Constituit etiam ut nullus laicus clerico crime audeat inferre: & ut romanus presul a nullo iudicetur: & ut presbyter no condenetur nisi sub .40. testium certa comprobatione. Et ut minoris ordinis maiorem nullus possit accusare: & ut cleric ante laicos non iudicetur: & ut nullus clericus propter causam qualibet in curia introiret nisi in ecclesia tantum. ¶ Hic constituit ut diaconi dalmaticis uterentur: & ut sacrificium altaris non in syrico neq; in panno tincto nisi tantum in lineo terreno procreato & mudo celebretur: sicut & corp domini nostri in sindone munda sepultum est. Constituit etiam ut siquis desiderasset in ecclesia militare uel pficere: ut esset lector dies .30. exorcista .40. acolythus annos .iii. Subdiaconus annos .v. diaconus .vii. presbyter annos .iii. probatus: & sic in episcopum consecraret. Constituit insuper ut siquis mortis reus ad ecclesiam confugeret iudicium mortis euadat: & alias multas constitutiones decreuit. Qui post opera multa laudibilia quieuit in pace .ii. cal. ianuarii. impante constatino circa annum domini .390. sepultusq; est rome iuxta palatium octauiani in loco qui dicit ad caput: & cessauit episcopatus dies .xv.

¶ De sancto barbatiano presbytero & confessore. XXIII

Barbatianus presbyter cũ timotheo ꝑsbytero de antiochia uenit romam:q̃ sanantes egrotos multa miracula opabant̃. Quorũ famam audiẽs galla placidia augusta: que tunc cũ filio suo ualentiniano imperatore rauẽne residebat:cum eodem principe uenit romã ad predictos dei famulos uisitandos. Honorio altero imperatore eiusdem filio tunc mediolani degente. Dũ ergo regina romam puenisset:inuenit thimotheũ ꝑsbyteꝝ ad xp̃m migrasse. Barbatian⁹ uero in cemiterio sc̃i calixti morabat̃ occulte ieiuniis & orationib⁹ intentus. Qui ab augusta requisit⁹ & cognit⁹ rogatus est ab ea ut quandam eius ancillam oculoꝝ grauẽ langorem patiẽtẽ sanaret. Cui ille sudariũ suũ misit:eiusq; ꝯtactu oculi ancille sanati sũt. Deinde gallogenem quẽdã imꝑtoris famulum:qui de scala cadens pedem ꝯtriuerat liberauit. Theodoꝝ quendam cecum illuminauit:& alia plura miracula fecit. Quẽ multis precibus augusta galla & filius ei⁹ ualẽtinian⁹ imperator secũ rauennã duxerunt: ubi iuxta palatiũ edificauit ecclesiã sc̃i ioannis baptiste:& cenobiũ monachoꝝ ꝯstruxit Sed dum regina ecclesiã sc̃i ioannis euangeliste a fundamentis erexisset:quam ĩ ei⁹ nomine ꝯsecrari uolebat:& affligeret̃ multum eo q̃ nullas reliquias beati apostoli ibi ponendas habere posset:orantibus nocte barbatiano & regina: apparuit sc̃o dei beatus euangelista altare thurificãs:sc̃usq; ꝑsbyter reginã que aliquãtulũ dormitauerat excitauit:que etiã euangelistã ꝯspiciens dũ ꝓpius festinasset:ut pedes ei⁹ teneret:ipse disparuit unũ tñ ex sandalibus ĩ manib⁹ auguste reliq̃t:quod ibidẽ repositũ ꝓ magna reliq̃a cõseruat̃. Post hec dũ theodorã quandã nobilem a fluxu sanguinis liberasset:& ob hoc illa uiꝝ dei frequẽtaret:ursici⁹ uir ei⁹ zelotypie spũ duct⁹ barbatianũ sũmo mane ad ecclesiam tendentẽ occidere uoluit: q̃ educto gladio & erecto brachio ita derẽt⁹ ẽ & fact⁹ imobilis:q̃ nec loq̃ potuit nec brachiũ deponere:nec ĩde se mouere donec clara die inuẽt⁹ peccatũ suũ cũctis ꝯfessus est. Quieuit aũt sc̃us ĩ pace. 2. cal̃. ianuar̃. sepult⁹ ĩ monasterio suo ab augusta galla & a sc̃o petro archiep̃o:ubi & q̇escit miraculis coruscãs.

¶ De sc̃a colũba uirgine & marty. XXIIII

Colũba uirgo passa ẽ in ciuitate senoneñ. sub aureliano ĩpatore: qui apud ipsam urbem residens uirginem sibi delatam ut christianam teneri fecit: que dũ sacrificare nollet:nec nubere:iussu ĩmpatoris adducta est ad locũ publicum meretricum:ut omnib⁹ sibi illudere uolentib⁹ exponeretur Ad quã dum iuuenis quidam laciuus noĩe barucham esset igrẽssus:ursa ferocissima de cauea fugiens illuc accessit: & ip̃m apphensum ad terram strauit: intendens in columbam:nutibus quodãmodo interrogans q̃d iuberet: sed ea mandante iuuenis sine lesiõe dimissus conuersus est. Vrsa uero ante ianuam se ponens:neminem ingredi permittebat quod audiens imperator ignem circa cellã accendi fecit. Vrsa autem iubente uirgine ꝑ tectum ascendens aufugit. Moxq; imber ab aphrico ueniens ignem extinxit. Quam aurelianus extra ciuitatem adductam decollari mandauit. Sepultaq; est apud senoñ. 2. calen. ianuarii.

¶ De sanctis sauiniano & sociis episcopis & martyribus. XXV

Sauinianus:potentianus:& altin⁹ episcopi fuerunt ex septuaginta duobus discipulis christi missis a btõ petro apostolo ad gallias predicandas. Vbi sauinianus primas totius galliarum prouincie constitutus uerbo & exemplo una cum sibi adiunctis sociis populum instanter docebat:& multa miracula faciebat. Sed dum apud senoñ. predicaret: tẽtus ab infidelibus pro christi nomine decollatus est ibiq; tumulatus: cui successit ĩ episcopatu potentian⁹: qui & ipse uerbo predicationis insistens: post modicũ tempus martyrium passus est. Corpusq; ei⁹ auibus & feris expositum diuina gratia intactum permanens:a fidelibus recollectum una cũ sauiniani corpore sepultum est. 2. calendas ianuarii:ubi multa miracula in egrotantium membris & obsessis a demonibus deus operabatur. Post quos passi sunt etiã sancti altinus serotinus & eodardus: sepulti apud martyres prefatos. Quorum omnium corpora postmodum a ceusilone eiusdeꝫ urbis antistite translata sunt in beati petri basilicam contiguam anno domini. 847. 7. cal. septembris tempoꝝ lotharii & ludouici & caroli imperatorum. Vbi audite sunt uoces angelice deo gratias agentes.

¶ De sancto odilone abbate. XXVI

Odilo abbas cluniacẽsis floruit tẽpore othonis. iii. cui⁹ uitam scripsit ugo cluniaceñ. qui aluernia natus militis filius:adhuc infans oĩum mẽbrorũ impos ex egritudine factus incedere nequibat. Dum autem die quadam nutrix alias intenta eum iuxta ianuã ecclesie beate uirginis reliq̃sset:puer quasi diuio istinctu manib⁹ & pedib⁹ reptãs ecclesiam intrauit altare petiit & se studens erigere araꝫ cõtigens sanitatẽ mox recepit.

Igitur in adolescentia sua primo factus est
clericus ecclesie sancti iuliani mris i aluer-
nia: de hinc sub sancto maiolo abbate clunia
ceñ monachus effect' i sancta conuersatione
quadriẽnio uiués : defuncto maiolo abbas
a monachis elect' ẽ. Qui inter cetera ei' san
ctitatis insignia: nulla cura uel solicitudie po
tuit ꝓhiberi: qn quotidie celebraret: unde i
extremis poitus adraldũ monachũ fecit cal-
culare quot missas celebrasset. lvi. ãnis qb'
mõasteriũ rexerat: quasi de his a dño iuxta
numeꝝ preciũ recepturus. Paupibus cõpa-
tiens manu largissima tribuebat: ut etiam fa
mis tpe sacra uasa: & coronas ab impatore
oblatas ecclesie distraheret: & pecuniam su
sceptã erogaret. Beatã quoq; dei genitricẽ
in sũma deuotiõe habebat: & uitã artissimã
obseruabat. Hic pueꝝ cecum a natiuitate il
luminauit. ¶ Dum i. xl. ad mẽsam ederet pa
nem cinerib' inuolutũ: aquã a ministro i po
tum petiit: ille q; obtulit. Et dũ sanctus uini
saporẽ gustasset: ministrũ q sibi uinum por
rexisset redarguit. Iterũq; aquam sibi de fõ-
te allatam in uinũ ꝯuersam gustãdo cogno-
uit. ¶ Apud ticenũ latro uelamẽ altaris ei'
furatus uẽdere ipsum nullatenus in foro po
tuit: & rediẽs manũ aridã repẽte sensit: fur-
tumq; reportãs & ueniã petẽs oratione san-
cti sanitatẽ meruit. ¶ Dũ odiolo ticenũ fe-
stinaret: flumẽ itumescẽs: quod cũcti uada-
re timebant sine lesione cũ suis trãsiuit: qđ
dum quidã alii attentarẽt uix euaserunt. Se
quenti nocte apud quẽdã hospitat' est: ubi
lucerna accensa uento extinguitur: & dum
uir ille odilonem iuocasset celesti luce tota
nocte domus illustraẽ. ¶ Veniẽs autem ad
mõasteriũ sci marcelli mris fluuiũ iundantẽ
mirabiliter ipetuosũ cũ oibus trãsuadauit
& ceteris usq; ad femora madescẽs: qđ etiam
preter naturam fuit: aqua sibi adhuc maio-
ri miraculo uix usq; ad talos attinxit. ¶ In
mõasterio sancti martini apud stratã publi-
cam recept' cũ omniũ copiã ad uescendum
exceptis piscibus hẽret: pisces modicos alla
tos benedixit & iussit apponi. Et cum essent
multi discũbentes omnes inde abundãter re
fecti sũt: & adhuc plurima supfuerũt. ¶ Ro
me etiã degẽs apud mõasteriũ dei genitricis
qđ ẽ in mõte aduentino dum uinũ sibi & so
ciis habile defuisset: uasculũ melioris uini
sibi oblatũ est: de quo omnib' abundanter i
fuso cũctis ad sufficiẽtiam fuit adeo ut nihil
alicui defuerit neq; superesset. ¶ Apud tau-
rinũ qdam febricitãs dum aquam lotionis
manuũ odilonis collectã gustasset ꝯtinuo a
febre liberatus est. In monte iouiani paupi-
bus pegrinis sitiẽtib' obuiãs uinum modi-
cũ qđ in flascone hẽbat ꝓpinari iussit: & om
nibus potu satiatis: uas postmodũ plenũ re

pertũ fuit. ¶ Imperator hẽricus cuppã ui-
tream damascẽo ope pulcherrime depictã
sibi presentandã misit: quã dum fratres mi-
rarenẽ nuncio adhuc pñte de manu uni' ca
su cecidit & ꝯfracta ẽ. Odilo igiẽ timẽs ne
ex hoc impator ꝯtra fratrẽ indignareẽ: fra-
gmẽta collegit & orone sua cuppã reitegra
uit. ¶ Hic primus diuina reuelatiõe festum
ꝯmemoratiõis defunctoꝝ post festiuitatem
omnium sanctoꝝ celebrauit: & toti suo or-
dini celebrandũ idixit. Benedict' papa deci
mus q eum multo honore rome susceperat
defunctus apparuit ioãni epo portuensi di-
cens q eterne pene dãnatus esset: nisi odilo
nis merita & oratiões obstitissent. Sed tamẽ
dudũ in purgatorio cruciatus: spabat eius
precib' ad padisum transire. Que dũ ioan-
nes eps abbati intimasset: odilo pro etiã pape
per se ipsum orauit: & cũctis fratrib' ordi-
nis idem iposuit. Et post dies modicos elde-
berto monacho papa benedictus appuit ni-
miũ fulgens: & maximo cetu mirabiliter e-
splendẽte associat'. Qui odiolonis monaste
rium igressus eidẽ gras egit: asserẽs se ipsũ
& eius ordis suffragus a pẽis purgatorius li
ber tũ. ¶ Ante fere qnquẽniũ finis uite sue
graui morbo cruciatus est. Mortiq; ꝓxim'
diabolũ sibi assistẽtẽ terribiliter increpauit
cur ante se uenire ꝑsumpserat: moxq; mali-
gn' discessit. Sicq; sacra sumpta cõione ãno
dñi. 1048. etatis aũt sue. 77. ordinationis ue-
ro sue. 56. quieuit in pace. 2. cal. ianuarii.
¶ Eadẽ hora fratri gregorio monacho ue-
lut stella splẽdens apparuit: seq; ante cõspe-
ctum dñi beata uita gaudere nũciauit. Cui'
corpus in ipa ecclesia sepultũ est miraculis
clarens: ¶ Hic plures elegãtes ꝭmones cõ-
posuit: qui a fratrib' eius ordinis sepius per
annum leguntur.

¶ De circũcisione dñi nostri. XXVII.

Circũcisio dñi nri caleñ. ianuarii.
quattuor ex causis ab ecclesia in
stituta uideẽ uidelicet pp festi na
tiuitatis repetitionẽ: pp xpi assũ-
ptam circũcisionem: ꝓpter eius
sanguinis primã effusionẽ: & ꝓpter noui no
minis ipositionẽ. ¶ Primo ergo celebratur
propter natiuitatis dñi repetitionem. Nam
istud festum iproprie uocaẽ octaua natiui-
tatis. Nã quia xpi natiuitas tendebat ad mor
tem. Ideo iproprie octauã hre diciẽ. Obit'
enim scoꝝ ideo octauã hñt: qa ipsi tunc nas
cuntur ea natiuitate que est ad uitam eternã
quam octaua resurrectiõis significat. Eadẽ
ratione uideẽ q natiuitas uirginis & ioãnis
baptiste iproprie octauã hñt. Similiter nec
resurrectio dñi: qa iam facta erat ipsa resur
rectio in re. Sed nota: qđ est octaua: supple
ctiõis: ueneratiõis: deuotiõis: & figuratiõis

¶ Octaua suppletionis siue repetitiõis est octaua natiuitatis: in q̃ supplem⁹: qd̃ min⁹ i festo factũ fuerat. s. officiũ de pturiẽte: unde & orõ & rñsoria diei ptinent ad puerperam uirginem: & officium misse in qua i qbusdã ecclesiis cantat̃ Vultum tuuꝫ ꝛc. ¶ Octaua ueneratiõis est octaua pasche: pentecostes: natiuitas dñe nr̃e & ioannis baptiste. ¶ Deuotionis ut cuiuslibet sci possunt fieri octaue. ¶ Figurationis sunt octaue institute de scis: que significant octauam future i eis resurrectionis: ut est octaua sci stephani: ioannis euangeliste: laurentii: & apostolorũ ꝛc. Est ergo istud festũ nõ octaua natiuitatis ptie: sed repetitio siue suppletio illius festi. ¶ Secũdo ppter a xp̃o assũptã circũcisionẽ: quã xp̃s ppter sex causas assũmere uoluit. Primo rõne sui. s. ut ueram carnem assumpsisse ostenderet: ut ex hoc ꝯfunderet errorem manicheoꝝ dicentium: xp̃m corp⁹ fantasticũ habuisse. Corpus enĩ fantasticũ nec mutilat̃: nec ex eo sanguis effunditur. ¶ Secundo rõne nr̃i. Nam quia ẞm augustinum Ois xp̃i actio nostra est instructio: ideo circũcisus est in carne: ut nos circũcidi debere mõstraret in mente: & etiã exterius in opere & ẞmone. Circũcisio aũt nr̃a exterior deber esse i habitu: ne sit notabilis. In ẞmone ne sit rephensibilis. Et in actione ne sit ꝯtemptibilis: ut. s. circũcidat̃ uisus a sup̃flua uisione: auditus a sup̃flua auditiõe ꝛc. Interior autẽ similiter debet esse. In cogitatione ut sit scã. In affectiõe ut sit pura. Et i intentione ut sit recta: col. 2. Circũcisi estis circuncisiõe nõ manufacta in expoliatione carnis: sed circũcisione xp̃i. ¶ Tertio rõne iudeoꝝ: ut iexcusabiles essent. Si enĩ circũcisus nõ fuisset: iudei se excusare potuissent dicentes: dissimilis es patrib⁹: nõ nõ recipimus te. ¶ Quarto rõne demonũ: ne mysterium icarnationis cognoscerent. Cum enĩ circũcisio sit contra peccatũ originale: credidit diabolus & hũc similiter peccatorem esse. Eadem rõne uoluit matrem desponsatam habere: ut crederet diabolus iesum a ioseph genitũ esse. ¶ Quinto rõne pfecte iustitie adimplẽde. Sicut eni baptizari uoluit: ut oẽm iustitiam adimpleret: sic etiã circũcidi: ut eandẽ nobis humilitatem oñderet. ¶ Sexto rõne legis adiplẽde que approbaõde: quõ enim diceret: nõ ueni soluere legem: sed adimplere: si circuncisionem respuens stati a mandati solutiõe cepisset: ut dicit ambrosius. ¶ Põt addi & septia rõ: q. s. octaua die circũcisus est: ut spiritualiter innuat: q in octaua resurrectionis ab oi pena & miseria circũcidemur. Et hoc haber denotare circuncisio: que fiebat octaua die: ut quia mundi decursus sex etatib⁹ deuolutrur: septima etas morientium: octaua resurgentium: in qua pfecta erit circuncisio facta in carne nr̃a: in qua omnes defectus & miserie precidentur. ¶ Cause autem quare circũcisio data fuit: sunt sex: que his uersib⁹ continentur. Cauterium: signum: meritum: medicina: figura: Exemplum fuit olim circuncisio data. ¶ Tertio ppter sanguinis xp̃i primam effusionem. Hodie eni christus sanguinem suum pro nobis fundere cepit: qui ipsum pluries uidelicet quinq; uicibus pro nobis effundere uoluit. Primo in circuncisione: quod fuit nostre redemptionis initium. Secundo in oratione: quod fuit nostre redẽptionis desiderium. Tertio in flagellatione: quod fuit nostre redemptionis meritum: qa liuore eius sanati sumus. Quarto in crucifixione: quod fuit nostre redemptionis p̃ciũ: tunc enim que non rapuit exoluit. Quinto i lateris apertione: quod fuit nostre redẽptionis sacramentum. Iode enim exiuit sanguis & aqua: quod figurauit nos per aquã baptismi mundari debere: quod habet efficaciam a sanguine xp̃i. ¶ Quarto celebratur ppter noui nomis ipositionẽ: qa uocatũ est nomẽ eius iesus. ¶ Hoc autẽ nomen apparet mirabile in figura: i scriptura: & operatura. Primo in figura: figuratum eni fuit hoc nomen in ioseph filio iacob: de quo dicit̃ geñ. 41. q pharao appellauit nomẽ ei⁹ ligua egyptia: saluatorẽ mundi: q aũt iesus saluator interpretet̃: oñdit̃ matthei. i. Vocabis nomen ei⁹ iesum: Ipse eni saluum faciet populum suũ a peccatis eoꝝ. Ioseph igitur qui saluator a pharaone fuit appellatus: figurabat xp̃m: q a deo patre iesus. i. saluator est nominatus: ut sicut ioseph a fratribus uenditus triginta argẽteis: egyptum. i. tenebras a temporalis famis oppressione liberauit: & populũ collecto frumento refecit. Sic iesus saluator a iudeis emptus totidem nũmis: seculum istũ tenebrosum a spiritualis inedie tabefactiõe redemit: & populũ celesti pane hoc est suo sacratissimo corpoꝛe satiauit. Et sicut ille factus est domin⁹ egypti: & iesus factus est iudex totius seculi. ¶ Item figuratum est hoc nomen in iesu filio nun: qui alio nomine dicitur iosue: qui fuit successor moysi i populi hebreorum ducatu: ut sicut ille populuꝫ dei p desertum educens: eundem ad terram pmissam itroducere nequit: quod successor ei⁹ iesus adimpleuit. Sic p allegoriã moyses quidem populo dei legem dedit: ipm auteꝫ saluare nõ potuit: nec ad pmissam terram uiuentiũ introduxit: quod iesus saluator moysi successor legis gr̃e lator effuso sanguine suo pfecit. Et sicut ille aperto iordanis flumine populum ad terram pmissam induxit: sic & iesus iste patefacto baptismate: quod ad litterã in eodẽ fluuio habuit exordium i

xpo populū suum ad eternā gloriam īmisit. ¶ Itē figuratum ē ī iesu sacerdote magno: q post captiuitatē babylonicā populū in hierusalē reducens: templū reedificauit primo exdre. s. Figurabat enī iesum: q est sacerdos in eternū secūdum ordinē melchisedech: qui post diaboli captiuitatē populū redimēs ad hierusalē celestē: que est mater nr̄a p suum sanguinē reportauit: & téplū militātis ecclesie ꝓpter peccatū hoīs dirupte refecit. ¶ Secundo in scriptura: hoc est ineffabile nomē domini: qđ grece dicit tetragrāmatō: a tetra qđ est. iiii. & grāma littera &. on. deus: quasi deus. iiii. litterarū: qđ in lamina aurea dei precepto sculptū: in fronte sūmi sacerdotis pendebat. Et cū inter. x. nomina hebraica: quibus deus nominat⁹ est: nullum repiatur. iiii. litterarū: qđ non sit plurimū uel pauciorū: solum hoc nomen iesus: in hebreo. iiii. litteris inscribitur. s. ioth. he uau he. His enī litteris nomen dei ineffabile tetragrāmatō scriptum fuit: que. iiii. littere ī lingua nr̄a sonāt principium uite: passiōis iste: quasi dicat: q iste iesus est pricipiū uite: passionis. i. p passionē. Cum enim hebreorū grāmatica prepositiōib⁹ careat: loco prepositionū: que seruiunt actō casui: ponūt genitiuū. ¶ Tertio in opatione: unde dicit petrus rauēnas. Hoc est nomē: qđ dedit cecis uisum: surdis auditum: claudis cursum: sermonem mutis: uitam mortuis: totāq; diaboli potestatē uirtus huius nomis de obsessis corpibus efugauit &c. ¶ De carne autē circūcisiōis domini dicit: q angelus eam carolo magno detulit: & ipse eam aquisgrani in ecclesia beate uirgīs collocauit. quam postea fertur trāstulisse carosium. Nunc aūt dicit esse rome: ī capella lateranē: que dicitur scā scōrū: unde ibidē scriptum legit. Circūcisa caro xpi: sandalia clara. Ac umbilici uiget hic precisio cara.

¶ De scō basilio epo & ꝯfessore. XXVIII.

Basilius eps & doctor grecorū: cuius uitā amphilochius iconii eps scripsit: de cesarea capadocie oriundus: septēnis a parentibus studiis philosophie tradit⁹: studuit apud athenas: cum gregorio nazanzeno: & iuliano & libanio in doctrinis grecis. Cūq; in scripturis illis ad senium suum creatorē inuenire non posset: eidem nocte oranti quidam splendor illuxit: & induxit eum ad perscrutandum totius religionis scripturam. Profectusq; in egyptum: sacrarū litterarū studio se exercitās: ia mente christianus: reuersus ī greciam: multis philosophis uiam salutis ostendit. Inter quos eubolū preceptorē suum disputantem redarguit. Cum quo triduo sine cibo cōtinue pmanens: secuq; de diuinis cōferens: eum conuertit. Qui omnibus suis pro xpo erogatis uenerunt antiochiā: ubi & libanio sophiste & discipulis ei⁹ xpm predicauerunt. Inde uenientes hierusalē episcopo maximino baptismū petierūt: qui eos secum duxit ad iordanē. Dūq; basilius signum fidei a deo peteret: uenit super eos lux imensa sicut fulgur & colūba ex fulgure descendens turbauit aquā & auolauit. Ibiq; baptizati antiochiam reuersi sunt: ubi sub meletio episcopo basilius diacon⁹ ordinat. Deinde uenerūt cesaream: ubi eusebio episcopo diuinit⁹ reuelatur: basiliū sibi i episcopatu successurū: qđ nō multo post eo decedēte factum est. ¶ Quāte sanctitatis extiterit iste sanctus effrem eremite in uisu mōstratū est: uidit enī in extasi positus colūnam ignis: caput cuius ad celum pungebat: & uocem desuper audiuit: q talis esset magnus basili⁹: ueniens ergo ad ciuitatē die epiphanie: ut tantum uirū uideret: cum ipm ꝯspexisset in pontificali appatu: & cōitiua clericorū uērabiliter procedētem: despexit eū admirans hominem tanto honore & constipatiōe positū eē colūnam ignis. Quod basilius per spiritum cognoscēs eum ad se accersit: de cogitatiōe redarguit: uidit q; effrem linguā igneam loquentem p os eius: & cōpunctus ueniam petiit. Cūq; ab eo petiuisset: quatenus ut grece loqueret: quā linguā penit⁹ ignorabat: sibi a deo impetraret: q̄uis difficile uideret: basilius pro eo orauit: & confesti grece loq cepit. ¶ Eremita quidā alius pontificaliter ꝓcedentem basiliū cōtēpsit: arbitrans q in tali pōpa plurimum delectaret. Cui de celo uox facta est: q ipse magis peccabat ex delectatione quā habebat in palpando caudam catte sue: q̄ basilius in omni apparatu suo. ¶ Valens impator fautor arrianorū ecclesiā quandā catholicis ablatā ꝯtulerat arrianis. ad quem uir sanctus accessit: & ipsum de ei⁹ iniquitate magnanimiter redarguere cepit. Cuius post multa uerba impator ꝯcessit: ut amore catholicorū remoto: apud eum iustitiam inter ptes sniam ferret. Episcopus uero conuocatis ptibus iussit: ut fores ecclesie clauderentur: & utriusq; ptis sigillo munirētur: & ad quorū oratiōes apirent sua eēt. Quod cum omnib⁹ placuisset: orantibus arrianis per triduum ianue sēp eisdem clause manserunt. Tunc basilius ꝓcessione ordīata uenit ad ecclesiam: & facta oratione leui ictu baculo suo fores tetigit dicens. Tollite portas principes ur̄as &c. Et continuo apertis ianuis: reddita est ecclesia catholicis. Cum impator basilium: nec munerib⁹: nec precib⁹: nec cōminationib⁹ corrumpe posset: ut dicitur in triptita: dum sniam de ipi⁹ exilio scribere uellet fractis trib⁹ calamis successiue: ipse tremorē magnū icurrit: & sic chartā fregit:

& a scribenda sententia destitit. ¶ Nobilis qdam noie heraclius filiã ei⁹ unicã deo uouerat: in cuius amorem instigante diabolo unus ex seruis exarsit: & ipossibile uidens: ut ad amplex⁹ filie dñi sui posset accedere: cuidam mago pecuniam magnã pmisit: si taliter ageret: q̃ puella sibi cõsensum pberet. Qui scriptam epistolã ad diabolum iuueni tradidit: & ut nocte inter sepulchra gẽtiliũ accederet monuit: & demones uocaret: atq; chartam in aere exaltaret: & sic demonibus sibi apparentib⁹ obediret. Que dũ iuuenis pfecisset: adest princeps tenebrarũ cũ multitudine demoniorũ: & lecta epistola iuuenem iterrogat: si xp̃m negare patus erat: Qui dũ xp̃o & xp̃iane fidei abrenunciasset: & abnegationis sue chirographũ diabolo tradidisset: princeps demoniorũ spũs fornicatiõis ad puellã misit i amorem iuuenis inflãmandã. Que dudũ uexata miserabiliter clamare cepit: & patri dicere: q̃ aut ipsam suo i ꝯiugẽ traderet: aut seipsam occideret. Pater igitur anxius & filiam pdere dubitans: de ꝯsilio amicorũ ipsam suo suo manumisso in uxorem dedit: & maximã dotem ꝯcessit. Et dũ dudũ isimul pmanerent: aduertit uxor: q̃ uir su⁹ nec se signabat: nec ecclesiã introibat. Et dũ huius cãm sollicite p dies plurimos reqsisset: q̃uis dudũ sibi ueritatẽ negasset: eidem tãdem cuncta que sibi ꝯtigerant enarrauit: & puella supinde basilium ꝯsulendũ adiit. Qui puerũ uocans: & oia ab eo audiens: iterrogauit: si ad xp̃m redire uellet. Cui ille respondit: q̃ uellet libenter: sed non poterat: qa abnegationis sue chirographũ diabolo fecerat. At scũs eum in dño ꝯfortauit: & cruce signatum p triduũ inclusit: postea eũ uisitauit: q magnas demonum infestatiões se pati dicebat: eo q̃ ipm lapidãtes chirographũ sibi ostẽdebãt. Cui ille dans escam modicã: iterũ eum signauit: & inclusit: ac p ipso iugiter deum orauit. Et post aliquot dies iterũ ad eum ueniẽs: ab eo pcepit: q̃ clamores eorum a longe audiebat: eos tñ nõ uidebat: iterũq; ipsum reficiens abiit: & p eo orauit: & die q̃dragesimo rediens audiuit: q̃ uiderat sanctũ p se pugnantẽ: & diabolum uincẽtẽ. Quem basilius educens: uocato clero & populo. & factis letaniis: puerũ i ecclesia ducebat: quẽ demones ab alia pte rtahebãt. Tũc clamante puero: basilius demones increpauit: eosq; dudũ ꝯquerentes effugauit. Et dũ ipse cũ oi populo in orone pseuerassent: ecce scriptum iuuenis p aera in manib⁹ basilii deuolauit: quem ille iuuẽni ostensum lacerauit: & absolutum ac cõicatum & bene instructum uxori restituit. ¶ Mulier quedã oia peccata sua in scedula scripserat: & eam basilio dederat: supplicãs ut pro se oraret: ut deus sibi peccata dimitteret: qui dum p ea orasset: oia peccata preter unum grauı⁹ de charta deleta sunt. Quã basilius ad effrẽ eremitam misit: ut eius oratione & peccatũ illud deleri posset. Tunc effrem eam ad basilium tãq̃ sanctiorem remisit: & ut ueniẽs festinaret admonuit: eo q̃ dubitabat: an ipsũ uiuum inuenire posset. Rediens ergo mulier uirum dei defunctũ repperit: qui iam ad tumulum portabatur. Et dũ lamentabiliter fleret: & scedulam supra corp⁹ defuncti posuisset: iterũ eam aperuit: & peccatum deletum aspexit. ¶ Dum aũt scũs dei egrotaret infirmitate: qua & decessit: quidam probus medicus iudeus ioseph noie eum uisitabat: quem sanctus se conuersurũ preuiderat. Sed dum in extremis positus esset: ioseph ex motu pulsus & aliis iudiciis: quem eo die moriturum nouerat: famulis secreto nunciauit: & ut necessaria sepulture pararent ꝯsuluit. Quod sanctus p spiritum audiens: hoc esse futurum eo die oino denegauit: & ioseph aliter esse ipossibile ꝯstãter affirmauit: asserẽs se uelle mori: nisi basili⁹ eo die sole occidẽte occũberet. Tunc sanctus eum iterrogat: si uult mori peccato & uiuere christo: si die sequenti usq; ad sextam horam superuiueret: quod & ioseph se facturũ spondet. Beat⁹ aũt basilius q̃uis naturaliter illico moriturus: oratione non tantum mortis inducias q̃ conualescentiam a xp̃o impetrauit: & usq; i crastinum ad horam nonã superuixit: maneq; hora tertia de lecto surrexit: ad ecclesiam p prius pedibus accessit: & ioseph conuersum baptizauit: & rediens ad lectum hora nona spiritum feliciter emisit cal. ianuarii tẽpore impatoris gratiani: sepultusq; est i ecclesia sua. ¶ Hic contra eunomium isignes elaborauit libros. De spiritusancto uolumẽ egregium. In exameron homelias nouem. Epistolas breues: uariosque tractatus. Ad euchitas epistolam unam. Ad nicopolitanos epistolam unam contra hereticos. De incarnatione domini librum unum. Vitam balaã & iosaphath. Contra iulianum apostatam libros fortissimos. De generibus peccatorũ inquisitionum librum unum. De fide catholica ad amphilochum iconii ep̃m librũ unũ. Scripsit etiam regulam monachorum: qua utunẽ armenii: & alia multa opuscula fecit.

¶ De scã martina uirgine & martyre. XXIX

Martina uirgo & martyr rome ex patre cõsule nata: ibidemq; sub alexandro imperatore passa est. Que ab eo ut christiana ꝯphẽsa: ad apollinis sacrificium inuitaẽ: Et dum orasse: ipars templi cum idolo cecidit: & demon per aera sicut fumus clamans euanuit. Quam alexander alapis cesam ab

octo uiris binatim sibi succedentib' uncinis ferreis attrahi fecit. Qui uidentes quattuor angelos uirginé cõfortantes conuersi sunt: ꝓpter qđ & ipsi suspési: & unguibus lacerati: demũ decollati martyriũ consumauerũt. Deinde uirgo xp̃i suspésa: & post hoc in quattuor palis extésa gladiis conciditᷣ: sed celoribus subito decedétib' carceri traditᷣ: ubi ab angelis uisitata confortatᷣ: & celesti cibo reficitᷣ. Indeq; educta in téplo artemidis statuitur: & imolare ꝯpellitᷣ. Sed corruéte idolo & fugato demone iteꝝ circa mãmillas unguibus laniatᷣ. Iterũq; carceratur. Deinde i amphitheatrũ ducta bestiis subiicitᷣ. Cuius pedibus leo ꝓcidit mãsuetus. Et dũ íde educta fuisset: idé leo mox eumeniũ alexandri cognatũ iterfecit. Iteꝝ p' duos dies suspésa: & ungulis rasa: atq; decaluata est: eo ꝙ uirtutem maleficioꝝ capillis iesse putabãt. Et dum in téplo cei reclusa fuisset sola: idolo corruente: audite sunt uoces angeloꝝ ꝯciné/tium a paganis. Quod imparator ꝯpiens: ipaꝫ extra urbé ductam iussit decollari. Et facto maximo terremotu. 250. gentiles conuersi sunt. Cuius corpus calixt' papa cũ suis clericis sepeliuit cal. ianuariſ.

De scõ cõcordio presbytero & mr̃e. XXX

Concordius presbyter & martyr passus é spoleti tp̃e antonini ĩpatoris. Hic ex p̃re gordiano xp̃iano rome ort' : a sancto pio urbis ep̃o presbyter ordinat' & doctus é. Qui cũ uia salaria habitaret apud sanctũ eutycetẽtentus a torquato coite tusciẽ: qui uersabatᷣ spoleti: cũ xp̃m confiteretur: & sacrificare nollet: carceri tradit' est: ubi a sanctis eutycete & antimo ep̃o amicis torquati de ei' consensu uisitatus & cõfortatus fuit. Inde educt' equuleo suspẽditur & torquetᷣ. Et dum constanter in fide ꝑsisteret: iteꝝ carceri mancipatᷣ: & fame triduo maceratᷣ. Nouissime cũ statue iouis eidé i ergastulo ꝓsentate thurificare renueret: a duob' satellitib' ibidé decollatᷣ cal. ianua. Sepult' i loco ubi aque plures emanãt: iuxta citaté spoletaná.

De scõ almachio martyre. XXXI.

Almachius martyr rome martyrium passus est. Qui cũ sacrificãtib' gẽtilib' diceret: hodie octaue dñici diei sunt: cessare a superstitiõib' idoloꝝ: iubente urbis ꝓfecto captus: & a gladiatoribus occisus est. cal. ianuarii: ut dicitᷣ in martylogio adonis.

De scõ fulgẽtio ep̃o ruspensi. XXXII.

Fulgentius ep̃s ruspeñ: ex patre fulgentio & matre marchiana nobilibus i ciuitate toleto hispanie natus é. Qui grecis & latinis litteris non ĩmediocriter erudit' in annis iuuenilibus a fausto ep̃o in exiliũ relegato monachalé habitũ suscepit. Hic primo ab arrianis multas insidias & persecutiones ꝑpessus & aliquãdo durissime cesus é. Deinde effect' abbas mõasterii sui: eadé arriana peste crescéte ab eodé cenobio effugat': sed auxiliante xp̃o post tépus aliqđ reductus in ep̃m ruspeñ electus fuit. Qui uerbo & exéplo populũ suũ docés: ad defensioné catholice ueritatis: multa opuscula cõtra arrianã heresim ꝯpilauit. Propter qđ ab arrianis in insula sardinie cum. 60. catholicis ep̃is relegatus: demũ ad ecclesiã suam reuocat': quasi per annũ ante obitũ suum ep̃atui cessit: & ad monasteriũ suum rediés: ibidé nõ ut abbas: sed ut simplex monachus annũ ultimũ uite sue exegit. Ibiq; plen' sanctitate humanitatis debitũ soluit cal. ianuarii: ep̃atus sui annoꝝ. xxv. uite uero sue anno. 65. Hic iter cetera uite sue artissime recoléda carnes aut uinũ: nulla unq̃ necessitate uel ĩfirmitate gustauit. Floruit auté tp̃e gelasii pape: & anastasii primi imparatoris. Hic diña & humana litteratura ꝓstãtissim': aduersus faustum elegans scripsit uolumé. Cõposuit tractat' & homelias multas plurimosq; ſmões. Scripsit & fabulaꝝ allegorica: libro qué mythologiaꝝ uocabula intitulauit. Hec sigibert'.

De scõ fulgẽtio ep̃o utruculañ. XXXIII.

Fulgenti' ep̃us utruculañ uir mire scitatis fuit. Qui dũ rex gotorum totilas ad p̃tes suas accederet: eidé per clericos suos exenia misit: ut eius insaniá mitigaret. Que rex ut uidit: spreuit: suisq; hominibus iussit: ut episcopũ sub omni feritate ꝯstrigerent: eiusq; examini reseruarẽt. Qué feroces gothi detentũ circũdantes: eũ i uno loco stare preceperũt: sibiq; i terra circulũ designauerũt: extra qué pedeꝫ tendere nullo modo auderet. Cũq; in sole nimio estuaret: nec circulum exire presumeret: repẽte tonitrua & corruscatões: ac pluuia nimia erupũt: adeo ut custodiẽtes eum ĩnẽsitatem imbris ferre non possent. Et cũ ĩundatio nimia ubiq; fieret: intra designationé circuli: intra quá uir dei stetit: ne una quidem aque gutta descendit. Quod duꝫ regi nunciatũ fuisset: qué primitus insatiabili furore sitiebat: postmodũ reuerendissime ꝑtractauit: & cũ honore ad ꝓpria remisit. Hec gregori'. 3. dial. ca. 12.

De scís triginta martyribus. XXXIIII.

Triginta milites xp̃iani: rome uia apia martyrio corõari sũt. Quos diocletianus imperator simul detentos: capitali sententia condemnatos: decollari fecit. Sicq; coronam martyrii perceperunt cal. ianuarii.

De scõ macario abbate alexãdrio. XXXV.

MAcarius alexandrin⁹ abbas: ut ha
bet̃ i historia tripartita: fuit i de-
serto de scythi: ad differentiã al-
teri⁹ macarii egyptii: antonii di-
scipuli: q fuit i thebaide: de quo
dicet̃ .18. cal̃. februar̃. Hic descẽdens de scy
thi: intrauit dormire in monuméto: ubi se-
pulta erant corpora paganoꝝ. De quorum
uno sibi puluinar sub capite strauit. Demo-
nes aũt ut ipm terrerent: uocabant q̃si muli
erem ad balneũ inuitantes: & alter demon
sub ipso: tanq̃ ex mortuo illo r̃ndebat: se ue
nire nõ posse: quia peregrinũ super se habe
bat. Macarius aũt in nullo territus corpus
tundebat dicens: q̃ iret: si posset. ¶ Apparuit
sibi diabol⁹ aliq̃n cũ falce messoris: uolensq;
eũ ferir̃ nõ potuit. Dixitq;: q̃ ab eo multã ui
olentiam pateret̃: quia sibi p̃ualere nõ pote
rat. Nam quicquid macarius faciebat: & de
mon: si uigilabat: ipse nunq̃ dormitabat: si
ieiunabat: ipse penitus non comedebat: ueꝝ
in sola humilitate ipm excellebat. ¶ Vexa-
tus a tẽtationibus carnis: saccũ magnum ha
rene deferebat: & interrogatus a theosebio
quid faceret: r̃ndit: q̃ se uexantem uexabat.
¶ Vidit alia uice diabolũ habentẽ in ueste
perforata ampullas multas: quas dixit esse
tẽtationum species: & q̃ ibat potiõare frẽs:
Ita ut si uni aliqua eaꝝ nõ placeret: aliã por
rigeret. Et cũ rediret: macario interroganti
quõ fecerat: r̃ndit: q̃ omnes scisicati erant p̃
ter quẽdam theotiseũ: qui sibi ꝯsẽserat. Sur
gensq; macarius illuc iuit: illumq; fratreꝫ
tẽtatum inueniens cõuertit. Et post hoc ite-
rum demonẽ eundem repertum interrogat:
quõ se frẽs habebant: qui r̃ndit: q̃ male: &
quod plus erat: unũ acq̃situm amiserat: qui
sanctior aliis fact⁹ erat. ¶ Dũ caput defũcti
reppisset: & orasset: interrogauit q̃s esset: q
r̃ndit: se fuisse paganũ. Interrogat⁹ ubi erat
aĩa sua: r̃ndit: q̃ in inferno in tanto p̃fundo:
quantũ distat celũ a terra. Addiditq;: q̃ ad-
huc p̃fundiores sunt iudei. Et ultra hos pro
fundissimi sunt falsi xp̃iani: qui xp̃i sanguinẽ
cognitum puipendunt. ¶ Ambulans aũt p
p̃fundam solitudinẽ: ad quodlibet miliare
arũdinẽ figebat: ut postmodũ redire sciret.
Et cũ iam nouem dietas fecisset: eas oẽs dia
bolus collegit: & ad caput eius dormientis
posuit: unde ad redeundũ plurimũ labora
uit. ¶ Fratri cuidã longe tentato: q̃ in cella
sua inutiliter permaneret ꝯsuluit: ut cogita
tionibus illis sic responderet: q̃ saltem pro
xp̃i amore celle parietes custodiret. ¶ Duꝫ
culicem se pungentem occidisset: & ex eo sã
guis exisset: redarguens se: q̃ p̃priam iniu-
riam uindicasset: nudus sex menses i deserto
mansit: & inde a scabronibus laceratus exi-
uit. Post hec clarus uirtutibus in pace quie
uit quarto noñ ianuarii. Hec in uitis patrũ.

¶ De scis argeo marcesso & marcellino mar
tyribus. XXXVI.

ARgeus marcessus: atq; marcelli-
nus puer fratres: passi sũt i ponto
ciuitate tomis. Qui marcellinus
sub licinio principe: inter tyrões
ꝯprehẽsus: cũ nollet militare: di
cens se xp̃ianum nulla ratiõe debere terreni
principis ascribi militie cesus ad mortẽ: &
diu in carcerẽ macerat⁹ ẽ. Et dũ sic detinere
tur in uinculis: & argeus ac marcessus f̃res
eius ipm uisitassent: & ipi deprehẽsi: q̃ xp̃a-
ni essent: cogunt̃ idolis imolare: cum essent
inter militares ascripti. Sed nõ cõsentientes
a tribuno suo decollati sũt. Marcellin⁹ uero
in mari mersus martyriũ cõsumauit: q passi
sunt. 4. noñ ianuarii. hec ado.

¶ De scõ antherio papa & m̃re. XXXVII.

ANtherius papa & martyr: natiõe
grecus: ex patre romulo: põtiãõ
pape i ep̃opatu successit: & sedit
annos. 3. mensem. i. dies. 21. Hic
ꝯstituit: ut ep̃i maxime utilitatis
uel necessitatis cã possint trãsferri de sede i se
dem. Hicq; gesta martyꝝ a notariis diligen-
ter exq̃siuit: & i ecclesiis recõdidit legẽdas.
Et hic sub maximino augusto martyrio co-
ronat̃. Sepult⁹ q; ẽ cũ collegis suis i cemite-
rio calixti: uia apia. iii. noñ ianuarii. Et ces-
sauit episcopatus dies. viii.

¶ De scã genouesa uirgine. XXXVIII.

GEnouesa uirgo parisieñ anno. vi.
martiani ĩpatoris claruit: ut ait
sigibert⁹. Hãc puellulã dũ in do
mo paterna sanctus german⁹ pa
risieñ ep̃s: uadẽs ad synodum cõ
ĩpexisset: p̃phetico spiritu p̃nũciauit: eã ma
ximã in scitate futurã: eãq; tũc de pudicitia
docẽs ad p̃positũ uirginitatis icitauit. ¶ Dũ
aũt die quadã p̃hibente matre oĩno ad eccle
siaꝫ ire uellet: & mater ipaꝫ alapa p̃cussisset:
subito lumẽ oculoꝝ amisit. Quod puella
uidẽs: & matri condolẽs: ac reã se crimis re
mordens: aquã de puteo haustam inuocato
xp̃i nomine oculis genitricis ĩfudit: & ma-
ter ꝯfestim recupauit uisum. Dũ aũt in xp̃i
uirginem dedicata fuisset: & ieiuniis ac ora-
tiõibus uacaret: ex longa carnis tabefactiõe
leprã incurrit: quã pluribus annis patiẽter
p̃tulit: sed demũ a xp̃o mundata est. Et dum
scĩ dionysii basilica fabricaret̃: & calce defi
ciente operarii laborare nõ possent: & ex hoc
dieb⁹ multis uacare ab ope necesse esset: ora
tiões uirginis effusa: camerã quam existima
bant uacuã adierunt: & eã calce miraculose
plenam inuenerunt: & sic in edificio p̃cesse-
rũt. ¶ Sed & sitiẽtibus operariis uirgo cup
pam uini porrexit: de quo refectis omnib⁹:

usq; ad ɔpletam ecclesiam nō defecit. Mul-
tos ab imūdorum spūum oppressione libe-
rauit: & aliis insignib⁹ miraculis renitēs: in
pace qeuit 5. noñ ianuarii apud sanctū dio-
nysium sepulta.

¶ De scō petro aulano martyre. XXXIX.

PEtrus martyr passus est in ciuitate
aulana tpe diocletiani & maxia-
ni impatoꝝq; alio nomine balsa
m⁹ uocat⁹ est. Hic a preside seue
ro tētus: dum se xpicolā confes-
sus esset crucis supplicio affixus: interēptus
est: uere petri apostoli effectus heres nomi-
nis ac imitator passionis. Cui⁹ passionē tran
stulit anastasius apostolice sedis bibliothe-
carius: ut scribit frater uicentius: qui passus
est. 5. noñ ianuarii.

¶ De sancto daniele martyre. XL.

DAniel leuita & martyr padue qe
scit corpe in ecclesia cathedrali.
Quod qdē hoc modo reptum ē.
¶ Anno eni dñi. 767. hic sanctus
appuit cuidā ceco ī tuscia existē-
ti mones: ut si illumiāri uellet ad corp⁹ suū
uisitandū paduā accederet: seq; danielē mar
tyreʒ nominauit. Qui paduā uenies & nihil
de scō inuenire uales: eo ꝙ ciuitas a longo-
bardis nuper dieb⁹ illis euersa fuerat: & di-
ruptis ecclesiis legende scōruʒ dispse: se de-
lusum putauit. Et dum ī ecclesia scē iustine
oraret: eidē ceco sanct⁹ daniel denuo appu-
it & ipsum illuminauit: ac locum sepulture
demōstrauit. Illicq; cōtinuo epō ioanni & ab
bati scē iustine: iam miraculum q̄ uisa nun-
ciauit. Qui congregato clero & populo: lo-
cum effodiētes: corpus martyris iuenerūt:
iacens sup ligneā tabulam ad instar sue lon
gitudinis supinū & extensum: hñs sup se ali
am marmoreā tabulā eiuidē longitudis cū
inferiori cōfixam clauis: uidelicet ferreis e-
normib⁹: caput martyris: pect⁹ & uentrem:
ac oīa transfodientib⁹ mēbra: & binas tabu
las colligētibus: que oīa qualiter a gētilib⁹
passus fuerat: euidēti⁹ ostenderunt. Sanguis
uero a corpe diffusus ita recens ī tabulis ap
parebat: acsi tūc ex uulneribus stillaret. Et
ex parte exteriori sculpt⁹ titulus legebatur.
Hic reqescit corp⁹ sci danielis martyris & le
uite. Quo autē tpe uel qua die seu sub quo
passus fuerit iudice aliter ignorat. ¶ Leuā
tes igit inde corp⁹ ad ecclesiam maiorē dei
genitricis transtulerunt: & ibidē honorifice
condiderūt: ubi & qescit miraculis fulgens.
Et quia passionis eius festum ignotum est:
festum ipsius martyris agit padue die: qua
corpus eius inuentum est: uidelicet terno
noñ ianuarii.

¶ De sancto theogene martyre. XLI

THeogenes martyr filius epi xpia-
ni: passus ē sub licinio impatore
in cyzico: que erat prima ciuitas
hellespōti. Qui ɔprehēsus & per
ductus ad legionē: que dicebat
ꝑa traiana. dum se xpianū ɔfessus esset: in q̄t
tuor palis extēsus: & fustib⁹ cesus ē diuti⁹:
donec. 18. centuriones sup eum mutarent.
Deinde in carcerem missus & in neruo extē-
sus: quattuorq; clauis ɔfixus ē: ubi ab ipso
xpo cū sanctoꝝ multitudine sibi appentib⁹
confortat: quos & ipsi custodes audierunt
psallentes. Inde educt⁹ & tribuno suo prešē
tatus: iussus est ab eo in mare mergi. Sed dū
mergeret: lux maxima super eum refulsit:
que oculos mergentiū excecauit. Postq̄ aūt
ipi ad christi fidē conuersi fuerūt: & bapti-
mū susceperunt: post dies. 9. lumē eis restitu-
tum est. Corpus autē martyris a fluctibus
ad littus iactatū: & a xpianis reptum: sepul
tum ē iuxta muros ciuitatis in uilla: que di
citur adamāti. Qui passus ē. 2. noñ ianuarii.

¶ De sanctis prisco prisciliāo & benedicta
martyribus. XLII.

PRiscus presbyter: & priscilian⁹
clericus: atq; benedicta religio-
sa rome martyriū passi sūt. Qui
sub impatore iuliano apostata:
xpianoꝝ imanissimo psecutore
ɔprehensi & ī confessione nois xpi: gladio
triūphū iplcuerūt. 2. noñ ianuari. hec ado.

¶ De sancta darfosa martyre. XLIII.

DArfosa martyr rome passa ē tē-
poř decii cesaris. Que fuit uxor
sancti fabiani pape & martyris.
Qui diuinit⁹ p colūbam elect⁹:
ut in ei⁹ passione dicet. xiii. cal.
februarii: uxorem dimisit. Et post eius mar
tyrium darfosa sanctissima in castitate pma-
nens: primū exilio relegat. Deīde a prefato
principe capite iussa ē puniri. a. non ianua-
rii. ut dicit in martylogio adonis.

¶ De scīs aqlino & sociis martyri. XLIIII

AQuilinus: geminus: eugentius:
martianus: quint⁹: theodorus: &
triphoni⁹ martyres: apud aphri
cam sub psecutione uandalica p̄
clarissimo martyrio corōati sūt
2. non ianuarii: ut dicit ado.

¶ De scō symeōe mōacho & ɔfessore. LXV

SYmeon monach⁹. 40. ānis apud
antiochiā in colūna quadā con
caua stetit iclusus: mira uite sci-
tate & penitētia clarēs. Hic a scō
timotheo abbate: primū mona-
chus factus ē. Semel ī hebdomada cibū sū-
mens: panē uidelicet solum aut herbaꝝ radi
ces cum aqua tantū. Funeq; colligat⁹ adeo
corp⁹ artauit: ut carnes ei⁹ circa ligaturas

putrefierent: uixq; iussu abbatis hoc sentiētis se solui pmisit. Deide relicto monasterio ad desertum accedens: i puteo sicco pluribꝰ annis mirā penitentiā egit. Postea in colūna 12. cubitoꝝ sibi a populo ꝓpe ciuitatē edificata: reliquo uite sue tpe uidelicet annis. 40 pmansit: & adeo artissimā pniam egit: q; femur ipsiꝰ putrefactū ē ex nimia tabefactōe. Anno integro sup pedē unū imobilis stetit. Multa quoq; miracula deꝰ p ipm ostendit. ¶ Nā cū populꝰ a dracone igentissimo uexaret: orōne scā: dū draco ipetu nimio uersus ciuitatē moueret: grossissimo ligno oculuʒ eiꝰ itrante: & oculo draconis erupto: draco uelocissime rediens: desta petiit: sicq; populū ab eiꝰ isestatiōe liberauit. ¶ Mulierē: que i potu spentē trāsglutierat: spentē euomere fecit. Et piclitanti populo nimia siccitate: aquā abūdāter d' terra ꝓduxit. Sicq; i colūna manēs post uitā mirabilē stādo spiritū emisit. Quē abbas antoniꝰ ueniēs uisitatū: dum eū prio stantē reppit: orare putauit: sed accedens ꝓpiꝰ: illū migrasse cognouit: & sepeliuit. In cuiꝰ exeqis aues circa corpus uolitantes: q̄si uocibꝰ eum deflebāt. Sepultusq; est apud antiochiam miraculis clarens: quieuit autem in. x. die noñ ianuarii.

¶ De scō thelesporo papa & martyr. XLVI

Thelesporꝰ papa & martyr natiōe grecꝰ ex anachorita: sixto primo pape i epatu romano successit: & edit ānos. ii. mēses. 3. dies a. Hic ꝯstituit: ut missam ante tertiā nullus psumeret canere: q̄ hora dñs nr̄ sm euāgeliū marci ascēdit i crucē. Et in missaꝝ solēnis diebꝰ celeberrimis hymnū angelicuʒ decātari pcepit. Et i natale dñi tres missas istituit celebrādas. Primā i galli cātu tā nocte media ꝓximāte: qñ xp̄s i bethleē nasci dignatus est. Secundā illucescēte aurora: qñ i cunabulis adoratꝰ ē a pastoribꝰ. Tertiā i hora diei tertia: qñ illuxit nobis dies redēptionis nr̄e. Hic etiam ꝯstituit. 7. hebdomadis añ pascha potissime oēm cleꝝ ab esu carniū & i ieiuniis abstiere: ut sicut discreta deberet uita elericoꝝ a laicoꝝ ꝯuersatione: sic & ieiuniū. Has aūt. 7. hebdomadas oēs elerici nō i delitiis ieiunēt. Et hic sub antonino ipatore martyrio coronatꝰ. Sepultꝰ est cū fribꝰ suis in uaticāo iuxta corpꝰ bti petri noñ ianuarii. Et cessauit epatus dies septem.

¶ De epiphania dñi nostri. XLVII

Epiphania dñi triplici miraculo decorat. Hodie eni magi xp̄m adorant. Ioānes saluatorē bapti zat: & aquā in uinū dñs i nuptiis mutat. Pro quoꝝ utro meruit epiphania nomiāri: ab epi quod est supra: & phanes apparitio: q̄si supna apparitio. Stella eni desup apparente xp̄s magis demōstratur. Et colūba spūssancti desup descendēte iesus baptizatus dei filius patris uoce inclamatur: & aqua in uinū miraculose transmutata: xp̄i iesu gloria manifestat. Hoc autem annoꝝ reuolutione factū est. Nam xp̄s dieꝝ 13. a magis est adoratus. Deinde annoꝝ. 30. & totidem dieꝝ est in iordane baptizatꝰ. Et post hec anno reuoluto eodē die fuit ad nuptias ioānis euangeliste inuitatus: ubi aquā diuina potentia cōuertit in uinū. Sed quia i hoc festo ecclesia principaliter instat circa magoꝝ adorationē: iō & huiusmōi materia ꝓsequēda est. ¶ Et nota: q; quia xp̄s rex pacificus uenit in mundū: ut pacem faceret: & pacem adduceret: ipse est eni pax nr̄a sm apostolū: ideo triplicem pacē homini adduxit. s. pacem tēporis: pectoris: & eternitatis. Propter hec tria necesse fuit: ut eēt rex: deꝰ & homo. Nam fuit necesse: ut esset pro pace tpis rex uniuersalis. Pro pace eternitatis deus imortalis. Et pro pace pectoris homo tēporalis. Iccirco in historia huiꝰ festiuitatis ꝓbatur: q; xp̄s fuit rex uniuersalis: & deꝰ immortalis: & homo tēporalis. Et hec tria ut dicet. figurata fuerunt in triplici munere sibi a magis oblato. Nam aurū decet regiam dignitatem: thus diuinā maiestatem. & myrrha humanā mortalitatem. ¶ Naro ergo domino: tribus magis in oriente positis super mōtem uictorialem orantibus: & aduētum stelle a balaā chaldeo in ortu xp̄i manifestā de expectantibus: noua stella apparuit: ut dicit chrysostomus: habens in medio formā pulcherrimi pueri: in cuiꝰ capite crux splēdebat: & audita est uox magos alloquens: ut in iudeā pergerent: & ibi natum pueꝝ inuenirent. Qui susceptis muneribꝰ stella eadem ductrice: iudeā uenerunt: hierosolymā intrantes: stelle uisionem amiserunt: regem iudeoꝝ natum quesierunt: eūdem nasciturū in bethleem ꝓphetico testimonio didicerūt: quo p gentes stelle ducatum recupauerunt: eadem stella duce ad pueꝝ natū deuenerūt: ipm adorauerūt. tria munera obtulerūt: ad moniti in sōnis p uiā aliā i patriā redierūt. ¶ Ostēdit ergo ex his primo: q; xp̄s est rex uniuersalis. Et hoc patet. Primo qa ex regibus generatꝰ: & i regia ciuitate natus: q; eni ex regibus israel sit p carnem genitꝰ: ondit mattheus euangelista i pricipio sui euangelii: āteq̄ deueniat ad historiā magoꝝ dicens Liber generatōis iesu xp̄i filii dauid ꝛc. Iōq; uoluit xp̄s i bethleem nasci: que est in tribu iuda: & appellat ciuitas dauid: eo q; ipse uiuerꝰ rex iudeoꝝ eēt de domo & familia dauid: p carnis generationem ꝓpagatꝰ. Ideoq; additur ꝓpheta michee. Et tu bethleem terra iuda ꝛc. In qua ad litterā ostendit: q; xp̄s

uerus rex iudeorum: qui populũ israel i uirga uirtutis erat recturus: in ipsa ciuitate fuerat nasciturus. ¶ Secũdo quia ab amicis principibus uisitatus. De more enim principũ seculi est: q rex de nouo regnum acquirẽs: ab amicis regibus eiusdẽ coronationi ꝯgaudentibus uisitetur. Sic & christus nuper per carnem assumptam regnum mũdi igrediens: & principẽ huius seculi foras eiiciens: ab amicis regibus nedum personaliter uisitatur: sed etiam muneribus honoratur. Qui licet appellentur magi fuisse: tñ reges a doctoribus asseruntur: & dicuntur ſm quosdam q fuerunt primo magi idest malefici: sed postea conuersi sunt. Re uera aũt magi idest sapiẽtes. Naz magus psice hebraice scriba dicitur: grece philosophus: latine sapiens: uenerunt autem ab oriente hierosolymã in .xiii. diebus ſm remigium miraculose & preter naturaz: quoniã puer ad quem pperabant: eos in tã breui spatio ducere poterat: uel dic ſm hieronymũ: q super dromedarios uenerũt: qđ est animal uelocissimũ: qđ tantũ currit uno die: q̃tũ equus i tribus: & dicitur a dromos qd est cursus & areti uirtus: quasi uirtuosus in cursu: uenerunt autez hierosolymã ppter tres ratiões. ¶ Prima fuit quia magi tempus natiuitatis christi agnouerũt: sed locũ ignorantes existimauerunt nouũ regem natũ in ciuitate regia reperturos: que erat hierusalẽ. ¶ Secũda ut citius natiuitatis locum discere possent: cum ibi sapientes iudeorum residerẽt. ¶ Tertio ut iudei inexcusabiles essent: qui locum quidem nascentis agnouerant: sed de tpe se nescios pretendere potuissẽt: unde magi iudeis ostenderũt tps: & iudei magis locum. Ex quo redarguitur iudeorum negligẽtia: dũ illi uni prophete credunt: isti pluribus nõ acquiescunt. Illi inquirunt regem alienũ: isti ꝯtemnũt pprium. Illi uenerũt e longinquo: isti manserunt e uicino. Venerunt autem & quesierunt illum dicentes. Vbi est qui natus est &c. His uerbis ut dicit remigius in originali. Verum regem: uerũ hominem: & uerum deum confessi sunt. Verum hominem: cũ dixerunt: ubi est: q natus est. Verum regẽ: cũ addunt: rex iudeorum. Verum deum: cũ cõcludunt: & uenimus adorare eum: cum solus deus debeat adorari. Tertio quia ab emulis formidatus. Timuit eni eũ rex herodes eius inimicus eisdem magis nunciantibus christũ: quare audiens herodes rex: turbatus est. Et hoc triplici de causa. Prio ne iudei suũ regẽ natum reciperent: & se alienigenã expellerent. Fuit eni primus alienigena: qui iudeis dominatus est. Secũdo: ne a romanis culpari posset: si aliquis ibi rex uocaretur: quem augustus nõ ꝯstituisset. Tertio: ut dicit gregorius: quia nimiorum terrena altitudo ꝯfunditur: cum celsitudo celestis aperitur. ¶ Turbata est & omnis hierosolyma cuz illo triplici de causa. Primo: quia impii nequeũt gaudere de aduentu iusti. Secũdo: ut regi turbato adularentur se turbatos ostẽdentes. Tertio: quia timuerunt: ne ꝓsente & uẽturo rege ad inuicem certantibus: ipsi in pturbationibus inuoluerentur. Tunc herodes principibus cõuocatis: sciscitabatur ab eis: ubi xps nasceretur Et ppheta michee in mediũ pfertur: q xps in bethleem sit nasciturus. Quod cũ audisset: conuocatis magis didicit ab eis tempus stelle: que apparuit eis: eosq; i bethleẽ ad requirendũ puerum destinauit: & ut eũ repertum sibi nunciarent rogauit: simulãs se adorare uelle: quem pdere cupiebat. ¶ Secũdo ostenditur: q est deus immortalis. Primo in noue creature productione: quod soli deo ptinet. Stella enim illa: que magis apparuit: fuit de nouo creata: que peracto suo officio in preiacẽtem materiam est reuersa. Et hoc ut plurimum doctores tenent. Hec autẽ stella ab aliis differebat i sex: quarum tres differẽtias primas assignat fulgentius: & alie tres tanguntur in glosa. Primo enim differebat in situ: quia non erat localiter in firmamento celi: sed pendebat in aere proxima terre. Secundo in fulgore: quia ceteris erat splendidior. Nam sole meridie fulgente lucidissima apparebat. Tertio in motu: nõ enim mouebatur motu circulari: sed precedebat magos motu progressiuo more uiatoris: & cũ stantibus quiescebat. Quarto in origine: qa alie facte sunt in mundi principio: hec autẽ modo. Quinto in officio: quia alie facte sũt: ut sint in signia & tẽpora: hec autem ut prebeat magis uiam. Sexto in duratione: quia alie facte sũt ppetue: hec aũt rediit i materiã ꝓiacentem officio suo cõpleto. ¶ Secundo ostenditur deus in secretorum & futurorum cognitione: cognouit enĩ xps: qd herodes facturus erat: iõ & magos ad eum mittere uoluit. Cognouit etiã: q se non adoraturus: sed occisurus cogitabat: iõ p aliã uiã redire ꝓcepit. ¶ Et nota: q cum magi hierosolymã ingressi sũt: stelle ducatum amiserunt ppter tres rõnes: ut dicit glosa. Primo: ut de loco natiuitatis xpi querere cogerentur: ut sic de eius ortu certiores redderẽtur: tam per stelle apparitionẽ q̃ p pphetie reuelationẽ. Secũdo quoniã iuste querentes humanũ auxiliũ: amiserunt diuinum. Tertio: qa sicut dicit apostolus: prophetia fidelibus: signa ĩfidelibus data sunt: iõ signũ istis gentilibus datũ: iter iudeos fideles eis apparere nõ debuit. Cum aũt de hierusalẽ ẽgressi fuissẽt: stella añtecedebat eos: usq; dũ ueniens staret supra: ubi erat puer. Quã uidentes illi gauisi sũt gaudio magno ualde ¶ Tertio in magorum adoratione. Nã itrantes

domū iuenerunt puer᷑ cū maria matre ei⁹: & ꝓcidentes adorauerunt eū. In quo ōndif uerus de⁹: qa ꝓceptū erat: ut nullus adoraref: nisi solus de⁹: ut dictū est. Eidē quoq; mūera obtulerūt: uidelicet aur᷑: th⁹: & myrrham: obseruantes i hoc antiquū legis ꝓceptum. Nō appebis in ꝯspectu meo uacuus. Hec aūt munera i spē obtulerunt ꝓpter q̄ttuor rōnes. Primo: qa ut dicit bernard⁹ btē uirgini aur᷑ obtulerunt: ꝓpter iopie subleuationē: th⁹ ꝯtra stabuli fetorem: myrrham pp membror᷑ pueri ꝯsolidationē & uermiū expulsionē. Scđo: ut dicit aug⁹: quoniā aur᷑ ad tributum: thus ad sacrificiū: myrrha ad sepulturā ptinet. Per hec itimantes: q̄ i xp̄o ꝯfessi sunt regiā potestatē: diuiā maiestatē: & humanā mortalitē. Et hec ē cōis rō doctor᷑. Tertio ut dicit maxius: quoniā i auro ōndif captiuitatis nr̄e redēptio ꝓciosa: in thure demonū supstitio cessatura: & futur⁹ uere religiōis cult⁹ apif: i myrrha uero: q̄ exanimata solent corpa ꝯsuari: ꝓfiguraf carnis nr̄e repatio & resurrectio mortuor᷑. Et hec oia p xp̄m futura erāt. Quarto: ut dicit greg⁹: & ē rō moralis: ut ex hoc significef: qđ xp̄o ꝯferre dēam⁹. Auro nāq; sapia designaf: salomōe attestāte: q ait: Thesaur⁹ desiderabilf regescit i ore sapiētis. Thure aūt: qđ deo im pēdif: uirt⁹ orōnis exprimif: psalmista attestante: q ait: Dirigaf orō mea sicut icensū in ꝯspcū tuo. Per myrrhā uero carnis mortificatio figuraf. uñ & scā ecclesia de suis oparīis usq; ad mortē ꝓ deo certātib⁹ dicit. Manus mee destillauerunt myrrhā. Nato ergo regi aur᷑ offerimus: si in ꝯspectu illius claritate supne sapientie resplendemus. Thus offerimus: si cogitationes carnis per sancta orationum studia in ara cordis incendimus: myrrhā offerimus: si carnis uitia per abstinentiā mortificamus: hec gregorius. ¶ Tertio ostenditur: q̄ est homo tēporalis. ¶ Primo quia ut homo uoluit nasci & educari: iō īuenerunt puerum cum maria matre eius. ¶ Secundo quia ut timens mortem uoluit occultari: quā naturaliter homies fugiunt. Ideo cum sicut deus presciuisset: q̄ herodes eum querebat occidere: ut homo uerus uoluit in egyptum aufugere. ¶ Tertio quia amans societatem uoluit a coetaneis sociari: homo enim naturaliter diligit societatē: cuȝ sit aial sociale: ut dicit philosophus: & maxime appetit consortium coetaneor᷑. Ideo christus uoluit a pueris innocentibus & coetaneis associari: cuius fidei preconium nō loquendo: sed moriendo confessi sunt: & flores martyrium extiterunt: ut dicit augustinus. & celebratur dies epiphanie ab ecclesia. 8. idus ianuarii: quo die iidem magi christum adorasse creduntur.

¶ De sanctis gaspar balthasar & melchior magis. XLVIII

Gaspar: balthasar & melchior fuerunt illi tres magi: & reges scissimi: qui ad christum adorandum stella duce ab oriente uenerunt. Hi de regione persidis orietalis: que est inda superior prouincia sabba dicūtur extitisse. Hor᷑ nomina hebraice dicunf. Apellius. Amerius. Damascus. Grece autē Galgalath. Malgalath. Sarachin. Latine autem nominātur ut dictum est. Fertur quoq; cum ad christum uenerunt. Gaspar fuisse annorum sexaginta: Balthasar quadraginta: & melchior uiginti: & ita cōmuniter pingunf. Hi sapientissimi philosophi & astroruȝ scie periti: successores balaam arioli fuerunt: & ad uisionem stelle uenerunt ex illa prophetia. Orietur stella ex iacob ꝛc. Naȝ ut ponit chrysostom⁹: quidam secretor᷑ inspectores elegerunt de seipsis. 12. & siquis moriebaf: filius eius substituebatur. Hi per singulos annos post menses ascendebant super montem excelsuȝ: qui dicitur uictorialis: & tribus diebus ibi morantes se lauabant: deum orātes ut stellā a balaā eor᷑ patre ꝓdictam eis ōnderet. Et sic successiue: terni & terni: oēs. 12. faciebāt. Dū āt isti tres reges i nocte natiuitatis dñi ibidē repti eēnt: stella de nouo creata eis appuit: & ut dictū ē: illis natū regē iudeor᷑ idicauit: eosq; ad eū adorandū iuitauit. Qui iussa fideliter pagētes: p aliam uiā admoniti i sōnis ab angelo: reuersi sunt i regionē suam. Nā ueniētes tarsum cū nauibus tarsensiū trāsfretarūt. Et q̄uis omni relicta gētilitate: exide fideles extitissent: tñ baptismū nō susceprūt: donec dispsis apostolis ad ꝓdicādū a scō thoma apostolo: q apud indiā ꝓdicauit: baptizati sūt: & i fide xp̄i ꝯfirmati: eiusdē i ꝓdicatiōe coadiutores fuerūt. Qui & i eadē regiōe i pace qeuerūt. Quor᷑ corpa īde trāslata: ꝯstātin⁹ magn⁹ ipator cōstātinopoli deportari fecit. Et deīde ꝓcessu tpis a scō eustorgio ep̄o mediolanū trāslata sūt: ut i ei⁹ uita dicef. 5. id⁹ aprilis. Nūc aūt regescūt apud colonīā istuc de mediolano delata.

¶ De scō melanio ep̄o. XLIX

Melani⁹ ep̄s rodonēsi uenetēsi pecia uilla: q̄ dicif plautio oriūd⁹: claruit tpe clodouei regis & anastasii ipatof. Qui īter cetera uirtutū ei⁹ isignia maxia uiguit potētia aduersus demones de obsessis homib⁹ expellendos. Hic cuidam fratri: quem maligπus inuaserat spiritus: dum iret ad aquaȝ hauriendam: alapam in maxilla prebens: demonē ab eo excussit. Oratoriū autē suū: qđ dicf plautium propriis manib⁹ fabricauit. In uenetēsi pago: diabol⁹ quēdā uirum

uadens: ad hoc eum induxit: ut seipsum suspendens laqueo strangularet. Quem sanctus superueniens & factum abhorrens: oratione facta: nedum hominem suscitauit: sed etiam ab imũdo spiritu totaliter liberauit. Tantem post multa signa uirtutũ iugiter intent⁹ i celũ migrauit a seclo. 8. id⁹ ianuarii. Et cũ sancti albin⁹: uictor: lautorius & marsus: corpus eius deferrẽt p uicẽnaꝫ rodoñ sepeliendũ. 12. uinculati i turri detẽti: scissa turre per mediũ soluti & incolumes exierunt. Sanctum corpus ad tumulũ comitantes.

¶ De scã macra uirgine & mre. L.

MAcra uirgo i ciuitate augustana rictiouaro ꝑside martyriũ passa est. Que dũ sacrificare nollet: iubente preside: primũ in equuleo suspẽsa & diuti⁹ torta: deinde in igne precipitata ẽ. Que cũ ibidẽ diu ꝑmansisset illesa: mamillis eius abscissis: squallore carceris afflicta ẽ: omi luce ac cibo negans: ueꝝ circa noctis mediũ lumine imẽso circũfusa: uiroq; uenerando canicie aspcõ sibi apparẽte ꝯfortata ẽ: & cũctis plagis sanata: uberib⁹ restitutis. Nouissime iubente preside sup testas acutissimas & prũas extẽsa: & diu uolutata orãs migrauit ad christũ. Selpultaq; ẽ in territorio remeneñ. viii. id⁹ ianuarii. Cuius corp⁹ post multos ãnos cuidã leudulso bubulco diuitus reuelat: ostensoq; sibi loco per uisionẽ: ibidẽ a fidelibus iuenit scilicet iuxta ecclesiã scĩ martini: & inde leuatũ honore ꝯdigno reconditum est.

¶ De reuelatiõe pueri iesu ex egypto. LI.

RElatio pueri iesu ex egypto: facta est regnãte in iudea archelao ꝑ herode pr̃e suo: ut dicit matthei 2. ca. circa ãnos. 30. ipii octauiani augusti: dũ uidelꝫ puer iesus septennii etatis ipleuisset: ut historia scholastica tradit. Qualiter aũt xp̃s i egypto trãslatus fuerit: in auctẽtico nõ habet: nisi q̧ dicitur matth. eodẽ cap. q̧ angelus dñi appuit i somnis ioseph: admonẽs ut tolleret pueꝝ: & matrẽ ei⁹: & fugeret in egyptum: & esset ibi usq; ad obitũ herodis. Eo q̧ herodes querebat pueꝝ ad ꝑdendũ eũ. Qui ꝯsurgens accepit pueꝝ & matrẽ ei⁹ nocte: & secessit i egyptũ: & erat ibi usq; ad obitũ hr̃odis ⁊c. ¶ In libro tñ de ĩfantia xp̃i: quẽ hieronym⁹ chromatio & heliodoro ep̃is transtulit ex hebraico in latinũ: scribit: q̧ ioseph uirginẽ cum filio iumento ipo͛uit: & ipse in alio ascẽdit: & arripuerũt ĩter per mõtana & per desertum: nolentes ire ꝑ maritimã tiore herodis. Erãt q; cum eis. 3. pueri & una puella in obsequium xp̃i. Et exeũtes dracones de quadã spelunca: cũ ceteri timentes fugierent: ꝯpetites pueꝝ adorauerunt. Simil͛r leones & leopardi & alia genera feraꝝ adorantes iesum ꝑ desertum antecedẽtes: uiam eis ostendebant.

¶ Et post dies tres dũ aqua in utrib⁹ defecisset: & omnes fessi sub palme arbore qescerent: uirgo maria respiciẽs ad comam arboris de fructibus eius concupiuit. Et cõfestiꝫ palma cacumẽ suũ ante pedes uirginis iclinauit: & collectis ex ea fructibus ad satietatem omniũ: arbor se iteꝝ erigens ad statum pristinũ redut. Tũcq; angelus appuit: & ramum ex palma euellens & asportans: ad celestia euolauit. Deinde ad radices palme fõs aque limpidissime erupit: ex quo omnes refecti sunt. Et dũ iter agentes maximo calore cõprimerent: & adbuc. xxvii. diebus itinerari opporteret: anteq̃ ad egyptũ ꝑuenirẽt: miro modo post tres dies in egyptũ deuenerunt: & in ciuitatẽ hermopoli se receperũt. Ibiq; manserũt peregrini usq; ad obitũ herodis. ¶ Malta quoq; miracula de xp̃o puero ab eodem ostensa: in prefato libello reperiũtur: que tam breuitatis causa q̃ ex eo q̧ inter apocripha connumerat omittuntur. Illud tamen memorabile pro constantia doctoribus habetur: q̧ ingrediente puero iesu in tẽplum idoloꝝ cuꝫ maria matre sua: oĩa phani idola corruerunt: iuxta prophetiam isaie propter qđ miraculum multi egyptiorum conuersi sunt ad eum: & uirginem matrem benigne tractãtes: puerum iesum pulcherrimum plurimũ reueriti sũt: & ipsum aliquẽ magnorum deorum existimabant. ¶ Extat ibidem fons modicus: in quo fertur uirginẽ matrem puerum sepius balneasse: & panos eius propriis lauasse manibus. In quo fonte omnes pueri etiam saracenoꝝ quacunq; ualitudine detenti: descendentes: confestim sanantur. Est & ibi lapis: ubi uirgo panniculos christi lotos ad siccandum extendebat. Ibi est uinea engaddi: que ꝑfert balsamum: que dicto fonte irrigatur: & si aqua alia irrigaretur: eo anno nullum fructum producerer. Et hoc notorium est in omni terra egypti ẽ. Et ibi ꝓpe arbor que persidis dicitur: ut ponit cassiodorus in tripartita. Que fert usq; ad terram inclinata: christum humiliter adorasse: que ualet in salutem membrorum: si fructus: folium: uel cortex patientis collo alligentur. Igitur postq̃ septem annis christus fuerat in egypto: defuncto herode: ut scribitur matthei secũdo: ioseph in sõnis monetur ab angelo: ut christum in terrã iuda reducat: qđ & fecit. Sed audiens q̧ archelaus regnaret in iudea pro herode patre suo: qui adhuc erat patre crudelior: timuit illo ire. Et admonitus in somnis ab angelo secessit in partes galilee: habitauitq; in ciuitatem nazareth. Herode antipa herodis ascalonite minore filio: & fratre archelai:

iam tetrachiam galilee tenente. Dies autem huius relationis pueri iesu ex egypto facta scribitur a hieronymo in eius martylogio fuisse die sequenti post epiphaniã: uidelicet septimo idus ianuarii.

¶ De sanctis iuliano basilissa & sociis martyribus. LII

IVlianus martyr cũ sociis: & basilissa uirgo cum sociab⁹ tẽporib⁹ diocletiani & maximiani i ciuitate antiochia claruerunt. Qui nobilibus & xp̄ianis parentib⁹ ꝓgenitus: liberaliũ scientiis ĩbutus: dũ annorum 18. a parentibus ad ꝯiugium cogeret: & ipse i uirginitate deo seruire disposuisset: diuina monitus uisione parentibus ꝯsensit: & puellã nobilẽ & xp̄ianam noĩe basilissam in ꝯiugem accepit. Die igit̃ statuta nuptiis cum gloria celebratis: intrat cubiculum cũ uirgine iulianus: tanq̃ iura matrimonii soluturus: ubi dum uirgo miraret̃: q̄ odorem rosaꝝ & liliorum hyemali tp̄e sentiret. Exponit sibi iulianus hunc esse odorem pudicitie uirginalis: & post scãs admonitiones uirginẽ ad uotũ ꝯtinentie incitauit. Tunc apparentes sibi ex una pte xp̄s cum comitiua sanctoꝝ: ex alia dei genitrix cum societate uirginum: nimia luce circũfusa: sanctos dei ꝯiuges de uirginali ꝓposito ꝯmendarunt: & eis coronas aureas imposuerũt: ac librum uite aureis scriptum litteris ostenderunt: in quo nomina sua ꝯscripta iulianus & basilissa legerunt. Sicq; uisione ab eoꝝ oculis ablata: ambo sancti i scõ ꝓposito permanserunt. Adeo ut parentibus iuliani de medio morte sublatis: sua oĩa pauperibus erogarent: & duo monasteria cõstruerent: in quorum uno iulianus extitit pater & admistrator fere mille monachorũ: in altero basilissa cũ cetu sacratissimo multarum uirginum domino seruiebant. ¶ Dũ autem persecutio xp̄ianoꝝ i syria & egypto maxime uigeret: orauit basilissa: ut uirgĩes quas ꝯgregauerat: dominus periclitari nõ permitteret. Et per uisionẽ a christo confortatur: q̄ omnes filias suas: quas deo acquisiuerat: ad celos premittens: ipsa easdem postmodũ sequeret̃. Quod dũ icã suis referret uirginibus: subito cõmotus est locus: & apparuit colũna lucis inter eas: in qua lr̃is aureis scriptum erat: q̃liter oẽ illud sacꝝ collegium xp̄s infra certum tp̄is spatiũ ad celestia inuitabat: quod & factum est. Nam itra ꝯstitutum tẽpus: oẽs ille sacre uirgines ad celos in sancta confessione migrauerunt. ✝ Que postmodũ cuncte auro & gẽmis indute: basilisse apparuerũt oranti: & q̄ eã expectabant dicentes: & ad celestia inuitantes. Hec dũ basilissa iuliano gaudẽs retulisset: orans iuxta eum emisit spiritum: quam ille condigne tradidit sepulture. ¶ Post hec dũ martianus p̄ses antiochiam ab imperatoribus missus esset: & christianos omẽs diis imolare compelleret: & ep̄s ciuitatis cũ multitudine cleri & populi ad sanctum cõfugissent: misit martianus assessorem suum cũ satellitum multitudine: ut de predictis: an ita esset inquireret. Qui ueniens ad sanctum iulianum: & ip̄m cum oĩbus: qui cũ eo erãt: in fide xp̄i feruẽtes inueniens: eadem p̄sidi nunciauit. Tunc preses iulianum solum: uti auctorem omniũ iussit teneri. ✝ Reliquos uero omnes in quo erant loco inclusos incenso cenobio igne cremari: ubi martyrum occisorum audiebant̃ singulis horis canonicis uoces psallentiũ. ¶ Post hec martianus iulianum in custodia detentum ante se in foro deductum: cepit cõpellere ad sacrificia deorum. Quem sacrificare nolentem: iussit primo nodosis fustibus cedi. Et dũ cederetur: casu unus cedentium eruit alterius oculum: qui erat notissimus imperatorum. Qui dum iussu p̄sidis ad templa deorum ductus esset: ut eis inuocatis oculum recuperet: demones hoc sacerdotibus se non posse facere clamabant: q̄n poti⁹ eterno igni una cũ suis cultorib⁹ reseruatos affirmabãt. Et dũ illuc p̄ses ingressus esset: plus q̃ quinq̃ginta idola de auro: argento: crystallo & ebore i puluerem redacta sunt. Quod dum preses magice arti iuliani ascriberet: lotio ip̄m perfũdi iubet: ut sic maleficia solueret: quod tñ i balsami odorem uersum est. Sanct⁹ autem martyr uiro illi excecato facto signo crucis oculum restituit: q mox ad xp̄m cõuersus: mandato presidis gladio interemptus est. ¶ Deinde p̄ses iussit sanctũ ferro uinctum per totam ciuitatẽ circũduci. Et dum ante scholas: i q̄b⁹ celsus puer fili⁹ martiani studebat trãsiret: uidit celsus circa sãctũ multitudinẽ angeloꝝ coronã ꝑciosã sibi iponẽtes. Moxq; relictis scholis ꝯuersus: ad pedes sci iuliani cucurrit: & xp̄m ꝯfiteri uoce clarissima cepit. Et dũ pater p̄ses una cũ matre & aliis magnatibus eum uellent retrahere: cepit puer eos duri⁹ icrepare. Quos p̄ses indignat⁹ i artum: obscuꝝ: & fetidum carcerẽ iussit recludi: sed christi uirtute lux de celo super eos ingens infunditur: fetor in odorem conuertitur: sed & uincula q̄bus fuerãt alligati soluuntur: atq; uiginti milites: qui eos custodiebant: ad dominum conuertuntur: q̄d audiẽs preses eos una cũ iuliano & celso eius filio fecit in eadem custodia detinerĩ. ¶ Cõtigit autem: ut eo tempore septẽ fratres filii ꝗdam nobilis christiani: qui fuerat de genere carini ĩpatoris: & ipsi fideles imperatoribus adeo grati forent: ut ipsos sine ulla persecutiõe cũ quodã antonio presby-

tero: religione fidei uti pmitteret. Qui p uisionem a xp̄o moniti ad sanctū iulianū i carcerē una cuȝ prefato presbytero accesserūt: & ipsum ac socios hortari ceperunt. Et ab antonio presbytero celsus puer: una cū uiginti militib⁹ conuersis baptismi grām perceperunt. Quos martianus i eadē custodia detineri precepit: & oīa que gesta fuerāt principibus p litteras intimauit. Cui īpatores remiserunt: q̄ si sacrificare nollēt: singulos in cuppis pice: sulphure: & bitumine repletis cōcremaret. Et dum eos oēs eductos de custodia preses ante se statuisset: ut eos iuxta īperatorū decreta mori faceret: Sāctus iulianus iuuenem quēdam defunctum: qui portabatur ad tumulū suscitauit qui & mirabilia que in alio seculo uiderat: corā omnib⁹ enarrauit: & ipse fidē xp̄i recepit: Et cū uxor presidis plorans filio suaderet: ut tam acerba morte interfici nollet: promittit eidē celsus: q̄ in cuppa ignea pmaneret iust⁹. At preses filii iteritum horrens uicariū dereliquit: & inde cū lachrymis abscessit. Igit̄ oēs illi scī i cuppis missi: & igne succēso pmāserāt illesi Quod preses audiēs admirat⁹ illuc accessit: & magie iuliani hec omnia deputās: matri celsum per triduū concessit: ut ab ea ei⁹ animus mutaret̄. Que una cū omnibus illis: in honesta custodia detenta: a filio celso cōuersa est: & ab antonio presbytero baptizata. Quod audiens martianus ✠ uiginti milites extra urbē eductos tradidit decollādos ✠ Septē uero fratres igne ꝯsumi fecit. Iulian⁹ autem cū celso filio & matre ei⁹ coniuge: & cū antonio presbytero ac iuuene a mortuis suscitato: suo iudicio reseruauit. Quos oēs diutius examinatos: & in xp̄i ꝯfessione imobiles repertos: iterum carceri tradidit cruciandos. Sequēti die igressus i templū iouis eos omēs illuc adductos: cepit ad sacrificia suadere. Orante aūt iuliano templū cum oibus idolis submersum est: & mille de sacerdotibus & multitudie gentiliū pierunt: ubi ad miraculi attestationē ignis usq; in psēs eructat. Tūc martian⁹ territus eos iteꝝ carceri mancipauit: ubi media nocte ad eos ueniētes basilissa cum oībus sanctis: quos iulian⁹ xp̄o acquisiuerat: eos hortantes ad superna dulcius inuitabant. Die autē sequenti iussit preses digitos manuum & pedū sanctorum licinio oleo infuso ligari: & igni superponi. Dehinc ✠ celso filio suo cutē capitis auferri: ✠ antonio uero presbytero & ✠ anastasio iuueni suscitato oculos effodi. Sāctā aūt matrē celsi cum aliquis tāgere uellet: excecabatur. Sācti uero exoculati diuinitus illuminantur: & alii ab omnibus tormentis liberantur. Cumq; martianus eos oēs in amphitheatro bestiis exposuisset: & fere oēs scōꝝ pedibus procidissent: iussu presidis: oēs rei mortis ibidem deducūtur: cuȝ quibus iulianus & ceteri capitali snīa feriuntur: ut sic scōrum corpora a reoꝝ cadaueribus: xp̄ianis essent incognita. Statiq; facto terremotu cū coruscationibus & grandine: tertia ps ciuitatis cū omnibus templis fūdit⁹ corruerūt: preses autem inde uix euadens eadē nocte iterīit uermibus ebuliens. Sed dū xp̄iani corpora sanctoꝝ discernere non possent: anime singuloꝝ in specie uirginum super singulorum corpora uise sunt. & sic corpa sunt collecta & in ecclesia sub altari tumulata. Passio autem horū omnium sanctorum agitur septimo idus ianuarii.

¶ De scō lutiano presbytero & mr̄e. LIII.

LVtian⁹ antiochene ecclesie p̄sbyter & martyr uir doctissim⁹ atq; eloquētissimus fuit. De quo hieronym⁹ libro de uiris illustrib⁹ scribit: ꝗ tantū in scripturaꝝ studio elaborauit: ut usq; tunc: quedā exemplaria quorūdam opusculoꝝ luciani nūcuparētur. Ferunt̄ & de eius fide libelli: & breues ad non nullos epistole. Passus ē nicomedie ob christi confessionē sub persecutione maximiani tp̄e antherii pape: & sepultus helenopoli bithynie. Quā urbem cū prius drepana uocaret̄: cōstantinus imperator īstaurans: in honore matris ex nomīe ipsius helenopoli uocauit. Beda lucianū hunc sub ☙ lio maximo impatore: qui una cum ꝯstantio impauit: passum fuisse scribit: qui passus est vii. id⁹ ianuarii.

¶ De scō clero diacono & martyre. LIIII.

CLerus diaconus apud antiochiaȝ pro cōfessiōis gloria: septies tortus: & diu in carcereȝ maceratus ad ultimum decollatus martyrium consumauit. vii. id⁹ ianuarii. hec ado in martylogio suo.

¶ De sanctis luciano maximiano & iuliano martyribus. LV

LVcian⁹ p̄sbyter: maximian⁹ & iulian⁹ pueri: apud beluacū ciuitatē p xp̄i nomie passi sūt. Qui lucianus bti petri discipulus fuit. Et a scō clemēte papa cum beato dionysio epo ad gallias p̄dicādas directus: eidēq; comes & coadiutor datus extitit. Post hec idē p̄sbr̄: a scō dionysio beluaceñ urbi d stiat⁹: xp̄ȝ euāgelizās: plusq̄. 50. miliū gētiliū ad christum cōuertit. Inter quos maximianū: & iulianum pueros baptizauit. Ad hunc ꝯprehendendum ubicūq; foret inuentus: Iulianus prefectus tres pueros destinauit: latrinū: lariū: & antrū. Qui ipsȝ i beluaco predicantē repertū cū duob⁹ pueris iā dictis tenuerūt: & ad prefectum adduxerunt.

Qui primo maximianū & iulianum pueros
capite cedi fecit. Deinde lucianū p̄sbyterum
fustibus cesum: xp̄m ↄfitentem similiter de-
collari mandauit. Cui⁹ corp⁹ truncatum &
exanime caput ꝑpriis manib⁹ sumptum q̄i
tribus miliarib⁹ deportauit: & transuadato
tare fluuio usq; ad locū: in quo sepeliri ele-
gerat deuenit: ibiq; gloriose occubuit: ubi
& tumulatus quiescit. Visoq; tanto miracu-
lo quingenti gentiles ad xp̄m ↄuersi sūt. Paſ
si sunt aūt sci martyres. 6. idus ianuarii.

¶ De scō seuerino abbate. LVI

SEuerinus abbas tēpore: quo atti
la rex hunoꝝ defunct⁹ est: i utra-
q; pānonia & finibus danubii re
bus turbatis: ac iter filios eius ꝑ
regno obtinendo inito certamie
de partibus orientis aduenciens i uicinia no-
rici ripensis & pannonioꝝ ꝑuo oppido: qđ
astaris dicitur: morabaꝭ: agens angelicā ui-
tam: & tradens apostolicā doctrina. Hic spi
ritum ꝑphetie mirabilē noscit habuisse. Nā
subuersionē dicti oppidi ꝑpter ciuiū pecca
ta dudū ante p̄dixit: & ciuibus eide illuden-
tibus inde discessit. Quo abeunte die & ho-
ra: qb⁹ p̄dixerat: oppidū a barbaris subuer-
sum est. Inde ad aliud castꝝ: quod dicit cū-
magonis declinauit: quod a barbaris intus
existētib⁹: xp̄ianisq; dominantib⁹: arctissima
custodia ſuabaꝭ: nullo igredi uel egredi ꝑ-
misso. Ipse aūt nemine iterrogante oppiduꝫ
intrauit: & xp̄ianis itus existentibus salurem
ꝑmisit: eisq; triduaná penitētiā indixit. Die
uero tertio facto maximo terremotu barba
ri deterrenꝭ de oppido fugiētes: & subsidiū
ciuibus intrinsecus aduenisse putātes: nocte
supueniente se alteruꝝ hostes existimantes
mutuo se ipsos cedebant. ¶ Ciuitatē fauia-
nis: quam fames oppſſerat: eo ꝙ hyemis tpe
danubio congelato uictualia nauibus iuxta
morem eodem deferri nō ualebant: oratiōe
facta & glacie intempestiue resoluta nauib⁹
uictualibus onustis aduenientib⁹ ab inopia
liberauit. Cūq; barbaroꝝ rabies omia loca
occuparet: quocūq; scūs itroibat oppidum:
illud ab incursu hostiū deus eruebat. ¶ In
castello cucullo locustas a cunctis: quos re
pleuerāt agris excussit: solo agro uni⁹ ciuis
excepto: eo ꝙ ab eo monit⁹ ad ecclesiā una
secum: ceteris cunctis ciuibus ad orationeꝫ
ꝑgētibus: uenire ↄtempsit. ¶ In touiaco op
pido mulierem seminecem incolumem tra
didit. ¶ Leprosum de mediolano sibi addu
ctum a lepra mūdauit. ¶ Bonum monachū
barbarum natione ab oculorum infirmita-
te curauit: & alia insignia miracula fecit. Di
em sui obitus triennio ante predixit: & se de
functum inde transferri mandauit: eo ꝙ ciui
tas infestatione barbarica fuerat subuerten
da: quod ut predixerat ꝑ omnia euenit. Sic-
q; in monasterio: quod ipse construxerat a-
pud oppidum noricum sub rege rugorum
feuba in pace quieuit. 6. idus ianuarii. Cor-
pusq; eius: ut mandauerat: trāslatū est mul
tis miraculis clarens. Et in castello luculla-
no: quod est in italia apud ciuitatem neapo-
lim per manum sancti uictoris episcopi iuſ
su gelasii pape locatum est: ubi in eius noie
monasterium est constructum.

¶ De scō seuerino epō. LVII

SEuerinus episcopus neapolita-
nus fuit: & frater beati martyris
uictorini episcopi pictauioneñ.
de quo dicetur in eius festo q̄rto
noñ nouembris. Qui seuerinus
post multarum uirtutum perpetrationē: &
sanctitatum insignia quieuit in pace sancti-
tate plenus. 6. idus ianuarii. Hec ado.

¶ De sancta martiana uirgine & martyre
LVIII

MArtiana uirgo & martyr ciuis in
suegritana fuit: que ueniens cesa
ream: & uidens in platea simula
chrum diane confregit. Propter
quod a ministris iudicis detenta: cesa: & ad
ipsum deducta est. Quam iudex in loco pu
plico expositam gladiatori cuidam illuden
dam tradidit. Qui dum nocte ad ipsam igi e
di uellet: paries diuinitus se interposuit: &
ne ad eam accedere posset prohibuit. Tradi
tur secūdo & tertio uiris: & eis sicut & pri-
mo similiter contigit. Deinde in harena be-
stiis subiicit: quā primū leo mansuetus effe
ctus lingere cepit. Sed de ꝯsilio bindarii ar
chisynagogi iudeoꝝ laxaꝭ sibi taur⁹ indo-
mitus: q oculum q̄dem uirginis eruit: quaꝫ
postmodū leopard⁹ discerptam lacerauit.
Sicq; imaculatū xp̄o spiritū reddidit. Cuius
corp⁹ a fidelib⁹ in ipsa ciuitate sepultum ē.
Dū aūt archisynagog⁹ domū redisset: igne
celesti cū oi familia & domo ↄsūptus ē: que
dom⁹ nunq̄ deinceps ꝑmanere potuit: sed in
miraculi testimoniū pluries repata semper
corruit. Passa est aūt uirgo xp̄i. 5. id⁹ ianua.

¶ De scō marcellino epō. LIX

MArcellin⁹ ep̄s anconitanus uene-
rabilis uite fuit: cuius gressū do-
lore nimio podagra cōtraxerat:
eūq; familiares sui: sic ubi neces
se esset: i manib⁹ ferebāt. Quadā
uero die per culpam incurie ciuitas ancon-
tana succensa est. Cūq; uehementer arderet:
cucurrerunt omnes: ut ignem extinguerēt:
certatimq; proiicientibus aquam: sic flam
ma excreuerat: ut totius urbis incendiū mi-
nari uidereꝭ. Cūq; ignis iam partem urbis
non modicam cōsumpsisset: & obsistere nul
l⁹ ualeret: deduct⁹ i manib⁹ ep̄s familiarib⁹

se portantibus: precepit ut contra ignē illū ponerent qd & factum est: & ibidē posit⁹ ē: ubi flāma ardenti⁹ incūbebat. Cepit autem miro modo in se incendium retorqueri: ac si sui impetus reflexione clamaret: se epm trāsire non posse. Sicq; flāma illo termio refrenata in semetipa refriguit: & ultra contingere qcquā edificii non p̄sumpsit. Quieuit aūt in pace sanctus eps .v. idus ianuarii. hec gregorius primo dialogo capitulo .vi.

¶ De sancto paulo primo eremita. LX.

Paulus primus eremita cuius uitam scribit hieronym⁹ feruente decii p̄secutione eremum uastissimam adiit: ubi .93. annis hominibus icognit⁹ mansit. Cui⁹ p̄secutionis imanitas: duobus recitat̄ exemplis. Duo eni xpiani iuuenes ɔprehēdunt̄: quorū alter nudus melle punctus: & ligat⁹ sub ardore solis: muscar̄ & uespar̄ aculeis lacerādus exponit̄: ut scabronū p̄ūcturis cederet: q ignitas sartagies supasset. Alter uero amenissimo uiridario: uinctis manibus ac pedibus lecto sternitur: sibiq; puella speciosissima & ipudica sociat̄: que amplexibus & cōtagiis iuuenē ad luxuriam prouocabat. Cū ergo ille mot⁹ contrarios sensisset in carne: nec aliter se posset defendere: linguā dētib⁹ precisam in faciem īpudice expuit: & sic dolore tentationem fugauit: eamq; confudit. ¶ Eodem tempore dum paulus īferiori thebaide ortundus annor̄ .xvi. parentibus orbatus cum sorore coniugata remansisset: & tantas martyr̄ strages audisset: tert it⁹ sc̄lm deseruit: & ad montiū deserta confugit. Et i spelunca maxima: iuxta quam arbor palme uetustissime germinabat: & fons līpidissim⁹ exsurgebat: usq; ad uite sue terminū icognitus mansit. Quomodo autem hoc tempore medio uixerit incognitum ē. ¶ Cum autem paulus annor̄ .113. esset in eremo uitā angelicam ducens: & antonius annor̄ .90. in alia solitudie moraret̄: & cogitaret i animo suo: nullum ultra se monachor̄ in eremo consedisse: noctu sibi a dn̄o reuelatur: alium in p̄fundiori eremo se meliorē cōsistere: ad quē uisendum deberet accedere. Qui senectutis sue oblitus & baculo substentat⁹: cepit per siluam pagrare. Et primo quidem obuium habuit hippocētaur̄ hominem .s. equo mixtum: qui sibi uiam dextera demōstrauit. Deide obuiauit animali fructus palmar̄ ferenti supra imaginem hominis: deorsum habens formam caprinā: quē antonius intellexit eē demonē in tali forma gentiles rusticos decipientē. Et dum diem quasi uagando per eremuȝ exegisset: noctem in oratione deduxit. Sūmoq; diluculo eidē lupa ad radices montis aquam lambens apparuit: que ipsum ad cellulam pauli perduxit. Sed dum intrans speleum: & aure diligenter siqd audiret auscultans pedē .s. lapide offendisset: Paulus antoniū sentiens hostium firmauit. Anton⁹ uero rogat: ut sibi aperiat: qui aīmalia recipiebat: asserens se nunq̄ recessur̄: sed ibi potius moriturum: uictus ergo paulus sibi aperuit: & alter alterum ex nomie salutauit: in mutuos amplexus ruunt: iuxta fontem cōsedentes quiescunt: & de multis colloquentes ad inuicē sermoné protendum. Hora aūt nona coruus ad eos aduolauit: & paneȝ integrum eisdem apposuit. Tūc paulus deo gratias agens dixit: uolatile illud quotidie per annos .60. panem dimidium apportasse: sed tunc propter hospitis aduentū ānonā duplicasse. Inter eos pia lis orit̄: quis dignior panem diuidere debeat: desert paulus hospiti & antonius seniori. Tandē ad uesperas i hoc conueniunt: ut uterq; manum apponat: & e regione quisq; panem diuidat. Deinde paululum ex aqua fontis gustantes: noctem i diuinis colloquiis transegerunt insomnem. ¶ Cūq; mane paulus antonio suum obitum in proximo nunciasset: & ex hoc anton⁹ ultra modum defleret. Paulus ne ex suo obitu mens utriusq; tristaretur: cogitauit illum remittere: ut sic expeditius posset ad deum migrare. Rogauitq; antonium: ut ad cellam suam rediens: palliū qd̄ sibi athanasius eps dederat: apportaret: quo corp⁹ suum mortuum inuoluere posset. Miratur anton⁹: q tale sibi secretum apuit: ad cellam festinantius redit: & pallio accepto uelociter ad paulum repedare cepit: dubitās de eo: q̄ sibi accidit. Et cum iā die illo & sequēti pre xisset: & iam trium horarum iter eidem restaret: uidit pauli animaȝ niueam inter prophetarum angelorum & apostolorum choros ad celestia cum splendore cōuolantem. Et procedens uelocius ad speluncam uenit: & corpus genibus flexis uti orantem conspiciens: se deceptum putauit: paulumq; uiuentem & orantem credidit. Et cum dudum obseruans motum aliquem nō uidisset: & mortuum cognouisset: post multas lachrymas corpus inuoluit: & exequias celebrauit. ¶ Cum autem sarculū non haberet: ex quo terram foderet: ecce duo leones adueniunt: & ad mensuram humani corporis foueam faciunt: & inclinato capite abierunt. Sicq; antonius corpus terre condidit: & uestimentū de palmarum foliis contextuȝ: quo paulus induebatur: assumpsit: & ad cellam suam rediens fratribus uisa narrauit. Eaq; ueste ex deuotione in solemnitatib⁹ utebatur. Quieuit autem paulus in domino .4. id⁹ ianuarii circa annum domini .287.

¶ De sancto paulo simplice ɔfessore. LXI.

PAulus monach⁹ simplex cognomine discipul⁹ antonii fuit: q dū rusticat⁹ esset: inuentā uxorem i crimine adulterio dimisit: & eremum petēs antonio adhesit. Qui prima nocte sue cōuersiōis: ut ꝓbaret illum: iussit anton⁹: ut se expectaret: q trib⁹ dieb⁹ ante celle hostiū orans ꝑmansit: magistrum expectans nec diei estu: nec rore noctis motus est. Dum aūt i cōuentu fratꝝ ex simplicitate iterrogasset: an xp̄s prior esset ꝓphetis: mandauit ei antoni⁹: ut taceret: & obstinatissime triennio silentiū ſuauit: nemini loquēs Cui etiā dum anton⁹ plurima cōtra rōne iuberet: uidelicet ut aquā haustaȝ effunderet: & uestes dissueret: & resueret: oīa patienter iplebat: & egros quos sanare negbat antonius: iste sanabat. Dum ꝑ salute uiri furentis instanter orasset: illeq; salutem cōseq nō potuisset: q̄si īdignat⁹ paul⁹ cōtra dn̄m iurauit: se nisi ille sanatus fuerit minime comestuꝝ: moxq; ille fugata rabie cōpos mentis effect⁹ est. Serpentes etiā & scorpiones scindebat: & cordium secreta cognoscebat. ¶ Vidit aliqn̄ iter frēs splendidos uirū obscuꝝ & nigrū ecclesiā itrantē: & demones illū retrahētes. Pro quo dū orasset: uidit illū claro uultu exeuntē: & demones ab ipso elongatos. Interrogansq;: dicit illū fuisse peccatorē longa fornicatiōe detentū: nupq; ad deū maxia cōpunctiōe cōuersum: & abrenunciās seculoꝝ pauli discipul⁹ effect⁹ est. hec in uitis patꝝ.

¶ De scō nicanore diacono. LXII

NIcanor diacon⁹ un⁹ de. 7. primis: q ab apostolis electi fuerunt: ut habet actu. 6. Gr̄a dei & fide admirand⁹ fuit: q p̄dicationis offitium diligenter exercens: apud cyprum gloriosissime coronat⁹: ibiq; sepultus est. 4. idus ianuarii: ut dicit hieronym⁹.

¶ De scō guilelmo archiep̄o. LXIII

GVilelm⁹ ep̄s bituriceñ floruit tp̄e philippi īpatoris: q ãno dn̄i. 1199 in ep̄atū ꝓmot⁹ est. Hic genere nobilis a pueritia i pisieñ & suessoneñ ecclesiis canonicatū obtinēs seculo derelicto ad grādimōtensē monasteriū se cōtulit: ibiq; fact⁹ monach⁹ aliq̄to tp̄e fuit: deīde ad maiora ꝓcedens ad ordinem cisterecieñ i pōtinaceñ monasterio cōuolauit: ubi ꝓficiens i uirtutib⁹: prioratum suscepit. ¶ Postmodū abbas fontis scī ioānis factus: successiue ad abbatiā carolaceñ cenobii assumpt⁹ est. Et ubiq; subditos i multa mãsuetudine ꝑtractauit: & uirtutū exēpla ꝓpagauit. Tandē licet iuit⁹ i ecclesia bituriceñ pōtificali sublimat⁹ honore: henrico archiep̄o successit: ubi oneri succubuit: nō honore ꝑfuit: & humilitatē pristinā obſuauit. De aīarum uero cura sollicitus uerbo & exemplo gregē dn̄i pascere curauit: & uirtutū miraculis claruit. Nā p̄sbyteꝝ gerardum noīe: q usum sinistre man⁹ amiserat: ita ut celebrare nō posset: audita pri⁹ ei⁹ cōfessiōe infra tertiū diē adeo sanauit: q p̄sbyter post triduū celebrauit. ¶ Pueꝝ etiam cerebro & oculis turbatum: tremore capitis patientē: īposita sibi manu ꝑfecte sanū effecit. Sēꝑ eodē uultu & aīo ꝑseuerās: quoscūq; ad se uenientes cōsolabat. Tādem assūpta cruce cōtra hereticos abigenses ꝓficisci uolens: cū itineris necessaria p̄pareт: īfirmitate correpť: cōquieuit in pace. 4. id⁹ ianuarii: & sepultus i bituriceñ ecclesia: cōfestim miraculis coruscare cepit: quem honorius papa tertius canonizauit.

De scō igino papa & martyre. LXIIII

IGin⁹ papa & martyr natiōe gręcus ex philosopho de athenis: cuius genealogia nō inuenitur: thelesporo pape i pontificatu romano successit: & sedit annos q̄tuor menses tres: dies sex. Hic cōposuit cleꝝ & distribuit gradus. Hic etiam cōstituit: ut unus patrin⁹ uel una patrina suscipiat leuatum a fonte baptismi. Similiter & in cōfirmatione & in cathezizatione. Insuper statuit. q excepto romano pontifice: nullus metropolitanus audiat causam sui ep̄i: nec condenet eum: nisi in cōspectu episcoporū ꝓuincialiū uētuletur. Hic etiam scripsit omnibus fidelibus generalem epistolam de deo trino & uno: & de incarnatione filii dei: plenā catholicam fidem continentē. Hic fecit ordinationes tres per mēsem decembr̄. p̄sbyteros. 15. diacones q̄nq;: ep̄os ꝑ diuersa loca sex. Qui sub persecutione seueri imꝑtoris martyrio coronatus: sepultusq; est iuxta corpus beati petri in uaticano. 3. idus ianuarii: & cessauit episcopatus dies tres.

¶ De scō saluio ep̄o & martyre. LXV

SAluius ep̄s ambianeñ. de territorio auetnensi tēpore hilperti regis claruit: qui p̄dicto regi arriano resistebat. Tēpore aūt regis caroli uenies ualentianas & p̄dicans: inuitatus ad prandiū a quodam genardo nobili: dum in mensa quedam uasa argētea ꝓtulisset: unegandus filius dicti genardi auaritia ductus: predicta omnia sibi auferri fecit: deindeq; ipsum in carcere detineri: ac nocte superueniente eundem in carcere cum uno ei⁹ discipulo iugulari: + & corpa eorum latenter abscendit in stabulo armentorum. Verum dū locum ip̄m taurus īgens semꝑ custodiret: ne ab aliis aīalib⁹ pollueretur: & pollutum aliqn̄ purgaret: & omni nocte lumen quasi in modū duoꝝ lāpadarū super humata corpora uideretur: reuelāte

angelo rex carolus misit ualentianas:& cor
pora defossa eueru; iposita ad sanctū ueda-
stum deportari mandauit:que multi boues
currui iūcti trahere nō poterāt. Demū duo
bus bobus solūmodo appositis:& quo abi-
re uellēt dimissis: sanctoꝝ pignora ad eccle
siam sancti martini apud ualētianas deduxe
runt:& ibidē substiterūt:ubi & condita sūt.
Interfectoribus martyꝝ a carolo inquisitis:
exoculatis & decollatis. Qui passi sunt ter-
tio idus ianuarii.

¶ De sancto satyro martyre. LXVI.

SAtyrus martyr apud achaiā pas-
sus ē. Qui transiens ante qddam
idolū cū exufflasset illud signās
sibi frontē sacratissime crucis si-
gnaculo stati simulacrū corruēs
in puluerē redactū ē. Ob quā cām martyr
xp̄i ab ifidelib᷒ tētus in xp̄i ꝯfessione decol-
latus est secūdo id᷒ ianuarii.

¶ De sancto arcadio martyre. LXVII.

ARcadius martyr: ut scribit zeno
ep̄s ueronen̄ gloriosa passiōe co
ronatus ē. Cuius tā illustre mar-
tyriū fuit: ut in uno corpe tot fue
rint supplicia: quot uidenf & mē
bra. Nā cū ꝓpter persecutiōis rabiē ex urbe
aufugiēs latitaret. Cōprehēsus a pagāis ad-
ducitur ad iudicē:& dū xp̄m confitef exco-
gitato nouo supplicii genefab articulis ma
nibus:& a crurib᷒ pedib᷒ abscisis uiuus di
mittitur: sicq; in suo sanguie uolutatus du-
dum cruciat᷒ emisit spiritū. 2. id᷒ ianuarii.

¶ De sancto hilario ep̄o. LXVIII.

HIlarius ep̄s pictauien̄ aquitanie
oriundus: nobilib᷒ pēnbus geni
tus ab annis iuuenilib᷒ moribus
& sapiā insignis fuit. Qui ꝯiugē
hn̄s & filiam in laicali habitu mo
nasticā uitam ducebat. Tandē relicto seculo
clericali mācipaf militie: & ꝓcedente etate
ac sapiētia preualente a clero & populo pi
ctauioꝝ ep̄s electus ē. Et cū non solū eccle-
siam suā: sed & totam galliā ab hereticis de
fensaret: ad suggestionē duoꝝ ep̄oꝝ arriano
rum ab impatore cōstantio arriano: cū dio-
nysio mediolanen̄ & eusebio uercellen̄ ep̄is
ī phrygiam relegaf: ubi dū existeret: cogno
uit per spiritū: aprā filiam suā pictauis cuꝫ
matre relictam nubere uelle. Quā per epi-
stolā gratissimā sibi missam: studuit ad uir-
ginitatis propositū inuitare. ¶ Sed cū ubiq;
arrianoꝝ heresis pullularet:& ab imperatore
oībus ep̄is ueniēdi ad synodū cōcessum eēt.
ut de ueritate fidei disputarēt: ueniens hila-
rius ad conciliū apud seleutiā isaurie oppi-
dū celebrandū: ad petitionē arrianoꝝ picta
uiam redire ꝯpellif: eo q ab hereticis nimi-
um ei᷒ facūda sapiā timebatur. Et dum per
insulam gallinariā ſpentib᷒ plenā transitū
haberet: & reptilia eius p̄ntiam fugerent:
palum ꝓ termino: fixit ultra quem nūq̄ ser
pens accessit. Et cū esset pictauis īfantē sine
baptismo defunctū audiēs pro ipso orauit:
& tā diu in oratione perseuerauit: donec pa
riter surgerēt senes de oratione:& infans de
morte. ¶ Filiā quoq; suā aprā ex epistola si
bi missa in uirginitatis ꝓposito firmissimam
cernēs: & ne alqn̄ flecteref timēs: oratione
sua a dn̄o impetrauit: ut eam ad se recipere
dignaref. Sicq; puella defuncta ē post dies
modicos: quā hilari᷒ sepeliuit. Quod mater
puelle ꝯsiderans ep̄m rogauit: ut sibi etiam
transitū obtineret. Qui pro ꝯiuge similiter
intercessit: eamq; ad celi regna premisit. De
niq; multis miraculis ꝑpetratis: dum infir-
matus morti propinquaret: obitū quoq; suū
imminere cognosceret: leonciū presbyterū si-
bi dilectū: nocte ut foras exiret admonuit:
& siqd audiret sibi renunciari precepit. Ille
iussa ꝯplens: uoces tumultuātis ciuitatis au
dire se retulit. Et cū circa ipsum uigilaret
finē expectās: media nocte iteꝝ iussus exiit:
& nihil se audire nūciauit. Moxq; immenso
circūfulcus lumine sanct᷒ dei ad xp̄m migra
uit. Et sepult᷒ ē pictauis iduū ianuarii. cir-
ca annos dn̄i. 240. tēporibus ualentiniani &
ualētis ipatoꝝ. ¶ Hic sanct᷒ doctor multa
libroꝝ uolumina ꝯpilauit. Nā contra arria
nos. xii. scripsit libros. Itē ad galliaꝝ ep̄os
librū de synodis. In p̄s edidit ꝯmētarios: o-
rigenē imitat᷒: & ex suo aliq̄ adiciēs. Scri
psit libellum: quē uiuenti ꝯstantio misit con
stantinopoli. Item in ꝯstantiū quem eo iam
mortuo ꝯdidit. Item ꝯtra ualentē & ursatiū
Librum historiā arriminen̄ & seretrecen̄ sy
nodi ꝯtinente. Ad prefectū salustiū contra
dioscoꝝ aliū. Himnoꝝ & ministerioꝝ aliū.
Item ꝯmentarios in mattheum. Itē tractat᷒
in iob: quos de greco origen̄ ad sensum tran
stulit. Itē ꝯtra auxetium libellum elegantē.
Item non nullas ad diuersos epistolas. Tra-
dunt aliq eum scripsisse in canticis cantico-
rum: qd tn̄ incertum est. Hec hieronym᷒ de
uiris illustribus.

¶ De scō gregorio nazanzeno ep̄o. LXIX.

GRegorius nazanzenus ep̄s & do-
ctor grecoꝝ: qui ut scribit rufi-
nus presbyter uerbo & opibus
clarus: lumē ecclesie incōpabile
prebuit: de capadocia ort᷒: fili᷒
episcopi nazanzi & matris nomine religio-
se: athenis eruditus fuit. Qui dum iuuenis
philosophie studeret: eidem die quadā due
speciose femine appuerunt. Quas cū ille uti
castitatis amator cū idignatione repelleret:
dixerunt se sibi amicas fore: quaꝝ una se sa-
pientiam altera castitatē nominans: dulces

iuueni pbentes amplex⁹:extunc sanctũ eius
propositum uirtutis utriusq; firmauerunt.
Post hec ab athenis discedens maris tempe-
statẽ patit :seq; deiceps deo seruitu℞ nouẽs
Ifis diuinis imbuit :& defuncto patre eidẽ i
nazanzii pontificium subrogat. ¶Mortuo
aũt impatore ualente at tiano:cui⁹secte gre
gori⁹gladio fidei uiriliter resistebat:ad con
stantinopolitanã ecclesiã gubernandã assu-
mit :ubi pclara doctrina floruit & exẽplo.
Inter ceteros aũt fidei pugiles: quos sapien
tie uberibus enutriuit:hieronymũ scictissi-
mum almũ ecclesie doctorem i diuinis stu-
diis habuit auditorem. Ve℞ dum psidorũ
emulationes sensisset inuidie ɔtra se liuore
subortas:relicta regia urbe ad ecclesiã suã
primam nazanzium rediit:ibiq; doctrine &
orõni intentus uite residuũ exegit: ibidẽq;
sepultus. Inde corp⁹ ei⁹ ɔstantinopoli pcess
su tpis trãslatũ est. Quieuit in pace idib⁹ ia
nuarii tempore theodosii senioris. ¶Hic e-
loquentissimi⁹ doctor plures ɔposuit tracta
tus:de qbus rufinus aqleieñ psbyter decem
ex greco i latinum uertisse eloqum asserit.
Hunc quoq; .xxx. milia uersuũ oia opa sua
ɔposuisse hieronym⁹ tradit. Ex qb⁹ hec sũt.
De morte fris cesarii. Machabeorũ laudes.
Athanasii laudes Laudes maximi philoso-
phi:quẽ lib℞ qdam falso ironiã uocant: qa
extat alius uitupationem eiusdẽ maximi cõ
tinens: nam licuit eundẽ laudari & uitupari
p tpe. Edidit & lib℞ beroico carmine uirgi
nitatis & nuptia℞ ɔtra se disceptatiũ. Aduer
sus eunotiũ duos libros. De spũ scõ unũ. Cõ
tra iulianũ impatorem unos:& aliũ plures.
Hec hieronymus de illustribus.

¶De sancto firmo martyre. LXX

FIrmus martyr passus fuit tpe pa-
gano℞:sub q̃ tñ psecutiõe uel iu
dice:aut qbus suppliciis iterem
ptus ignotum est. Et sepult⁹ fuit
in ambianensiũ ciuitate: locus tñ
ubi reqesceret ignorabat. Tpe aũt sãcti sal
uii epi corp⁹ eiusdem martyris reptum est.
Nam cũ idem eps una cum clero & populo
triduo ad dñm exorasset : ut eis corpus sci
martyris firmi reuelaret : nimio odore fra-
grãte & lumĩe imenso celitus sup locũ effu-
so:defossa ibidem humo corp⁹ sac℞ inuentũ
est. Ad quẽ locum ciuitates charoañ:ceno-
mañ:nouioñ :& bobacum eodẽ odore ɔsp-
se ad uisendũ corpus martyris ɔcurrerunt:
quod ab epo leuatum ad ecclesiam ɔdigno
honore trãslatum est. In cui⁹ translatiõe gla
ciale frig⁹ uidelicet mense ianuario i estum
maximũ ɔuersum est. Arbores nudate subi
to frondes ptulerunt & flores:de qbus egri
sumentes sanabant . Factũ est aũt hoc idib⁹
ianuarii:nam dies passiõis martyris: sicut &
cetera incognitus est usq; in presens.

¶De scõ uiuentio ɔfessore. LXXI

VIuentius ɔfessor samaritanis pa-
rentibus & paganis ortus est : q
ad pdicationem sci georgii apud
antiochiam xpm anunciantis cõ-
uersus est tempore constantini
impatoris. Deinde sacerdos fact⁹:monit⁹ab
angelo thessalomcã uenit:ubi idola datiani
psidis signo crucis edito cõtriuit. Filiamq;
eiusdem eupatronã noĩe a demonio libera-
uit:& cũ ducentis baptizauit. Post hoc cuʒ
scõ benedicto epo romã prexit:qbus dum i
uia cibaria defecissent: piscis eis de mari in
littus psiliuit:q p hebdomadã illis suffecit.
Quos etiã beatus hilari⁹pictaueñ eps redi-
ens ab exilio:obuios habuit:& secũ duduʒ
uiuentiũ retinuit. ¶Hic aliqñ i sex latrones
incidit eum pimere uolentes:quo℞ unus se
gladio trãsuerberauit:secund⁹ ad quercum
se suspendit:terti⁹ arreptus a diabolo expi-
rauit:q̃rtus oculos amisit: qntus rabie ma-
nus & brachia dentib⁹ lacerauit: sextus se i
mare pcipitauit. Et cũ esset beatus uiuenti⁹
anno℞ .120. in pace occubuit apud castrum
grauionẽ idib⁹ianuarii. Cui⁹ corp⁹ scũs ma
xenti⁹ abbas ibidem tumulauit:inde postea
trãslatũ i mõtẽ uertiacũ:ut dicit fr uicenti⁹.

¶De scis .xl. militib⁹ martyrib⁹. LXXII

QVadraginta milites ex tẽporali
tyrocinio ad xpi militiam trãsie-
rũt. Qui oẽs rome uia lauicana
sub impatore galieno p ɔfessiõe
fidei decollati:coronas martyrii
a dño pcipere meruerunt idib⁹ ianuarii: ut
dicit ado.

¶De sancto felice presbytero & martyre in
pincis. LXXIII

FElix psbr & martyr pnoie dicit
in pincis: a subulis quib⁹ passus
phibet :nã pinca dicit subula:nã
cũ magister puero℞ extiterit: &
eis nimiũ rigid⁹ fuerit:tent⁹ a pa
ganis: cum xpm libere ɔfiteret :tradit⁹est i
manus puerorũ:quos ipse docuerat in ec-
clesia:quẽ ipsi cũ stilis & subulis occiderũt
Qui passus est rome .19. cal. februarii.

¶De scõ felice psbro & martyre. LXXIIII

FElix psbr & martyr germani⁹ im-
mediate infrapositi felicis psbyte
ri & ɔfessoris tẽporibus diocleti
ani & maximiani martyrium pas
sus ẽ rome iuxta portã pincinã:
ubi & reqescit in loco q dicit i pincis:& ex
hoc pnoie in pincis dicit . Hic senior altero
fratre a pfecto urbis draco detent⁹ ductus
est ad templũ serapis:ut sacrificaret. Et cuʒ
insufflaret in simulacrum:stati i puluerem
redactũ est. Alia die duct⁹ est ad templum

mercuriū & de hoc fecit similiter. Iterūq; ductus ad tēplum diane pari modo idolum destruxit. Tūc una cum fratre carceri mācipatur: deinde in equuleo leuaf: & quibus hoc fecissz maleficiis iterrogaf: q cū diceret hec nō diaboli maleficiis sed xp̄i beneficiis facta fuisse: ductus ē ad dictū locum ℞o miliario ab urbe ad phanū qđ ibidem erat: q facta oratione exufflauit i arborem igētissimā: que statim radicitus euulsa: & templum cui erat ꝯiuncta euersum est: atq; simulacrū ꝯminutum. Quod prefect⁹ audiēs iussit eum ibidē decollari: & corpus ei⁹ ihumatū lupis & canibusereliq. Quod tamē xp̄iani nocte i foueā quā arbor euulsa dimiserat sepelierunt. 19. cal. februarii. Et cū gentiles die sequenti corpus effodere uellent: qcunq; manum ad hoc mittebat a diabolo obsidebaf: ubi processu tp̄is ecclesia ei⁹ nomini dedicata ē.

¶ De sancto felice presbytero. LXXV.

Felix presbyter & ꝯfessor imediate supra positi felicis p̄sbyteri & martyris frater fuit. Qui cū a p̄fecto draco p̄dicto tēr⁹ eēt: eūq; ad tēpla deoꝝ sacrificaturꝝ ducere uellent: ꝯminat⁹ est eis: q si eum ad idola sua ducerēt: hoc illis eueniret qđ & aliis: ad que frēz suū duxerāt que oia destructa erāt. Quē prefectus fustibus cesum: iussit i exilium deportari i mōtem cerceiū: ut ibidez lapides excideret: ubi filiam ꝓbi cuiusdā tribuni a demonio obsessam liberauit. Et cum eidem tribuno nūciatū esset q uxor eius in urbe nolana cui⁹ ipse ciuis erat hydropisim icurrisset: felix eidem misit oleum b̄ndictū: quo puncta sanata est: sicq; tribunū couertit ad d̄nm. Sed dū ꝯsularis audisset probū xp̄ianum effectū: misit q eum capēt: qui omnes manus dolere ceperunt. At dū suasu scī felicis xp̄m ꝯfitentur a dolore ꝯtinuo liberantur. Et sic oēs baptizati sunt. Expleto uero tribunatus tēpore: felix cū tribuno uenit nolam ad quē pōtifex idoloꝝ accedēs: dixit ei q deus suus fugerat: asserens q felicē uenientē timebat. Quē scūs ꝯuertit & baptizauit. Quidā ex ei⁹ horto olera noctu rape cupiētes: dum uangas ibidem repperissent: tota nocte i horto luna lucente labotabāt: & se furtum facere putabāt. Mane autē a scō iuēti & salutati peccatū suum ꝯfitentes ad propria redierūt. Et cū quidam apollinē adorarent: eo q illū diuinū asserēt: & felix d̄nicam orationē pugno clausaz teneret: dicebat eis: q si apollo qd in manu haberet sciret ediceret: paratus erat & ipse eū adorare. Quo nihil r̄ndente imo nec respondere ualente: gētiles ꝯuersi sunt. Tandē post ānos. xii. dominico d e missa celebrata & populo data pace i pauimento se in orationē ꝓiciens migrauit ad dominū. Et in eadē ciuitate tumulat⁹ qescit.

¶ De scō michea ꝓpheta primo. LXXVI

Micheas ꝓpheta filius hiemla. Inter scōs testamēti ueteris merito cōputaf: eo q achab regi israel & iosaphath regi iude: uolētibus ire i ramoth galaad ad eā obtinēdam. inter fere quadrigētos falsos ꝓphetas solus ueritatē predicere presūpsit: ut scribitur. 3. regū ultimo & . 2. paꝛ. 18. Nam cūctis ꝓphetis uno ore regi achab predicētib⁹: q ramoth obtineret: micheas sol⁹ uaticinat⁹ ē israel dispergendū & achab i prelio occidēdum. Et subiūgens uisionē & causam quare omnes alii ꝓphete bona p̄dicebant: dixit q hoc d̄ns deus falso ꝑmiserat spū suggerente se mendacem futuꝝ i ore oium ꝓphetaꝝ: ut sic achab decipef & uadens ad preliū occideref. Propter qđ a sedechia uno ex falsis ꝓphetis micheas i maxilla ꝑcussus est. Quem rex achab carceri mancipauit ℞uandu usq; ad reditum suū. Qui a ioram filio achab & regni successore mortuo patre: eo q mala parenti ꝓut sibi euenerant p̄nunciasset: precipitio ualde porrecto iactat⁹ occubuit. Huius michee & ii dies martyrii sit ignota: hoc tamē loco ꝑmif ꝓpter alium micheā sequētem: quem eundē cum isto plurimi putant. Quod tamē stare nō potest. Nam hic samarites ille morastites fuit: hic tp̄e iosaphath regis iude ꝓphetauit & sub iorā filio achab ut dictū est: interfectus fuit: ille tp̄e ioathaz regis iude uaticinari cepit annis plusq̄. 100. ab obitu ioathan euolutis. Hui⁹ nulla ꝓphetia scripta legit: illi⁹ liber uaticinii repitur.

¶ De scō michea ꝓpheta secūdo. LXXVII

Micheas ꝓpheta secūdus de ciuitate moraste que ē i tribu effrai tēporib⁹ ioathan achaz & ezechie regū iuda ꝓphetauit: ut ipse eiusdem textus idicat. Cui⁹ ꝓpheta iuehitur ꝯtra samariā que reges israel & iuda simulacroꝝ supstitiōe fefellerat. icrepās dominus indignationem suā in eā processuram: ꝯminaf etiam populo israel ꝑuaricatori & principib⁹ eius: qui eūdem populū falsa suasione ad idola colenda ꝯpulerāt & uerbis insequentib⁹ captiuitatem & interitum affuturꝝ nunciauit. Hic. x. tribub⁹ israel captiuatis: & ipse in captiuitatem duct⁹ apud assyrios. Quieuit i pace. xviii. cal. februarii. Corpusq; ei⁹ i iudeā delatum est & sepultū Hec hieronymus & iosephus tradunt.

¶ De scō abbacuch ꝓpheta. LXXVIII.

Abacuch ꝓpheta fuit de tribu symeon ut in scholastica legit. Hic preuidit captiuitatem hierusalē uenturaz. & a chaldeis uenietib⁹ fugit i ostheracenā: & erat icola

terre isrl'. Descendentib⁹ uero reliqis iude i
egyptum: q̄si pegrinabatur i terrā suā. Eo-
demq̄ rpe pphetiā ɔscripsit. Et i principio
causatur aduersum deū: cur impi⁹ uastasset
populū dei. Sed in ɔsolationē apparuit sibi
de⁹: calamitates circūstantiū nationum futu
ras p nabuchodonosor lōge maiores: & tan
dem ipm nabuchodonosor pituruʒ: ut sicut
naum ppheta i ɔsolationem .x. tribuū capti-
uaꝝ pdixit niniue subuersionē: sic & iste in
exhortationē duaꝝ iā in babylonē ductarū
babylonie destructionē pnunciauit. Hic dū
pulmentum ferret messorib⁹: spū dino pno-
scens se i babylonē ducendū: domesticis di-
xit: ut si nimis tardaret: pulmētū messorib⁹
ferrent. Et dū iret i cāpum: ut habet daniel'
ultio: angelus dñi eidē appuit: & ei ut pran
dium danieli: q erat i babylone in lacu leo-
num portaret: mādauit: q cum babylonem
aut lacū nescire diceret Apphendit eū ange
lus i uertice capitis sui: & portauit eum i ba
bylonē sup lacū leonum in ipetu spūs sui.
Sicq̄ abbacuch prādium danieli psentauit:
& cum comedisset: angel⁹ eum in momento
ad priorem locū reportauit: unde patet lon
ge post liberatā susannā hoc factum fuisse.
¶ Dedit aūt abbacuch signū redit⁹ populi:
his q erant i iudea: q uisuri essent lumen in
ruinis tēpli: ultimāq̄ domus dñi desolati-
onem pdixit: q gens occidētalis hāc esset a-
ctura. Et dormiuit abbacuch i pace. 18. cal'.
febru. & sepultus est i agro pprio. Hic p-
pheta cū alio pcedēte ex numero sunt. 12. p
phetaꝝ: q ecclesiastici. 49. in scōꝝ ueteris te
stamenti catalogo describunt'. Hoꝝ pphera
rū duoꝝ uidelicet michee & abbacuch cor-
pora sub archadio imparore i iudea dina re
uelatiōe repta sunt. Hec hiero⁹ & ioseph⁹.

¶ De scō mauro abbate. LXXIX

MAurus abbas senatoꝝ genere or
tus patre eutityo matre iulia: du
odenis a pentib⁹ scō bn̄dicto i di
scipulum tradit⁹: & ab eodē mo
nachus fact⁹: in oī uirt scitate pfi
ciens: magistri uestigia imitabat': & sup oēs
monachos ab ipso amabat': & ɔmendabat':
& ex hoc magis humiliabat': ita ut ieiuniis
& orōnib⁹ intent⁹ cunctos scitate pcelleret:
& miraculoꝝ gloria coruscaret. Quadā die
hora sexta a colligendis fructib⁹ cum qbus
dam ex fribus rediēs: claudū quendā & mu
tum pueꝝ ante monasterii fores reptum: ad
parentū pces erexit: eiq̄ loquendi facultatē
ɔcessit. Quod bn̄dict⁹ abbas ɔperiens: ma-
gis eum adhuc reuereri cepit. ¶ Cūq̄ ber-
tirānius cenomaneñ eps monachoꝝ ceno-
bium edificare disponeret: audita sci bn̄di-
cti fama: misit ad eū flodegariū archidiaco-
nū & arderadū uicedñm suū: q̄ten⁹ eidē ali-
quem ex suis fribus i abbatem mitteret: qui
monachos cenobii ɔstruendi disciplinis re-
gularibus iformaret. Qui eidem misit mau-
rum ei⁹ discipulum cum q̄ttuor monachis:
uidelicet faustū: simplicium: antoniū: & con
stantinianū: eisdēq̄ bn̄dictione data predi
xit obitum suuʒ de pximo futuꝝ: tradiditq̄
eis regulam ab ipso institutam: manibusq̄
mauri ɔscriptam. Et cum apud uelliam ho-
spitati fuissent: misit post eos benedict⁹ nun
cium: q multas scōꝝ reliquias mauro quas
sibi mittebat traderet: & epistolā abbatis ex
parte psītaret: in q̄ mauꝝ ɔfortans significa
bat sibi a dño reuelatum: q multa foret ad-
uersa passur⁹: ipseq̄ benedictus erat de pxi-
mo migratur⁹. Cum aūt post dies qnq̄ginta
qnq̄ deuēissent uercellas: ibiq̄ biduo pmā-
sissent. Arderadus de scala turris altissime
corruit: & scapulas cum manu & brachio
adeo cōquassauit; q intumescentibus pub⁹
illis post dies q̄draginta nullo remedio me-
dicorum sibi subuenire posset. nisi ad tumo
rem sanguinis putridi tollendū secatio fie-
ret. Tunc maur⁹ orōne facta reliquiis scōꝝ
a patre missis mēbra languentis signauit: &
cōtinuo arderadus san⁹ surrexit. Quod dū
audientes mirarent': ille nō suis meritis sed
reliquiaꝝ uirtuti miraculum ascribebat. In
de transeuntes post dies. xv. sergius famul⁹
eoꝝ de equo corruens pedem saxo collisum
extorsit: quem maur⁹ signo crucis edito ab
oī lesione illico liberauit. ¶ Et cum apud
ecclesiam sanctoꝝ mauritii & sociorum de
uenissent: cecum quendā a natiuitate q ānis
xi. ibidem ad elemosynam sedebat illumina
uit: ipmq̄ pecum gratia ecclesie martyrum
perpetuo seruitio mancipauit. ¶ Hospitat⁹
apud ecclesiam sancte marie que est i locis
uirentibus: mulier quedā nomine remetia fi
lium adolescentem noie elegium defunctū
irremediabiliter deflebat. Cui⁹ dolori mau-
rus cōpatiens cum simplicio solo monacho
illuc accessit: & oratione facta mortuum su
scitauit. Qui statim cum sancto ad matutiñ
pcessit: & in lyciñ monasterio deo fuiuit.
¶ Inde uenerunt antisiodoꝝ: ubi a romano
abbate suscepti sunt: & cum eo pascha cele-
brarūt. Vbi die & hora qua scūs benedict⁹
de seculo isto transiuit: eius aiam ad celos
ascendentem maur⁹ ɔspexit p uiā uidelicet
orientis tramite ab eius cella usq̄ ad celos
erectam. Que dum ille cōsocus reuelasset:
duo ex eis idem se uidisse testati sunt. Venié
tes autem aurelianū audierūt bertich rami-
num epm esse defunctū. Vnde quodāmodo
frustratus intentiōe sua: suadente arderado
andegaueñ urbē deuenerūt: ubiq̄ florū no-
bilē uirū q amissa cōiuge unicū habebat fi-
lium arderadi consanguineum inuenerunt.

Qui audita cā ꝓ qua uenerant assentiente sibi theodeberto rege francoꝝ: cui florus plurimū dilectus erat: in ꝓpria possessione locū monasterii ꝯstruēdi mauro cōcessit: ipsūq; prediis & honoribꝰ largiflue dotauit: ubi uir dei ꝯstructa ecclesia i honore beati martini: cenobiū edificare cepit. ¶ Die quadam clericꝰ cemētariꝰ dū circa opꝰ monasterii occuparet de altissimis gradibꝰ super saxum corruit: & collisis mēbris q̄si mortuꝰ iacuit. Quē sanctꝰ uir ante fores ecclesie deportari fecit: & oratione facta ipsum i momento ab omni lesiōe sanauit. Quo miraculo uiso: florus q aderat mauꝝ cepit sūma deuotiōe reuereri: proponens relicto seculo eiꝰ monachus fieri. ¶ Quidā ex opariis scō uiro detrahebāt: q zelo hypocrisis monasteriū construebat. Statiq; tres ex illis spiritꝰ malignꝰ inuasit: ex quibus unus protinus expirauit. Sanctus uero duos obsessos qui uiui remāserant in ecclesia delatos ab ifestatiōe demonum mox exoluit: mortuis uero cadauer in porticū ecclesie deduci fecit. & facta oratione cum lachrymis defūctū a mortuis suscitauit. Octauo igit̄ anno monasterium per oia ꝑfectum ē. In quo quattuor ecclesie edificate fuerūt. Quaꝝ maior cōsecrata est ab epo ciuitatis in honore btī petri apl̄i: Scd̄a i honore sci martini. Tertia i honore sci seueri. Quarta in ueneratiōe sci michaelis archāgeli. In quo qdem cenobio florꝰ loci patronꝰ primo qdem anno obtulit unicū filium suū nomine bertulfum: ꝑfecto uero ope licentiā a theodeberto rege petiit offerēdi seipsum. Quā rex deuotissimus gratāter ꝯcessit: isup & oblationi flori die qua habitū induit monachalē iteresse uoluit: ubi & ab abbate bonorifice susceptus ē: & cū eodē charitate discubuit & locū suum additis redditibꝰ ampliauit. Post cuius excessum theobaldus filius suus & successor in regno patris exēplo eidē monasterio duas uillas adiūxit. ¶ Dū aūt sanctꝰ maurus in uilla gaudiaco cū duobus monachis resideret: archidiaconꝰ andegaueñ cū pluribus ad eū uisendum uenit. Cūq; uasculū modicuꝫ uini supesset: qd̄ uix ipsis tribus in una refectione sufficeret: & sāctus archidiaconū bonorare uellet: uinum benedixit & omnibꝰ ifundi iussit: & cū eēnt ultra. lx. qlibet enī tribus uicibꝰ de uasculo sumpsit potū: & semper reptum ē plenū. ¶ Posthec appropinquare cognoscēs obitū suuꝫ: cellā i secretiori pte sibi edificauit: ubi cōtemplationi uacās bertulfum sibi abbatē substituit. Et post duos annos & dimidium: angelica reuelatiōe didicit per maximā partem monachoꝝ suoꝝ qui erant numero. 116. ad dn̄m transituraꝫ: ipse uero illis premissis erat eos secuturus. Quod ut sibi ꝑdictū fuerat euenit. Ipse autem uisionē angelicam fratribus referauit: & ut quilibet eoꝝ se ꝑpararet admonuit. Et intra menses. v. oēs monachi sui: exceptis solūmodo. xxiiii. ad deum euocati sunt. Inter quos amonius & ꝯstantinianus trāsierūt. Postq̄ scūs dei dolore lateris grauissimo egrotare cepit: & ad ultima deuenitēs cū esset annoꝝ. 92. in pace migrauit. xviii. cal. februarii. Sepultus est in ipso monasterio in ecclesia sci martini: ubi & miraculis splendet.

¶ De sancto isidoro abbate. LXXX.

Isidorꝰ abbas: ut hieronymꝰ scribit in uitis patꝝ apud thebaidem claruit. Cuius monasteriuꝫ latis spatiis circūseptū altissimo muro: ultra mille monachos detinebat iclusos. Quod qdem adeo oibꝰ que ad uictum fratꝝ ptinent erat refertū: ut nullꝰ eoꝝ intrandi uel exeūdi necessitatē haberet. Soliq; duo ex mōachis per tp̄ra ad egrediēdum deputabant̄. Eoq; pacto monachus qs q; admittebat̄ ut nūq̄ se egressuꝝ omnino ꝓponeret. Erat eni intus quasi padisusꝰ dei angelicoq; more psallētium chori in ecclesia die noctuq; sibi inuicem succedebāt. In quo quidē loco abbas isidorus mirabili uita fulgens abbatē moysen ad se uenientē iuis monitionibꝰ a suꝑma carnis ipugnatione exhortando fecit imunē. De hoc etiā cassiodorꝰ, octauo libro historie triptite dicit: q isidorus p annos. 40. nunquā peccato ꝯsensit: q omni sanctitate ꝯspicuus ibidem in pace qeuit. xviii. cal. februarii: ubi & sepultus est.

¶ De scō macario egiptio abbate. LXXXI

Macarius abbas egyptius antonii discipulus: i eremo thebaidis claruit: qui multoꝝ signoꝝ gloria isignis fuit. Ad hūc mater filium iuuenē adduxit: q a legione demonū: que flāmea dicit̄: terribiliter uexabatur. Tres eni modios panum i cibum & lagenam uini quotidie sumēs i potum: uix poterat satiari. Deīde oia sumpta in aerē quasi fumū ructando uomebat ac si igne ꝯsumpta fuissent. Dieq; sequēti edacior reddebatur. Quē sanctus pietate ꝯmotus: orans adeo liberauit: ut tribꝰ libris panis quotidie ꝯtētꝰ & aqua modica: etiā propriis manibꝰ ultra alios laboraret. ¶ Quidam culpatus de homicidio: ad eum ꝯfugit se innocentē re uera asserendo. Et superuenientibꝰ ministris iudicis q ut eum capent fuerant isecuti: eisq; presentibus: scūs abbas ad sepulchruꝫ accessit hominis interfecti: quē in xp̄i nomine adiurauit: ut sibi diceret: an ille eū occidisset: q respondit q non. Et instantibus illis ut qs eum occiderat iterrogaret: respondit suum eē innocētes absoluere: nō autē nocētes cō-

dēnare. Sicq; iuuenis absolut' ē. Idē etiā cū heretico disputās: eiq; qd rñderet nō habēs orans mortuū: q portabaf ad tumulū: susci tauit: q suscitat' hēticū ꝯfudit. Puellā etiā quādā que magicis artib' illusa sibi soli ap parebat ī equā ꝯuersā ab illusiōe fantastica liberauit. Pluribusq; aliis uirtutū signis & uite meritis effulgēs: ī pace quieuit. 18. cal. fe bru. Hic ad iuniores pfessionis sue unā scri psit epistolā: ī q̄ utilia multa & mōastice re ligiōi necessaria docet: claruit sub ualētis ī perio.

¶ De scō bonitio epō. LXXXII

Boniti' eps aruerñ que dr mons clar': īter alia ei' uirtutū īsignia beatā dei genitricē ī sūma deuo tiōe hūit: ut fr̄ uicenti' potuit: cui dum nocte q̄dā sol' ī ecclesia sci michaelis oraret: in extasi posito btā uirgo cū multitudine curie celestis splēdidior ap paruit: & qs eēt apt' ad dīna mysteria cele brāda a circūstātib' īterrogauit. Qui boni tiū orātē dignissimū acclamarūt. Et q̄uis se reputaret idignum: a celesti choro assumif: uestib' sacris īduif: & missā celebrare iube tur. Qui missā p uisionē suo ordine celebra uit: & dū cōionē sūpsisset: btā uirgo sibi ue stē p magno munere dimisit: & uisiōe subla ta ipse ad se rediit: uestēq; reptā iuxta se cū summa deuotiōe custodiuit: & uisa populo cūcto narrauit. Que uestis usq; hodie ibi s̄ uaf: & p reliqis sacris oñdif: cui' materia & mod' ꝯtexture a nemie cognoscif. Est autē eximii candoris: lenitatis: & leuitatis. Quie uit autem in pace sanctus bonitius. 18. calē. februarii: sepultus in ecclesia sua.

¶ De scō marcello papa & mar. LXXXIII

Marcellus papa & martyr natiōe roman' de regiōe ualata ex pr̄e bñdicto: marcellino pape ī epa tu successit: & sedit ānos. 5. dies 22. q tpe maximiani filii diocle tiani ipatoris martyrio corona f. Nā cū ma ximian' august' prim' rediēs ex aphrica: ut diocletiano placeret ī noīe ei' thermas a so lo edificaret ī urbe: cepit oēs xp̄ianos ad af flictionem laboris ꝯpellere: & p uaria loca quosdā ad lapides: quosdā ad harenā dāna uit. Quib' tarsou xp̄ian' occult' & diues ac nobilis de suis facultatib' necessaria mīstra bat p manus sisinnii: cyriaci: largi & smara gdi. Propter qd marcell' eps celebrato ꝯci lio sisinniū & cyriacū diacōes romane eccle sie ꝯsecrauit. Multos quoq; martyꝝ ꝯuerso rū ipse pōtifex baptizauit: & multoꝝ scōrū corpa colligens una cū ioanne p̄sbr̄o sepeli uit. Cū aūt scūs cyriac' a maxiano filio dio cletiani īparoris detēt': catenis obligat' añ redā ei' traherēf die ꝓcessiōis: & ex hoc mar cell' papa illū redargueret: ab eodē fustiga tus & eiect' ē. Postq̄ aūt bti cyriac': larg': & smaragd' martyriū passi sūt: marcell' pa pa eos sifr tumulauit. ¶ P' que lucina xp̄ia na matrona ditissima ecclesie dei oēs suas fa cultates ꝯcessit: pp qd a maxiano ꝓscriptōe dānata est. Dū aūt ī exiliū duceref: rogauit marcellū: ut domū suā ī ecclesiā ꝯsecraret: qd & ille adiplere curauit. Et dū ibi frequē ti' celebraret: maxianus hoc audiēs: domū illā siue ecclesiā fecit stabulū publicum iu mētoꝝ: & eūdē epm cū custodia ad s̄uitium aīaliū deputauit: ubi post multos ānos emi sit spiritū. 17. calē. febr̄. ¶ Hic fecit cemite riū ī uia salaria: & 28. titulos cardinalat' in urbe romana pp baptismū: sepulturas: & pe nitentiā multoꝝ ex gētilib' ꝯuersoꝝ: ac pp martyꝝ reliqas tumulādas: q etiā sepult' ē a ioāne p̄sbr̄o ī eodē cemiterio priscille uia salaria: & cessauit epatus dies. 25 Postea ue ro religiōe xp̄iana crescēte dom' catabuli ī ecclesiam trāslata est: que hodie sancti mar celli nomine intitulatur.

¶ De sancto marcello episcopo. LXXXIIII

Marcellus anticyran' eps insignis scītatis & doctrine fuit. Qui mul ta aduersus eutycetē grecū scri psit uolūia: & maxie aduersus ar rianos. Extār & aduersus eū non leuiū auctoꝝ libri sabelliane ipm herescos ipetētes. Negat ille dogmatis ei' eē: & cōio ne iulii & athanasii rōane & alexādrine ur biū pontificū defendit se. Claruit scītate insi gnis tempore ꝯstantii imperatoris. Hec hie ronymus libro de uiris illustribus.

¶ De scō felice episcopo & marty. LXXXV

Felix eps tubabocen̄ tpe diocleti ani & maxiani īpatoꝝ martyriū passus ē. Qui anolino p̄sidi p̄nta tus cum nomen suū nollet expri mere dicens solūmō xp̄ianū: mis sus est uinctus ad p̄fectū p̄torii: q illū uincu lis mācipauit: & post dies. 12. de carcere edu ctū: fecit eū catenis alligatū post impatores nauigare. Positusq; ē ī nauicula: in q dieb' q̄ttuor sub equoꝝ ungulis iedia maceratus iacuit. Veniensq; ieiunus nolam campanie a cognitore ciuitatis capiteplexus est. 17. calen. februarii: ibidem sepultus.

¶ De scō honorato epō arelaten̄. LXXXVI

Honorat' eps arelaten̄ nobili ꝓsa pia eiusdē urbis oriūdus fuit: ut scribit hilari': q ei in pōtificatu successit: q gentilib' pentib' ꝓge nitus: in adolescētia sua motu ꝓ prio baptismū petiit: & licet pr̄e reluctāte paternā domū deserēs: uenātiū ei' frēm seni orē ad xp̄m ꝯuertit: q ābo ad caprasiū ere mitā accedētes: ab eo de r̄ligiōe uite edocti sunt. Defuncto autē germano suo uenantio: honorat' eremū urbi arelaten̄ ꝓximū petiit

Ibiq; dudū in oī uite scītate pmāsit. Exēplo quoq; ɔuersatiōis sue gēnadiū quēdā uirū efferenē & idomitū ad pniaȝ ꝑuocauit. Demū urbis arelateñ eṗs scūs ī scā religiōe deo seruiēs: & salutifera predicatiōe dñicū gregem pascēs: quieuit in pace. xvii. cal. februarii.

¶ De scō honorato eṗo ābiañ. LXXXVII.

Honorat⁹ eṗs ambiañ tpe alcideberti regis frācoꝝ uir clar⁹ scītate & miraclis floruit. Qui dū missaȝ aliquādo celebraret: & corp⁹ xp̄i sup altare uirgīs ɔsecrasset: uidit manū siue palmā xp̄i sacrā hostiā tenētē: & eṗo cōicaturo quodāmō porrigētem. Quā scūs de ipa māu deuotissime sumēs: ab oī deīceps ingnamēto carnis illesus pmāsit. Hic angelo sibi reuelāte corpa scōꝝ fusciani & uictorici atq; gētiani reppit: & eaꝝ ɔdecēti mausoleo collocauit. Qui & post uitam laudabilē ad xp̄m migrauit.

¶ De scō hōrato abbate & ɔfes. LXXXVIII

Honorat⁹ abbas & ɔfessor ī iustinii ptib⁹ claruit: q coloni cuiusdā ī uilla uenātu patritii fili⁹ fuit: Hic ab ānis puerilib⁹ deo dedit⁹: etiā ab ocioso s̄mōe abstinebat carnēq; ieiuniis macerabat. Sed cū die q̄dā parentes ei⁹ ɔuiuiū fecissent: & carnes ad prandiū parassent iuuēisq; ieiunās a carnib⁹ abstinere uellet: irris⁹ ē a pētib⁹ & discūbētib⁹ cūctis īterrogātib⁹ an uellet sibi de mōrib⁹ pisces afferri: q ī loco ipo audiri poterāt ñ uideri. Post modicū aq̄ in ɔuiuio deficiēte accessit minister ad fontē ut hauriret. Et dū aq̄ de situla lignea: corā discūbētib⁹ effunderet: piscē q dinit⁹ aquam itrauerat simul effudit: q uictu uni⁹ diei honorato sufficere potuit. Propter qd̄ i uenerationē haberi cepit. Procedēsq; i uirtutib⁹ a dño suo libertati deditus i eo loco q fūdis dr̄ mōasteriū ɔstruxit: ī quo pater fere ducētoꝝ extitit monachoꝝ. ¶ Dū aliqñ ex mōte q mōasterio pmier moles igētis saxi erupta p deuexa mōtis uemētori⁹ ruinā cenobii minareẗ. Hoc uir dñi cernēs: iuocato xp̄i noie signū crucis festin⁹ opposuit: eāq; in deuexi mōtis latere fixit: ubi usq; ī p̄s locū cernētib⁹ aspiciẗ: ut casura desup pendere uideaẗ. Hec greg⁹. i. dial. c. 2.

¶ De scō tiryano eṗo. LXXXIX

Tiryan⁹ eṗs ortus heraclea citate nobili genere: a floriano opitergieñ eṗo erudit⁹ ē & ī pbr̄m ordinat⁹. Qno qdē pp amorē mřii epatum cedete: tityan⁹ a populo elect⁹ ē ī epiścopū: q gregē dñi optime pauit s̄mōib⁹ & exēplis & scitate pollēs ī pace qeuit. 17. cal. februarii. Sepultusq; ē prio in citate opitergieñ. Cui⁹ pētes ad eū ueniētes & iā mortuū repiētes: corp⁹ noctu furati sūt: ut in patriā deferrēt. Quos māe popul⁹ armat⁹ īserut⁹ ē p corpe redimendo. Et dū pp hoc adinuicē bellum uellēt assumere: appuit senior: q eis ɔcordiā suadēs ɔsuluit: ut corp⁹ solū ī nauicula dimitterēt: & diue uoluntati exponerēt quo de⁹ uellet deferēdū. Quod cū fecissent: disparuit senior: & nauicula p flumē liuentie iter sursuȝ ɔtrariis undis tenēs: deuēit ad locū q diciẗ septim⁹: & ibi qeuit. Corp⁹ autē terre d̄positū dū iteꝝ de ipo bēndo multoꝝ locoꝝ icole ɔtēderēt: ɔsilio senioris prefati iteꝝ apparētis: diuiȝ oraculū iplorabāt. Et p⁹ ieiuniū triduanū diua reuelatiōe uitulus cū matre uehiculo iūgiẗ: & corp⁹ suppōiẗ: & quo uellēt abire dimittūẗ. Qui ipm ad ciuitatē ceneteñ deduxerūt: ibiq; substiterūt: ubi & mulier a demōio obsessa meritis sācti corporis liberaẗ. Ibiq; digno honore tumulaẗ: quo & episcopat⁹ opitergieñ trāslat⁹ ē.

¶ De scō melātio eṗo. LXXXX

Melārius eṗs ut dicit socrates ī historia triptita discipul⁹ euagrii fuit. Cui⁹ ecclesiā cū adissēt hi q iussu regis hunerici eṗos arriāis resistētes exilio deportabāt uiderūt eū ut ultimū ecclesie mistrū cādelas preparātē & lāpades refouēteȝ. Quē cū interrogassent ubi eēt eṗs: ille se ōnsuꝝ illis rñdit: & fatigatos ex itinere ad hospitiū suū duxit & r̄fecit. Et post prādium se eē eṗm eis patefecit. Qui ꝑpter ei⁹ hūilitatē & reuerētiā admirantes dederūt sibi fugā. At ille noluit declinare dicens q libēter pati uolebat qd̄ sui similes patiebanẗ. Sicq; una cū ceteris uolūtariū ꝑ xp̄o subiit exiliū: ubi & post multos agōes ī xp̄o dormiuit. 17. cal. februarii. huius frater fuit salomon ex negociatore mōachus effectus.

¶ De scō fausto eṗo. LXXXXI

Faustus eṗs apud regiū gallie ex lerineñ abbate elect⁹ ē: uir scitate plen⁹ & diuis iugiẗ scripturis itēt⁹. Libꝝ edidit de spūscō. Itē op⁹ egregiū d̄ gr̄a dei q̄ saluāur. libellū aduersus arriāos & macedōianos ɔspicuū. Itē & aliū aduersus eos q dicūt eē ī creaturis aliqd icorporeū. Epistolā etiā ad diaconū quēdā noie grecū: q a catholica fide discedēs ad nestorii ipietatem abierat. Scripsit etiā epistolā aliā ad feliceȝ p̄fectum p̄torii ad dei timoreȝ exhortatoria. Et alia plura q̄ nundū se uidisse gennadius hec scribens dicit. Ióq; noiare nō audet. Anastasii primi tēporibus claruit. xvii. cal. februarii in pace pausauit.

¶ De sancto antonio abbate. LXXXXII.

Antonius abbas cui⁹ uitā athanasii⁹ scripsit nobilib⁹ & religiosis parentib⁹ egypto ortus: & delicate nutritus ab ānis puerilibus ecclesiā frequentabat. Et cū esset ānoꝝ. 18. parētib⁹ d̄fūctis audiēs ī euāgelio Si uis pfect⁹ eē ṽ. oib⁹ distractis facultates

suas paupeꝝ uiscerib⁹ īclusit. Sororē āt scīs
uirgib⁹ in mōasterio ꝯmēdās: ipse mōastico
hitu assūpto extra citatē ꝓgressus cuidā seni
ori solitario adhesit: cui⁹ doctrina & exēplo
īformat⁹: etiā p alioꝝ cellulas discurrebat:
& a singulis mōachis exēpla salutaria colli
gebat. P⁹ hec solitari⁹ manere cepit: & mul
tas diaboli ꝑsecutiōes sustinuit: q̄s ieiuniis
& orōib⁹ ac uigiliis supauit. Et dū spiritū
fornicatōis uicisset: diabol⁹ ī spē pueri teter
rimi āte eū ꝓstrat⁹ appuit: seq; spiritū forni
catiōis ab eo uictū asseruit: quē ātoni⁹ signo
crucis effugauit: dicēs ꝙ adeo turpissim⁹ eēt
ꝙ ipm abīn āpli⁹ nō tīeret: & deinde asꝑiori
ꝑuia se afflixit: ī orōib⁹ sepi⁹ ꝑnoctās: semel
in die p⁹ uespas panē solū cū sale & modicū
aque degustās: nō nunq̄ duob⁹ uel trib⁹ die
b⁹ sine cibo ꝑdurās: sup nudā humū cubās
carnē unico cilicio domās. deīn lōge a uilla
iter sepulchra se posuit: uni soli notori uici
no mādās: ut statutis dieb⁹ sibi alimēta d̄fer
ret: ubi multitudo demonū ipm uerberib⁹
adeo lacerauit: ꝙ mīster ei⁹ eū q̄si mortuum
ad uillā humeris asportauit. Et cū a cūctis
ut mortu⁹ plāgeret: dormitātib⁹ illis āton⁹
fuixit: & a mīstro ad ꝑdictū locū se iteꝝ por
tari fecit. Et cū ex dolore uulneꝝ ꝓstrat⁹ ia
ceret: ajo sus ad bellū dem ōes iuitabat: qb⁹
illi ī diuersaꝝ feraꝝ formis appuerūt: & ūgui
b⁹ ac corīb⁹ crudeliter lacerarūt. & dū xp̄ꝫ
īuocaret: subito mirabilis splēdor illuxit: &
demōes effugauit. cui uox de celo īsonuit: ꝙ
q̄a uirilr̄ dimicauerat: faceret eū de⁹ in toto
orbe noīari. Et cū xp̄iani ex m̄rio necabanť
ipse m̄res sequebať: dolēs ꝙ sibi martyriuꝫ
nō dabať. P⁹ hec ānoꝝ. 35. ad eremū secretio
rē accessit: & ibi artiorē adhuc uitā duceř ce
pit: ubi argēteū discū repiēs admirās: unde
ibi disc⁹ argēte⁹ hereť: ubi uestigia hoīum
nulla eēnt: intellexit diaboli figmētū: & scō
crucis signo disc⁹ euanuit. Postmodū igentē
massā auri reppit. quā ut ignē effugit: & ad
mōte ascēdēs. 20. ānis icognit⁹ māsit: Deīn a
multis frequentari cepit: & ꝑcipue a mona
chis q eremū p diuersa loca colebāt: qb⁹ &
mōita salutis dabat. Et dū ad uisitādos frēs
ꝑgeret: riuulū nili crocodilis & ꝑpētib⁹ ple
nu cū comitib⁹ trāsiuit illesus: & rediuit īco
lumis. Quadā uice ī spū rapt⁹ uidit mundū
laqueis plenū: & audiuit: ꝙ sola humilitas
ipsos euaderet. Vidit aliqn̄ demonē celsum
corpe: q se dei uirtutē & ꝓuidētiā dicebat:
petes a uiro scō qd sibi dōari uolebat: ī quē
ille sputa ꝯgemiās: ut fumū effugauit. Aīs
etiā diabol⁹ sibi ieiunāti ī figura mōachi pa
nes obtulit: suadēs ut ederet: ne corpe nimia
abstinētia tabescō deficeret: quē uir dei dia
bolū ītelligēs: xp̄i noīe iuocato mox effuga
uit. Multis quoq; miraculoꝝ signis effulsit.
Nā plurimos ab imūdis spiritib⁹ uexatos &
uariis detētos lāgorib⁹ liberauit. Dū inclu
sus mōasterio nullū susciperet: martinian⁹ q
dā militū ꝓposit⁹: īstāter pulsās ad hostium
obsecrabat: ut filiā ei⁹ obsessā liberaret: qui
noluit ei apire: sed de fenestra eidē loquens
filie salutē ꝓmisit. Ille uero credēs & abiens
filiā saluā factā īuenit. Multi etiā uexati āte
fores cenobii clausis forib⁹ dormiētes pur
gabať. Et dū ex frequētia populoꝝ nō hr̄et
q̄etē: dimit⁹ admōit⁹ cū saracenis ad ꝓfundio
rē desertū accessit itinere dieꝝ triū: & hitare
cepit in cāpo modico sibi a deo demōstrato
paucis palmaꝝ arborib⁹ ꝯsito: ubi ad radi
ces mōtis fōs lipissimus labebať: ubi de pal
maꝝ fructib⁹ & panib⁹ sibi aliqn̄ a saracenis
delatis uescebať. Volēs autē labori deferē
tiū pcere sarculo sibi apportato terrā colu
it: & triticū semiauit: sicq; de labore manuū
uictū ducebat. Ibi etiaꝫ plantauit olera pp
aduētātiū recreationē. Preterea etiā de pal
maꝝ foliis manib⁹ opabať. Elapsis ānis plu
rib⁹ uict⁹ a frīb⁹ uenit monachos uisitare: q
b⁹ dū aq̄ in uia defecisset: & tā ipsi q̄ eoꝝ ca
mel⁹ qui sarcinas baiulabat siti piclitareť:
orōnē fudit: & fōs ī deserto erupit: cūctosq; re
fecit: ueniēsq; ad mōachos: ut pr̄ cūctoꝝ su
scipiť: & uidēs sororē iā uetulā aliaꝝ magi
strā letať. Iteꝝq; ad mōtē rediit: ubi solitam
uitā ducebat: & frēs ad se uenientes ꝯmōib⁹
edificabat: & languētes sanabat. Frōto pala
tin⁹ a demōio obsessus ad ipm ꝓ libetatiōe
accessit: quē remisit dicens: ꝙ ubi terrā egy
pti calcaret salu⁹ eēt: qđ & factū ē. Virginē
tripolitanā plurib⁹ grauib⁹ morbis detētaꝫ
ad mōachoꝝ īstātiā etiā abn̄tē orōe sanauit.
Pri⁹ tn̄ oēs ei⁹ īfirmitates sibi a dn̄o reuela
tas frīb⁹ declarauit. Aliā quoq; uirginē lao
dicie residentē: dolorē stomachi ualidū pati
entem ad ꝑces archelai comitis lōge posit⁹
orōne curauit: comes quoq; reuersus uirgi
nem sanatā iuenit. Nauigās cū qbusdā frīb⁹
dixit se fetorē pessimū sensisse: & nūciauit de
monē nauē īgressū eē. Et subito qdā ex nau
tis uexat⁹ a demōio ꝓsiluit: quē mox antoni⁹
liberauit. Aliū insup nobilē demoniacū sibi
adductū: q furēs uix poterat d̄tineri: dū scō
abbati maxillā ꝑcussisset: signo crucis edito
ab imundo spū eripuit: & demonem ī deserto
alligauit. Dū aliqn̄ ab āgelis ī aere leuareť:
adsunt demōes ei⁹ transitū ꝓhibētes & pecca
ta ei⁹ ab exordio obiiciētes: quos āgeli r̄dar
guunt: & peccata oīa illa dimissa excipiunt:
sed siqd ꝯtra eū hn̄t: postq̄ mōach⁹ fact⁹ est
ut ea edicāt iponūt: & cū ī hoc defecissent: li
ber antoni⁹ ī ethera tolliť: & liber deponiť.
Huic etiā aliqn̄ diabol⁹ ī tanta ꝓceritate ap
paruit: ꝙ celū capite ꝯtingebat: & iterroga
tus qs eēt: dixit se esse sathan: q multū a mo
nachis ipugnabať: & a xp̄ianis maledicebať
addens ꝙ iam ad nihilū eēt redact⁹: postq̄ i

cunctis ptib⁹ regnabat xp̄us. ¶ Alias etiam
uocat⁹ ut exiret & uideret: uidit demonē lō-
gū usq; ad nubes attingētē: q quosdā pēna-
tos ad celū uolare cupientes extēsis māibus
ꝓhibebat: quosdā uero retinere neq̄bat. Et
itellexit illū fore aiaꝝ ascensū & demōis ꝓhi
bitionē: aliqb⁹ resistentē: qbusdam aūt obsi
stere nō ualētē. ¶ Sacerdotes & clericos ue-
nerabiliter tractabat: & ab eis bn̄dici huili-
ter iplorabat. Et cū litteras ignoraret: etiā
philosophos & hereticos scripturaꝝ allega
tiōe & rōnib⁹ ꝯuicebat: unde aliqn̄ alexādri
am ueniēs ſmonēq; publice faciēs arrianos
ibi astātes mirabiliter ꝯfutauit: & multa mi
racula fecit. Rediēsq; i porta ciuitatis puellā
ab imūdo spū exoluit. ¶ Quidā gētiles phi
losophi eū adeūtes ut sibi illuderēt: auditis
ei⁹ ſmonib⁹ edificati sūt & ad xp̄m ꝯuersi.
Ab ipatore ꝯstātino sepi⁹ p lr̄as uisitat⁹: ei-
dē ep̄lam exhortatoriā remisit: ꝯfortās eum
i xp̄iana religiōe: & monēs ne i terrena ꝯfide
ret potestate. Ecclesie quoq; ꝑsecutionē fu-
turā arrianoꝝ ifestatiōe ꝑcognouit: & frīb⁹
lachrymādo ꝑdixit. ¶ Duci cuidā noie bala
chio arriano ecclesiā ifestāti: adeo ut mona-
chos & uirgines publice nudatos uirgis ce-
deret: epistolā misit: eum de ipietate redar-
guēs: & irā dei superuenturā ꝯminās. Qui epi
stolā legēs irrisit & nūcios uerberauit. Sed
post dies .v. equo isidēs ad terram deiicit: &
morsib⁹ ac ungulis ꝯpssus: post triduū defi
ciens sepelit. ¶ Tandem iuxta morē suū ad
uisitandos frēs: q i interiori mōte latebant
adiit: eisq; obitū suū longe ante ꝑdixit: ac in
dn̄o ꝯfortauit. Et ad cellā regressus p⁹ dies
modicos egrotare cepit: duosq; mōachos: q
sibi annis .xv. ſuierant: accersuit mōitisq; sa
lutarib⁹ eis traditis iter eoꝝ man⁹ cum esset
ānoꝝ .105. i deo feliciter obdormiuit .16. cal.
februarii. Cui⁹ corp⁹ i eodē eremo ꝑfati duo
discipuli sepelierūt: & nemini locū sepultu-
re unq̄ reuelare uoluerunt: eo q̄ sic ipse illos
mories adiurauit: q̄a etiā decedēs miraculo
rū famā recusauit. ¶ Hic ad diuersa egypti
mōasteria .7. scripsit epistolas apostolici sē
sus ſmōisq; refertas q̄ i liguā grecā postmo
dū trāslate sūt: ut dicit hieronym⁹ de uiris il
lustrib⁹.

¶ De sanctis speusippo heleusippo & meleusippo martyrib⁹. LXXXXIII

SPeusipp⁹ heleusipp⁹ & meleusip
p⁹ existētes ānoꝝ .25. cū auia sua
leonilla & sorore illi⁹ iomilla i ci
uitate lingonen̄ sub aureliano i
patore martyriū passi sūt. Nam
cū ꝑdicti frēs cum iam dicta eoꝝ auia: a scō
benigno presbytero uerbū dn̄i ꝑcepissēt &
baptizati eēnt: in lingonen̄ ciuitate a quadra-
to ꝑside tanq̄ xp̄iani detēti sūt. Et ad primā
q̄dem sacre fidei ꝯfessionē pugnis i facie ce-
si sunt. Deīde ligatis pedib⁹ & manibus uer-
so capite i arborē suspēsi ab auia leōilla cō-
fortabāt. Posthec i ignē missi illesi ꝑmanen
tes: orātes ad dn̄ʒ ut aias eoꝝ i pace suscipe
ret: expirarūt: uisiq; sūe āgeli cū luce multa
eoꝝ aias colligētes: corpaq; eoꝝ intacta ab
igne repta sūt. Quo uiso miraculo ✝ iomil-
la matrōa soror leonille ad xp̄ʒ ꝯuersa est.
Et cū relicto uiro & duob⁹ puulis xp̄ʒ ꝯfite
ret: a paganis tēta & capillis suspēsa ē. Dei-
de p⁹ pluria sibi illata supplicia cū ✝ leonil
la sorore scōꝝ auia pariter decollant .16. cal.
februarii. Quoꝝ oīum corpa diu latētia ꝑ
cessu tpris iuēta sūt: & digno honore tumu-
lata.

¶ De scō sulpicio epō. LXXXXIIII.

SVlpicius ep̄s de ciuitate bituricen̄
claris pentib⁹ ort⁹: puerilib⁹ an
nis misericordie opibus itentus
erat. Quadā nocte cū duob⁹ pue
ris uigilās: uidit eos a duob⁹ spi
ritib⁹ teterrimis de ecclesia eiici: signoq; cru
cis demōes effugauit. Iā multas āntiq hostis i
sidias ppessus xp̄i grā supauit. Sed dū fama
ei⁹ crebresceret: ad istantiā lotharii francoꝝ
regis ab austregisillo bituricen̄ epō i diaco
num ordinat: deiñ i abbatē eligit: ac demū
defuncto austregisillo i ep̄m sublimat: q &
meruit primā aqtanie sedē. Hic multis reni-
tens signis egros sanabat: & demōes effuga-
bat. Die q̄dā dū ignis tectū dom⁹ ei⁹ inuasis-
set: signo crucis opposito tādiu ꝯtra icēdiū
stetit: donec flāmas extixit. Alias ēt cū ignis
domū aliā icēderet: & mulier q̄dā p segete
quā ibi iuxta reposuerat solicita eēt: signuʒ
crucis edidit ꝯtra flāmas: mādās ne illac trā
sire ꝑsumerēt: & extūc ignis ac si mōs iterie-
ct⁹ fuisset: seipm̄ ꝯpescuit. Cū quedā arbor
excisa sup pueꝝ alius itentū caderet: scūs ac
currit: & signo dn̄ico arborē erectā i ptē op
positā ꝯcidere ꝯpulit: sicq; pueꝝ liberauit.
Latro qdā ut furaret: ei⁹ proptuariū itrauit
& nocte tota circuiēs exitū minime repire ua
luit. Ad quē dū scūs mane misisset familiaʒ:
latro suspēdiū metuēs in puteū .80. passuū
se ꝑcipitauit: auxiliū sulpicii nihilomin⁹ iuo
cādo: quē uir dn̄i de puteo extractū illesum
reppit: ꝯpūctū ad pniam recepit: sibiq; d̄ ne
cessarius ꝑuidit. Leuita qdā ꝯtra ei⁹ mādatū
ad domū suā ꝑgere uolēs cecitate ꝑcuss⁹ uñ
erat tota nocte se mouere nequit: & rediēs d̄
iobediētia pniaʒ egit. Quadā uice i ecclesia
cū clericis suis ꝑnoctās: orōi ꝑcūbēs strepi
t⁹ demonū & ifestatiōes tumultū plures sen
sit: adeo ut putaret ecclesia euerti: nec ab o
ratiōe cessauit: dōec ōis fātastica illusio eua
nuit. Quēdaʒ hoieʒ cui die scō pasche ligna
ꝑcidenti man⁹ securi adherens aruit: lachry
mis & suffragiis tota nocte icūbēs mane sa-
natū remisit. Qui plen⁹ dieꝝ i pace quieuit
16. calen. febr. Sepult⁹ in bituricā ciuitate.

¶ De cathedra scī petri rome. LXXXXV.

CAthedra sci petri apostoli: qua in urbe roma primũ ut sũmus pōtifex sedit: fcā ē āno q̄rto claudii iperatoris: que iō cōiter ab ecclesia mime celebrať: qa huius memoria sub festo alteriꝰ cathedre: q̄ petrꝰ primũ antiochie sedit recoliť: ut diceť .8. calē. martii. Nam q̄uis bti petri in urbe roma fuerit sedes principalior: illa tñ celebriꝰ agiť: qa fuit tpe prior: & honorificētia potior. Beatꝰ ergo apostolꝰ post q̄ āthiochie .7. annis sedit: hierusalē uēit: & cũ simōe mago disceptationē hñs: eũ iñ fugauit: & cũ ipm romā uenisse ꝯpuit: eũ isecutꝰ ē: & q̄rto āno claudii romā uemēs a fidelibꝰ reuerēter suscipitur: & i cathedrali sede sublimať: in q̄ sedit ānis .25. & sic uicariatũ xpi i terris .32. ānis tenuit: ad qđ tps nullꝰ rōanoꝝ pōtificũ exiñ deuenit: sicut & eiꝰ noīe nemo se uocari psũpsit. Duos aũt pōtifices petrꝰ sibi coadiutores ordinauit: unũ itra urbē .s. linũ: aliũ extra urbē .s. clerũ: ut dicit ioānes beleth: ipse uero pdicatiōi isistebat. Mōstrať aũt usq; ad pñs eiꝰ cathedra: i q̄ rome fuit primitꝰ exaltatꝰ i ecclesia uidelicet sci petri: ubi & p āti qs & uenerabilibꝰ reliqis ꝯsuať: & dicitur ꝙ nullꝰ papa in ipsa sede aliq̄ñ sedere psũpsit. Celebrať aũt festũ huꝰ cathedre uidelicet rōane sedis .15. cal. febř. ut in martylogio hieronymi reperiť. ¶ De scā prisca uirgi. & marty. XCVI

PRisca uirgo & mř passa ē i urbe roma sub claudio cesare āno .iii. īmpii sui: que filia fuit nobilis ciuis: q ter ꝯsulatũ i urbe hũerat: quā i ecclesia reptā orātē ministri ipatoris ceperũt & duxerunt ad claudiũ: iussuq; eiꝰ ad tēplũ apollinis duciť: ut ibi sacrificaret: sed dum orōnē fudisset ad dñm: fcō terremotu corruit idolum & q̄rta ps tēpli diruta est: & oppssit multitudinē paganoꝝ cum sacerdotibꝰ idoloꝝ. Impator uero tereitꝰ fugit. Demō autem p aera clamabat: se expulsum de habitatiōe sua: i q̄ p annos .65. manſat: q ex eo die de urbe eiectus fuerat cum spiritibus .93. sibi subiectis. Tunc imperator iussit uirginē alapis cedi: que lumine de celo supfuso: & uoce dominica ꝯfortata est. Die sequenti iussit eam claudiꝰ expoliatam flagellis uerberari: & post hoc fustibꝰ mactari: que a xpo consolata: facie ut stella splendens apparuit. Missa est igiť in carcerem: & pīguedine adipũ dissoluta: toto corpe iussu cesaris perungiť: ut sic maleficia solueręť. que nocte tota cũ multitudine scōꝝ psallēs audiebať: sed dũ mane eā limenius impatoris ꝯsanguineus educere uellet: odore persusus ingressus carcerem repperit illam i throno sedentē & āgeloꝝ multitudinē circunstātem: & dũ sedē euertere uellet: circũstantes āgeli disp̄uerũt. Cũ igiť aũ cesarē pītetisset & ipaз ad tēplũ sacrificaturā duci fecisset: clamabat demō: dicēs ꝙ ignis a .4. āgelis tēpli pcedēs ipз icēdebat. Moxq; ignis de celo cecidit: & sacerdotes cũ pte gentiliũ ꝯbussit: & idolũ i fauillā redegit. Quod uidens ipator priscā pfecto tradidit puniendā. Que ducta ad ptoriũ pfecti ūcinis ferreis attrahiť & gladiīs toto corpe discipať: deide carceri māciпať. Sed dũ pfectus iuxta carcerē eqtaret & lumē ꝯspexisset: pspiciēs p fenestram uidit uirginē i throno sedētē: & faciē eiꝰ claritate nimia refulgētē. Qui carcerem anulo suo signās .50. milites ad custodiā dimisit. Illi uero noctu eā cũ angelis psallentē audiebant. ¶ Māe āt scō iussit eā impator pñte pfecto in āphitheatrꝝ duci & bestiis expoñi. Et dũ sibi leo imanissimꝰ: q ouē quocidie comededebat: & .4. diebꝰ fuerat siñ cibo detentꝰ dimissus esset: leo cursũ arripiēs ad pedes uirginis pcidit & plantas lingeř cepit. Quē dũ cesar ad locũ suũ reduci faceret: in ꝯsanguineũ eiꝰ irruit & eũ ptinꝰ iterfecit. Tũc impator iussit eā in ergastulũ ꝯcludi: & triduo inedia macerari. Deide ipam eductam facieq; splēdentē in equuleo suspēdi & ungulis laterā eiꝰ radi. Statimq; brachia cum manibus carnificum dolore nimio torquebātur. Post hec in ignē copiosum mittiť: sed pluuia maxima cum uēto subito erumpēte: flāma dipgiť: & ignis extinguiť: uirgoq; omnino illesa ꝯspiciť. Quod dum claudiꝰ magie deputaret: fecit capillos ipsius radi: ut sic eiꝰ maleficia tollerētur. Posthec in templum idoloꝝ eam inclusit & hostium anulo ꝯsignauit: ubi audite sunt uoces angelice una secum deũ laudantes. ¶ Post diem tertium ingressus impator in templũ reppit priscā i throno sedentē uallatā agminibꝰ angeloꝝ: & iuxta basē colũne idolũ ꝯminutũ: pp qđ iratꝰ cesar eā foras urbē eductā pcepit gladio necari: que priꝰ orōne scā ad dñm ut susciperet spiritũ eiꝰ: uoce celica ad gloriā iuitať: sicq; decollata ē: & ꝯtinuo carnifices mortui ceciderũt. Quod dũ scō urbis rome epo nũciatum esset: accessit cũ clericis: ut colligeret corpꝰ martyris: reppitq; duas aqlas corpori isidētes: & ipm ne a feris tāgereť custodiētes: qđ ab epo collectũ miliario .x. ab urbe uia ostieñ sepultũ est: ubi & fuerat decollata. Impator uero graui langore pcussus dētibꝰ pprus carnes suas mordēs: post dies paucos miserabiliter expirauit. Tēpore aũt eutyciani pape corpus beate prisce eidez diuinitus reuelať: & locꝰ p uisionē ostendiť: ubi ipse cũ clero & populo effodiēs & corpꝰ iueniēs: ipm ide leuauit: & ad urbē deducēs i ecclesia scōꝝ mřyꝝ aqle & priscille uenerabiliř tumulauit: i loco uero ubi fuerat decollata ecclesia a fidelibꝰ scā ē: eiꝰ memorie

dedicata. Que passa est. xv. cal. februarii.

¶ De scis moseo & amóio mry. LXXXVII

Moseus & amóius apud pótú isulā
passi sūt: q cū eēnt milites et xp̄s
ꝯstāter ꝯfiterēt: p̄io militarib⁹
cingulis exuti: deinde ad metalla
dānati sūt: post aliqđ uero tp̄s iñ
abstracti: diuersisq; suppliciis affecti. Nouis
sime igni traditi sūt. Sicq; mr̄iū suum ꝯsu
mauerunt. .i͛. cal. februarii: ut ait ado.

¶ De scō deicolo abbate. LXXXVIII.

Deicol⁹ abbas discipul⁹ fuit colū
bani abbatis. Quo qdē scō cū di
sciplis a britānis abscedēte: ipe
de licētia p̄eiꝯ eo q̄ debilis eēt pe
dib⁹ ibidē remāsit: mādato sibi p
obediam ne ad mōasteriū luxouieñ unde di
scessāt aliqñ rdiret. Recedēte ergo magr̄o
dū discip̄ls p icerta loca uagaret: & sitis eū
arida ꝯprimeret: baculo terrā pcussit fonsq;
ibi stati erupit: q scūs reficiēs usq; hodie ibi
manet. Cū āt bubulcū oues pascetē de loco
quereret: illeq; sibi itimasset rogauit eū ut il
lucusq; secū pagraret. Dūq; pastor p peco
rib⁹ dubitaret nec hēret cui custodiēdas di
mitteret: scūs baculū p custode ī terrā fixit
easq; baculo ī sua fide ꝯmēdauit. Quem bu
bulc⁹ usq; ad locum associauit: & reuersus
oues circa baculū acsi circa pastorē illesas
& accubātes iuenit. Veniēs ergo deicol⁹ ad
locū oñsū ecclesiā sci martini ibi poitā clau
sā ꝯspexit: sʒ ianue ppiqu⁹: p eādē spōte si
bi dimit⁹ refatā itrauit: & orōnē fecit. Et dū
hec crebro fierēt: p̄sbyter ecclesie illi⁹ iuidia
mot⁹ hec patrono noie uersario nūciauit: de
cui⁹ licētia cū suis ordiauit: ut dū monach⁹
ille p noctē ecclesiā itroisset: ipe eū isecutus
cū illis occideret. Dū igit̄ horā obsuasset: &
ad sci iteritū festiaret ueiēs ad ecclesiā iāuas
& fenestras spinis & rubis obstructas iuenit
& sic itrare nō ualens uirꝫ dei dimisit. Quod
audiēs uersari⁹: & hoc magicis artib⁹ attri
buēs: mādauit suis ut ubicūq; mōach⁹ repi
ret̄ sibi gēitalia p̄ciderēt. Statiq; i ipa hora
uersari⁹ i eisdē mēbris sibi mirabilr tumefa
ctis dolere admodū cepit. Quod uxor ei⁹ ex
iuria scō illata ꝯtigisse recognoscēs uirꝫ dei
ad se hūiliter accersiri fecit: ut ad maritū li
berādū festinaret. Sʒ anteq̄ deicol⁹ illuc p
uenisset uersari⁹ expirauit: ueniēs ergo scūs
itinere fessus: capā exuit eāq; radio solis p fe
nestrā itrātis supiecit: ubi acsi i ptica māsit.
Deide orōe sua uersariū suscitauit: q oēs su
as possessiōes & capellā sibi ꝯcessit: ubi dei
col⁹ ꝯgregatis frīb⁹ mōasteriū ꝯstruxit. Cū
die q̄dā clotari⁹ rex circa locū uenādo cum
suis aprū isequeret̄: ap fugiēs ecclesiā itroi
uit: & añ altare p̄strat⁹ māsuet⁹ pmāsit: dei
colū aspiciēs & q̄i ei⁹ auxiliū petēs: qđ dum
uenatores cuʒ rege aprū isequētes uidissent
admirati sūt: & scūm reuerētes aprū dimise
rūt. Cui etiā rex multa priuilegia ꝯcessit: &
locū p̄diis dotauit. Post hec deicol⁹ aposto
loꝝ limīa uisitauit: & repatriās ac obitū suū
p̄cognoscēs: colūbanum sibi successorē mo
nasterio dlegauit. Ipe āt secretiorē petēs ere
muʒ p⁹ plures ānos ī pace quieuit. .i͛. cal. feb.

¶ De trāslatiōe scē lucie. XCIX.

Trāslatio corpis scē lucie ad ciui
tē uenetiaꝝ circa ānū dn̄i .1040.
scā ē. Nā dū rogeri⁹ ꝯstātinopo
litan⁹ īpator circa ānū dn̄i .1010.
ī romaia & sicilia dānaret̄: maneiacē pricipē
sibi dilectū & prudētē uicariū ad siciliā ma
sit. Qui sagaciter īpatori rebellās siciliā ty
rānide occupauit: qđ īpator audiēs doluit:
& de ꝯsilio regie se egrotantē & deide mor
tuū simulauit. Paupē quoq; defunctū capsa
īclusū sui loco regaliter tumulari fecit. Ipe
uero biēnio latuit: ita q̄ uere mortu⁹ ab oi
b⁹ credebat̄. ¶ Post duos annos regina per
solēnes nūcios maneiacē de suo ꝯiugio req
siuit: q assensuʒ p̄bēs ordiatis nuptiis solēni
ter ꝯstātinopoli cū munerib⁹ aduēit: & cor
pora scāꝝ agathe & lucie secum de sicilia as
portauit. Qui dū ꝯstantinopoli uenisset ab ī
patore de latibulis pdeunte iterficit̄: & re
gnū sicilie recupat̄: & corpa uirginū ꝯstāti
nopoli honorifice recōdunt̄. Postq; hec anno
dn̄i .1040. dū ueneti cū siculis ꝯstantinopoli
cepissent: corpa duaꝝ uirginū auferētes cō
dixerunt adiuicē ut corp⁹ scē agathe siculi
rehērent: & corp⁹ scē lucie ueneti ferent secū
qđ & factū ē. Sicq; corp⁹ scē uirgis delatum
uenetias: prio qdem ī monasterio sci grego
rii maioris plurib⁹ annis stetit: deide a duce
& populo ad ecclesiā suo noi edificata trasla
tum fuit: ubi usq; ī p̄s iacet miraculis corus
cans. Factaq; est huiusmodi translatio uide
licet de ꝯstantinopoli uenetias. xv. cal. feb.

¶ De sanctis mario martha audifax & abba
cuch martyrib⁹. C.

Marius & martha uxor ei⁹: & filii
sui audifax & abbacuch rōe sub
claudio īpatore mr̄ium passi sūt.
Hi nobilissimi & diuites de p̄si
da oriūdi uenerūt romā cū orōis: cum eent
xp̄iani. Et cepūt corpora scōꝝ perq̄rere: &
xp̄ianos ī carcerib⁹ uisitare ministrantes eis
đ facultatib⁹ suis: corpora quoq; martyꝝ p
xp̄o īterfectoꝝ req̄rentes sepeliebant. Et dū
ī castro transtyberim beatum q̄rinum ī car
cere uisitassent: & multoꝝ martyꝝ corpora
tumulassent: uisitauerunt beatum calixtum
papam cū xp̄ianoꝝ multitudine latitantem
Cū qb⁹ duob⁹ mensib⁹ pmansunt: multaq;
sibi & ceteris xp̄ianis necessaria pdiderunt:
ipiusq; bn̄dictiōe pcepta abierūt scōꝝ mr̄ꝝ
corpa req̄rētes & honorifice tumulātes: in
ter que p̄fatū beatū q̄rinū ī tyberi necatū &

eclxii. xpianos iubēte claudio sagittis interfe
ctos ꝯdigna reuerētia sepelierunt. Hec clau
dius audiēs scōs dei detineri fecit: quos sibi
pñtatos diuti⁹ examiauit: & deiñ musciano ui
cario pūiēdos tradidit: q dū coram ipo i tel
lurē ꝯsistētes xp̄m ꝯstāti aio ꝯfiterēt: oiaq; i
dola ut demōia execrarēt: iussu musciāi ma
ri⁹ cū filiis fustib⁹ cesi sūt: martha assistēte &
uiꝝ ac natos uiriliter exhortāte: deiñ i equu
leo leuati canabinis funib⁹ crudeliter flagel
lāt: facule quoq; ignee laterib⁹ apponūt: &
unguibus ferreis laniāt. Et cū hec oia patiē
tissime tolerassent: iussit eos uicari⁹ de equu
leo deponi: & man⁹ eoꝝ ꝑcidi: qbus ad col
la ligatis p ciuitatē circūduci sub uoce ꝑco
nia: ne deos blasphemare ꝑsumerēt. Martha
uero oib⁹ istis astās: & scis ꝑmoibus eos cor
roborās: de sāguie illoꝝ caput & faciē linie
bat. Nouissime āt iubēte musciano extra ur
bē uia cornelia miliario. 15. ad nymphas ca
tabasis deducti sunt: ibiq; pariter sub hare
nario decollati. Martha uero in nympha ne
cata est. Quoꝝ corpora igeꝝ iussit incedi: ut
sepultura carerent: sed quedā matrona noie
felicitas ea semiusta ex igne latenter rapuit:
corp⁹ autē matthe de puteo leuauit: & ipsa
omnia in suo predio sepeliuit. 14. cal. febr.

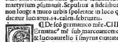
¶ De scō bassiano epo. CI

BAssian⁹ eps natiōe syracusan⁹ pa
tre ꝑgio nat⁹: ānoꝝ. 12. ab eodem
romā missus ē grā studioꝝ: ubi
a scō gordiano pibr̄o doct⁹ sacꝝ
baptismū suscepit: qd dū pr̄ ipsi⁹ gētilis au
disset: & eū reuocare disponeret: iuuenis bas
sian⁹ i ecclesia sci ioānis euāgeliste rome p
uisionē monitus rauēnā fugit: ut p tps aliqd
latitaret: & dū i uia posit⁹ eēt: cerua cū duo
bus hinnulis a uenatorib⁹ iaculata ad eū ꝑfu
ga uenit: & pedes ligere cepit: illoq; mitāte
uenatores supuenerūt: & factū uidētes subiī
stūt: quoꝝ unus ceruā de manib⁹ sci rape m
tit: sed mox a diabolo uexat: quē scūs cū li
berasset: ceruā dimiserūt. Veniēs aūt rauen
nā apud ecclesiā sci apollinaris extra citatē
manēs oroni uacabat: fama scitatis ꝑclarus
¶ Bithym⁹ iudex ut re⁹ maiestatis iussu pii
dis rauēnatis ad decollādū ductus est: q dū
bassiani nomē inuocasset: bipēnis tertio d ma
nu spiculatoris psiliit: & sic innocēs appuit
& absolut⁹ fuit. Post hec fact⁹ pibr̄ i ecclesia
laudeñ eps eligit & ab oib⁹ approbat: & dū
ad epatū ueniret intrās ciuitatis laudeñ sub
urbia: palyticum & mutū ab utroq; morbo
curauit: & multos leprosos mūdauit. Alias
etiā pueꝝ a ꝑpente occisū suscitauit: & puel
lā obsessā a demōio liberauit. Vocat⁹ medi
olanū ad beatū ābrosiū egrotātē: obitū suū
clericis ei⁹ ꝑdixit: & ipm defunctū uenerabi
li obsequio tumulauit. Post hec reuersus ad
ecclesiā suā miraculis & scitate ꝯspicu⁹ mul
to tpe supuixit: & obitū suū ānis plurib⁹ ꝑ
nūciauit & . 90. etatis sue āno ꝯsumat⁹ scita
te in pace qeuit. 14. cal. febr. tpe honorii &
theodosii augustoꝝ: sepult⁹ ē i basilica apo
stoloꝝ: quā ipse a fundamētis erexerat. Tpis
ꝑcessu desolata ciuitate laudeñ p ciues me
diolañ & totalr igne ꝯsūpta: corp⁹ sci nunq̃
nō potuit amoueri: qnimo oēs accedētes ad
locū: ut mortui sternebāt: sicq; ibidē dimis
sū ē: q̃ citate postmodū in loco ubi nūc ē re
cōstructa p īpatorē fredericū: corp⁹ sci ꝯfess
eodē delatū ē: ubi & qescit miraculis splen
dens.

¶ De scō pōtiano martyre. CII

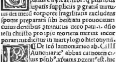

POntian⁹ mr̄ tpe ātonini īpatoris
i citate spoleti passus ē: q tent⁹ a
iudice fabiano cū sacrificare nol
let: primo uirgis grauiter cesus
donec sāguis ī terrā q̃si de fōte ꝑ
flueret: deiñ sup carbones accensos ābulare
ꝯpulsus illesus pmāsit. Post hoc in equuleo
appēsus ūcinis ferreis usq; ad ossiū nudatio
nē laniat⁹ in carcere missus ē. Sequēti uero
de r̄ apbi theatro posit⁹ laxatis sibi duobus
leonib⁹ eisdēq; māsuefactis pmāsit intactus
Iteꝝ ī custodia artissima diebus. 12. sine ullo
cibo detēt⁹: āgelo uero sibi de celo mistrāte
refect⁹: tñ i nullo macerat⁹ educit: & plūbo
liquescō ꝑfūdit. Cūq; hec omnia tā mētis q̃
corpis ꝯstātia tolerasset. Nouissime iussu ꝑ
sidis extra ciuitatē duct⁹ gladio aiaduersus
martyrium ꝯsumauit. Sepultus a fidelibus
non longe a muro urbis spoletane in loco q
dicitur lucianus. 14. calen. februarii.

¶ De scō germanico mr̄e. CIII

GErmanic⁹ mr̄ sub marcoantonio
& lucioaurelio ī smyrna ciuitate
passus ē. 14. cal. febr. q pluribus
upatis suppliciis p gratiā uirtu
tis dei metū corporee fragilitatis excludens
sponte preparatā sibi bestiam prouocauit:
cuius dentibus ꝯminutus uero pani. i. dño
iesu christo pro ipso moriens meruit incor
porari: ut dicitur in martylogio hieronymi.

¶ De scō lauↄnomarico ab. CIIII

LAuↄnomaric⁹ abbas carnoten ci
uis pētib⁹ xpianis ꝑgenit⁹ est. hic
cū adhuc eēt puer: & oues patris
pasceret: que sibi uictui superarāt
paupib⁹ erogabat: q tradit⁹ a pētib⁹ cuidā
sacerdoti sacras lr̄as didicit: & ad sacerdotii
ordinē ꝑuēit: deiñ adhuc iuuenis media no
cte de domo pr̄na fugiēs eremū petiit: cū āt
ad ipsū occidēdū latrōes tota nocte laborassent:
putātes eū pecūias hr̄e: mane diuo mi
raculo uisiōe ei⁹ territi & ipsi⁹ pedib⁹ ꝑuolu
ti ueniā postularūt. Cuiuidā uiri filiū clau
dū dū pro eo missam celebrasset erexit: &
dum claues ecclesie pistent ante fores humi
prostratus oratione facta ianuas reserauit.
¶ Post que dū māipulos messiū sub tecto

de uimibꝰ scō reposuisset: & ignis segetes in
uasisset signo crucis mox icēdiū sedauit. Se
quēti nocte dū orādo ꝑnoctaret: diabolꝰ si-
bi ter lumē extixit terq; dimīꝰ accēsum fuit.
¶ Et cū discipl'os ꝯgregasset: & quercꝰ ma-
xīa ad oratoriū ꝯstruēdū excisa fuisset: que
ñ apto loco ad doládū ceciderat: nec a frībꝰ
adhuc paucis alio deferri poterat: oratione
sua loco ꝯgruo eā transportauit. ¶ Quidaʒ
hermoaldꝰ nobilis egrorās. 40. solidos sibi
misit ut ꝓ se oraret. Quos ille altari suppo
sitos: dū ꝑ spiritū oēs uno excepto de male
acqsito cognouisset: illū solum retinuit cete
rosq; remisit: & ꝙ ex hoc deꝰ placari nō pos
set eidē ꝓdixit. Atq; ille mortuꝰ ē. ¶ Inuita
tus tandē a malardo epō carnoteñ eū uisita-
uit: & secū aliquo tpe ꝯmoratꝰ mlta sibi futu
ra ꝓdixit. sicq; senex i pace qeuit. 14. ca. feb.

¶ De scō fabiano papa & martyre. CV.

Fabianꝰ papa martyr natione ro-
manus ex p̄re fabio de regiōe ce-
lii mōtis: antherio pape in epātu
successit: seditq; ānis. xiii. mēsibꝰ
xi. Hic papa romāo defuncto: cū
clerus & populꝰ ꝓ alio eligēdo ꝯuenissent:
& ipse de quodā loco cū amicis rediret: uēit
iter eos rei exitū scire uolēs. Et ecce colūba
cādida sup caput eiꝰ de celo descēdit dicēs
Rome epūs coronaberis. Quod oēs mirantes
eū i papā elegerūt. Hic ꝯstituit ut omni āno
i cena dñi chrisma ab epō ꝯsecraret: & uetꝰ
ꝯbureret. Hic regiōes diuisit. vii. diacōibꝰ
& eis. vii. subdiacones substituit: q. vii. nota
riis imiuerēt: & gesta martyrū in itegro re-
colligerēt. Iste philippo ipatori neophyto
uolēti iterē uigiliis pasche: & mysteriis cōi
care restitit: nec quousq; ꝯsiteret & iter pē-
tentes staret iteresse ꝑmisit: qd & deuotꝰ ipa
tor fideliter adipleuit. Hic fecit ordiationes
v. ꝑ mēseʒ decēbris p̄sbyteros. aa. diacones
7. epūs ꝑ diuersa loca nūero. xi. Cuiꝰ tpe no-
uatianꝰ qdā p̄sbyter ecclesie rōane ambiens
epātū: & uidens fabianū electū hereticꝰ scūs
est: ꝯtra quē celebratū ē ꝯciliū in urbe rōa
40. epoꝝ. Hic eni hereticꝰ lapsis spē uēie de
negabat: uñ i ꝯcilio hoc reprobato statuest
ut lapsis uēia misicorditer ꝓmitteret: dum
mō ꝑ pniaʒ reuertant. Hic sub ꝑsecutiōe de
cii capitis obtrūcanōe martyrio coronatꝰ ē.
Et seplt'ꝰ i cemiterio calixti uia apia. 13. cal.
februarii. Et cessauit epātus dies. vii.

¶ De scō sebastiano martyre. CVI.

Sebastianus martyr narboneñ ge
nere nobilis ciuis mediolanensis
diocletiāo & maxiano ipatoribꝰ
ualde dilectꝰ: pricipatū prīe co-
hortis ab eis obtinuit: eoꝝ ꝯspe-
ctui semp assistēs. Hic sapia & uirtutibꝰ ꝑdi
tus ab oībꝰ militibus ut pater amabat. Qui
& militarē hitū ad hoc tātū ferebat: ut xp̄ia-
nissimꝰ ipse xp̄ianoꝝ aīas q̄s in tormētis uide
bat deficere ꝯfortaret. ¶ Cū aūt ꝓclarissimi
uiri marcꝰ & marcellianꝰ frēs gemini filii trā
qllini nobilis: a btō sebastiano i fide eruditi
pꝰ multa supplicia ex snīa chromatii urbis
ꝓfecti decollari deberēt: si ifra dies. xxx. nō
resipiscerēt. Ad eos pētes aduenīūt: ut ipoꝝ
aīos a suo ꝓposito reuocarēt. Aduenit & ma
ter martia soluto capite resolutis crinibꝰ oñ
sisq; ubertibꝰ lachrymis genas iꝯsolabiliter
rigabat. Adducit & pater senior māibꝰ fuu-
loꝝ: & capite aspso puluere: detectaq; cani
cie lamētabiles uoces emittebat. Aduenīunt
& ꝯiuges ꝓprios paruulos offerētes: & icō-
pabilibꝰ gemitibus & suspiriis eiulantes. In
ter hec cepunt uirorum corda mollescere.
Tūc sebastianꝰ ibi assistēs: erūpens i medio:
dino repletus flamie: de ꝯtēptu uite p̄ntis &
de gloria futuri regni: s̄monē assumens ꝓli
xam orationē ꝯtexuit: & elegāti eloqo scōꝝ
aīos ad amorē martyrii ꝯtēptis oībꝰ icitauit
hec aūt agebāt i domo nicostrati primiscri
nii: ubi marcꝰ & marcellianꝰ custodiebant.
Cuiꝰ uxor zoe noīe: graui infirmitate loque
lā. vi. ānis amisat: usum tñ audiendi aut sen
sum ai minie ꝑdiderat. Que cū oia uerba se-
bastiāi audisset: pedibꝰ eiꝰ ꝓuoluta: nutibꝰ
ueniā postulabat. Igit martyr xp̄i orauit: ut
q os zacharie ꝓphete reserauerat liguā quo-
q; eiꝰ apire dignaret. Statiq; mulier loquen
di facultate recepta s̄mōes bti sebastiani be
nedicere cepit: seq; angelū dñi iuxta eum ui
disse asst'uit: q imēso luie circūdatꝰ libꝝ ap-
tū tenebat: ubi oia que scūs dixerat scripta
erāt. Iuxta quē etiā alii. 7. āgeli cādidissimi
circūstabāt. Quo uiso miraculo: nicostratꝰ
uir cū uxore ꝯuersus ē una cū tranqllino &
martia pētibꝰ marci & marcelliani: & a scō
policarpo p̄sbytero baptizati sūt. Marcꝰ ue
ro & marcellianus in dño ꝯfortati martyrii
gloriā ꝓoptabāt. Quos dū nicostratꝰ uellet
solutos dimittere: oio abire noluerūt assēn
tes se passionis calicē nullatenꝰ dimissuros.
Trāqllinꝰ āt graui morbo laborās statiʒ ut
baptizatꝰ ē: sanitatē suscepit. Postq̄ aūt mar
cus & marcellianꝰ martyriū passi sūt: & ma
ter eoꝝ ✝ martia pꝰ dies modicos i pace mi
grauit ad xp̄s. Chromaticꝰ ꝓfcūs graui mor
bo laborās a scō sebastiāo sanatꝰ ē: & ab eo
dē atq; a trāqllino i fide doctꝰ una cū tybur
tio filio suo: ꝑ manꝰ policarpi p̄sbyteri sacꝝ
baptismū suscepit: ut i passiōe tyburtii dice
tur. iii. idꝰ augusti. Quibꝰ oībꝰ ꝑ martyriū
ꝯsumatis btūs sebastianꝰ latere nō potuit.
Nā cū ipator diocletianꝰ cognouisset q̄liter
dudū i xp̄ianitate latuisset: & multos tali oc
casiōe ad martyriū ꝓuocasset: eū ad se ꝯuo-
cauit: & de ingratitudine quam erga deos
& imperatores habuerat dure redarguit.
Qui cum se christianum pro salute impe-

rii semper orare dixisset: iussit eum imperator in medio campi ligari: & q̄si in signum a militibus sagittari: qui ita eum sagittis impleuerunt: ut quasi erinacius uideretur: & existimantes illum mortuū abierunt. Verum hyrene relicta castuli mater abiit nocte: ut corpus tolleret: & inueniens ipsum adhuc uiuum ad domum suam adduxit: & curam eius egit. Qui intra paucos dies conualuit: & stans sup gradus heliogabali uenientibus imperatoribus se exhibuit: eosq; de persecutione quā in xp̄ianos iniuste agebant: increpare cepit. Quod cū diocletian⁹ miraretur: dixit se ad hoc a xp̄o dn̄o suscitatum: ut eisdem ueritatē fidei cōstaret. Tunc imperator iussit eum ī hippodromū palatii duci: & tādiu fustib⁹ cedi: donec spiritū exhalaret. Corpusq; ipsius in cloacā, proiecit: ne a xp̄ianis noīe martyris coleret. Sāctus uero martyr apparuit lucine matrone religiose: eiq; corpus suum reuelauit: & ut iuxta apostolorū uestigia sepeliret admōuit. Quod & illa cū seruis nocte sequēti adiplere curauit: ipmq; in catacumbis iuxta corpora apostolorum ut iusserat collocauit. Passus est autem circa ānos dn̄i. 287. 13. calen. februarii. ¶ Post tēporis decursū āno. ii. ludouici imperatoris: hilduinus abbas sancti dionysii sacriq; palatii archicapellanus romā misit: & a papa eugenio corpus sancti sebastiani obtinuit. Indeq; translatum apud urbem suesioñ in basilica sancti medardi collocauit: ut dicit sigibertus.

¶ De sancta agnete uirgine & mr̄e. CVII

Agnes uirgo & martyr sacratissima: cuius passionem scribit ambrosius: nobilissima romanorum xiii. etatis sue āno mortē perdidit: & uitā inuenit: corpe iuuēcula sed animo cana: pulchra facie sz pulchrior fide. Hec dum a scholis reuertitur: a prefecti urbis nomine simphronii filio iuuene adamatur: cuius parentes requisiuit: & multis promissionibus eius coniugium postulauit. Deinde diuitias & gemmas & thesauros obtulit infinitos: que omīa a uirgine ut stercora reputata sunt. Iuuenemq; curiosa oratione licentiauit. eo q̄ ab alio amatore preuēta esset: quem de qnq; excellentiis cōmendauit: que a mulieribus in sponsis plurimū requiruntur. s. de nobilitate generis: quia longe illo nobilior genere & dignitate: cui⁹ mater uirgo est: cui⁹ pater feminam nescit. De decore pulchritudinis: q̄a ei⁹ pulchritudinē sol & luna mirantur. De diuitiarum abūdātia: quia eius opes nunq̄ deficiunt: & diuitie nunq̄ decrescunt. De potentie efficacia: quia eius odore reuiuiscunt mortui: eiusq, tactu confortantur infirmi. Et de amoris excellentia: quia eius amor est suauior & gratia elegantior. Deinde subiecit quinq; beneficia sibi ab ipso sponso collata: Quia anulo fidei sue eam subarauit. Multiplici uirtutum uarietate uestiuit. Passionis sue sanguine signauit. Vinculo amoris copulauit. Et celestis thesauri gloria ditauit. Audiens hec insanus iuuenis: lecto prosternitur: & q̄ amore egrotaret: a medicis aperitur. Cūq; pater iuuenis eadem uirgini replicaret: & illa prioris sponsi federa uiolare nō posse diceret: cepit prefectus inquirere: quis esset sponsus ille nobilis de cui⁹ se agnes potestate iactaret. Cūq; didicisset: q̄ uirgo xp̄m deum suū sponsum assereret: prefectus eam sibi presētari fecit: & primo blandis sermonibus: dehinc terroribus pulsare cepit. Que illū blādientem ficut & terrētem annuo deridebat. Et quia nobilis erat: & uim ei prefectus inferre non poterat: titulo sibi christianitatis obiecto: sequenti die eam sibi assisti fecit: & iterato de amore iuuenis appellauit. Et cū in sermone casso labore deficeret: alterū de duob⁹ sibi proposuit eligendum: aut si uirginitatem elegerat: dee ueste cum uirginib⁹ imolare: aut cum meretricib⁹ publice scortari. Que cum neutrum elegisset: dicens secum habere angelum domini: qui eam semper impollutam custodieret. Iussu simphronii spoliata ad lupanar ducitur uoce preconia: agnetē sacrilegam proclamante. Tātam autem densitatem dominus capillis ei⁹ mox crescentibus contulit: ut melius q̄ suis uestibus uideretur induta. ¶ Ingressa autem turpitudinis locum: angelum domini preparatum inuenit: qui eam immenso lumine circūdedit: & stola candidissima ad mensurā eius corporis diuinitus contexta uestiuit. Tunc prefecti filius cum sodalibus ad lupanar uenit: & uolens sibi illudere: illos prius ad eā inuitauit. Qui ingressi & immenso lumine territi: compuncti redierunt. Sicq; lupanar locus orationis efficitur: adeo ut quisq; mūdior exiret: q̄ ingrederetur. Iuuenis ergo insanus socios ut pusillanimes irridens: intrans in lumen irruit: moxq; ut eam contingere uoluit: prefocatus a diabolo expirauit. Quem socii uidentes diutius immorari: putabant illum obscenis operibus occupari. Tandem ad locum accesserunt: & eum mortuum inuenientes: preforibus clamauerunt. Concurrit populus: concurrit & deflens prefectus: & quidam eam maleficam: quidam innocentem exclamabant. Prefectus uero causam necis filii iterrogat. Cui uirgo respondit: q̄ ille cuius uoluntatem pficere uoluit: in eum potestatem accepit. Nam & alii qui honorem deo inrantes dederant: illesi exierant. Cui cum prefectus

se eidem crediturũ diceret: si iuuenẽ suscitaret: orauit agnes cum lachrymis et ꝯfesti ab angelo suscitatur iuuenis: q egressus cepit xp̄m publice p̄dicare: & oĩa idola ꝯfutare. Tunc seditione in populo excitata p pontifices idoloꝝ: prefectus hec uidẽs obstupuit eãq; dimittere uoluit: sed proscriptionem timens: uirginem aspasio uicario dereliquit: & dolens abiit ꝙ ipsam liberare nõ potuit. Quã uicarius i ignem copiosum iactari fecit: sed in duas partes flãma diuisa seditiosũ populũ ꝯburebat: & eam minime ꝯtigebat: uirgo autẽ xp̄i ad dñm orauit: moxq; ignis ita extinctus fuit: ut nec quidẽ tepor incẽdii remaneret. Aspasius aũt seditionẽ populi timens in gutture ei⁹ gladium mergi fecit: & sic xp̄s sibi sponsam & martyrẽ consecrauit. Cuius corpus xp̄iani cum p̄etibus nullam tristitiã habentib⁹ tulerunt: illdq; in predio suo uia numẽtana sepelierunt: uixq; a paganis in eos mittentib⁹ lapides euaserunt. Passa est autem. xii. cal. februarii.

¶ De sancto patroclo martyre. CVIII

PAtrocl⁹ martyr passus est apud senonas gallie sub ualeriano imperatore. Qui cũ de partib⁹ illis egredereť: audita fama patrocli ꝙ uir nobilis assiduus orationib⁹ uacans: hora. xii. uix cibũ capiebat: & quia xp̄m publice predicabat: fecit eum teneri & duci ad sacrificandũ. Qui cũ sacrificare cõtẽneret iussu: impatoris fustib⁹ cediť: deinde missis ꝯpedibus i cruribus ipsius & catenis in manib⁹ uinctus triduo carceri patroclus mancipať. Sed cũ in christi cõfessione ꝯstanter p̄seueraret: iussit eũ aurelianus iuxta flumẽ sequana duci: ibiq; gladio cap̄ eius abscidi. Duct⁹ ergo ad locum: oratiõe premissa: lumĩa eum tenentium obscurata sunt: ipse uero flumẽ trãsiuit: aqua uix ad genua ꝑtingente. Quod dum qdã illicꝝ diuie uirtuti: quidã magice arti ascriberent: flumẽ & ipsi transierunt: & dũ scũm requirerẽt a muliere gentile eisdem orãs ostendiť. Sicq; caput ipsius amputať. xii. cal. februarii. Cui⁹ corpus a uiris fidelibus p̄secutiõe sedata in ciuitate senoñ sepultum iacet.

¶ De scõ publio ep̄o & martyre. CIX.

PVblius ep̄s atheneñ & martyr gloriosus fuit. Hic humana & diuina sapientia clarus: secundus post dionysium ariopagitam ad modum effulsit. Ecclesiãq; atheniensium nobiliter rexit: & preclarus uirtutibus ac doctrina presulgens ob christi fidẽ martyrio coronatur. xii. calend. februarii. hec ado.

¶ De sanctis fructuoso episcopo & sociis martyribus. CX.

FRuctuosus ep̄s auguri⁹ & eulogius diaconi & martyres: tempore galieni imperatoris martyrium passi sunt apud terragonã hispanie ciuitatẽ. Qui primo in carcerem trusi: dieb⁹ plurib⁹ afflicti sunt. Deĩde educti: pro xp̄i ꝯfessione flãmis iniecti: uinculis quibus alligati fuerant exustis manibus in modũ crucis expansis: orantes ut urerenť obtinuerũt. Et mox qdã ex fratrib⁹: & filia presidis que astabat: uiderunt scõꝝ aĩas celum ꝯscendere coronatas. Qui passi sunt. xii cal. ianuarii: ut dicit ado i martylogio suo.

¶ De scõ uincẽtio leuita & martyre. CXI.

VIncentius leuita & martyr genere hispanus de ciuitate cesaraugustana: patre eutityo: agrestis olim nobilissimi & consulis filio matre enola ꝓgenitus est. Qui a pueritia sacris litteris eruditus erat: & sub ualerio cesaraugustañ ep̄o moribus & scia clarebat. A quo & adhuc iuuenis archidiaconus ei⁹ ordinatur. Cui ep̄s qa impeditioris lingue fuerat: predicandũ uices suas cõmiserat: ipse uero orationi uacabat. Tẽpore igiť diocletiani & maximiani ĩpatoꝝ: cũ dacianus hispaniaꝝ preses neq̃ssimus ciuitatẽ cesaraugustanã esset ingressus: ut xp̄ianos ad sacrilicia tormentis ꝯpelleret: & uincẽtii laudabilẽ famam audiret: fecit eũ una cum ep̄o ualerio in carcere detineri. Deinde pergens ualentiã catenis uinctos in collo & manibus post se trahi: ipsosq; ibidem custodie durissime mancipari & fame ac iopia dieb⁹ plurimis macerari. Quos postmodũ sibi p̄sentates cũ in nullo ꝯipexisset afflictos: custodes redarguebat: putans ꝙ ipsos in ergastulo refouissent. Et iratus ualeriũ interrogauit: cur ꝯtra precepta principum agere p̄sumpsisset. Qui cũ lingue rudis & ĩperitus quasi sub murmure responderet: uincentius ab ep̄o licẽtiã petiit respõdẽdi. Qua obtẽta libera & ꝯstãtissima uoce deos gentiũ demonia esse asseruit: & xp̄m dñm se nunq̃ abnegaturos expressit. Tũc preses irat⁹ ep̄m ĩ exilium misit: ubi & post ep̄s ĩ pace quieuit: uincentiũ uero ut rebellem & iuuenẽ temerarium grauissimis tormentis cruciari mãdauit. Et p̄io qdem illũ fecit ĩ equuleo leuari: & mẽbris distẽdi totoq; corpe dissipari. Interrogãs eũ ubi nã corp⁹ suũ mirabile cerneret. Qui cũ subridẽdo diceret: hoc semp optasse: & p̄sidẽ suis uotis optĩe ꝯcordare. Irat⁹ dacian⁹ tortores flagellabat: eo ꝙ ipm in torquẽdo deficiebãt: stridore dẽtiu tremẽs: ac qsi se magis q̃ dei mrẽ torqueri nutib⁹ oñdẽs. Carnifices uero pectĩes & ũgulas ferreas usq; ad ĩtima costaꝝ fixerũt. Ita ut d toto corpe sãguis efflueret: & solutis ꝯpagib⁹

uiscera interna paterent: & cũ ministri lassi deficerẽt: ipse iã inuict⁹ in oibus appebat. ¶ Post hec iubente p̄side equuleo deponit: & ad ignis patibulũ ducit: q̄ moras carnifi cum arguebat: & ad penã alacriter ꝑpabat. Craticulã igit̃ candentem ultro ↄscendẽs: ibidem assat̃: exurit̃: & cremat̃: mẽbrisq̃ oĩbus uncinis ferreis infigitur: flãma sanguine ↄspgitur: uulnera uulneribus istaurantur: sal insup in ignẽ mittit̃: ut ĩ corp⁹ uulneratũ insiliens: stridentib⁹ flãmis crudelius cõburat̃. Iãq̃ nõ ad artus sed ad nudata uiscera tela iaciunt̃: ipseq̃ fibre de eius corpe extra labunt̃. Inter hec manet imotus: & erectis ĩ celum oculis dñm p̄cabat̃. Cũq̃ hec daciano nunciata fuissent: iussit eũ in carcere teterrimo recludi: & ibi testas acutissimas ↄgeri: pedesq̃ eius ĩ ligno ↄfigi: & extensum super testas relinq̃. Que cũ adimplera fuissent: pena mutat̃ ĩ gloriã: nam tenebre carceris diuina supfusa luce fugant̃: testaꝝ asperitas in floꝝ suauitatem mutatur: pedes soluunt̃: & martyr dñi angeloꝝ dulci modulatione cõsolatur. Que custodes ꝑ rimas aspiciẽtes cõuersi sunt. Quidã uero hec p̄sidi nunciarũt: at ille se uictũ reputans⁹ iussit martyrem ad lectũ transferri: & mollib⁹ stramentis foueri: reputãs eũ magis gloriosum facere: si deficeret in tormentis. Cũ ergo ĩ lectulo paululum qeuisset: orãs emisit spiritum. Quod audiens dacianus doluit: & quem nõ ualuit uincere uiuũ: putauit uicere uel defunctũ. Iussit igit̃ corp⁹ in cãpum deduci: & auibus ac feris deuorandũ exponi. Statimq̃ coru⁹ ingluuie dedit⁹ corp⁹ custodiens: alias aues se maiores ipetu alaꝝ abegit: & lupũ morsibus & clamorib⁹ effugauit. Et ĩ ↄspectu sacri corpis fixus cernit̃: utpote q̄ ibi angelorum custodiã mirabat̃. Tunc iussu presidis hoc audientis: igens mola corpi alligatur: & ĩ pelag⁹ ꝓicit̃: ut saltẽ piscibus in pastuȝ daret̃. Sed anteq̃ naute qui corp⁹ ĩ mare demerserant ad litt⁹ ꝑuenirent: cadauer solutum ĩ littus a fluctib⁹ deductũ est. Quod a quadã matrona uidua ipso reuelante reptũ est: & ab ipsa una cũ q̄busdam fidelibus in modica basilica sepultũ. Cessante uero ꝑsecutione corp⁹ ad ciuitatem ualentiam deducit̃: & iuxta muros honorificentis⁹ tumulat̃: Passus est aũt xp̄i martyr .xi. cal̃. februarii.

¶ De sanctis uincentio & orontio martyribus. CXII

Vincenti⁹ & orõtius martyres passi sunt apud hispaniam tempore diocletiani & maximiani imparorum sub rufino p̄side hispaniaꝝ. Qui feruore fidei accensi se spõte iudici offerentes: & xp̄m magnanimiter ↄfitentes iussu presidis capitali sentẽtia puniunt̃: quorum corpa uictor qdam leuita: qui eos hospitio susceperat sepeliuit: ꝓpter qđ & ipse a iudice tentus brachiis sibi a cubitis p̄cisis in codeȝ loco ubi & illi passi fuerãt decollari iubet̃. Quod uidens pater uictoris: q̄a ipse xp̄ian⁹ erat: fugã arripuit: sed a cõiuge aq̄lina incie hortatus rediens una cũ filio capite cesus e. Hoꝝ omniũ corpa p̄tius ep̄s diuina reuelatione cõmonitus: plaustro iposita ad loca pristina italie deferebat⁹ donec iuxta ciuitatem hebreduneñ ꝑuenerunt: ubi bub⁹ se figentibus: nulloq̃ mõ inde ultra abire ualentibus corpa martyꝝ sepulta sunt: diuina cognita uoluntate. Hoꝝ natale recolitur .ii. calen. februarii: ut dicit ado.

¶ De scõ anastasio m̄re & sociis. CXIII

Anastasius monach⁹ & martyr octauo heraclii iparoris anno sub ꝑsecutiõe cosroe regis iniq̃ persaꝝ martyriũ passus est. Hic natione p̄sa de regiõe razeth fundo rasuũ: uocabat̃ magundath filius bau maximi magi: & ipse magicis ab annis iuuenilib⁹ erudit⁹ milesq̃ strenuus fuit ĩ regia ciuitate persaꝝ. Postq̃ uero terra scã a cosroe rege occupata est: & crux dñica capta: ipse cum xp̄ianis captiuis ductis ĩ p̄sidẽ ↄuersatus: & ab eisdẽ in fide xp̄i doctus est: moxq̃ amore baptismatis isflãmatus relicta militia & magicaꝝ artium libris exustis: uenit in ptes orientis. Et apud malleatorẽ quendam christianum ãno ĩtegro mãsit: & artẽ suã optiẽ didicit. A quo de mysteriis fidei plenius ĩformatus hierosolymam uenit: & a quodã modesto presbytero baptisma suscepit. Et post hoc apud heliam p̄sbyteꝝ octo diebus deguit: a quo etiam in amore xp̄i ↄfortatus extitit. Deinde in monasterio quod q̄ttuor milibus a hierosolyma distat: sub abbate iustino monasticũ habitum sumpsit: in quo dudum laudabiliter uixit. Post que martyrii desiderio fragrans: diuina uisiõe cõmonet̃: ut loca sacra uisitet: & sic ad passionẽ optatam ꝑueniet. De licentia igitur sui abbatis abiit diospolim. deinde cesaream palestine: deinde sacris locis lustratis calcedoniã uenit: ubi dum quosdam magos ĩ repertos argueret: & interrogatus cuius esset secte: se christicolam respondisset: tentus est a barbazana iudice imperatoris cosroe: & uinculis ferreis astrictus per dies plurimos: dein de grauissime cesus: in castello quodam artissime custodie mancipatur: ubi angelica uisitatione cum splendore nimio confortatur. Que cum imperatori relata fuissent: ipsumq̃ olim suum militem recoluisset: mandauit illum sibi in persidam uiculis ferreis constristum destinari. Quem eum sibi p̄sentatũ & iterrogatũ xp̄ianissimũ reppisset

in predio bethsalces ipsum magno catenarum pondere pressum durissimo carceri mácipari iussit: & media diebus quindeci macerari. Posthec eductus iterumque interrogatú & i xpi fide ꝯstantissime pſistétem: ab uno brachio ꝑ duas horas iuspendi fecit: & posthec iterú flagellari. Nouissime cú sexaginta xpianis q cum eo de cesarea uenerant & ab eodé rege detenti fuerant: extra uillam bethsalces fecit educi: ipsosque omnes ut ex hoc terreret: spectáte xpi martyre restib⁹ presocari. Qui dú oium nece cóspecta cóstantior uideret: omnium ultim⁹ & ipse iussu imperatoris presocatus: & deinde decollat⁹ est. Cuius corpus a quodá xpiano tribuno magno precio redéptum a pſis ab aliorum martyrum corpib⁹ segregatur: & ab eodé noctu arreptú ad monasteriú sci sergii martyris: qđ uno miliario a castello distat: clandestine ducit: & ibidé honorifice tumulat. Núc auté dicitur esse i ecclesia scé trinitatis de uenetiis: quod ab incolis ipsius urbis de ꝯstantinopoli illuc asseritur fuisse translatú. Qui passus est. xi. calen. februarii.

¶ De sancto anastasio monacho & confessore. CXIIII.

Anastasius cófessor & monachus: romane ecclesie notari⁹ fuit. Qui soli deo seruire desiderans: officium reliqt: & in monasterio qđ dicit suppentona iuxta nepetsiná urbem positú monachus fact⁹: i scis actib⁹ uitam duxit: eique post tēp⁹ monasterio solerti custodia presuit. Quadá uero nocte de rupe que cenobio i móte preemiet facta uox i sonuit: que anastasium primo inde. vii. fres alios nominatim ut uenirét uocauit. Paruo deinde momento uox siluit: & posthec octauú frem iterum euocauit: que quidé uoces ab omnib⁹ fratribus audite sunt. Intra paucos igit dies prius anastasius abbas deinde ceteri eo ordine ex carne educti sút: quo de rupis uertice uocati fuerunt: frater uero ille ad quem uocandú uox aliquantulum siluit: morientibus aliis paucis diebus supuixit: & tunc ipse etiam uitam finiuit. Sed mira res contigit: quia dum anastasius migraret a corpore: erat quidam frater qui sup eum uiuere nolens: prouolutus eius pedibus cum lachrymis illum adiurauit: ut ꝑ eum ad qué ibat taliter ageret ne. vii. dies in mundo eidem superuiueret. Ante uero septimum dié etiam ipse desunct⁹ est: qui tamé illa nocte inter ceteros uocatus nó fuerat: ut ex hoc aperte clarescceret: quia eius obitum: sola sci anastasii intercessio obtinere potuisset. Hec gregorius primo dialogo cap. viii.

¶ Explicit liber secundus.

¶ Incipiunt capitula Libri tertii.

¶ Expliciunt capitula libri tertii.

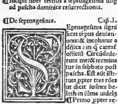
¶ Incipit prologus tertii libri.

TErtius liber huius catalogi continet scōꝝ passiones & gesta quorum festiuitates eueniunt infra illud tempus in quo repn̄tat ecclesia ipsi⁹ dei sponse per anulū subaratione atq; desponsationē: qd̄ fuit a christi baptismo usq; ad ei⁹ resurrectionem. Et istud tēpus ecclesia representat a septuagesima usq; ad pascha. In quo re uera tēpore sancta ecclesia primis trib⁹ dn̄icis subarat anulo fidei p christi doctrinā & p̄dicatiōe: hoc est ī dn̄ica septuagesime sexagesime & quiquagesime. ¶ Qua predicatiōe christ⁹ Primo p discipulos adimpleuit: cū. 72. discipulos āte faciē suam misit ī omnē ciuitatem & locū quo erat ipse uenturus. Et hoc ī euāgelio ipius dn̄ice septuagesime mystice denotat in patrefamilias q ē ipse christus: q exiit primo mane ꝯducere operarios. i. p̄dicatores ī uineā suā ī icāz. s. ecclesiā ī qua ipos ītromisit. ¶ Secūdo ipsi⁹ predicatiōis officium etiā per seipsum exercuit. Et hoc in euāgelio dominice sexagesime figurat in seminatore christo: q semē uerbi dei exiit seminare: qd̄ ipia ueritas de semine predicatiōis exponit. ¶ Tertio eandē predicationē etiā miraculis ꝯfirmauit. Et hoc in euāgelio dn̄ice quinquagesime exprimit p cecū illuminatū a christo: humanū genus significantē a cecitate culpe p uerbi dei predicationē illustratum. ¶ Sequētibus uero quattuor dn̄icis. s. a prima dominica quadragesime usq; ad dominicā passionis: dei spōsa anulo spei subaratur p christi penitētiam & afflictionē. De qua tūc iugiter memoria colit. Et quia penitētie opa in quattuor ꝯsistunt. s. in ieiunio oratione & elemosyna peregrinatione: que xp̄s cepit facere & docere. ¶ Ideo in prima dominica agit de xp̄i ieiunio: qd̄ spālius in

euãgelio ꝯmemoratur. Cũ enim ieiunasset xl. diebus & xl. noctibus ꝛc. ¶ In secũda agitur de oratione: de qua i euãgelio mẽtio habetur. Nã iõ montẽ thabor excelsũ ascendit: ut oraret ꝛc. quod q̃uis matthe⁹ sileat: marcus & lucas exp̃ssius sonãt. ¶ In tertia agitur de xp̃i elemosyna: nõ qdem materialis pecunie quã xp̃s paup unde daret nõ habuit: sed spiritualis grẽ quã egros sanando ꝯcessit: iõ in euãgelio cecus: surd⁹: mutus: & demoniac⁹ ab oibus ipsis passionib⁹ liberat⁹ introducitur. ¶ In q̃rta agitur de pegrinatione: que in euãgelio spẽaliter recolitur. Iõ ibi abiit iesus trans mare galilee ꝛc. ¶ Vltimis uero duabus dñicis ecclesia anulo charitatis decoratur: dñica passiõis uidelicet & palmaꝝ p xp̃i mortẽ & passionẽ: que tunc deuotissime celebratur. Et merito duab⁹ dñicis talis memoria recolitur: quia duo sunt p̃cepta charitatis dei. s. amor & p̃ximi: quã xp̃s p nobis patiẽdo signanter exhibuit infinitã. ¶ Et iõ i prima dñica agitur de passione mẽtali quã ptulit a iudeis eiect⁹ & expulsus: i quod ad lr̃am in dñicali euãgelio & p totã legitur septimanam ¶ In secũda agitur de passione corpali: quam sustinuit in carne passus & crucifix⁹: quod i quattuor passionib⁹ in ipsa hebdomada ad lr̃am demonstratur. Ad huius igitur tẽporis festa perquirenda ueniendũ est.

¶ Incipit liber tertius a septuagesima usq; ad pascha dominice resurrectionis.

¶ De septuagesima. Cap. I.

Eptuagesima significat tẽpus deuiationis: & incohatur a dñica: in q̃ cantatur officiũ Circũdederunt me: & terminatur in sabbato post pascha. Est aũt instituta ꝓpter tres rões ut dicit ioãnes beleth in sũma uidelʒ ¶ Primo ꝓpter redemptionẽ. Nam qa sancti patres statuerãt ut ꝓpter uenerationẽ dñice ascensiõis quinta feria sicut & dies dñica solẽnis esset: & i ipsa nullus penit⁹ ieiunaret: & sic de dieb⁹ q̃dragesime septẽ dies diminuebantur. s. oẽs quinte ferie. Iõ in redẽptione illoꝝ scĩ pr̃es unã septimanã q̃dragesime in ieiunio p̃miserunt: quã & septuagesimã uocauerũt. ¶ Secũdo ꝓpter significationẽ. Nã hoc tẽpus significatur deuiatio exilii: & tribulatio generis humani ab adam usq; ad finẽ mũdi. Quod qdẽ exilium sub reuolutiõe septẽ dieꝝ agitur & sub septẽ miliũ annoꝝ tpe includitur. Ab initio aũt mũdi usq; ad ascensionẽ s̃m quosdã sex milium annoꝝ ꝯputantur. Extũc uero qcqd tp̃is sequitur sub septimo millenario ꝯprehenditur: cui⁹ terminũ solus de⁹ nouit. Nos igitur xp̃s in sexta mũdi etate ab hoc exilio in spe eterne retributionis inocẽtie stola reddita: p baptismũ eripuit: sed ꝯsumato exilii tẽpore nos utraq; stola decorabit. Hinc est: q; in hoc exilii tp̃e cantica letitie deponimus. Sed i sabbato pasche unum alleluia decantamus: tanq̃ in spe patrie gratulantes & stolam innocentie sexta etate per christum recupetantes. Cui etiã tractus subiũgitur: quo signatur labor: quẽ adhuc in mandatoꝝ adimpletione retinemus In sabbato uero post pascha ubi septuagesima terminatur: duo alleluia cantamus: qa cõpleto exilii termino duplicẽ stolam glorie ꝯsequemur. ¶ Tertio ꝓpter rep̃sentatiõem: quoniã hoc tẽpus. 70. dieꝝ rep̃ntat. 70. annos quibus filii israel sub captiuitate babylonica fuerunt. Et deponimus cãtica letitie quẽadmodum & illi deposuerunt dicentes: Quõ cantabimus canticũ dñi in terra aliena In sabbato uero pasche alleluia cãtam⁹: qa & illi anno sexagesimo data sibi redeundi licentia letari ceperũt. Sed statim tractũ subiungim⁹: qa & illi ab edificatiõe tẽpli usq; ad ãnos. 70. ꝯpletos ꝓhibiti fuerũt. Iõq; sabbato quo septuagesima terminatur: duplex canim⁹ alleluia: eoꝝ plenã letitiaʒ postq̃ uenerũt i patriã figurantes. Hoc etiã tẽpus exilii & captiuitatis iudeoꝝ rep̃sentat tẽpus nr̃e deuiationis: in q̃ stetit humanũ genus a p̃io parẽte usq; ad xp̃i aduentũ p decursũ q̃nq; etatum. Et sicut illi sexagesimo anno sunt liberati: sic & nos in sexta mundi etate. Et sicut adhuc in colligendo sarcinulas laborauerunt: sic & nos etiã liberati in mandatoꝝ adimpletiõe laboramus. Sed cũ ad patriam peruentũ fuerit: oĩs labor cessabit: & gloria p̃fecta erit: & duplex alleluia cantabimus: qa aĩa & corpe duplici gloria uestiemur. ¶ In hoc ergo exilii tp̃e ecclesia multis tribulationibus p̃ssa & fere in baratbro desperationis posita ab alto trahens suspiria: clamat in officio Circũdederũt me gemit⁹ mortis ꝛc. ostendẽs suã tribulationẽ: & p miseria cõtracta: & p duplici pena inflicta: & p culpa cõmissa. Cui tñ in epistola & euangelio ne desperet ꝓponitur triplex remedium & triplex p̃mium. Remedia sunt: ut in uinea aĩe sue laboret abscindendo peccata. In stadio uite currat p p̃nie opera. Et uiriliter in agone pugnet cõtra diaboli tẽtamina: qa laboranti dabitur denarius: currẽti brauiũ: & pugnanti corona. ¶ Et quia tẽpus istud deuiationẽ nostrã significat: que incipit a ꝓtoplasto: merito hoc tẽpore liber geneseos legitur: in quo deuiatio priorũ parentum facta per

peccatum recolit. Et quia in hebdomada septuagesime prime etatis tpra recolunt: merito scōꝝ patrū prime etatis gesta immediate subiciunt: eo ꝙ eoꝝ obitus dies penitus scripti non reperiunt. Quāuis de primo hominū adam qdam codices uideant exprimere: ꝙ eodē in anni circulo die: quo secūdus adam fuit de femina uirgine incarnat⁹: & primus adam fuerit de terra uirgine formatus scilicet. 8. calē. aprilis. Quo etiā die sicut & secūdus adā: post. 33. etatis sue ānos fuit in carne passus: sic & eodē die prim⁹ adam post. 930. ānos sue creationis fuisset p mortē corpaliter resolut⁹. Quo etiā die uolunt ad litterā: abel iustū a caim fratre p inuidiam interfectus. Sed quia hec ex autētico quoquā uolumine nullam obtinēt auctoritatē. Merito gesta patrū hui⁹ prime etatis eo tpe ponimus: quo eoꝝ uite decursus ad litterā & acta ꝯmemoram⁹. ¶ Et notandū ꝙ licet nō oēs sci prime & secūde etatis i libro genesis specialiter noiati in scōꝝ patrū catalogo ex textu sacre pagine repiant ascripti: utpote cum de prima etate solus abel in euāgelio: & de eadē solus enoch & de secūda sol⁹ noe in ecclesiastico noientur ut iusti. Ceteri tn̄ i eisdē etatib⁹ speciali⁹ expssi: ut dicit ioseph⁹ triplici ratione in scōꝝ numero sunt ꝯtexti. ¶ Primo qa p eoꝝ generationē deuenit ad abraham: qui ex oib⁹ gentib⁹ solus electus in tantū deo placuit: ꝙ inter oēs hoies signū circūcisionis accepit: unde nec credendū dicit: deū pmisisse tantū patrem ex alicuius reprobati hominis semie ppagari. ¶ Secūdo qa usq; ad tertiā etatē: nulla precesserat idolatria ppter quā patres illi a ueri dei cultu potuissent diuelli. Et si i aliis aliquādo uel leuiter deliquissent: eoꝝ omissa facili⁹ p penitētiā laxabantur. Nō enim nisi ad soli⁹ naturalis legis obseruantiā erant obligati nulla lege scripta adhuc hoi iposita. ¶ Tertio quia longissimas etates trāsigentes abnepotes & trinepotes etiā cum abauis & triauis in euo cōcurrebāt: qđ quia eoꝝ pgenitores erant scissimi: hoꝝ exemplis & doctrina formabāt: unde nec putandū est illos a lege nature declinare: quā atauos & deiceps omnes succedētes ad unguē cernebant obseruare. Hanc igit opinionē assecutus: duarū primarum etatū patres in genesi noiatos: per quos ad habrahe pgeniē deuenit scōꝝ catalogo inserendos non inmerito fore decreui.

¶ De scō adam humani generis patre. II.

Adam totius humani generis pater sicut fuit primus hominū sic & primus credit esse scōꝝ. Nam licet inobedientie peccato diuini mandati trāsgressor grauissime deliquerit. Peccatū suum tn̄ deflens adeo ppniam deleuit: ꝙ ueniā in xp̄i morte futura & predestinata a seculis meruit: & moriens nulla purgatiōis pena dignus fuit. Nō enim minus & petrus xp̄m negādo peccauit: qui tamē culpā & lachrymis ꝯtriuit: & remissione ꝯsecuta nec scitatē amisit. Quod autē adā scūs fuerit ex eo maxie credit: ꝙ i horto sepulture dn̄ice tumulat⁹: cū xp̄o resurrexisse ꝓbibetur: & una cum ceteris ipsius resurrectionis testib⁹: beata in eternis sedib⁹ imortalitate uestiri: ut dicit hieronym⁹. ¶ Adam ergo in principio mundi i ꝯsumatione oiuꝫ creaturaꝝ ab opifice summo de limo terre corpeis mēbris in agro damasceno format⁹ & aīa rationali ad dei imaginē & similitudinē producta spūaliter ispirat⁹: oibus aiantibus aeris aque & terre dominator ꝓpositus est. Quibus etiā omnibus iubente deo noia iposuit & ex illis nullum sibi simile fore cognouit. Deinde trāstulit eum deus i padisū uoluptatis quē plātauerat ab initio: ut opararetur & custodiret illum. Et ne minor eēt felicitas si consorte careret: quia sine socio nulla est iocunda possessio: fecit dn̄s euā de costa ade dormiētis in padiso: ut esset homini in adiutorium: nedū ad societatis solatiū: sed etiā ad ppagāde prolis obsequm. Tunc adam prophetico spū & iura matrimōii statuit: & multa de xp̄o & ecclesia ꝯiuge pphetauit. Quibus deus legē iposuit: ne comederent de ligno scientie boni & mali: q tamen p diabolū fuerunt in forma ꝓpentis seducti comedētes de pomo ligni phibiti. Pro quo statim se nudos uiderunt & pro discōueniētia nuditatis: ficus folia ꝯsuētes pizomata sibi fecerunt. Prima siqdem die qua creati fuerant: precepto dei ꝯtempto: post increpationem a dn̄o sibi factā a padisi delitiis sunt exclusi. Posuitq; dn̄s ante padisum murū igneum & iugem custodiam angeloꝝ. Eiectusq; adam cum uxore sua habitauit in hebrō qđ est iuxta agrum damascenū: unde fuerat pcreatus: in sudore uultus sui terram opans & exinde comedēs panem. ¶ Adam ergo & eua de padiso uirgines egressi. 15. etatis sue anno genuerunt caim & uxorem eius calmanam. Anno uero. xxx. etatis sue natus ē abel & uxor eius delbora. Quo a caim per inuidiam occiso ipsum. 100. ānis adam & eua in ualle lachrymaꝝ defleuerūt: uouitq; adam se ultra uxorē non cognituꝝ. Sed deo uolēte angelo ꝯmoitus uotū fregit: annoq;. 100. post mortē abel amore prolis uehementer exestuans euā cognouit: ex eaq; genuit filiū nomine seth cum esset annoꝝ. 230. Et ultra prenominatos. xxx. filios & totidē filias sep gemellos utroq; sexu pgēitos legit habuisse: uiditq; filios & filias & filioꝝ filios & nepotū suoꝝ usq; ad octuā generatiōeꝫ. Vixit

quoq; adam. 950. annis. i. usq; ad. 56. ãnum natiuitatis lamech ẽm hebreos: iuxta interpretes uero usq; ad. 44. annum natiuitatis mathusalẽ: & mortuꝰ ẽ. ¶ Legit quoq; i euangelio nicodemi: q dũ adam egrotaret: filiꝰ eius seth accessit ad ianuam paradisi: & petiit ab angelo de oleo misericordie: quo patrẽ inũgeret: ut sic ad sanitatem rediret. Cui angelus plantam de ligno in quo adam peccauerat tradidit: & ut eam plantaret admonuit: dicens q quãdo fructũ faceret: pater eius cõualesceret. Qui rediens patrem mortuũ reppetit: & eũ i hebron: ut qdã asserunt: sepeliuit. Quidã dicũt in eodẽ horto: ubi & dñs crucifixꝰ est & sepultus: unde postmodum & cũ eo resurgente adam extitit suscitatus. Plantã uero seth ꝯseruit super tumulum patris: que in arborem crescens: durauit usq; tẽpora salomonis: quam ille postmodũ excidit: & in domo saltus inᵃ edificio posuit: qđ lignum regina sabba uidit: cum salomonez uisitauit: eiq; per spiritũ predixit: q i ligno illo quidã fuerat suspẽdendus: per cuiꝰ mortem regnum iudeoꝝ fuerat destruendũ. Salomon ergo lignũ amouit: & in uisceribus terre ꝓfundius inclusit. Quod tamen passionis xpi tẽpore supenatauit: & lignum principalius fuit: in quo xp̄s ꝯfixus extitit. Hec de libro geñ. cap. 2. & 3. & đ libris hieronymi & iosephi & ex chronicis guilelmi.

¶ De sancta eua matre. III

EVa mater omniũ uiuentiũ in paradiso delitiaꝝ de costa uiri dormientis a deo ꝓducta: & eidẽ matrimonio copulata: significauit ecclesiã de latere xpi patientis ꝑ aquã & sanguinẽ pereatã: & sibi in sponsam unitã: matrẽq; fideliũ appellatã. Hanc ut sexu molliorẽ diabolꝰ tẽtaturꝰ hominẽ priꝰ īpetiit: adeo q mulier decepta ẽpenti assẽsit: & de pomo ligni uetiti prior comedit: deiñ uiro ad uesceodum porrexit. Cui adam ad ꝯplacentiã uxoris maxime sibi ꝯsensit. Ob hoc mulier a deo duplicẽ maledictionẽ accepit: ut in dolore filios pareret: & uiro subiecta semp existeret. Eua igit post transgressionẽ una cũ uiro peccatũ defleuit: & ueniã ꝓmerẽs: & ipsa a deo scificationem ꝓcepit. Quot aũt ãnis uixerit: uel usq; ad q̄ ãñ usq; decessetu: nulla scriptura cauet: nisi q i eodẽ sepulchro cũ adã deposita fuisse perhibet.

¶ De sancto abel. IIII

ABel secũdo genitus adã primus martyr & uirgo: iustus & sanctꝰ nõ solũ ex dñi sententia matthei 23. sed etiam ex genesis testimonio cõprobat: quia accepta eius a deo ꝯnarrant munera. geñ. 4. Cuius frater maior natu caim dolosus: maliuolꝰ: inuidꝰ & auatꝰ fuit agricola. Nam ut auaritie sue ꝯsuleret: prius coluit terram. Abel aũt simplicissimus & innocens in pascendis ouibus occupabatur. Credit adam in spiritu filios docuisse: ut deo offerrẽt decimas & primitias. Igit anno. 130. uite adam cũ caim de primitiis frugũ deo tautũmodo paleas segetes corrosas: aut secus uiam ꝯculcatas in sacrificium obtulisset: & abel de primitiis omniũ pinguiora dño imolasset: dominus eoꝝ cogitationes noscens: ad abel munera respiciens caim munera nõ respexit. Ignis eni de celo ueniens abel munera accendit & cõsumpsit. Iratusq; caim: & inuidia ductus: erubescens minorem sibi germanũ preferri: abel fratrẽ suum in agro demasceno interfecit. Sed icrepatus a domino de fratricidio: & de uenia desperans uagus & instabilis positus ẽ super terram. Et posuit in eũ dñs tremorem capitis: ut sic ex signo sciret punitus a deo: & indignus misericordia ne interficeret. Qui tamen inter fructeta latitans: dum lamech ab eo septimꝰ uenaret: putatus ut bestia: quia pilosus & hispidus sagitta directa in eũ ab eodem est interfectus. Oisq; ipsius ꝓgenies uniuersali est deleta diluuio. Sicq; sanguis abel sancti in personam caim & eius fuit ꝓle uindicatus.

¶ De sancto seth. V

SEth filius adam ex quo oẽ genꝰ humanũ in presenti ꝯsistens ꝓpagatum est: natꝰ est anno cẽtesimo post mortẽ abel cũ esset adã annorum. 230. In hoc eni magis cõuenit imitari interpetes q̄ hebreos: interpretes eni ponunt adam annoꝝ. 130. ut dictũ ẽ: quando genuit seth: hoc mõ cõputãtes uidelicet: q adam annoꝝ. xxx. genuit abel: q cũ esset. c. annoꝝ: & adã. 130. occisus est a caim quẽ adam. 100. annis defleuit: anteq̄ euã denuo cognouisset: & sic adã. ccxxx. annoꝝ genuit seth: & nõ. cxxx. ut hebrei tradũt. Supuixit aũt adã nato seth annis. 700. & sic ãnorum. 950. mortuus est. Seth aũt iussu patris sepauit ꝓlem suã: q dicebant filii dei a stirpe caim: q filii hominũ uocabant. Sed processu tpis ꝯiuncti sunt: & inde gigantes exorti. Ipse aũt seth cũ esset uir egregius: imitatores sui filios dereliquit. Qui scientes cẽ predictũ ab adam duo diluuia mundo uentura: unũ per aquam: aliud per ignẽ: ea in duabus colũnis ꝯscripserunt: altera lapidea cõtra aquam: altera laterina ꝯtra ignẽ: ne per hoc delerent. Ipsi etiã disciplinam reꝝ celestium & eaꝝ ornatus primitus inuenerunt. Vixit aũt seth annis. 105. & genuit enos: cui supuixit ãnis. 807. usq; ad ãnos. 167. natiuitatis lamech: & sic annoꝝ. 912. mortuus est: Hic ex eo etiam inter sanctos pr̄es cõputari

debet:qa ei⁹ prōgēies filii dei appellari fūt.

¶ De sancto enos. VI.

ENos filius fuit seth q ab eodē ꝓgenit⁹ est:cū esset annoꝝ .105. ut dictū est annis ab adā creatione decursis.535.Iste prius icepit inuocare nomen dñi : forte inuenit ubera deprecatoria ad inuocandū deū : uel forte ad excitandū pigritiā memorie dei: deum effigiauit ut mō fit . Et ex hoc etiā inter scōs patres:scūs & ipse ꝯputati meret .Qui annoꝝ.90.genuit cainā.Post cui⁹ ortū uixit annis.815.uidelicet usq; ad.84.ānum natiuitatis noe.Et cū esset annoꝝ.905.mortuus ē.

¶ De sancto cainam. VII.

CAinam filius enos ab eodē ꝓcreatus ē:cū esset annoꝝ.905. ut supius dicit annis uite ade decursis.425.Qui cum esset annoꝝ.70.genuit malalehel . Quo nato uixit annis.840.uidelicet usq; ad annos.177.natiuitatis noe.Et sic cainā ānoꝝ.910.mortu⁹ ē.

¶ De sancto malalehel. VIII.

MAlalehel filius cainam āno .70. etatis parentis edit⁹ ut pmissum est:postq̄ uidelicet adā annos uite sue495.trāsegerat. Qui ānoꝝ 65.genuit iared. Cui progenito superuixit annis .830. usq; ad ānos natiuitatis noe.234.Et sic malalehel annorum.795. mortu⁹ ē.

¶ De scō iared. IX.

IAred filius malalehel ex eo genitus cū esset ānoꝝ lxv.ut iam tactū est.Reuolutis ānis ade.560. Hic cū esset ānoꝝ.162. genuit enoch. Cui nato superuixit annis 800.usq; ad annos .366. natiuitatis noe.Et sic iared annoꝝ.962.mortuus est.

¶ De sancto enoch. X.

ENoch filius iared primus omnium patrū testamēti ueteris & solus prime etatis i catalogo scōꝝ ponit ecclesiastici.44. Qui āno etatis patris.162.nat⁹ est:ut i superioribus tangit : annis ade uite transactis 722.Qui etiā annoꝝ.lxv.genuit mathusalē Cui annis.300.superuixit i orbe.Hic enoch deo placuisse scribit :eo q cū deo ābulauit: subaudi pre ceteris uiā mādatoꝝ dñi custodiuit.Et nō ultra ꝯparuit:quia tulit eū de⁹. Postq̄ eni mūdo uixerat ut dictū est:translatus ē in padisū uoluptatis ad tēpus:ut in fiñ tpum cum helia ueniat:& corda filioꝝ ad patres ꝯuertat.Fuit etiā septim⁹ in generatiōe pioꝝ:sicut & lamech septimus in generatione reproboꝝ:q primus bigamiā introduxit & parricidiū i caim ꝯmisit:unde forte etiam ut qdā dicunt:pp septenariū numerū diuino numini cōsecratū:enoch acceptior deo fuit: quē septia editū generatiōe suscepit. Hunc enoch nō nulla diña scripsisse & aliqua ꝓphetasse Iuda apostolo testante cognouim⁹.unde & filii ei⁹ & nepotes i studio sapientie feruentes fuerunt.

¶ De sancto mathusalem. XI.

MAthusalē fili⁹ enoch āno uite parentis.lxv nat⁹ : ut dictū ē annis adē uite trāsactis .787. Hic ānoꝝ 187 genuit lamech.Ꝑ⁹ cui⁹ natiuitate ipleuit ānos. 782.idest usq; ad diluuiū.Et sic mathusale annoꝝ 969. mortuus ē. Quidā autē hent mathusale ānis 985.uixisse:& sic ānos.xiiii.p⁹ diluuiū transegisse:quo tpe uidelicet āno illo quo diluuiū factū ē:dicūt eū i padisū apud patrē trāslatū & ibidē secū māsisse: donec diluuiū finitū fuit.Et post hec asserūt eū ad terras inter hoies euectū esse & ānis.xiii. supuixisse. Eo q i arca nō legit fuisse . Hieronymus tñ asserit q mortuus ē āno eodē quo & diluuiū factū est. Quod etia diligēs ꝯputatio ānoꝝ ei⁹ ꝟm genesim māifestat.Hui⁹ mathusalem anno etatis.xliiii.adam diē clausit extremū ꝟm iterpretes:ꝟm hebreos aūt anno.lvi.etatis lamech . Eo q ut dictū est hebrei annoꝝ cxxx.adam genuisse seth dicūt. Interpretes uero annoꝝ.ccxxx.

¶ De sancto lamech. XII.

LAmech fili⁹ mathusalē anno uite ipi⁹.187.mūdo edit⁹ ē: decursis ꝟm iterpretes ab obitu adā ānis 145. ꝟm hebreos uero etatis ade adhuc uiuētis āno.874.Causa discrepatiōis supius assignat . In hoc aūt interpretū opinio approbabilior esse uidet .Igitur lamech cum esset ānoꝝ.182.genuit noe. De quo & spū ꝓphetico uaticinat⁹ est.q genus hūanū ꝯsolari debebat ab opib⁹& laboribus manuū suaꝝ i terra cui dns maledixit quasi futuꝝ aliqd magni noe & famosissimū in orbe terraꝝ his uerbis isinuās. Post cui⁹ obitū supuixit lamech annis.595.Sicq; annorū.777.mortu⁹ ē uidelicet.vi.āno ante diluuium.Hec ex libro genesis.c.v. & ex chronicis hieronymi iosephi & methodii nec nō ex historia scholastica dispsim collecta describuntur.

¶ De scā emerētiana uirgine & mre. XIII

EMeretiana uirgo & mr̄ collactāea fuit beate agnetis uirginis: & ipsa ciuis rōana. Que licet eēt adhuc catecumina fide tñ xpianissima ad sepulchrū uirgis stabat:& gētiles de eoꝝ ipietate redarguebat. Et dū ꝯtra furētes turbas staret irrepida:lapidata ē ab eis orāsq; iuxta sepulchꝝ uirginis emisit spiritū.Quā ambrosi⁹ dicit fuisse in suo sanguine baptizatā. Statiq; terremot⁹

cum coruscationibus & tonitruis eruperūt: adeo q̄ plerīq; ex insano populo perierunt. Corpus aūt emerentiane iuxta corpus btē agnetis ab ei⁹ pētib⁹ sepultū est.x.cal.febř. Pagani aūt exterriti nullū exinde ueniētiū ad memoriā uirgis ī aliquo ledere p̄sūpserūt.

¶ De sancto parmena diacono. XIIII

PArmenas fuit unus de.7. diaconibus ab apostolis elect⁹: ut hēt actuū.6. Hic traditus grē dei a fribus iniunctū sibi p̄dicationis officiū fidelissime ꝯplens: plena fide ꝯsumatus martyrii gloriā adeptus est. qui & philippis sepultus quieuit.x.calen.febru.ut dicit hieronym⁹ i martylogio suo.

¶ De scō ascla martyre. XV

ASela martyr passus est apud egyptum ciuitatē antinoonū tēpore diocletiani ipatoris sub p̄side ariano:q prīo atrocissime suspendio tort⁹:deide laterib⁹ flāmis admotis exustus:ad ultimū in flumine p̄cipitatus preciosam xp̄o animā reddidit:x.cal.februarii. Sepultusq; est i ipsa ciuitate a xp̄ianis ministerio philemonis & appollinii diaconorum.

¶ De scīs seueriano & aquila mrībus. XVI

SEuerian⁹ & aqla uxor ei⁹ i p̄uicia mauritanie citate zeocesarea passi sūt. Qui p̄ nois xp̄i inuicta ꝯfessiōe flāmis iniecti ignū ꝯflagratiōe ꝯbusti:coronā martyrii a dn̄o p̄ceperūt.x.calē.febř.ut dicit ado.

¶ De sancto timotheo discipulo. XVII

TImothe⁹ discipulus bti pauli apostoli fuit: ut polycrates p̄sbř scribit. Qui listris exort⁹ lycaonie citate fili⁹ mulieris uidue: ut in actib⁹ aploꝝ hēt cap.xvi. ab eodē paulo i fide doct⁹ & baptizat⁹ eidē cōpegrin⁹ fact⁹ ē. Cū quo deueniēs ad ephesū ciuitatē asie metropoli: ibidē ab aplo eps ē ordiat⁹ ipāte nerone:ubi doctris & miraculis coruscauit:& gl'iosi euāgeliste ioānis auditor fuit:quo i pathmos isula sub domitiano relegato:locū ei⁹ tenuit. Sed dū gētiles i festo diane ad tēplū ei⁹ accedētes a sacrificiis p̄hibere niteref:furēte populo i eū:palis & lapidib⁹ mactaf:& semiuiu⁹ relict⁹ a xp̄ianis i mōte adiacēti ciuitati reducif: ubi.9.calen.febř. quieuit in pace impante nerōe. Sepultusq; est in epheso ciuitate.

¶ De scīs babila epo & socius mrīb⁹. XVIII

BAbilas eps antiochen⁹ & martyr cū tribus puulis urbano: p̄lidano & epollono sub numeriāo ipatore passus est. Qui dū esset antiochie & xp̄ianoꝝ ecclesiā ingredi uellet:babilas ingressum p̄hibuit:man⁹ pectori ipatoris apponēs. Propter qđ tēt⁹ ab ipatore:& i carcere afflict⁹ est ipositis torque ferreis in collo ei⁹:& cōpedib⁹ in pedib⁹ ei⁹. Deinde numeriano exhibit⁹ cū de aliis xp̄ianis iterrogaref:reuelauit tres hēre sp̄ūales filios a se in fide doctos.s.urbanū p̄lidanū: & epollonū: quoꝝ prim⁹ erat annoꝝ.12. secundus.9.terti⁹.7. Quos oēs mox impator cū matre theodola ꝯphendi iussit. Qui dū oēs xp̄m ꝯfiterenf. ✝ Primo quidē theodolam alapis cesam:tormētis filioꝝ adhibēdis assistere fecit:ut graui⁹ ipsa mēte q̄ illi corpore torqueref:& pueros in cathoino leuari mādauit:ac priori plagas.12.inferri:scđo 9 tertio aūt.7.iuxta numeꝝ annoꝝ suorum quos mater cum epo uiriliter confortabant Deinde babilā una cū infantib⁹ suspensos & grauiter tortos. Dū oia ꝯstantissime tolerassent:& xp̄m unanimiter ꝯfiterenf: gladio animaduerti p̄cepit: quoꝝ corpora scā theodola sepeliuit.9.calen.februarii.

¶ De scīs mardonio & musone & soeiis martyribus. XIX

MArdonius:muson:egem⁹:& marcellus martyres apud zeneocesaream ciuitatē mauritanie p̄uincie passi sunt. Quos oēs detētos & i xp̄i ꝯfessione p̄sistentes iussit iudex ignibus tradi:& eoꝝ reliquias in ausum fluuiū dispgi:ut xp̄iana sepultura carentes:a fidelibus minime nominib⁹ martyꝝ colerenf:qui passi sunt.9 calen.ianuarii:ut dicit ado.

¶ De cōuersione scī pauli apostoli. XX

COnuersio scī pauli apostoli scā est eodē anno:quo xp̄s passus ē & stephan⁹ lapidat⁹:anno.s.non naturali sed emergēti. Nam xp̄s passus est octauo calen.aprilis. Stephanus eodē anno.3.non. augusti lapidatus est. Paulus uero mēse ianuario subsequēte cōuersus est: ¶ Celebraf aūt ei⁹ ꝯuersio potius q̄ multoꝝ sanctoꝝ triplici rōne. Primo p̄pter exemplū:ut null⁹ quantūcunq; peccator desperet de uenia qn̄ tantū in culpa talē ꝯspicit: postmodū fuisse in grā. ¶ Secūdo p̄pter gaudiū:ut sicut ecclesia magnā tristitiā habuit in ei⁹ p̄secutione:ita maximā letitiā habuit in eius ꝯuersiōe. ¶ Tertio p̄pter miraculū quod dn̄s in eo ōndit. Dum de seuissimo p̄secutore fecit fidelissimū p̄dicatorē. Ei⁹ aūt ꝯuersio fuit miraculosa rōne xp̄i efficiētis: mōi disponētis:& pauli patiētis. Rōe xp̄i efficiētis:qa ibi ōndit suā mirabilē potētiā:sapiā & clemētiā. His eni trib⁹ argumētis aialia p hoies capiūf. Cōsueuerūt eni hoies aialia cape. Per potentiā cū eis pugnando:sicut in uenationib⁹ capiunf leones & ursi. Per sapiam illaqueando:sicut laqueis & decipulis capiunf aues. Et p clementiā nutriendo & ꝯfouendo:sicut aialia que par-

ua recipiunť de nido: & p homines enutrita
domestica fiunt:& cũ eis habitant. ¶ Cepit
ergo xp̃s paulũ per potẽtiam ipsum ipugnã
do & ad terram prostrando. Nam ut dicitur
act.9. luce diuina ꝑcussus: cadens in terram
audiuit uocẽ de celo: quia durũ sibi esse cõ
tra stimulũ calcitrare. Et ꝯtinuo imutatus
respondit. Dñe quid me uis facere: unde can
tatur de illo. Prostratus est seuissim⁹ perse-
cutor: & erectus ẽ fidelissimus predicator.
¶ Itẽ cepit eum per sapiẽtiam: eidẽ decipu-
lam ifirmitatis humane ostendẽdo. Nõ enim
deũ uel dei filiuȝ se dixit: sed hominẽ apella
uit dicẽs. Ego sum iesus nazarenus queȝ tu
persequeris: ut infirma humilitatis aspiciẽs
& superbie squãmas deponẽs diuinitatis la-
queo caperetur. Sicut & alias sed ad aliũ fi-
nem diabolũ ceperat ostendẽs humanã infir
mitatẽ & abscondẽs diuinã maiestatẽ. ¶ Itẽ
cepit eum per clemẽtiam eundem de nido le
gis iudaice in qua natus fuerat accipiẽdo: &
sua per maxima gratia ꝓuehendo. Quod no
tatur ex hoc ꝙ ipsum existentẽ in actu & uo
luntate peccandi ꝯuertit. Habebat enim dif-
formẽ affectum: quia spirans minaꝝ & cedis
in discipulos. Peruersum conatũ: quia acces
sit ad principẽ sacerdotũ ꝛc. quasi se igerẽs.
Et perniciosum actum: quia ibat ut uinctos
perduceret in hierusalẽ. Et ideo ei⁹ iter pes-
simũ erat: ipsuȝ tñ diũa mĩ'icordia ꝯuertit.
¶ Fuit etiam miraculosa ratione modi dis-
ponentis idest lucis: que ipsuȝ tripliciter ad
conuersionẽ disposuit: fuit enim ipsa lux su
bita: imensa: & celica. Propter primũ diciť
et subito. Propter scd̃m circũfulsit idest cir
cũquaq; refulsit. Propter tertiũ lux de celo
Nam paulus tria uitia in se habebat. Primo
erat audacia: quia accessit ad principẽ sacer
dotum. Glo. non uocatus sed spõte zelo cõ
citante. Secũdum erat supbia: quia spirans
minaꝝ. Tertiũ carnalis intelligẽtia: quam in
lege habebat: unde glo. super illud. Ego sũ
iesus ꝛc. Ego deus de celestibus loquor quẽ
mortuum putas sensu iudaico. Ipsa igitur
lux diuina fuit. Subita ut audacem terreret.
Immensa ut superbũ prosterneret. Celica ut
carnalẽ intelligentiam in celestem mutaret:
uel fuit dispositio hec: in uoce acclamante: i
luce refulgẽte: & i uirtute disponẽte. ¶ Fuit
insuper miraculosa ratione pauli patientis.
In quo tã miraculose concurrerunt scilicet
prostratio: obcecatio: & triduana ieiunatio.
¶ Est eni prostratus: ut erigatur: quantum
ad depressuȝ affectum: augustinus. Elisus ẽ
emens & factus est credens: elisus est lupus
& factus est agnus: elisus est saulus & fact⁹
est paulus: elisus est persecutor & factus est
predicator: elisus est filius perditiõis & ere-
ctus est uas electionis. ¶ Et obcecatus ut il

lustretur quantũ ad tenebrosum intellectũ:
unde & in illo triduo quo mansit cecus: do-
ctus fuit euangelium. Augustinus paulum
dico uerum athletam christi: doctum ab il-
lo: unctum de illo: crucifixum cum illo: &
gloriosum in illo. ¶ Est in carne macerat⁹:
ut ipsa caro disponatur ad bone operatiõis
affectum. Optime enim deinceps corpus ei⁹
ad omnia dispositum erat. Nam esurire & a-
bundare sciebat: & ubiq; & in omnibus isti
tutus erat oĩa oĩbus fact⁹: ut omnes christo
lucrifaceret. ¶ Vel dicatur ꝙ in ipso fuerũt
ista tria primo parenti contraria. In adam
enim fuit contra deum erectio: oculorum a
pertio: & cibi ueititi degustatio. Econtra in
paulo fuerunt. Ad terram prostratio. Ocu-
lorum obcecatio. Et ciborum subtractio.
Fuit autem de tribu beniamin ipse paulus
oppido giscolis ut ait hieronymus: libro de
uiris illustribus: qui ad septem ecclesias no
uem scripsit epistolas. Ad romanos unam.
Ad corinthios duas. Ad galatas unam. Ad e
phesios unam. Ad philippẽses unam. Ad co
loscẽses unã. Ad thessalonicẽses duas. Scri-
psit & discipulis suis. Timotheo duas. Tito
unam. Philemoni unam. Epistola que legiť
ad hebreos an sua fuerit: propter stili cultio
ris elegantiam a non nullis dubitatum est.
Ascribunt enim eam: alii barnabe: alii luce:
pleriq; clementi qui postea pontificalem in
urbe tenuit sedem. Clemens tamen alexan-
drinus & origenes eius discipulus: eusebi⁹
cesariensis atq; hieronym⁹: pauli fuisse ma-
nifeste confirmant quia hebreus & hebreis
in proprio scripsit eloquio. Ideo ornatius
& cultius scribere potuit quam in extero.
Et sic in grecum sonantius transferri potuit
ex hebreo. Legũt quidam & aliã eius episto
lam ad laodicẽses: sed a nostris exploditur
Fuit autem festum conuersionis pauli die q̃
ad litteram ab ecclesia celebratur: uidelicet
octauo calendas februarii. ¶ Fertur ꝙ in
muro ciuitatis damasci adhuc extat fene-
stra: per quam paulus tunc nuper conuer-
sus a fratribus dimissus fuit cuȝ quereretur
a preposito regis acache tenẽdus: ut habeť
act.9.&.2.corint.12. quam fenestram sepi⁹
saraceni obturarũt ad custodiam ciuitatis:
que tamẽ facto mane semp diuinitus apta in
uẽta est. Cuius miraculi testes ipsi sunt saca
ceni qui hoc nostratibus retulerũt.

¶ De sancto anania discipulo. XXI.

ANanias discipul⁹ apostoloꝝ fuit
Cui dominus apud damascum
per uisum apparuit: & eidẽ man
dauit. ut i uicum qui uocatur re
ctus accederet: & in domum iu-
de saulum tarseñ quereret: eiq; manum im-
poneret: ut uisum reciperet: ac baptizaret:

prenuncians ipsum uas electionis futurum: & nomen christi coram gentibus & regibus & filiis israel portaturum. Qui iussu domini ad saulum accessit: manusq; imponens oculos eius aperuit: baptizauit: & cibo refecit. Qui etiam deinde exemplo pauli ad officium predicationis feruentior effectus est. Ipsoq; fideliter peracto apud damascũ quieuit i pace: eodem die quo & paulum baptismo genuerat filium uidelicet. 8. calen. febr. Hunc ananiam dorotheus abbas scribit unum ex septuagintaduobus discipulis christi fuisse: & ab apostolis post pauli conuersionem: damasci episcopum ordinatum extitisse.

¶ De sancto proiecto epo & martyre. XXII

PRoiectus episcopus auerneñ & martyr ut ait sigibertus tempore constantini iunioris martyriũ passus est. Quem dũ adhuc mater in utero gestaret: uidit in sõnis: q per latus eius egrediebatur filius sanguine rubricatꝰ. Quod sibi quidam dei seruus exponens: predixit ex ea filium nasciturum: ipsumq; martyrio coronandum. Natus ergo puer & moribus ac uita insignis effectus: satis iuuenis archidiaconus auerneñ ecclesie factus: omnia sua pauperibus erogabat. ¶ Dum autem quadam uice ad illũ multi pauperes pro elemosyna conuenissent & famulus duos solos nũmos in sacculo superfuisse nunciasset: ceteris omnibus distributis: effuso sacculo tot nummi reperti sũt: quot pauperes affuerunt: singuliq; singulos acceperunt. Mortuo uero episcopo felice eidem proiectus in episcopatu successit omni sanctitate & gratia pollens. Dumq; ad regem francorũ uocatus esset: ad sanctũ marinum abbatem egrotantem diuertit: eumq; ab infirmitate sanauit: qui eum secutus una secum martyrii gloriã percepit. Nam cũ illi uisitato rege reuerterentur: & quidã emuli uiri sci eos insequerent: marinũ quidẽ abbatem decollauerunt: & putantes se similiter proiectũ occidisse redibant. A quo reuocati: postq̄ illum uiuentem eorꝫ euasisse manus cognouerunt: ipsum excerebrãtes & iugulantes dimiserunt. Cuius corpus auernis sepultum est. Radebertus autem qui ipsum occiderat non multo post cõsumptus a uermibus expirauit. Alius uero de interfectoribus: dum uenaref ex equo decidens fracto dextro brachio oibꝰ mẽbris debilitaf. Qui ad penitentiã reuersus orãs ad sci martyris sepulchꝛꝫ: salutem obtinuit: & uas argenteũ decẽ marcharꝫ ꝑ sue liberatiõis beneficio i munus obtulit. Passus est aũt martyr christi una cũ scõ marino abbate. 8. calẽ. febr.

¶ De sancto seueriano epo. XXIII

SEuerianus eps gabalitane ciuitatis admirande scitatis & doctrine uir extitit: qui post laudabilẽ cõuersationis uitam: & salutifere ꝑdicationis doctrinam apud eandem urbem in pace quieuit. 8. cal. febr. Hic eni ut gẽnadiꝰ scribit i scripturis diuinis eruditus: & in homeliis declamator eximiꝰ: exposuit epistolam pauli ad galatas. Et de baptismo & epiphanie solẽnitate libellũ insignem composuit. Hunc ioannes ꝯstantinopolitanꝰ eps & archadius imperator frequẽter ꝯstantinopolim euocabãt: ut eius sermones audirent: quorum temporibus ipse claruit: hec gẽnadius de uiris illustribus.

¶ De scõ policarpo epo & martyre. XXIIII

POlicarpus eps & martyr discipulus ioãnis euangeliste fuit: & ipsius auditor. Hic ut habef. 4. libro historie ecclesiastice: fuit episcopus smyrneñ sanctitate & gratia atq; doctrina catholice fidei admodũ insignis. Qui cum iam esset etate maturus: uidit quadam nocte per somnium ceruical suum flãmis esse consumptũ: & predixit fratribus se per ignem martyrem futurum. Regnantibus uero marcoantonio & lucio aurelio cõmodo imꝑatoribus: xpianoꝝ persecutione feruẽte: missi sunt ad eum apparitores proconsulis asie: ut eum tenerent. Quos ille gratanter suscepit: & in mensa refecit: & postea secũ iuit. Et dũ corã ꝓcõsulis tribunali xp̄m uiua uoce cõfiteretur: excitato clamore gẽtilium & iudeorum contra eum iussu proconsulis traditur ignibus concremandus. In quo dũ esset immissus flãmarum globis undiq; uallabaf: ita ut ipse in medio incendii sibi cedentis i modum camere staret & deũ glorificãs ꝯburi nõ posset. Tũcq; spiculator accedens lancea ipm transfodit: & sãguinis profluuio ignis extinctus fuit. Cuiꝰ reliqas xpiani sepelierũt in ciuitate smyrne ✠ Post cuiꝰ transitũ. 12. alii discipuli q eum a laodicia uenientes secuti fuerãt: martyriũ passi sunt in eadẽ ciuitate. Hic beatꝰ eps ob quasdã pasche q̄ones romã ueniens antonio pio impium gubernante: anacleto uero papa romane tũc ecclesie ꝑsidẽte: plures xpianos martiõis & ualẽtini hereticoꝝ irretitos laqueis: ad fidẽ catholicã ꝯuertit. Scripsit ãt ad philippeñ epistolã utilẽ ualde. Passusq; est martyriũ annũ agẽs etatis. 96. die. 7. cal. febr. hec hieronymus de illustribus uiris.

¶ De scis theogene & sociis mr̄ibus. XXV

THeogenes martyr cum aliis. 36. xpianis martyriũ passi sunt in eadem ciuitate laudicie: premissa ꝑsecutiõe urgente: qui contemnentes temporalem mortem coronã

uite eterne adepti sunt. 7. calē. februarii: ut dicit hieronymus.

¶ De sancto iona propheta. XXVI.

IOnas propheta fuit de oppido geth que est in ophir ad differētiam geth que est in palestina et est nomē regiōis. Opher enī nomē est turris nebulose: que non longe erat a tēplo. Hūc hebrei affirmant filium fuisse mulieris uidue sareptane sidoniorū: ad quā helias famis tpe declinauit: ipm q; mortuū suscitauit. Quē tpibus hieroboā filii ioas regis israel claruisse: ꝓphetiā quoq; exorsum fuisse quartꝰ liber regū ꝯmemorat. In condēnatiōe aūt israel ionas ad gētes mittit̃ ꝙ niniue agēte pniāз illi i malicia pseuerabant. Qui iccirco ad niniuitas ꝑdicandos ire recusabat: qa cū ꝓphiā illuminate: peccatores ciuitatis niniue misericordiam dei ꝯsecuturos spare ne falsa uideret̃ ꝑdicare sētētiā ꝯtra eos ꝓlatā reuocari nolebat: diuine dispēsatiōis ignarꝰ que salutē hominū ad se reuertētiū magis uult q̄ interitū. Ideoq; se a facie dei fugere putās: descēdit ioppē: ascendit nauē eūtē i tarsum: deditq; naulū nautis. Sed deꝰ cuiꝰ uolūtati nemo pōt resistere: q & eēntialiter ē ubiq; misso uēto ualidissimo tempestate turbauit mare: piclitat̃ nauis: timēt naute: & inuocato dn̄o de salute desperantes more antiquoꝝ peccato alicui eoꝝ piculū cūctoꝝ ascribūt: hoīem illū sorte iqrēdū decernūt. Ionas sorte dephendit̃: spōte i mare mittit̃: & tēpestas sedat̃. Ionā deo dispēsāte cete deglutit: & pꝰ triduū eūdē in aridam illesum euomit. Ionas flagello dei correptꝰ niniuē itrat: iudiciū subuersionis pꝰ dies. xl. futuꝝ ꝑnūciat. Rex & populꝰ ad dn̄m ꝯuertunt̃: saccis iduunt̃: ieiuniis affligunt̃. Misericors deus peccatoꝝ pniam respexit: ciuitatisq; ꝑcēs sniam reuocauit: uidēs se mēdacē extitisse ionas turbat̃: urbēq; egressus ꝯtra deū ꝯquerit̃. Quē deꝰ ut ꝯfunderet & se digna dispositiōe misericordē ostēderet afflictū feruore solis hedera subito nascēte & caput ꝓphete obūbrāte ab estu refrigerauit: & sequēti nocte iteꝝ repēte arefacta ꝯtristauit. Et cū hederā exiccatā defleret: audiuit a deo ꝙ irasci non deberet: eo ꝙ tante ciuitatis excidio pepcisз. Si enī moleste ferebat hederā arefactā: & deꝰ molestius tulisset tantā urbē subuersam. Sicq; ionas pacatꝰ rediit a niniue. Processu tamē tpis niniuite ad peiora peccata ꝯuersi: ꝓphetia nauз ꝓphete admōiti sūt. Qui nō curātes ꝯuerti: eo ꝙ alias ionā falso subuersionē ciuitatis pmisisse cognouerūt: irā dei tandē nō euaserunt. Nā fluuius polꝰ q̄ eā circūdabat ui bē: fundauit: factoq; pariter terremotu: ignis de celo emissus eā icendit. Sic q; utroq; diluuio aque & ignis pariter deleta est. Reuersus ergo ionas a ciuitate niniue ad terram suā ire erubuit: eo ꝙ in uaticinio niniuitaꝝ mendax appuit. Sed tpe famis assūpta matre: incola gentiū factus est. Fame uero trāsacta: reuersus est ad terram iuda: & mortua matre sepeliuit eā iuxta balanū delbore. Hic predixit signū euersionis hierusalem: ꝙ cū uiderit lapidem luctuose clamantem: prope sit finis. Et cū uiderint i hierusalem gentes uniuersas: tunc tota illa ciuitas irrecupabiliter euertet̃. Quieuit i pace tpe ozie regis iuda. vi. cal. ianuarii: & sepultus est in spelunca uniꝰ iudicis israel. Cuius sepulchrū monstratur in una urbiū geth: i uiculo iuxta sephoꝝ. Hic unus est ex numero xii. ꝓpherarum qui ecclesiastici. 49. in sanctorum patrum catalogo memorātur. Hec hieronymus & iosephꝰ & in historia scholastica.

¶ De scō ioanne chrysostomo epo. XXVII

IOānes chrysostomꝰ qd̄ latine os aureum interpretat̃ eṗs constantinopolitanus & doctor grecoꝝ tempore archadii impatoris floruit. Hic natione antiochenꝰ filiꝰ secundi & anthure nobiliū pꝛarum: discipulus sophiste libanii: & auditor andragatii philosophi liberalibus artibus annis puerilibus antiochie studuit. Dehinc defūcto patre romā ueniens causarum orator extitit: pauperibusq; gratis patrociniū exhibebat. Post hec relictis studiis secularibus: diuine scripture uacās ānoꝝ. xviii. omnes sacre pagine libros memoriter didicit: & scis intentus operibus seculo abrenunciauit. Reuersusq; ad patriam cū sancto basilio in quodam mōte antiochie ꝓximo: solitariam uitam duxit. Basilio uero cesaream eunte: Ioannem scūs meletius antiochenus episcopus i lectorem & postea in diaconū ordiauit. Quē euagriꝰ eius successor processu tēporis ad sacerdotium ꝓmouit. Qui sāctitate uite & claritate doctrine proficiens diuinis studiis intentus predicationi insistebat: & mira opuscula cōtinue exarabat: famaq; eius sapientie undiq; personabat. Qui etiam propter castitatis zelum seuerior habebatur: & feruori magis q̄ mansuetudini seruiens: arrogans a nescientibus putabatur. Defuncto igitur nectario cōstantinopolitane urbis episcopo: cum de ordinando presule questio oriretur. Nouissime fama eius comperta imperatoris archadii iussu: ioannes presbyter ab antiochia uocatus episcopus ordinatus est. Qui mox in sui pontificatus initio cum uitam clericorū corrigere uoluit: omnes in sui odium concitauit. Cūctiq; eum uelut furiosum & superbū declinabāt: & apud oēs ei detrahebāt: & qa nūq̄ cū aliis i mēsa ꝯmunicare uolebat.

¶ Re uera aũt ille hoc iõ faciebat: q͂a ꝓpter
nimiam abstinentiã caput & stomachũ sepe
dolebat: popul⁹ uero ꝓpter sermones quos
in ecclesia faciebat: eum plurimũ diligebat:
paruipendẽs quicquid ꝯtra eũ emuli loque
rentur. Necessitatibus uero egenoꝝ liberali
ter ꝓuidebat: & plurib⁹ ad suscipiendos pau
peres hospitalib⁹ erectis: de redditib⁹ ep̃at⁹
idem mĩstrabat. ¶ Quadã die dũ epistola
rum pauli expositioni intenderet: orauit ad
dñm: ut sibi in ipsis plenũ intellectũ daret:
Cui uisibiliter appuit btũs apostolus: dicẽs
se nõ aliter ĩ suis epistolis ĩtellexisse: q̃ ioan
nes intelligebat: eũq; deosculatus disparuit
quẽ etiã notari⁹ eius ꝓbus: qui tunc actu uer
ba eius scribebat aspexit: & ex p̃ntia aposto
lica totus cõtremuit. Cui ioannes eũ post se
futuꝝ epm ꝯstantinopolitanũ p̃dixit: sicut &
rei euẽtus ꝓbauit. ¶ Eutropi⁹ imperatoris p̃
positus & ꝯsul nolens se in q̃busdã ad eccle
sias ꝯfugientibus uindicare: studuit: ut lex ab
imperatore de imunitate ad ecclesiã ꝯfugiẽtiũ
reuocaret̃. Quod ioãnes moleste ferens: eũ
audacius increpauit. Et post paucos dies eu
tropi⁹ imperatorem offendit: & ad ecclesiã fu
git: quẽ eps latitantẽ ꝓpalauit: & durissime
increpauit: & eũ imperator eductũ de ecclesia
decollauit: unde & ex hoc eps multoꝝ odiũ
icurrit. Insup etiã q͂a plures clericoꝝ ꝓpter
eoꝝ dissolutam uitã pluribꝰ causis deposuit
¶ Quidã ganias genere celtic⁹: ꝯsilio barba
rus: secta arrianus magister militũ fact⁹ est
Hic imperatorem rogauit: ut itra ciuitatẽ uni
cam tantũ suis ecclesiã ꝯcederet. Quod cũ
imperator de hoc epm rogasset: ut sic illius ty
rãnidẽ refrenaret: & eps hoc modis oib⁹ ꝓhi
beret. Ganias noctu barbaros misit: ut pala
tium ꝯcremarent. Quib⁹ uenientib⁹ angelo
rum armatoꝝ ingens corp⁹ habentiũ copio
sa turba apparuit: que illos ꝓtin⁹ effugauit.
Quod dũ sequenti nocte iterarũ eẽt. Ille cũ
suis tertio egressus miraculũ uidit: & fugit:
existimãs milites ĩ die latere: & ĩ nocte urbẽ
custodire: q̃ egressus ad thraciã exercitu cõ
gregato cũcta ĩ suburbanis uastabat. Impa
tor ergo ioãni on⁹ legatiõis iposuit: q̃ egres
sus adeo suis monitis & cõminatiõib⁹ ganiã
exteruit: ut ei⁹ ꝓuolut⁹ genib⁹ ueniã pete
ret: & ꝯfesti cũ suis abiret. ¶ Post hec cũ eu
doxia augusta hortũ cuiusdã uidue p̃ciosis
& uberib⁹ arborib⁹ ꝯsitũ ipali uiridatio ꝯti
guũ occupasset: illaq; epo ꝯquesta fuisset: io
annes apud ĩpatorẽ tantũ ĩstitit: q̃ reginam
hortum uidue reddere ꝯpulit: pp q̃d & ipsa
ꝯtra ioãnẽ ĩdignationẽ ꝯcepit. Preterea seue
rian⁹ gabalieñ eps regine dilect⁹: quẽ ioan
nes suspicat⁹ est ĩ heresim ꝓlapsum fuisse ex
q̃busdã scripturis suspectis: que heresim sa
pere uidebant̃: a ioãne epo uti hereticus &
blasphem⁹ de ciuitate expulsus ẽ. Quod augu
sta ꝯpiens: nacta occasiõe ꝯtra epm: q̃si ĩ ei⁹
despectũ p familiares seuerianũ mox illuz a
chalcedonia fecit euocari. Hinc ioãnes accẽ
sus lingue ubertate: fecit s̃monẽ ĩ ppl'o cũcta
rũ mulieꝝ uituperatiõe plenũ: q̃d augusta ue
lut iniuriã suã ĩpatori narrauit: dicẽs ipsi⁹ ma
gis eẽ ꝯtumeliã q̃ suã. Qua de re gestũ ẽ: ut
theophil⁹ alexãdrin⁹ eps: multos simul epo
rũ mouẽs: suasu ĩpatoris ꝯstãtinopolitanã
synodũ celebraret: q̃si origenis libros dãna
tur⁹. Cũq; ioãnes bis citat⁹: & timẽs aioꝝ ĩ
petuositatẽ: epos illos uelut apros inimicos
recusasset: & generalẽ synodũ fieri petẽs: cõ
parere noluisset: dãnauerũt eum nullo alio
culpãtes: nisi q͂a uocat⁹ noluit obedire. Sic
q; iussu ĩpatoris oportuit eũ dãnatũ ĩ exiliũ
deportari. Sed cũ ioãnes nimiũ a populo a
maret̃: orta seditiõe ĩ populo pp ĩpm: timẽs
augusta ĩpatori suasit: ut ioãnẽ ab exilio re
uocaret: q̃ dudũ renuens: redire ꝯpulsus est
populo sibi cũ cereis & lãpadib⁹ occurrẽte
Reuersusq; ioãnes cũ ĩ cathedra sua reside
re nollet: sed solũ simplicẽ ducere uitã: coa
ct⁹ multa populoꝝ ĩstãtia sedẽ resumpsit:
& uti primũ p̃dicare cepit. ¶ Eodẽ uero tpe
statua argentea ad honorẽ eudoxie auguste
iuxta ecclesiam scẽ sophie ꝯstituta erat: ubi
milites & ꝓceres ludos publicos exercebãt
Quod cũ ioannes fieri ꝓhiberet: augusta ad
sui iniuriã reputabat: & ꝯtra ĩpm ut iteꝝ ce
lebraret̃ synod⁹ ꝓcurabat. Hoc sentiens ioã
nes illã famosissimã in ecclesia ꝓtulit home
liã: cui⁹ initium est. Rursus herodias uexa
tur ꝛc. Quod factũ ad iracũdiã pl⁹ ꝯcitauit
eudoxiã. Et dũ q̃dã ioannẽ uellet occidere
ut cõplaceret auguste: a populo ẽ captus &
iudicat⁹: sed a p̃fecto ne occideret̃: erept⁹ ẽ
Ex illo die popul⁹ ioannẽ uicissim custodi
ebat: & nocte domũ ei⁹ armatis muniebat.
Suadẽte igit̃ augusta: epi ꝯstantinopoli ꝯue
nerũt: & eũ in cõcilio dãnauerũt: nihil ꝯtra
ĩpm ĩuenientes: nisi ex eo solo: q̃ post priorẽ
depositionẽ sine decreto cõcilii ĩ ep̃ali sede
residere p̃sũpsisset. Propter q̃d imperator io
annẽ ĩ exiliũ iteꝝ duci fecit: ĩ q̃dã ciuitatẽ par
uã barbaris uicinã: ubi fines sũt imperii roma
noꝝ. Hoc aũt innocenti⁹ papa audiẽs & mo
leste ferẽs: cõciliũ ĩ sede apostolica celebra
uit: & ioannẽ innocentẽ ab exilio reuocauit.
Qui reuocatus diem sui obitus p̃dixit: & ex
labore itineris fatigat⁹: ãteq̃ peruenirent ad ci
uitatẽ lãgorẽ incurrit: & sic post dies modi
cos ĩ pace uitã finiuit. xviii. cal̃. octob. quo
defuncto grãdo uehemẽs ĩ ꝯstantinopolim
& circa suburbana descendit: dicentib⁹ cun
ctis hoc dei iudicio gestum eẽ: eo q̃ ioãnes
iniuste fuerat condemnatus: quibus fidẽ de
dit mors auguste die decianona subsecuta.

Theodosiꝰ aũt iunior archadii filius: corpꝰ doctoris in regiá ciuitaté tráſtulit: & digno honore tumulauit. vi. cal. februarii: quo die feſtũ eius i grecoꝝ eccleſia celebrat. Obiit circa annos dñi. 580. ¶ Scripſit auté hic uenerandus antiſtes ſuper toto nouo & ueteri teſtaméto expoſitionũ libros. 90. Cõmentarios i mattheũ diſtinctos p homelias. 90. Super ioanne homelias. 88. Sup epiſtolis pauli libros ſingulos p ſermones diſtinctos. In epiſtola ad hebreos homel. 34. Sup geneſi libros queſtionũ. De laudibꝰ pauli apoſtoli homel. 7. Cõtra arrianoꝝ hereſim fortiſſimos libros. Contra ſimoniacos. Cõtra martioné: cerinthũ: ebioné: artemoné atq; photinum: q eoꝝ ſuſcitauit hereſim. Contra apollinaré librũ. i. Cõtra manicheos iſigne uolumé. Cõtra oés hereticos ſup pabola ſeminis longũ opꝰ & elegás. Tractatũ unũ i thomá apoſtolũ i quo aduerſus arrianos fortiſſime diſputat. Sup canticis cáticoꝝ. l. ii. Item uitá ſci meletii epi antiocheni. De ueſtibꝰ legalibus ſacerdotum & leuitaꝝ: & de ornatu ſũmi pontificis: ueteris teſtaméti uolumé egregiũ. De humilitate i lotione pedũ tractatum. i. Contra eos q ad miſſas nõ occurrũt tractatũ. i. De uirginitate. De patiétia. De fide. De penitétia. De cõfeſſione. De elemoſyna tractatꝰ plures. Homelias & ſmones per totá quadrageſimá. Sermoné declamatoriũ in decollatione ioánis baptiſte. Ité in laudé beate uirginis ſmões mira ſuauitate fragrátes. Aduerſus arabes de reſurrectione mortuoꝝ q dicũt aias mori cũ corpe. lib. ii. Ité ꝯtra iudeos lib. i. Aduerſus gétes in modũ dialogi grande & inſigne uolumé. De ordine & officio ſacerdotis librum. i. Hymnos & ſmones & alia plura metro edidit apud grecos. Et q̃q̃ latino fulſerit eloqo: plurimũ tñ ſcripſit in greco. Hec ex hieronymo de illuſtribus & ex hiſtoria tripita.

¶ De ſcõ ioanne preſbytero. XXVIII.

IOannes preſbyter antiochenus ſcitate & ſapientia inſigniter fulſit. Qui ex grammatico & declamatore preſbyter factꝰ ꝯpoſuit librũ aduerſus eos q dicũt xp̃m in uná tantũ ſubſtantiá adorádum: nec acqeſcunt duas in xp̃o ꝯfitendas eſſe naturas. Impugnauit etiá non nullas cyrilli alexandrini epi ſnias ſcaute aduerſus neſtoriũ prolatas: que thimotianis uideſ p̃ſtare robur & adhibere fométa. Claruit ſub theodoſii ſenioris tpe. Hec hierõymꝰ de illuſtribꝰ uiris.

¶ De ſcá paula uidua. XXIX.

PAula uidua nobiliſſima romanorum matrona fuit: cuiꝰ uitá hieronymꝰ ſcripſit. Que nobili genere: ſed nobilior ſcitate. Potés quõdá diuitiis ſʒ xp̃i ſcitate iſignior: oés ſuos paupes paupior ipa dimiſit: & hũiles hũilitate ſupauit. Hec. vi. edidit liberos. ſ. bleſillam ſup cuiꝰ morte eá hieronymꝰ ꝯſolatꝰ eſt. Paulinã ſcãm: & admirabilé uigꝫ & prepoſitũ regꝫ ſuaꝝ pámachiũ ad qué ſup eius obitu idem doctor puũ libellum edidit. Euſtochiũ que i ſcis locis uirginitatis & eccleſie mõile p̃cioſiſſimũ fuit. Rufináq; i matris funere piuꝫ matris aium ꝯſternauit: & theochium pueꝝ: poſt qué parere deſiit. Hec pꝰ uiri obitũ in ſcá uiduitate pmanſit & ad dei ſeruitiũ ſe cõuertit: oéſq; ſui diuitias in pauperes errogauit. Deide paulini epi antiocheni & epiphanii epi ſalamine q romá uenerát accenſa uirtutibꝰ: patriá deſerere cogitabat. Deſcédéſq; ad portũ: fratre: cognatis affinibus: & qđ maius ẽ theocbio puero ac ruſinaiá nubile: pſequentibꝰ & receſſum paule deplorátibꝰ. Hec contra iura nature nõ patiebatur plena fide & amorem filioꝝ maiore in deo amore ꝯténens: in ſola euſtochio que ppoſiti & nauigatiõis comes erat acqeuerat. Sicq; relicto ſeculo ad ſyriá nauigauit. Cũq; ad loca ſcá ueniſſet: & pconſul paleſtine q eiꝰ familiá optime nouerat: ei pretoriũ p̃paſſet: humilé cellá elegit: cũctaq; loca ſcá deuote luſtrauit. Proſtrata áte crucem quaſi pendétem dominũ adorabat: igreſſa reſurrectionis ſepulchrũ oſculabatur lapidé & corpis locũ: lachrymis & ſuſpitiis aquas ſitiei ore lábebat. ¶ Deinde p̃rexit bethleé & ſpecum ſaluatoris ingreſſa etiá xp̃m natũ ex uirgie & cetera ifantie rudimenta oculis corporeis ſe uidiſſe teſtata ẽ: ubi & regé habitatiõis ſibi elegit: & cũ filia euſtochio ꝯſtructo locello ſub beati hieronymi diſciplina: & ꝯgregatis uirginibꝰ deo ſuire cepit. Tantaq; ſe hũilitate deiecit ut iá non matronarũ pria ſed ácillaꝝ ultia uidereſ. Pꝰ uiri morté uſq; ad eiꝰ obitũ nunq̃ cũ uiro cõedit: balnea nunq̃ adiit: mollia lectuli ſtrata etiam i grauiſſima febre nõ hũit: ſed ſup humũ ſtratis ciliciis iacebat. Pané ſolũ & aquá pꝰ ueſperas deguſtabat: praro leguía cõedebat i qbus diebꝰ feſtiuis exceptis: uix oleũ apponebat. Caſtitaté aũt i oibꝰ pudiciſſimá p̃tendebat. In largiẽdo pfuſior hoc hr̃e uoti aiebat: ut unicũ nũmum filie moriés nõ dimitteret: & in funere ſuo aliena ſindone tegeretur: uirgines quas ex diuerſis puinciis ꝯgregauerat in tres turmas & mõaſteria diuiſit. Ita dũtaxat ut in ope & cibis ſepate: pſalmis & orationibꝰ iũgerent. Cũq; alus languentibꝰ large preberet: ſi quádo ipa egrotaſſet ſibi nõ idulgebat. Cum autem ſemel menſe iulio grauius egrotaret: & medici ꝯſulerét uino tenui ſibi opꝰ eſſe: ne aquá bibens i hytropiſim uerteretur. Sáctuſq; epiphanius eps

haustũ uini eidẽ suaderet: nõ solũ acqescere noluit: sed pene homĩnẽ senẽ: ut nunq̃ uinũ degustaret: induxit. Scripturas autez sacras memoriter retinebat: & earũ studio assidue uacabat: ita etiam ut hebraicã linguã perfecte disceret: & psalmos hebraice decantaret. Sicq; post longi laboris cursum oĩbus referta uirtutibus grauissimo depsta languor ad extrema uite deueniens: inter psalmodie recitationẽ ultimũ spiritũ dño cõmendauit. Cuius obitu cõpto monachi oẽs & uirgines de eoꝝ cellulis ad ipsius funera ꝑcurrentes eum lachrymaꝝ effusiõe piarum & hymnorum sacrorum modulatione sanctas eiꝰ exequias eelebrarunt: corpusq; apud bethleez ꝯdigna ueneratione tumularunt. Cuius congregationem scã eiꝰ filia & uirgo eustochiũ post matris obitum laudabiliter gubernauit. Quieuit autem sancta paula in domino 6. calen. februarii.

¶ De scõ paulo papa & confessore. XXX

PAulus papa & cõfessor stephano pape scdo i põtificatu tõano successit: qui natione romanꝰ fuit ex patre ꝯstantino de regione uiala ta: seditq; ãnos. 10. & mẽsem unũ. Hic minor germanus stephani põtificis ꝑdecessoris sui ab ineũte etate in lateranẽsi palatio ꝓ eruditione ecclesiastice discipline ab eodem fratre suo traditus est tẽpote gregorii secũdi pape. Et postmodũ a zacharia papa in diaconatꝰ ordinẽ ꝑiter cum germano suo ꝓmotus est. Sed dũ idem frater & antecessor põtifex ad uite extremũ ꝑtingeret: populus romanꝰ diuisus est: & alii cũ theophilato archidiacono tenebant: alii uero eidem paulo diacono adherebant. Dũ uero de hac luce põtifex idem migrasset: ꝯtinuo ꝯgregatio populi que cũ eodem paulo ualidior erat: eũ in pontificem elegerũt: & ita in apostolicam sedem ordinatus est tẽporibus cõstãtini & leonis imparorum. Hic ꝯstituit diuina officia celebrari in q̃dragesima ante sextam. Hic ꝯgregatis sacerdotibꝰ & clero ac populo romane urbis corpꝰ btẽ petronille de loco ubi quiescebat extra portã uia apia abstulit una cum sarcophago marmoreo in quo legebat titulꝰ manu ꝓpria bti petri apostoli sculptꝰ. Auree petronille dulcissime filie: quod plaustro ĩpositũ intra urbẽ in bti petri ecclesia collocauit. Hic fuit fortissimꝰ fidei defensor: unde sepiꝰ nũcios cũ lr̃is ãmonitoriis p̃fatis augustis direxit: ꝓ restituendis & in prio statu ꝯfirmandis sacratis imaginibꝰ xp̃i & dei genitricis atq; scõꝝ omnũ quas illi ꝯburere faciebãt. Hic multas ecclesias restaurauit: q̃plures etiã nouiter edificauit: & nõ nullas mirifice decorauit. Fuit etiã mitissimus & misericors: nulli malũ ꝓ malo reddens: sed oĩbus eũ offendentibꝰ misericorditer indulgens. Hic cũ paucis familiaribus suis nocturno silẽtio ꝑ cellas paupeꝝ & infirmoꝝ in lectis decũbentiũ circuibat: eis necessaria mĩstrando: sed & carceres uisitans ꝑ eadem noctis secreta retrusos a mortis ꝑiculis eruebat: & obligatos pro debitis redimebat. Viduis & pupillis oĩbusq; indigentibꝰ opem ferens: sicq; scis pollens uirtutibus apud sanctũ paulũ q̃euit: ubi etiã sepultꝰ est 6. calen. februar. Sed post dies modicos corpus eiꝰ a romanis cum honore ad sanctum petꝝ delatum est: ubi & miraculis claret: & cessauit ep̃atus annũ unũ & mẽsem unũ.

¶ De scõ adiuto abbate. XXXI

ADiutus abbas primo monachus mimateñ: postea abbas carnoteñ pagi quẽ portesum uocãt deo ꝓuidente factꝰ est: qui laudabilibꝰ opibus uitã ducens: dissolutionẽ corpis sui predixit: & decedẽs aurelianis humatus est: supra cuiꝰ corpus fideles ciues ecclesiã ꝯstruxerũt: quã cũ die aniuersarii sui festi uniuersꝰ ppl̃s celeberrie uisitassẽt: unꝰ ex ciuibꝰ ꝯtẽpta missa accepto rastro uineã pastinabat: increpatusq; a q̃busdã cur ad ecclesiã sci nõ accederet. Rñdit q̃ etiã adiutus cultor uinee fuerat. Moxq; sibi manꝰ retorta & facies ad tergũ uersa ẽ i admiratiũ stuporẽ: q ad ecclesiã sci ꝯfugit: & i testimoniũ sãctitatis bti corpis diebꝰ aliq̃bꝰ sic manẽs: ut a cũctis uideri posset: tãdẽ peccatũ ꝯfitẽs: & ueniã petẽs: oransq; ad sci tumulũ post dies modicos liberatꝰ ẽ. huiꝰ sci festũ agit. 6. cal febr.

¶ De scõ mauro abbate. XXXII

MAurꝰ abbas monasterii bobaceñ uir fuit mira scĩtate ꝯspicuꝰ: cuiꝰ uitã uirtutibꝰ plenã: uir illustris ac patricius diuanus scribit: quã tñ hactenus uisq̃ ualui reperire: qui & in xp̃o pausauit. 6. calen. februarii: ut ado testatur.

¶ De scã agnete secundo. XXXIII

AGnes secundo die octaua ab eius passione ab ecclesia celebrat: nõ quidẽ per modũ octaue: sed q̃si ꝓfesti repetitione: & hoc ꝓpter quoddã uisiõis miraculũ: quod apparuit pentibꝰ agnetis uirginis ipsa die: ut ambrosius scribit. Nã cũ diebꝰ pluribus parentes beate agnetis ad eius tumulum cũ orationibus uigilarẽt: die octauo medie noctis silẽtio: uiderunt chorum uirginũ uestibus aureis idutũ: cũ imenso lumie trãseũtẽ. Inter q̃s uident beatã agnetẽ simili ueste fulgentẽ: & a dextris eiꝰ agnũ niue candidiorẽ. Et dum hec uidentes obstupescerent: rogat agnes ceteras uirgines gradum figere. Ipsaq; stans parentes cepit admonere: ne illam

quasi mortuá deflerét: sed et⁹ potius gl'e cõgauderét: eo q cú scis uirginib⁹ lucidas sedes accepat. Illiq; i celestib⁹ iúcta erat qué in terris posita tota intentióe dilexerat. His dictis uisio euanuit & societas pētú ꝯsolationez i cepit: uisionéq; publice enarrauit. Et idcirco festum agnetis secúde ab ecclesia institutum est. v. cal. februarii.

¶ De sancta constantia uirgine. XXXIIII.

Constantia uirgo filia cóstantini iperatoris fuit. Que lepra grauissima laborás: tantis erat obsessa uulnerib⁹ ut a capite usq; ad pedes nulla mēbrorꝫ ps libera permáisset. Que cú audisset q̃liter beata agnes pentib⁹ appuerat: ut supi⁹ dictú est: & qualiter infinitis miraculis coruscabat: accepro cósilio: & spe recupande sanitatis: uenit ad tumulú uirginis nocte: & licet pagana: mente tñ credula: p̄ces ad dñm fideliter effundebat: ubi dú i oratione ꝑsisteret obdormiuit: uiditq; i sõnis beatá agnetem: eá ut constanter ageret & in xp̄m crederet exhortanté: atq; ipiam saná effectá ab ei⁹ egritudine núciá tem: Ad hanc uocé uigilás ꝯstantia se perfecte sanatá inuenit: adeo ut nec in mébris ei⁹ signú alicui⁹ uulneris remaneret. Quod pater cernens & frés maxia letitia repleti sunt. Quorꝫ licentia obtéta: ꝯstantia baptismú suscepit: & uotú uirginitatis emisit. Et supra tumulú beate agnetis mõasteriú fabricauit: & ibidé dño seruiens cum multis uirginib⁹ se inclusit. Que post uitá laudabilé ad dominum migrauit: & iuxta corpus beate uirginis sepulta fuit.

¶ De sancto iuliano episcopo. XXXV.

Iulian⁹ cenomaneñ eps fuit. Hic simon ille leprosus fuisse dicit: quem dominus a lepra sanauit. & qui eum ad conuiuandum iuitauit. Qui post ascensionem dñi ab apostolis cenomaneñ eps ordiat⁹ é. Qui etiam multis clarus uirtutib⁹ extitit. Ná cuspide baculi sui terrá ꝑcutiés sitiéti populo fonté produxit. Cecú quoq; illuminauit: & carceratos se iuocantes: spõte apertis ianuis liberauit. Tres etiá mortuos ut dicit suscitauit. Et postmodú i pace qeuit. v. cal. februarii. Hic fertur ab aliqbus fuisse de. 72. christi discipulis unus. Dicitur q; esse ille iulianus: qui ab itinerantibus ꝓ inueniédo bono hospitio iuocat: eo q in domo ei⁹ xp̄s fuerit hopsitat⁹. Sꝫ ueri⁹ uidet ali⁹ iulian⁹: q utrúq; pēté ignoráter occidit: de quo dicet .2. id⁹ febru.

¶ De scó iuliano cófessore frē iulii. XXXVI.

Iulianus alius frater beati iulii fuit. Hi duo frēs a theodosio ipatore xp̄ianissimo obtinuerút templa deorꝫ ubiq; repta destruere: & ecclesias edificare: mádauitq; iperator oibus p̄dictos fratres adiuuare: & eis in oibus pena capitis obedire. Cú ergo sci iulianus & iulius i loco dicto gaudianú ecclesie ꝯstruerét: & eos mandato ipatoris oēs transeuntes iuuarent: quidam cú curru euntes adiuicé ꝯdixerút: aliquá excusationé pretendere: ut sic liberi possent pertrásire: unú igitur ex suis in plaustrum supinuꝫ posuerunt: & eum pannis ut mortuum coopuerunt: qui se mortuú fingebat & oculis clausis supinus iacebat. Cum ergo ad iulianú & iuliú ꝑuenissent rogauerunt eos ut pagꝫ persisterét & eos i opere iuuarét. Qui se ibi stare nó posse dicebát: quoniá hominé mortuú deferebant. Et dú scús iulianus eos métiri diceret illi se uerꝫ dicere affirmabant. Qui deú iprecatus é: ut secúdú ueritaté dicti sui sibi ꝯtingeret. Cúq; procul recesserút collegam ex noíe uocare ceperunt. Qui cú nullatenus moueret pulsari ab eis cepit: & finaliter mortuus appuit. Quod ceteri uidentes timuerút: nulliq; deinde christi famulos decipere presumpserút.

¶ De scó iuliano sabba ꝯfessore. XXXVII

Iulian⁹ eremita cognométo sabba fuit. De quo dicit theodor⁹ i historia triptita: q angelicá uitá in terris deducebat: & in eremo ꝯsistens ꝯtéplatioi & oratioi uacabat. Hic ꝑ spiritú cognouit & p̄dixit obitú iuliani apostate ipatoris: longe. 20. dietis posit⁹ ab eo loco ubi iterfect⁹ fuit. Quod ut prenúciauerat sic ꝯtigisse repertum est.

¶ De sancto iuliano ꝯfessore. XXXVIII.

Iulianus alius confessor fuit: de quo ait gēnadius libro de uiris illustribus: q acer ingenio & facundia extitit: diuinis scripturis doct⁹: greca & latia lingua scholasticus & inter doctores ecclesie clar⁹. Hic scripsit aduersus augustinum eius impugnatorem libros quattuor & iterú aduersus alios heresiarchas libros. viii. Extat & liber altercationis amborꝫ partes suas defendentium satis cóspicuus. Hic fuit in elemosynis liberalissimus. Moritur autem ualentiniani impatoris ꝯstantii filii tpe.

¶ De scis leócio & sociis martib⁹. XXXIX.

Leoncius thyrsus & calonic⁹ martyres in citate apollóia passi sút tpe decii sub presidibus cubericio siluano & bando. Qui diuersis tormétorꝫ generib⁹ excruciati. Demú prim⁹ & ultim⁹ capitis abscisióe: medius celesti uoce uocatus spiritú reddiderút. Sicq; martiú ꝯsumauerút. v. cal. feb. i ptibus grecie tumulati: ut dicit ado.

¶ De scis papia & mauro martyrib⁹ .XL.

PApias & maurus martyres passi sunt rome tpe diocletiani & maximiani impatorꝫ sub laodicio urbis pfecto. Qui cũ essent milites uidentes q̄liter saturnin⁹ & iunnius martyres statuã iouis eream eisdẽ a pfecto psentatã: sicut plumbũ liquefactũ ptriuissent puersi sunt ad dñm: & impietatẽ laodicii redarguere ceperunt: qua in xpi martyres seuiebat. Tunc iratus laodicius: iussit ora eoꝝ lapidib⁹ ptundi: & postmodũ illos i carcerem recipi: ubi a sancto marcello papa baptizati sũt: post dies 12. educti de ergastulo iubente pfecto fustibus ceduntur: deinde i equuleo leuati: tãdiu plumbatis ptusi sũt: donec spiritũ emiserũt. Quoꝝ corpa ioãnes psbyter sepeliuit uia numẽtana ad nymphas beati petri. 4. calen. februarii.

¶ De scis flauiano & sociis martyrib⁹. XLI

FLauianus: maximus: secũda: caledinus: marcus & seuera cum aliis multis martyribus passi sut sub maximiano & claudio impatoribus: pstantino impatore magno iã a militibus apud galliã in impiũ sublimato. Quorum primo maximus qui comes millenarius erat ab infantia sua christiãus: ex pẽtib⁹ christiãis exort⁹ cẽtũ & uigiti ex suis militib⁹ puersos a scõ marcello papa baptizari fecit. Quod audiens maxianus eundẽ maximũ pbesum una cũ dictis cẽtũ & uigigiti militib⁹ dãnauit ad harenã fodiẽdam. Et post mẽses. 9. dũ marc⁹ tribun⁹ pu̇isset: q maximus comes ceteros suos milites q ex millenario residui fuerant: q ad eũ uisitandũ accesserãt puertisset: fecit maximuꝫ in carcerẽ mitti: deinde eductũ fustib⁹ cedi iussit: & dũ cederet tribunus excecatus est. Quod maximian⁹ impator audiẽs & moleste ferẽs: maximũ comite cũ cẽtũ & uigiti militibus ✝ ad harenã dãnatis fecit decollari. Reliquos uero ex mille militib⁹ puersos i barenario missos: flãmis iussit incẽdi. Quoꝝ corpora scũs marcell⁹ papa cũ ioãne pibr̃o sepeliuit in loco cucumeris scdo miliario ab urbe. Post duos mẽses maximianus morit: & claudi⁹ rome in impiũ exaltat: q audiens secũdã uxorẽ pdã maximi comitis cũ filiis esse christianã: fecit eã teneri: & filios ei⁹ caledinũ & marcũ ac filiã ei⁹ seuerã. Qui duꝫ sibi pñtan eẽnt: secũda iter man⁹ eã tenẽtiũ emisit spiritũ. Flauian⁹ aũt uicari⁹ ipatoris q ei assistebat: cũ uidisset angelos q sup capita filioꝫ secũde orantiũ man⁹ tenebant: & ipse puerius ẽ: & a theodoro psbr̃o baptizatus cũ oi familia sua. Quod audiẽs impator claudi⁹ flauianũ cũ oi domo sua detentũ: cẽtũcellis adduci mandauit: & ibidẽ oẽs piter capite cedi. Beatos uero calendinũ & marcũ atq; seuerã olim maximi filios miliario. 55. ab urbe iuxta mare deferri ibiq; tãdiu plũbatis cedi donec spiritũ exhalarunt. Quorũ omniũ corpa in loco q dicit pign⁹: sepulta sunt a christianis. Hoꝝ omniũ martyrũ passio colitur. 4. calen. februarii.

De scõ sabiano martyre. XLII

SAbianus mr̃ passus ẽ i territorio trecassino sub aureliano ipatore q dũ i ptib⁹ hispanie & gallie r̃sideret: & ad trecas ciuitatẽ deuenisset: sabianũ detentũ & christũ pdicãtẽ decollari fecit. Ibiq; sepultus est. 4. calẽ. febr̃.

¶ De scõ cyrillo epo alexandrino. XLIII

CYrillus eps alexandrin⁹ p catholica fide pclarissim⁹ extitit ppugnator uariaꝫq; reꝫ tractat⁹ edidit diña & humana scĩa pollens Homelias multas cõposuit: que ad declamandũ a grecis epis pmendant. Extat edicunt & libri ei⁹ de synagoge defectu: Et aduersũ her̃ticos pcipue ptra nestoriũ liber q elegeos ititulat: in quo nestorii occulta pãdũt: & pdita psutãt. Itẽ ad nestoriũ epistolas duas misit: i qb⁹ illi⁹ dãnauit errores. Itẽ ad ioãnẽ epm antiochenũ epistolas scripsit plures. Itẽ thesauroꝫ libros. 24. Cõtra iulianũ ipatorẽ libros. 8. Sup marcuꝫ libros. 12. Sup ioãnẽ libros. 9. Itẽ libruꝫ pposineticon ad theodosiũ ipatorẽ. Scripsisse & alia credit: que adhuc ignorãt a nr̃is. Quieuit i pace sub theodosio seniore. 4. cal. febr̃. Hec gẽnadius de uiris illustribus.

¶ De scõ cyrillo epo hierosolymi. XLIIII

CYrill⁹ eps hierosolymoꝫ sub theodosio prio ipator epatũ tẽuit i cõcussũ: cũ pri⁹ sepe puls⁹ & r̃ceptus fuit. Huius tpe btũs hiero⁹ ab urbe roma digressus uenit ad syriã: & a cyrillo epo locum obtinuit iuxta bethleẽ oppidũ moasterii pstruẽdi: ubi & sacre scripture libros trãstulit de hebreo in grecã linguã piter & latinã. Cui⁹ & ipse eps amicissim⁹ extitit: & psecti epalis regiminis ab eo regulã sũpsit. Pluribusq; illũ gratis uisitauit epistolis: cui & hieronymus multa remisit. Hic quoq; corp⁹ bti hieronymi sepeliuit: & i ei⁹ trãsitu felici mirabilẽ de illo uisionẽ pspexit: ut dicet in ei⁹ legẽda. 2. cl̃. octobr̃. Augusti⁹ quoq; hipponeñ eps cyrillo epistolã misit: i q̃ ab eo istãter expetiit: ut miracula que apud bethleẽ p beatũ mõstrabãt hieronymũ sibi trãscriberet. Cui cyrill⁹ epistolã plixã & facũdo digestã stilo remisit: in q̃ sibi stupẽda pdigia meritis almi doctoris oñsa narrauit. Pluria quoq; hui⁹ cyrilli extãt opuscula fidei nr̃e mysteria redolentia grato lepore luculẽta. Claruit autem sub honorio & theodosio iuniore:

¶ De sexagesima. xlv.

Sexagesima significat tempus uiduationis. Et incohat dominica in qua cantatur. Exurge dñe: & terminat in quarta feria post pascha. Instituta ẽ autẽ ꝑpter redẽptionẽ: & ꝑpter significationez: & ꝑpter representationẽ. ¶ Primo ꝑpter redẽptionez Quia enim melchiades papa & siluester statuerũt ut bis in omni tẽpore sabbato comederet: ne ꝑpter abstinẽtiam quam homines substinuerãt in. vi. feria in qua omni tẽpore ieiunandũ est: natura debilitaret. In redemptionẽ ergo sabbatoꝝ tẽpis q̃dragsime unã septimanã addiderũt: & sexagesimã uocauerũt. ¶ Secũdo ꝑp significationẽ: qa sexagesima designat tp̃s uiduitatis ecclesie: quia fructus sexagesim⁹ uiduis debet sicut & centesimus uirginib⁹: & trigesim⁹ cõiugatis. Idõ & merorem illũ assumit ꝑ absẽtia spõsi qui ad celũ raptus est. In consolatione autẽ illi⁹ pro absentia sponsi: dant ecclesie ale due. s. misericordie opum exercitatio: & decalogi adipletio: que inuicẽ multiplicata ↄstituũt. 6o. unde sexagesima sonat sexies decẽ: ut p 6. intelligas opa misericordie: & per. 10. decalogũ. Tertio ꝑpter representationẽ. Nam sexagesima nõ solum tp̃s uiduitatis significat: sed etiã nr̃e redẽptionis repñtat. Nam p 10. intelligit homo qui ẽ decia drachma: eo q̈ factus ẽ ut ruinã. 9. ordinũ repareti: ut sit quasi decimus ordo. ¶ Vel homo q̃tum ad creationẽ suã ↄsideratã habet uniuersaliter x. potẽnas. Quia eni hõ hẽt aĩaz uegetatiuã sensitiuã & itellectiuã: uegetatiua hẽt potẽtiam nutriendi & generãdi. Et sensitiua habet potẽnaz. 5. sensuũ corpis. s. uisus: auditus: gustus: odorat⁹ & tactus. Et itellectiua hẽt potẽtiã rõnalẽ ↄcupiscibilẽ & irascibilẽ que oẽs sunt. x. potentie: merito creatio hominis numero denario figurat. Insup q̃tum ad redẽptionẽ suam homo. 6. beneficiis redẽptus ẽ: que sunt icarnatio uerbi: peregrinatio: passio: resurrectio: ascẽsio: & spũsscĩ missio. Et sic sexagesima representat tp̃s nostre redẽptionis. ¶ Protendit aũt sexagesima usq; ad feriam quartã: post pascha in qua cantatur: uenite bñdicti ⁊c: qa illi qui in operibus mĩsicordie se exercent audient illud: uenite benedicti ⁊c: ut ipse xp̃s testat: ubi tunc ianue sponse apiẽt & ĩ amplexu sponsi fruetur. In epistola autẽ admonet adinstar pauli ut tribulationẽ de absentia sponsi patienter toleret. In euãgelio ut seminationi bonorum opum semper isistat. Et qa quasi desperans clamauerat. Circũdederunt me ⁊c. Nũc quoq; rediẽs ad se petit in officio in tribulatiõib⁹ adiuuari: & ab ipsis eripi dicẽs. Exurge dñe ⁊c. Et ponit ibi triplex exurge. Quidam enim sũt in ecclesia q̈ aduersis p̃munt: & non deiiciunt: quidã premunt & deiiciũtur: quidã nec premunt nec deiiciunt: tũ qa aduersa non tolerant: periculũ ẽ ne ꝑspera ipsos frangant. Clamat ergo ecclesia ut exurgat q̃tum ad primos ipsos eripiendo: q̃tũ ad secũdos ut exurgat ipsos ↄuertendo: a q̈bus uidetur faciẽ auertisse ipsos quodãmodo repellẽdo: q̃tũ ad tertios ut exurgat ipsos in ꝑspis adiuuãdo & liberãdo. ¶ Et quia in hebdomada sexagesime secũde etatis tẽpora recolunt: merito scõꝝ patrũ secũde etatis: ĩmediate gesta subponunt: eo q̈ illoꝝ obit⁹ dies certi penitus sunt ignoti.

¶ De sancto noe patre. XLVI.

Noe pater uir iust⁹ atq; perfect⁹ ut ex diuine scriptur textu colligitur: & ecclesiastici. xx. in catalogo scõꝝ inscitur: filius lamech anno. 182. etatis patris ꝑgenitus: & secũde etatis pater primus annoꝝ qngentoꝝ genuit tres filios: sem: cham & iaphet. Multiplicatis ergo hominib⁹ sup terrã. vii. generatiõe trãsacta: filii dei. i. filii seth ceperunt legis naturalis & patrum mandata preterire: malicia hominũ excrescente. Nam filii seth filiab⁹ caim ↄtra mandatũ ade ceperunt ↄmisceri: & eaꝝ fornicationibus abuti: ex quibus gigãtes procreati sunt: Mulieres etiam ĩ uesaniã uerse supgresse uiris turpez luxuriã exercebant. Masculi ĩsuper ĩ alterutrũ coeũtes nephandũ scelus perpetrabant. His criminib⁹ deus prouocatus decreuit diluuiũ mittere sup terram: omnẽq; carnẽ delere: solo noe cũ ei⁹ familia reseruato: q ex oibus hominibus solus iustus repertus est. Deditq; hominib⁹ spatiũ penitẽdi. 120. annorum. Nã annis. 20. priusq̃ arcam inciperet: mandauit ei: ut faceret arcam de lignis leuigatis ĩ qua posset saluari semẽ uniuerse carnis super terrã ab aquis diluuii: qđ sibi tũc deus factuꝝ se esse predixit. Cui⁹ arce structura: forma: atque mẽsura ĩ historia scholastica exp̃ssius ponitur. Igitur ann⁹. 20. post preceptũ dei cepit noe arcam fabricare: quã in annis. 100. ꝑfecit cũ filiis suis: in quo tp̃e filiis hominũ pñiam predicabat & futuꝝ diluuiũ p̃dicebat. Cuius s̃mones homines irridentes ad peiora se facinora conuertebant. ¶ Ergo cum noe eẽt sexegentoꝝ annoꝝ cuz tribus filiis suis & uxore sua ac trib⁹ uxoribus filioꝝ suorum: de mandato dei arcã ingressus est: & ex cũctis aĩantibus mũdis septena: de aĩantibus uero imundis bina ad semẽ ↄfuandum super terram: dei uoluntate ad noe sponte uenientia in arcam intromissa sunt. Factaq; est pluuia super terrã. 40. diebus & noctibus cõtinue: & aque maris ad naturalẽ situm excrescentes: omnem terram

occupauerũt. Ita q etiã sup altissimos montes. xv. cubitis aq̃ sublimior fuit: & sic oẽs hoies & aialia necauit: sordesq aeris quousq ascenderat aut opa hominũ expurgauit. Et usq ad eundẽ locũ ignis iudicii dicit ascensur⁹. Aque uero sic exaltate obtinuerũt terram. cxv. diebus ab igressu noe. Et tũc paulatim ceperunt minui usq ad mensem septimũ: quo requieuit arca sup mõtes armenie. At uero noe ad explorandũ: an adhuc terra appareret: emisit coruũ ex arca: q occupat⁹ ingluuie cadauerꝝ repertorꝝ nõ est reuersus ad eũ. Emisit quoq columbã post ipm: que prima quidẽ uice nõ inueniẽs ubi requiesceret pes eius: reuersa est ad eũ in arcam. Sed iterꝝ post dies septẽ emissa ad uesperꝝ reuertitur: portãs ramũ oliue uirentibus foliis i ore suo. Quo signo noe intellexit aquas sup terrã cessasse: & iam arbores apparere. Ad cautelã tñ post. 7. dies alios emisit tertio columbã: que ultra nõ est reuersa ad eum. Et tunc noe cũ eius familia & oibus aiantib⁹ de arca egressus est: eodẽ die quo fuerat ingressus anno uidelicet reuoluto. Tũc quoq etate pria terminata secũda icepta est. ¶ Egressus ergo noe de arca & altari edificato: qsi p pace & gratiarꝝ actione obtulit sacrificium dño de cũctis aiantib⁹ mundis offerens septimum: ut sic de. 7. in arcam itromissis sex remanẽtia tria uidelicet utriusq sex⁹ ad speciei multiplicationẽ sufficerent: ppter quaz cãm idispari numero. 7. aiantia de qualibet mundorꝝ spẽ in arcã immissa fuerunt. Et tũc dñs in noe & eius filios benedictionẽ quam prius ade dederat repetiuit: que ꝯsistit in tribus. s. in filiorꝝ multiplicatiõe: in ceterorum aiantium subiectiõe: & in ciborꝝ cõcessione. Nam cũ prima etate solis terre fructib⁹ uescerent: carniũ esus secũde etatis hoibus cõcessus est. Et quia diluuiũ adhuc timebatur & p hoc noe instãter dñm pcabatur: pepigit de⁹ cũ eo securitatis fed⁹: in cui⁹ signũ posuit arcũ pluuialẽ in nubib⁹: duos habentem colores principales in signũ duorꝝ iudiciorum: ceruleũ. s. exterius: q & aquosus est signum iudicii p aquam pteriti ne ampli⁹ timeat: & rube⁹ interi⁹ qui & igne⁹ est i signũ iudicii per ignẽ futuri: ut expectet. Post duos aũt annos noe plantauit uineã labruscas uidelicet naturales p cultum ad usum uinee trahens. Bibensq uinũ: sed uim ei⁹ ignorans inebriatus est: & nudat⁹ in tabernaculo dormiuit. Quẽ uidens cham ei⁹ filius medi⁹ irrisit. Sem uero & iaphet imposito humeris pallio: auersis uultib⁹ icedẽtes pris uirilia operuerunt: ppter quod noe ex uino euigilans cham & filio ei⁹ p ipudenti irrisiõe maledixit. Sem uero & iaphet p honesta uerecũdia quã de eo habuerant bñdixit. Ab his trib⁹ filiis noe disseminatũ est oẽ genus hominũ: ex quib⁹ texunt. 72. generatiões: que postmodũ in. 72. linguas diuise sunt: uidelicet de sem. 27. de cham. 30. de iaphet. 15. unde & xps dñs sicut pri⁹. 12. apostolos. 12. tribubus israel miserat: sic postmodũ. 72. discipulos misit: qui totidẽ linguarꝝ gentib⁹ euãgelium pdicarent. Ex his etiam noe filiis adhuc ipso uiuẽte iuxta philonẽ nati sunt qtuor milia & c. uirorꝝ exceptis puulis & mulieribus: uixitq noe post diluuiũ ãnos. 350. uidelicet usq ad. 58. annũ natiuitatis abrahe & mortuus annorꝝ. 95.

¶ De sancto sem patre. XLVII

Sem filius noe primogenit⁹ ãno 500. patris natus: ut dictũ est: in cuius semie uni⁹ ueri dei cultus pmansit: cũ esset annorꝝ. 102. genuit arphasath uidelicet biennio post diluuiũ. Cui etiã nato ãnis. 500. superuixit: uidelicet usq ad ãnos. 50. natiuitatis iacob: & sic annis. 602. ipletis mortuus est. Hũc hebrei autumãt fuisse melchisedech regem salẽ: de quo dicet infra post qnquagesimã & oẽs pgenitos a noe usq ad aaron sacerdotes fuisse: q in eõuiuiis & oblationib⁹ ppl'o bñdicebãt: & primogenita recipiebãt.

¶ De sancto arphasath. XLVIII

Arphasath fili⁹ sem ãno etatis parentis. 102. genit⁹ est uidelicet anno etatis noe. 702. Qui cuz esset annorꝝ. 35. genuit sale: quo nato supuixit ãnis. 303. uidelicet usq ad annos. 48. natiuitatis abrahe. Et sic arphasath annorꝝ. cccxxxviii. mortuus est.

¶ De sancto sale. XLIX

Sale fili⁹ arphasath ãno etatis patris. xxxv. pcreatus est: ut supi⁹ cõtinetur: anno etatis noe. 737. Hic eni cũ esset annorꝝ. xxx. genuit heber: quo nato supuixit annis. 403. uidelicet usq ad annos. 16. natiuitatis iacob. Et sic sale ãnorꝝ. 433. mortu⁹ est.

¶ De sancto heber. L

Heber fili⁹ sale etatis parentis ãno xxx. natus est: ut dictũ est ãno. s. etatis noe. 767. qui cũ eẽt annorꝝ xxxiiii. genuit saleth: quo nato supuixit ãnis. cccxxx. scilicet usq ad annũ lxxix. natiuitatis iacob. Et sic impletis ãnis 464. mortu⁹ est. Ab hoc hebei hebreorꝝ genus nomẽ acceperũt. Quidã uero dicũt ab abrahã: unde hebrei quasi abraei dicti sunt.

¶ De sancto saleth. LI

Faleth fili⁹ heber etatis parentis anno. xxxiiii. pgenitus est: ut superius est pmissum: anno. s. etatis noe. 801. qui cũ esset ãnorum xxx. genuit reu: cui nato supuixit ãnis. 209.

usq̃ ad ãnũ.xlviii.natiuitatis abrahe. Et sic ꝯplens ãnis.239.mortuus ẽ. Cuius tpe edificata ẽ turris babel a nemroth principe filiorum cham: & aliis ex filiis sem & iaphet cõplicibus etꝰ. Ita q̃ in ipo edificio de unaq̃q; generatione oium triũ filioꝝ noe aliqui conuenerunt. Et sic cũ esset sola una lingua hebrea in.72.linguas humanus s̃mo diuisus ẽ hebrea lingua ĩ sola familia heber remanente: que in tali ꝯspiratiõe nõ fuit. Diuiseq; sunt familie noe in tribus partibꝰ mundi: filii sez asiam: filii chã aphricã: filii uero iaphet europam regionẽ tenuerunt.

¶ De sancto reu. LII.

Reu q & ragau filius faleth etatis patris ãno.xxx. genitꝰ ut dictũ ẽ anno uidelicet noe.931. Cũ esset ĩnoꝝ.32.genuit saruch. Quo ꝓgenito supuixit ãnis.207. uidelicet usq; ad annum.78.nati abrahe. Sicq; reu decursis ãnis.239.mortuus ẽ.

¶ De sancto saruch. LIII.

Saruch filius reu natus ẽ ãno etatis patris.32.ut dictũ ẽ.uidelicz ãno etatis noe.862. Qui cũ esset ãnoꝝ.xxx.genuit nachor. Quo nato supuixit annis.200. uidelicet usq; ad ãnum unũ post natũ isaac. Et sic saruch ãnoꝝ.230.mortuus est.

¶ De sancto nachor. LIIII.

Nachor filius saruch natus ẽ ãno etatis patris.xxx.ut dictũ ẽ.uidelicet anno etatis noe.862. Qui cũ esset annoꝝ.xxix. genuit thare. Cuiq; nato superuixit annis.119. uidelicet usq; ad ãnos.xlix.natiuitatis abrahe. Et sic nachor annoꝝ.148.mortuus est.

¶ De sancto thare. LV.

Thare filiꝰ nachor ãno etatis pr̃is xxix.natus ẽ ut superiꝰ dictũ est anno uidelicet noe.921. Qui ãnorum.70.genuit tres filios: uidelicet abrã q & abrahã de quo suo loco dicet: & nachor atq; aram. Post quoꝝ natiuitatẽ superuixit ãnis.135.uidelicet usq; ad annos.xxxv.natiuitatis isaac. Et sic thare annoꝝ.205.mortuus ẽ. Habitauit aũt thare in ciuitate chaldee: que uocat̃ ur: ubi interfecto filio eius aram a chaldeis ut statim dicet̃: Thare moleste ferens nec ualẽs substinere iniurias que sibi fiebãt: eo q ignẽ nollet colere quẽ chaldei colebãt: tulit oẽm suã familiã filios vz & nepotes: & egressꝰ iñ ẽ terra natiuitatis sue hitauit pegrinꝰ ĩ mesopotãia ĩ ciuitate q̃ dr̃ arã siue charrã: ubi & mortuꝰ ẽ.

¶ De scõ aram. LVI.

Aram filiꝰ thare & frater abre in terra chaldeoꝝ genuit filiũ noie loth & duas filias: quarũ una uocata est melcha & alia sarai. Cũ aũt chaldei ignẽ adorarẽt: & abram atq; arã filios thare ad colẽdũ ignẽ ꝯpellerẽt: illiq; ut pote ueri dei cultores recusarent: proiecerũt eos chaldei ĩ ignẽ. Et aram ibi expirante. Abram dei auxilio de flãma liberatꝰ ẽ: ut tradũt hebrei unde dicit̃. Ego sũ q te eduxi de ur chaldeorum: quia chaldei ur ignẽ appellabãt: unde & aram ĩter ueteris testamẽti mr̃es ascribit̃: quia pro ueri dei cultus religiõe occisꝰ est. Tũc thare pater eiꝰ dedit melcha filiam aram ĩ uxorem nachor filio suo & sarai alteram eiusdẽ filiam dedit in ꝯiugẽ abre alteri filio suo. Et qa sarai sterilis erat abram adoptauit loth filiũ aram fr̃is sui & fratrẽ sarai in filiũ. Cum quibꝰ oibus thare egressus de terra chaldeoꝝ habitauit ĩ arã ut supius dictum ẽ. Hec omnia de libro geñ.a.c.6.usq; ad .12.: & ex chronicis iosephi hieronymi & methodii atq; ex historia scholastica colliguntur.

¶ De scõ gemiano epo. LVII.

Geminianus eps nobilibꝰ pẽtibus mutine oriundꝰ tpe iouiani imparatoris claruit. Qui ab annis pueri libus litteraꝝ scia eruditus scisq; uirtutibus insignitꝰ: templum corporis sui xpo dño dedicauit. clericaleq; adeptus officiu: se totum dei s̃uitio subegit: donec gradati ab epo mutineñ antonio diacõatus ordinẽ promeruit. Post cuiꝰ transitum a populo in epm eligit̃: & ex humilitate refugiẽs & latitans: tandẽ repertꝰ producit̃: & ĩstãte patricio ac populo mutineñ ab archiepiscopo rauẽnate in epm ꝯsecratur. Reuersus ergo geminianus ad urbẽ propriã ĩ sancta religione dño seruiebat: & ꝯmissum sibi gregẽ uerbo & ope refouebat multisq; miraculis coruscabat. Dũ aũt quadam nocte ĩ ecclesia sancti petri oraret: & necessitate naturali ꝯpulsus exiret: diabolꝰ eũ terrere uolens sibi appuit: quẽ sanctꝰ edito signo crucis effugauit. Cui demõ ĩ aere ꝯminatꝰ est: q modũ iueniret unde sibi molestiã igereret.

¶ Post modicũ tẽporis filia ĩpatoris iouiani apud ꝯstantinopolĩ a demonio uexabat̃ clamante imũdo spiritu per os puelle: nunq̃ se egressurum de corpe illo: nisi pñte epo geminiano. Quẽ impator hec audiẽs per nuncios ubiq; requiri fecit: eũq; tande citra mare adriaticũ habitare ꝯpuit. Ad quẽ impatoris nuncii uenietes: itineris cãm exponunt: & ut ad filiã principis liberandam uenire dignetur istanter deposcunt. Quos secũ se usq; ad littus maris preire mandauit: & ad urbẽ ueniens ciues suos in dño confortauit: eisq; benedicẽs abiit: & ueniens ad littus maris imperatoris nuncios se pstolantes inuenit. Ascẽdentes ergo nauim: & cõstantinopoli nauigantes: exorta subito tẽpestate ualida: nauis

cõquassaṫ: mareq; ꝑcellosũ cunctis interitũ cõminatur. Geminianus uero dormitans: a nautis excitaṫ. Qui surgens oratiõe ad dominum fudit: moxq; tempestaté sedauit: uentoq; flante ꝓspero ꝯstantinopolim usq; deuenit: ubi ab imperatore honorifice susceptus filiam eius ꝯfestim a demonio liberauit: multosq; languẽtes ab infirmitatibꝰ diuersis curauit. Cui imperator textũ euangeliorũ auro ornatum: & calicem gẽmatum ac pallium ꝑciosum obtulit: & ipsius benedictiõe percepta magno illum cũ honore ad ꝓpria remisit. ¶ Postq̃ aũt ad ecclesiam suam reuersus esset: & ab attila hunoꝝ rege italia uastaret: dum ad ciuitaté mutine attila deuenisset: occurrit sibi eṗs: & ab eo quis esset interrogatus: se seruum dei fore ꝓfessus est. Cui cũ attila r̃ndisset: se esse flagellum dei: qui seruos dei merito flagellaret: eṗs in xp̃o ꝯfisus: ianuas ciuitatis huius apiri iussit: offerẽs se cũ eius populo paratũ recipere: quicq̃d illi dominus facere permisisset. Qui ab una porta usq; ad aliam per mediá ciuitaté transeũtes uti ꝑ campestria discurrerunt: tali adeo cecitate percussi: ut sine alicuiꝰ lesione egrederẽtur uacui & ꝯfusi: urbis quidẽ plateas & uicos ꝑcurrentes: domos uero uel menia minime ꝯspicientes. His & aliis clarus miraculis uir scũs ad dñm celesti uoce uocatus infirmitate ꝑ dies plures corripiṫ: & ad extrema ueniens ipũs eiꝰ ab angelis in pace suscipiṫ. ¶ Dũ igiṫ eiꝰ exequie celebrarenṫ: beatꝰ seuerꝰ archieṗs rauẽnas eadem hora missá celebrans: legente subdiacono epistolá in spũ rapiṫ: & ꝯpleta lectione post morá aliquã a ministris excitaṫ. Qui erectꝰ ministros q̃ se excitauerant redarguit: dicens se exeq̃is fr̃is eius gemmata epĩ nuꝑ defuncti interfuisse: & eiꝰ aiam dño cõmendasse: ac corpꝰ in tumulo collocasse: & cum benedictioné uellet dare populo excitatum fuisse. Qui diem notantes & horá mutiná miserunt: & oia ut seuerꝰ dixerat: ibidem re uera ꝯtigisse inuenerunt. ¶ Ad euiꝰ tumultum multa miracula deꝰ oñdere dignatus est. Cui successit theodolus q̃dá ambrosii discipulꝰ: qui supra scĩ tumulũ ecclesiá edificauit. Ad quam dũ die eiꝰ aniuersarii festi mutineñ populꝰ ꝯuenisset: subito fluuio inundãte adeo aqua excreuit: ut ciuitaté totá & domos occuparet: & usq; ad ecclesie supiores fenestras excresceret. Que tñ diuino miraculo ꝑ ianuas uel fenestras ecclesie minime ĩtroibat: sed q̃si murus solidus in seipsam ꝑsistebat. Et cum populus siti affligeretur inclusus ad ianuas uenientes aquá hauriebant: & ex ea potum sumebant. Que hauriri quidem ut aqua poterat: sed defluere ut aqua nequibat. Quieuit autem sanctꝰ in xp̃o. 5. calẽ. febr̃.

¶ De scõ mattheo eṗo. LVIII

Mattheus eṗs hierosolymoꝝ scĩssimus fuit: de quo mira & plena fide gesta narranṫ: qui multa pro xp̃o ꝑpessus omniq; uite scĩtate preclarus: ultimo in pace uitam finiuit. 5. calẽ. febr̃. ut dicit ado.

¶ De sancta bathylde regina. LIX

Bathyldis regina mater lotharii imperatoris: corbeie & calá monasteria ꝯstruxit. Fuit aũt de clara ꝓsapia saxonũ: uita & sanctitate ꝯspicua. Hec die quadá de ciuitate egressa: dum iuxta littus maris spatiareṫ: a transmarinis saracenis rapta & ad syrie ꝑtes delata est. Et post aliquod tẽpꝰ ab hercanoaldo gubernatore palatii imperialis ꝑcio redempta: ab eodẽ in franciá reducta ẽ. Cũ aũt uxor hercanoaldi defũcta esset: & ille bathyldẽ in ꝯiugem assumere uellet: illa q; nubere recusaret: in despectu hĩtu occulte fugá arripuit: & aliquibꝰ ãnis in eremo latitauit: ꝓcessu uero tẽporis repta & que eẽt agnita: a rege francoꝝ dagoberto uxore carente ob elegantẽ eiꝰ pulchritudinẽ ĩ sponsã deducta est. Que tempꝰ opportunũ cognoscens ꝑ manꝰ genesii abbatis multas elemosynas latẽter fecit: & pestẽ simoniacam rege ad eiꝰ instantiá id agẽte de gallia extirpauit. Orta aũt seditione inter francoꝝ reges & rege clodoueo ꝓpter seditionẽ iterfecto: ipsa in monasterio calá religiõis habitũ sũpsit: & multa humilitate deo seruire cepit. Nam sicut una ex minimis femis ipsiꝰ cenobii oblita generositatis hebdomadã suã in mẽse & coq̃ne & ceteroꝝ uiliorībꝰ officiis adimplebat. Vbi post laudabilia scĩtatis opa ĩ pace quieuit. 5. calen. februarii.

¶ De scõ hipoplito martyre. LX

Hippolitꝰ martyr apud antiochiã passus est. Qui primo quidẽ nouati schismate erroneo aliquátulum deceptus extitit. Deinde xp̃i gr̃a opante ad charitatẽ ecclesie redut. Pro qua & in q̃ tandẽ illustre martyrium ꝯsumauit. 5. calẽ. febru. Hec hieronymus in martylogio suo.

¶ De tráslatione scĩ marci euágeliste. LXI

Ranslatio corporis scĩ marci de urbe alexádria ad ciuitaté uenetiaꝝ scã est tẽpore leonis imperatoris & iustiniani uenetoꝝ ducis anno domini. 465. Nam postq̃ saraceni uniuersam egyptum & alexandriá inuasissent leo imperator omibus imperii fidelibꝰ iussit: ut nullus negocii causa ad terrá egypti ꝑtingeret. Quod iustinianꝰ dux pena uite & ꝯfiscatiõe bonoꝝ a suis obſuari mãdauit. Eodem tempore naues decem uenetoꝝ ad ꝑtes alias

nauigantes flante ɔtrario uento inuitis oib⁹ alexādriā ducte sūt. In quibus erant plures uenetoꝝ nobiles. Inter quos erāt duo clarissimi. Bonus tribun⁹ mei bemācheñ & rusticus torcellensis. Hi duo deuotionis eā ecclesiā beati marci in littore positā: ubi & ipsius corpus iacebat uisitare ceperūt: & iam de eo qđ postmodū cōtigit: diuinit⁹ inspirati: cum stauratio monacho & theodoro presbytero ipsius ecclesie custodib⁹: speciales amicitias ɔtraxerūt. & cū ambo ex grecoꝝ eēnt genere: theodoꝝ presbyteꝝ uxorem habētē ac filios bonus tribunus sibi ɔpatrē fecerat. In illis dieb⁹ regulus quidam saracenoꝝ babylonie palatiū ɔstruens: tabulas marmoreas etiā de ecclesiis subreptas in suo edificio ɔponebat: propter qđ multū xpiani i ptib⁹ illis erāt afflicti. Potissime autē custodes ecclesie sci marci dubitantes ne ecclesie sue fieret: qđ aliis plurib⁹ iā fiebat: unde occasiōe accepta nobiles ueneti custodes illos iā sibi amicissimos secreti⁹ alloquunť: persecutiones paganoꝝ declinare suadent: & ut corp⁹ sancti marci accipiāt: secūq; pgētes uenetias muneribus & honorib⁹ ditādi: īstantius exhortātur. Quod illi quidē primotenus egre ferentes omnino facere denegarunt. Deinde uero super huiusmodi tractantes adiuicem paulatim ad cōsensuꝫ iclinari ceperūt. ¶ Interea contingit: ꝙ custos cuiusdā ecclesie alexandrine: tabulā marmoreā elegantem cōfregerat: ne a ministris illius reguli tollereť ꝑpter qđ ab eis usq; ad mortē fuerat flagellatus. Timentes ergo staurati⁹ & theodorus pati similia: uenetis assensū secreto colloqo ꝓbuerūt: & diē in q̄ corp⁹ subripi debeat statuerūt. Quo aduenīēte ecclesiā itrogressi: sepulturā latenter apiunt que erat marmorea habēs iclaustraturas p latera p quas tabula desuper erat inducta. Corpus autē iacebat supinum chlamyde syrica circundatū: hēns a capite usq; ad pedes sigilla iposita p loca quibus ora chlamydis desup iūgebanť: uertentes igiť corpus a dorso: sciderūt chlamydem ut salua signacula remanerēt: & corp⁹ sancte claudie qđ erat i proximo tumulatū: in loco beati marci reposuerūt simili modo supinū & chlamyde circūdatū: ut si forte qs corpus sci marci sublatum diceret: chlamydis signa integra falsū esse ostenderent. Tota autem ciuitate nimia fragrātia odoris respersa: dubitantes aliqui ne corp⁹ sancti marci ablatum eēt ad ecclesiam ɔuenerūt: & apto tumulo corpus inuolutū chlamyde sigillis saluis uiderūt: & corp⁹ sancti marci putantes ad propria redierūt. Tollentes ergo corpus ueneti in sportā misūnt: & ex foliis oleꝝ opuerunt: ac desuper carnes porcinas posuerūt. Quod dū saraceni discutientes uidissent: porcinas carnes quas abominantur existimantes cancir. i. porcus exclamabant: & expuētes elongabantur: uenīētes ergo ueneti ad nauē absconderunt corpus in pannis ueloꝝ: ne si nauim scrutarentur ab alexandrinis inueniref. ¶ Die ergo statuta recesserūt. Et stauratius qdem monachus occulte cum illis abscessit. Theodorus uero presbyter timens plebē in littore stantē remansit: habēs iā omnia sua naui iposita: cū quibus etiā uenit quidā dominicus monachus comacleñ: qui terrā sanctā lustratus repatriabat. Recedētes aūt ab alexādria: corpus de uelis ablatum i nauis solario accensis luminarib⁹ honorifice collocarunt. ¶ Cuꝫ die quadam naues omnes uento prospo ducerentur: naute nauis in qua corpus iacebat: ceterisq; facta fuerant aliaꝝ nauiū enarrarēt: quidaꝫ ex altera naui irridēs dicebat ꝙ forte alicui⁹ egyptii corp⁹ eis traditum fuerat: qđ illi sancti marci asserebant: ɔfestimq; nauis ubi erat corpus euangeliste tāta celeritate se uertit q̄ta nullus hominū eā uertere potuisset: isurgēsq; aduersus nauē in qua uir ille erat prem lateris eius fregit: nec inde discessit donec omnes confiterētur beatū marcū ibidem iaceť. Et dū quidā ex nautis nauis beati marci obstinatius corpus ibidē sacrū iacere negaret a diabolo obsessus: tādiu uexatur: q̄diu beati euangeliste corp⁹ ɔfitēs: & penitēs eius meritis liberať. Deinde cū nocte quadā tempestas adesset nauesq; uelificantes uelocissime ducerētur: nauteq; nescirēt quo pgerēt: beatus marcus dominico monacho in sōnis apparuit eiq; iussit ut diceret nautis quatenus uelociter uela deponerent: quonia terra nō longe eēt. Qui cū iussa narrasset: uelis depositis: facta aurora appuit isula scroalis: cunctiq; beato euangeliste grās agunt. Et cum illi factū pro uirib⁹ occultarent: quocūq; puenīebant ciuitatū & locoꝝ populi eisdem occurrebant dicente sibi reuelatū a domino ꝙ corp⁹ sancti marci deferrent: & adorato corpore munera offerebant. Venīētes itaq; ad humachuꝫ ciuitatē histrie: iustiniano duci oīa gesta itimarunt: offerētes sibi corpus sanctissimū si eis indulgere uellet: eo ꝙ iuiti transgressi fuerāt eius mandatū. Quibus dux clementer remisit: & ut filios cū honore suscepit. Et cū urso epō & populo ad portum nauibus occurrit: corpusq; sanctum digna ueneratione suscepit: & donec ecclesia fabricareť ipm i ꝑprio palatio collocauit. Dū āt corp⁹ p scalas portareť palatii: aliqñ a gestantib⁹ sentiebať ut onus grauissimuꝫ & iportabile: aliqñ uero agillimū atq; leue. Ordinauit autē dux clericos & cātatores q corp⁹ sanctū ɔtinue custodirēt & diuis laudib⁹ honoraret. Inter quos staurati⁹ mona-

ꝯhus primus erat. Sequēti uero āno theodo
rus p̄sbr̄ uenetias uenit: & digne honoratus
fuit. Cum autē iustinianus dux ecclesiā btō
euāgeliste fabricare disponeret: morte p̄uen
tus est. Quod germanus eius ioānes duca
tum suscipiēs deuote adimplere curauit: cō
structaq; solēni ecclesia: corpus sacꝝ ibidē
digna ueneratiōe recōdidit. Cuiꝰ trāslatio ce
lebrat̄. 2. calē. febr̄. quo die corpus sanctū
uenetias delatum peruenit.

¶ De sancto metrano martyre. LXII

Metranus martyr apud alexādriā
passus ē. Quo nolente impia uer
ba p̄ferre ad iussionē paganorū
oē corpꝰ eius fustibus colliserūt
uultūq; ipsiꝰ & oculos acutis ca
lamis terebrantes extra urbē cū cruciatibꝰ
expulerūt. Ibiq; spiritum qui in eo superat
lapidibꝰ eiecerunt. 2. calen. febr̄. hec hiero
nymus in martylogio suo.

¶ De sctīs cyro & ioāne martyribꝰ. LXIII

Cyrus & ioannes martyres rome
martyriū passi sunt. Quo tm̄ tpe
aut sub quo iudice: seu q̄bus tor
mentis afflicti fuerint: aut exaia
ti in martylogio nō exprimitur:
nec alicubi scriptū inueni: nisi q̄ ecclesia ro
mana eorum festum. 2. calen. febr̄. recolit: &
in calendariis ascribit.

¶ De scō ignatio epō & martyre. LXIIII

Ignatius eps̄ ātiochenꝰ & martyr
discipulꝰ ioānis euāgeliste fuit:
qui tertius post beatū petꝝ apo
stolum antiochie pontificatū te
nuit. Hic btē uirgini ualde dile
ctus: eidē adhuc in carne existēti deuotā epi
stolā scripsit: & ab ea responsionē eiꝰ scīs ma
nibus scriptā obtinuit. Hic ut ī tripartita le
git̄: audiuit angelos cātantes antiphonas su
per montē quendā. Et extūc istituit antipho
nas in ecclesia decātari: & psalmos s̄m anti
phonas intonari. Cū aūt p̄ pace ecclesie exo
raret: nō suum sed infirmoꝝ piculū metuēs
traiano impatori de uictoria redeūti & xp̄i
anis mortē cōminanti occurrit: & libere se
xp̄ianū esse dixit. Quē traianus ferro uinctū
decē militibꝰ tradidit: & romā adduci prece
pit: cōminatus eidem q̄ traderet bestiis de
uorandꝰ. Qui ad oēs ecclesias epistolas de
stinabat: & eos in fide xp̄i ꝯfortabat. Cū aūt
romā adductꝰ fuisset: & dudū a traiano sua
sus diis sacrificare renuisset: plūbatis prio ī
scapulis duꝛissime cedit̄: deinde ungulis la
teribus laniat̄: & duris lapidibꝰ eiꝰ uulnera
ꝯfricant̄. Et cū in his oibus imobilis pman
sisset: fecit eū impator nudis pedibꝰ sup ac
censos carbones ambulare. Et eū illesus ex
titisset: & hec traianꝰ arti magice deputaret:
dorsum eiꝰ iussit uncinis ferreis lacerari usq;
ad ossium denudationē: deinde plagas eiꝰ sa
le p̄fundi. Sicq; dudū cruciatū & patientissi
me supplicia tolerantē uinculis ferreis i cip
po fecit alligari: & in imo carceris tenebro
si fame & siti p̄ triduum cruciari: & post tri
duū decreuit deuorandū bestiis subiici. Ter
tio igit̄ die impator & senatus oisq; populꝰ
ꝯuenerūt uidere epm̄ antiochenū cū bestiis
pugnaturꝝ: Cui impator expositos duos le
ones ferocissimos laxari p̄cepit. Quos ille
p̄uocabat: ut ad se deuorandū accederēt: mi
rantibus cūctis & ipso iptoare ꝯstantiā uiri
Accurrentes ergo duo seui leones ipm̄ tātū
mō p̄focauerunt: carnes aūt eiꝰ quāuis fame
lici nullatenꝰ tetigerūt. Traianus aūt hoc ui
dens admiratus discessit: p̄cipiens ut nō p̄hi
beret̄: si quis uellet tollere corpꝰ eiꝰ. Quod
xp̄iani auferentes honorifice ꝯdiderūt. Cum
aūt traianus quasdā lr̄as a p̄fecto oriētis re
cepisset: in quibꝰ xp̄ianos quos impator oc
cidi iusserat plurimū ꝯmendabat: doluit de
his que ignatio intulerat: & p̄cepit: ut nullꝰ
xp̄ianus de cetero inquireret̄: siqs tn̄ occur
reret: puniret̄. Legit̄ quoq; cū btūs ignatiꝰ
inter tot tormēta unq̄ ab inuocatione nois
iesu xp̄i cessaret: & tortores requirerēt: cur
hoc nomen toties replicaret. Rn̄dit ipm no
men se cordi inscriptum habere: & iō ab eiꝰ
inuocatione cessare nō posse. Post cuiꝰ mor
tem quidā q hoc audierant curiosius expiri
uolentes: cor eius a corpe euellunt: & illud
scindentes p̄ mediū: lr̄is aureis scriptū inue
nerunt: iesus xp̄s. quo uiso miraculo pluri
mi crediderunt. Passus est autē calen. febr̄.
xi. traiani āno. Hic q̄ttuor scripsit epistolas
in fide exhortatorias. Ad epheseos primam.
Ad magnesianos secundā. Ad traoen̄ tertiā.
Ad romanos quartam. Quas scripsit apud
smyrnā dū romā uinctꝰ duceret̄. Inde disce
dens scripsit ad philadelphenos aliā: & ulti
mam ad smyrneos: & p̄cipue ad policarpū
smyrne epm̄: ubi de resurrectiōe dn̄i elegās
p̄hibet testimoniū. hec hieronymus de uiris
illustribus.

¶ De sancto seuero epō. LXV

Seuerꝰ eps̄ rauēne ciuitatis. xiiꝰ
a sancto apollinare claruit: qui
ex eadem ciuitate obscure natus
pauperē uitā labore manuū de
ducens cū uxore uicentia & filia
innocentia lanificii ope sumptꝰ quotidianos
carpebat. Cum aūt ex ꝯsuetudine oēs epī ra
uēnates p̄ columbā celestē ad sacerdociū eli
gerent̄: & iam. 12. post sanctū apollinarē eo
mō electi fuissent: & ad tantū miraculū mul
ti ꝯfluerent: ꝯtigit rauennatē ecclesiā pasto
re p̄prio uiduari. Et cū multi epōꝝ finitimi
ꝯuenirent ad orationē nō ad electionē facie
da. multitudo q; populi: ut dictū est: ad hoc

concurrisset: seuerus uxori licentiā petiit ad
ecclesiam euodi: & colūbe miraculū spectā-
di: uxor uero ipm̄ redarguens: respondebat
ꝙ talis uisio ad eū non pertinebat: sed potiꝰ
ad laborē sederet & ocio non uacaret. Siue
enī iret siue non iret: ipsum epm̄ nō eligerēt.
Cum autē seuerus īportune īstaret: uincētia
quasi ironice eidem ut iret ꝓphetauit: quia
qua hora illuc perueniret eps̄ fieret. Venēs
ergo seuerus ad ecclesiam & sordidis indu-
tus: inter ceteros apparere nō audens: post
ualuas ecclesie latitabat: & colūbe aduentū
cum ceteris expectabat. Que oratiōe epoꝝ
cōpleta per fenestrā solitā ingrediens: & ec-
clesiam circūuolās super caput seueri lati-
tantis resedit. Qui dum territꝰ eam a se re-
pelleret: & illa iteꝝ dudū per aera uolitasset
iteꝝ ad seueꝝ rediit & in eiꝰ uertice resedit
ac requieuit. Qui statim ab epis & populo
electus q̄uis renitēs in cathedra collocatur
& eps consecratur. Et cum esset idiota & lit-
teraꝝ ignatus: diuina inspiratione exemplo
apostoloꝝ sacris litteris repente imbutus non
solū diuina mysteria & pōtificis officia exer
cebat: sed etiam predicator factus: populum
suum salutifero s̄mone docebat. Adeo ut cū
ctis in miraculū ꝓderet ꝙ lanifex & idiota
tā subita mutatione doctor eximius factus
esset. Qui uite sue scitate multis exēplo pro
ficiebat: & plurimis miraculis coruscabat.
¶ Hic per spiritū raptus dum missam cele-
braret: exequis sci geminiani epi mutineñ in-
terfuit: eiusq̄ corpus more pontificū tumu-
lauit: & rediēs ad corpus missaꝫ ꝯpleuit: ut
dictū est plenius supius in legēda sci gemi-
niani. 3. cal. februarii. ¶ Hic etiā sāctū hera-
cleanū pisaurieñ epm̄ enutriuit: & ad ponti
ficatū ipsius urbis ꝓmouit: uxorē quoq̄ eiꝰ
uincentiam defūctam in proprio tumulo se-
peliuit. Post aliq̄d tempus dū filia eius ino-
centia uirgo diē īplesset extremū: & eiusdeꝫ
seuerus exequias celebrasset: corpusq̄ filie
iuxta matrē ponere decreuisset: apto sepul-
chro apparuit locus in tantum exiguus ꝙ cor
pus filie ibidem nullatenus poterat colloca
ri. Tunc eps ad locum accessit & uxori ut lo
cum daret filie mandauit. Et cōtinuo corpꝰ
uincentie q̄d erat supinū in latus secessit & i
nocentie filie locum dimisit. Que ibidē cun
ctis stupentibus iuxta matrem deposita est.
¶ Cum autē seuerus iam senio ꝯfectus obi
tum suum sibi a dño reuelatum presciuisset
populū ad ecclesiam ꝯuocauit: & diuis my-
steriis celebratis glorioso sermone plebem
suā in dño confortauit. Et deinde sibi sepul-
chrum ꝯiugis & filie apiri fecit. Ac inter ipā
duo corpora se mediū ponens cūctisq̄ uale
faciens inter uerba orationis in xp̄o feliciter
obdormiuit cal. februarii: ubi clauso mau-
soleō sepultus iacet: miraculis & uirtutibus
pollens: ecclesia processu temporis eius no-
mini dedicata.

¶ De sancto seuero p̄sbytero & mr̄e. LXVI

Seuerus presbyter & mar̄ rauēne
ortus & nutritus ab infantia deū
timens miraculis clarere cepit.
Inter q̄ eutityum. 104. ānoꝝ de-
crepitū senio uisu priuatum illu
minauit: ueniens autē ad urbē romā adhuc
iuuenis in ualle īterocrina ecclesiā in hono-
re dei genitricis edificauit. In qua & presby
ter ordinatꝰ deo multis annis deuote serui-
uit & pauperibus sedule ministrauit. ¶ Cū
autē quidam paterfamilias in extremis labo
rans eum ad se uocari fecisset: ut sibi confite
retur: & ille in putanda uinea laboraret: nū
ciisq̄ ut se antecederent respondisset: & post
hec aliquantulū uenire distulisset: ueniēs ad
egrotum reppetit iā eum eē defūctū. Quod
ille cernens ꝯtremuit magnisq̄ uocibus se ī
terfectorē illius clamare cepit. Cūq̄ uehe-
mentissime iuxta corpus defleret: & in terrā
caput ꝯtunderet: repente q defunctus fuerat
animā recepit. Et admirantibꝰ cunctis ubi
fuerit uel quomodo reuixerit interrogatur.
Qui respondit: ꝙ a tetris hominibꝰ flāmas
naribus & ore uomentibus per loca obscu-
ra ducebatur: sed a pulcherrimis iuuenibꝰ
eisdē tetris occurrentibꝰ ereptus ē: qui dixe
runt ꝙ oportebat eum ad corpꝰ reduci: qa
eum dñs seueri lachrymis condonasset. Cui
scūs presbyter pniam salutarē imposuit: &
ipsa pacta uir ille post dies. vii. iteꝝ obdor-
miuit. Hec gregoriꝰ p̄rio dial. c. ultīo. Post
hec maximianꝰ impator audita fama seueri
eum cōprehendi fecit: & sacrificare nolentē
in predicta ualle decollari mandauit. Cuiꝰ
animā duo angeli in specie colūbaꝝ uisi sūt
ad celum deferre. Corpus autem eius apud
urbem ueterē conditum est. Passus est autē
cal. februarii.

¶ De scō seuero p̄sbytero & ꝯfessor̄. LXVII

Seuerus presbyter & ꝯfessor co-
gnomēto sulpitius ꝓuincie aq-
tanie uir genere & litteratura no
bilis epistolas ad dei amorem &
mundi ꝯtemptum exhortatorias
scripsit sorori sue multas: que note sibi esse
dicuntur. Ad paulinum nolanū epm̄ scripsit
duas: sed ad alios plurimos que nō uulgan-
tur: quia familiaris necessitatis rē continēt.
Chronicam etiā ꝯposuisse dicit: Beati marti
ni uitam signis & miraculis illustrem exara
uit. Posthumiani & galli collationem āte se
hītam: & dialogoꝝ libros. iii. Fuit autem di
scipulus bti martini eiusq̄ scāꝝ opum imi-
tator sub maiore theodosio. Queuit cū pa-
ce ī dño. Hec gēnadius de uiris illustribus.

¶ De sancto pionio martyre. LXVIII

Plonius martyr: ut habet quarto libro ecclesiastice historie tempore antonini imperatoris: inter ceteros q ueri martyres extiterunt famosissimus fert: qui docens & exhortans populum: & in ipsis tribunalib⁹ disputans: eos qui in persecutione titubabāt uiriliter hortans: post squalorem carceris ubi etiam multos fratrum ad tolerantiā martyrii suis exhortationibus roborauit: cruciatibus multis uexatus est: deinde clauis confixus & candenti rogo superpositus beatum finem uite sortitus est. ✠ Cum quo & alii. xv. simili pena passi sunt calē. febr.

¶ De scā brigida uirgine. LXIX

BRigida uirgo claruit apud scotiam tempore primi iustini imperatoris. Que xp̄ianis & claris parentibus orta: a pueritia sanctitatis operibus dedita: etiā miraculoꝝ gloria coruscauit. Hec dum a matre mitteret ad butyꝝ ex lacte uaccaruꝫ cōgregandum: prout & alie puelle a parentibus mittebantur: & illa totum quod collegerat: pauperibus errogasset: tempore exquisito super omnes alias iuuenculas cooperarias suas butyrum apportauit. ¶ Dum aūt eam parentes nuptui tradere uellent: & ipsa pudicitiam elegisset: postq̄ in manibus episcopi coram deo uirginitatē professa est: lignum altaris tetigit: quod in testimonium eius sanctitatis statim uiride factum est: sic manens usq; in presens. Quo uiso miraculo stupefacti parentes eam domino cōmendarunt. ¶ Cum autē die quadam messores ei⁹ segetes in agro colligerent: & pluuia maxia erumperet: a messoribus suis imbrem sedauit: circūstātibusq; agris pluuia madefactis sola huius arca sicca permansit. ¶ Die quadam cum oues pasceret imbre cadente pannis perfusa domum redit. Et uestes madefactas super solis radium qui per rimas intrabat siccandas extendit: que quasi insolida ptica diuinitus permanserunt. ¶ Aquam i ceruisiam & lapidem in salem conuertit: & a natiuitate cecum illuminauit. ¶ Aprum inueniens q ad oues comedendas uenerat: i xp̄i nomine adeo mansuefecit: ut cum ouibus ppetuo quasi aries moraretur: cum eis deinceps ad pastum egrediens: domūq; ipsas uti custos reducens. ¶ Dum nouem uiri in mortem unius conspirassent: & eos uirgo christi ab intēto pessimo reuocare nō posset: orauit ad dominum: ut nequam illorum uoto resisteret. Egressis autem illis apparuit imago quedam quasi illius hominis occidendi: quā illi gladiis percutientes: hominēq; pemisse putantes leti reuersi sunt. Sed dum qđ illis contigerat cognouerunt: compuncti ad pedes uirginis prociderunt: & penitētiam egerunt. Sicq; sancta uirgo multis clarens uirtutibus quieuit in pace calē. febr.

¶ De sancto effron diacono. LXX

EFfron edessene ecclesie diaconus doctor eximius eremiticam uitā ducens: nulla necessitate de cella discessit lectioni & scripture atq; orationi semper intentus: qui ad se uenientes salutari doctrina reficiebat: & libros & opuscula syro sermone conscribebat. Hic est qui basilium cesariensem episcopum in figura columne ignis conspexit: & ab eodem ut grece loqueretur: sibi a domino ut imperraret obtinuit: ut habetur supra in uita sancti basilii calē. ianuarii. ¶ Tēpore quodam dum fames grauissima i oēm terram seuiret: ipse pauperum misertus alias nunquam egressus de cella exiit. & ad ciuitatem uenit: diuitibus predicans ut indigentibus subuenirent: multasq; pecunias a diuitibus suscepit inter inopes dispergendas. Quos in porticibus congregauit: & pecunias eisdem fideliter errogauit. Factaq; ubertate ad cellam rediit: in qua post mēicin in domino requieuit calendis februarii tempore ualentis imperatoris. Sepultusq; iacet in ecclesia edessena. Hic multa syro sermone conscripsit: que publice i quibusdam ecclesiis scripta leguntur. Extat liber de spiritu sancto: quem de syra lingua uertit in grecā. Hunc beatus hieronymus legisse se dicit: & acumen ingenii illius etiam in translatione notasse. Hec ille in libro de uiris illustrib⁹.

¶ De scō paulo epō. LXXI

PAulus episcopus trecassinus fuit. Cuius uita uirtutibus claruit & mors preciosa miraculis celeberrimis commendatur. Qui & in christo domino diem clausit extremum calen. februarii: ut dicit ado.

¶ De purificatione beate marie uirginis. LXXII

PVrificatio beate marie semper uirginis quadragesimo die a natiuitate domini facta est uidelicꝫ quarto nōn. februarii. Preceperat enim lex leu. 12. Vt mulier que suscepto semine filium peperisset: immunda esset septeꝫ diebus .s. a consortio hominum: quib⁹ completis munda quidem efficiebatur quo ad consortium hominum: sed adhuc trigita tribus diebus immunda erat quoad templi ingressum. Tandem quadragesimo die templum intrabat: & puerum cum muneribus offerebat. Si uero feminā peperisset: duplicabantur dies: & quoad hominum consortium & quoad templi ingressum. Hoc autē

ideirco de⁹ precepit: ut sicut quadragesimo die a conceptione anima in suo templo corpori maris infunditur: & carnis admixtione maculatur: sic puer quadragesimo die in tēplum materiale inducatur: templumq; īgrediens per hostias ab ipsa carnis macula expietur. ¶ Vel moraliter loquendo: ut p hoc detur intelligi: q̄ illi templum celeste intrare merentur: qui precepta decalogi cū fide quattuor euangeliorum obseruare nitunt. ¶ In pariēte uero feminā dies duplicāt quo ad templi ingressum: sicut duplicantur quo ad corporis formationē. Nam sicut quadraginta diebus corpus masculi organizatur: & perficitur: & in quadragesimo anima infunditur: sic corpus femine in octuagesimo. ¶ Appellatur autem hoc festum triplici nomine: scilicet purificatio: hypopanti: & candelaria. Primo enim purificatio dicitur: ex eo q̄ quadragesimo die natiuitatis domini beata uirgo ad templum uenit: ut secundū legis cōsuetudinem mundaretur: cum tamē sub illa lege non teneretur: quia non peperit suscepto semine sed mystico spiramine. Vnde moyses addit suscepto semine: cum tamen non esset necesse quātum ad omnes mulieres: que suscepto semine pariunt: sed ideo addidit: ut dicit bernardus: quia timuit ī matrem domini blasphemiam irrogare. ¶ Voluit tamen in hoc se legi subdere propter quattuor rationes. Prima ratio est: ut daret humilitatis exemplum. Nam talis humilitas non solum fuit ex parte matris sed etiam ex parte filii: qui in natiuitate habuit se ut pauper homo: in circūcisione ut pauper & peccator homo: sed in purificatione ut pauper & peccator & seruus homo: ut pauper ī eo q̄ pauperum oblationem elegit: ut peccator ī eo q̄ ipse cum matre purgari uoluit: ut seruus ī eo q̄ redimi decreuit. Sicut etiam prius uoluerat circuncidi: & postmodum uoluit baptizari: non propter culpam purgandā: sed pp eius humilitatem maxiā ostēdēdam: unde bernardus Vere beata uirgo nō est tibi opus purificatione: sed nunquid filio tuo opus erat circuncisione. Esto inter mulieres tanquam una illarum: sicut & filius tu⁹ in medio puerorum sicut unus illorum. ¶ Secunda ratio est ut legem impleret. Nō enim uenerat dominus legē soluere sed adimplere. Quam si soluisset iudei ipsum merito reppulissent: tanq̄ dissimilem patribus & legis traditiones minime obseruantem. Triplici autem legi se christus & matrē hodie subiecit. ¶ Primo legi purificationis ī significationem uirtutis: ut postq̄ omnia bene fecerimus: dicamus serui inutiles sumus. ¶ Secundo legi redemptionis ad exemplum humilitatis. ¶ Tertio legi oblationis ad exemplum paupertatis. ¶ Tertia ratio est ut legē purificationis terminaret. Sicut enim adueniente luce cessat tenebra: & adueniente sole recedit umbra: sic adueniente purificatione uera: termiāta est purificatio typica: que purificatio uera christus est. ¶ Quarta ratio est ut nos spiritualiter purificādos istrueret. Debemus enim purificari domini templum ingredientes: peccata nostra oblationibus & elemosynis redimentes gemitus columbarum pro peccatis emittentes: & turturum pudicitiam habentes. ¶ Veniens autē beata maria ad templum: filium suum obtulit & eum .v. siclis redemit. Nam quedā primogenita redimebantur sicut primogenita .xi. tribuum que redimebantur: sed adulti in templo domino seruiebant: & sicut priogenita mundorum animalium: que ī sacrificio offerebantur. Quedam commutabantur ut primogenita asini que cōmutabantur oue. Quedā occidebantur ut primogenita canis. Cum ergo christus fuerit de tribu iuda pater q̄ debuit redimi. Obtulerunt etiam pro eo domino par turturū aut duos pullos columbarum. Hec enim erat oblatio pauperū: sed agnus oblatio diuitū. Et nota tres oblationes de domino factas. Prima est de ipso a parentibus. Secunda de ipso & de auibus. Tertia fecit ipse in cruce pro omnibus. Prima ostendit eius humilitatem: quia domin⁹ legis se legi subiecit. Secunda eius paupertatem: quia paupem oblationem elegit. Tertia ei⁹ charitatem: quia se pro peccatoribus tradidit. In turture aūt significatur pulchritudo castimonie. In columba amaritudo penitentie. ¶ Secundo hoc festum dicitur hypopanti: quod idem quod obuiatio: quia symeon & anna obuiauerunt domino: cum ad templum deferretur: & dicitur ab hypo: q̄d est ire: & anti quod est contra. Tunc autē accepit eum symeon in ulnas suas. Et attende de christo mirabilem exinanitionē factam: ut ille qui est splendor glorie & figura substātie dei: duxq; cecorum ac uia se ab hominibus duci sinat: ut scilicet ille qui est portans omnia uerbo uirtutis sue: in ulnis senis se recepi & portari permittat: qui tamen se portātem baiulabat: iuxta illud: Senex puerum portabat: puer autem senem regebat. Vt etiā ille qui est purgationem peccatorū faciēs: hodie se ut peccatorem purificari nō recusat. ¶ Tunc autem symeon benedixit ei dicens: Nunc dimittis seruum tuum domine s̄m &c. Et appellat eum tribus nominibus .s. salutare: lumen: & gloriam plebis israel. Et hoc triplici ratione. ¶ Primo propter nostram iustificationem: ut dicatur salutare remittendo culpam: lumen dando gratiam gloria plebis sue dando gloriam. Est enim

salus: quia redemptor: lux quia doctor: gloria quia premiator. ¶ Secundo propter huius festi triplicem denominationem: nam dicitur purificatio quoad purgationem culpe: propter quod dicitur salutare. Dicitur candelaria quoad illuminationem gratie: propter quod dicitur lumen. Dicitur hypopanti quoad collationem glorie: propter quod dicitur gloria plebis sue. In collatione enim glorie occurremus obuiam christo in aera & sic semper cum domino erimus. ¶ Tertio propter triplicis diuini aduentus operationem: uenit enim primo dei filius i carne ad homines saluandos: & ideo dicitur salutare. Venit secundo spiritussanctus in igne ad apostolos illuminandos: & ideo dicitur lumen. Veniet tertio christus in maiestatis sede ad electos glorificandos: & ideo dicitur gloria plebis sue. ¶ Tertio hoc festum dicitur candelaria: ex eo ꝙ candele accense ĩ manibus portantur: quod ecclesia ordinauit fieri triplici ratione. ¶ Primo enim propter remouendaʒ erroneam superstitionem. Romani enim olim in calendis februarii ad honoré februe matris martis urbem de quinto in quintum annum cum cereis & facibus tota nocte lustrabant: ut filius suus belli eis uictoriam de inimicis concederet: & illud spatium dicebatur lustrum. Mense etiam februario sacrificabant februo: idest plutoni deo inferorum & cereris inferis: & hoc pro animabus suorum antecessorum. Et ut propiciarentur eorum solennes hostias eis offerebant: & tota nocte cum cereis & facibus uigilabant. Et quia difficile est consueta dimittere: christiani de gentibus ad fidem cõuersi difficile hanc paganorum consuetudinem dimittere poterant. Ideoq; sergi⁹ papa hanc ꝯsuetudiné in melius cõmutauit: ut s. xpiani ad honorẽ matris dñi oĩ ãno ecclesias cum cereis benedictis illustrãdo circuirẽt: ut solẽnitate stante intentio mutaretur. ¶ Secundo propter ostendendam uirginis sanctificationem ne crederetur ipsam purificatione indiguisse: ut ergo ostendatur ꝙ tota fuit luminosa & splẽdida: ideo luminosos cereos deferendos ordinauit ecclesia. Adeo nãq; sanctitate resplẽduit: ꝙ non solum aliquid ad peccatum inclinatiuũ in ea non fuit: sed etiam uirtus eius sanctitatis ad alios se extendit. Ita ꝙ etiam in aliis motus carnalis cõcupiscẽtie extinxit: unde dicũt iudei ꝙ cũ maria pulcherrima fuerit a nullo tamẽ unq̃ potuit cõcupisci. ¶ Tertio propter mysticam significationem & in capite & in membris. In capite enim candela accensa christum significat. ¶ In cereo nãq; tria sunt que denotant tria que in christo fuerunt. Nã cera quã apes gignunt sine cõmixtione significat carnem christi natam de uirgine sine corruptione. Lychinium in cera latens significat aiam candidissimam in carne latentem. Ignis uero siue lumẽ significat diuinitatem: quia de⁹ noster ignis consumẽs est. ¶ In membris uero quia per hoc instruimur: quomodo corã deo purificari debem⁹: ut scilicet habeam⁹ fidem uerã: actionem bonam: & intentionem rectam. Nam candela accensa est fides integra cum operatione bona: quia sicut cera sine lumine mortua est sic & fides sine operibus mortua est: lychinium autem ĩ cera occultatum est intentio recta in ope latens: unde gregorius: sic sit fides in publico: ut recta intẽtio maneat in occulto.

¶ De scõ cornelio epõ cẽturione. LXXIII.

Cornelius centurio eps beati petri apostoli discipulus & in baptismate filius fuit. Hic ut dicitur act. 10. Cum esset apud cesaream centurio prime cohortis que dicitur italica: uir religiosus & timẽs deuʒ cũ omni domo sua faciens elemosynas multas: & orationi insistens: licet adhuc gentilis: media die uidit manifeste angelum dei dicentẽ sibi: qualiter eius elemosyne & oratiões ad deum ascenderant: propter qđ deus ipsum saluari decreuerat mandans ut simonem petrum ad se accersiret: qui i ioppe apud simonem coriarium hospitabatur qui eum uiam ueritatis edoceret. Qui cõfestim nuncios ad petrum misit. Eadẽq; hora qua illi ad hospitium petri peruenerant: dum petrus in superiora domus circa horam sextam oraret in extasi raptus uidit linteum quattuor finib⁹ de celo missum cũctis animantibus plenum: uoce ad eum delapsa ut ex ipsis occideret & manducaret. Qui cum nullatenus se immũda posse comedere diceret: audiuit secundo que deus purificauerat minime immunda reputanda. Cumq; descendens a nunciis causã itineris audisset: & uisionem intellexisset ꝙ etiam deus gentilitatem immundam ad fidẽ susciperet: diuinitus admõitus cum illis accessit: quem cornelius deuote suscepit: & eorum uterq; mutuo suam uisiõem exposuit. Cum autem petrus coram centurione & ei⁹ attinentibus & amicis ibidem congregatis christũ predicaret: spiritussanct⁹ sup illos nondum baptizatos descendit: & ceperunt loqui linguis & magnificare christũ. Quos omnes beatus apostolus baptizauit. Deinde cornelius militie abrenuncians discipulus apostolorum efficitur: & ab eisdem episcopus cesaree ordinatur. Qui apud eandem urbem officio predicationis fideliter peracto sanctitate conspicuus ad christum migrauit. Ibiq; sepultus quieuit quarto non. februarii.

¶De scõ aproniano martyre. LXXIIII.

APronianus martyr passus est rome sub maximiano imperatore & laodicio prefecto. Cum enim laodicius sisinnium diaconem in carcere diebus .xvii. detinuisset ut dictú é i passióe saturnini. 3. cal. decébr: & p⁹ hec pfect⁹ eú sibi pñtari iussisset: dú apronianus q erat ɔmentarieñ sisinniú de carcere eduxisset: subito lux de celo facta est: & uox de luce exiuit dicés: uenite benedicti patris mei ꝛc. Quod apronianus uidens credidit: & ad pedes sisinnii pcidit baptismum petés. Qué sisinni⁹ mox unda sacra perfudit: & ad marcellú papam deduxit: qui ipsum sacro chrismate deliniuit & côsecrauit: uenitq; cum sisinnio ad pfectum: Qué cú de crudelitate qua in xpianos seuiebat argueret: & se xpanum afferet: iubéte prefecto uia salaria miliario ſo ductus ibiq; capite trúcatus é: & a ioanne presbytero in ipso loco sepultus 4. noñ. februarii.

¶De scis. vii. mulierib⁹ martyrib⁹. LXXV

SEptez sancte mulieres martyres que in passione sci blasii legunť apud sebastem ciuitaté passe sũt sub agricolao pſideque ab eodem scó episcopo in fide fuerant edocte. Cum auté scús multa perpessus supplicia iussu presidis ad carceré duceretur: sancte femine cú insequentes: guttas sanguinis ei⁹ de corpore fluentis in linteis colligebant: propter qđ ab apparitorib⁹ tente sunt & presidi presentate. Qui iussit eas ad montis superciliú lacui supeminétis adduci: data sententia ut si nõ adorarét statuam iouis illuc delatá in lacũ precipitarenť. Que cum idolum in lacú proiecissent: dicétes ut si de⁹ est seipsum iuuaret: a ministris ad presidem reducuntur. Qui fecit illas sup. vii. erea subsellia igne cadentia sedere: ut in posterioribus urerenť. Quibus angelus dñi apparuit & eas intactas ab igne ɔseruauit. Deinde in equuleo leuate: unguib⁹ & pectinibus ferreis carnes earꝝ dirupte sunt. Tunc duo pueri filii unius ex illis ad matrem accedéres: postulabant se fieri xpianos. Quos iussit agricolaus una cum sco blasio in carcere mancipari. Scás uero mulieres die sequéti mandauit in caminú ignis accésum immitti. Que dú in medio flámaꝝ illese psallerét: & hec ministri presidi retulissent: iussu eiusdé extra ciuitatem educte datoq; sibi inuicem pacis osculo decollate sunt. Quarum animas carnifices omnes uiderunt in specie septem uirginum ui de thalamo prodeuntium ad celum conscedere coronatas. Corpora uero a christianis noctu sublata i eodé loco sepulta sũt Passe sunt autem 4. noñ februarii.

¶De scõ blasio epõ & martyre. LXXVI.

BLasius eps & martyr sub persecutione diocletiani passus é: in ciuitate sebasteñ prouincie cappadocie. Qui cuz omni sanctitate polleret: elect⁹ é a christianis in ipi⁹ epm ciuitatis: urgéte uero persecutióe xpianos: speluncam argei montis petiit: & ibi eremiticam uitam duxit. Cui aues pabulum afferebant: & fere ad eum unanimiter ɔfluebant. Quicúq; uero ad ipsum accessissent egroti sanitatem ad libitum reportabant.

¶Cum autem agricolaus preses christiãos affligeret: & die quadam milites uenatum misisset: illiq; hincinde discurrentes inuanũ tenderent ante antꝛ sci feraꝝ multitudinem iuenerút: nullam tñ cape ualétes presidi retulerunt: & qualiter blasius xpianoꝝ eps in specu lateret & oés ad se feras magicis artibus ɔgregaret. Qué iussit ɔprehendi sibiq; pñtari. In ipa aût nocte xps sibi ter appuit: monens ut sibi sacrificium offerret. Qui surgens intellexit se xpo per martyriú imolandú: & celebrata missa cuz militib⁹ ad iudicé profectus est. Cui multi languétes occurrerunt & ab eo diuersaꝝ egritudinú saluté pceperunt. Qué milites iussu presidis usq; in crastinum in custodia recluserunt. Eodé die quedam mulier filiú suum morienté in cui⁹ gutture os piscis transuersum erat ad pedes eius cum lachrymis obtulit: quem sanctus oratione sua mox sanauit. Orauitq; ad dñm pro cunctis se inuocantib⁹ gutturis passionem aliquã substinentibus: & audiuit uocez se fore a domino exauditú. ¶Sequenti uero die presidi presentatus cú ioui sacrificare renuisset: dicens eum fuisse hominé sacrilegu3 & dánatum: fustibus grauiter cesus est. Deinde in carcerem reductus. Tunc uidua paupercula uenit ad eum: conquerens lupum: unicum sibi porcellum rapuisse. Cui cõpatiés sanct⁹ orauit: & lupus porcum reportauit: mox illa domum rediens & suem reperiens eum occidit: sanctoq; uiro partem coctam cum pane & candela obtulit: illeq; refectus deo gratias egit. Post aliquot uero dies iterum de carcere educitur: & sacrificare nolens in ligno suspenditur: & unguibus ac pectinibus ferreis laniatur. Iteratoq; depositus ergastulo durissimo mancipatur: quem sancte septem mulieres subsecute sunt ut supra proxime dictum est. Dum autem in custodia teneretur: duo pueri filii unius ex pfatis septem feminis petentes se fieri christianos: in eodé carcere recludunt: quos blasi⁹ in fide xpi docuit: & sacri baptismatis unda perfudit. Posthec autem iterum conspectui presidis presentatur. Et dú in christi ɔfessione perseueraret iubente agricolao ligato

ad collum eius saxo in lacum precipitatur.
Ipse uero aquam signauit: & mox sicut ari/
da terra pmansit. Ad quem super aquas stã
tem dum milites.65.accedere uellent: ut eũ
in pfundum demergerent: subito ut aquas ĩ
trauerunt: submersi nusq̃ cõparuerũt. An/
gelus aũt dñi deduxit eum ad terram. Qui
a militib⁹ ante presidem adductus ✝ iussus
est ab eo cũ duobus pueris quos in carcere
baptizauerat decollari. Duct⁹ ergo ad locũ
passionis oratione ad dominum pro se muo/
cantibus fusa eum duobus pueris capite ce
sus est.5.noñ.februarii. Quorum corpora
helisea mulier sepeliuit: ubi non longo post
tempore ecclesia eius nomini fabricata & de
dicata consistit.

¶ De scõ ioãne elemosynario epo. LXXVII

IOannes cognomẽto elemosyna/
rius eps claruit temporib⁹ foce
imparoris: qui claris alexandrie
natalibus ortus: sanctitate & sci/
entia preditus ad patriarchatum
eiusdem urbis pmotus: ex uberib⁹ elemosy/
nis quas faciebat elemosynari⁹ dict⁹ est. Cui
in oratione quadam nocte beata uirgo appa
ruit coronam oliuarum in capite gestans:
que se dei genitricẽ esse dixit: corona miseri
cordie circũdatã hortans sanctum ut eam in
sponsam assumeret: & quicquid peteret a do
mino obtineret. Extunc misericordie opib⁹
intentus fuit: & pauperes suos dños appel/
lauit: famulisq; suis pcepit: ut ciuitatẽ circu
irent: & omnes dños suos ɔscriberent. Qui
cũ non intelligerent: exposuit dños suos eẽ
pauperes & mendicos: qui sibi auxiliarii fie
bant: & regnum celoꝝ sibi largiri poterant
Et ut cõciues suos ad elemosynas idueeret:
exempla plurima sanctoꝝ inducebat: q̃ lar/
gas elemosynas tribuentes bonis spirituali/
bus abundabant. ¶ Monach⁹ quidam noie
uitalius omnes publicas meretrices conscri
pserat: quas uicissim singulas noctibus sin/
gulis conducebat. Et ad eas intrans in orati
one pernoctabat: pcipiensq; mane ne cui re/
uelarent exemplo sue sanctitatis multas ad
penitẽtiam perducebat. Et eum ex hoc mul
ti scandalizarent: putantes uitaliũ admodũ
esse lasciuũ: & de hoc ioãni epo querimonia
delata esset: noluit eis fidem adhibere: depre
cans deũ ut opus sci uiri alicui reuelaret ta
liter: q̃ non imputaret in peccatis his qui in
eum scandalizabant. Post dies paucos egre
diens monach⁹ ab una illaꝝ obuiauit cuidã
ad eam cognoscendã ingredienti: qui uitaliũ
alapa percussit: & eum de fornicatione redar
guit. Statimq; diabolus in spẽ mauri: uirum
illum in gena repercutiens eum uexare cepit.
Ita ut ex ore eius demon clamaret: & uitaliĩ
sanctitatẽ exprimeret. nec nõ castissimũ cõ/
probaret. Pro quo dum ille orasset a demo
nio liberatus est. Mulieres quoq; que sanct⁹
uir opabatur: manifestare ceperũt. Que oia
beat⁹ ioãnes per spiritum cognoscebat: iõq;
maledictis fidem adhibere nolebat. Sicq; o/
rationib⁹ ei⁹ innocẽtia uiri sancti manifeste
cognita fuit. ¶ Cuidam ĩ habitu pegrini ad
se uenienti & elemosynam postulanti: mãda
uit ioãnes sex numismata dari. Iterũq; muta
to habitu reuertẽti: sex aureos sibi dari pce
pit. Cui etiã tertio mutatis uestib⁹ redeunti
duodeci dari iussit. Cũ autẽ dispensator sibi
inuenet: q̃ hic idẽ paup ipsa die bis elemosy
nam diuersis mutatis uestib⁹ sumpsisset: in/
stitit ioãnes: ut sibi toties daret: quoties ille
rediret: ne forte esset xps: qui se tentare ueni
ret: an posset plus accipere q̃ eps sibi dare.
¶ Quidã patricius pecuniã ecclesie in mer
cationibus ponere uolebat: pr̃iarcha uero
resistebat: uolẽs ipsam paupib⁹ largiri: sicq;
ɔtẽdentes adinuicẽ irati sunt. Adueniente er
go hora.xi. mãdauit pr̃iarcha patricio p ar
chipsbyteꝝ dicens: q̃ sol ĩ occasũ uergebat.
Quod ille ĩtelligẽs ad eũ uenit: & eũ lachry
mis ueniã postulauit. ¶ Quidã ei⁹ nepos a
tabernario grauia ɔuitia audierat: & pr̃iar/
che ɔquest⁹ est. Cui pr̃iarcha rñdit: se ipso
die talẽ rem in eo factuꝝ: q̃ tota alexandria
miraret. Cõsolat⁹ est ergo nepos: putans q̃
eũ faceret grauiter uerberari. Qui eodẽ die
p hoie illo misit: & ipm ab oi pensiõe & tri/
buto liberũ fecit. Aduocãsq; nepotẽ dulcissi
mis uerbis eũ ad patientiã & iniuriaꝝ tole/
rantiã ainauit. ¶ Monumẽtum sibi fabricari
fecit quod tñ quoadiuxit imperfectũ reliquit
Ordinauitq; suis clericis: ut quãdocũq; in
solẽnitatibus celebraret: sibi cõmemorarẽt
monumentum suum imperfectum existere:
& q̃ ipsum compleri mandaret: nesciens qua
hora fur ueniret. Hoc autem faciebat: ut cõ
tinue memoriã mortis haberet. ¶ Diues q̃/
dam uidens sanctum uilem stratum habere
eo q̃ omnes pannos pauperibus errogasset:
preciosum coopertorium emit: & ioanni tra
didit. Qui cum illud nocte supet se teneret
omnino dormire nõ poterat: cogitãs q̃.ccc.
domini sui de tanto precio operiri possent.
Facto igitur mane statim illud uendidit: &
precium egenis distribuit. Quod audiẽs di/
ues ille cooportorium redemit: & ioanni se/
cundo tradidit: rogans ipsum ne illud am/
plius uenderet: sed supet se teneret. Ille au/
tem secundo uendidit: & de precio ut prius
fecit. Tertio autem uir ille coopertorium re
demit: & ioanni dedit dicens: q̃ oino pposu
erat uidere quis uinceret: aut ipse ĩ redimẽ
do: aut eps ĩ uẽdendo. Et sic suauiter quasi
diuitẽ illũ uidemiabat. ¶ Cuidã elemosynã
petẽti nummũ dari fecit: q̃ indignatus eo q̃

maiorem sibi elemosynam nō dedisset: in cōtumeliam eius ꝓrupit: famulosq̄ uindicare uolentes eps ꝓhibuit: sacculū quoq̄ pecuniarū corā illo effudit: dicēs ut ide acciperet quot uellet. ¶ Consuetudinē fecerat populus ut lecto euangelio ecclesiam exirent: & uerbis ociosis uacarent. Quadā uice lecto euangelio cū eis eps exiit: & inter eos stare cepit: dicēs ꝙ ubi oues ibi pastor esse debebat. Quod cū bis iterū fecisset: populū in ecclesia stare docuit. ¶ Iuuenis quidā q scimo malē rapuerat a familiarib⁹ suis exprobrabatur: dicentib⁹ ꝙ erat dignus morte. Quos ille redarguit: dicēs eos magis delinquere: qui proximū iudicabāt: qui forte ampli⁹ nō peccabat. Cū autē febre correpť uicin⁹ eēt morti deo gratias egit: q unicum sibi solum nūmuz dimisat: quē & pauperib⁹ dari fecit. Cū autem defunct⁹ eēt & corpus ei⁹ i sepulchro ubi erant duorū epōrū corpa deponere uellent: corpa illa i latera secedētia mirabiliter beato ioanni cessunt: & locum sibi mediū uacuū dimisunt. ¶ Ante dies pauces obitus sui mulier quedā sibi ꝯfessa peccatuz unum enorme ex uerecūdia omisit: qđ tamē i schedula scripsit: & sigillauit: & ioāni tradidit ut pro se dn̄m exoraret. Audiēs autem ipsum defunctū: & se confusam reputans: si forte scriptū suum ad manus cuiuspiā deuenisset ad tumulū scī ioannis durissime flere cepit. Cui ille pontificalibus indut⁹ apparuit duobus secū qescentib⁹ epis hinc inde usl latus: q scriptū sigillatū mulieri tradidit. Quod illa apiens peccatū suū delerū inuenit scriptū tn̄ ibidem reppit: propter ioānem seruum meū deletuz ē peccatū tuum. Illaq̄ deo gratias egit. Quieuit autem scūs ioānes in xp̄o. 5. noñ februarii circa annū dn̄i. 605.

¶ De scō gaudentio epō. LXXVIII.

GAudenti⁹ episcop⁹ nouarieñ fuit Qui de hypotia oriundus sancti martini turoñ epi notarius & discipulus extitit. Cui multo tempore adhesit. Et postmodum mediolani ueniens cū sancto eusebio uercelleñ epō exilium substinuit. Indeq̄ reuocatus a scō simpliciāo mediolañ archiepiscopo: primus nouarieñ eps ordinat⁹ fuit. Qui & episcopatū suum strenue gubernauit: & iter cetera ✠ corpus sci laurentii p̄sbyteri & martyris apud nouariā cū multis quos baptizauerat passi dudū latēs inuenit: & digna ueneratione exaltauit. Dū autē mortuus esset: & sibi preciosum sepulcbrū paretur: a mense februario usq̄ ad augustum inhumatus: & oino incorruptus corpe permāsit: quo tpe & capilli & ungues eidem crescebant: uti eo tpe quo uiuebat. Hic etiā inter cetera miracula: mulierē uexatam a diabolo liberauit. Quieuit in pace. iii. noñ februarii.

¶ De scīs celerino & sociis marib⁹. LXXIX

CElerinus diacon⁹ & ꝯfessor: & auia ei⁹ celerina: laurentius eius patruus & ignatius ei⁹ auunculus martyres: apud aphricā claruerunt. De quorū oium gloriosis laudibus memorat beati cypriani epistola ad mēes scripta. Nam ut ibidē dicit celerina gloriosa anus martyrio coronata ē. Patru⁹ uero celerini laurentius & auunculus eius ignatius in castris secularib⁹ militātes palmas dn̄i illustri passione meruerunt. Celerinus autē diu adherentib⁹ penis afflictus per. xix. dies in carceris custodia septus in neruo ac ferro fame cruciat⁹: inde tādē eductus: & diuina prouidentia dimissus: ad diaconatus ordinē ꝓmotus scitate pollēs quieuit in pace. Horū omniū festum recolitur. 5. noñ februarii.

¶ De scō symeōe ꝓpheta sene. LXXX.

SYmeon senex & propheta noui testamēti: de quo i euangelio luce. 2. multa preconia p̄dicantur: ꝙ uidelicet fuit homo iustus & timoratus & expectans consolationē israel: & ꝙ spūssanct⁹ erat in eo. Et ꝙ responsum accepat a spūscō non uisurum se mortem: nisi uideret xp̄z deum. Qui cum spiritu sibi diuino reuelate: puerū iesum natum & ad templū a parentibus deferendum didicisset: uenit in spiritu in templum die dominice purificationis. Et cum inducerent puerū iesum parentes eius: festinauit symeō ad portā templi & adorauit iesum: & osculans plantas eius accepit eum in ulnis suis. Et benedixit deum dicens. Nunc dimittis seruum tuum domine ꝛc. Et cum esset annorum. 112. & uix posset seipsuz regere: portauit puerum usq̄ ad altare: iuxta illud. Senex puerum portabat puer autem senem regebat. Et tunc tradidit puerum matri domino offerendum. Et benedixit parentib⁹ iesu: & prophetiam illaz matri iesu predixit: que scribitur: ubi supra. Et qualiter gladi⁹ mortis filii animam genitricis per transire debebat: perfectis autem omnibus secundum legem redeuntibus parentibus iesu ad domū suam: & symeō ad propria rediuit. Et quia promissionez diuinam obtinuerat: tertio die in domino obdormiuit: & sepult⁹ est ī hierusalem. 2. noñ februarii. Hec in libro de infātia saluatoris.

¶ De scīs phyllea & phylloronio & sociis martyrib⁹. LXXXI

PHylleas & phylloronius in ciuitate egypti que appellatur tamnes passi sunt. Qui phylleas ut octauo ecclesiastice historie habetur: & ut dicit hieronymus de

psata urbe nobili prosapia ort⁹. Primo qdē honoribus in seculo fulgens liberalib⁹ sciētiis eruditus fuit: deinde ad episcopatū ipsi⁹ urbis prouectus de martyrum laude uolumen insigne composuit. Qui tempore persecutionis cum multos de suo grege diuersi sex⁹ ordīs & etatis q̄si innumere multitudis ad martyriū pmisisset: a preside ciuitatis tentus & carceri mācipatus est. Qui cum a propinquis & dilectis blādis & lachrymosis sermonibus induceret: ut xp̄m negaret: & ipse cōtra ɔstantior pmaneret: ex sententia presidis cū pbylloronio eius diacono decollat̄ secundo nonā. februarii.

¶ De scis aquilino & sociis mr̄ib⁹. LXXXII

Aquilinus: gemin⁹: galesius: magnus: & donatus martyres rome foro symphronii passi sūt. Quos oēs p ɔfessione nomis xp̄i iussit urbis pfect⁹ capitali sētētia uitā finire. 2. nonā febr. ut dicit ado.

¶ De sancto giliberto ɔfessore. LXXXIII

Gilibertus ɔfestor gēmalenā cenobii fundator anno. xxv. othonis impatoris primi clarauit: qui apd gorziam xp̄o potius q̄ seculo militabat: & i ipso loco monasterio ab eo fabricato & copiose dotato ppter amorē scē religionis in pace dormiuit. 2. nonā. februarii. Cuius corpus relatum est ad gorziam urbem.

¶ De scā agatha uirgine & mar. LXXXIIII

Agatha uirgo & martyr apud ciuitatē cathanienā tempore decii passa est sub quintiano sicilie cōsulari. Qui cū esset ignobilis: libidinosus: auar⁹: & idolis deditus beatam agathā ɔprehendere nitebat̄: ut q̄a erat ignobilis renēdo nobilē timeret̄: q̄a libidinosus eius pulchritudine frueret̄: q̄a auar⁹ eius diuitias rapet: quia idolatra diis eā imolare cōpelleret. Ipsamq; detentā tradidit cuidā meretrici noīe aphrodisie nouē filias turpissimas habēti: ut p dies. xxx. suaderēt ei: quo mō ei⁹ animū imutarent: mō leua pmittēdo: mō p aspera deterrēdo: que cū eā supra firmā petrā xp̄m imobiliter fundatā: oīa sibi pmissa uel cōminata ɔtēpsisset: & aphrodisia hec quītiano retulisset: ipse uirginem ad se adductā cui⁹ eēt ɔditionis interrogauit. Cui uirgo se ingenuā & genere spectabili pgenitā esse r̄ndit: addensq; q̄ ācilla xp̄i esset: hoc qd̄ magis eā īgenuā redderet. Nam sūma ingenuitas est: in qua xp̄i seruit⁹ cōprobatur. Cui cū quītianus optionē dedisset: aut diis sacrificandi: aut diuersa suppliciā sustinēdi. Virgo r̄ndit: quītinā uxor illi⁹ eēt talis ut uen⁹: & ipse talis qualis iuppiter deus suus. Tūc quītianus iussit eā alapis cedi. Et cū diuersa sibi tormēta cōminaret̄. Et illa ecōtra feras ignē & plagas & quascunq; penas se uoluntario animo passuram offerret: iussit eam in carcerem trahi: ad quem letissime & glorianter ibat: & quasi ad epulas inuitata agonē suum dn̄o precibus cōmēdabat. Sequenti die inde educit̄: & sacrificare contēnens in equuleo suspenditur: & torquetur. Et cum in his penis delectari se diceret: iussit consularis mammillā eius diutius torqueri: & tortam abscīdi. Que cum illum redargueret dicens: q̄ confundi debuerat amputare i femina: quod ipse in matre suxisset iussit eam iterum ad carcerem reduci: prohibens medicum quēcunq; ad eam ingredi: & panem sibi uel aquam ab aliquo ministrari. Verum circa noctis medium uenit ad eā senior: quem antecedebat puer luminis portitor: dixitq; uirgini: q̄ cum passa fuerat: ibi erat: & considerauerat mām illam eius posse salutem suscipere. Illa uero omnem carnalē medicinam respuebat: sed solum dn̄m iesum habere se dicebat: qui uerbo curat omīa: & solo sermone restaurat uniuersa. Tunc senior subridens dixit: se a christo dn̄o missum eiusq̄ esse apostolum petrum. Et continuo ab oculis eius disparuit: uirgoq; sācta se pfecte sanatam mām illamq; sibi restitutam inuenit: & deo gratias infinitas egit. Cum ergo ex immenso lumīe custodes territi fugissent: & carcerem apertum reliquissent: rogauerūt eam quidam ex uinctis ut abiret: que omnino recusauit: dicens q̄ nolebat amittere coronam sibi a dn̄o preparatam. ¶ Post quattuor dies reducta est ad quintianum: q̄ eam sanatam conspiciens: & qualiter eā christus sanasset audiēs: iratus testas acutas iussit spargi: & carbones ignitos subterponi: & illam nudo corpore desuper uolutari. Statimq; facto terremotu ciuitas tota concutitur: & cadente pariete siluinus & falconius consiliarii iudicis opprimuntur: concurrente populo aduersus quintianum & clamante q̄ propter iniustum agathe cruciatum talia paterentur. Tūc consularis ex una parte terremotum metuens: & ex alia populi seditionem non ferens per pusterulam aufugit: & uirginem i carcerem reponi mandauit: quo cum introisset: orauit ad dominum: ut susciperet in pace spiritum eius. Finitaq; oratiōe cum ingenti uoce expirauit. ¶ Cum autem fideles corpus eius cum aromatibus condirent: & in nouo sarcophago collocarent: apparuit iuuenis sericis amictus cū plusq̄ centum aliis albis indutis alias nunq̄ uisus: qui ad corpus ueniens tabulam marmoream ad caput eius apposuit: & clauso tumulo cum omnib⁹ ceteris ab omnium oculis euanuit. In tabula autē scriptū erat sic. Mentē sanctā

spōtaneā: honorē deo: & patrie liberationē. Quo miraculo diuulgato: nō solum xp̄iani sed etiam gentiles & iudei sepulchrū uirginis uenerari cepunt. Quintianus uero dum ad inuestigandas eius diuitias pgeret: & flumē in naui cum equis trāsiret: duo equi frementes calcesq̨ iactantes: unus eū morsu appetiit alter calce percussum i flumine proiecit & necauit. ¶ Reuoluto anno circa diem natalis eius mons etna ciuitati proxim⁹ ructauit incendiū: qui quasi torrens de monte descendens & oīa ꝯburēs: ad urbē cū ipetu ueniebat. Tunc paganoꝝ multitudo: uelum quo sepulchrū eius erat optum aripuit: & contra ignē opposuit. Statiq̨ in die natalis eius ignis cessit & ulteri⁹ nō processit: passa est autē non̄ februarii circa annū dn̄i .255.

¶ De sancto ingenuino epo. LXXXV.

Ngenuinus secūd⁹ ep̄s sabionen̄ fuit: ut scribit paulus i gestis lōgobardoꝝ: quē precesserat scūs cassian⁹: q imole imolat⁹ martyrium ꝯsumauit. Sabiona eni fuit oli episcoaplis ciuitas metropolis aqleien̄: nunc uero sedes trāslata est i brixinā: & sub est salzburgen̄. Hui⁹ tpe longohardi italiā occuparūt regnāte coꝝ rege austerich. Seuerus ep̄s in patriarchatu aquileien̄ helie successerat. Quē smaragdus patricius cōpulit cū quibusdā aliis episcopis: cōicare ioāni heretico archiepiscopo rauēnati: q romanā ecclesiā ꝯtēnebat. Scūs uero igenuin⁹ cū sancto agnello tridentin̄: petro altin̄: iuniore ueronen̄: hosentio uicētin̄. Rustico taruisin̄ fonteio selirien̄: agnello eqlin̄: laurētio bellūnen̄: maxētio iulien̄: & hadriāo polen̄ episcopis. Huic schisman non ꝯsenserunt. Propter qd omnes p̄nominati sci multas īiurias ꝑpessi sunt. Sanctus uero igenuinus actus i exiliū: in pace qeuit non̄ februarii. Cui scūs ꝯstantin⁹ successit. Corpusq̨ ipsius post multos annos brixinā trāslatū ē. Et sanct⁹ albuinus ep̄s brixinen̄ die quo migrauerat .s. non̄ februarii miraculis clarus eidē associatur. Hec frater bartholomeus.

¶ De sancto aduito epo; LXXXVI

ADiutus ep̄s uienen̄ eximie sanctitatis fuit. Cuius fide & industria atq̨ doctrina mirabili ab infestatione arriane hereseos gallie defense fūt tpe gūdobardi regis francoꝝ. Qui & uirtutib⁹ īsignis non̄ februarii apd̄ uienā in pace dormiuit: ut dicit ado

¶ De quinquagesima. LXXXVII:

QVinquagesima significat tēp⁹ remissionis. Et icohatur in dominica qua cantaē. Esto mihi i deū: & terminatur in ipo die pasche. Instituta ē aūt ꝑpter supplectionem: & ꝑpter significationē: & ꝑpter representationē. ¶ Primo ꝑpter supplectionem: quoniā cum debeam⁹ .40. dieb⁹ ieiunare ad similitudinē xp̄i: & non sint in .xl. nisi .xxxvi dies ieiunabiles: quia in dn̄icis non ieiunaē propter letitiā & reuerētiā dominice resurrectionis. Ideo pro supplectione dominicarum additi sūt quattuor dies. Iteꝝ clerici uidentes q̧ sicut precedunt populu ordine sic debent precedere scitate per duos dies ante illos quattuor ieiunare & abstinere cepunt. Et sic septimana una addita est: que & quinquagesima uocatur. ¶ Secundo propter significationem: quoniam quinquagesima significat tempus remissionis idest penitentie in qua omnia remittuntur. Quinquagesim⁹ enim annus erat iubile⁹: qui erat anus remissionis: quia tunc debita remittebanē: serui liberabantur & omnes ad suas possessiones reuertebantur. Per quod signatur q̧ per penitentiam dimittuntur debita peccatorum. liberātur omnes a seruitute demonum: & reuertuntur ad possessiones celestiū māsionū. ¶ Tertio propter representationem. Nā quinquagesima non solum tempus remissionis significat: sed etiā statum beatitudinis representat. Nam in .50. anno serui efficiebantur liberi: in .50. die data est lex in monte sina: & i .50. die datus est spiritussanctus apostolis. Et ideo hic numerus beatitudinem represētat: ubi erit adeptio libertatis: qd̄ ostēditur per seruitutis liberationem: cognitio ueritatis qd per legis dationem: & perfectio charitatis qd̄ per spiritussancti īfusionem. ¶ Numerus etiam quinquagenarius est denarius quincuplatus. Denarius uero significat beatitudinem sanctis in fine mundi conferendā. unde & paterfamilias suis operariis i uinea laborantibus: sero contulit denarios singulos pro mercede. Hic autem denarius ideo quinculpatur: quia .v. corporis sensus tunc beatificantur. Hi enim per quinq̨ prudētes uirgines designantur: que fatuis exclusis ad nuptias cum sponso christo ingrediuntur. Ideoq̨ denarius retributionis in .v. sensibus quincuplandus ad quinquagenum iubilei multiplicatus ascendit. ¶ Tria autem sunt necessaria in epistola & euangelio dominicali proposita: ad hoc ut opera penitentie sint perfecta scilicet charitas que proponitur in epistola: memoria dominice passiōis: & fides que sumiē per illuminationem ceci: que duo ponuntur in euangelio. Nam fides ipsa opa facit acceptabilia: sine qua impossibile ē deo placere: memoria passiōis facilia gregori⁹. Si passio christi in animum ducitur: nihil ē tam arduū qd nō equo aio toleret: charitas autem facit esse ꝯtinua: qa ut idē dicit amor dei nūq̄ est ociosus. Operatur enim magna

fiest. Si aũt opari negligit: amor dei nõ est. ❡ Vnde licut in principio ecclesia q̃si despe rans clamauerat Circundederunt me ꝛc. Et postmodũ ad se rediens adiuuari petebat di cens Exurge dñe ꝛc. Ita tñ hic ex spe uenie fi ducia ↄcepta ꝓpter pniam orat & dicit Esto mihi in deũ ꝓtectorem: ubi q̃ttuor petit. s. ꝓtectionem: firmamentũ: refugiũ: & ducatũ Oẽs eni filii sui: aut sunt i grã: aut in culpa: aut in aduersis: aut in ꝓsperis. Illis qui sunt in grã: petit firmamentũ: ut in ipsa gratia cõfirment. Illis q sunt i culpa: petit refugiũ: ut ↄuertantur. Illis qui sũt i aduersis: petit ꝓtectionem: ut in ipsis tribulationib⁹ ꝓtegãtur. Illis qui sunt in ꝓsperis: petit ducatum ut in ipsis ꝓsperitatibus adeo innocẽter ducant. Terminat autẽ quinq̃gesima in die pasche: quia penitẽtia ad nouitatẽ uite facit resurgere. Et q̃a in hebdomada q̃nquagesime tempora tertie etatis recolunt: merito scõꝝ patrum tertie etatis imediate gesta subscribuntur: quoꝝ dies obitus ignorant. Quãuis eni de solo scõ abraham beatus hieronymus diẽ dormitionis in suo calendario scribat: uidelicꝫ. 7. id⁹ octobr: quia tamẽ de nullo alio ipsius etatis certa dies festiuitatis reperit: ne ipm abrahã primũ & solum etatis tertie ab aliis sepemus: ↄgruenti⁹ uisum est: ut de ipso una cũ aliis acta subiiciamus.

❡ De scõ abrahã patriarcha. LXXXVIII

Abram quẽ deus ꝓpter ei⁹ fidem addita sibi una lr̃a quam nomini uxoris detraxerat: uocauit postmodũ abrahã patriarcha sanctissimus: nõ solum in scõꝝ catalogo ecclesiastici. 44. & primo matthei. 2. cap. specialiter nominat: sed etiã ex textu sacre scripture in locis pluribus de fide: iustitia: & obediẽtia cõmendatur. Hic cũ patre thare habitans in arã cum esset annoꝝ 75. ad imperiũ dñi relictis patre & fratre nachor: egressus inde cũ uxore sata sterile & loth filio fratris aram: quẽ in filium adoptauerat: & cũ omni eius familia & supellectile: uenit ad terrã chanaã habitatur⁹ quã de⁹ ei⁹ semini ꝓmiserat se daturũ: ueniensq; ad sichem iuxta uallẽ illustrem: que pentapolis dicebatur a quinq; urbib⁹ sodomorum edificauit ibi altare dño. Exinde ut dicit iosephus primus ꝓsumpsit ꝓnunciare unum deum creatorem cunctoꝝ. Inde transgrediens inter bethel & ai aliud edificauit altare: & ultra progrediens habitauit in damasco. Annus uero subsequẽs q est. lxxvi. etatis abrahã. Prim⁹ annus ẽ repromissiõis dei facte ad eũ: a quo usq; ad egressum filioꝝ israel de egypto supputantur anni. 430. post quos apostolus ad gala. iii. dicit factam fuisse legem. ❡ Verum ꝓpter famẽ que facta est: descendit abrahã in egyptum: timẽsq; libidinem egyptioꝝ: ne eum ꝓpter uxoris pulchritudinẽ occiderẽt: dixit eam sororem suã esse: sicut & erat re uera quia filia fratris. Et quia laudata est pulchritudo eius apud regem egypti: in domũ eius sublata ẽ. Sed de⁹ regis desideriũ ipediuit: ne tãgeret eã i egritudie & tumultu cau sa: ut dicit ioseph⁹. Cũq; ꝓ salute regis sacrificarẽt sacerdotes: per iram dei hoc accidisse significauerũt: eo q uxori peregrini iniuriã inferre uoluisset. Sicq; rex egypti uxorem suam intactã abrahe restituit: & de cõmisso ueniam postulauit. ❡ Sane abrahã eo tẽpore arithmeticã & astrologiam egyptiis primus tradidit: a quibus postmodũ peruenerunt ad grecos. Reuersus aũt abraham ex egypto habitauit in loco: ubi fixerat tabernaculum inter bethel & ai. Et cũ esset diues ualde in auro & argento familia & iumentis & pastores eius cũ pastoribus loth ꝓ pascuis rixarent: diuisus est a loth nepote suo: & dedit ei optionẽ eundi quo uellet. Loth elegit regionẽ circa iordanẽ fertilẽ & amenam: & moratus est in oppidis sodomorũ. Abraham uero descendit ad conuallem mambre iuxta hebron: & habitans ibi iuxta quercũ uel terebinthum edificauit altare dño. Mãbre uero eschol & anel fratres erant: & federati sũt abrahe: a quorum primogenito uallis cognominabatur. Ibi ꝓmisit deus abrahe omnẽ circũstantem terram per quattuor ptes dare sibi & semini eius. ❡ Post hec chodorlaomor rex helamitaꝝ cum aliis tribus regibus quinq; reges sodomorũ uicit i bello: & tulit omnem substantiam eoꝝ: cũ loth & omni substãtia eius. Quo audito abrahã cum. cccxviii. uernaculis suis & tribus predictis fratribus mambre: eschol: & anel ꝓsecutus est eos usq; ad dan: & plurimis trucidatis uictoriam obtinuit: & loth nepotẽ mulieres & populũ omnẽq; substantiam reduxit. Cui melchisedech rex salem & sacerdos occurrit: & sacrificium panis & uini primus obtulit: cui q; abraham decimas persoluit: ut infra de melchisedech dicetur. Ab hac uictoria pro remissione captiuorum dicunt q̃dam initium habuisse iubileum: quod remissio interpretatur. Et institutus est anno quinquagesimo: quia tunc erat loth quinqginta annorum. ❡ Post que abraham per inflãmationem sacrificii diuinitus illapsam: accepit signum de promissione sobolis in stellarum numerum multiplicande. Quod quia uti naturaliter ĩpossibile deo credidit: de fide merito commendatur. Tuncq; primum suscepit filium ex agar ancilla cui nomen ismahel: a quo ismahelitarũ gens: qui & agareni ab agar dicti sunt: qui & postmodum uti fare illi saracenoꝝ falsum nomẽ usurpauerũt

¶ Deide abraham qui primo dicebatur abram a deo uocatus est abrahá: uxor q; ipsius que sarai dicebatur a deo sara uocata fuit. Preceptúq; accepit diuinitus abraham ut se cum sua sobole circúcideret: ut inter cunctas nationes tali signaculo corporis electorum uirorú soboles noscerentur. Et cú esset annorum. 99. circúcidit se & ismahelé filiú suum annorum. xiii ac omné familiá suá sexus masculini. ¶ Iterum quoq; dñs abrahe: per subiectá angelicá creaturá apparuit: filiúq; de sara repromisit: eáq; hesitantem redarguit: & abrahe sodomorum iteritum nunciauit. Tunc sanctus patriarcha beate trinitatis prius mysterium intellexit. Cum tres uiros uidit & unú adorauit: quos & hospitio susceptos fertili conuiuio refecit: ubi trinitatis expresse mysterium ponitur. Cum abrahá nunc ad unú nunc ad tres loquitur. Ipseq; deus in tribus apparentibus angelis: nunc singulariter nunc pluraliter uirum sanctum affatur. Abraham post hec peregrinatus in geraris sará uxoré ut fecerat in egypto sororem esse dixit: & simile necis periculum simili modo per dei prouidentiá euasit. Cum uero esset annorum. c. corpusq; iam héret mortuum naturaliter ad generandum: sara uero sterilis & nonagenaria esset. iuxta repromissionem dei ad eos factam natus est isaac: qui & octauo die iuxta diuinú mandatú circúcisus est: anno ab institutione circúcisionis secundo: ab ortu uero ismahelis. 14. Ablactato uero isaac: & aliquantulum excrescente dú cú ismahele luderet & eum ille uti maior in ludo lesisset: cum etiam ut dicunt hebrei ismahel aliqua idola de terra finxisset: & isaac ad ea colenda inducere uellet ad instantiá sare: abraham ismahelé cú matre simul eiecit: sed dñs ismahelé custodiés. xii. duces tribuum suarum ex eo multiplicados procreauit. ¶ Dein de abimelech rex geraris timés abraham ditatum & multiplicatú: cum fichol principe exercitus sui ad eú uenit & cum illo ad puteum fedus iniit: ubi & abrahá nemus plátauit. ¶ Cú autem abrahá adhuc habitaret in bersabe & isaac esset annorum. xxv. uel ut quidam asserunt. 40. dñs fidem & obedientiá sci patriarche tétare uolens: non quia nesciret: sed ut nobis exemplú innotesceret: precepit eidé imolare filiú suum isaac in monte moria: in quo postea templú dñi a salomóe edificatú est. Quod quidé ille creatori suo amplius q̃ suo affectui cupiés deferre adimplere curauit. Et dú cum assumptis duobus pueris & filio sine uictima pergeret: & dimissis famulis natus parenté ubi esset uictia quereret: adhuc abraham eidem diuinú mádatú noluit reuelare: dicés q; deus sibi de uictia prouideret. Cum aút ad monté peruenissent: refert iosephus uerba patris ad filiú dicentis: quia sicut ex uoluntate dei igressus fuerat mundú mirabiliter: sic dei uoluntate necesse erat eu egredi inusitanter: qué dñs quidé iudicasset non egritudine non bello nó aliqua passione humana uitá finire: sed cú orationibus & sacrificiis aiam ipsius ad se reuocare: & q; non dubitaret quia infallibiliter deus eú suscitaret: ob promissiones implendas. Et sic isaac imolandus libés accessit ad ará. Sed nunq̃ credentibus dura diuinitas permásit. Nam & deus angelica uoce suspédit abrahá a filii nece ostendens ei qué imolaret pro filio arieté: ut absq; pietatis dispendio tantú sacrificiú consumaretur: In hoc morté xpi prefigurans: ut sicuti reseruato isaac aries imolatur: sic diuinitate in xpo seruata humanitas in cruce patitur. Ex hoc forte quidá codices autumant sacrificium abrahe eodé anni die cú xpi passione concurrisse scilicet. viii. cal. aprilis: quo etiam die tradút melchisedech primú sacerdotem & regé: panis & uini deo primitus mysterium obtulisse. ¶ Reuerso aút abraham ad conualles mábre: mortuaq; sara eius uxore: misit seruú suú eliezer ad mesopotamiá syrie ad nepoté suum bathuelé filiú nachor: adiurans eum ut filiá nepotis sui de cognatione sua filio suo uxorem assumeret. Qui recto gradu perueniés ad domú bathuelis: cú esset adhuc in agro & expectaret diuinitus inspiratus uxorem isaac predestinatá rebeccha bathurlis filii nachor filiá nunq̃ sibi uisam cognouit. Cogitans ut quecúq; puella ad hauriendam aquá pergens sibi potum peteti quin etiam camelis aquá preberet: ipsa futura isaac coniux esset. Que oia cum in rebeccha cótigissent: seruusq; cúcta patri narrasset: dedit ei pater puellá in uxoré isaac despósandam. Quam secum adductam: isaac desponsauit cum esset annorum. 40. uel secúdum quosdá. 50. & in tantum eam dilexit: ut doloré qui sibi ex matris morte acciderat temperaret. ¶ Abraham uero aliá duxit uxorem nomine cethuram quam quidam dicunt agar ancillá eius fuisse: & ex ea plures genuit filios quibus & munera dedit & eos ab isaac separauit. Illi uero ut heredi omnem possessionem suam tribuit. Et postq̃ genuerat isaac superuixit annis. 75. uidelicet usq; ad. xv. annum natiuitatis iacob & esau. Sicq; cum esset annorum. 175. in senectute bona mortuus est. Et sepultus est in spelunca duplici quam emit ab effron in sepulturam generis sui: ubi & sara eius uxor ab eo fuerat tumulata. Dies autem dormitionis abrahe secundum hieronymum fuit. vii. idus octobris: hec ex libro genesis a. c. xii. usq; ad. xxv. inclusiue: & ex dictis iosephi hieronymi & historie scholastice: atq; ex chronicis guilelmi.

¶ De sancta sara matre. LXXXIX.

SArai quã ꝑpter eius incredulitaté detracta una lr̃a ei⁹ nomini
& addita nomini abrahe de⁹ sarã
noiauit: filia fuit aram fr̃is abrahe: & ipsius abrahe ꝯsobrina.i.
nepris ex fratre. Nam eo tp̃e ad augendum
& multiplicandũ gen⁹ humanũ cuiuscunq;
grad⁹ ꝑter sororem ꝯiugem accipe licebat.
Hec cũ sterelis esset: agar egyptiã ancillam
suam abrahe dedit uxorem: ex q̃ suscepit filiũ ismahelẽ. Deinde ꝑmissi & sibi a deo fcã
cũ esset annoꝝ.90. ex abrahã centenario filium ꝯcepit: & pepit: quẽ uocauit isaac. Et
cũ aliquantulũ creuisset puer: & cũ ismahele luderet: ppendit sara: ꝙ ismahel de luto
idola finxerat: & isaac ad ea colẽda ꝑuocabat: unñ & uiro instituit: ut ancillã cũ filio a se
eiiceret: ne filius innocẽs ismahelis malitia
sedaret. Supuixit autem sara nato isaac ãnis
37. Et cũ esset ãnoꝝ.127. mortua est: & a uiro sepulta in hebron ĩ spelũca duplici: quã
abraham emit imperpetuam sui & suoꝝ possessionem sepulchri. hec unde supra.

¶ De scõ melchisedech rege. XC

MElchisedech rex salẽ: que postea
dicta est hierusalẽ: cui apostolus
paulus ad hebreos.7. scitatis testimoniũ ꝑhibet: in plerisq; sacre
scripture locis sanctissim⁹ noiat.
Cuius tñ genealogia ſm apostolũ subticet
xp̃m in hoc ꝑfigurãs: q ſm humanitaté ꝑre
caruit: & cui⁹ ſm diuinitaté generatio narrari neqt. Hunc tñ hebrei autumant sem filiũ
noe fuisse: & usq; ad isaac tẽpora uixisse: &
oẽs primogenitos a noe usq; ad aaron sacerdotes extitisse: q in cõuiuiis & oblationibus
populo benedicebant: & primogenita recipiebãt. Siue aũt melchisedech idem q & sem
fuerit: siue alter extiterit: hoc ex diuina pagina exp̃ssũ habemus: ꝙ rex & sacerdos fuit
q & primũ & aliis inusitatũ sacrificiũ deo in
pane & uino obtulit: cui etiã abrahã uti uero dei oipotẽtis sacerdoti decimas exoluit.
In qbus oibus xp̃m exp̃ssi⁹ designauit: qui &
rex iudeoꝝ & hierusalẽ ex regis dauid carne ꝑgenitus fuit: quẽ & magi ab oriente uenientes: ut regem iudeoꝝ adorãt: & pilatus
impii romani uicari⁹ in titulo cruci supposito regẽ iudeoꝝ affirmat. Hic etiã sacerdos
uer⁹ extitit sacrificiũ sui corporis & sanguis
imaculatũ sub spẽbus panis & uini deo offerens: oblationẽq; melchisedech ꝑfiguratam
adimplẽs. De quo pater ei⁹ ſm carnẽ dauid
ꝑphetauerat dicens. Tu es sacerdos ieternũ
ſm ordinẽ melchisedech. Ablato eni sacerdotio aaron qd̃ fuit ad tp̃s: sacerdotiũ melchisedech in xp̃o innouatũ eternaliter cõfirmatur. Cui etiã uti uero & legitimo sacerdoti ois laicoꝝ decimatio ꝑsoluenda debet: &
ꝑ ꝯsequens eius uicariis in ecclesie regimie
substitutis: q & eius idem sacrificiũ administrant. Quõ aũt melchisedech: aut q̃ morte:
uel ubi: seu quo tp̃e uita excesserit: ignorat
imo ꝙ aliqñ mortuus sit oino silẽtio preterit. In hoc etiã xp̃i sacerdotis typũ repñtãs
qui & si in carne aliqñ passus fuit: imortalis tamen ex resurrectione fact⁹ nunq̃ de cetero moritur⁹ ab ecclesia predicatur.

¶ De sancto loth. XCI

LOth fili⁹ aram fr̃is abrahe naturalis: abrahe uero fili⁹ adoptiu⁹
fuit: cuius sarai sororẽ idẽ abraham in ꝯiugiũ accepit. Hic cũ ad
oꝑtiuo patre & naturali patruo
de aram in terrã chanaã ꝑgressus ẽ & postmodũ ab eo diuisus habitauit in oppidis sodomoꝝ: ut dictũ est supra. Hic etiã cũ ipsis
regib⁹ achodorlaomor helamitaꝝ rege captus ab abrahã redemptus est. Cũ autẽ dñs
ꝑpter uitiũ abominabile sodomiticũ qnq;
ciuitates sodomoꝝ.i. sodomã: gomorrã: adama: seboim: & segor subuertere decreuisset: que in ꝯfinio arabie & palestine posite erãt. Lotb abrahe nepotẽ ꝑpter ei⁹ iustitiam
& abrahe p̃ces saluare disposuit. ¶ Uenientesq; duo ãgeli sodomã uespe missi a deo ad
eius sententiã exequẽdã: apud loth hospitati sunt. Quos sodomite iuuenes putantes: &
eis abuti uolẽtes: ad domũ loth insultũ fecerunt: ut uiros ad se educeret. Quos ille defensare studens: duas filias suas uirgines desponsatas qdem sed nõdũ uiris cognitas eis
illudendas tradere uoluit. Quod illi renuẽtes: & ut iuuenes sibi daret instantes: ab eisdem angelis cecitate ꝑcussi sunt: ita ut ianuas uidere non possent. Tunc angeli emiserũt
loth de ciuitate cũ duab⁹ filiabus & uxore:
duob⁹ generis suis exire nolẽtibus: & ꝑpter
loth pepcit dñs ciuitati segor: ne cum aliis
subuerteret: ad quã lotb declinare ꝑposuit
forte qa minor erat aliis quattuor subuertẽdis: uel minus peccauerat. Admonuerunt q;
angeli loth: ne qs eoꝝ post tergũ respiceret
¶ Cũ aũt sol ortus fuisset: & loth ĩ segor introisset: subuertit de⁹ q̃ttuor ciṫates reliq̃s
sodomoꝝ cũ paruulis & mulierib⁹ & pecudibus & oib⁹ hoib⁹ existẽtib⁹ ĩ eis: que sulphure & igne celico cõbuste sunt: & in fauillam
redacte. Respiciensq; uxor loth post se: uersa est ĩ statuã salis. Cum aũt nec etiã ĩ segor
loth se tutum reputaret: ascendit & habitauit in mõte: ubi duab⁹ noctibus a duab⁹ filiabus successiue inebriatus cũ eis concubuit:
& utraq; ipsaꝝ ex eo filiũ genuit. Maior filium suũ uocauit moab: ipse est pater moabitaꝝ: minor uero suũ natũ appellauit amon:
ipse est pater amonitaꝝ. Nec peccauit loth
cũ filiab⁹ coeũdo: qa ipsas nõ cognoscebat:

quãuis peccasset se inebriãdo: uel forte nec etiam in ebrietate deliqr: quia uirtutem uini noue regiõis nõ cognouit: sicut nec noe quãdo inebriatus ẽ. Forte etiã filie minus peccauerunt: que nõ ꝯcupiscẽtia ducte: sed ut saluarent semẽ de patre ꝯcũbendi secũ modum inuenerunt: putantes oẽs homines mundi sicut & sodomitas incendio piisse & sicut alias diluuio audierant esse factum. Potissime qa ꝭm diluuium ignis extitisse putabant: qđ futurum intellexerãt prophetatũ. Si autẽ loth peccauit credẽdũ est ipsum penitẽtiã egisse Alioquin in scõꝝ collegio non poneretur. Quod autẽ scũs nominandus sit: non solum ex testimonio petri apostoli in ꝭa epistola. c. 2. ꝑbatur: sed etiã ex geñ. testimõio ubi solus ipse iussus inter cũctos unius ciuitatis peccatores homines nominatꝰ. Quis autem aut qñ uite sue finis fuerit: ulterius nõ legiꝰ hec unde supra.

¶ De scõ isaac patriarcha. LXXXXII.

Isaac patriarcha abrahe filꝰ qa in scõꝝ patrũ catalogo ꝯscribitꝰ ecclesiastici. xliiii. ꝑ ꝑpromissionẽ ãno. c. patris natꝰ octauo die circũcisus: a deo in tantũ dilectꝰ fuit: ut tentans patrẽ de eodẽ sibi exhiberi holocaustum mandasset: & eius obediẽtia ꝑpalata ꝑ ipso arietẽ ꝯmutasset: & eũ a morte reseruasset: que oĩa in abrahe legenda superius dicta sunt. Cum ergo isaac esset annorum. xl. & rebeccham barhuelis filiã duxisset uxorẽ ut iam pretactũ est: in geraris peregrinatus ẽ & ibidẽ in opibus multiplicatus: ubi & fedus cum abimelech iuramento firmauit: & dominũ sibi pollicentem que & patri suo promiserat audiuit. ¶ Cum ergo rebeccha uxor eius. xx. fere annis sterilis extitisset: orante pro ea uiro suo: ut impleretꝰ promissio: tandem duos geminos cõcepit. Quoꝝ mutua collisione adiuicem afflictionem in utero substinuit. Consultoq; dño & accepto de duobꝰ populis ex eis nascituris diuino oraculo: geminã prolem edidit anno isaac. lx. Primo egressus rufus & hispidus dictus ẽ Esau: qui & edom: a quo gens idumeoꝝ. Secũdo natus dictus est Iacob: quia plantam fr̃is manu tenebat: qui postea israel nominatus est: a quo israelite: qui nunc iudei descenderunt. Cum ergo adoleuissent esau factus est uenator & iacob agricola & pastor in tabernaculis habitabat. Pater diligebat esau qa primogenitus: & qa de uenationibus eiꝰ uescebatꝰ libẽter. Mater uero diligebat iacob pro eius simplicitate ac etiã diuina inspiratione. Cum aũt iacob lenticulam coxisset: & esau lassus de agro rediret: & de pulmẽto fr̃is peteret: illeq; sibi dare recusaret: uendidit sibi esau primogenita sua: ea paruipẽdens: & se moritũ: putans nisi in instanti comederet: deditq; sibi primogenita ꝑ edulio lentis: & iurauit talẽ uenditionem se ratũ habituꝝ. Et quia lenticula sulua erat & hebraice edom suluũ dicitur: extũc esau uocatus est edom. Erant autem primogẽita dignitates quas habuerunt primogeniti scognatiõibꝰ suis usq; ad aarõ: uidelicet uestes speciales quibus induebanꝰ tantũ in sacrificiis offerendis: & receptio finalis benedictõnis a patre. Ipse uero in solẽnitatibꝰ & coniugiis benedicebat minoribus: & in his duplam ciboꝝ benedictionẽ percipiebat. Similiter & in diuisione hereditatis. Nec peccauit iacob fr̃em esurientẽ non reficiẽdo gratis ꝭm gregorium: quia laborabat ille uitio gule: non nature necessitate. ¶ Cum autẽ senuisset isaac & uidere non posset mandauit esau primogenito suo de uenatiõe sibi cibos pari ãteq̃ moreretur: ut sibi benedicere posset. Quo ad uenandũ egresso iussit rebeccha iacob filio suo: ut sibi afferet duos hedos optimos: ex quibus escas gratas faceret patri suo: ut sibi pro esau benedictionẽ daret. Et cum ille ex hoc se deprehendendũ dubitaret: & fortasse maledictionẽ pro benedictione recepturum: protestata est mater q; talis maledictio in suum caput uerteretur: dum modo iussa per filium ꝯplerenꝰ. Quod cuꝫ iacob perfecisset: patis cibis ĩduit iacob uestibus esau ualde bonis: quibus ut dictũ ẽ primogeniti utebãtur. Pelliculasq; hedorũ manibus & collo circundedit: ut similitudinem fr̃is qui pilosus erat exprimerẽt: iacob ergo cibis acceptis: & patri isaac allatis cũ ipsuꝫ minime cognouisset de cibis comedit: & palpato illo putãs esau: iacob possmodũ benedixit. Egresso igitur iacob uenit esau: & cibos patri intulit ac benediтionẽ petiit. Quo audito expauit isaac uehemẽti stupore: & in hac extasi uidit i spiritu ut ait comestor a dño hoc factum esse: & significationẽ pie fraudis intellexit: & ideo non irascẽs qđ fecerat confirmauit. In hoc autẽ facto ut ait gregoriꝰ: non peccauit iacob nec ꝑ fraudem benedictionẽ primogeniture surripuit: sed sibi debitam accepit: quam alias pro lentis edulio a fr̃e ꝯparuit. Nec falso dixit pr̃i se eẽ esau: qa erat ipse non persona sed primogeniture dignitate sicut ioannes helias non natura sed uirtute. Benedictus est aũt: non ꝭm intentionẽ patris que ad esau erat: sed secundum uirtutẽ uerborũ que proferebat. Sicut ep̃s qui ordinauit clericum alienũ: quẽ credidit esse suum: & tamẽ uere est ordinatus. ¶ Superuixit autẽ isaac post natos esau & iacob annis. 120. Et sic annoꝝ. 180. senex & plenus dieꝝ mortuus est. Et sepelierunt eũ filii sui i sepulchro paterno: qđ est i hebron

in ſpelunca duplici: de qua dictũ eſt ſupius
Hec ex libro geñ.a cap.25.uſq; ad.28. & ex
dictis hieronymi:ioſephi:&comeſtoris: atq;
ex chronicis guilelmi.

¶ De ſcã rebeccha. XCIII

Rebeccha filia bathuelis filii nachor fris abrahe & iſaac neptis
ex auunculo ꝓgenita: eidẽ iſaac
in uxorem diña diſpenſatiõe que-
ita fuit: ut ſupius in geſtis abra
be continetur. Hec multo tpe ſterilis duos
poſtmodũ geminos edidit natos: eſau uide-
licet & iacob. Et qa naturale eſt: ut mater
ſemp ꝑdiligat: quẽ pater min⁹ amat. Rebec
cha iacob ꝑdilexit: quẽ iſaac reſpectu eſau
quodãmõ ꝯtẽpſit. Et de matris ꝯſilio ac ꝓui
dentia ſũma adhibita cautela minor maio-
ris benedictiõẽ accepit: ut ſupius dictũ eſt
Eadẽq; circũſpectiõe iacob ab eſau ira ſal-
uauit: dũ ipm ad tps ad laban auũculũ ſuũ
& ipſius rebecche germanũ i meſopotamiã
trãſmiſit: ut mortẽ euaderet: quã ſibi fuerat
eſau cõminat⁹. Quo apud laban cõmorãte
p ãnos.20. ut dicet: anteq̃ inde rediret: re-
beccham deceſſiſſe credit: quo aũt tpe: uel
quõ ſcripture textu ſilentio pterītur.

¶ De ſcõ iacob ſiue iſrael pꝛiarcha. XCIIII

Iacob qui & iſrael pꝛiarcha iſaac
filius: & ipſe ſcõꝝ patꝝ catalogo
ſcriptus eccleſiaſtici.44. ãno pa
tris.60. cũ eſau ꝯgenit⁹ eſt. Hic
poſtq̃ fris benedictionẽ diuina
diſpenſatione ſurripuit: ut ſupra ꝓximo di-
ctum eſt: a fratre exoſus: de ꝯſilio matris ad
laban auunculũ ſuũ in meſopotamiã ꝯfugit
ubi in itinere iuxta luzã dormiens: ſcalam e
terra ad celum erectã: p quã angeli aſcende-
bant: & deſcendebant: uidit: & dñm ſũmitati
ſcale innixũ ſibi terrã & benedictionẽ ſemi
nis ꝓmittentẽ audiuit. Perueniens aũt ad la-
ban.14. eidem annis ꝓ duab⁹ filiab⁹ ſuis lia
& rachele ſuiuit. Cum enim laban cũ iacob
pepigiſſet: ut ſibi.7. annis ꝓ filia ſua minore
rachele: quã ipſe amabat ſeruiret. Et cõple
to ſeruitio.7. annoꝝ: iacob uxorem ſuã ex-
peteret: laban nuptiis celebratis noctu liam
filiam ſuã maiorẽ i thalamo collocauit: cui
ancillã zepham tradidit: cum q̃ iacob rache
lem arbitrans nocte dormiuit. Cũ aũt mane
liam cognouiſſet: & de hoc ſocero ꝯqueſtus
eſſet: excuſauit ſe laban: nõ eſſe de more pa-
trie: ut minores filie ãte maiores nuptui tra
derent. Promiſit quoq; ſibi poſt.7. dies ra-
chelem daturꝝ: & ſic iacob utrãq; ſororem
habiturꝝ p ſeruitio.7. alioꝝ annoꝝ futuroꝝ
quo ſibi ſeruire debuiſſet: cõpletaq; hebdo-
moda eidem rachelẽ tradidit: cui ancillam
balan nõie dedit: iacob quoq; ſocero.7. ali-
is annis ꝓ lia iam obtẽta ſeruiuit. ¶ Genuit
quoq; iacob.12. filios ex uxoribus & earum
ancillis. Ex lia habuit ruben: ſymeon: leui:
iudã: & iſachar: & zabulon: & unã filiã nõie
dinam. Ex ancilla lie zepha gad: & aſer. Ex
ancilla rachelis bala dan: & neptalim. Ex ra-
chel ioſeph: & beniamin. Finitis uero.14.
annis ſeruitii ꝓ uxoribus ſuis iacob a laban
diſcedere noluit: ſed laban adhuc ipſo req-
rẽte ꝓ alio ſeptẽnii ſuitio iacob remãſit: po-
ſtulauitq; iacob pro precio quicquid naſce-
ret uarii coloris ex gregib⁹: quos paſcebat:
quod annuente laban iacob nouam nature
ſtropham cõmẽtatus cõtra naturã arte natu
rali pugnauit: uirgas.ſ. uarias in canalibus
ponẽs. & in feruore diei dũ ad potandũ aui-
de pecora ꝑgerent: & accẽderent ad coitum
oues & capras aſcendi faciens: ut tales frtus
cõciperent: q̃les umbras arietũ & hircorum
ſupra ſe aſcendentium in aquis ꝯſpicerent.
Varius eni erat color umbraꝝ: ſicq; multi-
tudine agnoꝝ & hedoꝝ uarii coloris naſcen
tium: iacob ultra modũ ditat⁹ eſt. ¶ Iacob
igitur ioſeph nato ꝯpletis annis.20. apud la
ban: nec ualens uigeſimũprimũ ꝑficere pro
pter nequitiã laban: q mercedẽ eius pluries
mutauerat: cum uxorib⁹ & filiis & ſubſtãtia
ſua clam diſceſſit. Quẽ laban iratus ꝑſecu-
tus eſt cũ cognatis & amicis: ſed ipſum dño
cohibẽte: ne iacob noceret: inito ſecũ federe
reuerſus eſt in pace filiabus & nepotib⁹ de-
oſculatis. ¶ Iacob uero ceptum iter pagẽs
angelos dei ꝯfortantes ſe cõtra fris ſui eſau
iram: quẽ ualde timebat: obuios habuit: &
ante aurorã cum ſibi apparẽte angelo lucta
dimicauit: q & eius femoris neruũ tetigit:
& ſtatim emarcuit: & nomẽ iſrael impoſuit:
atq; quia cõtra fratrẽ inuict⁹ ſtaret: eidem ꝑ
dixit. Iacob uero ad placandũ animũ fratris
munera ſibi p nuncios miſit: ipſe autem ſub
ſequẽs filios & uxores ac familiã & iumenta
i duas turmas diuiſit. Cui eſau cũ quadrin-
gentis armatis occurrens: & munera eius re
cuſans: ipm cũ uxoribus & filiis ſuis amabi
liter cũ amplexu & oſculo ac fletu ſuſcepit:
& in ſeyr reuerſus eſt. ¶ Tranſacto uero ior
dane iacob habitauit in agro ſichem: quem
emit a rege emor. Et tunc dina filia ei⁹ egreſ
ſa: ut mulieres regionis uideret: corrupta ẽ
a ſichem filio emor. Quã poſtmodũ in cõiu
gium petẽs: ſymeon & leui doloſe egerunt:
ut filius emor cũ patre & populo iuxta ipſo
rum ritum circũciderent: aſſerentes ſe ſoro
rem icircũciſo homini copulare non poſſe:
quod ſi facerent: nedũ dinã filio regis ꝓmiſe
runt tradere: ſed etiã cũ eoꝝ populo connu
bia ꝯfederare. Cũ aũt omnes mares circũci
ſi fuiſſent: & ꝑ dolore inciſionis tertio die in
lectis iacerent. Symeon & leui arreptis gla-
diis urbem aggreſſi ſunt: cunctiſq; maribus

interfectis cetera diripuerunt. Vnde territus iacob propter icolas terre: sed cõfortatus a dño recessit. Perueniensq; bethel edificauit altare: & iuxta id qđ prius in itinere mesopotamie dño uouerat: ibidẽ obtulit holocaustum. Egressus igiť iacob de bethel uenit uerno tpe ad terrã que ducit effratã.i. bethleem. Ibiq; cum rachel filiũ pepisset: & pre dolore pius moreretˀ: uocauit eũ bẽnoni.i. filius doloris. Pater uero uocauit eũ beniamī.i. filius dextere. Ibiq; rachele sepulta: iacob peruenit ad terrã chanaam. Et cum eẽt annoꝝ.120. patrẽ suum isaac mortuũ sepeliuit. Erat autem iacob annoꝝ.91. qñ genuit ioseph. Et cũ eẽt ioseph annoꝝ.39. iacob descẽdit in egyptũ in animabꝰ.70. qui tũc erat 130. annoꝝ ut in proximo dicetur. Qui postea uixit in egypto annis.17. Et sic iacob annoꝝ.147. uidẽs apropiquare obitũ suũ uocauit ioseph filium suum adiurans eũ ut ipz sepeliret ubi abrahã sepultus fuerat. Conuocatis autem omnibus filiis suis benedixit eis ac ꝓphetice multa uẽtura predixit de diuisione terre promissiõis ad litterã: & de futuro statu.xii. tribuũ: aptissime aũt de utroq; xpi aduẽtu. Et posthec ĩ pace dormiuit. quẽ filii assumentes portauerũt in hebron: & ibi eundem sepelierũt: cũ patribꝰ suis. Hoc ex geñ.a.c.xxviii. usq; ad.xxxvii. & ex a aliis libris quibus supra.

¶ De sancta rachel. LXXXXV.

Rachel filia laban filii bathuelis filii nachor fr̃is abrahe & iacob neptis ex auũculo ꝑcreata ĩ uxorem iacob diuina dispensatiõe a patre tradita est. Pro qua ut supra proxĩe dictũ est: iacob laban fuerat.7. annis. Et uidebanť sibi dies pauci pre amoris magnitudine qua ipsam adamauit. Nam sororẽ liã quasi coactꝰ accepit. Quia tñ dei iustitia exigit ut minus accepti ĩ aliquo subleuenť: Vidẽs deus q; iacob rachelẽ prediligeret eã multo tẽpore sterilitate damnauit: liam autẽ multis filiis secundauit. Cũ autẽ cõtẽplatiõe filioꝝ amor hẽ sororis dilectioni adequatus eẽt in iacob: tunc & rachel parere cepit. Pepetitq; primũ ioseph iacob iã 91. ãno etatis agẽte ut.s. iosephꝰ tradit. Post quẽ annis.xii. genuit beniami & in puerpio decessit: quã iacob ĩ effrata que ẽ bethleem ubi & filiu peperat sepeliuit: & titulũ eius ĩscriptionis desuper apposuit. Prefate tres sãctissime matres.s. sara rebeccha: & rachel ĩ multis sacre scripture locis cõmemorãtur: & eaꝝ celebris sanctitas recoliť. Specialiter autẽ petrus in prima epistola.c.3. de sanctitate sare mẽtionẽ facit: q̃uis & ceteras cõmẽdare in genere uideat: propter qđ merito in scaꝝ mulieꝝ catalogo describunt que tãtorum uiroꝝ cõiugeŝ & factoꝝ filioꝝ meruerunt esse genitrices. Iosephus etia eas inter scãs hebreoꝝ matres imo pre ceteris cõmemorat. Hec omnia unde supra collecta sũt.

¶ De sanctis duodecim patriarchis filiis iacob. LXXXXVI.

Duodecim patriarche filii iacob a quibus.xii. tribus israel descenderunt: ab eodẽ ex duabus eius uxoribus: rachele & lia: & duabus ancillis zelpha & bala progeniti fuerũt: quoꝝ nomina hec sũt: ruben: simeon: leui: iudas: isachar: zabulon: gad: aser: dan: neptalim: ioseph & beniami. Hos enim in scõꝝ numero ponendos iducunt: non solũ paterna scissima merita: quoꝝ illi imitatores fuisse creduntur: sed etiã eoꝝ in multitudinẽ filioꝝ israel inumera generatio diffusa. Quod ut ipsoꝝ scitas plenius inotescat ex omni tribu eoꝝ.xii. milia signatorũ in apocalypsi describunť: ut sic ex electis filiis parentes eoꝝ sci ꝓprobentur. Excepta sola tribu dan: que ideo in nouo testamẽto repelliitur: non ex ulla ꝓgenitoris culpa: sed quia ex ea xpo cõtrarius antixps nasciturus diciť Verũ & si ex eisdẽ patriarchis aliq peccauerunt in aliquo: utpote ruben q patris ꝯcubinã abusus est: uel forsitan oẽs: quãdo ioseph iustum in egypto uendiderunt: pie creditur eoꝝ culpas ãte mortẽ p penitẽtiã fuisse deletas: ut patrũ uestigia imitates oẽs ex hac luce sine delicto migrarẽt. Cõfirmatur etiam hec opinio ex.xii. testamẽtis ipoꝝ. que in hebreorũ codicibus repta nup in latinũ translata sunt: que uincentius in speculo ponit. In quibus de aduẽtu xpi & articulis humanitatis tot & tanta mysteria uaticinata ꝯtinẽtur: ut uideantur dño afflati spiritu non futuram prophetiã predixisse: sed trãsactam historiã texuisse. Et potissime in hoc ꝯcordãtes: q; xps dñs de tribu iuda & tribu leui fuerat nasciturus: ipsas duas tribus pre ceteris extollentes: & in hoc xpo regnũ & sacerdotium attribuentes. Neq; enim arbitrandũ est tantam diuini spiritus afflationẽ ĩ reprobatos homines eadẽ sacra sic unico ore ꝓphetantes: potissime mortis tempore ꝯcurrisse.

¶ Omnes autẽ patriarche sicut cũ patre iacob in egypto intrauerunt: sic ibidẽ uitam finierunt. Ex istis ut dictũ est.xii. tribꝰ filiorum israel dicte sunt. Inter quas: q̃uis tribꝰ ruben ex eo q; fuerat primogenitus ceteras dignitate precellere debuisset: tamẽ tribus iuda eiꝰ locum obtinuit: & ideo merito regnum accepit: qa aperto rubro mare filiis israel transituris: cunctis intrare dubitantibus: prior tribus iuda mare transiuit. & ceteras transeundi audaciam ꝓbuit. Post hanc s̃a tribus leui merito ꝓficitur: quia ipa sola

ex omnibus diuina uocatione ad sacerdotiũ sublimatur. Et quia ex oibus fratribus suis leuite seperati fuerãt: ut de sacrificiis & oblationibus ceterorũ uitam ducentes sortem hereditatis cum aliis nõ acciperent: ita q̃ solum tribus .xi. remanebant. Iccirco trib⁹ ioseph in duas subdiuidit: que ex duob⁹ filiis effraim & manasse descenderunt: ut numer⁹ duodenarius impleret: & ut tribus ioseph cuius occasione ceteris fratrib⁹ tanta bona puenerant: duplici portione ditaretur: lõ q̃ tribus ioseph inter ceteras non nominatur: sed loco eius due trib⁹ uidelicet effraim & manasse surrogantur.

¶ De scõ ioseph patriarcha XCVII

Ioseph patriarcha iacob fili⁹ ex rachele in sanctorũ patrũ catalogo ecclesiastici .44. & primo mach. 2. spẽaliter nominat. Qui patri dilectissimus eo q̃ in senectute genitus cũ annorũ .16. pasceret gregem: in inuidiam fratrũ suorũ incurerit: tum ꝑpter familiarem patris erga se dilectionẽ: tum propter somniorũ narrationem. Viderat eni somnia: q̃ fratrũ manipuli suum in agro adorarent: & q̃ sol & luna & stelle .xi. ie similiter honorarent: quod pater exponens ioseph a fratrib⁹ ꝑdixerat adorandũ. ¶ Cũ igit a patre in sichem: ubi fratres pascebant pecora: mitteret: ipm tunica talari nudatum deposuerunt ie cisternã siccam: & deinde ꝯsilio iude extractũ ismahelitis .30. argẽteis uendiderunt. Tunicã aũt ipsius in sanguine hedi tinxerunt: simulantesq̃ illum a feris occisum eandem patri miserũt: qui ipm interfectum existimans incõsolabiliter oi tempore deflebat. Madianite uero q̃ & ismahelite ioseph in egypto uẽdiderũt phuthiphari eunucho magistro milite pharaonis. Hic habuit uxorẽ & liberos: nondũ eni eunuch⁹ factus erat. Nam & ioseph postmodũ duxit uxorem ei⁹ filiam: qui eunuchus fact⁹ ad sacerdotium fuit ꝑmotus. ¶ Tradũt q̃ hebrei: q̃ ipse phuthiphar uidens ioseph elegantẽ emit eũ: ut sibi misceret. Dñs aũt custodiens ioseph: adeo illum infrigidauit: ut deinceps tanq̃ eunucbus impotens ad coitum fuerit: propter quod & eunueb⁹ dicit. Videntes autem eũ ierophanti acefactũ de more suo ipsum pontificẽ heliopoleos: que postea fuit damiata creauerunt. Phuthiphar aũt q̃uis cũ ioseph peccare nõ posset: ipm tamẽ diligens in tantũ bonorauit: q̃ oi domui sue illum ꝑfecit. Cum autẽ uxor eius iniecisset oculos in ioseph: quadã die dũ esset in camera solus: illa ingressa appͥhendit palliũ eius: & eũ ad concubitum inuitauit. Sed ioseph iratus relicto pallio in manu eius effugit. Illa uero contẽptam se uidens: in argumentũ fidei retẽtum palliũ ostẽdit uiro redeunti: accusãs ioseph q̃ ipsam uoluisset uiolare. Qui uerbis uxoris credulus: uinctũ ioseph tradidit in carcerem regis. Vbi etiã post dies aliquot retrusi sunt a rege princeps pincernarũ & pistorũ magister ex culpa ipsorũ. Qui cũ ambo nocte una somnia uidissent: & ea ioseph interrogãti narrassent: principi pincernarũ qui dixerat se uidisse: q̃ ex uite trium ꝑpaginũ uuas exprimens in calicẽ pharaonis poculũ regi dabat: exposuit ioseph: q̃ post dies tres suo fuerat officio reponẽd⁹. Principi uero pistorũ dicẽti: q̃ uiderat se tria canistra panib⁹ referta gestare: auesq̃ ex eis comedere: exposuit ipm post tres dies in patibulo suspendẽdum: carnesq̃ ei⁹ ab auibus lacerandas: que omnia ut predixerat: rei probauit euentus. ¶ Post duos annos uidit pharao somnium: q̃ septẽ boues crasse de fluuio ascendebant: quas sequebantur septẽ alie macilente priorum pinguedinem deuorantes. Septẽ quoq̃ spice plene & uberes pullulabant: quas sequebant alie septẽ tenues & arentes priorũ pulchritudinem absorbẽtes: Cũq̃ sapientes egypti somniũ regi interpretari nescirẽt: ad suggestionẽ pincerne ioseph recordati: pharao ioseph educto de carcere sõniũ retulit: quod ille sibi exposuit: Dicens septem ãnos fertilitatis nimie in orbe uenturos: quos subsequẽt alii septẽ sũme sterilitatis. Cõsuluit q̃ regi: ut ꝑuideret uirũ: q̃ qntã partẽ frugũ tpe fertilitatis ĩ horreis congregaret: & tempori future postmodum famis reseruaret. Rex ergo miratus in ioseph somnii solutionem: & ꝯsilii discretionẽ cõmisit ei huiusmodi dispensationem: faciens eum toti⁹ egypti ducem & principem cũ esset annorũ triginta Primo igitur fertilitatis anno uenit ioseph: ut cõgregaret frumenta ĩ fines heliopoleos idest damiate: & diuertit ad domũ phuthipharis: qui ipsum emerat: & per dolum uxoris carcerauerat: qui priceps & sacerdos regionis heliopoleos fact⁹ fuerat. Huius filiaꝫ asennech uirginem dedit pharao ioseph in uxorẽ: ex qua nati sunt sibi duo filii manasses & effraim priusq̃ ãni sterilitatis uenirẽt. ¶ Transactis igit annis ubertatis & grano collecto: uenerũt anni inopie. & ceperũt tã egyptiorũ q̃ aliarum ꝑuinciarũ populi concurrere ad ioseph ꝑ frumentis emendis: unde & exinde infinitam pecuniam cõgregauit & in arcis regis reposuit. ¶ Inter hec uenerunt in egyptum de terra chanaan .x. fratres ioseph: beniamin cum patre relicto: pro frumẽtis emendis: qui ad ioseph intrantes eum adorauerunt: quibus ille cognitis duri⁹ locutus est: dicẽs eos exploratores esse: eosq̃ diebus aliquibus in uinculis mancipauit. Illi uero se excusantes omnẽ suam ꝓgeniem

narrauerūt: & inter alia frēm aliū beniamin domi relictum se habere dixerūt. Quod ioseph audiēs symeonē detinuit: ceteros uero cum cibis dimisit: iurās q̄ fratrē illorū nunq̄ dimitteret: nisi beniamī sibi adducerēt: ut sic illos uerū dixisse cōprobaret. Qui redeuntes omnia patri narrauerunt: & eum noua tristitia afflixerunt. Cōsumptis ergo triticis de mandato parentis itez pro aliis emendis in egyptū descendūt: & q̄uis dudum iacob recusante beniami secum adducunt: uenientesq; ad ioseph eum adorauerūt: & beniami sibi presentauerūt: & munera secum delata obtulerunt. Quos ille ad cōuiuium iuitauit & symeonē eductum cū fratribus discūbere fecit. Factoq; mane dispensatori suo mandauit: ut eis frumētum tribuat: scyphūq; suuz in sacco iunioris abscōdat. Quod cum factū esset: & illi de ciuitate exissent: fecit eos iseq & teneri eo q̄ scyphum pricipis rapuissent. Quod dū negarēt: & apertis saccis omnib⁹ granum effusum esset: repertus ē scyphus in sacco beniami: illiq; omnes uincti ad ioseph reducti sunt. Cū autem eos ioseph de ꝯmisso furto durius increparet & soluz beniami uti culpabilem ceteris dimissis in seruum retinere uellet: iudas propius accedens: eidem cum lachrymis exposuit: qualiter pueruz a patre in fidem suam susceperat: & pro puero misericordiam postulabat: supplicans illū ad patrem remittendū: & se loco pueri i seruitium detinendum. Ioseph ergo se amplius cohibere non ualens: alienis omnib⁹ eiectis se cum lachrymis fratribus inotuit: omnesq; sibi cū amplexibus reconciliauit: datisq; muneribus ad patrem remisit: eūq; cum omni familia & facultatibus ad se deferendum mandauit. Qui festinanter ad patrem redierunt: & sibi per ordinē cuncta rettulerunt. Audiens autem iacob q̄ ioseph filius eius uiueret: & totius terre egypti dominator eēt: quasi de graui sōno euigilans deum benedixit. Quē domin⁹ per uisionē ꝯfortauit. Qui mox surgens secundo anno famis cum uniuersa familia in egyptū descendit. Fuerūtq; anime. 70. numero ipso & ioseph cum duobus eius filiis computatis. ¶ Pharao igitur benignissime iacob senē annoꝝ. 130. suscepit & ab eodem benedici uoluit: deditq; ei & filiis suis terram gessen ubertimā ad habitādum. Sicq; occatiōe ioseph iacob & filii ei⁹ omnibus bonis egypti locupletati sunt. Sepeliuitq; ioseph patreʒ suum defunctum ut supra dictum est in sepulchro patrum suoꝝ in hebron. Erat auteʒ ioseph annoꝝ. xxxix. quando iacob in egyptū intrauit: ubi & ānis 27. superuixit. Sicq; ioseph annos etatis sue lvi. agebat decedēte genitore. Quo mortuo superuixit annis, 54. & uidit filios effraim in tertiam generationē: filii quoq; machir filii manasse nati sunt i genibus ioseph. Oblitusq; omnium maloꝝ que fecerāt ei fratres sui mortuo patre eos benigne pertractauit: & prediis ac possessionib⁹ ditauit. Et ad extrema deueniens fratrib⁹ predixit: q̄ deus eos uisitaret: & ad terram pro qua patribus suis iurauit illos reduceret. Adiurās eos: ut ossa sua tunc ex egypto trāsferrent: & in paterno tumulo sepelirent. Mortuusq; ē ioseph cum esset annoꝝ. 110. & conditus aromatibus reſuatus est in loculo in egypto. Hec de libro geñ. c. xxxvii. usq; in finē & ex aliis uoluminibus quibus supra.

¶ De scis effraim & manasse. LXXXXVIII.

Effraim & manasses patriarche filii ioseph fuerunt: qui tribuz ei⁹ in duas subdiuiserunt. Quorum primogenit⁹ manasses anno. xxxii. etatis ioseph secundogenitus uero effraim anno. xxxv. eiusdē natus ē. Effrai autem minor manasse maiori prelatus ē: q̄a semen eius magis excreuit: & populorum multitudine: & regni dignitate. Nam regno israel in duo diuiso: tribus effraim caput x. tribuum fuit cuius regni samaria in ipsa tribu posita ciuitas regalis multo tempore claruit: unde & cum iacob morti apropinq̄ret: ioseph filius suus manassem & effraim ad eum adduxit: ut antequā decederet filiis suis benedictionem daret. Applicansq; illos ad iacob: manassem primogenituz posuit ad dexteram patris effraim uero minorem ad sinistram: cupiens ut pater maiori dexteram: minori uero sinistram super caput poneret. Iacob uero qui iam oculis caligauerat nec luminib⁹ corporis nepotes uidebat: spiritu tñ futura preuidens manus cācellauit: & super caput effraim dexterā super caput uero manasse sinistram imposuit eisq; benedixit. Quod ioseph moleste ferens dexteram pr̄is de capite effraim leuare & super caput manasse trāsferre nitebať. Cui iacob respondit se scire qd faceret: nam quāuis manasses magnus futurus eēt ipsum tñ effrai & seminis multiplicatione & honoris dignitate precelleret. Qui post aui & patris excessum in eorum semine mirabiliter excreuerūt: & cum ceteris patriarchis in egypto diē extremum cōcluserūt. Hec ex libro geñ. c. xlviii. & ex aliis uoluminib⁹ q̄bus supra dispersim collecta conscripta sunt.

¶ De sancto uedasto epo. LXXXXIX.

Vedastus episcop⁹ atrebateñ fuit. Qui a beato remigio remeñ archiepiscopo eidem urbi i episcopum ordinatus: cum uenisset ad portum ipsius ciuitatis: & duos pauperes unum cecum & alium claudū ad

elemosynam sedentes inuenisset: facta oratione cecum illuminauit: & claudum erexit. Cum autem in quadam ecclesia derelicta a pribus operta lupus habitaret: eidem mandauit: ut inde discederet: nec illuc ulterius redire presumeret: quod & factum est. ¶ Denique cum uerbo & exemplo multos conuertisset: quadragesimo sui episcopatus anno uidit columnam igneam a celo in eius domum descendentem. Finemque suum post modicum futurum esse cognouit. Et circa annum dñi 600. in pace requieuit. 8. idus februarii. Cum autem corpus eius transferretur: audomarus quidam pre senio cecus dolens: quod corpus sancti uidere non poterat. Mox lumine recepto corpus aspexit: sed postmodum pensans hoc forte non esse anime sue perutile ad uotum lumen amisit.

¶ De sancto amando episcopo. C

Amandus episcopus nobilibus parentibus ortus monasterium introiuit. Qui die quadam maximum serpentem inuenit: quem statim uirtute crucis ad foueam inde nunquam exiturum ire coegit. Post hoc dum romam uenisset: & in ecclesia sancti petri apostoli pernoctaret: custos ecclesie ipsum irreuerenter foras proiecit. Cui postmodum ante fores dormitanti beatus petrus apparuit: & ad gallias ipsum redire mandauit. Qui cum ibidem regem dogobertum de suis criminibus diuinitus admonitus increparet: rex ipsum de regno suo eiecit. Cum autem rex filium non haberet: & amandus sibi oratione natum a domino impetrasset. Disposuit rex: ut eum ab amando baptizari faceret. Quesito igitur sancto & ad regem adducto prostratus ad pedes eius rex ueniam petiit: & ut filium suum quem precibus sancti dominum sibi concessisse nouerat baptizaret: instantius postulauit. Ille uero primam de uenia petitionem exaudiuit: sed secularibus negociis implicari nolens secundam recusauit. Tandem uictus precibus annuit uoto regis. Et cum baptizaretur infans tacentibus cunctis respondit amen. ¶ Post hec ipsum rex in traiecten̄ episcopum sublimari fecit. Vbi cum uerbum predicationis contemni uideret: in uasconiam iuit. Et dum ibi predicaret: & quidam ioculator ipsum irrideret: continuo a demone arripitur: & propriis dentibus se discerpens: quod uiro dei iniuriam fecerit confitetur: & tandem miserabiliter moritur. Ibi etiam cecus quidam aqua lotionis manuum eius oculis perfusus illuminatur. ¶ Cum in quodam loco de uoluntate regis monasterium construere uellet: & episcopus proxime ciuitatis hoc egre ferret: misit ad eum famulos suos: ut aut sanctum inde expellerent: aut dolose occiderent. Qui uenientes ei in dolo suaserunt: ut secum pergeret: & sibi locum aptum ad monasterium construendum ostenderent. Qui malitia eorum per spiritum agnita: ad cacumen montis cum eis accessit: ubi eum occidere disponebant: eo quod & ipse martyrium affectaret. Subitoque tanta pluuia & tempestate mons tegitur: ut se mutuo uidere non possent. Qui se mori putantes: prostrati ueniam postulabant: & ut eos uiuos abire permitteret exorabant. Ipseque orationem fudit: & mox serenitas illuxit: episcopique famulos amandus in pace dimisit. Post que multa alia miracula faciens in domino feliciter obdormiuit. 8. idus februarii circa annum domini. 620. tempore heraclii imperatoris.

¶ De sancta dorothea uirgine & martyre. CI

Dorothea uirgo & martyr apud cesaream cappadocie passa est. Cuius cum due sorores christa & calixta que in tormentis territe fuerant apostatassent: tradita est dorothea uirgo a iudice duabus sororibus suis: ut ipsius animum ad deorum sacrificia inclinarent. Quas diuino nutu sancta uirgo uersa uice ad fidei ueritatem reuocauit: & ad martyrium animauit. ✠ Qua de re ambe ipse sancte in cuppam misse & in conspectu sororis incense christo animas tradiderunt. ¶ Dorothea uero in catastam leuata & palmis diutissime cesa tandem data sententia ad decollandum ducta est. Que dum ad passionem tenderet: scholasticus quidam nomine theophilus uirginem irridendo rogauit: ut quia ad paradisum sponsi sui pergere se dixerat: de ipso paradiso rosas sibi aliquas destinaret. Quod & illa spopondit. Dum autem iugulo ferienda foret: astitit ei iuuenis cernentibus multis: qui eidem in sinu suo tria mala & tres rosas presentauit: quas sibi de paradiso sponsi sui attulisse asseruit. Quem sancta rogauit: ut eas theophilo deferat: quod & factum est. ✠ Propter quod cum theophilus rosas missas tempore hyemis aspiceret: & miraculum considerasset: conuersus est: & post decollationem uirginis & ipse tempus in equuleo leuatus ac diutius tortus: tandem gladio cedente martyrium consumauit. Passa est autem uirgo christi. 8. idus febr̄.

¶ De scā dorothea uirgine. CII

Dorothea altera uirgo apud alexandriam tempore maxentii & maximini imperatorum passa est. Que ut octauo libro ecclesiastice historie traditur: nobili progenie orta christo domino seruiebat: & uotum uirginitatis emiserat. Sed maximinus in partibus egypti existens pudicitie hostis &

fidei: christianos mares ad deorum cultu/ram: uirgines ad uoluptatem obscenam: totis nisibus prouocabat. Dum igitur uirgo christi ab eodem pro adulterio impetitur: accepta dilatione timensq; uirginitatez amittere: nocturno silentio clam aufugit: & eremum petens orationibus & ieiuniis multo tempore uacans in pace quieuit. Cuius exemplum multe uirgines imitate sunt. hec ibi.

¶ De sancto moyse abbate. CIII.

Moyses abbas i deserto de scythi penitentiam egit. Qui fratri a se petenti sermonem dixit: ut in sua cella sederet: & ipsa eum uniuersa doceret. Cum quidam frater senex infirmat⁹ in egyptū uellet ire: ne fratres nimis grauaret prohibebat eum moyses abbas ne iret: quoniam in fornicationem incideret. Qui contristatus est nimium: tam infirmitatem suam quam senectutem cōsiderās. Et contra abbatis inhibitionē discessit. Cui cum uirgo quedam ex deuotione seruiret ille conualescens eam uiolauit. Que concepit & peperit. Senexq; infantem in ulnis suscipiens: in die magno festiuitatis que erat in scythi ecclesiam cum multitudine fratrum intrauit. Et puerum cum lachrymis omnibus ad sui confusionem & aliorum exemplum ostēdebat: & ipsum filium inobedientie fore dicebat: ac ut nemo de senectute presumeret admonebat: nec non ut pro se orarent omnibus supplicabat. Cui moyses abbas penitentiam imposuit: & ille ad cellam reuersus ad pristinū statum rediit. ¶ Fratrem quēdā qui peccauerat abbati moysi miserunt iudicandum. Qui accepto sacco pleno harena uenit ad eos. Et interrogatus ab eis quid hoc esset: respōdit q̄ erāt peccata sua post se currentia in similitudinem harene ponderosa: que ipse non poterat uidere: qui tamen uenerat aliena iudicare. Illi autem hoc audientes fratri pepercerunt. Hec in uitis patrum. Quieuit autem abbas moyses in domino & agitur eius festum septimo idus februarii.

¶ De sancto moyse abbate alio episcopo saracenorum. CIIII

Moyses alius abbas ethiops natione episcopus saracenorum fuit ut habetur in historia tripartita. Hic postmodum ab egyptiis capt⁹: & seruus effectus ꝓpter multas culpas a domino suo expulsus: latrociniis & homicidiis deditus est. Tandem exemplo sanctorum anachoritarum ad penitentiam prouocatus: & xp̄ianus ac monachus effectus est. Fuitq; discipulus isidori abbatis. Cuius sanctitatis exemplo omnia diaboli figmenta deuicit: & demonibus admoduz terribilis fuit. Deinde ad sacerdotii ordinem ascendit: & septuagintaquinq; annis i eremo deo seruire studuit. Cum autem primo clericus factus esset: & episcopus ei superpelliceum imposuit: dixit ei episcopus: q̄ factus fuerat nimium candidatus. Ille uero quesiuit ab episcopo: an a foris: an ab intus: quasi diceret: q̄ dealbatio exterior sine iteriori nihil prodest. Volens autem episcopus eius patientiam comprobare: dixit clericis suis: ut quando ad altare accederet: eum cum iniuria expellerent. Deinde ipsum insequentes quid loqueretur audirent. Proiciētes ergo eum foras dicebant. Exi foras ethiops: nam ethiops niger erat: qui egressus inter se dicebat: q̄ illi optime fecerant ipsum expellendo: eo q̄ cum homo non esset inter homines stare presumpsisset. Hic autem sex annis in cella inclusus stetit quibus nulla necessitate exiuit: panem solum comedens & aquam ad mensuram bibēs: totaq; nocte stans apertis oculis orabat: ut tentationes quibus in somnis fatigabatur deuinceret. Transactis sex annis omnibusque tentationibus superatis ex charitate ductus nocturno tempore cellas moncahorum circuibat: & aquam aliquando a decem aliquando a duodecim aliquando a .20. deferēs stadiis: omniū fratrū lagenas implebat: factoq; mane ne sciretur qs esset ad cellam redibat. Quem nocte quadā demon ut eum ab hoc opere euerteret: quasi ad mortem in dorso percussit: qui mane iacens repertus: & quis esset agnitus ad eius tugurium per fratres reductus fuit. Quieuit in pace in deserto scythi septimo idus februarii. 80. discipulis derelictis.

¶ De sancto augulio episcopo. CV.

Augulius episcop⁹ i britānia martyrium passus est. Hic enim pontifex auguste ciuitatis britannie ętate ac uirtutibus prouectus: cursum temporis per martyriuz complens ęterna meruit suscipere p̄mia septimo idus februarii: ut ait ado.

¶ De sancta coiuta uirgie & martyre. CVI

Coiuta uirgo & martyr apud alexandriam sub decio cesare passa est agēte diuino preside. Qui ut habetur sexto ecclesiaste historie libro: beatum metranum senem uolentem impia uerba proferre: iussit omne corpus eius membratim fustibus collidi: uultumq; ei⁹ ac oculos acutis calamis terebrari. Deinde ipsum extra ciuitatem eiectum lapidibus mactari: ut superius dictū est secundo calen. februarii. ¶ Post hec iubente iniquissimo preside. Coiutam uirgi-

ñem adorare idola recusantem: pagani pedibus innectentes: & per plateas ciuitatis hinc inde trahentes horrendo supplicio corpore discerpserunt. Sicq; christo spiritum reddidit sexto idus februarii.

¶ De sancta apollonia uirgine & martyre. CVII

Apollonia uirgo & martyr apud alexandriam sub decio cesare passa est agente diuino preside predicto. Quam pagani detentam ad idola perducentes iussu presidis adorare cogebant. Quod cum illa execraretur persecutores ipsius omnes primum dentes excusserunt. Deinde copioso igne accenso cum minarentur uiuam se eam incensuros: nisi cum eis impia uerba proferret: paululum quidem intra semetipsam deliberans: repente de manibus impiorum prorupit: & in ignem quem parauerant: prosiliuit. Sicque igne combustam in odorem suauitatis suauissimum christo hostiam obtulerunt quinto idus februarii. Cuius corpus una cum reliquiis coniute uirginis & metrani martyrum a christianis alexandrie sepultum est.

¶ De sancto ausberto episcopo. CVIII.

Ausbertus episcopus filius sircanii illustris cum esset iuuenis: ✝ andragasinam uirginem filiam illustris roberti officialis lotharii regis francorum: satis renitentez tandem a parentibus coactam desponsauit uxorem. Nam cum ab annis puerilib⁹ deo uirginitatem uouisset: uiruz omnino accipere recusabat. Cum autem deum lachrymis propulsasset ut eius pudicitiam conseruaret antequam a uiro traducta esset: subito graui in faciem lepra percutitur: & a consortio hominum seperatur. Sicq; dispensante andoeuo episcopo a uiro repudiatur: & in cenobio uirginũ iuxta monasterium beluaci situm uirgo ipsa sacro uelamine consecratur. Sed post dies modicos a lepra mundata: priorem speciẽ reassumpsit. Que & postmodum eiusdem loci abbatissa facta laudabiliter uixit. ¶ Ausbert⁹ uero uxoris exemplo relicta aula regia in qua inuite morabatur: de uoluntate lotharii regis monachus effectus est in monasterio fontanelle: sub sancto uandegisillo abbate. Deinde ab andoeuo episcopo presbyter consecratus: theodorico regi mundum regnanti: eum ad regnum ascensurum predixit. Et in huius signum in agro ipsius theodorici tempore hyemis herbam uirentem produxit: que usq; i presens ibidem perpetua uiriditate cõspicitur. Successit autem uandegisillo in regimine monasterii fontanelle. Ac deinde post beatum andoeuum ad episcopatum rothomageñ electus fuit. Qui uti bonus pastor commissi sibi gregis dominici mirabilem curam egit. Sed tandem regi pipino quãuis falso tamen de proditione suspectus ab eodem apud altummontem in exilium actus est. Vbi in pace uitam finiuit quinto idus februarii. Cui⁹ corpus dum inde trãsferretur: uisum est oculos tertio aperuisse. Sepultusq; est ad presens apud beluacum uirtutibus clarens.

De sancto amonio confessore & abbate. CIX

Amonius confessor uir eruditissimus origenis didymiq; discipulus fuit. Qui a iuuentute usq; ad mortem preter panem assum nihil unq̃ comedit. Nunq̃ uisus est irascens: aut iurans: aut mentiens: aut uanuz uel asperum uel infirmum protulisse sermonem. Cum athanasio episcopo romã tendẽs & rediens: nullũ ciuitatis edificiũ uel opus spectabile preter apostolorum & lateraneñ ecclesias conspexisse narrauit. Electus aliquando in episcopum: aurem sibi precidit: ut sic uti mancus & mutilatus episcopatu iudicaretur indignus. Et dum adhuc omnino hoc non obstante electioni insisterent: protestans q̃ sibi linguam precideret: dimissus est. Ignem de domo uicinorum assumens: nec in quo deferret paratum habens prunas inustis uestibus in sinu portauit. Quieuit in pace apud cyprum quinto idus febr̃. ubi & sepultus est.

¶ De sancta scholastica uirgine. CX

Scholastica uirgo beati benedicti soror ab ipso infantie tpe domino dedicata in monasterio fuit. Ad quam uir dei semel per annum uisitandam uenire consueuerat. Quadam die cum discipulis ad eam ex more descẽdit. Qui totum diem in sacris colloquiis deducentes: incumbentib⁹ iã noctis tenebris simul cibum sumpserunt. Cuz ergo adhuc ad mensam sederent: & tardior se hora protraheret: sanctimonialis uirgo fratrem rogauit: ut ibi secum eadem nocte permanens diuinis eam sermonibus refoueret. Quod ille omnimode facere denegauit. Et cum tanta esset in celo serenitas: ut nec parua nubecula appareret. Scholastica insertis digitis manus super mensam posuit: & caput in manibus dominum rogatura declinauit. Moxq; tanta coruscationis & tonitrui uirt⁹ tãtaq; inundatio pluuie erupit: ut neq; pater sãct⁹. neq; q cũ eo erãt frẽs: extra loci limẽ pedẽ mouere potuissẽt. Sicq; ipse exire extra tectũ nõ ualẽs: q remanere spõtẽ

uoluit: inuitus in loco cum sorore permāsit Totāq; noctem peruigilem deduxerunt & p sacra uite colloquia se uicaria relatione resecerunt. Dieq; sequenti uir dei ad monasterium rediit. ¶ Post triduum uero in cella consistens eleuatis oculis: uidit sororis animam de corpore egressam i columbe specie celi secreta penetrare. Quod mox fratribus nunciauit: eosq; ut corpus ad monasterium suum deferrēt transmisit. Quod i sepulchro qd ipse sibi parauerat tumulauit. Sicq; cōtigit: ut quorum una mens semper in deo fuerat: eorum quoq; corpora nec sepultura separaret: Quieuit in pace uirgo domini. iiii. id⁹ februarii. Hec gregori⁹ ī. ii. dial. c. xxxiiii.

¶ De scā sothera uirgine & martyre. CXI.

Sothera uirgo & matyr in orientis partibus passa est. Que grauiter & diutissime alapis cesa: cum cetera quoq; penarum genera uicisset nouissime gladio martyriū consumauit. quarto idus februarii. Hec ado in martylogio.

¶ De scā austreberta uirgine. CXII

Austreberta uirgo filia sisinnii illustris: & sancti ausberti rothomageñ episcopi soror fuit. Que uoto uirginitatis emisso ab eodē fratre suo in cenobio uirginum apud ciuitatem rothomagum inclusa: post laudabilia sanctitatis & uite testimōia. 4. id⁹ februarii migrauit ad dominum: ut dicit guilelmus.

¶ De scā euphrosyna uirgine. CXIII.

Euphrosyna uirgo apud alexandriam claruit. Que ipsius ciuitatis nobilissimo patre pannutio ꝓgenita fuit. Hic enim dum prole careret: & monasterium quoddā monachorum ciuitati proximum frequentius uisitaret: Eiq; multas elemosynas conferret. Agabitum abbatem & monachos exorauit: ut sibi gratam sobolem a domino precibus impetrarent. Cui deus orationibus fratrum filiam euphrosynam concessit. Dū autem ad annos nubiles peruenisset: & uirginitatem suam christo uouisset: eamq; pater licet inuitam cuidam nobili iuueni desponsisset: uirgo christi uotum adimplere cupiens de paterna domo latenter abscessit: & sumpto uirili habitu seq; smaragdum nominans ad dictum monasterium sexum uirilem fingens accessit: seq; monachum fieri postulauit. Quem abbas gratanter excepit: & monasticum habitum sibi tradidit. Que in sancta religione ieiuniis & uigiliis pre omnib⁹ occupabatur: & ab omnibus masculus putabatur. Cū autem eius eleganti decore fratres aliquādo tētarentur: iussu abbatis sepe ratim cellulam petiit: & solā inclusa deo seruiens omni tempore mansit. Verum pater & sponsus euphrosynam ubiq; perquirentes: nec usquā inuenientes: nimia tristitia afflicti eam ut mortuam deflebant. Pater uero occupatus tristitia: sepius ad abbatem agabitum ueniebat & se suis orationibus cōmendabat. Ille uero cum fratribus deum exorabat: ut qui pannutio concesserat filiam: eandem sibi reuelaret uel defunctam. Sed cum abbas a domino se exaudiri minime conspexisset: & pannutius nullam consolationem recipere posset: perduxit abbas pannutium ad smaragdum inclusum: ut eius facundo colloquio consolaretur. Quem euphrosyna cognoscens: sed ab eo minime cognita: utpote habitu uirili uultu squalida & afflicta: patrem super amissione filie blandis adeo sermonibus consolatur: & sacris colloquiis exhortatur ꝙ quasi rediuiuus effectus ex mortuo eam frequenti⁹ uisitabat. Sicq; xxxviii. annis inclusa oibus incognita mansit. Post hec graui ualitudine pressa mortiq; proxima: patrem secreti⁹ aduocat: eiq; omnia sua occulta reserat: & ꝙ sit euphrosyna ipsius filia ueris indiciis manifestat. Omnibusq; derectis inter eius manus spiritum exhalauit. Quam pater amarissime deflēs: utpote sero cognitam: audita abbati & fratribus reuelauit. Dum corpus lauari deberet ueritas detegitur: & uirgo domini a fratribus cum lachrymis in monasterio sepelit̄. In cuius exequiis monachus monoculus corpus deosculans lumē accepit. Pannutius uero omnib⁹ uenditis pauperibus medium preciū: & aliud mediū monasterio cessit. Vbi & ipse monachus factus in sancto proposito decennio filie superuixit. Quieuit i christo uirgo sancta tertio idus februarii.

¶ De scis saturnio & sociis marib⁹. CXIIII

Saturninus presbyter: dauid: felix: apuleus: & plures socii eorundem martyres: apud aphricam passi sunt. Qui sub anolino proconsule per diuersa tormenta gloriosissime triumpharunt tertio idus februarii. Vt scribit ado.

¶ De sancto seuerino confessore. CXV.

Seuerinus confessor claruit tempore clodouei regis francorum. Hic abbas fuit monasterii agaunensis multorumq; miraculorū gloria celeberrimus efulsit. Nā prefatum clodoueum regē dudum ualidissimis febribus oppressum quem nullus medicorum curare potuerat: ab eo accersitus sua confestim oratione sanauit: & in ciuitate parisiensi multos languentes a diuersis infirmitatibus liberauit. Dum autem

rex eidē ꝓ beneficii uicissitudine multas pecunias obtulisset: nihil oīno recepit: nihilq; aliud pro munere petiit: nisi ut ī toto regno quicūq; in carceribus qualitercunq; detenti libere laxarentur: quod & factum est. Qui diebus aliquibus parisiꝰ residens: postquā obitum suum angelo nunciante cognouit: egressus ex urbe ad montē qui castrum nauonis dicit̄ ꝑperauit. Ibiq; in oratorio quodā inter manus sacerdotum domino seruientiū expirauit. Admirabili luce instar stelle ī eiꝰ transitu ecclesia circumfusa: ibiq; sepultus est. 2. idꝰ febr̄.

¶ De sancto iuliano hospitatore confessore. CXVI

IVlianus confessor qui a transeuntibus ꝓ bono hospitio inuocat̄: qui & hospitator bonus dicitur: utrūq; parentem ignoranter occidit. Cum eni existens iuuenis uenationi insistens ceruum insequeret̄: ceruus conuersus ei miraculose locutus predixit: ꝙ patrem suum & matrem suam occidere debebat. Quod iuuenis audiens timuit: & ne sibi ꝓphetata ꝯtingerēt ad regionem longe remotam latenter abscessit: ubi cuidam principi adhesit: & tam strenue secum se habuit: ꝙ principem militie eum fecit: & quandam castellanam uiduam in cōiugem ei tradidit: & castellum pro dote accepit. Interea parentes iuliani ꝓ amissiōe filii uagantes eū ubiq; solicite requirebāt. Tandē ad castrū cui filius preerat deuenerunt. Casuq; iulianꝰ abscesserat. Quos cū uxor iuliani uidisset: & qnam essent inquisisset: & illi cuncta que de filio contigerant enarrassent: intellexit ꝙ uiri sui parētes erant: utpote que hec a uiro frequenter audierat. Ipsos igitur benigne suscepit: & ꝓ amore uiri sui lectum eis dimisit: & ipsa sibi alibi cubile preparauit. Factoq; mane summo diluculo castellana ad ecclesiam perrexit. Iulianus rediens thalamū suū uxorem excitaturus intrauit. Et inueniens duos pariter dormiētes: uxorem cum adultero suspicatus: extracto gladio ambos pariter iugulauit. Exiens autem domū obuiauit uxori ab ecclesia redeunti: & admirans interrogauit: qui nam essent illi: qui ī suo lecto dormirent: que respondit parentes suos esse: qui ipsum dudum quesierant: quos honorifice susceptos ī suo thalamo collocauerat. Ille hoc audiens effectus exanimis amarissime flebat: & se miserum & patricidā exclamabat. Et dum coniugem uellet deserere pro penitentia peragenda: uxor omnino eum sequi proposuit: ut que fuerat secū participes letitie: fieret & doloris. Sicq; abeuntes iuxta fluuium ubi multi peribant: hospitale fecerunt: in quo omnes pauperes hospitio recipiebant: & penitentiam peragebant: omnesq; inde itinerantes iulianus transuadabat. Post multum temporis media nocte cum esset grauissimum gelu: audiuit iulianus uocem lugubrem: ut se traduceret inuocantem. Qui concitus surrexit: & pauperem frigore deficientem transuexit: & accenso igne in domo sua calefacere fecit. Sed cum calefieri non posset: ipsum in lectulum suū portauit: & diligenter operuit. Post modicā horam qui infirmus & quasi leprosus apparuerat: splendidus ad ethera conscendit: & uale faciēs hospiti suo: dixit ꝙ ipm ad eū deꝰ miserat: & peccatū suū sibi dimissū ꝑpter hospitalitatem nunciabat. Sicq; ille disparuit. Et iulianus cum uxore post modicum plenus sanctis operibus uitam finiuit. 2. idus februarii. Et quia fuit pauperum peregrinorꝫ susceptor: inde a uiatoribus pro bono inuocatus hospitio dicitur iulianus cognomine hospitator.

¶ De quadragesima. CXVII

QVadragesima incipitur a dominica qua cantatur Inuocauit me ꝛc̄ & significat tempus afflictionis: ubi ecclesia que tot tribulationibus clamauerat Circūdederunt me ꝛc̄. Et postmodum inuocandum adiutorium respirauerat dicens. Exurge domine ꝛc̄. Esto mihi ī deum protectorem ꝛc̄. Nunc se exauditam ostendit dicens Inuocauit me ꝛc̄. ¶ Notandum autē: ꝙ quadragesima quādoq; dicit̄ habere quadragintasex dies: quādoq; quadragintaduos: quandoq; quadraginta: quandoq; uero tantum triginta sex secundū diuersos respectus. ¶ Dicitur autem esse quadragintasex dierum omnibus ipsius diebus computatis incipiēdo uidelicet a feria quarta cinerum: & procedendo usq; ad diem pasche omnibus diebus tam dominicis q̄ feriis computatis. Quāuis enim diebꝰ dominicis non ieiunemus: tamen a carnibus abstinemus. Ratio autem huius obseruātie est: quia licet secūdū theologos corpus humanum quadragita diebus formetur: tamē ſm philosophos quod uerius reputatur: hominis corpus quadragintaquinq; diebus organizatur: & perficitur: & quadragesimo sexto die anima corpori infunditur. Ideoq; q̄dragintasex diebus abstinemꝰ: ut sicut aīa corpori infusa ex carnis ꝯmixtione. xlvi. die maculatur: sic in carnis afflictione. xlvi. diebus a macula expietur. ¶ Vel ut hō tot diebus deo ꝑsoluat abstinētie debitū: quot ab eius elementia se nouit esse perfectū. ¶ Dicitur etiam quadragesima fore. xlii. dierꝫ incipiendo a prima dominica a qua munda quadragesima incohat̄: & numerādo omnes dies usq; ad resurrectionē tam dominicos q̄

ferială. Cuius obseruātie ratio est. Quoniā
mattheus quadragintaduas generationes ab
abraham usq; ad xp̄m posuit: ex quibus xp̄s
secundum carnē descendit. Quoto ergo nu-
mero ad nos descendit per carnis generatio-
nem toto ad eum ascendere debem⁹ per car
nis macerationē. Et hec est ratio ambrosii.
¶ Vel quia sicut filii israel ad terrā promis-
sionis pgentes .xlii. māsionibus per desertū
factis ad ipsam terram deuenerūt. Sic & nos
ad patriam eterne pmissionis festinātes .xlii
diebus per huius mundi eremū ieiuniis affli
cti ad eandē patriam deuenire oportet: &
hec ē ratio augustini. ¶ Dicitur insup qua-
dragesima .xl. dierum incipiendo a die cine
rum usq; ad pascha solis diebus ferialibus
cōputatis & dominicis in quibus non ieiuna-
mus deductis. Cuius obseruantie ratio est:
quia ut dicit augustinus. Ad hoc ut hēamus
qnquagenariū quadragēario denarius adii
ciē dus est. Quia ad hoc ut ueniam⁹ ad eter
nam requiē: oportet nos p̄ntis uite tempo-
re laborare: Vnde dominus post resurrectio
nem .xl. diebus cum discipulis mansit & po
stea .x. die spiritū eis paclitum misit. ¶ Vel
ut dicit gregorius. Cur ī abstinētia quadra-
genarius numerus custodit: nisi quia uirtus
decalogi per libros quattuor scī euangelii ī
pletur. In hoc etiam mortali corpe ex quat-
tuor elemētis subsistimus: & p uoluptates
eiusdem corporis decalogi preceptis cōtra
imus. Quia ergo p carnis desideria deca-
logi mandata cōtēpsimus: dignū est ut eandē
carnem quater decies affligamus. ¶ Dicitur
preterea quadragesima esse .xxxvi. dierum
incipiēdo a prima dominica usq; ad pascha,
deductis diebus dominicis & solis feriis cō-
putatis. Cuius ratio ē ut dicit gregorius qa
dum per .365. dies annum ducimus .xxxvi.
diebus ieiunantes quasi anni nr̄i siue tēporis
decimas deo damus. Non solum enī deo de-
betur decime reꝝ sed etiā decīe dieꝝ. ¶ No-
tandū autem q̄ xp̄s postq̄ baptismū suscepit
stati suum ieiuniū incohauit. Quare aūt eo
tempore nr̄m ieiuniū non obseruam⁹ sed cū
pascha potius illud cōtinuam⁹: quadruplicē
rationē assignat ioānes beleth in sūma de of-
ficiis. ¶ Prima ē ut si uolum⁹ cū xp̄o resur-
gere quia pro nobis passus est & nos cū eo
cōpati debemus. ¶ Secūda cā est ut p hoc fi-
lios israel imitemur: qui eo tp̄e exierunt de
egypto & subsequēter eodē tēpore de baby
lonia Quod inde probaē: quoniā tā isti q̄ il
li statim egressi celebrauerūt pascha: Sic &
nos imitantes illos: hoc tp̄e ieiunamus ut de
egypto & babylonia .i. hoc mundo exeun-
tes in terrā hereditatis eterne ingredi merea
mur. ¶ Tertia est quoniam feruor libidinis
magis accēdit tp̄e ueris: ut ergo refrenem⁹
corpis estū hoc tp̄e maxie ieiūam⁹. ¶ Quar
ta ē qa stati post ieiuniū d̄bem⁹ eucharistiā
sumere. Sicut igitur filii israel priusq̄ agnū
comederent se affligebant: edentes latucas a
grestes & amaras. Ita nos debemus p peni-
tentiā prius affligi: ut digni ad esum agni ui
te puenire ualeamus: hec ioānes beleth ubi
supra.

¶ De scō agabo propheta. CXVIII.

Agabus ppheta ut abbas dorothe
us scribit unus fuit ex .72. disci-
pulis xp̄i. Hic natione antioche-
nus ut habeē actuū .xi. tp̄e apo-
stoloꝝ ex hierosolymis ātiochiā
ueniens: significabat p spiritum famē in uni
uerso orbe futurā: que facta ē sub claudio
cesare. Cui⁹ rei grā discipuli put quisq; ha-
bebat proposuerunt in ministerium mittere
habitantibus i iudea fratribus: quod & fece
runt mittētes & seniores p manus barnabe
& pauli. ¶ Hic etiā cū paulus esset cesaree
illuc superueniens tulit zonam pauli: & alli-
gans sibi pedes & manus dixit p spiritū san-
ctum: uiꝝ cui⁹ erat zona illa sic alligandū
per iudeos in hierusalē & tradendum in ma-
nus gentium: sicut & rei euentus probauit.
Sic ergo sub noui testamenti gratia iste p-
phetico spū claruit. Qui & antiochie i pace
quieuit idibus febr.

¶ De scīs fusca uirgie & maura mr̄i. CXIX

Fusca uirgo & maura nutrix eius
apud rauēnam martyrium passe
sunt sub preside qntiano. Hec no
bili patre eiusdem urbis nomine
syroi gentilitatis errore detēto p-
genita: cum esset annoꝝ .xv. desiderabat esse
xp̄iana. Quod cū maure nutrici sue secreto
reuelasset: & ipsa puelle cōsensisset imo etiā
ad xp̄i fidem transire disponeret: uenerunt
occulte noctu ad sanctū presbyterū hermo
laū: q eas baptismatis unda pfudit & de fide
diligenter instruxit. Que cū syroi pater ei⁹
didicisset: & filiā ab intentione xp̄iana reuo-
care nō posset: eam i carcere clausit: & cibū
omnē triduo denegauit. Quibus dieb⁹ syroi
missis ad filiā matronis & coetaneis puellis
ut eā ad patris uolūtatē iflecterēt uirgini p-
suaderi fecit: sed nihil oino pfecit. Deide ipe
idē in carcerē psonaliter accessit: & fuscam
blandis sermonib⁹ demulcēs aium ei⁹ ī nul-
lo mutare pualuit. Quā īde postmodū edu
ctam gladio pimere uoluit: sed mater eius
se īterposuit sperans ex dilatione temporis
filiam ad patris uoluntatē blanditiis demul
cendam. Tunc ad sacrificandum diis suis pa
ter accessit: ut ipsi filie propositum commu
tarent. ¶ Post dies aliquot preses quintia-
nus rauennam īgressus hoc audiēs mādauit
fuscā & maurā cū parētib⁹ suis ad se uictos

adduci. Ministri uero uidentes eã orantẽ: & angelum dñi splendidũ iuxta eã stantẽ territi redierunt. Et dũ hec p̃sidi renũciarent: fusca & maura se spõte sibi p̃ntauerunt: & xpianas esse uiua uoce ꝓnunciarũt. Dũ aũt preses syroi tentũ interrogasset: cur filiã xpianam fieri pmisisset: Illeq̧ e cõtra se excusans oia gesta per ordinẽ retulisset: quintian⁹ quidem syroi dimisit: fuscã uero xpm ꝯfitẽtẽ & idola ꝯfutantẽ flagellari mandauit. Deinde in carcerem una cũ maura trudi fecit. Et dũ in fide imobiliter perseuerarent: iussit eas p̃ses ex urbe educi: ibiq̧ illas gladio transuerberari. Cum autẽ ad locũ certaminis adducte fuissent: fusca oratione fusa ad dñm: ut susciperet aĩas eaꝝ in pace: uoce celica confortatur: deĩde a spiculatore gladio p latera trãsfixa necatur. Maura uero nutrix eius tenens corpus uirginis cũ lachrymis rogauit carnifices: ut eam simili passione transfoderent quod & factũ est. Quaꝝ corpora naute qdã xpiani noctu rapientes ad prouinciã tripolitanam ciuitatẽ sabratã ea deduxerunt: & ibidem honorifice cõdiderunt. ¶ Trãsactis uero multis ãnoꝝ curriculis ciuitate illa a paganis depopulata: uitalis quidã uenetus diuinitus ad urbẽ ipsam desertam nauigauit: & corpus scẽ fusce inde sublatum ad ꝓuinciã uenetie transtulit: & in ciuitate torcellensi cum honore collocauit: ubi & ecclesia eius nomini fabricata est. Passa est aũt uirgo xpi cum eius nutrice idibus februarii.

¶ De scõ stephano abbate. CXX

STephanus abbas ordinis grandimonteñ fundator claruit anno dñi. 1081. Hic de aluernia natus nobilissimi cuiusdã stephani filius in annis puerilibus ab eodem beneuentum deduct⁹ scõq̧ milom archiep̃o traditus ãnis. 12. sub ipso doct⁹ & educat⁹ ẽ. A quo postmodũ discedens uitãq̧ anachoriticã ducere cupiens: multis eremis pagratis ut locũ qetis inueniret: tandẽ deuenit aquitaniã ꝑpe ciuitatẽ lemouiceñ: montẽq̧ nemorosum & aspeꝝ qui dicit̃ muretus ꝯscẽdit: quẽ sibi locũ aptũ elegit: factoq̧ paruo tugurio monasticã uitã ducere cepit: pane solo & aqua refect⁹: lectulo ex tabulis tantũ absq̧ aliquib⁹ stramẽtis decũbens: uestes uiles & leues indnẽs: q̃s nullo calore minuebat: nullo frigore paugebat. Ibiq̧ ordinem incohauit plurib⁹ miraculis fulgens. Inter que dũ qdã miles peccatũ aliqd̃ ubi ꝯfessus eẽt: a quo nullatenus desistere uolebat: imo etiã ne crimẽ desereret: si forte ꝑ se scũs oraret ualde dubitabat: abbatẽ rogauit istãter: ne ꝑ se p̃ces ad deũ ullas effunderet. Pro eo tñ stephan⁹ orauit: & anteq̃ inde recederet: militẽ a peccato uolũtarie subtraxit. ¶ Cũ qdã diues ei uictualia sepe deferret: quadaz die cibaria portans: a p̃donibus in itinere capitur & spoliat̃. Quod scũs dei per spiritũ intelligens: ꝓ uiro xpm orauit. Et ecce nocte uir ille liber dimittitur: & cũ furibus diuinitus uinculatis mane uictualia deferens ante monasterii ianuas reperit̃. Predonesq̧ uiso miraculo conuertunt̃: & imposita eis p abbatẽ penitẽtia relaxant̃. ¶ Ipse obitũ suũ sibi reuelatum a deo lõge ante p̃dixit: & anno etatis sue. 80. sanctitate mirificus in pace quieuit idib⁹ febr̃. Cum aũt fratres ei⁹ obitũ occultarent: ut pacifice sine populoꝝ cõcursu corp⁹ sepelire possent. Adest subito p̃sbr̃ ciuitatis & populi multitudo eius obitũ cognouisse clamãtes: & ei⁹ sepulture interesse supplicãtes. Et interrogati quõ ei⁹ transitũ didicissent. Rñderunt: q̧ puer quidã nuper migrauerat: q biduo ante loquelã amiserat sed dũ ad ultimã deuenisset horam locutus fuerat dicens: q̧ scalam lucidissimã uiderat cuius cacumen celum & infima pars montẽ muretũ tenebat: p quã donnũ stephanũ cõscẽdisse ꝯspexerat: cũ quo & ipm statim abire oportebat. Et his dictis ꝯtinuo expirauerat. Sicq̧ popul⁹ eius interfuerũt exequiis. Sepultusq̧ ẽ in monasterio ipso. ¶ Post aliquot annos sub abbate petro ei⁹ successore mõachi diuina reuelatiõe mõtis: cenobiũ & ordinẽ ad grãdimõtẽ trãstulerũt: a quo & ordinis uocabulũ assumpserunt: ubi & nouũ monasterium ꝯstruentes corp⁹ sci stephani detulerunt: ubi & iacet signis coruscans.

¶ De scõ stephano alio abbate. CXXI

STephanus ali⁹ abbas mõasterii iuxta reatine ciuitatis menia constituti pater fuit tẽpore gregorii pape primi. De quo idez doctor scribit: q̧ fuit uir ualde sanct⁹ patientie singularis. Cui⁹ lingua licet esset rustica: docta erat eius uita. Hic pro amore celestis patrie cuncta despexerat: tumult⁹ hominum deuitabat: crebris orationibus intẽtus erat: in quo uirtus patientie in tantũ excreuerat: ut eum sibi amicum crederet: qui sibi molestiam irrogasset. Reddebat in contumeliis gratias: siquid sibi damni fuisset illatum: hoc maximũ lucrum putabat. Hunc cum dies mortis egredi de corpore urgeret conuenerunt multi: ut tam sancte anime de mundo recedenti suas animas cõmendarent Quorum alii circa eius lectulum consistentes corporeis oculis angelos ingredientes uiderunt: sed dicere quicquã non potuerũt: alii omnino nil uiderunt. Et hi ergo qui uiderant: & qui nil penitus conspexerant: uno omnes timore percussi fugierunt: nullusq̧ illic assistere eo moriente potuit: ut palã daretur intelligi: que illa egrediens scã anima

suſciperet: cuius egreſſum nemo mortaliū ferre potuiſſet. Hec gregorius.

¶ De ſcō ualētino epō & mare. CXXII.

Valentin⁹ eps ichtyrañ i urbe roma martyriū paſſus eſt. Nam cū craton qdā ciuiſ athenieñ orator ꝓſpicuus grece & latine ligue peritus. Rome clar⁹ haberet: treſq; haberet diſcipulos ꝯciues nobiles athenieñ ſcilicet ꝓculum phebū & apolloniū ſecū in urbe perorantes: ꝯtigit filiū ei⁹ ceremoné tāta egritudine ꝑ triénium detineri: ut incuruatus dorſo caput circa genua deflexū teneret: & niſi potraret ab alus ſe oino mouere non poſſet. Cum auté nullus medicoꝝ eidē ſubuenire potuiſſet: extitit qdam tribunus frōtonius: q germaná ſuam alſuit per quendā ualentinū ichtyrañ epm a ſimili paſſione liberatá. Qué craton per quoſdá nobiles amicos ſuos ad ſe romá accerſuit: & ut filiū ſuum ſanaret ſicut & germaná tribuni ſanauerat inſtantius ſupplicauit. Promittens ei dimidiū ſuaꝝ facultatum: ſi filium ſuū redderet ſibi ſanum. Scūs uero ei⁹ diuitias contépſit: ſed pauperib⁹ dandas pſuaſit: nihilq; aliud ab eo petiit: niſi ut in xp̄m crederet: & filius eius ſaluté pciperet. Qui dum ſe cū omni familia & tribus eius diſcipulis fidé xp̄i pcepturos ꝓmitteret: ſi filium eius curaret ingreſſus ualentinus cum filio cratonis cubiculū: tota nocte in oratione pſeuerauit. Et circa mediam nocté ſubito lux maxima i cubiculo effulſit: & ceremó ſanatus cum epo pſallere cepit. Et facto máe ualentinus puerum patri erectū reſtituit atq; cratoné cum uxore & filio & omni eius familia: nec non proculum pbebum & apollonium baptizauit. & in fide diligenter iſtruxit. Ceremó aūt diſcipulus eius effectus epm predicátem ſequebatur. ¶ Cum aūt prefati cratonis diſcipuli xp̄m predicando multos conuerterent: & ualentinus eps plurima miraculoꝝ ſigna faceret: ſenatores romani iuidia accēſi eo q propter iſtos multi deoꝝ cultū deſerebát: ualentinū epm detineri fecerūt: & uirgis ceſum eo q ſacrificare nollet placido urbis ꝑfecto tradiderunt. Qui ipſum in arta cuſtodia recluſit: & media nocte populū timens illum in ipſo carcere decollari fecit. Cuius corpus ✠ procul⁹ ✠ phebus ✠ & apollonius noctu rapuerunt: & ad ciuitaté ichtyrañ deferentes in ſuburbaio ciuitatis honeſte ſepulture tradiderunt: ubi cū in dei laudibus iugiter perſiſterent tenti a gentilibus traditi ſunt lieentio cōſulari. Qui ſciens eos a multis populoꝝ inſignibus dilectos: noctis medio iuſſit eos ſibi preſentari: & imolare diis recuſantes capitali ſnia clandeſtine puniri. Statimq; de ciuitate illa diſceſſit: & quo abiret nemini reuelauit. Quorum corpora a quodá abūdio preſbytero iuxta corpus ſancti ualentini tumulata fuerūt. Paſſio horum recolitur. xvi. cal. martii.

¶ De ſcō ualētino pſbytero & mře. CXXIII

Valentin⁹ pſbyter & mř. Rōe paſſus eſt ſub claudio imperatore. Qué imperator de xp̄ianitate accuſatū teneri fecit i uinculis duobus diebus. Deinde ſibi i amphitheatro preſentatum interrogauit: cur deos non adoraret. Sanctus uero xp̄i fidem ꝯſtanter multis rationibus uerilſimá cōprobauit & omnes deos gentium ꝯfutauit: in tantū ut imperator ipſum de ſapiétia ꝯmendaret. Verum dum calphurnius prefectus aſſiſtens claudio diceret imperatorem ſeductum: timens imperator populi aſtantis confuſioné animo imutatus ualentinum tradidit aſterio principi: ut eum in domum ſuam adductū patienter tractaret: & ipſum ad deoꝝ ſacrificia ſuaderet. Cum autem ſanct⁹ domū pricipis introiſſet: & xp̄m lumé uerum inuocaſſet: ut domū aſterii illuminaret: dixit ei aſterius: q quia xp̄m lumé appellauerat ſi filiá eius adoptiuam cecam illuminare in chriſti nomine poſſet: ipſe cū omni ei⁹ familia xp̄o crederet. Sanctus auté preſbyter oratióe facta puellam illuminauit & aſterium cum oi domo ſua & filia conuertit & baptizauit. Que cum audiſſet claudius iuſſit ✠ aſteriū & puellam atq; omnem eius familiam teneri: ipſoſq; cūctos ad ciuitatem oſtiaꝫ miſſos per diuerſa tormenta uita preſente priuari. Sanctum uero ualentinum iuſſit fuſtibus cedi: & confitentem chriſtū uia flaminia adductum capite truncari. Cuius corpus a quadam matrona ſauinella collectum in eodeꝫ loco ſepultum eſt. xvi. cal. martii.

¶ De ſanctis baſſo & antonino & ſociis martyribus. CXXIIII

Baſſus: antoninus: protolicus: tyrion preſbyter: moyſes: baſſian⁹ agathon: dionyſius & amonius apud alexandriá paſſi ſunt. Quorum baſſus: antoninus & protolicus pro chriſti nominis cōfeſſione in mare demerſi ſunt. Tyrion uero preſbyter: moyſes baſſianus & agathon igne combuſti fuerunt. Dionyſius autem & amoniuſ gladio cedente paſſionem conſumauerunt. xvi. calen. martii. Hec hyeronimus in martylogio.

¶ De ſancto ſiſinnio epoſcopo. CXXV.

Siſinni⁹ epiſcopus thauſineñ que ciuitas eſt prope epheſum & uocatur thaus apud ipſam urbem claruit. Hic eutityo & eutitya nobilib⁹ pentibus ſmyrne ciuitatis ortus eſt. quorum precibus a deo obtentus

est: cum prius prole carerent: & gratia suscipiende sobolis ecclesiam bti ioannis euãgeliste apud ephesum sepius cũ oblatiõib⁹ uisitarent. Qui dum infans adhuc ubera matris lamberet: quarta sexta feria & sabbato semel tantũ in die mãmillas suggebat. Cu3 aũt esset annoꝝ octo a patre liberalibus disciplinis imbuendus traditur: & in eis breui tempore perfect⁹ erudit. ¶ Die q̃dã missus a p̃re ut blada subiectis sibi gẽtib⁹ dispensaret: totum triticũ pauperibus errogauit: qđ pater audiens moleste tulit: ad suggestionẽ tamen filii ad horrea que prius ille uacuauerat ꝓcessit: & ea omia decoro & nouo frumento repleta diuinitus inuenit. ¶ Mortuo uero ẽpo tausineñ theodorus ẽps ephesinus metropolitanus ipsius diuina reuelatione eidem ciuitati sisinnium licet satis recusantem cum adhuc esset annoꝝ uiginti in episcopu3 ꝑfecit. Qui gregem dominicũ sibi cõmissu3 uerbis & exemplis solicite pascere curauit. ¶ Cum quidam leontius p̃sbyter per annos octo loquelã amisisset: sisinnius ei in christi nomĩe mãdauit: ut die natalis dñi tunc de ꝓximo futuro missam populo celebraret: qđ & ille adimpleuit: loquela sibi exinde plenius restituta. ¶ Post hec sisinnius filium mulieris uidue ab annis .xiiii. maligno uexatu3 spiritu: post triduanum ieiunium & orationem ac uigilias tribus diebus in ecclesia cebratas a demonio liberauit. ¶ Sed dum per annos .54. ecclesiã suam feliciter gubernasset die quadam hora sexta eo celebrante audita est uox de celis eum ad celestia uocans Qui omni clero & populo conuocato: & in domino ꝯfortato: ea die qua postmodũ decessit se ad dñm migraturum predixit: & ut predixerat: sic euenit. Quieuit nãq3 in pace 16. calen. martii. Cuius corpus in ecclesia sãcti ioannis euãgeliste apud ephesum prout ipse iusserat delatum: ibiq3 condigna ueneratione tumulatum seruatur.

De scõ cratone martyre. CXXVI

CRaton martyr ciuis atheniensis orator insignis rome passus est. Cuius cum filium ceremonem contractum sanctus ualentinus episcopus sanasset: ut dictum est in eius passione .16. calen. martii: conuersus est ad christum craton cum filio & omni familia sua: & ab eodem episcopo baptizati sunt. Postq̃ uero ualentinus episcopus passus est. Craton etiam a senatu romano ex inuidia detentus & eorum sententia decollat⁹ est. ✝ Cuius corpus ceremon filius sepeliuit in predio suo .15. calen. martii. Qui post patris martyrium in sanctis operibus christo deseruiens: & ipse post tempus aliquod laudabiliter ex hac uita decessit.

¶ De scis faustino & iouita mar. CXXVII

FAustinus & iouita martyres apđ ciuitatem brixie passi sũt sub hadriano imperatore. Quorũ prior in presbyterum: secundus uero in diaconum in ciuitate mediolanesi a sancto apollonio episcopo ordinati: apud brixiam christum dñm predicabãt. Quos imperator hadrianus ipsam urbem ingressus comprehendi fecit: & sacrificare nolentes in equuleo leuari & torqueri iussit. Qui cũ ex equuleo soluti ante capitoliũ starent illesi: unus de ministris noĩe calocerus conuersus est: & magnum deũ christianoꝝ clamare cepit. Quẽ hadrianus extra capitolium eiici fecit: faustinũ uero & iouitã in ergastulo cõcludi. Ad quos uisendos xp̃s nocte ueniens cũ luce nimia ꝯfortauit eos. Cũq3 hec custodes carceris calocero nũciassent uenit ille ad hostiu3 carceris: & uisionem uidit: atq3 a dño exhortationẽ accepit: ipse uero custodibus fidem xp̃i predicauit: & eos ipsa nocte conuertit. Et cũ a sanctis martyribus omnes stantes ante ianuam carceris baptismum expeterẽt: angelus dñi eduxit scõs ianuis clausis: q calocerꝰ cũ militibus ad sanctum apollonium adduxerunt. Illeq3 ipsos baptizauit hora q̃si .12. Et cũ altare nõ haberent: in quo dominicũ corpus ꝯficerẽt: subito apparuit quasi linteamen niueũ extensu3 habẽs corp⁹ dñi inuolutum cum quattuor luminaribus accensis. Sicq3 omnes sacram eucharistiam sumpserunt. Deinde ab angelo confortati sunt. Qui & sanctos martyres in carcerẽ reduxit: & cum eis calocerum & eius milites clausis ianuis & signatis intromisit. Mane autem facto cum hec hadrian⁹ uidisset: & quia calocerus cum eius officio intra carcerẽ clausis ianuis introisset. Irat⁹ omnes milites illos ante se adduci precepit: & eos omnes christum confitentes decollari mandauit. Calocerum uero faustinum & iouitam secum uinctos mediolanum adduxit. Quos sacrificare nolentes in equuleo leuatos diu mandauit torqueri: deinde lampades ardentes eorum lateribus apponi: & post hec stupa resina & oleo adhibitis ignem copiosum subter eos accendi. Orantibus autem sanctis: ignis ad statuas deorum que capiti imperatoris supereminebant: prosiluit: & eas incendit. Imperator uero fugiens sanctos dei pedibus ad posteriora taurorum ferocium ligari fecit: & in silua dimitti: ut tracti post eos discerperent. Tauri uero in silua uti agni ad presepe steterunt. Angeli uero martyres exoluerunt: & eos tauris cum omni mansuetudine insequẽtibus ad ciuitatem reduxerunt. Venientesq3 ad palatium coram imperatore steterunt

flessi: tauri uero omnes sibi obuios cornib⁹ uulnerabant: & ad scōꝶ pedes humiliter ꝓcūbebant. Cūq; hec hadrianus arti magice deputaret uoluit eos abinuicē separe. Et calocerū quidē anthocho presidi tradidit puniēdum: faustinū uero & iouitā carceratos suo iudicio reseruauit. Antiochus autē cum alpes cotias eēt transiturus calocerū ante se p̄misit custodie traditū. Custodes uero calocerū ad ciuitatē asteñ adductū carceri tradiderunt: expectantes aduentum antiochi. Interea imperator cum sibi antiochus necessarius esset misit prefectū sapritiū ad ciuitatē asteñ: ꝯmittens eidem ut calocerū diris tormentis cruciaret: antiochum uero secū detinuit. Calocerus uero in ciuitate asteñ carceri mancipatus: Scdm militē conuertit: & eū ad faustinum & iouitā baptizādū mediolañ trāsmisit: ut dicet̄ in passione scdi. 3. cal. aprilis. ¶ Dū autē mediolanū uenisset angelus dñi faustinū & iouitam de carcere ad secūdū extra ciuitatem eduxit: a quib⁹ baptisma nube quadam aquam prebente suscepit. Et ecce colūba de celo uenit & sacrā hostiā deferens martyrib⁹ tribuit. Faustinus uero scdm cōicauit: & residuum eucharistie ei dedit: ut ad martianū deferret q apud tridonā iunctus detinebat̄: ut in eius passione dicet̄ 2. noñ martii. Quo abeūte angelus dñi martyres ad carcerem reduxit. Posthec hadrianus brixiā redit & martyres xp̄i secū reduxit: quos sacrificare nolentes capitali sentētia dānauit. Quoꝶ corpa brixie a xp̄ianis sepulta sunt. xv. cal. martii. Calocerus uero post hec sub sapritio pro cōsule in ciuitate asteñ martyrium ꝯsumauit: ut suo loco dicetur. xiiii. cal. aprilis.

¶ De scō fausto mōacho & ꝯfess. CXXVIII

FAustus monachus bti benedicti discipulus fuit. Qui eiusdē beati patris uitā ꝯscripsit. A quo cum scō mauro abbate ad gallias missus eidē mauro exinde semp adhesit: & ipsius uite ac sanctitatis imitator effectus hortantib⁹ eum fratrib⁹ suis suos act⁹ & gesta memorie tradidit: & in andegaueñ monasterio laudabilē uitā duxit: & post magr̄i trāsitum ad cassineñ monasteriū redut: ubi & in pace in xp̄o qeuit. xv. cal. martii.

¶ De ieiuniis quattuor rēporum. CXXIX.

IEiunia quattuor tēpm a calixto papa īstituta sūt. Circa que tria uidenda occurūt. s. quare ieiunamus quattuor āni temporibus: quare illis mēsibus. s. martio: iunio: septēbri: & decembri: & nō aliis: & quare tribus ī septimana diebus. s. feria. 4. 6. & sabbato. ¶ Primo igit̄ uidēdū est quare q̄ttuor anni tēporib⁹ ieiunam⁹. s. in uere: estate: autumno: & hyeme. Cuius q̄ttuor assignant̄ rationes. ¶ Prima ratio sumit̄ ex pte ipsoꝶ q̄ttuor tēpoꝶ āni. Quoniā uer est calidum & humidū. Estas calida & sicca. Autumnus frigidus & siccus. Hyems frigida & humida. Ieiunam⁹ igitur in uere ut noxium humorem luxurie tēpemus. In estate ut noxium calorē auaritie extinguamus. In autūno ut castigemus ariditatē supbie. In hyeme ut refrenemus frigiditatē accidie. ¶ Secunda ratio sumitur ex pte q̄ttuor cōplexionum: quoniā in uere augmētatur sanguis: i estate cholera: in autumno melācholia: & in hyeme phlegma. Ieiunam⁹ igit̄ in uere ut in nobis debilitet̄ sanguis ꝯcupiscētie & iepte letitie. Sanguineus eni ē libidinosus & let⁹. In estate ut debilitet̄ cholera iracūdie & fallacie. Cholericus eni est iracundus & uersutus. In autumno ut debilitet̄ melācholia cupiditatis & tristitie. Melancholic⁹ enim ē naturaliter cupidus & tristis. In hyeme ut debilitet̄ phlegma hebetudīs & pigritie. Nam phlegmaticus ē hebes & piger. ¶ Tertia ratio sumit̄ ex parte q̄ttuor elemētoꝶ. Quoniam uer cōpatur aeri. Estas igni. Autūn⁹ terre. Hyemes aque. Ieiunamus ergo in uere ut in nobis edometur aer elationis & supbie. In estate ut edomet̄ ignis cupiditatis & auaritie. In autumno ut edomet̄ terra frigiditatis & ignorantie. In hyeme ut edometur aqua leuitatis & īcōstantie. ¶ Quarta ratio sumitur ex pte q̄ttuor etatum. Quoniā uer refertur ad pueritiam. Estas ad adolescentiam. Autumnus ad etatē uirilē. Hyems ad senectutē. Igitur ieiunamus in uere ut sim⁹ pueri per inocētiam. In estate ut efficiamur iuuenes per cōstantiā. In autumno ut efficiamur maturi p modestiam. In hyeme ut efficiamur senes per prudētiam & honestā uitā. ¶ Vel potius ut satisfaciam⁹ deo qcqd p illas etates aut p illas cōplexiones in q̄ttuor anni tēporibus uel ī quattuor elemētis eum offendimus. ¶ Quare autē in illis potī⁹ mēsibus q̄ in aliis ieiunamus duplex ratio assignat̄. ¶ Prima ratio ē ut iudeos imitemur qui quater in āno ieiunabant. s. ante pascha: ante pentecostē: ante scenephegiā. i. fixionē tabernaculi ī septēbri: & ante encenia. i. dedicationē tēpli in decembri. ¶ Secunda ratio est quoniā hec ieiunia fiunt: ī martio germinante terra ut in nobis uirtutū germina oriantur: in maio uel iunio qñ segetes colliguntur: ut nos māipulos bonoꝶ opum deo nostro reddamus. In septembre qñ uue uindemiantur: ut nos dīna charitate inebriari ualeamus. In decembre qñ herbe moriunt̄: ut nos uitia carnis mortificemus. ¶ Quare autem tribus diebus in hebdomada ieiunamus duplex similiter rō redditur. ¶ Primo

quia sicut homo cōstat ex q̄ttuor elementis
quantū ad corpus: & trib⁹ uirtutibus quātū
ad aiam uidelicet rōnali: ꝯcupiscibili: & ira-
scibili: sic p tres dies q̄ttuor anni tēporibus
ieiunamus: ut quicq̄d in carne uel aia deli
quim⁹: ideo per ieiuniū exoluamus: sicut q̄-
ternari⁹ ad corp⁹ ternarius uero ad animaꝫ
refert. ¶ Secūdo ut per hoc satisfaciamus i
die quicq̄d peccam⁹ in mense. Nam singulis
mensib⁹ tribus dieb⁹ ieiunamus. Et fiūt hec
ieiunia in quarta feria: q̄a dn̄s a iuda ea die
uenditus fuit. In sexta q̄a in cruce pependit.
In sabbato quia in sepulchro iacens discipu
lis tristitiam dereliquit. Hec ex sūma de offi
cio ioannis beleth: & ex dictis damascem &
guilelmi.

¶ De scō onesimo discipulo. CXXX

Onesim⁹ discipul⁹ apostoli pau
li seru⁹ fuit philemonis nobilis
colosceñ eiusdem apostoli fami-
liarissimi. Hic a dn̄o suo fugiēs
romā ad apostolū iam i carcere
detentū uenit: eiq; sedule ministrauit. Quē
paul⁹ ad xp̄m cōuertit & baptizauit. Et ad
dn̄m cū epistola que intulat̄ ad philemonē
xp̄ianum & correctū remisit. In qua episto
la paul⁹ philemonē rogat: ut onesimo deli-
ctum ignoscat: & ip̄m ut xp̄ianū & ꝯfratreꝫ
benigne suscipiat. Quem philemon aposto-
li intuitu manumisit: & ip̄m ad eū remisit.
Apostol⁹ uero ipsum ep̄m ephesi ordinauit.
Qui pacto p̄dicatiōis officio post passioneꝫ
pauli iteꝝ romā rediit: ubi & p fide xp̄i lapi
dat⁹ occubuit. Corpusq; ei⁹ inde ad locū ubi
fuerat ep̄s ꝯstitutus: delatū est. Qui passus ē
14. calē. martii: ut dicit ado.

¶ De scā iuliana uirgie & martyre. CXXXI

Iuliana uirgo & martyr passa ē i
ciuitate nicomedia tēpore maxi
miani impatoris. Hec aphricani
nobilis & gentilis filia ex eadem
urbe oriunda a b ānis ifantilibus
xp̄iana: tradita est i sponsā a p̄re euidā eleu
sio p̄fecto. Quā cū sponsus traducere uellet
& uirgo dn̄i sibi copulari nollet: nisi fieret
xp̄ianus: fecit eā pater suus expoliari & gra-
uiter cedi. Sicq; flagellatā tradidit prefecto
sponso eius. Ille ergo eā sibi p̄ntatā & dudū
exaiatam: cū diceret se nullatenus sibi copu
landā nisi fieret xp̄ianus: iratus iussit uirgi-
nem extēsam a q̄ttuor sibi inuicē succedenti
bus uirgis crudeliter cedi: deinde p sex ho-
ras capillis appendi: & post hoc plumbū li-
quefactū in caput ipsi⁹ perfundi. Quod cū
nihil sibi nocuisset: eā catenis ligauit: & i car
cerem reclusit. Ad quā uenit belial demon i
specie boni angeli: eiq; dixit: q̄ xp̄s ip̄m ad
eā misetat: ex cui⁹ sibi p̄te mādabat: ut diis
sacrificaret: ne in tormentis male deficeret.
Iuliana uero dubitans: cū lachrymis orauit
ut dn̄s sibi reuelaret: q̄s eēt q talia suaderet
Factaq; est uox ad eam: ut ip̄m app̄henderet
& quis esset cōfiteri cogeret. Que cū demo-
nem tenuisset: iterrogansq; q̄s esset: dixit ei:
q̄ belial demon erat: & q̄ p̄r su⁹ beelzabub
ip̄m ad eā decipiendā miserat: q & demones
facit grauiter flagellari quoties a xp̄ianis fu
erint effugati. Dixitq;: q̄ erant innumerabiles
demones: q a dicto beelzabuth ad oia mala
ꝑpetranda mittebant̄. Ipse multa scelera cō
mitti fecerat: & nunq̄ ab aliquo xp̄iano eo
modo detentus fuerat. Nam adā & euā fece-
rat i paradiso preuaricare: & abel a caim oc
cidi: & populū in deserto ad uitulum adorā
dum cōuerti: & tres pueros in caminū ignis
immitti: & hierusalē inflāmari: & alia multa
a pluris pessima opa ꝑpetrari. Tunc iuliana
manibus retrorsum ip̄m ligauit: & eū cate-
na qua uincta erat durissime uerberauit. Et
cū die sequenti iussu p̄fecti de carcere edu-
ceret̄: demonē post se trahebat ligatū. Qui
cū misericordiā eius peteret: ne amplius de
se ridiculū faceret: per totum foꝝ illum tra
xit: & tandē i latrinā quandam ꝓiecit. Et cū
ante prefectū ꝯsistens xp̄m ꝯfiteret̄: i quadā
rota extenditur: intantū ut oia ossa eius usq;
ad exitum medullaꝝ ꝯfringerent̄. Angelus
aūt dn̄i rotam cōminuens uirginē in momē-
to sanauit. Quo miraculo uiso. 130. gentiles
ꝓmiscui sex⁹ ad xp̄m cōuersi sunt: & in ꝯfes
sione nōis xp̄i decollati. Deinde in ollā plū-
bo liquefacto repletam iussu eleusii mittit̄:
sed plūbo uelut suaui balneo tepefacto uir
go illesa educit̄: qua educta plumbū ebuli-
ens ꝓsiliit: & 75. gentiles ex circūstantibus
interfecit. Tūc p̄ses gladio caput ei⁹ āputari
p̄cepit. Quā demon quē uerberauerat in sp̄e
iuuenis inseq cepit: & gētiles exhortari: ne si
bi pcerent que deos uitupauerat: & se nocte
p̄cedente grauiter flagellauerat. Et eū ipsū
uirgo respexisset: aufugit demon: dubitans
ne iteꝝ se cape uellet. Ducta est igit̄ extra ci
uitatem & orōne p̄missa decollata est. Cui⁹
corp⁹ sephonia senatrix accepit: & eū in na-
ui detulit: ut romā ueniens ip̄m ibidem sepe
liret. Sed orta tēpestate nauis in fines cāpa-
nie ad portum puteolanū impellit̄: & ibidē
uno miliario a mare corp⁹ uirginis sepelit̄.
Eleusius uero nō post multo tempore naui
gans maris tēpestate cum trigintaquattuor
uiris submersus est. Passa est autem uirgo
xp̄i. 14. calen. martii.

¶ De scō pollochōrnio ep̄o & mar. CXXXII

Pollochroni⁹ ep̄s & martyr apud
babyloniā ciuitatē passus ē sub
decio cesare. Qui cum aduersus
persas ꝯgressus eēt: & habita ui
ctoria multas ciuitates obnuis

fet: ueniens ad ciuitatē babylōie. Pollochronium episcopū xpianoꝝ teneri iussit cū presbyteris parmenio: elimate & chrysotello: & diaconib⁹ luca & murio: quos fecit duci ad sacrificandum: & sacrificare nolentes ac xpꝫ ꝯfitentes in custodiā reclusit multis diebus. Interiꝗ in ipsa urbe tēplum saturno edificauit. Et cū ad nouū tēplū epm cum eius clero duci fecisset: & ui sacrificia offerrēt instaret: & pollochroni⁹ neqꝫ sacrificare neqꝫ uerbum aliqđ decio respondere uellet: interrogauit decius pmeniū cur eps eoꝝ mutus effectus esset: qui respondit: ꝙ non obmutuerat: sed os sanctuꝫ inter stercora coiquinare nolebat. Propter qđ deci⁹ linguā parmenii precidi fecit: qui tamē ut prius expedite loquebatur. Tunc iratus deci⁹ iussit os pollochronii lapidib⁹ ꝯtūdi. Et dū cederetur emisit spiritū. Post hec decius ambulās in ciuitatē cordulam: parmeniū & socios secū uinctos adduxit: de quibus in eoꝝ passione agetur. x. cal. maii. Corp⁹ uero pollochronii ante templum dimisit. Quod duo reguli abdō & senen xpiani noctu colligentes ante muros babylonie tumularunt. xiii. cal. martii.

¶ De scō sauino epo. CXXXIII.

SAuin⁹ eps ciuitatis canusine claruit tpe totille regis gothorum. Qui inter cetera dona sibi a deo concessa: spū pphetico claruit. Quod totilla rex gothoꝝ audiēs minime credidit: sed probare studuit qđ audiuit. Cū enim in eisdē ptibus deuenisset: & a uiro dei inuitatus ad ei⁹ dexterā discubuisset: cū iam eps longo senio lumē oculorum amisisset: puer ex more eidē patri poculum prebuit: sed rex silenter manū extendēs calicem puero abstulit: eumqꝫ per seuice pueri epo porrexit. Tunc ille calicē accipiens: sed eū ministꝝ non uidens dixit: uiuat ista man⁹ uiuat talis minister. De quo rex let⁹ erubuit: quia quāuis dephensus eēt: in scō qđ querebat inuenit. Cū aūt sauin⁹ longo senio traheret: archidiaconus eius epatum ambiēs: uini fusoris ei⁹ aium pcio pcibusqꝫ corrupit ut mixtū uino sibi uenenum ppinaret. Qui refectiōis hora epo ueneni poculū obtulit: sed episcop⁹ eidē ut illud statim biberet impauit. Tremefact⁹ pincerna deprehēsum se sentiens maluit moriturus bibere: quā penas p tanta homicidii culpa tolerare. Cūqꝫ ad os sibi calicē posuisset: eps ꝯpescuit seqꝫ uenenum bibituꝝ obtulit: mādās ut ad illū q sibi dederat iret: eiqꝫ diceret ꝙ sauinus quidem uenenū biberet: sꝫ ipse minime eps eēt. Facto ergo signo crucis uenenū eps bibit: & illesus pmansit: eadēqꝫ hora archidiaconus eius alibi existēs subito defunct⁹ est: ac si p os epi ad archidiaconi uiscera mortiferꝫ trāfuisset. Quieuit i pace uir domini. xiii. cal. martii. Hec gregori⁹. iii. dial. c. v.

¶ De sanctis maxio & claudio & sociis martyribus. CXXXIIII

MAximus & claudius frēs caii pape & gabini presbyteri: & uxor claudii prepedigna & filii ei⁹ alexander & cutia pclarissimi genere ex urbe: agēte frē eoꝝ gabino presbytero a scō caio papa baptizati sunt. Ob hoc iussu diocletiani ipatoris tenti sunt a iudice iulio. Et maxim⁹ qdē capitalē sententiā accepit. Claudius uero cū ꝯiuge & filius in exilium deportati: deinde icendio cōcremati odoriferꝫ martyrii sacrificium dño reddiderunt. Quoꝝ corpa in mare apud ostiam iactata fuerūt. Sed eoꝝ reliquias xpiani requirentes cū corpe maximi iuxta muros ostie urbis sepelierunt. Qui passi sunt xii. cal. martii.

¶ De scō symeone epo & mare. CXXXV

SYmeon eps hierosolymitanus & mrē: propinquus saluatoris fm carnem extitisse dignoscitur ac filius cleophe q fuit frater ioseph iusti: ut dicit hieronym⁹. Hic ut 3. ecclesiastice historie habeť post iacobuꝫ frēm dñi hierosolymoꝝ pōtifex: sub psecutione traiani imparoris cū iam esset decrepitus accusatus est attico ꝯsulari tanquā xpianus. Qui ab eo tentus multisqꝫ suppliciis affectus tādē crucis patibulo appēsus martyrio consumatus ē oib⁹ q aderant etiā ipo iudice de ei⁹ patiētia admirantib⁹: & ꝙ. cxx. annoꝝ senex crucis patibulū ptulisset: q passus ē. 12. cal. martii.

¶ De scō gabio psbytero & mre. CXXXVI.

GAbin⁹ presbyter & martyr nobilis ciuis roman⁹ ex generē diocletiāi ipatoris & frater sci caii pape fuit. Hic liberalib⁹ studiis dum esset gētilis nō mediocriter eruditus: fact⁹ xpian⁹ & psbyter libros & tractatus ad fidei eruditionē plurimos cōpilabat. Hic germanos maximū & claudiū cum uxore claudii & filiis ad xpm ꝯuertit: & per manus caii pape baptizari fecit. Filiā quoqꝫ suam susannā uirginē pulcherrimam ab infantia xpianam sacris litteris erudiuit. Que cum ob eius nobilitatē & elegāntiam a maximo diocletiani filio in ꝯiugium peteretur: & puella ꝯsentire nollet: dicens se xpo dño desponsatam nō posse alicui uiro: & potissime idoloꝝ cultori matrimonio copulari: & gabinus presbyter ab imparore requisitus: eam ad hoc ꝯpellere nollet: in carcerē iussu augusti mittiť: ibiqꝫ fame & uinculis maceratur. Qui etiā post aliqđ tempus ibidem expirauit. Cui⁹ corp⁹ caius papa ger-

manus eius sepeliuit.xi.calen.martii.

De scis innũerabilib⁹ martyrib⁹. CXXXVII

INnumerabiles sci martyres quorum numerũ solius dei scia colligit apud tyrum ciuitatẽ passi sũt De qb⁹ octauo libro ecclesiastice historie scribit: q diuersi sexus & etatis ac ordinis ex egypto illuc aduenientes psecutione in xpianos iminente a paganis tenti sunt. Et ↄsitẽtes xpm primo qdẽ per oẽ corp⁹ flagris laniati: deinde i harena bestiis diuersoꝝ generꝝ traditi sũt. Cum aũt a feris minime lesi fuissent: aliiq gẽtiles rei mortis bestiis subiecti subito laceran essent Itēꝝ sci martyres feris exponunt: ut ex paganoꝝ morsibus incitate in scõs ferociores redderent. Et cũ nec sic in eos ꝑualuissent mutatis sup eos ferociorib⁹ aialibus oino itacti permanserũt. Quod dum pagani magice ascriberent: ad alias feritates feris immaniores se cõuertunt. Et alios quidẽ ex sãctis gladiis trucidarũt: alios flãmis incenderũt alios in mari necauerũt: alios capitib⁹ abscidetunt: nõ nullos etiá inedia ↄsumauerunt: quosdá uero rectos quosdã uero deorsum uerso uertice patibulis affixerunt: qui oẽs i ↄfessione ueritatis coronas passionis a dño pceperunt. Hoꝝ gloriosam multitudinẽ ad uictoriam incuabát beati ✝ tyrãnus ✝ siluanus ✝ philen⁹ ✝ atq linus epi ✝ nec nõ cenobius pſbyter: qui oẽs una secũ felici agone palmas adepti sunt. Nam tyrãnus & siluan⁹ epi bestiaꝝ morsibus interierũt: philenus & linus epi ignibus ↄsumpti: cenobius uero pſbyter cũ plurib⁹ aliis decollatus est. Horũ omnium passio recolit .1o.calen.martii.

¶ De scis.lxxix.martyribus. CXXXVIII

SEptuagintanouẽ martyres apud siciliam passi sunt. Qui sub diocletiano augusto per diuersa tormenta ↄfessiõis sue coronã a xpo sibi paratã percipere meruerũt 9.calen.martii. Hec hiero⁹ i martylogio.

¶ De sancto symmacho papa & confessore. CXXXIX

SYmmachus papa natione sard⁹ ex patre fortunato anastasio secundo pape in põtificatu romano successit: & sedit ãnos.15.menses.7.dies.28. In cuios electiõe tanta rome dissensio fuit: ut electo quodã laurẽtio una cũ symmacho: senatores laurentii partibus fauẽtes aduersus ceteros qui symmacho adherebant bellum inferrẽt: multaq cedes & homicidia facientes: pleros sacerdotum & clericoꝝ ac ciuiũ extinxerunt. Deniq ambo uno die ordinati sunt. Symmach⁹ qdẽ in ecclesia cõstantina: laurentius uero in ecclesia scẽ marie. Sed cũ neutra pars alteri cederet: cõdixerunt: ut lis incepta iudicio regis theodorici fineret. Qui rauẽne positus dũm legatos ptium audisset: decreuit: ut quem maior pars cleri & populi elegisset: ipse in sede apostolica resideret. Sicq symmach⁹ in quẽ maior pars ↄuenerat pontifex fact⁹: constituit laurentium epm in nicera ciuitate intuitu misericordie. In hac dissensione scissimus paschasius ecclesie romane diaconus pub⁹ fauebat laurentii bona fide. ¶ Hic symmachus ↄstituit: ut omni die dñico & in natalitus apostoloꝝ & scõꝝ precipuoꝝ Gloria in excelsis deo cantet. Et que sequũt post uerba angeli addidit i eodem hymno. Post paucos annos criminatur symmachus ex iudia per falsos testes: & occulte laurentius reuocatur: & iterato cler⁹ diuiditur quibusdã adherentibus symmacho nõ nullis aũt laurentio. Sed cõuocata synodo.215. epoꝝ expurgatur symmachus de crimine falso: & cum gloria restituitur. Laurenti⁹ uero depositus cũ suis cõdemnat. Post hec symmach⁹ i pace sedi apostolice presidens: scitate ↄspicu⁹ quieuit in pace.9.calẽ.martii. Sepultusq ẽ apud sanctum petrum miraculis coruscans.

¶ De cathedra sancti petri apostoli antiochie facta. CXL

CAthedra sancti petri apostoli ab ecclesia festiue celebratur: quia tunc beat⁹ petr⁹ apud antiochiã in cathedrali honore sublimat⁹ fuisse phibet. ¶ Huius aũt solẽnitatis institutio triplicẽ causam uidet habere.s. ꝓpter historiã: ꝓpter figuram: & ꝓpter prauam ↄsuetudinẽ abolendam. Prima causa est ꝓpter historiam. Cum eni beatus petrus ãtiochie predicaret theophil⁹ princeps illi⁹ ciuitatis eo q populum seduceret: apostolũ fecit in carcerẽ uinculari & fame dieb⁹ pluribus affligi. Qui iá pene deficiens xpm ne se deserat deprecat: & ab eodẽ celica uoce consortat. Audiens paulus de carceratione petri: ad theophilũ iuit: & se multaꝝ artium summũ opificem esse dixit: ꝓpter quod a principe rogatus in eius curia mansit. Et post dies tres ad petrum in carcerem latenter intrauit: & uidens eum pene consumptũ amarissime plorans eũ uncauit: & in ei⁹ ruens amplex⁹ ipm cibo refocillauit: & multis cõfortatum sermonib⁹ dimisit. Deinde paulus caute reperto tẽpore theophilo suggerebat: q ei⁹ gloriá petri uinculatione dehonestauerat: qui mendicus & pauper nil mali ppatrauerat: sibiq in multis ꝓdesse poterat. Et cum theophilus paulum interrogaret: in quo sibi petr⁹ ꝓdesse posset. Paulus tanq se alienũ fingens dixit: q audiuerat petrũ oẽs egros sanasse & mortuos suscitasse. Cũ hec theophilus ut deliramenta despiceret: ad

hoc tandē deuenit: ut si petrus filium suū .xiiij. annos ante defunctū suscitaret: ipse eū in pace dimitteret: & fidē ei⁹ cū omni populo suo susciperet. Ingressus ergo paulus ad petrū eidem narrauit: qualiter theophilo filiū suscitandū ꝓmisit. Educt⁹ ergo petr⁹ de carcere ad sepulchrū accessit: & cū orationē fudisset ꝯtinuo iuuenis resurrexit. Tūc theophil⁹ cū uniuerso populo credidit: & gloriosā ecclesiam ad nutum apostoli fabricauit. In cuius medio populi cathedrā locauerunt: & in ipsa petrū exaltauerunt. In qua sedit annis. vii. Deinde romā ueniens in cathedra romana p̄fuit ānis .xxv. Cum aūt petrus ex antiochia ad tēp⁹ discessisset. Simon magus illuc accessit: & predicās figmenta multa atq; signa fallacia ostendēs populū omnē a fidei ueritate ꝯuertit: & contra petrū ipm terribiliter ꝯcitauit. Petrus uero rediēs & p̄dicta reperiēs: Simonisq; fallacias detegēs: uexatos ab omni langore curauit: & oppressos a demonib⁹ liberauit. Sicq; populū ad ueritatē fidei reuocauit: & infra dies. vii. plusq̃ decez milia hominū baptizauit. Tuncq; populus nudis pedibus ad petrū accessit: agens penitētiam q; simoni mago ꝯsensit: & ipm una cū principe theophilo iterũ in cathedra sublimauit. Ideo ecclesia de ipsius prima cathedratione festum agit: q̃uis sēda qua rome sedit principalior fuerit ut dictū est supra in alia cathedra petri .xv. cal. februarii. ¶ Secūda rō est ꝓpter figurā. Nam petrus i triplici ecclesia exaltatus fuit .s. i ecclesia militantium: malignantiū & triūphantiū: & hoc s̄m triplicem festiuitatē quā de ipso ecclesia celebrat. Est enim exaltatus in ecclesia militantiū ei presidendo: & eā in fide laudabiliter regendo. Et hoc q̃tum ad p̄ntē solēnitatem que dicitur cathedra. qa tunc super ecclesiā antiochenā pontificatū accepit: & eā septēnio gubernauit. ¶ Est etiā exaltatus in ecclesia malignātium ipsam dissipādo & ad dūm ꝯuertēdo. Et hoc quātū ad s̄am festiuitatem que dicit̄ ad uincula: tunc eni malignātium iudeoꝝ ecclesiā dissipauit: & multos cōuertit. ¶ Extitit īsuper exaltatus in ecclesia triūphantium in ipam .s. feliciter itroeūdo & xp̄o domino ꝯregnando. Et hoc quātū ad tertiā festiuitatem que ē passionis ipi⁹: quia tūc in ecclesia triūphantiū introiuit. Celebrat̄ autē & festū eius ter in anno: ꝓpter priuilegiū: propter officiū: & beneficiuz. ¶ Propter priuilegiū qd̄ habuit triplex. Fuit .n. p̄ ceteris dignior auctoritate: quia claues regni celoꝝ accepit. Fuit & feruentior i amore: qa cū maiori feruore xp̄m dilexit quā alii apostoli. Fuit etiā efficacior i uirtute: qa ad umbrā petri sanabantur ifirmi. Ideoq; festū ei⁹ tertio celebratur. ¶ Propter officiū: qa officiū p̄lationis habuit sup uniuersam ecclesiā: que diffusa ē in asia: aphrica & europa: ideo ecclesia ter i anno celebrat festū ei⁹. ¶ Propter beneficiū qa absoluit nos a trib⁹ generib⁹ peccatorū scilicet cogitationis locutiōis & opationis: uel qd̄ homo facit ī deū: i proximū: & in se ipm. ¶ Tertia cā hui⁹ festi ē ꝓpter prauam ꝯsuetudinē tollendā. Cōsuetudo eīm fuit gētilib⁹ ut ait. Ioā. beleth singulis annis circa dies istos epulas offerre sup tumulos pētū suoꝝ: quas nocte demones ꝯsumebāt: ipi āt eas ab aīab⁹ circa sepulchra errantib⁹ quas umbras uocabant eas putabāt absumi. Que ꝯsuetudo epulaꝝ cū a xp̄ianis extirpari non posset: statuerūt scī patres festum cathedre scī petri tū de illa que fuit rome: tū de illa q̄ fuit antiochie: ut eo die quo talia p paganos fiebāt: in reuerētia demonū: eodē die xp̄iani charitatiue epularētur adiuicē i subsidium paupum: & honore principis apostolorum. Ideoq; tali die i aliqb⁹ locis celebrat̄ ꝯuiuia: & uocat̄ festum epulaꝝ scī petri .s. viii. cal. martii. hec ioā. beleth. ¶ Post cathedrationē aūt suam beatus apostolus scripsit duas epistolas que canoice nominat̄: quaꝝ sa ꝓpter stili dissonātiā a plerisq; nō illius fuisse narrat̄: marci euāgeliū dictasse dicit̄. hec hieronymus de uiris illustribus.

¶ De scō papia ep̄o hieropolitano: CXLI.

Papias hieropolitan⁹ ep̄s ioānis apostoli auditor policarpi quoq; ꝯdiscipulus & ꝯsodalis fuit. Hic ab eodē apostolo apud hieropolim p̄dicante: ordinatus ep̄s eiusdem ciuitatis: postquā gregi dñico plurib⁹ annis laudabiliter p̄fuit: beato fine i xp̄o quieuit. viii. cal. martii. Hic. v. libros de uerbis dñi ꝯposuit. hec hierōym⁹ d̄ illustrib⁹ uiris.

¶ De scō aristione discipulo. CXLII.

Aristion discipulus unus de .72. fuit: q bini ab eo missi sūt ad predicādum. De quo in passiōe barnabe apostoli mētio habet̄. Qui post pactū p̄dicatōis officium apud salaminā i cypro insula i domino requieuit. viii. cal. martii. ut dicit ado.

¶ De sancto abilio episcopo. CXLIII.

Abilius ep̄s alexādrin⁹ fuit. Qui post beatū marcū s̄s pōtifex ibidē ꝯstiuit⁹: siqdē post ipz marcū prim⁹ extiterat anianus: ānos xiii. eidē sedi p̄sidēs sacerdotiuz uita ꝯspicu⁹ ministrauit: & .viii. cal. martii i xp̄o quieuit. ut dicit ado.

¶ De sancto policarpo presbytero. CXLIIII.

Policarpus presbyter & ꝯfessor xp̄i tpe diocletiani & maximiani ipatoꝝ claruit. De quo in beati

sebastiani passione supra .15. calen. februarii mentio facta est: & dicet infra i passióe tyburtii .5. idus augusti. Hic una cú btó sebastiáo multos ad xp̄m ꝯuertit: & plurimos baptizauit. Ná cú btūs sebastianꝰ zoe uxori nicostrati primiscrinii: que dudú muta extiterat loquelam restituisset: & ipsam una cum uiro suo & familia: nec non tranquillinum & martiam parentes marci & marcelliani cóuertisset: ipsos oés policarpꝰ sacri fontis unda pfudit. Et cú nicostratꝰ a fratre suo claudio cómentariense obtinuisset: oés carceratos ad domú suam adduci: eos oés ad xp̄m per sebastianú cóuersos idem presbyter baptizauit. Cúq; eidem claudio nicostratꝰ retulit: qualiter uxori sue loquelam sebastianus recupasset: obtulit claudiꝰ sebastiano duos filios: quoꝝ unus hydropicꝰ: alter uulneribus obsessus erat: quos scūs sebastianus similiter sanos effecit. Claudium quoq; una cum ipsis cóuersos: policarpꝰ predictꝰ diuino fonte regenerauit. Deinde cú chromatiꝰ urbis prefectꝰ graui morbo languens decúberet: & tranquillinꝰ ad eú policarpú & sebastianum adduxisset: illeq; ab eis conuersus oia idola in domo sua existentia destrui permisisset: sanatus est mox chromatiꝰ cum tyburtio eius filio ad fidem xp̄i reductꝰ: quos policarpꝰ p̄sbyter cú familia sua qui erant ultra .1400. ꝑmiscui sexus similiter baptizauit. Post hec aút cú iussu diocletiani chromatiꝰ p̄fectꝰ in exiliú apud cápaniá cú multis xp̄ianis mitteret: policarpꝰ p̄sbyter sponte secú exilium subiit: ut xp̄ianos existentes ibidem exhortaret: ubi multo tépore fideliter deo seruiens: oronibꝰ & predicationi insistens: i pace uitá finiuit. 7. calé. martii.

¶ De scō gerardo epō & martyre. CXLV

Gerardus epūs & martyr uenetiarú ciuitate oriúdꝰ: a pueritia deo deuotus ecclesie sci marci canonicꝰ fuit. Sed ad uitá artioré anhelans religionis habitu suscepto: dum ad sepulchꝝ dñicum pgeret uisitandú: pannoniá deuenit: ubi a scō stephano xp̄ianissimo ungarie rege: qui eú seruum xp̄i esse cognouit retentus est: dimissisq; sociis cú quibus pergebat ibidem mansit. Et in quodam eremo qui bel uocatur p annos septé solitariam uitam duxit. Post hec a rege quáuis satis renitens ad episcopatú ꝓmotus est. Qui per ciuitates & castella pannonie circuiens uerbum domini predicabat. Sedem autem suam iuxta flumen morisiu fluminis statuit: quam & morisená appellauit. Vbi & ecclesiam sancti martyris georgii ꝯstruxit: i qua & altare dei genitricis erexit: ante quod argenteum thuribulum cum thymiamate perpetuo collocauit: & ibidem semper conseruari decreuit. Beatam enim dei genitricem deuotius coluit. Vnde & singulis sabbati diebus officium eius cum nouem lectionibus ibidem constituit celebrandum: quod usq; i presens seruatur. Episcopatú quoq; strenue gubernabat: sepius ad eremú aliquot diebꝰ diuertebat. Deinde ad sedem suam rediens officium sibi iniunctú administrabat: & iugiter predicationi uacabat. Defuncto ergo stephano rege successit ei rex petrus. Cuius regnú cú unus ex principibus inuasisset: & plurimos nobiles occidisset: uenit morisená ut ab episcopo gerardo die pasche coronaretur. Cuius coronationé nedum sanctus facere recusauit. sed nec ipsi interesse uoluit: quin potius eidem ut regni inuasori & proditori interfectionem ipsius post triennium futuram predixit. Quod ut predixerat euenit. Deinde post annos quinq; cum ad albaꝫ ciuitatem pergeret: hospitatus apud ecclesiam sancte sauine: martyrium suum in crastinum futurú prenunciauit. Sequenti die missarum solénniis celebratis cum esset iuxta flumen danubium ab infidelibus captus lapidari cepit. Dúq; lapides in ipsum iacti in aera penderent: lancea transuerberatꝰ cú pluribus aliis christianis gladio cesis ibidé occubuit: ubi & sepultus fuit. Sed ꝓcessu téporis inclytus rex andreas corpꝰ martyris tránstulit morisenam: ubi & miraculis claret. Passus est aút .7. calen. martii.

¶ De scō gerardo epō & ꝯfessore. CXLVI

Gerardus epūs leucorum sanctitate uite mirabilis extitit. Qui .15. anno henrici imparoris tertii miraculis clarés ad xp̄m migrauit. Et a leone papa chalcidonensi synodo quarta celebrata canonizatus fuit: & intra sanctorum confessorum numerum i ecclesia honorandꝰ censitus est: ut dicit frater uincentius in speculo.

¶ De scō sereno martyre. CXLVII

Serenus monachꝰ & martyr sub maximiano impatore apud syrmiú passus ē. Ná cú ipse sibi hortum excoleret: & unꝰ ex domesticis ipatoris amicꝰ intimꝰ eét: q̄dá die uxoré illiꝰ i horto suo hora iécgrua deambuláté reppit: eáq; acriter de ihonestate icrepauit: q̄ sola hora iepta monachi pomeriú introisset: eam quoq; cum indignatione eiecit. Que uiro suo de sereno ꝯquerit: & q̄ eá turpiter eiecerit lamentatur. Qui uerbis ꝯiugis ad iracúdiam motus: quem duduꝫ ut amicum celauerat: maximiano uti christianum accusat. Sicq; serenus iubente imperatore tentus & se christianum confessus capite cesus est. 7. calen. martii.

¶ De scō sereno abbate. CXLVIII

Seren⁹ abbas sũme ꝯtinẽtie fuit: Que nõ solũ in ei⁹ actib⁹: sȝ etiã in aspectu ꝯspici poterat. Quam a deo i tantũ crebris orationib⁹ ipetrauit: ut nec etiã se naturalibus icentiuis iqetari uel in sopore sentiret. Quod adhuc fortiorib⁹ ieiuniis & assiduis orationib⁹ exestuãs: ad tãtã mẽtis & corporis puritatẽ deuenit: ut uix i se motũ naturalem sentiret ac si paruul⁹ & lactẽs sentire dignoscit̃. Et dũ huiusmodi gr̃e perseuerãtiã lachrymis flagitaret: angelus eidẽȝ in sõniis astiot & eum ꝑ uentrẽ nouacula secuit: & ie core ac imestinis eductis & extricatis: omnibusq; mũdissime lotis: cuncta interiora suo loco reposuit: sibiq; dixit omnia icẽtiua carnis in eo abinde fore ꝑcisa: perpetuãq; i posterum mẽtis & corporis ipȝ obtinuisse: uti petierat a dño: puritatẽ. Hec i uitis patrũ.

De scõ matthia apostolo. CXLIX

Matthias apostolus i loco iude ꝓditoris substitut⁹ est. Cũ enim inter ascensionẽ & pentecostẽ apostoli in cenaculo simul essent. Videns petrus q̧ numer⁹ apostolorum erat imminut⁹: quos dñs tamẽ in numero duodenario elegerat: ut fidẽ trinitatis: io q̃tuor mũdi ptib⁹ predicarẽt: cum essent oẽs discipuli i cenaculo syon numero. izo. exurgens in medio eoꝝ eos allocut⁹ ẽ: ostẽdens ex textu diue scripture in psalmo ꝓphetatũ: q̧ iudas ꝓditor ꝑiturus erat: cui⁹ apostolatum alius accipe debebat. Exhortãs fratres ut aliquẽ ex ipsis eligerent: quẽ in locum iude surrogarent. Quod cũ oĩbus placuisset: elegerunt duos inter ceteros sanctiores. s. ioseph iustum: q̧ uocabat̃ barsabas: filiũ cleophe & fratrẽ iacobi minoris: & matthiã: & oratione ꝓmissa dederunt sortes eis. Et cecidit sors sup matthiã: & ãnumerat⁹ ẽ cũ. xi. apostolis. Et nota q̧ hoc exẽplo non est sortibus utendũ ut dicit hieronym⁹: qa priuilegia paucoꝝ nõ faciunt legem cõmunẽ. Hec que dicta sũt habẽtur act. primo. Cum ergo apostoli ad predicãdũ essent diuisi: matthias apostolus iudeã i sortem predicatiõis accepit. Qui tñ ut alibi repit̃ prius i macedonia predicauit. Gentiles uero ei⁹ fidem & sanctitatẽ ꝓbare uolentes: quãdam poconẽ tossicatã que cũctos bibẽtes uisu priuabat: sibi dederũt. Quã in noie xp̃i bibit: & nullã lesionẽ icurrit. Et cũ illa potio plusq̃. 250. excecasset: ille singulis man⁹ iponens oẽs illuminauit. Diabolus uero i similitudinẽ infantis cani eis appuit: suadẽs ut matthiaȝ occiderent q̧ cultũ eoꝝ euacuabat. Quẽ p triduum quesierunt & in eoꝝ medio ꝯsistenteȝ minime uiderũt. Tertia uero die se eis sponte manifestatum uinctũ in carcerẽ recluserunt: ubi demones sibi apparentes in eũ dentibus fremebãt: sed appropinquare nõ poterant. Dñs aũt cũ multo lumine sibi assistens eũ confortauit: & hostio aperto liberꝝ abire permisit. Et dũ itꝝ predicaret: & qdam obstinaci ꝑsisterent: mox terra se aperuit & cũctos illos deglutiuit. Reliqui uero ad xp̃m ꝯuersi sunt. Post hec reuersus apostolus ad iudeam uerbũ dñi predicabat: multosq; in signis & prodigiis ꝯuertebat. Cum iudei eum i ꝯcilio statuerunt: Duosq; testes q illuȝ accusauerãt prĩo in ipm lapides miserunt. Quos lapides in testimoniũ secũ petiit sepeliri. Qui dũ lapideret̃: securi i capite percussus spiritũ deo reddidit. Cui⁹ corpus in iudea sepultũ: deinde romã translatũ in ecclesia sancte marie maioris esse dicitur & ibidem caput eius populo demonstrat̃. Qui passus est. vi. cal. martii.

De scis. lxxii. martyribus. CL.

Septuagita duo martyres sub maximiano ipatore apud ciuitatem syrmium passi sũt. Qui martyrii certamẽ i prefata urbe ꝯsumãtes regna mãsura ꝑceperunt. vi. cal. feñ maroi: ut dicit hieronym⁹ i martylogio suo

De sanctis uictorino & uictore & sociis martyribus. CLI.

Victorinus: uictor: nicophorus: claudian⁹: dioscor⁹: serapion & papias apud egyptũ sub numeriano ipatore martyriũ passi sũt agẽte iudice sabino. Quoꝝ primus in pilam undiq; circũsoratã missus: & ꝑ singula foramia diuissime cultris trãspũctus est. Et deinde capite truncatus. Secundus amputatis manibus & pedib⁹ i eadẽ pilam missus: & sicuti prior trãspũctus & postmodum decollat⁹ est. Tertius cũ i pilã ipsã sponte fuisset igressus: iudex indignatus illũ inde educi: & dudũ super craticulã fecit assari. Et cũ tali supplicio non moreret̃: ipm minutatim gladiis iussit ꝯcidi. Claudianus & dioscorus flãmis icensi fuerunt. Serapion & papias gladio cesi: oẽs celebre martyriũ dedicauerunt. v. cal: martii.

De scõ nestore epõ & martyre. CLII.

Nestor eps & martyr in ciuitate ꝑgen pamphylie passus est sub ꝑsecutione decii. Qui cum die noctuq; orationi insisteret postulans ut grex xp̃i custodiret̃: comprehensus ẽ a quodã principe curie byrenarcho: qui eũ obtulit presidi pollioni: quem ille nomẽ dñi mira libertate & alacritate cõfitentẽ i equuleo leuarũ: & crudelissime tortum: nolẽtẽ xp̃m negare: cruci ꝯfigi mandauit. In qua dum orasset emisit spiritũ. A fidelibusq; sepultus est. 4. cal martii.

¶ De sancto alexādro epo & ꝯfessore. CLIII

ALexander eps alexādrinus gloriofo senio uenerādus extitit. Hic post beatum petrꝝ alexādrinum epm & martyrē ad eīdem ꝓmotus episcopatū nō imediate sed pꝰ achilā: q eidē petro imediate successerat sicut & ipse btūs petrꝰ eīsdē duobꝰ tūc suis discipulis ꝑdixerat sibi a dn̄o reuelatū: arriū ꝑsbyterꝝ suum heretica prauitate corruptū & diua ueritate conuictū de ecclesia alexandrina eiecit: & postea inter .318. pr̄es in niceno cōcilio dānauit. Qui i reuerēda senectute annorꝝ .98. apud eandem urbē laudabili fine quieuit. 4. calen. martii.

¶ De sanctis iuliano & eunio eius ministro martyribus. CLIIII

IVlianꝰ & quidā eiꝰ minister noie eunus martyres apud alexādriā passi sunt. Cū eni xpianorꝝ ꝑsecutio deseuiret: & iulianus ita podagra ꝯstrictꝰ esset: ut neq; incedere: neq; stare posset cū duobus ministris xpianis eū gestantibꝰ i sella iudici afferẽ: ex quibꝰ mistris unus timore tormētorꝝ que uidebat xpianis inferri: ꝯfestim negauit: alter uero eunus noie cū iuliano dn̄o suo in ꝯfessione pstitit. Quos iudex camelis impositos per totam iussit urbem circūduci: & flagris hincinde ispectante populo tādiu laniari usq; quo finē ipsis uerberibus sortirenẽ. Qui passi sunt. 5. calen. martii.

¶ De scō leandro epo. CLV.

LEander eps in hispaniarꝝ puincia hispaleñ ecclesiā feliciter pastorali cura gubernauit. Hic est ad quē beatꝰ gregorius moralium libros scripsit. Cuius ꝑdicatione & industria tota gothorꝝ gens ꝑ regem recaredū deprauata ab arriana prauitate ꝯuersa est. Qui etiā fratrē eiusdē recaredi hermingildū regem uiuente adhuc pr̄e heretico ab eadē heresi cōuersum ad martyrii passionē exhortando ꝑduxit: ut ponit gregorius. 3. dialẽ cap. 30. & dicẽ i passiōe hermingildi idibꝰ aprilis. Qui & officio ꝑdicationis fideliter peracto: qeuit in dn̄o. 3. calē. martii.

¶ De scō ioanne monacho. CLVI

IOannes monachꝰ filius eutropii magistri militum urbis rome & theodore xpianorꝝ cū esset ānorꝝ 12. a parēte liberalibꝰ studiis traditus est. Cū aūt pater iu domo sua abbatem monasterii acimiteñ hierosolymam ꝑgentē hospitio suscepisset: iuuenis ad uitam monasticā aiatus: ab eodem regularibus disciplinis imbuiẽ: ꝑmissiōe sibi facta ꝙ regrediens domū illuc diuerteret: eo ꝙ secum ire & monachꝰ fieri disponeret. Interca ioānes a patre euangelium sibi scribi petiit: in quo studere cupiebat: quod mater gēmis & auro ad filii allectionem ornauit. In quo quotidie ioannes legebat: & ad uite ꝑfectioris cumulū anhelabat. Reuersus igiẽ abbas i domo ioānis recipiẽ: cū quo habito colloquio de fuga petēda: qa parētes timebat: nauem reperiunt iuxta litꝰ: a quibꝰ dū naute multū ꝑ naulo exigerēt: & pecunia carerēt: abbasq; ad repatriandū festinaret. Iuuenis patrē rogat: ut det sibi centū aureos ꝑ cōuiuio condiscipulibus celebrando. Quibus acceptis ioānes q̄si necessaria empturꝰ abiit: urbem exiuit: & ad abbatē se iuxta mare ꝑstolantē concitꝰ uenit: datoq; naulo nauem secū ascendit. Quē parentes dudū ꝑquirentes & minime inuenientes ad mortē affligebantur. Ille igiẽ ad monasteriū ꝑueniēs factꝰ ē monachus: ubi in oī uite sanctitate & sūma obedientia septenniū ꝑegit. Post hec cū de uisione parentū nimiū temptareẽ: obtēta abbatis & monachorꝝ licētia: relicto cenobio romā uenit: mutatoq; habitu ꝯscissis uestibꝰ indutus: facie ꝑ ieiuniis tabefacta: in domo parētum incognitꝰ hospitaẽ: minime se reuelans. Cui mane pater domū egrediēs: ut pauperi ꝑegrino compatiens: tuguriū sibi iuxta domum suā ꝯstruxit: eumq; de mēsa ꝓpria uti pauperē aluit. Qui multis ieiuniis affectus cōtinue orōnibus insistebat. Sed tandē infirmitate correptꝰ: mortiq; uicinꝰ: matrē uocauit: eiq; psalteriū gēmis & auro ornatū exhibuit. Que libro cognito uiroq; uocato ioannē interrogat: quō psalteriū illud habuisset: & si quia de eorū genito audiuisset. Qui cuncta ꝑ ordinē narrans: se ioannē eorꝝ filiū patefecit: moxq; in eorꝝ brachiis expirauit. Cuius corpꝰ cū multarꝝ effusiōe lachrymarꝝ parentes in nouo edificato oratorio sepelierunt: & eidem ꝑ peregrinorꝝ susceptione cenobium addiderūt: ibiq; domino seruientes preter quotidianū uictū oēm substantiā suā pauperibus ministrabant. Quieuit autem i pace uir dn̄i. 5. calen. martii.

¶ De scō ioanne abbate. CLVII

IOannes abbas in scythi claruit. Ad quē cū quidā anachorita nomine episius uisitandū uenisset: q per annos. 40. in eremo habitauerat: interrogatꝰ est a ioanne quantum exinde ꝑfecisset: q r̄ndit: ꝙ ex quo cepat solitariꝰ esse: nunq̄ sol eū uiderat mā ducantē. Cui ioānes inqꝛ: nec me irascērem.

¶ Dū aūt ioānes uellet ad similitudinē angelorꝝ nihil opari: sed dn̄o sine intermissiōe uacare: seipm expoliauit: & hebdomadā i eremo perfecit. Cū aūt fame pclitareẽ: & aculeis muscarꝝ & uesparꝝ totꝰ uulneratus esset reuersus ad hostiū fr̄is sui pulsauit: dicēs se

esse ioannē: q̄ respondit: q̄ hoc esse non poterat: qa ioannes angelus factus erat: & inter homines amplius nō habitabat. Sicq̄ dimisit eū affligi usq̄ mane. Postea eidē apuit & ip̄m de p̄sumptiōe redarguit: dicens q̄ si hō erat iteꝝ eū ut pasceret: inter hoies operari oportebat. Si aūt angel⁹ esset: intrare cellā nō quereret: ioānesq̄ ꝯpūctus ueniā postulauit. Cū aūt moreret rogauerūt eū fratres ut aliqd uerbū salutare cōpendiosum loco hereditatis sibi relinqueret. Qui eis dixit: q̄ ex quo fuerat mōach⁹ nūq̄ ꝑpriā fecerat uolūtatē: nec aliqd docuerat qd̄ n̄ pri⁹ ip̄e fecisset. hec i uitis patꝝ. quieuit i dn̄o. 3. cal. mart.

¶ De sancto ioāne alio abbate. CLVIII.

IOannes abbas ali⁹ i eremo supioris thebaidis etate ꝑuect⁹ uita morib⁹ & abstinētia p̄cellēs claruit. Hic primū secedens ad eremum trib⁹ ānis ꝯtinuis sub quadam rupe stādo semp orauit. Ita ut nunq̄ sederet neq̄ iaceret. Sōni autē tantū ceperit: q̄rum qs stans rape poterit. Cibum uero nisi die dominico sūpsit. Presbyter enim tunc ad eū ueniēs ꝓ eo sacrificiū offerebat: & ipsum sacra hostia cōicabat: idq̄ ei erat sacramētū & uict⁹. Huic die quadā diabol⁹ se i p̄sbyterū trāsfigurās ut ip̄m deciperet: horā solitā p̄uenit: simulās se sacramētoꝝ gr̄a aduenisse. Quē scūs pp̄ itēpestiuā horā demonē suspicat⁹: ip̄m redarguit: moxq̄ diabolus ꝯfusus abscessit. Pedes aūt ei⁹ ex nimia imobilitate dirūpebant: adeo ut sanie effluerēt. S3 ꝯpletis trib⁹ annis: angel⁹ sibi appuit eiusq̄ pedū uulnera sanauit: & celesti cibo refecit: ac diuina repletū sapiētia ad alios edocendos ire mādauit. Qui iussa ꝯplēs: dn̄ica sēp die ad eūdē locū r̄dibat: & ip̄3 angel⁹ reficiebat ceteris uero diebus ioānes ex palmaꝝ foliis māib⁹ opabat. Cū qdā claud⁹ ad ip̄3 curatiōis gr̄a ire dispōeret: asinū ascēdit: q cigulo māib⁹ sci uiri opato: sella ꝯstrictus erat: moxq̄ ut pedes claudi cigl̄m tetigerūt: sanat⁹ ē. Secreta ēt hoīu3 agnoscebat: ita ut mōachis uicinoꝝ locoꝝ eoꝝ pccā occulta ꝯscriberet: & eoꝝ p̄rib⁹ ut tales uel tales f̄res de tali uel tali culpa corrigerēt. Eoꝝ ēt merita eisdē p l̄ras isinuabat: admonēs ut i eis p̄seuerarēt. Similiter & p̄rib⁹ cenobioꝝ scribebat i qb⁹ eos p spiritu3 deliqsse cognouerat ita ut illi ꝯscie remorsu ꝯuicti negare n̄ possēt mltis quoq̄ aliis uirtutib⁹ & miraclis admodū effulsit. hec oīa apelles hiero. narrauit ut idē r̄ferri i uitis patꝝ.

¶ De scō ioāne uiro dei ꝯfessore. CLIX.

IOannes uir sanct⁹ anacborita in deserto furrie claruit: qui tonus gr̄e homo fuit: i quo ut dicit hieronymus ubi supra tāta ꝯsolationū gr̄a refulsit: ut q̄cūq̄ mestitia quocūq̄ tedio qs opp̄ss⁹ fuisset: paucis ei⁹ s̄mōib⁹ alacritate & letitia repleret: sed & sanitatū gr̄a pluria sibi a deo donata ē. Hec i uitis patꝝ.

¶ De sancto romano abbate. CLX

ROman⁹ abbas i territorio lugdunen̄ i locis uirētib⁹ claruit. Qui primus in eodē loco uitā eremiticam duxit: & multis uirtutib⁹ & miraculis isigniter effulsit: ac plurimoꝝ postmodū pater extitit monachorum. Qui & in eodē loco sanctitate famosus i xp̄o quieuit pridie calē. martii. hec usuard⁹.

¶ De translatione sci augustini ep̄i. CLXI

TRanslatio corporis sci augustini scā est anno dn̄i. 718. trāsactis ab obitu sci ānis. 280. tēpore luprādi regis longobardoꝝ. Nā cū beatus doctor apud hipponen̄ ciuitatem apbrice cuius ep̄s fuit i dn̄o quieuisset ibiq̄ sepult⁹ fuisset. Post aliquod tp̄s barbari terram illā occupauerūt: & loca scā ꝓphanauerunt: ꝓpter quod fideles corpus sci augustini inde tulerūt: & ip̄m i sardiniā trāstulerunt. Tempore igit̄ p̄misso luprandus predict⁹ longobardoꝝ rex audiens sardiniam a saracenis depopulatā: solēnes illuc nuncios misit: ut doctoris sancti reliquias papiā deferrent. Qui magno precio dato corp⁹ sancti augustini tulerūt: & ipsum usq̄ ianuam nauigio adduxerūt. Quod deuotus rex audiēs usq̄ ad dictam ciuitatē eidē obuiauit: & reuerenter illud excepit. Cū aūt mane corpus uellēt educere: nullo modo inde moueri potuit: donec rex uotū emisit: q̄ si se inde dedu ei permitteret: ibidem in noīe eius ecclesia3 fabricaret. Statimq̄ corpus sine ulla difficultate inde motū est: & rex quod uouerat adimpleuit. Idem miraculū die sequenti in uilla ep̄atus ꝯdenensis que dicit̄ casselle ꝯtigit: & eodem mō ibidem in honore sci rex aliā ecclesiā ꝯstruxit. Et qa uideret scō cōplacere ut in suo noīe ecclesie plures fierent: ubicūq̄ mansisset corpus nocte cū rege timēs ne alium locū q̄ ubi desiderabat sibi eligeret: i honore ei⁹ ecclesiam incohabat. Sicq̄ cum gaudio papiā deducit̄: & i ecclesia sci petri q̄ dicit̄ celū aureū honorifice collocat̄. ꝓdie cal̄. martii: ubi claris uirtutū signis effulget

¶ De sanctis ducentis & sexagintaduobus martyribus. CLXII

DVcenti & sexagitaduo martyres rome sub claudio passi sūt: quos primo pro xp̄i noie ad harenam fodiendam damnatos iussit claudius ut foras muros porte salarie in amphitheatro minerent: ibiq̄ sagittis militū interficerent. Quod audiens marius cum filiis suis audifax & abbacuch ut in eo

rum passione habetur. 14. calen. februarii. illuc accesserunt ioanne presbytero secum assumpto: ut sanctorum corpora sepelirent Et inuenerunt ipsa igni superposita. Tunc exuentes se ceperunt corpora subtrahere: & sepelire: quotquot ex ipsis potuerunt: que & ibidem sub cliuio cucumeris recondiderunt. Cetera uero igne cōsumpta sunt. Qui passi sunt calen. martii.

¶ De scō herculano episcopo. CLXIII

HErculanus episcopus ciuitatis perusine āno decimoseptimo iustiniani imperatoris sub rege gothorum totilla passus est: ut ait sigibertus. Hic ex conuersatione monasterii ad sacerdotalis ordinis gratiam deductus est. Totille autem regis gothorum temporibus eandem urbem annis septem continuis exercitus gothorum obsedit: ex qua multi ciuium fugerunt: qui periculum famis ferre non poterant. Anno uero septimo nec dum finito obsessam urbem exercitus gothorum intrauit. Tunc comes qui exercitui preerat ad regem nuncios misit exquirens: quid de episcopo uel populo fieri iuberet. Qui mandauit: episcopo primo a ceruice usque ad calcaneum corrigam tolli: & tūc caput eius amputari: omnem uero populum gladio extingui. Tunc idem comes crudelitatem tantam abhorrens herculanum episcopum super murum urbis capite truncauit: eiusdemq; cutem iam mortui a uertice usque ad calcaneum incidit: ut ex ei⁹ corpore corrigia subtracta uideref: moxq; corpus extra murum piecit. Quod quidam humanitate compulsi abscisum caput ceruici apponentes cum corpore paruuli infantis illic iuxta muros reperto sepulture tradiderunt. Cumq; post eandem cedem die quadragesimo rex totilla misisset: ut ciues ubilibet dispersi ad ipsam ciuitatem sine trepidatione remearent. hi qui prius famem fugerant: accepta uiuendi licentia reuersi sunt. Qui corpus episcopi sui perquirentes: effossa terra ubi iacebat corpus pueri pariter humati: utpote die quadragesimo corruptum & uermibus plenum: corpus uero episcopi acsi die eodem esset sepultum inuenerūt. Et quod mirabili⁹ est: ita caput eius unitum fuerat corpori: acsi nequaquam fuisset abscisum: in quo nec sectionis uestigia apparerent: & similiter tergum eius pquireth⁹ ita sanum atq; intemeratum omne corpus inuentum est: acsi hoc nulla incisio ferri tetigisset. quod intra urbem adducentes honorifice sepelierunt: qui passus est calendis martii. Hec gregorius tertio dialogo capitulo. 13.

¶ De sancto albino episcopo. CLXIIII

ALbinus eps̄ tpe sci egidii abbatis floruit. Hic de regione uenetina que occeam britānici pfinis ēno bilib⁹ pētib⁹ ort⁹ tinilacen̄ mōasterii prio mōach⁹ fuit. Qui cū aliquando ad obediētiam abbatis perficiendam pgeret: & subito tēpestas nimia irrueret: & dom⁹ ad quā cū aliis diuerterat ipa tēpestas etiā tectuз pcriuisset: oībus aliis q in eadem se domo reduxerant madefactis: ipse solus a pluuia imunis fuit. Deinde ānoq;. 35 existēs ipsius mōasterii abbas fact⁹ est. Qui ipsi regimini laudabiliter pfuit annis. xxv. Post hec annoq;. lx. andegauis episcopus ordinat̄. Cureq; pastorali uigilanter insedit annis. xx. diuinis operib⁹ uacans multisq; miraculis coruscans. Inter que duos mortuos suscitauit. In asiaco monasterio cecū illuminauit: & mulierē dudum ab imundo spiritu uexatā liberauit. ¶ In andegauen̄ ciuitate sedis sue: dū pro carceratis in turri detētis ad iudicem iteruenisset: nec alicuius liberationē obtinere potuisset: orationē fudit. Statiq; saxum quadrū de muro turris exiliēs: inclusis exeundi aditū fecit: omnesq; pcinuo exierunt & deo ac scō grās egerūt. Quieuit i pace cal. martii. Sepultus andegauis. In cuius exequiis paralytici tres sanati & duo ceci illuminati sunt.

¶ De scō donato martyre. CLXV.

DOnatus martyr apud carthaginem aphrice ciuitatē passus est. Qui sub iudice nisatio & marcellino tribuno: cū esset militaris: in xpi confessione gladio cedente martyrii coronā percepit cal. martii. ut dicit ado.

¶ De scis plurib⁹ martyrib⁹. CLXVI

MArtyres plurimi quoq; tū certus numerus minime repitur. Rome sub alexādro ipatore passi sūt. Quos idem augustus diu cruciatos capitali sn̄ia in extremo damnauit. vi. non̄ martii. Hec ado i martylogio.

¶ De scis q̄dringentis martyrib⁹. CLXVII

QVadrigēn fere mr̄es a longobardis passi sūt. Quos cū lōgobardi italiā deuastātes cepissent: more suo imolauerūt caput capre diabolo. Hoc circūferentes p circuitū & carmie nephādo dedicātes. Cūq; illud ipi pri⁹ submissis ceruicib⁹ adorarēt: eosq; quos ceperāt hoc adorare piter pellebāt. Sed ex eisdē captiuis p maxima multitudo paucis uidelicз exceptis obtēperar̄ iussis sacrilegis noluit: & ceruicez quā sēp creatori flexerat: creature iclinare contempsit. Quapropter hostes qui eos ceperant graui iracundia accensi: cunctos gladiis interfecerunt.

Quos i errore suo participes habere neque runt. hec gregorius .iii. dial. c. xxviii. Qui passi sunt. vi. noñ martii.

¶ De scis plurib⁹ epis martib⁹. CLXVIII.

EPiscopi plures martyres: quorũ etiã nec cert⁹ numer⁹ script⁹ colligit: iustiniãi augusti tẽporib⁹ apud aphricã passi sunt. Nã cum psecutio uandalica i ptibus illis uehemẽter insaniret: qdã in defensione ueritatis epi fortiter psistẽtes: ad mediũ sunt deducti. Quos uandalorum rex uerbis ac muneribus flectere ad pfidiã nõ ualẽs: tormentis frangere eos posse credidit. Nã cũ eis in ipsa defensione ueritatis silentiũ indiceret: nec tamẽ ipsi contra pfidiã tacerent: raptus in furorem eorum linguas abscidi radicitus fecit. Qui ita post pro defensione ueritatis etiã sine lingua loquebant sicut pri⁹ loq p liguã ɔsueuerãt. Hos oẽs iussit postmodũ idẽ rex in exiliũ deportari. Qui multo post tẽpore supuixerũt. Et qdã ex ipsis miraculũ narrãtes cõstantinopoli uenerũt: unus aũt illorũ statim ut in luxuriã decidit loquendi facultatẽ amisit. Hec idẽ q & ubi supra. c. xxxii.

¶ De scis iouino & basileo mrib⁹. CLXIX.

IOuinus & basileus martyres rome uia latina passi sunt sub ualeriano & galieno ipatorib⁹. Qui per gladium palmã martyrii pcepũt. vi. noñ martii ut ait ado.

¶ De scõ guilermo presbytero. CLXX.

GVilermus anglic⁹ sacerdos uir charitatiu⁹: sanctitate uite pollens ac morib⁹: & officii sui psecutor strenuus tpe henrici. iii impatoris plen⁹ scitate migrauit ad xpm. vi. noñ martii. Ad cuius sepulchrũ tpe mortis ei⁹ ceci illuminati sunt: claudi erecti: & alii plures a diuersis ifirmitatibus liberati: unde & corp⁹ eius a multis pegrinantibus uisitat: pgentibus ad ipsum deuotionis cã. Hec uincentius.

¶ De scis marino & asterio marib⁹. CLXXI

MArinus miles & asterius senator apud cesareã palestine sub ualeriãi ĩpatoris psecutiõe passi sũt. De qb⁹ habet. vii. eccliastice historie libro. Quorum prior ciuis hierosolyme clarus a ɔmilitonib⁹ accusat⁹ q esset xpian⁹: datoq; sibi a iudice spatio triũ horarum ad deliberãdum: an sacrificare an mori eligeret. Interi quoq; a scõ theotẽo ei⁹dem uebis epo ɔfortat⁹: dũ imolare renuisset p xpo decollat⁹ est. Cui⁹ corp⁹ cũ asterius trũcatũ subiectis humeris & expoliata ueste excepisset: & sepelisset. Honorẽ quem martyri detulit ɔtinuo martyrio pe accepit. De quo asterio scribit: ubi supra: q dũ eẽt apd cesareã philippi que nũc paneas dicit: & gentiles suo more idolis imolarẽt: uictia arte demonis subito rapiebat: & nusq̃ ɔpẽs celo delata putabat. Quod dũ scũs fieri cerneret: oratiõnẽ fũdit ad dñm. Et ecce uictia que credebat assũpta: aquis supferri ɔspicitur: & populus ab errore ɔuertit. Passi sunt autem. v. noñ martii.

¶ De sanctis emitrerio & chelidonio martyribus. CLXXII.

EMitreri⁹ & chelidoni⁹ martyres: ut scribit aurelius clemẽs i libro coronatorum: primũ apud legionũ gallie ciuitatẽ exurgente psecutionis pcella pro ɔfessione nominis iesu xpi plurimis tormẽtis afflicti: deinde calaguriũ usq; pducti: atq; ibi capite cesi martyrio coronati sunt. In quorum decollatione anulus unius & stola alba alterius nube suscepti: & in celũ euecti sũt: quousq; ab assistentib⁹ anuli aurei fulgor & lintei candor: intentis luminibus discerni potuerunt. Passi sunt autem. v. noñ martii.

¶ De scõ lucio papa & martyre. CLXXIII.

LVcius papa & martyr natione roman⁹ ex patre porphyrio cornelio pape in epatu romano successit: & sedit annos .iii. menses .iii. dies .iii. Hic precepit ut duo presbyteri & tres diacomi in omni loco epm nõ desererent: pter testimoniũ ecclesiasticum & filiũ erroris. Hic primũ in exilium missus: demũ ad ecclesiã suam reuersus a ualeriano capite trũcatus martyrio coronatur. Et sepultus ẽ cum collegis suis epis uia apia in cemiterio calixti. iiii. noñ martii. Et cessauit episcopatus dies. v.

¶ De scis caio & sociis marib⁹. CLXXIIII

CAius palatin⁹ & alii. xxvii. martyres apud urbem romam passi sunt. Qui omnes maris fluctibus immersi uictorie coronas a domino percipe meruerunt. iiii noñ martii: ut dicit ado.

¶ De scis nongentis marib⁹. CLXXV.

NOngẽti martyres rome uia apia passi sũt. Qui omnes una die laurea martyrũ coronati: positi sũt in cemiterio ad sanctam ceciliã. iiii. noñ martii. Ibiq; tumulati digna fidelium deuotiõe ueneratur. hec ado.

¶ De sancto phoca martyre. CLXXVI.

PHocas martyr apud antiochiam passus ẽ. Qui post multas quas pro christi nomine redemptoris est passus iniurias: qualiter de illo antiquo serpẽte triumphauerit usq; hodie populis declaratur. Nam si in quẽpiam in locis illis coluber uenena diffũ

derit: mox ut iamiam basilice martyris credēs attigerit euacuata uirtute uenem saluaf Sed & longe satis ab ei⁹ templo aialia queq; mortifera approximare nō audent. Passus ē autem. 5. noñ martii. hec ado.

¶ De sancto theophilo episcopo turris stratoneñ. CLXXVII

Theophilus eps palestine ciuitatis que quondā turris stratonis siue cesatea dicebatur: nunc uero paneas dicitur: sub seuero principe insignis sapientia & conspicu⁹ sanctitate admodum effulsit. Qui inter cetera laudabilia cum ceteris episcopis synodicam & utilez ualde aduersus eos qui cum iudeis luna decimaquarta pascha celebrabant: cōposuit epistolam. Et quieuit in dño. 5. noñ martii. Hec hieronym⁹ de uiris illustribus.

¶ De sancto theophilo episcopo alexandrino. CLXXVIII

Theophilus eps alius. s. alexandrinus studio & doctrina clarissim⁹ extitit. Hic aduersus origenem grande scripsit uolumen: in quo ipm & oia fere sua pariter dānat: docēs illū a scis psib⁹ & maxie ab heracla fuisse a psbro electū: eccl̄ia pulsū: urbe fugatū. Scripsit & ɔtra ātropomorphitas hereticos asserentes deum humana effigie & membris cōstare humanis: eos longissima disputatione confutans. Tres libros sub illius nomine inscriptos se legisse: sed eis nō multum credidisse propter stili dissonantiam tradit gennadius: qui hec de illo.

¶ De sancto martiano episcopo & martyre. CLXXIX

Martianus martyr & eps apud terdonam passus est sub hadriano imperatore agente prefecto sapritio. Qui a ciuitate mediolanensi ad partes illas ab impatore delegatus ciuitatē terdonā ingressus: martianū de christianitate suspectū in carcere reclusum inuenit. Ad quem uisitandū scūs secundus miles iam a calocero in ciuitate asteñ in fide edoctus: sed occultus xpianus cū sapritio ueneratur: eūq; satis uidere desiderabat. Tunc educente ipm angelo martian⁹ de carcere exiit: & secundū uisitauit: atq; in domino confortauit: ut dicetur in passione secundi. 5. calen. aprilis. Post hec secūdus mediolanum iuit: & a sanctis faustino & iouita baptizatus fuit ut superius in eorum passione dictum est. 15 calen. martii. Corpus quoq; dominicum qd eis columba de celo detulerat: ab eisdem susceptū: partemq; ipsi⁹ martiano detulit: quē terdone in carcere reliquit. Rediens autem secundus cum iam nox esset: & ad ripam padi uenisset: angelus domini frenum equi accipiens super padum ipsum transuexit: & usq; ad terdonam perducens ad martianum in carcerem introduxit. Cui & secundus munus eucharistie ex parte faustini presentauit: quo suscepto: secundus angelico mandato ad suum hospitium rediit. Post hec martianus eductus de carcere cum laminis ferreis candentibus super uerticem eius appositis illesus permansisset: a sapritio capitalem sententiam accepit. Et secundus corpus eius rapiens sepeliuit secundo noñ martii.

¶ De sanctis uictore & uictorino martyribus. CLXXX

Victor & uictorinus martyres apud nicomediam ciuitatem passionis gloriam perceperūt. Qui per triennium cum claudiano & bassa uxore eius tormentis multis afflicti: & retrusi in carcerem. Ibidem uite sue cursum cum palma martyrii compleuerunt. 2. noñ martii. Hec ado.

¶ De sancto thoma de aquino confessore.

Thomas ɔfesso: ordinis pdicatoꝝ ex illustri ꝓsapia comitū de aquino pře lādulfo comite matre theodora nobili de neapoli in ɔfinibus cāpanie & regni sicilie extitit oriūd⁹. Cui⁹ ort⁹ & uite ꝓgressus añq̄ nasceret: fuit diuinit⁹ ꝓmōstrat⁹. Nā a quodā eremita re & noie bono in ptib⁹ illis solitariā uitā ducēte: matri ei⁹ existēti i castro suo noie rochasicca: & q̄ eēt ꝓgnās adhuc ignorāti fuit ꝓphetatū: q̄ filiū pareret thomā nominādū: ordis pdicatoꝝ hitū & regulā assūpturū & pclaꝝ sapia i toto orbe futuꝝ. Que oia ut pdixerat sūt ɔpleta. Nat⁹ ergo puerulus thomas uocat⁹ ē. Quē cū die q̄dā nutrix balnearet lītictā scedulā uidit i manu eius: quā cū de manu ipsius uix mater auelleret: reppit i ea scriptā salutationē angelicā. Sed puer fletib⁹ & signis scedulā istātet repetiit quā sibi reditā ꝓtin⁹ i ore positā trāsglutiuit. Et extūc i ɔsuetudinē duxit: ut si q̄n fleret: nūq̄ desisteret: nisi aliq̄ sibi charta uel liber pñtaret. Et cū adhuc uix sciret aliqua uerba differere: cū libros uideret ad eos festināter currebat: & chartas ĩuoluēs tali se ludo more pueroꝝ exercebat. ¶ Cū aūt eēt ānoꝝ. v. tradit⁹ ē a pře abbati mōasterii cassineñ: ut ibi lřis erudiret. Quē abbas uidēs eē mirabilis idolis ad patrē remisit: ut ipm ad neapolitanū studiū destinaret: ꝑfecti⁹ sapiētia ĩbuendū. Př ergo ipm ānoꝝ. x. neapolim destinauit: ubi in liberalib⁹ sciētus modico tēpore optie ꝓfecit. Sed cū sept⁹ ad locū pdicatoꝝ ꝑgeret: & fratꝝ ſmōes audiret: delectat⁹ illoꝝ sapiētia & regulari uita relicto seculo ānoꝝ. 15. ordinē igressus ē: ubi sāctis opib⁹ & studio sacre sapie uacare cepit

Quod fratres ei⁹ carnales patre iam defun-
cto audientes moleste tulerũt: & primo qui
dem ad ipsum uenientes: eũq; ab ordine reuo
care nitentes: nihil protinus ꝓfecerunt. Tan
dem ab ipsis thomas uiolenter rapitur: & q̃
si per bienniũ turris custodie mancipatur.
¶ Cũq; nec minis nec blanditiis posset a pro
posito reuocari: per spẽm puelle ĩpudice ad
eum ĩtroducte: subuertere querũt aium in-
nocentis. Qui mox de igne titionẽ arripiens
suggestionẽ ignite libidinis extra cameram
effugauit. Factoq; signo crucis in oratione
se prostrauit: petẽs cũ lachrymis a dño sibi
dari ꝑpetue ꝯtinẽtie castitatem. Mox oranti
duo angeli affuerũt dicẽtes ipsum a deo cle-
mentius exauditũ: q etiã eum cingulo quo-
dam circa rhenes stringẽtes dixerũt: qd nul
latenus dissoluet. Et extũc in uita sua nun
quã sensit stimulũ ueneree uoluptatis. ¶ Tã
dem mater ipsius dubitans diuine resistere
uoluntati: & recordata eoꝝ que de ipso pre
dicta fuerãt: ipsa ꝑmittente ꝑ fratres ordinis
ad ordinẽ est reductus: & qa scũs dubitabat
ne adhuc carnaliũ frum persequeret ꝑtina-
cia: procurauit de neapoli discedere: missus
q; romã ad capitulũ generale: inde cũ magi
stro ioãne teutõico iuit ꝑisius: ibidem in sa-
cre theologie studio mancipat⁹. Deinde mis-
sus coloniam magistrũ albertũ uirum sapiẽ
tia mirabilẽ: ĩ philosophia & theologia ha-
buit preceptorẽ: ubi studio ĩtentus ab aliis
ꝯdiscipulis quodãmodo despiciebat: eo q; ĩ
scholis nunq̃ uerbum ꝓferret. Et qa natura
li ꝯplexione carnosus erat bouẽ mutum eũ
appellabant. Dũ autẽ quidam ex fratrib⁹ de
ei⁹ ĩdustria aliqua notabilia ꝯpissent: & hec
magistro reuelassent: ex mãdato ipsius quã-
dam questionẽ disputãdam assũpsit. Ad quã
dum mirabilib⁹ argumẽtis respõdisset: ma-
gister albertus ꝓphetico spiritu ꝑdixit ipm
esse futurum bouẽ: qui talẽ datur⁹ esset mu-
gitũ: q; totus eũ mũdus audiret. ¶ Post hec
missus est bacchalari⁹ ad studiũ ꝑisieñ: ubi
post lecturã libri sentẽtiaꝝ: quã luculẽtissi-
me trãscurrit. Dum ad magistratũ peteret:
ex humilitate reputãs se indignũ: potissime
quia annoꝝ. 30. nõdum ipletoꝝ oĩno recusa
bat. Cui apparuit scũs qdam senior: q sibi
ex ꝑte dei ut magisterium assumeret mãda-
uit: & thema qd in sui sermone ꝓponeret
edocuit: auctoritatẽ uidelicet illã psalmi.
Rigans montes de superiorib⁹ tuis ꝛc. Sicq;
thomas humiliter ad magisterium ascendit:
in quo non segniter maiori adhuc studio in
tendebat: & uelut apis spũalia mella colli-
gens: suo tpe mellita doctrinaꝝ eloquia ĩfũ-
debat. ¶ Tanto enĩ gaudio ĩ ꝯtẽplatione re
plebatur: ut quãpluries dũ in secreto loco
oraret: uisus fuerit stare totaliter eleuatus a
terra: nullo prorsus innixus corpis fulcimen
to. ¶ Quoties autẽ disputare: legere: uel di-
ctare uoluit: prius ad orationis secretum ac
cessit: & inde surgẽs ueniebat qd querebat
quasi in libro aliquo didicisset. Nã ut socio
suo fri reginaldo in ꝯfessiõe reuelauit: sciam
suam nõ tam humano ingenio uel studio q̃
orationis diuinitus impetrauit suffragio. Et
qa cãe per effectus cognoscũtur: q̃tum ĩ eo
diuine sapiẽtie gratia abũdauerit: siquis eo
gnoscere uelit ꝑ ipsius scripturaꝝ opa per-
cipere põt. ¶ Hic doctor cum quadã nocte
orationi ĩcumberet: uisi sunt apostoli sci pe
trus & paulus: ipsuꝫ de textu aliquo dubio
scripture prophetice plenissime ĩstruentes.
Ex studio etiã ꝯtemplatione nimia: adeo a sẽ
sibus abstrahebatur: ut quasi in extasi rapt⁹
nullis sensibus uel motib⁹ corporeis uti ui-
dereẽ: & quodãmodo sepius mortuus uel ĩ
sensibilis redderet. Non solum enĩ inter ho-
mines stans homines nõ aduertebat: sed nec
uisibilia uidebat: nec ad interrogata respon-
debat. Aliqñ etiã tanto feruore mẽtis studio
ꝯtemplationis spũ inherebat: ut de nocte ad
librum sedens: & candelã manu tenẽs: ac ipi
us candele ꝯsumpte cauterium nõ sentiẽs: di
gitos multa adustione ledebat: & quasi lapis
esset uel ferrum nec per hoc a sui meditatio-
ne retrahebatur: plurium autem miraculo-
rum gloria claruit. Nam & puerum cecũ il
luminauit: & mulierẽ a demonio uexatam li
berauit: & matronam sibi deuotã in die pa-
sche post predicationẽ a sanguinis ꝓfluuio
sanam effecit: aliosq; plures a diuersis lango
ribus exemit. ¶ Post hec uite ipsi⁹ termino
proximante: cum nocte quadam apud nea-
polim deuotius oraret: uisus est a quodam
fratre quasi duobus cubitis in aera eleuari:
& audita est uox ab imagine crucifixi: que
thomã quia de christo optime scripserat cõ
mendabat. Et quã exinde mercedem acce-
pturus esset querebat. Qui respondebat q;
nihil aliud: nisi ipsum christum recipere cu
piebat. Et quia facta fuerat questio de mer-
cede: dabat ĩtelligi de propinquo labori suo
terminũ imponendum. Cum eni ex manda-
to gregorii pape. x. iret romã ad concilium
generale transiẽs per campaniam infirmita-
te deprimitur: & in monasterio fossenoue
ordinis cistertieñ honeste recipitur. Ubi
langore ingrauescente: nec sic a doctrina flu
entis sapientie se poterat continere. Roga-
tus enim a monachis exposuit eis cantica cã
ticorum: ut sic ad cantica tenderet angelo-
rum. Per triduum autem ante eius obitum
stella cometes apparuit: que qd ꝑsignaret
doctoris obit⁹ patefecit. Nam scõ deficien
te stella defecit. Sicq; ad extremam horam
deueniens anno domini. 1274. etatis uero

sue qnq̄gesimo in pace quieuit non. martii. ¶ In cuius obitu frater reginaldus testimonium perhibuit: q̧ ipsius sancti sepi⁹ & tunc ↄfessionē audierat: & semp eū uti puerū qnq̧ annorū inuenerat: quia nunq̄ sue carnis côtagium sensit: nec mortalis criminis habuit i uoluntate ↄsensum. In hora uero transitus sui quidam frater uidit eum in scholis legentē: & sanctū apostolū paulū ad eū itrātē. A quo dū thomas peteret: an in epistolis suis uerū intellectum habuisset: respondit q̧ sic: quantum quis uiuens in corpore posset habere. Sed tamē eū uolebat ducere: ubi clariorem intellectum haberet. Videbat q̧ sibi q̧ ipm per capam tractū extra scholas educeret. Tunc frater fortiter clamans fratres ad auxilium inuitabat: quia frater thomas ab eis tollebatur. Ad cuius clamorē excitati fratres: & uisa audientes diem & horā notauerūt: & tunc sanctū a corpore migrasse cognouerūt. ¶ Verum quia monachi fossenoue timuerūt ne corpus sancti p fratres sui ordinis tolleretur: ipm de nocte clādestine ad locū aliū transtulerunt. Sed beato thoma priori dicti loci apparente in somnis: & ipm de hoc durius increpante: corp⁹ ad locum pristinū reductum est totaliter integrū: & tanto odore refragrās: q̧ totum claustrū suauitate repletum est: ibiq̧ côditum requiescit: & miraculis gloriosis refulget. ¶ Scripsit autem hic sanct⁹ super oībus libris dialectice & pene totius philosophie naturalis & moralis scripta elegantia & utilissima in multis uoluminibus. Composuit & fallacias logicales rudibus perutiles. Scripsit & cômentum sup quattuor libris sententiarū. Summam theologie in libris quattuor distinctam. Sūmam côtra gentiles in libris quattuor conspicuā. Composuit & scripta plurima super libris diuine scripture plurimis. Super quattuor euangeliis. Super psalterio. Super epistolis pauli. Super qnq̧ libris moysi. Super canticis canticorum & super aliis pluribus. Scripsit & questiones de malo. De ueritate. De potentia. De spiritualibus creaturis. De anima. De uirtutibus. Et alia multa insignia & notabilia opuscula que singula scribere nō occurrunt.

¶ De sanctis perpetua & felicitate & sociis martyrib⁹. CLXXXII.

Perpetua & felicitas martyres cū saturnino: satyro: reuocato: & secūdulo in ciuitate tyburbitanorum mauritania passi sunt tēporibus ualeriani & galieni imparatorum sub pcōsule tarmutio. Fuerunt autē saturnin⁹ & satyr⁹ germāi. Reuocatusq̧ fuit frater felicitatis. Qui oēs sacrificare côtemnentes a p̄d cto pcōsule in carcerem missi sunt. Erāt aūt perpetua & felicitas ambe nobiles coniugate. Felicitas quidem pregnans erat: ppetua filium lactentē habebat. Pater aūt perpetue ad carcerem uenit: ut filiam a pposito reuocaret: sed non ualuit. Vidit aūt perpetua per uisionē scalam aureā usq̧ ad celum erectā in dextra & leua culteris & gladiis plenam adeo angustā: ut nō nisi unus & paruus per eam inter gladios ascēdere posset. Sub ea draco teterrimus & ingens iacebat: quē cuncti ascendere uolentes formidabant. Viditq̧ satyrum per eam sursum ascendentem: & ↄsocios ut ascenderent: similiter & ne draconem timerent exhortantē. Quam uisionem cū sancta ceteris recitasset: omnes deo gratias egerunt: quia se uocatos ad martyrium cognouerūt. Presentati ergo iudici fuerūt uiri a mulierib⁹ sepati. Cum aūt felicitati suaderet: ut sui misereret: eo q̧ p̄gnās eēt: illaq̧ imobilis pmaneret: ↄpatiēs iudex sibi quodāmō qa p̄gnans eā ad carcerem reduci fecit. Cū aūt pentes & uir ppetue cū lachrymis eidem suaderent: ut pudi ↄsentiret puulū quoq̧ ipsi⁹ lactentē ad collū eius iactassent: illa fortissimo aīo puulū abiciens & pentes ac uirū côtēnens in xpi ↄfessiōe iustissime pstitit. Quapropter iudex ipsā cū sciis diutissime uerberatā iterū carceri mancipauit. Sciis aūt p felicitate oratib⁹ qa .8. mēsiū p̄gnans erat: subito in eā dolores irruerūt: pepitq̧ filium uiuū. Quod p̄ses audiēs eos oēs de carcere educi fecit: & ligatis post tergū manib⁹ nudatisq̧ natib⁹ p plateas circū duci: deinde in amphitheatro duci & bestias sibi laxari. Ex qb⁹ satyr⁹ & ppetua a leonibus deuorāt. Reuocat⁹ & felicitas a leopardis comedūt: saturninus & secūdol⁹ illesi diuina uolūtate euant. Vñ post hec saturnin⁹ iussu pcōsulis decollat⁹ finē accepit. secundol⁹ uero ad carcerē reduct⁹ ibidē expirauit. Quorū oium corpa a fidelib⁹ i eadē sunt urbe tumulata. Qui passi sūt non. martii.

¶ De sanctis philemone & apollonio & sociis martyrib⁹. CLXXXIII

Philemon & apolloni⁹ hadrian⁹ & theoticus cū aliis tribus apud egyptum in ciuitate annnon tpe diocletiani augusti sub p̄side hadriano passi sunt. Cū eni p⁹ morte aicie martyris: de quo dictū est .10. calē. febr. Philemon & apolloni⁹ ad ei⁹ tumulus orare repti fuissent a iudice tenti sunt. Qui philemonem fecit primo alapis cedi: deinde ligatum ad stipitem sagittari. Et cum sagitte in aere penderent: accessit hadrianus: ut uideret: quem una ex sagittis pcutiēs oculo excecauit. sed eū philemon admonuit: ut se mortuo ac sepulto de terra illa aqua infusa oculū iungeret: sicq̧ uisū rcuparet. At uero

hadrianus fecit philemonē cū apollonio de
collari. Sequēti die dū quasi tētatiue sibi a
philemone ꝯsulta pficeret et lumē percepit &
confestim ꝯuersus est ad xp̄m. Quod diocle
tianus audiēs: misit theoticū cū aliis tribus
ad ipsum capiēdum. Accedēsq; hadrianꝰ ad
sepulchrum martyrum: & eoꝝ implorās au
xilium: uoce scōꝝ de sepulchro lapsa: i dño
ꝯfortatur. Quod quattuor illi ꝑfectores au
diētes stupefacti sunt. Cū qbꝰ hadrianus ad
imparorē accessit. Et quia per spiritū se i ma
re niccandum cognouerat: precepit. viii. ser
uis suis: ut ipsius corpus die octauo ad ma
re expectarent: qd delphinus ad terrā porta
re debebat: illudq; sepulture traderent. Cū
autē coram diocletiano xp̄m ꝯstanter ꝯfite
retur: iussit eum ligatum in foueā ꝓfundam
deponi. terra que defossa fuerat superiecta.
Sed cum sero ad lectum ꝑgeret: inuenit ha
drianum i cubili suo iacentē icolumē: & ca
tenas ipsiꝰ trabi appensas. Tūc idignatus im
perator fecit cū in sacco cum harena ligato:
in mare mergi: una cum quattuor ꝑfectori
bus predictis: q ad ipsum tenēdū fuerāt mis
si: quiq; tantis uisis miraculis ad xp̄m erant
ꝯuersi. Die igitur octaua serui hadriani ad
littus ꝑstolabantur. Et ecce. v. scōꝝ corpo
pora super. v. delphines ad littus allata de
ducuntur. Cū aūt serui dubitarent: ne cor
pus dñi sui ibi non eēt: eo ꝙ de se solo nō de
aliis predixerat exportando: subito uocē u
nius ex delphinis loquentē hūanitus audie
runt: & ꝙ dñi sui corpus ibi esset cū aliis q̄t
tuor una secū passis intellexerūt. Sicq; oīum
predictoꝝ corpa iuxta corpꝰ ascle martyris
sepelierunt: ubi & philemon & apollonius
tumulati qescunt. Horū oīum passio recoli
tur octauo idus martii.

De scō pōtio diacono & mre. CLXXXIIII

Pontius diaconꝰ cypriani cartha
ginē epi & martyris: usq; ad diē
passionis eius cū eo exiliū duces
egregiū uolumē de uita & passio
ne eius reliquit: & in suis semper
passionibꝰ xp̄m glorificās coronā uite pro
meruit. Qui apud carthaginē sub galieno i
peratore in dño feliciter quieuit. viii. idus
martii ut dicit hieroȳmꝰ de uiris illustribꝰ.

De scis quadragita martyribꝰ. CLXXXV

Quadraginta milites i ciuitate sa
basteñ armenie mioris passi sunt
tpe licinii ipatoris sub agricolao
ꝑside & lysia duce. Quoꝝ nomia
hec sunt. Eunoicꝰ: siſiniꝰ: domi
tianus: heraclius: alexāder: ioānes: claudiꝰ:
athanasius: ualēs: helianꝰ: melition: editiꝰ:
achatiꝰ: iulianꝰ: heliꝰ: theodolꝰ: cyrillꝰ: fla
uius: seuerianꝰ: quirion: ualeriꝰ: thudion: sa
cerdon: priscus: eutityus: smaragdꝰ: philo
turion: actiꝰ: lysimachꝰ: dōnus: theophilꝰ:
eustochius: sanctius: agius: leōtius: isitiꝰ: ga
gius: gorgonius: candidus: michalius. Qui
primo ab agricolao preside i carcerē diebꝰ
plurimis detenti: expectante lysie ducis ad
uentū. Deinde ipo lysia ad eandē ciuitatem
ueniente: corā utroq; ꝯstituti: dum xp̄m do
minū ꝯfiterentur: lapidibꝰ in facies cedi ius
si sunt. Sed diuino nutu ministri alterutrum
lapidibꝰ se feriebāt. Dux aūt leuās lapidem
ut eoꝝ aliquē ꝑcuteret: lapide retorto faciē
presidis cōtusit. Sicq; sci in carcerē reducti
diuina uisitatiōe ꝯsolanť. Mane uero ante ꝑ
sidem & ducē iteꝝ cōstituti: cū xp̄m uiua uo
ce ꝯfiterenť in stagnū gelidissimū missi sūt:
ut gelu ꝯstricti corpa eoꝝ nocte supuenien
te dirūpenť: custodibꝰ sibi adhibitis: balneo
quoq; iuxta posito: ut si qs uellet trāsgredi
fidē suam ad balneū ꝯfugere posset: unus ue
ro de numero. xl. effectꝰ pusilanimis: refugit
ad balneum: moxq; ut attigit calorē resolu
tum reddidit spiritū. Ceteri uero ꝯfortati in
laudes dñi erupūt. Circa horā noctis tertiā
resplenduit uelut sol lumen sup eos: & gla
cies dissoluta ē. Custodibꝰ quoq; cūctis dor
miētibꝰ solus clauicularius uigilabat. Qui
eos orantes audiēs: & in luce curiose conspi
ciens: uidit in luce coronas. 39. descēdere su
per eos. Et cognouit ꝙ q ad balneū cōfuge
rat: non erat cū ceteris numeratus. Expgefa
ciēs ergo custodes ꝑiecit uestimēta sua in fa
cies eoꝝ & se xp̄ianū ꝑfitens exiliuit i stagnū
& cū ceteris tota nocte psallebat. Quod dū
preses & dux mane didicissent: iusserūt ipos
oēs ad littꝰ trahi: & baculis crura eoꝝ ꝯfrin
gi. Sicq; reddentes xp̄o aias tali crurifragio
martyriū consumauerūt. Corpa uero mar
tyrum iusserunt igne ꝯsumi: & reliquias i flu
uium iactari: ne a xp̄ianis sepulta martyrū
colerentur noibus. Horum unus meliton no
mine cum esset omniū etate iunior: & cruri
bus fractis adhuc super uiueret: mater que
assistebat dubitans: ne in cruciatu deficeret:
blandis & salutiferis ipm sermonibus horta
batur. Cūq; sanctoꝝ corpora plaustris ipo
sita: ad incendium a ministris portarenť: ma
ter iuuenis ipm tollens i humeris uehicula
sequebatur. Cūq; ferretur iter maternos am
plexꝰ emisit spiritū. Cuiꝰ corpꝰ mater i ignē
cum aliis proiecit: ut nec filius mortuꝰ a so
dalibus esset diuisus: cōbusta sunt igni san
ctoꝝ corpa & ossa in fluuium dispersa. Epi
scopus aūt ciuitatis per uisum admonitus:
noctu ad flumē ueniens inuenit scōꝝ reliqui
as in alueo fluminis subtus aquas sicut lu
minaria splēdentes. Quas oēs collegit & di
gna ueneratiōe recondidit. Qui passi sunt. 7
idus martii.

De scō gregorio epo emēseñ. CLXXXVI

GRegorius emesen⁹ eps frater bti basilii cesarien epi fuit. Qui habuit & alteꝝ frēm nomie petrū: quoꝝ alter in uerbo doctrinealiter in opē basilium exequebant. Huius extat plurima opuscula luculēta. Nā ut ait uincenti⁹ in speculo: scripsit librū de imagine in supplementū exameron bti basilii. Scripsit etiā libros ꝯtra eunomium quos btō gregorio nazanzeno & hieronymo legit Scripsit & ꝯtra apollinarem libꝝ: i quo euidenter in xp̄o oñdit unā esse personā: sed duas naturas & opationes. Itē libꝝ de aīa obscuꝝ ualde: quē pisanus causidic⁹ tēpore secundi federici de greco transtulit in latinū. Itē epistolā de trinitate fidem catholicā explicantē. Alia quoq; multa scripsisse dicitur De quo hieronym⁹ i libro đ uiris illustrib⁹ mentionē facit. Et claruit sub imperatore ualente. Et quieuit in xp̄o die. 7. idus martii.

¶ De sancto paciano epo. CLXXXVII

PAcianus epus apud barcinonam eiusdem pōtifex ecclesie claruit Vir castitate insignis uita & sermone clarus: uaria cōpilauit opuscula. E quib⁹ est certus liber contra nouatianos: tēpore aūt theodosii primi ultima senectute fessus finē uite sortitus est. 7. idus martii. Hec hieronymus de uiris illustribus.

¶ De sanctis alexandro & caio martyrib⁹. CLXXXVIII

ALexāder & caius martyres apud apamiā passi sunt. Qui ut apollinaris scribit hieropolitanus eps in libro aduersus cataphrigas psecutiōe antonini ueri glorioso martyrio coronati sunt. 6. idus martii. Hec hieronymus in martylogio.

¶ De scō anatholio epo. CLXXXIX

ANatholius alexandrinus natione laodicie syrie eps tēporibus pbi & chari imperatoꝝ floruit: q uir i artib⁹ liberalib⁹ & philosophorū disciplinis erudit⁹ plurimo sermone celebrat. Hic opuscula multa non solū religiosis sed philosophis ipsis admirāda reliqt: que ad se puenisse testat eusebius. Cuius ingenii magnitudo de libro quē sup pascha ꝯposuit: & đ libris decē arithmetice institutionis pōt aptissime cognosci: q etiā scitate sublimis in pace qeuit. 6. id⁹ martii.

¶ De scō attalo abbate. CXC

ATtalus abbas monasterii luxouieñ successor fuit scī colūbani abbatis. Qui dū egregie monasterium regeret: qdā ex suis frib⁹ austeritatē uite nō ualentes sub̄stinere: cōtra ei⁹ p̄ceptū apostatarūt: quoꝝ unus subita febre corrept⁹: cū ad sanctū attalū uenire se posse poptaret: post modicum extinct⁹ ē. Cui⁹ exēplo plurimi ad monasteriū redierūt: qdā uero obstinati i apostasia pmanserūt: quoꝝ un⁹ securi pcussus interiit: alter i pulsimo flumie uerat: terti⁹ de naui in mare cōcidēs submergit. Cū aūt bobi⁹ fluuius inundās molendinū monasterii & officinas inuaderet: mādauit scūs p sinoaldū diaconē suū fluuio: ut se retrahere deberet. Statiq; fluui⁹ alueo naturali relicto p alios meat⁹ adeo a loco illo discessit: ut etiā alue⁹ siccaret. ¶ Et cū quidā ex mōachis laborādo in nemore casu sibi pollicē pcidisset & sepelisset. Scūs digitū defossū manui applicans sputoq; liniēs ad locū suum sanatū reduxit. Quieuit in dño. 5. idus martii.

¶ De scīs hirado & sociis martyrib⁹. CXCI

HIradus: zozim⁹: alexāder: cādid⁹ piperion: & alii eoꝝ. 20. consocii martyres apud carthaginē p xp̄i nois ꝯfessione passi uictorie triūphum a dño ꝯsecuti sunt quinto idus martii. hec ado.

¶ De scō gregorio papa & doctore. CXCII

GRegorius papa primus doctor egregi⁹ ex senatoria stirpe romanoꝝ nobilissima pgenitus patre gordiano matre siluia romane sedis pontificatū tenuit annis. 13. mensibus. 6. dieb⁹. 10. Qui cū summū philosophie apicē i ānis adolescētibus attigisset: ac reꝝ & diuitiaꝝ copia abundaret: cogitabat hec oīa deserere: & ad religionē se trāsferre. Sed dū sub p̄toris urbani hitu mūdo deseruiret: multaq; sibi ex seculi cura succrescerēt tādē orbat⁹ pīe sex mōasteria i sicilia ꝯstruxit: & septimū itra urbē i honorē scī andree: qbus de pprio large dotatis omibus ceteris paupibus errogatis: in septimo se fecit monachū sub abbatis disciplina. Vbi ad tantā in breui pfectionē deuenit: ut posset iā in pfectoꝝ numero cōputari. Tantaq; districtione corp⁹ suū afflixit: ut infirmato stomacho subsistere uix ualeret: & infirmitatē illā quā greci syncopin uocant patiens: p horaꝝ momēta q̄si ad exitum ppinqret. Abbate quoq; ei⁹ defūcto successit eidē in regimie abbatie. ¶ Quadā die cū i studio suo scriberet: naufrag⁹ ad eū uenit: sibiq; misereri cū lachrymis postulauit. Cūq; sibi sex argenteos dari iussisset & abiisset: eadē die iteꝝ rediit: seq; multa perdidisse & pauca accepisse dixit. Qui cum ab eo totidem argenteos recepisset: tertia die iterum reuersus: misereri sibi importunis clamoribur postulabat. Sed cum sanctus gregorius a procuratore domus nihil dandum preter scutellam argēteam didicisset: illam statim sibi dari precepit. Quam

ille accipiens let⁹ abscessit. Postq̄ autē gregorius ad papatum ꝓmotus fuit die quadā cancellario suo mandauit ut .xii. peregrinos ad ꝯuiuium uocaret. Et dum omnes recumberent: intuens papa .13. numerauit. Et cum cancellario diceret cur .xiii. ꝯtra suum mandatum inuitasset: illeq; non ultra .xii. esse assereret. Animaduertit gregori⁹ unum ex illis crebro uultum mutantem: & nūc senem nunc iuuenem similantem. Finito conuiuio illum in camerā secreto uocauit: & interrogans qs esset: audiuit q᷑ angelus ille erat q̄ ab eo in forma naufragi existente in mōasterio .xii. nūmos & scutellam argenteā receperat: ex quo die deus ipsum romane urbis pōtificem futurum destinauerat: statimq; ab eo dispuit. ¶ Cum die quadā gregorius adhuc abbas p foꝝ trāsiret: uidit pueros pulcherrimos uultuq; uenustos esse uenales. Et iterrogans unde essent: audiuit q᷑ erant de insula angloꝝ quos ille recte ait uocari āglos q̄si angelos: quia angelicos uultus habent. Cū autem didicisset illos esse gētiles cōpatiens genti: q᷑ princeps tenebrarū tā decoros homines possideret: pelagiū romanū pontificē obnixe rogat: ut ad ꝯuertendas gentes illas predicatores aliquos mittat: offerens se in ta le opus esse paratū. Quē papa cū quibusdā aliis ad predicādū ad angliā destinauit. Sed postq̄ trium dieꝝ iter perfecisset ad instātiā romani populi: se de ipsius absentia ꝯquerētis: gregorium per nuncios reuocauit: quē postmodū a suo mōasterio abstraxit: & ipm cardinalē diaconum ordīauit: ipsum quoq; successiue legatū ad ꝯstantinopoli ꝓ cāis ecclesie destinauit: ubi existens gregorius. Eutycetis heresim de resurrectiōe corpum male sentiētis ꝯfutauit: librosq; ipsius ꝯburi fecit: & gratiam īpatoris mauritii plurimā acq̄siuit: unde & filium ei⁹ de sacro fonte leuauit: indeq; ad urbem rediit. ¶ Post aliqd̄ tēpus fluuius tyberis alueū suum egressus in tantū excreuit: ut super muros urbis influrret & plurimas domos euerteret. Tunc etiā per tyberim ſpentium multitudo cum dracone ad mare descendit: sed a fluctibus prefocati ad littusq; ꝓiecti aerē terribiliter infecerūt. Sicq; plaga pessima quā īguinariā uocant secuta est. Que primo oīum pelagium papam ꝑcussit: deinde in populū adeo deseuit ut domus plurīe uacue remanerent. Tūc gregorius ab omni populo in pontificē electus est. Cū ergo ꝯsecrari deberet: & lues populum deuastaret: sermonē ad populū fecit & processionē cū letaniis instituit: & omnes dīnā misicordiā iplorare monuit. In q̄ processione .80. de populo spiritū exhalarunt. Sed nequaq̄ ab oratione cessandū admōuit: finitaq; processione habitū mutauit: & ex urbe fugiens triduo latitauit. Sed dum populus ipsum ubiq; ꝑquireret: cuidā eremite ꝑ uisum ostenditur ubi esset. Nā colūna lucis super cauernam ubi latebat ꝯspicit. Sicq; licet renitens a populo trahit: & ad sūmū pōtificium sublimatur. Et cum impatori mauritio ꝑcibus ꝑ litteras istituisset: ut electiōi de se facte nullatenus cōsentiret: ꝑfectus urbis litteras surripuit. Sicq; ꝯfirmationē gratanter ipator misit. Sed quia adhuc romā pestis predicta uastabat populum more solito ꝓcessionē iteꝝ cum letaniis urbē circūeundo ordinauit: & iconā beate uirgis quā lucas euangelista in propria forma pixisse dicitur: circūferri iussit. Cui aer ifectus miro modo cedebat: & post imaginē serenitas remāebat. Tunc audite sunt uoces angeloꝝ in aere cōcinētiū ante illam. Regina celi letare ꝛc. uiditq; gregori⁹ sup castrū crescentii angelū: qui gladiū cruentū i uaginā deponebat: quo signo deum placatū itellexit: & sic pestis ex urbe cessauit: unde & castrū illud deinceps sci angeli uocatū est. Tandem ut dudū optauerat: augustinū melitū & ioannē cum quibusdam aliis ad angliā misit: & populū illū suis precibus ad fidē conuertit: ꝓpter qd̄ ab angloꝝ populis apostolus appellat. Tante aūt humilitatis fuit q᷑ primus seruus ſuoꝝ dei se nominauit & alios nominari instituit. Tante largitatis & elemosynaꝝ: ut non solū presentib⁹: sed etiā longe positis: etiā in mōte sinai monachis necessaria ministraret. Nā oīum paupum nomina scripta habebat: & eis liberaliter subueniebat: monasteriū hierosolymis instituit & illic degētibus necessaria ꝓcurauit. Tribus milibus ancillis xp̄i ꝓ quotidianis stipendiis .80. liberas auri annuas offerebat: quotidie quoq; ad mēsam suam ꝑegrinos & pauperes inuitabat. ¶ Cum die pasche in ecclesia sancte marie maioris celebraret: & pax dn̄i sit semp uobiscū dixisset. Angelus dn̄i alta uoce respondit. Et cū spiritu tuo: ꝓpter qd̄ pape ipsa die ibidem celebranti: & pax dn̄i dicēti: nihil respondetur. ¶ Die quadā ꝑ foꝝ traiani transiens: recordatus uirtutū que de traiano īpatore legerat: & qualiter iustitiā sūmope coluerat: & ex sola ignorantia: cum maxima tn̄ moderatione xp̄ianos persecutus fuerat: ad sci petri basilicam deuenit: & ibidem ꝓ eo amarissime fleuit. Cuius lachrymis deus placatus mirabili dispositiōe traianū reuocauit ad uitam: ubi suscepto baptismate: gratiā ꝯsecutus ueniam meruit: & sic iteꝝ obdormiens gloriā obtinuit. Nec eni ei⁹ aīa erat in ifemo finaliter deputata sed ad tēpus non sentētia diffinitiua dānata. Hui⁹ aūt rei ecclesie oriētalis & occidentalis credulitas testis est. Post hec angelus sibi appuit: & quia pro dānato

orauerat:duaꝝ sibi penaꝝ optionem dedit:
aut biduo in purgatorio cruciari: aut i uita
sua infirmitatibus fatigari. Qui prio spreto
secundũ elegit. Vnde deinceps semꝑ: aut fe-
bribus:aut podogra:aut stomachi occupa-
tiõe:aut uariis mẽbroꝝ doloribus ꝑpssus fuit
¶ Matrona q̃dã singulis dieb⁹ dñicis btõ ui
ro panes offerebat. Qui cũ sibi p⁹ missã cor-
pus dñi offerret: illa subrisit:eo ꝙ panẽ quẽ
ꝑprũs manibus illa fecerat:gregori⁹ corp⁹
dominicũ appellabat. Qui ꝑ incredulitate
mulieris se in orationẽ ꝓstrauit: & partẽ il-
lam dñici corpis ad instar digiti cõuersam
inuenit. Et sic matronã cõuertit. Orauit ite
rum:& carnẽ in formã panis conuersam ui-
dit:& matrone sumẽdũ tradidit. ¶ Cũ quen
dam romanoꝝ principẽ ꝓpter culpã adulte
rii excõicasset:ille uindictã expetẽs magorũ
suffragia reqsiuit. Qui demonẽ in equũ pon
tificis imiserunt. Cũ aũt gregori⁹ equo insi-
deret:illeq; uexat⁹ nequaq̃ teneri posset:gre
gorius ꝑ spiritũ sctũ intelligens: signo cru
cis edito demonẽ ab equo eiecit: q egressus
maleficũ perpetua cecitate dãnauit: quẽ tñ
sanctus ecclesie subsidio nutriri mandauit.
¶ Cũ apud mauritiũ impatorem de morte
cuiusdã epi falso accusaret: & mauritius ex
hoc ipm & ecclesiã persequeret: quidã mo-
nastico habitu gladiũ tenẽs impatori astitit
& gladiũ uibrans:illũ ꝓpter ꝑsecutionẽ pa-
pe gladio moritu̾ꝝ ꝓdixit. Qui territus a ꝑ
secutione destitit: & ut ꝑ se oraret pape per
lras supplicauit. ¶ Hic ꝯstituit ẽt i singulis
ecclesiis urbis rome i dieb⁹ aduẽtus & q̃dra
gesime fieri statiões deuotiõe fidelium cele-
brandas. Et ne erroris antiqui semẽ de cete-
ro pullularet:fecit generaliter ãputari ima-
ginibus demonũ capita: ut ꝑ hoc extirpata
gentilis prauitatis facultas:ecclesiastice ue
ritatis palma plenius exaltaret. Addidit in
canone misse. Diesq; nostros in tua pace di-
spone ꝛc. Et precepit:ut sup corpora aposto
loꝝ a papa siue cardinalib⁹ celebraret̃ miss-
a. ¶ Officium misse ꝑ introitũ &.9.kirie-
leison &alia que in antiphonario cõtinentur
celebrari instituit. Letanias maiores iter pa
scha &pentecosten ordinauit. Anno quoq; i-
peratoris mauritii.14.synodũ ad ecclesiã sci
petri.124.epoꝝ celebrauit. In qua plurima
de necessariis ecclesie ꝓuidit. Alia quoque
multa insignia & laudabilia opa tã i urbe q̃
orbe ꝑfecit. Et plen⁹ scis uirtutib⁹ a corpe
migrauit circa annũ dñi.606.die.4.id⁹ mar
tii. Et sepultus est in ecclesia sci petri iuxta
secretariũ. Et cessauit epatus mẽses.v.&dies
xvi. ¶ Hic exími⁹ doctor libꝝ cõposuit pa-
storalẽ:in quo oñdit qualis esse debeat: qui
ad ecclesie curã debet assumi. Libꝝ sacramẽ
toꝝ ꝑ totum anni circulũ. Euangeliorũ ho-
melias.40. Dialogoꝝ libros.4. Sup iob li-
bros.35. Primã & ultimã ezechielis partem
que obscuriores uidebant̃ ꝑ homelias.22.
quantũ lucis habeant ostendit. Antiphona-
rium nocturnũ & diurnũ suaui modulatiõe
formauit. Epistolaꝝ suaꝝ registꝝ ad diuer-
sos missaꝝ in.12.uoluminibus ordinate di-
gessit. Sup canticis canticoꝝ. Et i oẽs ꝓphe
ras. Et libros regũ. Iosue. Et iudicũ multa
scripsisse dicit̃. Aliaq; plurima que ab inui-
dis combusta fuisse tradunt̃.

¶ De scõ petro diacono & ꝯfes. CXCIII

PEtrus scẽ romane ecclesie diaco-
nus & bti gregorii discipul⁹ fuit
Ad cuius instantiã ipse doctor li
brum dialogoꝝ ꝯposuit:& utri-
usq; mutuas collocutiones in eo
inseruit. Hic sanctitate ꝯspicuus bonus ma-
gistri imitator extitit. Hic aliqñ beato gre-
gorio ꝓdicante uel dictante spiritũsanctum
uidit in colũbe specie super caput doctoris
uerba in ei⁹ aurib⁹ inserentẽ. Qui cũ beato
gregorio uisa narrasset: admonuit eum do-
ctor:ut uisa silẽtio tegeret: qa quacũq; ho-
ra uisum referret:ꝯfestim spiritũ exhalaret.
¶ Mortuo igit̃ gregorio cũ qdã eius emu-
li sibi detraherent:ꝙ ꝓdig⁹ thesauros eccle-
sie ꝯsumpsisset:& in uindictã libros eius cõ
burerent:opposuit se petr⁹ diaconus dicens
tãti uiri opa ꝓutilia nõ fore delenda. Tandẽ
mortẽ ꝑiligens q̃ sci doctoris infamiam:ad
hanc eos sententiã deduxit: ut secretũ quod
de gregorio uiderat reuelaret:& iureiuran-
do firmaret:quo dicto si statim ipse decede-
ret a libroꝝ cõbustione cessarent. Sin autẽ
supstes existeret:ipm cũ libris insimul icẽ
dio cõcremarent. Itaq; cũ apparatu diaconi
libꝝ euangelioꝝ gestans uenerabilis petrus
coram populo reuelauit:ꝙ pluries sup ca-
put gregorii spiritũsanctũ in specie colũbe
ꝯspexit:quod mox ut tactis euangelius iura-
mento asseruit a dolore mortis extrane⁹ in-
ter uerba uere ꝯfessiõis spiritũ efflauit. Sta-
timq; inuidi a libroꝝ exustione destiterunt:
& corp⁹ petri iuxta magistri tumulũ sepeliẽ
tes:ipm uti sanctũ uenerari ceperunt.

¶ De scõ petro martyre. CXCIIII

PEtrus martyr apud nicomediam
passus est sub ꝑsecutione diocle
tiani. Hic cũ esset cubiculari⁹ im
peratoris diocletiani ꝑfati: & cũ
ipso in thalamo fiducia accepta
cesarem de imensis martyꝝ suppliciis libe-
rius causaret:ꝙ esset xpian⁹ deꝓhensus ẽ. Et
eodẽ impatore iubẽte i mediũducit̃:ac pri
mo suspensus diutissime flagris torquet̃: de
inde aceto & sale uulnerib⁹ ꝑfundit̃:ad ulti
mũ in craticula assat̃. Sicq; uere petri apo-
stoli extitit fidei heres & nõis. Passus est aũt

quarto idus martii. Hec hieronymus in martylogio.

¶ De sancto paulo epo. CLXXXXV

Paul⁹ leoneñ eps: a beato elduco a pueritia nutrit⁹ & doctus simł cum beato sampsone epo & aliis plurib⁹ tpe iustini iunioris claruit in britãnia cismarina. Cũ autem scũs eldueus i planicie triticũ seminasset: ne uastaref ab alitibus marinis: paulũ adhuc iuuẽculũ custodẽ adhibuit. Quo nocte dormitante ager uastatur. Sed excitatus mane dãnũ segetis aduertit: oratione fusa agrum ãbiuit: auesq; se mouere non ualentes alaꝝ uirtute deposita: ut oues ad claustrũ abegit. Quod cernens abbas: & qd sibi hoc uellet iterrogãs: rñdit paulus illos esse segetis hostes: quos captos ad ipm duxerat puniendos. Quod pater uidẽs & miraculũ stupens aues abire precepit. ¶ Rogat⁹ a sorore ut alueus ei⁹ iuxta mare posit⁹ dilataref: ad mare accessit: undasq; sibi cedentes usq; ad certũ locum sibi uisum iseq cepit: ubi lapillis modicis iactatis: mari mandauit ne lapillos trãsire presumeret. Quod usq; hodie factũ est. Nã & eo redeũte lapilli i collũnarũ magnitudinẽ excreuerũt. ¶ Tẽporis processu abbas fact⁹ est. Qui die quodã discipulis p aridas siluas uagantib⁹ & siti deficiẽtibus: solo pcusso: humoq; i triplici loco defossa tres fontes de terra produxit: usq; in presenti tempore permanentes. Sed & draconem isestũ q etiã armatos plurimos inuadebat: stola sacerdotali collũ ei⁹ ꝯstringẽs: sicut agnũ ad mare usq; deduxit: & in profundum equoris demersit. Postmodum aũt electus eps leoneñ q̃uis dudum renitẽs: clarus scitate i pace quieuit. iiii. idus martii.

¶ De sanctis egduno presbytero & sociis martyribus. CLXXXXVI.

Egdunus pſbyter & alii. vii. martyres apud ciuitatem nicomedie sub diocletiani psecutione passi sunt. Qui diebus singulis singuli eoꝝ suffocati sũt: ut ceteris metus icutereť. Quoꝝ passio recoliť. iiii. idus martii: ut ado i martylogio scribit.

De scã euphrasia uirgine. CLXXXXVII.

Euphrasia uirgo filia antigoni senatoris & euphrasie nobilissime de ciuitate ꝯstantinopolitana tẽpore theodosii ipatoris originẽ duxit. Cui⁹ pater augusto amicissim⁹ & ꝓpinqu⁹ toti⁹ lycie negocia gubernabat. Post cui⁹ ortũ pentes ei⁹ celibẽ uitã duxerũt. Antigon⁹ uero ãno itegro elemosynis & scis opib⁹ itẽtus: post annũ diem clausit extremũ. Mater uero adhuc iuuenis que p triẽniũ cũ uiro uixerat: i scã uiduitate deo seruire studẽs apud ipatorẽ cum filia degebat. Qui filiã eius euphrasiã ãnoꝝ. v. cuidã magno principi despõdit: donec pfecte etatis existẽs eidem matrimonio iũgereť. Cum autẽ post aliqd tps euphrasia antigoni relicta ab augusta suadereť: ut alteri eam petẽti nuberet senatori: euphrasia moleste ferẽs & ne ad hoc ꝯpellereť timẽs: cũ filia sua euphrasia ex urbe latẽter discessit: & ad possessiones suas in egyptũ accessit: ubi consistens ecclesias & monasteria seruoꝝ dei sepius uisitabat & mĩcas elemosynas faciebat. ¶ Erat aũt in thebaide mõasteriũ dñarum habens uirgines. 130. i sũma uite scitate dño s̃uiẽtes ubi cõtinue ieiuniũ arduũ seruabať: & unaqueq; manib⁹ opabať. Dũ autem euphrasia cũ infantula locũ illũ frequenti⁹ uisitaret: cepit isantula in uita uirginũ delectari: & audiens que ab eis de xpo dicebanť ad ingressũ monasterii quotidie ardenti⁹ aiari. Quadam uero die cũ matre ad cenobiũ accedẽs oĩno ibidem remanere cũ abbatissa uoluit: nec ullis precib⁹ aut minis: uel ipositis pauoribus inde abstrahi potuit: sed matrẽ ad ciuitatẽ uenire pmisit. Et cũ diebus plurib⁹ ibidẽ fuisset: & in scõ proposito pseueraret: dicens se xpm i sponsum elegisse: ꝯsentiente matre ab abbatissa cilicino habitu monasterii induitur: & in cenobiũ monialis effecta itroducitur. Quã mater dño ꝯmendauit & filiam ãnoꝝ. vii. in monasterio dimisit. Que sũma hũilitate & scã ꝯuersatiõe polleť cepit. Dataq; sibi magistra iulia psalteriũ breui tẽpore didicit: & mira obedientia in cunctis ministeriis p̃ cũctis ꝓfecit. Post modicũ tẽporis euphrasia mater uirginis moriť: & in monasterio sepeliť. Euphrasia uero iunior oẽs facultates paternas pauperib⁹ errogauit. Cum aũt ad ꝓfectã uenisset etatẽ spõsus su⁹ p' lrãs impatoris eã ad ꝯiugium requisiuit: sed ipsa impatori rescribens: utpote xpo iã nupta tẽporale cõnubium denegauit: uñ & in monasterio sũma abstinẽtia deo seruienti⁹ famulari cepit. Multasq; diaboli tẽtationes pertulit ꝓpter quas supandas penitẽtia mirabili se afflixit. Nam & lapidẽ capiti supposuit & cinerem sup stratũ cõspersit. Aliqñ p tres uel q̃ttuor dies aliqñ hebdomada integra se iedia macerauit. Cuius patientiã abbatissa tẽtare uolens: lapidem magnũ uix a duabus femis baiulandũ diebus singulis de horto ad furnũ & inde ad hortũ p dies. 20. ipsam portare iussit: quẽ illa cũ oĩ humilitate detulit: nõ murmurans neq; de labore importabili: neq; de inanitate p̃cepti. Et cũ iterum diabol⁹ eã tẽtareť: q senatoris filia ad aliaꝝ ministerium esset submissa: cepit adhuc uilioribus officiis se occupare: & i coquina ollas abluere: & imunditias exportare: nec ꝑ-

pter hec ab abstinentia se solita subtrahebat nec officiũ in ecclesia dimittebat. Cũ autem eidem quedã germana noie iproperaret: q talia opa ptextu hypocrisis ostẽderet:& ob hoc abbatissa illã punire uellet: euphrasia nedũ ad pedes sororis sibi ẽducẽtis ueniã petẽs pcidit:sed etiã p ea ab abbatissa ueniã ipetrauit. ¶ Cum aũt diabol⁹ eã aĩo supare nõ posset:cepit ipsam psequi plio corporali Nam cũ ex puteo aquã hauriret: capite deorsum deiicit:sed a sororib⁹ illesa educit. Ipsa uero ubi quotidie portabat singulas: cepit exinde deferre hydrias aque binas. Alia quoq; uice dũ ligna pcideret:securi calcaneũ sibi usq;ad tibiã scidit:& colligata a sororib⁹ ppter hoc nõ destitit:qn ligna incisa deferre uoluerit. Sed cũ scalam ascenderet: sũmitatẽ tunice calcans: sup ligna cecidit:quoq; unũ fere oculũ eius effossum grauiter uulnerauit. Sed dei misericordia dieb⁹ modicis ex utraq; plaga ꝯualuit. ¶ Post hec eã diabol⁹ de tertio solario pcipitauit: que tñ sine ulla lesione ad terrã descendit. Deinde ollam cũ aqua feruẽte portans cecidit: aquaq; bulienti facie pfusa oino intacta permãsit. Multis aũt signoꝶ miraculis claruit. ¶ Mulier quedã infantẽ annoꝶ octo ex paralysi effectũ surdũ & mutum ad monasterium detulerat:ut ipm soroꝶ orõibus cõmẽdaret. Quẽ mox ut scã uirgo ad abbatissam deferendũ in brachiis sumpsit:puer loq & audire cepit:& ad matrem ad ianuã expectantem incolumis ppriis pedib⁹ cucurrit. ¶ Quedã ex sororib⁹ antiqs ab imundo spiritu dudũ uexata fuerat: quã nulle ancillaꝶ xpi preces liberare potuerant. Que etiã catenis uincta tenebatur:cibusq; ei cũ cauco ligneo porrigebat: eo q nulla ad eam appropinquare psumebat:quia uestes & carnes soroꝶ dentibus lacerabat. Et qa abbatissa sanctitatem euphrasie nouerat:eiusq; miraculũ in puero uiderat: eidem licet ex humilitate satis recusanti:per obedientiã sororis illius liberationẽ imposuit. Pro qua euphrasia diu dũ se ieiuniis afflixit:& ad dñm diebus pluribus exorauit. Et tandẽ in xpi noie demonem ab illa effugauit: & eũ maximo strepitu in abyssum ire pcepit. Ex istis tñ in nullo extollebatur:sed ampliori humilitate psicere uidebat. ¶ Post hec abbatissa p uisionẽ ꝯspexit: q duo uiri uenerabiles ad monasterium uenientes:euphrasiã rapiebant:& ipsã in aureũ palatiũ gẽmis ornatum introducebant:que ibidẽ ab angelis cõcinentibus suscipiebatur: & ad xpi pedes pcidẽs a genitrice dñi corona aurea decorabat. Intellexit ergo abbatissa uirginẽ q̃tocius ad celestẽ thalamum deducendã. Que cũ sororibus intimasset: & ille obitum dilecte sororis deflerent: euphrasia subita febre corripit:& uite termino pxima in oratoriũ deducit: ueꝶ ex profunda ei⁹ humilitate orabat ad dñm: ut eam adhuc per annũ in carne dimitteret: eo q penitentiã ꝯdignã suo arbitrio nõ pfecisset. Et cũ abbatissa & eius magistra iulia uirginem exorarent: ut ipsam sequi sine dilatione liceret: pmisit eis orare dñm: ut ipsarum desiderium adimpleret. Sicq; inter sororum manus migrauit ad christum. 5. idus martii ¶ Post cui⁹ obitum die tertio ✝ iulia obiit. ✝ Abbatissa uero substituta quadam eugenia in matrem filiaꝶ ipsa die .30. ex hac uita decessit. Que ambe in eodẽ sepulchro cũ euphrasia uirgine cõdite sunt.

¶ De sanctis macedonio presbytero & sociis martyribus. CXCVIII

Macedonius psbyter: patricia: modesta: theodota: ores: theodora: impondera: martia: & trabia apd nicomediã ciuitatẽ martyrium passi sunt. Qui oẽs p ignẽ consũmati acceptabile sacrificiũ xpo dño reddiderunt. 5. idus martii: ut in martylogio adonis habetur.

¶ De sanctis quadragintanouem militibus martyribus. CXCIX

Quadragintanouem milites rome sub nerone cesare passi sunt. Hos oẽs una cum scis pcesso & martiniano beatus petr⁹ apostolus cõuertit ad xpz: cũ teneret in custodia mamertina una cũ coapostolo suo paulo: ubi nouẽ menses detenti fuerunt. Et cũ milites pdicatione apostoloꝶ cõuersi essent: & aquam p ipsis baptizandis nõ haberent: orãte apostoloꝶ principe de silice saxei mõtis fons aque prupit: ex cuius unda ipse apostolus baptizauit: & fons ibidẽ in testimoniũ miraculi permanet usq; in pñs in loco qui dicit carcer petri sub colle tarpeio. Deinde predicti gloriosi .49. milites sub deuotissima fidei cõfessione neroniano gladio consumpti sunt pridie idus martii.

¶ De scõ petro abbate clareuallen. CC

Petrus abbas clareuallen. cũ eẽt nobili exortus psapia factus monachus igniaci monasterii nobilitatẽ suã summa utilitate occultabat: uilibus indutus: uilia officia exercendo. Tamẽ ob uite nimiã scitatẽ a multis reuerentie habebat. Adhuc nouus i ordine dũ i matutinis aliqñ dormitaret: seq; pulsari sentiret: apertisq; mox oculis nullum ꝯspiceret: orauit dñm: ut excitantẽ ipm sibi ostenderet. Et dũ iteꝶ dormitasset: pulsatus citi⁹ apiens oculos: uidit iuuenẽ splendidũ sibi assistere: indeq; morose p choꝶ transire: qui demũ disparuit: & petr⁹ eũ esse angelum

intellexit media nocte cũ fratrib⁹ psallẽs subito dolore capitis premit: & recedere de ecclesia cogitãs audiuit vocẽ dicentẽ uers. illum: laudãs iuocabo dñm ꝛc: & statĩ dolor cessauit. Et dũ mane iterũ eũ dolore eodẽ eapitis pseuerante: ad cõionẽ accessisset: uisũ est sibi q̃ lapis ponderosus de capite eius egressus esset: & exinde a tali dolore liberatus pfecte fuit. Post hec fact⁹ ẽ prior igniacẽ Deinde abbas uallis regis assũptus ẽ. Quod abbas eius igniaceñ tali uisiõe pseuit. Videbat eni sibi candelabꝝ lucẽs ante altare: p maiorẽ fenestrã exire: Nec multo post petr⁹ prior in abbatẽ elect⁹ est. ¶ Cum aliquãdo abbas egrotaret: & mercenari⁹ qdã a cellario opis mercedẽ exigeret: illeq; dare recusaret: indignat⁹ mercenari⁹ prunas ardentes ad unam ex monasterii grangiis in cacabo deferebat: ut eã icenderet. Tũc affuit abbas: & eũ de mala uoluntate redarguit: & ut ad se mane & ad infirmariã ueniret mercedẽ suam receptur⁹ admonuit. Quod & factũ est: mercenari⁹ quoq; est mirat⁹ eo q̃ abbatẽ de infirmaria utpote languẽtẽ minime recessisse cognouit: & penitẽtiã egit. ¶ Vocat⁹ ad electionẽ abbatis igniaceñ oratiõe p̃missa ut deus sibi idoneũ ispiraret: audiuit vocẽ q̃ illuc ueniens audiret qs idoneus esset. Cunq; ad locũ ueniẽs pro eodẽ orasset: iussus ẽ socios itineris sui de hoc iterrogare. A quibus cũ quereret qs utilis eligendus foret: respõderũt q̃ ipse. Sicq; oium ꝯsensu electus est. ¶ Cum henricus comes campanie se ipsi⁹ orationib⁹ comẽdasset: & ipse ꝓ eo celebrasset: post ultimã collectã uidit comitẽ tũc abscẽtem signũ crucis i ueste habẽtẽ. Et diẽ ac horam notãs ꝯpit postmodũ ipm eodẽ tpe cruce fuisse signatũ. Orãti sibi aliqñ appuerũt sci bernardus abbas & malachias eps: q eũ abbatẽ clareuallen̄ futurũ predixerũt. Non multo post gerard⁹ clareuallen̄ abbas a fr̃e hugone de basochiis q grauiter i ordie deliquerat & abbatis punitionẽ timebat interfectus est. Cui successit henricus. Quo post modicũ i presbyterũ cardinalẽ assũpto: petrus ad electionẽ uocatus affugit: eo q̃ eligi formidaret: q tñ absens elect⁹ est. Et cũ diu recusaret: tandem uisionis memor ꝯsensit.

¶ Roman⁹ pontifex ei⁹ famã audiens: eũ ad se accersiuit: cui & peccata sua ex deuotiõe ꝯfiteri & ab eodẽ cõicari uoluit. Cum autẽ esset in ualle regis: ifirmitate graui unũ ex oculis amisit: ex hoc gaudẽs & deum laudãs: qa unũ ex hostibus suis capitalibus sibi abstulerat. Et dũ esset cũ fratrib⁹ i messib⁹ operãs tres pulcherrimas mulieres i medio fratrũ uidit: quas de nimia p̃sũptione redarguẽns: audiuit ab illa que erat formosior: q̃ esset maria mater xpi: alie due maria magdalena & maria egyptiaca: que fr̃es i suo labore ꝯsolare curabant. Quieuit aũt scũs petr⁹ i dño pridie id⁹ martii.

¶ De sancto longino martyre. CCI.

Longinus fuit quidã centurio de ꝓuicia hisaurie: q cũ aliis militibus cruci dñi astans: latus ei⁹ lancea pforauit. Et uidẽs signa q̃ fiebant: solẽ. s. obscuratũ: & terremotũ i christo credidit: maxime ex eo ut qdam dicunt: q̃ cũ ex ifirmitate ei⁹ oculi caligassent: de sanguine xpi p lanceã decurrente casu oculos tetigit: & protin⁹ clare uidit: unde renuncians militie: & ab apostolis instructus: in cesaria cappadocie .xxviii. ãnis monasticã uitam duxit: & plurimos ad xp̃m ꝯuertit. ¶ Cũ autẽ ab octauiano p̃side tent⁹ sacrificare nollet: iussit preses oẽs dentes ei⁹ excuti & linguã abscidi. Ex hoc tamẽ loquelam non amisit: sed accepta securi oĩa idola ꝯfregit. Demones autẽ de idolis exeũtes: & i aerem ululantes i presidẽ & in ei⁹ socios intrauerũt. Qui insaniẽtes longini se pedibus prostrauerũt. Quos omnes longinus in xpi nomine ab oppressione demonũ liberauit: & demones i desertũ misit. Quo miraculo qdam aphrodisius ꝯmẽtarieñ: cũ multis aliis ad xp̃m ꝯuersus est. Post dies aliquot cũ octauian⁹ longinũ tẽtũ ad se adduci iussisset: ut eũ penis afficeret: & ipm ex hoc aphrodisius reprehẽderet eo q̃ de suscepto ab eo beneficio ingratus esset: iussit p̃ses aphrodisio linguã p̃cidi ✝ sed ipse nihilomin⁹ loquebatur. Preses uero ꝯfestĩ excecatus ẽ. Cui longinus suasit: q̃ liberari nõ posset: nisi ipsũ cecideret. Nã martyr effectus pro preside oraret & ipse lumẽ recuperaret. Statimq; preses longinũ decollari fecit. Post hec ad corpus ei⁹ adiit: & prostrat⁹ cũ lachrymis penitẽtiã egit: & ꝯtinuo uisum recepit. Corpusq; martyris honorabiliter tumulauit: & in bonis operib⁹ pseuerauit. Passus ẽ aũt martyr christi idibus martii.

¶ De sancta matrona martyre. CCII.

Matrona martyr apud thessalonicam passa est. Hec religiõe xpiana cũ eẽs ancilla plautille uidue gẽtilis: xp̃m occulte adorabat. Et cũ a dña sua deprehẽsa eẽt in ecclesia xpianoꝝ: ab eadẽ in scãno ligat: & crudeliter flagellat: dieq; & nocte integra iclusa & uincta dimittit. Sed dũ noctu diuinit⁹ soluta & clausis ianuis educta eẽt: ad ecclesiam rediit & deo g̃ras egit. Quã iterũ ibidẽ repiam dña sua: iterũ ipsã i scãno uinxit: & crudeli⁹ flagellauit: triduo quoq; sine cibo reclusã dimisit. Illa uero iterũ diuitus soluta educit: & in ecclesia orãs a dña sua tertio repitur. Que tertio ab eadem ligatur: &

loris durissimis tādiu cedit̄ :donec spiritum
exhalauit .Que passa est idibus martii. Hec
ado.

¶ De sanctis ilaro episcopo & tatiano mar
tyre. CCIII

Ilarus eps & tatianus diaconus
apud aquileiā passi sunt tēpore
numeriani impatoris. Beatus eni
ilar⁹ ab infantia xpian⁹ sacris lit
teris erudit⁹ ad diaconat⁹ ordinē deiñ ad pō
tificatū aqleieñ ecclesie a populo pmot⁹ ē.
Qui eius discipulum noīe tatianū sibi archi
diaconem cōstituit: cū quo in xpi fide popu
lum admonebat. Cū aūt ab impatore nume
riano xpianoꝝ persecutio excitata fuisset: &
quidā beronius pses aquileie xpianos ad sa
crificia coartaret: ad suggestionē cuiusdā sa
cerdotis idoloꝝ noīe monophāti fecit ilarū
epm xpianoꝝ detineri: & ad templū idoloꝝ
adduci: ut ibi dus thura īponeret. Quē sacri
ficare nolentem iussit nudatū uirgis duris
sime cedi. Deinde in equuleo leuari & ungu
lis radi: adeo ut eius intranea nudarent̄. De
inde depositum ex equuleo mādauit dorsuꝫ
eius carbonib⁹ aduri: & post hec acetum sa
le pmixtum eius uulnerib⁹ infundi: ipsasque
plagas ex cameloꝝ cilicio ꝯfricari. Et cum
hec oia p xpi noīe patientissime tolerasset:
oratione premissa exufflauit in simulacra &
mox cūcta ī puluerē redacta sunt. Clamāte
quoqꝫ aduersus illum oī populo paganorū
fecit eū preses in carcerem recludi. Et cū au
disset: q̄ habet et diaconum tatianū: qui simi
liter populū a deoꝝ cultura subtrahebat:
fecit eū teneri: & deos gentium ꝯfutantem ex
tendi: & uirgis diuti⁹ flagellari: cesū quoqꝫ
una cum ilaro epo eodem carcere detineri.
Orantibus aūt scis nocte illa factū est toni
truum magnū: ita ut fundamēta urbis com
mota fuissent: & multi paganoꝝ interirent.
Templū etiā herculis funditus euersum est
Quod audiens beronius pses missis spicula
toribus fecit gladios in pectora ipsorum in
ipso carcere transfigi. Cum quib⁹ & alii tres
xpiani in eadem custodia uincti scilicet ✝ fe
lix ✝ largus ✝ & dionysius eodem martyrio
necati sunt. Quoꝝ corpora noctu a xpianis
de carcere rapta iuxta muros aqleie ciuita
tis sepulta sunt. i7. calē. aprilis.

¶ De scō patricio epo. CCIIII

Atricius eps apud scotiā prim⁹
xpm predicauit. Qui cū die qua
dam scotoꝝ regi de passione dñi
aliqua narraret: & ille deuote in
tenderet: appodiās se sup ferulā
quam manu tenebat: casu pedi regis suppo
suit: & cuspide ferule ipm pforauit. Rex ue
ro credens epm hoc ex industria facere: & se
aliter fidem nō posse suscipe: nisi talia pro
christo pateret̄: patienter ptulit. Scūs uero
hoc intelligens obstupuit: & regis pedem sa
nauit. Hic pcibus suis toti illi insule obtinu
it: q̄ nullum uenenosum aial ibidem uiuere
possit. Et quod plus est etiā ligna & coria il
lius regionis cōtraria sunt ueneno. ¶ Qui
dam cōuicini sui ouē furatus fuerat & come
derat. Et cū eps pluries furem quicunqꝫ ille
esset: exhortat⁹ esset: ut furtum redderet: &
null⁹ appareret: cōueniente oī populo ad ec
clesiā orauit dñm: ut in cui⁹ uentrem ouis in
trasset: coram omnib⁹ balatum daret: quod
& factū est. Et re⁹ penitentiam egit. ¶ Erat
aūt eius ꝯsuetudo oēs cruces quas uidebat
adorare. Cum aūt quandā crucē inuisam p̄
terisset: & a suis admonitus cur nō uidisset:
audiuit uocē de sub terra cuiusdā ibidem se
pulti: dicentis se fuisse paganū: & signo cru
cis īdignū: & iō ipsam nō uiderat: unde fecit
ipsam abinde tolli. ¶ Cum aūt patrici⁹ per
hiberniā predicaret: & fructum ibi modicū
faceret: rogauit deū: ut ibi aliquod signum
ostenderet: p quod territi peniterent. Iussu
igitur dñi ī quodam loco circulū magnum
cum baculo designauit: intra quod se terra
statim aperuit: & pute⁹ pfundissimus ibidē
apparuit. Reuelatum quoqꝫ fuit scō: q̄ ibi
qdā purgatorii loc⁹ esset: ī quē qsqs uellet
descēdere: alia sibi penitētia nō restaret: nec
aliud p peccatis purgatorium substineret.
Pleriqꝫ aūt non redirent: & qui redirent die
naturali integro ibidem moram facerent.
Multi igit̄ ingrediebantur: qui de cetero n
reuertebant̄. ¶ Post longū tempus mortuo
patricio: quidam nobilis nomine nicolaus q
peccata multa cōmiserat: ad penitentiam de
uenit: & locum ipm intrare uolens diebus
octo pcedentibus: ut omnes faciebant: se ie
iuniis macerauit: & sic in puteum descendit
& hostium quod a latere inuenit: introiuit:
ubi monasterium inuenit: & a quibusdam al
batis in oratorium introducit̄: officioq; per
acto: ut constans esset admonet̄: quia multa
diaboli tētamenta eū percurrere oporteret.
Et cum se penis affligi sentiret: ptin⁹ diceret
Iesu xpe fili dei uiui miseriaris mihi pec
catori. Quibus abeūtibus adsunt demones:
& ut sibi obediat: primo eum blādis sermo
nibus persuadent: asserentes q̄ ipsum custo
dient: & ad ppria incolumen deducent. Et
cum eis obedire nollet: diuersarum ferarū
terribiles audiuit uoces. Ad que pauefact⁹
uerba inuocationis ptulit: & ois ille tumul
tus cōquieuit. Vlterius procedens & demo
nibus ꝯsentire nolens in ignem maximum
proicitur: sed uerbis expressis ignis extin
guitur. Ad locum alterum ueniens uidit ho
mines uiuos igne assari: & carbonibus usqꝫ
ad effusionem uiscerum concremari. Et dū

nec sic consensisset demoniis ab eisdem simi-
li pena torretur: sed uerba proferens conti-
nuo liberatur. ¶ Inde procedens in puteum
profundum obscurũ & fetidũ deiicitur: di
centibus sibi demonibus q̃ ille erat infern⁹:
sed dum uerba repetisset inde illesus educi-
tur. ¶ Post hec ad pontẽ arduum & lubri-
cum deuenit: subter quẽ igneus fluuius ra-
pidusq; currebat. Et dum pontẽ transire de-
speraret: unum pedẽ ponens: uerba que di-
dicerat dixit: deinde alium pedem ponens
ipsa repetiuit: & ad quãlibet pedis mutatio-
nem eadem iterauit: & sic illesus transiuit.
Et in quẽdam pratum amenis & odoriferis
floribus ɔsertum deuenit. ¶ Vbi a duobus
speciosis iuuenibus ad quãdam ciuitatẽ au-
ro & gemmis fulgentem adducitur: & q̃ illa
esset p̃adisus sibi reuelatur. In qua dum se
admitti oraret: audiuit q̃ primo ad suos re-
diret & post dies .30. in pace qesceret & sic
illuc intraret. Tunc nicolaus inde ascendens
supra puteum se restitutũ altero mane rep-
perit: & que uiderat enarrauit: ac post dies.
xxx. in pace quieuit. Dies autẽ depositionis
sancti patricii .xvi. cal. aprilis celebratur.

¶ De scã gertrude uirgine. CCV

Gertrudis uirgo obiit anno ɔstan-
tis imparatoris .xxi. ut dicit sigiber
tus. Hec oriunda fuit de ciuitate
n. gelensi: ubi & monasterium do
minaꝝ construxit: & ipsũ sub re
gulari disciplina laudabiliter rexit maxima
sanctitate pollens. Que die obit⁹ sui appa-
ruit modeste abbatisse monasterii treuereũ
sibi i amicitia cõiuncte ante altare beate uir-
ginis tunc in oratione prostrate: eiq; ipsa ho
ra ad xpm migrasse: & celestem patriam in-
troisse nunciauit. ¶ Post ãnos uero .x. ignis
exiens monasterium sancte consumere uide-
batur. Sed tunc sancta supra tectum appuit
& uelum suum flãmis obiciens: ignẽ excus-
sit: statimq; extinctus focus monasteriũ om-
nino indẽnem reliquit. ¶ Puer quoq; in fon
te necatus: ipsius meritis suscitatur: & alia
multa miracula ad eius tumulũ demonstrã
tur: ubi in ipso mõasterio sepulta ueneratᷣ.
Quieuit autem in pace .xvi. cal. aprilis.

¶ De sancto alexãdro epo & mare. CCVI.

Alexander eps & mar apud cesa-
ream passus est. De quo in .vi. li-
bro ecclesiastice historie scribit
q̃ de cappadocia & propria ciui
tate scõꝝ locoꝝ uisendorum cau
sa hierosolymã ueniẽs: diuina reuelatione e
iusdem loci gubernacula suscepit. Nam cũ
narcissus hierosolymoꝝ eps esset annorum.
116. & propter nimiam senectutem cure pa-
storali intendere non posset: uoce de celo p
lapsa: ut omnes ciues eidem hierusalẽ ueniẽ
ti occurrerent: & ipm suum una cum narcis
so epm ordinarent: a populo honorifice su-
sceptus: & factus est narcisso coadiutor: & e
iusdem post obitum ipsi successor. Post hec
romã uenit ad apostoloꝝ limina uisitanda.
Reuersus autem hierosolymã sub persecu-
tione decii ductus est cesaream. Et dum die
bus multis: multo ferri pondere uinctus: de
carcere ad tribunalia iudicis: & inde ad car-
cerem duceretur: inter ipsa sibi uicissim suc
cedentia tormẽta defecit: Atq; ob confessio-
nem xpi martyrium compleuit .xv. cal apri
lis. ¶ Hic ad ecclesiam antiochenã: cuius re
gimini primo prefuerat super pacẽ ecclesie
unam scripsit epistolã. Ad atonitas uero ali
am per clemẽtem presbyterũ alexandrinũ.
Item ad origenẽ & pro origene: cõtra deme
trium aliam. Sed alie eiusdem ad diuersos fe
runtur epistole: ut dicit hieronym⁹ libro de
illustribus.

¶ De sancto ioanne abbate. CCVII

Ioannes abbas magne sanctita-
tis uir de syria oriũdus peruenit
italiam. Susceptusq; hospitio a
deuota matrona apud urbem pẽ
nacensem resedit. Et ab angelo
monitus: locum sue habitationis sub quadã
arbore prope eandem ciuitatem elegit. Sub
qua dum mense decembrio quiescere cepis-
set: arbor repente inusitato imbris tempore
flores protulit & frondes. Quod ubi a uena
toribus illac transitantibus ɔpertum est: ut
soq; miraculo: & cognito q̃ seruus dei esset
fama ipsius circũquaq; delata ẽ: unde a ioã-
ne spoletano episcopo uisitatur: & ab eodẽ
sibi iuxta dictam arborem cenobium fabri-
catur: ubi per annos .xliiii. congregationi
sanctorum multorum monachorũ prefuit:
multisq; clarus uirtutibus post uitam lau-
dabilem in pace quieuit .xiiii. calen. aprilis
ibiq; sepultus iacet.

¶ De scõ calocero martyre. CCVIII

Calocerus martyr de cui⁹ trium-
pho in passione faustini & iouite
ex parte dictum est supra .xv. ca
len. martii: uisis miraculorum i
signiis que deus i tormentis pre-
dictorum sanctorum exhibebat: ad christiã
conuersus est: & cum eisdẽ martyribus plu
rimis suppliciis cruciatus: tandem ab ale-
xandro augusto mediolani existente: tradi-
tus est sapritio prefecto puniendus: qui ad
alpes cotias ab imperatore mittebatᷣ. Quẽ
sapritius ante se premisit sub custodia: in ci
uitate asteñ carceri mancipandum⁹: ubi dũ
sapritius cum secundo milite aduenisset: &
secundus calocerum sepius in carcere uisi-
tasset: ab eodem in christi fide doctus est: &
missus mediolanũ a sanctis faustino & ioui-

ta baptizandus. Qui baptizatus terdoná redur: & martianum epm in carcere uisitauit: ipsumq; a saprītio martyrizatum sepeliuit: ꝓpter quod plurimis afflict⁹ tormentis a sapritio in carceré missus fuit: ut in eius passione dicet .5. calen. aprilis. Cum aũt saprīti⁹ ad carcerem mittés secundũ nõ inuenisset: & ad ciuitaté asteñ reduxisset: ut uel calocerum mori faceret: repperit secundũ in eodem carcere cum calocero existenté. Et secũdũ q̃dem in custodia reseruari iussit. Calocerum uero albiganũ mitti: & ibidem capite cedi. Cuius corp⁹ a fidelibus iuxta ipsam ciuitatem cum honore humatum est decimoquarto calen. aprilis.

¶ De sancto ioseph sponso domine nostre. CCIX

IOseph sanctissimus domine nostre sponsus de ciuitate bethleẽ oriundus: de domo scilicet & familia dauid regia stirpe progenitus: per miraculum aride uirge florentis: & spũssancti in columbe specie in eius cacumẽ descendentis: cuȝ iam senex esset: & filios ex uxore premortua haberet: inter omnes suos contribules solus deo placens ad despõsandam uirginem elect⁹ est: eiusq; ad custodiã deputatus: ut in historia natiuitatis uirginis dicetur .6. idus septembris. Hic enim uirginem desponsatam i nazareth in domo paterna dimisit: & in bethleem ad preparãdas nuptias accessit: ubi dum moram traheret: angelus ad uirginem mittitur: ipsaq; operante spiritusancto impregnatur. Cum autem ioseph post septem menses rediens pregnanté repperisset: cum iust⁹ esset: uoluit occulte dimittere eam. Sed admonitus ab angelo ut dicitur matthei primo. Eam accepit: quia ipsã de sancto spiritu concepisse cognouit. Postmodũ cũ describeref orbis illam secũ bethleem pro facienda professiõe deduxit: ubi & filium dei natum de uirgine primus in ulnis suscepit: & ipsum uti bonus nutricius sũma diligentia educauit: & omnibus uerbi dei infantie gestis interfuit. Nam & eidem circũciso astitit: & magos ad eum adorãdum ueniẽtes ꝓspexit: & ipsum una cum matre ad templum presentauit: ipsumq; metu herodis ab angelo monitus in egyptum cũ matre fugauit: & per septennium ibi manẽs: mortuo herode eundem & genitricem ad patriam retulit. In medio doctorum etiam ipsum duodenem una cum maria triduo ante amissum inuenit. Ideoq; uirginitatis sponse sue & omnium infantilium christi actuum ueridicus testis fuit. ¶ Hic ioseph ut in libro de infantia christi dicitur: uxorem alteram prius habuit: ex qua plures filios procreauit: q̃ etiã ex euangelio ioannis sexto capitulo fratres iesu dicuntur: quia ex iesu patre putatiuo ꝓgeniti: unde & quibusdam placet: q̃ iacob⁹ minor apostolus ideo frater domini dicatur quia ioseph filius fuerit ex alia coniuge: ut hieronymus libro de illustrib⁹ ponit: quãuis ab eodem talis opinio reprobetur. Eodem etiam infantie christi libello traditur: q̃ ioseph faber lignarius fuit: unde & ibidẽ fertur: q̃ cum ioseph grabatum faceret: & omnes tabulas secuisset: una ipsarum ex errore mensure minor ceteris reperta est. Et cum ioseph ex hoc tristaretur: puer iesus tabulam breuem aliis apposuit: & ipsam uti esset cera mollis protrahens ad ceterarum longitudinem diuina uirtute protendit: propter hoc in euangelio ioannis iesus a iudeis fabri filius appellatur. Hec ex textu euangeliorum: & libro de infantia predicto: & ex compilatione fratris bartholomei colliguntur. ¶ Quanto uero tempore ioseph superuixerit: uel ubi: aut quo modo humanitatis debitum soluerit: expressum non habemus. Tamen q̃ usq; ad duodecim annos etatis xp̄i superstes extiterit ex textu luce secundo capitulo didicimus. In quodam tamen antiquissimo calendario in cui⁹ exordio rubrica ponebatur: q̃d ex uetustis eusebii cesarieñ exẽplarib⁹ sumptum fuerat: scriptum repperi: festum ioseph sponsi domine nostre .14. cal. aprilis. Cui ex antiquitate & exemplaris origine satis fidem adhibui.

¶ De sancto theodoro epõ. CCX

THeodorus heracliensis episcop⁹ tempore constantini magni imperatoris in thracia claruit. Qui in mattheum: ioannem: paulum: & psalterium elegantis apertiq; sermonis commentarios edidit: & sermonibus atq; moribus admodum effulsit. Diem quoq; extremũ .14. calen. aprilis conclusit. Hec hieronymus de illustrib⁹.

¶ De scõ archypo discipulo. CCXI

ARchypus discipul⁹ apostoli pauli fuit. Cuius commilitonis sui idem apostol⁹ meminit scribens colossensibus ad col. quarto. Qui ab eodem apostolo ibidem predicationis gratia dimissus: post completum eius ministerium perrexit ad dominuȝ 13. calen. aprilis: ut hieronymus in martylogio testatur.

¶ De sancto cudberto epõ. CCXII

CVdbertus episcopus: ut dicit beda quarto libro historie anglorum uir sanctus & uenerabilis in insula modica que appellaf pharnes: & ab ecclesia lyodisfar-

ciensium nouem milibus passuum distat in occeano uitam solitariam pluribus annis duxit. Fuit autem primo monachus monasterii meltos: quod in ripa tuidi fluminis positum est: sub abbate etha: cuius & post mortem successor extitit. Inde ad curam lyndifarciensis monasterii uocatus ibidem diu⁹ mansit. Deuenit post hec ad insulam pharnẽsem omni cultu & habitatore desertam cupiens solitariam ducere uitam. A qua & plures infestationes demonum expulit: & fontem uiuum fratribus suis de terra produxit: qui ibi usq; in presens scaturit: ibiq; edificato nouo cenobio congregationi anachoritarum pluribus annis prefuit. Deinde post mortem theodoti lyndifarciensis archiepiscopi quãuis satis restitisset: archiepiscopus ordinatur. In qua sede uerbo semper & exemplo populum instanter docuit: & miraculorum signis uitam inclytam duxit.

¶ Post hec autem quia obitum suum de proximo futurum diuina reuelatione prenouerat: ad monasterium suum rediit: uite residuum ibidem consumare desiderans. Vbi dum quidam sanctus presbyter ✠ herbertus eius intimus ipsum uisitasset. Cudbertusq; ei suum transitum predixisset: rogauit eum instantius presbyter: ut una secum sibi occumbere liceret. Qui oratione facta sibi a domino quod poposcerat: impetratum nunciauit. Reuersus itaq; ad ecclesiam suam herbertus anno integro ante obitum sancti uiri langore detentus die & hora qua ille obiit: & hic ex hoc seculo transmigrauit: scilicet decimotertio calendas aprilis. Cui⁹ corpus ad ecclesiam lyndifarciensem delatum: & in solo sepultũ est. Cum autem post annos undecim leuaretur: ut supra pauimẽtum honorabilius locaretur: integrum & omnino incorruptum repertum est: & uestes quibus indutus fuerat: illibate nulla uetustate consumpte. Cui successit sanctus ✠ eadebertus sanctitate clarus: qui decedens in eodem tumulo cum sancto cudberto positus est: ubi ambo requiescunt miraculis prepollentes.

¶ De scõuulphranio episcopo. CCXII.

Vlphrani⁹ senonẽ episcop⁹ successor lãberti ex territorio uastinẽ inclytus fuit i aula regis dagoberti & filii eius ludouici patre milite nolberto progenitus. Qui primus a christo admonitus assumptis secum a sancto ausberto tunc rothomagẽ episcopo quibusdam sociis de monasterio fontanelle genti frixonum christi euangeliũ predicauit. ¶ Cum autem per mare nauigans in naui celebraret: & patenam offerre uellet: de manu diaconi casu patena prolabitur: & in mare demergitur. Sed orante sancto patena in manu diaconi diuinitus reponitur. ¶ Dum autem saxonibus predicaret: die quadam iuuenem laqueo appensum reperit: quem illi sorte elegerant: & more sue gentilitatis suspensum demoniis immolare uolebant. Quem illico sanctus sola oratiõe dirupto laqueo: & ipso illeso cadente a morte eripuit: & tali miraculo multos ad fidẽ cõuertit. ¶ Cũ aũt filium ducis rathboldi baptizasset: & albis induisset: ille subito expirauit: qd episcopus iccirco a deo obtinuit: ne iuuenis a patre gentili ad culturam idolorum reduceret. Completa uero predicatione sua post annos. v. reuersus ad ecclesiã suam episcopatui resignauit. Et ordinato sibi successore getico: in monasterio fontanelle monachus factus: uitam in sanctis operibus consumauit anno domini. 740. xiii. cal. aprilis. Sepultusq; est iuxta sanctum uandegisilum.

¶ De sancto benedicto abbate & confessore CCXIIII.

Benedictus abbas cuius uitã gregorius. 2. dialo. scribit ex nursia prouincia: claris parentibus ortus. Cum rome liberalib⁹ studiis traditus esset: in ipsa infantia mundum deseruit & desertum petere decreuit. Quem nutrix eius ipsum tenere diligẽs usq; ad locum qui effide dicitur secuta est: ubi dum ad purgandum triticum capisterium mutuo accepisset: illudq; cadens in terram fractum fuisset. Benedictus nutrici flenti compassus capisterii partes accepit: & oratione fusa ipsum reintegrauit. Post hec nutricem fugiens in locum qui sublacus dicitur deuenit: ubi triennio hominibus cunctis excepto romano monacho incognitus mansit: qui ei necessaria ministrabat. Et cum ad specum ipsius iter non esset: panem in fune ligatum ei deponebat. In quo & tintinabulum ligauerat: ut ad eius sonitum benedictus panem sibi delatum audiret. Sed diabolus ex inuidia proiecto lapide tintinabulum fregit: nihilominus tamen romanus sancto ministrare aliter non desiit. ¶ Post hec dominus cuidam presbytero qui die pasche sibi refectionem parauerat: apparuit: & ut cibos uiro dei tali in loco ferre deberet: admonuit. Qui cum multo labore ad eum ueniens: inuitauit patrem: ut cibos sumeret: quia eo die pascha domini esset: qui respondit: q; uere pascha esset: ex quo illum uidere

meruisset: longe quippe ab hominibus positus: q̄ die eadem paschalis foret solennitas ignorabat. Sicq; benedicētes dominum ambo refecti sunt. ¶ Quadam die auicula merula circa faciem eius uolitante: signoq; crucis effugata tanta libidinis tentatione accensus est: quantam nunquam expertus fuisset. Qui in spinis & uepribus adeo se uolutauit q̄ exinde totus eruentus & laceratus exiuit. Et sic per cutis uulnera mentis uulnus eduxit. Ab illo ergo die talis nunquam tentatio in eius corpore pullulauit. ¶ Fama igitur eius crescente uenerunt ad eum monachi cuiusdam monasterii abbate uacantis: & ipsuz in patrem elegerunt. Qui satis recusabat: eo q̄ se eorum moribus minime conuenire dicebat: tandem instantibus acquieuit. Cum q; ille districtius eos regulam seruare compelleret: illiq; illicita sibi non licere conspicerent: penitentes q̄ eum elegerant: uenenū uino miscuerunt: & ei in poculum porrexerunt: sed signo crucis edito: sic uitreum uas quod uinum tenebat: confregit: acsi pro signo lapidem dedisset. Moxq; intelligens: q̄ illi fecerant: ab eis discessit: & ad locum dilecte solitudinis remeauit. Vbi multis ad eum discipulis conuenientibus duodeci monasteria construxit. ¶ In uno quorum monachus erat: qui ceteris in ecclesia orantibus mox foras exibat: & aliqua temporalia peragebat. Quod dum benedictus per abbatem illius loci didicit: illuc iuit: uiditque puerum nigrum monachum illum ceteris orantibus extra ecclesiam per uestimenta trahentem: Quod etiam maurum monachū uidere oratione impetrauit. Egrediens ergo sanctus monachum uirga percussit: & tunc immobilis in oratione perseuerauit: acsi malignus spiritus eius uerbere percussus fuisset. ¶ Ex ipsis monasteriis tria in cacumine montis erāt: que deorsum aquas cum nimio labore hauriebant. Vbi sanctus pater ascendens cum puero: nocte tres lapides pro signo posuit: reuersusque domum fratribus illis mandauit: ut in locis ubi lapides erant: foderent: & aquam inuenirent: Quod & factum est: in illis locis aqua usque in presens largiflue inundante.

¶ Cum quidam frater circa monasterium uepres securi abscideret: ferrum de manubrio prosiliit: & in lacum proximum se demersit: uir autem domini manubrium in aquam posuit & ferrum ad suum locum enatauit. Placidus puer & monachus cum ad aquam hauriēdam descēdisset: ipsum mox unda rapuit: & in momento introrsus a terra subtraxit. Quod dum sanctus i cella per spiritum cognouisset: maurum uocauit: & qđ acciderat enarrauit: atq; ut ad eripiendū puerum pergeret imperauit. Tunc ille concitus cucurrit: & per terrā se ire existimans: ad puerum super aquas uenit: eumq; ad terras per capillos adduxit: & deinde q̄ super undas ambulasset aduertit. Ad uirum dei ergo ueniēs qđ acciderat enarrauit. qđ abbas non suis meritis sed eius obedientie deputauit. Cumq; exinde inter eos pia contentio oriretur: dum alter alterius meritis miraculum ascribebat: Placidus puer ex aqua liberatus arbiter accessit: qui dum esset in periculo melotem abbatis super se existentem: seque protegentem uidisse narrauit. ¶ Presbyter florentius sancto inuidens: panem ueneno infectum quasi pro benedictiōe misit: quem ille grataner accepit. Coruo quoq; qui de manib⁹ eius quotidie panem accipiebat mandauit: ut panem illum in loco deferret: ubi a nullo hominuz sumi ualeret. Coruus ergo patris mandatuz impleuit: & post triduum reuersus solitam ab eo escam accepit. Quod presbyter sentiēs septem puellas nudas in horto monasterii ludentes & canētes immisit: ut sic uel fratres eius ad libidinem inflammaret. Quod sanctus prospiciens emulationi cessit: & quibusdam fratrib⁹ secum assumptis habitationem mutauit. Statimq; solarium domus in qua erat florenti⁹ corruit & malignantem oppressit. ¶ Benedictus autem locum non hostem mutauit. Nā ad montem cassinum ueniens: templū apollinis ibi situm in sancti ioannis baptiste ecclesiam commutauit: & circū adiacentes homines ab idolatria conuertit. Quod diabolus moleste ferens: eidem teterrimus apparebat: & in eum ignem uisibiliter emittebat multaq; eidē conuitia inferebat. ¶ Quadaz die lapidem in terra iacentem multitudo fratrum in edificium leuare non poterant: donec uir sanctus aduenit: & demonem lapidi insidentem conspexit: sed signo crucis edito diabolus effugatur: & lapis faciliter a paucis fratribus subleuatur. ¶ Alia etiam uice demon coquinam monasterii ut cunctis uidebatur inflammauerat: fratresq; omnes ut ignem extinguerent aquam solicite deferebant: ubi autem abbas superuenit: & signū crucis edidit: omne illud incendiū ut phātasia euanuit: & nihil cōbusiste per effectum ostendit. ¶ Alias etiam malignus spiritus parietem quem fratres edificabant euertit: & puerum monachum ruina extixit: quem uir domini mortuum & lacerarū in sago ad se adduci fecit: & ipsum oratione suscitauit: & operi predicto eadē hora restituit. ¶ Laicus quidam ex deuotione semel per annum ad eum ieiunus uenire consueuerat.

Et cum semel ad cum uadens: alteriq; uiatori se iungens ab eo tertio pulsatus in quodam prato comedit: & sic ad benedictum uenit. Cui ille q̃ comederat mox patefecit: & de gulositate redarguit: laicusq; penitentiam egit. ¶ Totilla rex gothorum audiens: q̃ spiritum propheticum haberet: eu3 probare uolens: quendam spatharium suis regiis uestibus induit: & cum magno comitatu: uti regem ad benedictu3 misit. Quē ille uenientem conspiciens mox agnouit: & ut uestes regales sibi non ptinentes deponeret mandauit: & spathari⁹ confusus erubuit ¶ Clericū quendam a maligno spiritu uexatum liberauit. et tñ precepit ne ad sacros ordines unq̃ ascenderet: qđ si secus faceret eū demon iterato opprimeret. ¶ Cum autem clericus dudum mandatis paruisset: post tēpus aliqđ se consecrari fecit: ipsumq; continuo demon usq; ad spirit⁹ effusionē inuasit. ¶ Vir quidam duos flascones uini sibi miserat: quorum alterum portitor in uia abscōderat. Qui cum gratiaꝝ actione unum accepit: sed latorem ne de altero quem absconderat biberet omnino prohibuit. Qui cōfusus ab eo recessit & in flascone occultato serpētem inuenit: & de cōmisso penitentiam fecit. ¶ Filius defensoris monachus eidem cenanti candelam tenebat: & spiritu superbie i corde suo murmurabat indignum reputans: q̃ filius tāti uiri illi comedenti assisteret. Quod uir dei statim p spiritum agnouit: & ut cor suum contra tentationem signaret admonuit: atq; de manu eius lumē auferri precepit. Alia quoq; multa cordiū secreta cognouit: & multa que uentura erant spiritu prophetico predixit. ¶ Cum quosdam fratres ad locum construendum misisset: certo die se ad illos uenturum dixit: & qualiter operari debeat indicabit. Nocte uero dictu staturam p̄cedente: abbati & preposito illius loci per somnium apparuit: & qualiter locus cōstruendus esset per singula indicauit. Cum autē uisioni non crederent sed ipsum expectarēt: tandem reuersi sunt dicentes q̃ non uenerat diutius expectatus. Qui se uenisse ut promiserat per uisum asseruit: & q̃ ut i somnis moniti fuerant omnia facerent ordinauit. Quidam eius monachus tentatus de monasterio abiit: sed draconem maximū se deuorare nitentem inuenit: pterritusq; ad claustrum rediit & in promissione perseuerauit. ¶ Cū fames ualida regionem illam premeret: & quinq; solūmodo panes in monasterio superessent: fratribus cōquerentibus diuidi iussit: ipse uero nocte in oratione permansit. Et ecce mane ducenti farine modii ante fores monasterii inuenti sunt: sed unde uel a quo missi fuerint ignoratur. ¶ Eodem quoq; tempore cum omnia que i domo erant pauperib⁹ dispēsasset: modicum olei qđ in uitreo uase remanserat: pauperi elemosynam petenti dari iussit. Quod dispensator obedire contempsit: timens ne fratribus oleū deesset. Quod pater audiens: oleum per fenestram abiici iussit ne quid ibidem per inobedientiam remaneret. Cum aute3 uas super saxa deiectū nec fractum esset: nec oleu3 effusum: oleum cum uase petenti tribuit: & cum orasset dolium olei qđ uacuum erat usq; ad summum repletum oleum per pauimentum effudit. ¶ Rusticus quidam corpus defuncti filii in ulnis ad monasterium detulit: & ut puerum suscitaret: uirum dei cum lachrymis exorauit. Quem oratione premissa: ipse suscitatū patri restituit. Multisq; aliis signorum uirtutibus effulsit. Scripsitq; monachorum regulam sanctitate precipuam sermone luculentam: quia uir dei non potuit aliter docere q̃ uixit. ¶ Eodem anno quo migraturus erat obitum suum etiam absentibus fratribus nunciauit. Ante sextum uero exitus sui diem: apiri sibi sepulturā iussit. Moxq; correptus febribus. vii. die in ecclesiam portari se fecit: sumpto quoq; uiatico: inter discipulorum manus: ultimum spiritū inter uerba orationis efflauit. Eadem hora maurus monachus longe positus: ipsum uersus celos tendentem conspexit per uiam uidelicet orientis perlucidam ab eius cenobio usque ad celos pertingentem. Cuius corpus in cassineñ monasterio sepultum est. Quieuit in christo. xii. caleñ aprilis: circa annos domini. 518. tempore iustini senioris.

¶ De scō Benedicto papa prio. CCXV.

Benedictus papa hui⁹ nominis secundus natione romanus ex patre ionāe leoni secuodo in pontificatu romano successit: & sedit menses. x. dies. xii. Hic benedict⁹ ex uite sanctitate cum nomine concordauit. Et cum tam modico tempore sederit: multas tamen in urbe ecclesias reparauit. Hic ab ineunte etate ecclesie militauit. Atq; sic se diuinis scripturis & cantilene a puero: & in presbyteri dignitate nomine pariter & operibus exhibuit: ut digne ad pontificatus honorem perueniret. Paupertatis namq; fuit amator. Humilis mansuetus: & in omnib⁹ compatientiā habens: manuq; largissima. Hic constituit ut ad tumulandū romanum pontificem: omnes eiusdem ecclesie clerici conuenirent: similiter & ipse in eorum faceret obsequiis. Sepultusq; est apud sanctum petrum. Et cessauit episcopat⁹ mensibus. x. diebus. xv.

¶ De scõ benedicto monacho. CCXVI

Benedictus monachus in campanie partibus .40. ab urbe miliario in quodam monasterio fuit: etate quidem iuuenis sed morib⁹ grandeuus & in sancte conuersationis regula se fortiter stringens. Quem cũ tempore totille regis gothi repperissent: hunc incendere cum sua cellula moliti sunt. Ignem nãq; supposuerunt: & in circuitu oia arserunt: cellulam uero cõburere nequiuerunt. Quod illi uidentes magisq; seuientes: ipsumq; ex suo habitaculo educentes proximum accensum clibanum ꝑ coquendis panibus inspexerunt: eumq; in illo proiecerũt clibanumq; clauserunt. Sed die altero ita illesus inuentus est: ut nec caro eius: nec extrema uestimenta ullo modo cremarentur. hec gregori⁹ .5. dialog. cap. 18.

¶ De scõ serapione abbate. CCXVII

Serapion abbas ut in octauo libro historie tripartite: & in uitis patrum habetur: fuit in regione arsenoite pater decem miliũ monachorum: de labore manuum uictum querentium quotidianum. Tempore autem messis omnes ad metendum precio conducebantur: & quicquid acquirere potuissent indigentibus regionis & alexandrie carceratis ac peregrinis in eorum necessitatibus expendebant. ¶ Hic tempore iuuentutis existens monachus: post mensam cõmunem panem furabatur: quem sero latenter comedebat. Tandem ad cor rediens: abbati peccatum confessus est: moxq; ex ore eius quasi flamma ignis egressa fetorem sulphureum exhalauit. Hic sola unica sindone amictus: pane tantum pro cibo & aque potu cõtentus: nihil aliud quotidie sumebat: ¶ Cuȝ autem semel amictum suum pauperi tribuisset: & alteri nudo obuians tunicam dedisset: euangeliumq; tenens nudus sederet. Interrogatus quis eum expoliasset: respondit: ꝙ euangelium quod tenebat. Alias insuper pauperem tertium uidens: euangelium ipsum uendidit: & pauperi precium dedit: dicens ꝙ euangelium omnia precipit uendi: & pauperibus dari. Seipsum ergo euangelium uẽdi mandat. ¶ Alio tempore existens in quodam oppido paganorum: seipsum eis uendidit: quos postꝗ̃ uerbo & exemplo conuerterat: reddito precio ab eis recessit. Hoc idem fecit in lacedemonia apud athenas: seipsum uendens uni primario ciuitatis: ut ipsum cõuerteret: quod & fecit. Dormiuitq; in pace duodecimo calen. aprilis alexandrie tumulatus.

¶ De sancto aphrodisio episcopo & confessore. CCXVIII

Aphrodisius genere egyptius prefectus totius egypti erat tempore quo puero iesu in egyptum fugato: & in templo deorum delato idola omnia corruerunt. Quod cum aphrodisius tunc prefectus audisset: ad phanum in quo simulacra euersa fuerant accessit: & uiso puero iesu eum adorauit: ipsumq; una cum parentibus a furore pontificum idolorum eos in deorum suorũ ultionem occidere uolentium uiriliter defensauit. Et extunc in christum quasi ꝑ somnium credidit. Sed post ascensionem domini cum predicatio euangelii ad egyptum peruenisset: prefecturam deserens antiochiam uenit: & ibi baptizatus atque beati petri discipulus factus est. Cum quo postmodum romam iuit. A quo & directus est ad gallias predicandas. Qui etiam ibidem sancto paulo sergio episcopo narbonensi se associauit. A quo ordinatus bituricensis episcopus ad ipsam ciuitatem deuenit: ubi multo tempore officio predicationis insistens: & miraculoꝝ gloria refulgẽs: oẽm populum eiusdeȝ urbis christi domini subiugauit. Et uirtutibus ac etate maturus in domino quieuit. xi. calen. aprilis. Et sepultus est in ecclesia sua signis clarescens.

¶ De sancto uictoriano martyre. CCXIX

Victorianus adrumentine ciuitatis nobilis: ut dicit aphricanus: a quodam proconsule carthaginis quo nullus in persecutione ecclesie durior fuit: dum idolis immolare cogeretur: & omnino renueret. primo rebus spoliatus: deinde tantis tormentorum generibus cruciatus: quantus humanus sermo nõ poterit explicare: feliciter tripudians martyrium in eadem urbe cõsumauit decimo calen. aprilis. hec aphrican⁹.

¶ De sanctis frumentio & alio frumentio martyrib⁹. CCXX

Germani duo quorum uterque frumentius uocabatur aquisregieñ ciuitate oriundi apud tabadeñ oppidum passi sunt. Qui sibi inuicem iurauerunt tortores rogare: ut semper pari supplicio torquerentur. Tenti igitur a paganis cum die integro penderent suspensi molis in pedibus alligatis: unus eorum se deponi petiit: & inducias sibi dari. Sed ab altero confortatus: & penitens tortores rogabat: ut lapides maiores adiicerent. Deinde ambo laminis ignitis estuati: & post hec ungulis exarati: multis quoque cruciatibus uexati: ab ipsis tortoribus tedio derelicti: & a facie eorum proiecti spiritum domino reddiderũt: decimo calen. aprilis.

¶ De sanctis duodecim infantulis martyri-
bus. CCXXI.

DVodecim infantuli apud aphricã
sub persecutione uandalica passi
sunt Qui ab arrianis de numero
confessorꝝ xp̄i segregati:nõ spiri-
tu sed corpe : suggerẽte quodam
teuchario heretico:qa ipsos nouerat ad cãti
lenã uocales ac strenuos: carthaginẽ dedu-
cti sũt:ubi primo qa pueruli blãditiis sua-
si:dum arriane fidei cõsentire nollent: duris
simis uerberibꝰ tãdiu cesi sunt:quousqꝫ spi-
ritum emiserunt. Ibidẽqꝫ quasi in numero a-
postolorꝝ sepulti. Quorꝝ exẽplo duo nego-
ciatores quorꝝ uterqꝫ frumẽtius dictus est
&.v.eiusdẽ monasterii frẽs .s. liberatus ab-
bas bonifacius diaconꝰ. Rusticus subdiaco-
nus:rogatus:& maxius monachi pro fide ca
tholica martyrium ꝑtulerũt. Qui passi sunt
x.cal.aprilis.

¶ De scis liberato & sociis marĩbꝰ. CCxxii.

Liberatus mr̃ cum uxore & filiis
duobus & crescentius presbyter
nec non puer quidam annorꝝ.vii
cuius nomẽ non exprimit̃ tpe p-
secutionis arriane i aphrica passi
sunt. Nam primo ĩfantulus iussu Gyrille ar-
rianorꝝ episcopi a parentibus raptus matre
post raptores eçclamante:ut se quoqꝫ duce-
rent:dum uiua uoce se catholicũ profitetur
in gurgitem demersus est. Quod & de duo-
bus filiis liberati medici factũ est. Post hec
liberatus & uxor detenti sepatim in duobꝰ
carceribus missi sunt. Cũqꝫ prius liberatum
eductuꝫ i loco honorabili ꝯsedere fecissent:
uxorem similiter eduxerunt: suggerentes ei
ꝙ uir suus ꝯsenserat arrianis. Que ubi ipsũ
conspexit in loco sublimiori ꝯsidentem: uerꝝ
existimans qđ audiuit: ip̄m de apostasia du-
rissime ĩcrepare cepit. Ille uero se catholicũ
profitens hereticorꝝ fallacias detexit. Quap
pter ambo ꝯiuges gladiis trucidantur. Cre
scentius aũt presbyter tarzetane ciuitatis p-
secutionem fugiẽs i speleo quintini montis ĩ
clusus inedia defecit. Horum passio agitur
x.cal.aprilis. Hec aphricanus.

¶ De sancto pygmenio presbytero & mar-
tyre. CCXXIII.

PYgmenius presbyter & martyr
rome sub iuliãoapostata passus
est. Hic iulianũ eũdẽ una cũ scõ
donato postmodum aretino ep̄o
& martyre a puero enutriuit: &
sacris litteris erudiuit. Iulianꝰ aũt post hec
factus monachus: xp̄i fidem apostatauit : &
diuina permissiõe procurante diabolo ad i-
perii apicẽ ascendit: unde xp̄ianos ultra mo-
dum psecutꝰ est . Audiẽs autẽ ꝙ pygmeniꝰ
corpa martyrum sepeliret misit eum in ex-
lium i ꝑsidem: ubi quadriẽnio demoratꝰ ce-
citatem incurrit. Post hec in sõnis diuinitus
admonitus uenit romam. Cum autẽ una cũ
puero ipsum deducente stipẽ petens cliuiũ
sacre uie conscenderet: offendit baculo redã
cesaris transeuntis. Qui pygmenium uidens
& eius quodãmodo cecitati cõgaudens ait.
gratias diis ꝙ te uideo. At ille gratias iqui
deo meo ꝙ te non uideo. Quem mox impe-
ratoe per potestateꝫ in tyberiꝫ iactari fecit.
Cuius corpus a xp̄ianis collectum i cemite-
rio pontiam sepultũ est: non longe a corpo-
ribus abdon & senẽ. viii. cal. aprilis.

¶ De scõ murita martyre. CCXXIIII

MVrita diaconꝰ & martyr cũ plu-
ribus aliis apud aphricã passus
est. Qui cũ quendã elpidephorũ
baptizasset: illeqꝫ postmodũ apo
statasset: & ad ꝑsidis dignitatẽ p-
uenisset: ab eodem tẽtus frãsus est: ut arria-
norꝝ fidei ꝯsentiret. Cũ aũt murita nõ solum
ei ꝯsensum ꝓbere renueret: sed etiã ip̄m de
apostasia increparet: & uestes candidas quas
ei in baptismate dederat: reseruatas ad eiꝰ cõ
fusionẽ ostenderet. Elpidephorꝰ ira accẽsus
muritã cũ pluribus clericis cesos & nudos
in exiliũ relegauit: ubi fame & inedia ac fri-
gore ꝯsumpti martyriũ ꝯpleuerunt. 9. calẽ.
aprilis. Hec uictor aphricanus.

¶ De annũciatione beate marie semper uir-
ginis. CCXXV.

ANnũciatio dominica dicit̃ : quia
tali die ab angelo aduẽtꝰ filii dei
in carnẽ uirgini marie annuncia-
tus fuit: uidelicet. 8. calẽ. aprilis
Cum enim uirgo beata a tertio
etatis sue anno usqꝫ ad. xiiii. in templo cum
aliis uirginibus extitisset: & uotum uirgi-
nitatis nisi deus aliter disponeret emisisset :
eam ioseph desponsauit domino reuelante :
& ioseph uirga frondente : sicut in historia
natiuitatis eius dicetur. vi. idus septembr .
Et in betbleem unde erat ioseph : necessaria
prouisurus iuit: ipsam quoqꝫ in nazareth in
domo paterna dimisit : ubi ad eam angelus
uenit & eidem uerbi dei aduentum nuncia-
uit. ¶ Circa hanc annunciationem sex con-
sideranda occurũt uidelicet: tẽporis oppor-
tũitas: missi nobilitas: mittentis auctoritas:
loci congruitas: nuncium suscipientis sancti
titas: & annunciationis nouitas. ¶ Primum
ergo considerandum occurrit temporis op-
portunitas: qđ fuit in mense. vi. a conceptio
ne ioannis baptiste: que facta ẽ octauo cal.
octobris: ut per hoc detur intelligi ꝙ ioan-
nes fuit figura ueteris testamenti ut dicit au
gusti. Cuiꝰ aduẽtũ xp̄i aduẽtꝰ seqt̃. vi. mẽse:
qa sexta mũdi etate dñs ĩcarnatꝰ ẽ: &. vi. feri
a: & hoc. ¶ Prio pp nũeri ꝑfectionẽ qa nu-

mer⁹ senarius ex ipsis ptibus suis cõponitur scilicet. 3. 2. & 1. nullo supante uel deficiẽte: ut p hoc pfectio ipsi⁹ incarnatiõis denotet: in qua cõcurrunt tria. s. eterna diuinitas: aĩa de nouo creata: & caro ab adam traducta: & due nature. s. diuinitas & humanitas: & hec ↄstituunt unã personã xp̃i. ¶ Secũdo pͥpter homis formationẽ. Nam sicut adam primus sexta feria de terra uirgine formatus est: sic & adã secundus q est xp̃s de femia uirgine incarnatus: & eodem die anni ad lr̃am: ut qdã tradunt: quod est. 8. calẽ. aprilis primi & secũdi ade diuerso tẽpore: uidelicet post ãnos 5199. formatio facta est. ¶ Tertio pͥpter nature renouationẽ. Nam filius dei i equinoctio uernali: quo tẽpore oĩa renouant̃ incarnari uoluit: p hoc ostendens: ꝙ p ipsam incarnationem oĩa renouabant̃. apocal. 21. Ecce noua facio oĩa. ¶ Secundũ est missi nobilitas: q fuit angelus gabriel. Cõgruum enim fuit ꝙ angelus ad uirginẽ mitteret̃. ¶ Primo ex pte ordinis: ut ordo repatationis rñderet ordini preuaricationis: ut sicut malus angel⁹ mulierem ad peccati lapsum inclinauerat: sic bon⁹ angelus uirginẽ ad uerbi cõceptum induceret. Secũdo rõne ipsius uirginis. Nã ut dicit hieronym⁹: Recte mittitur angelus ad uirginẽ: qa semp est angelis cognata uirginitas. In carne pͥter carnẽ uiuere: nõ terrena uita est sed celestis ꝛc. ¶ Tertio rõne finis subsequẽtis. Nã incarnatio xp̃i ordinabatur ad siue ruine angelice p saluados hoies reparande. Iõ angeli nõ debuerũt excludi. ¶ De quo aũt ordine hic angelus fuerit dubitat̃. Gregori⁹ tenet: ꝙ fuerit de ordine supremo dicẽs summũ angelũ uenire dignũ fuit: qui summũ omniũ nunciabat. ¶ Alii tenẽt ꝙ de ordine archangeloꝝ: qa ipm ecclesia archãgelum noiat: dicentes ꝙ hoc magis cedit ad honorem uirginis: qa si quis de supioribus mitteret̃: ab eo illuminari poti⁹ q̃ nunciari uideret̃. Quid aũt gabriel interptet̃: dicet̃ i sra pxima historia gabrielis. ¶ Appuit autẽ sibi corporaliter: ut uisio eẽt certior: qa corporaliter uisa certiora sunt. Cognitio plenior: qa uisa etiã p intellectũ meli⁹ cognoscũt̃ Et scõ similior qa nunciabat spũale uerbũ incarnãdũ: iõ fuit ↄgruũ: ut corpaliter appareret. Et appuit corpe hũano: qa dei filium nõ quodcũq; aĩal sed hoĩem assũptuꝝ nũciabar. ¶ In sexu masculino: tũ qa dignior: tũ qa magis illuminatio⁹: tũ qa i ipso sexu dn̄i fili⁹ erat hoĩem assũptur⁹. ¶ In etate iuuenili: qa iuuenis dicit nouitatẽ cũ pfectiõe. Nã in puero est nouitas ipfecta. In sene pfcõ ãtiquata. Et qa angel⁹ nũciabat illũ: q erat nouus humanitate: & pfect⁹ diuinitate: iõ appuit in iuuenili etate. ¶ In ueste alba: que denotat innocẽtiã & angeli nũciãtis & uirginis recipiẽtis: & uerbi carnẽ innocentẽ assumẽtis. ¶ In ortu solis: quia ueri solis ortũ uenerat nũciare. ¶ Tertiũ ẽ mittẽtis auctoritas: q ẽ ipse de⁹. Missus est eñi angel⁹ a deo pr̃e: qui ibi posuit suã oĩpotentiã: ut pͥter naturã uirgo mirabiliter pareret. A deo filio: q ibi posuit suã sapiãm: ut saluo pudicitie sigillo in uẽtrẽ uirgis ĩtrare & inde exire sapiẽtet sciret. A deo spũscõ: q posuit suã gratiã: ut mulier sine peccato ↄcipet. ¶ Quartũ ẽ loci ↄgruitas: qa missus ẽ i ciuitatẽ galilee cui nomen nazareth: qd interp̃rat̃ flos: ut sic locus tẽpori ↄgruat: Vñ dicit bernard⁹: ꝙ flos nat⁹ est de flore i flore & floris tpe. ¶ Quintũ ẽ uirginis nunciũ recipiẽtis scitas: qa missus ẽ ad uirginẽ ꝛc. Vbi tria uidẽda occurrunt. Prio q̃re xp̃s in matrẽ elegit uirginẽ feminã: hoc eni fuit ↄueniens. Primo ex pte mittẽtis pr̃is Nõ eni fuit ↄueniens: ut xp̃s q s̃m naturã diuinã naturaliter ẽ fili⁹ dei: aliũ hẽret patrem q̃ deũ. Secũdo ex pte ↄcipiẽtis matris: Nam xp̃i generatio tẽporalis: ẽ imago generationis eterne: ut sicut de uno pr̃e ĩdiuisibiliter nascit̃ generatiõe eterna: sic de una matre incorruptibiliter nascat̃ generatiõe tpali: ut i utraq; generatiõe de uno solo prĩcipio pcedat. Tertio ex pte ĩcarnati germinis: ut sicut uerbũ sine corruptiõe i mẽte ↄcipit̃: sic uerbũ dei incorrupte carni uniat̃. Quarto ex pte subsequẽtis muneris: ut sicut fili⁹ dei naturalis sine corruptiõe nascit̃ de uirgine femia: sic filii dei adoptiui renascãt̃ sine corruptiõe de uirgine ecclesia. ¶ Scđo q̃re elegit uirginẽ despõsatã. Hui⁹ aũt sex rõnes a doctorib⁹ assignant̃. Pria rõ ẽ: ut p hoc sacr̃m istud diabolo celaret̃: q uidẽs mariã ꝑgnantẽ: & eã despõsatã sciẽs: putauit eã đ ioseph ↄcepisse: & p hoc aduẽtum xp̃i nõ plene cognoscere potuit: quẽ sciebat de uirgie nasciturũ. & hec rõ ẽ origenis. Scđa ut p hoc xp̃s legẽ ĩplere uideret̃. Quõ eni legẽ non soluere: q ab ĩiuria legis cepisset: cũ pt⁹ innupte lege dãnet̃. & hec ẽ rõ hieronymi. Tertia ut p hoc ĩfamia uirgĩs tolleret̃. Maluit eni dñs aliquos de suo ortu q̃ de matris pudore dubitare. Iõ poti⁹ uoluit credi fili⁹ eẽ ioseph q̃ matrẽ ĩpudicã. & hec est ãbrosii. Quarto ut p hoc ceteris mulierib⁹ exẽplũ daret. Nã si beata uirgo ĩfamata fuisset: ceter̃ uirgines sinistra opiõne uiuẽtes uelamen excusationis haberẽt: ꝙ ĩfamata quoq; mater dñi uideretur: Et hec etiã est ãbrosii. Quinto ut p hoc uirgini testimõiũ pberetur. Fuit eni ioseph uirginitatis dñe testis ueridic⁹: q eã & uirginem pbauit & si adulterã cognouisset accusare potuit. Et hec ẽ augustini Sexta ut per hoc nato puero a ioseph misterium prebere tur. Cui ioseph nutritus fuit: & omis eius ĩfantie educator: ut dictum est supra de scõ

Ioseph.xiiii.cal.aprilis: & hec hieronymi. ¶ Tertio q̄re elegit uirginē nomie mariam Hoc eni nomē īterpretaꝛ. Illuminatrix. Illuminata. Mare amaꝝ. Et dña: Atq; stella maris Fuit eni illuminata in uerbi ꝯceptione. Illuminatrix in eiꝰ ꝑturitione. Mare amaꝝ i eius passione. Dña in ipsius assūptiōe. Stella maris est in peccatoꝝ conuersione. ¶ Sextū est legationis nouitas: que ꝯsistit i.vi. ¶ Primo in angelica salutatione. Ingressus enim angelus ad eā in cubiculū: & orātem inueniens cū nimia claritate & sūma reuerentia ꝓstratꝰ ut suus ad dñam: q ante alias uenerat eidēq; apparuerat ut socius ad amicā: uultu i terraꝫ demisso iocūda uoce iqt. Aue gratia plena dñs tecū benedicta tu in mulieribꝰ ꝛc. Et ostendit ipsam a seruitute liberatā. Aue idest sine ue. Triplici enim ue mulieres laborant: qđ notaꝛ in triplici littera huius nominis eua. Est enī ue pudoris quoad ꝯcipiētes: & hoc denotat lr̄a. E. que est nota irrisionis. Est ue doloris quoad parturientes: & hoc denotat littera. V. que ē nota lamētationis. Est ue laboris quoad nutrientes: & hoc denotat lr̄a. A. que ē nota fatigatiōis. Sꝫ ecōtra nomē eua uertitur & fit Aue. i. sine Ve pudoris: doloris: & laboris: qa sine pudore ꝯcepit: sine dolore peperit: & sine labore filium educauit. ¶ Dētibꝰ adornatam: gratia plena. Hieronymꝰ singulis eni gr̄a largitur ꝑ partes: marie uero simul se totam infundit gr̄e plenitudo. ¶ Matrimonio copulatā: dominus tecū: plusq̄ mecū dicit. Chrysostomꝰ quia mecū ꝑ gr̄am tecū ꝑ naturā: mecū i mēte: tecū in carne. mecū qa ab eo sū creatꝰ: tecū qui ex te est incarnatꝰ. ¶ In reginā ordinatam: benedicta tu in mulieribꝰ. Augustinus maledictio eue: i bn̄dictionē mutaꝛ marieꝰ ꝛc ¶ Secūdo notaꝛ hec nouitas i uirginis cogitatiōe. Hec eni cū uirgo audisset turbata est nō perturbata: ꝙ eni turbata est fuit pudicitie uirginalis: ꝙ non ꝑturbata fortitudinis: ut dicit bernardus. Et turbata est nō i angeli uisione: quem sepe uidere ꝯsueuerat sed i noua salutatiōe. Ideo turbata ē i ſmone eiꝰ: & cogitabat qualis eēt ista salutatio. ¶ Tertio i facti siue legatiōis narratiōe. Angelus enī more sapientū legatoꝝ post salutationē uirgini factam ex parte dei narrat ei causam sui aduētꝰ dicēs. Ne timeas maria ꝛc. Annūciās ei dei filium ex eiꝰ utero icarnādū: & ipm seeūdū hoīe sup sedē dauid patris eiꝰ ꝑpetuo regnatuꝝ. ¶ Quarto i dubii cuiusdā iterrogatiōe. Nā uirgo eum credula uerbis angelicis redderet q̄rū in facto: nō dubitās aliq̄liter qn hoc fieret ꝙ mater filii dei esset: dubitās de modo ut doctores dicūt: angelū sup hoc iterrogauit dicēs quo modo fiet istud ꝛc. Et debet scribi diuise ut sint due dictiōes scilicet: quo ꝓnomē & modo nomē: & non una dictio: quomodo que ē aduerbiū iterrogandi: quasi dicat uirgo: Tantū uirginitatē ꝑdilexi: ut salua diuina dispositiōe: potiꝰ eligerē uirginē ꝑmanere: q̄ corruptam dei matrē esse. ¶ Quīto i ipsiꝰ dubii solutiōe: qđ imediate angelus soluit dicēs. Spiritussanctꝰ superueniet in te & uirtus altissimi obūbrabit tibi. Et notanter dicitꝛ nō uenire sed superuenire: ut supabūdantie gr̄a ostēdaꝛ. Et uirtꝰ altissimi eidē obūbratura ꝓnūcietꝛ. Hec aūt obumbratio ipsa est diuini uerbi īcarnatio. Naꝫ umbra a lumīe & corpe obiecto formatur. Sicut enī sol quodāmodo est pater umbre: & statua siue quodlibet corpꝰ eius mater: & statua ex solis lumīe ꝯcipiens lumen: umbrā formar in terra: que umbra patrem solē habet ī celis: statuā uero matrē i terris. Sic xp̄s patrē deū habet ī celis matrē uirginē i terris: que dei lumē ꝯcipiēs xp̄i humanitatē īstar umbre ex sui natura formauit in terris. ¶ Vltra hec angelus ad letitie uirginis cumulū: & eiꝰ ꝑfecte fidei firmamētū: elisabeth eiꝰ cognatā zacharie ꝯiugem: nunciauit sterilē ꝯcepisse: & iā mēsem sextū attigisse: ut ex hoc: deo possibile qcqd uellet esse assereret. ¶ Sexto ī legationis finali ꝯclusione. Nam ubi uirgo audiuit ꝙ mater filii dei eēt futura: nec ꝓpter hoc uirginitatē quā deuouerat amissura sūma repleta letitia: genu terre posito expāsis manibꝰ oculisq; ad celū erectis cum lacbrymis dixit. Ecce ācilla domini fiat mihi ſm uerbum tuum. Statimq; filius dei in utero uirginali de ipsius semine spūscō opante ꝯceptꝰ est: perfectꝰ deꝰ ꝑfectꝰ homo: ex anima rationali & humana carne subsistens. Cuius corporis formatio & organizatio non.40.seu.45. dierum numerū expectauit: sed mox ipso instanti ut uirgo uerbum protulit: diuina opante omnipotentia perfecta & integralis facta fuit. ¶ Tunc surgens maria abiit in montana ad elisabeth uisitandam: quā ut salutasset ioannes ī eius utero exultauit. Illa per spiritūsanctum in exultatione filii: uirginē christum in utero concepisse cognouit: & qđ nouerat ꝓphetauit. Et maria canticum: magnificat: cum exultatione decantauit. Et inde apud cognatam tribus mensibꝰ mansit: donec ioanne nato ipsa mater xp̄i eidē primum officium obstetricis impendit.

¶ De scō gabriele archangelo. CCXXVI.

GAbriel archangelus q̄uis nulla speciali solēnitate aliquo anni tēpore ab ecclesia recolatur: merito tamē.8.cal.aprilis de ipso memoria celebris habenda cēsetꝛ: qa ipo die mysteriū īcarnatōis pricipiū nr̄e salutis: ut dictum ē beate uirgini nūciauit:

& ad ipsam legationē deferendam nuncius
idoneus pre cūctis angelis a deo elect⁹ fuit.
Quāuis eni alias pluries a deo magna sacra
menta nūcianda pluribus scis fuerit destina
tus: in nullo tñ sicut in mysterio incarnatio-
nis fuit tāto honore sublimatus. De ipso eni
i scriptura sacra expressum habem⁹: ꝙ mul
ta ꝑdixit danieli de tēpore futuro: & secreta
nunciauit zacharie de ioanne nascituro. Hic
etiā ꝭm ioannē beleth ortum btē uirginis io
achim & anne eius pentib⁹ nunciauit. Et ge-
neraliter licet ex noie gabrielis nō exprima
tur: creditur a pluribus: ꝙ ad queqꝫ magna
dei sacramēta prenūcianda hic angelus de-
stinetur. Vnde & ex hoc quidā putant eūdē
fore qui ortū sampsonis patri manue predi-
xit: & ioseph ut xp̄m pueruꝫ fugaret in egy
ptum in somnis mandauit: eidēqꝫ in egypto
herode defuncto ut i iudeā rediret impauit
Atqꝫ magos ut per aliā uiam reuerterent ad
patriam: similiter soporatos admonuit. Hic
insuper idem fuisse arbitratur: qui xp̄o dn̄o
passionem expectanti: & sanguineū sudorem
emittenti in oↄne apparuit: eiusqꝫ humani-
tatem ꝭm motus sensibiles ↄfortauit: quāuis
aliis rectius uideaꝰ: ꝙ ille michael potꝰ fu-
erit: quia angelus qui tunc xp̄o apparuisse
legitur: nō uenit ad aliquid nunciandum sed
exhortandū: quod potius est officiū michae
lis q̄ gabrielis. ¶ Dicunt quidā: ꝙ non fue-
erit ille idem angelus: qui ortum ioannis &
uirginis & ortum xp̄i prenunciauit: licet eni
eodem noie appellentur: istud tamē nomen
est officii non persone. Nam ista nomia mi-
chael: gabriel: raphael nomia sunt officiorū
sicut comes impator ep̄s & sacerdos. Et ideo
plures angeli idem exercentes officiū: pos-
sunt eodem noie nuncupari. Non eni uideꝰ
cōueniens: ꝙ idem angelus fuerit nunci⁹ na
tiuitatis serui & dn̄i: ꝑcursoris & regis. Cū
alter de inferioribus: alter de supioribus or
dinibus extiterit. Sed hanc opinionē leo pa-
pa reprobat in sermone asserens gloriā ba-
ptiste inter alia in hoc cōsistere: ꝙ eius nati-
uitas eodem angelo quo & xp̄i incarnatio ꝑ-
nunciata fuit. ¶ Gabriel uero interpretatur
fortitudo dei. Et hoc ideo: quia illum nunci
are uenit: qui dn̄s fortis & potens in prelio
ad debellandas aereas potestates descendit.
¶ Officium aūt eius est secreta mysteria di
uina nunciare. Vnde & de sancta elisabeth
de ungaria inuenitur: ꝙ gabriel angel⁹ eidē
pluries apparuit: & multas ei diuinas ui-
siones reuelauit: qui etiam ei dixit: ꝙ ipse e-
rat angelus: qui uerbi dei ↄceptum btē uir-
gini nunciauit: quiqꝫ obitum ipsius uirginis
eidē ꝑdixit. ¶ Est etiā eius officiū aias iusto
rum cū michaele assumere. Vnde in uitis pa
trum habeꝰ: ꝙ quidā frater ueniens ad ciuita
tem uidit pegrinū egrotū in platea iacentē:
& in extremis laborantē: cui null⁹ assistebat:
uiditqꝫ a dextris eius & a sinistris michaelē
& gabrielē archangelos: qui descenderant ꝑ
pter aiam eius: rogantes eā ut egrederetur.
Sed eū ex corporis affectiōe egredi recusa-
ret: dixit gabriel ad michaelē: ut eā assume-
ret: & sic abirent. Qui rn̄dit: ꝙ nō poterat:
quia impositū a deo sibi fuerat: ut aiam pe-
regrini sine dolore educerent. Et tunc frater
ille uidit dauid cū cithara & oēs ciues cele-
stis hierusalē psallētes iussu dei descendere:
ad quoꝫ cantus & sonitus melodiam anima
peregrini sponte a corpore exiit: quam mi-
chael cū gabriele suscepit. Hec i uitis patꝫ.

¶ De passione domini nostri iesu christi.
CCXXVII.

Passio dn̄i eodem die quo & eius
incarnatio ad litterā post annos
34. & eadem sexta feria facta est
scilicet. 8. calē. aprilis: quo etiaꝫ
die augustin⁹. 4. de trinitate hominē primū
de terra formatum: & ipso die lapsum fuisse
testatur: & quidam eundem post annos. 930
ipso die dicunt esse defunctū: ut sic ordo re-
demptionis concordet creationi. ¶ Et notan
dum: ꝙ passio domini est memoriter retinen
da: eo ꝙ quantum ad ꝓcessum fuit iniusta: q̄
tum ad modū fuit ignominiosa: quātum ad
supplicium fuit penosa: quantū ad effectum
fuit fructuosa. ¶ Primo quantum ad proces
sum fuit iniusta: quia peccatū non fecit: nec
inuentus est dolus in ore ei⁹. Nam que uenit
indigne: pena dolenda uenit. ¶ Fuit etiā con
tra humanam legem: ꝙ eni in hominē nō cō
fessum nec conuictum sentētia mortis feraꝰ
est cōtra oēm legem. Ecce ego ait pilat⁹ co-
ram uobis interrogans nulla causam inueni
in homine isto ex his in quib⁹ eū accusatis.
De tribus eni eum accusabant: ꝙ scilicet tri
butū dari cesari ꝓhibebat: ꝙ se regem dice-
bar: & ꝙ filium dei se faciebat. De primo a
pilato interrogatus non fuit: quia manifeste
de cōtrario sibi constabat: ꝙ scilicet dixerat
Reddite que sunt cesaris cesari ꝛc. De secun-
do interrogatus satisfecit: manifeste se regeꝫ
probans: & ꝙ regnum eius nō erat de hoc
mundo. De tertio interrogatus non respon-
dit. Cum eni eum preses interrogasset: unde
es tu: responsum ei nō dedit: eo ꝙ diuinam
generationem siue etiam humanam mirabi-
lem audire indignus fuit. ¶ Fuit secundo
contra consuetudinem. Nam temporis cur-
su nullam dilationem accepit. Vnde a die
qua in concilio decretum fuit ipsum occidē
dum nullam requiem ei dederunt. Et post
q̄ eum ceperunt sine ulla intermissione uer-
berauerunt: hincinde traxerunt: flagella-
uerunt: iudicauerunt: crucifixerunt ꝛc.

¶ Fuit tertio ꝯtra legē naturalem. Natura enim ipsa repugnat i corpus homis mortui plagas innouare. Xp̄s uero iā defunctus in cruce lancea transuerberatᷣ ꝯtra naturalem legē. ioā. 19. unus militū lācea latus eiꝰ aperuit ⁊c. ¶ Scđo q̄tū ad modū fuit ignominiosa. Et hoc ꝑpter. vi. cās. Primo ꝑpter ignominiosum preciū: qa pro .xxx. argenteis inꝯparabilis preciī sanguis uenalis factus est: ut pro tā uili precio qs nō daret asinū: aut deforme mācipiū: zach. xxxiii. appenderunt mercedē meā. xxx. argēteis ⁊c. ¶ Scđo propter ignominiosum officiū: qa crucis supplicium suū portare ꝯpelliᷣ: qđ nusq̄ de latrone auditū est: figura isaac q ad imolandū uadēs ligna sibi detulit geñ. xxii. ¶ Tertio propter ignominiosum locū: qa in loco caluarie ubi malefactores & scelerati extra ciuitatē puniebanᷣ. ¶ Quarto ꝑpter ignominiosum suppliciū: qa morte turpissima ꝯdēnatus ē. Crux enim suppliciū erat latronuꝫ uel quorūcūq; sceleratoꝝ. Sapiē. 2. morte turpissima ꝯdēnem eū. ¶ Quīto pp ignominiosum ludibrium: qa corā multitudine nudus cōstituitur in cruce suspēsus. psalmista Tota die uerecūdia mea ꝯtra me ē. Et alibi diuiserunt sibi uestimēta mea ⁊c. ¶ Sexto ꝑpter ignominiosum ꝯsortiū: qa cū sceleratis deputatus est. i. cū latronibꝰ: quoꝝ unus. s. dismas qui erat a dextris ut diciᷣ in euangelio nicodemi ꝯuersus ad penitētiā saluatꝰ ē. Alius qui erat a sinistris. s. gestas obstinatꝰ ꝑmanens est dānatꝰ: ut diceᷣ infra de scō disma. ¶ Tertio q̄tum ad suppliciū fuit petiosa acerba & dolorosa. Et hoc ꝑpter. vii. rationes. ¶ Primo ꝑpter carnis xp̄i patientis uiuacitatē. Plus enim dolet caro delicata q̄ grossa. Et qa caro xp̄i fuit uiuacissima & delicatissima: qa optime ꝯplexionata: & sine oi deordinatione formata. Ideo magis dolorē sensit. Et ꝑpter hoc sudorē sanguineū emisit: qa caro optime ꝯplexionis fuit. In huius figura diciᷣ de dauid. 2. regū. xxiii. Ipse est enim quasi tenerrimꝰ ligni uermiculꝰ. ¶ Secundo ꝑpter occidētiū qualitatē. Tolerabilius eni qs patitur uel ab inimicis uel ab extraneis q̄ a suis. Xp̄s autē passus est ab amicis & a proximis. i. de quoꝝ stirpe natꝰ est: & ab his quibus multa bona ꝯtulerat: unde ꝯqueriᷣ dicens in officio huius diei. Popule meus qđ feci tibi ⁊c. Vbi recolit oia beneficia sibi illata: & omnia supplicia sibi retributa. ¶ Tertio ꝑpter passiōis acerbitatem: quia ꝯfixus est in locis magis sensibilibꝰ & neruosis & corpe distentus supra crucē pendens manibus & pedibꝰ ꝯclauatus: que maximū & dolorosum suppliciū itulerūt. psalmista. Foderūt manꝰ meas & pedes meos: & dinumerauerunt oia ossa mea. ¶ Quarto ꝑpter passionis diuturnitatē. Nā ab hora qua ipsum cepūt usq; ad horā qua spiritū emisit semp in dolore & ꝯtinuo cruciatu fuit. Passusq; est adminꝰ. xii. horis. s. vi. noctis & vi. diei: psalmi. Tota die ꝯtristatꝰ igrediebar: quoniā non est sanitas i carne mea. ¶ Quinto propter passionis generalitatē. Nam generaliter passus est. In fama quia eū blasphemabant dicentes: uah qui destruis ⁊c. In rebus: quia nudus expoliatus est ut dictū est. In anima: unde passionē presentiēs tristabaᷣ & dicebat: tristis est aīa mea usq; ad mortē. In corpore: a planta eni pedis usq; ad uerticem non fuit i eo sanitas. isaie primo. In amicis: quia discipuli ipsum captū uidentes fugerunt: iudas eū prodidit: petrꝰ negauit ⁊c. qđ fuit cā atrocis doloris i mente xp̄i. In matre: nā dicit damascenꝰ ꝙ tātꝰ fuit dolor xp̄i ex dolore quē sciebat matrē sentire q̄tus ꝑprius: quē corporaliter sentiebat. In multorum ingratitudine. Dolor eni maximus fuit xp̄i quia presciebat mortē suam inaniter pati pro multis dānandis. Nā intolerabilis dolor est hoi: cū maximū laborem portat pro filiis cum uidet se ex eoꝝ prauis moribꝰ inaniter laborasse. ¶ Itē passus est xp̄s in singulis corporis sensibus. Nam passus est in oculis: qa uelauerunt oculos eius: & quia i cruce lachrymatus ut diciᷣ hebre. v. In auditu cum ei. s. opprobria & blasphemie irrogate sunt. Nam qui erat sūma potestas: dicitur se ipsum nō posse saluū facere: qui erat sūma ueritas diciᷣ alios subuertendo decipere: q erat sūma bonitas uti malefactor dicitur pilato traditus esse. In olfatu: quia maximum fetorem sentire potuit in caluaria: ubi erant ferida corpa mortuoꝝ. Itē qa ex sputoꝝ multiplicatione fetor in eiꝰ facie augebatur. In gustu: qa dederunt ei uinū bibere cū felle mixtum. In tactu qa in omnibꝰ corporis mēbris Ber. Caput angelicis tremebūdū in spiritibꝰ: densitate spinaꝝ pūgitur: facies pulchra pre filiis hominū: sputis iudeoꝝ deturpaᷣ: oculi lucidiores sole caliganᷣ i morte: aures que audiunt angelicos cantus: audiūt peccatoꝝ insultus: os qđ docet scōs: felle & aceto potaᷣ: pedes quoꝝ scabellū adoratur cruci clauo affiguntᷣ: manꝰ que formauerūt celos: sunt i cruce extēse & clauis affixe: corpus uerberatur: latusq; lancea pforaᷣ: quid plura? Non remansit in eo nisi lingua: ut pro peccatoribus oraret: & matrem discipulo ꝯmendaret. Et hec suo pacto officio potatur felle & aceto. ¶ Sexto propter passionis causalitatem: que sola inuidia fuit sine ulla culpa patientis. Nam quodāmodo qs ꝯsolatur dū iuste patitur: sed filius dei agnus innocens pro peccato non suo moriᷣ isaie. liii. uere langores nr̄os ipse tulit ⁊c. ¶ Septimo

propter cuiuscũq; remedii inopiã & egestatem. Consolaẽ enĩ aliqualiter qs mortẽ patiens ex remedio alicuius ꝯsolantis. Xp̃s autẽ nullum habuit ꝯsolatorẽ. psal. Elongasti a me amicũ & ꝓximũ ₰c. unde & ipm patrẽ cõquest⁹ est humanitatẽ dereliqsse. ¶ Quatro quantũ ad effectũ fuit fructuosa. Cuius utilitas est triplex. s. peccatoꝝ remissio: gratie collatio: & glorie exhibitio. Et hec tria notanẽ in titulo crucis. Nam iesus peccatores saluans quoad primũ: nazaren⁹ florem grẽ ꝯferens quoad secundũ: rex iudeoꝝ regnuꝫ se ꝯfitentibus exhibẽs quoad tertiũ. ¶ Vel dicendũ: ꝙ fruct⁹ huius passiõis ẽ q̃druplex Primo nãq; fuit acceptissimus ad placandũ deũ. Vñ anselmus in libro cur de⁹ hõ. Nihil asperius & difficili⁹ põt hõ pati ad honoreꝫ dei sponte & nõ ex debito q̃ mortẽ. Et hoc est quod dr̃ de xp̃o ephe. 5. Tradidit semet ipm ꝓ nobis oblationẽ & hostiã deo ₰c. ¶ Secundo fuit ꝯgruentissimus ad curandũ morbum. Et hoc ex pte tẽporis: qa eodem mẽse die & hora qua peccauit adã: & xp̃s ei⁹ peccatuꝫ exoluit: ut dictũ est. Et ex pte loci: qa locus passionis ꝯsideraẽ: siue cõis qa i terra promissionis: siue spẽalis quia i mõte caluaria: siue singularis qa in cruce. In loco autẽ cõi prim⁹ homo formatus fuecat: qa i agro damasceno. In loco spẽali sepult⁹: uidelicet ibidem ubi passus est xp̃s. In loco singulari decept⁹ qa in ligno. Et ex pte modi: q mod⁹ fuit & ꝑ similia & per cõtraria. Per similia ut dicit aug⁹: quia hõ hoies mortalis mortales: in morte mortuos liberauit. Per ꝯtraria quoniã ut dicit greg⁹: Prim⁹ hõ peccauit ꝑ superbiã: qa uoluit deo similari ꝑ scie sublimitatẽ: ꝑ inobedientiã: qa transgredi uoluit mandanĩ ꝑ subtilitatẽ: ꝑ gulã: qa gustauit pomi suauitatẽ. Ecõtra dei fili⁹: ut dicit ad phi. 2. humiliauit semetipm cõtra primũ fact⁹ obediens cõtra secundũ: usq; ad mortẽ cõtra tertiũ. ¶ Tertio fuit efficacissimus ad attrahendũ genus humanũ. bernard⁹. Sup oia reddit te amabilẽ bone iesu calix quẽ bibisti op⁹ redẽptionis nostre. ¶ Quarto fuit prudẽtissim⁹ ad expurgandũ hũani generis inimicũ. Iob. 55. Prudẽtia ei⁹ ꝑcussit superbũ ₰c. Nũqd cape poteris leuiathan hamo? Abscõdit eni xp̃s hamuꝫ diuinitatis in esca humanitatis. Et diabolus uolens cape escã carnis: captus est ab hamo deitatis.

¶ De scõ disma confessore. CCXXVIII

Dismas ꝯfessor fuit ille latro qui a dextris dñi crucifix⁹ est: & credens in eũ: & delictoꝝ suoꝝ penitens: nulla alia pena purgatus statim ut mortuus est euolauit. Sic eniꝫ xp̃s ei promiserat dicens. Amẽ dico tibi: hodie mecũ eris in padiso. Vidit eni statim xp̄i diuinitatẽ: quã uidere padisus est: ꝓpter quod sanctoꝝ ꝯfessoꝝ numero sociaẽ. Ois enĩ qui ꝯfestim ut moriẽ euolat sanct⁹ esse censeẽ. Nam hec est differẽtia inter scõs & beatos. Sancti nempe sunt qui nulla pena purgati spiritum emittẽtes statim euolant. Beati uero qui post aliquoꝝ purgationẽ ad celestia ꝯscendunt. Hic aũt scũs q̃uis sanctorum ꝯfessoꝝ numero sociẽ: nõ tñ ut martyr reputatur: quãuis in cruce passus fuerit Nam ut dicit aug⁹: Martyrem nõ facit pena sed causa. Dismas ergo & si ꝑ passionem crucis obierit: nõ tñ ipsam penã ꝓ ueritate uel iustitia ꝑtulit sed ex ꝓpria culpa. Iõq; mortem patiens & in xp̃m credens ac peccatoꝝ suoꝝ penitẽs: ꝑ mortẽ quidẽ illã reatũ suũ quoad purgatorii penã diluit: martyr tñ eẽ nõ meruit. ¶ Fuit aũt latro hic egypti⁹ natione: ut habeẽ in ꝯpilatione damasceni. Qui tẽpore quo xp̃s in egyptũ fugat⁹ est: predo erat: & in quodã nemore habitaculũ habẽs transeuntes cum sociis spoliabat. Cũ aũt ioseph cũ maria & puero in egyptum fugiẽtes illac transitũ facerent: occurrit eis dismas: ut eis substãtiã auferret. Visa uero uirginis mansuetudine & pueri speciositate: admiratus substitit: & q̃si diuinit⁹ inspirat⁹ hoc uerbum ꝓtulit: Nõ esse possibile pueꝝ ab hoie genitũ tanta pulchritudine decoratum. Et si possibile esset: ut de⁹ hẽret filiũ: elegantissimum illũ infantẽ diceret ex aliquo numine generatũ. Igiẽ & ꝓpter pueri spẽm: & matris aspectũ placabilẽ: nõ solum ab eoꝝ depdatione abstinuit: sꝫ etiã eos illa nocte i domũ ꝓpriam introduxit: & necessaria ministrauit Habebat aũt uxorem & filiũ tot ulceribus plenũ ut leprosus uideretur. Cum aũt uxor disme puero iesu balneũ p̃parasset: & uirgo xp̃m balneasset: latronis cõiunx q̃si diuino instinctu pueꝝ suũ in eadẽ aqua [balneauit: sperãs quodãmodo ex quadã latẽte uirtute quã in filio uirginis esse cogitabat: filiũ suũ ulcerosum posse sanitatẽ suscipe: quod & factum est. Mox eni ut pueꝝ ulcerosum aqua illa tetigit: sine ulla macula ꝯfestim de balneo mũdatus ascendit: quod uidens dismas: pueꝝ iesum cum matre ut deos adorauit. & eosdem usq; ad ciuitatẽ cũ securo comitatu associauit. Diciẽ quoq; ꝙ puer iesus in recessu suo latronẽ allocutus ꝓ humanitate sibi impensa eidem in regno patris sui premium se retributuꝝ ꝓmisit. ¶ Tempore igiẽ mortis xp̄i dismas cũ alio latrone noie gestas ꝓ facinorib⁹ suis a iudeis capti cũ xp̃o morti crucis adiudicanẽ. Et dismas quidẽ xp̃m ꝓpter hoc aliter nõ cognoscens a dextris eius gestas uero a sinistris ꝯfix⁹ est. Et cũ iesum ois popul⁹ blasphemaret: ipsi quoq; ambo latrones q crucifixi erãt cũ eo iproperabãt

ei: ut duo euangeliste testant̃. Cũ aũt sol ad meridiẽ tenderet: & lat⁹ xp̃i radio suo feriẽs umbrã ei⁹ uersus dextrã p̃tẽ emitteret: gyrãte sole mox ut ũbra corpis xp̃i sup latronẽ a dextris existentẽ descẽdit: uirtus diuinitatis eius in corde illius subintrauit. Vidẽsq; qualiter xp̃s pro inimicis patrem obsecrauerat ꝯpunctus est: & continuo in xp̃m credẽs non solũ ut dicit lucas euangelista ꝯsocium de blasphemia icrepauit: sed etiam iesu misericordiã iplorauit. Cui dñs misericors: q pro peccatorib⁹ pendebat ne dũ peccata remisit: sed etiam ei morienti paradisum condonauit. Gestas uero qui in sua obstinatione permansit: ad inferna descendit. In euãgelio nicodemi legit̃: q cum xp̃s scõs patres de limbo extraxit eos ad terrestrẽ paradisum itroduxit: ut usq; ad diem ascensionis ei⁹ ibidẽ manerent: & tunc secũ ascendẽte ascenderẽt. Quibus paradisum itrogressis: occurrit uir portãs humeris signũ crucis. Et interrogatus ab eis quis esset: respondit: q latro ille erat: qui cũ xp̃o crucifixus fuerat: & in ipsũ credẽs ei⁹ misericordiam postulauerat. Cui dñs regnũ celeste promiserat: signũ quoq; crucis sibi tradiderat: mãdãs ut illd̃ ad padisũ portaret: & ãgelo ipsi⁹ loci custodi ondẽderet: ac sibi ex p̃te xp̃i crucifixi mandaret: ut ip̃z i eodẽ loco itromitteret. Quod postq̃ latro fecit angl̃s ip̃z i padisũ itroduxit. Hec in euãgelio nicodemi. Festũ ãt bti dismẽ eodẽ die dñice passiõis recolit̃. s. viii. cal. april̃.

¶ De scõ hyreno ep̃o & mar̃e. CCXXIX.

Hyreneus ep̃s smyrneñ: passus est apud sirmiũ t̃pe maximiani ip̃atoris: agente probo preside pannonie. Qui primo tormẽtis acerrimis uexatus: deinde dieb⁹ pluribus in carcere cruciat⁹. Nouissime pro cõfessione nõis xp̃i: usq; ad mortem grauissime cesus est. Corpusq; eius in flumie sam precipitatũ. Ado tñ dicit q nouissime absciso capite ꝯsumat⁹ ẽ. Qui passus ẽ. viii. cal. april̃.

¶ De scã dula uirgine & mar̃e. CCXXX.

Dvla uirgo & martyr nicomedie citate passa. Hec fuit ancilla cui⁹dam militis paganoꝝ. Quã cum ille cognoscere uellet: ipsaq; omnino recusaret: dicẽs xp̃iana lege adulterium esse probibitũ cum ipsam xp̃ianam audiuisset: ab eodẽ dño suo pro fide & castitate occisa est. viii. cal. aprilis. hec ado in martylogio.

¶ De scõ castulo martyre. CCXXXI

Castulus martyr zetari⁹ palatii ip̃eratoris: sub diocletiano rome passus ẽ. Qui in superiori ipsius palatii & altissimo manẽs: cũ eẽt occulte xp̃ianus. Caium papam: marcellianũ & marcũ germãos effectos diacones: atq; trãquillinũ eoꝝ patrẽ factũ presbyterum refouebat: & alios xp̃ianos qa de ipso suspitio nulla erat. Tandẽ deprehensus q xp̃ianus esset: & xp̃ianos pretextu officii refoueret a p̃secutorib⁹ tẽtus: tertio appensus: tertio audit⁹: in ꝯfessione dñi p̃seuerãs: missus est in foueam: & dimissa sup eũ massa harenaria: cum palma martyrii migrauit ad xp̃m. vii. cal. aprilis.

¶ De scõ quirino martyre. CCXXXII

Qvirinus martyr rome passus est t̃pe claudii ip̃atoris. De quo legitur i passione scõꝝ marii & marthe audifax & abbacuch. 14. cal. februarii: q cũ predicti sci uenissent romã ad orationẽ: martyres detentos i carceribus uisitabãt: ueniẽtes autẽ in castꝝ transtyberim itra carcerẽ iuenerũt hominẽ uenerabilẽ nõie quirinum: q iam multa uerbera pro xp̃i nomine p̃pessus fuerat & facultate nudatus. Cũ quo dieb⁹. viii. manserunt ministrantes ei de facultatibus suis & lauãtes pedes eius qui in uinculis erãt cõstricti. Inde abierũt ad martyres alios requirẽdos. & post dies aliquot redeuntes: beatũ quirinum non inuenerunt. Sed a quodã pastore presbytero audierunt: qualiter quirin⁹ gladio i carcere iterfectus fuerat: & in tyberim iactatus. Cuius corp⁹ remanserat i insula lycaon e. Ad qd̃ requirendũ marius cum filiis & pastore presbytero perrexit noctu. & iuẽtum corp⁹ sepelierunt in cemiterio pontiãi in crypta. vii. cal. aprilis.

¶ De sanctis montano presbytero & maxia martyribus. CCXXXIII.

Montanus presbyter & maxia uirgo in oppido furnio passi sunt. Qui dũ xp̃m dñm uiua uoce ꝯfiterent̃ ab infidelib⁹ tenti & uinculis ferreis colligati: ambo in mare mersi sunt. vii. cal. aprilis: ut hieronymus in martylogio testatur.

¶ Explicit Liber tertius.

¶ Incipiunt capitula libri quarti.

¶ Expliciunt capitula quarti libri.

¶ Incipit prologus quarti libri.

QVartus liber presentis catalogi continet gesta & passiones illorum sanctorum quorum festiuitates occurrunt infra tempus in quo representat ecclesia solennem sponse a sponso factam traductionẽ. & ipsius dotationem siue adornationem:qđ tempus fuit a resurrectione domini usq; ad diem pentecostes. Et ipsum tempus ecclesia dei prout ad litteram euenit representat. ¶ In quo quidem tempore pronuba christi figuratiue: primo in die resurrectionis domini & per octauam de domo tyranni diaboli qui pater eius factus fuerat non creando sed decipiendo per christum resurgentẽ educitur. Cui & per psalmistã dicitur. Obliuiscere populum tuum & domũ patris tui. ¶ Secundo ipsa eadem nupta ab octaua pasche usq; ad ascensionẽ mystice uestitur & colitur atq; dotibus adornatur. ¶ Nam in prima dominica post pascha glorificatur in corpore & uestitur immortalitate. In cuius figura ipsa dominica uocatur in albis: stolisq; candidis neophyti uestiuntur: qđ denotat dotes corporis immortalis. Et in euangelio de gloria dominici corporis ad discipulos clausis ianuis ingressi memoria fit: qđ est figura nostre future corporee glorificationis. ¶ In reliquis quattuor subsequentibus dominicis glorificatur in anima: cuius dotes secundum augustinum sunt uisio & dilectio. ¶ Ideo in secũda & tertia dominica representatur beatorum uisio in libro scilicet apocalypsis qui tunc legitur: ubi narratur de.24.senioribus & de angelis ac turba magna sanctorum stantibus ante thronum diuinaq; fruentibus uisione. ¶ In quarta & quinta dominica representatur eorundem dilectio in epistolis canonicis: que tunc leguntur in quibus de dilatione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipsa eadem sponsa a die ascensionis usq; ad pentecosten subarata & ut dictum est feliciter dotata in domum sponsi christi solenniter introducitur: & hoc in personam christi carne gloriosi: & sanctorum patrum glorificatorum cum illo ascendentium: unde tunc cantatur. Ascendẽs christus in altum captiuam duxit captiuitatem: & ascendit deus in iubilatione &c. Ad huius ergo temporis festa discutienda procedendum est.

¶ Incipit liber quartus: a pascha resurrectionis domini usq; ad pentecosten.

¶ De resurrectione dñi nr̃i iesu xp̃i. Cap. I.

Esurrectio dñi nři
iesu xpi tertio die a
passióe ipsi⁹ fcá est:
eo uidelicet die ad
lřam quo hic ponit
s.6.cal.apri. Circa
quá resurrectionez
4.ǫsideraŕ debem⁹
s.factú miraculosú
Tēp⁹ gratiosú: Mo
dú gloriosú:& finē
fructuosú atq; pcio
sum.Primo ǫsiderare debem⁹ factú miracu
losú:ná oém naturalē cursú excedit: qa ẞm
philosophú.Quod semel corruptú ē ẞm sui
formá specificá: ipossibile ē idē núero ŕpari
Tñ aliqb⁹ rõnib⁹ pbabilib⁹pót pbari xpm
resurrexisse: & p naturá:&p figurá:& p scri
pturá.Prio p naturá phenicis:ná phenix q̃ ē
sola in múdo sue spēi: postq̃ p ãnos.300.ui/
xerit:ut dicút naturales: mótē excelsú ascen
dit:& de lignis plurib⁹aridis nidú sibi facit
In quē intrás alas apit: & uersus solē aerem
pulsat:& pulsando ignē excitat:qa cú regio
illa que ē ppe equinoctialem sit calidissima
ex solis iflāmatiõe & aeris pcussiõe faciliter
ignis accēdiŕ:sicq; phenix i nido ǫburiŕ:c⁹
corp⁹ǫbustú solis radi⁹ nutrit:& ex eo p⁹di
es aliquocnouá phenicē pducit. sic quoámó
xps phenix ē sol⁹ i múdo siñ seie húano ǫce
pt⁹: q carné antiq̃tá pp ade peccaú ad sub/
limia caluarie mótis adduxit:&ibi nidú sibi
crucis elegit:que de q̃ttuor lignis fuit:quaz
ascédés alas.i.brachia extēdit:igneq; chari
tatis ultra modú accēsus carné passiõe usq;
ad spús emissioné ǫbussit:sed eterni solis di
uinitas ipm corp⁹i sepulchro refouit : ac ex
resurrectiõe glorificatú in nouú hoiem exci
tauit. ¶Leo rtiá dŕ nasci mortu⁹ q ad pris
uocē rugiētis post triduú excitaŕ .Sic & xps
q est ille leo de quo apoc.5.Ecce uicit leo d
tribu iuda ꝛc.post triduú mortis sue pater/
na uoce ipm excitante suscitaŕ .¶Scdo p fi/
gurá.Ná ut hēŕ .3.regú cap.17. Helias filiú
sareptane uidue sup ei⁹lectulú positú a mor
tuis suscitauit.Helias aút q iterptaŕ de⁹me⁹
significat deú patrē:q filiú suú i cruce mor/
tuú i sepulchri lectulo collocatú a mortuis
excitauit.Hic ē fili⁹ marie ẞm carnē que pp
ei⁹ passioné uiduata fuit:uel fili⁹ synagoge:
que ipm mortuú sēp existimás sēp i uidiuta
te manet.¶Tertio p scripturá. pria coŕ.15.
cap.Tradidi uobis i primis:qđ & accepi: q
xps mortu⁹est:& qa resurrexit tertia die ẞm
scripturas.Et in symbolo patꝫ addiŕ : q re/
surrexit tertia die ẞm scripturas. Licet enim
de ceteris articulis húanitatis scripture lo/
quaŕ:tñ i hoc addiŕ ẞm scripturas: qa hic
articul⁹est difficilior ad pbádú & magis du
bi⁹ ad credēdú:ut qa scripturē credere debe
mus: merito resurrectioné q̃uis iprobabilē
credam⁹ ¶Scdo ǫsiderare debem⁹tps grati
osú.Et hic tria sút uidēda.s.q̃re xps die ter/
tio &nó añ ŕsurgere uoluit:q̃re cú aliis i ul
tia ŕsurrectiõe ŕsurgere nó expectauit: & q̃
hora resurrexit.Circa primú sciendú ē q nó
fuit couenies:ut añ die tertiú resurgeret tri
plici rõe.Prio pp mortis sue pbationē:sicut
eni i trib⁹testib⁹ stat oē uerbú:ita i trib⁹ die
b⁹expiŕ oē factú.et ut mortuú se pfectissime
ǫprobaret usq;ad diē tertiú iacere uoluit i
sepulchro. Ná si añ resurrexisset : potuisset
opponi q uere mortu⁹nó fuisset:cú hō usq;
ad.36.horas possit ex aliq̃ angustia q̃si mor
tu⁹detineri:ut phisici dicunt.Iōq;.40.horis
mortu⁹stetit.Secúdo pp sue potestatis ostē/
sionē:qa si stati ŕsurrexisset:nó uidereŕ hēre
potestaté ponēdi aiam suá & iteꝝ sumēdi eá
Tertio pp nře mortis significatóné:ut p hoc
ośdaŕ:q lux sue mortis curauit nostrá du/
plicé morté:& iō una die itegra & duab⁹ no
ctib⁹iacuit in sepulchro.Ná una dies signifi
cat ei⁹simplicé mortē:due noctes nostrá du
plicé morté.¶Circa secúdú dicendú:q tri
plici rõne nó expectauit cú aliis resurgere i
nouissimo die.Prio pp corpis dignitaté: qa
nó erat decēs:ut corp⁹deitati unitú:cú cete/
ris puluerescerent. ps.No dabis sáctú tuú ui
dere corruptionē.Scdo pp fidei firmitaté:si
eni nó surrexisset: fides pisset: nec aliqs ipm
neq; deú credidisset:pria coŕ.15.Si xps ñ sur
rexit inanis ē fides nřa.Tertio pp nře resurre
ctiõis exemplaritatē.Ná si xps resurrexit &
nos resurgem⁹:ut dicit apřs:qa ei⁹ resurre
ctio ē cá exēplaris nře:uñ greg⁹: Habemus
spem resurrectiõis nře ǫsiderata gloria ca
pitis nři.Circa tertiú sciēdum:q de hora re
surrectiõis doctores diuersa senserunt.Hie/
ro⁹ & qdá alii tenēt:q surrexit in media no/
cte:adducētes illud i figura iudicú .16. Dor
miuit sápson usq; ad noctē mediá.Sed si hec
opio uera eēt:xps solú.34.horas mortu⁹ex
titisset.Aug⁹ uero & qdá alii tenēt:q súmo
diluculo surrexit:ut sic.40.horis mortuus
fuerit:& adducút p auctoritate illud ps.Ex/
urge gloria mea exurgá diluculo.¶Tertio
hēm⁹ǫsiderare modú gloriosú.Circa quod
sciendú:q xps resurrexit. Prio potēter:qa
ppria uirtute.ioánis.xx.Potestatē hēo po/
nēdi aiam meá & iteꝝ sumēdi eá.Scdo felici
ter:qa deposita oi miseria.Habuit eni dotes
4.que corpib⁹nřis glorificádis i fine debēt
que sút opposita corpi nřo morituro . Cor/
pus eni nřm núc ē passibile:obscuꝝ:grossú
& põderosú.Túc aút erit ipassibile: qa mors
ultra nó erit neq; luct⁹ neq; clamor:neq; nl
lus dolor.Et xps resurgens a mortuis iá nó
moriŕ .Rõa.6. Itē erit lúiosú : qa fulgebút

iusti sicut sol i regno patris eoꝝ. Et xps resur
gēs habuit i corpe eādē claritatē quam hūit
trāsfiguratus in mōte qñ resplenduit facies
ei⁹ sicut sol. Itē erit subtilissimū i cui⁹ figu
ra corp⁹ xpi clausis ianuis ad discipulos in
trauit: sicut sol' radi⁹ ex subtilitate penetrat
corp⁹ plucidū. Itē erit agillimū: qa assumēt
pēnas ut aqle uolabūt & nō deficiēt isai .40
¶ Tertio surrexit mirabiliter: quia clauso
sepulchro exiit: sicut alias clauso utero ma
tris pcessit: legit ꝙ āno dñi. m. c. xi. cuidaꝫ
mōacho sci laurētii extra muros urbis mi
rāti de cingulo suo isoluto & ante illū pie
cto uox i aere facta ē. Sic potuit xps clauso
pdir sepulchro. ¶ Quarto surrexit utiliter
qa capta pda hiere. 4. ascendit leo de cubili
suo & pdo gētiū se leuauit. Quito sociať qa
cū plurib⁹ resurrexit. Nā multoꝝ corpa sā
ctoꝝ surrexerūt cum eo ꝛc. Hēť matth. 26.
In qb⁹ ut plurimi doctores opinanť pfecta
resurrectio ꝯpleta ē. Et hoc pbať. ¶ Prio
qa ad hoc cū dño surrexerūt ut fidē resurre
ctiōis ei⁹ p simile ꝯfirmarēt. Et iō appuerūt
multis. Hāc aūt fidē ꝯfirmare nō possēt si ite
rū morituri fuissēt: & i ipis pfecta resrectio
ꝯpleta nō eēt. Itē pbať p auctoritate petri de
dauid quē petr⁹ die pētecostes i testē xpi al
legādo pduxit dicēs de eo. Et sepulchrū iqt
eius apud nos ē act. 2. Nō eni petr⁹ ausus est
dicere corp⁹ dauid ibidē eē: sed sepulchruꝫ
eo ꝙ p spiritū sibi ifusuꝫ iā ipm nouerat pfe
cta resurrectiōe cū dño ſrexisse. ¶ Itē pba
tur p euidētiā. Nā iacob i egypto moriēs se
ad hebrō i sepulchro patrū sepeliēdū māda
uit. Ioseph filios adiurauit: ut qñ de⁹ eos ui
sitaret & de egypto educeret ossa ei⁹ ad pa
ternū tumulum trāsportarent. Cura eni fuit
istis scis ut dicit comestor sepeliri i loco il
lo: ubi deo reuelāte xpꝫ sepeliēdū nouerant
ut cū eodē resgēte cōem resurrectionē acce
lerarēt quod nō eēt si uerā resurrectionē se
nō obtēturos pscuissēt. ¶ Itē pbať p textū
euāgelicū: qa dicit ꝙ sci q cū dño surrexe
rūt uenerūt i scāꝫ ciuitatē: & appuerūt mul
tis. Nā hoc uerbū apparere ñ ꝯpetit nisi cor
pori gľificato: qđ pp ei⁹ dotes pmissas i mo
mēto uideť & subito nō uideť. Nusq̄ eni di
ciť de lazaro ꝙ appuerit qa pfecta resurre
ctiōe nō fuerat suscitat⁹: sed iteꝝ mortuus.
¶ Sexto surrexit ueraciter: tripliciter aūt se
uere resurrexisse ꝓprobauit. ¶ Prio p ange
licā attestationē. Angelus eni q nō mētiť ei⁹
dē resurrectionē nūciauit. Et nō solū un⁹ an
gelus trib⁹ mariis sed etiā duo angeli mag
dalene ut euāgeliste restanť: qa i ore duoꝝ
uel triū testiū stat oē uerbū. ¶ Scdo p oiuꝫ
sensuū ꝓprobationē. ¶ Probauit eni se uere
surrexisse p sensū uisus: qa cicatrices oñdit
& p hoc se surrexisse uere demōstrauit i eo
dem corpe quo passus fuit. ¶ Per sensuꝫ au
dit⁹: qa apuit illis sensuꝫ ut itelligerēt scri
pturas. ¶ Per sensum olfat⁹: qa isufflauit in
eos & dixit. Accipite spm scūm ꝛc: ubi dicit
glo. iterlinearis ꝙ xps hūit anhelitum refra
grātē cui⁹ odorē apli sentiētes ipm uere sur
rexisse cognouerūt. Per sensum gustus: qa
cū cōmedisset corā eis sumēs reliqas dedit
eis. Et i die ascēsionis ꝯuescens pcepit eis a
hierosolymis ne discederēt. ¶ Per sensuꝫ ta
ct⁹: qa thomas cicatrices tetigit: & i fixuras
clauoꝝ digitū & i apturā lācee manū misit.
¶ Tertio p frequētē appitiōeꝫ. Nā die ipo re
surrectiōis. v. uicib⁹ appuit: & aliis dieb⁹ se
quētib⁹ alus. v. ¶ Prio enim appuit marie
magdalene. ioā. 20. & marci ulti. ¶ Scdo tri
b⁹ mariis a monumēto redeūtib⁹: dicēs eis.
auete matth. ultio. ¶ Tertio appuit simoni:
sed ubi uel qñ nesciť. Dicit tñ damascen⁹ ꝙ
cū petr⁹ a monumento redisset ad foueā suā
rediit ut peccatū suum defleret. Tuncq; sibi
dñs appuit & se ſrexisse declarauit ac pec
catū suuꝫ sibi dimissum nūciauit: luce tñ ca
pitulo. 23. hēť ꝙ surrexit dñs uere & appuit
simōi. ¶ Quarto apparuit duob⁹ discipulis
euntib⁹ i emaus luc. ulti. ¶ Quinto. x. disci
pulis i cenaculo ꝯgregatis thoma absente
ioānis. 21. He. v. apparitiōes ipa die resurre
ctiōis scē sunt: & has repñtat sacerdos i mis
sa qnquies se ad popoluꝫ ꝯuertēs. ¶ Sexto
apparuit. xi. discipulis octaua die ꝯgregatis
& thoma pñte q tunc ipm tetigit & cicatri
ces palpauit ioā. 20. ¶ Septio apparuit di
scipulis. vii. ad mare galilee piscātib⁹ ioā.
ultio. ¶ Octauo apparuit. xi. discipulis i tha
bor mōte galilee matth. ulti. ¶ Nono disci
pulis recumbētib⁹ i cenaculo die ascensiois
ubi eoꝝ icredulitateꝫ exprobrauit & cuꝫ eis
comedit matth. ult. & act. 1. ¶ Decio & ul.
apparuit eisdem ipa die in mōte oliueti: uñ
ab eis i celū ascēdit act. pri. He. x. appariti o
nes ab euāgelistis expsse ponunť: ¶ Sunt &
alie tres q̄ in ipa die ſrectiōis facte dicunť
¶ Pria qñ apparuit iacobo iusto de q̄ i ei⁹
passiōe diceť cal. maii. ¶ Secūda qñ appuit
ioseph ab arimathia de q̄ infra pxia legēda
Tertia añ oēs istas & alias q̄scūq; ipa hora q̄
resrexit uirgini gloriose apparuit: licet hoc
euāgeliste subticeāt. Hoc. n. nō solū ābrosi
us libro de uirginib⁹ restať dicēs: uidit ma
ria mater dñi resrectiōeꝫ ei⁹ & pria uidit. &
credidit: sed etiā ecclesia rōana hoc appro
bare uideť: que ipa die apud scām mariam
maiorem celebrat stationē. ¶ Quarto habe
m⁹ ꝯsiderare resrectiōis effectum fructuo
suꝫ q re uera q̄druplex est. Est. n. resrectio
xpi: operās iustificatiōes pcōꝝ: docēs nou
tate moꝝ: generās spem de receptiōe remu
nerādoꝝ: & creās resrectiōem omniū mor

tuoꝝ. De prio rõa. 4. Tradit⁹ est pp delicta nra: & r̃surrexit pp iustificationẽ nostrá. De scdo rõa. 5. Quo mõ xp̃s surrexit a mortuis p gloriá pr̃is: ita & nos i nouitate uite ábulem⁹. De tertio pria petri. 2. pp magnã miſericordiã suá regenerauit nos i spem uiuá p resurrectionẽ iesu xp̃i ex mortuis. ¶ De qrto prima cor̃. 15. Xp̃s resurrexit a mortuis primitie dormientium: quoniá qdem per homiõẽ mors & p homiõẽ resurrectio mortuoꝝ.

¶ De scõ ioseph ab arimathia. II

IOseph ab arimathia siue ramatha ciuitate iudee nobilis decurio occult⁹ xp̃i discipul⁹ fuit: qui corp⁹ ei⁹ defuncti a pilato petiit: & cú aromatib⁹ i sindõe múda in suo ꝑprio monuméto exciso de petra qd ipse sibi parauerat: sepeliuit. In quo nõdú qsq̃ posit⁹ fuerat: ne forte si xp̃s r̃surgeret alter ibidẽ alias tumalat⁹ crederet. Quapꝑpter idignati iudei ipm ceperunt: & i quodã cubiculo clauso & sigillato recluserũt: post sabbatũ occidere cogitátes. Et ecce iesus i ipsa die resurrectiõis ad eú itrauit: & faciẽ ei⁹ a lachrymis extersit & osculú dedit: ac suspẽsa domo a q̃ttuor angulis i aerea: ipm saluis sigillis eduxit: & in arimathia i domo ꝑpria collocauit. Hec i euágelio nicodemi. Cú at ioseph p⁹ ascensionẽ dñi a discipulis baptizat⁹ fuisset: & xp̃m cú eis p̃dicaret: a iudeis iteꝝ capt⁹: & in quodá muro iclusus ẽ: ut ibi in fame & tenebris interiret. Cú uero hierusalẽ a tito imꝑatore capta & destructa eẽt: iudẽs ipm muꝝ tit⁹ eú apiri fecit: & ioseph ueneranda canicie & aspectu glorioso itroclusũ inuenit: & qs esset aut cui⁹ rei cá ibi inclusus fuisset: ab eo audiuit: addiditq; q a die q̃ itromissus ibidẽ fuit usq; tunc celesti fuerat cibo refect⁹ & diuino lumine ꝯfortatus. Qui post captá hierusalẽ cum discipulis omni tempore uite sue permansit: & in senectute bona in dño quieuit.

¶ De scõ nicodemo discipulo. III

NIcodem⁹ ex phariseis gamalielis doctoris honorabilis iudeoꝝ nepos & auditor fuit. Hic uidens signa que iesus i hierusalẽ fecerat circa festũ pasche prio ei⁹ p̃dicatiõis áno in eú credidit: & ad eú uisitádu nocte uenit: auditisq; s̃mõib⁹ ipi⁹ occultus & ipse iesu discipul⁹ extitit. Qui etiá in ꝯcilio iudeoꝝ d̃ morte iesu tractátiú cú põtificib⁹ fuit: & ipm ꝑ posse defendit. Et cú de iesu occidẽdo inter eos diffinitú fuisset: ipse amore magri cládestine ꝯspirationem iudeoꝝ magdalene núciauit: q̃ren⁹ sibi p̃caueret: & secederet a finib⁹ iudeoꝝ. Quod magdalena iesu secreto p epistolá reuelauit ex noie nicodemi: cú ipse iá ad ciuitatẽ effrem iuxta desertũ ꝑsecutionẽ fugiẽs declinasset. Hec damasce⁹ ponit. Qui ẽt una cú ioseph ab arimathia sepulture xp̃i obsequiũ ipendit. Sed p⁹ ascẽsionẽ xp̃i ab apostolis petro & ioãne baptisma suscepit: pp qd iudei cõtra ipm stomachati usq; ad mortẽ eú cederũt: & plagis affectuꝫ semiuiuũ reliquerũt oi substãtia spoliantes. Gamaliel uero ipm collectũ i possiõnẽ suã gaphargamala extra ciuitatẽ adduxit: & ibi ipm diebus plurib⁹ refouit. Qui tádẽ i xp̃o obdormiuit: & sepultus est a scõ gamaliele in ei⁹ sepulchro: ubi & corpus ꝓtomartyris stephani iampridem fuerat tumulatum.

¶ De scá maria iacobi. IIII

MAria iacobi. s. minoris mater que ab alio euãgelista dr̃ maria cleophe: subaudi filia fuit soror beate uirginis uterina filia scẽ áne & cleophe: cui ipsa nupserat mortuo ioachim prio uiro dñe nr̃e pr̃e: hec tradita est in ꝯiugẽ alpheo: ex quo q̃ttuor filios ꝓcreauit. s. iacobú apostolũ: q dr̃ minor ad differẽtiá alteri⁹ maioris: nõ q iste minor fuerit etate sed posterior uocatiõe. Ioseph iustum q dr̃ barsabas q cú matthia sortitus fuit: & simonem & iudá apostolos. Hec cú maria matre iesu sorore sua ad crucẽ dñi stetit: & cũ ea mortẽ iesu defleuit: atq; cú magdalena & altera maria circa corp⁹ dñicú pungendũ solicita fuit Ióq; eisdẽ dñs appuit: ut supra d̃ resurrectione dictum est. Cuius corpus in ꝓuincia ꝓuincie requiescit in ciuitate.

¶ De scá maria salome. V

MAria solome subaudi fuit etiá soror dei genitricis uterina filia scẽ anne & salome: cui ãta p⁹ mortẽ duoꝝ uiroꝝ. s. ioachi & cleophe fuit matrimõio copulata: Vel ut qdá uolũt hec maria binomia fuit. s. maria & salome. Alijs placet q salome nomẽ mulieris fuerit que passiõi dñi cú maria ei⁹ matre interfuit: q̃ tñ nec maria uocata fuit: nec soror uirgis extitit. uñ & matthe⁹ euág. duas solas marias. s. magdalená & alterã mariá nõiauit. Doctores tñ cõiter tenẽt: q fuerint tres marie. Cum quibus potuit esse & alia mulier salome de q̃ dicet in ei⁹ festo: quá & hiero⁹ i suo martylogio põit. Hec át maria salome uxor fuit zebedei: ex quo genuit filios iacobú maiorẽ apl̃m & ioãnẽ euãgelistá. Et hec cú sororib⁹ circa passionẽ xp̃i & sepulturá & corporis unctionẽ laborauit: xp̃mq; sibi & duabus alijs appentẽ uidere meruit: ut supra dictũ ẽ. hec filiú suũ ioãnẽ euág. audiẽs rome detentú ad ipm uisitádũ accessit. Sꝫ cú eú i exiliũ relegatú audisset: & rediret i ciuitatẽ cápanie que dr̃ uerulana defúcta ẽ: cui⁹ corpus i specu sepultú dudũ latuit: sed reuelante filio suo iacobo ꝓcessu tpis ĩde leuatú est miro fragrás odore & miraculis fulgẽs: atq;

in ipsa ciuitate digno honore ꝯditū ē. Hoꝝ ꝑdictoꝝ .4. scōꝝ ideo hic acta ponūt: qa dies certos nō habētes optime resurrectionis festo applicant: eo ꝙ sepulture & resurrectionis dñice ꝯsortes permaxie fuerunt atq; participes.

¶ De scō ioāne anachorita ꝯfessore. VI.

IOānes anachorita: ut ait sigibertus & i uitis patꝝ habet: āno primo ipatoris theodosii senioris sāctitate & spiritu ꝓphetie in egypto claruit: habuitq; cellā i eremo thebaidis i rupe ascēsus grauissimi & pene inaccessibilis i qua iclusus .70. annis permāsit. Qui nūq̄ mulieri & uix rarissimis uiris se loqui ꝑmittebat. Nullū tñ ad se intrare unq̄ uoluit sed per fenestrā solūmodo loquebat. Hic theodosio ipatori ꝑ lr̄as de eugenio tyrāno triumphū ꝑdixit: eidēq; principi suum obitū satis longe spū ꝓphetico prenunciauit. Cuidā etiā romanoꝝ duci de gēte ethiopū que thebaidē ciuitatem inuaserat: certa die uictoriā ꝓphetauit: & ut predixerat per oīa euenit. ¶ Cū quidā tribunus eū rogaret ut ꝯiugē suam ad se uidendū ex deuotiōe uenire ꝑmitteret oīno denegauit promisit tñ eidē ꝙ ipa nocte illā uisitaret. Dormiētibusq; ipa nocte ambob⁹ ꝯiugib⁹ per uisum appuit: & mulierem in dño cōfortauit. Que euigilans: & que uiderat uiro referens uultū & gest⁹ ac habitū uiri sci ꝓut erāt exposuit ac si ip̄z corpalr̄ uidissz. ¶ Preposito ēt cuidā militū q ad se ð lōge uēerat: & uxorē ꝑgnātē rliq̄rat: nūciauit ꝯiugē masculū pepisse: & uix piclitatā in ptu tādē nutu dei euasisse: monēs ut domū rediret & filiū .vii. dieꝝ natum inueniret: quē & ioānem uocari mandauit. Qui regressus oīa ut sibi predixerat contigisse reppit: & ioānem pueꝝ nominauit. Sex monachos cū uno diacono ad se uenitētes: quis eoꝝ esset cleric⁹ interrogauit. Quibus respondētib⁹ nemine: diaconū alūs iuniorē per spiritum cognouit: & quis esset ostēdit: & de mēdacio illos redarguēs bene edificatos remisit. Occulta etiā cordiū pluribus: & peccata que cōmiserāt reuelabat. Sicq; multos ad penitentiam inducebat. Per triduum āte obitū suum neminē ad se ingredi ꝑmisit: ut sic deo liberius uacare posset. Et positis genibus in oratione spiritū emisit vi. cal. aprilis.

¶ De scō ioanne obediēte ꝯfessore. VII.

IOānes monachus ab adolescentia sua cuidam seniori tāta humilitate deseruiuit: ut ipi quoq; seni stuporē inferret. Die quadam iussus ab eo ut saxū immane uolueret qd turba hominum magna uix uoluere posset nunc applicata ceruice nunc pectore toto nixu uoluere conabat. Adeo ut sudore mēbrorum totū isunderet uestimentum: ea uidelicer fide ac obediētia qua putabar senē nil posse sine ratione uel incassum ꝑcipere: mirabilis eni humilitatis & solicite obediētie uir fuit. Ideoq; cognomē ex obedientia sortitus ē. Abbas suus aliqñ ut eū ꝓbaret lignū aridum pro foco patum: iā prope putridum uetustate desixit in terrā: iussitq; iuueni aqua quotidie bis rigare donec uiresceret: qd mādatū ille uti possibile sumēs aquā bis in die quasi duobus miliaribus efferens lignum irrigabat ita ut nulla occupatione uel necessitate aut festiuitate aut hyemis asperitate intermitteret aut retardaret preceptū. Sicq; anno integro continuauit: donec abbate iubente lignoq; ipulso ruente irrigare cessauit. Alias etiam ut uenietes ad se exēplo edificaret presentib⁹ quibusdā mōachis iussit ioām ut lentieulā olei que sola in eremo uel sibi uel aduenientium usib⁹ necessaria erat deorsum abiiceret ꝑ fenestram: qd ille nil precogitās de inepto ꝑcepto uel necessitate aut olei penuria mox adimplere curauit. Hec cassianus & ex uitis patrū.

¶ De scō gunterano rege & ꝯfessore. VIII.

GVnteran⁹ rex francoꝝ tpe mauritii impatoris miraculis & sanctitate refulsit. Qui ita se spiritualibus actionibus mancipauit: ut relictis seculi pōpis thesauros suos ecclesiis & pauperibus errogaret. De hoc paulus in historia lōgobardoꝝ refert: ꝙ dū uenatū iuisset in siluā hac illac cūctis discurrētib⁹ ipe in genib⁹ fidelissimi socii grauiter soporat⁹ obdormiuit. De cui⁹ apto orē puū ꝑ ptile egressū dū tenuē riuulū ibidē positū trāsire satageret: ille i cui⁹ gremio rex qescebat spathā euagiātā sup riuulū posuit ꝑ quā aial trāsiēs mōtis foramē intrauit. Atq; p⁹ morulā egressus in os regis dormiētis socio stupēte rursus itroiuit. Expgefact⁹ rex dixit se uidisse i sōnis ꝗfluuiuz ꝑ pōtē ferreū ptrāsibat & spelūcā mōtis igrediēs auri pōdus maximū iuenerat. Rettulit soci⁹ que ipo dormiēte ꝯtigerant: & effosso loco quē ꝑpēs itrauerat repti sūt isiniti thesauri ibidē dudū absconditi. De quo auro rex fecit ciboriū maxiuz sup sepulchrū dñi deferēdū gēmis ornatū. Quod cū illuc dferri nō posset positū ē supra corp⁹ sci marcelli martyris i citate cabiloneñ passi & sepulti: cui⁹ festū agit pridie noñ septēbris. Quod usq; hodie ibi manet. Reliquum uero ipius thesauri scūs rex pauperibus dispēsauit: & i ciuitate cabiloñ que tunc regni sedes erat in dño quieuit. v. cal. aprilis ubi & tumulatus miraculis claret.

¶ De scis prisco malco & alexādro mr̄i. IX

PRiscus malcꝰ & alexander mr̃es apud cesareã palestine passi sunt sub ꝑsecutiõe ualeriani: ꝗ diuo ĩdei calore succẽsi ultro iudicẽ adeuntes: cur tantũ in sanguinẽ christianoꝝ deseuiret obiurgant. Quos ille ꝯtinuo ꝓ xp̄i nomine tentos bestiis tradidit deuorandos. quinto calen. aprilis.

¶ De sanctis armogaste archimino & satyro martyribus. X

ARmogastes archiminus & satyrus martyres apud aphricã tp̃e uandalice ꝑsecutionis sub gerserico rege arriano cũ essent xp̄ianissimi & prauitatẽ arrianoꝝ libertate catholica frequenter arguerent martyrium passi sunt. ¶ Ex quibꝰ archiminꝰ ductus ẽ ad decollandũ: mãdãte rege: ut si expauesceret gladiũ decollaret̃: sin autẽ dimitteret̃. Sed q̃a ꝯstans stetit: & in nullo territꝰ fuit: dimissus ꝯfessor ẽdit solo aĩo martyriũ patiẽdo. ¶ Satyrꝰ aũt cũ eẽt ꝓcurator domꝰ hunerici edictũ ꝯtra eum ꝓponit̃: ut si ꝯsentire nollet: rebus oĩbus spoliaret̃: filii in seruitutẽ traderent̃: uxor quoq; eius in ꝯiugẽ camelario daret̃: datis induciis uxori ad se ducendũ uiꝝ. Que cũ diebus plurimis ipm̃ blanditiis & lachrymis auertere nõ ualeret que cõtra eum decreta fuerant exequuntur. ¶ Armogastes uero postq̃ diu tortus: & in equuleo uno pede suspensus dudum tolerasset: ad ꝯfusionem suam a theoderico principe in bizagonã ꝓuinciã ꝓpe carthaginẽ relegat̃: ut pastor esset uaccaꝝ: ubi in ꝯfessiõe xp̄i ꝑseuerãs migrauit ad dñ3. Quẽ dũ q̃dã felix xp̄ianus iuxta ilicẽ sepelire uellet: ꝓut ei scũs ꝑ uisionem mãdauerat: effossa humo sepulchꝝ repperit p̃ciosum: in quo ipm̃ sepeliuit. Hoꝝ passio recolit̃. 4. calẽ. aprilis.

¶ De scõ eustasio abbate. XI

EVstasius abbas monasterii limatiẽn discipulus fuit scĩ colũbani abbatis. Hic sexcentoꝝ pater ferme extitit monachoru3 & uita & sanctitate ꝯspicuus: etiã miraculis claruit: & in eodem cenobio. 4. calẽ. aprilis feliciter obdormiuit.

¶ De scõ secundo martyre. XII

SEcundꝰ miles & martyr in ciuitate astẽn passus est tp̃e hadriani impatoris sub p̃fecto sapritio Qui a btõ calocero q ab eodem p̃fecto in ipsa urbe in carcere detinebat̃ fidẽ xp̄i edoctꝰ est. Cũ aũt scũs martianꝰ in terdonẽn ciuitate teneret̃ i custodia Sapritius illuc ꝓficisci uoluit: ut eũ faceret imolare. Cũ quo secundꝰ q̃si cã solatii profectus est: martianũ uidere desiderans. Et cu3 extra ciuitatẽ astẽn equitarẽt: colũba super caput secundi aduolans insedit: & cũ ad flumen tanaꝝ uenissent: uidit secũdus angelum sup aquam ambulantẽ: & ipm̃ in fide ꝯfortãtem. Sapritius uero uoces deoꝝ eũ secundo loquentiũ esse putabat. Et cũ ꝑuenissent ad flumen burbiã: angelus similiter sibi apparuit: & ipm̃ ut in xp̄m crederet sine ulla hesitatione ꝯfortauit. Sed dum terdonã appropinquarent: martianus angelo duce de carcere exiuit: & scdo obuiabit: & ut ad palmã obtinendã ꝑgeret inuitauit. Sapritius uero uocẽ audiens: & nullũ adesse uidens stupefactus se sõniare putabat. ¶ Post hec secũdus mediolanũ iuit: ad quẽ angelus faustinũ & iouitã de carcere eduxit: a quibꝰ nube quadam aquã p̃bente baptisma suscepit. Et ecce colũba de celo uenit: & corpus dñi deferens faustino & iouite dedit: qui secundũ cõicauerunt: & residuũ eucharistie eidẽ ut martiano deferret tribuerũt. Rediens autem secundꝰ cum iam nox esset: & ad ripam padi uenisset angelus frenũ equi eius accipiens sup aquã illum transuexit: & usq; ad terdonam perduxit: atq; ad martianũ in carcerem itromisit. Qui corpꝰ dñi ei obtulit: & ad domũ suam angelico ductu rediuit. ¶ Postq̃ aũt martianus a sapritio martyrizatus est: & secundus ipm̃ sepeliuit: ut supra dictum est in legẽda martiani pridie nõn martii. Sapritiꝰ hoc audiẽs secũdũ teneri fecit: & xp̄m ꝯfitẽtẽ i equuleo suspensũ tãdiu torqueri mãdauit: donec eiꝰ brachia a suis ꝯpagibꝰ soluerent̃. Sed cũ fuisset sanitati a dño restitutꝰ in carcerẽ illũ reclusit: ubi dũ eẽt angelus dñi sibi appuit: & secundũ clauso carcere eduxit: & usq; ad astẽn ciuitatẽ deductum ad carcerẽ ubi erat calocerꝰ intromisit: qbꝰ saluator appuit: & eos benedicẽs ꝯfortauit. Cũ aũt mane sapritiꝰ ad carcerem ꝓ secũdo misisset: & carcere clauso & signato ipm̃ minime reppisset: indignatꝰ uenit ad urbẽ astẽn: ut uel caloceꝝ puniret. Et cũ i eodẽ carcere secũdũ & caloceꝝ iuenisset: caloceꝝ q̃dẽ albiganũ misit: & ibidẽ illũ decollari mãdauit: ut dictũ ẽ supra i passiõe caloceri. 14. calẽ. apri. Secũdũ uero aliq̃bꝰ diebꝰ i carcere detẽtũ educi fecit: & i ꝯfessiõe uere fidei ipso imobiliter ꝑsistẽte picẽ cũ resina liq̃ri mãdauit: & sup caput eius infundi: ac i os ipsiꝰ iactari. Quod cũ uiriliter tolerasset: & iubilãdo deo psalleret: ipm̃ extra ciuitatẽ ductũ dcollari mãdauit. Cuiꝰ corpꝰ angeli mox tulerũt: & ipm̃ cũ laudibꝰ sepulture tradiderunt. 3. calẽ. aprilis.

¶ De scõ mamertino abbate. XIII

MAmertinus abbas priꝰ paganus cũ idola q̃dã uice coleret: unum oculũ ꝑdidit & uniꝰ manꝰ ariditatẽ icurrit. Qui dũ deos se offẽdisse putaret: & ad tẽplũ ad ido-

la colēda' pgeret: obuiauit cuidā xp̄iano no
mie sauino. Qui cū ab eo cāmsue īfirmitatis
didicisset: eidē xp̄z p̄dicare cepit: & ne demo
nes quos deos putabat ap̄li⁹ coleret admo
nuit: ɔsulēs ut ad scūm germanū antisiodo
renē ep̄m pgeret cui⁹ ɔsilio fret⁹ sanitatē re
cipet. ¶ Mamertin⁹ ergo iter arripiēs uenit
ad sepulchrū sci amatoris ep̄i & plurium sā
ctoꝝ. Et ppter pluuiā nocte sup tumbā sci
cōcordii se collocauit. Cūq; obdormisset ap
puit ei uisio mirabilis. Videbat enī uirū ad
cellā ei⁹ uenītē & scūm ɔcordiū uocātē ut
uēiret ad festū qd sci pegrin⁹ & amator cū a
liis ep̄is faciebāt. Cui de tumulo scūs rn̄de
bat: q tūc uēīre nō poterat: qa hospitē suū
custodiebat: ne a s̄pētib⁹ ibidē exn̄tib⁹ occi
deref. Tūc ille recedēs: post interuallū redi
bat & iteꝝ ɔcordiū aduocabat: Scūs uero de
tumulo s̄gēs mamertinū p manū apphēsuz
secū ducebat. Quē scūs amator: qs eēt iter
rogabat. Et ɔcordi⁹ hospitē suū eē rn̄debat.
Cūq; amator ip̄m tāq̄ pollutū expelleret: &
ille corā eo pstrat⁹ grām ipetraret: iubet ut
ad scūm germanū pgat & qcqd ille sibi ius
sit adimpleat. Euigilās igif ad sanctū germa
nū uenit: & sibi uisa narrās uēiam cū baptis
mate postulauit: prexerūt ergo ad tumulū
sci cōcordii & remoto lapide plures inuene
rūt s̄pētes q. x. pedū lōgitudiem excedebāt
Quos german⁹ ad talē locū abire iussit ubi
nemi nocere possēt. Sicq; mamertin⁹ baptiza
tus ē & ɔfestī sanat⁹. Factusq; est mōach⁹ &
deide abbas mōasterii sci germani: ubi scūs
alodi⁹ abbas fuit. Quadā uice monachi ei⁹
urse laqueū tetenderūt: qa ouib⁹ īsidiabaf:
quē nocte irruēs capta detinebaf. Quod ab
bas p̄ciēs de lecto s̄rexit: & urse compatiēs
ip̄am exoluit: & ne ā pli⁹ ad oues redire p̄su
meret īpauit. Bestiaq; deide p̄ris mādata ad
īplere curauit: latrones qdā cū eū expoliaf
sent solū ei palliolū dimiserunt: q nūmū ī pal
liolo ligatū īueniēs latrones reuocat: ut etiā
denariū illū sibi forte necessarium accipiāt.
Qui reuersi palliū cū dēario abstulerūt: &
nudū penit⁹ dimiserunt. Festinātesq; ad suas
latebras fugere tota nocte uagātes mane di
uinit⁹ ad cellā ei⁹ inuēti sūt. Quos ille beni
gne suscipiēs ad prīaz adduxit: & sibi ab eis
ablata recepit. Cū āt ad mōasteriū de fonta
neto uēisset ad īstātiā frm die dn̄ico palmaꝝ
missaz eis solēniter celebrauit. Et eodē sero
egrotare īcipiēs die pasceue sp̄m xp̄o emisit:
uidelz. iii. cal. apri. Cui⁹ corp⁹ dū ātisiodoꝝ
sepeliēdū portaref uenītes ad q̄dā uillam
nullo mō illd ide mouef potuerit donec qdā
carceratus fractis uinculis liber exiliit & ad
corpus ueniens illud cum aliis usq; ad ur
bem deportauit: ubi ī ecclesia sancti germa
ni sepultus est.

¶ De scō quirino martyre. XIIII.

Quirin⁹ tribun⁹ mf passus ē rome
psecutiōe traiani sub aureliano
cōite utriusq; militie. Qui tribu
nus cū beatum hermetē urbis p̄
fectū ī domo īcustodia detineret
beatū quoq; alexādrū papā alibi ī artissimo
carcere uiculis mācipatum hēret: & cū qrīo
dudū de fide nr̄a colloqum hūisset: Alexan
der nocturno silētio a quodā puero q facu
lam ferebat ardētē e carcere p fenestrā edu
cif: & ad domum qrīni deductus ī custodiā
hermetis īttomittit. Quod qrin⁹ cernēs cre
dere cepit: & alexādro pmisit ut si filiā eius
balbinā habentē ī collo struma liberaf pos
set: ip̄e una secū fidē xp̄i susciperet. Alexāder
uero filie sue sanitatē ipopōdit eiq; mādauit
ut puellā ad se ī carcerē suum dferret. Abeū
teq; qrīno alexāder ad carcerē suum a pue
ro reduct⁹ ē clausis ianuis custodie utriusq;
tam alexādri uidelicet q̄ hermetis. Cū au
tē qrin⁹ filiā suā alexādro ad carcerē suum
adduxisset & obseratis iāuis ip̄m ibidē repis
set magis obstupuit. Cui⁹ boiā exoluēs filie
sue iposuit moxq; puella sanitatem recepit:
sicq; qrin⁹ & filia ei⁹ balbina cum oib⁹ qui
in custodia eius tenebanf fidē susceperunt ab
alexādro papa baptizati ut in ei⁹ narrabif
passiōe. v. non maii. Quod audiens aurelia
n⁹ q locū ipatoris absētis ī urbe tenebat qrī
nū detineri mādauit. Cui xp̄m ɔfitēti linguā
fecit abscidi & ī equuleo leuari. Qui cum ni
hilomin⁹ loquēs ī iiurias ꝑtīpetiudicis ꝑcis
sis sibi māib⁹ ac pedib⁹ decollari eūdē māda
uit: & corpus canibus iactari: qd tn̄ occul
te christiani rapientes uia apia sepeliēt. iii.
cal. aprilis.

¶ De scō regulo episcopo. XV.

Regul⁹ ep̄s natiōe grec⁹ ioānis e
uāglīe apd̄ ephesū discipl̄s fuit.
Quo i pathmos īsulā relegato a
thenas ueinēs dioysio adhesit cū
quo roma prexit: & una secū & cū scīs rusti
co & eleutherio a btō papa clemēte ad galli
as p̄dicatiōis grā destiaf: q primū arelatum
ɔuenit: ubi a scō dionysio xp̄i noie inuocato
idolum martis destruitur & multis conuer
sis templū illud in honorem apostoloꝝ pe
tri & pauli consecratur: missis ergo socus su
is ad diuersas urbes ip̄e dionysius scō regu
lo arelatn̄ ciuitati ordinato episcopo pisi⁹
accessit: ubi cum rustico & eleutherio mar
tyrii palmam suscepit. Eodem autē die quo
passi sunt dum missam regulus in arelato ce
lebraret & nomina istorum martyꝝ iaduer
tēter i canone cū aliis sanctis recitasset mira
tus qd dixerat uidit ī altari. 3. colūbas ipoꝝ
martyꝝ nomina conscripta i rostris bēātes.
Qua uisiōe cognoscens scōs p martyriū mi

grasse cōmisso populo cuidā felici epo pisi⁹ accessit: & a xpiana matrona oli dionysii discipula catulla noie hospitio suscept⁹: mr̄es xpi eadē die q̄ uisiones uiderat passos fuisse ꝯpuit: & sup eoꝝ corpa basilicā edificauit. Inde siluanectensē ciuitatē ite disponēs i uillam lauria idolū mercurii baculo ꝯminuens: populū ꝯuertit: & basilicā dei genitricis ibidē ꝯstruxit. ¶ Post hec i ciuitate siluanectēsiū a filio cilicie ꝯsaguinee catulle pdcē a demone obsessō imundū spiritū i spē uespertilionis eiecit: q cū asinū sci intrare uellet: asinus miraculose pede crucē i terra signauit: & demō euanuit. In introitu etiā ipsi⁹ urbis hostia carceris leui baculi ictu feriens reserauit: & xpianos detētos absoluit. Quē dū pfect⁹ quereret puniēdū: a scō dionysio & sociis noctu in sōnis morte sibi cōminata terret: & ne regulo noceat admonet. Qui cum mane p eo mitteret: ut doctrinā salutis suscipet: audiēs q regulo ingrediēte tēplū oīa idola corruissent: & q ex hoc ipm pōtifex occidere uellet epm qdē ab eoꝝ furore defendit: & fide percepta tēplū illud in honore btē uirgis dedicandū obtinuit: oēmq populū baptizari fecit. ¶ Post hec cū die q̄dā sāct⁹ in uilla ruliaco pdicaret: multitudis ranaꝝ garulitate ppeditus: ranis illis uni excepte ppetuū silētiū imposuit: quod usq in pñti i ipso loco miraculose permāsit. Quieuit in pace āno. lx. etatis sue. 5. cal. aprilis. sepultus in urbe arelateñ. in ecclesia apostoloꝝ quā ibidem ꝯsecrauit.

¶ De scō amos ppheta. XVI

Amos ppheta non fuit pr̄ isaie: ut plures putāt. Nā isaias nobili genere nobili pente exort⁹ ē: hic āt pastor & rustic⁹ fuit: aliisq lr̄is q̄ ille apud hebreos scribit: ut hiero⁹ tradit que lraꝝ differētia apud latios nō hēt. Fuit aūt cognatio hui⁹ ex oppido thecua: qd̄ sex milib⁹ a betheleē distat: curāq gerēs pecoꝝ in latitudine cāpoꝝ q pximi sūt oppido thecue: in qbus humi arido atq harenoso nihil oīno frugū gignit: sed uberrimis pascuis abundāt: & iō cūcta sūt pastorib⁹ plena: & sterilitas terre ꝯpensat pecoꝝ multitudine. Ex numero isto pastoꝝ fuit amos ipit⁹ sermōe sed plen⁹ scia. Prophetauit aūt iisdē tpib⁹ qbus ioel: naū: ionas: osee: isaias: sed aliquātulum exorsus ē pphetare an̄ isaiā: uidelicet tpib⁹ hieroboā filii ioas regis israel & amasie regis iuda. Missusq ē ut ꝯtra gentes illas que ei⁹ lectiōe ꝯphendunt irā dei uenturā denūciaret: & maxie ꝯtra. x. trib⁹ israel: ut euersionē dom⁹ hieroboā & calamitatē populi pdiceret. Quod cum significasset amasias sacerdos bethel hieroboā regi ex mādato ipsi⁹ phibuit amos ne ulera i regno. x. tribuū pphetaret. Cū āt amos cessare nollet: dicens se nō esse pphetā sed pastorē missū a dño: frequenter illū amasias plagis afflixit. Tādē fili⁹ ei⁹ ozias frequēter eū icrepās: uecte p tempora trāsfixit: & semiuiu⁹ i terrā suā deduct⁹ post dies aliquot dolore uulneris expirauit pridie cal. aprilis. Sepult⁹ est cū pr̄ib⁹ suis. Hec hiero⁹ & ioseph⁹. hic ppheta ex nūero. 12. pphetaꝝ ē q i scōꝝ patꝝ catalogo eccl. 49. c. ꝯscribūt.

¶ De scō amos abbate. XVII

Amos abbas i deserto scythi pr̄ fuit q̄si. 1500. mōachoꝝ cēobii qd̄ dicebat tebarnēse: q erāt īgētis abstinētie uiri hn̄tes usui indui collobiis q̄si saccis lineis & pelle cōfecta a collo p⁹ tergū & lat⁹ descendente ꝯtegi: cucullis etiā caput opiri maxie cū ad sumendū cibū ueniebat: eisq facies uelate: ne ali⁹ aliū pti⁹ escā sumentē dephēderet: hn̄tes sūmū silentiū: ita ut nec putaret eē in illo loco q̄sq̄ hoium ubi sedebat ad mēsas. Et ois eoꝝ ꝯgregatio sic erat posita in multitudine acsi eorum quisq fuisset in solitudine dum ita lateret uniuscuiusq abstinentia: ut ab alio cognosci nō posset. Sedebāt ad mensas ꝯtinētes magis q̄ cibos sumētes: ut nec deluisse mēsis nec uentri satisfecisse uiderent: qa maior uirt⁹ ē his abstinere que i oculis hn̄t & manib⁹. ¶ Post gubernatā uero & r̄gulatā ꝯgregationez ad desertū nitrie accessit: ubi dū esset: rogauit duos ad se uenētes: ut sibi doliū a ciuitate deferrēt necessariū ad aquā colligendā. Illiq pmisert. Recedentes āt alter eoꝝ penituit: & deferre recusauit: eo q p deuexa & prupta mōtiū nollet camelū lōgo itinere uexare: & piculo exponere. Alter uero nō hn̄s camelū cū deuotiōe portauit asino: qd̄ ita leuiter asin⁹ tulit: acsi nullo pōdere oneratꝰ incedens. Qui dum ad cellā deuenit amos illū gratāter excepit: eiq camelum comitis sui mortuuz esse nunciauit: eo q pmissum attendere noluit. Illeq reuersus ita euenisse ꝯperuit. Quieuit in dño uir dei pridie calen. aprilis. hec in uitis patrum.

¶ De scō amonio abb. XVIII

Amoni⁹ abbas i deserto interiori nitrie plen⁹ charitate habitauit cuz duob⁹: q sibi carne & spū frēs erāt. Quoꝝ alter eusebi⁹ + alter eutim⁹ uocabat: tertium quoq germanum dioscoꝝ noīe habuit: qui eps fuit. hic āt frēs suos pdcōs & alios monachos acsi nutrix filios ꝯfouebat: qui & mōasterium muro uallatum ꝯstruxerat in quo & puteum foderat oibusq necessariis instruxerat. Et dū qdā frē saluari uolēs ad eū uenisset querens cellulā uacārē i q̄ hitare posset: iposuit ei ut se i suo cenobio expectaret: donec ad reqrēdū accederet. Abiēsq pcol ab eo loco sibi cellulā purissimam fecit: i qua hitare cepit: & fratri q

aduenerat mõasteriũ eũ oĩb⁹que ĩ eo fuerãt reliqt. Sed cũ plures fuissent q ad eũ ueñissent saluari cupiẽtes: uir scũs oĩb⁹ frĩb⁹ ꝯgregatis & cũ alacritate eũ iuuãtibus locellũ una die ꝯstruebat. Et dũ aduene q uenerãt ad ecclesiã uel ad refectionẽ iuitati eẽnt unusqsq de frĩb⁹ amoni de suis cellulis necessaria ꝓferebãt: & nouas cellulas ꝯstruebãt: ita ut nihil ineñsiliũ que reqrit̃ deesset: nec tñ cuius quã collatio nota foret. Regressi ergo hi qbus cellule fuerãt ꝑparate: eas itrogressi oĩa iueniebãt que ad usũ necessaria erãt. Et hec ipa amoni⁹ sepi⁹ sũma charitate iterauit. hec ĩ uitis patꝶ.

¶ De scã balbĩa uirgie. XIX.

BAlbina uirgo fuit filia quirini tribuni mr̃is de quo supra dictũ ẽ. ꝯ cal. aprilis. Que ut ibidẽ dictum hẽtur cũ esset strumosa a scõ alexandro papa liberata ẽ. Nã cũ pater ei⁹ boiã de collo alexãdri tulisset & ꝑgeret ut filie collo iponeret ꝓut sibi scũs papa mãdauerat apparuit puer facula deferẽs & puelle asistẽs: q eã ĩ amorẽ xp̃i & uirginitatis pseuerãtiã ꝯfortauit eiq; spõsam celestẽ ꝓmisit. Mox autẽ ut boia circa collũ uirgĩs cĩgitur: puella a struma liberat̃: & ab alexãdro papa baptizat̃. Que ĩ uirginitatis ꝓposito usq; ad uite finẽ ꝑmãsit. Et cũ ex deuotiõe boiã alexãdri pape oscularet̃ admonita ab ipo catenã beati petri ap̃li reqsiuit & obtinuit: & moriẽs scẽ theodore sorori hermetis ꝑfecti & mr̃is ꝯmẽdauit. Sepultaq; est uia ap̃ia ĩ cẽiterio ꝑtextati iuxta patrẽ suũ ꝑdie cal. apri.

¶ De. s. theodora uirg. & mr̃. XX

THeodora uirgo & mr̃ sub aureliano ĩꝑatore rome passa est: hec fuit soror hermetis mr̃is & ꝑfci urbis que a scõ alexãdro papa ĩ fide docta & baptizata ẽ. Cũ aũt beat⁹ hermes ab aureliano passus fuisset: & ipsum soror theodora sepelisset ab eodẽ ĩpatore & ipa dudũ ĩ uinculis detẽta: tãdẽ capitis obtruncatiõe passa mr̃ium sepulta ẽ iuxta frem suũ uia salaria ñ lõge ab urbe rõa cal april̃.

¶ De scõ ualerico abbate. XXI.

VAlericus abbas aluernia nat⁹ cũ patris oues adhuc puer pasceret scholas pueroꝝ frequentans: occulte litteras didicit. Deinde relicto seculo secutus ẽ auũculũ abbatẽ mõasterii auturieñ: ubi sãs renitente patre mõach⁹ effect⁹ ẽ. Et p⁹ alicui⁹ tp̃is lapsum artiori uite & ꝓfessioni se tradẽs a scõ macario abbate in monasterio antisiodoreñ citra is recept⁹ ẽ: ubi dudũ manẽs adhuc ad ꝑfectiora itẽdens quẽdã nobilẽ nomĩe bobinum ꝯuertit: & cũ ipo monacho scõ luxouiũ iuit. Ibiq; ãbo discipuli fci sũt colũbam abbatis. ¶ Post hec ualeric⁹ de sui abbatis licentia cũ alio fre ad ꝑdicãdũ gẽtib⁹ accessit. Et ueniens neustriã remotũ solitudĩs locũ a rege clotario ĩpetrauit: ubi cũ eodẽ ꝯsocio ĩ uite scitate ꝑmãsit: & multis uirtutũ signis effulsit. Nã ĩ uico ãbianẽsiũ gualunago reũ quẽdã dudũ patibulo appẽsum deposuit & suscitauit. ¶ Matrona quedã ꝑ pueꝝ suum panes & duos uini flascones uiro dei misit: sed puer ptẽ panũ & uinũ ex flasconib⁹ ĩ uia abscõdit: & reliquũ utriusq; ad sanctũ portauit: quẽ ille monuit ne de uĩo aut pane ĩ uia dimissis gustaret⁹ eo q̃ s̃pẽs eẽt in flascõe & ueneoũ ĩ pane. Cõfusus puer rediit: & s̃pentẽ ĩ flascone uidẽs extimuit: & penitẽtiã egit. ¶ Cũ tp̃e hyemis ad domũ ꝑsbyteri cum sociis ad ignẽ ꝓ se calefaciẽdo declinasset: & ꝑsbyter cũ quodã iudice citatis ad locũ sedẽtes iania & lasciua uerba ꝓferrent: ab eo admoniti ut silerẽt cũ adhuc ĩ deteriora ꝓrũperẽt inde discessit. Et statim ꝑsbyter excecatus est: & iudicis uirilia marcuerunt. Quieuit in xp̃o cal. aprilis. Sepultus ambianis in monasterio leucañ.

¶ De scõ hugõe ep̃o ordis cartusieñ. XXII

HUgo ep̃s gratiopolitan⁹ fundator fuit ordis cartusieñ. Cui⁹ mater cũ ip̃m gestaret ĩ utero uidit ĩ sõmis se parer̃ filiũ: q a beato petro apostolo & aliis mltis scĩs ĩ celũ ferebatur. Et ꝑcognoscẽs eũ aliqd magni futuꝝ natũ pueꝝ & educatũ tradidit litteris ĩbuẽdũ. Qui satis iuuenis monach⁹ effectus cartusiẽsiũ ordinẽ ĩcohauit. Cũ eni eẽt ĩ solitudine cartusie uidit ꝑ sõmũ. vii. stellas sibi ducatũ ad habitaculũ usq; ꝑstãtes. Mane aũt scõ ecce. 7. uiri quoꝝ un⁹ fuit magister bruno. iiii. alii litterati & ii. laici ad eũ uenerũt uitã solitariã exqrẽtes. Quos scũs. vii. stellas uisas eẽ intelligẽs: eisdẽ uisa narrauit: & cũ eis ĩ ipo loco mõasteriũ & ordinẽ ĩcohauit. ¶ Deĩde disponẽte deo scũs ẽ abbas calesieñ. Deinde ep̃s mil̃ en⁹ siue gratiopolitanus. Scũs aũt ep̃s qetẽ mẽtis desiderãs absolutionẽ ab ep̃atu ꝑ nũciũ deinde ꝑ seip̃m ab honorio s̃o & ĩnocẽtio s̃o romãis põtificib⁹ obtinere neqt: eo q̃ ip̃m ꝓutilẽ ecclesie cognoscebãt: multasq; ꝑsecutiões a petro leonis ecclesie dei aduersario ꝓ libertate ecclesie passus ẽ: eo q̃ ĩnocentio pape cui ille inimicabat̃ ꝯstãter iste fauerer. Quieuit ĩ pace anno gr̃e. 1132. etatis sue anno. 80. in senectute bona cal. aprilis.

¶ De scõ hugone abbate boneuallis. XXIII.

HUgo abbas boneuallis ordis cistertieñ floruit tp̃e federici primi. Qui dũ iuuenis ordinẽ eẽt ingressus: & de redeũdo ad seculũ grauiter tẽtaret̃: orone ĩ ecclesia scã beata uirgo sibi ꝑ uisũ apparuit: eiq; natiuita

tē: ɔuersatiōnē: passiōnē: resurrectionem: &
ascensionē xp̄i oñdit. Ex q̄ uisiōe ɔfortatꝰ in
nimia scitate pseuerauit: quē scūs bernardꝰ
abbatē boneuallis ɔstituit. ¶ Sub hoc nouī
tiꝰ qdā i suo principio tētatꝰ de redeūdo ad
seculū ɔfessus abbati: & ab eo ɔfortatus psti
tit. Et p bienniū añ eiꝰ obitū grauē ifirmita-
tē icurrit: sed a btō iob ei appente ɔfortatus
die sequēti expirauit: Ac postmodū abbati
appuit grās ei agens: q eiꝰ hortatu i ordie
pmāsit: seq i gloria esse dixit. ¶ Alii quoq
duo nouitii de recessu tētabant: quoꝝ unꝰ q
miles puersus fuerat: i sōnis uidit se cadentē
in puteū tāte pfūditatis: q tres dies trāsibāt
donec ad pfundū pueniret. Quod cū abbati
rettulisset: exposuisset hūc eē abyssi puteū i
quem casurꝰ erat: si ab ordie discederet. Ille
uero nihilominꝰ abiit: & post triduū ab ho-
stibꝰ occisus fuit. Aliꝰ uero q clericꝰ erat: ab
eo monitꝰ pmāsit: eo q sibi abbas uitā etet-
nā pmisit. Cui pridie q̄ moreref: dña nr̄a ap
paruit: & i crastinū ei gloriā a suo abbate p
missā obtinēdā incunctāter asseruit: q die se
quēti expirauit. ¶ Cū sepiꝰ diabolū i choro
inter frēs uidisset: dixit aliquē ex fribꝰ graui
peccō detineri: nec talis uisio restitit: donec
unꝰ ex fribꝰ peccatū qd ɔmiserat ɔfessus fuit
¶ Ioānis eiꝰ mīstri & fris uniꝰ palytici egro-
tātiū diē & horā trāsitꝰ pdixit: & ut pdixerat
sic euenit. ¶ Famulꝰ cellarii infirmatꝰ pecca
tū graue uni fraꝝ ɔfessus ab eo monitꝰ ē: ut
abbati illud ɔfiteref: qd ille se factuꝝ pmi-
sit: si abbas tūc abs̄s añq̄ obiret reuerti ɔti
geret. Sed añq̄ abbas uenisset expirauit. Po
stea uero frater ille abbati i dormitorio ap-
paruit: eiq peccatū ut pmiserat ɔfessus fuit
addēs ex hoc magnas luere pēas: quē abbas
absoluit. Ac postea ɔfessorē suū iterrogans
de eodē peccato & pmissiōe sibi scā certifica
tus extitit. Pro cuiꝰ aīa dū orasset: uidit eum
postmodū cū magna luce de sua liberatiōe
sibi grās referentē. Post multa uero scitatis
eiꝰ isignia scūs abbas hugo i mōasterio bōe
uallꝰ hūanitatis debitū soluit: ibidē sepultꝰ

¶ De. s. maria egyptiaca. XXIIII

MAria egyptiaca que peccatrix ap
pllabaf i egypto nata pētes āno
12. deserēs alexandriā fugit: ibiq
17. ānis publice se libidini subie-
cit: & nulli hominū se petēti denegauit: qui-
mo multos ad luxuriā obscenis actibꝰ inser
uiēs puocauit. Cū aūt hoies regiōis illiꝰ ad
adorādā sanctā crucē hierosolymā ascende
rēt: qbusdā iuuenibꝰ sociata cū eis nauē ascē
dit: & hierosolymā nauigauit: & nauigando
oibꝰ indifferēter se exposuit: & plurios secū
ɔcūbere fecit. Cū uero naute ab ea naulū re
quirerent: corpꝰ suū eis p naulo pstituit. ¶ Et
cū hieru. aꝰē aduenisset: & p adorāda cruce
usq ad fores ecclesie cū aliis accessisset: subi
to & inuisibiliter repulsā patiebaf: & itrare
nullatenꝰ pmittebaf. Ceteris quoq cūctis i
trantibꝰ ipsa tertio ad limē pueniēs repulsa
est. Ad se igif reuersa & hoc pp eiꝰ enormia
flagitia euenire cognoscēs: pectꝰ tundere ce-
pit: & lachrymabiliter a cordis iīmo pecca
ta sua defleuit. Et corā imagie dei genitricis
pstrata orare cepit: ut peccatoꝝ sibi ueniā i
petraret: & sanctā crucē adorare pmitteret:
pmittēs se seculo abrenūciaturā: & de cete-
ro caste māsurā. Receptaq aliq̄ fiducia sine
repulsa ecclesiā itrauit: & crucē dñi cū cete
ris adorauit. Cui qdā p elemosyna tres num
mos tribuit: de qbꝰ tres panes emit. Audiuit
q uocē sibi dicētē: q si iordanē trāsiret: sal-
ua eēt. Iordanē ergo trāsiuit: & i desertū acces
sit: & .47. ānis ibidē manēs: nec hominē: nec
qdcūq aīal uidit. Tres aūt panes quos secū
tulerat: ad istar lapidis idurauerūt: & .17. ā-
nis ei ad cibū suffecerunt: uestimētis aūt eiꝰ
putrefactis nuda remāsit: estu pitero gelu
cute ethiopis instar denigrata: capilli uero
cani effecti cutis nigredinē opiebant. Annis
āt .17. diuersis tētatiōibꝰ molestata: ipsas tā-
dē dei grā oēs deuicit: & deiceps ānis .30. ce
lesti lumie sup eā diebꝰ singulis radiāte sine
cibo pmāsit. ¶ Eodē tpe abbas zozimas in
cenobio scōꝝ monachoꝝ iuxta iordanē mo
rabaf: q dīna ispiratiōe cōmotꝰ: eremū illā
igressus ē: ut aliquē seruū dei ibidē latitātē
inueniret. Qui cū iter .20. dieꝝ pābulasset:
uidit quādā nudo nigroq corpe pābulatē i-
cēdio solis exustā: canis comisq respsā: que
uidēs eū fugā arripuit: & abbas post eā cur
rere cepit. Tūc eū ex noie uocās: cur se pse-
queref iterrogat: & qa nuda erat palliū suū
sibi tradi petiit: ut sic opta eū alloq possit.
Qui se noiari audiēs stupefactꝰ: palliū ei p-
iecit: & i terra pstratꝰ ut se bñdiceret exora-
uit: illa uero ad eū bñdictionē spectare di-
cebat: eo q psbf erat. Cū āt nomē & officiū
suū audisset: magis extimuit: & istāter ab ea
bñdictionē obtinuit. Cūq ipsa extēsis mani
bus oraret: uidit ipsā mensura uniꝰ cubiti a
terra in aere eleuatam. Et cogitare cepit: ne
forte spūs eēt: qui se orare sic fingeret. Cui
mox scā eiꝰ cogitatiōnē apuit: & qa uere eēt
mulier & nō spūs affirmauit. Et adiurāte se-
ne cū eo sedit: & oēs uite sue ordinē ut pmis
sū ē enarrauit: rogās senē ut ad monasteriū
redeat: & post ānū die dñice cene ad iordanē
ueniat: & corpꝰ dñi secū ferat: pmittēs q tūc
ad ipm locū ueniet: & de manu illiꝰ sacramē
ta dñica sumet. ¶ Rediēs igif abbas ad mo
nasteriū reuoluto āno die cene dñi tulit cor
pus dñicū & usq ad iordanē pueniēs ex alia
pte fluis mlierē stātē aspexit. & cogitās quō
ad eū sine nauicula ptrāsiret: subito uidit eā

signo crucis edito sup aquas ad se uenientē.
Cūq; stupens ad pedes ei⁹ se ꝓstrare uellet:
illa ꝓhibuit eo q̄ dn̄i corpus ferret & sacer
dotii dignitate ꝑemineret. Sūptoq; sacr̄o ab
batē rogauit ut sequenti ad se ān̄o ad eremū
redire uellet. Et sup aquas iteꝶ iordāis am
bulans rediit: & solitudinē petiit. Zozimas
uero ad suū monasteriū regressus dolere ce
pit q̄ eā de nomie suo interrogare nō memi
nit. Sequenti uero ān̄o ad locū ubi eā prius
uiderat uenit. & ibidē eam defunctā reppit.
Qui lachrymās eāq; tāgere nō audēs timēs
ne forte sibi displiceret: ad caput ei⁹ litteras
in terra descriptas legit ita ꝯtinentes. Sepeli
zozima marie corpusculum redde terre pul
uerem suum: & ora pro me ad deū: cuius ꝑ
cepto die secūdo aprilis reliq hoc seculum.
Tūc ille pro certo cognouit q̄ mox ut sacra
mentum dn̄i accepit & ad desertū rediit ui
tam finiuit: & q̄ spatiū itineris: dieꝶ. xx. illa
una hora ꝑ ambulauit. Cūq; terrā quo fo
deret nō haberet: leoni ad se uenienti māsue
tissime iussit effodere terrā. Qui iussa humi
liter adimpleuit: & ad desīum ut agn⁹ acces
sit. Senex quoq; corpe humato ad monaste
riū suum glorificās deū uenit. Quieuit i do
mino scā dei maria peccatrix. 4. nōn aprilis.

¶ De scā theodosia uirgie & mar. XXV.

Theodosia uirgo tpe dioeletiani
apud cesaream palestine passa ē
ān̄o etatis sue. xviii. Que nobili
eiusdē ciuitatis exorta prosapia
elegantis pulchritudinis existēs
dum ad scōs martyres i carcerib⁹ detētos cō
fugisset: ut eoꝶ se oratiōib⁹ ꝯmendaret: scā ē
ei uox de celo: q̄ eam xp̄s oleo athlete pun
geret ad passiōes tolerandas. Hec a preside
urbano ꝯprehensa: dū xp̄m ꝯfiteref: nudata
ad stipitē ꝑ capillos suspendif: sed nube su
peruenīente ꝓtegitur. Deinde ferro onusta i
carcerat: sed diuinitus a xp̄o dn̄o liberatur.
Post hec ligato ad collū ei⁹ īgenti saxo i ma
re ꝑcipitaf: sed ab angelis soluta ad litt⁹ re
ducif. Subsequenter leopardis exponif a q̄
bus oīo itacta custodif. Nouissime uero ca
pite cesa est: uisaq; ē ab astantib⁹ colūba au
ro splendidior de ore eius exire & celū ascē
dere. Cui⁹ corp⁹ a fidelib⁹ i eadē ciuitate cō
ditū ē. 4. nōn aprilis.

¶ De scō nicetio episcopo. XXVI

Nicetius eps lugdunen̄ fuit. Cui⁹
uita uirtutibus non mediocriter
effulsit: & preciosa mors nihi
lominus miraculis cōmēdatur.
Qui & i xp̄o qeuit. 4. nōn apri
lis i ipa urbe tumulatus. Hec i martylogio
adonis.

¶ De sanctis agape & chionia uirginib⁹ &
martyribus. XXVII.

Agapes: chionia & hyrenes uirgi
nes passe sunt i urbe tpe diocle
tiani sub comite sisinnio. He fue
runt sorores: & ancille scē anasta
sie: ut ī eius passiōe dictū ē supra
viii. cal. ianuarii. Que cū xp̄iane eēnt & ꝑfe
cti mōitis obedire nollēt: i cubiculo eas re
clusit ubi coque utēsilia ſuabanf. Et cū i ea
rū amorē exardesceret: eo q̄ pulcherrime eē
sent: ad eas nocte itrauit ut suā libidinē exer
ceret. Sꝫ ī amētiā uersi⁹ putās se tractare uir
gies: carbōes patellas caldarias & similia ā
plexās osculabaf. et ex hoc fatat⁹ & dformis
ad modū exiēs a ſuis putaf i demōium uer
sus: & uerberib⁹ afficif. Cūq; ipatorē adisſꝫ
ut de hoc ꝯquereref suspicātib⁹ cūctis: q̄ i
furiā uersus eēt: uirgis ꝑcutif: facie ꝯspuif
luto & puluere i ipm ꝓiectis deteri⁹ fedaf.
Et qa oculi ei⁹ tenebāf ne se talē ut erat aspi
ceret: mirabaf cur sic oēs eū uitupose tra
ctarēt: uidebaturq; sibi q̄ ipe & oēs alii al
bis īduti eēnt. Cū aūt sic se deformē ab aliis
didicisset: putās q̄ puelle magicis sic eū ar
tib⁹ ludificassēt. Iussit eas corā se expoliari
ut saltē nudas aspiceret: uestib⁹ aūt eaꝶ cor
porib⁹ adherētib⁹: nullaten⁹ spoliari pote
rūt. Ipe uero adeo dormitauit q̄ a pulsanti
bus excitari neqbat. Hec audiēs diocleria
n⁹ uirgies tradidit sisinnio cōiti puniendas.
Qui prio hyrenē auditā uti magis iuuēculā
carcerauit. Agapē uero & chioniā ignib⁹ im
misit. Statiq; uirgies orātes spiritū emiserūt
Corpa uero illaꝶ & uestimēta ac capilli oī
no itacta ab igne māserūt. Quaꝶ corpa ana
stasia eaꝶ scd̄m seculū dn̄a sepeliuit 5. nōn
aprilis. ¶ De scō euagrio p̄sby. XXVIII.

Euagrius p̄sbyter duoꝶ macario
rū discipulus fuit. Hic a gregorio
nazanzeno diaconus ordinat⁹: &
cū eo i egyptum descēdēs: uiros
mōasticos ispiciēs relicto seculo
uitā illoꝶ ē imitat⁹. Qui dū ad sacerdotiuꝫ
ꝓmot⁹ eēt: & pulcherrim⁹ corpe i urbe resi
deret a senatore ꝑ p uxoris zelotypiā nouit
sibi mortē parari: eo q̄ eidē familiarissimus
esset. Sꝫ diuina mōit⁹ uisiōe eremū petēs duo
rum macarioꝶ successiue discipul⁹ fact⁹ ē.
De hoc heraclides rettulit q̄. xiiii. ān̄is i ab
stinentia uixit: panis & olei modicū sumēs.
Qui dum de carnis concupiscentia tentare
tur: tota nocte in puteo stabat tpe hyemali:
ut carnes gelu constringerētur. Aliquando
etiam spiritu blaphemie tactus. 40. diebus
sine tecto permansit. A demonibus etiā plu
ries uerberatus est. ¶ Die quadā tres mali
gni spūs i specie clericoꝶ eide assiterūt ꝯtra
fidē catholicā disputantes. quorum unus se
arrianū: 2s eunomianū: tertius apollinariū
se dixit. quos oēs ipe dei sapiētia superauit.

¶ Cum ecclesie claues deperissent: ipse hostii partē illam quaʒ claues introibant signauit statimq; fores apuit. Cuidam etiā discipulo oia que sibi p ānos .18. euenerunt: ante illud tēpus sibi futura pdixit. Per annos .16. neq; carnes: neq; coctū: neq; pomum: neq; quieq̄ uiride comedit: nec balneo usus fuit. Et cuʒ anno .16. ppter stomachi passionē sibi necessitas esset coctū comedendi: panem non tetigit: sed olera uel lenticulā biennio degustauit. Artes quoq; & fallacias demonū & spirituum differentias subtiliter nouit. Appropinquās neci: sed tātū p duos ānos antea se a carnali ipugnatione liberatū fuisse dixit. Etateq; longeuus sub imperatore ualēte e seculo migrauit. 5. noñ. aprilis. Huius discipul⁹ palladius fuit. ¶ Hic scūs diuina & humana litteratura clar⁹ aduersus octo principaliuʒ uicioꝝ suggestiones: quas aut prim⁹ aduertit: aut inter primos didicit octo ex sacrarū litteraꝝ testimoniis libros opposuit. Ita ut unaqueq; suggestio cōtra se habeat testimonium: quē libꝝ ex greco in latinum uertisse se tradit gēnadi⁹. Scripsit & anachoritis simpliciter uiuentib⁹ libꝝ centū sniaꝝ per capitula digestū. Eruditis uero & studiosis qnq̄ginta quē etiā de greco idem gēnadi⁹ transtulit in latinū. Superiorem uero iamdudū translatū correxit. Scripsit & cenobitis sinai mōtis doctrinam uite cōis. Virgini deo sacrate libellum edidit religioni sue conuenientē ac sexui. Paucas etiā sententiolas obscuras ualde: & solis monachoꝝ cordibus cognoscibiles ostendit. Quas etiam gēnadius ex grecis latinas fecit. Scripsit & alios duos libros ualde perutiles: Quoꝝ unus de actuali uita monachis intitulat. Alter uero cognitionalis. hec gēnadi⁹ de uiris illustrib⁹.

¶ De scō euagrio epo. XXIX

Euagrius pšbyter alexandrin⁹ & postmodū antiochenus eps uir aeris & prestātis ingenii & discipulus athanasii alexandrini epi fuit. A quo & presbyter ordinatus est. Hic uitaʒ beati antonii ab eodē athanasio in greco scriptam in latinū conuertit sermonem. Dum adhuc pšbyter esset diuersorum tractatus beato misit hieronymo: ut ipse libro de uiris illustribus tradit. Qui ēt sanctitate insignis antiochie quiescit.

¶ De scō isidoro epo & confessore. XXX

Isidor⁹ eps hispaleñ: que ciuitas est hispanie ex eisdem hispaniis oriund⁹ tpe heraclii imperatoris sanctitate claruit & doctrina: ut ait sigibertus:. Qui multa uolumina ecclesie dei utilia cōdidit: uidelicet Soliloqoꝝ libros duos. Sentētiaꝝ libros quattuor. Synonimoꝝ libros uiginti. Etymologiaꝝ libros uiginti. De officiis libros duos Contra iudeos ad sororē florentianā libros duos. De significatione noui & ueteris testamenti ad orosiū libros duos. Allegoriaꝝ in quinq; libros moysi libros qnq;. In iosue unum. In libꝝ iudicū unum. In libros regum librum unū. De corpore & sanguine dñi librum unū. & plura alia. De origine officiorum libros duos. Itē libꝝ differentiaꝝ: Item de uita & obitu sanctoꝝ qui dñm pcesserūt. Itē de natura reꝝ. Item libꝝ artium. Item librum de sūmo bono. Item extat & liber decretoꝝ apostolicoꝝ rōanoꝝ pontificū canonūq; cōciliorꝝ: que p successiones temporū diuersis locis per orbē a catholicis epis celebrata sunt: que oia grandi & insigni uolumine ↄpinxit. Ex quo ↄstat hiuonis ppositi beluaceñ & gratiani decreta ut plurimū fuisse decerpta: ut dicit uicēn⁹. Quieuit hispali uita & doctrina prefulgidus pridie noñ aprilis: ibiq; iacet humatus.

¶ De scō ambrosio ↄfessore. XXXI

Ambrosius diacon⁹ martionis primū labe infect⁹ postmodū ab origene correpť⁹ xpiane fidei confessor euasit. Et i eruditiōe uerbi dei studiū feruēs adhibuit: atq; ↄfessiōis dñice gloria insignis fuit: hui⁹ solerti studio & flagrāti idustria ui pcū & obsecrationū coactus origenes infinita ferme dictauit uolumia. Notarios nēpe scriptores & scriptrices puellas scribēdi pitia apprime eruditas exhibuit: & sūptui necessaria affatiʒ mistrauit. ipm etiā elegātis igenii fuisse: epistole ipsi⁹ ad origenē date indices sūt. Obiit añ mortē origenis: ut dicit hiero⁹ libro de illustrib⁹: & d hoc euse⁹ .6. eccľ. historie mentionē facit. Quieuit āt i dño pridie noñ aprił.

¶ De scā hyrene uirgie & marty. XXXII

Hyrenes uirgo & mř soror scāruʒ agapis & chionie de qb⁹ supius dictū ē .5. noñ. aprilis. Postq̄ pdicte sorores sue a comite illinio martyrizate fuerūt: eū eēt ceteris iunior die tertio de carcere educitur: i quo reclusa detinebať. Quā comes nudataʒ iussit ad lupanar duci: ut oib⁹ pstitueretur. Cū aūt duceret: appuerūt militis duo angeli ducꝝ militū quos illi cognoscebāt facies ptēdētes: mādātes satellitib⁹ ex pte comitis: ut hyrenē ad lupanar nō iferrēt: sʒ eā ad talis mōtis cacumē deducerēt. Quod dū illi pfecissent: & hec comes q nihil d hoc illis madauerat didicisset: irat⁹ ista magis deputās ad mōtē illū ascēdit Et tota die gyrās supcilū & hyrenē qdē aspiciēs: sed ad eā pringere nō ualēs: arcū tetendit & sagitta directa ipsā i corde pcussit. Cui⁹ etiā corp⁹ iuxta sorores suas anastasia sepeliuit noñ aprilis.

¶ De scõ sixto prio papa & marẽ. XXXIII.

S Ixtus papa huius nomis prim⁹ natione romanus ex patre pasto re de regione uia latina: alexandro prio pape in episcopatu successit: & sedit annos .x. mẽses .4. dies .xxi. Hic constituit ut prefatione cõplera chorus hymnũ angelicum decantaret .s. scũs scũs scũs dñs deus sabaoth ꝛc. & q̧ mysteria sacra non tangerenẽ nisi a ministris altaris. Cõstituit etiam ut corporale nõ fieret ex syrico nec pãno tincto sed de purissimo lino ꝯtexto: quia corp⁹ dñicum in sindone alba & mũda inuolutum fuit. Et ut mulier uasa sacrata altaris nec pallas auderet cõtingere. Insuper constituit ut q̄sq̄s epoꝝ ad sedẽ apostolicá uocatus esset: rediens ad ecclesiá suam nisi cũ litteris papalib⁹ nõ susciperetur. Qui etiaʒ sub hadriano impatore martyrio coronatur foras muros urbis uia que apia nuncupaẽ viii. idus aprilis. Et cessauit episcopatus dies duos. Et sepultus est prope altare beati petri i sepulchro in quo requiescunt linus: cletus: anacletus & euaristus. Et licet sit tantoꝝ martyꝝ altare tamẽ soli⁹ sixti nũcupatur. Hic eni seuiente ubiq; persecutione xp̄ianis in gallia poscentibus ut aliquem uirum dirigeret: qui pene iá fidei lucernam extinctá accenderet: misit peregrinũ episcopũ romanũ plurib⁹ ei associatis: qui multis ibidem cõuersis martyrio coronat⁹ est: ut diceẽ in ei⁹ passione .xvii. cal. iunii.

¶ De scõ theodoro epo ancyrañ. XXXIIII.

T Heodorus ancyran⁹ eṗs galatie fuit: uir clare sapiẽtie & sanctitatis isignis. Hic aduersus nestoriũ redargutiõis & ꝯfutatiõis edidit librum ueritatis catholice protectorẽ: arte dialectica ordinatũ: multis utens assertiomb⁹ anteq̄ scripturaꝝ poneret testimonium. Quieuit aũt in dño .viii. idus aprilis: ut ait gẽnadius libro de illustribus.

¶ De scõ theodoro p̄sbytero & ꝯfes. XXXV

T Heodorus antiochene ecclesie p̄sbyter uir moꝝ honestate cõspicuus scientia clarus: & lingua disert⁹: aduersus apollinaristas & anomeos .xv. de incarnatione domini cõposuit libros. Claruit quoq; theodosii primi imperatoris temporib⁹. Hec gẽnadius ubi supra.

¶ De sancto egesippo cõfessor. XXXVI.

E Gesipp⁹ gẽte iude⁹: sed ad christi fidẽ ꝯuersus uir sanctissim⁹: sub hadriano & antonio pricipibus floruit: uicinusq; apostoloꝝ tẽporibus fuit. Qui traditioneʒ apostolice p̄dicationis: & omniũ ecclesiasticoꝝ actuũ a passione dñi usq; ad suam etatẽ texuit historias: ut quoꝝ uitam sectabatur dicendi quoq; exprimeret characterẽ: multaq; ad utilitatem credẽtium hinc inde congregans .v. libros composuit. Iudaicá etiaʒ historiam a mathathia sumens exordiũ usq; ad belli iudaici sub uespesiano & tito initiũ nẽ: eleganti sermõe digessit. Aduersum idola disputans quo primo errore creuissent historiam edidit: ꝯmentarioꝝ librũ ꝯposuit. Asserit se uenisse sub aniceto romam: & usq; ad eleutheriũ p̄seuerasse: q dicti aniceti fuerat diaconus: ubi & diem uite clausit extremũ .vii. idus aprilis. Hec hieronymus libro de illustribus.

¶ De sancto dionysio episcopo corinthiorum. XXXVII.

D Ionysius eṗs corinthioꝝ tẽporibus marciantoni & lucii aurelii cõmodi ipatoꝝ floruit. Cui⁹ eruditione & gr̄a quaʒ habuit i uerbo dei: multi fruũẽ usq; hodie. Multas eni texuit epistolas xp̄iane fidei rudimenta ꝑtinentes. Huius eni doctrina non solum ꝑficiebat populis quos regẽdos susceperat: sed etiam procul positis: quib⁹ ꝑ suas epistolas se p̄ñtem reddebat. Extát nẽpe ei⁹ ad lacedemones scripta. Item ad atheniẽ. Item ad nicomedeñ. Item ad corinteñ: & ceteras crete ecclesias. Scribit etiá ecclesie amadrine ceterisq; ponti ecclesiis. Itẽ ad gnositcs & phinitũ eorũ episcopũ. Ad sotherum etiam romanũ episcopũ direxit epistolam. Scripsit & ad chrysophoram scám feminam unam. Dormit corinthi q̄escens i pace .vi. id⁹ aprilis. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De scõ ꝑpetuo episcopo. XXXVIII.

P Erpetuus eṗs turoneñ admirande sanctitatis uir extitit. Cuius opere templũ sup corp⁹ sci martini epi ꝑfectum est: Eiusq; sacra membra de loco ubi fuerant primitus tumulata ad locũ ubi nunc uenerantꝯ digne translata sunt. Hui⁹ depositionis dies recolitur .vi. idus aprilis: ut in martylogio scribitur usuardi & adonis.

¶ De sancto procoro diacono & martyre. XXXIX

P Rocorus diaconus & martyr de vii. primis q ab apostolis electi sunt: ut diciẽ act. vi. uir fide & miraculis preclarissimus apud antiochiam passus ẽ: ut dicit hieronym⁹ in martylogio. Hic ut ipsemet de se scripsit nepos fuit sci stephani ꝓtomartyris & comes ioãnis euangeliste cu ad predicandum missus fuisset in asiam: cũ quo multo tẽpore manẽs factus ẽ eṗs nicomedie bithynie: ubi post multoꝝ ꝯuersionẽ ab eodẽ apostolo missus ẽ antiochiá ad predicádũ:

ubi martyrio coronatus uitam finiuit.5.idꝰ aprilis:ibiq; in pace quiescit.

¶De scis septé uirginibꝰ & martyribꝰ. XL

SEpté uirgines & martyres sacratissime apud sirmiú ciuitaté martyriú passe sunt. Que dato simul pcio láguis uitá mercate sút eterná.5.idꝰ aprilis:ut scribit ado.

¶De scó ezechiele propheta. XLI

EZechiel pphetarertiꝰ ex q̃ttuor maioribꝰ q ecclesiastici.49. cap inter scós prisci temporis expsse cómemorat:fuit oriundꝰ de terra cisore filiꝰ buzi: sacerdos & ipse sicut hieremias de genere sacerdotum. Hic in babyloné ductꝰ est cú ioachim rege iuda & mardocheo a nabuchodonosor rege postq̃ daniel & socii eius tres pueri iá trásla ti fuerant. Habitauitq; ezechiel iuxta fluuiú chobar. qui in áno.30.etatis sue in quto anno transmigratiõis ioachim in q̃rto mése in quinta die exorsus est pphetare ad ɔcaptiuos. ¶Eodé aút tpe pphetauit quo & hieremias: licet hic posterior:& ille in iudea: hic in chaldea. Causa aút eiꝰ pphetie fuit hec: legerant eni iudei in epistola hieremie sibi directa duraturá captiuitaté.70.ánis. Et ideo flebant exilii plongationé. Preterea murmurabant aduersus dñm: q fraudulénter eos de terra sua eiecisset. Dixerat eni p os hieremie prophete remanentes hierusalé pituros: eis uero q se traderét seruo suo nabuchodonosor bona pollicebať. Núc in ɔtrariú res relapsa erat. Florebant eni q remanserant: & ipsi iugo seruitutis pmebanť. Erant quoq; inter eos: q dicerét: qa dú seruierát militie celi bonis oibus abundabant: ex quo cessauerant pierant gladio fame & peste. Adhuc pphetauit ezechiel euersioné urbi hierusalé & téplo dñi incendiú imminere:& eos qui remanserant in urbe same pituros & extra urbem gladio: eos aút qui uiui traherenť gramen passuros seruituté: ipsos aút i pace q̃si libera seruitute másuros. Vt aút auctoritatem pberet ezechieli: dñs postendit ei q̃sdaz uisiones similitudines. s. hois: leonis: uituli: & aquile. Non solú ad pñgnandú euangelistas: sed ut ostenderet deum israel dñm esse totius creature per hec digniora omne aial creatú intelligens. Homo eni pest ceteris animantibꝰ: aqla rex est auiú: leo feraz: bos iumentoz. Sub aialibus uero uidit rotam in medio rote: ut ostenderet circúuolutionem omniú elemétoz i dñi esse potestate. Et super hoc uidit firmamentú coloris saphirini: & sup firmamentú erat similitudo throni: & super thronú q̃si aspectꝰ hois ꝛc. que in eius pphetia lóga narratióe & subtili uisióe texúť. ¶Postq̃ aút hierusalé destructa est & templumeó bustú: & iudei in captiuitaté babylonis cú sedechia rege translati: núciꝰ uenit ad ezechielé in babyloné: q hec ei narrauit de quo nuncio uenturo ipse pdixerat uespe pcedenti. Et túc iudeis lamétantibus q spes eoz pisset: & q oino núq̃ resurgerent: pphetauit eis: q dñs eos tolleret de oibus gétibꝰ & ɔgregaret de terris: & reduceret ad terrá suá. Et pterea in ɔsolationé gentis sue pdixit eis calamitates futuras circúſtantiú nationú que eis aduersate fuerant. s. filiorum amon: moab: edom: philistinoz: tyri: sidonis: egypti: & ethiopie. ¶Iste ppheta signum dedit populo i fluuio chobar: ut qñ deficeret: sub stinerent desolationé terre sue. Túcq; sperarent ad hieruralé qñ mundaret. Cú aút conuenirent plurima multitudo captiuoz ad fluuium chobar: & chaldei rebellioné timerét irruerunt sup eos. Ipse uero pheta pcibꝰ suis sistens aquas flumis sup aquas ambulans cú oi multitudine ad alterá ripá se recepit. Et quotquot eú psumpserút sequi submersi sunt. Et per orónem subito largá pisciú copiam esurienti populo pstitit ad uescendum Sepe quoq; multis deficientibꝰ uitá restituit ¶Postea uero in chaldea ɔstitutus inter cóꝰ captiuos legis trásgressores iudicauit: & pcipue quosdam de tribu dan & gad q in deú cómitterent ipia: legis psequendo custodes & fecit: ut dicit epiphanius ɔtra eos pdigiú magnú: qa filii eoz & uniuersa pecora a serpentibus pierunt. Et pdixit: q tribus ille nó reuerterenť ad ppria: sed in medie regióibꝰ remanerent. Ob hoc exacerbati distraxerút eú equis p crepidines saxoz: & excerebrauerunt eú. Sepelierútq; eú in sepulchro sem & arphasath in spelunca duplici.4.idꝰ aprilis Hec hieronymus & iosephus & ex historia scholastica atq; ex chronica guilelmi.

¶De scis pluribus martyribus. XLII

MArtyres plurimi fuerút illi: qui cú scó alexandro papa in eodem carcere tenebanť inclusi sub custodia quirini tribuni: de quo supra actú est.3.calé.aprilis. Qui cum uidissent qualiter sanctꝰ alexander papa quirini filiam a gibbo sanasset: & uerba eius predicationis audissent: oés ad xpm cóuersi sunt: & a sanctis presbyteris euentio & theodolo baptizati: & ab eodé pontifice ɔfirmati. Et cú quirinꝰ eis carcerem aperuisset: ut abirét soluti: noluerút abiŕ: martyrii gloriá expectátes. Postq̃ át aureliáꝰ priceps quirinú tribunú martyrizari fecit: & hos oés xpianos effectos cognouit: uetuste naui impositos in altum mare deduci iussit: & illic ligatis ad colla lapidibus in profundum demergi. Qui passi sunt.4.idus aprilis.

¶De sancto apollonio presbytero & mar

tyre & sociis martyribus. XLIII.

APollonius presbyter & martyr ut ait hieronym⁹ i uitis patrũ dũ uitã magnificã sctitatis iter monachos egisset: & sacerdos ordinat⁹ esset: psecutiõis tpe xpianos circuiens hortabat. Qui tentus a paganis & in carcerẽ missus a quodam philemõe custode maximis 9uitiis exprobrabat. Quẽ tandeꝫ apolloni⁹ exẽplo sue mirabilis patiẽtie ad xpm 9uertit. Dũ autem ✝ philemõ corã populo & iudice se xpianũ esse clamaret: multis ab eo tormẽtis exaiat⁹ est. Cũ uero deceptorẽ huius apolloniũ didicisset: ipm corã se ductũ una cũ philemõe ignib⁹ tradi iubet. Sed flãma illos i modũ clibani circũdãte nubes rorida de celo ueniẽs ignẽ extixit: & uterq; oino illesus exiuit. Quo miraculo iudex cũ multis de populo crediderũt. Hoc aũt dũ alexãdrie pfect⁹ audisset apolloniũ & philemonem ac oẽs xpianos effectos ✝ in pfũdo maris demergi fecit: qd scis illis baptismũ fidei reportauit. Qui passi sũt. 4. id⁹ aprilis. Quoꝝ oium corpora ab undis ad littus deiecta a xpianis alexãdrie digno sũt honore tumulata: ubi mltis miraculis clarẽt.

❡ De scõ philippo epo creteñ. XLIIII.

PHilippus eps creteñ urbis cortine. Cui⁹ meminit dionysi⁹ in epistola sua: quã scripsit ad ecclesiã ipi⁹ citatis: isignẽ aduersus martionẽ edidit librũ: magnisq; uirtutib⁹ & optimis studiis pdit⁹ fuit. Floruit quoq; temporib⁹ antonini ueri: & lucii aurelii impatoꝝ. Qui uita & doctrina clarens i ipa ciuitate: qeuit i xpo. 3. id⁹ aprilis.

❡ De scõ eustorgio epo. XLV.

EVstorgi⁹ eps natiõe grec⁹ ab ipatore 9stantinopolitano legat⁹ ad mediolanẽses missus ẽ Qui tantũ grat⁹ extitit ciuib⁹: ut ipo inde redeũte: cũ sedes uacassꝫ ipꝫ archiepiscopũ eligerẽt. Sed ille i9sulto pricipe electiõi noluit 9sentire. Sicq; 9stãtinopolim redit & ipatori qd factũ fuerat nunciauit. Impator uero gratissimũ habuit eũq; consecrãdũ mediolanũ rmisit. Insup triũ magoꝝ corpa in arca maxia sepulta: dudũ de pside 9stantinopoli adducta eustorgio p munere 9cessit que scũs in naui usq; ad portũ detulit. Cum aũt arcã cũ corporib⁹ currui iposuisset: & iũctis plurib⁹ paribus boũ ea trahere nõ possent: diuia reuelatiõe due solũ iuuẽce paupcule mulieris deuote plaustro apposite leuissime currum trahebant: quaꝝ unã i itinere lup⁹ occidit. Moxq; scũs episcop⁹ lupo mãdauit: ut uicẽ iuuẽce mediolanũ usq; suppleret. Statiq; lupus oi deposita feritate mãsuet⁹ uehiculo se exhibuit & iũct⁹ una cũ alia iuuẽca mediolanũ curꝝ ptraxit: ubi scõꝝ magoꝝ corpora tumulata qeuerũt usq; ad tẽp⁹ federici ipatoris cognomie barbarossa. Quo tempore mediolano euerso arca dimissa scõꝝ corpa coloniã trãslata sũt. Scũs autẽ eustorgi⁹ i põtificẽ 9secrat⁹ post laudabilia sctitatis opa i dño quieuit mediolani sepult⁹. iii. id⁹ aprilis.

❡ De scõ iulio papa & 9fessore. XLVI.

IVlius papa natiõe roman⁹ ex patre rustico marco ꝑo romano põtifici i episcopatu successit: & sedit ãnos. xi. mẽses. 2. dies. 8. Hic cõstituit ut null⁹ cleric⁹ ad cãm i publico ducat nisi i ecclesia. Hui⁹ pcepto oriẽtales epi thronos suscepere: & cõstituit ut oia monumẽta chartaꝝ ecclasticaꝝ reꝝ p tomãe ecclesie fierẽt primiscrinũ. Cuius tpe celebrata est pria synod⁹ nicena. 318. episcopoꝝ in qua dãnata ẽ heresis arrii q asserebat filiũ miorẽ patre. Hoc eni factũ ẽ adhuc uiuẽte 9stantio augusto. Quo humanis exẽpto iuli⁹ papa exiliũ. x. ãnoꝝ & tribulationes multas ppessus ẽ a 9stantio augusto heretico. Tãdẽ post mortẽ ei⁹ ad sedẽ beati petri cũ gloria reuersus ẽ: fecitq; duas basilicas unã i foro aliã sci ualentini uia flaminia Quieuit i pace pridie id⁹ aprilis. et sepult⁹ ẽ i cemiterio calopodii miliario. iii. ab urbe. Et cessauit epat⁹ dies. xv. ❡ Hic unã de icarnatione dñi ad dionysiũ scripsit epistolã.

❡ De scõ zenone abbate. XLVII.

ZEno monach⁹ siluani abbatis discipulus fuit. De quo refert heraclides iter cetera eius uirtutis & cõstãtie isignia: q in ardẽtissimis solis egyptia regiõe stetit in calmate. v. dieb⁹ se desiccãs i sole: ut ex hoc pbaret utrũ tormẽta tolerare posset. Et post mire pnie opa migrauit i xpo pdie id⁹ apri.

❡ De scõ herminigildo rge & mre. XLVIII

HErminigild⁹ rex & martyr anno vi tiberii ꝑi ipatoris uidelicet anno grẽ. 705. martyriũ passus ẽ. qui leuuigildi regis uisigothoꝝ fili⁹ sigiberti regis filiam duxit uxorẽ. Ad cui⁹ suggestionẽ audita pdicatione sci leandri hispaleñ epi ab arriana heresi ad catholicã fidẽ 9uersus ac more catholico baptizatus est. Quẽ pater arrianus ut ad suam heresim rediret: & premiis suadere & minis terrere conat⁹ est. Cũq; ille in ueritate fidei catholice 9stanter pisisteret: prio quidem eũ pater regno priuauit rebusq; oibus spoliauit. Deinde collo manibusq; ferro uinctũ in arta custodia mancipauit. Qui oia p xpi amore 9tẽnebat. Superueniente uero festiuitate paschali misit ad eum noctu pfid⁹ pater epm arrianũ: ut de manu ei⁹ sacrilegã

cōronē accipet. Quod uir dñi nō solū fuerte renuit sed etiā arriano epō durius exprobrauit. Ob hoc pr̄ indignat⁹ missis apparitorib⁹ ipsm i eodē carcere securi i capite ei⁹ ꝯfixa excerebrari fecit: sic regnū celeste rex & mr̄ intrauit. Ad cui⁹ corpis tūbā nocturno tpe psalmodie cant⁹ audiebāt: & lāpades accensea plurib⁹ uidebāt. Patrem uero post filii occisionē mortis ei⁹ penituit: & ad fidē catholicā deuenisset: si gētis sue furorē nō formidasset: moriens tñ recharedū filiū suū regē futurū scō leādro pdcō epō cōmēdauit: quí frēm martyrē nō p̄tem p̄fidū secut⁹ ab arriana peste ꝯuersus: ab eodē epō baptizat⁹ ē: totāq; uisigothorū gentē ad uerā pduxit fidē. Passus ē aūt scūs herminigild⁹ idib⁹ aprilis.

¶ De scis carpo epō & sociis mr̄ib⁹. XLIX

Carpus eps: papyrius diacon⁹: & agathonica optima femia apud pgamū asie urbē exēplo martyris pionii martyriū passi sūt tpe antonini ueri & aurelii cōmodi impatorū ut i. 4. libro ecclesi. historie repit. Cū qbus & iustin⁹ uir mirabilis q iā scdm librū p defensiōe religionis nr̄e scriptū iudicib⁹ obtulerat: remuneratione ligue fidelis & erudite martyrii mun⁹ accepit: quodā philosopho crescēte noie ei isidiāte: quē sepius disputādo ꝯfuderat: q passi sūt idib⁹ aprilis

¶ De scō iustino martyre. L

Iustinus martyr de quo supra pximo dictū est bacchiade prisci filius ex urbe neapoli palestine philosophie nr̄e sectator pluria scripsit uolūia p rligiōe xp̄iana. Nā ꝯtra paganos uolumē isigne ptulit: i quo de demonū natura tractat. Scripsit & aliud xp̄iane fidei defensionē ꝯtinēs: quē marcoātonio uero & fratri direxit. Antonino pio & filiis atq; senatui apologeticū p religiōe xp̄iana ꝯscripsit. Itē librū de monarchia dei. Dialogū cōtra iudeos & triphonē eorū pncipē doctorem illustrē. Itē ꝯtra martionē hereticū insignia duo cudit uolumina. Itē cōtra oēs heresies. Extat & aliud eiusdē: quod dr̄ ꝯfutatio. Itē aliud qd ititulat psalus. Itē de aīa i quo diuersas qōnes inseruit. Hic a crescēte quodā xp̄iani nois blasphemo delatus: q xp̄i fidei eēt sectator i pgamo asie ciuitate martyrii palmā adeptus est idibus aprilis. Hunc putant aliqui trogi fuisse abbreuiatorē. hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De scis tyburtio & ualeriano & maximo martyribus. LI

Tyburti⁹ & ualerian⁹ & maximus martyres passi sunt rome sub almachio urbis p̄fecto. Cū eni btā cecilia ualerianū sponsū suū & tyburtiū eius fratrē conuertisset ad xp̄m: ut in eius passiōe dicet infra. 10. calē. decēbris Tyburtius & ualerian⁹ elemosynis isistebāt & corpa martyrū sepulture tradebāt. Quos almachi⁹ tētos sibiq; p̄sentatos iterrogabat cur facultates suas uilib⁹ psonis exhibebāt: & p suis sceleribus dānatos sepeliebant. Cui cū tyburtius respōderet: q optabant illorū seruos fieri: quos ille dānatos appellabat. Et multa alia de gloria future uite dixisset: tyburtiū amoueri fecit: & ualerianū applicans ad sacrificia deorū iuitauit. Ille uero se uni deo sacrificare dicebat: cui⁹ nomē exprimere nemo poterat. Iouem uero adulterū & homicidā asserebat: quē almachi⁹ fustigari iussit: deinde cōtra eos sniam tulit: ut ad pagū iouis adducti: si sacrificare ꝯtēnerent: capite cederent: tradens eos maximo cornicurario ut sententiā exequeret. Qui cū eos duceret: q̄si illis ꝯpatiens lamentabat: cur ambo germani uitā cōtēnentes ad mortē q̄si ad epulas festinarent. Tyburti⁹ ergo & ualerianus ceperūt ei future uite penas & gloriā reserare: pmittētes maximo: q si se purificari pmitteret: in hora decollationis cerneret cū quāta gloria corū aīe uitā futurā susciperēt. Maximus ergo a carnificib⁹ obtinuit: ut sci martyres ad domū ipsi⁹ in custodia ducerēt & in crastinū decollādi seruarēt: ubi tyburtius & ualerian⁹ adducti maximū i fide erudierunt: & mittētes p urbano papa & p cecilia ipsm baptizari fecerunt. Totāq; noctē in fidei sermonib⁹ deduxerunt. Factoq; mane sci martyres a cecilia ꝯfortati extra urbē ad iouis pagū q̄rto ab urbe miliario deducūt & sacrificare nolētes gladio feriūt. Tūc maximus adiuratus dicebat: q uiderat angelos p̄ sole fulgētes aīasq; scōrū de corporib⁹ q̄si sponsas de thalamo egressas in gremio suscipientes & ad celos cū gloria deferentes: que cū carnificib⁹ narrasset: plurimi crediderūt Quod cū almachio nūciatū fuisset: iussit maximū cū oib⁹ qui crediderāt i eodē loco tādiu plūbatis cedi quousq; spiritū excuterēt Quorū omniū corpora sancta cecilia sepeliuit. xviii. calen. maii.

¶ De scō maximo epō. LII

Maxim⁹ eps ꝯstātinopolitanus tpe gratiani ipatoris floruit: q uir insignis p̄conii scitatis & doctrine inter cetera ipsi⁹ memorāda aduersus arriū nobile uolumē p fide nr̄a ꝯposuit: qd p̄fato principi apud mediolanū obtulit: & clar⁹ uirtutib⁹ i dño quieuit. Hec hieronym⁹ de uiris illustribus.

¶ De scis olympiade & maximo martyribus. LIII

Olympias & maximus martyres passi sunt sub decio cesare in cordula ciuitate persiarū: Qui cum

tenuisset scōs regulos abdon & senen traditi sunt eidē: & isti nobiles uiri pſaꝝ: eo q̄ eēnt xp̄iani. Quos decius prio sine audiētia fusti bus cedi iussit: Deide cū eis diceret ut facul tates suas pderēt: illiq̄ auꝝ & argentū eoꝝ xp̄m esse dixissent. Iratꝰ eos fustigari māda uit: donec uerberātes deficerēt. Et post hec xp̄m ꝯstanti⁹ ꝯfitētes plūbatis cedi fecit: & subsequēter i equuleo leuari: ac i lectis fer reis prunis subterstratis extēdi. Et cum hec oia supassent tradidit eos uitellio amisio ui cario suo. Qui nō ꝯsentiētes sacrificare dijs paganorum: quos demonia asserebāt: Iussit securib⁹ eoꝝ capita tandiu ꝯtūdi: donec spi ritū emiserūt. Corpa uero ipoꝝ canibus ex posita: quiq; dieb⁹ ab illis pmāserūt itacta. Sed postmodū a qbusdā xp̄ianis de genere abdon & senen collecta sūt: & i domo dicto rum mrꝫ in ipa ciuitate sepulta. Qui passi sunt. xvii. cal. maii.

De sanctis marone eutycete & uictorino martyribus. LIIII.

MAro eutyces & uictorin⁹ marty res scām uirginē flauiā domitil lam neptem domitiāi augusti: & sponsam aureliāi filii ꝯsulis una cū eius eunichis cubiculariis. s. nereo & archileo i fide xp̄i istruxerūt: & ad baptismatis grām pduxerūt. Postq̄ ergo ne reus & archile⁹ a predicto aureliano mar tyrizati fuerūt: ut i eoꝝ passiōe. 4. idus maii dicet: maro eutyces & uictorin⁹ apud eun dem aurelianū accusati sunt q̄ maiorē cum eis familiaritatē haberet ipa uirgo: q̄ cum nereo & archileo habuisset: eo q̄ ipsam in christū credere docuissent. Quapropter i petrauit aurelian⁹ ab ipatore: ut pdicti uiri ducerent ad exiliū i insulā pontianā: ubi cū dudū fuissent cū beata flauia domitilla. In de postmodū educti: aureliano comiti i ser uitutē traditi sunt. Quos ille uti suos per sua predia diuisit ut terrā colerēt. Eutycetem q dē miliario ab urbe. xvi. uia numentana: ui ctorinū. lx. uia salaria: & maronē. xxx. cadē uia. Ex qbus eutyces filiā ꝯductoris sui ue xatā ab immūdo spū liberauit: uictorin⁹ lo ci uicedn̄m palyticū sanauit: maro curato rē ciuitatis septēpedis ab hydropisi eripuit Que dū aurelian⁹ audisset missis famulis eu tycetē in media uia usq; ad mortē cedi fecit: ubi & a xp̄ianis sepultus est: uictorin⁹ autē ipsius dn̄i sui mādato apud cecilias ubi sul phuree aque emanāt: capite deorsum i eisdē aquis triduo suspensus expirauit. In amiter nina ciuitate sepultus: maro uero cū saxum grande qd̄ uix septuagita homies pēsare po tuerūt: i numeris facillitet q̄si paleas depor tasset ad duo miliaria: ibidē capite cesus ē. Et i eodē saxo corp⁹ ipsius a fidelib⁹ q uiso miraculo crediderāt recōditū ē. Hoꝝ passio xvii. cal. maii celebrat.

De scis calixto & carisio & sociis mr. LV

CAlixtus & carisius & alii septem cōsocii eoꝝ apud ciuitatē corin thum martyrium passi sūt. Qui oēs p ꝯfessione nois xp̄iani i pela go demersi ppetuas triūphi pal mas a dn̄o pcipere meruerūt. xvi. cal. maii: ut ait ado.

De scis decē & octo martyrib⁹. LVI.

DEcē & octo martyres in ciuitate cesar augustana matyrium passi sunt. Quoꝝ noia sūt hec: quinti lian⁹: cassian⁹: saturnin⁹: publi⁹: urban⁹: martialis: faust⁹: succes sus: felix: ianuarius: primitiuus: euotus: ceci lian⁹: optatus: frōto: lupt⁹: apodem⁹: iuli⁹: Hi oēs sub daciano hispaniaꝝ pside diuersis affecti penis atq; iterfecti sūt. xvi. cal. maii.

De scō aniceto papa & martyre. LVII.

ANicetus papa & martyr natione syrus ex patre ioāne: pio romāo pōtifici i ep̄atu successit: & sedit annos. viiii. mēses. 3. dies. 4. Hic cōstituit ut cleric⁹ n̄ nutriat bar bā nec comā: & hēat coronā ad modū spim le: ꝯstituit etiā q̄ ep̄s n̄ dēat ꝯsecrari nisi ad minus a trib⁹ episcopis. Si aūt archiepisco pus debeat ꝯsecrari oēs puinciales ep̄i de beant adesse: sicut oēs tenētur ei obedir. Itē statuit: ut si aliqs ep̄s haberet aliqd ꝯtra su um archiep̄m: nō alio ē deferend⁹ nisi ad pri matem uel ad sedē apostolicā. Et ut nulli ar chiepiscopi primates uocētur: nisi illi q pri matū tenēt ciuitatū: quaꝝ ep̄os apostoli uel eoꝝ successores regulariter patriarchas sta tuerūt: sed metropolitāi uocēt. Hic fecit or dinatiōes. v. p mēsez decēbriū: presbyteros xvii. diacones. 4. ep̄os per diuersa loca. viiii Qui tpe seueri & marci ipatoꝝ martyrio co ronat. Et sepult⁹ est in cemiterio calixti uia apia. xv. cal. maii. Et cessauit ep̄atus dies. xv

De scō mapalico & sociis mar. LVIII.

MApalicus mr̄ cū plurib⁹ aliis pas us ē apud aphricā ciuitatē taga steñ. De quo beat⁹ cyprian⁹ i ep̄i stola ad martyres & confessores multa laudabilia scripsit: & q martyriū suum pphetica uoce pdixit. Qui oēs martyrio coronati sūt. xv. cal. maii.

De scō heleno abbate. LIX.

HElenus abbas dū in eremo habi taret & fratrib⁹ cibaria deferret aggrauat⁹ pōdere onagros uidēs eis precepit: ut in xp̄i noie unus eoꝝ ei⁹ sarcinā portaret. Quod & factū est: uno ex illis sarcinā ad locū ꝯsti tutū cū māsuetudie deferēte. Alio tpe iuēs

frēs diē dñicum minus solēniter celebrātes qa sacerdotis cōrōne carebāt. Et dū iret ꝑ sa cerdote crocodilū in flumine reptū ascēdit: & sup ipm flumē trāsiens ad cellā p̄sbri ue nit: quē secū adduxit: & flumen ut pri⁹ trāsi uit. Dūq₃ sacerdos timore serpentis fugeret scūs illum signo crucis distepsit: sicq₃ de ce tero p̄sbr̄ secur⁹ ad frēs accessit. ¶ Iuuenis helenū ad eremū secutus grauiter de carnis uitio tētabaẽ. Ille uero digitū in harena cir cum cellā iuuenis duxit: & circulū fecit: ac demonib⁹ ne signū illud ꝑtergredeẽẽ ex p̄sse mandauit: moxq₃ frater a tētatione extrā secur⁹ ꝑmansit. Dū aūt frēs undiq₃ ad eū ue nirent: cōtinue iuuenis incognit⁹ eidē appa rebat: & cibos ꝑ aduenis deferebat: ac illico abibat. ¶ Dū semel cum quodā heretico di sputaret: & argumēta eius ferre non posset: ignē accendi fecit: ut quis eoꝝ igne nō urere tur: fidem habere uerā ꝓbareẽ. Quē helen⁹ intrans dudū in flāmis illesus ꝑmansit: & in tact⁹ exiuit. Hereticus uero intrare nolens cōfusus abiit. Dormiuit in xp̄o uir sanct⁹ .15 calen. maii. hec heraclides.

¶ De sancto paulo abbate. LX

PAulus abbas in libya quingētos monachos habuit quos monitis salutaribus & exemplari uita in uiam salutis direxit. Qui die bus singulis nec cibū sumebat. nec manibus opabatur: donec .300. orōnes deo solueret genuflexo: quas numero lapi dum ponebat: & ad singulas orōnes lapides i sinū remittebat: ut dicit heraclides: & ipse in xp̄o pausauit die quo supra uidelicet .15. calen. maii.

¶ De scīs eleutherio ep̄o & antia mart. LXI

ELeutherius ep̄s & antias mater eius passi sunt rome sub hadria no impatore: cuius patet nobilis senator dū decederet: matri pue tum cōmēdauit. Illa uero xp̄ianis sima filiū sacris lr̄is erudiendū cuidam ep̄o tradidit. Qui iuuenē eruditū de oībus ānoꝝ xii. in diaconē ordinauit: deinde ānoꝝ. xviii ad sacerdotiū ꝓmouit: deinde cū multis cla reret signis annoꝝ .xx. ad petitionē multoꝝ ip̄m in apulia ep̄m ꝯsecrauit. Hadrian⁹ igit de ꝑtibus oriētis romā ueniens: audiēs eleu therii famā: misso felice comite eū ad se ī ur bē adduci mandauit. Scūs uero comitē ad xp̄m cōuertit: & ueniens secū ad urbē in uia baptizauit. Et p̄sentatus hadriano impatori cū xp̄m dñm ꝯfitereẽ: sup lectū ereū exten sus est igne subtermisso: quē impator mor tuū existimās deponi fecit. Et uidens ip̄m cō stantiorē effectū: ip̄m i craticula poni iussit carbonib⁹ substratis ac oleo desup infuso. Statiq₃ ignis extinguiẽ & craticula refrige raẽ. Post hec in sartaginē mittiẽ plenā oleo & adipe liquefactis: i qua sicut ī prato rore madefacto ꝑmansit. Tunc hadrianus cōsilio corebori p̄fecti: ip̄m in furnū accensū īmitti mandauit: in quo die integro oīno illesus fu it: & oīno inust⁹ inde exiuit. Quo miraculo p̄fect⁹ ꝯuersus est. ✝ Quē impator in eodē clibano misit: sed & ipse illesus ꝑmansit: tūc impator p̄fectū decollari fecit: cui unda san guinis ꝓ baptismate fuit. Eleutherius uero postq̄ dieb⁹ plurimis in custodia detētus fu isset: inde educt⁹ iubente alexandro q̄ttuor equis indomitis pedib⁹ alligaẽ: q stimulis ferreis sub caudis eoꝝ positis ad cursum in citabanẽ: ut sic ip̄m ꝑ inculta & arida loca ꝑ trahentes minutatim eius mēbra dirūpent. Angel⁹ aūt dñi equos mitigauit: & eleuthe riū solutū ad montē excelsum duxit: ad quē oēs fere siluaꝝ cōuenientes eidē mitissime fa mulatū p̄bebant. Quē cū a qbusdā uenato ribus q hec in ipso monte feras ꝑsequentes ꝯspexerāt: impatori nūciata fuisset: misit ap paritores armatos: ut eū ꝯprehenderēt: quē mortuū existimabat: Quoꝝ plurimos ꝯuer tit ad xp̄m: cū quib⁹ etiā uenit ante hadria num: quem ille in amphitheatꝝ mitti fecit: & leenā ei laxari. Illa uero sci pedibus ꝓuo luta eū oīno nō tetigit: unde dimittiẽ eidē leo ferocissimus: q ipse mitissim⁹ effect⁹ sanctū pedib⁹ amplexaẽ: ꝓpter quod multi gētiliū in dño crediderūt. Ortaq₃ sedinōe inter pa ganos & ꝯuersos ad xp̄m plusq̄ qngenti de populo interfecti sūt. Quod impator uidēs eleutheriū decollari p̄cepit. Mater uero ei⁹ antias que eū secuta fuerat: dū sup corp⁹ fi lii deflendo corruisset: deprehensa ab hadri ano q̄ xp̄iana eēt: ab eodē & ipsa pariter de collaẽ: Quoꝝ corpa ciues apulie ad eoꝝ ci uitatēt ranslata ibidem honorifice condide runt. Qui passi sunt .14. calen. maii.

¶ Da scō apollonio senatore & mr̄e. LXII

APollonii⁹ senator romane urbis cōmodo impatori a suo ꝓditus q̄ xp̄ianus eēt. Iussus quoq₃ ut fi dei sue rōnem redderet: insigne uolumen xp̄ianitatis cōposuit: quo i senatu recitato sentētia eoꝝ ꝓ xp̄i fide penam capitalē excepit .14. calen. maii. Hec hieronymus de illustribus.

¶ De scō apollonio abbate. LXIII

APollonius abbas habitauit i spe lunca i finib⁹ hermopolis pater qngentoꝝ monachoꝝ: hic ānoꝝ xv. secessit ad eremū & .40. ānis ibi ꝯuersatus est: cui semel dñs apparens dixit: ut mitteret manū ī sinū sui & qcqd ꝯprehenderet ꝯstringeret: & sub ha rena obrueret. Ille uero pusillum ethyope tenuit: q se demonē supbie spiritū esse dixit

quem ille in harenā demersit. Factaq; ē uox ad eū de celo: q̄ exinde queq; petita obtineret. Cū autē die pasche paucos panes & olera sicca ad refectionē haberet: dixit frīb⁹ suis ut quisq; qđ uellet a dño postularet. Premissaq; oratiōe ab omnibus oīno incognitis & iuisis poma & fructus oium generꝫ alias in ꝑtibus illis nunq̄ reperta miri saporis apportant panesq; cādidissimi cū lacte & aliorum uictualiū copia ministrant. Latoribus uero subito nusq̄ cōparētib⁹ cibaria illa fratribus usq; ad pentecostē satis fuerunt. Cuidam quoq; fratri petenti sibi a deo dari humilitatis & mansuetudinis gratiā: qđ petierat impetrauit. ¶ Orta maxia fame: multos locorꝫ illorꝫ habitatores cū puulis & coniugibus ad se recurrentes: tribus solis sportulis panū que uix ad esū frīum uno die sufficerent per q̄ttuor menses indesinenter substentauit. ¶ Cū quidā ei⁹ carnalis frater a iuliano iperatore captus eēt: accessit ad consolandum eum: & a tribuno reptus cū eodē iclusus est: media autem nocte angelus ianuas apuit: & luce desup ifusa celesti oēs detētos liberauit. Qui postmodū predicās multos xp̄ianos confortauit: & iuuenē nomie philemonem se deridentem ad xp̄m conuertit. Et post multas exhortationes pluribus factas ad eremum rediit: & in sancta ꝯuersatiōe uitam finiuit. Hec heraclides.

¶ De scō apollonio ꝯfessore. LXIIII

APollonius ꝯfessor cum nullā artem sciret: cibaria & medicamia laborantibus ex ꝓpria pecunia cōpabat singulaq; mōasteria usq; ad horā nonā q̄si quotidie circuibat: & languentibus ministrabat. Hec heraclides.

¶ De scō leone papa. x. & ꝯfessore. LXV.

LEo papa hui⁹ nois decim⁹ natione allemānus de lotheringia damaso ꝰo romano pontifici i episcopatu romano successit: & sedit annos. v. mēses. 2. dies. vi. Romani eni ex praua consuetudine: postq̄ ab imperatore henrico. 2. petissent sibi pontificē dari: cum nullū teutonicorꝫ: ut ad hoc reciperet: possent inducere ep̄m tulleñ brunonē noie uiruꝫ simplicē ad hoc iclinarunt. Qui ad urbem ueniēs: & ex hoc ꝯsciennā habens oīno resignauit. Et denuo ab oibus electus q̄uis satis renitēs tandem multa populi istātia acceptauit: & uocatus est leo ipsius nois decimus. Hic scissime uite uir extitit: & pauperibus largas elemosynas ꝓbens cunctis munificus admodū fuit. ¶ Hic etiam ex deuotione beati marci euangeliste corpus ei⁹ uenetias ueniens uisitauit anno dñi. 1050. ¶ Hic primus inter romanos pontifices ad suggestionē quorūdam sannitū ꝯtra normanos: qui apuliam & terras ecclesie iuaserant arma cepit: & cū allamanis quos sibi iperator direxerat hostib⁹ occurrit. Quod q̄uis scō zelo fecerit eidē tñ male successit: eo q̄ multos de suis in bello perdidit: & sine effectu ad urbē rediit. Quod ideo ipsi cōtingit qa id non eius erat officiū: neq; hoc illi permissum fuerat a dño qui ad pacē uenerat suosq; magis ut ab aliis paterenꝰ q̄ ut alios ꝓsequerētur premonuerat. ¶ Sanctus uero pontifex graui langore detentus die tertio ante eius obitū ad se oēs ep̄os & clericos cōuocauit: eosq; i scē fidei religione cōmonuit & qualiter die tertia migraturus erat ꝑ quā ꝑuisionē a dño babuerat eisdē prenunciauit. Altero uero die in lecto decūbens ad ecclesiam apostolorꝫ pricipis se deportari iussit: ubi & sepulchrum suū marmoreum deferri uoluit. Et de lectulo surgēs duob⁹ episcopis eum substentātib⁹ ipsemet ad sepulchrū accessit illudq; bñdixit & ad lectulū rediit. Tota quoq; ipsa die & nocte populū cōgregatum salutiferis sermonibus admonere nō cessauit. Die uero tertia de mane cōuocatis ep̄is & clero: missaꝫ sibi celebrari fecit. Dei de cōtionem sacram suscepit. Et erectus i lectulo suo ꝓspiciens ad crucē diutius ꝓ se & oī xp̄iano populo orationē fudit: moxq; supinus rediēs quasi suaui sōno soporatus feliciter spūm emisit. Tunc oēs campane p urbem per seipsas sonare ceperūt. Eadem hora albertus & v. alii de tudertoin ipa ciuitate uiderunt stratā palliis inumeris ornatam & coruscam lāpadibus: per quam leo papa ducebatur ad celū. Et inuenerūt eū eadem hora e corpe migrauisse. Et cōcurrente oi populo ipso die sepulture sue: deus per eū multa miracula ostendit. Nam demoniacus quidā qui. viii. annis obsessus fuerat liberatus est. Alius qui erat cec⁹ & mut⁹ ac surdus uidendi & audiendi ac loquendi facultatem accepit: multi quoq; alii a diuersis infirmitatibus curati sunt. Sepultusq; ē i ecclesia beati petri manifestis miraculis clarens. Quieuit autem in domino. xiii. calen. maii. anno dñi. 1054.

¶ De scō timone diacono & marte. LXVI.

TImon diaconus & martyr de. vii. primis ab apostolis electus est: ut hētur act. vi. Qui prim⁹ apud beroam doctor resedit. Ac deinde uerbum domini dissenunans uenit corinthum. Ibiq; a iudeis & grecis ut traditur flāmis iniectus: sed nihil lesus est. Dehinc cruci affixus martyrium suum impleuit. xiii. cal. maii. Hec hieronymus i martylogio.

¶ De scō timone ep̄o & martyre. LXVII.

Timon eps & martyr apud arabiam passus est: qui ex diaconatus ordine ad pontificatū orbis uesegorine: que ciuitas est arabie: elect⁹ est. Qui p ɔfessione nomis dñi flāmis cōbustus martyrio extitit coronatus: & in ipsa ciuitate reconditus.

De sanctis sulpitio & seruiliano martyribus. LXVIII

Sulpitius & seruilian⁹ rome passi sunt. Qui pdicatiōe & miraculis flauie domitille ad fidem xpi cōuersi sunt: que etiā sponsas eorum theodorā & euphrosynam ad agnitionē xpiane ueritatis & perseuerātiā uirginitatis conuerterat. Hi ambo sub psecutione traiani imparoris a pfecto urbis aniano detenti: cum sacrificare nollent capite plexi sunt. Sepulti a xpianis in pdio eoꝝ uia latina secundo miliario ab urbe .xx. calen. maii.

De sancto marcellino episcopo & confessore. LXIX

Marcellin⁹ prim⁹ eps ebredunen ciuitatis fuit: qui dno iussu cum sociis suis domino + & uincentio + ex apbriea ueniens maximam partē alpiū maritimaꝝ uerbis & signis admirādis: quib⁹ usq; bodie refulgēt: ad fidem xpi conuertit. Hic inter cetera uirtutū eius pconia a deo obtinuit: ui baptisterium quod ipse in eadē ciuitate condiderat: singulis annis in sabbato scō aquis diuinit⁹ & subito repleatur: & per septē dies pasche aqua exuberāte plenus pmaneat: quod usq; in diem hodiernū ibidem apparet. in eadēq; ciuitate quieuit in pace: ubi & sepultus est xii. calen. maii. Socii uero eius ɔfessores xpi in domino dormierunt apud cliuensium urbem conditi. hec ado.

De scō uictore epo. LXX

Victor carthaginen eps floruit tēpore anastasii imparoris: qui pclarus uirtutib⁹ & doctrina. Aduersum arrianos ɔposuit librum unū. De penitētia librum unū: i quo uiuendi regulā penitentibus iuxta scripturaꝝ auctoritatē instituit. Ad basiliū quēdam sup mortē consolatoriū libꝝ unū spe resurrectionis pfectū & instructiōe muniū Homelias etiā: que a fribus salutis pprie solicitis in libris digeste seruant: qui & .12. calen. maii carnis debitū soluit.

De sācto symeone episcopo & sociis martyribus. LXXI

Symeon archieps seleucie & cthesiphōtis regalium urbiū cum sociis suis apud persidē martyriū passus est sub rege sapore tēpore cōstantini: ut dicit in historia triptita: quo tpe armeni & indi primo ad xpm ɔuersi sūt. Hic tanq̄ regni pditor cōprehensus ferroq; uinct⁹ in psidā duct⁹ est. De quo crimie purgatus: sed de xpianitate suspect⁹ cū de dño iesu xpo libera uoce & ɔstantissime testaret & nollet adorare deū solē carcerali ergastulo cū aliis cētū: e qbus alii epi alii psbyteri alii diuersoꝝ ordinū clerici erāt: diebus plurib⁹ macerat. Vbi a quodā ostazadis senior eunucho regis nutritore olim amico suo uisitat: quē symeon despexit: nec uidere uoluit: eo q; olim xpianus fuisset: metuq; mortis solē adorasset + Vnde ille ɔfusus resipuit: & ad regem accedens se xpianū publice psitens decollat. Die uero sequēti que erat parasceue: symeon educt⁹ de carcere: cum nollet regi ɔsētire: cū oībus suis iussus est pariter capite cedi. Inter quos martyres erāt + abdecalias + & ananias epi senes gloriosi: cuꝫ qb⁹ passus ē + & pusitius artifex regis eo q; unū de seniorib⁹ expauentē gladiū ɔfortasset. Cui psorata ceruice lingua eius inde extracta est. + Et cū eisdem etiā passa est quedam filia pfati pusitii sacra uirgo: q passi sūt xi. calen. maii. Hec in triparita.

De sanctis oratore presbytero & sociis martyribus. LXXII

Orator psbr: fortunat⁹: selix: & silinus atq; uitalis mres apud alexandriam passi sunt. Qui multo tpe onerosis uinculis afflicti & durissima inedia macerati i carcere queuerūt xi. calen. maii. ut dicit ado.

De scō sothero papa & martyre. LXXIII

Sother papa & mr natiōe cāpan⁹ ex pre ɔcordio de ciuitate funda na aniceto pape i pōtificatu rōano successit: & sedit ānos nouem mēses .5. dies .21. Hic ɔstituit: ut nulla monacha pallas sacratas tāgeret: nec i censū i ecclesia poneret: & ut uelū portaret. Cōstituit etiā: ut legitima nō hēat uxor: nisi p sacerdotē fuerit bñdicta & a penitib⁹ solenniter tradita: & a panymphis custodita: cauens multis periculis que circa matrimonia contingere solent. Huius temporibus cataphryge heretici sunt exorti a phrygia prouincia unde habuerunt originem denominati: qui spiritumsanctum nec apostolis nec aliis datum asserunt nisi ipsis. Quorum auctores fuerunt montanus presbyter: prisca: & maximilla. hic fecit ordinationes tres per mensem decembrium presbyteros octo diacones nouem episcopos per diuersa loca numero undecim. Qui sub seuero principe martyrio coronatus est. Sepultusq; est in cemiterio calixti uia apia decimo calen. maii. Et cessauit episcopatus dies .22.

De sancto caio papa & martyre. LXXIIII

CAius papa & martyr natione dal
matinus de genere diocletiani i
peratoris frater gabini presby/
teri de quo supra actum est.xi.
cal. martii ex patre gallo euty
chiāo pape in episcopatu romano successit.
Seditq; annos.xi.mēses.4.dies.viiii. Hic cō
stituit ut oēs ad ordines in ecclesia sic ascen
derent:ut siquis dign⁹ fuisset:primo hostia/
rius:lector:exorzista:acolythus: deide sub
diaconus:& diaconus ac presbyter. Deinde
uero eps ordinaretur. Hic ꝯstituit paganos
& hereticos uel iudeos nō posse xpianos ac/
cusare aut uocem eis ifāmationis iferre. Itē
statuit ut nemo epm aut clericos apud iudi
ces seculares accusare ꝑsumeret. Hic etiā ro
me regiones diuisit diaconib⁹:ut gesta mar
tyrum ꝑquirerent & ꝯscriberent ac etiā alia
negocia ecclesiastica pertractarent. Hicq; fe
cit ordinationes.4.per mēsem decēbriū pre
sbyteros.xxv.diacones.viii.epos per diuer/
sa loca numero.v. Qui fugiēs persecutionē
diocletiani i cryptis habitādo martyrio co/
ronat. Et sepultus ē i cemiterio calixti uia
apia.x.cal.maii. Et cessauit epatus dies.xi.
Hic contra hereticos epistolā edidit de uer/
bi dei incarnatione fidē catholicā ꝯtinentē.

¶ De scō caio ꝑsbytero & ꝯfessore. LXXV.

CAius presbyter & cōfessor rome
claruit sub tpe zephcrini pape.
Qui sapiētia preditus aduersus
proculū mōtani sectatorem insi
gnē habuit disputationē quā in
unum redegit uolumen. In qua inter cetera
scribit epistolaꝫ pauli que inscribitur ad he
breos eiusdē nō fuisse:quā etiā apud roma/
nos quasi pro sua nō haberi usq; ad sua tem
pora beatus scribit hieronymus: q eundem
caium inter illustres suo libro ꝯmemorat.

¶ De scō leone papa primo. LXXVI.

LEo papa huius nominis primus
natione tuscus ex p̄re quintiano si
xto.iii.pape in episcopatu roma
no successit & sedit ānos.xxi.mē
seꝫ.i.dies.xxvii. Hic post cladē
uādaloꝶ renouauit oia sacra misteria argē
tea. Cuius tēpore quarta synod⁹ chalcidon̄
630.epoꝶ celebrata est istantia leonis pape
mandāte martiāo impatore. In qua eutyces
constantinopolitanus abbas & dioscorus a/
lexandrinus episcopus q dicebant unā uer/
bi dei & hominis eē naturā damnati sunt. Et
rursum nestorius & eius error dānatus est:
& diffinitū est predicari in xp̄o duas naturas
dei & hominis & unā personā: Hic leo scissi/
mus cū contra fabianū & eutycetē epistolā
ad dictum chalcidonense ꝯcilium scripsisset
eandem anteq̄ mitteret epistolam super alta
re sci petri apostoli ponens: & per dies.xl.
ieiuniis & orationib⁹ isistens rogauit aposto
lum:ut siquid esset in eadē epistola emendā
dum ad fidei pp quā scripta erat:iformatio/
nē ipse corrigere dignaret. Quod & factum
est. Nā in fine.xl.dieꝶ inuenit epistolā i om
nibus ad propositū emēdatam. Hoc ipsum
btō sibi reuelante apostolo. ¶ Huius pape
manū cū quedam femina cōicando cū aliis
die pasche osculata esset:tantā ex hoc tenta/
tionē in carne ꝯcepit: ut manū que occasio
fuerat scandali amputaret uerū cum tumul
tus cōtra eū inualesceret:eo q non celebra/
ret:ipse i angustia ꝯstitutus beate marie uir
gini se ꝯmisit. Cui uigiliis & orationibus in
tendenti beata uirgo manū portans uisibili/
ter appuit:& sibi suam manū apposuit. De
quo nō solum scūs pontifex gratias egit: sꝫ
etiam miraculū frequenter publice predica
uit. ¶ Cum autē totilla rex uandaloꝶ italiā
uastaret:& per triēnium aquileiam obsidēs
cepisset:& ferro ac igne ipam cum multis a
liis ciuitatib⁹ ꝯsū psisset:timēs leo scūs ne ro
mam ueniens idem faceret eidem occurrit:
ubi circa padū morabatur:& nō solū rome
sed etiā totius italie salutem reportauit. Et
mirantibus barbaris cur sic honorifice totil
la papam ꝯtra consuetudinē recepisset:& in
omnibus exaudisset: respondit quēdam uul
tu terribilē pape astitisse: & mortē sibi ꝯmi
nantem nisi ei in oibus obedisset: unde stati
de italia exiens pānoniā redit. Sanctus aūt
pontifex cū eēt apud senon̄ galliaꝶ ciuitatē
in dño quieuit.x.cal.maii. Et corp⁹ eius ro/
mā trāslatū sepultū est in ecclesia sci petri a
postoli. ¶ Hic scripsit epistolā martiano au
gusto eiusq; ꝯiugi pulcherrime oēm fidē ex
ponēs. Et misit epistolas ad fabianū epm cō
stantinopolitanū.viii. Inter quas scripsit u/
nam preclarā aduersus eutycetē de incarna
tione dñi: in qua ei⁹ blasphemiā redarguit.
Scripsit & aliā epistolā ad chalcidonen̄ con
cilium de qua superius actū est.

¶ De scō agapito papa & ꝯfessore. LXXVII

AGapitus papa hui⁹ nominis pri/
mus natiōe roman⁹ ex patre gor
diano presbyter cardinalis eccle
sie scōꝶ ioānis & pauli ioāni pa
pe ſo i epatu romāo successit:&
sedit annuꝫ.i.mēses.xi.dies.xviii. Hic cōsti
tuit ꝑcessiōes fieri dieb⁹ dñicis. Anno uero
iustiniāi ipatoris.vi. theodoricus rex italie
& ostrogothoꝶ reginaꝫ amalasuntā matrē
athanarici regis in exilium duci & i balneo
strāgulari fecit: propter qđ timēs irā ipato
ris:agapitum papā constantinopoli direxit
quaten⁹ sibi ipunitatē a principe ipetraret.
Cui adhuc in uia existenti in partibus gre/
ciarum oblatus ē mutus & claudus curan/
dus:qui nūq̄ neq; loqui neq; ambulare po/

fuerat: pro quo sanctus pontifex orōnē fudit: & missaꝝ solēnia celebrauit: qua missa peracta claudo manū porrigens mox illum erexit: & dū i os eius credentis corpus dñicum posuisset: eidem lingue usum continuo cōcessit: ut dicit gregorius. 3. dialog. cap. 5. ¶ Veniens igitur ad imparorē cū gloria susceptus est. Cū quo collocutione habita de fidei integritate: repperit eū eutycetis errore maculatum: a quo primit⁹ graues minas accepit: unde & eidē scūs antistes tale uerbum ptulit: ꝙ desiderauerat uidere iustinianum: & inuenerat diocleıanū. Disputatione tandē habita imparorem ad ueritatis catholice ꝓfessionem reuocauit: multos quoq; eadem heresi infectos conuertit. Antoninum quoq; eiusdem urbis regie epm ipsi⁹ heresis defensorem publice cōuictū a cōione priuauit: quē ad eius instantiā impator in exiliū misit: mennāq; uiꝝ catholicū eidem ecclesie ꝓfecit. Omnibus quoq; que poposcerat plenius obtētis: beatus pōtifex lāgore ꝑssus ibidem occubuit. 10. calē. maii. Cui⁹ corpus loculo plūbeo reconditū romāq; trāsuectū sepultum est in basilica beati petri.

¶ De scis sedecim milib⁹ mrīb⁹. LXXVIII

Sedecim milia martyres: ut dicit hieronym⁹ passi sunt apud persidam sub sapore rege ꝑsaꝝ. Qui eiusdē iussu in oībus ciuitatibus regni sui eadē die qua passio dñi eodē ānno occurrebat. s. die pasceue a paganis tenti quotquot xpiani inuenti sunt per diuersa supplicia usq; ad prefatū numeꝝ trucidati fuerunt. Numer⁹ quoq; occisoꝝ i scriptis regi oblatus ad ꝑdictā summā deuenisse cōptus est. In qb⁹ multi ex regalib⁹ interfecti fuerūt: inter quos fuit ✠ azar⁹ eunuch⁹ regi gratissim⁹: & quedā regina soror symeonis epi noie tarbua ✠ cū quadā pedissequa sua stipitib⁹ affixe serra secate sunt. Eodem etiā die passus ē mchor eps ✠ cū marea diacono ✠ & clericis circa. 250. & . 50. mōachis ac sacris uirginib⁹ plurimis: nec nō milesi⁹ ✠ olim miles persaꝝ inclytus: q relicta milītia in ciuitate ꝑsica epus fuerat ordinatus. Acepsima quoq; eps ✠ & iacobus ꝑbr̄ su⁹ ✠ & alii religiosi uiri ꝗpluees. Qui oēs eodem die ꝑ diuersa loca: ut dictū est ex diuersis suppliciis interierunt: uidelicet decimo calen. maii.

¶ De sanctis parmena presbytero & sociis martyribus. LXXIX

Parmenas & elimas & chrysotellus ꝑbr̄i: & lucas ac murius diaconi sub decio cesare apud cordulam ꝑsaꝝ ciuitatem passi sunt. Qui omnes una cum pollochromo epo tēti sunt in ciuitate ꝑsaꝝ babylonia ab eodē decio & pluribus dieb⁹ incarcere detenti. De cuius quidē pollochromū decollari iussit: ut in ei⁹ passiōe superi⁹ actū est. 15. calē. martii Parmene uero linguā precidi fecit: qui nihilominus expedite ut pri⁹ loquebatur. Post hec pagrans decius ad cordulā ciuitatē parmenā & socios presbyteros ac diacones uinctos catenis secum adduxit: quos ibidem sibi presentatos & diis imolare libamīa recusantes i equuleo leuari fecit. Et cum dñi tortori deo gratias agerent: mirabatur celas parmenam abscisa lingua loquentem artiq; magice deputabat: & fecit eos lampadibus exuri: laminasq; ardentes eorum lateribus apponi: atq; unguibus lacerari. Que omnia sācti martyres uoce celica confortati constantissime superarunt. Tunc eos equuleo depositos fecit decius omnes pariter decollari. Quorum corpora sancti abdon & senen subreguli rapuerunt: & in predio suo iuxta ciuitatem cordulam sepelierunt. Qui passi sūt decimo calē. maii.

¶ De sancto epipodio martyre. LXXX

Epipodius martyr apud lugdunum gallie passus est: qui persecutione antonini ueri impatoris post gloriosos quadraginta octo martyrum agones: de quibus infra dicetur octauo calendas maii cum alexādro charissimo collega suo detentus & i carcerem cum eodem missus est. Ipso uero alexandro interea in custodia uinculato epipodius eductus cum christum dominum confiteretur: primo pugnorum ictibus ore cesus: deinde in equuleo tort⁹ nouissime martyrium capitis abscisiōe compleuit decimo calen. maii.

¶ De sancto georgio martyre. LXXXI

Georgius martyr ciuitate cappadocia oriundus ab infantia xpianus tribunus militum fuit tēporibus diocletiani & maximiani īperatorum. Erat tūc temporis ī prouincia libye iuxta ciuitatem lysiam stagnum ad instar maris: in quo draco ingens latitabat: q populū armatū cōtra se uenietē in fugā uertebat: & ad muros urbis ueniens flatu multos ꝑimebat. Quapropter ꝯpulsus popul⁹ duas oues quotidie ei dabant: & sic eius furorem sedabant. Cum igit̄ oues deficerēt: ouē cū hoīe adiūcto tribuebāt: & sortib⁹ missis cūctoꝝ ciuiū filios & filias ei dabāt: sorsq; neminē excipiebat. Cōsūptis igit̄ pene oībus ciuiū natis filia regis unica sorte deprehensa est: & draconi adiudicata. Rex aūt auri & argēti copiā ꝑ ꝑo offerebat ut filiā eius dimitterent: populus uero furēs regi r̄ndebat. ꝙ oēs filii eoꝝ extīcti fuerant & ꝙ ipse rex hoc edictū posuerat unde filiā

eius ab hac lege immunē nullatenus esse uolebant. Alioquin regem cum palatio & omni familia incensuros comminabantur. Cum autem multis precibus rex ab eis spatium viii. dierum obtinuisset: ut iterum filiam suā lugere posset: ꝯpulsus tandē filiā regalib⁹ indutā eis tradidit quā pp̄ls extra muros draconi exposuit: omni populo sup muros ad spectaculū cōcurrente. Quā cum scūs georgius illac transitū hēns flentē uidisset: & qd haberet interrogasset. Illa fletus sibi cām explicauit: & ut uelociter abiret: ne una secum periret admonuit. quā scūs miles hortari cepit eāq; in xp̄i nomine se iuuaturū obtulit. Illa uero econtra: ut abiret suadebat eo ꝙ ipsu͡ȝ secum piclitari nolebat. Dum hec loquerentur ecce draco caput de lacu leuauit. Georgius uero confestim equū ascendit & cruce munit⁹ audacter draconē iperiit: & lanceam uibrans seq; deo ꝯmēdans ipm grauiter uulnerauit: & ad terram deiecit. Deinde educto ense caput ei⁹ uno ictu amputauit: quē q̄tuor paria boū uix traxerūt ad ignē: populus uero uiso tanto miraculo ad predicationem beati georgii xp̄o credidit: & baptizati sunt decem milia uiroꝝ exceptis puulis & mulierib⁹. Rex uero ecclesiam i honore dei genitricis mire magnitudinis construxit: de cuius altare fons emanat uiuus cuius potus omnes languidos sanat. Insup infinitā pecuniam scō obtulit quam ille accipere nolens pauperib⁹ dari fecit: & rege ac populo diligenter admonitis inde recessit. ¶ Cum autē beatus georgius in ciuitate militena tribunatus officio fungeref: & dacianus quidam preses xp̄ianos ultra modū persequeretur. Georgius oīa sua paupcrib⁹ distribuit: militarem habitū deposuit. xp̄ianum assumpsit: & ad presidē accedens oēs deos gentium demonia exclamauit. Cum autem preses illū i xp̄i fide cōstantissimū reppcrisset: eūq; ad se inclinare non posset: iussit cum primo fustibus cedi. Deide in equuleo leuari: & mēbratim corpus ei⁹ ungulis laniari appositis insuper ad latera eius facib⁹ patentibus uiscerum ritmis sale plagas ei⁹ fricari fecit: & sic in carcerem trudi: ubi xp̄o dn̄o sibi appente ꝯfortatur eiusq; uulnera solidantur. Quod cū dacianus die sequenti uidisset: magum aduocauit ꝙ magiā georgii suis artibus superaret. Ille uero bis uenenū pessimum uino miscuit: qđ scūs signo crucis edito sine ulla lesione tam primo q̄ scđo degustauit. Quod ✠ magus ille cernes ueniā petiit: & in xp̄m credens a preside capitalem sententiam accepit. ¶ Post hec georgium fecit in rota ligari gladiis acutis undiq; circūsepta: sed stati oratione fusa rota frangitur & scūs illesus penitus inuenitur. Quod cū quidam magister militum nomine ✠ magnētius aspexisset: cum omni officio suo credidit: quos oēs similiter dacianus decollari mādauit. Georgium uero iterum in custodia reclusit. Ad quem uenīēx uidua quedam filium suum cecum mutum surdum & claudum eidem obtulit: quem scūs i xp̄i nomine ab omni passione curauit & ipsum cū matre & aliis multis ad xp̄m conuertit. Quod cum dacianus audisset ipsum eductum corā se presentari fecit & hortabatur ut sacrificaret. Cui georgius respondit: ꝙ si omnis populus conueniret ipse ad templum apollinis accederet: ut eius oipotentiam coram multitudinē cōprobaret. Iussu ergo presidis ꝯuenit omnis populus ciuitatis. Sanctus uero martyr templum igressus apollini mandauit: ut qualis de⁹ esset māifesti⁹ explicaret. Qui se & omnes deos gentium demones esse asseruit: ad hoc intendentes ut animas hominū decipiāt & ad inferna demergant. Statimq; ignis de celo cecidit: & omnia idola cum sacerdotibus ꝯcremauit. Tunc iratus preses iussit sartaginem pice & sulphure liquefactis plenā adduci: & georgium intus iactari. Angelus uero dn̄i de celo descendit: & igne extincto sartaginem repefecit: & sanctus illesus permansit. Quod uidens ✠ alexandria uxor p̄sidis christo credidit & uirum de impietate redarguere cepit. Quam ille per capillos fecit suspendi & durissime cedi. Et dum cederetur emisit spiritum. Sequenti uero die preses iussit georgium misso freno i ore ei⁹ per totam ciuitatem trahi: & post hec extra ciuitatem adduci & ibidem decollari. Qui oratiōe sua uoce sibi de celo lapsa a domino impetrauit: ut quicunq; eius implorarēt auxilium petitionis sue consequerētur effectū. Sicq; capitis abscisiōe martyrium consumauit: circa ānos domini. 291. nono calē. maii. Dacianus uero de loco in quo sententiam p̄tulerat domū rediens igne celesti cum ministris consumptus est. ¶ Huius martyris legenda in niceno cōcilio inter apocripha cōnumeratur: eo ꝙ in eius martyrio multa diuersitas inuenitur tā ex parte loci quam ex parte modi & tā ex parte temporis quam ex parte iudicis. Nam in calendario bede dicit ꝙ passus est in persida ciuitate diospoli que prius lyda dicebatur. Et est iuxta ioppem. Alibi ꝙ passus sit sub diocletiano & maximiano imperatoribus. Alibi ꝙ sub diocletiano imperatore persarum presentibus sui imperii regibus. 70. Alibi ꝙ sub daciano p̄side in ciuitate militena imperatoribus diocletiano & maximiano. Ex diuersis igitur legendis ea que magis autentica uidentur: circa ei⁹ martyrium & miracula ostēsa hic collecta sūt: multis dissonis & incredibilib⁹

omissis & diuersitatibus pro posse ad cõcordantiam reductis.

¶ De sancto malachia propheta. LXXXII

Malachias ꝓpheta post regressum populi iudeorum de captiuitate babylonica natus est in iudea in sophim: quẽ quia optime uite fuit & aspectu decorus: populus appellauit eũ malachi .i. angelus. Quẽ quidem ex hebreis autumant fuisse esdram scribã: qui ex cognomine dictus fuerit malachias .i. angelus dei. Sed hec opinio a iosepho reprobatur: eo ꝙ ut dictũ est: malachias post populi reuersionem in iudea natus est. Tradũt etiã: ꝙ quecũq; prophetice dicebat: eadẽ die angel⁹ dei apparens populo reiterabat. Dirigitur aũt eius ꝓphetia ꝑcipue ad sacerdotes: qui increpant a dño per os ꝓphete: eo ꝙ sacerdotalis muneris gratiã cõtemnẽtes circa sacrificiorum exhibitionem in offerẽdis hostiis uitiosis & maculatis legẽ dei preuaricabant. Reliqua aũt que eius lectione comprehensa sunt: preuaricationẽ populi israel in obseruãdis mãdatis dei: increpationẽ quoq; populi qui deos alienos coluerũt: significãt: nomen quoq; dñi altissimi magnũ predicatione apostolica futurum i gentibus ab ortu solis usq; ad occasum manifeste ꝓnunciat. Prophetauit autẽ tẽporibus esdre sacerdotis & neemie sub artaxerxe persarum rege: postq̃ tẽplum dñi in hierusalẽ fuerat edificatum. Et mortuus est: dũ adhuc iuuenis esset esdra iã sacerdote humanis exempto neemia adhuc superstite. Sepultusq; est in agro ꝓprio i sophim que ciuitas est iudee dicta postmodũ ramatha siue arimathia. Dormiuitq; in dño 9. calẽ. maii. Hec iosephus & hieronymus & ex historia scholastica comestoris. Hic enim propheta ultimus in numero .12. reperitur: qui ecclesiastici .49. in sanctorum patrũ catalogo describuntur.

¶ De sanctis felice presbytero & sociis martyribus. LXXXIII

Felix presbyter fortunatus & archileus diaconi & martyres a sãcto hyreneo epõ lugduneñ ad urbẽ ualẽtiam que est ciuitas hispanie ad predicandũ missi: maximã partem eiusdem urbis cõuerterunt ad xpm. Inde a duce cornelio in carcerẽ missi: deinde in ꝯfessione nominis xpi neruis durissime ac diu ti⁹ uerberati: ac postmodũ uinctis post terga manibus rhetib⁹ cruribusq; ꝯfractis circa rotarum uertiginẽ astricti: ut in ipsis rotis quasi contexti uiderentur. Successiue quoq; equulei extensione suspensi: fumoq; subterposito die & nocte integra uexati. Ad extremum gladio consumati sunt nono calendas maii.

¶ De sancto alexandro martyre & sociis eius. LXXXIIII

Alexander martyr cũ sociis apud lugduñ gallie passus est sub antonino uero imꝑatore. Qui cum scõ martyri epipodio ꝯprehẽsus & in carcerẽ cõpedit⁹: ut dictũ ẽ supra .10. calẽ. maii die tertio a passiõe ipsi⁹ epipodii educt⁹ de carcere: primo crudelitate uerberantiũ adeo laniatus est: ut cute soluta costarum patefactisq; uisceribus interiora corporis pãderent: deinde crucis affix⁹ patibulo beatũ spiritũ exanimatus emisit. Passi sũt aũt cũ eo + & alii .48. sepulti ex utroq; altaris latere in crypta que in colle supposito ciuitati pulcbro & antiquo ope ꝯstituta est. Qui passi sunt .viii. calen. maii.

¶ De sancto melito epõ. LXXXV

Melit⁹ asian⁹ sardineñ ecclie eps ioãnis euãgeliste discipul⁹: q er⁹ gesta ꝯscripsit: tpe marciãtoni ipatoris floruit: q multa utilia opuscula ecclesie dedit. Nã ꝑsato pricipi ꝓ xpiana religione librum apologeticum scripsit. Extare dicuntur & alia: uidelicet de pascha libri duo. De optima cõuersatione liber unus. De prophetis liber un⁹. De ecclesia liber unus. De sensibus liber unus. De anima & corpore liber unus. De lauacro siue baptismo liber unus. De ueritate liber un⁹. De generatione christi liber unus. De ꝓphecia eiusdem liber un⁹. De hospitalitate liber unus. Item liber qui clauis intitulaẽ. De diabolo liber unus. De apocalypsi liber unus. Eglogarum libri sex. Huius elegans & declamatorium ingenium tertullianus cauillaẽ i libris septem: quos pro montano aduersus ecclesiam edidit: dicens illum a plerisq; prophanum reputari. Quieuit in christo sanct⁹ melitus octauo calen. maii. Hec hieronym⁹ libro de illustribus.

¶ De sancto marco euangelista. LXXXVI

Marcus euangelista discipulus & interpres petri apostoli & eiusdem in baptismate filius leuitic⁹ genere & sacerdos legalis: discipulus apostolorum post passionem domini effectus: cum beato petro romam profect⁹ est eidem fideliter adherens: Vbi cum petrus christi euangelium predicaret: rogatus a fratribus qui erant rome: beatus marcus breue euangelium ad perpetuam memoriam: prout ex ore petri audierat fideli stilo latinoq; sermone conscripsit. Quod uidens petr⁹ approbauit: & ecclesie legendum sua auctoritate tradidit. Videns autem petrus marcum in fide constantem: ipsum protoepiscopũ aquileiam destinauit. Quo cũ uenisset marc⁹ i suburbio ciuitatis

reppit iuuenē leprosum atthaulphū filiū ulphi. Quē i xp̄i noie a lepra mūdauit: & ipm cū patre & omni eiꝰ familia ad fidē xp̄i conuersos sacri baptismatis unda perfudit. Ibi quoqꝫ sua predicatiōe ifinitū populum xp̄o dño acquisiuit. Ibi etiā euangeliū suum qđ alias rome latinis litteris cōscripserat: iteꝝ greco eloqo exarauit. Quod usque hodie in aquileieñ ecclesia cū sede eburnea in qua sedens illud scripserat demōstrat. ¶ Cum ergo beatus marcꝰ ad magr̄m reuisendū post aliquot ānos uellet accedere. Hermagoram ciuē aqleieñ eius discipulū a populo i pontificē electū: romā secū adduxit: ipsumqꝫ loco marcii ep̄m ꝯsecratū: beatus petrꝰ ad gubernandā aqleieñ ecclesiā destinauit: marcum uero diua admonitiōe ad predicandum alexandriā misit. ¶ Tante aūt humilitatis euāgelista dñi fuisse dicit: ut sibi pollicē āputaret ne ad sacerdotiū quasi mancꝰ ꝓmoueri posset: ueꝝ dispositio dei & auctoritas petri ꝑualuit: ut nec sic amitteret i ope qđ meruisset in genere: mox aūt ut scūs alexādriā ueniēs de naui egressus ē: calciamētū eiꝰ diruptū est. Quod cuidā calcifici nomie aniano iuxta portā ciuitatis habitāti tradidit resarciēdū. At ille calceū emendās in laborādo subula sinistram manum grauiter uulnerauit: & pre dolore: unꝰ deꝰ: uoce magna exclamauit. Cū aūt beatꝰ euangelista unꝰ dei nomē audisset gauisus est eo q ꝓsperū fecisset dñs iter: suū expuēsqꝫ i terrā fecit lutum ex sputo: & i xp̄i noie unxit manū uiri & statim sanata ē. Quē anianꝰ i domū suā itrodu xit. Interrogās qsuel unde esset illud nomē qđ tantā efficaciā haberet. Cui beatꝰ marcꝰ xp̄m dñm predicauit & ipm cū omni domo sua baptizauit. ¶ Deinde ingressus ciuitatē euangeliū predicabat & omnes infirmitates curabat ac demones effugabat: etiā mortuos suscitabat. Sicqꝫ doctrinis & uirtutibus infinitū xp̄o populum acquirebat. Et ut scribunt de eo philo iudeoꝝ doctor & papias ep̄s hieropolitanꝰ ad tantam ꝑfectionē uite xp̄ianos quos ꝯuerterat adduxit: ut uitam apostolicā primitiue ecclesie sectātes omnes cōmuniter uiuerēt & nemo qcq̄ ꝓpriū possideret: monasticū quoqꝫ ordinē primus egyptus tradidit: & sacre professionis regulam multis instituit: unde & postmodū i egypto mōachoꝝ cenobia & cellule ifinite excreuerūt. Sicqꝫ scūs euāgelista omēs pene egypti urbes lustrauit: & i pp̄lis gentilibꝰ uerbū dñi semiauit. ¶ Veꝝ cum multi de ciuitate alexandrie gentiles deoꝝ suoꝝ emulatiōe ei insidias posuissent: beatus marcus loco sui ananum olim calcificē episcopū ordinauit: tres quoqꝫ presbyteros scilicet melitū sauitum & cerdoniū & .vii. diacones & alios .12. clericos eidem ad ecclesie ministeriū adiunxit: & inde occulte discedēs pentapolim perrexit: ubi & biēnio christū euangelizans ꝑmansit. Et multitudinē ibidem gentiliū conuertit: ecclesias plurimas fabricauit: & ordinatis ep̄is & p̄sbyteris ꝑ ciuitates illas post duos annos alexandriā rediit. Et cum multiplicatos fideles rpperisset deo gr̄as egit. Pōtifices autem idoloꝝ eum comprehēdere conabant. ¶ Cum autē in solēnitate paschali que āno illo .24. die aprilis ocurrit missam fidelibus celebraret: & eadē die festum serapis dei egyptioꝝ pagani colerent: cōueniēs multitudo gentilium ad ecclesiam que erat iuxta portū ubi euāgelista dñi sacra mysteria ꝑagebat: miserunt funē in collo eiꝰ & ipsū per rupes & saxa trahebant ad locū qui dicitur buculi dicētes: q trahebant bubalum ad loca buculi. Carnes autem eius in terrā fluebant & saxa ificiebant sanguine: uespere autem facto miserunt eum in carcerem: ubi custodibꝰ appositis & nocte dormiētibꝰ primo angelica uisione ꝯfortatus ē. Deinde circa noctē mediam ipo dño xp̄o sibi cum igēti lumine apparente: & pacem sibi annūciante: ad celestia regna inuitatur: mane autē facto funē iteꝝ in collo eius mittunt: & iterū huc illucqꝫ certatim ꝑtrahunt. Qui gratias agēs deo & spiritū suum dño ꝯmendās beatam xp̄o animā reddidit. Cū autem gentiles corpus eius uellēt cōburere subito aer turbatur: grādo exoritur: tonitrua itonant: fulguraqꝫ coruscant. Ita ut cūcti timentes corpus dimitterent. Quod xp̄iani rapuerunt & in loco ubi ecclesiam ꝯstruxerat: i loco buculi tumularunt: ubi quieuit usqꝫ ad tēpus: quo inde ipm ueneti uenetias trāstulerunt: ut supra dictū est: in eius translatiōe pridie cal. februarii. Passus est autē beatus euangelista .vii. cal. maii. Circa annos dñi .lxiiii. uidelicet octauo neronis anno. In loco autē p quē tractus fuit: siqs in die passionis eiꝰ herbam ibi nascentē lacerauerit sanguinem uiuum emittit.

¶ De scō adelberto ep̄o & mr̄e. LXXXVII.

ADelbertꝰ ep̄s & mař de partibꝰ sclauonie nobilibꝰ parētibꝰ natus ab archiepiscopo parthenopolis noie adelberto ab infantia educatus & doctꝰ eiusqꝫ noie uocatꝰ ē. Qui a iuuenilibꝰ āīs elemosynis & orat iōibꝰ ac ieiūiis itērꝰ liberalibꝰ & catholice fidei disciplinis ibutꝰ magr̄ fuit scholaꝝ ipatoris othōis. Defūcto āt scō ep̄o adelberto: iuuenis sub ep̄o prageñ miles effici tpalis q militiā & ipatoris curiā strenue gubernabat. Cū aūt episcopus prage ciuitatis obisset: & populus cū clero de eligendo pastore tractaret die quodam dominico demon

per os cuiusdam obsessi ad ecclesiam delati clamare cepit: se nullum timere nisi adelbertum militē: qui cathedram epalem erat ascensur⁹: & ipse ab eodē ꝯfestim eiiciendus Stariq; nocato adelberto oppssus liberat̄: & ipse in epm ab oibus eligit̄: quod dū otho imperator tūc existens uerone audisset: gratissimum habuit: & ipm cōtinuo ꝯsecrari mādauit. Qui fact⁹ eps diuinis opib⁹ uacabat: & pdicationi iugiter insistebat. ¶ Sed cū populum uitiis obstinatum corrigere nō posset: relicto epatu romā accessit & dispensatione romani pōtificis obtēta pegrinari ad temp⁹ decreuit: oibusq; paupib⁹ errogatis puenit ad montē cassinū: ubi cōsilio fretus abbatis nili q secundū regulā basilii cū monachis ibidem deo seruiebat: acceptus ab eo epistolis romā redit: & dispensatiōe papali ad abbatē leonē accessit: a quo & monach⁹ factus fuit: ubi dudū existens quandā illustrem dominam romanoꝝ que nimio langore detēta p annū panē nō gustauerat: orone sola sanauit. Verū cū ab archiepo maguntino et⁹ metropolitano iteꝝ ad suū epatum peteret̄: iussu sūmi pontificis licet satis renitēs ad epatū reuersus est: ea tn̄ ꝯdictione: ut si populum oino incorrigibilē inuenirer: ad monasteriū sibi redire liceret. ¶ Cū autē existens prage quādā nobilē dominā i adulterio deprehensam ad se ut patrē misericordie ꝯfugiētē in monasterio uirginū inclusisset: eāq; inde uiolēter raptā parētes ultores sceleris decollassent: turbatus adelbertus epatui resignauit: & romā regressus monasteriū suū repetiit: ubi postq̄ modico tpe ꝯmoratus fuisset saluti aiaꝝ intendens assūptis secū gaudētio fratre germano & monacho ac quodā benedicto pbsbro ad predicādū pollonia adiit: sed a duce balistano repulsus cunctas regiones illius pagrauit. Et eū iuxta uillā p planiciē quandā pgeret: sociis alibi dimissis ab īudelibus tētus lāceatransfix⁹ dirisq; uulnerib⁹ oppssus atq; demū capite cesus martyriū cōsumauit feria sexta. 7. calē. maii. Cui⁹ corp⁹ pragam translatū ibidēq; ꝯditū requiescit.

¶ De scō cleto papa & martyre. LXXXVIII

Cletus papa & martyr natione romanus de regione uicopatricio patre emiliano: lino pontifici in epatu romano successit: & sedit annos septē mensem unū dies. xi Hic ex pcepto beati petri apostoli. xxv. presbyteros ordinauit in urbe roma mensis decēbr̄. Hic pōtifex prim⁹ i lrīs suis posuit salutē & apostolicā bñdictionē. Qui ēt oib⁹ populis scribens approbat & cōmendat peregrinationes ad scōs & maxime ad limina scī petri asserens q ualidior est ad salutē sācti petri uisitatio q̄ ieiuniū duoꝝ annoꝝ. Et illos etiā anathemate subdit: q uisitationē apostoloꝝ impediunt uel dissuadent. Dicunt quidā: q linus & clet⁹ petri successores nō sederunt ut pontifices sed ut petri coadiutores. quib⁹ beatus petr⁹ in uita sua credidit dispensationē ecclesiasticaꝝ rerū. Ipse uero tantum pdicationi & oroni uacabat: ppter quod tanta auctoritate dotari meruerunt ut in catalogo pontificū ponerent̄. Clemētem uero ipse beatus petr⁹ successorem sibi constituit: licet aūt hec ueritati nitantur: tamen ut ait hieronymus beat⁹ clemens spūsancto plenus timēs ne apostolica ordinatio posteris tēporibus transiret in uitiū: ut quidā hereditariū munus putātes minus de dei cogitarent electione: linū & cletū arte se coegit pontificare. Et sic clemens primus fuit p petri electionem: tertius uero per gradū. Beatus aūt cletus tpe titi & uespasiani impatoꝝ martyrio coronat⁹ est. Sepultusq; est iuxta corpus beati petri in uaticano. 6. calē. maii Et cessauit epatus dies. 35.

¶ De scō marcellino papa & mr̄e. LXXXIX

Marcellinus papa & martyr natione roman⁹ ex pr̄e piecto de regione capritauri cato pontifici in epatu romano successit: seditq; ānos octo mēses. 2. dies. 25. Quo tēpore fuit grauissima psecutio xpianoꝝ sub diocletiano & maximiano imparoribus: ita ut infra unū mensem. xvii. milia hominū pmiscui sex⁹ p diuersas puincias martyrio coronarent̄ xpiani. Qua de re & ipse marcellinus ad sacrificiū duct⁹ est: ut ithurificaret. Et mortē expauens compulsus a diocletiano duo grana incensi posuit idolis. Postea uero penitentia duct⁹ in campania corā 80. epis ore pprio penituit & cinere capite aspersus ac cilicio indutus se peccasse ꝯfitēs epis iudicandū supposuit dicens se paratū ad oia que sibi imponerent. Illi uero eidem responderunt: q sūmus pontifex a nullo iudicandus esset. Nam si ipse negauit & petrus etiā magister suus negauerat. quē tn̄ nullus apostoloꝝ iudicare psumpserat: sed egressus foras amare defleuerat. Ipse ergo suam causam colligeret: & ore pprio seipm iudicaret. Tunc marcellinus ob scelus idolatrie iudicauit se deponēdū: anathematizauit etiā quicūq; corp⁹ suum sepulture traderet. Sicq; pergens ad diocletianum se christianū cōfitens cū claudio ✠ & cyrino ✠ & antonio ✠ diaconibus capitalem excepit sentētiā: sicq; martyrio coronat⁹ est. 6. calē. maii. Hic etiā fecit ordiatiōes duas p mēsē decēbr̄. pībyteros. 4. diaconos. 2. epos p diuersa loca nūero. 5. ¶ P⁹q̄ āt decollat⁹ fuisset: & corp⁹ ei⁹ xxx. dieb⁹ ad exēplum xpianoꝝ i platea iacuisset: nocte apparuit p uisum beat⁹ petr⁹

apostolus marcello p̄sbytero: eidē marcellino in ep̄atu successuro interrogās q̄re corpus suū inhumatū nō sepeliret. Et se petrū apostolū eē dixit. Qui cū r̄nderet: q̄ corp⁹ suū iā dudū sepultū fuerat. Apostolus ei dedit itelligere q̄ dicebat de corpe marcellini Cū autē marcellus dixisset q̄ ip̄m ꝓpter sententiā excōicationis sepelire nō auderet: audiuit ab apostolo q̄ omnis q̄ se humiliauit exaltabitur: & q̄ multū se marcellin⁹ humiliauerat: q̄ se indignum sepoltura iudicauerat. Admonēs ut ipsum iuxta se tanq̄ martyrē & uerꝫ pontificē tumularet: ut quos iustificabat gr̄a nō diuideret sepultura. Marcellus ergo cū lucina & presbyteris ac diaconibus noctu corp⁹ accepit & iuxta corp⁹ beati petri i uaticano sepeliuit. Ab eodē die cessauit ep̄at⁹ annos. vii. menses sex. dies. 25. ꝓp nimie persecutionis imanitatē.

¶ De scō ricario ꝯfessore. LXXXX.

Ricari⁹ ꝯfessor natus uilla cētula ꝓuincie pōtine monit⁹ a quodā caldōico sacerdote quē d̄ hibernia uenietē hospitio susceperat: de rustico religiosus effect⁹ utebat̄ pane hordeaceo cinere ꝯmixto. Aquā uero cū laehrymis tēpabat: & ex illa balnea faciens leprosos souebat: & postmodū ip̄e eadē balnea itroibat. Qui ēt i britānia p̄dicauit. Rex uero francoꝝ dagobert⁹ ei⁹ famā audiēs ip̄m ex deuotiōe uisitās eiosdē se orationib⁹ cōmēdauit: ab eo quoq̄ inuitat⁹ ad mēsam magis ip̄e salutarib⁹ mōitis mēte q̄ tēporalibus cibis corp̄e refect⁹ ē. ¶ Deiñ uir scūs famā mūdi fugiēs a gisilimaro quodam uiro nobile in silua crisiassense cum sigobardo discipulo suo locū solitariū deo ꝑuiēdi obtinuit. Ibiq̄ breui structo tugurio uitā anachoritica m̄lto tp̄e exegit: multosq̄ ad se uenietes languidos diuersis ab infirmitatib⁹ sanos effecit. Et redimit⁹ uirtutib⁹ i pace quieuit. vi. cal. maii. Sepultusq̄ est a discipulo i loco obi ipse sibi p̄eepat. A quo i extasim rapto uisus ē i aula splēdidissima mira fragrātia referta ꝯsistere splēdore ad mirabili coruscare. Cui⁹ corp⁹ ocialdus olī eius abbas cum suis monachis ad suū mōasteriū cērulā trāstulerūt: ubi m̄ltoꝝ signoꝝ gl̄ia claret.

¶ De sancto anastasio papa primo & confessore. LXXXXI.

Anastasi⁹ papa hui⁹ nōis primus natōe romanus ex p̄re maximo syricio pape i pontificatu romano successit: & sedit ānos. 13. mēses. x. dies. xxv. Hic cōstituit ut debiles aut mēbris carētes oō possent clerici cōsignari. Cōstituit etiā ut qn̄ euāgeliū legeret presbyteri & elerici nō sederent: sed starent. Et statuit ut nullus trāsmarinus ad clericatus honorē susciperet: nisi ꝓprii ep̄i chirographū cū sigillo exhiberet. Et hoc p̄cipue ꝯstituit ꝓpter hereticos manicheos q̄ in ultra marinis ptib⁹ abūdabāt. Hic in magna senectute ānoꝝ uidelicet ultra. 70. sūm⁹ pontifex elect⁹ ē pp̄ scā nimiā scitatē. Quā beat⁹ cognoscēs hieronymus ei ꝯtēporane⁹ scripsit de illo: q̄ ei⁹ uita diuturna mūdus i merit⁹ eēt frui. Floruit aūt tp̄e arcbadii imperatoris. Et qeuit i dño. v. cal. maii. Sepultusq̄ ē in cemiterio beati petri apostoli.

¶ De scō antimo ep̄o & sociis m̄rib⁹. XCII

Antimus ep̄s cū aliis multis apud nicomediā sub p̄secutiōe diocletiani martyriū passus ē. Qui ut tradit̄ historie ecclesi. libro. vii cū esset pōtifex ipsi⁹ ciuitatis ob ꝯfessionē xp̄i martyrii gloriā capitis obtruncatiōe suscepit. Quē tanq̄ bonū pastorem: secuta ē uniuersa pene gregis sui multitudo per eandē martyrii uiā. Quoꝝ alios p̄fatus tyrānus apud eandē tunc residens ciuitatem gladio obtrūcari: alios ignibus ꝯflagrari: alios nauiculis ipositos i pelago mergi fecit ipsis fideliū turbis ultro se tanto seruore neci offerentibus: ut etiā se interrogari nō permitterent: sed xp̄ianos se cōfitētes spōte supplicius igererent. Quoꝝ passio recolitur. v. cal. maii.

¶ De scō liberale ꝯfessore. LXXXXIII.

Liberalis de ciuitate altini natus a scō ep̄o heliodoro eiusdem urbis i eadē ciuitate nutrit⁹ & doctus fuit. Qui lectiōi sacre & oratiōi atq̄ carnis maceratiōi uacans dño ꝑuiebat paupum quoq̄ usib⁹ intentus erat: egrotantibusq̄ curā solicitus ipendebat. Corpus quoq̄ ieiuniis atterēs ad tātam ꝑfectionē deuenit: ut singulis dieb⁹ dominicis sacrā cōmunionē peipiēs: deinceps sine ullo cibo uel potu tota hebdomada permanebat. Cum autē paganoꝝ p̄secutiōe feruente heliodorus ep̄s de altino recessisset: & ad isulas se maritimas ꝯtulisset: liberalis in ecclesia principali que erat dei genitricis orationē fudit ad dñm: ut eius in pace susciperet spiritū. Eadēq̄ nocte angelus dñi sibi dormienti apparuit: & orationē eius exauditam a dño nūciauit. Qui surgēs a somno uisitauit singulas ecclesias ciuitatis: puenitq̄ ad insulā que dicit̄ flactiocastroꝝ ut ad sanctū heliodorū accederet. Sed cū ad ipsum ꝓpter aquas interpositas trāsire nō posset: in ecclesia proxia sci laurētii modico tempore ꝯmoratus ē: ubi post paucos dies iter sacerdotū magnus migrauit ad xp̄m. v. calē. maii. Corpus quoq̄ ei⁹ ibidē sepultū processu tēporis destructa altineō ciuitate ad oppidū taruisinum trāslatum est.

¶ De scõ pulione martyre. XCIIII

PVlio martyr i ciuitate ciuilitana prior lectoꝝ fuit: de qua quidez urbe ualentinian⁹ impator oriũdus extitit in qua & ipse martyr sub ꝑsecutione diocletiani & maximiani impatoꝝ martyriũ pertulit agente ꝓside probo. Hic eni preses postq̃ in ciuitate firmeñ sanctũ byreneũ eiusdez urbis epm ✝ cũ scõ mõtano presbytero smeruleũ i flumine demergi fecerat. ✝ Sanctum quoq; demetriũ ipsius ecclesie diaconẽ decollauerat ꝑuenit ad urbẽ ciuilitanã: in qua pridem ✝ scũs eusebi⁹ ipsi⁹ ciuitatis põtifex passus fuerat: fecitq; teneri pulionẽ lectorem: quẽ christũ ꝯstantissime ꝯfitentẽ ac sacrificare nolentem: dicentemq; se uelle patꝝ suorum qui ꝑ xpo passi fuerãt imitari uestigia. Flãmis iussit exuri: qui passus est. 5. calẽ. maii.

¶ De scõ uitale martyre. XCV

VItalis martyr miles xpi natione mediolaneñ apud rauẽnã tpe neronis pass⁹ ẽ. Hic uxorẽ ualeriã habuit: ex q̃ gemellos geruasiũ & ꝓtasium ꝓcreauit. Qui cũ paulino iudice rauennã ingressus cũ quẽdã christianum arte medicũ noie ursicinũ natione ligurem decollari uideret: illeq; martyriuz expauisset: scũs uitalis eum exhortari cepit: ne ipse q alios curare ꝯsueuerat: seipm eterne mortis iaculo uulneraret. Quod ursicin⁹ audiẽs ꝯfortatus martyriũ libẽter excepit: quẽ uitalis honorifice sepeliuit: & ad paulinũ ꝯsularẽ suũ ultra uenire ꝯtẽpsit. Ille uero nimiũ indignat⁹: tũ qa ad se uenire ꝯtempsit: tũ qa ursicinũ sacrificare uolentẽ retraxit: & sic se xpianũ ostendit: iussit eũ teneri: & ꝯfitentẽ xpm i equuleo leuari: deinde ipm ad palmã duci: & si sacrificare nollet: foueã ibi ꝓfundissimã donec ꝑueniret ad aquã fieri: & ibidẽ ipm depositũ terra ac lapidib⁹ obrui. Loc⁹ aũt ubi decollabant xpiani palma dicebat: eo q arbor antique palme illic eẽt Beatus ergo martyr eodem adductus cũ sacrificare nollet: fcã fouea ut dictũ est: terra ac lapidib⁹ est obrutus. Sacerdos aũt idolorum q hoc ꝯsiliũ dederat: arreptus a demonio ꝑ septẽ dies clamabat: q uitalis martyr eum icendebat. Die aũt septimo in flumie se ꝓcipitans miserabiliter expirauit. Passus est aũt sanct⁹ martyr. 4. calẽ. maii. circa ãnum domini. 57.

¶ De scã ualeria martyre. XCVI

VAleria martyr sci uitalis uxor: & mater scõꝝ geruasii & protasii cum existens mediolani uiꝝ suũ rauẽne passum audisset: illuc cũ famulis accessit: & corp⁹ sci uitalis auferre uoluit. Veꝝ in somnis admonita a btõ martyre ne corp⁹ a malo hoie bene positum uiolaret: ipm dimisit: & mediolanũ in curru rediẽs: rusticos deo suo siluano sacrificantes incurrit. Qui eã de uehiculo deponẽtes hortabant secũ epulari: sed illa se christianam eẽ: nec sibi licere de imolatis idolis manducare rñdit. Quod illi audientes tãta eam cede mactauerunt: ut uix eam feminecẽ sui famuli ad mediolaneñ urbem perducerent. Que infra triduũ migrauit ad dominũ Recte autem eius passio uiri sui legende cõtinuatur: quia dies certus eius martyrii non exprimitur.

¶ De scã theodora uirgine & martyre & uno milite martyre. XCVII

THeodora uirgo & martyr: cuius passionẽ ambrosi⁹ scdo libro de uirginib⁹ facũdo sermõe & luculento stilo diffusius ptractat: cũ uno milite cui⁹ nomen subticet: apud antiochiã passa est. Que cũ elegantis esset decoris ex uirginitatis ꝓfessiõe aspect⁹ publicos fugiebat. Tandem puella a gentilibus detẽta producitur: duplex professa certamen & uirginitatis & religionis: dataq; ei optione a iudice: aut sacrificare uirginem: aut lupanari prostitui iubet: ut alteꝝ sponte desereret: cum ei alterũ abstulissent. Ipsa autem tolerabilius extimans mentem uirginem q̃ carnem habere: & q uirginitatẽ mentis nemo ab inuita potest eripere: fleuit: & tacuit: ne eam uel loquẽtem adulter audiret. Ducitur ergo uirgo xpi ad lupanar: sed prostitui potest: adulterari non põt. Certãtibus q; singulis quis predã primus inuadat: illa introclausa dñm exorabat: ut q susannã de supplicio erueꝛat: eã de periculo liberaret. Vix cõpleuerat orationẽ: & ecce uir militis specie terribilis apparuit. Qui cunctis sibi ex timore cedentibus igressus cellulam uirginem cõfortauit: dicens q eam uenerat saluare non perdere: suas ei uestes offerens: & habitum uirginis poscens: ut sic mutatis uestibus illa incorrupta militis specie egressa seruet: ipse uero remanens uirginis habitu si necesse est martyrium quod optat patiat. Quẽ uirgo ꝑsecutorẽ existimans ceruicem ei⁹ gladio ꝑparabat. Tandẽ xpianissimũ cognoscens: & uestes suas exuẽs cũ milite habitum cõmutauit: & habitu uirili exiẽs cunctis ignota militem uirginali tunica amictũ dimisit. Post hec alius cubiculum ingressus quasi cum puellam tractare incipit: uiꝝ reperiens stupore miratus: sexũ femineũ in uirilem mutatum arbitratur. Sed dubitans ne magicis artibus & ipse sexu forsitan mutaretur: concitus exiens uisa narrauit populus obstupuit: & militem pro puella deprehensum pro eadem ad mortẽ damnauit.

Dũq; ille gladium libẽs exciperet: fert puella ad locũ certaminis uirili habitu cucurrisse: factũ ꝓpalasse ambo de nece certasse ille dicebat se iussum occidi nõ illã. Nam eadẽ sentẽtia que eũ damnauerat illã absoluerat. Illa ecõtra clamabat q̃ nõ illũ uadẽ mortis elegerat: sed fidẽ pudoris optauerat. Nec interuenerat ut sibi necẽ eriperet: sed ut uirginitatẽ defensaret: ꝓlixeq; oratiõis lepore martyriũ expetebat. Dudũ igitur ambo ꝯtenderunt & ambo tandẽ uictores extiterũt. Nec diuisa est corona sed addita. Miles eni pro uirginitatis defensiõe palmã obtinuit: uirgo ꝓ uirginitatis ꝯfessione coronã percepit. Sicq; ambo capitali sententia triumpharũt. 4. cal. maii.

¶ De sancto petro martyre ordinis predicatorum. LXXXXVIII

PEtrus nouus martyr de ordine predicatorum de ciuitate ueroneñ oriundus: uelut rosa de spinis exortus de parẽtib⁹ hereticis fidei pugil egregius exurrexit. A quoꝝ tñ errore se mũdũ ꝓuauit. Cum adhuc. vii. esset annoꝝ & a scholis rediret a patruo heretico interrogat⁹ q̃d didicerit: respõdit se didicisse: credo in deũ patrẽ oipotentem creatorẽ celi & terre. Ille uero ne diceret creatorem celi & terre prohibebat: eo q̃ deus uisibiliũ creator nõ fuisset: sed diabolus oia que uidentur procreasset. Puer uero sicut didicerat sic uelle dicere ac eredere affirmabat. Ille uero hec ei per auctoritates suadere conabat̃. Quas oẽs puer spiritu sctõ plenus ꝯtra eũ conuertit: eũq; gladio quasi proprio interemit. Patruus uero indigne ferens a puero se ꝯfusum: patri gesta retulit: & ut petrinũ a scholis remoueret oino persuasit. Timebat eni ut dicebat ne cum petrinus fuerit bene eruditus ad meretricẽ illã romanã ecclesiam se ꝯferret: & sic eoꝝ fidẽ ꝯfunderet. Qui nesciẽs uerũ dixit: dũ petrũ hereticoꝝ ꝑfidiã destructurũ tanq̃ alter caiphas ꝓphetauit. Sed q̃a res a deo fiebat: pater monitis f̃ris assensum nõ prebuit sperans q̃ puerũ ad suam sectã ꝯtraheret cũ in grãmatica eruditus foret. ¶ Videns aũt petrus non esse tutũ cũ scorpionib⁹ habitare: relicto seculo: f̃rum ꝑdicatoꝝ ordinẽ annoꝝ. x. itrouit. In quo. xxx. annis fere perseuerauit: & ad cumulũ totius ꝑfectionis ascendit. Virginitatẽ quoq; mẽtis & corpis illibatam seruauit: nec alicui⁹ mortalis criminis cõtagium sensit: sicut suoꝝ ꝯfessoꝝ testimonio ꝓbatum est. Carnẽ quoq; ieiuniis assiduis macerabat. Noctes post breue somnũ studio sacre scie occupabat: dies uero aiaꝝ cõmodis ipendebat predicationib⁹ uel ꝯfessionib⁹ aut hereticoꝝ disputationib⁹ insistendo: ꝑ fidei quoq; defensione se totũ exponebat: orationibus crebris petẽs a domino: q̃ non sineret eum ex hac uita migrare nisi sumpto calice passionis: multis etiã miraculis coruscabat. ¶ Quadã die dũ mediolani quẽdã episcopũ hereticoꝝ a fidelib⁹ captũ ꝑñte populi multitudine examinaret: & disputatio protracta fuisset: & maxim⁹ solis estus cũctos affligeret: heresiarcha petro dicere cepit: q̃ si erat ita scũs ut eum stultus populus affirmabat: populum ipm estu mori ꝑmittere non debebat: & q̃ rogaret deũ ut nubẽ aliquã soli opponeret: & sic populũ refrigeraret. Asserẽs q̃ si hoc fieret fidẽ catholicã reciperet maxime cũ nulla uel minima nubecula i aere appareret. Quod beatus petrus corã oĩbus se facturũ promisit. Deinde ad dñm orationem fudit. Statiq; signo crucis edito: nubes i aerem ascendit: & se inter solẽ & populũ interposuit: atq; i modũ papiliõis cũctos ab estu per magnã horam refrigerauit: heretic⁹ uero in sua duritia permanẽs: ad ueritatem fidei uenire ꝯtẽpsit. Contractũ quẽdam nomine aserbum: q per q̃nquẽniũ in sextario trahebatur ad se deductũ mediolanũ sanauit. ¶ Nobilis quidam filiũ habebat q̃ tumore gule horribili: nec loqui nec uix suspirare ualebat: capam petri ex deuotiõe substulit: de qua filio gulã tetigit: illeq; cõtinuo sanitatẽ recepit. ¶ Idem nobilis postmodũ graui corrosione corpis torquebat̃: qui capam eandem ex deuotione reseruatã super se põi fecit: moxq; uermẽ pilosum duo habentẽ capita euomuit & omnis dolor cessauit. ¶ Cuidam etiã iuueni muto imisso digito i os ei⁹ tactaq; lĩgua bñficiũ loquele ꝯcessit. ¶ Verũ cum pestis heretica in lombardie prouincia pullularet: sũm⁹ pontifex ad pestem diabolicam abolẽdã: diuersos inquisitores de ꝑdicatoꝝ ordine i diuersis lombardie partib⁹ delegauit. Inter quos beatũ petrũ i mediolano & in ei⁹ comitatu iquisitorẽ prauitatis heretice auctoritate apostolica ordiauit. Qui sibi iiunctum officiũ diligenter exercens hereticos ubiq; perquirẽs nullã eis requiẽ tribuebat: sed ipsos tã potentia expellebat q̃ sapientia cõuincebat. Quod illi uidentes de ipsius morte tractare ceperunt: & fautorem quẽdam ipsoꝝ sicariũ: ut eũ occideret ꝑcib⁹ & ꝑcio iduxerũt. ¶ Cũ igit̃ sanct⁹ petr⁹ de ciuitate cumana ubi fratꝝ sui ordinis prior erat mediolanũ ꝑgeret pro officio iquisitionis exequendo ꝑdict⁹ sacrileg⁹ ipm i itinere aggressus educto ense sacrum ei⁹ caput crudeliter impetiit: & duobus diris uulneribus sauciauit. Qui nõ querula uoce murmurãs sed sufferens oia patienter suum dño spiritũ cõmendabat. Symbolũ sacre fidei ꝓ qua dimicabat deuotissime ꝓferens: cuius nec in

mortis articulo desiit eē p̄co. Sed cū adhuc martyr dn̄i palpitaret cultellum litor arripuit: & p latera eius trāsfixit. Cuius corpus frēs p̄dicatores tulerūt: & mediolanū deferentes honorifice sepelierunt. Ad cui⁹ sepulturam lāpades dependentes pluries diuinit⁹ & absq₃ humano studio sunt accense: multis quoq₃ coruscat & manifestis miraculis ibidē requiescens: qui passus est. 3. calē. maii.

De scō titico diacono. XCIX

Titicus diacon⁹ discipulus sci pauli apostoli & unus ex. 72. discipulis fuit: ut scribit abbas dorotheus. Hui⁹ meminit idē apostolus in epistolis suis uidelicet ad col. 4. & scda timo. 4. pronunciās eū fratrē charissimū ac ꝯseruū suum i dn̄o. Qui etiā ab eodem apostolo eps colophonie ordinatus: post p̄dicatiōis officiū diligenti⁹ pactū apud paphum oppidū insule cypri quieuit in dn̄o: ibidem sepultus. iii. calē. maii.

De scis agabo & secundino epis & sociis martyribus. C

Agabus & secūdinus epi & socii eoꝝ passi sunt apud circen̄ coloniā: que est in numida. Qui p̄secutione ualeriani post lōgū exilium in p̄fata urbe in qua tuoc maxime gentiliū rabies ad tentandā iustoꝝ fidem inhiabat: ex illustri sacerdotio gladio ꝯsumati effecti sunt martyres gloriosi. Passi sunt etiā in eoꝝ collegio ✝ emilianus miles ✝ tortula & ✝ antonia sacre uirgines ✝ & quedā mulier cum suis gemellis: qui passi sunt. iii. calē. maii. Hec ado.

De scō leone epo. CI

Leo eps in greciaꝝ partib⁹ natus oīa i seculo abdicauit p xp̄o crucemq₃ eius tollēs: & si nō corpore martyriū passus est aio. Qui etiā in uita sua miraculis claruit. Nā mulierem a graui corporeo langore sanauit. Et i samo insula in pace quieuit. Cui⁹ corp⁹ dū inde greci nauigio transferre nixi sunt: inde se nunq̄ mouere potuerūt: donec corpore quod amouerāt suo loco reposito abeūdi facultatē obtinuerūt. Post multū uero tēporis uenetoꝝ naues in ipsius insule portu degentes: corp⁹ sci in eius solemnitate que tunc uenetis ibi existentib⁹ ꝯtigit uidelicet. iii. cal. maii deuoti⁹ uisitarunt: missaq₃ solēniter celebrata inde discedere curauerūt. Exeuntes quoq₃ portum exorta subito tēpestate redire coacti sunt: post morulam uero mare sedato iteꝝ exierunt: iteꝝq₃ aduersantibus uēns retrocedere cōpelluntur. Tunc cōi ꝯsilio habito sanctū corp⁹ inde leuantes ad nauē deduxerunt: & cōtinuo oī tēpestate p̄pulsa flāte uēto p̄spero deuenerūt mothonū Vbi uox de celis insonuit ingens: hoc ē corpus epi leonis. Inde uenientes zacynthū uisa est aquila alis extēsis sup corpus excubare: que illos ad ultracedendū signo monstrauit alaꝝ. Dūq₃ alie naues tēpestatē & naufragiū ac pene p̄cipitium paterentur: sola illa in qua sanctū corp⁹ quiescebat illibata p̄mansit. Et quoties luminaria circa corp⁹ accēsa flante uēto extinguebantur: toties p seipsa diuinit⁹ accēdebantur. Venientes aūt ad portum uestis ab epo loci ipsius uisitantur. Qui cū aliquid ex sacris reliquiis obtinere p̄cibus: aut p̄cio minime potuisset: aquā tn̄ lotionis sacroꝝ membroꝝ impetrauit. Celebrataq₃ missa cū corpus aqua diluisset: & ex ipsa cuidā languēti presbytero in potū dedisset: mox ille sanat⁹ q ab aliis delatus fuerat incolumis ad ecclesiam suā perrexit. Tandē ueoctias naute illi applicantes leoni methamaucensi epo corp⁹ ꝯcesserūt: qui ipm eū summo gaudio percipiens honorifice ꝯdidit: ubi & cecus illuminatus fuit: & eger manū habēs aridam sanitatē recepit. Processu uero tpis methamauco a mare submerso corp⁹ illud ad monasterium sci seruuli martyris translatū est. Cui⁹ festum agitur. iii. calē. maii.

De scō roberto abbate. CII

Robertus abbas & fundator ordinis cistertien̄ fuit: qui dū i molismo monasterio cpatus lingonen̄ abbas esset: quod tunc cenobiū erat fama celeberrimū & diuitiis opulentū: quia hec plerūq₃ solēt aios ad lasciuiā p̄uocare: cupiens uir scūs artiorem uitā eligere cū. 21. ex mōachis eiusdem loci uiris p̄fectis: post multos labores & itineꝝ difficultates cistertiū deuenerunt: q tūc horroris & uaste solitudis loc⁹ erat: ubi āno dn̄i. 1098. scūs robertus auctoritate fultus hugonis lugdun̄ archiepi tunc apostolice sedis legati & gualterii cabilonen̄ epi: nec nō odonis burgūdie ducis iclyti abbatiā ꝯstruxit: & ordine q cistertiēsis dr̄ icohauit. Post aliqđ uero tp̄s a molismēsib⁹ mōachis reqsitus: ipm mōasteriū sue r̄gule ac ordini adiecit: & ex utroq₃ unū corp⁹ effecit. Sicq₃ scūs abbas ordie initiato satisq₃ dilatato scis opibus deo seruiēs laudabiliter uixit: & clarus uirtutib⁹ ad xp̄m migrauit. 3. calē. maii. Sepultusq₃ ē i abbatia cistertii: ubi & miraculis pollet. Anno āt. 14. post ordis fūdationē scūs bernard⁹ ordioē ipm igressus tā merito q̄ nūero locoꝝ & fratꝝ ipm mirabiliter adauxit: ut i ei⁹ legēda dicitur. 15. calē. septēbr̄.

De scō mariano ꝯfes. CIII

Marianus monachus de territorio bituricen̄ natus t̄pe sci alodii successoris sci germani circa annos dn̄i. 480. claruit. Qui a scō ma

mettino abbate i prefato monasterio monachus factus est. Cuiq; idē pater officiū alendoꝝ aialiū ꝯmisit: qđ ille gratanter suscepit & humiliter adiplere curauit. Die quadam aprū a canibus & uenatoribus fugatum ad se fugientē benigniꝰ excepit: canibusq; ut animal dimitterent īpauit. Qui ex eo die domesticus effectus sanctū uti catulus sequebať. ¶ Die dñico ad ecclesiam ꝑgens ut sibi mos erat: fratrē secū duxit inuitum eo q̄ ille debebat ipa die fr̄ibus ministrare. Et dum audiētes missam nimis tardarēt: illeq; ad horā se non posse redire putaret: finito euangelio equum ut abiret ascendit: sed nequaq̄ ipsum inde mouere potuit: donec seipm̄ deliquisse cognoscens ad ecclesiam rediit: & usq; ad finem misse cum mariano ꝑmansit. Et ad horam reuersus suū ministeriū adipleuit: uir autē dñi in monasterio fontaneti i pace quieuit. 5. cal. maii corpusq; eius inde delatū antisiodori in suo monasterio sepultum est.

¶ De scō mariano & iacobo maŕibꝰ. CIIII.

Marianus & iacobꝰ mŕes apud urbem lambasitanā sub decio passi sunt. Quoꝝ prior lector: alter uero diaconꝰ extitit. Qui pro cōfessione nomis xp̄iani in ciuitate circeñ colonia tenti grauissimis suppliciis excruciati sunt. Pꝰ que marianꝰ ꝑ apices pollicum suspensus graui pondere pedibꝰ innexo crudeliter tortus ē. Deinde cum collega dudum in carcere maceratꝰ: ubi diuinis reuelationibꝰ sepius ꝯfortantur. Tandē ad prefatā urbē lambasitanā directi & iteꝝ diutiꝰ in ergastulo uicti: sed diuina rursum uisitatione aleuiati. Nouissime cū multis aliis gladio ꝯsumati sunt pridie cal. maii.

¶ De scō eutropio ep̄o & martyre. CV.

Eutropius ep̄s & maŕ sci dionysii ꝯsocius fuit. Cuiꝰ passionē idem dionysius grece scripcā ꝑ manꝰ pape clementis direxit athenas. Hic fuit filius xerxis admirandi babylonie ꝑsaꝝ regis & guine regine. Qui a pueritia litteris grecis & chaldeis edoctus liberalibusq; sciētiis ibutꝰ: curiositate orbē lustrare desiderās: a patre licentiā circūeundi obtinuit: a quo & nicanorē pedagogū accepit: herodēq; regē in galilea adiit: ut i eiꝰ curia aliquid ꝯspiceret nouitans. Auditoq; de iesu miraculis q̄ eo tp̄e in illis partibꝰ p̄dicabat: ad eū accessit: quē uidens & audiēs licet gētilis reuereri cepit. Fuitq; p̄ns miraculo qn̄ xp̄s ex. v. panibꝰ qnq; miliū hominum satiauit. Quo uiso iam i xp̄m credēs eidem ut discipulus adhesisset: nisi pedagogū timuisset. Sed adorato ī hierosolymis tēplo dñi more gētilium ad patrē rediit & uisa sibi nūciauit. Rursum quoq; amore flagrans iesu licētia a patre petita post annū in iudeā reuersus est. Et cū iesus die palmaꝝ uenisset hierosolymā sedēs sup asinū eutropius interfuit: & una cū ceteris flores & ramos i uiam strauit. Fuitq; de numero illoꝝ gentiliū q accesserunt ad philippū ut iesum uiderēt: ut diciť ioānis. xii. Audito aūt q̄ iudei eum occidere querebāt: repatriauit ne tanti uiri mortē cerneret: uel si mors ipsius tardaretur ut ei cum suis gentibus adiutorium ꝯtra iudeos ꝯferret: cūctaq; uisa patri rettulit. Audiens quoq; iesum occisum uehementer doluit: sed post ipsuꝫ resurrexisse ītelligēs per ea que de eo uiderat credidit: & de eiꝰ resurrectiōe ꝯsolationē nō modicā recepit: unde & in ultionē mortis xp̄i oēs iudeos quos i regno paterno reppit occidi mādauit. ¶ Post aliqđ uero tp̄s p̄dicantibꝰ apostolis simone & iuda apud persidē: Eutropius cū patre & regno credētes ab eisdē de xp̄i fide plenꝰ edocti & baptizati sunt: ubi & apostoli abdiam episcopū & eutropiū diaconē ordiarūt: ut in eoꝝ passione diceť. v. cal. nouēbris. Et dum predicti apostoli pro xp̄o passi fuissent: eutropius eoꝝ gesta & passiones cōscripsit. Deinde patre iā sene: seculo abrenūcians romā uenit: & a beato petro apostolo ad gallias predicādas missus accessit. Ingressusq; ciuitatem santonas cū xp̄m p̄dicaret ab infidelibus cesus: & de urbe eiectꝰ sibi tugurium extra muros ꝯstruxit: ubi noctibꝰ orationi diebus uero predicatiōi insistebat. Cū autē multo ibidē tp̄e ꝯmoratus fructū modicum predicationis fecisset: eo q̄. x. uiros solūmodo ꝯuertisset. Romā repedās beatum petrū apostolum passum reppit Et a scō clemente eius successore ordinatꝰ santoneñ episcopꝰ beatoq; dionysio sociatus cum eodē iteꝝ ad gallias adiit. Deueniēsq; santonū filiā principis uirginem Eustellā nomine ꝯuertit: & sacro uelamine uirginitatis ꝯsecrauit: multūq; populum signis clarens dño acqsiuit. Cū autē eustella cū eutropio extra urbis menia in uirginitatis proposito deo ꝑuiēs moraretur: pater missis satellitibꝰ sanctum occidi mādauit. Quē illi primo lapidibus: deinde plūbatis cedentes nouissime securi illiso capite ꝑemerunt. Cuius corpꝰ eustella in eiꝰ tugurio sepeliuit: ibidem quoq; omni tēpore in orationibꝰ ꝑmansit. Que cum migrasset ad xp̄m apud magr̄ꝫ suum sepulta ē: ubi & ecclesia a xp̄ianis ꝑcessu tp̄is fabricata utriusq; corpꝰ qescit miraculis redolēs. Passus ē aūt scūs eutropiꝰ pridie cal. maii.

¶ De scō zozima abbate. CVI

Zozimas abbas ī palestine ꝑtibꝰ circa egyptum fuit. Qui adeo reputabatur sanctitate pollens: ut de longinquis regionibꝰ ad eius

cellam fratres accederent: & ab eo edificati
uite pabula reportarent. Hic annis. 53. i ere
mo pmanens infestat⁹ a quibusdá cogitatio/
nib⁹ q̄si perfect⁹ esset: & nulli⁹ doctrina indi
geret: a quodam sibi seniore apparente mo/
nef: ut se sequaẽ: & pfectiores se inueniret.
Quẽ secutus ad quoddá monasteriũ iuxta
iordané peruit: quẽ abbas cenobii benigne
suscepit: & eũ intra monasteriũ introduxit.
Ibiq3 zozimas ãnis pluribus cõmorans pfe
ctiorem didicit uitá. Nã monachi illi die do
minico ad ecclesiam côueniebant: ubi missa
celebrata cõionem sumebát: ꝯpletisq3 orõni
bus & officio duobus ex fratrib⁹ ꝓ diuis ce/
lebrandis p uices in monasterio dimissis: ce
teri modicos cibos de cenobio sumentes as/
portabant: & exeuntes segregatim ac solita/
rie totam hebdomadá in eremo pagebant.
Rursũq3 die sabbati in sero ad monasterium
côueniebant. Vbi zozimas multis dieb⁹ deo
seruiẽs: tandem egressus diũa dispositione &
itinere. 20. dieꝝ solitudiné peragrãs: mariá
egyptiacá inuenit: cuĩ & anno sequẽti dñicũ
corp⁹ attulit: & mortuá sepeliuit: ut supra i
et⁹ uita actũ est. 4. noñ. aprilis. Reuersusq3
ad monasteriũ p̄fatum omnia uisa abbati &
fratrib⁹ retulit. Et post tẽpus aliquod i ipo
loco uitam in pace finiuit pridie cal. maii.

¶ De scõ philippo apostolo. CVII

PHilippus apostolus a bethsaida
galilee ciuitate: ãdree & petri q̄/
uis oibus apostolis etate iunior
fuerit: uocatiõe tñ inter primos
extitit: ut de eo dr̄ Ioá. prio cap.
Hic post dñi ascensioné & apostoloꝝ diuisi
onem. 20. ãnis per scythiá instanter xp̄i euá/
gelium p̄dicauit. Sed tandẽ a gentilib⁹ teneẽ
& ad statuá martis adductus imolare cõpel
litur. Tunc draco de sub base altaris exiit: q
filium pontificis ignẽ sacrificii ministrantem
interfecit. Duos quoq3 tribunos quoꝝ mini/
stri philippũ apostolũ in uinculis detinebát
extinxit. Flatu etiam suo ceteros oẽs morbi
dos reddidit. Quib⁹ apostol⁹ dixit: ut si sta/
tuam martis deiicere uellẽt: & crucẽ dñi ibi
dem erectá adorarent: mortui eoꝝ resurge/
rent: & infirmi sanitatẽ peiperent. Illi uero
q cruciabanẽ: se sanari petebant: & statuam
ꝯfringere ꝓmittebant. Tunc philipp⁹ p̄cepit
draconi: ut sine alicui⁹ lesione in desertũ lo/
cum abiret: ubi neminem ledere posset. Qui
statim recedens nusq̄ cõparuit. Apostol⁹ ue
ro languentes oẽs sanauit: & illos tres mor/
tuos suscitauit. Sicq3 factũ est: ut q eum pse
quebanẽ: q̄si deũ adorarent. Ipse autem per
unum annũ iugiter p̄dicauit: & multa milia
hominũ ad xp̄i fidem cõuertit & baptizauit
Edificatisq3 multis ecclesiis: epõs: p̄sbyteros
& diacones atq3 alios clericos ordinauit. De
inde per reuelationẽ ad asiam in ciuitatẽ hie
ropolim deuenit: ibiq3 heresim ebionitarum
qui xp̄m carnem phantasticá assumpsisse do
cent: extinxit. Erant aũt ibi due sacratissime
uirgines eius in baptismate filie p quas de⁹
multitudiné uirginũ lucratus est. Apostol⁹
aũt ante. 7. dies obitus sui oẽs p̄sbyteros &
clericos suos ac uicinaꝝ urbiũ epõs ꝯuoca/
uit: & eos de singulis docens in xp̄i fide ꝯfor
tauit: seq3 ad deũ per martyriũ migraturum
post. 7. dies eisdem p̄dixit. Et cũ esset annoꝝ
87. ab infidelibus tentus: crucifix⁹: lapidat⁹
q3 perrexit ad dñm: & martyriũ feliciter cõ/
summauit calẽ. maii. Et in eadem ciuitate cor/
pus eius positũ est. Postmodũ etiá due filie
eius p̄fate a dextris & a sinistris ei⁹ tumulate
sunt. Processu uero tẽporis corpus apostoli
romam translatum fuisse dicitur.

¶ De scõ iacobo minore apostolo. CVIII

IAcobus apostolus q dr̄ minor
seu iacob⁹ frater dñi cognomen/
to iustus: fuit filius alphei & ma
rie sororis matris dñi: sicq3 cõso
brinus xp̄i fuit: ꝓpter qd more
iudeoꝝ & frater dñi appellabaẽ. Minor aũt
diciẽ ad distinctioné alterius iacobi aposto/
li filii zebedei: q maior uocaẽ: nõ q hic mi/
nor illo fuisset etate: sed posterior uocatiõe
De hoc aũt diceẽ plenius in historia natiui/
tatis uirginis marie. 6. id⁹ septẽbr. Iust⁹ aũt
cognominatus est ꝓpter meritum excellẽtis
sime sanctitatis. Nam ut de eo dicit hiero⁹
tante reuerentie fuit in populo: ut fimbriam
uestimẽti eius certatim cõtingere cuperent.
Et ut dicit egesipp⁹: hic ex utero matris sue
scũs fuit: uinum & siceram nõ bibit: carnes
nunq̄ manducauit: ferrũ in capite eius non
ascendit: oleo nunq̄ unct⁹: nec balneo usus
fuit: sindone. i. ueste linea semp idutus. To/
ties in orõne genua flexerat: ut callos i geni
bus more cameloꝝ uidereẽ habere. Hic so/
lus ex apostolis ꝓpter sanctitatẽ suá pmitte
batur intrare in scãscõꝝ: non quidem causa
imolationis sed orationis. ¶ Intantum autẽ
& facie & lineamentis corporeis simillimus
xp̄o fuisse perhibeẽ: q plerique in amborum
specie fallerent: unde ut dicit hiero⁹ cũ iu/
dei ad capiendũ xp̄m pergerent: ne forte ia/
cobum in personá xp̄i caperẽt: a iuda q eos
optime discernebat signũ osculi acceperunt
Et nihilominus fugientibus apostolis: qdá
ex ministris qui ꝓpter turbam xp̄o approxi/
mare nõ poterant: iacobum iustũ uice iesu
tenuerunt: Qui relicta sindone qua utebaẽ:
ut dictũ est nudus ꝓfugit ab eis. ¶ Hic etiá
ut idem hiero⁹ testatur cõtra iouinianũ per
petue uirginitatis extitit. Et ut idem tradit i
parasceue mortuo dño iacobus uotum uo
uit se non comesturum donec uideret dñm

a mortuis surrexisse. In ipa autem die resurrectionis cū usq; tūc non gustasset: dn̄s eidē appuit: & astantib⁹ mensam apponere iussit. Deinde panē accipiens benedixit & fregit & iacobo dedit hortās eum ut comederet: eo q; filius hominis a mortuis surrexisset. Huic etiā ppter sue sciratis excellētiam apostoli i tantū detulerunt: ut primus inter eos missaꝫ hierosolymis post ascēsionē dn̄i celebrasset quā petrus postmodū prim⁹ celebrauit antiochie & marc⁹ alexandrie. Post ascensionē ergo dn̄i discipulis ad predicandū ad diuersas ptes adeuntib⁹: Iacobus frater dn̄i hierosolymoꝝ ep̄s ordinatus est: q ecclesiā ipsaꝫ annis .30. gubernauit. Et cū primū ꝯcilium ab apostolis in hierusalē celebratū eēt propter obseruationē legaliū. Iacob⁹ uti ecclesie ipsius ep̄s ꝯcilii diffinitor & iudex fuit: ut habetur act. xv. ¶ Anno igit̃ .vii. ep̄atus sui cū apostoli ad diē pasche hierosolymis ꝯuenissent: & interrogante eos iacobo quanta p eos dn̄s corā populo fecisset: ipsiq; oia seriosius explicassent: & iacob⁹ cum apostolis in templo corā caipha & aliquibus iudeis predicasset: iamq; ꝓpe esset ut baptizari uellēt: quidam iudeus templum ingressus sacerdotes redarguit q; se ab illis magis decipi permitterent. In tantūq; populū concitauit ut apostolos lapidare uellēt. Ascenditq; hō ille super gradū ubi iacob⁹ predicabat: & ipsuꝫ precipitauit deorsum. Qui fracto crure ex die illo plurimū claudicauit. Hoc autē passus est anno .vii. post dn̄i ascensionē. Sꝫ nec sic usq; ad annum .30. episcopatus sui a predicatione cessauit. ¶ Quo tpe uidētes iudei q; paulū occidere nō potuissent eo q; cesarē appellasset: ut dicit̃ act. xxv. ꝑsecutionem in iacobū conuerterunt. Conuenerūtq; ad euꝫ obsecrantes: ut populū reuocaret q errabat in iesu putantes q; esset xp̄s: de quo ipse testimonium qd sibi uideretur corā populo die pasche proferret: cui tanq̄ iustissimo omnes acquiescerēt. Statuentes igit̃ euꝫ die pasche supra pinā templi: illū rogabant pontifices tanq̄ uirorum iustissimū: ut enūciaret omnibus qd sibi de iesu uideret̃. At ille cū ingēti uoce ꝓnunciauit: q; in celis sedet ad dexteram sūme uirtutis: uenturus iudicare uiuos & mortuos. Quod xp̄ani audiētes gaudebāt Pontifices uero iudeoꝝ ꝯfusi stabant. Et clamare ceperunt q; etiā iustus errasset. Consilio quoq; inter se inito de eius nece sup pinā ascenderunt: & ipsum precipitauerunt. Qui deiectus non solū mori nō potuit: sed super genua ꝓcūbens pro ꝑsecutorib⁹ suis orauit Cūq; eum orantem desup lapidibus purgerent: unus ex sacerdotib⁹ de filiis rechab ceteros increpabat q; iustum pro eis orantem lapidarent. At unus ex illis pticam fullonis arripuit: & ualido ictu caput eius imperens ipm excerebrauit: taliq; martyrio migrauit ad dn̄m. Sepultus ibidē iuxta templum calmau. In cuius sanguinis ultionē ut dicit iosephus subsecutū est excidium hierusalē & dispersio iudeoꝝ. Quod licet re uera fuerit pricipalr̃ pp morteꝫ dn̄i. Ad hoc tn̄ addere potuit interfectio iacobi iusti. ¶ Hic ut ait hieronymus libro de uiris illustrib⁹ unā tātū scripsit epistolaꝫ que de .vii. canonicis ē: que tamē ab alio quodā eius noīe edita a nō nullis traditur: licet paulati procedēte tempore obtinuerit auctoritatem.

¶ De scō hieremia propheta. CIX.

Hieremias ꝓpheta & sacerdos ex tribu sacerdotali ortus uico anatboth q tribus milib⁹ a hierusalem distat patre elchan s̃mōe quidem apud hebreos rusticiore ꝓphetauit: que simplicitas eloquii de loco ei in quo natus est accidit. Cuius ꝓphetia per tempora q̄tuor regū extenditur .s. iosie: & ioachim primi: & ioachim fi: & sedechie regum iuda: ꝓphetauit autē in regno iuda iā .x. tribub⁹ in assyrios trāslatis. Hic ex utero matris scificatus extitit: & etate puerili prophetare cepit. Anno uidelicet .xiii. iosie regis iude: & prophetauit usq; ad euersionem urbis hierusalem .xli. ānis preter illud tempus quo in egypto ꝓphetauit in tānis. Et cū puer esset tetigit dn̄s os eius cepitq; ꝓphetare & predicare: mane consurgens & frequenter stans in porta dom⁹ dn̄i in atriis templi. Et ostendit ei domin⁹ signa euersionis hierusalem quā predicabat. Primo signo significauit auctorē euersionis deū sub figura furis cū uirga uigilantisq; iā uigilabat ad percutiendū populū. Secūdo ostēdit ei quo ministro ad hoc uteret̃ p ollam succensam a facie aqlonis .i. a chaldeis q iuxta sitū hierusalē uenerūt ab aqlone. In tertia uero de lūbare putrefacto ostendit ei causam euersionis nec fuit hec uisio imaginaria sꝫ corporalis. Quia eni filii hierusalē recesserūt a dn̄o fornicando post deos alienos ꝯpantur lumbari putrefacto: ut sicut lumbare adheret lūbis uiri sic prio adherebant domio. ¶ Anno aūt .4. ioachim primi regis iuda cum hieremias ꝓpheta destructionē urbis hierusaleꝫ & templi i proxio fiendam publice denūciaret a pricipib⁹ populi cesus missus est i carcerē: ne publice predicaret. Qui uocato baruch filio nerie scriptore suo scribi fecit in uolumie que ꝓphetabat: & misit populo & regi per manus baruch. Que cum baruch i tēplo legisset populus penitens ieiunium ꝑdicauit. Rex autem cū hec audisset uolumē ꝯbussit. Hieremiā quoq; iam de carcer̃ a populo dimissū: & baruch apprehendere no-

fuit:sed de⁹ eos ad tēpus abscondit. ¶Post hec nabuchodonosor rex babylonis ascendens hierosolymã:cepit ioachim:& partem uasoꝝ tēpli asportauit:ipmq; in babylonem ducebat. In itinere uero remisit eũ acceptis obsidib⁹:daniele cũ trib⁹ pueris & aliis nobilibus iudeoꝝ:& imposito ei tributo. qui soluit ei tributũ ãnis trib⁹. Postmodũ uero audiẽs: ꝙ rex egypti ꝯtra nabuchodonosor bellum assumeret:tributũ denegauit:unde & rex babylonis ueniens hierusalem: intrauit eam sub iure federis: sed fide mox rupta iuuenes fortissimos cũ ioachim rege occidit & ioachim iechoniam ioachim filium patri equiuocũ regem cõstituit. Postea aũt timẽs ne ioachim memor paterne iniurie adherendo egyptiis cõtra se pugnaret:rediens iterũ hierusalẽ obsedit. Sed de consilio hieremie ioachim se cũ matre & oĩ familia nabuchodonosor tradidit:qui capta ciuitate ioachim & principes & multos de populo trãsmigrauit in babylonẽ cũ ezechiele & mardocheo. Hec aũt traductio filioꝝ iuda in babylonẽ dicit̃ transmigratio:sed alia que facta ẽ post euersionẽ hierusalẽ dicit̃ captiuitas. Constituit autẽ nabuchodonosor regem patruum ioachim sedechiã sub iureiurando: ꝙ ei seruiret sub tributo. Qui duobus annis ꝓmissa cõpleuit. Cũ aũt pseudoprophete deciperent sedechiam dicentes in ꝓximo babylonios ab egyptiis esse uincendos. Sedechias rex iuda cõtra iuramentũ suum regi chaldeoꝝ denegauit tributũ. Qua de re nabuchodonosor ueniẽs ĩ iudeã obsedit hierusalẽ. Interi uero falsi ꝓphete nunciabant regi ꝓspera sed falsa hieremias uero his cõtraria sed uera. Qui egrediens hierusalẽ ut ueniret ad uicũ suum anathoth tanq̃ fugeret ad hostes captus est & incarcerat⁹:nabuchodo. uero & nabuzardan hierusalẽ .18. mẽsib⁹ obsederũt. Tunc sedechias territus hieremiã de carcere tulit: & ꝓphetie ueritatẽ secreto inquirẽs audiuit Hieremias aũt ꝑnoscens templũ dñi euertendum diuo oraculo admonitus: tulit arcam testamenti cũ his que in ipsa erant:& ĩ montem abariã quẽ moyses ascenderat: ut terrã promissionis uideret deportauit:& precib⁹ suis eam absorberi fecit ĩ petra: digito uero nomen dei designans impssit: acsi ferro sculptum esset. Et extũc nec locũ quis cognoscere potest:nec nomẽ legere usq; in ꝑsens. Sepeq; nubes ut ignis fit super locum illũ nocturno tempore:eo ꝙ gloria dñi ab eius lege non desinat. Dixitq; hieremias presentib⁹ Dominus de syon recessit ad celos rursus in uirtute uenturus. Eritq; signum ꝑsentie ei⁹ quando uniuerse gentes adorauerint lignũ. ¶Deinde cum hieremias captiuitatem publice predicaret. Sedechias rex principibus eum petentibus tradidit. Qui cum eum ĩ lacũ deposuissent:ubi erat in luto usq; ad guttur:extraxit eũ ĩde abdemelech ethiops uir eunuchus pietate cõmotus. Tamen in carcere detentus est usq; ad diem quo capta ẽ hierusalẽ. Quam nabuchodonosor .18. mensib⁹ obsessam tandem cepit: fugientemq; regem sedechiam cõprehendit: filios eius occidit: & oculos ei eruit:ac uinctum cum principibus in babylonem adduxit. Nabusarachim uero princeps militie regis qui remanserat: templum & urbem succendit:murum euertit:& captiuos multos & uasa templi ĩ babylonem trãstulit. Godoliam uero pauperib⁹ in terra relictis prefecit:& hieremiam nolẽtem secum abire:sicut a rege in mandatis acceperat dimisit. Sed postq̃ godolias a quodam ismaele de semine regio interfectus est timentes sibi reliquie iudeorum contra cõsilium hieremie in egyptum descenderunt: & hieremiã & baruch secum inuitos duxerũt & habitauerunt in magdalo tãnis & mẽphi atq; fatures. Cumq; essent ibi hieremias regibus egypti signum dedit:ꝙ eorum idola subuerti oporteret: cum uirgo pareret:unũ sacerdotes eoꝝ ĩ secreto tẽpli loco imaginẽ uirginis & pueri statuentes adorabant. Dũ uero post tempora ptoleme⁹ eos interrogasset:cur hoc agerent:dixerũt paterne traditionis esse mysterium: qđ a scõ ꝓpheta maiores eoꝝ acceperãt:& ita futuꝝ esse credebãt ¶Et cũ hieremias ibidem populum de idolatria redargueret:insurrexit popul⁹ iudeorum ꝯtra eũ:& lapidauerunt eũ. Porro egyptii eũ honorauerunt:sepeliẽtes iuxta tumulum regum suorum:memores beneficiorum que prestiterat egyptiis. Oratione eñ sua fugauerat aspides & bestias aquaꝝ q̃s greci crocodilos uocant:qbus pri⁹ egypt⁹ molestabatur. Cuius corp⁹ alexander macedo transtulit alexandriam:& sepeliuit gloriose. Extunc quoq; a terra illa prohibiti sunt crocodili & aspides memorati. ¶Nõ solum aũt hieremias eius ꝓphetiã suo libro ꝯscripsit:sed ẽt ꝓpter mortẽ iosie regis iude elegometro trenoꝝ lamẽtationes composuit: qbus in exequiis funeralibus utebãtur cantores & cantatrices. Occubuit aũt scũs propheta calẽ. maii. Et hic nõ solum ecclesiastici .49. ĩ scõꝝ patꝝ catalogo scribitur:sed ẽt in plerisq; diuine scripture locis & a multis doctorib⁹ ut sanctissimus memoratur. Hec ioseph⁹: hieronym⁹: comestor & guilelm⁹.

¶De scõ baruch propheta. CX

BAruch propheta & scriptor hieremie fuit:ac ei in carcere minister & in exilio socius usq; ad diem mortis ipsius eum non deseruit. Multaq; ex ore ipsius con-

scripsit: ipse quoq; spiritũ propheticum habuit & multa ac magna mysteria de incarnatione domini prophetauit. Qui & cũ magistro suo a populo in egyptũ deductus post eius interfectionem in pace dormiuit. Sʒ q̃a dies certus eius obitus non habetur suo recte preceptori & magistro subiicitur. Sanctitatem uero huius prophete non solũ doctoris eius hieremie uita sanctissima quam bonum discipulũʒ imitatum fuisse cerdendum est: sed etiam eidem a spiritusancto tradita indicat prophetia: prophetauit aũt baruch in babylonia tempore captiuitatis iude: & uerba prophetie legit in auribus iechonie st ue ioachi regis iuda & ceteri populi trãsmigrati: ut ex textu ipsius libri liquido patet: propter q̃d arguendũ est baruch cum ceteris captiuis in babylonem adductum. Et inde forsitan obtenta a rege gratia redeundi eo q̃ hieremie fuisset consocius & discipul⁹ taliter ad iudeam reuersum: ut cum hieremia postmodum ut dictum est descenderit in egyptum. Hec notantur supra.

¶ De scõ andeolo martyre. CXI.

ANdeolus subdiaconus & mas a sancto policarpo epõ ex oriẽte cum benigno & andochio presbyteris: & thyrso diacono ad gallias predicãdas missus est. Quẽ seuerus cesar eius predicatione cõperta in territorio iuariẽn comprehensum: & spinosis fustibus flagellatum: xp̃m confitentem i carcerem trudi fecit. Dieq; sequenti facto de ligno durissimo ense ad formam gladii caput eius in modum crucis scindi precepit. Et sic eliso cerebro martyriũ consumauit calẽ. maii: ut dicit ado.

¶ De scõ sigismũdo rege & martyre. CXII.

SIgismundus rex & martyr filius genebaudi regis burgundie & eius post morteʒ in regno successor fuit tempore anastasii imparatoris ut ait sigibert⁹. Qui a pueritia xp̃ianissimus ecclesias & monasteria & sanctoꝝ limina uisitabat. Ieiuniis quoq; & orationibus intentus assidue pauperib⁹ uberes elemosynas ipendebat. Assumpto uero regno cultũ xp̃i ampliare curabat: eo q̃ adhuc burgũdiẽn gentilitati seruiebant. Dũq; loca martyrum plustraret uenit ad ciuitatem seduneñ ad locum agauneñ: ubi beatus mauritius cum sancta legione thebeoꝝ passi sunt. Ibiq; diuinitus inspiratus orabat ad dominum ut de consortio martyrũ effici mereretur. Angelus uero eidem tunc apparuit eũq; docuit: ut sicut audiret militie celestis alternatim psallentium choros: sic i ecclesia psalmos decantari institueret. Sanct⁹ ergo exteri⁹s auribus choros angelicos canentes audiuit: & ãgelica mãdata sicut audierat adimpleuit. Nam usq; ad illud tempus i ecclesiis gallie non alternatim: sed insimul ab omnibus psallebatur. ¶ Cuʒ igitur franci adhuc gentiles regnum burgundionuʒ depopularent: & multos ex suis adhuc paganis rex sibi aduersantes & gallis adherẽtes haberet: tonsa capitis coma & habitu religionis indutus ad locum predictoꝝ agaunensium martyrum latenter aufugit. Quo franci cũ burgundionib⁹ proditoribus peruenerunt. Tunc burgundiẽn regem cognitum & uinctũ frãcis tradiderunt: una cum coniuge & duob⁹ filiis ✝ sigiberto & ✝ gunterano. Quos illi ad locum qui dicitur belsa deducentes in puteo antiquo capitibus deorsum proiecerunt: taliq; martyrio ad dominum migrauerunt. cal. maii. Quorum corpora a limo cõtecta ibidem triennio iacuerunt. Sed cum sepius noctu a multis uiris sanctis supra locũ ipsum accense lampades uiderentur expletis tribus annis abbas ipsius loci ab angelo monitus corpora sanctoꝝ de puteo leuata i ecclesia sancti ioãnis euãgeliste tumulauit: ubi eoruʒ meritis multa miracula fiũt. Hoc autem speciali priuilegio sanctus iste martyr effulget: quia a febricitantibus inuocat⁹ cuiuscunq; generis febrẽ expellit. Hec sigibertus.

¶ De scõ amatore episcopo. CXIII

AMator eps antisiodoreñ in annis iuuenilibus litteris erudit⁹ deo iam deuotissimus a parentibus insignibus coactus uirginem desponsauit. Quam tamẽ ut uirginitateʒ profiteretur induxit: & ipse simili se uoto constrinxit. Cum autem uterq; uotum emisisset: angelus dñi eisdeʒ astitit⁹ duas coronas sibi afferẽs: & singulas singulis imponens: eos in scõ proposito ꝯfortauit: puella igitur monasterium uirginum ingressa est. Amator uero clericus factus post mortem eladii atisiodoreñ episcopi eideʒ in põtificatu surrogatur. Qui pluribus miraculis effulsit. Inter que dum p̃uam haberet ecclesiã que populum omnino capere non ualebat: rogauit obnixius ciuem quendam reptilum nomine: ut domum suam templo dei contiguam concederet ad ecclesiam ampliandã. Quod ille facere denegans: grauiter infirmatur. Sed sancto postulata concedens continuo liberatur. Sanctus ergo episcopus domum ecclesie adiiciẽs eandem in honorẽ ꝓtomris stephani fabricauit. In q̃ uerbuʒ domini predicabat. Sed cum obitum suum imminere conspiceret ad ecclesiam preiit: celebrataq; missa populo sermonem fecit: & i throno suo residẽs expirauit. Cuius anima in columbe specie celũ petere uisa fuit. Cor

pus quoq; eius in ipsa ecclesia tumulatum quiescit. Aqua uero qua corpus lotum fuerat: perfusus paralyticus curatus est. Quieuit in pace calē. maii.

¶ De letaniis. CXIIII

Letanie bis in anno fiunt scilicet in festo sancti marci: que dicitur letania maior: & triduo ante ascēsionem: que dicitur minor. Et interpretatur letania supplicatio uel rogatio. ¶ Letania autem maior tripliciter nominatur: scilicet letania maior: processio septiformis: & cruces nigre. Dicitur aūt letania maior: ratione instituētis: quia a magno gregorio papa urbis instituta est. Rōne loci: quia rome istituta ē: que caput orbis ē Ratione cause: qa pro magno morbo & grauissimo qui rome uiguit: scilicet pro epidemia inguinaria: que infinitum populum romanum extinxit: de quo dictum est supra in legenda gregorii pape quarto idus martii. ¶ Dicitur etiam processio septiformis: ex eo q̄ beatus gregorius processiones suas per septem ordines disposuerat. In primo enim ordine erat clerus. In secūdo monachi & religiosi. In tertio sanctimoniales. In quarto infantes. In quinto laici. In sexto uidue & cōtinentes. In septimo cōiugate. Sed quod mō non potest in numero personarum: supplerī in numero letaniarum: quia septies dici debent. ¶ Dicuntur & cruces nigre: quoniam in signum meroris ex tanta strage hominum & in signum penitentie nigris uestibus induebantur: propter eandem etiam causam cruces & altaria ciliciis uelabantur. ¶ Alia uero est letania minor: que fit trib⁹ dieb⁹ ante ascensionem: quam sanct⁹ mamertus uiēneñ eps ante institutionem prime instituit. Et dr̄ minor ad differentiā prime: quia instituta ē a minore episcopo: in minori loco: & ꝑ minori morbo. ¶ Causa autem huius institutionis fuit: quia tunc apud uiennam crebris & ualidis terremotibus domus & ecclesie subuertebantur: nocturni sonitus & clamores audiebantur: & lupis etiam nimia feritate ipsas ciuitates intrantib⁹ pueri & homines perfecti lacerabantur. Predict⁹ ergo eps triduanū ieiunium indixit: letanias instituit: & sic tribulatio conquieuit. Deinde ab ecclesia statutum est: ut hec letania uniuersaliter conseruet̄. ¶ Dicunt̄ etiā rogationes: qa tūc sanctorꝫ suffragia imploram⁹. Et merito talis obseruantia his dieb⁹ obseruāda ē multiplici rōne. Primo ut deus bella pacificet: que in uere frequenti⁹ cōcitant̄. Secūdo ut teneros adhuc fruct⁹ ꝯseruando multiplicet. Tertio ut mot⁹ carnales qui hoc tēpore magis uigent i se unusq̄sq; mortificet. Quarto ut ad receptionē spūssancti se quilibet magis habilitet. Quinto ut xpo ascendēte & dicente: petite & accipietis: quisq; ꝯfidenti⁹ postulet. Sexto ut ecclesia se carne macerans ꝑ ieiuniū & plumis amplificans ꝑ orōnem cū xpo ascendente liberius & facilius euolet. He due ultime rōnes sunt guilelmi antisiodoreñ. ¶ In his ergo letaniis cruces deferūt cāpane pulsāt: uexilla portāt: & oīuꝫ scōꝝ patrocinia generaliter implorant. Ideo aūt cruces deferimus: & campanas pulsam⁹: ut demones territi fugiant: uexilla regis eterni ꝯspicientes: eiusq; tubas excitatorias audientes. ¶ Vexilla deferimus ad representanduꝫ uictoriam ascensiōis xp̄i: qui cum preda celos ascendit: unde uexillū per aerea incedens est xp̄s ad celos ascendēs: populi qui sequūtur: sunt sci qui ab eo ad celestia subleuant̄. ¶ Sanctorꝫ autē omniū singulariter & generaliter suffragia imploramus. Primo ꝑpter nostram inopiam: quam habemus in merendo: ut ubi nostra nō suppetūt merita: patrocinentur aliena. Vel ꝑpter inopiam quā habemus in cōtemplando: ut qui non possum⁹ summā in se lucem aspicere saltem in sanctis aspiciamus. Vel ꝑpter inopiam: quam habemus in amando: qa plerūq; imperfect⁹ homo magis afficit̄ circa aliquē sanctū q̄ circa ipm deum. ¶ Secūdo ꝑpter sanctorꝫ gloriam: ut dum per eorꝫ suffragia quod petim⁹ imploramus: ipsos magnificentius collaudemus. ¶ Tertio ꝑpter dei reuerentiaꝫ: ut peccator qui deum offendit quasi nō audeat ipsum in personam ꝑpriam adire: sed sanctorꝫ possit patrocinia implorare. ¶ In his aūte letaniis consueuit illud canticum angelicum frequētari. Sancte de⁹: sancte fortis: sancte & immortalis miserere nobis. De quo refert damascē⁹ libro tertio: q̄ cum apud ꝯstantinopolim ꝑpter epidemiam letanie cum processione fierent. Puer de medio ppl̄i in celum raptus & istud beate trinitatis canticum ibidem edoctus rediens ad populum: illud frequentari docuit: & mox tribulatio cessauit. In chalcidoneñ quoq; cōcilio fuit istud canticum approbatum.

¶ De sancto athanasio episcopo & confessore. CXV

Athanasius eps alexandrin⁹ & doctor grecorum: de quo in libro decimo ecclesiastice historie: & ab aliis pluribus multa scribuntur tempore constantini & constantii eius filii arriani claruit. Qui a puerilib⁹ annis liberalibus disciplinis imbutus: & sacra philosophia eruditus: a sancto alexandro episcopo glorioso iene clericus factus & presbyter ordinatus: in predicando uerbum domini eidē coadiutor effectus est. Et inde una secum niceno concilio interfuit: & arrium

hereticum mirabiliter confutauit. Propter qd ab arrianis odio conceptus innũeras ab eisdem persecutiones ꝑpessus est. Quibus suggerentibus concilio iterum apud laodiciam conuocato dum omnes sederent: & disputatio incepta esset oratione tamen alexãdri episcopi & athanasii presbyteri premissa arrius secreta nature compulsus expetiit: ubi intestinis omnibus i secessum defluentibus expirauit. Quo miraculo multi arrianorum ad fidem catholicam redeunt: ceteri uero in athanasium amplius obstinati deseuiunt. Cum autem post mortem alexandri eidem in pontificatu successisset fidem catholicam scriptis & sermonibus defensabat: & arrianam perfidiam impugnabat. ℂ Verũ ex arrianorum emulatione ac susurratione constantio imperatori arriano exosus factus uelut hostis imperii censebatur. Delatus autem augusto de adulterio uiolenter illato: & de dextera arsenio eius diacono precisa apud tyrum ciuitatem imperatoris iussu ad concilium euocatur. Ingressusq; synodum mulier ipsum de adulterio falso accusabat: que & ipsum quẽ accusabat non cognoscebat. At uero timotheus sub nomine athanasii se excusat: mulier uero ipsum athanasiuʒ credens obiurgat: sicq; de falso crimine conuicta est & confusa. Deinde manus arida in loculo ꝑducit: que arsenio ab episcopo abscissa fuisse asserit. Episcopus uero arsenium latentem qui longius esse putabatur adesse fecit. quo ambas manus exhibente se innocentem probauit. Cum autem hec arriani magicis artibus deputarent: innocens athanasius uti culpabilis iudicatur ex urbe & sede propellitur ab imperatore proscribitur & per totum orbem occidendus inquiritur. Qui ubiq; ꝓfugus a maximino treuereñ episcopo benigne suscipitur: sed post modicum metu principis inde ꝓgreditur. Deinde. 6. ãnis latuit in sicca cisterna sola ei quadam ancilla uirgine ministrãte catholica: ubi symbolum. Quicunq; uult saluus esse: dictauit & scripsit. Cum autez persecutores sui illuc aduenissent: & nunciante ei ancilla athanasius aufugisset: illi hoc cognoscentes uirginem ad mortem ceciderunt. Post hec cum ad partes imperatoris constãtis fratris constantii occidentales uenisset: causamq; ipsius constans examinasset super episcopi iniusto exilio litteras fratri direxit: constantiusq; ipsum ut fratri complaceret ad sedem suam reuocauit. Sed modico post tempore ad instantiam arrianorum: iterum eum constantius eiiciens persequitur. iterumq; constantis comminationibus reuocatur. ℂ Defuncto uero constante soloq; regnante constantio cum athanasium suspectum haberet ꝙ sibi germanum inimicum fecisset suasu arrianorum tertio ipsum de sede propulit: & georgium arrianum sibi in episcopum surrogauit: missis per uniuersum orbem romanum litteris ut ubicunq; repert⁹ fuerit athanasius occidatur remuneratione taxata cuicunq;: qui caput athanasii imperatori obtulisset. Quo tempore sanctus uir toto orbe hincinde profugus euagatur. Aduersus quẽ reges ac principes & populi commouẽtur. Sed multis euasis periculis: & persecutionibus dei gratia reseruatur. Mortuo uero cõstantio & iuliano apostata ei succedente: & humanitatem fictam pretendente: ut ex hoc in initio suum imperium roboraret iussu iuliani omnes episcopi exulãtes ad suas ecclesias redire permittuntur. Sicq; athanasius alexandriam remeauit. ℂ Post modicum uero tempus diabolo suadente ad suggestionẽ magorum iuliano fauentium misit milites multos alexandriam ad athanasium perimẽdum. Qui per flumen nili cum paucis catholicis nauicula fugiens: persecutores obuios habuit. Illi uero eum presentem cernẽtes nõ agnoscunt: & de athanasio uti de alio interrogantes pertranseunt. Ipse uero alexandriam alia uia repetens usq; ad tempus pacis ibidem latenter permansit. Post mortem uero iuliani succedente in imperium iouiano catholico reducitur athanasius in ꝓpriam sedem: & restitutus honorifice post menses octo quieuit in pace anno episcopatus sui quinquagesimosexto sexto nonas maii. Ibiq; clarens miraculis tumulatur. ℂ Hic gloriosus doctor inter multa isignia eius sapientie opuscula: Duos aduersus gentes excudit uolumina: Contra ursatium & ualentem unum: De uirginitate unum: De persecutione arrianorum plurima: De psalmorum titulis unum: Historiaʒ antonii monachi uitam continentem insigni uolumine texuit. Epistolas insuper & alia multa que enarrare longum est edidit. Hec hieronym⁹ libro de illustribus.

ℂ De sancto florentio epo. CXVI

FLorentius & uindemialis episcopi taruisii translati quiescunt. Quorum uindemialis apher natione a sancto alpiano confessore doctus ad presbyteratus ordinem inde ad episcopatum peruenit: ubi una cum eugenio miraculis multis ostensis populum copiosum conuertit. Deinde pegrinationis gr̃a ad insulam corsicam uenientes in castris sauneñ & uadeñ: populũ a cultura draconis eruerunt: ligato orario ad collum

serpentis & ipso in mare demerso. Sicq; cō-
uersum populum baptizarunt. Post que san
ctus eugeni⁹ ibidem in castro uandeñ com-
moratus quieuit in pace: ubi etiam extat pu
teus ab eodem in mare defossus preter natu
ram dulcem aquam emanans. Vindemialis
uero regressus corsicam: ibidem in pace ui-
tam finiuit: & sepultus est ibi: ubi & olim sā
ctus florentius episcopus quiescebat. Vasta
ta uero corsica a saracenis: titianus taruisi-
nus episcopus illuc nauigio accedens: cor-
pora sanctorum florentii & uindemialis ob
tinuit: & taruisium translata in basilica san
cti ioannis baptiste deposuit. Que successor
eius rothari⁹ postmodum i maiori ecclesia
sancti petri honorabilius tumulauit. Horū
festum colitur. 6. noñ. maii.

¶ De inuentione sancte crucis. CXVII

INuētio sancte crucis dicitur: qa
eo die a sancta helena matre con
stantini imperatoris crux inuen-
ta fuisse perhibetur: Illud enim
preciosium lignum dominicum
in quo christus confixus fuit ducentis fe-
re annis sub terra iacuit. Anno autem do-
mini ducentesimo trigesimotertio congre-
gata est iuxta fluuium danubium multitu-
do innumerabilis barbarorū: uolentes flu-
uium transire: & omnes regiones usq; ad o-
rientem subiugare. Contra quos constanti-
nus imperator castra mouit: & contra da-
nubium se cum suo exercitu collocauit.
Visaq; barbarorū multitudine infinita iam
transeunte flumen extimuit: cum qua die se-
quenti erat prelium commissurus. Nocte au
tem ab angelo excitatur: & ut sursum respi-
ciat admonetur. Qui signum crucis uidit in
celo ex clarissimo lumine factum: literis
habens aureis circūscriptum. In hoc signo
uinces. Qui ꝯfortat⁹ licet adhuc gētilis cru
cis similitudinē fecit: & ipm ante exercitum
portari iussit. Vexilla quoq; militaria & ar-
ma cruce signari fecit: & irruens in hostes:
ipsos in fugam uertit: eorumq; maximā mul
titudinem interfecit. Reuersus ergo ad urbē
omnes idolorum pontifices conuocauit: &
cuius deorum hoc esset signum diligentius
inquisiuit. Quibus se nescire dicētibus: qui-
dam christiani eidem crucis mysterium ex-
plicarunt. Qui licet christum tanq̄ unum
deorum more gentilitatis in reuerentiā ha-
beret: tamen nec tunc perfecte credidit: nec
baptisma suscepit: donec plaga lepre eidem
superueniente a sancto siluestro mundatus
pariter & baptizatus est: ut supra actum est
in legenda sancti siluestri pridie calendas
ianuarii. ¶ Cum autem post disputationem
quam siluester cum iudeis habuerat: ut ibi-
dem dictum est. Helena imperatrix constan
tini mater ad christum conuersa fuisset: in-
fudit ei spiritus: ut lignum dominice crucis
requireret. Veniens igitur hierosolymam
cum exercitu maximo decima octaua die se
cundi mensis qui est aprilis omnes sapiētes
iudeorum qui per totam regionem reperiri
potuerunt: ad se congregari mandauit usq;
ad numero quingentos: qui nimium formi-
dantes inter sese perquirebant: cur eos regi
na sic coadunari mandauerat. Vnus ergo ex
ipsis iudas nomine dicere cepit: q̄ dubita-
bat: ne ab eis discere uellet: ubi lignum in
quo iesus crucifixus est existeret. Admonēs
ut nemo hoc confiteri presumeret: quia sta-
tim ut crux illa reperiretur: lex iudeorum
euacuabitur. Dicebat quoq; q̄ nouerat lo-
cum: ubi illud absconditum erat lignum.
Nam zacheus auus eius illud secreto reue-
lauerat patri suo simeoni: & pater ipsius iu-
de simon propalauerat sibi. Addens ipse za
chrus: q̄ cum illud lignum contigerit reue-
lari: gens iudeorum de cetero nunquam re-
gnaret: sed illi qui crucifixum adorant: eo
q̄ uere filius dei fuerat: prout ipse zacheus
clare didicerat. Nam in conspiratione mor-
tis christi nunquam assenserat: paterq; pro-
tomartyris stephani fuerat. ¶ Cum autem
iudei omnes predicta se nunquam audiuisse
assererent: iude sub obedientia mandaue-
runt: ut crucis lignum nullatenus reuelaret
Et cum ante reginam stetissent: & ipsa eos
de loco ubi crucifixus fuerat iesus interro-
gasset: ipsiq; se illud scire negarent: iussit e-
os oēs igne cremari. At illi timentes tradide
runt iudam: uiri iusti & prophete filium: &
optime legem scientem. Regina omnes di-
mittēs iudam solum tenuit: eiq; mortem aut
uitam proposuit: nisi sibi crucem domini-
cam demonstrabit. Qui nec crucem nec lo-
cum se scire dicebat: eo q̄ anni ducenti a pas
sione christi iam lapsi fuerant: quo tempo-
re ipse minime natus erat: ipsum ergo in pu
teum siccum iussit mitti: & ibidem fame cru
ciari. Cum autem septem diebus sine cibo
mansisset: die septio se extrahi petiit: & cru-
cem dominicam indicaturum promisit. Ex
tractus igitur concitus uenit ad locum gol-
gotha: & cum ibidem orasset: locus subito
commouetur & fumus aromatum miri odo
ris sentitur: ita ut iudas miratus christū con
fiteretur. Erat autem in loco prout in histo-
ria ecclesiastica traditur templum ueneris:
quod hadrianus imperator ibi cōstruxerat:
ut siquis in ipso loco christū adorare uellet
uenerem adorare uideretur: ob hoc locus

pene obliuioni datus fuerat: regina igitur templum funditus fecit destrui & locum arari. ¶ Post hec iudas cum sociis uiriliter fodere cepit: & uiginti passus fodiens tres cruces inuenit: quas regine detulit. Sed cum christi crucem a duabus latronum nescirent discernere: & circa horam nonam quidam mortuus in pheretro portaretur iudas pheretrum tenuit: & prima ac secunda cruce appositis mortuus minime se mouit. Apponit tertiam & protinus defunctus redit ad uitam. Quedã etiam mulier ciuitatis primaria semiuiua iacebat: ut dicit̃ in ecclesiastica historia. Ad quã hierosolymitã⁹ epũs primã & secundã crucem adhibuit & nihil profecit: tertia uero apposita confestim mulier sana surrexit. Hanc ergo crucem dñi fore intellexerunt: quantũ postmodum lecto eius titulo quem pilatus supperposuerat: q ex antiquitate fere deletus erat plenius cognouerunt. Diabolus autem terribiles emittens uoces cunctis audientib⁹ de iuda ꝯquerebatur: eidem quoq; tormenta & persecutiones plurimas minabatur. ¶ Post hec iudas baptizatus quiriacus uocatur: & hierosolymorum epõ defũcto iussu helene in episcopum ordinatur. Nam multo tempore regina ibidem fuit & cuncta sacra loca perlustrauit. Cum autẽ clauos dñi habere desideraret: rogauit episcopum qriacum ut ad locum pergeret & clauos perquireret. Qui cum uenisset & orationem fudisset continuo claui uelut aurum in terra fulgentes apparuerunt. Quos eps regie detulit: illaq; eos reuerenter adorauit. Crucem uero dominicam per medium secari fecit: & partem filio deportauit: partem uero thecis argenteis inclusam hierosolyme reliquit. Clauos uero dominicos secum adduxit. Quorum unum in galea alterum in freno imperatoris composuit: ut sic armatus armis dominicis securus ad bellum procederet. Tertiũ uero reseruauit uel ut quidam asserunt in mare adriaticum qđ tunc erat uorago nauigantium iactauit. Precipiens festum inuentionis sancte crucis singulis annis solẽniter celebrari p uniuersum orbem: uidelicet. v. noñ maii.

¶ De sanctis alexandro papa euẽtio & theodolo martyribus. CXVIII.

Alexander papa & martyr huius nominis primus cum duobus p̃sbyteris euentio & theodolo passus est rome sub persecutiõe traiani agente aurelião comite utriusq; militie. Hic natione romanus ex patre alexandro de regione capritauri: Euaristo pape in episcopatu romano successit: iuuenis quidem etate: uidelicet annorũ forte. 22. sed senior moribus: seditq; annos. x. menses viii. dies. xii. Hic sanctitate & scientia incõparabilis fideq; preclarissimus maximã partem senatorum urbis ꝯuertit ad dominum: prefectum quoq; hermete3 cum uxore & sorore theodora & filiis baptizauit cum. 1250 seruis suis cum uxoribus quoq; eorum & filiis quos omnes die sabbati pasche factos ingenuos sacri fontis unda ꝑfudit. Cum aute3 traianus imperator tunc absens hec audiẽs aurelianum comitẽ misisset ad urbem de seleucia hisaurie ad ꝑsequendos xpianos. Aurelianus hermetem prefectum apud quirinum tribunum carcerauit. Alexandrum uero in alia custodia in uinculis posuit. Qui tamẽ ut supra dictum est in passione quirini martyris. 5. cal. aprilis per puerũ qui faculam ferebat ardentem e carcere noctu p fenestram eductus ad domum quirini tribuni ubi hermes in custodia tenebatur ipsum quirinum conuertit: & iterum eadem nocte per eundem puerum ad carcerem suum reductus filiam ipsius quirini balbinam sibi delatam a strumate sanauit: & qrinum cum filia & omnibus in custodia ipsa detentis baptizauit. ¶ Postq̃ autem hermes & quirin⁹ ac theodora soror hermetis nec non ceteri christiani in custodia reperti ab aureliano comite passi sunt: ut in eorum singulis passionibus agitur: traiano iã defuncto hadriano uero in imperium sublimato: exhibitus est alexander cum sanctis theodolo & euẽtio presbyteris iam biennio in carcere detẽtis. Erat autem theodolus iam senex annoꝝ uidelicet: lxxxi. qui annorum. xx. presbyter fuerat ordinatus. Cumq; alexander confiteretur christum iussit eum iudex in equuleo leuari & ungulis ac lapidibus attrectari. Et cum hec patientissime tolerasset: fecit eu3 deponi & presbyteros applicari. Cum autem & ipsi christum confiterentur: iussit furnum incendi: & alexandrum atq; euentium simul uinctos intus iactari theodolo quasi semote spectante. Cum eis autem & ipse sponte in flammas prosiliuit. Et cum illesi educti fuissent: fecit aurelian⁹ sanctum alexandrũ pũctis creberrimis p tota pũgi mebra donec deficeret. Duos uero sãctos presbyteros gladio consumari. Quorũ corpora seuera quedam religiosa uia numentana in suo predio sepeliuit. v. noñ maii. ¶ Hic in canone memoriam passionis domini miscuit: a loco q pridie quã pateretur usq; in mei memoriam facietis. Hic precepit ut aqua uino misceretur in sacrificio ad designanda3 christi & ecclesie unione3: & ut oblatio fieret ex azimo non ex fermento propter christi corporis puritatem: & fieret in modica q̃titate dicens ꝙ hec oblatio q̃to rarior tanto potior. Constituit etiam aquam exorzizatã cu3 sale de

bus dominicis benedici & ex ea populum aspergi ad effugandas contrarias ualitudines & aereas potestates. Qui postea martyrio coronatus est: & cessauit episcopat⁹ dies uigintiquinq;.

¶ De scō iuuenale epō. CXIX

IVuenalis episcopus narnieñ dū esset presbyter & medicus ex aphrica romam ueniens a matrona christiana susceptus est. Audiens autem ab ea q̃ narniensis populus christianitatem nunq̃ recipere uoluisset: romanum pontificem adiit: & ab ipso p̄dicandi ad ipsam urbem licentiam postulauit. Quem papa eidem ciuitati episcopū delegauit: ubi predicans uerbum & miraculis coruscans multum populum conuertebat. ¶ Cum quidā de templo idolorum egressus: de imolatis idolo bolum in os episcopi mitteret: illeq; recipere recusans: os dentibus obseraret: p̄duxit ille cultellum: ut manubrio os eius uiolenter aperiret. Sed manu ei⁹ elapsa gladiū in guttur p̄priū itromittens continuo iugulatus expirauit. Quo miraculo uiso septem milia gentilium conuertuntur: inter quos baptizatur uenantia quedam nobilis matrona cum duobus filiis que deinceps scō d̄ suis facultatib⁹ ministrauit. ¶ Dū ligures & carpi multas ciuitates italie depopulassēt: narniū obsedert: sed or̄one sancti episcopi nimia tempestate & tonitruis subito ingruentibus: plusq̃ tria milia ex eis extincti sunt. Reliqui uero territi ab obsidione discesserunt. ¶ Cum die quadam de calice paruo crystallino quem habebat populū cōmunicaret: nihil superinfuso de uino sed libamine diuinitus excrescente omnibus satisfecit. Quieuit in domino uir sanctus anno septimo episcopatus sui cōpleto quinto noñ maii: sepultus ad portam superiorem uia flaminia miliario ab urbe roma quinquagesimoquinto. Cuius meritis naute fere trecenti in naufragio positi sanctum iuuenalem uocantes: ipsoq; super undas eis apparente tēpestate sedata ad portum incolumes peruenerunt.

¶ De sāctis quiriaco episcopo anna & amonio martyribus. CXX

QVirіacus episcop⁹ ille iudas fuit: qui cum helena crucem dominicam inuenit: ut supra actum ē de inuentione sancte crucis quinto nonas maii: Qui baptizatus & quiriacus uocatus episcopus hierosolymorum ordinatus est. ¶ Cum autem iulianus imperator apostata nominis christiani ad persas pergeret: ueniens hierusalem quiriacum episcopum teneri fecit: & ad deorum sacrificia inuitauit. Quod cum renueret: dexteram eius abscidi fecit: eo q̃ manu illa multis epistolas scripserat: quos a deorum sacrificiis reuocabat. Ille uero scandalum sui corporis precisum gaudebat: eo q̃ existens iudeus multos ne christum colerent scribens epistolas confortabat. Tunc iulianus plumbum liquefactum in os eius infundi iussit: Deinde super lectum ferreum uentre deorsum extendi: & carbones subterponi: ac salem & adipem aspergi: dorsum quoq; eius desuper uirgis cedi. Et cum in omnibus imobilis p̄mansisset: iussit eum i carcerē trudi. Ad quē ueniens anna ✝ mater eius filium in domino hortabatur. Quod iulianus audiens: fecit eam teneri: & per capillos appensam ungulari: ac lampades ardentes ei⁹ lateribus apponi: que cum ureretur emisit spiritum. ¶ Post hec imperator quiriacum eductum ilarem uultum habentem: iussit in foueam profundam serpentibus plenam iactari eodem a uenefico immissis. Sed tamen serpentes omnes subito extincti sunt. Quo uiso miraculo ✝ amonius incantator cōuersus est: & in christi confessione iussu imperatoris decollatus. Deinde mandauit iulianus quiriacum in caldariam oleo feruentissimo plenam immergi. Quam ille se signās sponte ingreditur: orans deum: ut iterum martyrio baptizaretur. Iratusq; iulianus in ipso cacabo eum gladio pectore transfodi mandauit. Sicq; martyrium suum consumauit quarto nonas maii die sabbati. Sepultusq; est hierosolymis cū ān̄a matre eius & amonio martyre.

¶ De scō floriano martyre. CXXI

FLorian⁹ martyr passus est apud lauriacum oppidum temporib⁹ diocletiani & maximiani imperatoru3 sub preside aquilino. Qui cum esset princeps officii miliaris in ceria urbe audiens qualiter quadraginta martyres christiani post diuersa supplicia ab aquilino preside in carcere detenti essent desiderio martyrii uale faciens militib⁹ suis uersus lauriacensem ciuitatem ire cepit Obuiusq; militibus qui a preside missi fuerant ad perquirendos christianos: seipsum sponte illis obtulit uti christianum. Quem illi tenentes duxerunt ad presidem: qui florianum christi nomen confitentem: primo atq; iterum a militibus propriis cedi iussit: deinde scapulas eius acutis configi. Et cum eum ad omnia supplicia paratum uidisset: iussit illum ad fluuium amisi adduci: & ligato ad collum eius saxo ipsum de ponte precipitari. Cū aūt eodem adduct⁹ orādi spatiū a militibus impetrasset: quidam miles ceteris crudelior superueniens ceterosq; de mora necis eius redarguens: illum in flumen

precipitauit. Statimq; oculi illius crepuerunt. ¶ Postq̄ uero sanctus martyr animā christo reddidit corpus eius super undas enatans in eminēti saxo ab aquis eiectū ē. Et superueniens aquila alis expansis in modū crucis corpus a feris protegebat. Tūc reuelante se scō martyre cuidā deuote matrone xpiane ostensisq; ei indiciis loci ubi eum inuenirer & ubi eum sepeliret: mulier iunctis bobus cū plaustro ad locū deuenit: & corpus inuentū uehiculo iposuit: sentib⁹ quoq; spinosis timore paganoꝝ operuit. Et interrogantibus qbusdā spinas collectas ad claudēdum hortum dicere simulauit. Deduxitq; corpus ad locū sibi a beato martyre demonstratū: ubi ipsum secreto tumulauit. Sed dū boues plaustrū trahentes i uia siti deficerēt nec aquam reperire possent: orante muliere & martyris auxiliū postulāte subito fons de terra erupit & satians aialibus usq; i presēs in ipo loco fluere nō desistit. Passus est aūt sanctus martyr .4. nonā maii.

¶ De scā herina uirgīe & mar̄e. CXXII.

HErina uirgo & martyr filia fuit licinii iperatoris in ciuitate magedon & licinie regine: que uirgo prius penelope uocabat̄. Pater uero eius turrim nobilissimā ꝯstruxit: & muro circūcinxit ac uiridarium plantauit: ipmq; locum cūctis delitiis repleuit: statuasq; .98. deoꝝ apposuit: ubi filiā suā annorum .vi. ꝑpter eius elegantiā usq; ad tēpus nuptiaruꝫ iclusit: datis ei ancillis .xiii. ad ministeriū & apeliano magr̄o ad litteras edocendū. Cū autem esset ānoꝝ .xii. die quadam colūba per fenestrā turris orientalem super mēsam paratā tulit oliuaꝫ: & per aliā fenestrā occidentalē coruus in eadem mensa deposuit uiperam. Quod cū magistro retulisset: exposuit coruum regem impiorum uiperam tribulationem sibi inferendam: colūbam regem celorum: oliuaꝫ uero pacem celicam sibi dandam. Pater uero eius uolens illam nuptui tradere ipsius animum requisiuit. Puella uero dierum .vii. acceptis induciis deos patris superinde cōsuluit. Sed ab eis nullo responso habito deum christianorum de quo audierat inuocauit. Cui statim angelus domini apparens eaꝫ in fide docuit mutatoq; nomine herinam uocauit. Sequenti uero die theotimus quidam presbyter ab angelo in turrem intromissus eam baptizauit: moxq; illa patris idola de turri ꝓiecit. pater uero post dies .vii. reuersus cum idola confracta uidisset ipsamq; christianam didicisset eam ad ciuitatem duci fecit: que iuxta urbis portam diabolum sibi apparentem & eidem cōminantem crucis signo fugauit. ¶ Cum autem christum confiteretur iussu patris uincta ungulis indomitorum equoꝝ terenda subiicitur: sed ipsa angelo assistente nil lesa: pr̄ morsu uni⁹ ex eqs occidit̄. Quē uirgo a mortuis suscitauit: & cōuersum una cum matre sua in turri reclusit donec penitentiam agerent. Ipsa uero in ciuitate remansit: ubi christum annuncians multos conuertit. Quod audiens sedechias deci⁹ frater licinii rex potentissimus uenit ad ipsam ciuitatem: & herinam comprehensam i foueam serpentibus plenaꝫ imitti fecit: ut ibi fame & reptilium morsibus deficeret. Que ab angelo cōfortata & serpentibus interfectis ibidem diebus .xiii. sine cibo permansit. Deinde decius pedes eius secari fecit. Sed continuo ab angelo ei restituti sunt. Post hec de consilio hipparchi comitis sub rota molendini ligatur & aqua laxatur: sed mox aque diuidunt̄ uincula eius rumpuntur: rotaq; permansit immobilis: & uirgo surrexit incolumis: unū & .viii. milia paganoꝝ cōuersi sunt: & lapidantes decium ex urbe deiecerunt: qui post dies modicos propter ictus lapidum expirauit. Filius autem nomine sapor mortem patris uindicare cupiens cum exercitu ciuitatem obsedit: sed dum uirgo stetisset in porta hostes omnes excecantur: & iterum eius orationibus illuminantur. Sapor uero urbem ingressus confixis clauis in calcaneis uirginis eidem imposuit massam quam portare fecit ad septem miliaria. Cūq; illesa redisset. triginta milia hominū conuersi sunt. Sapor uero a diabolo oppressus expirauit. ¶ Post hec ueniēs theotimus presbyter parētes uirginis & populum baptizauit: & eos in fide diligenter instruxit. Post ānos uero tres ueniens uirgo ad ciuitatem calanicum tentat̄ a numeriano rege pro christi nominis confessiōe. A quo i tres boues eneos ignitos successiue inclusa cum permāsisset illesa: & tertius bos acsi uiuus calorē sentiens: mugiens discurreret decem milia gentilium conuertuntur. Huic mortuo rege predicto a pretore quodam in ignem missa cum exisset tam membris quam uestibus inusta prerorē conuertit. ¶ Hinc ad urbem constantianā deueniens ramūq; oliue deferens diebus octo permāsit ibidem: & multos ad fidem adduxit. ¶ Inde ad niceam accedens saporeꝫ quēdam regē cū multis de populo christo acqsiuit: ubi diebus .lxxviii. permāsit. Post hec ad urbem propriam rediens patrem defunctum repperit: & diebus aliquibus ibi degens matrem in domino confortauit. Nouissime uero diuia uirtute assūpta ephesum deducit̄: ubi mītis oñsis miraculis & plurimis dño lucratis post dies .15. assūpto apeliāo didascalo suo cū aliis .6. uiris urbe exiuit: ubi nouum sepulchrum repperit. In quo se in-

cludi fecit: & ut post dies quattuor ad se redirent mandauit. Qui ad terminũ reuersi: amotoq; lapide sepulchrum uacuum inuenerunt. Cuius festum agitur. 4. noñ maii: quo uidelicet die sepulchrum intrauit.

¶ De sancta antonia uirgine & martyre. CXXIII

Ntonia uirgo apud nicomediam passa est: que nimiũ torta & uariis afflicta cruciatibus: post ab uno brachio trib⁹ diebus suspensa: deinde ĩ carcere biennio detrusa a priscilliano preside nouissime flammis exusta est 4. noñ maii. Hec hiero⁹ in martylogio.

¶ De sanctis siluano episcopo & socius martyribus. CXXIIII

Siluanus episcopus cum socus suis in palestina ciuitate gaza martyrium passus est. Hic enim cũ esset episcop⁹ tyri phenicis & annis fere quadraginta sacerdotio functus fuisset sub persecutione maximiani imperatoris uir mansuetudine animi & ipsa iam senectute uenerabilis: cum plurimis clericis suis & tribus iuuenibus xpianis bestiis subiecti hostia christi effecti sunt: sicq; martyrio coronati. 4. noñ maii.

¶ De sanctis q̃dragĩta martyrib⁹. CXXV

Quadraginta martyres sub psecutione diocletiani apud castrum lauriacum passi sunt agente preside aquilino: de quibus supra ĩ passiõe sancti floriani martyris actum est. Qui ab eodem preside post uaria & exquisita eis illata supplicia: uinculis duris artati in carcerẽ missi sunt. Quoq; passionibus florian⁹ martyr predict⁹ ad martyrii tolerantiam animatus est. Qui omnes dudũ reclusi & inedia afflicti: tãdem ĩ carcere spiritum tradiderunt. 4. noñ maii.

¶ De sanctis aliis quadraginta martyribus. CXXVI

Quadraginta alii sancti martyres in metallo phanensi passi sũt: de quibus scribit eusebius. 8. libro ecclesiastice historie cap̃. 14. q̃ tẽpore psecutiõis diocletiãe oẽs ĩsimul ꝓ xpi nois confessiõe capite cesi sunt. 4. noñ maii.

¶ De scis q̃dragĩta rusticis mr̃ib⁹. CXXVII

Quadraginta rustici mr̃es tp̃ibus gregorii pape primi martyrium passi sunt: q a lõgobardis capti carnes imolatitias comedere cõpellabãt. Cũq; dudũ resisterent post multas cõminationes eisdẽ a lõgobardis illatas: fideliter perstiterũt: ac ĩ sua ꝯstantia simul omnes gladiis cesi sunt. Hec grego⁹ 2. dialog. c. 27.

¶ De ascensione dñi nr̃i iesu xp̃i. CXXVIII

Ascensio dñi die q̃dragesimo a resurrectiõe ipsi⁹ facta est. Nam in ipsa die dñs discipulis bis apparuit: semel. xi.⁹ discipulis comedẽtibus ĩ cenaculo. Omnes quidem tam apostoli q̃ alii discipuli: nec non mulieres habitabant in illa parte hierusalẽ: que dicebatur mello in arce dauid: scilicet ĩ monte syon. Et erat ibi cenaculũ illud grande stratum: in quo dñs precepit sibi pascha parari: & in illo cenaculo tũc undecĩ apostoli habitabant. Ceteri autem discipuli & mulieres in eadem arce per diuersa hospitia: ubi dum discipuli recumberent domin⁹ eisdẽ apparuit: & illorum incredulitatem exprobrauit: & cum comedisset cum eis: & precepisset ut in montem oliueti uersus bethaniã irent: ibidem eis iterum apparuit: ac spiritũ sanctum eis se missurum promisit. Indiscrete quoq; de tempore futuro querentibus respondit: q eis datum nõ erat nosse tempora uel momenta. ¶ Tunc eleuatis manibus eis benedixit: & inde coram eis in celum ascendit. In quo loco cum postmodum edificata fuisset ecclesia: locus ille in quo steterũt xp̃i uestigia nunq̃ sterni potuit pauimento sed resiliebant marmora ĩ ora calcantium. Calcato quoq; puluere a dño adhuc uestigia impressa cernuntur: & eandem adhuc speciem terra custodit. Cum autem christ⁹ propria uirtute eleuatus aliquantulum ascendisset: uidelicet usq; ad nubes: tunc nubes clara inuoluit eum: & obtexit ab oculis discipulorum cum qua simul celos ascẽdit. Et intuentibus illis in aerea: postq̃ ip̃m amplius uidere nõ poterant: duo eisdem angeli in albis astiterũt dicẽtes: q iesus q ab eis assũpt⁹ in celũ fuerat: ĩ eadẽ carne & eodẽ mõ & ĩ ipso loco iudicatur⁹ orbem uentur⁹ erat. Tunc illi hierosolymã ad locum habitatiõis sue reuersi sunt: ꝓmissũ spiritũ paclitũ expectantes. Cui⁹ ascensiõis festum ad lĩam ꝯtigit. 5. noñ maii. ¶ Et qa de more est: ut eũ aliqs magnus dñs ad aliquas ptes uadit: q̃tuor ĩquiri solẽt. s. de loco unđ abiit: de tp̃e q̃n recessit: de mõ quẽ tenuit: & de fine ad quẽ pagrauit. Iccirco circa hanc ascensionẽ p̃dicta quattuor inquirenda sũt: uidelicet loci celsitudo: tẽporis plenitudo: modi rectitudo: & finis magnitudo. ¶ Circa primũ uidelicet circa loci celsitudinẽ sciendũ est: q xp̃s ascẽdit sup oẽs celos: ut dicit̃ eph. 4. Qui descẽdit ipse ẽ: & q ascẽdit sup oẽs celos. Est autẽ celũ materiale: rõnale: intellectuale: & supsubstãtiale. ¶ Celũ materiale triplex est. s. Aereũ uñ & aues celi dicũt̃ p aera uolitãtes math. 6. Respicite uolatil. ce. Ethereũ qđ diuisũ ẽ ĩ. 7. orbes planetaꝝ & firmamẽtu stellaꝝ fixaꝝ. eccle. 43. Spẽs celi gloria stellaꝝ

Et empyreuз qđ est de pura luce in quo est paradisus & sedes dei: psalmis. Dñs in celo pauit sedē suam. ¶ Celū rationale ē homo iustus ratione ĩhabitationis diuine: qa sicut celum est sedes dei: sic aĩa iusti sedes est sapiētie. ¶ Celū intellectuale ē angelus: angeli enim dicunt celi per similitudinē: qa sunt altissimi ratione dignitatis & excellētie: pulcherrimi ratione nature & glorie: & fortissimi rōe uirtutis & potentie iob. Celi. i. angeli nō sūt mundi. i conspectu ei⁹. ¶ Celū supsubstantiale est ipsa diuina excellētia de quo celo xp̃s uenit & postea usq; ad illud ascendit: psal. A sūmo celo egressio eius ꝛc. Ascendit ergo xp̃s sup oēs celos materiales: psalmista. Eleuata ē magnificētia tua sup celos. ¶ Super oēs celos rationales psalmista. Po nis nubē ascen. t. q ambu. supet pēnas uērorum. i. scōꝝ. ¶ Super celos intellectuales psalmista. Ascēdit super cherubi. ¶ Et ascēdit usq; ad celū supsubstantiale uidelicet usq; ad dei equalitatē marc. ulti. Assumptus ē i celū & se. a dex. dei. ¶ Circa ꝯm uidelicet circa tp̃is plenitudinem uidendum ē quare nō stati ut ꝯrexit ascendit: sꝫ tot dieb⁹ expectauit. Hoc aūt fecit triplici ratione. ¶ Prio propter resurrectiōis certificationē: que difficilius ꝓbaꝛ q̃ mors. Nam a prima die usq; ad tertiā uere poterat probari mors & passio: sed ad ueram resurrectionē ꝓbandā plures dies requirebanꝛ. leo papa. Quadragenarius ideo cōpletus ē numer⁹ sacratissima ordinatione dispositus ut dum in hoc spatio mora pñtie corpalis extenditur: fides resurrectionis documētis necessariis muniretur. ¶ Secundo propter apostoloꝝ cōsolationē. Quia eni ꝯsolatiōes diuine tribulationibus superabūdāt: & tēpus passionis fuit tribulationis apostoloꝝ: tp̃s aūt resurrectiōis fuit consolatiōis eoꝝ ideo plures debuerunt eē isti q̃ illi. Et hec ē rō damascēi. ¶ Tertio pp mysticā significationē: ut per hoc deꝛ itelligi ꝙ consolationes diuine tribulationib⁹ cōpantur sicut dies ad horā: qđ patet p hoc ꝙ dñs. 40. horas mortuus fuit: qđ erat tp̃s tribulationis: per. 40. uero dies resurgens apparuit: qđ erat tp̃s ꝯsolatiōis: unde glo. 40. inquit horis mortuus fuerat: ꝓpter hoc. 40. diebus uiuere confirmabat. ¶ Circa tertiuꝫ uidelicet circa modi rectitudinē qualiter. s. ascendit sciendū est ꝙ ascendit. ¶ Primo potenter: quia uirib⁹ ꝓprus isa. 67. Quis est iste qui uenit de edon & infra gradiēs i multitudinē uirtutis sue. Io. 3. Nemo ascendit in celum. s. uirtute propria nisi q descendit de celo ꝛc. licet eni in quodā quasi globo nubis ascēderit. Hoc tñ nō fecit qa nubis officio indigeret: sꝫ ut per hoc oñdereꝛ ꝙ oīs creatura pata est obsequi creatori suo. Ip̃e eni potentia sue diuinitatis ascendit. Et in hoc notatur differētia ꝯm qđ dicit i historia scholastica inter xp̃m enoch & heliam. Nā enoch trāslatus est. Helias igneo curru subuectus sed iesus ꝓpria uirtute ascendit. Primus ꝯm gregoriū p coitū generat⁹ & generās. Secūdus generat⁹ sed nō generās. Tertius nec generatus nec generās. ¶ Secūdo ascendit patenter: quia uidentib⁹ discipulis act. i. uidētibus illis eleuat⁹ est. Ideo eni illis uidentibus ascendere uoluit ut dicit glo. ut ipsum ascensionis testes existerēt & naturaꝫ humanam i celum ferri gauderēt: & ip̃m semp desiderarēt. ¶ Tertio letanter quia iubilantibus angelis psalmista. Ascendit deus in iubilatione. Dicitur ꝙ hymnū illū ascensionis: Iesu nr̃a redemptio. ascēdente xp̃o angeli ꝑsonam humane nature ꝯposuerunt & eadem forma & eodē tono quo ipꝫ canit ecclesia ip̃m decantauerūt: quē apostoli audientes p spiritūsanctū mox didicerunt & ecclesie canendum tradiderunt. ¶ Quarto feliciter: quia comitantibus scis. Nam predā quā īferno subtraxit ad celos secū deducit psalmista. Dñs in sinai scō ascendēs in altū cap. duxit captiuitatē. ¶ Quinto uelociter qa uelocius q̃ uolātib⁹ alis. psalmista Volauit super pēnas uentoꝝ: nō eni uenti tanta uelocitate īpelluntur psalmista. Exultauit ut gigas ad cur. uiā ꝛc. Valde eni uelociter ascendit qñ tantum spatiū i momēto ꝑcurrit. ambrosius. Saltu quodam xp̃s uenit in hūc mūdum & saltu uelocissimo ascendit in celum. ¶ Circa quartū autem uidelicet circa finis magnitudinē sciendūꝫ est ꝙ ascensionis xp̃i x. fuerunt fructus siue utilitates. Pria est innuatio amoris diuini ioan. 16. nisi ego abiero pa. non ueni. ad uos ꝛc. ubi dicit augustinus. Si carnaliter hesitaueritis capaces spiritussancti non eritis. ¶ Secūda maior cognitio dei ioā. xiiii. si diligeritis me gaude. utiq; quia uado ad patrē: ubi aug⁹. ideo subtraho formā istam serui in qua pater maior me est: ut deū specialiter uidere possitis. Tertia est meritum fidei: leo papa in ꝯmōe. Magnarum eni hic uigor ē mentium incunctanter credere que corporeo nō uidentur intuitu: & ibi figere desiderium quo nequeas inferre conspectum. ¶ Quarta est nostra securitas. Ideo enim ascendit ut noster ad patrem aduocatus sit. pria Ioan. 2. Aduocatū habemus apud patrem iesum xp̃m iustū ꝛc. Ber. Securum accessum hēs ad deum o hō: ubi mater est ante filium & filius ante patrem: mater ostendit filio pectus & ubera: filius ostendit patri latus & uulnera: nulla ergo poterit esse repulsa ubi tot concurrunt charitatis insignia. ¶ Quita est maxima dignitas: magna enim dignitas est quando

nostra natura usq; ad dexterā dei pr̄is exal/
tata est. Hanc dignitatē in hominibus angeli
considerantes: qui in lege ueteri se adorari
pmittūt: deinceps adorare se phibēt apoca.
19. Cecidi ante pedes angeli: ut adorarē eū:
& dixit m hi: uide ne feceris &c. Leo papa. Na
tura hodie nostre humilitatis ultra cuncta/
rum altitudinē potestatū ad dei patris est p/
uecta cōsessum. ¶ Sexta est spei nr̄e soliditas
hebr. 4. Hn̄tes pōtificē magnū q penetrauit
celos: iesū filiū dī teneam⁹ spei nr̄e cōfessionē
Hiero⁹: Xp̄i ascensio nr̄a est puectio: & quo
pcessit gloria capitis eo spes tēdit & corpis
¶ Septima est uie ostēsio Mich. 2. Ascendit
iter pandens ante eos. Aug⁹ Via tibi fact⁹ est
ipse saluator: surge & ambula: habes quo:
noli pigrescere. ¶ Octaua est ianue celestis
aptio. Sicut eni prim⁹ adā apuit ianuas infer
ni: sic & secūdus padisi: unde cantat ecclesia
Tu deuicto mortis acu. apui. creden. regna
celoꝝ. ¶ Nona est loci pparatio. Ioā. 15. Va/
do pare uobis locū. Aug⁹ Dn̄e para: quod
paras: & te nobis paras: qm̄ ante locū paras
& tibi in nobis & i te nobis. ¶ Decima & ul/
tima ē spūs̄ci missio. Ioā. 16. Expedit uobis
ut ego uadā. Si eni nō abiero: paraclit⁹ non
ueniet ad uos. Si aūt abiero: mittā eū ad uos
Hoc aūt iō xp̄s disposuit: ut spiritūsanctū a
pr̄e & filio mitti ostenderet: ne si anteq̄ xp̄s
ascenderet mitteret: a solo fortasse pr̄e mitti
putaret: & p cōsequēs a solo pr̄e pcedere ui
deret: s̄m qd̄ grec⁹ error suadet: cōtra quē ē
exp̄ssa auctoritas ueritatis. Ioā 15. Cum ue/
nerit paraclit⁹: quem ego mittā uobis a pa/
tre &c. ubi dicit beda: q ipsa missio ipsa est
& processio.

¶ De scō gotardo epo & cōfessore. CXXIX

Gotardus ep̄s tēpore sci henrici
impatoris claruit: qui in alcensi
monasterio enutritus: sub henri
co duce bauarie ibidē abbas ef/
fect⁹: monasterio laudabiliter p̄
fuit. Deinde mandato regis p uiligisum ar/
chiep̄m herc. ad monasteriu ueldeñ regi/
men pmotus est: gareñ & cremeñ monaste/
riis eidem in cura cōmissis: iñ alohen rediēs
a scō impatore hērico ad himeñ ep̄atum uo
catus dudū renuit. Cū aūt dn̄a nr̄a ei appa/
ruisset: & eū in ecclesia ductū ut a crucifixo
uenia peteret induxisset: ille pstratus humi
ante crucifixū misericordiā postulauit. Sta/
timq; btā uirgo uersiculū illū cōcinere cepit
Infunde unctionē tuam &c. Quod ille intelli
gens: & diue uoluntati resistere metuēs: epi/
scopari cōsensit. Et in ep̄atu suo gregem dn̄i/
cum solicite pcurauit. ¶ Cum a quadā nobi
le dn̄a noīe sophia de possessiōe ecclesie infe
staret: die quadā ad eam accessit: & ipsaꝫ co
ram summo iudice sup cā ecclesie in pximo
uēturo festo purificatiōis citauit. Seq; cum
quodā ei⁹ clerico puero eadem hora migra/
turum post dies modicos esse p̄dixit. Moxq;
una cum p̄dicto puero langore detineri ce/
pit. Et dū in festo ascensionis quod anno illo
die transitus eius occurrit hora matutinali
in ecclesia cantaret antiphona illa Ascendo
ad patrem meū &c. Ille una cū dicto puero
una & eadem hora spiritū emisit. Post cui⁹
obitum instante purificationis festo: tūc sub
sequente predicta sophia defuncta est. Quie
uit in xp̄o sanctus gotardus. iii. noñ maii.
Hec frater bartholemeus.

¶ De scō andoeuo epo. CXXX

Andoeuus ep̄us oppido suessionis
noie sauciato claris parentib⁹ or
tus frater sanctoꝝ adonis & cha
donis sub rege francoꝝ lothario
inde sub dagoberto in regali pa
latio regni negocia strenue ministrabat. Sed
eum ado monach⁹ fact⁹ fuisset: rhado thesau
rorum regalium curā habebat. Quo tēpo/
re sanct⁹ eligius nouioneñ etiā in regis pa/
latio clarus erat. Andoeuus uero xp̄o mili/
tare cupiens: a rege phibebatur: sanctitate
tamē ppollens sub ueste preciosa cilicio ute
bat. In ppriii possessiōe patrimonii monaste
rium cōstituxit: & dotauit: eiq; sanctū agiluꝫ
columbani discipulum p̄fecit. ¶ Deinde cō/
sentiente rege clericus fact⁹ defuncto roma/
no rothomageñ epo: andoeuus eligitur: sed
anteq̄ cōsecrari uellet: ad hispanias p̄dicādas
accessit: ubi & miracula ostendit. Nā quēdā
die dominico in mola laborantem: cui man⁹
arida facta mole adheserat: subito peniten/
tem sanauit. Consecratusq; est eodem die cū
sancto eligio nouioneñ epo. In huius sci cu/
biculo lux imensa sepius celitus infusa con/
spicitur: & uoces angelice secum colloquen
tes audiuntur. ¶ Dum semel parectā suam
circuiens iuxta locum qui dicit̄ ad crucem
sancti andoeui i curru sedens trāsiret: & mu
li currum trahentes nullo stimulo uel uer/
bere se inde moueri possent: ep̄s i aere signū
crucis fulgentem pspexit: ubi & crucē ligne
am in testimoniū affixit: & sanctoꝝ reliquias
apposuit. Ibiq; nocte sequenti colūna ignea
in aere apparuit. Vbi & postmodū monaste
rio fabricato: sanct⁹ leufridus cū monachis
plurimis domino seruiuerūt. ¶ Vanuinguꝫ
qnendam diuitem in extremis laborante: p/
missione ab eo suscepta q in beneficii uiceꝫ
cenobium construeret: pristine sanitati resti
tuit: ille q; promissa cōplere curauit. ¶ Cui/
dam quoq; muto per. xi. ānos loquelā amis/
sam restituit. Et in uerduneñ urbe oppressū
a diabolo liberauit. Rexit ecclesiā suā annis
44. & nonagenari⁹ ad dominū emigrauit. 5.
noñ maii: ibiq; sepultus est.

¶ De scō hilario episcopo. CXXXI.

Hillarius arelateñ eṗs uir i sanctis scripturis doctus & doctor iclytus fuit. Qui paupratis amator erga iopū ꝯpassionē pietate mentis & corporis labore solicitus: grandi & solerti cura pauperes aluit & i docendo gratissimus extitit: multos sermones splendidos ad populū fudit: & plurima eruditionū opuscula ꝯpilauit: uolumē grande de fide .xii. libris explicitū ſmone splēdido exarauit. Beati quoq; honorati ṗdecessoris sui uitam cū multorum utilitate ꝯposuit. Finē uite dedit ualentiani & martiani tēporibꝰ 5. noñ maii. Hec gennadius libro de uiris illustribus.

¶ De scō eutimo martyre. CXXXII.

Evtimꝰ diaconus & mr̄ apud alexandrie ciuitatē pro xp̄i fide ab infidelibus xp̄ianitatē emulantibus detentus: & dudū i carcerali ergastulo uinculis artatus: & inedia maceratus in cōfessiōe emisit spiritum 5. noñ maii. ut dicit ado.

¶ De scis hyreneo & sociis mr̄. CXXXIII.

Hyreneus & peregrinꝰ mr̄es & hyrenis uirgo apud thessalonicam ciuitatē dū ueritatem sacre fidei ꝯtestari ausi fuissent: paganoruꝫ rabie detenti atq; insimul ignibꝰ combusti palmas martyrii perceperunt. 5. noñ maii. hec ado.

¶ De scō ioāne añ portā latinā. CXXXIIII.

Ioānes euāgelista ideo ante portam latinā dicitur: quia in urbe roma i ipso loco i feruentis olei dolio missus dina gratia ide exiuit illesus. Nā ut in eius legenda aliqualiter tactum ē. vi. cal. ianuarii. Cū domitianꝰ ipator scdam post neronem in xp̄ianos ꝑsecutionē excitasset: & beatꝰ euangelista apud ephesum predicaret a proconsule tentus iuxta edictum impiale admonebatur xp̄m negare & a predicatione cessare. Quod cum apostolus recusaret dicens ꝙ obedire deo magis q̄ hominibus opteret: proconsul eum in custodiā misit & de eo per litteras iperatori suggessit. Cui domitianꝰ rescripsit ut ioannē catenis uinctum ab epheso secum romā adduceret. Cū ergo a ꝑconsule ad urbem adductus esset: mādauit ipator ꝑconsuli: ut ioānē apud portā que latina dr̄ i doliū feruentis olei mitteret: priꝰ tn̄ ipsum more romāo flagellis cederet & crines capitis eiꝰ funditus tonderet ut sic despectus & illusus omnibus apperet. Tunc procōsul iuxta mādatum cesaris ioannem ante portam latinam adductū prius flagellari: deinde crinibꝰ tondi fecit: ac demum in dolium feruentis olei mergi. Qui cōiectus in illud unctus nō adustus de uase exiit: & tam a pena illesus fuit q̄ a coreuptione carnis immunis permāsit. Procōsul aūt tanto miraculo stupefactꝰ eū liberū dimisisset nisi impatorē offendere timuisset. Sed in insulā pathmos ipm in exilium duci fecit: & sic furorē domitiani tēperauit. In loco aūt illo ubi in oleum missus est: xp̄iani ꝑcessu temporis ecclesiam eiꝰ nomini fabricarunt: & festū eius ipsa die celebrare ceperunt: uidelicet pridie noñ maii.

¶ Hic beatus apostolus & euangelista in ṗdicta insula relegatus: apocalypsim quā ei dn̄s reuelauit greco sermone manu sua conscripsit: quā interpretati sunt iustinꝰ mr̄ & hyreneus. Scripsit & epistolam canonicam cuius initiuꝫ est. Quod fuit ab initio ꝛc. que a cunctis ecclesiis & uiris eruditissimis approbaṫ. Relique aūt due que ioānis intitulātur. Alteri ioāni ṗsbytero ascribunṫ. Cuius & sepulchrū apud ephesum demonstratur. Nouissimus autē oium & finē scripturarum suarū scripsit euangelium ab asie eṗis rogatus aduersus cerinthū aliosq; hereticos: & ṗcipue ebionitaꝝ tunc dogma ꝯsurgens. q asserunt xp̄m ante mariā non fuisse: unde etiā ꝯpulsus est diuinā uerbi natiuitatē edicere. Hec hieronymꝰ de uiris illustribus. ¶ Refert quoq; hellinandus ꝙ euangelium ꝯscripturus triduanū ieiuniū omni ecclesie indixit: ut digna deo cōscribere posset. In loco autem ubi euangelium scripserat: licet nullo sit opimēto munitus: nihil hactenꝰ ibi is aut pluuie decidit: ut per hoc appareat quātam ipi loco elemēta usq; in presens reuerētiam ꝑuant.

¶ De scō ioāne damascēo ṗsby. CXXXV.

Ioānes presbyter cognomie damascenus apud cōstātinopoliꝫ floruit tpe theodosii. 3. ipatoris. Hic filius mesue saraceni apud damascum exortꝰ unde & damascenus dictus est ab annis puerilibus cultu iudeus in iudaismo natus & educatus liberalibus sciētiis & philosophicis ibutꝰ: litterisq; grecis hebraicis pariter & latinis eruditꝰ libros utiles i medicinalibus utpote peritissimus medicus ꝯfecit. De iudaismo tandē adhuc iuuenis ad xp̄m ꝯuersus constantinopolim ueniens sub anastasio ṡo impatore mōachalē habitū sumpsit. Et uirgo ꝑmanens in amorē beate uirginis totum se cōtulit: pluraq; dictamina in eius laudibus cōponebat: & cōposita scribebat: multisq; nobiliū filiis multa legebat. Cum autē die quadā post lectionē cum scholaribꝰ iret spatiando: pyrate saracenoꝝ eū subito rapuerunt & ad egyptum ducentes cuidam saraceno diuiti uendiderunt. Qui aduertens eiꝰ piciam filiū sui

eidem instruendũ tradidit: & ipm honorifice tractauit. Qui puer acerrimi ingenii infra paucos annos plenius erudiuit: illeq; magistri modũ dictandi & scribendi adeo didicit ut nec stilum nec scripturã alterutrius quis discernere posset. Mortuo uero anastasio imperatore: theodosius fact⁹ impator: qui i iuuētute ei fuerat amicissim⁹: ioannē precib⁹ ac ꝑcio multo a saraceno redemit: quē ꝯstantinopolim deductũ suum cancellariũ fecit: eiusq; ꝯsilio & industrie curiam totã regendam cōmisit. Filius aũt saraceni quē docuerat iam magn⁹ effect⁹ & glorie ꝑceptoris inuidēs: cogitans quō honorem magistri ꝯsequi posset: ꝯstantinopolim ueniens sub noīe ioānis litteras ꝯfinxit: quas saracenoꝝ soldano dirigebat: in qbus ei significabat: q; memor beneficioꝝ in partib⁹ egypti a saracenis receptoꝝ libēter uellet soldanũ grecie dñari: & q; impator exercitum grecoꝝ ad ptes remotas cōducere debebat. Et q; si cum gente sua ad urbē regiam festinaret: subito & sine obstaculo impiũ grecie obtineret. Has autē lr̃as iuuenis ille in ꝯsistorio causaꝝ ex industria ꝓiecit: & abiit. Reperte igit lr̃e & imperatori theodosio exhibite: ꝓcul dubio ioannis epistole sunt iudicate attēto mō dictaminis & scripture. Captus ioānes impatori ꝑsentat: & an litteras illas scripserit: ipm august⁹ sciscitat. Ioānes rñdet: q; stilum & litterarum formã suum esse negare nequit: sed teste deo illas epistolas nunq̃ scripsit. Cũq; ꝓpter ꝯfusam responsionē adhuc maior suspitio esset cōtra eũ: & quidã ipm ut ꝓditorē dicerēt occidendũ. Impator fecit ei dexteram amputari: & ꝓditorem suũ & impii publice ꝓclamari: & ad ꝑpetuam eius ꝯfusionē manũ i ecclesia sue abbatie suspendi: ipmq; ad monasteriũ suũ iussit reduci. Qui sepius cũ lachrymis uirginis solatiũ implorabat: & iniuriã patientissime tolerabat. ❡ Cũ aũt quadã die ueneris nocte diei sabbati aduenientis dudũ in orōne uigilasset: & truncũ brachium uirgini ostendisset: & post fletũ leuiter dormitasset: uirgo gloriosa ei apparuit: eũq; ꝯfortar cepit. Ille uero ecōtra se nimiũ asserebat dolere: qa ꝯfusionē suam & monachoꝝ cōtinue ꝯpellebar aspicere: & quia de ea repta dictamina nō poterat: ut solebat eō scribere: nec corpus dñicum de ipsa celerãs amplius cōtrectare. Tunc btã uirgo manuz appensam: ut sibi p somniũ uidebar: accepit & oi dolore remoto brachio restituit. Euigilãs ioānes manũ sibi restitutã inuenit: & que erat iam arida carne recentē ꝯspexit. Ipsaq; die sacris idutus missam btē uirginis cũctis stupentib⁹ solēniter celebrauit. Impator miraculum uidens ioāni ueniam petiit: ipmq; officio suo rr̃stituēs honorifice eũ ptractauit. Queritq; ab eo: si aliquē suum modũ dictãdi & scribēdi docuerat: illeq; cuncta p ordinem ei narrat. Quesitus calũniator capit: & peccatum ꝯfitens suspēdio iudicar: sed ioanni p eo interueniente mors in exiliũ cōmutatur. Post aliquot annos scũs uir officio renunciauit: & in monasterio suo degens i scã religione uitam finiuit ãno. 75. etatis sue pridie noñ maii: sepultus ꝯstantinopoli miraculis clar⁹. ❡ Hic scũs doctor libꝝ cōposuit orthodoxe fidei certam traditionē cōtinētem in q̃ttuor libris digestũ: quē burgūdi⁹ pisanus causidic⁹ eugenio pape tertio ð greco transtulit in latinũ. Libꝝ etiã compilauit de uita & moribus saluatoris: oia xp̄i & genitricis gesta ab incarnatione usq; ad ascensionem seriose & particulariter continentē. Libꝝ de laude uirginis rhythmico stilo latine cōpositum. Scripsit etiã uitam balaã & iosaphath eremitaꝝ. Aliosq; plures elegantes sermones & tractatus putiles cōpilauit. hymnos & sequentias & alias laudes i honorem genitricis & geniti metro dictauit: que qa greco s̃mōe ꝯgesta fuerãt metro trãsferri nō potuerũt. Et alia plura utilia digessit.

❡ De scō lucio cyreneñ epo CXXXVI

Luci⁹ eps cyreneñ de quo fact⁹ lucas actu. 13. mētionē facit: a scis apostolis prim⁹ apud cyrenē pōtifex ordinatus est: quo officio ꝑdicationis fidelissime pacto scitate & doctrina ꝯspicu⁹ quieuit in pace pridie noñ maii: ut dicit hieronymus in martylogio suo.

❡ De scō enodio epo & martyre. CXXXVII

Enodi⁹ eps apud antiochiã martyriũ passus ē: de quo scũs ignati⁹ scribit: q; primus ibidē ab apostolis eps est istitut⁹. Qui apud eandem urbē sub ꝑsecutione neronis impatoris glorioso martyrio coronatus uitam finiuit: ibiq; sepultus est pridie calendas maii.

❡ De scã flauia domitilla uirgine & martyre. CXXXVIII

Flauia domitilla uirgo apud taracinam campanie ciuitatē sub domitiano passa est. Que cũ eēt flauiii clementis ꝯsulis ex sorore neptis: Aureliano filio ꝯsulis nepoti domitiani impatoris in ꝯiugium tradita est: datis sibi duobus eunuchis cubiculariis: uidelz nereo & archileo. Cũq; puella auro & ꝑciosis uestib⁹ regeret: nere⁹ & arcbile⁹ q occulte xp̄iani erant: eidē fidem ꝑdicauerũt: & uirginitatē multipliciter cōmendauerũt: in tantum ut ipsa in xp̄m crederet: & uirginitatis uotum emitteret. Quam scũs clemens papa baptizauit: & sacro uelamine consecrauit.

Quod audiens aurelianus sponsus eius a domitiano īpetrauit: & uirginē cū nereo & archileo i pontianā insulam relegauit: putans se per hoc propositū uirginis īmutare. Post q̄ aūt sancti martyres nereꝰ & archileꝰ martyriū passi sunt: ut dicetur īfra in eorum passione .3. idus septēbris: & ubi sci maro eutyces & uictorinus: qui etiā domitillā ī fide cōfortauerāt: agonē suum ɔpleuerūt: ut dictū est supra de eis .xvii. cal. maii. Aurelianꝰ uirginem de exilio reduxit: & duas uirgines euphrosynam & theodorā collactaneas eiꝰ ut ei suaderent misit: quas tn̄ domitilla ad fidē conuertit. Tunc aurelianꝰ cum sponsis dictarum puellaꝝ & tribus ioculatoribꝰ & aliis socus ad eam accessit: ut ipsam saltem uiolēter opprimeret. Sed cuꝫ uirgo xp̄i prefatos duos iuuenes ɔuertisset. Aurelianꝰ eam i thalamū introduxit: & ibidē mimos canere & ceteros saltare secum fecit ut ad libidinē magis accensus: ipsam postmodū uiolaret. Sed eū mimi deficerent in canendo & ceteri i saltando: ipse tn̄ per biduū saltare non cessauit donec in saltando expirauit. Luxurius uero frater eius ab īperatore obtenta licentia omnes q per uirginē crediderant interfecit: & cubiculo ubi domitilla cum ✝ euphrosyna & ✝ theodora morabaẗ ignem supposuit. Que simꝰ orātes spiritū emiserūt nonā maii. Quarū corpora sanctus cesariꝰ mane illesa repertens sepeliuit.

¶ De coniunctione corpoꝝ sanctorum stephani & laurentii. CXXXIX.

Coniunctio corporū sanctorum martyꝝ stephani & laurentii fcā est rome sub theodosio iuniore. Nam cuꝫ eudoxia filia theodosii īpatoris & uxor ualētiani apud urbem cum uiro degens a demonio uexaretur: & ualentianus illud patri cōstātinopoli exn̄ti significasset: iubet filiam cōstātinopolim adduci: ut a reliquiis protomartyris stephani tangeretur. Corpus eni sci stephani dudum constantinopoli ex hierosolymis translatū fuerat: ut dicetur īfra in inuentiōe eius .3. nonā augusti. Demon aūt in eudoxia clamabat q inde nunq̄ exiret nisi stephanus romā ueniret: qa sic erat uolūtas apostolorum. Quod īperator audiēs a clero & populo cōstātinopolitano obtinuit: ut corpꝰ stephani romanis daretur: & corpus laurentii grecis traderetur. Hoc aūt īpator pelagio pape scripsit: q de consensu romanoꝝ petitioni imperatoris ɔsensit: missi igit constantinopoli cardinales corpꝰ sci stephani romā deferunt: & greci pro accipiēdo corpe sancti laurentii cū eis romā pueniunt. Capue autē corpus sancti stephani recipiẗ: & a ciuibus illis dextrū brachium sūmis precibꝰ obtinetur: & metropolitana ecclesia eius nomini fabricatur. Cū autem romam uenissent & corpus ad ecclesiā sci petri ad uincula deferre disposuissent: uectores subsistunt nec ultra procedere possunt. Demon auteꝫ in regina clamabat eos frustra fatigari: eo q non ibi sed in ecclesia fratris sui laurētii & iuxta eum elegerat collocari. Illuc ergo corpꝰ defertur: ad cuius tactum puella mox a demonio liberatur. Cūq; sepulchrum adeo artuꝫ esset: q utraq; corpa capere non potuisset: laurentius aduentui frīs quasi congratulās in alteram partē sepulchri uersus super latꝰ secessit: & medietatem stephano uacuā dereliquit. Sicq; stephanū similiter super latus uersa facie ad consocium collocarunt. Greci uero dum manꝰ apponūt ut laurētium auferant ad terrā uelut exanimes corruerunt: sed orantibus pro eis papa cum clero & populo uix ad se ad uespam redierūt. Omnes tamē infra decē dies mortui sunt. Latini uero qui eis consenserant i phrenesim uersi sanari non poterāt: quo adusq; amborum corpora ut dictum est insimul tumulata sunt. Hec autem coniunctio facta est nonā mariꝰ dicit frater bartholemeus.

De apparitiōe sci michaelis archāgli. CXL.

Apparitio sci michaelis archangeli dupliciter nominatur uidelicꝫ apparitio & uictoria. Apparitiones autem eiꝰ due sunt principales propter quas festū hoc institutum est. ¶ Prima qua in monte gargano apparuit: q mons est in apulia .40. milibus distans a siponto ciuitate. Anno aūt domini 390. in predicta ciuitate erat quidam uir nomine garganus: a quo ille mons nomē accepit: qui animaliū multitudine pollebat. Cū autem circa predicti montis latera pascerētur: contigit tauꝝ ceteros boues relinquere & uerticē montis conscendere. Quē dominꝰ cum eiꝰ familia per deuia queq; requirens: ipsum tandē in uertice montis iuxta hostiū spelunce inuenit & mox in ipsum arcum tendens sagittā tossicatā direxit. Sed statiꝫ illa uelut a uento retorta ipsum qui eam iecerat repercussit. Turbati super hoc ciues epm̄ super inde consulēdū decernūt. Qui eis triduanum indixit ieiunium: & a deo monuit esse querendū. Quo pacto sanctus archangelus michael per uisionē epo apparuit: eiq; reuelauit: qualiter loci illius custos & inspector erat: & quia eius uolūtate uir ille mortuus fuerat: seq; locum incolere tali iudicio comprobauerat. Statimq; eps & ciues cū processione locum adeunt: & ingredi nō presumētes orationibus ante fores insistunt. ¶ Secūda apparitio est que rome tpe gregorii pape legitur contigisse. Nam ut supra actum ē

in legenda gregorii.4.idus martii. Cũ idem pontifex ꝓpter pestem inguinariam letanias maiores instituisset: & deuote pro salute populi exorasset: uidit super castrũ quod olim memoria hadriani dicebatur angelum dñi: qui gladium cruentum tenebat: & in uaginã reponebat: unde gregorius intelligens ꝓces a deo exauditas: ecclesiã in honore angeloꝝ ibidem cõstruxit: castrum quoq; illud exinde sci angeli dictũ est. He autẽ due apparitiones ad litterã.8.idus maii occurrerunt: ꝓpter quas hoc festũ institutum est. ¶ Est & alia apparitio que celebratur.17.calen.nouẽbris: de qua ibidem cũ quibusdam miraculis ex ipsa subsequentibus ageẽ. ¶ Dicitur etiam hoc festũ uictoria ꝓpter multiplicem uictoriam michaelis. Nam re uera iste gloriosus archangelus ad omnẽ strenuũ actum triumphi seu uictorie in christiano populo delegatur. Vnde sicut eo tẽpore quo populus iudeorũ erat peculiaris populus dei: michael erat in omibus princeps & adiutor synagoge ipsoꝝ: ut habeẽ danie.10. Sic postq̃ populus xp̃ianus per fidem christi fact⁹ est populus deẽ: Michael factus est princeps & adiutor ecclesie xp̃ianoꝝ. Vnde cantat ecclesia: Princeps gloriosissime michael ꝛc. Et idẽ interpretatur quis ut de⁹: quia sicut nullus facere potest: quod facere preualet deus: sic quoties aliquid mire uirtutũ agiẽ: michael mitti perhibeẽ: ut ait gregorius. Licet autẽ in aliis uictoriis mirabilior apparuerit: tñ uictoria principalis ꝓpter quam hoc festuꝫ denominatur: fuit illa quam sipontinis hoc modo cõcessit. ¶ Post aliquod nempe tempus ab inuento loco: ut supra dictũ est. Neapolitani gentiles cũ sipontinis & beneuentanis qui.50.milibus a siponto distant: ambobus fidelibus ordinato exercitu bellari ceperunt. Qui de episcopi ꝯsilio triduo inducias petierunt: ut ieiunio triduano uacarẽt: & patroni michaelis auxilium implorarent. Tertia aũt nocte michael epõ apparuit: preces exauditas asserit: uictoriam affuturã ꝓmittit: & quarta diei hora hostibus occurrẽdum premonuit. Quib⁹ occurrentib⁹ mons garganus immenso tremore cõcutitur: fulgura crebra uolãt: & caligo tenebrosa montem obtexit: ita ut sexcẽti de aduersariis tam ex ferro hostium q̃ ex sagittis igneis interirent. Reliqui in fugam cõuersi: uirtute comperta archangeli: continuo colla christiane fidei submiserunt. Hec autẽ uictoria eodem die euoluto anno ab apparitione predicta: uidelicet. viii. idus maii dicitur contigisse. ¶ Sunt & alie plures uictorie, tam michaelis q̃ angelorum: que quia diem certum nõ habent sub hoc festo comprehenduntur. ¶ Prima uictoria est illa: quam michael archangelus cum suis angelis obtinuit: quãdo draconem.i.luciferũ cũ suis sequacibus de celo eiecit. De quo exponitur illud apocal. xii. Factum est prelium magnum in celo michael & angeli ei⁹ preliabantur cum dracone ꝛc. Cum enim lucifer dei equalitatem appetisset: archangelos hic celestis exercit⁹ signifer a deo missus ipsum cum suis sequacibus de celo expulit: & in hunc aerem caliginosum usq; ad diem iudicii remisit. ¶ Secunda est illa qua cum diabolo disputãs de moysi corpore ipm triumphauit. De qua habetur iude primo. Cum enim diabolus corpus moysi ꝓdere uellet: ut ipm ꝓ deo iudeorum populus adoraret. Michael non iudicium blasphemie improperãs: sed imperio domini ei mandans: demonem expulit: & corpus moysi diuina prouidentia occultauit. ¶ Tertia est quam de antichristo habiturus est: quando ipsum occidet. Tunc enim michael princeps magnus: ut dicitur danie. xii. consurget: & pro electis contra antichristum fortiter assistet. Deinde antixp̃s ut dicit glo. super illud apoc. xiii. Vidi unum de capitibus eius occisum ꝛc. mortuum se finget: & per triduum latens postea apparebit: dicens se suscitatuꝫ: arteq; magica ferentibus eum demonibus in aera ascẽdet: & omnes populi ipsum mirantes adorabunt. Tandem ut dicit glosa super illud secũda timo.2. quem dominus iesus interficier ꝛc. In monte oliueti ascendet: & dum stabit in papilione & i solio suo in loco cõtra quem dominus ascendit: michael adueniens ipsum interficiet. ¶ Quarta est quam ãgeli quotidie de demonibus obtinent: dum pro nobis pugnantes ab eorum tentatione nos liberant. Hoc autẽ tripliciter faciunt. ¶ Primo potestatem demonis refrenando. Figura apocal. xx. de angelo qui demonem ligauit: & in abyssum misit. & thobie.8. de diabolo in deserto superiori ligato. Huius enim religatio ipsa est potestatis eius refrenatio. ¶ Secundo concupiscentiam refrigerando. Figura geñ.32. Angelus tetigit neruum femoris iacob: & statiꝫ emarcuit. ¶ Tertio memoriã passionis mentibus imprimendo. Figura apocal.7. de angelo ascendente ab ortu solis habente signũ dei uiui.i. memoriam crucis. & infra Nolite nocere terre & mari ꝛc. quoadusq; signemus seruos dei nostri in frontibus idest mentib⁹ eorum.

¶ De sancto raphaele archangelo. CXLI

RAphael archangelus: quia nulla speciali solennitate ullo tempore recolitur: Ideo huic festo apparitionis michaelis merito coniungitur: Vt de ipso aliqualis mentio habeatur. Interpretaẽ autẽ raphael

medicina dei. Hoc aūt ideo nomē angelus il le sortitur: quia quotiēs ad aliquē morbum incurabilē sanandum angelus aliquis a deo destinari proponitur: tunc raphael angelus mitti creditur: unde huic angelo duplex officium attribuit: uidelicet officiū uie & officiū medicine. Est enī hic angel⁹ & dux itinerantibus & medicus morbo laborantibus: unde & in hoꝝ ꝯprobationē: non solum tobiam iuniorē in uia ꝯduxit & sanū custodiuit ac ꝯiugatum in diuitiis opulentū ad domum paternā reduxit: sed etiā tobiā seniorem excecatum illuminauit. De quibus per singula agetur cū ad historiam tobie puenietur. ¶ Quod autē hic angelus dux & custos in uia itinerantibus existat: patet in quodam miraculo: qđ legitur in libro de gestis francoꝝ. Dum enī quidam aurelianensis ad sanctum iacobū pegrinaretur: āgelo raphaeli quē in deuotione habebat: & quem ducē & custodem uiatoꝝ audierat se spaliter cōmendauit. Cū autē in uia errasset: & appropinquās silue predones superuenientes conspiceret: festinare cepit iter ut eos euaderet. Et cū aliquantulū processisset: quidā se sibi quasi comitem uie coniunxit: & cām tante festinationis quesiuit. Cui cū cām exposuisset & hostes se insequentes ostendisset: ille eum hortari cepit ne timeret: quia ipsū sine lesione ad rectā uiam reduceret. Et cum hoc loqueretur superuenerunt ad fluuium. Cumq; ille nec pontem nec nauem ad transeundum conspiceret: nec uiā transuadandi sciret adhuc magis timuit: & se a comite deceptum putauit. Et ecce cum predonib⁹ irruentib⁹ ille omni auxilio destitutus se āgelo raphaeli ꝯmendasset: subito ex alia pte fluminis cum socio se translatū uidit: & hostes citra flumē mirantes dimisit. Subitoq; ei comes ille disparuit. Sicq; uiam suam prosecutus ē. Cum aūt iterum rediens ad locū illū appropinquans in eosdē hostes irruere dubitaret: graui sopore subito depressus sub arbore dormitauit. Cui in sōnis comes ille qui eum trās flumē euexerat apparuit: seq; esse raphaelem archangelum cui se ꝯmendauerat asseruit: q eum in uia custodierat & usq; ad domum saluum ducere intendebat. Euigilans ille se ad unam dietam prope ciuitatem suā repperit: & saluus rediens beato archangelo gratias egit. ¶ Quod etiam medelā infirmantibus conferat patet in hoc miraculo. Circa annum dn̄i. 1315. iuuenis robustus ordinem predicatoꝝ intrauit in conuentū derbeie insule anglicane: qui morbū caducum patiebatur: sed tn̄ hoc fratribus non reuelauit. Adeo autē ipsa egritudine opprimebatꝰ q sepius cadens quasi tribus horis detinebatur. Quare cōpleto anno noluit a frībus ad professionē admitti. De gratia tamen mansurus ad conuentū letistrie missus est: ubi dū dicto morbo multum affligeretur: frater quidam ricardus de ponte fineto pro ipso deū orare cepit. Cui dormiēti raphael angelus apparuit: eiq; dixit q si frater ille uoueret se continenter uictuꝝ: & ī uita sua feria sa ī honorem angelorum ieiunaturū sanitatem pciperet: & q ipse ad eum sanandū a domino missus esset. Seq; raphaelē archangelum nominauit. Quod cū frater ille nouitio retulisset: illeq; uotum emisisset: eadē die a morbo cecidit: & per uisum angelū raphaelē cōspexit: qui ipsum eleuauit ac perfecte sanatum nunciauit: & ut pmissa ipleret admonuit: addens ut si qn̄ contraueniret illico in morbum recideret. Statimq; ille sanatus ē: & ex illo die morbū minime passus. Qui p⁹modum ad professionē receptus factus est bonus clericus: & ordini gratiosus.

¶ De scō uictore martyre. CXLII.

Victor miles & mr̄ apud mediolanum sub maximiāo augusto passus est. Qui maur⁹ genere a pria etate xp̄ianus canicie uenerādus maximiano amicissim⁹ fuit. Quē ut existēs mediolani ꝯpuit xp̄ianum prio in carcere. vi. diebus afflictum inde eductū flagellis cedi fecit. Et iterū per triduū ī carcere cōpeditum detineri. Rursumq; de custodia emissum xp̄mq; iuictissime cōfitentē fustib⁹ durissime cesum: tertio custodie amori mancipauit. Dū autē ab anolino consulari ad sacrificandū suaderetur: & imolare cōtēneret: tertio productus corpus eius plumbo & cera liquefactis perfunditur: sed plumbo ac cera in modū aque balnearis ab angelo tepefactis uictor a cruciatu liberatur. Inde eductus extra portā uercellinā expectantibusq; militibus iussionē imperatoris oibusq; dormitantib⁹ ipse ab angelo solutus ipiusq; mādato fugiēs ī stabulo latuit. Sed postmodum quadā ipm matrona indicante pduct⁹ a militibus: & ferro artatus in siluula q dicitur ad ultimos in uiridario iperatoris decollatus ē: qui & mortem maximiani eodem anno ut euenit futurā predixit. Corpus autem eius. vi. diebus expositū ut a bestiis uoraretur duobus leonib⁹ eū custodiētibus protectum est: & integrū reptum a scō materno episcopo ī ipo loco tumulatum est. Qui passus est. viii. idus maii.

¶ De scō cataldo epō & cōfessore. CXLIII.

Cataldus eps ex hibernie ptibus oppido qđ dicit catandus patre eucho matre atheua exort⁹ fuit. Hic namq; claruit scitate & singulis miraculis coruscauit. Nam statim ut ex utero matris ad lucem pductus

parietq; in marmore pcussit: caput eius in ipsũ marmor acsi in cerã mollissimã intrauit: & signũ uerticis concauitatẽ dimisit. Et cũ mater ex dolore partꝰ expirasset: infans sine cuiuspiam auxilio se erexit: & matrem brachiolis amplexꝰ ipsam suo tactu dei gratia mirabiliter suscitauit. Cũq; marmor in quo nascens caput defixerat: sub diuo positus esset & in ipsa eius concauitate pluuia caderet: omnes egri ex aqua illa sumẽtes a quacũq; egritudine sanabantur. ¶ Postq̃ autem ad pͤsbyteratum ascendit: & conciues suos ad fabricandam ecclesiam prouocauit: dum ipse quoq; in opere exercitaretur: quidam nobilis cadauer filii nuper defuncti lachrymabiliter ei presentauit: ipseq; lachrymis illiꝰ cõpatiens & dolori: oratione fusa puerum continuo suscitauit. Quo miraculo multos ad deum conuertit. ¶ Crescente autem eiꝰ fama filius alteriꝰ nobilissimi militis moritur: cuius cadauer a patre in pheretro uiro dñi apportatur: & ut ipsum suscitet sicut & puerũ alterum suscitauit: instantius exoratur. Cuꝫ autem ipse ex humilitate recusaret: & operi ecclesie intentus terram effoderet: casu terrã abiciẽs super corpꝰ iuuenis aspersit: & ille repẽte uiuꝰ surrexit. ¶ Rex aũt isule hec audiens: & ipsa magicis artibus attribuẽs: nauigio uenit ad sanctum de suis finibus propellendum. Sed nocte ab angelis per uisum territur: ꝙ nisi resipiscar subito morietur. Eademq; nocte quidam eius dux in hoc facto consiliarius repente interiit. Quod rex audiens & dei ultionem expauens a sancto ueniam petiit: & ducatum ducis illius defũcti ecclesie que fabricabatur imperpetuum concessit. In qua ecclesia cataldus post breue tempus archiepiscopus electus est: qui laudabiliter uiuens duodecim sibi suffraganeos episcopos constituit: & totam insulam uerbo & exemplo ad christi cognitionẽ adduxit. Omnibusq; recte dispositis in pace quieuit octauo idus maii. Cuius corpus cũ multo tempore latuisset: a dragone archiepiscopo domino reuelante repertum & i ecclesia tarentinã honorabiliter tumulatum: miraculis radiare non cessat:

¶ De translatione sancti andree. CXLIIII

TRanslatio corporis beati andree apostoli tempore constantini imperatoris facta est. Cuius corpus de patraceñ ciuitate ubi passus fuerat: & a maximilla senatrice sepultus cum ossibus sanctorum beati luce euangeliste de bithynia sublatis: & timothei discipuli sancti pauli ab epheso sumptis: cõstantinopolim translata sunt: ibiq; reuerẽtia digna recondita octauo idus maii: ut dicit ado.

¶ De translatione scĩ hieronymi. CXLV

TRanslatio corporis sancti hieronymi duplex est. Prima ẽ illa de qua scribit cyrillꝰ hierosolymitanus episcopꝰ in epistola ad augustinum de eius miraculis trãsmissa. Cũ enim corpus gloriosi doctoris apud bethleem iuxta presepe domini ut ipse mãdauerat humo obrutum fuisset: & ibidẽ insignibus & inauditis miraculis coruscaret Videbatur fidelibus: ꝙ illud corpus sanctissimum iacens in terra indignius tractaretur Ideoq; decoro sepulchro marmoreo ĩ ecclesia bethleemitica fabricato. Cyrillus hierosolymitanus patriarcha cũ clero & populo sanctum corpus eodem transferẽdum decreuerunt: & diem dominicũ post penthecostẽ ad hoc faciendũ celebrius statuerunt. Et cõcurrente populi multitudine ex urbibꝰ conuicinis: terram ubi iacebat corpus effodiunt & euacuata fouea illud in aere pendere conspiciunt: ita ꝙ nulla sui parte humum cõtingens integrum & icorruptum oĩno repiunt odorisq; fragrantiam mirã cuncti senserunt Corpus autem inde leuatum & super altare positum est: ut a fidelibus uideretur. Cuius ↄtactu die ipso .16. ceci illuminati sunt: tres quoq; demonio uexati illuc adducti liberationem perceperunt. Filius mulieris uidue populi frequentia compressus suffocatꝰ est. Quem mater in fossa ũbi corpus sanctum iacuerat: proiecit exanimem: & continuo uiuꝰ surrexit. Quod cernens rusticus: cuius filii cadauer defuncti ante tres dies sepultum fuerat accedens ad locum corpusq; filii exhumatum ad ecclesiam attulit & in foueam ꝓiecit: statimq; spiritũ uite recepit. Circa uesperas aũt post predicta & alia multa miracula exhibita: corpꝰ in monumento repositũ fuit: & fouea terra repleta. Sed mane monumentum uacuũ est inuentũ: & euacuata iterũ fouea corpꝰ repertũ est loco pristino restitutũ. Stupentibꝰ cũctis sequenti nocte cyrillo dormienti hieronymꝰ gloriosus apparuit: corpꝰq; de loco ubi iacebat nullatenꝰ amouendũ admonuit dicens: ꝙ ibidem q̃escere debebat donec hierusalem ab infidelibꝰ caperet: & tũc ad urbem romaꝫ deportaret. Quod cyrillꝰ ceteris enarrauit: & unusquisq; deo gratias egit. Hec aũt translatio diem certũ non habet: nisi ꝙ cyrillꝰ eam die octaua pẽtecostes factam fuisse scribit: que tamen dies nescit quoto die cuiꝰue mensis eodem anno contigerit. ¶ Secũda translatio est que ĩ romanis chronicis reperit q̃ corpꝰ eiꝰ de bethleem romã translatũ est: & ĩ ecclesia scẽ marie maioris reconditũ. Post multa enim annorũ curricula ab obitu hieronymi gloriosi hierusalem destructa & a saracenis

occupata cum pene omnium sanctorum eēt orbata reliquiis: solo beati hieronymi corpore ī ptib' illis relicto: apparuit ipse doctor uni monacho ibi degenti mandans eidem ut corpus suum romam deferet & ī ecclesia dei genitricis iuxta presepe domini tumularet. Qui cum hoc facere formidaret: a sancto doctore secunda uice admonetur: & iussa adimplere recusans: tertio de negligētia durius increpatur. Tunc sancti hieronymi reliquias latenter surripuit: & cum duobus fidelibus comitibus prosperis succedentibus romam uenit. Quem sanctus iterum iuxta urbem p uisionem admonuit: ut solis canonicis ecclesie conuocatis corpus de nocte quasi clandestine reconderet: ne ex superuenientibus turbis diminutionem aliquam in reliquiis substineret. Itaq; prout sanctus mandauerat iussa perfecit: premissa solis ipsius ecclesie canonicis nunciauit: & ipsis presentibus in loco humili: uidelicet in terra ante presepe domini corpus noctu deuote reposuit: ubi a q busdam uoces angelice concinentes audite: luxq; immensa uti solis radius meridianus ibidē effulsit: miraq; odoris fragrantia unū quēq; respersit. Celebratur autem hec festiuitas die quo corpus almi doctoris ibi depositum est: uidelicet. vii. idus maii.

¶ De scō hermete discipulo. CXLVI.

Hermes discipulus & episcop' de quo apostolus paulus ad romanos. 16. scribens meminit. Hic dicitur fuisse auctor libri qui dicitur pastor: & apud multas grecie ecclesias publice legitur: multiq; de eo libro scriptorum ueterum scripserunt testimonia: sed a latinis pene ignotus est. Sepultus est rome apud baptisterium ex facultatibus sancte praxedis constructum: ut dicit hieronymus de uiris illustribus. Dorothe' abbas hunc ex numero. lxxii. discipulorum fuisse dicit: qui episcopus philopoleos fuit & rome quieuit. In libro etiam pontificum habetur: q̄ sub episcopatu pii pape hermes librum composuit: in quo mandatū continetur q̄ ei precepit angelus domini cū ad eū in habitu pastoris uenit: & die dominico pascha celebrari constituit. Cuius festū agitur vii. idus maii.

¶ De scō metrone cōfessore. CXLVII.

Metron confessor uerone colitur ī ecclesia sancti uitalis sepultus. De quo fertur q̄ illuc peregrin' aduenerit: sed unde uenerit aut quo loco exortus fuerit ignorat. Ibiq; existens nouum penitēne modum adinuenit. Nam lapidi magno compede in crure posito mediante se affixit: clauēq; cōpedis ī flumē athesis proiecit hoc sibi signum proponens q̄ quandocunq; clauem reperire cōtingeret ab omnibus peccatis se absolutum cognosceret: post plures itaq; annos appropinquante die uocationis eius piscis capit ī cuius uentre clauis illa reperitur: animam iam sanctificatam designans & corporis dissolutionem instantem prenuncians. Que p' dies modicos facta est. vii. idus maii.

¶ De scō iob propheta. CXLVIII.

Iob iustus & propheta domini licet de gentibus natus fuerit: q̄tū sanctissimus extiterit non solū in libro tobie. 2. cap. & eze. 14 & eius nominis per totum scripture uolumine expresse dicitur: sed etiam ab omnibus doctoribus approbatur. Fuit autem incola terre hus que est in finibus idumee & arabie: ut dicit hieronymus. Et erat ei ante nomē. iobab genuitq; filiū sibi in regno successorem cui nomē enon. Erat quidam ipse filius zare de esau filiis filius de matre uero bosra: ita ut sit quintus ab abraham nepos esau: & regnauit ī regione edon rex magn' ac potens inter omnes orientales: & accepit uxorem arabissā: genuitq; filios. vii. & tres filias. Fuitq; possessio eius locupletissima in ouibus & bobus asinis & camelis & possessionibus terrarum ac familia multa nimis. Et licet esset ex gentilibus patribus ort' ipse diuino spiritu reuelante: non solum ab idolatria abstinuit: sed insuper sanctissime uite fuit. Nā erat uir ille rectus & simplex timēs deum ac recedens a malo. Et cum filii eius in cōuiuiis quotidie lasciuirent ipse post cōuiuia domino pro filiis imolabat: ut sic que in comesationibus per filios in deum cōmissa fuerant: ipse sacrificiis expiaret. Cui' sanctitas ore dei approbatur: dū in toto orbe non habere similē perhibetur. ¶ Ut autem eius patiētia manifestior fieret: deus eum a diabolo tētari permisit: data et primo in rebus deinde in filiis tertio ī carne propria potestate. Demon autē accepta potestate a domino: primo ī exterioribus eum percussit. Nam boues & asinos a sabeis auferri fecit: oues ex aere misso igne combussit: camelos a chaldeis tolli procurauit pueros q; ac familiam gladio hostili & igne consumpsit. Deinde ipsum in prole inuasit. Nā filios omnes ac filias palatio super eos corruente uno impetu interfecit. Et cum in his omnib' iob patientem & in nullo cōmotum uidisset ad carnes eius persequendas accessit. Graui enim ipsum a planta pedis usq; ad uerticem ulcere uulnerauit. Solamq; sibi uxorem in grauiorem afflictionem dimisit: quā & ī eius cōtumeliam icitauit. Et cum in his omnib' nō peccasset iob labiis suis neq; stultum qd cōtra deū locutus esset. Nouissime tres amicos

ti⁹ & reges singulos de loco suo ad eum destinauit: qui licet ad consolandum iob principali intentione uenissent: ipsos tamen diabolica suggestione lõga uerborum exacerbatione in ipsius odium & concrepationes prouocauit. Et cum ipsos iob sapienti disputatione & patienti sermone superasset. Ad ultimum helim quendam iuuenem arrogãtem contra iob in acerba conuitia & grauissima improperia suscitauit. ¶ Cumq; post multa flagella dominus seruum suum iob manifestissime comprobasset: & per septem annos ut dicit beatus hieronymus ipsius patientiam dudum expertus in lucem produxisset: miseriis ipsius ad statum illum feliciorem reduxit: omnemq; facultatem eius duplicauit. Filios uero & filias totidem numero quot amiserat: ei concessit: sed eos duplici uirtute & elegantia prioribus decorauit. Vixit quoq; iob post flagella sua annis centũ & quadraginta: & uidit filios suos & filiorum suorum usq; ad quartam generationem Et mortuus est senex plenus dierum: annorum uidelicet centũ & octuagintatriũ. Nam ut tradit hieronymus annorum trigintasex erat: quando a domino flagellatus est: & in ipsis flagellis annis septem permansit: post que ut ex textu libri sui habetur annis centum & quadraginta superuixit. ¶ Scripsit ipse idem librum uite sue & sermonum suorum arabico sermone: ut hieronymus ait. Qui certe liber prosa incipit: metro labitur pedestri sermone finitur. Nam a principio usq; ad locum illum ubi iob dicit. Pereat dies in qua natus sum. stilo prosaico incohat. Inde usq; circa finem: ubi dominus tres iob amicos redarguit: heroico metro prosequitur: Finem uero rhythmico colore concludit. Omnisq; legis dialetice: propositione: assumptione: confirmatione: conclusione singula uerba sua determinat. ¶ Nam quattuor disputationum genera in ipso libro cõplectitur. ¶ Quarum prima est dialetica: que procedit ex probabilibus. Et hec consistit inter iob & tres amicos eius: ubi iob conclusionem hanc tenet: & probat: q deus hominem iustum sine sui culpa flagellat: amici uero eius oppositam conclusionem affirmant: uidelicet q deus neminem sine culpa condemnat. ¶ Secunda est sophistica: que procedit ex apparentibus. Et hec est inter iob & helim: quãuis iob non respondeat: qui qdem iuuenis p̃sumptuosus & uaniloquus: conclusionem amicorum iob approbans sophistice syllogizat. ¶ Tertia est tentatiua inter dominum & iob: qui eum de multis questionibus tentat: & interrogat: ut declaret ei: q nulla sapientia est apud deum comparata. ¶ Quarta est demonstratiua: in qua pro ipso iob dominus contra tres amicos eius questionem diffiniendo demonstrat. Et sic concluditur totus liber plenus mysteriis & maximis diuine fidei sacramentis. ¶ Quieuit autem sanctus iob in pace & optima senectute sexto idus maii: ut hieronymus in suo calendario ponit. Sepulcusq; est in terra hus in finibus edon siue bosra: ubi & sepulcbrum eius cernitur usq; in presens.

¶ De sanctis gordiano & epimacho martyribus. CXLIX

Gordianus martyr rome passus est sub iuliano apostata imperatore. Qui iulianus cum inter alios christianum quendam senem presbyterum nomine ianuariuz tenuisset: dedit eum in custodia cuidam eius uicario gordiano. Qui ianuarium ad domũ suam adducens: dum ipsum ad sacrificia sermonibus hortaretur: ianuarius gordiano christum predicans eum conuertit: & statuam iouis eream quam apud se habebat: in igne conflauit: ac ipsum cum uxore marina & familia eius promiscui sexus numero quinquaginta tribus cum eorum domibus baptizauit. Quod cum iulianus comperisset: ✠ ianuarium presbyterum in exilium proscriptione damnauit. Vxorem uero gordiani ✠ marinam ad aquas salinas manere precepit in seruitio rusticorum. Gordianuz aũt cuidã clemẽtiano quẽ loco eius uicariũ prefecerat: puniendum tradidit. Qui clemẽtianus gordianum sibi catenis uinctum presentari fecit: & in confessione christi persistẽtem: primo quidem dudum plumbatis cedi deinde capite truncari precepit. Cuius corpus canibus proiectum: cum diebus septez mansisset intactum: tandem a familia sua rapitur: & cum beato ✠ epimacho quem dudum ante predictus iulianus occidi iusserat sepelitur uia latina: miliario uno longe ab urbe roma. Qui passus est circa annum domini tricentesimum & sexagesimum sexto idus maii.

De sanctis calepodio p̃sbytero & sociis martyribus. CL

Calepodius presbyter: palmati⁹: simplicius: felix & blanda cum sociis eoruz rome passi sunt sub alexandro imperatore. Cum eni palmatius consul de mandato imperatoris ad regionem transtyberim accessisset: ut calepodiũ p̃sbr̃z cũ aliis xp̃ianis in domo quadam latentibus comprehenderet: decem milites qui domum intrauerunt: excecati sunt. Quod alexander conspiciens

iussit omnem populum pro liberatione militum, deo mercurio imolare. Tunc una ex uirginibus paganorum arrepta a demone deum uiuum & uerum deum christianoruz clamabat. Quod palmatius audiens conuersus abiit ad sanctum papam calixtum: & ab eo baptismum expetiit: quem calixtus presente calepodio baptizauit omnemq; eius familiam cum uxore & filiis numero quadragindaduobus unda salutari perfudit. Qui palmatius exinde cepit facultates suas pauperibus erogare. Post dies plurimos alexander hoc audiens fecit teneri palmatium eumq; examinatum & christum confitentez tradidit simplicio senatori quatenus ei persuaderet ut ad culturam deorum accederet. Cum autem simplicius ipsuz plurimum honoraret: & palmatius omnia seculi blādimēta contemnens orationibus & ieiuniis insisteret: quidam nomine felix uenit ad palmatium deferens uxorem suam nomine blandaz ab ānis quattuor paralyticam: ut eam sanaret. Quam palmatius in conspectu simplicii & omnis eius familie fusa oratione sanauit. quo uiso miraculo conuersus est simplicius senator cum omni domo sua: felix quoq; cum uxore sua blanda sana effecta: cepūtq; omēs baptismati gratiaz expetere: uocatoq; sancto papa calixto cum beato calepodio: superuenientes ad domum simplicii baptizauerunt eum cum tota eius familia atq; felicem cum coniuge sua blanda. Quod cum alexander audisset: quia multitudo hominuz per beatos calixtum & calepodium in christo credidisset: misit exercitum militum: & tenuit omnes qui baptismum perceperant: quos precepit capitalem subire sententiam: & per diuersas portas urbis rome capita eorum suspendi ad exempluz christianorum. Tenuit etiam calepodium quez gladio fecit occidi: & corpus eius in tyberim iactari ante insulam lycaoniam. Quod tandez a piscatoribus repertum & beato calixto pape presentatuz ab eodem in suo cemiterio uia apia sepultum est. Passi sunt autem sancti martyres. vi. idus maii.

¶ De sanctis primo marco iasone & celiano martyribus. CLI.

Primus: marcus: iason: & celianus martyres tergesti ciuitate passi sunt tempore hadriani imperatoris sub artasio preside. Qui primū presbyterum & marcum diaconum fustibus cedi iussit: & sub uētres eorum ignem accendi. Deinde sulphur solutum in ora eorum infundi. Et cum hec omnia supplicia sine ulla eorum lesione superassent: multiq; exinde conuersi fuissent iasonem & celianum fustibus tā diu uerberari mandauit donec cesi spiritum emitterēt Deinde primum & marcum extra urbis menia decollari. Quorum corpora in eodem tumulo iuxta eandem ciuitatem sepulta sūt quinto idus maii.

¶ De sancto mamerto episcopo & confessore. CLII.

Mamertus episcopus uiennen̄ miraculis & sanctitate apud eandē urbez celebris habetur. Qui ob imminentem terremotum & tempestatum cladem atq; luporum rabiem solēnes tribus diebus ante ascensionem domini letanias instituit: ut habetur supra de letaniis. Qui etiam apud prefatam ciuitatem quieuit in domino quīto idus maii: ubi & sepultus uirtutibus claret.

¶ De scō maiolo abbate. CLIII.

Maiolus abbas nobilibus parentibus progenitus: & sacris litteris imbutus: ac uirginitatis flore decoratus: primo archidiaconus ecclesie maticen̄ fuit: Deinde factus est monachus cluniacensis sub hermoardo abbate sancti odonis successore sanctitate uite mirabiliter pollens: summaque patientia decoratus. Qui propter grauem infirmitatem quam incurrit lumen oculorū amisit: nec tamen exinde in aliquo unquaz perturbari uisus fuit. Sexto autem anno monachationis ipsius decedente abbate monasterii maticensis ad eiusdem loci regimen licet inuitus eligitur: non obstante ꝙ lumine foret oculorum priuatus & corpore quasi uiribus pre longa egritudine destitutus. In ipsa autem abbatia sanctissime iubar uite fuit: & multa miracula ostendit. Cecis uisum: surdis auditum: claudis gressum: Aliisq; diuersorum generum langoribus detentis cōferens medicinam. Plures etiaz a morsibus serpentum uenenatos: & a periculis fluminum & ictibus fulgurum liberauit. Candele seu lampades in eius ecclesia ardentes ex negligentia uel aliter extincte sepius sine humano studio sunt diuinitus reaccense.

¶ Quadam nocte dum in monasterio sancti dionysii librum eius de principatu celi perlegeret ad lumen candele graui somno pressus dormitauit: & candela de manu eius super librum cecidit. Sed sola ipsius cera consumpta: libri pagina omnino illesa permansit. Soluit autem carnis debitum quinto id⁹

maii. Et reconditus est in monasterio suo miraculis clarens.

¶ De sancto antimo presbytero & martyre. CLIIII

ANtimus presbyter & martyr rome uia salaria passus est. Qui post uirtutum & predicationis insignia in tyberim precipitatus & ab angelo sancto exinde ereptus est: ac proprio restitutus oratorio. Deinde in confessione nominis iesu christi capite punitus uictor migrauit ad celos quinto idus maii. Hec ado.

¶ De sanctis nereo & archileo martyribus. CLV

NEreus & archileus martyres fuerũt serui plautille uxoris clemẽtis consulis germani domitiani iperatoris & sancti clemẽtis pape. Que plautilla existens uidua eos pueros comparauit: & eunuchos fecit. Cum autem ad predicationem beati petri apostoli plautilla conuersa esset fecit se ab eodem cum prefatis pueris baptizari. Et ad extrema deueniens eosdem iuuenes cubicularios flauie domitille filie sue dimisit. Cum autem domitianus flauiam domitillam aureliano comiti in coniugem tradidisset ut superius in eius passione actum est non marni. Nereus & archileus eidem uirgini christum annunciantes eandem conuerterunt: & uotum uirginitatis emittere suaserũt. Que a sancto clemente papa baptizata & sacro fuit uelamine consecrata. Quod cum aurelianus cognouisset: obtenta ab imperatore licentia sponsam suam cum eunuchis in põtianam insulam relegauit: quo plures christiani pro christi nomine fuerant exilio deportati. Erantq; ibi malefici duo discipuli simonis magi furius & priscus: qui magicis artibus populum fallendo simonẽ magum pro deo fecerant adorari. Quibus beati nereus & archileus resistentes eorum maleficia sermonibus & miraculis detegebant: & sic populum ab errore reuocabant. ¶ Post multum uero tempus aurelianus ad insulã perrexit: & sanctos promissis & oblatis muneribus ut uirgini ad nuptias suaderent exorauit. Quod ipsi omnino facere respuentes eam magis in domino confortabant. Qua ꝑpter ad urbem adducti & ad sacrificia compulsi sunt. Et cum dicerent se a beato petro apostolo baptizatos nulla ratione posse idolis imolare capite cesi sunt. Quorũ corpora uia ardeatina iuxta corpus sancte petronille uirginis sepulta sunt. 4. idus maii.

¶ De scõ pancratio martyre. CLVI.

PAncratiꝰ martyr nobilissimis parentibus ortus apud phrygiam cuius pater dedonius dictus est utroq; parente orbatus sub dionysii cura patrui sui relictus est Ambo igitur romam ubi largum babebant patrimonium perrexerunt. Et dum in eorũ possessionibus in monte celio morarentur: in eorum uico papa cornelius cum quibusdam fidelibus propter persecutionem latitabat: a quo pontifice fidem christi & baptismum susceperunt patruꝰ cum nepote. Post dies modicos dionysius in pace quieuit. Et pancratius omnia sua pauperibus errogauit. Deinde se persecutoribus ultroneus offerens christianum se esse dixit. Quem illi tentum ualeriano imperatori presentauerunt. Cumq; puero tredecim annorum & filio quondam sibi amicissimi uiri condoleret suadebat ei: ut diis thura poneret: ne mala morte in tanta iuuentute periret. Ille uero econtra sacrificare recusans se licet iuuenculum corpore: senem tamen animo esse dicebat: & deum iouem patricidam & incestuosum comprobabat. Propter quod augustus iussit eum uia aurelia duci & ibidem decollari. Cuius corpus cetauilla senatrix tulit: & in eodem loco cum aromatibus sepeliuit quarto idus maii. Supra cuius tumulum ꝑcessu temporis a fidelibus ecclesia fabricata fuit. ¶ Ad eius quoq; sepulchrum: ut ait gregorius turonẽ si quis falsum iurare uoluerit anteq̃ ad cancellum chori perueniat: aut statim a demone captus insanit: aut cadens in pauimentum protinus uitam perdit. Nunc autem dictum corpus uenetiis in monasterio sãcti zacharie quiescere ab eiusdem loci sororibus perhibetur.

¶ De sancto epiphanio episcopo. CLVII

EPiphanius episcopus salamine q̃ ciuitas est in insula cypriorũ temporibus honorii & archadii imperatorum floruit: ut dicitur in historia tripartita: uir hic summe extitit sanctitatis & elemosynaꝶ largissimus exhibitor. Qui cum omnem substantiam sui episcopatus pauperibus erogaret: & nihil petentibus denegaret. Deficientibus pecuniis iconomꝰ ecclesie murmurabat. Subitoq; eidem uir astitit: saccumq; magnũ multa plenum pecunia coram eo deposuit: nec tamen quis esset aut unde uenisset explicauit: & repente discedẽs nusq̃ comparuit. ¶ Duo

paupetes uolentes beatum uirum arte deludere: ut aliquid eis uberi⁹ daret: ipso iter agente talem fictionem inuenerunt: ut unus eorum se supinum in terra prostraret: alter uero ipsum quasi mortuum defleret: & q se non habere unde eum sepeliret pretenderet: sicq; epiphanio necessaria pro exequiis postularet. Cum autem sanctus appropinquasset: & ille lachrymabiliter ab eo subsidium pro tumulando socio petiuisset: episcop⁹ illum super morte comitis benignius consolatur & necessaria ꝓ sepultura largitur. Quo discedente dum ille socium uocans pulsaret ut surgeret quatenus de questu bonum sibi conuiuium prepararent: qui se prius mortuum finxit uere defunctus apparuit. Tunc socius post episcopum currens casum ei nunciauit & de cōmisso penitentiam egit. Sanctus autem cum defunctum suscitare potuisset noluit ne tali occasione ministri domini facile deludantur. ¶ Sapientia & doctrine suaui eloquio admodum claruit: Aduersus omnes hereses libros composuit: Aliaq; multa opuscula que ut hieronymus dicit ab eruditioribus propter res a simplicioribus ꝓpter uerba leguntur. Hec ille de uiris illustribus. Qui etiam in pace spiritum bona tradidit senectute. 4. idus maii.

¶ De scō dionysio confessore. CLVIII

DIonysius cōfessor patruus fuit sācti pancracii mr̄ de quo superi⁹ dictuȝ est. Qui a beato cornelio papa sacrifontis unda persusus: eodem die quo & nepos pancrarius passus est anno scilicȝ ei⁹ martyriū precedente in christi nominis sancta confessione feliciter obdormiuit: ut ado in martylogio insinuare uidetur: uidelicet. 4. idus maii.

¶ De festiuitate sancte marie ad martyres. CLIX.

FEstiuitas sancte marie ad martyres a bonifacio papa quarto instituta est propter templi pantheō rome dedicationem. Romani enī cum toto orbi dominarentur nō solum omnium prouinciarum simulacra in urbe babebant: quin potius fere singulis diis templa singula construxerant: tanq̄ qui eos cunctarum prouinciaruȝ uictores & dominos effecerant. Sed quia omnia idola templum ibi habere non poterant ad maiorem sue gentilitatis uexane ostentationem unum templum ceteris mirabilius & sublimius in honorem omnium deorum erexerunt: & pātheon qđ sonat omnes dii uocauerunt: a pan qđ est omne & theos de⁹. Pōtifices enim idolorum ad maiorem populi deceptionem finxerunt: q sibi a cybele quam omnium deorum matrem uocabant fuerat imperatum: ut si de omnibus gentibus uellent uictoriā obtinere sibi & filiis suis scilicet diis omib⁹ templum magnificum fabricarent. Fundamentum ergo ipsius templi sphericum iacitur: ut ex ipsa forma deoruȝ eternitas demōstraretur. Deniq; & pinam eneam deaurataȝ fabricarunt & eaȝ in summitate collocarūt. In qua ut aiunt omnes prouincie mirabiliter erant sculpte. Hec autem procedente tēpore inde cecidit: unde in summitate apertura remansit. ¶ Tempore igitur phoce imperatoris cum iam dudum roma fidem domini percepisset. Bonifacius papa quartus predictum templum a phoca cesare impetrauit & omnium idolorum eliminata spurcitia: ipsum in honorem beate marie uirginis & omnium martyrum consecrauit tertio idus maii: locū quoq; ipsum sancte marie ad martyres appellauit qui modo sancta maria rotunda uocatur a populo. Nondum enim cōfessorum solēnia ab ecclesia agebantur. Sicq; i urbe roma ipsum diem in honore omnium martyrum celebrari in ipsa ecclesia ordinauit. Vt sic templum qđ fabricatum fuerat omnibus idolis: tunc dedicatuȝ esset omnibus sanctis: & ubi multitudo celebraret demoniorum ibi deuote celebraretur multitudo sanctorum. Sic quoq; extunc rome in ipso loco festuȝ illud usq; hodie celebratur tertio idus maii.

¶ De sancto bonifacio papa primo & confessore. CLX.

BOnifacius papa huius nominis primus zozimo pape in episcopatu romano successit. Et sedit annos tres menses octo dies undecim. Hic natione romanus ex patre iocundo presbytero urbis: sub contētione cum eulalio ordinatur uno die. Eulalius quippe ordinatur in basilica constantiniana. Bonifacius autem in basilica iulii. Et fuit magna dissessio i clero. Audiēs hoc placida augusta cum filio suo ualentiniano imperatore dum sederent rauenne rettulit hoc honorio augusto mediolani residenti. Tunc ābo augusti missa auctoritate ꝑceperunt ut ambo exirēt de citate. Qui cū pulsi existent tandeȝ utriq; augusti bonifacium ad urbem reuocauerunt & eum pontificē cōstituerūt. ¶ Hic constituit: ut nulla mulier aut monacha uasa sacrata uel pallam altaris contingeret: aut lauaret: nec in ecclesia incensum poneret. Et ut seruus aut curie obnoxi⁹ non fieret clericus. Hic fecit oratorium in cemi-

terio sancte felicitatis: & ornauit sepulchrũ eius. Hic autem beatissimus paterna pietate clericos aluit: pauperes fouit: cunctos honorans: fuit mitissimus in diebus suis super omnes homines & misericors: unde ab omnibus amabatur. Et sepultus iacet in ecclesia sancti petri.

¶De sancto bonifacio papa quarto. CLXI

Bonifacius papa huius nominis quart⁹ natione marsorum ex patre ioãne medico bonifacio pape tertio imediate in episcopatu romano successit: & sedit annis septem menses octo dies uigintiduos. Hic obtinuit ab augusto phoca imperatore: ut ecclesia beati petri apostoli caput esset omniũ ecclesiarum: quia constãtinopolitana caput omnium se scribebat. Hic etiam obtinuit dari ecclesie templũ: quod ab antiquis in urbe pantheon uocabatur: ut supra dictum est. Quod ipse ablatis idolatrie sordibus consecrauit in honorem dei genitricis marie & omnium martyrum christi. Eiusq; consecrationis die solennitatem in urbe constituit celebrandam. Aliaq; multa laudabilia opera fecit. Et hic sepultus est ad sanctum petrum apostolum. Et cessauit episcopatus menses septem & dies uigintiquinq;.

¶De sancto seruatio episcopo & confessore. CLXII

Seruatius episcopus traiectensis temporib⁹ hieronymi & ambrosii doctorum claruit. Hic propinquus saluatori secũdum carnem extitit: fuit enim filius emin filii eliud fratris helisabeth & filii hesmerie sororis sancte anne matris domine nostre: ut sic eliud & helisabeth mater baptiste beate uirginis fuerũt consobrini secundo uidelicet consanguinitatis gradu. Emin uero pater seruatii ex una parte & christus ex altera filii consobrinarum extiterunt tertio gradu. Sicq; si xp̃s filium habuisset cũ seruatio fuissent q̃rto gradu ex consobrinis nepotes Mater uero sancti seruatii uxor emin uocata est memilia. Natusq; est ĩ oppido phestia ad austrum armenie terra hebreorum in regione persidis: quo decem tribus israel trãslate fuerant. Qui adhuc existens infantulus loca sacra hierosolymis uisitauit: & ĩ sanctis perseuerans operibus ad presbyteratus ordinem ascendit: deinde ab angelo monitus abiit ad octauiam ciuitatem galliarum sitã in littore oceani ad predicandum uerbũ domini eodem angelo sibi duce: ad quem locũ deueniens repperit septuagintaduas congregationes inuicem dissidentes que segregatiꝫ conuenerant pro episcopo ipsius urbis eligendo: cuius sedes per septennium uacauerat post obitũ episcopi ualentini: qui ad extrema deueniens diuino spiritu eius mandauerat neminem eligendum nisi diuina reuelatione cõmunis omnium electio aliquẽ nominasset. Hec autem seruatius audiens: dum pro eorum concordia ante altare deũ orans procumberet: angelus eisdem apparens baculum sancto pastoralem tradidit: & sic repente in ipsum omnis populus conuenit. Factus ergo episcopus tante grane fuit: ut patria lingua p̃dicans ab omnibus nationibus suo idiomate uerba eius perciperẽtur: multorũq; miraculorũ gloria claruit. Nam ciborũ eius reliquias egri quicũq; gustãtes: aut pedes uel manus deosculantes continuo sanabantur. ¶Post aliquod uero tempus emulatione ciuiuꝫ a ciuitate pulsus uenit traiectũ Ibiq; iuxta beati petri ecclesiam tugurium edificans penitẽtie operib⁹ uacabat: ubi sibi per uisum a domino reuelatur: hunorũ gentes galliarum urbes & maxime octauiam euersuras: quam uisionem octauiam accedẽs dũ populo nũciasset: illi quoq; timentes: ne ꝑ peccatũ in ipsum cõmissum hec sibi futura ꝯtingerẽt: seruatium pro impetranda uenia nuncium populi ad sedem apostolicam delegarũt. ¶Qui ueniens traiectum lapidẽ altaris pulcherrimum trabe ruente ꝯscissũ digito super scissuram deducto reitegrauit. Indeq; romam accessit: ubi cum in festo dominice annũciationis in ecclesia beati petri oraret pro populo apostolorũ princeps sibi in somnis apparuit: galliamq; diuinam euadere non posse sententiam ꝓpter eorum peccata reuelauit. In cuius testimonium clauiꝫ argenteã ei dedit: quam ille euigilans in manu sua repperit: & ꝑpetuo pro reliquiis reseruauit. ¶Cum autem reuerteretᷣ egressus romam a gothis capitur: qui tunc italiaꝫ deuastabant. Cui per noctem angeli eum luce nimia in custodia apparuerunt: eumq; solutum dimiserũt. Cum aũt die altero a gothis torquendus quereretur in carcere clauso non inuenitᷣ. Reperitᷣ tandẽ ab ipsis solut⁹ ĩ quodam campo sopitus: cui aquila grandis insidens: altera alarũ eum a sole obumbrabat. alteram mouens quasi flabello ei auram uẽtilabat. Quod gothi cernentes & stupentes illum in pace dimiserunt. ¶Veniens autem in terram uagionum eum siti affligaretᷣ: digito signo crucis in terrã facto fons aque de humo scaturiit: & exinde usq; in presens nũq̃ defecit. ¶Degens colonie apud sanctum seuerinum cum oraret a consocio super caput eius ignis columna conspicitur: que nimia celeritate celum progreditur. ¶Apud metensem urbem celebrans facies eius solis claritate refulsit. ¶Reuersus ergo octauiam: & que uiderat referens seorũ reliquias

& uasa sacra una cũ populo tralectum transtulit pesti superuẽture reseruanda. Et cũ i itinere fessus quiescere uellet: nec sedem paratam haberet: terra tumẽs in modũ puluinaris se extulit: ubi & sedendo quieuit. Sicq; ibidem usq; in presens manet. Diẽ obit⁹ sui pſciẽs celebrata missa populũ sacris exhortatiõibus dudum admonuit: cui angel⁹ assistere uisus fuit. Et eũ diutius orasſꝫ luce cõspicua instar solis radii eum per tres horas protegente emisit spiritum. 3. idus maii. que tunc dies pentecostes occurrerat. Cui⁹ corpus memorato quo supra tpe in ecclesia traiecteñ sepultũ est: ubi infinitis & admirãdis signis effulget. ¶ Inter que cum primo i uia publica sub diuo sepultus diutius quieuisſꝫ cum tẽpore hyemis omnia in circuitu nix repleret nunq̃ sepulchrum eius tetigit: donec industria ciuium basilica super ipsum edificata est. ¶ Re uera de isto sancto singularis annorum lõgeuitas reperitur: quia si uera sũt que de ipso scribuntur preter cõem modernum nature cursum uita eius per annos ultra. 300. concluditur adeo fuisse mirabiliter ꝓtelata. Si enim diligenter tpa computẽtur seruatius uel christo fuit contẽporaneus: ul' si post eius ascensionem natus non potuerũt ultra ãnos. 60. elapsos fuisse uel ad plus. 80 Quod si ambrosio & hieronymo ꝯtemporaneus extitit illos circa annos domini constat 380. uel circa floruisse. Et sic seruatium ad etatem quam diximus peruenisse. Quod si quis legendã seruatii de mendacio accuset: nouerit eam tempore henrici. v. imperatoris a celestino papa. 4. in publico cõsistorio autenticatam: ubi omnia que dicta sunt approbata fuerunt.

¶ De scõ hilaro abbate. CLXIII

Hilarus abbas tempore theoderici regis longobardorũ claruit. Hic de tuscia oriundus dum puerulus epistolas pauli legeret diuino spiritu inspiratus & a seniore de uita solitaria informatus annorum. 13. relicto seculo deum orauit: ut eum ad locũ duceret ubi solitari⁹ deo seruire posset. Cui angelus domini apparuit ipsumq; de urbe roma ubi habitabat eduxit: & usq; ad montem emilie ei ductor extitit. Ad cuius radices uno miliario fluuius decurrebat: ubi in sanctitate uite deo soli uacare cepit. Adeoq; profecit ut infra triennium in uertice montis ecclesiam construeret inferiusq; speluncam habitationis sue locaret: ac de labore manuum uictum acquireret. Sicq; annorum existens. 20. sũmum perfectionis apiceꝫ uite regularis attixit. Eodem tempore olibryus q̃dã nobilis ciuis rauennas a demonio oppressus est: clamante per os eius imundo spiritu q; a nullo inde nisi ab hilaro eiici posset. Et designato loco & uiri effigie ductus est olibry⁹ ad uirum dei: quem sibi in ecclesia oblatum confestim ab obsessione liberauit: & ad xp̃m conuertit. Quẽ quidam iulianus presbyter casu illac transiens cum uxore & omni familia ꝓmiscui sexus numero. 90. baptizauit. Et post triduum uxor eius eustasia a seculo migrauit. Olibryus uero oĩbus ꝓ xp̃o erogatis cũ filiis suis iulio & euttomo monachus sci hilarii factus ẽ: q & cenobiũ ꝑdiis ditauit: ubi & magna monachoꝝ multitudo breui tẽpore excreuit: qb⁹ scũs deo uiuendi regulã ordinauit. ¶ Cũ aũt ad instantiaꝫ quorũdã emuloꝝ dicentiũ hilarũ cũ suis inobedientes regiis mandatis: theodericus rex milites suos misisset ad monasteriũ spoliandũ: illi biduo ꝑ deuia mõtiũ oberrãtes ad id minime uenire potuerunt. Quod rex audiẽs ꝑsonaliter illuc accessit: & dum equo insidens curiam introisset: Equusq; diu dum stimulatus ulterius procedere nõ posset: tandẽ regẽ ad terram deiecit nec ipe nec iumentũ inde se mouere ualuit donec rex penitens a scõ uẽiam cum liberatiõe ꝑcepit. ¶ Inter cetera uero regule mandata fr̃es de collectis frugibus gustare nõ audebant nisi ea prius abbati offerebant. Quidã uero frater imaturã uuã ꝯspiciẽs tẽtatione pulsatus ipsam expetiit: & ab abbate gustandã obtinuit. Sed ut racemũ cape uoluit s̃pentem in manu sua iuenit quẽ abiiciẽs scõ nunciauit. Ille uero ubi demonẽ eẽ cognouit ꝑ caudaꝫ ad ecclesiã traxit: ipmq; hũana uoce loq cõpulit q fr̃em ad hoc desiderio gustus tẽtaueratt: ut si gustasset ipm de mõasterio recedere fecisset. Quo dicto s̃pens crepuit & demon euanuit. Anno aũt etatis sue. 82. apparẽte sibi angelo & suũ obitũ post triduum ꝑdicente: locellũ sibi parari iussit q̃si passibus 100. longe ab ecclesia sua: ubi & quiescẽs in pace ꝯditus ẽ. 3. idus maii.

¶ De scõ mutio martyre. CLXIIII.

Mutius p̃sbyter & mr̃: prio i ãpliapoli ciuitate detẽtus multisq; penis atq; cruciatib⁹ ꝓ xp̃i ꝯfessiõe affect⁹. Postea bizãtiũ que nũc ꝯstãtinopolis dicit̃ usq; ꝑduct⁹ capitali s̃nia occubuit. 3. id⁹ maii: ut dicit ado in martyrologio.

¶ De scõ bonifacio mr̃. CLXV.

Bonifacius mr̃ passus ẽ apud tarsum cilicie ciuitatẽ tꝑib⁹ dioclentiãi & maxiam iparoꝝ sub ꝑside supplicio. Hic cũ eẽt s̃uus & ꝓcurator reg cuiusdã nobilissime matrone nomine aglaie in urbe roma: bomoq; ebriosus & adulter ac uitiis dedit⁹ & cũ ipsa ei⁹ dñia dudũ i stupro misceret̃ hospitalitati

tamen & operibus misericordie intendebat. Tandē utriq; diuino nutu compuncti ꝯsiliū habuerūt: ut ad reqrēdas martyꝝ aliquoꝝ reliquias bonifaci⁹ mitteretꝰ ad pres cilicie ubi xp̄ianorū ingens persecutio fiebat: quatenus uterq; eorū orationibus martyrū saluari mererent. Erāt enim uterq; xp̄iani. Bonifacius autē recedens: dixit domine sue q̄si ꝓphetico spiritu inspirat⁹: ut si euenire posset ad emendū corpora martyꝝ secum deferret. Sit autē ipsa corpus suum martyris nomine susciperet. In ipso autē itinere martyr christi a carnibus & uino abstinuit propter martyꝝ reuerentiam: quorum corpora tractaturus erat. Perueniēs igiꝰ cū duodecim equitibus & tribus uehiculis ad ciuitatē tarsum conseruos licentiauit: ut irent ad hospitia procuranda: ipse uero ad uidendos martyres festinauit. Inuenitq; alium pedibus suspensuꝫ igne supposito: alium i quattuor lignis extensum & diutius cesum: alium ungulis exaratum: alium manibus abscisum: aliū stipite in collo fixo a terra leuatum. Et sic ꝑ diuersa supplicia eos a carnifice cruciari. Qui cum magnū deum martyrum acclamaret: & eorū se pedibus prosterneret: ac illos in domino confortaret: a iudice tentus & interrogatus se christianū uiua uoce ꝓfessus ē. Quē suppliciis preses iussit suspēdi: & usq; ad ossium nudationē radi latera ei⁹. Deinde calamos acutos sub unguibus manuū eius configi: & post hec in ore ipsius plumbum liquefactum infundi. Et cum in his omnib⁹ gratias ageret: multi ex gentilibus conuersi furentes aram idoli destruxerunt: & presidē lapidare uoluerunt. Qui timens furorē populi usq; in crastinum inde secessit. Die uero sequenti bonifacium sibi presentatum in confessione persistentem iussit in ollam bullienti pice repletaꝫ uerso capite iactari. Sed ab angelo protectus illesus permansit: olla quoq; sicut cera liquefacta multos de astantibus incendit. Tunc iussit preses: ut gladio caput eius absciderēꝰ. Quo facto terremotus magnus factus est: & multi ad christum conuersi sunt. Conserui uero bonifacii eum undiq; perquirentes: putabant eum in taberna aut in adulterio lasciuire. Et obuiantes uni ex cōmentariensibus: querebant eum an uidisset romanum aliquem peregrinum: datisq; signorum indiciis: ille eis denunciauit: ipsum die precedenti uitam martyrio sic finiuisse: deducēsq; eos ad locum & ostendēs eis caput & corpus. Quem illi bonifacium cognoscentes admirati: precio corpus redemerunt: & ungentes illud aromatibus: posuerunt in uno uehiculorū: & reuersi sunt deū collaudantes. Angelus autem domini apparuit aglaie olim domine sue: & ⁹rem gestam beati martyris indicauit eidem. Que reuerēter sancto corpori obuiauit: eiq; ecclesiā fabricans quinto stadio ab urbe illud ibidem honorifice condidit. Qui passus est pridie idus maii. ¶ Post hec ✝ aglaia mundo abrenuncians omnem suam familiam manumisit: & omnia pauperibus & ecclesiis erogauit. Sumptoq; habitu sanctimoniali ieiuniis & orationibus omnibus diebus uacauit: miraculorum quoq; signis effulsit: & exinde annis. 13. superuixit. Sepulta apud prefatum martyrem operibus piis consumata.

¶ De sancto bonifacio episcopo. CLXVI

Bonifacius episcopus ferentinus dum adhuc puer cum matre habitaret: egressus hospitiū sepius sine linea uel tunica redibat: qa mox ut nuduꝫ aliquem uidebat se expolians illum uestiebat: & ex hoc eum mater sepius minis & uerberibus affligebat. ¶ Die quadam mater horreum suū ingressa granum quod pro toto anno parauerat repperit a puero pauperibus distributum. Cūq; ex hoc se pugnis & alapisq; contunderet: puer horreum ingressus in quo paruum grani remanserat: matrem aliquantulum exire rogauit: & fusa oratione matrem ad horreū reduxit: quod plus q̄ primit⁹ tritico plenū repertum est: materq; uiso miraculo cōpuncta: exinde cepit uberes elemosynas elargiri. ¶ Cum autem gallinas plures nutriret: die quadam uulpis gallinā asportauit. Puer autem concitus ecclesiam intrauit: & oratione fusa uulpis rediit: gallinam quam tenebat: dimisit: moxq; ante oculos pueri expirauit. ¶ Procedente igitur etate cum in moribus & sanctis operibus proficeret: ad episcopatum ferentie ciuitatis electus est: Cui ecclesie grauis paupertas inerat: quia unam tantum uineam habebat. Que dum quodaꝫ tempore grandine ita uastata esset: ut uix in ea parui rariq; racemi remansissent: ille tempore uindemie constantio presbytero nepoti suo iussit: ut cuncta uini uascula more solito ꝓpararet. Qui licet mirat⁹ unde impleri debuissent: iussa tamen episcopi compleuit. Bonifacius ergo calcatorium cum solo puero ingressus modicos racemos puerum calcare iussit: ex quib⁹ modicum uini defluxit: Quod ipse in paruulo uase suscipiēs cepit in cuncta uasa diuidere: ut uix eo infusa uiderentur. Vocato quoq; nepote presbytero paupes adesse mandauit. Statimq; uinum adeo in calcatorio excreuit: ut oīa uasa paupeꝝ replerenꝰ. Quo facto egressus apothecā clauit & signauit. Tertio uero die ōrone ꝓmissa cū ꝯstantio rediit: & ⁱ uasa in qb⁹ modicū uinū infuderat: ubertim uinū fundētia inuenit: ita ut pauimentū infusum eēt si eps

tardius intrasset. Super quo miraculo ipse nepoti sub anathemate silẽtium imperauit. ¶ Vocatus semel a fortunato presbytero ad festũ sci proculi martyris celebrandũ accessit: pataq; missa ad refectionẽ intrauit: ubi qdã ioculator cũ simia ludente astitit & cymbala pcutere cepit. Quod uir scũs dedignãs fleuit uirumq; illũ mortuũ prenunciauit: Finito conuiuio cũ ille postq̃ comederat domum exiret: saxum de tecto corruit & ipsum repente parcutiẽs extinxit. ¶ Alio tempore nepos eius pdict' constanti' presbyter equũ suum aureis .xii. uendidit: & ipos conscio patruo in arca reposuit. Cũq; subito pauperes pro elemosyna ꝯuenissent: & ille qd eis daret penitus nõ haberet: absente nepote arcam uiolenter apuit: & .xii. aureos iter pauperes ꝯdiuisit. Reuersus igit presbyter cum ea que gesta fuerant reppertisset magnis clamorib' pecunias suas repetere cepit. Quem eum patruus placare non posset ecclesiam adiit orationẽ ad deum fecit: pallium suum extendit: & subito in eo aureos .xii. fulgẽtes conspexit. Egressus quoq; illos in faciẽ psbyteri proiecit dicens ei q nõ habebat amplius quid quereret: sed tñ ppter auaritiã suam eps nõ esset. In qua ptestatiõe se nepotis secreta cognouisse & ipm habere ppbetie demonstrauit. Ille enim pro adipiscendo epatu pecuniam preparauit: sed tñ in psbyteratus officio uita excessit. ¶ Die quadam duo gothi apud eum hospitati sunt: qui rauẽnam pgebant: quib' ille puum uini flasculũ manu sua prebuit: qd fortasse in uno prãdio ꝯsumere potuissent. Ex quo illi ut gothi cõtinue bibentes usq; rauennã peruenerũt: diebus ibidem plurib' cõmorati idem uinũ sibi diuinitus abũdans in usum quotidie habuerunt. Et cũ eodẽ poculo ad patrẽ redierũt. Ingressus semel hortũ magnã erucarũ multitudinẽ olera comedentium repperit quib' in xpi uirtute mãdauit: ut statim recederẽt: & olera sua de cetero non consumerẽt. Que omnes ad uiri dei uerbum confestim sic inde egresse sunt: ut ne una quidem itra horti spatium remaneret. Sicq; uir domini plen' uirtutibus in pace quieuit.

¶ De s.is felice & fortunato mar. CLXVII.

Felix & fortunatus fres ex ciuitate uicentia orti tpib' diocletiani & maximiani impatorũ apud urbem aquileiam passi sunt sub euphemio preside. Qui cũ ad prefatam urbẽ deuenissent & oẽs ad templũ iouis pro sacrificiis inuitarent. Felix & fortunatus germani a quodã apamio de xpianitate sibi delati sunt. Quos ille ferro uictos ante se duci fecit: & eos ad deorum imolatiões hortari cepit. Et cum in xpi confessione constantes persisterent: iussit eos preses fustib' cedi. Deiñ i equuleo suspẽsos lãpadib' adhibitis circa latera inflãmari. Et post hec extẽdi supinos feruensq; oleum super uentres eorum pfundi. Et dũ in his omnibus gratias agentes psallerẽt deosq; gentiliũ uti demonia coniurarent: mandauit preses illos capitalẽ subire sententiã: educti ergo extra ciuitatis muros postq̃ breuem orationẽ fudissent dato sibi inuicem pacis osculo decollati sunt. Quorum corpora a fidelib' nocte surrepta aromatibus condita sunt: ut sepulture traderentur. Interea uero ciues eorũ ex uicentia illuc aduenientes ad ciuitatẽ sue originis corpora deferre uolebant. Aquileienses uero contradicebant. Tandem propter metum paganorum adinuicem conuenerũt: ut fortunati corpus uicentini secum ferrent felicis uero aquileie remaneret. Qui passi sunt pridie idus maii.

¶ De scis uictore & corona mar. CLXVIII

Victor mr & corona sub antonio imperatore in syria passi sunt. Qui uictor cum ignem & uerbera uenena equuleũ ungulas atq; ardẽtes lãpades superasset: & in ipsis omnibus in xpi confessione imobilis redderetur. Corona eum esset uxor cuiusdam militis & cepisset sanctũ uictorẽ beatificare ob martyrii constantiam: uidit duas coronas de celo lapsas unam uictori & alteram sibi missam. Cũq; hec cunctis audientibus protestaretur: ipsa quidẽ inter arbores duas secta p medium: uictor quoq; decollatus est. Sicq; martyrium suum consumauerũt in pace pridie idus maii. Hec ado in martylogio suo sũpto a beato hieronymo.

¶ De scõ põtio epõ & martyre. CLXIX.

Pontius eps & martyr temporibus ualeriãi & galieni sub claudio preside in gallus ciuitate cimella passus ẽ. Huius pater marcus nomine urbis rome senator Mater quoq; iulia nobilissima fuit. Que cũ ipsum adhuc in utero gestaret templum iouis ingressa est ut conceptionis munera offerret. Tunc sacerdos idolorum imundo spiritu uexatus clamare cepit: filium ex iulia nasciturum magnum iouis templum destructurum. Quod mater audiens corpus sepe lapidibus tundebat ut fetus in utero deperiret. Sed dei gratia illesum puerum conseruauit. Cum autem natum infantem mater perimere uellet a patre prohibita est. Et dum puer esset & ad scholas philosophorũ accederet: audiens die quadam christianos psallentes. Simulacra gentium argentum & aurum & cetera. Verborum ueritatem meditatur ad sanctum pontianum papam

ingredif :& ab eo una cum quodā eius col-
lega in fide instruitur :ac in xp̄i nomie bapti
zatur. Qui matre in gentilitate defuncta pa
trem conuertit ad xp̄m. Eoq; mortuo in lo-
cum eius dignitati senatorie surrogatur.
Qui etiā duos philippos imꝑatores patrem
s.& filium ad fidem cōuertit: Deinde dignita
te relicta accessit ad gallias ꝑdicandas: & in
ciuitate cumella eps̄ fact⁹ est. Tandem a clau
dio ꝑside ꝓ fide xp̄i tenet: & in equuleo le-
uatur: uectibusq; ipositis dudū torquet: sꝫ
equuleo repētino sonitu destructo i amphi-
theatꝝ ducitur: & duobus ursis ferocissimis
nudus exponit: qui eoꝝ uenatoribus inter-
fectis ad pedes sc̄i martyris ꝓcūbebant. In-
de iubēte ꝑside igne circa eū accenso ut cre-
maret: sūmitas āphitheatri ꝯburit: ipse ue-
ro oino itact⁹ ab igne ꝓducit. Dū aūt ad tē-
plum iouis imolatur⁹ adduct⁹ esset: templū
cū idolo in pulueꝛem redactū est. Sicq; mā-
dato ꝑsidis ibidem capite truncat. Et subito
claudius in furorē uersus linguā sibi denti-
bus corrosit: & oculi anubii assessoris & in
passione pontii cōsultoris de capite ei⁹ auul
si sunt. Cui⁹ corp⁹ ibidem a balerio comite
sepultum est pridie idus maii.

¶ De sc̄o barbato martyre. CLXX

Barbar⁹ martyr passus ē i ciuita-
te muthonis sub iuliano impato
re. Qui cū abisset in regionem
francoꝝ cōtra hostes imperii ha
bēs ducē militie noie bacchonē:
& ille uictoriā obtinuisset: in ipso bello bar
bar⁹ martyr xp̄ianus miles fuit: qui strenue
& uiriliter se gessit: quod impator audiens
comitē illū fecit. Post hec dū franci peterēt
singulare certamē. Baccho dux barbaꝝ con
tra francoꝝ athletā misit. Qui ꝓregēte se an-
gelo in xp̄i noie aduersarium in duello occi
dit. Sicq; frāci a bacchone & romanoꝝ exer
citu fugati expugnant. Cū aūt baccho bar-
baꝝ ꝓpter habitum triūphū ad deoꝝ sacri-
ficia inuitaret: & ille se xp̄ianum assereret:
baccho hec impatori nunciauit: qui barba-
rum detētū: & imolare recusantē: dicentēq;
se a btō cyriaco baptizatum: nulla rōne pos
se deos gentiliū adorare. Fecit ip̄m iulianus
suspendi: & gladio uentrem eius tādiu radi
donec interiora oia defluerent. Sed orāte sā-
cto ab angelo gabriele sibi apparente inte-
riora eius uisibiliter collecta in uentrē eius
reposita sunt: & scissura eius ꝯsolidata: ipse
q; depositus permāsit incolumis. Quo uiso
miraculo: ✝ bacch⁹ cū duobus militibus. s.
✝ callimacho & ✝ dionysio cōuersi sunt: & i
xp̄i ꝯfessione iubente iuliano decollati: dein
de sanctū martyrem fecit rote ferree alliga-
tum circūduci igne supposito & oleo super
fuso. Martyr autē orans permansit inustus:
flāma quoq; erumpens duos ex gentilibus
interfecit. ¶ Post hec in carcerē barbatus
mittitur: sed apparente sibi dn̄o cōfortatur.
Mane autē facto educt⁹ in quattuor lignis
extenditur: & neruis taurinis ante & retro
ceditur: deinde caminus per tres dies incen-
ditur: ut in eo imitteret: in quo martyr xp̄i
septem dieb⁹ incōbustus oino ꝑmansit: & ex
eo quasi ex suaui balneo ꝓsiliuit. Missus est
postmodū in carcerem: scorpionibus & ser-
pentibus ibidem iniectis: quos oēs ab eis in
tact⁹ signo crucis effugauit. Inde in boue e-
reo succenso fecit eum impator includi: sed
ipse ab omni exustione immunis permansit.
Bos aūt uti uiuus calorem sentiret: mugire
& ambulare cepit. Ad quod miraculū mul
ti conuersi sunt. Nouissime uero iubente iu-
liano capite cesus est. Cuius corpus ab ep̄o
felicio in ciuitate muthonis sepultuꝫ est pri
die idus maii.

¶ De sc̄o pacomio abbate. CLXXI

Pacomius abbas uir doctrine &
apostolice uite egypti cenobio-
rum fundator fuit. Hic apud the
baidem mira scitate ꝯspicuus: i
specu diu latitans ab angelo mo
nitus ad fundationē monasterioꝝ accessit: re
gulam quoq; eis aptā angelo dictante cōpo
suit: ipsamq; & traditiōes deo uiuendi eisdē
cōcessit. In horū aliquo monasteriorum ali-
quando septem milia monachoꝝ erant. Sed
maximū & precipuum in quo erat pacomi⁹
habebatur. In quo mille quingēti monachi
deo seruientes degebant: diuersisq; ministe-
riis ꝓpriis manibus laborabāt. Indeq; uictū
sibi & pauperibus acquirebant. ¶ Apparu-
it ei die quodam diabolus in specie elegātis
feminē: ut ip̄m de carnis tētatione pulsaret.
Sed ab illo cognitus diuina uirtute cōpul-
sus est multa utilia sibi edicere ad tētatiōes
euitandas. Indeq; ab eo signo crucis effugat.
Huic etiam xp̄s spinis coronatus apparuit:
Multiplicatiōes cenobioꝝ & monachorum
egypti: & inde eorūdem desolationes ꝓpter
hominū peccata ꝑdicens. Quieuit autē i xp̄o
sanct⁹ pater anno. 9. archadii & honorii ipe-
ratoruꝫ etatis uero sue cētesimo decimo: ut
ait sigibertus pridie idus maii. ¶ Hic sanct⁹
preter regulam quā angelo sibi dictante cō
scripsit: ut dictū est. Ad collegas preposituꝝ
re sue diuersas multarū uirtutum scripsit e-
pistolas: uidelicet ad abbatē corneliū unā.
Ad abbatē syrum unā. Ad omniū monacho-
rum ꝓpositos ut in unū cōuenientes pascha-
lem diem celebrent unā. Similiter ut ad diē
remissionis que mense augusto agitur undeꝫ
congregentur unam. Item ad fratres qui fo-
ris monasterium operari missi fuerant unā.
Hec gennadius de illustribus uiris.

¶ De sancto pacomio confessore. CLXXII.

Pacomi⁹ mōach⁹ in scythi fuit. Ad quē uēit heraclides graui carnis tētatione pulsatus. Qui ab eodē iaz septuagenario audiuit q̄ per annos.xii. huiusmodi tentationē nanq̄ deprimere potuerat: unde quasi desperatus se nudum fere deuorandum proiecerat: sed illesus dimissus ad cellam redierat. Cui diabolus apparuit in specie puelle pulcherrime super genua uiri sancti procūbēs Quam ut ipse manu in faciem percussit confestim euanuit: sed biennio sibi fetor ī manu permansit. Inde aspidem uerendis apposuit: ut se morderet & sic tentationem fugaret: sȝ illesus permanēs a serpente a domino cōfortatus est. Et sic in sancto proposito perseuerauit. Hec heraclides. Quieuit ī domino pridie idus maii.

¶ De scō theodoro abbate. CLXXIII.

Theodor⁹ pacomii abbatis successor insignis sanctitate & doctrina spectabilis in libro de collationibus patrum a cassiano edito multimode cōmendat̄. Qui post ipsum eius successorez monasteria sua in sūmo perfectionis apice strenue gubernauit. De concordia & unitate: & de permanendo ī proposito cordis & studii exhortatorias & elegantes ad alia monasteria plures epistolas scripsit: & miraculis clarus ī domino quieuit. Hec gēnadius libro de uiris illustrib⁹.

¶ De scō orosiense abbate. CLXXIIII

Orosiensis monachus pacomii & theodori abbatum collega uirmorum perfectiōe ꝯspicuus: & ī scripturis diuinis ad plenum eruditus fuit. Qui librum edidit totius discipline monastice eruditionis cōstructum: librum quoq; alium totum plene testamentum uetus & nouum iuxta necessitatem monasticam compendiosis dissertiōib⁹ exponentem quē testamēti uice prope excessus sui finem fratribus obtulit. Et sanctitate pollens in pace obdormiuit. Hec gennadi⁹. ubi supra.

¶ Explicit liber quartus.

¶ Incipiunt capitula libri quinti.

¶ Expliciunt capitula quinti libri.

¶ Prologus quinti libri.

QVintus liber p̃ſentis catalogi cõtinet paſſiões ac geſta ſcõꝝ: quorum feſtiuitates eueniunt infra rẽpus in quo eccleſia repreſentat diuini uerbi & ipſi⁹ eccleſie matrimonialẽ ꝯſumationẽ: ex qua ſubſecutam nouimus iugem liberoꝝ ꝓcreationẽ & ꝓpagationẽ: quod tẽp⁹ fuit a die pentecoſtes: & durabit uſq; ad ſeculi finem. Et ipm tp̃s repſentat eccleſia a feſto pentecoſtes uſq; ad aduentum. ¶ In quo quidẽ tẽpore: primo ipm matrimoniũ ꝯſumat̃: uidelicet a p̃miſſo pentecoſtes feſto uſq; ad octauã corporis xp̃i. ¶ Secũdo ex ipſo matrimonio ſpũalis generatio ꝓpagatur: ab octaua corpis xp̃i uſq; ad aduentũ. Iõq; primo in hac ultima parte ponent̃ feſtiuitates ſcõꝝ occurrentes infra tempus illud in quo repreſentatur diuini matrimonii ꝯſumatio. Et hoc i toto quinto libro preſenti. Deinde ſubſequẽter ponẽt̃ feſta occurrẽtia infra temp⁹ illud in quo rep̃ſentat̃

ex ipo matrimonio filiorum generatio & multiplicatio. Et hoc in.6.7.8.9.& .10. subsequentibus libris. ¶ Rursus in hoc tpe piugium xpi & ecclesie psumatur & perficitur. ¶ Primo pter spirituú unioné que principalior esse debet. Hoc aút agit in ipso festo pentecostes & per octauá: In quo pmisso spiritusc͞o in filios adoptionis effuso mébra capiti spiritali ppage pnectuntur. ¶ Scdo etiá per corpum piunctioné: qd ecclesia rpresentat i subsequente eucharistie festiuitate usq; ad octauam ipius. In quo celebrat memoria illius uenerabilis sacraméti p cuius súptioné fideles xpo etiá corpaliter copulátur. ¶ Et quis istud tps iuxta fictioné p nos alibi positam nó deberet ptendi nisi usq; ad dié tertiú nonarum iunii: ubi finiret octaua corpis xpi quádocúq; ipm festú sequeret dieta pasche ut supra dscripsim⁹ uidelicz si pascha occurreret. vi. cal. aprilis. Tamé istud tps & p cósequés librú istum ptendem⁹ usq; ad natiuitatem sci ioannis baptiste. Et hoc triplici ratione. ¶ Primo qa festú corpis xpi qd é ultimú inter festa mobilia aliquado usq; ad baptiste natiuitaté differtur & extédi pót. ¶ Secúdo ut liber iste ab aliis i sui breuitate non multú discrepet: sed potius adequet. ¶ Tertio ut subsequés liber ab aliquo festo notabili incohetur. Ad huius ergo téporis festa perscrutanda procedendú est.

¶ Incipit liber quintus a pentecoste usq; ad natiuitatem sancti ioannis baptiste.

¶ De festo pétecostes spiritussancti. Ca. I.

PEntecoste dicitur a numero dierú q a resurrectióe dńi usq; ad dié istum tránsierunt: qui fuerunt dies. 50. Nam pentecosta grece: latine sonat quinquagita. Nam die quiquagesimo a resurrectóe spustanct⁹: ut sacra actuú testat historia i apostolos i liguis igneis missus é: qd ad litteram ptigit idib⁹ maii. ¶ Circa cuius missioné qttuor cósideranda sunt. s. Ex pte dei mittentis infusio gratiosa. Ex pte spiritus aduenietis ispiratio miraculosa. Ex pte cetus suscipientis dispositio uirtuosa. Et ex pte effectus subsequentis opatio fructuosa. ¶ Circa primú sciédú q infusio gratiosa dei mittétis attenditur. ¶ Primo ppter missionis liberalitaté. Nam adeo deus spiritú sanctú liberaliter misit: q pater misit: & filius misit: & spiritussanct⁹ etiá se ipm dedit. ¶ De primo ioánes. 14. paclitus aút spiritussanct⁹ quem mittet pater ꝛc. ¶ De secúdo ioánes. 15. Si át abiero mittá euz ad uos. ¶ De tertio ioánis 16. Cú uenerit ille spirit⁹ ueritatis ꝛc. Nam sicut dicit leo papa i sermone beate trinitatis imutabilis deitas una é in substantia: idiuisa in opere: consors i uoluntate: par i oipotentia: equalis in gloria. Diuisit auté sibi opus nře redemptiōis misericordia trinitatis: ut pater propiciaret: filius saluaret: spiritussáctus igniret. Quia eni spiritussanct⁹ deus é. Ideo recte dicit se ipsuz dare. Misit aút euz pater omipotéter filius sapienter. Ipse auté spiritus se ipsuz dedit beniuolenter. ¶ Secúdo pp missionis pluralitaté. ¶ Ná ipse spiritussanctus dat. Primo iuisibiliter cú mentibus castis illabit. Ioánis tertio sps ubi uult spirat & uocé eius audis: sed nescis unde ueniat aut quo uadat. ¶ Secúdo uisibiliter cú aliquo signo uisibili ostenditur luce. 3. Descendit spiritussanct⁹ corpali spé ꝛc. ¶ Item ipe spiritussanctus apostolis tribus uicibus datus é. s. ante passioné: post resurrectioné: & post ascensioné. Prio ad faciédú miracula. Secúdo ad relaxandú peccata. Tertio ad cófirmandú corda. ¶ Prio eni dedit eis spiritúsanctú quádo eos ad predicádú misit: & super oia demonia & ut langores curarent potestaté tribuit. Hec eni miracula p spiritú sanctú fiebant matth. 12. Si aút ego i spú dei eiicio demonia ꝛc. ¶ Scdo qn eis isufflauit dicens. Accipite spiritú sanctú quorum remiseritis peccata ꝛc. ioánis. 20. ¶ Tertio qn eis cógregatis hac die in cenaculo spiritúsanctus i linguis igneis effudit actu. 2. ¶ Tertio attéditur hec isusio pp missionis diuersitaté. Ná i diuersis figuris & formis spússcús missus é pter eni formá liguarum ignearum i qua apostolis datus é: de qua ista dicet: alias spússcús i triplici spe missus est. ¶ Prio i spe colúbe sup xpm baptizatum ioánis prio sup quem uideritis spm dei sicut colúbá descédété ꝛc. Et hoc ppter triplicé colúbe proprietatez. Nam gemitú p cátu hét felle caret: & i foramib⁹ petre manet. Sic spússcús quos replet facit pro peccatis gemere. ro. 8. Ipse spús p nobis postulat geitib⁹ ienarrabilib⁹. gregorius idest nos postulantes & gementes facit. Facit eos esse sine felle amaritudis. Sap 12. O q bonus & suauis é dńe sps tu⁹ i nobis. Facit eos i foramib⁹ petre hitare. i. i xpi uulneribus cant. 2. Surge amica mea columba mea glo: fouens mihi pullos meos ifusione spússci: i foramibus petre glo. i. i xpi uulneribus. ¶ Scdo i spe nubis sup xpm tráifiguratuz. Nubes se a terra eleuat refrigerium pstat: & pluuiam generat. Sic spússcús quos replet a terreis eleuat. ez. 8. eleuauit me spu

ritus iter celū & terrā. A uitiis refrigerat: uñ dicitur uirgini dē. Spūſſcūs ſupue.i te & uir.al tiſ.obum.t.ideſt ab eſtu uitiog refrigerabit Pluuiā lachrymag generat. ṗs. Flauit ſpūs eius & fluēt aque. ❡ Tertio in ſpecie flat⁹ qñ j apoſtolos iſufflauit: ut dictū eſt. Flatus le uis eſt: calid⁹ eſt: & uite neceſſari⁹ ē. Sic ſpūſ ſcūs lenis eſt.i.uelox ad ſe diffundēdū. oib⁹ eni mobilib⁹ mobilior ē. Ambro⁹ neſcit tar da molimia ſpūſſci gratia. Calidus eſt ad in flāmandū. luce. 12. ignē ueni mittere i terrā Neceſſarius eſt ad reſpirandū. ṗs. Auferes ſpūmeog & deficient. & ifra Emitte ſpiritū tuū & creabunť ꝛc. ❡ Circa ſecundū ſciēdū ꝙ iſpiratio miraculoſa ſpūs aduenientis at tendiť. ❡ Prio ex parte tēporis cōpetentis. Nam miſſus eſt qnquageſimo die a paſcha: ut deť itelligi: ꝙ ſpūſanct⁹ ē legis pfectio: peccatog remiſſio: & eterna remuneratio. Legis pfectio: quoniā ſm glo. a die agni im molati qnquageſima die data ē lex i igne in mōte ſina: ſic die qnqgeſima datur ſpūſſcūs in igne i monte ſyon: q ipſe ſpūſſcūs eſt pfe ctio legis. Quia plēitudo legis eſt dilectio. ❡ Eſt peccatog remiſſio. unde glo. iō i qnq genario qa indulgentia fiebat i iubileo: & p ſpiritū peccata remittunť ꝛc. ❡ Eſt eterna remuneratio. uñ glo. ſicut. 40. dies poſt re ſurrectionē qbus cū diſcipulis dñs cōuerſa tur: pſentē eccleſiam deſignant: Sic qnqgeſi m⁹ dies: quo ſpūſſcūs dat: denariū eccleſie remuneratiōis exprimit. ❡ Miſſus ē etiā die dñica: quo die mūdi fuit incohata creatio p patris oipotentiā: qñ dixit de⁹ fiat lux ꝛc. Eo etiā die fuit icepta & ꝯſumata repatio p filii ſapiam. Nā die dñico xp̄s natus eſt: & die do minico reſurrexit. Iccirco eodem die debuit incohari mundi ſcificatio p ſpūſſci clemen tiam. ❡ Miſſus eſt & hora tertia: ut ſic perfe ctio opis huius aduētus trinitati aſcribatur ❡ Secundo ex pte modi ꝯgruentis. Nā fact⁹ eſt repente de celo ſonus ꝛc. Son⁹ eni hic fuit repentin⁹: qa ſpūſanct⁹ tarda molimina ne ſcit. Celeſtis: qa celeſtes effecit. Vehemens: qa ue eternum adimit: unde uehemens quaſi uedemēs. Vel qa mentē ad deū uehit: unde uehemens q̄ſi uehens mentē. Fuit & replens qa repleti ſunt oēs ſpūſcō: cuius repletiōis ſignum eſt. Non reſonare: nā doliū plenum nō reſonat. Et apoſtoli i tribulatiōe nō reſo nabāt: ſed ibant gaudētes a ꝯſpectu ꝯcilii ꝛc Non plus recipere: nam uas liquore plenū plus recipe nō pōt. Et apoſtoli nihil pprium habere poterant: ſꝫ i cōe oia diuidebant. Su per effluere: quod patet in fluuio inundāte: ſic apoſtoli ceperūt ſup effluere: qa ceperūt loq uariis linguis. ❡ Tertio ex pte flāme ap parentis: qa i linguis igneis apparuit. Circa quod eſt uidendū prio: q̄re apparuit i ligua potius q̄ i alio mēbro. Secudo q̄re potius in igne q̄ in alio elemento. Ad primū ſciēdum ꝙ apparuit i linguis: prio ut ignea uerba p ferrent. Scdo ut legē igneā pdicarent. Tertio ut ſpiritūſſūm q ignis ē: p eos loq cognoſce rēt. Bernar. uenit ſpūſſcūs ſup diſcipulos in liguis igneis: ut uerba ignita loquerenť: & igneā legem lingue ignee pdicarēt: & ſpūm ſanctū p ſe loqui cognoſcerent. Vel ut dicit greg⁹ iō in ligua apparuit: qa ſicut uerbū hois i publico lingua pferť: ſic uerbum dei quod apoſtoli pdicauerunt ſpūſcō mūdo p palatur. ❡ Ad ſecundū ſciendū: ꝙ ignis hēt 14. pprietates p quas denotanť opationes ad uentus ſpūſſci: quag. 7. denotant: ꝙ p ipſm 7. prīcipales uirtutes. i. tres theologicas & q̄ttuor cardinales acqrimus. Alie. 7. demō ſtrāt q̄liter per ipſm a. 7. capitalib⁹ uitiis ex piamur. Nam ignis hēt uirtutē exceſſiuā: qa excellit nobilitate & ſubtilitate alia corpo ra. Hec eſt fides que de ſubtiliori materia p tractat: & eſt nobilior cunctis uirtutib⁹: qa ſine fide ipoſſibile eſt placere deo. Eleuati uam: qa ſurſum tendit. Hec eſt ſpes que mē tem ad celeſtia puehit. Calefactiuam: qa ue ad ſenſum patet frig⁹ expellit. Hec eſt chari tas que affectū i deo accendit. Illumiatiuā: quia tenebras fugat. Hec eſt prudentia: que aium diuīa & humana ſapia pluſtrat. Diſcre tiuā: qa ignis metalla ab iuicē diuidit: hec eſt iuſtitia: que inter bonū & malum diſcer nit: & ius ſuū unicuiq tribuit. Conſolidati uam: qa uaſa teſtea idurat: hec eſt fortitudo que aium mollē i deum ꝯſolidat. Purificati uam: qa rubigines metallog tollit. Hec ē tē perantia que uitiog rubigines ꝯſumit. Item ignis habet uirtutē curatiuā: qa recta ligna ad arctuoſitatē reflectit. Hoc ſpūſſcūs contra ſuperbiā operatur altitudies icuruando per humilitatē. Attractiuam: quia aerē attrahit: ut patet i uentoſis: hoc contra iuidiam emu lationes attrahendo. Cōſumptiuā qa ligna ꝯſumit. hoc cōtra auaritiā tēporalia in uſus paupeg expendendo. Motiuā: qa ſemp mo uet: Hoc cōtra accidiā. qa amor dei nunq̄ ē occioſus. Mollificatiuā: qa metalla liquefa cit: & ferg molle reddit. Hoc ꝯtra iram cor uindictā expetens demulcendo. Sanatiuam qa aerem infectū ſanat. Hoc cōtra gulā eius infectiones purgādo. Reſtrictiuā: qa fluidū lac coagulat. Hoc cōtra luxuriā eius fluxū reſtrigendo. ❡ Circa tertiū ſciendū: ꝙ diſpo ſitio uirtuoſa cet⁹ ſuſcipiētis ꝯſiderať. Prio p p numeg: nā ſpūſſcūs i. 120. diſcipulos cor poraliter miſſus eſt: p qd ſignificať: ꝙ ſpūſ ſcūs i uniuerſos eccleſie filios: uidelꝫ i ſolos pfectos diffundēd⁹ erat. Nā hic numer⁹. 120 ſunt. 12. denaria. Numer⁹ aūt duodenarius orbis uniuerſitatem iportat: qa & celum

diuiditur in duodecim signa & terra in duodecim uentos: & annus in duodecim menses Numerus autem denarius legis perfectionē designat. Sed decem per duodecim multiplicata faciunt centum & uiginti. ¶ Vel per hoc ostenditur quod illi in quos spiritussanctus uenit habere debebant perfectionem legis mosaice que consistit in decem preceptis: & fidei euangelice que consistit in duodecim articulis. ¶ Secūdo propter locum. Datur enim spiritussanctus in cenaculo montis syon. Ad qd quindecim gradibus ascendebatur: In quibus dauid ad tabernaculū domini ascendens quindecim psalmos graduales decantabat. Si autem ordine numerali ab uno incipias & superaddas duo & deinde tres deinde quattuor & sic usque ad quindecim peruenies ad numerum centum & uiginti. In quo numero spiritussanctus effusus est: ut sic ipsius loci gradus mystice prophetarent per excrescentiam numerum illorum hominum in quibus spiritussanctus in eodem loco fuerat corporaliter diffundendus. ¶ Tertio propter meritum. Fuerunt enim apostoli receptacula munda sicut de eis cantatur ad spūssancti susceptionem: & hoc propter septem que in ipsis reperta sunt que in textu notantur. ¶ Fuerunt enim primo animo quieti: qd notatur cum dicitur. Dum complebātur dies pētecostes idest dies requiei omnis ysaie septuagesimosexto. Super quem requiescet spiritus meus nisi super humilem & quietum. ¶ Secundo dilectione uniti: qd notatur ibi. Erant omnes pariter. Ideo cantatur de eis. Inuenit eos concordes charitate. ¶ Tertio loco secreti qd notatur ibi in eodem loco. i. in cenaculo: Osee. Ducam eam ad solitudinem & loquar ad cor eius. ¶ Quarto oratione assidui: unde cantatur: orantibus apostolis deum et cetera. Sapiētie octauo. Inuocaui & uenit in me spiritus sapientie. ¶ Quinto humilitate prediti: quod notatur ibi discipuli: psalmista Qui emittit fontes in conuallibus. idest dat gratiam humilibus ut dicit glosa. ¶ Sexto pace coniuncti qd notatur in hoc quod erant in hierusalem que interpretatur uisio pacis: unde & dominus quando post resurrectiōem discipulis apparuit: primo pacem annunciauit: & postea spiritumsanctum dedit. ¶ Septimo contemplatione erecti: qd notatur quia erant sedentes: unde maria que uitam contemplatiuam designat sedebat ad pedes domini & audiebat uerbum illius. ¶ Circa quartum autem notandum quod operatio fructuosa effectus subsequentis notatur in sex effectibus: quos spiritussanctus aduenientis operatus est: qui continentur in illa auctoritate ioannis decimosexto paraclitus autem spiritussanctus &c. ¶ Primo ad consolandum mestos qd notatur ibi paraclitus idest consolator ysaie sexagesimoprimo spiritus domini super me: & infra: ut ponerem consolationem lugentibus syon. ¶ Secundo ad uiuificandum mortuos: qd notatur ibi spiritus: quia spiritus est qui uiuificat ezechielis trigesimoseptimo. Ecce ego mittam in uos spiritum & uiuetis. ¶ Tertio ad sanctificandum immundos: qd notatur ibi sanctus: psalmista fluminis impetus. i. inundans gratia spiritus letificans ciuitatem dei & infra. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus: per ipsum uidelicet flumen. ¶ Quarto ad pacificandum odiosos: qd notatur ibi pater. Nam pater naturaliter diligit filios. ioannis decimosexto ipse enim pater amat uos &c. ¶ Quinto ad saluandum iustos qd notatur ibi. In nomine meo: qd est iesus qui salus interpretatur glosa in nomine iesu pater misit spiritum ut ostendat quod ad saluandas gentes uenit. ¶ Sexto ad docendū ignaros: qd notatur: quia ille uos docebit omnia ioannis decimoquarto. Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis docebit uos omnem ueritatem.

¶ De scō isidoro martyre. II.

Isidorus martyr alexandrie ortus tempore decii imperatoris apud chium insulam passus est. Hic cum esset christianus occultus Numerianum pretorem a decio ad ipsam insulam missum comitatus est: & apud quandam peccatricem aphram nomine: que tres puellas publice omnibus se prostituētes detinebat: hospitatus est. Quas sanctus nocte illa cum amelio eius comite christiano in fide christi erudire cepit. Cum autem puelle eius pedibus prouolute misericordiam & animarum suarum salutem expeterent. Interea lucerna extinguitur: & dum una ex puellis ad ipsam accendendam egreditur: orante sancto martyre: celesti luce domus subito illustratur. Quod puella lumine mutuato rediens & uidens obstupuit: & lux illa celica tota nocte perseuerauit: Cum autem aphra mane facto hec omia matri sue rettulisset: illa conuersa ad se sanctū accersiuit & ab eo ueritatem fidei didicit: uerum postquam puelle cum aphra octo diebus ieiuniis & orationibus admonente sancto martyre isidoro instituissent: apparuit diabolus in specie ethiopis teterrimi: qui de sancto uiro isidoro querelam faciebat: eo quod sibi res suas subtrahebat: & ne sanctus ipsum in abyssum demergeret exorabat. Cui martyr dominum id se facturum promisit dummodo demon

draconem occidat: qui in ipsa insula apud quendam fontem habitans plurimos peremerat. Sicq; diabolus draconem interfecit: & isidorus fontem purgauit. Aphra uero cum puellis & matre conuerse sunt: & a presbytero phylloronio baptizate. ¶Hec audiens numerianus isidorum tenuit: & primo in quattuor lignis extensu͂ bouinis neruis crudis grauiter cedi iussit deinde in carcerem misit. Et cum christum constanter confiteretur: inde eductus: pedibus equo alligatur: & per aspera & crepidines montanas distrahitur: moxq; uirtute diuina in ipo loco per quem tractus est: aculei & spine in arbores gummi mastic͡bes defluentes conuerse sunt: & in testimonium eius martyrii manant usq; in presens nec ualent in loco altero tra͂splã tari: quin continuo desiccantur: aut gummi nunquam emittunt. Deinde in camino ignis immissus: cum inde illesus exisset: iussu numeriani decollatus est. Corpus quoq; eius in puteo a paganis proiectum ab amelio eius comite: & murope sancta matrona inde leuatum iuxta eundem puteum sepultu͂ est. Sed & supra corpus & puteum processu temporis basilica a fidelibus constructa: puteum intra sui ambitum tenet: de cuius aqua omnes egri potantes sanantur: ut dicit ado. Tempore uero dominici michaelis ducis uenetiarum corpus huius martyris inde a uenetis ad eorum urbem translatum quiescit in ducali basilica sancti marci. Passus est auté idibus maii.

¶De sanctis torquato & sociis episcopis. III

TOrquatus: ctheſiphon: secu͂d' indaletius: cecilius: hesychi': & eustathius rome a sanctis apostolis episcopi ordinati ad predicandum uerbum dei ad hispanias missi sunt. Cumq; ad ciuitatem acitanam uenissent: & quiescentes modicu͂ discipulos ad urbem pro cibis emendis destinassent: mox a paganorum multitudine insecuti sunt: qui tunc diis suis festa celebrabant. Et cum eos usq; ad fluuium persecuti fuissent: cum gentilium multitudo transire uellet: ruente ponte multi ex ipsis in flumine necati sunt. Visoq; miraculo lupanaria senatrix cum eis qui remanserant crediderunt. Post hec sancti episcopi diuersis urbib' euangelizantes multos populos ad dominum conuerterunt. Et tandé torquatus acii: ctheſiphon uergii: secundus abule: indaletius urci: cecilius eliberi: hesychius cariese: eustathius eliurgi quieuerunt. Sed in ciuitate acitana ad sepulchrum sancti torquati arbor oliue in eius festo preter naturam diuinitus florens maturis oleis onustatur: quarum liquore egritudines sanantur. Horum omniu͂ festum agitur idib' maii.

¶De sanctis petro paulo andrea & dionysia martyribus. IIII

PEtrus: paul': andreas & dionysia te͂porib' decii cesaris passi sunt. Quorum petrus adolescens ab optimo proconsule apud lemosacum ciuitaté co͂prehensus: cum se christianum profiteretur: in rota extensus & uinculis ferreis toto corpore astrict': dum constanter permaneret: gladio animaduersus est. Deinde proconsul ad ciuitatem troadum accedens oblatos sibi nicomachum andream & paulum christianos dudum torqueri fecit. Nicomachus autem diutissime cruciatus cum iam prope esset: ut spiritum emitteret: clamauit se christianum nunquam fuisse: & idolis sacrificaturum paratum esse. Qui mox depositus ubi sacrificauit: a demonio arreptus & in terram elisus: linguam suam comedens infeliciter expirauit. Cum autem dionysia puella annorum quindecim uirgo christiana hec uidens: infelicitatem illius argueret: & christum dominum uerum deum acclamaret a iudice tenta traditur duobus lasciuis iuuenibus illudenda. Qui dum eam corrumpere uellent: & illa contra eos uiriliter dimicaret: apparuit eis angelus domini cu͂ immenso lumine qui domum tanta luce perfudit: q̧ iuuenes terrore perculsi ad pedes uirginis prociderunt: & ueniam postularunt. Mane autem proconsul paulu͂ & andream flagellis cesos populo tradidit occidendos. Quos illi pedibus alligatos extra ciuitatem trahentes lapidibus interfecerunt. Ad quos accurrens dionysia ut secum occumberet iussu proconsulis decollata est. Quorum omnium corpora a christianis ad urbem lemosacum delata una cum corpore beati petri martyris sepulta sunt. Horum omnium agitur passio idibus maii.

¶De sancto pesegino presbytero & martyre. V

Peregrinus presbyter ciuis romanus a sancto sixto papa cũ marsone presbytero concordio diacono: & iouião subdiacono atq; ianuario lectore ad predicandum uerbum dei ad gallias missus est. Qui primo apud massiliam. Deinde apud lugdunũ: deinde apud antisiodorum predicarunt: ubi multitudinẽ populi conuerterunt: & ecclesiam fabricarunt. Post que beatus peregrinus iteranum accessit: ubi dum christum annunciaret a iudice tentus & in uico baugiaco in carcere detentus est. Deinde imperatori hadriano ad iteranensẽ ciuitatem uenienti presentatus est: A quo diuersis supplicíis attrectatus: nouissime decollatus est anno domini tricẽtesimo & trigesimo. Corpus uero eius feris expositum cum diebus pluribus permansisset intactum iussu angelico a rustico christiano colligitur: & plaustro imponitur: eodemq; angelo duce a media nocte usq; ad auroram ad sanctum dionysium parisiensẽ deducitur. Cumq; mane rusticus se antisiodorum adhuc appropinquare non crederet: & postmodum se antisiodorum transiuisse & parisius aduenisse conspiceret: miratus expectabat dei uoluntatem. Tũc signis ecclesie sancti dionysii per seipsos pulsantibus: & monachis hoc stupentibus: neq; causam cognoscentibus: tandẽ uoce de celo corporaliter ad eos facta premoniti: omnes monachi sancto corpori obuiarunt: & ipsum ad locum suum deferentes in capsa argentea honorifice sepelierunt: ubi & quiescit miraculis pollens. Passus est autem decimoseptimo calendas iunii.

¶ De sancto ubaldo episcopo & confessore. VI.

Ubaldus episcopus nobili prosapia eugubine ciuitatis oriũdus a pueritia deo deuotus patre defuncto cui fuerat unicus apud ecclesiam sancti secundi iuxta ipsum oppidum sitam litteras puerulus didicit: & clericus ipsius ecclesie factus eam in tantũ dilexit: ut ipsam post tempus de paupere diuitem: de seculari faceret regularem. Qui postmodum a patruo nomine ubaldo cuius gratia & ipse ubaldus uocatus fuerat maiori ecclesie traditus: summa sanctitatis perfectione pollere cepit. Qui etiam ab amicis dudũ pulsatus ut uxorem sumeret: omnino recusauit: christo potius militare decernẽs. Carnẽq; quoq; diris & assiduis ieiuniis macerabat. Deinde quasi inuitus sacerdotii gradum compulsus ascendere: omnia sibi a patre relicta egenis & ecclesiis dispẽsauit. Ecclesiam quoq; suam matricem edificiis & prediis ampliauit. ¶ Sed cum quasi tota ciuitas incendio conflagrasset ecclesiam suam sancti secundi cum claustro & domo igne consumptã de proprio reparauit. Dehĩc in cenobio canonice portueñ apud rauẽnam tribus mensibus mansitans regulam & ordinem deo uiuendi non solum imbuit: sed in scriptis reportauit. & reuersus ad ecclesiam suam eandem regularium canonicorum monasterium iuxta ordinem portueñ instituit: eamq; prediis dotauit. Et in ipso suo regressu: licet itinere fatigatus nunq̃ ieiunium soluit. Cum autem in quodam nemore cum socio dormitasset: exinde surgens codicem regule obliuione dimisit: & solicitus pro libri amissione uel saltem deuastatione propter imbrem maximum qui ceciderat rediit: librũq; repperit ubi dimiserat iuxta uiã nec raptum ab homine nec a pluuia madefactum. Et quia regula ipsa artior uidebatur: cum tribus tantũ ex suis clericis: aliis abeũtibus in dicta ecclesia regulariter uiuere cepit. ¶ Mortuo uero episcopo perusino: ubaldus eligitur: sed fugiens ad eremum tam diu latuit quam diu alius surrogatur. Alias etiam electus in episcopum alterius ciuitatis pedes romam adiit: & ab honorio papa instantia multa resignationẽ obtinuit. Demum disponente domino electus in episcopum eugubinum ab eodem papa q̃uis dudum renitens iussus presulatum acceptauit: & usq; ad tempora alexandri .iii. superuixit: omni uite sanctitate tanta q; patientia preditus: ut etiã ab ipsis suis familiaribus iniurias perpessus patientissime toleraret. Nam & a suo ianitore aliquando exclusus etiã semel hostio in fronte percussus nullam uindictã excogitauit. Et dum quosdam ad instantiam ciuium iniuste excõmunicare nollet prohibiti sunt omnes sibi clerici ministrare: adeo ut etiam ad missam celebrandã unicum aliquando seruitorem habere nõ posset: & patienter tulit. Preterea cum murum urbis iuxta uineam episcopi repararent: & cloacam in uineam facerent infundentem: quod ubaldus prohibere uolens cum iniuria in cemeterio liquido a

ctatus & sordidatus benigne supporta/
uit. Quosdam quoq; eius affines iniuri/
am ulcisci uolentes omnino prohibuit.
¶ Dum aliquando seditio dura esset in ci
uitate illuc ut pugnam sedaret festinauit:
quam dum nullo modo sedare se posse
perpendit: ex industria inter enses & lapi/
des se in terram deiecit: nec inde surrexit:
donec ciues episcopum ex uulnere mor/
tuum existimantes a seditione cessarunt.
¶ Alia uice cum ciuitas eugubina ab un/
decim ciuitatum & castrorum ciuibus in/
uicem contra eam colligatis obsessa esset:
eamq; expugnare uellent. Vir sanctus su/
pra murum ascendens signum crucis edi/
dit: & hostes nemine persequente fugauit
adeo ut relictis omnibus solam uitam sal
uare contenti ad propria festinando redi.
rent: ciues quoq; eugubii de spoliis ditati
sunt. ¶ Federicum etiam imperatorem
qui obsidibus ab eadem urbe susceptis
grauem pecunie summam expetebat: exi/
ens ad eum oratione premissa adeo chri/
sti uirtute placauit: ut obsides libere red
deret: & episcopum plurimum honora/
ret. Multis etiam egris contulit sanitatem
Nam unum ex suis canonicis a graui lan
gore liberauit. Ecclesiam sancti benedi/
cti consecrans solo uestimentorum con/
tactu paralyticum curauit. Cecis duo/
bus uisum restituit: quorum unus per ui
sionem monitus fuerat ad eum accedere
pro lumine obtinendo. ¶ Alium quoque
qui ad eum pro luce recuperanda uene/
rat: quia cognouit hoc eius anime saluti
non pertinere ad tantam patientiam suis
exhortationibus induxit: ut promissa sibi
eterna luce pro temporali perdita nulla/
tenus uisum recuperare uoluisset. Et mul
tis aliis signis admodum effulsit. Demq;
propter nimias afflictiones grauiter lan/
guebat intantum q; ex carne ipsius potis/
sime ex ulcere pessimo quod in latere pa/
tiebatur: sanies intolerabilis effluebat:
nec propter hoc unquam destitit a ponti/
ficalibus exercendis. ¶ Die sancto pa/
sche iam durissima pressus egritudine: ut
uix in lecto se posset erigere: ad preces
populi per orationem obtinuit: ut per se
ipsum sine adiutore consurgens missam
in pontificalibus celebraret: & populo
suo ultimum sermonem uice testamenti
faceret. Et ad ultimum postquam filios
benedixit ad lectulum rediit. Inde ingra/
uescente langore sumptis ecclesiasticis sa
cramentis orans & psallens domino spiri
tum reddidit feria secunda pentecostes:
que ipso anno occurrit decimoseptimo
calendas iunii. ¶ Cum autem iam pro/
pter frequentiam egrotorum ad phere
trum uenientium & reportantium sanita
tem q̄ propter multorum deuotionem se
pultura ipsius usq; ad quintam feriam
protracta fuisset: corpus eius nulla cor/
ruptione maculatum sed suauissimo fra/
grans odore: cum luctu multorum &
gaudio spiritali ab episcopis perusino ca
stellañ & callieñ sepultum est honore cō
debito in canonica uidelicet sua iuxta mu
ros ciuitatis: ubi usque in presens quie/
scit incorruptum omnino infinitis & cre/
bris miraculis clarens.

¶ De sancta maxima uirgine. VII

MAxima uirgo in pago forliui/
ensi uico callidiano uirginita/
tis lilio florescens multisq; &
insignibus clara uirtutibus in
pace quieuit decimoseptimo
calen. iunii: ut dicit ado in martylogio
suo.

¶ De sancto torpete martyre. VIII

TOrpes martyr in ciuitate pisa
na tempore neronis imperato
ris passus est. Nam cum ipse
nero ciuitatem pisanam restau
rasset: templum diane ibi con/
struxit: ubi & celum eneum fabricauit
nonaginta columnis sustentatum cum i/
maginibus solis & lune & stellarum: que
artificiose oriebantur & occidebant: &
cū foraminibus fistularum: per que aque
guttule distillantes pluuiam simulabant
Fecit etiam quadrigam subterraneam:
que commota tonitrua mentiebatur.
¶ Eodem autem tempore sanctus torpes
qui magnus erat in palatio cesaris spiritu
dei tactus a sancto antonio presbytero
qui in latere montis contiguo ciuitati la/
tebat occulte baptizatus est: & reuertens
domum ab angelo sibi apparente in fide
confirmatus est. Hoc audiens nero cesar
torpetem captum satellico propinquo suo
puniendum dimisit: ipse uero romam re/
diit. Satellicus uero torpetem primo in
carcere triduo ferro uinctum afflixit. De
inde ad columnam ligatum cedi fecit: sed
orante sancto columna corruit: & satelli
cum cū quinquaginta paganis oppressit.
Quem filius satellici siluin⁹ nomine per
noctem in rota ligauit. Mane uero bestiis
exposuit. Leopardus enim ad pedes sācti

procidens mansuetus redditur : leo uero ubi in eum impetum fecit subito moritur Quod cernens euellius consiliarius imperatoris ad christum conuersus est & a siluino decollatus quinto calendas maii .

¶ Deinde oratione torpetis templum cũ omnibus siderũ figuris & ei⁹ edificiis ab angelo subuersum est:& idolum diane in puluerem redactum . Propter quod iussu siluini iuxta mare ubi flumen arni in equor decidit : sanctus martyr educitur : & ibidem capite truncatur tertio calendas maii . Cuius corpus in nauicula cariosa cum cane & gallo in mare exponitur : ut uel a bestiis roderetur : uel in mare mergeretur . Angelo tamen duce nauicula ad hispaniam deuenit . Et a senatrice christiana celerina nomie que regni dimidium obtinebat in somnis diuinitus admonita corpus sancti reperitur in portu qui dicitur sinos : & iuxta litus honorifice sepelitur decimosexto calendas iunii : ubi postmodum ecclesia desuper suo nomini fabricatur . Et festum eius die ipsius depositionis ibidem celebratur .

¶ De translatione sancti syri epi. IX.

TRanslatio corpis sancti syri episcopi papiensis ab icolis eiusdem ciuitatis decimosextu calendas iunii celebratur . Cuius corpori dominus tantam gratiam contulit : ut etiam ipsius contactu mortuum suscitaret . Cecis uisũ surdis auditum:claudis gressum preberet : multosq; languentes a diuersis infirmitatibus sanos efficeret & obsessos a demonis liberaret.

¶ De scõ sophonia propheta. X.

SOphonias propheta fili⁹ chusi:filii godolie: filii amasie:filii ezechie : ut ex textu ipsius prophetie liquet in diebus iosie filii amon regis iuda ꝓphetauit: in duabus uidelicet tribub⁹ israel. Iam enim decem tribus in assyrios translate fuerant . Dirigitur autem eius ꝓphetia contra nationes in lectione comprehẽsas . Prenuncians eis futurum iudicium Populo uero suo israel salutem & ciuitati hierusalem restaurationeꝫ tunc temporis tribuendam prout textu lectionis denunciauit . Cum enim hieremias & alii multi prophete excidium hierusalem & populi captiuitateꝫ futuraꝫ predixissent. Hic solus in consolatione populi sui: ne ex hoc nationes contra dei populum animosius insultarent:non solum gẽtibus iudicium cõminatur : sed etiam plebi sue reuocationem & hierusalem reedificationẽ predicat. Hieremie enim contẽporaneus fuit . Et quasi secũ eodem tempore ꝓphetauit . Hierusalem tamen nec destructionem nec populi sui in babylonem translationem aspexit . Nam ante illa tempora i diebus: uidelicet ioachim filii iosie regis iude cum patribus suis i pace dormiuit. Et sepultus est in hierusalem decimoquito calendas iunii . Hec hieronymus & iosephus:& ex historia scholastica: Hic sanctus propheta ex numero est illorum.12. qui minores dicũtur : & ecclesiastici quadragesimonono in sanctorum patrum catalogo conscribuntur.

¶ De sancto dioscoro martyre. XI.

DIoscorus lector & mř apud egyptũ passus ẽ. In quẽ preses detentũ multa & uaria tormẽta exercuit:ita ut unguib⁹ carnes eius effoderet & lampadibus eius latera inflãmaret . Sꝫ celestis luminis fulgore ꝑterriti ceciderũt ministri Nouissime laminis ardentib⁹ adust⁹ martyriuꝫ consumauit .xv.cal.iunii.Hec hieronymus in martylogio suo.

¶ De sancto uenãtio martyre. XII.

VEnãtius martyr in ciuitate camerina passus est tempore decii cesaris . Qui a preside tentus : cum christum dominum confiteretur : primo quidem fustibus cesus: deinde in carcere missus : sed ab angelo confortatus est . Inde eductus leonibus exponitur: sed ipsi eius pedibus procumbentes mansuetissimi redduntur . Deinde pedibus appensus uerso deorsum capite facule ardentes eius uertici supponuntur . Et cum hoc etiam gen⁹ supplicii tolerasset manibus & pedib⁹ extenditur : & ignis sub eius uentre solummodo accenditur : & sic mediis partibus diutius incensus affligitur . Nouissime cũ omnia superasset : gladio caput eius precīditur . Corpusq; ipsius in eadem ciuitate a fidelibus tumulatur decimoquinto caleodas iunii

¶ De sancto felice epo & martyre. XIII.

FElix episcopus apud spaletẽ urbem sub maximiano imperatore passus est . Qui cũ christum dominuꝫ predicaret a iudice comprehensus post plurima supplicia gladio cedente martyrii palmam adeptus est decimoquinto calẽdas iunii . Heç ado in martylogio .

¶ De sancto pudente discipulo & confessore. XIIII

Pudens cōfessor ciuis romanus cum nobilis filius punici illustris & priscille fuit: & marit⁹ abunellie: ex qua duas filias procreauit. s. potentianā & praxedem: Quas tpore christianissimus nō solum per manus pastoris presbyteri baptizari fecit: sed etiam in lege diuina plenius erudiuit. & ad obseruantiam uirginitatis induxit. Hic enim a beato paulo apostolo doctus fuit: qui domum suam in ecclesiam edificauit: quam & per man⁹ pii pape consecrari fecit. Nutritor nāq; pauperum & susceptor peregrinorum summa ambitione fuit. Et post multa sanctitatis opera laudabilia in pace quieuit. 14. calē. iunii: ut dicit ado.

¶ De sancta potentiana uirgine. XV

Potentiana uirgo filia fuit beati pudentis & soror praxedis nobilissima romanorum. Hec post mortē parentis utriusq; omnem facultatem suam cum sorore diuidēs: ceperunt ambe ditissimū patrimonium uendere: & pecunias pauperibus errogare. In ecclesia uero quam pater illarum construxerat in loco urbis: q dicitur in uico patricii: quam prefat⁹ pater earum pudens i titulo beati pastoris dedicauerat: cum consilio pii pape baptisterium construxerunt: cupientes ut familia utriusq; earū die sancto pasche baptizaretur. Quos a numero. 96. manumissos beatus pius eps aquis salutaribus abluit ibiq; per scōs presbyteros & clericos die noctuq; diuina celebrari mysteria: & multos baptizari faciebāt. Post multorum itaq; martyrum exhibitas uenerabiliter sepulturas: post omnes facultates suas pauperum uisceribus inclusas & xpo fideliter commendatas: potentiana i scō uirginitatis proposito de terris ad xpm migrauit. 14. cal. iunii: Sepulta iuxta patrem suum uia salaria in cemiterio priscille temporib⁹ antonini imperatoris.

¶ De scō ioanne martyre. XVI

Ioannes martyr tēporib⁹ maximiani ipatoris apud alexādriā passus ē. Hic primū uocatus neanias gentilitate deditus a matre theodosia gentile primaria elie ciuitatis maximiano cesari antiochie degenti p̄sentatus: & ab eodem dux alexādrie effect⁹ ē: ut xpianos ibidem psequeret. Cū aūt nocte quadā cū militibus suis uersus alexandriā iter ageret: luce celesti circūfusus: xpoq; sibi uisibiliter apparēte ad instar bti pauli apostoli ad terram psternitur: i fide xpiana admonet: & ad dnm repente conuertitur: : ueniens igitur alexandriā crucē sibi secretius fabricari fecit in qua diuinitus nomen dni emanuel sculptum repperit. Et cum exercitus agarenorum alexandrie fines inuasissent: & alexandrinorum filias rapuissent: ipse collecta gente sua crucem illam deferens agarenos pene innumerabiles in fugam uertit: & eorum multitudinem cecidit & strauit: nullo de suis uel ad modicum uulnerato. Reuersus autem a matre que ipsum alexandriā secuta fuerat: inuitatur: ut diis pro triumpho habito immolaret. Qui templum ingressus idola argētea confregit: & pauperibus errogauit. De quo a theodosia matre maximiano delatus est: Qui ab antiochia per litteras ultioni presidi mandauit: ut neaniam tentū immolare compelleret: aut diuersis suppliciis puniret. Vltio igitur ioannem cōprehensum: & idolis sacrificare abnuentem in equuleo suspendi fecit & a quattuordecim uiris uicissim diutius lacerari: sicq; quasi mortuum in carcerem trudi. Nocte uero a christo cum angelis & luce nimia sibi apparente confortatur: plagis omnibus sanus redditur: nomenq; suum primum quod erat neanias ioannis nomine cōmutatur: inde eductus & sacrificare suasus cum templum introisset trigintasex statuas idolorum uertit. Qua propter multi de militibus in domino crediderunt: q a sancto leontio episcopo baptizati: ab ultione preside in christi confessione decollati sunt. Ioānes uero ferro onust⁹ iterum in custodia detinetur: ubi existens duodecim mulieres ad se uenientes cum matre theodosia conuertit ad christum. Quas ut christianas p̄ses cōperuit: ipsas oēs equuleo suspensas & unguib⁹ laceratas ac lateribus adustas carceri tradidit una cū theodosia matre ioānis: que scās illas martyres i carcere refouebat. Ipsasq; oēs leōti⁹ baptizauit. Seqnēti uero die inde oēs cum theodosia educte: primo lapidib⁹ ora earum contusa sunt: deinde extense & uirgis cese: & post hec manicis ferreis candentibus aduste sunt. Nouissime decollate sūt.

¶ Post hec autem sanctus ioannes eductus instrumentis ferreis facie concisus ceruice plumbatis percussus. Iterum carceri mancipat: ubi multa miracula fecit: & demonia eiecit multosq; ad xpm ouertit.

Interea defuncto ultione : a flauiano successore eius gladio necari iubetur. Sed dum illum spiculator pcutere uellet moritur subito: & ioannes ad presidem reducitur. A quo iterum appensus neruis ceditur : carbonibus iocenditur plagisq; sale perfunditur. Dehinc ante ipsum depositum idolum sistitur: thusq; in manu eiꝰ imponitur: & ignis subtermittitur ut uel thurificaret uel manum eaureret: qui eũ per duas horas manum in igne immobiliter tenuisset. tertio intra carcerem appenditur lapidibus in pedibus alligatis. Sed ab angelo solutus & omnia eius uulnera solidata sunt. Deinde in caminum ignis iniectus flamma dispersa ministris adustis : ipse illesus permansit. Nouissime iubente flauiano gladio in gutture percussus & lancea in pectore transfixus martyrium consumauit decimoquarto calendas iunii. Sepultusq; est alexandrie circa annum domini ducentesimum & octuagesimumquartum. Corpus uero eius inde constantinopolim translatum. Inde a ioãne priore monasterii sancti danielis de ueneciis surreptum:& uenetias ad ipsum locum delatum est anno domini milesimo ducentesimo & decimoquinto quinto nonas iulii ubi & quiescit miraculis crebris pollens.

¶ De sanctis calocero & parthemio martyribus. XVII.

Calocerus & parthemius rome passi sunt sub decio cesare: qui cum essent eunuchi triphome uxoris decii prior quidem prepositꝰ cubiculi: alter uero primicereus deprehensi ab imperatore q̃ essent christiani : nolentesq; sacrificare idolis ab eodem gladio occisi sunt. Quorũ corpora uia apia a fidelibus sepulta sunt decimoquarto calendas iunii.

¶ De sancto celestino papa primo & confessore. XVIII.

Celestinus papa huius nominis primus natiõe romanus ex patre prisco. Bonifacio papa primo in episcopatu romano successit. Seditq; annos octo mẽses nouem. Hic constituit ut psalmus: Iudica me deus ꝛc. diceretur ante introitum misse : & psalmi dauid ante sacrificium cum introitu psallerentur cantãdo ex omnibus antiphonatim : quod antea non fiebat : sed epistola pauli & euangelium dicebãtur. Et ex hoc instituto excepti sunt introitus de psalmis & gradualia : similiter & offertoria ante sacrificium. Hic misit sanctum brithyũ filium & successorẽ sancti martini turonẽsis in britãnã & conuertit omnes ad fidem. ¶ Huius etiam tẽpore tertia synodus uniuersalis ephesina ducentorum patrum collecta est ephesi : iussu pape huius celestini & theodosii iunioris. In qua damnatus est nestorius duas personas in christo asserens & condemnatus anathemate : & confirmatum est in christo unam esse personam in duabus naturis. Et ut beata maria theothece idest mater domini appelletur. Qui etiam sepultus est in cemiterio priscille uia apia. Et cessauit episcopatus dies uigintiuno uẽ. ¶ Hic predicte ephesine synodi decretum dictauit :& in unum uolumẽ clausit : atq; ad omnes ecclesias direxit.

¶ De sancto celestino papa quinto. XIX.

Celestinus papa huius nominis quintus alio nomine dictus Petrus de murono nicolao pape quarto qui fuit de ordine minorum in episcopatu romano successit anno domini milesimo ducentesimo & nonagesimoq̃rto seditq; in apostolica sede mensibus sex & diebus quattuor uidelicet a septimo calendis iulii usq; ad quarto calendas ianuarii. Cum enim sedes apostolica per obitum dicti nicolai quarti annos duos & menses tres uacasset ad suasionem domini latini cardinalis ostiensis ordinis predicatorum iste in summum pontificem electus est. Qui uocatus petrus de murone ante papatum eremiticam uitam ducebat & multos bonos discipulos fecit: Fuit autem uir magne abstinentie & orationis: ac regi carolo deuotus. Qui ubi electus est pontificatum renuebat : sed ad magnam instantiam caroli & totius regionis recepit papatum. Fuit autem electus perusii:& postq̃ creatus est de consilio regis caroli noluit uenire ad locum cõmunẽ ubi electus fuerat put ei scripserãt cardinales: sed mandauit eis ut ad se uenirent : ipse autem uenit aquilam: quo & cardinales ad eum uenerunt ibiq; coronatus est. Sed anteq̃ de perusio cardinales recederent dominus latinus infirmatus perusii decessit. Fueruntq; in coronatiõe ipiꝰ plusq̃ ducenta milia hominũ. Ad quẽ multitudo maxia queniebat :

tũ propter pontificalem dignitatem: tum propter sanctitatis famam. Statimq; post eius creationem ad petitionem regis sex cardinales fecit: uidelicet dominum landulphum de neapoli: fratrem thomam de ordine suo: & archiepiscopum beneuentanum: dominũ guilelmum de pgamo cancellarium regis caroli: dominum ioannẽ monachum archiepiscopum lugdunensẽ dominum beraldum archiepiscopum bituricensem. Hic i gratiis fuit largissim⁹: adeo q̄ etiam indiscrete faciebat: utpote quia iexpertus plerũq; decipiebatur: unde a cardinalibus inductus sub conscientie pretextu incitabatur ad renunciandũ. Qui ad petitionem regis caroli neapolim uenit. Sed dum rex ipsius renunciationi omnimode obuiaret: hoc non obstante: uir sanctus bona conscientia motus: prius facta constitutione: in quibus casibus papa resignare potest: resignauit papatui in manibus collegii facto festo dominice natiuitatis: quam renunciationem ei⁹ successor bonifacius autenticauit: quam habes de renunciatione libro sexto. Cui simile facit: quod fecit clemens papa prim⁹ huius nominis: ut in catalogo pontificum habetur. Post cessionem uero ad electionem processum est neapoli sub rege carolo. Et electus est dominus benedictus caietanus diaconus cardinalis: postea uocatus bonifacius octauus: quod fuit anno domini millesimo ducentesimo & nonagesimoquarto. Celestinus autem sedit a sexto calend. iulii usq; ad. 4. calen. ianuarii. Et cum post cessionem ad eremũ redire uellet: a bonifacio successore detinetur: & in quodam castro dicto fumiculus in honesta custodia non tamen libera concluditur: ubi miraculis clarus postmodũ moritur decimoqrto calẽ. iunii. Et i quodam sui ordinis monasterio quod dicitur sancti antonii retro altare sepelitur anno domini millesimo trecentesimo secundo. Et a clemente papa quinto apud auinioñ postmodum canonizatur millesimo trecentesimo & tredecimo miraculis eius in orbe propalatis.

De sancto celestino confessore. XX

Celestinus confessor & monachus floruit tempore theodosii iunioris. Qui de monasterio suo ad parentes in modũ libelli scripsit epistolas omnibus deũ desiderãtib⁹ necessariã: sanctitate conspicuam sermone luculentam: Cuius exhortatione uite ipsius perfectio deprehendi potest: quia uir sanctus non potuit aliter docere q̄ uixerit. Hec uincentius in speculo.

De sancto hiuone presbytero. XXI

Hiuo presbyter & nouus confessor apud trecheñ ciuitatem claruit in diebus nostris canonizatus per clementem papã sextum. Hic ex britannia patre habeloro matre azora secundũ carnẽ nobilitate seculi pollentibus genitus i uico uille martini iuxta trechoreñ ciuitatẽ ɔstituto & nutritus ab annis infantilibus deuote deo seruire cepit: Qui annorum quattuordeciʒ parisius missus fuit: ibiq; in scientiis primitiuis optime fundatus ad studium aurelianensem se transtulit pro sacre theologie & canonum scientiis acquirendis: ubi tam studiorum gratia q̄ sanctitatis a uino & lautis ferculis ac deliciis cunctis abstinuit: & corpus macerans orationibus uacabat pudicitiam perpetuo seruans. Inde ab archidiacono redonensi pro iudice curie sue postulatus gratis acceptans officium ipsum cum multa charitate & sollicitudine exercebat: & nihilominus quotidie ad lectionem theologie intrabat: miserabilibus personis oppressis subueniens: iusticiam summopere fouens: iniquos persequens: & discordes ad pacem reducens: operibusq; misericordie iugiter intendebat. De cuius fama postq̄ ad episcopum trechoreñ peruenit: ipsum in uniuersalem sue curie iudicem assumpsit. In quo officio postquam aliquo tempore uirtuose se gessit: ad meliorem uitã scilicet contemplatiuam transire cupiens officio resignauit: & ecclesie parecialis de lohenecb cuius erat rector seruitio se protius mancipauit. Pannos delicatos quos primo iuxta statum suum uestierat omnino dimisit: & uestes rudes albas & modici precii induit: indeq; habitum ac si religiosum portauit: Cilicio carnem domuit: cunctis ieiuniis ab ecclesia indictis in pane tantum & aqua ieiunauit: ceteris diebus mira corpus abstinentia macerauit. orationi & contemplationi maiori temporis parte uacabat. Aliquãdo integra septimana sol⁹ i sua camera ɔtẽplationi intentus perseuerauit: nullo cibo corporeo substentatus: qui tamẽ exiens nullã i facie debilitatẽ ostẽdit. Missã etiã dieb⁹ singu-

lis celebrabat. Cui aliquando dum cor-
pus dominicum eleuaret: globus igne-
us super caput eius cunctis uidentibus
& stupentibus apparuit. ¶ Pauperes in
domo propria charitatiue suscipiens: eis
largiter ministrabat: nec nunquam sine
pauperibus hospitibus esse uolebat.
Nam pauperem unum cum uxore & quat
tuor filiis per nouem menses in domo re-
tinens eis de uictu & uestitu prouidit. Do
mum etiam quandam disposuerat iuxta
suam cum lectis & aliis necessariis pro su
scipiendis egenis: quibus ipsemet in uili
bus ministeriis obsequens sepius cum eis
in mensa comedebat: multis miraculorũ
signis effulsit. ¶ Cum aliquando in do-
mo sua per eius uicarium unicus panis so
lummodo repertus esset: & beatus hiuu
multis uenientibus pauperibus subueni-
ri uellet: uicariu murmuranti medietatem
panis dedit: aliam inter pauperes diuisit:
medietasq; prima diuisa cunctis ad esum
satisfecit. Cum autem in mensa cum uica
rio predicto sederet mulier alias inuisa
tres panes maximos & candidos uiro dei
presentauit: & ab eo inuitata dum retu-
buisset subito nusquã comparuit. ¶ Alias
etiam de unico solo pane quem habebat:
infinitos quasi pauperes ad se ueniẽtes re
fecit. ¶ Alias quoq; pauperi elemosynam
petenti cum nil aliud dandum haberet ca
putium suum prebuit: & discooperto ca
pite transiens post iter medie leuce idem
caputium in capite suu sibi repositum di-
uinitus inuenit. ¶ Cum maxima fames re
gionem occupasset: ipseq; famulis mandas
set ut frumentum quod habebat in arca re
positum pauperibus distribuerent: illiq;
triticum quasi totum ex arca furto subla
tum inuenissent: sanctus confessor in ora
tione se dedit: & redeuntibus famulis ar-
ca frumento repleta inuenta fuit. ¶ Mu-
lier quedam longa infirmitate detenta dũ
secum discumberet: & comedere non ua
lens uinum de calice in quo ipse bibebat
sumpsisset continuu liberatur. ¶ Quen-
dam etiam uirum triennio a spiritu mali-
gno uexatum in lectulu suo una sola no-
cte ad quiescendum secum cumponẽs ma
ne a demone ereptum ad propria remisit.
¶ Cum quidam homines pru ponte edifi
cando trabes plurimas congregassent ipa
q; ligna nimis breuia ad up⁹ inuenta fuis-
sent: oratione sancti trabes ad loci suffici
entiam prolongate inuente sunt. ¶ A du
mo cuiusdam signo crucis edito sine ulla
rerum amissione ignem penitus effugauit
Cum tamen domus tota iam ingendio cõ-
flagraret. ¶ Matrem & filium dudum in
ter se discordes missam pru eis celebrans
ad pacem reduxit. ¶ Pro ecclesia dei &
pauperib⁹ contra magnates quosq; se op-
ponebat: & in curiis iudicum pro eisdem
aduocans intrepidus assistebat: urbes e-
tiam & uicos circuiens uerbum domini
solicitus predicabat: & multos ad peni-
tentiam conuertebat. Qui dum semel ad
predicandum accederet: & pontem quen
dam transire deberet: inuenit eum ab in-
undante flumine occupatum: sed signo
crucis edito aque mox diuiduntur: & post
quam sanctus transiit subito ad statum
pristinum reuertuntur. ¶ Cum paupe-
rem quendam ulcerosum & despectum
ac habitu uilem ad mensam inuitasset: &
ambo in eadem scutella comederent: re-
pente pauper ille pulcher & splendidas
& niueis indutus apparuit: & post moru
iam ex oculis omnium euanuit. ¶ Alias
etiam eidem ad mensam sedenti auis que-
dam candidi & uiridis coloris super eum
resedit: que etiam a sanctu manu se capi
permittens dudum in mensa quieuit: nec
nisi ab eo licentiata recessit. ¶ Die quadã
dum in sacristia ecclesie sue pro defensio-
ne thesauri domus dei quem quidam ex
clericis distrahere uolebant sederet: co-
lumba splendida superuolauit. Cui⁹ ful-
gore tota ecclesia coruscauit. ¶ Hospi
tatus a quodam nobile & in camera sua ad
dormiendum positus: media nocte ipse
nobilis diuinitus excitatus & monitus ut
ad cameram suam iret: illuc accessit: hi-
uonem abisse uidit. cumq; requirens in
concaua rupe penitentiam agentem inue-
nit. ¶ Obitum suum sibi a dominu reue
latum & presciuit & predixit: & dum in-
firmus decumberet nunquam abstinentiã
consuetam dimisit. Ad extremaq; deue-
niens sumpto uiaticu & sacra unctione r
per totam noctem diei sabbati apertis o-
culis ad crucem intentus perstitit: & in
silentio orans in aurura sequentis diei do
minice que fuit infra octauam ascensio-
nis decimonono mensis maii uidelicet de
cimoquarto calendas iunii spiritum deo
feliciter emisit. Cuius corpus in ecclesia
trechurensi sepultum quiescit: & in mi
raculis que per eum christus iugiter o-
peratur gloriosus uiuit.

¶ De sanctis eustachio & sociis marty
ribus. XXII

EVstathius cũ uxore theopista & filiis agabito & theopisto rome sub hadriano principe passi sunt. Temporibus enim traiani imperatoris erat quidam magister militum nomine placidus: qui licet gentilis esset: operibus tamen misericordie & hospitalitatis assiduus: & iustitie intentus: oppressis subueniebat: Cui uxor nobilis duos filios procreauit: quos ipsa mater propria educauit. Erat autem strenuus ac potens in bello: & omnes barbari subiugabantur ab eo. Et quia misericordie operib⁹ insistebat: ad uiam ueritatis meruit illustrari. Quadam die cum uenationi insisteret: cunctis circa gregem ceruorum insistentibus militibus suis: ipse unum ceteris maiorem in siluam uastiorem insecutus est. Et cum i quandam rupis altitudinem conscendisset: & placidus ut eum caperet appropinquasset: inter cornua eius formam crucis fulgẽtem ut solem: & imaginem christi conspexit: territusq; de equo ad terram cecidit. Christus uero per os cerui sicut olim per asinã balaam ei locutus est: dicens se esse christũ quem ille ignorans colebat. Et cuius ad eum elemosyne ascenderant: quiq; illius gratia ad animal illud deuenerat. Cui cum placidus peteret: se reuelari plenius quid esset: christus ei per os cerui mysterium mundane creationis & humane redemptionis: diuineq; incarnationis: passionis & resurrectionis patefecit addens ut se baptizari faceret: si ab eo saluari uellet. Mandans ut premissa sue coniugi nunciaret: ut & ipsa quoq; secum crederet: & die sequẽti ad ipsum locum reuerti deberet: cui dominus que ei futura essent plen⁹ panderet. Placidus igitur iam perfecte credens: & de fide nostra informatus domũ redijt: & ꝑdicta oia uxori referauit: que nocte ꝑcedente xp̄m sibi apparuisse dicebat: & sibi ꝓnunciasse q̄ ipsa cũ uiro & filiis ad se accedere deberent. Nocte igit̃ media prexerunt simul placid⁹ & uxor cũ duob⁹ filiis suis ad presbyterum urbis ioanne occulte oi eorũ familia ignorante: qui eos in xp̄i noie baptizauit. & placidũ eustathiũ uxorẽ theopistã duos uero filios suos paruulos agabitum & theophistũ noiauit. Mane aũt eustathi⁹ sub pretextu uenationis cũ paucis militib⁹ exiuit: & ipsos q̄si ad feras inuestigandas circũquaq; dispergens solus ad locũ accessit: ubi & formã prime uisionis aspexit. Domin⁹ eni eidem apparuit: eũq; de ꝑcepto lauacro cõmendauit: multasq; & duras ei tẽtationes futuras ꝑdixit: & ut patiẽter oia toleraret: & cõtra diabolum dimicaret admonuit: addẽs q̄ p tẽtatiões durissimas & uarias oporteret eũ alterũ iob mundo demõstrari. Qui i orone ꝓstratus ad oia se paratũ offerebat: uirtutẽ tñ ꝯstantie sibi donari a dño supplicabat. Sic dñs celos eustathio ꝯspiciente ꝯscẽdit: & ipse domũ rediens hec oia cõiugi nunciauit. ¶ Post paucos igit̃ dies egritudine pestifera cuncti serui eius & ancille interierunt: ut ne unus quidẽ ex miraculo remaneret. Deinde post aliquot dies equi & omnia pecora eius & diuersi generis aĩalia mortua sunt. Qui quasi ad pestilentiam euitandam discessit de domo sua cum uxore & filiis. Quidam autem scelestes per noctem in domũ eius irruerunt: & cuncta asportantes: domum auro & argento & rebus omnib⁹ spoliarunt. Ipse uero cum uxore & filiis nudus aufugit. Qui cum ruborem uerentes ab urbe occulte discessissent: ut in egyptum pergerent: tota eorum possessio per malorũ rapinam ad nihilũ redacta est. Imperator aũt totusq; senatus ꝓ tam strenuo uiro multũ dolebant: de quo nullum inditium habere poterant. Cum ergo iter agerent eustathius cum uxore & duobus paruulis appropinq̃uerunt mari: & nauem patroni barbari ascẽdentes in ea nauigare ceperunt. Domin⁹ aũt nauis uxorem eustathii speciosam concupiuit. Et cum trãsfretassent ab eo naulum exegit: quo nõ habente unde solueret: uxorem pro naulo retinuit. Et cum eustathius cõtra diceret: ip̄m in mare iactari mandauit. Sicq; sanct⁹ martyr uxorem reliquit: & accipiens infantes nauem cõcitus exiuit & abiit. ¶ Cũq; ad fluuiũ peruenisset: ꝓpter aquarum inundantiam non est ausus cum duobus paruulis pertransire: sed unum maiorem in ripa deposuit: & alterum minorem transportauit: & dum ꝓ alio rediret: & circa mediũ fluminis esset: ecce leo maiorem: minorem uero lupus inuasit: & asportauit. Qui capillos euellens & deflens: se in fluuium necare uoluit: nisi illum diuina prouidentia custodisset. Pastores autem leonem uiuum puerũ asportantem insecuti sunt: quem leo intactũ dimittẽs aufugit. Similiter aratores post lupum inclamantes alterum infantem incolumem liberarunt. Vtriq; uero pastores & aratores de eodem uico existentes pueros nutrierunt. Eustathius uero hec nesciens: sed ꝓ uxore & filiis admodũ dolens cũ lachrymis ad quendam uicum deuenit: & sibi mercede per annos. xv. agros illorũ hominum custodiuit. Filii uero i alio uico nutriti se frẽs eẽ nesciebant. Dñs autẽ uxorem eustathii intactam ꝯseruauit: quã ille barbarus morte ꝑuentus icognitã dereliquit. Que apud matronam uiduam degens: uiridariũ ei⁹ custodiebat. Impator autẽ a barbaris molestat⁹:

placidiq; recordatus talē se hominē amisisse dolens missis militibus ipsu3 p uniuersas mundi partes requirebat. Promittens his q eum iuenissent diuitias & honores. Duo aūt olim ex militibus placidi ad eius uicum deuenerunt. Quos eustathius recognoscēs: s3 ab eis icognit⁹ eos i hospitiū suū duxit: eisq; benigne mistrauit. Et recordat⁹ status sui lachrymas ptinere non ualēs sepius exiens fleuit: & inde lota facie ad eos introiuit. Quē illi paulatine discernentes ipm tamē ex cicatrice qua3 in fronte gestabat quāq; in bello habuerat recognouerunt. Quem amplexantes: & uti suum dn̄m honorantes cum ipsu3 de uxore & filiis iterrogassent: & ipse omnia exposuisset: concurrētibus omnibus uicinis & qualis placidus fuerat audientibus: q eū iuxta pdignum non tractauerant ueniā postulabant. Sicq; milites ipsum honorifice indutum: romā ad traianū imperatorē deduxerunt. Qui eius audiēs aduentum eidē occurrit: & ipsum uidens in oscula eius ruit. Cūq; ei eustathius que ei contigerant enarrasset: & iperator ipm ad officium pristinū restituisset. Eustathius numeratis suis militibus: cū paucos ptra tot hostes ēpperisset: iussit tyrones colligi per uicos & ciuitates: unde & terra illa in qua filii eius enutriti fuerant eu3 duos tyrones dare teneretur: filios eustathii iuuenes aptos ad exercit⁹ destinarunt. Eustathius uero eos elegantes uidens & moribus cōpositos: inter conuiuas suos eos ascripsit. Profectus igitur ad bellum ex hostibus triumphauit: & rediēs uictor exercitum suum triduo in loco ubi coniūx eius morabatur quiescere fecit. Duo uero adolescentes in matris tabernaculo: matre tamen incognita hospitati sunt. Et sedētes circa meridiem & mutuo confabulantes exponebant sibi inuicē que recordabātur: uel que ab eorum nutritoribus audierant de infantia suā. Et cum maior minori oia enarrasset: & ille econtra que a rusticis audierat retulisset: fratres se mutuo amplexantes q essent germāi recognoscebant: qui tn̄ eorum pentes fuissēt aliter nesciebant. Quod cū mater eoꝝ audiuisset: diu apud se tractauit: an illi filii sui essent. ¶ Altera autē die magr̄m militū adiit: & eum interpellans oia aduersa que sibi ptigerant enarrauit. Quod ille audiēs ea3 uxorem suam esse recognouit: & illa ipsum uirū suum esse cōpuit. Sicq; alter in amplexus alterius irruerunt. Cūq; theopista uiru3 de filiis quesiuisset: & ille ipsos a feris deuoratos asseret: cūctaq; per ordinē enarrasset. Et illa econtra que a duobus iuuenib⁹ audierat retulisset: uocati sunt iuuenes illi a magistro militum: & qui fuerant interrogati. Qui dū omnia eoꝝ gesta ꝑut recordabantur uel audierant retulissent cognouerunt parētes q filii sui essent. Et ruentes i oscula inuicē cogaudebant. Omnesq; exercitus tam de habita uictoria quā de inuentione illorum plurimum letabatur. Cum ergo rediret ad urbē traianum defunctum repperit: & hadrianū paganissimum & crudelem ei successisse inuenit. Qui tam pro uictoria suscepta quā p inuentione suorū eustathiū magnifice suscepit: & magnum conuiuium preparauit. Altera uero die templum deorum adiit sacrificaturus pro uictoria barbarorum. Quo dū eustathius intrare nollet: eumq; imperator xpianum cum uxore ac filiis didicisset: eos nudos in harena statuit: & eis leonem ferocem dimitti fecit. Qui demisso capite eos adorans a sanctis humiliter recessit: propter qd̄ miraculum multi gentilium conuertuntur. Tunc imperator bouem eneum incendi iussit: & sanctos introcludi mādauit. Qui orantes & se domino cōmendantes ac prose in omni periculo inuocantibus deum orantes: bouem intrauerunt: & in pace spiritum domino reddiderunt. Tertia uero die de boue educti sunt sic penitus inusti: ut nec capilos eoru3 ignis tetigisset nec pilos corporis cōsumpsisset. Quorum corpora a xpianis digno honore tumulantur. ubi in eoru3 memoriam oratorium fabricatur. Qui passi sunt. xiii. cal. iunii. circa annū dn̄i 140.

¶ De scā babilla uirgine & mar̄e. XXIIII.

BAbilla uirgo & martyr ex regio genere neptis galieni imperatoris fuit. Cum autē ad eugeniam uirginē rome existentem: multe sancte uirgines conuenirent: illa ad ea peruenire nō ualens: per internūcium ei significat: qualiter xp̄o seruire cupiebat Ad quā eugenia eunuchos suos ꝓtū & hiacynthum quasi sub spē ei famulandi destinauit. A quibus scā uirgo latenter edocta & a scō cornelio papa baptizata ē. S3 ab una ex ancillis suis: q eēt xpiana pōpeio ipsius illustrissimo sponso accusatur. Et ab eode3 subito superueniēte eū ꝓto & hiacyntho orās i cubiculo iuenitur. Cūq; post multas psuasiones ipm babilla a se reppulisset: misit ad eā multas matrōas: que ipam ad piugiū inuenis hortabant. Quod cū illa oino renueret: & matronas oes licentiasset. Pōpeius ipsi⁹ spōsus galieno ipatori uirginē accusauit. Et decretū ē ab ipatore: ut aut spōsum suum acciperet aut gladio interiret. Consulta de hoc respondit se christum regem regū sponsum habere. Et renuens assensum prebere: quia ex imperiali genere erat & publice audiri non poterat intra domū suam gladio transuerberata est. xiii. cal. iunii: & uia salaria sepulta.

¶De scõ baudelio martyre. XXIIII

Baudelius subdiaconus & martyr apud nemausũ galliaꝝ urbẽ pas/ us est. Hic cũ die quadã sup ca/ put sci euurtii ecclesiã ꝯsecrãtis uidisset lucẽ celitꝰ effusam: & ma num dñi se benedicentẽ ad martyriũ q̃si di/ uina inspiratione aiatus est. Audiens aũt go thoꝝ rabiẽ in galliis pstrepere nemausũ ac/ cessit: & gentiles sacrificantes redarguere ce pit. Ab eis igit̃ detẽtus diris suppliciis affli/ ctꝰ: fustibꝰ cesus: i equuleo suspensus: & diu tissime tortꝰ: atq̧ lateribꝰ flãmis adustꝰ cũ in fide xp̄i imobilis iter oĩa tormẽta psisteret: nouissie bipẽni capite cesus ẽ. de cuiꝰ corpe sãguis emanãs i lac cõuersus: multos egros inde pfusos sanauit. Hora quoq̧ decollatio/ nis eius uoces angelice psallẽtes audite fue/ runt. Corpꝰ aũt eiꝰ a fidelibus in ipsa urbe tumulatũ ẽ: ecclesia d̃sup edificata. De cuiꝰ tumulo laurꝰ arbor exorta & mirabiliter p ecclesie pariete egressa multo tpe ibidem p mansit: Cuiꝰ solus tactu languidi curabant̃: demonesq̧ ex obsessis corporibus pellebãt̃ Qui passus est. 15. calen. iunii.

¶De scõ austregisillo epõ. XXV

Avstregisillus eps bituricẽn flo/ ruit in galliis tpe heraclii impa/ toris: ut ait sigibertꝰ. Qui inter cetera uirtutũ miracula: cũ mo/ lendinariꝰ quidã die dñico uellet molã emendare: ipsamq̧ dũ tereret: eiꝰ manꝰ ferri manubrio adeo adhesit: q̧ nullo modo poterat amoueri: cũq̧ ad sanctũ epm ꝯfugis set: ipm penitentẽ & delictũ ꝯfitentẽ ꝯfestim uir dñi liberauit. Sepultusq̧ est bituri ce. 15 calẽ. iunii: ubi signis admirandis refulget.

¶De scõ ꝯstantino imperatore. XXVI

Constantinꝰ magnꝰ imperator san/ ctissimus q̃uis a pluribꝰ latinoꝝ iustꝰ & scũs reputet̃: a grecis tñ in scõꝝ catalogo expssiꝰ noiatur Huiꝰ pr̃ ꝯstantiꝰ ipator q una cũ galerio maxio impauit: ãno. 16. ipii sui con stantinũ filiũ suũ ex obscuriore helene olim cõcubine mr̃imonio sibi natũ: ut dicet̃ in le genda helene matris sue. 15. calẽ. septẽbr̃. ad impiũ secũ tulit: q impauit annos. 30. mẽses 10. dies. xi. Anno aũt eiꝰ impii quarto maxẽ/ tius maxini filꝰ rome augustꝰ creatꝰ est. Lici nius dacia oriundꝰ ꝯstãtie sororis ꝯstantini uir carnũti in imparorẽ creat̃. Itaq̧ respu blica nũc sub nouis q̃ttuor pricipibꝰ fuit: cõ stãtino & maxentio filiis augustoꝝ: licinio aũt & maximino hoĩbus nouis. Deinde q̃rto psecutiõis anno inter ꝯstantinũ & maxentiũ bellũ exortũ est. Maxentiꝰ sepe multis p̃lus fatigatꝰ: ultimo ad pontẽmoliuũ interfectꝰ est a ꝯstãtino. Maximinꝰ xpiane psecutionis intẽtor apud tarsum dũ cõtra liciniũ bellũ disponit interiit. Post que ꝯstantinus apud danubiũ de barbaris uictoriam obtinuit: ut habitũ est supra de inuẽtione crucis. 5. nonꝰ maii. Exinde q̃si p somniũ in xpm credidit: quẽ tñ unũ ex diis magnis reputauit. Deide ad urbem rediens: post aliquot annos lepre plagã incurrit: & a siluestro papa baptiza/ tus aie corporisq̧ salutẽ & mundationẽ p/ cepit: ut dictũ est supra in historia siluestri 2. calẽ. ianuarii. Qui primo die baptismi sui hãc legem dedit: ut xp̄s tanq̃ uerꝰ deꝰ ab oi urbe romana coleret̃. Secũda: ut siquis xp̄z blasphemasset puniret̃. Tertia: ut quicunq̧ xpiano fecisset iniuriam bonoꝝ suoꝝ parte dimidia priuaret̃. Quarta: ut sicut imperator rome sic romanus pontifex caput ab uniuer sis epis habeatur. Quinta: ut quicũq̧ ad ec/ clesiam ꝯfugerit ab oĩbus seruet̃ immunis. Sexta: ut nullus nisi de licentia sui epi eccle siã ꝯstruat in aliqua ciuitate. Septima: ut ad edificationẽ ecclesiaꝝ decime possessionum tribuantur. Octaua: ad sepulchrũ bti petri uenit: & de suis culpis se lamẽtabiliter accu sauit. ¶Postmodũ arrepto bidente ad fun/ damẽtum basilice ꝯstruendum: terrã primꝰ aperuit: & 12. cophinos ad honorem. 12. apo stoloꝝ i suis scapulis foras eiecit. Postq̃ aũt beatã helenam matrẽ suam ad xp̄m cõuertit ut dictũ est supra in eadem legenda siluestri Constantinus gloriosus princeps iusto ordi ne & pia uice cõuertit edictũ: siquidẽ statuit extra ullã hominũ cedẽ tẽpla claudi: & xpi/ anoꝝ ecclesias aperiri: ac de nouo ꝯstrui mã dauit: xpianisq̧ dedit licentiã insimul cõgre gari. Sic q̧ post. 10. annos in q̄bus a psecuto ribus ecclesia uexabat̃: de persecutore xpia nus effectꝰ: pacem ecclesie idulsit: romanaz ecclesiam mirabilibus & insignibus priuile gus dotauit. Et ut alios ad ecclesias edifican das iduceret: i proprio laterañ palatio eccle siam in honore saluatoris mundi fabricauit Quam & siluester papa publice cõsecrauit ut dicet̃. 5. idꝰ nouẽbr̃. Deide ut romanũ põ tificem excellentius sublimaret: urbem ro/ mam cum terris & oppidis ad eam pertinẽ/ tibus & omnibus dignitatibus iperialibꝰ se/ di apostolice cessit: & ipse cum principibus & nobilibus romanorum bizantium: que ci uitas erat bithyme se transtulit: quam & ad instar rome edificiis & magnitudine amplia tam: ex noie suo cõstantinopoli appellauit. Ibiq̧ sedem iperialẽ constituit. Vñ & extũc regio illa dca ẽ romania. i. roma noua: neio eni grece latie dicitur nouo. ¶Post hec cũ liciniꝰ iperator quasi i constantini despectũ qui christianus effectꝰ fuerat christianis no uam persecutionẽ idixisset constantinus uir iugens principatum totius orbis affectans

liciniumq; xpi fidei emulatorem detestãs: eidem bellũ intulit: quẽ primũ in pãnonia deuicit. Deinde apud chiala oppressit: ac demũ crebris bellis deo sibi aduersante terra mariq; fugiẽtem ad deditionẽ coegit: priuatũq; iussit occidi anno ipii sui. xv. q̃uis omnibus ministris iam nefarie psecutionis extinctis. Sicq; totius orbis principatum in pace obtinuit: multasq; gentes diuersis preliis subiugauit. Innumerabiles in eo aĩ corpisq; uirtutes claruerunt. Militaris glorie appetitissimus: fortuna ei in bellis pspera fuit: industria sagacissim⁹ liberalib⁹ artib⁹ & ciuilib⁹ dedit⁹: isectator iusti amatoris quẽ sibi & liberalitate & docibilitate q̃siuit. In amicis egregi⁹ nulla occasiõe ptermittẽs: quo opulẽtiores eos clarioresq; pstaret. Multas leges abrogauit multasq; nouas edidit. Sacerdotes & ecclesias super omnia honorauit: eo q̧ in ipsis xp̃m se honorare testaretur. ¶ Illud uero qd̃ in historia triptita legiť: eũ usq; ad mortem distulisse baptismũ: & in nicea ciuitate in arriana fide baptizatũ: mirabiliter abhorret a uero. Quis eni nisi mẽte capt⁹ crediderit tantũ uirum: sub quo nicena synodus 318. patrũ congregata est: i qua fides nr̃a recitata est: & arrius cũ suis ɔplicibus damnatus: errori se uellet mancipari dãnato: maxime cum & arriũ sciret scõꝝ patrum & sua auctoritate dãnatum. & apud laodiciam dei iudicio turpissima morte mulctatũ? Sed & ecclesia dei & oẽs antique legẽde approbant ipm a beato siluestro baptismũ suscepisse: & ob reuerentiã xpiane fidei romanã urbẽ: & iperialẽ dignitatẽ romano pontifici ɔtulisse: & se ad edificandũ ɔstantinopolim trãstulisse: ibiq; imperiũ ɔstituisse: que ipsum nedũ baptizatũ fecisse quis credat? Sʒ & siquis eũ rebaptizatum in arriana pfidia dicat: adhuc minus credibile iudicatur: ut supra rationibus suasum est. Ea aũt que mẽdose de cõstãtino dicta sunt: de constantio eius filio uera esse ineniuntur: unde ꝑpter eximiã quam habuit ad cultũ xpi religionem & reuerentiam ad cleꝝ: creditur ab aduersariis ɔfictũ esse. Nam beatus gregorius cũ de ipo loquitur in registro: eũ bone memorie appellat. Et ambrosius dicit ipsum esse magni meriti apud deũ qa primus ipator uiam fidei & deuotionis principib⁹ dereliqt: Isidorus etiam in chronicis suis hoc reprobãs omnio dicit eum feliciter terminasse: unde greci eum catalogo scõꝝ ãnumerant: ut dictũ est: & festũ de ipso solẽniter agunt. In alia autẽ historia legitur ipsum ab eusebio papa baptizatum fuisse: qd̃ similiter false conscriptũ apparet. Cum & post eusebiũ melchiadẽ papã a prefecto urbis tarqnio per martyriuʒ uitã finiuisse ɔster: qd̃ sub xpiano augusto qs facere nullaten⁹ psũpsisset. Constantin⁹ igiť apud nicomediam cum ipsidas bellũ moliretur: morbo oppressus rẽpublicã bene dispositã filiis tradens: quieuit in pace. xii. cal. iunii. Anno impii sui. 31. etatis uero. 67. Sepultus in urbe regia eius noi dedicata. ¶ Hic gloriosus princeps fecit basilicas istas in urbe roma. Videlicet basilicã dñi saluatoris in ꝓprio laterañ palatio ut dcũʒ ẽ. Basilcã ɔstãtinianã: ubi baptizat⁹ ẽ: ubi & fõtẽ ꝑphyretico lapide cõstituit ex argento mirabiľr ornatũ: quã i honoř ioãnis baptiste ecclesie laterañ appẽdiciã esse uoluit. Basilicã beati petri apostoli i tẽplo apollinis cui⁹ loculũ auro & argento isigniter ɔtexit. Basilicã bti pauli apostoli extra muros in uia ostieñ: cuius etiã loculũ exornauit. Basilicam in palatio syriano que cognominať scã hierusalẽ in honore uenerande crucis: ubi & de ligno crucis dominice locauit. Basilicã scẽ agnetis ex rogatu ɔstantie filie sue extra muros uia numentana. Basilicam beati laurẽtii martyris extra muros uia tyburtina in agro uerano: ubi sepultus est. Basilicã. xii. apostoloꝝ intra urbem. Basilicã beatorum marcellini & petri: ubi corpus beate matris ei⁹ qescit. Basilicã apostoloꝝ petri & pauli & ioãnis baptiste i ciuitate ostieñ iuxta portum urbis. Basilicã sancti ioannis baptiste in ciuitate albaneñ. Basilicam apostoloꝝ in urbe capua quã cõstantinianã nominauit: & alias plures: quas omnes sacris uasis & uestibus & aliis ad diuinũ cultũ ptinentib⁹ infiniti ꝓcii ꝓdotauit.

¶ De scõ hospitio cõfessore. XXVII.

Hospitius cõfessor uir dñi apud nuceriã iclusus ferro ad carnẽ accitus cõi tpe modico pane & dactilis uescebať i q̃dragesia uero solis radicib⁹ herbaꝝ utebať: ut de eo scripsit paul⁹ longobardoꝝ historiographus libro. 5. Hic spiritu ꝓphetico dotatus aduentũ longobardoꝝ longe ante predixit. Quos cũ adesse cognosceret: oẽs fr̃es suos emittẽs solus remãsit: lõgobardi uero ferocissimi ad locum uenientes: & ut intrarent aditum querentes: sed minime inuenire ualentes ascenso tecto descẽderunt ad uiruʒ dei. Quem ut ferro uinctum reperiunt: enstimauerunt eum esse reum aliquem ibidem ex culpa reclusum. Sed cum ipsum unus eorum gladio ferire uellet brachium sibi aridum factum est. Qui mox ut ueniam petiit scũs eum illico sanauit: & conuersum ad christũ monachum fecit. Qui etiam uerbum domini longobardis predicans plures ex eisdem domino acquisiuit. Quieuit in pace. duodecimo cal. iunii.

¶ De sanctis timotheo polio & eutychius martyribus. XXVIII.

Timotheus polius & eutychi⁹ martyres apud mauritaniá cesarieñ passi sunt. Qui i prefata regione uerbum dñi undiq; disseminâtes glorioso martyrio pariter coronari meruerunt. 12. calê. iunii: ut ait ado in martylogio a hieronymo sumpto.

¶ De scã iulia uirgine & martyre. XXIX

Iulia uirgo & martyr ex ciuitate carthagineñ cú dicta urbs capta & subuersa fuisset: captiua ducta fuit: que sortita cú aliis côcaptiuis deuenit in seruitutê cuiusdã eusebii gentilis nobilis palestini: cui diligêtissime famulabatur spatio quo poterat ieiuniis & orônibus uacans. Eãq; dñs eius q̃uis xpianã ob eius gratũ seruitiũ diligebat. Cũ aũt ad gallias cũ mercibus renderet & in capite corsice cũ naui applicuisset: ancillamq; secũ deduxisset: côtigit in ipso loco gentiles diis suis solênia celebrare. Et dũ tam naute q̃ nauigantes cũ incolis insule ad sacrificia deorũ accederent: sola iulia remansit in naui. Compto q̃ xpiana esset felix quidã tribun⁹ petiit ab eusebio ancillam eius p q̃tuor ex suis cômutari: ad hoc solũ ut eã sacrificare côpelleret. Quod cũ ille ꝑpter ei⁹ gratũ seruitium oĩmode recusaret: inito côsilio naute ex industria eusebiũ inebriarũt. Quo dormitante iuliã rapiunt: & sacrificare nolentẽ alapis cedunt crinibus torquent: & dudum flagellant: tandem crucifixũ ꝯsitentem cruci côfigunt: ubi post morulã spiritum emisit. xi. calen. iunii. Monachi aũt quidam qui i insula marmarica que uulgo gorgona dicit͛ habitabant diña reuelatione moniti nauẽ ascendentes corsicam deuenerunt: & corpus martyris xpi tollẽtes celerrime redierunt: & i eorum insula sepelierunt: quod tamẽ ꝑcessu têporis aica regina uxor desiderii longobardorum regis inde brixiã transtulit: & in monasterio eius nomini fabricato honorifice collocauit.

¶ De scis casto & emilio martyribus. XXX

Castus & emilius martyres in aphrica passi sunt. Qui ut scribit beatus cyprianus in libro de lapsis ꝑpter uerbi fidei côfessionẽ p ignẽ ꝯflagrati passionis martyrium ꝯsumauerunt. xi. calen. iunii.

¶ De scõ desiderio episcopo & sociis martyribus. XXXI

Desiderius eṗs lingoneñ têporibus honorii & theodosii imperatorũ martyrium passus est. Nam dũ uandali ligoneñ ciuitatẽ diudũ obsessam debellarent. Scũs eṗs muros ascendens p suo grege clementiã postulabat. Vandali uero urbẽ intrantes: & multitudinẽ ciuium xp̄m ꝯfitentiũ trucidantes: eṗm in ecclesia p populo orantẽ reperiẽtes ceperũt: & suo duci noie cresco p̄ntauerũt. Qui cũ se libentissime morti obtulisset: dũ illi residuo populi parcere uellent: eductus ex urbe decollatur: nulla propter hoc erga gregem misericordia peccatis exigentibus exhibita. Cũ aũt spiculator eṗi portã urbis intrare uellet: capite illiso mox expirauit. Statimq; saxis irruentibus ianua adeo obstruitur: ut nulli deinceps per ipsam aditus patere posset in testimonium martyris xp̄i nulli licere ostendens ut per ianuam illã intraret pagan⁹ unde scũs eṗs exiuerat decollandus. Dum etiã ipse gladiator xp̄i martyrem ꝑcussisset in libro diuino ibidẽ aperto sanguinis nõ nulle gutte stillantes plura folia perforarunt litteris oĩno illesis: qui usq; hodie in testimoniũ ꝯseruatur miraculi. Sed paulo post crascus i ciuitate arelatensi a suis captus & hostibus traditus crudeli nece ꝑemptus est. Scũs uero desiderius sepultus est lingonis miraculis clarẽs. Inter que si q̃s intra ecclesie sue septa falso iurare scienter nititur: celesti mox ultione punit͛. Passus ẽ autem. 10. calen. iunii.

¶ De sancto desiderio alio episcopo & martyre. XXXII

Desiderius eṗs lugdunensis: cui⁹ uita celebris mirabilibus fulsit pastus ẽ i eodẽ territorio lugduneñ uilla pristiniano: cuius corpus mõ sepultum ueneratur i ecclesia uieneñ: festũq; eius ibidem. 10. calen. iunii recolitur.

¶ De scõ theopompo eṗo & maꝛ. XXXIII

Theopompus eṗs nicomedieñ in eadem ciuitate pastus est cũ quodam senesio sub diocletiano augusto: qui primo anno iperii sui illuc accedens iussit fieri statuas ex auro apollinis & artemis & eas in têplo productas a cunctis adorari. Cũq; theopõpus eṗs ad phanũ educt⁹ simulacra adoraꝛ noluisset: missus est in clibanũ ignis: in quo die & nocte illesus ꝑmansit. Nocte uero idẽ exiens luce celesti preuia ad palatiũ diocletiani deuenit: oĩbusq; ianuis reseratis diuinitus usq; ad lectũ suum accessit: seq; uiuentẽ protestans ad clibanũ rediit. In cui⁹ medio mane psallens & oĩno inustus repertus est. Quod dũ impator magie ipsius ascriberet: ut expireẽ canem in furnũ mitti fecit: q subito incensus est. Post hec theopõpus diebus 22. in carcere sine ullo cibo detinet͛ sed a domino ꝯfortatus uultu ilari inde ꝑducitur. Tũc iussu impatoris oculus itõi dexter effoditur: sed ipso ad carcerem redeunte sibi a dño restituit͛. Quod dũ diocletianus iterũ

artib⁹ magicis dputaret: accersito ad se quodam egyptio maximo mago theona nomie induxit eũ ad epũ suis prestigiis occidendũ: uoluit tñ primo arte eius uidere. Qui tauꝝ ferocissimũ ad se ductum dũ in aure ipsius aliqua uerba dixisset subito in duas ꝑtes discerpsit: que in lance ponderate equaliter pẽsauerunt. Tunc magus theopompo obtulit spirulas farinulas artis magice: & uenenum in calice demonus plenũ. Et cũ ille hec omnia sine lesione gustasset magus cõuertitur: & cum eo carceri traditus ab eodẽ baptizatur. Nomẽq; sibi senesi⁹ ĩponit: inde sanct⁹ eductus & in terrã supinus extẽsus atq; ad stipites ligat⁹ lapis magnus uix ab. 8. uiris portatus: uentri eius supponitur: sed eleuatus lapis a seipo ultra. xv. cubitos diuinitus ꝓsiliuit. Dehinc in eminẽti suspensus pedibus: capite deorsum saxoq; igẽti ad eius ceruicem alligato: fune quoq; quo tenebaꝛ preciso: uiraptim tractus ad terrã dirũparet: sine ulla lesione in pedib⁹ stetit. Nouissime aũt decollatus est ·+ Senesius uero in defosso terre positus: humoq; optus eqs super ĩductis ut calcib⁹ terrã premerẽt: migrauit ad xp̃m. Quoꝝ corpora nicomedie in eodẽ tumulo sepulta sunt. x. cal. iunii.

¶ De scõ manaem discipulo. XXXIIII

Manaem discipul⁹ herodis tetrarche colla ctãeus fuit. De quo scribitur act, xiii. ca. Hic fidei catholica doctor & propheta sub gr̃a noui testamẽti apud antiochiam ĩ xp̃o qeuit. 9. cal. iunii: ut dicit hieronym⁹ in martylogio scõꝝ.

¶ De. s. ioãna uxore chuze discip̃la. XXXV

Ioãna discipula: de qua ꝯmemoratur luc. ultio ca. que cũ trib⁹ mariis circa sepulturam dñi legit fuisse solicita. Hec fuit uxor chuze ꝓcuratoris herodis antipe: q fuit tetrarcha galilee: & hec post ascẽscionẽ dñi, cum discipulis fuit: eisq; sedule ministrauit. Et apud hierosolymam in pace quieuit. viiii. cal. iunii ut dicit hieronymus ubi supra.

¶ De sancto seruulo martyre. XXXVI.

Seruulus martyr passus est temporibus numeriani imꝑatoris ĩ ciuitate tergestina sub iunlio ꝑside. Qui nobilib⁹ eiusdẽ urbis parẽtibus & xp̃ianis ortus patre uidelicet Eulogio matre clemẽna ab annis puerilibus ĩ fide doctus deo ꝑuiẽs ecclesias frequẽtabat & in oratione ꝑsistebat. Et cum annoꝝ esset. xii. exiẽs ciuitatem in speluncam anno uno & mẽsib⁹. viiii. latuit eremiticã uitam ducẽs. Deinde celesti uoce admonitus ut parentes reuiseret: qui eũ ubiq; perquirebant: ad ciuitatem deuenit: medioq; itinere mire magnitudinis serpentẽ inuenit. Quẽ primo quidẽ uidens expauit: postea aũt confisus in xp̃o signũ crucis edidit: & exufflauit in serpentẽ. Statiq; coluber ꝑ medium crepuit: ueniẽsq; ad parentes letanter suscep⁹ eis cũcta que sibi ꝯtigerant enarrauit. Post dies modicos eulogius mortuus est: & seruulus cum matre uidua morabatur & miraculis coruscabat. ¶ Filius cuiusdam ciuis a demonio uexabatur clamãte demõe per os pueri: ꝙ si puer ad ꝑuulum duceretur stati ĩmundus ab eo spiritus eiiceretur. Quẽ cũ dudum requisissent: parẽtes pueꝝ ad ꝑuulũ deduxerunt: & que demon dixerat narrauerunt. Statimq; spiritus puerũ elidens cepit dentibus frendere: & spumãs ipsum diutius agitare. Seruulus uero inuocato noĩe trinitatis ĩmundum ꝯfestim spiritum ab eo eiecit & ip̃m cum parẽtibus ad xp̃m ꝯuertit. ¶ Vidua quedã famosa noĩe fulgentia filium habens grauiter febricitantẽ ueniens ad scũm iuuenem ꝓ salute filii supplicabat. Qui domum eius ingressus oratione premissa egrotantis manũ tenuit: moxq; ip̃m liberatum a febre de lecto ꝑduxit: & una cum matre ad baptismi gr̃am perduxit. ¶ Quidam domum ꝯstruens ex alto ceciderat: qui semiuiuus iacẽbat. Quẽ in lectulo leuatũ seruulo obtulerunt: qui pro eo ad xp̃m orauit: & apprehensa eius dextera ip̃m illico incolumẽ eleuauit. Sed quacunq; detenti ualitudĩe ad eum concurrentes sanitatem cõsequebãtur: multiq; gentilium conuertebanꝛ. ¶ Denq; tent⁹ a iunilio preside ut idolis ĩmolaret: cũ sacrificare ꝯtẽpsisset: primo neruis ceditur: dehinc ĩ equuleo suspenditur & torquetur: eiusq; latera unguibus laniãꝛ. Et post hec depositus oleo feruenti ꝑfunditur: sed in his omnibus ꝯstantior redditur. Et cum preses putaret ꝙ magicis artibus supplicia superaret: lotio fetenti ip̃m lauari iussit: ut sic more gentili maleficia expellerent. Sed uirtus diuina fetorẽ in balsami fragrantiã in narib⁹ omniũ ꝯmutauit. Et cum populus ip̃m inocentẽ clamaret: preses timore multitudinis ipsum extra urbem eductũ gladio iugulari fecit. Cuius corpus mater cũ omnibus ꝑ eũ conuersis in eadẽ ciuitate omni letitia sepeliuit. 9. cal. iunii.

¶ De scis dõatião & rogatião mř. XXXVII

Donatianus & rogatianus fres in galliis cĩtate nãnetis tẽporibus diocletiãi & maximiãi passi sũt. Qui cum ĩ dicta ciuitate residerent: & precepta iperatoris xp̃ianos ad ĩmolandum ꝯpellentia audiuissent. Donatianus iã senex germanũ corde fidelẽ baptizari cupiebat: anteq̃ ꝑsecutor de quo

intellexerant: ad urbē attingeret: sed tñ cum ppter sacerdotis absentiā baptismū habere non posset: ambo frēs ad dñm orauerunt: ut martyrium rogatiano p baptismo succederet: quod & factū est. Nā ambo cōprehensi & in catasta extensi ac lamati: deinde lancea militari pfossi nouissime capite cesi sunt. ix. calen. iunii.

De sanctis anolino & sociis martyribus. XXXVIII

Anolinus custos carcerꝫ erat sub pfecto urbis almachio tempore maximiani. Cū aūt almachi⁹ urbanum papā detērum in carcere custodiendū anolino tradidisset: & sermōes sci pape anolin⁹ cū tribus tribunis audiuisset: cōuersi sunt ad xp̄m: & ab urbano pontifice in carcere baptizati. Quod pfect⁹ cōperiens anolinū teneri fecit: & sacrificare nolētem ɔfestim iussit capitalē subire sententiam ✝ Tribunos uero xp̄m ɔfitentes: primo quidem grauiter laniatos ad sacrificia duci mādauit. Sed audiēs eos ī idolū ɔspuisse: ipsos eodem loco decollari pcepit. Qui passi sunt 9. calend. iunii: sepulti iuxta scōs tyburtium & ualerianum.

De scō urbano papa & marty. XXXIX

Vrbanus papa & martyr hui⁹ nominis prim⁹ natiōe romanus ex parte pontiano de regione uia latina: calixto pape primo ī ep̄atu romano successit: seditq; ānos. 8. mēses. 2. dies. 12. Hic genere nobilis ab īfantia xp̄ianus uirtute abstinētie & castitatis ornat⁹: dignitatis officiū uirtutū studiis adornauit. Multotiēs p fide ex urbe pscribitur: sed a fidelib⁹ clam reuocatur. Hui⁹ tēpore icepit ecclesia rome pdia possidere: de quib⁹ scūs pōtifex clericis & notariis q gesta martyrum ɔscribebant sumpt⁹ ministrabat. Añ eni ecclesia ad instar apostolorꝫ in cōi uiuebat: pecunias tantū recipiens p egenis. Hic multos xp̄ianos ad fidem cōuertit. Valerianum sponsum scē cecilie & frēm eius tyburtium nedū baptizauit: sed ad martyrii palmam exhortando pduxit. Postq̄ aūt btā cecilia scō pape urbano domū suā tradidit dedicandā: & ipsa in eadem uitā martyrio finiuit. Vrbanus pdicationi & baptizationi insistens fidelium ab almachio pfecto urbis capitur: & in carcere detineť: deinde sibi oblatus cū prefectus eidem xp̄ianitatem opponeret: & thesauros cecilie requisisset: Rñdit urbanus: qꝫ plus mouebať almachius cōcupiscentia thesaurorꝫ q̄ cultura deorꝫ. Et eū ipm pfect⁹ superare nō posset: anolino tribuno in custodia tradidit: ubi existens anolinū cū aliis trib⁹ tribunis cōuertit: ut supra pxiedēs ē: qb⁹ p martyriū assūptis. Vrban⁹ ad simulacra duciť: & thura iponere purgeť. Sed orante scō idolum cecidit: & 22. sacerdotes ignem ministrantes occidit: quem i ipso loco prefect⁹ decollari iussit: cui⁹ corp⁹ marmenia uxor carpasii nup cōuersa cū filia lucina sepeliuit cū cecilia tyburtio ualeriano & maximo in eodē sepulchro: qui passus est 8. calen. iunii circa annū dñi. 220. Hic cōstituit: ut oīa uasa ecclesiastica ad sacrū ministerium ptinentia aurea uel argentea fierent uel si paup eēt ecclesia stannea: nō autem uitrea ppter fragilitatē: nec lignea ppter porositatē: nec cuprea ppter nauseā & abominationem. Hic etiā fecit ordinationes. 5. p mensē decembř p̄sbyteros. 12. diacones. 8. ep̄os per diuersa loca numero. 15. & cessauit episcopatus dies. 19.

De scō niceto martyre. XL

Nicetus martyr: quod interp̄tať uictor: gothorum gente oriundus sed ab eorꝫ prsus uitiis alien⁹ ab annis puerilib⁹ p sanctū theophilum gothorꝫ ep̄m: qui & p̄s̄o cōcilio nicee celebrato iterfuerat in fide doct⁹ & baptizatus est. Cū aūt iter gothos discordia orta esset: & due ex eis pres fierent: quarꝫ uni fritigenes alteri uero athanaricus p̄fuit & ipse partes ad inuicē decertassent: fritigenes ab athanarico uict⁹ est: Qui se tunc contulit ad presidium romanorꝫ: & ab imparoř ualētiniano ad xp̄ianitatē suscipiendam cū suis īduct⁹: sumpta romana militia que erat in thraria crucecꝫ xp̄i preuia aduersarios expugnauit. Quapprer athanarie⁹ cū suis fidē suscepit. Et succedēte pdicto theophilo ep̄o urphilo qui & ipse ɔstantinopoli secūdo fuerat ɔcilio celebrato: oēs gothi partis illius ab eodem urphilo in fide docti & baptizati sunt. Qui etiā ep̄s sacre scripture libros de latino transtulit in linguā gothorꝫ: ut populum ad fidei rudimenta pduceret. Nicet⁹ aūt qui xp̄iane patri adherebat xp̄m uiriliter p̄dicabat. Qui ab aduersariis athanarici gothis: qui iuxta danubium habitabant: detentus & ad fidem xp̄i denegandā ɔpulsus est. Quod cū facere recusaret: in ignē copiosū mittitur: & sic spiritū deo reddens martyr dignus efficiť. Cū aūt quidam noie marianus de ciuitate masceupstia olim scō martyri amicitia spēali cōiunct⁹ corp⁹ eius requireret: & furorem gothorꝫ gentilium formidaret: nocte consurgens ad corpus perquirendū accessit: uerꝫ cū locū ignoraret: stella sibi apparente: & ut olim magis uiam ostendente ad locū perducitur: qua supra corp⁹ martyris quiescēte sacre sibi reliquie reuelanť: & ab eodem collecte in domū suā honorifice collocanť: multaq; sanitatum miracula earꝫ uirtute demonstranť. Processu uc

ro tpis a fidelibꝰ ecclesia i ciuitate ꝯstruit: & corpꝰ martyris illuc trãsfert: solo manus pollice ad eius solatiũ mariano dimisso. De corpe uero sacro nihil amplius ullo tpe potuit amoueri. Nã dũ auxẽtiꝰ eps maseupsi he ecclesiam fabricasset: & de reliqis scõꝝ tharaci probi & andronici de auarzana urbe uicina pré pro ꝯsecratiõe ecclesie obtinuisset: promissione facta ꝙ de reliquiis niceti martyris pté i recompẽsatiõe referret: aptoq; sepulchro manũ ad auferẽdũ ex mẽbris aliqd posuisset: ꝯfestim manꝰ eiꝰ arida & cõtracta facta est: nec prius restituta donec eps de temeritate penitẽs: manũ ut posuit ꝑ ꝯsequenda sanitate ad corpus reduxit. ¶ Post tpris decursuz corpꝰ ipm uenetias trãslatũ gescere dicit in ecclesia sci nicolai. Passus est aũt sanctꝰ mar. 8. cal. iunii.

¶ De sancto zenobio episcopo & ꝯfessore. XLI.

Zenobiꝰ eps eiufs florẽtine urbis nobilissimꝰ a puerilibꝰ annis diuinisꝰ litteris ibutꝰ: scitate ꝯspicuus: post miores gradꝰ ad epatuz eiusdẽ ciuitatis electꝰ est. In quo multo tpe ꝓsidẽs gregẽ dñicum uerbo & exẽplo sollicite pauit: & multoꝝ signoruz gra splẽduit. ¶ Inter que dũ qdã eccle sue predia occupasset: nec sepiꝰ admoniti ea reddere uellẽt subita morte ꝑeũtes exẽplo suo alios nedũ ad restitutionẽ: sed ãpliorẽ dotationẽ florẽtine ecclesie ꝓuocarũt. ¶ Matrona quedã apostoloꝝ limia uisitãs unicũ suum puulũ secũ deducẽs eũ febricitantem zenobio epo cõmẽdauit: & romã ꝑrexit: queȝ ipse materno more diligẽter fouit: Cũq; die qdã necessitate ecclesiã adisset: & mater ipso ꝯstãti rediẽs filiũ eadẽ hora expirasse reppisset: corpꝰ eiꝰ in ulnis accepit: & eum lachrymis ante pedes uiri dei ꝓiecit: queȝ ille sua oratiõe ꝯtinuo suscitauit. In cuiꝰ testimoniũ locus in quo genua fixit genicułus uocat: q si aliquãdo a quaq; bestia imũdicia polluit mox diuina ultiõe bestia illa punit. ¶ Alia uice egressus de citate iuuenẽ q ad tumulũ portabat iuenit: pro quo deposito pheretro exeqas celebrauit. Rogatꝰ quoq; ab astantibꝰ ꝑ eius suscitatiõe ipo quoq; ex hũilitate diuꝰ recusante tãdẽ acqescẽs ꝑ ipo diuduz orauit: & populũ oẽs kiriel. clamare admonuit: ñeq; iuuenẽ ad uitã reduxit. Quieuit in pace maturꝰ etate. 8. cal. iunii. Sepultusq; ẽ i ecclesia sci laurẽtii. Inde post aliquot ãnos trãslatꝰ in ecclesiã scẽ uirgis repate. In cuius trãslatiõe facta tpe hyemali arbor quedam quã cãu ipius pheretrũ tetigit: subito flores produxit.

¶ De sancto dionysio episcopo mediolaneñ. XLII.

Dionysius eps mediolañ tpe ꝯstãtii filii ꝯstantini claruit. Qui ab eo aliquãdo circũuẽtus arriane heresi subscripsit. Et postmodũ ꝯpunctus ab eusebio uercelleñ epo cuiꝰ erat i baptismate filiꝰ ueniã petit. Cui ille penitẽtiã idixit: ꝓpter qd a constantio ad cappadociã in exilio delegatꝰ ibidem pro xpi fide & catholice ueritatis assertione uitã finiuit. 8. cal. iunii. Cuiꝰ reliqas scũs basilius cesaree cappadocie eps postmodũ ambrosio mediolañ epo trãsmisit: quas ille deuore suscipiẽs honorifice ibidẽ recondidit.

¶ De scõ mutio abbate. XLIII

Mutius abbas ut retulit cõpres hieronymo i uitis patrũ. Primo gentilis fuit & latronũ princeps ac sepulchroꝝ uiolator. Qui cũ nocte quadã ad domũ deo dicate uirginis deuenisset expoliandi gratia: subito soporatus uidet i somnis quẽdã regali habitu idutũ eum a flagitiis desistere monẽtem: alioqn mortẽ turpissimã ꝯminãtem: uidet q; monachoꝝ militiã: & eoꝝ ducẽ: q nomine mutii ꝙ iussa adimpleret illi regi promittebat. Euigilãs ergo subitoq; conuersus ad ecclesiã ꝯfugiẽs baptismũ suscepit: & ad eremũ trãsiẽs i scitate nimia solitariã uitam duxit: multosq; discipulos hũit. Semel tãtũ i hebdomada. i. dñica die panẽ sibi missũ diuitus comedebat: nullũq; aliũ de cetero cibũ sumebat. ¶ Adolescẽs quidã ad eũ accedẽs ab eo mõachus efficit: & dũ ab eo mõachali habitu uestit: cepit iuuenis dicere ꝙ optaret se ab eodẽ patre mortuũ uestiẽdũ: qd se mutius scũg ꝓmisit. Cũ aũt post aliquot annos iuuenis decessisset: & eũ abbas iduisset: iterrogatꝰ ab eo an ipsz sufficiẽter indueretur. Rñdit defũctꝰ ꝙ sic: & ꝙ ꝓmissa optie impleuerat. Iterũ cũ quẽdã i extremis cõstitutum uisitare curaret: & multa sibi & comitibus uia supesset: solq; iã ad occasum festinaret: precepit soli ut se modicũ expectaret: qd & sol fecit nec occubuit: donec mutiꝰ cũ sociis ad locũ puenit: ubi monachũ iã defunctũ iuemẽs: eũq; uocãs iterrogauit qd ꝑoptaret an ad uitã pñtẽ redire an sõno suo quiescere. Qui respõdẽs ꝙ magis cupet dissolui & eẽ cũ xpo iussus a seõ i pace obdormiuit. ¶ Alteri quoq; i extremis laboranti q ꝯscia premẽte mortis exitũ expauebat. Rogatus ab illo tres annos sibi ad penitẽtiã ꝯcessos a dño ipetrauit. Quẽ ad eremũ deducẽs post triẽniũ ad domũ suã q̄si ãgelũ reduxit. Necteq; supueniẽte ille quasi dormitãs expirauit: quẽ abbas mutius sepeliuit. Hic etiã frequẽter ad loca remotissima i momẽto diuinitus pro uoto euectꝰ ẽ. Quieuit aũt in xpo 8. cal. iunii.

¶De scõ mutio ꝓfessore monacho. XLIIII

Mutius aliꝰ monachꝰ: ut dicit heraclides: cum secularis uir esset: mũdo abrenunciare desiderãs cũ filio paruulo octo annoꝝ ad monasteriũ accessit: & tã diu cũ infãte ꝑ foribus excubauit: donec instãtia iprobitatis ꝯtra ꝯsuetudinẽ cenobioꝝ cum filio susciperet. Intransq; monasteriũ a filio seiunctus est: ut iam nõ se patrẽ esse memineret. Quod ut pleniꝰ ꝓbaret: de industria negligebatur puerulus squalidis indutꝰ: colaphis mã sine cã sepissime cesus: ita ut nunq̃ uideret filiũ nisi lachrymaꝝ uestigiis genis ꝯfusum. Pro amore xp̃i nihilominꝰ & obediẽtie uirtute rigida hec oĩa patiẽtissime tolerabat Cum die quadã abbas flere uidisset infantẽ: iussit patri ut filium iactaret i flumẽ: qui nõ adeo cito mandauit: q̃ celeriter mutius iussa ꝯpleuit. Sed ꝓcurati frẽs de industria puulũ de flumine rapuerunt. Tũc abbati a dño reuelatum est: sanctũ mutium hac obedientia habrahe patriarche meritũ acquisisse. Hec heraclides.

¶De festo corporis iesu xp̃i. XLV

Festiuitas corporis iesu xp̃i ab urbano papa q̃rto nuꝑ instituta est uidelicet ãno dñi. 1263. ãno põtificatus eius prio. Cuiꝰ institutionis causa motiua fuit: miraculuz quod tunc tp̃is apud uulsinũ castꝝ appuit. Cum eni q̃dam ꝑsbyter de ueritate sacramẽti aliquid hesitaret: & sactam hostiã ꝯfregisset: subito sanguis uiuus ex hostia manare cepit: & corporale adeo cruore tinxit: quod nulla unq̃ lotione deleri potuit: sed in testimoniũ miraculi usq; i ꝑsẽs i corpale sãguis ꝑmanet: & uiterbiũ: ubi tunc erat curia ꝓ reliquiis reseruat. Hoc igit miraculo principaliter inductꝰ romanꝰ põtifex urbanꝰ q̃rtꝰ Huiꝰ sacri deuotiõe affectꝰ pie statuit ꝑtare institutionis memoriam prima quinta feria post octauas pẽtecostes a cũctis fidelibꝰ celebrari: ut qui ꝑ totum ãni circulum eo utimur ad salutẽ: eius institutionẽ illo tp̃e specialiter recolamus: quo spũssc̃us discipulorum corda edocuit ad plene cognoscenda huius mysteria sacri. Nam & in eodẽ tẽpore cepit hoc sacramentũ a fidelibus frequentari. Legit eni in actibus apostoloꝝ: ꝙ erant ꝑseuerantes i doctrina apostoloꝝ & cõicatione fractiõis panis & orõnibus statim post sc̃ti spũs missionẽ. ¶Cum aũt hoc gloriosum sacramentũ sit quoddã singulare donariũ nobis a xp̃o donatuz: & q̃tuor sunt que donũ quodlibet extollunt: ubi uidelicet ꝯcurrũt In dãte liberalitas: In dono ꝑciositas: In mõ ꝯgruitas: In sumente uero necessitas & utilitas. ¶Iccirco circa corporis xp̃i sacrm̃ quattuor occurrunt ꝯsideranda: uidelicet in dño largiẽte liberalitas generosa. In dono excellente ꝑciositas ualorosa. In modo ꝯgruente opportunitas speciosa. Et in hoĩe sumẽte utilitas fructuosa. ¶Circa primũ sciendum: ꝙ xp̃i liberalitas in hoc sacro apparet ex eo ꝙ ibi sũme relucet diuina oĩpotentia: sapiã & beniuolẽtia. Cũ eni homo in aliquo ope ponit totuz suũ posse & scire & uelle mõ l am plius põt. In hoc aũt dono apparẽt summe. Primo dei oĩpotentia: que in sacro eodez mirabilia tot operatur. In tribus eni opibꝰ maxime apparet oĩpotentia dei. s. in creatione: incarnatione & ꝯsecratione. Opꝰ aũt incarnationis ꝑponit opi creationis. Vñ augustinus. Homo deꝰ de uirgine natus potentius opꝰ est q̃ mundꝰ de nihilo creatus. Opꝰ aũt ꝯsecrationis adhuc apparet mirabilibus q̃ ipsa incarnatio triplici rõne. Primo qa in incarnatione creator factꝰ est creatura. Nã uerbum manens quod erat: assumpsit hominem quod nõ erat. Hic aũt creatura fit creator: panis nãq; substantia: que est creatura inaĩata: efficitur caro xp̃i: que est caro dei: & sic substantia panis fit substãtia unita substãtie dei. ¶Secũdo quia opꝰ incarnatiõis factum est ab ipsa trinitate imediate nulla creatura coopante. hic autem licet transmutatio fiat a deo: tñ mediante & coopante hoĩe sacerdote & aliq̃n peccatore. ¶Tertio quia icarnatio semel facta est nunq̃ iteranda: ꝯsecratio autẽ corporis xp̃i quotidie & multoties iteratur. ¶Secũdo apparet hic maxĩe dei sapiã: que ipm sacrm̃ i testamẽto ueteri pluries ꝑfigurauit. Sapientis aũt est opꝰ subtile ꝑuidere: & pluries etiã formaliter designare. Et q̃uis multimode hoc uenerabile sacrm̃ in ueteri testamẽto fuisset ꝑfiguratũ. ¶Principaliter tñ eius apparẽt figure: Tẽpore legis nature Tẽpore legis scripte: & tempore ꝓphetie. Tempore legis nature: Figura huiꝰ habet i sacrificio melchisedech: qui fuit rex hierusalem & sacerdos dei: ut dictũ ẽ supra de melchisedech: q sacrificiũ suũ deo obtulit panis & uini: ut habet geñ. 14. Hic eni ꝑfigurauit xp̃m ueꝝ regem iudeoꝝ & sacerdotẽ summi prĩs: d quo pr̃ eiꝰ ꝭm carnẽ dauid ꝓphetauerat dicens: Tu es sacerdos in eternũ ꝭm ordinẽ melchisedech: qui sacrificiũ sui corporis & sanguinis sub eisdẽ spẽbus obtulit deo patri. ¶Tẽpore legis scripte: Figura huiꝰ hẽt de mãna quod deꝰ pluit patribꝰ in deserto: quod ab hebreoꝝ populo i diuersis uasibꝰ recollectũ. s. a quibusdã in magnis a quibusdam in puis semp eiusdẽ mensure inueniebatur: & ad oẽm saporẽ edentis ꝯuertebat: a quo pane aliti sunt patres in deserto uagantes: donec in terrã ꝓmissam de fructibꝰ gustauerũt. Quo ꝑfigurabatur hoc sacramẽtũ

qđ integraliter ſumitur ab oib⁹ in quacūq;
q̄titate hoſtia tribuať :qd etiã ẽm affectionẽ
ſumẽtis ſic ĩ eo ad oẽs ſaporẽ uirtutis uel ui
tii opatur. Et hoc pane nos ali optet in deſer
to pñtis ſeculi pegrinãtes: donec ad terram
celeſtis patrie deuenĩẽtes ipm xpm uentris
uirginei fructũ in ſuo fonte guſtem⁹. ¶ Tẽ
pore ꝓphetie: figura hẽtur in helia qui fu-
giẽs a facie iezabelis in deſerto ꝑuagãs ob-
dormiuit in umbra iunipi:quẽ angelus exci
tauit & ſubcinericiũ panem oñdit:quo refe-
ctus in ei⁹ fortitudine pagrauit uſq; ad mon
tem dei. Quo preſignabať peccator qui fu-
giens a facie tẽtatiõis in deſerto pñtis ſeculi
laſſus in cõtẽplatione arboris crucis quietẽ
inuenit. Ibiq; carnẽ xpi ſub ſpecie panis ſub
cinericii pẽdẽtem accipit:quo cibo refectus
ſecurus pambulat uſq; ad mõtem etherei re
gni. Iccirco hoc ſacřm dř uiaticũ : qa panis
uiatorũ. Tertio apparet ĩ ipſo ſũme dei be-
niuolẽtia:qui dedit. ¶ Prio ſe ipſũ. Nõ enĩ
dedit celũ nec angelũ: nec apoſtolũ:nec ma
trem ꝓpriã:ſʒ corp⁹ ſuũ ad timo. 2. dedit ſe
metipſʒ pro nobis ꝛc. ¶ Scdo dedit ſe ĩ cibũ
nõ ĩ ſociũ nec ĩ ſuũ:ſed ĩ edulũ. Aug⁹. uox
dei de celo: cib⁹ ſum grandiũ: creſce & man
ducabis me ꝛc. ¶ Tertio ĩppetuũ:nõ uſq; ad
annũ:nec decẽniũ:nec cẽtẽnium:ſed uſq; ad
ſeculi ſinẽ matth. ult. Ecce ego uobiſcũ ſum
oib⁹ dieb⁹ uſq; ad ꝯſumatiouẽ ſeculi. ¶ Cir-
ca ẽm ſciẽdũ ꝙ huius doni ꝓcioſitas appet:
ex eo ꝙ ipa caro & ſanguis xpi nobis donan
tur:quo nihil ꝓcioſius eẽ põt:qa caro deiſi-
ca & uerbo unita ut dictũ ẽ. ¶ Circa cuius
ueritatẽ dubitari ꝯſueuerũt pĩcipaliter. 7.
que & ſi ratiõib⁹ ꝓbari nequeãt : quia fides
noſtra que ẽ de ſupnaturalib⁹ nõ ſubeſt ar-
gumẽtis ſciaꝶ naturaliũ: tñ aliqb⁹ naturali
bus exemplis oia dubitabilia aliq̄liter pſua
dentur. ¶ Primo enĩ dubitať quõ panis in
carnẽ & uinũ in ſanguinẽ tráſmutať. Huius
exẽplũ naturale habem⁹:ꝙ panis quẽ come
dim⁹ ĩ uerã hominis carnẽ: & uinũ qd bibi-
mus ĩ uerũ ſanguinẽ naturaliter ꝯuertiť: p⁹
certũ horaꝶ ſpatiũ opante natura. Quid er
go mirũ ſi qd natura facit ĩteruallo aliqua-
rum horaꝶ deus ſine tpe opatur. Ipe eni na
turã creauit & ei⁹ curſuʒ ſua oipotẽtia mu-
tare põt. ¶ Scdo quo mõ accñs nulli inita-
tur. Accidẽtia. n. ſine ſubiecto ĩ eodẽ exiſtũt
qd pre oib⁹ dubitabili⁹ uideť. Nõ eni illa ro
tonditas & albedo & ſapor & alia accidẽtia
ſũt panis:quia panis ibi nõ ẽ:nec corpis xpi
qa utpote corp⁹ hũanũ talia accidẽtia nõ ha
bet:nec aeris:qa tali luce a nullo corpe co-
lorať :ergo ĩ nullo ſubſiſtũt. Sʒ ĩ ipſis natu-
ralib⁹ appent aliqñ accidẽtia:que nulli ſub
ſtãtie corporee initũť : ſicut curuitas remi
ĩ aqua:nõ eni talis curuitas ẽ accñs remi: q
rect⁹ ẽ:nec aque que ſine remo tale accidẽs
nõ hẽt:ergo ĩ nullo ſubſiſtit. ¶ Tertio quõ
corp⁹ ĩ hoſtia collocať : uideť eni mirabile
q̄liter xps q de⁹ ẽ & homo pfect⁹ ſub modi
ci panis ſpẽ ꝯtineť. Sed ſiqs aduertat quali
ter ſola ſubſtãtia tráſmutať :uidebit euiden
ter:ꝙ ſubſtãtia que ñ ſuſcipit magis nec mi
nus: ſub illa modica hoſtia ꝯtineri poteſt.
Sicut eni ibi ſũt accidẽtia pãis ſine ſubiecto
ſic & ibi ẽ ſubſtãtia corpis ſine aliquo acci-
dente:& p ꝯñs nulla ẽ ibi dimẽſio q̄titatiua
ſine qua ſubſtantia magni corpis ſub q̄tita-
te minima corpis ꝯtineri põt. Hui⁹ exẽplum
in naturalibus hẽm⁹:ꝙ ad hoc ut. ſ. uiſibile
corpus ab oculo uideať neceſſe eſt ut dicit
Aug. ꝙ forma uiſibilis ſit ĩ pupilla:& ſic co-
lũna & dom⁹ ab oculo uiſa ẽ ĩ pupilla non
q̄titatiue ſed formaliter:& mõtẽ maximũ in
modico ſpeculo uidem⁹. ¶ Quarto quomõ
ĩ plurib⁹ nõ multiplicať :unũ eni & idẽ cor
p⁹ xpi ĩ multis & ĩfinitis altarib⁹ p diuerſas
mũdi ptes ĩ multis hoſtiis eodẽ tpe cõſiſtit:
nec tñ ex hoſtiaꝶ multitudine corp⁹ unicũ
plurificať : qd etiã in celo & ĩ altare tamen
diuerſimode ꝯtineť. In celo eni corpaliter ĩ
hoſtia sacramẽtaliter. Hui⁹ exẽplũ hẽm⁹ ꝙ
uni⁹ & eiuſdẽ hõis imago ĩ diuerſis & mltis
exñs nõ pluſicať. Et ĩ ſeipſa ſubſiſtit corpo
raliter:ĩ ſpecl'is uero formaliter. ¶ Quinto
quõ diuiſus nõ lacerať. Cũ. n. hoſtia p ptes
diuidiť :corp⁹ nõ ſrágiť :ſʒ ĩ q̄libet q̄tũcũq;
mima particula itegraliter ꝯtineť. Hui⁹ exẽ
plũ appet ĩ ſpeculo:ĩ quo cũ uni⁹ hõis una
ſola ꝯſiſtat imago:ſi p ptes diuidať :ĩ quali
bet pte etiã modica itegraliter imago eadeʒ
reſultat. ¶ Sexto quõ ſũptus ñ ꝯſumať. Nã
nõ ẽ adeo mõs in orbe tã maximus q totiẽs
ſũptus amõ nõ eẽt ꝯſũpt⁹. Hui⁹ exẽplũ ap-
paret ĩ candela a qua ſi lumẽ ab ĩfinitis cãde
lis recipiať appoſitis: lumẽ tamẽ ipm nunq̄
minuiť :ſed ſemp eodem ſplendore relucet.
Triticũ etiã qd a mũdi exordio ſep oẽs hõi
nes comederũt:nunq̄ conſumere potuerũt.
¶ Septio quõ ĩ diuerſis diuerſimode opať.
Nã ſicut ille q digne ſũit ; ẽmediũ ſuſcipit:
ſic ĩdigne ſumẽs iudiciũ ſibi mãducat & bi-
bit. Hui⁹ exẽplũ ẽ de una & eadẽ medicina
que duob⁹ egris a medico data uni bene di-
ſpoito opať ad ſanitarẽ: alteri male diſpoſi-
to operať ad mortẽ: nõ ex defectu medicie:
ſed ex mala ſumẽtis diſpoſitiõe. Sic ergo de
ueritate hui⁹ ſacramenti ꝯſtare põt ioan. 6.
Caro mea uere ẽ cib⁹ & ſanguis me⁹ uere ẽ
potus. ¶ Circa tertiũ notãdũ ꝙ mõi ꝯgrui-
tas ſiue opptũitas appet ex eo ꝙ iſtud ſacra
mentũ nõ dať ĩ forma ꝓpria:ſʒ ſub ſpẽ alie
na. ſ. panis & uini. Circa qđ tria uidẽda ſũt.
¶ Primo q̄re ſub bina ſpecie dať :uidelicet
caro ſub ſpẽ panis : & ſanguis ſub ſpẽ uini.

Ad hoc rñdet thõas in hymno.d.qb⁹ sub bi
na spe carnẽ dedit & sãguinẽ: ut duplicis sub
stãne totũ cibaret hoiem. Hõ.n.ex aia & cor
pore ꝯsistit. & p hoc appet: ꝙ hoc sacrm ẽ re
fectio utriusq;. Nã caro est refectio corpis &
sãguis aie: qa aia ois carnis i sãguine ẽ. leu.
¶ Scdo q̃re hoc sacrm sub aliena spe occul
taẽ. Hoc ãt fecit xp̃s prio ad oñdẽdũ miracu
lũ: in hoc.n. dei oĩpotẽtia appet mirabilis: q̃
in sacro eodẽ tot mirabilia opaẽ: qđ nõ eẽt:
si in ppria forma traderẽ. Scdo ad augẽdũ
meritũ. Nã dicit greg⁹: fides nõ hẽt meritũ:
cui hũana rõ pber expimentũ. Maximũ.n.
meritũ fidei est credere: qđ hõ nõ uidet: imo
qđ natura p oẽs sẽsus dissuadet. Tertio ad e
uitãdũ fastidiũ. Nõ.n. posset hõ sumere car
nẽ & sãguinẽ xp̃i in forma ppria: qđ & gust⁹
fastidiret: & anim⁹ abhorreret. ¶ Tertio q̃re
sub forma panis & uini poti⁹ q̃ alioꝝ elemẽ
toꝝ tradaẽ. hoc ãt fit ꝑpter tria. Prio ꝑpter
magis acceptabilẽ sumptionẽ. Sũt.n. come
stibilia que ab aliqb⁹ abominãẽ: ut porri &
cepe: quedã q̃ recusãẽ pp aliquã egritudinẽ
ut pisces ab egrotis: quedã q̃ nõ repiunẽ ꝑ
diuersitate tẽpoꝝ uel locoꝝ: sicut pepones q
nõ inueniũẽ hyeme: & coturnices citra mare
qdã q̃ cari⁹ emũẽ ut pdices. Iõ daẽ hoc sacrũ
sub talib⁹ spẽb⁹: que ita sũt ꝯformes nature
sic delectabiles gustui: sic oib⁹ locis & tẽpo
rib⁹ repertibiles: sic copiosius abũdãtes: ut
nullo fastidio: uel egritudine: iopia: uel cari
tudine qs excuseẽ ab hui⁹ sacri sũptione. Se
cũdo pp mysticã significationẽ: ut sicut pãis
& uinũ sũt naturalia & pricipalia corpis ali
mẽta. qa panis cor hois ꝯfirmat: & uinũ leti
ficat: sic p hoc appeat: ꝙ hoc sacrm ẽ aie ple
na refectio uita & alimẽtũ. Tertio ꝑpter oñ
dendã unionẽ: ut sicut ex multis granis un⁹
panis ꝯficiẽ: & ex multis racemis unũ uinuꝫ
eliqtur: sic oñdaẽ: ꝙ per hoc sacrm unitatis
multi fideles q sunt mẽbra xp̃o capiti i uno
ecclesie corpe uniunẽ. Ro.12. Sicut.n. i uno
corpe multa mẽbra hẽm⁹. & infra: ita multi
unũ corp⁹ sum⁹ i xp̃o. & hec ẽ rõ augustini.
¶ Circa.4. notãdũ ẽ: ꝙ utilitas hui⁹ sacri ap
paret esse septuplex. Pria ẽ dñice passiõis cõ
memoratio. i. coꝝ. xi. Quoties mãdu. paneꝫ
hũc & ca. bi. mor. dñi an. Secũda ẽ xp̃i & fi
deliũ unitio. Io.6. q mãdu. me. car. & bibit
me. sang. i me ma. & ego i eo. Tertia ẽ demo
nis expugnatio: unñ cãtat ecclesia: O saluta
ris hostia que celi pãdis hostiũ: bella pmũt
hostilia: da robur: fer auxiliũ. Quarta ẽ pec
catoꝝ remissio. Quinta est oium uirtutuꝫ &
gratiaꝝ infusio: uñ dr eucharistia: qđ ẽ bõa gr̃a
ab eu qđ est bonũ & charis gr̃a. De his dua
b⁹ utilitatib⁹ dicit scũs thõas: nullũ ẽt sacrꝫ
est isto salubri⁹: quo purgaẽ peccata: uirtu
tes augenẽ: & mẽs oium spũaliũ charismatũ
abundantia ipinguaẽ. Sexta ẽ pene purgato
rie expiatio: qđ greg⁹ p multa exẽpla pbat i
4. dial. & satis diffuse: uñ dicit thõas Offerẽ
i ecclesia p uiuis & mortuis: ut oib⁹ ꝓsit: qđ
est p salute oiuꝫ istitutũ. Septia ẽ eterne glo
rie collatio. Io.6. Qui mãdu. me. car. & bi.
me. sang. hẽt uitã eter. & infra. Qui mandu.
hunc panem uiuit ineternum.

¶ De scõ eleutherio papa & mre. XLVI

Eleutheri⁹ papa & mr natiõe gre
c⁹ pre abũdio de oppido nicopo
li sothero epõ rõano i põtificatu
successit: & sedit ãnos quindecim
menses.6. dies.5. Hic accepit epi
stolã a lucio rege britãnico: ut p ei⁹ mãdatũ
xp̃ian⁹ efficereẽ: cui papa misit duos religio
sos uiros uidelꝫ suganũ & damianũ: q regẽ
pdictũ & populũ ꝯuerterunt. Hic ꝯstituit q̃
alias apostolo decreta fuerãt. s. ut nulla esca
usualis a xp̃ianis fidelib⁹ repudiareẽ: quam
de⁹ creauerit: q̃ tñ rõnabilis & hũana ẽ. Hic
fecit ordinatiões.3. p mensẽ decẽbr. pb̃fos
12. diacões. 8. epõs p diuersa loca. 15. qui euã
tpe ꝯmodi ipatoris mr̃io corõat⁹ ẽ.: & sepul
t⁹ cũ frib⁹ suis iuxta corp⁹ bti petri apostoli
i uaticão. 7. cal. iunii: & cessauit epat⁹ dies. 6

¶ De scõ q̃drato discip. XLVII

Quadrat⁹ apostoloꝝ discipul⁹ fuit
q apud athenas ad pdicandũ uer
bum dei missus: postq̃ eidẽ urbi
plurib⁹ ãnis euãgelizauit clarus
doctrina & uita scõ fine qeuit: ibidemq; hu
matus iacet. 7. calẽ. iunii. ut ait hieronymus

¶ De scõ augustino epõ angloꝝ. XLVIII

Augustin⁹ epõs angloꝝ a btõ papa
gregorio diuo instictu missus ẽ
ad angliã ad pdicãdũ ãno. 14. im
peratoris maurini: ut dicit sigi
bert⁹ & beda: & aliq̃liter supra
tactũ ẽ i legẽda gregorii pape. 4. id⁹ martii
Cũ quo ẽt melit⁹ & ioannes & alii plures sci
mõachi missi sũt. Hi uenientes britãniã ad isu
laꝫ que dr thãna quã a terra diuidit fluuius
triũ stadioꝝ: q appellaẽ sirai: miserũt iterp
tes quos de frãcia accepãt mãdato pape ad
eldebertũ regẽ in cãtia citate regali: q audi
ta cã aduẽt⁹ scõꝝ ab eo benigne suscepti sũt
Nã & rex uxorẽ bertctẽ xp̃ianã duxerat: eo
pacto ut fieret xp̃ian⁹: qđ tñ nũdũ iplere cu
rauerat: postea uero rex deueniẽs ad insulã
audita pdicatiõe xp̃i: ꝯcessit eis locũ i citate
dorbeienñ in palatio suo: & pbuit licẽtiã pdi
cãdi & ꝯuertẽdi oẽs q fidẽ suscipere uellẽt
Ipse tñ pp nouitatẽ fidei noluit tã cito ꝯuer
ti. In ipsa ãt citate dorbeia inuenerẽt ecclesiã
sci martini: que ibidẽ fabricata fuerat tẽpore
quo rõani angliã obtinuerunt. In q̃ ecclesia
regia sepi⁹ xp̃m orabat. In ipsa ergo ecclesia
diuina celebrare & pdicare ceperẽ multisq;

miraculis ppetratis plurimos conuerterũt
¶Post ãnũ uero rex eldebertꝰ cũ pluribꝰ a
liis regibꝰ & pricipibꝰ sibi subiectis fidẽ xpi
pcepit. Deide augustiꝰ uẽiẽs herclas ab ethe
rio ẽpo archieps gẽtis anglorꝫ ordiatꝰ ẽ mã-
dato greg. pape. Et ex regis ↄcessiõe i regia
citate ↄstruxit ecclesiã saluatoris: quã etiam
metropoli totiꝰ isule ↄstituit quã & successor
eiꝰ laurẽtiꝰ eps ↄsecrauit. Cũ aũt multi fidẽ
pcipe recusarẽt & rex neminẽ ↄpellerẽ uellet
ordinataq; disputatiõe iter ẽpos xpianorꝫ &
põtifices idolorꝫ ↄuẽtuꝫ ẽ p ptes ut eger in-
troducerẽ: & que ps ipm sanare posset illiꝰ
fidẽ preualeret: & adducto ceco: cũ a gẽtili-
bus illumiari nõ potuisset: & augustinus ei
lumẽ restituisset: maxia paganorꝫ ps ↄuersa
credidit: & baptismũ suscepit. Sicq; augusti
nus uirtutibus clarus & doctrina quieuit i
pace ãno dñi. 604. uidelicet. 7. cal. iunii. Se
pultꝰ cãtie in ecclesia apłorꝫ petri & pauli.
Qui etiã ad extrẽa deueniẽs laurẽtiũ comitẽ
suuꝫ sibi successorẽ reliqt: ne statꝰ nouelle
fidei depiret. ¶De scõ hildeũto ẽpo. XLIX

Hildeuntꝰ eps meldeñ scõ pharo-
ni ẽpo ipsiꝰ citatis successit. Qui
puer qnquẽnis eidẽ a pẽtibꝰ tra
ditꝰ & ab eodẽ ereditꝰ ẽ a pueri
tia dirã pniaꝫ agẽs. Electꝰ ẽ ergo
eps pꝰ pharonẽ & ↄsecratꝰ. Cũ aũt iuxta ec-
clesiã scẽ crucis i q̃ oliꝫ corpꝰ sci pharonis
sepultũ fuerat eẽt atriũ: in quo ciues loci su
os mortuos tumulabãt: i eodẽ atrio ad pces
populi eps aliã ecclesiã ↄstrui pmisit ut sic
i ecclesia iacerẽt corpa defũctorꝫ. Que dum
eẽt ↄsecrãda nocte pcedente fũditus diruit.
Quod scũs uidẽs & de miraculo stupẽs ac
de culpa pẽitẽs romã deuẽit: & a bonifacio
papa absolutionẽ obtinuit: ac deide ut deo sa
tisfaceret hierosolymã adiit uerbũ dñi pdi-
cãs circũqq;. ¶ Anno igiẽ pegrinatiõis sue
vii. ad ecclesiã suã reuertẽs i loco q dr̃ lari-
macꝰ mõachũ reppit q sibi a dño fuisse reue
latũ asfuit. Hildeũtũ ad se uẽturꝫ ẽpm: cui
deꝰ dimisẽat oia peccata sua. Regressus igiẽ
ad citatẽ suã ecclesiã dei gẽitricis. vii. ab ur-
be miliario sũdauit & dedicauit. In cuiꝰ de-
dicatiõe chirothece ipsiꝰ de mãibꝰ eiꝰ hora
ↄsecratiõis extracte tribꝰ horis i solis appẽ-
se radio q̃si i ptica pepẽderũt. ¶Post hec sã
ctꝰ uir puerꝫ sine baptismo defũctũ a mortu
is suscitauit: quẽ noie pr̃is sui adelbertũ uo-
cauit & eũdẽ ãno. vii. pꝰ se moriturꝫ pdixit:
ac iuxta se tumulãdũ mãdauit. Que oia ut p
dixerat euenerũt. Quieuit ãt i pace. vii. cal.
iunii. Iuxta cuiꝰ corpꝰ adelbertꝰ ãno. vii. de
fũctꝰ ut iusẽat tumulatꝰ ẽ. Horꝫ duorꝫ scõrꝫ
corpa scũs maiolꝰ abbas dina reuelatiõe ad
momẽꝰ de solo leuauit: & honorifice ↄdidit.
¶De scis prisco & sociis martyribus. L.

Priscus mr̃ cũ sociorꝫ multitudie
apđ tornacũ q̃ est uilla aurelianẽ
dioc. passꝰ ẽ sub aurelião ipato.
Qui cũ ibidẽ resideret misit sce-
nescballũ suũ ad xpiãos ubiq; p
q̃rẽdos ac puniẽdos. Ille uero cũ loca pluri
ma plustrasset: uẽiẽs tornacũ priscũ cũ mul
tis xpianis psallẽtẽ iuenit: quẽ xpꝫ ↄfitẽtẽ de
collauit: & i puteũ corpꝰ sine capite piecit.
Dũq; ceteri similiter cederẽẽ unꝰ eorꝫ rapto
sci prisci capite p siluã aufugit. Qui tñ a mi
litibꝰ isecutꝰ nõ lõge ab antisiodoro captꝰ &
decollatꝰ ẽ. Ibiq; una cũ prisci capite a fide-
libꝰ sepultꝰ. Ceterorꝫ uero mr̃rꝫ corpa a xpi
anis furti surrepta i crypta tumulata sũt. Tẽ
pore ãt sci germãi ãtisiodoreñ epi dina reue
latiõe eidẽ scõ locꝰ ubi corpa mr̃m p annos
150. latuerãt ostendiẽ: cui & caput sci prisci
mr̃is una cũ corpe alteriꝰ mr̃is similiter re-
uelaẽ. Ipse uero corpa leuata honore cõdi-
gno ↄdidit: & ibidẽ mõasterium ↄstituit. Ca
put uero sci prisci ad locuꝫ aliũ lõge ab ur
be. 4. miliario detulit: q locꝰ nunc castrꝫ sci
prisci nũcupaẽ: hoꝝ mr̃rꝫ passio agiẽ. 7. cal.
iunii. ¶De scõ ioãne papa. i. & mr̃. LI

Ioãnes papa & mr̃ huiꝰ nois pri-
mꝰ natiõe tuscꝰ ex patre ↄstãtino
hormisde pape in ẽpatu romano
successit. Seditq; ãnos. 2. men. 8.
dies. 18. Quo tpe i oriẽtis ptibus
cũ adhuc hr̃sis arriana uigeret: Iustinꝰ ipera
tor ardore orthodoxe fidei: ut hereticorꝫ no
mẽ extigueret: statuit ecclias arriãis auferri
& ubiq; catholica religiõe ↄsecrari. Quod
cũ i italia rex theodoricꝰ arriãus audisꝫ ioã
nẽ papã simulq; cũ eo theodorꝫ & agapitũ
ↄsulares uiros aliũq; agapitũ patriciũ ↄstã
tinopoliꝫ ad iustinũ direxit: mãdãs p eos: ut
nisi q̃tocyꝰ hereticis suas ecclesias redderet
ipse oẽs italie catholicas ecclesias destrueret
& urbes igne ac ferro deuastaret. ¶ Cuꝫ er-
go scũs eps corinthũ deuenisset ut ait gregꝰ
in. dial. ca. 2. & eidẽ qdã nobilis eqtare uo
lẽti equũ ↄmodasset: quẽ p nimia mãsuetudi
ne uxor illiꝰ eqtare ↄsueuerat: Sũmꝰ põti
fex ad certũ locũ equo subuehẽte perductꝰ ẽ
Qui mox ut aliũ reppit: illũ quẽ mutuo ac
cepat remisit: uerꝫ uxor illiꝰ nobilis ulteriꝰ
equo illi sedere nõ ualuit: qa equꝰ fremẽs &
saliẽs: ac nimium furẽs ex gestibꝰ ↄdidit q
post sessionẽ tanti põtificis mulierẽ ferre de
cetero recusauit. Quod uir eius aduertẽs &
miraculũ stupẽs equũ p munere facto põti
fici per petuo possidẽdum direxit. ¶ Cũ aũt
ↄstantinopolim uenisset ad portã que uoca-
ẽ aurea populorꝫ turbis ei occurrẽtibꝰ una
cum iperatore i ↄspectu omniũ rogãti ceco
lumen reddidit: quem iperator cum suis sũ
ma reuerẽtia suscepit. Igiẽ legationis causa

cum lachrymis exposita de italie salute soli
citi iustio principi supplicarũt: ut eorꝫ pces
q̃uis eẽnt iuste libẽter exciperet: italieq̃ peri
ture subueniret. Quorꝫ fletib⁹ iustin⁹ pmo-
t⁹ eis petita ꝯcessit: arrianosq̃ suo iuri resti
tuit. Sicq̃ liberata ẽ italia a furore theodo-
rici. Sed postq̃ ioãnes papa cũ sociis rauen-
nã ad theodoricũ remisisset: theodoric⁹ indi-
duct⁹: eo q̃ ipator illos honorifice suscepis-
set: eũ in carcere cũ sociis afflictos dura cu-
stodia pemit: q scũs mr̃ ad xp̃m migrauit. 6
cal. iunii. cui⁹ corp⁹ de rauẽna trãslatũ sepul
tũ ẽ in basilica bti petri apl̃i. Sed hãc imanis
simã crudelitatẽ aiaduersio dina secura ẽ. nã
die. 98. p⁹ hoc factũ theodoric⁹ subita morte
interiit. ¶ Refert greg⁹. 4. dial. c. 31. q̃ dũ q
dã rõani nauigãtes ad insulã liparẽ deuenis
set: quẽdã solitariũ ibidẽ deo suientẽ uisitar
curarũt: q eis inter cetera nũciauit theodori
cũ regẽ subito defũctũ eẽ: cui⁹ aiam īter ioã
nẽ papã & symmachũ patriciũ ipse uir dei
ꝯspexerat alligatã & ab eisdẽ scis quos ãbos
mr̃es fecerat ĩ ollã uulcãi demergi. Qui diẽ
notãtes ad italiã redierũt: & eodẽ die quo hec
solitari⁹ uiderat: regẽ repẽtina extictũ nece
inuenerunt. ¶ Hic scissim⁹ papa pfecit cemi
teriũ scõrꝫ mr̃rꝫ nerei & archilei uia ardeati
na. itẽ renouauit cemiteriũ priscille. Fecit &
ornamẽtũ de gẽmis prasinis & hiacynthinis
sup ꝯfessionẽ bti pauli apl̃i. Multaq̃ uasa sa
cra ĩ auro & argẽto obtulit basilicis aposto-
lorꝫ. Hic etiam ordinauit epos. 15. ¶ De scõ

ioãne papa s̃o & ꝯfes. LII

IOannes papa hui⁹ nois s̃s natiõe
rõan⁹ ex p̃re piecto de regiõe ce-
lio mõte bõifacio s̃o rõano põti-
fici ĩ epatu successit: seditq̃ ãnos
2. mẽses. 4. dies. 6. hic alio noĩe mercuri⁹ uo
cabaẽ. Hic ĩter cetera memorãda artemium
pr̃iarchã ꝯstãtinopolitanũ arrianũ dãnauit.

¶ De scõ ioanne papa tertio & ꝯfes. LIII

IOannes papa terti⁹ natiõe rõan⁹
ex p̃re anastasio pelagio prio pa
pe in epatu rõano successit: & se-
dit ãnos. 12. mẽses. 11. dies. 27. hic
in urbe roma repauit & restaura
uit cemiteria scõrꝫ mr̃rꝫ: multasq̃ scõrꝫ p di
uersa loca ecclesias renouauit: & de nouo p
fecit ac ꝯserrauit. Amator religiosorꝫ & bo-
norꝫ uirorꝫ fuit: paupib⁹ munific⁹ extitit: p⁹ q̃
aũt ecclesiã apl̃orꝫ philippi & iacobi ĩ urbe
pfecit & dedicauit: ubi & eorꝫ corpa colloca
uit: ad dñm precxit: & sepult⁹ ẽ ad scũm petrꝫ

¶ De scõ symmacho patricio & mr̃e. LIIII

SYmmach⁹ mr̃ pfici⁹ fuit: q tpe a
nastasii primi ipatoris rome cla
ruit: & tpe iustini primi mr̃ium
passus fuit: Hic socer fuit boetii
siue seuerini mr̃is: de quo diceẽ
x. cal. nouẽbr̃. Filiã. n. ei⁹ elphẽ ei in ꝯiugẽ
tradidit: que hymnos aplõrꝫ felix p oẽs & au
rea luce ꝯposuit: hic scũs uir cũ boetio ge-
nero suo rẽpublicã ĩ urbe strenue ministrauit
Sꝫ dũ theodoric⁹ lõgobardorꝫ rex arrianus
ioãnẽ papã. i. ꝯstãtinopolĩ ad iustinũ ĩpato
rẽ delegasset: ut supi⁹ dictũ ẽ: rabie sue iniq
tatis stimulat⁹ symmachũ ꝯsulẽ ac patriciũ
& generꝫ ei⁹ boetiũ seuerinũ ꝯsulẽ ac senato
rẽ catholicos uiros prio qdẽ carceri manci
pauit: deiñ ĩ ipso carcere gladio necari fecit
apud urbẽ rauẽnã. Corp⁹ ãt symmachi noie
mr̃is rauẽne coliẽ tumulatũ. 6. cal. iunii. Hic
rõani eloqi erudinõe mirabilis maximi ty-
rãni: q sub theodosio prĩo s̃rexerat: scripsit
laudes: easq̃ publice recitauit: ob qđ maie-
statis re⁹ cẽsebaẽ: Sed cũ a pio pricipe iusti-
no absolui meruisset apologeticũ librꝫ. i. sa-
tisfactionalẽ eidẽ scripsit: & aliũ epistolarꝫ.
hec in historia tripartita libro. 9.

¶ De scõ beda uenerabile p̃sbytero. LV

BEda p̃sbr̃ xp̃i famul⁹ natiõe ãgli
c⁹ apud ecclesiã siue mõasteriũ
aplõrꝫ petri & pauli q̃ ĩ ciuitate
cantie in ãglia ꝯstructa ẽ claruit
tpe iustiniani s̃i: hic a septennio
sub abbate bñdcõ ipsi⁹ mõasterii: & p⁹ sub
ceolfrido in dinis eloqis apprime erudit⁹ di
uino studio operã p̃bẽs sacris lr̃is pleni⁹ ibu
tus sapia & uite scitate admirãda pfecit: ãno
aũt etatis sue. 24. diaconatũ: & . 30. p̃sbr̃atũ
a ioãne epo suscepit: ĩn usq̃ ad ãnos. 70. ui-
te sue scripturis & dine sapie opusculis intẽ
dẽs: multa pectoris sui uiris scholasticis cõ-
tulit monumẽta. Nã. 36. uoluĩa edidit: que ĩ
78. libros diuisit: Diẽ aũt obit⁹ sui p. 7. p̃ce
dẽtes hebdomadas dĩna reuelatiõe p̃sciuit:
Die aũt ascẽsiõis dñi: que tũc illo ãno. 6. cal
iunii euenit: dũ uespas cũ ceteris clericis in
ecclesia celebraret: nulla alia ĩfirmitate detẽ
tus: sꝫ corpis ꝯpos ac mẽtis cũ añt. illã: o rex
glorie decãtaret: ipsa finita in suo appodiar⁹
stallo spũꝫ emisit: statimq̃ mir⁹ odor de ei⁹
corpe fragrare cepit: sepult⁹ ĩ mõsterio suo
Hic cũ scissim⁹ ab ecclesia reputeẽ: & ĩ ꝯfes
sorꝫ catalogo numereẽ: solus inter sanctos
nõ scũs sed uenerabilis appellaẽ: & hoc pp
duas rões siue miracula q̃ de ipso ꝯtigerũt.
Prĩo qa ex nimia senectute oculis caligasset
& discipulo duce ad lapidũ ꝯgeriẽ puẽisset
discipul⁹ ei suadere cep: q̃ magn⁹ eẽt ibi po-
pul⁹ ꝯgregat⁹: q sũma affectiõe & silẽtio ip
si⁹ p̃dicationẽ expectabãt: Cũq̃ scũs feruẽti
spũ elegãtissimũ s̃monẽ fecisset: & ꝯclusisset
p oĩa s. s. lapides rñdeẽt amẽ uenerabilis p̃-
sbr̃. 2. qa dũ ali⁹ discipul⁹ eius ipo defũcto ti
tulũ sepulchro facere disposuisset unico car
mine leonino sic ĩcipiẽs: hac sũt ĩ fossa: & uel
let finire bede sãcti uel p̃sbr̃i ossa: nec metrꝫ

ſtare poſſet:& nullum aliud uocabulū eidē
occurreret:attediatus tandem iuit dormitū
Et ecce mane i tumulo mānib⁹ angelicis rep/
pit ſculptū. Hac ſūt i foſſa bede uenerabilis
oſſa. Quieuit aūt i xp̄o.6.cal.iunii.circa an/
nos dn̄i.700. Corp⁹ āt ei⁹ ianuā trāſlatū di/
gna ueneratiōe colit. ¶ Scripſit aūt uir dn̄i
iter alia ſup geñ.libꝝ.1.De tabernaclo moy
ſi.li.3.Sup ſamuelē li.4. De tēpio ſalomōis
libꝝ.1. Sup eſdrā & neemiā li.3. Sup tobiā
li.1.Sup pabolas ſalomōis li.2. Sup cāticis
cāticoꝝ li.5.Sup ep̄lis canōicis li.7. Super
marcū li.4.Sup lucā li.4.Sup act⁹ apoſto/
loꝝ li.1.Sup apoc.li.1.De queſtiōib⁹ lib.re
gū ad notiliñ li.1.De ſchematib⁹ li.1.De ge/
ſtis āgloꝝ iſigne & egregiū uolumē.In quo
& chronica de tēporib⁹ ꝯtinet.

¶ De ſancto iulio martyre. LVI.

IVli⁹ mr̄ apud meſiā citatē doro
ſtoreñ paſſ⁹ ē.Qui tp̄e pſecutio/
nis eū eēt ueteran⁹ & emerite mi
litie ab officialib⁹ tēt⁹ & maxio
pſidi oblat⁹ ē. Qui dū idola exe
craret:& nomē xp̄i ꝯſtātiſſime ꝯfiteret capi
tali ſn̄ia punit⁹ ē.6.cal.iunii. Cū aūt ad paſ/
ſionē duceret.Heſychi⁹ qdā miles xp̄ianus
ſibi amiciſſim⁹ dū ſe ſuis oroib⁹ ꝯmēdaſſet
eūq3 oſculat⁹ fuiſſet a militib⁹ tēt⁹ & tp̄e p⁹
dies.20.paſſus ē ut iſra dicet.17.cal iulii.

¶ De ſancto eutropio epiſcopo. LVII.

EVtropi⁹ ep̄s apud gallias i citate
auraſica claruit tp̄e ualētiani i̅i
ipatoris.Cui⁹ uitā illuſtrē uirtu
tib⁹ ac miraculis uer⁹ ep̄s aura/
ſiceñ luculēto ſmone deſcripſit
ut dicit ado.Hic ob ſidei deuotionē ad duas
ſorores xp̄i ācillas a pētib⁹ exheredatas eo
q3 uotū uirginitatis emiſiſſent:epiſtolas ꝯſo
latorias elegāti & apto ſcripſit eloq̄o:nō ſo
lū ratiōe ſ3 ſcripturaꝝ ſcāꝝ teſtimōio ꝯmu/
nitas. Et hic migrauit ad xp̄m.6.cal.iunii.

¶ De ſcīs ſymmetrio & ſociis mr̄ib⁹.LVIII

SYmmetri⁹ p̄ſbyter & mr̄ cū aliis
22.rome ſub ātonino ipatoꝛ paſ
ſus ē.Cū.n.p̄fat⁹ ſcūs p̄ſbyter cū
aliis xp̄ianis apud praxedē uirgi
nē latitaret & in titulo ſci paſto/
ris qd̄ ſcūs papa pi⁹ i domo ei⁹ ꝯſtruxerat
diuina myſteria celebraret:miſit ātonin⁹ & te/
nuit ſymmetriū cū aliis.22.xp̄iāis.Quos ſi/
ne ulla auditiōe gladio puniri mādauit i eū/
dē titulo.Quoꝝ corpa praxedis uirgo i ce/
miterio priſcille ſepeliuit.6.cal.iunii.

¶ De ſcō germano pariſieñ ep̄o. LIX.

GErman⁹ ep̄s pāſieñ territorii au/
guſtuduneñ idigena patre eleu/
therio matre euſebia nat⁹ ē. Qui
a iuuētute deo ſuiēs a ſcō necta/
rio ep̄o abbas ſci ſymphoriāi cō
ſtitut⁹ i ſcitate maxia & operib⁹ uirtutū pol
lebat:& ſignoꝝ miraculis refulgebat. Cum
eni icēdiū in mōaſterio accidiſſet:& iā offici
nas flāme circūq3 uallarēt german⁹ aſcēſo
tecto ſūptaq3 cacumia plena aqua allā cōci/
nens & paululū aque ſup ignē effudēs flam
mas extixit. ¶ Cū qdā radulph⁹ q̄ſdā ceno/
bii res iuaſiſſet urſus adueniēs p.3.dies cōti
nuos equos ipſi⁹ deuorās dānū ablatoꝝ tri/
plicauit:nec deſtitit donec ille r̄ſipuit & res
abiatas reſtituit. ¶ Anne uxori hebroini re
gis miſſam celebrās facie ſrigid⁹ admodum
appuit ¶ Per ānos q̄tuor ān̄q ep̄s fieret cū
p uiſū claues porte pariſieñ a ſene ſibi fuiſ/
ſent tradite ꝑſuāde: p̄dixit ſe ipſi⁹ futuꝝ pō/
tificē citatis. Quod & p⁹ q̄driēniū factū eſt.
Qui i ep̄atu doctrina clarus miraculis efful
ſit. ¶ Iuuenē.n.a iudeis i carcere tentū & cō
peditū ſe iuocātē ruptis uinculis per noctē
abſoluit. Ianuā eccleſie ſcōꝝ geruaſii & pro
thaſii ſibi clauib⁹ obſ̄atā baſilicā itrare cu/
piēs crucis ſolo ſignaculo reſ̄auit:multos a
demoniis obſeſſos liberauit:& egros pluri/
mos a uariis lāgorib⁹ ſanos effecit. In uictu
ſuo pciſſim⁹:neceſſitati paupū liberaliſſim⁹
fuit. ¶ Obitū ſuū p̄ſciēs ad caput lectuli mo
tariū ſuū ſcribere fecit.5.cal.iunii. Et nihil
ultra. Quod dū nemo qd ſibi hoc uellet in/
telligere poſſet dū.5.cal.iunii a corpore mi
grauit:q3 ppter hoc talē ſcripturā ſcūs ſeciſ
ſet unuſq̄q3 cognouit. Sic ergo die quo ſan
ct⁹ ānoꝝ fere.80.obdormiuit in dn̄o:ſepul/
tus in eccleſia pariſieñ.

¶ De ſcō carauno martyre. LX.

CAraun⁹ mr̄ apud carnotū citatē
paſſ⁹ ē.Hic natiōe roman⁹ a ſcō
dionyſio ep̄o erudit⁹ eiuſq3 diſci
pul⁹ fuit:p⁹ cui⁹ mr̄iū ipſe a ſcō
clemēte papa p̄ſbyter ſcūs pāſi⁹
ad p̄dicādū direct⁹ ē. Et dū p mare nauiga/
ret:orta tēpeſtate orone ad deū pfuſa pcel
lā ſedauit:nautaſq3 gētiles ad xp̄m ꝯuertit.
Cū āt i quodā tēplo ueneris puellā demōia/
cā liberaſſ3: uiſo miraclo plurimi pagāoꝝ
ad fidē xp̄ianoꝝ acceſſūt. Inde p multas gal
liaꝝ & hiſpaniaꝝ iſulas deābulauit:clamāti
bus demōīs p obſeſſoꝝ ora ſuo dei eē cre/
dēdum. Qui a cūctis uexatis imūdos eiciēs
ſp̄s ifinitū populū ꝯuertit ad dn̄m. Ac demū
i carnoto citate uerbū dei p̄dicās plurimos
baptizauit. Egreſſuſq3 inde cū plurib⁹ ſociis
a latronib⁹ q eos pecunioſos putabant inſe
cuti ſūt. Et dum latrones ſocios carauni fu/
gientes perſequerētur:reuocans illos ſuaſit
ut ab inſecutione illorum deſiſterent eo q
ipſe ſolus pecuniam quā querebāt haberet
Quibus regreſſis cum unicum ſolidum ſibi
pro uiatico retentum obtuliſſet:illi ſe delu/
ſos exiſtiantes ipſū decollauert.v.cal.iunii.

Cuius corpꝰ in carnotẽsi ciuitate sepultũ ẽ.

¶ De scõ guilelmo ꝯfessore. LXI

GVilelmꝰ ꝯfessor dux aqtanie & ꝓuincie pr̃e theodorico ꝯsule matre aldana inclytã ꝓsapiã ducens sub rege carolo magno strenue militauit: eiusq; regni pricipatũ tenuit sctitate ꝓclarꝰ. Cũ aũt saraceni pres aqtanie inuasissent: a carolo cũ exercitu missus eos uiriliter debellauit: magnaq; illis inflicta strage eosdẽ a septimanie inuasiõe põitêr deiecit. Reuersus aũt ꝑ uictorie gr̃ar actiõe deo agenda iterritorio lugduñ nouũ monasteriũ ꝯstruxit in ualle uidelicet gelonis: quod & uberius dotauit: & in noie saluatoris intitulauit: ac ibidẽ monachos & uirgines ancillas xp̃i reclusit: ubi & duas sorores suas uirginitatẽ ꝓfessas collocauit. Deide obtẽta a carolo licẽtia xp̃o de cetero militandi in eodẽ monasterio se iclusit ãno dñi. 806. i festo apostolor. Cui scũs tex lignum dñice crucis: qđ de hierusalẽ attulerat liberaliter ꝓ munere ꝯcessit. Guilelmꝰ ergo monachus factꝰ ꝓfunde hũilitatis & patiẽtie filiꝰ admodũ effectꝰ ẽ: oẽmq; obedientiã in cunctis etiã uimis & uilibꝰ officiis adimplere curabat: ꝍonibꝰ & ieiuniis isistebat: & miraculis clarebat. ¶ Cũ die q̃dã panes coquere dẽret: & hora tardior eẽt: timẽs ne frẽs scandalizarent ex mora: furnũ purgare cupiens: & scopã ad purgãdũ patã nõ habẽs: repẽte incẽsũ clibanũ itrauit: quẽ suo scapulari purgauit cineresq; manibꝰ expulit: & tã cot pe q̃ uestibus oino inustꝰ exiẽs: coctos panes sine mora fribꝰ apportauit. Aqua frigida & solo pane etiã in hyeme multo tp̃e usus fuit. Obitꝰ sui ꝓcius diẽ dormitiõis eiꝰ abbati & fribus ꝓdixit: & regi carolo ꝑ lr̃as scripsit. Sicq; diuinis sacramẽtis monitus. 5. calẽ. iunii ĩ pace qeuit: sepultus in eodẽ cenobio: quod eiꝰ noie dr̃ monasteriũ guilelmẽse insignibꝰ miraculis clarꝰ.

¶ De scis conone & filio eius mr̃e. LXII

COnon martyr cũ filio suo ãnor. 12. passus ẽ i nicomedia hisaurie ciuitate tp̃e aureliani impatoris sub comite domitiano. Hic scũs de uxore filiũ cuiꝰ nomẽ nõ exprimit̃ ꝓcreauit: q̃ ꝯiũcta i castitate pmãsit: & cũ filio suo religiosã uitã duxit: nec nõ miraculor glia claruit. Nã fluuiũ iuxta locellũ suũ currẽtẽ q ꝓpter ipetũ nimiũ transiri nõ poterat: aqs fecit imobilẽ: & orõne sua usq; ad certũ tp̃s uiã multis transuadantibꝰ ꝓbuit. Alias etiã cũ idẽ fluuius alueũ suũ egressus aqs inundantibꝰ exiccato naturali alueo se extẽderet: & agros plurimos inundaret: orãs ad alueũ & cursũ pristinũ i xp̃i noie redire fecit. ¶ Ingressus ergo domitianꝰ comes nicomediam sanctũ cononẽ tãq̃ xp̃ianum teneri iussit. Et cũ sacrificare nollet: eidẽq; acerrima supplicia minaret̃: ille nolẽs sine filio gloriari: unicũ natũ duodenẽ ut xp̃ianũ comiti exhibuit: postulans eum ad cruciatus secũ admitti. Quos iudex in craticula iussit extẽdi & prunis suppositis oleũ desup infundi. Et cũ diudũ uolutati incolumes pmãsissent: fecit eos i sartaginẽ succensã mitti. Et dũ neq; sic uinci potuissent: mãdauit illos appensos flãmis subtermissis exuri: manusq; illorũ malleis ꝯtundi. Qui dũ orãtes psallerent: celesti eos uoce uocãte spiritũ emiserunt. Sepulti a fratribus in nicomedia ciuitate. 4. calẽ. iunii.

¶ De sanctis sisinnio martyrio & alexandro martyribus. LXIII

SIsinnius: martyrius & alexander mr̃es apud uallẽ ãnoniam passi sunt. Hi genere suo greci: ciues cappadoces mediolanũ ueniẽtes a scõ ambrosio ep̃o honorifice suscepti: & cũ eodẽ aliquãto tp̃e demorati: inde tridẽtũ deuenerũt: ubi a scõ uigilio ep̃o sisinnius archidiaconꝰ: martyriꝰ lector: & alexãder hostiariꝰ ordinati: atq; ab eodẽ ad ꝓdicandũ gẽtibꝰ directi sunt. Qui uallẽ ãnoniã ingressi xp̃m euãgelizabãt. Cũq; in uico medo ecclesiã ꝯstruxissent: & multos ꝯuertissẽt: a rusticanis saturno sacrificãtibꝰ ꝑ terre frugibus ĩpetrãdis tẽti sũt: ut & ipsi imolarẽt. Quod dũ facere recusarẽt: prio durꝰ cesi sũt: deiñ sisinniꝰ tuba erea capite illisꝰ & securi ꝯfossus expirauit. Martyriꝰ uero capite securibꝰ uulneratꝰ: & sudibꝰ transforatꝰ cũ duceret̃ ad idolũ occubuit. Quor duor corpa cum alexãder sibi collo iposita deferret tumulanda a paganis suscepta ante simulacr in ignẽ ꝓiecta sũt. Ipse uero alexãder usq; ad mortem flagellatꝰ martyriũ ꝯsumauit. Mox aũt umbra nigerrima totam regionẽ obtexit: & fulmina crebra tectã pcusserũt: ita ut multi gentilium territi ꝯuerterent̃. Sanctor uero corpora a sancto ep̃o uigilio tridenti sepulta sunt: qui passi sũt. 4. calẽ. iunii. hec ado.

¶ De scõ maximino ep̃o. LXIIII

MAximinꝰ ep̃s treuereñ tp̃e ꝯstãtii augusti claruit. hic nobilis pictauior ciuis extitit: cuiꝰ urbis frater huiꝰ maxẽtiꝰ põtifex fuit. Ipse aũt maximinꝰ ẽlicta domo paterna treuerim deuenit: ubi clericꝰ factꝰ deo famulari cepit: unde ad ep̃atum ipsius ciuitatis diuina reuelatione ꝓmotus. Cũ eni qdã qriacꝰ uir sanctissimꝰ in ecclesia sci euchari nocte oraret: ipse scũs euchariꝰ sibi apparuit: eiq; mãdauit: ut maxino nũciaret ipm i ep̃atu agririo treuereñ tũc antistiti successurũ. Angelus domini etiam eidem agririo i extremis posito per uisum iussit: ut maximinum

post se eligendũ populo pte dei mandaret: qđ ille pfecit eoq; migrãte populꝰ mõita diuina adiplere curauit. Sicq; maximinus eps electus ẽ. Ad hũc uirum dñi athanasius alexandrinus eps persecutionem constantii fugiens aduit: & ab eo honorifice susceptus benignaq; humanitate pertractatus est. ¶ Hic etiam dum iret romam cũ beato martino uidum epo: ursus asinũ eoꝝ sarcinas deferẽtẽ inuasit & deuorauit. Cui sanctꝰ maximinꝰ in xp̄i noie iussit: ut uices asini sarcinas usq; romã baiulãdo suppleret. Quod ferox aial cũ omni mãsuetudine pfecit. Rediens quoq; ad ecclesiã suam ad pictauiensem urbẽ ut suos reuiseret diuertit. Ibiq; langore pssus feliciter i dño quieuit. 4. cal. iunii. Cuius corpus exinde treuerim trãslatũ est.

¶ De trãslatiõe corpis sci nicolai. LXV.

Trãslatio corpis sci nicolai de myrea ad ciuitatẽ uenetiaꝝ scã ẽ anno dñi. 1096. tpe urbani pape ṡi sub petro patriarcha gradeñ & uitale michaele duce uenetiaruꝫ atq; hẽrico ꝯtarheno eiusdẽ citatis epo. Cuꝫ eñi urbanus papa generale passagiũ in recupationẽ terre scẽ: cũctis fidelibꝰ idixisset: mĺri uenetoꝝ cũ nauiũ copiosa multitudie ad dictũ passagiũ nauigarũt. Quoꝝ exercitus dux extitit ioãnes prefati ducis uenetoꝝ filꝰ cũ quo prexit etiã dictꝰ castellanꝰ eps. Qui postq̃ cũ coꝝ nauigio apud rhodũ insulam hyemassent: inde discedẽtes ut hierosolymã peterẽt uento eis aduerso insurgẽte iuiti appulsi sunt ad myreoꝝ patriã iam quasi totaliter a turcis depopulatã. ¶ Tũc eps & dux cũ suis armatis ad ciuitatẽ accedunt: & quia iã quid facturi erant inter se tractauerãt qtuor tamuꝫ custodes ecclesie sci nicolai reperiunt: quos tẽtos adulationibꝰ & pmissis ac ꝯminationibꝰ exhortanẽ: ut ubi corpꝰ sci nicolai qescit reuelare pcurẽt. Illi uero dissimulantes uel antiquitate forsan ignorãtes arcam i capite fractã muro adherentẽ ostenduntipsaꝫ esse sci nicolai ꝯfingũt: de qua barẽses ptem reliquiaꝝ eiꝰ abstulerãt ptem dimissam offerebãt. Ad quã illi ꝯcurrentes nihil i ea preter aquã & oleũ inenerũt. Cumq; muros ecclesie i locis pluribꝰ dirupissent: & pauimentũ effodissent: atq; altaria diruissẽt: & nihil de optato peitꝰ reppissent: custodes illos tormẽtis afficiunt ut ueritatẽ edicant. Qui post multa uerbera & sibi illata flagella: uix tandẽ ab eis qđ nouerãt extorxerunt. Nam arcã ostenderũt i qua duo sci presules magni nicolai pdecessores qescebãt: i altari uidelicet pricipali sci ioãnis baptiste. s. theodorus & nicolaus magni nicolai patruꝰ. De corpore aũt sci nicolai magni nihil penitꝰ se scire dixerũt: cuius rationẽ uerisimilem assiguarũt. Cum eni ut in gestis grecoꝝ contineri dicebãt uasillis ꝯstantinopolitanꝰ iparor ad ipialẽ urbem sci nicolai corpus deferre uoluisset: & usq; ad ianuas ecclesie ossa delata nullo ingenio illa inde educere potuisset: iratꝰ iurasse dicebaẽ: postq̃ corpus illđ habere non poterat tali loco ipm se locaturuꝫ q̧ nullus unq̃ ipm inuenire poterit nec habere. Hanc ergo custodũ ꝯfessionẽ eps & ueneti uerã esse presumẽres arcã ostensam rumpentes duoꝝ predictoꝝ scõꝝ epoꝝ corpora in aecellis singulis cupressinis inueniunt: & eoꝝ epitaphia ut custodes dixerãt legũt: eaq; inde leuata ad nauem deducunt desparantes amodo de sci nicolai magni corpe inueniendo. ¶ Verum qdam illoꝝ diuinitꝰ ispitanti ecclesia retardantes: & locũ ubi altare sci nicolai primo destruxerãt pscrutantes inopinatamq; fragrantiã odorantes: suspicati sũt aliqd ibi preciosum latere. Preterea qdam ex eis qui alias ad ipsam urbẽ deuenerãt recordati sunt q̧ in precipuis solẽnitatibꝰ archiepiscopꝰ myreoꝝ nõ i altare sed in loco quodã plano super tripodẽ celebrabat. Supra quẽ locuꝫ imago sci nicolai recta linea depicta erat. Ex quibꝰ omnibꝰ ꝯiecturis motus eps castellanus locũ ipm effodi mandauit. Subleuatisq; magne molis lapidibus uitream massam ad frangendũ grauẽ & penetrandũ difficilẽ iuenerũt. Qua tandẽ ꝯfracta ꝑam de bitumie nõ minꝰ laboriosam exhauserũt: Tertiã deniq; massam duabus fortiorẽ que de cupro museleo cũ bitumine glomerata fuerat: magnis uiribus ireuperunt ubi thesaurus multiplici labore reseratus apparuit: odorq; inde mire suauitatis exiuit. Cũ quo & palma quã beatus nicolaus de hierosolymis apportauerat sepulta fuerat: q̃ circa sanctũ corpꝰ uirides ramos & frõdes pullulauerat: unde multi collegerunt: & i testimõium ad propria detulerũt. In sepulchro aũt illo grecis litteris scriptũ erat: hic requiescit magnꝰ eps myreoꝝ nicolaus terra marique gloriosus. ¶ Corpus igiẽ inde leuãtes flẽtibꝰ canonicis & gaudentibꝰ uenetis ad naues deportant: & iter alia duo collocant: eademq; lãpadibus & luminaribꝰ atq; preciosis palliis reuerenter honorãt. Inde igiẽ discedentes iter ceptũ uersus terrã sanctã persecuntur. Et cũ plures de ossibꝰ uel puluere sacri corpis ex deuotiõe subtraxissẽt oẽs illi uel ĩfirmitate uaria uexati uel duris uerberibꝰ cesi uel noctu terroribꝰ agitati que passi fuerant indicantes suaq; peccata episcopo confitentes quicquid abstulerãt restituere ꝯpellebanẽ. Post hec naues uenetorum ad ioppe portum deuenerunt: & dimissis q corpora custodirẽt: exercitus hierosolymã adierũt: & a gothifredo rege christianoꝝ &

ptriarcha hierosolymitano honorifice suscepti sunt: gentibus quoq; francorum uniti urbē saracenorum caipham inexpugnabilē dudum obsessam obtinuerunt: aliaq; plurima loca & castra debellando ceperūt: & deinde loca sacra circūquaq; lustrantes post plures mēses ascensis nauib⁹ repatriare curarūt. Sicq; geminā palmā scōrum uidelicet corporum & uictorie reportantes in festo bti nicolai uidelꝫ 8. idus decēbr. ad portū ciuitatis uenetiarū applicuerunt. Occurrentib⁹ quoq; clericorum & populorum turbis in littore sci nicolai descenderūt: & de ɔsensu ducis ac populi sācorum triū corpora i monasterio sci nicolai i eodē littore maris sito deposuerūt: eademq; natali eiusdē tunc loci abbati deuoti⁹ obtulerūt. Sed anteq̄ btā corpa in suo loco deposita forent p triduū oībus i altari patuerūt: & deide usq; ad resurrectionē dñi subsequētē i medio ecclesie choro dimissa sunt ad deuotionē fideliū adimplendā: ubi multa miracula in egrorum corpib⁹ ostēsa sūt: nam plures ceci illuminati: claudi erecti: cōtracti & alii diuersis ꝑpediti langorib⁹ ad sanitatē reducti sunt: demones quoq; de obsessorum artubus effugati. Post que scōrum epōrum reliqe digna fuerūt ueneratiōe tumulate. 5. cal. iunii euoluto anno uidelicet eodē die quo scōrū corpora apud myreā ciuitatē ut ꝑdixim⁹ reperta & inde sublata fuerant.

¶ De scō theodoro mr̄e epo myreorum. LXVI

Theodor⁹ eps & martyr ꝑdecessor fuit sci nicolai auunculi & sci nicolai nepotis in epatu myreorū ut dictū est supra ꝓxima legenda cuius corp⁹ una cū corporib⁹ duorum predictorum scōrum uenetiarum urbi translatum est: ut supi⁹ enarrat. Hic eni cū ecclesiā myree ciuitatis feliciter gubernasset tpe psecutiōis p xp̄i fide mr̄iuꝫ i eadē urbe passus ē. Quo aūt tpe aut die seu sub quo iudice aut quo martyrii genere pempt⁹ extiterit: ignoratur: eo ꝙ ipsa ciuitate a turcis destructa sacre scripture & gestorum martyrum codices dispersi fuerūt. Sepult⁹ est aūt in eadē ecclesia i altari sci ioānis baptiste miraculis pollēs. Inter que illud hēt in legenda sci nicolai magni: ꝙ dū quidā cecus noie antoni⁹ ad eū uenisset p lumis beneficio ɔsequēdo: scūs eps misertus illi⁹ tulit de oleo lāpadis ꝑdci sancti theodori epi & mr̄is & signū crucis faciens super eum: oculos illius deliniuit: & cōfestim cecus ille lumen recepit.

¶ De scō nicolao epo seniore. LXVII

Nicolaus eps myreorum prefato scō theodoro in epatu eiusdeꝫ urbis successit: & sci nicolai magni auūculus fuit: cuius grā ille nicola⁹ uocatus est. Hic cū audisset miracula que deus in infantia puerulī inprime nati ostendere dignabat: & q̄liter die natiuitatis eius erect⁹ in pelui steterat: & quō q̄rta & sexta feria semel in die māmas sugebat: spū ꝓphetico uaticinatus est: puerum nicolaū oipotentis dei seruū & epm futurum & in toto adhuc orbe signis & miraculis clarum ab oibus resonandū. Qui etiā scūs eps miraculis refulsit. ¶ Nā cū in castello auianense aqua longi⁹ haurireṫ: eo ꝙ in oppido puteū non haberent: populusq; ei asseteret: ꝙ i uno colle aque uena fuerat. que p ānos multos ubi esset latebat. Vir dñi ad locū accedens fusa ōrone locū p spiritū cognouit: & p cubituꝫ ac dimidiū fodiens: uenā aque repperit: que sufficiēter exinde manauit. ¶ Hominē quendam maligno uexatū spū de regione aodronica ei deductū in xp̄i noie ab infestatiōe liberauit: demonēq; ab eo depulit. ¶ Alium quoq; qui dolore uentris q̄ttuor mēsib⁹ torquebaṫ: adeo ut cibos sumere non posset: & p terrā reptilis more uolutareṫ: ōrone p eo fusa sanauit. Sicq; dño seruiēs in pace quieuit cuius tñ dies dormitionis ignotus est. Eius aūt corp⁹ una cū corpore ꝑfati ꝑdecessoris sui & nicolai magni eius nepotis ut supra actū est uenetiarum urbē delatū in monasterio sci nicolai de littore quiescit. Successit autē huic in epatu alius eps tā ꝑdecessoris q̄ successoris in uita dissimilis peccatis uidelicet inuolutus. Cuius nomē ob praua forte merita in historia reticetur: & deinde nicolaus huius nepos gloriosus miraculis innumeris toto orbe famosus.

¶ De scō felice papa prio & mr̄e. LXVIII

Felix papa & martyr huius nois prim⁹ natiōe roman⁹ ex p̄re constātino de regiōe capritauri: dionysio pape i epatu rōano successit: & sedit ānos. 2. mēses. 10. Hic ɔstituit supra reliqas scōruꝫ martyrum missas celebrari: hic fecit ordinatiōes duas p mēseꝫ decēbr. p̄sbyteros. 8. diacones. 5. epos per diuersa loca numero. 5. hic etiā fecit basilicā i uia aurelia miliario ab urbe qnto: Qui sub claudio ipatore secūdo martyrio coronaṫ: & sepult⁹ est i ꝑdcā basilica quā ipse ɔstruxerat. 3. calē. iunii: & cessauit epatus dies. 5.

¶ De sancta petronilla uirgine. LXIX

Petronilla uirgo fuit filia bti petri apostoli. Que cum nimis speciosa eēt & apud urbem romam degēs uolūtate patris febricitaret: discūbentib⁹ secū discipłis: interrogauit eum tit⁹: cur petronilla laborantem febrib⁹ iacere pmitteret: ꝙ oēs alios egros sanaret. Cui petrus rñdit qa sic ei expediret. Tamē ne ipossibilitas ei⁹ sanitatis apud aliquos credereṫ: iussit illā sanam surg

gere & discũbentibus ministrare: qđ & factũ est. Completo uero ministerio illã ad grabatum suũ itez febricitantẽ remisit: ubi uero in dei cepit esse amore pfecta: non solũ ipsa sanata est: sed pluribus ifirmãtibus ꝯtulit sanitatem. ¶ Quã ꝓpter eius speciositatẽ flaccus comes cõcupiscẽs ad eã cum militibus armatis accessit: ut eã uł uiolẽter sibi uxorẽ assumeret. Puella aũt eum redarguit: qa ad uirginẽ inermẽ uenit cum armatis. Dierũq; triũ inducias petiit: atq; matronas honestas post triduũ ad se mittẽdas ordinauit: ut cuʒ ipsis ad uiꝝ decenter associata accedere posset. Quas cũ ille paret: uirgo dñi una cum felicula uirgine collactanea sua ieiuniis & orationibus triduo occupari cepit. Tertio uero die ad eam scũs presbyter nicomedes uenit: q eidẽ corpꝰ dñi obtulit. Quo sũpto in lectulo suo se reclinauit: & inter manus matronaꝝ que ad eã iã accesserant spiritũ emisit pridie cal. iunii. Sicq; factũ ẽ ut mulieres que misse fuerant ut uirginis nuptiis interessent: eiusdẽ sacras exequias celebrarẽt. Cuiꝰ corpus uia ardeatina sepultũ est.

¶ De sanctis cantio cantiano & cantianilla uirginibꝰ & martyribus. LXX

Cantius cantianꝰ & cãtianilla germani martyres apud aquileiam passi sunt sub diocletiano & maximiano ipatoribꝰ agentibꝰ dulcitio preside & sisinnio comite. Hi de genere carini ipatoris nobilissimi urbis rome ciues persecutionẽ declinare cupientes facultatibus eoꝝ pauperibꝰ erogatis ex urbe discesserũt: & aqleiã deuenerũt: ubi cuidã ꝓto sacre scripture doctori illustrissimo adheserũt. Cũ aũt xp̃m per urbem aquileiã publice nũciarẽt: & comes ac preses illos utpote ex ipiali ꝓgenie detinere formidaret: ipatoribꝰ de predictoꝝ xp̃ianoruʒ aduentu p litteras suggesserũt. Quibꝰ iperatores rñdẽtes hãc dederũt auctoritatẽ: ut si sacrificare nollent capite punirẽt. Quod cũ beati martyres audiuissẽt una cuʒ + proto pedagogo suo ascẽso uehiculo urbẽ aquileiam egressi fugiebãt: nõ qa mortẽ recusarẽt sʒ ut aliis fidelibꝰ ꝓdesse possent. Quos comes sisinnius & p̃ses dulcitiꝰ cũ spiculatoribus isequẽtes cũ alteꝝ ex subiũctis aĩalibus eoꝝ uehiculo corruisset: eos tandẽ i loco q dicit ad aquas gradatas ꝯprehẽderũt: & hortabant eos ut ioui thura offerẽt. Qui cũ demonis se nunq̃ sacrificaturos rñderent: iubentibus comite ac preside in eodẽ loco capitali snĩa plexi sunt. De quoꝝ corporibus pro sanguine lac emanauit. Que a zenone p̃sbytero collecta cũ aromatibꝰ apud ipsam ciuitatem tumulata sũt pridie cal. iunii.

¶ De scõ pamphilo martyre. LXXI

Pamphilus mar & sacerdos cesarea palestine oriũdus in eadem ciuitate passus est martyrium. Hic admirãde uir fidei & sanctitatis. Eusebii cesarieñ necessariꝰ a quo ille ob intimã amicitiã cognomẽ eusebius pamphili sortitus est: tanto bibliothece diuine amore flagrauit: ut maximã ptẽ origenis uoluminũ sua manu scripserit: que cesarieñ bibliotheca suare traditur. Sed & sanctus hieronymꝰ quedã uolumina manu eius exarata se repperisse asserit: que tãto ut inquit amplectebaẽ gaudio ut cresi opes habere se crederet. Hec aũt esse dicit. 25. origenis p̃fati uolumĩa sup libris. xii. ꝓphetarũ. Scripsit & ante eusebiũ apologeticũ ꝓ origene. Qui sub maximiani p̃secutione apud eandem urbẽ martyrio uitã tẽporalẽ finiuit cal. iunii. Huius eni uita prefatus eusebiꝰ cesarieñ ep̃s tribus libris ꝯprehensam exarauit. Hec hieronymus de uiris illustribus.

¶ De scõ uincẽtio confessore. LXXII.

Vincentius gẽte gallꝰ lerinẽñ insule presbyter tẽporibꝰ theodosii & ualentini augustoruʒ clarուit. Hic uir scitate admirãdus i diuinis scripturis eruditꝰ ad uitanda hereticoꝝ colloqa ualidissimã edidit disputationẽ quã celato noie suo: pegrini aduersum hereticos ititulauit. Cuiꝰ operis ptẽ qa i schedulis positã furto pdiderat recapitulãdo paucis s̃monibꝰ sensum i uno libro ꝯpegit. Quieuit rome in xp̃o cal. iunii. Hec gẽnãdiꝰ de uiris illustribꝰ.

¶ De scõ reuetiano ep̃o & sociis mr̃ibus. LXXIII

Reuerianus ep̃s & paulus presbyter cũ aliis. x. martyribꝰ apud ciuitatem augustuduñ passi sunt. Qui oẽs pro cõfessione nois xp̃i sub aureliano pricipe coronam passionis a dño pceperũt cal. iunii: ut dicitur ado ex hieronymi martylogio.

¶ De scis marcellino & petro mr̃: LXXIIII

Marcellinꝰ p̃sbyter & petrꝰ exorzista rome martyrium passi sunt sub diocletiano ipatore agẽte iudice sereno. cũ eni predictꝰ petrꝰ iubẽte p̃fato iudice cesus ab artemio in carcere detineret: & ipius artemii filia a demõe uexaret: & ob hoc a patre sepꝰ plangeret. Dixit ei petrꝰ q̄ si i xp̃ʒ crederet statim eiꝰ filia sanitatẽ recipet. Cui artemiꝰ se mirari rñdit: quõ deus petri filiam suaʒ liberare possʒ: q ipʒ petrũ de carcere eripe nõ ualeret. Addẽs q̄ si catenas in eo duplicaret eumq; deus suus de carcere educeret omnino in ipsum crederet: si tamẽ filiã eius a demõe liberaret. Petrus uero eadẽ nocte se ad domũ artemii uentuꝝ ꝓmisit. Artemius ergo

domū rediens p̄dicta oīa candide ꝯiugi nā-
rauit. Sicq; ambo de his ad inuicem collo
quentes q̄ petr⁹ ad eum uenire posset: peni-
tus credere non poterant. Cum autē clauso
diei lumine nox superueniens tenebris mūdū
repleuisset. subito affuit petr⁹ candidis indu
tus: tenens triumphum crucis in manu sua.
Tunc artemius cum uxore candida eius ue-
stigiis ꝓstrati uerū deū xp̄m clamare cepe-
rūt. Statiq; filia eorū paulina uirgo ab immūdo
spiritu liberata est. Artemius uero cū coniu
ge & filia & uniuersa familia ac multitudie
uicinorū qui ad miraculū cōcurrerant ꝯuer
si sūt ad dn̄m: quos oēs marcellinus presby
ter illuc superueniens baptizauit. Artemius
uero qui custos erat carceris: oēs detentos
dimisit: eo pacto ut baptismū susciperent.
qui oēs a scō marcellino p̄dicto sacri fontis
unda perfusi xp̄o dn̄o adheserūt: & per dies
quadraginta in domo artemii in diuinis col-
loquiis cū petro & marcellino ꝑstiterunt.
¶ Post hec serenus uicarius mandauit arte-
mio: ut omnes carceratos quos xp̄ianos esse
c̄tos nouerat sibi presentaret. Qui man⁹ eo-
rum deosculans dixit eis: ut siquis uellet ue
nire ad martyrium ueniret intrepide: & siqs
nollet: abiret dimissus in sua libertate. Sicq;
multis abeuntibus inter paucos marcellin⁹
& petr⁹ abire noluerunt. Comperto autem
q̄ marcellinus & petrus illos baptizassent:
iudex eos detineri fecit una cum artemio &
uxore candida ac filia paulina. Et artemiu3
quidem plumbatis cesum in custodia cū na
ta & cōiuge reclusit. Marcellinum uero pu
gnis percuti in ambab⁹ arteriis: deinde ip̄m
nudum super uitri fragmenta ꝓsterni: & lu-
men ac cibum ei denegari fecit: petrū autē
per se separatum in carcerem trudi: & pedes
eius in cippo ꝯstringi. Angelus aūt dn̄i mar
cellino per noctē apparuit: & eum uestibus
suis induens ad petrū adduxit: quem & ip̄m
de cippo soluens ambos postmodum ad do
mum artemii duxit. Admonens ut per dies
septē xp̄ianos conuersos ꝯfortarēt & postea
se iudici presentarent. Sequenti uero die dū
serenus eos in carceribus nō inuenisset. Ar-
temium cum uxore & filiis ad se adduci p̄-
cepit: & sacrificare nolentes in terra obrui
mandauit. Quod marcellinus & petrus au
dientes cum multitudine xp̄ianorū illuc ac
cesserunt: & cum xp̄iani multo plures q̄ gen
tiles essent: artemium cum uxore & filia de
manibus carnificū eruerunt: & eorū detento
res detinuerūt: donec marcellin⁹ in crypta
missam celebrauit: & artemio ac christianis
omnib⁹ diuina sacramenta prebuit: & post-
modum oēs in pace dimisit. Ipse uero in ma
nibus militum paganorū cum petro & arte-
mio candida & paulina spōte remansit. Que
cum seren⁹ iudex audisset: iussit artemiū cū
uxore & filia ad carcerem reduci: marcelli-
num uero & petrum in silua nigra que nūc
propter eoru3 martyriū candida dicitur de-
collari. Quorum animas quasi uirgines ue-
stibus splendidis ac gemmis indutas ab an-
gelis in celum deferri spiculator nomie do-
rotheus se uidisse testatus est: qui ad domi-
num ꝯuersus est. Lucilla uero matrona xp̄i
ana sanctorū corpora collegit: & ipsa noctu
in uia lauicana miliario ab urbe tertio sepe-
liuit: qui passi sunt. 4. non̄ iunii.

¶ De sancto erasmo ep̄o & martyre. LXXV

ERasmus ep̄s & martyr passus est
sub diocletiano & maximiano i-
peratoribus: qui cū persecutio-
nem fugiens ad montē libanum
declinasset coruus ei escam diui
nitus ministrabat: angeli cum frequenti⁹ uisi
tabant: fere quoq; ad ip̄m confugiebant. Di-
uina tandem iussione ad ciuitatē ueniens: &
multos ad xp̄3 conuertens ab imperatore dio
cletiano detinetur. Et cū se christianum con
fiteretur: plumbatis lateribus ceditur: ac dor
so fustibus mactatur: deinde suspensus un-
gulis ferreis laceratur. Et cū hec oīa ꝑ xp̄i
amore superasset: iussit imperator plumbū
picem sulphur resinam cum cera & oleo re
solui: & exinde xp̄i martyrem perfundi: An
gelus aūt dn̄i eidem astitit & facto terremo
tu cum tonitruis & coruscationib⁹ pene ter-
tia pars populi extincta est: & sanct⁹ ab in-
cendiis liberatus: Quem diocletian⁹ onustū
ferro in ceruice & manibus fecit in tenebro
sum carcerm trudi: & etiam potum aque ei
denegari. Orante aūt sancto odor nimius in
carcere erupit: & uisa sunt duodecim cande
lebra lucentia in cōspectu eius. Vincula au
tem ferrea sicut cera soluta sunt. Cui angel⁹
dei apparuit: & eum inde eductum in modi-
co temporis spatio in italia transposuit: & i
lucridum ciuitatem introduxit. Quē impe-
rator die sequenti in carcere requirens & mi
nime reperiens sed ianuas clausas & anulo
suo signatas aspiciens: admirat⁹ magicis ar-
tibus ip̄m eductum putabat. Multitudo ue-
ro populi uiso miraculo ꝯuersa est ad chri
stum. Igitur erasmus in lucrido ciuitate in
firmos omnes curabat: & multos ad domi-
num conuertebat. ¶ Demq; cum filius ana-
stasii primarii ciuitatis defunctus ad sepul-
chrum portaretur ad suggestionem patris a
oratione sua illum a mortuis excitauit: &
ip̄m cū anastasio parente & duodeci milib⁹
hoīum ad xp̄m cōuersis baptizauit: multa
q; deorū templa deleuit: & p dies. 7. populo
p̄dicauit. Sed cum maximianus imperator
hec audisset ad eandem urbem ꝑperauit: &
cōprehensum erasmū ad deorū imolationes

inuitare cepit: quos xp̄m confitentē iussit in
maxillis contundi. Deinde adduxit illum ad
ciuitatem formitanā & introducēs ad templuȝ
iouis hortabat̄ ut presente omni populo sa/
sacrificaret. Cūq; dn̄i martyr orasset statua
iouis erea.12.cubitoꝝ cecidit:& in puluerē
redacta est. Draco etiam ingens ex ea exiuit
& multos de plebe pemit: uerū populo pro
eorum liberatione ad dei famulū acclaman
te ipse draconi ipauit: & serpēs sine alicuius
ampliori lesione nusq̄ cōparuit. Sicq; uiso mi/
raculo tria milia hominū ꝯuersi sunt. Ex q
bus maximian⁹ iratus ✝ trecenti & triginta
quos ꝓprehendere potuit gladio necari pre
cepit. Deinde beatū erasmū detentū & sacri
ficare abnuētem iussit tunica erea ignita ad
mensurā eius corporis fabricata uestiri: sed
tunica frigidata ipse illesus permāsit. Tūc ius
sit ollā maximā plumbo pice cera resina &
oleo liquatis impleri & erasmū in ea demer
gi. Et cum hoc etiam supplicii genus illesus
supasset: & ex olla liquor feruēs & ebulliēs
impatorem ustulasset ipm̄ martyrē xp̄i cōti/
nuo liberauit. Sed maximianus obstinatior
effectus illum in arta custodia uinctū clau/
sit ut ipsum acrius puniret. Angel⁹ uero do
mini michael eidem apparuit & solutū edu
xit & eidem ducatū ꝑbens dirrhachiuȝ pdu
xit: deinde nauicula ibi diuinitus preparata
in cāpaniam prouinciā transmigrauit: & iu/
xta ciuitatē formianā dimisit. Qui diebus. 7
extra urbem mansit pane celico per angelū
substentatus. Deinde diuina iussiōe ciuitatē
intrauit & multos ad xp̄m conuertit. Nouis/
sime coronā sibi de celo missaȝ a choro apo
stoloꝝ & prophetaꝝ aspexit: & sic oratis do
mino spūm tradidit. In eadem urbe sepult⁹
a fidelibus. 4. noñ iunii.

¶ De scō photino ep̄o & martyre. LXXVI.

Photinus ep̄s lugduñ & mr̄ ut di
citur ecclesiastice historie libro
v. Cum etate maior nonagenatio
esset: & pene mēbra iā gestans so
lo amore & desiderio martyrii
uiueret paganoꝝ furente rabie duct⁹ ad pre
sidem: pugnis & calcibus enormiter suasus
ita ut neq; etati neq; grauitati reuerentie ali
quid deferrēt: a lōge uero stantibus & furē
tibus lapides & ligna iacientib⁹ diutius eli/
sus: dū semineciis in carcere trusus esset emi
sit spiritum. 4. noñ iunii. Passus est tpe mar
ci aurelii & ueri antonii impatoꝝ.

¶ De sanctis blādina uirgine & sociis mar/
tyrib⁹. LXXVII.

Blandina mr̄ cum. 48. martyrib⁹
passa est i lugduneñ ciuitate teȝ
porib⁹ marci aurelii ueri & an/
tonii atq; lucii filiorum eius. De
qbus ecclesiastice historie libro
5. c. i. & . 2. & . 3. hr̄: q̄ seuiente ꝑsecutiōe ꝯtra
xp̄ianos apud lugdunū & uiēnaȝ urbes gal
liaꝝ: adeo ut etiam domoꝝ illis prohiberet
habitatio ꝓcessus i publico aut quoꝝcūq; ci
boꝝ ꝯpatio prefati martyres ꝑsidi sūt obla
ti. Inter quos cum quidā ✝ uectius pagan⁹
presidem de tanta ipietate argueret: tenetur
& ipse tanq̄ xp̄ianoꝝ aduocatus tentus est:
& quidam diaconus noīe ✝ sanct⁹ qui lami
nis ferri & eris candentibus adust⁹ i carce
rem missus: rursuȝ diris cruciatib⁹ examina
tus spiritum reddidit ✝. Attalus quoq; per
gamenus q martyres nutibus oculoꝝ & ge
stibus hortabatur: postq̄ diebus multis te
terrimum carcerem tolerasset: q a ciuis ro
manus capite cesus est. ¶ Ex his quoq; mar
tyrib⁹. x. i carcere tabefacti fame defecerūt.
Deinde reliqui oēs producti q ex eis ciues
erant romani decollant̄. Ceteri uero bestiis
subiiciūtur: sed ab eis minime ledunt̄. Inter
quos quidā ✝ alexander pbyx genere non
obstante q̄ ciuis romanus eēt: contra decre
tuȝ principū a preside uolente populo com
placere feris exponitur: quia forte alus per
tinacior uidebatur ✝. Attalus uero quidaȝ
alter prunis substratis in sella ferrea tortus
martyrium cōsumauit. Blandina uero prio
& sc̄o die diuersis penaꝝ generib⁹ cruciata
tertio die ad stipiteȝ ligata bestiis exposita:
sed ab his minime lesa: quarto die uerberib⁹
acta: craticula exusta: ad ultimū gladio iu
gulata est. Cui⁹ exēplo ✝ ponticus puer an
noꝝ. xv. multis passionibus affect⁹ ante illā
gladio palmā percepit ✝. Maurus uero qui
dam ✝ zacharias presbyter ✝ epactus ✝
albina ✝: grata: & alii ceteri eiusdem colle
gii gloriosi diuersis suppliciis diebus pluri
mis torti: deinde in sellis ferreis igne subie
cto assati: Nouissime gladio consumati sunt.
Quoꝝ omniū. 48. martyꝝ reliquie icense &
in rhodanū fluuiuȝ dispse fuerunt. Sed diui
na dispositione in loco in quo corpora com
busta fuerant: cineres & ossa icōbusta dimis
sa a fidelibus reperta & recollecta atq; ec
clesia apostoloꝝ sub altari condita sunt. Ho
rum omniū passio agitur. 4. noñ iunii.

¶ De scō nicolao pegrino & ꝯfes. LXXVIII

Nicolaus cognomēto pegrinus cō
fessor natione grecus tpe urbani
pape secūdi claruit. Hic in annis
adolescētib⁹ i monasteriū sancti
luce qđ in scyro grecie partibus
situm est diutius ꝯuersatus angelicam uitā
duxit. Cūq; dominica precepta que crucem
tollendam sequiq; dn̄m iubent solicite au
disset: non tū spū sed manib⁹ corporeā cru
cem arripiēs monasterio discessit: & ut xp̄m
liberius sequeretur: pegrinari cepit: q̄ ueni
mens hydrantum apulie ciuitatē: ibiq; aliq̄

tulum cōmoratus uenit tarentū: ubi aliqua miracula ostendens a populo reuerentie est habitus: Inde uenit ad ciuitatem traneñ: ubi crucē ex more manib⁹ baiulās puerorū multitudinē ɔgregauit: cū qbus sacra urbis loca circuiēs: kirieleison clamare nō cessabat: puerosq; subsequētes ut similiter clamarent ɔcitabat: & ut ad se quotidie cōuenirent: & hoc diebus singulis iterarent puerulos pomis & fructibus sibi datis alliciebat: quibusdam ex ciuibus eū insanū reputantibus: quibusdam uero altiora de eo sentientib⁹: & columbinam ꝓsumentibus simplicitatē. Nam pauprimis indutus pāniculis: nudis pedib⁹ incedebat: sine intermissione orabat: diebus singulis nō ante uespas cibū sumebat. Panē uero modicū & aquā semp comedebat. Cū aūt ei⁹ fama ad bisantiū archiepm puenisset: eū ad se accersiuit: & cur talia clamando per urbē circūiret: sciscitatus est. Cui sanct⁹ uir ꝓceptum dñi de cruce sumēda ɔfestim allegauit: quā nedū aīo sed corpore se gestaturū quotidie disposuit: qđ si eps i ei⁹ sibi diocesi denegaret: ad oppidū ipse mox aliud ꝓperaret. Presul aūt prudens sci ɔfessoris rectā intentionē & columbinā simplicitatē attendēs ei ꝓhibere noluit: qn ꝓpositum adimpleret: quĩmo rogauit: ut quotidie ad suā mensam reficiend⁹ accederet. Cū aūt nicolaus archiepi mādata adipleret: & ciuitatē ex more kirieleison clamās & crucē baiulans cū pueris pagraret: post dies modicos febre corripit: & in hospitio cuiusdā ex ciuib⁹ nobilis deuotiōe maxima refouet. Qui ad extrema deueniens pueros suos aduocauit: & crucē suam eisdē tradēs: eos i noīe dñi benedixit: sicq; spiritum in pace dño reddidit. 4. non iunii. Statimq; a ciuibus unanimiter ad eū ex deuotiōe ɔfluentibus corp⁹ ad ecclesiam btē marie deducit: & a cūctis certatim irruentib⁹ pedes eius cū reuerentia deosculant. Eodem die mulier traneñ noīe mūdella corporis tactu sanctissimi lumen oculorū triennio ante perditū recupauit. Alia mulier bisantia noīe cuius brachiū aruerat sanitatem recepit. Altera etiā alba nomine dolore uentris dudum nimio fatigata: medelā a sancto cadauere percepit. Sicq; ab archiepō & populo corpus peregrini nicolai in ipsa ecclesia honorifice tumulatur: ubi multis signis effulget.

¶ De sancto zacharia monacho. LXXIX

Zacharias monach⁹ siluani abbatis discipulus artissimā in eremo uitam duxit. Qui raptus i extasi a mane usq; ad horā decimā ad se rediens: dixit se uidisse gloriā dei. & tunc fuisse dimissum: qui etiā pallium suū pedibus ɔculcans: dixit neminem posse fieri monachum: nisi qui sic animo omia ɔculcasset: quieuit in pace. 4. non. iunii. Hec heraclides.

¶ De sanctis pergentino & laurentino martyribus. LXXX

Pergentin⁹ & laurentinus frēs uterini nobiles ciuitatis arretine passi sunt sub ꝑsecutione decii cesaris in eodem oppido. Cum enim tyburtius ɔsiliari⁹ decii eandem urbem ingressus esset: delati sunt ei predicti frēs: q populū a deorū cultura separent: qui illos aduocans: & ꝑ̄io quidē blanditiis multis hortari cepit: ut a xp̄i ꝑ̄dicatione desisterent. Et qa nobili ꝓgenie orti fuerāt: eos tūc lenitate mollire cupiens dimisit. Cū aūt adhuc dei martyres ɔstantius xp̄m ɔfiterēt: & populū a sacrificiis subtraherent exhortationibus suis. Iterū delati tyburtio tenti sunt: & cathomis leuati diutius fustibus cedi iubent. Statimq; brachia ministrorū arefacta obstupuerunt: sed orantibus sanctis eisdem restituta sunt. Quo miraculo multi gentiliū ɔuersi fuerunt ad xp̄m. Tunc iubente tyburtio sancti in carcerē recluduntur: & per triduum sine cibo dimittuntur. Post tres uero dies angelus domini ad eos descendit: quos & celico pane refecit: totusq; carcer nimia claritate refulsit. Custodes uero uelut mortui obdormierunt. Cumq; xp̄iani qui nuper ɔuersi fuerant cum sorore eorum pergentina ad sanctos uisitandos eadem nocte uenissent: & custodibus munera detulissent: ut illos ad sanctos intrare permitterent: carcerem apertum inuenientes: & custodes dormientes ad sanctos ingressi sunt: & baptismi lauacrum expetebant: eisq; ut abirent suadebant. Sancti uero martyres eos baptizādos ad cornelium quendam presbyterum miserunt: & q nullatenus abire uolebant responderunt: eo q ad martyrium festinabant. Sicq; illi ad cornelium accedētes baptizati sūt fere sexaginta uiri. Sequenti die tyburtius hec audiens: eos eductos super carbones ardentes nudatis plantis stare fecit: sed uterq; ipsorum illesus permansit. Tunc statuam iouis adduci mandauit: eosq; illam adorare suasit. At postquam illi orationem fuderūt: idolum in puluerem redactum est. Quo miraculo ꝑ ducenti paganonorum ɔuersi sūt & clamantes christum uerum deum furore gentilium usq; ad mortem cesi: semiuiui relicti sunt. Tunc tyburtius iussit pergentinū & laurentinum fratres capitalem subire sententiam. Quorum corpora pergētina soror illorum cum aliis pluribus christianis nocttu surrepta lōge a ciuitate arretia fere mille passibus sepeliuit. 5. non. iunii.

¶ De sancto lisardo ɔfessore. LXXXI

Lisardus presbyter & cōfessor sci leonardi magni german⁹ fuit tpe sci remigii archiepi rmeñ: & clodouei regis frācoꝝ ut dicet infra i legēda sci leonardi. 8. id⁹ nouēbris. Hic cū beato leonardo frē suo relicta curia rgali scō remigio archiepo adhesit: & ab eodē in sacerdotii dignitate ɔsecrat⁹ est. Post hec associat⁹ leonardo aurelianū predicātes uerbū dñi deuenerūt. Et in quodaz cenobio aliq̄diu sīmul fuientes dño ꝑman serunt. Cū autem lisardus super ripā ligeris solitariā uitā elegisset: & leonardus pet sci sp̄s admonitionē i aquitania ꝑdicare dispōeret: osculantes se ab inuicē discesserūt. Sicq; lisardus omni uite sue tpe i eodem loco breui tugurio locat⁹ ieiuniis & ɔtēplationi itentus ꝑseuerauit. Et. 3. noñ iunii in pace qeuit Cui⁹ corp⁹ aureliani tumulatum miraculis coruscat.

¶ De scō isaac martyre. LXXXII.

Isaac monach⁹ & mr̄ apud ciuitatem cordubā passus ē. Qui cuz esset annoꝝ. 27. feruēte ꝑsecutione: gladio ꝑ fide xp̄i necatus eū palma mr̄ii ad regna celestia cōuolauit. 5. noñ iunii. Hec hieronym⁹ in martylogio suo. Et inde ado.

¶ De scō isaac presbytero. LXXXIII.

Isaac antiochene ecclesie presbyter ɔtinētissime uite: & ꝑspicue sapiētie clarus fuit. Qui aduersus nestorianos & eutycianos multa scripsisse dicit. Antiochene quoq; urbis sue excidiū elego metro deplorasse narratur. Claruit aūt leonis primi tpib⁹. Hec gēnadius de illustribus.

¶ De scō isaac ɔfessore. LXXXIIII.

Isaac abbas & confessor de syrie ptibus ad spoletanā ciuitatē deuenit: ingressusq; ecclesiam a custodib⁹ petiit ut sibi q̄tuz uellet licentia ɔcederet orādi qd̄ & obtinuit. Et cū dieb⁹ tribus & subsequētibus noctibus īdefessus orationē continuasset: & hoc unus ex custodib⁹ cerneret: īflatus sup bie spiritu: cepit īpostorē clamare: q se triduo ante oculos hōium orare simularet. Et cū uirū dei alapa ꝑcussisset: repēte sp̄s illuz malign⁹ iuasit: & ad uiri sci uestigia strauit: & q̄ isaac inde ipsuz expelleret acclamauit. Cui⁹ tñ uiri pegrini nomē adhuc ignorabatur: moxq; ut uir dei sup eū iecubuit: maligu⁹ sp̄s q eū iuaserat abscessit. Quo miraculo ciues stupefacti uiz dñi reuerētia hr̄e cepetūt eiq; multa pro edificādo mōasterio obtulerūt. Ille aūt nihil hoꝝ accipiēs desertum locum repperit ibiq; sibi humile habitaculum ɔstruxit: multosq; ibidē discip̄los ɔgregauit. Hic ꝑphetico spiritu claruit: & miraculis coruscauit. Die quadā ī horto monasterii uangas discipulos hora uespertina iactare precepit: qd̄ futuꝝ erat spiritu dei ꝑnoscēs. Cuz aūt nocte ad matutinū cū fratribus surrexisset: pulmētū operarus coqui iussit: factoq; sūmo mane ip̄m ad hortum deferri mandauit: ubi quot uangas iactari fecerat tot laborantes fuenit. Ingressi quippe fures fuerant: sed mutata mēte per spiritū uangas apprehēderant: & usquoq; scūs ad eos peruenit hortū colere ñ cessauerāt. Quos ille clementer salutauit pulmēto refecit & de malo ꝑposito quo uenerant redarguit atq; collectis oleribus oneratos remisit. ¶ Cum quidam scissis pannis obsiti & nudi ad eum uenirent: eiusq; misericordiam postularent: ille unum ex discipulis silenter uocauit: eiq; precepit: ut ad talē cauam arborē in silua accederet: & uestimēta ibi repta deferret. Qui dū iussa cōplesset & uestes reptas detulisset uir dñi ea pegrinis nudis petētibus tribuit. Illiq; recognouerūt que posuerant pudore cōsternati: quia q fraudulēter uestimenta q̄rebant aliena ɔfusi receperūt sua. ¶ Quidā uir se illius orationib⁹ ɔmēdans sportas duas alimentorum ei ꝑ puerū transmisit. Quarum unā puer in itinere abscōdit alterā uiro detulit. Quā ipse gratanter accepit: sed puerum admonuit: ne sportā absconditā icaute contingeret: quia serpens i ea igressus foret: puer igit̄ q̄uis exultass; q̄ mortē euasit: q̄ tū delictum ei⁹ propalatū fuerat cōfusionē suscepit. Reuersusq; sicut ei abbas dixerat serpētē in sporta inuenit: & de cōmisso pniam egit. Hec greg⁹. 3. dial. ca. 14. Scūs aūt isaac clarus uirtutib⁹ in ip̄o cenobio i dño qeuit.

¶ De scō quirino epo & martyre. LXXXV.

Quirinus ep̄s scissianus & mr̄ tpe diocletiani & maximiani passus est. Qui cū in eadē ciuitate que oppidum ē illyrice ꝑuicie a maximo preside quereret: egressus urbē & fugiēs ɔprehensus est: & maximo iudici presentat⁹. Et cum se xp̄ianū libere ꝓfiteretur iussit eū fustibus cedi. Deinde grauatum catenis in carcerē recludi. Cui nocte oranti diuinus splendor illuxit. Quod uidēs marcellus custos carcerē aperuit: & cōuersus ad xp̄m: ac eius pedibus ꝓstratus baptisma sacrū suscepit. Post triduū autem maximus iudex iussit quirinū ferro uīctū ad amātium presidē ad primā pānonie ciuitatē adduci. Qui iuxta flumē danubium amantio de scarabatensi ciuitate reuertenti ꝑntatur: quē ille ad eandē ciuitatem rediēs illuc adductum durissimo carceri mācipauit. Cui xp̄iane quedā matrōe cibū potūq; ministrabant. Statimq; ut oblata benedixit cecide-

runt catene de manibus & pedibus eius: donec manducaret: deinde a custodibus ad sabariam ciuitatē adduct⁹ amantio presidi in theatro oblat⁹ ē. Quē p̄ses p multa uerba ad sacrificandū suadebat. Cūq; quirinus tā eius minas q̄ blanditias cōtempsisset: iussit amantius ad collum eius molā suspendi: atq; i fluminis sabari undā demergi. Cūq; de ponte p̄cipitatus fuisset in flumen: & diutius supnatasset cum spectantib⁹ xp̄ianis collocutus: ne suo terrerent exēplo: uix orans ut mergeretur obtinuit. Cuius corpus nō longe inde repertum in basilica iuxta scarabatem ciuitatis portam principalem posita a fidelibus sepultum est. Facta uero incursione barbarorum in partibus illis: xp̄iani inde fugientes corpus martyris abstulerunt: & romam baiulantes uia apia miliario ab urbe tertio in ecclesia ad catacūbas deuote deposuerunt Vbi aliquādo apostolo℞ corpora iacuerūt ubi & corpus sci sebastiani martyris cū aliis plurimis requiescunt. Passus est autē pridie noñ iunii.

¶ De sanctis quadragintaquattuor martyribus. LXXXVI

Quadragintaquattuor martyres i ciuitate iconii passi sunt sub alexandro impatore. Hi a sanctis qrico & iulita cōuersi: cū xp̄m publice predicarent iussu alexandri capite cesi sunt pridie noñ iunii: & in eadem ciuitate tumulati.

¶ De sācto bonifacio episcopo & sociis martyribus. LXXXVII

Bonifacius archiep̄s maguntinus apud frixiam martyrium passus est. Qui iussu stephani pape secūdi pipinū caroli patrem unxit in regem franco℞. Hic de britannia ueniens fidem xp̄i frixionibus prim⁹ annunciauit: & multis miraculis nouelle genti nouus predicator coruscauit. Cūq; maximā partē frixie xp̄i cultui subiecisset: & sacro fōte baptismatis diluisset: a paganis qui superant tentus & multis affect⁹ iniuriis: tandem gladio pemptus martyrium cōsumauit: cum ✝ eobarico ep̄o & aliis seruis dei noñ iunii.

¶ De sancto bonifacio episcopo & martyre LXXXVIII

Bonifacius archiep̄us bosnēū & martyr cōsanguineus othonis tertii impatoris fuit: qui sibi admodum dilect⁹ liberalibus istruct⁹ & musicus gratiosus: adhuc i seculo deo deuotus erat. Et dū ecclesiā sci martyris bonifacii sui nomine frequētaret: optabat se illi⁹ exemplo martyrem futu℞. Tandem relicto seculo habitum ordinis camaldueñ accepit: & scō romualdo abbati ei⁹ ordinis fundatori adhesit: cuius discipul⁹ effect⁹ sanctissimā uitam plurib⁹ secū ānis egit. Demū ad martyrium flagrans a sede apostolica predicandi gentib⁹ licentiā impetrauit: & consecratus archiep̄s ad gentes bosne euangelizādas accessit: qui ceteris cōsociis equitantibus nudis pedibus icedebat. Et cū alias bis solum in septimana dñica. s. die & quinta feria cibū sumere cōsueuisset: tunc p labore itineris tantum sibi indulsit: ut quotidie medio pane & aq̄ modica reficeret: dieb⁹ dñicis & festiuis addens poma uel arbo℞ radices uix coctas Qui etiā postq̄ est in archiep̄m cōsecratus officium monasticū iure p̄fessionis & canonicum iure cōsecrationis quotidie bis dicebat. Veniens aūt ad montes & pedes ire nō ualēs nudis plantis & crurib⁹ equitabat: & in partibus illis frigidissimis adeo frigus intolerabile sepi⁹ substinebat: ut aliqñ pedem a ferro subherēte disiungi non posset: nisi aqua calida subueniret. ¶ Veniens igit̃ ad bosnas gentiles uerbum domini feruentissime predicabat. Sed uidens se modicum proficere: ad rutenorum regem deuēit: ibiq; christum annunciare cepit. Rex autem illum pannosum inspiciens: putabat: q̄ spe conquirende pecunie hec simulate cōfingeret: eiq; munera promisit: si a premissis desisteret. Ille uero pontificalibus preciose indutus coram rege stetit: quem adhuc rex magis simulatorem existimauit. Eidemq; spopondit: ut si episcopus per ignem inustus incederet: ipsi⁹ fidei adhereret. Moxq; ignem copiosum accensum episcopus aqua benedicta cōspersit: & pontificalibus indutus per ipsum secur⁹ transiuit. Ita ut nec pilus adustus in ueste: nec odor fumi in carne quid apparuit. Quo miraculo rex cum populi multitudine infinita conuersus & baptizatus est. Cupiebat q; regnum filio dimittere: & bonifacio adherere. Fratrem autem suum nolentem fidem christi suscipere absente archiepiscopo occidit. ¶ Cum autem bonifacius ad alteru℥ regis fratrem longe positum iuisset: ut ei xp̄m p̄dicaret. Ille archiep̄m tenuit: & in cōspectu suo & plurimo℞ decollari fecit. Statimq; ipse regis frater excecat̃: & tam ipse q̄ oēs astantes intantū sensum amiserūt: q̄ sicut lapides immobiles & oīno insensibiles persistebant. Rex aūt hoc audiens illuc cu℥ multis accessit: ut fratrem occideret: sed cum miram dei ultionē uidisset: orauit xp̄m: ut omēs illi ad sensum & loquelam redirent: eo pacto q̄ si conuerti uellent eis iniuria necis sancti uiri remittatur: sin autem cuncti gladio trucidētur. Factaq; oratione tam regis fratri q̄ ceteris sensus restitutus est: qui baptismo suscepto sancto martyri triumphale sepulchru℥ & ecclesiam construxerunt:

¶ De sancto bonifacio episcopo carthaginensi. LXXXIX.

BOnifacius eps carthaginen̄ claruit tpe zenonis ĩpatoris ut ait sigibert⁹: qui scīatis culmīe & sapiēte lumīe admodū effulsit: Librosq; plurimos ad diuersos cōscripsit: uidelicet de ꝑdestinatiōe: De cōtinentia ꝯiugatoꝝ post uotū: De uirginitate & humilitate: De oratiōe & ꝯpūctiōe: Scripsit & sermones elegātes ꝑcipue: De natiuitate dn̄i Et de solennitate scī stephani ꝑtomaris. Et uirtutib⁹ īsignis migrauit ad xp̄m.

¶ De sanctis nicandro & martiano martyribus. LXXXX.

NIcander & martian⁹ mr̄es. uigēte persecutiōe paganoꝝ in ciuitate auina a maxiano preside ꝯprehēsi cū sacrificare nollēt prīo diebus xx. ī carcere detēti & afflicti sūt. Deinde ad decollādū iubētur adduci. Tunc ✝ uxor nicādri iuuenis puella uiꝗ exhortās ut ī xp̄i ꝯfessione maneret imobilis detēta ē a paganis: martyres aūt dn̄i ligatis duobus orariis an̄ oculos eoꝝ decollati sūt: uxor āt nicādri post dies. 5. etiā ipsa ī ꝯfessiōe fidei capitalē sn̄iam ab eodē accepit iudice. Ciues aūt uenephrani corpus scī nicādri ī eoꝝ urbe: ciues uero atinates corpus martiani in eorum oppido collocarūt. Passi sūt enim in territorio inter ipsas duas ciuitates posito non̄ iunii.

¶ De scō philippo diacon̄. LXXXXI.

PHilippus diacon⁹ de. vii. primis ab apostolis elect⁹ ē: ut hēt act. 6. & cū stephano ꝑtomare ordiatus ē. De quo plurima ī actibus apostoloꝝ scribūt. Nam & samarie ꝑdicauit: & simonē magū baptizauit. Cādacis etiā eunuchū regine ethiopū ad xp̄i fidē ꝯuertit & sacri baptismatis unda ꝑfudit: multisq; ciuitatib⁹ donec ueniret cesareā nomē dn̄i iesu xp̄i euāgelizauit: ut habet act. 8. ueniēs aūt cesareā multis ibidē miraculis claruit: Hūit eni. 4. filias uirgines sacratissimas ꝑ quas de⁹ multitudinē uirginū lucratus est. Hic inter cetera ut ait papias eps hieropolitanus mortuū quēdā ꝑ easdē ei⁹ quattuor filias sibi oblatuȝ a mortuis suscitauit. Deinde ordinatus ē episcopus in thracia scythie: ut tradit abbas dorotheus. Et postq̄ in ecclesia sua sibi commissa annis pluribus predicasset reuersus cesaream in pace dormiuit octauo idus iunii: ubi & sepult⁹ quiescit. Et iuxta ipsum tres ex predictis filiab⁹ suis iacent. Quarta uero ephesi dormit.

¶ De sanctis artemio cādida & paulina martyribus. LXXXXII.

ARtemius candida uxor ei⁹ & paulina uirgo eoꝝ filia mr̄es rome passi sunt sub diocletiano iudice sereno. Hi a scō petro exorzista ꝯuersi sūt: cū apud eūdē artemiū ī carcere detineret: postq̄ ꝑfata paulīa ab obsessione maligni sp̄s ꝑ eundē petrū liberata est: q oēs cū alioꝝ multitudine carceratoꝝ a scō marcellino presbytero baptizati sunt ut supra dictū est in passiōe marcellini & petri. 4. non̄ iunii. Postq̄ autē marcellin⁹ & petrus a sereno decollati sunt ut ibidē dictum est: & prefatus artemi⁹ cū uxore & filia a paganis detenti: & in carcere iubēte sereno diebus plurib⁹ uicti fuerūt: tandē cū in xp̄i cōfessione ꝯstantes ꝑsisterēt data super eos sn̄ia artemius gladio necatus ē. Candida uero & paulina lapidib⁹ obrute sūt. Quoꝝ corpora xp̄iāi rapiētes ī uia aurelia ubi & interfecti fuerāt: cū reuerētia collocarūt. 8. id⁹ iunii.

¶ De scis uiginti martirib⁹. LXXXXIII.

VIginti martyres apud tarsū ciliciē tpib⁹ diocletiani & maximiani sub iudice simplicio passi sūt. Qui ꝑ diuersa supplicia deū glorificauerunt in corporibus suis: Quorum corpora apud hipponem ciuitatē aphrice translata sepulta custodiuntur: ut dicit augustinus. 22. de ciuitate dei: ubi & refert ꝗ dum quidā florenti⁹ senex & paup q uestem amiserat: nec unde aliā emeret habebat: ad hoꝝ mr̄ꝝ memoriā orasset: quatenus ei⁹ iopie subueniret ꝯfisus de uirtute sāctoꝝ in littore piscē magnū palpitantē repperit: quē scindēs in ei⁹ uentre anulū aureū cum lapide precioso iuenit: quē tandē uendidit ꝗ inde se honorifice uestiuit: & mr̄ibus grās egit. Quoꝝ passio colit. 8. id⁹ iunii.

¶ De scō uincentio epō. LXXXXIIII.

VIncēti⁹ eps meuie ciuitatis tem⁹ ī quodā capitolio rectore tuscie ꝗ epōs xp̄ianos ferro uinctos pui ꝯgregauerat puniēdos cū suo benigno diacon̄ adduct⁹ est ad tēplum martis ut diis imolaret. Cū aūt orasset oīa idola subuersa sūt: & demōes ululantes exeūtes: multosq; paganoꝝ cedentes sexcentos ex eis uerberibus occiderūt: omnesq; xp̄ianos qui ferro uincti erant xp̄i uirtute ꝯpulsi soluerunt. Quo miraculo plurimi gentiliū fidē perceꝑūt: inter quos quidā mauertius comes prius crudelissim⁹ q & de uicinis locis epōs ꝯgregauerat ꝯuersus est. Cum aūt xp̄ani cū epō ad locū aliuȝ se transferentes psallerent: misit capitolinus & inde sublato ✝ uincentio ceteros gladio occidi fecit. At extasius qdā religiosus corp⁹ ✝ benigni diacon̄ ex ceteris rapiens non longe s portulio sepeliuit cal. maii. ¶ Post dies ali

quot capitolinus pductũ uicentiũ & diuti⁹ tortum atq; lapidibus cõtusum distentum i equuleo & flammis adustũ carcerr mãcipauit: ubi ianuis diuinitus patefactis lux celica sibi refulsit. Quod preses audiẽs iussit eũ in mare mergi: qui i equore missus ab angelo ad littus reduct⁹ est. Vnde & qui eum detulerãt hoc cernẽtes conuersi sunt: & usq; ad ciuitatẽ suam meuiam illum humeris reportarunt. ¶ Interea mortuo capitolino & a porphyrio eius successore detinet: ferisq; subiicit: sed ab eis minime lesus in fouea aque maxima necari iubet. Vex aperiens se terra aquas obsorbuit: &. 18. fugiẽtes aquas deglutiuit. Vincenti⁹ uero ad cellam suam redux: & subsequẽti die dñico celebrata missa corã populo spiritum emisit. 8. idus iunii. Cuius corpus matrona quedã luceria a gentilibus pcio redemptum: qui illud rapuerant exurendũ: in prediu suo qui uocatur campus salutis sepeliuit: inter portulium & leuantam miliario ab urbe. 44. ubi & tacet miraculis clarens.

¶ De scõ paulo epõ & martyre. XCV

PAul⁹ epẽs ꝯstantinopolitan⁹ & mr sub ꝯstantio impatore martyriũ passus est: qui ob defensione catholice fidei ab eodem impator arriano de sede sua erectus: & apud quandam ciuitatulã in cappadocia cucusam noie exilio impulsus arrianoꝝ isidiis grauiter strangulatus ad celestia regna migrauit. 7. id⁹ iunii. Hic sapia pclarus: ut nõ solum sue patientie exemplo: sed etiam sermone ceteros ad toletantiam ꝯfirmaret: de patientia libellum edidit: ubi & de penitẽtia tractãs docet penitẽtẽ sic p peccatis dolere debere ne supra mensurã tristis piculuꝫ de speratiõis incurrat. Tãtuq; lepore & rõnum suasiõe patientes aduersa ad ꝯstantiã & aiuitatẽ inducit: ut expssi⁹ docere uideat: q̃ue e bti qui psecutionẽ patiunt ppter iustitiã. Hec in martylogio adonis.

¶ De translatione sci seruatii epi. XCVI

TRãslatio corpis sci seruatii facta est tẽpore eldonis filii henrici regis francoꝝ. Cũ eni eius ecclesia apd traiecteñ ciuitatẽ fabricata esset tpe caroli regis: misit idem carolus uenerãdũ uiꝝ noie uiligisum ad restaurandũ ea que in ipsa ecclesia defecissent. Cui p noctem dormienti scũs seruatius astitit: seq; de telure leuari mãdauit. Quod cũ uiligisus epõ nũciasset: indicto triduano ieiunio cũcto populo: aptoq; secretario subterraneo inuẽtus est sarcophag⁹ marmoris pciosi: in quo corp⁹ sacrum eẽ putãtes: illud aperuerũt: & nihil in eo repientes ad morrẽ ꝯtristati sunt. Sequenti uero die superioris oratorii monumentũ reserarunt: ubi & corpus bti seruatii iuenerũt: quod rũ illuc ignorabatur translatũ. Erat aũt corpus oino integrum & in nullo penitus corruptum: uestes quoq; oino illese: cum pontificali baculo & claue argentea sibi a scõ petro rome p uisũ tradita: ut in eius legenda sup⁹ dictũ est. 5. idus maii. Ex tumulo quoq; odor mirifiens exhalabat. ¶ Dũ autẽ corpus leuare uellẽt: mẽbra singula instar candentis ferri transfigurata cernunt: quod in loculo argenteo ei preparato supius exaltat: luxq; imensa totum sanctuariũ circũfulsit. Que cũ rex carolus audisset: traiectũ uenit: & ibidem pascha dñi celebrauit: ubi & infinita miracula ostensa sunt. ¶ Post aliquod uero tempus heldo filius henrici regis francoꝝ ad instantiam matris regine corp⁹ sci seruatii summa deuotiõe saxoniam trãstulit: & i basilica nomini eius ꝯstructa locauit. Sed cũ oia traiectensibus ciuib⁹ ad infortunium cederent: ipsiq; absentie sci corporis hoc ascriberent: miserũt quosdam qui de partib⁹ saxonie corpus furantes traiectũ rettulerũt. In cui⁹ trãslatione miracula multa & signa de⁹ ostendit. Que facta est. 7. idus iunii.

¶ De scõ medardo epõ. XCVII

MEdard⁹ epẽs claruit tpe clodouei regis francoꝝ. Hic pgenitus pře noie tardo de forti genere francorum matre uero prhagia rõana: cũ adhuc puer ad scholas iret: & tunicam quam sibi mater fecerat: ad artificẽ cõponendam deferret: iuẽto a se ceco tunicaꝫ pbuit. Cibũ etiã ei traditum pleꝝq; pauperibus diuisit: ipse ieiun⁹ pmãsit. Etate quoq; puerulus spiritũ pphetie se habere demõstrauit. Nã cũ eẽt in tornacu puero ꝯsocio in scholis pdixit: q; post ãnos. 50. futurus esset epẽs: & ut pdixerat sic euenit. Fact⁹ aũt psbyter multa miracula ostendit. Cũ eni quadaꝫ nocte fur ei⁹ uineã introisset: & uuas exportandas pcidisset: nec ex ipsis gustare: nec iã ualuit se mouere: donec mane repert⁹ a medardo q; solutus inde ꝯfusus recessit. ¶ Ali⁹ quoq; nocte eius mela diripiens: & oues exportãs dum abire uellet: ab apũ examine in horto mellificante faciem eius artante adeo punct⁹ & oppssus fuit: q; nullaten⁹ exire potuit: donec ueniente uiro dei latro pdam deposuit & medard⁹ eũ liberauit. ¶ Ciothari⁹ rex in francos exercitum mouit: qui cuncta in uilla & agris diripiẽs dũ ad soienciacum uillã sci medardi ueniũt: inde se mouere nequiuerũt: donec cũcta que pdati fuerant dimiserunt. ¶ Porcarii etiã sui a quibusdã seducti porcos ad remotum usq; locũ asportantes: mane apud cellã uiri sci cum porcis inuẽti sunt: & de cõmisso penitentiã egerunt

¶ Deinde factus ē eṗs nouioneñ: &.xv. ānis
eṗatum gubernauit: uitāq; laudabilē ducēs
eisdem signis effulsit. Inter que tonsionē quē
dam a demōio uexatū mirabiliter liberauit
Post obitū aūt sci eleutherii eṗi tornaceñi
medardus ad sedem illius trāslatus est: & se
dit ānis q̄ttuor. Qui q̄ti meriti apud deū fu
erit: ostēsum ē: cū i ei⁹ obitu celi apti sūt: atq;
ante eum dīna micuerūt luminaria. Pluuia
etiā aquaꝝ calidaꝝ in terrā defluxit. Quie
uit in pace. vi. idus iunii. Sepultus i ecclesia
sua miraculis coruscās isignibus.

¶ De scō gildardo eṗo. LXXXXVIII.

Gildardus eṗs rothomageñ frater
prefati sci medardi eṗi fuit. Qui
ambo gemelli uno & eodem die
nati uidelicet. vi. id⁹ iunii: & uno
& eodē die euolutis annis ambo
eṗi ꝯsecrati sunt uidelicet. vi. idus iunii. Al
ter in ecclesia nouioñ alter in ecclesia rotho
mageñ: iterūq; post lapsū ānoꝝ eodē ṗo
& unico die ambo a seculo absoluti sūt. Flo
ruit aūt gildardus tpe quo supra dictū ē &
plenus uirtutibus in dño eodē ipse die quo
& frater medardus feliciter obdormiuit: ui
delicet. vi. idus iunii. Sepultus ē in ecclesia
rothomageñ: ut dicit frater uincentius i spe
culo historiali.

¶ De scis prio & feliciāo mrib⁹. LXXXXIX

Primus & felicianus mr̄es passi
sunt in ciuitate numētana milia
rio. 14. ab urbe sub diocletiāo &
maximiano augustis p̄side autē
ꝓmoto. Hi cū eēnt in urbe roma
a pud īpatores a tēploꝝ pontificib⁹ accusan
tur: q̄ nisi eos sacrificare fecerint nulla a diis
suis r̄nsa obtinere ualebunt. Iussu igitur im
peratoꝝ capti in carcere recludunt: sed ab
angelo soluti post dies aliquot iterꝝ eisdem
p̄sitantur. Quos iusserūt ad phanū herculis
adduci: & nisi sacrificarēt a militibus tormē
tis affligi. Ducti igit̄ ad tēplum cū imolare
cōtēnerent uirgis diuti⁹ cesi sunt. Tūc impe
ratores: illos ꝓmoto presidi citatis numen
tane tradiderūt acriter puniēdos. Quos mi
lites ferro uinctos iuxta forū ipsius oppidi i
carcere posuerūt. Post dies uero multos iuſ
sit p̄ses eosdē sibi presētari & sacrificare cō
tēnentes abinuicē seperari. Dicebatq; felicia
no ut sue consulens senectuti diis imolaret.
Qui se annoꝝ. 80. eē asserunt & ānos. 30 ela
psos ex quo ueritatem agnouit. unde p̄elege
rat deo uiuere: q̄ ipm poterat de manib⁹ pre
sidis liberare. Quē iussit ꝓmotus ad stipitē
ligari: & clauos i manib⁹ eius ac pedibus af
figi. Et cū leto uultu persisteret mandato p̄
sidis ibidem felicianus torquet̄: & triduo in
eodē stipite ꝯfixus dimittit̄: & neq; panis ne
q; aqua eidē ministrat̄. Dehinc depositus in
custodia detinet̄. ¶ Postmodū p̄ses primū
adduci fecit: eiq; suadēdo asserunt: q̄ frater
suus felician⁹ īpatori cōsentiēs magnus i pa
latio uenerabat̄. Cui primus respondit: q̄ fi
lius diaboli ueꝝ dixisset: eo q̄ felicianus im
peratori celesti consensisset. Tunc iratus ꝓ
motus iussit eū in equuleo suspendi & late
ra illius facibus incendi. Deinde in lecto de
poni: & plūbū bulliēs i os ei⁹ infundi: prese
te feliciāo ut terreri posset. Ipe uero plūbū
tepefactū us aquam suauiter bibit. Tūc iuſ
sit eos in amphitheatrū duci & duos imanis
simos leones eis dimitti. Qui ad eoruȝ pe
des ꝓstrati ut agni māsueti steterunt. Rur
sus & ursos ferotissimos eis iussit laxari: qui
& ipi cum leonibus mansueuerūt. Aderant
ad hoc spectaculū ex uicinis urbib⁹ plusq̄
duodeci milia hominū. Ex quib⁹. 1500. con
uersi sunt ad xp̄m: preses uero hec cernens
scōs ex amphitheatro mandauit educi: & ibi
dem gladio capite trūcari: & eoꝝ corpora
canibus rodēda dimitti. Que dei uirtute ne
dum a bestiis & auibus: sed etiā a muscis in
tacta ꝑmanentia a xp̄ianis collecta ad arcus
numētanos iuxta harenarium sepulta sunt:
ubi & persecutione sedata ecclesia in eorum
nomine fabricata est: miliario. 14. ab urbe.
Passi sūt aūt circa annū dñi. 287. v. id⁹ iunii.

¶ De scō maximiano eṗo. C.

Maximianus eṗs syracusanus uita
& miraculis claruit tpe beati gre
gorii pape. Fuitq; primo abbas
mōasterii i quo beatus gregori⁹
monach⁹ fuit: Postmodū electus
in eṗm syracusane ciuitatis. Qui dū adhuc
abbas eēt: & cū quibusdā fratribus de ꝯstan
tinopoli ad urbem rediret: in mari adriatico
nimia tempestate deprehensus in existimabi
li ordie atq; miraculo dei iram cognouit &
grām. Nam cū uentoꝝ nimietatibus eleua
ti fluct⁹ seuirēt: ex naui claui pditi: arborq;
scissa est: uela in undis ꝓiecta: totūq; uas na
uis quassatū nimius fluctibus a sua erat iam
ꝯpage dissolutū: rimis itaq; patentibus in
trauit mare atq; usq; ad superiores tabulas
ipleuit nauem: ita ut non tā nauis iter undas
q̄ unde intra nauim iam esse uiderent̄. Tunc
in naui residentes non iā ex morte uicina: sꝫ
ipa eius presentia ac uisione turbati: omnes
sibimet pacē dederunt & corpus dñi acce
perunt: eorūq; aias dño ꝯmendabant: quoꝝ
corpora in tā pauendam mortē tradiderat.
Sed omnipotēs deus meritis sci uiri eos mi
rabilius ꝓuauit. Nā diebus octo nauis usq;
ad superiores tabulas aqs plena: iter suum
pagens enatauit: nono autem die i portū co
troneñ castri deducta est: ex qua omnes ico
lumes exierunt. Cūq; post omnes maximia
nus eēt egressus i eiusdem portus ꝓfundum

nauis demersa est: ac si illis egredientibus ꝓ pondere subleuatione caruisset. Et que plena oibus in pelago aquas portauerat: atque natauerat: maximiano cū suis fratribus exeunte aquas sine boib⁹ in portu portare non ualuit. Post hec seūs dñi ad episcopalē sedē sublimatus uirtutibus plurimis gloriosus ī pace quieuit. 5. id⁹ iunii. Hec gregori⁹ tertio dialogo. cap. 36.

¶ De scō maximino episcopo. CI

Maximinus epus fuit unus ex. 72. christi discipulis. Cui post ascēsionem xp̄i apostolis per diuersa terrarum loca ad predicandū euntibus: beatus petr⁹ apostol⁹ specialiter cōmendauerat mariā magdalenā sicut & mater domini ioanni euangeliste ab ipso xp̄o fuerat cōmendata. Cum igit̃ post lapidationem stephani iudeorū persecutio ī discipulos ebulliret: ut habet̃ actuū. 7. Iudei magdalenam & martham cum marcilla eius pedissequa lazarum maximinum & cedonium: qui fuerat cecus a natiuitate: & alios plures nauicule impositos sine remo uel remige mari exposuerunt: ut sic in undis necarentur: ut dicet̃ infra in legenda magdalene. xi. calē. augusti. Qui deo duce omnes incolumes massiliam applicuerunt: ubi predicante maria: & omni populo ad deum cōuerso: lazarum ep̄m massilie constituerunt: uniuersamq; prouinciam conuerterunt. Beatus uero maximinus rexit ecclesiam aqueñ uerbo predicationis uacans: & miraculis coruscans annis fere. 40. Ipse quoq; dilecte sue filie magdalene die obitus eiusdem sacra mysteria tradidit: eamq; in eius ecclesia ante altare defunctam honore debito tumulauit. Post cuius obitum annis quinq; superuixit. Et post hec in christo quieuit quarto id⁹ iunii. Sepultus in monumento quod ipse sibi construxerat iuxta corpus beate magdalene In quo loco processu temporis reperta sunt corpora magdalene & marcille maximini & cedonii & honorabilius tumulata.

¶ De scō cedonio epō. CII

Cedonius eps uel sidoni⁹ fuit ille cecus a natiuitate: quē dñs luto ex sputo faciem: & oculos liniēs illuminauit: ut hr̃ Ioā. x. Qui & ab aliqb⁹ dr̃ fuisse un⁹ ex septuagita duob⁹ xp̄i discipulis. Siue aūt ex numero illoꝝ fuerit siue nō: planū habet̃ ex chronicis & gestis discipuloꝝ: q̄ xp̄i discipulus fuit: & post ascensionē dñi ab apostolis baptizatus scō maximino spēaliter adhesit: unde & ut dictū est: cū eodem & lazaro atq; sororibus ei⁹ nauicula ipositus a finib⁹ iudeorū expulsus fuit. P⁹q̄ aūt p̄fati scī ꝓuinciā ꝓuincie ad quā deo duce applicuerāt: ad xp̄m cōuerterūt. Et postq̄ beatus lazar⁹ massilie & btūs maximin⁹ aqs epi ordinati sunt. Ipse in misterio maximini aqueñ ciuitati ꝑmāsit: & eiusdē p̄dicatiōis coadiutor fuit: ubi & post dies multos in pace qeuit: & iuxta magistꝝ recōditus iacuit: ut supra actū est.

¶ De scis basilide tropode & mandale ꝯfes. CIII

Basilides: tropus & mandalis affectu martyres: actu uero cōfessores tp̄e aureliani impatoris apđ ciuitatē aureliā claruerūt. Cum eni basilides esset officialis platonis prefecti in ptibus oriētis: xp̄s eidē apparuit: & xp̄ianum in misterio gētilis esse nō debere dixit: eidēq; ue renunciaret officio mādauit. Veniens ergo basilides ad p̄fectū petiit ab eo licentiā: ut pentes & affines suos reuisere posset in ciuitate aurelia: que erat in italia: cōsistentes: eo q̄ annis. 25. in officio p̄fecture fideliter seruisset: ꝑmittēs se usq; ad annū reuersurum. Pfect⁹ aūt eius fidelitatē attendens nō solū un⁹ āni sed biēnii licentiā gratāter ꝯcessit. Reuersusq; ad locū ubi ei xp̄s apparuerat: ip̄m iteꝝ se expectantē inuenit. Cui cū basilides: que fecerat: enarrasset: ut cām deserendi officii inuenisset: mandauit ei dñs: ut socios suos tropodē & mandalē secum assumeret: & ad litus accedentes diuinam ibi nauiculā inuenirent. Qui cū iussa dñica cōpleuisset: ac oia sociis ambob⁹ retulisset: oēs unanimiter relinquētes cūcta q̄ hēbāt: ad litus deuenerūt: & nauiculā parā inuenirūt: in q̄ erat ipse xp̄s gubernator: & āgeli remigātes: qui ad pedes saluatoris procidentes, nauiculā itrauerūt: & celico ab āgelis pane refecti uni⁹ noctis spatio mare transfretātes ad portū ciuitatis aurelie: que ē in finib⁹ italie ꝑuenerūt: & miliario. 8. ab ipsa urbe ī terrā descenderūt. Cū aūt urbi p̄dicte appropiquantes audiuissent: q̄liter aurelian⁹ ipator xp̄ianos ꝑsequebat̃: ad ciuitatē ire formidātes: dño iesu xp̄o q eoꝝ dux & nauta fuerat se ꝯmendabāt. Quib⁹ iteꝝ xp̄s appuit: eosq; ꝑ angeloꝝ ministeriū pane & aqua refecit. Et postq̄ comedissent: obdormierunt. Mane uero se excitātes ad ip̄m locū ubi & de naui exierant: uidelicet ī ipso se litore inuenerūt: Et orauerunt ad xp̄m: ut aīas eoꝝ ī pace susciperet: eadēq; hora spiritū emiserūt. 4. id⁹ iunii. Quoꝝ corpa ibidē sepulta sūt: & ecclesia fabricata: ubi & miraculoꝝ beneficiis elucescunt.

¶ De sāctis getulio & amātio & sociis martyribus. CIIII

Getulius: cerealis: amanti⁹: & primitiuus rome sub hadriano principe martyrium passi sunt. Cum eni getulius doctissimus in fide

xpiana multos erudiret cerealis uicarius ab
imparore hadriano ad eũ tenendũ missus ẽ a
qui eũ legentem & docẽtem reppit. Fuerat
aũt cerealis eũ fratre getulii primitiuo ami
cissimus amantio cuidã tribuno: q xpiatus
effectus officiũ dimiserat: s ob metũ hadria
ni latebat. Secũs ãt getuli⁹ cereali amãtiũ de
clarauit: & ipsum ad eũ adduxit. Quẽ cerea
lis aspiciẽs gauisus ẽ sũma letitia: & ab eo
dem in fide xpi edoct⁹: ad sanctũ sixtũ papã
primũ adducit: & ab ipo cerealis baptizat.
Que cũ hadrianus itellexisset misit liciniũ
ↄsularem ut eos puniret. A quo beati getu
lius & primitiu⁹ frater eius cũ cereali & a
mantio tenti sunt. Qui primo grauissime ce
si deinde dieb⁹ .57. in carcere clausi: deinde
igni traditi sunt. Cũ aũt cerealis amãtius &
primitiuus spiritũ emisissent: & getulius in
igne adhuc superuiueret fustib⁹ illiso capi
te martyriũ ↄsumauit. Qui passi sũt ĩ fundo
capolis: uia salaria miliario .15. ab urbe.
Quorum corpora simphorosa uxor getulii
martyris ĩ predio suo ĩ eodẽ loco posito se
peliuit. 4. idus iunii.

¶ De scõ barnaba apostolo. CV.

Barnabas apostolus q̃uis de .72.
discipulis fuerit: quia tñ cũ pau
lo in gentibus predicationis offi
ciũ ꝓmeruit. Iccirco sicut & pau
lus apostolus dictus fuit. Hic ex
tribu leui cyprius genere ab historia actuũ
apostolorum ĩ multis extollit & laudatur.
Hic enim de primis discipulis fuit: qui agrũ
uendidit & precium posuit ante pedes apo
stolorum: ut habetur act. 4. Paulum coni
tet ↄuersus primus in hierusalẽ ad aposto
los duxit ut habetur actuũ nono antiochiaꝫ
ciuitatem tũc permaximã ad ↄuertendum
accepit act. xi. Ipse cũ paulo in gentibus ut
dictum est uocatione spiritussancti apl̃atum
promeruit act. xiii. Et eum eodem postmo
dum ut inde sequitur: inter gentes uerbi gra
tiam seminauit. Cum autem ioãnes discipu
lus eorum cognomine marcus eos reliquis
set: redeunti & penitenti barnabas indulsit:
& iterum in discipulum assumpsit. Paulus
uero ipsum iterum recipere renuit: & ideo
inter eos seperatio facta fuit: uterq enim ex
pia causa & recta intentione fecit: q enim
barnabas ipsum assumpsit: hoc fecit ex dul
cedine misericordie: q paulus illum assume
re noluit: hoc fecit ex feruoris rectitudine.
Sic dicit glo. act. quintodecimo. Illa autem
seperatio facta est non ex cõmotione uitii:
sed ex instinctu spiritussancti: ut abinuicem
seperati pluribus predicarent: sicut postea
factum est. ¶ Cum autem esset barnabas in
iconio ciuitate eum predicto ioanne co
gnomine marco uir quidam sibi splendidus
apparuit: eumq in christo ↄfortans marcũ
idest excelsum nominauit. Eadẽq nocte do
minus barnabe se reuelauit: eũq ad agonẽ
martyrii exhortans eterna sibi premia pro
misit. Qui mane uisiões suas sibi mutuo re
tulerunt: & super ipsis silentium imposue
runt. Cum autem paulus & barnabas in an
tiochia predicassent angelus domini paulo
apparuit: & eũ ut hierusalem festinaret ad
fratres: admonuit. Cũq barnabas cyprũ ire
uellet ad parentes suos reuisendos: scõ sic o
perante spiritu ab inuicem discesserũt. Pau
lus nãque barnabe qđ sibi iusserat angelus
indicauit. Barnabas uero flens eius pedibus
uolutatus se amplius paulum non uisorum
predixit. Quẽ paulus in domino conforta
uit: preñũcians sibi a domino reuelatum: q
cyprum iturus esset: ubi multos ad fidẽ cõ
uerteret & martyrium substineret. Igitur
nauigantes barnabas & ioannes uenerunt
cyprum: & inuenerunt timonem & aristonẽ
discipulos. Timon autem febricitans per im
positionem manus barnabe liberatus est.
Pergens ergo barnabas per insulam cum
ioanne euangelium sancti matthei secum tu
lit & super infirmos ponẽs omnes sanabat.
Post hec inuenerunt elimam magum qui di
citur barieu quem paulus lumine oculorũ
ad tempus priuauerat: ut dicitur act. deci
motertio qui eis restitit & papbum intrare
prohibuit. ¶ Cum autem die quadam bar
nabas uidisset homines & mulieres in pha
no nudos currentes & deorum suorum fe
sta more gentilium celebrantes indignatus
templo maledixit: & subito paries eius cor
ruens multos oppressit. Quod ceteri admi
rantes conuersi sunt. Tandem salaminam de
uenit: ubi contra eum predictus magus sedi
tionem non modicã excitauit. Cõprehendẽ
tes ergo iudei apl̃m multis eũ affectum sup
pliciis trahebant & iudici ciuitatis puniẽdũ
tradere festinabãt. Comperto aũt q eusebius
uir magnus & potẽs de genere neronis cesa
ris illuc aduenisset: timentes iudei ne illũ de
manib⁹ eoꝝ eriperet: & sic liberũ abire pmit
teret: ligantes funẽ in collo eius: extra portã
illum traxerũt. & ibidẽ euꝫ crudeliter ↄbus
serunt. Ossa quoq eius ĩ uase plũbeo reclu
serunt ĩ mare precipitare uolẽtes. Ioãnes ãt
discipulus eius cum duobus aliis ipa nocte
rapuit & in quadã crypta occulte sepeliuit
Que ibidẽ p annos quingẽtos latuerũt usq
ad tempus zenonis ipatoris & gelasii pape.
Quo tpe reuelante ipso apostolo repta sunt
& cõdigno honore recondita. Passus ẽ autẽ
3. idus iunii. ¶ Hic unam tantũ epistolaꝫ ad
edificationẽ ecclesie ptinẽtem: que inter apo
criphas numeratur: ut dicit hieronymus in
libro de uiris illustribus.

¶De sancto onophrio eremita. CVI

ONophrius cōfessor seruus dei ꝑ annos sexaginta in eremo uastissima & ꝓfundissima egypti hominibus mansit incognitus. Quem pānutius abbas desertum illud circuiens repperit. Nam cum primo timotheum inuenisset: de quo infra proximo dicetur: ab eo recedens per dies decem ambulans per eremum: panem & aquam quos secum tulerat: consumpsit: & nihil penit⁹ gustandum inueniens ad dominum orauit. Statimq; uiro sibi celico apparente confortatus & labiis ab eo contactus .17. adhuc diebus sine cibo desertū perambulauit. Viditq; uirum aspectu terribilem capillis magnis & canis: nudum corp⁹ habentem: utcūq; contectum: & foliis arborum circa uerenda circūdatum. Pannutius uero illum monstrum aut feram existimans fugere cepit. Ille autē abbatem hortatus eum reuocauit: & iuxta se sedere fecit: indicansq; ei nomen suum: & uite ordinem: dixit se uocari onophrium: q aliquando fuerat habitator cū mille fratribus in monasterio thebaidis. Auditoq; de sāctitate helie & ioannis baptiste: qui eremum colebant inspiratus a deo cum multo labore ad eremum illam deuenerat. Et cum desertum introisset: apparuit sibi colūna ignis que ipsum precedebat: uocemq; angeli se cōfortantis audiuit: sepeq; eius custodie deputatum affirmantis. Quem secutus per miliaria .66. ad cauernam deuenerat: ubi quendā seruum dei in spelunca repperat: cum quo septē diebus fuerat: qui eū de obseruatione angelice uite informauerat: ipmq; ad locū ubi tunc erant deduxerat: quē sibi ad mansionē designauerat: ubi erat parua spelunca cui adherebat palma & fōs aque ibidē exurgebat. Ingressiq; locū: senex ille qui herme⁹ uocabatur cum onophrio diebus triginta ꝑmanserat: quib⁹ transactis eum in pace dimiserat: & ad cellam suam redierat. Eum tamē quoad uixit singulis annis uisitauit: donec ex corpore migrans: ipm iuxta eius cellulā onophrius sepeliuit. Consumptis autem uestibus suis nullo alio q̄ capillis propriis tegebatur. Fuerat quoq; in ipsa eremo annis sexaginta. Ex quibus triginta annis usus fuerat solis palme fructibus: & herbarum radicibus pro cibo: aliis uero triginta pane celico sibi per angelum ministrato. Vbi multas diaboli insidias perpessus fuerat: quas tamen omnes dei gratia superauerat. Addiditq; qualiter singulis dominicis diebus angelus domini sacram sibi eucharistiam diuinitus deferebat. Et ꝙ spiritusancto sibi reuelante obitum suum instare prenouerat: & ꝙ deus ad hoc sibi abbatem pannutium misisset: ut eum defunctum sepeliret. Cumq; hec omnia ei seriosius enarrasset facto uespere panem de celo & urceum aque sibi delatum gustauerunt: noctem quoq; totam insomnē in oratione duxerunt. Mane uero uidit pannutius sanctum facie mutatum: quasi ad extrema tendentem. Qui orationem fudit pro se & pro cunctis se in quacūq; inuocantibus necessitate. Factaq; est uox ad eum: ꝙ ei⁹ fuerat petitio exaudita. Statimq; presente pannutio in oratione spiritum efflauit tertio id⁹ iunii. Viditq; pannutius angelos de celo descendentes: & eius animā in columbe specie ad ethera deferentes: corp⁹ quoq; miro odore fragrabat. Cumq; abbas fossorium ad sepulchrum parandum non haberet: duo leones subito aduenientes: & corpus proni adorantes: terram instar tumuli unguibus effoderunt. Pannutius uero corpus sancti capa sua inuolutum sepeliuit. Leonib⁹ quoq; mox abeuntib⁹ palma cum sancti cellula insimul corruerunt. Pannuti⁹ uero dum fleret ab angelo ꝯfortatus in egyptum reuersus est.

¶De sancto timotheo eremita. CVII

TImotheus eremita anachorita in solitudine egypti in deserto uastissimo deo seruiens mansit annis triginta nulliq; hominum penitus cognitus fuit. Quem scūs abbas pannutius dum per eremum illam circuiret: sanctos anachoritas exquirens inuenit. Cum enim triduo desertum perambulasset: repperit cellulam in spelunca iuxta palmam uirentem & fontem scaturientem. Et cum neminem ibidem uidisset habitatorem prestolans uespere conspexit uirum uestibus omnibus nudum capillis suis opertum uenientem inter multitudinem bubalorum. Et dum prima facie uisum hominis quasi siluestris pertimuisset existimans phantasiam: ille tandem hortatus pannutiū cum eo sedit: eiq; uitam suā narrauit. Dixit q; ꝙ fuerat monachus cum pluribus in monasterio thebaidis: sed ut deo uacaret liberius eremum petiit: ubi & propriis manibus laborabat. Ad quem post tempus mulier in habitu monachali accedens: secum cohabitare petiuit. Ille uero charitate motus ipsā admisit: & instigante diabolo secum concubuit: & sexdecim annis in peccato cū illa ꝑseuerauit: tandem ad cor rediens illam reliquit: & ad locum illum deuenit penitentiam agēs: ubi solis fructib⁹ palme & fontis haustu contentus uesteq; capillorum cōtectus ultra annos triginta panem non gustauerat nec hominem uiderat. Multasq; a diabolo i-

ſidias pertulerat: quas tandem deo fauente ſuperauerat. Narrauit etiam q̃ dum quodã tempore dolore nimio epatis premeret̃ uir ſplendidus ſibi apparuit: qui nouacula lat⁹ eius aperuit: & eiecto iecore putredinem ab eo precidit: & corpori reiminens ſanum uul nus effecit. Hec oĩa cũ timothe⁹ pannutio enarraſſet: refectionẽ ĩſimul fecerũt: & noctẽ in oratione uigiles pduxerũt: mane uero abbas benedictione uiri dei ſuſcepta: p uiã ſuã profectus ẽ ſcũmq; dimiſit. Quomodo autẽ poſtmodũ ĩ xp̃o quieuerit uel quo tp̃e ſoli deo notum eſt.

¶ De ſancto ioãne andrea tadeo & philippo cõfeſſor. CVIII.

IOãnes: andreas tade⁹ & philipp⁹ eremite ĩ deſerto uaſtiſſimo egypti a ſcõ pãnutio prefato reperti ſunt: dum ſepulto ſcõ onophrio ad locũ ſuũ rediret: naʒ duce angelo itinere dieꝝ quattuor reppit cellulam in loco antri artiſſimo circũcluſam. Dumq; habitatorẽ preſtolat̃: ecce ueiunt quattuor ſenes cani ueſtibus ex palmis ꝯtextis induti facie ſqualidi: q̃ ſe habitatores cellule aſſerẽtes dicebant ſe ibidem annis .50. fuiſſe in uno ſpiritu dño ſeruientes. Pannutium quoq; ex noĩe ſalutantes cũcta que ſibi ꝯtigerãt enarrabant. Orantib⁹ quoq; illis .v. panes eiſdẽ de celo diuinitus apponũtur. Qui dixerunt abbati q̃ ſingulis dominicis dieb⁹ quattuor panes a dño percipe ꝯſueuerant: ſed pro hoſpitis aduẽtu: addit⁹ eis fuerat quint⁹ panis. Factaq; refectione ſci uiri abbatẽ pannutiũ comitati ſunt per miliaria .60. In qua uia uidit arbores amenas palmaꝝ citri amigdalarum & alioꝝ fructuũ melici ſaporis: de quibus illis mandãtibus cũ ſuauitate guſtauit. Cũq; illum dimittere uellent: interrogantur a pãnutio de uita ipoꝝ. Qui dixerunt ſe fuiſſe nobilis proſapie de ciuitate exarõ ſtudio philoſophie uacantes in eoꝝ iuuenilib⁹ annis. Qui tãdẽ dei zelo relicto ſeculo ad ipaʒ eremum ubi eos ĩuenerat puenerũt: ubi ſub obediẽtia & doctrina cuiuſdaʒ ſenis fuerant multis ãnis. Quo decedẽte in cella ipa pmãſerant: nihil aliud niſi de fructibus arboruʒ diebus ſingulis deguſtantes diebus uero dominicis panes de celo ſibi miniſtratos ab angelo deuote ſumẽtes. Nomina quoq; ſua eidem edixerunt. Quoꝝ prior ioãnes ſcd̃s andreas tertius tadeus quart⁹ philippus uocabatur. Cũ autẽ pãnutius ſecũ admitti poſtulaſſet. Reſponderunt non eſſe ſibi a deo datum: mandantes ut ad monaſterium ſuum edificatus rediret: & que uidiſſet in eremo ceteris ad exẽplum referret. Sicq; abbas ab eis dimiſſus ad cenobiũ ſuum reuerſus eſt.

¶ De ſcis baſilide cyrino nabore & nazario mrĩbus. CIX.

BAſilides: cyrin⁹: nabor & nazarius ſub pſecutiõe diocletiãi rome paſſi ſũt. Hi ex urbe ipſa oriũdi ad citatẽ aureliã deuenẽtes: oĩa ſua pauperib⁹ erogantes romã redeuntes ad maximianũ ipatorem adducti ſũt. Qui dum xp̃m ꝯfiteri non timerẽt: primo ſcorpionib⁹ duriſſime ceſi dehic in carcerem truſi: & p dies .vii. ibidem macerati: inde educti iuſſu eiuſdẽ ipatoris gladio capite trũcati ſunt: & feris ad deuorandum expoſiti. Sed per dei gratiaʒ corpora eorũ illeſa cuſtodita a xp̃ianis ſepulta ſunt miliario .3. ab urbe in loco qui dicitur catacumbe pridie id⁹ iunii.

¶ De inuẽtiõe corpis ſci ãtonii eremite. CX.

INuentio corporis ſancti antonii abbatis & ipſius tranſlatio facta eſt ſub tempore conſtantii imperatoris. Cum enim ipſe imperator liberis carens filiam a domino impetraſſet: eam nominauit ſophiaʒ: que uirgo erat admodum deo deuota. Quam poma in uiridario comedentem nouem immundi ſpiritus inuaſerunt & .v. annis obſeſſam dudum infeſtarunt clamantes ſe inde ñ exituros niſi corp⁹ antonii duceretur. Que cum a nullo teneri poſſet: ipſam imperator catenis uinctam ferro carceri mancipauit: carnes hoium & beſtiaꝝ crudas comedentẽ & uincula etiam ferrea rũpentẽ. Imperator igitur habito conſilio ubi corpus antonii inueniri poſſet poſt .9. dierum ieiunium ab angelo gabriele admonetur: ut theophilus epiſcum .12. clericis ad egyptuʒ mittatur ad corpus antonii requirendum & dei prouidentia repetiendum. Similis per omnia uiſio theophilo epiſcopo apparuit. Imperatoris ergo iuſſu naue parata epiſcopus cum .12. clericis de conſtantinopolĩ diſcedentes .xv. diebus nauigantes hieroſolymaʒ peruenerunt: & luſtrans locis ſanctis alexandriam properarunt. Et deĩde per partes libye itinere dierum uiginti deuenerunt ad nilum fluuium in locũ qui dicitur epheſos: ubi monaſteriũ ſanctoꝝ uiroꝝ iuenerunt. A quib⁹ informati ubi eſſet cenobium qd̃ olim fuerat antonii eremite uiã arripiẽtes per deſerta horrida & uaſtiſſima a nullis manſuetis animantibus habitata cedẽtibus eis feris diuerſorũ generꝝ quas ibidem repperant multiſq; eũſis periculis poſt dies uigintiquinq; ad eremum applicuerunt: ĩ qua ſanctus antonius habitabat: ubi uenerandus ſenex illis apparuit: & uiam digito ſub ſilentio oſtendit ac uſq; ad cenobiũ pduxit. Ibiq; a monachis loci benigne ſuſcepti & ad eccleſiam primo deducti: oratione fuſa pedibus eorum lotis parataq; refectione: ſingulis eorum medietas

panis cū radicibus & aqua nectarei saporis apponitur: sicq; hora uespertina cū charitate reficiuntur: quibus prior asseruit: ꝙ tales epule singulis sibi diebus diuinitꝰ portabant a duobus leonibꝰ: qui sci antonii īterfuerāt sepulture: quos deꝰ adhuc uiuentes mirabiliter reseruabat. Ecclesiā uero illam & cenobiu3 scūs ꝯstruxerat. In qua ante altare. 5. lāpades oleo plene ab eo ibidem posite dependentes ꝯtinueq; ardentes nunq̄ oleo minuūť. Auditis uero causis itineris ab epo referēte Rñdit prior locū ignotu3 fore cūctis hoībꝰ in quo scūs fuisset sepultus: eo ꝙ duo solūmodo discipuli eū tumulauerant: qui ab eo adiurati locū ipm nunq̄ alicui reuelare uoluerāt. Quapropter ꝯtristatis oibus orone tota nocte in ecclesia uigiles ad deū fuderūt Die uero sequēti cū eps missam celebraret: apparuit iuxta altare gabriel angelꝰ: q scheulam apposuit: per quā epm de uia tenēda & mō reperiendi corpis in oibus īformauit. Qua lecta resumpto itinere p aspera mōtiū prerupta rupium & iculta asperrima desertorum stella eos uti oli3 magos diuina fauēte gratia preeunte inter serpentes & feras & animalia ferocissima & iuisa oino illesi post dies. 40. in campū amenū dulcissimis repletum fructibus peruenerūt: ubi dū stella staret imobilis: uox celitus lapsa est: ut in ipso loco foderent: & thesauꝝ optatū inuenirent. Et dum fodere cepissent: duo leopardi subito aduenerunt: eosq; ad cauandū iuuare ceperunt. Inuento demū corpe bti antonii palmarum foliis operto: ipm inde leuantes cu3 gaudio & reuerentia maxima in loculo recōdiderunt. Et per omnia loca unde uenerant: eadem stella preuia multis euasis periculis redierunt. In ipsa uero uia multa miracula ostensa sunt. Nam i monasterio illo unde ad corpus peruenerant quinq; leprosi mundati sunt. ¶ In castro quodam sandor nomine quinq; infantes a lupis exportati illesi reducti fuerunt. ¶ In portu alexandrie filius militis a pyratis ante dies octo in patibulo suspensus continuo suscitatur. ¶ Inde quoq; p hierosolymam reuertentes constantinopolim tandem cum sancto corpore applicuerunt: quod ab imperatore honorifice susceptum in ecclesia sancte sophie collocatur: moxq; eius filia presente omni populo a demonibus liberatur. ¶ Tempore uero procedente filius sancti guilelmi comitis nomine iacobinus rediens de peregrinatione trāsmarina ab imperatore cōstantinopolitano corpus sancti antonii sibi donari petiit: & impetrauit: quod ad partes galliarum deferens i ciuitate uiēne monasterium eius nomini edificauit: & de ppriis facultatibus large dotauit. In quo corpus sanctum honorifice collocauit: ubi infinitis & stupendis uirtutibus refulget. Potissimū aute3 est illud: qđ i toto orbe famosum est: quia ignem sacrū a corporibus humanis extinguit. Facta est aute3 hec translatio eodem die quo corpus inuentum fuerat: uidelicet idibus iunii.

¶ De sancto antonio confessore ordinis minorum. CXI

ANtonius ꝯfessor ordinis minorū ex ulyxbona ciuitate hispanie natus a pueritia sua in baptismo fernandꝰ appellatus est. Hic primo fuit canonicus regularis ordinis sancti augustini in eadem ciuitate. Dein de audiēs qualiter quidam fratres minores apud marochium a saracenis passi fuerāt: ad martyrium animatꝰ de prioris sui licētia ordinem fratꝝ minoꝝ ingressus est: ꝑmissione sibi a fratribꝰ facta: ꝙ marochiū ad terram saracenoꝝ mitteret: Qui iuxta ꝑmissionem ad ipsam terram missus: quia de ipso deꝰ aliud decreuerat: regressus est: martyr solo desiderio factꝰ. Deinde ad generale capitulu3 assisiū tēdens fratri gratiano qui romādiole minister erat: se cōtulit: a quo in eremū mōtis pauli missus: ut petiit solitarie ibidē ꝑmanēs cōtemplatiōi uacabat. Post hec in foro iulio ꝯsistens: a ministro loci ꝑdicare iussus: dum se imperitū predicatiōis excusaret compulsus omnino per obediētiam uerbum dei super quoscūq; doctos eleganter proposuit. Sicq; deinceps officium predicandi suscepit. Cu3 die quadam de cruce domini predicaret: uisus est in aere sanctus franciscus adhuc in carne degēs longe tamen positus: quasi predicationem antonii gestibus laudabiliter cōmendans. Anno autem uno ante eius obitu3 generali obtenta licentia predicandi ubicūq; uellet: paduam deuenit: annoq; integro predicationi & confessionum audientie sollicite uacauit. ¶ Multis quoq; ibi miraculis claruit. Nam cum quidam ei ꝯfessus esset ꝙ patrem suum calce percusserat: & sanctus ei ad terrorem dixisset: ꝙ pes ille dignus erat: ut precideretur: iuuenisq; simplex domum reuersus pedem sibi abscidisset: orante sancto pes ei restitutus est. Post hec cum tempore messis homines circa messem occuparentur: quietis gratia ex urbe discedens: uenit ad campum sancti petri: ubi & egrotare cepit: & langore nimio pressus: times fratrum illorum grauamen: curru se imponi fecit: ut ad locum padue ueniret. Cum autē iuxta ciuitatem esset: rogatus a quodam fratre minoro diuertit ad locum celle iuxta locum pauperum dominarum: ubi diebus aliquibus decumbens: dū sacra mysteria sumpsisset. apparente sibi christo eūq; ꝯfortante hymnū O gloriosa dña alta uoce decātauit

Quo finito spiritū in pace emisit idib⁹ iunii anno dñi.1231. Cuius trāsitus cū adhuc ipsis fratrib⁹ ignotus esset populus undiq; ꝯcurrebat:& sanctū patrē defunctū esse clamabat. Et cū eēt questio de funere iter ciues: eo ꝙ alii hic alii ibi eū tūulari uolebāt:occasione ipsa.v.diebus corp⁹ inhumatū remansit: nec ulla exinde corruptio subsecuta ē:aut fetor exhalauit:cū tñ calor imensus eēt:utpote iunio mēse. Tandē oīum uolūtate in loco principali fratrū sancte marie de padua honorifice reconditū est:oib⁹ egris q ad ei⁹ loculū accedebant p ipsos.v.dies quocūq; langore sanatis: ubi & quiescit adhuc miraculis pollens.

¶ De scā felicula uirgine & martyre. CXII.

Felicula uirgo petronille collactanea ut scribit marcell⁹ sci petri discipulus mortua sorore ut supra actū est pridie cal. iunii a flacco comite detinet̄ : & aut sacrificare aut sibi nubere ꝯpellit̄. Que utrūq; denegans ab eodē in carcere recludit̄ : & vii. diebus sine cibo detinet̄. Inde educta datur i custodia uirginū dee ueste ut eā ad sacrificandū suaderet. Que ibidem p.vii.alios dies sine cibo permāsit. Post hec dū xp̄m cōstanter ꝯfiteret̄ in equuleo leuata:& diuti⁹ torta:deinde iubente comite i cloacā precipitata necatur. Cui⁹ corp⁹ scūs nicomedes p̄sbyter inde noctu leuauit:& i capsella sua uia ardeatina miliario ab urbe.vii.sepeliuit idibus iunii.

¶ De scō pegrino ep̄o & martyre. CXIII.

Peregrinus ep̄us & mar̄ ciuitatis iaterneñ pontificatum tenuit tpe beati gregorii pape:q cethe⁹ p̄prio noie nūcupatus ē. Quo tpe duo pessimi uiri ex longobardorum genere filii concubinaꝝ:quoꝝ unus dicebatur alais:alter uero umblo urbē ipsam tyrānice possidebant. Cum autē prede & de uastationi ac nefandis operibus nō solū ipsi intenderēt:sed etiā populū malorum exemplo puertissent. Cetheus ep̄s eorum crudelitatem nō ferens ad urbē romam accessit: & hec oīa sūmo pontifici referens ab eo susceptus dudū secū permansit. Tandem popul⁹ ciuitatis multa dictoꝝ tyrānorum pressus iiuria ad urbē deuenerūt:& ep̄m suum istanter orauerunt ut ad ecclesiā suā rediret: & plebē sibi cōmissam suis exhortationib⁹ de tot malis erueret. Qui iussus a papa cū populo rediit:iuramēto ab eis exacto ne bona ecclesie distraherent:& distracta rdimerēt. Reuersus quoq; populū suū scis sermonib⁹ ad pie opa prouocabat. Interea discessiōe orta inter alaiꝫ & umblonē:alais orientalē umblo uero occidentalem portam tenebat. Cum aūt alais umbloni resistere non posset facta cōspiratione cū quodam uitaliano comite ip̄m cum eius exercitu per portaꝫ quā tenebat in urbem intromisit:ut sic in aduersarium secur⁹ insultū faceret. In ipa uero ciuitate erat quidā uir xp̄ianus nomine fredo: qui uespere illo spiritu diuino tactus uxori predixerat urbē ipsam eadē nocte ab inimicis inuadendā: armaq; sua ad lectuli caput posuit:ut seditione isurgēte prōptior armaretur. Sicq; factuꝫ est:ut qd predixerat:eueniret: illeq; armatus ꝯfestim ad cetheū ep̄m confugeret. Oratiōe uero sci ep̄i excitatis ciuibus & repente egressis ciuitas ab inimicis uiriliter defenditur : aduersarii expellūtur: & alais captus uti patrie proditor umbloni p̄sitatur. Cūq; omnes ip̄m dignum incendio acclamarent:& ep̄s horrēs effusionē humani sanguinis pro eo interuenisset:supplicans ut uel i carcerē uel in exiliū mitteret̄ :cetheus ab umblone detentus ē: eo ꝙ ipsum cum alai presumeret ꝯspirasse: & ob id pro illo interuenire. Et alaiꝫ qdē ad portā orīētalē decollari fecit. Cetheum uero catenis uinctuꝫ in medio foro ciuitatis capite trūcari mādauit. Cum autē ep̄s psalmuꝫ. Deus laudē meam. decantasset : tātus tremor spiculatorem iuasit: ut ip̄m minime pcutere posset. Quod cum umbloni nunciatū fuisset:ep̄m magicis hoc artib⁹ fecisse cogitans ipsum in carcere diebus multis detinuit. Deinde ip̄m uinctū in flumine piscaria per pontē marmoreoluꝫ precipitari iussit. Qui tertio ide iactatus tertio illesus exiuit. Tūc iubēre umblone neqssimo lapis ingens ponderis libraꝝ quingentarum ad collū ep̄i ligatur: & sic per pontem precipitatus in flumie necat̄. Stati aūt ut spiritū emisit sup aquas corp⁹ una cū lapide enatauit. Ad quod spectaculū cū umblo festinasset a diabolo oppressus & mortu⁹ ē. Corpus aūt mr̄is gubernantib⁹ angl̄is p fluuiū i mare descendit:& una cuꝫ lapide ad littus iardeneñ ciuitatis a fluctib⁹ euectū est. Quod cū piscator qdā i littore reppisset:ep̄o nūciare curauit. Qui una cū ei⁹ clericis ad locū accessit:corp⁹ qdē mr̄is pp lapidē arbitrās:ip̄ſ tū ut mr̄is q̄si dubi⁹ uenerari nō audēs i littore sepeliuit:& qa nomē ei⁹ ignorabat peregrinū noiauit: Diuināq; uolūtatē supidē expectare cepit. Cū aūt piscatores noctib⁹ singl̄is ad caput fosse lumē celeste ꝯspexissēt: & hec i ciuitate relata fuissēt:cecus qdā a natiuitate a patre ad fossaꝫ deducit̄ :& oratōe sua lumē ei oculoꝝ ifundit̄ :quo uiso miraculo corp⁹ mr̄is ,pcul dubio fore noscit̄ :& ab ep̄o noie sci mr̄is & ep̄i pegrini miliario uno a iardenēseꝫ ciuitatē i ecclesia sepelit̄. Post aliqđ tp̄s rā eius passiōis series:q̄ dies & nomē a ciuibus iardenensib⁹ inqsita reperiūt̄.

Qui passus est idibus iunii.

¶ De scõ sandila p̄sbr̄o & mr̄e. CXIIII

Sandila p̄sbyter & martyr apud cordubã ciuitatẽ passus est: qui tẽpore persecutiõis ꝑ cõfessione nomis dñi amputato capite martyrium cõsumauit idibus iunii: ut ait ado in martylogio.

¶ De scõ heliseo ꝓpheta. CXV

Heliseus ꝓpheta: qui ecclesiastici 48. cap. inter sanctos antiqui tẽporis gloriose extollit: nat⁹ est in galgalis: cuius natiuitatis tempore tale ꝓdigium ꝯtigit: ut un⁹ ex uitulis aureis: quos hieroboã fecerat: acute mugiret. Quo audito in hierusalem sacerdos diuino nutu ait ꝓphetã eẽ natũ in hierusalẽ: qui sculptilia & fusilia deoꝝ destrueret. Hũc diuino mãdato helias in abela repertũ arantẽ uocauit: & ad eius discipulatũ assumpsit. Et cũ pallium suũ imposuisset super eũ ꝯfestim ꝓphetizare cepit: qui exinde secutus est heliã: & mistrabat ei: ut dr̄ .3. regum. 19. cap. Cũ aũt helias a dño in celum rapt⁹ eẽt: ut dicet̃ infra in gestis helie ꝓphete. 19. calẽ. septẽbris. Spũs helie duplex super eũ requieuit. s. ad ꝓpherandũ: & miracula faciendũ. Multis eni miraculis claruit: que in. 4. regũ cap. 2. 3. 4. 5. 6. & 7. narrant̃. ¶ Cũ eni i hiericho aqua foris pessima terram sterilẽ faceret: egressus ad fontẽ misit in illum sal: & aquam sanã reddidit. Ascendens bethel pueris sibi illudentibus maledixit: ex quib⁹. 42 numero ab ursis duob⁹ cõtinuo lacerantur. ¶ Cum aũt uxor quondã abdie ꝓphete ad eũ ueniret: ut uiꝝ suũ mortuũ ere alieno p̄ssum defleret: eo ꝙ ꝓpter alimoniã ꝓphetaꝝ quos in spelũca pauerat: debita cõtraxisset. Creditorq; duos filios abdie in seruitutẽ ꝓ debito rẽdigere uellet. Helise⁹ mulierẽ iussit uasa uacua mutuo accipere: parũq; olei qđ hẽbat in ipsis uasis filiis iuuãtib⁹ infundere. Quod cũ fecisset: oleũq; diuinit⁹ multiplicatũ esset: & debitũ mulier ex olei p̄cio soluit: & ex reliquo cũ filiis uitã duxit. ¶ Trãsiens ꝑ sunã ciuitatẽ a matrona nobile & diuite i domo cũ giezi mistro honorifice suscipit̃: ei q; cellula de uiri uoluntate p̄parat̃. Que cũ filiũ nõ haberet: & uir senex eẽt: heliseus ei a dño filiũ ipetrauit: q̃si ꝑ beneficio hospitalitatis uices rependens. Cũq; puer creuisset: & ad patrẽ tẽpore messis egressus eẽt: calore solis percussus caput doluit: & remissus ad matrem subito expirauit: quẽ mater sup lectulum uiri dei collocans: petita a uiro licentia dolore dissimulato ad uiꝝ dei in montem carmeli deuenit. Cum aũt helise⁹ factũ muliere narrãte cognouisset: premisit giezi puerum suũ cũ baculo: ut puerum suscitaret. Verum instante muliere ut personaliter ueniret: ad sunam deuenit: & puerũ minime suscitatum inuenit. Et tũc helise⁹ supra corpus se iactans: & ad dñm orans: puerum defunctũ uite reddidit: & matri uiuentem tradidit. ¶ Cum autẽ facta esset fames in terra: & filii ꝓphetaꝝ ad eum cõuenissent: iussit uni ex illis: ut pulmẽtum pararet. Qui egressus ut herbas colligeret: colloq̃ntidas in ollam cõcidit: ignorans quid esset. He sunt cucurbite amarissime minores his que in hortis nascuntur. Cũq; discumbentes degustassent: & mortem ob amaritudinẽ in olla clamarent: uir domini allatam farinam in ollaꝫ misit: & escam dulcorauit. ¶ Vir quidam de halsalissa detulit sancto prophete panes duos primitiarũ: & .20. panes hordeaceos: & grana frumenti noui ꝯfricata: Quos fecit heliseus apponi populo: qui erant centum uiri: hoc est illos duos panes triticeos tantum Et cũ ex hoc minister hesitaret: spũ domini predixit: ꝙ comederent omnes: & exinde superaret: quod & miraculose factũ est. ¶ Naaman quoq; princeps militie regis syrie uir diues & prepotens sed leprosus erat. Cum autem uxor naaman ab ancilla puella: que de terra israel captiua ducta fuerat de miraculis helisei didicisset: & hec oĩa uiro: illeq; regi r̃tulisset: acceptis naamã l̃ris a rege syrie ad regem israel: ut ip̃m sanaret: uenit ad eũ: & ei litteras presentauit. Quod cum rex israel audisset: horruit: & immemor helisei hoc sibi ipossibile cognouit: uestimenta sua scidit: & regem syrie occasiones ꝯtra se querere putauit. Cũ aũt helise⁹ ad regem misisset: ut sibi naaman destinaret. Illeq; ad hostium prophete cum equis & curribus aduenisset: misit ad eũ uir dei dicens: ut ad iordanẽ descendens: ibidẽ septies lauaret̃: & a lepra mundaret̃. Et prima quidem facie naaman moleste tulit: eo ꝙ ad eũ nõ uenisset: & manu uulnus tetigisset. Deinde seruoruꝫ cõsilio in iordane septiẽs se lauauit: & mox ab eo lepra discessit. Reuersus autem ad heliseum munera multa ei obtulit: sed domini ꝓpheta nihil omnino recipere consensit. Veꝝ cum aliquãtulum abisset: giezi auaritia ductus post eum cucurrit: eidemq; mentiẽs dixit: ꝙ duo ex filiis prophetarum ad heliseũ repente superuenerant. Ideoq; ille pro munere aliquo sibi largiendo mittebat. Qui cũ eidem argentũ & uestes tradidisset: eaq; giezi in domo abscondisset. Et hec omnia heliseus diuino spiritu cognouisset: maledixit giezi p̄dicẽs: ꝙ lepra naaman sibi & ei⁹ semini adhereret: eo ꝙ diuinã gratiã uendidisset. Statiq; egress⁹ ẽ ab eo lepros⁹: ab hoc giezi simoniaci prio giezite dicebãt̃ i ueteri testamẽto: donec a simõe mago simõiaci dci sũt.

¶ Post hec cũ esset helise⁹ cũ filiis ꝓphetaꝝ iuxta iordané: & ipsi ligna cederét: uniq; eorum ferrũ securis ex ligno excussum i aquá cecidisset: heliseus lignũ in aquá misit: & ferrum ad suũ locum enatauit. Cũq; rex syrie ꝯtra israel pugnaret: & sepius hostes in insidiis poneret: rex israel eos cauebat: q̃a eos sibi heliseus manifestabat. Quod cum rex syrie a seruis suis didicisset: & ꝓphetaꝫ esse in dothaim ꝯpisset misit illuc robur exercitus qui ciuitaté circũdederunt ut eũ caperent: maneq; puer helisei uidens exercitũ timuit: & ꝓphete nunciauit: qui puerũ confortabat & plures quá illi secum esse asserebat. Et orante heliseo dñs apuit oculos pueri: & uidit mótem plenũ eqs & currib⁹ .i. agminib⁹ angeloꝝ. Cũq; hostes intrarent ad eũ: ꝑcussit eos dñs cecitate: ne ipm uidentes agnoscerent. Quibus heliseus dixit: nõ esse ibi mansioné eius qué querebant: eosq; illuc deducere ꝑmittebat: qd̃ & reuera fecit: eosq; I mediũ samarie deduxit. Tunc orante propheta apti sunt oculi eoꝝ: & uiderunt se esse in medio ciuitatis: & hostes circũstantes. Et cum rex israel eos occidere uellet: ꝓhibuit propheta dñi: eo q̃ dñs eos illuc adduxerat: qui imo eisdeꝫ abũdanter ministrari fecit & illesos remisit. ¶ Et cũ benadab rex syrie samariá obsedisset: & fame maxima oppsisset: ita ut mulieres natos proprios comederent: & rex israel ꝓphetá eo q̃ ꝑdictá obsidioné ꝑdixerat occidi mandasset: & hoc heliseus per spiritũ cognouisset: speculatoré ad se intrare ꝓhibuit: donec rex penitẽtia ductus ipsum reuocauit. Tũc heliseus sequẽti die ubertaté maximá futurá predixit. Et cũ un⁹ ex pricipibus eũ irrideret: morté illius repentiná prenũciauit: que oia ut predixerat euenerũt. Nocte eni dñs terruit exercitũ syrie: sonituꝫ infinite militie mittés super eos. Qui aias suas saluare cupiẽtes aufugerũt: & oia dimiserunt. Sicq; populus samarie egressus predá diripuit: & ex uictualibus ꝑceptis ubertas maxia facta fuit. Priceps quoq; ille i itroitu porte a turba ꝯpressus expirauit. ¶ His & aliis multis & magnis miraculis helise⁹ clarés i pace quieuit. 18 cal. iulii. Prophetauit aũt & claruit sub iorá & hieu & ioachaz regibus israel in samaria. Cũ auté quidá latrũculi moabite hominé mortuũ spoliassent: & cadauer i sepulchro helisei ꝓiecissent: cum tetigisset ossa helisei cõtinuo surrexit. Sepultus é auté i samaria palestine quá sebasté .i. augustá i honoré augusti herodes postmodum uocauit: ubi & abdias ꝓpheta & ioannes baptista reqescunt. Ad quoꝝ sepulchra uaria miracula fiũt: ut dicit hieronym⁹ libro de uita paule. Adeo ut cruciati demones ibi rugiát: uoces diuersq; aialiũ ꝑdédétes. Alii cernitur rotare caput: & post tergũ terram uertice tangere. Alii suspensis pedib⁹ emin⁹ uestes in facié defluere: ubi & in monte uicino dire uidentur spelũce: i quib⁹ & famis & persecutiõis tpe abdias cétũ ꝓphetas pauit pane & aqua. Hec ex libro .3. regum capitulis quib⁹ supra ex dictis iosephi & hieronymi: & ex historia scholastica.

¶ De scis rufino & ualerio mar. CXVI

RVfinus & ualerius mares tẽpore diocleriái & maximiani passi sũt in territorio suesioneñ sub preside ricttiouaro. Qui igressus ciuitatem remis scõs deiétos & sacrificare ꝯtemnétes magno ferri pondere pssos suesionũ adduxit. Ibiq; eos iussit equuleo suspendi: & plumbatis cedi. Deide i carcere macerari: ubi angelica uisitatione confortantur & corone de smaragdo celit⁹ missé eoꝝ capitibus iponuntur. Inde educti dũ in xpi confessione psisterent imobiles: iuxta flumé idole dcollati sũt. Quoꝝ corpora dũ xpiani ad remensem ciuitaté deferre uellent de loco in quo decollata fuerant nullatenus mouere potuerunt. Ibiq; ea sepelierũt. Qui passi sunt .xviii. cal. iulii.

¶ De scõ brandano epo. CXVII.

BRandanus eps cũ eét abbas apd británias. Postq̃ ei barithus retulit: q̃ cũ filio suo moroch oceanum plustrás padisuꝫ terrestré inuenit: desideriũ ei emicuit: ut locu ipm reqreret. Habebat aũt tria milia monachoꝝ de qb⁹ .i4. tantũ accepit & naui ꝯ censa que audierat uidere ꝑtexit. Quẽ naué itráté tres fratres secuti sũt. Et q̃a nõ uocati uenerát eos nũq̃ redituros prenũciauit. Inuenit aũt prio isulá altá: i cui⁹ portu sibi canis occurrit: qué illi sequétes oia sibi necessaria iuenerũt: & thesauros multos ibidé ꝯspexerũt. Quoꝝ ꝯcupiscentiá brádan⁹ phibuit. Sꝫ dũ tertio die discederet: qdá ex illis trib⁹ frib⁹ q̃ frenũ argéteũ accepat: postq̃ penités peccatũ ꝯfessus é subito expirauit. Iuuẽis quoq; alias iuis⁹ eisdé cophinũ pàis & uas aque i naui posuit: & nusq̃ ꝯpuit. In cena dñi subsequẽter ad aliá isulam appulerũt. Inuenerũtq; hospité eos de uia tenenda docété & necessaria ministráté. Sabbato inuenerũt piscé igẽté noie iasoné qué isulá existimátes de sup descédétes igné accéderũt: dũq; piscé se mouere sentirét ad naué repente ꝯfugiéres uix euaserũt: pisce se ꝯtiuo mergéte. Die pasche deuenerũt ad isulá ubi aues candidas aspiciunt: alias & uoce sonantes: quarum una uoce humana locuta dixit se fore de angelis qui de celo ceciderant: sed modicam culpam commiserant. Ibiq; usq; ad octauas pẽtecostes permáserũt. Ab inde

nauigantes in natiuitate dñi subsequente ad
insulam sanctoꝝ patricii & libei deuenerũt:
ubi cũ.24.patrib⁹ ibi repꝑtis in eoꝝ ecclesia
habẽte altaria crystallina festa dominica ce-
lebrarũt: ideq; post epiphaniam discesserũt.
Sicq; continue per septenniũ p mare discur-
rendo ĩ pdictis festis semp ad eadem loca re
dibant. Quibus tẽporibus multa ab eis stu-
penda uisa sũt. Bestia eni maxima eos absor
bere uolens ab alia maiori deuoratur: & de
reliquiis carnium cõuederũt. Inde uenerũt
ad insulam uiroꝝ fortiũ: ubi senex & pueri
dño seruiebant: a quib⁹ grataner excepti:
dũ abire uellẽt: secundũ ex tribus fratribus
ex incuria dormientẽ dimiserunt. Inuenerũt
& insulam: in qua erãt botri uue instar am-
phore magne pmaximi: gryphe3 quoq; auẽ
eos rapere uolentẽ: auis altera uastior inter
fecit. In festo uno sci petri apostoli uidẽs ab
bas pisciũ innumerã multitudinẽ: iussit eos
deũ laudare: qui sup undas enatãtes uocib⁹
ĩtonare ceperunt. Viderũt & ĩ mari colũnã in
gentem crystallinã sup bases aureas: quam
conopeus coloris argentei circũdabat. Inue
nerunt & calicem cum patena de genere co-
lũne. Venerunt postmodũ ad hostia inferni:
ubi demones egressi sup eos massas igneas
iactare nitebant: Vbi & tertius frater in lit
tore descẽdẽs a demonib⁹ rapt⁹ ẽ. Inuenerũt
& iudam xpi ꝓditorem sedentẽ in mare sup
lapidem: quẽ dixit se in hierosolymis ĩ loco
luctuoso posuisse ꝓ transeuntibus ne in lu-
tum caderent ꝓtegendis: & ante eum erant
furce ferree: quas dixit se donasse sacerdoti-
bus templi: pannus quoq; in eis pendebat:
quẽ leproso ad tergendũ ꝯcessisse asserebat.
Inuenerunt hominẽ: qui luto pascebaẽ: ca-
pillis opertum. Tandem per bonũ suũ ꝓcu-
ratorem de quo dictũ est ad paradisum ter-
restrem post septenniũ perducti sunt. Et ca-
pientes de fructibus & gẽmis ibidem reper-
tis: euasis multis periculis deo duce incolu-
mes ad ꝓpria redierunt. Vbi brandan⁹ post
modũ cps ordinatus est. Et post uirtutũ me
rita ad xpm migrauit.18.calẽ.iulii.

¶De sanctis uito modesto & crescẽtia mar-
tyribus. CXVIII

Vitus: modestus & crescentia mar
tyres sub diocletiano impatore
in sicilia martyrio clarueruut: q
uitus ex lucania prouincia nobi-
li progenie patre hyla senatore
progenit⁹.7.etatis sue ãno ad martyrii pal-
mam peruenit. Cum eni pater eius idola co-
leret: & uitus xpm adoraret: sepius eũ pater
uerberabat: eo ꝙ idola colere nolebat. De-
mu3 pr̃ illũ modesto ei⁹ nutritori tradidit:
ut ei suaderet: quaten⁹ deos colere studeret:
Cui apparens angelus ipm ꝯfortauit: & ad-
huc pueꝝ ad coronam martyrii animauit.
Qui & in xpo nomine miracula patrare ce-
pit: & multos a diuersis langorib⁹ sanauit.
Quod audiens ualerianus pfect⁹ puerũ ac-
cersiuit: & sacrificare nolentem: carbonis ce
di iussit. Brachia aũt & manus uerberantiu3
subito arucrunt. Prefect⁹ quoq; manũ ami-
sit: pro quo tamẽ uitus orauit: & cõtinuo sa
nitatem percepit. Prefect⁹ ergo puerũ patri
tradidit: & ut ipm corriperet persuasit. Tũc
pater uitum in domũ ducens diuersis musi-
corum generibus: & puellarum lusibus: a-
liisq; deliciarum generibus mutare animu3
pueri satagebat. Et cum ipm in thalamo in-
clusisset ornato: mirabilis fragrantia inde
exiit: que patrem & familiã nimio odore ꝑ-
fudit. Aspiciensq; pater per rimas hostii.7.
angelos radiãtes circa infantẽ ꝯspexit: quos
deos suos esse putauit: statimq; excecat⁹ est:
Ad cuius uocis clamorem tota ciuitas com
mouet: ita ut prefectus accurreret: & cur ei
hoc accidisset: interrogaret. Qui dicebat: ꝙ
deos igneos uiderat: & eorum aspectũ ferre
non ualens lumẽ amiserat. Et cum ĩ templũ
iouis pro recuperando lumine ductus esset
& nihil proficeret: filium ꝓ sua sanitate ro-
gauit: & lumen eius precibus recuperauit.
Cum autẽ nec sic crederet: sed puerum occi
dere cogitaret. Angelus modesto & crescen
tie nutritoribus eius apparuit: & ut nauem
ꝯscendentes puerũ ad aliam terram ducerẽt
imparuit. Qui nauiculam preparatã diuini-
tus inuenerunt: & angelo duce una nocte ad
territorium tonagritanũ peruenerũt: & iuxta
fluuium silarum sub arbore quieuerũt: ubi
aquila eis cibum deferebat: & multa mira-
cula puer faciebat. ¶Interea filius diocleti-
ani impatoris a demone arripitur: & nisi ui-
tus lucanus ueniat: se nunq̃ exire fatetur: lo
cum quoq; ubi inueniend⁹ sit: ab eodem ex-
plicatur. Vitus ergo queritur: & inuent⁹ ad-
ducitur ad imperatorẽ. Qui super ei⁹ filium
manum imposuit: & ptinus ab eo demonem
effugauit. Cum aũt illum impator ad deoꝝ
sacrificia inuitaret: & uitus recusaret: & eu3
modesto & crescẽtia in dirum carcerem mis
sus esset: subito ferri moles eis imposita ce-
cidit: & carcer immenso lumine coruscauit:
Christus quoq; sanctis apparens illos ad
passiõis tolerantiam animauit. Quod impe
rator a custodibus intelligens eos eductos
in clibanum ignis immisit: quos tamẽ ignis
omnino non tetigit: in quo psallẽtes hymnũ
trium puerorũ audiuntur: indeq; illesi oẽs
educunẽ. Tunc leo terribilis ad sanctos de-
uorandos dimittitur: sed tamen ab eis fidei
uirtute placatus: eorum uestigiis mansuete
ꝓsternitur. Tandem ĩ equuleo eos iperator
iussit appendi: & in illo diuti⁹ extorqueri.

Sed orante puero ut eos dñs. liberaret sublato aer turbaẽ: terra cõcutitur: tonitrua mugiũt: tẽpla dorum corruũt: & multos opprimũt. Imparoe aũt territus fugit: & angelus scõs exoluit atq; ad fluuiũ silarũ unde uenerant i momẽto reposuit: ubi oratiõe fusa domino aĩas reddiderũt. Quoꝝ corpora ab aqlis custodita florẽtia illustris femina scõ uito reuelante reppit: & cũ aromatib⁹ in mariano predio sepeliuit. Qui passi sũt. 17. cal. iulii.

¶ De scõ hesychio mr̃e. CXIX

Hesychius mr̃ apud mesiam ciuitatẽ dorostoꝝ passus ẽ. Qui cum esset miles & beatũ iuliũ mr̃em & ꝯmilitonẽ ad passionẽ comitatus eẽt: ut superi⁹ in eius passiõe vi. cal. iunii dictũ est. Seque eiusdẽ decollandi orationib⁹ ꝯmendasset: eũq; deosculatus esset a gentilibus tentus & maxio presidi oblatus in carcere diebus plurib⁹ maceratus: tandem in cõfessione xpi gladio cedente martyrio coronat⁹ est. 17. cal. iulii.

¶ De scis fereolo & ferutione mr̃ib⁹. CXX

Fereolus presbyter & ferutio diacon⁹ i gallijs ciuitate bisũtionẽ passi sunt. Qui a beato hyreneo ep̃o lugduñ & mr̃e ad predicandũ uerbũ dei missi: sub claudio iudice tẽti ad trocleas extenti: & diutius flagellati: dehĩc in carcerẽ reclusi sunt: tante quoq; eũ linguis eoꝝ amputatis: nihilomin⁹ xpi nomẽ clara facũdia psonarẽt: & populo predicarent. Iterũ ꝯprehensi sunt: quibus iudex crudelis iussit ut unicuiq; eorum subule. 30. manib⁹ & pedibus & pectore infigerẽtur: atq; ad ultimũ gladio necarentur. Passi sunt autem. xvi. cal. iulii.

¶ De sãctis rothlãdo & uliuerio & aliis militibus martyribus. CXXI.

Rothlãdus & uliuerius atq; multi alii milites xpiani qui a saracenis i runciaualle pro fide xpi pugnantes occisi sunt tpe caroli magni in catalogo mr̃ꝝ ascribũtur. Nam dum saraceni totã hispaniã occupassẽt Carolus mõitu beati iacobi sibi apparentis atq; iubentis ut terrã suam ab infidelibus redimeret: cũ suo exercitu hispanias igressus: primo quidẽ ciuitatem pampilonẽ trib⁹ mẽsibus obsessam muris fundit⁹ miraculose ruentibus cepit: & multos saracenos cõuersos baptizari fecit. Quod similiter contigit in ciuitate lucerna in ualle uiridi posita que nũc est inhabitabilis facta. Et cum omẽs ciuitates & castra hispanie ꝯquisisset: ecclesiam beati iacobi apud cõpostellam uisitauit: omnes honores ei ablatos restituit: eamq; amplioribus priuilegiis dotauit. Sed dũ cedisset ad galiias. Aigolandus rex saracenoꝝ aphrice maximã partez hispanie reacqsiuit: xpianos eiecit spoliauit & occidit. Quod audiens carolus ad hispaniã redit: & ut refert turpin⁹ remeñ archiep̃s. xii. annis uel ibi psonaliter fuit uel exercitũ tenuit. Et prio quidẽ apud scũm facũdũ grauissimo bello ꝯmisso milo rothlãdi pater cũ quadraginta milib⁹ xpianorum occisus est. Carolus uero equo suo occiso: pedes stans cum duob⁹ milib⁹ xpianorum de gaudiosa spatha sua multos saracenos p mediũ scidit. ¶ Die uero sequẽti cũ quattuor marchiões italie cũ q̃ttuor milib⁹ militũ in succursũ xpianoꝝ uenissent. Discedentes inde saraceni ĩfinitum exercitũ mauroꝝ: moabitaꝝ: ethiopũ: psaꝝ: ptboꝝ: aphricanorum: & turcorũ ꝯgregarunt. Rex autẽ carolus agenniã ciuitatem post sex menses cepit: & decez milia saracenoꝝ occidit. Inde psecutus ẽ aigolandum usq; santonas. Deinde rediens galliã nouum exercitum ꝯgregauit centũ & triginta milia bellatoꝝ: cũ quo hispaniã repedauit. Inter quos fuerunt p̃cipui Turpinus remeñ archiep̃s: rothlãd⁹ comes cenomaneñ dñs blaui nepos caroli ex berta sorore: & filius milonis de angleris: oliuer⁹ dux gebeneñ: estulphus comes lingoneñ: arastanus dux britãnie: engler⁹ dux aquitanie: gnifer⁹ dux burdigallensis: gelerus: gelinus: salomõ: & balduin⁹ frater rothlandi: gundebõdus rex frixie: naamã dux bauarie: Ogerus dux dacie: lambertus dux biturie: Sampson dux burgundie: ꝯstantinus pfect⁹ romãoꝝ: rhegynald⁹ de alba spina: Gualtherius de thermis: guilelmus: gerinus lotharigie dux: Bogo: bertrandus de nublis: Ganalon⁹ traditor de magũtia: & multi alii equestres & pedestres: qui p essereos portus transeuntes pampilonẽ obsederũt. Ibiq; ꝯmisso bello ex una pte xpianoꝝ centum & triginta quattuor milia ex alia saracenoꝝ centũ milia diuina fauente gratia saraceni tãta cede pstrati sunt q xpiani usq; ad bases i sanguine mergebantur. Occisoq; aigolando nullus eorum euasit: nisi rex sibylie & rex cordube qui eũ paucis aufugerũt. Captaq; urbe oẽs saraceni ibidẽ repti trucidati sunt. De xpianis uero ceciderũt usq; ad mille. ¶ Sequẽti uero die pugnauit Carolus cum furte principe nauarre: & eũ cũ trib⁹ milib⁹ occidit: totãq; terram nauarre adeptus est. ¶ Deinde apud nageram obsidionẽ posuit: ubi erat gigas quidã nomine ferracutus de genere goliath: quẽ admirandus babylonis cũ uiginti milib⁹ turcoꝝ miserat in subsidiũ saracenorum. Hic lanceaз uel sagittã ñ formidabat: sed uirtutem. xl. uiroꝝ fortium possidebat. Inito autem singulari certamine eũ multos milites xpianoꝝ iiñ alio bello solo brachio ex equo leuatos cepisset. Tandẽ rothlandus

cum ipso ꝯgressus deo annuente gigantē uicit:& per umbilicū sua spatha trāsfodit. Sic ꝙ nagera ciuitas capit: saraceni occidūtur: & uincti xp̄iani absoluunt. ¶ Post hec pugnauit rex apud cordubā cū regibus sibylle &cordube:& iterfecto rege sibylle cū.8. milib⁹ saracenis: a rege altumaior urbē obtinuit: eo pacto ꝙ baptizaret: & deinde a carolo regnum tenēs in dn̄io pristino ꝯfirmaret. Sicq̧ tota hispania redempta sanctū iacobū in galacia itez reuisit: honorib⁹ & possessionib⁹ ditauit: deinde ut rediret galliam: pāpilone aliquot diebus resedit. ¶ Audiens aūt ꝙ apud cordubā essent duo magni reges saraceni: uidelicet marsyri⁹ & baligand⁹ frater eius missi de pside hispaniā ab admirādo babylonis. mādauit illis rex p ganalonū: ut aut baptismū susciperent: aut sibi tributum exoluerent. Qui cū ganalono ꝯspirantes miserunt carolo. 30. equos onerams auro & argento & opib⁹. Ganalono aūt. xl. equos similiter opibus iisdem onustos obtulerunt: ut pugnatores caroli i manib⁹ eoꝝ traderet: quod ille facere ꝓmisit. ¶ Rediensq̧ ganalonus munera carolo p̄sentauit: eiq̧ asseruit ꝙ reges ipsi xp̄ianos se facere disposuerunt: carolūq̧ rogabant: ut eos i franciā precederet: quē illi uelocius sequerent. Cū aūt carolus in franciā rediret: ꝯsilio ganaloni dimisit rothlandū & oliueriū cū maioribus pugnatoribus &. xx. milibus militib⁹: ut ultimam custodiā in rūciualle facerent: donec rex & ois exercitus port⁹ ciscreos transiret. Cūq̧ carolus ptrāsisset: quinquaginta milia saraceni q triduo in nemorib⁹ latuerant: ut ganalonus ordinauerat. fecerūt ex se duas acies: Quaꝝ prima que erat. xx. miliū equitū pri⁹ exiuit: & cū xp̄ianis a mane usq̧ ad tertiam acriter dimicauit. Tandem oēs saraceni occisi sunt: & rothland⁹ cū suis uictores fuerunt. Post hec secūda acies. xxx. miliū pugnatoꝝ xp̄ianos iā fatigatos & lassos inuaserūt: oēs quoq̧ ex pte rothlandi occiderūt: p̄ter modicos q ad nemus ꝯfugerūt: cū qbus balduinus & tedric⁹ latuerunt: & preter rothlandū qui redeūtibus saracenis ad unā leucā insonuit buccina: centū xp̄ianos q fugerāt reuocauit: cū quib⁹ in saracenos uiriliter irruens plusq̄ duo milia ex ipsis ꝓstrauit: & ceteros in fugā cōuertit. Tn̄ centū ei⁹ socios in hoc ultimo bello amisit. Ipse aūt q̄ttuor lanceis grauiter uulneratus solus ad rūciāuallem sub quercu descendit: & tunc se mori sentiēs dutidandā ei⁹ spathā in saxo ꝯfringere uoluit: ne in manib⁹ saracenoꝝ deueniret: sed lapide scisso ensem frangere nequit. Tūcq̧ tuba sua tā fortiter sonuit: ꝙ flatu tuba scinditur: & uene ac nerui colli eius rumpunt: sonusq̧ tube ad aures caroli p octo miliaria āgeli deferente pducit. Illico ganalon⁹ regē redire uolentē dissuasit: dicens ꝙ rothland⁹ cā uenationis buccinaret. ¶ Dū igit rothlādus super herbam iaceret: superuenit balduinus eius frater: a quo cū sitiens aquā peteret ille circūquaq̧ querens inuenire nō potuit. Vidensq̧ illū mori equū pungens: carolum uelociter insecutus cūcta ei gesta narrauit. Mox superuenit tedricus & rothlandū christū laudantē & resurrectionē mortuoꝝ ꝯfitentē ac ꝓ suis occisis orantē inuenit: sicq̧ iter manus illius expirauit. Qua die dū turpin⁹ archieps̄ missam ꝓ defunctis celebraret: rapt⁹ in extasi audiuit demones ꝑstrepentes ac dicentes se aīas marsyrii & saracenoꝝ ad inferna deferre: & michaelē cū cetu angelico aīas rothlādi & xp̄ianoꝝ ad padisum ea hora gestasse. ¶ Rediens igit carulus rothlandum mortuū inuenit: & oliueriū in effigie crucis quattuor paliis in terra fixis cū q̄ttuor retortis extensum & a collo usq̧ ad pedes excoriatum lanceis & spathis ꝯfossum. Et cū carolus iurasset oēs occisos reuisere: & sol iā q̄si occūberet: orōne sc̄i regis sol tanto tpe stetit imobilis: donec rex omniū p̄ptoꝝ martyꝝ corpora requisiuit. ¶ Tūc ganalonū de ꝓditione conuictū q̄ttuor equis alligari fecit: & cōtra quattuor plagas celi sessoribus equos agitantibus terribili morte in quattuor partes discerpi. Omniū uero scōꝝ militum corpa rex in duob⁹ cemiteriis tumulata diuisit: quoꝝ unū est i aliis campis: aliud apud burdegallē. Rothlādū uero apud blauiam in ecclesia sc̄i romani quā ipse comes edificauerat: sepeliuit: & spathā eius & tubā eburneam ad honorem militie ibidem reseruandas deposuit. Passio horum martyrū celebratur. 16. calen. iulii.

¶ De scō himerio ep̄i. CXXII

HImerius ep̄s emille in tuscia uirtutibus & miraculis clar⁹ ibidē in pace quieuit. 15. calē. iulii: ibidemq̧ sepultus fuit. Cui⁹ corpus ꝓcessu tēporis quidam ep̄s cremoneñ illuc ab impatore ex aliqua causa directus: dato precio non modico obtinuit: & cremonam translatum in ecclesia alme uirginis cathedrali honorifice collocauit: ubi & miraculis poller.

¶ De scā helisabet de sconāgia. CXXIII

HElisabet de sconāgia uirgo scā: ut ait sigibertus circa annum domini. 1156. claruit. Que fuit soror monasterii de sconāgia matertera symeōis abbatis. Hec eni ab anis puerilib⁹ relicto seculo opib⁹ spūs uacabat: ieiuniis aūt semp & orōnib⁹ intendebat: atq̧ carnē disciplināsi diris se uerberib⁹ flagellabat. Multis aūt annis ante obitū

ſpũs man⁹ dñi ſuper illã grauior extitit: qa diris uulnerib⁹ caro ei⁹ elanguit: & tñ patiẽtie uirtute munita nunq̃ ɔtriſtari uiſa fuit: uiſiones aũt crebras & mirabiles a deo hũit & diuina ſecreta ſibi reuelata cognouit. Rapta aũt in his extaſibus q̃ſi mortua ſine ſenſu iacebat: donec ſpiritu carni reddito aliq̃n que uiderat reſerabat: aliquãdo uero ſilẽtio tegebat. Huic ab angelo ſecũ familiariſſime colloquẽti ãnũciat⁹ ẽ liber qui dicit̃ uiarum dei diuinas ɔtinẽs & ſalutares ſpirit⁹ admonitiones. ¶ In octaua aſſũptionis dñe nr̃e: beata uirgo ei apparẽs: eidẽ ſe ſpiritu & corpore aſſumptã fuiſſe dixit: & poſt aſcẽſionem xpi anno itegro & tanto plus tpe q̃tũ eſt ab ipſa aſcenſiõe: uſq; ad mediũ mẽſem auguſti in hoc mundo fuiſſe declarauit. ¶ In feſto añũciationis eiuſdẽ: ipſa glorioſa mater eidẽ dei famule reuelauit: q̃ ãno. xv. uerbum dei concepit. ¶ In feſto quodã dñice natiuitatis uidit duas ſtellas magnas perlucidas: i unũ corpus redactas & i circuitu circulũ aureũ ac in medio uirginẽ xp̃m geſtãtẽ puulũ: que multa ipi⁹ diei myſteria ſibi reſerauit. Inter cetera aũt queſiuit a dña nr̃a qd eẽt de aĩa origenis doctoris audiuitq; q̃ errores quos habuerat ex fonte nimie pietatis deuenerãt. & q̃ ipſam dei genitricẽ i ſuis ſcripturis maxime honorauerat: pp que duo modicas penas ubicũq; eſſet ſubſtinebat. Sed qd in die nouiſſimo de eo fieret deus in arbitrio & diſpoſitione dñe nr̃e poſuerat: qd rñ ſibi tunc reuelari nõ licebat. His & aliis uiſionibus plurimis & glorioſis ancilla xpi a dño ſepi⁹ uiſitata ãno etatis ſue. 21. uiſitatõis uero ſue 13. i ſcitate uite migrauit ad dñm. 15. cal. iulii.

¶ De ſcis marco & marcelliãno mr̃. CXXIIII.

Arcus & marcellian⁹ frẽs rome ſub diocletiãno iparatore paſſi ſũt: agente fabiano urbis p̃fecto. Hi nobili genere orti: trãquillini & martie filii fuerũt. Qui cũ pro fide xpi dieb⁹ plurib⁹ i carcere rẽti fuiſſent: data ſñia ſup eos a chromatio urbis p̃fecto decollari iubent̃: ſi infra dies. 30. diis ſacrificare renuiſſent. Interimq; dati ſũt i cuſtodiã primiſcrinio noĩe nicoſtrato. Ad quos pẽtes & uxores cũ filiis & affinib⁹ aduenerũt: q lachrymoſis precib⁹ aĩos iuuenũ emollire ſatagebãt: quaten⁹ tpalẽ euadẽtes mortẽ p̃ceptis ipialib⁹ ɔſentirẽt. Quos beatus ſebaſtianus ſua p̃dicatiõe ad martyriũ aĩauit. Qui poſtq̃ zoe uxori nicoſtrati que dudũ muta fuerat: loquẽdi facultatẽ reſtituit ipm nicoſtratũ cũ ɔiuge & parentes marci & marcelliani ad xp̃m ɔuertit. Chromatiũ quoq; urbis prefectũ cũ filio tyburtio ſua doctrina ſalutifera ad fidem adduxit: ut hec oĩa dicta ſunt ſupra in paſſione ſebaſtiani. xiii. cal. februarii: & dicent̃ ĩfra i paſſione tyburtii. 5. idus auguſti. Sicq; factũ eſt ut diocletianus chromatiũ urbis prefectũ dignitate priuatũ i exiliũ mitteret: & fabianũ eidẽ ſurrogaret. Qui marcũ & marcellianũ ſacrificare nolentes i carcerẽ dieb⁹ plurib⁹ uinctos detinuit. Demũ eductos ad ſtipitem ligari & eorum pedes acutis ɔfigi iuſſit. Cũ ãt trãſiſſet un⁹ dies & una nox: & illi pſallẽtes xp̃m laudarẽt: cepit illos prefectus lanceis per latera transfigi. Sicq; cũ corona martyrii ad ſiderea regna migrarũt. Quorum corpa xp̃iani occulte noctu tollẽtes uia ardeatina ſepelierũt. 14. cal. iulii.

¶ De ſcis cyriaco & paula uir. mr̃. CXXV.

Yriacus & paula uirgo apud hiſpanias i ciuitate malica martyriũ paſſi ſũt. Qui a paganis pro xpi noĩs ɔfeſſiõe uicti: poſt multa eis illata tormenta lapidibus obruti inter ſaxa celo aĩas reddiderunt. 14. cal. iunii: ut habetur in martylogio adonis ex datorio hieronymi ſumpto.

¶ De ſcis geruaſio & p̃thaſio mr̃. CXXVI.

Eruaſius & p̃thaſius frẽs gemini filii bti uitalis militis & beate ualerie apud mediolanũ ſub nerone ipatore paſſi ſũt. Hi eni p⁹ martyriũ p̃rũ de qb⁹ ſupra actũ eſt i paſſione uitalis & ualerie. 4. cal. maii: omnẽ ſuam familiã liberãtes oẽſq; ſuas facultates pauperib⁹ erogantes ſcõ nazario mr̃i dudũ adheſerũt: qui oratorium ɔſtruebat. Deinde mediolanũ urbẽ propriã ẽgreſſi i uno ſenaculo ɔcluſerũt: & p. x. annos lectioni & orationi uacantes ãno. xi. ad martyriũ peruenerũt. Cũ eni comes aſtaſius ad bellum p̃geret qd ab arcomanis fuerat excitatum: & mediolanũ igreſſus eſſet idolorum põtifices eidẽ occurerũt aſſerẽtes: q̃ dii ſibi rñdere ɔtẽnerent: nec belli ei uictoriã ɔcederent niſi prius geruaſius & p̃thaſi⁹ imolarẽt. Continuo igit̃ tenentur: & a comite ſacrificare ſuadentur. Cui cũ geruaſius oĩa idola ſurda & muta diceret: & ab oĩpotẽti deo uictoriã exquendam aſtrueret: iratus comes tã diu illũ plumbatis cedi fecit q̃ diu ſpiritũ exhalauit. Deinde p̃thaſiũ accerſiuit: eũq; ut ſacrificaret dulciter admonuit. Recuſantẽ i equuleo ſuſpẽdi iuſſit. Deĩde depoĩtũ fuſtib⁹ cedi. Cũ aũt p̃thaſi⁹ comitẽ miſerum appellaret: & cecos oculos cordis hr̃e diceret: ac xp̃m uoce publica proclamaret: iuſſit eũ aſtaſius capite cedi. Quorum corpa philipp⁹ qdã ſuus xpi cũ filio ſuo rapuit: & occulte i domo ſua i arca ſaxea ſepeliuit: libellũ quoq; eorum ortum & uitã & mr̃tium ɔtinẽtẽ ɔſcripſit: & ad capita illorum depoſuit. Paſſi ſũt aũt circa ãnum dñi. 57. 15. cal. iulii. Horum corpa tpe bti

ambrosii epi reuelata sūt. ¶Cū idē xpi ꝯfes
sor in ecclesia scōꝝ naboris & felicis oraret:
ita ut nec uigilaret apte: nec dormiret itegre
appuerūt eidē duo iuuenes pulcherrimi ue-
stib⁹ cādidissis idnti: caligulis calciati: facie
plucidi secū manib⁹ extēsis orātes. Orāte āt
ābrosio: ut si phātasma eēt absced eret: si aūt
ueritas plenı⁹ appetet: simili mō canēte gal-
lo: iteꝝ secū orātes uisi sunt. Tertia uero no
ēte defecto iā ieiuniis corpe nō dormiēti sed
stupēti cū tertia sibi appuete psona: q̄ simi-
lis ei btō paulo aplō uidebaī: ſm qđ in pi-
ctura ꝯspexerat: illisq; tacētib⁹ aplūs ābro-
sio reſauit: ꝙ illi mřes xpi fuerāt: q oia pro
xpo ꝯtēpserāt: & xpm in passiōe imitati fue-
rāt: admonēs ut i eo quo orabat loco. 12. pe-
dib⁹ terrā effoderet: ibiq; eoꝝ corpa in arca
marmorea iueniret: ad quoꝝ capita libellū
ꝯspiceret: eoꝝ ortū: noia: uitā & martiꝫ ꝯti-
nētē. Cōuocatis igiṫ ambro⁹ uicinis epis ter
rā effodiūt: & ut supra ꝓmiṡat paul⁹: cūcta
sic euenīūt. Et licet ab eoꝝ passiōe plusq̄ an
ni. 300. fluxissent: ita tn̄ eoꝝ corpa sunt rep-
ta: acsi ipsa hora fuissent ibi posita. Ex q bus
etiā odor mirabilis fragrabat. Cec⁹ aūt qdā
tāgens pheretꝝ lumē ꝯtinuo recepit: & alii
plures egri eoꝝ meritis curati sunt. Quorū
corpa i matrice ipsi⁹ citatis ecclesia reqescūt

¶De scō ursicino mře. CXXVII

Vrsicin⁹ mř apud rauēnā passus ē
tpe nerōis ipatoris sub paulino
ꝯsulari. hic natiōe ligur⁹ arte me
dic⁹ fuit. Postq̄ aūt multoꝝ cor-
pora sanauit: sub paulio ꝯsulari
arte hūana & aias uti xpian⁹ arte diua a iudi
ce tēt⁹ post multa supplicia decollari iussus
est. Qui ut supra dictū ē i passiōe sci uitalis
4. cal. maii: cū ad locū passiōis duct⁹ eēt: qui
palme uocabulū hēbat: qa ibidē palma ad-
huc antiq̄ uigebat: gladiū expauit: sed eum
beat⁹ uitalis ide ꝯfortauit: ne ipse q alios cu
rare cōsueuerat: seipm eterne mortis iaculo
uulneraret. Mox igiṫ ursicin⁹ de eo ꝙ formi
dauerat mortē: pniaꝫ egit: & đcollatōeꝫ itre
pid⁹ suscepit. Cui⁹ corp⁹ uitalis miles itra ip
sā citatē sepeliuit. 15. cal. iulii. Quod tn̄ post
modū trāslatū fuit ad ecclesiā sci ioānis ba-
ptiste: ubi & ꝓpriū oratoriū sortit⁹ est. Deiñ
post ānos. 900. tpe othonis ſc imparoris ab
honesto archiepo rauennate ad ecclesiā ursi
cinam leuatū est: q̄ grece hagia anastasis. i.
sancta resurrectio dr̄.

¶De scō romualdo abbate. CXXVIII

Romuald⁹, abbas ordis camaldu
eñ fundator tpe othonis. 3. ipato
ris clarint. Hic ex illustrib⁹ pēti
bus rauēne ortus pře ſgio duce
adhuc adolescēs licet carīs uitio
ꝓclıui⁹ existeret: tñ aliter deo deuot⁹ iā q̄si
eremū appetebat. Cū aūtē př ꝓ quodā agro
cū uno ei⁹ ꝓpinquo litigaret: & romualdo ꝑ
sente ipm occidisset. Iuuenis q̄si hōicidii cō-
sci⁹. 40. dieb⁹ pniam i classis mōasterio pfe-
cit. Inducebaṫ aūt tunc ab uno ꝯuerso ut or
dinē itraret: qđ ille facere ꝓmisit si sāctū sibi
apollinarē ondêret. Et dū ambob⁹ i ecclesia
pnoctātib⁹ scūs apolliaris de sub altari bis
exiēs ei scdo appuisset: ille exiñ corp⁹ mřis
ibidē iacere nullaten⁹ dubitauit. Et extūc cō
silio & suasu honesti archiepi rauen̄ oli ab-
batis classeñ monasteriū classis igressus triē
niū ibi i uite scitate pegit: deinde abbatis li-
cētia ad quendā eremitā marinū noie: q i ue-
netie ptib⁹ degebat deuenit: & sub eius disci
pulatu manere cepit: ab eodēq; uite eremiti
ce obſuātiā ibibit: psalteriūq; tudis multis
uerberib⁹ pulsat⁹ didicit: triduo quoq; in se
ptimana mediā panis bucellā & pugillū fa-
be cū aqua gustauit. ¶Eodē tpe petr⁹ ursio
lus dux uenetie q tyrānice ducatū obtinue-
rat: & i necē uitalis cādiani eius ꝑdecessoris
fautor extiterat de ꝯmisso penitēs ꝯsilio gua
rini abbatis de terra scā ad gallias rediens
& scōꝝ marini & romualdi ducatū resigna-
uit: & assumpto ioāne gradenico secum i cri
mine ꝯsocio cū ꝑdcis trib⁹ scis ad mōasteriū
sci michaelis in galliā deuenit: ubi insimul
habitabāt: ipsi oēs eremiticā uitā ducentes.
Ipsos aūt & frēs alios romuald⁹ i uirtutib⁹
& uite austeritate ꝑcellebat. Et terrā colētes
de labore manuū uictuꝫ querebāt. Ibiq; ro
muald⁹ multas diaboli tētamina ptulit: & de
uicit: sub cui⁹ magisterio petr⁹ olim dux ui-
uere cepit: & qa tam ardue uite nō fuerat as-
suet⁹: ei⁹ facultati magister pie ꝯdescēdebat.
¶Miraculis autē maxis & stupēdis hic scūs
effulsit. Cū. n. rustic⁹ familiaris dom⁹ romu
aldo ꝯquest⁹ fuisset: ꝙ qdā diues uacā sibi
rapuisset: & sanctū uacā repetentē uir ille
derisisset: uaccāq; coctā cum aliis in ꝯuiuio
ederet: os subito in gutture raptoris trāsuer
tit: & ille ꝯtinuo suffocaṫ. ¶Comitē quēdā
noie olibanum de grauib⁹ criminib⁹ sibi cō
fessum: nō soluꝫ ad pniam adduxit: sed ēt ad
religionē incitauit. ¶Audiēs autē ꝙ př ei⁹
monach⁹ fact⁹ ad seculū redire disponeret:
ad prēm ꝯcitus iuit: eūq; in scō ꝓposito ꝯfir
mauit: q post dies modicos in xpo qeuit.
Romuald⁹ autē in ꝑdio mōsterii classeñ ꝑ-
māsit: ubi a demōib⁹ primo eum deterrenti
b⁹: deiñ grauiter cedētib⁹ diuti⁹ pulsat⁹: oēs
ipsos malignos iesu inuocato noie effugauit
Qui postmodum sub diuersoꝝ aialium &
mostroꝝ formis terribilib⁹ appētes ipm cō
turbabat: sed eoꝝ psecutiōes sāct⁹ uir orōi-
bus supabat. Ipsis autē diebus in loco q dř
balneū mōasteriuꝫ quoddā sācti michaelis
ꝯstruxit: sed a scō apollinare monit⁹ ad ce-

nobiuz suũ ẽgressus ẽ. ¶ Post hec habitauit
i palude comaclẽñ: & deinde in palude que
peretũ diciẽ longe a rauẽna q̃si milib⁹ .xii.
cũ discipulo guilelmo: ubi ignẽ q cellulã i-
flãmauerat orõne repẽte extixit. ¶ Post hec
iussu iparoris othonis .3. i classeñ abbatẽ ele
ctus dudũ renitẽs tandẽ coact⁹ acceptauit:
sed dũ f̃res ad uotũ corrigere nõ ualeret co
rã rauẽne archiep̃o & ipatore officio resigna
uit: quẽ uidelicet ipatorẽ tyburtinã ciuitatem
obsidẽtẽ repiẽs ad pacẽ & ꝯcordiã cũ tybur
tinis reduxit: eo q̃ ipm ipator reuerẽtie ge-
reret: ubi ẽt thamũ quẽdã nobilẽ: & bõifaci
um uiꝝ clarissimũ ipatoris ꝓpinquũ teuto-
nicos ad pniaꝫ ꝯuertit: & mõachos effectos
secũ deduxit: & ad peretũ rediit. Qui uideli
cet bonifaci⁹ postmodũ archiep̃s & martyr
fuit. De quo supra actũ ẽ iuxta aliũ ei⁹ nois
scũm non iunii. ¶ P⁹ hec inũeris f̃rib⁹ ꝯgre
gatis i multis locis ac ciuitatib⁹ cellas extru
xit: & camalduẽñ eremitaꝝ ordinẽ icohauit
Ad eui⁹ istantiã otho ipator cenobiũ sci al-
berti edificauit: & p̃diis large dotauit. Et cũ
otho ad uitã mõasticã assumẽdã disponeret
postq̃ uadẽs romã nõ redisset sanctũ ipm nũ
q̃ reuersuꝝ p̃dixit: & ut p̃dixerat sic euenit.
Deinde apud parẽtiũ .3. mõasteria fũdauit:
ubi dudũ manẽs ipm diua pietas ad sũme p
fectiõis apicẽ ꝓuexit. Ibiq; ordinẽ deo uiuẽ
di f̃rib⁹ suis circũquaq; positis spũ dei docẽ
te dictauit & misit. Inde discedẽs nauẽ intra
uit tẽpestatẽq; maris grauissimã cũctis iam
piclitãtib⁹ & de salute desp̃ãtib⁹ sua oratio
ne sedauit: ueniẽsq; ad bifurcũ mõasterium
eoꝝ uitã aliq̃tulũ laxataꝫ ad ardua & utilia
ducef curauit. ¶ Post hec i camertino solo
cenobiũ nobile ꝯstruxit: i eisdẽq; ptib⁹ mõa
steriũ puellaꝝ ꝯdidit. Deinde i regiõe urbis
ueteris aliud mõasteriũ fabricauit: & mul-
tos mõachos ꝯstituit. In quo fili⁹ guidõis co
mitis longo tempore in sancto ꝓposito ui-
xit: & carnis soluto debito miraculis claru
it. Inter que cecũ illumiauit. ¶ Deĩde romu
aldus audiẽs q̃ bõifacius ei⁹ discipul⁹ mar-
tyriũ passus eẽt: passiõis desiderio fragrans
cũ .26. ex f̃rib⁹ suis usq; pãnoniã prexit: sed
ibi lãgore ꝑcussus uolũtate dei ꝯpulsus plu
res nobiles mõachos acq̃sitos rediẽs secum
adduxit: & ad mõasteriũ urbis ueteris reme
auit: ubi multas ꝑsecutiões a suis f̃rib⁹ ptu-
lit. Inde discedẽs apud castrũ maximianum
mõasteriũ aliud fundauit. Et inde p classeñ
locũ parẽtiũ nauigauit. Reuocat⁹ aũt p nũ-
ciũ apostolice sedis ad italiam repedauit: ue
mẽsq; ad mõtẽ calẽñ & petranũ i utroq; cel-
las erexit · locisq; plurib⁹ pagratis p ualleꝫ
de castro & mõtẽ apẽninũ i loco q dr̃ aqua
bella locũ aliũ ꝯstruxit: ubi & quẽdã p̃sby-
teꝝ a dolore dẽtium grauissimo liberauit.

¶ Cũ aũt apud camalduẽñ mõasterium qđ
ipe tũc caput ordinis ꝯstrui faciebat: fagus
maxia i edificiũ cederet: dubitãtib⁹ cunctis
ne fagus incisa cellã opprimeret: orãtibusq;
secũm ut ex cella abiẽs piculũ euitaret: ipe i
de discedere noluit: sed ruẽtẽ arborẽ uersus
cellã signo crucis aliorsũ cõtra naturã eade
re coegit. ¶ Ilex quoq; nimie magnitudis in
ipo ope p̃cidit: qua p mõtis deuexũ eoruen
te raptus ab ea rustic⁹ ad iferiora rotat: Sã
ctũq; iuocãs i mõtis radice icolumis iuẽit.
Deiñ uẽit ad mõtẽ sutrii: ubi celebrãs i exta
sim rapit: & spũs exponẽdi psalmos tũc si
bi diuinit⁹ infũdit: ubi p septẽniũ ꝯtinuũ si-
lẽtiũ nunq̃ soluit: & multa miracula oñdit.
¶ F̃rem gregoriũ solũmõ insufflãs a dolor
capitis sanauit: & a scabie ulcerosa ter ipam
aqua sola ꝑfundẽs mũdauit. ¶ Viꝝ aliũ deo
sculãs ab insania capitis liberauit. Spũm ꝓ
pheticũ hr̃e i multis oñdit. ¶ Discipl'z quẽ
malign⁹ iuaserat sp̃s ob id solũ qa eo absẽte
nõ petita licẽtia lectũ ei⁹ abscẽderat ab infe
statione eripuit. ¶ Vxorẽ cuiusdã que uiꝝ
quẽ scũs ꝯuerterat: ab igressu ordinis ꝓhibe
bat: porrecta et buccella panis benedicti a-
deo pacauit: q̃ uiꝝ exinde in pace dimisit.
Pueꝝ aliũ a demõe uexatum oblato ei pane
bñdicto liberauit. ¶ Posthec ab hẽrico ipa
tore de ultramari reuertẽte locũ mõasterii
ꝯstruẽdi in mõte amiato ut petiit ipetrauit:
ubi mõachos multos fecit. ¶ Reuers⁹ sutriã
dũ piscib⁹ ꝓ ei⁹ aduẽtu carerẽt: qdã f̃r i sta-
gno pusillimo ubi nunq̃ piscis uisus fuerat
hamũ misit: & piscẽ mox adeo magnũ cepit:
q̃ ipo die cũctis ad esum suffecit. p ãnos .20
obitum suũ & locũ finis sui per spm f̃rib⁹ p̃
dixit. Et ueniẽs ad mõasterium uallis de ca-
stro egrotare cepit: & ad extrẽa deueniẽs si
pro uiatico e carne migrauit. xiii. cal. iulii
tatis sue exactis ãnis .120. Ex qb⁹ .20. ꝯsum
psit i seculo. ui. in monasterio classis. Reli-
quos i erẽitico ꝓposito. Sepultusq; iacet i ual
le de castro: ubi & copiose miraculis fulgẽ.

¶ De scis ioãne & benedicto mr̃. CXXIX.

IOãnes & benedict⁹ mr̃es mona-
chi camalduẽñ ordis fuerunt &
discipuli romualdi. Qui iussu o
thonis iperatoris ab eodẽ abba
te ad buscalũ regẽ ad p̃dicandũ
missi sunt: eo q̃ ipse p̃dicatores fidei sibi pe-
tierat destinari. Quos idem rex io eremo ali
quo tpe substentauit: donec linguã sclauo-
nicã didicerunt. Qui p̃dicãtes regem ꝯuerte
runt & baptizauẽ. Quos rex rogauit: ut pa
pe pluria dona deferrent: & sibi coronã ꝯse
cratã de manu põtificis apportarent. Quod
illi recusãtes facere: dicentesq; sibi secularia
negocia tractãda omnino nõ licere: ad cellã
reuersi sunt. Sed qbusdã q regis uotũ agno

uerant: putátib⁹ q̄ magnā auri summā secū
hērent: insecuti i cella eoꝝ sunt iugulati: &
thesauro reqsito: nihil ab eis inuētū est. Tūc
illi facin⁹ palliare uolētes cellā icenderunt:
ut ꝯbustis corpib⁹ ipsi inoxii crederent. Sȝ
dei uirtute cella ꝯbusta corpa oīno itacta p
māserunt. Ipsi uero fugere uolētes: sc iā mo
uere nullaten⁹ potuerūt. Vbi uero scōꝝ iace
bāt cadauera: nocte appebat lux imēsa: &
angeloꝝ audiebat̄ cātilena. Rex uero hec au
diens ad locū accessit: & occisores adhuc ibi
inuētos cepit. Dū āt cogitaret q̄liter eos pu
niret: ad sepulchra martyꝝ uinciri iubet: ut
si eos de⁹ puniri uellet: in uinculis miserabi
liter deficerēt. Sin aliter scis m̄rib⁹ placeret:
eos mirabiliter absoluerent. Ducti ergo ad
tumulum dei uirtute fractis nexib⁹ absoluti
sunt: & penitentes uitā eremiticā duxerunt.
Rex quoq; sup scōꝝ corpora basilicā edifi-
cauit: & ex ppriis bonis dotauit: ubi eoꝝ ser
uant̄ corpora miris redolentia signis.

¶De sancto nouato discipulo. CXXX

NOuat⁹ discipul⁹ fuit illustrissimi
generis urbis rome pudentis di-
scipuli pauli apostoli fili⁹ & fr̄ ti
mothei p̄bri: quoꝝ sorores fuerūt
scā potētiana: de q̄ supra actū ē
14. cal. iunii: & praxedis de q̄ infra dicet̄. 12.
cal. augusti. Hic cū p̄re pudēte multos pau-
peres xp̄ianos in domo sua refouebat. Qui
eo uiuente adhuc p mēses plurios egritudīe
ualida detēt⁹ a btō papa pio familiariter ui-
sitat⁹ & ab eodē ꝯfortat⁹: diuinis ab eo pceptis
sacramentis post dies. 13. eo p̄sente i pace ge-
uit. 12. cal. iulii. Sepult⁹ in paterno tumulo:
ubi postmodū pr̄ cum sororib⁹ ꝯditi sunt.

¶De scō siluerio papa & marty. CXXXI

SIluerius papa & mr̄ natiōe cāpa
nus ex p̄re hormisda pōtifice ro-
mano agapito prio pape i ep̄atu
urbis successit: & sedit annū unū
mēses. 5. Hic prim⁹ post bti silue
stri tpa sine ipali assēsu gothoꝝ manu ē sub
limat⁹ ep̄s. Theodat⁹ siqdē gothoꝝ rex tunc
rome degens: talē idixit clero timorem: ut q
nō ꝯsentiret electiōi ei⁹: gladio pūiret̄. Hūc
theodora augusta uxor iustini imparoris ro
gauit p artemio p̄triarcha heretico ab ei⁹ p̄-
decessore deposito: ut eū restitueret dignita-
ti. Qui noluit ꝯsentire. Quapropter idigna-
ta augusta misit p uigiliū archidiaconū ro-
manū: quē ꝯstantinopolim papa p legatiōe
misat: ad belisariū patriciū in italia ꝯsistētē
ut cōtra papā occasionē iueniret: q̄tenus de
ep̄atu deponeretur. Qui testes falsos subdu-
xit: q̄ siluieri⁹ regi gothoꝝ scripsisset: q̄ten⁹
ad portā asinariā lateraneñ romā ueniret: &
sibi belisariū patricium traderet. Qua de re
patrici⁹ eū deposuit: & uigili⁹ archidiacon⁹
ip̄m ueste monastica induit: & iubēte belisa-
rio i pōtianas ad exilium destinauit: ubi pa-
ne tribulatiōis & aqua angustie substentat⁹
post dies aliquot deficiens ibidē mortu⁹ est:
& sepultus m̄rio coronatus. 12. cal. iulii: ubi
multitudo male hn̄tium salui facti sunt. Hic
fecit ordinationē unā p mēsē decēbr̄. p̄ibr̄os
15. diacones. 5. ep̄os p diuersa loca nūero. 50
Et cessauit ep̄at⁹ dies. xi. cui uigili⁹ et⁹ archi-
diacon⁹ q ip̄m relegauerat i ep̄atu successit.

¶De sancto albano martyre. CXXXII

ALban⁹ mr̄: ut ait beda prio libro
historie angloꝝ: passus est in bri
tānia tpe diocletiani & maximia-
ni impatoꝝ. Qui dum adhuc pa
gan⁹ eēt: & clericū quēdā xp̄ianū
psecutores fugientē in fidem suā hospitio su
scepisset pietate sola pmot⁹: ei⁹ uite & exem
plo sciisq; monitis fact⁹ est xp̄ian⁹. Cū aūt gē
tiles clericū: q ad se ꝯfugerat: quererēt. Al-
banusq; seip̄m p magistro & hospite obtulis
set: ab eisdē capt⁹ & ad iudicē duct⁹ ē. Dūq;
xp̄m ꝯfiteri nō timuisset: diutissime celus de
collari iubet̄. Quē populo p̄dilectū ad mar
tyriuȝ accedentē secuta ē pene tota ciuitas:
pontēq; fluis occupauit: qua transire debe-
bat: ut sic ei⁹ mortem retardarent: uel totali
ter ipugnarent. Sanct⁹ uero desiderio passio
nis accēsus orauit: moxq; aqua flumis substi
tit: & ipse p siccū alueū una cum psecutori-
bus transiuit. Quo uiso miraculo miles qui
ip̄m decollare debebat ꝯuersus est. Alban⁹
uero montē trās flumen positū ascendens o-
ratiōe fusa fontē de petra pduxit: q ibidem i
testimoniū ei⁹ martyrii usq; in p̄sens manat:
Ibi igit̄ una cū ꝯuerso ⁊ milite decollat⁹ ē.
Sed illo i terrā cadēte oculi pcussoris de ei⁹
capite piter ceciderunt. Sepult⁹ est aūt i ciui
tate uerilamio: que ab anglis dr̄ uerlomia seu
uerlingacester. Post cui⁹ martyriū passi sūt
aaron & iulius legionum urbis ciues & alii
plures utriusq; sex⁹ conuersi ad deum pp̄ter
miracula i eius passione ostensa: qui passus
est. xi. calen. iulii.

¶De sanctis albano episcopo & sociis mar-
tyribus. CXXXIII

ALban⁹ ep̄s & ursus cleric⁹ mares
cōites fuerūt sci theonisti ep̄i: ut
ifra dicet̄ i ei⁹ passiōe. 10. calē. de
cembris. Qui cū eodem & disci-
pulis ei⁹ rabra & tabrata a philippēsib⁹ isu-
la nausia egressi romā secū accesserūt: & orō-
ne facta mediolanū abierunt: suscepti hono
rifice a scō ambrosio ep̄o & theodosio impa
tore tunc ibi degente. Inde ad gallias p̄dicā-
do transeūtes: dū augustā ciuitatē deuenis-
sent. Scūs ⁊ ursus a paganis ꝯphensus per
multa tormentoꝝ genera martyriū passus ē
Theonist⁹ uero cū albano tabra & tabrata

discipulis suis uenit ad regẽ rosimũdum: q eos misit ad paulinum epm treuereñ. Indeq; nauigio magũtiam adierũt: ubi dũ ṗdicaret alban⁹ a gẽtilib⁹ tentus & flagellat⁹. Nouissime gladio cesus ẽ. Hoꝝ duoꝝ mrꝝ corpa ad ꝑuinciã uenetie trãslata i loco qui dicit̃ buranũ iuxta mare situ torcellaneñ dioce. tumulata ſuant̃. Ibiq; & corpus iacet tertii mris ✠ dominici móachi: q q̃uis i istoꝝ passione nõ repiatur specialiter noiatus: ab icolis tñ ipius loci consoci⁹ albani & ursi fuisse dicitur: & cũ eisdẽ pro xpi noie credit̃ mrio coronat⁹. Passio hoꝝ mrꝝ ibidẽ agitur .xi. cal. iulii.

¶ De scõ eusebio epo cesarieñ. CXXXIIII

Eusebius pãphili cui pãphil⁹ mr̃ adeo amicitia ꝯiũctus extitit: ut ab eo cognomẽ sortiat̃: ut dictũ est supra i passiõe pãphili mr̃is cal. iunii. Hic eps cesarieñ fuit. & scitate ac sapiẽtia isigniter claruit: multaq; opuscula diuina ꝯpilauit. Sup genesi3 libros. 20. ꝯposuit Diuersaꝝ rerum libros. 25 Ecclesiastice hystorie li. 9. Chronicoꝝ canonum historiã & eoꝝ epithoma. Euãgeliorũ diaphoniã & eorum canones. In isaiam lib. x. Contra porphyriũ li. 25. In quorũ. 18. 19. & . 20. accuratissime respondet ei ꝯtra danielem ꝓphetam scribẽti. Topicoꝝ li. i. Apologiarũ ꝓ origene li. 6. De uita pãphili mr̃is li. 3. De mr̃ib⁹ quedã opuscula. In 150. ṗs insignes edidit ꝯmẽtarios. Chronographiam terre iude: & distinctas tribuũ sortes. Libellum urbiũ: montiu3: fluuioꝝ: ualliũ: uicoꝝ & diuersoꝝ locorum terre sancte: que sacra scriptura ꝯplectit̃. Scripsit & libru3 chronicum de tẽporibus a principio mũdi icohans ad tẽpora usq; sua declinãs. Diocletiani atq; ꝯstantini primi tẽporib⁹ micans. Humanitatis in pace soluit debitum. xi. cal. iulii. Hec hieronym⁹ libro de illustrib⁹ & ex martylogio adonis & usuardi.

¶ De scã demetria uirgine & mr̃. CXXXV.

Demetria uirgo rome exorta filia fuit faustini & darfose & soror mr̃is bibiane: ut supra i passione bibiane scriptum legitur. 4. noñ decẽbris. Hec cũ ante ipiissimu3 iperatorẽ iulianũ detenta pro fide xpi introduceretur in ꝯfessione dñi emisit spiritũ. Sepulta a ioãne presbytero iuxta matrẽ & germanã apud palatiũ lucinianũ. xi. cal. iulii.

¶ De scõ leufredo abbate. CXXXVI.

Leufredus abbas claruit tẽpore iustiniãi iperatoris ṗi. Qui parẽtibus xpianis pago eboraceñ ortus: relicto seculo ꝓpe urbem i pua cellula morabat̃. Sed a desiderio epo propter iuidiã eo q; in ei⁹ diocesi se inclusisset: ipsius licentia nõ petita tentus est: & in equo contra uotũ suum leuat⁹: eo q; nunq̃ equũ ascẽdere ꝓposuisset ad ciuitatẽ adductus ẽ: cõtra quẽ eps iquirere disponebat. Statimq; ut ad episcopatũ ꝑuenit: equi uiscera: cui scũs insidebat: dirupta sunt: & i terram cũ equo pariter ceciderunt. Quod eps uidens ab eo ueniã petiit: ipmq; in pace dimisit. Qui pater postmodũ factus est plurium mõachoꝝ: qui & miraculis claruit. Nã gislenandũ monachũ a diabolo uexatũ liberauit: eiq; baculũ suum ꝓ ipius tutella dimisit. Dũ igne maximo subito accẽso cenobiũ ꝯflagraret: orationẽ fudit: & mox uentus ualidus ex opposito insurgẽs a mõasterio flãmas excussit: multis quoq; aliis clarus uirtutibus in pace quieuit. xi. cal. iulii.

¶ De scis decẽ milib⁹ mr̃ib⁹. CXXXVII.

Decem milia mr̃es apud alexãdriam sub hadriño & antonio passi sunt. Cũ eni agareni & euphrarẽses romano ipio rebellassent. Hadrianus & antonius ipatores qui in ptib⁹ alexandrie degebãt nouẽ milia milites contra eos dirigunt: eisq; ✠ acaciũ primiceriũ & ✠ heliadẽ ducẽ preficiũt. Cũ aũt romanoꝝ militia multitudinẽ aduersarioꝝ ꝯspexissent preterriti terga uerterũt. Et sciscitantes ad inuicẽ cur tãtus eos tremor iuasisset: putantes q; dii ꝯtra eos indignati forent: eo q; illis sacrificare neglexissent: accedentes ad simulacra sacrificia obtulerũt: & irruentib⁹ hostib⁹ adhuc maiori formidine repleti sunt: ꝯciti quoq; se in fugã dederũt. Quib⁹ angelus dñi apparuit: q in specie iuuenis eos alloquẽs deos gẽtiũ eẽ demões asseruit: & hec illis bis ꝯtigisse affirmauit: eo q; uanoꝝ deoꝝ suffragia postulassẽt. Quod si in xpm credere uellẽt uictoriã ex hostib⁹ obtinerẽt. Quib⁹ unanimiter se uelle credere rñdentibus angel⁹ disparuit. Sequenti die xpm in sui adiutoriũ exposcũt in hostes impetũ faciunt: & angelũ q pridie illis apparuerat exercitũ eorũ precedẽtem cernũt: barbaros uiriliter cedũt: in fugã uertũt: & multos fugiẽtes in lacũ se necare ꝯpellunt. Obtentoq; triũpho ãgelus dñi deduxit scõs ad uerticẽ mõtis ararath longe ab alexãdria ꝑ qngẽta stadia poiti: iparorib⁹ tũc i alexãdria ꝯstitutis. In quoꝝ medio angelus sedebat & eos de fide xpi plenius istruebat. Illico aũt celi apti sunt: & alii. 7. angeli uisibiliter ad eos descendũt: oiaq; illis futura ṗdicunt: & ad martyrii passiones ꝯstantes efficiũt. Quibus ab eoꝝ ablatis oculis sci mr̃es unanimiter i xpi fide & amore fundati. 30. dieb⁹ i mõte ꝑstiterũt orãtes nullo pẽitus cibo corporeo substẽtati. Imperatores aũt admirantes cur ad illos habita uictoria non redirẽt: ad

eos ꝑquirendos mittunt: eosq; xp̄ianos effectos audierūt. Statiq; septē regib⁹ circūstantium regionū epistolas dirigunt: ut ad eos cū ingenti exercitu festinarent ad nouorum xp̄icolaꝝ exterminiū faciendū. Regib⁹ igit̄ cū festinatiōe ꝯgregatis impatores nuncios ad scōs dirigūt: eosq; corā se accersiri faciūt. Qui oſone ꝑmissa se mutuo ꝯfortantes uoce delapsa celitus roborati: corā impatoribus ꝯpere festinarīt itrepidi. Interrogatiq; ab eis cur post triumphū nazareno crucifixo adhesissent: & augustoꝝ leges ꝑterire nō timuissent. Acatius ore oium r̄ndens: oia que illis euenerāt: enarrauit: & xp̄m dn̄m uoce publica ꝑdicauit. Omēs quoq; milites xp̄m soluꝫ deū ueꝝ acclamare ceperūt. Et cū ipatores ꝯminarent: ꝙ oēs penas quas crucifix⁹ ptulerat: illos expiri facerēt. Unus ex collegio martyꝝ noie ✝ carceri⁹ cāpi ductor sc brōs fore r̄ndit: si necis & passiōis dn̄i meretētur esse ꝯsortes. Clamātib⁹ aūt populis gentiliū ꝯtra eos: & illis ꝯtra xp̄m uiua ꝯfitentibus uoce: populi furore moti in eos lapides miserūt: eosq; lapidare ceperūt. Sed xp̄i uirtute lapides in facies iactantiū uertebant: & plurimi ex gentilib⁹ mactabant: sciq; martyres a lapidib⁹ mime tangebant. Quod cernētes impatores: & hoc magicis uirtutibus ascribētes eos scorpionib⁹ flagellari iusserūt. Et cū diuti⁹ cederent: un⁹ illoꝝ iuuēcul⁹ nomie ✝ draconari⁹ parūp i uerberib⁹ deficiēs ad acatiū se ꝯuertēs: ei⁹ exhortationē postulabat. Quē postq̄ acatius ꝯfortasset: timens ne aliqs ex collegio in fide forsitan ꝑpter flagella titubaret: orauit ad dn̄m: ut eos ab ipsis tormētis erueret. Statiq; facto nimio terremotu manus & brachia cedentiū aruerūt. Quo uiso miraculo magister qdā militū ✝ theodor⁹ noie cū suis militib⁹ mille ꝯuersus est: qui se xp̄ianos ꝑfitētes ad. ix. milia martyres se ꝯtulerūt. Tūc ipatores irati iusserūt apportari clauoꝝ multitudinē trigonoꝝ: & p. 10. stadia spargi: ut sup eos sci nudis pedibus ambularēt. Quod cum fieret angeli dn̄i mr̄es ꝑcedebāt: & clauos leuantes in uiā cu aceruabāt. Impatores uero illos angelos deos fuisse putabāt: ꝑp qd' adhuc magis mr̄es ad sacrificia suadebant: eo ꝙ dii illoꝝ mr̄es eos a tali clauoꝝ piculo liberassent. Sed cuꝫ tā primi. 9. milia q̄ alii mille supadditi soluꝫ ueꝝ deū crucifixū clamarent. Iusserūt augusti: ut oia crucifixi tormēta quē ꝑdicāt experiant i eis. Sicq; corone spinee eoꝝ capitib⁹ iponunt: & lanceis latera pforant: & ut oliꝫ xp̄s a iudeis sic sci a militib⁹ sibi genuflectētib⁹ illudunt. Qui hec ꝯstāti⁹ tolerātes sanguine eoꝝ ꝑprio frontes tingebāt i mysterio baptismatis quo carebāt. Tūc de ꝯsilio regis saporis sci mr̄es i crucib⁹ ꝯfigi iubent. Et comitantib⁹ illos oib⁹ ꝑplis ad montē ararath ab exercitu deducunt: & ibidē hora tertia crucib⁹ figunt. Beat⁹ uero acatius i cruce pēdēs pendentes suos socios hortabat: & symbolū fidei catholice ꝑfitebat: ut aūt scōꝝ passio ꝑ oia dn̄ice passiōi similis eēt: miracula que moriēte dn̄o appuerūt: iñouata sūt. Nā & hora sexta usq; ad horā nonā sol obscurat⁹ ē: terremot⁹ ingēs fact⁹ ē: ita ut pluria edificia ruerent: saxa etiā & parietes multi ꝯscissi sunt: obstupentibus uniuersis. Sci uero mr̄es ad dn̄m orauerūt: ut cūcti eos i q̄cūq; necessitate inuocātes pentiōis sue a dn̄o ꝯsequerent effectū: & uigiliā passiōis eoꝝ cum silētio ieiunātes idulgētie ꝑ pctis mererent pcipe ānū unū. Statiq; uoce de celo lapsa ad eos ad celestia regna pcipiēda uocant: & eoꝝ petitiōes exaudite i oib⁹ nūciant. Post modicū ergo facta hora. 9. totū montē lux maxia circūfulsit. Sci quoq; mr̄es magnis uocib⁹ suos i manus domini spiritus ꝯmendantes aias emiserunt. Corpora uero illoꝝ ab angelis de crucib⁹ deposita diuina dispositiōe in ipso monte sepulta sunt. Qui passi sunt. 10. cal. iulii.

¶ De sācto paulino ep̄o & ꝯfes. CXXXVIII

Paulin⁹ ep̄s nolane ciuitatis cāpanie t̄pe uādaloꝝ claruit. Cū eniꝫ tota fuisset ipsa ꝑuicia a uādalis irruētib⁹ depopulata: multiq; de ipsa terra in apbricā adducti captiui fuissent. Vir dn̄i paulin⁹ cūcta que habere potuit captiuis idigētib⁹ misit. ¶ Cū aūt uidua q̄dā ad eū uenisset: & filiū suū unicuꝫ a regis uādaloꝝ genero i captiuitatē adductū fuisse diceret: & a uiro dei ꝑciū aliquod ꝑ redēptiōe postularet. Illeq; qd daret nihil penit⁹ hēret: petēti femie seipm obtulit: eidēq; benigne r̄ndit: ut se secum ad aphricā ductū suū suū eē assereret: ipmq; ꝑ suo filio ap regis generꝝ ꝯmutaret: cū se i ei⁹ suitio mansuꝝ ꝑ redimēdo filio parū dispōeret. Quod illa ex ore tāti uiri audiens: irrisionē potius credidit q̄ ꝯpassionē. At ille utpote eloquentissim⁹: & ad plenū diuis studiis erudit⁹: dubitāti feie ꝑsuasit citi⁹: ut audita crederet: seq; ꝑ filio redimēdo i suū tradere nō timeret. Perrexerūt igit̄ utriq; ad aphricā. Et primo qdē regis genero uidua supplicauit: ut filiū suū sibi gratis donaret. Quod uir barbarus ne dū facer̄ renuit: sed isup audire despexit. Cui cū uidua subiūgeret: ut filiū suū redderet: & ꝑ ipso uicariū hoiem illū accipet. Ille q̄ uenusti uult⁹ hoiem ꝯspexisset: interrogauit eū: quā artē nosceret: Cui uir dn̄i hortū se colere nosce poptime dixit. Quod uir gentilis gratū habuit: ipmq; in suū suscepit: & rogāti uidue filiū restituit. Quo accepto inde discessit: & paulin⁹ horti colēdi curā suscep: ¶ Cū aūt dn̄s su⁹ crebro hortū ingrederet:

suũq; hortulanũ quedã requireret:& sapiẽtẽ hominẽ eẽ uideret:amicos deserẽs cũ eo sepius colloquẽs ipsi⁹ cepit ꝯmõib⁹ delectari. Cui paulin⁹ quotidie ad mensam uirentia deferebat & accepto pane ad horti curam remeabat. Die aũt quadã suo dño secretius secũ loquenti predixit: ut se circa regni regimẽ ꝓuideret: eo q̄ rex citius moriturus eẽt: ipseq; eidẽ masculina ꝓle carẽti successurus foret: q̄ ille regi nũciare curauit:& q̄ hec ab hortulano audisset apuit. Rex uero ipm uidere postulauit. Cui gener rñdit: q̄ ille eẽt q̄ sibi ad prãdiũ herbas ex more portaret. Factũq; ẽ cũ rex ad prandiũ discubuit paulinus olera uirentia delaturus uenit. Cumq; hunc rex subito ꝯspexisset itremuit accitoq; genero ei uerũ eẽ: q̄d audiuisset asẜuit: nã ut dicebat ipa nocte i sõno sedẽtes ꝓ tribunali ꝯtra se iudices uiderat: iter quos paulin⁹ ꝯsedebat:& flagellũ q̄d aliq̄ñ accepat: eoꝝ sibi iudicio tollebaẜ. Imposuitq; ut iterrogaret q̄s eẽt: q̄a ipʒ popularẽ minime existimaret Tũc regis gener secreto paulinũ q̄s eẽt magnis cõiuratiõib⁹ iquisiuit: tandẽq; illũ epʒ esse ꝯpuit:& q̄cq̄d peteret sibi liberaliter obtulit: uit aũt dñi ab eo postulauit: ut oẽs ꝯciues suos captiuos relaxaret. Cũctiq; illi ꝓtin⁹ i aphrica reqsiti cũ onustis frumento nauib⁹ pro uenerãdi uiri paulini satisfactione i eius comitatu laxati sũt. Post modicos uero dies rex uandaloꝝ occubuit: & ut paulinus predixerat gener eidẽ successit. Sicq; factũ ẽ: ue qui se solũ i seruũ tradiderat: cũ multis a seruitio ad libertatẽ rediret. ¶ De cuius etiã morte scribiẜ: q̄ cũ dolore fuisset lateris tact⁹ ad extrema deduct⁹ est. Dumq; dom⁹ ei⁹ i sua soliditate ꝑsisteret cubiculuʒ i quo iacebat eger facto terremotu ꝯtremuit oẽsq; astantes nimio terrore ꝯcussit. Sicq; scã illa aĩa carne soluta ẽ.x.cal.iulii. Sepultusq; q̄escit i ecclesia sua. Hec greg⁹.3.dial. ca.prio. Hic uir sapiẽtia clarus multa uolumina ꝯpilauit. Beati eim ãbrosii uitã scripsit ad augu. Itẽ uitã beati felicis. Ad theodosiũ ꝑm scripsit panegyricũ sup uictoria tyrãnorum. Ad sororẽ epistolas plurimas de ꝯtemptu mundi. Itẽ de diuersis cãis diuersas disputatiões & tractat⁹. Volumẽ etiã de pnia: & de generali oium martyꝝ laude iter opuscula sua ꝑcipuũ. Multa uersu breui scripsit ad celsum. Epitaphiũ etiã uite ꝯsolatoriuʒ. Libellũ sup morte xp̄iani & baptizati ifantis spe xp̄iana munitũ. Epistolas plures ad seuerum: Sacramẽtoꝝ etiã & hymnoꝝ. Itẽ ep̄las ad delphinũ: amãdũ: uictriciũ: apꝝ: floẽtiũ eusebiũ:& uincẽtiuʒ. Hec gẽnadius de uiris illustribus.

¶ De scã hildegarde uirgine. CXXXIX.

Hildegardis uirgo i alamanie ptibus admirabilis fuit ꝓuecte etatis ĩpe cõradi ĩpatoris. Que qnquẽnis a pẽtib⁹ deo ad ꝯuerdũ tradita ẽ:& i mõasterio ꝯmendata. A quo ĩpe usq; ad obitũ suũ ieiuniis & oratiõib⁹ intendẽs miras uisiões hũit:& spũʒ ꝓpheticũ a dño ꝑcepit. Et cũ laica pri⁹ monialis & illitterata fuisset. Nam nihil de scripturis excepto psalterio didicit: mirabiliter tñ rapta diuinit⁹ ĩbuit: nõ solũ q̄d uerbis effũderet: sʒ ẽt q̄ scribẽdo latie dictaret: ac dictãdo catholice ueritatis libellos ꝯficeret. Hec eni fuit fũdatrix & magr̃a mõasterii sci roberti q̄d apd̄ pinguiã sitũ ẽ. Cui etiã multa ep̄i epistolas direxerunt:& ab ea remissiuas susceperũt. Precipue tñ tres rõani põtifices suas btẽ hildegardi charitatiuas lr̃as miserũt.s. Eugeni⁹: anastasi⁹:& hadrian⁹: huic etiã scripsit epistolã btũs bernard⁹. Que de iussu pape eugenii oia que de ãtixp̄i tpib⁹ ꝓphetauerat scriptuce mãdauit. Cui⁹ ẽt libelli ab eodẽ põtifice i ꝯcilio treuereñ approbati sũt. Scripsit ãt epistolã de tpib⁹ futuris Initiãs ab ãno dñi.1100. ꝓtẽdẽs usq; ad fineʒ seculi: multa & mira i eodẽ arcana futura ꝑdicẽs. Que scis opib⁹ plena: qeuit i pace.x. cal.iulii. Sepulta i suo mõasterio q̄d ꝯxerat ãnis circiter.40. ubi & miraculis fulget.

¶ De scõ nicea epõ. CXL.

Niceas ep̄s romatiãe ciuitatis scitate & moꝝ honestate ꝯposit⁹: ac doctrina sublimis & facũdia ꝑclar⁹ appuit. Qui sex ad baptismũ uenientes ꝯpetẽtib⁹ istructiõib⁹ informans libellos edidit. Quoꝝ peim⁹ ꝯtinet q̄d agere debeant: q ad baptismi grãm uenire cupiũt. Scd̄s de gẽtilitatis errorib⁹. Terti⁹ de fide unice maiestatis. Quart⁹ aduersus genealogiã. Quit⁹ de symbolo. Sext⁹ d̄ agni paschalis uictia. Ad lapsã ẽt uirginẽ libellũ emẽdatiõis oib⁹ insignẽ laudib⁹ misit: qeuit ãt i dño.x.cal.iul. Hec gẽnadi⁹ d̄ illustrib⁹.

¶ De scõ iuliano mr̃e. CXLI

Iulian⁹ mr̃ iuuẽcul⁹ ãnoꝝ.18. in flauiad̄ ciuitate pass⁹ ẽ tpe decii cesaris sub ꝑsid̄ martião: quẽ p̄ses dñtẽ ad sacrificia suadebat:& sacrificaẜ abnuẽtẽ fustib⁹ cedi iussit. Itẽq; iequuleo leuatũ grauiẜ flagellari: deiñ d̄positũ i carcerẽ mitti fecit. Et asclepiodora matre iuuẽis accersita hortabaẜ illã p̄ses: ut filiũ ad deoꝝ imolationẽ suis exhortatiõib⁹ iduceret. Que triũ dierum inducias postulauit in quibus mater filiũ i christi ꝯfessione corroborabat. Elapso uero triduo cũ iulianus iussu presidis eductus de custodia dus sacrificare cõtẽneret: fecit preses adduci saccum cũ serpẽtibus & harena martyrẽq; xp̄i

in ipso ꝯsui: ac i pelag⁹ mitti: ut sic tā aquaꝝ ꝑfocationib⁹ q̃ feraꝝ morsib⁹ interiret. Cui⁹ corp⁹ ab undis iactatū ad insulā: que dr̄ ꝓconessus: a xp̄ianis ibidē hitātib⁹ iuentū i mōte ipsi⁹ terre sepultū ē: ubi multo tp̄e sine aliq̄ ueneratiōe qeuit. P⁹ multos uero ānos cstatis tp̄e maris ꝓcella itumescēte: ps mōtis ubi arca sita fuerat a mare diruit̄: & arca saxea in mare mittit̄: q̄ diuino nutu sup ꝓcellas enatās ab ūdis ad portū arimineñ ciuitatis adducit̄: & in litt⁹ iactat̄. Quod ciues admirātes: qui ad portū uenerāt: luce supinfusa arcā super aq̄s natare ꝯspexerāt: tumulū cū sacro corpore plaustro iposuerunt: & ad ecclesiā maiorē illud deferre uolētes: ipm inde amouere nullaten⁹ potuerūt: sed neq̄ arcā apire aliq̄liter ualuerūt. Tādē post dieꝝ pluriū orōnes & ieiunia ioānes abbas monasterii sci petri extra ciuitatē siti: sepulchꝝ cū corpe ei⁹ uehiculo ipositū faciliter mouit: & ad ecclesiam suam adduxit. Et patefacto leniter tumulo: corp⁹ sci iuliani mr̄is una cū uestib⁹ oino incorruptū iuenit. Passiōis quoq̄ epitaphium ꝯscriptū ibidē reptū corā oib⁹ legit. Erantq̄ in ipsa arca. 7. capita martyꝝ ignotorū. In ipso igit̄ loco corp⁹ cū arca depositū ad p̄sens usq̄ qescit: qui passus est. 9. cal. iulii.

¶ De scā edeltrude regina & uirg. CXLII

Edeltrudis regina uirgo sacra: ut scribit sigibert⁹: āno. 14. ꝯstātini iunioris i anglia claruit: que duob⁹ nupta uiris (qđ dictu miꝝ ē) uirgo ꝑmāsit. De hac beda li. de gestis angloꝝ. 14. dicit: q̄ fuit filia ānę regis orietaliū angloꝝ xp̄ianissimi. Et primo qdē uxor cōdberth pricipis australiū giruioꝝ fuit: cū quo i uirgitate ꝑseuerauit. Quo mortuo coacta p patrē ecford regē maritū accepit: & hūc ad sāctam pudicitiā icitauit: ut. 12. ānis secū i ꝯiugio manēs: illibata custodiretur. A quo tādē p̄re defūcto obtinuit: ut absoluta ꝯnubio mōasteriū igrederet̄. Sicq̄ in cenobio uirginū urbis coludi sub obedia ebbe abbatisse amice r̄gis a scō pilfrido ep̄o sacꝝ uelamē accepit: & ibidē āno itegro do s̄uiēs māsit: deiñ pp scitatis ei⁹ famā electa ē abbatissa in regiōe elgo in ꝓuīcia orietaliū āgloꝝ: que ē insula paludib⁹ circūdata: ubi mira sāctitate ꝑpollēs monasteriū sibi ꝯmissū strenue gubernabat. Sꝫ post ānos. 7. grauissimo ꝑcussa morbo ad extrema deueniēs: qeuit in pace feliciter. 9. cal. iulii. Cui soror ipsi⁹ sexbruch successit in regimine abbatie. ¶ Post ānos uero. 16. cū corp⁹ scē uirgis in loculo ligneo subterraneo iaceret: & multis uirtutib⁹ & signis clareret: ipsiūq̄ soror ipsi⁹ abbatissa i tumulo marmoreo leuare decreuisset: misit nuncios cū naui ad aliā insulā p marmorib⁹ apportādis: q i ipō loco arcā ad mēsurā corpis ei⁹ diuinit⁹ excisā: & ubi caput iacere debuisset: aliq̄tulū ꝯcauā iuenerunt: quā & ad monasteriū deferētes corp⁹ in ipsa eque sibi: ut dictū ē cōueniēte collocarunt: quod oino incorruptū miroq̄ fragrās odore reptū est. Vuln⁹ etiā quod ei in ultia ei⁹ egritudine ꝑ apostematis icisiōe factū fuerat: cū quo adhuc apto decesserat: solidatū inuenerūt: ōnīa i signū icisiōis puissia cicatrice. Et cū sāctū corp⁹ i nouo sepulchro recōderet̄: audita ē uox ex ipso cadauere dicēs. Sit gloria nomini dn̄i. Tactu uero tā ipsi⁹ corporis q̄ prioris loculi ac uestium suaꝝ multi egri a diuersis langoribus sanati fuerunt.

¶ De sancta maria de cegnies. CXLIII

Maria de cegnies cui⁹ uitā scribit iacob⁹ de uitriaco orta uilla niuella epatus leodii mediocribus ꝑentibus diuitib⁹ attamē: oīa p xp̄i amore ab ānis puerilib⁹ cōtempsit: & deo seruire solicite curauit: Que annoꝝ. 12. cuidā ioanni licet inuita a ꝑentib⁹ in ꝯiugiū tradita est: & secū cohabitans tam asperrima penitētia se mactauit: q̄ sue scitatis exemplo: uiꝝ: ut optabat: ad castitatē induxit: & ad uillā que dr̄ uillēbroth ipsa una secū sepi⁹ adibat. Ibiq̄ ambo cōiuges leprosis ministeriū exhibebāt. Tandē uiri instantibus ꝑcibus obtēta licentia: xp̄o feruenti⁹ seruire cepit: & ad sui uotum noctes insomnes in oratione ducere: ieiuniis & disciplinis carnem affligere: & uilib⁹ induta incedere: ac ecclesias frequentare. Cum autē in die pasceue a sacerdote mōeret̄: ut lachrymaꝝ iundātiā aliquātulū cohiberet: orauit maria ꝑ p̄sbytero: qui eodē die celebrans tāto lachrymarum imbre perfundit̄: ut etiā altaris pallia irrigaret. ¶ Penitētia uero ipsius admirabilis extitit: adeo ut ꝯtinuo triennio ab exaltatione scē crucis usq̄ ad pascha in pane & aq̄ quotidie ieiunaret: & inde nil attenuata: nec etiā ex hoc opa manuū intermitteret. Cui sepi⁹ angeli appebant: eāq̄ diuis colloq̄is resouebāt: ꝑcipue tñ ei⁹ angelus ad sui custodiā datus ei q̄si quotidie assistebat: cui dei ancilla ut suo abbati in omnibus obediens erat. Aliquando etiā a ioanne euangelista existēs in mēsa celestib⁹ dapib⁹ refecta ē. Aliqñ. 35. dieb⁹ sine ullo cibo i silētio ꝑdurauit. Reuelationib⁹ autem celestib⁹ crebro ꝯsolabat̄. ¶ Per annos singulos ecclesiā genitricis dei de cegnies uisitabat: & sine ulla esca uadēs & rediēs iriduanū iter agebat. Angl̄iq̄ duo ipsam a dextris & a sinistris i ipa uia ꝯtinue dirigebāt: eāq̄ ab omni ꝑiculo calor̄ & pluuia ꝓtegebāt. Plerūq̄. n. imbre cadēte uestibus oino siccis icedebat. ¶ Demōes aūt suis oratiōib⁹ mira uirtute cōpescuit. Quoscūq̄ etiā q̄tūcūq̄ male disposuos se uisitātes su-

is ſmonib⁹ ad penitētiā puocauit. Quacūq; tribulatiōe depreſſos ad ſūmā patiētiā idu/xit. Frequēter puer ieſus dū ſacra leuaretur hoſtia i māib⁹ ſacerdotis ei appuit. Plerūq; glorioſa uirgo eidem ſe reuelauit. Plerūq; & ei deuot⁹ ioānes euāgeliſta eidē aſtitit: q aliqñ in ſpecie aquile alis collū cōplexās roſtrū in pectore ſigens iundātia lachrymarū ipſam repente repleuit. ¶ Deniq; frequentiā hominū ad ſe cōcurrētium ſugiēs ex tiuella diſceſſit. Et reuelatiōe dina locū ſci nicolai de cegnies ſibi i uiſum ad qetem elegit: ubi ſcūs ꝯfeſſor loci patronus ſibi appuit: ipſamq; noctu clauſis ianuis i eccleſiā intromiſit. Ibi quoq; ſcītate repleta & uirtutuʒ opibus inſigniter glorioſa uſq; ad finē uite pmanſit. Obitū aūt ſuum p.vi. annos ante preſciuit & aliqb⁹ predixit: dieb⁹.53. ante ſui exitum cōione ſacra ſola refecta ſine alio cibo pdurauit. In cui⁹ ultima & longa egritudine cōſuetā ſemp uitaʒ & abſtinētiā ſuauit: & nūq̄ a ſole utpote ſilia lucis oculos auertit: multas quoq; i ipſa iſirmitate rauelationes diuinas habuit: ex qb⁹ aliqua reuelauit. Cui lāguenti angeli aſſiſtebāt: & eā diuinis allocutionib⁹ ꝯfortabant. Sed dū extremā unctiōnē reciperet xp̄s cū apoſtolis eideʒ aduenit: & crucē ad pedes eius affixit. Petrus quoq; claues celeſtis regni eidē reſerādi uiſibiliter oſtendit. Quā cū ad extrema tendētem toloſan⁹ ep̄s uiſitaſſet: uidit illā i aera a dei genitrice leuari & ab angelis obuiantib⁹ comitari. Sicq; ſcītate ꝯſumata xp̄o dño ei in ultimis appente eiuſq; ſpirit⁹ aſſumēte die dñico in uigilia ioānis baptiſte hora diei.9. obdormiuit i pace āno gr̄e.1213.9.cal. iulii. Sepultaq; iacet cegnies i eccleſia ſancti nicolai miraculis ſtagrās.

¶ De ſcō ioāne preſbytero. CXLIIII.

IOannes preſbyter & mr̄ rome ſub iuliāo ceſare apoſtata paſſus eſt. Quē cū ipius ipator xp̄m publice p̄dicātē fama r̄ferēte ꝯpiſſʒ ip̄m teneri: & i auditū i uiā ialariā ueterēq; adduci p̄cepit: ubi ſi ñ adoraretʒ ſimulacrum ſolis ante ipſum idolum decollari mandauit. Qui illuc tractus cum adorare contemneret iuxta ſententiam principis capite ceſus eſt. nono cal. iulii. ut i martyrologio adonis habetur.

¶ De ſcō felice preſbytero & mr̄. CXLV.

FElix p̄ſbyter & mr̄ i tuſcia ciuitate uerma ſub turtio p̄ſide paſſus eſt tp̄e ualeriani. Qui cū xp̄m cōfiteret & idoloꝝ abominādā ſacrificia execraret: necnon xp̄ianos docens ad martyriū ſingulos hortaret. Turtius a ualeriano iparore ad ipſaʒ ciuitatem miſſus tenuit felicem preſbyterū. Cui⁹ os iā diu lapidib⁹ ꝯtūdi fecit: donec ſpiritū emitteret. Cui⁹ corp⁹ hyrene⁹ diacon⁹ iuxta muros ciuitatis ſutrii ſepeluit. 9. cal. iulii.

¶ Explicit liber quintus.

¶ Incipiunt capitula libri ſexti.

¶ Expliciunt capitula sexti libri.

¶ Incipit prologus libri sexti.

SExtus liber huius catalogi cum
aliis quattuor subsequẽtib⁹ usq;
ad undecimũ exclusiue: cõtinent
gesta & passiones scõꝝ quoꝝ fe-
stiuitates euenıũt: īfra tempus in
quo representat ecclesia ex ipsi⁹ diuine spõ-
se & uerbi dei ꝯiugio filioꝝ multiplicatiõez
& ꝓpagationẽ: quod tẽpus fuit a prime ec-
clesie fũdatiõe facta ꝑ apostolos & durabit
usq; ad finẽ seculi. Hoc aũt tẽp⁹ ecclesia reꝑ
sentat ab octaua corpis xp̄i que plerũq; cõ-
tigit circa festũ natiuitatis sci ioãnis baptiste
usq; ad aduẽtũ dñi. Hoꝝ aũt filioꝝ qdã fue-
rũt ipi⁹ ecclesie fũdatores: ut apostoli: qdã
edificatores: ut doctores: qdã ꝯsuatores: ut
ꝯfessores: qdã dẽfesores ut mr̃es: qdã augmẽ
tatores: ut uirgines: iccirco tp̄s ip̄m in qnq;
partes: & ꝑ ꝯñs in .v. libros diuisuz ẽ. ¶ Nã
in hoc .vi. libro mystice figurant̃ filii eccle-
sie fũdatores .s. apostoli a natiuitate uidelicz
ioãnis baptiste: usq; ad cal. augusti. Et hoc
sub figura regũ isr̃l & iuda: quoꝝ libri tunc
legũt̃: ꝑ quos apostoli designãt̃: q pricipes
populoꝝ facti & a deo pricipes sup oẽm ter
rã ꝯstituti: cũ xp̄o quoq; in .xii. sedib⁹ ī die
iudicii ꝯsessuri eidẽ regi regũ ꝯregnare crc
dunt̃. Nã & mattheus euãgelista ī generatio
ne xpi .xvi. reges enumerat a dauid usq; ad
iechoniã: a qb⁹ xp̄s ẽ ꝑ eat nẽ ꝓpagat⁹: signi
ficãtes .xii. apostolos: quoꝝ duo euãgeliste
fuerũt: & alios .a. euãgelistas necnõ paulūz
& barnabã doctores gẽtiũ: a quib⁹ dei filius
ꝑ euãgeliũ quo ad mũdi notitiã quodãmo-
do ẽ regenerat⁹. ¶ In .vii. libro figurãtur ec
clesie ꝯstructores .s. doctores a cal. augusti
usq; ad cal. septẽbris sub figura sapiẽtissimi
salomonis: cui⁹ tũc libri legũtur: cuiusq; ui
ces i ecclesia gerũt doctores sci diuina sapiẽ
tia repleti: ex qb⁹ tã in grecoꝝ q̃ latinoꝝ ec
clesia q̃ttuor pricipaliores existũt: ꝑ q̃ttuor
libros sapiẽtie designati. ¶ In .viii. libro fi-
gurant̃ ecclesie ꝯseruatores: uidelicet ꝯfes-
sores ꝑ totũ mensez septẽbris. Et hoc sub fi-
gura scõꝝ: Iob: Tobie: Iudith & hester: quo
rũ gesta tũc recolũt̃: ꝯfessionẽ & patiẽtiã cõ
fessoꝝ denorãtia: qui i tribulatiõe positi mũ
dum: carnẽ & diabolũ triũphatũt. ¶ In .9.
libro figurantur ecclesie defensores .i. mar-
tyres ꝑ totũ mensez octobris: sub typo scõꝝ
machabeoꝝ: quoꝝ tũc libri ponunt̃: qui ut
sci martyres ꝓ fide sic & illi pro dei lege us-
q; ad effusionem sanguinis uiriliter decerta-
rũt. ¶ In .x. libro figurant̃ ecclesie augmen
tatores .s. uirgines ꝑ totuz mẽsem nouebris
usq; ad aduentũ: & hoc sub figura ꝓphetaꝝ
quoꝝ tũc uaticinia recolũtur: q ut plurimi
spreto carnali ꝯiugio mentis & corporis in
tegritate dño fuiẽtes aduentũ xp̄i & futura
tẽpora ꝑ spiritũ predixerũt. ¶ Hic ergo sex
tus liber ꝯtinet gesta scõꝝ illoꝝ: quoꝝ festa
occurrunt infra tẽpus: in quo representant
ecclesie fundatores: qui fuerũt apostoli: qui
ecclesiã ipam nedũ principali uerbi dei pre
dicatiõe: sed etiã sui sanguinis effusione fun
darũt: quod tẽpus ecclesia repñtat ab octa-
ua corpis xp̄i siue a natiuitatis festo sci ioã-
nis baptiste usq; ad cal. augusti. Et hi ut di-
ctũ est sub figura regũ israel: quoꝝ tunc li-
bri legunt̃. Ad hui⁹ ergo tẽporis festa pre-
ctanda ueniẽdũ ẽ. ¶ Et qa hoc tẽpore libri
regũ leguntur: merito festis scõꝝ ipis gesta
illoꝝ scõꝝ regũ ꝑmittent̃: quoꝝ dies obitus
certi nullo loco repiuntur: uidelicet ezechie
& iosie. Soli eni hi duo cũ tertio dauid pro-
pheta scõ ex omnib⁹ regib⁹ israel: ecclesia
stici .48. & .49. inter pr̃es scõs illius tpris sci
nominant̃. Sed de dauid suo certo die festo
suo loco tractatũ sunt: uidelicet .4. cal. ianua
rii. Ideo de ezechia & iosia dicendum ẽ.

¶ Incipit liber sextus a natiuitate sancti ioã
nis baptiste usq; ad cal. augustis.

¶ De scõ ezechia rege. Cal.

Zechias rex iuda fi
li⁹ achaz: cũ eẽt an
noꝝ .25. patre defũ
cto i regno succes
sit: & regnauit i hie
rusalẽ ãnis .29. No-
mẽ matris ei⁹ abies
de hierusalẽ filia za
charie postumi za
charie sacerdotis a
ioa rege lapidati.
Hic prio ãno & pri
mo mese regni sui ꝯuocatis sacerdotib⁹ & le
uitis apuit tẽplũ dñi: quod pater rex achaz
ob fauorẽ regis assyrioꝝ clauserat: & uasa
dei repauit: ac restituit sacrificia itermissa:
ipe etiã ꝯsilio sacerdorũ fecit pascha for-
se: quia nõ potuit popul⁹ prio mẽse ꝯuenire
i hierusalẽ: nec sacerdotes purificati erant.
Tãtaq; fuit multitudo: q multi ñ purificati
comederũt pascha: & tãta fuit copia uictima
q i mltus leuite suppleuert̃ officiũ sacerdotum

Dissipauit etiam rex ezechias excelsa: statuas ɔtriuit: & lucos succidit: & ɔfregit serpentem eneum quem fecit moyses: cui usq; tps illud offerebát icésú filii israel. Recessit quoq; a rege assyrioꝝ: ne ſuiret ei: pcussitq; philisteos usq; gazá: & oés termios eoꝝ tá p̄ dia q̄ citates. Anno át.14.r̄gni ei⁹ ascédit sénacherib rex assyrioꝝ i terrá iuda: & cep̄ citates munitas: & misit rabsacé ad obsidédú hierusalé: & castrametat⁹ é cú exercitu innumerabili iuxta aqueductú piscine supioris. & abstulerat ciuib⁹ aquá exterioris piscine. Et cú uocasset regé ad colloqú: noluit exire: sʒ misit ad eú eliachiʒ pótificé: & sobná scribá: & ioachi a ɔmétariis: & loquebat̃ ad eos rabsaces hebraice in uirib⁹ populi uerba cómimatoria multa. Post hec uéit sénacherib psonaliter ad obsidioné hierusalé. Misit ét senacherib lr̃as terribiles & ɔminatióe pléas ad ezechiá dicés: q̄ de⁹ israel nó posset liberare eú de manu sua. Cúq; orasset rex i téplo dñi misit ad illú isaias ꝑpheta hortás ut in dño ɔfideret: eo q̄ de⁹ israel saluare decreuisset hierusalé de manu assyrioꝝ. Et ecce nocte sequenti angel⁹ dñi pcussit in castris assyrioꝝ 185 milia: caput ét & barbá regis rasit i igno minié. Quo pterrit⁹ sénacherib cuʒ.x. uiris tantú fugit: & redijt in niniuè: ibiq; occisus é a filiis suis in téplo dei sui. Ezechias aút pp hác uictoriá elat⁹ gr̃as deo sicut debuit nó egit: unde & morbo pcussus a dño usq; ad morté egrotauit. Cúq; humiliatus fleuisset: eo q̄ heredé nó héret ɔfortat⁹ a dño per isaiá ꝑphetá.15. ánoꝝ uite spatiú accepit: in cui⁹ signú iuxta qd̃ ezechias petijt sol p.x. lineas q̄s tantú descéderat ad orienté regressus psiciédo cursú iteratú dié tátú augmétauit: ita q̄ dies illa q̄.x. horis iá elapsis ad occasum uergebat.x. horis ꝑlógata.22. horaꝝ extitit. Túc de ɔsilio isaie cataplasmatú é ulc⁹ apostemaits r̄gis de massa sicuú: & sanat⁹ repéte die.3. in téplo dño gr̃as egit: & canticú Ego dixi. decátauit. ¶ In tpe illo misit merodach rex babylóis p núcios lr̃as & munera ad ezechiá. Ná chaldei q̄ uigebant i astronomia nó ualétes inuenire cám: q̄re dies pene i duplú ꝑtésa fuerat: cú audissent: q̄ p rege iuda hoc signú factú fuisset: miserunt ad eu: ut sciscitaret̃ rei ueritaté: ꝑterea q̄a solé adorabát uoluerút honorare hoiem. qué de⁹ ipioꝝ honorauerat. Quare elatus ezechias oñdit eis oía: que erát i téplo dñi & i oi potestate sua. Sed q̄a hec ostédere gentilib⁹ nefas erat: ab isaia ꝑpheta redargut⁹ é ꝑphetante ei trásla tioné ostensoꝝ uasoꝝ pp hoc in babyloné futurá. Et dormiuit ezechias cú pr̃ib⁹ suis sepult⁹ est in sepulchro patrꝝ suoꝝ in hierusalé. Hec ex.4. libro reg. &.2. palipomeoó: & ex dictis iosephi atq; ex historia scholastica.

¶ De sancto iosia rege. II

IOsias rex iuda fili⁹ amon. cú eét annoꝝ.8. pr̃i in regno successit a ꝑp̄lo exaltat⁹: &.32. annis regnauit: & ambulauit p oés uias dauid pr̃is sui: nó declinans ad dexterá neq; ad sinistrá. Anno aút.4. regni sui & etatis sue.12. pietaté in se & iustitiá mirabiliter demonstrauit. Ná pp̄lm ab idolatria reuocauit: & opa praua uelut senior eméda uit. Oém regni sui ciuitaté & ꝑuinciá a cultu idoloꝝ purgauit: ita ut nullum idolatrie uestigiú supesset. Scrutabat̃ etiam domos ne qd laténter r̃maneret suspectú: & i unaq̄q; cá iustitiá coluit tanq̄ aie sue medicinam. Misit quoq; i totá regni sui ꝑuinciá: ut deferrét ad repationé tépli munera unusq̄sq; p sua uolútate: & facta é repató tépli. Hoc tpe helchias pótifex apiens arcá dñi: iuenit libꝝ deuteronomii ibidé a moyse repositú: q multo latuerat tpe: qué cú sibi missú iosias legisset: audiés maledictióes scriptas i trásgressores legis: & metués ualde iminere captitaté dieb⁹ suis: audiuit r̃nsú a dño p oldá ꝑphetissá: q̄ mala illa deferri debuerát: nec fieri in dieb⁹ suis. His auditis rex misit i oém ꝑuiciá & cógregauit oém pp̄lm iudeoꝝ i hierusalé: & fecit legi cúctis audiétib⁹ uerba legis & ɔpulit oés sacra ꝑstare: ut legé dñi p oia custodirét. In hierusalé quoq; fase solenissimú celebrauit: & ad ipm oém pp̄lm ɔgregauit. Anno aút ultio uite iosie nechao rex egypti aggressus adremó regé assyrioꝝ uoluit trásitú facere p iudeá: sed iosias eidé trásitú denegauit: & cú rege adremó cui ɔfederat⁹ erat: r̄gi egypti occurrit: itaq; certaie cú forte iosias trásiret a curru i curꝝ q seq̄bát eú more regio: occis⁹ é a sagittariis in cápo maggeddó. Pláxit eú icósolabiliter adremó cú oi exercitu suo. Tradit̃ ét: q̄ fós & arbor q iuxta locú erát: ubi iosias iterfect⁹ é: aruerút: & pláxit eú ois israel & iuda. Corpusq; ei⁹ euectú in hierusalé sepeliet̃ cú pr̃ib⁹ suis. hec ut sup:

¶ De natiuitate sci ioannis baptiste. III

NAtiuitas sci ioánis bapti ste ab ecclesia celebrat̃.8. cal. iulii: quo tpe dies icipiút decrescere: ut ex hoc ꝑfiguret̃: quod ait ioánes. illum oportet crescere: me aút minui. Hoc aút significatum é: ut dicit aug⁹ in xp̄i & ioannis ortib⁹ & in eoꝝ mortibus. In eoꝝ ortib⁹: quia in natiuitate xp̄i dies incipiunt crescere: & i natiuitate ioánis descrescet. In eoꝝ mortib⁹: q̄a corp⁹ xp̄i in cruce é exaltatú: corp⁹ ioánis capite diminutum. Hec át natitas ab ágelo hoc mó ꝑnunciata fuit. Dauid. n. rex: ut i histo. scho. dr̃.24. summos sacerdotes ɔstituit: quoꝝ tamé un⁹ maior erat qui summ⁹ sacerdos dicebat̃. Statuit autem

16.de eleazar: &.8.de ithamar: & ẜm sortē
dedit unicuiqȝ hebdomadā uicis sue. Abias
aūt.viii.hebdomadā hūit de cui⁹ genere za-
charias fuit. Erāt āt ipe & helisabet uxor ei⁹
senes absqȝ liberis. Cū ergo zacharias in or-
dine uicis sue tēplū dn̄i ut icēsuȝ pōcret in-
gressus eēt: & multitudo populi foris expe-
ctaret: appuit ei gabriel āgel⁹. Et eū in ei⁹
uisiōe turbaret̄ ipm ꝯfortauit: ānūciauitqȝ il
li se filiū hītuꝝ q ioānes uocaret̄: & scūs ex
utero mr̄is exn̄s āte dn̄m i spū & uirtute he
lie ꝑcederet. Et uocat̄ ioānes helias. Rōne si
t⁹ qa ābo i deſto. Rōne uict⁹ qa ābo i uictu
parci. Rōne cult⁹ qa ābo uestitu iculti Rō
ne officii: qa ābo ꝑcursores: sȝ helias ꝑcur-
sor iudicis iste saluatoris. Rōne zeli: qa utri
usqȝ uerbū q̄si facula ardebat. Zacharias āt
ꝯsiderās sui senectutē & uxoris sterilitatē ac
ꝓmissi magnitudinē dubitare cepit & more
iudeoꝝ ab āgelo signū q̄siuit: q ipȝ pp icre
dulitatē plaga taciturnitatis pcussit. Et hoc
factū ē q̄druplici rōe. Prio ẜȝ bedā: quoniā
discredēdo locut⁹ ē: iō silētio plectit̄: ut ta
cēdo credere discat. Scd̄o ut mai⁹ miraculū
i natiuitate filii appareret. Cū.n.nato puero pr̄i
loquela reddit̄ miraculū miraculo cumula
tur. Tertio quoniā uox nascebat̄ & legi silē-
tiuȝ imponebat̄: iō ꝯgruū fuit ut uocē pater
amitteret. Quarto quoniā ipe a dn̄o signum
petiit & ipam taciturnitatē i signuȝ accepit.
Cū āt zacharias ad populū exisset: & eū mu
tū effectū uiderēt cognouerūt ipo inuēte q
uisionē uidisset. Cōpleta uero septimana offi
cii sui abiit i domū suā & ꝯcepit helisabet &
se.5.mēsib⁹ occultauit: qa ẜm ābro. partus
sui erubescebat etatē: ne in senectute uacasse
libidini uideret̄: & tn̄ gaudebat sterilitatis
caret̄ opprobrio: qa opprobriū erat mulie
rib⁹ nō hēre ꝓmiū nuptiaꝝ pp qd̄ nuptie ce
lebrāt̄. Mēse āt.vi.maria que dn̄m iā ꝯcepe
rat: uirgo secūda cognate ꝯgaudēs: uenit ad
helisabet. Et cū eā salutasset beat⁹ ioānes iā
spiritusc̄ō replet⁹ sensit dei filiū ad se ueni-
re: & ꝑgaudio i utero mr̄is exultauit: & mo
tu salutauit quē uoce nō potuit. Beata āt uir
go apud cognatā trib⁹ mēsib⁹ mās it: natūqȝ
pueꝝ ioānē de terra leuauit: & q̄si morē ge
rule officiosissime pegit. ¶ Et notādū ẜȝ am
bro. q laus ioānis baptiste i.6. ꝯphendit̄.s.
ex parētib⁹: miraculis: morib⁹: munere: & ꝑ
dicatiōe: atqȝ ort⁹ solēnitate. Laus āt pērum
ẜȝ ābro. ex.v.māifestat̄: ait.n.sic. Plena lau
datio quā gen⁹ i morib⁹: mores i eqtate: offi
cium i sacerdotio: factū i mādatis: iudiciū in
iustificationib⁹ ꝯphēdit. ¶ Scd̄o laus ei⁹ ap
paret ex miraculis. Quoꝝ q̄dā fuerūt an̄ ei⁹
ꝯceptionē i utero.s. angelica nūciatio: nois i-
positio: & loquele pr̄is amissio. Quedā q̄tū
ad eius ꝯceptionē i utero.s. preternaturalis

ꝯceptio: ei⁹ in utero scificatio: & ꝓphetalis
doni repletio. De his plenı⁹ dicet̄ i ꝯceptiōe
scī ioānis baptiste.8.id⁹ octobris. Quedā q̄
tum ad ei⁹ natiuitatē ex utero.s. utriusqȝ pē-
tis spūs ꝓphetalis adeptio. Nā & mater no-
mē sciuit qd̄ nō didicerat a marito: & pater
cāticū edidit edoct⁹ a spūscō. Loquele pris
restaurō: qa mox ut filii nomē scripsit: aptuȝ
ē illico os ei⁹ & lingua ei⁹ ⁊c̄. Et spiritusci re
pletio: qa zacharias pater ei⁹ repletus ē spū
scō. Ambro⁹ respice ioānē q̄ta uis ē in ei⁹ uo
cabulo. Cui⁹ nūcupatio redit muto uoceȝ:
pr̄i pietatē: populo sacerdotem ⁊c̄. Tercio ex
morib⁹ qa scissime uite fuit. Cui⁹ qdē scitas
colligit̄ ex.x.noib⁹ quib⁹ nūcupat̄. Noiatur
eni: ioānes: ꝓpheta: amicus spōsi: lucerna:
angel⁹: uox: helias: baptista saluatoris: ꝑco
iudicis: & ꝑcursor regis. In ioanne designat
ꝓrogatiua ꝑfectiōis: qa ioānea dn̄i grā iterp
tat̄. In ꝓpheta ꝓrogatiua cognitiōis. In ami
co spōsi ꝓrogatiua dilectiōis. In lucerna ar
dēte ꝓrogatiua scitatis. In angelo ꝓrogatiua
uirginitatis. In uoce ꝓrogatiua feruoris. In
baptista ꝓrogatiua mirabilis honoris. In ꝑ
cone prerogatiua ꝑdicatiōis. In ꝑcursore ꝑ
rogatiua ꝑpatiōis. Vnde merito ei⁹ scitas ha
bet testimoniū: a supcelestib⁹: a celestib⁹: &
a subcelestib⁹. A supcelestib⁹.i. ab ipa trini
tate. Et primo a pr̄e qa uocat eum angelum
mal.2. Ecce ego mitto angelū meū ⁊c̄. Nā &
officiū angeloꝝ exercuit dn̄m nunciādo: di
cēs. Ecce agn⁹ dei ⁊c̄. Scd̄o a filio: sicut patet
matthei.x. ubi xp̄s eū ꝯmēdat dicens. Inter
natos mulieꝝ n̄ ẜrexit maior ioāne baptista
Tertio a spiritusc̄ō: cuȝ p os patris sui dixit
luc.i. tu puer ꝓpheta altissimi uocaberis ⁊c̄.
Itē hēt testimoniū a celestib⁹.i. āgelis: sicut
luc.i. ubi eū angl̄s multipliciter ꝯmendat o
stēdens: q̄te sit dignitatis quoad deū: qa erit
eni magn⁹ coram dn̄o: q̄te scitatis quoad se
ipm: qa uinum & sicerā non bibet & spūscō
replebit̄ ⁊c̄: q̄te utilitatis quoad ꝓximū: qa
multoa filioꝝ israel ꝯuertet ⁊c̄. Itē a subce-
lestib⁹.i. ab hoib⁹: sicut a pr̄e suo & uicinis
q dicebant: qs putas puer iste erit? ¶ Quar
to laus ei⁹ ꝯphendit̄ ex munere. Hūit.n. mu
nus: i uteri igressu: i uteri egressu: i mūdi p
gressu & in mundi discessu. In uteri ingres
su: habuit triplex mirabīe mun⁹ grē. ¶ Pri
mo qua sanctificatus fuit hiere.i. Anteq̄ exi
res de uētre sanctificaui te. ¶ Secundo qa
prophetare meruit. Nam in utero matris ex
ultans deum adesse cognouit: unde dicit
chrysostomus q ubi beata uirgo helisabet
salutauit: ẜmo ꝓcedēs d̄ utero i quo hitabat
dn̄s: & p aures helisabet ingressus ad ioānē
descendit: & ipm in ꝓphetā inunxit. Tertio q
suis meritis matri ꝓpheticū spiritū obtinuit
Nā ẜm chrysostomū: os illi⁹ i uerbo ꝯfessio

nis aptuit: ut cuius nõ uiderat ꝑsonã: cogno
sceret dignitatẽ dicens: unde hoc mihi: ut ue
niat mater dñi mei ad me. ¶ In uteri egressu
habuit triplex munus. Quoniã ortꝰ fuit mi-
raculosus: Scũs: & iocũdus. Quia miraculo
sus: excludit defectꝰ ĩpotentie. Quia sanctꝰ:
reatus culpe. Quia iocũdꝰ: lamentũ miserie
¶ In mũdi ꝓgressu: hũit similiter multiplex
munus. Quoniã habuit ꝑfectionẽ omniũ sã-
ctoꝝ. Nã ꝓpheta fuit qñ dixit: q post me uẽ-
turus est ꝛc. Plusq̃ ꝓpheta: quoniã ĩpm digi
to demõstrauit. Apl's: qa a deo fuit missus:
Nã grece apostoli latine dicunt̃ missi: uñ fu-
it homo missus a deo ꝛc. Martyr: qa ꝑ iusti-
tia mortẽ sustinuit. Cõfessor: qa ꝯfessus ẽ: &
nõ negauit. Virgo: qa puritatẽ angelicaꝫ ha
buit: unde & angelus appellat̃: ut dictũ est
¶ In mũdi uero recessu habuit triplex mu-
nus. Quia effic̃ martyr inuictꝰ: tunc enim
palmã martirii adeptꝰ est. Dirigit̃ nũciꝰ ꝑcio-
sus: Nã his q erant in limbo nunciũ attulit
de redemptiõe ĩpsoꝝ. Et colit̃ eius exitꝰ glo
riosus: eiꝰ eni exitus solꝰ ex oibus q ad infe-
ros descẽderũt: ab ecclesia spẽaliter celebra
tur. ¶ Quinto ex ꝑdicatiõe. Ipse nãq; ꝑdica
uit primo feruẽter: cũ dixit: genimina uipa-
rum ꝛc. Hic aũt feruor fuit inflãmatus chari
tate: qa erat lucerna ardens. hiere. i. Posuit
os meũ ut gladiũ acutũ. Informatꝰ ueritate:
qa erat lucerna lucens. ioan. 5. Vos misistis
ad ioannẽ: & ille testimoniũ phibuit ueritati.
tis. Directꝰ discretiõe & scia: unde turbis &
publicanis & militibꝰ s̃m quoꝝcũq; exigen
tiam ꝓpriã legem dedit. Firmꝰ ꝯstantia: ũde
tantũ ꝯstãter ꝑdicauit: q ex hoc uitã amisit.
Secũdo ꝑdicauit prudenter: Cuiꝰ prudentia
in tribꝰ ꝯsistit. Primo qa usus est ꝯminatio-
nibus: ut malos terreret dicẽs. Iam eni secu-
ris ad radicẽ arboris posita ẽ. Secũdo ꝓmis
sionibꝰ: ut bonos alliceret dicẽs: penitentiã
agite: appropinquabit eni regnũ celoꝝ. Ter
tio moderatiõibꝰ: ut mediocres paulatiꝫ ad
ꝑfectionẽ attraheret: uñ turbis & publicãis
& militibꝰ leuia ĩponebat: ut postmodũ ad
maiora pducheret. Turbis ut opibꝰ misericor-
die insisterẽt. Publicanis ut se ab alienoruꝫ
appetitu abstinerent. Militibꝰ: ut neminẽ of-
fenderẽt: & suis stipendiis ꝯtẽti eẽnt. Tertio
ꝑdicauit efficaciter: quoniã eius predicatiõe
multi ꝯuersi sũt: predicauit eni uerbo pasti
dattarẽ doctrine: & exẽplo ꝑ sanctitatẽ uite.
¶ Sexto laus eiꝰ recolit̃ ex ortus dignitate:
qa p̃ter xp̃m nulliꝰ hois natiuitas ab ecclesia
celebrat̃ nisi sola bti ioannis baptiste. Cele
brat̃ aũt eiꝰ ortus s̃m magistꝝ guilelmũ an
tisiodoreñ tripliei rõne. Primo rõne scifica-
tionis in utero. Secundo rõne dignitatis in
officio. Ipse eni tãq̃ lucifer uenit: & nobis o-
rientis solis gaudiũ primꝰ nunciauit. Tertio
rõne iocũditatis in ortu suo. Nã angelꝰ ꝑdi-
xerat: q multi in natiuitate eiꝰ gaudebũt. Et
iõ nos merito gaudere: & ortũ eius recolere
debemꝰ. ¶ Et notandũ q ioãnes euãgelista
hac die migrauit ad dñm. Sed ecclesia festũ
eius in tertiũ diẽ natiuitatis xp̃i celebrandũ
instituit: nõ qa euangelista baptiste cederet
ut minor maiori: sed qa tũc eiꝰ ecclesia dedi-
cata fuit: & qa ĩpm festũ tunc ꝯgruentius ce
lebrandũ uisum extiterit: ut xp̃s natus a ꝓ-
tomartyre & apostolo & inocẽtibꝰ sociaret̃
& ioãnis natiuitas i suo die deuotiꝰ coleret̃.

¶ De scĩs lucia uirgie & ãceia mr̃ibꝰ. IIII

LVceia uirgo & anceias eius dñs
tẽporalis rome martyrium passi
sunt tẽporibꝰ diocletiãi. Hec ro-
mana origie ab ãceia barbaroꝝ
rege capta & in patriã suã addu
cta est. Quã dũ barbarꝰ uiolare uellet: audi-
ens ab ea: q deũ celi hẽret spõsum eiꝰ deflo-
rationis ultorẽ: extimuit: & reuerenter ipsã
tractans: in solitaria domo reposuit: ancillis
aliis ei ad ministeriũ deputatis: que die no-
ctuq; ieiuniis & orõnibꝰ intẽta erat. Cuiꝰ ẽt
ꝑcibꝰ idẽ rex pluries de suis hostibꝰ trium-
phauit: unde & eiꝰ scitatis exẽplo ad xp̃m cõ-
uersus uirginẽ manumisit. Dũ aũt illa repa
triare uellet: reuelatiõe diña ꝑmonita: ance-
ias dei ꝓuidẽtia deserto regno uirginẽ usq;
romã secutus est: ubi ambo ipsi ꝑ neis xp̃i
ꝯfessiõe detẽti gladio martyrium implene-
runt. 8. calẽ. iulii.

¶ De inuentione corpis sci marci euãge. V

INuẽtio corpis sci marci facta fu
it i ciuitate uenetiaꝝ pe orde laphi
faletri ducis uenetoꝝ. Cũ eni sa-
crũ corpꝰ bti euãgeliste ab ale-
xandria uenetias translatum: & i
basilica eiꝰ noi ꝯstructa depositũ eẽt: ut di-
ctũ est supra pridie cal. febr̃. ꝯtigit: ut post
multoꝝ decursus tẽpoꝝ ubi sãctũ corpꝰ qe
sceret: inouatis ctatibꝰ nesciret̃. Et eũ pꝰ di-
ligẽtẽ iq̃sitionẽ: nẽc tũc uiuẽs burꝰ rei ꝯsciꝰ
iueniret: toti urbi uenetiaꝝ ieiuniũ tridua-
nũ idicit̃: Quartoq; die uniuersus clerus &
populꝰ ad eiꝰ ecclesiã ꝯgregant̃: i q̃ letaniis
ꝑfectis ꝓcessiõe disposita: orõnibꝰ & lachry
mis ꝓfusis: dei misericordia iplorat̃: ut eis sã-
ctũ corpꝰ reuelare digneẽ. Tũc scissis mar
moribꝰ colũne circũpositis: arca que iferiꝰ
claudebat̃: corpꝰ quoq; ꝯcludẽs erupit: & s
ꝯspectu oium ꝑ seipsã mirabilr̃ exiliuit: sic
q; bti marci corpꝰ cũctis inotuit: qd a duce
& clero & populo cũ gaudio reuisũ: & ĩde
leuatũ ac honorifice ꝯdecẽti tumulo i alio
loco i ipsa eccl'ia locatũ ẽ. Ad cuiꝰ tũbã mi-
racula diñiꝰ creberrime fiunt: ubi & ifirmi
curãt̃: & demões effugãt̃. Facta ẽ aũt iuẽtio
siue oñsio huius corpis. 7. calẽ. iulii.

¶ De scō sosipatre discipulo. VI

SOsipater discipulus beati pauli apl'i fuit: & ut abbas dorotheus scribit eps iconii: atq; unus ex septuagintaduob' discipl'is xpi. Sȝ origenes ipȝ thessaloniceñ ecclesie epm fuisse pōit traditiōe maiorȝ. Qui beato paulo apostolo multo tpe adherēs demū ab eodē pontifex cōstitutus: officiū predicationis fideliter adimpleuit: & apud beroam obdormiuit. vii. cal iulii.

¶ De scō psperoepo & ɔfessore. VII.

PRosper eps aquitanicus oppido lemouiceñ otiundus fuit. Qui iā clericus exñs uib' pru xpo pauperibus erogatis de ciuitate sua egressus pegrinatiōis gratia romaȝ adiit: & leōi primo pape dudū adhesit. Et cum eodē pariter multas epistolas ad diuersas ecclesias cōscripsit: in quibus errores eutycetis & nestorii tunc maxime pullulantes mirabiliter confutauit. Fuit enī omniū liberalium artiū dogmate pitus: & tam diuine q̄ humane philosophie studio pleni' imbut'. Peregrinatiōe autē sua pacta dū repatriare uellet: leo papa p uisuȝ diuinit' admonetur: ut psperū in rhegynū epm ordinare debeat successurum ipsius urbis presuli: post dies modicos morituro. Quod dū prosper didicisset: diutiusq; pastoralē curā recusaret: tādem summo pontifici humiliter obediuit ipmq; leo papa i epȝ ɔsecrauit: & rhegyneñ ecclesie destinauit. Et dū scūs eidem ciuitati iam pximus eēt: eps qui tunc erat: humanis exēptus ē. eum autē populus pro eligēdo epo solicitaret: presbytero cuidam seniori & sanctissimo omnia que rome gesta fuerant diuinitus reuelātur: & quia iam psper sibi a deo esset dat' & a leone pontifice ɔsecratus. Quā uisionem cum clerus & populus didicisset: leti omnes scō epo unanimiter occurrunt & in pastorē suum gratanter suscipiunt. Qui gregem dominicū uerbo & exemplo solicite pauit: & in sanctitate uite perfectus in pace quieuit. vii. cal. iulii āno dñi. 465. tempore hilarii pape: & martiani imperatoris. Sepultusq; fuit in basilica sci apollinaris: quā iuxta eandem urbē ɔstruxerat: ubi & quieuit usq; ad tpus ioannis pape. vi. qui sedere cepit anno dñi. 701. regnante luprando xpiano rege lōgobardorȝ. Quo tpe thomas rhegynus eps ab ipso scō per uisū admonit' ecclesiam ingentem sibi intra ciuitatē edificauit: & corpus ipius suauissimo feagrans odore illuc transtulit. viii. cal. decembris. ubi & ad pñs iacet miraculis ppollens. ¶ Hic scūs uir sermone scholastic' & assertione ueridicus multa opuscula ɔdidit nr̄e fidei ueritatem redolentia. Nam chronicam beati hieronymi a tpe ualentis impatoris usq; ad finem temporȝ secundi theodosii psecutus ē. Chronicam etiam a ɔditione primi hominis iuxta diuinarȝ scripturarū fideȝ: usq; ad mortē ualētiani augusti: & captam a gerserico urbeȝ ɔposuisse fertur. Librum aduersus opuscula cassiani supresso nomine cudit. Epistole leonis pape aduersum eutycetem de natura xpi & icarnatione ab hoc notate creduntur. Librū epigrāmatum ex dictis augustini ptī prosa ptīȝ metro exarauit. Ad iulianū uolumē de uita cōtemplatiua i tres libros digessit. Et alia plura ɔpilauit.

¶ De scō gallicano martyre. VIII.

GAllican' martyr apud alexādriā tpe iuliani apostate passus ē. Hic enim sub ɔstantino magno imperatore romāi exercitus dux fuit. Cū aūt gēs scytharȝ daciā & thraciam occuparent: & gallicanus dux gentilis contra gentem predictam mitti deberet: cōstantiā constantini filiā sibi pro mercede laboris in uxorē petebat: qđ etiam romani principes plurimū fieri postulabāt. Pater autē plurimū tristabatur sciēs filiam suā a beata agnete sanatā ut dictū est supra in eius legenda. v. cal. februarii in uirginitatis proposito positam facilius occidi posse q̄ ad ɔsensum inclinari. uirgo tñ de dño ɔfidēs patri suasit ut eam sibi spōdeat cū uictor redibit: uerȝtamē duas filias suas atticā & artemiaȝ quas ex coniuge defūcta susceperat ipe gallicanus secum manere permitteret: ut p eas mores & uotū prīs scire posset: & ipa duos prepositos suos germanos eunuchos ioāneȝ & paulum sibi concederet: i specie quasi maioris firmitatis: rogans deū ut ipm & filias ad xpm converteret. Que oia cū eēnt impleta gallicanus assumptis ioāne & paulo & copioso exercitu pficiscit: sed tñ a scytharȝ gēte eius exercitus frangitur: & in urbe thraciarȝ ab hostibus obsidetur. Cui ioannes & paulus dixerunt: ut uotū deo celi faceret & pcul dubio uictor esset. Quod cuȝ fecisset: statim iuuenis ferens crucem sibi apparuit & ut sumens gladiū se sequeretur admonuit. Quē ille accipiens per media castra iuit: & ad regem usq; deueniens nullum occidens solo timore precedētis uniuersos hostes subiugauit: & romanis tributarios fecit. Duoque milites armati eidem apparentes: eum hincinde confirmabāt. Fcūs ergo xpianus romā rediit: & apostolorȝ mox basilicas uisitauit. Rogauit aūt augustum ne sibi indulgeret: si filiam suam minime desponsaret: eo q; decetero xpo continēs uiuere proposuisset. Quod dum cōstantino plurimum placuisset & due filie gallicani & constantiā uirginē conuerse fuissent: secumq; in mona-

sterio btē agnetis pmanerent. Ipse gallicanꝰ ducatui cessit: & quinq; milia seruorū suorū manumisit: oiaq; paupibꝰ tribuens: xp̄o cū quibusdā s̄uis det in paupertate seruiuit: multaq; miracula faciebat: ita ut solo iussu demones ab obsessis corporibꝰ effugaret. Huius sacre opionis fama in toto orbe terrarū intantū excreuit: ut ab oriēte & occidente uenientes: uiderēt uirū ex patricio & ꝯsule lauantē pedes pauperū: ponentē mēsam: aquā manibꝰ effundentē: languētibꝰ solicite ministrantē: & cetera s̄uitutis officia exhibērē. Perseuerauit āt gallicanꝰ in scis huiusmōi pietatis opibꝰ usq; ad tēpora iuliani impatoris: qui eū impium sublimatꝰ xp̄ianos psequeret̄: misit ad ostiā ciuitatē: ubi gallicanꝰ degebat: ut titulos fiscales domibꝰ ab eo in subsidiū pauperū fabricatis iponeret. Sed cū oēs exactores illuc accedentes a demonio uexarent̄: mādauit iulianꝰ: ut aut diis imolaret: aut exinde discederet. Tāto eni uiro nō audebat mortē inferre. Ille igit̄ alexandriā pcexit: & per annū in heremo cū scis ꝯfessoribꝰ habitauit: Deinde tētus a comite rauciano eum sacrificare cōtemneret: transfixꝰ i corpore gladio martyrii coronam percepit. 7. cal. iulii: alexandrieq; tumulatus iacet in ecclesia eiꝰ nomi fabricata.

De scis ioanne & paulo mrībus. IX

Ioannes & paulꝰ mres rome passi sunt sub impatore apostata iuliano: Quorū prior ꝑpositus: secūdus primicerīꝰ fuit ꝯstantie cōstantini filie uirginis: ut supiꝰ dictū est in passiōe gallicani mrīs. 7. calē. iulii. Iulianꝰ uero impator captꝰ cupiditate sacrilega auaritiā suam euāgelii testimonio colorabat. Nā facultates xp̄iāis auferēs dicebat: q xp̄s in euāgelio docuerat: ut nisi q renunciauerit oibus que possidet: non pōt christi esse discipulꝰ. Audiens aūt: q ioānes & paulus ex opibus quas ꝯstantia uirgo reliquerat: xp̄ianos paupes sustentarent: mandauit eis: ut sicut cōstantino ita quoq; & sibi adherere deberent: Qui rn̄derunt: q ꝯstantino & ꝯstanti impatoribꝰ uti xp̄ianis adheserāt: eisdemq; in palatio famulari fuerāt. Iuliano āt tāi apostate: & qui religionē plenā uirtutibus reliquerat: penitꝰ obedire ꝯtemnebant. At impator se clericatū in ecclesia obtinuisse iactabat: sed ꝯsiderans uanū esse inertiā & ocium sectari: relicto clericatu militie aiūm dederat diis sacrificādo: quorū suffragiis ad impii apicē puenerat: unde & ioanni & paulo. 10. dierū inducias ꝯcedebat: ut si infra ipm terminū a xp̄i cultura nō discederent: & militiam suā reassumere recusarēt: coacti post modū facerent: quod sponte facere nō curabant. Cui sci dixerunt: ut iā. x. dies pterisse estimam ꝯtinuo faceret: quod post. x. dies facere minabat̄. Quibꝰ ipator assuit: q eos post dictū terminū: nō ut mres: s3 ut hostes publicos puniret. Tūc ioānes & paulꝰ p totos x. dies elemosynis isistebāt: & oia sua inopibus erogabāt. Decima aūt die missus est ad eos terrentianꝰ cāpi ductor ab impatore hora cenandi: qui ingressus iuenit eos orantes: obtulitq; eis ex pte iuliani impatoris aureā statuunculā iouis: ut ei thura icēderent: alioquin gladio simul pirent. Qui eū se nullū aliū dn̄m hēre nisi xp̄m dicerent: hora tertia noctis transacta: sicut illi indictū fuerat: ut sine strepitu puniret̄: eos ambos decollauit intra domū ipsorū. Fecitq; fieri foueā: & eorū corpora in ipsa domo iuoluta reponi: faciēs famā: q in exiliū missi eēnt. Demones aūt ex obsessis corporibꝰ intra domū ioānis & pauli eiiciebant̄: ꝯfitentes sanctā passionē eorū. Post hec filiꝰ terrentiani a demōe rapit̄: & intra ipsam domū clamare cepit: q a scīs martyribꝰ ureret̄. Quod uidens terrentianus: ad locū accedens: orāsq; cū lachrymis peccatū suū ꝯfitet̄: & filiꝰ eiꝰ mox a demone liberat̄: ac una cū patre ꝯuersus ad xp̄m baptizat̄: q terrentianus scripsit sanctorū martyrū passionē: qui passi sunt. 6. calē. iulii āno dn̄i. 365.

De sancto uigilio epō & martyre. X

Vigilius eps tridentinꝰ & martyr natiōe romanꝰ a puero xp̄ianus liberalibus studiis athenis edoctus: cū maxentia matre nobili & cū filiis suis claudiano & maioriano ad ciuitatē tridentū deuenit: deo seruiens & miraculis clarens: ubi asterio tridentino epō defuncto: ipse a populo cū eēt ānorū xx. q̄uis dudū renuens in pōtificē electꝰ est. Qui oēm populū ciuitatis & diocesis tridentine adhuc maiori pte idolis deditū ad xp̄m ꝯuertit: ꝑdicationis grā ꝯtinue circuiēs partes illas: q etiā de licētia epōrū brixiē & ueronē in eorū diocesibus ꝑdicans: multos ab idolorū cultu eripuit. Et sisinniū: martyriū: & alexandrū mres i ꝑdicatiōe socios & coadiutores habuit: de qbus supra i eorū passiōe actū est. 4. calen. iunii: Quorū etiā corpora apud uallemānonis p xp̄o passorū tridentū transuecta sepeliuit: & ipsorū aias celos ascēdere ꝯspexit. Cū in uno solo eiꝰ epatus loco in mōtanis sito: noie radēna gentilitatis uestigia remāsissent: & ipse cū miliano p̄sb̄ro & fratribꝰ suis claudiano & maioriano christū ibidē ꝑdicasset: ac etiā saturni idolū euertisset: trāsiens fluuiū sarca p quē benacꝰ defluit: a rusticano uulgo i eū furente insecutꝰ: ac lapidibꝰ solus ipse obrutus ē: sociis sine lesione dimissis: cuius corpꝰ ad ecclesiā suā delatum est: ac in ecclesia martyrū geruasii & pthasii: quā ipse edificauerat tumulatū: uocabulo ipsiꝰ ecclesie i noie sci uigilii murato

In cuius sepultura & demones effugati sũt:
& diuersis langorib⁹ egri curati. Sed & bri-
xiẽses qdã de ei⁹ collecto sanguine pt̃e bri-
xiã detulerũt i cui⁹ uirtute plurima fuerũt
ostẽsa miracula. Claruit i ep̃atu ãnis. 20. Im
peratibus gratiano & ualẽtiano: honorio &
theodosio magno principib⁹: & passus ẽ. vi.
cal. iulii. Hic ad simplicianũ quẽdam i laudez
mr̃m scripsit librũ. Itẽ epistolã eorum gesta
supplicia & funera suo tpe apd̃ barbaros cõ
tinẽtem. Itẽ ad ioãnem chrysostomũ episto-
lã p̃dictoꝝ mr̃m sisinnii: martyrii & alexan-
dri passionem explicãtem.

De scõ uigilio alio ep̃o & martyre. XI.

Vigili⁹ ep̃us antisiodoteñ. passus
est tpe ꝯstantini iunioris. Hic in
ipo ep̃atu sedit annis. 25. Edifica-
uitq; de facultatib⁹ ꝓpriis ac do
tauit ecclesiã dei genitricis extra
muros i qua & ꝯuentũ mõachoꝝ & hospita-
le paupũ ꝯstituit. Qui pp suã scitatẽ inimi-
cis iustitie odiosus effect⁹ a baraeone scene-
scallo regis frãcie: q ebronio regi sci leode-
garii occisori i regno successerat: in cocia sil
ua ꝓpe ꝯpendiũ occisus ẽ. vii. calẽ. iulii. Cũ
aũt corp⁹ ei⁹ ad suã ecclesiã ueheref: & per
senonas trãsitum habere ꝯtingeret: carceres
illico diuinit⁹ sunt reseratí: uinculis quoq;
ac ꝯpedib⁹ ꝯfractis oẽs ꝯclusi & i ergastulis
ibi iuxta detẽti absoluti sunt: corp⁹ sacrum
usq; antisiodoꝝ comitantes.

De scõ uigilio papa & martyre. XII.

Vigilius papa & mr̃ natiõe roma
nus ex patre ioãne ꝯsule romano
rũ silverio pape i põtificatu ro-
mano successit: & sedit annos. 17
menses. 6. dies. 26. Hic cuz silue
rii pape decessoris sui archidiacon⁹ esset: &
ad papatũ ãbiens theodore auguste fautor
extitit: ut siluerí⁹ papa a belisario patricio
de ep̃atu eiect⁹ i exilium mitteref: ut supra
dictũ ẽ in passiõe silverii. 12. cal. iulii: unde
& suasu atq; auctoritate theodore ad papa-
tum ꝓmotus est. Qui tñ post mortẽ silverii
de ꝯmisso pniãm egit: & martyrio passus fe
liciter terminauit. ¶ Huius tp̃rib⁹ apud cõ
stãtinopoli. v. synodus celebraf sub iustinia
no principe ꝯtra theodorã & oẽs hereticos:
q beatissimã mariã tãtũ hominẽ & nõ deuz
genuisse affirmabãt. In qua synodo catholi-
ce statutũ ẽ: ut beata maria semp uirgo theo
theca diceref. i. matri dei & hõis saluatoris
unde & ex hoc theodore exosus effectus: ab
eadẽ queadmodũ & predecessor eius eõpul
sus ẽ: ut arremiũ p̃triarchã ꝯstantinopolita
num ab agapito pp heresim de sua sede eie-
ctũ r̃uocaret: & i sua sede restitueret. Quod
cũ facere abnuisset: ab eadẽ augusta multas
p̃secutiões passus de hic ꝯstãtinopoliz ad du-
ctus & alapizat⁹ ẽ ac demũ de ecclesia scẽ so
phie: i quã ꝯfugerat extrahif: & misso fune i
collo ei⁹ p totã urbẽ de mane usq; ad uespã
trahif. nouissime quoq; act⁹ i exiliũ morif.
Corpusq; ei⁹ i locello repositũ romã trãsfer
tur: & apud sanctũ petrũ sepelif. ¶ Hic cõ
stituit missaz i ecclesia celebrari uersus par
tẽ oriẽtalẽ: ut i xp̃i faciẽ sacerdos itẽdat: eo
q xp̃s i cruce pẽdẽs uersus occidẽtẽ aspexit.
Et cessauit eius ep̃atus dies quinq;.

De scõ uigilio confessore. XIII.

Vigilius ꝯfessor & diacon⁹ claruit
tpe leõis p̃imi ip̃atoris. Hic mo
nachoꝝ regulã ex traditiõe scõꝝ
patrum totius professiõis mona
stice disciplinã cõtinentẽ: que ad
ꝓfectũ frm i ꝯuẽtu legif breuiatã lucido &
apto s̃mone ꝯscripsit. Et apd̃ urbẽ regiã cõ-
stãtinopolitanã scitate ꝓdit⁹ in pace diem ex
tremum conclusit.

¶ De scõ maxentio abbate. XIIII

Maxẽtius abbas pictauieñ tpe clo
douei regis frãcoꝝ claruit. Qui i
ter cetera ipi⁹ scitatis oñsa mira
cula iuuenẽ a morte corpis susci
tauit. Aues siluestres relicto ne
more ad ipm mansuetius aduolabant: & de
manu ei⁹ tritici grana & pãis fragmẽta lege
bant. Sepi⁹ uisitabaf ab angelis: adeo ut cel
la ipius i modũ stellaꝝ splẽdore frequẽtius
uideref. Qui etiã pane ordeaceo solo & aq
ꝯtẽtus sepius celico pane sibi mistrato diui
nitus reficiebaf. Hic die quadã estiuo tpe si
tientib⁹ mõachis: & aqua i loco dr̃o caren
tib⁹ baculo terrã feriẽs fontẽ ex humo ꝓdu
xit: ex quo lãguẽtes qq; potati ad p̃ns usq;
sananf. ¶ Cũ aũt frãci cũ rege clodoueo cõ
tra gothos ad bellũ ꝓcederẽt: uenientes ad
mõasteriũ sci uiri: ut illud spoliarẽt: & qdã
ex illis abbatẽ ꝓ posse resistẽtẽ gladio peri-
meř uellet: gladiũq; sup ei⁹ caput eleuassz:
man⁹ cũ brachio i aere suspẽsa remãsit: quã
nec deponere ualuit: & postmodũ se ipm dẽ
tib⁹ laniare cepit. Reliq uero excecanf: &
adeo mẽte turbãturq; se mutuo cognoscer
nõ ualebãt. Quod rex audiẽs ad maxẽtiuz
uenit: & p se ac suis ueniã petiit: cũctisq; ipis
liberationẽ mentis & corpis hũiliter ipetra
uit. ¶ Cũ qdã cultor segetũ i messez sci ma
nus fecisset: man⁹ ei⁹ subito ꝯtracta ẽ. Qui
ueniẽs ad uirũ dei ueniã de ꝯmisso postula
uit: & sanitatẽ reportauit. ¶ Mulieris cuiuſ
dã cui⁹ die dñico filia torquẽtis man⁹ inuti
les facte fuerãt: ipm iuocantis manus subi
to resanauit. Obitũ suũ longe ante p̃sciuit:
& monachis suis predixit: & ut predixerat i
pace quieuit uidelicet. vi. cal. iulii hora no
na: sepult⁹ in monasterio suo pictauieñ.

¶ De scõ crescente discipulo. XV

Crefcens discipulꝰ bti pauli apostoli fuit: qui prio in gallias trāsitū faciēs: uerbo p̄dicatiōis multos ad fidē xp̄i ꝯuertit. Deinde rediens ad gentē: cui sp̄ealiter ep̄s fuerat datus: uidelicet galatas usq; ad beatum finē uite sue in ope dn̄i populum ꝯfortauit: officio quoq; p̄dicationis fideliter peracto in dn̄o quieuit. 5. calē. iulii: galatie sepultꝰ: ut dicit ado. & ex hieronymi martylogio.

De scīs zoilo & socijs eiꝰ mr̄ibus. XVI

Zoilus mr̄ cū aliis. 19. socijs suis apud cordubam hispanie p xp̄i noīe martyriū passus est. 5. calē. iulij. Cuiꝰ q̄dē zoili corpus cum multo tpe ubi nā sepultum fuerat: latuisset: uenerabili ep̄o eiusdē ciuitatis noīe agapito ex diuina reuelatiōe manifestatū: & ab eodem repertum: atq; honore condecēti collocatum est: hec ado.

De scō zoilo presbytero. XVII

Zoilus p̄sbr̄ aquileieñ fuit: q cū corpꝰ bti martyris chrysogoni & alioꝝ plurimoꝝ p xp̄o passoruꝫ sepelisset: ut dr̄ insta in passione chrysogōi. 8. calē. decēbr̄. apparente sibi btō chrysogono p̄dicto: & eidem felicē suū obitum p̄nunciāte: oī uite perfectione ꝯsumata ad xp̄m migrauit. Sepultusq; est in aqleiensi ciuitate.

De scō leone papa s̄o & ꝯfes. XVIII

Leo papa huius noīs s̄s natiōe siculus ex p̄re paulo agathoni pape in ep̄atu rōano successit: sedit q; annū unū menses. x. dies. xvii. Hic fuit eloquentissimꝰ: in diuinis scripturis sufficiēter istructꝰ: greca latinaq; lingua eruditus: cātilena ac psalmodia p̄cipuus: & in eaꝝ sensibꝰ subtilissima exercitatione sublimatus: lingua quoq; scholasticus & locutiōe politꝰ: exhortator oīum bonorū opeꝝ: plebi florentissimā sciam ingerebat: pauptatis amator: erga inopū ꝓuisionē non solū mentis pietate: sed etiā studiū sui labore erat solicitus. Hic suscepit sanctā sextā synodū ꝯstātinopoli celebratā sub ꝯstātino iuniore: cōdemnās ea: que ipsa dānauerat synodꝰ. Hic ꝯstituit pacē dari in ecclesijs totiꝰ xp̄ianitatis fidelibꝰ post agnꝰ deī. Constituit etiā: ut q ordinatus fuerit archiep̄s: nulla cōsuetudie pro usu pallij aut diuersis officijs aliqd ecclesie p̄soluere debeat. Quadā āt die dū pauperem leprosū susceptū in suo lectulo collocasset: & cubiculū secreto clausisset: postmodū rediens: & camerā aperiens: atq; paupem minime repiens: intellexit se xp̄m in paupere suscepisse. Huic etiā cū p dies .40. ieiunijs & orōnibus ad altare bti petri apostoli p̄seuerasset: & p suoꝝ uenia criminum apostolū exorasset: beatꝰ petrꝰ apparēs dixit: oīa sua peccata a dn̄o fuisse dimissa: p̄ter peccatū manus ipositionis: de quo solo i morte sua rōnem reddere oportebat: q die 4. calē. iulii in xp̄o feliciter obdormiuit: & sepultus est ad sanctū petꝝ apostolū. Hic fecit ordinationē unā per mensē iunii: & ordinauit p̄sbr̄os. 9. diaconos. 3. ep̄os p diuersa loca numero. 23. Et cessauit ep̄atus mēses xi. & dies. xxii. Hic de multis sciētiis ꝯposuit historias & cantus: & plura ecclesie utilia scripsit. Homelias declamatorias multas cōposuit. Decretales epistolas. 70. Sermōes ad populū. 80. unde & s̄mologꝰ dictꝰ est: ut dicit gēnadius de uiris illustribus.

De scō leone papa tertio. XIX

Leo papa huius noīs tertiꝰ natione romanꝰ ex patre azul pho: hadriano prio pape in pontificatu rōano successit. Et sedit ānos. 20 mēses. 5. dies. 16. Qui dū ad capescendā sedem apostolicā urbē intraret: audite sunt uoces angeloꝝ cōcinentiū: Dicit dn̄s Ego cogito cogitatiōes pacis ꝛc. Fuit aūt tēporibꝰ caroli magni primi iparatoris frācoꝝ. Hic dū pgeret in die scī marci de laterāo ad letaniā maiorē apud sanctū petꝝ pagēdā ex more: a romanis captꝰ & erutis sibi oculis: linguaq; p̄cisa nudꝰ ac semiuiuus in monasteriū missus ē. Sed dn̄s oīpotens eidē miraculose & loquelā & uisū restituit. Postea q; prexit ad carolū regē francoꝝ: a quo honorifice susceptꝰ est. Et cū ei cūcta: que sibi ꝯtigerant: itimasset: rex p̄ nimio cordis dolore fleuit. Statiq; legatos suos romā misit: & leonē cū honore in sedē suam restituit. Et post tp̄is spatiū cū carolꝰ de saxonia uictor redisset: romā uenit: ibiq; honorifice a clero & populo susceptus ē. Cūq; de q̄busdā criminibꝰ pape obiectis inq̄sitionē fecisset: & nihil obiectoꝝ a calūniatoribus pbari posset: pōtifex ipse corā oī populo ad euangelia se purgauit. Et in die natalis domini carolum magnū impatorē rōanoꝝ coronauit: populo sibi laudes impiales ex more acclamāte. Sicq; impiū ab ea die i francos trāslatū ē ex ꝯstitutione apostolice sedis: filios quoq; caroli pipinū in lōgobardoꝝ: lodouicū equitanioꝝ: carolū uero saxonū reges inunxit. Post hec carolꝰ impator inimicos & calūniatores pape: ut maiestatis reos capite damnauit. Pro qbꝰ scūs pōtifex pio affectu apud iperatorē itercessit. Nā & uita & mēbroꝝ integritas eis ꝯcessa ē. Ceteꝝ p facinoris magnitudine exilio sunt deportati. Carolꝰ uero ad gallias regressus ē: de quo libro. xi. in eius sp̄eali historia peraget. Hic pōtifex fecit porticū scī petri: q adhuc ex eiꝰ noīe dr̄ ciuitas leonina: & muro eā cinxit ꝑpter incursū

saracenoꝝ. Et post alia opa uirtutū laudabilia in pace quieuit. Sepultus apud sanctum petrum. Et cessauit episcopatus dies. 3.

¶ De scō hyreneo epō & martyre. XX.

Hyreneus eps lugdunēsis policarpi smyrneñ epi auditor: deinde photini epi: q lugduneñ i gallia regebat ecclesiā p̄sbyter fuit. Eidēq; photino iaz pene nonagenario martyriū passo i epatu successit. Floruit aūt tēporib⁹ eleutherii pape: & antonii pii ueri & cōmodi ipatoꝝ. Hic etiam p̄ns extitit ꝯcilio patrū celebrato apud cesareā palestine: i quo statutū ē: ut pascha dñi die dominico celebret̄ obſuata luna. 14. mēsis martii: ut ait hugo floriaceñ. Qui etiā ꝑsecutiōe seueri ipatoris cum oī fere ciuitatis sue ✠ populo ꝓ fidei sacre cōfessione glorioso martyrio coronatus ē. Sepultusq; ē a zacharia presbytero lugduñ i crypta scī ioānis baptiste sub altare. Cui ex utroq; latere adiacēt epipodi⁹ & alexāder mr̄es. Passus ē aūt. 4. cal. iulii. ¶ Hic plurima egregia uolumia ꝯpilauit. Scripsit nāq; ꝯtra hereses libros. 5. Item aliud uolumē igēs & ꝯspicuū ꝯtra gētiles. Scripsit & libellū ad blascum de schismate. Itē aliū ad florinū de monarchia: & q deus nō sit creator maloꝝ. Scripsit & libelluz de ogdoade. Itē de disciplia ad martianū fr̄ez. Itē de apostolica p̄dicatiōe. Itē librū uarioꝝ tractatuū. Dialogos etiā scripsisse dicit̄. Ferūtur & alie ad uictorē romane urbis pōtificē plures epistole: sup questione pasche die dñico celebrāde. Hec hier. de illustrib⁹.

De scīs potamiena uirgine & sociis mr̄. XXI

Potamiena uirgo cū matre marcella: sciq; mr̄es ✠ plutarchus ✠ Serenus ✠ Heraclides Heros ✠ Seronius & ✠ Basilides: cū aliis trib⁹: & uirgo quedā catecumina ✠ Hera noie baptismū mr̄u cōsecuta Alexādrie passi sūt. Inter quos p̄cipue emicuit potamiena uirgo: que primo imensos & inumeros agones ꝓ uirginitate desudās: deide etiā ꝓ fide exquisita & iaudita totméta ꝑpessa: tandē cuz matre marcella igne martyriū ꝯsumauit. Basilides autē uirginis carnifex: cū potamiena iā occisa eū ꝑ uisum ꝯfortasset: eiq; coronā passiōis a deo destinatam iposuisset: ꝯuersus ad xp̄m capite cesus ē. Ceteri oēs diuersis suppliciis laniati tādē gladio mr̄ii palmā pceperūt. Hec i libro. vi ecclesiastice historie. c. v. & . vi. hoꝝ oīuz passio recolit̄. 4. cal. iulii.

¶ De scō petro apostolorum principe. XXII.

Petrus apostoloꝝ priceps & xp̄i uicarius: alio nomie dict⁹ simon bariona fili⁹ ioānis frater andree apostoli de ciuitate betsaida galilee a domino de piscatiōe uocatus: & apostoloꝝ maior effectus. Inter ceteros & sup ceteros maioris feruoris extitit. Nā & scire domini ꝓditorem uoluit: quē ut ait chrysostom⁹: si sciuisset dētibus trucidasset: Hic sup mare ad dominū ābulauit. Staterē i ore piscis inuenit. Claues regni celoꝝ a dño recepit. Solus inter apostolos: ut xp̄s a iudeis captū defēderet: gladiū exemit. Pascēdas oues a xp̄o suscepit. Tria milia hominū i pria sua predicatiōe die pētecostes ꝯuertit. Claudū cū ioanne erexit: & tūc quinq; milia hominū ad fidē ꝑduxit. Ananie & saphire mortem predixit. Eneā palyticū curauit. Corneliū baptizauit Tabitam suscitauit. Vmbra sui corporis infirmos sanauit. Ab herode incarceratur: sz ab angelo liberat̄. Hec ex euāgeliis & act. apostoloꝝ. Cib⁹ aūt eius: ut ipe in libro clemētis testat̄: pāis solus cū oliuis & raro cū olerib⁹ i usu erat. Indumētū aūt tunica sola cū pallio. In sinu quoq; semp sudariū portabat: ad tergēdā iundātiā lachrymaꝝ: q̄s memorās dulcis magr̄i p̄sentie ꝯtinere nō poterat. Ei⁹ gesta & passionē: marcellus ei⁹ discipulus & clemēs: ac leo sūmi pōtifices ꝯscripserūt. ¶ Cum petrus duos discipulos suos ad p̄dicādū misisset: & ipi. 20. dietas iuissēt: unus illoꝝ defūctus ē. Quod cū petrus altero ad se redeunte cognouisset: baculū suum eidem tradidit: & super corp⁹ defuncti ponendum mādauit. Quod cū factū eēt: ille q per dies. 40. mortuus iacuerat: resurrexit. Hic dicit̄ fuisse beatus martialis: uel ut alibi legit̄ scūs ✠ fronto: q aūt defunctus fuerat fuit p̄sbyter ✠ Georgi⁹. ¶ Beat⁹ igitur apostolus postq̄ sedē pontificalē. 7. ānis antiochie tenuit ut dictū ē supra i prima cathedra sci petri. xv. cal. februarii. Deinde hierosolymā uenit: & cū simone mago ꝯflictuz habuit. Nā ipe simon eo tp̄e erat i hierusalē: q se primā ueritatē dicebat: & sibi credētes ꝑpetuos effici asserebat: & nulla sibi impossibilia astruebat. Seipm̄ aūt ut deū adorādum ab omni mūdo ꝓphetabat. Dicebat quoq; q; cū puer eēt: mater ipsius rachel noie euz ut meteret ad agrū mittebat. Ipe uero falcē p̄cipiebat: ut per se meteret: & decuplo ceteris p seipam metebat. Serpentes quoq; eneos faciebat mouere: statuas lapideas & ligneas ridere: & canes cantare: que oia demonū incantationib⁹ opabat̄. Hic ergo cū petro disputare statuit: dieq; cōstituta petrus iutrauit & pacē astantibus nunciauit. Simon uero se sua pace opus nō habere respondit cū non ad pacem: sed pugnā insimul conuenissent. Econtra petrus simonē redarguit: q pacem audire recusauit: cū in disputatiōib⁹ ueritas ad pacē captādā requirat̄. At simon

se deū & dei filiū asserebat: dicens ꝙ poterat
ꝑ aera uolare: nouas arbores ꝓducere: lapi
des in panes ꝯuertere: in igne sine lesiōe du
rare: & oia sibi placita pbcere. Cōtra hunc
ergo petrꝰ disputabat: & oia eiꝰ maleficia de
tegebat. Tunc simon uidens: ꝙ petro nō pos
set resistere: oēs libros artis magice: ne forte
magꝰ pderef: in mare piecit: & romā ut deꝰ
ibi haberef: ꝑrexit. Ibiq; multū populū su
is pstigiis & apparentibꝰ signis ad se traxit:
Quod ubi petrꝰ ꝯpit: ipm usq; romā insecu
tus est. ¶ Quarto igif anno claudii petrꝰ ro
mā applicuit: & ibidē .25. annis sedit usq; ad
annum ultimū neronis cesaris: duos quoq;
epos linū & cletū sibi coadiutores assūpsit:
unū intra urbis menia alium extra. Ipseq; ꝑ
dicationi insistens multos ꝯuertebat: & infir
mos q̄ plures curabat. Sed & castitatē mul
tum cōmendās: q̄ttuor ꝯcubinas agrippe ꝑ
fecti ad xp̄m ꝯuertit: que ad ꝑfectū olterius
redire recusabāt: unde agrippa iratus cōtra
petꝝ occasionē querebat. ¶ Post hec appuit
dn̄s petro: & eidē ꝑnunciauit: ꝙ simō magꝰ
& nero cesar ꝯtra ipm cogitaret: sed eū hor
tatus ē: ne dubitaret: qa semp sibi assisteret:
& solatiū coapostoli pauli in crastinū urbē
intraturi eidē cōcederet. Dieq; sequēti paulꝰ
romā ingressus petro adhesit: & secū ꝑdicaf
cepit. Petrꝰ quoq; sciens se ꝓximū passiōi in
ꝯuētu fratꝝ positꝰ clemētē sibi successorē in
epm ordinauit: & in cathedra loco sui licet
diu renitentē sedere coegit. ¶ Simō autē ma
gus in tantū a nerone amabaf: ꝙ uite eius &
salutis & totius urbis custos putabaf. Qua
dam die ante cesarē assistens: eiꝰ effigies subi
to mutabaf: ut mō senior mō iunior appare
ret. Aliqñ dū in ꝯclaui cū nerone eēt: demō
i eiꝰ specie foris ppl̄o loquebaf. Quapꝑter
nero ipm uere dei filiū existimabat. Dixit ēt
simon neroni: ut se decollari mādaret: & die
tertia resurgens: se uere dei filiū comproba
ret. Quod cū fieret: spiculator putans se si
monē decollare: arietem occidit. Simō uero
arte magica triduo latuit: & arietis mēbra
colligens abscōdit: Sanguis aūt aialis ꝯgela
tus remāsit. Die aūt tertia se neroni ostēdit:
& surrexisse asseruit: ac ut sanguinē suū ab
stergi faceret imꝑauit. Quod nero uidēs ob
stupuit: & ipm ueꝝ deū existimauit. Popu
lus etiā eū reuerentes eidē statuā erexerūt:
& titulū eius nois ꝯscripserūt. Petrꝰ autē &
paulus ad nerōne introibant: & simōis falla
cias ꝯturabāt. Addditq; petrꝰ: ꝙ sicut in xp̄o
sunt due substantie .s. hois & dei: sic in simo
ne hois & diaboli. Simon uero petro cōmi
nabaf: ꝙ angelis suis ꝑcipet: ut se de aposto
lo uindicarent. Petrꝰ uero se eiꝰ angelos non
timere respōdit. Et cū nero simonē habere
deitatē diceret: petrꝰ dixit: ut si uere deꝰ eēt:
diceret: qd petrꝰ cogitabat: & qd latēter or
dinabat. & accedens ad aurē cesaris secreto
ei dixit: ut panē hordeaceum sibi occulte de
ferri iuberet: quē sibi oblatū petrus benedi
xit: & sub manica abscōdit: ac simonē: qui se
deū dicebat: qd factū fuisset interrogauit. E
cōtra simon dicebat: ut petrꝰ ꝓpalaret: quid
ipse simō in mēte reuolueret. Petrꝰ uero re
spondit: ꝙ cogitationē simonis se scire doce
ret: dū faceret: quod cogitasset. Iratus autē
simon canes maxios aduocauit: ut petrū de
uorarent. Qui cū mox uenientes in petꝝ ipe
tum fecissent: ille panē benedictum eis obtu
lit: & ptinus eos in fugā ꝯuertit. Sicq; petrꝰ
quod simō cogitauerat: nō uerbis sed factis
se cognouisse docuit: dicens ꝙ qui ꝓmiserat
ꝯtra se angelos exhibitur os canes exhibue
rat: ut sic ōnderet: se angelos nō hēre dinos
sed caninos. Ex hac disceptatiōe admodū si
mon ꝯfusus est. ¶ Post hec cū simō se iactaf
set: ꝙ posset defunctos suscitare: & die q̄dā
iuuenis mortuꝰ ad tumulū portaref: uoca
tis petro & simōe hāc oēs populi sententiam
firmauerūt: ut illū occiderent: q mortuū ex
citare nō posset. Tūc simon suis incantationi
bus fecit: ut caput mortui agitaref. Et cum
oēs petꝝ lapidare uellēt: Apostolꝰ facto si
lētio dicebat: ut si defunctꝰ uiueret: p seipm
loqueref & surgeret. Alioqu simone a phe
retro sepato phantasma diaboli appareret.
Sepato ergo simone a lectulo puer imobilis
ꝑmansit. Petrꝰ etiā a longe stās orōne facta
iuuenē ꝯfestim in xp̄i noie excitauit. Et cum
populus simonē lapidare uellet: petrꝰ ꝓ eo
intercessit: & libeꝝ abire fecit. Tunc simō ad
domū marcelli discipuli petri canem maxi
mum alligauit: ut petꝝ ad discipulū ex mo
re uenientē laceraret. Post modicū petrꝰ ue
nit: & facto signo crucis canē exoluit. Canis
aūt oibus blandiens solū simonē ꝑsecutꝰ in
ipm insiluit: & ut sibi apostolus iusserat cor
pus quidem eiꝰ nō lesit: sed uestes totaliter
lacerauit: popolus aūt & pueri simul cū ca
ne illū tāq̄ lupū ex urbe fugarunt. Cuiꝰ op
probrii pudorem nō ferens simon p annum
nusq̄ ꝯparuit. Post annū uero ad urbē redi
ens: iteꝝ in neronis gratiā receptꝰ est. Qui &
populū urbis ꝯuocauit: & se grauiter a ga
lileis offensū ꝓhibuit: & iō diē statuit: quo
mundū deserens celū ascenderet: qa non di
gnabaf in terris ampliꝰ habitare. Igif die sta
tuta turrim excelsam sibi de lignis a nerone
fabricatā ascēdit: & coronatus lauro uolare
cepit. Apostoli autē ad inuicē ꝯdixerunt: ut
paulꝰ oraret: & petrꝰ imparet. Cū aūt nero
simonē deū assereret: & apostolos seducto
res diceret. Paulus aūt petro suaderet: ut iā
dn̄i iussa ꝑficeret: eo ꝙ xp̄s illos ad se uoca
ret. Petrꝰ surrexit: angelos sathane per xp̄i

nomen adiurauit: ut simonē amplius nō ferrent: sed ad terrā corruere pmitterēt. Et continuo dimissus corruit: & fractus membris omnib⁹ expirauit. Nero aūt se talē uirum pdidisse doluit: & apostolos detētos i manib⁹ paulini uiri clarissimi tradidit. Qui eos reclusit in custodia mamertina sub cura militum pcessi & martiniani: ubi p menses .9. detenti sunt: ubi etiā beatus apostol⁹ .49. milites ibidē detentos quertit: & fonte de petra pducto baptizauit: ut supra dictū est i eoꝝ passione pridie idus martii querti sunt etiā ad xp̄m: processus & martinian⁹ ut dicetur i eoꝝ passione .vi. noñ iulii: unde & post menses .9. carcerē aperuerunt & apostolos dimiserunt. ¶ Petrus aūt multa fratrum istantia ex urbe discessit: & cū uenisset ad portā: que nūc dicit̃ scā maria ad passus uiq̄ apiq̄: uidit sibi xp̄m occurrentem: & ait. Dn̄e quo uadis: qui respondit: uenio romā iteꝝ crucifigi. Statimq̄ dn̄s disparuit: & eius adhuc uestigia marmori impressa cernuntur. Petrus igitur cum hoc de passione sua dictum itelligeret redut. Et a ministris neronis captus p̄fecto agrippe p̄sentat̃: & facies eius sicut sol refulsit: paulus etiā simul cū eo captus est. Tunc iubente nerone agrippa p̄fectus in eos sniam tulit: ut ambo quidē more romāo prius flagellis cederentur. Deinde paulus: qui ciuis erat romanus: capite trūcaret̃. Petrus uero tanq̄ alienigena crucifigeretur. Quidā eo sibi pacis osculo abinuicē separat̃. Paul⁹ decollatus est ad aquas salinas i uia ostien. Petrus aūt in uaticano naumachie iuxta palatium neronianū crucifixus ē. ¶ Petrus igitur cū uenisset ad crucē: rogauit milites: ut uerso deorsum capite crucifigeret̃: asserens non eē dignū: ut ipse discipulus eo modo i patibulo staret: quo xp̄s magr̃ in cruce pependit. Tūc illi crucē uerterūt: & pedes sursum manus aūt deorsum ꝯfixerunt. Popul⁹ uero furore repletus uolebat neronem & p̄fectum occidere: & apostolū liberare. Qui eos rogauit ne passionē suā impedirēt. Dn̄s āt apuit oculos eoꝝ: qui aderāt & deflebāt: & uiderūt angelos stantes cū corōis rosaꝝ & liliꝝ: & petrū confortantes: xp̄m etiam assistentem & librum aptum tenentem: & q̄ quid petrus populo predicabat: ex ipsius libri scriptura sumebat: uidēs ergo petrus q̄ fideles ei⁹ gloriā uidissent: orationē p̄misit: & gratias agens deo: q̄ fideles ꝯmendās spiritum emisit .5. cal. iulii: quo ipso die & eodē āno (ut ecclesia tenet) coapostolus ei⁹ paul⁹ decollatus est: ut infra in eius passione dicetur. Cuius corpus a marcello & apuleo ei⁹ discipulis de cruce depositū in uaticano loco sepultum est. ¶ In ipsa autē die petrus & paulus dionysio appuerunt: ut ipe testatur: manu ad manum portam urbis itrantes: idui ueste luminis & coronis claritatis ornati. Nero aūt pro hoc & aliis ꝯmissis sceleribus a populo furente ex urbe pulsus manu se p pria pemit. ¶ Tēpore cornelii pape greci furati apostoloꝝ corpora illa exportabāt. Sꝫ statim facto terremotu nimio demones i idolis habitantes clamabāt: q̄ dii romanoꝝ exportarētur. Quapp fidelibus de apostolis: paganis uero de suis diis itelligentib⁹ multitudo armatoꝝ illos insequit̃: unde greci timentes apud catacūbas apostoloꝝ corpora in puteū proiecerūt. Que a scō cornelio idē leuata & in eisdē locis: unde ablata fuerant: deposita fuerunt: ubi iacuerunt usq̄ ad tempora siluestri pape: quādo utriq̄ ipsoꝝ edificata basilica ad ipsoꝝ ecclesias sunt translata: ut dicetur infra i dedicatione ipsaꝝ basilicarum .19. cal. decembris.

¶ De scō paulo ap̄lo doctore gētiū. XXIII.

Paulus apostolus p̄dicator & doctor gentiū de tribu beniamin tarso cilicie oriund⁹ gamalielis doctoris discipulus: post sui ꝯuersionem multas p̄secutiones passus est: multaq̄ miracula opatus: quas hilarius enumerat dicēs. Paul⁹ apostolus i philippis uirgis cedit̃ & in carcere positū: & in ligno pedibus affigitur. In listris lapidatur. In iconia & thessalonica ab emulis p̄sequit̃. In epheso feris datur. In damasco per murū in sporta dimittitur. In hierusalē ceditur: ligatur: insidiatur: criminatur. Nauigāt in italiam periculo eripitur. Romā ueniens sub nerone iudicatur & occidit̃. Apostolatū inter gentes accepit. Quendā contractū in listris extendit. Iuuenem qui de fenestra ceciderat & expirauerat suscitauit: & multa alia miracula fecit. Apud mitylenē insulā uipa manu eius inuasit: sed nihil eum lesit: quin potius ipam in ignē excussit. ¶ Refert aimo: q̄ paulus a pulloꝝ cantu usq̄ ad horam quītam labori manuum insistebat: deinde predicationi residuo lucis uacabat. Reliquum temporis comestioni sōno & orationi expēdebat. ¶ Veniēs ergo romā cum nero nondum esset in imperio confirmatus: & etiā audito q̄ de lege iudeorum & fide xp̄ianorum inter paulum & iudeos questio uertebatur: non multum inde curauit: & sic paulus quo uolebat libere ibat: & liber̃ predicabat: hieronymus etiam libro de uiris illustrib⁹ ait: q̄ paulus 2o anno neronis romā uinct⁹ mittitur: & p biennū in libera manēs custodia aduersus iudeos disputauit. Deinde a nerone dimissus euangelium in occidentis ptib⁹ predicauit. Ac deinde romam redit. Eius autem sapientia & religio ubiq̄ diuulgabatur: & ab omnibus admirabilis habebatur.

Multos etiã de domo cesaris sibi in amicitiã
copulauit:& eos ad xpm ꝯuertit. Cum sene
ca neronis preceptore singularem amicitiã
habuit:eiq; plures epistolas direxit:& ab eo
suscepit. Quedam etiã scripta eius coram ce
sare recitata sunt:& mirabiliter cõmendata.
Senat⁹ etiã de illo non mediocria sentiebat.
¶Quadã die cũ paul⁹ i solario circa uespas
ꝑdicaret:pincerna neronis nomie patroclus
iuuenis imꝑatoris dilect⁹:ut paulum ꝑpter
multitudinẽ cõmodius audiret:fenestram a/
scẽdit:unde dormitans cecidit:& fractis cer/
uicibus expirauit. Quod audiens nero plu/
rimũ doluit:& alium sibi in officiũ surroga
uit. Paulus uero per spiritũ hoc cognoscẽs:
iussit defuncti corp⁹ sibi deferri. Quem alla
tum continuo suscitauit: & ad cesarem cum
sociis suis misit. Nũciatur imperatori patro
clum pre foribus astare. Quod nero audiẽs
expauit: eumq; ad se ingredi recusauit : sed
tãdem suasus ab amicis intrare permisit. Et
interrogans an uiueret:illeq; dum se uere ui
uere diceret: & a domino iesu xpo suscitarũ
perhiberet:qui est rex omnium seculorum:
qui & destruet omnia regna mundi: & solus
in eternum regnabit. Nero eidem alapam de
dit: interrogans an illi regi militaret. Cum
autem patroclus & alii quiq; milites se xpo
domino militare dicerent: iussit nero illos i
carcerem trudi: ut nimium torqueret: quos
nimis ante dilexerat. Omnes quoq; christia
nos fecit inquiri:& sine interrogatione p ua/
ria tormenta puniri:inter quos paulus uin/
ctus ad neronem adductus est. Cum autem
nero ipsum interrogasset : cur milites suos
sibi subtraheret: Respondit paulus:nedũ ex
urbe sed uniuerso orbe milites regi christo
congregasse:qui tante extat potentie: ut iu
dex omniũ ueniat:& mundi machinam per
ignem resoluat. Hec audiens nero:ira succẽ/
sus:quia mundũ per ignem paulus dixerat
resoluendum:omnes xpianos iussit igne cre
mari. Paulum uero uti reum maiestatis ca/
pite truncari . Et cum multi xpiani romani
occisi essent:populus cum furore ad palati
um irruit:& cõtra cesarem inclamare cepit:
unde imperator timens edictum mutauit:ut
nullus christianos tangeret : donec de illis
plenius iudicaret. Quapꝑter paulus iterũ
neronis conspectui presentatur: quem nero
turbatus & exclamans sine mora decollari
iussit. Paulus uero eidem predixit:ꝙ modi/
co tempore patiens christo eternaliter uiue
ret. Et in huius certitudinem promisit apo/
stolus:ꝙ abscisso sibi capite uiuus cesari ap
pareret:ut sic christũ dominum uite & mor
tis intelligeret:& his dictis ad locum suppli
cii ducebatur. Cum autem tres milites scili/
cet longinus:megistus:& acestus eum inter

rogarent:quis esset ille rex:quem paul⁹ tan
tum diligeret:ut pro ipso mortem libenter
subiret. Paulus eisdem christum annuncia
uit:& ad fidem conuertit. Et querentibus il/
lis quo modo saluari possent: ordinauit eis/
dem:ut mane ad locum decollatiõis eius ue
nirent:ibiq; duos discipulos titum & lucam
orantes inuenirent : qui causa cognita illos
baptismatis unda ꝑfunderẽt: & eterni regni
coheredes efficerent. ¶Post hec cũ ab aliis
militibus a nerone missis ad mortẽ pauli ac/
celerandam ipse ad supplicium duceretur:
paulus in porta ostiensi obuiauit plautille
discipule sue:que alio nomine lemobia dice
batur:que flens suis se orationibus commẽ/
dauit:cui paulus uelum:quo caput eius re/
gebatur:mutuo petiit : ut inde oculos suos
ligaret:ne mortem uidens pauesceret:ipsũ
q; sibi decollatus restitueret : quod dum ei
tradidisset:ipsam carnifices irridebant : ꝙ
preciosum ei uelũ traderet: quod sibi mor/
tuus minime reddere posset . Cum ergo ad
locum passionis uenisset:ad oriẽtem uersus
& manibus in celum extensis diutissime cũ
lachrymis patria uoce orauit: & gratias e/
git. Post hec uale faciẽs fratribus:oculos si
bi uelo ligauit:& genua flectens collum te/
tendit. Sicq; decollatus spiritum deo tradi/
dit. 3. cal. iulii. Mox quoq; caput ei⁹ a corpo
re exiliẽs:iesus xps:q sibi tã dulcis i uita fu
erat:& quem tam crebro nominauerat: he/
braice tertio clara uoce personuit . De eius
quoq; corpore unda lactis usq; in uestimen
ta militis exiliuit: & postea sanguis manare
cepit. In aere lux immensa emicuit:& de cor
pore odor suauissimus emanauit. Caput aũt
abscissũ tertio saltauit:& in uno quoq; sal/
tu fons de terra scaturiit: qui usq; in presens
manant in testimonium eius mirifice passio/
nis. ¶Reuertentibus autem militibus lemo
bia uelum sanguine cruentum ostẽdit: eisq;
dixit:ꝙ eadem hora petrus & paulus urbẽ
intrauerant ueste preclara induti : & coro/
nis radiantibus ornati:paulusq; iuxta pro/
missum uelum sibi restituerat comodatum.
Quo miraculo tres milites conuersi:adhuc
magis in domino crediderunt: & a tito & lu
ca baptizati sunt:ut infra in eorum passione
dicetur. 6. non. iulii. ¶Audiens nero : que
contigerant:uehementer extimuit: & de his
cum amicis loqui cepit. Et ecce paulus ianu
is clausis ante cesarem stetit : seq; uiuentem
iuxta promissum asseruit : sed neroni eter/
nam mortem cõminatus fuit:& his dictis di
sparuit. Nero autem ex timore nimio uelut
amens amicorum consilio patroculum &
omnes uinctos christianos absoluit:& libe/
ros abire permisit. ¶Caput autem pauli in
quadã ualle ꝓiectum est : pre multitudine

ibidem decollatorum inueniri non potuit. Corpus autem a tito & luca in ipso loco sepultum fuit. Cum autem post decursū temporis fouea mundaretur: quidam pastor caput pauli in uirga leuauit: & iuxta caulas ouium pro signo posuit: uiditq; super caput per tres noctes continuas miram refulgere lucem. Quod cum episcopo urbis nunciatū esset: xpiani putātes hoc esse caput apostoli: egressi omnes cū pontifice caput attulerūt: & hanc sniam condixerunt: ut caput ad pedes corporis poneretur: & diuina clementia implorata: si caput pauli esset: corpus miraculose conuerteretur: & collum capiti iungeretur. Et ecce cunctis orantibus & stupentibus corpus se uertit: & in suo loco capiti se coniunxit. Et sic omnes deū benedixerūt: & hoc eē caput apostoli ueraciter cognouerunt. Hec dionysius.

¶ De sanctis martyribus marcello & anastasio. XXIIII.

Marcellus martyr una cū anastasio uiro militari apud castrum argetomaceñ pro fide xpi comprehensus & in confessione domini uterq; ipsorum inuictissimus inuentus ab infidelibus capite plexus est .5. cal. iulii: ut dicit ado.

¶ De scō cassio episcopo. XXV.

Cassius eps narnieñ apud eandē urbē claruit tempore totille regis gothorum. Qui prefato regi narnium uenienti occurit. Cui quia ex natura facies rubere consueuerat. Hoc rex totilla nō ɔpsionis eē credidit: sed assidue potatiōis: eūq; iccirco despexit. Sed deus oipotens: ut q̄tus esset: qui contēnebatur: ostenderet: continuo i campo narniensi: ubi rex erat: coram omni exercitu malignus spiritus spatharium eius inuasit: eumq; uexare crudeliter cepit. Qui cum ante regis oculos ad sanctum episcopum esset adductus: hūc ab eo uir domini sacto signo crucis expulit: qui in eum ingredi ulterius non presumpsit. Sicq; ab illo die rex barbarus uirum dei cepit uenerari ex corde: quē despectū prius iudicabat ex facie. Hic quotidianas hostias deo offerebat: & omnia: que habere poterat: i elemosynas pauperum tribuebat. ¶ Quadam uero nocte dominus p uisum cuidā eius presbytero apparuit eiq; dixit: ut ad episcopum pergens diceret: quatenus ea que ceperat ageret: nec ab icohatis desisteret: quoniam in natale apostolorum ad se ueniret: & tūc sibi mercedem suam redderet. Sed quia dies apostolorum uicinus erat: presbyter episcopo iodicare uisionem timuit. Alia nocte xps iterum rediit: & inobedientiam presbyteri increpans: iussa iterū imposuit. Sed dum presbyter pergeret: & episcopum ifirmatum audisset: iterum uisionem referre dissimulauit: uisione igitur tertia dominus apparuit: uerbera uerbis addidit: & presbyterum tā districta cede mactauit: ut uulnera liuoris corporaliter impressa uisionem per spiritum habitam confirmarent. ¶ Veniens autem presbyter ad ecclesiā sancti iuuenalis episcopum celebraturum inuenit: eumq; secretius uocans uisionem aperuit: & uulnera uerberibus inflicta monstrauit. Quod sanctus audiēs ex illo iam die lucra pietatis pauxit: uerum cum sibi consuetudo esset annis singulis die apostolorū natalitio romam uenire: hac uisione suspectus tunc uenire iuxta morem noluit. Eisdemq; dieb⁹ quasi de sua nece secur⁹ solicitus fuit. Sicq; reuoluto postmodum anno & deinceps annis singulis usq; ad septimum: eo ipso tēpore in mortis sue expectatione suspensus fuit. Iam quoq; quodammodo de uisionis ueritate desperauerat. Cum ecce anno septimo dum sacras apostolorum uigilias icolumis celebrasset: dolor eum corporis in uigiliis attigit: atq; in die apostolorū celebrare posse recusauit. Sed magna populi compulsus instantia: ecclesiam intrans: ut potuit sacrificium obtulit: moxq; ad lectulum rediit. Et cum circunstantes clericos diuinis colloquiis admoneret. Inter uerba exhortationis terribili uoce clamauit. Hora est: moxq; assistētibus ipse suis manibus linteum dedit: qd sibi ex more morientium contra faciem tenderetur: quo extenso: ipse spiritum emisit. 3 cal. iulii. Et sepultus est in ecclesia sancti iuuenalis ad cuius tumulum miracula crebra diuinitus fiunt. Hec gregorius. iii. dialogorum capitulo sexto & libro. 4. ca. 58.

¶ De commemoratione scī pauli. XXVI

Commemoratio scī pauli apsli ab ecclesia celebrat pridie cal. iulii nō q eo die paul⁹ apl̄s fuerit passus: qa ut dictū ē: passus fuit eodē die eiusdē anni: quo & petrus apostolus occisus est: ut tenent expresse hieronymus: & multi doctores. Sed quia festū utriusq; apostolorum eadem die quoad officium non poterat celebrari. Et iconueniens erat: ut alter ipsorum careret officio singulari: ordinauit gregorius papa: ut ipsa die q̄ passi fuerant fieret: quo ad officium solennitas petri: & sequenti die cōmemoratio paulirum quia petr⁹ maior est dignitate: tum quia prior cōuersione: tum quia primatum obtinuit rome: licet autem petrus paulo sit maior dignitate in ecclesia militante: non tamen maior sanctitate: nec etiam maior i gloria creditur esse in ecclesia triumphante: unde notandum: q quādoq; paulus dicitur

nor petro: quandoq; maior: quandoq; equalis. Reuera enim minor est dignitate: maior predicatione: equalis scitate.

¶ De sancta lucina discipula. XXVII

LVcina discipula apostolorum cuius nobilissima romana fuit: que a beatis apostolis petro & paulo puersa: baptizata: & docta: de facultatibus suis multa sanctorū necessitatibus ministrauit. Plurimos quoq; martyres in suo predio in quadam crypta sepeliuit. Demum & ipsa in sancta christi cōfessione uirtutum operibus pollens quieuit in christo. Sepulta in eadem crypta: in qua plures martyres sepelierat pridie cal. iulii.

¶ De sancta lucina martyre. XXVIII

LVcina martyr nobilis matrona romanorum tempore diocletiani & maximiani in urbe claruit: que plurium sanctorum martyrum corpora i suo predio sepeliuit: inter que sāctorum cyriaci: largi: & smaragdi: nec nō beati sebastiani cadauera honorifice condidit. Et sanctis christianis pauperibus multa de suis facultatibus ministrauit. Et post hec omnia de omni sua facultate ecclesie romane donationem fecit. Quod ubi imperator maximianus audisset: ipsam proscriptione damnauit. Beata autem lucina rogauit beatum marcellum urbis rome episcopum: ut domum suam ecclesiam consecraret: quod ille cum omni deuotione adimplere curauit. Sicq; lucina in exilium acta post diutinos agones in pace requiescens felicem animam domino cōmēdauit.

¶ De sancto martiale epō. XXIX

MArtialis discipulus xp̄i & episcopus stephani protomartyris consanguine⁹ patre marcello & matre helisabet de tribu beniamin ortus: unus fuit ex septuagintaduobus discipulis xp̄i: & a btō petro apostolo baptizat⁹. Hic enim ille puer fuisse dicitur: qui habebat quinq; panes hordeaceos: & duos pisces: ex quibus dominus quinq; milia hominum in eremo satiauit: ut dicitur Ioannis sexto. Hic etiam in ultima cena dn̄i cum discipulis facta minister astitit: & cum christus pedes discipulorum lauaret: ipse aquā i peluim famulat⁹ officio mistrauit. Et post ascensionē dn̄i btō petro i iudea. 5. ānis deinde in antiochia ānis. 7. adhesit: & cū eo dē āno q̄rto claudii romā uenit: & āno integro secū pmansit. Post hec beatus petrus a xp̄o sibi apparente per uisionē monit⁹. Martialē ei⁹ discipulū misit ad gallias predicādas: eidemq; alpinianum & austriclinianum comites assignauit: qui ordinat⁹ episcopus ad partes illas accessit: & duodecim angelis sibi continue assistentib⁹ galliarum oppida circuiuit: & per annos sex in lemouiceñ prouincia p̄dicauit: ubi sex mortuos suscitauit: cecos illuminauit: claudos erexit: mutis loquelam tribuit: obsessos a demonibus liberauit: & alia multa & maxima miracula perfecit. Ecclesias in honore saluatoris: & dei genitricis: & sancti stephani protomartyris & sancti petri: & sancti andree apostolo℞ in ipsis partibus dedicauit: omnemq; idolorum culturam & spurcitiam eliminauit. ¶ Ingressus autem oppidum lemouiceñ: cum quendam phreneticum nobilis susanne matrone filium sanasset: ipsum cum matre & sorore uirgine nomine ualeria & aliis sexcentis ad xp̄m conuertit. Quem dum idolorum pontifices detentum duro carceri mancipassent: omnes ipsi ictu fulminis subito extincti sūt. Ipse uero luce de celo diuinitus illapsa confortatus: ianuis quoq; carceris reseratis eductus est. Cum autem instantia populi sacerdotes templorum fulmine peremptos suscitasset: ipsiq; eorum: que in alio seculo uiderant: testimonium perhiberent: tam ipsi oēs q̄ alia multitudo gentilium numero. xxii. milia dn̄o crediderunt. ¶ Mortua aūt susāna predicta: ✝ ualeriam eius filiam deo uirginem dedicauit: que cum a stephano duce aquitanie in cōnubium postulata: eidem nubere nollet: ab eodem tenta ipsiusq; iussu decollata est. Statimq; corpus truncum caput manibus sumens usq; ad altare: in quo scūs episcopus missam celebrabat: stupentibus cunctis accessit: & ibidem cadens expirauit. Sed & uirginis percussor angelos uidit: eius ad celos animam deferentes. Que cū omnia carnifex duci stephano nunciasset: & confestim coram illo corruens expirauit. Martialis uero lictorem mortuum suscitauit: & ducem cum qndecim milibus uirorum ad christum conuertit: qui ecclesiam sancte ualerie fabricauit: & ipsam honorifice ibidem tumulauit. ¶ Post hec autem martialis ad beatum petrum reuisendum romam perrexit: & cū eo iam sene, per aliquod spatium temporis commoratus est: inde ad ecclesiam suam redit. Et dum esset in itinere: quidā hildebertus comitis archadii filius a diabolo in flumine proiectus & necatus est. Quem sanct⁹ martialis a mortuis excitauit: & tres demones: qui eum prefocauerunt in specie nigrorum ethiopum ostendit: multosq; conuertit. ¶ Deinde in ciuitate lemouicensi mulier quedam uirum suum paralyticum baculo uiri sancti tetigit: qui mox incolumis surrexit. ¶ Idem etiam baculus in urbe burdigalleosi multis domibus igne flagrantibus incendio oppositus flāmas ꝓtinus ac penit⁹ excussit. Multaq; & maxia alia miracula p

eum deus ostendit. Tandē ā̄te dies .xv. exitꝰ sui xp̄o domino sibi apparēte: & ipsuȝ ad regna celestia uocante ad ecclesiam perexit: missaq; celebrata populum de omnibus docuit & uale faciens frībus in pace quieuit pridie cal. iulii. Anno a passione dn̄i. 74. uespasiani uero augusti anno. 5. epatus autem sui .28. Qui & lemouice quiescit & mltis uirtutibꝰ & signis pollet.

¶ De sanctis alpiniano & anstricliniano p̄sbyteris. XXX

Alpinianus & anstriclinianus presbyteri discipuli sc̄i martialis & eiusdē cooperatores predicationis multo tempore extiterā̄t. Et tam sermonū q̄ signorum gloria non mediocriter claruerunt. Qui & predicationis officio fideliter pacto apud eandeȝ ciuitatem lemouiceñ in domino quieuerunt. Quorum festum recolitur pridie cal. iulii: ut ait ado in martylogio suo.

¶ De sc̄o aaron sacerdote. XXXI.

Aaron sacerdos primus & pontifex s̄m legem frater moysi filius amram de tribu leui & iochabel eius coniugis: qui inter p̄res sanctos ueteris testamēti ecclesiastici .45. plurimū cōmendatur: populuȝ israel de terra egypti una cum germā̄o eduxit: & coadiutor ducatus moysi: per quadraginta annos in eremo fuit. Ipse enim uti eloquēnissimus a domino datus est moysi: qui erat impeditus in lingua: ut esset os eius ad populum: dominꝰ enim moysi precipiebat: & ipse aaron uerba dei narrabat: atq; populo uel pharaoni ex ore moysi cuncta q̄si internūciꝰ referebat. Sicut habetur exodi .4. capi. Ipse etiam cum moyse pharaoni astitit: & signa dei ostendit. Nam & prima tria signa plagarum: quibꝰ egyptus percussa est: per manū aaron dominus fecit. ¶ Postq̄ autem populus israel mare rubrum transiuit: ut hec oīa copiosius in gestis moysi tractabuntur pridie noñ septembris. Et moyses in montem sinai iussu domini legeȝ accepturus ascēdit: ubi & diebus .40. sine cibo corporeo pmansit: cum moyses in monte moram faceret redeundi: populꝰ impatiēs deos itineris duces ab aaron & hur: quos ille sui loco reliquerat instanter postulauit. Quibꝰ hur resistēs sputis ab ipsis (ut dicitur) suffocatus ē: unde aarō tiore coactꝰ ē auꝝ & argētū eoꝝ petiit: q̄ i ignē proiecit: & egressus est uitulꝰ ꝯflatilis instar bouis: quē i egypto adorauerant: demone opere hoc agente: queȝ & populus solēnizā̄s: & hostias offerēs adorauit. Quod cum dn̄s moysi reuelasset: & populi dispersionem ꝯminatus esset: moyses pro populo intercessit: & placato dn̄o de monte descendit: uisoq; tanto scelere: tabulas legis sibi a domino datas indignatus confregit: uituluȝ quoq; ꝯbussit: puluereṁq; in aquā ꝯspersit: & ex ea populo potum dedit. Cūq; ut tradit iosephus: auctores sceleris cognouisset ex colore auri potati: qui miraculose apparuit in barbis eoꝝ: filios leui sibi ad ultionē adiunxit: & ex illis quasi uigin̄ti tria milia occidit. Cūq; accusaret aaron q̄ populum exaudierat: ille se excusauit primuisse populum: q̄a pronus erat ad malum: hoc exodi .32. capi. ¶ Post hoc ut habetur leuit. 9. moyses de mandato dn̄i aaron & quattuor filios eius: nadab: abiu: eleazar & itamar: priꝰ aqua lotos: oleo sanctificationis punxit & sacerdotes ad ministeria sacrificioꝝ constituit. Quorum omnium aaron sūmus & primus fuit. Cui solo semel in anno tantū in sc̄ā sc̄oꝝ ingredi licuit. Dies autem consecratiōis aarō & filiorum eius fuit dies octauus anni egressionis filiorum israel ex egypto. Et cum aaron precepto dn̄i hostiam in altari posuisset ignis diuinitus adeo egressus sacrificium primitus inflā̄mauit. Et seruatus ē ignis iste perpetuus per generationes usq; ad transmigrationem babylonis. Eadem die nadab & abiu filii aaron iam sacerdotes cōsecrati q̄a igne alieno thus obtulerunt: igne diuino cōsumpti sunt. Quos aaron & alii duo filii eiꝰ lugere prohibiti sunt: propter unctionis sanctitatem & diuini iudicii reuerentiam: tamē sepelierunt eos cognati eorum. ¶ Post hec aūt ut scribitur numeri .16. ca. & .17. cum chore filius isuar fratris amram uidens fratrueles suos honoratos: alterum sacerdotio alteruȝ ducatu populi inuidit: & murmurans cōtra moyseȝ & aaron .250. de leuitis secum hn̄s: & dathan & abiron potiores rubenitaruȝ sibi adiunxit: & seditionem in populo excitauit. Quos omnes miraculose cum uxoribus & filiis & familiis ac omni eorum supellectile terra se apiens absorbuit: propter q̄d populus in furorem excitatus moysen & aarō uti multitudinis interfectores lapidare uoluit. Eisq; ad tabernaculum fugiētibꝰ: ignis a domino egressus populū deuorare cepit: & q̄ttuordeci milia ac septuaginta de populo interfecit. Tūc aaron ad suggestionē moysi: tollens thuribulū hausit ex altari ignē diuinū: & posito thymiamate cucurrit cito ad populum: seq; inter uiuos & mortuos incēdio opposuit: & pro eis orauit: confestimq; plaga cessauit. ¶ Adhuc autem non cessante tumultu super sacerdotio aaron: eo q̄ dicerent filii israel etiam ex aliis tribubus dignos reperiri: qui sacerdotio fungerentur: tulit moyses ex mandato domini .12. uirgas a principibus duodeciȝ tribuum: & in unaquaq; scripsit nomē principis & tribus sue.

Nomen autem aaron scripsit in uirga leui: quas cumposuisset in tabernaculo coram domino: sequenti die inuenit uirgam aaron germinasse: & amigdala cũ folijs pduxisse. Quo signo ordinante deo: aaron sacerdotiũ firmissime possedit: que etiã uirga i testimonium in tabernaculo reposita fuit. ¶ Cũ aũt populus per annos. 40. in deserto fuisset: & dñs moysen & aaron ne terrã pmissam igrederentur: decreuisset: eo q̄ ipm ad aquas cõtradictionis nõ sanctificassent: ut habet numeri. 20. & dicet in gestis moysi. Mandauit deus: ut aaron pgeret ad populũ suuz. Qui ascendit in monte or cum moyse fratre suo: & eleazar filio suo: ubi moyses pontificem aarõ oi sacerdotali cultu idutũ exuit: & leazar iduit. Quo facto pfesti aaron i ipso mõte occubuit eal. e. iulij: ubi sepulture ei⁹ adhuc locus ostendit. Et fleuerunt eum filij israel 30. diebus. Hec unde supra: & ex dictis iosephi & hieronymi: ex historia quoq; scholastica nec non ex chronicis guilelmi.

¶ De sancta maria pphetissa. XXXII

Aria prophetissa soror aaron & moysi intra numeꝝ sanctaꝝ matrum ueteris legis a iosepho nõ immerito cõputatur: quia ut sacra scriptura exodi. 15. inuere uidetur: sicut moyses inter mares israel filios: sic & maria inter feminas p suo modulo ducatũ obtinuit: ex quo solo sanctificata fuisse uidet. Nec eni decens fuit: ut tanto populo quis in utroq; sexu nisi sanct⁹ preesset. Vnde & postq̄ submerso pharaone in rubrũ mare cũ omni exercitu suo: moyses canticum exametrorum carminum. s. Cantemus domino cõposuisset: ipmq; primo eum uiris decantasset. Maria deinde chorum mulierum ducens: sumpto musicali tympano: canticum ipsum repetiuit: & domino pro uictoria laudes egit. ¶ Sed eum post ãnos aliquot: ut habet numeri. xij. Dum essent filij israel in deserto in loco: qui dicitur asta toth: & aaron & maria contra moysen murmurassent: & se ei de sanctitate pari iactassent. Iubẽte domino ipi tres ad hostiũ tabernaculi accesserunt. Quibus deus in nube maiestatis apparuit: & mariam lepra percussit. Que tamen post dies septem moyse pro ipsa orante: eaq; peniten tiam agẽte: sanata fuit: & aaron a domino ueniam de contumelia postulauit. ¶ Anno uero quadragesimo egressionis filiorum israel de egypto: populo adhuc per desertum agẽte: mortua est maria in eades: & sepulta in monte sin: quo autem die dormierit: expssuz non habetur: ieeireo aaron fratri suo ei⁹ memoria copulatur. Hec numeri. 20. & alijs locis quibus supra.

¶ D sancto eleazar sacerdote. XXXIII

Leazar sacerdos filius aaron: patri i sacerdotium successit: ut sup⁹ dictũ est. Hic enim ut habetur in libro iosue in pluribus locis cũ iosue duce populi iordanem transiuit: terram pmissam acquisiuit: & eam per sortes duodecim trib⁹ filioꝝ israel mandato dei diuisit: sacrificia pro populo sm legem a deo datam obtulit: & in tabernaculo domini cum filijs suis iugiter ministrauit. Et post obitum moysi modico tempore populum rexit. Et post hec sanctitate plen⁹ in pace quieuit: & sepultus est i gabaa: que data fuerat sibi & filius eius in monte effraim. Hic & si non expresse: tamen satis tacite inter sanctos patres ecclesiastici. 45. numeratur: ubi patris premissis laudibus: phinees fili⁹ eius tertius in gloria nominatur: ut sic inter sacerdotes gloriosos primus & tertius expsse: secund⁹ uero tacite numerat⁹ intelligat.

¶ De sancto phinees sacerdote. XXXIIII

Hinees sacerdos eleazar successor & filius. ecclesiastici. 45. cap. & primo machabeoꝝ. 2. inter sãctos patres ueteris testamẽti cõmemorat⁹ est. De quo illud memorabile habet numeri. 25. q; cum populus israel moraret in sethim: & multi ex ipsis cũ filiab⁹ moab fornicati eẽnt: & ad suggestionẽ eaꝝ beelphegor deo ipsaꝝ sacrificia obtulisset: eosq; moyses de culpa redargueret: zatabri priceps trib⁹ symeõ: q filiã cuiusdã madianite i ꝯiugẽ accepat noie eborbi: eorã oib⁹ pfessus se alienigenã cognouisse: & idola coluisse: nec legi: quã moyses ppl'o iposuerat: obnoxiũ eẽ: & spectãte oi ppl'o: ac flente: igressus ẽ tabernaculũ mulieris. Surgẽs q; phinees arreptoq; pugione igressus ẽ post illũ i lupanar: & pfodit ãbos isimul coeũtes i locis genitalib⁹: & cessauit plaga: que i populo pcesserat: & 24. milia extixerat. Et q phinees zelo legis nimio uidictã dei i peccatorẽ uiꝝ exegit. Ieeireo dñs eidẽ & semi ei⁹ sacerdotiũ i eternũ ꝯstituit: q & cũ pr̃e eleazar pmissiõis terrã itrauit: & ei i sacerdotiũ successit: & gloriosus meritis & fama laudabilis: i pace qeuit: in sepulcheo paterno tumulatus.

¶ De scis aarõ & iulio & socijs mr̃i. XXXV

Aron & iuli⁹ urbis legionũ: q̄ ẽ ciitas in britãnia ciues & alij plures mr̃es utriusq; sex⁹ i eadẽ ciuitate passi sunt sub psecutiõe dioeletiãi & maxiani: q pp multa & isignia miracula: q̄ i passiõe bti albani mr̃is oñsa sũt: ut supra i ei⁹ passiõe actũ ẽ. xi. cal. iul. ꝯuersi sũt ad xp̃m: & p eiusdẽ fidei ac cõfessiõis gl'ia: & ipi ab ifidelib⁹ mr̃ium passi triũphatoꝝ celestiũ nũero sociati cal. iulij.

¶ De scō theobaldo confessore. XXXVI.

Theobaldus confessor ex gallia oriūdus tpe henrici iparatoris .3. & henrici francoꝝ regis claruit in ptib⁹ ipsis. Qui magn⁹ ac potens mūdo abrenūcians seculo & diuitiis eremiticā uitā duxit. Quadā uice cū quibusdam sociis iter agēs: uidēs comites fame ac siti fatigatos: cū tā escis q̄ potu carerēt ad deum orauit: & panē sibi a dn̄o pparatū subito i uia repp(er)it. De quo se & socios ad satietatem cibauit. Deide uas qđ pridie uino fuerat oio uacuatū apportari fecit: ipm̄q; diuinitus uino repletū iuenit: qđ isusum cunctis abundātius ad poculū satisfecit. De reliqis uero tā panis q̄ uini pegrinos plures: q eius audita fama de mediolano ad se uenerāt: diebus plurib⁹ satiauit. Nec tn̄ ipe reliquie cō sumpte fuerūt: qn potius ad satietatē taz sui q̄ fratz suoꝝ p. 3. hebdomadas suffecerit. His & aliis clar⁹ uirtutib⁹ qeuit i pace cal. iulii.

¶ De scō carilepho confessore. XXXVII.

Carilephus confessor socius sci adiuti abbatis tpe childeberti & lotharii regū francoꝝ claruit. Hic i auernēsi territorio claris parētib⁹ ortus: litteraꝝ gr̄a ad monasterium menateñ missus. Ibiq; mōach⁹ factus est: ubi aliquo tpe māsit scitate replet⁹. Dei de eremiticā uitam ducere cupiēs: una cum scō adiuto socio suo de cenobio clandestine discessit. Deueneruntq; ad suburbiū aurelianēsē ad sāctū maximianū abbatē se cōferētes: cū eodē aliquot mensibus demorati sunt. Post hec indesiores siluas i loco qui dicitur piciacus: nūc aūt cella sci adiuti uocat̄: locellū cōstruxerunt: ubi plurib⁹ annis māserunt: ut dictū ē supra i uita sci adiuti. vi. cal. februarii. uerum carilephus cupiēs uitare famam que iā de scitate amborum ad aures regias delata fuerat. Adiutū deseruit: & interiora eremi apud cenomaneñ urbē cum Daumero cōmilitone suo petiit: tandemq; ad locum uocabulo cassagallam situm i pecia labrosineñ diuertit: ubi multo tpe deo seruire curauit. Et cum mulierē olno se non uisurum p(ro)posuisset: mulier quedā uaga & lubrica coma precisa habituq; uirili iduta monasteriū eius se uirum simulans incognita scō ingressa est. Quod dum p omnia ambitiosa curiositate lustrasset: oculi eius ex capite p(ro)tinus deciderūt. Que duz peccatum cōfiteretur: & penitentiā egisset: scō pro ea intercedente corpore sanata: & āimo redut emēdata. Hic etiam obitum suum sibi a domino reuelarū fratribus predixit: & die qua predixerat in pace quieuit: uidelicet cal. iulii. Sepultusq; est in cenomaneñ ciuitate miraculis clarus.

¶ De scō pambone abbate. XXXVIII.

Pambo abbas: ut dicit heraclides Cum sine litteris eēt ad quēdam accessit: ut ab eo psalmū aliquez disceret. Qui cum audisset principium psalmi .xxxviii. Dixi custodiam uias meas: ut non delinquā in lingua mea: 2m uersum audire recusauit: dicēs q primus sibi sufficeret: dū tn̄ illuz adimplere posset. Et post mēses. vi. reuersus ad magistrum. Interrogatusq; ab eo: cur tantū distulisset respondit: q uersum: quē didicerat: nondum implere potuerat. Post multum uero tempus retulit cuidam alteri: q annoꝝ 49. esset: & uix adhuc dictum illud psalmi implere potuisset. Descendens alexandriam de scythi uidit mulierē theatricaz: & amare fleuit dicens se flere & propter mulieris perditionē & pp sui ipsius negligētiam: quia nō tantū studuerat deo placere: quantū illa hominibus. Teophilo episcopo euz adeunti: & ab ipso edificari querenti respondit: q si sua taciturnitate non edificabatur: neq; sermone edificari posset. ¶ Huic sancta melania de qua dicetur in. j. xi. cal. nouembris tricentas libras argenti obtulit: quas ille per euthemium discipulum suum pauperib⁹ dari iussit: ut ait hieronymus. Qui postmodū sportellam palmis cō suit: & melanie i sui memoriale tradidit: dicens se nullum aliud habere: qđ sibi dare posset. Quam ipsa post ei⁹ obitum omni tempore quasi pro magnis reliquiis reseruauit. Hic etiam nulla febre uel egritudine correptus ad extrema deuenit. Et hora mortis sue astantib⁹ dixit: q ex quo eremum intrauerat: nec panem comederat: nec 2mōis: de quo locutus fuisset: aliquādo eum penituerat: & tamē sic ad deum ibat q̄ si adhuc initium non fecisset seruiendi dn̄o. Et requisitus an esset bonum laudare proximum uirtuosum resespondit: q melius eēt tacere. Hec heraclides & in uitis patrum. Quieuit autem in domino uir sanctus calendis iulii.

¶ De scō dominiano abbate. XXXIX.

Domian⁹ abbas i territorio lugduneñ sanctitate uite isignis claruit. Qui primus illic eremiticā uitā exercuit: plurimosq; sibi in dī 2uitio aggregās: magnisq; uirtutib⁹ & glo(rio)sis miraclis clar⁹ collect⁹ ē ad pr̄es i senectute bona cal. iulii: hec ado.

¶ De scis mr̄ibus pcesso & martiniano. XL.

Processus & martinian⁹ mr̄es passi sūt rome ipāte nerone. Cū enī nero impator btōs apostolos petrū & paulū tradidisset paulino uiro clarissimo magr̄o militū. Paulinus eos reclusit in custodia mamertina sub mōte tarpeio: sub custodia militū p̄

cessi & martinião & alioꝝ. 49. quos oẽs beati apostoli ad xp̄m sua predicatiõe ꝯuerterũt: & pducto fonte de silice saxeo: eos ibi baptizauerunt: ut supra dictũ est in passione militũ. 49 pridie idus martii: & in passione petri apostoli. 3. cal. iulii. Cũ aũt apostoli in ipso carcere menses. 9. fuissent: a scis militibus dimissi sunt. Cũq; uir clarissimus paulin⁹ audisset processum & martinianũ baptismũ suscepisse: & apostolos dimisisse: iratos eos reperiri fecit: ac sibi p̄sentari. Cum aũt eos ad sacrificia suaderet: & illi e ꝯtra: xp̄m dominũ solũ deũ p̄fiterent. Iussit paulin⁹ ora ipsoꝝ lapidibus ꝯtundi. Deinde statuã auream iouis afferri: ut ei thura incenderent. Cũq; sci milites in simulacꝝ ꝯspuissent: precepit eos paulinus in equuleo suspendi: & attrahi neruis: ac fustib⁹ cedi: Deinde circa eorũ latera flãmas apponi: & post hec scorpionib⁹ mactari sub uoce p̄conia: ne principum p̄cepta ꝯtemnerent. Eadẽq; hora paulinus oculum subito amisit: & p̄ dolore q̄si insaniens: eos equuleo depositos i custodia mamertina uinciri mãdauit. Quib⁹ lucina apostoloꝝ discipula necessaria ministrabat. Post triduũ uero paulinus arrept⁹ a demonio expirauit. Cũq; filius ei⁹ pomponius rem gestã cũ clamore ad palatium detulisset. Iratus nero iussit cesario urbis p̄fecto: ut eos celerius occidi faceret. Qui fecit sanctos de custodia eici: & foras muros uia aurelia duci: atq; ambos ibidem capitibus amputari: & corpora eorũ canibus derelinqui. Sed beata lucina illa noctu collegit: & in harenario iuxta locũ: ubi decollati fuerant: sepeliuit. 6. noñ iulii.

¶ De scis lõgino megisto & acesto mar. XLI

LOnginus: megist⁹: & acest⁹ milites a btõ paulo apostolo ꝯuersi sũt: cũ ad decollationẽ duceret: ut supra dictũ ẽ. 3. cal. iulii i ei⁹ passiõe. Qui iuxta qd̃ paulus eis imposuerat: die sequẽti passiõis illius ad sepulchꝝ pauli uenerũt: & duos discip̄los: uidelicet titũ & lucã orãtes inuenerũt: & i eoꝝ medio paulũ stantẽ uiderũt: quos discipuli illi uidẽtes territi fugiebãt: pauloq; mox disparẽte: milites illi post eos clamabãt: q̄ nõ ut eos capent: p̄sequebãtur: sed ut ab eis baptismũ suscipent: sequebanť: paulũq; i eoꝝ medio se uidisse testãť. Hec illi audientes reuersi sũt: eosq; cũ gaudio baptizauerũt: qui post duos dies a nerone detẽti: & p xp̄i nois ꝯfessiõe capite cesi sunt. 6. noñ. iulii.

¶ De scis aristone & socus maŕib⁹. XLII

ARisto: crescentianus: eutychianus: urbanus: uitalis: iust⁹: felicissimus: felix: maria: & symphorosa maŕes oẽs apud campaniã ꝓ fidei ueritate: & xp̄iani nomis assertiõe glorioso martyrio coronati sũt. 6. noñ iulii: ut ait ado ex hieronymi martylo.

¶ De trãslatiõe sci thome apl̄i. XLIII

TRanslatio corpis sci thome apostoli facta ẽ tẽpore alexandri imperatoris. Cũ eni idẽ imparor rediret uictor de p̄side p̄lio: xerxe rege deuicto: supplicaŕt ei syri: ut mitteret ad regulos indoꝝ: q̄tenus corp⁹ bti thome redderẽt ciuib⁹ suis. Quod idem impator quãuis gentilis: ꝓpter uictorie tñ gloriã eisdem libẽter ꝯcessit. Sicq; factũ est: ut translatũ eẽt corp⁹ bti apostoli de india: & positũ in ciuitate edessa i locello argẽteo: quod pendet ex argẽteis catenis: in q̄ ciuitate nullus heretic⁹: iude⁹: uel idoloꝝ cultor uiuere põt. Sed nec barbari eã aliquãdo inuadere potuerũt: ex quo agabar⁹ rex ipsi⁹ urbis epistolã manu saluatoris scriptam accipere meruit. Si quando gens aliqua contra eãdem ciuitatẽ uenit: die qua lecta fuerit epistola p pueꝝ sup muꝝ: eadem die hostes aut territi fugiũt: aut pacati recedũt: tam saluatoris scriptis: q̄ oroe bti thome apostoli. Et celebrať ipsius translationis festũ. 5. noñ iulii. ¶ Ferť: q̄ in uigilia festi bti thome singulis ãnis oi clero & populo ac pegrinis ad eius ecclesiã cõuenientibus celebranť uespe: & patefacto tumulo sci corporis: archiepus edesseñ dũ incobat antiphonã ad magnificat O thoma didyme ꝛc. Palmitẽ aridũ uitis ponit in manu apostoli: & ꝯpletis uespis clauditur sepulchrum. Mane aũt iteꝝ oibus cõcurrentibus aptoq; tumulo inueniť palmes in naturali uiriditate ꝓduxisse racemũ uue diuinitus: de quo tantũ uini liquať in calice: q̄ ea die archiep̄s ex ipso ꝯficit sanguinẽ iesu xp̄i. Hoc audiui a fide dignis.

¶ De scõ gregorio epo neocesarieñ. XLIIII

GRegori⁹ neocesarie põti ep̄s alio noie primo uocat⁹ theodor⁹: orĩgenis discipulus tẽporibus ualeriani & galieni impatoꝝ doctrina clara mirificus refulsit. Signa quoq; & miracula de eo cum laude ecclesie perhibentur. ¶ Cum eni pro captura pisciũ stagni cõmunis: germani duo ad inuicem armis & effusione sanguinis decertarent: orãte gregorio: aqua stagni repente absorta arentem campum frugibus copiosum: ac utiliorem germanis tam cõcorditer diuidendum dereliquit. Verum dum ecclesia in quodam loco artissimo inter mõtem & fluuiũ posito construi deberet: & spatium sufficiens non esset: ipso sancto in orationibus pernoctante: mane facto inuẽta est rupis tãto spatio loco cessisse: quantũ erat competens pro ipsa ecclesia fabricanda. ¶ Alio tẽpore cũ in alpibus iuxta phanũ idolorum hospitat⁹ eẽt.

sacerdos ab idolo nullũ poterat habere re-
sponsũ. Cui per noctẽ demõ in somnis ap-
paruit: eiq; dixit: q̃ presente gregorio nulla-
tenus loqui posset. Qui mane gregoriũ ob-
secrat: ut deum suũ loqui pmittat. Gregori⁹
aũt demoni ep̃laȝ mittit: & ut more solito re-
spõdere debeat pmisit. Sicq; idolũ r̃spõdere
cepit: unde sacerdos uirtute dei in scõ uiro
cognita ad xp̃m ɔuersus: & ab eodẽ baptiza-
tus i tantũ pfecit: q̃ gregorio i ep̃atu succes-
sit. Quieuit i pace uir domini. v. noñ iulii.
¶ Hic pluria opuscula fidei catholice expo-
sitionẽ ɔtinẽtia ɔpilauit. Sup ecclesiastes li-
bro metaphrasin magnificẽtissime opus bre-
ue sed perutile ptulit. Ad origenem scripsit
panegyricũ: quẽ eo p̃nte uocataq; m̃ltitudie
recitauit. Vulgo & alie plures & ipi⁹ serũt
epistole. Hec hieronym⁹ de uiris illustrib⁹.

¶ De scõ gregorio ep̃o lingonieñ. XLV.

Gregori⁹ ligonieñ ep̃s ex senato-
rib⁹ augustudunẽsib⁹ ort⁹: regio-
nẽ illã. 40. ãnis sũma iustitie seue-
ritate correxit. Hic hũit uxorẽ ar-
mẽtariã: de qua filios pcreauit.
Post cui⁹ obitũ ep̃s eligi̇̃ ligonieñ. In quo
ep̃atu scissimã uitã duxit sub pãib⁹ triticeis
panẽ ordeaceũ comedẽs: & aquã uino solũ-
modo coloratã. Qui etiã a scõ benigno ep̃o
sibi appẽte ɔmonit⁹ ecclesiã supra tumulũ
ei⁹ edificauit. In qua p noctes orãs uoces an-
gelicas ɔcinẽtes frequẽter audiuit. ¶ In obi-
tu uero ipius sci uiri: qdã uidit celos aptos:
uult⁹ quoq; ei⁹ sicut rosa rubescebat: caro
uero uti liliũ cãdebat. Corp⁹ aũt eius iuxta
corp⁹ scĩ benigni collocatũ ẽ. Quod dum se-
pulture traderė̃: trabes i qbus pedes uicto-
rum astricti tenebant ɔscisse sũt: & captiui
liberati: q uidelicet eiusdem scĩ dũ ẽxege il-
lac trãsirẽt auxiliũ obnoxius postulabant.
Sepultus quoq; ẽ in ecclesia lingonieñ.

¶ De scõ heliodoro ep̃o. XLVI

Heliodor⁹ ep̃s altineñ uir magne
scitatis & sapiẽtie floruit tpe ar-
chadii & honorii ĩpatoꝝ. Qui iu-
uenili etate ad sacerdotii dignita-
tẽ pmot⁹: populũ adhuc idolis
deditũ admõebat. Et dũ p aĩaꝝ ciuiũ suoꝝ
salute dñm obnoxi⁹ exoraret: hortat⁹ ab an-
gelo publice p̃dicare cepit: adeoq; in p̃dica-
tiõe pfecit: ut popul⁹ tẽpla deoꝝ destruerẽt
& ecclesiã dei genitricis a fũdamẽtis ɔstrue-
rent. Postmodũ aũt heliodor⁹ adhuc p̃sby-
ter chromatiũ aqleieñ ep̃m uisitauit: & cum
eo aliquo tpe ɔmorãs ab eodeȝ altineñ ep̃s
ordinat⁹ fuit. ¶ Hi sũt duo ep̃i q legũ̇ btõ
p̃sbytero hieronymo aliqñ epistolas direxis-
se: & ab eodẽ epigrãmata r̃cepisse. Ad quoꝝ
istantiã idẽ gloriosus doctor quosdã libros
diuie pagine ex hebreo i latinũ trãstulit: &
martylogiũ primit⁹ ɔpilauit. Reuersus igi̇̃
scũs ep̃s alnnũ eccliaȝ suã disposuit & popu-
lũ in fide firmauit. Inde hierosolymã prexit
& optatũ diu hieronymũ: quẽ sepi⁹ i scriptis
uiderat: corporali lumĩe uisitauit: a quo & i
melius ɔposit⁹ discessit. Inde repatriãs iam
senio ɔfectus & ambrosiũ sibi coadiutorem
ep̃m ordinauit. Ipe uero i insula maris: que
a scõ uiro marcellião ibi dg̃ẽre marcelliana
uocata ẽ: eremũ petiit. Ibiq; apud p̃satũ uiꝝ
sanctũ ecclesia dedicata pmãsit. Quẽ & die
v. mẽsis iulii defũctũ sepeliuit: heliodorus
uero dudũ postea supuiuẽs ciuitatẽ altineñ
ab attila destruendã obitusq; sui diẽ p̃dixit.
Et scitate ɔspicuus i pace qeuit. v. noñ iulii.
Cui⁹ corp⁹ ambrosi⁹ ep̃s ei⁹ successor i altĩ-
neñ ecclesia sepeliuit. ¶ Processu uero tpis
desolata: ut p̃dixerat: altineñ ciutate: & albu-
no longobardoꝝ rege italiã iuadẽte. Paul⁹
altineñ ep̃s corpa scõꝝ heliodori marcellia-
ni theonisti tabre & tabrate ad isulas maris
ɔfugiẽs trãsportauit: ubi nouo altino ɔstru-
cto: quod icole torcellũ uocauerũt: corpus
scĩ heliodori in principali ecclesia ɔdiderũt
i honorẽ uidelicet btẽ marie uirginis ad in-
star altineñ ecclesie edificata: ubi & quiescit
usq; in presens.

¶ De scõ lanfranco ɔfessore. XLVII

Lanfrãc⁹ prior mõasterii becoeñ
& postmodum abbas cudomeñ.
tpe hẽrici. 4. impatoris claruit.
Hic fuit doctor anselmi cantua-
rieñ ep̃i: de quo ifra dicė̃. 3. noñ
iulii. Et huic idẽ anselmus in becoeñ priora-
tum successit sub eluino abbate q ipm mõa-
steriũ de pprio fundauit. ¶ Hic eñi lãfranc⁹
de cĩt ite papie oriũd⁹ & secularib⁹ sciẽtiis
satis clarus. Postq̃ i arbricateñ ciuitate nor-
manie aliquo tpe docuisset: & rothomagum
ire uellet: a latronib⁹ captus spoliat⁹ & i sil-
ua nudus dimissus: maneq; a uiatoribu⁹ re-
duct⁹ est. Qui mox relicto seculo & secula-
rib⁹ studiis in p̃dicto mõasterio habitũ mo-
nachalẽ assũpsit: & humilẽ ac despectã uitã
ducere cepit. Et cũ esset oĩm doctior: sapiẽ-
tiam suã humiliter occultabat. Tandẽ fama
ipsius ɔpta de mandato sui abbatis scholas
tenuit: & clericos ac laicos multos in diuia
sapiẽtia auditores habuit: quoꝝ plurimi di-
tissimi pro magr̃i amore multa monasterio
cõtulerũt. Qui postmodũ ipsius loci prior.
Inde abbas cudomeñ factus est. ¶ Quadam
die eo celebrãte diaconus ei ministrãs a dia-
bolo arreptus est. Qui diebus plurimis ue-
xatus: sed tandem eius orationibus liberȧ̃.
¶ Huic etiã cum nunciatũ fuisset: q anselm⁹
eius monachus & discipulus nocte in lecto
anulum aureum repperisset: prenunciauit
eũ futurũ episcopũ: & ut p̃dixerat sic euẽit.

Hic ex pcepto leonis pape quinti disputans in ꝯcilio toletano ꝯtra berengariũ turoneñ: q de eucaristia praue sentiebat: eum eloquentissimo sermone confudit. Quieuit i christo quinto noñ iulii.

¶ De sanctis mustiola & hyreneo martyribus. XLVIII

MVstiola & hyrene⁹ diacon⁹ tēpore ualeriani ĩpatoris turcio agēte uicario apud ciuitatē clusĩ um passi sunt. Cũ.n.pdict⁹ turci⁹ felicē pbr̃m p martyriũ ꝯsumasset apud uernã ciuitatē: ut dictũ est supra i ei⁹ passiõe.9 calē. iulii: ipsiusq; corp⁹ hyrene⁹ diacon⁹ sepelisset iuxta muros uidelicet sutrine urbis. Hec audiēs turci⁹: hyreneũ ꝯphendi fecit: & catenis uinctũ post redas suã traxit usq; ad ciuitatē clusinã: ibiq; illũ in carcere cõpediuit cũ plurib⁹ xp̃ianis aliis. Quos oēs mustiola nobilis matrona claudii pricipis ꝯsobrina i ergastulo refouebat. Quod cũ audisset turcius: ipsam qdē teneri fecit: & oēs ✝ xp̃ianos detentos decollari: hyreneũ uero in conspectu mustiole equuleo appensũ: tã diu unguibus lacerari: & flãmis appositis adduri fecit: donec spiritũ emisit. Deinde sanctã mustholã sacrificare nolentē tã diu plũbatis cedi iussit: quousq; aĩam exhalauit. Quoꝝ corpora marcus seruus dei iuxta muros clusii ciuitatis deuote tumulauit: ubi & miraculis claret: qui passi sunt.5.noñ.iulii.

¶ De scõ lauriano martyre. XLVIIII

LAurian⁹ mr̃ passus est in territorio bituriceñ: qui p xp̃i nois confessiõe gloriosa amputato capite triumphũ meruit obtinere martyrii: cui⁹ caput apud hispalim ciuitatē deportatũ: ibi digna ueneratione recolit: qui passus est.5.noñ iulii: ut habet in martylogio adonis.

¶ De scõ osee ppheta. L

OSee ppheta de tribu isachar fili⁹ beeri ortus in bethleemoth sub q̃ttuor regib⁹ iuda pphetauit: uidelicet ozia: ioathan: achaz: & ezechia: & sub hierobã filio ioas rege israel: unde & isaie pphete ꝯtēporane⁹ fuit. Prophetauit aũt principaliter ꝯtra.x.tribus: pauca de duab⁹ loquēs. De memorato eni regũ numero achaz rex iuda & hieroboã rex israel: dñm derelinquētes i israel idolatrie crimen impio ac potestate sua admittere populũ cõpulerũt. Propter quod de⁹ ad osee locut⁹ ē: ut accipiat uxorē fornicationũ: & faceret filios fornicatiõis. Fornicariã inqt: nõ ex locutione corpe meretricē: sed gentilē deñ ignorantē appellat: que dei creatoris sui amore ꝯtempto: simulacroꝝ se subiecerat desideriis. Hinc factũ est: ut ira dei in populo israel p denunciationē pphete sub tali typo pcessura diceret. Domus aũt iude misericordia lectiõe pphete ꝯprehēsa ob hoc pmissa est: qa ezechias rex iuda fili⁹ achaz sublatis idolis: que tã pater ei⁹ q̃ ceteri reges ꝯsecrauerunt: templũ dei purificasse mõstrat: ut supra in gestis ezechie dictũ est. Prenũciauit āt osee iudeos in ultimo tēpore ad xp̃m redituros. Tertiũ quoq; diem dñice resurrectiõis pdixit. ¶ Hic aũt: ut ait hieronym⁹: prenũcians dedit signũ: ueniet dñs in terra sicut querc⁹: que est in sylo &c. quod nõ legit in scriptura ei⁹ ſm editionē nostrã: forte quod hiero⁹ dixit signũ: hic epiphani⁹ dixit pdigiũ: dicēs de osee: & dedit pdigiũ dicens: Veniet dñs ĩ terra sicut quercus i sylo: que ex semetipsa i.12. fuerat partita: & facte fuerãt ex ea totidem querc⁹. Hic postq̃ pphetiã suã adiplesset: sub ezechia rege placita qete dormiuit 4.noñ iulii: in terra sua sepultus: ut hebreorum scriptura colligitur. Hec hieronym⁹ & iosephus: & ex historia scholastica comestoris.

¶ De scõ aggeo ppheta. LI

AGgeus ppheta post captiuitatē populi iudeoꝝ in anno ſo darii persaꝝ regis pphetauit in hierusalē. Nã in ãno primo cyri regis persaꝝ: ut ĩpleret sermo dei ex ore hieremie pphete: ut hr̃ esdre prio in pricipio: Iussu ipsi⁹ regis popul⁹ in iudeã reduct⁹ est. Cũq; a populo israel & seniorib⁹ templũ dei edificari cepisset: mortuo cyro rege psaꝝ: ac regnante dario: qui memorato successerat: uicine gentes odio iudeoꝝ instaurationē tēpli & ciuitatis ĩpedire ceperũt. Qua rõne duct⁹ popul⁹ iudeoꝝ restaurationē ipsius tēpli necdũ cõcessam eē iuxta pmissionē credebant: ppter quod i ſo ãno regni darii memorati. Aggeus ppheta a deo missus ad zorobabel: q erat de tribu iuda: q potestatē regni suscieptur⁹ erat: & ad iesum summũ sacerdotē filium iosedeeb: eos admonet: ut credãt cõpleto annoꝝ numero tēpus restaurationis hierusalē aduenisse. Addito ne incredulitatē populi uelint imitari. Omnia aũt que textu ipsi⁹ pphetie ꝯtinēt: reuersionē populi: repationē tēpli: renouationē ciuitatis: obseruantiã sacerdotalē: & interitũ regnoꝝ exteroꝝ significant. pphetauit aũt una cum aggeo zacharias ppheta: de quo dicet infra.8. id⁹ septēbr̃. Sed duob⁹ mensib⁹ ante zachariam hic agge⁹ uaticiniũ suum texere exorsus est. Quieuit in iudea in pace.4.noñ iulii & tumulatus iacet iuxta sacerdotum monumenta in hierusalem. Hic ppheta una cum pximo precedente ex numero.xii. illoꝝ pphetaꝝ sunt: qui minores appellant: q & in scõꝝ patꝝ catalogo ecclesiastici.49.cap. describuntur. Hec unde supra.

¶ De translatione sci martini epi. LII.

Translatio corporis sci martini facta est ãno .iiij. leõis primi: ut ait sigibertꝰ: anno uidelicet .lxiiii. ab obitu ipiꝰ sci. Cũ enim ꝑpetuus turonẽ eps cerneret isignia miracula: que ad sepulchrũ sci martini fiebãt: ecclesiam magnã & speciosam eiꝰ nomini fabricauit: iuxta cellã uidelicet ubi uiuens degere ꝯsueuerat. Et congregato clero ac populo uniuerso cũ corpus sci ad nouã ecclesiã trãsferre decreuisset cal. iulii post noctis uigilias & ieiuniũ celebratũ mane sepulchrũ nullatenus mouere potuerũt. Quod cũ sequẽti die & tertio iterassent loculũ similiter nullo ingenio leuare ualuerũt. Cũq; iã q̃si desparati opus dimittere ꝯcepissent recordati sunt: q; .iiij. iulii. .iiij. uidelicet nõn: ipiꝰ ordinatiõis beati martini anniuersaria dies erat. Et q; forsitan ipsa die dñs corpꝰ beati ꝯfessoris trãsferri disposuisset. Ieiunio igit̃ orõnibusq; ꝑmissis ad tumulũ accesserũt. Moxq; illis senex uenerãdus appꝑuit: alias nũq̃ uisus: q eos ad opus iuuare cepit. Scũmq; martinũ eisdẽ adeẽ dixit: utq; corpꝰ trãsferre nõ tardarẽt admonuit. Sicq; cũ sũma uelocitate loculũ leuauerũt: & in loco ubi nũc colit̃ posuerũt. Cõpletis quoq; officiis cũ senẽ ad mẽsam regrerẽt nusq̃ ꝯpꝑuit. ¶ Accidit quoq; ut tunc essent duo mẽdicantes & multã peccuniam ex questu acquirẽtes: quoꝝ unus cecus & alter erat ꝯtractꝰ: cecus cõtractũ ferebat: & ꝯtractus ceco uiã ostendebat. Audiẽtes aũt q; ad corpꝰ sci martini multi sanabant̃ infirmi: dũ corpus i trãslatiõe ꝓcessionaliter portaret̃: timẽtes ne corpꝰ iuxta eoꝝ habitatiõnẽ duceret̃: & sic ipsi forsitan sanarent̃. Inde recesserũt: nolentes sanitatẽ ꝯsequi: ne ꝑiret miseria questus sui. Dũ ergo fugerent ꝑ uiam unde corpꝰ nequaq̃ ducendũ putabãt ex improuiso scõ corpori obuiãt. Et quia deꝰ multa beneficia ꝑstat etiã inuitis: ambo ꝯtra uolũtatẽ ipoꝝ ꝯtinuo curati sunt: licet de hoc plurimũ tristarẽt̃. Celebratur autẽ hec trãslatio & ipiꝰ ordinatio ac ꝑsate eius ecclesie dedicatio. .iiij. nõn iulii.

¶ De scõ uldarico epo. LIII.

Uldaricus eps augusteñ nobilis romanꝰ exñs ifantulus i mõasterio sci galli educatus ẽ. Et cum etate adoleuisset: & habitũ mõasticuꝫ assumere uellet: a quadaꝫ sca iclusa ꝓhibitꝰ est: que eidẽ asseruit sibi fuisse a dño reuelatũ adhuc ipm futuꝝ epꝫ. Comẽdatus ẽ igit̃ adalꝑoni augusteñ epo a quo ẽ ad sacerdotii ordinẽ ꝓmotus. Deinde romã ueniẽs a martino papa benigne susceptus est. Qui eidẽ põtifici epm suũ mortuũ nunciauit sibi diuinitꝰ reuelatũ. Cũq; ipsum papa martinus uellet in epm ordinare: & augusteñ urbi i pastorẽ ꝑficere: uldaricusq; recusaret: sũmus pontifex eidẽ ꝑnunciauit q; ꝑiculoso adhuc tpe epatum ipm nõ posset euadere. Quod & factum ẽ. Nã epo augusteñ ad epatũ hiltineñ trãslato uldaricus ei a populo succedere ꝯpulsus ẽ. Qui cum scõ cõrado epo cõstãtie gregẽ dñicũ uerbo & exẽplo opis bene pauit. ¶ Sup hũc sanctũ die cene dñi chrisma ꝯficientẽ: & die pasche missaꝝ solẽnia celebrãtẽ uisa ẽ dextera dei que sibi benedicebat. ¶ Quadã die scã aphra sibi appꝑuit & ut se sequeret̃ admonuit: ipmq; usq; i lechfelth ꝑduxit: ubi ꝑ uisionẽ sanctũ petrum apostolũ cuꝫ quodã alio scõ uidit: q arnulphũ ducẽ torigioꝝ pro suis criminibus damnabãt. Et notato tpe repertũ est eodem die & hora arnulphũ e scl̃o migrauisse. Ipe uir scũs pacẽ inter othonẽ ducem: & lodolphum eiꝰ filiũ ꝑtractauit. ¶ Iussus diuinitus i natiuitate sci ioãnis baptiste bis i die celebrauit. Missam aurore uidelicet & maiorẽ quaꝝ primã ex ꝯscia bis celebrandi omittere ꝓposuerat. Et .xi. postmodũ die i pace quieuit: uidelicet .iiij. nõn iulii. Sepultꝰ q; ẽ a uolsgãgo episcopo ratisponeñ in ecclesia sãcte aphre.

¶ De scõ iocũdiano martyre. LIIII.

Iocũdianus martyr apud aphricam martyriũ passus ẽ. Qui pro ꝯfessione fidei xpiane i mare mersus cũ palme triũpho coronaꝫ a dño ꝑcipere meruit gloriosam. .iiij. nõn iulii: ut hr̃ in martylogio hieronymi & adonis.

¶ De scã zoe uxore nicostrati mr̃is. LV.

Zoe mr̃ uxor nicostrati primiscrinii diocletiani iꝑatoris. Rõe martyriũ passa ẽ. Que cũ graui ifirmitate loquẽdi facultate ꝑ .vi. ãnos caruisset beatꝰ sebastianus mr̃ ipsam curauit: sibiq; loquelaꝫ restituit: necnon ipam zoem cũ uiro nicostrato & aliis pluribꝰ ad xp̃i fidẽ ꝑduxit: quos scũs polycarpꝰ ꝑsbyter baptizauit: ut supra actuꝫ est i passione sebastiani .xiii. cal. februarii. Cũ autẽ sebastianꝰ & alii plures mr̃ium passi fuissent: & ipa ad ꝯfessionẽ sci petri apostoli oraret: a persecutoribus artata & i custodia durissima trusa ẽ. Deĩde a collo & a capillis i arbore quadã suspensa adhibito subter horribili fumo i ꝯfessione domini emisit spiritũ. .v. nõn iulii.

¶ De scõ anselmo epo. LVI.

Anselmꝰ eps ex ꝯfinio lõgardie & burgũdie ortus puerilibus ãnis litteris a pẽtibꝰ traditꝰ breui spatio multa sapiẽtia pollẽs ante annuꝫ .xv. de salute anime cogitare

cepit:& cogitatum ad effectũ pduxit:Egres
sus ergo patriã:dũ ex transcensu montis ni
miũ fatigatus esset:nec quicq̃ ad edendũ ha
beret:minister ei⁹ ex insperato panẽ cãdidis
simum diuinitus in sacculo repperit:ex quo
uterq; ad sacietatẽ comedit. Exactis autẽ tri
bus ãnis partim in frãcia ptim in burgũdia
in normaniã deuenit: & sub magisterio lan
frãci prioris becoeñ doctoris illustris se cõ
tulit:ac deinde in eodem monasterio habitũ
religiosum assumpsit. Lanfrãco aũt in abba
tem monasterii cadoneñ assumpto:ut supra
in eius historia dictũ est. 5. noñ. iulii. Ansel
mus ei in p̃lato prioratu successit: sanctitate
q; & sapientia admodũ clarescere cepit: plu
rima nãq; diuina opuscula & solẽnia ɔpila
uit. ¶ Cum nocte quadam miraret̃: quõ ꝓ
phete per spiritũ multa futura p̃dixerant: &
oraret:ut hoc sibi de⁹ apiret:p parietes & mu
ros iterpositos uidit frẽs ad matutinũ exur
gẽtes:& eoꝝ officia exequẽtes. Et itellexit:q
sic de⁹ potuerat sanctis ꝓphetis abscondita
reuelasse. ¶ Dũ quadam uice frater senior i
extremis laboraret: & se a duob⁹ lupis uo
tari uocibus horribilib⁹ inclamaret. Ansel
mus ꝓ fratre orauit: & postmodũ ad ipsum
intrauit: qui mox lupos effugatos asseruit:
flãma ex ore sancti in modũ lancee ꝓcedẽte:
quã frater ille se uidere perhibuit. Absolu
tusq; ab anselmo hora. 9. ut sanct⁹ p̃dixerat:
expirauit. Alias etiã dũ i oroñe persisteret:
uisus est ab alio fratre luce maxima circũfu
sus. Postmodũ aũt ad archiep̃atum cantua
rieñ ecclesie elect⁹ est: qui dei populo exem
plis honestissimis: & doctrinis clarissimis p̃
fuit. Ipse eni festũ ɔceptionis alme dei geni
tricis sibi a dño reuelatum miraculose colẽ
dum didicit: ipse & primus celebrauit: & ce
lebrandũ in eius ecclesia ɔstituit: ut superi⁹
dictũ est in ɔceptione scẽ marie. 6. id⁹ decem
bris. Cũ autẽ quodam tẽpore i uilla quadã
cum sociis hospitaius esset: & hospes nihil
aliud p̃ter panem & caseũ eis apponendum
haberet: iubẽte epõ: quãuis dudum recusas
set: hospes ad flumen accessit: & misso rete
trutam maximã ɔtinuo cepit: ex qua omnes
plene refecti sunt. ¶ Alio etiaʒ tẽpore alteri
eius hospiti ɔquerenti:q pisces ei apponen
dos non haberet: ipse p̃dixit: q ɔfortaretur:
quia post morulã sibi magnus sturio mitte
ret. Quod & post horã modicam factũ est.
Sicq; clar⁹ uirtutibus quieuit in pace. 5. noñ
iulii. Sepultusq; iacet in sua ecclesia cantua
rieñ. ¶ Hic ɔposuit libꝝ ꝓslogion. i. allo
quiũ de deo. Itẽ monologion. i. soliloquium
de sancta trinitate. Itẽ de ueritate libꝝ unũ.
De ɔcordia liberi arbitrii: & p̃scientie diñe:
atq; p̃destinationis & gratie librum unum.
Cur de⁹ homo libꝝ unũ. De sacramẽto alta
ris libꝝ unũ. De casu diaboli libꝝ unũ. De
peccato originali libꝝ unũ. De icarnatione
uerbi libꝝ unũ. De azyma libꝝ unũ. Medita
tionũ uel orationũ libꝝ unũ. Parabolarum
siue ꝓuerbioꝝ libꝝ unũ. De grãmatica libꝝ
unũ. Sup canticis canticoꝝ libꝝ unum. Epi
stolaꝝ ad diuersos libꝝ unũ. De ɔceptu uir
ginali & originali peccato libꝝ unum. Cla
ruit tẽpore henrici imperatoris tertii.

¶ De sancto anselmo ɔfessore. LVII

Anselmus ɔfessor lundonice ciui
tatis anglie magister opinatissi
mus: & sapientia celebris: ac fa
mosus: uite religione cõspicuus
tẽpore henrici quinti imꝑatoris
admodum effulsit. Qui inter alia opuscula
preclara super psalterio glosas marginales
& interlineares composuit: qui & lundoñ se
pultus miracula ostendit.

¶ De scõ hugone abbate cluniaceñ. LVIII

Hugo abbas cluniaceñ augustu
dunensis ciuis nobili ꝓsapia: pa
tre dalmatio ɔsulari bellicis re
bus intento nat⁹ est. Cum adhuc
esset in utero matris: & p̃sbyter
quidã missam tã ꝓ illa q̃ ꝓ fetu celebraret:
uidit in calice imaginẽ pueri resplendentis
hugonis uidelicet nõdũ nati. ¶ Hic a pueri
libus ãnis relicto seculo sub abbate odilo
ne monach⁹ cluniaceñ factus est: deinde ad
prioratũ ꝓmot⁹: inde odiloni defuncto i ab
batie regimine successit. ¶ In maxima illuʒ
habuit reuerentia henric⁹ imꝑator secund⁹:
cui⁹ filium henricũ terniũ hugo de sacro fõ
te leuauit: & in colonia agrippina cũ eo pa
scha celebrauit. Rediens quoq; cluniacum
stephanũ papã nouũ florentie languentẽ ui
sitauit. In cuius p̃sentia: ut idẽ põtifex perhi
buit: demones ab eo abscedebant: i absentia
ad eũ redibãt. In cui⁹ etiam sinu idem papa
spiritum emisit. ¶ Hic abbas ɔcilio genera
li in Remis ciuitate sub leone nono celebra
to interfuit: in quo mirabiliter ɔtra simonia
cos inuexit. ¶ Cũ sanci⁹ rex hispanie hilde
fontiũ captiuatũ teneret: & ꝓ ipso sanct⁹ hu
go orasset: sanct⁹ petr⁹ captiuo apparuit: &
ipm hugonis p̃cibus ocy⁹ liberandũ ꝓmisit:
deinde ipse apostolus sancio reuelañ: & nisi
frẽm dimittat: mortem ei subitaneã cõmina
tur: sicq; statim hildefontius liberatur. Spi
ritu etiã ꝓphetico claruit: quod i plurimis:
que predixerat: ɔtingentib⁹ apparuit. ¶ Iu
quadã uigilia natiuitatis domini uidit in ec
clesia uirginẽ filium paruulũ i ulnis gestan
tem: & de festo natalis filii exultantẽ: ac ini
mico humani generis insultantẽ. Ad hãc uo
cem diabolus de humo erupit: & uerba dñe
exprobrauit: quẽ gloriosa uirgo: ut ei uisũ
est: tã de cenobio q̃ de ecclesia effugauit: ut

supra actū est in legēda natiuitatis dñi .viii. cal. ianuarii. Tandē scitate plenus migrauit ad xp̄m. 3. noñ iulii. ¶ In cui⁹ trāsitu qdā fr̄ apud uēgetū uidit matrē xp̄i cū monachoꝝ choro lucidissimo sagittarios quosdā effugātes. Inter quos erāt martin⁹ ep̄s & benedict⁹ abbas hugonis aīam i nube lucidissima collocantes. Eadē quoq; nocte qua migrauit a seculo: Abbas quidā uidit duos lectos ornatissimos manib⁹ angeloꝝ ad astra deferri: in quibus collocādos audiuit anselmū cantuarieñ: & hugonem clumaceñ: q ambo eadem ipsa die debitū exoluerāt carnis. Et ut uiderat sic eos ambos trāsiuisse cognouit. Sepultus est in abbatia clumaceñ.

¶ De scō hugone confessore. LIX

HVgo de scō uictore ꝑisieñ canonicus ꝯfessor scūs i scripturis diuinis eruditus religiōe & sciētia clarus i liberalib⁹ nullū suo tpe cōm habens tpe henrici quīti imperatoris floruit. Qui in ecclesia dei opuscula plurima & ꝑfecta ꝯdidit uidelicet. Librū de sacramētis. Hierarchiā bti dionysii explanauit. Sup ecclesiastē homel. 15. fecit. Super lamentatiōes hieremie librū .1. Librū didascalion ꝯposuit. Sup angelicā hierarchiā dionysii librū .i. De arca siue claustro aīe librū unū. De uirtute orādi librū .1. De istitutione nouitioꝝ librū .1. De arca noe lib. v. De aīa xp̄i librū .1. De perpetua uirginitate beate marie librū .i. Sup uerbo. Tota pulchra es li. i. Notulas sup quibusdā uersib⁹ psalmorū. Soliloqoꝝ hominis cum aīa & alia plura. De claustralib⁹ li. i. Quieuit in pace cōrado. 3. Impante anno dñi. 1126.

¶ De scō isaia propheta. LX.

ISaias ꝓpheta nobili genere ort⁹ in hierusalē patre amos non illo quidē qui ex. xii. minorib⁹ prophetis terti⁹ ē: sed altero nobile hierosolymita ꝓgenit⁹ fuisse probatur. Hic eni de hierusalē ille de thecua oriundus extitit. Hic genere nō infimus: ille pastor ouiū & rustican⁹ fuit. Huius enī sanctitati diuina scriptura testimonium in locis plurib⁹ ꝑhibet: & ipsum oēs doctores & iosephus iudeoꝝ historiographus necnō eius uite exitum: quē martyrio pegit in scōrum patrum catalogo ꝯputandum expressius docent. ¶ Cepit aūt isaias ꝓphetare sub ozia rege iuda & hieroboam rege israel: Cui⁹ ꝓphetia protendit per tēpora triū regū sub sequēnum: uidelicet ioatham: achaz: & ezechie regū iuda: ut ipsemet in exordio suo testatur: Et sub manasse rege ꝓphetandi & uiuēdi finē fecit circa principiū regni. Hic āt: ut ait hieronym⁹: in ſmone suo disertus eit: quippe ut uir nobilis & urbane elegātie nec habēs quicq̄ i eloquio rusticitatis admixtū: unde accidit ut pre ceteris florē ſmonis ei⁹ trāslatio non potuerit ꝯseruare: Qui etiā nō tam ꝓpheta dicēdus est q̄ euāgelista. Ita eni uniuersa xp̄i ecclesieq; mysteria ad liquidū ꝑsecutus ē: ut nō eum quis putet de futuro uaticinari: sed de preteritis historiā texere. Prophetauit aūt isaias in hierusalē & in iudea: necnō. x. tribub⁹ i captiuitatem ductis: ac de utroq; regno nunc ꝯmixtī nūc seperatim texit oraculum. Et licet interdū ad presentem respiciat historiā: & post babylonie captiuitatem reditū populi significet: in iudea tamē ois ei cura de uocatiōe gentiū: & de aduentu xp̄i ē. ¶ Hic scūs propheta ezechiam regē iuda diuino respōso ad se facto ꝯfortauit ne timeret a facie sennacherib regis assyrioꝝ cū hierusalē obsedisset: ꝓmittēs regi & in hostibus plagā: & in populo dei salutem affuturā. Quod & factum ē: angelo dñi in castris assyriorū centū & octuaginta q̄nq; milia ꝑcutiēte: & sēnacherib effugāte: ut supra dictum est in gestis ezechie regis. ¶ Huius etiā orationibus dñs placatus sup lachrymis eiusdē regis: eum illum occidere primitus decreuisset: adiecit uite ipsius annos. 15. in cui⁹ signum solem per. x. horas in eclipticea retrogradari fecit: ut supra in eadem historia dictū est. ¶ Huius etiā ꝓphete tēporib⁹ erat piscina extra urbem quādo exercitus sēnacherib regis babylonis obsedit hierusalē. Sed precib⁹ suis ipetrauit isaias a dño: q siccabaſ: qñ hostes ad eam descendebant: & cū ciues egrederenſ descēdētes ad ipm fontem: erant ibi aque sicut pri⁹. Et ſm q dicit epiphanius ad preces isaie copiosius solito egresse sunt aque de fonte syloe. Hoc enim stagnū uocatur in euangelio natatoria syloe. ¶ Mortuo aūt ezechia cum filius eius manasses regnare cepisset: & idola ac aras simulacroꝝ que pater su⁹ destruxerat renouasset: & populū in uiis gentium errare fecisset: eum quoq; prophete missi a dño redarguerent: nemini eoꝝ pcebat: sed plateas hierusalem ꝓphetarū sanguine purputabat: inter alia uero scelera sua: isaiā ꝓphetam auum suū maternū ſm hebreos: uł ſm alios affinem: eiectū extra hierusalē circa dictā piscinā syloe serra lignea ꝑ mediū secari fecit. Qui dum i principio sectiōis angustiaretur: petiit sibi dari aquā: ut biberet. Et cū nollent ei dare domin⁹ de sublimi imisit aquā i os ei⁹: & ꝯtinuo expirauit: nec ideo carnifices destiterūt a sectiōe: Ob hāc enim aque missionē ꝯfirmatū ē nomē syloe: qd interpretaſ missus. Nec sepelierunt eū i sepulcbro ꝓphetaꝝ sed sub quercu rogel iuxta trāsitū aquaꝝ memorate piscine quē fecerat ezechias: unde i ingē memoria sci prophete

adhuc aque in piscina syloe nō iugiter: sed in certis horis ebulliūt. Et qa orōne sci uiri aq̄ ille a dño dimī⁹ date fuerāt: populus ꝓphetā gloriose sepeliuit in loco predcō pridie nonī iulii: etiā ut orōnibus ei⁹ post mortē ipsius indesinenter huius aque beneficio potirēt. Hec iosephꝰ & hieronymꝰ & ex historia scholastica atq; ex chronica guilelmi:

¶ De sancto tranquillino martyre. LXI

Tranqllin⁹ mr̄ tēpore diocletiani rome passus ē. Hic fuit pr̄ scōꝝ martyruꝫ marci & marcelliani: quos ex martia uxore genuit: q ad ꝑdicationē btī sebastiani martyris cū ꝯiuge sua ad xp̄m ꝯuersus: ut supra dictū ē i passiōe ei⁹. cal. 13. febr̄. & a scō polīcarpo p̄sbr̄o una secum sacri fōtis unda ꝑfusus ē. Et cū graui morbo ipse trāqllin⁹ laboraret: mox ut baptizat⁹ est: sanitatē ꝑcepit. Postq̄ marc⁹ & marcellian⁹ ei⁹ filii passi sūt: ut supra in eoꝝ passiōe actū ē. 14. calē. iulii. & martia mater illoꝝ post dies modicos in pace migrauit ad xp̄m. Post hec aūt cum audisset tranquillinus: ꝙ zoe uxor nicostrati ꝓ christi noie passa eēt: ut dictū ē supra de ea 3. nonī iulii: & ipse in mediū ꝓrūpens cōqueri cepit: ꝙ femie uiros ad palmā ꝑcederent: & se xp̄ianū libere in fori medio ꝓclamaret: a paganis furentibus lapidatus martyrium consumauit pridie nonī iulii.

¶ De sancto goar ꝯfes. LXII

Goar monachꝰ & ꝯfessor scūs: anno. 17. mauritii imꝑatoris ueniēs ex aqtania claruit i gallia: ut ait sigibert⁹: cui⁹ scītatis famā sigibertus rex frācoꝝ audiēs: ipm ꝑ nuncios requisiuit: quē ad petitionē populi treuerenī ep̄m ꝯstituere uoluit: ille aūt satis recusauit. Tandē dieꝝ. xxx. inducias postulauit: ut ad cellā suā ꝑgeret: & mōasterii facta disponeret: Quo dū ꝑuenisset: orauit ad dñm: ut se ab huiusmōi iugo liberaret: q mox febre ꝑcussus ꝑ. 6. ānos ꝯtinuos graui lāgore decūbēs redire nō ualuit: & sic in senectute bona ibidem i pace qeuit pridie nonī iulii: cuius corpus ibidē tumulatum mirabilib⁹ effulget.

¶ De sancto nicostrato martyre. LXIII

Nicostrat⁹ mr̄ marit⁹ scē zoes primiscrinius imꝑatoris diocletiāi fuit: cuius uxorē sanct⁹ sebastianus: que ꝑ grauedine longe infirmitatis dudū loquelā amiserat: liberauit: & ipm uiꝝ ei⁹ ac ꝯiugem cū aliis multis ad xp̄m ꝯuertit: quos sanct⁹ policarpus p̄sbr̄ baptizauit: ut dictū ē supra in passione sebastiani. xiii. calē. febr̄. Postq̄ āt zoe uxor eiusdē nicostrati martyriū passa est: ut supra i ei⁹ passiōe actū ē. 5. nonī. iulii. Et ipse nicostrat⁹ cēt⁹ atq; fabiano urbis ꝑfecto ꝑsētat⁹: cum in xp̄i nois ꝯfessiōe ꝯstās ꝑsisteret: ab eodem prefecto decollatus est nonī iulii.

¶ De scis nicostrato & sociis mr̄ib⁹. LXIIII

Nicostratus: claudi⁹: castorius: uictorin⁹: symphorian⁹: seuer⁹: seuerian⁹: simplici⁹: & carpophorus martyres rome passi sūt sub diocletiano imꝑatore iudice fabiano. Quos idem fabian⁹ ꝑ dies. x. detētos minis & blanditiis agens: ut sacrificarēt: cū in nullo eos posset penit⁹ commouere: iussit eos tertio torqueri: ac demum mari ꝑcipites dari. Qui passi sunt nonī iulii: ut dicit ado.

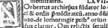
¶ De scō panteno p̄sbr̄o & ꝯfes. LXV

Panten⁹ p̄sbr̄ stoice philosophie ꝓfessor: marci euangeliste apud alexandriā discipulus fuit: & uetusto de more ibidem ecclesiastice schole ꝑfuit clarissimi ꝓbatissimiq; doctoris fungens officio: tāte nāq; scientie nō solū in diuinaꝝ scripturaꝝ eruditione: ueꝝ i seculari litteratura fuit: tāroq; studio & amore uerbi dei ꝑdicandi caluit: ut i īdiā requisitus ꝑ legatos ipsi⁹ gentis a demetrio alexandrino ep̄o mitteret: ubi uerbum dei feruēter & feliciter ꝑdicauit oib⁹ gētib⁹ que in oriētis ultimis finib⁹ recōdunt. Et demum ad indiā iferiorē rediuit: reppitq; bartholomeū apostolū aduentū dñi & fidei semina primū ibi ꝰm matthei euangeliū seminasse: quod quidē inde hebreis scriptū litteris regrediēs alexandriā secum tulit: ubi & ipm in grecū trāstulit. Multa uiri huius doctrine ecclesiastice extare dicunt apud alexandrinos monimēta: sed uiue uocis oraculo plus ecclesie ꝯtulit. Docuitq; sub seuero pricipe & antonio cognomēto caracalla ipatore. Et apd̄ alexandriā qeuit i pace nonī iul.

¶ De scis cyliano ep̄o: colonato & romano martyribus. LXVI

Cylianus ep̄s: colonat⁹ p̄sbr̄ & romanus diacon⁹ mr̄es apud uirczburch oppidum germanie passi sunt. Hic. n. scūs genere scot⁹ nobilibus pentib⁹ ortus: a pueritia sacris lr̄is erudit⁹: adhuc iuuenis oibus ꝓ xp̄o relictis mōach⁹ fact⁹ est: scitateq; & uite ꝯuersiōe cōspicuus claruit: & ad p̄sbyterat⁹ ordinem in monasterio ascendit. Cūq; ꝯcursū seculariū ad se ex fame opione ꝯfluentiū fugeret: inde discessit: & prio qdē briāniā: deinde galliā: ac post germaniā uenit. Et ad oppidū uirczburch: quod latie dr̄ uiridoꝝ castellū diuertit: ubi populus adhuc gentiliū credulitate tenebat. Quoꝝ errori sanct⁹ ꝯpatiens romā accessit: & a sūmo pontifice se gētis illi⁹ ep̄m ꝯsecrari obtinuit: atq; auctoritate pape ad idē oppidū ad ꝑdicandū rediit: adiūctis sibi colonato p̄sbr̄o & rōano diacono. Ipse uero

comites suos q secũ ex scotia egressi fuerãt:
Colũbanũ: uidelȝ i italia: Gallũ uero i alle-
mania dimisit: & ad uirczburch castrum ac
cessit: ubi pdicatiõi istãdo ducẽ ciuitatis goth
bertũ nomie: & omnẽ populũ ad fidẽ ↄuer
tit: & cũ daris sibi sociis baptizauit. Cũ autẽ
ducẽ de xpi cultu diligenti⁹ istruxisset: de il
licito matrimõio ipsũ corripuit eo q ipse ger
lanam ↄiugẽ fris uxorẽ duxerat: qd ↄ fidei
xpiane doctrinã pphanũ erat. Sed cũ ducẽ
ad bellũ pcedere oporteret: pmisit scõ epo:
q gerlanã dimitteret: postq̃ i pace redisset.
Post cui⁹ discessuȝ mulier hoc ↄpto ad scõs
dei noctu i ecclesia orãtes iugulãdos carni-
fices duos misit: cylian⁹ uero a deo p uisio-
nẽ de mrio pmonit⁹ socios ad patiẽtiã hor-
tabat. Sicq; oẽs ipsi pariter gladio tpralem
uitã terminãtes eternã adepti sunt. Quoruȝ
corpa uestes & libros satellites de mandato
mulieris humi ↄdiderũt: ut eos de simb⁹ il-
lis discessisse credibiliter pdici posset. Que
dã aũt burgũda eoꝝ discipula sanguinẽ eoꝝ
terre isusum collegit: & sibi p reliquiis ↄser
uauit. Gerlana aũt ne factũ pderet. Iussit in
ipo eoꝝ sepulture loco aĩalia stabulari. Sed
tñ tumul⁹ ubi scõꝝ corpa qescebãt ab eorũ
imunditia illibatus suat⁹ est. Rediẽs autem
dux de scĩs quesiuit: & gerlana eos occulte
inde abisse simulauit. Statiq; unus carnificũ
q eos pemerãt a diabolo arrept⁹ seipm pro
priis dentibus lacerauit. Alter uero i furorẽ
uersus semetipm gladio per uẽtrẽ trãsfixit.
Gerlana uero ab imũdo spũ uexata: clamã-
te demone p os sceleris nequitiã ppalauit.
Dux quoq; a suis iterfect⁹ & fili⁹ ipi⁹ de pri
cipatu eiectus ẽ. ¶ Tẽpore pcedẽte atalo-
gus psbyter i ipo sepulture loco scholas re-
gebat. Die uero quadã pueri repẽte diuini-
tus aspirati: cylianũ eis nũq̃ auditũ clamare
ceperũt: & locũ digitis ostenderũt. Presby-
ter uero mysteriũ iguorãs illos ut tacerent
uerbis & uerberib⁹ corripuit: ipaq; nocte
lumẽ oculoꝝ amisit. Sed p uisum a quodaȝ
ei dicit: q nisi credat dictis pueroꝝ nũq̃ il-
luminari merebit. Cũ aũt de hoc scõ & so-
ciis ab antiqs diligenter iqsisset: & q fuerint
didicisset: ad coꝝ tumulũ orauit: & lumẽ p-
ditũ recupauit. Effossoq; loco corpora mar
tyꝝ cyliani colonati & romani repta leua-
uit: & honorabiliter collocauit: que i oppi-
do ipso uirczburch. i. herbipolis quiescunt
clarentia signis. Qui passi sunt anno. v. con-
stãtini ipatoris. viii. idus iulii.

¶ De sancto norberto episcopo ordinis pre
monstraten̄. LXVII.

NOrbertus archiepus fũdator lo-
ci & ordis pmõstratẽsiũ. anno dñi
1120. de lorhoringie ptib⁹ oriun
dus claruit. Qui relictis seculi
diuitiis qb⁹ affluebat psbyter ordinat⁹ ẽ. Et
cum qbusdã dei famulis qui uitã artiorem
ducere cupiebãt ad gelasium papã scdm: tũc
apud sanctũ egidiũ i gallia synodũ celebrã
tem accessit. A quo & pdicãdi uerbi licẽtiaȝ
ipetrauit. Ac deide auctoritatẽ pape calixti
scdi gelasii successoris de nouo ordie iocohan
do sm augustini regulã obtinuit. Et sub epi
scopo lauduneñ noie bartholomeo i loco p
mõstrati cũ sociis pdictis monasteriũ & or-
dinẽ sũdauit. Miltis quoq; miraculis claruit.
¶ Apud nigellã demonẽ q puellam obsede
rat: prio qdẽ uirtute xpi: ut latine & teuton
ce & gallice loqueret ↄpulit: deide ab ea eie
cit: ueniẽtiq; coloniã pro reliqis scõꝝ acqui
rẽdis una de numero undecẽ miliũ uirginũ
se ei reuelauit: & locum ubi corp⁹ suũ iace
bat ondit. Quod mane reptũ ipse secũ pre-
monstratũ tulit. ¶ Die sequẽti apud sanctũ
gerone orãs uidit ipm sanctũ: locũ ipsi: ubi
corpus ipsi⁹ dudũ iacuerat oib⁹ incognitũ
demõstrãte: qd mane ibidẽ reptũ atq; ide le-
uatum ẽ. Ei⁹ quoq; corporis ptẽ norbertus
q̃si pro mercede suscepit: & ad monasteriuȝ
suũ deportauit. Post obituȝ uero calixti scdi
ab honorio scdo successore sũmo põtifice ↄsir
mationẽ ordis accepit. Et tũc se futuꝝ epm
parthenopol dimit⁹ agnouit. Rediẽs ãrad lo
cũ suũ i herbipoli oppido: i die pasche mis-
sa celebrata mulieri cuidã cece uisũ rstituit
¶ Deide factus ẽ eps parthenopolis ciuita
tis successore ipsi hugone i abbatiã ordiato.
Qui potẽs ope & smone ãnis. viii. epatu fi-
deliter administrato: qeuit i xpo. Sepultus
i ecclesia dei gẽitricis ipi⁹ urbis. 8. id⁹ iulii.

¶ De sanctis aquila & priscilla ei⁹ uxore di
scipulis. LXVIII.

AQuila & priscilla ei⁹ uxor disci
puli apostoloꝝ xpi fuerũt: de q-
b⁹ i actib⁹ apostoloꝝ. ca. xviii.
scribit: de qb⁹ etiã paul⁹ aposto
lus ad romanos. c. ulti. mẽtionẽ
facit. Qui i scõꝝ misterio quotidie fideliter
laborãtes apud asiã minorẽ pleni bonis ope
rib⁹ i dño qeuerũt. 8. id⁹ iulii: ut dicit ado.

¶ De scõ paulo martyre. LXIX.

PAulus mr ↄstãtinopoli nobilis
oriũdus: passus est ibidẽ tpe con
stantini impatoris heretici. Qui
cũ esset dux militie ipialis & ue-
re miles xpi catholicus ipatorẽ
de ↄbustiõe scõꝝ imaginũ que p ipm i eccle
sia apd blaquernas fiebat: ↄstãter redargue
bat: & reuerẽdas imagines xpi & scõꝝ uene-
randas efficaciter ↄprobabat. Ob hoc ab i-
peratore detẽtus & primo i carcerẽ missus
durisq; ↄpedib⁹ uict⁹ ẽ. Inde iussu ↄstantini
post aliquot dies educitur: & dũ pro catho-
lica ueritate ageret nasus ei preciditur. Itẽq;

custodie mancipat. Dehinc post dies .8. iterum pductus pice & sulphure liquatis capite pfusus: cum i tormentis gratias deo ageret: oculi ipsi eruti sunt. Nouissime pedibus ligatis p mediu forum trahit: & mebris oibus corporis dissipat: sicq satis collisus excusso cerebro spiritum exhalauit .8. idus iulii. Cuius corpus ad partes aspanis tractum: ibiq dimissum ab hereticis: ut a canibus uoraret: a catholicis uiris ibide sepultu e. Impator aut constantinus p tanto scelere & aliis comissis ultioe diuina uermibus scaturies uita miseranda finiuit. Cui michael filius eius uir p oia catholicus ei successit. ¶ Post anos uero .122. xpiani & religiosi uiri diuina reuelatioe corpus sanctu inde sublatu ad monasteriu chatmona trastulerut: miris refragrans odoribus & miraculis corruscas. Quod postmodu a uenetis inde leuatu & uenetias delatu i monasterio sci georgii maioris qescere dr ab incolis eiusdem ciuitatis.

¶ De sancto procopio martyre. LXX

PRocopius mr i palestina passus est: q a scythopoli ductus cesarea ad prima eius confessione: & responsionis eius confidentia a iudice fabiano capite cesus est .8. idus iulii: ut ait hieronymus: & colligit i martylogio adonis.

¶ De sco cyrillo epo & martyre. LXXI

CYrillus eps & mr rome passus e: qui flamis iniectus illesus euasit: ac stupore tanti miraculi a iudice dimissus est. Qui etia postmodu: cu xpm instater & alacriter pdicaret: & plurimos ad dnm conuertisset: iudex penitetia ductus ipsum capite cedi fecit 7. idus iulii.

¶ De sancto cyrillo mre. LXXII

CYrillus diaconus & mr in heliopoli ciuitate: que e circa mote libanu impante costatio passus est. Hic eni cum multa idola contriuisset: & ignibus combussisset: pagani ipsum tenuerut: que no solu peimerut: gladiisq & lanceis effoderut: sed etia nimia pietate eius uentre execates itestina eduxerut: & ex iecore ipsius comederut. Verum qcunq huius imanitatis pticipes extiterut: ultione codigna cosecuti sunt. Nam aliq subito dentes oes amiserunt. Aliquorum lingue putredine consumpte sunt. Aliquibus oculi de capite ceciderunt. Hec cassiodorus .6. libro historie tripartite.

¶ De sca anatholia uirgine & audace martyribus. LXXIII

ANatholia uirgo & audax martyres i ciuitate tyro italie passi sut tepore decii cesaris sub faustiniano preside. Postq eni anatholia uirgo uictoriam uirgine ad pudicitie obseruantia couertisset: ut supra dictu e in passioe uictorie .x. cale. ianuarii: & i piceno oppido multos ifirmos curasset: & demoniacos liberasset: in pfata tyro ciuitate a faustiniano pside detinet: & diuersis plagarum ac tormetorum generibus cruciat: deinde cu serpente horribili in carcere per nocte includit: sed ab eo minime ledit. Mane quoq apto carcere serpens audace ueneficu: qui ipm ad uirginem immiserat: aggredit: sed eius morsibus iussu anatholie liberat: & spes illico effugat. Sicq audax ad fide couertit: & ipse quoq in custodia durissima uiculat. Virgo aut christi cu in oroe psisteret: iussu psidis gladio per latera transuerberat. Cuius corpus a xpianis i tyro oppido sepelit. Audax uero de carcere educit: & xpm cofessus capitali sentetia coronatur. Et quia de oriente fuerat: corpus eius ab uxore & filiis eo translatum est: q passi sunt .7. idus iulii.

¶ De sancto brithyo epo. LXXIIII

BRithyus eps in ciuitate martula claruit: qui du xpm dnm pdicaret: a iudice martiano cophensus est: cui iussit pses os eius lapide diu contundi: deinde in equuleo ipsum leuari & crudeliter torqueri. Et cum in dei cofessione pduraret: i carcere trusus e. Nocte uero facto pmaxio terremotu ciuitas tota cocutitur: & ruete pariete martianus opprimit. Brithyus aut ab angelo & a bto petro apostolo uisitatus: de carcere eductus e. Qui deinde multo tpe xpi euangeliu circuquaq pdicas: magnasq populorum multitudines oipotenti deo lucrifaciens .7. idus iulii qeuit in pace. Cuius aiam astantes uiderunt i specie columbe niuee celos agiliter aduolatie.

¶ De scis zenone & aliis mrib. LXXV

ZEnon & alii .x. milia ducenti & tres martyres xpi rome ad guttam iugiter manante martyrium passi sunt. Qui p diuersa supplicia trucidati xpm dnm i suis corporibus glorificates coronas triumphi celestes obtinere de manu dni meruerunt .7. idus iulii: ut dicit ado.

¶ De sancto zenone abbate. LXXVI

ZEno abbas in eremo thebaidis claruit: de quo scribit: q de cella egressus du p eremu oberraret: ia triduo fatigatus fameq defectus q si mortuus cecidit: cui repete puer speciosus astitit: panemq ei ac uinu psentauit: ille aut phantasma dubitas orones pmisit: & sic securus maducauit. Eodemq instante puero: & ut se sequeret admonete: eide ducatum iter prebuit: & ad cella usq reduxit. Quo cum sanctus intrans oraisset: ille dispa ruit: & abbas ipsum angelum dei fuisse cognouit. Hec in uitis patrum.

¶De scis septē frib⁹ mrib⁹. LXXVII.

Septē fres filii scē felicitatis mris rome sub antonino pricipe passi sunt. Quoꝝ noia hec sunt: ianuarius: felix: philipp⁹: siluan⁹: alexander: uitalis: & martialis: hoꝝ mater in uiduitate manens suā dño uouerat castitatē. Quos oēs fres simul cum matre ad suggestionem pontificū idoloꝝ antonin⁹ imperator detentos publio urbis pfecto tradidit ad deoꝝ sacrificia ꝯpellendos. Qui prio qdem matri suadebat: ut sui & filioꝝ suorū miseri deberet. Cum aūt felicitas: nec blanditiis allici: nec terroribus frangi posset: qu potius filios hortaretur: ut ī xpi confessione ꝯstantes psisterēt. Iussit eā pfectus alapis cedi: deīde ī carcere recipi: ubi multo tpe macerata ē. P⁹ hec cū publi⁹ oēs septē frēs sigillatī3 uocatos hortaref: ut diis īmolarēt: illiq; oīo eius monitiones ꝯtemnerēt. Iussit illos successiue flagellis cedi: deīde in custodiā recipi. Et cū hec oia impatori suggessisset: misit antonin⁹ illos p uarios iudices: ut uariis suppliciis punirenf. Ex qb⁹ primus iudex ianuariū tā diu plūbatis cedi fecit: q̄ diu ab eo spm excussit. Alter uero felice3 & philippū fustib⁹ mactauit. Alter siluanum pcipitio interemit. Alter alexādrū: uitalē & martialē capitalē subir̄ sniā3 mādauit. Qui passi sūt. vi. idus iulii. Mater uero felicitas post mēses .4. passa ē: ut in ei⁹ passiōe dicetur .9. cal. decēbris circa ānos dñi. 110. Quorū corpora rome a fidelib⁹ tumulata sunt.

¶De sanctis rufina & secunda uirginibus & martyribus. LXXVIII.

Rufina & secūda sorores uirgines rome martyriū passe sunt sub psecutione ualeriani & galieni iperatoꝝ. He nobiles ciues romane: patre asterio: matre aurelia claris orte natalib⁹ ab isantia xpiane armētario & uerino gētilib⁹ ī spōsas tradire sūt. Quas cū sponsi eaꝝ xpianas cognouissent: satagebāt eas ad deoru3 sacrificia pducere. Quoꝝ persuasiōes uirgines xpi decliare cupiētes: ascēso uehiculo urbē egresse ad prediū suum qd̄ i ptib⁹ tuscie possidebāt ꝯfugere cupiebant. Quod ubi armētari⁹ & uerin⁹ cōpuissent accusauerūt eas archesilao comiti: q eas cū suis militibus īsecut⁹ miliario ab urbe. 14. ī uia flaminia ipas cepit: & ad urbē reuocans iunio donato pfecto pñtauit: & ꝙ xpane forēt denunciauit. Quas prefect⁹ usq; ad diē tertiā carceri tradidit: deinde rufinā sibi pñtari iussit: & ut diis imolaret psuadere cepit. Cū aūt illa xpm ꝯfiteref: & deos gētiū detestaref: mādauit eā acriter flagellari: & scđam de carcere adduci: ut sorore3 cedi ꝯspiceret: & sic ei⁹ aim deterreret. Secunda aūt exclamabat ꝙ prefectus sororē suā glorificabat: & se multum inhonorabat. Stansq; scđa sororem in uerberibus ꝯfortabat. Tūc iussit eas prefectus in tenebroso loco recludi: & fumum stercorum fieri. Fumus autem ille ut tymiama exhalabat: & delectatione3 naribus uirginum ministrabat. Tenebre autem carceris luce quasi meridiana superfusa effugate sunt. Iterum iusse sunt in suis balneis includi: & nocte integra lignorum incēdia ministrari. Et ingressi ministri post tres horas diei subsequentis: ut earum corpora inde eiicerēt exanimata: inueniunt intus balneum tepidum & uaporatum. Quas prefectus insimul fecit colligari: & ligato saxo ad collum ambarum in tyberim precipitari. Cum quo saxo per dimidiam fere horam emerserūt: & que nude misse fuerāt ī superioribus undaru3 sericis indute apparuerunt. Quod audiēs prefectus: & artib⁹ hec magicis attribuēs tradidit eas archesilao comiti puniendas. Qui iussit eas duci in siluā ī uia cornelia miliario. x. ab urbe in fundo q uocatur buxo: & illic rufinā ceruice cedi. Secundam uero gladio capite percuti: & corpora lupis uoranda derelinqui. Sancte autē uirgines per uisionem matrone cuidā plautille apparentes gēmate: uidelicet i thalamo sedentes eam admonuerunt: ut ipsarum corpora tumularet. Quod illa deuoti⁹ adimplere curauit: & in ipso suo predio uirginū corpora recondidit. vi. idus iulii.

¶De sancto paterniano episcopo & confessore. LXXIX.

Paternianus episcopus cum esset abbas in palestina: & congregationem monachorum in omni religione corrigeret: & tūc temporis christianorum persecutio deseuiret: orauit ad deū cu3 lachrymis ut sibi locum ostenderet: in quo se cū mōachis suis saluare posset. Cui apparuit angel⁹ raphael eūq; monuit: ut in egyptum pgeret: & ibi salutē animarum & corporū iueniret. Quod cū abbas frib⁹ rettulisset maurēti⁹ ppositus fres hortabaf: ut iuxta uisionē oñsa3 cū abbate pegriaref. Igif assūptis sarculis ad terrā colēdam: & semib⁹ ad seminandū ꝓfecti sunt: & angelo raphaele ducatū pbente ad egypti eremū deuenerūt: ubi & puum sibi cenobiū ꝯstruxerūt. Ibiq; die ac nocte deo in ieiuniis & oratiōib⁹ suire curauerūt. ¶ Cū aūt escas aliquas ad edēdū nō haberēt: nec ī loco ipo iuēre possēt: & fru3 ꝯgregatio murmuraret: orauit paternian⁹ ad dñm. Et ecce appuit angl'us dñi ī synogali ciūtate cuidā diuiti admonēs eum: ut famulis dei qui fame deficiebāt ac frigore uestes & cibaria mistraret. Qui ꝯsulto quodam sapiente. 70. came

los oibus cibariis & monachoꝝ cucullis o-
nerauit:& ad collũ primisquillã appẽdit:ut
uiã ceteris exhiberet. Qui recto cursu ange
lo duce ad cellã paterniani puenerũt: quod
monachi uidentes:deo grãs egerũt:& came-
lis exoneratis pedes lauerunt:atq; post dies
tres eos oleribꝰ onerãtes ad eoꝝ dñm remi-
serũt:q dei nutu ꝑ uiã quã uenerãt:regressi
sunt. ¶ Post hec tertia die appuit diabolꝰ in
specie puelle uiro dei dicens:ꝙ puella uena-
lis in terrã egypti uenerat: quã dñs suus ad
aquã hauriendã miserat:que domum redire
uolẽs in uia errauerat:& ad locũ ipm deue-
nerat:querens a scõ uiro mansionẽ. Quã cũ
scũs uti speciosã iuuenculã licẽtiaret: puel-
la allegabat: ꝙ eiꝰ negligentia faciliter a fe-
ris deuorari posset:& abbas de eius aia deo
rõnez redditurꝰ eẽt:quod audiẽs paternianꝰ
ipsam q̃si ex ꝯscia intromisit:cuius allectus
pulchritudie tẽtari cepit:sentiẽs uero figmẽ
ta diaboli ignẽ accendit:& ipm i faciẽ puel-
le excussit:moxq; diabolꝰ euanuit. ¶ Deide
ueneſt ad eũ ciues de oppido urbis: & ipm i
suũ epm ꝯstituerũt:q i ipso epatu ꝑfuit ãnis
42.& multa miracula oñdit: iteꝝ que saluiã
ancillã dei:que annis .7. ceca fuerat:illumi-
nauit:& claudũ unũ erexit. Nouissime ange
lus dñi ei appuit:obitũq; suũ post dies .30.
futuꝝ ꝑdixit:& ad uicũ thanatũ in fundo ba
thygatio:iussit:ut accederet:ubi & pausatu
rus eẽt: signũq; uocatiõis sue fumũ de uico
exiturum ꝑdixit:& ꝙ terra suligitabit. Qui
mox ad locũ ꝯstitutũ ꝑperauit: & signis ab
angelo datis appentibꝰ:ipse i pace qeuit .6.
idꝰ iulii:sepultus in suo epatu.

¶ De scis ianuario & sociis tribꝰ. LXXX

IAnuarius:marinus:nabor:& fe-
lix apud aphricã passi sunt: qui
persecutiõe uigẽte aduersus xpi
anos:cũ sacrificare idolis recusa
rent:a ꝑsecutoribꝰ decollati tri-
umphũ meruerunt obtinere martyrii .6. idꝰ
iulii:ut ait ado in martylogio.

¶ De translatione sancti benedicti. LXXXI

TRanslatio corporis sci benedicti
abbatis tẽpore ꝯstantis impato-
ris scã ẽ: ut ait hugo floriaceñ.
Cũ eni monasteriũ mõtis cassini
qđ a btõ bñdcõ edificatũ fuerat:
a lõgobardis destructũ eẽt:corporaq; btõꝝ
benedicti & scholastice eius sororis in eodẽ
sepulchro tumulata ibidẽ sine ulla ueneratí
one dimissa fuissent. Mimolinus abbas flori
aceñ diuina reuelatiõe premonitus: misit ai
gulphum monachũ suũ ad predictũ mona-
sterium cassineñ. ut inde corpus sancti bene
dicti floriacuz deferret. Quo tẽpore etiã ex
urbe cenomaneñ quidam aduenerãt ad cor-
pus scẽ scholastice transferendũ: qui aigul-
pho adheserunt:donec romã insimul puene
runt. Cũ ãt aigulphꝰ causam aduẽtus illoꝝ
didicisset. Ipse uero eisdem cur uenerat mi-
nime reuelasset:cogitauit utrũq; corpus ha
bere posse. Dimissis ergo sociis rome: ipse
montẽ cassinũ festinꝰ accessit:ubi nocte orãs
sup sepulchꝝ sanctoꝝ lucẽ maximã ꝯspexit
Mane aũt facto:effracto tumulo ossa sancto
rum benedicti & scholastice in sporta colle
git:& asportauit. Rediens aũt in itinere soci
os dimissos iuenit:q audito:ꝙ utꝝq; corpus
haberet:corpꝰ ab eo scholastice de grã peti-
erunt. Aigulphꝰ aũt hoc facere nõ posse re-
spondit:nisi abbati suo istud placeret. Sicq;
cenomanẽses secũ usq; floriacũ uenerũt:& a
mimolino abbate corpus scẽ scholastice de
grã obtinueſt. ¶ Cũ aũt ossa bñdicti ab of-
sibꝰ scholastice aliter secernere nescirẽt: sin
gula locula pauerũt:& ossa maiora in uno
& minora in alio uti meliꝰ eiꝰ uisum fuerit:
segregatim posuerũt: iudicãtes ex arbitrio
maiora maris:minora eẽ mulieris. Quo scõ
ipsoꝝ iudiciũ ueꝝ fuisse:tali examie ꝓbaue
rũt. Nã corpꝰ defuncti uiri sup ossa:q̃ puta-
bãt eẽ scholastice:corpꝰ aũt defũcte feie sup
ossa:q̃ putabãt eẽ bñdicti posuerũt. Et neu
trũ eoꝝ uitã recepit. Cũ aũt ꝯuerso:corpꝰ
uiri sup ossa maris: corpusq; femie sup ossa
mulis collocassẽt:& orõnẽ ꝑmisissẽt: uterq;
mortuoꝝ ꝯtinuo uiuꝰ ſrexit. Quo miraculo
ossa utriusq; uera cognita sũt: cenomanẽses
ergo secũ ad ciuitatẽ suã tuleſt corpꝰ uirgis
& floriacẽses monachi i loco suo sepelierũt
corpꝰ abbatis. ¶ Sigibertꝰ dicit:ꝙ penonꝰ ci
uis nobilis & diues brixieñ tpe gregorii pa
pe ſi cassinũ mõasteriũ:qđ ãnis .110. destru-
ctũ fuerat:de ꝓprio repauit. Anno .x. ꝯstãti-
ni .4. ut ꝑfatꝰ hugo scribit. Cassineñ mõachi
auctore carolomano rege francoꝝ a zacha
ria papa ĩpetrarũt:ut eis corpꝰ sci benedicti
a floriacẽsibꝰ redderet. Qui uenĩẽtes floria-
cũ:dũ corpꝰ leuare uellẽt:tali cecitate ꝑcus
si sunt:ꝙ se inuicẽ uidere nõ poterãt: nec a
deo usq; lumẽ eis restitutũ ẽ:donec ĩtelligẽ
tes corpꝰ sãctũ ibi qescere uelle:id dimitteſ
ꝓposueſt. Fcã ẽ aũt eiꝰ trãslatio .5. idꝰ iulii.

¶ De scõ pio papa & martyre. LXXXII

PIus papa & martyr natiõe italus
de ciuitate aquileia ex patre ru-
fino:igino pape in epatu romão
successit:& sedit annos duos mẽ
ses quattuor dies .21. Hic ꝯstitu-
it hereticum ex iudeoꝝ heresi uenientem su
scipi & baptizari:& ꝯstitutum de ecclesia fe
cit. Sub eius epatu hermes librum compo-
suit:in quo mandatum continetur: quod ei
ꝑcepit angelus dñi:cum ad eum uenit in ha
bitu pastoris: & ꝑcepit ei: ut sanctũ pascha
die dñico celebraret. Quod & ipe pius eps

ꝯstituit. Hic fecit ordinatiões. v. per mensē
decembrium presbyteros. x. diacones. xi. &
epos ꝑ diuersa loca. xii. Sub eius etiã tpe ro-
me due sacratissime germãe uirgines clarue
runt. s. potẽtiana & praxedis. Qui etiã sub
ꝑsecutiõe antonini & marci mr̃ii gloriã ade
ptus ẽ. Et sepult⁹ ẽ cũ fr̃ib⁹ suis iuxta corp⁹
beati petri i uaticano. v. idus iulii. Et cessa-
uit epatus dies. xiiii.

¶ De scis eulogio & sociis mr̃ib⁹. LXXXIII

Eulogius cũ aliis trib⁹ mr̃es apd̃
ꝯstantinopoli passi sunt. Quorũ
dies triũphi recolitur quinto id⁹
iulii: ut ex martylogio adonis
scriptum habetur.

¶ De scõ eulogio ꝑsbyte. & ꝯfes. LXXXIIII

Eulogius ꝑsbyter alexãdrin⁹: ut
ait hieronymus: & heraclides co
gitationes hominũ a deo ipsi re-
uelatas cognoscebat: quosdamq̃
eucharistiã sumere uolẽtes a cõ-
muniõe sacra remouebat: eisq̃ peccata sua
secretius reuelabat: & sic illos ad pniam ꝓ-
uocabat. Hic dei amore elephantiosuȝ quen
dã oi tpe uite sue fouere ꝓmisit. Quẽ dũ an-
nis. xv. sedule ꝯfouisset ille diabolo ꝓcurãte
ingrat⁹ bñficii i eulogio ꝯuitia iportabilia i
ferebat. Cũ autẽ eulogius hic ꝓpter uotum
emissuȝ: hic ꝓp ifirmi iportunitatẽ ꝑplexus
maneret. Antoniũ abbatem una cũ leproso
adiit ꝯsulẽdum. Qui cũ ad mõasterium ma
carii deuenisset: reppit & illuc antoniũ atti-
gisse. Qui ab eo aduocat⁹ & sup patia ac per
seuerãtia doct⁹: infirmus quoq̃ ab eodẽ an-
tonio ad gratitudinẽ ẽ ꝓuocat⁹: unde ambo
ipsi sedato scandalo adiuuicẽ ꝑseuerãtes mã
serũt: & ad cellã suã redeuntea post dies. xl
Eulogius ide p⁹ triduũ leprosus spiritũ tra
diderunt. Festũ autẽ eulogii agit̃. v. idus iu
lii. Hec heraclides & in uitis patrum.

¶ De scis ianuario & pelagia mr̃. LXXXV.

Ianuari⁹ & pelagia mr̃es apd̃ ni
uorẽ armeniã i ciuitate nicopoli
passi sũt. Qui tpe ꝑsecutiõis pro
ꝯfessione nois xp̃i sub licinio ipa
tore priori equuleo leuati & diu
tius torti. Deide ungulis crudeliter lacerati
ac demũ i carcere uicti testarũq̃ fragmibus
dieb⁹ q̃tuor cruciati gloriosum mr̃ium im
pleuerunt. v. idus iulii: ut dicit ado.

¶ De sanctis hermacora episcopo & fortu-
nato martyribus. LXXXVI.

Hermacoras epũs & fortunatus ar-
chidiaconus mr̃es apud urbem
agleiam passi sunt. Imperãte ne-
rone sub preside seuasto. Cũ eni
beatus marcus euãgelista apud
eande urbẽ a beato petro ap̃lo direct⁹ mul
to tpe ꝓdicasset: & ad magr̃m reuisendũ ac-
cedere uellet. Hermacorã ciuem aquileiẽ:
eius discipulũ a populo in epm̃ electum ro
mã secum adduxit: quẽ beat⁹ petr⁹ loco mar
ci aquileie epm̃ consecrauit: & ad ipm̃ eccle
siam gubernãdam destinauit. Marcũ uero a
lexandriã misit: ut hec omnia dicta sunt su-
pra i passiõe sci marci. viii. cal. maii. Igitur
beatus hermacoras aquileiam ueniẽs eccle-
siam suam feliciter gubernauit: & plures sa
cerdotes & leuitas ordinauit. Inter quos for
tunatũ quẽdam eius archidiaconẽ ꝯstituit.
Ipse autẽ uerbum dñi iugiter predicabat: &
miraculorum insigniũ gloria clarebat. Naȝ
& cecos illuminabat: & egros quoscũq̃ sana
bat: & obsessos a demonibus liberabat: un-
de & infinitũ ex multis ciuitatibus ad se con
currẽtem populum ꝯuertebat. ¶ Cum autẽ
seuastus quidã preses ciuitatẽ aquileie igres
sus esset: pontifices idolorum accusauerunt
hermacoram epm̃: q̃ templa deoꝝ destrue-
ret: & populũ ab eoꝝ cultura subtraheret.
Quẽ preses ꝯprehẽdi iussit & sibi presenta-
ri. Cui cum preses suaderet: ut deos coleret
& a xp̃i predicatione cessaret. Respõdit her-
macoras: q̃ ex iussione dei ordinatus eps̃ nõ
posset quiescere a predicatione xp̃i: ut a dia-
bolo detentos reuocaret ad regnũ dñi. Cũq̃
in confessione nominis xp̃i constanter ꝑsiste-
ret. Iussit illum preses extendi & neruis cru
dis diutius cedi. Et cum scũs martyr in his
gr̃as ageret: & ꝑsidis tormenta derideret: fe-
cit eũ i equuleo suspẽdi: & pect⁹ eius ungui
bus radi: postea precepit laminas ferreas cã
dẽtes eius pectori imprimi: & lampades ar-
dentes laterib⁹ applicari. Et cũ ipse multo-
magis xp̃m laudaret: populusq̃ unanimiter
exclamaret: q̃ scũs dei sine ulla causa tormẽ
ta substineret. Seuastus furorem populi me
tuens eum carceri mancipauit: ubi orante
hermacora lumẽ ingens ꝑ noctem refulsit:
& odor suauissimus emanauit. Quod cernẽs
pontian⁹ custos carceris ꝯuersus est ad xp̃ȝ
& ianua reserata ad pedes sci martyris ueniã
postulabat. Quẽ scũs hermacoras uocato
fortunato diacono suo: post triduanum ieiu
nium baptizauit. Qui egressus se xp̃ianũ ce-
pit proclamare: & deos gentium demonia as
serere: unde & eius exemplo multitudo po-
puli ad carcerem ꝯcurrentes conuertebant-
tur. Quidam uero uidentes lumẽ carceris
inde nullatenus discedebant. ¶ Hec audiens
gregorius quidam nobilis ciuitatis filium
suum annorum. xii. qui per triennium a de-
monio uexatus fuerat: ad scũm martyrẽ ad
duxit: queȝ ille premissa oratione continuo
liberauit: & ipsum una cum patre ad chri-
stum conuertit: ueniẽsq̃ media nocte ad do-
mũ ei⁹ ꝑmittente põtiano: gregoriũ cũ ꝯiu-
ge & duob⁹ filiis atq̃ cũ familia baptizauit.

Deinde ad carcerē ſpōte rediit:& inſtātibus
pſbrīs & clericis:uc ſi martyriū pelegiſſet:
uel ſaltē ſibi paſtorē ꝯcederet:fortunatū ei⁹
archidiaconū illis delegauic. ¶Hec cum au
diſſet illuſtris quedā uidua noīe alexandria
que lumē dudū amiſerat oculoꝝ de ꝯſenſu
pōtiani nocte ad ſanctū hermacorā in carce
rē ingredit̄:& ab eo mox illuminat̄ atqꝫ cō
uertit̄. Et intra domū ſuā cū oī familia a for
tunato diacono baptizat̄. Quod cū pſes au
diſſet:fortunatū detineri fecit:& cum herma
cora cuſtodia mancipari. Cūqꝫ multa mira
cula p eos fierent in carcere ꝯſiſtentes. Seua
ſtus pſes ad ſuggeſtionē pontificū ōmēs po
pulū qui p eos ꝯuerſus erat:miſit nocte ſpi
culatorē:& utroſqꝫ i carcere decollari fecit:
quoꝝ corpa ac ſāguinē collectū pōtian⁹ cu
ſtos carceris recollegit:& occulte repoſuit.
Deinde gregori⁹ & alexandria memores be
neficioꝝ ſuſceptoꝝ corpora martyꝝ ſubſtu
lerunt:& iuxta muros aquileie in agro me
morate alexandrie cum aromatibus cōdide
runt. Qui paſſi ſunt.4.idus iulii.

¶De ſcīs nabore & felice mrīb⁹. LXXXVII

NAbor & felix mrēs paſſi ſūt in ci
uitate laudēſe ſub maxiano ipa
tore. Cū eni idē ceſar mediolani
degeret: & predicti duo milites
tāqꝫ xpiani eidē accuſati fuiſſent:
Impator eos detineri fecit: & ſingillatim in
terrogatos cū eos xpianiſſimos cognouiſſꝫ:
in carcere p dies.12.affligi mandauit: ita ut
nec panis: nec aqua miniſtraret̄ eiſdē:& die
13.eos educi fecit:& cepit illos ad ſacrificia
ſuadere:& cū nullatenus aīos eoꝝ inclinare
poſſet. Iteꝝ eoſdē in cuſtodia recipi pcepit.
Poſt dies uero qͣtuor de cuſtodia educi: &
extēſos fuſtib⁹ cedi:deinde naborē in equu
leo appēdi:& lāpadibus aduri: ac ungulis
lamari inſpectāte felice. Et cū hec oīa ſupaſ
ſentuſſit eos ambos igne ꝯſumi:qui miſſi in
ignē incolumes pmanſerūt. Pro quo iterum
eos carceri mācipauic. Poſt aliquot uero di
es cū impator pgeret in ciuitatē laudeñ. Iuſ
ſit ſcōs catenis uictos ad exemplū xpianoꝝ
poſt ſe trahi:& poſt tertiū diē ambos extra
ciuitatē ſibi pſentari. Quos in xpi ꝯfeſſione
firmiter pſeuerātes: fecit eos primo fuſtib⁹
cedi:deinde capite puniri. Qui decollati ſūt
iuxta portam ciuitatis laudēſis apud fluuiū
celerā: quorum corpora quedam matrona
ſabina noctu rapiens in eodē loco ſepeliuic
quarto idus iulii.

¶De ſancto naſone diſcipulo. LXXXVIII

NAſon diſcipulus xpi: ex antiqs
& prioribus fuit:& ex.72. unus
ut in martylogio adonis ponit̄:
qui apud inſulam cypꝝ xpi euā
gelium pdicauit:& plen⁹ uirtuti
bus ibidē ſcō fine quieuic.4.idus iulii.

¶De ſancto iohele propheta. LXXXIX

IOhel pphera de tribu ruben fili
us ſatuel natus i agro bethoren
eodē tēpore & ſub eiſdē regib⁹:
quibus & oſee ppheta uit: uideli
cet in dieb⁹ ozie:ioathan: achaz:
& ezechie regum iuda. Et ſicut ille ſub noīe
effraim ad.x.tribus dirigit uaticiniū ſuum:
qui uel ſamariā uel iſrael ſepe memorat:ſic
in hoc pphera:oē quod dr̄ ad tribū iuda di
rectū eſſe intelligere debem⁹. Deſcripſit eni
terrā duaꝝ tribuū eruca: brucho: locuſta:
rubigineqꝫ uaſtandam. Et poſt euerſionem
prioris populi pdixit ſpūſanct⁹ effuſionem
futurā ſup ſuos dei & ancillas:quod factū
eſt die pentecoſtes in cenaculo mōtis ſyon.
Et hic in bethoren in pace mortuus eſt:& ſe
pultus.3.idus iulii. Hic pphera ex numero
12. pphetaꝝ colligit̄:qui minores appellant̄
in ſanctorum patrum catalogo eccleſiaſtici
49.capitulo ꝯſcribunt̄: Hec ioſephus & hie
ronymus:& ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶De ſancto zorobabel duce. LXXXX

ZOrobabel filius ſalathiel dux &
princeps iudeoꝝ de tribu iudas
inter ueteris legis pres eccleſia
ſtici.49.capi.ꝯſcribit̄. Hic tēpo
re reedificatiōis tēpli dñi & hie
ruſalem fecit:ſub dario hydaſpis rege pſaꝝ
claruit. Cum eni:uc habet̄ in libris eſdre &
neemie:cyr⁹ rex perſaꝝ & medoꝝ anno pri
mo regni ſui dediſſet iudeis licentiā redeun
di ad terrā natiuitatis ſue:quinquagita fere
milia eoꝝ duce zorobabel & ieſu magno ſa
cerdote:de quo infra pxime dicet̄: de chal
dea:ubi captiuati fuerant:in iudeam reuerſi
ſunt. Et afferentes ſecū uaſa tēpli dñi aurea
& argentea.5400.que reddiderat eis rex cy
rus perſaꝝ: ceperūt edificare templum dñi
in hieruſalem:uerum impedientibus ſama
ritis intermiſſum eſt opus uſqꝫ ad annum ſe
cundū darii hydaſpis:igitur anno primo da
rii predicti:zorobabel filius ſalathiel unus
de nobilioribus iudeoꝝ:familiaris quōdam
ipſius darii:cum audiſſet: qꝫ darius ipſe re
gnaret in pſide:fiducialiter aggreſſus eſt tē
plum dñi edificare in hieruſalē:aggeo & za
charia pphetis ad hoc exhortātib⁹ populus
iudeoꝝ. Principes uero regis pſaꝝ:q erant
trāſflumē hoc agnoſcētes:iterdicebāt reedifi
cationē. Cūqꝫ rndiſſēt ſeniores iuda:qꝫ deus
ſu⁹ hoc eis pcepar:placuit utriſqꝫ: ut res ad
darium regem pſaꝝ deferret̄: Et aſcēdit zo
robabel cum nunciis principum ad regem:
qui honoratus eſt ab eo ultra q̄ ſperabat.
Nam cum aliis duob⁹ cubicularius in regis
cubiculo dormiebat. ¶Porro darius rex ce
naꝫ exhibuit ſatrapis & pfectis perſaꝝ & me

dorum ac magratibus.127.prouinciarum. Eadem
nocte expgefactus rex proposuit questioné
tribus custodib⁹ corporis sui: qd de tribus
fortius uideref. s. rege uino & muliere: pro
mittens munera & honoré ei qui sapientius
respóderet in crastino. Die uero sequéti co-
ram satrapis & magratibus accesserunt illi
tres: & ait primus regé esse fortioré ceteris.
Cum eni hó presit cunctis aiantib⁹ et ex pre
est hóibus & ad nutú eius oia fiunt. Secund⁹
autem pretulit uini fortitudiné: qa eum ho-
mo presit ceteris in fortitudine: uinum supe
rat aiam animi fortitudiné. Zorobabel uero
tertius mulierem fortioré rege uinoq; asse-
ruit. Nam regibus & eis qui uites plantant:
mulieres uinum pferunt & alimoniam & ad
robur usq; producunt: & pro mulierib⁹ ani
mas ponere non timét homines. Super hec
autem omnia ueritatem dixit esse fortiorem:
quia imutabilis é & sempiterna. Quod cum
ab omnibus iuxta dictum huius approbatú
est: dixit rex ad zorobabel: ut peteret ab eo
quicquid uellet. Et postulauit templi reedi-
ficationé & uasa domus dñi remitti in hieru
salem. Et gauisus é rex. Ná idipsum meminit
se uouisse anteq̃ fieret rex: si de⁹ faceret ipm
regem. Et scripsit epistolam principib⁹ suis
träsumé: ut nullatenus impedirent iudeos
sed de sumptib⁹ regis iuuarent eos. Qui zo
robabel reditum faciés per chaldeá cótribu
libus suis regis mádata patefecit. Et ascen-
derunt multi tunc hiarosolymá cú eo. Et sic
laxata captiuitate iudei ceperunt reedificare
templú dñi in hierusalem: anno 2º darii hy
daspis regis persarum: qd anno. vii. ipsius con-
sumatum é: qui erat quadragesimus sext⁹ a
prima licentia quá dedit cyrus rex persarum
reedificandi illud. Iuxta qd in euágelio legi
tur. Quadraginta & sex annis edificatú é te-
plum zc. Conuenerunt aút filii israel ad dedi-
catioré templi: & dedicauerút illud mése. 12
qui apud latinos martius dicitur. 23. die mé
sis. Et celebrauerút pascha sm legé domini.
De arca uero quomodo receperunt eam incer
tum est. Sed si uerum é qd epiphani⁹ dicit eá
usq; ad iudicii diem nó egressurá de latibu
lo petre: in qua eá hieremias abscondit: ut di
ctum é supra in legenda hieremie prophete
cal. maii: certú est q iudei instar prioris edi
ficauerunt alterá. Nam iter manubias quas
tulerút romani de iudea legútur träslata &
arca dñi & candelabrú & mésa. Cópleto ue-
ro tépli edificio zorobabel i hierusalé priei-
patú tenuit iudeorum. Quo feliciter admistra-
to cú patrib⁹ suis i pace dormiuit. et sepult⁹
é in hierusalé iuxta sepulchra regalia. Hec
ex dictis iosephi & hieronymi & ex historia
scholastica: necnó ex chronicis guilelmi.

¶ De scó iesu sacerdote. LXXXXI.

Iesus filius iosedec sacerdos iu-
deorum de genere aaró ex tribu le-
ui tpe quo supra i iudea claruit.
Hic eni anno primo cyri regis psa-
rú cú zorobabel duce & iudeorum
populo de chaldea egress⁹ i iudeá uenit. Et
reedificatiói atq; cósumatiói tépli dñi pfuit
& pseuerauit usq; ad annú. 7. darii hydaspis
regis psarum. Téplú etiá renouatú ipe uti sum
mus sacerdos dedicauit. Et officiú sacerdo
tale sm legis mádata administrauit. Et hic i
pace qesceés i hierusalé tumulatus fuit. Qui
& ecclesiastici. 49. ca. una cú precedente scó
in catalogo scórum patrú cónumerat⁹ legif: &
zacharie. 2. ca. multipliciter de scitate cómé-
datur. Quos duos scós esdre sacerdoti iecir
co premisi: qa dies obit⁹ ipsorum certos repire
nó ualui. Ná & eum esdrá modico tpe pcef-
ferunt: cuius dies festiuitatis imediate subil
citur. Hec unde supra.

¶ De scó esdra sacerdote. LXXXXII.

Esdras sacerdos aaronita d tribu
leui tá a iosepho q̃ a beato hiero
nymo i scórum patrum prisci tpris nu
mero colligit. Cui⁹ isignia opa i
eius libris recolút. Hic sub arta
xerxe rege psarum claruit: q in chaldea legem
moysi a chaldeis fuerésam q̃ memoriter didi
cerat repauit. Nouos quoq; apices lrarum qui
faciliores ad scribédú & pnúciádú fierét ex
cogitauit. Et pp hoc scriba uelox dict⁹ est.
Addidit etiá quedá i ueteri testaméto de suo
sicut titulos psalmorum & pla que i pentateu-
cho legút. Sic quoq; itelligédú é ipm qdá
supflua subtraxisse. Tradút etiá qdá modú
scribédi a dextera i sinistrá eum iudeis tradi
disse: cú pri⁹ ad modú aratiuú scripsitarét:
unde & scriptura exaratio solet dici. Scribe
bát eni a sinistro cornu i dextrú & a dextro
redeúdo scribebát i sinistrú. ¶ Esdras autè
inuenit gfam i oculis artaxerxis regis psarum: &
ipetrauit ab eo licétiá ascédédi i hierusalé:
ut i lege quá repauerat populú suú erudi-
ret. Tradidit ergo ei rex epistolam ad suos
pricipes träsumé: ut traderét esdre necessa
ria: mistros uero tépli ab oi uectigali & tri
buto absoluit. Dedit aút esdre potestaté a-
mouédi & cóstituédi iudices transflumé sm
sapiétiá suá: & puniédi cótuaces & fuerút cú
eo. 1700 uiri & uenerút i hierusalé mése qn
to. Et siluerút trib⁹ dieb⁹. Quarto uero die
obtulerút que secú attulerát in domo dñi.
Túc adiurauit esdras sacerdotes principes
& leuitas ut pricerét uniuersas mulieres a-
lienigenas: & eos q de eis nati erant: ná plres
filiab⁹ alienigenarum se copulauerát. Fuit aút
esdras eruditissimus legis diuine & clarus
magister omnium iudeorum qui de captiui
tate regressi fuerant: ut dicit iosephus.

¶ Primo aũt die scenophegiarũ que celebrãtur mẽse septimo: legit esdras corã oĩ populo librũ legis dñi iuxta portam aquarum de mane usq̃ ad mediã diem. Secunda uero die iuxta p̃ceptum legis tollẽtes arborũ frondes celebrarunt festũ tabernaculorũ. 7. diebus. Die uero octaua fecerunt collectam quoad oleũ & pães p̃positos & ligna ad sacrificia. Post hec iuxta legem separauerũt alienigenas ab ecclesia & in crastinũ in emũdationem se inmauerunt: iuxta quod esdras illis mandauit. Cõuenerunt octies ad audiendã legem quater uidelicet in die: & quater in nocte: & lectione terminata populus sternebat̃ ad orandũ: & fiebant p̃ces sup eũ: & tandem benedictio sacerdotalis. ¶ Correxit aũt esdras populum: & erudiuit in lege dñi omnibꝰ diebus quoad uixit: & officiũ sacerdotale strenue ministrauit: eiq̃ populus in cũctis obediens fuit. Et mortuus esdras i senectute ueneranda: & sepultus in hierusalẽ. 3. idꝰ iulii. Sunt quidam iudeorũ autumant fuisse malachiam: sed male. Nã malachias post regressum captiuitatis natus est in iudea: ut dicit hieronymus. Hec ex libro esdre: & ex dictis iosephi hieronymi & historie scholastice: nec non ex chronica guilelmi.

¶ De sancto neemia propheta. XCIII

NEemias p̃pheta filius helchie: q̃ etiã inter sanctos patres ueteris legis ecclesiastici. 49. ꝯnumerat̃ tẽpore regis artaxerxis predicti in iudea claruit: & esdre ꝯtẽporaneꝰ fuit. Cũ enim esset pincerna regis i susis castro medorũ: & uidisset peregrinos hebraice loquẽtes: sciscitatꝰ ẽ ab eis de statu iudee & hierusalẽ: & accepit ab eis urbẽ esse sine muris & habitare in ea populũ dei in afflictione. Nam p diẽ substinebant impetum hostiũ & noctibꝰ intrabant latrũculi: & plateas implebãt cadaueribꝰ occisorũ. Et fleuit neemias: & cibũ nõ comedit. Cũ regi uinũ in mẽsa leuaret: apparuit q̃si languidꝰ ante eũ. Et cum ipm rex tristitie interrogasset: ille q̃ sibi audita exposuisset: obtinuit a rege: ut mitteret̃ hierusalẽ ad muros edificandos: cõstitutoq̃ ei reuertẽdi tẽpore: dedit ei rex epistolã ad principes transflumen: in qua mãdauit de honore neemie exhibendo tãq̃ duci & legato de latere: & de ipendiis urbis reedificãde: & misit eũ eo principes & equites plures. ¶ Anno igit̃ uigesimo q̃nto artaxerxis uenit neemias in hierusalẽ cũ magno comitatu: reducens secũ multos de filiis captiuitatis: dũ transitũ faceret p babyloniã. Et siluit neemias tribꝰ diebus: q̃rta uero die ꝯuocata multitudine allocutus est eos: & exhortatus ad opꝰ. Et edificantibꝰ ipsis ꝯsumatũ est opus p annos duos & mẽses q̃ttuor: licet in magna angustia & pluribus impedimentis. Primo eni finitime nationes i manu forti aggrediebant̃ eos. Neemias uero mediã partẽ populi armatã statuit extra ciuitatẽ: ut substinerent imperꝰ aggredientiũ: alia autẽ media pars edificabat. Secundo etiã orta est fames in terra: & obligauit se populus tributis sub usuris: sed agros & uineas uẽdere cõpulsi sunt: tandẽ etiam filios & filias. Tertiũ autẽ impedimentũ fuit: q̃ principes transflumen iudeis inuidẽtes: corruperunt muneribus quosdã de seniouibꝰ: ut neemiã occiderent. Quod eũ nequirent: uariis eũ terrebãt rumoribꝰ: ut sic ab ope cessarent. Tandẽ aũt nõ p̃ualuerũt aduersus eũ: quia manus dñi erat cũ eo. Postq̃ autẽ edificatꝰ est murꝰ: q̃ rari erant habitãtes in hierusalẽ: p̃cepit neemias: ut clauderent̃ porte ante solis occasũ: nec ante ortũ apirent̃. ¶ Cũ aũt mẽsis. 7. immineret: q̃ fere totus apud iudeos solẽnis ẽ: ꝯuenerunt oẽs iudei in hierusalẽ quasi uir unus. Cũq̃ accepisset neemias: q̃ non haberent ignẽ de sublimi: traditũq̃ esset ei a senioribus: q̃ hieremias p̃pheta tpe captiuitatis hierusalẽ abscondisset stipites altaris & prunas in inferioribꝰ terre i ualle iosaphat: iuit ad locũ: & eruderato puteo inuenerunt stipites & prunas atq̃ aquam crassam: tollẽtesq̃ ea super struem lignorũ: & hostias que erant super altare: p̃iecerunt: & statim erupit ignis. Orabant enim sacerdotes: ionatha incohante: ceterisq̃ respondẽtibus: neemias quoq̃ specialem edidit orationẽ. ¶ Deinde neemias & esdras cum populo processerũt ad dedicationẽ murorum. Quibus omnibꝰ rite peractis neemias reuersus est ad dñm suum regem persarũ anno. 32. regni eius. Et post longam etatem apud persidem dormiuit in pace. Sepultus iuxta sepulchra regalia. Hec ex libro neemie: & . 2. macha. 2. capitulo: & ex aliis uoluminibus quibus supra. Hic neemias quia dies dormitiõis eiꝰ necubi reperitur: esdre eius cõtẽporaneo merito copulatur.

¶ De sancto sila discipulo. XCIIII

SIlas discipulꝰ de. 72. unꝰ: ut plurimi asseuerant: unus fuit ex primis fratribus: & ut dr̃ actuũ. 15. ab apostolis dñi cũ barnaba & iuda ad ecclesias gentiũ destinatus. Cũ autẽ paulus a barnaba diuisus eẽt: idem silas ab apostolo in ministeriũ assũptꝰ p̃dicationis officiũ gr̃a dñi plenus instãter ꝯsumauit: atq̃ in passionibus suis xp̃m glorificans: postmodũ apud macedoniã requieuit. 3. idꝰ iulii. Hic eni ep̃s corinthiorũ ab apostolo ꝯstitutus fuit: qui & siluanus fuisse a quibusdã fert̃: sed falsum est: q̃ ille thessalonice: hic macedonie quiescit.

¶ De scō anacleto papa & mrē. LXXXXV.

ANaclet⁹ papa & martyr natione grecus de athenis ex patre antiocho clementi primo romano pōtifici in epatu successit: & sedit annos. 9. mēses. 2. dies. x. De isto tacet eusebius in chronicis: & dicit ꝙ anaclet⁹ ipse est qui & cletus. Sed damasus papa in chronicis romanoꝝ pōtificū quas scribit hieronymo: ponit eos diuersos & dicit ꝙ cletus fuit natione romanus: Anaclet⁹ natione grecus. Hic memoriam beati petri apostoli cōposuit & cōstruxit: fecit & alia loca ubi epi recondeterentur sepulture. ¶ Hic a beato petro adhuc uiuente presbyter ordinatus est. Hic ↄstituit ut clericus nec comā nec barbā nutriat. Cōstituit etiam ut non minus q̄ a tribus epis ordinaretur eps: & ut ordinationes clericorū palā fierēt pn̄te plebe: & ut inimici uel suspecti nō possint accusare presbyterum. Hic etiā pōtifex omnes fideles monuit per epistolā: ut presbyteri pre ceteris honorentur: dicens ꝙ deo sacrificantes non debēt uexari: sed portari: atq; ab omnib⁹ honorari & ꝙ presbyteri qn̄ sacrificant secū testes habeat maxime epi: ut deo pfecte sacrificare ꝓbentur. Hic fecit ordinationes duas per mēsem decēbriū: presbyteros quinq;: diaconos tres: epos per diuersa loca numero. 6. Qui sub nerua imꝑatore martyrio coronat̄. Et sepultus est iuxta corpus beati petri in uaticano. 3. idus iulii. Et cessauit epat⁹ dies. 13.

¶ De sancto eugenio episcopo & sociis martyribus. LXXXXVI

EVgenius eps carthagineñ cum aliis pluribus: ut in ꝫo historie aphricane uictor aphricanus dicit sub hunerico rege uandaloꝝ arriano passus est. Hic hunericus ad istantiam zenonis imperatoris & placide auguste ecclesie carthagineñ: que p annos. 24. epo uacauerat: ↄcessit: ut sibi catholicum epm ordinaret: unde & tunc eugenius electus est. Qui cū in ecclesia predicaret: & ab arrianis ꝓhiberi non posset. Hunericus rex in ecclesie loribus uiros statuit: q omnes catholicos ad ecclesiam accedētes palis i crinibus tactatis & ↄtortis cutē cuꝫ capillis abstrahebant. Quoꝝ aliqui oculos amiserunt: aliqui in ipo dolore defecerunt. Inde ꝑsecutione aggrauata diriguntur catholici ad cāpum uticensium: ut cespites mestiuꝫ desiccarent: quatenus sub ardore solis deficerent. Qui magis in xpo iocūdabātur. Nā & quidā manū habens aridā ibidē missus ad opera sanatus est: & cum aliis opabat̄. ¶ Post hec hunericus catholicos diuersis ꝑsequens penis. ✠ Iocūdum epm cū pluribus eius clericis flāmis excussit: ✠ uxoreꝫ theodorici fratris sui & ✠ get sericum nepotē suū occasione ꝑpetra pemit. Inde omnes milites catholicos militia soluit: & domib⁹ eorū diruptis ac substantiis ↄfiscatis in insulis sardinie & sicilie eos relegauit. Episcopoꝝ defunctoruꝫ bona fisco adiecit: nec aliquos ordinare permittebat nisi grauē sibi sūmā exoluerēt: uirgines sacras nudatas: & per plateas tractas diuersis penis ignis ferri & uerbeꝝ attrectabat. Epos ꝑsbyteros & clericos. 497. ad exilium eremi destinauit: iter quos erant senes & decrepiti: & felix eps abritan⁹ hn̄s in epatu ānos. 44. palysi ꝑcussus. Eugenio autem in exilium ↄstituto mandatū ē: ut cum omni suo clero carthaginē ueniret de fide sua cuꝫ arrianis disputaturus: ut inde ↄtra euꝫ occasionem haberēt. Qui ueniēs cum nutu dei sapienter hereticos ↄfutasset ecclesie catholice p omnē aphricā claudūtur: epoꝝ catholicoꝝ substātie arrianis traduntur: & oēs catholici nudi urbib⁹ excludunt̄: nudiq; sub aere iacere dimittunt̄. Inde equis uelocissimis sine freno uel sella plures supmittūt̄: ut equis discurrētib⁹ mactarētur. Post hec iurare ↄpulsi fidelitatē filio hunerici: qui iurare noluerunt corsicā relegantur ad ligna pro nauibus incidēda: qui uero iurauerunt redarguti: ꝙ ↄtra textum euāgelii iurassent: ad diuersos agros colendos deputati sunt. Sanctus aūt eugenius cū uniuerso clero suo qui erant amplius q̄. 500. inter quos q̄plurimi erāt lectores ifantili eede & inedia macerati exilio depelluntur: ibidē in pace uitam martyrio ↄsumantes. Regnauit aūt scleratus hunericus annos. 7. mēses. x. & post hec ebulliēs uermib⁹ ifeliciter expirauit. Festū aūt eugenii & socioꝝ recolitur. 3. idus iulii. Hec aphricanus.

¶ De sancto henrico imperatore primo & ↄfessore. LXXXXVII.

HEnricus imꝑator primus ꝯs aūt rex romanoꝝ: fuit prio dux moricoꝝ. Qui imꝑauit annis. 23. & mensib⁹. 5. & uacauit imꝑium annos. 2. Hic uxorē eūgundē nunq̄ cognouit: sed una secum uirgo permansit. Quodam uero tēpore instigāte diabolo de quodā milite ipsam suspectā habēs super cādentes uomeres. 15. pedum uia nudis plantis illam incedere ↄpulit. Cui cū se dn̄o ↄmendasset: uox de celo sonuit: ꝙ uirgo maria ipsam uirginē liberaret. Totā igitur cadentem massam illesa ꝑcurrit: & sic suspitio cessauit. Hic imꝑator cū adhuc eēt dux uisionē hūit: ꝙ ad sepulchꝝ sci uolfgāgi ratisponeñ oraret: & i ꝑiete scriptū uideret hoc solum uerbum: post sex. Quod ex hoc cogitans se post dies sex morituꝝ: ipis trāsactis. vi. hebdomadas: deinde. vi. menses: deinde. 6. ānos

cõputans mortẽ sĩ ĩfallibiliter expectabat. Sexto igit̃ anno circa finẽ dũ mortẽ p̃stolat̃ imparor eligit̃: qui se totũ diũe cultui dedicans: ecclesias repat nouas edificat & dotat: & p̃cipue bamburgeñ ecclesiã cathedralẽ. Orãnõis gr̃a uisitat monasteriũ casſinenses dũ uno calculi laboraret. Cui scũs benedictus appens ipñi a calculo liberauit. sed i signuʒ miraculi characterem manere pmisit. ¶ Hic scũs imparor sororem suã in ɔiugiũ tradidit stephano ungarie regi: ex hoc ipsũ & regnũ ad fidem ɔuertẽs: Qui ad extrema deueniens: uxorẽ cungundẽ uirginẽ parentibus resignauit. Et dormiuit in pace pridie id⁹ iulii ãno regni sui. 24. uite uero sue. 52. ãno aũt gr̃e. 1024. ✝ Vxor aũt eius in scõ p posito p̃seuerauit: & ambo piter in bamburgeñ ecclesia sepulti sunt miraculis clarẽtes. ¶ Fert̃ quoq; q̃ cũ obiisset scũs henricus: multitudo demonũ ante cellam cuiusdã eremite transibat: qui apta fenestra interrogauit ultimũ qd nam eẽt. Cui ille r̃ndit: q̃ legio demonũ erat: qui ad mortẽ cesaris ɔperabant: si forte aliqd pprium in eo inuenire possent: adiurat̃ quoq;: ut ad se redeat. Qui rediens dixit: q̃ nihil p̃fecerat: qa dum falsa uxoris suspitio: & alia bona & mala i libra fuissent posita: aduſt⁹ ille laurentius ollam aureã imensi ponderis attulit: & cũ demões supasse iam uiderent̃: illa iactata psaltra libre maxĩe ponderauit. Sicq; demon ille iratus: unã aurẽ olle ẽruperat. Ollã calicẽ uocabat: quẽ dict⁹ cesar ecclesie eiusteñ in honorem scĩ laurẽtii fieri fecerat: cui ppter magnitudinem due aures inerant. Repertum ẽ autem & tunc imperatorem migrasse: & aurem unã calicis fractam esse.

¶ De scõ phoca epõ & mr̃e. XCVIII

PHocas eps & martyr passus est i ponto ciuitate sub traiano impatore. Hic primũ artẽ gubernatoriam exercuit: deinde diuĩa dispositiõe ad ep̃atuʒ sinopis ciuitatis ɔuenit. Cũq; traianus impator in partib⁹ armenie xp̃ianos p̃sequeret̃: Aphricanus ei⁹ p̃fect⁹ phocam ep̃m in urbe põto degentẽ detineri fecit: sibiq; presentari. Quẽ cũ multis exhortatiõibus ad deoꝝ sacrificia iussasset. Phocas eps lõga uerboꝝ disceptatiõe aphricanum ɔfundebat: & deos gẽtiũ demones affirmabat. Cũ aũt prefect⁹ ei supplicia diuersa cõminaret̃: orante scõ immẽsus imber effusus est: terraq; ɔcussa: grando: fulgura: ac tonitrua terribiliter irrupunt. Aphrican⁹ nimio terrore pterritus spiritũ exhalans mortuus cecidit. Xp̃iani aũt assistentes ingentem lucẽ de celo fulgentẽ cernũt: & angelos tres igneos scĩ epĩ lateri assistẽtes: ip̃mq; exhortãtes: & exĩde celos aduolãtes. Quib⁹ miraculis therentina uxor p̃fecti cũ filiis. 5. phoce pedib⁹ aduoluta ueniã ac uitã uiro exanimi supplicabat. Qui orone p̃missa aphricanuʒ suscitauit: & eum oĩ familia ad xp̃m ɔuertit: que cũ traian⁹ impator audisset: phocã cõp̃hensum exhortabat̃: ut diis imolaret. Phocas aũt petiit sibi ipsos deos ostẽdi. Sed cuʒ impator ip̃m ad tẽplũ introduxisset. Sanct⁹ martyr nõ solũ rõn b⁹: sed expimento ipsos nõ deos sed simulacra insensibilia cõprobabauit: ppter quod indignat⁹ traian⁹: ip̃m in ligno suspẽdi fecit & torqueri: atq; ungulis ferreis usq; ad nudationẽ ossiũ lacerari: quẽ orantẽ uox celica ɔfortauit. Impator audita uoce ptimuit: phocãq; i carcerẽ trudi fecit: & cẽturionẽ noĩe crispinũ cũ mille militib⁹ ad custodiã ei⁹ adhibuit. Orãte uero scõ media nocte lux ingẽs de celo refulsit: & ianue carceris patefacte sunt. Quod cũ uidisset cẽturio & milites mille ɔuersi sũt ad christũ. Phocas uero ipsos extra muros ad litt⁹ maris adduxit: eosq; oẽs baptizauit: dehinc ad carcerẽ rediit. Die uero sequẽti traian⁹ ip̃m eductum & neptuno deo marino sacrificare renuẽtẽ: i caminũ ignis ardẽtis ĩmitti iussit: in quo p tres horas sine ulla lesione pdurauit: indeq; oĩno inust⁹ exiuit: quem impator in thermis ante triduũ accensis intromitti fecit: ubi cũ orasset ad dñm: spiritũ emisit: corpus uero intactũ a calore pmãsit: quod etiã nimio odore fragrabat. Balnee uero q̃si glaciali rigore ɔgelate sũt. quo dũ traian⁹ itrasset: & huiusmõi miracula uidisset: stupefcũs admodũ exiuit. Cui in thermaꝝ ianua sãct⁹ phocas lucid⁹ appuit: eiq; p̃dixit: q̃ post triduũ moritur⁹ esset: & ad inferna descẽderet. Statimq; traian⁹ febriũ calore uexatus: post triduum: ut phocas ei p̃dixerat: expirauit. Corp⁹ aũt scĩ martyris in galliã ciuitatẽ armenie delatum: ubidemq; sepultum est: qui passus est pridie idus iulii.

¶ De diuisione. xii. apostoloꝝ. XCIX

DIuisio apostoloꝝ ad p̃dicandum idib⁹ iulii celebrat̃: quia eo die duodecio ãno post ascẽsionẽ domini ad euangelizandũ uerbum dei per mundũ diuisi asserũtur: ut impleret̃ oraculũ psalmiste dauid: quia in oẽm terrã exiuit sonus coꝝ ₵c. ¶ Nam oriens cessit thome & bartholomeo. Meridies simoni & mattheo. Aqlo philippo & tadeo. Mediũ mundi matthie & iacobo iusto. Mediterranei maris ɔuincie ioanni & andree. Occidentis regna petro & iacobo zebedei. Totus mundus paulo apostolo datus est: s̃m qd̃ in eius collecta ecclesia asserit dicẽs: Deus qui uniuersum mundũ btĩ pauli apostoli p̃dicatione docuisti ₵c. Et cantat̃ i hoc festo in missa epistola Corde enim creditur

ad iustitiā.ro.x. Et euangeliū. Euntes ī mūdum uniuersum. Mar. ultimo cap. que solēnitati maxime conueniunt.

¶ De sctis septuagintaduob⁹ discipulis. C.

Septuagintaduo discipuli xpi ad instar .72. linguarꝫ ab ipso electi post ascēsionē dñi ad predicādū uerbū dei & ipsi p singulas q̄sq; orbis terre puincias & ciuitates diuisi sunt: & multarꝫ urbiū epat⁹ tenuerūt. Quorꝫ noia hec sūt. ¶ Lucas euāgelista: de quo grec⁹ expositor uisibiliter inqt: & uerbotenus xpm adit. Cūq; ueritatē agnosceret uerus efficit̄ xpi discipulus: plurimū eū magistro ɔmoratus. ¶ Cleophas: de quo luc. 28. fit mētio. Hi.n. duo ibāt ī emaus: ut inuit gregogri⁹ ī pfatiōe moraliū: & ita dicit theophil⁹. Ambrosi⁹ uero dicit aliū fuisse. ¶ Barnabas cui⁹ paul⁹ ī plurimis meminit & legitur ī actib⁹ apostolorꝫ ī multis locis. ¶ Matthias q pro iuda apostolorꝫ numero surrogatus ē: ut dicit̄ act.1. ¶ Tadeus qui ad abagarꝫ missus ē. Nō eni hic fuit ille q & iudas dicit̄ frater simōis apostoli: sed ali⁹. Hos q̄tuor ponit eusebius prio li.ca.15. Sequētes uero pōit abbas dorotheus. Quorꝫ noia hec sunt. ¶ Ananias q paulum baptizauit act.9. & fuit postea epus damasci. ¶ Stephan⁹ protomartyr q primus fuit inter .7. diacones. ¶ Philippus un⁹ ex .7. diaconib⁹ q simonē & eunuchū baptizauit: & fuit eps in thracia scythie. ¶ Procor⁹ un⁹ ex .7. eps nicomedie bithynie. ¶ Nicanor uo⁹ ex .7. q eadem die cum aliis duob⁹ mortuus ē: qua & ꝓtomartyr stephanus. ¶ Parmenas unus ex .7. qui dormit ī nisibi. ¶ Nicolaus unus ex .7. fuit episcop⁹ samarie: sed apostatauit heretic⁹ factus: a quo & secta nicolaitarꝫ quos ioannes apoc.2. redarguit. ¶ Simon un⁹ ex .7. q fuit eps tyri & sidonis. De his oib⁹ habet̄ act.6. ¶ Titus in creta eps fuit: ibiq; predicans sepult⁹ ē. De hoc sepi⁹ apostolus mētionē facit: & huic specialē eplaꝫ dirigit. ¶ Siluan⁹ cū paulo perdicauit: eps thessalonice ibiq; dormit: de quo pria thessal. prio.c. ¶ Chryfches eps chalcedonie: q in cali factus est. ¶ Epheneus de quo ro.16. eps carthagini factus ē. ¶ Andronicus de quo ro.16. eps pannonie factus ē. ¶ Ampliat⁹ de quo ubi supra eps edesse factus ē. ¶ Vrbanus de quo ibidē eps macedonie fuit. ¶ Stateus de quo ibidē quē andreas apud pōtū mare nauigās ī argicapoli thracie epm ɔstituit. ¶ Appelles de quo ro.16. eps eradie factus ē. ¶ Philet⁹ uel philegus eps ephesi: sapuit ea que simonis magi & restituit apostolo: ut habet̄ 2a timothei.2. ¶ Hermogenes eps megare fcūs est similis precedenti: de his 2a timoth.4. ¶ Demas de quo ibidem dicit̄: qui apostatauit & sacerdos idolorꝫ ī thessalonica fcūs ē. De his pria ioānis prio. Ex nobis ꝓdierūt: sed non erāt ex nobis. ¶ Ampleius eps smyrne fuit ante policarpū cui⁹ apostol⁹ meminit ī epistola ad romanos. ¶ Aristobol⁹ de quo ro.16. bethanie eps fuit. ¶ Tarcissus de quo ibidem: q & athenarꝫ eps fuit. ¶ Eradius qui eps eparre fuit: de quo ubi supra. ¶ Cicis q apud galliam predicauit. ¶ Agabus de quo act.13. q prophetico charismate dign⁹ fuit. ¶ Rufus uel ruferi⁹: de quo ro.16. q & thebarꝫ eps fuit. ¶ Asyncrit⁹ de quo ro.16. qui hyrcanie eps fuit. ¶ Phlegōtas de quo ibidem: q & machatiōis eps fuit. ¶ Patrobas de quo ibidē: q eps pelorꝫ fuit. ¶ Hermes de quo ibidē: q philopoles eps fuit. ¶ Linus q fuit post beatū petrū rome eps: de quo 2a timoth.4. ¶ Caius q ephesi eps fuit de quo ro.16. ¶ Philolog⁹ q ab andrea eps sinopis factus ē: de quo ro.16. ¶ Liphasus q rome simul cū paulo uictus: & post ei⁹ martyriū decollat⁹ est. ¶ Luci⁹ de quo ubi supra: qui eps laodicie que est in syria fuit. ¶ Iason de quo ibidē: q & eps tarsi fcūs ē. Sosipater ut dicit dorotheus eps iconii fuit: sed origenes in pria glosa dicit: q prim⁹ eps thessalonice fuit traditiōe maiorꝫ: de quo ro.16. ¶ Terti⁹ qui scripsit eplaꝫ ad romāos dictāte apostolo: de quo ro.16. & eps iconii fuit. ¶ Erastes de quo ro.16. & 2a timoth.4. & act.19. episcopus meaidi fuit post hierosolymorum dispsionē. ¶ Quartus de quo ro.16. eps fuit beruthi. ¶ Apollo de quo pria cor. prio qui eps cōnie fuit. ¶ Sosthenes de quo pria cor. prio q & colophonie fuit eps. ¶ Epaphroditus andriace eps fuit: de quo phi.4. ¶ Tieicus de quo col.4. qui colophonie epi fuit. ¶ Cesar de quo phi.4. qui & dirrhachii eps fuit. ¶ Marcus barnabe cōsobrinus: qui de duabus sororib⁹ nati sunt: ut dicit glo. col.4. & de hoc ibi in textu mentio fit: eps fuit apolinadis. ¶ Iesus qui dicebatur iustus de quo .4. libro ecclesiastice historie clentipoleos eps fuit. ¶ Antonias de quo timoth.5. qui & lysine eps fuit. ¶ Clemēs de quo phi.4. primus ex gētibus credens: eps sardiceū. postmodū pontifex romanus. ¶ Onesimus de quo pria timoth. prio: qui & coronis eps fuit. ¶ Carpus de quo pria timoth.4. qui & beronie que ē in thracia eps fuit. ¶ Enodius qui post petrū apostolū antiochie eps fuit. ¶ Aristarch⁹ de quo col.4. & act.20. q apamie eps fuit. ¶ Marcus q & ioānes: de quo act.15. & 2a timoth.4. & ad philemonē: qui & bibli episcop⁹ fuit. ¶ Zimas uel zenas: de quo timoth.3. qui nomic⁹ .i. legista: uel legis pit⁹ dict⁹ est: & diospoleos episcopus fuit. ¶ Philemon ad quē apostol⁹ scripsit epistolā: q & gaze episcopus fuit. ¶ Aristar

ehus alter de quo ad philemonē. ¶ Pudens de quo ꝑa timo.4. ¶ Trophinꝰ de quo ibidē. Hi tres in oībus ꝑsecutionibꝰ apostoli cōpatiētes: in fine rome post eum decollati sunt. ¶ Marcus euangelista q in roma euangeliū ex ore petri scripsit. ¶ Candacis eunuchus regine ethiopū: de quo actuū.8. in arabia & eudemone ꝑdicauit: & in ꝓbari īsula: que ē i mari rubro: sermo bēt: q̄ ibi martyrizatꝰ ē. Hec beatꝰ dorotheꝰ existens rome: in monumentis dereliquit i lingua romana: & translata sunt i grecū: ut eēnt oībꝰ manifesta. Verū frater uincentiꝰ dicit: q̄ ex numero.72. fuerē sci sauinus: potentianꝰ: altiminus: maximinꝰ & ioannes senior: ut scribit policarpꝰ. ¶ In martylogio quoq; ponit Aristron: cuiꝰ festū agit.8.cal. martii. ¶ Rufus & zozimꝰ: quorum festū agit.15.calē. ianuarii. ¶ Priscus: cuiꝰ festū agit calē. septēbr. ¶ Iuseph: q cognominatus est iustꝰ: q cū matthia sortitꝰ ē: actuū prio: cuiꝰ festū agit.15. calē. augusti. ¶ Nason antiquus xp̄i discipulus.3. idꝰ iulii ¶ Silat eps corinthi.4. idꝰ iulii: q & inuit eē siluanus: sed falsum est: qa ille thessalonice hic macedonie quiescit. ¶ Euphrates.14. calen. augusti: de quo colosc.4. & ad philem. ¶ Martialis lemouiceñ & sidoniꝰ uel cedonius: q fuit cecꝰ natus: q sepultus ē cū maximino. ¶ Et lazarꝰ qui fuit epus massilie: fuit de xp̄i discipulis. ¶ Et scūs ursinꝰ: q dr̄ fuisse nathanahel: quē xp̄s ꝯmendat ioānis priu qui missus est bituricas. ¶ Et scūs iulianus qui dr̄ fuisse simon leprosus: q & cenomāis ꝑdicauit. Sed ut scribit euangelista: ubi supra. cap.15. plures q̄.72. discipulos xp̄i iueniesi si obꝰues ea que paulꝰ scribit pria cor.15. dūz appuisse pluīq̄ ꝗngētis fribꝰ simł &c.

¶ De sanctis quirico & iulita eiꝰ matre martyribus. CI

Q Viricus puer & iulita eiꝰ mater apud tarsum cilicie passi sūr sub alexandro impatore. Fuit eni iulita illustris matrona de iconio ciuitate hisaurie: que ꝑsecutores declinare cupiens in tarsū cilicie cum puero suo quirico: q trinꝰ erat annoꝝ uenit: ubi detenta alexandro ꝑsentat filium gestans in ulnis: quā due famule sue uidentes fugerūt: & eam ꝑtinꝰ reliquerunt. Impator ergo puerum in ulnis cepit: & matrem sacrificare nolentē crudis neruis flagellari precepit. Puer autē matrem flagellari ꝯspiciens amare flebat. Alexander uero pueꝝ sup genua tenens osculis & blanditiis demulcebat. Infans aūt ad matrem respiciebat: & impatoris oscula abhorrebat: & caput cū indignatiōe auertens uultum eius ungulis laniabat: seq; xp̄ianum uoce quā poterat asserebat: tādem diu reluctans principem in scapulis momordit: tunc ille indignatus & dolore cruciatꝰ: quiricum ab alto p gradꝰ precipitauit: ut etiam tribunali tenellum cerebꝝ adhereret. Iulita uero filium suū ad regnum ꝑcessisse uidens: deo grās egit: que postmodum ab impatore iussa est excoriari: & bulliente pice perfūdi: ac demū capite truncari. Quoꝝ amboꝝ corpora alexander mēbratim cedi fecit: & membra dispergi mādauit: ne a xp̄ianis sepelirentur: sed tamē ab angelo sunt collecta: & nocte a xp̄ianis sepulta. Quoꝝ exemplo.44. gentiles ad xp̄m ꝯuersi: & ab alexandro detenti post mēses.x. martyrio coronati sunt: de qbꝰ supra dictū ē pridie nonī iunii. Hoꝝ autē martyrū uidelicet pueri & matris corpora cū pax ecclesie reddita eēt: tēpore constātini magni ab una ancilla eoꝝ: que adhuc superat: reuelantur: & deuotiōe magna a populo reuerenē: qui passi sunt idibꝰ iulii circa annos domini.250.

¶ De sancto iacobo sapiente episcopo & cōfessore. CII

I Acobus cognomēto sapiens nisibine ciuitatis: que nobilis ē urbs persaꝝ eps unus fuit ex numero ꝯfessoꝝ sub maximiano: q in nicena synodo arrianam peruersitatē homousion apparatione dānauerūt: de quo cassiodorꝰ.5. libro historie ptite ponit: q̄ sapor rex persaꝝ antiochiam persaꝝ: que alio noie nisibꝰ dr̄ cum innumeru exercitu obsedit: quā cū diuersis modis obtinere perse nō possent: impetū fluminis migdonii p ciuitatē decurrentis a longe retinuerūt: & ripas excelsiores fecerunt: ut aqua fluuii in se collecta ꝯcresceret. Impletisq; ripis subito quos fecerant aggeres irrūpentes dimiserunt impetum fluminis ꝯtra muꝝ: unde murꝰ ciuitatis uehemēs aque pondꝰ ferre nō ualens: diruptus est. Cūq; sapor rex diem alteꝝ expectaret: ut alueo siccato sine bello ciuitatem intraret: orante iacobo uidit muꝝ de nouo cōstructū & ꝓpugnacula fabricata: uidit etiaꝫ super muꝝ quendā impiali habitu decoratum: quē primo quidēꝫ existimauit imparorē romāoꝝ: suosq; exploratores affligebat: qa eiꝰ aduentum ei nūciare nō cognouerāt. Dum āt nō ip̄m esse didicit: illum sagittare uoluit: sed sagitta in aere fixa permansit. Et cū nec sic a ciuitatis obsidiōe discederet oratione sci ep̄i misit deꝰ scyniphes & culices inumerabiles in exercitū ꝑsaꝝ in modū q̄si nebulaꝝ: que boies & aialia adeo ifestarūt: q̄ exercitum inde recedere ꝯpulerūt. Quieuit in pace uir dn̄i idibꝰ iulii tēpore ꝯstantii augusti. ¶ Hic scūs antistes a btō hieronymo in libro de uiris illustribꝰ iccircu omissus fuit: q̄ illo tēpore syre lingue in qua is scripserat cōmentū nō hēbat. Scripsit auteꝫ

libros plures: uidelicet de fide ꝯtra oēs hereses. De charitate generali. De ieiunio. De oratiōe De dilectione erga proximū specialiter. De resurrectiōe. De uita post mortem. De humilitate. De patiētia. De satisfactione. De uirginitate. De sensu aīe. De circūcisiōe. De azymo benedicēdo ꝓ quo in isaia legit. Non exterminabit botrus. De xp̄o ꝙ filius dei sit & ꝯsubstātialis patri. De castitate aduersus gētes. De ꝯstructiōe tabernaculi. De gentiū ꝯuersione. De regno persaꝝ. De persecutione xp̄ianoꝝ. Hec gennadius libro de illustribus.

¶ De scīs catulino & sociis mrib᷒. CIII

Catulinus diacon᷒ ianuari᷒: & florētius: Iulia: atq; iusta mēses apd̄ carthaginē passi sunt. Qui tpe ꝑsecutiōis xp̄ianoꝝ glorioso martyrio pro xp̄i nōie coronati: positi sunt in basilica fausti in eadē ciuitate idibus iulii. Hec ado ponit.

¶ De scō eustathio ep̄o & martyre. CIIII.

Eustathi᷒ ep̄s & martyr ātiochie syrie claruit. Qui eiusdē ciuitatis ep̄s ob fidē catholicā a ꝯstantio impatore arriano in traianopoli thracie citatē exilio pulsus ibidē requieuit. 17. cal. augusti: ut ī martyrologio colligitur adonis.

¶ De scō hilariano martyre. CV.

Hilarianus monach᷒ & martyr sub iuliano impatore ī ciuitate ostia passus ē. Hic de ciuitate aretii oriūdus eum beato donato ep̄o & mr̄e dudū ꝯuersatus est: & plurima una secū miracula ꝑfecit: ut de eo dicit in passione donati. 7. idus augusti. Post hec in ciuitate ostieñ degēs: gallicanū mr̄em eo dem uenientē suscepit: & ī xp̄i fide ꝯfortauit. Deniq; tētus a quadratiano p̄side in p̄fato oppido: eū sacrificare nollet fustib᷒ cesus martyrium sumpsit. 17. cal. augusti cuius corp᷒ ibidem tumulatū quiescit.

¶ De scō leone papa quarto. CVI.

Leo papa huius nois quartus natiōe roman᷒ ex patre rodulpho sergio pontifici in episcopatu romano successit: & sedit annos. 8. mēses tres dies sex. Hic primum a parētib᷒ ob studia litteraꝝ in monasterio sci martini iuxta ecclesiam scī petri apostoli posit᷒ fuit: ubi ñ solū sciaꝫ sed etiā ꝯuersatione tanq̄ ꝑfectus monachus ꝑfecit. Hunc sergius papa postmodū faciēs p̄sbyterū: titulū scōꝝ q̄ttuor coronatoruꝫ eidem assignauit. Quo sergio mortuo & necdū sepulto oēs romani tā clerus q̄ populus una uoce leonem in sūmū pontificē elegerūt. Qui mox factus pontifex basilicas apostoloꝝ petri & pauli: & alias ecclesias quas pauloante saraceni deuastauerant: honorifice restaurauit. Ecclesiam quoq; de nouo edificauit: que dicit scā maria noua. Carolū ludouici filiū īpatorem coronauit. Hic etiā inuidiose sup quibusdā criminib᷒ accusat᷒: synodū ꝯgregauit: & se iuramēto inoxiū demōstrauit. Cui᷒ etiā tpe alidulphus rex angloꝝ: q pri᷒ totius anglie obtinuit monarchiam: deuotiōis cā uenit romā: & corā leone papa obtulit tributuꝫ scō petro d̄ unaquaq; domo: argēteū nūmū i anno: & hoc tributum usq; hodie perseuerat.

¶ Hic pontifex catholicus multe patientie: multeq; humilitatis diuinaꝝ scripturarum extitit feruēntissim᷒ ꝑscrutator uigilus & orationib᷒ semp itentus. Qui dū normanos a romanoꝝ finibus deturbare satagit: eum multis captus nunq̄ ꝯsensit se sine aliis relaxari. Hic pro neapolitanis i mari ꝯtra saracenos pugnātibus orādo collectā fecit. Deus cui᷒ dextera beatū petrū ambulātē ꝛc. Et postq̄ muros ciuitatis leonine repando ꝑfecerat: apponēdo seras portis fecit & dixit illā collectā. Deus qui beato petro apostolo collatis clauibus ꝛc. Illi aūt saraceni q cū magna multitudine romā uenerant spoliatis ecclesiis dū ī aphricam redeunt in mari submersi sunt. Leo uero papa moritur: & in ecclesia sci petri sepelitur. Cuius festum agitur. 17. cal. augusti. Et cessauit episcopatus dies. 6.

¶ De scō alexio ꝯfessore. CVII.

Alexius fili᷒ euphemiani nobilissimi romani: & in aula īpialis palatii primi tpe archadii & honorii impatoꝝ i urbe claruit. Qui euphemianus. 700. seruos habebat: qui zonis aureis cingebant. Ipse uero misericordie opib᷒ isistebat & in domo sua quotidie tres mēsas paupibus: pegrinis: orphanis & uiduis pabat: quib᷒ refectis ipe ad horā nonā eum uiris religiosis cibum sumebat. Cum autem eidē multa ꝑcum instantia dn̄s alexiū filium ꝯcepisset ex ꝯiuge aglaia noie: ipi ambo deinceps i castitate uiuere statuerunt. Puer autē scūs liberalibus disciplinis infra annos pubertatis plenius eruditus: scūs adolescēs puellam de impiali domo duxit uxorē. Cum autē iuuenis eū puella nocte intra cubiculū inclusus eēt: spōsaꝫ suam cepit in dei timore instruere: ac ipsam ad uirginitatis obseruātiā prouocare. Deinde anulū suum & capud baltei quo cingebatur sibi suanda tradidit: & de substantia sua multū aurum accipiēs: occulte ad mare discessit: & ascēdens nauē laodiciā usq; peruenit. Indeq; in edessam ciuitatē syrie ꝑfectus est: ubi imago xp̄i diuinitus facta i sindone habebat. Quo perueniēs oīa que secum tulerat paupibus tribuit: & uilibus indut᷒ ipe

cũ ceteris pauperibus in atrio sce dei geni-
tricis mēdicare cepit: omia que sibi dabant
ultra quotidianũ uictũ egenis impendens.
Pater uero de filii absentia admodũ ꝯtrista-
tus: missis pueris ad diuersas mundi partes
eũ ubiq̃ ꝑquirebat. Quorũ aliqui dum ad
edessam ciuitatē uenissent ab eo cogniti: sed
ipsm minime cognoscentes: eidem cũ ceteris
pauperib⁹ elemosynas tribuerũt: qui grati-
as deo egit: q a seruis suis elemosynã perce
pisset. Reuersiq̃ pueri nunciauerũt: q ipsm
necubi inuenire potuissent. Quapropter tã pa
rentes q̃ oẽs cognati & affines inconsolabili-
ter tristabant. Sponsa uero cũ socera se per
petuo mãsuram in castitate ꝓmisit: donec de
sponso suo noua ꝑcipere posset. ¶ Cũ ergo
alexius per ãnos 16. in atrio p̄dicto cõmora
tus esset: imago tãdem dei genitricis: que ibi
dem erat: custodi ecclesie iussit: ut uirũ dei
alexium in ecclesiã intromitteret: quoniã di
gnus erat: eũq̃ ei ad oculum ostendit: quem
custos festinus ĩ basilicã introduxit. Quod
factũ dũ cunctis innotesceret: & ab oib⁹ ue-
nerari cepisset: humanã gloriã uir dei fugi-
ens inde recessit: & laodiciam uenit: ibiq̃ na
uem ascendens: cũ ĩ tarsum cilicie ire dispo-
neret: dispensante deo nauis a uentis ĩpulsa ĩ
romanũ portum applicuit: quod cernẽs ale
xius disposuit in animo suo nulli extraneo
onerosus esse: sed in domo paterna incogni-
tus habitare: patrẽ ergo a palatio redeuntẽ
multitudine obsequentiũ circũdatum obuiũ
habuit: ac post eũ clamauit: ut se ꝑegrinum
in domo susciperet: & de micis mense sue nu-
triri faceret: ut sui quoq̃ filii ꝑegrini de⁹ mi
sereri posset. Quod pater audiẽs ob amorẽ
filii ipsm suscepit: & cibũ de mẽsa sua ei ꝓsti-
tuit: ac locũ in domo sua ꝓprium tribuit: &
ministrũ ꝓprium delegauit. Ipse aũt in orati
oib⁹ ꝑseuerabat: & ieiuniis ac uigiliis insiste-
bat. Famuli aũt dom⁹ ipsm multipliciter de-
ridebant: & aquã utensilium sup caput eius
frequẽter fundebãt: & multas ei iniurias faci
ebãt: ipse aũt patienter oia sustinebat. Sicq̃
17 annis in domo patris incognitus mansit:
Videns quoq̃ per spiritum: q eius obit⁹ ap-
propinquaret: chartã cum atramẽto petiit:
& totum ordinẽ uite sue ꝯscripsit. ¶ Dñica
igitur die post missarũ solẽnia in ecclesia sci
petri: uox de sãctuario sonuit dicens: Venite
ad me oẽs: qui laboratis &c. quod audientes
oẽs ĩ facies suas ceciderũt. Et ecce uox secdo
dicens: Querite uirũ dei: ut oret ꝓ roma: que
rentibus illis & nõ inuenientib⁹: iterũ dictuz
est. In domo euphemiani querite. Ille requi
situs se de hoc nihil scire dicebat. Tũc impa
tores archadius & honori⁹ una cũ pontifice
innocentio ad domũ p̄dicti uiri ꝑuenerunt.
Et ecce minister alexii ad dñm suum uenit:
eumq̃ obiisse nũciauit. Intrãs euphemianus
ipsm defunctũ reperiit: & uultum eius tanq̃
angeli rutilantẽ uidit: uoluitq̃ chartam quã
tenebat in manu accipere: sed nequiuit. Exi-
ens igitur cũ hoc impatorib⁹ & pontifici nũ
ciasset: & illi ad eum intrassent: corpusq̃ ex
parte dei: ut sibi schedulã dimitteret: adiu-
rassent: accedens pontifex manu chartam ac
cepit: & ille statiz ei eam dimisit: qua de mã
dato pape coram omni multitudine lecta.
Euphemianus hec audiens obstupuit: & fa-
ct⁹ exanimis ĩ terrã decidit. Cũ uero ad se re
disset: uestes scidit: canos capitis euellere ce
pit: & semetipsm discerpens: ac super corpus
filii corruens amarissime fleuit. Mater eius
hec audiẽs: quasi leena rumpẽs rete: scissisq̃
uestibus tota dissoluta exiit: & lamẽtabiles
uoces emittens: inter populi frequentiam se
sup defunctũ filium precipitauit: ac ibidem
quasi mortua permansit: deinde reuiuiscens
planctũ dolorosum emisit. Sponsa etiã ipsi⁹
induta lugubri ueste cucurrit: & lachrymas
incõsolabilis supra corp⁹ effudit. Tunc pon-
tifex & impatores corp⁹ in honorato phere-
tro ponentes duxerunt in mediã ciuitatẽ: &
nunciatũ est inuentum esse hominẽ: quẽ que
rebant. & omnes ad sanctũ corp⁹ concurre-
bant. Siquis aũt infirmus illud tangebat: ꝓ
tinus curabatur. Nam & ceci illuminabant:
& leprosi mundabant: & demones fugabãt
Cuius pheretrũ ipse põtifex & impatores ex
deuotiõe portare ceperunt: sicq̃ oi populo
comitãte corp⁹ ad ecclesiã sci bonifacii mar
tyris ꝑduxerũt: & illic ei ꝑ. 7. dies sepulchrũ
ex auro & gẽmis pari fecerũt: in quo corp⁹
sci ꝯfessoris ꝯdiderũt: de quo odor maxim⁹
refragrabat: qui cuncta aromata superabat.
Quieuit autem in christo. 16. calen. augusti
circa annum domini. 388.

¶ De sancta marina uirgine. CVIII

MArina uirgo ĩ partib⁹ grecie cla-
ruit. Hec cũ pr̃i suo unica foret:
& pater relicto seculo monaste-
rium itroisset: eã cuidã ꝓpinquo
cõmendauit: & in cenobio sũma
obedientia deo ſuire cepit. Cum aũt ꝓ filia
affligeret: interrogauit eũ abbas: cur magis
solito tristaret: qui dixit se filium unicũ ĩ se
culo reliqsse: noluitq̃: q esset filia ꝓpalare.
Abbas uero qa diligebat uirũ: eidẽ ꝯcessit:
ut filius su⁹ in monasterio reciperet. Pater
ergo habitu uirili eã induit: & mutato noie
marinũ ipsã uocauit. Virgo igit scã in mo-
nachũ recipit: & masculus ab oib⁹ putatur:
ac frater marin⁹ uocatur. Cepit aũt ualde re
ligiose uiuere: & oibus obediẽtiã exhibere.
Cũ autẽ esset ãnorũ. 17. & pr̃ eius morti ap-
propinq̃ret: filiã suã uocauit: & eã in scõ ꝓ
posito ꝯfirmauit: ꝓcipiens ne cuiq̃ aliquãdo

reuelaret q mulier esset. Mortuo ergo patre tenebat doctrinā eius: & erat obediēs oib⁹. Ibant igit̄ f̄res cū curru & bob⁹: & monasterii necessaria deferebant. Vel iussu abbatis frater marinus aliqn̄ cū plaustro cepit accedere: & fratres ad portandum ligna iuuare: Consueuerant aūt sepius hospitari in domo cuiusdā nobilis pandochii noie si quādo eos hora tardior redeundi prepediret. Cuius filia uirgo cū de quodā milite ɔcepisset interrogata a pentib⁹ f̄rem marinū se uiolasse asseruit. Quod cū pandochi⁹ abbati nūciasset interrogassetq; marin⁹ cur tantū flagitiū cōmisisset: se peccasse ɔfitetur: & ueniā humiliter p̄catur. Statimq; abbas illum uerberib⁹ cedi iussit: deinde de monasterio eiecit. Ipsa uero oīa patiētissime ferēs: tribus annis ante hostium monasterii māsit nec inde aliqn̄ discessit. Sicq; bucella pāis unica quotidie sustentata: ac si peccatū ɔmisisset in penitentia perseuerauit. ¶ Post triēnium uero ifans ablactatur: & abbati mittitur: ac fratri marino traditur educandus: quē uirgo dum per bienium ac si proprium aluit: & cum eo ibidem permansit. Tandem eius patientie & humilitatis f̄res miserti abbati pro marino intercedunt: ipmq; de eius licentia in monasteriū cū puulo intromittūt. Cui abbas pro p̄nia imposuit: ut oēs imunditias loci extra deferret: & aquā necessariam baiularet. Ipsa aūt hilariter oia patiēter pficiebat: & i cunctis grās agebat. Sed post paucos dies in domino feliciter obdormiuit. Cuius corp⁹ abbas longe a monasterio mandauit sepeliri: eo q absq; p̄nia obiisset. Cum aūt fratres corpus lauarent: & mulierē eē conspicerēt: stupefacti & territi se in dei famulam grauiter deliquisse fatentur. Quod cū abbas cognouisset eam intra mōasteriū honorifice tumulari iussit: & cū lachrymis pro se & fratrib⁹ ab ea ueniā postulauit: eo q ipam ignorans inocenter affixit. Corpus ergo scē uirginis i ecclesia recōditū miraculis claref cepit. Illa autē que dei famulā ifamauerat a demone arripit̄ & ad sepulchrū adducta scelus ɔfitetur: & post dies .7. eius meritis liberatur. Quieuit aūt scā uirgo in dño. 16. cal. augu. ¶ Anno aūt dñi. iii3. tpe iacobi teopoli ducis uenetoꝝ. Quidā iacob⁹ de bora pecialis ecclesie scē marine d uenetiis deuot⁹ scē uirginis: corp⁹ ipsius de ptib⁹ romanie sublatū p nauem uenetias direxit: & in ecclesia sua collocādum ordinauit. Cuius meritis naute a maris tempestate liberati sunt. Sicque corpus sancte uirginis uenetias delatum in eadem ecclesia sepultum est calendis septembris.

¶ De scā theodora monacha. CIX.

Theodora monacha apud alexandriā claruit tempore zenonis imparatoris. Hec nobilis & speciosa uirum habuit & diuitē & deū timentem. Cui⁹ scitati diabolus inuidens: uirū quendā diuitem i illius cōcupiscentiā icitauit: q eam crebris nūcus & muneribus molestauit. Sed cū ipm oino cōtemneret & peccatū abhorreret: tandē per quādā mulierem ei missam illā decepit: que puelle suasit: q deus quicqd occidēte sole ɔmittit minime intuet̄. Cuius suasiōi puella prebēs assensum uirū ad se nocte introire pmisit: & uoluntatē eius ɔpleuit. Statimq; ad se rediens amarissime flebat: eo q ipam consciētia remordebat. Quā uir eius nimiū flentem eē solari studebat: sed illa nullam ɔsolationē recipere curabat: eām autē fletus eidē nullatenus idicare uolebat. Mane aūt facto quoddā monasteriū mōialiū adiit: & abbatissam interrogauit: an deus quoddā graue delictū qd die ad uespascēte ɔmiserat scire posset. Cui illa respōdet: qd deo nihil abscondit̄: & quia deus uidet qcqd quacūq; hora ɔmittitur. Rediēs ergo domū quadā die cum uir suus abesset: comā suam p̄cidit: & uestimēta uiri sui assumēs ad monasteriū monachoꝝ: qd per .xviii. miliaria a ciuitate distabat accessit: & ut ibidē i monachū reciperetur obtinuit. Interrogataq; de noie dixit se theodorum nūcupari. Ibi ergo officia oia hūiliter faciebat: & eius ministeriū oib⁹ gratū erat. ¶ Post aliquot ānos abbas theodoro iussit: ut boues iungeret & oleū de ciuitate deferret: uir aūt eius plurimū flebat: timēs ne cū uiro aliquo recessisset. Et ecce angelus dñi ipsi dixit: ut mane surgeret: & i uia que dicitur sci petri staret: & ɔiugē obuiā haberet. Quod cū fecisset: theodora cū camelis uenit & uirū recognoscēs: sed ab ipso incognita illum salutauit. Cum aūt ille diuti⁹ expectasset: & se deceptū clamaret: facta ē uox ad eū q ille qui ipm pridie salutauerat uxor sua fuerat. ¶ Tante autē scitatis theodora fuit: ut multa miracula faceret. Nā & hominē a bestia laceratū eripuit: & suis precibus suscitauit. Ipamq; bestiā maledixit: que subito mortua corruit. Diabobus āt scitatē eius non ferēs eidē appuit & eā de cōmisso adulterio duriter increpauit. ut illā ad desparationē prouocaret. Que signū crucis edidit. & mox demon euanuit. Quadā uice dum de ciuitate cum camelis rediret & in quodā loco hospitata fuiss3 puella ad eā uenit ut secum ɔcūberet illā putās eē uirum. Que cum resp̄ueret iuit ad alterum in ipo hospitio iacētē & cum eo dormiuit. & de illo concepit. Cum āt uēter eius intumuisset. Interrogata dixit se de theodoro monacho ɔcepisse.

Natũ igiť puerꝝ ad abbatẽ trãsmiserũt: qui cũ theadorꝝ increparet. & ille sibi indulgeri peteret: scapulis scẽ puer ipoiť: & de monasterio eiciť: que p. 7. ãnos extra monasterium mãsit: & de lacte pecorꝝ infantẽ nutriuit. Diabol⁹ aũt in specie uiri sui eidẽ appuit: & ut ad se rediret: multis blãditiis psuasit: que cũ orasset: demõ statim euanuit. ¶ Alia quoq uice demones ad eã i specie multarꝝ ferarꝝ uenerũt: & eã diris clamorib⁹ & insultibus terrere uoluerũt: sed oĩone fusa ꝓfestim ab ea discesserũt. ¶ Altera uice multitudo militum ueniebat: quos princeps ꝓcedebat: & eũ ceteri adorabãt: que cũ similiter ab illis iuitareť: ut eorꝝ dũꝫ adoraret: illaq; deũ se adorare uelle diceret: ipsa ãte principẽ adduciť & flagellis usq; ad mortẽ cediť. Sed dũ ꝯstãter pseuerasset: ois illa turba demonũ ab ea depelliť. ¶ Alia quoq; uice aurꝝ multũ repperit: deide canistrꝝ oĩ ciborꝝ genere refectũ inuenit: sed signo crucis edito utrũq; euanuit. ¶ Post ãnos. 7. abbas ei⁹ patientiã ꝯsiderãs ipsam cũ puero i monasteriũ itroduxit: ubi cũ duos ãnos laudabiliter pegisset: una cum puero se in cella reclusit: quẽ postq̃ omib⁹ scis moitis erudiuit: spiritũ tradidit: puerq; plurimũ flere cepit. ¶ Eadẽ nocte abbas p uisionẽ aspexit: ꝙ nuptie maxime pabanť: & mulier gloria & imẽso lumie circũdata i medio scõrꝝ omniũ portabať: & i lectulo iocũdissimo ponebať. Audiuitq; uocẽ: ꝙ mulier illa theodor⁹ erat: q falso de puero accusat⁹ fuerat. Excitatus abbas cũ fratrib⁹ ad cellã iuit: & iã illã defunctã inuenit: quã discoopertam feminã inuenit. Misitq; abbas p p̃re puelle: que ipsã infamauerat: & illã ei mulierẽ esse dixit: & ad oculũ indicauit: illeq; de falso crimine cũ filia penitentiã egiť. Angelus dñi etiã abbati dixit: ut equũ ꝯscenderet: & quecũq; sibi obuiũ ad monasterium secũ adduceret: qui dũ pgeret: eidem uir theodore occurrit: & abbati ꝯiugem suam obisse asseruit: cuius transitum dño reuelante didicerat: & eam ad uidendam pergebat: quem abbas in suo equo assumpsit: & ad monasteriũ suum deduxit. Venientes quoq; ambo plurimũ fleuerũt: & theodorã sepulture tradiderunt. 16. calẽ. augusti. Vir aũt eius cellã theodore accepit: & ibidem in sanctitate uite pmansit. Puer quoq; theodore nutricem imitatus omni morum honestate claruit: ita ꝙ abbati defuncto in monasterii regimine successit.

¶ De sanctis scyllitanis mrĩbus. CX

Scyllitani martyres apud chartaginem passi sunt: quorꝝ noia sunt hec speratus: natalius: cyrin⁹: beturius: felix: aquilinus: letarius: ianuarius. generosa: bessia: donata: secũda. Hi oẽs a saturnino ꝓfecto detẽti: post primã xpi fidei ꝯfessionẽ in carcerẽ missi sunt: & in ligno ꝯfixi: deinde gladio decollati sũt. 16. calẽ. augusti. Et dicunť scyllitani a scyllitana insula: ex qua oriũdi fuerũt.

¶ De sanctis symphorosa & septẽ filiis eius martyribus. CXI

Symphorosa cum septẽ filiis suis apud tyburtinã ciuitatẽ sub hadriano pnocipe passa ẽ. Hec fuit coniunx bti getulii martyris: de quo supra dictũ est. 4. idus iunii Ex quo septẽ liberos ꝓcreauit: quorꝝ nomia hec sunt: crescentius: iulianus: nemesi⁹: primitiuus: iustin⁹: stacte⁹: eugenius: quos oẽs hadrianus una cum matre detineri fecit: & ipsam symphorosam iussit palmis cedi: dehinc crinibus suspendi: sed cum eam superare nullaten⁹ posset: iussit eam alligato saxo in fluuium precipitari. Cuius frater eugeni⁹ curie principalis tyburtine corpus eius colligens sepeliuit. Mane autem facto iussit imperator septẽ figi stipites: ibiq; filios ei⁹ ad trocleas extendi: & crescentẽ in gutture trãsfigi: iulianũ in pectore: nemesium in corde: primitiuum per umblicum: iustinum p membra distinctum scindi per singulos corporis nodos atq; iuncturas: stacteũ lanceis multis donec moreretur in terra configi: eugenium scindi a pectore usq; ad iferiores ptes. Quorum corpora precepit auferri & proiici i foueam altam. Et posuerunt pontifices sacrorum nomen loci ipsius ad septem biothanatos quorum corpora requiescunt uia tyburtina miliario nono. Passi sunt autem. 15. cal. augusti.

¶ De sancta gugdene martyre. CXII

Gugdenes martyr apud carthaginem passa est: que plutiano & zete consulibus presentata iussu rufini proconsulis: quater diuersis temporibus equulei suspensione uexata: & ungularum horrenda laceratione cruciata carceris etiam squalore diutius afflicta: cum hec omnia pro christi nomine superasset: nouissime gladio cesa est. 15. calet. augusti.

¶ De sancto arnulpho epõ. CXIII

Arnulphus episcopus turonẽs: ut ait sigibert⁹ claruit i gallia tẽpore anastasii imperatoris: qui sancti remigii remensis episcopi in baptismate filius fuit: cui⁹ etiã parentes primo gentiles tamẽ postmodum a sancto remigio conuersi & baptizati: ille rogatianus illa autem euphrosyna nominati fuerunt: qui omnia sua pauperibus dispensanda sancto remigio tradiderunt. Remigi⁹ uero regi clodoueo iã christiano arnulphũ

eius spirituale filiū ꝯmendauit. Cui rex uiri
nobilissimo: stambergas neptē suā in uxorē
tradidit. Ipos tamē ambos piuges scūs remi
gius ad uirginitatis obsuātiā iduxit. ¶ Post
hec arnulph⁹ reuelatione dīna oīa sua ꝑ te-
stamentū uxori relinquens: eā remigio com
mendans in habitu laicali ꝑ annos. 27. pere
grinatus ē. ¶ Quodā die dñico dū post ma
tutinū oraret in ecclesia rauēnate: uidit aiaꝫ
cuiusdā peccatoris nuꝑ defuncti: que ad ifer
na a demonib⁹ trahebat: que cūctis astanti-
bus audientib⁹ scī arnulphi auxiliū implo
rabat. Pro qua uir dñi orauit: & stati aia ad
corpus redijt: ipseq; peccator surrexit: & q
ille uir dei eēt: eiusq; ꝑcib⁹ ipse saluat⁹ fuis-
set: oībus patefecit. Et ꝯcurrentib⁹ ad eū tur
bis populoꝝ ipse ad uitandā famā ꝯfestim i-
de discessit. Deide apud sequanā fluuiū aliū
mortuum e pberetro suscitauit: quē secū ad
sanctū remigiū informādū adduxit. ¶ Iteꝝ
quoq; rhemensē populū ad se ꝯfluentē fugi
ens: iteꝝq; ꝑegrinās: cū eēt turonis & epat⁹
uacaret: angelo reuelante eṗs turonē fact⁹
est: qui laudabilē uitaꝫ ducens: & miraculis
clarens in dño quieuit. 15. calē. augusti.

¶ De sancto rophilo epo. CXIIII

Rophilus eṗs popilieñ fuit: qui
uerbū dñi instāter ṗdicans: & q̄
docebat exemplo opeꝝ ꝯfirmās
miraculoꝝ gloria insignis fuit.
Dum aūt in media uia posita in-
ter popilieñ & livieñ oppidū draco imanis
apparuisset: q hoies & aialia deuorabat: &
flatu uenefico plurios morbidabat. Sanctus
rophilus populo suo triduanū ieiunium &
orationē idixit: scōq; mercuriali epo livieñ:
ut hec eadem cū sua plebe faceret: ꝑsuasit:
& deinde ambo ipsi epi una cum clero & po
pulo utriusq; ciuitatis ad locū accedūt: ora-
tioneq; ṗmissa sancti presules draconem de
antro producunt: stolis quoq; suis ipsum
uer agnum mansuetissimum collo nectentes
pertraxerunt: & in puteo profundissimo in-
cluserunt: memoriale quoq; supra puteum
in testimonium miraculi signauerunt: quod
ibi manet usq; in presens. Rophilus autē ad
ecclesiam suā rediens: obitusq; sui diem lon
ge ante predicens. 15. calen. augusti quieuit
in christo. Sepultusq; est in ecclesia sua mi-
raculis clarus.

¶ De sancto siluastro confessore. CXV

Siluaster confessor sanctus dei sa-
cerdos: credens deo fide plenissi-
ma exiens de terra sua relicto se-
culo presbyter factus est: & pau
li apostoli mente & opere imita-
tor: omnem pene romanum orbem sua pre-
dicatione lustrauit: multosq; xpo populos
acquisiuit. Non solum enim gentilibus resti
tit & iudeis: sed etiam arriane perfidie tunc
ingenti: nam & mediolani gregem domini-
cum ab auxentio episcopo arriano facti am
brosii predecessore uiriliter defensauit: &
brixiam ciuitatem in fide adhuc rudem sua
predicatione ad uiā ueritatis plene reduxit.
Et postquam plurimis miraculis effulsit a-
pud eandem urbem brixiensem in pace qui
euit. xv. cal. augusti.

¶ De sancto epaphra discipulo. CXVI

Epaphras discipulus de. 72. unus
ut ait hieronymus: de quo apo-
stolus ad colosceñ ṗrio mētionē
facit. Hic eni iubente paulo uer-
bum dñi colosceñsib⁹ ṗdicauit: &
ab eodē colosceñ eṗs ordinat⁹: clarus uirtu
tib⁹ palmā martyrii pro sibi ꝯmendatis oui
bus uirilr agone ꝑcepit. Sepultusq; ē apd ea
dem urbem. 14. cal. augusti.

¶ De scis iusta & rufina martyrib. CXVII.

1 Iusta & rufina mr̄es in hispania
ciuitate hispali: sub diogeniano
ṗside martyriū passe sunt. He ma
trone xp̄ianissime paupertate dege-
te uasa fictilia mercabantur. Ex
quo questu necessariis sibi ad uictum resua
2 tis: idigētiū iopiā substētabāt. Cū āt i plates
ciuitatis uasa distraherēt: matrone ipsius op
pidi idolū lapideū noīe salabonē circūferē-
tes: iuxta morē suum gentilē postulabant a
scis feminis uas aliquod ad usum dei sui sibi
3 offerri. Quod cum ille uti xp̄iane facere de-
negassent: indignate matrone idolum super
earū uasa fictilia iactauerunt: eaq; omnia cō
4 triuerūt. Iusta uero & rufina idolū econtra
longius abiiciētes ꝯfregerunt: ꝓpter qd a ṗ
side diogeniano detente ṗrio equulei exten-
sione: & ungulaꝝ laniatione uexate sunt: ṗ⁹
modū uero carcere inedia & uariis doloribus
5 afflicte. Inde quoq; educte cū preses ad pres
alias iter arriperet per loca aspa & ꝯfrago-
sa nudis pedib⁹ post eū trahunt. Tandeꝫ iu
sta spm in carcere exhalauit. Corpusq; eius
in puteū proiectum: inde a sabino epo leua
tum atq; sepultū est. Rufine uero ceruix in
confessione confracta est. Cuius est cadauer
cōbustum. Ossa autem illius ab eodem epi
scopo collecta una cū corpore iuste in ciui-
tate hispaleñ. tumulata sunt. Harum passio
celebratur. 14. cal. augusti.

¶ De scō arsenio abbate. CXVIII

Arsenius abbas cum adhuc in pa
latio imperatoꝝ archadii & ho-
norii consisteret: & ut ad saluteꝫ
dirigeretur oraret: audiuit a do-
mino ut homīes fugeret & salua
retur. Accedens igitur ad monachalem uitā
& ibidem orās audiuit: arseni fuge: tace: qe
sce. ¶ Matrona quedam nobilis & senex de

nit: ut abbatē arseniū ex deuotiōe uideret: q
rogat⁹ a teophilo archiepō: ut se uideri per
mitteret: nullaten⁹ acqeuit. Tñ illa ad cellā
pperās: ipm foris ante hostiū iuenit: & se ad
pedes ei⁹ pstrauit. Ille aūt cū indignatiōe ni
mia eā eleuauit: eāq; dure increpauit: qa cū
mulier eēt: tantā uagationē facere psumpsis
set. Nam cū alie mulieres ab ea redeunte au
dirent: q abbatē arseniū uidisset: ipse simili
ter ad eū uidendū pfluerent. Illa aūt se nūq
alicui dicturam pmisit: q eū uidisset: suppli
cans ut tantum p ipsa oraret. Abbas uero se
deum oraturū dicebat: ut memoriam eius de
corde suo deleret. Hec illa audiens turbata
nimiū ad ciuitatē uenit: & pre tristitia egro
tare cepit: quod archieps audiens ad eā pso
landam accessit: eiq; inter cetera dixit: ne de
uerbis senis miraret: quia inimicus per mu
lieres uiros scōs impugnat. Nam credere de
bebat: q uir scūs pro ei⁹ aia semp exorabat:
& sic psolata conualuit: & ad ppria remea
uit. ¶ Arsenius autē per totum uite sue tem
pus sedens ad opus manuū pannū habebat
in sinu ppter lachrymas: que iugiter de ocu
lis eius fluebant: & totam noctem insomnē
ducebat. Mane aūt cū ppter nature lassitu
dinem dormire uellet: somnū tanq malū ser
uum uocabat: & sedens paꝝ somni surripie
bat: statimq; surgebat: dicebat eni sufficere
monacho: si dormierit una hora: si tamē pu
gnator est. ¶ Cum pater sancti arsenii nobi
lissimus senator uitam finiens: & testamentū
faciēs: magnam hereditatem filio dimisisset:
tabellio testamentum ad eum detulit: quod
abbas accipiens scindere uoluit. Tabellio
uero eius pedibus prouolutus rogabat: ne
hoc faceret: quia caput eius precideretur.
Cui arsenius respondit: q prius mortuus fu
erat q̄ pater eius: q ipm heredem fecerat: &
ideo ipsum instituere nō poterat: & remisit
testamentum nihil recipere uolens. ¶ Qua
dam uice facta est uox ad arseniū: ut exiret:
& opa hoium uideret: & egressus uidit ethi
opē ligna icidentē: & sarcinā sibi iportabilē
facientē: cūq; ipsā ferre nō posset: iteꝝ ligna
cedebat: & ad sarcinā diuti⁹ addebat. Vidit
q rursū hoieꝫ haurientē aquā de lacu: & eā
fundentē in cisternā pciusam: quam aquā per
fundebat in lacū: & ipsam nihilomin⁹ cister
nam implere uolebat. Iteꝝ uidit templū &
duos hoies in equis portātes lignū trāsuer
sū: uolētes aūt tēplū introire nō poterāt: qa
lignū in trāsuerso portabāt. Et exposuit ei
uox uisa dicēs: q ulii sūt: q portāt lignū
iustitie cū supbia: nec humiliant: pp qđ a re
gno dei excludūt. Qui ligna icidit: hō ē in
peccatis multis: & p eo ut agat penitētiā nō
subtrahit de peccatis: sed iniquitates addit.
Qui aūt aquā haurit: hō est bena opa faciēs
sed quia cū eis sunt pmixta mala perdit ope
ra sua. ¶ Vespe sabbati ueniente die dñico:
relinquebat post se solē: & extēdebat man⁹
ad celū: donec mane sol ascendens faciē eius
illustrabat: & sic residebat. Quieuit aūt i pa
ce uir dñi. 14. cal. aug. Hec in uitis patrū.

¶ De scō ioseph iusto discipulo. CXIX.

Joseph qui uocabatur barsabas
qui cognominatus ē iustus: unus
ex. 72. xpi discipulis nō fuit bar
nabas ut rabanus & quidā puta
uerunt: sed frater iacobi alphei
ac simonis & iude: filiusq; marie salome se
cundogenite scē anne & sororis uterine ge
nitricis dñi: ut infra dicet in gestis scē anne
7. cal. augusti. Hic eni cum matthia statut⁹
est ab apostolis ad sortiendū in locum iude
ut habetur act. prio. ca. Qui predicatiōis &
scitatis officio seruiens ac fideliter pplēs mł
tasq; persecutiones a iudeis pro xpo substi
nens: uictoriosissimo fine apud iudeam quie
uit. 13. cal. augusti. De quo refertur q ue
num biberit: & nihil ex hoc triste pertulit
propter dñi fidem.

¶ De scā margarita uirgie & mre. CXX.

Margarita uirgo apud antiochiā
sub olibryo prefecto passa est.
Hec fuit filia theodosii gentiliū
patriarche: que nutrici traditur
& ad adultam etatē ueniens bap
tizatur. & propter hoc exosa patri plurimū
habebatur. Cum autē annos. xv. attigisset:
& cum aliis uirginib⁹ oues nutricis sue cu
stodiret: prefectus olibryus illac transitum
faciens in eius amorē exarsit: & cōcitos pue
ros ut ad se illam ducerent destinauit: qua
tenus si libera esset: eam in uxorē acciperet:
si autē ancilla in concubinā teneret. Quam
sibi pñtatam de nomine & genere suo ac re
ligione requisiuit. Illa autem respondit se
genere nobilem & nomine margaritam ac
religione xpianam. Quam prefectus redar
guens quia crucifixum coleret: eam in carce
rem tradi fecit: & ad deorum sacrificia pro
perauit. Sequēti uero die eam sibi presenta
ri fecit: & ad deoꝝ sacrificia inuitauit. Quā
dus immolare recusantem in equuleo iussit
suspendi: & uirgis tam crudeliter cedi: q sā
guis de eius corpore uti de fonte manaret.
Ita ut omnes astantes super eam deflerent a
& ad consentiendum prefecto ipsam confor
tarent. Quos uirgo cum indignatione repel
lebat: malosq; consiliarios esse dicebat. Ite
rum prefectus iussit eaꝫ ungulis lacerari a
deo ut ipsemet faciem operiret: quia sangui
nē ei⁹ fluentē uidere non posset. Et deide de
positā i tenebroso carcere recludi mādauit.
Orauit autem uirgo ad dominū: ut inimicū
q secū pugnabat ipsi uisibiliter dmōstraret

Et ecce draco imanissimus ibidē apparuit: qui os super caput eius ponēs & linguā subter calcaneum extēdens ipaз ꝓtinus trāsglutiuit. Sed dum se absorbēdam uirgo cōspexisset: signo crucis se muniuit: & statim draco per mediū crepuit: & uirgo illesa exiuit: Diabolus iteꝝ ut eam deciperet in spem hominis se mutauit. Quē uidēs in oratiōem se dedit: & cum surrexisset demō ad eā accessit: & manum eius tenuit. Quem illa per capillos apprehēdit: & sub se ad terrā deiecit: ac super ceruicē eius dextrū pedem posuit. Demō autem clamabat: & se a muliere superatū deflebat. Illa uero coegit: ut ipsi diceret: cur xpianos taз multipliciter temtaret. Qui respōdit naturale sibi odiū esse contra uiros uirtuosos: & q̄uis ab eis sepius repellat̄: tamē desiderio seducēdi insect⁹ existit: quia iuidet homini de felicitate quā amisit: q̄uis eam recuperare non possit. Addiditq; ꝙ salomon infinitam demonū multitudinē in quodam uase iclusit: post cui⁹ mortē cum de ipso uase demones ignē emitterēt & homines ibideз thesaurum eē putarēt: uas confregerūt: & demones exeuntes aerē impleuerūt. His dictis uirgo pedem subleuauit & demō statī euanuit. Moxq; colūba de celo ueniēs cū luce nimia uirginē ꝯfortauit. Theotim⁹ aūt q̄dā uerba uirginis auscultās scribebat: nutrixq; illius ipaз i carcere refouebat. ¶ Post dies plures ꝯuenientib⁹ populis iudici pñtatur: & sacrificare ꝯtēnēs iteꝝ i equuleo leuat̄: corpusq; eius facib⁹ exurit̄: mirātib⁹ cunctis fortitudinē tenerrime puelle: deinde i magno uase aque uicta mittit̄: ut ex penaꝝ cōmutatione cresceret uis doloris. Sed subito terra ꝯcutitur & uirginis uincula soluūtur: ipsaq; illesa pauētib⁹ cūctis egredit̄. colūba quoq; celica cū ingēti lumine de celo aduolauit: & i capite margarite aureolā posuit. Quo miraculo ✠ quattuor milia gētiliū exceptis paruulis & mulierib⁹ xp̄o crediderūt: & capitalem sniam accepūt: prefect⁹ aūt timēs ne alii ꝯuerterentur: ꝯcitus beatā margaritā decollari mandauit. Illa aūt pro se & suis persecutoribus: necnō & sui memoriā agētibus orauit ad xp̄m: addēs ut quecūq; i ptu piclitans se inuocaret illesam prolem emitteret. Fcā q; est uox de celo ꝙ i suis se nouerit petitiōibus exauditam. Et sic gladio ꝑcussa martyrii coronā ꝑcepit. Cuius corp⁹ a xp̄ianis antiochie sepultū ē. 13. cal. augusti. Alibi autē legit̄ ꝙ passa est. 3. idus iulii.

¶ De scā praxede uirgine. CXXI.

Praxedis uirgo filia fuit beati pudētis & soror potentiane nobilissima romanoꝝ de quib⁹ supra dictum est. 14. calē. iunii. Hec post mortē parentū cum sorore potētiana omnes facultates diuisit: & ceperūt ambe ditissimū patrimoniū uendere: & pecunias paupib⁹ erogare. Mortua uero potentiana in scō uirginitatis ꝓposito. Praxedis uirgo cū beato pio papa ipam sepeliuit: & exide pauperes xp̄ianos i domo ꝓpria suscipiens: eis ministrare cepit. Defūcto quoq; scō nouato ipius uirginis germano: beata praxedis thermas illius in uico laterití p man⁹ scipit epi ecclesiā ꝯsecrari fecit: in qua & baptisteriū ordiauit. Martyrū quoq; symmetrii ꝑsbyteri & socioꝝ: sub persecutiōe antonini imperatoris ꝓ xp̄o passoꝝ corpora tumulauit: de quib⁹ supra dictū ē. 7. cal. iunii. Cūq; persecutio quotidie igrauesceret: beata praxedis orauit ad dñm: ut eam ex hac uita susciperet. Que a dño exaudita: post dies modicos egrotare cepit. Et postq̄ omnē substātiam suā pauperib⁹ & ecclesie dispensauit: & & ipa in scō uirginitatis proposito pseuerās ad xp̄m ex hac luce migrauit. 12. calē. augu. Sepulta a scō pastore presbytero: iuxta patrem & sororem uia salaria in cemiterio priscille.

¶ De scis uictore & sociis mrīb⁹. CXXII

Victor martyr cuз sociis suis sub maximiano impatore in ciuitate massilia passus ē. Qui maximianus pfecta cede martyꝝ thebeorum i ciuitate seduñ massiliā deuenit: uictorēq; militem eidē de xp̄ianitate delatum ꝯprehēdit. Quem sacrificare nolentem suuibus per totā urbem distractū: asterio pfecto puniendum tradidit. Qui ipsum dudum in patibulo afflictum in carcerē trudi iussit: ubi sanctus uictor celesti lumine & angelica uisitatione confortatus est. Que cū uidissent tres milites eum custodientes idest ✠ Alexander ✠ Longinus & ✠ Felicianus conuersi sunt ad christum. Quos in confessione fidei imperator decollari mandauit. Prefectus uero uictorem equuleo suspensum & fustibus ac neruis cesum: iterum in custodia reposuit. Sed post triduum inde eductus statuam iouis sibi oblatam: ut ei thura incenderet pede euertit. Cui pes ille statim preciditur. Deinde mole molendini suppositus crudeliter conteritur: uerum post paululum machina ipsa diuinitus dissipata: dum adhuc martyr domini aliquantulum palpitaret: gladio cedente uere uictor ac triumphator efficitur. Nam & eodem instanti uox de celo audita est: uicisti uictor beate. Corpora uero sanctorū martyrum iussu cesaris in pelago proiecta angelis ministrantibus ad oppositum littus enatantia deuecta sunt: & a christianis sepulta. Ad quorum tumulum dum puer eleutherius nomine christianus persecutionem

fugiẽs declinasset.orãs emisit spiritum. eis-
de fris sepultura sociatus. Qui passi sunt.ia
talẽ.augusti.

¶ De scõ daniele abbate. CXXIII

DAniel abbas & pbyter egyptius fuit:qui dũ maneret in scythi cũ fratrib' suis ieiuniis & orõnibus semp intẽtus: uenit ad uillã que hemẽti dr: ut opa manuũ suarũ uenderet:de qbus iopib' subueniret. Rogatus aũt a iuuene in domũ suã descendit:& p uxore ipsi':que sterilis erat:orauit: ut deus ei sobolem largiret. Cũq; mulier post dies modicos ɔcepisset:murmurabant emuli: q de abbate:q in domo illa fuerat:puella pregnãs eẽt:eo q a uiro nũq̃ potuerat grauidari. Quod audiẽs abbas misit ad iuuenem:ut cũ uxor ei' pepisset: ipsi nunciare curaret. Nato itaq; puero uenit daniel ad domũ iuuenis:fecitq; illum oibus ppinquis & notis cõuiuium pparare. Quibus psentibus puerũ 25.dieꝝ adductũ per deum adiurauit: ut exprimeret patrem suũ. Infans aũt clara ligua iuuenẽ illum noiauit:eũq; digito ostẽdit: & sic emuli pfusi sũt. ¶ In alta uilla erat homo latomus noie eulogi': q arte sua fideliter laborans: pegrinos quoq; hospitio suscipiebat:qui dũ abbatẽ danielẽ suscepisset: & eidẽ fideliter ministrasset:orauit p eo ad dñm ut augerẽtur sibi bona tẽporalia: ad hoc ut ille latiora impendere posset. Cui oranti senex uenerãd' appatuit: & abbatẽ interrogauit: an latomũ in fide sua uellet suscipere:si forte a bonis operib' deficeret. Qui mox p eo fideiussit:& pro aĩa sua se deo rõnem redditurꝝ promisit. Post dies modicos dum homo ille lapidem excideret:audiens sonũ cõcauũ percusso lapide foramen iuenit: in quo thesaurꝝ multum latentẽ repperit. Timẽs autem ne inuenta sibi ab urbis principe tollerent: ɔstantinopolim abiit:& sub iustino imperatore collatis munerib' fact' est prefect' pretorii: ɔstructoq; palatio pauperes tradidit obliuioni. Quod cũ daniel ɔperuit: ɔsternatus animo ɔstantinopolim perrexit: ut homini loqueret: sed ab eius familia cesus cũ iniuria expellit: unde & ante crucifixũ orare cepit: ut a fideiussione eriperet. Cui beata uirgo apparuit: & se p eo intercessuram pmisit. Confortatus abbas alexandriã rediit: cui postea xps apparens dixit: q a uadimonio absolutus eẽt: sed de cetero ab huiusmodi caueret. Cum aũt ad eremũ reuersus eẽt: post menses tres iustinus impator moritur: & iustinianus eius filius coronatur: & officiales imperii mutant: Eulogius a prefectura deponitur:& de mala administratione requisitus omni substantia spoliatur. Reuersusq; ad uillam suam artẽ primam repperit:& hospitalis ut prius esse cepit. Ad quem ueniens abbas: omnia put ɔtigerãt: enarrauit: illeq; in melius uitã mutauit. ¶ Ascẽdit aliquãdo daniel cum discipulo in superiorem thebaidam:& uisitatis fratribus:& ab eis reuerenter exceptus: adeo ut ipsi uestimenta psternerẽt: uenit ad cenobium monialium: quod dicitur scẽti hieremie. Et dũ hospitium quereret:& uirgines denegarent:eo q uir claustrum illud nunq̃ intrasset: audito q abbas daniel esset:abbatissa illum gratanter suscepit:& ad refectionem uocauit:ubi cum inter alias uidisset unam iuxta uiam laternarũ in terra iacentem:& que illa eẽt quesiuisset:audiuit:q ebria & insana erat:&q quasi semp sic permanebat: sed pietate dei eam eiicere nolebant:uiliaq; ei officia imponebant. Cũq; ergo sero omnes ad cellas suas iuissent: abbas in oratione pernoctans uidit illam surgere:& cũ lachrymis instanter orare: quod abbatisse ac discipulo ostendit: eisq; dixit: quia per spiritum illam semper talem fuisse cognouerat:& ppter eam solam ad monasteriũ ipm uenerat: que humilitatis causa se amẽtẽ ac ebriam fingebat: ut omnib' ɔtẽptui haberet. Dum ergo abbatissa ex hoc nimiũ cõpuncta eẽt: & mane oĩa sororib' rettulisset:dũ uellẽt ab ea ueniã petere: ipsaꝫ necubi inuenerunt:sed ianuas cenobii aptas conspexerunt:schedulãq; foribus affixã in qua scriptum erat:quicquid in uos peccaui parcite:& in xpo ualete. Sicq; oẽs abbati danieli de cõmissis in sanctã uirginem ueniaꝫ postularunt. Ipse quoq; ad cellam suã rediit:& sãctitate pfect' in pace quieuit.ia.calen.augusti. Hec in uitis patrum.

¶ De scã maria magdalena. CXXIIII

MAria magdalena a magdalo castro cognominata clarissimis natalibus exorta patre syro matre eucharia cum fratre suo lazaro & sorore martha magdalum castellum:quod est secundo miliario a genesareth: & bethaniam: que est iuxta hierusalẽ & magnam hierolymorum partem possidebat:ita ut maria magdalum a quo nuncupata est magdalena: & lazarus partem urbis hierusalem: & martha bethaniam inter se diuisissent. Cum autem hec diuitiis abundaret:quia rerum abundantiam uoluptas comes sequitur:quanto magis pulchritudine splenduit tãto corpus suum uoluptati substrauit:unde iam nomine proprio perdito peccatrix dicebatur. Cumq; christum in domo simonis leprosi recũbere cognouit:ad eũ accessit: lachrymisq; pedes eius rigauit: & capillis extersit: ac unguẽto punxit: & in tpe grẽ pria solẽnẽ pniam pfecit. unũ & dñs oia ei peccata dimisit. Hec est illa cui xpus

tanta beneficia contulit & tam maxia signa
dilectionis ostdit. Nam ab ea. 7. demonia. i.
uniuersa uitia expulit: in suo eā amore tota-
liter accendit: familiarissimā sibi ꝯstituit: eā
semp dulciter excusauit: uidelicet apd̄ pha
riseum: qui dicebat eā immundā: apud so-
rorem: que dicebat eā ociosam: & apud iudā
qui dicebat eā ꝓdigam. Cuius dilectiōe qua
triduanū frēm suscitauit: cuiꝰ amore marthā
a fluxu sanguinis liberauit. Hec ad pedes do
mini sedēs eius uerba audiuit: dn̄i caput pū
xit: iuxta crucē in passione xp̄i stetit: unguen
ta parās eius corpus inungere uoluit: a mo
numēto quoq; discipulis recedētibꝰ non re-
cessit: cui xp̄s resurgēs primo apparuit: & a
postoloꝝ ap̄lam fecit. ¶ Post ascēsionē igit
dn̄i anno. xiiii. post stephani lapidationē &
discipuloꝝ dispersionē de qua habetur act.
vii. iudei magdalenā cū pluribꝰ xp̄ianis ra-
piētes. Inter quos erāt beatus maximinꝰ unꝰ
ex. 72. discipulis: cui a beato petro ip̄a mag
dalena fuerat specialiter ꝯmendata: lazarus
frater eius: & martha soror eius: atq; marcil
la marthe pedissequa: necnō beatꝰ cedonius
qui fuerat cecus a natiuitate quē dn̄s illumi
nauerat: & alii plures: oēs istos naui imposi
tos & pelago sine remo uel remige exposi-
tos ut in ponto necarent a iudee finibus pro
pulerūt. Qui deo duce masiliā appulerūt:
ubi cuꝫ nemo illos reciperet sub porticu cuiꝰ
dam tēpli morabantur. Cū autē populus ad
phanum ꝯflueret: ut idolis imolaret: maria
magdalena uultu iocundo linguaq; diserta
cepit xp̄m ꝯstantissime predicare: & plebem
a cultura demonū reuocare: unde multi ad
mirantes corporis spem & lingue facundiā
ꝯuersi sunt. Principi etiā prouincie cū uxo
re ad sacrificia accedēti: ut prolē a diis ipe-
traret magdalena deoꝝ imolationes dissua-
sit: & xp̄m illis ānunciauit. ¶ Imterea appa-
ruit magdalena per uisum ꝯiugi principis:
eāq; de crudelitate redarguit: eo ꝙ abundāſ
delitiis seruos dei fame & frigoꝛ mori pmit
teret: addens & minas nisi uirū induceret: ut
eoꝝ inopiā subleuaret. Quod cū bis admo
nita facere neglexisset: tertia uice magda-
lena per uisionē utriq; ꝯiugi appuit: & uul-
tu igneo terribiles minas inuexit: nisi festinā
ter scis utris de uictu & hospitio ꝓuideret.
Cūq; ambo euigilantes mutuo somnia rettu
lissent: exterriti cōtinuo scōs discipulos ho-
spitio receperūt: eisq; de necessariis prouide
runt. ¶ Post hec cum princeps prole care-
ret: mariam rogauit: ut sibi filium a deo suo
impetraret: promittēs in xp̄m cum coniuge
credere: si hoc ei obtinere posset. Tunc mag
dalena pro eis orauit: & post dies modicos
matrona illa cōcepit. Cūq; princeps ad bea-
tum petrū uidendum romā proficisci dispo

neret: nauiq; parata eum mulier iam tumen
te utero sequi uellet: uir eius q̄uis dudum
renitens instantia coniugis deuictus assen-
sum prebuit: & nauem cum familia & uxore
ascendit: quorum humeris maria ad eorum
tutelam signum crucis imposuit. Cui prin-
ceps ciuitatis & domus custodiam commen
dauit. Postq̄ autem flante uento prospero
die integro nauigassent: subito tempestas in
mari exoritur: & intumescente procella do-
lore parturiendi mulier angustiaꝛ. Que in-
ter pressuras pelagi filiū peperit & cōtinuo
expirauit. Cum igitur infans uagiens mamil
larum solatia quereret & pater nec ubi ma-
trem sepeliret locum haberet: nec unde infā
tulum aleret prouidere posset: lachrymabi
liter lamentabatur: & de magdalena pluri
mum conquerebatur: eo ꝙ ipsius causa tan
ta īcurrisse mala uidebatur. Naute auteꝫ cla
mabant: ut corpus in mare proiiceref. Cūq;
peregrinus instanter exoraret: ut aliquantu
lum substinerēt: si forte mulier aliqua dem
ta extasi respiraret: ut salteꝫ nato puero ube
ra preberet: ecce nō procul a naue collis ap
paruit: uixq; princeps a nautis preciibus &
precio: ut illuc applicarēt exegit. In cuius
antro secretiori corpus coniugis collocauit
& puerum mām̄is apponēs chlamyde ope-
ruit: & deo ac beate marie magdalene aiam
defuncte necnon curam pueri cuꝫ fletu ama
rissimo cōmendauit: & postmodum nauem
conscēdit: nec propter ea accepto itinere de
sistere uoluit. Cūq; romam ad petrum uenis
set: & causam itineris exposuisset: petrus pri
cipeꝫ super casu qui ei de uxore & filio con
tigerat consortauit: & in fidei ueritate firma
uit. Deinde uno secum hierosolymam perre
xit: & omnia loca sacra cum eo perlustrauit
ac demum ad urbem repatriauit. Princeps
igitur elapso biennio a petro consolatus di-
scessit: & nauem ascendens ad patriam redi-
re disposuit. Perueniens autem ad collem u
bi corpus coniugis cum paruulo dimiserat
applicuit: & puerum a maria magdalena cō
seruatum ac educatum inuenit: q̄ more pue
rorum in littore cum lapillis & glareis lu-
debat: uidensq; nautas applicantes quos nū
quā uiderat: expauens ad matris ubera soli
ta recurrebat: & sub chlamyde latitabat.
Quem postq̄ pater matris mammas suggen
tem aspexit admirans pre gaudio ineffabili
flere cepit. Et ecce mlier a mortuis respira-
uit: & q̄si d̄ sōno euigilās magdalene gr̄as e
git: q̄ sibi ī puerpio obstetricis iplenerat of
ficiū: & se ac suū ꝯseruauerat paruulū: addēs
ꝙ de eadem pegrinatione qua uir suus ue-
nerat: & ipsa ueniebat: & oīa loca in quibus
fuerat: seriosius referebat Nam sicut petrus
uirum suū ad ipsa loca perduxerat: sic & il-

iam beata maria magdalena eodem comita-
ta fuerat. Sicq; priceps recepta 9iuge & par
uulo iam bimo massiliam repetiit: & magda
lene que sibi euenerant: enarrauit: omniaq;
idolo℞ templa destrués eum omni populo
baptisma suscepit. Tūc ecclesiam in xp̄i noie
9struxerunt: & beatum lazaℬ in ep̄m massi-
lie 9stituerunt. Deinde ad ciuitaté aqueñ ac
cedentes predicatione ac miraculis cūctum
populum cōuerterunt: & maximinū ibidem
in pontificem ordinarunt: ut dictū est supra
in eius gestis. 4. id⁹ iunii. ℭ Interea btā mag
dalena eremum asperrimū petiit: & in loco
angelicis manibus p̄parato. 30. annis inco-
gnita mansit: ubi nec aqua℞ fluenta. nec plā-
te cuiuspiam erant solaria: ut sic dareť intel
ligi: q; nō terrenis dapibus sed epulis tantū
celestibus eam xp̄s disposuerat satiare: ubi q;
per singulos dies septem horis canonicis ab
angelis in ethera leuabatur: & celestibus cō
centibus reficiebatur: indeq; per eosdem an
gelos ad p̄pria reducebať. Sicq; saciata nul-
lis aliis corporalibus alimētis indigebat. Sa
cerdos autem quidā solitariam uitā eligés:
qui sibi ad. 12. stadia ab eodem loco cellā cō
struxerat: die quadam uoces angelo℞ audi-
uit: & oculis corporeis aspexit: q̄liter mag-
dalena ab angelis in ethera leuabať: & post
horā ad ip̄m locū reducebať. Qui cū predi
ctam uisionem subtili⁹ intueri uellet: deo se
cōmendās ad locū accessit: & cū esset uicin⁹
tremore resolui cepit: ita ut uix īcedere pos
set: & itelligens ibidē esse celeste sacramētū
ip̄ā p̄sonā uel creaturā: que ibi erat p xp̄m
adiurat: ut q̄d uel qualis esset sibi edisserat.
Quē magdalena: ut p̄pius accedat: hortať:
& appropinquantē benigne alloquitur: seq;
peccatricē illam famosam esse testatur: que
in euāgelio memorať: que xp̄i pedes lachry-
mis abluit: & suo℞ criminū ueniam p̄meru-
itque & in ipso loco per annos trigīta oib⁹
incognita manserat: & quotidie talibus dapi
bus refecta: nullo alio cibo aliquando ege-
rat. Et quia obitum suū sibi a domino reue-
latum agnouerat: imposuit sacerdoti: ut ad
sanctum maximinū ep̄m accederet: & omnia
sibi uisa narraret: ac ipsum sui parte roga-
ret: quatenus die dominico p̄ximo hora ma-
tutinali in ecclesia sua esset: ubi magdalenā
angelicis allatam manibus inueniret: que
dominica sacramenta ab eodem percipere
uellet. Qui ad eius petitionem ei chlamydē
suam concessit: ut nuditatem suam tegeret:
quatenus ad ecclesiam honestius ire posset.
Sacerdos igiť concitus maximinū adiit: eiq;
iussa cuncta ac uisa per ordinem patefecit: q
die & hora statutis ecclesiam ingressus mag
dalenam repperit in choro medio angelorū:
qui eam adduxerant consistentem: que duo
rum cubitorum spatio a terra eleuata exten
sis manibus in aere subsistebat: cuiusq; uul
tus ex frequentia angelo℞: quasi solis radi⁹
refulgebat. Ad quam cum maximin⁹ accede
re formidaret: ab ea cōfortatus est: ut filiam
suam agnosceret. Qui cōuocatis clericis &
sacerdote predicto corpus xp̄i eidem obtu-
lit: quod sancta dei cum magna lachrymarū
inundatiōe percepit: deinde corpore ante al
tare prostrato spiritus inter angelorum ma
nus ad deum euolauit. xi. calē. augusti: cor
pusq; nimio odore per septē dies fragrauit:
quod beatus maximinus ibidem deuoti⁹ se-
peliuit: & post mortē suam se iuxta eam tu-
mulari precepit. ℭ Temporibus autē caro-
li magni scilicet anno dn̄i. 749. gerard⁹ dux
burgundie liberis carens: multa pauperib⁹
largiter erogabat: & multas ecclesias & mo
nasteria fabricabat. Cum autē celiaceñ mo-
nasterium construxisset: misit ipse & abbas
ipsius loci quosdam canonicos ad aqueñ ci
uitatem: ut inde beate marie magdalene re-
liquias transportarent. Qui uenientes predi
ctam ciuitatem a paganis euersam iuenerūt:
Casu tñ quoddā ex marmore sepulchℬ aspi
ciūt: cui⁹ sculptura demōstrabat: q; corpus
magdalene ibidē q̄escebat: q̄d noctu 9frin-
gentes: assūptas reliq̄as ad hospitiū deporta
rūt: quo℞ pricipalior i ip̄sa nocte p uisū a
magdalena admoneť: ne timeāt: s; ceptū o-
p⁹ p̄ficiāt. Cū āt ad mediā leucā ad celiaceñ
cenobiū p̄pinquassent: nullaten⁹ inde moue
re reliq̄as potuerūt: donec abbas & monachi
oēs scō corpi obuiā p̄cessionaliter exierunt:
& ip̄m cū oī reuerētia susceperūt: quod ibi-
dem iacet miraculis coruscans.

ℭ De scā scyntyche discipula. CXXV

SCyntyche discipula aplo℞ fuit: de q̄ btūs paul⁹ ad philippeñ. 4 ca. mētionē facit. Hec ī uita ap̄lica cū oī religiōe p̄seuerās philippis dormiuit: ibidē sepulta. xi. cal. augu. ut dicit ado ex hieronymi martyrologio.

ℭ De scō platōe mīe. CXXVI

PLato mr̄ apud ancyrā ciuitatem galatie p̄uincie passus ē tpe maximiani imp̄atoris sub p̄fecto agrippino: q puulus & locuples a p̄etib⁹ relict⁹: oia sua paupib⁹ dispēsauit. Quē & p̄fect⁹ teneri fecit: ut sacrificaret: q̄d cū renueret: a. 12. uiris sibi uicissim succedētib⁹: p̄rio q̄dē grauiter cediť: s; imobilis p̄sistēs carceri mācipať: deiñ post dies. 7. sup ferreū lectū extendiť: & carbonibus subierstratis oleū resina cera ac bitumine perfusus torretur. Cum autem predicta in eum nil preualerent: cunctis cernētibus angelica uisitatione 9fortať: odoreq; nimio fragrante refouetur. Quo miraculo

plures ad dñz cóuertũt. Post hec i equuleo appenditur: malaq; ferrea ignita eius lateribus adhibent. Et cũ hec etiá patiéter tolerasset: mádauit iudex: ut corrigie de eius corpore traberétur: qs sanctus suscipiés i facié prefecti iactauit: dehic in custodiá reductus 18. dieb⁹ fame afficitur: sed a dño confortaf. Nouissime aũt iubente pfecto extra ciuitaté i locũ: qui dicif campus: ducif: & ibidé gladio capite truncaf: ubi & a fidelib⁹ digna reuerentia tumulatur. xi. cal. augusti.

¶ De scó uandegisillo abbate. CXXVII.

Vandegisill⁹ abbas qui & uando ut ait sigibertus ansegisi maioris dom⁹ nepos ex ualeiso fre floruit tpe iustiniani ii. Qui cenobia fiscanũ & fontanellá dño fundauit. Hic in ueredinése regione ort⁹ nobili parente. s. ualciso pipini francorũ regis filio: sub rege dagoberto comes palatinus ab eo ɔstitutus strenue officiũ exercebat. Cui inuito illustré puellá rex in uxoré tradidit: quã tñ ipse ad castitaté suasit: unde & illa scimonialis: ipse uero deserta curia monachus effectus est. Qui cũ scó uiro ualtrido i loco q dicif mons falconis primo tcuus habitauit. Cũ auté rex sanctũ licet pro posse renitétem de monasterio eductũ uioléter ad curiá traheret: intrás palatiũ paupé cũ uehiculo offédit: & in lutũ proiecit: qué cũ alii ptereunt uandegisillus de equo descédés paupez e ceno subtraxit. Statimq; angel⁹ inopi uiro astitit & uesté deturpatá emédans candidioré q̃ ante fuerat reddidit. Quo miraculo ɔspecto rex illũ ad mõasteriũ redire pmisit. Inde ad territorium helisgangium pertexit: ubi & cenobiũ i proprio fũdo ɔstruxit: ubi & plurimas diaboli isidias ppessus: oẽs dei grã superauit. Deinde iussu diuino pmonit⁹ ueniés rotbomagũ a scó andoeno subdiacon⁹: inde leuita ordinaf. Ac postmodũ carnotũ tédés a scó audomaro i psbyterũ ɔsecraf. Post hec fontanelle mõasteriũ ɔstruxit: in quo cũ godone ei⁹ nepote deo seruire studuit: uerũ alimétis sibi deficiéub⁹ a bathylde regina p uisum a deo monita plaustris onustis cibariis uisitatur. Ibiq; usq; ad annos etatis sue. 92. labori manuũ insistens i dei seruitio permausit. Demũ graui egritudine pssus triduo q; i extasi rapt⁹: ianuá sibi celi patefactá pspexit: Sicq; deo spiritũ reddidit. xi. cal. augusti auditaq; é in eius trásitu a quodá discipulo melliflua cátilena. Sepultusq; é i ecclesia sci pauli: ubi & p annos. 40. pmansit: ubi & scús ausbert⁹ eps annis. xi. & scús ulphramus ánis. 9. quieuerũt. ¶ Anno aũt dñi. 682 hoz trium corpora miro odore fragrátia & tá in mébris q̃ in uestibus oĩno incorrupta ad ecclesiam sci petri translata sunt cal. aprilis ubi miraculis coruscátia requiescũt & digna fideliũ ueneratione coluntur.

¶ De scó apollinare epo & mart. CXXVIII

Apollinaris eps apud rauẽná passus é tpe uespasiani ipatoris. Hic antiochen⁹ genere btĩ petri apostoli discipul⁹ eũ eo ex átiochia romá uenit: qué petrus rauennẽ epm destiauit. Et appropiás citati apd qué dam milité noĩe ireneuz hospitatus: filium eius cecũ inuocato xpi noĩe illuminauit: ipsz eũ parétib⁹ baptizauit. Quod miraculũ cũ tribunus a milite didicisset. Apollinaré aduocauit: ut uxoré suá noĩe theclam p annos plurimos decũbétem sanaret: quã null⁹ medicoz erigere poterat. Cuius manũ apprehédés mox illá erexit: & ipaz cũ uiro & filiis ac oĩ familia: necnõ plurib⁹ ex militibus ad xpm ɔuertit. Et apud eũdé tribunũ ãnis plurib⁹ másit: ubi & ad se infirmos uenićtes sanabat: & multos ad xpi fidé adducebat: ac psbyteros & clericos ordinabat. Post ãnos uero. 12. eũ predicta dux saturnin⁹ audisset: apollinaré detineri fecit: ac pontificib⁹ capitolii rauẽnatis tradidit. Ductusq; ad téplũ iouis ut imolaret: cũ diceret sacerdotib⁹ aurũ & argentuz idolis oblatũ melius paupibus dari q̃ ante demones appẽdi: ptinus fustib⁹ ceditur: & semiuiuus relinqf: sed a discipulis collectus in domo cuiuidá xpiane uidue vi. mẽsibus refouef. ¶ Inde uenit ad ciuitaté classis: ut quẽdam bonifaciũ nobilissimuz mutũ effectum curaret. Et eũ domũ igrederetur puella hñs spũm imundũ clamabat: ut inde discederet. Alioquin ligatis pedibus eum extra oppidũ trahi faceret. Qué apollinaris increpás ɔfestim ex illa exire coegit. Et post hec inuocato xpi noĩe muto loquendi facultatem restituit. Sicq; plusq̃ quingentos gétiles ɔuertit: post dies modicos a paganis apprehẽsus: iterũq; fustibus cesus prohibebatur iesum noiare: qui iacens in terra ipsum uerum dei filium exclamabat. Tunc nudis pedibus ipm super prunas stare fecerunt. Deinde extra urbem classis eiecerunt. Qui eum xpianis extra muros in tugurio latitabat: & ad se uenientibus xpm predicabat. Inde ad emiliam prouinciam euangelizandá accessit. Interimq; calocerus presbyter rauénatem ecclesiam gubernauit. ¶ Regressus igitur rauẽnam ad domum rufi patricii adductus est: ut filiam eius infirmam sanaret. Sed mox ut ingressus est domum puella defuncta est. Rufus autem deflebat: deosq; cótra se propter illius aduentuz iratos dicebat & ob id filiam suam occiderant. Cum autez scús orasset: & puella de morte resurrexit: & nomẽ xpi ɔfités eũ matre & magna multitudie baptisma suscepit: & uirgo pmansit.

Rufus uero postmodum martyriū ptulit: ut diceř de eo in eiꝰ passiōe.6.calē. septēbř. Audiens hec cesar scripsit ad messalinū p̄fectū ptorii: ut apollinarem aut sacrificare faceret: aut i exiliū mitteret. Prefectꝰ ergo ipsū sacrificare nolentē fustibꝰ cedi iussit: & in equuleo extensum torqueri: deinde aquā feruētē i eiꝰ uulneribꝰ iactari: & sic grauī pōdere ferri uīctū i exiliū mitteř uoluit. Tūc xp̄iani aīo accēsi in paganos irruerūt: & plusq̄ ducētos ex eis ceciderūt Prefectꝰ āt fugit: & apollinarē i carcerē trudi fecit: deiñ catenis uinctū naui iposuit: & cū tribꝰ eū sequētibꝰ clericis in exiliū destinauit. Orta q̄ tēpestate nauiq̄ soluta: scūs dei cū duobꝰ clericis: & duobꝰ solū ex militibꝰ naufragiū euadēs: ipsos milites baptizauit: cū q̄bus mysiā preiit: & nobilē quēdā leprosum mundauit: & plurimos ad fidē pduxit. Inde ad ripā danubii in pces thracie ptrāsiuit. Cūq̄ eoꝝ idola nulla darent rn̄sa: uix ab uno eoꝝ didiceřt. q donec apollinaris in ptibꝰ illis maneret: dii eoꝝ nullū eis rn̄sum dare possent: quem pagani repcū exuerūt: & fustibꝰ celum nauigio rauēne remiserūt. ¶ Post ānos igiř tres ad ecclesiā suā regrediř: & a xp̄ianis cū summa leticia suscipiř. Iteꝝ āt post dies aliquot a gentilibꝰ capiř: & ad tēplū apollinis adductꝰ eiꝰ simulacꝝ uidens maledixit: & continuo pfractū corruit. Quod uidētes pōtifices ipm tauro iudici p̄sentauerūt: cū aūt filiū eiꝰ cecū illuminasset: taurus credidit: & ipm de manibꝰ paganoꝝ ereptū q̄tuor ānis in pdio suo manere fecit: ubi ad se uenientes i fide xp̄i docebat: & multa sup languētes miracula faciebat. Post hec taurꝰ a pōtificibꝰ uespasiāo accusař. Qui rn̄dit: q̄ impatores deos uidicare nō habēt: sed ipsi de inimicis suis se ulcisci possunt: si ab eis leduntř: misit rn̄ legationē ad demosthenē patriciū: ut apollinarē sm leges iudicaret: qui sanctū martyrem ad suasionē pontificū tradidit cuidā centurioni xp̄iano in carcere detinendū: cuiꝰ rogatu dū in uicū leprosoꝝ pgeret: ut ibi pp̄ter furorē gentiliū latitaret: a paganis insecutꝰ: & usq̄ ad mortē diutissime cesus est: ubi p dies.7. superuiuens: & discipulos admonēs spiritum tradididit: & iuxta muros classeñ oppidi sepultꝰ fuit.x.cal.augusti: circa ānos dn̄i.70. ubi & quiescit miraculis redolens.

¶ De apollinare epo & ɔfes. CXXIX

APollinaris hieropolitanus eps tēpore marci antonini imparoris claruit: qui uir eximius doctrina & sanctitare refulsit. Librum apologeticū p xp̄iana religione eidem principi ɔscripsit. Extāt etꝰ & aduersus gentes quinq̄ uolumina. De ueritate duo & libꝝ aduersum cataphrygarum heresim montani.s.priscille & maximille insanoꝝ & pseudoprophetaꝝ. In hieropolitana quoq̄ citare diē obiit: ibidēq̄ corpe quiescit. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De sancta christina uirgie & mar. CXXX

CHristina uirgo in tyro ciuitate italie: que ē circa lacum uulsinū passa est sub preside iuliāo: Hec nobilibus parentibus orta in eodem oppido a patre urbano preside in quadaā turri cū.12. ācillis collocata est: deos aureos & argenteos secum habēs. Et cum pp̄ter eius elegantem pulchritudinem a multis in ɔiugium peteretur: parētes eius nulli eam ɔcedere uolebant: cupientes ut in deorū cultura uirgo diutiꝰ pmaneret: ipsa autē a spūsancto docta deorum sacrificia abhorrebat: & incensa diis imolanda in fenestra orientali deo celi incēdebat. Cui orantu angelus apparuit: eamq̄ de christi fide plenius instruxit. Cum autē pater ab ancillis eā christianā esse didicisset: blanditiis multis ad culturā deoꝝ puocabat: illa uero uni deo se sacrificium offerre respondebat. ¶ Post hec autem christina idola patris cōfregit: & descendens ad turris fanuam aurū & argentum pauperibus erogauit. Rediēs uero pater: ut deos suos adoraret: cum id quod filia fecerat: ab ancillis audiuisset: iratus iussit eam expoliari: & a duodecim uiris sibi uicissim succedentibus cedi: donec ipsi lassi deficerent: deinde catenis uinctā in carcerem reclusit. Audiens hec mater scissis uestibus ad carcerem perrexit: & filie pedibus se prostrauit: obsecrans eam: ut paterna uota perficeret. Cūq̄ nihil posset suadere ad uirum rediit: & quid sibi illa respōderat indicauit. Quam pater urbanus ad tribunal suum adductam ad immolandum diis hortabatur. Cumq̄ omnino contēneret: iussit carnes eius ungulis ferreis radi: & omnia eius membra tenera lacerari. Christina autem de carnibus suis accipiens: in uultum patris piecit: dicens ut carnē a se genitā: ut canis roderet: & suo se sanguie satiaret. Tunc ipsā rote alligari fecit igne supposito & oleo desuper effuso: sed erumpens flamma mille & quingentos gentilium interfecit. Pater autē hec omnia magicis artibus ascribens: ipsam iterum in carcerem mitti iussit: que statim angelo uisitante sanata est & refecta. Facta quoq̄ nocte iussit pueris suis: ut molarem lapidem grandem ad collum eius ligarent: & sic in mare: idest in lacum uulsinum piicerent: Quam mox angeli assumpserunt: & super aquas eam enatare fecerunt. Christus uero ad eam descendit: & ipsam in eodem lacu manibus propriis baptizauit: nomenq̄ suum eidem imposuit: Ac demum illam

michaeli archangelo ꝯmendauit: q eam icon
lumē ad litus reduxit. Quod audiēs pater
xpinā itegz detentā custodie mācipauit: eāq;
mane decollari mandauit. In ipa autē nocte
urbanus repertus morte extinct⁹ ē. ¶ Huic
successit preses iniquus noīe dion: q cunā
ferreā succēsam oleo resina & pice liquatis
plenā fecit parari: & xpinam ibidē īmissam
a q̃tuor uiris agitari. Que dn̄m tota mente
laudabat: q eā nuper renatā ut infantulā in
cunabulis agitari uolebat. Et cū nil lesionis
ptulisset: putans iudex q̄ maleficia in capil
lis eius laterēt: fecit caput ei⁹ radi & nudam
ad apollinē duci. Que idolo imperauit: & con
festim i puluerem redactum corruit. Quod
iudex audiēs expauit: & spiritū mox emisit.
Quo miraculo tria milia hominum ad xpm
ꝯuersi sunt. ¶ Huic successit & tertius p̄ses
iulianus: qui fornacē succendi fecit: & uirgi-
nem ibidē includi: ubi p dies qnq; cū ange-
lis cantās & deambulās illesa pmāsit. Cum
aūt hoc iudex magie attribueret: duos aspi
des: duas uipas: & duos colubros ad eā per
ueneficū dimitti mandauit: sed uipere pedes
uirginis lingunt: aspides nil nocētes ab ube
ribus pendēt: colubri collo se uoluentes su
dorem sugunt. Cūq; ueneficus bestias irrita
re uellet: s̄pentes i eum impetū fecerunt: &
protinus occiderunt: uirgo aūt dn̄i s̄pētes
suo iperio ad desertū misit: & orās mortuū
suscitauit: & ad xp̄z ꝯuertit. Tunc preses mā
millas eius precidi fecit: de quib⁹ lac pro sā
guine fluxit. Post hec linguā eius amputari
iussit. Que linguā abscisam in faciē iuliani
proiecit & oculum eius pcutiēs excecauit.
Cūq; lingua precisa diserte nihilominus lo
queref. Iratus iudex duas sagittas circa cor
& unā in latus ei⁹ dimitti precepit. Sicq; per
cussa spm deo reddidit. Sepulta in tyro ciui
tate a xpianis. 9. cal. augusti. Circa annū do
mini. 287. Corpus autē ei⁹ delatū uenetias i
monasterio monialiū sci marci de amianis
ꝯpatus torcelli ab incolis loci nūc quiescere
perhibetur.

¶ De scis niceta & aqlina mr̄ib⁹. CXXXI.

Niceta & aquilina sorores marty-
res i lycia ciuitate amō passe sūt.
He speciose puelle de corpis sui
prostitutione uiuentes: cū beat⁹
xp̄ophorus mr̄ in eadē ciuitate a
rege dagno i carcere detineref: iussu eiusdē
regis ad ipm sanctū mr̄em misse sunt: pmis-
sis eis munerib⁹: si eū secū peccare facerēt:
& ad deorum sacrificia prouocarent. Quas
btūs xp̄ophorus ad xp̄m ꝯuertit: ut dicef i
passione ei⁹. viii. cal. augusti. Quod audiēs
rex puellas ꝯprehēdi fecit: quas ad deorum
sacrificia inuitauit. Que dixerūt: ut iussu re
gis platee mūdarētur: & oēs populi ad tem
plum cōgregarenf. Quo facto cum ille tem
plū introissent cingula soluētes i colla deoꝝ
posuerūt: & ad terrā trahētes confregerunt.
Qua pp rex dagnus iratus eas catenis suspē
di fecit: & dudū torqueri: & debīc in ignem
copiosum iactari. Que cū inde illese egresse
fuissent: iussit rex ambas ꝑitet i xp̄i ꝯfessiōe
gladio cedi: que passe sūt. viiii. cal. augusti.

¶ De scis uictore & sociis mr̄ib⁹. CXXXII

Victor militaris cū duob⁹ germa
nis: uidelicet trichino & antioge
no apud hermicā hispanie ciuita
tem passi sūt: q diuersis examina
ti suppliciis: tandez pro xp̄i nois
ꝯfessiōe gloriosa: gladio capite trūcati: mar
tyrii palmā percipe meruerunt. viiii. cal. au
gusti: Hec ado in suo martylogio.

¶ De scō iacobo maiof apostolo. CXXXIII

Iacobus apostol⁹ q dicif maior
ad differētiā alterius iacobi q di
citur minor: non q̄ hic maior il-
lo fuisset etate: sed prior uocatō
ne filius fuit zebedei & marie so-
roris matris dn̄i: a qua & ipa maria iacobi
cognominata ē. Sicq; ꝯsobrinus extitit xp̄i:
& frater ioānis euangeliste. Qui post ascen-
sionem dn̄i dū p iudeam & samariā predicas
set: in hispaniaz tandem iuit: ut ibi uerbum
dn̄i seminaret. Sed cum ibi quasi nihil profi
cere uideref: eo q̄ solūmodo. 9. ibi discipu-
los acquisisset: duos ex illis ibidē causa pre
dicationis reliquit: & alios. 7. secū assumēs
in iudeā rediit: ubi dū euāgelizaret xp̄z: ma
gus quidā nomine hermogenes cū phariseis
discipulū suum nomine philetē ad eū misit:
ut eum disputando ꝯuinceret q̄ sua predica
tio falsa esset. Sed cū apostolus ecōtra eum
rationib⁹ superasset: & multa corā eo mira-
cula fecisset: rediit philetes ad hermogenem
doctrinā iacobi approbās & miracula recē-
tans: ac se iaz eius discipulū effectū ꝯtestās.
Quem hermogenes itaq⁹ arte magica adeo
ligauit: ut se moueri non posset. Quod cuz
philetes iacobo per pueꝝ nūciasset: misit ad
eum apostolus sudariū suū: cuius contactu
ꝯfestim solut⁹ philetes Hermogenis amb⁹
insultauit: & ad apostolum ꝑperauit. Tunc
hermogenes demones ad illos misit: ut am-
bos uinctos ad se adducerēt. Qui ad iaco-
bum uenientes in aere ululabant: aduentusq;
ipsiꝫ causam publice cūctis audiētib⁹ pro
palabant: seq; catēis igneis religatos: & plu
rimum cruciatos ab angelis deplorabant.
Quos apostolus mox exoluit: eisq; manda-
uit: ut ad hermogenē accederēt & ipsum in
nullo ledētes ligatū solummodo sibi defer
rent. Qui abeuntes manus ei a tergo liga-
uerunt: & uictū ad iacobū pduxerūt. Et cō
querentes: q̄ eos cruciandos misisset: apls

rogabant:ut eis poteſtatē ꝯcederet:quatenꝰ
ſuas iniurias & ipſoꝝ incendia uindicarent.
Cūq; ille eos interrogaret: cur philetē ipſis
aſſiſtentē nō tenerent. Demones rūderūt: qa
nec formicā:que eēt in eius cubiculo ꝯtinge
re poſſent. Iacobꝰ aūt exemplo magiſtri bo
na ꝓ malis reddere cupiens:philetū iuſſit:ut
hermogenēq; ipm ligauerat:ſolueret: & eiꝰ
libertati redderet. Cōfuſus hermogenes ſta
bat:& recedere nō audebat : qa iram demo-
num:ne eū occiderēt:nimiū timere dicebat.
Cui apoſtolus baculū ſuū dedit:& ille ſecu
rus abiit:ac oēs libros artis magice ad iaco
bum cremādos apportauit . Apoſtolꝰ uero
ne forte odor incendii uexaret icautos: illos
in mari demergi mandauit. Quo pacto her-
mogenes ad apoſtolū rediit:& ueniā poſtu-
lauit:cepit quoq; in dei timore adeo pfectꝰ
eſſe:ut etiam in noīe eiꝰ plurime uirtutes fie
rent. ¶Hec uidentes iudei zelo cōmoti apo
ſtolum adierūt:& qa ieſum crucifixū predi
caret:increpauerūt. Qui poſtq̄ eis aduentū
& paſſionē ac reſurrectionē xp̄i ꝑ ſcripturas
euidēter pbaſſet: & plurimi credidiſſent. A
biathar pontifex anni illius ſeditionē i popu
lo excitauit:& ipſum teneri fecit. Tūc ioſias
ſcriba funē in collo eius miſit: & cū multitu
dine iudeoꝝ apoſtolū ad herodem agrippā
ptraxit:quem herodes iudeis cōplacere cu-
piens decollari mādauit. Cūq; ad martyriuꝫ
duceref : quidā palyticus in uia iacēs ad eū
clamauit:ut ipm ſanaret: quem apoſtolꝰ ꝯſe
ſtim inuocato xp̄i noīe ſanū efficit:quod ui-
dens ioſias ſcriba p̄fatus:q funē in collo eiꝰ
miſerat:ad xp̄m ꝯuerſus eſt : & cū apoſtolo
decollatus:ut infra pxime dicef . Apoſtolus
ergo dn̄i ad locū adductꝰ capitis obtrunca
tiōe martyriū ꝯſummauit . 8 . calē . aprilis uide
licet in die annūciatiōis & paſſiōis xp̄i:& . 8 .
calē . augu . corpꝰ eiꝰ in cōpoſtellā trāſlatū ē.
Ne igif feſtū ſaluatoris ex apoſtoli ſolēnita-
te impediref :ſtatuit eccleſia:ut feſtū paſſio-
nis eius in die trāſlationis eius corporis tpe
uidelicet magis ꝯgruo celebref . ¶Decolla
to igif iacobo diſcipuli eiꝰ nocte ꝓpter iude
os timorē corpꝰ naui impoſuerūt: & ſepul-
turū eiꝰ dīne ꝓuidentie cōmittētes nauē ſine
remige ꝯſcenderunt: & angelo duce in galli
tia in regno lupe regine applicuerūt. Corpꝰ
aūt de naui deponentes ſup magnū lapidem
poſuerūt:q ut cera tenera corpori ceſſit:& i
modū ſarcophagi ſe corpi mirabiliter ada-
ptauit. Ingreſſi ergo diſcipuli ad reginaꝫ re
& noīe uere lupā:eidem dixerūt: q̄liter xp̄s
ipſi corpꝰ apoſtoli ſui miſerat: ut quē nolu-
erat ſuſcipe uiuū:exciperet uel defunctū. Nar
rantesq; qualiter ſine remige puenıſſent: lo-
cū ad ſepulturā ꝯgruum poſtulabāt. Regi-
na aūt eos doloſe ad regem hiſpanie deſtina

uit:ut ſup hoc eius aſſenſum uel maioris re-
quirerent. Qui eos cepit:& in carcerē reclu
ſit:ſed cū diſcūberet: angelus dn̄i eos exol-
uit:& liberos abire pmiſit:quod rex audiēs
poſt eos milites:q illos occiderent : deſtina-
uit. Sed dū milites pontem tranſirent:fracto
pōte oēs in flumie ſubmerſi ſunt : quod rex
audiens & ſibi ac ſuis metuēs: diſcipulos a-
poſtoli pacifice reuocauit:& ab eis una cum
populo fidem xp̄i ſuſcepit: & quicqd petie-
rant libere ꝯceſſit. Audiēs hoc lupa doluit:
& redeūtibꝰ ſcis ac regis ꝯſenſum ꝑ litteras
apientibꝰ:reſpondit:ut boues ſuos: quos in
tali mōte hēbat:plauſtro iūgerēt:& corpꝰ
mgr̄i ſui quocūq; uellēt tumulandum defer
rent. Hoc aūt doloſe faciebat:eo q draco in-
gens flāmā euomēs boues ipſos cuſtodiret:
quiq; tauri eēnt indomiti:q nec uehiculo iū
gi poſſent:uel ſi iungerent :huc illucq; diſ-
currerent:& ſic corpꝰ diſſiparent. Diſcipuli
uero dolū ignorātes montē aſcendūt:draco
nem ingentē i eos ignē ſpirantē ſigno crucis
ꝑ mediū uentrē ſcindūt:tauros uelut agnos
māſuetiſſimos plauſtro iungūt:& deſup ſā-
ctū corpꝰ cū lapide ſup quē poſitus fuerat i
ponunt. Boues aūt ſine alicuiꝰ regimine cor
pus in mediū palatii lupe detulerūt:quod il
la uidens credidit:& xp̄iana effecta omia ab
eis petita ꝯceſſit:palatiū ſcō corpori i eccle
ſia dedicauit:& mirifice dotauit: ubi requie
ſcit infinitis & maxis miraculis coruſcans.

¶De ſancto ioſia martyre. CXXXIIII

IOſias martyr fuit ille ſcriba iu-
deoꝝ:qui funē primꝰ miſit i col-
lo iacobi apoſtoli:ut ſupra pxi-
me dictū eſt . Cū aūt apoſtolus
ad decollandū duceref :& paly-
ticum i uia repertū ſanaſſet:credidit ioſias
& ad pedes eiꝰ pcidit:& ueniā petēs ſe xp̄ia-
num fieri poſtulauit : quod abiathar ſacer-
dos uidens eū teneri fecit: pugniſq; cedi iuſ-
ſit:miſſaq; de illo legatiōe ad herodē: ut cū
ap̄lo decollaref :obtinuit. Cū āt ābo decol
lari deberent:apoſtolꝰ a ſpiculatore lagenā
aque petiit: & ibidē ioſiā baptizauit: qui cū
apoſtolo capitis obtruncatione ſimul occu-
buit . 8 . calen . auguſti.

¶De ſcō chriſtophoro martyre. CXXXV

CHriſtophorꝰ martyr genere cha
naneus ante baptiſmū reprobus
uocatꝰ uultu terribilis & ꝓcerıſ
ſime ſtature: utpore qui . xii . pe-
des in lōgitudine poſſidebat : in
lycia ciuitate amō ſub rege dagno paſſus ē.
Hic aliqn̄ cogitauit:ut maiorē principē mū
di quereret:ad quē ſecum moraturꝰ accede-
ret. uenit ergo ad quēdā maximū regem:de
quo fama erat:q maiorem dn̄m mundꝰ non
hēbat:in cuiꝰ curia chriſtophorus manebat

Cum aūt die quadam ioculator regi aſiſtēs cantionem diceret: in qua frequenter diabolum nominaret: rex qui xp̄ianus erat ſignū crucis i faciē imprimebat. Quod chriſtophor⁹ notās & admirās: interrogauit cur rex hoc faceret: & quidnā ſignū huiuſmodi ſibi uellet. Et cū rex illi hoc dicere recuſaret: poſt multā inſtātiam ei dixit: ꝗ illud ſignum faceret: ne ſepe nominatum diabolum timere poſſet. Chriſtophor⁹ autē ſtatim arguit: ꝗ diabol⁹ maior dn̄s ꝗ̄ rex erat: eo ꝗ ipſe illū timebat: unde ſe deceptum cognoſcebat: qa maiorē mundi dominū nō inuenerat. Et uale faciēs regi: diabolū querēdo ꝓperabat. Cum autē per ſolitudinē pergeret uidit maximā militum multitudinē: inter quos quidam terribilis & ferus ad eum uenit: & quo tenderet requiſiuit. Qui ſe ire querēdo diabolum reſpondit: & ꝗ miles ille diabolus eſſet audiuit. Cui ſe chriſtophorus in ſeruitium ꝑpetuum tradidit. Et cū ambo ꝑgerēt & in uia cōi crucem erectā inueniſſent: diabolus a ſemita fugiens in nemus declinauit: & chriſtophorū ſecū duxit: atq; poſt laborioſum iter ad uiā reduit. Quod chriſtophorus admirās multa inſtātia queſiuit: cur hec diabolus fecerit. Qui tādē ꝯpulſus et dixit: ꝗ homo quidā: q dicit̄ xp̄us in tali ſigno pependerat: quē ipm plurimū formidabat & ob id ab ei⁹ ſigno diuertebat: chriſtophor⁹ aūt adhuc xp̄m maiorē diabolo fore concluſit: & ſic continuo ab ei⁹ ſeruitio diſceſſit: & xp̄ꝫ querere feſtinauit. Sed cū eum nullaten⁹ inuenire poſſet: ad eremitā deuenit: q ipſi xp̄m ꝑdicauit: & de fide diligenter inſtruxit ac baptizauit. Cum aūt ei ieiuniū & orationē pro peccatis ſuis imponeret: & chriſtophor⁹ ſe nihil hoꝝ perficere poſſe dixiſſet: ipm tandē ad quēdā fluuiū deſtinauit: ut ibi reſideret: & cūctos tranſire uolētes: eo ꝗ fortis eēt & magnus trāſportaret: qđ xp̄o adeo gratum eēt: ut ſe ipſi procul dubio reuelaret. Ad fluuium igit̄ acceſſit: & ibidē ſibi domū ꝯſtruxit: portāſq; perticā i manu loco baculi ſe in aqua ſubſtentabat: & oēs ſine ceſſatione trāſportabat. Cū aūt quadā nocte quieſceret: audiuit tertio uocem puerulī ſe uocās: & ut ſe traducerer obſecrantis. Qui ſemel ac bis egreſſus neminē reppit: tertia uero uice puerum inueniens in humeris ſuis accepit: & baculo ſūpto flumē tranſiturus intrauit. Et ecce aqua fluminis paulatim intumeſcebat: & puer ad inſtar plūbi grauiſſimi pōderabat. Quātoq; magis procedebat amplius unda creſcebat: & puer magis humeros chriſtophori deprimebat. Cū aūt uix trāſuadaſſet: & puerū depoſuiſſet: de pondere ꝯqueſtus ait: ꝗ in tantū fuerat grauat⁹ acſi totū mundū ſupes humeros habuiſſꝫ. Cui puer rn̄dit ꝗ non miraret̄: qa nedū mundum ſup ſe habuerat: ſed illū qui totū mundū creauerat: ſe quoq; xp̄m dn̄m eſſe dicebat. In cuius ſignum mādauit: ut baculū ſuum i terra figeret: quē mane floruiſſe & fructificaſſe uideret. Statiq; ab oculis ei⁹ euanuit: chriſtophorus aūt baculū i terrā fixit: & die altera ipm ad modū palme frondes & dactilos protuliſſe ꝯſpexit. Sicq; xp̄m dn̄m ſibi appruiſſe cognouit. ¶ Poſt hec aūt ad amō ciuitatē deuenit: ubi dū eoꝝ linguā non intelligeret: oratione fuſa ipſoꝝ loquelā intelligere cepit: uirgā quoq; ſuā i terrā fixit: & ut ad conuerſionē populi floreret dn̄m exorauit. Quod cū factum fuiſſet decē & octo milia hominū crediderūt. Rex aūt dagnus ducētos milites ad eum capiēdū miſit. Et cū ipſum orātē tenere non auderēt: iterū totidē miſit. Cum quibus oratione premiſſa ad regem uenit: queꝫ uidēs rex ſtatura i tantū ſublimē territus ē: & pre timore corruit i terram de ſede ſua: ſed a miniſtris leuat⁹: chriſtophoꝝ de nomine & patria & religiōe requiſiuit. Qui cū ſe chriſtophoꝝ noīe chananeū gēte ac xp̄ianū religione diceret: & diis ſacrificare ꝯtemneret: rex ipm in carcere mācipauit. Duas quoq; puellas elegantes germanas nicetā & aquilinam de ſui corporis ꝓſtitutiōe uiuētes ad eum miſit: ꝓmittēs eis munera ſi illū ad peccandū ſecū allicerent: & ad imolandū diis inflectere poſſent. Cumq; a puellis plauſu manuum & amplexib⁹ urgeret̄: & ſcūs martyr inſtanter dn̄m ꝑcaret̄: ſubito de facie illius lux imenſa refulſit: que puellas admodum exterruit. Quapp ille ꝯuer ſe ad xp̄m de cōmiſſis ueniā poſtularūt: & coronam martyrii ꝯceperūt: ut ſupra in eoꝝ paſſione actū eſt. 9. cal. auguſti. ¶ Deīde chriſtophor⁹ regi pn̄tatur & cū ſacrificare nollet: uirgis ferreis uerberat̄: & poſtmodū galea ignita ei⁹ capiti iponit̄: ſed i his minime ſuperat̄. Deīde ſuper ſcamnū ferreū allıgatur: & ignis iecta pice ſubter incendit̄: ſed ad inſtar cere ſcamnū cōſtringitur & ſcūs illeſus inuenit̄. Subſequenter aūt rex fecit illum ad ſtipitē ligari: & a trecētis militib⁹ ſagittari: ſed ſagitte oēs ſuſpenſe in aere permanebant. Cū aūt rex illuc accederet: ut ipſuꝫ extinctū cōſpiceret: repēte una ex ſagittis ex aere retroceſſit & regē percutiēs uno oculo excecauit. Cui chriſtophor⁹ dixit: ut de ſanguine ipſi⁹ i craſtinū decollādi ſumeret & oculū liniēs uiſum recuperet. Tūc iuſſu regis ad decollandū ducit̄: & ibidem fuſa oratione capite truncatur. Rex aūt de ſanguine ſuper oculū ponēs ꝯtinuo uiſum recepit. Quapropter i chriſtum credidit: & corpus ſcī martyris ſepeliri mandauit. Paſſus ē autem octauo calen. auguſti.

¶De sancto cucusante martyre. CXXXVI

Cucusans martyr in ciuitate barcinona sub preside rufino passus est. Hic scús una cum felice germano suo ex scyllitana citate nobilibus pentib⁹ ortus: cesaream mauritanam studioꝝ gfa ꝑmigrauit. Indeq; ambo post tps aliquod discedẽtes & ad ptes occidẽtis se trãsferẽtes: oia sua ꝑ xpo paupibus erogarũt. Et felix qdẽ in ciuitate gerũda martyr effect⁹ est: ut de eo i ei⁹ passiõe dicet̃ calẽ. augusti. ¶Cucusans uero in ciuitatẽ barcinonã deueniẽs: dũ xp̃m aonũciaret: a galerio ꝓcõsule tẽtus est: & dũ sacrificare nollet: iussu ꝓcõsulis a. 12. militibus sibi uicissim succedẽtibus grauissime & diuti⁹ tortus est: ita ut itestina dirupto corpore defluerent. Cũ aũt cõ orationẽ xp̃i martyr fudisset: tortores excecant̃. Procõsul una cũ ei⁹ idolis terra se apiente absorbet̃. Cucusãs uero intestinis in alueũ diuinu⁹ repositis repente sanat̃: quẽ pagani catenis uinctũ maximião ꝑsidi presentarunt: qui cucusantẽ in craticula iussit assari: sinapi & aceto plagis ꝑfundi. Sed cũ hec oia supasset: & assatores ei⁹ erumpente flãma interissent: in ignẽ copiosuꝫ mittitur: sed eo orante ignis extinguit̃: dehinc i carcere clausus lumine celico sup eũ emisso ꝯfortatur: custodesq; hec aspiciẽtes ad xp̃m ꝯuertunt̃. Mane aũt facto cũ iubẽte preside cardis ferreis & tauris cederet̃: orauit ad dominũ: & ꝯtinuo ꝑses uadens ad arã iouis de curru ꝯcidit: & fractis ceruicibus expirauit. Idola quoq; ad que ꝑgebat: in puluerẽ redacta sunt: quo miraculo multi de populo in xp̃m crediderũt. Demũ succedente rufino in presidẽ ciuitatis: cucusans ab ipso denuo cõphensus ac decollatus est: sepult⁹ barcinone 8. calẽ. augusti: cuius corp⁹ inde ꝓcessu tpis translatum in ecclesia sancti dionysii pisieri ad presens quiescit.

¶De scis nemesio & lucilla mr̃i. CXXXVII

Nemesius & lucilla filia eius uirgo passi sunt i urbe sub imparoribus ualeriano & galieno. Cuꝫ eni nemesi⁹ tribunus eẽt militũ & lucillã filiam cecã a natiuitate haberet: audiens qualiter sanct⁹ stephan⁹ papa in xp̃i noie oẽs egros curaret: accessit ad eũ sacrificantẽ in crypta nepotiana: & filiam eius ad ip̃m detulit: rogans ut se ac filiã baptizaret: ipamq; lumẽ aspicere faceret: quos ibi beatus stephan⁹ baptizauit: lucilla uirgo lumen recepit: seq; uirũ quendã mirabilem ꝯspexisse i baptismate dixit: qui ei⁹ oculos illumiauit. Eodem die uiso miraculo baptizatus ẽ symphroni⁹ dispẽsator nemesii cũ oi familia ipi⁹ ꝑmiscui sex⁹ nũero. 62. Nemesius quoq; a btõ papa stephano diaconus ordinat⁹ est. Quod audiẽtes ualerian⁹ & maximus ꝯsules iusserunt nemesiũ teneri. Cum aũt die quadam ꝑdicti duo ꝯsules in templo martis uia apia sacrificarent: & nemesi⁹ illac transiens orationẽ faceret: maximus a demonio arripitur: & clamare cepit: q̃ a nemesio torqueret̃: & cũ ministri egressi nemesiũ tenuissent: maximus ꝯsul continuo expirauit. Valerianus aũt ꝯsul nemesiũ in carcerẽ trudi fecit: Lucillã uero filiam ei⁹ apud quãdã paganam noie maximã in custodiã deputauit: deinde symphroniũ eius dispensatorẽ tenuit: tradiditq; eũ olympio tribuno examinandũ. Cũ aũt ad predicatiõem symphronii olympius credidisset: & cũ uxore exupia ac filio theodolo a scõ papa stephano baptizati fuissent: ut dicet̃ infra in eoꝝ passione. Audientes hec imparores miserũt ad ualerianũ ꝯsulem: & fecerunt sibi nemesiũ & lucillã filiam ei⁹ ꝑsentari: & cũ ambo in xp̃i nois ꝯfessione ꝑsisterent: Lucillam qdem in uia apia ante tẽpluꝫ martis spectãte p̃re iugulari iusserũt: deinde inter uiam apiã & latinã nemesium diaconẽ capite truncari fecerunt. Quorum corpora scũs stephan⁹ papa uia latina nõ lõge ab urbe sepeliuit. 8. calẽ. augusti.

¶De translatiõe sãcti germani. CXXXVIII

Translatio corporis sci germani ep̃i pisieñ ab incolis eiusdẽ ciuitatis. 8. calẽ. augusti celebratur: cuius reliquiis dñs tantã gratiaꝫ ꝯtulit: ut in ei⁹ translatiõe corpis eaꝝ contactu cecis uisum: surdis auditum: claudis gressum ꝑberet: multosq; languoribus uariis detentos sanos efficeret: & obsessos ab imundis spiritibus liberaret.

¶De scã anna matre dñe nr̃e. CXXXIX

Anna mater gloriose uirginis marie: ut in historiis tribuuꝫ israel hẽt̃: de tribu iuda ciuitate bethleem orta est: uirq; ei⁹ ioachim ex eadẽ tribu de galilea ciuitate nazareth originẽ duxit. Hec trib⁹ uiris successiue nupta fuit: quoꝝ prim⁹ fuit ioachim: secũdus cleophas eiusdẽ ioachim frater: qui eã masculina sobole carentẽ ſm legem mortuo germano in ꝯiugem assumpsit: ut semẽ fratris suscitaret. Tertius aũt extitit salome duoꝝ prioꝝ oino extrane⁹. Ex primo aũt uiro anna gloriosam uirginẽ mariam genuit: que ioseph desponsata nõ tamẽ in ꝯcupiscẽtia iuncta: xp̃m per spiritũsanctũ ꝓcreauit. Ex ſo aliam filiã mariã noie similiter peperit: que nupta alpheo q̃ttuor filios edidit: uidelicet iacobũ minorem apostolũ: ioseph iustũ: & simonẽ & iudã. Ex tertio autẽ uiro tertiã filiam mariã etiã nominatã ꝓcreauit: que nupta zebedeo duos filios parturiuit scilicet iacobũ maiorẽ apostolũ: & ioãnem

euangelistā. Ipsa quoq beata anna ante tertii mariti obitū in pace quieuit. Et sepulta ē in bethleem ī tumulo paterno. 7. cal. augusti: ut tradit hieronymus.

¶ De scō ioachim patre dñe. CXXXX

IOachiz pater dñe nře filius barbanthere: & maritus scē anne de tribu iuda ex prouincia galilee ciuitate nazareth duxit originē. Qui cū in bonis tpalib⁹ abundaret ab ānis. xv. deo seruire cepit: & de facultatibus suis paupib⁹ & peregrinis atq templo dñi & eius ministris largiflue ministrabat. Et cū esset annoꝝ. 30. duxit i ꝯiugem annam filiā agar de tribu sua ex cītate betbleē ex qua usq ad annos. 20. nullam prolē suscepit. Diuina tandē dispositione mariā genitricem xpi futurā ex ipsa filiam ꝑcreauit: ut diceretur plene in natiuitate uirginis. vi. idus septēbris. Postq̄ aūt eandem uirginē ad tēplū adduxit: & dei ibidē seruitio iuxta uotū mācipauit: & ipe ioachim domū rediēs modico tpe superuixit: & plenus uirtutibus in pace cū patribus suis dormiuit. Sepultus in nazareth ī sepulchro patrū suoꝝ. Quo autē die migrauerit repiri non potest. Ideo & ei⁹ gesta festo anne ipsius ꝯiugis adiunguntur.

¶ De scō pastore p̄sbytero & ꝯfessor. CXLI

PAstor presbyter i eremo de scythi claruit tpe scōꝝ patrum anachoritarū. Qui abstinentia magna se affligens: multa scītate & religione pollebat. Cuz aūt mater ipm abbatē & monachos suos uidere cuperet: & ad ecclesiam eūtes obseruasset: pastor cum fratribus cellā intrātes hostium in faciem eius clauserunt. Cū autē illa flens ad hostium clamaret: & filiū uidere obnoxius postularet: ipse matri se uideri prohibuit: hortās illam ut equanimiter ferret: q̄a si nō in p̄nti seculo saltem ipm in futuro uideret: que confortata discessit: & ipm amplius aspicere nō curauit. ¶ Iudex prouīcie cuz abbatem pastorē uidere cuperet: sed neq̄ret: filiū sororis ei⁹ tanq̄ malefactorē carcerauit: dicens q̄ si pastor pro eo itercessurus ueniret: ipm dimitteret. Mater ergo iuuenis & soror abbatis ad hostiū iuit: & lachrymis ut ꝑ eo iudicem adiret instāter rogauit. Cui ille mādauit dicens: q̄ pastor filios non generauit. Qua cū dolore discedēte iudex ait: ut saltē uerbo iuberet: & illū dimitteret. Ille aūt remandauit: ut cām s̄m legem examīaret: & si dign⁹ esset morte: illū occideret: sinaūt quomodo uellet faceret. Docebat aūt fratres dicens q̄ aīam suam a peccato custodire & se ipm considerare & discretionē habere: sunt a e ꝑfectiones. Tribulatio & discretio sūt operationes solitarie uite. ¶ Cum quidaz frater de quadā ꝯgregatione offendisset: abbas de ꝯsilio cuiusdā solitarii expulit eū: quem flentē abbas pastor ad se accersiuit: & pro illo solitario misit. Et cuz uenisset abbas ei dixit: q̄ duo homines erant: qui ābo suos mortuos habebam. Quoꝝ unus mortuum suuz reliqt: & iuit plorare mortuū alteri⁹. Quod solitarius de se dictū intelligēs ꝯpunctus ē. ¶ Frater quidā abbati pastori dixit se ꝑturbatū esse & locū uelle deserere: quia uerba quedā de fratre audierat que eū maxime scādalizabat: dixit pastor ne hec uerba crederet: quia uera non essent. Ille uero uerba eē uera affirmabat: quia frater fidelis ipsi dixerat. Et ille r̄ndit: q̄ si fidelis eēt nō ipsi dixisset. Affirmāti aūt oīno uera eē: proposuit ei ꝑabolā euangelii de trabe & festuca: admonens ut in corde suo poneret: q̄ peccata sua trabes esset: & aliena festuca. ¶ Frater quidam qui grāde peccatū ꝯmisit penitētiā facere uolens: interrogauit pastorē si triēnis penitentia satis esset: qui dixit q̄ multū est. Interrogatus si annus sufficeret: r̄ndit q̄ multū ē. Interrogatus de. 40. dieb⁹: r̄ndit q̄ multum ē. Addēs q̄ si hō ex toto corde peniteat: & penitentiā triduanā agat suscipiet deus. ¶ Interrogatus de illo uerbo: q̄ irascit̄ fratri suo sine cā ꝛc: quid esset sine cā irasci respondit. Ex omni re qua homo a f̄re suo grauatur: irasci sine cā: donec oculū ipi abstrahat. Si aūt quis eum a deo separe uellet pro hoc irasci debet. ¶ Cōquest⁹ ē ei frater quidā q̄ multas cogitationes habēs ī ipsis periclitabat̄: q̄ eū sub diuo eduxit iubēs ut sinū expanderet: & uentū teneret: qui r̄ndit se nō posse: sic inquit ille: quia cogitatiōes repelli non possunt ne introeāt: hominis aūt ē eis resistere. Quieuit aūt uir scūs in dño. 7. calē. augu. scītate & uita cōspicuus & miraculis clarus.

¶ De scō eraste discipulo. CXLII

ERastes discipulus un⁹ ex. 72. de quo apostolus ad ro. 16. & prima timoth. 4. ca. mētionē facit: & de quo scribit̄ act. 19. ep̄s meadi fuit post hierosolymoꝝ dispsionē: ut abbas dorothe⁹ ponit. Ado tn̄ dicit i martylogio ex datariis hieronymi sumpto: q̄ a beato paulo apostolo philippis ep̄s relict⁹ ibidē martyrio coronat⁹ qeuit. 7. cal. aug.

¶ De scō hiacyntho martyre. CXLIII

HIacynthus mr̄ rome i portu sub ꝯsulari leontio passus ē. Quem xp̄ianū cōptum luxurius quidā prim⁹ cītatis taracine detinuit: & cōsulari tradidit. Qui primo ab eodē in copiosum ignē īmissus: dū exstet illesus: ī ualidissimū deinde torrentē ꝑcipitatus: ad littus tn̄ diuino nutu incolumis ex

ctus est. Quod dū ꝯsulari leontio nunciatū esset: ipm̄ gladio feriri iussit: quem matrona nomine iulia cum seruis suis iuxta ipsam ciuitatem taracinam i suo predio sepeliuit. 7. calen. augusti.

¶ De sancto symphronio, olympio & sociis martyribus. CXLIIII

Symphronius: olympius: theodolus & exuperia martyres rome passi sunt sub ualeriano & galieno imꝑatoribus. Symphronius enim cū esset dispensator domus nemesii tribuni: de quo supra actū est in eiꝰ passione. 8. calē. augusti una cū eodem domino suo a sancto stephano papa xp̄i fidem audiuit: & baptismum suscepit. Cum autē ualerianus ꝯsul nemesium carceri mancipasset una cū lucilla eiꝰ filia: & ipm̄ symphronium similiter cōprehendit: & tradidit olympio tribuno: qui facultates nemesii a symphronio exquirebat: & ipm̄ ad deorū sacrificia inuitabat. Symphronius autē respondit: se oēs facultates dn̄i sui eius mandato xp̄ianis paupibus erogasse: & nunq̄ idolis: que demonia sunt: imolare posse. Quē olympiꝰ in catasta extensum iussit fustibus cedi: deinc simulacꝝ martis cū tripode deferri: ut ei sacrificaret. Sed cū sanctꝰ idolum maledixisset: liquefactū est sicut lutum: quod admirans olympius ipm̄ terculino uicario custodiendū dedit: & ueniēs domū exuperie uxori uniuersa narrauit: cuius suasione olympius in xp̄o credidit: & ueniens ad symphroniuꝫ cū uxore p̄dicta & filio theodolo baptisma sacꝝ expetiit: & symphronio ueniā petēs eū abire permisit: qui sanctū stephanū papam domum olympii nocte ꝑduxit: illeq; olympium cum uxore & filio pariter baptizauit. Hec audientes imꝑatores nemesiū cū lucilla eius filia gladio ꝑimi iusserunt: ut supra i eoꝝ gestis dictū est: deinde symphroniuꝫ & olympium cū cōiuge & nato cōprehendi fecerunt: quos in xp̄i ꝯfessione persistentes iusserunt augusti ante simulacꝝ solis iuxta amphitheatrū duci: & ad stipites ligari: igneq; supposito ꝯgerie sarmentoꝝ spinaꝝ & stupa uiuum incendio cōcremari: sic q̄ odoriferꝝ domino sacrificiū reddiderunt: quoꝝ corpora a sancto stephano papa cū clericis suis uia latina miliario ab urbe primo sepulta sunt. 6. calen. augusti.

¶ De sancto hermolao presbytero & martyre. CXLV

Hermolaus presbyter & martyr apud nicomediam passus est sub maximiano imꝑatore. Hic ex parentibus eomanis nō infimis ortus: ab ipsis cunabulis deo seruiens ad sacerdotii dignitatē peruenit: & multos in fide xp̄i erudiuit: inter quos sauinam nobili genere ortam: & pātaleonē custorgii senatoris filium baptizauit: & ad martyriuꝫ exhortando perduxit: ut dicet̄ infra in eius passione. 5. calē. augusti. Hoc audiens maximianus: qui tunc in ciuitate nicomedie residebat: fecit hermolaū ꝯprehendi & sibi presentari: quem dudū auditum cū oino diis i̅molare cōtradiceret: iussit eū nudū appendi & flagellari: ac deinde tam diutius ungulis cedi: donec carnes eius in terram defluerēt: cui in tormentis angelus dn̄i astitit: & eū ut constans existeret ꝯfortauit. Deinde depositum imꝑator ipm̄ in carcerē cū uerberibus recludi fecit. Ad quem noctu multi christiani ueniebant: & ei necessaria ministrabant: in ipso autē ergastulo existens sanctus martyr multa signa operatus est diuina uirtute. Nā mācis dexteras reddidit: erutis oculis lumē restituit: quassatis nautis in maris periculo inuocato nomine eius presens apparuit: sedatisq; fluctibus ad portum salutis eos illesos ꝯduxit: demones eiecit: febres depulit: surdis auditum: & claudis gressuꝫ prebuit. omnes quoq; egros ad ipm̄ uenientes sanos effecit. Elemosynas quoq; ei impensas pauperibus diuidebat: & omnes in fide xp̄i plenius instruebat. Ad quē inter ceteros horridus leprosus accessit: & eius misericordiam postulauit: quem facta oratione ab omni lepra ita mundauit: ut nec in eo macula appareret. ¶ Ante crepusculū etiā diei nobilis quidā uir romanꝰ cū uxore & turba copiosa ad ipm̄ ueniens unicū filiū suū nuper defunctū in loculo ei adduxit: & ut ipm̄ suscitaret: lachrymabiliter supplicauit. Qui si ipsi in xp̄m credere uellēt: id se facturꝫ ꝓmisit. Et cū eis fidē dn̄i p̄dicasset: & oēs se credituros assererēt: orationē fudit: & ꝯtinuo adolescēs resurrexit: & baptizatꝰ est cū parentibus: & oīs turba que eū secuta fuerat diuersi sexꝰ numero. 353. & sic oēs cū gaudio ad ꝓpria redierunt. ¶ Que cū maximianꝰ imꝑator audisset in p̄sentia principū suoꝝ iussit sibi sanctō martyrē exhiberi: q cū diutiꝰ exaiatus impatorem uiua uoce ꝯfunderet: ipmq; uanuꝫ & mendacē ꝯprobaret: iussit illū iteꝝ in equuleo leuari: & unguibꝰ ferreis carnes eiꝰ lacerari: ac laminas ardentes pectori & lateribꝰ subministrari: qui uoce celica ꝯfirmatꝰ ministris lassis ac deficientibꝰ in torquēdo triduo idesiciens i patibulo ꝑdurauit. Tādem depositꝰ capitalē subire sñiam iussus est. Et decollatus est cū duobꝰ uiris xp̄ianis fratribus uidelicet hermippo & hermocrate: & sepultus in nicomedia ciuitate. 6. calen. augusti: Cuius corpus uenetias translatum quiescit in eadem urbe in basilica sci symeonis ꝓphete: ubi & plurimis miraculis pollet.

¶De scõ pantaleone martyre. CXLVI.

Pantaleon martyr i ciuitate nicomedia passus est sub maximiano imperatore. Hic fuit filius eustorgii nobilis senatoris eiusdẽ urbis qui erat gentilis & matris eubole xpiane. Quẽ pater cũ esset omni elegãtia decoratus defũcta matre tradidit euphrosyno magro ut disceret artẽ medicine: & sic imperatorib⁹ semp assistere posset. Cũ aũt uadens ad scholas sepius trãsiret ante cellaz in qua hermolaus presbyter latitabat: die quadam cõuocauit eũ presbyter ad se: & interrogauit eũ quis esset & quam sciam disceret aut quã religionẽ teneret. Qui rñdit se eẽ filium senatoris: & artẽ discere medicie: nec non deos paternos adorare. Cui hermolaus diuino spũ motus dixit: q̃ scia hippocratis uel galieni nihil esset: suadens ut in xp̃m crederet: cui⁹ inuocatione omnes languentes sanaret. Nam & ipse xp̃s cecos illuminauit: & mortuos suscitauit: & inumerabilia signa fecit: quoq̃ potestatẽ in se credentib⁹ cõcessit: Pantaleon uero talia a matre defũcta audiuisse testabaẽ. Cũ autẽ uerba presbyteri pcepisset sepius illum uisitabat & uerbũ fidei ab illo libenter audiebat. Die aũt quadã dimissus ab eo uidit puerũ a ſpente percussuz & iacentem mortuum: orauitq̃ ad dñm ut si uera essent: que de xp̃o audierat puer sanus resurgeret: & serpens per mediũ creparet. Que cũ statim adimpleta fuissent pantaleõ ad hermolaũ festinauit: & que facta fuerant rettulit atq̃ baptisma suscepit: & fuit apud eum dies. 7. reuersus aũt ad patrem & quotidie cũ eo de christo loquens diuina grã fauẽte: patrem ad fidẽ conuertit: omniaq̃ idola que in domo sua erãt ꝯminuit: ipmq̃ ad hermolaũ duxit. A quo eustorgius baptisma suscepit: & in fide xp̃i ꝯfirmatus: post dies modicos in pace quieuit. Quo defuncto scũs iuuenis pauperibus largiter tribuebat: & oẽs infirmos quacũq̃ detentos ualitudine quos medici sanare non poterãt: p xp̃i inuocationem sanabat: unde & cecũ unum qui omnez substantiã suaz i medicis ꝯsumpserat nec lumẽ recipere potuerat: inuocato xp̃i noie cõfestim illuminauit. Qua propter euntes medici cũ sacerdotibus idolorũ ad imperatorẽ pantaleonẽ accusauerunt q̃ xp̃ianus esset: & q̃ i xp̃i noie languẽtes curaret: & q̃ cecum illuminasset. Tũc imperator cecũ adesse iussit: & ab eo omnẽ ueritatẽ didicit: ac confitẽtem xp̃m decollari precepit. Deide scũm aduocãs interrogauit: an i xp̃i nomie languentes sanos efficeret. Qui rñdit q̃ uerũ esset: cũ deus xp̃ianorũ hec oĩa posset. Quod ut ueri⁹ ꝓprobaret palyticũ petiit introduci: & sacerdotes ac medicos aduocari. Quod cũ factũ fuisset: & sacerdotib⁹ deos suos iuocantib⁹: medicis quoq̃ expimenta sua opantibus nõ potuit palyticus recipere sanitatẽ. Cui⁹ manum pantaleõ tenẽs ipm i xp̃i noie eleuauit: & ille ꝯtinuo san⁹ surrexit. ¶Cũq̃ maximianus ipm ad deorũ sacrificia iuitaret: & pantaleon xp̃m dñm solũ deũ ꝑdicaret. Iussit illũ i equuleo suspendi: & ungulis attrectari: ac ad latera ei⁹ lãpades applicari. Cui xp̃s i similitudine hermolai ꝑsbri appuit: & ipsum dulciter ꝯfortauit. Et stati tortorũ man⁹ aruerum: & lãpades extĩcte sunt. Tũc ipator sartaginẽ fecit apportari: & plũbũ i eã ꝯflari: mrẽmq̃ scũm i ea demergi. Orãte uero illo xp̃s eidẽ appuit i ſpe hermolai: & stati ignis extinguiẽ: & plũbũ ifrigidaẽ. Impator irat⁹ iussit lapidẽ magnũ ad collũ ei⁹ ligari & in pelag⁹ iactari. Et appuit illi xp̃s i similitudine hermolai: & ꝯtinuo lapis ille solut⁹ ẽ. Xp̃sq̃ manũ mrĩs sui tenẽs icolumẽ duxit ad littus. Cui maxianus rursuz feras multas dimitti iussit: ut xp̃i mrẽm deuorarẽt. Que sanctũ masuefacte circũdederũt: leones qdẽ pedes: leopardi faciẽ: ursi man⁹ lingebãt: certatimq̃ ad illũ accedebãt: nec ab eo nisi sũpta bñdictiõe recedebãt. Clamãte autẽ populo magnũ deuz xp̃ianorũ ✝ uiri mille de pplo crediderũt & ꝓ xp̃i ꝯfessione decollati sunt. ¶Post hec recludiẽ scũs in carcere. xxx. diebus: & interea ipator iubet fieri rotã clauis & gladiis circũseptã: i qua martyr ligat⁹ mẽbratim ꝯcidi posset. Post dies aũt. xxx. eductus de custodia ligaẽ in rota. Et appente ei xp̃o i similitudine ꝯsueta: uincula ei⁹ dirumpuntur: & dissoluta machina quingẽti paganorũ occidũẽ. Tũc ipator diligẽter de magistro pantaleõis iquirẽs: iuenit ꝑsbyterũ hermolaũ: quẽ cũ duob⁹ germanis detẽtũ mrio ꝯsumauit: ut supra i ei⁹ passione dictũ ẽ. vi. cal. aug. Et ꝯtinuo terra ꝯcutiẽ: & oĩa idola corruẽtia ꝯterũẽ: ipator hec uidẽs pãtaleonẽ iussit decollari: & corpus igne ꝯsũi. Quẽ milites extra urbẽ duxerũt: & ad nouellã oliuã ligauerũt. Et cũ ipm un⁹ militũ ꝑcutere uellet: ferrũ sicut cera plicatũ est. Milites hoc uidẽtes ad pedes mrĩs ꝓcidũt: & ueniã petũt: ꝓ qb⁹ pãtaleon orauit: & uoce de celo lapsa se exauditũ audiuit: uñ & illũ de cetero ꝑcutere nõ audebãt. Sed cũ scũs eis diceret: q̃ nisi hoc facerent secum ꝑtem nõ haberent: illi hoc audiẽtes eum decollauerũt. Et statim lac ꝓ sanguine fluxit: & oliua fructus intempestiuos produxit: quod imperator audiens oliuam iussit precidi: & ex ea sãctum corpus comburi. Christiani uero ossa rapuerunt: & in ciuitate nicomedia sepelierunt: qui passus est quinto calẽ. augusti.

¶De sanctis nazario & celso martyrib⁹. CXLVII

NAzarius & celsus mrés tpe nero nis impatoris in ciuitate mediolaū passi sunt sub anolino pcósule. Fuit eni nazari⁹ fili⁹ illustris uiri noíe aphricani genere & prouincia aphri incole urbis rome: q fide iude⁹ erat: & ppetue nobilissime romanoꝝ xpiane & a petro apostolo baptizate: cū eēt ánoꝝ.9 mirabaſ: q eí⁹ pentes in religióe dissimiliter uariarent: uī cui eoꝝ adhereret plurimū dubitabat. Cū aūt uterq; illū ad fidé suā trahere niteret: tādē uestigus matris nutu dei adhesit: & a btō lino papa baptismū suscepit: quē dū pr̄ a scō pposito uellet auertere: nazari⁹ de urbe roma exiit: & .7. aīalia diuitiis onerata ex pentū hereditate suscepit: ac p ciuitates italie transiés oia paupib⁹ dispésauit. Anno aūt .10. dispsiōis sue p placentiā uenit mediolaū: & scōs mrés xpi geruasiū & pthasiū in carcere detétos iuenit: quos & in dn̄o ɔfortauit. Quod audiés anolin⁹ pfect⁹ ad se illū ptrahi fecit: & fustib⁹ cesū ex urbe deiecit: cui mater: que nup obierat: appuit: & ut ad gallias predicādas pperaret: admonuit. ¶ Cū aūt ad urbé gallie que gimell⁹ dr̄ puenisset: & ibidé plurimos ɔuertisset filiū puum cuiusdā nobilis matrone celsum nomie ei oblatum a matre baptizauit: & ipm secū duxit: quod pfect⁹ galliaꝝ audiens: nazariū & celsum catenis uinctos i carcere reclusit in crastino tormētis afficiédos: sȝ ab uxore sua redargut⁹: ne deos uidicare psumeret: sed ipsi se de suis hostib⁹ uindicarent: pfect⁹ eos absoluit: sed ne āpli⁹ pdicarēt interdixit. ¶ Deinde ad urbé treueris puenit: ubi & xpm primus pdicās multos ɔuertit: & ecclesiā edificauit. Quod cū neroni cesari p corneliū uicariū intimatū eēt: misso uerrone milite suo cū .100. armatis: nazariū iuxta ecclesiā orantē inuenit: & una cū puero celso uinctū sibi exhiberi pcepit: quos impator in carcere detinuit: donec illos supplicus exeogitatis puniret. Post dies aūt multos iussu nerōis milites nazariū calcib⁹ tundētes: & pueꝝ uerberātes de carcere eduxerūt: & corā cesare statuerūt. Cū aūt facié ei⁹ instar solis splendere ɔspexisset: putans se magicis artib⁹ delusum: ipm ad tēplū adductū sacrificare cōpellebat: sed eo orante idola oia ɔfracta sūt. Tunc uero ambos in mare pcipitari pcepit. Nazari⁹ uero & celsus nauicule iponunt: & obdormiētes in pelag⁹ a militib⁹ pcipitant: sed stati a nube assumunt: cūq; exorta tēpestate nauis piclitaret: ecce nazari⁹ & celsus sup undas ambulātes appuerūt: quos illi uidētes: & eoꝝ que in scōs cōmiserāt penitētes eoꝝ auxilium iplorabant: q nauē ascendētes orōne sua mare placarunt: & cū militib⁹ ianuā appulerunt: ubi eū diuti⁹ pdicassent: iterum mediolanū reuersi sunt: quod cū anolinus audisset: nazariū in exiliū destinauit: celsus uero puer apud matronā quandā pmansit: Nazarius uero romā ueniēs: patré suum senē xpianū effectū inuenit: & cū eo dieb⁹ aliquib⁹ fuit. Inde ad urbé mediolanū et dire cū iniuria multa ɔpellit: ubi cū celso puero, pcōsuli psentat: cuius iussu extra portaȝ romanā in loco: qui dr̄ tresmuri: ducit: & ibidé cū celso puero decollat .5. cal. augu. circa annū dn̄i .57. Quoꝝ corpa cū xpiani i hortis ppriis rapta collocassent: in ipsa nocte cuidā cereatio xpiano apparuerūt: & ut eoꝝ corpa in domo sua in pfunda fouea sepeliret ppter neronis furoré admonuerūt: qui cū filiā suā palyticā ab eis sanari petiisset: puella ɔtinuo sanata corpa martyꝝ tulit: & ut iusserant sepeliuit. ¶ Processu uero tpis eadé corpora dn̄s scō ambrosio epo reuelauit: qui celsum i loco suo relinqués: nazariū q̄si eadé hora sepultū integꝝ & incorruptū cum sanguine recente cum capillis & barba reperiens: corpus ipsum miro fragrans odore ad ecclesiam apostoloꝝ transtulit: & ibidem honorifice collocauit pridie id⁹ iunii.

¶ De scō uictore papa & mr̄e. CXLVIII

VIctor papa & martyr natione apher ex pr̄e felice eleutherio romano pōtifici in epatu successit: seditq; ānos .x. mēses .2. dies .20. Hic ɔstituit sanctū pascha die dominico celebrari: & ad sacerdotū interrogationem de termino pascbali celebrauit cōcilium in alexādria palestine: cui cōcilio ipse papa interfuit: narcissus pr̄iarcha hierosolymoꝝ: theophilus quoq; cesaree: & ireneus lugdun̄ eps: ubi statutū est: ut semp die dn̄ica pascha celebret obseruata .14. luna mēsis aprilis usq; ad .21. Multi eni epi asie & orientis tune cum iudeis pascha celebrabāt. Hic etiā ɔstituit: ut necessitate urgente qcūq; bominū siue in flumine siue in fonſib⁹ siue i mari tātū xpiane pfessiōe credulitatis clarificata baptizaret. Hic fecit ordinatiōes duas p mēsem decēbrium: pſbr̄os q̄ttuor: diaçones septē: epos p diuersa loca numero .12. qui & sub cōmodo impatoe mr̄io coronatus est: & sepultus est iuxta corp⁹ bti petri apostoli in uaticano .5. calē. augu. Et cessauit epat⁹ dies .12. Hic sup pfata questione pasche die dn̄ico celebrandi & nō luna .14. more iudaico opusculum perutile scripsit.

¶ De scō innocentio papa & mr̄e. CXLIX

INnocentius papa & martyr huius nois primus natiōe albaneū ex patre innocētio anastasio primo rōano pontifici in epatu successit: & sedit ānos .15. mēnses .2. dies .20. Hic ɔstituit sabbato scō ieiunium

celebrari: quia dñs in sepulchro iacuit & discipuli ieiunauerũt. Cõstitutũ fecit: & de regalis monachoꝝ i monasterio: & de iudeis: & de paganis: & multos cataphrygas inuenit quos exilio relegauit: & celestinũ & pelagiũ & iulianũ hereticos dãnauit. Et ꝯstituit ut q̃cũq; natus fuerit etiã de xp̃iana p baptismũ denuo renascat̃: qd̃ pelagius dãnabat. Qui etiã pelagius asserebat hominẽ sine gr̃a dei posse saluari: & unũquẽq; suis meritis propria uolũtate ad iustitiã regi. Infantes xp̃ianoꝝ sine peccato originali nasci. Quos omnes errores inocẽti⁹ papa exñs britannie dãnauit. Hic etiã decreuit ad missam osculũ pacis dari. Et oleo ab ep̃is ꝯsecrato ad usus infirmoꝝ oium xp̃ianoꝝ i extremis laborãtiũ uti. Hic etiã excõicauit. Archadiũ ĩpatorẽ: qa cõsensit ut ioãnes chrysostomus de sede sua ꝯstãtinopolitana eiceret̃ ab eudoxia uxore sua pp predicatiões quã fecerat contra eã: q; circa statuã suã quã erexerat mulieres & puellas ludere cõpellebat: qd esse uitium idolatrie chrysostom⁹ p̃dicabat: ut dictũ est supra i legẽda ioãnis chrysostomi. vi. calendas februarii. ❡ Hic fecit ordinatiões. 4. in urbe p mẽsẽ decẽbriũ presbyteros. 30. diacões. 14. ep̃os p diuersa loca nũero. 54. Qui & mrio coronat̃ tpe archadii pricipis sepultus ẽ in cemiterio aduersũ pileatũ. v. cal. augusti. Et cessauit ep̃atus dies. 22. ❡ Hic etiã orientaliũ & occidẽtaliũ ecclesiaꝝ aduersus pelagianos scripsit decretũ: quod successor ei⁹ zozimus ampliauit.

❡ De scõ sampsone ep̃o. CL.

Sampson archiep̃us doleñ. tpe iustini iunioris claruit. Qui demotiana ciuitate pentib⁹ nobilibus ortus ẽ: Cuius mater anna cũ sterilis esset: & de fetu iã desp̃asset: audiuit a domino p uisionẽ nocte quadã se filiũ piturã q sãpson uocari deberet: & ep̃s futurus eẽt. Natus aũt puer & sãpsõ uocatus ãnoꝝ. 5. scholis tradit⁹ ẽ: factusq; ẽ monach⁹ sub disciplia eltachi egregii britãnoꝝ magistri: q p sp̃m de illo p̃nũciauit: q; adhuc futurus foret ep̃s mirabilis in isula britãnoꝝ. Cũ aũt ãnoꝝ. 15. iã litteris ab eodẽ magr̃o plenius eẽt ibutus: die q̃dã dũ de q̃one subtili dubius meditaret̃: solutionẽ ip̃i⁹ diuinitus pcepit: & a dño audiꝛ p̃meruit q̃cũq; sibi dubia celesti reuelatiõe reserãda. ❡ Plurimoꝝ miraculoꝝ gloria claruit. Nã i horto fratrẽ a ꝑpẽte pcussũ existẽtẽ q̃si mortuum liberauit. Dũ aũt primo diaconus & dehic p̃sbyter a sãcto dubrithyo ep̃o ordinaret̃ uisa est colũba niuea sup caput ei⁹ & dorsuz residere: qd̃ sibi eidẽ accidit: dũ p̃cessu tpis ep̃s ꝯsecrat⁹ est. ❡ A duob⁹ ei emulantibus frib⁹ uenenũ in potu p̃pinat̃ adeo p̃ualidũ: ut de ipso primitus aial gustãs repente crepuerit: qd̃ tñ sanct⁹ uir sine lesiõe potauit: unde & un⁹ ex aduersãtib⁹ frib⁹ ad penitẽtiã p̃uocat̃: alter uero obstinat⁹ p̃manens a diabolo arript̃: & tã diu discerpens seip̃m uexatur q̃ diu scõ orante demon ab ipso pellitur: & frater de commisso conteritur. ❡ Cumq; pater sampsonis dura oppressus egritudine decumberet: dicebat se nunq̃: nec moriturum: nec euasuꝝ: nec penitentiã perceptuꝝ: nisi sampson filius eius ad eum ueniret. Quod cum sanctus audisset: quãuis inuitus ad eum uenit: & patrem corpore ac mente sanauit: quapropter ipse cum uxore & filiis duobus omnibus pro xp̃o erogatis monasticam uitam elegit. Veꝝ cum sampson ad monasteriũ rediret: & serpentem i silua: qui fratres precedẽtes aggressus fuerat: inuenisset: circulo i terra signato ipsum iclusit: factoq; signo crucis repente intra circulum reptile ĩteremit. ❡ Hic sanctus dolense monasterium fundauit: cuius abbatie anno dimidio prefuit: inde ad antrum secretissimum secedens solitariam uitam duxit: ubi deficiente sibi aqua fõtem orans de terra produxit. ❡ Cum quidã episcopi in cathedra sancti petri: ut moris erat: ad ordinandos tres episcopos conuenissent: & duos solũmodo habẽtes de tertio dubitarent. Visum est sampsoni per noctem: q; a tribus episcopis in ecclesia duceretur: quos ex nomine didicit & petrum iacobum & ioãnem apostolos: & ĩtellexit se procul dubio ep̃m consecrandum. Statimq; scõ dubrithyo episcopo ãgel⁹ dñi reuelauit sampsonem abbatẽ esse tertium: q eẽt i ep̃m p̃mouendus. Sicq; ad archiepiscopatũ diuinitus sublimatur & ecclesie dolẽsi p̃ficitur. ❡ Hic cũ die ꝯsecrationis sue celebraret uisa ẽ flãma ex ei⁹ ore p̃rũpere: uisi sũt & ãgeli ei admistrare. Deide p uisionẽ mõitus matrẽ p̃priã parte defũcto uisitauit: eãq; i dño cõfortauit. Dũq; nauigio britãniã rediret: p̃riuatũ quẽdã nobilẽ se anxie p̃stolãtẽ i littore repperit: & ĩterrogãs quid sibi uellet audiuit: q; sibi fuerat a dño reuelatũ uxorẽ suã leprosã ab ignoto sibi peregrino curandam: quẽ sãpsonem esse nullatenus dubitabat: unde & sibi pro cõiugis liberatiõe supplicabat. Quã sanctus uir illico a lepra mũdauit. & uirum ad perfectam uitam reduxit: ipse uero postmodum in ardua penitentia p̃seuerauit. Nã nunc post biduum: nunc uero postriduum: nunc autem post septimanam integram cibũ sumebat. Aliquando per totam quadragesimam ter omnino nec ultra gustabat. Sicq; gregem sibi cõmissum morum exemplo docens pariter ac sermone: quieuit in christo. 5. calendas augusti. Sepultusq; est ĩ suo: quod primus erexerat: monasterio dolensi clarẽs

miraculis.

¶De sancta martha uirgine. CLI

Martha uirgo hospita xpi syro patre eucharia matre regali ex progenie descēdit. Nā pr̄ ei⁹ syrie & maritime & multaꝝ oraruꝫ dux extitit. Tria āt oppida. s. magdalum & utrūq; bethaniā & ptē hierosolyme martha cū sorore iure materne hereditatis possidebat: ut supra de his actū ē in historia magdalene. xi. calē. augu. Ministrabat autē dño nobilis hospita: & sororē ex sūmo zelo pariter ministrare uolebat. ¶Illā uero hemorrhoissam quā xp̄s a fluxu sanauit sanguinis: Ambro⁹ dicit marthā fuisse. Refert etiā eusebius i. 7. libro ecclesiastice historie: q̄ mulier hemorrhoissa postq̄ sanata fuit i suo uiridario statuā suā fecit: & imaginē xpi cum ueste & fimbria sicut eū tetigerat: & eam plurimum uenerabaꝰ. Herbe uero sub statua crescētes cū fimbriā attingerēt: tāte uirtutis fiebant: ut eoꝝ ꝯtactu infirmi sanarenꝰ. Ipsam aūt xpi imaginē: ut hēꝰ in triptita: iulian⁹ apostata inde substulit: & suā ibidē collocauit: que ictu fulmis ꝯtracta fuit. ¶Post ascensionē aūt xpi cū facta eēt discipuloꝝ ꝑsecutio: martha cū maria magdalena & lazaro fratre ipsaꝝ & marcilla marthe pedisseq̄ & cū scō maximino: q eas baptizauerat: & aliis pluribus ablatis uelis remis & gubernaculis oib⁹ naui a iudeis iponunꝰ: & sic in pelago dimissi sūt: q deo duce massiliā applicuerunt: ut supradictū est i historia magdalene. Qui postq̄ massiliā ad fidē xpi duxerūt: territorium aqueñ adierūt: & ibidē populū ꝯuerterunt. ¶Eodē tpe erat i nemore sup rhodanū iter arelatū & auinionē draco qdā medius aial: medi⁹ piscis: grossior boue: lōgior equo: habēs dētes ut enses acutos: q latēs in flumine trāseuntes pimebat: & naues submergebat: ad quem martha a populis rogata accessit: ipmq; in nemore hoiem māducātē iouenit: quē cruce dñi ꝑducta aqua benedicta aspersit: moxq; ipm uelut agnū cingulo ꝓprio alligauit: quē popul⁹ ꝯtinuo lāceis & lapidib⁹ interemit: uocabaꝰ aūt draco ab icolis tarachonus: unde in hui⁹ memoria loc⁹ ipse ab icolis tarachoñ⁹ dr̄: q ātea nerbac. i. niger locus uocabaꝰ. Ibi igiꝰ martha de licētia sci maximini & sororis remāsit: & soroꝝ multarū ꝯgregato ꝯuētu ecclesiā i honorē dei genitricis edificauit: mōasteriūq; ꝯstruxit: ibiq; ieiuniis & orōib⁹ quotidie uacabat: & mira se penitētia affligebat. ¶Quadā uice cū apud auinionē inter urbē & rhodanū ꝑdicaret: qdā iuuenis ultra flumē ꝯsistens: eiu sq; uerba audire cupiens: cū nauigio careret: natare cepit: s; ipm iper⁹ fluis necauit: cui⁹ cadauer uix ꝰa die ꝰptū: añ pedes btē marthe ducitꝰ: cui⁹ orōne ꝯtinuo iuuenis suscitatur. ¶Btā igiꝰ martha i uirginitate ꝑseuerauit: & nūq̄ uiri ꝯtuberniū habuit. Obitū ei⁹ añ p annū ei dñs reuelauit: in quo toto āno febrib⁹ elaborauit: ante octo uero dies sui exitus āgelicos choros sororis sue aiam ad celos deferre ꝯspexit: & ꝯuocatis sororib⁹ nūciauit. Cū āt finē suū appropinq̄re sentiret: astātes admonuit: ut luminarib⁹ accensis circa se usq; ad noctē mediā uigilarēt. Custodib⁹ uero sōno grauatis uēt⁹ uehemēs irruit & luiaria extixit: malignoꝝq; spūuꝫ turba affuit. Sed dū uirgo orasset: sororē sibi assistentē aspexit: que facē tenēs lāpades accēdit: dūq; se ex noie mutuo uocarēt: ecce xp̄s affuit: & marthā ad celestia inuitauit. Cū āt ad extrema aduenisset: se foras deferri fecit: ut celuꝫ aspiceret: ac cineri ꝯspso se supponi iussit: & signū crucis corā se teneri: atq; passionē ꝰm lucā sibi legi: & dū dicereꝰ ipꝰ in man⁹ tuas ꝛc. ipsa spiritū emisit. 4. cal. augu. ¶Sequēti die dñica dū laudes circa corp⁹ ei⁹ exoluerēt: & hora tertia btūs frōto ep̄s petragorice celebraret: & p⁹ epistolā in cathedra dormitasset: xp̄s ei appuit: & ut se sequereꝰ admonuit: q ābo subito tharachonū uenerunt & circa corp⁹ marthe ceteris rn̄dentib⁹ exequias pegerūt: ac corp⁹ i sepulchro suis manib⁹ sepelierūt. Cū āt petragorice finito graduali diacon⁹ lectur⁹ euāgeliū bñdictioneꝫ petēs ep̄m excitaret: ille se a xp̄o asseruit tarachonū ductū fuisse: & corp⁹ marthe sepulture tradidisse: anulūq; suū & chirothecas: q̄ corp⁹ locatur⁹ deposuerat: se ibidē ꝑhibuit dimisisse. Missi igiꝰ nūcii: & ut ep̄s dixerat: inuenietes anulū & unā ex chirothecis rettulerunt: aliā uero ibidē i miraculi testimoniuꝫ dimiserūt. ¶Processu uero tpis: clodoueus rex frācoꝝ grauē rheniū dolorē patiēs: cuꝫ ad ei⁹ tumulum liberat⁹ fuisset: ecclesiam & locum dotauit: & trium miliarioruꝫ spatio in gyro predia cuncta eidem concessit.

¶De scā marcilla pedissequa marthe. CLII

Marcilla marthe pedissequa fuit. Hec mulier illa fuisse ꝑhibeꝰ: q̄ luce. xi. ca. Extollens uocē d̄ turba: uentrē q xp̄m portauit: & ubera que illū lactauerūt: btificare ꝓmeruit. Hec cū ipsa dña sua a iudeoꝝ finib⁹ expulsa: & cū aliis discipulis: ut sup⁹ actū est: massiliā deuenit: ipsāq; usq; ad eius obitū nō dimisit: ipsiusq; uitā & gesta ꝯscripsit: que post ei⁹ uite finē in sclauoniā ꝑgēs & ibidē xpi euāgeliū ꝑdicās post decimum ānum a dormitiōe marthe i pace qeuit: corpus cuius aquis translatum iuxta corpora beate marie magdalene & sancti maximini ac sancti cedonii sepultum est: ut supra dictum est in gestis maximini ep̄i. 4. id⁹ iunii.

¶ De sancto simplicio faustino & beatrice martyribus. CLIII

Simplici⁹ & faustin⁹ atq; beatrix sub diocletião ĩpatore passi sũt in urbe roma. Qui diocletianus ꝑdictos duos germanos decẽm multisq; suppliciis affectos iussit pro xpi noĩe decollari: & corpa p põtem lapideũ ĩ tyberim iactari. Que dei nutu iuẽta sũt ĩ loco q uocat sextũ philippi uia portueñ: q̃ scã beatrix eoꝝ quõdã germana collegit: & cum scis crispo & ioãne p̃sb̃ris ĩ ip̃o loco sepeliuit. Et exide apd̃ scãm lucinã morabat. Cũ aũt lucretius ĩpatoris uicari⁹ ambiret ꝑdiũ quoddã ip̃ius beatricis ꝑdio suo uicinũ occasione repta eã teneri fecit: & diis ĩmolare precepit. Quã tenuemẽ carceri mãcipauit: deinde noctu a seruis suis eã presocari mãdauit. Cuius corp⁹ lucina rapiẽs iuxta germanoꝝ corpora sepeliuit. Qui passi sũt. 4. cal. augu. ¶ Post hec lucreti⁹ prediũ beatricis ĩtrauit: ubi scõ amicis suis ꝯuiuio mĩib⁹ ĩsultabat. Infãtulus uero lactẽs pãnis ĩuolutus de gremio matris que ibi aderat exclamauit. Audi lucreti: occidisti & ĩuasisti: ecce datus es ĩ possessionẽ ĩnimici. Statimq; lucretius tremẽs a demone arripit: & p tres horas adeo uexatus ẽ: ut in ip̃o ꝯuiuio moreretur. Quod astantes uidẽtes ꝯuersi sũt. Passi sũt autẽ circa annũ dñi. 287.

¶ De scõ felice papa 2o & mre. CLIIII.

Felix papa & martyr hui⁹ noĩs 2s natione roman⁹ ex patre anastasio: liberio pape ĩ ep̃atu romano successit: seditq; ãnũ unũ. Hic fuit catholicus uir: & constituit ut ep̃s uocatus ad concilĩũ ueniat. Hui⁹ ꝑdecessor liberius cũ nollet arriane heresi ꝯsentire missus ẽ ĩ exiliũ a ꝯstantio augusto filio constantini: & ibi p triẽniũ moratus ẽ. Quapp̃ uniuersus clerus & populus romanus loco eius felicẽ ordiauerũt. Qui qdẽ felix ꝯcilio ꝯuocato corã. 48. ep̃is: ꝯstantiũ ĩpatorẽ arriatũ hereticũ & duos p̃sbyteros ei fauãtes scilicz ursatiũ & ualẽtẽ ꝯdẽnauit: p eo uidelicet: q̃a idẽ ꝯstãtius ĩ heresim arrianoꝝ plabẽs ab eusebio nicomedieñ ep̃o fuerat rebaptizatus. Qui ursati⁹ & ualẽs: post dies aliquot rogauerũt ꝯstantiũ: ut liberiũ de exilio reuocaret: ut uña tãtũ pticipatiõe cõicarent. Quoꝝ suasionib⁹ augustus iductus: & q̃a felix eũ dãnasset ĩdignat⁹: felicẽ de ep̃atu suo eiecit: & liberiũ eo pacto r̃uocauit: ut sibi & aliis quos dãnauerat cõicaret: liberius igit̃ ĩ heretica prauitate cõsensit exilii tedio affectus. Et sic in tãtũ p̃secutio excreuit: ut quãplurimi p̃sbyteri & clerici liberio nõ ꝑhibẽte intra ecclesias necarent̃. Tenuitq; liberi⁹ potẽtialiter basilicas apostoloꝝ petri & pauli: & ꝯstantinianã annos. 7. Felix uero de ep̃atu eiectus habitabat ĩ predio suo uia portueñ. Inde ab hereticis post annos. 7. ad urbẽ tractus mẽius capitis obtrũcatiõe promeruit. Et sepult⁹ ẽ ĩ basilica quã ip̃e ꝯstruxerat uia aurelia. 4. cal. augu. circa annum dñi. 540. Et cessauit ep̃atus usq; ad obitũ liberii. Nã dies felicis oẽs sub tp̃e liberii ꝯputantur ꝑpter occasiones memoratas.

¶ De scõ felice papa. 4. ꝯfessore. CLV.

Felix papa huius noĩs. iiii⁹. natione samni⁹ ex patre ꝯstantino. leãni pape prio ĩ põtificatu romão successit. Et sedit annos. 4. mẽses 2. dies. 13. Hic ꝯstituit ut infirmi ante eoꝝ trãsitũ oleo scõ ĩungantur. Hic patriarcham ꝯstantinopolitanũ arriane heresi maculatũ excõicauit: & heresiarchã damnauit. Et postq̃ ĩ oĩ scitate sedem apostolicã feliciter gubernauit: uirtutib⁹ fulgẽs ad xp̃m migrauit. Et sepultus iacet apud scũm petrũ apostolũ. Et cessauit ep̃at⁹ mẽsẽ. i. & dies. 13.

¶ De scõ lupo episcopo. CLVI.

Lup⁹ ep̃s treceñ leucoꝝ familie primus fuit. Qui uxorẽ quãdam noĩe pumimolã sci germani arelateñ ep̃i germanã in seculo habuit. Anno uero. vii. ꝯiugii sui ambo ip̃i cõi uoto ad deum conuersi monachalem uitã elegerũt: unde & lupus seculo relicto ad scũm honoratũ abbatẽ lerineñ adiit: & factus mõachus biẽnio secũ mãsit. Dehic cũ scõ germano cognato suo ĩ britãniã prexit. Post annũ aũt regrediẽs: ut que sibi remanserant pauperibus dispensaret: diuino nutu trechasine ciuitatis põtifex fact⁹ est. Hic ciuitatẽ suaz sua oratione ab hunoꝝ exercitu oẽs galliaꝝ urbes deuastãte saluauit. Cum enim attile flagello dei hunoꝝ principi occurrisset: & pro patria intercederet: & princeps ferox ciuitatẽ omnino delere ꝑponeret diuina uirtute tã ip̃e q̃ ois exercit⁹ cecitate peussi transierunt p ciuitatẽ a porta usq; ad portã neminẽ uidentes aut ledentes. Sicq; patria saluata ẽ. ¶ Hic mulierẽ palyticã sanauit. Puellã que demonis opp̃ssione muta effecta fuerat: ne dũ a demonio liberauit: sed etiã ei loquelã restituit. Aliaq; plurima miracula pfecit. Et ãno. 52. ep̃at⁹ sui scitate pollẽs ad dñm migrauit. 4. cal. augu. Sepult⁹ in ecclesia sua.

¶ De scis flora & lucilla uirginib⁹ & sociis martyribus. CLVII.

Flora & lucilla uirgies cũ sociis suis eugegio & aliis rõe mĩum sub helio urbis p̃fecto passe sũt. He cum essent sorores xp̃iane sãctimoniales: & ex urbe roma orĩunde ab eugenio barbaroꝝ rege capte sũt:

& in aphricam ducte. Quas cũ tyrãn⁹ uiolare uellet: dixerũt regi: se deum celi habere sue uirginitatis custodẽ: & corruptionis ultorem. Quod ille audiens timuit: easq; reuereri cepit: atq; quodã cubiculo inclusit adhibitis ancillis ad ministerium earũ: que ieiuniis & orationib⁹ intendebant. Rex uero cũ sepius ad bellum ꝓdiret: earum se orõnib⁹ cõmendabat: & cõtinuo de hostibus uictoriam reportabat. Omiaq; ipsi ad uotum ꝓspere succedebant. Sicq; uiginti annis apud barbarũ permanentes: post ipm tempus diuinitus admonenẽ: ut romam redeant: & martyrium ꝑcipiant. Quod cum regi retulissẽt ipse iam mente xp̃ianus effect⁹ diuino spiritu tact⁹: uirgines deserere noluit: sed relicto regno una secum romã peruenit. Ipse autẽ ab helio ꝓfecto cõprehense cum sacrificare nollẽt capite puniunẽ: cũ qb⁹ & ✝ eugenius se christianum ꝓfitens simul etiã decollaẽ. Horũ exemplo ✝ antonius ✝ theodorus ✝ dionysius ✝ apollonius ✝ capanus ✝ piosus ✝ corseus ✝ chorigenes ✝ pacus ✝ saturnus ✝ uictor ✝ & alii nouem: quorum noĩa minime repta sũt: se xp̃i cultores acclamãtes ab eodem ꝓfecto gladio cesi martyrio coronantur: quorum omnium passio agitur. 4 calendas augusti.

De sanctis abdon & senen mr̃ib⁹. CLVIII

Abdon & senen martyres passi sũt rome sub decio cesare. Cum eni idem imperator babyloniam & quasdam persarũ ꝓuincias superasset: quosdam xp̃ianos iuenit: quos omnes teneri fecit. Et pollochronium quidem ep̃m in babylonia ciuitate iterfecit: ut supra in eius passione dictũ est. 15. calen. martii: cuius corp⁹ duo subreguli persarũ scilicet abdon & senen christianissimi sepelierũt. Ceteros uero xp̃ianos uidelicet parmenium: elimã: chrysotellũ ꝑsbyteros: & lucã: ac mutiũ diacones in cordulam ciuitatẽ per ferrum tractos martyrio coronauit: ut supra in eorũ passione dictũ est. 10. calẽ. maii: quorum etiã corpora ꝑdicti sancti subreguli tumularunt. Quod cũ decius cognouisset: eos teneri fecit: & uinctos catenis atq; diuersis afflictos penis romã secũ adduxit. Eosdem quoq; in ꝯspectu totius senatus ꝑsentari mãdauit presente ualeriano ꝓfecto: ut aut sacrificarent. & rerum suarũ libertatẽ reciperent: aut ferarũ morsibus interirent. Quos sacrificare ꝯtemnẽtes tradidit ualeriano ꝓfecto puniendos: qui eos ad amphitheatrum adduxit ante simulacrũ solis: eosq; ad sacrificia compellebat. Cõtemnẽtes aũt & in simulacrum respuentes: primo plũbatis diutius cedunẽ: deinde in amphitheatrum itroducunẽ: & ad eos duo leones & quattuor ursi dimittunẽ: qui cũ sanctos nõ lederent: sed pedes eorum lingentes ipsos custodirent: iniectis in feras gladiis leones & ursi occisi sunt. Deinde abdon & senẽ iussu ualeriani gladio capite trũcati sunt: & ligans pedibus tracti ante solis idolum dimissi sunt. Sed cum eorum corpora ibidem triduo iacuissent: quirinus quidã subdiaconus ea collegit: & in domo sua occulte sepeliuit: ubi latuerunt usq; ad tẽpora constantini: & tũc beati martyres se fidelib⁹ reuelauerunt. Sicq; corpora eorũ inde leuata sunt: & in cemiterio pontiani trãslata: passi sunt autem tertio calen. augusti.

De sanctis maxima donatilla & secunda uirginibus & martyribus. CLIX

Maxima: donatilla: & secũda uirgines passe sunt apud aphricam in ciuitate taburbo lucernaria sub ꝑsecutiõe galiem impatoris iudice anolino: qui scãs uirgies sorores maximã & donatillam cõprehensas ad ciuitatẽ taburbitanã duci iussit: aceto & selle potatas omniq; eis cibo negato: Quas dum pertractas uidisset secunda uirgo: que erat in superioribus domus sue annorũ. xii. oibus ꝯtẽptis ipsas secuta ẽ. Sequẽti uero die anolin⁹ duas germanas sibi assistẽtes & xp̃m ꝯfitẽtes iussit uerberib⁹ diu affligi: & calcem sup plagas ꝯspgi atq; fricari: deinde i equuleo extẽdi & torqueri. Et post hec eisdẽ statuã ad sacrificandũ offerri: in quã dũ ille cõspuissent: fecit eas iudex in craticula ad carbones igniros sterni: & prunas sup earũ capita adiici. Postmodũ uero in theatrũ ad ludibriũ poni: & ab oib⁹ ꝯculcari. Cui cũ nunciatum esset: q & secũda xp̃iana eis adhereret: oẽs tres insimul ferro uinctas anolin⁹ ad bestias in harena dãnauit: laxatusq; eis ursus ferocissim⁹ uestigia earũ lingebat: qd cernẽs iudex eas gladio cedi iussit: quarũ corpora xp̃iani sepelierũt i urbe ꝑlata. iii. cal. augu.

De scõ fantino ꝯfessore. CLX

Fantinus ꝯfessor nobilis syracusanus de domo de madica fuit: cuius pr̃ fantius cũ uxore nobili de lẽtino noie deodata: q̃uis gẽtiles eẽnt elemosynas tñ largas pauperibus tribuentes: cũ ꝓle carerent: deos paganorũ ꝓ suscipienda sobole iugiter exorabãt. Nocte aũt quadã pr̃ i somnis uidit se cũ ꝯiuge corã deo pr̃e assistere ad iudiciũ uocatũ: & pp infidelitatẽ ad iferna dãnari: sed xp̃s interueniẽs & plagas deo pr̃i obiciẽs ꝓmittit illis filiũ nasciturũ & fantinũ noiandũ: q ãno etatis sue. xii. ꝑẽtes ad fidẽ ꝯuerreret: & a gẽtilitate liberaret: & sic a sũmo iudice dãnationis sententia reuocaẽ. Nato aũt puero crux niue candidior & in medio rubicunda carni eius sup cor impssa ꝯspicitur: & iuxta uiũ

patris puer fantinus nomiatur. Qui cum ma
tris uberibus aleretur sepe lectū dimittēs su-
per terrā iacere ꝯspiciut. Et cū loqui icipe
ret: xp̄m quē m̄ nunq̄ audiebat sepius nomi
nabat. Die uero qua .ix. annū pūctaliter im-
plebat: cū iā uenationib⁹ delectaret: cum so
lo scutifero uenatum accedens p siluāq; sy-
racusanā ceruos plures insequēs: ceteris hic
inde dispersis: unū insecutus ē aliis uastio-
rem: in cuius cornibus cruces plurime ap-
parebant: ceruusq; uoce humana ut se seque
ret admonuit. Quē ille secutus ad antrum
et emite cuiusdā puenit. Cui nocte preceden
te xp̄s apparuerat: & ut iuuenē fantinū noie
ad se die sequenti uenturū in fide doceret mo
nuerat. Et continuo ei ceruus disparuit: eremi
ta aūt fantinū & scutiferū leontiū noie ad se
uocans que uiderat illis narrauit: & eos in fi
de xp̄i erudiēs baptizauit. Et cum iam nox
esset: lux de celo superfusa noctē sicut diem
illuminauit. Reuersus aūt iuuenis parentibus
que sibi ꝯtigerāt retulit: eosq; i xp̄i fide quā
didicerat edocuit. Qui memores uisiōis quā
pater de eo nondum nato uiderat annos .xii.
ꝯplere ip̄m notauerūt: & cum omni familia
baptisma susceperūt: unus uero solus ex eo
rum seruis qui fidem recipe recusauit: post
dies tres seip̄m in flumē necauit. Cum ergo
fantini parentes oia sua paupib⁹ erogassent:
a procōsule syracusanorū pp xp̄ianitatē detē
ti sunt: una cū sancto fantino. Et primo qui
dem ipsi oēs plūbatis cesi: deinde i carcerem
missi sunt: sed nocte ab angelo cōfortati ad
martyriū animantur. Qui fantinū diruptis
uinculis de custodia eduxit & ✠ fantium ac
✠ deodatā dimisit. Qui mane educti cum sa
crificare renuissent ambo piter decollantur.
Fantinus uero angelū sequēs portā urbis si
bi diuinitus reseratā exiuit: & ueniens mesa
nam filium cuiusdā ciuis cecum illuminauit:
ac ip̄m cum omni familia baptizauit. Cum
aūt a stradichone capitaneo quereretur ut diis
imolaret: angelico monitu nauem sine remo
ꝯscendit: & per pharū in mare exiuit: nauesq;
paganorū se isequētes oratione fusa imobiles
stare fecit. Ipse uero fugiēs metropolim rhe
gyum āgelo duce applicuit: ubi aquā sibi a
matrona porrectam in uinū ꝯuertit. ¶ Dein
de per calabryam ad ciuitatē tabritanā pre
xit: ubi balzanio cuidā diuiti ad seruiēdum
se contulit: qui cum ad equorū pascua depu-
tauit. Quod cū seruus xp̄i fideliter & humi
liter faceret tpe quo frumēta triturantur e-
quos p areas ad triturandum circūferebat:
& de pcepta mercede pauperū necessitatib⁹
subueniebat. Cūq; hoc ei⁹ dn̄o nunciatum
esset: illeq; iratus superueniēs ut fantinū puni
ret: & equi i triturādo laborarent: uisum ē
balzanio q; aialia uiridia pascua capent: &
nil laboris pferrent. Fantinū quoq; dormiē
tem eius dn̄s excitauit: & ut equos bene fo-
ueret ꝯfortauit. Sed cum sibi de narratis he
sitaret: eo q; animalia pre labore macilēta fa
cta ꝯspiceret. Iterū inopinante fantino sup-
ueniēs: equos uidit grana terentes. Tunc ira
tus post fantinum currere cepit. Illeq; fugi
ens ad motabrum flumē deuenit. Et cū eua-
dere nec procedere posset oratiōe fusa aquā
uirga percussit: & statim aquis ex uno pendē
tibus latere unda fluminis subito se siccauit
ipseq; illesus transiuit. Statimq; aquis ad lo-
cum suum reuertentib⁹ balzanius citra flu-
mē remansit. Rogauit aūt fantinum ut & ipse
transire posset. Et cū ille ut prius aquas uir
ga percussisset. Iterum alueus exsiccatur: &
balzanius sicco pede cum suis transiuit: Vn-
daq; mox in suū statum rediuit. Qui uiso tā
to miraculo ꝯuersus est ad xp̄m: & ciuitatē
tabritanā sua predicatione ad fidem reduxit.
Fantinum autē annorū .xxxiii. plenus scitare
die dn̄ico in ecclesia: audita missa sacraq; cō
munione percepta in pace migrauit ad xp̄m
pridie cal. augusti. Super quē morientem ce
lica lux descendit & corpus insepultū & in-
corruptū miro fragrans odore diebus .xxx.
permansit. Et deinde in ipsa ciuitate sepultū
fuit. Ex cuius tumulo oleum desudat: quod
cūctorū debilia mēbra sanat: & carnalia desi
deria fugat.

¶ De scō germano ep̄o antisiodoreñ. CLXI

Germanus ep̄s antisiodoreñ nobi
li genere in urbe antisiodoro na
tus: & liberalib⁹ studiis erudit⁹
tandem romā ad discēda iura ci-
uilia profectus est: ubi gratus oi
bus existens a senatu ad gallias mittitur: ut
ducatū burgundie obtineret. Cū ergo anti-
siodoreñ urbem strenue regeret: arborē pi-
rum i platea habebat ad cuius ramos p ostē-
tatione uenationis: ferarū capita suspende-
bat. Quē sanctus amator ep̄s ipsius urbis se
pius de tali uanitate redarguebat: monēs ut
arborē excideret ne ex hoc xp̄ianis occasio
criminis adueniret: illeq; nullatenus acquie
scebat. Die autē quadam absente germano
ep̄s arborem precidit & incendio ꝯsumpsit.
Quod germanus audiēs cum militib⁹ ep̄m
aggressus mortem ei intentauit: sed ille pa-
tienter ferens germanū sibi in ep̄atu succes
surum predixit. Et furenti cedens aliq̄ diu
in augustuduno latuit. Reuersus autem p⁹
modicum obiit: & omnis plebs germanum
in episcopum elegit. Qui substantia paupe-
ribus erogata & uxore in sororem commu-
tata: ipse p ānos .xxx. mira pnia se afflixit: ie
iuniis & orōnib⁹ assidue itentus: predicatio
ni solicitus: & pauperum ꝓuisor studiosus.
¶ Hospitatus i quodā loco: dū post cenam

iterũ pareẽ: admirans interrogauit: cur hoc fieret. Qui rñderunt: q bonis hoibus & mulieribus: que de nocte incedunt: illa pabant Sanctus autem ipsa nocte uigilans uidit demones ad mensam in formis diuersorũ hominũ uenientes: & pcipiens ne abirent: familiam excitauit: & si psonas illas cognoscerent inquisiuit: qui cũ plures ibidem uicinos suos & uicinas eẽ dicerent: misit ad domos singulorum: qui oẽs in suis lectulis inuẽti sunt. Adiurati aũt illi se demões esse dixerũt: qui sic hoibus illudebãt. ❡ Cũ tẽpore quodã assũpto lupo epo trechasino in britannias pgeret ad hereticos extirpandos: q ibi maxime uigebãt: ortã in mari tempestatẽ sua oroñe ɔfestim sedauit: & britanniã accedens hereticos mirabiliter expugnauit. ❡ Cũ in quodã loco infirmus decũberet: & locus totus incẽdio ɔflagraret: rogatus ut inde asportatus ignẽ euaderet: ille se flãmis opponi fecit: & ultra citraq; oibus ɔsumptis ignis hospitiũ eius nõ tetigit. ❡ Dũ ad britãnias iterũ rediret ut hereticos ɔfutaret: quidã eius discipulus apud cormodorũ infirmatus decessit. Rediens inde uir sanct⁹ sepulchrũ aperiri fecit: ipsũq; uocãs ex noie qd faceret: & an adhuc secũ militare uellet requisiuit. Mox ille residens cũcta sibi ɔstare suauia dixit: ac se huc nolle reuocari rñdit: & iubente germano iterum obdormiuit. ❡ Cum in britãnia predicaret: & rex ei ac socius hospitiũ denegasset: bubulcus regis a palatio rediens germanuꝫ cũ socius fame & frigore laborantẽ in domo sua suscepit: & uitulum: quẽ soluꝫ habebat: hospitibus occidit. Post cenã uero scũs eps ossa uituli seruata super pellẽ cõponi fecit: & ad eius orationẽ uitulus sine mora surrexit. Deinde regem ɔstanter de impietate redarguit: & regnũ eius ad extraneum trãsiturum pphetico spũ predixit. Dehinc cunctis stupentib⁹ bubulcũ diuina monitione regẽ constituit. Et extunc reges de bubulci genere pdeuntes dominatĩ regĩ gentis britannicarum. ❡ Cum saxones ɔtra britones dimicarent: & se paucos uiderẽt: sanctũ illũ ac trãseuntem ad se in auxilium aduocarunt: quibus ille uictoriã pmittẽs xpm pdicauit: & sacro illos baptismate pfudit: deinde admonuit: ut die pasche oẽs inermes in xpi noie hostibus occurrerent: & cum ipse alleluia inciperet: omnes altis uocibus rñderent. Quod cum factũ eẽt: tantus tremor hostes inuasit: ut armis proiectis cuncti diffugerent. ❡ Cũ apud rauennã eẽt a regina placida & a filio ualẽtiniano ipatore honorifice susceptus: & ad cenã est inuitat⁹: cui regina uas argenteũ maximũ cibis delicatis plenum misit: qui eibos famulis tradidit: & uas argenti pro pauperib⁹ retinuit: ipse uero scutellã ligneã cũ pane hordeaceo regine remisit: quod illa deuote suscipiens: panem reuerenter comedit: & scutellam argẽto texens pro reliquiis seruauit. ❡ Inuitat⁹ denuo ab eadem regina ad palatium cenatur⁹: asello deuectus aduenit: quibus discumbentib⁹ asinus mortuus est. Cũq; redire uolenti regina equũ suum mire mãsuetudinis obtulisset: ille omnino recusauit: & pergens ad cadauer: asello ut surgeret imperauit: qui statim se quasi de somno excutiens surrexit: & sanctum ad hospitium deportauit. ❡ Sed anteq̃ de ipsa urbe discederet obitum suũ imminere predixit: & post modicum febre corripitur: & die. 7. ad dominum reuocatur. Corpusq; eius regina ad gallias: ut ille postulauerat: transmisit: Qui euit autem uir sanctus pridie calen. augusti circa annum domini. 422.

❡ De sancto fabio martyre. CLXII

Fabius martyr apud cesareã passus est: qui cũ ferre uexilla presidaria recusaret: xpianus ɔpert⁹: primo diebus aliquot i carcere trusus: deinde semel ac iterũ iterũ rogatus: cũ in xpi ɔfessione pduraret: mox a iudice capitali sentẽtia ɔdẽnat⁹ est: corpusq; eius inhumatũ triduo dimissum est: dehinc reticulo insutũ in mare demergitĩ: caput uidelicet seorsũm & seorsum cadauer. Sed dei nutu scisso reticulo mẽbra capiti reuocantĩ: & ceruix scapulis cũ indiciis passionis adiũgitur: quod ab undis eiectũ ad caternianum litt⁹ a fidelib⁹ repertũ & in basilica ibidem iuxta posita conditum est. Passus est autem pridie calẽ. augusti. Hec ado.

Explicit liber sextus.

❡ Incipiũt capitula libri septimi.

¶Expliciunt capitula septimi libri.

¶Incipit Prologus libri septimi.

Septimus liber p̃ñtis catalogi cõtinet passiões & gesta scõꝝ illoꝝ quoꝝ festiuitates occurrũt infra tẽpus: i quo rep̃sentat ecclesia ꝓpagationẽ filioꝝ: q fuerũt ecclesie ipsius edificatores: qui fuerũt sci doctores. Hoc aũt tẽpus ẽ a calẽdis augusti usq; ad calẽdas septẽbris. Et hoc sub figura sapientissimi salomõis: cui⁹ tunc libri leguntur: cu⁹ ꝙ uices gerũt i ecclesia dĩ sci doctores diuina sapia repleti: ex qbus tã in grecoꝝ oriẽtali q̃ i latioꝝ occidẽtali ecclesia q̃ttuor principaliores existunt p q̃ttuor libros sapiẽtie designati. ¶Ad hui⁹ ergo tẽporis festa ꝑtractanda transcurrendũ est. Veꝝ: q̃a hoc tpe libri salomonis & iesu filii syrach ab ecclesia legunt: merito legẽdis scõꝝ hui⁹ tpis gesta ipsoꝝ duoꝝ scõꝝ uidelicet salomõis prophete & iesu syrach p̃mittẽt: quoꝝ dies obitus nullo loco repiri certum est. Et q̃uis salomon ꝓpter crimẽ idolatrie quod incurrit: ex eo ꝙ mulieres alienigenas adamauit: ut di. 3. regũ cap. xi. a quibusdã dãnat⁹ asserat. Mihi tñ iuxta alioꝝ sententiã recti⁹ uisuz ẽ: ipm nedũ damnatũ dici nõ audere: sed poti⁹ sanctificatũ astruere. ¶Ad quod asserendũ me inducũt pricipaliter q̃nq; tões. Primo q̃a ecclesiastici. 47. cap. ipse salomon iter uiros gloriosos & scõs ueteris testamẽti p̃es expresse cõnumerat: eiusq; laudabilia opa memorant. Et quãuis etiã eiusdem crimina explicent: ꝯsideranti tamẽ subtili⁹ uerba sapientis: potius apparebit ipm salomonẽ approbatum q̃ reprobatum. Ex quo ꝯficitur: ꝙ sapiens iesus diuino spiritu salomonem sãctificatum manifestius ꝯfirmauit. ¶Secũdo q̃a nõ est arbitrandũ: ꝙ de⁹ hominẽ tanto ꝑe dilectum: quẽ tanta gr̃a sublimauit: ut ipm pre cunctis mortalibus sapientia diuinorum & humanoꝝ diuinitus ei infusa dotaret: & tãta glorie diuitiaꝝ: pacis: & regni dilationis abundantia ditaret: ad tantam miseriam deuenire permisisset: ut ipm in obstinatiõe idolatrie finire ꝯsenserit: quin potius ut tradunt hebrei circa uite finem de cõmissis penituit. Vnde ꝓpter hoc libꝝ de cõtemptu mundi: qui ecclesiastes dicit: composuit. Ex cuius textu libelli etiã satis apparet: ꝙ ipm cõposuit in ultima senectute. ¶Tertio quia ipse templum sãctissimũ domino edificauit: quod nec ipse dauid pater eius edificare promeruit. Quis eni: qui dei perfecta intueatur clarius opa: audeat opinari gloriosum deũ: qui dauid ꝓphetam sanctissimũ ob id solum a templi ꝯstructione ꝓhibuit: quia sanguinẽ inimicoꝝ dei fuderat etiã iuste & dño imperante: uoluisse idem templũ locũ uidelicet diuine habitatiõis electũ ab homine fabricari: quẽ p̃sciuisset eterne damnatiõi obnoxiũ: ob eius crimina deputandũ. ¶Quarto: q̃a ipm salomonẽ: ut in multis apparet: dñs ꝓphetico spiritu repleuit. Nam & plurima de xp̃i humanitate p̃dixit. Et si opponat: ꝙ & balaã ariol⁹ ꝓphetauit. Respõdet: ꝙ non erat ille magus de electo populo hebreorũ: sed ex damnatis gentilib⁹ oriund⁹. ¶Quinto arguitur fortissime sanctitas salomonis: ex eo ꝙ ecclesia dei: que per spiritũsanctum cũcta disponere & facere credẽda est: libros salomonis inter sacre pagine uolumia suscepit: in quib⁹ fundamẽtaliter fides nostra cõsistit tanq̃ approbatissimos & catholice ueritatis mysteria cõtinentes. Quod si ecclesia salomonẽ damnatũ putaret: & ipsi⁹ opuscula: & si nõ exptessius reprobasset: saltẽ inter apocripha dimisisset. Ex quib⁹ rõnibus inductus opinionem iosephi in hac parte secut⁹: salomonẽ sanctũ & inter sanctoꝝ numeꝝ salua semper fidei catholice ueritate: & matris ecclesie diffinitione scribendũ esse decreui. Hieronym⁹ aũt & ambrosi⁹ hoc satis declarant. Hieronym⁹ eni in. 16. libro de extrema uisione ezechielis facit mentionẽ de salomõe dicens. Quãuis peccasset: egit tamẽ penitentiam scribens ꝓuerbia: ubi dicit: In nouissimis egit penitentiã: & respuit eligens disciplinam. Item hieronymus sup ecclesiasten. Aiunt hebrei hunc librũ esse salomonis penitentiam agentis. Ambrosi⁹ in apologia dauid. Quid de dauid dicam: & de sancto salomone: qui quoniam uulgus existimabat euz uenisse pro christo: ne uideretur esse supra hominem nutu diuino corruit. Vbi per ambrosium dauid non dicitur sanctus: qui ab omnibus sanctus esse scitur: & salomonem sanctum nominat: ut nobis de penitentia ei⁹ dubietatem tollat.

¶ Incipit liber septimus a calē. augusti usq; ad calendas septembris.

¶ De scō salomone rege & ꝓpheta. Ca. I.

Alomon ꝓpheta & rex israel filius regis dauid de tribu iuda in hierusalē ꝓgenit⁹ de bersabee olim uxore urie adhuc p̄re uiuēte ipi⁹ q; iussione in regē israel iunctus fuit: ut supra dictum est in legenda dauid ꝓphete. 4. cal. ianuarii. Qui post parētis obitum i regno suo pacifice sedēs: de f̄re adonia de proditiōe regni suspecto: nece uindictā expetiit. Ioab quoq; pricipē militie p̄ris sui: de homicido: qd alias in abner principē militie saul ꝯmiserat: gladio puniuit. Abiathar quoq; sacerdotē ab altaris ministerio eiecit. Sicq; exigēte iustitia sceleratoꝝ crimina digna ultione mulctauit. Filiā pharaonis regis egypti in uxorē duxit cū adhuc undecimū annum ageret: ut tradunt hebrei: & ex ea quasi ꝯtra naturā roboam filiū procreauit. Deinde ascēdit i excelsum gabaon quē ioseph⁹ appellat hebrō: & obtulit mille hostias in holocaustū super altare: qd fecerat moyses. Cui dn̄s ꝑ uisionē in somnis eadē nocte appuit dicēs: ut qd uellet obtioendū: ꝯtinuo postularet: qui sapientiam quā oib⁹ donis preposuit: a dn̄o sibi infusā ipetrauit. Et reuersus i hierusalē corā arca dn̄i gr̄as egit. ¶ Tunc uenerunt due mlieres meretrices corā rege de unico filio uiuente litigantes: quē utraq; illaꝝ suū natū nuper editū esse dicebat: alterumq; q nocte ab una illaꝝ oppressus fuerat: quelibꝫ ipaꝝ pepisse uel necasse denegabat. Cūq; mens oīum in huiusmodi discrimine hesitaret. Rex salomoo questionē iopinanter soluit: & allato gladio: ut ait iosephus: precepit utrūq; infantē diuidi: ut utraq; mulier medietatē uiui & mortui acciperet. Quod mater uiuētis audiēs: qa ꝯmota sunt uiscera ei⁹ super filio suo: petiit infantem uiuū aduersarie dari ne occideret. Altera uero diuidi postulabat: & cognoscēs rex utriusq; uocē de uero cordis fonte ꝓlatā: infantem uiuū ei: que ipꝫ dimitti aduersarie postulauerat: tanq̄ uere matri assignauit. Et admirati sunt assessores ei⁹ q pri⁹ ipsum quasi ab adolescēte ꝓlatā deridebant. Omnis quoq; israel hoc audiēs diuinam sapientiā in rege fore cognouit. ¶ Statuit autē rex. xii. prefectos sup omnē terrā suam: qui ꝑ singulos menses p̄bebant necessaria domus eius. Erat aūt cib⁹ salomonis ꝑ singulos dies. 50. cori simile: &. 60. cori farine. x. bouēs pingues: &. 20. pascuales: &. 100 arietes excepta uenatiōe ceruoꝝ & capreoꝝ & auiū altilium: sed & pisces ei quotidie innumerabiles portabaof. Et fuit in dieb⁹ ei⁹ pax sūma in terra: habebat quoq; salomō q̄dragīta milia equoꝝ currulīū & duodecim milia equestrū. Et precedebat i sapiētia cunctos homies & reges oriētaliū & egyptioꝝ. ¶ Quarto igif anno regni sui: qui fuit ann⁹ quadrigentesim⁹ octuagesim⁹ egressionis israel ex egypto mense maio: primo tēplū domini cepit edificare in hierusalē de marmore candido: qd pariū dicif in mōte moria in quo abrahaā olim filium iussu dn̄o uoluit imolare: & in anno. xi. regni sui mensis octobris ꝯsumauit. Ita q̄ i. 7. ānis &. vi. mēsib⁹ cum suis utensilib⁹ ꝯpletū est. Sic eni omnia extra urbem dolata & plecta sunt: q̄ nullū ferramētum auditū est i domo dn̄i cum edificaref. Hiras quoq; rex tyri olim amic⁹ dauid ligna cedrina de libano excisa per man⁹ seruoꝝ suoꝝ salomoni administrauit. ¶ Dicitur etiā salomonē ad eruderādos celerius lapides habuisse sanguinē uermiculi q thamin⁹ dicif: quo liniti marmores facili⁹ secabantur: quē inuenit hoc modo. Erat salomoni struthi⁹ hn̄s pullum: quē sub uitreo uase inclusum: cum pater habere nequiret: tulit uermiculum de deserto: cuius sanguine uitreū liniens ꝯfractum est. Dū autē ꝯsumaretur edificiū positus ē lapis uiuus in angulo superiori cūctis mirātibus: quia ab edificātibus nec in fundamēto nec in muro unq̄ poni potuit: nec ē ei inuentus locus. Et ipleta est prophetia dauid: lapidē quē reprobauerunt edificantes ꝛc. ¶ Tēplo igitur ꝯsumato rex salomon menses. 7. illud solēniter dedicauit: & arcā dn̄i de ciuitate dauid eodē trāstulit. Deinde ad edificiū domoꝝ accessit: qd xiii. ānis uix cōpleuit. Nō eni circa eas adeo feruēs erat: nec ad eas opulentía ipsi a patre sicut ad templū prepata fuerat. Fecit autem tres domos: unam sibi: & alterā uxori filie pharaonis: & tertiā domūsaltus. Deinde hire regi tyro: qui sibi prebuerat auxiliū i auro & lignis ad tēplū dn̄i ꝯstruendum dedit. 20. oppida i terra galilee de sorte neptalim maritima. Et extunc terra illa dicta est galilea gentiū: quia in ditiōe regis gentilis erat. ¶ Salomon etiā miro robore muros ciuitatis hierusalē edificauit: & ampliauit: & nouas ciuitates i pluribus locis fundauit. De filiis israel nullū sibi seruum fecit: sed chananeos sibi tributarios subiugauit. Classem quoq; fecit in insula maris rubri: que dicitur asiongaber: & deferebant ei uiri nautici de ophir aurū multū & argentū & gemmas & aromata & alia preciosa de indie partib⁹

allata. Et habuit rex salomon diuitias inextimabiles: ũde & in dieb⁹ suis q̃si nullius p̃cii erat argentũ in hierusalẽ: nam & sedilia pre foribus domoꝝ plurima argentea erant: & tanta argenti copia quãta lapidũ uel lignorum. Oĩa uasa domus sue erant aurea: & uniuersa supellex domusſaltus ex auro purissimo erat. Et magnificatus est rex salomon sup oẽs reges terre diuitiis & sapientia: & uniuersi desiderabant eũ uidere: & deferebãt undiq; ei munera & iocalia p̃ciosa: & arma bellica: & equi & muli fortissimi & decori. ¶ Ad huius opinionẽ incredibilẽ regina saba ethiopie sapientissima uenit eũ tentare in enigmatib⁹: & ingressa est hierusalẽ cum comitatu multo & diuitiis. Et honorauit eam rex ultra modũ: ac docuit eã i his oib⁹: que sibi p̃posuit: unde admirans nõ hẽbat spũm. Verũtñ tria p̃ ceteris admirata est uidelicet domũsaltus: & supra tẽpli fabricã ordinem & frequentiã ministrantiũ in tẽplo. Itẽ ordinem & distinctionẽ regi seruientiũ in mensa ut in tanta multitudine ministroꝝ null⁹ dubitaret: qs cuius rei ministerio fungeretur: nec eẽt unq̃ op⁹: ut cuiq̃ coꝝ: q̃ tale quid faceret: p alium mãdaret. Dedit aũt regi munera. s. 300. talẽta auri & gẽmas p̃ciosas & aromata quanta & qualia alias in hierusalẽ nõ fuerant uisa. Dicit etiã ioseph⁹: eã dedisse regi radicẽ balsami: unde p̃pagate sũt uinee engaddi: cui & salomõ plurima redonauit. Cũq; regina ad terram suã reuersa eẽt: tradunt qdã ipsam regi scripsisse: q̃ p̃sentialiter timuit ei dicere: se uidisse in domosalt⁹ lignũ in quo suspendend⁹ eẽt quidã: p cui⁹ morte regnũ iudeoꝝ periret: & certis idiciis illud regi indicauit. Quod timens salomon in p̃fundissimis terre uisceribus illud occultauit: & hoc lignum crucis dñice fuit: quod tñ passiõis tẽpore miraculose supenatauit: ut supradictũ est i legenda sci ade post septuagesimã. io. calẽ. febr̃. ¶ Cũ aũt salomon iam p̃pe senectutẽ eẽt: cõtra legem dei mulieres multas gentiliũ amauit. Habuit eni uxores 70. & cõcubinas. 30. que auerterũt cor ei⁹ a dño: & secutus est deos alienos: ne eas cõtristaret. Edificauit eni in excelsis circa hierusalẽ tria phana idoloꝝ. s. unũ astaroth dee sidonioꝝ: que iuno dr̃. Secundũ cadimũ idola moabitaꝝ. Tertiũ moloch idolo amonitarũ in mõte oliueti e regione tẽpli: quod plurimũ deo displicuit: unde postea locus ille dict⁹ est loc⁹ offensiõis. Ideo p̃pter huiusmodi peccata deus salomom adhuc uiuenti aduersarios suscitauit: eiusq; regnũ post mortem ei⁹ scindendũ esse p̃dixit. Sicq; qui pri⁹ pacẽ habebat undiq; uitã in tribulatiõe finiuit: & cũ annis. 40. regnasset mortuus ẽ: sed ut dictũ est ipm circa uite finem penituit: & sepultus est in sepulchro dauid patris sui in hierusalẽ. ¶ Et notandũ: q̃ salomõ dr̃ senex fuisse: de quo mirandũ est: eũ modicũ ultra 50. ãnos uixisse legat̃. Nam. xi. ãnoꝝ genuit roboam: &. 40. annis regnasse dr̃: plenius ergo ioseph⁹ hoc declarat dicens: q̃ salomon ualde longeu⁹ mortu⁹ ẽ: q̃ regnauit ãnis. 80. uixit aũt annis. 94. Sed diuina scriptura eos tantũ ãnos exprimit: qbus anteq̃ preuaricaret̃ regnauit. ¶ Aiunt hebrei salomonẽ de idolatrie peccato penitentẽ se trahi fecisse p plateas hierusalẽ cã pnie: & inde eũ in tẽplũ uenisse quod fecerat cũ. 7. uirgis: de qb⁹ dedit q̃ttuor legis p̃itis: ut uerberaret̃ ab illis: q̃ cõi c̃silio dixerũt: q̃ i unctũ dñi manũ nõ mitterent: unde frustrat⁹ ab illis a seipso depositus est: & seipm uerberauit: & hec sunt uerba salomõis de seipso scribẽtis. Postq̃ amiserat regnũ: xp̃s purgauit peccata ipsius & exaltauit in eternũ cornu ei⁹: & dedit illi thronũ regni & sedem glorie israel. ¶ Scripsit aũt salomon libros tres. s. p̃abolaꝝ siue p̃uerbioꝝ: & ecclesiasten atq; cantica canticoꝝ. Libꝝ aũt sapie quidã a iesu syrach conscriptum asserũt: quidã ab ipso salomone: q̃ tñ apud hebreos nusq̃ est: q̃a & greeam eloquentiã redolet: ut ait hieronym⁹: & nõ nulli hũc esse iudei philonis affirmãt. Prim⁹ aũt liber p̃uerbioꝝ in p̃abolis. 5. c̃sistit. Terti⁹ i uersib⁹. 5. qui dragmata dicunt̃. Et disputauit de natura arboꝝ & herbaꝝ a cedro usq; ad ysopũ. De naturis quoq; auiũ & omnium animãtiũ philosophat⁹ est: p unũ quodq; genus p̃abolã dicens. Excogitauit etiã cõiurationes: quibus egritudines mitigant̃. Alias quoq; qbus demones eiicerent̃: & alias quibus obstricti nõ redirẽt. Et sic ex ipso textu biblie c̃stat ipm etiã alia uolumina cõposuisse: p̃ter ea que in canone continent̃. ¶ Hec oia ex tertio regũ a cap. 2. usq; ad. xi. inclusiue: & ex s̃o palipomenõ a pricipio usq; ad cap. x. inclusiue. Et ex dictis iosephi: hieronymi: & ex historia scholastica: atq; ex chronicis guilelmi breuiter collecta sunt.

¶ De scõ iesu syrach p̃pheta. II

IEsus filius syrach ortus in hierusalẽ honorabilis doctor legis & diuina sapientia p̃lustratus tẽpore ptolemei euergetis regis egypti sub simone onie filio sacerdote claruit: qui libꝝ ecclesiasticũ cõposuit: i quo & eiuidẽ simonis mentionẽ facit. Librũ etiã: qui sapia intitulat̃ cõpilasse dr̃: quãuis de hoc nulla certa ueritas habeat̃: qui sapiẽtia & sanctitate pollens in dieb⁹ eleazari sacerdotis tpe ptolemei philopatoris nature humane debitũ soluit: sepultusq; ẽ in hierusalẽ in sepulchro patꝝ suoꝝ: & a iudeis maxima ueneratione celebris hẽt̃: cuius librũ

&

nepos ipius ex filio eiusdē cuꝫ eo noie iesus
ex hebreo i greců trāstulit: ut idem i ipi⁹ li
bri prologo testatur.

¶ De scō petro ad uincula. III.

Festū sci petri ad uincula q̄ttuor
ex causis istituꝛū fuisse putatur:
scilicet i memoriā liberatiōis: in
memoriā catenaꝝ ipius reptōis:
pro destruendo ritu gentilium:
& pro impetranda absolutione spiritualiuꝫ
uinculorum. ¶ Prima igitur eā est i memo
riā liberatiōis petri. Nā sicut i historia scho
lastica dr. Herodes agrippa romam adiit: &
ibi caio nepoti tiberii cesaris familiarissim⁹
extitit: unde post aliqđ tēp⁹ tiberio defūcto
caius in ipium sublimat⁹: herodē regem in
iudeam destinauit. Qui cū uenisset hierusa
lem: ut dicit act. xii. occidit iacobū fratrem
ioānis gladio: uidēs aūt quia placeret iudeis
in dieb⁹ azymoꝝ petrū apprehēdit: & in car
cere catenis uinctū reclusit. Angelus aūt ei
dem noctu astitit & lumem in habitaculo re
fulsit: ac petrū a uinculis mirabiliter absol
uit: liberūq; abire dimisit. Sequēti autē die
dū herodes custodes detentos pp liberatio
nem petri diuersis uellet penis afficere: con
citus in cesareā descendit: ubi dū esset sicut
refert iosephus in. 19. antiqtatuꝫ libro: & ad
eum totius prouicie uiri unanimiter ꝯuenis
sēt: ille ueste ex auro mirabiliter ꝯtexta idu
tus icipiente die processit ad theatrū: ubi dū
primos solis radios uestis aurea suscepisset:
repcusso splēdore duplicatā spectātib⁹ lu
cem fulgor metalli uibrātis effudit: ut per
hoc plus aliquid de eo q̄ humane nature est
artifex arrogantia mētiret. Qui mox ad po
pulum uti facūdissimus erat mellifluo ꝭmo
ne ꝯcionari cepit. Illico adulantis uulgi uo
ces ꝯcrepāt: ipm non hominē sed deū. Et dū
sibi oblatos diuinos honores nimia presum
ptione susciperet: uidit sup funiculū eius capi
ti exūtem bubonē: quē rome exn̄s ab augu
re didicerat futurū ante. v. dies mortis sue p̄
sagiū. Et ꝯtinuo percussus ab angelo uermi
bus p. v. dies uiscera corrodētib⁹ expirauit.
In memoriā igitur tā mire liberationis prin
cipis apostoloꝝ a uinculis: & dire ultionis i
tyrānū protin⁹ subsecute: ecclesia festū bea
ti petri ad uincula solēnizat: unde & episto
la i missa cantaci i qua hec liberatio facta per
hibet. Et ꝭm hoc uidet q̄ hoc festū dici de
beat petri a uinculis. ¶ Secūda cā est in me
moriam inuentionis catene. Cū eni beat⁹ ale
xander papa & martyr: q in custodia detine
batur a quirino tribuno filiā ipsius quirini
balbinā noie ad se in carcerē delatā: iposita
boga sua in collo ipsius puelle a strumate li
berasset: ut supra dictū est i passione quirini
mr. 5. cal. aprilis & in passione alexandri pa
pe. v. non̄ maii. Balbina ad xp̄m ꝯuersa & ba
ptizata: ipsam bogā apud se ex deuotiōe reti
nens frequēter osculabat. Quod cū faceret
alexander papa ipsam exhortat ut bogā il
lam dimittat: sed catenas beati petri diligen
ter inquirat: quas si reperire possit eas cum
sūma deuotione retineat. Quirinus igit ad i
stantiā filie i carcere ubi petrus detētus fue
rat diligenter catenas inquiri fecit: easq; tan
dem reptas filie ꝯcessit: que in cal. augu. re
perte sūt. Tūc scūs alexander hoc festum in
memoriā catenaꝝ petri in cal. aug. celebrā
dum istituit: & in honore ei⁹ ecclesiā fabrica
uit: quā & ad uincula noiauit: & ibideꝫ cate
nam ipam reposuit: ubi in ipa solēnitate m̄l
titudo populi cōgregat: & petri uicula deo
sculantur. ¶ Tertia cā institutiōis est ꝭm be
dam. Cum eni octauian⁹ imperator rempu
blicā primus & mirabiliter auxisset: augu
stus primus oium uocatus est: unde & hunc
mēsem q prius sextilis dicebat: quia sextus
a martio: suo noie intitulauit: eū augustum
uocans. In memoriā igit octauiani augusti
oēs romani primā diē ipsius solenniter cele
brabant: & diuinos quodāmodo honores gē
tili principi exhibebāt: usq; ad tempus theo
dosii ipatoris q cepit regnare anno dn̄i. 525
Eudoxia igitur filia ipius theodosii uxor ua
lentiniani hierosolymam ex uoto prexit: ubi
quidā iudeus pro magno munere catenā ei
obtulit qua sub herode petrus apostol⁹ uin
ctus fuit. Cū ergo romā redisset: & romāos
in honorē augusti cesaris i calendis ipi⁹ mē
se solēnizare uideret: cogitās q non de facili
a tali eos errore reuocare posset: cogitando
tractauit: ut obseruantia quidē sic staret: sꝫ
in honorē beati petri fieret: & ipm diem oīs
populus ad uincula noiaret. Habitaq; colla
tione cū pelagio papa multis exhortatiōib⁹
populū iduxerunt ut memoria principis pa
ganoꝝ trāsiret ad memoriā pricipis aposto
loꝝ. Tunc impatrix catenā quā de hierusalē
attulerat protulit: & papa illam qua petrus
rome uinctus fuerat eduxit. Hec igit illi so
ciata ita miraculose una catena facta est: ac si
semper una & eadem extitisset. Ipsa igit uin
cula papa & regina i ecclesia sci petri ad uin
cula posuerunt: & ipam multis priuilegiis
dotauerūt. Ac predictū diē ubiq; celebrem
fore instituerunt: uidelicet cal. augu. ¶ An
no dn̄i. 440. quidā comes othōis impatoris
a diabolo crudeliter arreptus in tantū ut se
ipsum dentib⁹ laceraret: ad ioānē papā du
citur: ut catena ipa eius collo circūdaretur.
Sed dum alia catena furētis collo fuisset im
posita nihilq; ex hac ꝑueniret salutis: nima
rum ubi nihil erat uirtutis: tādem petri ca
tena ꝑducit & furētis collo iponitur: statiq;
demon ab ipo effugat. Tunc theoderic⁹ me

teñ.eps ipam catenā arripuit: & illā se nō di missurū nisi pars ei⁹ sibi cōcederet: aut sibi manus absciderer asseruit. Tandē cū de hoc multa cōtentio eēt: imꝑator litigiū sedauit: & ex illa catena a papa anulum unū eꝑo impetrauit. ¶ Quarta cā huius festi institutionis esse pōt: quia dñs petrū a uinculis miraculose absoluit: & eidem ligādi atq; soluēdi potestatē cōcessit. Nos etiā qui uinculis peccatoꝝ obligati tenemur: absolui indigem⁹: ideo igit̄ solēnitatē petri ad uicula celebramus: ut sicut ille a uinculis absolui ꝓmeruit: & sicut absoluendi potestatē accepit: sic & ipse a peccatoꝝ uinculis nos absoluat. Hanc uero ultimam cām institutionis quis de faci li ppendere potest: si uideat: ꝙ absolutionē a uinculis in apostolo factā epistola memorat: Absoluendi ei cōcessam euangelium recitat: & absolutionē a b ipo nobis fiendā oratio hodierna depostulat.

¶ De scis machabeis martyrib⁹. IIII

MAchabei martyres septē frēs fuerunt: q cū matre reuerenda pro obseruatiōe legis diuine sub antiocho rege in hierusalem passi sunt: put i.2. machabeoꝝ cap̄.7 plen⁹ ꝯtinet̄. Cū eni porcinas carnes nollēt comedere. Prio plagis taureaꝝ iubēte rege cesati: deiñ singillatim unusq́q; eoꝝ amputatis linguis: & cute capitis cum capillis abstracta: atq; precisis manibus in sartagines & ollas eneas accensas missi spiritū tradiderunt: quos mater mirabilis i suppliciis hortabatur: & ꝯstanti aio ad tolerantiā inuitabat. Que tandem oibus per ignē ꝯsumatis: ut dictum est: & ipa similiter eadē pena cruciata martyrii corona filiis sociata est. ¶ Et notā ꝙ ecclesia orientalis facit festa de sāctis utriusq; testamēti. Occidētalis aūt nō facit festa de scis ueteris testamēti: eo ꝙ ad iferos descenderunt: pter q̄ de innocentibus: eo ꝙ i sioꝝ singulis xp̄s occisus est: & de machabeis. Et hoc ꝑpter q̄ttuor rōnes. ¶ Primo ꝑpter ꝓrogatiuā martyrii: qa iaudita supplicia ultra alios testamēti ueteris passi fuerūt. Et hec ē rō comestoris. ¶ Secūdo ꝑpter representationē mysterii. Septenarius eni est numer⁹ uniuersitatis: significat̄ eni in istis oēs sancti ueteris testamēti celebritate digni: & in his septē ceteris oibus reuerentia impenditur. ¶ Tertio ꝑpter exemplū patiēdi: ꝑponunt̄ mi in exemplū fidelibus: ut.s. eoꝝ cōstantia ad zelum fidei animent̄ & ad patiēdū pro lege euangelii: sicut & illi passi sunt ꝑ lege moysi. ¶ Quarta est ꝑpter cām supplicii. Nam ꝑ defensione legis sue talia supplicia passi sunt: sicut & xp̄iani ꝑ defensione legis euangelice patiuntur. Has tres rationes assignat ioannes beleth in summa de officio

Passi sunt autem calendis augusti.

¶ De scō eusebio eꝑo & martyre. V

EVsebius eps & martyr semp uirgo existens: dū adhuc catecuminus eēt: ab eusebio papa baptisma suscepit & nomen. In quo baptismo manus angelice uise sūt: que ipsum de sacro fonte leuauerūt. Matrona quedā eius pulchritudīe capta: cū ipsius cubiculū adire uellet: custodientib⁹ angelis peruenire nō potuit: unde facto mane ab eo ueniam postulauit. Ordinatus p̄sbyter tāta sanctitate emicuit: ꝙ dū celebraret sepius ei angeli ministrarent. Cūq; arriana pestis italiam totam inficeret. Imꝑante ꝯstantio eidē heresi fauente: iulius papa eusebiū i uercelleñ ep̄m ꝯsecrauit: que tunc inter urbes italie quodāmodo principalis erat. Quod audientes heretici fores ecclesie clauserunt: at eusebi⁹ urbē igressus ante hostium maioris ecclesie: que est dei genitricis genua flexit: & oīa hostia sua mox ōrone reserauit. Auxētium mediolaneñ ep̄m arrianū de ep̄atu eiecit: & dionysium ei catholicum surrogauit. Quapꝑter indignat⁹ ꝯstanti⁹ imꝑator multorū epoꝝ ꝯcilium ordinauit: & dionysium ep̄m accersiuit: multasq; ad eusebiū epistolas destinauit: qui sciens malitiā in multitudine p̄ualere uenire contempsit: sed suā senectutē opposuit: unde imꝑator ꝯtra ei⁹ excusationē statuit i mediolaneñ ciuitate: que ꝑpe erat: ꝯcilium celebrari: ubi cū eusebiū deesse uidisset: iussit arrianos fidem suam describere: & dionysium ep̄m mediolaneñ: & 29. ep̄os catholicos cōpulit subscribere: qd audiens eusebius mediolanū accessit: & multa se passuꝝ predixit. Cū aūt ad quendā fluuiū existēs i itinere puenisset: nauis ex alia parte fluuis exñs: eo iubēte p se ad eū uenit: & ip̄m cū sociis siñ gubernator trāsportauit: cui p̄dict⁹ dionysi⁹ obuiauit: & ad pedes ei⁹ ꝑcidēs ueniā postulauit. Cū ergo eusebius ab imꝑatore: nec minis: nec blanditiis flecti posset: ut chirographo arrianoꝝ subscriberet: qn potius eusebi⁹ chirographū sibi ad subscribendū traditum ꝯbussisset. Irat⁹ ꝯstātius eusebiū tradidit arrianis: quē ꝑtinus de medio alioꝝ ep̄oꝝ raptum diutius flagellarunt: & p grad⁹ palatii a summo ad imū & e cōtrario traxerunt. Cumq; quassato capite multū sanguinis effudisset. manib⁹ post tergū uinctis ip̄m ꝑ collū fune trahebāt. Tunc ꝯstanti⁹ imꝑator oēs ep̄os catholicos: q ei⁹ exemplo fuerāt aiati i exiliū misit. Eusebiū uero apud scythoplim urbē palestine arriani duxerunt: & ip̄m in quodā cubiculo adeo artissimo recluserūt: ut esset illo lōgitudine breuior: latitudie artior: ita ut curuat⁹: nec pedes extēdere nec se in lat⁹ uertere posset.

Sed post modicum ꝯstantio defuncto. Iulia-
nus eidē succedēs: & oib⁹ placere uolēs. Ius-
sit oēs pacifice quacūq; lege sibi placita per-
frui. Et sic eusebi⁹ inde exiuit: & ad athana-
sium alexādrinū epm̄ prexit. ¶ Post aliquot
annos sopitis arrianis sub iouiniano ip̄atore
uercellas rediit: quē populus cū exultatiōe
suscepit. Sed iteꝝ regnāte ualēte arriani re-
pullulantes q̄ eusebiū extra domū supinū tra-
xerūt: & ip̄m lapidib⁹ obruerūt. Sepultus ī
ecclesia quā ip̄e ꝯstruxerat cal. augu. cū eēt
annoꝝ. 88. circa annū dn̄i. 450. Qui inter ce-
tera talē grām sue ciuitati obtinuit: ut null⁹
arrian⁹ ibidē uiuere possit. Hic in psalmos
ꝯmentarios edidit & alia opuscula fecit: ut
ait hieronymus libro de illustribus.

¶ De scō bono p̄sbytero & sociis mr̄ib⁹. VI

Bonus presbyter: faustus & mau-
rus diacones: primitiuus & calū-
niosus subdiacones: Ioānes exu-
pantius: quītillus: & honoratus
clerici. Passi sunt rome sub uale-
riano: & galieno ip̄atorib⁹. Hi ex nūero cle-
ricoꝝ fuerūt. Quos beatus stephanus papa
ordiauit. Cū eni predicti ip̄atores sūmo stu-
dio beatū epm̄ uel ei⁹ clericos requirerent:
posuerūt edictū in locis celeberrimis urbis
preconizariq; fecerūt: ut quicunq; papā uel
eius clericos agnouissent ubicūq; latere illi-
co ip̄atorū auribus diuulgarent. Qua de re
p̄satos. 9. repertos ac detētos iusserunt ipera-
tores sine ulla audiētia decollari. Qui decol-
lati sunt uia latina iuxta foruꝫ aqueductus.
Quoꝝ corpora tertulinus licet adhuc gen-
tilis sepeliuit in ipso loco iuxta corpa mar-
tyꝝ iouini & basilei cal. augu.

¶ De sanctis sophia & filiabus eius uirgini-
bus & martyribus. VII.

Sophia mulier & tres filie ei⁹ uir-
gines: fides: spes: & charitas. Ro-
me passe sunt sub hadriāo ipera-
tore. Hec matrōa xp̄ianissima de
italico solo: cū predictis tribus
filiab⁹ suis ad urbē uenēs: multas feminas
ad fidem ꝯuertit: & exēplo sue castitatis plu-
rimas mulieres xp̄ianas effectas a consortio
maritoꝝ subtraxit. Quapp ad suggestioneꝫ
antiochi p̄secti ab ip̄eratore cū filiabus tēta
est: & in carcerē missa in domo palladii sena-
toris: ubi mater i fide xp̄i filias hortabatur.
¶ Post dies aūt tres filie eius educte: & ha-
driano p̄ntare sunt. Cumq; diane sacrificare
nollent: primo quidē hadrianus fidē annoꝝ
xii. a centurionib⁹. xii. sibi uicissim succedē-
tibus grauiter fecit cedi. Dehinc mām̄illas
eius amputari: de quibus lac pro sanguine
fluxit. Deinde iussit illaꝫ i craticula assari &
postmodū in sartagine frigi: oleo: cera & bi-
tumine iu ea feruētib⁹ liquefactis. Et cū hec
omia ꝯstantissime tolerasset: precepit illam
gladio extingui. Postea aūt spem annoꝝ. x.
a uiris decē uernicis crudeliter taureis cedi
mandauit: & deinde in fornacem mitti fecit.
ubi dū flām̄is extinctis mānsisset illesa: iussit
eam diutius torqueri: dehinc in uase eneo:
pice: adipe: cera: & resina liquefactis reple-
to fecit immitti. Sed cū inde illesa egressa eēt:
precepit ipsam capite cedi. ¶ Demū tertiam
scilicet charitatē annoꝝ. 9. iussit suspēsā diu-
tius a uiris. 9. flagellari & torqueri: dehinc
in ignē copiosum iactari. In quo dū permā-
sisset illesa flāma prorūpēs plures gētilium
interemit: uisi quoq; sunt tres uiri sole splen-
didiores cum puella in igne deambulantes.
Inde educta iussu hadriani capitali s̄nia ple-
xa est. Quaꝝ corpora mater sophia rapuit:
& xviii. miliario ab urbe delata uehiculo se-
peliuit. Et dū ad tumulū uirginū oraret spi-
ritum emisit. Sepultaq; est a mulierib⁹ que
eam secute fuerāt i sepulchro filiaꝝ. Quaꝝ
festum agitur cal. augu.

¶ De scā maria ꝯsolatrice uirgine. VIII.

Maria uirgo cognominata consola-
trix i ciuitate uerōa claruit. Que
nobilis puella & speciosa: pluri-
um se coniugio petentiuꝫ preces
despexit: & uirginitatē suam dn̄o
ꝯsecrauit. Cū aūt i ipsa ciuitate per ānos. 7.
stille roris oisq; pluuia defecisset: & ex hoc
terra sterilitate piret: populumq; fames op-
primeret: orantī marie a dn̄o reuelatur: q̄
nunq̄ siccitas effugaretur: nisi prius corpo-
ra martyrū firmi & rustici: qui dudū uero-
ne passi fuerant: & inde asportati ad ipsam ci-
uitatē reportarēt. Quā uisionē uirgo fratri
suo ānoni ueronēsi epo retulit: ipamq; eps
populo reserauit. Querunt sacra corpora
& in ciuitate capris que est in histria iacere
ꝯpiuntur. Ciues uero oppidi se corpora scā
daturos promittunt: si tanto argento & au-
ro redimantur: q̄tum ipsa corpora pōdera-
bant. Fit collecta p uirginē in ciuitate uero-
na: & maximo auri & argēti pondere cōgre-
gato: uirgo dei mittit ad corpora exigēda.
Sed dum corpora martyꝝ pōderant: i tātū
leuia efficiunt: ut dei nutu forte quarta ps
ei⁹ qd̄ pēsare arbitrabant: in eis thesauri ex-
pensum sit: reliquūq; a uirgine reportatur.
Quā nauē ingressam histri ciues nauib⁹ ali-
is insequunt: maleficus femine ascribentes:
qd̄ xp̄s miraculose mōstrauerat. Sed dū ad
dn̄m orasset: nauis eius tanta uelocitate fere-
bat: ut alie eam insequentes minime attin-
gere potuissent. Que per flumē athesis repa-
trians ab epo & ciuibus cū honore suscipi-
tur: & corporib⁹ cum reuerētia tumulatis:
pluuia mox celitus elargit: pp qd̄ ipsa uir-
go maria cōsolatrix ab oib⁹ appellat. Que

residuum uite sue ieiuniis & oronibus occupans: quieuit in xpo calē. augusti: Sepulta uerone miraculis clarens.

¶De sancto felice martyre. IX

FElix martyr german⁹ fuit beati cucufantis martyris: de quo supra actū est. 8. calē. augusti. Hic enim in hispaniis ciuitate gerunda sub daciano preside passus ē. Quem iussit idem pses xpm ꝯfitentē post illata ei plura tormētoꝝ genera ungulis detrahi: ac deinde usq; ad ossa laniari: & tam diu uulnera uulneribus instaurari: donec inuictum xpo spiritū reddidit. Qui passus ē calendis augusti: ut ado in martylogio testaē.

¶De scis cyrillo & sociis mřibus. X

CYrillus: aquila: petrus: domitianus: rufus: & menāder martyres apud arabiam in ciuitate philadelphia passi sunt. Qui oēs pro ꝓfessione nomis xpiani una die gladio cedente martyrio coronati sunt: uidelicet calē. augusti. Hec ado ubi supra.

¶De scō stephano papa primo & mře. XI

STephanus papa & martyr hui⁹ nois primus natiōe romanus ex patre iuliano: lucio prio pape in epatu romano successit: & sedit annos quattuor mēses duos dies 15. Hic ꝯstituit sacerdotes & leuitas uestib⁹ & uasis sacratis in usu quotidiano non uti nisi in ecclesia tantū. Hic cū multos gentiliū ꝯuertisset: & multa martyꝝ corpora sepelisset: a ualeriano & galieno impatoribus summo studio pquirebaē. ut eū uel clericos ei⁹ aut sacrificare cogerent: aut diuersis supplitiis punirent. Dederūtq; edictū: ut quicūq; eos pderet: oēm eoꝝ substantiā possideret. Stephan⁹ ergo papa cōprehendiē: & multis sibi sequētibus xpianis solus aliis eiectis ante ualerianū pſentaē: quē postq̄ impator xpm ꝯfitentē audiuit: iussit eū ad templū martis adduci: ut ibi aut idolum adoraret: aut sententiam capitalē subiret. Sed cū templum ingressus fuisset: & xpm ut ipm templum destrueret exorasset: tonitruo maximo cū coruscationibus irruēte statim maxia pars tēpli corruit: & ois gentiliuin multitudo pˀ timore aufugit. Ipse uero cū assistentib⁹ xpianis ad cemiterium lucine prexit. Quod audiens ualerianus milites plures prioribus ad eū occidendū misit: qui uenientes ipm celebrantē missam iuenerūt: & stantē intrepidū ac cepta iugiter perficientē in sua sede decollauerunt: Cui⁹ sanguis in pauimēto effusus adhuc ibidē apparet in testimoniū passionis ei⁹: corpusq; eius in eadē crypta in loco qui dř cemiteriū calixti a xpianis sepultum est. 4. noñ augusti. Hic fecit ordinationes duas per mensem decēbriū: presbyteros 7. diacones. 5. epos per diuersa loca tres. Et cessauit epatus dies. 22.

¶De scō stephano papa ſo. XII

STephanus papa huius nomis ſs natione romanus ex patre ꝯstantino: zacharie pontifici in epatu rōano successit: & sedit annos. 5. dies. 28. Hic post pentis obitum paruus derelict⁹ una cum scō paulo ei⁹ germano & in papatu successore in cubiculo lateraneñ p doctrina apostolice traditiōis sub gregorio tertio & zacharia pdecessorib⁹ pōtificibus pmansit: quē seriatim per ecclesiasticos ordines ꝓmouentes i ordine diaconatus ipm ordinauerunt. Defūcto uero zacharia papa stephanū quendā pſbyteꝝ i ordine pontificatus cunct⁹ populus sibi elegit: qui dū causas disponeret: subito obmutescēs defunct⁹ est. Post hec cunct⁹ populus ꝯgregatus in ecclesia sancte marie maioris inuocata spūssancti gřa: predictū beatissimū uiruz sibi elegerunt in pontificē: & cum laudibus in basilicaz saluatoris: que dř ꝯstantiniana: deportauerūt: & sic stephan⁹ papatum obtinuit. ¶Fuit aūt amator ecclesiaꝝ dei: & ecclesie traditiones firma stabilitare ꝯseruans: paupeꝝ xpi uelox subuētor: uerbi dei i magna ꝯstantia predicator: pupilloꝝ ac uiduarum & miserabilium quarūcūq; personarū uoce manuq; fortissimus auxiliator. ¶Hic ob infestationē astulphi regis longobardorum in franciam perrexit: auxilium pipini regis imploratur⁹: cui pipinus uenienti occurrit: ad trium miliarioꝝ spatiū ex equo descendens: & per frenū equi pape stratoris officium exercens usq; ad suum deduxit palatiū: quem ipse pontifex regem inunxit duosq; filios eius carolum & carolomānū. Et ad preces pape cū maximo exercitu i italiā pipinus deuenit: & astulphum regem papie potenter obsedit: ipmq; tandem ecclesie subiugauit. Stephanum quoq; papam i sede sua omnibus pacatis remisit. Qui ultimo sui pōtificatus anno impium a grecis transtulit in germanos in personam magnifici regis caroli tunc in iuuenili etate cōstituti. Et post dies modicos in pace quieuit: & sepultus ē ad sanctum petrum apostolum. Et cessauit episcopatus mensem unum & dies. 10.

¶De scō stephano papa tertio. XIII

STephanus papa huius nominis tertius natione siculus ex patre oliuo: paulo epo romano in pōtificatu successit: & sedit ānes. 4 menses quinq; dies. 28. Vir strenuus & diuinis scripturis eruditus atq; ecclesiasticis traditionibus imbutus: & i earū obseruationibus ꝯstantissim⁹ perseuerator.

Hic dum a sicilia puus romã uenisset i mõa
sterio sci chrysogoni a gregorio papa.3.tra
ditus & monachus effect⁹ ẽ. Quẽ postmodũ
zacharias papa: ex ipõ tollẽs mõasterio cu
biculariũ suũ fecit: ipmq; pſbyterũ cardina
lẽ i titulo btẽ cecilie ꝯsecrauit. Sed & reliq
scilicet stephanus & paulus beati pontifices
eũdem i suo seruitio similiter detinuerũt. In
cui⁹ sinu paulus papa spm emisit. Quo nec
dũ defũcto otho dux nẽpesine ciuitatis cum
exercit⁹ multitudine subito elegit ꝯstantinũ
frẽm suũ tũc laicũ existentẽ. Quẽ georgius
epus prenestin⁹ & sergius ostien: ab ipa mł
titudine coacti ꝯtra canonũ statuta ipm cle
ricũ faciẽtes: gradatiz ad ordies ꝓmouerũt:
& sequẽte die dñico epm ꝯsecrauerũt. Non
multos post ciuisdẽ sergii qui cũ ꝯsecrauit
manus aruit. Sicq; languẽs uitã finiuit. Con
stantinus aũt p⁹ annũ seditiõe ꝯmota de sede
cꝑatus expulsus ẽ. Sequẽti quoq; die clerus
& populus uniuersus unanimes stephanũ p
sbyterũ scẽ cecilie i põtificẽ elegerũt: & cuz
laudib⁹ i patriarchale palatiũ lateraneñ de
tulerũt. Cõstantinus uero i ecclesia saluato
ris corã stephano papa de tyrãnica ãbitione
pniam egit: quẽ pontifex i mõasterio detru
sit: quẽ & nõ p⁹ multos dies i ultionẽ crimi
nis: a furore populi deus ipm excecari pmi
sit. Sicq; erutis oculis miserabiliter uitã fini
uit. ¶ Stephan⁹ ãt papa ex oĩ gallia & italia
rome synodo ꝯuocata: oĩa ordinata ab ei⁹ p
decessore ꝯstãtino fĩi nois põtifice imo sedis
apostolice inuasore reuocauit. preter baptis
mũ & chrisma ab ipõ ꝯfectuz. Oẽs quoq; p
ipm ordinatos degradauit. Execrabilẽ quo
q; synodũ tũc nup in ptib⁹ grecie celebratã
i qua statutũ fuerat: ut sacre scõꝝ imagines
deponerẽtur damnauit. ¶ Hic ꝯstituit ut oĩ
die dñico a.7. epis cardinalib⁹ hebdomada
riis q i ecclesia saluatoris obseruãt missarũ
solẽnia sup altare btĩ petri. Gloria i excelsis
deo diceref. Mycaliũ quẽdã i archiepm ra
uẽnatẽ p impressionẽ brachii sclaris itrusũ
deposuit. Et i opib⁹ scis laudabiliter uitã fi
niuit. Et sepultus ẽ ad scũm petrũ. Et cessa
uit episcopat⁹ dies. viii.

¶ De scis theodora & filiis trib⁹. XIIII.

THeodara cũ tribus filiis suis sub
diocletiano ĩpatore apud niceaz
ciuitatẽ passa ẽ. Hec ex ꝓuicia bi
thynie ciuis nicena cũ apud sirį
niũ ꝑsecutionẽ fugiẽs declinassꝫ
a paganis tẽta: & diocletiano a macedõia re
deunti oblata ẽ. Qui eã tradidit leocadio co
miti ipatori ꝓmittẽtu: ꝙ eã aut idolis imolã
tem i uxore assumeret: aut crudeli morte pĩ
meret. Cũ ãt comes ei⁹ ꝯiugiũ peteret: theo
dora ei suadet: ut prio ad facultates suas ex
grendas & obtinẽdas pgat: & postmodũ re
dẽs ipsam assumat. Quod ille adĩplere cu
rauit. Intereaq; scã dei cum anastasia xpiana
scis paupib⁹ ministrabat. ¶ Reuersus autẽ
comes cũ eã expeteret: illaq; ei ꝯsentire nul
latenus uellet: ipsam uictã ferro cũ trib⁹ fi
liis ad ꝯsularẽ bithynie destinauit. Qui filiũ
ei⁹ primogenitũ noĩe ✝ enodiũ xpm ꝯfitẽtẽ
fustib⁹ cedi iussit: mater uero assistẽs illum
hortabaf ad palmã. Post hec tradita ẽ hyr
taco lenoni: ut eã pri⁹ illusam iter publicas
ꝯstitueret meretrices. Et dũ ipsã leno trahe
re uellet appuit iuuenis q eũ i uultu pcussit
sanguisq; de narib⁹ ei⁹ stillare cepit. Tũq; cõ
sularis hec uidẽs ipsã cũ trib⁹ filiis igne cõ
sumi fecit. Qui passi sũt. 4. noñ. augusti.

¶ De inuentione corpoꝝ sanctorum stepha
ni ꝓtomartyris & socioꝝ. XV.

INuentio corpoꝝ scõꝝ stephani
ꝓmartyris: nicodemi: gamalie
lis: & abibon ãno dñi. 417. anno
uidelicet. 7. honorii ipatoris fa
cta ẽ. Quoꝝ reuelatio scã ẽ pres
bytero luciano ecclesie gaphargamala: que
est i territorio hierosolymitano. Dum eni in
strato suo quiesceret: & pene uigilaret i basi
lica baptisterii feria. vi. illucescẽte i excessũ
mẽtis raptus: uidit uiꝝ senẽ statura proceꝝ
uultu decoꝝ ꝓlixa barba: pallio candido a
mictũ: cui gẽmule auree & cruces erãt con
texte calciatũ caligis i supficie deauratis: q
mãu uirgã aureã tenẽs: de q̃ eũ tetigit: & ter
tio ex noĩe uocauit: iussitq; ut sũma diligẽ
tia suũ & socioꝝ tumulũ parefaceret: q inde
center i despecto loco sepulti ẽẽnt. Mãdauit
q; ut ioãni hierosolymitano epõ diceret: ut
ipsoꝝ corpa ĩ honorabili loco repõeret: qa
cũ siccitas & tribulatio orbẽ cõcuteret: eoꝝ
suffragiis deus mũdo ꝓpiciari decreuisset.
Cũq; lucian⁹ cũ iterrogasset quis eẽt: & qui
illi forẽt quos secũ iacere diceret: dixit se eẽ
gamalielẽ q paulũ apłm enutriuit: & ad pe
des suos legẽ pdocuit. Qui aũt secum iace
bant prim⁹ erat stephan⁹ ꝓtomartyr: qui a
iudeis lapidatus extra ciuitatẽ ꝓiectus fue
rat: auibus & feris deuorãdus: cui⁹ corpus
ipse collegerat & i suo tumulo sepeliuerat.
Alius aũt erat nicodemus nepos suus q no
ẽte ad iesum uenit: & a petro & ioãne baptis
ma suscepit: q a iudeis oĩ substãria spoliat⁹
& usq; ad semínecẽ cesus ab ipso gamaliele
collectus & refectus fuerat. Cui⁹ & corpus
ex ipsis uerberib⁹ moriẽns: ipse i eodem se
pulchro locauerat. Tertius uero erat abibõ
filius suus: q ãno etatis sue. xx. una secũ ba
ptisma suscepit: & ĩ uirginitate pseuerãs in
maxima iuuẽtute ĩ pace dormiuit: uxor ue
ro ipsius gamalielis artea & primogenitus
eius selemias: q fidẽ xpi noluerũt suscipere
nequaq̃ scõꝝ sepultura digni fuere: sꝫ alibi

depositi fuerant: quorum tamē sepulcbra inania & uacua erant. Hoc dicto sanct⁹ gamaliel disparuit. Lucianus uero euigilans dn̄m exorauit: ut si hec uisio in ueritate fieret: eidem secūdo ac tertio appareret. ¶ In sequenti uero sexta feria eidem sicut prius apparuit: & cur ea: que ei iusserat: neglexisset: Lucianū interrogauit: & ad uisionis certitudinem ex his que ei dixerat: similitudinem obtulit: singulorumq; loculos & reliquias docuit: dicens q̄ in possessione ipsius gamalielis inuenirent: que ligua syra dicit̄ delagabria siue debatralia: ostenditq; ei gamaliel tres calathos aureos: quorum unus plenus erat rosis rubeis: alii duo rosis candidis: quartum etiā calathū argenteū croco plenum. Dixitq; calathos esse sanctorum singulorum loculos. Nam calath⁹ rosis rubeis plenus: erat loculus scī stephani: qui solus ex illis martyrio meruit coronari. Alii duo rosis albis referti gamalielis & nicodemi erāt loculi: q syncero corde in ꝯfessione perseuerauerant xp̄i. Quartus uero argenteus croco plenus erat abibon filii sui loculus: qui candore uirginitatis floruit: & mund⁹ de mūdo exiuit. Hisq; dictis iterum disparuit. ¶ In tertia uero sexta feria sequētis hebdomade eidem iterum iratus apparuit: & de dilatiōe & neglig̃etia ipsum grauiter increpauit. Cōcitus igit̄ lucian⁹ hierosolymā adiit: & ioāni ep̄o cuncta p ordinem narrauit: qui cōuocatis eustomo sebasteñ: & eleutberio hiericontiñ ep̄is ad locum designatum accessit: & i quodam aceruo lapidū fodi iussit. Eademq; nocte sanct⁹ gamaliel p uisum cuidam migetio monacho apparuit: dicens q̄ i uanū in illo loco foderent: qa ibi corpora nō essent: sed ea requirerent in loco illo: qui dr̄ uirorum bonorum possessio: qui cū uisa ioāni ep̄o & luciano p̄sbytero retulisset: & locū designatū ostendisset: ad locū ipsum oēs accesserunt. ibiq; fodere ceperūt. Tūcq; subito terra cōcutitur: & odor suauissimus sentitur: ad cuius fragrantiā. 73. hoies a diuersis infirmitatib⁹ liberant̄. Sicq; sanctorum corpora prout ostensa fuerant inuenerunt: & ea i sanctam ecclesiā syon: ubi quondam ipse stephanus archidiacon⁹ fuerat: detulerunt: & ibidem honorifice cōdiderunt. Hec aūt inuentio facta est ea die: qua scī stephani passio celebratur: uidelicet. 7. calē. ianuar̄. & eius passio hac die fuisse credit̄. s. iii. noñ augusti. Quare aūt festa ab ecclesia murata sunt: supi⁹ in alio ei⁹ festo dictū est: uidelicet 7. calē. ianuarii. ¶ Corpus autem beati stephani pcessu tēporis hoc modo ꝯstantinopoli translatuʒ est: ut ait augustin⁹. Alexander quidā senator cū uxore iuliana hierusalem adiit: & ꝓtomartyri stephano pulcherrimū oratoriū ꝯstruxit: ac loculum argenteum obtulit: & post eius obitum iuxta corpus martyris ex summa deuotione i simili argenteo loculo se sepeliri fecit. Euolutis igitur septē annis cum uxor repatriare uellet: corp⁹ uiri secū deferendū ab ep̄o postulauit. Qui precib⁹ eius annuens loculos argenteos ꝓtulit: dicens q̄ ex illis nō nouerat loculum uiri sui: at illa se illud nosce asserens: dū corpus uiri putat accipere: casu ꝓtomartyris corpus accepit. Cū autē nauem cum corpe ascendisset: hymni angelici resonant: & suauissimus odor effragrat. Demones clamant: corp⁹ stephani se exureret seuāq; tempestatē excitāt. Sed nautis naufragiū formidantibus stephanus inuocatur: ipsoq; eis apparente subito tēpestas sedatur. Tunc princeps demonū demones quoq; misit: ut nauem incenderent: quos statim angelus dn̄i eunctis uidentib⁹ in profundū demersit. Et cū chalcedoniam uenissent: demones ululabantq; stephanus illuc adduct⁹ eos incēdebat. Constantinopolim igitur incolumes puenerunt: & corpus ibidem reuerenter deposuerunt. Hec augustinus.

¶ De sanctis gamaliele & abibon confessoribus. XVI

Gamaliel ꝯfessor honorabilis legis doctor: & occultus xp̄i discipulus: & ap̄li pauli i lege moysi didascal⁹ cū abibō filio suo annorum. 20. ab apostolis sāctus post ascensionem domini sacrum baptisma suscepit. Et ipsorum apostolorum predicantium in ꝯcilio phariseorum cautē defensor fuit: sicut legitur act. 5. cap. Qui corpora stephani ꝓtomartyris & nicodemi discipuli in sua possessione. xxii. miliario a hierosolyma distante necnon in ꝓprio tumulo sepeliuit. Et cū eodem filio suo: qui in uirginitate iugiter perseuerauit: omnibus diebus uite sue deo seruire studuit. Qui post opera laudabilia tēporibus apostolorum i xp̄o quieuerunt: & iuxta corpora sanctorum stephāi & nicodemi in eodem sepulchro recōditi fuerunt.

¶ De sancto stephano anachorita. XVII

Stephanus anachorita i parte locorum mareoridis per annos sexaginta deguit: qui tantum in discernēda rerum ambiguitate iudicium habuit: ut nullus ad euʒ quacunq; causa ueniret: qui post ei⁹ sermonem tristis abscederet. Hic licet in uerendis nature sūma egritudine laboraret: funes tn̄ iugiter de foliis palmarum ꝯtexēs: nec ab ope manuū aliqn̄ desistebat: nec sermoneʒ aliis exhortatorium intermittebat: ceteras uero corpis partes medico ferro patiēter p̄bebat. Tanta eni erat patiētia p̄dotat⁹: ut mēte celestibus occupat⁹ a dolore corpis quodāmō

fieret alienus: adeo ut genitalibus excisis nihil omnino sentire uideretur. Quieuit in xpo.5.non. augusti. Hec heraclides.

¶ De scō iustino pſbytero & mre. XVIII.

IVstinus presbyter & martyr rōe passus est sub decio imperatore. Hic a beato sixto papa.2.presbyter ordinat⁹: et e⁹ scitatis imitator effectus ē. Ad hunc beatus laurētius martyr uenit i uicum patricii latentem i crypta nepotiana: ut thesauros a beato sixto sibi cōmendatos pauperib⁹ erogaret: ut infra dicet in passione ipsius. 4. idus augu. Inuenitq; cum eo. lxiii. xpianos: quorū singulis ipse beatus laurentius cum iustino presbytero pedes lauit: & pacis osculum cū elemosyna tribuit. Hic sctūs presbyter postq̄ beatorū sixti pape & sociorū & laurentii archidiaconi ac hippolyti: & omnis eius familie: aliorumq; plurium martyrum corpora: sepulture cōmendauit: euoluto anno & ipse sub persecutione decii galieni & uolusiani confessionis gloria insignis martyriū capitis obtruncatione ꝓmeruit. Sepultus rome uia tyburtina iuxta corp⁹ beati laurentii i agro uerano pridie non. augusti.

¶ De scō aristarcho discipulo. XIX

ARistarchus discipulus beati pauli apostoli: un⁹ ex. 72. discipulis xpi fuit. De quo ad col. 4. cap. & act. 20. mētio spalis habet. Qui comes indiuiduus pauli & ꝯcaptiuus in uinculis rome fuit: & cum eo usq; ad finē eius perseuerauit. Sed post passionē pauli: quia ab eo episcopus thessalonicēsiū ꝯstitutus fuerat: uel ut abbas Dorotheus ponit: eps apamie post lōgos agones a xpo coronatus fuit. Quieuit in pace pridie nonas augusti.

¶ De scō tertulino martyre. XX.

TErtulinus martyr rome passus ē sub ualeriano imperatore. Hic cum esset procurator regū olympii tribuni. Qui pro xpi nomine passus fuerat: ut supra in eius & sociorū passione gestum est. vi. cal. augusti: & licet adhuc gentilis tamen tormenta que xpianis inferebantur abhorreret: corpora sāctorum boni pſbyteri & sociorū sepeliuit: ut dictum est in eorum passione supra cal. augusti. Et dehinc ueniens ad scūm stephanū papam ab eodem fidei rudimēta ac baptisma suscepit: atq; presbyter ordinatus fuit. Quem imperator ualerianus teneri fecit: ut facultates olympii ꝓderet: & diis sacrificaret. Qui cum diuitias dn̄i sui diceret in celis per manus seruorum xpi sublatas: & deos gentilium uti demonia confutaret. Iussu cesaris extenditur: & fustibus diutius ceditur. Ignis quoq; lateribus eius subterponitur. Deinde prefecto sapritio examinandus tradit̄. Qui tertulinū ante suū tribunal adductuꝫ: cū ab eo nec facultates olympii exigere: nec ipm ad sacrificia cogere posset: iussit in equuleo extendi & neruis diutius contorqueri. Deinde ignibus concremari. Et cum nunciatum esset ualeriano: ipsum hec oia constanter ptulisse: data ab eo snia de equuleo depositus est: & uia latina miliario ſo ab urbe ductus atq; ibidem decollatus. Cuius corpus ibidē a fidelibus in crypta harenaria sepultuꝫ est. pridie non. augusti.

¶ De festo niuis sancte marie uirginis. XXI.

FEstum sancte marie ad niues ab ecclesia celebrari institutū ē: nonis augusti propter miraculum qđ rome apparuit: ꝓpter qđ ecclesia scē marie maioris in honorem dei genitricis edificata ē tpe liberii pape. Cum eni usq; ad illud tp̄us nulla itra urbis ambitū i honorē bte uirgis fuisset ecclesia fabricata. Accidit ut quidā ioānes patricius rome morib⁹ & nobilitate preclarus diuitiis & possessionib⁹ abundaret. Qui duꝫ filium minime procreasset: qui tot diuitiaruꝫ heres fieret: ad beatam genitricem dei mariā una cū coniuge sua spalem deuotionē elegerunt. Rogantes ipam assidue: ut eis uel filiū heredē ꝯcederet uel eos de aliquo ei grato: in quo facultates suas possent impendere informaret. ¶ Mense itaq; augusti. v. uidelicet ipi⁹ mēsis die: quo tpe homines solis adustionibus magis decoquuntur: uolens beata uirgo in monte qui superagius dicitur sibi ecclesiam edificari: aerem repente contra naturam fecit immutari: & copiosa niue miraculose cadente locum illum ipsius montis tantum infudit in illo uidelicet ambitu: in quo fuerat ecclesia construenda. Eademq; nocte beata uirgo liberio pape apparuit: seq; dei genitricē esse dixit: somniaq; et gesta narrauit: atq; mandauit: ut mane cum uniuerso clero & populo ad predictum montem accederet: & intra niuis ambitum sibi ecclesiam fabricaret. Quam de facultatibus ioannis patricii construi uolebat: & icctrco eidē similem uisionem ostenderat. ¶ Eadem hora apparuit ioanni & uxori sue beata uirgo maria: dicens orationes eorum exaudisse: & seipsam sibi successricem bonorum suorum a domino impetrasse. Precepit igitur ut in predicto monte in loco uidelicet quem tantum nix operuerat de consilio pape liberii ecclesiam suo nomini fabricarent: & largiflue dotarent. Mane autem facto ioannes ad papam accessit: eique uisionem narrauit: atque ab eo similia percepit. Et con-

uocato clero & uniuerso populo ad montem superagium accesserunt: & niuem loci ambitum miraculose repleuisse inuenerūt: ubi de mandato pape ioānes ecclesiam in nomine dei genitricis erexit: ipsamq; sācte marie maioris nominauit: & de suis facultatibus largiflue dotauit: quam & liberius pontifex consecrauit: Vbi de capillis & uestimento ipsius alme uirginis: & corpus beati matthie apostoli: ac gloriosi doctoris hieronymi requiescunt.

¶De sancto dominico confessore ordinis predicatorum. XXII

DOminicus ordinis predicatorū dux & fundator inclytus ex hispanie partibus: uilla que dicitur calaroga exomeñ diocesis pre felice matre ioanna originem duxit: cuius mater ante ipsius ortū uidit in somnis se catulum gestantem in utero ardentem in ore faculam baiulātem: qui natus totam mundi fabricam incendebat. ¶Cuidam matrone: que ipsum ex sacro fonte leuauerat: uidebatur: q; puer dominicus stellā haberet in fronte: que totum orbem illustrabat. ¶Dum adhuc esset puerulus: a nutrice sepe deprehensus est lectum dimittere: & super terram iacere: quasi iam carnis delitias abhorreret. ¶Missus deinde palētiam amore sapientie adiscende uinum per decennium non gustauit: ubi cum fames esset ualida: libros cum omni supellectili uendidit: & precium pauperibus erogauit. Ab epo quoq; exomensi in sua ecclesia canonicus regularis efficitur: & a canonicis supprior ordinatur: q; lectioni & orationi iugiter uacabat: assidue deum exorans: ut gratiam sibi infunderet: qua se totum aliquando saluti proximorum impenderet. Pergens autem cum episcopo tolosam: hospitē suū heretica prauitate corruptum ad fidei ueritatem reduxit. ¶Cū die quadā aduersus hereticos p̄dicasset: auctoritates suas in scriptis redegit: & cuidam heretico schedulam ad deliberādum tradidit: qui sociis sero ad ignem congregatis schedulam produxit. Ipsi uero omnes ad inuicē condixerunt: ut schedula in ignem proiiceretur: ut sic ex eius combustione uel conseruatione: fides eorum uera uel falsa probaretur. Que tribus uicibus in flammas iniecta tertio de igne prosiliuit illesa. Heretici tamen in sua duritia permanentes: sibi uicissim super miraculo silentium imposuerunt. Quod tamen nutu dei ab astante milite catholico reuelatum est. Episcopo uero exomensi defuncto ceteris recedentibus: Dominicus cum paucis ibidem permansit: & uerbum dei instanter predicans: multa ab emulis opprobria & persecutiones pertulit: quia omnes diuina gratia superauit. ¶Reperiens quendā qui ex paupertate hereticis adheserat: decreuit seipsum uendere: ut sic illius inopie subueniret: & illum ab errore subtraheret: quod & fecisset: nisi eius inopie diuina grā puidisset. ¶Alias etiā mulieri: q̄ filium a saracenis captum deflebat: se uendendū pro eius redēptione obtulit: sed mulier nō acquieuit. ¶Post hec cepit de istitutiōe ordinis cogitare: cuius officiū eēt per mundū discurrere: & fidem ab hereticis defensare. Qui postq̄ decē ānis tolose permanserat: ad ꝯcilium generale: quod rome celebrabatur: cū fulcone epo suo adiit: & ab innocētio tertio papa ordinē predicatoꝝ instituendum & ꝯfirmandū postulauit. Cūq; in hoc se papa difficilē exhiberet: nocte quadā uidit in somnis lateranēsem ecclesiam ruinā minantem: & dominicū humeris suppositis casurā illā fabricam substentantē. Qui euigilans & uisionem intelligens petitionem uiri dominici acceptauit: & ut sibi approbatam aliquam regulam eligeret mandauit. Dominicus ergo cum .xxv. fratribus regulam augustini doctoris & predicatoris assumpserūt: & sic ordinem incoharunt. Confirmationem uero innocentio iā defuncto ab honorio .3. eius successore obtinuerunt anno dñi .1216. ¶Dum ergo rome in ecclesia sci petri pro dilatione ordinis exoraret: apostolorum principes eidem apparuerunt: quorum petrus baculum paulus librum ei tradiderūt: atq; ad predicandū miserūt: qui fratres innumeros sui ordinis mox aspexit per mundū discurrentes & uerbum domini predicantes. ¶Quidam frater minor uidit in spiritu xp̄m in aere existentem: & tres lanceas cōtra mundū uibrantem: seq; illis omnes homines uelle perimere protestantem: cui occurrens beata uirgo orauit: ut modicum substineret: cum duos strenuos pugiles haberet: qui ad mundū cōuertendum sufficientes essent. Obtulitq; filio beatos dominicum & franciscum: quos ambos christus approbauit: & ut mater illos ad mundum predicandum mitteret: imperauit. ¶Existente eo bononie quidam cōuersus frater a diabolo arripitur: & a fratre rainerio dominico presentatur. Adiuratusq; spiritus dixit in eum introisse: cum die precedenti sine licentia & absq; signo crucis in ciuitate bibisset. Sed cum signum ad matutinum pulsaretur: demon se amplius stare ibidem nō posse dixit: quia capuciati surgebāt. Et sic orante sancto exire ꝯpulsus est. ¶Cū in partibus tolose libri eius in flumine sine ꝯseruatorio cecidissent: post dies duos a piscatore in rete inueniuntur: adeo oīm aque humore illesi acsi fuissent in armario custoditi. ¶Veniens ad quendam locum nocte cum

fratres iquietare nollet dormiẽtes orationẽ fudit:& clausis ianuis cum socio introiuit. ¶ Alias etiã exñs cum quodã cõuerso ordinis cistertieñ:cum sero ad ecclesiã uenissent eamq; clausam reppisset:oratiõe fusa se itra ecclesiã subito inuenerũt:& noctẽ in oratione duxerũt. ¶ Scholaris qdã lubricus cum ipsius celebrãtis manum deosculatus esset: maximã inde fragrãtiã sensit:moxq; i eo ois carnalis estus refriguit. ¶ Quidã magister scia & fama preclarus tolose in theologia legens:quodã mane uidit i somnis.7. sibi stellas lucidas presẽtari:que eo de nouo xenio admirante totũ mũdũ illustrare uidebanť. Et ecce dum scholas itrasset: beatus dñicus cum sex ex suis fratrib⁹ magr̃m adeũt:& ut eos i suos auditores susciperet humiliter deposcunt. Qui uisionẽ recolens illos esse stellas quas uiderat itellexit:eosq; gratissime recepit. ¶ Existẽte rome beato dñico:quidam magister rhegynald⁹ sci auiani aureliañ decanus cũ ordinẽ ingredi ꝓposuisset: & hoc uiro dei indicasset:subito ad mortẽ infirmatus est: pro quo dñicus beatã uirginem cui specialiter curam ordinis cõmiserat exorauit. ¶ Regina ergo misericordie cũ duabus uirginibus rhegynaldo i extremis laborãti nocte appuit:& unctione mirifica ipm ꝑ singulas corporis ptes iunxit:formasq; uerborum ad singulas unctiones ꝓtulit ac die tertia ipm plene sanãdum pronũsit:eiq; habitũ predicatoꝝ ordinis demonstrauit. Quam uisionem cũ per oĩa similiter uir dei ꝯspexisset:mane ad rhegynaldũ accessit:& ipsuz sanatum reppit nedũ ab estu febris sed etiam a ꝯcupisentia carnis. Aquo seriem uisiõis audiuit: & habitũ a uirgine demonstratũ assũpsit. Nã ãtea fratres super pelliceis utebãť. Rhegynaldus ergo sanatus ordinẽ introiuit & missus bononiã officium predicatiõis ferueter pegit. ¶ Iuuenis quidã nepos domini stephani cardinalis de fossa noua cũ equo i foueam precipitio lapsus: inde mortuus ẽ eductus:quẽ beatus dñicus oratione fusa cũ lachrymis ꝯtinuo suscitauit. ¶ In ecclesia sãcti sixti architectus quidã cecidit diuq; sub cumulo cadentis macerie iacẽs expirauit. Cuius cadauer ad se delatũ:uir dñi orationum suffragio a mortuis excitauit. ¶ In eadem ecclesia apud urbẽ cum ffes.40.manerent:& panis ei quadã uice deficeret: modicum panẽ reptum per bucellas ffibus discũbentibus diuisit. Et ecce duo iuuenes forma & habitu decori refectoriũ itrauerunt:palliaq; plena panib⁹ detulerunt: quibus uiro dei cunctis uidentib⁹ silẽter oblatis subito discesserũt. ¶ In itinere positus cum grauis pluuie iundatio fieret:a se & socio imbrem adeo signo crucis reppulit: ꝙ circa eos ad spatiũ triuz cubitoꝝ nec aque uel unica gutta descendit. ¶ Constitutus in itinere cũ quodam uiro religioso: ꝯuersationis domestico sed loquela alieno:dolẽs ꝙ diuinis eloquiis se mutuo resouere non possent:impetrauit a dño ut alter alteri⁹ lingua loquereť:& sic ꝑ triduum uerba alterutrius idiomate uariantes mutuis se collationib⁹ ꝯfortarunt. ¶ Hominẽ quendã pluribus uexatũ demonibus stolam collo ipsius imponens fugatis imundis spiritib⁹ liberauit. ¶ In partibus tolosanis ex pluribus ꝯuictis hereticis & incendio dãnatis unum reseruari fecit: quem spiritu ꝓphetico futuꝝ ffem & egregium predicatorem preuidit atq; predixit: & ut predixerat sic euenit. Nam & ipm prophetie ipm habuisse multoꝝ que predixit euentus probauit. ¶ Apud scũm sixtum in urbe fratrib⁹ ad capitulũ ꝯuocatis oib⁹ prenunciauit.4.ex fratribus i breui: duos uidelicet in corpore & duos in aĩa morituros:Et post modicũ duo ad dñm migrauerũt & duo ex ordine recesserunt. ¶ Existens bononie in uigilia assumptionis dñe: priori monasterii casemarii ordinis cistertieñ sibi amicissimo exigente materia familiariter reuelauit: ꝙ nunq̃ a dño aliquid postulasset:qd̃ iuxta uotum non obtinuisset. Cui cum prior ille diceret: ut a domino impetraret ꝙ magister cõradus teutonicus ordinem assumeret:qd̃ fratres summo desiderio affectabant:finito completorio cũctisq; discedentibus fratribus: solus ipse in ecclesia mansit:& in ordine more solito pernoctauit. Conuenientibus ergo fratribus ad primam:cum cãtor hymnum: iam lucis.icepisset:ecce noue lucis nouum sidus futurus magister conradus aduenit:& ad pedes uiri domini se prosternens habituz ut petiit perseueranter accepit. ¶ Frequenter dum corpus domini leuaretur in tanto mentis rapiebatur excessu acsi ibidem christum incarnatum uideret. Mira uero penitẽtia corpus affligebat: & noctibus orationi intentus dies predicationibus impendebat. ¶ Tandem appropinquante peregrinationis termino apd bononiam grauiter infirmatus: uidit iuuenem pulcherrimum se ad celi gaudia inuitãtem. Conuocatis igitur duodecim ex fratribus conuentus bononie testamentum condidit:& que possederat eis iure hereditatis dimisit:charitatem scilicet humilitatem ac uoluntariam paupertatem:prohibens omnino ne quis in ordine suo possessiones induceret temporales: maledictionem dei & suaz imp̃cans ei:qui ordinem illum quem paupertatis precipue decorat ꝓfessio:terrenaꝝ diuitiaꝝ puluere ꝑsũpserit maculare. Frib⁹ quoq; decessum suum egre ferentibus eos dulciter consolatus est:promittẽs ꝙ utiliorẽ ipsis

forent post obitū habituri. Sicq; ad extrema deueniens anno dñi. 1221. nonis augusti obdormiuit in dño: sepultus in terra i conuentu bononieñ. ¶ Eadē hora frater guale prior conuentus brixieñ & postmodū ipsi⁹ ciuitatis eps: uidit in sōnis celū apertū: & duas scalas candidas ad terrā demitti: quaꝝ sūmitas xps cū matre tenebant: & angeli p eas ascendebant: in medio aūt frater ordinis i sede posita residebat: quē iesus & mater sursum cū scalis trahebāt: donec ipso in celum eleuato aptura celi clausa est. Qui diē & horā notās ueniens bononiā inuenit sanctū eodē tēpore a corpore migrasse. ¶ Eadē hora frater rhaopositus apud tybū cū missam celebraret: & in canone patrē dñi eum more solito cōmendare uellet: in extasi rapt⁹ uidit sanctū dñicum corona aurea & imenso lumie adornatum: duob⁹ reuerendis uiris comitatū extra bononiā pcedentē: q diē & horā similiter notauit: tūcq; uiꝝ dei i pace quieuisse cognouit. ¶ Cum aūt corp⁹ eius sub terra multo tpe iacuisset: miraculis crescentib⁹ & fama a fratribus i eminentiorē locū translatū ē: quod tam mira fragrantia redolebat: ut totā q̄si ciuitatē repleret: & cunctoꝝ aromatū odores superaret: que translatio facta est. 9. calē. iunii. Quiescitq; ibidem sanctum corpus insignibus miraculis pollens.

¶ De scō osualdo rege & martyre. XXIII

Osuald⁹ rex berniciorꝝ & martyr ut scribit beda. 3. libro prio ca. successit fratri suo eanfrido: qui fuerat xpianus sed apostatans a rege britonū ceduaIdo in bello fuerat interfect⁹. Post cuius occisionē osualdus cū puo exercitu fide xpi munitus superuenit: & suos in xpi noie exhortans crucē ligneā terre affixit: & ante ipam cum exercitu procidentes: & xpm in sui adiutoriū inuocātes de hostibus uiriliter triūpharunt. In testimonium ergo miraculi & sāctitatis osualdi: de ipsa cruce lignea frusta pcidunt: & in aquā mittunt: cuius aque potus sanitatē cuiuscūq; egritudinis prestat hominibus ac iumentis. ¶ Osualdus igit̄ percepta uictoria regnoq; suscepto in fide xpi aiatus ad gentē scotoꝝ insule misit: in qua dudū fuerar delegatus: ut sibi catholicū aliquē epm mitterēt qui gentem suam fide xpiana imbueret. Missusq; est eps hadrianus cuius pdicatione regisq; fauore atq; suasu gens berniciorꝝ xpi fidem suscepit. Rex eni epo linguā ignorāti semp astitit: eiusq; interpres ad populum fuit. Tūc cepit rex ecclesias cōstruere: & paupib⁹ largiflue ministrare. ¶ Quodā die pasche posita mēsa & disco argenteo cū regalibus uasis: nunciatum est ei infinitā paupeꝝ multitudinē pre forib⁹ assistere elemosynas postulantes: qui mox dū oēs escas ad prandiū paratas eis largiri fecit: uerꝝ etiā discū argenteum cū uasis oibus p frusta cōcisa eidē impartiri mādauit. Quo pietatis ope uiso eps manū utrāq; tangens dixit. Nunq̄ putrescāt he manus: quod & euenit: nam & rege interfecto: ut dicit̄: manus cū brachiis a cetero corpore pcise usq; in p̄sens incorrupte pmanent. Hic rex scūs inter berbenoꝝ & dorieorū puincias dudū ab inuicē discordes pacē pcurauit: & ad finē optatū pduxit. Totūq; regnū britānie primus acquisiuit: & obtinuit: cuius ptem solūmō eius decessores possiderant: ipm autē felici regimie gubernauit. Postq̄ autē. 9. ānis regnasset cōtra paganorū exercitum gentileq; regem mercioꝝ p fide dimicans ac regni salute in bello martyr occisus est āno etatis sue. 38. non̄ augu. In quo loco ois quoꝝcūq; languentiū hominū uel animaliū egritudies sanant̄. Puluis quoq; d̄ loco ubi interfect⁹ fuerat assumpt⁹ quocūq; delatus: & in potum lāguentib⁹ datus: eādē obtinet gratiam sanitatū. Sepultusq; est i ciuitate regia nomine beba miraculis isignis. Manus autem cum brachiis per se i uase argenteo posite oino incorrupte seruant̄.

¶ De scō emigdio epo & martyre. XXIIII

Emigdius eps de puincia francie australi: que dr̄ germania: cum eēt adhuc presbyter inde egressus est cū. 12. fratrib⁹ suis tribusq; discipulis. I. euplo germanio & ualentino tpe quo rex polymnius gētilis in ciuitate esculana xpianos psequebat̄ uenitq; romā multa miracula faciendo. Quod audiens cec⁹ quidā assumpto ductore uenit eū regrendo: ut ab ipso illuminaret̄: cui in uia adiunct⁹ est miles habēs filiā fluxum sāguinis quinquēnio patientē: qui cū sāctū emigdium inuenissent: cecū quidē presentē illuminauit: filiā uero militis absentē: dū p illa orasset: a pfluuio liberauit: ipsosq; oēs cum 150. homibus pmiscui sex⁹ baptizauit. Sed postq̄ idolū asclepii signo crucis cōminuit: sacerdotem ei⁹ cōuertit eū. 1050. uiris & aliis paruulis & mulierib⁹ multis. Quod audiēs urbis prefect⁹ querebat emigdiū occidēdū: ueniens quoq; ad marcellū papam ab eodē eps esculañ ciuitatis ordinat̄: & ad p̄dicādū illuc destinat̄. Ipse aūt miracula multa ostēdens uenit esculū: secutus a multitudine fideliū. In cui⁹ ingressu demōes se incendi elamabāt. Quapprer ad eū ueniētes egri nūero. 150. q ab eoꝝ diis curari nō poterāt: pcepto ab eo sacro baptismare oēs a diuersis lāgorib⁹ sanati sūt: uñ & p p hec miracula populi tēpla. xii. euerterūt: idolaq; igni tradiderūt: ueꝝ cū scūs orationē ad deū fudisset: mox scō terremotu cetera phana idoloꝝ nu

mero.22.subito corruerũt: multiq; ad xp̃m uisis tot miraculis ↄuersi sunt: & i ip̃o oppido tres ecclesias ↄstruxerũt. Cũ autẽ a rege quereret̃ persecutionẽ fugiẽs ad urbẽ pieenam uenit suseeptꝰa matrona xp̃iana: ubi demerso in fluuiũ simulaero phanoq; oratiõe destructo multos ad xp̃m ↄuertit. ❡ Tandẽ rex polymnius ip̃m detinuit: & hortabatur ut diis imolaret: p̃mittẽs ei se filiã suam i eõiugẽ daturꝫ. Quã q; ei tradidit ut ip̃m ad sacrificia p̃uocaret. Emigdius uero puellã se cẽtatẽ m ad xp̃ꝫ sua predicatiõe ↄuertit: aquã q; de saxo p̃ducẽs ip̃am ↄtinuo baptizauit. Alios quoq; plures quos a diuersis primuꝫ langoribꝰ sanos effecerat: eadẽ unda pfudit. Quod rex audiẽs ip̃m i eodẽ loco iuxta flumẽ rheõti decollari precepit. Sed anteq̃ decollaret̃ dicitur orasse: ut in ciuitate esculo nullus aliquãdo esset leprosus uel demoniacus: & q̃ nullus exercitus ip̃am urbẽ ultra 9. dies obsidere posset aut ibi perseuerate. decollatus quoq; eaput suum in byrrho suseepit: & trecẽtis passibus pambulauit usq; ad montem cenobitaꝫ: q mons se mirabiliter apuit: & corpus eũ capite itra se recepit seq; ↄtinuo reclusit: ubi usq; in p̃ñs quiescit: Sanguis aũt ip̃sius a xp̃iana quadã eollectꝰ: esculi reseruatur i ecclesia sua. Qui passus ẽ noñ. augusti.

❡ De scõ menio ep̃o & ↄfessore. XXV.

Menius catalaneñ ep̃s nobilis rõanus a scõ petro apostolo in ep̃m ↄsecratus: cũ scõ dionysio & aliis ep̃is ad gallias p̃dicatiõis gr̃a directus ẽ: adiuncto ip̃si subdiacono maximiano. Sed cũ .xviii. miliario ab urbe elongati forent: subdiaconus mortuus est. Mepius uero ad petrum rediit: & socium defunctũ nunciauit. Aeeepta quoq; ab apostolo de fimbria uestimẽti eius particula: reuersus cadauer adhuc ihumatũ tetigit: & cõtinuo mortuus resurrexit. Alia quoq; signa plurima p illos dñs ostẽdit. Cũ aũt ad urbẽ eatalaneñ uenisset: & populum ad cõuertendum duꝝ reppisset: miliario uno a ciuitate i loco deserto cepit in speluñca cõtemplationi uacare: multisq; inibi miraeulis clareseere. Nã pueꝝ nobilẽ qui cadens i fluuiolo q nauta dicit̃ & iuxta ciuitatẽ labitur neeatus fuerat: suscitauit: multosq; uiso mirabili signo ad xp̃m ↄuertit. Sicq; a populo euꝫ honore ad ciuitatẽ ducitur & i ep̃ꝫ sublimat̃. In ip̃o quoq; urbis ingressu tres leprosos mũdauit & totidẽ cecos illumiauit: demonẽ quoq; ab obsesso quodã eiecit. Gregẽ át dñicũ uerbis & exẽplis refouẽs ãnis. 80. sedẽ illã feliciter gubernauit. Et ↄfectus senio in pace quieuit noñ. augusti.

❡ De scõ iusto episcopo. XXVI.

Iustꝰ ep̃s lugduneñ fuit. Qui cũ ep̃atu relicto aliquot annis i eremo angelicã uitã egisset. ibidem scõ fine migrauit ad dñm. Cuius scũm eorpꝰ lugdunẽses ciues sollicite requisitũ: ac i eremo uastissima reptũ a remotis terre pribꝰ ad suã ciuitatẽ tulerũt: & ibidẽ in ecclesia sui saeerdotii honorifice ↄdiderunt noñ. augusti.

❡ De scõ cassiano episcopo. XXVII

Cassianus ep̃s ex alexãdrinoꝝ nobili genere ortꝰ a scõ zenone eiꝰ urbis ep̃o diuitiis litteris eruditꝰ est. Qui oĩa pro xp̃o reliquẽs in horteñ ciuitate eeelesiam ↄstruxit. Ibiq; degẽs sub iouinião iperatore xp̃ianissimo a populo ep̃us ↄstitutꝰ ẽ. Et cũ ip̃am sedem dudũ i scitate gubernasset: pegrinationis gr̃a ide discessit: & p mare massiliã nauigauit. Indeq; augustuduñ uenit: & scõ simplicio ep̃o triẽnio adhesit. Quo defũcto oĩs clerus & populus cassianũ sibi i ep̃m ↄstituit. Qui uita & miraculis clarens ãno. 20. sui ep̃atus i pace quieuit noñ. augu. ❡ De hoc frater uincẽtius ait q̃ dũ scũs germanꝰ antisiodoreñ ep̃s de britãnia rediẽs ad tumuluꝫ huius oraret. Interrogauit cassianũ quomodo se haberet. Qui statim ex tumulo cũctis audiẽtibus r̃ndit: se pfrui dulci quiete: & p̃m saluatoris aduẽtũ expectare. Curꝰ se germanus oĩombꝰ ↄmẽdauit: & ut i ip̃o s̃o aduẽtu p̃t̃e secũ hẽre mereret̃: hũiliter supplicauit.

❡ De scã aphra martyre. XXVIII.

Aphra martyr apud cretã i ciuitate augustana m̃riuꝫ passa ẽ. Hec cũ eẽt pagana & meretrix matrẽ hilariã de lenocinio uitã exigẽtem hẽbat. Ip̃a uero cũ tribꝰ ancillis suis: uidelicet: digna: euniẽia: & europia se cũctis petẽtibꝰ p̃stituebat. Sed p predicationẽ narcissi hierosolymoꝝ ep̃i ad xp̃ꝫ ↄuersa & eũ oĩ domo & matre baptizata: atq; a peccato reuocata est. Que a iudice ↄprehẽsa cũ sacrificare nollet: sed diceret sufficere sibi peccata sua: qbꝰ de corpe suo & ancillaꝝ ludibriũ faciẽs deũ offenderat: q tñ eã peccatricẽ ad pniam ↄuerterat: uiua icẽdi iussa ẽ: unde iuxta siluã lethei flumĩs adducta flammisq; tradita: sic sp̃m emisit: ut eorpꝰ oĩo pmaneret iustũ. Ancillas uero q̃ eã ad m̃riũ seeute fuerãt: puer cũ nauicula appens cõtinuo trãsuadauit. Que cũ eorpꝰ icõbustũ inuenissẽt: nec ip̃m sepelire possent nec nũciũ p quẽ matri nũciarẽt patũ hẽrẽt: puer q eas rtã stulerat eis flumẽ natauit: & p̃dicta hilarie matri nũeiauit. Que uemẽs noctu cũ sacerdotibꝰ & ancillis corpus abstulit: & s̃o miliario ab augusta ciuitate i monumẽto p̃prio sepeliuit noñ. augusti.

¶ De transfiguratiõe dñi nři iesu xpi. XXIX

TRansfiguratio dñi in quibusdã ecclesiis. 8. id⁹ augusti celebratur: nõ q ea die: ut qdam aiunt: trãsfiguratio ipsa facta fuerit: sed ea die p apostolos publicata. Nam ut dicunt transfiguratio facta est circa principium ueris. Veȝ discipuli ppter phibitionem eis a dño factã: ne uisionẽ quã uiderãt: alicui dicerent: donec filius hois a mortuis resurgeret: ipsam tã diu celauerunt: & i hac die manifestauerunt: ita legit̃ in libro: q dr̃ mitralis. ¶ Circa hanc transfiguratioñe qttuor sunt attẽdenda. Primo qre dñs se transfigurare uoluit. Secũdo quõ se trãsfiguratũ ostendit. Tertio quos sue glorie testes adhibuit. Quarto qualiter ipsam uisionẽ ꝯfirmauit. ¶ Circa primũ sciendũ: q xps corã discipulis transfigurari uoluit ppter tria. Primo ad ꝯfirmandã eorũ fidem: cũ eni paulo ante dñs apostolos interrogasset: quẽ ipm hoies esse dicerent: illiq uarias hominum opiones rñderent: petro uero in psona omniũ apostoloȝ ipm esse xpm filiũ dei uiui ptestante: ad ꝯfirmandã fidẽ ipsoȝ xps eis gloriã diuinitatis sue ostendere uoluit: ut tam ex uisione uultus splendentis q̃ ex auditiõe patris ipm esse dei filiũ exclamãtis: qđ ipsi primo de ie su credabãt: i eoȝ cordib⁹ efficaciter & sine ulla hesitatiõe firmaret: ut qa passur⁹ erat: cũ apostoli eũ tãq̃ hoiem ueȝ mortuũ cernerẽt: etiã tãq̃ ueȝ dei filiũ resurrecturũ non dubitarẽt. & qa ipsa trãsfiguratio sũme deitatis mysteriũ repñtat: iõ nõ oib⁹ discipulis tãq̃ secretũ dĩnũ reuelãda fuit: s₃ eis solũmõ q ceteris excellẽtiores erant: & nõ uni tãtũ: qa testimoniũ uni⁹ q̃si nulli⁹ reputat: sed tribus discipulis: eo q in ore duoȝ aut trium testiũ stat oẽ uerbũ. ¶ Scđo ad augẽdũ eoȝ spem: ut p talẽ uisionem discipuloȝ aios ad passionẽ firmaret. Oportet eni ad hoc: ut aliqs directe pcedat in uia: q finẽ aliq̃liter pcognoscat: sicut sagittator uõ r̃cte iacieт sagittã nisi signũ pspiciat: uñ dicebat thõas ioã. 14. Dñe nescim⁹: quo uadis: & quõ possum⁹ uiã scire. Et xps p passionẽ nõ solũ gloriam aie obtinuit: quã habuit a principio ꝯceptionis: sed etiã corpis: & iõ ꝯueniens fuit: ut discipulis gloriã sue claritatis corpalis ostenderet: ut sic spem future glorificatiõis i eoȝ corpibus demõstraret: s̃m illud phi. 2. Reformabit corp⁹ humilitatis nr̃e ꝯfiguratum corpori claritatis sue. ¶ Tertio ad pficiẽdũ charitatẽ. Apostoli eni licet in xpo diuinitatẽ crederent: solã tñ humanitatẽ ꝯspexerãt: & iõ uix aliqd in xpo diuinũ diligebãt: quia difficile est amare: qđ nõ uidet̃: iõq xps eis gloriã sue diuinitatis reuelauit: ut cum ipm etiã deũ ex tali uisiõe ꝯspicerent: etiã in ipso diuinitatẽ manifeste cognõscerẽt: & p cõsequens ut deũ ipm diligerent. ¶ Circa secundũ sciendũ: q iuxta textum euangelii facies eius resplẽduit sicut sol: & uestimẽta eius facta sunt alba sicut nix. ¶ Et notandũ: q iter quattuor dotes corporis claritas ẽ ipsi⁹ psone in seipsa. Alie uero tres nõ percipiuntur nisi aliquo actu uel motu. Xps ãr licet aliis tẽporib⁹ alias corpis dotes in se ostenderit: uidelicet agilitatẽ: qñ sup mare ambulauit. Subtilitatẽ: qñ clauso uirginis utero in mũdum pdiit. Impassibilitatẽ: qñ iudeis eũ lapidare nolentibus de manib⁹ eoȝ exiuit: nõ tamẽ ppter illas dr̃ transfigurat⁹: sed per solam claritatẽ quam discipulis in mõte ostẽdit: que sola ptinet ad aspectum persone. Figura eni circa extremitatẽ corpis ꝯsideraẗ. Nam figura est: que terminis ꝯtineẗ: & ideo sola claritatis assumptio dr̃ transfiguratio: & hec claritas deriuaẗ ab aie claritate: quã xps semper habuit: eo q ipsi⁹ aia semp btã fuit: iõ & corpora nr̃a post resurrectionem sicut sol refulgebunt: que lux ex aie claritate: que beata erit: originẽ habebit. Matth. 13 Fulgebunt iusti sicut sol in regno pr̃is eoȝ. Nec est dicendũ: q xps ostenderit tantã claritatẽ: quantã habuit: sed quantã oculis discipuloȝ percipiẽdã possibile fuit. Et sicut caro xpi ex claritate aie splẽdorem illum cõtraxit: sic etiam uestes eius ex carnis splẽdore candorem niueum cõtraxerunt: sicut uerbi gr̃a: aqua ex solis radio percussa resplendet: & paries ex aqua splẽdẽte repcussus resulget. ¶ Circa tertiũ est sciendũ: q christ⁹ huius sue gloriose uisionis testes adhibere uoluit patres noui ac ueteris testamenti. De ueteri autẽ testamẽto duos: de nouo autem tres assumpsit: quia uidelicet uetus testamẽtum tanq̃ ex dualitate: qui est numer⁹ diuisionis: imperfectũ fuerat: nouũ aũt ex trinitate perfectiorem in se grãm ꝯtinebat. Veruȝ per moysẽ & heliam lex & pphetia designaẗ in quibus omnia ueteris testamenti mãdata continenẗ: quod enim lex primo mandauit: pphetia postmodũ confirmauit. Vel p moysen & heliam denotanẗ duo status antiqui temporis. Quorum unus fuit coniugatorũ designatus in moyse: alius continentrum designatus in helia. Vel per moysen significantur omnes defuncti suscitandi per heliam in corpore uiuentem omnes uiui repertendi & a domino in nubibus rapiendi cum uenerit in gloria sue maiestatis ad iudicandum uiuos & mortuos & seculum per ignem: quod iam per hãc transfiguratioñe denotatũ est. ¶ Tres autem discipuli: uidelicet petrus iacobus & ioannes significant tres ordines ecclesie militantis: qbus aureola daẗ: ad quos omẽs ceteri reducunẗ. Petrus eni significat

doctores: quia ipse fuit ecclesie omniū primus pastor. Ioānes oēs uirgies: quia uirgo a dño elect⁹ ē. Iacob⁹ uero mrēs: qa prim⁹ inter apostolos martyriū pertulit. Primus aūt ordo pugnat ꝯtra diabolum. Secundus ꝯtra carnē. Terti⁹ cōtra mundū. Ad primū ordinē reducuntur ꝯfessores: ad s̄m ꝑtinēt: ad tertiū penitētes. ¶ Vel p istos tres apostolos significant tres uirtutes theologice p q̄s ad gloriā eterne felicitatis puenire debem⁹. Petrus eni denotat fidē: quia ipse solus ꝯfessus ē gloriā deitatis dicēs. Tu es xp̄s fili⁹ dei uiui. Iacobus denotat spem quia primus oium apostoloꝝ passus fuit pp spem retributionis eterne. Ioānes uero charitatē: qa ipm xp̄s speciali ꝑrogatiua sup oēs dilexit. ¶ Vl̄ p ipos tres apostolos significāt tres pnie ptes sine qua ad claritatē eternā nemo puenit. ¶ Petrus eni qui interpretatur agnoscēs denotat ꝯtritionē: que ex sola peccati notitia puēit. ps. Quoniā iniq. me. ego cognosco. un̄ & petrus: culpa sua cognita fleuit amare. ¶ Iacob⁹ qui interpretaꝰ supplātator denotat ꝯfessionē: qua diabolus supplātatus eliditur. ¶ Ioānes q interpretatur grā dñi denotatat satisfactionē: qua hō penitēs ad grāz reuocaꝰ. ¶ Circa q̄rtū sciendū ē q̄ i baptismo xp̄i: qd fuit mysteriū prime r̄generatiōis: & i trāsfiguratiōe: qd ē mysteriū s̄e: declarata ē operatio trinitatis. Nā in xp̄i baptismate apparuit pater in uoce: filius in carne: spiritus sāctus i columbe specie. Hic autē se reuelat pater eadē uoce & eadē uerboꝝ ꝑlatione: filius eadem carne sed refulgēte: sp̄s autē scūs in forma nubis perlucide. Nam sicuti in baptismo spiritusscūs dat innocētiā: que per colūbam designatur: sic in resurrectiōe dabit claritatē glorie & refrigeriū ab omni malo: qd in nube ostendiꝰ. Et quia xp̄s uenit grām actualiter daꝰ i re: gloriā uero icredibiliter ꝑmittere i spe. Ideo in transfiguratiōe inducuntur homines ut ipm audiant non autem in baptismo. ¶ In hac die uinū nouū si inueniri potest i sanguinē xp̄i ꝯficitur: uel saltē de matura uua i calice aliquātulū eliquaꝰ. Racemi etiā benedicuntur & popul⁹ cōicat. Cuius ratio ē: qa dñs discipulis i die cene dixit. Non bibaz amō de hoc gemine uitis donec illud bibā nouum i regno pr̄is mei. Illa uero transfiguratio dñi: & qd dixit nouū uinum representat gloriosam inouationē: quā xp̄us post resurrectionem habuit. Et ideo in hac die trāsfigurationis que resurrectionem represemat nouum uinū inquiritur: in quo nouitas eterne dulcedinis ondītur: que scis post resurrectionē i patria propinabiꝰ. Hec ex libro mitrali.

¶ De sāctis sixto papa secūdo & sociis martyribus. XXX.

Sixtus papa & mr̄ hui⁹ nois s̄s felicissimus & agapit⁹ diacones rome sub decio cesare passi sunt. Hic natione grecus ex patre sophoro athenieñ prius quidē philosophus postea uero xp̄i discipul⁹ stephano pape prio i pontificatu romano successit seditq; annos. 2. mēses. xi. dies. vi. Hic ꝯstituit ut missa celebrareꝰ sup altare: qd ātea nō fiebat. Et ut sacerdote icipiēte missaꝝ actionē: chor⁹ decātaret hymnū. Scūs: scūs: scūs: dn̄s de⁹ sabaoth ꝛc. Qui cū p̄statis duob⁹ diaconib⁹ deṫtus. Decio cesari & ualeriano pfecto p̄ntatus: cū nullis psuasionib⁹ ad sacrificandū posset iclinari iussus ē duci ad tēplū martis: ut aut sacrificaret: aut i custodia mamertina recipeꝰ. Sed dū sacrificare renuens i custodiā duceꝰ: beat⁹ laurētius ei⁹ archidiacon⁹ eidē obuiauit: & quo ipe pater sine se filio tēderet clamare cepit: atq; ne se derelinqueret instanter exorauit. Sed beat⁹ sixt⁹ eidē predixit: q̄ ipm n̄ deserebat sed ad martyriū precedebat: cū ipsi maiora certamina post triduū deberētur. Mādās ut thesauros ecclesie quos ei commēdauerat paupib⁹ dispensaret. Quod & laurēti⁹ fideliter ad impleuit: ut diceꝰ ifra i ei⁹ passione. 4. idus augu. ¶ Post duos dies btūs sixt⁹ de custodia educiꝰ cū duob⁹ diaconib⁹ felicissimo & agapito: & p̄ntatus decio & ualeriano iubēꝰ duci ad tēplū martis: & ibi sacrificaꝰ. Quod si renuerēt: ibidē capite trūcari. Ducti sūt ergo foras muros porte apie ad tēplū martis. Et cū orasset sixt⁹ cecidit aliqua ps tēpli & idola ꝯminuta sūt. Cūq; duceꝰ ad decollādū btūs laurētius p⁹ eū clamare cepit: rogans ne se desereret: eo q̄ thesauros suos quos sibi tradiderat iā expēdisset. Tūc milites audientes de thesauris laurētiū tenuerūt. Sixtuz uero cū felicissimo & agapito ibidē decollauerūt. Xp̄iani aūt cū iustino p̄sbytero corp⁹ sixti raptū sepelierūt i cemiterio calixti uia apia. Felicissimi uero & agapiti posuerūt in cemiterio pretexati. viii. id⁹ augu. Referuntur etiā passi cū btō sixto. iiii. alii diacōes uidelicꝫ: ianuari⁹: magn⁹: uincēti⁹: & stephā⁹: & feuer⁹ p̄sbr̄ & claudi⁹ subdiacon⁹: & crescenti⁹ lector & roman⁹ hostiari⁹. ¶ Hic fecit ordinatiōes duas p mēsez decēbris presbyteros. 4. diacones. 7. ep̄os uero duos. Et cessauit ep̄atus dies. xx.

¶ De scō sixto papa tertio. XXXI.

Sixt⁹ papa hui⁹ nois. 3. natiōe rōan⁹ ex pr̄e prisco celestio. 1. papei ep̄atu rōao successit: seditq; an. 8 & dies. 9. Hic de regiōe celiimōtis: ꝯstituit ut nll⁹ clic⁹ i pecia alteri⁹ ordiari p̄sūat. Hic ꝯgregata synodo p crimīe sibi illato corā. 57. ep̄is se purgauit.

Et condemnatur bassus: qui hoc ei apud augustum crimen intulerat: ita tamen ut ultimo die uite eiꝰ uiaticum ipsi non negaretur: propter humanitatem pietatis ecclesie: qui bassus cū defunctꝰ eēt corpꝰ eius sixtus ēps manibus ꝓpriis sepeliuit. Hic edificauit ecclesiā scē dei genitricis marie: que dr̄ ad p̄sepe: & hodie maior uocatur in monte supagio iuxta macellū libye. Hic & in distribuēdis paupibus elemosynas studuit & multas auro & argēto basilicas decorauit: plenusq; sanctitate feliciter in xp̄o quieuit: & sepultꝰ est in uia tyburtina in crypta iuxta corpus beati laurentii: & cessauit ēpatꝰ dies. 22. Hic occidentalium ēpoꝝ sententias nestorii damnantes errorem: orientalibus scripsit ēpis: in signi uolumine contentas.

¶ De sanctis mr̄ibꝰ iusto & pastore. XXXII

IVstus & pastor martyres apud urbē cōplutum hispanie ꝓuincie sub daciano p̄side passi sunt. Hi germani frēs xp̄ianis parentibꝰ orti & ipsi xp̄iani: cū adhuc pueri litteris imbuerent̄: ad passionē animati: pie dictis in schola tabulis sponte ad martyrium cucurrerūt: idola spernentes: qui a daciano p̄side tenti nec audici: eo q dubitaret: ne ipsorum uipote īfantiū exemplo alii ꝓuectiores ad martyriū incitarent̄: uerberibus diris afflicti sunt. Cū āt presidi relatū eēt: q se mutuis exhortationibus ꝯstantius roborarent: eos extra ciuitatē adductos gladio cedi iussit: quoꝝ aīas etiam ipsi gentiles ab ipso xp̄o cōcinētibꝰ angelis ad celū deferri uiderunt: corpora uero a xp̄ianis in eo quo passi fuerāt loco tumulata sūt multis clarētia signis: ubi & basilica desup edificata est: passi sunt autem. 8. idus augusti.

¶ De scō donato ēpo & mr̄e. XXXIII

DOnatus ēps & martyr apud arretium ciuitatē tuscie passus est tēpore iuliani ipatoris. Hic cuȝ iuliano impatore p̄dicto nutritꝰ & eruditus: atq; cū eodē clericꝰ effectus est a scō pygmenio p̄sb̄ro i urbe roma: qui iulianꝰ ad subdiaconatꝰ ordinē ascēdit: ipse uero donatus lectoris officiū suscepit. Sed cū iulianus apostata fieret: & in impiū sublimatus eēt: patrē & matrem donati occidit. Donatus uero fugā arretiū petiit: & cuȝ hilariano mōacho habitauit. cū quo & multis claruit signis. ¶ Cū eni mulier q̄dā noie syrana gētilis & ceca ad eos uenisset: petēs i xp̄i uirtute illuminari ab eisdē: primo mentis cecitate sanata una cū filio suo: oīa idola ꝯbussit: & ad satyꝝ ēpȝ arretinū adducta ab eodem cū filio baptizata est: & cuȝ sacro chrismate liniret̄: oculoꝝ mox lumen recepit. ¶ Deinde donatꝰ cum hilariano aproniani p̄fecti ciuitatis filiū demoniacū asterium noie ad se adductū ab imūdo spū liberauit: clamāte demone q donatꝰ ipm de domo sua coartaret exire. ¶ Vir quidā eustasius noie exactor fisci in tuscia publicam pecuniā euphrosyne ꝯiugi i custodia dereliqt: & abiit: Que timore hostiū superuenientiū pecuniam abscōdit: & repentina morte p̄uenta sepulta est. Cūq; uir eius rediens ꝓ exactiōe thesauri cū filiis ad suppliciū traheret̄: ad donatū ꝯfugit: qui una secū ad sepulchꝝ uxoris perrexit: & orōne fusa euphrosynā de tumulo ex noie uocauit: & ubi eēt pecūia īterrogauit. Que r̄ndit: q in ingressu domus suffossa iacebat: qua ibidē reꝑta eustasius liberatꝰ est. ¶ Post hec donatꝰ a satyro ēpo in p̄sb̄rm ordinatur: eo q; defuncto ab oī populo in ēpm eligit̄. Cūq; die quadā celebrans populum cōicaret: & diaconus antimus sanguinē xp̄i i calice uitreo populo ꝓpinaret: subito paganoꝝ impulsu cecidit: & calicē fregit. Cumq; ex hoc omnes tristarent̄: donatus fragmētis calicis collectis orōne fusa ipm in formam pristinā restaurauit: una āt particula a diabolo abscōsa defecit: q̄ tn̄ ad testioniū miraculi ꝓfecit. Quo signo uiso. 79. gentiliū ad xp̄m ꝯuersi sūt. ¶ Post dies aūt. 28. quadracianꝰ augustalis p̄ses tenuit btōs hilarianū & donatuȝ. Et primo quidē hilarianū in ciuitate ostia detentum fustibꝰ cesum martyrem xp̄i fecit: ut supra in eiꝰ passiōe actū est. 17. calē. augusti. Deinde donatuȝ in ciuitate arretina detētū: cū sacrificare nollet: & deos blasphemaret: iussit cum lapidibus ore contundi: & deinde in custodia recludi: ubi dū egrorum multitudo ad eū accedens a diuersis langoribus sanaretur: iussit illum quadracianus i eadem custodia capite truncari: cuiꝰ corpus a christianis in eadem ciuitate tumulatū est 7. idus augusti.

¶ De scō donato ēpo & ꝯfessore. XXXIIII

DOnatus eps apud ciuitatē epiri ueteris in tēpore theodosii imperatoris iunioris multis ibidē miraculis clarebat. ¶ In quodā loco nomine hisauria erat fons aque adeo infectus ut quicunq; de illo biberet protinus moreretur. Ad quem locum sanctus uir cum clero & populo processionaliter accessit: ut oratione aquam sanaret. Et dum uectus asinulo fonti appropinquaret: celo nubibus tenebrato: & fulguribꝰ ac tonitruis erumpentibus: draco terribilis inde erupit: & pedes asini cauda inuoluens cōtra donatum se erexit: quem ille leui ictu baculi percutiens: uel ut alibi legitur in os eius expuens continuo interfecit. Quem octo boum paria uix traxerunt ad ignem. Orauit autem uir sanctus ad dominum: &

omne uenenum a fonte fugauit. Misso quoq; puero cũ situla aquã haustã bibit: & oibus ad bibendũ saluberrimã exide ꝯcessit. ¶ Alias etiá dũ ipse cũ socus siti urgeref: sua oratione fontẽ de terra ꝑduxit. ¶ Cũ filia theodosii ĩpatoris a demone uexaref: &patre adhuc gentile ad singula sacrificia deoꝝ duceretur: & nullo modo liberari posset. Imperator audiẽs de uirtutibus sci ipm ad se accersiuit: & ut natã suam liberaret istanter rogauit. Qui demonẽ interrogauit: unde illuc uenisset. Ille q; de eremo se uenisse rñdit: quẽ scũs dei ad locũ ipsum redire coegit: demonq; uniuersam domũ ꝯcutiẽs euanuit. Sicq; ĩpatorẽ cum uxore & filia & uniuersa familia ad xp̃z ꝯuertit. ¶ Cũ quidã mortuus efferretur adueniẽs creditor chirographũ ꝑtulit: dicẽs sibi deberi solidos ducẽtos & iuxta legẽ ĩpialẽ nõ pmittebat eũ sepeliri. Quod cũ uxor eius donato cũ lachrymis idicasset: asserens q; homo ille pecuniá totaliter recepisset: asurgẽs hõ dei ad locũ iuit: & manũ defũcti tenẽs corã oib⁹ excitauit: atq; ut creditori satisfaceret iussit. Qui residẽs in pheretro ipm de solutione debiti cõuicit & chirographum manu sciditi: atq; iubẽte scõ iteruz obdormiuit. ¶ Cũ fere trib⁹ annis nõ pluisset & sterilitas magna esset. Infideles ad ĩpatorẽ ꝯueniunt: petẽtes sibi tradi donatũ: q ꝑ artem magicã hoc fecisset. Ad ĩpatoris ergo instãtiam scũs egressus dñm exorauit: & statim pluuia copiosa descẽdit ceterisq; infusis ab imbre ipse leuibus idut⁹ & siccis uestib⁹ domũ rediit. Et sic omnẽ ciuitatẽ ꝯstantinopolitanã ad fidẽ ꝯuertit. ¶ Post hec ab imperatore ĩpetrauit imunitatẽ luci ubi ĩpe fontẽ sanauerat. Ibiq; iuxta ciuitatẽ lustomã ecclesiam ꝯstruxit & clarus uirtutibus ĩ pace qeuit. 7. idus augusti. Corpusq; ei⁹ post multos annos a ueneris inde sublatũ positũ est ĩ ecclesia beate marie de mariano sub ep̃atu toreelleñ: ubi & signis mirabilibus fulget.

¶ De sãctis cyriaco largo & smaragdo martyribus. XXXV.

Cyriacus largus & smaragd⁹ martyres rõe passi sũt sub maximião ĩparore. Hic cyriacus a scõ marcello papa diaconus ordinar⁹ ẽ. Cũ autẽ maximian⁹ ĩpator thermas edificaret noie diocletiãi: & xp̃iãos plurimos damnasset ad fodiẽdam harenã. Inter ceteros deducti sunt ad ministeriũ predictũ sci martyres cyriacus & sisinnius: qui nõ solum suas sed etiã alienas sarcinas dei auxilio portabant. Nã cum ibi esset scũs satorninus senex: qui ex senectute harenã ferre nõ poterat: sisinnius & cyriacus ipm ad portandum iuuabãt: ut dictũ est supra ĩ passione marcelli pape. 17. cal. februarii. Quod cũ audisset maximianus ĩpator saturninũ & sisinniuz ac cyriacum in carcere detineri fecit. Et sisinnium quidem ac saturninũ ꝑ diuersa supplicia interemit: ut supra actũ est in passione eoꝝ. 3. cal. decẽbris. Cyriacus uero cũ duob⁹ sociis largo & smaragdo ĩ carcere detẽtus est per annos tres: donec edificatis thermis diocletianus rediit de ptibus apbrice. ¶ Post dies autẽ paucos filia diocletiani noie artemia cepit a demonio uexari: clamãte demone per eius q nisi cyriacus ueniret: inde nunq̃ discederet. Qua de re cyriacus cũ sociis de custodia eductus ẽ: & ad filiã ĩpatoris adductus. Cui demõ dicebat: ut si ipm ex puella exire uellet: uas aliqd sibi daret ĩ quo intraret. Et cũ cyriacus seipm offeret: demõ dicebat: q ĩ uas suũ intrare non poterat: quia undiq; signatũ erat. Addiditq; ꝯminãs: q si inde ipm eiiceret in perfidẽ illũ uenire faceret. Et cũ coactus ex puella exisset artemia clamauit: q deum quẽ predicat cyriac⁹ uideret. Quã scũs cyriacus cũ matre serena ad xp̃m ꝯuertit & baptizauit. Cui diocletian⁹ iuxta palatiũ suũ domũ ꝯcessit: ut ibidẽ cũ sociis securus ĩ xp̃anitate maneret. ¶ Post modicũ ipse uenit legatio a sapore rege pꝑsaꝝ ad diocletianum: ut cyriacũ ad se mitteret: qa filia ei⁹ iobia noie a diabolo uexabaf. Ad preces ergo diocleriani cyriacus cũ sociis naui ipositis necessariis ĩ babyloniã letus iuit. Et cum ad puellã ꝑuenisset ĩ xp̃i noie imũdũ spz ab ea eiecit: clamante demõe p os eius q nomẽ xp̃i terribile ipz coartabat exire. Et sic sanatam puellam cũ parentib⁹ & omni cognatione numero. 420. cyriacus baptizauit. Et cũ multa sibi mũera eẽnt oblata recipe noluit: sed. 45. diebus ibidẽ in pane & aqua iemoratus tandẽ romã reuersus est: & a dioclenão gratanter exceptus. Quo post duos menses defuncto. Maximianus ei⁹ filius successit. Qui iratus de sorore sua artemia: cyriacum comprehendi: & nudũ ac catenĩs ligatũ ante redam suam trahi fecit: ad exẽplum xp̃ianoꝝ. Deide ipm carpasio uicario cũ sociis tradidit puniẽdũ. Qui picẽ reliquatã super capita ipoꝝ iussit perfundi: deinde diebus. 4. in carcere fame macerari. Post hec cyriacum eductum & sacrificare nolentem iussit in catasta extendi & attrahi neruis ac fustib⁹ cedi. Et cũ in his hoibus gratias ageret: iusso maximiani ductus est uia salaria iuxta thermas salustii: & ibidẽ decollatus est cũ sociis suis largo & smaragdo: & aliis xp̃ianis ꝑmiscui sex⁹ numero. xxi. Quoꝝ omniũ corpora ioannes presbyter in eodẽ loco sepeliuit. Scim uero cyriacũ cũ largo & smaragdo p se passi fuit: sub die. 17. cal. aprilis: post aliquot menses corpora ipoꝝ scõꝝ a scõ marcello papa & lucina matrõa inde leuata sunt & trãslata

in uia ostiensi miliario ab urbe octauo. 6. id' augusti: quo die prefat' põtifex ipsorum festũ recolendũ ordinauit. ¶ Carpasius autẽ cũ domũ cyriaci impetrasset: & ad derisionẽ xpianorum in loco: ubi baptizabat: se balnearet: & ludis scenicis ac epulis cum. 19. sociis sepius uacaret: omẽs subito die quadã mortui sũt. Et extũc clauso balneo gentiles xpianos uenerarĩ ceperunt.

¶ De sancto seuero epo uiennen. XXXVI

Seuerus eps uiennen natiõe ind' fide xpi feruentissimus: cã pdicationis laboriosissime ad prefatã urbem ueniens: ingentẽ paganorum multitudinẽ uerbo & miraculis ad fidẽ xpĩ cõuertit: ubi eps a populo ɔstitutus: post laudabilẽ uitam inibi in pace quieuit. 6. idus augusti: ɔditus in basilica sci stephani signis clarus.

¶ De scõ hormisda papa & ɔfes: XXXVII

Hormisda papa natione campan' de ciuitate fresclon ex pre iusto: symmacho pape in põtificatu romano successit: & sedit annos. 9. dies. 17. Hic clerum cõposuit: & psalmos canendos ordinauit. ¶ Cum autẽ anastasius impator i heresim eutychianam corruisset: duas i xpo naturas denegãs. Hormisda papa direxit enodiũ epm ticinen aliosq; cu eo ɔstantinopolim legatos: quaten' anastasiũ impatorem & acaciũ pãrchã ei ɔplicem: si resipiscerent: ad ecclesie gremiũ reducerent: sin autẽ anathemate ligarẽt: qui nõ solum eorum salubria monita spreuit: sed etiam graui ɔtumelia illos expulit: nauiq; fragili impositos mandauit: ne uspiã ad aliquam grecie ciuitatẽ accederent. Quam ei' impiã temeritatẽ ultio diuina secuta est. Nã 27. eius impii ãno fulminis ictu pcussus interiit: moxq; oẽs grecos ad catholicã ueritatem redeũtes hormisda papa reconciliauit. ¶ Hic postq̃ multas elemosynas pauperib' erogasset: necnõ pluribus basilicis diuersa ornamenta contulisset: apud sanctũ petrum trabẽ argẽteã mille & xl. librarum relinquẽs ibidem sepultus requiescit: dormiuit autem in domino. 6. idus augusti.

¶ De scõ hormisda martyre. XXXVIII

Hormisda martyr apud psas passus est sub rege ipsi' puincie sapore: qui nobilissim' fuit ex patre prefecto persarum: quẽ dũ rex sapor xpianum agnosceret. iussit eũ ut mul' camelos exercitus traheret. Quod dũ multis dieb' patiẽter fecisset: ille cum ex alto sole adustũ ɔspicens: ueste linea pretae motus ipm operuit: deinde eũ ut negaret xpm: blandiri cepit. At sanct' illico cõcisam uestem deposuit: moxq; ipsum rex indignatus gladio necari mandauit.

¶ De translatione sancti quirici. XXXIX

Translatio corporis sci qrici epi & martyris apud anconã. 6. idus augusti celebrat: quo uidelicet die ipsius bti martyris corp' sanctissimũ de hierosolyma ad ipsã ciuitatem delatũ multis clarens signis atq; miraculis digna ueneratione reconditum ẽ: ut habetur in martylogio.

¶ De scõ romano martyre. XL

Romanus martyr rome passus ẽ sub decio cesare. Cũ eni beatus laurenti' in catasta extẽsus sceleribus cederet: ut dicet infra in eius passione. 4. idus augusti Romanus miles inter alios ibidem astans cepit clamare: q uidebat ante martyrem iuuenem pulcherrimũ assistentẽ: & uulnera eius linteo extergentẽ. Et cũ hoc audiemes deci' cesar & ualerianus prefect' magicis artib' ascriberent: & laurentiũ de catasta solutum in custodiã hippolyti recipi iussissent: Affuit romanus ad pedes eius afletens urceũ cũ aqua: & se baptizari instanter exorans: quem beatus laurenti' credentẽ baptizauit. Quod cum decius audisset: iussit eũ cũ fustib' exhiberi: & cũ nõ interrogatus se xpianum pclamaret: iussu decii foras muros porte salarie duct': & ibidem capitali sententia punitus est: cuius corpus a iustino presbytero collectum: sepultum est in crypta i agro uerano 5. idus augusti.

¶ De sanctis secundiano ueriano & marcelliano martyribus. XLI

Secũdianus: uerianus: & marcellianus rome passi sunt sub decio cesare. Secũdianus eni rogat' cũ ueriano p̃ctore in xpianos seuiebat: qui dũ die quadam cũ marcelliano eloquẽtissimo & sapientissimo oratore gentile de scientiis disputarent: uenientes ad uirgilium & tractantes que de xpo in suis bucolicis scripserat: Magnus ab integro seclorum nascitur ordo. Iam redit & uirgo: redeunt saturnia regna. Et noua pgenies celo demittit alto. Et infra. Tu mõ nascẽti puero quo ferrea primum Desinet: ac toto surget gẽs aurea mundo zc. Et hec ad inuicẽ ɔferẽtes ea: que de xpo dcã eẽ intelligẽtes ɔuersi sũt: & a timotheo pbr̃o baptizati atq; a scõ sixto papa ɔfirmati. Quod audiens ualerianus pfect' nunciauit decio: q eos tentos missosq; cẽtũcellis: tradidit eos pmoto ɔsulari tuscie puniendos. A quo primũ fustib' cesi sũt. Et dũ in idolũ ɔspuẽtes ipm cõminuissent: in equuleo suspensi: & unguibus abrasi: atq; flãmis laterib' appositis diuti' cruciati sunt: quod dũ fieret un' ex ministris subito

expirauit: ceteri uero a diabolis obsessi sũt. Quod cernẽs promot⁹ illos decollari iussit: & corpora eoꝝ i mari iactari. Sed diuina ꝓuidentia ad littus euecta: a quodã deodato tumulata fuerũt: i loco ubi erant decollati. Qui passi sunt. v. idus augusti.

¶ De scis firmo & rustico mrib⁹. XLII.

Firmus & rusticus mres apud ueronã passi sunt: sub anolino ꝓconsule rpib⁹ maximiani ipatoris. Hi ciues bergomẽses ex eadẽ parentela orti sunt: Sed firmus erat notissimus maximiano iperatori. Qui audiens eũ xpianũ misit ad ipm detinẽdũ. Quem milites i uilla ei⁹ inueniẽtes euangeliũ legẽtem: uinctum adduxerũt mediolanum. Cui occurrit & rusticus: seq; xpianũ ꝓfitens tentus ac simul duct⁹ ẽ. Impator aũt ipsos sacrificare nolẽtes a binis termĩb⁹ fustibus cedi iussit. Et iterũ inclusos i cippo pedibus artari. Deinde eos anolino presidi tradidit puniendos. Qui eos secũ uinctos ueronã ducẽs dedit in custodia militi caucario nomine uicario ciuitatis triduo iedia macerandos. Cum autẽ ille eos media nocte cauentes audisset: & lucem celitus effusam ac ipos diuinis refectos cibis uidisset: ad xpm ꝯuersus est. Post dies. vi. iussu anolini educunt. Dũq; proculus eps ueroneñ. eos isequeret: dicẽs se xpianum: & ipe uinctus presidi pñtatur. Quẽ ille ut decrepitũ arbitrãs insanire in facie cesum dimisit: ut supra dictũ ẽ i gestis proculi epi. v. idus decẽbris. Sãctos uero martyres sup testas accensas diuti⁹ uolutatos i ignẽ misit. Sed flãma in quattuor ptes diuisa plures icendit: ipi uero illesi pmanserũt. Quos preses demũ extra ciuitatẽ eductos & fustibus mactatos decollari mandauit: corporibus bestiis derelictis. Sed caucario nocte iuxta corpora uigilãte. 7. uiri se negociatores asserentes corpa abstulerunt nauigio imposita & ultra nõ ꝯpuerunt. Corpora aũt ipsa diuino nutu trãsuecta sunt ad carthagineñ. ꝓuinciã in ciuitatẽ: que dicitur predões ibiq; ab angelis sepulta multo tpe iacuerunt. Processu uero tpris dũ terentius quidam de histria ciuitate capris: haberet filiũ nomine gaudẽtium: cũ eo mercationis grã per mare discurrebat. Filius aũt eius repente a demone opprimitur clamãte p os eius diabolo ꝗ nemo inde ipm eiiceret nisi firmus & rustic⁹ martyres. Pater aũt dum scõꝝ corpora dudũ nauigans requisisset: tandẽ dei prouidentia ad locum ubi iacebant applicuit: puerq; mox liberat⁹ ẽ: ubi sepulcrũ tetigit. Pater aũt scõꝝ corpora inde surripuit: & ad ciuitatẽ suam ꝑducta tumulauit: ubi quieuerunt: donec a scã maria ueroneñ dicta ꝯsolatrice ueronã reportata sunt: ut supra in eius legẽda habetur cal. augu. Passi sunt aũt sci martyres. v. idus augusti.

¶ De scõ laurẽtio archidiacoñ. & mr. XLIII.

Laurentius archidiaconus ecclesie romãe sub decio cesare & ualeriano pfecto rome gloriosum martyriũ passus ẽ. Hic genere hispanus & beati sixti pape fuit discipulus fuit. A quo leuita rome ordinatus una secum predicationi isistebat. Eodem tpre philippus imperator prim⁹ ex iperatoribus & filius eius noie philippus fidẽ xpi perceperunt ꝯuersi a scõ pontio mre. Qui philippus regnauit ãno millesimo ab urbe ꝯdita.

¶ Veꝝ ipõ iperatore philippo a decio occiso: ut dicetur ifra in eius passione libro. xi. philippus iunior timẽs fugã arripuit & thesauꝝ patris ac suum beato sixto pape ꝯmendauit: ut si ipm a decio interfici ꝯtigeret ipm thesaurũ pauperib⁹ erogaret. Cum aũt decius in iperatorẽ elect⁹ esset a militib⁹: licet nunꝗ a senatu ꝯfirmatus: pp qd non ipator sed cesar dictus est: xpianorum psecutionem exercere cepit: & multa milia martyꝝ p diuersas mundi ptes interfecit. Inter quos etiã philippus philippi ipatoris filius martyrio coronatus ẽ. ¶ Post hec decius de thesauro philippi inquisitionẽ faciẽs oblatus ẽ ei beatus sixtus tanꝗ qui xpm coleret: & imperatoris thesauros haberet. Quẽ deci⁹ i carcerẽ recipi iussit. Cui cum laurentius obuiasset clamare cepit: quo ipse pater sine filio pergeret & ne se ministrũ suũ ullomõ desereret. Beatus aũt sixtus p spiritũ eidẽ rñdit: ꝗ eum non deserebat: sed ad martyriũ precedebat: cum ipsi maiora post triduũ certamina deberentur: mandãs ut thesauros sibi ꝯmissos pauperibus dispensaret: pro ut hec oia acta sunt supra in passiõe sixti. viii. idus augusti. Beatus ergo laurenti⁹ xpianos die ac nocte diligenter inquisiuit: & unicuiq; pro ut op⁹ fuerat ministrauit: ueniẽsq; in celio mõte ad domũ cyriace uidue: que multos xpanos in domo sua absconsos habebat: ipam uiduam imposita ei manu a longo dolore capitis liberauit: & pauperũ pedes lauãs eisdem elemosynas ꝯtulit. Eademq; nocte i domũ cuiusdã xpani ueniens: cecũ quendam nomine crescẽtium signo crucis facto illuminauit. Deinde uenit ad uicum patricii i crypta neporiana: ubi inuenit iustinũ presbyterum a sixto papa ordinatum: cũ quo uidelicet pauperum xpianoꝝ ibidẽ latentium pedes lauit eisq; largifluas elemosynas cõcessit. ¶ Post hec autẽ cum beatus sixtus ad decollandum duceretur beatus laurẽtius post eũ clamare cepit rogans ne se dereliqueret: eo ꝗ thesauros eius sibi traditos expẽdisset. Tũc milites audientes de thesauris laurentiũ tenue-

runt:& parthemio tribuno tradiderunt: de/
inde sixtũ epm decollauerũt. Parthemi⁹ aũt
laurentiũ decio ꝓsentauit: qui ipm ubi essẽt
thesauri ecclesie interrogauit: qui cũ uerbũ
ei non responderet: tradidit eũ deci⁹ ualeria
no ꝓfecto: ut aut thesauros ꝓdat: & sacrifi-
cet diis: aut diuersis eũ faciat interire tormẽ
tis. Valerianus aũt laurentiũ hippolyto ui/
cario in custodiã tradidit: quẽ ille cum mul
tis aliis in carcere reclusit. Erat aũt ibi qdã
gentilis lucillus noie multo tẽpore detẽtus
qui plorando lumen oculoꝝ amiserat. Cui
cũ laurentius lumen se restaurare promitte
ret: si in xpm crederet: & se baptizari pmit/
teret: ille se baptizari instãti⁹ postulauit. Ac
cepta ergo aqua ipm laurenti⁹ de fidei arti
culis interrogatum baptizauit: statimq; lu/
cillus lumẽ oculoꝝ accepit. Quaꝓpter mul
ti ceci ad eũ ueniebant: & ab eo manu eis im
posita illuminati redibant. ¶ Cũ aũt hippo/
lytus laurentiũ de thesauris interrogaret: il
leq; ei responderet: q si in xpm crederet: &
thesauros ei ostenderet: & uitã eternã ꝓmit/
teret: ꝯuersus est hippolyt⁹: & cũ oi familia
sua ꝓmiscui sex⁹ numero. 19. sacꝫ baptisma
suscepit. Baptizatusq; aias innocentiũ letas
gaudere se uidisse phibuit. Deinde de mãda/
to decii hippolytus ualeriano laurentiuꝫ ꝓ
sentauit: sicq; iteꝝ ab illo inqsitio de thesau/
ris. Laurẽtius aũt biduo inducias petiit: qs
ualerianus eidẽ sub hippolyti pollicitatiõe
cõcessit. In hoc ergo biduo laurentius pau/
peres cecos & claudos ac debiles collegit:
eosq; in palatio salustiano corã decio & uale
riano obtulit: dicẽs hos fore thesauros eter/
nos: qui nũq̃ minuunt: sed crescũt: quorum
man⁹ in celũ thesauros ecclesie deportarũt.
Cũq; decius & ualerianus se delusos puta/
rent: & laurentio suaderent: ut artẽ magicaꝫ
deponeret: & diis imolationes deferret: ipse
q deos gentiũ demonia eẽ uiua uoce respõ/
disset: iussit eũ decius spoliatũ scorpionib⁹
cedi: deinde oẽ genus tormentoꝝ in ꝯspectu
ei⁹ afferri: Qui cũ tales epulas se semp optasse
se diceret: fecit eũ decius uinctũ catenis i pa
latium tiberianũ adduci: sibiq; in tẽplo io/
uis tribunal parari: & cũ ipm iteꝝ de thesau/
ris requisisset: ac ut omẽs ꝓphanos sibi simi
les declararet: respõdit laurenti⁹: q uere in
eternis thesauris ꝯside bat: nomia aũt eorum
quos decius interrogauerat in celis scripta
fuerant: quoꝝ aspectibus ille indignus erat.
¶ Tunc iubente decio nud⁹ fustib⁹ ceditur:
deinde a terra leuatur: & lamine ardẽtes ad
latera eius apponunt. Et eũ his oibus mar/
tyr xpi gaudens gratias ageret. Deciusq; ma
gicis artib⁹ eius ꝯstantiã ascriberet: iussit eũ
plumbatis diutissime cedi. Orauit auteꝫ ad
dñm: ut acciperet spiritũ eius: uoxq; ei de
celo facta est audientibus cunctis: q adhuc
ei multa certamina deberent. Cũ autẽ cesar
astantibus diceret: q ipm per magias demo
nes ꝯfortarent: iussit eũ in catasta extendi: &
iteꝝ scorpinionib⁹ uerberari. Tunc roman⁹
miles inter ceteros assistens ibidem: uidit aũ
laurentiũ iuuenẽ pulcherrimũ: eius uulne/
ra linteo extergentẽ. Et cũ iussu decii & ua/
leriani de catasta solutus hippolyto reddit⁹
eẽt custodiend⁹: affuit roman⁹ ad pedes ei⁹:
& urceũ aque attulit: seq; baptizari instãter
postulauit: quem beatus laurenti⁹ credentẽ
baptizauit: ꝓpter quod a decio detent⁹ & fu
stibus cesus ac decollat⁹ est: ut dictũ est su/
pra in eius passiõe. 5. id⁹ augusti. ¶ Eadem
nocte iussit sibi decius cesar cũ ualeriano ꝓ/
fecto parari tribunal i thermis olympiadis
sibiq; laurentiũ ꝓsentari. Cũ aũt hippolyt⁹
fleret: & se xpianum clamare uellet: dixit ad
eũ laurenti⁹: ut in interiori homine xpm ab/
sconderet: paululũq; substineret: & dũ ipm
xps uocaret: ad eũ ueniret. Omnia ergo tor
mentoꝝ genera deferunt. Dixit aũt deci⁹ lau
rentio: ut aut sacrificaret: aut ipsam noctem
in eum cũ suppliciis expenderet. Cui laurẽ/
tius respondit: q nox eius nihil obscuꝝ ha/
bebat: sed oia sibi in lucẽ clarebant: tũc ius/
sit: ut os eius cũ lapidib⁹ tunderet. Et eũ in
hoc rideret: & xpo grãs ageret: iussit cesar:
ut afferret lect⁹ ferre⁹: in quo requiesceret:
cõtumax laurentius. Allatus aũt est lectus
cũ costis ferreis tribus in modum craticule
Ministri ergo laurentiũ exuunt: super cratẽ
ferteam extendũt: & allatas prunas subter/
ponunt: atq; ipsum desuper furcis ferreis
compresserunt. & continue carbones magis
accensos sub crate ministrabant. Cũq; mar/
tyt xpi ad decium diceret: q carbones ipsi
sibi refrigerium ꝓstabant: cesari autem eter
num supplicium ministrabãt. Valerianus ꝓ
fect⁹ illum iteꝝ ad deoꝝ sacrificia suadebat.
At martyr xpi inter incendia constanter ꝑse
uerauit: & iam morti ꝓximus ad decium ir/
ridens dixit: ut quia ipsum una pte satis as/
sasset: aliam regyrans coctam manducaret:
& grãs agens deo: quia ianuas celi ingredi
meruisset: emisit spiritum. Confusus decius
cum ualeriano ambulauit in palatium tybe
rii: flicto corpe sup ignem: quod hippoly/
tus summo diluculo rapuit: & in predio cy
riace uidue: quod est uia tyburtia: occulta
uit: atq; iustino ꝓsbro nunciauit: qui ambo
hora uespertina corpus tulerunt: & ibi iuxta
in agro uerano in crypta ibi positum sepeli
erunt. 4. idus augusti. Xpiani autem ieiunã/
tes triduo sup corpus uigilias celebrarũt:
mugitus dantes & lacrhymas effundentes.
passus est circa annum dñi. 260.

¶ De seis centum &. lxv. mrib⁹. XLIIII

CEntum & sexagitaq;uiq; im̃es milites. Rome passi sunt sub aureliano iperatore. Quos oẽs xp̃ianos repertos idem ipator extra urbẽ uia salaria duci precepit & ibidẽ omnes simul capite truncari. Quorũ ibidem corpora a xp̃ianis recondita sunt. Qui passi sunt. 4. idus augusti: ut ex martylogio adonis habetur.

¶ De trãslatione scẽ corone dñi. XLV.

TRanslatio scẽ spinee corone dñi facta est tp̃e caroli magni impr̃is: ut hellinãdus testatur. Cũ enim patriarcha hierosolymitanus a paganis de sede sua fuisset expulsus ciuitasq; uastata: ueniẽs cõstantinopolim ad imperatorẽ ꝯquestus ẽ sibi de psecutione p gentiles i xp̃ianos illata. Qui super hoc missis litteris carolũ magnũ in subsidium requisiuit. Ipse uero ꝯgregato exercitu mare trãsiuit & ciuitatẽ sanctã a paganis redemit: eis q; expugnatis patriarchã i sede sua r̃ posuit. Cũq; post uictoriã ꝯstantinopoli redisset. Imperator ꝯstantinopolitan⁹ obtulit sibi qc que petiisset. Qui reliquias passionis dñice pro premio petiit & accepit. Nã post tridua ieiuniũ omni populo indictũ: cunctis ad ecclesiã ꝯuenictib⁹: aperta ẽ theca i qua corona xp̃i spinea s̃uabat. Statimq; mira odoris respsa fragrãtia per totã ciuitatẽ trecẽti egroti a diuersis langorib⁹ sũt sanati. Eadẽ aũt corona lignum eius reuiscere cepit & flores producere. Cũq; daniel ep̃s neapolitanus coronam secaret: ut pars ei⁹ carolo cõcederet magis adhuc florescere pseuerabat. Et dum carolus de floribus collectis chirothecam unã ex suis impleisset: & eam tenẽdã hebronio archiep̃o tribuisset: ut aliã similiter impleret: atq; uterq; ipsorũ ex deuotione nimia lachrymis pfusus eẽt: putauit carol⁹ chirothecã in manu archiep̃i posuisse: ip̃eq; putauit eã accepisse: sed ex inundantibus lachrymis acie oculorũ obtusa: neq; carolus chirothecã in manu archiep̃i posuit: nec ip̃e eam accepit. Sicq; chirotheca plena florib⁹ i aere pependit: donec aliã rex florib⁹ impleuit & ꝯuersus primũ pendere ꝯspexit. Ex quibus postmodũ effusi flores predicti: in mãna ꝯuersi sunt qđ usq; hodie ĩ monasterio sãcti dionysii seruatur. ¶ Quidã uero existẽs cecus surdus & mutus: qui ipsas ĩfirmitates per annos. xxxii. passus fuerat: in eductione corone uisum recepit: in ipsius sectiõe auditum in florũ emissione loquelã. Obtinuitq; rex ptem corone & clauũ dñicum: cuius tactus uirtute puer hñs manũ aridã cum dextero latere sanatus ẽ. Obtinuit etiã frustum magnũ dñice crucis: sudariũ domini: camisiam uirginis: & fasciã pueri iesu: ac brachiũ symeonis prophete. Rediẽsq; domum dum esset in castro ligmedo: ipsarũ reliquiarũ uirtute & ꝯtactu mortuus unus resurrexit. De inde ueniẽs aquisgranũ sanati sunt egri quasi innumeri a diuersis langoribus. Sicq; ptẽ dominice corone cum aliis sacris reliquiis premissis parisius detulit: & ibidem honorifice collocauit. iii. idus augusti.

¶ De scõ tyburtio martyre. XLVI.

TYburtius martyr rome passus ẽ sub diocletiano & maximiano iperatorib⁹: agẽte prefecto urbis fabiano. Cuius pater chromati⁹ prefectus cũ morbo grauissimo laboraret: & audisset quoniã trãquillin⁹ ei⁹ attinẽs pater scõrũ marci & marcelliani. gra ui infirmitate detẽtus a scõ sebastiano ꝯuersus & baptizatus sanitatem percepisset: ut supra dictum est in passione sci sebastiani. xiii. cal. februarii: rogauit trãquillinum: ut ad se adduceret illũ: qui sibi dederat sanitatẽ. Cũq; ad eum uenissent sebastianus & presbyter policarpus: & ip̃e p sui salute exoraret: dixit ei sebastianus ut prius oĩa idola abnegaret: & confringendi ea sibi potestatẽ cõcederet: & sic sanitatẽ acciperet. Quod cum ille licet multũ renitẽs tandẽ annuisset: policarpus & sebastianus accicti pulsq̃ ducẽta idola ꝯfregerunt. Et cũ sic nec chromatius liberatus esset dixerunt: quia ex quo salutẽ non perceperat certũ erat ꝙ aliqua idola reseruauerat. Tunc indicauit habere thalamũ i quo erat omnis disciplina stellarũ: pro quo pater suus ducenta auri pondera expẽderat & per hoc futura oĩa preuidebat. Et cũ suadẽtib⁹ scis ut ip̃m opus destrui ꝯsentiret: & filius eius tyburtius iuuenis opus tã preclarũ dissolui ꝯtradiceret. tandem ad hoc deuenit ut duo clibani accẽderent: ut si destructo ope pater suus sanitatẽ nõ perciperet: ambo sci in cõcremarent. Ope ergo destructo angelus pfecto appruit: & ip̃m de lecto sanum eleuauit: sicq; chromatius cum filio suo tyburtio & omni familia sua nũero. 1400. promiscui sexus fidẽ pceperũt: omnesq; baptizati sunt. ¶ Post hec dum feruẽte psecutiõe diocletiani & maximiani chromatius pfectura depositus: cũ multis xp̃ianis i cãpaniã exilio actus esset. Fili⁹ eius tyburtius amore martyrii flagrãs i urbe resedit cum sancto papa caio ꝯtinue ieiuniis & orationibus uacans. Qui die quodã trãsiẽs occurrit hoĩ qui dal to lapsus adeo caput & omnia mẽbra quassauerat: ut iam de sola sepultura eius agere tur. Et ꝯuocatis seorsum pentibus indicauit eis uirtutẽ nois xp̃i. Atq; dũ sup corp⁹ hoĩs lẽte dixisset orationẽ dñicam & symbolum apostolorũ: sanũ & ꝯsolidatũ pentibus restituit. Quos cõuersos una cũ iuuene ad papã

caium adduxit: qui eos oēs baptizauit. ¶ Interea feruente psecutione torquat⁹ quidem xpian⁹ q apostatauerat: scō caio pape se calide sociauit: & simulata xpianitate arte egit ut ipse una cū scō tyburtio orātes ab insidelibus comphenderent: qui & fabiano pfecto psentati sunt. Et dū ꝯfestim torquatus xpm negasset: & hoc idē tyburtio suaderet: ipse qꝫ magis xpm ꝯfiteret. Iussit fabian⁹ carbones accēdi: & ut tyburtius aut thura super eos diuina imponeret: aut nudis pedib⁹ desup ambularet. Qui inuocato xpi noie nuda plāta sup carbones incedens illesus pmāsit: quem fabianus uia lauicana extra urbē eductū decollari pcepit: ubi & sepult⁹ est. 3. id⁹ augu.

¶ De scō chromatio & sociis mrib⁹. XLVII

Chromati⁹ martyr cū sociis suis martyriū passi sunt apud campaniam tēporib⁹ diocletiani & maximiani impatoꝝ: q chromatius pri⁹ fuit urbis prefect⁹: & pater sancti tyburtii supradicti: qui graui lāgore dudū pssus a scis sebastiano mre & policarpo psbytero sanat⁹: & ad xpm conuersus atqꝫ baptizatus est: ut supra pxime actū est in passione tyburtii. Cū autem xpianoꝝ persecutio sub pfatis impatorib⁹ ebulliret. Chromatius de ꝯsilio pape caii cum multitudine xpianoꝝ & cū omni familia. 1400. numero pariter sex⁹: ut psecutionē declinarent i campaniam prexerūt: ibiqꝫ degentes a diocletiano pscripti sunt in exilium: & multa inopia afflicti in ꝯfessione xpi post longū tēpus in pace quieuerunt martyrio coronati. Quoꝝ dies dormitionis ignoti sunt: unde & sancti tyburtii passiōi subdunt: quoꝝ principaliter chromatius pater ipsius tyburtii fuit.

¶ De scō chromatio epo. XLVIII

Chromatius episcopus aquileiēsi fuit & claruit tempore theodosii imperatoris: & damasi pape sub cuius metropoli floruit heliodorus episcopus altinēn: de quo supra actum est i eius gestis quinto idus iulii. Ipse enim heliodor⁹ hunc sanctum chromatium uisitauit: & ab eodem ordinatus altinensis episcopus diu secum permansit: sacrarum litterarum studiis intendentes. Hi duo episcopi beato hieronymo presbytero familiari dilectione coniuncti: plures eidē epistolas direxerunt: & ab eodem receperunt. Ad quorum instantiam libros plurimos sacre pagine idem hieronymus in latinum transtulit: & martylogium sanctorum compilauit. Chromati⁹ uero episcop⁹ post laudabilem uitam & multaꝝ uirtutum opera quibus gregem dominicum uerbo & exemplo pauit: plenus sanctitate aquileie i pace quieuit: ibidem tumulatus.

¶ De scā susanna uirgine & mre. XLIX

Susanna uirgo rome passa ē sub diocletiano imparore: que fuit filia gabini presbri fratris caii pape: de quo supra dictū est in passione gabini. xi. calē. martii. Hec patri suo unica & dilecta a cunabulis xpiana sacris litteris erudita est. Quia uero erat de genere diocletiani imperatoris: idem imperator misso ad patrem eius claudio ipsi⁹ ꝯsanguineo & susanne auunculo puellam filio suo in ꝯiugem requisiuit. Pater aūt gabinus inducias petiit: ut filie uoluntatē requireret: quam cū requisisset: illa se xpo despōsatam respōdit: denegans oino ꝯiugium: potissime quia xpianam nō decebat cultori demonū copulari. Post dies tres reuersus claudius: ut eius responsionē audiret: a susanna cōuersus est ad xpm. Reuersusqꝫ domū cuꝫ omnia pꝑedigne uxori sue retulisset: ipsa etiā ad xpm conuertit. Et sic ipse claudius cū coniuge & filio alexandro atqꝫ filia eutia nocte a sancto caio papa baptizantur: & sacra eucharistia cōmunicant. Claudius igit omnibus suis uenditis ministrare cepit egentibus xpianis. ¶ Post dies aūt. xlvi. susanna iteꝝ requirit in cōiugium filii imperatoris per maximū comitē rei priuate: eo q ipsam uti sponsam iuuenis nimium adamaret: ueniensqꝫ comes ad claudium: ut secū de matrimonio tractaret: ab eodem ad fidem conuersus est: & post dies qnqꝫ a caio papa baptizat⁹: q & ipse cepit xpianis mistrare. Quod audiens diocletianus serene auguste uxori sue suasit: ut susannam accersitā de cōiugio filii hortaret. Augusta uero cum eēt occulte xpiana: puellaꝫ ad se uocauit: & una secū p dies plures orōni uacauit. Hoc aūt imparator ꝯperiens claudiū cum uxore & filiis: & maximo fratre suo iussit apud ostiam in mare iactari: de quib⁹ supra in eorum passione dictum est. 12. calē. martii. Gabinū uero in carcere detineri fecit. Susannā uero remisit ad ipsi⁹ domū: ut eam ibidem filius su⁹ uel uiolenter pollueret: nolēs palatium suū cōtaminari. Ingressus aūt iuuenis ad eā noctu uidensqꝫ angelum splendidum iuxta eam timuit: & fugit: assumptoqꝫ curtio iteꝝ ad eā rediit: qui ambo angelica uisione exterriti fugerunt. Quod imperator audiens & maleficiis deputans: misit susanne statuūculā iouis: ut eam aut adoraret: aut gladio periret. Quam insufflās in puluerem redegit. Tunc imperator misso macedonio tribuno: iussit eam primo fustibus cesam intra domū ipsius decollari: cuius corpus a serena imperatrice in crypta sepultum est: & sanguis i linteo collectus. 5. idus augusti.

¶ De sancto taurino epo. L

TAurinus eps fuit filius tarquinii nobilissimi romani: & matris eu tychie grece i ciuitate aureliañ. Ad quē uenientes duo magi: eambyses & zari: qui fuerāt sacerdotes diane cū .xx. discipulis suis ut eū occiderent: opposito sibi signo crucis substiterūt: nec ultra procedere ualuerūt. Quod uidētes magi seipsos pre dolore ceciderūt. Illi autē xx. a scō sunt ꝯuersi: & baptizati. Hoc audiens licinius prefect⁹ ipm ꝯprehēdit: & sacrificare nolentem uirgis cedi iussit. Stati man⁹ carnificū aruerūt: & leonilla uxor licinii cōuersa est tanto miraculo ꝯspecto. Inter hec nunciatur licinio filiū eius marinū cum paschasio armigero: q uenatiōi isistebant ex equis precipites interisse. Cūq; illos scūs taurinus suscitasset: & illi que i eternis penis uiderant enarrassent. Conuersus est licini⁹ cū filio & armigero & aliis .1200. ¶ Post hec dum zabulus princeps cū exercitu orientalium gallos inuaderet: reuelatur taurino animas suoꝝ ciuium ab hostib⁹ saluandas: locum uero penitus desolādū: ipm uero ad dominū die .8. migraturū. Qui hec oia populo nūciauit: & ipos in xpo ꝯfortauit. Igitur dñica die subsequēte celebrata missa: & scō sermone populo: apparuit multitudo cādidatorum circa altare eum ad celos inuitantium: nubesq; odore fragrās ecclesiam impleuit. Qua post horā recedēte: inuentus ē i sede sua manibus expāsis & oculis i celū erectis ad dñm ꝯuolasse. Dubitantib⁹ autē ciuibus ne corpus sanctū ab hostib⁹ raperetur sepultū: appuit senior quidā: eosq; ut se sequerentur admonuit. Qui corp⁹ inde tollētes q̄si tertia miliarii pte extra urbē seniorē sequūtur. Qui ibidē substituit: & ipm ibi sepeliri mandauit. Quib⁹ adhuc hesitantib⁹ corpus se erexit & ut ibidē ꝯderet̄ uiua uoce ꝯmonuit. Quod & factū est: post hec a seniore ut inde uelociter fugerēt admonent̄. Ipso post nusq̄ ulteri⁹ ꝯpente. Illisq; abscedētib⁹ hostes subito in ciuitatem irruerunt: & eam ut sanctus predixerat euerterunt. Quieuit aūt in dño .5. idus augusti.

¶ De scis septē dormiētib⁹ martyrib⁹. LI.

SEptem dormiētes i ciuitate ephesi orti sunt. Quoꝝ nomina sunt hec: maximianus: malchus: marcinian⁹: dionysius: ioannes: serapion: & cōstātinus: & apud ipam ciuitatem i monte celio dormientes requiescunt sine ulla corpoꝝ aut uestiū corruptione. Cum eni decius imperator persequēs xpianos uenisset ephesum: & cunctos ad idolorū sacrificia cōpelleret: prefati septem xpiani in ipsa urbe nobilissimi: in domo sua secreto secellantes: accusati apud deciū q xpm colerent: ante ipm statuunt̄: & dato eis spatio resipiscendi usq; ad reditum decii: q alio pgebat dimittuntur. At illi interim patrimonia sua paupibus erogantes: inito consilio i mōte celio secesserūt: & ibidē secretius esse decreuerunt. Quibus malchus ꝯtinue mistrabat: & quotiēs urbē itrabat ut cibos emeret se medici habitu uestiebat. Cum ergo deci⁹ ephesum redisset: & eos ad sacrificandū perquiri iussisset. Malchus minister eoꝝ ad socios territus rediit: & eis furorē cesaris indicauit. Eis tñ panes allatos apposuit: & i dño confortauit. Qui nimio timore pauefacti cū lachrymis sero comederunt: & se mutuis exhortationib⁹ ꝯfortantes sicut deus uoluit obdormierūt. Taliq; somno diuina dispensatione sopotati in eodem loco iacuerunt usq; ad annū trigesimum theodosii iunioris per annos uidelicet .196. Mane aūt facto eū quesiti inueniri nō possent: & decius tales se uiros pdidisse doleret: accusati sunt q oia sua paupetib⁹ dispensassent: & hucusq; in mōte celio latuissent i xpianitatis proposito permanentes. Iussit ergo decius pētes suos adesse: & minis ac terroribus ab eis extorsit: q in ipso monte laterent sicut ei fuerat per alios suggestū. Tunc cogitās qd de ipsis faceret: nutu dei iussit os spelūce lapidibus obstrui ut ibi deficerent fame & inopia circūclusi. Quod cū fieret duo ex ministris xpiāi: theodorus & rufinus eoꝝ mīrium describētes in tabulis: & sigillantes caute inter lapides posuerunt. ¶ Mortuo igit̄ decio & tota illa generatione: post ānos .196. anno uidelicet .30. impii theodosii iunioris pullulauit heresis eoꝝ qui negabant resurrectionē mortuorū: unde ꝯtristatus xpianissimus imperator: quia fidem tam impie agitari uidebat: i cinere & cilicio cū lachrymis in oratione quotidie psistebat. Quod uidens misericors deus confirmare spem de resurrectiōe mortuoꝝ uoluit: & ita predictos mres suscitauit. Misit si quidem in cor cuiusdā burgensis ephesi: ut i illo loco edificaret stabula pastoribus suis. Cementariis ergo speluncā apientibus surrexerunt sci: & se inuicē salutantes putabant se una tantum nocte dormisse & pridianam tristitiam recordantes: se mutuo ad martyrium exhortabantur. Iusseruntq; malcho ut ad urbem descenderet: & plures panes q̄ heri afferret: atq; quid iussisset decius nunciaret. Qui assumpto medici habitu iuxta morem .v. solidos accepit: & de speluca exiens: uidēsq; lapides admirat⁹ ē: sed aliud cogitās de lapidibus parꝝ curauit: ueniēs ergo timidus ad portā ciuitatis: ultra modum stupefactus ē: uidens signum crucis super positum & mutatā in omnibus ciuitatē. Et ad singulas accedens portas: ita per omnia reperit:

signãsq; se ad primã portam rediit: se existimans somniare. Ingressus tandem cum tremore nimio homines de xp̃o loquentes audiuit: & maiorem stuporem incurrit: nec putabat illam esse ephesiorum ciuitatẽ: & eũ interrogans ipsam esse ephesum intellexisset: a uere se errasse putauit: & ad socios redire cogitauit. Accessit tamẽ ad eos: qui panem uẽdebant: & cum argenteos ꝓtulisset: mirati uẽditores monetam incognitam: dicebant ad inuicem: ꝙ ille iuuenis thesaurũ antiquum inuenisset. ille uero eos ad inuicẽ colloquẽtes uidens putabat: ꝙ ipm̃ ad imperatorem trahere uellent: & territ⁹ rogabat: ut panes & nũmos retinerent: & se dimitterẽt. Qui eum tenentes interrogabant: ubi thesauros imperatorum antiquorũ inuenisset: q nõ inueniebat quid eis diceret pre timore. Misso igitur fune in collo eius per uicos ad medium ciuitatis trahitur: & exiit rumor: ꝙ iuuenis thesauros inuenisset. Cõgregatisq; omnibus ad eum: ipse a nemine cognosci poterat: sed nec ipse circũspiciens aliquem de sua cognatione uidebat: quos ueraciter uiuere putabat: & nullum inueniẽs quasi insanus stabat i medio populi. Quod audientes marinus eps̃ & antipater procõsul: eũ ad se duci iusserunt: & cum ad ecclesiam duceretur: ad decium se trahi existimabat. Episcopus igitur & ꝓconsul mirantes eũ interrogant: ubi thesauros antiquos inuenisset. Qui respondit se nihil inuenisse. sed de sacculo parentum suorũ nũmos illos habuisse. Et interrogatus cuius ciuitatis esset: respondit: ꝙ erat ipsius ciuitatis: si tamẽ illa esset ciuitas ephesina. Et interrogatus de nomine parentum suorum: ut pro ipso testarent̃: cum ipsos nominasset: & nullus eos cognosceret: dicebant eum fingere: ut aliquo modo euadere posset. Dicente ꝙ procõsule: ꝙ pecunia illa parentum suorum esse non poterat: eo ꝙ superscriptio ferre ducentorum ãnorum erat: quo tempore parentes sui fuisse non poterãt: & ꝙ tali mõ sapientes & senes ephesi uolebat deludere. Iussitq; eum tormentis tradi: donec ueritatẽ confiteretur. Tunc malchus procidẽs eos ꝓ deo adiurauit: ut ei dicerent: ubi decius imperator esset. Episcopus uero rñdit: ꝙ tunc non erat in terra: qui decius nominaretur: sʒ ante longum tẽpus fuerat imperator. Malchus uero stupefactus stabat. narrauitq; eis ꝙ furorem decii i monte celio cum socus aufugerat: & quomodo in sero precedenti decius ipsam ciuitatem intrauerat. ut xp̃ianos ꝓsequeretur: si tamẽ ipsa eẽt ciuitas ephesiorũ: & cuius testimonium rogabat: ut secũ irẽt: & socios suos eis ostenderet. ¶ Tunc eps̃ cogitans: ꝙ hec esset diuina uisio: cum proconsule & uniuerso populo ducente eos malcho perrexit ad montem celium: & ingrediẽte prius malcho ad socios inuenit episcopus inter lapides litteras sigillatas duobus sigillis argenteis sanctorum passionem continentes: quas coram omni populo legit: & mirantibus cunctis uiderunt sanctos in specu sedentes: & facies eorum quasi rosas florentes: omnesq; glorificabant deum cernentes corpora ipsorum & uestes incorruptas ac si sola una nocte dormissẽt. Statimq; hec omia theodosio imperatori ꝑ litteras significare curarunt. Qui surgens de loco in quo orabat glorificans deum cõcitus uenit ephesum: ueniẽs quoq; ad speluncam: uidit sãctorum facies sicut sol refulgentes: & procidẽs ante ipsos: ac singulos eorum amplexans fleuit cum gaudio dicens: ꝙ sic eos uidebat: quasi si uideret christum lazarũ de monumento uocantem. Qui respondebant: ꝙ ad hoc deus ipsos suscitauerat: ut crederetur indubitãter resurrectio mortuorũ. Sicut enim infans est in matris utero non sentiens lesionem & uiuit: sic fuerant uiuentes & dormiẽtes & nihil sẽtiẽtes: & his dictis inclinãtes capita sua iterum obdormierunt: quos imperator deosculans super eos fleuit. Et cũ iussisset fieri loculos aureos: in quibus mitterẽtur: in ipsa nocte apparuerunt imꝑatori dicentes: ut sicut hactenus in terra iacuerant: sic eos dimitteret: donec eos dñs iterũ i ultia resurrectiõe suscitaret. Iussit ergo imꝑator locum illum inauratis lapidib⁹ adornari: & oẽs epõs negantes resurrectionem ab episcopatu deponi. Dormierũt ergo sancti martyres prima dormitione. 6. calẽdas augusti. Surrexerunt uero. 3. idus ipsius mẽsis: quo die festum ipsorum solẽni⁹ recolitur: anno domini. 448.

¶ De sancta clara uirgine. LII

Clara uirgo ordinis dominarum pauperum sancti damiani de ciuitate assisi: nobilib⁹ orta parẽtibus ab annis puerilibus christi seruitio mancipata uirginitatem suam domino dedicauit: que a btõ francisco ordinis minorum fundatore edocta: monitis ipsius relicto seculo: die dominico palmarum adhuc iuuẽcula ad ecclesiam in omni uestium suarum ornatu procedens: a summo pontifice innocẽtio tertio palme ramum accepit. die quoq; sequẽti ad beatum franciscum accessit: & apud sanctam mariaʒ de portiuncula ab ip̃o habitum monachalẽ cum humilitate petiit & assumpsit. Deducta ergo ad ecclesiam sancti pauli graui persecutione consanguineorum sibi excitata: ipsa in sancto proposito ꝑseuerans bella omnia triumphauit: deinde a sancto francisco apud ecclesiam sancti damiani inclusa sororum

pauperum ordinem incohauit: & .42. annis i sanctitate & perfectiõe uite perseuerauit. Ieiuniis quoq; & orationibus semp intenta paternam omnem hereditatẽ mõasterus ecclesiis & pauperib⁹ dispensauit. Cuiusq; regulam prefatus papa innocentius cõfirmauit. Miraculis etiam pluribus & insignibus claruit. ¶ Nam semel panem unicum in domo repertum: cum fratribus elemosynã petentibus dimidiauit: reliquãq; medietatem inter 40. sorores diuidi fecit: omnibusq; saturatis plenius abũdauit. ¶ Alias etiaз uas olei uacuum eius oratione repletum inuentum est. ¶ Cũ tempore federici impatoris italiaз deuastantis: saraceni ab eo ꝑducti uallem spoletanã depopulati eẽnt: hi quoq; assisiũ iuasissent: cum ipsa langueret: se in ianua claustri hostibus irruentib⁹ opponi fecit: xpoq; puerulo sibi appente: & liberationẽ loci ac ciuitatis promittẽte: orans infideles illos diuinitus non solum a monasterio effugauit: sed etiam ciuitatem ab eoꝝ euersione saracenis mox per aliam portã quasi in fugã exeũtibus liberauit. ¶ Alias etiã uitalẽ quẽdam de aduersa ciuitatẽ eandem obsidentẽ sua oratione adeo perturbauit: ut dissoluto exercitu: mane sequenti recederet qui p⁹ dies modicos iugulatus est. ¶ Sancta autem uirgo in principio sue conuersionis agnetem germanam postulauit a deo sibi in eodem proposito sociandam: quod & obtinuit. Nam & ipsa post dies. xvi. relinquens mundum religionis habitum suscepit: & in eodem monasterio una secum uirgo permansit: totidẽq; diebus post eius transitũ claram ad celestia secuta est. ¶ Cum aliquando in natale domini ifirma lecto decũberet: matutinali officio in spiritu rapta pñs fuit: xpmq; pueꝝ aspexit oiaq; diuina corporaliter audiuit: & que gesta fuerant rettulit: cũ tñ tanto longe posita esset ꝙ uoces cantantium humanitus audire non potuisset. A sero quoq; cene dominice usq; in sabbatu scõ de mane in extasi assumpta: passionem dominicam in spũ contẽplata: & ad se rediẽs unius fere hore spatio putauerat se dormisse: Sicq; signis & uirtutib⁹ clarẽs p annos. 28. longo castigata lãgore assistente sibi dño gregorio papa. 9. sibi deuotissimo cũ cardinaliũ cetu uirtutib⁹ ꝑdita feliciter migrauit ad xpm pridie id⁹ augusti. Ab eodem pontifice i ecclesia sancti gregorii tumulata: ubi & quiescit miraclis clarens.

¶ De scõ euplo martyre. LIII.

Euplus martyr i ciuitate cataniẽsium temporibus diocletiani & maximiani imperatorum passus est sub caluisiano consulari. Dũ enim idem caluisianus i templo idolorum sacrificaret: & euplus se christianum publice proclamaret tentus est: & quesitus quem deum coleret. Qui cum q̃ttuor euangeliorum codicem quem secum habebat apuisset: & coram eo legisset xpm confitendo ab eodem iudice diutius tortus: deinde cõtra eum dictata sententia decollatus ẽ pridie idus augusti. Sepultusq; est in ipsa ciuitate.

¶ De scã hilaria & sociab⁹ mrib⁹. LIIII.

Hilaria martyr mater scẽ aphre fuit. De qua supra dictum est nonis augusti. Que cum ancillis filie sue: digna: eumenia: & eutropia apud cretaз in ciuitate augusta passa est. He cum corpus predicte aphre mris sepelissent: die sequẽti ad tumulum ei⁹ orantes reperte sunt & comprehense: atq; iudici presentate. Que dum xpm confiterent in monumento de lignis facto incluse sunt: & catenis uincte: ipsoq; tumulo feno & spinis repleto: igne supposito: martyrium compleuerunt pridie idus augusti. Quaruз corpora iuxta aphram martyrem condita sunt.

¶ De sanctis quiriaco & sociis martyribus. LV.

Quiriacus: largus: crescentianus: nemisia: iuliana: leonides: eutychianus: diomeda: chariton: philadelphus: agapes & petrus cũ aliis. xiii. apud eandem ciuitateз augustam in creta passi sunt. Qui omnes p confessione nominis christi decollati martyrium consumauerunt pridie idus augusti. Hec ado ex martylogio hieronymi.

¶ De scis hippolyto & sociis mrib⁹. LVI.

Hippolytus & omnis eius familia utriusq; sexus numero. 19. rome passi sunt sub decio cesare & ualeriano prefecto. Cum enim hippolytus beatum laurentium in custodia haberet sibi a ꝑfecto ualeriano cõmendatum: & uidisset eum manus super oculos cecorum imponentem: & eos illuminantem conuersus est: & eũ omni domo sua baptizatus: ut dictũ est supra i passiõe laurẽtii 4. idus augusti. Postq̃ aũt corpus beati laurentii cũ iustino ꝑsbytero sepelisset: uenit domum: & dans pacem oibus seruis & ancillis suis: oẽs sacramẽto altaris quod iustin⁹ ꝑsbẽ obtulerat cõmunicauit: & posita mẽsa pri⁹ q̃ cibũ sumeret: ueniẽtes milites cum rapuerũt: & ad deciũ adduxerũt. Quẽ deci⁹ iterrogauit: an mag⁹ effect⁹ eẽt: eo ꝙ corp⁹ laurentii abstulisset: illeq; rñdit: se nõ eẽ magũ sed xpianũ. Tũc deci⁹ fecit eũ expoliari habitu xpiano: & os ei⁹ lapidib⁹ tũdi: agens ut sacrificaret: ne p tormẽta sicut laurenti⁹ periret. Cũ autẽ diceret se uelle exẽplũ btĩ mris lau

rentii imitari: iussit eum decius fustibus cedi: & cardis ferreis laniari: & cum tormenta huiusmodi derideret: fecit ipsum uestiri ueste militari: qua ante utebatur: hortans ut amicitiam & militiam pristinam obtineret: cui hippolytus se christo militare dicebat: quē tradidit decius ualeriano prefecto: ut omnes eius facultates acciperet: & tormētis afficeret. ¶ Valerianus autem inuenta omni eius familia christiana omnes sibi exhiberi precepit: & eum ad sacrificia cogerentur: cōcordia nutrix hippolyti pro omnibus respōdit: q̃ optabant cum domino suo magis pudice mori q̃ impudice uiuere. Valerian⁹ autem dicens: q̃ genus seruorum nisi per supplicia non emendatur: iussit eam presente hippolyto tam plumbatis cedi: quousq̃ spiritum emitteret. deinde extra portam tyburtinam hippolytu3 cum omni ei⁹ familia duci fecit: quos cum ipse ad martyrium hortaretur: iussit ualerianus eos omnes in conspectu hippolyti decollari: ipsum uero pedib⁹ ad colla idomitorum equorum ligari fecit: qui sic per cardos & tribulos tractus emisit spiritum. Quorum corpora iustin⁹ presbyter rapuit: & iuxta corpus laurentii in agro uerano sepeliuit. Corpus uero concordie inuenire non poterat: quia fuerat in cloacam proiectum. Miles autē quidam nomine porphyrius credens concordiam aurum & margaritas in uestibus habere: quendam cloacarium nomine ireneum: qui erat occulte christianus aduocauit: & ei secreti⁹ ubi corpus esset intimauit: promissione sibi facta: q̃ aurum uel gemmas repertas eidem concederet: ipse uero corpus haberet. Cumq̃ ei locum indicasset: & extracto corpore nihil inuenisset: porphyrius fugit: & ireneus uocato alio christiano nomine abundio corp⁹ ad iustinum presbyterum detulit: qui illud iuxta corpora hippolyti & aliorum sepeliuit. Passi sunt autem idibus augusti.

¶ De sancto hippolyto epō. LVII

Hippolytus episcopus aphrican⁹ claruit tempore alexandri imperatoris: qui uite sanctitate plen⁹ & doctrine suauitate mellifluus pluria i dei ecclesia opuscula cōdidit: uidelicet libꝝ de pascha composuit. Item in exameron. Item contra martionem. Item in cantica canticorum. In genesim. In zachariam prophetam. In librū psalmorū. In isaia. In daniele. In apocalypsi. In ꝓuerbiis. In ecclesiaste ꝯmētarios edidit. Libꝝ ꝓposuit de saule & phythonissa. De antichristo. De resurrectiōe. De laude dñi saluatoris: & prosbomelion: & plen⁹ uirtutib⁹ in pace quieuit: ut dicit gēnadius libro de illustrib⁹.

¶ De scō cassiano epō & mr̄e. LVIII

Cassianus eps passus ē apud ciuitatē forū sylle siue cornelii a sylla cornelio duce romanoꝝ dictā que nūc imola nūcupat̄. Hic genere nobilis pōtifex fuit ciuitatis brixineñ: que ciuitas ē i affinibus allemanie posita: q ꝑegrinationis gr̄a uenit ad imoleñ citatē: ubi dū scholas pueroꝝ r̄geret: & xp̄z dñm ꝑdicaret tpe ꝑsecutiōis a paganis tēt⁹: quesitū ē qd artis: aut qd hēret officii. Rñsū q̃ est: q̃ pueros lr̄is erudieret: Statim q̃ a ꝑsecutore quē spreuerat: ꝑ sniā3 addictū est: ut ipsi⁹ discipuli in magr̄i sanguiné quō uellēt: cū corpis laceratiōe seuirent. Statuit̄ ergo i mediū spoliat⁹: & post terga ligat⁹ manib⁹ Armati itaq̃ stilis pueri circūstātes ac tabulis illudebāt mgr̄o: & in capite ipsi⁹ fractis tabellis acutissimis stilis mēbra ei⁹ nō cessabāt effodere. Multis itaq̃ uulnerib⁹ dei martyr ꝑfossus: uix retrahēs suspiria: hūili cos hortabat̄ uoce: ut eēnt uirib⁹ fortiores: & annos uirtute trāscenderent. Sicq̃ ꝑ uenas toti⁹ corpis sanguis effusus piā animā cōditori suo cū gloria reddidit & corona: & sepultus iacet i ipsa ciuitate: q passus ē idib⁹ aug.

¶ De scō cassiano ꝑsbytero & ꝯfessore. LIX.

Cassian⁹ ꝑsbyter de quo frater uincentius & gēnadius: claruit tpre honorii ipatoris: uir illustris & facundus. Alio noie dictus ioannes eremita. Qui de ecclesia constantinopolitana per hereticos eiect⁹ in massilia gallie presbyter ordinat⁹: duo condidit mōasteria uiroꝝ & mulieꝝ que hodie extāt. ¶ Scripsit ml̄ta opuscula ad fidei nr̄e exhortationē. Scripsit eni uitas patꝝ i egypto degētiū & regulas: que multaꝝ aiaꝝ edificationē ꝯtinēt: & luculēto s̄mōe nitescūt. Scripsit & res omniū mōachoꝝ necessarias. i. debitū & de canōica orone atq̃ psalmodia: q̃ i egypti mōasteriis die noctuq̃ tenet̄ libros quattuor: Institutionum librum. i. De origine & qualitate ac remediis. viii. prīcipalium uitiorum libros octo singula singulis explicans. Digessit & collationes cū patrib⁹ egyptiis hitas: uidelicet d̄ destinatiōe monachi ac fide. De districtiōe. De trib⁹ ad s̄uiendu3 deo uocationib⁹. De pugna carnis aduersus spiritū: & spūs aduersus carnē. De natura oiu3 uitioꝝ. De nece scōꝝ. De nobilitate aie De pricipib⁹. De q̄litate orōnis. De ꝑfectis. De castitate. De ꝓtectiōe dei. De scia spūali. De diuis charismatib⁹. De amicitia. De diffiniendo uel non diffiniendo. De tribus antiquis generibus monachorum: & quarto nuper exorto. De fide cenobite & eremite. De satisfactione penitentie. De remissione quinquagesime. De nocturnis illusionibus. De eo quod dicit apostolus. Non enim qd̄ uolo

facio bonum: sed qđ nolo malum hoc ago. De mortificatioẽ: ad extremú rogatus a leone archidiacono postmodum romano epõ: aduersus nestoriú de incarnatioẽ dñi. 7. condidit libros: in quibus apud massiliã scribẽdi: & uite terminú dedit. Imperantibus theodosio & ualentiniano.

¶ De scá radegunde regina. LX.

RAdegundis regina nitigorũ nobilissima clotharii regis francoruꝫ uxor: claruit áno. 30. iustini imperatoris: ut ait sigibertus. Hec natione barbara patre rege bertégario noie progenita: dum regio sua a francis esset depopulata: de patria sua in galliá ĩ predam abducta: ueniens in sorté clotharii ob nimiá speciositatem ab eo i coniugé ducta est. Que tamé deo potius q̃ regi seruiebat ieiuniis: uidelicet elemosynis & oratióibus uacans: carné cilicio domãs: desuper regalibus induebatur. Adhuc in palatio regis consistés: dú in pruina uilla p pomeriú ambularet: & audisset uoces ꝯpeditorũ eius misericordiã implorantiú: pro ipsis in orationem se dedit: & ꝯtritis cõpedibus illico omnes absoluit. Dum aút frater regis in bello occisus eét: ille ex hoc mot⁹ uxori dudú postulatã & optatã petitioné ꝯcessit: q. s. deo libere seruire posset. Que ueniens ad scúꝫ medardum nouionẽ epm: ab eo cõsecratur in xpi sponsam: & pictauis monasterio cõstructo: ordináte rege clothario ibidẽ se iclusit: omnibus suis paupibus traditis: multisq; in ibi sororibus ꝯgregatis: earũ abbatissa facta cuꝫ eisdem ancillis xpi in scitate uite pollés solis diuinis isistebat: pauperes quotidie recreans: & carné pnia dira castigans. Multis quoq; miraculis claruit. ¶ Ná mulierem a diabolo obsessam solo imperio in xpi nomine liberauit: qui cú fluxu uentris ea in ecclesie pauiméto distenta egressus é. ¶ Arboreꝫ lauri de aliquo loco euulsaꝫ & in horto suo pro solatio transplantatá: dum aruisset: oino ad uitá & uiriditaté reuocauit. ¶ Insantulá unam ex monachabus nup defunctá i cellula sua reclusam dudum sup corpus orans cú lachrymis a mortuis suscitauit. ¶ Cú imperator iustinus eidem per núcios suos ptem ligni crucis dñice auro ꝯtectam destinasset: illiq; redeuntes i mari naufragiú paterent: scám inocátes reginá: columbá tertio circa nauem uolantem ꝯspiciunt. Cui dú unus ex cauda tres pénas auelleret: & in mare misisset: tranquillitas mox subsecuta é. ¶ Tribunus quidam nomie domebenus gutturis p̃focationé patiés: die quo scá migrauit a carne: uidet in extasi reginam radegundem ad se uenientem & eadé hora se de corpore exisse nunciantem: eúq; admonenté: ut ecclesiaꝫ scí martini in loco sibi ostenso edificet: & detentos relaxet: & sic sanitatem recipiet. Qui postq̃ hec promisit ad se rediit: seq; sanatuꝫ reperiens: diem horáq; notauit: & inuenit sanctam a seculo tunc migrasse: unde mox dimissus. 75. detentis in uinculis ecclesiam sancti martini in loco ubi nunc est de proprio edificauit. Quieuit in pace scá radegundis idibus augusti i suo cenobio pictauis tumulata.

¶ De scõ helia propheta. LXI.

HElias propheta de galaad originem trahens: cuius tñ nomé patris in scriptura non habetur: nõ solum ecclesiastici. 48. ca. Inter patres antiqui téporis gloriosus ꝯmendatur: sed etiam ab ipõ saluatore in aliqua euangelii parte magnificat̃. Qui tempore achab regis israel & iorá filii eius i israel claruit: non solum insignis ꝓphetie gratia: sed etiam excellenti miraculorũ gloria: que a. 17. ca. iii. libri regú usq; ad ꝑm quarti cómemorantur. ¶ Cum enim achab rex israel ad instantiam impie ꝯiugis iezabel omnem israel adeo preuaricare & baal adorare fecisset: ad preces helie prophete in ultioné tanti sceleris: dñs clausit celum: nec dedit pluuiam sup terram ánis tribus & mésib⁹ sex: propter qđ fames & sterilitas magna fuit p uniuersum regnum israel. Helias aút ex precepto dñi latuit i torréte charit iuxta iordanem: ubi corui deferebát ei panes & carnes mane & uespere & bibebat de torréte donec siccaretur. Postea uero ueniés in sareptá sidoniorũ que est inter tyrum & sidoné urbs modica: uidit mulierem uiduá colligentem ligna. Ad quam cum petisset modicú aque ad bibendum: & illa pergeret ut afferret: petiit & bucellam panis ad edendum. Cumq; illa diceret se non habere nisi modicum farine in hydria q̃tum est pugillus & parum olei in lerytho. Iussit helias sibi fieri subcineritium panem de ipsa farina: promittens per nomen domini: quia nec farina nec oleú deficerent usq; ad tempus fertilitatis. Et sicut ipse predixerat sic factum est. ¶ Deinde cum filius uidue ipsius apud quá helias cómanebat defunctus eét. Helias puerú mortuum super lectulum suum posuit: & oratione facta: eum a mortuis suscitauit. Hunc tradunt hebrei fuisse ionam prophetam: sicut dictum é supra in gestis ione prophete. vi. cal. februarii. Tunc iezabel regina omés prophetas domini quos inuenire potuit occidi mandauit. Abdias uero procurator domus achab abscondit in speluca. 100. uiros prophetas: & pauit eos pane & aqua: ꝓpter qđ postmodú spiritu ꝓphetico dotat⁹ é. De quo supra actú é i gestis ei⁹. 9. cal. ianuarii.

¶Post tres ãnos & dimidiũ sterilitatis & famis helias ppheta: qui usq; tunc latuerat: achab regi israel se ostẽdit: dũ ipse rex ppter sterilitatẽ quereret pabula equis suis: & non inueniret: increpauitq; eũ ppheta: q dñm reliquisset: & deos gentiũ sequeret: & coleret: Deinde hortatu ei⁹ ad imperium regis ꝯgregata multitudĩe populi & octigẽtis & qnquaginta pphetis baal in monte carmeli: Helias ad populũ ait: ne in duas partes claudicarẽt sed aut dñm deũ patrũ suoꝝ: aut baal sequerent: deditq; eis optionẽ talẽ: ut duo boues ducerent: quoꝝ unus daret pphetis baal: & alius sibi soli: & una queq; pars bouẽ suũ in frusta cõcisum super ligna poneret: igne non supposito: & inuocaret deũ suum: & qui exaudiret igne claro de sublimi: ipse esset uerus deus. Placuitq; ppositio populo. Cũq; sacerdotes baal fecissent: quod dixerat helias: inuocantes baal a mane usq; ad meridiem: transiliebant altare: quod fecerant: & incidebant se iuxta ritum ipsoꝝ lanceolis: ut sanguine perfunderent. Demones enim plurimum delectantur perfusione sanguinis humani. Tunc helias p̃sente populo altare ipsoꝝ destruxit: & nouo in honorẽ domini cõstructo ligna & frusta bouis supposuit: & aquã abundanter desup iactare fecit: donec aqueduc⁹ impleret: ne putarẽt arte magica ipm de uisceribus terre ignem suscitasse. Factaq; oratione ignis de celo descendit: q holocaustũ ligna & lapides ac puluerem: etiã ipsã aquã ꝯsumpsit. Quo uiso miraculo popul⁹ ꝯuersus est: & iussu helie oẽs pphetas baal occidit iuxta torrentẽ cison. ¶Deĩn dixit achab: ut comederet: & festinãter descenderet: ne ipm pluuia supuẽtura occuparet. quo comedẽte helias iclinato capite orauit: & misso puero precepit ad uidendũ ꝯtra mare: septĩa uice uidit nubeculam ascendentẽ: que usq; tunc nõ apparuerat. Festinãteq; achab domũ: facta est pluuia grãdis: & oẽm terram irrigauit. Iezabel aũt audito quod helias fecerat de pphetis baal querebat: ut occideret eũ: qui timẽs fugit ĩ bersabe iuda: & dimisit ibi pueꝝ suũ: & perexit in desertũ uia uni⁹ diei: sedẽsq; sub iuniperꝝ: petiuit aĩe sue: ut moreret: post modũ uero dormitauit: & excitat⁹ ab ãgelo & ꝯfortatus: atq; pane celico ei delato refectus ambulauit in fortitudine cibi illius. xl. diebus: usq; ad montẽ dei oreb: ubi p̃ceptũ accepit a deo de ungendo azael regem sup syriam in damascũ: & iehu filiũ namsi regẽ super israel: & heliseũ filium saphat de abelmeula ppheta p se: ut isti tres interf. cerẽt idolatras israel. Que omnia helias adimpleuit iuxta mãdatum dñi. ¶Mortuo uero achab rege israel: regnauit p eo filius ei⁹ ochozias qui ambulauit in uiis malis patris sui & matris sue impie iezabel: ppter quod de⁹ puniuit eũ: ut cadens de cancello cenaculi sui ad mortẽ egrotaret in samaria ciuitate. Misitq; nuncios ad ꝯsulendũ beelzabuth deũ acharon: an liberari possit de infirmitate sua: quibus ex p̃cepto dei occurrẽs helias: eos redarguit: dicens q ochozias de ipsa egritudine moreret. Cumq; redissent nuncii ad regẽ: & ei uerba narrassent: quesito ab eis de habitu uiri: intellexit ipm esse heliã: misitq; ad eum principem qnquagenarium & qnquaginta: qui erant sub eo: ut uocarent heliã: uel inuitum traherent. Et ad mandatum helie descẽdit ignis de celo: & deuorauit eos. Rex quoq; misit alium quinquagenariũ & suos quinquaginta: qui similia passi sunt. Destinat⁹ uero tertius: q abdias fuisse dicit: curuauit genua cõtra heliam: & eius misericordiã ĩplorauit. Et ppheta dñi cũ eo iubẽte angelo de monte descendit: & ingressus ad ochoziam ipm de idolatria redarguit: mortẽq; ei imminere pphetauit: qui & mortuus est iuxta uerbum helie. Pro quo ioram frater eius regnauit: eo q ochozias filiũ nõ haberet. ¶Anno uero primo ioram regis israel: cum helie reuelatum eẽt: q de⁹ ipm tollere uellet: iuerunt helias & helise⁹ de galgalis ĩ bethel: & deinde in hiericho: ac demum deuenerũt ad iordanem sequentibus eos qnquaginta ex filiis prophetarum: qui diuino spiritu raptum helie prenouerant. Tunc helias stans sup ripam iordanis: tulit pallium suũ: & percussit aquas: que diuise sunt in duas partes: & trãsierunt ambo per siccum: helias uidelicet & helise⁹. Dixitq; helias ad heliseũ: ut peteret quod uellet ab eo: anteq̃ ab ipso tolleretur. Qui petiit: ut duplex spiritus eius in eo requiesceret. s. ad pphetandũ & miracula faciendum. Cũq; pgentes ad inuicem loquerẽt: helias curru igneo & equis igneis rapt⁹ est ab heliseo & per turbinem in celum: hoc est in superiora aeris ascendit: translatusq; est ĩ paradisum terrestrem: ut creditur: ubi cum enoch corporaliter uiuit rediturus in fine seculi: & contra antixpm cõflictum habituri: quos ipse demũ occidet: sed eos dñs suscitabit: ut habet apocal. xi. Leuauit autem heliseus pallium helie: quod ceciderat ei: & percussis aquis iordanis secũda uice diuise sũt: & transiuit helise⁹ per siccũ ad aliam ripam ubi erant filii pphetaꝝ: qui uiso miraculo diuisiõis aquaꝝ intellexerũt spiritum helie in heliseo quieuisse. Celebratur autem dies raptus helie prophete ab hebreis. 19. calen. septembris: quo die tradunt eum in padisum fuisse translatum. Hec ex libris tertio & q̃rto regũ: capitulis quibus supra: ex dictis iosephi: & hieronymi: & ex historia scholastica: atq; ex chronica guilelmi.

¶ De scõ eusebio presbytero. LXII.

EVsebius presbyter rome claruit tpe ꝯstantii augusti: & liberii pape hereticoꝝ: q uir catholicus & doctrina pclarus: dũ fidez catholicam ꝯstanter defensaret: & constantium augustũ atq; liberium urbis rome epm hereticos predicaret: eo q; arriane fidei ꝯsensissent. Ab eodẽ ꝯstantio rogatu liberii detentus est: & in quodã cubiculo dom⁹ sue inclusus habẽte in latitudine pedes. 4. & ibi multis mensib⁹ i oratione pseuerauit. Inclusus tũ adhuc post mẽses. 7. dormitionem accepit. 19. cal. septẽbris. Cuius corpus gregorius & orosius presbyteri sepelierũt uia apia in cemiterio calixti: iuxta corpus beati sixti pape & mañs in crypta. Quod audiens ꝯstantius augustus + gregoriũ pſbyterum cepit: & uiuum i eadẽ crypta sepeliuit: ubi post dies tres in pace quieuit.

¶ De scõ eusebio epo emesseno. LXIII

EVsebius eps emessen⁹ tẽpore cõstantii ipatoris claruit: q uir elegantis rethoricieq; igenii innumerabiles ꝯposuit libros magis secutus historiã: & qui ad plausuz ptinent ab his qui declamare uolũt maxime leguntur. Quoꝝ precipui sunt aduersus iudeos & gentiles atq; nouatianos. Ad galatas quoq; scripsit libros. x. Et in euangelijs homelias plurimas breues. Quieuit aũt i xp̃o apud antiochiã. Ibidẽ sepultus in pace. Hec hieronymus libro de uiris illustrib⁹.

¶ De scõ eusebio abbate. LXIIII

EVsebius abbas discipulus beati hieronymi fuit. Hic natione cremonensis nobili prosapia ortus: cũ ad terrã sanctã uisitandã prexisset beatum hieronymũ ibidez repperit qui apud bethleem puũ monachorum ꝯstruxerat de nouo cenobiũ. Cuius sapiẽtia & moribus accensus relicto seculo ei adhesit: & monachus scũs in scẽ ꝯuersatiõis ordie uitã laudabilẽ duxit. Quẽ & hieronymus decedẽs eidẽ ꝯgregatiõi i abbatẽ prefecit: & eidẽ bibliothecã suã ꝯmẽdauit. ¶ Cũ post obitũ bti hieronymi grecoꝝ quedã heresis pullulasset: asserens q; aie beatoꝝ usq; ad corpoꝝ resũptionẽ eternã nõ percipiunt gloriam: nec aie dãnatoꝝ sentiũt gehẽne penam: multisq; fidelib⁹ tali errore inolutis cũ talis opinio i ptibus hierosolymitanis resonasset: per cyrillum epm hierosolymitanuz idictum est triduanũ ieiuniũ cũ assidua oratione cunctis fidelib⁹: ut de⁹ sue fidei catholice subueniret. Expletis aũt tribus diebus nocte precedẽte appuit beat⁹ hieronymus. Eusebio i oratiõe cũ lacbrymis ꝯstituto dicens: q; deus fideles suos respexerat: & q; in teruẽtu ipsius ecclesie sue subuenire decreuerat. Mãdauit ergo ut triũ iuuenum in ipsa nocte i bethleẽ defunctoꝝ corpora ante fossam in qua corp⁹ ipsius doctoris quiescebat deferri faceret: que sacco cilicio quo uiuus induebat tangeret: q continuo resurgerent: & predictã heresim uti testes ueridici ꝯfutarẽt. Qui iteꝝ post dies. 20. i xp̃o quiescerẽt: cũ quib⁹ & ipse eusebius migrare deberet. Mane aũt facto: cyrillo epo uisio p eusebiũ narrat: omnisq; clerus & popul⁹ in ecclesia bethleem ꝯgregatur: trium iuuenũ ipsa nocte defunctoꝝ cadauera ad tũbam hieronymi deferuntur: & p eusebiũ ipius sacco cilicino tangunt. Mox quoq; iuuenes quasi de sõno euigilantes surrexerunt: & que uiderãt in alio seculo i gloria & in gehẽna cũctis populis narrauerunt: & sic grecoꝝ heresim cõfuderũt: p triduũ uero ante dies illos. 20. q; bus hieronymus predixerat: eusebius egrotare cepit & per dies. 3. febre corrept⁹ ecclesiasticis sacramẽtis ꝯmunitus apparente sibi beato hieronymo & ipm ad celestia uocante i dño feliciter pausauit. Eadẽq; hora prefati tres iuuenes iteꝝ a corpe migrauerũt. Corpus aũt eusebii iuxta corpus hieronymi sepultũ fuit. In cuius sepultura monachus q lumẽ oculoꝝ dudum amiserat cadauer deosculatus uisum recepit.

¶ De assumptiõe btẽ uirginis marie. LXV.

ASsumptio gloriose uirginis marie in anima facta est. xviii. calẽ. septembris ut scã tradit ecclesia. In anima dixi quia ipsa & in corpore assumpta est: ut infra pluribus rationibus comprobatur. Assumptio autem ipsius facta in corpore sm qd in eius historia infrascripta traditur: facta est tertio die post ei⁹ dissolutionẽ aie a corpore quo uidelicet die anima corpi ei⁹ reunita: & ipsa corpor aliter ẽ assumpta. s. xv. cal. septẽbris. In uisione aũt scẽ helisabet de sconagia habetur: q; beata uirgo. 40. die ab obitu ei⁹ fuerit in corpore assumpta: uidelicet. 9. cal. octobris: sicut eidẽ scẽ fuit diuinit⁹ reuelatum. Sed quicqd ueritatis sit de corporali assumptione: planuz ẽ qd tenet ecclesia de aie sue glorificatiõe. Qualiter ãt ipa assumptio scã sit: ex quodã libello licet apocripho: qui ioãni euãgeliste ascribit edocet. ¶ Apostolis nãq; predicatiõis grã diuersas mũdi partes subeũtib⁹: uirgo beata i domo iuxta mõtẽ syon posita dicit remãsisse: oĩaq; loca filii sui. s. natiuitatis: baptismi: passiõis: sepulture: resurrectiõis: & ascẽsiõis quoad uixit: deuotione sedula uisitabat. Et ut ut q; ait epiphani⁹ 24. ãnis post ascensionẽ christi supuixit. Refert eni q; beata uirgo annorum. xiiii. xp̃m concepit: & in. xv. peperit: & cum eo mansit

annis.xxxiii. & ſm hoc obiit annoꝝ.lxxii. Alius pbabilius uidet᷑: ut.12.ãnis filio superuixerit: & sic sexagenaria sit assumpta: cum apostoli totidem annis in iudea & circa partes ipsas predicauerint: sicut ecclesiastica historia tradit. In uisione aũt ꝓdicte helisabet asserit᷑: ꝙ uirgo maria post xp̄i ascensionem anno integro supuixit: & tot dieb⁹ ultra annum: quot fuit ab asceusione xp̄i usq; ad assumptionẽ uirginis: & hoc uerius iudicatur ex eo ꝙ dicit dionysius: omẽs apostolos dormitioni uirginis interfuisse: quod esse nõ potuisset: si ipsa post ascensionẽ ulterius uixisset. Cum iacob⁹ apostolus fili⁹ zebedei passus fuerit ad litterã biennio post dñi passionem. ¶ Cum igit᷑ die quadã cor uirginis i filii desideriũ uehementer eẽt accensũ: ita ut i lachrymas ꝓrumpet abundãter: gabriel angelus eidem cũ lumĩe astitit: eãq; reuerẽter salutauit: ac eidẽ ex ꝑte ei⁹ filii dixit: ꝙ post triduum eẽt a carne migratura: & cũ xp̄o ꝑpetuo regnatura. Ramuꝫ quoq; palme eidẽ de padiso allatum ꝑsentauit: quẽ añ ei⁹ pheretꝝ portari mandauit. Virgo autẽ de nuncio leta dõ grãs egit: & duas petitiões ab angelo postulauit: primo ut filii ei⁹ & fr̃es oẽs apostoli ad ipsam ꝑiter ꝯgregarent: quib⁹ ꝑsentib⁹ spiritũ deo redderet: q q; sibi sepulture officiũ exhiberent. Secũdo ut cũ spũm emitteret: malignũ sathanã nõ uideret. Angelus aũt ꝯfestim ei optata ꝑmisit: quia & ille qui abbacuch ꝓphetã de iudea in babylonẽ in impetu spũs sui attulit: ipse ad eam in momento oẽs apostolos ꝯgregabit: malignum quoq; spiritum ei i transitu nõ uisure repromisit: & cõtinuo ab ea discessit. Palma autẽ illa i stipite uiridis erat: sed in foliis ut stella fulgebat. ¶ Cum aũt ioannes in epheso ꝑdicaret: ecce post tonitruũ nubes eũ rapuit: & ipm̃ repente ante marie ianuã collocauit: quẽ ingredientẽ ad se maria obstupuit: & ꝑ gaudio lachrymas continere nequiuit. Dixitq; ei qualiter fuisset a dño euocata: ut debitum humane cõditionis exolueret: & deo ꝙ ipm̃ xp̄s ad se uenire fecisset: cui corp⁹ suum tumulandũ commendauit: atq; palmam ante pheretꝝ deferendam mandauit. Cũ aũt ioannes alios coapostolos ibidem presentes optaret: ecce oẽs ipsi de locis ubi ꝑdicabãt: in nubibus rapiunt᷑: & ante marie hostium subito congregant᷑: qui cum se ibidem translatos admirarent᷑: & cãm ad inuicem sciscitarent᷑ ioannes ad eos exiit: & dominam migraturam predixit: admonens: ne cum obierit: aliquis defleat: ne forte eis imputari possent: q; ipsi qui resurrectionem ꝑdicant: mortem timeant. Cumq; beata uirgo omnes apostolos congregatos uidisset: dominum benedixit: & in eoꝝ medio luminaribus accensis consedit: sicq; usq; ad diem tertium perseuerauit. ¶ Circa uero horam noctis tertiam iesus aduenit cum omnium angelorum & sanctorum agminibus: & ante torum uirginis acies ordinant᷑: & dulcia cantica usq; ad noctis medium frequentantur. Tunc iesus eam bis ut ad se ueniret: dulciter aduocauit: ipsaq; spiritum ei reddere se paratam esse letanter respondit. Omnesq; qui cum iesu uenerãt: dulcia canticorum cantica soluebant. Sicq; marie anima de corpe exiit: & in ulnas filii aduolauit. Fuitq; tam a dolore mortis extranea: sicut a corruptione carnis fuerat aliena. Dominus autem mandauit apostolis: ut corpus matris sue i uallem iosaphat tollerent: & in monumento nouo ibidẽ repto ponerent: ipsumq; triduo ibidem donec ad eos reuerteret᷑ expectarẽt. Statim autẽ circũdarunt eam flores rosarum rosei scilicet cetus martyrum: & lilia conuallium agmina: uidelicet angelorum confessorum & uirginum. Ad conscensum quoq; ascendẽtium: cetus qui remanserant concite obuiaꝫ processerunt: uidentesq; regem regum: feminę animam in ulnis ꝓprius baiulantẽ: illãq; super eum innixam: que ista eẽt interrogãt: admirantes ipsamq; matrem domini & reginam celorum respondent eam comitantes. Sicq; in celum gaudens suscipitur: & a dextris filii in throno collocatur. Apostoli autẽ eius animam tanti candoris eẽ uiderunt: ut nulla mortalium lingua posset effari. Tres autem uirgines: que ibi erant: cum corpus lauandum spoliassent: tanta corpus eius claritate splenduit: ut tangi quidem ad lauanduꝫ posset: sed minime uideri: que tamẽ diu lux resplenduit: donec corpus lotum fuit.

¶ Corpore ergo in pheretro posito pia contentio inter apostolos oritur: quis eoꝝ palmam ante loculum portare debeat. Defert ioannes petro propter apostolicam dignitatem: petrus uero ioanni ꝓpter illibatam uirginitatem. Tandem omnium apostoloꝝ sententia ioanni palma traditur deferenda. Petrus autem & paulus pheretꝝ eleuare ceperunt: & ceteri apostoli circa ipsum se posuerunt. Incepit petr⁹ canere: Exiit israel de egypto & fliqui psalmum dulciter ꝓsequuntur. Dominus quoq; pheretrum & apostolos nube contexit: ita ut audiri quidem possent: sed minime cerni. Affuerunt & angeli cum apostolis concinentes. Ad melodiam autem tota ciuitas excitat᷑: & quid nam hoc sit omnibus declaratur. Iudei ad arma concurrunt: ut corpus rapiant: idq; odiose cõburant. Tũc princeps sacerdotum cum impetu manus ad loculum misit: ut ipm̃ euerteret: & corp⁹ ad terrã deduceret: cui⁹ man⁹ subito aruerit: & lectulo pẽdẽtes adhesunt.

Reliquus uero populus ab angelo cecitate pcussus est. Cum autē princeps sacerdotū petri auxilium inuocaret. Petrus ei rñdit: q̄ si mariā dei esse genitricē confiteref: ei⁹ suffragium postulās continuo sanaref. Qui cū se credere rñdisset: manus ei⁹ a pheretro solute sunt: sed tamen in eis ariditas permansit donec corpus deosculās intergam sanitatem recepit. Tūc de petri ꝯsilio palmā princeps ille accepit: & singulos de populo tetigit: & qcūq; in uirginē credidit uisum recuparuit: qui autē credere noluit cecus permāsit. Corpus igiẗ marie apostoli i monumēto statuto cōdiderunt: & iuxta illud triduo ꝯsederunt. ¶ Tertia uero die dñs cum angeloꝝ multitudine uenit: & apostolos salutans pacē eis nunciauit. Deinde eos iterrogauit: qd eis uideref honoris sue genitrici ꝯferēdū. Illi uero rñderunt: ut sicut ille deuicta morte regnabat: sic & matris corpusculū suscitaret: & ad sui dexterā collocaret. Quo annuente michael archangel⁹ marie animā ꝯtinuo p̄sētauit: eāq; dñs illico corpi reuniuit: statiq; corp⁹ de tumulo prodiit gloriosū: & a xp̄o assumiẗ ad ethereū thalamū comitāte secū multitudine angeloꝝ. Quod autem diciẗ de thoma q̄ abfuit: & resurrectionem uirginis credere noluit: zonāq; ipsi⁹ ex aere delapsā recepit: delusoriū & friuolū reputatur. Hec oia in libello p̄dicto licet apocripho. ¶ Et notandū q̄ q̄uis hieronym⁹ i sermone hui⁹ festi ad paulā & eustochiū asserere nō audeat: uirginē corporaliter assumptā: dicēs: tutius esse pie dubitare q̄ aliquid temere diffinire: ecclesia tamē hoc indubitanter tenere uidetur: & plurib⁹ rationibus cōprobatur. ¶ Prima quaꝝ sumiẗ ex parte iustitie dei. Deus enī iudex est iustus librans merita singuloꝝ: & unicuiq; ad ꝯdignum retribuens premia meritorum. Iccirco & resurrectionē corpoꝝ futurā ordinauit: ut sicut aia cū corpore meruit uel deliquit: sic cum corpore p̄cipiat gaudia uel substineat tormenta. Illud ergo qđ plus meruit plus debet habere de premio. Quō ergo corpus uirginis qđ cunctis aliis plus meruit xp̄m ex se generando: plus aliis premiaẗ: si cum aliis corruptū incineratur? Non ne dei iustitia depit: que corpus uirginis cum aliis scōꝝ corporibus ultimam resurrectioē expectare facit? Et hec ratio ē damasceni. ¶ Secūda ratio sumitur ex p̄te dom i hac uita .s. i xp̄i natiuitate recepti. Nā cui conceditur maius debet ꝯcedi & minus: maxime ubi respiciūt eundem finē: sicut cui conceditur regnum faciliter conceditur nobile uestimentum. Sed maius est sine corruptione carnis parere qđ uirgini est collatū: qđ est omnino excedens naturam & artem: q̄ carere corporis corruptiōe qđ pōt fieri per artem. ¶ Tertia sumitur ex obligatione precepti. Cum enī lector legit q̄ nō debet facere contra legis preceptū: ꝯueniens ē q̄ filius dei: qui legē dedit: non faciat contra sue legis mandatū. Sed credendū ē q̄ implere uoluit preceptū qđ dedit de honore materno: sed hoc non iplesset nisi corp⁹ integrū seruasset. Nā s̄m augustinū putredo & uermis opprobriū ē humane ꝯditionis. Qui autē in aliquo substinet opprobriū nō honoratur. ¶ Quarta sumitur ex conformitate uirginis ad corpus xp̄i. Nā idem locus debetur p̄ti & toti nisi uiolenter alteꝝ hoꝝ impediatur: qa s̄m philosophū. Idem est locus toti⁹ terre & glebe: totius ignis & scintille. Sed corpus xp̄i sumptū ē de corpore matris sue ergo utriq; idem locus debeẗ. Corpus autē uirginis nulla uiolentia impediri potest: qa ibi est ubi corpus filii est. Et he p̄dicte tres rationes sunt augustini. ¶ Quinta sumitur per locum a simili: quia de similib⁹ idem est iudicium: sed deus trium pueroꝝ corpora iter flāmas s̄uauit illesa. Ionam uiuum seruauit in uentre ceti: danielē in rabida fame leonum s̄uauit icolumē: cur ergo corpus matris nō s̄uabit icorruptū? Et hec ratio ē anselmi. ¶ Sexta sumitur per locū a minori: quia si de quo minus uidetur inesse & inest: & de quo magis. Sed minor ratio est q̄ corpora scōꝝ qui cū xp̄o surrexerūt sint glorificata: & in eis perfecta resurrectio sit completa: q̄ q̄ corpus gloriose uirginis sit ad celos assumptū. Et tamē in illis p̄fecta resurrectio ꝯpleta est: ut supra probatū est in historia resurrectionis dñi .vi. cal. aprilis: ergo multo fortius hoc ꝯcludendum ē de resurrectione uirginis. Et hec ratio sumiẗ ex dictis hieronymi in sermone p̄dicto. ¶ Septima & ultima ratio sumitur ex euidentia facti: quā rationem bernardus assignat dicens. Quoniā scōꝝ corpora deus preciosa sublimauit: ut puta petri pauli & iacobi: tamq; gloriose uenerabilia reddidit: ut & ipsis deputeẗ locus eorum uenerationi congruus: & ad ea mund⁹ properet uniuersus. Si igitur marie corpus super terram esse dicatur: cum nec deuota frequenteẗ uisitatione fidelium: nec eidem locus deputetur honoris: nimis uidebitur christus honorem materni corpis cōtempsisse: cum tamen super terram aliorum sanctorum corpora sic honoret: unde & egregius quidam uersificator ait. Scandit ad ethera: uirgo puerpera uirgula iesse: non sine corpore sed sine tempore tendit ad esse. ¶ De uestimētis enim & capillis uirginis & de lacte ipsius in pluribus locis ostendiẗ: de membris autem corporis uel minima p̄ticula necubi repiẗ: nec q̄ alicubi habeaẗ ab aliquo unq̄ asseriẗ.

¶De sancto tharsitio martyre. LXVI

Tharsitius acolyth⁹ & martyr rome passus est sub psecutione ualeriani & galieni imperatorum. Qui cum corpis xp̄i sacramenta portaret: tenentes eū pagani discutere ceperunt: ut quid gereret indicaret: at ille indignū iudicans porcis pdere margaritas: nequaq̄ uoluit detegere sacrosancta mysteria: quē fustibus ac lapidibus tā diu mactarunt: quousq̄ spiritum exhalaret. Reuolutoq̄ eius exanimi corpore sacrilegi discussores: nihil in manibus eius: aut uestibus sacramentorum christi inuenire potuerūt: sed relicto corpore eius territe fugerunt: quod a xp̄ianis sublatū: & uia apia in cemiterio calisti sepultum est. 18. calen. septēbris.

¶De scō ursatio pfessore. LXVII

Vrsatius cōfessor claruit in nicea bithynie ciuitate. Hic eni genere persa: primū sub rege licinio cōfessor effect⁹: deinde solitariā uitam in turri ciuitatis ipsius agebat inclusus. Qui inter cetera signa: cum obsessus a diabolo gladiu arrepto per urbem discurreret: cunctis fugientibus eidem sol⁹ occurritipsumq̄ a demonio liberauit. ¶Draconem etiā ante nicomediam ciuitatē existētem: soloq̄ flatu homies pimentē urone sua de ualle productū leuiq̄ baculo capite percussum extinxit. ¶Hic etiam nicea ciuitatem terremotu diruendā longe ante pdixit. Dum autē dies terremotus aduenisset ad ecclesiā currens: & clericus admonens: ut p imminēti periculo deū orarent: ab eis irrisus ad turrim rediit: prostratusq̄ in uratione cum lachrymis se dedit. Interea uero superueniente terremotu: pluribus oppressis: reliquis per montana dispersis: ursatius in turri mortu⁹ reperi⁹ est: pnus iacens: sicut orare solebat. Sermo tamē est: q̄ deū orasset: ut prius uitā finiret: q̄ uideret exeidium ciuitatis. Omnis autē urbis structura ex illo terremotu diruit: sola turris in qua sanct⁹ urabat: pmansit. Quieuit in pace. 17. calē. septēbris.

¶De scō arnulpho epo meteñ. LXVIII

Arnulphus eps meteñ: ut ait petrus damiani: pater pipini fuit: & auus caruli magni imperatoris. Qui lothoringie ducatū tenens: uxore & filiis ac seculo derelictis eremum petiit: & solitariam uitā elegit: ueniens autē ad pontē fluminis moselle: anulum suum in aqua demersit tali ↄditione: ut quādocūq̄ ipm reciperet: se a dn̄o intelligeret peccatis oibus absolutum: indeq̄ in eremo mundo mortuus deo uixit. ¶Defuncto autē meteñ epo in pontificē elect⁹ est. Dūq̄ piscis eidem ad edendū fuisset oblatus exenterato pisce anulus ei⁹ i uentre repertus est: cū tamē p duas dietas a loco ubi anulū deiecerat: piscis captus esset. Intelligens autē sāct⁹ peccata sua sibi dimissa: nihilominus penitētie operibus arti⁹ insudauit: pauperibus large ministrauit: & multis miraculis claruit. Nam in dieb⁹ rogationū ad pcessionē tendens: demoniacū liberauit: leprosum quendam barbarum in domu susceptū ad xp̄m conuertit: quē baptizans spū pariter & carne mūdauit. ¶Ciuitatē suam incendio pene totam flagrantē: dū ciuēs aufugerent: ipse se igni obiiciens signu crucis edito flāmas cōpescuit: & ulterius pcedere nō pmisit. Quo die p uisum quidā lōge ↄstitutus crucē igneam in aere ↄspexit: audita uoce q̄ tali signo meteñ ciuitas per arnulphū ab incendio fuerat liberata. ¶Tandem uir dn̄i famā populi fugiens eremū repetiit: & cū aliquib⁹ monachis deu seruiuit: successore sibi geurico ordinato: ubi & post tēpus modicū i pace quieuit 17. calē. septēbris. Successur autem ei⁹ obitu ipsi⁹ cognito eū clero & populo locū adiit: & sanctū corpus ad suam ciuitatem transferens in ecclesia apostolorum ↄdidit: ubi & quiescit signis effulgens.

¶De scā serena regina. LXIX

Serena regina uxor quondā diocletiani augusti a sācto cyriaco martyre cōuersa & baptizata ē: quia filiā eius artemiam a demonio liberauit: ut supra dictū est in passione cyriaci. 6. id⁹ augusti. Que uidēs psecutionē dirā xp̄ianorum: quā uir ei⁹ exercebat: que p ānos. x. durauerat: ita ut infra dies. 30. per diuersas puincias. 17. milia martyriu coronarent: & in phrygia ciuitas una xp̄ianorum undiq̄ cōclusa ne ull⁹ euadere posset: igne cū oib⁹ cremata fuisset: uidēs quoq̄ susannā neptē ei⁹ passā: & alia mala que fiebāt: dolore cruciata & febre correpta i ↄfessiōe dn̄i migrauit ad xp̄m. 17. cal. septēbr̄. sepulta a xp̄ianis iuxta corp⁹ susāne i crypta.

¶De scā artemia uirgine & martyre. LXX

Artemia uirgo rome passa ē sub maximiano filio diocletiani fratre suo: filia nāq̄ diocletiani fuit & serene auguste. Que cum eēt ab immundo spiritu obsessa a sācto cyriaco martyre liberata & baptizata ē: ut supra in passiōe dci martyris actū est. 6. id⁹ augusti. Post mortē aūt diocletiani: cum maximianus filius ei⁹ in impium sublimat⁹ eēt: xp̄ianosq̄ psequeref: cyriacū quidē eū eius socios diuersis suppliciis martyrizauit. Artemiam uero sororem suam gladio i xp̄i ↄfessione necari fecit: que iuxta matrē & ↄsobrinam sepulta est: cuius: qa dies passionis ignorat: passio eius recte matri subiicit.

¶ De scis liberato abba. & sociis mr. LXXI

Liberatus abbas: bonifaci⁹ diaconus: seruus: & rusticus subdiani: rogatus: septimus: & seuerus monachi: & maximus puer apud aphricā persecutione uandalica sub huuerio rege passi sūt: q ex territorio ciuitatis caprosen̄ mōasterio abstracti: & carthaginē ducti: primo sūt custodie mācipati ferro uincti: deīn naui ipositi fuerūt: manib⁹ ac pedibus ligatis: ipsaq; nauicula siccis lignis impleta: igne imisso ut cremarent. Sed diuino nutu ignis extinct⁹ sepiusq; renouatus semper deficiebat. Demum remoꝝ uectibus mactati cerebris excussis extincti sunt. Corpora uero i mare iactata: sed diuina dispensatione littori cuecta i mōasterio ꝯtiguo loco basilice qd dicit̄ celerine: a xp̄ianis sepulta sunt: ut uictor scribit aphrican⁹. Qui passi sunt. xvi. cal. septēbris.

¶ De scō māmete martyre. LXXII.

Mammes puer. 7. ānoꝝ apud cesaream cappadocie tpe aureliani ipatoris & presidis antiochi passus est. Qui defūctib⁹ parentibus psecutionem fugiens i siluā secessit: ubi orationi iugiter uacabat: & de lacte suaꝝ ouium se pascebat. Sed admonitus de celo i campū descendit: ibiq; codicē euangelioꝝ & baculū reppit: quib⁹ assūptis i montē ascendit. Et dum lectioni isisteret: feraruꝫ multitudo ad cuꝫ ꝯuenit: quib⁹ māsuefactis de lacte ipsaꝝ scūs emūgebat: de quibus ad refectionē sui utebatur. Residuū uero cum ad portā ciuitatis cesaree ad uendēdū deferret: ut precium pauperib⁹ erogaret. Alexander preses hoc audiēs: misit ad euꝫ duos milites capiendum. Quos ille in domū suā adducens benigne refecit. Dūq; illi aialia ferocia ad eū uenientia ꝯspexissent territi fuerūt. Scūs uero māmes eos secutus ē: corā presude se p̄ntans: & asserens xp̄ianū. Quē preses detentum iussit i equuleo suspēdi & torqueri: deinde in carcerē recludi: ubi plusq̄. 40. xp̄ianos reppit fame deficiētes: ueꝝ orante puero columba de celo aduolans lac & mel attulit: quibus illos scūs refecit: & apto carceris hostio uectib⁹ ꝯfractis omnes emisit. Quod audiēs preses māmetē i caminū ignis mitti fecit. Igne uero bis extincto bisq; renouato: dū flāmis deficientibus illesus exisset: bestiis subiicitur: sed ab his intact⁹ minime leditur. Amphitheatro quoq; ab angelis incluso: ut nemo exire posset: leo foueā egressus: multos iudeoꝝ ac gentiliū interemit: q & humana uoce locutus est. Hec a deo se iussum facere in ultionem xp̄i militis māmetis. deniq; iubente scō leo solum presidē cū omni officio suo illesum dimisit. Tandē sanctus martyr cū lapidibus obrutus maneret illesus: ab angelis de celo uocatus emisit spiritum. xvi. cal. septēbris.

¶ De scā helena regina. LXXIII.

Helena regina mater fuit iperatoris constantini magni. Que sicut in historia britonuꝫ legit̄: quam ioānes ueronen̄ in sua chronica ponit: filia fuit cloelis regis britānie. Cum eni iā britones xp̄i fidem suscepissent tpe: uidelicet eleutherii pape. Helena a patre suo i fide edocta: non tñ baptizata: eo q̄ de his que audierat dubitaret: ut tñ ea uera eē ex parte aliqua ꝓbaret: audiēs miracula que rome fiebāt p merita apostoloꝝ petri & pauli: dū a patre pegrinādi romā licentiam obtinere non posset: desiderio peregrinatiōis accensa eū unica ancilla fidelissima clam inde discessit: & mutato habitu romā uenit. Quā constantius iperator uidens eius nimia pulchritudine allectus amauit: & ut pegrinā raptā ad se introduxit. eamq; carnaliter cognouit: ac plurib⁹ dieb⁹ secuꝫ habuit. Sed uolentē omnino abire pregnātē dimisit: que nec patrē ei nec patriā indicare uoluit. Et cū multos sibi thesauros offeret nihil acceptauit: sed solum anulū eius suscepit. Inde igit̄ discedens habitu iduta uilissimo i uillam secessit: ubi cum ancilla sua morabatur: & de labore manuū suaꝝ uictū cōsequebatur. Eratq; i domo quadā que olim fuerat stabulū equoꝝ: unde & stabularia dicta est. ¶ Natū ergo pueꝝ ex p̄ris noie ꝯstātinum uocauit. Qui cū sapiētia etate & uirtutibus creuisset: a uicinis mercatorib⁹ muneribus allectus abductus ē. Et dū bizantiū que postmodū fuit ꝯstantinopolis dicta nauigassent: simulatas litteras ex parte imperatoris regi bizantii obtulerunt: filiā eius filio imperatoris quē secū aduxerant petiūt: ex hoc iperatorē pacē secum habituꝝ ꝑpetuo ꝓmittentes: cum dudum adinuicē discordiam habuissent. Quod rex bizantii facere omnino curauit: filiāq; suam i ꝯiugem iuueni tradidit: thesaurosq; maximos & seruos & ancillas eidem dedit. Mater uero filiā suā diplois de gēmis īfiniti ualoris plēa induit: ut si q̄ casus aduersus occurreret: exinde sibi in necessitatib⁹ suis prouidere posset. Redeuntes aūt mercatores insulam maris appulerunt: in qua constantinū cū uxore dormiētes dimiserunt: familiā eoꝝ iterfecerunt: & omnē thesaurum abstulerunt. Illi aūt excitati hoc uidentes amarissime flebant. Puella iuuenē interrogat si uere filius imperatoris esset eo q̄ de hoc aliquātulū dubitaret. Ille uero se matrem habere romanā pauperem respondit. Patrē uero suum quis esset omnino ignorare se dicit. Quē illa ꝯfortans diplodē cū

gemis pducit: illi uero die sequenti a romanis nauigantib⁹ assumpti: simulantes se naufragio in insula deiectos romã repetunt: & ad domũ matris ɔstãtini tendunt. Iuuenis aũt se & cõiugem matri psentauit: omia que sibi contigerant narrauit: & diploidem eũ gemmis tradidit. Tunc de cõmuni ɔsilio urbem adeunt: palatium emunt. & nobilẽ uitam ducunt. Constantin⁹ uero armis exercitabatur & in omnib⁹ famosus & cunctis amabilis habebat. ¶ Cum aũt die quadam in quodam torneamento plures ɔstrasset: & oibus ignotus esset: cũ ipso imp atore ɔgreditur: & cũ ipm ad terram deiecisset: & impator ei⁹ strenuitatem ɔsiderans: ipm q̃plurimũ honorasset: illum de ɔgenie sua interrogauit. Ille uero patrem suũ ignorare se dixit: matrem uero helenã ad impatorem adduxit: que ab eodem uix cognita: & secreti⁹ interrogata: helenam se esse dixit: patrem suum ac patriam prodidit: omnesq; suos euentus pandit: constantinũ quoq; imperatoris filium esse asseruit: & i signũ hoȝ anulũ ei⁹ cesari psẽtauit. Quod audiens ɔstantius letus ultra moduȝ efficitur: & quia uxor nuper defuncta erat: helenã in cõiugem desponsauit: atq; cũ rege bizãtii matrimoniũ ɔfirmauit: eo q; mortuo orientis impium acquisiuit. Filiũ quoq; suũ ɔstantinum in cesarem ordinauit. Quo defũcto eidem ɔstantinus in imperium successit. Helena autem bizantii existens a iudeis circũuenta xpm in quẽ adhuc plene nõ credebat: cũ neq; baptismũ accepisset reliquit: & iudaismũ accepit. ¶ Postq̃ aũt ɔstantinus a scõ siluestro baptizat⁹ est: & a lepra mundatus: & post disputationẽ habitã de fide inter iudeos & siluestȝ: & ipsa quoq; helena ɔuersa est ad xpm: ut habitum est supra in gestis siluestri pape pridie calen. ianuarii. ¶ Post hec aũt helena amore passionis dñi aiata hierosolymã perrexit: & crucẽ dominicã requisiuit. Sanctũ quoq; quiriacũ: q prius iudas est uocatus hierosolymoȝ epm ordinauit: partẽ quoq; dñice crucis ɔstantinopolim ad filium suũ impatorem attulit: partẽ uero in hierusalẽ dimisit: ut hec oia acta sunt supra in historia de inuẽtiõe scẽ crucis. 5. noñ maii Ipsa uero btã helena opibus pietatis & religionis insudens: octogesimũ etatis annum agens in sanctitate uite in pace quieuit apud urbẽ romã. 15. calẽ. septẽbř. Sepultaq; est in ecclesia scõȝ marcellini & petri. Cuius corpus filí⁹ ei⁹ ɔstantinus impator inde ɔstantinopolim transtulisse dř: postq̃ ad ipsã urbẽ habitaturus accessit. ¶ In tẽporis uero ɔcessu de ipsa urbe regia a uenetis translatũ esse fertur uenetias ipsum corpus: & sepultũ iacet in monasterio suo nomini edificato.

¶ De scõ agapito martyre. LXXIIII

Agapitus martyr passus est apud ciuitatẽ pnestinã sub aureliano impatore preside uero antiocho qui a scõ porphyrio martyre enutritus & in fide doct⁹: cũ esset annorũ. 15. & amore xpi martyrio ferueret: sponte se impatori in urbe obtulit: & se xpianum uiua uoce asseruit. Iussu ergo impatoris tẽtus & neruis crudis durissime cesus: deinde psidi: ut ɔpelleret sacrificare tradit⁹ est Qui durissimo carcere ipm iclusit: & per q̃tuor dies cibũ omnẽ negauit. Attulus uero siue anastasi⁹ cornicularius eũ custodiebat: & ab eo uerba uite audiens: pene in xpm credebat: inde de carcere presidi exhibit⁹: prunas ardentes sup caput eius iussit imponi: & cum gr̃as martyr deo ageret: flagellis ceditur: & nud⁹ capite deorsum uerso suspenditur: atro subter eũ fumo scõ: oibusq; abeũtibus sic stare mandatur: donec in ipso cruciatu deficeret. Mandatũq; est p presidẽ ut nullus oino ad eũ accederet. ¶ Post dies aũt quattuor anastasi⁹ cornicularius illuc accedens: uidit eum solutũ sup fumũ ambulãteȝ & psallẽtẽ. Et ɔuersus ad xpm hoc psidi nũciauit: quẽ preses carceri mãcipauit: agapitum uero iteȝ detentum a quattuor sibi inuicem succedentibus flagellis cedi durissime iussit: deinde bullientem aquam super uentrem eius ministri diaboli effuderunt: & maxillas eius confregerunt. Interea preses subito de tribunali suo cadẽs a ministris collectus: & in lecto reclinatus est: & sentiens dei uirtutem in martyre post modicum tristem animam emisit. Quod cum imperatori nunciatum esset: iussit agapitum ad ciuitatem pnestinam duci: & ibidem in amphitheatro leonibus subiici. Sed mansuefacte fere ad lambendum pedibus martyris se inclinauerũt. Quod uidentes sceleris ministri iussu imperatoris tulerunt sanctum martyrem: & uenerunt cõtra ciuitatem prenestinã miliario ab urbe uigesimo tertio: ubi sunt due colũne: & eum ibi gladio percusserunt. 15. calendas septembris. Cuius corpus a christianis sepultum est miliario primo ab urbe in sarcophago nouo ibi diuinitus inuento.

¶ De sanctis ioanne & crispo martyribus. LXXV

Ioannes & crispus presbyteri rome passi sũt sub diocletiano augusto: Qui cum inundante persecutione ipsius impatoris: multa sanctorum corpora officiosissime sepelissent: & ipsi ab imperatore tenti: gladioq; in christi confessione cesi: eorundem martyrũ meritis & ipsi sociati: gaudia uite meruerũt 15. calẽ. septembris: ut dicit ado.

¶ De scõ magno & sociis mr̃ib⁹. LXXVI

MAgnus mř passus ē in cesarea cappadocie tpre aureliani impatoris sub preside alexādro. Qui ex ipa ciuitate ortus: defūctis parētib⁹ xpianis: ipe in fide xpi cōstantissimus: dū oraret ad dūm: uoce sibi de celo lapsa ad martyriū ꝯfortatur. Quā uocem cū audissent pagani eū tenuerunt: & in carcerē concluserunt: & post dies quattuor p̄sidi eū obtulerūt. Quē sacrificare diis recusantem tradidit preses alexādro & zozimo sacerdotibus idoloꝝ: ut eum igne ꝯsumerent. Qui miserunt eū i caminum ignis ardentis. Statimq; flāma extinguitur: & post dies .3. martyr xpi inde illesus educitur. Hoc preses audiēs caminum amplius accēdi fecit: & ipm iterū intromisit: ubi quinq; dieb⁹ inclusus stetit. Flāma quoq; i duas ptes diuisa: ipe intactus omnino permāsit. ¶ Post dies .v. accedentes milites: ut uel ossa eius inuenirent: audientes eū psallentem respexerūt: & quasi milia angeloꝝ cum eo uiderūt. In quoꝝ medio magnus iustus deū laudabat. Cū autē iussu p̄sidis educt⁹ eēt: & xpi uirtutē preses magie deputaret. Iussit eū in amphitheatrū duci & feras ei laxari. Et prio qdē ursa pessima ad eum dimissa: in terrā ꝓstrata pedes illius lingebat. Deinde leopardus exiliēs collū ei⁹ amplexus lingua sudorē uultus ei⁹ extergebat. Tertio leo ferocissim⁹ & ingens a uenatorib⁹ captus itromissus ē. Et cū multitudo paganoꝝ eēt itra amphitheatrū: anteq̄ abirent: leo de manib⁹ uenatoꝝ ꝓsiliuit & in gētiles irruit. Angelus uero harenariū ꝯclusit ut nemo aufugere posset. Et laniante leone multitudinē paganoꝝ ad mādatū sci solus p̄ses cū officio suo illesus pmāsit: & leo ad caueam māsuetus rediit. Tūc exiēs preses oēs exire mādauit: & solū magnū ibidē dimisit: leonēq; dimitti fecit: qui ad pedes eius procidit & osculabatur eū. Quo uiso miraculo ✝.2597. pagani in dño crediderūt. Qui oēs iussu alexādri presidis decollati sūt. Deinde eo mādante gentiles populi scūm mřem tulerunt: & extra urbē eiectū lapidauerūt. Cūq; super eū aceruū lapidū iactassent: cumq; iam mortuū existimassent: subito mř xpi cū cūctis audiētibus dūm orauit: ut susciperet aīam eius in pace. Et statim emisit spiritū. Cuius corp⁹ a xpianis in ipa ciuitate sepultū est in sarcophago nouo .xiiii. cal. septembris. Martyrum uero alioꝝ corpa iuxta muros urbis in cemiterio sunt tumulata.

¶ De scō ludouico epo or. minoꝝ. LXXVII

LVdouicus eps tolosanus de ordine minoꝝ filius illustris regis caroli & regis roberti german⁹ fuit. Qui cū eēt annoꝝ .xii. pro illustri domino carolo patri suo i catalonia obses fuit. Cui astiterūt fres minores: a quibus legē uite & discipline pcepit: uotumq; dño uouit: q si de custodia dimitteret minoꝝ fratrum ordinē ingredereť: uirginitatē quoq; suā dño perpetuo dedicauit. Sed post quadriēniū dimissus paterne hereditati renunciare cupiēs: cepit mūdi cōtemptor esse: miroq; modo deo deuote seruire. Cūq; pater ei uellet i coniugē sororē regis francie tradere: omnino ꝯtempsit: & extunc omnimode ordinē intrare disposuit. Quem fratres eius robertus & carolus martellus: totis uirib⁹ a proposito distrahebāt. Sed nil proficiētes eum clericari pmiserunt. Cū aūt ipm iam subdiaconū effectū papa uellet in epm promouere oino renuit. Cōtemplatiue aūt uite totus intent⁹ etiā actiue se exercens pauperibus largiflue ministrabat. carnem quoq; mira pnia macerabat. ¶ Factus tādē frater minor i uigilia dñice natiuitatis & de licentia sūmi pontificis statim professus: eadem die per sūmum pontificē ꝓnunciatus ē eps tolosanus. Qui nō obstante q eēt epus regularē ordinis ꝓfessionē ad literā mirabiliter obseruabat. Sicq; ecclesiā tolosanā uerbo piter instruēs & exemplo scitate pollēs: dieq; mortis sue ante triduū predicem anno dñi .1295. 14. cal. septēbris cum eēt ānoꝝ .35. feliciter emisit spiritū. Sepultusq; ē massilie iuxta qđ decreuerat miraculis clarus. ¶ Anno autē dñi .1319. de mandato pape ioannis xxii. corpus ei⁹ de terra leuatum est: & capsa argentea honorifice cōditum: presente rege roberto ei⁹ fratre: & multis platis ac clericis & populis infinitis. In cuius trāslatiōe quinq; mortui redierunt ad uitā: & multi infirmi a diuersis langorib⁹ sanati sunt.

¶ De scō donato presbytero. LXXVIII.

DOnatus presbyter apud pagum sigistricum galliaꝝ claruit. Qui ex urbe aurelianeñ ad eādē ciuitatem in mōte qui diciť iura adueniēs: anachoriticā uitā multis annis exegit: multisq; miraculis floruit. Qui inter cetera draconē terribilē sua oratione inde fugatum extinxisse fertur. Cūq; dies uocationis eius istaret: adueniente abbate mario diuinit⁹ admonito: ut ad eum accederet. Inter uerba oratiōis migrauit ad xpm: ab eodem patre ibidē sepultus .14. cal. septēbris.

¶ De scō iulio senatore & mře. LXXIX.

IVlius senator & mř rome passus est tēpore cōmodi ipatoris. Qui audita predicatiōe scōꝝ eusebii: uincentii: pegrini: & potentiani de quib⁹ diceť infra .viii. calē. septembris: ꝯuersus est ad xpm: & a rufino pſbytero cum omni domo sua baptizatus. Cūq; omnia sua paupibus erogasset: dum xpm

ꝑtereã :a ceſare detentus & examinat⁹: atq; magiſtro peditum uitellio traditus eſt : qui ab eodem in cuſtodia dieb⁹ pluribus reclu ſus: inde educt⁹ :cũ ſacrificare nollet: tam diu fuſtibus eſt ceſus: donec ſpiritum emitteret. Cui⁹ corp⁹ ante amphitheatꝝ dimiſſum: eu ſebius & ceteri predicti martyres ſepelierũt in cemeterio calepodij. qui paſſus eſt. 14. ca len. ſeptembris.

De ſcõ heli ſacerdote. LXXX

Eli ſacerdos & iudex iſrael un⁹ & ultimus fuit inter iudices po puli dei : qui eccleſiaſtici .xlvi. capitulo in ſcõꝝ patꝝ ueteris te ſtamenti catalogo numerantur. Qui quãuis ex eo ꝙ remiſſus fuit i filios ſu os malos & preuaricatores legis dñi corri gẽdos tẽporali pena mortis ſubite a deo pu nitus fuerit: quia tamẽ in ſe bonus & ſanct⁹ extitit: credendũ eſt: ꝙ ſue ſãctitatis premia eternaliter nõ amiſit. Hic cum eẽt de genere aaron ſacerdos & iudex in iſrael: coram arca domini in tabernaculo miniſtrabat in ſilo. Ipſe quoq; ꝑdixit anne uxori helchane: que ſterilis fuerat: filium ex ea naſcituꝝ : ut tra dunt hebrei: quẽ illa uouit dño ſe daturam. Cum autẽ heli duos haberet filios ophim & phinees: qui dñm neſcientes partem ſacerdo talẽ de ſacrificiis anteq̃ adolerent: adipẽ tol lebant ab offerentibus crudũ cõtra legẽ dei ut lautius ſibi pararẽt eũ: quod nõ erat por tio ſed rapina: dormierunt etiã cum mulieri bus obſeruantib⁹ ad hoſtiũ tabernaculi: & eas que uenerant ad purificandũ polluebãt. Pater eoꝝ hoc agnoſcens: tepide eos redar guebat: ꝓpter quod per uirꝝ dei reprobatus eſt a dño: ne ſacerdotio dom⁹ ei⁹ fungeretur: & tẽporali pena puniend⁹ ꝓmittitur: ut ipſe mala morte cũ filiis ſuis periret. ¶ Et eum heli ad talẽ dei cõminationẽ quaſi reddere tur incredulus: ꝯfidens de magna miſericor dia dñi. Et ſamuel adhuc puer oblatus dño a parentibus corã heli i tabernaculo miniſtra ret: & heli iam ſenex eſſet: apparuit deus ſa mueli: eũq; tertio uocauit: ac eidem ꝑdixit: ꝙ quicquid heli ſacerdoti cõminat⁹ fuerat: ad literam adimpleret: ut dicet infra: cũ de ſamuele aget. Quod ipſe ſamuel heli inter roganti p oia retulit. ¶ Cũq; philiſtei in ꝑ lium cõtra iſrael ꝯgregati ueniſſent: & quatuor milia ex eis occidiſſent: & ſeniores iſra el hoc egre ferentes ad inuicẽ ꝯſilium habu iſſent: arcam dñi de ſilo in prelium ſecũ tu lerunt: & eum duob⁹ filiis heli arcam comi tantib⁹ ꝯtra philiſteos ierũt. Videntes aũt philiſtei arcã dñi timuerũt: ſed acri⁹ ex hoc pugnantes iſraelitas fugere ꝯpulerunt: & ex eis .xxx. milia occiderunt: arca quoq; dei ea pta eſt: & duo filii heli mortui ſunt. Heli aũt ſacerdos ꝑ ſenectute cecutiens ſedebat ꝯtra tuitam: que ducit ad caſtra. Et cũ audiſſet nũ cium: qui de ꝑlio fugerat: ꝙ populus ceſus eẽt: & duo filii eius interfecti: ſiluit: & patiẽ ter tulit. Cum aũt audiſſet arcã captã : pro pter dei reuerentiam moleſte tulit: & cadens de ſella retrorſum fractis ceruicibus expira uit. Iudicauit aũt iſrael. 40. annis : & ſepult⁹ eſt in ſepulchro patꝝ ſuoꝝ: cuiuſq; dies obi tus certus nõ habetur: de ſamuele ei⁹ diſcipu lo dictur⁹ ipm ꝑmiſi: quoꝝ ad inuicem geſta continuantur. Hec ex primo libro regũ a pri ncipio uſq; ad capitulũ quartum: & ex dictis ioſephi & hieronymi atq; ex hiſtoria ſchola ſtica ſumpta.

¶ De ſcis helchana & ãna ei⁹ uxore. LXXXI

Elchana uir iuſt⁹ & ãna ei⁹ uxor ſamuelis ꝓphete parentes inter ſanctos priſci tẽporis a ioſepho & hieronymo ꝯputantur: quorum laus tam ex primo libro regum q̃ ex benedicta eoꝝ ꝓle ſuſcepta ꝑcipitur. Fu it aũt helchana de ramathain ſiue ramatha: que in euãgelio dr arimathia: que ſita eſt in mõte effraim: & fuit de iſuar auunculo moy ſi ꝑ chore deſcendens: & ſic p patrem fuit de tribu leui: per matrem uero de tribu iuda. Habuit quoq; duas uxores uidelicet fenenã ſecundam & annã ſterilẽ: & cũ eſſet anna pul chrior: & uir eã diligeret: fennena ei inuidẽs exprobrabat ei: & obiiciebat ſterilitatem. Et cum de more ſuo aſcenderet debito tpe hel chana: ut imolaret dño in ſilo : ubi tũc erat arca dei: que i tabernaculo ſeruabatur: & quo dam tẽpore ipſe helchana cũ ambabus uxo ribus aſcendiſſet: & filios ac filias quos habe bat de fenena ſecũ duxiſſet. Anna triſtis pro ſterilitate ad fores tabernaculi egreſſa ora uit ad dñm ꝓ ꝓle habenda: & uotum uouit: ꝙ ſi de⁹ ſibi maſculũ largiretur: ꝙ faceret ipm nazarenũ: & altaris miniſterio ꝑpetuo depu taret. ¶ Et cũ heli ſacerdos eã orantẽ obſer uaſſet: & triſtitie eius cauſam audiſſet: diui no ſpiritu eidem prenũciauit : ꝙ deus exau diſſet eam: que ex ꝓmiſſiõe ſacerdotali ſecu ra iam de ſobole facta ẽ: & reuerſa cũ uiro i domũ ſuam ꝯcepit: & pepit filium: uocauit q; nomẽ eius ſamuel: eo ꝙ a dño poſtulaſſet eũ. Nec aſcẽdit mulier cum uiro in ſilo : do nec ablactaret filium. Et cum ipm ablactaſ ſet: uidelicet cum eẽt annoꝝ. 12. adduxit eũ cum muneribus in ſilo : & obtulerunt eum parẽtes heli: ut eẽt miniſter in ꝯſpectu dñi: ſcḋm uotum quod emiſſat eius mater. ¶ Et no ta ꝙ ſũt tres ablactiones. Prima a lacte mã mille: que fit in tertio anno. Secunda a lacte infantie: que fit i ſeptimo. Tertia a lacte pue ritie: que fit in decimo . Et ſic amouetur puer a lacte: a pedagogo: a timore . In hac uero

tertia ablactatiōe samuel deo oblatꝰ ē: quasi iam idoneus ad seruiendū. Post hec uero anna habuit tres alios filios & duas filias: qđ deus facere uoluit: ut filiū quem quodāmodo ſm carnē pro deo amiserat: in alia sobole triplicaret: & p hoc ostēdat: qa qđ deo conceditur etiā in tēporalibꝰ nō amittit. Quieuerunt aūt in pace helchana & uxor eius anna & sepulti sunt in ciuitate sua in ramatha. Quibus aūt diebus migrauerūt expressum non habetur: & iccireo gestis filii eius cuiꝰ solēnitas sequitur: non imerito premittunt. Hec unde supra.

De sc̄o samuele ꝓpheta & iudice. LXXXII

Samuel ꝓpheta & iudex populi israel scītissimus: q nedum inter patres antiquos sc̄ōs testamenti ueteris ecclesiastici. xlvi. ca. plurimū cōmēdatur: sed etiā in plerisq; diu ine scripture locis: ut sc̄ūs magnificat & ponitur: filiꝰ fuit helchane ephratei de ramatha de tribu leui: & anne eiꝰ uxoris de qbus supra proxio actum ē. Qui matris eiꝰ orationibꝰ a dn̄o postulatus fuit: uoto ꝑmisso: q ipm ad perpetuū seruitiū dn̄i manciparet: qđ & parētes ipsius fideliter adiplere curarunt: ipmq; duodenē heli sacerdoti i silo obtulerūt. Et ab illa etate ut dicit iosephus plenarie ꝓphetare cepit. Cū autem filii heli legis dn̄i eēnt trāsgressores: & heli tepide corrigeret illos: & dn̄s eidē ac filiis eius per ꝓphetā mortē ꝯminatus fuisset: nec adhuc heli uerbis dn̄i fidē plenā adhiberet: ut superius dictum ē in gestis heli. Factum est: ut heli i lecto suo iaceret: & iā ꝓ senectute ipsius oculi caligassent: & samuel iacebat iuxta tabernaculū cum heli sacerdote. i. prope lectū eius. Quē dn̄s uocauit ex nomine. Qui surgens accessit ad heli credēs se uocatum ab eo: sed heli ipm uocasse denegans ad dormiendū remisit. Cūq; hoc idem & ſo & tertio factū esset. Intellexit heli q deus ipsū uocasset: & instruxit puer̄ qualiter iter̄ respondere deberet: uocatus aūt iterato a dn̄o cum respondisset: loquere dn̄e: indicauit ei dn̄s eandem ꝯminationē in domū heli: quaȝ primo fecerat per uirū dei. Mane autem samuel ab heli adiuratus: indicauit ei oia que locutus ē ei deus. Creuit auteȝ samuel & cognouit ois populus: quia fidelis esset ꝓpheta dn̄i. Et ꝯsulebat eū ois populꝰ iuxta ꝓceptum dn̄i. Preceperat eni deus: ut abiicerēt ariolos & diuinos: & huiusmodi: & sciscitarentur a fratribus uerbū domini. Mortuo uero heli sacerdote: ut superiꝰ dictū est. Samuel i locum eiꝰ successit i iudice. Qui populū domini adduxit in masephat: ut oraret pro eis: eo q philistei terminos israel inuasissent. Tūc samuel effudit aquā corā dn̄o: in q̄ maledicta ꝯgesta erāt: quam si bibebat idolatra labia ipsi inseperabiliter adherebant: forte in signum federis sicut fecit iosue. Quidam tamē asserunt samuelē idolum redegisse in puluerem: & mixtū dedit populo ad bibendū & in barbis eoꝝ iudicasse reos idolatrie a nō reis sicut oli fecerat moyses. Et iudicauit eos ibi samuel. i. docuit iudicia dei. Et audierūt philistei cōgregatū eē israel in masephat & armati ascēderūt aduersus eos. Clamauitq; samuel ad dn̄m: & obtulit agnū lactētē in holocaustū. Et inito prelio dn̄s intonuit fragore magno sup philisteos: & mota ē terra: & p loca pandebat hiatus: & philistei in fugā uersi cesi sunt a filiis israel: q persecuti eos usq; ad terminos terre sui. Tulitq; samuel lapidē: & posuit eū in terminis: nec ausi sunt ultra philistei intrare termios israel: uiuēte samuele: iudicabat itaq; samuel populū in bethel & galgalis & masephat circuiēs per annos singulos & reuertebatur in ramatha: sed & ibi iudicabat israel. Cū autē senuisset samuel: posuit filios suos iudices ioel & abiā: alteꝝ i bethleem alteꝝ i bersabe ut ibi populū iudicarēt. Qui declinauerunt pꝰ auaritiā & puerterūt iudicia. Quod non ferēs populus petiit a samuele regem. Qui diuina reuelatiōe saulē de tribu beniamin sibi a dn̄o missum unxit in regē sup israel: & ipse samuel iudex ē factus: q ꝓfuerūt simul in populo. 40. ānis ut iosephus scribit. Processu uero tp̄is mandauit samuel sauli regi iubēte dn̄o: ut deleret amalech: & nec hōi pceret nec iumētis. Qui ꝯtra ꝓceptū dn̄i: postq̄ amalechitas expugnasset: pepercit agag regi amalech: & optimis armētoꝝ: pp qđ a dn̄o reprobatus ē: & regnū eius ad dauid trāslatum ex ore samuelis ꝓphete dn̄o ei mandante: licet ꝓpheta dei pro saule dominū plurimū exorasset. Sicq; post aliquot mēses samuel propheta iussu diuino iunxit dauid filiū isai de bethleē in regē futuꝝ sup israel adhuc uiuēte saule. Et extunc cepit regnum saulis declinare: dauid aūt in oibꝰ ꝓspari: sicut dictum ē supra i gestis dauid regis. 4. cal. ianua. Postq̄ aūt samuel populum dn̄i laudabiliter iudicasset mortuus ē. Et fleuit eū uniuersus israel singuli tanq̄ ꝓpriū patrē lugentes: & sepelierūt eum in sepulchro paterno in ramatha. Qui dormiuit in domino. 13. cal. septēbris. Huiꝰ ossa sacratissima: Archadiꝰ iperator de iudea trāstulit i thraciā portātibꝰ ep̄is ac occurrētibus populis tanta leticia: ut q̄si ꝓsentē uiuentēq; cernerēt atq; susciperēt: ut de palestia usq; chalcedonē iungerētur populoꝝ agmina in xp̄i laudes una uoce ꝓsonātia: ut scribit hieronymus libro ꝯtra uigilantiū. Hec ex primo libro regum a. 4. ca. usq; ad. xvi. & aliis

uoluminibus quibus supra.

¶De sancto samuele presbytero. LXXXIII

SAmuel pſbr̃ ecclesie edessene claruit tēpore anastasii primi imperatoris. Qui seā uita sublimis & doctrine: sapiētia clarus: multa aduersus ecclesie inimicos intentione tamen precipua contra nestorianos & timotianos syro ſmone ↄscripsit: quē apud ↄstantinopolim adhuc tēpore suo i carne uiuere: & scripta eius se testat̃ agnoscere illustris gēnadius: qui & apud ipsam ciuitatē in xp̄o qeuit cū pace: ibidēq; tumulatus.

¶De sancto bernardo abbate ordinis cistertiensis. LXXXIIII

BErnardus abbas claraualleñ & doctor claruit tempore eugenii pape tertii & federici imperatoris primi: qui ex prouincia burgūdie castro fontanis patre milite telecino matre aleth religiosa dn̄a ortus est. que sex mares filios genuit monachos futuros: feminā unam sanctimonialē: quos ut ediderat dn̄o offerebat: & ipsos pueros cibis grossioribus q̃si eremo magis q̃ curie nutriebat. Cum aūt tertiū. s. bernardū gestaret in utero: uidit per somniū catellum candidum & latrantē in utero se habere. Quod cū cuidam uiro dei exposuisset. ille uoce ꝓphetica rn̄dit: ꝙ optimū catulū pareret: qui domus dei custos futur⁹ eēt: eo ꝙ predicator fieret egregius: & cōtra inimicos daret latrat⁹: ac multos medicinalis lingue grã esset curaturus. ¶Cum autē bernard⁹ adhuc puer in natiuitatis dn̄ice nocte officium expectaret: aui d⁹ scire qua hora xp̄s natus eēt: media nocte eidem appruit puerulus iesus: q̃si denuo ex utero matris natus. Vnde extunc illā fuisse horā dn̄ice natiuitatis ↄgnouit. Ex illa ergo hora in his: que ptinent ad illud sacramētum: sensus ei pfundior & ſmo copiosior datus est. Quod patet in illo initio opusculoꝝ suoꝝ: quod edidit: cū homeliā illā sup euāgelio Missus est gabriel. cōposuit. ¶Verū antiquus hostis eius castitati inuidens: multos ei laqueos tentationis opposuit. Cum semel in quandam feminā diu oculos defixos habuisset: de se cōtinuo erubuit: ac i stagnū gelidaꝝ aquarum insiluit: ibiq; tam diu mansit: donec a carnali ↄcupiscentia totus refriguit. ¶Alia nocte puella quedā se nudam i lecto ipsius posuit: quam ille sentiens partem lectuli ei concessit: donec illa ipsum cernens immobilem: erubescens inde recessit. ¶Alias etiam hospitatus in domo cui⁹ matrone: cum illa in eius pulchritudinē exarsisset: nocte silenter ad lectum eius accessit. Illo q; clamante latrones mulier se abscōdit. Surgentes uero famuli latronem quesiuert: sed non inuenisēt. Cūq; hoc idem usq; tertio factum esset: mulier tandem desperata recessit. Dum uero mane a sociis quereretur: quō tot uicibus latrones clamasset. Respondit: ꝙ uere latro ei insidiatus fuerat: quia hospita thesauruꝫ sue uirginitatis irrecuperabilem auferre uoluerat. Et extunc cistertiensiū ordinem ingredi deliberauit. Quod cū fratres eius omnimode prohiberent: tantam ei dn̄s gratiam contulit: ut non solum nō prohiberetur: sed omnes fratres suos & alios plures ad religionem domino lucraret̃. Fratri aūt suo gerardo uerba ei⁹ uana reputāti p̄dixit: ꝙ lancea latus eius perforaret: & tunc compunctus uerbis eius consensum preberet. Post paucos dies gerardus ab inimicis capitur: & lancea in latere uulneratus carcerat̃. Ad quem bernardus ueniens eundem cōfortauit: promittens ꝙ cito liberaretur: & monasterium ingrederetur. Eadem nocte compedes gerardi de pedibus eius ceciderūt: & hostio per se aperto ipse euasit: indicauitq; fratri se mutasse ꝓpositum: & uelle fieri monachū. ¶Anno igitur dn̄i. iiia. a constitutione ordinis cistertiensis. i5. seruus dei bernardus annorum. a2. cum fratribus & aliis sociis. 30. ordinem cistertiensem ingressus est. Qui mox totus ita in spiritum absorptus est: ut iam nullis corporeis sensibus uteret̃. Quem abbas cistertiensis ad edificandū domum clareuallensem post modicum misit: ubi multo tempore in nimia paupertate uitam duxit. Vigiliis autem & orationibus intentus continue carnem mira penitentia flagellabat: & maxima ieiuniorum inedia domabat. In uestibus autē & aliis cunctis semper paupertatem amabat. Quicquid uero i scripturis didicit: in agris & siluis consitebatur accepisse: & nullū se magistrum aliquādo habuisse. Oranti quoq; sibi confessus est expositionem oratiōis dominice sibi scriptā apparuisse. Humilitatem autem & patientiā ultra modum in cūctis ostendit. ¶Cum trecentas marchas argenti sibi pro cenobio cōstruendo missas predones abstulissent: patienter tulit: deumq; benedixit: qui sibi a tanto onere pepercit. ¶Quidam canonicus regularis ad eum uenit: & ut in monachum reciperetur rogauit: cūq; ille nō acquiesceret: sed ad suam ecclesiaꝫ redire suaderet: aduertens ꝙ canonicus ex leuitate ordinem mutare uellet: canonicus ad contraria multa prorupit: ac demū ipm̄ in maxilla pcussit. Cūq; astantes i sacrilegum insurgerent: ille ne cū tāgerēt per ebristū adiurauit: & sine ulla ultione patienter dimisit. ¶Pater eius qui solus in domo remāserat. ad monasteriū iuit: & ibidem post aliquod tempus in senectute bona decessit. Soror uero ei⁹ i seculo nupta

cum multo comitatu & pompa ad monasterium accessit. Sed ad eam uir dei exire recusauit. Cum autē lachrymās instaret & consilium anime sue saluande peteret ad eā exiit: & mundi ei gloriā interdixit. Que habitū & uitam mutans in seculo quasi in eremo deinceps deo seruiuit: & tandē multis precibus a uiro licentia habita monasteriū introiuit. Tanta autem abstinētia & uigiliis corpus atteruit: ut fere continua grauissima infirmitate langueret. ¶ A ciuitatibus ianueñ & mediolaneñ in epm electus consentire renuit: dicens se non esse suum: sed aliorū seruitio deputatum. ¶ Cū quodaʒ tēpore fratres cartusienses uisitasset: loci prior contra ipm aliquantulum murmurauit: ꝙ sella cui equitādo presidebat nimiū curiosa esset. Quod cū uir dei audisset miratus querebat qualis sella foret. Nam illuc usq; a claraualle uenerat & qualis esset sella non perpēderat. ¶ Iuxta lacum etiam lausanensē unius diei itinere pergens ipsum non uidit: & cū sero socii de ipso lacu loquerentur: ubi esset lacus ille interrogauit. ¶ Predicanti sibi aliquādo inanis glorie tentatio irrepsit: ꝙ optime populo predicaret. Qui mox in domino cōfortatus tentatori respondit: ꝙ nec per ipm incepat: nec per ipsum dimittere intendebat. Frater robertus eius monachus & secundū seculum propinquus: quorūdam suasione ad monasterium cluniaci se contulerat: quē uir dei statuit per epistolam reuocare. Cum autem eā scriptori sub diuo dictaret: superueniēte subito imbre: scriptor surgere uoluit. Bernardus uero ut procederet in scribendo suasit: quia opus dei erat: qđ ipsi faciebant. Sicq; scripsit epistolam in medio imbre sine imbre. Cum enim circa eos undiq; plueret: inde molestiam imbris uirtus expulit charitatis. ¶ Monasterium quoddam multitudo infinita muscarum occupauerat: que monachos grauiter infestabat. Quas uir dei excōmunicauit: & mane omnes musce mortue sunt reperte. ¶ Cum a mediolanensibus ecclesie reconciliandis a papa missus papiam redisset. Quidam uxorem suam demoniacā ad eum adduxit. Cumq; malignus spiritus per multa uerba bernardum irrideret: & cū eo uir dei prolixius disputasset: tandem oratione sua immundum spiritum ex illa muliere exire coegit. Sed cum inde scūs uir recessisset: diabolus eam iterū inuasit. Quod cum sanctus per uirum eius post se currentem audisset nomen iesu christi in schedula scripsit & collo mulieris alligari mandauit. Et sic totaliter a spiritu illo maligno liberata est. ¶ Apud aquitaniam mulier alia ab incubo quodam per sex annos petulante lasciuia uexata fuerat. Que ad uiruʒ dei accessit: & que passa fuerat cū lachrymis enarrauit: cui bernardus baculum suum tradidit: & ut in lectulo suo ipm poneret mandauit. Demon autem extunc ad cubile nō audebat accedere: sed acerrime comminabatur: ꝙ eo recedente se de ipsa atrocius uidicaret. Quod cum sancto retulisset: ille populum conuocauit: & candelis accensis omnia publice enarrauit: ac demonem illum excōmunicauit. Sicq; mulier ab eius illusione penitus liberata est. ¶ Cum in eadem prouincia legatione fungeretur: ut ducem aquitanie ecclesie reconciliaret: & ille recusaret: uir dei ad altare celebraturus accessit: duce pre foribus expectante. Cum autem pax domini dixisset corpus christi super patenam posuit: & ad ducem exiuit: eidemq; per filium uirginis terribiles minas intulit: & ultionem diuinaʒ addidit: nisi ad ecclesie obedientiaʒ ueniret. Quem dux ignea facie & flammeis oculis conspiciens: territus coraʒ eo procidit: & ueniam postulauit: & quicquid sanctus precipere uoluit: mox adimpleuit. ¶ Militē quendam nobilem mōachum suum effectum grauis tentatio exeundi ordinem pulsauit. Ita ut expresse diceret se nunquam letum futurum. Quod sanctus audiens pro eo orauit: & tentatio mox discessit. Ita ut postmodum diceret se nunquam tristitiam habiturum. ¶ Cum sanctus malachias episcopus hibernie in suo monasterio migrasset: & bernardus pro eo missam pro defunctis inchoasset gloriam eius intra canonem domino sibi reuelante cognouit: & post cōmunionis collectam pro confessore pontifice commutauit. Cui dum cantor innueret ꝙ errabat: ait se non errare: sed scire quid diceret. Deinde accedens sacro corpori pedes osculatus est. ¶ Visitatus a quibusdam tyronibus in quadragesima rogabat eos: ut saltē illis diebus a suis se uanitatibus cohiberent. Quibus recusantibus uinum benedictum eis in poculum tradidit: & mox illorum uitam in melius commutauit. ¶ Tandem morti appropinquans fratribus suis: charitatem: humilitatem: & patientiam iure testamenti reliquit. Deinde postquaʒ multa miracula perpetrasset: & centum & sexaginta monasteria construxisset: anno domini millesimocentesimo & sexagesimotertio etatis uero sue anno sexagesimotertio inter filiorum man⁹ obdormiuit in dño decimotertio cal. septēbris. Sepultusq; est in monasterio clarauallēn. multis & mirabilibus miraculis refulgens. ¶ Hic doctor sanct⁹ multos libros & tractatus edidit. Scripsit libꝝ unum de cōtemptu mundi ad clericos. Item exhortatorium de

passione & resurrectione domini librum unum. De gratia & libero arbitrio librum unum. De gradibus humilitatis & superbie librum unum. Ad abbatem columbensem de precepto & dispensatione librum unum. Ad cistercien. & cluniacen. apologeticum librum unum Ad hugonem de sancto uictore librum unum Super psalmum Qui habitat. homelias. 18. Super cantica canticorum homelias septuagintatres. Super Magnificat. tractatum unum. Epistolas ad diuersos. 240. Sermões uero innumerabiles. Item ad eugenium papam tertium de consideratione libros quinque. Ad milites templi de laude militie noue librum unum. Et alia opuscula multa & elegantia compilauit.

¶ De sancto philiberto abbate. LXXXV

Philibertus abbas apud rothomagum claruit tempore clodouei regis francorum: Qui adhuc iuuenis a dagoberto rege francorum in palatio suo aduocatus: cum esset annorum uiginti elegit christi fieri discipulus: & in robatensi monasterio sub agilo abbate monachus factus est: ubi operibus penitentie uacans: multa diaboli tentamina pertulit: quas omnes christo adiutus superauit. Successitque agilo in abbatie regimine: domum sibi creditã strenue gubernando: & miraculis coruscando. Dum autem eum quidã ex fratribus liuore inuidie ex cenobio abiecissent: unus eorũ ictu fulminis interiit: alius in secessum omnia interiora deposuit. Reliqui timore percussi penitentiam agentes: ipsumque reuocantes: eidem humiliter obedierunt. ¶ Postmodum autem a rege clodoueo & bathylde regina francorum in pago rothomagensi locum appellatum gemeticum obtinuit: ubi egregium monasterium construxit. ¶ Monachum quendam quem ad regem pro causa cenobii mittere disponebat febre detentum: imperans febri sanauit & misit. ¶ Existente eo parisius latro chirothecas eius furatus est. Mane autem se ardere eiulans: & loqui non ualens: furtum cum furto abscondito patefecit. ¶ Cum nocte quadam in basilica sancti petri oraret: uisi sunt oculi eius quasi due lampades fulgentes. ¶ Monacho qui languens ad extrema uenerat: & loqui non ualebat: peccatum quoddam in confessione scienter omiserat: oratione sua loquelam restituit: illeque peccatum confessus mox expirauit. ¶ Cum fratres messem succiderent: & manipuli per agros iacerent: tempestatem subitam ingruentem a messe sedauit: & continuo serenitatem adduxit. ¶ In uilla quoque pineuio hospitatus a muliere quadam paupere in domo susceptus: uas uini quod habebat benedixit: & multis inde potantibus cunctisque satiatis ipso abeunte plenum repertum est. Quieuit in pace uir domini decimotertio calendas septembris. Sepultus in monasterio suo predicto.

¶ De sanctis xp̃ophoro & leouigildo martyribus. LXXXVI

Christophorus & leouigild⁹ martyres apud ciuitatẽ hispanie cordubam passi sunt: qui tẽpore persecutionis ab infidelibus comprehensi cum xp̃m cõfessi essent: gladio cedente martyriũ cõsumauerũt: quorum corpora post abscisionem capitum igni tradita sunt. Qui passi sunt. 13. calẽ. septembris ut ado tradit i sanctorum martylogio ex dictis hieronymi sumpto.

¶ De sanctis martyribus leontio & carpophoro. LXXXVII

Leonti⁹ & carpophor⁹ martyres in ciuitate aquileia passi sunt tẽporibus diocletiani & maximiani imperatorum sub lysia preside. Qui cum eẽnt arte medici: infirmos quoscũque ab omni languore sanabãt nõ tam naturalibus medicaminib⁹ artis sue q̃ xp̃i noĩe inuocato: erãt eñi fidelissimi xp̃iani. Audiens aũt lysias preses famam illorum: cum eẽnt ei ab eius officialibus accusati: & quod cultum deorum suorum destruerent: eos ad se accersiri fecit: & que essent eorũ nomina: que patria: que conditio: que fortuna quesiuit. Illi uero ad singula responderunt: quia scilicet noĩa eorum erant leonti⁹ & carpophorus: patria uero eorum erat arabia: cõditio xp̃iana: fortunam autem christianos nescire dixerunt. Tunc preses cepit eis persuadere: ut diis sacrificarent: promittens illos exinde honoribus sublimandos: aut si renuerẽt diuersis puniẽdos suppliciis. Cumque illi sacrificia demonib⁹ exhibere nullaten⁹ uelle respõderent: & xp̃m sibi adiutorẽ in omnib⁹ dicerẽt: atque illius cõminata tormẽta cõtemnerẽt: precepit eos preses in manibus & pedibus grauiter torqueri. Et dũ illi constantes hoc supplicium deriderent: iussit eos preses catenis uinctos in mare precipitari. Statimque angelus domini affuit: & diruptis uinculis illos e pelago ad litt⁹ incolumes eduxit. Et cum hoc miraculũ p̃ses artib⁹ magicis ascriberet & e contra illi ei christi uirtutem predicarent: illeque eos in nomine dei sui hadriani

sequi uelle diceret: ꝯtinuo duo demones affuerūt: & presidē in faciem alapis ceciderunt grauibus per horā unā. Sed orantibus pro eo scis statim demones abierūt. Tunc preses dicere cepit: ꝙ dii ꝯtra se indignati: qa illos uelle relinquere dixerat: talē in eū uindictā exercuerāt. Iussitq; scōs in carcerē trudi: donec qualiter ipsos pderet cogitaret. ¶ Altera die illos eductos & diis imolare ꝯstātius recusantes: i ignem copiosum accensum iactari mādauit. Sed tñ ignis illos in nullo lesit: sed facto terremotu nimio: erūpēs flāma plurimos paganoꝝ circūstātes exussit. Illi uero scī de ignis educti medio: nedū in corporibus sed etiā in capillis & uestib⁹ penit⁹ appuerūt intacti. Iubent ergo i equuleo suspendi & ungulis radi: sed āgelo illos custodiēte: fatigatis ad modū carnificib⁹ ante presidem deponunt. ¶ Et cū iteꝝ ac iteꝝ a pside psuasi: cultū diis suis exhibere renuerēt: fecit illos lysias pses in crucibus leuari: & a circūstante populo lapidari: ueꝝ lapides in iacientes redibāt & plurimos uulnerabant. Tunc mādatur illos a .4. ex militib⁹ sagittis ꝯfigi. Sagitte uero mrēs nō ledebant: sed retrouerse sagittarios ꝯfigebant. Et nō solum illos: sȝ alios pl'res astātes occiderūt. ¶ Lysias autē se ꝯfusum in oībus cernēs scōs dei gladio cedi iussit. Et sic accedēres spiculatores eoꝝ capita gladiis absciderūt. Quorum corpora xpiani rapiētes iuxta muros ciuitatis aquilete sepelierūt. Passi sūt aūt scī mrēs leontius & carpophorus .15. cal. septēbris.

¶ De scō anastasio martyre. LXXXVIII.

Anastasius siue attal⁹ martyr passus ē sub aureliano augusto & pside antiocho rome. Qui cū esset cornicularius: agapitū mrēm in custodia habuit mādato psidis. Et audiēs ab eo uerba uite fere ꝯuersus est. Cum autē agapitus uersis pedib⁹ superius esset suspēsus: & fumo de subter facto sic .4. dieb⁹ esset dimissus: ut supra dictū est i passione ei⁹. xv. cal. septēbris: & post dies quattuor anastasius illuc uadēs inuenisset eū solutum ambulātem & psallentē: fidē xpi oīo suscepit & baptizatus ē. Et dum hec omia que uiderat presidi nunciasset: & xpm constāter confessus esset. Iussu aureliani decollatus ē. xii. cal. septēbris.

¶ De scō priuato epo & mre. LXXXIX.

Priuatus eps & martyr passus est i territorio gaualitane ciuitatis. Qui sub persecutione imperatorum ualeriani & galieni cū xpm dominum predicaret: & deos paganorum adorare recusaret. Iudicis sētētia decollatus: & palma martyrii coronatus ē. xii. cal. septēbris. ut dicit ado.

¶ De scō quadrato epo. LXXXX.

Quadratus eps tēpore hadriani imperatoris claruit: qui multa utilia opa ecclesie digessit. Nā eidē principi apologeticū scripsit & obtulit. Librū rōnis & fidei plenū: apl'icaq; doctrina dignū: & religiōi xpiane perutilē. Scripsit & parthicū bellū sub seuero principe gestū. Audiit cassii uitam & gesta scriptiom tradidit. Et in ptibus macedonie in pace quieuit. xii. cal. septēbris. Hec hieronymus de uiris illustrib⁹.

¶ De scō timotheo psbro & mre. LXXXXI

Timotheus presbyter & mr rome passus ē sub ualeriano ipatore: & tarquinio urbis pfecto. Qui ab antiochia ueniēs tēpore melchiadis pape a scō siluestro tūc psbytero: postea romano pontifice futuro: hospitio deuote susceptus ē. Qui timotheus: cū p unum annū: & tres mēses: docēs xpi ueritatē multos populoꝝ gētiliū ꝯuertisset: tentus a tarquinio urbis prefecto: & plagarū tormētis afflictus: longaq; carceris custodia maceratᵘ: cū sacrificare idolis noluisset: ter cesus terq; grauissimis suppliciis attrectat⁹. Nouissime sniam accipiēs capitalē: iter homicidas decollat⁹ ē. Cui⁹ corpus siluester presbyter clam rapiens in domo sua occultauit: & melchiadi pape nunciauit. Qui ueniēs nocte cū presbyteris & diaconib⁹ corpus tulerūt: & in horto cuiusdā mulieris noie theone iuxta sepulturā beati pauli apostoli sepelierūt. Passus ē autem. xi. cal. septēbris.

¶ De sanctis timotheo & proterio martyribus. LXXXXII.

Timotheus alexandrinus eps & pterius ei⁹ presbyter fidei catholice pugiles extiterūt tēpore leōis imperatoris ꝯtra dioscoꝝ epm alexandrinum per timotianos hereticos itrusum uiriliter resistētes. Propter qđ heretici eū dioscoro armata manu i cena dñi alexandriam inuadētes proteriuȝ capiunt: & in ecclesia occidunt: corpusq; illius crudeliter laniatum igne ꝯsumunt: puluerē quoq; inentum dispergunt. Dioscorū uero uiolēter in epatum mittunt. Timothe⁹ uero eps catholicus uix aufugiens liberat⁹ ē. Qui post dies modicos: multū oppressus angustia quieuit i xpo.

¶ De scō symphoriano mre. LXXXXIII.

Symphorianus martyr tempore aureliani imperatoris passus est in ciuitate eduneñ. sub consulari heraclio. Qui ex augustuduneñ urbe: pre fausto nobile xpiano progenitus: cum adhuc esset adolescens tanta morum grauitate pollebat ut seniorū

nitam anticipare uideret. Cum ergo pagani in ciuitate edua festũ ueneris celebrarent: & statuã eius ante heraclium pfectũ deferrent. Symphorianus affuit: & nolens eam adorare: diu ceditur: & cesus carceri mancipatur. Et cum eductꝰ de carcere ad sacrificium cogeret: & multa ei donaria pmitteret: ipseq̃ oia tanq̃ lutũ abominaret. Iratus iudex data sententia pcepit: ut decollaret. Qui cũ ad locum duceret: mater eius de muro aspiciebat: & ipm ad passionem uiriliter ꝯfortabat: dicens ꝙ ei uita non tolleret: sed in meliꝰ cõmutaret. Mox igitur decollatus est: & corpus eius a xp̃ianis sepultum ad fontẽ: qui est extra publicũ campũ foris muros edue ciuitatis. Passus est aũt. xi. calẽ. septẽbris circa annum domini. 270.

¶ De scõ antonio martyre. XCIIII

ANtonius martyr passus est rome tẽpore cõmodi impatoris sub uitellio pfecto. Qui cum eẽt carnifex: & scõs martyres eusebium: pontianũ: pegrinũ: & uincẽtium in equuleo leuatos mandato psidis laniaret. uidit iuuenẽ stantẽ & cũ spongia scõꝝ uulnera tergentẽ: de quibꝰ infra dicet. 8. calen. septẽbris: q mox conuersus: & a rufino presbytero baptizatus: dum xp̃m ꝯfiteret iussu prefecti capitali sentẽtia damnatus est: & uia aurelia iuxta foꝝ traiani sepultus. xi. calen. septembris.

¶ De sanctis timotheo & apollinare martyribus. XCV

TImotheus & apollinaris martyres passi sunt apud rhemẽsiũ urbẽ sub nerone impatore: preside autẽ lampadio: cui primũ timotheꝰ psentatus cũ sacrificare nollet: & grauiter tortus fuisset: ac laniatꝰ & aceto & calce uiua eiꝰ uulnera ꝯspergerẽtur. Apollinaris uero gentilis assistens: uidit duos angelos timotheu astantes: & ipm hortantes: ac ut in celũ aspiceret admonentes: qui aspiciẽs uidit celũ apertũ: & iesum coronã gemmatã tenentẽ: eãq̃ ei dare pmittentem: post que angeli ad celos euolarunt. Que uia cũ apollinaris uidisset: cõuersus est. Et dũ a pside tẽtus fuisset: & in os eis plumbũ liquefactũ faceret infundi: tãq̃ glacies repente refriguit. Quo uiso miraculo multi paganoꝝ in dño crediderunt: & nocte a sancto mauro presbytero baptizati sunt. Sancti uero timotheus & apollinaris in carcerem missi sunt: ubi & apollinaris tanq̃ nouꝰ xp̃i tyro ab angelo ꝯfortatur. ¶ Die uero sequenti ✝ oẽs q cõuersi fuerant iubẽte pside decollãt. Timotheus uero & apollinaris tertio cesi: & diuersis animaduersi suppliciis in ꝯfessione dñi perseuerantes: tandẽ capitali sentẽtia puniti sũt. Statimq̃ iaculũ ignitum de celo cadens humeꝝ dextrũ psidis pcussit: & pinus a demonio arreptus infeliciter expirauit. Sanctorũ uero martyꝝ corpora a xp̃ianis in eadem urbe honorifice condita sunt. 10. calẽ. septẽbr. circa annum domini. 57.

¶ De scõ zacheo epo hierusolymoꝝ. XCVI

ZAcheus eps quartꝰ a btõ iacobo hierusolymoꝝ ecclesiam clarissime rexit. Nã ut ait eusebius. 4. libro cap. 5. Hierosolymis epi. 15. fuerunt usq̃ ad tpa hadriani imperatoris oẽs ex hebreis xp̃ianis assumpti: ueꝝ iudeis a romanis dispsis epi ex circũcisione eligi ceperũt. ¶ Hoꝝ aũt primus fuit iacobꝰ frater dñi: secũdꝰ symeõ: tertius iustꝰ: quartꝰ zacheꝰ: qntꝰ tobias: sextus beniamin: septimus ioãnes: occtauꝰ mattheꝰ: nonꝰ philippus: decimus seneca: ũdecimꝰ leui: duodecimus iustus. xiiiꝰ effrem. xiiiiꝰ ioseph. xvꝰ iudas. Hec eusebius. Beatꝰ uero zacheꝰ in ꝑ̃scitate cõmissũ sibi gregem exemplis ac doctrinis reficiẽs: quieuit i pace. x. calẽ. septẽ.

¶ De scõ zacheo epo antiocheno. XCVII

ZAcheus eps antiochenꝰ primus post petꝝ apostolũ ꝯstitutꝰ fuit. de quo in itinerario clemẽtis dr̃ ꝙ cũ petrꝰ in disputatione quam habuit cum simone mago uictoriam obtinuisset: simonq̃ ruinã a facie petri fugisset. Petrus post eũ pergens: zacheũ sibi successorẽ ꝯstituit: & pr̃sbr̃os ac diaconos ordinãs: eisdẽ populũ commẽdauit: ipsosq̃ de oibꝰ instruẽs pfectiꝰ pfectꝰ abiit. Zacheꝰ aũt eps postq̃ ecclesiã sibi cõmissam feliciter gubernasset: plenus scitate btõ fine quieuit: ibi demq̃ sepultus in pace.

¶ De scõ theona epo. XCVIII

THeonas eps alexandrinus uenerabilis fuit: nimiq̃ uirtute clarꝰ: q beatum petrũ eiusdẽ urbis epm & martyrẽ enutriuit: cui & idem btũs petrus in epatu successit: p ut sibi a domino per uisum fuerat reuelatum. Hic ecclesiam suam ab infestatione arriana tunc uigente uiriliter defensauit: qui & uirtutibus laudabilibus preclarus in pace quieuit. iii. calẽ. septẽbris: Alexandrie quoq̃ tumulatus iacet.

¶ De scõ theona abbate. XCIX

THeonas abbas pater fuit trium milium monachorum in eremo scythi: qui ut dicit sozomenus: fuit sciẽtissimus litterarum grecarum: latinarum: & egyptiarũ: qui triginta annis dicitur minime uisus irasci: aut iurare: aut mẽtiri: aut uanum: uel asprum uel infirmum protulisse ꝭmonẽ. Hic abbatem adhuc iuuenẽ quotidie

pām achitum furantē & ecclesie māducantē: sermone de continentia facto cōuertit ad penitentiā: eo q; peccatum suū publice ꝯfitente uelut lampas ignis de sinu ei⁹ egressa ē: totā q; domū fetore cōpleuit. Hic etiā dicebat nihil esse tam noxiū monachis: q̄ cogitationes suas patrib⁹ suis spūalibus cclare. Quieuit in pace in eremo de scythi. x. cal. septēbris. Hec sozomenus in historia tripartita.

¶ De scis donato & restituto & sociis mř. C.

Donatus & restiturus: ualerian⁹: & fructuosa cum aliis. xii. apud antiochiā passi sūt. Qui ꝑclarissimo ꝯfessiōis honore p diuersa genera tormētoꝝ glorioso martyrio coronati sunt. x. cal. septēbris. Hec ado in martylogio suo.

¶ De scis claudio asterio & nenone mř. CI.

Claudius: asterius: & nenon apđ lyciaȝ i ciuitate egea mřium passi sunt. Qui tēpore ꝑsecutōis ab infidelib⁹ tenti: eū xp̄m dn̄m cōfiterent: p⁹ acerba & diuersa supplicia cruci affixi sunt. In qua do spm reddiderunt. x. cal. septēbris. Hec ado.

¶ De scō porphyrio martyre. CII.

Porphyrus martyr passus ē tēpore aureliani īpatoris: sub antiocho preside i urbe roma. Hic uir dei sanctū martyrē agapitū erudiuit: & ad martyriū sua doctrina animauit. De quo supra dictū ē. xv. calē. septēbris: propter quod ab ātiocho preside decentus: post multa sibi illata tormēta emisit spm. x. cal. septembris.

¶ De scō bartholomeo apostolo. CIII

Bartholomeus apostolus natione syrus & nepos fuit regis syroruȝ ex patre solusq; ex oībus apostolis ꝑm carnē nobilitate decorat⁹ unde & propter ipm solum in cena dñi facta ē contentio inter discipulos: qs eoꝝ uideretur esse maior. Cū eni xp̄us apostolis dixisset: q; unus ex eis ipm traditurus eēt: apostoli suspicati sunt: q; ꝓditor ille hoc facere uellet: quatenus regnū israel quē sperabant carnaliter xp̄ȝ obtentuꝝ sibi usurpare cuperet. Et cū nullus iter eos eēt: qui ad tā dignitatē aspirare putaret: nisi bartholomeus ꝓpter nobilitatē regiā. Ideo habuerūt eum de tali proditione suspectū: & questionem de maioritate fecerūt. Hec damascenus: unde in quibusdā ecclesiis euāgelium i hoc festo de dicta contentiōe inter discipulos facta legit. ¶ Legitur aūt i quadā historia licet apocripha: q; dū pcuuisset ad bartholomeum regis syrie filio carentis nepotem adhuc iuuenē: de doctrina & miraculis xp̄i: apud iudeā predicantis: misit ad eum nunciū q; libenter eius discipulū se faceret: si iesus gratiam unā illi concederet. Audierat enim q; discipuli eius paupes in abiecto habitu incedebant. Si ergo ꝓpter honorē regie dignitatis sibi concederet: ut purpura idutus uteretur ipm perpetuo sequeret. Cui xp̄us optata libere ꝯcessit: dixit tñ nuncio ut ex parte sua diceret bartholomeo: q; qui materialē chlamydem depouere recusaret: adhuc pro eius amore naturalē uestem: hoc est corpis cutē dimitteret. Et sic xp̄us bartholomeum in apostolū suū recepit: & ille semꝑ purpure usum retinuit. Cum ergo post passionem dñi apostoli per diuersas mūdi ptes ad predicandum diuisi eēnt. Bartholomeus primo in lycaonia predicauit: deinde ad indiā inferiorē accessit. Et ingressus tēplum in quo erat idolum astaroth: quasi pegrinus ibi manere cepit. In hoc idolo quidā demon habitabat: q sc languētes curare dicebat: sed non subueniebat sanando: sed homines primo ledendo: deinde a lesione cessando. ¶ Veꝝ cū templū languentib⁹ plenū eēt: & nulluȝ ab idolo rn̄sum habere possent: perrexerunt ad aliam ciuitatem: ubi aliud idolū nomine berith colebatur. Et interrogātib⁹ cur sibi de⁹ suus astaroth rn̄sum nō daret. Berith rn̄dit: q; deus eoꝝ catenis igneis ꝯstrictus esset: ut nec respirare nec loqui posset: ex illa hora qua apostol⁹ dei bartholomeus illuc ingressus fuisset. Illis uero querentibus quis esset iste bartholomeus. Rn̄dit q; erat amicus dei omnipotētis: & ideo illuc uenerat ut oēs deos indie euacuaret. Dixitq; eis berith oia signa eius: q; uidelicet capillos nigros & crispos habebat: oculos grandes: nares equales barbam ꝓlixā paucis canis respersam: staturam medioerē. Colobio albo & pallio purpureo induebat̄ anni. xxv. erant ex quo uestes eius & sandalia: nec ueterauerāt nec sordidauerant. Centies in die & totidem in nocte genu flectebat. Angeli dei cum eo semꝑ ambulabant: non permittentes eum fatigari nec esurire. Omnia preuidebat: omnia nouerat: omnium gentium linguas sciebar. Et q; secum loqueret̄ ipse iaȝ nouerat: & si uellet se eis ōnderet: sin autē ipm nūq̄ inuenire possēt. Rogauitq; eos: ut eū ipm inuenirēt: eū exorarēt: ne illuc accederet: ne angeli domini sibi facerent: pro ut collegi suo astaroth fecerant ipsum catenis igneis religātes. ¶ Reuertentes autem illi per duos dies omnium peregrinorum uultus & habitus solicite q̄sierunt: & ipsum minime inuenerunt. ¶ Tertio uero die quidam pleusticus qui per plures ānos a demonio fuerat uexatus: cepit clamare ad apl̄m dei bartholomeū: q; ipm ei⁹ orationes incēdebant. Quē confestim apostol⁹ silere fecit: & a demonio pleusticū liberauit.

¶Hec audiens rex regionis illius noie polemius: cũ haberet filiam lunaticã: misit ad apostolũ rogans: ut ad filiã suã liberandam accederet: ad quã cũ ille uenisset: & catenis uinctã uidisset: quia accedentes morsibus lacerabat: iussit eam exolui: dicens ꝙ iã demoniũ: qđ in ea erat: ligatũ tenebat & statim soluta & liberata est. Tunc rex camelos auro & argento ac gẽmis onerauit: & apostolum inquiri faciens: nullaten⁹ inuenire potuit. Mane aũt sequenti apostolus cũ solo rege i cubiculo ianuis clausis affuit: ei ꝙ dixit: ꝙ munera ista tẽporalia nõ querebat: sed aiaꝝ salutẽ desiderabat: & incipiens apostol⁹ predicauit illi xp̃m: addens ꝙ si baptizari uellet: deũ suum catenis igneis ligatum ostẽderet. Sequẽti igit̃ die iuxta regis mandatũ: dũ põtifices idolo sacrificarent: cepit clamare demon: ut desisterent: ne deterius eis q̃ sibi cõtingeret: q catenis igneis ligatus tenebat̃ ab angelis iesu xp̄i iussu apostoli ei⁹ bartholomei. Tũc iussu apostoli demon ꝯfiteri cepit: qualiter ad animaꝝ pditionẽ populũ ludificabat: & quia eis illudens non subueniebat sanando: sed a lesione cessando: ut sic ip̃m ut deũ adorarent: & ueꝝ deum celi negarent: Statiq; oẽs iussu regis miserunt funes & trocleas: ut simulacrꝝ euerterent: & non potuerunt. Apostol⁹ aũt demõi p̃cepit: ut inde exiens idolũ ip̃m ꝯminueret: q statim exiẽs oia idola cõminuit: ita ut etiã picturã oẽm dilueret: Apostol⁹ uero templum deo dicauit: & demonẽ in desertũ abire p̃cepit. Et ecce ãgelus dñi apparuit: & templũ circũuolans in qttuor angulis signum crucis digito suo sculpsit: admonens populũ: ut idẽ signũ frõtib⁹ suis ip̃rimerent: & demonẽ nõ timerent. Tũc ostendit eis ethiopẽ nigerrimũ: facie acuta: barba p̃lixa: crinib⁹ usq; ad pedes p̃tẽsis: oculis igneis scintillas emittẽtib⁹ flãmas sulphuris ex ore spirãtẽ ac narib⁹: catenis quoq; igneis retro uinctũ manib⁹: dicẽs populo ꝙ ille de⁹ eoꝝ eẽt: quẽ hactenus coluissent: Quẽ exoluẽs in desertũ locũ iussit abire: & ibidẽ usq; ad diem iudicii cõmanere. Ille aũt solutus cũ magno strepitu & ululatu discessit. Angel⁹ aũt dñi cũctis uidentib⁹ ad celos euolauit. Tunc rex cũ uxore & filiis & oi populo baptizat̃: & relicto regno apostoli discipulus efficit̃. ¶Hoc uidentes tẽploꝝ põtifices ꝯgregati ad regẽ assyagem frẽm eius maiorẽ ꝯuenerunt: ꝯquerẽtes de deoꝝ suoꝝ amissione: & regis p artẽ magicã deceptiõe. Astyages igit̃ rex indignatus misit mille uiros armatos ad apostolũ capiẽdũ: quẽ corã se adductũ interrogauit: cur frẽm suũ peruertisset. Apostol⁹ uero se illũ nõ peruertisse sed cõuertisse r̃ndit. Et cũ rex eidẽ ꝯminaret̃ ꝯ faceret eũ deũ suum relinquere: & deos suos adorare. Ecce subito regi nunciat̃: ꝙ de⁹ su⁹ balarh cecidisset: & cõminutus fuisset: quod rex audiens purpurã: qua indut⁹ erat: scidit: & apostolũ fustibus cedi iussit: deinde i cruce ip̃m extensũ uiuũ excoriari mãdauit: qui excoriatus est. 9. calẽ. septembr̃. Cũq; pelle nudatus adhuc uiu⁹ ꝑtuãsisset: & excoriatus dũm p̃dicaret: & multos tantũ cernentes miraculũ cõuertisset: iussu regis decollatus est die sequenti uidelicet. 8. calẽ. p̃dicti mensis. ¶Propter hoc quidã ei⁹ festũ celebrant die p̃cedenti: agentes memoriã martyrii excoriationis: qdã die sequẽti agentes memoriã decollatiõis. Venientes aũt innumerabiles populi. 12. ciuitatũ: que p eũ crediderant: una cũ rege polemio: corpus ei⁹ cũ gloria sepelierunt: & ecclesiã mire magnitudinis in ei⁹ noie ꝯstruxerunt. Die uero. 30. eius passiõis rex assyages cũ pontificib⁹ a demonio uexati uenientes ad tumulũ eius & apostolatum eius ꝯfitẽtes mortui sunt. ¶Cum aũt ꝓpter signoꝝ multitudinẽ pagani uiderent corp⁹ ei⁹ populi frequentia uisitari: indignati ip̃m extumularunt: & loculo plumbeo impositũ in mare iactauerunt. Quod diuino nutu undis supnatãs ad insulã liparis delatũ: ibiq; a fidelib⁹ collectũ digna ueneratione ꝯditũ ẽ: ubi multo tẽpore quieuit. ¶Anno aũt dñi 831. saraceni siciliã inuadentes liparitanã insulam uastauerunt: ac eius sepulchꝝ cõfringentes: ossa apostoli dispserũt. Illis ergo recedentibus apparuit apostol⁹ cuidam monacho: mãdans ut ossa sua: que dispersa fuerãt colligere curaret. Et cum monach⁹ interrogasset: quõ inter tot alioꝝ ossa ei⁹ cognoscere posset: ait ut nocte ad ea colligenda iret: & ea que ut ignem splendidissima uideret: ꝓtinus leuaret. Que oia: ut dixerat: monach⁹ inueniens: ossa leuauit: & nauem cõscendens beneuentum: que metropolis est apulie trãstulit. Que inde ꝓcessu temporis rome dicũtur fuisse translata.

¶De scõ polemio ep̃o. CIIII

Polemius ep̃s discipulus fuit bri bartholomei apostoli: q rex fuerat in india inferiori: cuius filiã lunaticam idem apostolus a demonis obsessione liberauit: & ipsum regem cum omni familia & regno ad christum conuertit. Qui relicto regno discipulus christi effectus est: & post passionem apostoli ab omni clero & populo in episcopum ordinatur: qui in christi nomie & apostoli bartholomei etiam miraculoꝝ signa faciebat. Fuit quoq; in episcopatu annis. 20. Et perfectione multa fidem xp̄i in ipsis partibus auxit: ac laudabiliter uiuens plen⁹ uirtutibus ad deũ migrauit: sepultus ad pedes eius magistri.

¶De sanctis trecentis martyribus qui dicũtur massa candida. CV.

Martyres scĩ qui dicũtur massa cãdida fuerunt trecenti mr̃es apud carthaginẽ pro xp̃o passi tpe ualeriani & galieni imperatoꝝ. Fertur enĩ inter alia supplicia: tunc a preside clibanũ calcis accensum: & in ore eius prunas cũ thure exhibitas: & presidem scis dedisse optionẽ alterius ex duobus: aut thura super ipos carbones offerre ioui: aut ĩ calcẽ demergi. Tunc treceti uiri fide armati ictu rapidissimo: xp̃m dei filiũ fatentes se ĩ ignẽ intecerunt: & inter uapores calcis puluerec ignitos demersi extincti sunt. Ex quo etiã ille candidat⁹ beatoꝝ exercit⁹: massa cãdida meruit appellati: massa ꝑpter numeꝝ: candida propter meritus. Qui passi sunt. 9. cal. septẽbris. Hec ado ex hieronymi martylogio. Fuerunt & alii ĩnumerabiles martyres qui similiter appellant̃ massa cãdida: de qb⁹ ĩfra suo loco: uidelic 3. 5. non̄ nouẽbris.

¶De sanctis gregorio theodoro & leone cũfessoribus. CVI.

Gregorius: theodorus: & leo confessores tpre cõstãtii impatoris apud ĩsulã samum claruerunt. Qui ex ptrbus orĩetalibus orti: quo ad seculũ mĩlites impiales: corde uero deo militãtes pro fide xp̃i martyrium desiderabãt pati. Gregorius eñi senex ueneranda canitie & sapiẽtia decorat⁹. Theodoꝝ fere. 30. annoꝝ: & leonẽ adolescẽtẽ edocebat: neq; dum heresi arrianoꝝ sub cõstantio uigente edictũ eẽt: ut oẽs per uniuersum orbẽ eiusdẽ secte fierent: ipsiq; scĩ milites catholici: quib⁹ erat cor unũ & aĩa una ĩ domino: cũ aliis suis ꝯmilitonib⁹ apud siciliã degerent: multis circũquaq; dispersis fidelib⁹ ob persecutionẽ: ipi scĩ cephaloniã deuenerunt. Et decreto habito ab aliis discedere: soliq; xp̃o militare: ad samũ insulã ibi iuxta positam abierũt: ubi rubetũ dẽsissimũ inuenientes: idem scĩ locũ solitarium elegerunt: Sed pro tunc a ꝯmilitonib⁹ discedere nõ ualentes: una cũ eis ad italiã nauigarũt. Indeq; discedentes occulte: reuersi samũ intrauerũt rubetũ premq; tẽpli uetustate dirupti ibidẽ repertã habitare ceperũt: ptĩe operib⁹ ac cõtemplationi uacantes: ubi post tẽp⁹ aliquod oratione facta: oẽs eodẽ die feliciter obdormierũt: uidelicet. 9. cal. septẽbris. ¶Michael uero ipsius ĩsule nobilis & ditissimus elephãtia lepra laborãs: dum a medicis liberari non posset: ad dei auxiliũ oratione ꝯfugit Cui ꝑ uisum appuerunt tres uiri ĩ specie angelica eidẽ mandantes: ut corpora eoꝝ que dudum ĩhumata iacuerant: & a porcis stercorizabant̃ tumulare deberet: & sic sanitatẽ pciperet. Qui euigilãs & noĩa scõꝝ & locuz ignorãs: mane bubulcũ reppit: qui eidẽ michaeli rettulit: q̃ dũ iuxta rupẽ quãdã porcos pasceret & unũ ex grege fugiẽtez ĩsequeretur: mirã fragrãtiã sensit: ĩgressusq; rubetũ tria corpora scõꝝ ĩhumata & omino icorrupta uidit: a quib⁹ odor ille maxim⁹ exhalabat. Ille uero ipa eẽ scõꝝ corpora: qui sibi nocte appuerant intelligẽs: equum ascendens: bubulco duce locũ ꝯcitus adiit: & corpora fulgentia reppit que deosculãs mundationẽ recepit. In quo loco mõasterium de ꝑprio ꝯstruxit: & ipsa corpa honorifice cõdidit. Postq; iidẽ scĩ sibi appuerunt in habitu: uidelicet quo in mũdo fuerãt ꝯuersati: uitaz & noĩa sua ac diẽ obitus eidem per ordinem enarrantes. Que oĩa michael scripture mandauit. ¶Processu uero tpis duo ex ipis corporibus a uenetis dicunt̃ fuisse inde leuata: & uenetias ad mõasteriũ scĩ zacharie delata scĩ gregorii & theodori: ubi ĩ eadem arcella post altare maius requiescunt: una cum corpore scĩ zacharie ꝑphete patris ioãnis baptiste. ¶Leonis aũt corpus apud samũ adhuc habet̃.

¶De scõ sidonio ep̃o. CVII.

Sidoni⁹ apollinaris ep̃s aruernẽ floruit tẽpore chilideberti regis. Hic ex ꝑfecto antistes: uir ſm seculi dignitatẽ nõ infimus litterarum sapiẽtia ac disciplina peritissimus fuit: q multa opuscula ꝑutilia digessit. Epistolaꝝ eñi grande uolumẽ ad diuersos: scrabro sed erudito ſmone ꝯdidit. Itẽ panegyrica metra antonio augusto: & maiorião augusto: & adinto ĩpatori socero suo. Scripsit & cãꝝ libꝝ. i. Itẽ libꝝ excusatoriũ ad iarum claꝝ felicẽ. Epithalamium ruricio & hibeenie. Epigrãma ad uiꝝ clarũ carolinum. Epigrãma ad ipatorẽ maiorianum. Epithalamiũ polemio & araneole. Eucharistion ad faustum ep̃m. Epigrammata. v. ad diuersos. Propemticon ad libꝝ suum. Librũ pontii leontii. Laudem narboneñ urbis ꝯcinnum. Qui & primi iustini tẽpore debitum soluit humanum: in xp̃o q̃escẽs. 9. cal. septẽbris.

¶De scõ tito discipulo. CVIII.

Titus discipulus beati pauli apostoli fuit: cui idez apostolus specialẽ epistolam dirigit. Huius uitam scripsit zenas legis peritus: cuius idẽ apostolus eadem epistola. 3. ca. mẽtionẽ facit. Qui a minoe rege crete generis duxit originẽ in eadẽ insula nobilibus parentibus ortus. Desiderãs autẽ homeri & alioꝝ philosophoꝝ poemata: uacãs circa illa: cum eẽt annoꝝ. 20. audiuit de celo sibi uocẽ illapsam: q̃ oporteebat eum inde recedere: & aĩam suam saluare. Post hec nouẽ

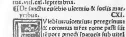
annis elapsis: iussũ ẽ sibi: q̃ libꝝ isaie legeret ubi dicit. Renouamini a me isule multe: isra el seruabitur a dño eterna salute. Missus est itaq̃ ab auũculo suo ꝓsule crete hierosolymã: audire & uidere de miraculis iesu xp̄i. Qui abiens uidit passionem xp̄i resurrectionem: atq̃ ascensionẽ: & sp̄ũsc̄i aduentum in apostolos. Sicq̃ ꝑfectam certitudinẽ de xp̄o assumens eredidit: & annumerat⁹ est cũ .120. discipulis: in quos sp̄ũsc̄ũs corporaliter descẽdit. ¶ Postq̃ aũt ab apostolis ep̄s ꝯsecratus est: missus est cũ paulo ad gentes predicandas. Qui nauigãtes ad cretã insulã xp̄m ꝑdicabant: quos rutili⁹ titi cognatus deridebat. Interea uero rutilii fili⁹ morit̃: & a paulo suscitatur. Sicq̃ rutilius credens cũ oi domo sua baptizatur. Paulus uero titũ creteñ ep̄m ordinauit: ip̄mq̃ crete dimittens abiit: Post duos aũt annos titus ad paulũ romam accessit: cũ quo & fuit usq̃ ad interfectionez eius a nerone: corpusq̃ ipsius una cum luca euãgelista sepeliuit. ¶ Post hec titus ad cretam deuenit: ubi gratiose de fide xp̄i disputans: tãdem cũ increduli persisterent: orauit ad dñm: statimq̃ idolum diane: quod colebant: cecidit: & in puluerem redactũ est: & mox crederunt aie quingente in xp̄o: & baptizati sunt. Consecrauit aũt titus p̄sbyteros & diacones: ipse uero metropoli presidebat Cum die quadã transiret ante palatium: qđ secundus procõsul iussu imparoris in eius nomine ꝯstruebat: maledixit illud: & statim opus funditus dissipatum est. Tunc secund⁹ uenit ad titum cum lacbrymis rogans se indemnem ab opere cõseruari: cui titus imposuit: ut opus in nomine unius dei christianorum inciperet: & sic opus perficere posset: quod & factum est. Completo uero opere secundus cũ filio suo baptizat⁹ est. ¶ Dum igit̃ btũs tit⁹ morti appropiquaret: uidit angelos ad se missos: & resplẽduit facies ei⁹ sicut sol: qui spiritũ suũ & plebem sibi cõmissam domino cõmendans in pace quieuit etatis anno sue. 94. octauo calen. septembris: sepultusq̃ est in metropoli crete: ubi & quiescit miraculis coruscans.

¶ De scõ tito ep̄o. CIX

Titus episcopus postremensis clarus sub iuliani & iouiani imperatorum temporibus. Qui sanctitate & uita conspicuus: aduersus manicheos fortissimos scripsit libros: & doctrina luculenta in populo suo claruit. Et sub ualentis imperio in pace quieuit: ut tradit hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De sancto genesio martyre. CX

Genesius martyr apud arelateñ urbẽ passus est sub diocletiano imparore: qui ex eadem ciuitate oriũd⁹ artẽ mimostellã exercẽs xp̄ianos pertinaciter irridebat: & dum uellet diocletiano ꝑ artis sue peritiã placere: cepit scrutari xp̄ianoꝝ gesta curiose: ut eadem postmodũ mimatice simulando cesari in eadem ciuitate degenti solatium exhiberet. Cũq̃ baptizari uidisset infantes: & gesta xp̄ianoꝝ que in sacramento fiunt mẽti cõmendasset: cũ imparore ad theatꝝ perrexit: ut baptisma ludibrio simulans astantes prouocaret ad risum. Conuocatis ergo aliis mimis & ioculatoribus imparore spectante: lecto se deferri faciens & egrotũ fingens: dixit ad suos: ut qa grauem se sentiret: leuem fieri uolebat. Responderũt: q̃ ip̄m leuẽ facere nequibant: quia nec ipsi fabri: nec ipse ferreus erat: exhibuerunt his dictis populo gentilũ risum. Genesius aũt irridendo dicebat: quia xp̄ianus mori desiderabat: ut i illa die uel fugitiuus inueniret̃. Ad hec uerba & diocletianus risum continere non potuit. Cui ut arte sua iocãdo magis placeret: exorcistã & presbyteꝝ intrare faciunt: & eos iuxta lectũ genesii sistunt: & ipsis iterrogantib⁹ ad qđ eos uocasset: ipse iã diuinitus tact⁹ nõ simulate sed ex puro corde rñdit: q̃ baptismum petebat. Imparor uero ac populi eũ adhuc simulare credentes accurrunt aquam exhibẽtes: ita ut imparor ei munera ꝑberet: & cum baptizatus eẽt: & albis indutus: duz in lectulo ꝯsederet: & sacerdos cum exorcista abisset: ueniunt ad eũ quasi ab imparore missi: q eũ tenerent: & quasi ad fictã passionẽ adducerent. Tunc in albis uestib⁹ ad imparorem accedens ad locũ: ubi statua ueneris erat ascẽdit: & coram omnib⁹ xp̄m ꝯfitens cõcionari cepit: asserens se xp̄ianos semper exosos habuisse: & eoꝝ fidem derisisse: baptismũ autẽ xp̄ianoruz delusorie requisisse: sed ubi aqua ipsum nudum tetigerat: uidit angelum dei splendidũ iuxta se stãtem: & omnia peccata sua que ab infamia fecerat recitantem: ipsaq̃ omnia sibi dimissa in ipsius aque lotione ꝑmittẽtem. Asserens se uere & nõ ficte in xp̄m credere: & pro ipso mori paratum esse. Cuz autem diocletianus hec audiens a principio quidem ipsum fingere credens: sed postmodum ipsius animi ueritatẽ cõperiens idignatus acriter: genesium fustibus grauissime cedi fecit: deinde in carcerem trudi. Altera uero die tradidit euz plutiano prefecto: ut aut eum sacrificare compelleret: aut diuersis penis interimeret: qui genesium sacrificare nolentem iussit in equuleo leuari: & lampades ad latera ei⁹ applicari. Ipse uero christum constantius inuocabat. Que cum prefectus

diocletiano rettulisset. Iussit eũ capite cedi.
Qui decollat⁹ ẽ & ĩ ciuitate arelateñ. sepul
tus.viii.cal.septembris.

¶ De sanctis eusebio uicentio & sociis mar-
tyribus. CXI.

Eusebius: uicentius: peregrinus:
& romanus mr̃es rome passi sũt
tẽpore ꝯmodi ĩpatoris sub uitel
lio urbis ꝑfecto. Cũ eni prefatus
ĩperator die natalis sui idutus
pelle leonis cum oĩ populo romano herculi
sacrificaret & sci mr̃es ĩ uico cãuario ꝯmorã
tes: hec audientes abhorrerẽt: oĩaq; sua pau
peribus erogassent: corpusq; iulii senatoris
& mr̃is sepelissent: de quo supra dictũ est in
eius passiõe.14.cal. septẽbris a uitellio ꝑfei
cto tenti sunt: & ad sacrificia deoꝝ inuitati.
Qui dum xp̃m ꝯfiterent: & deos gentiũ exe-
crarent: prio quidez in equuleo appensi: &
neruis ac fustib⁹ durissime cesi sunt. Et cum
ĩ his tormentis ĩ xp̃o exultarẽt: flãmas ad la
tera eoꝝ prefectus iussit apponi. Et tũc asti-
terunt angeli eoꝝ uulnera tergentes. Quod
cernẽs antonius carnifex ꝯuersus ẽ: ut supra
in eius passiõe dictũ ẽ.xi.cal.septẽbris. Dei
de sci in teterrimo carcere reclusi: egrotos
ad se uenientes curabãt: & multos ꝯuertebãt.
Post triduũ uero appuit eis scũs iulius mr̃:
eosq; admonuit: ut custodẽ carceris saluare
deberent: eosq; in dño ꝯfortauit. Ad quos ac
cedẽs sacerdos capitolii lupul⁹ quadriẽnio
cecus ab eisdẽ ꝯuersus: & a rufino presbyte-
ro baptizat⁹ lumen oculoꝝ pcepit. Quod
uidẽs custos carceris: & ipe similiter ad xp̃z
ꝯuersus ẽ. Post dies.4. educti de carcere ui-
tellio ꝑsitant. Qui eusebio linguã ꝑcidi se-
cit ne xp̃m amplius noiaret. Et cũ nihilomi-
nus loqueret: iussit eos oẽs tam diu fustib⁹
cedi: donec spiritum emiserunt. Quoꝝ cor-
pora a christianis sepulta sunt.viii. calẽdas
septẽbris.

¶ De scõ dionysio martyre. CXII.

Dionysius mr̃ rome passus ẽ tẽpo-
re diocletiani augusti. Qui prio
fustib⁹ crudelissime cesus ẽ: dein
de in equuleo suspẽsus & uirgu-
laꝝ diutissime laceratiõe uexat⁹
lampadib⁹ etiã ĩflãmatus: dũ in fide xp̃i per
sisteret: dicẽs nõ esse regẽ ꝑter xp̃m pro quo
similes occideret: ipz sibi de ore auferre ñ
possent: martyrii coróam capitis obtrunca-
tione promeruit. Passus est autem.8. calen.
septembris: ut dicit ado.

¶ De scõ seuero abbate. CXIII.

Seuerus abbas apud ciuitatẽ aga
theñ claruit: qui ex regali syroꝝ
genere ort⁹: adhuc iuuenis pentı
bus defunctis: cũ diuitiis abũda
ret: post philosophie studiũ ma-
gnos thesauros assumpsit: & cũ ꝑuis suis na
uem ascẽdẽs in septimaniã regionẽ deuenit:
ubi a scõ berico epõ agatheñ edoct⁹: oĩb⁹ p
xp̃o erogatis: seruisq; mãumissis ĩ fauce au
rariea que ab urbe agathense duob⁹ fere mi
libus distat littus naufragũ petiit: & sibi tu-
guriũ ex arũdinib⁹ faciẽs artissime uite se de
dit. Quẽ cũ serui quódã sui requisissent: eũ ĩ
uentũ a scõ proposito distrahere satagebãt:
sed nullatenus preualebãt. Ipe aũt dieb⁹ do
minicis singulis p⁹ pceptã eucharistiã: panẽ
unicũ sumẽs: sic hebdomada itegra sine cibo
alio ꝑdurabat. Cui scũs beric⁹ panẽ cũ cru-
ce ipressa singulis diebus dñicis destinabat.
Sed cũ a multis uisitaret: ecclesia ei ꝯstru-
itur: & cenobiũ ampliat: in quo ad se uenẽ
tes hospitabat. Factũq; ẽ ut inuitus p⁹ bre-
ue tp̃s.360. pater fieret monachoꝝ. Qui etiã
humanitatẽ suã auiculis ostendebat. Nã &
passerẽ ad se solitũ aduolare: & eius dextere
insidere: dũ auceps qdã ĩ tibia lesisset: ad se
uenẽtẽ signo crucis sanauit & abire pmisit.
¶ Cuidã senatori ciuitatis agatheñ seni salu
stio noie: sepulchrũ sibi fabricanti predixit:
nõ ipsi sed filio eius dictũ tumulũ ꝑparari: &
ut predixerat euenit. Iuuene illo post modi
cos dies defũcto: & ĩ paterno tumulo sepul-
to. ¶ In mõasterio quoq; suo dũ panes defe
cissent: solos tres panes iuẽtos in aqua p fru-
sta ꝯcisos: adeo mꝉtiplicauit: q̃ ex eis triduo
360. suos fratres refecit: die uero q̃rta.300.
tritici modios sibi apportãdos eẽ ꝓnũciauit
Et sic deo largiẽte euenit. Sicq; p⁹ mꝉta ostẽ
sa miracula cõsectus senio ĩ pace quieuit.viii.
cal.septẽbris ĩ basilica sci marci sepultus.

¶ De scõ zephetino papa & mr̃e. CXIIII.

Zepherinus papa & mr̃ natiõe ro
manus ex patre abũdio prio põ
tifici romão uictori in epatu suc
cessit: & sedit annos.9.mẽses.7.
dies.x. Hic ꝯstituit ĩ pñtia oium
clericoꝝ & laicoꝝ fideliũ: ut oẽs xp̃iani.xii.
annoꝝ eucharistiã ĩ die scõ pasche accipe de
berẽt. Et fecit statutũ in ecclesia: ut oĩa uasa
altaris eẽnt uitrea uel stannea. Nã antea erãt
lignea. Cõstituit etiam ut patriarcha uel pri
mas uel metropolitanus ꝯtra accusatũ epm
nõ proferat sniam nisi pri⁹ fult⁹ auctoritate
apostolica. Et ut ordiatiões ꝑsbtoꝝ ac leui
taꝝ tpe statuto & multis corã astãtib⁹ solẽ
niter fierẽt de approbatis & doctis uiris. Et
hic ꝑsecutiõe ãtonini ĩpatoris mr̃io coronatur.
& sepultus ẽ apud collegas suos ĩ cimi
terio calixti uia apia.vii.cal.septem. ¶ Hic
fecit ordinatiões.vii. p mẽsem decẽbriũ ꝑs
byteros.14.diacones.7.epos.13. Et cessauit
epatus.dies.vi.

¶ De sancto ludouico rege & confessore ter
tii ordinis sancti frãcis. CXV

LVdouicus quereꝰ francoꝝ rex san
ctissimus: patrē habuit xp̄ianissi
mū ludouicū q̄rtū: qui multum
hereticos debellauit. Post cuius
obitum sub matris tutela. s. dn̄e
blanche quōdā filie regis castelle pie educa
tus in oī sanctitate ꝑfecit: qui etiā nunq̄ mor
taliter peccasse in sua ultima ɔfessione ꝑper
tus est. Sub cura magistri & fratꝝ predica
toꝝ & minoꝝ sacris litteris fuit imbutꝰ. De
inde uxorē ducens filium ex ea susceptū re
ligiose nutriuit. Ipse uero utens cilicio clā
destine opibus penitentie instudebat: paupi
bus ducentis quotidie ante cibū ꝑsonaliter
ministrabat. In mēsa quoq; semp tres pau
peres iuxta se discumbētes habebat. ¶ Post
hec ardore fidei assumpta cruce ad terrā san
ctam acquirendā cum exercitu copioso tran
siuit. Et post multas occupationes terrarū:
ut ꝓbaret eius patientia: ab infidelibus
captus est. Sed modico postea redemptꝰ pre
dictisq; annis continuis mansit in syria: ca
stra plurima ɔstruens: captiuos redimēs: &
multos saracenoꝝ sua religione ad fidem cō
uertēs. Audito uero matris obitu in franciā
redijt: & dū reuerteret: maris tēpestatē sua
oratione sedauit. Reuersus aūt ad domū suā
in uirtutibus semp ꝑficiēs: capellam egre
giam in ꝓprio palatio edificauit: ubi & co
ronam dn̄i & crucis dn̄ice partē atq; lanceā
collocauit. ¶ Tandem post plurima annorū
curricula cū fratribꝰ suis copioso exercitu
aggregato iterꝝ mare transiuit. & thunisiā ap
plicans adiacentem regionē faciliter occupa
uit: ubi fixis tētoriis febre corripit: & pluri
bus diebus decumbens sacra sumpta cōio
ne xp̄m iugiter inuocans sup stratū cinerū
in modū crucis extensū post laudabilia uir
tutum opa suū dn̄o spiritum tradidit. 7. cal.
septembris anno dn̄i. 1270. Corpus uero eiꝰ
delatum in franciā apud sanctū dionysium
p̄cioꝫ sepultū ē: mirabilibꝰ signis coruscās.
¶ De scīs ireneo & abundio m̄ribꝰ. CXVI

IReneus & abundiꝰ martyres pas
si sunt rome sub decio cesare &
ualeriano prefecto. Cum eni ua
lerianus corpꝰ sancte concordie
martyris ꝑ xp̄o passe in cloacaꝫ
iactari fecisset: & quidā miles noīe porphy
rius ireneo cloacario occulte xp̄iano illud i
dicasset: sperās in uestimentis eiꝰ gēmas uel
aurū inuenire: ut supra dictuꝫ est in passiōe
hippolyti & socioꝝ idibus augusti: Ireneus
ꝓdc̄o effosso loco una cū porphyrio corpꝰ
cōcordie de cloaca leuauit: sed in uestimētis
eius nihil inuenit: unde porphyrius aufugit.
Ireneꝰ uero xp̄ianū quendā noīe abundiū
secū uocauit: qui corpꝰ martyris ad p̄sbr̄m
iustinū tulerunt: & ipsū una secū sepulture
tradiderunt. Hoc audiēs ualerianus ireneū
& abundiū teneri fecit: deinde post dies. 12.
iussit: ut ambo uiui in ipsa cloaca necaren
tur: qui occati sunt. 7. calē. septembris: quo
rum corpora iustinꝰ p̄sbyter inde leuauit: &
iuxta corpora sanctorum laurētii & cetero
rum in crypta in agro uerano sepeliuit.
¶ De sancto secundo m̄re. CXVII

SEcundus martyr apud castꝝ ui
gintimilium italie tēpore maxi
miani impatoris passus est: q uir
spectabilis & dux ex sacra thebe
oꝝ legione ante beatū mauritiū
& ceteros pro ɔfessiōe nomis xp̄i post uincu
la & carceres martyriū capitis abscisione cō
pleuit. 7. calē. septembris: ut ait ado.
¶ De scō alexandro martyre. CXVIII

ALexādre martyr apud bergomū
italie ciuitatē passus est sub ma
ximiano impatore. Qui cum eēt
miles eiusdeꝫ cesaris: & a legiōe
sanctoꝝ thebeorū fidem ꝑcepis
set. Cum impator uenisset mediolanum: &
posita idoloꝝ mensa ipm̄ sacrificare cōpel
leret. Alexander mensam calce percussit: &
euertit. Quē impator uni ex militibus deca
pitandū tradidit. Cūq; ille diuino terrore ꝑ
cussus: ipm̄ ferire nō auderet: traditur aliis
militibus occidendus. Alexander uero di
uina ꝑmissione manus eoꝝ aufugiens bergo
mum uenit: ubi christum annuncians ali
quos ɔuertit. Ad quem tandem milites ueni
entes ipm̄ detentum & sacrificare nolentem a
gladio percusserunt. 7. calē. septembris: cu
ius corpꝰ a grata matrona in p̄dio suo iuxta
muꝝ ciuitatis bergomensis sepultum est.
¶ De sancto ruso martyre. CXIX

RVfus martyr apud capuā passus
est. Hic patricie dignitatis insi
gnis: cum eēt ex ɔsule dux rauē
ne: beatus apollinaris eps̄ & m̄r
filiam eius a mortuis suscitauit: &
ipsumq; in fide docuit: & baptizauit una cum
filia eius & uxore ac familia ꝓmiscui sexus
numero. 354. ut supra actū est in passiōe a
pollinaris. 10. calē. augusti. Vnde & deinceps
rufus sancto apollinari occulte ministrabat
Filiaq; eiꝰ uirgo sacra ꝑmansit. Quod uero
cesar audiens: ipm̄ a ducatu absoluit: & eidē
successorem delegauit. Dum autē rufus ue
nisset capuam tētus a uicario prefecti picto
rio messalino: nolensq; sacrificare decollatꝰ
est sexto calendas septembris.
¶ De sancto pelagio martrye. CXX

PElagius martyr passus est in ci
uitate emonia ꝓuincie acarnānie
tēpore numeriani imperatoris:
cuiꝰ pater pelosius & mater cla
ria nobiles ac ditissimi christiāi

ipm puerulum in fide xpi docuerunt: & cum esset annorum .7. uranio presbytero tradiderunt sacris litteris imbuendum. Et cum esset annorum .xii. pater eius migrauit ad dominum: oesq; facultates suas filio suo ad ministerium pauperum dereliquit. Cum uero annos .xviii. impleuisset mater eius similiter ex hac luce subtracta est. Qui continuo omnem eius familiam manumisit: & una cum uranio presbytero oes facultates suas pauperibus & ecclesiis distribuit: uerum cum esset annorum .xxv. facta est persecutio xpianorum sub numeriano auguste. Qui & eui lasium preside ad dictam prouinciam destinauit: ut oes xpianos ad sacrificia deorum compelleret. Cum autem multi xpianorum metu tormentorum imolarent. Pelagius oratione ad dominum effusa: uoce sibi de celo lapsa ad martyrium animatus est. Et sequenti die se sponte presidi presentauit & xpianissimum asseruit. Qui missis catenis in collo & manibus eius in obscurissimo carcere eum reclusit: ubi lux celica ei diuinitus effulsit. Altera die coram preside statuitur: & sacrificare contemnens uirgis diutius flagellatur. Deinde fustibus cedi iubetur: sed dei nutu fustes quasi papyrei mollierunt. Quod cernens preses iussit eum in equuleo suspendi: & ungulis radi. Deinde ipm deponi: & oleum feruens uentri ipsius perfundi. Et cum manus carnificum oleo succenderent: scus martyr ipm calens oleum: ac si aquam frigidam sentiebat: quo uiso miraculo multi paganorum in dno crediderunt. Post hec iterum eum diis immolare nollet: mandauit iudex fragmenta testarum per pauimenta uiarum effundi: & ligatis manibus ac pedibus eum pertrahi: ut sic spm exhalaret. Et cum in his oibus constans persisteret. Iussit eum preses capitalem subire sniam. Qui ductus extra muros urbis capite cesus est. Cuius corpus colligens uranius presbyter ipsum ibidem sepeliuit. Passus est autem .vi. cal. septembris.

De sco pelagio papa primo. CXXI.

Pelagius papa huius nois primus natione romanus: ex patre ioanne uigilio pape in epatu romano successit: & sedit annos .4. menses .x. dies .19. Hic constituit ut heretici & schismatici epi per seculares potestates comprimerent ac punirentur: ualde naq; catholice fidei extitit defensator & pugil. Qui ob inuidiam a quibusdam emulantibus sibi clericis de morte uigilii decessoris eius culpatus est: sed coram populo tangendo crucem & euangelium se purgauit. Multe naq; sciratis uir fuit: ac in pontificatum laudabiliter se gerens plenus bonis opibus in pace quieuit .vi. calen. septembris. Et in ecclesia sci petri sepultus est. Cuius tempore ossa protomartyris stephani romam sunt delata: & in eadem tumba cum corpore sci laurentii collocata. Et cessauit epatus eo defuncto menses .4. dies .xxv.

De sco pelagio papa secundo. CXXII.

Pelagius papa huius nomis secundus natione romanus ex patre uinigeldo. Benedicto primo pape in pontificatu romano successit: & sedit annos .x. menses .vi. & dies .xxv. Hic absq; iussione principis ordinatus est: eo quod longobardi romam obsiderent: nec posset quisquam a roma discedere. Hic .9. prefationes tradidit ecclesie ante canonem decantandas: uidelicet natalis epiphanie .xl. crucis: resurrectionis: ascensionis: pentecostes: trinitatis: & apostolorum: prefatio autem de beata uirgine postmodum a gregorio papa addita est. Hic uir scissimus: & circa pauperum necessitates intentissimus fuit. Eo autem tempore tante pluuiarum inundationes fuerunt: quod omnes esse diluuium dubitarent: talisq; clades fuit: qualem a seculo nullus meminit audiuisse. Cum uero tyberis ex tantarum pluuiarum abundantia in tantum inundauit: ut super muros urbem ingrediens magnam partem regionis occuparet: secum trahens innumeram multitudinem serpentum: & draconem ingentissimum: que bestie putrefacte post diluuium: ex aeris corruptione maximam mortalitatem hominum induxerunt. De qua dictum est supra in gestis gregorii pape .4. idus martii. Ita quod multe domus uacue remanserunt in urbe. Hec autem clades primum a pelagio papa incepit: ipmq; subito de medio substulit: deinde ad populum urbis descendit. Pelagius itaq; defunctus in ecclesia sci petri sepultus est. In cuius locum beatus gregorius papa & doctor ab omni populo electus est.

De sanctis georgio: aurelio & sociis martyribus. CXXIII.

Georgius diaconus: aurelius: felix: naralia: & liliosa apud cordubam hispanie ciuitatem passi sunt. Quorum primus mire abstinentie monachus ab hierusalem cordubam ueniens: cum reliquis ex eadem urbe claro germine ortis: diu optatum sibiq; a dno premonstratum meruit consequi martyrium. Qui passi sunt .vi. cal. septembris. Hec ado in martylogio.

De sco anastasio martyre. CXXIIII.

Anastasius martyr passus est in salona dalmatie ciuitate sub persecutione diocletiani imperatoris. Hic ex aquileia ortus ciuitate: cum artem fullonis exerceret: quicquid ex ipsa consequi poterat: preter parcum quotidianum uictum pauperibus erogabat. Tandem amore animatus martyrii ad salonitarum ciuitatem deuenit. Et cum in hospitio in quo mansurus erat signum crucis in locis pluribus depinxisset: & ob hoc a gentilibus comprehensus & iudici presentatus est. Qui cum sanctum cogitasset diuersis

laniare suppliciis: ab impatore subita iussione ꝯpulsus est ad ipsam in qua august⁹ degebat ꝯcitus ire ciuitatē. Ob hanc cām expeditam in xpi martyrem sniam ꝓtulit: ut suspenso ad collum ei⁹ ingenti lapide in mari ꝑcipitio dareť. Matrona uero quedā xpiana noie asclepia corpus martyris hēre cupiens seruis suis libertatē & munera ꝓmisit. si corpus sci martyris inuenirent. Qui dieb⁹ pluribus per littora discurrentes tandē aphros quosdā inuenerunt: q corp⁹ ipm iam leuarāt: ut uero corpus territi dimitterēt: calumniā homicidii in illos fingebant: utpote qui haberent in manib⁹ corpus exanime. Ipii tamē animosi uiri ex aphrica orti caput martyris in patriam suā portauerunt: & ecclesiā in noie ipsius fecerunt: in qua uirtutes fiūt mirabiles ĩ malignis spiritib⁹ effugandis. Corpus uero sine capite sibi delatum a suis matrona illa deuotius excepit: quod donec cessaret ꝑsecutio in predio suo cellauit: deinde ecclesiam ꝯstruxit: & corpus martyris in salonitano territorio collocauit. Passus ē aūt xpi martyr anastasius. 6. calen. septēbris.

¶ De scō cesario epo. CXXV

Cesarius eps arelateñ floruit tempore anastasii impatoris secūdi: q scē & ꝯtinētissime uite uir beatus homelias plurias morales & utiles ad mōachos edidisse repit̄. Et post felicem ecclesie sue gubernationem sctitate & doctrina insignis migrauit ad xpm 6. calen. septembris.

¶ De scō daniele ꝓpheta. CXXVI

Danel ꝓpheta cuius laus in plerisq; diuine scripture libris & locis describit: & 2. macha. a. ca. inter patres scōs prisci temporis connumerat de regione iudeoꝝ & semine regio natus est. Cū autē nabuchodonosor rex chaldeoꝝ hierusalē prima obsidione cepisset. Ioachim regem iuda uinctuз secū trahebat in babylonē: & nobiles iudeorum cū eo: in uinere uero remisit eū imposito ei tributo: & obsides pueros de semine regio secum traxit. s. danielē: ananiā: misaelē: & azariam: & alios plures: & abinde fuit daniel in babylone: donec regnū defecit. Ipm uero danielē & socios uti pulchriores & doctiores castrauit rex: ut ait ioseph⁹: & tradidit eos ꝑposito eunuchoꝝ aphanaz: & fecit eos erudiri puincialib⁹ lrīs & lingua chaldeoꝝ: mutatis eoꝝ noibus: danielē eni uocauit balthasar: ananiam sidrach: azariam misach: & misaelē abdenago. His q̄tuor ꝑpositus eunuchoꝝ specialē ꝓcuratorē ꝑfecit malasar. Qui ꝓposuerūt nō ꝯtaminari cibis gētilium: & a preposito eoꝝ obtinuerunt. x. diebus leguminibus & aqua tētari: & cum ex hoc eos ꝓbans in nullo ceteris macriores uidisset: accipiebat cibaria & uina regia: & dabat eis legumina & aquam. Transactis uero tribus annis steterunt coram rege: ꝓut ipse decreuerat: nec sunt inuenti eis similes in regno in oi sapientia & disciplina. Ex quibus pre ceteris daniel gratiam a deo obtinuit: uisiones & somnia interpretandi. Hec omia supius acta sunt in gestis trium pueroꝝ. 18. calen. ianuarii. ¶ Anno uero secundo regni nabuchodonosor uidit rex somniū mirabile cuius postq̄ euigilasset memoriam amisit: & cōuocatis coniectoribus chaldeoꝝ petebat ab eis: ut somniū sibi dicerent: & interpretationem eius etiā indicarent. Qui cum hoc se posse facere nullo mō dicerēt: eo q oi homini impossibile esset: sed si rex somniū narraret: ipsi coniecturam eius exponerent. Irat⁹ rex mandauit: ut omnes sapiētes babylonis ꝑirent. Querebāturq; daniel & socii: ut cuз ceteris occiderent. Quod cū daniel ab arioch principe militie didicisset. Ingressus rogauit regem: ut daret sibi tēpus ad solutioneз ꝑ unā noctē tantū: ut dicit ioseph⁹: & ꝑnoctanti in orōne cum sociis mysterium ei reuelatū est. Et ingressus mane ad regem dixit ei: q nemo uiuentiū posset petitionē suā implere: sed deus celi reuelans mysteria eidem indicauerat: que nouissimis tēporib⁹ futura erant. Narrauitq; ei q per somniū uidisset statuam quattuor metalloꝝ: cuius caput aureū significabat primā regnū assyriorum ceteris nobilius & ditius: pect⁹ uero & brachia argentea: significabant regnū ꝑsaꝝ & medoꝝ secūdo uenturꝝ: q minus primo esset nobilitate & diuitiis decoratū: uenter uero ereus regnū esset grecoꝝ tertio loco futurum suoꝝ sapientia sonorosum: Tibia uero & crura ferrea regnum romanoꝝ quarto uenturꝝ: q sua fortitudine omnia domaret: Lapidē uero sine manibus de monte abscisū qui percussit statuam: & eam in puluerē cōminuit: qui & fact⁹ est mons magnus: & impleuit uniuersam terram: dixit esse regnū celi: quod est regnum xpi: qui omnia regna comminuet: & ipm stabit in eternum. Quod rex audiens danielem & deum eius adorauit: & ipm prefecit cunctis sapientibus babylonis Socios uero eius prefecit sup opera toti⁹ ꝓuincie babylonis. ¶ Circa dictū tempus daniel sanctam susannam de falso adulterii crimine ei imposito liberauit: cum adhuc iuuenis esset: ut dicetur infra ĩ historia proxima de susanna. ¶ Post hec autē cum nabuchodonosor rex statuam auream erexisset: & eā tres pueri adorare noluissent: in fornacē missi inde miraculose erepti sunt: ut supra dictum est in gestis ipsorum trium puerorū: ꝓpter quod nabuchodonosor deū hebreoꝝ

magis reuereri cepit. ¶ Deinde post lapsũ3
tẽpus nabuchodonosor uidit p somniũ ar/
borem excelsam: que totã terrã occupabat:
& bestie ac uolueres sub ramis eius habita/
bant: quã deus celi succidendã mãdauit: do
nec.vii.tẽpora mutarẽt super eã. Que uisio
sm q daniel regi interpretatus ẽ ei de facto
contigit. Ipse eni nabuchodonosor ꝓpter ni/
miam supbiam suã i bestiã transformat⁹ ab
hoibus eiectus est: non q corporis mutatio
nem: sed mentis alienationẽ pateret: ut dicit
epiphanius. Ablatus ẽ eni ei usus lingue ad
loquendũ & herba ei i cibum data est: & ui/
debatur ei q bos eet in anterioribus: & po/
sterioribus leo: daniel uero toto alienatiõis
eius tẽpore pro ipso orationi uacabat: & ad
preces eius annis.7. quos totidẽ dixerat tem
pora in.7. mẽses uersi sunt: in quibus.40.
diebus isaniã patiebatur: & per alios.40. ad
cor hois reuersus flebat: donec.7. mẽses cõ/
plerentur: post quos reuocat⁹ est: nec tñ re/
gnauit: sed statuti sunt pro eo.7. iudices: &
de consilio danielis usq ad.7. annos penitẽ/
tiam egit: pro ut hec oĩa iosephus tradit.

¶ Mortuo uero nabuchodonosor maiore re
gnauit pro eo filius eius maior: qui & ipse na
buchodonosor noĩatur. Qui danielẽ ꝯpelle
bat ut adoraret idolũ bel: dicens ipm eẽ deũ
uiuẽtem: eo q quotidie comederet.xii.mẽ
suras farine &.40. oues: ac uini amphoras.6
sibi oblatas. Daniel uero econtra illum deũ
fusilem ex metallo & mortuũ asserebat: ue/
nit autẽ rex cũ daniele ad templũ: & positis
omnibus escis ante mẽsam: egressi sunt oẽs:
& rex clausit hostia: & anulo suo signauit.
Daniel aũt cribrauerat cinerẽ in pauimento
corã rege. Sacerdotes aũt bel qui erant.60.
cũ paruulis suis & mulieribus iuxta consue
tudinẽ suam: nocte ingressi sunt p cuniculos
subterraneos quos fecerãt sibi: & ꝯsumpse/
runt omnia: uenit ergo rex diluculo cum da
niele ad templũ: & inuentis saluis sigillis ia/
nue impressis apuerũt hostia. Rex autẽ into
itus mẽsam uacuã: magnũ deum bel exela/
mauit. Daniel aũt oñdit regi uestigia per pa
uimentũ cineri impressa: que erãt uirorũ3 &
mulieꝝ & infantum. Et deinde oñdit ei ocul/
tos aditus: & ocultum introitũ sub mẽsa. Et
iratus rex apprehẽdit sacerdotes qui & dece
ptionem suã ei confessi sunt. Quos oẽs occi/
dit rex: & dedit bel i manu danielis: qui sub
uertit eũ & templũ. ¶ Erat etiã in eodem lo/
co draco latẽs in fouea: & adorabãt eum ba
bylonii. Sacerdotes eni eius habebant uasa
plena aqua facta de coriis uituloꝝ: & ea uir/
gis percutiebãt: ut facerent sonitum terribilẽ
quasi tonitruũ. Ad quẽ excitatus draco: quã
do pcutiebat ignẽ qñq fumũ: qñq uisibi/
liter appebat. Cũq rex danielẽ cogeret ut il

li sacrificaret: petiit daniel ipm sibi dari i po
testate: & ut interficeret eum sine ferro & fuste.
Et tulit daniel picẽ & adipem: & pilos: & co
xit pariter & fecit massas: deditq in os dra/
conis: qui suffocatus crepuit. Et idignati ba/
bylonii petierũt a rege danielẽ sibi dari: qui
duos eoꝝ deos destruxisset: ꝯminãtes q nisi
daret eum ipsis: regẽ cum omni domo sua in
terficerẽt: unde rex timore ꝯpulsus tradidit
eis danielem: qui miserunt eũ in lacũ: in quo
erant leones septem: quibus quotidie ad es/
cam dabant duo corpora damnatoꝝ & due
oues: & tunc non data sunt eis: ut deuorarẽt
danielem. Dñs autem misericors non solum
danielẽ de ore leonum.vi. diebus illesum cõ
seruauit: sed etiã ei de prandio prouidit: cũ
enim abbacuch propheta in iudea prandiũ3
messoribus suis deferret: tulit eum angelus
dñi: & per uerticẽ apprehẽsum posuit eum i
babylone super lacũ i impetu spũs sui. Qui
prandium danieli obtulit: illeq comedit: &
deo grãs egit: ipmq angelus dñi i locum su
um in momẽto restituit: ut dictum ẽ supra i
historia abbacuch ꝓphete.xviii.cal. februa
rii. uenit ergo rex die.vii. ad lacum: & cum
uidisset danielẽ sedentẽ in medio leonum: ex
clamauit magnũ deu3 danielis. Et eduxit eũ
de lacu: & eius emulos intromisit: qui deuora
ti sunt a leonibus corã rege. Ex tunc rex da/
nielẽ & deum eius oi tẽpore uite sue pmaxi/
me reueritus fuit. ¶ Prophetauit aũt daniel
in tẽpore illo: uidelicet a diebus nabuch. iu
nioris: quibus prophetauit in chaldea: usq
ad tẽpus darii primi regis psaꝝ: quo tempo
re prophetauit in perside siue i media illuc
ab ipso trãslatus: multasq mirabiles uisiões
habuit: de tempore futuro & de fine seculi:
que in eius libro spãlius explicanť: quarũq
expositio spẽalẽ requirunt librum. ¶ Mor/
tuis autẽ nabucbodonosor iuniore & euil/
meredath frẽ eius: q ambo successiue regna/
uerunt post nabuch. primum. Regnauit bal
thasar filius euilmeredath annis trib⁹. Qui
cum obsessus esset in babylone a dario prio
rege medoꝝ: & cyro rege persaꝝ: qui cũ eo
uenerat: propter incredibilem fortitudinẽ
ciuitatis de obsidione paꝝ curabat. Fecitq
optimatibus suis grande ꝯuiuium: & uasa q
nabuch. auus eius de templo dñi in hierusa/
lem abstulerat principibus & uxoribus suis
atq ꝯcubinis tradidit ad bibendum. Intelle
xerat enim balthasar ut dicũt hebrei.lxx. an
nos captiuitatis hebreoꝝ: quos hieremias p
dixerat fluxisse: & tamẽ iudei non erant libe
rati: unde iudeorum deo insultabat & deos
suos collaudabat. Tunc apparuit man⁹ scri
bẽns i pariete: mane: techel: phares: que sonãt
numerus: appẽsio: diuisio. Et cum rex hec
uidẽs danielẽ turbatus consuluisset. Interr/

pretat⁹ est scripturam dicens: q deus regnū balthasar numerasset. i. compleuisset: & ipm in statera appendisset: qui & minus uiueret: q pinabat: & diuisum esset regnum suum: & datum medis & persis. Eadem nocte capta est babylon. Nam cyr⁹ fecerat diuidi longe a ciuitate fluuium euphraté per plures riuulos: ita ut alueum qui fluebat in ciuitaté uadabilem faceret. Et tunc gentes darii & cyri per alueum ingresse balthasar interfecerūt: & ciuitatem fortissimam & munitissimam destruxerunt: que sicut humano opere potuisse construi: sic humano opere potuisse capi minime homines opinabantur. ¶ Darius autem secum duxit danielem in mediam faciés eum unum de satrapis: qui centum & uiginti preerant: ipsumq admodum honorans: propter quod inuidentes ei principes accusatione facta contra eum: fecerunt eum mitti in aliū lacum leonū: sed sicut alias ita & tunc domino adiuuante inde liberatus est: & accusatores eius in lacum missi a leonibus deuorati sunt. ¶ Hic daniel dedit signa in montibus super babyloniam dicens: q quando pars mōtium a borea fumigabit: ueniet finis babylonie: quando uero ueniet ignis ardens finis erit uniuerse terre: quando a parte noti aque decurrēt: reuertetur populus ad terram suamq si sanguine fluxerint: erunt homicidia belial in uniuersa terra. Defunct⁹ est autem daniel in media quinto calen. septembris: & sepultos in spelunca regali solus cū gloria. Hec ex libro danielis per totum: & ex dictis iosephi & hieronymi & comestoris atq ex chronica guilelmi.

¶ De scā susanna uxore ioachim. CXXVII

SVsanna sancta cuius pudicitiam & sanctitatem ipse text⁹ libri danielis commendat: iecirco gestis danielis subiicitur: quia eius cōtemporanea: dies dormitiōis ei⁹ certus non inuenitur. Hec erat filia helchie & uxor ioachim: qui erat de nobiliorib⁹ iudeis intér omnes filios israel in babylonem transmigratos. Et cum esset susanna nimiuꝫ speciosa: exarserunt in eam duo seniores iudices illius anni. De quibus tradunt hebrei q mulieres decipiebant: dicétes se esse de semine dauid: & christum de semine ei⁹ nasciturum. Hi statuerunt in cōmotie tépos: quo susannam possent inuenire solam. Et latuerunt post meridiem in pomerio helchie. Ingressa autem susanna uolens lauari & ungi iuxta morem patrie: misit puellas ad afferēdum oleum & unguenta. Tunc accurrentes senes ad eam: requisierunt eam cōminantes: q si consentire nollet: contra ipsam adulterii testimonium dicerent. Et elegit susanna potius incidere in manus eorum: q peccare in dominum. Et exclamauit. Et accurrentes famuli erubuerunt: cum audissent senes contra susannam testificari. ¶ Altera die statuta est susanna in medio populi: & ponentes senes manus super caput eius contestati sunt: ipsam uidisse cum iouene commisceri: & condemnata est ad mortem: & cum orasset ad dominuꝫ: suscitauit deus spiritum pueri cui nomen daniel. i. manifestauit spiritū dei in eo esse: qui latens quiescebat: cum adhuc daniel esset adolescens: & exclamauit se mundum a sanguine illius. Et cum reuersi essent omnes populi ad iudicium: daniel separi iussit senes ab inuicem: & singulos eoꝝ per se examinans interrogauit: sub qua arbore uidisset adulterium committi: quoruꝫ unus ait sub cino: alter sub prino. Et acclamauit in eos populus propter dissonantiam conuictosq de falso testimonio ſm legem dei lapidauerunt. Susanna autem post hec ab omni populo in reuerentia habita est ꝓpter eius pudicissimam castitatem: que & uitam suam in sanctis operibus pie consumauit.

¶ De sancto augustino episcopo ac doctore CXXVIII

AVgustinus episcopus & doctor egregius prouincia aphricana ciuitate tagastens̄ honestis parentibus & christianis ortos scilicet patre patricio matre monica a puerilib⁹ annis liberales disciplinas sufficiēter edoctus fuit: adeo ut etate iuuenili summus philosophus: & rethor luculentissimus haberetur. Nam libros aristotelis & liberalium artiuꝫ quoscunq legere potuit: per se didicit: & nemine tradente intellexit: sicut ipse de se in libro confessionum testatur. Verum quia sciētia sine charitate non edificat: sed inflat: in errorem incidit manicheorum: qui christum phantasticum affirmant: & carnis resurrectionem negant: in quo adhuc adolescens per annos nouē permansit. Ad has etiam nugas adductus est: ut arborem fici flere diceret: cum ab ea ficus uel folium tolleretur. Mater uero eius plurimum flebat: & cum esset christiana ipsum ad fidei ueritatem reducerē satagebat. Que die quadam uidit se stare in quadam linea lignea licet tristé: cui quidam iuuenis astitit: & causam tristitie requisiuit: que cum pditioné filii sui deplorare diceret: ille confortauit eam dicens. ne timeret: quia ubi ipsa ibi ille esset. Rogabat ergo sedula mater quasi importuna quēdam episcopum sicut in eodem libro confessionum testatur: ut pro filio suo orare dignaretur: cui ille importunitate deuictus prophetica uoce respondit: ut secura staret: quia impossibile esset: ut filius tantarum lachrymarum periret.

¶ Cum autem in ciuitate sua grãmaticam &
apud carthaginem multis annis rethoricam
docuisset: occulte matre nesciente romaȝ ue
nit: & ibidem multos discipulos congrega
uit. His temporibus mediolanensibus sibi
petentibus doctorem a roma i rethorica de-
stinari. Symmachus ꝑfectus augustinuȝ de-
stinauit. Quo tempore beatus ambrosi⁹ me
diolani eps erat. Mater uero eius cum mul-
ta difficultate ad eum uenit: & ipsum iã nec
uere catholicum nec uere manicheuȝ reppe
rit. ¶ Augustinus autem predicationem am
brosii frequenter audiebat: solicitus ualde:
ne uel pro errore manicheorum: uel contra
ipsum aliquid proferret. Quadam tamẽ die
ambrosius predicans errorem illum aper-
tissime confutauit: & a corde augustini opi-
nionem dudum habitam penitus depulit.
Cum autem sicut ipse libro supradicto re-
fert: uia dei sibi plurimum placeret: sed
ad ipsam accedere pigeret. Ad quendam sim
plicianum seruum dei perrexit: cum quo &
estus suos contulit: qui & ipsũ in uia dei exẽ
plo multorum puеroruȝ & puellarum hor-
tari cepit. Interim ab aphrica amicus quidã
augustini uenit: q̧ magni antonii i egypto de
functi miracula recitauit. Quorum exemplo
augustinus uehementer exarsit: & socium
alloquens seipsum redarguit: dicens: ꝙ in-
docti celum rapiebant & sapientes cum do-
ctrinis suis in infernum demergebantur. Et
accurrens in quendam hortum sedens sub
ficu amarissime fleuit: audiuitq̧ uocem dicẽ
tem ei: tolle: lege. Aperuitq̧ codicem apo-
stolicum: & coniectis oculis ad primum ca-
pitulum legit. Induimini dominũ iesuȝ chri
stum. Et statim ab eo omnes dubietatis tene
bre diffugerunt. Cumq̧ beato ambrosio per
litteras uotum suum insinuasset: ut moneret
quid sibi de libris sanctis legendum eẽt: ille
mandauit: ut legeret isaiã prophetam: tanq̃
euangelii & uocationis gentium apertissimũ
pronunciatorem. ¶ Adueniẽte ergo pascha-
li tempore: augustinus annorum .xxx. cum
filio suo adeodato puero ingenioso: & cum
alipio amico suo: meritis matris & predica-
tione ambrosii conuersus: sacrum baptisma
a sancto ambrosio suscepit. Tunc ambrosi⁹:
Te deum laudamus inquit: & augustinus: te
dominum confitemur respondit. Et sic alter
natim ipsum hymnum composuerunt: sicut
in speculo ecclesie traditur: protinusq̧ in fi-
de catholica confirmatus: spem omnem quã
habebat in seculo dereliquit: & scholis quas
regebat abrenunciauit. ¶ Post hec cum ma-
tre & filio & duobus amicis nebridio & eu-
tio remeabat ad aphricam: sed cum esset a-
pud ostia tyberina mater eius defuncta est.
Post cuius mortem regressus ad patriam cũ
sibi adherentibus deo seruiens: ieiuniis & o-
rationib⁹ uacabat: & libros scribebat ac do
cebat: fama quoq̧ eius ubiq̧ spargebatur: &
in suis doctrinis admirabilis habebatur. Cũ
autem ad preces cuiusdam magnatis qui se
seculo renunciare promiserat: si uerbum do
mini ab eo audiret: ad ciuitatem hipponem
concitus aduenisset: Valerius hipponeñ eps
eũ ad se accersiuit. & licet plurimum reni-
tentem presbyterum in sua ecclesia ordina-
uit. Qui statim monasterium clericorum in
stituit: & cepit uiuere secundum regulam a
sanctis apostolis constitutam: quam regulã
moribus & sanctitate refertam ipse spiritu
diuino dictauit. De cuius monasterio eo ui-
uente decem episcopi electi sunt. Et quia epi
scopus ualerius grecus erat: & latinas lite
ras ignorabat: Augustino episcupo liberta-
tem concessit: ut contra morem orientalis ec
clesie coram se in ecclesia predicaret. Eo-
dem tempore fortunatus quidam presbyter
manicheoruȝ multos catholicos seducebat:
quem augustinus in conuentu omnium dis-
putans publice superauit. Donatistas etiam
& manicheos quosdam de ipsa ciuitate con-
uictos fugauit: ualerius autem episcopus ti-
mens ne augustinus sibi ab alia ciuitate in e
piscopum electus tolleretur: impetrauit ab
archiepiscopo carthagineñ: ut ipse episco-
patui cederet: & ille augustinum hipponen
sĩ ecclesie in episcopum promoueret. Sed
cum hoc augustinus recusaret: compulsus
tandẽ acquieuit: & epatus curã suscepit: qđ
in se postea fieri non debuisse: & dixit & scri
psit: & de sui ordinatiõe admodũ penituit: ui
xit aũt in clericatu & epatu annis fere. 40. sẽ
per dño ꝓuiens: semper studens: semp docẽs
& libros continue scribens. Cura quoq̧ rei
secularis cuidã preposito suo ex toto cõmis
sa: ꝯtẽplatiõi & studio iugiter uacabat: pau-
pertatẽ i oibus amauit: tẽperantiã in uictu
seruauit pauperũ operibus semper intentus
extitit: pudiciã & honestatem non solũ di-
lexit: sed etiam exẽplariter pretẽdere uoluit
omnibusq̧ uirtutibus adornatus deo seruï-
se & oibus sanctitatis exẽpla ꝑbere studuit.
Hereticos aũt ualidissime confutabat: ita ut
ipsi inter se publice predicarent: nõ esse pec
catũ iterficere augustinũ: quẽ tãq̃ lupũ occi
dẽdũ eẽ dicebãt. Multasq̧ isidias ab eis per
tulit quas tñ dei ꝓuidentia oẽs euasit: a mul
tis etiã ecclesiis inuitabat: ut ibi uerbũ dñi
ꝑdicaret: ad quas libẽter accedebat: & mul
tos ab eoꝝ errorib⁹ ꝯuertebat. ¶ Fert de eo
ꝙ cũ libꝝ de trinitate ꝯpilare cogitasset: trã
siens iuxta littus: uidit pueꝝ: qui foueã par-
uam in littore fecerat: & coclea aquam de
mari haustam in foueam mittebat. Et cum
augustinus puerum iterrogasset: quid face-

ret. Respondit puer: q mare disposuerat coclea exiccare: & in foueam illam mittere. Cũq; hoc augustinus ipossibile esse diceret: & simplicitatẽ pueri rideret: puer ille ei dixit: q possibilius sibi esset hoc perficere: q augustino minimã partem mysteriorum trinitatis in libro suo explicare: assimilans foueam codici: mare trinitati: cocleam intellectui augustini: Quo dicto puer disparuit. Augustinus autem ex hoc se humiliauit: & librũ de trinitate oratione premissa: utcũq; potuit compilauit. ¶ Mulier quedam afflicta ad augustinum accessit: ut eius consiliũ imploraret: quem studentem inueniens salutauit: nec ille ei quicq̃ respondit: que propius accedens negocium suum ei explicauit: sed nec ille se conuertit: nec uerbũ protulit: unde mulier amplius contristata discessit. Sequenti die dum mulier augustino celebrãti assisteret: eum corpus dominicum eleuasset ipsa ante tribunal trinitatis in spiritu rapitur: ubi uidit augustinum de trinitatis gloria attentissime disputantem: dictumq; est ei q cum ad augustinum accesserat: ille sic attentissime de trinitate disputabat. Ideoq; q ibi fuisset non aduerterat: sed ad ipsum secure rediret: & salubrem ꝯsiliatorẽ inueniret. Quod illa ad se rediẽs fecit: & augustinum clemẽtissimũ inuenit. ¶ Miraculoꝝ quoq; gloria claruit. Nam in libro .xx. de ciuitate dei duo miracula de se quasi de alio loquẽs recitat. Quorum primuz est: quia cum uirginem quandam demoniacam oleo perunxisset: & pro ea orasset: ipsaz ab immundo spiritu liberauit. ¶ Pro alio etiam adolescente quem non uidit orauit: & ille continuo demonio: qui eum obsidebat caruit. ¶ Cũ quidam fistulã patiens incidi deberet. Augustinus una cũ ipso infirmo & p eo orauit: & mane sine incisione aliqua sanus repertus fuit. ¶ Anno igitur domini .44. dum uandali totam aphricam occupassent: omnesq; ciuitates deuastassent: ad hipponeñ ciuitatẽ uenerunt: & ipsam manu ualida obsederunt. Augustinus autẽ orauit ad dñm: ut aut ciuitatẽ a piculo liberaret: aut ipm ex hac uita susciperet. Qui tertio obsidionis mense febribus laborans lecto decubuit: intelligensq; dissolutionem sui corporis imminere: psalmos penitentiales sibi scribi fecit: & contra lectũ in pariete poni: quos lecto decumbens legebat: & lachrymas iuges fundebat. Et ut deo liberius uacare posset: ante decem dies sui exitus nullum ad se ingredi precepit: nisi solum medicum & cibum ei deferentem. ¶ Egrum autem quendã ad ipm uenientem & eius auxilium implorantem manu sua tetigit: & continuo sanitatem recepit. Energuminos etiam plures in ipsa sua infirmitate curauit: & plura alia miracula fecit. Nullum quoq; quanticunq; meriti docuit sine confessione & eucharistia debere transire quod ipse suo exemplo firmauit. Sicq; ad extremam horam ueniens in pace migrauit .5. calendas septembris anno etatis sue septuagesimo sexto: episcopatus uero sui ãno quadragesimo circa annos domini .400. Sepultusq; est in ecclesia sue ciuitatis hipponẽsis: donec corpus suum inde translatum est: ut habet supra in ei⁹ translatione pridie calen. martii. ¶ Eadem hora in quodam monasterio quidam monachus in spiritu raptus: uidit augustinum in nube sedentem: pontificalibus insignitum: cuius oculi quasi solis radii totam ecclesiam illuminabãt: & odor de eo nimius exhalabat. ¶ Alio etiam tempore dum eius sermões ad matutinum in ecclesia legerentur. Beatus bernardus uidit augustinum episcopum: de cuius ore tantus impet⁹ aquarum exibat: q totam ecclesiam inundabat. ¶ Opuscula uero ipsius doctoris gloriosi omnia: nullus aut uidisse: aut legisse aut se glorietur habere: cum nec inueniri queant: ultra enim millenarium numerum excessisse creduntur: de quibus pauca attingam: curiosis cetera derelinquens. De gratia & libero arbitrio librum unum. De predestinatione gratie librum unum. De trinitate libros quindecim. De ꝯfessionibus libros tresdeciz. De ciuitate dei libros uigintiduos De baptismo libros septez. Soliloquiorũ librum unum. De sermone domini in monte libros duos. Contra faustum manicheum libros triginta tres. De fide ad petrum libros tres. De concordia euangelistarum libros quattuor. De musica libros sex. Super genesim ad litteram libros duodecim. De achademicis librum unum. Contra paganos libros tres De ordine libros duos. De anime imortalitate librum unum. De ueteri testamento libros uigintitres. De origine anime ad hieronymum librum unum. De natura boni libros tres. De doctrina christiana libros q̃ttuor. De utilitate credendi librum unum. De uera religione librum unum. De decem cordis librũ unũ. De anima & spiritu librũ unum. Vtrum anima a seipsa sit librũ unuz. De anime quantitate librum unum. Contra donatũ libros duos. Contra arrianos libros octo. Contra permenianum libros tres. De uerbis domini libros duos. De penitentia librum unum. De agone christiano librum unum. De diuinatione demonum librum unum. De opere monachorum librum unum Enchiridion libros undecim. De gratia noui testamenti librum unum. De nuptiis & concupiscentia libros duos. Retractationũ librũ unum. De baptismo paruulorũ librũ

unum. De rudib⁹ cathetizandis librū unū. De .viii. principalibus uitiis libros octo. Super psalterium uolumē ingens i quo singuli .cl. ps. exponuntur. De sancta uiduitate librum unū. De sancta uirginitate li. iii. De cura pro mortuis librum unū. De uita beata li. iiii. Si quem uero hui⁹ almi preiulis noscendi operum istorū titules maior sitis exagitat gēnadium querat: qui uoluminum ei⁹ ultra .600. nomina cōmemorat.

¶ De scō hermete martyre. CXXIX.

Hermes martyr sub aureliano imperatoris comite rome passus ē. Hūc illustrissimū & rōane urbis pfectū beatus alexander romanus pōtifex & mř baptizauit cū sorore theodora & filiis: & cum .1250. seruis suis: cum uxoribus quoq; eoꝝ ac filiis: quos omnes die sabbati pasche manumissos sacri fontis unda perfudit: ut dictum est supra in passione alexandri pape .v. noñ maii. Cū aūt traianus imperator hec audiens de seleutia hisaurie aurelianum comitē ad urbem misisset: ad xpianorum persecutionē agendaȝ. Aurelianus hermetē prefectum apud quirinum tribunum carcerauit. Alexandrum uero in alia custodia in uinculis per se posuit. Qui tamē ut supra dictum est in passione quirini .3. cal. aprilis: per puerum qui saculam ferrebat de carcere noctu per fenestraȝ eductus ad domuȝ quirini tribuni: ubi hermes in custodia tenebatur ueniens: ipsum quirinum conuertit: filiāq; ei⁹ sibi ad carcerē suū delatam a strumate liberauit: & quirinuȝ cū filia & omnibus in ipsa detentis custodia baptizauit. Cum autē hec aurelian⁹ percepisset. Quirinum in carcerem trudi mandauit. Hermetem uero decollari iussit. Qui decollatus a beata theodora sorore collectus: & in uia salaria uetere non longe ab urbe sepultus ē. v. cal. septembris.

¶ De scō alexandro epō. CXXX.

Alexander episcopus constantinopolitanus claruit temporibus cōstantini magni & constantii eius filii. De quo refert sozomenus in 8o historie tripartite: q̄ duȝ constantinus imperator uenisset bizantium: que postmodum appellata ex nomine suo cōstantinopolis dicta est: a philosophis redarguebatur: q̄ xpm coleret: & q̄ nouam legē in re publica introduxisset. Cumq; imperator disputationem ordinasset: & alexandrum epm ad hoc conuocasset: ille minus philosophie peritus: cum philosophis congredi dubitauit: tamē in deo confisus ante omnia philosopho loqui uolenti: in xpi nomine silentium imperauit. Illoq; nullatenus loqui ualente: alexander uictor efficitur: & philosophi cū plurimis conuertuntur. ¶ Sed & tempore constantii dum diuti⁹ cum arrio heretico disputasset: & contentio maxima inter catholicos & arrianos esset: orante alexandro: arrius subito uentris dolore percussus iuxta forū constātini ad secreta nature secessit: ibiq; dei iudicio omnia interriora & uitam emisit: ppter qđ fides catholica ab omnibus est exaltata: beatus uero alexander gloriosus senex post laudabilem uitam annoꝝ .94. episcopatus autem sui anno .xxxiii. quieuit in pace. v cal. septembria.

¶ De scō iuliano mře de aluernia. CXXXI

Iulianus martyr apud aluerniam passus est sub crispino cōsulari. Hic ex aluernia natus ex nobilibus parentibus & xpianis: xpianus & ipse ferreoli tribuni & martyris comes erat: & uterq; deo in militari habitu seruiebat: qui & ambo apud uiēnam degebant. Cum autem furor gentilium in xpianos uiēne seuiret. Iulianus martyrium affectabat. Sed ferreoli coact⁹ precibus ex uienensi urbe clandestine discessit: & aluerniam fugit: ibiq; aliquandiu latitauit. Quem crispinus consularis ibi esse audiēs: misso carnifice precepit inuentum occidi: ille uero sponte prosiliens: & se xpianum profitens decollatur. Cuius caput leuantes milites ad scūm ferreolum portauerunt: ut nisi sacrificaret similem sententiam exciperet: qđ & factum ē: ut dicetur infra i passione ferreoli martyris 14. cal. octobris. Sicq; factū est ut caput sancti iuliani cum corpore ferreoli in eodem sepulchro uienne locaretur: corp⁹ uero iuliani sine capite aluernie recōderetur. Qui passus .v. cal. septembris.

¶ De decollatione sancti ioannis baptiste. CXXXII.

Decollatio sancti ioannis baptiste quattuor ex causis instituta fuisse uidetur: ut dicitur in libro mitrali. Primo propter ipsi⁹ decollationem. Secundo propter ossium ipsius concremationem & collectionem Tertio propter capitis ipsius inuentionem. Quarto propter digitī eius translationem: & ecclesie dedicationem. ¶ Primo celebratur hoc festum propter ipsius decollationē que hoc modo facta est: ut in scholastica historia legitur. Herodes enim antipas filius magni herodis ascalonite: romam pficiscēs: & per fratrem suum philippum trāsitum faciens: cum herodiade uxore philippi concubuit: & secreto pepigit: q̄ in reditu suo uxorem repudiaret: & ipsam assumeret. Quod uxor sua filia regis arethe damasceno cōpiens non expectato uiri reditu: ad patrem festinauit. Rediēs autem herodes herodiadē

philippo abstulit:& sibi in coniugē accepit
Cumq; de hoc a ioanne baptista argueretť:
ipsm in carcere uinculauit:uxori quoq; pla-
cere cupiens eum occidere uoluit:sed popu
lum timuit:m tamen ocgasionem inueniret:
secreto eum uxore condixit: ut herodes die
natalis sui celebrato conuiuio:puelle saltan
ti filie ipsius herodiadis quicquid peteret se
ei daturū iuramento firmaret: & ipsa caput
ioannis peteret:quod ei propter iuramentū
tribuere oporteret:sed de iuramento facto:
contristari se simularet. Ordinato igiť cum
dis principibus suis conuiuio puella coraʒ
omnibus saltat:cunctis placet: se ei quicqd
peteret daturum rex iurat: a matre monita
caput ioannis expostulat. Versipellis hero-
des se propter iusiurādum tristem simulat:
spiculatorem mittit:& ioannē in carcere de
collari fecit:caput in disco puelle datur:& a
puella matri adultere presentatur. In hac
autem die ioannes decollatus non est:sed cir
ca dies azimorum eodem die passionis chri
sti anno uidelicet precedente: sed oportuit:
ut propter dominica sacramenta minor ce-
deret maiori. ¶ Herodes autem impunitus
non abiit:sed pro hoc scelere in exilium a ce
sare lugdunum missus: miserabiliter uitam
finiuit. Habebat enim ipsum caius cesar su-
spectum:q; romano uellet imperio rebella-
re. In cuius argumentum comperuit:q; in
ciuitatibus suis haberet arma pro septuagin
ta milia armatorum. ¶ De herodiade autem
dicitur:q; dum caput ioannis in manibus re-
neret: & eidem gaudens plurimum insulta-
ret diuino iudicio caput in eam insufflauit:
& illa protinus expirauit. Filia uero eius cū
super glaciem ludens deambularet: sub ea
glacies resoluitur:& ipsa in aquis continuo
prefocatur. ¶ Secundo celebratur hoc festū
propter ipsiꝰ ossium cōcremationem & col
lectionem:que ipsa die scilicet. 4. calē. septē
bris ſm quosdam fuerunt concremata & a fi
delibus ex parte collecta:unde quasi secun-
dum martyrium patitur:cum in suis ossibꝰ
concremať. Et ideo ecclesia hoc festū quasi
secundū eius martyrium celebrat. Nā sicut
legitur in. 12. libro historie ecclesiastice: Cū
discipuli ioannis corpus eius apud sebasten
urbē palestine inter heliseū & abdiam ꝓphe
tas sepelissent:& ad eiꝰ tumulū miracula cre
bra fierent:iubēte iuliano apostata gentiles
ossa eius sparserunt:& miraculis adhuc non
cessantibꝰ collecta igne cremauerūt:& pul-
uerem per agros uētilarunt. Dū autē ad cre
mandum colligerenť: quidā monachi ex hie
rosolymis uenientes: colligentibꝰ se latenter
miscuerunt: & magnā eoꝝ partē tollētes ad
philippū epm hierosolymitanū detulerūt:
q ea postmoduʒ athanasio alexandrino epo
misit. Postmodū uero theophilus eiusdē ur
bis epūs:ea in templo serapis a sordibus pur
garo reposuit:& ecclesiam in honorem ioan
nis baptiste dedicauit. Nunc aūt eadem ossa
apud ianuam esse dicunť: & ibidem deuote
coluntť:sicut alexander tertius & innocētius
quartus pape suis priuilegiis approbarūt.
¶ Tertio celebratur ꝑpter capitis ipsius in-
uentionem: que hoc die. s. 4. calē. septembř.
facta est. Sicut enim dicitur i. xi. libro histo-
rie ecclesiastice. Ioannes in castello arabie
dicto macheronta fuit uinctꝰ & capite trun
catus. Herodes aūt caput ioannis in hierusa
lem fecit deferri:& iuxta habitaculuʒ suum
caute sepeliri:timens ne ꝓpheta resurgeret:
si corpus cum capite sepultum eēt. ¶ Tēpo
re uero martiani principis:qui cepit āno do
mini. 452. Ioannes caput suum duobus mo-
nachis reuelauit:qui illud iuxta dictum pa-
latium inuenerunt saccis ciliciinis inuolutū
Qui dum ad propria cū dicto capite remea
rent:quidam edessene ciuitatis figulus pau-
pertatē fugiens se comitem eisdem exhibuit
Et dum peram sibi creditam cū sacro capite
portaret:admonitus in somnis a sancto ioan
ne:eos fugiens edessenā urbē cum sancto ca
pite ingressus est:ubi q̄diu uixit sanctum ca
put in quodam specu uenerans prosperitatē
maximam assecutus est. Moriens autē illud
sorori sue sub fide reuelauit: & eodē modo
inuicē successores. ¶ Post multum uero tē-
poris marcello monacho i eodem specu de-
genti hoc modo reuelatur. Nā prima nocte
dormienti sibi uise sunt: q; turbe psallentes
incederent:post quos ioannes baptista duo
bus angelis comitatus ueniret: qui omnibꝰ
astantibus benedixit:& marcellum per men
tum apprehendens: osculum pacis ei dedit.
Qui eum unde uenisset illue quesiuit: illeq;
se de sebaste uenisse respondit. Sequēti uero
nocte cum de tali uisione admiratus iterum
dormiret: quidam eum subito excitauit: &
euigilans uidit in hostio celle stellam fulgē
tem:quam dum palpare uellet:in aliā partē
se transtulit: & sic in pluribus locis post eā
iuit. Tandem i loco ubi erat sanctum caput
requieuit: ubi fodiens repperit urnam:& in
ea sanctum thesaurum. Sed dum quidā hoc
non credens manum in hydriam misisset:sta
tim manus exaruit:& hydrie adhesit. Oran
tibus autem sociis manum abstraxit:sed in-
ualida remansit:cui ioannes apparuit dicēs
ut cum caput eius in ecclesia poneretur:
hydriam contingeret:& sanitatem integram
perciperet. Quod & factum est. Cum autē
marcellus hec omnia iuliano ipsius urbis
episcopo indicasset: caput de spelunca ab
eis est eleuatum: & in ipsam urbē delatum
Ex eadē die cepit in ipsa ciuitate decollatio

ioannis celebrari: quia caput eius inuentũ ẽ: scilicet. 4. cal. septẽbris. ¶ Ipm autẽ caput postmodũ ꝯstãtinopoli trãslatũ est. Nã ut i triptita habet cũ ualens impator caput sanctum uehiculo ipositũ ꝯstantinopoli transferri iussisset: cũ circa chalcedoniã uenissent uehiculũ nullatenus ulterius trahi potuit: ideoq; ipm ibidẽ dimittere coacti sunt. Sed cũ postmoduz theodosius ipm inde auferri uellet: uirginẽ quãdam custodie capitis deputatã rogauit: ut sibi illud inde portare dimitteret. Illa aũt ꝯsensit: credens ꝙ sicut alias ita etiã tũc nõ pmitteret se auferri: quod impator purpura sua opertum ꝯstantinopoli transtulit: & ibidẽ locato ecclesiã edificauit. Inde quoq; ad gallias apud pictauiã a pipino rege trãslatũ est: ubi eius meritis mortui plures suscitati sunt. Quarto pp digiti ipius trãslationẽ: & ecclesie dedicationẽ. Digitus eni ille: ut dicit: quo dñm oñdit: nunq̃ ꝯburi potuit: q a predictis monachis reptus est: ipmq; scã thecla inter alpes trãstulit: & i ecclesia sci martini collocauit: ut in scholastica habetur. Ioãnes beleth etiam dicit: ꝙ predicta scã thecla ipm digitũ de ultra marinis ptibus attulit: & in romaniã portauit. Ibidẽ q; ecclesiã i honorẽ baptiste fabricauit: quã ecclesiã hac die quidã dedicatam asserunt: & iccirco tale festũ. 4. cal. septẽbris celebrare ceperunt.

¶ De scã sabina martyre. CXXXIII.

Sabina mr̃ rome passa ẽ tempore hadriani ipatoris sub pfecto urbis elpidio. Hec fuit uxor cuiusdam preclarissimi ualentini: & filia herodis metallarii. Que a scã seraphia uirgine ꝯuersa est ad dñm. Cui⁹ ẽt corpus sepeliuit ipa sabina: ut dicet infra in in passione seraphie. 3. noñ. septẽbris. Et pᵃ martyriũ eius beata sabina anno fere itegro elemosynis & refectioni b⁹ pauperũ instuduit. Demũ a prefecto urbis elpidio ꝯprehensa cõpellebatur: ut xpm negaret: & idolis immolaret. Que cũ se soli xpo deo uero & nõ demonis sacrificaturã diceret. Iussu nequissimi prefecti decollat: & facultates eius omnes fisco applicantur. Cui⁹ corp⁹ a xpianis sepultum est in oppido uendiensi ad arcum faustini. 4. cal. septembris: ubi ipsa corpus seraphie uirginis posuerat.

¶ De sanctis sauiniáo martyre & sauina uirgine. CXXXIIII.

Sauinianus mr̃ & sauina uirgo i ciuitate trechas uenerãt. Hi nobilissimi uiri sauini: sed gentilis filii fuerunt: qui de prima uxore sauinianũ genuit: de sa coniuge sauineã procreauit. Sauinian⁹ aũt legens uersum illum. Aspges me ꝛc. & intelligere non ualens: in cinere & cilicio prostrat⁹ iacebat: dicẽs se malle mori: q̃ non intelligere sensuz uerbi. Cui appuit angelus dñi: eiq; dixit: ꝙ si baptizari uellet: niue candidior fieret: & tunc: qđ querebat intelligeret. Ex inde igit idola cõtemnẽs de ciuitate aufugit: & ad urbem tret hasinã deuenit. Et cũ ad fluuiũ sequane uenisset a presbytero xpiano baptizatus ẽ: & uoce celica cõfortatus: qa tunc qđ dudũ quesiuerat inuẽisset. Statimq; baculũ suum i terra fixit: & ꝯfesti frondes ac flores produxit. Quo uiso miraculo. 108. uiri i dumino crediderũt. Audiẽs hec aurelianus imperator ad ipm capiẽduz milites misit. Qui eũ orantẽ inueniẽtes ad eum accedere timuerunt. Misit iteꝝ plures priori b⁹: qui cũ orãte orauerũt: & ut secum ad augustũ accederet: solis precibus impetrarunt. Qui cũ uenisset & sacrificare nollet. Imperator eũ manibus ac pedibus uinctũ iussit uirgis ferreis cedi. Deinde super scamnũ eneũ ligari: & ligna ac oleum supponi: & incendio cremari. Et cum in mediu flãme illesus oraret: & hec aurelianus magie attribueret: in crastino fecit eũ ad stipitẽ ligari: & a militibus sagittari: sagitte uero a lateribus eius i aere suspendebantur: & a nulla ipaꝝ mr̃ dñi ledebatur. Et cum iperator ad spectaculũ istud accederet: una ex sagittis regem i oculo pcussit: & penit⁹ excecauit: unde iratus impator iussit eũ in carcere recipi & in crastino decollari. Sauinianus aũt orãs ut ad locũ ubi baptizatus fuerat trãsferretur: ꝯfractis catenis & aptis hostiis per mediũ militum illuc uenit. Et uidens milites se insequẽtes super aquam uiꝙ ad locũ baptismi sui ambulauit. Et cũ milites trasuadantes eũ percutere formidarẽt: eos ut se ferirent confortauit: ac ut de sanguine suo regis oculum linirent: & statim uisuz recuperaret. Percussus ergo caput suum leuauit: & passib⁹. 49. illud portauit. De cui⁹ sibi delato sanguine impator oculuz tetigit & confestim uisum recepit. Quod audiens quidam qui antea per annos. 40. lumen amiserat ad locum se portare fecit: & protinus lumen recuperauit. Cuius corpus a xpianis ibidem sepultum est iuxta flumẽ. ¶ Sauina autem cum fratrem suũ quotidie fleret: & p eo diis immolaret: tandem sibi in somnis angelus domini apparuit: & eidem iussit ut domum suam relinqueret: & fratrem suũ honoratissimũ inueniret. Que euigilans collactaneam suam eandẽ uidisse uisionẽ audiuit. Exeuntes ergo ambe i crastino recesserunt. Que romã ueniẽs fidẽ xpi suscepit: & ab eusebio papa baptizata: i uirginitate pmãsit. In urbe quoq; duos cecos illuminauit: & duos ꝯtractos sanauit: deinde post annos quinq; angelica admonitiõe cũ comite sua inde recessit: &

ad trechasinam ciuitatē deuenit. Et cum in urbe rauēna ad domū cuiusdā diuitis quasi pegrine hospitium quererem: cuius filia q̄si mortua plāgebatur: pedissequa se excusare cepit: q̄ eas recipere nō poterat: qa sua dn̄a in extremis laborabat. Sauina aūt in xp̄o ꝯfisa intrauit: & puellam per manū apprehensam sanam erexit. Cum ergo iuxta trechasã ut ei angelus dixerat ad miliare uenissent: & ambe p̄ labore qeſcerēt: uiꝝ quendā noīe licerium nobilē de ciuitate uenientē sauina interrogauit: ubi nam frēm suum sauinianum diu amissum inuenire posset. Qui ei eundem ꝓ xp̄o passum fuisse rn̄dit: & locū sepulture demōstrauit. Ipsa uero ante tumulū fratris prostrata orauit ad dn̄m: ut susciperet ī pace spiritum eius: & cōtinuo in xp̄o obdormiuit. Ad instantiā ergo prefati nobilis omnes ciues ad eam cōcurrerunt: & corpus sancte iuxta corpus germani honorifice ꝯdiderūt: iuxta quos & postmodū p̄dicta collactanea eius sepulta est: quoruꝫ festum agitur quarto calendas septembris.

¶ De sanctis felice presbytero & adaucto martyribus. CXXXV

Felix p̄sbyter & adauctus martyres passi sunt in urbe sub diocletiano & maximiano impatorib⁹ prefecto & iudice draco: qui p̄fectus dū felicē presbyteꝝ teneri fecisset: & ad deoꝝ sacrificia inuitasset: illeq; sacrificare nullaten⁹ acquieuisset: iussit illū ī equuleo leuari: & dudū torqueri: deinde extra ciuitatē uia ostieñ duci: & ibideꝫ gladio capite truncari: corpus quoq; ei⁹ inhumatū lupis & canib⁹ derelinqui. Data sentētia obuius fuit ei quidā xp̄ian⁹ hominib⁹ quidē incognitus: deo uero manifestus. Hic cū didicisset q; btūs presbr̄ iussus fuisset duci: se ex eadem lege & xp̄ianū eē publice ꝓclamauit. Mox & ip̄e ab officio ꝯprehensus: pⁱter dato sibi prius pacis osculo cum beato felice decollatus est. Hui⁹ nomen quia christiani nō inuenerunt: adauctum eum postmodum appellauerunt: eo q; sancto martyri felici auctus sit ad coronam: ipsiq; pro confessione fidei corona sit aucta: passi sunt autem tertio calendas septembris.

¶ De sanctis terentiano & flacco martyribus. CXXXVI

Terentianus ep̄s & flaccus martyres passi sunt tēpore hadriani imperatoris apud ciuitatē tudertū sub leciano ꝓconsule tuscie: qui terentianū cōprehensum & sacrificare nolentem: deosq; demonia affirmātē: lapidibus ore cōtundi fecit: & cum idola ei oblata cōminuisset: & sacerdos idoloꝝ in faciem suā cornuisset: iussit ꝓcōsul sanctum in equuleo leuari: & scorpionibus grauiter cedi: ignēq; ad latera eius apponi. Qui cū oīa patienter tolerasset: fecit linguā eius precidi & pedibus cōculcari: ille uero dū nihilominus xp̄m diserta uoce ꝯfiteref: ꝓconsul mutus efficitur: ac si eius nō sci lingua p̄cisa fuisset: & annuēs manib⁹: q; loquelā amiserat: post modicū expirauit. Luci⁹ uero & sauin⁹ ei⁹ assessores teremianū carceri māciparūt. Altera uero die cū duceref ad foꝝ occurrit ei flaccus idoloꝝ sacerdos: qui cec⁹ effect⁹ fuerat: sed diuina reuelatione monitus erat: ut ad sanctū ꝑ lumine recupando recursum haberet: quē sanct⁹ ad xp̄m cōuersum baptizauit: & illuminauit. Ambo igitur a militibus tenti sunt: & iuxta flumen secus muꝝ ciuitatis decollati. 3. calen. septembris. Quoꝝ corpora exupantius p̄sbyter & laurentia ī somnis diuinitus admonita sepelierunt octauo miliario a ciuitate tuderto: in loco qui dicitur petroso.

¶ De sancto firmino ep̄o. CXXXVII

Firminus ep̄us ambianeñ. que ab ambitu flūis ambianū dr̄: ipsi⁹ ciuitatis oriund⁹ fili⁹ fuit faustiani nobilissimi uiri: q in honorē sci firmini martyris filiū suuꝫ firminuꝫ uocauit: de quo firmino martyre habeꝫ infra. 7. calē. octobr̄. Hic bone indolis puer etate ꝓcedēte p̄ incremēta uirtutū crescens: fact⁹ est ep̄s ciuitatis: q populū uerbo & exēplo in uiā salutis direxit: & ab oī gētilitatis errore urbem purgauit: atq; supra sepulchꝝ sci firmini m̄ris ecclesiā dei genitricis ꝯstruxit. & ꝯsecrauit: in qua dū ī die scō pasche celebraret: celis aptis palmā sibi desupius illampsam aspexit: & ab eo die ab oī carnis inquinamento & motu mūd⁹ ꝑmāsit. Quieuit in pace. 3. calen. septēbris: sepultus in ecclesia supradicta: cui successerunt sācti honoratus: de quo. 17. calē. febr̄. & saluius a de quo. 3. idus ianuarii.

¶ De scō felice p̄sbr̄o & ꝯfes. CXXXVIII

Felix presbyter & confessor apud nolam ciuitatem campanie claruit: cuius pater hermias duos filios habens felicem & hermiam substantiam suam soli felici dereliquit: hermiam uero exheredauit. Felix uero omnes facultates fratri dimisit: & spiritualibus disciplinis se dedit: qui sub sancto maximo nolano episcopo officium lectoris deinde exorciste gradum accepit: ac demū per alios ordines ad sacerdotii honorem ꝑuenit. Cum autē christianoꝝ persecutio deseuiret: maximus ep̄s iam senex ecclesiā suā felici p̄sbytero cōmendauit: & ad montiū deserta secessit. Cūq; felix p̄dicationi insisteret: a paganis detinetur: & in carcerem nudus

uinculatur: atq; testarū ei fragmina subster nuntur. Nocte uero ipsi diuinitus lux effulsit: angelusq; ei astitit: & de custodia ruptis catenis eduxit: atq; ad requirēdū eius epm ad mōtana transmisit. Quē dudū requisitū a felix tandē fame deficiētem iuenit: & ex dolore tristis igemuit: quia nec unde calefaceret senē algentē habebat: nec unde aleret fame deficientē uidebat. Cui xps mox orāti subuenit: qui de spinosis sentib⁹ media hyeme uuā produxit. Cuius liquorē sup os senis expsit: moxq; ille resūptis faucib⁹ respirauit. Et postq̄ alter i alterius amplexus ruit: felix senioré i humeris suis tulit: & ad cellulā suā perduxit atq; refecit. ¶ Et eū itez progressus xpm predicaret: & gregē dñi ꝯfortaret: gentiles armati: ut eum caperēt domū eius circūdederunt. Qui egressus per medium illoz trausiuit: ita ut eū uidentes nō agnoscerent: ipmq; quasi aliū dē felice iterrogarēt. Ad macerie ergo deserte locū declinauit: statimq; aditum tela ita aranea texit: ut nullus hominū illuc ingredi potuisse quis putaret: quā du unius musce ipetum tremulus sinus aranee tele ferre nō posset. Sz post abscessū hostium felix egressus ad domū cuiusdā uidue secreto puenit: & apud ipam aliquo tempore latitauit. Et dum ex timia siccitate esti uo tēpore in eius puteo aqua defecisset: orante scō pluuia larga descendit: & puteū abundanter repleuit. Sicq; in eo ardorē fidei duplicauit: uez postq̄ ecclesie pax reddita est: ꝯfessor dñi de latebris prodiit: & populum suaui predicationis eloquio i dño confortauit. Qui deo gr̄as agebāt: q; ipm quem extinctum putabāt in persecutione conseruasset. ¶ Cum aūt maxim⁹ eps ad dñm migrasset: populusq; omnis felicem in epm elegisset: ille oīno epari recusauit: & qntū presbyterū elegi fecit. Sub quo & ipe presbyter meritis & uita laudabiliter uixit: & post lōgos agones in dño feliciter requieuit pridie cal. septembris. Cuius corpus apud nolam tumulatum iacet: & signis irradiat.

¶ De scō paulino epo & mre. .CXXXIX.

Paulinus eps treuereñ & mr elaruit tpe ꝯstantii iaptoris. Qui tēpore arriane isestatiōis a cōstantio prefato ob fidē catholicā exilio relegat⁹: & usq; ad mortē pp xpi nomē hinc inde mutādu exilia fatigatus tandē apud phrygiā defūctus btē passionis coronā pcepit a dño pridie cal. septembris. Hec ado in martylogio suo.

¶ De scō aristide ꝯfesso. CXL

Aristides ꝯfessor claruit apd athenas sub hadriano impatore. Qui philosophus eloquētissim⁹ fuit: fide sapiētiaq; clarissim⁹: & xpiane religionis pietate imbutus. Hic hadriano principi librum apologeticum pro fide nostre ratione conscripsit & obtulit: & q christus iesus solus esset deus coram ipso imperatore luculētissime perorauit: eo uidelicet tempore quo quadratus uir insignis libellū similem eidem cesari presentauit. Qui & in eadem ciuitate diem extremum in pace conclusit pridie cal. septēbris. Hec hieronymus in libro de uiris illustribus.

¶ De scō optato episcopo. CXLI.

Optatus episcopus milesitanus natione apher claruit imperantib⁹ ualentiniano & ualēte augustis. Qui fidei pugil & doctor egregius aduersus donatiane partis calūniam libros .vi. edidit: in quibus donatistarum crimē falsū in nos retorqueri asseruit. Qui & sanctitate & uita non infimus apud antisiodorū in pace quieuit pridie cal. septembris. Hec hieronymus ubi supra.

¶ Explicit liber septimus.

¶ Incipiūt capitula libri octaui.

¶ Explicíũt capitula octaui libri.

¶ Incipit prologus libri octaui.

Octauus liber p̄sētis catalogi ptinet gesta & passiões illoꝝ scōꝝ quorū festiuitates occurrūt infra tp̄s quo repñtat ecclesia propagationem filioꝝ qui fuerunt ipsius ecclesie conseruatores: quales fuerunt scī ꝯfessores. Hoc aūt tēpus ē a calē. septēbris usqꝫ ad cal. octobris. Et hoc sub figura sanctoꝝ: Iob: Tobie: Esdre: Iudith: & Hester: quorū tunc gesta recolunt: ꝯfessoꝝ patiētiā & sanctitatem denotantia: qui ī tribulatiōe positi mundū carnem & diabolū triūpharunt. Ad ipsius igit̄ tp̄is festa pertractanda trāseundum est. ¶ Et notandum q̄ q̄a oēs iudices israel: qui fuerunt post moysem ante reges generaliter ī catalogo scōꝝ ueteris testamēti ī diuina scriptura ꝯnumerant̄: & duorum ex ipsis solummodo: uidelicet iosue filii nun & gedeonis: festum in cal. septēbris recolitur: quo uidelicet die ipi ambo diuersis temporibus quieuerunt: ut hieronymus scribit: reliquoꝝ aūt predictoꝝ scōꝝ dies dormitionis necubi reperiunt̄: iccirco grā duoꝝ p̄dictorum gesta ēt reliquoꝝ iudicum: qui oēs sancti fuerūt ī cal. septembris ꝯscribere uolui: ut gesta eoꝝ: quoꝝ dies icertus habet̄: historiis ꝯsocioꝝ: quoꝝ dies hic agit̄: merito copulentur. Acta etiā quorūdā alioꝝ eisdē iudicibus ꝯtemporaneoꝝ: quoꝝ similiter festiuitates certos dies ñ habēt: ut raab: caleph: & ruth: prefatis iudicū historiis inserendo.

¶ Incipit liber octauus a cal. septēbris usqꝫ ad calendas octobris.

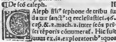
¶ De scō iosue propheta & duce. Ca. I.

Iosue propheta & dux populi israel filius nun alio noie dictus iesus filius naue de tribu effrai moysi prophete: & duci eiusdem populi in ducatu successit: de quo dicet̄ ifra in eius festo pridie noñ septembris. Hic moyse defuncto cum populus esset ultra iordanē ꝯtra hiericho: loquente sibi dño mādauit populo ut p̄pararent se ad transeūdū iordanē. Misitqꝫ duos exploratores de sethim in hiericho: qui sub simulatione fatuitatis explorauerunt terram: & ad domum raab meretricis declinauerunt: quos illa abscōdit a facie nuncioꝝ regis hiericho querentium eos: & per muꝝ nocte dimisit: ut dicet̄ infra in eius legēda. Reuersis ergo exploratoribus ad iosue: tribus transactis dieb⁹ precepit iosue sacerdotib⁹: ut tollerent arcam dei: & intrantes cū ea iordanē: omnē populum precederent. Cūqꝫ intrassent sacerdotes aquam quā penitus immeabilem iuenerant: eo q̄ plus solito excreuisset: steterunt aque descendētes ad instar montis intumescentes usqꝫ ad locum q̄ dicit̄ sarathan: inferiores uero aque in mare mortuū descēderunt: sicqꝫ siccato fluuio omnis populus per arentē alueū ptransiuit. Tulitqꝫ iosue. xii. lapides de alueo ī siccum: & alios. xii. de sicco in alueū reportauit in miraculi testimoniū. Et cū trāsisset populus reuerse sunt aque ad locū suū. Deinde iosue filios populi: q̄ erāt incircumcisi: dei mandato circūcidi iussit in galgalis. Et fecerunt fase. 14. die mēsis primi ī cāpestrib⁹ hiericho: & comederunt de fructib⁹ terre: eo q̄ sibi māna defecisset: quo p̄ desertuꝫ aliti fuerāt. 40. ānis. Post hec iosue mādauit arcam dei. 7. dieb⁹ circūduci circa muros hiericho: precedētib⁹. 7. sacerdotib⁹ & clangētib⁹. 7. tubis: oiqꝫ populo armato subsequēte. Septimo uero die post septimā circuitionē: uociferātib⁹ cūctis: muri hiericho funditus corruerunt: & intrauit quisqꝫ p̄ locum q̄ contra se erat: & interfecerunt oēs uiuentes in ea: & ꝯbusserunt eā: & omnē supellectilē eius: sola raab cū domo sua reseruata. Mandauerat aūt dñs p̄ iosue ut nemo aliquid de hiericho tolleret: sed oia uelut anathemata igne ꝯsumeret. Achor aūt filius carmi de tribu iuda: latēter tulit regulā aureā & chlamydē coccineā ꝯtectā auro: & abscōdit humo. Cū aūt misisset iosue tria milia uiroꝝ ad expugnādā ciuitatē hahi: ꝑcussi sūt a uiris hahi & ceciderūt ex eis. 36. uiri. Cōtristatusqꝫ iosue orauit ad dñm. Cui dñs rñdit q̄ non eēt cū populo donec mūdaretur anathema. Iussitqꝫ hoc sorte scrutari. Iosue autē omni populo ꝯgregato sortes misit. Et primo p̄ tribus inuenit sors tribū iude: deinde p̄ familias inuenit familiā zare: deīde per domos domū carmi: deinde per capita caput achor: Qui confessus peccatum suū ab omni populo est lapidatus: & omnis domus eius interfecta: omnisqꝫ substantia eius exusta. Quo facto iosue de mandato dei ascendit cōtra ciuitatem hahi: ptemqꝫ exercitus in insidiis collocauit post ciuitatē. Cuꝫ reliqua uero pte ciuitatē agressus ē. Et cū aliq̄diu pugnassent populus cū iosue terga uertentes: arte simularunt fugā. Rex aūt hahi cū oī populo egressus eos insecutus est. Et cū eos lōgius traxissent ab urbe: surrexerunt: q̄ erāt in insidiis: & ingressi ciuitatē nemine resistēte eā incenderunt. Iosue uero retrocedente & insidiis ciuitate egressis: hostes ex utraqꝫ pte ꝯclusi interfecti sunt. Omnisqꝫ populus

inuentus fo urbe decisus est: & ciuitas igne
ↄsumpta: omnia quoq; bona ciuitatis popu-
lo in predā diuisa sunt. Rex etiā ciuitatis ha
bi in patibulo suspensus interiit. ❡ Gabao-
nite uero uidentes quod fecerat israel de du
abus ciuitatibꝰ: timuerunt ualde: & missis
ad iosua & populū nunciis inierūt cū eis fe
dus: quibus filii israel iuramento ↄfederati
sunt. Et facti sunt gabaonite eoꝝ serui ligno
rum cesores & aque portitores in perpetuū
❡ Adonisedech aūt rex hierusalē audiēs ga
baonitas ↄfederatos filiis israel: conuocatis
secū quattuor regibꝰ amorreoꝝ obsedit ga-
baon. Quod audiēs iosue collecto exercitu
repente irruit super eos: & uersi sunt in fugā
per descensum bethoren. Misit deus grandi
nem sup eos: & plures occidit grādo q̄ gla-
dius. Vidēs aūt iosue solē descēdētē ad occa
sum: & lunam ascendentē: timens ne benefi-
cio noctis hostes euaderent: p̄cepit soli ↄtra
gabaon & lune cōtra uallē habilon ne mo-
uerent. Steteruntq; sol & luna spatio unius
diei: nec fuit ante & postea tam longa dies.
Tunc quoq; reges se absconderunt in spelūca
maceda. Ad quoꝝ custodiam iosue uiros di
misit. Cesis quoq; & deletis oībus aduersa-
riis: iosue quinq; reges ꝑductos in patibulis
suspendit. Eodem quoq; die percussit mace
dan i ore gladii: postea uero uastauit lebnā
& lachin: eglon: & hebron: & dabit: & reuer-
sus est ad castra in galgala. ❡ Iabin aūt rex
asor ↄgregatis. 24. regibꝰ cū turmis suis ha
bentibus secū. ccc. milia armatoꝝ & . ii. mi-
lia curruum pugnauit cū iosue & populo
israel: sed deuictꝰ est iabin & oēs sui occisi p̄
ter eos qui se receperunt in urbes & castra
munitissima. Fecerāt enim chananei plures
munitiones perualidas a die qua audiuerāt
egressum israel de egypto aduersus eos: nec
eas nisi longo tempore & graui labore obti
nuerunt hebrei. Vastauit tamē iosue uniuer
sam circa regionem nulli etati parcēs aut se
xui: & ditatꝰ est israel supra modū ex hostiū
preda. Quintus aūt annus iam transierat: &
iosue transtulit a galgalis locū tabernaculo
rum in silo: & illuc transtulit tabernaculū
cum oī ornatu suo pro loci opportunitate.
Et inde ꝑcedens in sichem cōstituit in mon-
te ebal altare dño de lapidibus impolitis:
offerens sup illud holocausta: scripsitq; sup
eo deuteronomium: quod quidā intelligunt
mandata deuteronomii: deinde rediit i silo.
❡ Post hec ↄcessit iosue tribui iuda monta-
na ad meridiem: que iam acquisierāt: sed nō
dū sorte tradidit. Effraim quoq; cōcessit mō
tana ad aquilonē: inter utrūq; ponēs dimidi-
am tribū manasse. His tribꝰ tantū cōmisit ter
ram aliis in castra manentibꝰ: tum qa belli-
cose erant: tum qa digniores. Sciebat eni iu-

de regnū esse ꝓmissum: & manasse & effraim
benedixisse iacob ꝓ beneficio ioseph patris
eoꝝ. Dedit aūt effraim extra sortē agrum si-
chem: quem dederat iacob singulariter io-
seph filio suo: & sepeliuit in eo ossa ioseph:
que attulerat de egypto. Ipse eni iosue effra
teus erat. Dedit etiā caleph filio iephone he
bron in possessionem: & quieuit terra a p̄liis
❡ Iteꝝ aūt cōuocauit iosue populū in silo:
& assumpsit de singulis tribubus tres uiros
ad ↄsiderandū terrā: ut eam sorte diuideret:
deditq; eis singulis. 10. uiros metiendi p̄itos:
mandans ne ꝯm quantitatē terram metirent
sed ꝯm estimationē felicis terre. Qui circūe
untes terram & mēsurantes septimo mēse re
uersi sunt ad eum in silo: Proiectisq; sortibꝰ
Prima sors inde egressa est. Secunda symeo
nis. Tertia beniamin: que sors angustissima
fuit ꝓpter terre fertilitatē. Quarta effraim.
Quinta medie tribui manasse. Sexta isachar
Septima zabulon. Octaua aser. Nona nepta
lim. Vltima dan. Ruben autē & gad & dimi
dia alia tribus manasse uiuente moyse in sor
tem habuerant terrā galaad trans iordanē
Sed & leuitis separauit. 48. ciuitates ad inha-
bitādū. Filii aūt ruben & gad & dimidia tri
bus manasse transeuntes iordanē in locū sor
tis hereditatis sue: edificauerunt iuxta iorda
nem ad tumulos altare mire magnitudinis:
quod iosue & alii qui citra iordanē erant au
dientes: uoluerūt eos dispdere: & insuꝑ gere
ↄtra eos: putantes q altare erexissent: ut sup
eo uictimas īmolarent: quod nō licebat nisi
sup altare tabernaculi. Sed p nuncios suos
eisdē missos inuenerunt: q altare fecissēt: nō
in sacrificiū sed in testimoniū: ne uideret al-
ter populꝰ: eo q trans iordanē esset ex locu
diuisus. Et sic inueniētes eos rectā habere i-
tentionē ad dūm: reuēti sunt & laudauerunt
eos. ❡ Cū āt iosue una cū populo iteꝝ i silo
ↄgregatu cū dño sedꝰ uisset: omiaq; recte di
sposuisset: cū eēt annoꝝ. 110. in pace requieuit
Nā annoꝝ. 44. accessit ad moysē: & . 40. ānis
eidē in deserto seruiuit: & sic p ānos. 26. po
pulum rexit: q & i dño obdormiuit calē. se
ptēbris: & sepultus est in tamnatbsara: que
sita est in monte effraim. Hic eni uti uir san-
ctissimus ecclesiastici. 46. cap. & . 2. macha.
2. cap. inter ueteris testamēti scōs spēali lau
de predicat: & i aliis plerisq; diuine scriptu
re locis cōmendat. Hec de libro iosue: & ex
chronicis iosephi & hieronymi: & petri co-
mestoris: atq; guilelmi.

❡ De scō caleph. H

Aleph filiꝰ iephone de tribu iu
da uir sanctꝰ: q ecclesiastici. 46.
cap. & . 2. mach. 2. inter scōs pri-
sci tēporis cōnumerat. Hic fuit
unus ex. 12. exploratoribꝰ: quos

moyses de deserto pharam misit ad explorã
dum terrã ,pamissiõis. Qui una cum iosue fi-
lio nun de tribu effraim populũ rediẽs ɔfor
tauit: ut ad terrã ipam pgerẽt obtinẽdá. Ce-
teris pauore formidátib⁹: & filios israel de-
terrẽtibus. Et murmuráte ni populo. Iura-
uit dñs: q nemo illoꝝ qui ex egypto egressi
fuerát a. 20. ánis supra ad terrá ipam introi
rent: pter duos pnoistos uiros caleph: uide-
licet & iosue: Quod & ita cõtigit: populo in
deserto. 40. ánis morá trahẽte: donec oĩs na-
tio illa mortua est. Propter hoc meritum ca
leph non solũ meruit reseruari: ut ad terraꝫ
intraret promissam: sed i hebron possessionẽ
sps lẽ obtinuit. In quam ascendens tres filios
enach pcussit. Et ciuitatẽ dabir que pri⁹ uo-
cabat cariathsepher. i. ciuitas lraꝝ obsedit.
Quá cũ inuenisset munitá: promisit: ut q pri
mus eá capet: daret ei filiá suá in uxorẽ. Et
accepit eã othoniel filius cenes fris caleph
minor: qui & post iosue prim⁹ iudex fuit in
israel. Cui caleph natã axan in ɔiugẽ dedit:
& urbẽ in possessionẽ cum agris irriguis sb
utraq; pte. Et post multos ãnos caleph in se
nectute bona quieuit: & sepult⁹ est in hebrõ
Hec unde supra.

De scã raab meretrice. III

RAab meretrix cui scitas iacobi e-
pistola 2o. ca. & ad hebr. xi. ɔme
morat: i nũero scãꝝ mulieꝝ uete
ris testamenti ex ipo euangelio
math. i. ca. ɔnumerat. Ad hui⁹
domũ declinauerũt uespe duo exploratores
quos iosue misit ad ɔsiderãdũ ciuitatẽ hieri-
cho: ut supra dictũ ẽ i gestis iosue. Hec erat
meretrix: ad quã ɔfidentius: q̃si ad miscendũ
secũ: exploratores ingredi potuerũt: domus
q eius iũcta erat muro & porte ciuitatis. Cũ
aũt rex hiericho de missis exploratorib⁹ au-
disset: & q ingressi eẽnt domũ raab ɔpisset:
misit ad eã: ut eos educeret. Que abscondit
eos in stipula lini quã siccabat supra murũ
mẽtiẽs eos egressos dũ clauderet porta. Di
xitq; nũciis ut eos p uiã iordanis psequeren
tur: Tunc ascẽdẽs ad exploratores narrauit
que dixerat nũciis regis petẽs ab eis: ut quã-
do deus tradetet eis hiericho cũ p iẽdã ɔser-
uarent eam. Quod exploratores mulieri p-
miserũt cũ iuramento. Tunc dimisit eos mu-
lier de fenestra p murũ cũ fune coccineo. De
ditq; eis signũ funẽ ipm in fenestra ligatũ: ut
cũ caperetur ciuitas: ex signo populus cogno
sceret domũ illã eẽ seruãdã. Et dimissi nun-
cii ad iosue redierũt: & ei: que gesta fuerát:
narrauerũt. Iosue uero & maiores populi p
missionẽ exploratoꝝ ratã habuerũt: unde &
capta hiericho atq; deleta: sola domus raab
cũ omnib⁹ suis i promissis ɔseruata est. Quã
processu tpris salmon princeps tribus iude
duxit i uxorẽ: ex qua genuit booz: & ex qua
dei filius ẽm carnẽ est ,ppagatus. Et hec i co
louiã iudeoꝝ trãsiẽs laudabili fine quieuit.

De scõ othoniele iudice. IIII.

OThoniel iudex fili⁹ cenes fratris
caleph supradicti de tribu iuda:
primus post iosue i israel iudica-
uit. Nã cũ iosue mortuo surrexis
sent alii in filiis israel: qui nõ ui-
derant uirtutes dñi: quas fecerat i dieb⁹ moy
si & iosue: fecerũt malũ in conspectu dñi: &
seruierũt baal: & astaroth: & diis terre: ɔtra
xeruntq; ɔiugia cũ alienigenis. Quãobrem
idignata diuinitas nõ deleuit gẽtes de medio
eoꝝ: ut eẽnt eis i scandalum & laborẽ. Tradi-
ditq; eos deus in manus chusan rasathaꝫ re
gis mesopotamie & syrie: seruieruntq; ei. 8.
annis: & clamauerũt ad dñm: qui suscitauit
eis liberatorẽ othonielẽ: & fuit dñs cũ eo: &
pugnauit aduersus chusan rasathaim: & op-
pressit eum: & liberauit populũ. Quieuitq;
terra p annos. 40. quib⁹ othoniel iudicauit
populũ. Et mortuus ẽ othoniel i pace.

De scõ haioth iudice. V.

HAioth filius gerra filii gemini de
tribu effraim ẽm guilelmuꝫ: ẽm
uero comestorem de tribu benia
min: ẽs iudex post iosue i israel
iudicauit: mortuo etiã othoniele
eglon rex moab adiunctis sibi filiis amon &
amalech: trãsiẽs iordanẽ pcussit filios israeli
& posuit idola sua i galgalis: ubi solebat eẽ
tabernaculũ: fecitq; sibi domũ i urbe palma
rum. i. hiericho: & seruierũt ei filii israel. 18.
annis: & clamauerũt ad dñm: qui suscitauit
eis haioth: qui utraq; manu pro dextera ute
batur. Miserũtq; filii israel munera eglon re
gi p manũ haioth: qui fecit sibi gladiũ anci-
pitem longitudinis palme unius man⁹: & ac
cinctus est eo i femore subter chlamydem.
Erat aũt eglon crassus nimis. Cũq; obtulis-
set ei munera & discessisset ab eo cuꝫ sociis:
reuersus iteꝝ solus ait ad regẽ: q uerbũ ha-
beret ei secreto explicandũ. Egressisq; omi-
bus qui cũ rege erát extẽdit haioth manum
sinistrá: & tulit siccam de dextro femore: & i
fixit in uentrẽ ei⁹: nec eduxit eá: sed dimisit i
corpore. Clausisq; hostiis p posticum egres
sus fugit. Serui uero regis post longã morá
intrátes inuenerunt regẽ mortuũ iacentẽ. Ve
nitq; haioth i sarath: & insonuit buccina in
mõte effraim & ɔgregatus israel: descẽderũt
cũ eo ad iordanẽ: & uolẽtes transire moabi
tas pcusserũt ex eis decẽ milia: et humiliat⁹
ẽ moab sub manu israel. Et quieuit terra. 80.
ánis: quib⁹ haioth iudicauit: q & i pace mor
tuus ẽ senex: & post hec de philisteis uolen-
rib⁹ itrare israel: quidã saugar occidit ex eis
sexcentos uomere uno: nec tñ inter iudices

computatur: quia eodē anno uitam finiuit.

¶De scā delbora prophetissa. VI

Delbora ꝓphetissa de tribu effraim & uir ei⁹ barach siue laphidoth de neptalim tertii post iosue in israel iudicauerūt. Cum eni post mortē haioth filii israel fecissent malum in ꝯspectu dñi: tradidit eos domin⁹ in man⁹ iabin regis chanaam: qui regnabat in aser: & habuit quendā sisaram ducē exercitus sui. Ipse autē habitabat in aseroth gentium: qui oppressit filios israel per annos uiginti: & clamauerunt ad dñm. Erat aūt delbora ꝓphetissa: que habitabat in monte effraim sub palma: & ascendebant ad eam filii israel ad querēdū iudicium. Que uiꝝ suū aduocans ex precepto dñi dixit ei: ut duceret exercitum in montē thabor cōtra sisarā ducem exercitus iabin. Qui assumptis pugnatorib⁹ decē milia đ nepthalim & zabulon cū ipsa delbora iuit in montē thabor. Sisara uero exercitum ꝯgregauit ad torrentem cison ccc. militū armatoꝝ. Descēdēteq; barach de monte cū suis stante delbora in monte ad orationē: perterruit dñs multitudinem sisare uero grandine niue & pluuia: que cadebāt in facies eoꝝ: ita ut arcus & fundibule inutiles fierent: & plurimi de equis & currib⁹ excussi conterebant. Sicq; cōuerso i fugam exercitu sisare: ipse de curru exiliens fugit ad domum cuiusdā mulieris noie iabel: que habitabat in ualle senam iuxta cedes: que fugientem rogantēq; ut ipm celaret suscepit: & petenti poculum dedit lac: ut grauius obdormiret. Dormienti uero clauū ꝑcussum malleo per utrūq; tempus īmisit: & in terram cōfixit: & barach post paululū uenienti ostendit. Barach uero exercitū ducēs usq; ad asor quiū sibi regem iabin interfecit: & ciuitatē euertit. Et sic quieuit terra hebreoꝝ per annos quadraginta: quibus iudicauerunt delbora cum uiro suo barach: qui & in pace sepulti quieuerunt in terra effraim.

¶De scō gedeone iudice. VII

Gedeon iudex filius ioas de tribu manasse: quart⁹ post iosue filios israel iudicauit. Cum eni israel in ꝯspectu dñi deliquisset: tradidit eos de⁹ in manu madian septē annis. Cumq; clamassent ad dñm. Venit angel⁹ dñi: & sedit super quercus: que erat in effra. Ager autē pertinebat ad ioas patrem gedeonis. Gedeon aūt timens aduentum hostium: excutiebat frumenta i torculari: ut haberet uiaticum ad fugam. Quē angelus salutauit: ipmq; ex pte dei misit: ut percuteret madian. Cumq; gedeon hedū coxisset: posuit carnes & azymos panes coram āgelo: qui tetigit ea summitate uirge quā tenebat: & ascendens ignis de petra oia ꝯsumpsit: & angelus euanuit. Timentiq; ualde gedeon dñs apparuit nocte: mandās ut aram baal quā pater suus erexerat destrueret: & lucū qui erat circa eā succideret: & dño deo tauꝝ septē annoꝝ immolaret. Gedeon uero timens patrē & ciues nocte oia ꝯpleuit cū .io. ex seruis suis: inde dict⁹ est hieroboal quasi fortitudo baal: qa fortis ꝯtra eū fuit. Cumq; gedeon ꝯgregasset de tribubus manasse aser zabulon & neptaliz .xxxii. milia uiroꝝ: petiit a dño signū uictorie in uellere in area posito: si nocte illa uellus ꝯpluetet: area sicca remanente: & factū est ita. Sequenti nocte petiit signum in ꝯtrariū ut area roraret: & uellus siccū eēt: quod factū est. Venit autē gedeon cum suis ad fontē arad: & de mandato dei oēs formidolosos licentiauit: & reuersi sunt de populo .xxii. milia: & tātum .x. milia remanserūt. Adhuc gedeon mādato dei populum duxit ad aquas: & oēs lābentes aquā lingua & manu sicut canes assumpsit tāq̃ magnanimos: reliquos aquam ore sumentes uti delitiosos dimisit: & inuenti sunt cum gedeone tantum ccc. uiri: in quib⁹ dñs predixit se traditurū madian in manu gedeonis: ne forte multitudo sibi subpe uictoriā ascriberet. quib⁹ assūptis & cibariis ꝑ numero & totidem tubis gedeon ad certamen ꝑperauit. ¶Eadem nocte gedeon cū solo puero descendens ad castra madiā: audiuit duos uigiles secū loquētes: unūq; narrantē q̄ uidisset somniū: panē uidelicet hordeaceū in castra madian descendētē: & ea subuertentē. Aliū uero ipm somnium interpretantē: q̄ panis hordei eēt gladius gedeonis: qui uilis inter filios israel reputabatur: in cuius manu de⁹ castra madian tradidisset. His auditis gedeō animosior effectus tulit trecētos uiros: & in dextris cornu posuit tubas: & in sinistris lagenas uacuas: & in medio lagenaꝝ lampades: & ingressi ꝑ gyꝝ in tres partes diuisi circa hostiū castra in uigilia noctis medie fregerunt hydrias & lampades in sinistris tenentes clāgebant tubis: quibus omnib⁹ sonitus terribilis audiebat. Quo subito excitati hostes & turbati: nec se cognoscētes inuicē mutuis uulnerib⁹ se cedebant: aliis in fugā conuersis usq; bersith. Viri autē qui ex .x. milib⁹ remanserant: eos persequebant. Effraim quoq; descendit in occursu fugiētium: & occupauit iordanē & occidit duos reges madian oreb in petra quadam: & zeb in torculari: & portauit effraim capita regum ad gedeon. Transiuitq; gedeon iordanē cū .300. uiris. Zebee aūt & salmana in ualle quiescebant: nihil aduersū suspicātes .xv. rātum de suo exercitu cesis. Gedeon autē repēte irruit sup eos: & turbato exercitu eoꝝ duos reges ꝯphēsos occidit

Et reuersus ē cum uictoria magna. Et cū populus eū uellet dnz ꝯstituere noluit gedeō: sed soli deo gratiā attribuēs dn̄m sup israel dn̄aturū eē dixit. Ipse autē per. 40. annos populū iudicauit: quib⁹ terra quieuit. Et dormiuit gedeon in senectute bona cal. septembris. Et sepultus ē in sepulcbru prīs sui i effra. ¶ Post cui⁹ mortem abimelech eius filius spurius occidit. 70. filios legitimos gedeōis: & dolo atq; tyrānide occupauit regnū israel. Solusq; ex oīb⁹ iudicib⁹ se regem nominari fecit: qui & pugnās aduersus urbem sichem oppressus a muliere que fragmē mole de muro proiecit: pessima interiit morte. Ideo & nomē eius de catalogo iudicū scōꝶ deletum ē: pp fratricidii & tyrānidis crimē.

¶ De scō thola iudice. VIII.

Thola iudex fili⁹ fuha de tribu isachar: qui⁹ post iosue filios israel. iudicauit annis. 23. Qui licet nihil notabile fecisse legat: inter sā̄ctos tñ iudices ꝯnumerat: i cui⁹ tpre populū hebreoꝶ pace fruitū esse credēdum est: eo q̄ scriptura nulli⁹ belli mentionem facit. Et fuit māsio thola i oppido sanir: ubi & quiescēs i pace sepultus ē.

¶ De scō iahir iudice. IX.

Iahir galaadithes de tribu manasse iudex sextus post iosue iudicauit israel annis. 22. hic habuit. 30 filios: quos fecit principes. 30. ciuitatū: quas noīe suo uocauit hauothiahir. i. oppida iahir. In cui⁹ ēt tpe terra israel pace gaudebat: nec legūr hebrei ab aliq̄ natiōe psecutionē pertulisse. Ex quo ēt scitas iudicis argui pōt: qui feliciter populū gubernās ad scelera ꝯsueta ruere nō permittebat: qui & in pace sepultus ē.

¶ De scō iepthe iudice. X.

Iepthe galaadithes iudex. vii⁹. p⁹ iosue iudicauit israel. Cū eni filii israel post mortez iahir fuissent diis gentiū tradidit eos dn̄s i manus philistiim & amū: & afflicti sunt uehemēter. 18. annis. Qui clamauerunt ad dn̄m & proiecerūt idola de finib⁹ suis: & doluit dn̄s sup miseriā eoꝶ: fuit eo tēpore iepthe galaadithes uir fortissimus pugnator: sed filius meretricis. Hic habuit uxorē de galaad de qua suscepit filios: q adulti patrē suum tanq̄ spuriū eiecerūt. Et abiit in terram thob. Et ꝯgregauit inopes & latrocinātes: & factus ē eoꝶ princeps. Tunc oppressi maiores natu israel descēderūt ad eū: & ipm i principē elegerūt: ut pugnaret pro eis ꝯtra amonitas. Et ascendēs cū eis in masphat factus ē iudex i populo. Missisq; nunciis ad regem amon: ut exiret de terra sua: illoq; exire nolēte: egressus ē iepthe ad pugnam cū exercitu suo: uouitq; dn̄o: ut si uictor rediret: quicūq; prior de domo sua sibi occurreret eū i holocaustū dn̄o offerret. Et pcussit iepthe amonitas plaga magna: & humiliauit eos: reuertenti aūt i masphat: occurrit ei unigenita filia cū tympanis & choris. Qua uisa tristatus est ad mortē: eo q̄ ex uoto ipam dn̄o imolare necesse hēret. Filia uero i nullo doluit: ppter uictoriā prīs: sed tantū duoꝶ mēsiū inducias petiit: ut plāgeret uirginitatē suā cū sodalibus suis. Et expletis duob⁹ mēsib⁹ rediit: & pater qđ uouerat ipleuit. Fuit tamen & stult⁹ in uouēdo & impi⁹ in soluēdo: quia obtulit holocaustū nec legitimum nec deo charū. Potuit tamē ante uotū eē bon⁹: quia irruit spūs dn̄i sup eū & etiā post uotū: quia & apostol⁹ ponit eū i catalogo scōꝶ i epistola ad hebr̄. Quidā aūt eum excusantes dicūt illū familiari ꝯsilio spūssci hoc fecisse: sicut & sampson qui semetipm occidit. Iudicauit aūt iepthe israel. vi. āñis: & quieuit i pace: & sepultus ē in ciuitate sua sebeth: que ē in galaad. Hic ab etate moysi usq; ad seipm ait supputari annos trecētos exclusis āñis. 18. afflictiōis qui precesserant.

¶ De scō abesan iudice. XI

Abesan uel esebon bethleemita de tribu iuda iudex. viii. post iosue iudicauit israel. 7. annis. Qui & populū domini i pace rexisse creditr: quia nec eius tpre alicui⁹ belli scriptura mētio habet. Qui & quieuit in pace & sepult⁹ ē in bethleem ciuitate sua.

¶ De scō hailon iudice. XII.

Haion zabulonites iudex. ix⁹. p⁹ iosue iudicauit filios israel. x. annis. Qui & pacē oī sue uite tpre habuisse putād⁹ ē: qa neq; q̄ cū ulla natione discordiā habuerit expressiuz repit. Et hic quiescēs i pace i ciuitate sua. Sepultus ē cū prib⁹ suis.

¶ De scō abdon iudice. XIII.

Abdon iudex de ciuitate thecue: q ē in tribu effraim decim⁹ post iosue iudicauit i israel. 8. ānis. Sub quo etiā terra hebreoꝶ i pace quieuit: eo q̄ sub his pfatis trib⁹ iudicib⁹ israel a dn̄o non recessit. Et hic in pace dormiēs i sepulchro paterno sepult⁹ ē i oppido thecue ex quo fuerat oriūdus.

¶ De scō sampsone iudice. XIIII

Sampson iudex de tribu dan undecimus p⁹ iosue iudicauit israel. Cū n. filii isrl̄ corā dn̄o peccassēt tradidit eos in man⁹ philistinorū 40. ānis: a qua fuitute hoc modo liberati sūt. Vir qdā de stirpe dan noie manoe: hēbat uxorē pulchrā sz sterilē. Cui sepe orāti angel⁹ in agro apparuit: & nasciturū

ex ea filium nunciauit. Mandãs ne qd ultra
comederet aut biberet nisi iuxta legẽ naza/
reorũ:nã & puerũ nazareũ futurũ ꝑdixit: q̃ &
israel liberaret. Et cũ hec oia uiro nũciasset:
& ille uiri zelotypia duct⁹ angelũ aliquẽ iu/
uenem suspicat⁹ eẽt:orantib⁹ ambob⁹ angel⁹
iterũ apparuit:& ꝑdicta que dixerat coniugi
manue replicauit. Attulitq; manue hedũ &
panes angelo ut comederet : & iussu angeli
hec dño in sacrificiũ obtulit:& angel⁹ ascen
dens in flãma disparuit. Natum aũt filiũ uoca
uerunt sampson.i.robustũ: creuitq; puer ci
to ut iam futur⁹ ꝓpheta ꝑnosceret : cepitq;
spũs dñi esse in illo in castris dan.i.in exerci
tu trib⁹ sue. ¶ Cũ aũt adoleuisset sãpson:de/
scendit in thamnata:ut uideret solennitatem
que ibi fiebat:& uisã uirginẽ philistinorũ cõ
cupiuit:quã tñ dudũ parentib⁹ renitentib⁹ ac/
cepit uxorem. Nolebãt.n.parentes: q̃ filiã ali
enigene in ꝯiugiũ sumeret : nescientes q̃ res
fieret a dño. Cũq; descenderẽt cũ eo apparuit
catulus leonis in uineis oppidi: quẽ sampsõ
in spũ dñi nihil in manibus habens dilace/
rauit q̃si hedũ:nec hoc parentib⁹ indicauit:
Desponsataq; uxore cũ descenderet:ut acci/
peret eã:uidit cadauer leonis:i cui⁹ ore mel
lificauerant apes:de quo melle sampson co
medit:& dedit parentib⁹ ac uxori. Timẽtes aũt
philistei robur sampsonis:dederũt ei in nu/
ptiis.30.iuuenes robustos ꝑmõe qdẽ socios
ope uero custodes:ne quid forte cõmitteret
crescẽte ciborũ satietate. Proposuit aũt sam/
pson sociis ꝓblema:quod si infra.7.dies sol
uerent:daret eis.30.uestes:sin autẽ ꝯtra ipsi
sampsoni ad tantidẽ uestes tenerent. Fuit aũt
hoc ꝓblema. De comedente exiuit cib⁹:& de
forti egressa est dulcedo. Qui cũ ꝓblema ne
scirẽt soluere : ad eorũ instantiã spõsa sãpso/
nis ei blandita:didicit ab eo ꝓuerbii expost
tionẽ:quã & sociis indicauit:qui in die.7.sã
psoni ꝓblema soluerunt: de leone & melle
in ore ei⁹ inuẽto. Sãpson ergo descẽdẽs asca/
lonem:pcussit ibi.xxx.uiros:& uestes eorũ
ablatas dedit ꝓnubis suis. Et iratus sãpsõ ex
hoc ꝯtra uxorẽ:uenit ad domũ suã:que nu/
psit uni de ꝓnubis suis. ¶ Post dies aliquot
rediẽs sampson in thamnata: inuenit coniugẽ
alteri uiro nuptã:& indignat⁹ est ualde: cui
cũ pater sororẽ illius pulchriorẽ loco ipsi⁹
tradere uellet:noluit sãpson:sed ꝓstratus ẽ
cõtra populũ philistinorũ:ut faceret eis ma/
la:& cepit trecẽtas uulpes:& uinxit caudas
caudis:& faces ligauit in medio : quas igne
succẽdens misit in segetes philistinorũ:oẽsq;
igne ꝯsumpsit:ita etiã ut uineas & olueta in
cenderẽt. Quod philestei audiẽtes op⁹ fuisse
sampsonis:uxorem ei⁹ & parentes cõbusserũt
tanq̃ hui⁹ mali auctores. Percussitq; iterũ sã
pson philisteos plaga magna:qui ascẽderũt

ad terrã iuda:ut caperẽt eum. Ascendentesq;
uiri iuda ad sampsonẽ redarguebãt eũ:quia
ipsius occasione philistei cõtra eos ascende/
rent:ut bellarẽt aduersum populũ. Sampsõ
autẽ prius recepto sacrõ ab eis ne se occide/
rent:ꝑmisit se ligari spũ dei tact⁹ a uiris iu/
da:& duci ad philisteos:ut sic in eos grauẽ
ultionẽ expeteret. Qui cum traheret̃ irruit
spũs dñi in eũ:& dissoluta sunt eius uincula
q̃si stupa ad ignẽ:Tollẽsq; mandibulã asini
iacentẽ in terra interfecit ea mille uiros aliis
in fugam cõuersis:& cũ ꝑ labore siti defice/
ret clamauit ad dñm:& aperuit dñs molarẽ
dentẽ maxille:& egresse sunt aque:qb⁹ hau
stis sampson refect⁹ est: uocatũq; est nomen
loci fons inuocantis de maxilla. ¶ Post hec
sampson iuit ad gazam ciuitatẽ philistinorũ
& ingressus est ad mulierem meretricẽ: quo
cognito philistei posuerũt custodes ad por
tam ciuitatis:ut eum mane comꝑhenderent.
Sampson uero nocte media cõsurgens tulit
ambas ferreas fores cum postibus & seris:&
in humeris portauit usq; ad uerticẽ montis
¶ Deinde amauit dalidam in monte soreth:
quã satrape philistinorũ induxerunt ꝑcio ꝓ/
misso:ut disceret a sampsone:i quo uires ei⁹
ꝯsisterent:qui ei illudẽs dixit:q̃ si.7.nerui/
ceis funibus humẽribus ligat⁹ esset:infirm⁹
ut alii homines fieret. Cumq; dalida ipsum
dormientẽ ligasset philisteis apud se latenti
bus:excitatus ille rupit uincula q̃si stupea.
Idipm̃ secundo factũ ẽ de.7. nouis funibus.
Cum aũt tertio.7.crines capitis eius circũli
gatos licio clauo terre affixisset:excitat⁹ sã/
pson extraxit clauum cum crinibus & licio.
Cum autẽ instaret ei dalida:& ad mortẽ de/
ficere uideret̃ :ut ei ueritatẽ panderet. Sam/
pson ꝯfessus est se nazareũ eẽ ab infantia do
mino ꝯsecratum: q̃ si caput ei⁹ rasum foret
fortitudo ab eo discederet. Tunc dalida uo/
catis philesteis sampsonem super genua sua
dormiẽtẽ p tõsorem radi fecit: & recessit sta
tim uirtus eius ab eo. Quẽ tenẽtes philistei
eruerunt oculos ei⁹ : & apud gazam uinctũ
in carcere ad derisum molere fecerunt. Coe
geruntq; eum iacere cum mulieribus robu/
stis:ut dicunt hebrei: ut ex eo robustam ꝓ/
lem susciperẽt. ¶ Procedente tempore cum
capilli eius renasci cepissent: & philistei i tẽ
plo dagon solẽne conuiuium in die festo eo
rum celebrarent:adduct⁹ est sampson:ut an
te eos luderet:& ipsi ei illuderent: qui stans
inter duas colũnas:quibus domus innitéba/
tur:apprehendit utrãq; manibus & concussis
columnis cecidit domus super omẽs:& ipse
mortuus est:& multo plures occidit mori/
ens q̃ uiuus occiderat:nam ꝑter cõuiuantes
quasi tria milia utriusq; sex⁹ ꝯuenerãt:q de
tecto spectabant:q sepultus ẽ in sepulchro

patrum suoꝝ inter saraa & eschol. Et iudicauit israel. 20. annis. Nó auté aliter excusat: ut ait aug⁹: q̄ seipm cum hostib⁹ ruina domus oppressit: nisi q̄a spús hoc latéter iusserat: qui per illú miracula faciebat. Habuit enim fortitudiné nō de natura se de gr̄a.

¶ De scā ruth uidua. XV.

Ruth uidua de regione moab i diebus iudicū clarult. Quā sanctā fuisse probat nō solū iosephus q̄ hoc testatur: sed etiā q̄a liber ei⁹ spalis historie inter sacre pagine uolumina ꝯnumerat. Elimelech enim de bethleem effrateus cū noemi uxore sua: & maalon & chelion liberis suis cū facta eēt fames in terra israel: abiit in regioné moabitidem: ut pascerent ibi. Quo mortuo filii eius duxerunt uxores de moab: orpham & ruth. Et mortui sūt ambo sine prole. Noemi uero uidua & filiis orbata cū redire uellet in terram suam facta fertilitate comitabant eam nur⁹ sue. Quas cū licentiasset orpha quidé reuersa remansit. Ruth uero oīno cum socru abire uoluit. Et uenerūt in bethleem que prius effrata dicebatur: tpe quo primū hordea metebant. Erat aūt ibi uir potens & diues noīe booz ꝯsanguine⁹ elimelech. Intrauitq̄ ruth agrum booz de mādato socr⁹ & colligebat spicas post metentes. Booz uero agrum igressus cū audiuisset que esset puella ꝯpatiens ei mandauit ne ad alterius agrū accederet: sed & hora uescēdi cū messorib⁹ suis comederet. Precepitq̄ meterib⁹ ut de industria spicas dimitterēt quas illa sine rubore colligere posset. Reuersaq̄ sero ad socrum & portās hordeū qd collegerat ei oīa nūciauit. Cui socrus dixit: q̄ booz propinqu⁹ eius erat. Id ipm fecit ruth diebus sequētib⁹ usq̄ ad aree uentilationé. ¶ Cū aūt in uentilando aream booz iuxta morem patrium ꝯuiuiū faceret seruis & messoribus suis. Ruth de socrus ꝯsilio lota & cultis uestibus induta ascendit cū aliis in areá latenter. Et cū sero booz obdormisset proiecit se ad pedes ei⁹ qui media nocte excitatus expauit uidés puellā & quesiuit que esset. Que rn̄dit se esse ruth relicta ꝓpinqui sui: que ideo uenerat: ut eá liberis carentem in ꝯiugem sumeret prout ex lege tenebatur cū ipse booz uxore careret: booz uero rn̄dit alium esse magis propiquum q̄ primo de coniugio requiri deberet. Quod si renueret ipse postmodū eam libéter acciperet. Et cū diluculo surrexisset: ipleuit pallium ruth hordeo: eáq̄ segete onustā remisit ad socrum. Mane uero booz ꝯgregatis senioribus ciuitatis interrogauit propinquiorem illū elimelech an agrum uenalē propinqui sui emere uellet & relictā eius accipere cui nunq̄ propinquiori predicta s̄m legē debebatur: an sibi inferius propinquo ius suum cedere. Qui ei libenter cedere uelle dixit. Sicq̄ booz diuino nutu ruth cepit uxoré. Ex qua genuit obed: qui fuit pater isai patris dauid. Ruth aūt sancta & pudica sanctitateq̄ famosa apud bethleem in pace quieuit. Hec omnia ex libris iudicū ruth: & ex chronicis iosephi & hierōymi: petriq̄ comestoris: nec non ex chronicis guilelmi.

¶ De scā anna ꝓphetissa. XVI.

Anna prophetissa filia phanuel de tribu aser: cui⁹ scitatem euangelicus prodit sermo luc. 2. tpe quo xp̄us fuit ad téplum p̄ntatus ibidem se repperit & eadé hora superueniés multa de illo prophetauit: oībus qui expectabát r̄demptioné israel. Hec eni uixerat cū uiro suo annis. 7. a uirginitate sua. Et permansit in uiduitate usq̄ ad annos. 84. etatis sue: que nūq̄ de téplo discessit: sed in oratione die noctuq̄ pmansit & in bona senectute in pace quieuit. Sepulta iuxta téplum dn̄i in hierusalé. cal. septēbris.

¶ De scō prisco discipulo. XVII.

Priscus discipulus fuit un⁹ ex antiquis discipulis xp̄i: licet inter noīa. 72. discipuloꝝ: qui a dorotheo abbate ꝯscripti sunt non reperiatur. Hic eni ille paterfamilias fuisse asseritur in cui⁹ domo xp̄s pascha sibi pari fecit: & i ei⁹ cenaculo cū discipulis discubuit: & eoꝝ pedes lauit: ut dama⁹. Hic post ascēsioné dn̄i ueniés romā cū apostolo petro in ptib⁹ campanie euāgelium predicauit. Qui & apud capuā uia aquaria deposit⁹ est. cal. septēbris: ut dicit ado.

¶ De scō egidio abbate. XVIII.

Egidius abbas apud arelateñ. oppidum prouincie floruit tpre cacoli iparoris. Hic atheniéñ natione regia stirpe progenit⁹: patre theodoro matre pelagia sacrisq̄ litteris eruditus est a puerilibus annis. Qui dum quadā die ad ecclesiā pgeret: egro cuidam in platea iacēti & elemosynā petēti tunicam suam tribuit: qua indutus mox sanitaté recepit. Parētibus uero suis defūctis patrimonii sui xp̄m fecit heredem. ¶ Die quodam dum ab ecclesia rediret obuium habuit uirum a serpēte peussum: sed oratione fusa ab eo ptinus uirus fugauit. ¶ Demoniacū quēdam die dn̄ico in ecclesia ꝯsistēté: & cūctos clamoribus conturbanté. Egidius orans ab immundo spū continuo liberauit. Cum autem p totam greciam ipsius fama cresceret: ipse humani fauoris uitans piculum clam litus maris petiit: ut ad partes alias se trāsferret. Aspiciēsq̄ nautas maris tēpestate piclitātes facta oratione tēpestātē sedauit. Applicātes

quoq; uiuite gr̃as eius meritis egerunt: & q̧ eum secum gratis ueherent promiserunt. Et cum ad quãdã insulam post dies q̃ttuor applicuissent: uir dei ibidem cellula reptũ egidius adiit: & cũ ipso in dei laudibus triduo mansit: deinde ualedicens cũ nautis abscessit. Cum ergo arelatum uenisset: & biennio cum scõ cesareo eiusdem urbis epõ mansisset: & ibidẽ quẽdam qui p triennium febricitauerat a febribus liberasset: eremũ cupiens clam discessit: & rhodano transito sec⁹ ripã guardonis apud ueredemium eremitã sanctissimũ dudũ fuit: ubi sterilitatẽ terre suis meritis fugauit: & infirmum quẽdam ei delatum ueredemio absente sanauit. ¶ Deinde famam humanam fugiẽs relicto ueredemio interiorem eremũ penetrauit: ubi uidelicet rhodan⁹ in mare defluit: qui loc⁹ septimania uocatur: ubi antrũ spinis obsitum & fontem inueniens ceruã sibi diuinitus p̃paratam nutricem habuit: que certis horis lactis ei alimoniam triẽnio p̃buit. Cum aũt ibidẽ regis famuli uenarent̃: ceteris feris ꝯtemptis ceruam cũ canibus insequunt̃: a quibus dudũ fugam ad pedes sui ꝯfugit alumni. Ille uero admirãs cur p̃ter solitum sic mugiret: exiẽs & uenatores audiens dñm pro cerua exorauit. Canes autẽ intra iactũ lapidis appropinquare minime audẽtes: cũ nimio latratu ad uenatores redibãt. Nocte superueniẽte domũ reuersi sũt: & sequẽti die retrocedẽtes casso labore iterũ redierũt. Quod rex audiẽs cum multitudine uenatorũ assumpto epõ ad locũ accessit. Sed cũ canes ut pri⁹ accedere non auderẽt: locũ ueprium densitate inaccessibilem in gyrũ circũdederũt. Unus aũt incaute sagittam dirigens: ut ceruam emitteret: uiro dei oranti p cerua graue uuln⁹ inflixit. Milites aũt semitam ferro apiẽtes ad speluncã ueniunt: & senẽ uenerandũ in habitu monachali ꝯspiciunt: ceruã quoq; ad ei⁹ pedes p̃cũbentẽ reperiũt. Ad quẽ soli rex & eps pedes adeunt: & quis eẽt interrogãtes: oẽm uitam suam eo narrante ꝯperium. Qui dũ pro uulnere ei illato ueniã postulassent: & medicos p ipso sanãdo pmisissent: ac munera obtulissent: ipse nec medicinã adhiberi uoluit: nec ad munera eorũ respexit: quin potius dñm orauit: ut q̃diu uiueret: ipm uulnus p̃petuo substineret. ¶ Sed cũ rex ipm frequẽter uisitaret: & pabulũ salutis ab eo reciperet: imẽsas diuitias obtulit: quas scũs recipe recusauit: ut iũ de ipsis monasteriũ fabricaret admonuit. Quod qdẽ rex p oia p̃fecit: ipsiusq; cenobii egidius licet diu renitẽs tandẽ multa regis instantia regiminis curã suscepit. Et p cessu tẽporis ad sacerdotii dignitatẽ puenit. ¶ Hui⁹ famã rex carolus audiẽs: ut ad se ueniret: p̃cib⁹ multis obtinuit. Qui ueniens aureliã in basilica scẽ crucis energuminum liberauit: deinde ueniẽs ad regem ipm rex reuerenter excepit: & inter cetera salutis colloquia rex ipm rogauit: ut p se ad dñm oraret eo q̧ peccatum quoddã enorme cõmisisset: quod nulli unq̃ nec ipsi scõ ꝯfiteri auderet. Sequẽti ergo dñica egidi⁹ celebrãs p rege orauit: & cõtinuo angelus eidẽ apparuit: qui schedulã i altare deposuit: in q̃ scriptũ erat regis peccatũ: & si de eo peniteret egidii p̃cib⁹ iã dimissũ. Addebat̃ quoq; ibidẽ: q̧ siqs p aliquo peccato egidiũ inuocaret: si tñ ab eo desisteret sibi dimissũ nõ dubitaret. Oblata igit̃ regi schedula: ille d pctõ suo ueniã humiliter postulauit. Egidi⁹ aũt cũ honore rediẽs apud reuernẽses urbẽ filiũ principis a mortuis suscitauit. ¶ Post aliquod tps p̃nũcians monasteriũ suũ ab hostib⁹ euertendũ romã adiit: & multa priuilegia ecclesie sue impetrauit: duoq; hostia cupressina in quibus imagines apostolorũ sculpte erant a papa ei donata in tyberim dimisit: & diuino regimini cõmendauit. Cũq; ad monasteriũ rediret cuidã cõtracto apud cebironẽ gressum restituit. Reuersusq; ad locũ p̃dicta hostia i portu inuenit: que in ecclesia sua ad ornatum & sedis romane monimẽtum erexit. ¶ Obitũ quoq; suũ ei diuinit⁹ reuelatũ p̃dixit. Et post laudabilẽ uitã in dño feliciter obdormiuit calẽ. septẽbris: ubi choros angelorũ ei⁹ aiam ad celos ferentiũ ꝯcinẽtes plurimi audisse testati sunt: claruit circa annos dñi. 700.

¶ De scis. xii. fratrib⁹ martyrib⁹. XIX

Duodecim frẽs martyres gloriosi pro xp̃o passi sunt. Quorũ tñ nomina originẽ passionisq; uel locũ uel modũ minime ualui reperire: nisi hoc solum quod i adonis martylogio scriptũ est: q̧ uidelicet post cesionem & incarceratione ultimo in diuersis partib⁹ capite cesi sunt calẽ. septẽbris: quos & romana ecclesia in suis calẽdariis cõscribit: & de eis specialiter festũ facit.

¶ De scõ lupo epõ senoneñ. XX

Lupus archieps senoneñ claruit tẽpore clotharii regis francorũ: q apud aureliañ ex regali genere ortus: dũ uirtutibus polleret: archieps senonis elect⁹ est. Dũ aũt omnia sua pauperib⁹ erogaret: & die quadã plurimos ad ꝯuiuium inuitasset: cum uinuz ad medium pro recumbentibus nõ haberet orauit ad dominum: & statim nũcius affuit: qui ceti uini modios adesse pre foribus nunciauit: quod unde aut a quo delatum est minime sciri potuit. ¶ Cum plures ei detraherent: q̧ filiam predecessoris sui uirginem dedicatam imoderate amaret: coram detrahentibus ipsam deosculatus est: dicens nihil

nocere boni uerba aliena: quem propria nõ
maculat conscientia. Nam quia ipsam deum
amare ardenter nouerat: eam mente purissi-
ma diligebat. Cum rex francorum clotharꝰ
burgundiam intrãs sceneschalcum suum cõ
tra senones direxisset & ciuitatem obsideret:
lupus ecclesiam sancti stephani intrans cam
panam pulsari fecit: cuius sonitu tanto terro
re hostes concussi sunt: ut nisi fugissent se in
carcere putassent. Tandeȝ obtento regno eũ
rex alium sceneschalcum misisset: & lupꝰ ei
sicut alii epi fecerant nõ occurrisset: sumpta
occasione illa episcopum adeo apud regem
diffamauit: qꝫ rex ipsum ad exilium destina-
uit: ubi doctrina & miraculis claruit. Inte-
rea senonici quendam episcopum: qui locuȝ
lupi inuaserat: occidentes a rege impetrarũt
ut lupus de exilio reuerteretur. Quem rex
uidens exilio tabefactum: ita repente diuini-
tus est mutatus: ut coram illo prostratus ue
niam peteret: & multis muneribus eiꝰ eccle
siam dotaret. ¶ Dum autem remeans parisius
uenisset: multa carceratorum turba solutis
uinculis apertisqꝫ hostiis eidem obuiauit: &
de ipsorum liberatiõe eius meritis facta gra
tias egit. ¶ Celebrãti ei die quodam dñico
lapsa est celitus gẽma in calice scõ: quã rex
in suas reliqas collocauit. ¶ Rex clotharꝰ
campanam sci stephani senoñ. audiens esse
mire dulcedinis iussit sibi parisius deferri.
Sed mox ut de urbe senonica delata est sonꝰ
ille dulcedinem amisit. Quod rex audiens
eam senonicis reportari iussit: & .7. ab urbe
miliaria sonitum recuperauit. ¶ Cuȝ nocte
quadam oraret instinctu diabolico ualde si
tiens sibi aquam deferri fecit. Sed aduertens
dolos inimici puluinar super os uasis posuit:
& diabolum intꝰ clausit: qui tota nocte ulu-
lauit: factoqꝫ mane confusus & dimissus ab-
scessit. Alia nocte duȝ ecclesias more suo cir
cuiret inuenit clericos quosdam rixantes: eo
qꝫ cum mulieribus fornicari uolebant. Qui
ingressus ecclesiam ꝓ eis orauit: & mox ab
eis omnis tentatio discessit. Qui coram eo
prostrati ueniam postularunt. Tandem mul
tis clarus uirtutibus in pace quieuit calen-
dis septembris. Circa annos domini. 610. tẽ-
pore heraclii imperatoris.

¶ De scõ uiuardo episcopo. XXI.

Viuardꝰ rhemeñ. archieps claruit
tempore clodouei regis: ut ait si
gibertus. Quo etiã tempore cla
ruerunt reolus eius successor: &
bercarius martyr primus abbas
ancylateñ: & sancta berta martyr & abbatis
sa in partibus galliarum. Huius nempe ui-
uardi discipulus fuit dictus bercarꝰ abbas
& multo tempore comes. Cum autem ali-
quando secum pergeret apud uillam que di
citur altimilare dum uiuardus graui som-
no premeretur sub fago dormiuit: uiditqꝫ
de celo columbam fagi ramis insidere: & de
inde descendere: & aream uacuam ĩ qua dor
miebat: ter uolando circuire. Indeqꝫ celos
repetere: que omnia bercarius uigilans cor
poraliter aspexit. Excitatus autem episcopꝰ
& cum bercario de uisione mutua collatio-
ne habita intellexit a deo sibi mandatum in
ipso loco cenobium edificandum. Quod &
uiuardus episcopus deuotius adimplere cu
rauit. In quo quidem loco congregationem
monachorum disposuit: & bercarium eideȝ
abbatem prefecit. Et postq̃ cuncta diligen-
ter implesset: in christo feliciter obdormi-
uit cal. septẽbris.

¶ De scõ bercario abbate. XXII.

Bercarꝰ abbas & martyr claruit
i gallüs tpe dicti clodouei regis
francoꝝ. Qui sub prefato scõ ui
uardo rhemoꝝ pontifice moribꝰ
& sapientia ĩbutus luxouiẽse mo
nasterium petẽs sub abbate eustasio mona-
sticã uitam duxit. Duȝ die quadã in cellario
uinum ex uegete in cereali hauriret: uocatꝰ
ab abbate obediẽtia solicitus & incautus ui
nũ: qd fundebat: reliquit uegete non clausa.
Quod dum cerealẽ implesset superficiẽ eius
ptransiẽs: in modum colũne constipatum in
gyrum uas coronari cepit: nec aliquid de ui
no in terram defluxit: donec reuerso berca-
rio q̃ti esset meriti apud deũ omnibus inno-
notuit. Post aliqd tempꝰ de abbatis licentia
rediit ad sanctum uiuardũ: a quo in mona
sterio predicto ab eodẽ edificato in loco qui
dicitur altimilare: abbas prefectus est sacre
congregationi monachoꝝ. Et dum filios su-
os sibi cõmissos more boni patris & pasto-
ris diligenter curaret: exigente culpa quen-
dam daguinum monachum uerbere discipli
ne correxit. Qui moleste hoc ferens instigã
te diabolo nocte abbatem dormientem leta-
li uulnere pcussit: & ut ferrum occultaret in
piscinaȝ demersit: qd dei iudicio super aquã
enatauit. Mox autem frater ille attonitus &
amẽs ad ecclesiã currens signum pulsabat.
Fratres autem hora insolita excitati admirã
tes abbatem percussum adhuc spirantem in
uenerunt: & ferrum etiã ans conspexerunt.
Daguinum quoqꝫ quasi amẽtem in ecclesia
repertum ut ĩ reum homicidii cõprehensum
ad bercarium iudicandum adduxerunt. Cui
ille q̃tum in se erat omnem dimittens iniuri
am deum per penitentiam consuluit esse pla
candum & in xp̃o martyr expirauit. Sepultꝰ
in monasterio suo. Ex cuius tumulo oleum
diu manans languentibus medelaȝ prestare
consueuit. Passus est autem calẽdis septem
bris.

¶ De scō agilo abbate. XXIII.

Agilus abbas tēpore clodouei regis francorum claruit. Hic agnoaldi nobilis cōsiliarii regis sigiberti fili⁹ bone indolis adhuc puer sci colūbani abbatis benedictione cepta scō eustasio religioso uiro cū aliis plurib⁹ clericis oibus postmodū fumeris a parētibus tradit⁹ est sacris lr̄is imbuē factusq; monach⁹ sub sci colūbani abbatis disciplina fuit cōuersatione mirabilis. Dū autē columban⁹ brunichildi regine sicut & aliis mulieribus aditū monasterii phiberet: & ob hoc ad instantiā regine a theodorico rege de monasterio expulsus eēt: eustasio ei demonasterio substituto: missus est agil⁹ ad regem recōciliandū. Et cū longe iā a monasterio abisset: & nepos quidā uadalom ducis cognito quare iret: cū satellitibus suis eū aggressus fuisset: ipsūq; educto gladio p cutere uellet: man⁹ ei⁹ repēte arida facta ē. Cui ueniā postulanti scūs manū sanā restituit: quo audito miraculo rex placatus columbanū ad abbatiā suā r̄stituit. ¶ Processu uero tēporis missus est agil⁹ cū scō eustasio a lothario rege ad uicinas gentes adhuc gētiles p̄dicandas: ubi multos ad xp̄m cōuertit: & miraculis coruscauit. Nā in uia demoniacū liberauit. Sadabergā uirginē cecā illuminauit: quoq; eidem itez fabricanti salutez uitā orōnib⁹ ipetrauit. ¶ Cū igit sanctus andoeu⁹ eps iup torrentē: quod dr resbacēs: proprio solo monasteriū de suis facultatib⁹ cōstruxisset: eidē monasterio agilū abbatē p̄fecit: ut dictū ē supra in legenda sci andoeni 5. non. maii. Cui⁹ uidelicet cenobii cōstruēdi locus eidē andoeno diuinit⁹ taliter ostensus est. Trib⁹ eni noctibus super ipm locū uidit nubē in modū crucis mirabiliter radiātem: & deinde trib⁹ dieb⁹ subsequētet eundē locū in modum crucis reppit rore cōspsum: eo. s. ambituquo monasteriū fuerat cōstruēdum. ¶ Dum aūt agilus abbas hospitalitati solicitus intenderet: die quadam media hyeme leprosum ante fores inuentum ad ignem calefaciendum adduxit: ipsum subito nusq̄ uidit. ¶ Alia uice ad metentes cum fratribus accessit: & tempestate subito ingruēte signo crucis edito imbrem a se & messoribus compescuit: grādine per gyrum circa eos nimia decidente. ¶ Annorum. 98. existens orauit: ut de hac uita solueretur: cui relatum est: q post biennium uotum obtineret. Sicq; centenarius migrauit ad christum calē. septēbris in cuius transitu ado monach⁹ choros angelorum psallentes audiuit. In eius etiam sepultura frater quidam febricitans & alius dolore dentium tortus tactu corporis liberatur.

¶ De scō antonino martyre. XXIIII

Antoninus martyr apud apamiā passus est: qui ex eodem oppido oriundus nobilis genere ab infātia christo seruiens & uirgo permanens amore martyrii flagrās ex urbe sua discessit. Et dum christianos p quireret ad presbyteratus ordinem ascēdit: & inde uerbum domini disseminando processit. Cum autem ex itinere fatigatus siti nimia laboraret: oratione fusa uirga solum pcussit: & statim fons uiuus scaturiit ad ei⁹ refectionez: & deinceps ad egrorum salubritatē. Reuersus autem apamiam & gentiles impugnans: martyrium suum fidelibus predixit. ¶ Verum dum loca sacra cum quibusdam christianis uisitaret: & ab eis aliquantulum diuertisset: a paganis tentus & iuxta flumen ad radices montis apamie decurrens decollatus est. Corpus quoq; eius membratim discerptū & una cum capite in flumine demersum est. Sed diuino miraculo sāguis de corpore fluens in unum: congelatus & in unum a fidelibus collect⁹ est. Aqua etiam fluminis a cursu desistens ad corp⁹ colligendū christianis in alueo uiam fecit. Sicq; corpus una cum sanguine leuatum atq; sepultum est. Caput autē eius ab angelis de amne sublatum nauicule parue imponitur: & duob⁹ angelis in similitudinem duarum aquilaruz nauiculā contra fluminis cursum sine remu gubernantibus ipsam ad habitaculum festi principis deduxerunt: quem sanctus antoninus ad fidē christi conuerterat. Quod fest⁹ per spiritum diuina reuelatione cognoscens ad nauem descendit: caputq; collegit: atque habitationem suam a loco illo remouens in domo propria caput deuote recondidit: domumq; suam i ecclesiam cōmutauit. Passus est. 4. nonā septembris.

¶ De scō mederico abbate. XXV

Medericus abbas apud eduenses ciuitatem claruit. Hic ex ipsius ciuitatis pago nobili genere ortus. Cum esset annorum. xiii. inuitis parentibus ad monasteriū ipsius urbis fugit: & monachus effectus penitentie mirabili operam dedit. Nam in hebdomada uix solūmodo cibum sumebat: & cilicio asperrimo carnem domabat. Successit abbati defuncto in regimine loci: multis miraculis pollens. Nā monachū quendā libidine diu grauiter temtatū: & fere ad desperationem adductum: tunicam suam induens excusso ab illo demone etiam corporaliter ululante ad castitatē nimiā reuocauit. Aliū

eiiam ante cõpletũ officiũ ecclesiã egredientem diuq; correpmm: reliquiis patris sui cibauit: & repente ad emendationem reduxit. ¶ Verum dũ famam populi ad se ꝯfluentis effugeret i uasta eremo se ꝯclusit: sed de mãdato epi ad monasterii regimẽ inuit⁹ rediit. Post modicũ aũt oratiõis gr̃a pisitus ueniens i cellula sci petri duob⁹ ãnis &.9. mẽsib⁹ se includẽs discipulos comunicauit & eisdẽ obitus sui die p̃nũciatu i pace quieuit.4.noñ septẽbris anno dñi.984.othonis ĩpatoris tertii ãno prio: sepultus ibidẽ miraculis fulgẽs.

¶ De scõ cosma confessore. XXVI.

Cosmas ꝯfessor natione grec⁹ in insula creteñ eremiticã uitaȝ duxit. Qui oĩb⁹ dieb⁹ uite sue ieiuniis & oratiõib⁹ uacãs i quodam antro resedit: ubi & post laudabilem uitã i pace qeuit.4.noñ.septẽ. Cuius corpus cũ aliquo tpe i eodẽ specu sepultum quieuisset ab icolis loci itra ciuitatẽ trãslatũ ẽ ut honorificẽtius coleref. Quod deo & sãcto displicuisse euidẽti signo appuit. Nã maxima aeris siccitate superueniente arefacta ẽ terra & fames ualida subsecuta: nec prius illapsa de celo pluuia fertilitas abũdauit: donec sanctũ corp⁹ ad loci sui abdita reductũ est. ¶ Post annos uero fere.400. corp⁹ ipm a uenetis nauigantib⁹ inde sublatũ ẽ: & uenetias translatũ: atq; in monasterio sci georgii maioris reconditũ: ubi ad p̃ns quiescit.

¶ De scõ elpidio epo. XXVII.

Elpidi⁹ lugduñ eps fuit: qui multa scitate flagrauit & doctrina & miraculis coruscauit. Qui & populũ dei sibi ꝯmissum felici cura gubernans apud prefatã ciuitatẽ 4.noñ septẽ.i pace quieuit. Sepultus i ecclesia scõꝝ.7.machabeoꝝ i qua sci iusti ei⁹ predecessoris epi mẽbra tumulata requiescũt.

¶ De scõ elpidio abbate. XXVIII

Elpidius abbas genere cappadox fuit. De quo scribit heraclides q habitauit i specu studio abstinentie cũctos uincens. Nã per annos xxv. quos ibi uixit dñico tantuȝ & iouis dieb⁹ cibum sumebat: alus dieb⁹ nihil uio gustabat: ac per totã noctẽ stando & orando psallebat: quẽ innumera multitudo frm sequebaf. Dũ aũt scorpio illum nocte quadã percussisset: ipe eu calcatu: ne standi quidẽ spatium i quo steterat: mutauit: i tantum dolorẽ ꝯtẽpsit. ¶ Sarmẽtum uitis aridũ extra tẽp⁹ debitũ ab eo plãtatũ adeo creuit: ut uitis magna facta infra annũ totã ecclesiã opiret. Hic per annos.xxv. nunq̃ ad occidentem se uertit: nec solẽ declinantem cõspexit. Cuius exẽplo discipulus eius sisinnius cum apud eum.7.ãnis fuisset i sepulchro se clausit: in quo stans per triẽnium semper orauit: nunq̃ die uel nocte deambulãs aut sedẽs aut iacens. ¶ Elpidius igif post annos p̃dictos ad cappadociam regressus & presbyter fact⁹ frẽs & sorores in unũ collegit: & cenobio cõstructo in pace qeuit. Cuius festũ agitur.4. noñ septembris.

¶ De sãctis euphemia dorothea thecla & erasma uirginibus & martyrib⁹. XXIX.

Euphemia: durothea: thecla: & erasma uirgines passe sunt in aquileia ciuitate tpe neronis ĩpatoris sub seuasto preside. Fuerũt eniȝ duo frẽs nobiles & ditissimi eiusdẽ urbis. Quoꝝ maior noie ualẽtius pagan⁹ genuit euphemiã & dorotheam. Alter uero minor nomine ualentian⁹ xp̃ianus genuit theclam & erasmã: qui tam filias suas q̃ neptes sepius ad domũ suam uenĩẽtes de fide xp̃i secreto erudiebat: quas scũs hermacoras epus in ipa domo cathetizauit: ualentius autẽ iussit fieri turrim excelsam sup fluuiũ natisuȝ: ita ut flumẽ per mediũ turris flueret per arcus reuolutos i qua turri filias suas propter eaꝝ nimiaȝ pulchritudinẽ collocaret: donec eas maritis traderet: duasq; fenestras tantũ i ipsa turri fabricari precepit. Sed cum ad ciuitatẽ tergestinaȝ prexisset. Euphemia & dorothea tertiam fenestram ceteris ampliorem construi fecerunt: ut i ipsa ad orationem stare possent. ¶ Cum autem die quadam descẽdissent ad fluuium ut ex more se lauarent superuenerunt & germane ipaꝝ thecla & erasma. & orantibus uirginib⁹ ut aqua fluuii mũdaretur quatenus digne baptizarentur: natiuus fluuius retraxit undulas & stetit. Eadeȝ hora superuenit ualentianus cum beato hermacora: & uiso miraculo gratias deo egerũt. Quas scũs hermacoras continuo baptizauit & deo uirgines dedicauit: easq; ualentiano cõmendauit. Reuersus autem ualentius eodem die: & uidens tertiam fenestram in turri constructam didicit a magistris q ad mandatum filiarum suarum eam fabricassent. Et interrogauit filias suas cur tertiam fenestram fieri iussissent. Que dixerunt: ut maius lumẽ ibi fulgeret: nolentes ei indicare: q causa orationis eam construi ordinassent. ¶ Post aliquod uero tempus cum ualentius filias suas uellet uiris tradere: eo q a plurimis nobilibus in coniugium peterentur. Responderũt uirgines se christum spõsum imortalem habere cui uirginitatem suam perpetuo dedicassent. Quod audiens ualentius iratus arrepto gladio eas interficere uoluit. Ille uero ad domum ualentiani patrui fugerũt. Quas ualentianus una cum filiabus suis in angulo domus abscondit. Et cum perrexisset: ut hec scõ Hermacore episcopo nunciaret

Valẽtius cum seruis suis uenit ad domum
fratris & filias requirere cepit : & interro-
gans duos ex suis ualẽtiani ubi eẽnt : unus
quidem eas celauit. Alter uero eas propala-
uit: qui statim arreptus a demonio seipm in
uicino fluuio necauit. Valentius uero filias
& ceptes in angulo repertas xp̃m adorantes
apprehendit : & ad domum suam adduxit.
¶ Altera uero die ipsas quattuor seuasto p̃-
sidi tanq̃ xp̃ianas puniendas tradidit : quas
preses ante se iussit adduci: & cepit agere: ut
sacrificarent. Et cum se xp̃o domino sacrifi
care dicerẽt: iussit eas nudas uirgis cedi: de-
inde uersis pedibus suspendi : & malleis ca-
pita earum contundi: usq; dum per nares ea
rum sanguis distillaret in terram. Et cũ hec
omnia constanter tolerassent: & deo semper
gratias agerent: preses fecit eas in carcerem
recludi. ¶ Mane autem facto mandauit iteꝝ
sibi uirgines presentari : & uidens eas sanas
effectas ad deorum sacrificia exhortabatur:
eo q̃ dii eis compatiẽtes earum uulnera cu-
rassent. Sed cum se a xp̃o domino sanatas as-
sererẽt & non ab eius diis: quos eẽ demones
comprobabant. Iussit eas seuastus in equu-
leo suspendi: & ad latera ipsarum lampades
ardentes applicari. Deinde fecit illarũ mam
millas amputari : & canibus deuorandas
iactari: quas tamen canes intactas custodie-
bant. Iterumq; eas preses mandauit in custo
diam recipi . Nocte autem ipsa ualentianus
mammillas uirginum intactas & sicut rosas
splendentes inuenit: quas hermacore episco-
po p̃ reliquiis obtulit. ¶ Sequenti uero die
mandauit preses uirgines nudas per totam
ciuitatẽ aquileie circunduci . Orante uero
euphemia angelus domini operuit eas sto-
la cãdida: & corpora illarum restituit oĩno
illesa: ita ut nec cicatrix in eis appareret. Et
cum illese fuissent presidi presentate: uidens
seuastus ipsas: ut solẽ facie splẽdentes atque
deos omnes gentium confutantes: iussit illas
capite truncari. Quas pater ac patruus eaꝝ
ualentius arreptas ad summitatem turris:
quam fecerat traxit: & manibus eas propri-
is decollauit. Corporaq; illarum cum capi-
tibus ex alto in flumine proiecis: & subito fa
cto nimio terremotu ignis de celo ueniens:
ipsum cum omnibus qui secum erant: & ip-
sam turrim usq; ad fundamenta consumpsit.
Cumq; noctu ualentian⁹ cum sancto herma
cora pertexissent ad flumen ad corpora req
renda: dum essent iuxta portam ualẽtianam:
ecce uenit nauicula cum duobus uiris splen
didis ad ripam fluminis: que dicitur clemen
tiana: in qua nauicula corpora sanctaꝝ cum
capitibus posita erant: que illi duo uiri san-
cto hermacore ubtulerunt. Qui una cũ cle-
ricis suis & ualẽtiano gratias agẽs corpa uir
ginum de nauicula leuauit: & in domo ualẽ
tiani in monumẽtis marmoreis sepeliuntur:
ubi & altare construxit: & domum ipsam in
honore sanctarum ecclesiam cõsecrauit: ua-
lentianus quoq; omnem familiam suam ba-
ptizari manumisit : omnesq; facultates suas
ecclesie cõcessit. Passe sunt autem sancte uir
gines. 3. noñ septẽbris.

¶ De sancta seraphia uirgine & martyre.
XXX

Seraphia uirgo passa ẽ apud op-
pidum ueudinensium sub hadri
ano principe & preside byrillo.
Hec genere antiochena ueniens
ad urbem declinauit ad domum beate sabi-
ne relicte nobilissimi ualentini: quam sua p̃-
dicatione ad christum conuertit: ut dictum
est supra in passione sabine. 4. calen. septem
bris. Quod audiens byrillus preses misit ad
uirginem comprehendendam. Sabina uero
uirginem diligens: parato curru una secum
ad pretorium perrexit. Preses aũt ob nobili
tatem sabine utriq; deferẽs eas cum pace di-
misit. Sabinam tamẽ q̃ magicis artib⁹ demẽ
tata christiana fuisset effecta dure r̃darguit.
¶ Post tertiuꝫ uero diem preses & seraphiã
rapuit: eamq; sibi presẽtari fecit: ipsamq; ad
deorum sacrificia inuitauit. Que cum se xp̃o
domino immaculatuꝫ sacrificium offerre di
ceret: seq; ex p̃petua uirginitate : quam deo
uouerat; templum dei uiui assereret: manda
uit preses: ut uiolari deberet: quaten⁹ amis-
sa pudicitia templum dei esse desineret. Tra
didit illam duobus iuuenibus lasciuis egy
ptiis: ut ea per noctem integram uterentur:
quam illi in cubiculum obscuriorem intro
duxerunt. Orante uero uirgine cũ circa pri
mam noctis horam ad eam accedere uellẽt:
factu magno sonitu cum horribili terremo-
tu iuuenes tremefacti ceciderunt quasi exa-
nimes in terram membris omnibus resolu-
tis: quos mane missi presidis illuc destinati
iacẽtes & unni corpore impotes inuenerũt.
Factoq; cõcursu nimio uirgo christi ad pre
sidem adducitur: & quibus hoc maleficiis fe
cerit interrogatur. Illa autem non malefici-
is diaboli: sed uirtute christi hec miracula
peracta fuisse narrauit . Cui cum preses di-
xisset: ut si non hec magicis artib⁹ fecisset il-
lus in xp̃i sui nomine surgere & loq faceret.
Seraphia iuuenes ad se duci fecit : sup quos
nec stare: nec se mouere: nec loqui ualentes
orationẽ fudit: eosq; in christi nomine cõiun
gens incolumes erexit: qui mox corã popu-
lo stãtes & oibus suis mẽbris facti cõpotes
loq ceperunt: atq; p̃sidi narrauerunt: q̃ dũ cõ
tra uoluntatẽ eius uirginẽ cõtingere uolu-
issent: iuuenis decorus stature procerrime
ut sol splẽdens se interposuit: qui illos adeo

suo lumie terruit: qui mox amissis sensibus defectio eos apprehēdit. Quod audiēs p̄ses & ea magicis artibus ascribēs iussit eam expoliari & eidem lampades applicari. Quib⁹ mox diuinitus extīctis ministri eas tenentes lampades corruerunt. Preses autem adhuc ipsam potius maleficā existimās: mādauit fustibus cedi. Statimq; terremot⁹ magnus factus ē & fractis fustib⁹ bastula una de stipitibus oculū dextrū p̄sidis pcussit: & post triduū ip̄m amisit. Tūc indignat⁹ p̄ses uirginem capite cedi iussit. Que decollata ē trans arcū faustini iuxta areā uindiciani ducis cuius corpus beata sabina i eodē loco sepeliuit. 3. noñ. septembris.

¶ De scā phebe discipula. XXXI.

Phebe discipula apostoloꝝ fuit. de qua paulus apostolus ad ro. ulti. ca. mētionē facit: quā & ipse frib⁹ rome existib⁹ intime ꝯmēdauit: eo q; & sibi & multis aliis discipulis i ministerio fideliter astitit. Que & ipa in uita scitate & honesta pudicitia in xp̄o pausauit. 3. noñ. septēbris. Sepulta rome ut scribit hieronymus.

¶ De scō antidio ep̄o & martyre. XXXII.

Antidius ep̄s & mr̄ apud turonez passus ē tēpore honorii ipatoris sub persecutione uandalica. Hic ep̄s turoneñ fuit. Qui tp̄e quodā feria. 3. hebdomade scē: dū pontē dimi fluminis trāsiret: uidit principē demonū i throno sedētē: & agmē ministroꝝ unūquēq; sua mala gesta suo principi referētē. Inter quos ethiops teterrim⁹ retulit q; romanum p̄sulē zozimū septēnio de lapsu carnis impugnatū dñica palmaꝝ p̄terita ad crimē ꝯmittendū cū uirgine quadā induxit: in cui⁹ testimonium unū ex sandaliis ei surreptū i iudicio p̄tauit. Quē princeps demonū sup cunctos plurimū honorauit. Tūc ep̄s eundē demonē ad se uocans i uirtute dñice passionis ei mandauit: ut eadem uelocitate qua roma uenerat illuc se icolumē deferret. Et sic i dnino ꝯsisus sup demonē ascēdit & sepi⁹ uersiculum illū. Deus i adiutoriū meū intende repentes incolumis ab illo uect⁹ i cena dñi hora celebrāda officii romā puenit. Demonē aūt ante foras ecclesie lateraneñ expectare iussit sandaliū ei rapuit: & ad papā accessit. Quē alloquēs secreto rē sibi uisam & nia gesta retulit negantiq; sandaliuz quē amiserat & quē adhuc se amisisse nō aduerterat ostendit. Sicq; ip̄m ad pniam prouocauit. Missa quoq; uice ei⁹ ea die celebrauit: ptē chrismatis a se cōsecti sumpsit: missaq; celebrata pontificinale faciens: demonē preforib⁹ expectantē inuenit super quē reascendēs eo q; ip̄m reuectāte in sabbato scō hora celebrandi officii ad ecclesiam suā sospes rediuit: demonq; statim euanuit: & antidius celebrans & catecuminos baptizans ubi fuerat & que re miranti populo enarrauit. ¶ Deinde scūs martyr persecutione uandalorum tentus p xp̄i confessione in faciē cesus & uariis ictib⁹ cruciatus: multisq; uulneribus i mēbris omnibus corporis attritus: tandem gladio capite cesus ē: turoniq; sepultus. 3. noñ. sep.

¶ De scis antonino & aristeo mr̄. XXXIII

Antoninus puer & aristeus martyres apud urbē campanie capuaz passi sūt. Qui antoninus cū esset annorum. x. aristeum ad fidē cōuertit. Cum quo postmodum tētus & uariis suppliciis cruciatus tādem ambo cedente gladio martyrii palmā consecuti sunt. iii. noñ septembris.

¶ De scō moyse duce & ꝓpheta. XXXIIII

Moyses ꝓpheta & dux populi israel qui inter patres sanctos antiquos non solū ecclesiastici. 45. caplo: sed etiā in multis locis diuine pagine: tam in nouo q̄ in ueteri testamēto conscribit & plurimū ꝯmendatur filius fuit amrā & iochabeth eius uxoris de tribu leui genitus in egypto. Cui⁹ admirāda opera i quattuor libris pentateuchi ultimis prolixius descripta: hic compendio se recolliguntur. ¶ Cum enim hebreoꝝ populus a iacob descendēs in egypto multiplicāt⁹ inumerabiliter excreuisset. Pharao rex egypti nomine amenophis sciens prophetatum filium ex hebreis nascituꝝ qui regnum egypti humiliaret: mādauit omnem hebreorum masculum nascentem in fluuio necari. Eo igitur tp̄e cum amrā uxorē nollet cognoscere malens liberis carere q̄ neci filios procreare dominus enim per somnium astitit dicens ne timeret ad coniugem accedere: quia puer quē timebant egyptii ex ea nasciturus erat. Natus ergo moyses per tres menses a matre absconditus est: cum ulterius celare non posset: exposuit eum in fiscella stupea in flumine nilo. Quē thamur filia pharaonis: que descendebat ut lauaretur uagientem uidens suscepit: & matri proprie ad lactandū tradidit atq; ablactatum in filium adoptauit quem uocauit moysem: eo q; ip̄m ex aqua tulisset. Egyptii enim moys aquam is saluatū dicunt. Cuius uero statem & elegantiam uidens rex coronam suam in qua erat dei ammonis imago capiti pueri imposuit: quam puer in terram proiecit & imaginem fregit. Sacerdos autem heliopoleos a latere regis surgens dixit illum esse puerum de quo prophetatum fuerat: q; regnū egypti humiliaret: & uoluit i eū irruere. Sed auxilio regis & persuasione cuiusdam sapiētis liberat⁹ ēt

qui p ignorantiam hoc a puero factũ asseruit
In cuius argumẽtũ prunas allatas puer ori
apposuit: & lingue summitatẽ corrupit. Et
ex hoc hebrei ipediti oris lingue illum fuisse
autumãt. Tanteq; pulchritudinis fuit: ut nul
lus adeo seuer⁹ uel tã arduis occupatus eẽt:
q ei⁹ aspectui nõ adhereret. ¶ Cũ aũt adole
uisset moyses: ethiopes egyptũ uastauerũt.
Et habuerunt egyptii rñsum a diis: ut adiu-
tore hebreo uterẽt. Vixq; obtinuerunt a fi-
lia pharaonis: ut moysẽ iã iuuenẽ bellicosũ
effectũ exercitui suo pficerent ducẽ: qui flu-
minis itinere tãq̃ lõgiore ptermisso p terrã
duxit exercitũ itinere breuissimo: ut iproui
sos ethiopes pueniret. Sed p loca plena ser-
pentibus iter faciẽs: tulit in arcis papyreis
ciconias egyptias serpẽtib⁹ naturaliter infe
stas: & quotidie castrametatus uia uni⁹ diei
pmittebat eas: ut serpentes fugarẽt: ac deuo
rarent: & ita tut⁹ p noctem trãsibat exercit⁹
Tandẽ pueniens ethiopes expugnansq; illos
fugiẽtes in ciuitatẽ regiã noie saba potenter
obsedit. Tarmis uero filia regis ethiopum
coniecit oculos in eum: & ex pdicto tradidit
ei ciuitatẽ: ipseq; eã accepit in uxorẽ. Inde ẽ
q maria & aaron iurgati sunt aduersus moy
sem pter uxorẽ ei⁹ ethiopissã: obiiciẽtes ei
q eã decepisset. Et cũ redire uellet moyses
nõ acquieuit uxor. Moyses aũt astrorũ peritus
duos anulos ɔsimiles fecit: in quorũ gẽmis i-
magines fabricauit: ut altera memoriã: alte
ra obliuionẽ ɔferret. Et anulo qdẽ obliuio-
nis uxori tradito: ipse alterũ amoris tulit. Sic
q mulier cepit eius amoris obliuisci: & mo
ysi in egyptũ libere reuerti pmisit. ¶ Iuit ãt
in terrã gessen ad frẽs suos: & uidẽs quendã
pfectũ opis egyptiorũ pcutientẽ hebreũ se-
creto occidit: & abscõdit in sabulo. Et cũ die
altero inuenisset duos hebreos rixantes: & i-
iuriantẽ argueret: ille ei homicidiũ egyptii
ppetratũ obiecit. Quod audiens moyses ti-
muit: & potissime qa rex hunc ɔperto quere-
bat interficere eũ: fugitq; moyses in terram
madian: & cũ liberasset septẽ filias hietbro-
nis sacerdotis a pastorib⁹ eas uiolare uolẽti
bus: filiã primogenitã ipsi⁹ sacerdotis sepbo
ram noie accepit i uxorẽ: ex qua duos filios
procreauit. s. gerson & eliezer. Dedit aũt hie-
thro curã gregus suorũ alendorũ moysi: qui
dum ei⁹ pascẽs in deserto: uenit ad mõtẽ dei
oreb. Apparuitq; ei dñs i flãma ignis de me
dio rubi: qui ardẽs nõ cõburebat: pcepitq;
ei: ut iret ad regem egypti & ad filios israel
p liberatione populi: & ostẽdit ei signa que
faceret corã eis: excusantiq; ei de ipedimẽto
lingue: aaron frẽm eius eloquentissimũ in so
latium & auxiliũ loquẽdi dedit. Tulitq; mo
yses uxorem & liberos: & pfect⁹ est: cui oc-
currens angelus in uia corripuit eũ: eo q fi

lius minor incircũcisus eẽt: unde & uxor ter
rita cum liberis remansit: ne possent moysi
esse impedimento: ipse uero solus processit.
¶ Veniensq; i egyptum cũ aaron fratre suo:
ɔgregauerunt seniores israel: narrantes eis
uerba dñi: feceruntq; coram eis signa de uir
ga: que uertebatur in colubrũ: & de manu
moysi etiã posita in sinu leprosa facta est: &
de aqua de nilo hausta & in sanguinẽ cõuer-
sa. Quod uidẽtes seniores crediderunt: & si
mul cum eis ad regem ingressi mandatũ dei
ut populum dimitteret ei nunciauerunt. At
ille deũ & eos ɔtemnẽs derisit: populumq;
hebreorũ magis afflixit. Erat autẽ tunc moy
ses annorũ. 80. & aaron. 83. qui ingressi uerũ
ad regẽ egypti signa coram eo fecerunt. Pri
mo quidem uirga moysi in colubrum uersa
deuorauit uirgas magorũ: que similiter uer
se fuerant in serpẽtes. Indurato uero phara-
one: & incredulo permanente: percussa est
egyptus decẽ plagis his uersibus compre-
hensis. Prima rubens unda: ranarum plaga
secunda: Inde culex tristis: post musca nocẽ
tior istis: Quita pecus strauit: uesicas sexta
creauit: Post sequitur grando: post bruch⁹
dente nephando. Nona tegit solem: primam
necat ultima prolẽ. ¶ Per hanc ultimã pla-
gam eduxit domin⁹ populũ ex egypto. Trã-
siuit enim angelus domini per omẽs domos
egyptiorum interficiẽs omnẽ primogenitũ
hominũ & iumẽtorũ. Quam plagam ut eua-
derẽt filii israel mandato dei fase celebrarũt
agnum assum cũ azymis panib⁹ comedẽtes
& de sanguine eius postes domus linientes:
quod ppetuis tẽporibus domin⁹ celebrari
constituit in memoriam eorum liberationis
& in figuram dominice passionis. Spoliaue-
runtq; egyptios hebrei diuino iudicio pro
mercedis sue recompensatione: quia. s. gra-
uis & diu cum magno eis labore seruierant:
nec quicq̃ mercedis perceperant: ideo etiã
tulerunt ab eis aurum & argentum: ut inde
fieret tabernaculum. Erant autẽ in populo
tunc quasi. 600. milia uirorum absq; paruu
lis & mulieribus. Et ascenderunt ex egypto
quinta progenie a iacob. ¶ Dominus autem
pcedebat eos p columnam nubis in die con
tra feruorem solis: & ignis p noctem contra
caliginẽ: quibus coarctatis inter mare rubrũ
& aspa montium: cũ psequeret eos pharao
cũ. 600. currib⁹ & . 50. milib⁹ equitũ penitẽs
q eos abire dimisisset: pbẽte ducatũ eis mo-
yses: ipse iubẽte dño mare rubrũ tactu uirge
in. xii. diuisiones diuisit: & israel siccis uesti
giis mare trãsiuit: quo ceteris tribub⁹ prio-
genitis itrare post moysẽ dubitãtibus iudas
prim⁹ itrauit: uñ & ibi ppter fidẽ & obediẽti
am regnum pmeruit. Ingresso igit post eos
pharaone cũ curribus & eqtib⁹ suis mediũ

ficci maris subito reuersa est super eum a
tergo omnis moles aque: & obrutus est ibi
cum uniuerso agmei suo: unde adhuc exit i
eodem littore tractus rotaꝝ & uestigia equi
tum ac peditũ que ibidẽ & i profũdo adhuc
cernunt: que ii casu uel studiose turbauint
mox diuinit⁹ i formã pristinã repant. ¶ Sub
merso igit rege egypti moyses carmẽ hexa
metrũ. i. cãtemus dño decãtauit: ut dictũ est
supra in gestis marie prophetisse cal. iulii.
¶ Veniẽsq; cũ populu i marath: aquas ipota
biles imisso ligno dulcorauit. ¶ Deficiẽtib⁹
etiã uictualib⁹ dũ popul⁹ murmuraret pri
stinas delitias i memoriã reuocãs orãte moy
se dñs eis coturnices & mãna de celo misit:
qđ ꝯtra dei ꝑceptũ in crastinũ reseruatũ cõ
putauit. De isto aũt mãna filii israel ãnis. 40
in deserto substẽtati sunt qđ hẽbat omne de
lectamẽtũ & saporis suauitatẽ: & uoluntati
cuiuscũq; deseruiẽs ad qđ qsq; uolebat i ei⁹
saporẽ ꝯuertebat. ¶ Iteꝝ moyses i rapbidiꝫ
populo murmurãte pp defectũ aque petraꝫ
oreb uirga pcutiẽs aquã eduxit. Itẽ mittens
iosue ad pugnãdũ ꝯtra amalech & ipse i mon
te orãs eleuatis manib⁹ usq; ad solis occasuꝫ
ei uictoriã ipetrauit. ¶ Mẽse uero. 3. egressi
onis de gypto. s. iunio pria die mẽse uenerũt
filii isrl̃ ad mõtẽ sinai: q̃ fuit a fase dies. 47.
Et tunc scificato pri⁹ populo die tertia p⁹. s.
qnq̃gesimũ diẽ: accepũt legẽ a dño i decalo
go mãdatoꝝ. Post datã uero legẽ & pplo re
citatã moyses i mõtẽ sinai iuxta dñi ꝑceptũ
ascẽdit. Qui ei domũ sapbirini coloris i exẽ
plar tabernaculi faciẽdi ostẽdit: cũ utensilib⁹
suis: ubi moyses. xl. dieb⁹ & xl. noctib⁹ abs
q; cibo & potu cũ dño pmanẽs caligine qua
mõs opiebat circũtect⁹ audiuit eũ iubentẽ
de tabernaculo ꝯstruẽdo: de arca: de mẽsa:
de altare: de candelabro: de uestib⁹ sacerdo
tum & oib⁹ aliis ad sacrificia ptinẽtib⁹: que
in exo. plenius pertractãtur. Ipso aũt in mõ
te morã faciẽte populus ipanẽs ab aaron &
hur deos petiit: q & uitulũ ꝯflatilẽ eis ddit:
eũq; populus adorauit: de quo supra actũ ẽ
in gestis aaron cal. iulii. Moyses aũt descen
dẽs de monte cũ hoc uidisset indignatus ta
bulas legis dei sibi datas ꝯfregit: uitulũ cõ
bussit: & uigintiquattuor milia de populo i
interfecit: ut supra ibidẽ dictũ ẽ. Deide ueni
am quã petebat populo suo obtinẽs: poste
riora dei. i. tergũ ei⁹ in humana effigie tran
seuntis uidit. Duas quoq; tabulas istar prio
rum ꝑcidẽs. x. legis precepta i eis descripsit.
Iterũ q;. 40. dies i ieiunio cũ dño faciẽs splẽ
dida facie & radiis oculos intuẽtiũ reuerbe
rantib⁹ descendit. Ideoq; loquẽs populo fa
ciẽ uelauit. ¶ Tertio iteꝝ ut tradunt hebrei
ad ipetrãdam uenie certitudinẽ ascendit. Cõ
pletoq; cũ dño tertio ieiunio quadragẽario

nona die septẽbris rediit. Reuersus quoq;
iuxta dei mãdatum tabernaculũ & oia ad id
ptinẽtia fabricauit: qđ prima die ꝭi ãni in de
serto erexit & gloria dñi illud opuit per diẽ
incubans sup illud in nube & per noctem in
igne. Ad cuius eleuationẽ deiceps filii israel
castra mouebãt ea uero stãte & ipsi stabant.
Inde dñs moysem uocauit: eiq; sacrificioꝝ
legem dedit. Cum aũt eleuante se nube filii
israel de monte sina recedentes: uiã triũ die
rum iuissent ut irent ad terram promissionis
murmurauerunt pre dolore. Missisq; explo
ratoribus ad ipam terrã ipsisq; post dies. 40
fuersis terre sibi ꝑmisse detraxerũt: iuũ & iu
xta numeꝝ dierũ qbus exploratores eandẽ
terram ꝯsiderauerãt. 40. ãnis impediti p de
sertum circuierũt: donec oẽs a. xx. ãnis su
pra mortui sũt: preter caleph & iosue qui p
pte dñi steterant: de quib⁹ dictũ est supra in
eoꝝ gestis cal. septẽbris. Post ãnos uero. 40
locutus est dñs ad moysem de diuisiõe terre
promisse & de substitutiõe iosue: q; populũ
introduceret eiq; terrã diuideret. Et numera
uit moyses populũ a. xx. annis supra. Inter
quos nullus eoꝝ qui primo nũeratii fuerant
cum egressi essent ex egypto supstes erat ꝑ
ter caleph & iosue. ¶ Post hec mortua ẽ ma
ria soror aaron in cades ubi murmurãte po
pulo pp penuriaꝫ aque: de mãdato dñi moy
ses uirga percussit petrã & aque largissime
egresse sunt. Et quia moyses & aaron diffi
denter egerunt: cũ alias fiducialiter egissent
gloriam uidelicet miraculi sibi attribuẽtes
& non dño icrepati sunt a deo: & ex hoc ter
ram promissionis intrare non meruerunt.
¶ Eodem anno mortuus est aaron in monte
or: cui filius eius eleazar in põtificatu succes
sit. Deinde cum uenisset populus in salmona
& propter laborẽ itineris murmuraret: imi
sit eis dominus serpentes ignitos a quorum
lesione per aspectum serpentis enei super sti
pitem ligneum iubente deo per moysem ele
uati: post modum sanati sunt. Et inde profe
cti ad torrẽtem iared quem siccis pedibus si
cut mare rubrum transierunt: & iuxta arnõ
castrametati pugnauerunt ꝯtra seon regem
amoreoꝝ: & og regem basan & terras eorũ
ac ciuitates obtinuerunt. Quas moyses tri
bub⁹ ruben & gad: & dimidie tribui manas
se citra iordanem in sortem concessit. ¶ Dei
de moyses anno. 40. uidens diem mortis sibi
imminere omnem populum ad iordanẽ con
uocauit. Ibiq; deuteronomion condidit: qđ
latine dicitur secunda lex nõ q; sit alia a pri
ma sed eadem secundo repetita. Moriturus
quoq; ad instar iacob patriarche populo be
nedixit. Tandem iuxta preceptũ dñi mõtẽ
abarim ascendit: & inde ad mõtem nebo usq;
ad uerticem ipsius q̃ dicitur phasga: & inde

contemplatus est terram promissionis: ubi & iubente domino annorum. 120. moetuus est pridie nonā septembris. Et non cognouit homo sepulchꝝ eiꝰ usq; i p̄sentē diem: quod iō iudei diuinitꝰ factū dicūt: ne ipm mortuū populus p deo coleret: eo q̄ ad idolatriā p̄nēent. Hec ex libris exodi: leuitici: numeri & deuteronomii: & ex chronicis iosephi: hieronymi: petri comestoris & guilelmi.

De scō museo presbr̄o. XXXV

Museus massilieñ ecclesie p̄sbyter uir sanctitate ꝯspicuus & in scripturis diuinis doctꝰ: & in earum sensibus subulissima exercitatiōe limatus fuit. Hic petitia ecclesie plura digessit: excerpsit eni ex sanctis libris lectiones totius anni festiuis aptas diebꝰ. Responsoria etiā psalmoꝝ ꝯgruentia tempori & lectionibꝰ etiā respondentia composuit. Scripsit & ad eustasium epm sacramentorū libꝝ egregium & cōpendiosum. Homelias etiam declamauit. Et plenus uirtutibus humanitatis apud massiliam debitum soluit: ubi & tumulatus miraculis uiuit. Hec gennadius.

De scō marino ꝯfessore. XXXVI

Marinus ꝯfessor in ciuitate ariminēñ claruit tēpore diocletiani & maximiani imperatoꝝ. Qui dum ex oi parte diuersaꝝ artium magistros & operarios ꝯgregassent ad reedificationē arimineñ ciuitatis: que circa annos dñi. 220. reparari cepit: cōtigit ut ex dalmatie partibꝰ duo magistri dolandoruꝫ lapidū aduenirent: uidelicet marinus & leo qui ex arbeñ ciuitate oriundi xp̄iani ab infātia dño seruiebant: de labore manuū suarū pauperibus elemosynas tribuētes. Hi ad p̄dicte arimineñ ciuitatis reedificationē uenientes: uiderunt plures xp̄ianos de sua prouīcia per p̄fectos opeꝝ in odium xp̄iane fidei iussu principū iniustis pōderibus aggrauari: & ceperunt eos in suis laburibus adiuuare. Post aliquot uero dies marinus asellum emit: quatenus illius adminiculo fratribus suis in portandis lapidibus subuenīret. Deinde ad montem titanum accedentes ad saxa excidenda ibidem cū aliis operariis triennium peregerunt. Post annos uero tres leo cū paucis comitibus perrexit ad montē feliciani: qui mons ferretri nuncupat: ubi sibi cellam constituit: & deo seruire cepit: anachoriticam uitam ducens. Marinus uero cū aliis christianis ad ciuitatē arimineñ reparandam remansit: ubi usq; ad operis p̄fectionē perseuerauit: xp̄ianos in laboribus adiuuās & eis ut poterat charitatiue ministrans. Nec p̄pter laborem corporeū orationes pretermittebat aut ieiunium: sed quāto plus carne affligebatur: tanto in laboribꝰ fortior uidebatur. Completo uero ciuitatis edificio ipse ciuitatē aliam non manufactam i celis edificare cupiens: predicatiōis officio diligenter instare cepit: multosq; gentilium &c ex ipsis idolorum sacerdotibus ad xp̄m conuertit. Interea dum antiquꝰ hostis eum perturbare a diuino opere moliretur: quandaꝫ mulierem adeo dementauerat ut effecta insana de partibus dalmatie ariminū usq; ueniret: marinū uti uirum suum legittimū requirendo. Quem ut inuenit ipm importunis p̄cibus ut se eius cōiugem susciperet flagitauit. Quam ubi marinꝰ admiratus despexit: illa insana presidem adiit: marinum uti uirū suum expetiit: & de christianitate accusauit: Quod cum uir dei cognouisset: ad radicem montis titani nocte latenter aufugit: & ibidē in antro se artissimo collocauit: ubi anno integro manens faciē hois non uidit: solis agrestibus herbis & aqua de rupe liquante post nonam quotidie refectꝰ. Tunc diabolꝰ ut eum terreret: omne feraꝝ genus & diuersa monstra et ullulantia pretendebat: sed uir domini fixꝰ in sancto proposito persistebat. Post annum a bubulcis greges in monte pascentibus inuentus & agnitus est: famaq; eiꝰ in ciuitatem delata: mulier illa uesana ad locum accessit: & marinū agrestia in hortulo ferentē inuenit: ipmq; ut sibi adhereret instātec impetere cepit. Qui signo crucis ꝯtra eā edito: hostium cellule in faciem eiꝰ clausit: & diebus sex continuis nullum sumēs cibū in oratione p̄seuerauit: post quos mulier ab immūdo spiritu liberata: delusiones diabolicas cognoscens ueniam petiit: & ad urbem rediens omnia nefanda que cōmiserat a diabolo delusa publice reserauit: Cum autē fama uiri dei crescente a multis frequentaretur: edificauit ecclesiam in honore beati petri apostoli. Et dum quidam ex ciuibus ad eum accederet: ut eum ex liuore inuidie tāq̄ magum inde repelleret: orante marino subitu oibus membris corporis destitutus: etiā ipsa ligua obmutuit: ita ut nec se posset mouere: nec uerbuꝫ proferre. Quod mater eiꝰ per nutus intelligens ad marinum accessit: & filio suo gratiam & sanitatem precibꝰ impetrauit. Quos cum gentiles essent: marinꝰ ad xp̄m conuertit: ipsosq; & omnem eorum familiam numeru quinquagintatres baptizauit. Eodem autem tempore gaudentius episcopus ariminensis directus ad ipsam urbem a romano pontifice audita fama sanctorum leonis & marini: eos ad se p litteras accersiuit: & leonē in p̄sbyterū marinū uero i diaconū ordinauit. Dū aūt redirēt: & ursus asinum marini deuorasset: ipse ursum capistru alligauit: & ut ipm ad locū suū deferret

nicem asini supplens impauit: qđ ursus cū omni mansuetudine pfecit. ¶ Exorta uero heresi a martiano presbytero arimineñ: que miro modo ecclesiaꝫ pturbauit: cū xp̄ianos itē heretici persequerent: & gaudenti⁹ eps cū pluribusq; aufugisset: marinus i cella sua perseuerauit: nulloq; fugientiū xp̄ianoꝝ timore pterritus īde remoueri potuit. Sed usq; ad finē uite idesinenter in uite scitate persistens anno dñi.257. pridie noñ. septēbris qeuit in pace. Sepultusq; est in cellula sua in tirano monte: qui uocatur pena sci marini.

¶ De scō marcello martyre. XXXVII.

Marcellus martyr passus ē in ciuitate cabiloneñ sub psecutione antonini ipatoris. Cū eni scūa photinus ep̄a cū aliis.48. apđ lugduñ. ꝑprehēsus esset & in uno carcere 50. xp̄iani inclusi essent. Et his oibus marcellus & ualerianus nocte ab angelis uocati pariter ac soluti dimissi sunt. Et marcellus quidem sequanoꝝ: ualerianus uero eduoꝝ puincias petierunt. Itaq; marcellus cabilonē deuemens: dū a preside prisco ad prophanum idoloꝝ ꝯuiuiū fuisset iuitatus: & huiusmodi epulas execrās: omēs qui aderāt idolis seruientes libera increpatiōe corripet: ab eodē preside i arbure uinculis ꝑ ramos astrictus oibusq; corporis mēbris totus deniq; flagellis cesus: deide depositus turmentis plurib⁹ afflictus est. Et dū xp̄m in oibus ꝯfiteret cōstantissime: inaudita crudelitate iussu presidis erectus & usq; ad cingulū terre defossus & obrutus ē. Qui triduo in confessione dñi pseuerās spm deo dignū reddidit pridie noñ Septēbris. Sepultusq; ē i eadē ciuitate. Cui⁹ sepulchrū a gūterāo rege aureo ciborio exornatū ē: ualerianus uero passus est i eduēn ciuitate: ut dicet infra.xvii.cal.octob.

¶ De scō bertino abbate. XXXVIII.

Bertinus abbas ex ciuitate constātia oriundus claruit. Qui cum numolino: & ebertramo propriam patriā relinquētes ad sanctū audomarū epꝫ morineñ uenerūt A quo ad predicandum missi officium legationis fideliter impleuerunt. Cū autē adoaldus pdiues filium non haberet: de ꝯsilio sancti audomari xp̄o placere cupiens maximā ꝑtem facultatum suaꝝ pdictis tribua scis cōtulit ad monasterium in honorē beati petri apostoli construendū. Quod & factū ē. Dū autem scūs bertin⁹ cū predictis in ipa adhuc ciuitate resideret: decedente acatio eiusdem urbis ep̄o: Numolinus ad ep̄atum prouehit Ebertramus uero ab eodē facto ep̄o monasterio sci quintini preficitur. Scūs uero bertinus aptiorē sibi deo seruiendi locum requirens: dei se dispositioni cōmitēs nauē ascendit. Et angelico ductu sine remo uel remige contra ictū fluminis usq; ad locū a deo preuisum deuenit: ubi de bonis sibi collatis ab adoaldo monasterium noīe scythiu i honorem apostoloꝝ principis ꝯstruxit. Ibiq; monachoꝝ multitudinē ꝯgregauit: qbus & deo seruiens laudabiliter prefuit. Et i xp̄o quiescens miraculoꝝ gloria clarēs ibidem sepulturam accepit. Cuius festum colitur nonis septembris.

¶ De scō uicturino ep̄o & mr̄e. XXXIX.

Victorin⁹ eps & mr̄ apud urbē romā passus est tp̄e nerue impatoris. Qui ex territorio amiterninę ciuitatis ortus: cum post obitum ꝑentū una cum senerino fr̄e suo: oia pro xp̄o dispēsassent se iuicē pedagogātes pariq; custodia mutuo seruientes nudi eremum petierunt: ueꝝ uictorinus ad altiora tendens relicto fratre artissime cellule se reclusit: ibiq; dudū pnie opibus uacauit. Sed dū nocte quadā diabolus ei in spē puelle uagantis & flentis ac hospitium requirēris apparuisset ille misericordia motus eā itroduxit. Et dum eis iacentibus pes pedē tangeret corde magis tactus & specie prius atq; blanditiis allectus cū ea ꝯcubuit: moxq; demon ut fumus euanuit. Ad se autē rediēs scūs ad germanū accessit: & casū deplorās pniam egit. Nā in arbore scissa manus icludens modico herbaꝝ cibo & aqua a fr̄e substētatus ꝑ triennīū peccatum suū defleuit. Tandem ab ep̄o ciuitatis uisitatus: & monitus ac solutus in maxima scitate pseuerauit: miraculisq; radiauit. ¶ Deinde promotus ē ad ep̄atū amiternine ciuitatis populo ipi⁹ ipm eligēte. Inde postmodum sub impatore nerua cū eutyce & marone ab aureliano iudice pro xp̄i nomine relegant .60. ab urbe miliario uia salaria. Postmodū aūt in loco qui cotilas dicit: ubi putētes & sulphuree emanāt aque capite deorsum p.3. horas suspensus ē. Et deide per triduū i carcere clausus. Nouissime gladio capite cesus uictor migrauit ad xp̄ꝫ noñ septembris. Cuius corpus ciues amiterneñ post duos dies rapiētes in ipa ciuitate bonorifice condiderunt.

¶ De scō uictorino ꝯfessore. XL.

Victorinus ꝯfessor claruit rome tēpore ꝯstantii iperatoris. Hic carthagineñ rethor illustris in urbe roma florētissime dū pagan⁹ eēt rethoricā docēs i traiani foro statuam meruit: hieronymū pꝛsbiteꝝ cardinalē inter alios insignes auditorē habuit. In senecta aūt ad fidē xp̄i ꝯuersus: aduersus arrios libros adeo scripsit obscuros: ut nisi ab eruditis intelligant: ꝯmentarios ēt in apostolū edidit: ut dicit hierony. libro de illustrib⁹.

De hoc refert & aug⁹ libro ↄfess. ꝙ dũ uictorinus ad fidẽ puenisset: & cũ simpliciano uiro dei sepius colloquiũ habẽs xpianũ se diceret: & simplicianus rñderet: ꝙ ei hoc non crederet: nisi ipm in ecclesia uideret. Ille iocãdo interrogauit: an pietes facerẽt hominẽ xpianũ. Tandem dũ ad ecclesiã deuenisset: & ei tanq̃ uerecũdo occulte liber: i quo erat symbolũ fidei: ad legendũ dat⁹ fuisset: uictorinus in altũ ambonẽ ascendit: & alta uoce publice symbolum pnunciauit: & extunc ꝙ xpianus est cunctis innotuit: qui uita & doctrina clar⁹ in urbe cum pace quieuit: sepultus in pago uestieñ.

¶ De scõ zacharia sacerdote. XLI

Zacharias sacerdos filius ioiade siue barachie: cuius sanctitas ab ipso xpo dño ex textu euangelico cõmendat matthei. 23. caplo claruit in iudea sub tpe ioas regis iude. Qui & patri summo sacerdoti defũcto in pontificatu successit: eidẽq; in uite sãctitate per oia similis fuit. Cũ eni mortuo ioiada sacerdote: qui ioas regem israel in legẽ dñi seruandã direxerat. Ioas rex a uia mãdatoꝝ dei declinasset: & post idola dom⁹ israel ambulasset: cui⁹ exemplo etiã regni optimates uitiati sunt. Zacharias sacerdos boni patris imitator publice redarguere nõ dubitabat. Vnde indignat⁹ rex fecit eũ obrui lapidibus inter templũ & altare. Qui & sepult⁹ est in ciuitate dauid in sepulchro paterno. ¶ In cuius mortis ultionẽ seu testimonium duo notabilia apparuerũt. Primum ut dicit hiero⁹: ꝙ sanguis ei⁹ in saxis & lapidib⁹ pauimẽti: ubi occisus est: adeo fuit impssus: ꝙ inde nunq̃ deleri potuit. ¶ Secundũ ut dicit epiphani⁹: ꝙ extunc popolus in tẽplo nõ accepit manifeste rñsum: nec ex dabir: nec ex ephoth. Rex etiã ioas impune nõ transiuit: nã langorem pessimũ incurrens a duob⁹ seruis suis iterfect⁹ est. Hec ex libro palipo. 2. cap. 24. & ex dictis hieronymi atq; ex historia scholastica. Huius sci passionẽ: quia dies eius festi certus nõ habet: infrascripto eiusdem nominis prophete ppter equiuocationem uocabuli premittere decreui.

¶ De scõ zacharia propheta. XLII

Zacharias ppheta filius barachie filii addo post captiuitatẽ iudaici populi in anno secundo darii primi regis persaꝝ in hierusalẽ pphetauit duob⁹ uidelicet mẽsibus post aggeũ pphetã: de quo supra dictũ est. 4. non iulii. ppter quod agge⁹ zacharie in ordine pphetaꝝ pmittit. Prophetauit aũt zacharias eadem occasiõe qua & agge⁹. Cũ eni in ãno primo cyri regis psaꝝ ut impleretur sermo dñi ex ore hieremie: ut hẽt primo esdre in principio data eẽt licentia populo israel redeũdi in iudeã. Et a seniorib⁹ & populo tẽplum dñi in hierusalẽ reedificari cepisset: mortuo cyro rege persaꝝ & regnãte cãbyse: circine gentes odio iudeoꝝ instaurationem tẽpli & ciuitatis impediebant: unde & op⁹ intermissũ est usq; ad annũ secundũ darii regis persaꝝ. Et tunc zorobabel olim darii psan intimos: cũ ipm regnare audiuisset: fiducialiter op⁹ aggressus ẽ. Zacharias quoq; ppheta a deo missos tã ipm zorobabel q̃ iesum filiũ iosedech sacerdotẽ magnũ de quibus supra dictũ est idib⁹ iulii in ipso opere eos exhortari uisus est: popul⁹ quoq; exhortationẽ dictoꝝ pphetaꝝ audiẽtes: eos adiuuare ceperunt. ¶ In lectione aũt sua itendit ppheta nõ solũ populũ ad reedificationẽ tẽpli dñi ↄfortare: sed etiã eos ab imitatiõe paternoꝝ criminũ reuocare. Iõq; iesũ sordib⁹ idutũ se uidisse memorat: qd ad filios ei⁹ referendũ est: i q uxores alienigenas duxerũt uel etiã ad populũ uitiis sordidatũ: quos ille cũ eẽt pontifex nõ arguebat. Mystica quoq; plura sacramẽta de xpi aduẽtu & passiõe in eius lectione ↄphensa sunt: que p singola explicare longũ eẽt. Quieuit aũt hic ppheta in pace in iudea ãnis plurib⁹ reedificato tẽplo. 8. id⁹ septẽbris. Sepultus iuxta sacerdotum monumẽta in hierusalẽ. Et hic ex numero. 12. pphetaꝝ est: qui miores dicti sont: q in scõꝝ patꝝ catalogo ecclesiastici. 49. cap. ↄscribuntur. Hec hiero⁹: & ioseph⁹: & ex historia scholastica comestoris sumpta hẽt.

¶ De scõ onesiphoro discipulo. XLIII

Onesiphorus discipulus pauli apostoli: de quo idem sa epistola ad timo. mentionẽ facit eiusdem apostoli imitator & pegrinationis ei⁹ comes plorib⁹ ãnis fuit: & ei in ministerio defuit. Et hic pdicationis officio fideliter peracto apud urbem romam post pauli passionẽ in pace quieuit. 8. idus septẽbris: ut ait hieronymus.

¶ De scis donatiano presidio & sociis martyribus. XLIIII

Donatianus: psidi⁹: mãsuet⁹: german⁹: & fuscul⁹ epi psecutiõe uãdalica apud aphricã passi sũt: q iussu hunerici regis arriani pro assertione ueritatis catholice fustib⁹ cesi: & exilio dãnati sunt tpe uidelicet quo eugeni⁹ carthagineñ eps petebat: ut de uniuerso orbe ad disputãdũ catholici epi cõuenirẽt: qa de fide cõi agendũ erat: ut dictũ est supra in passiõe eugenii. 3. id⁹ iulii. Tunc eni pdict⁹ rex impi⁹ memoratos scõs epos iauditos relegauit: & ecclesias clausit: aliasq; innumeras psecutiones intulit xpianis: ut scribit uictor aphrican⁹. ¶ Inter alios aũt

letū epm strenuū & doctissimū: post diuturnos carceꝝ squalores īcēdio ꝯcremauit. Ceteri uero ꝑnoīati pōtifices fame & iopia i exilio defecerunt. Quoꝝ omniū festum recolit̄ viii. idus septēbris.

¶ De scō eleutherio abbate. XLV.

Eleutherius abbas claruit apud spoletū & in urbe roma tpe beati gregorii pape. Qui mōasterii sci marci euāgeliste: qd in pomeriis urbis spoletane sitū ē abbas fuit. De quo fertur īter cetera: ꝙ orādo mortuū suscitauit. ¶ Quadā die dū iter caperet: facto uespe ad mōasteriū uirginum declinauit. In quo puer puulus erat: quē malign⁹ spūs oī nocte occupare ꝯsueuerat. Quē ea nocte sci moniales ad iacēdū cū eleutherio posuerūt. Factoq; mane cū ille mōiales reqsissent abbatē: an aliqd ipa nocte puero ꝯtigisset. Ille q; de tali īterrogatiōe mirat⁹: nihil ei ꝯtigisse rūderet: tūc cām pueri uiro dei īnotuerūt: rogantes eū ut pueꝝ secū ad mōasteriū tolleret: qa iam de cetero uexationē eius ipe uidere non possent. Ductus ergo ad abbatis cenobium: cū dudū ibidē fuisset: nec ad eū demō accedere ꝑsumpsisset: aius uiri dei de pueri salute imoderatius ꝑ letitiā tact⁹ ē. Et die q̄dā corā fr̄ibus dixit: ꝙ diabolus cū illis sororibus iocabat̄: ubi uero ad seruos dei uentum ē: ad pueꝝ accedere ulteri⁹ nō ꝑsūpsit. Post hec uerba hora eadē ac momēto coram cūctis fratrib⁹ puer a demone uexari cepit. Statiq; uir dei se i lacbrymas dedit fr̄ibusq; oīb⁹ ut orarēt precepit. Protestās ꝙ nullus eadē die panē gustaret: nisi pri⁹ dn̄s puerum liberaret. Et eo usq; oratum ē: donec puer a uexatiōe sanaret̄. Ad quē de cetero malign⁹ spūs accedere nō ꝑsūpsit. ¶ Hic scūs dudum cū btō gregorio in urbe in suo monasterio ꝯuersatus ē: ut ipemet refert. Cū aūt gregorius egritudinē quā greci syncopi uocāt grauissime pateret̄: & nisi sepi⁹ cibo reficeret̄: uitalis sibi spūs intercidi uideret̄: paschali die adueniēte: cum sacratissimo sabbato resurrectiōis: oēs etiā īfantuli ieiunarēt: & gregori⁹ amarissime fleret: ꝙ ieiunare nō posset: rogauit secreto eleutheriū abbatē: ꝙ̄teu⁹ sua oratione a dn̄o ei tantā uirtutē impetraret: ꝙ ipe ieiunare posset. Quod & factū ē: uir eni dn̄i i oratiōnē se posuit tantāq; subito uirtutem gregorii stomachus accepit: ut tante se fortitudinis ad uesperū sentiret: ꝙ si uoluisset etiam usq; ad diem sequētem ieiuniū trāsferre potuisset. ¶ Ipse autem uir sanctus in eodem monasterio īter brachia gregorii spiritum feliciter emisit .viii. idus septembris. Hec ipse gregorius tertio dialogorum capitulo .xxxiii.

¶ De scō ioanne martyre. XLVI.

Ioannes mr̄ apud nicomediā passus ē sub diocletiano & maximiano īpatorib⁹. Hic ex nobilib⁹ pētib⁹ ortus honore & dignitate seculi illustris: nimio calore fidei ignitus: ut uidit aduersus ꝯuos dei i foro crudelia edicta pēdere: publice spectāte populo: librū inique legis i quo aduersus xp̄iāos decreta iscripta erāt: iniecta manu detraxit atq; discerpsit. Cūq; hoc relatū esset diocletiano augusto i eadē urbe ꝯstituto: nimia in eū cōtinuo crudelitate deseuiens: oia supplicioꝝ genera iussit expēdi i eū. Qui uir nobilissim⁹ tanta alacritate uult⁹ ac spūs ea ꝑtulit: ut nec qdem tristis ꝑ his uideri potuisset. Et cū uiscera i suppliciis defecissent: spūs letabatur i celo. Ita ut ipe poti⁹ tormēta uincens q̄ ab eis uict⁹: aiam celo redderet gl'osam. 7 idus septē. ut habet̄ .viii. ecclesiastice historie libro.

¶ De scā regina uirgine & mr̄e. XLVII.

Regina uirgo passa ē apud alisiam ciuitatē sub olibryo ꝑfecto. Que fuit filia clemētis cuiusdā gētilis de alisia ciuitate. Et cū eēt ānorum .xv. ignorāte patre latenter in xp̄m credidit: & baptismum suscepit: atq; uirginitatē suā dn̄o ꝯsecrauit. Dū aūt olibry⁹ ꝑfect⁹ transiret de alisia i massiliā ciuitatem uidēs puellā: & allect⁹ ei⁹ pulchritudie ipam sibi ꝑntari fecit. Quā cū interrogatā xp̄ianā cognouisset: i carcerē misit: usq; ad reditū suum. Reuersus aūt ad ciuitatē alisiam: p⁹ immolatiōes diis suis scām puellā adductā & sacrificar̄ nolētē: iussit i equuleo leuari: & uirgis diutius cedi: & post hec ungulis lacerari. Ita ut tā ipse q̄ astātes horrētes sanguinē uirginis defluētē facies opirēt. Que cum oia superasset: iteꝝ carceri tradit̄: ibi cruce aurea ad celū usq; ptingēte atq; colūba celesti sup crucē stāte: atq; ad eam aduolāte reficitur & ꝯfortat̄. Iteꝝ quoq; post duos dies educit̄: & iterato suspēdit̄: ac cādentibus laminis inflāmat̄. Deide manib⁹ ac pedib⁹ uicta i uase aque frigide demergit̄: ut ex penaꝝ ꝯtrarietate durius torqueret̄. Statiq; terremotu scō: uincula ei⁹ dirupta sūt. Et colūba prior de celo descēdēs: coronā gēmatā capiti eius iposuit uoxq; diuinit⁹ lapsa: eā ad celestia iuitauit. Quo uiso miraclo .850. gētiles ꝯuersi sūt: Nouissime aūt ꝑfect⁹ ipam decollari fecit. Cui⁹ aiam cūctis uidētib⁹ ad celos āgeli portauerūt. Sepultaq; ē alisie. 7. id⁹ septē.

¶ De scō eutircio episcopo. XLVIII.

Evurcius aurelianeū. eps floruit tpe ꝯstātini. Hic ecclesie romāe subdiacon⁹ fuit. Cū aūt apud aurelianū p⁹ obitū sci deuiciani epi de successore ageret̄: & ꝑm car/

nalē dilectionē duo sub contentiōe electi fuissent: seditioq̄ usq̄ ad sanguinis effusionē orta eēt. Missus est porphyri⁹ pfect⁹ ad seditionem sedandā. Ipse aūt epos gallie conuocauit ad diuinū auxiliū iplorandū: qbus cū clero & populo triduo ieiunātib⁹ & orātib⁹. Euurcios ad duos frēs suos captiuos reqrendos ueniens ad galliā aurelianū igressus & apd quendā ciuē est hospitatus: a quo cū de dissensiōe didicisset: mane ad ecclesiā ex charitate cū ceteris oratur⁹ uenit: & iuxta ianuā incognit⁹ stetit. Cunctis aūt pstratis colōba niuea de celo uolitans: p fenestrā ingressa singulos circuiēs: & q̄si dignū explorās sup caput euurcii resedit: sed ab eo q̄si electa ad celos auolauit. Quod miraculū cuncti stupēres: sed adhuc de psona dubitātes: eo q̄ aliq: sup quē iosederat: dubitabant. Euurciū inter epos ducūt: & iterū ad deū orauerunt: ſo miraculo pleni⁹ edoceri. Rursus igif colūba descēdit: ianuāq̄ perēs euurciū nō inuenit: conctosq̄ p circuitum ecclesie lustrans sup caput eius taudē ſo resedit. Sicq̄ ipsū oēs in epm elegerunt. ¶ Verū dū die anniuersarii sui ciuitas casu igne accensa eēt: orōne sua mox ignē compescuit: ecclesiāq̄ iam semiustam ampliorem repari mādauit. Conctis aūt ciuib⁹ fabrice sponte contribuentib⁹ dū ad fundamēta locanda fodissent: ollā auro plenam iuenerunt: quā seūs uti reipublice pertinentē ad ipatorē misit. Ipse aūt miraculū audiens nō solū thesaurū reptum remisit: sz tantūdē de suo duplicauit p fabrica ecclesie insignius opanda. Insup & .7. calices aureos eidē donauit. ¶ Eodē aūt tpe dū eps suessionis ad corpa martyrū crispini & crispiniani oraret: uidit pegrios quosdā: quos q eēnt interrogans: a duob⁹ ex eis audiuit: q eēnt germani cuiusdā euurcii ecclesie romane subdiaconi: q ab hostib⁹ capti & uidue cuiusdā uēditi: dudū in fuitute detenti: ad ipsam urbē p agendis dñe sue fuerant missi. Quod eps audiens pdicta euurcio denunciauit. Illeq̄ misso pcio p eorū redemptione frēs repetiit quos liberatos duplicato gaudio aureliani suscepit. Ecclesia aūt edificata ē trib⁹ ānis & 5. non. maii dedicata: multis ibidē conditis reliquiis ex diuersis ptib⁹ recollectis. ¶ Dum aūt ipse prim⁹ in altari dedicato celebraret uisa ē ab ardenti ei⁹ subdiacono & aliis duobus: man⁹ celestis i hora consecratiōis oblatā benedicentis: quo miraculo .7. milia paganorū conuersi sunt. Euurci⁹ uero obitū suū ciuib⁹ pnūciauit: eosq̄ ut abbatē amanū sibi successorē eligerent confortauit. Cū autē ipse egrotaret. & de eligendo pastore etiā iā discordia orta foret: & euurci⁹ triū illorū noīa p qbus seditio imminebat i schedulis sub altari poni fecisset: missoq̄ puero mane: q unā ex illis diuino nutu tolleret: ut p hoc a deo eligendū discerent: puer priusq̄ schedulā acciperet: amanū epm acclamauit. Sicq̄ euurcius .7. id⁹ septembris in xpo quieuit: & ut ei a deo reuelatū fuerat amān⁹ eidē successit.

¶ De scō dunstano epo & confessore. XLIX

Dunstanus archieps cantuarieñ: floruit tpe eldestani regis: q ex anglie partib⁹ parentib⁹ genere & fide nobilib⁹. Cū adhuc ifans ad ecclesiā dei genitricis cū oblationibus delatus eēt: illis in orōne pnoctantibus: apparuit uir etherei uultus: dicens locum illū sublimandū puerū ibi deo relinquendum: ipsūq̄ p secula beatū pdicandū. Post hec cū puer grauiter langueret repente noctis medio celitus sanat⁹ ex domo pcedit, q̄busdā eū insequētib⁹ & obseruantib⁹ ecclesiā adit: mediaq̄ uia canes latrantes eiq̄ iter impedientes: dū quoddā simulacrū obsistens uirga pcussit: ipm confringens in frusta canes effugauit. Veniens aūt ad ecclesiam ianuas clausas inuenit: scalā qua tectū resartientes ascendebant conscendit: & ab alia pte intra ecclesiam qua nullus descensus erat: angelicis manib⁹ euect⁹ descendit: ubi apta ianua i ecclesia dormire repertus est lumine celesti pfusus. ¶ Puerilib⁹ igif ānis deo fuiens uariis artib⁹ exercitatus musicis sonis instuduit. Factusq̄ iuuenis ab atelio epo cantuarieñ regi eldestano commendatus in palatio mansit ubi obtēta a rege iudicis officio in oib⁹ strenue se hēbat: nunc iustitie reddende: nūc orationib⁹ uacans. ¶ Rogatus a quadam matrona dū stolā sacerdotalē pingeret aurifactorio ope figurandā: cithara ei⁹ parieti appensa sine alicui⁹ mouētis impulsu p seipsā sonare cepit: & antiphonam Gaudent i celis aie scōrū. in pprio tono decantare. ¶ Dū aūt ab emulis apud regem de qbosdā causaret curiā deseruit: & cognatū suū elphegū epm uentanū adiit: a quo dudū pulsatus ut monach⁹ fieret: diuq̄ resisteus. Postea febre correptus demū consuluit: subitoq̄ mutatus & monach⁹ effect⁹: deinde pisbr consecratus in ecclesia dei genitricis mansit: apud quā cellā uel potius antrū edificauit. Nā in tugurio quinq̄ pedū lōgitudinis & duorū pedū cū dimidio latitudinis se inclusit: in quo dudū contēplationi uacauit: multasq̄ diaboli temtamenta superauit. ¶ Cum die quadā demon ei i specie puelle apparuisset: ad cuius pces dunstanus qd fabrile faceret: demonq̄ ei opanti quedā luxurie uerba pponeret: ut eius ppositū inquinaret: ipse tenaccula ignita diabolum in faciē percussit: qui mox ululando euanuit. Succedente uero eadmundo regi eldestano: donstan⁹ accepta potestate cepit ecclesiam & cenobium construere fm exemplar quod ei

angelus demonstrauerat ĩ uisiõe: ubi cõgregatioñ instituit monachoꝝ: spiritũ ꝓphetie in multis hr̃e uisus ẽ. Nam & mortem regis eadmũdi. 7. dieb⁹ ante predixit: & ut predixerat sic euenit. Cuius successor edredus dũstanum ad epatum uentanũ ꝓmoueri suadebat: sed ille oĩno renuebat. Nocte uero quadã eidem appuerũt sci apostoli petr⁹ & paulus & andreas: eũ admonẽtes ne epari ulterius ꝯtẽneret: sed dei se uolũtati subiiceret: ꝓdixerũtq; ei: ꝙ post mortẽ dicti regis non uentañ ecclesie eps: sed cantuarieñ archiepiscopus futurus eẽt. Quod & factũ ẽ. Mortuo eni edredo rege: & succedẽte ei edgaro: de mãdato ipi⁹ dunstan⁹ archieps cantuarie ẽ electus. Cui⁹ ecclesie regimini adeo laudabilr̃ ꝑfuit: ꝙ cunctis ppulis admirabilis reuerẽtie fuit. ¶ Cũ autẽ clericoꝝ quorũdã mores & act⁹ reformaret: & quosdã rebelles beneficiis spoliasset: ad eoꝝ suggestionẽ rex ꝯciliũ celebrari fecit: ĩ quo archieps se ã mr̃tis sibi obiects ꝓpurgauit. Et dũ rex peteret ut priuatos ad ecclesias reuocaret: audita ẽ uox crucifixi depicti de cruce: hoc fieri prohibẽtis. ¶ Post aliquod tp̃s itez dunstan⁹ de predictis causaꝫ: & ad palatiũ uocaꝫ. Cũq; ipe se deo diiudicãdum ꝯmitteret: ps solarii domus ubi ei⁹ emuli stabãt subito corruit: & ipos simul ruẽtes sub machina oppressit. alia uero pte firmiter ꝑmanẽte: archieps & ceteri remãserũt illesi. Tandẽ post multos labores uir dñi iam senex ãnoꝝ. 79. ĩ dño feliciter obdormiuit. 7. id⁹ septẽbris: sepultus: ĩ ecclesia sua miraculis clarus.

¶ De scõ clodoaldo presbytero. L.

CLodoaldus ꝑsbyter floruit apud perusiũ ciuitatẽ tpe iustini senioris. Hic filius regis clodomiris frib⁹ suis a patruo lothario extinctis: anno ꝑfati ĩpatoris. 4. mundum deseruit: & in clericali gradu ꝑmāsit: ut ait sigibert⁹. Qui oĩ suo patrimonio pauperibus erogato: uilibus idutus: & cartẽ cilicio domãs: nudeq; terre decubãs: ꝑnie operam dabat. Relicta igr̃ patria ciuitate: uenit ad aliã prouinciã ignot⁹: deo cupiẽs liberi⁹ deseruire. Miraculorũq; gloria clarutt. Nam & demones effugabat: mutis loquelã: cecis uisum: surdis auditũ: claudis gressum tribuebat. Cũ cuidã paupi ab eo elemosynã petẽti qd daret nõ haberet: cucullã eidẽ prebuit: pauper uero nocte ĩ domo cuiusdã uiri hospitatus est: cuculla uestitus. In ipa nocte uidit uir ille pauperẽ q̃si clara luce idutum: quod & ꝯiugi sue oñdit. Factoq; mane cucullã ei datam a scõ clodoaldo didicit: & lucẽ quaꝫ uiderat ipius charitati attribuit. Sicq; uiri dei fama percrebuit. Reuersus tandem pisius: ab eusebio epõ presbyter ordinatus: monasteriũ in loco q dicit nouigeniũ ꝯstruxit: in quo ĩ pace quieuit. 7. idus septembris. Ibiq; sepultus miraculis uiuit.

¶ De natiuitate sancte marie uirginis. LI

NAtiuitas gloriose uirginis marie ex tribu iuda & regia stirpe dauid duxit originẽ. Mattheus tñ & lucas non generationẽ marie: sed ioseph describunt: q tamẽ a cõceptione xp̃i penitus alien⁹ fuit: qa cõsuetudo scripturaꝝ erat ut nõ mulieꝝ: sꝫ uiroꝝ generatiõis series texeretur: uerissime tñ uirgo maria ex ꝓgenie dauid descendit: qd ex hoc precipue patet: quoniã ut sepe scriptura testaꝫ: xp̃s ex semie dauid duxit originẽ. Cũ ergo xp̃s ex sola uirgie nat⁹ sit: mãifestũ ẽ & ipsam ex dauid natã eẽ: & hoc ex catena nathan. ¶ Dauid eni ĩter ceteros habuit duos filios: nathã. s. & salomonẽ. Ex catena igitur nathan: ut ait damascen⁹: leui gẽuit melchi & štherã: pãthera genuit barbãtherã: barbãthera genuit ioachim: ioachĩ uirginez mariã. Ex catena aũt salomõis: mathan hũit uxorẽ ex qua genuit iacob. Defũcto aũt mathan: melchi ex tribu nathan q fuit fili⁹ leui frater aũt pãthere: accepit uxorẽ relictã nathan matrẽ aũt iacob: & genuit ex ea heli. Et sic sũt facti fr̃es uterini iacob ex stirpe salomonis: heli aũt ex tribu nathã. Defũct⁹ ẽ aũt heli sine liberis: & accepit iacob frater ei⁹ uterin⁹ uxorẽ ei⁹ & gẽuit ioseph: q natura fuit fili⁹ iacob ex descẽsiõe salomõis: ꝗm legẽ aũt fuit fili⁹ heli ex nathan descẽdẽtis. Nã fili⁹ q nascebaꝫ taliter ꝗm naturã: ꝗm legẽ defũcti sine liberis fili⁹ reputabatur: hec damascenus. ¶ Historiã aũt natiuitatis btẽ uirginis hieronym⁹: ut ĩ ꝓlogo dicit: adolescẽtulus ĩ quodã libello legit: sed p⁹ multũ tpris ut se ibidẽ legisse meminerat: rogatus chromatio & heliodoro epis trãscripsit. ¶ Ioachiꝫ nãq; ex galilea de ciuitate nazareth de tribu iuda sanctã annaꝫ filiã garizi ex bethleem eiusdẽ trib⁹ duxit uxorẽ. Ambo aũt iusti ante deũ erant: oẽmq; substãtiam suã trifarie diuidebant: unã ꝑtem tẽplo & eius seruitorib⁹: aliam pegrinis & pauperib⁹ erogabãt: tertiam sibi & sue familie usibus reseruabant. Et ita per ãnos. 20. prole carentes: uouerũt dño: ꝙ si eis sobolem concederet: eã seruitio dñi mãciparent. Cui⁹ rei causa: cum in trib⁹ festis precipuis hierusalẽ frequẽtarent: ĩ festo enceniorꝫ ioachim cũ ꝯtribulib⁹ suis hierusalem ascẽdit: & cum ceteris ad tẽplum accedens: oblationẽ suam ad altare dñi offerre uoluit. Quẽ isachar sacerdos cũ indignatione reppulit: & cur ad altare dñi accedere ꝓsumeret icrepauit: asserẽs eẽ indignũ maledicto legis obnoxiũ: oblationẽ deo legis offerre: nec inter fecundos ifecũdũ q populũ

dei nō auxisset: astare. Ioachim ergo cōfusus domū redire uoluit: ne a contribulibus q hec audierāt: idem opprobriū sustineret: sed tristis ad pastores suos discessit: ubi post dies aliquot cōmoranti: die quadam angelus domini cum imenso lumine assistit: qui cum ad eius uisionē turbaret: timorem eius angel' cōpescuit: dicens se esse angelum dñi ad eū missum: ut ānūciaret ei p̄ces suas exauditas a deo esse: & elemosynas suas in ꝯspectu altissimi ascendisse. Viderat eni de' pudorem eius & sterilitatis opprobrium non recte ei obiectū. Et quia de' peccati ultor est nō nature: cum alicui' uterū claudebat: ad hoc faciebat: ut mirabilius denuo apiret: & non libidinis eē sed diuini mūeris: quod nasceret ostenderet. ¶ Quod quidē angelus p exempla plura suasit. Primo per sarā gentis hebreorū primā: que usq; ad .90. annos sterilitatis opprobrium ptulit: & tamen isaac: cui repromissa fuit omniū gentium benedictio: generauit. ¶ Secūdo p rachel que dudū sterilis fuit: & tamē ioseph genuit: qui dñs egypti. & saluator multorū fame periturorū extitit. ¶ Deinde per sampsonē: quo nullus fortior: & samuelē quo nullus sanctior: q utriq; matres steriles habuerūt. Sicq; pbauit cōceptus diu dilatos: & sterilium partus mirabiliores esse solere. Nunciauitq; ei angelus q anna uxor sua filiam pareret: que uocaretur maria: que iuxta uotum parentum esset ab infantia dño ꝯsecranda: & adhuc ex utero matris spūscō plena: semperq; in templo domini moratura. Et sicut ipsa nascitura erat mirabiliter ex sterili matre: sic ipsa altissimi filium ex se incumpabiliter generaret: qui iesus uocatus omnibus gentibus saluator foret futurus. Deditq; ei angelus signum ut cum perueniret ad auream hierusolyme portam: uxorem suam annam obuiā haberet: que de sua retardatione solicita: tunc in conspectu eius gauderet. ¶ Hisq; dictis angelus ab eo discessit. Anna autem cū amare fleret: & quonā loco uir eius fuisset ignoraret: & quasi ad remediū pomerium suum intrasset: idem angelus ei apparuit: & eadem uerba: que ioachim nunciauerat: indicauit: addens ut p signo ad auream portam hierusalem pergeret: & uiro suo redeunti obuiaret. Ambo ergo sibi ibidem occurrentes: & de mutua uisiōe letati: & de prole pmissa securi: adorato domino domum redierunt: diuinum promissum certi & hilares expectātes. ¶ Concepit igitur anna & peperit filiam: & uocauit nomen eius mariam. Completo igitur triennio ablactationis tempore: ad templum domini uirginem cum oblationibus adduxerunt. Erāt autem circa templum iuxta quindecim graduū psalmos quindecim ascensionis grad'. In quorum infimo uirgo constituta cunctos sine ducentis & leuantis manu ita per seipsam ꝯscendit: ac si iam perfecte etatis fuisset. Perfectaq; oblatione filiā suam parentes cum aliis uirginibus in templo dimittentes ad propria reuersi sunt: uirgo autem quotidie in omni sanctitate proficiens ab angelis sepius uisitabatur: & uisione diuina continue fruebatur: a mane usq; ad horam tertiam orationi insistebat: a tertia usq; nonam operi manuum permanebat: in nona uero ab angelo celesti cibo reficiebat & quod ei dabatur in templo pauperibus largiebatur: a nona autem usq; ad solis occasum in lege domini & psalmis meditabat. Crescente etate crescebat & sapientia & gratia apud deum & homines. ¶ Quartodecimo autem etatis sue anno pontifex publice denunciauit: ut omnes uirgines que in templo nutrite fuerant: domum reuerse uiris sm legem coniungerentur. Cui mandato cum cetere paruissent: sola uirgo maria hoc facere non posse respondit: tum quia parentes sui eam domini seruitio māncipassent: tum quia ipsa uirginitatem suam deo uouisset. Anxiatus pontifex quia neq; scripturam de uoto soluendo infringēdam putaret: nec morem in israel insuetum introducere auderet: conuocatis senioribus iudeorum dominum super hac re consulendum decreuerūt. Quibus orantibus uox de loco oratorii cūctis audientibus insonuit: dicens ut quicūq; de domo dauid nubiles coniugati non eēnt. singuli uirgas suas ad altare deferrent: & cuius uirgula germinaret: ac i eius cacumine spiritussanctus iuxta isaie pphetiam in colūbe specie descendisset: illi procul dubio uirgo maria desponsari deberet. Erat inter ceteros ioseph de domo dauid: qui senex iam erat: & uxore premortua filios ac nepotes ex filiis iam pronepotes habebat. Cui cum incongruum uideretur: q uir mature etatis teneram uirginem duceret in uxorem: ceteris uirgas suas afferentibus solus ipse uirgulā suam subtraxit. Vnde cū nihil miraculi appareret: pontifex iteratu dominum consulendum putauit. Qui respondit: q sol' ille uirgam suam non attulit: cui uirgo desponsari debebat. ¶ Productus itaq; ioseph cum uirgam attulisset: & ipsa illico germinasset: & i eius cacumine columba de celo aduolans consedisset: Liquido omnibus patuit ei fore uirginem desponsandam. Desponsata aūt uirgine ipse quidem in ciuitatem suam bethleem rediit: domum suam dispositurus. Virgo autem maria cum quinq; uirginibus coaeuis suis: quas ob ostensionem miraculi a sacerdote acceperat in socias ad domum parentum in nazareth reuersa est. Nomina uir

ginum erant hec: rachel: sephora: susanna: a
bigera: & agabel: quarum omnium maria era
te minor erat quibus data sunt ad operandum
pro uestibus templi sericum: hiacynthus:
coccius: byssus: linum: & purpura: ut queli
bet ex uno horum uestem cotexeret. Cum ergo
iactatis sortib⁹: que ipsarum: quid borum opera
ri deberet: & maria sorte purpuram ad ue
lum templi dñi accepisset: alie uirgines ei di
xerunt admirantes: q cum ipsa minor oibus
esset: purpuram: que ad reginas opari perti
net accepisset. Ideoque congruum erat q ipsa re
gina uirginum uocaret. Et exinde quasi di
uino instinctu ceperũt illam reginam uirgi
num appellare. ¶ In dieb⁹ autem illis: eidẽ
gabriel angelus oranti apparuit: & de ea na
sciturum dei filium nunciauit: ut dictum est su
pra in eius ãnunciatione. 8. cal. aprilis. Hec
hieronym⁹. ¶ Dies autem natiuitatis beate
marie aliquanto tempore fideles latuit: con
tigit autem ut refert ioãnes beleth: q quidã
sctũs uir contemplationi sedule uacans: singu
lis annis. vi. idus septẽbris iocundissimos an
gelorum cantus audiret. Qui dñm instanter o
rauit: ut sibi reuelaret: cur ea die tantum &
non alia hec audiret. Demũque responsum ac
cepit: q uirgo maria. vi. idus septẽbris nata
fuit: de cuius natiuitate celestis curia solenni
tatem faciat: mandãs ut hec filiis ecclesie ma
nifestaret: ut concordes fierent in tali festo ce
lesti curie. Qui cum hec summo pontifici &
aliis intimasset: & illi scripturis & antiquita
tum testimoniis ueritatem huiusmodi com
pissent: natiuitatem uirginis extunc ipsa die
celebrandam uniuersaliter statuerunt: uide
licet. vi. idus septembris.

¶ De sancto hadriano & sociis martyribus.
LII

Hadrianus martyr cum. 33. aliis
apud nicomediam passus est sub
imperatore maximiano. Qui cũ
in prefata ciuitate degeret. Iussit
omnes christianos comprehendi
inter quos. xxxiii. sũt detenti: & ante ipm ad
ducti. Quos imperator neruis crudis iussit
cedi: & lapidibus ora eorum contundi: & an
notato uniuscuiusque nomine ferro uinctos in
carcerem recludi fecit. Quorum constantiã
& fidem uidens hadrianus prior officii mili
taris: conuersus ad christum cum eorum no
mina scriberentur fecit & se cum ipsis anno
tari: dicens se christianum esse. Quod audiẽs
imperator ipsum sacrificare nolentem: cum
ceteris similiter ferro uinctum in carcerem
poni mandauit. Natalia uero uxor eius que
christiana erat: audiens uirum carceratum:
& causam ignorans: primum quidem dolens
flere cepit: sed cum didicisset: q propter xpi
fidem hoc pateretur: gauisa ad carcerẽ cucur
rit: & uincula uiri sui & aliorum osculari cepit
& uirum suum multis sermonib⁹ exhortari.
admonẽs ut terrena sperneret: & omnes atti
nentes contemneret: & ad celestia semper intẽ
deret. Hadrianus uero eidem promisit: ut se
cura iret: quia eam accersiret: ut finẽ suum p
martyrium uideret. Illa quoque uirũ suum a
liis scis recõmendans: ut eum hortarentur:
ad domum suam rediit. ¶ Postmodum au
diens hadrianus diem sue passionis adesse:
dans munera custodibus: & scõs qui cũ eo
erant prebens fideiussores: abiit domũ uoca
re nataliam ut ei promiserat: ut eorum passiõi
bus presens esset. Illa uero audiens p nũciũ
q uir suus ueniret: non credebat: donec fa
mulus domus dñm ei adesse nunciauit. At
ipsa putans q martyriũ refugisset: & iccirco
solutus esset: amarissime flere cepit: & hosti
um domus contra eum clausit: diris smoni
bus exprobrãs ei: q christum dominum ab
negasset. Quod audiens hadrianus admira
batur & gaudebat: & ex hoc ad martyrium
ardentior effectus est. Et cum instaret preci
bus: ut ei ianuam aperiret: enarrans ei quali
ter sanctos martyres p se obsides dederat:
& qualiter ad eam reuisendam uenerat. Na
talia eundem cum gaudio suscepit: & se iui
cem osculantes ad carcerem simul abierunt
ubi natalia per. 7. dies sanctorum ulcera exter
gebat. Statuta autem die: maximianus eos si
bi presentari fecit: q resoluti penis: quia am
bulare non poterant uelut animalia porta
bantur. Hadrianus uero retro uinctis man
bus sequebatur: & natalia cum eo deambu
lans ipsum hortabatur. Et eum sacrificare
nolet: iussit imperator a quattuor ualidissi
mis uiris ipsum grauissime & diutius cedi:
ita ut eius uiscera effunderentur. Deinde ipm
una cum aliis in carcerem trudi. Ad quem
accedens natalia: ipsum iacentem & pene eui
sceratum dulciter refouebat: eui⁹ exemplo
& alie matrone christiane ceteris sanctis in
tra carcerem ministrabant. Et cum hoc im
perator comperisset: & mulieres carcerem
ingredi prohibuisset: omnes se totonderunt
& mutato habitu uirilib⁹ uestibus indute:
scõs uisitare non destiterunt. Quod audiẽs
maximiãus: precepit: ut omẽs martyres fra
ctis cruribus interirent. Timens uero nata
lia ne uir suus aliorum suppliciis expaue
ret: rogauit ministros ut ab eo inciperent.
Abscisis ergo ab eo pedib⁹: cruribusque cofra
ctis: cũ adhuc superuiueret: rogatu natalie ma
nũ ei pciderunt: ut aliis qui plura passi fue
rant compar esset. Quo facto spiritũ reddi
dit. Ceteri uero pedes ultro ptẽdẽtes: sic cru
rifragio ad dñm migrauerunt: rex autẽ corpa eo
rũ cremari mãdauit: sed natalia manũ hadri
ani in sinu abscõdit: uerum subito imbre uehe

mentissimo erumpente: igneq; extincto corpera martyrũ illesa seruata sunt: que a xpianis rapta constãtinopolim sunt delata: ibiq; digno honore tumulata. qui passi sũt. 6. id' septẽbris circa annum domini. 270. ¶ Qua liter autem natalia inde processit: supra i ei' historia actum est calẽ. decẽbris.

¶ De sancto hadriano papa & confessore. LIII

HAdrianus papa hui' nominis primus natione romanus ex patre theodoro de regione uialata stephano tertio pontifici romano i episcopatu successit: & sedit annos. 25. menses decẽ dies. 18. Hic sanctissim' põtifex restaurauit monasterium sancti anastasii ad aquas salinas post incendium. Edificauitq; turres & muros urbis rome propter hostes longobardos quotidie irructes. Hic portas creas maiores dedit sãcto petro apostolo. Ipsos quoq; muros urbis: q i plerisq; locis usq; ad fundamẽta dirupti fuerãt renouauit. Multas etiam ecclesias tam intra urbem q̃ extra suis sumptibus restaurauit. Hic etiam in monasterio sancti stephani: qd circa ecclesiam sancti petri situm est: cõgregationem monachorum instituit: ut in ecclesia sancti petri cum tribus mõasteriis: quos gregorius terti' instituerat: laudes sedulas persoluerent. Fuit enim in reparandis ecclesiis & diuino cultu celebrãdo admodum solicitus. ¶ Huius precibus carolus magnus rex francorum pipini filius ueniẽs ad italiã cum exercitu: ut ab infestatione longobardorum ecclesiam defensaret: obsedit longobardos in papia: ubi cepit desiderium regẽ & uxorem eius: quos captiuos duxit in franciam: & ueniens romam reddidit omnia pape: que pater suus pipinus beato petro concesserat: adiũcto quoq; ei ducatu spoletano & beneuentano. Ob hoc ipse patrici' rome effectus est. Huius tẽpe celebrata est septima synod' trecentorum episcoporum apud constantinopolim. Aliam uero synodũ ipse hadrianus papa presente rege carolo rome celebrauit: in qua fuerunt. 154. episcopi religiosi: in qua hadrianus papa & synodus dedit carolo ius eligendi romanum pontificẽ: & sedem apostolicam ordinandi. Item archiepiscopos ab ipso inuestituras accipere per prouincias singulas. Anathematizauit q; omnes huic decreto rebelles: & bona eorum publicari iussit. Tuncq; cessauit regnũ longobardorum carolo i italia dominante. Hadrianus uero papa post multa laudabilia opera quieuit in pace. Sepultusq; est in ecclesia sancti petri in uaticano: & cessauit episcopatus dies tres.

¶ De sancto corbiniano episcopo. LIIII

COrbinian' eps frixigeñ a papa gregorio primo factus fuit tempore pipini grossi regis: qui uir sanctissime uite fuit: & miraculis claruit. Die quodam dum apud ecclesiam sancti germani oraret: & propter musti fortitudinem spinam a uase reiectam sensisset: ne silentium frangeret: conticuit: totaq; nocte in orõne pseuerans uinum adeo cõpescuit: ut nec de ipso uel unica gutta manaret. ¶ Cum quidam fur mulam ei' abstulisset: totaq; nocte itinerãdo uagat' eẽt mane dorso animalis uinctus ad sanctum adductus furtum restituit: & penitẽtiam egit. ¶ Adalpertum quendam suspẽdio damnatum se inuocantem triduo illesum conseruauit: qui post liberatus deo deuote seruiuit. ¶ Vrsum quendam qui eius asinum deuorauerat: dum romam pergeret: diuina uirtute cogit: ut sarcinam usq; romam animalis loco deferret. ¶ Huinsgus comes tridentinus admissarium sancti furto auferri fecerat ad equas operiendas: & infra dies modicos. 42. equos morbo elephãtino amisit. Vnde & dei iudicium cognoscens: equos duos cum admissario atq; ducẽtos solidos sancto restituit. ¶ Quadam sexta feria dum piscibus careret: predixit: per aquilam pisces sibi diuinitus ministrãdos. Et ecce aquila rostro a mari piscem detulit: qui tota die ad esum familie satisfecit. Sequenti quoq; sexta feria ministrum suum natantem iussit: ut in christi nomine piscem caperet: qui mersus piscem magnum manibus cepit: & ad littus usq; perduxit. ¶ Apud oratorium sancti stephani: ubi aliquando orans lucem de celo fusam uiderat: & uoces audiuerat angelorum: cellam sibi construxit: ubi fontem ex humo baculo percussa perduxit. Deuotus uirginis gloriose die natiuitatis eius in pace quieuit: uidelicet sexto idus septembris. Et in eiusdem dei genitricis ecclesia sepult' est: miraculis clarens. Nam sanguis qui die quadragesimo ante obitum eius de ipsius naribus distillauit: terre suffosus post annos quadraginta recẽs adeo inuentus est: ac si ea die fuisset effusus. Corpus uero eius tunc temporis translatus est fasingã: & una cũ dicto sanguie in ecclesia sua sepultum est in marmoreo mausoleo.

¶ De scis dorotheo & gorgonio mrib'. LV

DOrothe' & gorgoni' mres passi sũt apud nicomediã ciuitatẽ sub diocletiãno ipatore. Qui cũ eẽnt primi i palatio eiusdẽ: militie renũciãtes: xpianos se libera uoce ↄfitebãt: qd cesar audiẽs moleste tulit: anxiabat q; pdere tales uiros quos itra palatiũ suum nutritos mores & gñris nobilitas decorabãt. Cũ ergo nec minis nec blãdimẽtis mo-

nerētur in equuleu distenduntˀ: & flagris & ungulis toto corpe laniātˀ: & deide aceto & sale nudatis pene eoꝝ uisceribꝰ perfūduntˀ. Et cū hec alacrius tolerarēt ī eatricula assātur: ubi quasi in lecto floꝝ iacere uidebātˀ. Ad ultimum laqueo suspēdi iubētur: & corpora eoꝝ canibꝰ exponuntˀ: sed tū intacta a fidelibusq̧ collecta: honorifice recondūtˀ. Passi sunt aūt. v. idus septē. circa annos dūi. 280. ¶ Interiecto aūt tpe corpꝰ sci gorgonii inde leuatū & romā trāslatū ē. ¶ Anno autē dūi. 764. epus meteñ. nepos pipini regis ipsū ad gallias trāstulit: & i gorgocieñ. monasterio collocauit.

¶ De scō dorotheo abbate. LVI.

Dorotheꝰ abbas i egypti partibꝰ claruit. Hic genere thebeus iter patres egypti scitate nō minimꝰ quotidie a mari lapides colligēs & ānis singulis habitaculū unū edificans: ipsm: edificare sibi cellas nō uolentibus ɔcedebat. Noctibꝰ uero sportulas opabatur: ut uēderet: p p cibū paupibꝰ ministrādum. Cibus uero eiꝰ erat panis uncie sex: & oleꝝ minutoꝝ fasciculus modicus: aqua uero exigua i potu utebatˀ. Nuq̄ uisus ē in lectulo soporatus: uel pedes pro rege terēdisse: uel pru uoluntate dormisse. Quieuit aūt in pace. v. idꝰ septē. Hec in uitis patrum.

¶ De scō sergio papa & ɔfessore. LVII.

Sergius papa natiōe syrus de ciuitate antiochie: ex patre tiberio cononi pōtifici in epatu romano successit. Et sedit ānos. 9. menses viii. dies. xxiii. Hic romā ueniēs sub deodato pontifice: inter cleꝝ romane ecclesie ɔnumeratꝰ: qa studiosus erat i officio cantilene acolythus factꝰ ē. Qui p ordines ascendēs a leone pōtifice sco: i titulo scē susanne psbyter ordinatꝰ ē: q impigre p cemiteria mrm celebrabat. Defuncto uero conone papa populꝰ urbis rome i duas ptes diuisus ē Et una qdē ps elegit theodoꝝ archipsbyterum: alia uero paschalē archidiaconū. Cūq̧ unus alio locū nō cederet: sed uterq̧ imaniter pmaneret: ut unus aliū suparet: plurima q̧ pars cleri & populi ad sacrū palatiū prexisset: ut tractarēt quid fieri deberet deo annuēte i personā denominati sergii uenerabilis tūc presbyteri ɔcordātes se contulerunt. Eūq̧ in lateraneñ. epatum deducentes elegerunt. Sicq̧ in sede bti petri pontifex ordinatus ē tpe iustini iunioris. ¶ Hic pontifex ecclesiā lateraneñ repauit. Et ut agnus dei ter cantaretˀ intra missaꝝ solēnia ɔstituit. ¶ Hic etiā diuina ad eū reuelatione facta i sacrario sci petri inuenit capsam argenteā in locu obscurissimo multe ānositatis. Ita ut iam nō argentea uideretˀ: i qua sigillū erat expressum quo ablato inuenit crucē gēmis ornatam: & ieffabilem portionē crucis dñice intus iclusam: que in die scē crucis adoratur. Corpus quoq̧ primi sci leonis pape trāstulit ipso reuelante. Qui etiā propter desēsionē ecclesiastice libertatis a iustino imperatore i exiliū relegatus: ac demū ab eo reuocatus ē. Et pꝰ laudabilem uitam in pace quieuit. Et sepultus est apud sanctū petrum. Et cessauit epatus mensem. i. & dies. xx.

¶ De scō audomaro epo. LVIII.

Audomarus eps claruit apud tarnaneñ ciuitatē. Hic ex aurea ualle non longe a ɔstantia ciuitate: patre friulfo religioso & nobili uiro ortus ē. Et uia cum eodem patre suo oibꝰ pro xpo relictis ad cenubiū luxouieñ: qđ a scō columbano abbate i burgundia ɔstructū fuerat pgentes ābo sub abbate eustasio mōachi facti sunt: ubi friulfus in sanctitate perspicua: usq̧ ad finem uite pseuerauit. Audomarus uero in episcopū tarnaneñ electus per annos plusq̄. 30. ecclesiā suā feliciter gubernauit. Ciues quoq̧ suos: qui post doctrinam quam a sanctis fusciano & uictorico perceperant ad idoloꝝ culturā reuersi erant ad xpm redire fecit. ¶ Cum āt semel graui tentatione carnis ureretˀ: exemplo beati benedicti inter uepres & urticas se nudum uolitans: ignem illum libidinis extinxit. ¶ Dum apud uillam iormacū sub arbore quieuisset: crucem dūi de lignis factū arbori affixit: & sequenti nocte lux desuper celica radiauit: multorumq̧ ex ipsa cruce egritudines curabantur. ¶ Per annos plurimos ante obitum suum lumē oculorum amisit: ad eius culmē sanctitatis augendum: nec tamen nuq̄ ide turbari uisus fuit. Sed cum translationi corporis sancti uedasti episcopi apud atrebateñ urbem facte ab ausberto epo interesset: lumē sibi oculorum redditū est Finita uero corporis translatione orauit ad dominum & iterum: ut petiit ad uotum suū rursum excecatus est. Quieuit in pace quinto idus septembris. In euiꝰ transitu mira fragrātia in domo eius respersa est: lampades quoq̧ ad eius tumulum dependentes oleum distillabāt: quo egri peruncti a langoribus sanabantur. Cuius corpus in eius ecclesia tumulatum a sancto bertino abbate translatū: sepultum est in monasterio sancti seythini.

¶ De scō hilario papa & ɔfessore. LIX.

Hilarius papa natiōe sardus ex patre crispino leoni primo pontifici in episcopatu romano successit. Et sedit annos. vi. menses tres dies. x. ¶ Hic constituit ut nullus pontifex successorē sibi ɔstitueret. Qui non solum in elemosynis dandis paupeꝛibꝰ

quotidie studuit: uerum etiam plerasq; basilicas auro argentoq; insigniter decorauit. Et fecit ad sanctũ laurentiũ balneũ & monasteriũ. Et hic plenus sctitate & uirtutib⁹ quieuit in pace. 4. id⁹ septẽbris: & sepultus ẽ ad sanctũ laurentiũ in crypta iuxta corp⁹ beati sixti epi: & cessauit epatus dies. 6.

¶ De sãctis nemesiano & felice & sociis martyribus. LX

Nemesianus: felix: lucius: alius felix: litheus: polianus: uictor: iador: datiu⁹ epi: multiq; pibri & diacones apud aphricã martyrium passi sunt sub psecutione ualeriani & galieni impatoꝝ: qui exurgente psecutionis rabie ad primã pfessionis xpi ꝯstantiã grauiter fustibus cesi: deinde ꝯpedib⁹ uincti: & ad fodienda metalla deputati: gloriose ꝯfessionis agonẽ ꝯsumauerũt: quoꝝ etiã exemplũ secuta multiplex plebis eoꝝ portio cum eis pariter coronata ẽ. Extat epistola bti cypriani ad ipsos & de ipsis scripta: qui passi sunt 4. idus septembris.

¶ De scis sosthene & uictore mrib⁹. LXI

Sosthenes & uictor martyres apud chalcedoniaꝫ passi sunt sub pcõsule prisco: qui cũ beatã euphemiã uirginẽ sub eodẽ pcõsule decertantẽ uidissent imenso lumine circundatã: & angeloꝝ & uirginũ choris ꝯstipatã ꝯuersi sunt ad xpm: ut dicef infra in passione euphemie. xvi. calẽ. octobris unde ipsi ambo a pcõsule deterrĩ: primoq; in carcerẽ trusi: indeq; pducti ad stipites ligati sunt: ursi quoq; ipsis ac leo ferocissimi laxati fuerunt. Sed cũ ab eis in nullo lesi fuissent: qn potius oi deposita feritate pedes sãctorũ lingerent. Procõsul illos in cuppa cremari mandauit: qui dato sibi inuicẽ pacis osculo spiritũ emiserunt. 4. idus septembris.

¶ De scis proto & hiacyntho mrib⁹. LXII

Protus & hiacynthus martyres rome passi sunt sub galieno imperatore. Hi ambo fuerũt eunuchi domicelli & in studio philosophie socii eugenie uirginis filie philippi nobilissimi romanoꝝ alexãdrie pfecti: qui & ab ipsa uirgine una cũ patre & claudia eius matre ad xpm ꝯuersi sunt: ut supra in eius passione actũ est. 8. calen. ianuarii. ¶ Sed postq̃ beata uirgo eugenia passa est. Protus & hiacynthus iussu impatoris tẽti sunt: & ad templũ iouis adducti ut sacrificarent: qui oſone sua simulacꝝ ꝯminuerũt: & cum sacrificare nollent: primo quidem fustibus diutissime cesi sunt: deinde capitis obtruncatione martyrium cõpleuerunt. 3. id⁹ septẽbꝛ. circa ãnum dñi. 256. & sepulti sunt ĩa salaria uetere in cemiterio priscille.

¶ De sancto helia abbate. LXIII

Helias abbas i deserto egypti i regione thebaide claruit. Qui deuotaꝝ uirginũ curam habens in grandi monasterio trecẽtas feminas collegerat: eaꝝq; uitã & conuersationẽ regulabat: quod cũ biennio fecisset: grauẽ tentationis carnem sentiens adhuc iuuenis annoꝝ triginta existens p solitudinem fugit: iugi biduano ieiunio ac triduano carnem domans. Cui i somnis tres angeli apparuerũt interrogãtes cur deo dilectas uirgines reliqsset. Quib⁹ rñdit: q uitiũ carnis incurrere formidabat. Moxq; ab uno eoruꝫ uisum est ei genitalia nouacula pcidi. Sicq; secur⁹ redire monef. Expgefact⁹ uir domini genitalia quidẽ reppit: sed tentationẽ abscisam oino psensit. Sicq; ad cenobiũ reuersus 40. ãnis ibidẽ uixit: asseuerãs q nunq̃ de cetero in cor ei⁹ talis cogitatio ascendit. Fenestre quoq; ibidẽ ꝯstructe sedebat: sorores erudiẽs: cũ nec ad eũ ipse ascendere: nec ipse ad illas descendere posset. Quieuit aũt ĩ dño 3. idus septembris: cui successit sanct⁹ dorotheus: qui in superiori monasterii cella consenuit. Hec heraclides.

¶ De sancto helia alio abbate. LXIIII

Helias alius abbas fuit in finibus antinoe ciuitatis: que metropolis est thebaidis: senex in eremo ãnoꝝ. 110. quoꝝ. 70. ãnos in solitudie trãsegit: fuitq; discipul⁹ antonii: q ope manuũ & orõnib⁹ tps exegerat. ¶ Quod cũ hospitalitati intẽderet: & ad eũ multitudo fratꝝ uenisset: quia public⁹ illac transit⁹ erat: & deficiẽte sibi pane tristis eẽt. Ingressus spelũcã ex inspato tres panes grãdes & recẽtes subito reppit: ex qb⁹ duos assumens. 25. frẽs ex eis satiauit. Terti⁹ uero q supfuit dieb⁹. 25. eidem postmodũ ad uictũ satis fuit. Hec in uitis patꝝ.

¶ De scõ uenerio abbate. LXV

Venerius abbas & pſb r apud insulã palmariã claruit tẽporibus phoce impatoris & gregorii pape primi. Qui ex nobilib⁹ ortus parẽtib⁹ puĩncie lunẽsis sacrisq; litteris edoct⁹ relicto seculo dictã isulã petiit terre uicinã distantẽ a lunẽsi ciuitate circa miliarib⁹. 8. in loco q dr tyr⁹ maior: ubi asprime piie opam dabat: herbis agrestib⁹ & pomis multo ipe uescẽs. Ad quẽ accedẽs qdã agrestis noie reuelatiõe diuina pmonitus ab eo salutis mãdata suscepit: & rogatus ab eo sarculum ad terrã colendã & bordeũ ad seminandũ uiro dei detulit. Cũ aũt uenerĩ⁹ tẽpore quo iam bordea meti ceperant semẽ delatũ seminasset hordeũ subito natũ & maturatũ est: qd ipse eadẽ messuit tempestate.

¶ Cumq; fama ipsiꝰ diffusa iter multos illā uisitātes: paup̄ qdā domealis ad eū uenisset: & pueꝝ i naui iuxta litꝰ reliqsset: illeq; doemitās: latratu canis subito expauēs: & euigilās: i mari lapsus necatꝰ fuisset: nauisq; per equora uagaret: audiēs hec ueneriꝰ & hōi misertus: orōne sua & lachrymis & nauē ad litus: & pueꝝ reduxit ad uitā: unde ob eiꝰ sciëtatē nimiā: tam p̄hoca īpator: ꝙ̄ gregoriꝰ papa primꝰ ip̄m plurimū reuerebant. ¶ Draco ingēs ꝑpe ciuitatē luneñ hītabat: q carinas i mari sepius subuertebat. Ad instātiā ergo lunēsis ep̄i: sanctū uiꝝ sup hoc p̄cibꝰ tertio pulsantis: pꝰ orōnē & ieiuniū triduanū: cū archidiacono & pluribꝰ descēdēs ad rupē ubi draco latebat: uestigia sua i saxo acsi i cera ipressa reliqt. Et dū draco ōi ex p̄te ep̄i de recessu mādasset: illeq; nullatenꝰ moueret: deide ei mandauit in nomie trinitatis: ut se in abyssuꝫ demergeret: draco se stati i mare p̄cipitās nusq̄ ꝯpuit. ¶ Post hec uenerius uegloriā hominū fugeret: nauigauit ad isulam cyrnē: ibiq; diebꝰ .40. cū bestiis demoratus est: coruo ei quondie dimidium panis calidi & frustū carnis bubale diuinitus deferente. Qui etiā deābulās iuxta liteꝰ: corpꝰ hōis in mare necati: illicq; ab undis eiecti iuenit: & orās pro eo: angelis appētibꝰ hōinē suscitauit. ¶ Cū aūt admōitiōe dina ad locū suū redire uellet & nautas q illuc appulerāt: & ad sardiniā ire uolebāt istāter rogasset: ut ip̄m ad suā insulā deferrēt: illiq; recusarēt: orta i mari tēpestate: nō priꝰ inde se mouere potuerunt: donec sci petitionē adiplere uouētes: facta subito serenitate eū illuc detulerunt. Et cū ante recessum suū ipi naute in littore lapidibꝰ luderēt: unusq; illoꝝ a locio cāu in tēpore pcussus expirasset: orōne sci suscitatꝰ ē. reuersus igiē ad locū pristinū qeuit i pace. 5. idꝰ septē. māibꝰ angelicis sepulꝰ: i quo loco oleum emanās: egritudines oēs sanabat. ¶ Post hec lucius ep̄s lunēsis deo admonitꝰ ad isulā cū populo ueniēs: oleū manās reperit: corpusq; effodiēs: illud quoq; integrū inueniēs miro fragrās odore: honorabiliter eumulauit: ecclesiamq; desup edificauit: ubi ad refectionē custoduꝫ sacri corpis de terra fōs scaturiit: usq; i preses ibidē manās. ¶ Tēpore uero ludouici pii īpatoris: cū saraceni isulas illas deuastarēt: apollinaris ep̄s lunēsis: a scō p uisum admonitꝰ: corpꝰ eius inde transtulit: & regium detulit: ac i ecclesia scī prosperi .5. nonā. nouēbris deposuit.

¶ De scō uenerio alio abbate. LXVI.

Venerius aliꝰ abbas tyburtine ciuitatis floruit tp̄e othonis .iii. imperatoris. Qui prio in mōasterio sci bn̄dicti apud ip̄m oppidū degens: inde solitudinē petens: sine abbatis licētia discessit. Quo tp̄e ꝯtigit scūm romualdū abbatē ad ciuitatē illā ab othone obsessā accedere: gr̄a pacis iterponēde. Qui audiēs de dicto solitario ad eū abiit: & uita ipiꝰ ꝯprā: ip̄m de iobediētia icrepauit: & ꝙ sine abbatis sui licētia: qcqd faceret inaniter laboraret astruxit. Ille āt ꝯpūctꝰ ad mōasteriumq; reuersus: licētiā a suo abbate de uita solitaria ducēda petiit: & ut petiit ipetrauit. ¶ Deide saxū hōibꝰ iaccessibile ꝯscēdit: ubi .4. ānis sine hūano cibo p̄māsit: exceptis tribꝰ panibꝰ quos secū priꝰ a mōasterio detulit. Solaq; poma siluestria & radices edebat: aquā uero quā estate bibebat: i cōcauo lapidis hyeme ex niuibꝰ colligebat. Ad quē plurimi uitā eiꝰ reuerētes accedebāt: & uite hōis necessaria deferebāt: q tn̄ oia ip̄e pastoribus pecoꝝ & aliis indigentibus erogabat. ibidē quoq; exhortāte ep̄o basilicā fieri & cōsecrari p̄misit: Inq̄ pꝰ aliqd tp̄s decessit: & a qbusdā eū q̄rentibꝰ iuētꝰ ē mortuꝰ: in cubitis & genibꝰ q̄si ad orōnē icūbēs: ubi & sepltus ē: per quē deꝰ plurima miracula ostēdit.

¶ De translatione sci hermacore. LXVII.

Translatio corpis sci hermacore ep̄i scā ē pꝰ tp̄s quo attila flagellū dei italiā deuastās: aqleiā fūditꝰ euertit. Cūq; p̄o eādē prouiciā gothoꝝ rabies depopulata eēt: tertio quoq; lōgobardoꝝ ipetū: paulꝰ tūc patriarcha aqleieñ ferre non posset ad gradēse castꝝ supra mare situ se trāstulit: & corpa quorūdā scōꝝ ac thesauros ecclesie secū tulit: cui successit in patriarchatu p̄binꝰ: & p̄bino helias q i gradēse ecclesia synodū .20. ep̄oꝝ celebrauit: & de mādato tunc pelagii pape ip̄am ecclesiā totiꝰ uenetie & dalmatie metropoli eē ꝯstituit: eo ꝙ aqleia tūc fūditꝰ eēt euersa. Pꝰ heliā successit cyprianus: quo mortuo fortunatꝰ hereticꝰ sedē iuasit: fultus audacia lōgobardoꝝ: q spoliatis ecclesiis sedē tenebat i castro glemōe i ꝯfinio lōgobardoꝝ sito. ¶ Eodē āt tp̄re primugeniꝰ a papa missus ē patriarcha: ad istātiā ep̄oꝝ catholicoꝝ p̄uicie uenetoꝝ: ut dictā sedē catholice gubernaret. Qui a populo gratāter exceptꝰ & dina dispositiōe cathedratꝰ: a deoq; p uisum p̄monitꝰ cū oi sua plebe aqleiā prexit: ut corpa hermacoꝛ & fortūati adhuc i agro scē matrōe alexādrie tumulata: inde ad castꝝ gradēse trāsferent. Quibus in saxeo mausoleo reptis: dū ip̄a inde asportare nō possēt: ꝯrētes ne forte qcq̄ d reliqiis eoꝝ deficeret. Reuersi ad arcam repiunt unū ex calceis scī hermacore ex errore dimissū: quo suscepto corpa cū oi facilitate mouētes: naui iposita gradū tulerūt: eaq; ibidem honorifice deposuerūt pridie idꝰ septēbris: ubi & tumulata qescūt: locꝰ uero susceptiōis nauis q̄ corpa

multū usq; hodie dr̄ cessus.i.recessus sci her
macore:q semper uirenti germine decorat̄.

¶ De sancto hiuentio epō. LXVIII

Hiuentius eps discipulus bti her
macore fuit. Cū idem beat⁹ her
macoras sanctū syrū epm ordina
tum ad ciuitatē papiā misisset:ut
uerbū dn̄i pdicaret:hiuentiū cō
discipulum eidē associauit: ut dictū ē supra
in legenda syri.5.id⁹ decēbris. Hic cum btō
syro epō in pdicationis officio fugiter labo
rauit:quē & ipm diaconū idē eps ordinauit:
ac successorē dimisit. Dū aūt mortuo syro
hiuenti⁹ ad sacerdotiū peteret̄:diudū latuit:
sed tandē pduct⁹ licet satis renitēs pontifica
tum accepit:qui gratissimus clero & popu
lo magistri uestigia sequēs gregē dn̄icū exē
plis & sermonibus pauit: & miraculis pol
lēs in pace quieuit pridie idus septembris.

¶ De scō hiuentio presbytero. LXIX

Hiuentius pbr̄ i hispania claruit
sub tpe ɔstātini impatoris. Qui
uir sanctitate insignis & sapiētia
clar⁹: rhetorico stilo copiosus:
genere nobilissimus:q̄tuor euā
gelia heroico metro quattuor libris pene
ad uerbum transtulit:& apud hispanias cla
ro fine in pace quieuit.

¶ De scō niceta martyre. LXX

Niceta martyr:q interptat̄ uictor
apud nicomediā ciuitatē passus
est sub maxiano rege ipsi⁹ mr̄is
pente. Hic ipsi⁹ ciuitatis oriūd⁹
filius pfati maximiani regis gen
tilis:in adolescentia bonis morib⁹ imbutus
p reuelationē ad xp̄m ɔuersus ē. Appuit eni
ei in sōnis xp̄s cū uirgine in oratorio scē ma
rie tenēs signū crucis in manu sua:& docuit
eū ut crederet in eū: q euigilās & de uisiōe
territ⁹:pquirebat qs eēt:q ei appuisset: cui
quedā xp̄iana noīe iuliana occulte imagines
xp̄i ac matris ei⁹ & signū crucis ostendit:q̄s
ille ipsas eē figuras eo:quos uiderat reco
gnouit. Duct⁹ igit̄ a iuliana ad oratoriū uir
ginis:a quodā pb̄ro xp̄iano in fide doct⁹ &
baptizat⁹ ē:indutusq; habitu despicabili a
gabriele archāgelo ei appente in fide xp̄i cō
firmat⁹ ē. ¶ Cū aūt puer qdā iulian⁹ nicetā
orantē in ecclesia reppisset:pr̄i denunciauit
Qui missis appitorib⁹ fecit eū detineri in ec
clesia scē dei genitricis orantē:Ductusq; ad
patrē ab eodē ad sacrificia inuitat̄. Ille autē
sibi dari deos petiuit ut eis thura offerret:sta
tuasq; idolo᷑ argēteas i domū suā adductas
ɔtriuit:& paupib⁹ p frusta distribuit: qd cū
pr̄i ipsemet postmodū retulisset:iussit cum
catenis ligari:& uncis suspēdi:& a.24.uiris
sibi uicissim succedētib⁹ neruis taurinis ace
to & felle intinctis crudeliter flagellari: cui
appens angel⁹ michael ipm dulciter ɔforta
uit:uiditq; niceta manū de celo ei porrigētē
coronā gēmatā & colūnā igneā ad celū usq;
ptensam. ¶ Cū aūt hec oīa patiēter tolerasset:
fecit eū pr̄ manib⁹ & pedib⁹ uinctus super
stratum poni:& puellā speciosā adduci:ut
ipm osculis & amplexib⁹ alliciēs ad deoru᷑
sacrificia puocaret. Qui dū se ab ea ipudice
tractari sentiret:& aliter illā repellere non
posset:linguā dētib⁹ pcisā in faciē ei⁹ spuit
illaq; ɔfusa discessit. Tūc fecit eū rex deponi
sup lectū gladiis acutissimis circūseptū: q
q̄ttuor rotis agitabat̄:sed orante scō gladii
sicut fenum facti sunt: & ipse illesus pmansit
Quo uiso miraculo q̄ngēti gentiliū credide
runt. Orāte quoq; scō mr̄e chrisma & aqua
de petra psiliit:& ipē eos baptizauit. Statiq;
ad regē intrauit:quē ille uidens incolumem
quē mēbratim pcisū putabat:iussit eū hamo
p labia suspendi:& fer᷑ ignitū acutū auri
cule ipsi⁹ infigi:ut a dextera in sinistrā per
trausiret:aliud quoq; fer᷑ cordi ei⁹ immitti
& tertiū capiti imponi:quod inde ipm usq;
ad latus sinist᷑ trāsfoderet. Et dū hec ɔstan
ter similiter supasset:iussit eū uersus pedib⁹
suspendi:& fumo subter facto fumigari:dein
de napta pice & palmitib⁹ igne succenso san
ctū cremari. Et cū in his etiā illesus pmāsis
set:man⁹ ei⁹ truncari:& ferris crura secari fe
cit. Deinde calciamēta ferrea ignita pedibus
ei⁹ iponi. Et post hec in pfundissimā fouea᷑
sine aqua iactari. Qui orōne facta ab āgelo
michaele de fouea educit̄:& mēbra eius oīa
restituunt̄. Angelus quoq; ipm hortatus ei
dixit:q quicūq; ipm in oī necessitate inuoca
ret:iuste postulata penitus obtineret:& si i
iuste peteret ad penitentiā pueniret. ¶ Post
hec pr̄ uocatis magis fecit ei mortife᷑ i cali
cē ppinari: s᷑ signo crucis edito:demōes de
calice ululātes euanuerūt: & uenenū i aquā
ɔuersum ē. De qua martyr dn̄i magos illos
ad xp̄m redeuntes baptizauit:quos rex una
cum filio in carcerem tradi mandauit. Orā
te uero scō diabolus in angelum lucis trans
figuratus eidem apparuit:quem ille per spi
ritū cognoscens durius increpauit. Statimq;
angel⁹ bon⁹ eidē astitit:& illū fore demonē
declarauit:quē niceta ad terram pstrauit:&
pedē sup collū eius posuit: & qs eēt īterro
gauit. Ille uero diu eiulans dixit se eē spūm
q adā fecerat:ut puaricaret:& caim ut frēm
occideret:& ppl̄m iudeo᷑ iduxerat ut xp̄m
crucifigeret:ueniēte quoq; pr̄e maximiano
ad carcerē: piecit niceta demonē i uultu ei⁹
dicens ipm eē deū quē adorabat:& deinde il
lum i sterqlinio alligauit. ¶ Cū aūt pr̄ se in
xp̄m crediturū promitteret: si niceta unum
ex multis defunctis sub columna iacentib⁹
suscitaret: orante sancto omnes qui fuerant

mortui surrexerunt. Et cũ in gẽtilitate mortui essent scũs dñi eos baptizauit: & iterũ ut dormirent ac se i padisum precederẽt impauit. Que oia dum rex magie ascriberet: & filiuz iterũ fustigari iussisset: ueniẽs regina ipsũ de crudelitate nimia redarguit: mox quoq; seditione suborta popul⁹ regẽ gladiis & lanceis trucidauit. Niceta uero omnẽ populum in fide docuit & baptizauit: ecclesias plures ↄstruxit: & fidẽ dñi multiplicauit. Demũ ad xp̄m feliciter migrauit die sabbati pridie id⁹ septẽbris: hora. vi. sepultus a xp̄ianis i nicomedia citate: iuxta corpora aliorũ mrũm ibidem pro xp̄o passorũ.

¶ De sancta bona uirgine. LXXI.

Bona uirgo i ptibus egypti claruit. Hec apud latinos bona: apud suos egyptios cordimũda uocata: regali generꝭ orta: patre zabul nobili satrapa: matre ziua: pulchra facie sed pulchrior fide: nõdũ tamẽ baptizata: parentibus defũctis: multarũ diuitiarũ heres: sub cura propinquorũ fuit. Quã dum iuuenis nobilissim⁹ i ↄiugiũ peteret: multas ei pollicẽs possessiões: illa oino matrimoniũ refutauit: dicẽs xp̄m se ab isãtia desponsasse: uirginitatẽq; suam ei dedicasse. Propter qd a ꝓpinquis dudũ blãditiis & minis pulsata: timẽs ne sibi uiolẽter sanctũ propositũ rũperetur: latẽter fugã peniit: & ad cenobiũ uirginum se ↄtulit: ac se a ianitrice itromitti isstantius postulauit. Dũq; illa uirginẽ sine abbatisse licẽtia admittere ꝭcusaret. Abbatissa diuina reuelatiõe ꝑmonita: ipã itromitti fecit: & petẽti habitũ religionis tradidit. Requisita aũt ab attinẽtib⁹ & iuẽta: dum ipãm inde nullaten⁹ auellere possent dicũt abbatisse puellã eẽ gẽtilẽ: ut eã tali occasione repelleret. Illa autẽ hoc ↄsitens sed baptismũ expetẽs a presbytero monasterii baptizat: & xii. ãnorum sacro suscepto uelamine uirgo dño cõsecratur. Que i multa ꝑseuerauit scitate: & oi sacre regula discipline. ¶ Cũ aũt una ex sororibus hrẽt i sociam ꝑdilectã: & illã languentẽ oẽs alie uisitarent: sola bona remansit i ecclesia orans deũ: ut qa illã mori ↄspiceret: sibi in alio seculo comes fieret. Quod & uoce de celo lapsa ei promissum est. Tunc bona sororẽ adiit: que ei illud idem prenunciauit: & mox spiritũ emisit. Tertia uero nocte abbatissa uidit somniũ: qꝫ iuuenis splendens pallã ex eius capite auellebat: quam & scrinio abscõdebat. Et querẽs cur hoc faceret: audiuit bonã ab ea eadẽ die auferẽdam. Mane aũt dũ abbatissa uisionẽ sororib⁹ retulisset bona presente: audita ẽ uox angeli de celis ipsam ad patriã euocãtis. Que continuo i choro sororũ posita: oib⁹ circũ psallẽtibus & flẽtib⁹ emisit spiritũ pridie id⁹ sept. Cuius corpus mox lux de celis clara circũdedit: & ex ipso odor mirabilis refragrauit: donec officio ↄpleto sepulture traditũ est.

¶ De scõ philippo epo & martyre. LXXII.

Philippus eps & mr̃ passus ẽ apd alexãdriã sub seuero impatore. Hic illustrissim⁹ ꝑfect⁹ alexãdrie pater fuit scẽ eogenie uirgis: & ab ea ↄuersus ad xp̄m: ut supra i eius passione actũ ẽ. 8. cal. ianuarii. Qui relicta ꝑfecture dignitate: a xp̄ianis i epm alexandrie sublimat̃. Ad cuius istantiã & informationẽ seuerus augustus libertatẽ xp̄ianis ↄcessit: ut suis legib⁹ i egypti ptib⁹ uterẽt: eo qꝫ ab eo uti olim prefecto suo iformatus eẽt: xp̄ianos reipublice plurimũ eẽ ꝓficuos. Postmodũ autẽ emulãtib⁹ paganis. Seuerus edictũ reuocauit: & misso illuc pennio prefecto i successorẽ philippo mãdauit eidẽ ut aut philippum diis sacrificare ↄpelleret aut depositũ oi dignitate & facultatib⁹ ptiuaret. philipp⁹ aũt ifirmitatẽ simulauit: donec oia sua paupib⁹ dispẽsauit. Quod audiẽs pennius: dũ ob timorẽ populi ipm iuadere publice nõ auderet: latẽter i ecclesia orãtẽ gladio i gutture pcuti fecit. Quitũ populũ i timorẽ dñi exhortãs: ꝑ triduũ supuixit. Sed i episcopatu mẽses. xv. miracula patrãs. Et sic cũ palma mr̃ii ad xp̄m migrauit idibus septembris. Sepultus in mõasterio filie sue.

¶ De scõ ligorio martyre. LXXIII.

Ligorius martyr i partib⁹ grecie passus ẽ. Hic natiõe grecus: relicto seculo dũ uaste solitudis eremum coleret: hominibusq; incognitus eẽt: & gẽtilib⁹ uenatorib⁹ iter ueptes iuentus ẽ. Et dũ latro putaret̃ iterrogat⁹ qs eẽt: rñdit se eẽ peccatorẽ xp̄ianuz. Quẽ illi audito xp̄i noĩe eis exoso mox gladiis iterfecerũt. Cuius corpus a uenetis de partib⁹ grecia ↄtrãsuectũ i mõasterio sci laurẽtii positũ ẽ. Cũq; dies ei⁹ passiõis ignotus eẽt: cuidã puero lãguẽti quasi i extremis posito: quidã scũs apparuit: seq; ligoriũ eẽ dixit pueruq; admonuit: ut abbati sci laurẽtii diẽ sue passiõis. i3. septẽbr̃ celebrandũ eẽ indicaret: quo uidelicet die ipse pro xp̄o passus fuisset: & eo nũciato suã eius meritis sanitatẽ pciperet: puer aũt ad se rediẽs: hec q̃ uiderat abbati nũciauit: & ↄtinuo icolumis de lecto surrexit. Sicq; dies passiõis ligorii. Idib⁹ septẽ. eẽ exinde oib⁹ uotum fuit.

¶ De scõ amato presbytero. LXXIIII.

Amatus presbyter & abbas monasterii romerici fuit: uir quidẽ mire abstinẽtie & anachoritice uite sectator: uirtutũ & miraculorũ gr̃a illustrẽ ↄuersationẽ ducens. Qui & migrauit ad xp̄m idibus septembris

in ipso mōasterio ī pace tumulatʼ. hec ado.
¶ De scō maurilio epō. LXXV

Maurilius eṗs apud andegauensē
ciuitatē claruit: cuiʼ & eṗus fuit.
Hic natiōe mediolanensis claris
parentibʼ orms. Primo quidem
sci martini in suo monasterio tu
ronensi discipulus fuit: sed postmodū solita
riā uitā eligēs de turone recessit: & andega
uēn̄ urbē adiit: ubi in uilla calonne phanū
antiquissimū idoloꝝ reppit: statimq; orōnē
fudit: & ignis de celo descendens ipm ꝯsum
psit. Ibi ergo scūs ecclesiā fundauit: quā ꝑ
cessu tēporis scūs martinʼ ꝯsecrauit: ubi &
multo tpe maurilius in scītate uite morā tra
xit. ¶ Multisq; miraculis coruscauit. Nā pu
eꝝ a uipera ꝑcussum pene extīctū sanauit.
In presiaco ubi erat collis idoloꝝ: demoni
bus cū multo eiulatu expulsis idola cōbus
sit: ibiq; cenobiuꝫ ꝯstruxit. ¶ Vir quidā ra
ptʼa mercatoribʼ: ut ꝓcio uenderet: ad eius
ꝓsidium recursum habuit. Dū aūt scūs dn̄m
illius ad redemptionē capti nullatenʼ indu
cere posset: raptor febribus inuasus subito
expirauit: quē sanctʼ maurilius sua oratione
a mortuis suscitauit: statimq; ille captiuum
libere dimisit: quo etiā miraculo oēs alios
dicti raptoris ꝯsocios ad penitentiā reuoca
uit. Naute quidā in mari piclitantes eū inuo
cabant. Quod scūs per spūm cognocens: ad
litus accessit: & signo crucis edito tēpestatē
sedauit. ¶ Latro quidā qui eius asinū rapue
rat nocte tota circūuagās: mane cū furto an̄
fores eiʼ mōasterii iuentʼē: & asellu reddito
penitentiā egit. ¶ Post hec de ꝯsilio bti mar
tini archiepi turon̄. in eṗm andegauensē ele
ctus est. Qui dū in sede ponit̄: & a martino
eius metropolitano ꝯsecrat̄: colūba de celo
ueniens capiti eius insedit. ¶ Dū cuidā ma
trone sterili filiū a dn̄o ꝓcibus impetrasset:
illaq; pueꝝ febricitantē ad maurilium cele
brantē in ecclesia sci petri baptizandū addu
xisset: dū missa ꝓtraheret: puer sine baptis
mo expirauit. Ille uero q̄si neglıgentie ꝯsci
us actusʼ penitentiā ab ecclesia sua aufugit:
claues reliquiaꝝ secū tulit. Que dū ꝑ mare
nauigaret: casu in aquā ceciderunt. Eṗs aūt
q̄si hoc diuine ultioni ascribēs: uouit se nūq̄
ad sedem suā reuersuꝝ: nisi claues ipas diui
nitʼ rehaberet. Sicq; in habitu pegrino trās
misso mare dn̄i cuiusdā ortum colere cepit.
Requisitus est ubiq; ꝑ septenniū a ciuibus:
sed minime inuētʼ. ¶ Dum aūt quidā ex eiʼ
clericis ad eū querendū mare trāsire uellēt
scripturā ab angelo inuenīūt lapidi sculptā
continentē Mauriliū illac transfretasse: leti
ergo dum portū in nauicula transeūt: piscis
ingens in nauem ꝓsiluit: quē exenterātes cla
ues in uētre reperiunt: quas bene recogno
scunt. Mauriliūq; cū clauibʼ in mari demer
sum putauerunt. Et dū tristes redire dispo
nerent: hospitati sero apud dn̄m cū quo eṗs
eoꝝ morabat̄: maurilīū uocari audierunt.
eumq; recognoscētes: ut repatriaret: exora
runt. Recusanti quoq; & uotum suū allegā
ti claues ostendūt: sicq; sanctū cū gloria ad
sedem suā reducunt: qui statim iuxta sepul
turam pueri se ꝓstrauit: nec ab orōne desti
tit quousq; puer reuixit: quē ipse baptizatū
renatum uocauit: & in lege dn̄i erudıtū suc
cessorem eṗatus habuit. ¶ Quendā die dn̄i
co securi ligna cedentē: cuiʼ manus ꝯtracta
securi adheserat: post dies quinq; penitentē
sanum effecit. ¶ Dū in portu lydi fluuis cū
quibusdā transire uellet: nec nauē haberet.
Nauicule quedā ab alia pte fluuii posite sine
aliquo ductore ad eū peruenerunt: & ipse cuꝫ
oibus angelico ducatu transiuit. Quieuit in
pace. 90. etatis sue anno: eṗatus uero sui an
no. 30. idibus septembris. Sepultus in eccle
sia andegauensi miraculis clarens.

¶ De exaltatione scē crucis. LXXVI

Exaltatio scē crucis sub heraclio
impatore facta est. Cum eni ue
nerabile crucis dn̄ice lignū a be
ata helena inuentum eēt: ut hēt̄
supra in historia inuētionis cru
cis. 5. non̄ maii: ira per mediū ab ea sectū est
ut ex eo crucē ꝯstantinopoli deferret: & cru
cem herosolymis in thecis argenteis suo lo
co reseruaret. Multoꝝ itaq; tēpoꝝ labēte cur
riculo ꝑmittēte dn̄o ꝓpter peccata suum po
pulū flagellari. Cosroe rex ꝑsaꝝ oia regna
terraꝝ orientis suo impio subiugauit. Hie
rusalē autē ueniens a sepulchro dn̄i territʼ
fugit: partē tamē dn̄ice crucis ibidē ab hele
na relictā asportauit. Volens autē ab oibus
ut solus deʼ coli: turrim ex auro & argento
interlucentibʼ gēmis fecit: & ibidem solis &
lune ac stellaꝝ imagines collocauit: ꝑ subti
les ēt & occultos aqueductʼ q̄si deʼ desuper
aquā fluēs pluebat: & subterraneo specu e
quos quadrigas trahentes bēbat: ut q̄si tur
rim mouerent: & tonitruū simularent. Filiu
quoq; suo regno tradito: ipse in turri reside
bat: & iuxta se crucē dn̄i collocans: appella
ri se regem regū & dn̄m dominantiū ab oi
bus impabat. ¶ Tunc impator heracliʼ xpi
anissimus cū exercitu copioso iuxta flumen
danubium cōtra cosroe filiū pugnaturʼ ad
uenit. Et ibidē utrisq; principibʼ placuit: ut
ipsi soli sup pontē duello ꝯfligerēt: & qui ui
ctor existeret sine dāno alterius ptis exerci
tus impiū obtineret. Et si quis ex ulla priuꝫ
principē suum iuuare ꝓsumeret cruribus &
brachiis excisis in flumine mergeret̄. Hera
clius igit̄ se deo & ueneran de cruci: ꝓ qua
pugnabat: deuote cōmendās ambobʼ dudū

in cōflictu durantibus xpo annuēte uictoriā tandē obtinuit: & cosroe filiū interfecit. Statimq; uniuersus eius exercit⁹ quasi diuinit⁹ tactus se fidei xpiane subdidit: & sacrū baptisma suscepit. Cosroe aūt ignorabat exitū belli: qa eū ab omnib⁹ pp eius supbiam haberetur exosus: nemo eidē idicare curauit: unde heraclius usq; ad turri ascendēs ad thronū eius ex iprouiso puenit: & eū i throno aureo reppit: eiq; dixit: q; quia crucē dñi iuxta ei⁹ modulum honorasset si baptismū & fidē xpi suscipere uellet: uitā & regnū ab impio acceptis obsidib⁹ obtineret. Sin aūt statim ipi⁹ gladio interiret. Cūq; hoc ille pfidus acquiescere nollet: heraclius eum protin⁹ decollauit. Sed quia rex fuerat: & crucē dñi ex pte honorauerat ipm sepeliri mādauit. Filiū uero eius annoꝝ.x. quem secū reppit baptizari fecit: & ip̄e de sacro fōte leuauit: ac regnū paternum ei dimisit. Turri uero destruēs argentum in predā suis diuisit: auꝝ uero & gēmas ad repandas ecclesias quas tyrānus destruxerat reseruauit. ¶ Sacrā igitur crucem dñi i repetēs hierosolymā reportauit. Cū autem de mōte oliueti descēdēs p portam qua dñs passurus intrauerat: in equo regio & apparatu impiali ingredi uellet: repente lapides porte descenderunt: & inuicē quasi paries se clauserunt. Angelus quoq; dñi super portā signum crucis tenens appuit: & impatorem de pompa increpauit: dicēs q; cum dñs ad passionem per ipam ianuam intrauit: non cultu regio: sed humili residens asello: humilitatis exēplū dereliquit: & his dictis angel⁹ disparuit. Tunc impator lachrymis infusus discalciatus & usq; ad camisiā exutus crucem dñi accipiēs usq; ad portā baiulauit. Statimq; porta se surrigēs: liberū intrantib⁹ patefecit ingressum. Odor aūt suauissim⁹ qui eodem die quo crux de turri cosroe fuit sublata usq; hierosolymā de persaꝝ prouincia fuerat illapsus tunc rediit: oēsq; suauitate refecit: Sicq; preciosa crux suo loco restituitur: & antiqua miracula renouant̄. Mortuus enim quidam suscitat̄: palytici.4.curantur: leprosi.x.mūdant̄ ceci.xv. illumināt̄: a plurimis demones effugant̄: langoribusq; diuersis multi liberant̄. Et sic impator ecclesiis repatis: & regiis munerib⁹ dotatis ad propria remeauit. Facta est aūt hec crucis exaltatio.18.calen.octobris. Circa annos dñi.620.

¶ De scō cornelio papa & mre. LXXVII

Cornelius papa & martyr natiōe romanus ex patre castino. Fabiano pape i pōtificatu romano successit. Et sedit annos tres mēses.2 dies.x. Hic cōstituit ut sacerdotes si uellēt pro certa causa iuuare possent. Hic rogat⁹ a quadā lucina matrōa: corpora apostoloꝝ petri & pauli de catacumbis leuauit: ubi per annum iacuerāt: postq̄ ea greci furati fuerant: ut dictum est supra in passione eoꝝ.3.cal.iulii. Et primū quidem corp⁹ beati pauli sepeliuit in predio eiusdem lucine i uia ostieñ. ad latus ubi decollatus est. Deinde corpus beati petri posuit iuxta locū ubi crucifixus ē: Inter corpora scōꝝ epoꝝ: in tēplo apollinis in mōte aureo in uaticani palatii neroniani. ¶ Hic beatus martyr a decio cesare cum suis clericis in exilium relegatus est centūcellis. Ibiq; a scō cypriano epo carthagineñ. epistolas confortationis accepit. Tandem de exilio reductus decio pñtatur: & dum immobilis in fidei confessione permaneret. Iussit os eius plumbatis cedi: & deinde ad tēplum martis adduci: ut aut ibi sacrificaret aut sniam capitalem subiret. Cum ergo ille ne duceretur: miles quidā nomine ✝ cerealis eum rogauit ut ad domū suā diuerteret: & pro uxore eius ✝ salustia: que per annos.v. palytica iacebat oraret. Que dum ad orationē eius sanata esset ✝.xxi. milites cū ipsa & uiro suo: dño crediderunt: & a cornelio baptizati sunt. Qui omnes iubente decio ad templum martis deducti & expuentes in idolum una cum sancto cornelio decollati sunt. Quorum omnium corpora a lucine prefata in cemiterio calixti sepulta sūt.xviii calend.octobris Circa annum domini.255. ¶ Hic scūs papa ad fabianum antiochene ecclesie epm scripsit epistolam de romana italica & aphricana synodo. Item aliam de nouato & aliis qui lapsi erant. Terciam de his que in synodo gesta sunt. Quartā admodum prolixam: nouatiane heresos anathema continentem: & causas. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De scō cypriano epo & mre. LXXVIII.

Cyprian⁹ carthagineñ eps & martyr passus in ipsa ciuitate aphricana sub ualeriano & galieno imperatorib⁹ galerio maximo proconsule. Qui postq̄ multos xpianos ad martyrium uerbis & litteris cōfirmasset. Paterno proconsuli pñtatur. Et postq̄ a fide nullatenus imutari posset: in exilium ab eodem missus ē i isulam coru bitanā. ¶ Post aliquot mēses inde reuocatus ē a galerio maximo qui paterno successerat. Et cū ad sacrificia deoꝝ cogeretur: & sacrificare nollet: sententiam ab eo capitalē accepit. Qua lecta p notarium cyprianus dixit: deo gratias. Cūq; ad locū cū spiculatore uenisset: precepit suis: ut eidem spiculatori pro mercede.xxv. aureos darent. Accipiensq; linteum a manu sua oculos texit & coronam suscepit. Referuntur etiam passi cū eo ✝ crescentianus ✝ uictor ✝ rosula & ✝ generalis.xviii.calē.

octobris: circa annū dñi. 256. Quoꝝ corpa a xpianis sepulta sunt in uia appallieñsi iuxta piscinam eiusdem carthaginensis ciuitatis. ¶ Hic beatus martyr nōdum ad fidem christi conuersus: primum gloriose rhetoricam docuit: deinde xpianam professus fidem: & carthaginensis episcopus constitutus: multa scripsit: multa ɔposuit. Nam ingenii hui⁹ superuacuum est indicem texere: cum sole clariora eius sint opera. Scripsisse dr̄ de lapsis uolumen egregiū ɔtra nouatianos. Itē sacramentorum librum eximium. Itē alium de laude martyrum ad cornelium papam. Epistolas octo. Contra nouatum & nouatanum diuersos tractatus & epistolas: in quibus eorum condemnantur errores. Epistularum uolumen grande ad diuersos scriptarum sonanti ualde ornatū eloquio. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De sancto tobia iustu. LXXIX

TObias uir sanctus cu⁹ perfectiū sanctitatis ex ipso ipsius speciali libro colligit: a beato hieronymo & a iosepho inter patres sanctos testamēti ueteris numerat: Hic ex tribu & ciuitate neptalim un⁹ fuit ex captiuis filiis israel a salmanasar rege assyriorum in assyrios translatis: qui in captiuitate positus uiam ueritatis non deseruit: adeo ut tribulibus suis euntibus ad orandū uitulos aureos: quos fecerat hieroboam rex israel: iste solus iret in hierusalem ad templū domini decimas & primitias suas fideliter offerendu. Hic accepit uxorem ānam de tribu sua: ex qua filium genitum suo nomine uocauit tobiam. Captus autem cum uxore & filio habitauit in niniue. Et quia deum timebat: obtinuit a rege gratiam perambulādi per omēs eius regiones: qui concaptiuos uisitabat: & monita eis salutis prebebat. Deueniens autem in rages ciuitatem medoruꝫ cuidam gabello contribuli suo egenti sub chirographo mutuauit decem talenta argēti: que habebat ex his: in quibus a rege fuerat honoratus. ¶ Mortuo autem salmanasar eum filius eius sennacherib filius israel exosos haberet: tobias consolabatur eos: & egenis ministrabat. Cum uero reuersus esset sennacherib a iudea fugiens manū domini: & irat⁹ multos hebreorum faceret occidi: tobias sepeliebat corpora eorū: Quod audiens rex tulit omnem substantiam eius: & eum occidi iussit. Qui cum uxore & filio fugiens nudus latuit. Post dies quadraginta quinq; occiderunt regem filii eius: & tobias ad domum suam rediit: omnisq; facultas ei⁹ restituta est ei. Cum autem in quodam festo paratum esset conuiuium in domo ei⁹: & misisset filiū suū ad uocādos amicos: reuersus ille nūciauit unum ex hebreis i platea iugulatum iacere. Cuius corp⁹ tobias occulte tulit: & nocte postmodū latenter sepeliuit: propter quod a proximis redarguebatur: eo q̄ huius rei causa uix mortis periculum euasisset. Sed ille timorem domini omnib⁹ ante ponens sepulture occisoꝝ solicit⁹ intendebat. ¶ Die uero quadam cum a sepultura fatigatus redisset: & iuxta parietem obdormisset: ex nido hirundinum calida stercora ei⁹ oculis inciderunt: & cec⁹ fact⁹ est: qui tamē in oibus patientiam habuit: & sicut olim iob dominum in omnib⁹ benedixit: eū tamen ab amicis irrideretur. Anna uero uxor eius ibat ad textrinum op⁹: & de labore manuuꝫ sibi & familie sue uictum procurabat. Et cū die quadam hedū ad domum adduxisset: tobias q̄ cum balantem audisset: uxorem admonuit: ut si forte furtiu⁹ esset suo domino redderetur. Ad que illa irata cepit eū uerbis ɔtumeliosis irritare: & elemosynas suas i uanū factas obiicere. Ille uero cum lachrymis orauit ad dominum: ut suum in pace susciperet spiritum. Eodem die contigit: ut sara filia raguelis i ciuitate medorum audiret improperium ab una ancillarum suarum: quā increpabat: obiiciēte ei q̄ eēt interfectrix uirorum suorum. Fuerat enim nupta septē uiris: & demonium nomine asmodeus occidebat eos: statim cū ad eam ingressi eēnt. Que post ieiunium triduanū orauit ad deum: ut a tali eam opprobrio liberaret. Cui⁹ oratio una cum oratione tobie uno & eodem tēpure sunt in conspectu domini exaudite. ¶ Tobias ergo cum putaret se exauditum: ut moreret: filium suum uocauit: & eum de preceptis sanctis erudiuit: atq; ad sperandū in domino confortauit: deinde precepit ut uirum aliquem perquireret: qui eum in rages medorum adduceret: ut debita sibi decem talēta argēti a gabello exigere posset. Egressus ergo tobias inuenit iuuenem precinctum q̄si paratum ad ambulandum. Et cum ab eo accepisset: q̄ omnem regionem medorum & iter nouisset: & gabellum cognosceret: introduxit eum ad patrem suum: & audita narrauit. Cui & iuuenis: qui erat angelus raphael filium suum sanum ducere & reducere promisit. Paratisq; omnibus: que erant opus in uia: ambulauerunt ambo simul: & canis secutus est eos. Mater autem filium suum abeuntem amare flebat: sed eam tobias confortabat. ¶ Venientes igitur illi ad fluuium tigris: exiuit tobias: ut pedes lauaret: & egressus est piscis immanis: ut deuoraret eū: quē tobias iussu angeli manu apprehendit: & traxit ad litus: deinde ipsum exenterauit: & cor & fel eius ac iecur reposuit: que ei angelus ad medicinam utilia fore dixit: partemq;

piscis assam comederũt: partem salitam secũ tulerunt. Quibus pgentib⁹ exposuit angel⁹ tobie: q cor ac iecur piscis super prunas positum: fumo suo extricat omne genus demoniorũ: fel uero ualet ad auferendã albugine3 & cecitatem oculorũ: ueneruntq; ad ciuitarẽ medorũ in qua raguel propinquus tobie murabatur. Ad cuius domũ dum diuertere uellent: angelus tobie dixit: q filia illius unica sibi in coniugẽ cum omni sua substantia debebatur. Et dum tobias propter ea q̃ de puella audierat ipam accipere dubitaret: angelus ipsum edocuit: q super petulantes & deum nõ timentes demoniũ potestatem habebat. Sed cum illã acciperet trib⁹ noctib⁹ in oratione pernoctarent: & de iecore piscis incensum faceret: & sic demonẽ effugaret: q̃rta uero nocte puellam cognosceret amore p creande prolis: nõ appetitu libidinis. Ingressi ergo ad raguelem cũ tobiam eius consanguineum cognouisset grataner illos suscepit: & ad conuiuium inuitauit. Cui tobias filiam eius in uxorẽ petiit. Sed cum pater illã ei dare dubitaret ne forte ei sicut & aliis contigerat: hortãte angelo ac dicente: hoc diuine uoluntatis esse: & ppterea alius eam nõ potuerat habere. Raguel saram filiã suã tobie desponsauit: & magnas nuptias preparauit. Nocte uero iuuenẽ ad puellam intromisit: qui iecur piscis super prunas posuit. Moxq; angelus demonium apprehensum in deserto egypti superioris alligauit. Exhortante igit̃ tobia ipse cũ sara nocte illa in oratiõe pseuerarunt. Sed cum circa pullorũ cantũ raguel foueam pari iussisset: ut ante lucem generu3 sepeliret: misit ancillam ad explorandũ quomodo se hr̃et. Que reuersa nũciauit ambos incolumes dormientes. Qui deum ex corde benedixit: & foueam repleri mãdauit. Factoq; solenni ꝯuiuio uicinis & amicis adiurauit tobiam: ut duas hebdomadas apud se maneret: & dedit ei medietatem oĩum que possidebat: & de reliqua post mortẽ suã ei relinquẽda promisit. ¶ Interea angel⁹ q iuuenis putabatur: rogatus a tobia ad rages urbem accessit: a gabello mutuatam pecuniã exegit: chirographum ei restituit: eumq; secum ad tobiam reuisendũ adduxit. ¶ Raguel igitur filiam suam tobie tradidit: & dimidium substantie sue in seruis & pecudib⁹ camelis & pecunia ei concessit: filiamq; suam salutaribus monitis eruditam i pace dimisit. Qui recedentes cum peruenissent ad charrã que est mediu in itinere: raphael & tobias precesserunt: & saram cum seruis & pecudibus lẽto gradu uenire permiserũt: monuitq; angelus tobiam: ut perueniẽs domum oculos patris felle piscis liniret: & confestim uisum recuparet. Cum aũt appropinquarẽt ad urbẽ Anna mater ei⁹ que in supercilio montis quotidie sedebat: filium suum de longe uidit: & currens uiro suo nunciauit. Canis etiam qui eus secutus fuerat cauda blandiens pcucurrit. Tobias ergo surgẽs duce puero: processit obuiam filio: & se mutuo osculantes fleuerunt pre gaudio. Cumq; tobias iunior felle piscis oculos patris deliuisset: post mediam quasi horam egressa albugine: uisu3 ante q̃tuor annos amissum recepit. Nam annorum 56. illum perdidit & sexagenarius recuperauit. Post dies. 7. Sara nurus eius applicuit: & cum gaudio a tobia & anna recepta fuit: omnia quoq; que sibi acciderãt iuuenis enarrauit. Deinde raphael eis quis esset aperuit: & relicta illis pace disparuit. ¶ Tobias uero in timore domini perseuerans annis adhuc 52. superuixit: & uidit filios nepotum suorũ. Et post annos. 112. uite sue: in pace obdormiuit. Sepultusq; est in niniue ciuitate. Mortua quoq; anna eius uxore. Tobias cum sara & filiis suis uenit ad raguelem: & cum eo mansit usq; ad finem uite sue: omnemq; substantiam eius possedit. Et post eius obitum in sãctitate perseuerauit annorumq; . 99. in pace quieuit. Huius sancti & duarum sanctarum infrascriptarum: hic gesta posui: quia dies eorum obitus sunt incerti: & ipsorum historie hoc tempore: uidelicet ad medium mensis septembris ab ecclesia leguntur. Hec ex libro tobie: & ex chronicis iosephi hieronymi & comestoris.

¶ De scã iudith uidua. LXXX.

IVdith uidua inter sanctas ueteris testamenti matres: sancta quoq; ruth r̃gina a iosepho & hieronymo conscribuntur. Quarum sanctitatis laudes i earum libris specialibus extolluntur. Fuit autem iudith de ciuitate betulie oriunda: filia merari de tribu ruben: uxor nobilis manasse ab eo in multis diuitiis relicta: que nimia pulchritudine in uiduitate castissima domino seruiebat. ¶ Cum ergo cambyses filius cyri regis persarum: qui alio nomie nabuchodonosor appellatur: cui pater adhuc uiuẽs regnum assyriorum concesserat anno. xii. regni sui: arphasath regem medorum in campo uicisset: & regnum eius obtinuisset: in superbiã elatus misit ad omnes urbes mũitas syrie & damasci usq; ad hierusalẽ exigens ab eis tributa longe grauiora q̃ patres sui. Qui omnes uno animo contradixerunt. Et indignatus rex misit holophernẽ principem militie sue cum exercitu innumerabili ad regiones illas: mandans ut nulli hominũ uel munitionum pceret oculus eius. Qui cum uastasset ciliciam & mesopotamia3: & madianitas: & ciuitates mũitas obtẽras destruxisset: & deos

eorum exterminasset: peruenit ad terminos terre israel: ut expugnaret eos. Timentes autem filii israel ne similia faceret hierusalē & templo domini: clauserunt itinera montium: & se coram domino ieiuniis & orationibus humiliauerunt ad exhortationem heliachim sacerdotis magni. Cumq; holophernes audisset q; filii israel montium itinera pclusissent contra betuliam ciuitatem: uocauit duces moab & amon: & interrogauit eos: quis eēt iste populus: aut que uirtus eorum. Tunc achior dux filiorū amon narrauit ei: quomodo uenisset populus ille de egypto in signis mirandis: & deo eorum sibi ppicio terram chanaam patribus suis promissam admirabili potentia obtinuissent. Et cum deus eorū placatus erat eis: nemo poterat illis resistere: cū uero propter peccata sua exasperabant eū: flagellabat eos. Audiens hec holophernes iratus mandauit achior illi populo sociari: ut illis pereuntibus ipse pariter cum eis periret. Sicq; a seruis suis adductus iuxta betuliam manibus & pedibus uinctus ad arborem dimissus est. Egressi autem fundibularii de ciuitate eum soluentes adduxerunt ad populum: quia omnia coram populo que sibi contigerāt enarrauit: quem princeps ozias in domum suam suscepit. ¶ Altera die holophernes ciuitatem betuliam potenter obsedit. Et ueniens aqueductus qui fluebāt in urbem abstulit eis aquam. Sed ciues betulie noctibus egrediebantur ad quosdā fonticulos iuxta muros: quibus utebātur ad refocillandum potius q̄ ad bibendum. Quod holophernes comperiens: fontibus custodes apposuit: ita ut aqua in ciuitate deficeret: post dies uiginti uenerunt aūt duo sacerdotes de hierusalem ad populum exhortandū. Et cum populus siti deficiens uellet ciuitatē tradere holopherni: ad preces sacerdotum adhuc quinq; diebus domini misericordiam expectare decreuit. ¶ Hoc audiens beata iudith: primum quidem eos redarguit: q; terminum domino posuissent: deinde eis imposuit: ut eos eodem sero ad portam ciuitatis expectarent. Premissa quoq; oratione lauit se & induit omnes uestes suas compras: & ornamenta tulit: & ancillam suā nomine abrā secum duxit: portās secum cibos aliquos ad edendum. Ueniensq; ad portam ciuitatis iussit sacerdotibus & custodibus ut se usq; ad diem tertium expectarent. Cumq; descenderet montem tenuerunt eam exploratores: & duxerunt ad holophernem: qui statim propter eius nimium decorem captus est in oculis suis. Cū aūt ipm adorasset iudith: interrogauit eam cur ad se uenisset. Que respondit: q; ideirco uenerat: ut saluaret aīam suā: eo q; populum suum propter peccata ipsorum in manu holophernis cognouerat esse tradendum. Addens q; deus suus eam miserat: ut ipsa sibi hec nunciaret: suoq; usus cōsilio ipsum usq; in hierusalem cum omni exercitu suo intromitteret: omnemq; populum sicut oues sine pastore obtineret. Que cum holopherni placuissent: iussit ei dari de conuiuio suo. Illa autem non posse de cibis eorum comedere dixit: ne super se ueniret ira dei. Petitq; sibi dari copiam per triduū egrediendi ad orandum deum suum. Et ita per tres dies noctibus exibat: & dominū p suo populo exorabat. Quarto uero die holophernes fecit cenam seruis suis: & iussit uagao eunucho: ut iudith uocaret ad mensam. Cuius pulchritudine & ornamētis holophernes captus: iocundiorq; effectus bibit uinū ultra oēm modū: & inebriatus statim festinauit ad lectum. Vagao autem iudith in eius cubiculum introduxit: ut concūberet secū holophernes. Omnes quoq; inebriati ad hospitia festinarunt. Holophernes autem iacebat in lecto nimia ebrietate sopitus. Precepit ergo iudith ancille: ut ad hostium cubiculi obseruaret: & oratione premissa cum lachrymis inuocato domino: pugionem holophernis: qui pendebat ad columnam exoluit: & percutiens bis in ceruicē eius: caput ipsius abscidit: & inuoluit illud canopeo suo hoc est serico reticulato: & tradidit ancille: que misit illud in peram suam. ¶ Et egresse sunt ambe s̄m consuetudinem quasi ad orationē: transeuntesq; castra uenerunt ad portam ciuitatis: & uocauit iudith custodes: apertaq; ianua ingressa est: cunctisq; ciuibus concurrentibus ad eam: accensisq; luminaribus protulit caput holophernis. & omnia que sibi deus fecerat enarrauit. Vocatusq; achior uisoq; holophernis capite adorauit deum israel: & appositus est ad populum domini. Cūq; oīs populus laudasset deū: de mādato iudith caput holophernis in muro suspēderunt: & diluculo in hostes impetū fecerunt. Quod uidentes assyrii mādauerūt principē suum uocari. Cū aūt intrasset uagao: ut excitaret eū: uidit corpus sine capite: nec inuenit iudith. Quod assyrii audiētes timore ac stupore pculsi: se in fugā dederunt. Quos filii israel cedētes usq; ad fines suos psecuti sūt: & uix p .30. dies eorū spolia collegerunt. Vniuersa quoq; que fuerant holophernis iudith donauerunt. Post hec ascendit iudith in hierusalē: & deo gratias egit. Vocatusq; est cambyses ab hebreis secūdus nabuchodonosor. Rediēsq; iudith betuliā pseuerauit i scā uiduitate oībus diebus uite sue: & dimittens abrā suā liberā quieuit in pace annorū .105. Sepultaq; est in monumento manasse uiri sui. Hec ex libro iudith & aliis quibus supra.

¶ De sancta hester regina. LXXXI.

Hester regina claruit i ciuitate susa: que postmoduz edessa dicta ē tempore assueri siue artaxerxis regis persarum: qui regnauit ab india usq; ad ethiopum supra. 127. prouincias. Qui tertio anno imperii sui fecit grande conuiuium cunctis principibus & magnatib⁹ prouinciarum: qđ durauit. 180. diebus in domo sua mirabili: cuius colūne erant argētee: tectum uero instar firmamēti habens gēmas diuersi coloris: in figura siderum & signorum dispositas. Post hos dies conuiuiu inuitauit omnē populū qui erat in susis: & discubuerunt extra domū. 7. diebus in uestibulo horti delitiarum: qđ mira pulcbritudie decoratum erat. Vasti quoq; regina fecit conuiuiū feminarum i palatio ubi rex manere consueuerat. Die aūt. vii. precepit rex. 7. eunuchis: ut introducerent reginā in apparatu suo: ut ostēderet oibus pulchritudinē eius. Que ad imperium regis uenire contempsit. Et iratus rex de consilio. 7. sapientum qui sibi semp astabāt mandauit: ut ultra uasti non ingrederet ad regem: sed altera melior regnaret pro ea: ut per hoc discerent omēs mulieres non parui pendere mandata maritorum suorum. Igit̄ ad suggestionem puerorum regis: ceperūt iquiri uirgines in omni regno eius: & tradi aggeo eunucho ad custodiam: & acceperūt cultus & ornamenta ad libitum suum: ut quecunq; oculis regis placeret ipsa regnaret pro uasti. Erat tunc i susis iudeus nomie mardocheus de tribu gemini: qui descenderat de transmigratione iechonie. Hic erat nutritius filie fratris edesse: que alio nomie dicebatur hester: quam orbatam utroq; parente: mardocheus adoptauerat in filiam. Her iter ceteras puellas tradita ē eunucbo: que non indicauit populum suuz sicut ei mādauerat mardoche⁹. Inuenitq; hester gratiam in oculis eunuchi: & tradidit ei ornamēta pulcbriora &. 7. puellas que excolerent eā. Porro uirgines per ordinem ingrediebantur ad regez: & que ab eo egressa fuerat: non poterat ad eum redire nisi eam ex nomine uocaret. Mardocheus āt uersabatur circa domum regis curas babēs salutis filie. Tādem ex ordine uenit dies: quo hester ad regem ingressa est in ornatu specioso. Et inuenit gratiam apud regem: & fecit eam regnare pro uasti. 7. anno regni eius: & celebrauit nuptias integro mēse: donaq; largitus est occasione nuptiaruz: iuxta eius magnificētiam regalem. ¶ Eodem tempore irati sunt duo eunuchi regis ianitores: & machinati sunt in mortem ei⁹ qđ mardocheum nō latuit. Qui indicauit hester & illa regi ex nomine mardochei: quesitumq; est & inuentuz & appensus est uterq; in patibulo. Et traditum est scripture in annalibus regis: in quibus reges accidentia sui temporis registrabant. ¶ Post hec assuerus exaltauit aman amalechitem de stirpe agag: fecitq; eum p⁹ se primum in omni regno suo. Et adorabant eum omnes serui regis preter mardocheus: qui propter patrias leges corā eo genua nō flectebat. Quod attendens aman indignatus est: & accipiens eum esse hebreum: cogitauit omnes hebreos perdere q erant in regno assueri: ueteri motus odio: quia iudei perdiderant amalechitas. Duodecimo igitur anno assueri missa est sors in urnam coram aman: quo die & quo mense gens iudeorum interfici deberet. Et exiuit sors. 14. die mēsis duodecimi. Aman autem suggerēte regi: q gens iudeorum nouis legibus uteret & regis iussa contemneret: pacemq; regni turbaret: decreuit: rex ut gens illa omnino periret. Cumq; aman promisisset impendere decem milia talentorum argenti in gazophilacio regis ex bonis iudeorum: concessit rex omne illud argentum aman: & q de populo illo ageret ut sibi placeret. Tulitq; rex anulum quo utebatur: & dedit aman: ut scriptas litteras ex nomine regis anulo suo signaret. ¶ Tunc scripsit aman nomine regis litteras anulo regis signans: ut occiderentur iudei a paruulo usq; ad senem & bona eorum diriperentur. 14. die. xii. mēsis. Statimq; in susis pependit edictum. Quod cum audissent iudei fleuerunt. Hester quoq; hoc audiens accersiuit mardocheum: qui omnia ei per eunuchum significauit: & exemplum edicti ei misit: mandans ut ad regem itraret & ei pro suo populo supplicaret. Et quāuis hester iuxta legem regis non auderet ad eum ingredi nisi uocata sub pena mortis: tamē in domino confisa exposuit se periculo: & mandauit mardocheo ut omnes iudei pro ea orarent & triduo ieiunarent. ¶ Die autem tertio premissa oratione induta regalibus: stetit in atrio contra basilicam regis cum duabus puellis. Qui cum respexisset eam toruo uultu: timens hester collapsa est. Quod cernens rex & ei compatiens: quia ipsam pre omnibus diligebat: surgens uenit ad eam: & cepit hortari ne timeret: eo q tali legi que pro subditis facta erat ipsa ut pote regina non tenebatur. Illa uero surgens de angustia regem osculata: inuitauit eum & aman ea die secum ad prandiū. Et cum secū ambo comedissent: obtulit rex hester ut peteret quicquid ab eo uellet. Que iterum eos duos uidelicet regem & aman tācum p die sequēti ad conuiuiū inuitauit: & tūc ab eo peteret quod optabat. Egressus ē itaq; aman letus. Et uidens mardocheum sibi nō assurrexisse indignatus ē: & uocatis amicis indicauit eis omnē gloriam suam: addēs

q ipsum solum cum rege hester ad conuiuium inuitasset. Verumtamen nihil se habere putabat dum uiueret mardocheus. Sed amicis consulentibus iussit trabem excelsam parari: ut regi suggereret: quatenus mardocheum in ipsa appenderet: & sic letus ad conuiuium intraret. ¶ Noctem illam rex duxit insomnem: iussitque sibi deferri annales & legi. Et uentum est ad locum: ubi erat scriptum: q mardocheus nunciasset ei facinus eunuchorum. Cumque rex interrogans audisset: q ex hoc mardocheus nihil premii consecutus fuerat: quesiuit quis esset in atrio: & responderunt ei q aman. Ipse enim intrauerat: ut regi suggereret de morte mardochei. Cumque uocatus intrasset: interrogauit eum rex: quid fieri deberet uiro: quem rex desiderabat honorare. Qui cogitans pro se dictum: respondit: q indutus regalibus & coronatus super equum regis per totam ciuitatem deberet circunduci: tenente habenas primo de principibus regis. Statimque iussit rex: ut quicquid aman dixerat: mane faceret mardocheo: nihil omnino pretermittens. Quod cum fecisset consternatus redijt domum. Et ecce nuncii regis compulerunt eum ad conuiuium regine uenire. ¶ Finitoque conuiuio dixit rex hester: ut peteret quicquid uellet. Que petiit sibi donari uitam & uniuerso populo suo: cum per omnes prouincias ab aman mandati fuissent occidi. Quod aman audiens timuit. Rexque iratus surrexit: & hortum intrauit: & cum post horam redisset: inuenit aman super lectum regine corruisse: in quo ipsa iacebat: ut ei pro anima sua supplicaret: putansque q eam opprimere uellet exclamauit. Et cum ab eunuchis audisset: q trabem ad suspendium mardochei parasset: iussit eum in ipsa imediate appendi: & dedit hester domum aman. Auditoque ab ea q mardocheus patruus suus esset: dedit ei anulum suum quem receperat ab aman. Qui de mandato regis scripsit nouas litteras: regis anulo signatas prioribus contrarias ad principes prouinciarum: ut occiderentur iudei: imo illos qui parati erant ad interfectionem ipsorum iudei interficerent: & manus principum esset cum eis. Et factum est nomen iudeorum celebre. ¶ Igitur precedenti die ante diem qua iudei occidi debebant: uidelicet decimatertia die mensis duodecimi percusserunt iudei hostes suos plaga magna per omnes prouincias ad septuaginta quinque milia. In susis uero interfecerunt sexcentos uiros. Die uero decimaquarta solennitatem domini celebrantes conuiuia magna fecerunt. Deinde regis mandato suspensi sunt decem filii aman: & omnis eius progenies deleta est. Et constitutus est mardocheus loco aman princeps primus post reges. Hester quoque regina domino seruiuit omnibus diebus: & genuit regi filium nomine artaxerxem: qui post regem assuerum in regno successit. Mortuo quoque assuero regina hester cum filio suo annis pluribus imperium tenuit. Et post hec in pace dormiuit Sepulta in susis in sepulchro regali. Hec ex libro hester: & aliis uoluminibus quibus supra.

¶ De sancto nicomede presbytero & martyre. LXXXII

Nicomedes presbyter & martyr passus est rome sub flacco comite. Hic discipulus beati petri apostoli eiusque in predicatione adiutor in christi nomine miracula faciebat. Cui ut castissimo uiro beatus petrus ad passionem pergens: petronillam suam filiam commendauit. Cum autem flaccus comes petronillam in suum coniugium requisisset: & uirgines ac matronas: ut ipsa requisierat: ei misisset: ut eam ad domum ipsius associarent: ipsaque diuinis sacramentis ab eodem nicomede presbytero perceptis expirasset: ut supra in gestis petronille dictum est pridie calendas iunii. Turba mulierum: que ad eius nuptias celebrandas uenerat: exequias sancte uirginis celebrarunt: quam beatus nicomedes sepeliuit. Et dum postmodum uerbum domini predicaret instanter: tentus est a flacco comite tempore domitiani: pro eo potissime q feliculam uirginem ab eodem comite passam sepelisset: ut supra dictum est idibus iunii: Quem tentum dictus comes fecit adduci ad sacrificandum. Quod cum facere recusaret: iubente flacco tam diu plumbatis cesus est: donec spiritum exhalauit. Corpus autem eius in tyberim precipitatum est xvii. calen. octobris. Hec marcellus petri discipulus scripsit.

¶ De sancto ualeriano martyre. LXXXIII

Valerianus martyr unus fuit ex numero illorum quinquaginta: qui temporibus antonini ueri imperatoris apud lugdunum in carcere missi fuerant cum sancto photino episcopo. Ex quibus christianis ipse ualerianus una cum marcello martyre patefactis ianuis ab angelo dimissus est: ut habetur supra in passione dicti marcelli pridie non. septembris. Quo quidem marcello per martyrium assumpto: dum ipse ualerianus in cellula secretissima latitaret: & multos ad christi fidem conuertisset: peruenit ad castrum teuocium in territorio cabilonensi: ubi sanctus marcellus passus fuerat: ubi a militibus prisci presidis captus: & cum sacrificare noluisset stipiti appensus: & grauiter exungulatus tandem in christi confessione persistens in eo loco: ubi nunc corpus eius sepultum colitur:

gladio animaduersos est. Qui in eios agone ut olim prothomartyr stephanus uidit celos apertos: & christum ei coronam ostendere preparatam. Passus est autem. xvii. calendas octobris.

¶ De sancta euphemia uirgine & martyre. LXXXIIII.

Euphemia uirgo filia senatoris philophronis i ciuitate chalcedonia passa est tépore diocletiani imperatoris sub proconsule prisco. Qui prio in ipsa ciuitate. 49. xpianos iuuenes detentos una cu3 eupheoiis uirgine cum nollent deo marti sacrificare per dies. 20. in carcere macerauit. Deinde ipsos eductos alapis io faciem cedi: deinde grauiter flagellari fecit: ipsosq; uinctos iterum in carcere imperatori ponendos reseruauit. De quibos dicetur infra. 8. calen. octobris. Quos beata euphemia cum eis pariter detenta uiriliter hortabat. Propter qd ante proconsulem adducta: cum sacrificare nollet alapis diu cesa est: deinde in carcerê remissa. Quã iudex secutus ex libidine opprimere uoluit: sed subito manus eios exaruit. Qui se incantatum putans: prepositum domus sue ad eã direxit: ut eã faceret pserire. Sed ille carcerê clausũ: nec clauib⁹ apire: nec securib⁹ frãgere potuit: donec a demonio arreptus seipm dilaniãs uix euasit. Deinde educta posita est sup rotam: cuius uectes carbonibus pleni erant: & artifex intra rotam signum trahentibus dederat: ut quando sonũ faceret simul traherent: & sic exeunte igne: uectes corpus uirginis dissiparent. Sed nutu dei ferrũ quo rota temperabatur manu decidens sonum fecit: & continuo trahentib⁹ illis rota artifice3 pminuit: & euphemiam illesa3 suauit. Tunc parentes artificis supposito igne: ipam rote alligatam: simul cu3 rota comburere uoluerunt. Angelus autem domini de celo descendit: & rota combusta euphemiam intactam eduxit: ministros quoq; omnes paralysi percussit. Tunc iussit eam proconsul in fornacê ardentem mitti: cuius ignis latitodo. 45. cubitis extendebat. Sed signo crocis edito: inde illesa educitur: & io loco excelso stare cõspicitur. Apelianus autez procoosulis assessor: eidem consuluit: ut eam decollari faceret: dicens uirtutem christianorum: oon nisi ferro uinci posse. Erectis ergo scalis cum sostbenes & oictor ad eam feriendam missi essent: uidentes eam angelorum & uirgioum choris circumdatam: & imeoso lumine circũfusam: conuersi sunt ad christum: & reoersi eam percutere noloeruot: ut supra in eoru3 passione actum est. 4. idus septêbris. ¶ Post hec priscus eam per capillos sospendi fecit: sed imobilem permanêtem negato cibo: terom diebus. vii. in custodia maceraoit. Illa uero ab angelo qootidie refecta. vii. die educta: subter quattuor magnos lapides posita est: quatenus sicut oliua confringeretur. Ad cuius orationem lapides ut puluis comminuti sunt. Quod cernens priscus ipsam in pfundam foueam proiici iussit: ubi tres erant bestie immanissime que omnem homine3 deuorarent. Que statim uirgini blandientes iũctis caudis: ei quasi cathedram ad sedendu3 feceront: & uirginem illesam de fouea eduxeront. Priscus confusos ut eam uel dolo occideret: fecit gladios & palos acutos configi & obscure ac terra modica operiri ut illa ex improoiso io ipsos incideus moreretor. Gladiis uero & palis ab angelis alibi transpositis: euphemia ueniens ad locum nil lesionis pertulit: ministri uero incidentes interfecti sunt. Que omnia dum priscos magie attriboeret: iussit eam uirgis cedi. Et cum nec sic superari posset: mandauit eam serris membratim diuidi: & in sartagine membra torreri: uerom angeli domini serras confregerunt: & ignem sartaginis extinxerunt: uidês apelian⁹ proconsulem angustiari. Iussit uirginem i harenario mitti: & bestias ei laxari. Et laxati sont ei duo leones & due urse. Et com bestie ei procidentes: uestes eius oscularentur orauit euphemia: ut deus eam tali martyrio dignaretur assumere. Sicq; una ex ursis cursum arripiens: morsum corporis eius solummodo infixit: liuorem tamen nullum ei fecit. Sicq; uoce celica ipsam uocante spiritum emisit. Coius corpus parentes rapuerunt: & miliario uno a ciuitate chalcedonia sepelierunt decimosexto calêdas octobris. Cuius meritis omês iudei & gentiles eiusdem urbis io domino crediderout.

¶ De sanctis lucia & geminiano martyribus. LXXXV.

Lucia uidua & geminianus martyres passi sunt io ciuitate mendula in prouincia sicilie posita tempore diocletiani & maximiani imperatorom. Fuit autem beata lucia oobilis in urbe roma: que annis. xxxvi. mansit uidoa: & ãnis septuagintaqnq; pmãsit in hac uita. Quam filius eius euprepius diocletiaoo accosauit: q; esset christiana. Qoam imperator detentam: & ante se adductam: cũ ooo posset inducere ad sacrificandũ: iussit in carcerem recludi. Subitoq; fũdaméta carceris pmota sunt: & odor suauissimos fragrauit: uoxque de celo lapsa ipsam io domino confortauit. Deinde christus ei in somnis apparuit: & celestia regna promisit. Post dies quattuor tyberis fluuius inundauit: & pars maxima murorum urbis corruit. Pala

tium quoq; diocletiani impetus aque funditus euertit. Imperator uero qui urbe tunc exiuerat: hoc audito rediit: & ueniens ad carcerem: ubi lucia detinebatur: ipsum apertum inuenit: & lucem maximam irradiātem aspexit. Eductam ergo sanctam extra urbem: & deos adorare recusantem: nodosis fustibus cedi fecit. Et ecce qui eam cedebat: factꝰ est lapideus: manus uero carnea remansit usq; in presens: unde & locus ad manum carneā uocatur. Imperator uero pene totus aridus factus est. Sed oranti pro eo sancta sanitati ē restitutus. Et cum ad templum iouis accederet ad gratias diis exoluēdas subito templū corruit: & omnia idola cōminuta sunt. Tunc iratus diocletianus iussit ollam eream adduci & picē: plumbum: ac resinam in eā liquefieri: & luciam nudam in olla deponi: & per triduū ignē subter ministrari. Quarto uero die lucia a ministris ex olla egressa: ac oīno illesa inuēta ē. Quod audiens impator iratꝰ mandauit ipsam ferro & plumbo oneratam per totam ciuitatē duci: & deinde ī equuleo torqueri. Que dum ducerēt: puenit ante domum hominis prepotentis nomine geminiani: in cuius domo .ccc. simulacra erant. Et ecce subito columba niuea de celo descēdit: & sup caput geminiani tertio crucem figurans resedit. Qui respiciēs uidit celum apertum: & sedem dei omnipotentis. Et statim relictis omnibus cucurrit ad locum: ubi iam sancta dei torquebatur: & prostratus pedibus eius: se christianum asseruit: & baptismum expetiit. Qui statim detentus una cū lucia carceri mancipatus est. Sacerdos autē quidam protbasius nomine per noctē ab angelo monitꝰ ad carcerem accessit: & apertis hostiis: luceq; de celo profusa: ac odore aromatum refragrante: fonte quoq; de terra erumpēte. geminianum baptizauit: quem lucia de sacro fonte suscepit. ¶ Post tertiū diē ambo de custodia educuntur: & iterum penis afficiuntur: sed ab angelo coronis de celo sibi impositis laureantur. Cum autē eos imperator iter; ī carcere reclusisset: & extra urbē equitaret: dū puenisset ad pontē gallatium: iudicio dei pons cecidit: & multis ī fluuio necatis: ipse uix cū paucis euasit. Cuiꝰ prefectus nomine pyrrhopogon pamphilꝰ natione: luciam & geminianum nolētes diis immolare ceruicibus contundi fecit. Et statim facto nimio terremotu camera fori corruit: & prefectum cum quadraginta ex ministris oppressit. Lucia uero cum geminiano illesa permansit: quos tumultus populi ereptos liberauit. ¶ Post ānum uero sancti martyres ab angelis in siciliam insulā perducuntur: & in mōte tauromenio dimittuntur: indeq; uenerunt ad predium alesinum: ubi filiam cuiusdam eucarpionis a spiritu immundo decennio uexatam liberauerunt. Altera uero die peruenerunt ad fluuium psimiphum: & cum nimium inundaret: oratione facta aqua stetit: & sancti super undas siccis pedibus transierunt: & peruenerunt ad mendulam ciuitatem: ubi multos infirmos curabant: & demonia clamantia eiiciebant: eosque omnes ad christum conuertebant. Quod audiens iudex nomine aprophasius iussit omnes qui cōuersi fuerant decollari ✝ numero septuaginta quinq;: qui mox ut domum redibat ex equo colapsus & mortuus est. Tunc magasius iudex hoc comperto a syracusana ciuitate uenit mendulam: ut sanctos interficeret. Orante uero lucia mons crepuit: & sanctos suscipiens triduo occultauit: deinde sitientibus illis fontis aqua scaturiit: eosq; refecit. Orauitq; lucia ad dominum: ut eius in pace susciperet spiritum: & statim in domino obdormiuit. Geminianus uero post duos dies egressus: ut corpus eius sepeliret: a carnifice inuentus gladio pcussus est. Et cum odor maximus de monte fragraret: christiana quedam ad odoris sensum montem intrauit: & in sepulchris marmoreis ibidē ab angelis preparatis sanctorum corpora reperta sepeliuit: atq; in montis uertice ecclesiam eorum nominibus fabricauit. Qui passi sunt decimo sexto calen. octobris.

¶ De sancto lamperto episcopo & martyre. LXXXVI

LAmpertus episcopus & martyr passus est tempore pipini francorum regis. Hic eni genere nobilis ex oppido traiectēsi oriundus ab annis puerilibꝰ sacris litteris eruditus: diotardi episcopi discipulus fuit: a quo & ecclesiasticos ordines usq; ad diaconatum accepit. Qui pro sui sanctitate adeo ab omnibus amabatur: ut mortuo diotardo magistro suo traiectēsi ecclesie in episcopum ab omni populo mereretur promoueri. Quē hydricus rex pre omnibus episcopis suis charꝰ diligebat. Quo mortuo iudeorum malitia ciues eius impii ipsum sine causa de episcopatu eiecerunt: & feramundum in eius cathedra statuerūt. At lampertus ad monasterium: quod dicitur scabolaū: declinauit: & p septem ānos ibidē in penitētia & optima conuersatione stetit. ¶ Quadam uero nocte ad orationem surgens in pauimento per ignorātiam casu sonitum fecit. Quod audiens abbas mandauit: ut quisquis esset ille: qui sonitum illum fecisset: statim ad crucem: que erat in campo sub diuo usq; post matutinū moraturus accederet. Credens q aliquis ex fratribus strepitum stu-

diose fecisset. Tūc lampertus illico nudis pedibus & cilicio indutus ad crucem cucurrit acsi tali obedientie tāquam unus ex monachis esset astrictus: ibiq; usq; post matutinum perseuerauit: donec abbas in matutino omnib⁹ uisis fratribus: eū deesse cognouit. Et audito q̄ ille fuisset qui ad crucem iuisset: eum introduci fecit: quem totum capite cum byems eēt horrida: niue perfusum & pene frigore extinctum aspexit: & ab eo cum monachis ueniam postulauit. ¶ Post .vii. annos autem iubente pipino rege feramundus expellitur: & lampertus in sedem suam reducitur. Et cum ipse sicut prius uerbo & exemplo polleret duo germani fratres maligni isurgentes i eum grauiter persequi ceperūt. Quos puidem amici episcopi eo inscio occiderunt. Eodemq; tēpore lampertus pipinum de quadam eius concubina plurimum increpauit. Dodo autem consanguineus occisorū & frater ipsi⁹ meretricis aule regie domesticus: occasione accepta cōgregauit exercitū: & domum episcopi: que erat in uico leodin nocte circundedit: uolens occisorum necem in sanctum uindicare lampertum. Quod cū uir domini puero nunciante didicisset: gladium quem tenebat abiecit: suosq; constanter admonuit: ut peccata sua confiterētur: & patienter mortem sustinentes in domino confortarentur. Cum autem hostes domum eius undiq; inflammassent in sanctum martyrem irruerunt: & ipsum orantem iaculis & gladiis peremerunt. Quibus abeuntibus: quidam ex episcopi famulis euadentes: corpus ei⁹ ad ecclesiam suam nauigio perduxerunt: quod traiectensi cū multa ciuitatis mesticia sepulture dederunt: passus est .xv. calē. octobris circa annū dn̄i .610.

¶ De scō tharrasi confessore. LXXXVII.

Tharrasis confessor grecia ut creditur oriundus: eo q̄ de uita ipsius nihil certum habetur: confessione christi & penitentia clarus apud constantinopolim eremi incola angelicam uitam duxit: ubi in pace quieuit. Corpus autem eius in spelunca repertū est: in qua & penitentiam egisse putatur: cum titulo in tabula scripto. Hic requiescit corpus sancti tharrasis confessoris. Quod inde leuatum tempore alexii imperatoris: intra urbis regie ambitum honorifice sepulture traditum est. Processu uero temporis inde translatum fuit uenetias ab ipsi⁹ patrie ciuibus: atq; in monasterio sancti zacharie depositum quiescit. Cuius translatio facta est .xv cal. octobris. Nam & de eo quo tempore fuerit: quo ue die ad christum migrauit aliter reperiri non ualuit.

¶ De sanctis emiliano & hieremia martyribus. LXXXVIII.

Emilianus diaconus & hieremias martyres apud cordubam hispanie ciuitatem passi sunt. Qui pro confessione fidei xp̄iane detenti: & diuersi afflicti supplicüs: tandem gladio decollati sunt .xv. cal. octobris hec ado in martylogio.

¶ De sanctis uictore & stephana martyribus. LXXXIX.

Victor & stephana martyres apd siciliā passi sunt sub persecutiōe antonini imperatoris agente duce sebastiano. Qui militē uictorem captum hortabatur: ut diis sacrificaret. Quod dum r̄cusaret: iussit dux confringi digitorum eius articulos: donec ossa de corio suggregarētur. Et cum in his gratias ageret: iussit eum mitti in caminum ignis ardētis. Orauit autem uictor ad dominum: & ignis eum non tetigit: sed post triduum dux ip̄m illesum inuenit. Tunc mādauit uenena preparari: & ea in carne uinci & ei dari. Et continuo manducauit: nec aliqd mali sensit: uenenarius autem acriores uenenorum stimulos porrexit. Et cum comedisset iterum sanus stabat. Statimq; magus ille conuersus: omēs codices suos combussit: & fidē xp̄i suscepit. Post hec iussit dux neruos corpis ei⁹ dirūpi: & oleum decoqui: & partib⁹ occultiorib⁹ corporis infūdi. Ac demū i equuleo suspēdi & lāpades ei ardentes applicari. Que cū oīa ꝯfortatus a dn̄o superasset: fecit acetū & calcē in os eius īfundi: deinde ip̄m exoculari: & sic uersis pedib⁹ suspēdi: donec ex ei⁹ naribus sanguis distillaret. Dimisso igr̄ eo triduo in illo suspēdiculo: carnifices eū mortuum existimantes accesserunt ut uiderēt: & statim excecati sunt. Sed orante uictore tā ipse q̄ illi uisum perceperunt. Iratus autem sebastianus hoc audito mandauit eum decoriari. ¶ Tunc uxor uni⁹ militis nomine stephana annorū circiter .xvi exclamare cepit: & sanctum martyrem beatificare: uiditq; duas coronas ab angelis de celo deferri: & maiorem uictori: minorem uero sibi dari. Et cum hec omnia coram cūctis enarrasset: & xp̄m dominū confessa fuisset. Iussit dux arbores duas palmarum ad se inclinari: ita ut se tangerēt: & in utrisq; ligari manib⁹ ac pedib⁹ beatā stephanā: & simul arbores ad naturalē erectionē reuertētes dimitti: sicq; dirupta ē stephana i duas partes & a xp̄ianis occulte sepulta. Sanctū aūt uictorem iussit dux decollari. Percussoq; illo ex ei⁹ corpe sanguis & lac emanauit. Cuius corp⁹ a xp̄ianis sepultū ē in sarcophago: qd ipse sibi ꝑpauerat i ciuitate sua. Passi sūt aūt sci mr̄es .xiiii. cal. octobris.

¶ De scõ methodio epõ & marty. LXXXX

Methodi⁹ martyr primo olympi lycie eps & postmodũ tyri fuit. Qui nitidi compositiq; sermonis adversus porphyriũ libros luculẽtos composuit. Itẽ symposiũ .x. virginum. Item de resurrectione cõtra origenez opus egregium. Et adversos eundẽ de phytonissa & de arte georgioꝝ. In genesim quoq; & in cãtica canticoꝝ cõmẽtarios edidit. Et multa alia que vulgo legunt: q ad extremũ novissime persecutiõis sub diocletiano: vel ut alii affirmant sub decio & valeriano in chalcide grecie martyrio vitam finivit. Cui i carcere existenti facta est revelatio plurimoꝝ de tpe advent⁹ antixpi: que sců martyr scripture cõmẽdavit: passus est. 14. calẽ. octobr. Hec hieronymus de viris illustribus.

¶ De scõ fereolo martyre. LXXXXI

Fereolus martyr & iulianus civa comes in alvernia nati deo in militari habitu serviebant: ut dictũ ẽ supra in passione iuliani mris. 5. calẽ. septẽbr. Cũ aũt persecutores sanctũ iulianũ apud alverniã decollassent: & caput ei⁹ viẽne ad fereolũ detulissent: a tribuno consulari tali cõditione missi: ut aut fereolus sacrificaret: aut simulẽ sniam acciperet: cũ eis assentire nollet: cõfestim in xpi cõfessiõe capite cesus est. Cui⁹ corp⁹ una cũ capite sãcti iuliani in ipsa civitate in eodẽ tumulo sepultum est. 14. calẽ. octobr. ¶ Post multos aũt ãnos cũ mamert⁹ eps viennẽ corp⁹ sci fereoli trãsferre vellet: invenit caput sci iuliani inter man⁹ fereoli: & utrũq; ipsoꝝ ita itegrũ & illesum ac si ea die fuisset sepultum.

¶ De scõ flocello martyre. LXXXXII

Flocell⁹ mr puer decennis passus est apud urbẽ augustodunẽ tẽporib⁹ antonini iperatoris sub valeriano pside. Cũ eni pses audisset: q flocellus scõs martyres in eoꝝ passionib⁹ cõfortaret: iussit eũ teneri: & suspensum in equuleo diutius flagellari. Deinde carceri una cũ leone recludi: ut ab eo devoraret. Orante vero puero leo subito morit. Statimq; 7. lucerne eũ cãdelabris ei psentãt: quaꝝ lumine tenebre carceris repellunt. Quod audiẽs gẽtilis qdã filiũ suũ cecũ surdũ & mutum ei obtulit: cui sanctus martyr cõfestim visum auditũ & loquelã restituit: & ipm eũ patre ad xpm cõvertit. Que dũ pses audisset ipm in ignẽ maximũ extra urbem mitti fecit. Sed puer ab angelo sibi a dextris assistente hortatus ignẽ ingressus est Et cõtinuo tempestate & imbre valido ingruente ignis extinct⁹ est. Quẽ pses iussit ligna & palmis clauis cõfigi. Et dum nihilominus xpm cõfiteret: stola indutus linea feris in platea exponitur: & ab eis discerptus martyrio coronatur. 14. calend. octobris.

¶ De sãctis ianuario episcopo & sociis martyribus. LXXXXIII

Ianuarius eps & socii ei⁹. i. fest⁹ sosius & proculus diaconi: desiderius lector: acaci⁹ & eutychea passi sunt apud civitatẽ puteolanam sub persecutiõe diocletiani agente preside timotheo. Qui preses missus a cesare ad civitatẽ nolanã campanie ad xpianos exterminandos. Sosium ecclesie messenateñ & pculum puteolane ecclesie diaconos & eutychetẽ & acaciũ cives nolane urbis laicos xpianos in carcerem clausit. Ianuarium vero epm beneventi ei de xpianitate delatum teneri: & sibi psentari mandavit. Quẽ cũ ad deorum sacrificia: nec blanditiis: nec minis inclinare posset. Iussit caminũ ignis p triduuz incendi: & ianuariũ interim custodie detẽtũ inter flãmas immitti: qui orone fusa cũ angelis decantãs in medio ignis deãbulabat illesus. Quod dũ milites timotheo psidi nũciassent: iussit caminũ ignis apiri. Et erũpẽs flãma plurimos paganoꝝ circũstãtes pemit. Ianuarius sũt ex camino psiluit: ita ut nec capilli ei⁹: nec vestimẽta exusta i aliquo apparerent. Quod dũ preses magicis artib⁹ attribuisset: iussit eũ in custodia detineri. Die vero sequẽti ante se adduci: & nervos de corpore ipsius separi: deinde iteꝝ in carcerẽ recipi: ut interim nova supplicia excogitaret. Ad quem venientes festus diaconus & desiderius lector beneventane civitatis: & eius suppliciis condolentes: iussu eiusdem presidis detinentur: & una cum ianuario vinculis mancipãtur. ¶ Post hec dum timotheus ad civitatem puteolanam transire vellet iussit omnes martyres prefatos catenis vinctos ante currum suum protrahi ad exemplum christianorum: ipsosq; cũctos in amphitheatrum eiusdem urbis introduci: & ursos eisdem laxari. Sed mansuefacte fere quasi oves ad pedes martyrum procidebãt. Quod cernens preses dictata sententia iussit eos omẽs capite cedi. Statimq; lecta sentẽtia: cum sancti ad decollationem ducerentur: cecus effectus est preses. Ianuarium quoq; mox revocatum rogavit: ut pro se ad deum suum oraret. Et cum pro illo orasset: confestim lumen oculorum recuperavit. Quo viso miraculo fere quinq; milia gentilium conversi sunt. Preses vero in malõ obstinatus hec videns: ianuarium ad martyrium una cũ ceteris remisit: quẽ senex quidam rogavit: ut de vestibus suis aliquid pro reliquiis acciperet. Cui episcopus post decollationẽ suã orarium suuz ei se datuꝝ promisit. Decollati sunt ergo sãcti martyres. I. ianuari⁹ eps

festus & procul' diaconi: desiderius lector
& acacius: & eutyches. Sosius uero diacōus
qui inter alios promptior appuerat in carce
re est seruatus: donec postmodū ab eodem
preside passus est: ut dicet infra i eius passio
ne. 9. cal. octobris. Ianuarius aūt post mar-
tyrium suū semi appuit: & orariū suum san-
guine pfusum quo decollādus oculos rexe-
rat: eidem tradidit. Quē senex militibus ab
eoꝝ occisione redeuntib': i testimonium mi
raculi ostēdit. Eadem aūt hora qua sci capi
te cesi sunt: timotheus a demonio arreptus
diuq; uexatus infeliciter expirauit. Mater ue
ro sancti ianuarii ipsa hora in urbe beneuē
tana sōnium uidit: q; filius ei' p aera ad ce-
lum uolaret. Et diē & horam notans inuenit
ipm tunc palmā martyrii suscepisse. ¶ Cum
uero martyr dñi decollaret: & orariū ante
oculos teneret: digitus ei' una cū capite ab
scisus excidit. Sed dum xpiani corpus ipsi'
& ceteroꝝ martyꝝ nocte sepelire uellēt: ap
paruit eis ianuarius: eos admonēs: ut digitū
simul cum capite pcisum requirerēt. Quod
illi facere curauerunt: & scoꝝ oium corpo-
ra honorabiliter iuxta ciuitatē sepelierunt.
Qui passi sunt. i3. cal. octobris.

¶ De scō goderico epō. LXXXXIIII

GOdericus eps claruit apud me-
tensem ciuitatē tpre theodeberti
regis frācoꝝ. Qui aqtania exor-
tus: primo quidē miles egregi'
cuȝ multas ɔtra barbaros uicto
rias obtinuisset: & corā deo & hōibus famo-
sus esset: oculoꝝ cecitatem incurrit: nūq̄ tñ
ipm patiētia defuit. Eodē āt tēpore scūs ar-
nulph' metēsi ecclesie presidebat. Goderic'
autē ab angelo monitus ad ciuitatem meten
sem uenit: & ibidē in ecclesia scī stephani p-
tomartyris: ut monit' fuerat: ad deū deuote
orauit: & lumē qd dudum amiserat recupe-
rauit. Arnulph' aūt ei carne propinqu' ipm
in domū suam suscepit: & diuina iussione p-
sbyterum ordinauit. Deinde solitariā uitam
eligens epatui resignauit: & successorem sibi
godericū reliquit: & eremū petiit: ut supra i
eius gestis dictū est. i7. cal. septēbris. Gode
ricus aūt ecclesie metensi: exēplis & doctri-
nis laudabiliter prefuit. ¶ Cū autem corp'
sci arnulphi defuncti ad ecclesiā suā cum ci
uibus deferret: deuenit ad uillam hōis im-
pii: ut illac transitum haberet: quē uidelicet
scūs arnulph' sepius in uita sua monitū: non
poterat a sceleribus reuocare: dumq; uille
appropinquarent omnes imobiles facti: ul-
tra procedere nō ualebant: eo q; sanctū cor-
pus illac transire nolebat: sed dū omnes p-
pter hoc hesitarēt: & sol iam occasui festina-
ret: occurrit eis uir fidelis: qui eos ad uillaȝ
suam aliam inuitauit. Ad quā cuncti cum tan
ta celeritate uenerunt: ut uolasse potiusque
measse putarent: ubi dum uinū nō reperiret
modicuȝ ceruisie scō episcopo oblatū: adeo
multiplicatuȝ est: ut nocte illa cūctis ad po
culum abundaret. Quieuit autē in pace ui
domini. xiii. cal. octobris: & tumulat' iacet
in ecclesia metensi.

¶ De sanctis peleo & nilo episcopis & mar-
tyribus. LXXXXV.

PEleus & nilus epi apud palesti-
nam martyrio claruerunt. Qui
tempore psecutionis in xpianos
seuiēns: pro ɔfessiōe gloriosi no
minis xpiani: cum plurimis cleri
cis detenti: & ignib' ɔsūpti: imortaleȝ a dño
coronam percipe meruerunt. xiii. cal. octo-
bris: ut ait ado in martylogio.

¶ De scis felice & ɔstantia mr. LXXXXVI.

FElix presbyter & constantia mar
tyres tēpore persecutionis nero
nis impatoris apud nuceriam ci
uitatem passi sunt. Qui rabie di-
cti cesaris i xpianos crassāte: duȝ
xpm ɔfiteri nō dubitassent: gladio capite ce
si martyrium consumauerunt. xiii. cal. octo
bris. hec ado.

¶ De scis fausta & euilasio mr. LXXXXVII

FAusta uirgo & euilasius marty-
res apud cyzicum ciuitatem pas
si sunt: sub maximiano impato-
re. Cum enim fausta eēt infantu-
la annorum. xui. filia gemelli p
rectoris ciuitatis: parentib' ambobus orba
ta: xpm dominum clara confitebatur uoce.
Missus est igitur euilasius preses annoꝝ. 40.
a maximiano augusto ad cyzicum ciuitateȝ.
Qui puellam detentam fecit radi: & ad tur-
pitudinem decaluari. Sicq; in equuleo suspē
di & torqueri. Statimq; coruscationibus fa-
ctis: multi ministrorum occisi sunt. Deinde
in loculis missa: dum ab hora prima diei us
q; ad sextam serra ferrea secaretur: nec i ali
quo ledi posset: predicame uirgine gloriam
christi: euilasius preses conuersus ipsam di
misit: & baptismum suscepit. Deinde maxi-
mianus hoc audito misit alium presidem no
mine cracum: quem iurare fecit ne unq̄ cre-
deret in christum. Qui euilasium & faustam
iussit comprehendi: & euilasium in equuleo
suspēdi & torqueri. Faustam uero sicut cre-
pidas capite: frōte: facie: pectore: totoq; cor
pore clauis configi. Cum autem illesa per-
mansisset: mandauit eam cum euilasio in sar
taginem mitti: & plumbo bulliente ollā re-
pleri. Quibus orantibus & psallentibus:
plumbum sicut aqua tepida refrigeratum
est. Sancti uero quasi in balneo iacētes: uo
ce ipsos de celo uocante spiritum emiserūt
xii. cal. octobris.

¶De sancto priuato episcopo & martyre. LXXXVIII

PRiuatus episcop⁹ & martyr passus est in territorio gaualitane ciuitatis temporibus ualeriani & galieni imperatorum sub persecutione allemanorum: qui ab occidente aduersus rempublicam cum tege ipsorum herode pueuientes: transmisso rheno gallias infestabant. Veneruntq; ad montem gedronem i solo gaualitane ciuitatis positum: ad quem gaualitam ciues quasi i presidium confugerāt: quem ipsi hostes per biennium obsederunt. Sed beatus episcopus cum populo suo in ipso monte non erat: eo q in alio sibi monte cellam construxerat: ut ibi lectioni & orationi insistebat. Cum igit hostes episcopum ibidem esse comperiuot: ad eum accedūt: & sperantes per hoc populum obsessum flectere: priuatum capiunt: & ut suos ciues ad se tradendum hostib⁹ induceret compelluot. Recusantem uero hoc facere: fustibus grauissime cedunt: & ducentes illum ad gaualitanam quam ceperāt ciuitatem: cum nec ipsum ad immolandum idolis compellere possent: in ignem miserunt: Sed cum inde illesus euasisset: lanceis & cultris pluribus ipsum plagis confoderunt. Redeuntes aūt ad gedrooem montem: populo libertatem egrediendi concedunt: illisq; exeūtibus: & ad episcopum suum semiuecem recurrentibus: germani oppidum capiunt: & totaliter uastaueruot. Sanct⁹ autem martyr malitribus persecutorum attritus: inter omnium suarum mao⁹ post dies modicos emisit spiritum. ix. calen. octobris. Sepultusq; est in subterranea crypta propter persecutionem paganorum: qui nec sanctorum cadaueribus indulgebant.

¶De sancto eulogio p̄sbr̄o. LXXXXIX

EVlogius presbyter qui i uitis patrum habetur: in eremo de scythi egyptiorum claruit. Qui cogitationes hominum cogooscēs: cum quosdam aliquādo indigne uelle cōmunicare uideret: singulos remouebat: & eorum eis cogigationes detegebat: donec omnes per penitentiam purgabant. Et sic illos ad cōmunionē admittebat: Quiescit autem io eremo de scythi duodecimo calen. octobris.

¶De sancto mattheo apostolo & euangelista. C

MAttheus apostolus & euāgelista ex tribu leui progenitus: a qua & secundū nomen assumpsit: ex publico aūt teloneario ope publicanus appellatus ex publicanis a dn̄o ad penitentiā uocatus: & in apostolatum translatus est. Hic primus in iudea patria lingua .i. hebrea scripsit euangelium: quod q post modū in grecū transtulerit: non satis claret Io quo quidem euangelio: ut hiero⁹ asserit. Vbicūq; euangelista ueteris scripture testimoniis utit: non sequit septuagiota interp̄tum auctoritatem: sed hebraicam ueritatē. ¶Qui post ascensionem dn̄i primū in egypto p̄dicauit: deinde ad ethiopiam transiuit & ueniens in ciuitatē eo⁊ regiam: que dicit natoaber: i qua rex egippus regnabat: inuenit ibi duos magos ooie zaroen & arphasath qui ita homies suis artib⁹ dementabant: ut quoscūq; uellent sensuū ac mēbro⁊ officio & sanitate priuare uiderent: unde & se quasi deos ab hoibus adorari faciebāt. Mattheus autem apostol⁹ in eandē ciuitatē ingressus: & apud candacis eunuchū regine: quē philipp⁹ diaconus baptizauerat hospitans. Ita mago⁊ p̄stigia detegebat: ut qcqd faciebāt hoib⁹ in pniciē: ipse cōuerteret i salutē. Oēs quoq; iofirmos ad se delatos quacūq; infirmitate curabat. Eunucho aūt apostolū interrogante: quō tot linguas loqueret: & itelligeret. Exposuit ei matthe⁹: quō i mūdi principio unica lingua hominū p supbiā turriς babylonis edificare uolētiū ꝯfusa in. 72. linguas diuisa fuit. Et quō sp̄ūscō descendente omniū lingua⁊ sciam recepissent: ut sicut illi q p turrim factā usq; ad celū edificare uolebant: p̄ ꝯfusione lingua⁊ ab edificio cessauerunt: sic apostoli per omniū lingua⁊ noticiam turrim oon de lapidib⁹: sed de uirtutibus ꝯstruerent: per quas credentes celum ascenderent. ¶Tunc superuenit: q diceret magos illos cum singulis aduenire dracoolb⁹ qui ignē sulphureū ex ore & narib⁹ euomētes: hoies occidebāt. Apostol⁹ aūt signo crucis se muniēs ad eos secur⁹ exiuit: candace per fenestrā cū pluribus spectante: quē mox ut dracones uideruot: ante pedes ei⁹ obdormierunt. Cum aūt instante mattheo: ut eos magi excitarent: & ipsi eos suis artibus excitare nō possent. Dixit apostol⁹ eis: q nisi xp̄m rogasset: dracoōes omnē furorem suū in magos exacuissent. Et cū omnis popul⁹ ꝯuenisset: precepit illis apostolus: ut in noie iesu nullum ledentes abirent. Et cōtinuo sine cuiusq̄ lesione māsuetissimi per portam urbis egressi sunt. ¶Cepit autē apostolus de gloria paradisi terrestris magnum sermonē cōtexere: asserens illum cūctis montibus eminere: & ꝓximū celo fore: spinas uel tribulos ibi non esse: lilia nec rosas eius marcere senectutem non euenire: angelorum ibidem organa resonare: aues aduocatas continuo obedire. De hoc autē padiso terrestri dixit hominē etectū ꝓpter peccatū fuisse: sed per xp̄i natiuitatem & passionē ad paradisum ce

lestem meliorem reuocatũ ascendere. Et cũ hec populo loqueret: ecce subito tumultus exorit: in quo regis filius euphron mortu⁹ plangebat. Quē cum magi illi funeri aduocati suscitare non possent: suaserũt regi q̧ in deoꝝ ꝯsortium raptus eẽt. Ideoq̧ illi simulacrũ & tēplum ꝯstrui opoereret. Predict⁹ autē eunuchus magos custodiri faciēs: istante regina euphenissa noie apl̃m aduocauit. Qui oratione fusa iuuenē protin⁹ suscitauit. Quod cernēs rex egipp⁹ per uniuersas prouincias suas edictũ misit: ut oēs ad eũ conuenirent: & deum i effigie hois latentē uiderēt: uenerũt aũt cum coronis aureis et sacrificar uolentes. Quos mattheus ꝯpescuit: seq̧ non deum sed xp̄i seruũ ꝯprobauit: & sua predicatione plusq̄ sexaginta milia hominum ad xp̄m ꝯuertit. Regē quoq̧ cum uxore & filio suscitato & oi familia baptizauit: & iphigeniam eius filiã uirginē sacro uelamīe ꝯsecrauit: eamq̧ plusq̄ ducentis uirginib⁹ prefecit. ¶ Populus aũt de auro & argēto apostolo oblato: ipo iubēte ecclesiã fabricauit: quã infra dies. 30. ꝑfectã apostolus in noie resurrectionis xp̄i scē dedicauit. Totamq̧ egyptum & ethiopiã ad fidem xp̄i ꝑduxit. Ipe autē i ecclesia ꝯstructa annis. 35. sedit: & multos ꝑsbyteros & diacones ordinauit. ¶ Defuncto aũt rege egippo: hyrtaeus rex crudelissim⁹ regnũ uiolenter accepit: & euphronen egippi filiũ eiecit. Obtento aũt regno: iphigeniã uirginem ꝯcupiscēs: dimidiũ regni sui apostolo promisit: si eam in suum ꝯiugium faceret ꝯsentire. Cui apostol⁹ dixit: ut iuxta morem ꝑdecessoris sui: die dn̄ico ad ecclesiã eōueniret: & presente iphigenia eũ suis uirginibus: q̄ bona sint iusta ꝯiugia ab eodē audiret. Quo rex cũ gaudio festinauit: putãs mattheum uelle iphigenie ꝯiugiũ suadere. Apostolus autem uirginib⁹ & omni populo congregatis: de bono matrimonii diu locutus: a rege plurimũ est laudatus: credente q̧ hoc ideo diceret: ut ꝯsensum uirginis ad coniugium inclinaret. Deinde imperato silentio sermonē repetiit dicens: q̧ si regis sponsam aliquis seruoꝝ usurpare presumeret: nō solũ regis offensam: sed mortē incurreret: non qa uxorem duxisset: sed quia sponsam dn̄i sui cōtra matrimonii federa uiolasset. Ita & rex hyrtaeus sciēs iphigeniam regis eterni sponsam effectam: & sacro uelamine consecratã: non poterat potētioris sui sponsam tollere: & suo coniugio copulare. Quod audiēs rex admodum pre ira insaniēs: furibũdus abscessit. Apostolus autem omnes ad patientiam & constantiam confortauit: & iphigeniã coram se timore prostratam: cum ceteris uirginibus benedixit. ¶ Post missaꝝ autem solēnia rex spiculatorem misit: qui apostolũ iuxta altare stantem ubi corp⁹ xp̄i ab eo cōfectum fuerat: expassis manibus orantem: a tergo misso gladio iterfecit: & martyrem domino cōseruauit. xi. cal. octobris. Quod populus uidens ad palatiũ regis incendendũ properabat: sed a presbyteris & diaconibus uix detenti: apostoli martyrium celebrarũt Corpusq̧ eius in montibus parthoꝝ honorifice condiderunt. Quod processu temporis inde translatum apud salernum digna ueneratione quiescit. Zaroes autem & arphaxath ex ea die qua mattheus regis filium suscitauit in persidam fugerunt: sed eos apostoli simon & iudas ibidem uicerunt: ut dicetur infra in eorum passione. v. cal. nouēbris.

¶ De sancta iphigenia uirgine. CI.

IPhigenia uirgo filia fuit regis egippi & discipula beati matthei apostoli. Quam idem apostolus baptizauit: & christi uirginem sacro uelamine consecrauit. Cũ autem hyrtacus rex apostolum occidi mandasset: ut supra in eius proxima passione actum est iphigeniam uirginem cepit de suo coniugio appellare: & per matronas missas ac magorum prestigia propulsare. Et cum eius animum nullatenus immutare posset: totam domũ eius igne copioso uallauit: ut eam cum ceteris uirginibus concremaret. Apostolus autem cum angelo eidem apparens: omnem ignem ab eius domo excussit. Et erumpens flamma regis palatiũ inuasit: & uix solo rege cum filio euadente: cuncta consumpsit. Statimq̧ filius regis a demonio arreptus patris crimina propalans: ad sepulchrum apostoli properauit. Rex autem turpis leprosus effectus: cum curari non posset se manu propria interemit: populus autem euphronem ab apostolo baptizatum: regē constituit: qui annis. 70. regnauit: & christi cultum ampliauit: totamq̧ ethiopiam ecclesiis repleuit. Iphigenia autem ducentarum & amplius uirginum mater existens in sancto proposito perseuerans in pace quieuit. Cuius historia merito magistri sui passione subiicitur: quia dies dormitionis eius ignoratur.

¶ De sanctis alexandro episcopo & herculano martyribus. CII.

ALexander ep̄s & mr̄ cum herculano martyre rome passus ē sub antonino impatore. Qui dũ clareret miraculis inter cetera lucesum quendam gentilem mortuũ suscitauit. Illeq̧ surgens parentibus enarrauit qualiter i carcere obscurissimo posit⁹ erat: q̄dã uero iuuenis splēdidissim⁹ ad eũ accesserat dicēs: q̧ alexãder episcopus ipm̄ uocabat: unde stati ipse ad corp⁹ redierat. Qua

propter tam ipse laceius q̄ pentes cum aliis ias. ad dominum conuersi sunt: & ab alexandro episcopo baptizati. Hoc audiens antoninus alexandrum per cornelianū presidem fecit teneri: & uinctū romā adduci: quē crescentius p̄sbyter & bonifacius ac uitalis diacones secuti sunt. Et dū imparori presentat⁹ xp̄m ꝯfiteretur: primo fustib⁹ ceditur: deinde carceri mancipatur: datis ei quattuor dieꝝ induciis ad resipiscendū. Cum aūt p̄sbyter crescentius comes ei⁹ ip̄m sub arbore defleret: nūciatur ei ab angelo alexādꝝ de carcere fuisse solutum: quod ille ita factū esse cōperit. Et cū xp̄m iteꝝ p̄dicaret: & signis clareret. iteꝝ captus & imparore antonino iubente in equuleo suspēsus est: ungulisq; toto corpore laceratus: atq; lampadibus ad latera appositis adustus. Deinde ad templum apollinis adduct⁹ est: ut sacrificaret. Sed cum pars templi eius orōne corruisset: bestiis exponitur: sed intact⁹ permanens in fornacem mittitur: moxq; diuina uirtute ignis extinguitur: & herculanus miles hoc uiso ad xp̄m conuertitur: statimq; ambo ipsi ab impatore decollari iubentur. Cum aūt alexāder ad martyriū duceretur: quedam uidua ei petenti orarium cōmodauit: quod ipse sibi remissum promisit. Quod audiētes milites uidue illudebāt: & orarium amissum dicebant. Sanct⁹ autem martyr uia claudia uigesimo ab orbe miliario duct⁹ est: qui orario oculos texit: sicq; gladium cum prefato herculano suscepit: & ꝯtinuo facto terremotu uicus & therme corruerunt. Orarium autē per angelum uidue restitutum est: quod ipsa militibus redeuntibus ostendit. Crescentius aūt p̄sbyter & alii qui eum fuerant secuti corp⁹ ipsius sepelierunt in loco: ubi ignē fornacis extinxit. xi. cal. octob. Sꝫ postmodū papa damasus cryptam fabricauit: & ibidem ip̄m deposuit.

¶ De sanctis mauritio & sociis militib⁹ martyribus. CIII

Mauritius dux sacratissime legionis thebeoꝝ cum sociis suis: exuperio: cādido: inocētio: uictore: uitali & ꝯstantio signiferis: ac reliqs eiusdē legionis sanctis militibus sex milib⁹ sexcētis & sexagintasex passi sunt sub maximiano imparore i gallus ciuitate sedunensi in loco: qui dicitur auganum. Hi thebei dicti sunt a ciuitate eoꝝ: que thebea nuncupatur: que est in partibus orientis ultra fines arabie. Cum enim diocletian⁹ & maximianus impatores fidem xp̄i cupientes penitus extirpare: epistolas ad diuersas mūdi partes direxissent: ut christiani aut sacrificare cogerentur: aut diuersis penis perimerentur: pluresq; ciuitates in quibus iam xp̄iani dominabantur nuncios uacuos remisissent. Imperatores ira cōmoti per omnes prouincias mandauerunt: ut omnes bellicis armis apti romam uenirēt: ut omnes rebelles romano imperio subiugarent. Litere autē ad populum thebeorum delate sunt: qui electam legionem sex miliū sexcentoꝝ sexaginta sex ad imperatores miserunt: ut eos i bellis iustis iuuarent: non autem contra christianos pugnarent. ¶ Huic sacre legioni dux erat inclytus beatus mauritius. Diocletian⁹ autem maximianum contra gallias cum infinito exercitu misit: eiq; legionem thebeorū sociauit. Hi a sācto marcellino papa exhortati sunt: ut ante gladiis interirent q̄ fidem quam acceperant uiolarent. Cum ergo uniuersus exercitus alpes transmeasset: & octodoꝝ aduenissent: iubet impator omnes: qui secum uenerant idolis immolare & contra christianos unanimiter coniurare. Quod audientes sancti milites septem miliaribus ab exercitu discesserunt: & in loco ameno: qui dicitur auganum circa rhodanum consederunt. Quibus maximianus missis militibus mandauit: ut ad deorum sacrificia cum aliis festinarent. Quod illi se non posse facere responderunt: utpote quia fidem christi haberent. Tunc cesar ira succensus missis militibus iussit: ut aut eos diis sacrificare compellerent: aut decimum quēq; eorum quē sors contingeret: ad ceterorum exemplum protinus decollarēt. Sancti igitur cum gaudio unus ante alterum festinabant: & ad martyrium peruenire certabāt. Quos sanct⁹ mauritius dux eorum assurgens sacra contione confortabat. Nunciis quoq; imperatoris dixerūt: iam christi mandatum adimplere parati erant: qui petro dixerat: ut mitteret gladium i uaginam. Nam ꝑ christo mori omēs parati erant: nullamq; utpote christi milites defensionem facere cupiebant: eo q͡ ad defensionem reipublice tantum arma susceperant. Cum hec imperator audisset: iussit ut iterū decimum quēlibet trucidarent. Quo facto exuperius signifer accinctus inter commilitones stans: eos ad passionem gloriosa locutione exhortatur: & ut omnes arma proiiciant suadet: & uirtutibus solis armentur. Dixitq; nūciis augusti: ut hec imperatori referrent: q͡ licet milites essent sui serui tamē potius erant christi. Cesari debebant militiam sed christo innocentiam: ab imperatore laboris stipendium acceperant: a christo uite eterne premium peroptabant. Tunc imperator insaniens iussit omnem suum exercitum totam legionem circundare: ita ut nec unus posset euadere. Vallantur ergo sancti milites christi a militibus diaboli: nefandis manib⁹ trucidantur: pedibus equorū ꝯculcantur: & xp̄o preciosi martyres ꝯsecrantur.

¶ Dei autem uirtu q̄ plures euaserunt: ut ad
regiones alias uenientes xp̄m ꝑdicarēt: & i lo
cis aliis gloriosius triūpharent. Ex quib⁹ fuis
se dicunt ✝ Solutor ✝ Auentor & ✝ octa
uius apud taurinum ✝ Alexāder apud ber
gomum ✝ Secūdus apud uintimiliū ✝ cō
stantinus ✝ uictor & ✝ ursus & alii q̄plu
res. Cū ergo carnifices predā diuisissent & i
simul ꝯuiuarent: quēdam iuuenē noie uicto
rem illac cāu trāseuntē: ad serū ꝯuiuādum i
uitauerunt. Ille aūt eoꝝ crudelitatē detestās
requirere cepit: quomodo inter tot milia oc
cisoꝝ possent cū gaudio epulari. Cūq; audi
uisset q̄ pro fide xp̄i mortui essent: suspirans
ille beatum se dixit si cū illis fuisset occisus.
Cū autem illi ꝯpissent q̄ xp̄ian⁹ esset: ipm̄ ꝑ
titus trucidarunt. Quoꝝ martyrū corpa a
xp̄ianis i ipso loco sepulta sunt: & ecclesia eo
rum noie fabricata. Sed post aliqd̄ tēp⁹: cor
pus innocentii martyris in unda rhodani im
mersum: inundatione ipsius fluminis ad terrā
euectum est: & ab eiusdē loci ep̄is cū aliis in
ecclesia sepultum. ¶ In dedicatiōe aūt ipsius
ecclesie faber quidā gentilis die dñico opus
suum exercebat: qui a scōꝝ exercitu rapitur
cedit: & q̄ die dñico laboraret redarguit.
Sed correct⁹ ad ecclesiā cucurrit: & xp̄ianū
se fieri postulauit: passi sunt aūt sci martyres
x. cal. octobris: circa annos dñi. 280.

¶ De scō siluano episcopo. CIIII.

Siluanus ep̄s nazareu⁹ claruit tē
pore honorii īpatoris. Qui bea
ti hieronymi auditor fuit: & eidē
tanta dilectiōe ꝯiūctus: eiusdēq;
morib⁹ & scitate uite adeo imbu
tus: ut post eius obitum a cunctis hierony
mus nouus diceret. Cum aūt post obitū hie
ronymi quidā sabinian⁹ hereticus surrexisset
qui duas i xp̄o diuersas uolūtates assereret:
& in sua secta plurimos ꝯgregasset: & ad cō
probandā ei⁹ falsam opinionē libellū compi
lasset: quem hieronymo intitularet ac predi
ctam heresim ꝯprobantē: eiusq; eloquētiam
& stilum habentē. Siluanus sabinianum ad
disputandū requisiuit. Statutaq; die siluan⁹
cum cyrillo ep̄o hierosolymitano: & catholi
cis ex ꝑte una. Sabinianus uero cum hereti
cis suis ex altera ad ecclesiam ꝯuenerūt. Ibi
q; cū fuisset diutius disputatum: hereticus o
pusculum a se cōpositū sui erroris fomentū
protulit: qd̄ a hieronymo cōpositū asseuera
uit. Quod econtra siluanus ꝯstanter negauit
& heresiarchā de falso ꝯpilato ope duriter i
crepauit. Tandē iter se in hoc ꝯuenerunt: ut
si usq; ad horam nonā diei sequentis opus il
lud falso ꝯpositum hieronym⁹ miraculo quo
quam ostēderet: hereticus capite puniretur
similiter archiep̄s. Catholicis ergo tota nocte
i oratione ꝑsistentib⁹: die sequēti ad horā pe
ne nonam: sabinian⁹ ad ecclesiā cū suis adue
nit: ut dei seruū ꝑimeret: eo q̄ nihil miraculi
appuisset. Nā hieronym⁹ aures clauserat ut
mirabilior appreret. Hora aūt debita siluan⁹
iuxta obligatiōē: letus quasi ad nuptias ꝑ
gens ad suppliciū ductus est. Qui inuocato
hieronymo: ne fides catholica depiret: specu
latori collum prebuit: & ut se feriret roga
uit. Cum aūt ille ensem leuasset: adest subi
to hieronym⁹ cūctis cernentib⁹: extēsaq; ma
nu: speculatoris ensem tenuit: & siluano ut
exurgeret imperauit. Deinde hereticū icrepa
uit: scripturā illā falso ꝯpositam astruxit: et
q; minatus terribiliter iudiciū mortis dispa
ruit. Confestim ergo caput sabiniani a cor
pore detruncatū terrā petiit: acsi speculato
ris ense amputatū fuisset. Quo miraculo di
scipuli heresiarche ad fidem catholicam re
dierunt. Post hec diabolus siluani scitati in
uidens: ut ip̄i⁹ famā lederet: in ei⁹ spem se mu
tauit: & cuiusdā nobilis matrone noctu itrās
thalamū: eam in lecto iam positā de concu
bitu requisiuit. Illaq; clamante hominem in
eius cameram itroisse: accurētibus familia
& uicinis: diabolus ad fidem illoꝝ ꝯfirman
dam sub toro latitauit. Quē illi inueniētes:
accensis luminibus intuētes. Siluanū archie
piscopū crediderunt. Et ꝑꝑ ipsius opinionē
stupefacti interrogauerunt: cur tantā nequi
tiam presūpsisset. Qui ut maius ꝯtra sanctū
odium icitaret: cepit horrēda loqui: & astrue
re q̄ ip̄e ad hoc mulier iuitasset: illa aūt ipm̄
apto ore demētiēs: multas ab eo ꝯtumelias
audiuit: q̄ illi hec sustinere non ualentes: in
iuriis & uerberibus ipm̄ de domo expule
runt. Que cum diuulgata fuissent: tota ciui
tas cōtra illum ꝯmota: siluanū hypocritam
dignum incendio dignū acclamabat: ut aūt
uir dñi audiuit hec: patiēter tulit: & dāo gr̄as
egit. Et ad cedēdū furori se ad bethleem ad
locum: uidelicet magr̄i hieronymi: ad tem
pus mānsurū transtulit. ¶ Reuoluto aūt āno
cum in ecclesia bethleem ad sepulchrū hie
ronymi die quodā solus oraret: uir quidam
maligu⁹ ingrediēs siluanū hypocritam & ad
ulteꝝ acclamās: gladium educēs: ipm̄ in ei⁹
guttur demergere uoluit. Sed ep̄o hierony
mum inuocante manu illius retrouersa: gla
dio ꝓprio seipm̄ pemit: superueniens alter
nequissimus existimāsq; hominē illū per sil
uanū interemptū: illū similiter occidere co
nabat. Sed qd̄ primo acciderat: & huic eue
nit. Subsequēter duo alii itrauerunt: duosq;
occisos uidētes ignari diuini iudicii: scelus
illud factum ab homie dei putauerūt. Quo
rum unus in eū isiluit ense nudato. Sed ep̄o
hieronymū inuocante uir ille ut duo prio
res se ꝓprio ense & manu iugulauit. Quod
socius magie ascribens: ante fores ecclesie

clamat siluanum adulterũ & maleficũ: ac hominum occisorem: cõcurrunt populi epm dignum incẽdio acclamãtes. Capit̃ innocens: ut ad supplicium ptrahat̃. Cyrill' accurrẽs ipm liberare nititur: sed magis populus pcitatur. Cũ aũt extra ecclesiã duceret̃: hieronymus inuisibiliter de sepulchro exiens: cunctis splendens apparuit: q̃ siluanũ dextera tenens: de medio populi furentis eduxit. Inter hec demoniaca uinculis ferreis alligata ad tumulũ eius liberãda deferf. Sed hiero' demoni mandauit: ut ex ea exiens cũctis publice: que in siluanũ cõmiserat propalaret. Mox a femina illa diabolus discessit in forma & habitu siluani cũctis apparuit: ita ut ab eo nullatenus discerni posset. Sicq; demõ cuncta: que ptra uirũ dei pmiserat enarrauit & cõtinuo nusq̃ pparuit. Hieronym' aũt siluanum adhuc tenẽs dextera. si aliud a deo uellet interrogauit: qui se de hoc seculo sumendũ postulauit: & quod petierat impetrasse audiuit. Statiq; disparuit hiero': & post horę spatium in pace expirauit siluanus. Oẽs quoq; populi ad eius pedes pcidũt: & de in eum cõmissis ueniã petunt: corpusq; ipsius ad nazareth tollẽtes: i ei' ecclesia honorifice pdiderunt: quieuit in pace. x. calẽ. octobris.

¶ De sancto siluano abbate. CV

Siluanus abbas in deserto de scythi claruit: de quo legit̃ in uitis patrũ: q in extasi mẽtis rapt' ad se rediens: postmodũ flere cepit: dixitq; se uidisse quosdã ex fratrib' suis ad inferna trahi. Dũ aũt ad monasteriũ quoddã cũ zacharia eius discipulo uenisset: & cũ fratrib' aliq̃tulũ comedisset: reuertẽs discipulũ aquã in uia bibentẽ redarguit: eo q ipsius diei ieiuniũ solueret. Qui dũ ei responderet: quõ ieiuniũ seruarent: qui eo die cũ fribus comedissẽt: audiuit ab abbate: q illud fuerat puiuiũ charitatis. ¶ Aliqñ dum quidã pegrinus frater ad eũ uenisset: & frẽs eius manib' opantes uidisset: redarguit illos dicẽs: q maria optimã partẽ elegit: quẽ abbas i cella locatũ hora nona cũ ceteris ad mẽsam nõ uocauit. Ille aũt post cibũ abbatẽ cur se nõ uocasset interrogauit. Cui ille respondit: q homo spiritalis erat: & esca opus nõ hẽbat. Hoc audiens frater penitẽciã egit: a siluanoq; audiuit: q etiã maria marthe ministerio indigebat. Hec in uitis patrũ.

¶ De scõ ione pſbro & martyre. CVI

Ion pſbyter & martyr apud castresium pagũ passus est. Hic ex partib' athenarũ ueniens scõ carautio martyri usq; romã sociatus cũ btõ dionysio epo ex urbe egressus cum eodem galliam adiit: & ab ipso pſbr ordinatus: castresiũ pagũ pperãs: euangelium pdicauit: herbis uirentibus & aqua frigida sustentatus. Ad quẽ predicantem tres lictores a iuliano pfecto parisi' missi sunt: ut eũ tenerent: & occiderent. Qui eũ ppe parisius inuenũ nullo timore territũ nec minus turbatum: nec ullatenus a doctrina desistentẽ: uerberibus cesum decollauerunt. x. calẽ. octobr. Cuius corp' truncũ caput manibus tollens usq; ad locũ ubi săct' martyr sibi sepulturã elegerat q̃si miliario uno pcedens ibidẽ occubuit: sepultumq; ibidem miro fragrans odore in loco: qui dicit̃ mons sancti ionis.

¶ De scõ florentio pſbro. CVII

Florentius pſbr floruit tpe pstantini imparatoris: qui scõ floriano martyri sociatus: de quo supra dictum ẽ in ei' passiõe. 4. nonas maii post ei' excessum & martyrium sub diocletiano pactũ: ab ãgelo monitus ad gallias uenit: & ad portũ flumis rhodani: qui dr lugdunũ applicuit: ubi cũ eẽt dies dñic': ut missam audiret: nauẽ pfractã sine gubernatore repertã ascendit: & angelo duce transiuit: ibiq; demoniacũ inuentũ ab oppssione imũdi spũs liberauit: & in ipa uia plurima alia miracula fecit. Quẽ scũs martinus eps turoneñ p uisum angelo monitus sacerdotem psecrauit. A quo dimissus uenit ad locum ppe ligerim: cui nomen erat gloriana: in quo erat spelunca serpentib' plena: quos ille sua oſone fugauit: & ibidẽ ieiuniis & oſonibus quotidie uacans mansionẽ elegit. Singulis quoq; annis oſonis gr̃a turoñ ueniebat. Cum aũt puenisset ad locũ: qui dr pdata iuxta fluuiũ mulierẽ cecam flẽtẽ amarissime repperit: & ab ea filium ei' atq; ductorem in flumine necatum audiuit. Et mox oſone premissa in loco ei ostenso ab angelo piscatores retia iactare fecit: & filium mulieris de flumine uiuum extractũ ei restituit: & ipsam insup a cecitate sanauit. Vixit aũt a tempore quo a scõ floriano fuerat separ' annis. 63. & annorũ. 123. migrauit ad xpm. x. calendas octobris. sepultus apud lugdunum miraculis clarus.

¶ De scõ sanctino epo & pfessore. CVIII

Sanctinus eps apud meldeñ ciuitatẽ claruit tpe domitiani & neruę' iparorũ: qui a beato dionysio eps ordinat': missus est carnotũ ad pdicandũ: & postmodũ ab eudem meldensi urbi i pontificẽ pfect' est: cui antoniũ iuniorem in sociũ & pſbr̃m pcessit mandans eis: ut post martyriũ ipsi' dionysii quod se pro xpo passurũ didicerat: oia que circa se pcigissent: romano pontifici & fidelibus rome intimare curarent. Itaq; postq̃ dionysius passus est: sanctinus & antonius

romam pergebāt iussa impleturi: ueniētib⁹, q3 illis in italiā sanctin⁹ socium febricitantē dieb⁹ pluribus expectauit. Ne tandē iter retardaret: antoninu3 hospiti cū encenijs & linteis ꝯmendauit: ut si ꝯualesceret: inde ei ministraret: si decederet: illu3 inde sepeliret. Et sic a loco discessit. Antoninusq3 post modicum decessit. Quē princeps ille oibus sibi retentis: in stabulo iumētoꝶ i sterquilinio sepeliuit. Quod dū sanctin⁹ qui iam fines urbis tetigerat p spiritum cognouisset: retrocedens ab hospite de socio requisiuit. Ille autē eū obijsse: corpusq3 se honeste sepelisse affirmauit. Quē sanctin⁹ demētiēs: ac redarguēs ad locum accessit: & oratione premissa sociū de fossa euocās suscitauit. Quod princeps ille cernens confusus ueniā petiit: & fide3 xpi suscepit. Tunc ambo celebrata missa roma3 uenerunt: & anacleto pape actus & gesta sci dionysij: necnō & que sibi ꝯtigerant narrauerūt. ¶ Perfectoq3 negocio ad urbem meldēsem redierūt: predicationi īstātes. Post que sanctiu⁹ dormiuit i xpo. x. cal. octobris. Cui & ✝ antonin⁹ i epatu successit: & ꝯsumatus & ipse scitate ad xpm migrauit. Quorum ambo corpora in uno tumulo collocata requiescunt.

¶ De scō lino papa & mre. CIX.

Linus papa & mr natione italicus de regione tuscie: patre herculano beato petro apostolo i pontificatu romano successit. Seditq3 ānos. xi. mēses. 3. dies. 13. Hic ex precepto beati petri apostoli ꝯstituit: ut mulieres i ecclesia uelato capite itroirēt. Dicūe quidam: q3 linus & cletus petri successores: non sederūt ut pontifices: sed ut petri coadiutores: quibus beatus petrus i uita sua credidit ecclesiasticaꝶ reꝶ dispositionem. Ipse uero tantū predicationi & orationi uacabat: ꝓpter qd tanta auctoritate dotari meruerunt: ut in catalogo pontificū ponerentur. Clemētem uero ipe beatus petrus sibi successorem ꝯstituit: licet aūt hec ueritate nitatur: tamē ut ait hieronym⁹: beatus clemēs spiritu sancto plen⁹: timēs ne apl̄ica ordinatio posteris tēporibus transiret i uitium: ut quidā mun⁹ hereditariū putantes: minus de dei cogitarēt electione: linū & cletum ante se coegit pontificari. Et sic clemens primus fuit p petri electionē: tertius uero per gradū. ¶ Hic beat⁹ episcopus cum demones effugaret: mortuos suscitaret & alia miracula faceret: multosq3 conuersos baptizaret: filia3 etiā saturnini cōsulis a demonio liberasset: & ad xpm ꝯuertisset. Saturninus ꝯsul credens hoc magicis artibus fieri: ipsum diuersis penis afflictu3 decollauit. Imperante nerone. 9. cal. octobris. Et licet corp⁹ eius primo fuerit in uaticano sepultum: postea tñ a gregorio ostiensi epo ostiam translatum ē: & in ecclesia maiori scī laurentij reconditum. ¶ Hic fecit ordinationes duas per mensē septembrē: & ordinauit epos. xv. presbyteros. xix. Et cessauit epatus dies tres.

¶ De scā thecla uirgine & martyre. CX.

Thecla uirgo & mr passa ē apud iconium ciuitatē imperante nerone. Que ipsius urbis preclaro genere orta beati pauli apostoli ꝑdicatione ꝯuersa: atq3 uirginitatem professa: cū sponsum haberet nuptiis renunciauit. Quod mater eius sentiēs: filiā iudici tanq̄ xpianā accusauit. Tunc proconsul alexander theclā3 detentā iudicauit igni cremandam. Et cu3 in medio ignis esset posita in nullo tñ exusta est: imberq3 de celo uehementissimus cadens rogū extinxit. Sicq3 uirgo liberata: ad domū ubi paulus hospitabatur aduenit: ubi multos discipulos inuenit: q se pro ea orantes. vi. diebus afflixerāt. ¶ P⁹ aliqd tempus syrus alexāder theclam detentam iudici iteꝶ obtulit: & de xpianitate detulit. Quam iudex bestiis exponi iussit: sed interim eam tryphene matrone nobili imperatoris propinque custodiēdā tradidit. Die uero statuta thecla in harenā ducitur: & leene supra dorsum colligaē. Sed leena uerso capite uirginis pedes lambebat. Sicq3 puella de harenario educiē illesa: & in die sequēti reseruaē iteꝶ feris subijciēda: tryphenecq3 ꝯmendatur custodiēda. Sequenti iterum die thecla producitur: & spoliata in amphitheatrum mittiē: & leones & ursi ad eam dimittuntur. Ad cuius pedes leena procidit: ursāq3 ad uirginē currentem lacerauit. Leonem uero ferocissimum eadē leena ꝯplexa cū ipo dimicauit: & cū eo pariter mortua corruit: & sic uirginē defensauit. Deinde i fossam aque serpentib⁹ plenā inijcitur: sed protinus ſpētes nube ignis oppressi moriunē. Dehinc tauris ferocissimis pedib⁹ alligatur. Et lamine candentes inter ilia animaliū mittuntur: ut saltu rapido cito discerperēt uictā. Sed ferꝶ candēs ꝯbussit funes: & solutis uinculis uirgo liberaē: discurrentib⁹ tauris p incēdii dolore. Clamātib⁹ aūt populis cum tryphena magnū deū xpianoꝶ: ꝓconsul tam miraculi stupore q̄ populi timore: theclam suis uestibus idutā matronis liberā dimisit. Quā tryphena in domum suam suscepit: & adoptans in filiam fidem christi percepit. Multos etiam gentiles uirgo domini ad fidē perduxit. Deinde seleuciam abiit: & in uirginitate & sanctitate uite perseuerās: somno pacis dulciter requieuit nono calēdas octobris ibidē sepulta.

¶ De scō constantio ꝯfessore. CXI.

Constantius ꝯfessor apud anconā claruit: qui in ecclesia bti stephani promartyris mansionarii functꝰ officio seruiebat: funditusq; terrena despiciens tota mente ad sola celestia flagrabat. Quadā uero die cum in eadē ecclesia oleū defecisset: & dei famulꝰ unde lāpades accenderet nō hēret. Lāpades oēs aqua repleuit: atq; ex more in medio papyros posuit: quos allato igne accēdit: sicq; aqua i lampadibꝰ arsit uleū tota die ac nocte arsit. Cuiꝰ scitatis opione crescente multi ad eum uidendum ex diuersis locis ueniebant. ¶ Die uero q̄dā ex lōginquo loco ad eū uidēdū rusticꝰ uenit. eadē uero hora ꝯtigit: ut uir dū stans in ligneis gradibꝰ reficiendis lāpadibus deseruiret. Cūq; is q ad eū uidendū uenerat: qs nam eēt inquireret: & uisum sibi exili forma: & pusilla statura ꝯspiceret: despexiteū atq; i corde suo derisit: dicēs se grādē hominē uidere credidisse: ille uero nihil habebat de hoīe. Quod ut ꝯstantiꝰ p spiritum agnouit lāpades reliq̄t: ꝯcitusq; descendens in amplexꝰ ruit: & deosculās eū grās egit: q de se talia cogitasset: eo q; ipse solꝰ ex hoibꝰ in eū cognoscendū oculos aptos habuisset. Cuiꝰ humilitatē & spiritū ꝓpheticū rusticꝰ ꝯsiderans: & ueniā ab eo petiit: & deinceps i reuerentiā assumpsit. Quieuit aūt i pace uir dñi .9. calē. octobr. sepultꝰ ancone. Hec gregoriꝰ primo dialo. cap. 5. Corpus aūt huius sic pcessu tpis uenetias translatū. & i ecclesia ei basilicā collocatum est. 4. idꝰ iulii.

¶ De scō ꝯstantio epo. CXII

Constantius eps aquine ciuitatis fuit: & iuānis pape primi tēporibus claruit. Qui ultra nimiā sanctitatis famā: quia apud multos innotuit. spū ꝓphetico dotatus est. Cum enim in die eiꝰ obitus a circūstantibus ciuibꝰ utpote tam amabilis pater discessurꝰ amarissime plāgeref: quesitū est ab eo: quē post se pontifice hērent. Quibꝰ ꝓphetico spiritu rñdit. q; post ꝯstantiū mulionē: post mulionē fullonē: post fullonē neminē. Quibus edictis uite spūm exhalauit. ¶ Defūcto uero scō eius ecclesie pastoralē curā suscepit andreas diaconus illiꝰ: q quondā in stabulis i regē cursum seruauerat equoꝝ. Illo quoq; ex hac luce subtracto: epatus ordinē iouinꝰ sortitus est: qui in eadē urbe fullo extiterat. Quo adhuc superstite ita cūcti habitatores ciuitatis illius & barbaroꝝ gladus & pestulentie uastitate deleti sunt: ut post mortē eius: nec qui eps fieret: nec qbꝰ fieret inueniri posset. Sicq; ꝯpleta est uiri dei sentētia: quatenꝰ post excessum duorū epoꝝ se sequentium: eius aquinen ecclesia pastorem minime haberet. Hec gregoriꝰ. 5. dialogoꝝ capitulo. 8.

¶ De sancto sosio martyre. CXIII

Sosius martyr passus est apud ciuitatē puteolanā tpe diocletiani impatoris sub timotheo ꝑside: q cū eēt diaconꝰ messenate ciuitatis annoꝝ q;. 30. post passionē sci ianuarii beneuētani epi passus est. Cū aūt quodam tēpore ꝑsente ipso epo euangeliū in ecclesia legeret: uidit eps de capite eius flāmā exurgere: quā nemo aliꝰ uidit: & pnunciauit eum martyrē futuꝝ: nō post multos dies ianuarius eps tentꝰ & in carcerē missus est: ad quē uisitandū cū uenisset sosiꝰ cū diacono festo & lector desiderio: & ipsi simul cū eo detenti sunt. Et postq̄ ianuarius cū aliis eiꝰ sociis passus esset: ut dictum est supra in eorū passione. 13. calē. octobris: & ipse sosius ab eodem preside pro xpi nominis ꝯfessiōe gladio cesus est. 9. calen. octobris.

¶ De sancta salaberga abbatissa. CXIIII

Salaberga abbatissa in territorio lugdunen claruit tēporibus sci sulpitii epi bituricen & dagoberti regis francoꝝ. Hec in suburbano leucoꝝ oppido territorii lingonen parētibꝰ claris & religiosis exorta est: a natiuitate ceca. Cū aūt scūs eustasiꝰ abbas colūbani successoe in domo gūdonii patris puelle hospitatꝰ eēt duosq; filios uiri sibi oblatos benedixisset. Salabergā cecā eidem adductā post triduanū ieiuniū illuminauit: & spūalibus disciplinis informauit. Quā parētes cuidā generoso uiro licet dudū renitētē inuitā in ꝯiugem tradiderunt. Quo infra duos menses defuncto: iteꝝ inuita maritat aluuino comiti regis dagoberti: ex quo quinq; filios procreauit. Tandēq; uiꝝ ad castitatem ꝯuertit: eiusq; obtēta licētia cum ꝯsilio ualberti successoris eustasii abbatis i suburbano lingonēsi: in paterna hereditate cenobium puellaꝝ ꝯstruxit: uerū ciuili bello inter reges francoꝝ exorto: inde cū scō ualberto discessit: & lugdunū ueniens monasteriū aliud fabricauit: ubi plusq̄ trecentaꝝ puellaꝝ ancillaꝝ xpi mater extitit. ¶ Dū quodā tpe sci ualberti ꝑstolaret aduentū: & uinū ad sufficientiā nō hēret: sua oratione uinum in uegete multiplicauit: & que semiuacua erat plenaꝫ repperit. ¶ Vite sue instante termino p uisionē uidit tabernaculū mire claritatis de celo descendere: in quo recepta in prato ameno summe pulchritudinis translata est. Quē sibi locū a deo paratū intellexit. Eidē etiam dormiēti cingulū a rhenibꝰ solutū est: quod uusq̄ ꝯparuit: dictū est ei ipsam die cētesimo a corpore migraturā: qbꝰ diebꝰ ꝯtione psalterium legit: & die sibi statuta uidelicet. 9. calē. octobris. in pace quieuit.

¶ De ꝯceptiōe sci iohannis baptiste. CXV

Onceptiō sancti ioānis baptiste
in martylogio hieronymi.8.cal.
octobris scribit̄: & i quibusdā ec
clesiis celebratur. A quo die usq;
ad ei⁹ natiuitatē.9.mēses itegrali
ter nūerant̄: nullo die deficiēte nec supante:
ut sicut trium hominū tantū celebrant̄ festa
natiuitatū.s.xp̄i: & beate uirginis: ac ipius
baptiste: sic & eoꝝ celebrentur festa ꝯceptio
num. Festū aūt ꝯceptionis matris dñi p reue
latione primo cognitū fuit: sicut supra dictū
est i legēda ꝯceptiōis ei⁹.vi.id⁹ decembris.
Qualiter aūt ꝯceptionē ioānis baptiste: tali
die fuisse factā: habuerit hierōym⁹: icertū ē:
uerisimiliter tñ credi pōt: & recte opinari:
q̄ sicut cōceptus & ort⁹ baptiste in aliis pfe
fectus appuit: sic & tēpus ei⁹ quo fuit i ute
ro itegrū eē debuit: ut sicut xp̄s nouē mēsib⁹
ītegraliter in utero uirginis fuit: sic & bapti
sta post eorūdē mēsiū itegralē decursum de
uentre matris exiuit: ut sicut natiuitas ꝑcur
soris assimilat̄ natiuitati saluatoris: sic & ei⁹
ꝯceptio ad xp̄i ꝯceptionē inq̄tū est possibile
similet̄. ¶ Et notandū q̄ circa ꝯceptionē ioā
nis baptiste tria miracula sperialiter appue
runt: que aliqualiter tacta sunt supra in eius
natiuitate.8.cal.iulii.s.supnaturalis ꝯceptō
i utero scificatio: & p phetalis doni repletio.
¶ Fuit eni primū supernaturalis cōceptiu:
quoniā erat helisabet sterilis: & ambo pētes
ꝓcesserant in dieb⁹ suis. Ideoq; zacharias de
ꝓmissione angelica dubitauit. Cōsueuit eni
homo dubitare. ¶ Aliquādo pp ꝓmissoruꝫ
magnitudinē sicut & habraā legit̄ q̄ dubita
uit: qñ dñs semē suum terrā chanaāꝫ posses
suꝝ esse promisit geñ.xv. ¶ Aliquando pp
fragilitatis ꝓprie ꝯsiderationē: sicut patet in
gedeone: q cū familia ei⁹ esset isima in tribu
manasse: & ipe minim⁹ i domo pr̄is sui: dubi
tauit q̄ōo israel liberar̄ possꝫ: iudic.6. ¶ Ali
quādo ꝓpter nature ipossibilitatē: sicut pa
tet i sara: que suā senectutē ꝯsiderās risit: cū
dñs abrahe filiū ex ea nasciturꝫ esse predixit
geñ.18. Ex his autē oīb⁹ zacharias dubitare
potuit: quia ibi erat & magnitudu ꝓmissio
nis: quia de filio nascituro dictū ē. Erat eniꝫ
magnus corā dño: & consideratiu ꝓprie fra
gilitatis: qa talē filiū habere se reputabat in
dignū: & ipossibilitas naturalis: qa uxor ei⁹
erat sterilis: & ambo ꝓcesserant i dieb⁹ suis:
nihilomin⁹ tñ plagam incurrit amissionis lu
quele: ꝓpter eius icredulitatē: ut ex hoc ma
ius miraculū in natiuitate filii appereret: & ꝓ
pter alias rationes superi⁹ i natiuitate ioānis
assignatas. ¶ Scḋm miraculū fuit i utero sci
ficatio: qa de eo dictū ē. Et spiritusc̄o reple
bit̄ adhuc ex utero matris sue. Quod priui
legiū i quattuor scis tātūmō repitur.s.i hie
remia ꝑpheta hier.pmo. Anteq̄ exires d uul
ua scificaui te: i iacobu iusto ap̄lo: sicut hie
ronym⁹ testat̄: i ioāne baptista: & i beata uir
gine maria: licet talis scificatio & spiritusci
repletio longe plenior fuerit i beata uirgie:
q̄ in aliis prenoiatis scis. ¶ Et notādum q̄ li
cet ioānes baptista fuerit in uteru scificatus:
fuit tamē originali peccato ꝯcept⁹: alioquin
non fuisset zacharie fili⁹: unde festū istud li
cet dicant ꝯceptionis: ē tñ poti⁹ festuꝫ scifica
tionis: qa uidelicet i uteru matris scificatus
fuit. Sicut & de beata uirgine supius dictuꝫ
ē in legēda ꝯceptionis ei⁹: unde sub uocabu
lu ꝯceptionis agit̄ festū scificationis. ¶ Ter
tium miraculū fuit ꝓphetalis mūeris reple
tio. Ideo dicit̄ plusq̄ ꝓpheta: qa anteq̄ nasce
ret̄ ꝓphetare meruit: qñ i utero matris exul
tans ad uocem salutatiōis marie: deū adesse
cognouit: ut ait chrysostom⁹. Nunqd ꝓphete
fuit ut prius fieret ꝓpheta q̄ homo. Et quia
ꝯsuetudo erat ut prophete ungerent̄. Ideo
xp̄s fecit mariā salutare helisabet. Et s̄mo p
cedēs de uteru matris ubi habitabat dñs: &
per aures helisabet ingressus descēderet ad
ioānem: & eum illic ungeret in prophetam.
¶ Non solū aūt ipse anteq̄ nasceret̄ ꝓpheta
uit: sed insup suis meritis matri ꝓphetie spi
ritum tradidit: unde chrysostom⁹. Quis pro
phetaꝝ cū esset ꝓpheta: ꝓphetam facere po
tuit. Helias qdē unxit heliseum in ꝓphetaꝫ:
non tamē ꝓphetandi grām illi donauit. Iste
aūt in utero matris existēs diuini itroit⁹ sciē
tiam matri donauit: & os illi⁹ i uerbo cōfes
sionis apuit: ut cui⁹ nō uidebat ꝑsonā: cogno
scere tdignitatē dicēs: unde hoc mihi: ut ma
ter dñi mei ueniat ad me. Hec chrysostom⁹.

¶ De sanctis andochiu thyrsu & felice mar
tyribus. CXVI.

Ndochius thyrsus & felix marty
res, apud aurelianū passi sūt sub
aureliano impatore. Ex qb⁹ an
dochius & thyrsus missi sūt a sā
c̄to policarpo ep̄u in gallias ad
predicandū. Qui uenientes aurelianū dū sua
predicatiōe multos ꝯuerterēt: & mltos mar
tyres ꝯfortarēt: recepti sunt hospitio a felice
xp̄iano negociatore: pauꝑuꝫ hospite cūctoꝝ
Et cū ad impatorē ibidē tunc degentē accu
sati fuissent: inde educti sunt. Quos dū eoꝝ
hospes insequit̄ cū eis similiter detinet̄: om
nesq; simul impatori presentāt̄. Et dū xp̄m
ꝯfiterent̄: manib⁹ suspenduut̄: & saxa i pedi
bus alligant̄: & sic in suspēdiculo usq; i cra
stinū dimittunt̄. Cum autē sequēti die inco
lumes inuēti fuissent: i ignē copiosum missi
sunt. Sed ꝯbustis uiculis: & flāmis imbre co
pioso extinctis: ipi inusti oino ꝑmanserunt.
Quos impator ꝯtinuo decollari mandauit.
Faust⁹ uero xp̄ian⁹ cū symphoriāo suo filio
cur pa eoꝝ collecta sepeliuit.8.cal.octob.

¶De scis quadragintanouē mītibus. CXVII

Quadragintanouē martyres passi sunt in chalcedonia ciuitate sub diocletiano imꝑatore ꝓcōsule ꝑ prisco. Hi cū btā euphemia uirgine detēti: cū nollent deo marti sacrificare ꝑ dies. 20. in carcere macerati sūt Deinde iussu ꝓsidis educti alapis in faciē cesi: & grauiter flagellati: iterꝫ uincti i carcerē reducti sunt: & imꝑatori reseruati: ut de his supra actū est in passiōe euphemie. 16. calē. octobris. Post dies aūt. ia. imꝑatori diocletiano chalcedonē uenienti: a ꝓcōsule ꝑsentāttur. Quos cuꝫ imꝑator in xp̄i fide imobiles repperisset eos oēs uinctos leonibus & ursis exposuit deuorādos. Et cū a feris intacti custoditi fuissent: iussit eos omnes pariter decollari. 8. calen. octobris.

¶De scō cleopha discipulo. CXVIII

Cleophas discipul⁹ un⁹ ex. 72. fuit. Hic unus ex illis duobus extitit: quib⁹ in castello emaus eūtibus in die resurrectiōis sue dn̄s appuit: & ab ipsis inuitat⁹ cū eis discubuit: quē & ipsi i panis fractiōe cognouerant. Aliu(d) uero lucas euāgelista fuisse dr̄ Hunc aūt tradunt apud ipm castellū emaus in eadē domo qua mensā dn̄o pauerūt: post discipuloꝝ in iudea dispsionē ꝑ ꝯfessiōe xp̄i a iudeis occisum: & gloriosa memoria sepultum: qui passus est. 7. calen. octobris. Hec i martylogio adonis: sūpto ex hieronymi scripturis & chronicis antiquis.

¶De scō firmino ꝑbr̄o & matryre. CXIX

Firminus ꝑsbr̄ & mr̄ apud ambianum passus est sub lōgino & sebastiano ꝓsidib⁹: qui ex ciuitate hiberme: que dr̄ pāpilonia ortus patre firmo senatore: eū adhuc esset puer tradit⁹ē honesto ꝑsbr̄o sacris lr̄is imbuēd⁹: q annoꝝ. 17. etate & doctrina ꝓficiens: & ꝑ honesto iā sene ꝑdicatiōis officiuꝫ supplens: ab eodē ad honoratū epm̄ tolosaꝫ missus ē: a quo & ꝑsbr̄ est ordinat⁹. Anno uero etatis sue. 31. reuerius ad magistꝝ ꝯflictis oībus apud andegauen̄ urbē āno uno & tribus mēsib⁹ ꝑdicauit: & multos ad xp̄m ꝯuertit: deinde beluacū ueniens: a ualerio ꝓside ob xp̄i ꝯfessionē sepe usqꝫ ad mortē flagellatus est: & post hec in carcerē clausus: sergio successori ualerii reſuat⁹ est: sꝫ a populo uiolēter solutus: ibidē diuti⁹ ꝑdicauit: oēm populū baptizauit: & ecclesias plures ꝯstruxit: inde ambianū ꝑrexit: & īfra. 40. dies tria milia hominū ad xp̄m ꝯuertit. Tandē a lōgino & sebastiano ꝓsidib⁹ ꝯphēsus: ꝓpter timorē populi i carcere decollat⁹ est. 7. calen. octobris. Faustinianus aūt senator pr̄ sci firmini epi: de quo supra dictū est. 5. calen. septēbr̄ qui ab eodē martyre cū filio fuerat baptizatus: corp⁹ eius rapiens i suo cemiterio sepeliuit: quod postmodū saluius ambianeū eps in ecclesiā maiorē trāstulit: de quo supra habitum est. 3. idus ianuarii. Sebastian⁹ autem preses in ultionem martyris xp̄i a cimb⁹ beluacensibus postmodum interfect⁹ est.

¶De scō herculano martyre. CXX

Herculan⁹ mr̄ passus ē rome sub aureliano imꝑatore: q a btō alexandro papa ad xp̄m ꝯuersus ē: & baptizatus. Cū idē alexander in custodia teneret apud qrinū tribunū: quaꝑpter aureliano accusat⁹ & ab eodē ꝯphensus atqꝫ fustib⁹ cesus in ꝯfessione nomis dn̄i tandem gladio cedente martyrii palmam percepit. 7. calen. octobris. Cuius corpus uia numentana septio ab urbe miliario a xp̄ianis sepultum est.

¶De scis cypriano epo & iustina uirgine & martyribus. CXXI

Cyprianus eps & iustina uirgo passi sunt apud damascū & ꝯsumati i nicomedia ciuitate tpe claudii imꝑatoris sub eutelio comite oriētis. Btā nāqꝫ iustina de ciuitate antiochie filia edusii sacerdotis idoloꝝ: quotidie ad fenestrā sedens: & prelīū diaconē legentē euāgeliū audiens ꝯuersa est. Quod cū mater patri in lecto nūciasset: & ābo dormirātes xp̄m cū angelis eos ad regnū celoꝝ uocātē uidissent: euigilātes mane & ipsi ꝯuersi ad ecclesiā ꝯuenerūt: & una cū iustina ab optato epo baptismū ꝑceperūt: a quo postmodū edusi⁹ ꝑsbr̄ ordinat⁹ ē: Quo defuncto dū uirgo xp̄i ecclesiā frequētaret: & eā qdā aglaius scholastic⁹ adamaret: misit ad eā matronas & uiros: ut sibi illā peterent in uxorē. Que cum oibus se xp̄o despōdisse rn̄deret. Ad cyprianū magū iuuenis accessit: q puer ab ānis. 7. fuerat diabolo ꝯsecratus: ut artib⁹ suis iustinā in ei⁹ amorē cōcitaret. Cyprianus autem aduocauit demonem quendam: & eum adiurare cepit: ut uirginē de libidine tentatā ad se adduceret: ut eā uel ipse uel aglai⁹ cognoscere posset. Demon aūt unguentū quoddā cypriano tradidit: ut domū uirginis pungeret: & ipse postmodū noctu ad eā tētādā introiret. Quod cū factū eēt: & demon ingressus cor uirgis i amorē ꝯcitaret. Iustina orōne ꝑmissa signū crucis edidit: & diabol⁹ territ⁹ fugit: & ad cyprianū ꝯfusus redit: quē cū interrogasset: cur sine effectu redisset: dixit se signū uidisse: i quo ois uirt⁹ ei⁹ defecerat. Cyprian⁹ aūt demonē fortiorē misit: sed qđ prio ꝯtigerat: & ꝯo euenit. Quod cyprianus uidēs illos derisit: & pricipē demonioꝝ aduocauit: & adiuratum ad uirginē destinauit. q illā diuersis langorib⁹ pri⁹ uexatā ad

se media nocte ductus ꝓmisit. Tunc diabol⁹
in spēm uirgis se mutauit: & ad iustinā igres
sus: dixit secū se uelle manere: & uirginitatē
seruare. Et cū uirgo acqesceret: & uirginita
tis ꝑmia ꝯmēdaret: cepit eā tentare dicēs: ꝙ
dubiū eēt: ne ex hoc deū offenderet: cum ipse
primis parentibus ꝓlis generationē ꝑcepisset.
Cū aūt cor uirginis ꝑ imissionē demonis in
ardorem libidinis ꝯcuti cepisset: illa i se reuer
sa & qs sibi loqueret intelligens: signo cru
cis se muniuit: & diabolū ut fumū isufflauit:
& statim ab oi tētatione liberatam se sensit.
¶ Post hec diabol⁹ in spēm iuuenis aglaii se
trāsfigurauit: & in ei⁹ lectulū ingrediēs i am
plex⁹ eius ruere uoluit: sed signo crucis edi
to ꝯfestim euanuit. Deinde ꝑmittēte deo ipsā
febrib⁹ fatigauit: sed uirgo xp̄i oia certamīa
supauit. Videns diabol⁹: ꝙ nihil ꝓficeret: in
formā iustine se transmutauit: ut famā iusti
ne pollueret: & eā ad cyprianū se adduxisse
iactaret: & in tali specie ad magū cucurrit:
ipmq; q̄si amore ei⁹ languēs osculari uoluit
Sed mox ut cyprian⁹ nomē iustine noīauit:
diabolus nomen illud audire nō ualēs dispa
ruit. Quapropter cyprian⁹ delusus se uidēs
ad hostiū uirginis diu uigilauit: & qñq; i fe
minā: qñq; i auē se arte magica: ut uidebat:
cōmutauit: sed cū uenisset ad hostiū ei⁹: neq;
auis neq; femina: sed cyprian⁹ apparebat. A
glaiū tandē in passerē arte magica cōmuta
uit: q mox ut ad fenestrā uirgīs uulasset: nō
passer sed iuuenis uidebat: & cū nec posset
fugere: nec salire: ipm iustina redarguit: & ꝑ
scalā deponi fecit. ¶ Vict⁹ ergo diabol⁹ per
uia ante cyprianū ꝯfusus stetit: quē ille iter
rogauit: quō in nullo in xp̄ianā uirginē ꝓua
leret. Quē demū prius sibi iurare fecit: ꝙ nū
q̄ ab eo discederet: deinde ei dixit: ꝙ signum
crucifixi uiderat: & i hoc territu fugerāt. In
terrogat⁹ quoq; an xp̄s diabolo maior esset,
Rñdit ipm maiorē oibus: q demones omēs
igne cruciādos iudicatur⁹ eēt. Tūc cyprian⁹
uirtutes diaboli ꝯtēnens: oia idola sua cōfre
git: & codices ꝯbussit: & ueniēs ad epm anti
mū baptismū instāter petiit. Sed ille cypria
nū sibi illudere uelle putabat: qa ipm magū
eē cognouerat. Cū aūt cūcta que sibi ꝯtige
rāt narrasset: ab eo sacꝝ baptisma suscepit.
Quē eps antim⁹ in diaconū: & post annū in
ꝑsbr̄m ordinauit. Cui & cyprianus in epatu
successit: q xp̄i fidē ꝯstanter ꝑdicabat: & mul
tos gentiliū ꝯuertebat: & in xp̄i noie miracu
la faciebat. Cyprian⁹ aūt eps iustinā i quodā
cenobio matrē plurimaꝝ uirginū ꝯsecrauit
Qui & martyrib⁹ multas epistolas destina
bat: & eos in certamie ꝯfortabat. ¶ Post hec
eutelius comes uriētis cyprianū & iustinam
detentos: dū idola adorare nollēt: iussit tor
mentis affligi: & cyprianū quidē suspendi &
exungulari: iustinam uero neruis flagellari
& alapis cedi: deinde ambos in carcerē tru
di. Die quoq; sequenti iussit pari sartaginem
pice adipe ac cera plenā: & in eā cyprianū
iactari. Cūq; ipm ignis nō tangeret: & iusti
na ingredi formidaret: cyprianus eā horta
batur: ut intraret. Que ingressa oino sicut
& ille illesa permansit. Sacerdos aūt idoloꝝ
eū de consensu comitis ad sartaginē uenisset:
ut suis carminib⁹ maleficia xp̄ianoꝝ dissolue
ret ꝯtinuo ignis de sartagine exiuit: & eū pe
nitus ꝯsūpsit. Tunc de ꝯsilio terētim cognati
sui eos in custodia artauit: ut interi claudio
que gesta fuerāt scriberet: & ille de eis pro
libito suo disponeret. Et mādāte claudio ad
ciuitatē nicomediam adducunt: & iuxta flu
mē gallū cum quodā tertio xp̄iano pegrino
✝ theognito nomie pariter decollant. Quoꝝ
corpora cū canib⁹ exposita .7. dieb⁹ iacta
permāsissent: a nautis quibusdā xp̄ianis i na
uem leuata: & romā delata: atq; sepulta sūt.
Nūc autē ut dicit placentie quiescunt. Qui
passi sunt. vi. calē. octubris. Circa annū do
mini. 280.

¶ De scō eusebio papa & mr̄e. CXXII.

EVsebius papa & mr̄ hui⁹ nois pri
mus natione grecus ex medico:
marcello pontifici i epatu roma
no successit: & sedit ānos. 2. men
ses. 2. dies. 25. Huius tpib⁹ inuen
ta ē crux dn̄i nr̄i iesu xp̄i hierosolymis ab he
lena regina: sicut ipse in quadam epistola sua
scribit. Que tn̄ epistola apocripha reputa
tur: quia nec ei⁹ tēpore crucem dn̄i inuentā
fuisse uerisimilit creditur. Sed melius tem
pore siluestri pape. Qui cōstantinū impato
rem baptizauit: q & baptizatus helenā ma
trem ꝯuertit. Que post ei⁹ ꝯuersionē cruceꝫ
dn̄i inuenit. Hic scūs pontifex pro xp̄i noie
martyrio coronat⁹ est: sub persecutiōe ꝯstan
tini anteq̄ fieret xp̄ian⁹. Et sepultus ē cū fra
tribus suis iuxta corpus beati petri i uatica
no sexto calen. octu bris. Et cessauit episco
patus dies septem.

¶ De sanctis cosma & damiano & sociis mar
tyribus. CXXIII.

COsmas & damian⁹: antimus: leō
tius: & euprepius mr̄es in ciuita
te egea passi sūt tēporib⁹ diocle
tiani & maximiāi imperatoꝝ sub
ꝑside lysia. Quoꝝ duo primi fra
tres ex eadem ciuitate que ē i arabia: matre
religiosa noie theodora geniti: arte medici
ne docti: in uirtute gr̄e xp̄i: omnē ifirmitatē
non solum ab hoib⁹: sed etiā a iumētis cura
bant: gratis omnia tribuentes. Nam & came
lum arte diabolica debilitatū sanū restituen
tes: illesum abire fecerunt. ¶ Matrona autē
nomine palladia palytica: cum omnia sua in

medicis cõsumpsisset ad scõs dei accessit: & ab eis sanitatem integrã reportauit. Tunc illa damiano munusculũ obtulit. Et cũ recipere nollet: & illa cũ sacramẽtis per nomẽ domini adiurasset: recipere acquieuit: ut eius deuotioni satisfaceret: & ne nomẽ dñi spernere uideret. Quod ut cosmas ꝯpuit: turbat⁹ ꝓcepit: ne corpus eius cũ frĩs corpore poneret. Sequẽti uero nocte dñs cosmte appuit & fratrẽ de suscepto munere excusauit. ¶ Audiẽs autem preses lysias famã eoꝝ: & q̃ i xpi uirtute ifirmitates sanabant: eos ad se accersiri fecit: & que essẽt eoꝝ nomina: que patria: q̃ conditio: que fortuna requisiuit. Illi uero responderũt ad singula: q̃ nomina eoꝝ erant: cosmas & damian⁹: patria uero arabia: conditio xpiana: fortunã autem xpianos nescire dixerunt. Addẽtes se & alios tres fratres cõsobrinos habere: antimũ: leõtium: & euprepium. Quos preses misso cũ eis officio sibi psentari iussit: & cepit agere ut sacrificarẽt: qd cũ facere ꝯtemnerẽt precepit eos in manibus & pedib⁹ grauiter torqueri. Et dũ eius supplicia deriderẽt: iussit eos catenis uictos i mare precipitari. Sed stati angelus dñi affuit: & diruptis uinculis illos e pelago liberauit. Et cũ hnc miraculũ preses magicis artib⁹ ascriberet: & ipsi ei xpi uirtutẽ ꝑdicarẽt: illeq̃ se eos i noie dei hadriani uelle seq̃ dixisset: ꝯtinuo duo demones affuerũt: & eũ in faciẽ ceciderũt. Sed orãtib⁹ ꝓ eo scis statim demones discesserũt. Tunc preses dicere cepit: q̃ dii ꝯtra eũ indignati fuissẽt: quia illos relinquere cogitasset. Mandauitq̃ scõs i carcerẽ trudi donec eos qũo pderet cogitaret. Sequenti die illos eductos iussit in ignẽ copiosum iactari. Sed tũ eos i nullo lesit: quin potius flãma erũpens multos de astantibus interemit. Iubentur ergo i equuleo suspendi: sed angelo eos custodiẽte fatigati admodum ministris incendẽdo: ante presidẽ deponuntur illesi: tres igit̃ fratres fecit in carcerẽ recludi: & cosmã & damianũ crucifigi: & a populo lapidari. Sʒ lapides in faciẽtes redibant: & plurimos uulnerabãt. Eductis ergo trib⁹ frib⁹: & stãtibus iuxta crucẽ. Cosmã & damianũ ꝓcepit a quatuor militib⁹ sagittari Sagitte aũt mſes nõ ledebant: sʒ ꝯuerse plures nceidebãt. Lysias aũt se ꝯfusum i oibus cernens: oẽs. v. fr̃es isimul gladio cedi iussit. Xpiani autẽ memores uerbi qd dixerat scũs cosmas: damianũ cũ eo sepelire dubitabãt. Et ecce subito camelus aduenit: & humana uoce loquẽs scõs in unũ sepeliri mandauit. Quod & factũ ẽ. Processu uero tpis duorũ fratrũ cosme & damiani corpa romã sũt trãslata & ecclesia eoruʒ nomini edificata. Passi sunt aũt sci martyres. v. cal. octobris. Circa annũ dñi. 277.

¶ De scis florentio & hilario mr̃i. CXXIIII

Florẽtius & hilari⁹ martyres passi sunt in galliis castro seduno. Qui a paganis tenti dũ xp̃m ꝯfiterent: postq̃ lingue eoꝝ precise fuissent: dũ adhuc integro s̃mõe loquentes fidei nostre ꝑcoma ꝑdicarent: gladio feriri iussi sunt: & sic martyrii a domino coronam perceperunt. 5. calẽ. octobris. Hec ado in martylogio.

¶ De scis adulpho & ioãne marty. CXXV

Adulphus & ioãnes apud cordubam hispanie ciuitatẽ passi sunt. Qui ꝓ ꝯfessione nominis xpiani capite cesi: a xp̃o dño coronari meruerunt. 5. calen. octobris: ut ait ado in suo martylogio ex datariis hieronymi sumpto.

¶ De sancto forseo epo. CXXVI

Forseus eps anno qnto ꝯstantis: qui & ꝯstãtinus in hibernia claruit: ut dicit sigibert⁹. Hic nobilis genere sed nobilior fide ab infantia sacris litteris erudit⁹: duʒ inter parentes suos sacri uerbi semiaret eloquium: quadaʒ die subito egrotans q̃si mortuus stetit: & quattuor manus ad se desuper extensas conspexit: que tenentes eum p brachia pennis subuolabant. Ipse autem quasi per caliginem duo angelica corpora cernebat. Viditq̃ tertiũ angelũ armatum scuto se ꝓcedere: & canticũ mellifluum audiuit ignotum. Sed ab angelo supiori mandat̃ istis: ut ipsum ad corp⁹ reducant. Ipse autem postq̃ ad se rediit: & attinẽtes flentes aspexit: hortatus est eos: diuinisq̃ sacramentis pceptis die illo & altero supuixit. Media uero nocte ferie tertie mortẽ letus excepit: recordatus iocundissime uisionis. ¶ In transitu quoq̃ suo uisum mirabilẽ uidit: quem beda describit. Vidit enim bonos angelos se suscipientes: & demones clamantes: ac cõtra eos bella commouentes. Et cum eos precessissent: conuersi ignita iacola in eum iactabant: sed angel⁹ quidam precedens: ea scuto suscipiebat: & ꝓtinus extinguebat. Tunc demones angelis opposuerunt: q̃ forseus sepius ociosos sermones dixisset. Sed angeli responderunt: q̃ nisi principalia crimina proferrent: propter ista minima non periret. Et cum dudum super hoc disputassent: tandem preliante angelo cum demonibus demones in hoc conuicti sunt. Tunc demon alios opposuit: q̃ seruus qui scit uoluntatem domini sui: nec facit plagis uapulandus est multis. Hic autem dona iniquorum recepit. Nam a quodam usurario uestem perceperat: quam nunq̃ restituerat. Excusantibus autem eũ angelis & dicentib⁹: q̃ demones occulta dei iudicia nõ

cognoscebat: diabolus tam grauiter eũ percussit: ut postmodũ uite restitutus semp percussiõis uestigiũ retinuerit. Arripiẽtes enim demones unũ de his quos i ignib⁹ torrebãt: ipm in eum iactauerũt: qui eius humeꝶ maxillamq; incendit. Cognouitq; forseus hominem: quia ille erat cuius uestẽ acceperat. Et hanc pcussionẽ pmittente deo pro receptiõe illius uestis recepit. Deinde cepunt demões cum angelis contẽdere de proximi dilectione: qa uidelicet pximũ sicut seipm nõ dilexerat. Et cũ in hoc etiã demones uicti fuissẽt ad alias accusationes cõuersi ceperũt pferre q; digne penitẽtiã delinquẽtib⁹ nõ annũciasset. In omni uero ɔtradictiõe demonum ualida exitit pugna: donec iudice deo et triũphantibus angelis deuictisq; aduersariis immẽsa claritate uir scũs circũfusus ẽ. Et ad mandatum angeli mundũ respiciẽs uidit uallẽ tenebrosam: & .4. ignes in aere aliqnib⁹ spatiis a se distantes. Quos dixit ei angel⁹ eẽ .4. ignes mundũ succẽdẽtes: quoꝶ unus ẽ ignis superbie: fs inuidie: terti⁹ auaritie: & quart⁹ luxurie. Qui postmodũ i unũ redacti illi appropinquabãt. Et eũ flãmã ascendentẽ timeret: ɔfortauit illũ angelus dicẽs: qa qd̃ non accẽderat i eum nõ arderet. ¶ Deinde ab angelis sup tectũ ecclesie spũs ei⁹ adducit: ubi iam corpus eius mortuũ adductum plãgebat: iubetur ab angelis cadauer suũ agnoscere: & ipꝫ reassumere. Ille uero omino recusabat. Tandẽ coactus ad corpus reducit: & sic cũctis stupẽtib⁹ forseus suscitat. Qui uisa oĩa populo rettulit: & deiceps asprimã uitã duxit. Incendia uero que i spiritu sumpserat in scapulis corpis & gena appebãt. Inde egressus pdicauit scotis: & que p uisum hũerat enarrabat. Deinde epũs factus ab angelo monitus apud hiberniã pdicauit. Ac inde populoꝶ iuidia eiectus p britãniã i saxoniam deuenit: & a rege sigiberto suscept⁹ monasterium ɔstruxit. Quod frĩ suo forlano noĩe gubernãdũ dedit: ipe ãt cũ ulcano alio fr̃e suo eremũ petiit: ubi per ãnũ pmãsit: inde ɔpulsus a rege clodoueo ɔsilii gr̃a ad galliaꝶ littora nauigauit. Et a rege susceptus honorifice monasteriũ i latiniacu oppido cõstruxit. In quo laudabiliter uitã finiuit. 4. cal. octobris. Cuius corp⁹ in uilla: que dicit parona sepultum ẽ: ut dicit beda.

¶ De scõ uincesslao martyre. CXXVII.

Vincesslaus dux boemioꝶ tpe henrici ipatoris martyriũ passus ẽ. Qui postq̃ sacras litteras didicisset: amore celestis patrie: non ad supbie uentũ accepit dñii dignitatẽ: sed ut multis pdesse posset: unde & sua paupib⁹ & ecclesiis largiflue ipendebat. Cũ aũt uocatis principib⁹ & baronib⁹ cũctis ad curiã ipatoris fr̃is sui germãi: ipe postrem⁹ oiuꝫ aduenisset: & alii principes idignati locuꝫ ei ad sedẽdũ dare nullaten⁹ decreuissẽt: statiꝫ ut aulã intrauit: crux aurea i frõte ei⁹ appuit: aliiq; duo splẽdidi uiri uisi sunt hic inde ipm comitãtes. Cui cesar mox assurgens ipm p ceteris honorauit. A quo adhuc gentile ad ɔuiuiũ i dolo iuitatus est. Et licet eũ cesar honorasset ipꝫ tñ ut xp̄ianissimũ oderat: unde cũ uincestaus p⁹ prãdiũ ex more ad ecclesiã pgeret: eũ ipator cũ turba gẽtiliũ insecut⁹ ẽ. Ipmq; ante ecclesie fores pcũbentem occidi fecit: & mrem dño ɔsecrauit. Cui⁹ sanguis i pauimẽto effusus i testimoniũ fratricidii p multa ãnoꝶ curricula nec abradi potuit nec abstergi. ¶ Post aliqd̃ tẽp⁹ dũ fideles corp⁹ ipi⁹ trãsferre uellent: inenerũt ei⁹ uulnera plene sanata: excepta auricula: que ei fuerat totaliter abscisa: que tñ loco suo applicata ɔtinuo ɔsolidata ẽ. Cũ aũt ad fluuiũ maximũ & inundãtẽ deuenissent: & ipm transire dubitarẽt: iuocato scõ mr̃e currũ cũ supposito corpe ex alia pte flumiĩ repẽre trãsuectũ uiderũt: oẽsq; stati sine piculo trãsierũt. Dũ aũt ad ciuitatẽ pragã corp⁹ detulissent: carcer subterrane⁹ ɔlesti illuminat: & facto terremotu apit: cũctiq; captiui solutis uinculis liberant. Eadẽq; nocte xp̄s crucifixus regi dacie appuit: eiq; dixit: q; peccata ei⁹ ipm iterato crucifixerant: & q; nisi ecclesiam scõ mr̃i uincesslao ɔderet peccatoꝶ ueniã minime pciperet: unde ex hoc rex territ⁹: ecclesiam eũ mõasterio ordis sci benedicti scõ mr̃i fabricauit: & bõis suis largiflue dotauit: ubi & scũm corpus ei⁹ requiescit miraculis clarẽs. Passus ẽ autem. 4. cal. octobris.

¶ De scõ maximo martyre. CXXVIII

Maximus mr̃ passus ẽ sub decio cesare: optimo ãt pcõsule apud asiaꝫ ciuitatẽ. Quã igressus deci⁹ maximũ detentũ dũ ad sacrificia deoꝶ ɔpellere ñ posset. Iussit eũ fustib⁹ cedi: deide in equuleu leuatũ grauiter exungulari. Ita ut carnes una cũ sanguine i terrã defluerẽt. Cũq; martyr dñi diceret tormẽta sibi nõ dolorẽ: sed unctionẽ iferre. Iussu pconsulis mãdãte decio: extra ciuitatem educt⁹ ibiq; lapidib⁹ obrutus occubuit 4. cal. octobris. Sepultusq; ẽ a xp̄ianis iuxta muꝶ ciuitatis memoria uois eius a fidelib⁹ desuper edificata.

¶ De scõ exuperantio epõ. CXXIX.

Exuperantius epũs claruit apud tolosanam ciuitatem. Qui beatus uir ipsius urbis põtifex: quãtum sibi extiterit parcus quantũ q; aliis largus: sanct⁹ hieronym⁹ memorabili prosecut⁹ est relatu. Qui & domini confessor inclytus quarto cal. octobris

in xpo feliciter requieuit: sepultus i ecclesia
tolosana: ut ait ado in martyrologio.

¶ De dedicatione basilice sancti michaelis
archangeli. CXXX

Dedicatio basilice scti michaelis
archãgeli dupliciter noiat .s. de/
dicatio basilice: & memoria ipsi⁹
¶ Dicit aut dedicatio i eo q hac
die locu ei⁹ siue templu in mõte
gargano ibi dedicatu fuisse michael archan
gel⁹ reuelauit. Cu eni: ut dictu e supra i ei⁹
appitiõe. 8. id⁹ maii: scus archangel⁹ michael
in mõte gargano: sipõtinis fidelib⁹ ptra nea/
politanos adhuc gẽtiles uictoria miraculo/
se ptulisset. Sipõtini quoq an os spelũce: ubi
archangel⁹ appuerat: quotidie orõnib⁹ uaca
rẽt: sipõtini adhuc dubitabãt i aup dictu lo/
cu ingredi uel dedicare deberẽt. Tũc eps du
xit sup his romanu pontificẽ psulẽdu: q sup
hoc reqrenda decreuit archãgeli uoluntatẽ
Instãtib⁹ ergo cũctis triduo ieiunio: appruit
i hac die michael archãgel⁹ epo: dicẽs nõ ee
opus ipsa quã edificauerat ecclesiã dedicari
Ipse. n. q pdiderat ipse & psecrauerat: prece
pitq ut die sequẽti locũ cũ populo igrediẽs
ipm pcib⁹ frequẽtaret: & speciale sui patro/
nu sentiret: deditq eis pdicte psecrationis si
gnũ: ut. s. ab oriẽte p posternlã ascenderent:
& ibidẽ marmori uestigia hois impssa uide/
rent. Mane igit eps & popul⁹ ad locu ueniũt
& introgressi cryptã magnã & tria altaria in
uenerunt: quoq duo in australi parte posita
erant: tertiu uero in oriẽtali uenerandu & ru
beo pallio circumtectu: ubi celebratis missa
rum solẽnis: uestigia ut archãgel⁹ pdixerat
inuenerunt: & oẽs ad ppria cũ gaudio redie
runt. In eadẽ spelunca aqua lucida & nimiũ
dulcis emanat: que post cõionẽ sũpta diuer/
sas egritudines sanat. His auditis papa in ho
norem scj michaelis & oium beatoq spũum
hunc diẽ uidelicet. 3. calẽ. octobris p totum
orbẽ statuit celebrandu. ¶ Dicit etiã hoc fe
stu memoria: eo q in ipso: ut dictu est oium
angeloq memoriã agimus. Circa quod scie
dum est: q sicut dionysius ponit in libro de
celesti hierarchia. Omniu angeloq sũt tres
hierarchie & nouẽ ordies: ita q quelibet hie
rarchia tres ordies ptiet: & dr ab hieron qd
est sacq & archos priceps qsi sacri principa
tus. Supior autẽ hierarchia ptinet seraphin:
cherubin: & thronos. Media dñationes: uir/
tutes & potestates: Vltima uero principatus
archangelos & angelos. Eoq aut ordinatio
& dispositio põt uideri p similem in terrenis.
Nã ministroq q sunt sub uno rege: qdã ope
rant imediate circa psonã regis sicut psilia/
rii & assessores & cubicularii: q similes sunt
prime hierarchie: quidã circa regimẽ regni
in cõi: ut pricipes milites & iudices: & hi sũt

similes secũde: qdã aut opant circa regimẽ
alicui⁹ ptis regni: sicut ppositi & bauli ac p
fides: & hi sunt similes tertie. ¶ Tres igit or
dines prime hierarchie accipiunt inquantu
deo assistũt. Ad hoc autẽ tria necessaria sunt
s. summa dilectio: & hoc quãtu ad seraphin
q interptant ardentes. Perfecta cognitio: &
hoc qtum ad cherubin: q interptant plenitu
do scientie. Perpetua fruitio siue quietatio: &
hoc qtum ad thronos: q in eis deus sedere
dr: du eos in se quiescere facit. ¶ Tres autẽ
ordines medie hierarchie accipiunt inqtum
habent regere uniuersitatẽ hoium in cõi. Et
hoc psistit in trib⁹. Prio in psidendo siue im
perãdo: & hoc ptinet ad ordinẽ dñationu: q
aliis inferiorib⁹ psunt: & eos in diuinis dirigũt
ac eis impant. Secũdo in opando: & hoc pti/
net ad ordinẽ uirtutu: qbus nihil ẽ impossi/
bile exeq quod mandat: & iõ eis attribuit
opatio miraculoq. Tertio in arcendo & ex/
pellẽdo contraria ipedimenta: & hoc ptinet
ad ordinẽ potestatu: q habẽt arcere demõia
& ptrarias potestates. ¶ Tres uero ordines
ultime hierarchie accipiunt sm quod habẽt
regimen limitatu & determinatu. Nã quidã
psunt uni puincie: & hi sũt de ordine princi
patus: sicut erat princeps psaq: qui perat p
sis: de quo hẽt dañ. 10. quidã psunt uni mul
titudini uel ciuitati: & hi dicunt archangeli
quidam uero cuilibet psone singulari: & hi
sunt angeli: & iõ angeli minora: archangeli
uero maiora nunciare dicunt: quia bonum
multitudinis dignius q bonu uni⁹ hominis.
¶ Decet autẽ nos nedũ in hac solẽnitate: sed
cõtinue omẽs istos angelos honorare pper
septẽ rõnes. ¶ Primo quia sunt custodes no
stri. Cuilibet eni homini dant duo angeli: u/
nus mal⁹ ad exercitiu: ali⁹ bonus ad custodi
endum. Effect⁹ autem angelice custodie i ho
mine triplex assignari põt. Prim⁹ est ut pfi/
ciat in aia in bonum gre. Et hoc facit angel⁹
trib⁹ modis. Primo omne impedimentu ad
bonum remouendo: hoc significatum ẽ exo.
12. ubi angel⁹ percussit primogenita egypti.
Secundo pigritiã excitando: quod significat
zach. 4. Angelus dñi excitauit me: qsi uiq q
suscitat a somno. Tertio in uiã penitẽtie du/
cendo & reducẽdo: quod significatu ẽ tobie
v. i angelo q eu duxit & reduxit. Secũd⁹ effe
ct⁹ est: ut aia nõ cadat in malu culpe. Et hoc
facit angelus tribus modis. Prio ipediendo
peccatu futuq ne fiat: hoc significatu ẽ nũeri
22. in balaã q ad maledicẽdu israel pgẽs ab
angelo in uia ipedit⁹ ẽ. Secũdo increpãdo p
teritu: ut ab eo qs recedat: qd significatu est
iudic. 2. Cu ãgel⁹ filios israel de puaricatiõe
icrepasset: ipsi eleuauerũt uocẽ &c. Tertio qsi
uiolẽtiã iferẽdo ut a pñti eripiat qd significa
tu ẽ i uiolẽta eductiõe loth de sodõa geñ. 19.

¶ Tertius effectus ē:q̧ si aīa cadit postmodum resurgat. Et hoc facit etiā trib⁹ modis. Prio mouēdo cor ad contritionē: qđ significatur tobie. xi. ubi tobias iunior ad documētū angeli de felle p̄ qđ intelligitur contritionis amaritudo: liniuit patri oculos. s. cordis Scđo purgādo labia ad ꝯfessionē: qđ significat isa. 7. ubi p̄ angelū labia isaie purgant. Tertio ꝯgaudēdo ad satisfactionē luc. 15. gaudium ē angelis dei super uno peccatore ꝛc.

¶ Secūdo debemus eos honorare q̄a sūt ministratores nr̄i heb. i. Omēs sunt admistratorii sp̄s ꝛc. Omēs eim p̄p nos mittunt: quia supiores ad medios medii ad ifimos & ifimi ad nos. Et hoc quidē ꝯperit. Prio bonitati diuine: in hoc eni manifestat diua bonitas: q̄tū nr̄a3 salutē diligat: dū nobilissimos sp̄s & sibi sūma charitate unitos: ad nos dirigit & trāsmittit. Scđo charitati angelice. Cū eni charitatis ardentis sint: maxie desiderāt alioꝝ salutē. Ideoq̧ ut ad nos mittāt lex exigit angelice charitatis. Tertio hūane idigētie. ¶ Mittunt eni angeli ad inflāmandū affectū ad dilectionē: unde in hui⁹ figura legunt missi in curru igneo. 4. re. 6. Ad illuminādū intellectum ad cognitionē: figura hui⁹ apoc. x. in angelo q̄ hēbat librū aptum i manu sua. Ad corroborādum omne pfectū usq̧ in pfectionem: huius figura. 3. re. 19. Angelus portauit helie panē subcinericiū: & uas aque: & comedit & bibit: & ambulauit in fortitudie cibi illius usq̧ ad montē dei. ¶ Tertio honorādi sunt: q̄a sunt frēs & ꝯciues nr̄i. Oēs eni electi assumūt ad ordies āgeloꝝ: quidā ad supiores: qdā ad iferiores: quidā ad medios s̄m diuersitatē & exigētiā meritoꝝ: licet beata uirgo sup omnes fuerit exaltata. Et hoc greg. i quadā homelia p̄ prolixa uerba insinuare uidet. ¶ Quarto q̄a sunt aiaꝝ nr̄aꝝ i celis portitores. Et hoc faciūt triplici modo. Prio uiā p̄parādo malach. 2. Ecce ego mitto āgelum meū & p̄pabit uiā ꝛc. Tertio p̄ uiā p̄patā i celum baiulādo exo. 24. Ecce ego mitto angelū meū q̄ te cust. i uia: & idu. i ter. quā p̄mi. patrib⁹ tuis. Tertio i celo collocādo luc. xv factū ē ut moreret mēdic⁹ & portat⁹ ab angelis i sinū abrahe. ¶ Quito q̄a sunt orōnū nr̄aꝝ ante deū presentatores: ipsi eni peimo oratōes nr̄as deo repn̄tāt tob. ia. qn̄ orabas tu cū lachry. & sepeli. mor. ego obtuli orationē tuā dn̄o. Scđo ibidē pro nobis allegāt zach. i. Rn̄dit angelus dn̄o & dixit: dn̄e exerci. usq̧ quo nō misebe. Iuda & ur. hierusalē quib⁹ irat⁹ es ꝛc. Tertio dei sniam & gratia3 nobis renūciado dan. 9. dicitur q̧ gabriel ad eū uolās dixit. Ab exordio p̄cum tuaꝝ egressus ē s̄mo glo. i. Sula adeu & isra. Ego autē ueni ut idicarē tibi ꝛc. ¶ Sexto sūt honorandi q̄a sunt regis eterni nobilissimi milites secundū qđ dicit iob. 25. Nūqd ē nūerus militum ei⁹: uidem⁹ aūt q̧ i militib⁹ alicuius regis: quida3 semp i aula regia ꝯmorant & regem associant: quidā ciuitates & castra custodiunt & ꝯseruāt: quidā uero regis inimicos expugnāt. Ita hoꝝ militū xp̄i: quidā i celo empyreo semp regē regū associāt: & ad ei⁹ honorē cantica letitie & glorie cātant: dicētes: scūs scūs scūs ꝛc. isa. 6. Itē benedictio & claritas & sapiētia ꝛc. apoc. 7. Alii āt custodiūt ciuitates & uillas: illi. s. qui nobis sūt ad custodiā deputati isa. 62. Sup muros tuos hierusalē ꝯstitui custodes. Alii uero dei inimicos. i. demones expugnāt apoc. 12. Factū est preliū magnum i celo. i. i ecclesia militāte secūdū unā expositionē: michael & angeli ei⁹ prelia cū dracone ꝛc. ¶ Septio & ultimo q̄a sunt tribulatoꝝ ꝯsolatores zach. prio. Angelus q̄ loquebat i me uerba cōsolatoria: hoc autē faciūt trib⁹ modis. Prio ꝯfortādo & roborando dan. xi. Cū daniel corruisset tengit eū angelus dicēs. Noli timere pax tibi cōfortare & esto robust⁹. Scđo ab ipatientia ꝯseruando p̄s. Angelis suis mandauit de te: & infra. In manib⁹ porta. te. ne. for. offen. ad lapidem pedē tuum. Tertio ip̄am tribulationem refrigerando & minuēdo. Et hoc significat dan. 3. ubi angelus dn̄i cū trib⁹ pueris descēdit in fornacem: & fecit mediū fornacis quasi uentū roris flantem.

¶ De scō maximo ep̄o. CXXXI

Maximus ep̄s apud rhegyū ciuitatem claruit. Qui de uico q̄ dicit decomato ortus: pentib⁹ xp̄ianis ab ifantia uirtutib⁹ & sacris litteris eruditus: relicto seculo insulam lerinēsis monasterii petiit: ubi mōach⁹ factus omni scītate pollebat. Mltasq̧ isidias diaboli perpessus deuicit: postea uero fact⁹ est abbas mōasterii successorq̧ sci honorati Quē diabolus nocte quadā exterrere uolēs eidē i forma horribili appuit: sed signo crucis edito ꝯfesti euanuit. Moxq̧ scūs febricitare cepit. Cui decūbēti rursum demon in sp̄e dracōis se ostidit: sed cū orasset ad dn̄m mōstrum depellit: & scūs protinus a febre curatur. ¶ Nocte quadā orationis gr̄a ad litt⁹ egressus: uidit nauē ad portum applicuisse: cuius naute ad eum ueniunt: eidemq̧ dicūt q̧ fama eius ad syrie partes ꝯuolauerat: multusq̧ populus eum desiderabat: ubi si uellet accedere multum domino populum posset acquirere: offerentes se illum in sua naue uecturos. Qui diaboli figmēta perpendens orauit: & signo crucis edito: nauis phantasticacum nautis disparuit. ¶ Electus deinde a populo in episcopū rhegyne ciuitatis gregē dn̄i eū uerbis nutriebat & exēplo: q ēt basilicā sci albani itra castellum rhegyi ꝯstruxit.

Ad quam edificandam dom pauci boues eo presente columnas faciliter traherent: absente uero plurimi trahere non possent: uocatus eps uidit demonem in forma parui ethiopis plaustro insidentem. Quem postq̃ sua oratione fugauit: boues opus solitum etiam in eius absentia celeriter perfecerunt. ¶ Cum aũt reliquias ad ecclesiã ꝯsecrandã deferrent: puer quidã frater rhegyni diaconi de muro lapsus cecidit & expirauit: cuiꝰ corpꝰ diaconus in cubile epi collocauit. Ad cuius pces finito officio maximus thalamuꝫ ingressus pueꝝ oratione suscitauit. ¶ Alias etiam filiam cuiusdã uidue nobilis ciuitatis defunctam: motus maternis lachrymis ad uitam reduxit. ¶ Adolescentulum insup morsu rabidi canis extinctũ: sua oratione pristine uite restituit. Canẽ quoq; qui multos lanauerat: leui ictu baculi peremit: uulnera etiam cunctis inflicta sanauit. ¶ Quendam hominẽ quem bos cornupeta feriens euiscerauerat: uulnerībꝰ alligatis infra dies septẽ sanum efferit. ¶ Cecum quendã qui ab annis .xv. lumen oculoꝝ amiserat: dũ ad matutinum pgeret: & pedibus ipsum cepisset diutius postulatus: signo crucis edito protinus illuminauit. Obitum autem suum & presciuit & predixit. Et in stratu pprio quasi leui sopore detentus spiritum emisit. 5. calendas octobris. Cuius corpus ꝯtinuo miro odore fragrauit. ¶ Sed dũ in eius exequiis puella nuper defuncta locolo uiri sancti substrata fuisset: prius a mortuis resurrexit: & una cum ceteris corpori sepulture interfuit: & deum collaudare cepit. Sicq; sepultus est in ecclesia sancti petri rhegyne ciuitatis: ubi in cet miraculis clarꝰ.

¶ De sancto hieronymo presbytero & doctore. CXXXII

Hieronymus presbyter & doctor eximius filius eusebii uiri nobilis oppido stridonis: quod dalmatie quondam pannonieq; confinium fuit: extitit oriũdus. Hic adhuc puer romam adiit: ubi litteris grecis & latinis & hebraicis plene eruditus est. In arte grãmatica donatum: in rhethorica aũt preceptorem habuit uictorinum. In scripturis autem diuinis exercitabatur die ac nocte & inde hausit auide: quod postmodum effudit abunde. ¶ Quodam uero tempore sicut ipse in epistola ad eustochium refert: dum de die tullium: de nocte platonẽ auide legeret: eo q; sermo sibi incultus in libris propheticis nõ placeret: circa mediam quadragesimam subita febre corripitur: adeo ut ca lore iã uitali deficiente exeqe funeris parẽt Subito igit̃ i extasi ad tribunal sũmi iudicis rapitur: & cuius ꝯditionis eẽt interrogatus: xpianum se fore ꝯfitetur. Quẽ iudex aperto ore demẽtiens: ciceronianũ esse dixit: nõ xpianum: eo q; ubi thesaurꝰ suus ibi est cor suum. At hieronymus obmutuit: & iudex illũ acriter cedi iussit. Cum aũt misericordiã postularet: & astantes ꝑ iuuene ueniã supplicarent. Iurauit hieronymꝰ: ac protestatus est: q; si unq̃ codices seculares legeret: xp̃m negaret. In hec uerba dimissus reuixit: & lachrymis se totum ꝑfusum inuenit: ac ex uerberibus scapulas repperit liuẽtes. Extũc se diuinoꝝ uoluminũ studiu totaliter cõtulit. ¶ Dũ autẽ eẽt annoꝝ .20. per liberiũ papaꝫ romane ecclesie cardinalis ꝑsbyter ordinat̃ Tunc sub imꝑatore ꝯstantio in arrianam heresiꝫ lapso: & alie hereses pululare ceperũt: quas omẽs uir sanctꝰ uerbo & scripto iuxta sibi a deo datã sapientiã cepit infringere: cui paula nobilissima romanoꝝ eius discipula sedule ministrabat: eiusq; filiã eustochium uirginẽ sacratissimã hieronymus diuinoruꝫ studiis imbuebat. ¶ Mortuo uero papa liberio sanctꝰ doctor dignꝰ sũmo sacerdotio ab oibus acclamat̃. Sed dũ clericoꝝ & monachoꝝ lasciuiam increparet: ab eis turpiter derisus est. Nam ut ait ioannes beleth. Cum hieronymꝰ ad matutinũ pgeret: uestẽ mulieris lineam: quam iuxta lectũ posuerãt super pelliceũ suum putans induit: & sic ad ecclesiam ꝑcessit. Hoc autẽ faciebãt emuli: ut mulierem hr̃e in thalamo crederet̃. Quod ille uidens: eoꝝ cessit uesanie: & ad gregoriũ nazanzenũ ꝯstãtinopolitañ epm puenit. a quo multa in sacris litteris didicit. Deinde alexãdriam pexit: & didymũ doctorem pluribꝰ mensibꝰ audiuit. Post hec in syriam abiit: in possessione euagrii presbyteri aliquantuluꝫ cõmoratus. ¶ Deinde in egypti eremũ ꝑperauit: ubi quanta pro xp̄o substinuit in epistola ad eustochium ipse cõmemorat. Nã incredibili se penitẽtia & humano corpori penitus importabili se macerauit: ibiq; quadriennium exegit. Quo peracto ad bethleẽ oppidum remeauit: ubi prudẽs animal ad presepe domini se obtulit permansuꝝ. Penitentiam uero ꝯsuetam nollatenꝰ dimisit: & carnem diris uerberibus flagellauit. Ad portã quoq; bethleem occidentalẽ cenobium construxit: & multos discipulos ꝯgregauit: inter quos eusebiũ nobilẽ cremonẽsem predilectũ habuit. Bibliothecã autēꝫ suam quam summo sibi ediderat studio: iterũ relegens: diem ieiuniis ducebat ad uespeꝝ. In translatione etiam scripturaꝝ .50. annis &. 5. mensibꝰ desudauit: & semp uirgo pmãsit. Monasteriũ quoq; ancillaꝝ dei ꝯdidit: in quo paulam uiduam & eustochium eiꝰ filiam uirginẽ: que eũ secute fuerãt: multis sacris uirginibꝰ ꝑposuit: & regulã eis monasticã dictauit.

¶ Cum aūt usq; tunc in ecclesia unusquisq; caneret qđ uolebat: ad instantiam theodosii imperatoris damasus papa hieronymo iposuit: ut diuinum officiū ordinaret. Qui psalterium p ferias & nocturnos & horas alias canonicas diuisit: & gloria patri in fine psalmoꝝ cantari instituit. Epistolas & euāgelia per āni circulum: ceteraq; omīa ad officium pertinētia preter cātuz ordinauit. Quod papa damasus sibi missuz approbauit: & ecclesie celebrandū tradidit. ¶ Quadā uero die aduesperascēte: dum hieronymus cū frib⁹ ad sacram lectionē legendā sederet: leo quidaz claudicans monasteriū igressus est. Fugientibusq; cūctis: eum solus scūs doctor excepit: & leonis plantā a sentibus uulneratā inuenit. Adhibita ergo cura leo ꝯualuit: & inter eos quasi domesticū aīal habitabat: fenūq; sicut bos comedebat. Cui hieronym⁹ officium imposuit: ut asinū loci ligna de nemore deferentem: ad pascua & ad nemus duceret & custodiret. Quod & factū est: leone asinū cōtinue more pastoris industrii comitāte: ipsūq; fideliter defensante. Quadā autē uice leone grauiter soporato: mercatores cū camelis illac trāseuntes: asinum solū pascentem a leone elongatū rapuerūt. Expgefcūs leo: sociū rugiendo querēs huc illucq; discurrebat. Et eum non inueniēs: ad portā mōasterii tristis rediit: & intus acsi pre uerecundia igredi nō presūpsit: uidentes autē fratres q; sine asino redisset: putauerunt q; fame ꝯpulsus illū deuorasset: nolebantq; ei ānonam prebere consuetam. ¶ Tunc admonēte hieronymo officium asini leoni iiungūt: & ligna cedētes ei iponūt. Quod cū leo patiētissime ferret: quadam die expleto ope: ad agrum exiuit: & q̄si diuino instinctu undiq; discurrere cepit. Et ecce uidit a longe negociatores cuz onustis camelis precedēte asino ueniētes: leo igitur recognito asino: rugiēs sup eos irruit: & omnes homines i fugā ꝯuertit. Deinde terribiliter cauda terrā percutiens: asinū & camelos pterritos sicut erāt onustis: ante se ad cellam ire coegit. Quod cum fratres uidissent & mirati hieronymo nūciassent: iussit scūs camelos introduci: & depositis sarcinis pedes eis lauari: & sup hoc uolūtatem dñi expectari. Tunc leo cepit p monasteriū discurrere: singuloꝝ fratrū uestigiis se ꝓsternēs: & de perpetrata culpa quasi cauda alludēs ueniā postulabat. Hieronym⁹ aūt futuroꝝ pscī⁹ iussit hospitibus uenturis refectionē parari. Et ecce hospites adsunt prescrib⁹: abbatē uidere querentes. Ad quos cū exisset illi pedib⁹ ei⁹ aduoluti: pro ꝯmissa culpa ueniam postulabant. Quos ille benigne introducēs: ac reficiens: admonuit ut suis ꝯtenti aliena de cetero nō usurparent. Illi aūt beato hieronymo licet dudum recusanti medietatem olei qđ secum attulerāt pro benedictiōe obtulerunt: eādēq; mēsuram ānis singulis se & suos heredes eius fribus daturos ꝓmiserūt. ¶ Tanta autē lassitudine fatigatus ē: ut in strato suo iacens funiculo ad trabē suspēso sup in⁹ manibus se leuaret: ut. s. officium monasterii put poterat exhiberet. Per annos uero. 50. nunq̄ coctum nisi bis i ultima egritudīe māducauit: carnē cilicino sacco semp domauit: nec stratum aliud nisi terrā unq̄ sciuit: semel in die post uespas radices aut folia arborū degustauit: semp oratiōi: aut eruditiōi: aut lectiōi intētus. ¶ Appropinquās aūt uite termino: se sup nudā humū collocari precepit: & sacco quo induebaᵗ opiri: ubi primo fres suos ad se cōuocatos dulci eloquio & sacris admonitionib⁹ iformauit: & eusebiū eis iabbatem dimisit. Deinde sacrā eucharistiā sibi oblatā cum lachrymis sumpsit. Et suppin⁹ ad terrā rediens: manib⁹ in modū crucis supra pectus extensis: symeonis ꝓphete uaticinium decantauit. Quo finito cum esset hora ꝯpletorii: subito lux maxima ac si sol in meridie eū circūfulsit: i qua luce ab astātib⁹ uise sunt acies angeloꝝ discurrētes: tanq̄ scintille i arundineto. Auditaq; ē uox saluatoris ipm ad celestia inuitātis: & sci doctoris se paratū uenire respondentis. Et post horaz lux disparuit: & iclytus doctor cū luce spiritū ad dominū emisit: pridie cal. octobris. Anno etatis sue. 99. mēse. vi. anno honorii imperatoris. xii. Corp⁹ uero qđ pre nimia afflictione & uerberib⁹ leprosi speciez p̄tendebat: odorem nimiū oia aromata superantē fragrabat. ¶ Eadē hora cyrillus hierosolymitan⁹ eps olim eius auditor: orās in cella raptus i spiritu uidit iter speciosuz & lucidissimū de mōasterio sci usq; ad celū: & multitudinem angeloꝝ splēdētium alternatī cū melodiis & cantib⁹ cereos deferētium: & aliā non minorem istis obuiā modo simili uenietē. Animā quoq; hieronymi post oēs ad saluatoris ipi⁹ dexteram ad celos ꝓcedērē. Que i loco ubi cyrillus degebat subsistēs: se eidē aīam esse doctoris inclyti reuelauit: & ut ad suos pergeret illos mādauit: quatenus eos lugentes ꝯfortaret: & que uiderat nūciaret. Statimq; uisio euanuit: & cyrillus eadem hora illum migrasse cognouit. ¶ Eadē etiam hora augustinus epus hipponeñ. i sua cellula existens dum tractatum de uisiōe beata ꝯpilaret uel lei: & sup hoc hieronymū ꝯsulēdum disposuisset: ac epistolā ei scribere cepisset: ineffabile lumen cum odoꝝ fragrātia in ꝯpabili cellam repleuit: eoq; admodū stupente: uox de luce isonuit: que ipm de nimia p̄sumptione redarguit: eo q; existens i carne mortali beatitudinem eternā ꝯprehēdere cogitasset:

quod nulli mortalium aliq̃ñ possibile foret.
Cũ autẽ aug⁹ ab eo quereret qs eẽt. Rñdit se
esse hieronymi aiam: cui ipse epistolã notare
ceperat destinãdã: que ipsa hora a carne so
luta ad celi gaudia ꝑperabat. Cũ autẽ aug⁹
ab ea multas q̃ões de trinitate & ãgelica na
tura atq; de beata uita quesiuisset: & ipse ad
singula clarius rñdisset: lux illa cũ uoce dis
paruit: odor in plurib⁹ dieb⁹ ꝑmãsit. ❡Ea
dem hora in ciuitate turoneñ duo monachi
monasterii sci martini cũ quodã alio uoces
oium musicoꝝ instrumentoꝝ dulcisonas au
dierunt: & lucẽ sole clariorem ꝯspexerunt:
odorem quoq; cunctoꝝ aromatũ ꝑsenserũt.
Et admirantes tãta: audierunt uocẽ de celo:
qualiter xp̃s cũ angelis oibus pr̃iarchis pro
phetis: apostolis: martyrib⁹: ꝯfessoribus: &
uirginib⁹: ac beatoꝝ omniũ aiabus hierony
mo p̃sbr̃o tunc in bethleem mortuo occurre
bat: eiusq; aiam ad celoꝝ gaudia tã feliciter
ꝑducebat. ❡Corpus aũt eius cilicino sacco
quo uiuẽs utebat̃ inuolutũ in terra ꝑut ipse
mãdauerat sepultũ est: uidelicet ante hostiũ
speluncẽ in qua xp̃s fuit natus: & in p̃sepio
reclinatus. In cui⁹ exequiis ccc⁹ uous a cati
uitate uisum recepit. Surd⁹ & mutus audien
di & loquendi facultatẽ accepit. Hereticus
etiã quidã qui corp⁹ illud incendio dignũ asse
ruit: subito in ligni spẽm est mutat⁹: & mox
fulmine de celo descendente cõbust⁹: atq; in
cinerem redact⁹. Alia quoq; signa & mira
cula stupenda & innumera ꝑ sanctũ suũ do
minus opari dignatus est: que i epistolis eu
sebii: augustini: & cyrilli legunt̃: que ꝑ sin
gula ponere longũ eẽt. ❡Hic gloriosus do
ctor ꝓter sacraꝝ expositionẽ ueteris testamẽ
ti: quod ex hebraico: & noui: quod ex greco
s̃mone transtulit in latinũ: infinita pene alia
opuscula edidit. Oẽs eni. 16. ꝓphetas expo
suit. Quotundã grecoꝝ doctoꝝ uolumina i
latinã linguã transtulit. Scripsit opuscula si
ue epistolas ad diuersos circiter. 146. Tracta
tus quoq;. Epistolas alias breues. 70. Sermo
nes. 10. Itẽ libros hebraicaꝝ q̃onum. Itẽ he
breoꝝ nominũ. Libellũ de locis terre sãcte
ꝯditum ab eusebio in latinũ uertit ex greco.
Sup libro psalmoꝝ. 150. tractatus ꝑlixos e
didit. Libꝝ de optimo genere interp̃tandi ad
pãmachiũ. De uiris illustrib⁹. Itẽ cõtra io
uinianũ libros. 2. Itẽ cõtra heluidiũ de brẽ
marie uirginitate ꝑpetua li. i. Cõtra pelagiũ
li. i. Cõtra origenẽ li. 4. Cõtra uigilantium
li. i. Ad nepotianũ li. 2. Super euãgelio mat
thei li. 4. Vitã pauli primi eremite & alioꝝ
patꝝ monachoꝝ. Libꝝ chronicũ oimode hi
storie. De seraphio li. i. De osãna li. i. De fru
gi & luxurioso filiis li. i. Homelias origenis
48. in hieremia & ezechiele ex greco in lati
num cõuertit. Itẽ de tribus q̃onibus ueteris
legis. Homelias in canticis canticoꝝ. 2. Com
mentarioꝝ in epistola pauli ad galatas li. 3.
In epistola ad ephesios lib. 3. In epistola ad
titum li. i. In epistola ad philemonẽ li. i. Su
per genesim li. i. Didymi libꝝ de sp̃ũsctõ ex
greco in latinũ uertit eloquiũ. In lucam ho
melias origenis. 38. In psalmis a. 10. usq; ad
116. tractatus. 7. Captiui machi monachi ge
sta descripsit. Cõtra rufinũ aquileieñ p̃sbr̃m
inuectiuas plurimas. Ad beatũ augustinum
epistolas multas. Itẽ libꝝ ꝓhemioꝝ super li
bris diuinis scriptore. Ad heliodoꝝ exhorta
rium Altercationẽ luciferiani & orthodoxi.
Ad eustochium de uirginitate seruanda li. i.
Ad marcellam epistolaꝝ li. i. Cõmentarios
in ecclesiasten plures. Enchiridion in psalte
rium. Aduersus heliachim li. i. Et opusco
la alia aduersus hereticos q̃ plures. De man
sionibus filiorũ israel li. i. & alia innumera
uolumina ad edificationẽ ecclesie catholice
sua pietate ꝯposuit. Et pene oẽs libros noui
ac ueteris testamenti cõmentatus est.

❡De sancto antonino martyre. CXXXIII

Antoninus martyr apud placẽtiã
ciuitatẽ passus est. Qui unus fuit
ex sacra legione thebeoꝝ & soci⁹
beati mauritii martyris. Qui de
placentinis finibus egressus per
orientales ꝓuincias ꝑtransiuit: & multa mi
racula fecit. Demũ ad urbẽ suam rediens ab
infidelibus tentus & capite cesus glorioso
martyrio coronatus est. Cuius corpus igno
tum dominus beato sauino ipsius ciuitatis
ep̃o reuelauit. Apparuit enim ei uir splendi
dus: qui ostendit ei ubi iacebat sancti mar
tyris corpus: qui etiam formam corporis &
mẽbra & annos militie & nomẽ & caput ab
scisum signauit: urceũ quoq; plenum ei⁹ san
guine pro testimonio seruatum innotuit. Et
ut ipsum corpus ex eodem loco leuaret: & di
gno sepulcbro ꝯdere deberet admonuit: qui
euigilãs uisionem clero & populo reserauit:
& in loco ostenso fodere cunctos ꝓcepit: ubi
sanctũ corpus sicut episcopo ostensum fue
rat: per omnia inuentum est. Quod dum le
uarent: gutte alique sanguinis ex eo proflu
xerunt. In cuius translatione cum solus ibi
esset sauinus ep̃s sex alii ep̃i apparuerunt: q
essent uel unde uenissent omnib⁹ ignoti. Le
uantes ergo corpus martyris posuerunt in
sepulchro sãcti uictoris episcopi. Qui alias
in uita sua spiritu prophetico predixerat: q
post eius obitum maior eo in ipso tumulo
quiescere debebat. Sepulto quoq; corpore
episcopi illi: qui apparuerant subito disce
dentes nusq̃ uisi fuerunt: sicq; sanctum cor
pus condigna reuerentia condiderũt pridie
calẽ. octobr̃.

❡De scis uictore & urso marty. CXXXIIII

Victor & ursus mres passi sunt in gallus castro salodoro. Hi fuerunt ex gloriosa legione thebeorum: cuius mauritius dux extitit inclytus. Qui primo diris suppliciis excruciati: sed celesti sup eos lumine coruscãte: ruẽtib⁹ i terrã ministris erecti. Deinde in ignẽ missi: sed i nullo penit⁹ lesi. Nouissime gladio ꝯsumati sũt pridie cal. octobris ut ait ado i suo martylogio.

¶ Explicit liber octauus.

¶ Incipiunt capitula noni libri.

Explicit tabula noni libri.

Incipit prologus noni libri.

NOnus liber presentis catalogi cõtiner in se passiones & gesta illorũ sãctorũ: quorũ festiuitates occurrunt infra tẽpus: in quo ecclesia representat ppagationẽ filiorũ: qui fuerunt ipsius ecclesie defensores: quales fuerunt sci martyres. ¶ Hoc aũt tẽpus est a calendis octobris usq; ad calẽdas nouembris. Et hoc sub figura sanctorũ machabeorũ: quorũ tunc libri legunt: q uti sci martyres p fide: sic & illi p lege dei usq; ad effusionẽ sanguinis uiriliter decertarunt. Ad ipsius ergo tpis festa peractanda pcurrendũ est. ¶ Notandũ aũt: q qa sci machabei: uidelicet machathias & eius filii: q inter scõs testamẽti ueteris cõnumerant: nullas certas in anno festiuitates habẽt: eo q eorũ dies obit᷒ sunt ignoti. Iccirco in principio huius libri pmittũt: eorũq; gesta peractunt: qa eo tpe eorũ libri in ecclesia dei legunt. Acta etiã quorũdã aliorũ scõrũ eiisdem machabeis cõtẽporaniorũ: quorũ similiter festiuitates certos dies nõ habent: pfatis machabeorũ inserũt historiis: ut sanctorũ onie & simonis eius filii sacerdotis & martyris eleazari.

Finis prologi.

¶ Incipit liber nonus a calendis octobris usq; ad calendas nouembris.

¶ De sancto mathathia duce. Cap. I.

MAthathias dux populi iudeorũ: cuius laus & sanctitas ex gestis suis colligit que in primo libro machabeorũ describunt. Qui cũ oib᷒ filiis suis a iosepho & hieronymo in cathalogo patrũ scõrũ ueteris testamẽti cõnumerant. Tẽpore antiochi epiphani regis syrie & egypti iudeorũ psecutoris claruit. Hic d' ciuitate modin oriũd᷒: de uice ioachim qnq; filios illostreꝫ pgenuit: uidelicet ioannẽ: simonẽ: iudã: eleazarũ: & ionathan. ¶ Cũ aũt rex antioch᷒ filios israel ad ritum gentilitatis pduxisset: idolum quoq; sup arã tẽpli dñi in hierusalẽ posuisset: oẽs quoq; iudeos nolẽtes idolo sacrificare: & iuxta legẽ gentiliũ uiuere: diuersis penis affligeret. Egregius mathathias & filii eius uidẽtes mala: que fiebãt: decreuerunt p lege dei usq; ad mortem fideliter decertare. Et cũ legati regis uenissent in modin: statuẽtes idola: qdã ex iudeis imolauit in medio. Et surgens mathathias cũ suis trucidauit eũ sup arã: & nũcios regis antiochi interemit: arãq; deposuit: & cũ oi tribu sua exiit in solitudinẽ oia relinquẽs. Ad quos multi cũ filiis & uxoribus cõfugerunt: malentes herbis uti: q cibis gentiliũ coinquari. Tunc emissarii regis aggressi sũt eos i sabbatis: qb᷒ nefas erat iudeis arma cape: & pcusserũt quosdã alios in spelũcis fumo suffocãtes. Et pierunt ex eis mille: plures aũt liberati adiuncti sũt mathathie: eũq; sibi ducẽ statuerunt: qui docuit eos pugnare i sabbatis: ne lex simul cũ populo piret: & colligens armatos aras deposuit idolorũ: imolantes quos potuit interfecit: pueros incircuncisos iussit circũcidi. Et uno anno gessit hunc magistratũ. Cũq; grauiter egrotaret: cõuocans filios suos benedixit eis: & cõstituit eis simonem in patrem: &

ꝯsiliariũ ꝑ sapiẽtiã. Iudã uero ducẽ i armis ꝑ fortitudinẽ. Et mortuus ẽ mathathias & sepultus ẽ i modin. Surrexitq; iudas cognomine machabeus fili⁹ ei⁹ ꝓ eo: & fact⁹ ẽ q̃si leo defẽdẽs isrl̃ clypeo suo. Hoc ex libro machabeorũ: & ex historia scholastica atq; ex chronica guilelmi.

¶ De scõ iuda machabeo. II.

IVdas machabe⁹ sacerdos & dux iudeoꝝ fili⁹ mathathie p̃fati i ducatu iudeoꝝ patri successit. Qui ꝑrio apolloniũ ducẽ samarie: q ꝯtra eũ isurrexerat deuicit: & iude spolia multa tulit cũ gladio ei⁹: quo deinceps pugnauit. Inde saron ducẽ syrie cõtra se uenientẽ occidit: & eius agmina ꝑrim cesit ꝯtimoq; fugauit. Quod itelligẽs antiochus epiphanes rex syrie: oẽm ꝓpriã uirtutẽ ꝯgregauit: & multos ab isulis mercede cõduxit. Cũq; uidisset sibi stipẽdia deficere: iuit i persidem accipe tributa regionũ: relinquẽs lysiam de genere regali sup negocia regni: tradiditq; sibi medietatẽ exercit⁹: ut iudeoꝝ gen⁹ extirparet: & euerteret hierusalẽ. Lysias uero elegit ptolemeũ: nicanorẽ: & gorgiam uiros potẽtes & misit cũ eis q̃draginta milia peditũ: & septẽ milia equitũ: ut uenirẽt i terrã iuda. Iudas uero machabeus cũ trib⁹ milib⁹ solũmodo uiris electis: hostib⁹ suis occurrit: & eos iopinatos i cãpestrib⁹ emaus iuadẽs: multos eoꝝ occidit: reliquosq; fugauit: & spolia multa tulit. Cui redeunti igens multitudo iudeoꝝ se ꝯiũxit usq; ad decẽ milia deum laudãtes sup uictoria obtẽta. Hoc audiẽs lysias ꝯgregauit exercitũ q̃draginta milia uiroꝝ peditũ & qnq; milia equitũ: & uenit i iudeã. Tũc occurẽs eis iudas cũ decẽ milib⁹ i bethoron: ꝑcursores ei⁹ stati ꝓstrauit: & cũ lysia ꝯgressus de ei⁹ exercitu qnq; milia occidit. Quod attẽdẽs lysias: iudeoꝝ audaciã timẽs rediit antiochiã & ꝑegrinoꝝ ꝑsidia ꝯgregãs: cũ maiori appatu disposuit redire i iudeã. Iudas uero iterea hierusalem cũ populo suo uenit: & tẽplũ ab alienigenis pollutũ emũdauit: & de nouo dedicauit: diẽq; enceniorũ. 25. die mẽsis nouẽbris istituit. Tũc statuerũt eũ iudei sũmum sacerdotẽ: & sic quodãmodo regnũ iudeoꝝ i iuda renatũ est: q muꝝ hierusalẽ ꝑ circuitũ repauit: turresq; erexit: & castellũ bethsurã ad tuitionẽ muniuit. ¶ Antiochus aũt rex reuertẽs ad ꝑpria: audito q iudas machabe⁹ suos pricipes debellasset: uersus i furorem: ꝑcepit agitari currũ uersus hierosolymã: ut eã euerteret: Sꝫ apprehẽsus dolore uisceꝝ subito de curru cecidit: & collisus grauiter: p⁹ dies modicos miserabiliter mortu⁹ ẽ: relicto filio suo puolo antiocho eupatore rege: & philippo collactaneo suo sibi dato tutore. ¶ Eodẽ tẽpore gẽtes finitime iudeis reparationẽ hierusalẽ a iuda factã egre ferẽtes iudeos ꝑsequebãt. Quos iudas machabeus potẽter debellãs idumeos ꝑcussit plaga magna: pugnans quoq; ꝯtra timotheũ ducẽ filioꝝ amon fugauit eũ: ac uastata iacer rediit i iudeã. Tũc cõgregate sũt gẽtes: q̃ erãt in galaad: aduersus iudeos: q erãt i finib⁹ eoꝝ. Qui fugiẽtes i locũ munitissimũ themã: misẽt ad iudã ut ferret eis auxiliũ. Cũq; adhuc legerent epistole: superuenerũt nũcii a galilea: idicãtes aggregari eos: q erant i ptolemaide & tyro & sidone aduersus iudeos: utrobiq; ergo hostibus nũciatis: misit iudas simonẽ frẽm suũ cũ trib⁹ milib⁹ electoꝝ i solatiũ galileoꝝ. Ipse uero cum ionatha frẽ suo & octo milib⁹ exiui galaaditidẽ: relinquẽs i iuda iosephũ & azariã duces: ut ꝯuarẽt iudã: sed tñ nullo iteriꝫ hostiũ bellũ ꝯmitterẽt. Et uenit simon i galileã: & ꝯtrite sunt gẽtes ab eo: & ꝑsecut⁹ ẽ eos usq; ptolemaidẽ: tollẽsq; spolia eorum: & iudeos quos captiuos trahebãt reduxit i iudeaꝫ. Iudas uero machabeus & ionathas frater ei⁹ trãsito iordane p⁹ triduum assumptis nabutheis icẽdit uezor & spoliauit: & nocte ꝯsurgens applicuit diluculo ad castra timothei ducis filioꝝ amõ. Qui cognoscẽtesq; machabeus eẽt: ab eo fugerũt: & ceciderũt ex eis fere. 8. milia: uastauitq; iudas ciuitates gentiũ i galaaditide. Post hec ꝯgregauit timotheus exercitũ alium: & sedit secus torrẽtẽ. Iudas uero cũ ad eos transiret: appuerunt aduersariis de celo uiri. v. i equis ducatũ iudeis prebentes. E qb⁹ duo machabeũ circũseptũꝫ cõseruabãt hinc inde. Alii uero i aduersarios tela & fulmia iaciebãt. Et sic ꝯtrite gẽtes fugerunt ad phanum: qd̃ erat i carnaim: sed ipsꝫ iudas cũ oib⁹: q erãt in eo succẽdit. Cõgregatis ergo iudas oib⁹ iudeis: q erãt in galaaditide: ut ueniret in terrã iuda: cũ uenisset in ephion: & ciues nollent ei trãsitum dare: destruxit ephion: & transiuit sup interfectos. Reuersusq; cũ oib⁹ hierusalẽ: obtulit holocausta i mõte sion: q nemo ex eis cecidisset. Eodẽq; die redierũt cum uictoria: iudas de galaad: & simon de galilea i hierusalẽ. ¶ Interea uero dum abessent iosephus & azarias uolẽtes sibi facere nomẽ: ꝯgressi sunt cũ gentib⁹ & fugierũt: ceciderũtq; de populo duo milia. Et magnificat⁹ ẽ iudas i hierusalẽ: uastauitq; idumeos & philisteos: ꝯburẽs aras & deos eoꝝ. Quib⁹ auditis rex antiochus eupator iratus nimiũ collegit exercitũ centũ milia peditũ & uigintimilia equitũ: &. 32. elephantos: & applicuit ad bethsurã iudeoꝝ munitionẽ ut expugnaret eã. Quo cognito iudas collecto exercitu suo occurrit antiocho regi. Et inito duro certamie ceciderunt de exercitu regis sex milia uiri. Tunc diuer

terunt iudei a p̄lio: & ascendit post eos rex:
captaq; bethsura: obsedit hierusalē. Sed quia
esca eis deficiebat: inita pace ficta rex cū iu-
deis: ut suis legib⁹ uterentur: intrauit in mōtē
sion: statimq; rupto federe muros destruxit in
gyro: occisoq; menelao: q pōtifex fuerat: re-
uersus est antiochiā cū gente sua. Demetri⁹
uero sother olim frater antiochi epiphanis
& patruus antiochi eupatoris: audito q fra-
ter suus mortu⁹ eēt: cum eēt rome: redijt in
syriā: q oī populorum fauore susceptus occiso
antiocho nepote suo: & lysia eius nutritore:
res ꝯstitut⁹ est. Ad quē uenientes qdā impij
es israel cū alcimo uiro alieno a genere sa-
cerdotali: q sacerdotium ambiebat: accusa-
uerunt iudā: q oēs regis amicos occidisset:
uel a terra sua expulisset. Rex uero ꝯstituit
alcimū sacerdotē: & misit bacchidē cū exer-
citu in iudeā. Qui misit nūcios ad iudam &
frēs eius in dolo loquētes de pace: nec atten
dit iudas ſmonibus eorum. Multi uero de po-
pulo credentes ei egressi sunt ad bacchidē:
q occidit ex eis. 6o. uiros: alij aūt ab eo fu-
gerūt. Tūc recessit bacchides a hierusalē: cō
mittens regionē alcimo: & reuersus ē ad de-
metrium regem in antiochiā. Alcimus uero
seducens populū uerbis fecit mala in israel
pluſq̄ gentes. Iudas uero faciebat uindictā
in uiros legis desertores. Alcimus ergo uidēs
q nō posset iudā uincere: redijt ad regē: ac-
cusans illū in multis. Qui misit nicanorē ad
pdendū populū iudeorum. Et uenit nicanor in
hierusalē cū exercitu usus iude uerbis paci
ficis. Sed iudas intelligens ei⁹ insidias: exilijt
ab eo: & ad suos refugit. Sȝ postea ꝯgressus
cū nicanore uict⁹ ē: & fugit in ciuitatē dauid
Nicanor aūt apponēs manū capiti cū exirer
es hierusalē: iurauit se tēplū dñi succensurum.
Et ueniens bethorē suscepit exercitū sibi a
rege destinatum. Iudas uero cū. 3. milib⁹ se-
quens eum cōmisit p̄lium cū eo. 3. die mēsis
nisan: & ꝯtrita sunt castra nicanoris: fugitq;
eius exercitus: quos iudei psequētes eos oc-
ciderunt. Et caput nicanoris amputatū: de-
xterāq; manum: ei⁹ quā supbe ꝯtra tēplum
extenderat suspēderunt. Linguā uero minu
tatim icisam auib⁹ ad comedendū dederūt:
& diē hunc solennē statuerunt. ¶ Deinde iu
das cū populo romanorum ꝯfederatus est: fa-
ciens secū amicitias ppetuas in tabulis eneis
ꝯscriptas in memoriale sempiternum. ¶ De
metri⁹ uero rex audita morte nicanoris mi-
sit rursum bacchidem & alcimū in iudeā cū
exercitu copioso. Qui uenerunt in beroea.
Iudas uero cum trib⁹ milib⁹ castra posuit i
laisa. Qui uidentes multitudinē hostium ti-
muerūt: uñ & plures de castris se a iuda sub
traxerunt: ut nō remanerent cū eo nisi. 8oo.
uiri. Sed iudas dissolutus est: qa bellū pur-
gebat eum: nec hēbat tēpus exercitum ꝯgre
gandi. Cūq; oēs abire uellent: hortat⁹ ē eos
iudas: ut pugnarent p lege dñi: & poti⁹ i uir
tute sua morerēt q̄ iducere sibi opprobriū.
Et hoc dicto ꝯgressi sūt cū hostib⁹ expugnā
tes cornu dextrum. Qui aūt i sinistro cornu e-
rant: uenerunt eis a tergo: & ingrauatū est
p̄lium. Occisusq; est iudas: & ceteri fugerūt.
Simon aūt & ionathas frēs ei⁹ redimētes cor
pus iude ab hostib⁹: tulerunt illud in modin
& sepelierunt in sepulchro patrum suorum. Plan
xitq; eum oīs popul⁹ plāctu magno. Elegit
q; ionathā in ducem sibi. Hec unde supra.

¶ De sancto ionatha machabeo. III

Ionathas machabe⁹ sacerdos &
dux iudeorum filius matharhie su-
prapositi iude fratri suo in duca
tu iudeorum successit. Qui accepto
principatu fugit cum suis in de
sertum thecue ppter bacchidem ducē deme
trii regis: de quo supra pximu dictū est. Mi
sitq; ioannem frēm suum ad nabutheos ami
cos suos: ut ei apparatum suū cōmodarent.
Sed exeuntes filii zābri pcusserunt ioannē.
Quod audiens ionathas & simon frater eius
surrexerūt i filios zābri dū nuptias celebra
rent: & occiderunt eos i uindictā sāguinis frīs
sui. Hoc autē bacchides intellecto uenit con
tra iordanem in uirtute magna. Cōmissoq; p̄
lio cum ionathas & suis occiderunt ex parte
bacchidis mille uiri: uersusq; i fugam redijt
ad regē syrie demetriū. Tūnc alcimus prece
pit destrui muros dom⁹ scē interioris opaq;
pphetarum. Sed pcussus a deo palysi mortu⁹
est cum tormēto magno. Et extunc ionathas
pontificatum tenuit. ¶ Eodem rpe qdā iniq
ex israel reduxerunt bacchidem ducē regis
demetrii in iudeā. Qui uoluit ꝯphendere io
nathā occulte: sed non potuit: quia innotuit
eius ꝯsilium ionathe. Qui apprehēdens. 5o.
uiros ex insidiis occidit eos: & secessit cū su
is in bethbessa: que est in deserto. Et ascēdit
bacchides: & obsedit bethbessam. Et egres-
sus ionathas pcussit p noctē multos hostium
in tabernaculis suis. Et pugnauit cōtra bac
chidem: & ꝯtritus est ab eo. Qui irat⁹ cōtra
uiros: qui reduxerāt eum in iudeā: multos
ex eis occidit. Deinde cū ionatha pacē firma
uit reddēs ei captiuos: quos pdatus fuerat.
Et sic redijt in terrā suam. Ionathas autē se-
dens in machmas iudicabat ibi populū: &
exterminauit impios ex israel. ¶ Post hec e-
gressus qdā extreme sortis iuuenis nomie
alexander: adiuuantib⁹ se ptolomeo phi-
lometore rege egypti: & attalo rege asie bel-
lum demetrio regi syrie intulit: uictumq; ui
ta & regno priuauit: & sic regnum ei⁹ obti
nuit. Qui mox audita fama ionathe & fratrum
suorum: scripsit ad eum epistolas ꝯstituens eū

sibi amicum: misitq; ei purpurã & coronaȝ. Et iduit se ionathas stola scã i die solẽni scenophegie: & ꝯgregauit exercitũ: & fecit sibi arma copiosa. ¶ Cũ aũt alexander rex cleopatrá filiá ptolemei euergetis regis egypti i uxorem duceret apud ptolemaidã: uocauit ad se ionathã ducẽ iudeoꝝ ac sũmũ sacerdotem: qui inenit gratiá i ꝯspectu predictorũ duoꝝ regũ: & honoratus ẽ ab eis: & indutus ẽ purpura: & scripť inter primos amicos regis. Et sic honoratꝰ hierusalẽ cũ gloria magna regressus ẽ. Qui deide cũ romanis amicitias renouauit: & cũ lacedemoniis denouo ꝯtraxit. ¶ Post hec aũt demetriꝰ filiꝰ primogenitus demetrii uli regis syrie resũptis uiribus rediit i maritimá philistinoꝝ: & in syriã celes: ducẽq; sui exercitꝰ ꝯstituit apolloniũ: qui ionathã prouocauit ad bellũ. Egressus q; ionathas de hierusalẽ cũ decẽ milibus uenit iopen: & expulso ide apollonio obtinuit eam. Deide ꝯmisit cũ eo preliũ in campo: fugientesq; equites apollonii i azotũ intrauerũt phanum dagon. Ionathas uero eos insecutꝰ: phanũ cũ eis: q itꝰ erát succẽdit: fuitq; numerꝰ occisoꝝ octo milia: ide trãsitũ faciẽs per ascalonẽ: susceptus ẽ cũ gloria: indeq; rediit hierusalẽ. Quod audiens alexander rex addidit adhuc glorificare ionathã: mittẽs ei fibulá aureã: que solet dari cognatis regis: utebaturq; ionathas isignibꝰ regis. ¶ Cum autẽ alexander pambulasset i supiores partes syrie: socer eiꝰ ptolemeus rex egypti cũ uirtute magna igressus ẽ syriam. Cui utpote regis socero ciues occurrerũt: & ciuitates ei apuerunt. Qui obtẽtis urbibꝰ i dolo tulit filiá suã: quã alexãdro i ꝯiugẽ dederat: & tradidit eã demetrio quõdã filio demetrii rẽgis: & iposuit ei diadema syrie & egypti. Quod alexãder agnoscẽs uenit ꝯtra eũ: sed a ptolemeo uictus fugit i arabiã cum antiocho filio suo ad parẽtes maternos. Rex aũt arabum timẽs ptolemeũ: occidit alexãdrũ filiũq; eius reseruauit. Et sic regnauit demetriꝰ i syria ꝑ ptolemeũ. ¶ Eodem tpe cum ionathas expugnaret arcẽ hierusalẽ: demetrius nouus rex syrie uenit ptolemaidã: & scripsit ionathe: ut sibi occurreret arce dimissa. Qui ueniens ad regem honoratꝰ ẽ ab eo: & in sacerdotiũ cõfirmatus. Interea cũ misisset ionathas machabeus tria milia electoꝝ uiroꝝ: & liberassent regẽ: quẽ antiocheni uolebãt occidere. Rex quoq; postmodũ pacẽ cum antiochenis fecisset: ad eoꝝ suasionẽ uexauit ionatham ualde recedẽs ab eo. Sed postq̃ tryphon de arabia reuersus adducto secum antiocho alexandri filio uenisset antiochiã: eamq; ui et moꝝ obtinuisset: & demetriũ expulisset: iposito q; sibi antiochꝰ diademate regnare cepisset: scripsit antiochꝰ ionathe gratas epistolas: secuq; secum amicitias: & in sacerdotẽ illum cõfirmauit. Simonẽ autem frem eius principem iudeoꝝ ꝯstituit. ¶ Postmodum uero cogitauit tryphon occidere antiochum: quẽ regeȝ syrie sublimauerat: & regnũ inuadere: sed timuit ionatham ducẽ iudeoꝝ strenuissimum antiochi defensorẽ. Eligẽsq; primũ ionathã occidere: scripsit ei: ut sibi i bethbessamoccurreret. Qui dum uenisset ad eũ cum quadragita milibꝰ uiroꝝ: suasit sibi tryphon: ut paucis assumptis secũ iret ad ptolemaidam: quã sibi traderet possidẽdã. Et credidit ei ionathas. Cepitq; illuȝ tryphon: & qui cum eo erant occidit. Ionathã uero in custodia detinuit. Deinde ueniẽs hierusalẽ scripsit simoni: qa pro argento: quẽ ionathas debebat eũ detinuerat. Quod si mitteret centũ talẽta argenti & duos filios eius obsides: ipm remitteret. Simon autẽ licet dolũ cognosceret: ne tamẽ populus murmuraret: q; frem nollet redimere: misit pueros cũ argẽto. Et mentitus ẽ tryphõ: occiditq; ionathã & filios eiꝰ. Reuersusq; antiochiã occidit antiochũ dñm suum: & regnũ usurpauit. Simon aũt accipiens ossa ionathe fris sui & filioꝝ sepeliuit ea in tumulo paterno i modin. Factusq; ẽ dux iudeoꝝ loco fris. Hec unde supra.

¶ De scõ simone machabeo. IIII.

Simon machabeus dux & põtifex iudeoꝝ filius supra noiati mathathie ionathe fri suo in ducatu iudeoꝝ successit. Qui accepto principatu faciẽs pacẽ cum demetrio rege. Quẽ tryphõ a regno syrie expulerat: ut supra proxime dictũ ẽ: misit ei munera: ut faceret remissionẽ regioni iudeoꝝ. Demetrius aũt oblata gratãter accipiẽs: absoluit iudeos ab omni tributo. Extũc cepit populus israel scribere in tabulis & gestis publicis annotatiões tẽporis. Tũc descendit simõ in gazã: & capta ciuitate eiecit idolatras ex ea ac mũdauit eã. Dehic obsedit illosq; erãt in arce i hierusalẽ. Quibus inde reiectis & arce mundata: intrauit in ea simon cũ musicis instrumẽtis hymnis & ramis palmaꝝ: statuens: ut omnibꝰ annis agereť hic dies cum leticia: uidẽs autẽ simon ioannẽ filium suuȝ: q; uir erat prelii: posuit eum sub se ducẽ: & dedit ei gazam ad habitandũ. ¶ Eodem tẽpore ꝯgregauit rex demetrius exercitum: ut tryphonem qui eũ ab antiochia fugauerat expugnaret. Sed tryphon auxilio regis ꝑsidis demetrium uicit: quem princeps regis ꝑsidis uiuum cepit: & apud hyrcaniam i custodia posuit. Antiochus autẽ frater demetrii hoc audiẽs: qui in asia educatus fuerat uenit i syriam. Exceptus ab omnibus cum fauore: persecutus est tryphonẽ: qui regnum occupauerat: eoq; fugato regnauit i syria. Simõ

autem dux iudeorum: dilatatis finibus suis: & facto portu in ioppe: cum haberet tunc pacem: misit ad lacedemonios ad innouandam fraternitatem. Romanis quoque misit clypeum aureum: & recepit ab eis amicabilia scripta de amicitia & unione confirmata. Cum ergo antiochus rex syrie tryphonem apud doram obsedisset: misit ei simon machabeus duo milia uirorum in auxilium: & argentum & aurum multum. Qui noluit ea recipere: sed fregit pactum: quod fecerat cum simone: antequam rex esset constitutus: misitque ad eum anthenobium militem: mandans ut reddat sibi arcem: que erat in hierusalem: ioppem: & gazaram: atque tributa locorum: quibus dominatus fuerat: alioquin ueniret contra eum. Cumque uenisset athenobius hierusalem: & uidisset gloriam & apparatum simonis: & affluentiam auri & argenti: miratus est. Cui simon constanter contradixit: & eum uacuum ad regem remisit. Qui rediens regi retulit uerba simonis & gloriam eius. Cum autem iam tryphon de doram fugisset. Auditis rex sermonibus simonis: tryphonem insecutus est: et relinquens cendebeum ducem exercitus: ut expugnaret iudeam. Qui cendebeus cedronem edificauit: ponens in ea milites: ut uastarent fines iudee. Simon autem dux & pontifex iudeorum cum iam senuisset: uocatis duobus filiis suis maioribus iuda & ioanne: posuit eos loco sui: ut pugnarent pro populo dei: deditque illis .xx. milia pugnatorum: qui profecti sunt aduersus cendebeum. Cumque uenissent ad quendam fluuium: timebant transire: sed ioannes prior transiuit: & secuti sunt eum omnes. Conuersusque est cendebeus in fugam & castra eius. Cecideruntque ex eis duo milia uirorum. Et reuersi sunt filii simonis uictores. ¶ Post hec autem ptolemeus filius abobi: qui erat dux constitutus in hiericho: cum esset gener simonis ducis iudeorum: inuitato eo ad prandium in hiericho: occidit eum cum duobus filiis iuda & ionatha in dolo: ut principatum obtineret. Misit quoque nuncios occupare hierusalem: & alios in gazam: ut interficerent ioannem. Sed procurrens quidam in gazam nunciauit ioanni: que facta fuerant. Qui festinauit occupare hierusalem: occiditque eos: qui uenerant eum perimere. Et factus est dux pontifex iudeorum post patrem: qui etiam corpora patris & fratrum precio redempta ab his: qui erant in hiericho: sepeliuit in tumulo paterno in ciuitate modin: ubi & iudas & ionathas depositi fuerant. Hec unde supra.

¶ De sancto ioanne machabeo. V

Ioannes machabeus cognomine hyrcanus dux & pontifex iudeorum filius supradicti simonis post mortem patris in ducatu iudeorum successit. Quem iosephus in tribus commendat: scilicet in religione sacerdotii: in strenuitate ducatus: & quia uir propheta erat. Qui accepto ducatu insecutus est ptolemeum: qui patrem eius dolo interfecerat: & matrem suam cum duobus paruulis tenebat in uincolis: & confugerat ad oppidum ultra hierichonta. quod uocabatur agon: Obsesso quidem oppido: cum ioannes ipsum acriter impugnaret. Ptolemeus matrem & fratres ioannis super muros usque ad sanguinis effusionem cedebat. Propter quod fractus pietate ioannes ab impugnatione se temperabat: matre tamen clamante ne pro se sceleratu ptolemei sineret inultum. Mortem enim suam sic iudicaret immortalitate meliorem. Ob hoc diutius tracta obsidione: cum septimus annus iudeis feriatus ueniret: ioannes ab obsidione recessit. Ptolemeus uero matre ipsius & fratribus occisis: confugit ad zenonem philadelphie tyrannum: qui cutilla cognominabatur. ¶ Deinde ioannes aduersus hircanos bellum gerens: & eos deuincens: hircani nomen accepit: & a romanis iura amicitie postulans decreto senatus inter amicos relatus est. Postmodum autem samariam: que nunc sebaste uocatur obsidione captam: solo coequauit: quam suo tempore herodes instaurans: sebastem in honore augusti uocari uoluit. Hic primus instituit xenodochiam pauperum in hierusalem. Et mortuus est annis .33. temporibus optime administratis: relictis quinque filiis: scilicet aristobolo primogenito & antigono cum tribus aliis. Cumque nullus eorum ad regendum populum sufficeret: uxorem suam disertissimam iudee prefecit & filiis. Sepultusque est in modin. Hec ex historia scholastica: & ex chronicis iosephi: hieronymi atque guilelmi.

¶ De sancto simone sacerdote. VI

Simon sacerdos filius onie temporibus machabeorum in iudea claruit: de cuius sanctitatis & strenuitatis cumulo: multa laudabilia ecclesiastici .5. capitolo leguntur: Qui templum domini in hierusalem non solum reparauit: sed cultu mirabili ampliauit. Doctrina etiam diuine legis in populo floruit: sub quo iesus filius sidrac sapie librum componens: qui ecclesiasticus dicitur: uocauit eum panareton: simonis etiam ipsius in eo: ut dictum est: laudabilem faciens mentionem. Qui tempore antiochi magni regis egypti: iudeorum postmodum persecutoris in pace senio uitam finiuit: hec ex libro ecclesiastici: & ex chronica guilelmi.

¶ De sancto onia sacerdote. VII

Onias sacerdus iustissimus filius supradicti simonis: cuius laus ex secundo machabeorum libro colligitur: & inter sanctos testamenti

neteris a Iosepho cõnumeratᷣ: ꝑfatis patrib°
ꝯtẽporaneus extitit: cuius ope ac pietate: cũ
scã ciuitas in omni pace habitaretᷣ: & téplũ
domini a regibus gentiũ oblationib° multis
ueneraretᷣ: ofenso onia pontifice cõtra simu
uem tépli prepositum: Simon ad apolloniũ
ducem celes: syrie: & fenicis ꝯfugit: & mul-
tis sibi promissis muneribus: sacerdotium si
bi uendicare cepit. Quo audito seleuc° phi-
lopator rex syrie misit heliodorum militem
suum in hierusalem ad spoliandũ omne era
rium templi: nõ uasa sed donaria in usus té-
pli. Quo templũ ingresso: apparuit terribi-
lis sessor equi: & conculcabat eum: duoꝗ iu
uenes splendidi: quos iosephus angelus fuis
se asserit: eidem apparuerunt: qui dextra le-
uaꝗ sessurem equi circũstantes: heliodorũ
ad murtem flagellauerunt. Timés aũt onias
indignationem seleuci: obtulit pro heliodo-
ro sacrificium: & orauit ad dñm. Statimꝗ
ille ab angelis dimissus est: dicentibus ei: ꝗ
orationibus onie eidem de° uitam donasset:
qui ꝯtinuo surrexit illesus: & ad regem redi
ens cũcta gesta narrauit. ¶ Tempore autem
antiochi regis: cum onias uidisset mala: que
fiebant in hierusalem populu iudeorum ad
gentilitaté puerso: & quia duo frés ei°. s. ia-
son & menela° de põtificatu ꝯtédẽtes: ut pla
cerent antiocho: ad rit° gentiũ declinassent.
Iuit ad antiochũ regem in antiochiá tentare
cupiens: si posset eius animũ immutare: quod
cũ nequisset: sedebat apud antiochiam i asy-
lo. Cum auté quinquenalis agon apud tyrũ
celebraretur: & rex syrie antioch° ibi esset:
Iason: qui pontificatum in hierusalem a b eo
emerat: misit regi. ccc. argenti dragmas: i sa
crificius herculis. ¶ Post hec ueniés ãtioch°
hierusalé: cũ suscept° eét a iasõe honorificet
cantum fecit menelaus frater iasonis & onie
ꝗ ipse saterdotium a rege haberet: & iason i
exilium missus esset. Deinde menela° faciès
conuocari oniam de asylo: i quo erat apud
antioch am in hierusalem datis androni
co: cui antiochus iudeam commiserat regen
dam: quibusdam uasis templi: que furatus
fuerat: fecit oniam per eundem andronicum
occidi. Cui° cedis cum querela ad regé hie-
rosolymam redeuntem delata esset: recorda
tus uiri sanctitatem fleuit oniam: & androni
cum purpura exutum: & per totam ciuitaté
circũductũ: in eodé luco: quo oniá pereme
rat: occidi iussit. Hec ex secũdo libro macha
beorũ: & ex aliis quibus supra libellis.

¶ De scõ eleazaru martyre. VIII

E Leazar° martyr unus ex primo-
ribus scribarum hierusalem ma
chabeis ꝯtemporaneus sub anti-
ocho rege iniquo: ne legem dñi
sanctam uiolaret: martyriũ pas-
sus est. Et in ꝯo machabeoꝝ de martyrii to-
lerantia cõmendatᷣ. Cũ eni eét etate puectus
ꝯpellebatᷣ suillas carnes sacrificii manduca
re. Quidá ueru amici eius ueteres: carnes li
citas secreto afferétes rogabát: ut simularet
se ad regis imperiũ máducare carnes porci
nas. Quud renués aiebat: se nelle exemplũ
forte adulescentibus mortis relinquere: ne
illicita simulando: alios suo exemplo ad ne-
faria prouocaret. Sicꝗ etiá odiũ se diligen-
tium incurrit. Et plagis multis pempt° me-
moriam mortis sue: & exemplum fortitudi-
nis dereliquit. Hec unde supra.

¶ De scõ remigio episcupo. IX

R Emigius episcop° rhemeñ. tem-
pore clodouei regis francorum
in gallis claruit. Qui ex eadem
urbe & nobilibus parentibus ex
ortus: a quodam eremita uatici
naliter est preuisus. Cum enim uandalorum
persecutio fere totam franciam deuastasset:
& quidam reclusus uir sanctus & cecus: pro
pace ecclesie gallicane dominum exoraret:
angelus dei eidem in uisu astitit: & remigiũ
ex zelina muliere nasciturum nunciauit: qui
gentem suam a malorum incursibus libera
ret. Qui cũ euigilans uisa zeline narrasset: &
illa ut pute iam anus hoc credere nollet: ait
ille uir dñi: postꝗ pueꝝ ablactaret: oculos
ipsius ceci lacte suo perungeret: & continuo
uisum recuperaret. ¶ Cum autẽ hec omnia
per ordinem contigissent. Remigius mundũ
fugit: & monasterium introiuit. Crescente
autem eius fama cum esset annoꝝ. 22. ab om
ni populo in rheméñ archiepũ est elect°.
Tante autem mansuetudinis fuit: ꝗ etiam ad
mensam eius passeres ueniebant: & de manu
eius ciborum reliquias comedebát. ¶ Que-
dam tempore hospitatus in domo cuiusdam
matrone: cum illa modicũ uini haberet. Re
migius cellarium introiuit: & super dolium
crucem fecit. Moxꝗ uinum crescens desup
egreditur: ita ꝗ per cellarium fundebatur.
¶ Hic autem primus gentem francorũ sua
doctrina ad fidem xp̄i conuertit. Cum autẽ
cludoueus rex francoꝝ gentilis esset: nec ab
uxore christiana conuerti posset: uidens ꝗ i
finitus exercit° allemanoꝝ super se ueniret:
domino deu quem uxor sua colebat uotum
uouit: ꝗ si de hostibus sibi uictoriam cõce-
deret: mox xp̄i fidem susciperet. Quod cum
fuisset ad libitum assecutus: remigium epi-
scopum adiit: & se baptizari petiit: Cũꝗ ad
fontem uenisset: & chrisma sacrum nõ habe
rent: ecce columba ampullam cum chrisma-
te in rostro detulit: de que regem pontifex
liniuit. Hec autem ampulla in rheméñ eccle
sia usꝗ hodie conseruatur: & inde continue
reges francie inunguntur. Rex autem chri-

stianus effectus uolens rhemēsem ecclesiam dotare: beato remigio dixit: ut quantum circuiret donec ipse meridie dormiret: tantum ei concederet. Quod & factum est: sed dum quoddam molendinum haberet intra fines circuitus: molendinarius ipsum dum circuiret cum indignatione reppulit. Cūq; remigius ei diceret: q; una secum habere molendinum cōmune paratus esset. Ille iterum eum reiecit. Statimq; rota molendini in contrarium uerti cepit. Sed cum molendinarius sanctum uirum reuocaret: ut molendinum cōmuniter secum haberet: illeq; ei respōdisset: q; neutrius esse oportet: et statim se terra aperuit: & molendinum protinus degluttiuit.

¶ Preuidens remigius famē futuram cum in quadam ualle bladi cumulos congregasset: rustici inebriati senis prouidentiam deridentes: ignem in segetem supposuerunt. Quod ille audiens illuc uenit: & pro frigore etatis & uespertini temporis: se calefaciens: tranquillo corde dixit. Semper focus bonus est. Illi uero qui ignem accenderant omnes mares in genitalibus diruti sunt: omnesq; femine gutturose fuerunt. Et tales oēs semper in uilla ipsa deinceps extiterunt: quousq; p carolum dispersi sunt. ¶ Hic etiam beatus episcopus inter alia per eum ostensa miracula: puellam quandā a morte corporis suscitauit. Qui & in pace quieuit cal. octobris. ¶ Cū autem corpus eius ad ecclesiam sanctorum timothei & apollinaris in pheretro deferretur secus ecclesiā sancti christophori: cepit adeo ponderare: q; nullaten⁹ moueri poterat: unde coacti illi dominum rogauerūt: ut eis ostenderet et si forte corpus illud in ipsa ecclesia ubi nulle sanctoꝝ erant reliquie sepeliri uellet. Statimq; corpus leuissime itra ecclesiam tulerunt: ubi cum multa miracula fierēt ecclesiā ampliarunt: & facta crypta retro altare: dū corp⁹ ibi ponere uellēt: mouere iteꝝ nullatenus potuerūt. Cū aūt i orationib⁹ pnoctarent: & media nocte oēs pene obdormissent: i crastinū iuenerunt corp⁹ sci in ipsam cryptā ab angelis deportatum. Floruit circa annos dñi. 490. ¶ Hic doctor illustris ecclesie dei in exponēdis scripturis diuinis mirabilis & studiosus fuit: plurimaq; opuscula edidit. Cōmētarios sup ps cōpilauit. Sup. 4. quoq; euāglia utiles expositōes edidit.

¶ De scō banone confessore. X.

BAnon qui & alowinus per sanctū amandū epm eluonēsem: q i gallia predicabat: ex predone conuersus: & gādaui reclusus est: ut ait sigibertus. Hic in iuuētute secu li uoluptatē prauis actib⁹ exercens: habuit uxorem filiā comitis odilonis: de qua genuit algadrudem uirginē xpi. Vxore aūt defūcta aliam supducere uoluit: sed interim a sācto amādo ad penitentiā cōuersus relictis oibus fact⁹ est clericus in cenobio gandauensi. Et dū fabricaretur cella: in qua includi debebat: ut ipse poposcerat: & quidam ad op⁹ cementum in curru deferret: canesq; multi eū circundantes sibi insultarent: ille ipanēs banonē blasphemauit. Quē diabolus illico subuerso curru: uehiculum cū aialibus sup eum proiecit: & oppressū extinxit. Quē uir dñi orone & lacbrymis suscitauit. ¶ Quadā die cū uidisset quēdā: quē ipse sectaris exūs uendiderat: genibus illius prouolutus: ueniā petiit: & ab eodē uix obtinuit: ut uinctis ferro mānibus ac pedib⁹ carceri traderet: ut sic pniam ageret de pmisso & aliis scelerib⁹ ppetratis: ubi usq; i proximū exitus sui diē pstitit: mira pnia carnem atterens & peccata sua continue deflēs. Hordeaceo pane cinere mixto: & potu modice aque contentus: uilissimum cilicium sup stratū suum expansum hēbat cinerib⁹ desuper aspsis: lapideq; capiti supposito dormitabat. Et dū ad laudes dō soluēdas surgeret: lapidē ipm uix a duobus deferrēdū humeris baiulabat. Ibi quoq; obedientiam regule nūq̄ dimisit: & multa diaboli tētamia deuicit. Qui ut eū ide deiiceret i diuersis illi feraꝝ & sperētū formis appebat: sz mox ipm sopori deditū: angel⁹ eū in colūbe spē ꝯfortabat. Cum aūt morti appropinquaret ministrū suum misit ut deuotū sibi p̄sbyteꝝ lōge positum ad se uocaret: qui uiaticum sibi deferret: quē ignorantē uiam āgelus dñi usq; ad p̄sbr̄m deduxit: illeq; ad banonē ꝯcit⁹ uenies: diuina ei sacra ministrauit: statimq; uir dñi i pace quieuit calē. octobr. cui⁹ obit⁹ ꝯtinuo geltrudi uirgini lōgi⁹ abēn diuinit⁹ reuelat: eiq; ut sci corpori uestimēta ad sepeliēdū mitteret mandat: quod & illa festinanter adimplere curauit: in quibus uir scūs inuolutus sepult⁹ fuit.

¶ De sancto piatore martyre. XI

PIator martyr apud tornacēse oppidū passus ē: qui cū btō dionysio epo suisq; sociis ab urbe ruma egressus: galliam pdicatiōis causa expetiit: & ab eodē p̄sbyter ordinatus fuit. Atq; postmodum pro cōfessione nominis christi consumato martyrio ad dñm migrauit cal. octob. ut ait adu.

¶ De translatione sancti germani. XII

TRanslatio corporis sancti germani antiisodorensis episcopi apud eandem ciuitatem colitur calendis octobris: quo uidelicet die corpus eius de rauenna translatum: ubi in pace durmierat: antisiodorū delatum est: quod regina placida ad galliam

ut eidem in extremis agēti promiserat destinauit: ut supra dictū est in eis legēda pridie cal. augusti. ¶ Cū autem beatus germanus p ciuitatē uercellēsem trāsiens: eusebio epo promisisset: q in reditu eius raoennā pgentis ecclesiam quā ille fundauerat dedicaret. audiens eusebius q germanus defunctus esset: ecclesiam consecraturus cereos accendi fecit. Sed quanto plus accendebantur: eo amplius extinguebantur. Quod uidēs eusebi⁹ intellexit ecclesiam alio tempore dedicādā. Cum ergo corpus sancti germani qd ad gallias trāsferrebatur: uercellas delatum esset: mox ut in ecclesiam ipsam inducitur: cerei omnes diuinitus inflāmantur. Tunc eusebi⁹ promissionis memor intellexit: ut qd germanus uiuens se facturum promiserat: mortu⁹ adimplebat. Sicq tali dedicatione content⁹ ecclesiam dimisit. Et corp⁹ ad ecclesiam suā delatum ibidem honorifice conditum fuit.

¶ De sanctis leodegario episcopo & gerino martyribus. XIII.

Leodegarius episcopus & gerin⁹ martyres apud eduensem ciuitatem passi sunt tempore childerici regis francoꝝ. Qui leodegarius dum esset episcopus eduensis clothario rege decedente: uoluntate dei & principum consilio childericū fratrem clotharii adolescentem idoneum prefecit in regem. Hebroni⁹ uero maior dom⁹ regie theodoricum childerici germanum preficere nitebatur: non propter regni commodum: sed quia omnibus odiosus iram regis & pricipū uerebatur. Timens igitur regē hebronius: licentia obtenta monasterium introiuit. Rex uero theodoricum: ne contra regnum moliretur in custodia detinebat: & prudentia episcopi omnes populi pace gaudebant. ¶ Sed post aliqd tempus: rex malignorum consilio in tātum in leodegarii odium incitatur: q opportunitatem mortis eius inquirebat. Episcopus uero blande ferens: & inimicos ut amicos amplectens: egit cum rege: ut in urbe: cui preerat: die pasche celebraret: & cū eodem i mensa cōmunicaret. At uero cū audisset: q rex eius mortem perficere decreuisset: sic persecutorem perfugit: q in luxouiensi monasterio domino seruiens etiam hebronio: qui in ipso cenobio: in monastico habitu latitabat: deuote seruiuit. ¶ Post modicum rex moritur & theodoricus in regē sublimatur. Leodegarius uero populi sui lachrymis & precibus motus: & abbatis imperio cōpulsus: ad sedem suam rediit. Hebronius quoq statim apostatauit: & regis seneschalcus est ordinatus. Qui deterior effect⁹ leodegarium occidere nitebatur. Missis igitur militibus eum cepit. Qui in habitu pontificali detentus: ab eisdem exoculatus ē: sicq dimissus. Post biennium uero scūs leodegarius cum fratre suo gerino quem hebronius relegauerat: in palatium regis adductus: dum ad irrisiones hebronii sapienter & pacifice responderet: nequissimus ille iussit gerinum lapidibus obrui: episcopum uero tota die nudis pedibus per quendam fluuium saper accutissimos lapides decurrentem deduci. Et audiens q in his tormentis deum laudaret: linguam eius precidi fecit: & postmodum cuidam custodi tradidit. Ille autē usuz loquendi non amittens predicationi populorum instabat: predicens quomodo & qualiter hebronius moriturus erat. Lux etiam i mensa in modum corone eum circumdedit. Quod hebronius audiens: missis quatuor spiculatoribus eū decollari mandauit. Quorum tres uerba eius pacifica audientes: adeo sunt cōpuncti: q ad pedes eius procidentes ueniam postulabant. Quartus uero cum eū decollasset a demonio arripitur: & in ignez proiectus exuritur. ¶ Expleto biennio audiuit hebronius corpus sci miraculis illustrari: & inuidens misit militem ad uidendum si sic ueritas se haberet. Qui ueniens & sanctū corp⁹ deridens: ac tumbam calce percutiēs statim a demonio inuasus expirauit. Deinde hebronius sm q scūs predixerat: gladio nequiter occisus est. Passio hoꝝ martyruꝫ agitur. vi. nonas octobris. Qui passi sūt circa annum domini. 680.

¶ De sanctis eleotherio & aliis innumerabilibus martyribus. XIIII.

Eleotheri⁹ martyr & alii innumerabiles martyres apud nicomediam sub diocletiano imperatore: huius ocasione passi sunt. Cōtigit enim aliquam partem palatii incendio conflagrare. Hoc imperator a xpianis factum falsa suspitione presumens: iubet omnes collectos coaceruari: & alios gladiis obtruncari: alios ignib⁹ ꝯsumi. Quorū prior & nobilior eleutheri⁹ ceteros hortabatur. Ita ut eoꝝ aliqui se sponte ignibus traderēt: alii uero se ultro gladiis offerēt. Et cū etiā ipsos ministros nimia crudelitas horresceret: ptē illoꝝ nauiculis impositos in medio pelagi adductos in pfundum demergebant. Alii uero crudeliores quorūdaꝫ mēm effodientes cadauera in mare piciebant: ne forte dii xpianoꝝ efficerētur. Beat⁹ uero eleutherius imanissimis tormentis cruciatus: uictoriā suā per ignē uelut auꝝ examinat⁹ cōpleuit. Cui⁹ reliquias furtim xpiani quidā in ciuitate nicomedie ꝯdiderunt. Qui passi sunt vi. nonas octobris.

¶ De sanctis duobus euandis presbyteris & martyribus. XV.

Evaudus & alter euand⁹ ambo p̄sbyteri & mares apud antiquos saxones passi sunt. Qui cū uuleboldo ep̄o uenientes germaniam transierunt ad saxoniā āno iustiniani imperatoris. 7. quo𝔷 un⁹ dicebat euand⁹ albus: & alius euādus niger. Et cū ibidē xp̄m predicarent: a paganis tenti & occisi sūt. Ad quo𝔷 corpa nocte diutius lux apparens: & ubi essent: & cuius eēnt meriti declarauit: q̄ iussi pipini regis in agrippinensi colonia sepulti sunt. Passi sunt aūt. 5. non̄ octobr̄. Hec ado & sigibertus.

¶ De scō dionysio ep̄o & martyre. XVI

Dionysi⁹ ep̄s & martyr apud athenas passus est. Qui post clarissimam ꝯfessionē fidei: post grauissima tormento𝔷 genera glorioso martyrio coronar⁹ ē: ut restat aristides atheniensis uir fide sapiētiaq̄ mirabilis: tro uidelicet tēpore quo de xp̄iana fide libr̄ ꝯposuit: qui passus est. 5. non̄ octobris ut ait ado in suo martylogio.

¶ De scīs crispo & caio discipulis. XVII

Crispus & cai⁹ discipuli apud corinthū claruerunt: quos ad corinthios epistola p̄ria ad principiū apostol⁹ se scribit baptizasse. Huius et caii meminit idē apostol⁹ ad ro. 14. & eidē ioānis tertiā epistolā scribit ut dicit glo. ro. 14. Crisp⁹ aūt ille est: de quo act. 18. cap̄. mentio fit: qui ambo apud corinthum quieuerunt. 4. non̄ octobris: & eorum corpa ibidem tumulata seruant. Hec ado.

¶ De scō frācisco ꝯfes. ordis mino𝔷. XVIII

Franciscē⁹ ordis mino𝔷 dux & fūdator prim⁹ in ciuitate assisii ortus: fili⁹ petri bernardonis negociator effectus usq̄ ad. xx. etatis sue annū tp̄s suū uane uiuēdo cō sumpsit: quē dn̄s infirmitatis flagello corripuit: ac in uiz aliū subito trāsmutauit: ita q̄ iā spū p̄phetico pollere cepit. Et romā tendens cū deuotiōis uestimēta sua paupib⁹ tribuit: & iā paupertatis amator: paupis uestimēta iduit: & ante ecclesiā sci petri uer paupes sedit: & cū eis uelut un⁹ ex ipsis mādücauit. Et simile sepi⁹ fecisset: nisi eū noto𝔷 uererundia ipedisset. ¶ Quēdā leprosū obuiā hn̄s ī oscula ei⁹ ruit: & ille post hec statiz disparuit: quapp ad leprosos p̄perat: & eo𝔷 manus demiscuiās pedesq̄ lauās: eisdē pecuniā donat. ¶ Ecclesiā sci damiani orōnis cā īgredit: & imago crucifixi eū miraculose alloqit: mādās ut ad domū suā repandā accederet: que ut ipse cernebat: tota destruebat. Ab ea ergo hora crucifixi ꝯpassio mirabiliter cordi eius insigit. Instititq̄ solicite ecclesie reparande: & uenditis oib⁹ cū pecuniā cuidā p̄sbro daret: & ille eā timore parentū accipe formidaret: corā ipso illam piecit: quapropter a patre ligatus & cesus: eidē pecuniā restituit: ac uestem pariter resignauit: & sic nudus coram ep̄o ciuitatis oibus paternis bonis renunciās ad dn̄m ꝯuolauit: & se cilicio induit. ¶ Quadam die cum audiret ea: que dn̄s ad discipulos suos ad predicandū missos locutus est: statim ad omnia ea ad l̄ram seruanda consurgit. Soluit calciamentū de pedibus: tunica una sed uili iduit: & p corrigia mutauit funiculum. ¶ Tēpore niuis p siluā ambolans: a latronibus capit: & interrogat⁹ q̄s sit: se dei preconē asserens: in niuē cesus p̄icit. Multi deinde clerici & laici spreta seculi pōpa: ei⁹ uestigiis adheserunt: quos pater sc̄us docuit euangelicā pfectionē adimplere: & p uiā scē paupertatis incedere. Sicq̄ mino𝔷 ordinē icohauit: quos minores ex humilitate uocauit. Regulā quoq̄ suā ipse dictauit: quā papa innocēti⁹ 3⁹ ꝯfirmauit: & extunc uerbū dei ubiq̄ discurrēs p̄dicare cepit. ¶ Fatigatus ex itinere: cū asinū equitaret: & soci⁹ ei⁹ frater leonard⁹ de assisio pedes iret: turbatus i corde suo dicebat: q̄ parentes utrinsq̄ ipso𝔷 non de pari ludebant. Coi⁹ cogitationē uir dei p spiritum cognoscens: ꝯtinuo de asino descēdit: & socium ascendere uoluit: dicens q̄ nobilior se fuerat: & iō ipso equitante: illuz pedes ire nō decebat. Stupefactusq̄ frater oēniā postulauit. ¶ Mulier quedā ipsi solicite retulit: q̄ sanctū ei⁹ p̄positum: quod iceperat: uir ei⁹ perturbabat: cui p uxorem uir dei precipiendo mandauit: ut ex parte dei omnipotentis ei diceret: q̄ nūc tēpus salutis: postmodū equitatis futu𝔷 esset. Qua denunciatione uir dei subito immutat: & ꝯtinentiā una cum ꝯiuge pollicet. ¶ Cuidam rustico sitienti in solitudine fontē aque suis orōnib⁹ impetrauit. ¶ Cuidam fratri sibi familiari prophetico spiritu retulit: de se quasi d̄ alio loquens: uiz esse sup terrā: p̄pter quē quoad uiueret dn̄s famē futurā descēdere nō permitteret. Qui post trāsitū ei⁹ eidē fratri apparuit: & famē: que super terram uenerat: eo de medio sublato permissam a deo nūciauit. Sicq̄ tam per reuelationē q̄ per euentum: q̄ de se se dixisset: frater ille cognouit. ¶ Paupertatē adeo diligebat: q̄ dn̄am suā semp eam uocabat: & si pauperiorem se uidebat: protinus inuidebat: & ab eo se uinci timebat. Cum pauperi transeunti ꝯpareret: socios ait: q̄ si ille pauper erat effectu: forsitan diues esset uoluntate. Sanctus uero ꝯtinuo sibi iussit: ut tunicā exutā paupi tribueret: & ab eo ueniam postularet: cui ille p̄tinus obediuit. ¶ Quadam occurrēs domine uultu & habitu per omnia similes obuias habuit: que eū salutātes dixerunt: Beneueniat domina paupertas

Et stati dispuerūt. ¶ Cū in urbe aretii bellū
itestinū ꝯmotū eēt. Frāciscꝰ uidit de burgo
demones sup ciuitatē isultantes. Qui fratrē
siluestrum uocans eidē mandauit: ut ad por
tam ciuitatis iret: & demōibus i dei uirtute ac
ex sui pte mandaret: ut ꝯtinuo abirēt. Quod
dum ille fecisset: ꝓfestim demōes recesserūt: &
ciues ad cōcordiā redierūt. Qui frater dum
eēt i seculo ꝑsbyter: uidit aliqñ crucē aureā
ex ore francisci ꝓdeuntē: & ad celos usq; ptī
gētē: ac utrāq; ptem mūdi cingentem. Qui
mox ꝯpunctꝰ seculū dereliqt: & ordinē itroi
uit. ¶ Existēti aliqñ in oratiōe diabolꝰ ei gra
uē carnis temptatiōnē immisit. Illeq; ueste de
posita se cordula duriꝰ uerberauit. Et cum
nec sic tentatio discederet: foras exiit: & i ni
uē se nudū demersit & sic tentatio discessit.
¶ Dū aliqñ maneret i domo dñi leonis car-
dinalis scē crucis: nocte quadā a demonibꝰ
grauiter cesus ē. Quod scūs mane socio nun
ciauit: eidēq; dixit: ꝙ deꝰ hoc fieri uoluerat:
qa i curiis magnatū manebat. Statiq; ide re-
cessit. ¶ Vidit aliqñ demones supra tectū do
mus discurrētes. Qui exiēs: eisdē ex pte dei
mādauit: ut qcqd eis permissum eēt: i corpo
re suo facerēt: seq; de eiꝰ carne sibi aduersa-
ria uindicarēt: ꝯfusi aūt demōes euanuerūt.
¶ In uisione dei beatꝰ frāciscus supra se cru
cifixū seraphim aspexit: q crucifixiōis sue si-
gna sic et euidēter ipressit: ut crucifixꝰ uide-
ret & ipe. Cōsignaturq; manꝰ pedes & latꝰ
crucis charactere: sed diligēti studio ab om
nium oculis stigmata abscondebat. Quidā
eū hec in uita uiderūt: sed in morte plurimi
ꝯspexerūt. ¶ Colūbina simplicitate plenus
omnes creaturas ad creatoris hortat amo-
rem. ꝑdicat auibꝰ: audit ab eis: tangunt ab
ipo: nec nisi licētiate recedunt. Apud portiū
culā cicadam i ficu canentē uocauit: que sta
tim i manu eius ascendit. Et ad eiꝰ iussionem
& in ipsius manu cātauit: & licētiata recessit.
Fraternoq; noie aīalia cuncta uocabat: uer-
miculos etiā ne lederent de uia colligebat.
¶ Vir qdā secularis franciscū duobꝰ ensibꝰ
fulgētibꝰ i modū crucis signatū: p uisionē as
pexit. Qui ē cū nūq̄ uidisset: postmodū ꝯspi
ciens: tali indicio recognouit: & ꝯpunctꝰ or
dinem itroiuit. ¶ Cū ex nimio fletu oculoꝝ
infirmitatē incurrisset: nec se a lacrymis tē
perare uellet: & ꝯsilio medici ferro candēte
cauterizandus eēt: signū crucis edidit: & ab
aure usq; ad supciliū imisso ferro: nullā adu
stionem sensit. ¶ Apud eremū scī urbani ma
ximo langore detentꝰ: cū ex debilitate uinū
postulasset: nihilq; adeēt: allatā sibi aquam
signo crucis i uinū ꝯuertit: ad cuius gustū
subito ꝯualuit. ¶ Cū frater quidā ꝯtra obe
dientiā deliquisset: & ꝑnie signa haberet: uir
dei tamē ad alioꝝ exemplum capucium eius
i ignē proiecit: ubi per moram stetit: & inde
omnino illesum eductū fuit. ¶ Ambulans ꝑ
paludes ueneciaꝝ intra multitudinē auium
cantantiū: cū socio accessit: & nulla illaꝝ se
mouit. Et cum officiū ibi diceret & garritus
eos auium impediret: ad eius mandatū aues
conticuerunt: & celebratis horis: ipo iterum
iubente cantū resūpserūt. ¶ Alias uolucrū
multitudinē reperiēs: eis cepit predicare: &
eos ad laudem creatoris admonere: qui eos
plumis induit: & pēnas eis ad uolatū tribuit:
& aeris puritatē concessit: ac semina sine eo-
rum labore ad esum ꝑparauit. Aues uero
ut rationes capaces i eum itendebant: & ab
ipo tacte nullatenus auolabāt. ¶ Alias quo
q; apud castrum gallinariū predicās hirun-
dinibus eū garritu ipediētibus silentium im
posuit: & donec ipse predicauit nulla ipsaꝝ
ampliꝰ canere ꝑsumpsit. ¶ Hospitatꝰ a quo
dam milite eundē ad pniam prouocauit: pre
dicēs ei ꝙ cito alibi manducaret. Qui domū
suam disponēs & peccata ꝯfitens: dū ad mē
sam sederet subito expirauit. ¶ Trāseunte il
lo ꝑ apuliam: bursam reppit i uia denariis
tumescētem. Quam cum socius accipe uel
let ut paupibus daret: & franciscus prohibe
ret: oratiōnē premisit: & socium bursam ac-
cipere iussit: Indeq; protinus serpens magnꝰ
exiuit. ¶ Cum quidā frater grauiter tentare
tur: cogitabat ut si scriptum aliquod de ma-
nu eius haberet: tentatio recederet: sed cum
secretum pādere non auderet: uir dei hoc p
spiritum cognoscens: quasdā dei laudes scri
psit: & fratri chartam tradidit: quam cū por
taret omnis tentatio eum reliquit. Dum aūt
sanctus infirmus iaceret: & idem frater tuni
cam eius habere desideraret. Franciscus eiꝰ
optatum cognoscēs frēm uocauit: & tunicā
illi post mortem possidendā concessit. ¶ Sa
cerdotes autem plurimum honorabat: & in
tantū eorum ordinē ponderabat: ꝙ ad sacer
dotium nunq̄ promoueri uoluit: sed in dia-
conatus ordine permansit. ¶ Cum uero ad
diem propinquaret extremū: longa infirmi-
tate confectꝰ se nudum super nudam humū
poni fecit: & fratres aduocans cācellatis ma
nibus benedixit ac in morem cene dominice
buccellam eis panis diuisit. Et sumpto uiati
co ad extremam horam ueniens spiritum e-
misit. 4. nonā. octobris die dñico anno domi
ni. 1226. Cuius animam quidam frater i mō
dum stelle ad celum ascendentem cōspexit.
¶ Minister etiam terre laboris in extremis
agens: cum dudū loquelā amisisset: subito
cepit clamare: & patrem franciscum ut se ex
pectaret rogare. Querentibꝰ qd diceret rū-
dit ꝙ patrē frāciscū uidebat: q ad celos ꝑgē
bat. Et stati i pace obdormiēs patrē secutꝰ ē
Illi uero postmodum eadē hora iuenerunt

sanctum a carne migrauisse: cuius corp⁹ assisii apud sanctā mariam de angelo sepultum est: ubi & miraculis multis claret.

¶ De scō aniano epo & ɔfessore. XIX

Anianus alexandrin⁹ eps discipulus bti marci euangeliste: & eiusdē in epatu ipsi⁹ ciuitatis successor fuit. Hic ex apbrica nobilissimus & diues: dū nauigans circa portum alexādrie naufragasset: oibusq; suis amissis mēdicare erubesceret: ab uno sibi noto chlamyde ɔtect⁹: adhesit cuidā opario reparatori ueterꝫ calceorꝫ: a quo cū p triduū nō comedisset: refect⁹ est: & cū eo ad manendū se ɔposuit: & artē ei⁹ in breui didicit: quo p⁹ tps modicū decedente: anian⁹ in domo mgr̄i quondā sui remāsit: & filiū ei⁹ paruulū sibi ɔmendatū diligenti⁹ enutriuit. ¶ Interea dū beat⁹ marc⁹ alexandrie appulisset ad p̄dicandū: & calciamētū ei⁹ dirutum eēt: aniano tradidit resarciendū: ut supra dictū est in passione scī marci. 8. calen. maii. Dū aūt anianus in uultū bti marci itēderet: eūq; ut angeli refulgebat: casu subula manū pforauit: & exclamauit unus de⁹: quē marc⁹ i terram expuēs & lutū ex sputo ɔficiēs: manūq; pungens cōtinuo sanauit. Susceptusq; in domū uiri eū ɔuertit: & cū oi familia baptizauit: & p̄sbr̄m ordinans: eidē infirmitates sanandas ɔcessit: atq; post tps aliquod pentapolim adiit. Exīde anianus qcqd ex arte lucrabaꝫ: trifariam diuidebat: unā partē p suo uictu retinens: aliam filio quōdā magistri sui ɔcedens: tertiā paupibus ipendēs: & p̄dicatiōi ɔtinue insistebat. ¶ Die quadā dū mulieres transeūtes aspectu ipudico respexisset: cupiens euangelium: ut sonat ad lr̄am obseruare: oculuꝫ sibi subula pforauit: carnē quoq; suā ieiuniis & uigiliis macerās: sepi⁹ ad extinguendā flammā libidis se in uase aque frigide submergebat: oēsq; egros ad se delatos quacūq; infirmitate curabat. Iudeis quoq; ipm emulantibus uiriliter resistebat. Ad quorꝫ suggestionem odientiū anianū rex babylonie mandauit: ut qa in euangelio xp̄ianorꝫ ɔtineꝫ: q habentes fidē sicut granū sinapis mōtes trāsferre possunt: quaten⁹ xp̄iani montē magnū in mide suo loco transferrent: alioqn aut fidem xp̄i tanq̄ falsam abnegarent: aut capitalē sententiā oēs subirent. Epo igiꝫ thesitbie cū uibus xp̄ianis ex hoc admodū afflicto: & deū pro fide sua suppliciter exorāti: p angelū reuelatur: neminē ad hoc ex fide sua idoneum nisi monoculū anianū. Vocatus igiꝫ ab epo omiq; populo indicto ieiunio triduano: ipe ɔfisus in dn̄o mōti mādauit: & mons ɔtinuo se mouere cepit: & de suo loco recedens: tantaq; celeritate uersus babyloniam ueniens: quanta nauis p equora uento pellitur: & eo usq; diuinit⁹ deferꝫ: donec ad p̄ces r̄gis mōti mādauit: ut figereꝫ: ne i ciuitatē irrueret: & eādē opprimeret. Sicq; ibidē fix⁹ usq; hodie manet. ¶ Propter quod miraculū rex cū oi pp̄lo cōuersus: ecclesiā principalē in babylonia in honorem dei genitricis edificauit: aliasq; plurimas basilicas cōstruxit. ¶ Post hec dū anian⁹ btō marco reuertēti occurreret: eūq; ille mdēs monoculū: cām cecitatis didicisset: ipm de rudi itellectu euāgelii redarguit: illūq; interrogauit: cur ipse: qui alios illuminabat: seipm sanare non potuerat. Qui rn̄dit: q; hoc miraculū ipsi uti suo magistro reseruauerat: quē beat⁹ marc⁹ ɔfestim illuminauit: ipmq; alexandrie sibi successorē epm ordinauit. ¶ Sed post magistri martyrium anianus oēs ciuitates circuibat: & uerbum dn̄i instanter p̄dicabat: miraculisq; clarebat. Inter que ɔtractum unū ad questū sedentē erexit: & mulierem in damasco obsessam a demonio liberauit: de quo parētes ei⁹ dolētes: eo q; ex ipso immundo sp̄ū aliqua p̄dicente plurima lucrabanꝫ: ipm ad baiuluꝫ tāq̄ magū traxerunt occidendū. Quem ille audiens: famāq; eius & uitā sanctā cōperiēs libere dimisit. ¶ Deinde anianus leprosum quendā a medicis incurabilē a lepra mūdauit: & eum cū oi familia baptizauit: ac deinde alexandrie deguit. Obitum aūt suū sibi diuinit⁹ reuelatum p̄sciens: angelica monitione milonē discipulū suū i epatu sibi substituit. Ipseq; clarus uirtutib⁹ in pace quieuit 4. non. octobris. Sepultusq; est iuxta corp⁹ bti marci in loco buculi. Cuiusq; corp⁹ processu tēporis uenetias inde translatū in monasterio sācti clemētis recōditum fuaꝫ.

¶ De scō petronio epo. XX

Petronius eps bononie apud eandem ciuitatē claruit tpe theodosii secūdi impatoris. Hic natiōe grecus ex stirpe impatorꝫ ɔstantii & ɔstantini descēdit: unde & theodosius august⁹ sororem eius in coniugem accepit. A cunabulis christian⁹ & litteris grecis & latinis eruditus philosophie & sacris scripturis operam dedit: unde & doctor ecclesie dei isignis extitit: clericale adeptus officiū in palatio theodosii cunctis p̄fectus: elemosynas uberes pauperib⁹ tribuebat: & corp⁹ ieiuniis atterebat. ¶ Cū aūt arriana pestis inualesceret. Theodosius petronium romam ad papā celestinū direxit: pro fidei ueritate discutienda. Qui dū ad portuꝫ tyberinum applicuisset: a clericis romanis a papa obuiā sibi missis honorifice suscept⁹ est. Nocte eni precedenti celestin⁹ papa p uisionē a btō petro monitus fuerat: ut legatuꝫ imperatoris bononie i epm preficeret: eo q; eorum eps defunctus esset. Sūmus pontifex

ergo petroniū gratissime suscepit: & ipm se/
cu3 i palatio manere pcepit. Tertia uero die
bononiēses ciues romā uenerunt: & epm suū
pape defunctū dicunt: atq3 pastorē sibi dari
deposcūt. Celestin⁹ igit̄ missionē referens pe
troniū oib⁹ approbātib⁹ bononie epm ꝯse·
crauit. Qui bononiā pduct⁹ populū dōi uer
bo & exēplo docuit. Ecclesias multas ab ar
rianis dirutas repauit: & basilicam sci ste/
phani de nouo ꝯstruxit. ¶ Post hec theodo/
sius romā ueniēs: dū quēdā legatū suu3 bo/
noniā destinasset: illeq3 ut supb⁹ unū nobilē
uerberasset: & ob hoc a ppiqs iterfect⁹ fuis/
set: theodosios irā dissimulās bononiam ue/
nit: dūq3 iuxta ciuitatē esset: quidā nepos ei⁹
obiit: quē ille pacifice sepelire uelle simulās
a ciuib⁹: q ei timētes portas clauserāt: se intro
mitti postulauit. Introduct⁹ aūt: post depo/
tis sepulturā i cioes irruēs: multos occidit:
palatia & ecclesias plurimas diruit: & ciui/
tatē ex magna pte destruxit: pp qd a scō am
brosio de ecclesia expulsus ē: ut supra habi
tū est i legēda ambrosii. 7. id⁹ decēbris. Pe/
tronius uero ecclesiaꝝ repatiōi solicite iten/
debat. ¶ Dū autē opatiō quendā cū colūna
ruentē uidisset: sic signū crucis opposuit: q
colūna itegra manēs cecidit: & magister ille
in nullo collisus simul ruit: & sine lesione p
māsit. Qui erect⁹ retulit: q ad crucis signū
ab epo editū iuuenē candidū sibi assistētem
ꝯspexerat: q ipm & colūnam substentans ad
terrā deposuerat. ¶ Deinde petroni⁹ cū ipa/
tore ꝯstātinopoli3 rediit multas ab eo grās
& priuilegia ciuitati sue obtinuit: & .v. cor/
pora ex inocentib⁹ ipetrauit. Que secū defe/
rens bononiā repedauit. Et post uitā lauda/
bilē i pace quieuit. Sepultus in ecclesia sancti
stephāi quā ipse edificauit. 4. noñ. octobris.
¶ Hic scūs uir monachoꝝ studiis istruct⁹ :
uitas patrū egypti monachoꝝ scripsisse cre/
dit̄: quas ueluti uite & pfessionis sue normā
& speclm amplectont̄. Scribit gēnadius le
gisse sub illi⁹ noīe ordinationē epi ratiōe &
humilitate plenā: quā ob stili elegātiam ei⁹
fuisse nō credit. Sed petronii huius uiri elo/
quētissimi fuisse plurimi tradūt: quia i eodē
tractatu se prefectum ptorii fuisse designat.
Scripsit & homelias euāgelioꝝ plures. Hec
gēnadius de uiris illustrib⁹.

¶ De scis amelio & amico martyrib⁹. XXI

AMeli⁹ & amicus mr̄es passi sunt
tpe caroli magni pro defēsione
ecclesie dimicātes. Hi duo pueri
uno die orti sunt amelios ex ciui
tate aruerneñ: Amicus ex milite
bericano tpe pipini regis frācoꝝ. Qui adeo
similes oib⁹ mēbris corpis & liniamētis fue
runt: ut nec ab ipis parētib⁹ & notis discerni
possent. Similitudinē eandē habentes simili/
tudinē etate procedente: i oib⁹ moribus & lo
quela. Qui cū a parētib⁹ iam septēnes romā
baptizandi deferrent̄: i ciuitate lucana se in/
uicem inuenerūt: ubi iter se societatē amicis
simā & omnoē uoluntatū adeo firmauerūt:
ut deinceps onus sine alio: nec cibum uellet
sumere: nec i lecto quiescere. Papa igit̄ de⁹/
dedit eos baptizauit: & oīdēs eos i tātū simil
limos: utriq3 eoꝝ scyphū argēteum auro &
gēmas ornatū: p oia similem dedit. Sicq3 am
bo ad ppria redierūt: & etate procedēte: du
dum i unū habitauerunt: uerꝝ defuncto ami
ci patre. Iuuenis de castro paterne heredita/
tis ab emulis electus ē. Qui dū ad comitem
ameliū uenisset: eū a patria absentē reppe/
rit: & itinerādo illū pquirere cepit. Cuius in
fortuniū amelius audiens: amicū uersa uice
dudū requisiuit. ¶ Dū autē amicus apd quē
dam nobilē uirꝝ hospitatus esset: filiā eius in
coniugē accepit: secūq3 p ānum & dimidium
permāsit. Deinde relicta uxore ad amelium
requirēdū abiit. Quē3 post multos labores
inuenit in prato prope parisius: iuxta flumē
sequanā cū familia epulantē: ille uero amicū
& suos hostes esse arbitrās bericanos: arma
tus cū suis ꝯtra eū pcessit. Et dū bellum uel
lent assumere. Amelius amicum loquētem
audiuit: & ad uoce3 ipm recognouit. Sicq3
mutua uisione letantes: ambo ad curiam re
gis caroli accesserunt. Quos rex strenuos ui
deos unum eoꝝ thesaurariū: alteꝝ uero suū
fecit dapiferꝝ. ¶ Post ānos tres: amicus ame
lium relinquēs de cōsensu regis ad uxorem
reuisendā accessit. Quo discedente amelius
diabolo istigāte: filiā regis uirginem oppres
sit: qđ & arderico: q se ei⁹ intimū simulabat:
secretius reuelauit. Post aliquot dies ille sce
lus regi patefecit. Amelius uero a rege cap/
tus: cū crimē oīno cōmisisse negaret: a rege
ꝯpellit̄: ut suā inocētiā duello cū arderico
ꝯprobaret. Qui iducias dieꝝ. 30. postulauit
quā & obtinuit. Interea amicus rediit: & or/
dinē rei geste ab amelio didicit. Qui secreto
ameliū ad uxorē suā misit: ipse uero i termio
statuto se regi pñtās i psonā amelii: seq3 ame
lium mētiēs: duellū subire se libenter obtu/
lit. Qui a rege & oib⁹ amelius putabat̄: co
luitq3 rex: ut prius se iuramento purgaret.
Qui cum regis filiam se minime cognouisse
iurasset: & ardericus econtra illū sibi hoc di
xisse sacramēto firmasset. Amicus i bello ob
tinuit: & ardericū interfecit: filiā quoq3 regis
bellixendā sibi a patre traditā i psonā ame/
lii despōsauit. Mox relicta curia: ad ameliū
abiit: & ei cūcta p ordinē nūciauit. Amelius
uero cū uxore amici usq3 tunc fuerat: & eā i
tactā custodierat: quē illa uirū pprīū existi
mabat. Ameli⁹ autē ad curiam rediēs: filiā
regis ab amico desponsatā3 in ꝯiugem hūit

ex qua duos gemellos procreauit. ¶ Post
aliquod tēpus amic⁹ leprosus efficit̄: & ab
uxore sua eiicit̄: & dū ad castrū suū ꝓprium
bericanū ueniret: a suis expulsus romā adiit
Quē ꝯstātin⁹ papa qs eēt audiēs: benigne su
scepit. Elapsis aūt trib⁹ ānis cū fames ualida
romanos opprimeret. Amic⁹ ad comitē ame
lium uenit: quē ille uti leprosum effectū mi
nime recognouit: ex charitate tñ pegrinum
suscepit. Cū aūt scyphū a papa deusdedit ei
donatū amicus ꝓduceret: uidens ameli⁹ scy
phū ꝑ omia suo similē amicū recognouit: &
eum humanissime tractauit. ¶ Post aliquot
uero dies diabolus in spēm angeli raphaelis
trāsmutatus: ameliuz per uisum admonuit:
ut duos filios suos gemellos triēnes decolla
ret: & eoꝝ calido sanguine amici leprā ꝑfun
deret: illeq̄ statim mūdationē reciperet: quod
ameli⁹ licet dolorose eñ ex intima amici cha
ritate facere mox curauit: & statiz amic⁹ mū
dationē suscepit. Dū aūt uterq̄ eoꝝ ad eccle
siā grās acturi deo ꝑgerent: mortēq̄ filiorū
amelius deploraret: reuersus filios suos rep
perit suscitatos: & in lecto ludētes: ac oīno i
columes: saluo q̄ circa colla eoꝝ signum ru
beū in modū fili serici ex incisiōe appebat i
testimoniū miraculi gloriosum. Extūc ergo
amelius de crimine penitentiā egit: & cū uxo
re castitatis uotum emisit. Vxor uero amici
a diabolo obsessa per ꝑcipitium expirauit.
¶ Demū dū ad ꝑces hadriani pape carolus
rex francoꝝ ad defensionē ecclesie rōane ue
nisset in italiā ꝯtra desideriū lōgobardoꝝ re
gem hereticū: belluq̄ in cāpania in loco di
cto mortaria ꝯmissum eēt: & multi hinc inde
ex utroq̄ exercitu cecidissent. Ameli⁹ & ami
cus: q̄ erant cū carolo: ꝓ ecclesia catholica
pugnātes in ꝓlio occisi sunt: & mr̄io ꝯsecrati
Sed postq̄ rex frācoꝝ uictoriā obtinuit: du
as ecclesias apud papiā edificauit: unā in ho
norem sci eusebii: alterā in honorem bri pe
tri. In prima quaꝝ amic⁹: i secūda sepultus
est ameli⁹. Mane aūt diuino nutu ambo cor
pora in eodē tumulo repta sunt i ecclesia re
gali. Passi sunt aūt sci mr̄es. 4. noū octobr̄.
¶ De sanctis marcelliano & marco & sociis
martyribus. XXII

Marcellianus & marc⁹ & alii innu
merabiles mr̄es utriusq̄ sex⁹ &
cuiuslibet etatis apd̄ egyptū pas
si sūt: quoꝝ alii post uerbera un
gulas & flagella aliosq̄ diuersi generis cruci
atus flāmis traditi sunt: alii in mare ꝑcipita
timō nulli etiā capite cesi: pluriniq̄ inedia
ꝯsumpti: qdā patibulis affixi: in qb⁹ aliq̄ ca
pite deorsum ꝑsso & pedib⁹ in sublime erec
tis: beatissimā passiōis coronā ꝑcipere me
ruerunt. Marcellianus aūt & marc⁹ omniuz
principaliores flāmis exusti sacrificium odo
riferum domino reddiderunt. Horꝝ omnium
passio agitur. 4. noū. octobr̄. Hec ado.
¶ De sancta aurea uirgine. XXIII

Aurea uirgo apud parisi⁹ claruit
tēpore heraclii imꝑatoris: ut ait
sigibertus. Quā sanct⁹ eligi⁹ eps
in monasterio uirginū a se ꝯstru
cto in ciuitate parisiēsi ꝑfecit ab
batissam tricentaꝝ uirginū oī sanctitate pol
lentē: & miraculis clarentē. ¶ Quadaz uice
dū eēt in uilla: & clauigera ei⁹ ac celleraria
expirasset: & post triduū eā abbatissa rediēs
insepultā inuenisset: eo q̄ nec claues ipsi so
rores auferre ꝑsumpsissent: nec illa de admi
nistratis rōnem reddidisset: o rāte aurea cla
uigera suscitat̄: & rōne reddita: atq̄ clauib⁹
resignatis in pace iteꝝ soporat̄. ¶ Die q̄daz
dū sibi panes deficerent: & aurea scandalum
metuēs ad clibanū accessisset: pistorq̄ pani
bus ꝯficiendis intēderet: nec adesset q̄sq̄: qui
clibanū subito scopare posset: illa furnum i
gressa manicis scopauit: & prunas in gremio
asportauit: nec ullū tñ ardorē sensit: sed nec
uestes eius in aliquo exuste: aut deturpate
fuerunt: quimo in testimoniū tanti miraculi
cāpane monasterii ꝑ se diuinitus pulsare ce
perunt. Cum aūt die alia diacon⁹ in missa e
uangeliū legens incōgrue ꝓnūciaret: illa de
collo ei⁹ stolā auferēs: nimio uerbi dei zelo
euāgeliū legit: sed mox de ꝯmissa ꝓsūptione
penitēs: abbatiā deseruit: seq̄ ꝑ ānos. 7. i cella
reclusit: ubi cathedrā sibi pari fecit: habētē
clauos. 50. in dextera pte ꝯfixos: & totidē in
sinistra: & totidē i podio posteriori: i q̄ quo
tidie sedēs psalteriū legebat. uidelz psalmos
50. inisa dextere pti: & alios. 50. inisa sinistre
& ultios. 50. posteriori pti appodiata. Cor
pus quoq̄ suū maxīa pnia & abstinentia do
mauit. Lixiuio quoq̄ sepius i potu usa lnit:
cui scūs eligi⁹ iā defunct⁹ apparuit: & eā ad ce
lestia uocauit: unde & illa in pace quieuit. 4.
noū octobr̄. Sepultaq̄ ē i aula sci petri post
altare. ¶ Veꝝ quedā abbatissa i syria q̄ ocu
los hñs nihil uidebat: ab angelo monet̄: ut
pisi⁹ cū epo suo ueniēs: ptē aliquā de reliquis
scē auree petat: quaꝝ uirtute lumē oculorū
recipiat. Quod dū illa epo nūciasset: una se
cū uersus pisi⁹ iter arripuit: sed i itinere fessa
ꝑmāsit: loculū tñ honorificū ꝑparauit. Eps ue
ro uiā ꝑsequēs pisi⁹ uenit: & cū pōtifice pisi
ensi ad tumulū accessit. Et cū brachiū sancte
uirgis obtinuisset: & illud de corpe euelle
rent: sanguis inde uiu⁹ emanauit. Corp⁹ igit̄
tūc ab epo pisieñ i mōasterio sci eligii ꝯdecē
ter humatū est. Brachium uero ab epo syro
asportatum: Cuius tactu abbatissa: que ceca
fuerat: lumē recupauit: brachiūq̄ in loculo
repositū: eps i patriā suā detulit: & i ecclesia
nōi scē auree edificata honorifice collocauit

¶ De scõ prasea epo & mre. XXIIII.

Praseas eps & martyr apd smyrnam martyrio ꝯsumatus ē. Qui uiuus ex antiqa quasi ex traditione prioꝝ se accepisse asseruit: saluatorē apostolis pcepisse: ut ante .xii. annū a hierosolymis discederent. Passus est aūt .5. noñ. octobris.

¶ De scā gala scimoniale. XXV.

Gala uidua & seimonialis in urbe claruit tēporib⁹ gothoꝝ. Hec nobilissima puella symmachi cōsulis ac patricii filia: marito tradita itra uni⁹ ãni spatiū ei⁹ē morte uiduata. Quā dum feruēte mūdi copula: aditerandū thalamū & opes & etaa puocarēt: elegit magis spūalib⁹ nuptiis copulari. Et cum sibi ualde ignea ꝯsplio corporis ineēt: ceperunt medici dicere: qa nisi ad amplexus uiriles rediret: calore nimio ꝯtra naturam barbam emitteret sicut & factū est. Sed sancta mulier nil exterius deformitatis metuēs abiecto seculari habitu: apud beati petri apostoli ecclesiā: sese i monasterio tradidit: ibiq; multis annis orationib⁹ & elemosynis operā dedit. Que postmodū diuina permissione cancri ulcere in mamilla pcussa ē: quā egritudinē patiētissime longo tpe supportauit. Nocte aūt ante lectū ei⁹ duo candelebra lucere consueuerāt: quia uidelicet amica lucis: nō solū spirituales: sed etiā corporales tenebras horrebat. ¶ Dū autē nocte quadā ex eadē īfirmitate iaceret fatigata: uidit beatum petrū apostolū ante lectū suū iter duo lumina ꝯstitisse. Quē interrogans qs esset: quesiuit an sua peccata sibi dimissa fuissent: qui se beatū apostoloꝝ principē eē rñdit: dimissaq; ei omia debita nunciauit: & ad celestia inuitauit. Illa uero sororē benedictā quā i eodē monasterio intime diligebat: secū uenire depościt. Apl's aūt eidē dixit: q nō illa: sed alia quedā secū discederet: benedicta uero die .xxx. ipas secutura foret: & his dictis dispuit. At illa ꝑrimus abbatissam acciuit: ei q; uisa & audita nūciauit. Die aūt tertio cū ea qua iussa fuerat sorore: simul defuncta ē. Illa uero quā ipa popoścerat: die ē .xxx. sub secuta. Quieuit autē sancta gala in domino tertio noñ. octobris.

¶ De scā fide uirgine & martyre. XXVI

Fides uirgo & mř apud agenēsem ciuitatē passa est sub pside daciano: que cū eēt nobilis ipi⁹ ciuitatis: uirginitatē suā ab infantia domino ꝯsecrauit. Iuuenis aūt etate sed animo cana a daciano pside i agenensi urbe ꝯprehēsa: ut diis sacrificaret: dū xpm confiteret: super cratē eream diuaricatis membris extensa: & substratis carbonib⁹: adipeq; flāmia infecto: dum sic coqueret multos sue uirtutis exēplo ꝯuertit: & ad martyrium animauit. Inter quos beat⁹ capraliua diuino signo firmatus ad certamē roborat⁹ ē: ut dicet ista in eius passione. 13. cal. nouēbris. Beata uero fides post multos & diros agones: p xpi nominis ꝯfessione capite cesa: & in ciuitate agenensi i tumulo honorifice deposita ē pridie noñ. octobris.

¶ De scõ gangulpho martyre. XXVII.

Gangulphus martyr apud burgūdiam passus ē: circa annū .24. imperii ꝯstantini quarti: ut ait sigibertus. Hic clarus scitate: fontē quendā emit scaturientē i gallia: quē oriri fecit i burgūdia: i ꝓprio solo. Cū aūt uēditor fontis scūm quasi insanū irriderei: eo q fontē i aliena patria ꝯpasset: repente fōtem suū siccatū inueniti & eundem postmodum i territorio gangulphi exurgētē audiuit. Sed dū iuxta ipm fontē gangulph⁹ uxorem de adulterio icreparet: eo q ipam cum quodā clerico iacētē uidisset: illaq; se excusarei: iussit ut illa nudato brachio lapillū de fonte educerei: q si maneret illesa: & sine adustione aliqua ipam inocentē cōprobaret. Que uiri simplicitatē deridēs: dum lapillū accipe uoluit: brachiū q̃si ex bulliēte aqua decoctū eduxit. Cui uir dimidium substãtie sue dedit: & ab illa discessit. Sed cū mulier ex tali miraculo notā maximā icurrisset: clericū secum adulterātē iduxit: ut uiꝝ occideret. Qui eū nocte quadā repiens iugulauit. Cui⁹ corp⁹ sepultū miraculis clarere cepit. Quod dū ei⁹ uxori nunciaret: illa plurimū irridebat: dicens: q ita uir eius miracula faciebat: sicut anus eius cãtabat: subitoq; inita turpes sonoa ab ano cepit emittere. Quod deinceps ei semp omni .vi. feria ꝯtingit: qua die uir eius occisus fuit: ut dū uerbū ore pferret: ab anu turpē sonum ederet. Passus ē autē pridie. noñ. octobris.

¶ De scõ syggone epo & martyre. XXVIII

Syggon eps & mř un⁹ fuit ex antiquis scī pauli apostoli discipulis. Qui ab eodē apostolo pontifex laodicēsis ordinatus: sub persecutione domitiani cesaris apd eandē urbē pro ueritate fidei glorioso martyrio coronat⁹ ē pridie noñ. octobris: ut ait ado in martylogio.

¶ De scis sergio & baccho mrib⁹. XXIX.

Sergius & bacch⁹ mřes passi sūt i prouincia eufrateia tempe maximiani ipatoris sub antiocho preside. Quoꝝ prior erat primicerius: alter secūdiceri⁹ gentilium schole: ambo milites pclari & maximiano dilecti. Qui cū essent cū eodem augusto in eadē

prouincia: accuſati ſunt eidem a militibus:
q̃ eēnt xp̄iani. Quos impator aduocans: in-
greſſus eſt cū oī militia ad templū: ut ſacri
ficaret: & circūſpiciens non uidit ſergiū nec
bacchū: neq̧ eni tēplum ingreſſi fuerant: ſed
foris expectantes orabāt. Tuoc auguſt⁹ miſ-
ſis ſatellitib⁹: iuſſit illos introduci: & cepit
agere: ut ſacrificarēt: ac de imolatis deo io-
ui cū ceteris guſtarēt. Quod cū facere cenu-
iſſent: mādauit zonas eoꝝ incidi: & chlamy-
de militari eos exui: ac torques aureas de i-
pſoꝝ ceruicib⁹ auferri: indutoſq̧ muliebri-
bus colobiis catenis uinctos p mediā ciuita
tē uſq̧ ad palatiū ptrahi: deinde in cuſtodiā
recludi. Sequenti die miſit antiocho pſidi p-
uincie orientis cū lr̄is ſuis: ut eos: aut diis i-
molare ↄpelleret: aut diuerſis afflictos pe-
nis pimeeet. Quos cuſtodes ſuſcipientes: &
iter arripientes: ſero illo miliariu a ciuitate
ia. in ſtabulo quodā hoſpitati ſunt. Angelus
aūt dn̄i p noctem ſcis catenatis apparens: il-
los in dn̄o ↄfortauit. Mane aūt a cuſtodib⁹
trahebanẗ: quos quidā ex eoꝝ mancipiis ſe-
quebaẗ uſq̧ ad caſtꝝ barbariſſum: ubi pſes
antiochus reſidebat. Suſcipiens aūt eos pſes
& litteras impatorias audiens: fecit eos uſq̧
mane in cuſtodia detineri pedibus in cippo
reclufis. Qui dū pſallerent: angelus dn̄i eia
iteꝝ apparuit: & eos ad martyriū forti⁹ aia-
uit. Maoc aūt iuſſit eos antioch⁹ ſibi pſenta-
ri: eoſq̧ ad deoꝝ ſacrificia hortabaẗ. Cū aūt
oia idola demonia dicerent: & oīno ſacrifica
re ↄtemnerent: iratus pſes iuſſit ſergiū i car-
cerē recipi: bacchū uero neruis crudis a q̄t-
tuor ſibi uiciſſim ſuccedentibus tam diu ce-
di: donec ipm uoce de celo uocante ſpiritū
exhalauit. Cuius corp⁹ mādauit extra caſtꝝ
ꝑici: ut a feris deuoraret. Cūq̧ feraꝝ mul-
titudo ad ipm accurreret: aues deſup uoli-
tantes roſtro & unguibus beſtias ꝑcutiēres:
nō pmittebant corp⁹ ab eis tangi: quod no-
ctu quidā xp̄iani rapientes: in quadā ſpelun
ca ſepelierunt. ¶ Sergius uero hec audiens
bacchum in carcere deflebat: q2 eo relictū
ad gloriā ꝑpaſſet: cui ſequēti nocte bacch⁹
apparuit in facie ſplēdidus & habitu militia
indut⁹: ſociūq̧ ↄfortauit: & de ꝓximo ſe ſecu
tuꝝ pdixit. Quē & cuſtodes carceris ↄſpexe
runt: & que ſibi dixerat: mane a ſergio audi-
erunt: unde & plures ↄuerſi ſūt. Sequēti die
ſergi⁹ ꝑducit: & ad caſtꝝ ſyꝝ poſt antiochū
uinct⁹ trahiẗ. Et cū ibidē ↄſtanti⁹ ꝑmaneret.
manib⁹ ligaẗ: & clauib⁹ in pedib⁹ ↄfigiẗ: ſic
q̧ ↄfix⁹ ante carrucā pſidis currere ↄpelliẗ
uſq̧ ad caſtꝝ tetrapyrgiū: qood. 9. milibus
a caſtro ſyro diſtabat: ubi in carcere iteꝝ pu
ſitus p noctē angelica collocutiōe ac uiſiōe
ↄfortaẗ: & pedib⁹ ſanus efficiẗ. Quod cū p-
ſes antioch⁹ mane cerneret: indignatus iteꝝ
mandauit ſergium pedibus coturnis indutū
ante redā ſuā ptrahi uſq̧ in caſtꝝ ruzaffatan
quod nouē ſimiliter miliarib⁹ a tetrapyrgio
diſtat: in quo loco ꝓ tribunli ſedens: ſergiū
ſacrificare nolentē gladio aiaduerti pcepit.
Ad cuius martyriū tā hoies loci q̄ beſtie a-
gri ↄuenerunt: q uoce calica uocatus: extra
caſtꝝ decollatus eſt: loc⁹ aūt: in quo ſanguis
eius effuſus eſt: magnā uoraginē fecit: & cru
urem oēm ſuſcepit: & ſic deinceps i teſtimo-
nium eius paſſionis uorago ꝑmanſit: cuius
corp⁹ in ipſo loco a xp̄ianis ſepultū eſt: edi-
ficata deſup nobiliſſima crypta. ¶ Puſt ali-
quod tēpus xp̄iani quidā de caſtro ſyro ue-
nerunt: ut corp⁹ ſergii tollerent: & cum bac
cho ſepelirent. Sed cum nocte illud auferre
uellēt: ignis maxim⁹ circa locū accēſus eſt:
quē illi de caſtro ruzaffatan uidentes: & ho-
ſtes illos eē putantes: qui ignē accēdiſſent:
ut domol extra caſtꝝ exurerēt: armati egreſ
ſi ſunt: & eos qui corp⁹ auferre uoloerant:
inde effugauerunt. Nunc aūt ipſoꝝ amborū
martyꝝ corpora uenetiis rē credunẗ in ec-
cleſia cathedrali bti petri apoſtoli: ſub cui⁹
crypta in arca marmorea uenerantur. Paſſi
ſunt autē nonī octobris.

¶ De ſcis marcello & apuleo mrib⁹. XXX

Marcellus & apuleus martyres a
pud urbē romā paſſi ſunt ſub ne
ronis pſecutione. Qui quidē pri
mo ſimoni mago adheſerūt: ſed
uidentes mirabilia: que dn̄s opa
batur p apoſtolū ſuū petꝝ: relicto ſimone
apoſtolice ſe doctrine tradiderunt. Et poſt
martyriū apoſtoloꝝ ꝓ ↄfeſſione xp̄i & ipſi
decollati: aureliano ↄſulari uiro ſententiam
ferēte: coronā martyrii pceperūt: ſepultiq̧
ſunt nō lōge ab urbe roma nonī octobris.

¶ De ſancta iulia uirgine & martyre. XXXI

Iulia uirgo & martyr paſſa eſt a
pud ꝓuinciā auguſtanā: que dr̄
eufrateia. Que a preſide impiiſſi
mo martiano cōphenſa iubetur
idolis imolare. Cūq̧ ſacrificare
ↄtempſiſſet: poſt diuerſa tormentoꝝ generu
ipſi illata: nouiſſime gladio iuſſu eiuſdē pſi-
dis iugulatur. Sicq̧ curſum glorioſi marty-
rii ↄſumauit nonī octobris: ut ait ado i mar-
tylogio ſuo.

¶ De ſācta iuſtine uirgine & marty. XXXII

Iuſtina uirgo apud ciuitatē patu
uinā paſſa ē ſub maxiano rege.
Que fuit filia regis uitaliani &
regine ꝓpedigne: quos btūs proſ
docimus eps ad xp̄m ↄuertit: &
iuſtinā ſacro fonte renatā diuinis lr̄is erudi-
uit: ut diceẗ infra in eius legēda. 7. id⁹ nouē-
bris. Hec defunctis parētibus: dum inter ge
neroſas feminas uenetiaꝝ ptib⁹ in ſua quoq̧

patria patauii morateẽ: maximianus rex: ui taliam succesſor: mediolano ueniens ad paranimaꝫ urbẽ. Iuſſit ſibi i cãpo martio tribunal pari: ut illic ſcõs dei diuerſis penis afficeret: aut ꝯpelleret imolare. Cũ aũt beata iuſtina de ſuo predio aſcenſo uehiculo: ad uiſitandos dei famulos properaret: uidẽs ꝙ maximiani milites eaꝫ pſequerenẽ: fugere cepit: arbitrans ꝙ occaſione ſtupri eam ꝯprehẽdere uellent: & cũ in anguſto pontis curui: ꝙ ex marmore ꝯſtruct⁹ prope ciuitatẽ eã ꝯcluſiſſent: deſcẽdẽs de reda: orationẽ ad dominũ fudit: genibuſq; i marmore pontis poſitis ita molle iuentum ẽ: ac ſi cera igne ſoluta: extractiſq; genib⁹ ueſtigia i marmore ꝑpetuo remãſerũt. Que cum regi illi pñtata fuiſſet: & eam de noie iterrogaſſet. Iuſtina xpianam ſe eſſe rñdit. Cũq; de ſecta ſua iterrogata xpm ſe colere ꝯſtanter diceret: & pro ei⁹ noie ad oia tormẽta ſe paratã aſſereret: atq; deoꝝ oino ſacrificia recuſaret: maximianus abſq; aliis tormẽtis: utpote regali ſanguine natam iuſſit eã gladio extingui. Et cũ deo grãs egiſſet: ad locũ paſſionis adducta: orationẽ ꝑmiſit: & ſic gladiũ ei⁹ lateri ſpiculator imerſit. Que telo infixa ꝑ horã integrã: expaſſis manibus & erectis i celũ oculis ad dñm exorauit: & oẽs xpianos aſtantes ꝯfortauit. Sicq; cũctis uale dicẽs ſpiritum emiſit noñ. octobris. Cuius corpus a ſancto proſdocimo & chriſtianis fere mille paſſib⁹ a ciuitate patauii ſepultum eſt: & eccleſia inſignis nomini eius deſuper edificata: ubi uſq; i pñtẽs quieſcit: & miracula multa oſtẽdit.

¶ De ſcõ marco papa primo. XXXIII.

Marcus papa huius nois prim⁹ natione romanus ex patre ꝓbo: Felici primo põtifici i epatu romano ſucceſſit: & ſedit annos. 8. menſes. 2. dies. x. Hic ꝯſtituit ut nullus eps uel ſacerdos etiã ſi maioris ſcie & ꝓbitatis exiſtat ſe ꝑponat ante aliuꝫ priuſꝙ ſe ordinatũ. Et hic ſolus de tantoꝝ numero põtificũ q fuerunt a beato petro apoſtolo uſq; ad ſilueſtrũ papã martyriũ euaſit. Et requieſcit i eccleſia i qua prius ꝑſbyter ordinatus fuerat: que uſq; hodie eccleſia ſci marci noiatur: que ẽ i medio rome in regione que dicitẽ pinus. Quieuit aũt in pace noñ. octobris. Et ceſſauit epatus dies. vi.

¶ De ſcõ marco papa ſecũdo. XXXIIII.

Marcus papa huius nois ſcʒ: natiõe roman⁹ ex patre priſco ſilueſtro pape põtifici i epatu ſucceſſit. Seditq; annos. 2. menſes. 8. dies. 20. Hic ꝯſtituit ut eps uſtiẽſiſ: qui cõſecrat epos urbis pallio uterẽẽ: Et ꝯſtituit i eccleſia omnib⁹ dieb⁹ dñicis & in natalitiis apoſtoloꝝ ſymbolũ ab omni cleru & populo alta uoce cantari. Et hic requieuit i pace. Et ſepultuſ eſt i cemiterio babile uia ardeatina noñ. octobris. Fecit aũt ordinatiões duas per mẽſem decẽbriũ preſbyteros. 25. diacones. vi. epos per diuerſa loca numero. 27. Et ceſſauit epatus dies. 20.

¶ De ſcõ marco ſcriptore & ꝯfeſſoẽ. XXXV

Marcus eremi cultor cognomine ſcriptor ſic dictus eſt: quia plurima ſcõꝝ anachoritaꝝ in deſerto egypti ꝯmorãtiũ geſta ſcribebat Qui dũ ad cõiõnẽ accederet: angelus ei ſacramẽta porrexit. Cuius manũ tãtum uſq; ad iuncturã brachii uidit. Requiſitus aũt a matre: ut ad ſe uiſendam accederet ueſtitus ſacco ſciſſo & recõſuto: facieq; fuligine tincta ad eã oculis clauſis ingreſſus ẽ. Et uiſus ab ea: ſed ipſam minime ꝯſpiciẽs: ſtatim egreſſus ẽ. Hec heraclides:

¶ De ſcã pelagia peccatrice. XXXVI.

Pelagia prima feminaꝝ ãtiochie ciuitatis adhuc pagana: reb⁹ & diuitiis plena: corpore pulcherrima: habitu ambitioſa & uana: animo & corꝑe impudica ꝑ ciuitatem quadã uice cũ põpa maxima trãſibat. Ita ut nihil ſuꝑ eam niſi auꝝ & argentũ & ꝑcioſi lapides uiderenẽ: & quocũq; iret diuerſoꝝ aromatũ aerem odore repleret: quã precedebat & ſequebaẽ multitudo pueroruꝫ & puellaꝝ: qui & ipſi preclaris ueſtib⁹ erãt induti. Quã dum nonus eps heliopoleos: que nunc damiata diciẽ uidiſſet: amariſſime flere cepit: ex eo ꝙ ipſa maiorẽ curam habebat placere mũdo: ꝙ ipſe placere deo. Procidẽs q; in terrã faciẽ ſuam ꝑcutiebat: & terram lachrymis irrigabat: ac dei miſericordiã implorabat. Dixitq; aſtãtib⁹ clericis: ꝙ deus illaꝫ in iudicio ꝯtra eos ꝓducturus eẽt: quoniam ipſa tam ſolicite ſe depingebat: ut terrenis amatoribus placeret: & ipſi celeſti ſponſo placere negligerẽt. Dũ hec & ſimilia diceret ſubito obdormiuit. ¶ Viſũq; ẽ ei ꝙ quedã colũba magna & fetida circa eũ celebrantẽ uolaret: q dũ catecuminos eiiceret: colũba diſpuit: & poſt miſſam rediẽs: in uaſe aque ab eodẽ demerſa: munda & cãdida exiuit: & tã alte uolauit: ꝙ uideri nõ potuit. Et dũ ſuꝑ uiſionẽ ſtuperet: & poſt hec die ꝗdã in eccleſia predicaret. Pelagia que aderat: adeo eſt ſubito ꝯpuncta: ꝙ ei ſtatim ꝑ nũciũ litteras miſit ſupplicans: ut quia xps ſicut ipſa audierat pro peccatoribus i mũduꝫ ueniſſet: ipſaꝫ quoq; peccatricẽ eps ad xpm redeuntẽ: benigne ſuſciperet. Sed cum eps ſe tentari dubitaret eidem reſpondit: ꝙ eũ ſolum uidere non poſſet. Cũ autẽ ad eum coram pluribus adueniſſet: ad pedes eius procidit: & amariſſime flere cepit: dicẽs ſe eſſe pelagiã. i. pelag⁹

iniquitatis exundãs fluctibus peccatorum: que multas aias in abyssum pditiõis demerserat: sed nũc oia perhorrebat. Quã eps clemẽter suscipiens: penitentiã ei salutarem iniunxit: & sacro baptismate regenerauit: illã q; esse columbã: quam uiderat: recognouit. Diabolus autẽ in aere uociferabat: & de nouo sene: qui sibi spem suam abstolerat: diris clamoribus ꝯquerebat. ¶Quadam nocte pelagiã dormientẽ diabolus excitauit: & eã multa blanditiis adulari cepit: gloriã quoq; & diuitias ipsi collatas cõmemorabat: & si xp̃m uellet relinquere: adhuc maiora promittebat. Illa uero se signans in eũ sufflauit: & demõ statim euanuit. Die uero tertio oẽs seruos suos & ancillas manumisit: & cuncta que hẽbat: paupib⁹ tribuit. ¶Post aliquot dies cunctis ignorantib⁹ noctu aufugit: & i montẽ oliueti deuenit: ubi habitum uirilem eremite sumẽs: in pua cella se collocauit: & deo in multa abstinentia fuluit. Maxime aũt fame ab oibus habebat: & frater pelagi⁹ dicebatur: uir q; ab oib⁹ putabat. ¶Post hec aũt dũ quidã diaconus dicti noui epi hierosolymã loca scã uisitatur⁹ aduenisset: quendam monachũ noie pelagium in mõte oliueti de mãdato epi requisiuit: & ipm inueniẽs uisitauit: qui ab ea cognit⁹: ipsam tabefactã minime regnouit. Cui dixit pelagia: ut se orationibus sui epi ꝯmẽdaret: quia uere apostolus xp̃i eẽt. Recedens inde diaconus: cuꝫ die tertio ad cellam redisset: & pulsanti ad hostium nemo sibi rñdisset: fenestrã aperuit & mortuã eã uidit: qui cũ epo nunciasset: & ille ad sci uiri celebrandas exequias cũ clero & populo conuenisset: extrahẽtes corp⁹ eius de cella: quem uiꝝ pu abant: feminam inuenerunt: & deo grãs agentes corp⁹ ei⁹ in eodem monte deuote sepelierunt: dormiuit autem i pace sancta dei. 8. idus octobris circa annum domini. 280.

¶De sancta margarita dicta pelagina uirgine XXXVII

Margarita dicta pelagi⁹ uirgo speciosissima diues & nobilis apud egyptum: tanta fuit parẽtum sollicitudine custodita: & moribus optimis instituta: q; ab oibus uideri modis oibus renuebat. Deniq; cuidã adolescẽti nobili a petitibus in ꝯiugium tradit: & cuncta nuptiis necessaria immẽsa gloria pparant. Cuꝫ aũt die nuptiaꝝ iuuenes & puelle & nobiles cuncti festa cum gaudio celebrarent. Virgo dñi deo inspirãte: ꝯsiderans uirginitatis damnũ: tam damnosis plausibus reparari: cepit oia huius uite gaudia: q̃si stercora ceputare: ũde nocte illa a uiri ꝯsortio se abstinens: media nocte illo soporato se deo cõmendauit: & tonsis crinibus in uirili habitu clam aufugit. Longe aũt ad quoddam monasterium ueniens: & fratrem pelagiũ se dicens: ab abbate receptus est: & diligenter instructus. Qui tam sancte ac religiose uite se habuit: q; defuncto sanctimonialiũ puisore de senioꝝ ꝯsilio & abbatis imperio: licet inuitus monasterio uirginũ est prelat⁹. ¶Dũ ergo eis non solũ corpoꝝ necessaria sed etiã animaꝝ pabula ministraret: diabolus ei⁹ sanctitati inuidens: ut uite eius innocentiã diffamaret: unam ex uirginibus: que hostiaria erat: in adulteriũ traxit: & utero intumescẽte cũ iam celari nõ posset: pudor & dolor maximus monachos ac uirgines ꝯsternat⁹ est. Solusq; pelagius: utpote eaꝝ familiaris sine ullo examine ab omnibus ꝯdemnat: & cum ignominia foras pellitur: ac in quodã specu recludit: ei q; monachoꝝ seuerissimus deputatur: qui ei panẽ hordeaceũ & aquã tenuissime ministrabat. At ille oia patienter substinebat: & deo grãs agens per sanctoꝝ exempla se cõtinue ꝯfortabat. Tandem cuꝫ finem suum adesse cognouisset: monachis per lr̃as mandauit: suum genus: nomẽ: ac ꝯditionem reuelans: dicens q; uir fuerat nõ pro ꝯditiõe mentita: quod inter feminas ostendisset: & petens ut quam uiri feminam nescierant: sorores scẽ sepelirent: ut femine uirginem recognoscerent: quam calũniatores uiꝝ adulteꝝ iudicassent. His auditis monachi & sanctimoniales ad speluncã cõcurrunt: pelagiũ mortuum ꝯspiciunt: feminã & uirginẽ intactam cognoscunt. & penitentiã agẽtes in monasterio uirginum honorifice sepelierunt.

¶De sancta thaide meretrice. XXXVIII

Thais meretrix apud alexandriã tãte pulchritudis extitit: ut multi ppter eam uenditis substantiis suis ad ultimã paupertatẽ deuenirent. Amatores quoq; sui p̃ zelo litibus inter se ꝯsertis: puelle limina frequenter sanguine replebant. Quod audiens pãnutius abbas: sumpto seculari habitu: & solido aureo profect⁹ est ad eam: deditq; ei solidũ q̃si pro mercede peccandi. Cũq; eamet am secũ ingressus lectũ pciosum ascendere inuitaret: interrogauit si eẽt secretius cubiculũ: qđ null⁹ ingrederet. Que duxit eum in interiorem cellã: dicẽs q; nemo illũ ibi uidere posset: nisi solus de⁹. Interrogata q; a patre: an sciret eẽ deũ. Rñdit: q; sciebat deũ: & futuꝝ seculum: & tormenta peccatorum. Quam senex iteꝝ interrogauit: si hec esse nosces: cur tot aias hominũ suãq; pderet. Que mox cõpuncta ad pedes eius procidit: & penitentiã postulauit. Cũq; abbas illi locũ ꝯstituisset: ubi ad se uenire deberet: q̃tenus sup eius salute disponeret. Illa colligens omnia: que ex peccato lucrata fuerat: in

medio ciuitatis omni populu spectāte ꝯbus
sit. Erat aūt precii libraꝝ auri. 400. Quib⁹
icēsis ad locū sibi ab abbate ꝯstitutū prexit.
Quā ille in cenobio uirginum i pua cella re
elusit: & hostiū plūbo signauit: puamq; fene
strellam reliquit: p quā ei modic⁹ uictus in
ferref: iussitq; diebus singulis paꝝ panis &
aque ei a ceteris ministrari: mādans ut etiā
urinā suam i cella effunderet: quia tali feto-
re digna esset. Et cū quereret quomodo deū
adorare deberet: phibuit ne deū uoiaret: sʒ
rantū incumbens ꝯtra orientē respiceret ac
diceret. Qui plasmasti me miserearis mei.

¶ Post annos aūt. 5. pānutius ei ꝯpatiens ad
abbatē antoniū prexit: ut quereret an ipi de⁹
adhuc peccata sua thaidi dimisisset. Et narra
ta cā antonius mādauit: ut oēs discipuli sui
illa nocte i oratione uigilarēt: quatenus de⁹
super hoc aliqd eoꝝ cuiq̄ reuelaret. Nocte
uero paulus maior antonii discipulus: uidit
in celo lectuʒ p̄ciosis uirgis orditū: quē tres
uirgines splendide custodiebāt. Cūq; paul⁹
interrogasset: an esset antonii audiuit q̄ nō sʒ
thaidis meretricis. Quod cum mane rettulis
set: abbas pānutius letus discessit: & ꝑfect⁹
ad monasteriū hostiū celle destruxit. Et eū
illa rogaret ut adhuc maneret inclusa: iussit
eam egredi: quoniā dimiserat ei deus pecca-
ta sua. Et eū illam eduxisset dieb⁹. xv. supui
xit: & in monasteriu uirginum in pace pausa
uit: ubi & cū honore sepulta fuit.

¶ De scā reparata uirgine & mre. XXXIX.

Reparata uirgo. xii. ānoꝝ passa ē
in ciuitate cesariēsi sub decio ce-
sare. Que nobili genere ipius ur
bis exorta: cū ieiuniis & oratiōi-
bus uacaret: a decio derēta ē: ut
diis sacrificaret. Quod dum facere ꝯtemne
ret: plūbo liquefacto iussu cesaris ꝑfūditur:
sed plūbo tepefacto i nullo leditur. Deinde
acetum feruēs i os eius distillaf. Et dū hoc
patiēter tolerasset: lampades ardentes ad la-
tera ipsius apponuntur: & post hec in cami-
num ignis mittif: sed a xp̄o custodita inde oī
no illesa & inusta producif. Iterumq; coste
ipsius ac pectura faculis ardētibus iflāman
tur. Et dū in his omnib⁹ uictoriā obtinuissʒ:
& decio suadenti ꝯsentire nollet. Iussit uirgi
nē in craticulā extendi: & prunis subter stra
tis diutius torreri. Deinde sic assatā per totā
ciuitatem nudam circunduci ad exemplum
xp̄ianoꝝ. Sed dū xp̄m uiua uoce ꝯfiteretur:
& xp̄ianos ad toletantiā hortaretur: redu-
cta ad cesarem ungulis crudeliter laniatur:
deinde testulia marmoreis supextenditur: &
calce uiua aqua supinfusa: ac sale adhibito
eius uulnera ꝯficianf: postmodūq; sinapi a
ceto liquefacto ꝑfūdif: ac deiceps spinosis
fustib⁹ eradicatis durissime cedif. Et cū hec
omnia ꝯstanti animo superasset: extra ciuita
tem educta: iussu decii decollaf: capitq; ei⁹
ipsi ut mandauerat p̄stat. In cuius decol
latione uisa ē colūba candida de ore eius exi
re: & in celū subito auolare. Cuius corpus
iuxta muꝝ ciuitatis sepultū est. 8. idus octo
bris. Indeq; ꝑcessu tēporis trāslatū quiescit
in ciuitate florentia.

¶ De scā benedicta uirgine & mre. XL.

Benedicta uirgo & mr apud lug-
dunū ciuitatem passa est. Que ie
natorib⁹ romanis in urbe proge
nita: religione xp̄iana: spreto se-
culo cū. xii. uirginibus dn̄o i pu
dicit famulebat. Audito uero certamine san-
ctoꝝ martyꝝ quitini & alioꝝ: q roma egressi
in gallis triumpharūt: ipsa de urbe cū soda
libus discedēs ad gallias accessit: ubi ceteris
a se seperatis ipa cum sola scoberia eius col
lactanea lugdunū uenit: & in uilla myrinia-
co sup fluuiū isarā iuxta nemus resedit: ubi
dn̄o in scitate seruiebat. Quā iudex macro-
bius detentam: dū sacrificare nollet: alapis
cedi: deinde uirgis fustigari fecit: deinde in e
quuleo leuari: & diuti⁹ tortam plūbatis ꝯtū
di: atq; depositā in carcerē trudi mandauit:
ubi angelica uisitatione ꝯsolata: sua predica
tiōe. 150. gētiles ad xp̄m ꝯuertit. Inde quoq;
ipsam eductā & i fidei ꝯfessione ꝑsistentem:
iussit iteꝝ iudex neruis cedi: & rursum carce
ri mancipari. Sed inde ab angelo ianuis rese
ratis educif: & uulnera ei⁹ omnia sanantur.
Multiq; de populo uiso miraculo ꝯuertun-
tur. Propter qd' ab ipso iudice simul & car-
nifice securi tempore excusso mactaf: sicq;
martyrio coronaf. 8. idus octobris. Sepulta
i lugduni ciuitatis territorio ubi passa fuerat.

¶ De sanctis dionysio episcopo rustico & e-
leutherio martyribus. XLI.

Dionysius eps: rusticus presbyter
& eleutherius diaconus in pro-
uincia galliaꝝ ciuitate parisius
passi sunt: sub persecutiōe domi
tiani impatoris agēte fescenino
prefecto. Qui dionysius natione atheniensis
ab ariopago qui uicus erat ceteris excellen
tior: ubi erāt schole nobiles philosophorū
ariopagita dict⁹ ē: q etiā ex philosopho mū
dano: a beato paulo apostolo cōuersus: phi
losophus xp̄i eiusq; discipulus effectus ē. In
eo igif uico morabaf dionysius: q ob pleni
tudinē sapiētie diuinorum numinum theoso
phus. i. dei sapiēs dicebaf: cum quo erat ap
pollophanus eius cōphilosophus: & multi
philosophoꝝ epicureoꝝ & stoicoꝝ & aliaꝝ
plus sectaꝝ. ¶ Cū ergo i die dn̄ice passiōis
philosophi athenieꝝ. nō possēt cāam tenebra
rum que sup uniuersam terrā facte fuerant
naturaliter iuēire. Nō eni fuit naturalis sol

eclipsis: tum quia eclipsis fieri solet in renouatione lune: que tunc erat .15. & ita in perfecta distantia e regione ad solē: tū qa eclipsis nō aufert lumen uniuersis ptibus terre: tum qa p tres horas durare nō pōt. Dionysi⁹ maximus philosoph⁹ hoc miraculum uidens: nec hui⁹ cām inueniens: hoc ꝓtulit uerbum: ꝙ aut de⁹ nature patiebatur: & ei elemēta cōpatiebant: aut totus ordo nature puertebatur. Et tūc athenienses aram illi deo: qui hoc ostenderat miraculū: ꝯstituerunt: & supposuerunt titulum ignoto deo. Singulis enim aris titulus supponebat: ut indicarēt: cui essent dedicate. ¶ Cū ergo paulus uenisset athenas: & cū epicureis & stoicis disputaret: singulaqꝫ deoꝝ altaria plostrās: inter cetera ignoti dei altare uidisset: declarauit eis hūc eē deū: quē predicabat: q celum & terrā fecerat. Cum aūt inter alios philosophos dionysi⁹: qui ceteris in diuinis doctior erat: diu dū cū paulo disseruisset: casu cecus illac trāsibat: Cui dionysius dixit: ut si ceco illi i nomie dei sui pciperet: ut uideret: & ille lumē reciperet: statiꝫ crederet. Sed ut ois suspitiu tolleret: paulus ait dionysio: ut ipsemet uerba pferret. Quod cum ille fecisset: ꝓtinus cecus uisum recepit. Statimqꝫ dionysius credidit: & cū damari uxore sua & oi familia baptizatus est. Sicqꝫ a paulo per triennium instructus eps athenis ordinatus est: ubi predicationi insistens: nam ciuitatē ꝙ maximam partē regionis ad fidem xpi perduxit. Huic paulus ea: que ad tertium celū raptus uiderat: reuelasse creditur: sicut & ipse dionysi⁹ in plerisqꝫ libroꝝ suoꝝ isinuare uidet: unde & de hierarchiis angeloꝝ: & ordinib⁹: dispositionib⁹: & officiis: tam luculenter & clare disseruit: ut nō putares hoc ipm ab alio didicisse: sed ipm potius in tertiū celum raptū: hec omnia ꝯspexisse. Prophetico etiā spiritu claruit: & dormitioni btē marie interfuit: p ut ipse in libro de diuinis nomibus asserit. ¶ Cum ergo audisset petꝝ & paulum rome a nerone in carcerib⁹ detineri: epm sibi substituit: & ad eos uisitādos accessit: eoꝝqꝫ passionibus psens fuit. Veꝝ post aliquod tēpus a btō clemente petri successore in franciam destinat: & ipsi rusticus psbr & eleutherius diaconus sociant. Sci quoqꝫ saturnin⁹ & marcellinus epi: & lucianus psbyter comites adiungūtur. Qui oēs uenientes arelatū uerbū dōi pdicare ceperunt. Tūc dionysius auctoritate sūmi pontificis fretus: marcellinum i hispaniā: saturninū aquitaniā: & lucianū ad beluacensem pagū direxit. Ipse uero cū sibi adiunctis rustico & eleutherio parisius uenit: & multos ibidē ꝯuertit: & ecclesias erexit: ac clericos diuersoꝝ ordinū cōsecrauit. Et cū temploꝝ pōtifices sepius ꝯtra eū seditionem excitarent: & popul⁹ armatus ad eū ꝯcurreret: diuina grā: aut deposita feritate: ad eius pedes ꝓcidebant: aut exterriti fugiebant. ¶ Cū autē domitiani impatoris precepto secūda persecutio i xpianos excitata esset prefect⁹ fescenninus ꝯtra xpianos ab urbe in galliā direct⁹: parisius uenies: beatū dionysium pdicantē captum colaphizatum ꝯsputum & loris cū socus alligatum sibi psentari fecit. Dum aūt sci coram illo in ꝯfessiōe dñi ꝯstantes astarent: ecce quedā matrona nobilis uenit: & uiꝝ suum ✝ lubiū ab his magis turpiter deceptū asseruit. Pro eius itaqꝫ uiro mittit: & in dei ꝯfessione martyrizat. Sci uero a .12. militibus uicissim sibi succedentibus flagellant: deinde catenis grauib⁹ uincti carceri mancipantur. ¶ Sequēti uero die dionysius sup cratē ferreā flāmis suppositis nud⁹ extendit: indeqꝫ erect⁹ ad bestias ferocissimas ieiunio excitatas exponit. Que cuꝫ ad eū accurrerent: signū crucis opposuit: & mansuetissimas eas fecit. Deinde in clibanū mittitur: sed extincto igne nil ledit: cruci affigitur: & diutius ibidē torquet: inde depositus: cū socus & multis aliis fidelibus in carcere recludit: ubi dū sanct⁹ missam celebraret: & populum fidelē cōicaret: dñs iesus cū angeloꝝ multitudine: & imenso lumine eidē appuit: & panē sacꝝ ei obtulit: atqꝫ ad martyrium ꝯfirmauit. ¶ Post hec sci iudici presentātur: & nouis suppliciis cruciant. Et cū oia tormēta supassent: iussu psecti ante idolum mercurii extra ciuitatē ducūt: & ibidē io ꝯfessione trinitatis trium capita securib⁹ precidunt. Statimqꝫ corpus sci dionysii se erexit: & caput suū intus brachia angelo duce & celesti pcedente lumine p duo miliaria deportauit: a loco scilicꝫ qui dr mons martyꝝ usqꝫ ubi nunc dei ꝓuidentia requiescit. Multi uero circūastantes angeloꝝ melodiā ꝯcinentē audierunt: inter quos ✝ largitia uxor psati lubii xpianā se eē clamauit: & mox ab impiis decollata in suo sanguine baptizata occubuit. Dum infideles iussissent: ut rustici & eleutherii corpora in sequana fluuiu mergerent: ne a xpianis sepelirent. Matrona quedā nobilis nomie catulla: licet adhuc pagana: tamē iā ꝓpter uisa miracula ad xpꝫ mēte ꝯuersa: uectores ad prandiū inuitauit: & illis epulātibus scōꝝ corpora furtim surripi fecit: & in suo pdio occulte sepeliuit: q postmodū psecutione cessante inde sustulit: & corpori dionysii sociauit: ac fidē xpi pcepit. Passi sunt aūt .7. id⁹ octob. circa annū dñi .96. etatis uero beati dionysii .90. ¶ Die uero passionis ipsoꝝ cū apud arelatū sāct⁹ regulus eps missaꝝ solēnia celebraret: apostoloꝝ noibus in canone recitatis adiunxit: & btōꝝ mrm dionysii rustici & eleutherii.

Quod dicto cuȝ adhuc eos viuere putaret: mirari cepit quomodo eoꝝ noīa sic ignoranter i canone recitasset. Et ecce tres columbe eidem i altari apparuerūt: habentes scōꝝ martyrum nomīa suis pectoribus sanguine descripta. Qui diē notans: inuenit eos tunc per passionem a corpore migrauisse. ¶ Beatus autem dionysius doctor ecclesie mirabilis & insignis: scripsit librū de angelica hierarchia. Itē de diuinis noibus. Item de mystica theologia: & alia forte plurima que nostris tēporibus inueniri non possunt.

¶ De scō donino martyre. XLII.

Doninus martyr passus est i territorio ciuitatis chrysopolis .s. parmēsis sub maximiano ipatore. Qui cū esset primus cubicularius eiusdē augusti: coronam eius ꝑuabat: & de ipsius manib⁹ maximian⁹ aureolam impialē accipiebat. Anno igit̄ .6. impii sui: cum roma mediolanū uenisset: dedit ꝯtra xp̄ianos edictū mortis. Inde ueniens i partib⁹ germanie: xp̄ianos quosdā ibi iuentos decollari mādauit. Tunc erāt ibidē fideles quidam occulti circiter quingenti. Inter quos scūs doninus potissimus erat: qui ceteros confortabat. Et dū impator ad urbē romam uenisset presati oēs eum secuti: eidem occurrerunt: seq; xp̄ianos ꝯstantissime ꝓfessi sunt. Quos omnes impator decollari mandauit. Et quibusdam ex ipsis occisis aliquot fugerunt: una cum scō donino: quidam ꝑ uiam flaminiam: quidā per uiam aureliam: qdam uero per uiā claudiam. Donin⁹ autem uia claudia perrexit. Et dum uenisset .xv. miliario ab urbe chrysopoli: nūcii maximiani eum apprehēsum: in media uia publica que claudia dicit̄: iuxta sistrionem fluuiū decollauerunt: cuius corpus trūcum manibus ꝓprius caput de terra leuauit: & ipsuȝ deferēs flumē super undas transiuit: atq; per iactum lapidis deportauit: usq; ad locum in quo qeuit: ubi & sepultus est miraculis clarens. Inter que omēs eū inuocantes: & de calice ipi⁹ potantes liberat a morsu rabidi canis. Qui passus est .vii. idus octobris.

¶ De sancto cerbonio epō. XLIII

Cerbonius episcopus populonie claruit tempore beati gregorii pape. Qui dum hospitalitati eēt intentus: die quadam transeūtes hospitio suscepit. Quos gothis superuenientib⁹ abscondit: eorumq; uitam ab illorum nequitia reseruauit. Quod dum totille gothorum regi perfido nunciatū eēt. Iratus crudelitate iussit episcopuȝ teneri: & in loco qui merulis dicitur .8. ab urbe miliario ubi cum exercitu suo residebat sibi presentari: eumq; in spectaculo populi ursis ad deuorandum ꝓici. Tunc in conspectu regis episcopus ad medium deductus est: atq; ad eius mortem ursus imanissimus exquisitus: qui ex cauea dimissus: accensus & concitus episcopuȝ petiit: sed subito sue feritatis oblitus: capite humiliter submisso lābere episcopi pedes cepit: populusq; qui ad spectaculum uenerat mortis: magno clamore uersus est in admirationē uenerationis. Ad cuius reuerentiam etiam rex ipe promotus est. Ipm q; honoratuȝ ualde dimisit: & eius se orationibus cōmendauit. ¶ Hic etiam in ecclesia sua: cui preerat: populonie sepulchrum sibi pauit. Sed cum longobardoꝝ gens in italiā ueniens cuncta uastasset ad helbam insulam recessit. Qui irruente egritudine ad mortem ueniens: clericis suis precepit: ut corpus ei⁹ in sepulchro qđ sibi populonie preparauerat ponerent. Cui cum illi responderent: q illuc ipsum reducere minime possent: eo q longobardos ipsum locum detinentes uel illac discursantes timerent: hortat⁹ est eos: ut secure ipsum illuc deportarent: & festine sepelire curarent: moxq; ex eodem loco sine ulla mora discederent. ¶ Defuncti igitur corpus in naui posuerunt. Cumq; populoniam tenderent: & immensa nimis pluuia erupisset: per totum illud maris spatium: qđ ab helba insula usq; populoniam duodeciȝ milibus distat: circa utraq; nauis latera procellosa ualde pluuia cecidit: sed in naui eadem: nec minima imbris gutta descendit. Peruenientesq; ad locum: corpus sepulture tradiderunt: & episcopi precepta seruantes: ad nauem sub festinatione redierunt. Quam mox ut intrarunt: in eodem loco dux crudelissimus lōgobardorum gūmarith aduenit. Ex cuius aduentu cerbonium habuisse spirituȝ prophetie claruit: qui illos sepulto corpore inde discedere sub festinatione precepit. Quieuit autem uir sanct⁹ in domino .6. idus octobris. Hec gregori⁹ tertio dialogorum capitulo undecimo.

¶ De scō paulino episcopo. XLIIII.

Paulinus episcopus eboracēs. claruit apud idem oppidum tēpore beati gregorii pape. Cum enim idem sanctus doctor augustinum episcopum ad ꝑdicandū anglorum genti destinasset: ut dictum est supra in gestis ipsius augustini episcopi. 7. calen. iunii. Idem beatus augustin⁹ iustum epm genti nordannialorum consecrauit .i. et natiōi anglorum: que ad aquilonem umbri fluminis habitabat. Qui iustus uerbū fidei predicando: eandem gentem cum rege suo eduino ꝯuertit. Hic etiā iustus paulinū epm ordinauit: & ipm ad eboracensem ciuitatem in fide cōfirmandam delegauit. Qui fructū

plurimum predicationis in eadem ciuitate pfecit: & clarus sanctitate in pace quieuit. 6. idus octobris.

¶ De sancto geraldo ꝯfes. XLV

GEraldus ꝯfessor apud aurelianũ claruit. Hic uir illustris lemouicensi territorio aureliaco pago natus est patre geraldo matre adaltrude de nobilissimis atq; ditissimis. Qui dum insimul caste uiuerent: nocte quadam diuinitus in somnis admonent: ut debitum matrimoniale soluant: ut peolẽ mirificam procreare ualeant: quẽ geraldũ nominare debeant. Excitat⁹ igitur pater: debitoq; soluto: iterũ obdormiuit: uiditq; ex pollice pedis eius dextri ungulam nascentẽ que in arborem magnam succrescens: palis & pticis protegebat: nec tamen in pede pondus aliquod sentire uidebat. Cumq; mater filium adhuc gestaret in utero: & die quadã cum uito eẽt in thalamo: trinam uocem audiuit infantuli uagiẽtis: & quasi iam nati uocem emittentis. Natus igitur puer & ablactatus: annis puerilibus deo deditus: literisq; diuinis mirabiliter breui tempore ultra coetaneos est imbutus. Iuuenisq; effect⁹: armis: utpote miles nobilis exercitatus: cunctos in acie superabat. Defunctis autem parentibus: ex facultatibus suis egenis largiflue ministrabat. Quem diabolus semel uisione puelle pulcherrime ei⁹ uasalli filie grani tentatione pulsauit: ita ut ille nũcium ad patrem mitteret: q; nocte sequenti ad eam accedere uellet. Peccatum tamen timens orationem premisit: & sic ad domum puelle accessit: & a patre susceptus fuit. Cum autem tentationem grauem sentiret: & ad ignem sederet: puella sibi ultra modum deformis uisa est: ut iam: quam uiderat: esse non putaret: nisi pater ei⁹ illam esse penitus affirmasset. Sicq; tentatione superata sine crimine redijt: & patrem cum omni familia libertati donauit: atq; puellã nuptui tradidit. ¶ Officium autem diuinum ac si clericus continue dicebat: & missam quotidie audiebat. Cum autem die quadam agendis curie intẽtus: missã audire non posset: loco misse psalterium totum legit. Et extunc in consuetudinem duxit: ut quotidie totum psalterium decantaret. ¶ Demum relicto seculo monasterium in proprio solo in aureliaco cõstruxit: quod de suis facultatib⁹ large dotauit. In quo se monachum fecit: & multa uite sanctitate & abstinentia claruit: pollẽsq; uirtutib⁹: feliciter ad christum migrauit. 6. idus octobr. Sepultusq; est in ipso monasterio miraculis clar⁹.

¶ De sanctis cassio & florẽtio & socijs martyrib⁹. XLVI

CAssius & florentius martyres cũ socijs. 7. passi sunt sub maximiano imperatore apud beronã urbẽ galliarũ circa rhenum fluuium. Cum enĩ idem imperator de mauritania aphrice & de finitimis regionibus ppter gallorũ frequẽtes tumultus militũ multitudinem deuocasset. Inter alios elegit milites. 360. ad sui custodiã deputatos: quos una secũ cum sacra legione thebeorũ in galliã adduxit. Postq̃ aũt legionẽ predictam occidit xp̃m dñm ꝯfitentes: prefati milites. ccclx. xp̃ianissimi ab eodem imperatore discedentes per diuersa loca fugerunt: quorum pcipui erant cassius: florentius: geron: malosus: & uictor. Qui una cum eorum socijs: 355. trino martyrio ternis in locis decorati: una & eadem die ab ecclesia recoluntur: cum tamẽ diuersis diebus passi fuerint: ut scribit helinand⁹. Nã cũ de mandato imperatoris maximiani milites eius gentiles prefatos xp̃ianos insequentes: hinc inde eos requirerẽt: cassiũ & florentium cum alijs septẽ apud beronam urbem circa rhenum fluuium inuenerunt: quos ibidem in xp̃i ꝯfessione decollauerũt: quorum passio agitur. 6. id⁹ octobris.

¶ De sanctis gerone & socijs mr̃ib⁹. XLVII

GEron martyr cũ socijs. 318. apud coloniam agrippinam passi sunt. Cum enim persecutores ab imperatore maximiãn destinati ad predictos milites. 360. occidendos: Cassium & florentium cum alijs septem interfecissent: ut supra dictum est. Geronem militẽ cũ comitibus. 318. militum i campis colonie inuenerunt. Quos oẽs xp̃m dñm ꝯfitẽtes gladijs trucidarunt. Quorũ festum colit 6. idus octobris.

¶ De sanctis maloso & uictore & socijs martyribus. XLVIII

MAlosus & uictor martyres cum socijs triginta apud oppidũ francorum: quod troia siue xãthum dicitur passi sunt. Cum persecutores prefati post interfectionem predictorũ martyrũ: uidelicet cassij & florentij & sociorũ & geronis atq; aliorũ pdictorũ pcessissent ad reliquos regrẽdos de mandato imperatoris maximiani malosum & uictorem cũ alijs triginta: qui de numero predictorũ 360. militum supererãt: iuxta dictũ oppidũ xanthum inuẽtos: gladijs ceciderunt: & eorũ corpora i locis palustrib⁹ submerserũt: quorũ tñ reliquie a xp̃ianis reperte: ꝯdigno honore sepulte sunt. Et in eorũ postmodũ honorẽ Helena ꝯstantini mater basilicã super eorũ corpora miro decore & sine ullo ligno construxit: ubi & per eorum merita eurogyal⁹ coloniensis ep̃us dolore capitis sanatus est.

Sed cum corpus maloꝝ mēſis longo tēpore ubinā ſepultū fuerit latuiſſet. Scō epō dicti loci diuina reuelatiōe mōſtratuꝫ ē. Qui corpus de loco ſubſtulit: imēſi odoris refragrās ſuauitate: & ipm iuxta ſocioꝝ cadauera collocauit. Hoꝝ etiā dies paſſionis ſimiliter celebratur. vi. idus octobris.

¶ De ſcō pinym epiſcopo. XLIX

Pinytus epus gnoſie urbis creteſis: marci antonii īpatoris tēporibus apud ipam claruit ciuitatem. Qui inter uiros apſicos nobiliſſimus i ſcripturis ſuis uelut in quodā ſpeculo uiuētem ſui dereliqt imaginē. Quiq; inter cetera ſapiētie ſue opuſcula ad dionyſium corinthioꝝ epm elegantem ſcripſit epiſtolā: i qua docet non ſemp lacte nutriendos populos: ne quaſi puuli ab ultimo occupētur die: ſed & ſolido debere paſci cibo: ut in ſpirituale pficiāt ſenectutem. Qui & in xpo plen⁹ ſcitate qeuit. vi. id⁹ octobris. Hac hieroym⁹ libro d̄ uiris illuſtrib⁹.

¶ De ſcō pierio preſbytero. L

Pierius alexādrine eccleſie pſbyter inſignis floruit tpe diocletiani īpatoris. Qui tā florētis ſmonis uenuſtate populos docuit tātaq; diuerſoꝝ tractatuū elegantia fulſit: ut origēes iunior uocaref. Tractatum longiſſimū ſup oſee pphetiā deſcripſit. Et apud alexādriā in pace quieuit. vi. idus octobris. Hec hieronymus ubi ſupra.

¶ *De ſanctis tharaco preſbytero & andronico martyribus.* LI.

THaracus probus & andronicus maſes apud tarſum metropoliꝫ cilicie tēporib⁹ diocletiāi & maximiani paſſi ſūt ſub preſide maximo. Quoꝝ primus natione romanus: & miles annoꝝ. lxv. militie terreſtri pro xpo renūciauit. Scdꝯ de ſede pamphilie exortus. Terti⁹ uero iunior de primis epheſioꝝ ciuitatis. Qui inſimul ſociati: accuſati ſūt maxio pſidi a domero centuriōe: q, eēnt xpiani: & ab eodē iudice tenti ſunt. Qui prio quidem tharacū ut ſeniorē i xpi profeſſione inuictū manentē: i maxillis ceſum: nudatuꝫ uirgis flagellari fecit. Deide uinculis ferreis in carcerē alligari: poſtea probū i ſimili cōfeſſione manentē i dorſo & uētre neruis crudis diutius ceſum: eiſdē uinculis uinctū carceri mācipauit. Ac poſtmodū ādronicū xpi nois ꝯfeſſione gaudētē: ut adoleſcētulū diu ſuaſum: i equuleo appēſum & ceſum: ac ore ꝯtuſum & laterib⁹ punctū: necnō plagis cū teſtaꝝ fragminib⁹ ꝯfricatū: ferreis catenis ligatū i ergaſtulo clauſit. ¶ Deinde eos in ſua ciuitate productos: idē preſes ſibi pñtari fecit: Et primo tharacuꝫ ſacrificare nolentē ore ipſius lapidibus ꝯfracto & dentibus excuſſis: manus ei⁹ in ignem mitti iuſſit: dehīc ligari pedib⁹: capiteq; deorſum ſuſpendi & fumū atrum ſubterponi: atq; acetū cum ſale eiuſdem aurib⁹ iſtillari: nares quoq; ſinapi aceto liquefacto pfundi: & ſic i cuſtodiā tradi. Sequēti die probum eductū iuſſit os eius ꝯfrigi: & ferrū ignitū labiis apponi: atq; extenſum neruis crudis diutiſſime cedi: faciēq; tota lapidib⁹ ꝯtuſa in cuſtodiam recipi. Tertio uero die andronicum pductū i palis. 4. extenſum alligari: & neruis duriſſimis i ſcapulis & uentre flagellari: eo q, plagas eius priores curatas fuiſſe mirabat. Sicq; illum i eadem cuſtodia recludi fecit. ¶ Demum eoſdem ad achabor ciuitatem attraxit: ubi primum pſatus preſes tharacuꝫ uinctū in faciē cedi iuſſit: & obeliſcos accēſos labiis & maxillis applicari: aures quoq; nouacula precidi: & raſo capite prunas ſuperponi. Deinde obeliſcos icenſos ſub aſellis imitti: & ſic in carcerem uinculari. Probū uero uinctuꝫ pedibus ſurſum appēdi mādauit: & candendentes obeliſcos laterib⁹ apponi: atq; clauos ignitos manib⁹ eius infigi: deinde oculos ei⁹ acubus pungi: & ſic in carcerē ꝯpeditūꝫ mitti. Andronicū autē ligatum papyris i flāmatis circa uentrē exuri precepit: & obeliſcos icenſos circa digitos ei⁹ apponi: ferrū quoq; ignitū in os eius mitti: & dentes eius excuti: moliſq; ꝯfractis linguā ipſi⁹ abſcidi & ꝯburi: & ſic in carcerē alligari. ¶ Poſt dies autē aliquot eos preſes ipius produci fecit: & reſpiciens illos ſanos iratus uehementer: beſtiis ferociſſimis i harenā expoſuit. Que pluribus gētilib⁹ extinctis ſcōꝝ pedes ligebāt. Leena quidē tharacū: leopardus probū: urſus autē obſequebatur andronicū. Nouiſſime eū omnia ſupaſſent. Iuſſu preſidis decollati ſunt: adhibiti quoq; ſunt qttuor cuſtodes: ne corpora ſcōꝝ ſepelirentur: ſed i ignē miſſa ꝯſumerētur. Orta autē ualida tempeſtate & fulminib⁹ cuſtodes territi fugerūt: & flāme extincte ſunt: & ſic corpora icōbuſta remanſerunt. Sup quoꝝ ſingula xpiani nocte uiderunt ſtellā fulgentē: eaq; tollētes honorifice apud tarſum cilicie ſepelierunt. v. idus octobris.

¶ De ſcō euſtathio abbate. LII.

EVſtathius abbas luxouienſis fuit. Qui a beato colūbano ab italia ad dictum monaſterium gubernandum paterno affectu directus: equo iure ſubditas mōachoruꝫ catecuas rexit: adeo ut nullus ſe beatum columbanum perdidiſſe gemeret. Qui hui⁹ doctrinis ibutus fuiſſet. Qui & p⁹ laudabilē uitam uirtutib⁹ pollens: qeuit i xpo v. id⁹ octobris: luxouii ſepultus.

¶De sancto eustathio epo. LIII

EVstathius eps antiochen⁹ claruit apud ipsam ciuitaté tempore cóstátii impatoris. Hic genere pamphilus tam ope q̃ sermone fidei pugil egregi⁹ aduersus arrianũ dogma plurima ɔscripsit. Extant etiá ipsius sapientie ꝑclare duo uolumia de aia. Ité tractatus aduersus origené. Ité epistole multe quas enumerare difficile é. Qui ꝓpter fidei catholice defensioné: quá cõtra arrianoꝝ sectam susceperat: a ɔstantio impatore traianopolim in exilium missus uite terminũ dedit.

¶De sanctis q̃ttuor milib⁹ nongẽtis septuaginta sex martyribus. LIIII

QVattuor milia nongenti septuaginta sex martyres apud aphricã passi sũt sub ꝑsecutióe uádalica. Qui cũ eẽnt ecclesiaꝝ dei plurimaꝝ epi ꝑsbyteri & diacones associatis ipsis turbis fidelium populoꝝ iusso hunerici arriani regis in horribile exilium eremi trusi: atq; inter mauros ferocissimos deputati sunt. Inter quos erant ✝ cyprianus & ✝ felix ꝑcipui sacerdotes. Ex quibus plurimi dum ducerẽt: & cuspidib⁹ ac lapidib⁹ sibi alligatis ad currendũ dum tunderẽtur: & per aspera & dura loca traherent ꝑ singula mẽbra discerpti inter manus trahentium expirabant. Extat per totũ aggerem publicus locus tumuli uel sepulture ipsoꝝ. Reliqui uero predictoꝝ ad exiliũ ꝑdictum adducti: fame & inedia ac nuditate afflicti: nec non uariis suppliciis excruciati martyrium celebrarunt: quorum natale colitur. 4. idus octobris.

¶De scõ marcello epo & martyre. LV

MArcellus eps apamie & martyr: successor ioánis uita sanctissim⁹ tẽpore theodosii senioris martyrium passus est. Cum enim iussu eiusdem augusti deoꝝ templa ubiq; destruerent. Venit prefect⁹ oriẽtis apamiam ad templa idoloꝝ destruenda: & dum ibidem templum iouis maximũ & robustũ: utpote lapidibus ferro & plumbo alligatis fabricatum uidisset: impossibile quoq; ad destruendum iudicasset: ad suggestioné marcelli perrexit ad alias ciuitates: ipsumq; templum iuxta uires ei dissoluendum cõmisit. Marcellus uero cuiusdã operarii ɔsilio q̃ttuor ingentibus colũnis subterfossis: quib⁹ tota parietum machina nitebatur: ligna supposuit: & in ipsis ignem imisit: ut lignis exustis: colũne ruerent: totamq; fabricã secum traherent. Sed resistente demone: ignis non poterat ligna inflãmare. Eps uero orõne ꝑmissa aqua benedicta igné asꝑsit: & mox diabolum effugauit. Statimq; igne subtermisso ligna accendit: quib⁹ ɔbustis ruentibusq; colũnis: omne edificiũ templi corruit: cuius sonitus terrã ɔcutiens oẽs exterruit. Post que scũs eps & alia plura phana idoloꝝ destruxit. Qui & martyrib⁹ ꝑ xpo certãtib⁹ scribebat: & eoꝝ scripta recipiebat. Nouissime aũt & ipse a paganis tent⁹: ꝑ xpiq; ɔfessióe mrio coronat⁹ est: & apud apamiam honore cõdigno tumulatus. 4. idus octobris.

¶De sancto carpo discipulo. LVI

CArpus discipulus bti pauli apostoli apud troadem claruit: ubi & ab eodem apostolo eps ɔstitutus est. De hoc refert dionysi⁹ in epistola ad themophilũ: q cũ esset uir mire sanctitatis & zelator fidei: & q̃dam infidelis fidelẽ quendã peruertisset: adeo carp⁹ molesse tulit: ut ex hoc infirmitaté incurreret. Tãte aũt sctitatis erat: ut nunq̃ celebraret: q̃n aliquã celesté uisioné ɔspiceret. Sed cũ ꝑ utriusq; ɔuersióe orare deberet: deũ tñ quotidie exorabat: ut ɔbustióe quadã: ãbo xũ simul imisicorditer abrũpet uitas. Et ecce circa noctis mediuꝫ dũ uigilaret: & hanc orõné faceret: subito dom⁹: i qua erat: i duo diuisa fuit: & quedã immẽsa fornax ibidẽ apparuit: respiciésq; sursum uidit celũ apertũ & ibidẽ iesũ circũdatũ multitudine ãgeloꝝ. Deinde iuxta fornacẽ ꝑdicti duo uiri tremuli stare cernunt: q a sꝑentib⁹ de fornace ꝑcedentib⁹ morsib⁹ & inuolutióib⁹ uiolẽter in fornacẽ trahebant: & ab aliis qbusdã uiris ipingebãt. Hoc uidẽs carp⁹ adeo i istoꝝ uindictã delectabat: ut supioré uisioné intueri ɔtemneret: & io hoꝝ ultioné tot⁹ intẽtus eẽt: ita q plurimũ molesse ferebat: q i fornacem nõ cito cadebãt. Tandẽ cũ in celũ respexisset: ecce iesus hominẽ illoꝝ misat⁹ ad illos cũ angelis descẽdens: manus extendit: & ipsos eripuit. Dixitq; carpo: q pat⁹ eẽt iteꝝ ꝑ peccatorib⁹ pati. Sicq; de cetero carp⁹ ꝑ illoꝝ ɔuersióe orauit: dñsq; utroq; ad fidem reuocauit. ¶Demũ idẽ btũs discipulus pro ɔfessione xpi martyrio coronatus é: & apud troadem sepultus. 5. idus octobris.

¶De sancto eduardo rege & ɔfes. LVII

EDuardus confessor rex illustris anglorum generosa progenie ortus filius regis elterudi & eole regine ricardi ducis normánoꝝ filie: diligẽti parẽtũ cura nutritus ab annis puerilibus sanctispũs informatus é disciplina. Qui adhuc puer existẽs: ꝑpter dauoꝝ procellam seuientium in anglia duct⁹ est in neustriã in auita domo: ubi opa puerilia deserens: xpi seruitio se mãcipauit: beatãq; dei genitricẽ & petrꝫ apostolũ atq; euãgelistã ioãné in ꝑronos sibi spẽales assũpsit. Tãdẽ pẽte defũcto & fre ipi⁹ inaudita

crudelitate perempto eduardus timēs: se dūo ꝯmendauit. Expectans quoq; donec pº modicuꝫ tēpus barbariea pestis cessauit: & tūc a baronibº in regnū iductus: & cum gloria apud lundunū i die scō pasche ab epo coronatus ē. ¶ Regnauit autē tēporibus henrici tertii ipatoris: & regnum optima pace gubernauit: & scissime deo uixit. Egicā godini filiam liberalibº artibº imbutā in uxorē duxit: quam adeo ꝑsuasit: ut castitatē seruātea solo noie ꝯiuges: ambo uirgines ꝑmāserūt. Fuerat aūt godinus predictº ꝯspirator in nece frīs regis eduardi. Dū autē die quadā cū rege i mēsa discūbens se iuramēto de morte frīs excusaret: piculo offe quā cumedebat subito offa quā in ore posuit suffocatus ē. Filius quoq; eius eadē die ab equo i catenſem fluuium ꝑcipitatº necatus ē. Mater uero eiº uxor godini ictu fulmis īteriit. Sicq; omnes qui mortis fratris regis cōscii fuerant: ultio diuina uindicauit: sula regis ꝯiuge que innocens inde fuerat icolume ꝑmanente. ¶ Rex iste tante fuit grauitatis: ut uix nō sine maxima cā prouocaret̄ i risum: unde & semel eū die pasche post prandiū ualde rideret: & ex hoc omnes mirarēt̄: dixit rex q̄ ꝑ spiritum uiderat. 7. dormiētes i celiu mōte qui dudū sup latus dextrū iacuerant: se uersos esse in sinistrū: qui donec sic manerēt: multe in orbem ꝑsecutiones future forēt. Sed pº decursum annoꝝ. lou. iteꝝ ad latus dextrū se uerterent. Directi sunt autē a baronibus nuncii ex anglia i greciam ad montem predictū apud ephesum ciuitatē. Qui per omnia sicut rex dixerat ꝯtigisse inuenerūt. Nā donec illuc nuncii puenerūt: uēs ephesioꝝ populis q̄. vii. dormiētes i sinistrū uersi fuissent penitus ignorarāt. Qui tñ modicis antea diebº sup dextrū latus illos cognouerāt durmientes. ¶ Hic etiam rex circa paupes liberalissimus & hūilis fuit. Nā die quodā paupem cōtractū incedere nō ualētē: ꝑpriu latore carētem deuotus rex i humeris suis assumpsit: & ipꝫ a regali palatio usq; ad sci petri ecclesiā baiulauit. Hic etiā sepius i hora ꝯsecratiōis xp̄ꝫ i carne ꝯspexit i manibº sacerdotis. Qui regno feliciter disposito qeuit i pace āno domini. io65. 3. idº octobris. Sepultº iuxta beati petri altare: ubi & miraculis pullet.

¶ De scō eduaedu rege & mr̄e. LVIII.

Dduardus mr̄ rex ꝭs angloꝝ: filius egdari regis: una cuꝫ patre ānis duobº cū dimidiu regnauit. Tūc uisa ē stella cumetes apud uicū regui: q dicit̄ calua: significans ꝑsecutiōes i regno subsequētes. Nā clerici īrusi & criminosi a suis ecclesiis ꝑ dunstanū archiepm cantuarienseꝫ expulsi: noua prelia suscitat: oībus pene ecclesiis deuastatis: quos tñ ultio diuina puniuit: ut supra dictum ē in uita sci dunstani. vii. idus septēbris. Cū autem mortuo egdaro rege eduardus ad huc iuuenis esset: & elfrida nouerca eius alim regis uxor: filium suuꝫ proprium puerulū nec dum ānoꝝ. vii. regē facere procuraret: & ob hoc cū quibusdā ex baronibº ꝯspirasset. Dunstanus eduardum utpote cui regnū tanq̄ primogenitu de iure debebat̄: ꝯtra uotum illoꝝ curonauit: unde & regina turbata in mortē regia machinari cepit. Cuꝫ autem die quadā eduardus de uenatione fessus rediret: & illa sitienti poculū porrexisset satelles ab eadē iductus: regē potātem sicca peussit & occidit. Et cū sero esset circa corpus ipsius subitu diuina lumiaria micuerūt. Cuiusq; tactu claudus gressum: & mutus loquēdi usum ꝯtinou recuparūt. Cūq; ad corpus eius elfrida regina in equu uenisset: ut quasi se de nece eius inculpabilē simularet: a dum redire uellet: equus se inde nullo modo mouere potuit: mutato q; aliu equo similiter & tertiu: sicut & priori ꝯtigit: unde ab omnibus de morte regis rea iudicata est. Sepultus ē autem rex ꝯdigno mr̄is honore miraculis clarēs. Elfrida uero regina uidēs ultionem: quā deus fecerat in clericos ecclesiarum ꝑsecutores de humicidiu ꝯdigne penituit: & in melius uitā mutauit.

¶ De scō theophilo epō & ꝯfessore. LIX.

Heopbilus epus apud antiochiā floruit. Qui sextº a beato petro apustolo eiusdem ecclesie sedem tenuit: & uir eruditissimus multa sapiētia claruit: plurimosq; libellus compilauit. In testimonium libros. 3 ad anatholium scripsit. Aduersum hermogenis heresim alium. Extant eius & alii elegantes ad edificationem ecclesie pertinētes: composuit & contra martionem librū unū. Super euangelio & prouerbiis salomōis cōmentarios se legisse beams tradidit hieronymus: qui cum superiorum elegantia non uidentur sibi congruere. Qui etiam marci antonini imperatoris temporibus: in pace quieuit. 5. idus octobris.

¶ De scō theophilu confessore. LX.

Heaphilus confessur in ciuitate cilicie claruit. Qui cum esset ecclesie uicedominus ecclesiasticas res utpote moribus & scientia ꝑcipuus optime gubernauit: quē clerus & populus nimium diligebat: uacante uero episcopatu: ipsum in pontificem omnis populus elegit: sed theophilº se indignū iudicans omnino recusauit. Ad metropolitanum autē uiolenter a populo ducit̄: & i epꝫ sibi dari ab omnibus postulatur. Sed ipe penitus renuēs: uix ab ipso dimittitur: & alius

in epm ꝯfecratur. Post dies modicos ad suggestionem emuloꝝ quorūdā theophilus ab epo de officio deponitur: & in locū eius quidam ex aduersariis surrogatur. Desperans iste iudeum magum adiit: & eius auxilium implorauit. Quē ille nocte extra ciuitatem adduxit: & diligenter monuit: ne crucē sibi imprimeret: aut xpm uel uirginem nominaret. Vocante aūt mago demones: infiniti homines candidati eidē apparuerūt: q cū cereis ardentibus ad regem ipsoꝝ diabolum in throno aureo sedentem: illū adducunt. Pro quo iudeus genu flexu ipsius auxilium postulauit. Ille theophilum officiu restituendū & maiorem adhuc faciendū promittit: dum tamē hic xpm & matrem uelit abnegare: & diabolo professionē facere: & abnegationis chirographū manu propria scribere. Theophil⁹ ergo abnegationem fecit: & chirographum scribens diabolo tradidit. Reuersus autē mox die sequenti ab epo accersitur: & expulso emulo in officiū remittit: & ultra q̄ prius honorat. ¶ Post dies aūt aliquot: theophilus resipiscere cepit: & peccatum suum deflens p dies. 40. matrem misericordie inuocauit. Quibus elapsis: gloriosa regina eidē nocte media apparuit: & eidem salutem spopondit: ipsum tamē: ut adhuc in ōrone persisteret: admonuit. Quod cū ille fecisset: post triduū iteꝝ eidem uirgo btā cum splendore nimio astitit: & eius peccatum ei dimissum a deo nūciauit. Cū autē ipse p chirographo ꝓfecto nimiū āxiaret: die sequēti dī genitrix eidē in somnis appuit: & chirographū sup pectus eius pect⁹ dimisit: quod ille excitatus inueniens ad epm celebrantē accessit: & coraꝫ oī populo peccatū suum ꝯfitens: cuncta uisa & gesta narrauit: eiusq chirographū cunctis ostendit: qui ex luce a uirgine ꝯtracta faciem ut sol resplendere uisus fuit: & in eodē loco p triduū in ōrone pseuerauit. Tuncq sequētiā illā ꝯposuit Aue maria gr̄a plena dūs tecū uirgo serena: in qua & de seipso: & de ei⁹ miraculo mentionē facit. Et elapsis trib⁹ diebus ad xpm migrauit. In cui⁹ transitu audite sunt uoces angelice ꝯcinentes. Sepultusq est in ecclesia ciliciei: per quem deus multa miracula ostendit.

¶ De sanctis faustino ianuario & martiale martyribus. LXI

Faustin⁹: ianuari⁹: martialis martyres in hispania ciuitate corduba passi sunt: qui primo equulei pena cruciati: deinde superciliis excoriatis: auribus quoq & naribus precisis: dentibus etiam superioribus euulsis: ad ultimum ignis passiōe gloriosum martyriū consumauerunt. 5. idus octobris: ut ait ado in martylogio suo.

¶ De scō callisto papa & martyre. LXII

Callistus papa & martyr hui⁹ nominis primus natiōe roman⁹ ex patre demetrio de regione urbis rauēnatis zepherino romano pōtifici i epatu successit. & sedit annos quinq menses duos dies. x. Hic ꝯstituit ieiuniū die sabbati ter in āno fieri: frumēti: uini & olei s̄m pphetā. Adhuc quoq iuxta q̄tuor anni tēpora: quattuor idixit oī ecclesie ieiunia: primū uernale: secūdū estiuale: tertium autūnale: quartū hyemale: i quib⁹ etiā pcepit ordinatiōes fieri: q̄q nec ipse: nec alius qlibet romanoꝝ pōtificū a bti petri uiq ad sci siluestri tēpora legatur celebrasse ordinationes nisi in mēse decēbr̄. Hic idem ꝓhibuit: ut i accusatiōe pr̄sbyteroꝝ infames & suspecti & inimici nō susciperent. Eos uero hereticos nominauit: q dicūt sacerdotes post lapsum si dignā egerint penitentiā: nō posse ad pristinos redire honores. Hic fecit ecclesiam scē marie transtyberim: & cemiterium in uia apia ꝯstruxit: quod suo nomie uocat cemiteriū callisti ad catacūbas: ubi q̄plurima multitudo martyꝝ sepulta est. ¶ Huius tēpore impante alexandro: pars eminentioris capitolii diuino incendio ꝯcremata est: & sinistra man⁹ aurea idoli iouis fulmine liquefacta est. Tunc sacerdotes ad imperatorē uenerunt: petentes: ut dii irati sacrificiis placarentur. Dum ergo offerrent celo sereno mane die iouis: repente diuino fulmine quattuor sacerdotes idolorum mortui sunt: & ara iouis concremata est: & sol obscuratus est: ita ut populus fugeret extra muros. Cū aūt palmatius consul audiret: q callistus cum suis clericis & multis christianis transtyberim latitaret: rogauit imperatorem: ut christiani per quos hoc malum ciuitati contigerat: ad purgationem urbis penitus delerentur. Qui dum de mandato imperatoris cum militibus transtyberim properasset: ut calepodium pr̄sbyteꝝ cum aliis xpianis ꝯprehenderet. x. milites: qui domū intrauerant: excecari sunt. Quod alexander ꝯspiciēs iussit omnē populū pro liberatione militum deo mercurio imolare. Sed cū una ex uirginib⁹ paganoꝝ arrepta a demonio: deū xpianorū ueꝝ & omeū acclamaret: ꝯuersus ē palmati⁹ ꝯsul: & cū uxore & filiis ac oī familia numero. 42. baptizati sunt a sancto callisto papa. Cōuersus est & simplici⁹ senator: & felix cū filia sua bāda: quā p̄sat⁹ palmati⁹ a palysi liberauit: qui oēs ab eodē pontifice baptizati: detenti sunt una cū calepodio pb̄ro: & ab impatore alexandro pariter decollati: ut hec oia supius dicta sunt in passiōe calepodii & socioꝝ. 6. id⁹ maii. Quoꝝ omnium corpora callistus pōtifex in suo cemiterio sepeliuit.

¶ Deinde alexander imperator callistũ papã detẽtũ .v. dieb⁹ sine cibo & potu manere fecit: deinde fustibus cesum in custodiã artissimã recludi. Cui p noctẽ apparẽs beatus calepodius martyr cũ ingenti lumine: eũq̃ in timore dñi cõfortauit. Quod cernẽs miles quidã nomine priuatus: q erat ulcerib⁹ plenus ad pedes eius procidit: & p sanitate sua exorauit. Quẽ cum callist⁹ facto fonte perfũderet ab oĩb⁹ uulnerib⁹ sanauit. Quod audiẽs alexãder iussit callistũ per fenestrã dom⁹ i qua tenebat̃ precipitari: corpusq̃ eius i puteũ demergi: & in eo rudera cumulari. Asteri⁹ uero presbyter corpus ei⁹ de puteo eleuauit: & i cemiterio suo sepeliuit pridie idus octobris. ¶ Hic fecit ordinationes quinq̃ p mensez decẽbriũ presbyteros .xv. diacones quattuor e͞pos per diuersa loca nũero .19. Et cessauit e͞patus dies .vi.

¶ De scõ gaudẽtio e͞po & martyre. LXIII

Gaudẽtius e͞ps ariminẽsis & martyr passus ẽ apud eandẽ ciuitatẽ tẽpore cõstantii imperatoris. Qui ex ciuitate ephesioꝝ exortus: fidei documẽtis eruditus: adhuc catecuminus: ad urbẽ romã ueniens: tpe damasi pape: a quodam iustino p̃sbytero sacrũ baptisma suscepit: & apud quãdã matronaz nobilem nomie eusiticã hospitio se recepit. Quã adhuc gentilẽ: sua predicatione ad fidẽ xp̃i cõuertit: & ad sanctũ damasum papã adduxit: qui eã sci fontis unda perfudit. Damasus aũt pontifex cũ de origine & religiõe gaudentii ab eo cũctatus audisset: eum secũ accersiuit: ip̃mq̃ clericũ fecit: quẽ & in sui seruitio detinẽs: post bienniũ leuitã ordinauit: deinde post septẽnium ad sacerdotiũ promouit. Qui sedula exhortatiõe: populo iugiter uerbũ dñi predicabat: & miraculoꝝ gloria clarescebat. ¶ Nã quidã miles roman⁹ noie tarsensius a diabolo obsessus ẽ: clamante demone p os ei⁹: q nisi illuc gaudẽtius p̃sbyter ueniret: inde nunq̃ discederet. Gaudẽtius ergo de mãdato pape pro eo missaꝝ solẽnia celebrauit: deinde sacram eucharistiã uiro offerens: demonem ab eo in fumi spem eiecit. Quo miraculo multi paganoꝝ cõuersi sunt. ¶ Cum aũt ariminẽsis e͞ps defũctus esset: & popul⁹ ip̃ius urbis ad papã pro petẽdo põtifice accessisset. Damasus gaudẽtiũ e͞pm cõsecrauit: & ariminũ i pastorẽ cuz populo destinauit. Qui primũ ad ciuitatẽ que martiana dicebatur adueniẽs dieb⁹ .x. ibidẽ morã traxit: & populũ multũ ibidẽ exñtem in fide xp̃i erudiuit: quem miles gentilis qui dudũ egrotus i lecto iacuerat: eius fama cõpta: ad se ingredi fecit: & ut se ab infirmitate illa curaret humiliter supplicauit. Scũs autẽ e͞pus oratiõe p̃missa: & militẽ manu tenẽs de grabbili sanũ erexit cõuersumq̃ ad dñm cũ coniuge & filiis ac seruis .23. numero baptizauit. Post hec ex ip̃a ciuitate discedẽs ariminum deuenit. Et dũ esset i itinere sociis uino carẽtibus & nimiũ sitientib⁹: aquã i uinũ conuertit: & comitibus propinauit. Ingresso autem ciuitatẽ occurrit illi omnis populus cũ multitudine languentium diuersis egritudinib⁹ oppressoꝝ: quos omnes cõtinuo i xp̃i noie sanos effecit. ¶ Sed q̃primum in ip̃a urbe missam celebrauit: mox idolum martis i medio adhuc foro positum cecidit: & cõfractũ ẽ: ceteraq̃ omnia simulacra i diuersis locis posita similiter corruerũt. Quo miraculo multi gentilium ad xp̃m cõuersi sunt. ¶ Quedã neptis eusitice predicte: que gaudentiũ hospitio rome susceperat: a demonio uexata ad beatum gaudẽtium ariminũ adducta: & ab eodem ẽ cõtinuo liberata. Hic scũs uir sua predicatione ariminẽsem populũ ad fidẽ xp̃i perduxit: multas ecclesias cõstruxit & dedicauit: multosq̃ presbyteros & alioꝝ ordinũ clericos ordinauit. Inter quos leonẽ presbyterũ & marinũ diaconũ uiros scõs: qui de dalmatia illuc uenerant cõsecrauit: ut dictũ ẽ supra in gestis marini cõfessoris pridie nonã septembris. ¶ Post hec cũ de mandato cõstantii imperatoris apud ariminũ ciuitatẽ: cõciliũ e͞poꝝ cõgregatũ eẽt: multiq̃ arriani fulti presidio augusti: pauci uero e͞pi catholici conuenissent. Gaudentius pro defẽsione catholice fidei: arrianis uiriliter restitit: sed q͞a eis omnino se obuiare non posse uidit: eoꝝ uesanie cessit: & cum scis rhophilo popilieñ: & mercuriali liuiẽsi e͞pis: nocte liuiã clandestine properauit. Post discessum uero arrianorum ad sedem suã rediit: & cõuocata synodo catholicoꝝ: que ab arrianis decreta fuerant reuocauit: quẽdam quoq̃ marrianũ p̃sbyterum hereticum: nolẽtem ad ecclesie unitatẽ reuerti dãnauit: & de ecclesia eiecit. Quod audiẽs martian⁹ procõsul: qui dicti marciani presbyteri ppinquus erat: e͞pm durius increpauit: & multis cõuitiis exprobrãs: mortis ei minas intentauit. Quẽ mox malignus spirit⁹ inuasit & durissime uexare cepit. Cuius rei cã milites procõsulis gaudẽtiũ detestantes: ip̃m mane ante solis ortũ clanculum orantem cõprehẽderũt: & quasi i ultionẽ domini sui extra portã uinctum eduxerũt: & tã diu fustib⁹ & lapidibus tutuderunt: donec ipse se dño cõmẽdãs & pro ip̃sis etiã p̃secutoribus exorans spiritũ exhalauit pridie idus octobris. Cuius corpus in locu qui dicitur ad lacum in foueã maximã proiecerũt terra illud ac lapidib⁹ obruentes. ¶ Post ãnos uero .70. cuz locus sepulture eius cũctis esset ignotus: mulier quedã erat ceca in ciuitate cesarea: siue ceruia: noie abortina. Cui per

uisum angelus raphael cum papa damaso apparuit: & quis uter eorum eét noiauit: ac eidem imposuit: ut si lumē oculorum recipere uellet: ad ciuitatē ariminēsem ueniret: & ciuib⁹ nunciaret: ut corp⁹ sci gaudentii in tali loco diu occultatum requirerent: & honorabilius tumularent. Signum quoq; ei dederunt: qa mox inuēto corpore: ipsa lumen recuperaret: sicq; illi eā uera dixisse cōprobarent. Cū autem mulier iam de tali uisiōe ꝯfidens: sed de ductore cogitans iter sola arripuisset: leuem arundinē in manu sua psensit: & ex altera parte ductorē preuiū intellexit: sūmitatē arūdinis petentē. Quo duce ad ciuitatē ariminum peruenit: & uisa ciuibus patefecit: qui unanimes ad locū ostensum accesserunt: & terras effodientes: odorem mirificū senserunt: corpusq; sci reptū de fouea eduxerūt: statimq; mulier: ut pdixerat: lumen oculorum recepit. Multi quoq; languentes a diuersis infirmitatibus curati sunt. Corp⁹ autē sci martyris in tumulo marmoreo collocatum est: & ecclesia ei⁹ nomini desuper edificata.

¶ De sancto fortunato epo. LXIIII

Fortunatus eps tudertine ciuitatis circa tempora iustini impatoris claruit. Qui in effugādis spiritibus immēse uirtutis grā pollebat: adeo ut aliqñ ab obsessis corporibus legiones demonū pelleret: & oratione sua eorum multitudines superaret. ¶ Iuuenis quidā de tuscie partib⁹ uxorem duxerat: que ad dedicationē ecclesie bti sebastiani martyris fuerat inuitata: que nocte precedēte uoluptate carnis deuicta: a uiro suo se abstinere nō potuit: & mane homines plusq̄ deū erubescēs: ad ꝯsecrationē accessit: mox uero ut bti sebastiani reliquie in ecclesiam sunt delate: malignus eā spūs inuasit: & coram oī populo uexare cepit. Quā psbr̄ ipsi⁹ ecclesie altaris sindone cooperuit: sed hunc repente simul diabolus inuasit: qa ultra uires pprias quicq̄ psumpsit. Puella igit̄ domum delata magis quibusdā tradit̄ liberanda: a quib⁹ ad fluuiū ducit̄: & in aquam demergitur: atq; diuti⁹ incantat̄. Sed oīpotētis dei iudicio: dū puersa arte ab ea un⁹ demon expellit̄: in eā subito legio demonū intrauit: totq; motibus cepit agitari: tutq; uocib⁹ perstrepere: quot spiritib⁹ tenebat̄. Quā parentes ei⁹ ad fortunatum epm adducētes: culpā eius cōfessi sunt. At ille eā secum pluribus dieb⁹ detinuit: & orōni instanter incubuit: puellāq; incolumē & plene liberatā remisit. ¶ Aliū quoq; tēpore ex obsesso hoīe spiritū malignū eiecit: qui occūbente sole in formā se pegrini transmutauit: & per ciuitatem uadens clamare cepit: q fortunat⁹ eps: q scūs putabat̄: peregrinū de suo hospitio reppulisset. Quē uir quidā mala intētione: ut epm diffamaret: hospitio suscepit: & cū uxore & puulo ad prunas sedens: pegrinū: ut se calefaceret: iuxta ignem posuit: Fortunatoq; de eius inhumanitate: & q eét hypocrita detrahere cepit. Post modicū autē: qui pegrinus uidebat̄: paruulū filium ei⁹ inuasit: & inter prunas piciens: aiam eius excussit: statimq; disparuit: & quis fuisset declarauit. ¶ Alio etiā tēpore: quendā cecū signo crucis super oculos ei⁹ edito protin⁹ illuminauit. ¶ Preterea equ⁹ cuiusdā militis in rabiem uersus fuerat: qui a multis detineri neqbat: sed ulles morsibus lacerabat. Sed dū scūs uir eius capiti extensa manu signū crucis edidit: cūctā eius rabiem in mansuetudinē imutauit. Tūc miles equum mansuefactū sancto epo decreuit offerendū. Ille aūt dum recipere recusaret: uictus precibus dignū pcium tribuit: & sic equū oblatum recepit. ¶ Die quadā gothi ad tudertinā ciuitatē uenientes: duos pueros rapuerunt. Quorum duce eps ad se uocato pro pueris redimēdis qualecūq; uellet precium obtulit: & tātum ut pueros redderet: sollicite requisiuit. Et cū p redemptione puerorum biduo instiisset: goth⁹ eum cino audire recusauit: sanctūq; uirum ꝯtristatum ualde dimisit: puerusq; equis superpositos cum suis pmisit. Statim autē: ut eos sequeretur⁹ equum ascendit: equus lapsu pede cū eo corruit: & tibiam illius ꝯfregit. Qui ad hospitiū reductus pueros reuocauit: & fortunato ꝯpūct⁹ gratus remisit: ac ueniam petens eius gratiā implorauit. Eps aūt per diaconē suum aquā illi benedictā destinauit: quam mox ut sup illi⁹ coxam aspsit: fractura solidata de lecto sanus surrexit: & ascenso equo suum iter pegit. ¶ In eadem ciuitate marcellus quidam eidem scō deuot⁹ sabbato paschali defūct⁹ est. Cuius corp⁹ cū longius eēt deferendum eo die sepeliri nō potuit. Due igit̄ defuncti sorores ad eū flentes uenerunt: & ut earum frēm resuscitaret: fidelibus pcibus supplicauerunt. Qui dū eas liectiasset: q ex humilitate de se tanta nō psumeret. Subsequēti die dūico ante crepusculum cū duobus diaconib⁹ ad domū defuncti perrexit: & iuxta corpus in orationē se dedit. Deinde ipsum surgens ex nomie uocauit. Ille aūt acsi leuiter dormiens oculos aperuit: & epo rūdit: atq; de eo quod fecerat: ꝯqueri cepit: dicens q duo hesterno die ad se uenerāt: qui spūm a corpore eiciētes in bonū locū deduxerāt. Ipsa uero die unus missus fuerat: qui eū ad corp⁹ reduci mādauerat: quia fortunat⁹ eps sic a deo petebat. Quibus expletis uerbis marcellus mox ex infirmitate ꝯualuit: & in hac uita diutius mansit. Quieuit aūt uir sanctus in dūo pridie idus octobr̄. & sepultus

est in ecclesia tudertina. Ad cuius sepulturā crebra miracula fiunt. Hec gregorius dialogorum libro primo ca.x.

¶ De scō fortunato alio epō. LXV.

Fortunatus eps pictauiensis claruit tpe iustini īpatoris iunioris. Qui natione italus primo poeta: deide in psate urbis epm sublimatus: uir egregius: ingenio clar⁹: sensus celer: ore suauis: beati martini heroico metro gesta in.4. uoluminibus digessit: hymnos etiā festiuitatū singulaꝝ eleganter ꝯposuit: & scitate plenus ī pace quieuit.

¶ De scō iusto episcopo. LXVI.

Iustus eps lugduñēsis īsigni scitate refulsit. Qui epatu relicto cū uiatore lectore ei⁹ ministro ad eremum egypti se ꝯtulit: ubi multo tēpore angelicā uitā duxit. Ad hūc reuisendū antiochus eps uir sanctus eiusq; ī epatu successor ad eremū accessit: & ab eo scitatis pspicue exēpla reportauit: de quo dicet īfra ī eius gestis idib⁹ nouēbris. Scūs aūt iust⁹ ī pace quieuit pridie id⁹ octobris. Quē dū morientē minister ei⁹ defleret: eo q; se desereret: ille ꝓphetico spiritu eūdem hortās predixit: q; se cito secutur⁹ eēt. Quod rei p effectū probauit euētus: nā uiator p⁹ dies.7. eū ad patriam secut⁹ ē: uidelicet.xii.cal.nouēbris: ut dictū ibidē.

¶ De scis.ccc.lx.martyribus. LXVII.

Trecenti.lx.mrēs apud coloniam agrippinā passi sūt. Qui cū eēnt milites mauri ex sacra legiōe thebeoꝝ: & illis trucidatis isti ex eorum ꝯsortio aufugissent: a militibus maximiani īpatoris apud ipam urbē inuenti: & ipsi gladiis trucidati sunt idib⁹ octobris. Quoꝝ corpa ꝯdita sūt in basilica: que admirabili opere ex moysaico quodāmodo deaurata resplēdet: unde etiā & loci incole scōs aureos illos uocare cōsueuerunt. Hec usuard⁹. Ado tū pōit: q; fuerūt solūmō.350.

¶ De scō antiocho episcopo. LXVIII.

Antiochus eps lugdunēsis fuit: q cū adhuc ipsius ecclesie presbyter esset: pio incitatus officio ad uisēdū eius epm qui in egypti eremo morabat̄ uoie & actiōe uere iustum: pegre profectus ē: a quo & scitatis insignia exēpla reportauit: ut dictū est supra in legēda iusti epi pridie idus octobris. Hic fuit uir discretiōe precipuus: scitate preclarus. Qui etiā non īmerito tēpore interiecto ad eiusdem pontificatus culmē assūptus est. Quo strenue & feliciter administrato: in pace quiescēs: regnū celeste ꝓsecutus est idibus octobris. Sepultus apud lugduū. in ecclesia scōꝝ martyrum maccabeoꝝ: in qua & sanctus iustus requiescit.

¶ De scō basolo abbate. LXIX.

Basol⁹ abbas apud rhemeū. ciuitatē claruit tēpore chilpiti regis francoꝝ: ut ait sigibert⁹. Hic ex territorio lemouicēsi natus: du3 adhuc iuuenis eremū optaret: angelo ipi apparente ipmq; deducēte: ad urbem rhemēsium deuenit: & a scō egidio epo rhemensi.4. post remigiū suscepi⁹ fuit. A quo & locū ad radices mōtis rhemēsis obtinuit: ubi cōstructo cenobio monastica3 uitam duxit: deinde ad nemorosi mōtis cacumē ascendit: ubi per ānos.40. iclusus manens eremi cultor deo seruire studuit. Et dū aque penuriā substineret: oratione sua fontē de saxo ꝓduxit: qui usq; in pñs de loco illo usq; ad inferiora defluit. ¶ Attila quidā diues & potens dū circa montē illū uenaret: & aprū cum canibus sequeret: aper ille cum esset nimie magnitudinis: deposita omni feritate ad cellam uiri dei ueniēs: & quasi liberari ab eo se petens pedibus illius aduolut⁹ iacebat. Que3 dum canes & equites sequerētur: diuina uirtute effecti imobiles: ultra uiri dñi limites nec accedere: nec retrocedere ualebāt. Quod cernēs attila de presumptione penituit: & se sci orationib⁹ ꝯmendās: aprū dimisit: eidēq; uiro dei predia sua ibidem posita gratanter concessit. ¶ Quidā pro crimine dānatus suspendio: dum iā laqueo astrictus suffocaret. Sanctum tñ basolū mente inuocās: quia ia3 uoce non poterat: laqueo rupto liberat⁹ euasit. Quieuit ī pace idib⁹ octobris.

¶ De scā placidia uirgine. LXX.

Placidia uirgo fuit filia ualētiniani impatoris & eudoxie auguste filie theodosii magni. Que spreto seculo adhesit auie sue galle placidie ieiuniis elemosynis & orationib⁹ intenta. De huius scitate cuidam seni reuelatum ē: q; ei⁹ meritis soror ipsi⁹ placidie honoria nomine a grauissima infirmitate liberata fuisset. Qui & uisa eudoxie ipsius matri retulit. Et extunc mater filiā ī deuotione habere cepit. Cum autē placidia cum utroq; parente: & auia galla rauēnam nauigio ueniret: grauissima in mari tēpestas exorta est. Qui omnes beato ioāni euangeliste p eoꝝ liberatione uouerant basilicā ꝯstruēdā. Statimq; beatus apostolus eisde3 appruit: & tēpestate sedata icolumes ad portū ꝑduxit. Regina ergo galla ei apud rauēnam ecclesiam fabricauit: in qua scūs ioānes eidē auguste: & barbaciano psbytero appruit: & sandalium suū pro reliquiis illis dimisit: ut supra actum in gestis barbaciani pridie cal. ianuarii. ¶ Post aliqd autē tēpus: placidia hierosolymā perexit: ubi lustrans loca scā biēniu3

exegit. Et deinde per uenetiam ueronam ue
nit: ubi cuidam drute filie orabilis nobilia
matrone surde & mute aurium & lingue fa-
cultatem pcessit: ubi & i xpo dormiuit: sepul
tus in ecclesia sci stephani uia tridētina idib9
octobr. signis coruscans.

¶ De apparitione sancti michaelis archan-
geli. LXXI

APparitio sancti michaelis archā
geli nota anno dñi. 707. facta ē:
ut ait sigibertus. Tempore enim
childeberti regis francoꝝ & iu-
stiniani augusti apparuit archā
gelus michael autberto brachaceñ epo su-
pra mare oceanū cōmoranti: ipmq; secundo
monuit: ut in loco maris oceani insula: que
propter ei9 eminētiā tumba dr: nomini suo
fundaret ecclesiam: uolēs sibi talē ueneratio
nē exhiberi i pelago: qualia exhibebatur i
monte gargono. Interea taur9 in eadē insula
a latrone furtim captus ligatur in loco illo
Vnde eps tertio admonitus iubet: ut in illo
loco fundamētum iaceret: in quo tauꝝ ligatus
inueniret. Et sicut eū terrā pedibus ptriuis-
se uideret: sic ecclesie ambitū duceret. Que
dū eps populo retulisset: ad locū usuigio
accesserunt: & tauꝝ inuenientes: ut archange
lus pdixerat: ecclesiam ɔstruere ceperunt.
¶ Due aūt rupes ibidem erant: que humani
tus inde moueri nō poterant: que & officiū
impediebant. Sed michael cuidā uiro appa-
ruit: pcipiēs ut ipsas rupes inde amoueret:
qui tam facile eas mouit: ut nihil habere põ
deris uiderent. Sicq; ecclesia in honorē ar-
changeli michaelis ɔstituit. & ex eo tēpore
sicut in mōte gargano: ita & in ipso loco: q
nō dr in piculo maris: ueneratio ei9 freque
tari cepit. In qua ecclesia ptē pallii: quod in
mōte gargano angelus posuit: & partē mar
moris: supra quod stetit: detulerunt. Cū ue
ro aque ibidem penuriā icole paterent: mo
nitu angeli foramē in saxo fecerūt: & inde a-
quaꝝ copia usq; in psens largius emanauit.
Hec aūt apparitio in dicto loco celebratur
17. calē. nouēbris. Ille eni mons oceano cin-
git: sed bis in die festo sci michaelis pdicto
iter pbens populo aperit. ¶ Cū aūt quodā
anno copiosa turba ad ecclesiā pgeret: cōti-
git mulierem pregnantē uicināq; partui ex
deuotione archangeli secum ire. Et ecce ma
gno impetu unda redit: & omis turba timo
re concussa ad littus fugit. Sola autē mulier
grauida fugere nō ualuit: sed a marinis flu-
ctib9 capta est. At michael eidē inter undas
astitit: qui mulierē illesā suauit: que & i me-
dio pelagi filiū parturiuit: que & i ulnis su
scipiens lactauit: & angelo duce cum puero
ad littus illesa peruenit. ¶ Tēporib9 caroli
regis dux qdā senogallie noie sergi9 habēs
uxorem grecam nomine margaritam: dum
prole careret: bonis elemosynaꝝ opibus so
licite insudans subito leprosus effect9 ē: qui
plurima expendens in medicis: nolla medi-
camina pcipere poterat. Dū aūt pro sua sa-
lute deū iugiter exoraret. Nocte quadā mi-
chael archangelus eidē i somnis apparuit:
eūq; admonuit: ut ad ecclesiā monasterii ab
angelo electam: que brentalis dr: uisitandā
accederet: indeq; salutē pcul reportaret.
Qui expergefact9 mane cōiugi & militibus
uisa narrauit. Sequenti quoq; nocte eidem
dormiēti: iteꝝ angelus astitit: & iussa predi
cta replicauit. Qui dū locū sibi nō eē respō
disset notum: angelus addidit: ut nauē eum
uxore & militib9 suis ascēderet: eāq; ad lo-
cū deducendā angelice solicitudini cōmit-
teret. Qui iussa pficiens nauē ɔscendit: flan-
tib9 q; uētis psperis uni9 noctis & diei spatio
ad locū sci michaelis: qui brētalis dr super
mare adriaticū habēs monasteriū situm: qd
brētale dr iuxta de brundulo angelo duce p-
uēit. Et dū se mane ad portā applicuisse mi-
rarent: & locū ignorantes ubi nā eēnt ab in-
colis sciscitarent: ab eidē se ad ecclesiā pfa
tam archangeli appulisse didicerunt: q deo
grās agētes nauē exierunt: cūctiq; nudis pe
dibus ad ecclesiā pcesserunt. Sed dei miseri
cordia anteq; dux ecclesie ingrederetur ho-
stia ɔfestim ab oi lepre mūdat9 est macula.
Tūc dux san9 ad domū rediit: & oibus uēdi-
tis medietatē paupibus tribuit: aliā medie-
tatē ecclesie sci michaelis obtulit: & ibidem
cū ɔiuge ppetuis tēporibus deo suiuit.

¶ De scō gallo abbate. LXXII

GAllus abbas ex hibernia claris
parentibus natus & sancto co-
lombano in discipulū traditus:
ab eodē sacris est lrīs eruditus:
& monach9 ipsius effectus ad sa-
cerdotium pmotus ē. Colūbanus aūt in gal
liam nauigans cū apud luxouiū cenobium
ɔstruxisset: sigiberto rege annuēte: ibiq; cū
gallo & aliis discipulis deo suire curaret:
psecutione regis theodorici & brunichildis
regine inde expellitur: eo q; a scō colūbano
arguebat: q; relicta ɔiuge ɔcubine ample-
xibus fruebatur: ut dicet infra in uita colū-
bani abbatis. xi. calē. decēbris. Inde igit cū
lūbanus ad theodebertū austrasioꝝ regem
pueniens infra ptes allemanie iuxta fluuiū
lidimacū habitandū cū discipulis: ab eo lo-
cū obtinuit: qui tuconia dicebat: cuius loci
incole adhuc idolis suiebant: ubi gall9 fidē
trinitatis pdicare & phana idoloꝝ cepit exu
rere. Sz dū habitatores loci sois dei ex hoc
psecutionē excitasent: relicta tuconia colū-
banus cū discipulis ad castꝝ arbonā acces-
sit: & a pſbr̄o uuilmaro gratanter exceptus

Qui eos locum edificãdi mõasterii antique
structure docuit: & illuc usq; perduxit: ubi
ecclesiam i honorẽ scẽ aurelie & cellulas eõ
struxerunt: & ibidem populũ docere in xpi
fide ceperunt: idolisq; in lacũ demersis eccle
siã dedicarũt. Ibiq; colũbanus cum gallo &
aliis discipulis triennio resederunt. ¶ Cum
autẽ nocte quadam gallus piscatiõi insisteret
audiuit de montis uertice demonẽ: quendaȝ
alium existentem i pelago uocantẽ: ipsumq; ei
respondentẽ: & utrunq; ipsoꝝ se de hospite
gallo conquerentem: q eos de sede ꝑpria eie-
cissent. Qui signo crucis edito demones i fu-
gam uertit: & ueniẽs ad abbatem sibi audita
retulit. Illeq; dũ fratrib⁹ aduocatis deo lau
des exolueret: audite sunt uoces demonũ p-
strepẽtium: & scis persecutionẽ illaturos se
acriter comminantiũ. Dux autẽ regionis nomie
gunzonus: audiens q sci dei cultum deoruȝ
suoꝝ euacuarent: missis famulis suis iussit il
los inde discedere. Qui uaccã monachorum
abstulerunt: & duos ex fratribus occiderũt: i
illos quoq; ab eoꝝ finibus discedere ꝑcepe-
runt. Sed dum colũbanus ad gilolfum regẽ
italie ꝑperare disponeret: gallus egritudine
pressus ibidem remãsit: & a presbytero uul-
maro deuote hospitio susceptꝰ fuit. ¶ Postq̃
autem gallus de langore conualuit: presbyte-
rum ut sibi locũ aliquẽ grate solitudinis o-
stenderet solicite requisiuit. Cuius iussione
diaconus eiꝰ noie hildeboldus ad locũ opti-
mum illum adduxit. Qui eum die integro ie-
iunii pagrassent: gallus ad flumẽ ueniẽs: mis
so rete pisciculos cepit: & ipsis assatis pater
cum diacono cibũ sumpsit. Ibiq; uterq; ipso
rum illa nocte quieuit. Gallus uero crucem
ligneam i terram fixit: & ad eam capsellam
reliquiaꝝ: quã secum tulerat appẽdit: & an-
te illas prostratus in orationem pnoctauit.
Cũq; mane surgens ad eos ursus descenderet
& micas que ab eis remanserant lingeret: p
cepit ei gallus ut ligna in ignẽ mitteret: ur-
susq; protinus obediuit. Cui uir dei quasi ꝑ
mercede panẽ porrexit. Mane uero diaconꝰ
iubente gallo ad flumẽ accessit: ut pisces ite
rum aliquot caperet. Duo autẽ demones in
specie mulieꝝ nudaꝝ eidem apparuerunt: sȝ
ad orationẽ uiri dei continuo euanuerunt. Cũ
q; ad locum preuisum deuenissent: & sꝑpentũ
ibidem multitudinẽ reppissent: oratione gal
li serpentes omnes inde fugati sunt usq; in ꝑ
sens. In ipso igit̃ loco cum triduo permansis-
sent: & ibi gallus locum sibi solitudinis e-
legisset: ad reuisendum suum hospitem pre-
sbyterum redierunt. ¶ Cuȝ igitur ibidem ꝑ
dies .7. resedisset: gunzonus dux misit ad ꝑ-
sbyterum: orãs ut gallum ad se adduceret:
eo q filia eius imundus spiritus inuasisset.
Qui p os puelle clamabat: q ideo filiam du
cis oppssserat: quia pater eius gallũ abbateȝ
una cum magro colũbano de possessiõe sua
eiecerat. Hec igit̃ puella sigiberto regi fue-
rat desponsata. Quod cum rex sigibertus au
disset: duos epos ad puellã misit ut suis eam
orationibꝰ liberarẽt. Sed demõ ex ore puel
le eoꝝ uecula eis obiciẽs illos deridebat:
& q nisi a solo gallo ide posset eici affirma
bat: pater igitur puelle afflictꝰ iteꝝ legatos
ad presbyterũ uulmaꝝ destinauit: ut sine mo
ra gallum sibi adduceret: ut eius filia libera
tionem consequi posset. Promittens illi q uirũ
dei in constantiẽsem epm promoueret: si de-
monem ab eius nata expellere posset. Iã aũt
gallus ad locum electe solitudinis reuersus
erat: & quietem mentis eligẽs duos discipu-
los in ministros assumpserat: & ad duceȝ ue
nire recusans se ad italiã colũbanum reuisu
rum pretendebat: eo q miraculi gloriã for-
midabat. Tandem uictus precibus legatoꝝ
& uulmari presbyteri: ioãnem diaconũ & so
cium secum assumpsit: & nauigio ad duceȝ
in castro burningio puenit. Inuenitq; puellã
iacentem uinctam: & a demonio triduão ie-
iunio tabefactam. Qui orationẽ ad dñm fu-
dit: & in xpi noie demoni imperauit: q mox
ex ore eius in specieȝ nigri corui discessit: &
fetorem sulphureum i loco dimisit. Dux ue
ro multa ei dona obtulit: que uir dei accipiẽs
ea postmodum omnia i pauperum usus expẽ
dit. Cum autẽ illum in epm uellet preficere
omnino renuit: sed ioãnẽ diaconum discipu
lum suum obtulit. Ad cuius nutum in eum
omnis populꝰ epm constantiẽsem elegit. Rex
aũt sigibertus audito q puella liberata fuis
set: misit ad patrem ut eam sibi desponsatam
transmitteret. Que cum ad eum uenisset: &
modum liberatiõis eius sigibertus audisset.
Gallo abbati pecuniam copiosam misit: de
qua scũs cellam & ecclesiã edificauit. Quã
rex & dux prediis & possessionibus dotaue
runt. Cũ autem sigibertus spõsam suam sibi
uellet coniugio sociare: audiuit ab ea q p rius
liberatione uotum pudicitie emisisset. Et de
consilio galli abbatis ne eiꝰ propositũ auer
teret: ipsam i cenobio matrẽ uirginum multa
cum cẽ constituit. ¶ Deide uir domini a gũ-
zono duce ad urbẽ constantiam aduocatus:
et consecrationi ioannis episcopi ꝑsens eẽt:
uerbum dñi in populo mirifice ꝑdicauit: &
multos ab errore gẽtilitatis ad xpm conuer
tit. Epo quoq; formam gubernande sibi cõ
misse ecclesie ꝑbuit. Atq; postmodũ ad cel-
lam suam in eremo rediit: ubi plures disci-
pulos congregauit. Deinde rogatus a uul-
maro ꝑsbytero: relicto mõasterio ad domũ
eius p dies aliquot diuertit: ut ei monita sa
lutaria ꝑberet. Et cũ omni populo i ipso ca-
stro uerbũ dñi ꝑdicasset: post dies duos fe-

bre correptus diebus. xiiii. langore pressus iacuit: & cum esset annorum. 95. ad extrema deduct⁹ in domino quieuit. 17. calē. nouēbr. Cuius corp⁹ in castro burnigio sepultum ē ubi & miraculis uiuit.

¶De sanctis ducentis & septuaginta martyribus. LXXIII

Ducenti & septuaginta martyres xp̄i apud aphricā coronati sunt: & sancti martyres ✠ martianus & ✠ satyrian⁹ cum duob⁹ fribus & ✠ maxima uirgo egregia ancilla christi sub psecutione uandalica gergerico rege arriano. Qui primo nodosis fustibus cesi: & usq; ad ossa laniati: cū multo tēpore talia paterēt: sequēti die incolumes reddebant. Postmodum aūt dura custodia mancipati: & artati in neruo dei uirtute soluto cippu liberati sūt. Ob quod miraculū Maxima libertati sue seddita: materq; multarum uirginū effecta in ꝯfessione christi cōquieuit. Sancti aūt inter mauros ferocissimos relegati: eū p̄dicatione sua multos ad xp̄m uertissent iussu gergerici ligatis pedibus post terga currentiū quadrigaꝝ: inter spinosa loca illuaꝝ tracti: & discerpti spirit⁹ emiserunt. 17. calē. nouēbris: ut ait ado in martyrologio suo.

¶De sancto magnobono epō. LXXIIII

Magnobonus ep̄s andegauēsis claruit tēpore dagoberti regis: quē rex fama ipsius cōpta ad se accessiri fecit. Cuꝫ ergo ciuitatē igressus eēt: ꝯpediti qui erant in ergastulis ei⁹ patrocinium implorabant. Ille uero iudicem adiit: & ut reos amore xp̄i solueret: exorauit: qui ab eo repulsus dū ecclesiā intās orasset: subito ꝯpedibus fractis & carceribus reseratis īclusi absoluti sunt. ¶Cū in p̄dio quartanaco eius diocesis puer a demone raptus eēt: inter uepres & rupes colliditur: & semiuiuus scō epō a parentibus offerē: qui demonē xp̄i noīe inuocato a puero eiecit: & ip̄m sanū parētib⁹ restituit. ¶Quadā uice dū flumē cum socus uellet transires nauē ꝯspexit ab alia pte fluminis ductore carentē. Sed duꝫ orasset: nauis sine remige cis flumen ad eū uenit: & ip̄m eum socus sine ullo gubernante transuexit. ¶Veꝝ tēpore famis ingruentis dispensatori suo certā numoꝝ summā paupibus distribuendā dedit: quā ille in dispensando duplicatam inuenit. ¶Abbas quidā ei⁹ emulus ad eum ueneno poculādū quosdā miserat. Sed scūs uir hoc p spiritum cognoscens nuncios abbatis benigne suscepit: & coꝝ intentionē eisdem aperuit: atq; sic eos ad penitentiā puocauit: quieuit autē in pace uir dei. 17. calē. nouēbris: sepultus in ecclesia sua.

¶De sancto ambrosio epō. LXXV

Ambrosius ep̄us bituricēn̄. apud eandem ciuitatē claruit tēpore pipini regis francoꝝ: qui uita & sanctitate eximius: & doctrina p̄fulgidus gregē dn̄i sibi cōmissū uerbo & exemplo fideliter enutriuit: & uirtutibus plenus in pace quieuit. 17. calē. nouembris: ut ait ado in martylogio ex dictis hieronymi sumptu.

¶De sancto ambrosio ꝯfessore. LXXVI

Ambrosius alexandrinus cōfessor didymi auditor: apud alexādriā floruit. Qui multa sapientia pollens: uolumē de dogmatib⁹ multoꝝ uersuum aduersus apollonium scripsit. Cōmētarios quoq; in iob elegātes ꝯposuit. Et tēpore theodosii iunioris apud p̄fatam urbē in dn̄o quieuit. Hec hieronymus libro de uiris illustrib⁹.

¶De scō herone epō & martyre. LXXVII

Heron ep̄s & martyr post beatum ignatium antiochenā rexit ecclesiā: sicut eidem ignatio ad passionem pgenti fuerat diuinit⁹ reuelatum: qui ep̄s fact⁹: ut magistrī uiam pius imitator sequeret: pro cōmendato sibi grege amator xp̄i occubuit. 16. calē. nouembris.

¶De sancto priuato martyre. LXXVIII

Priuatus martyr sub alexandro impatore rome passus est: qui cum eēt miles plenus ulceribus uidens qualiter sanct⁹ calepodius p̄sbyter & martyr btō callisto pape in custodia detēto: nocte cū immēso lumine apparuit: ip̄mq; blandis exhortationibus ꝯfortauit: ad pedes callisti ꝓcidit: & pro sanitate sua instantius exorauit. Quem dum callistus sacro fonte p̄funderet: ab omnibus uulnerib⁹ curauit: ut supra dictū est in passiōe beati callisti pape pridie id⁹ octobris. Quod audiēs alexander impator post passionē callisti priuatum teneri fecit: & in xp̄i ꝯfessione manentē: tā diu plumbatis cedi: donec deficeret: cuius corpus asterius p̄sbyter iuxta corp⁹ btī callisti sepeliuit. 16. calē. nouembris.

¶De scō luca euangelista. LXXIX

Lucas euangelista natione syrus ex antiochia ciuitate un⁹ fuit ex septuagintaduobus xp̄i discipulis: ut abbas dorotheus scribit: uel ut dicit hieronym⁹ discipulus fuit apostoloꝝ: postea paulū secutus ē usq; ad passionē s̄uiens dn̄o sine crimīe. Hic sapiētia eruditissimus grecis s̄monibus non ignar⁹: arte medicus extitit: pri⁹ corporib⁹ deinde aīabus p̄stans medelā. Nā uerba ei⁹

languentis anime sunt medicina. ¶ Hic euangelium sicut audierat scripsit i grecia in ptibus uidelicet achaie: theuphilo epo discipulo suo: cum iã scripta essent euangelia p mattheũ i iudea litteris hebraicis: & p marcum in italia latinis. Hic tertius scripsit i grecia literis grecis. Qui etiã eodem greco sermone actus apostolorũ sicut uiderat ipse cõposuit: quem plerıq; tradũt fuisse proselyton: & hebreas litteras ignorasse: eo q quicqd scripsit greco sermone ꝯposuit. Euangeliũ aũt suum ipse didicit ab apostolis: sicut ipse i prologo suo eidem testatur theophilo. Cum eni non fuerit cum xpo in oibus actibus & miraculis xpi: ideo suum euãgelium scripsit sm qđ apostoli: qui psẽtes fuerãt: ipi insinuauerũt & retulerunt. Credit quoq; q ea que de incarnatione dñi & natiuitate & infãtia meminit: a beata uirgie didicerit. Ideoq; predicta super alios euangelistas plenius & copiosiꝰ explicauit. Nam & eidẽ dei genitrici familiarissimus extitit. Cuius euãgeliũ a paulo mirabiliter approbatum ẽ: quando ad ꝯfirmationem dictorũ suorũ luce euangelium adducebat: unde quidã suspicati sunt: q qñcunq; paulus in epistolis suis dicit: sm euangeliũ meum: de luce significare uolumine. ¶ Actibus uero apostolorũ ipse beatus euangelista psẽs fuit: & ea cũcta oculis suis pspexit. Nã & tẽpore passionis dñi iaz xpi discipulus eẽ ceperat: qđ patz ex eo: ut quidã tradũt: quia ipse alius discipulus eũ cleopha nominatim expresso fuerit: quibꝰ dominus euntibus in emaus die resurrectionis appuit: qui ex humilitate nomẽ suum ꝯticuit. Iporũ igit actuum uolumẽ usq; ad quartũ imperii neronis annum texẽs historiã in urbe ꝯplauit: ut eiꝰ tamẽ scripta indicãt pauli apostoli sectator fuit: & omnis eiꝰ pegrinationis comes indiuiduus. Nã & gesta solius pauli i actibus apostolicis psequẽs: cum eidẽ uolumini finem facit. ¶ Hic ab ineunte pueritia castissimus fuit: & sine crimine uirginitatez mẽtis & corporis semp seruauit. Nã neq; uxorem neq; filios habuit: & in opꝰ euangelice predicationis iugiter laborauit. Crucis quoq; mortificatione ut tradit ecclesia: in suo corpore: p nominis xpi honore portauit: quia & carnẽ suam mira penitentia afflixit. ¶ Fertur quoq; q lucas euangelista artẽ pictoriã habuit: & i ipa solẽnis opariꝰ fuit. Nã & rome due extant imagines: una xpi in scã scõrũ: & alia dei genitricis in ecclesia scẽ marie maioris pec quas deus miracula retroactis tẽporibus ostendit: quas lucas dicit depinxisse: formam uultus saluatoris & matris naturalẽ assimilantes: & eas ueraciter representantes: ꝯstantinopoli etiaz alia pictura beate uirginis habetur: que forme matris domini dicitur esse simillima: que ab eodem euangelista tradit fuisse figurata. ¶ Demq; beatus lucas senex & plenus mũdicia obiit in bithynia plenus spiritu scõ: etatis sue annũ. 74. Ibiq; sepultꝰ est. xv. cal. nouẽbris. Cuius ossa regnãte cõstantino impatore anno. 20. impii eius: cum reliquiis andree apostoli ꝯstantinopoli translata sunt: licet ciues padue urbis: ipz corpꝰ psẽtialiter fabulent se habere in ecclesia: uidelicet scẽ uirginis iustine.

¶ De scõ iusto puero & martyre. LXXX.

IVstus martyr puerulꝰ annorũ. 9. apud ambianẽse oppidũ passus ẽ sub richtiouaro preside. Qui natꝰ antisiodori clara prosapia: patre iustino matre felicia: i tenera etate deo deditꝰ spiritum prophetie meruit obtinere. Cum enim pater iusti fratrẽ quendaz iustinianum noie habuisset: qui de ciuitate illa dum esset adhuc puer dudum furto sublatus fuerat: & ambianũ ductus negociatori cuidam noie lupo xpiano uenditus: adhuc in seruitute manebat. Iustus puer annorũ. 9. prophetico spiritu hec omnia patri nunciauit: & ad requirendũ patruum omnino se uelle accedere dixit: qui tñ nunq̃ patruum uiderat nec nominari audierat: eo q anteq̃ iustus genitus esset: per annos multos ille raptꝰ extiterat. Dum autẽ pater puerũ reuocare non posset: eiusq; uerba quasi puerilia derideret ab eo tñ multa uictus istantia: puerũ assumpsit: & ambianum secum prexit. Qui duz uenissent ad castrum militonẽ paupes xpianos esca refocillarũt. Iustus uero pauperi nudo reperto tunicam suaz tribuit. Sed dum ambianũ uenissent ia predicto lupo negociatore occulte quidem xpiano ppter metũ richtiouari presidis hospitati sunt. Cui cãm eorum aduentus exposuerunt: & seruũ quem habebat se redimere precio obtulerunt. Lupus uero oibus famulis suis cõuocatis ut suum recognoscerent: iustus patruũ quẽ nunq̃ uiderat p spiritum recognouit: quẽ tamen pater eius iustiniani germanus: tam grandeuũ effectum uix recognoscere ualuit. ¶ Cũ aũt presidi nunciatum fuisset: q xpiani pegrini i domo lupi laterẽt. Ille iustinianũ seruũ absq; ullo precio libertati donauit: & ipm cum iustio & puero iusto nocte de ciuitate dimisit: mane aũt custodes richtiouari ad domum eius uenientes oĩa perscrutant: & non iuentis illis: iussu presidis eos i equis cursoribꝰ insequuntur. Cũq; sci iuxta fontem prandere: & milites a longe ꝯspexissent: puer quidem patrem & patruum inter frondes abscondit: ipse uero in arborem speculator ascẽdit. Ad quem peruenientes satellites: dũ parẽtes non inuenerunt: puerum se pfessum xpianum decollauerunt: & continuo abierunt. Corpus

autem truncum per seipm se leuauit: & caput manibus substulit: atq; ad parentes accessit. Quib⁹ pdeuntibus caput lingua clare loqui cepit: deū collaudans: & patrem ac patronū admonens: ut corpus suum ad ciuitatem beluacū delatum sepeliant: caput uero ad matrem pro eius cōsolatione deferāt. Quibus dictis corpus mortuum cecidit: & spiritus celos petiit: lux quoq; celica desuper immensa coruscauit. Illi igitur corpus ad territorium beloacēse portātes: illud ibidem sepelierunt: & antisiodorum regressi caput matri obtulerunt: omniaq; gesta narrauerunt: quod illa ut caput martyris suscipiens reuerēter digno loco reposuit: & ipm pro reliquiis deuotionis conseruauit. ¶ Sāctus autem amator episcopus post decursū temporis caput iusti martyris in loco: ubi ipse decreuerat: collocauit: ubi puella ceca a natiuitate annorum. 16. lumen oculorū recepit. In loco autem sepulture eius in territorio beluacensi basilica eius nomini edificata est. Sed interiecto tempore caput eiusdem beluacum translatum in sacrario ecclesie sancti petri reconditum est: passus est sāctus martyr. 15. calē. nouēbris.

¶De sancta tryphonia regina. LXXXI

Tryphonia regina uxor quōdam decii cesaris fuit. Que post passionem martyrum hippolyti & sociorum hoc modo cōuersa ē. Cū enim decius cesar & ualerianus prefectus sanctos martyres ireneum & abūdium necari i cloacā fecissent: de quibus supra in eorum passiōe dictum est. 7. calēdas septembris: & elapsis diebus trigintaseptē ambo in carruca consedentes ad amphitheatrum descenderent: ut ibi sanctos martyrizari facerent: uterq; eorum a demonio arrept⁹ clamare cepit: q eum sancti martyres laurentius & hippolytus cruciarent: & post diras uoces ualerianus ibidem expirauit. Decius autem ad palatium reduct⁹: per triduū a diabolo uexabatur. Tunc eius nomine tryphonia omnes sanctos in carceribus detentos dimisit. Finito uero triduo deci⁹ clamāse a laurentio torqueri: miserabiliter uitam finiuit. Quod uidēs tryphonia cum filia ei⁹ cyrilla puella uirgine conuersa est: & ad iustinum presbyterum uenerūt baptismi gratiam postulantes: qui indixit eis ieiunium septem dierum: & eas postmodum sacri fōtis unda perfudit. Quibus ad domum suam reuersis: tryphonia die sequenti orans ad dominum cum lachrymis emisit spiritum: cuius corpus iustinus presbyter iuxta corpora hippolyti & sociorum sepeliuit. 15. calen. nouembris.

¶De scō asclepiade epo & mar. LXXXII

Asclepiades epus antiochenus & martyr apud eandem ciuitatem passus ē: qui un⁹ fuit ex pclaro cōfessor numero: qui sub decio cesare passi sunt. Hic enim pro confessione nominis xpiani capite truncatus martyrio coronatus est. 15. calen. nouēbris: ut dicit ado.

¶De sanctis ptolemeo & lucio martyribus LXXXIII

Ptolemeus & lucius cum quodam tertio martyres tēpore antonini pii augusti passi sunt apd alexandriam ciuitatē. Qui ptolemeus a quodam centurione detent⁹: eo q se christianum diceret: dudūq; carcerali custodia maceratus ab eodem iudici urbicio traditus est: a quo interrogat⁹ dum se xpm colere uiua uoce profiteretur: capitali sentētie damnat. Dūq; lucius: qui xpian⁹ erat occultus: iudicem de tāta impietate argueret: eo q nullius reum criminis innocēter damnasset: interrogatus quoq; ab eodem se xpianum fore similiter assereret: simili ultiōe puniendus adiudicat. Sed & quidā tertius pari usus libertate: pari quoq; dānatione pdēnatur. Qui oēs simul decollati martyrio coronati sunt. 14. calē. nouēbris.

¶De scō ethbino pfessore. LXXXIIII

Ethbinus in hibernia claruit tpe mauricii impatoris. Hic i britānia natus: in domo paterna usq; ad annū. 15. liberalibus disciplinis instructus est. Mortuo uero ei⁹ patre ab ipsi⁹ genitrice scō sampsoni dolensi epo oblatus ab eodem clericus fact⁹ ē. Materq; ipsius sacro uelamie psecrata: qui postq predicto epo annis aliquot adhesit: ut artiori se uite traderet: ad sanctū similianum abbatem accessit: a quo in monasterio quod tauracū dr: monasticū habitū suscepit: q etiā ad diaconatū pmotus scō uignaloco sacerdoti: & eiusdē loci monacho sociatur. ¶ Cū aūt cū pdicto scō quadā uice itineraret: & leprosum aspectu horribilē inuenissent: ethbin⁹ iacentē cepit brachiis sustētare: dūq; ille dolore narium torqueri se diceret: & nullus sibi adesse remediū: nisi oris anhelitum exprimeret: uignaloc⁹ patienā nasus horridū & ulcerosum in ore suscepit: quem ethbinus per latera sustinuit: respiciensq; sursum: uidit crucem auream angelosq; pauperi obuiantes. Tunc leprosus oīs ros dñi pfortans: se q; xpm esse protestans in nube raptus nunq̄ cōparuit. Illi uero domini grās agentes alter alterius meritis uicissim uisionem ascribebant. ¶ Dū igif franci britanniā deuastassent: ethbin⁹ hiberniam petēs in silua nectensi tugurium & ecclesiā

paruam fabricauit: in qua deo assidue serui
re cepit miraculis etiam clarens claodum
unum erexit. Mulier quedam ad euz ueniẽa
pro salote filii sui paralytici: longeq; posi
ti sopplicauit: dicens q beata uirgo brigida
illam ad etbbinum misisset: ot eius filium li
beraret. Qui suis orationibus filio mulieris
illius salutem impetrauit. Io ipso autem lo-
co pane solum & aqua bis io bebdomada se
sefecit & annoꝝ. 85. i pace quieuit. xiiii. cal.
nouembris.

¶ De scõ maximo mře & leuita. LXXXV

Maximus martyr & leuita uir san
ctos tempore decii cesaris apud
ambsanensem prouinciaz passus
est. Qui cum esset plebei⁹ patien
di desiderio inquirentibus se pse
cutoribus palam usteudit. Et a preside com
prehensus post responsionum eius constan-
tiam dum christum coufiteretur: io equoleo
suspensus ac diutius tortus est. Cui dum p̃-
ses cesariam eius filiam nimis speciosam in
uxorem promineret: si diis sacrificare cõseo
tiret: & ille se mariam uirginem dei genitri-
cem habere sponsam assereret: ac omnino sa
crificare renueret: fustibus diutissime cedi-
tur: deinde ad carcerẽ duci iubetur. Qui dũ
duceretur emisit spiritum. xiii. calendas no-
uembris.

¶ De sanctia caprasio prio & feliciano mar-
tyribos. LXXXVI.

Caprasius martyr cum primo &
feliciano fratrib⁹ passus est i gal-
liis ciuitate agenẽsi sub daciano
preside. Cum eni capr asius xp̃ia
nus occultus timore presidis p-
pter rabiem persecutionis declinãs iuxta ur
bem in rupis spelunca lateret: audiens qua
liter beata uirgo fides pru xp̃o agonizasset:
de qua supra in eius passioue dictum est pri
die noñ. octobris animatus ad tolerantiam
passionis orauit ad dñm: ut si eum dignum
gloria martyrii iudicaret: ex lapide spelun
ce aqua limpidissima emanaret. Quod p̃stã-
te domino statim obtinuit. Super hec uidit
per spiritum columbam niueam de celo de-
scendentem: & coronam auro gemmisq; ful-
gemem soper caput fidei uirginis imponen
tem: que oestibus fulgidis erat ornata: & an
gelis comitata. Ipsa uero columba alarum
uolitatu & rore celesti: ignem: in quo uirgo
iniecta erat: extinxit: & ad celos subito aduo
lauit. Cum autem hec omnia caprasius coo-
spexisset: sponte ad certamẽ cucurrit: & chri
stianum se coram daciano cõfessus fuit. Quẽ
ille detentum ongulis laniari fecit. Ita ot pri
mus & felicianus fratres eius exemplo patiẽ
tie conuerterentur: & se christum colere fa-
terentur. Quos omnes insimul uinctos: pre
ses capite cedi mandauit. Quorum corpora
in eudem tumulu in agenensi ciuitate a xp̃ia
nis sepulta sunt. xui. cal. nouembris.

¶ De sanctis undecim milibos uirginibus
LXXXVII.

Undecim milia oirgines cũ socia
earum apud coloniaz passe sunt
sub hunorum principe iuliano.
Quarum omnium principalior
auctrix & signifera fuit beata
ursula. Hec filia unica regis scotie xp̃ianis-
simi uomine mauri sapientia mirabili & pul
chritudine insigni pollebat. Quam rex an-
glie nimis prepotens missis solennibus nun
ciis: filio suo in coniogium: multis promis-
sionibus & blanditiis postulauit: addiciens
minas: si ad euz legati uacui reuerterentur.
Pater autem uirginis cum iram regis anglie
formidaret: quid ageret anxiabatur: nec eni
uolebat deum offendere filiam suam homi-
ni gemili tradendo: oec uirginis sacrum pro
positum impedire: eios pudicitiam: quam
deo uooerat perturbando. ¶ Virgo autem
domini diuina reuelatione premonita patri
suasit: ut predicto regi assensom preberet:
ea tamen conditione: ot iuoenis baptizaret:
& per triennium in fide instrueretur: & q si-
bi a patre iouenis & a suo. x. uirgines electe
& speciose in socias darentur: & tam sibi q̃ il
lis: mille uirgines subscriberentur: & naues
xi. munite ad opus earum fabricarentur: q̃-
tenus dicto triennio per mare ludendo dis-
currerent: & uirginitatem suam domino de-
dicarent. Hoc autem uirgo poposcit: ut inte
rim coetaneas suas christo uirgines consecra-
ret: & sponsum ac patriam ad fidem adduce
ret. Quod parentes & iuuenis fieri consense-
runt: ipsoq; continuo baptizato naues fabri-
cari preceperunt. Omnia igitur festinantius
parantur: uirginesq; de diuersis mundi par-
tibus congregantur: & omnes ursule presen-
tantur: pater autem eis honorabilem comi-
tatum multorum episcoporum & baronum
anglie & scotie tradidit: & necessariorum co
piam ministrauit. Multi quoq; ad tam grau
de spectaculum de diuersis urbibus conue-
nerunt. Inter quos fuit ✝ panthulus basile-
eñ. episcopus: qui eas usq; romam perduxit
& inde reuersus cuz eis martyrium suscepit.
Sancta quoq; ✝ gerasma regina sicilie: que
uirum suum conuerterat soror macririi epi
scopi & darie matris sancte orsule: cum q-
tuor filiabos suis scilicet ✝ babila iulia
uictoria: & aurea: & paruulo suo
hadriano: cum boc per litteras patris ursu
le cognouisset: relictoq; regno in manu al-
terius filii: per mare in angliam nauiga-
uit. Cuius consilio & etiã industria tam na-
ues quam omnes uirgines regebantur: & sic

in nouam christi militiam ab omnibus con/
iuratur iuxta condictum igitur triennio per
mare discurrunt : & omni ludorum genere
se exercitantes :modo belli preludia inco/
hant:modo fugam simulant:modo aliud fin
gunt:quod animo occurrebat. ¶ Tandem
postq̄ orsula ad fidem & pudicitiam oēs xp̄i
uirgines cōuertisset: sub uni⁹ diei spatio flan
te prospero uento ad portum gallie: q cei/
la dicitur applicantes : inde coloniam sunt
delate : ubi angelus domini ursule apparu/
it:& predixit eas illuc itegro numero reuer
suras:& coronas martyrii percepturas. Ad
cuius admonitionem inde uenerunt basileā:
ubi relictis nauibus pedestres uenerunt ro/
mam.Quas papa ✝ cyriacus gaudenter su
scepit:quia de terra earū erat:& multas ibi
consanguineas habebat:plurimasq; ex ipsis
nondum baptizatas sacro fonte perfudit: q
diuinam reuelationem in somnis accepit:ut
cum ipsis relicto pontificatu discederet : &
coronam martyrii cum eis acciperet. Et cū
anno uno & mensibus duobus & diebus ui
ginti ecclesiam rexisset:inuitis cardinalibus
& clero romano papatui resignauit: & cum
✝ uincentio presbytero cardinale & multis
aliis uirginum se collegio sociauit. Et quia
inuitis omnibus pontificatum reliquit : no/
men eius de catalogo pontificum clerus ab
rasit. ¶ Videntes autem duo iniqui princi/
pes romane militie: scilicet maximianus &
aphricanus: q per sacras uirgines multi ad
eas undiq; concurrentes ad christum cōuer
tebantur:explorata earum uia:miserūt per
litteras ad iulianum cognatum suum ducē
gentis honorum:ut apud coloniam contra
eas exercitum duceret:ubi uirgines cum so
ciis trucidaret. Secuti sunt autē eas una cū
summo pontifice predicto ✝ iacob⁹ episco
p⁹ antiochenus: qui de britannia patria sua
ueniens septem annis ibidem sedē tenuerat:
& romanam curiam uisitare uenerat. ✝ Ma
critius quoq; leuican⁹ eps̄ auunculus babi/
le & iuliane. & ✝ follarius eps̄ lucensis cuž
aliis presbyteris & clericis multis. His etiā
occurrit sponsus beate ursule ✝ ethere⁹ no/
mine patre suo iam xp̄iano defuncto & ma/
tre cum sororib⁹ baptizatis:qui diuinā iam
reuelationem habuerat:ut spōse sue occur/
reret:& cum ea palmam susciperet : q secū
de britānia socrō ✝ dariā adduxit cū puula
sorore nomine ✝ florentina: & quendam ✝
clementem episcopum . His etiam se rome
coniunxerat ✝ marculus episcopus grecie
cum sorore sua ✝ constantia filia dorothei
imperatoris constantinopolitani:que cuius
dam regis filio nupserat : sed eo āte tradu
ctionem morte preuento uirginitatem suaž
christo deuouerat . Omnes igitur uirgines
cum predictis episcōpis & multis aliis co/
loniam redierūt:& ipsam iam ab hunis ob/
sessam inuenerunt .In quas irruentes barba
ri uelut in oues lupi:totam illam gloriosā
multitudinem gladiis peremerunt. Sicq; co
ronam martyrii perceperunt . Cum autem
uidissent ursule pulchritudinem:manum re
traxerunt. Sed cum impio iuliano hunoruž
duce nollet nubere:nec idolis imolare: ille
contemptum se uidens:directa sagitta eam
in corde transfixit:& sic illa ad dominū mi/
grauit. ¶ Quedam autem uirgo nomine ✝
corbola timore perterrita in naui nocte il/
la se abscondit:sed in crastinum morti se of/
ferens martyrii coronam suscepit. Quarum
corpora a fidelibus collecta:apud coloniā
honore condigno tumulata sunt:& honora/
bilis ecclesia cum notabile monasterio uir/
ginum ad memoriam earum fabricata sunt
Passe sunt autē uirgines undecim milia cū
sociis earum duodecimo calendas nouem/
bris:Circa annum domini.450.

¶ De sancto hilarione abbate. LXXXVIII

Hilarion abbas:cuius uitam hie/
ronymus scribit:apud egyptuž
claruit: Qui ortus uico tabath:
quod quinq; milibus a gaza ur/
be palestine distat:parentib⁹ gē/
tilibus xp̄ianus ipse ut rosa de spinis floruit
sed alexandriam a patre missus in breui grā
maticam didicit:& in xp̄o credens: ecclesiā
frequētare cepit. Audiēs aūt celebre nomen
antonii:quod per omnes egypti populos fe/
rebatur:uidendi euž studio perrexit ad ere
mum:& statim mutato habitu duobus mēsi
bus secum mansit :contemplans ordinem ui
te eius:morumq; grauitatem. Reuersus aūt
cum quibusdam monachis ad patriam:parē
tibusq; defunctis omnia pauperibus largit⁹
est:nihil sibi omnino reseruans. Sicq; ānorū
quindecim nudus & armatus in xp̄o solitu/
dinem ingressus est : sacco tantum membra
coopertus.15.caricas post solis occasum cō
medebat. Igitur a decimosexto etatis sue an
no usq; ad uigesimum estus & pluuias bre/
ui tugurio declinauit: quod iunco texerat.
¶ Structa deinceps breui cellula longitudi
ne pedum quinq;:latitudine paulo amplio/
re q̄ eius corpusculum patiebatur: ut sepul
chrum potius q̄ domum crederes. Capillos
in anno die pasche semel totondit: super nu/
dam humum usq; ad mortem cubauit. Sac/
cum quo semel indut⁹ fuerat nūq̄ mutauit:
nūq̄ lauit: orōni & psalmodie iugiter insta/
bat: ab āno.21.icipiēs trib⁹ annis & dimidio
lentē aqua frigida madefactū comedit: deiū
triennio panē aridū cū sale & aqua: deide p
ānos.9.sex uncias hordeacei panis & coctū
modicū ol⁹ i cibo hūit : sed lassus egritudie

oculoꝝ oleum adiecit. Et in tali ieiunio usq; ad. lxiiii. etatis sue annũ pseuerauit. Abinde uero usq; ad annũ. lxxx. pane abstinuit icredibili feruore mentis accẽsus. Fiebat autem ei sorbitiũcula de farina & ꝯminuto olere in cibo & potu uix. v. uncias appendentibus. Nunq̃ ante solis occasum gustauit: neq; ulla solennitate ieiunium soluit. ¶ Igitur potentissim⁹ miraculis & sctitate incõpabilis octogesimo etatis sue anno cum esset absens hesychius: qui eum familiarissime colebat: in testamẽti uicẽ breuem scripsit epistolam: oẽs diuitias suas ei derelinquẽs. Euangeliũ' unde licet tunicã saccinam: cucullã & palliolum. Et postq̃ ãnis. lxv. deu seruierat ad extrema deueniens spm emisit. xii. cal. nouẽbris. Statim corpus eius humo obrutum est: quia sic ipse oẽs qui ad egrotantẽ uenerat adiurauit. Quod postq̃ hesychius palestie audiuit praxit cyprum. & corpus eius furatus post mẽses. x. in palestinã nauigio detulit. & in antiquo monasterio cõdidit: illesis tunica & cuculla: corporeq; imẽsis odorib⁹ refragrãte.

¶ De scõ asterio martyre. LXXXIX.

Asterius martyr eome passus est: sub alexandro ipator: qui a btõ callistu papa presbyter ordiat⁹ fuit. Et post eius passionẽ corp⁹ eiusdem põtificis cũ clericis suis rapiens sepeliuit: ut dictũ est supra i passiõe callisti pape pridie id⁹ octob. Post dies autẽ quinq; alexãder imperator hoc audiẽs tenuit asteriũ presbyterũ: quem precepit p pontem in tyberim precipitari. Cuius corpus apud ostiam repertũ: & in eadẽ ciuitate a quibusdam xpianis sepultum est. xii. cal. nouembris.

¶ De scõ uiatore ꝯfessore. XC.

Viator ꝯfessor ordinem lectoris tenuit: & sci iusti lugdunẽ. episcopi comes fuit. Qui cum eodem epo tum desente nauẽ conscendit: & ad egyptũ nauigauit: atq; ei in eremo sedule ministrauit: ut dictu3 est supra in eius legenda pridie idus octobris. Quo decedente & ipse post dies. vii. peout ipi sanctus iustus predixerat: eum ad celos serut⁹ est. Nam & quieuit in pace. xii. cal. nouembris. Quoꝝ amborũ corpoea a ciuibus lugdunensibus ex inde sublata ad eorũ ciuitatẽ relata: & in ecclesia scõꝝ. 7. maccabeoꝝ cõdigno cultu posita sũt. 4. nonã septẽbris.

¶ De scã salome discipula. XCI.

Salome discipla xpi fuit. Que tẽpore dñice passionis cum reliqs sanctis feminis ad crucem astitit & circa eius sepulturam solicita fuit. De qua theophilus & chrysostomus dicunt: q; hec fuit mater filiorum zebedei: qd̃ origenes similiter opinatur: unde sm istos cu3 dicitur in euangelio marci. Maria iacubi minoris & ioseph mater: & salome: & iteru3 maria magdalene & maria iacobi subaudi minoris: & salome: tunc istud nomen est uti casus & est nomẽ mulieris. Alii dicunt q; est casus giĩ: & est nomẽ uiri: q; scilicet fuit una alia maria uxor salome: Hieronymus tñ in suo martylogio tradit eã mulierem fuisse: & in pace apud hierosolymam quieuisse. xi. cal. nouembris: ut ado dicit.

¶ De scõ marco epo & martyre. XCII

Marcus eps & martyr apud hierosolymã passus ẽ. Hic clarissimus & doctissim⁹ uir: primus fuit ex gentibus qui post epos ea circũcisione ecclesiam hierosolymoꝝ regendam suscepit: de quibus supra est habitũ in legẽda zachei epi. x. cal. septembris. Sacerdotium igitur illius ciuitatis scẽ suscipiens: non multo post pro ꝯfessione xpi martyrio ꝯsumatus: uictorie palmã promeruit. xi. cal. nouembris. Hec ado.

¶ De scõ melanio episcopo. XCIII.

Melanius epus tempore ualeriani & galieni imperatorum claruit: apud ciuitatem rothomageũ. Qui de maiori britãnia exortus cum esset gentilis romam uenit: ut patrie tributu3 solueret: & imperatori deseruiret. Cu3 autem uenisset ad templũ martis ut ibidem cum socus sacrificaret: conuersus est a scõ stephano papa & martyre ibidẽ predicante: & ab eodem baptizatus ipsi adhesit: quem ille per omnes grad⁹ ecclesie ad sacerdotium usq; promouit. Qui & fideliter in omnibus ordinib⁹ domino deseruiuit. Cũ q; die quadam pontifex celebraret: & ei melanius ministraret: angel⁹ domini a dextris altaris extitit: quem uterq; illorum uidit. Qui & finita missa baculum melanio dedit: & eum ut bi rothomagensi a deo electum episcopum nunciauit: & ut illuc ad predicandum accederet mandauit: christumq; ipsi ductorem futurũ promisit: statimq; disparuit. Melanius ergo continuo accepta benedictione a papa discessit: & christum itineris ducem habuit: ueniens autem antisiodorum inuenit hominem qui casu bipenni sibi pedem in duas partes diuiserat. Quẽ baculo quẽ ab angelo acceperat tetigit: & ipsu3 sine mora sanauit: ueniens autem rothomagum predicationis officio fideliter institit: & miraculis clarens fere totum populum ad christu3 conuertit. Et ministerium suum implens in domino quieuit undecimo calendas nouembris. Sepultusq; est in ecclesia rothomagensi.

¶ De scã melania maiore. XCIIII.

MElania maior apđ hierosolymā claruit tēpore ualētis impatoris ut dicit heraclides. Hec nobilis/sima ciuis romana filia quondā marcelli ꝯsulis urbano ei⁹ filio unico ꝑtore in urbe relicto hierosolymā na/uigauit: ibiq; tantis uirtutib⁹ & humilitate refulsit: ut thecle nomen acciperet. Fuit enim uxor uenerabilis uiri: que ānoꝝ.22. existēs uidua: relicta patria & filio: ut dictō est: cū certis pueris & puellis: oībus suis i naui po/sitis: primo alexandriā nauigauit: ibiq; oīb⁹ distractis scōs pr̄es in eremo reuisit. s. pam/bonē: serapionē: pannutiū: isidoꝝ: & diosco/rum: apud quos sex mēsibus māsit: & eis ne/cessaria ministrauit. Cū autē prefect⁹ alexan/drie p̄dictos uiros dñi cū quibusdā epis pa/lestinam in exiliū mitteret. Melania in habi/tu uiri eos secuta est. Quod audiēs ꝯsolaris palestine: ut eā terreret: in carcerē misit: sed eius nobilitatē ꝯpiens: eā ptinus relaxauit: deditq; ei licentiā: ut quocūq; uellet ad scōs pgeret uisitandos. Illis uero ab exilio reuo/catis: melania hierosolyme remansit: habēs secum rufinū aquilese p̄sbyteꝝ: p cui⁹ man⁹ ipsa epis & clericis ac pegrinis de suis facul/tatibus ministrabat: & in talibus opib⁹ per annos.27. perseuerauit. Cui⁹ sanctis orōni/bus filius ei⁹ urban⁹ in sanctitate creuit: & nobiles nuptias ꝯtrahens: duos filios catho/licos & deuotos ꝓcreauit: qui etiā matri soe plura dona mittebat: ut sanctis elemosynis uberi⁹ insisteret. Hec apud hierusalē mona/sterium ꝯstruxit: in quo uirgies.50. deo ser/uientes posuit: in quo & ipsa etatis sue anno 49. in pace requieuit.

¶ De sancta melania iuniore. XCV

MElania iunior cui⁹ p̄dicta mela/nia fuit auia: p̄lati urbani p̄toris extitit filia: in urbe roma ꝓcrea/ta. Que cū inuita a parētib⁹ nu/ptui tradita fuisset: & duos filios quos genuerat: nece amisisset: cepit pulsare uiꝝ de castitate suanda: aut de licētia pegri/nandi sibi ꝯcedenda. Qui licet diutius recu/sasset: licentiā tandē deo inspirāte ꝯcessit: & oēs uestes sericas in pallia altariū dedit: re/liquas p ecclesiaꝝ ornamēta distribuit: auꝝ omne suū & argentū p manus pauli p̄sbyte/ri discurrentis ꝯtinue p egyptum thebaidē antiochiam: palestinā: hierosolymā: & alia loca scā: destinauit: seruos & ancillas manu misit: possessionibus plurib⁹ uēditis p̄cium pauperibus diuisit: ceteras in subsidiū mona/sterioꝝ retinuit. Sicq; per uxorem ꝯuersus in uiꝝ alteꝝ mutatus: mira penitentia se af/fligebat: & post alteꝝ diē semp cibū sume/bar. ¶ Melania uero in possessionib⁹ suis ce/nobiū ꝯstruxit: ubi cū.15. eunuchia & .40. uirginibus & aliis ancillis suis libertati tra/ditis deo seruiuit. Parem quoq; uir suus cum 30. monachis uitam duxit: uterq; ipsoꝝ ieiu/niis: lectionib⁹: & orōnibus uacās. Sicq; sā/cta dei melania bone auie imitatrix effecta: plena uirtutibus in pace quieuit.

¶ De scis munilione & eledia uirginibus & martyribus. XCVI

MVnilio & eledia uirgines & mar/tyres apud ciuitatē ostiam passe sunt: que p ꝯfessione xp̄i diutur/na custodia macerate: atq; deinde capitali seotētia punite: p̄ciosuꝫ martyrium celebrarunt. xi. calen. nouēbris ut dicit ado.

¶ De scis seruādo & germāo mart. XCVII

SEruandus & german⁹ martyres apud hispaniā passi sunt sub p̄si/de uiatore: qui post dira uerbe/ra & squalorē carceꝝ: & sitis ac famis iiuriā: & lōgissimi itineris laborē: quē onusti ferro iubēte eodē p̄side p/tulerūt. Nouissime martyrii sui cursū gladio cesis ceruicib⁹ ipleuerūt: ex qb⁹ germanus apud emeritā ciuitatē iuxta beatā eolaliā se/pult⁹ ē. Seruād⁹ uero apud hispalense oppi/dū iuxta scās iustā & rufinā ꝯditus est. Passi sont aūt sci martyres. x. calē. nouēbris.

¶ De scō seuerino epo & ꝯfessore. XCVIII

SEuerin⁹ eps colonieñ apud ipsā ciuitatē claruit. Qui effrate cui/dā heretico successit. Nā ut scri/bit i gestis sci suatii: de quo su/pra actū ē. 3. id⁹ maii: dū ei reue/lata fuisset destructio urbis treugrēsis & p̄/lati ac pricipes ipm romā p legatiōe destina/rēt. Rñdit suati⁹ siret nō eē tutū: nisi effrata heretic⁹ ab epato deponeret. Illico ꝯgrega/ta synodo epoꝝ apud coloniā aggrippinaꝫ Effrata heretic⁹ iudicio synodi ꝯdēnat⁹ depo/nit: & seuerinus ordiat. Dū aūt suati⁹ redi/ret ab urbe apđ coloniā a seuerino suscept⁹ est: q dū nocte oraret: seuerin⁹ colūnā ignis sup caput ei⁹ aspexit: q̄ paulati usq; ad se ue/nit: in quo loco seuerin⁹ ecclesiā edificauit: quā & portā celi appellauit. Quieuit autēꝫ sanct⁹ seuerinus in dño. 10. calē. nouembris.

¶ De scō seuerino boetio martyre. XCIX

SEuerin⁹ martyr q & boeti⁹ pro ueritate interfect⁹ sub isto noie i catalogo martyꝝ scribit: dictus seuerinus a seueritate iudicioꝝ. Hic: ut dicit sigibert⁹: gener fu/it symmachi patricii uir nobilis romanus: uir ꝯsularis ꝯspicuus: mira lingue eruditio/ne politus: & liberalium artium: quas pene omnes a greco in latinū trāstulit plen⁹ eru/ditus: cui⁹ uxor helphes noie rhetorica scia insignis: hymnos apostoloꝝ Felix per oēa.

& aurea luce compusuit. Hic tēpore theodorici regis longobardoꝝ: qui fuit imperante zenone circa annū dñi. 476. dum dicto regi rempublicam inadēti boetius restitisset: apud eum dolo accuiar⁹ cum pluribus aliis proscriptus & in exilium missus est. Inde reductus papie incarceratus est: ubi librū de philosophica ꝯsolatione ꝯpilauit. Tandē ab eodem theodorico rege ī carcere interfect⁹ est: anno dñi. 521. x. cal. nouēbris. Sepultusq; in ipsa papiensi ciuitate in ecclesia sci petri ad celum aureū: ut mr̄ ab ecclesia digna ueneratione celebrat̄. ¶ Hic philosophus eximius diuina & humana sapiētia pollēs: multa nobis ingenii sui documēta dereliqt. Scripsit eni libros de trinitate. De unitate & uno De ente & eēntia. De duab⁹ naturis & una substancia xp̄i. De hebdomadib⁹. De ꝯsolatione philosophica li. v. De scholastica disciplia. Topicorum libros. Aristotelis libros quos habet bibliotheca latina: omnes fere de greco in latinum ꝯuertit sermonem. Scripsit & uolumē de musica. De arithmetica. Categoricoꝝ. Syllosgimoꝝ: & hypotheticoruz. De deitate ad ioannem rōane ecclesie diaconū: De electione primi parentis ī restauratione humani generis ꝑ incarnationē & passiōem xp̄i. Aduersus eutychianos & nestorianos atq; azephalos de incarnatione dñi. Item contra arrianos: eunomianos & apollinaristas libros fortes: & eoꝝ heresim confutantes.

¶ De scō theodorico presbytero & mr̄e. C

Theodoricus presbyter & martyr apud antiochiam passus ē tēpore iuliani apostate impatoris: sub prefecto & auunculo suo iuliano. Cū enim a predicto ꝑfecto ecclesia antiochenoꝝ spoliata eēt: & xp̄iani ubiq; dispersi fuissent. Hic in ecclesia ꝑmansit itrepidus. Qui ab eo teneri iussus: post equuleū & multos ac durissimos cruciatus: etiam lampadib⁹ circa latera inflāmatus ē. Sed faculis diuina uirtute restinctis: milites qui eas tenebant: angeloruz aspectu territi in faciē corruerūt. Cūq; prefectus quosdam xp̄ianos occultos illoꝝ ministerium supplere iuberet: & illi hoc facere recusarent: prefectusq; ipsos examinans xp̄ianos reppisset: iussit eos in pelagus demergi. Quos sanct⁹ martyr hortabat̄ ut ip̄m ad gloriā precederent. Nouissime autem duz iuliani apostate: quem apud persidez diuina ultio puniuit interitum prediceret: occasione gladii martyriū ꝯsumauit. x. cal. nouēbris.

¶ De scis felice ep̄o & sociis mr̄. CI.

Felix ep̄us ciuitatis tubaboceñ. audax & ianuarius ꝑsbyteri. Fortunatus & septim⁹ lectores temporibus diocletiani imperatoris in uenusia ciuitate apulie passi sunt. Qui a quodam magnoliano curatore detēti multis diebus in oculis & carceribus ī apbrica & in sicilia macerari: tandem occasione gladii martyrio coronati sunt. 9. cal. nouēbris. Ex quibus felix ep̄s annorum. 56. uirgo & martyr ad xp̄m dupplici cū palma migrauit. Quorum corpora intra carthaginēsem ciuitatem & uticeñ. sepulta sunt.

¶ De scō martino abbate. CII.

Martinus abbas apud campaniam claruit tēpore iustini iunioris augusti. Qui in monte massico solitariam uitam duxit: multisq; annis in specu angustissimo inclusus fuit. Mox autē ut se in predicti mōtis foramine ꝯtulit: ex eadem petra aque stilla ꝑrupit: que sibi & in usu quotidiano sufficeret: & nec plus adesset: nec necessitati deesset. Quod antiquus hostis: ut eum ex antro illo depelleret: amica ei bestia serpens ingressus cepit in spelunca inueniri solus eum solo: eoq; orante se ante illum sternere: & cum cubante ꝑiter cubare. Sz uir dei omnino ipteritus eius ori manum uel pedez extendebat: sed ip̄m tamen serpens percutere non audebar. Et cum hoc quotidie per triennium ageretur: die quadam inimicus eius fortitudine uictus se per deuexum montis latus in precipiciū dedit: oiaq; loci arbusta flāma ex se prodeūte ꝯcremauit: ut ꝑ hoc cōstaret quis fuerat q ab eo uictus abscedebat. ¶ Hic sanctus uir prio iclusiōis sue tēpore decreuit: ut ultra mulierē nō uideret: ne ex cōtēplata spe tētationē icurreret. Quod quedā mulier audiēs audacter ad specū ei⁹ ascēdit: ut eius ꝑpositū frāgeret. At ille paulo lōgius ituēs: & mr̄ebria uestimēta ꝯspiciēs: i terrā faciez depressit: & eo usq; i orationem ꝑstratus iacuit: quousq; ipudēs mulier inde fatigata discessit. Que die eodē mox ut de mōte descendit uitā finiuit: eo q uiꝝ dei aulu iprobo cōtristauit. ¶ Cum autē ad eum multi ex deuotione ꝯcurrerent: & semita que ad eius ducebar cellulā artissima foret: puer puul⁹ icaute gradiēs ex monte cecidit: & usq; ad uallē i profūdissimo sitā ruit. Perturbati oēs querere ceperūt sicubi corp⁹ lapsi pueri potuisset inueniri. Qui tandem in ualle inuētus est non solum uiuus: sed etiam membris omnibus illesus. Sicq; omnibus innotuit: q hunc in casu suo martini oratio portauit. ¶ In specu uero illius magna desuper rupes eminebat: que martini celle prominens: casu suo imminente: illius interitum minabatur. Ad hunc mas̄cator nepos illustris uiri armentarii ueniens cum multis rusticis orabat: ut uir dei de specu exiret: donec ipse ruituram

rupem de monte euelleret. Quod uir dei facere non acquieuit: sed illi qđ possent facereret: precepit: itaq; dum illoꝝ multitudo conaretur sine periculo sancti uiri illud ingens saxum leuare: repente cunctis uidentibꝰ moles ipsa e laborantibꝰ euulsa: ne specu martini tangeret saltū dedit: & quasi serui dei lesionem fugiens longius cecidit. Quod angelico ministerio actū fuisse unusquisq; cognouit. ¶ Hic dum prius in eodem monte se cōtulit: catena ferrea sibi pedē ligauit: eamq; saxo ex altera parte affixit: ne ultra ei ꝑgredi liceret: q̄ catene longitudo tendebatur. Quod beatus benedictus audiens: eidem dicendo misit: ut si seruus esset dei: non eum retineret catena ferri: sed catena xpi. Ad quam uocem martinus ꝓpedem soluit: sed tamen nunq̄ ultra q̄ catena extendebatur pedē mouit. Qui postmodū ibidem inclusus discipulos congregauit: qui ab eius specu seorsum habitantes aquam ex puteo hauriebant: sed funis in quo situla pendebat sepius frangebatur: unde factū est. ut catenā quam ex pede suo uir dei soluerat: funi situle alligarēt: et quo iam tempore contigit: ut funis quotidie tingeret: & nullatenus ex tactu catene illius de cetero rumperet. Quieuit autem in pace uir dn̄i. 9. calē. nouembris. Hec gregorius. 3. dialogoꝝ capit. 16.

¶ De sancto maioro ep̄o. CIII

Maiorus ep̄s apud insulas sargiā britānie claruit. Hic ex eadem ꝓuincia ortus: genere nobilis: socius sancti sampsonis: eidem in dolensi archiep̄atu successit: in quo dum uerbis & exemplis populum dn̄i laudabiliter pasceret: ab angelo in somnis monitus: ep̄atum cessit: & budueum sibi substituens eremum petiit: & solitariam uitam annis pluribꝰ duxit: deinde plurium monachorum pater effectꝰ est. ¶ Qui comitē quēdam ditissimum: qui septennio leprosus fuerat: contactu suo a lepra mundauit. Comes autem pro gratiarum actione medietatem unius sue possessiōis uiri dei monasterio cōcessit. Sed cum dicta possessio auibus & piscibus abundaret: mox aues omēs & pisces dimissa medietate: quam sibi comes retinuerat: ad aliam uiri dei medietatem transierūt. Quod cernens comes ad suasum uxoris: medietatem cenobio concessam cum sua sibi retenta cōmutauit. Iterūq; pisces & uolucres ad medietatem sancti commutatam se transtulerunt. Quapropter comes possessionem integram monasterio largitus est. ¶ Famulum quendam suum: qui dum piscaretur: in mare cadens necatus fuerat: oratione sua a mortuis suscitauit: & ab undis ad litus incolumem electum reduxit. ¶ Cum fames ualida omnem britāniam occuparet: & ipse ex pietate omnem populum ad se uenientem reficeret. Iamq; ex tali largitiōe uictualia monasterio deficerent: pueri quidam ex monachis meridie ad littus maris accedētes: lectiones suas repetituri: nauem antiquam in littore ex uetustate derelictam: pueriliter intrauerunt: quam subito mare cōcrescens rapuit: & sine remo uel remige aliōq; adminiculo quoq; una cum pueris saluis ad oppositam insule ripam subito deuexit: maioro pueris apparēte: & nauem tenui baculo gubernante. Ad quod spectaculum cex prouincie cum omni populo occurrens: & a pueris qui essent: aut quomodo aduenissent audiens: nauem uictualibus & diuitiis refertā remisit: quam similiter uirtus diuina: ut priua ad proprium locum reduxit. ¶ Cū normani totam insulam deuastarent: & populꝰ inermis ad sanctum confugisset: ille baculo rupem percussit: & in manuales lapillos diuisit: quibus populus hostes in se irruentes oppressit: eosq; i mari fugatos se precipites dare compulit. ¶ Hic uirgo perpetuo permanens: pane hordeaceo solo contentus: feria quarta & sexta nullum capiebat cibum: & semper ferebat cilicium. Cui i uigilia pasche oranti: et angelus apparuit: eiq; obitꝰ sui diē ꝓnunciauit: de cuius manibus sanctꝰ uir eucharistiam tertia uice uisibiliter sumpsit: & 9. calē. nouēbr. ut audierat: ad christum migrauit.

¶ De sancto maioro martyre. CIIII

Maiorus martyr seruus generosi & nobilis uiri tyburtine ciuitatis passus est persecutione uandalica sub hunerico rege: qui primo fustibus quasi innumerabilibus cesus: trochleis frequentibus eleuatus: aliquando ictu celeri dimissus super lapides & silices coruscabat: sed & plurica plagas lapidibus confricatus: dum iam uiscera pelle nudata eēnt: & ipse ad singula constantior appareret: nouissime gladio cesus est: & apud eandē urbē sepultus.

¶ De sanctis chrysantho & daria martyribus. CV

Chrysanthus & daria uirgo & martyres ambo rome passi sunt sub imperatore numeriano: qui chrysanthus alexandria ortus: cū patre polemio illustrissimo romam ueniēs ab eodē liberalibꝰ studiis traditus: cū eēt ardētissimi ingenii oībꝰ sciētiis mundanis eruditꝰ ē. Et dum uniuersa librorum uolumina ex curiositate discuteret: & ad libros xpiane fidei puenisset: cepit querere: qs ei diuinas litteras exponere posset. Tandem a quodā christiano secretissime ad

carpophorū presbyterū adductus ē: qui p-
secutionis atrocitate seuiente: i specu montis
occultatus: uix poterat a paucis fidelibus
uisitari. A quo chrysanthus diuinis litteris
imbuitur: & conuersus ad xp̄m: sacro fonte
perfūditur: & catholica fide diligenter istru
ctus: post. vii. dies baptismati sui xp̄m dn̄m
uoce publica ꝯfitetur: & deos deasq; romāi
populi demones esse protestatur. Quod au-
diens pater eius nunciantibus propinquis: &
cum ab imperatore plurimum honoratus
esset: & dignitatē amittere formidaret: fecit
filium in tenebroso carcere recludi: & cibo
puissimo subsistentari. Quod uir dei ad exer-
citium potiusq̄ ad supplicium sibi dicebat i-
ferri. Sed quidam ex attinentibus patri con-
suluit: ut si filium ab hac superstitione uole-
bat eripere: elegantissime puelle coniugio
traderet: ut dum diceret esse maritus: obliui
sceretur esse xp̄ianus: eo q̄ afflictiones illa-
tas: xp̄iani sibi ad gloriā reputabāt. ¶ Tūc
polemius triclinium sericis uestibus stratū
preparauit: & chrysanthum preciosis uesti-
bus induit: & v. puellas speciosas & ornatas
ex ancillis suis eidem associauit. Iubens quo
tidiana conuiuia affluentibus dapibus exhi
beri: filiumq; suum blanditiis & amplexib⁹
puellarum seduci. Qui dum orasset ad dn̄ȝ:
ne a fera. s. carnali concupiscentia superare-
tur: cōtinuo predicte puelle sōno oppresse:
nec cibum nec potum sumere poterant: sed
educte exterius statim euigilabant. Iterūq;
in triclinium introducte graui sopore dormi-
tabāt. Cum autem polemius ex hoc ad mor-
tem doleret: & amici eius hec oīa magie i-
putarent: eidemq; consulerent: ut eruditam
aliquam iuuenculam speciosam ad eū intro-
duceret: quam ille incantationibus xp̄ianoȝ
minime superare posset. Daria uirgo prudē-
tissima & eloquentissima: ac sup omnes spe-
ciosa: dee ueste dicata eligitur: & ornatissi-
mis uestibus induta a patre rogatur: ut ad
iuuenem ingrediēs: eū diis & patri restituat:
sibiq; maritū acquirat. Que gēmis & auro
radians ad chrysanthum ingreditur: tantaq;
eum elegantia sermonis alloquitur: ut si eēt
ferro durior: plumbo mollior redderetur.
Dum autem eam chrysanthus de pompa ue-
stium argueret respondit: se non propter pō-
pā: sed ut cum diis & patri lucrifaceret: sic
indutam. Cum iterum chrysanthus eam re-
prehenderet: quomodo pro diis idola cole-
rent: que nec se nec alios custodire possent: &
que uinculis ferreis & plūbo coartata eēnt
respondit. Daria q̄ he imagines ꝓpter uul-
gus ignobile formabanť: marmore & metal
lo: ut quos cultor mēte & sacrificiis colit: ef
figiata imagie oculis perspicere possit. Tūc
chrysanthus cepit perscrutari: qui essent diī

quorum imagines colebantuř. Et cum satur-
num comprobasset filiorum interfectorem.
Iouem adulterum & incestuosum & homici
diorum patratorem. Mercurium incantato-
rem. Herculeȝ sui ipsi⁹ occisorem: ceterosq;
deos flagiciosos & eorum quemlibet malo-
rum omnium inuentorem: & perconsequēs
tales deos miserrimos: nec coli deberēt nec
deos dici: credidit daria ab eodem conuersa
amboq; sancti spūs copula uniti carnale ma
trimonium simulabant. Fecitq; chrysanthus
occulte in domo sua dariam baptizari. Que
intra paucos dies sacris imbuta litteris: una
cum uiro uirginitatis perpetue uotum emi-
sit. Et tam per chrysanthum multitudo uiro
rum: q̄ per dariam multitudo conuertebať
feminarum. ¶ Quapropter excitata iu urbe
seditiōe: chrysanthus a prefecto celerino cō
prehenditur: & sacrificare iubetur. Sed cum
hoc recusaret: tribūo claudio a prefecto tra-
ditur: ut diuersis suppliciis imolare cogať.
Quem claudius dedit in custodiam militib⁹
septuaginta. Qui neruis crudis eum cōstrin-
gunt: ut sensim se siccantibus neruis ac ossa
eius uix pertingerent ligamenta. Sed statim
resolutis neruis: iteruȝ fortioribus nodis ui
citur: sed uincula continuo dirumpuntur.
Deinde ab eisdem pedibus in cippo mittiť:
sed repente ligno putrefacto cipp⁹ in pulue
rem uertitur. Que cum milites magicis arti
bus ascriberent: lotio chrysanthum perfun-
dere ceperunt: ut ab eo incantationes dilue-
rent: sed aqua mox potentissima in roseum
odorem conuersa est. Deinde uitulum exco
riauerunt: & corio illum nudum cinxerunt:
& in sole per horas plurimas posuerunt: sed
corium nullam calefactionem sentiens: in ea
dem uiriditate permāsit. Iteȝ catenis ferreis
uincitur: & in carcerem obscurissimum mit
titur. Sed lux ei nimia diuinitus est infusa: &
uincula sunt resoluta. Que cuȝ milites clau
dio nuociassent: iussit sanctum ad se adduci
& nodosis fustib⁹ cedi: sed fustes in manib⁹
tenentium solidi quasi ferrei erant: eū uero
percuterent: quasi plume molles fiebanť.
Quod uidēs claudius cum uxore hilaria &
filiis iasone & mauro ac prefatis septuaginta
militibus crediderūt: & baptizati omnes co-
ronam martyrii perceperunt: De quibus su-
pra in eorum passione dictum est calen. de-
cembris. ¶ Audiens hec imperator nume-
rianus chrysanthū in carcere tulliano obscu
rissimo & fetidissimo iussit recludi. Dariam
uero ad publicum meretricum locum addu
ci. Sed ꝯtinuo diuia misericordia chrysātho
lux diuia: & odoramēta sancta ꝓstrāť. Darie
uero leo de cauea āphitheatri fugiēs custos
eius uirginitatis dirigiť. Qui ingressus cel-
lā: ubi uirgo orans prostrata iacebat: iuxta

eam se posuit: ut quasi secum uideret orare. Mittitur quidam nefandus: ut uirginem corrumpat: sed a leone captus in terram deicitur: qui sine lesione eum tenens: ad sanctam uultu ꝯuertit: & quasi innuens: quid de captiuo fieri iubeat: sciscitatur. Que precepit ne ipm in nullo lederet: sed ad se audiendam uenire pmitteret. Leo igitur eum relinquens in hostio cellule se posuit: ut nec ille posset exire nec alius introire. Vir autẽ ille uiso diuino miraculo: & auditis sermonibꝰ uirginis: conuersus est ad xp̄m: & per urbem discurrens: deũ christianoꝝ uerũ omniũ creatorem proclamabat. Mittunt uenatores: ut leonem capiant: sed omnes a leone capiuntur: & sine lesione ante pedes darie deponunt: & ab ea conuertunt. Tunc prefectus in celle introitu copiosum ignẽ iussit accendi: ut leo cũ daria comburant. Quod leo timens: rugire cepit: sed eũ uirgo domini ꝯfortauit: quia nec incẽdio cremaret: neq ab alio caperet: neq occideretur: sed morte sua moreret: iubẽs ut securus per ignẽ egrederet: quia ille eum liberaret: quẽ leo in se honorasset. Tunc leo inclinato capite per medium ignis illesus egreditur: & p turbas discurrens neminẽ lesit: nec ullus eũ exinde unq̃ cepit. ¶ Que omia dũ impator audisset: iussit celerino pfecto: ut aut chrysanthũ & dariam sacrificare cõpelleret: aut diuersis penis afficeret: qui sacrificare nolentẽ chrysanthũ iussit equuleo suspendi: & ardentes ei lampades applicari. Sed ꝯtinuo ligna oia equulei ꝯminuunt: uincula rupta dissoluunt: & lãpades extinguunt. Quicũq uero manũ ad dariã mittebãt: eoꝝ neruis brachioꝝ stupebãt: quod dũ impator a pfecto didicisset: & hec oia magicis artibꝰ ascriberet: iussit eos in uiã salariã deduci: & in barenario utrosq deponi: & uiuos terra & lapidibꝰ obrui. Sicq inuiolati ꝯiuges i fouea q̃si in uno lecto deponunt: & magis sepulturã q̃ penã excipiẽtes in xp̄i laudibꝰ psistẽtes: terra ac lapidibꝰ obruunt. Sicq xp̄o martyres ꝯsecrauit: & in eodẽ loco usq in p̄sens digna celebratiõe uenerantur: passi sũt autẽ. 8. calen. nouembris.

¶ De sanctis crispino & crispiniano martyribus. CVI

Crispinus & crispinianus martyres frances: passi sunt in ciuitate suessionẽsi sub maximiano impatore agente rictiouaro p̄side. Hi cũ btõ quintino martyre & aliis pluribus ex urbe roma egressi: suessionũ uenerunt: & ibidem peregrini habitare ceperunt: ibiq artem ꝯsutoriam calceoꝝ adiicẽtes: de labore manuũ uictũ sibi querebãt. Ad quos ꝓpter eoꝝ artẽ multi gentiliũ uenientes: ab eis conuertebant. Denique rictiouaro p̄side detenti: inuenti sunt calciamenta pauperũ resarcientes: qui dum xp̄m confiterentur: iussit eos p̄ses extendi: & fustibus cedi: deinde sudes in eoꝝ ungulis mitti: & corrigias singulas de dorsis eorum tolli. Sed orantibus sanctis: sudes de manibus eorum exilierunt: & ministros percutiẽtes: quosdã eorum occiderunt: quosdam uero excecauerunt. ¶ Inde mandauit preses: ut ligatis molis ad colla eorum tempore hyemis in flumine axona uelut sub glacie mergerentur: sed eos nec aqua mergere: nec petre deprimere nec frigus constringere potuerunt: quin ꝓfecto onere ad ripam aliam fluminis deuenerunt. Postmodum in plumbo liquefacto deiecti: illesi permanserunt. Verum cum gutta plumbi in oculos presidis insiliens ipsum excecasset. Sanctos martyres in picem & oleum & adipem simul bulliẽtia iactari fecit. Quos orantes angelus domini ab igne illesos eduxit. Vnde rictiouarus iratus se in ignem precipitauit: & iusto dei iudicio se cremauit. Maximianus autem audita morte p̄sidis: die sequẽti sanctos gladio puniri mandauit: qui decollati sunt octauo calẽdas nouembris: quorum corpora bestiis & auibus deuocanda relicta: diuina prouidentia permanserunt intacta. Senex autẽ quidam cum germana sua uetula ab angelo monitus: corpora inde tulerunt. Venientesq ad fluuium axonam in nauicula diuinitus ibidem preparata ea posuerunt: & contra ictum fluminis sine remo uel remige deo duce ad locum sibi ostẽsum peruenerunt: & sanctorum corpora sine ullo pondere portantes: ita ut magis ipsi a corporibus portare uiderentur: in quodam eorum tugurio secreto sepelierunt: ubi p̄secutione cessante honor eis a xp̄ianis ꝯdebitus impẽsus ẽ: & basilica eorum nominibus fabricata.

¶ De sctis q̃dragintasex martyribꝰ. CVII

Quadragitasex milites rome passi sunt sub claudio imperatore: qui audientes: ꝗ tryphonia regina quondam uxor decii ad christum cum filia cyrilla conuersa esset: ut dictum est supra in legenda sancte tryphonie decimoquinto calẽdas nouẽbris. Venerunt ad iustinum p̄sbyterum: & ab eo baptismi gratiam petierunt: qui clerum romanum congregauit: ut ordinarent episcopum urbis rome in locum sancti sixti pontificis martyrizati: qui omnes dionysium papam elegerunt: ipsumq per manus maximi episcopi ostẽsis consecrari fecerunt. Consecratus autẽ dionysius baptizauit p̄dictos milites quadragintasex a iustino presbytero sibi oblatos. Audiens hoc claudius: iussit teneri milites & uirginẽ cyrillam olim

decii filiam. Et congregato exercitu armato in palatio salustii mandauit. xlvi. milites sibi presentari. Quos xp̄m ꝯfitentes precepit foras muros porte salarie duci: & in ciuitate figlina oēs capite cedi. Quoꝝ corpora iustinus & ioānes presbyteri noctu rapuerūt: & in uia salaria iuxta cliuuū cucumeris cū aliis. izi. mr̄ib⁹ sepelierūt. viii. cal. nouembris. Inter hos autem fuerūt quattuor milites xp̄i precipui. s. ✝ thedosius: ✝ lucius: ✝ marcus: & ✝ petrus.

¶ De scō minyate martyre. CVIII.

Minyas mr̄ passus est sub psecutione decii cesaris apud florentinā ciuitatē. Ad quā dū decius peruenisset: minyatē tentū: & sibi presentatum: ac sacrificare nolentē: leopardo ferocissimo subiici fecit: sed orante scō fera extincta ē. Deinde ip̄m oculū oleo ꝙ punctum i fornacem ardentē mitti iussit. Angelus autē dn̄i ut olim cū trib⁹ pueris cū eo descendit: & flāmā extinxit: & scūs illesus omnino pmansit. Tunc decius leonē ei adhiberi precepit: sed signo crucis edito leo interiit. Deinde mandauit eū in equuleo leuari: & diutius torqueri: & postmodū inde depositū: sudesq; ligneas acutas sub unguibus manuum ipsius affigi. Qui ab angelo cōfortatus: omnia supplicia patiētissime tolerauit. Post hec iussit decius plūbum liquefactū ei⁹ auribus istillari. Cui tn̄ ip̄e xp̄s in iuuenis specie cādida ueste: ut sol facie fulgens apparuit: eumq; ꝯsolatus ad tolerātiam ꝯstantius animauit. Inde mandauit cesar aures illius ferro pforari: sed apparēte iteꝝ ei angelo quidā ex ministris eum uidēs ꝯuersus est. Demum decius minyatē ad tēplū martis adduci fecit: & eidem auri & argenti ac gēmaꝝ q̄titatem non modicā obtulit: si sacrificare uellet: eo ꝙ ip̄m antiqua amicitia plurimū dilexisset. Dum autē oīno imolare recusaret. Iubente cesare decollatus ē. viii. cal. nouēbris. Et sepultus ē a xp̄ianis in ciuitate florentia. ¶ Sanctus phridianus ep̄s florētin⁹ ecclesiā minyatis mr̄is trans flumē arni positā sepi⁹ uisitabat. Cum autē die quadā inundatiōe nimia flumē naui trāsiri non posset: & naute quidā ultra flumē existerent: scūsq; ep̄s transireq; cunctaret: nauteq; illi periculo postposito: beati mr̄is ꝯfisi meritis ad ep̄m trāsuadandū uenire disponerent: subito se citra flumē inuenerunt: & ep̄m trāsportātes sine pic[u]lo fluuiū transierunt. Tūc scūs ep̄s eisdem p spiritum nunciauit: ciuibus illis hoc a deo scūm minyatem obtinuisse: ut nemo in aqua illi⁹ fluminis necari posset. Quod usq; hodie ita extitisse refertur: ubi postmodum ecclesia i honore sci phridiani episcopi fabricata est.

¶ De scō phrontone episcopo. CIX.

Phronto ep̄s apud petragoricē ciuitatem claruit. Qui ex eadē urbe oriundus: a iuuentute deo deuotus. Rome a btō petro baptizatus: & ep̄s ordinatus: ad eandem ciuitatē cū gregorio p̄sbytero ad predicandum missos ē: ueꝝ post dies tres itineris mortuo gregorio: phrōto ad petꝝ redit: acceptoq; ip̄ius baculo super corpus defuncti illuꝫ posuit: & sociū excitatū de morte recepit. Sicut de hoc supra dictū est i passiōe petri apostoli. 3. cal. iulii: ueniēs āt phrōto ad ciuitatem petragoricā: uerbo & exēplo multos ad xp̄i fidē ꝯuertit: & . 70. monachos ibidem ad s[er]uiendum dn̄o ꝯgregauit. Sed a prefecto ciuitatis squirio noīe: psecutionem passus ē: quia quos iste baptizabat: ille decollabat: unde ip̄e sumptis seminib⁹ olerum: monachos suos assumpsit: & eremū desiderātissimā petiit: ueniēs autē ad locū super fluuiū dordonē: draconem ingentem & serpentū multitudinē ibidē habitantē: xp̄i uirtute fugauit. Ibiq; cum fr̄ib⁹ deo seruire cepit & oleꝝ semina seminauit. Deficientib⁹ uero eis cibis: angel⁹ dn̄i squirio presidi pnoctē apparuit: & ei diuinā ultionem ꝯminat: nisi scis uiris subueniat pereuntib⁹ fame. Ille uero territus amicos ꝯsulit: sed quo sci dei abissent: penitus inuenire non ualuit. Post dies tres nocte iteꝝ angelo eidem appēte plagis percussus ē. Qui amicis iteꝝ consultis. 70. camelos cibis mōachoꝝ onerat: & deo phrōtonis eos ꝯmēdat. Qui duce dn̄o ad eremuꝫ sci uiri recto itinere ꝯuenerūt. Scūs aūt ep̄s onerū medietatem deposuit: & cū reliquo camelos remisit. Qui eadem uia qua uenerāt reuersi sunt ad dn̄m suum. Quod cernēs preses i xp̄o credidit: & phrontonem in uestigatū adiit: atq; gregorius ab eo uocatus sacrum baptisma suscepit: eidemq; in eremo de cetero ministrauit. Scūs autē uir post multos labores in pace quieuit. viii. cal. nouembris. Sepultus petragorice uirtutib⁹ clarens.

¶ De scō demetrio martyre. CX.

Demetrius mr̄ apud thessalonicaꝫ ciuitatem passus ē sub maximiano impatore. Hic a sua iuuētute xp̄ianus & deo s[er]uiēs nobilis fuit ciuis ip̄sius thesalonice ciuitatis & miles strenuus. Qui tamē xp̄m dn̄m predicabat: & multos ad fidē ꝯuertebat. Ingressus autē imperator thessalonicam: audiēs de demetrio ip̄m ꝯprehēdi fecit & in carcerem mitti. Erat autem cū imperatore gigas fortissimus & aspectu terribilis noīe libeus. Qui de mandato augusti cū xp̄ianis dimicās: eos brachiis ad se ꝯstringens ad terrā allidebat: statimq; sp̄m exhalabāt. Multi etiam alii ab imperatore diuersis penis affligebantᷣ. Cum

autē demetrius eēt in carcere positus: scorpionē iuxta pedes suos cauda eum pcutere satagentē uidit: quē edito crucis signaculo statim extinxit. Cui oranti ɔfestim angelus apparuit atq; in xp̄o ɔfortans: coronam capiti ei⁹ imposuit. Verum dū impator cogitaret demetrium cū libeo expiri. Nestor quidā xp̄ianus se nocte scō demetrio obtulit dicēs: q certamen hoc assumere deliberasset: rogans ut sanct⁹ martyr p se dūm exoraret. Qui ab eo ɔfortat⁹: die sequēti ipatori se p̄sentauit: seq; xpianū asseruit: offerens se cū libeo dimicare: & p demetrio certamen assumere. ¶ Dum aūt impator illum p̄cib⁹ retrahere nō posset: uictori munera pmisit. Nestor igitur duellū igressus: libeū ad terrā pstrauit: & pstratū occidit. Impator autē hoc uidēs: & gigantē xp̄ianoꝝ ultorem amisisse dolens ɔtra ei⁹ sponsionē ✝ nestorem a militia soluit: & de ciuitate eiecit: demetriū quoq; qui eius interfectiōis cā fuerat: iussit in carcere occidi. Milites aūt ad carcerem ueneru̅t: & gladium in eius pectore demerserūt. Sicq; orans cū palma migrauit ad dn̄m. Cui⁹ corpus a xp̄ianis occultatū est ppter timorem paganoꝝ. In quo loco de⁹ mirabilia opabatur: ubi cunctoꝝ egritudines sanabant. Sed processu tēporis a leōtio xp̄iano de illyrico ueniente ad prefecturam thessalonice ciuitatis corp⁹ sci martyris leuatū est: & digno honore ɔditum: ecclesia eius nomini mire magnitudinis fabricata: ubi & quiescit miraculis pollens. Passus est aūt s̄m uiuardum. 7. calē. nouēbr̄. s̄m adonē. 8. id⁹ octobris.

¶ De scō euaristo papa & martyre. CXI

Euaristus papa & martyr natiōe grecus ex p̄re iudeo nomie iuda de ciuitate bethleē: anaclero pōtifici in ep̄atu romano successit: & sedit annos. 10. menses. 7. dies duos. Hic titulos in urbe roma p̄sb̄ris diuisit. Hic ɔstituit ut. 7. diacōi eēnt in orbe: q custodirēt papā p̄dicantē: ppter stylum erroris: qui posset ipom ep̄o ab emulia: & sic a maliuolis infamaret: & uerbo diuino ab īsidiantibus detraheret: qui etiā semp parati eēnt ad obsequiū p̄bendū in missaꝝ solēnis. Constituit etiā ut ɔiugium a parētib⁹ publice fiat: & sponse solēniter a uiris sponsentur: & tradant nuptui: & demum a sacerdotibus benedicant: qui etiā sub psecutione traiani martyrio coronat⁹ est: & sepultus est iuxta corpus beati petri apostoli in uaticano. 7. calen. nouēmbris. Hic fecit ordinatiōes tres per mensem decembriū p̄sbyteros. 7. diacones duos: ep̄os p diuersa loca numero q̄nq;. Et cessauit ep̄atus dies. 28.

¶ De sanctis rogatiano & felicissimo martyribus. CXII

Rogatianus p̄sb̄r: & felicissimus martyres apud aphricā sub decio & ualeriani persecutiōe passi sunt: & illustri martyrio coronati. De qbus beatus cyprianus in epistola ad ɔfessores rogatiano iuniori mentionē facit: eos magnifice commēdans. Passi sunt aūt. 7. calē. nouēbris. Hec ado.

¶ De scō frumētio ep̄o. CXIII

Frumentius ep̄s apud indiam claruit tēpore cōstantii imparatoris. Fuerunt autē duo pueri romani xp̄iani. s. frumenti⁹ & hedysi⁹ ipe ɔstantini magni augusti: q dum ab annis puerilibus eēnt xp̄iani: cum metropio quodā p̄sbytero eoꝝ magistro: interna se die lupioris locoꝝ orbis pscrutandi gr̄a penetrarunt: ubi nunq̄ adhuc xp̄i fuerat euangelium p̄dicatum: qui a dicto p̄sb̄ro lr̄is imbuebant. Romanis uero tūc tp̄is pacis federa indis uiolantib⁹: cūcti qui de latinoꝝ populo p totam indiā reperti sunt: capti & trucidati fuerunt. Inter quos p̄fati pueri sub arbore lectiones suas repetētes: a barbaris cōprehensi: uita illis remissa q̄a pueri: & regi indoꝝ sūt p̄sentati. Quoꝝ alter rex. s. hedysiū sibi pincernā fecit: frumētium uero rōnes suas & scrinia ɔcessit. Cū aūt rex ad mortē instaret: filio paruulo regnū: pueris uero p̄fatis libertatē reliqt. Quo mortuo: ad p̄ces regine cū filio paruulo: donec adolesceret: pmāserūt. Frumētius igit̄ noīe paruli regnū gubernabat: unde occasiōe accepta: xp̄ianos i uniuerso regno ɔuocauit: & ecclesias edificandi libertatē ɔcessit: xpmq; publice annuncians: multos de populo ad fidē xp̄i ɔuertit. ¶ Sanctus uero ✝ hedysi⁹ ad tyꝛ italie ciuitatē p uisendis parentib⁹ abiit. Frumētius aūt ppe rans alexandriā uenit: & athanasiū tūc ipi⁹ urbis ep̄m rogauit: ut nouellis xp̄ianis ep̄m delegaret. Athanasi⁹ aūt frumentiū eundem ep̄m ɔsecrauit: & cū auctoritate plena pontifici ad indos remisit. Qui p̄dicatiōis officiū in ipsa puīncia fideliter administrās: & multis signoꝝ & miraculoꝝ uirtutib⁹ coruscās: pene oēs supioris idie gētes ad xp̄z adduxit: plenusq; scitate in pace qeuit. 6. calē. nouēbris. Gloriose sepultus in regia ciuitate.

¶ De sāctis uincentio sabina & christina uirginibus & martyrib⁹. CXIIII

Vincentius martyr sabina & christina uirgines passi sunt in hispania ciuitate abella sub p̄side daciano. Qui primo in equuleo adeo sunt extēti: ut oēs ɔpagea membroꝝ eoꝝ solueret. Deinde capita eoꝝ lapidib⁹ supposita usq; ad excussionē cerebri ualidissimis uectib⁹ sūt ɔtusa: atq; ita eoꝝ martyriū ɔpleuerūt. 6. cal. nouēb. ut dicit ado.

¶ De scis simone & iuda apostolis. CXV

Simon chananeus & iuda siue ta-
deus apostoli : fratres germani
fuerūt iacobi minoris & ioseph
iusti: filii marie cleophe: que al-
pheo nupta fuit. De quo supra
dictū ē in legenda sancte anne. 7. cal. augu-
sti. Iudas aūt ad abagarū regē edesse missus
fuit post dñi ascēsionē. Cū eni dictus rex in
firmitate nimia eēt oppssus: audiens de mira
culis xpi tūc in iudea predicātis: misit ei epi
stolā rogans ut ad se uenire dignaret: & eū
ab īfirmitate curare: asserēs eū dei filiū: cum
tamē adhuc eēt gentilis. Cui iesus p episto-
lam rñdit: q oporteret ip̄s oia ↄplere pter
que missus fuerat: & postea ab eo q miserat
illum i celū recipi. Promittēs ↄunū ex eius
discipulis post ei⁹ ascēsionē ad eū mitteret:
qui eū ab omni egritudine liberaret. Postea
uero q̄ dñs assūptus ē ut i historia ecclesia-
stica legit: misit thomas apostolus tadeū: q
& iudas dictus ē ad abagaꝝ regē iuxta dñi
pmissionē: uiditq; rex in uultu tadei miꝝ &
diuinū splēdorē: & ↄtinuo in xpm credidit:
eiusq; discipulū adorauit. Et cū leprosus es-
set: ut in qbusdā libris legit: tadeus eū teti-
git: & mox plenā mundationē accepit: & ba-
ptismū suscepit. ¶ Scripsit aūt iudas apl's ul
timā de. 7. que canonice dicunt: eplam: que
quia de libro enoch apocripho testimoniū
sūpsit a p̄risq; repudiat: usu tñ & auctorita
te maioꝝ inter scās meruit cōputari scriptu
ras: ut dicit hieronym⁹ libro de uiris illustri
bus. ¶ Iudas aūt primo in mesopotamia &
ponto pdicauit. Simon uero i egypto: deide
ambo i persidē uenerūt: & ibidem duos ma-
gos zaroen & arphasath quos mattheus de e
thiopia fugauerat inuenerūt: ut supra dictū
ē in eius passiōe. xi. cal. octobris. Qui p ma
gicas incantatiōes mīta signa faciebāt: & po
pulū in multis ludificabāt. Tunc baradach
dux xerxis regis babylonie ad prelium con
tra indos profecturus nullū a diis suis potuit
habere rñsum. Pergētes aūt ad phanū pxie
ciuitatis: a diis illoꝝ audierūt: q pter apo
stolos qui illuc uenerāt dii sui rñdere nō po
terant. Quos dux requisitos & inuētos: iter-
rogauit: q eēnt uel qua de re uenissent. Qui
se genere hebreos: cōditione xpi s̄uos & apo-
stolos eē respōderūt: cā uero salutis illoruꝫ
illuc uenisse dixerūt. Cum aūt dux diceret:
q diis suis potētiores illos fore cognosceret
ideoq; eos de fine belli interrogasset: aposto
li responderūt: q ad hoc ut deus illos mēda
ces fore ↄprubaret pmittebant eis dare re-
sponsa: ut ex euentu facti mētitos eos fuisse
appereret. Tunc phanatici bellū dixerunt futu
rum: & multū hinc inde populū ruiturum.
Apostoli aūt uerba illoꝝ deridētes ducem
hortati sunt: dicētes pacem secū adduxisse:
& die sequēti hora tertia legatos indoꝝ ad
eum uenturos eē: sueq; se potāti cū pace uel
le subiicere. Pontifices uero ↄtradicētes apo
stolus deceptores asserebāt: qui ideo ducem
secuꝫ reddere uellēt: ut ipm incautū hostes
facilius occuparēt. Dux uero utrosq; usq; in
crastinum custodiri fecit: ut ex rei euētu ue-
races honorarent: & mēdaces punirent. Cū
autē die sequēti: qd apostoli predixerāt: eue
nisset: & dux pontifices īcendere uellet: pro-
hibuerunt apostoli ne hoc fieret: quia missi
erant nō uiuētes occidere: sed mortuos uiui
ficare. Et cū omia bona illoꝝ dux apostolis
uel saltem ptē uellet donare: apostoli nihil
omnino assenserūt recipe. Dux uero mirat⁹
illos ad regem xerxem duxit: & deos in effi-
gie hominū latētes esse asseruit: atq; cuncta
que p eos sibi ↄtingerāt narrauit. Magi ue-
ro econtra ibidē existes illis detrahebāt: eos
uanos & mēdacissimos asserentes. Quod ut
ↄprobarēt: aduocatos quosdā coram se po-
sitos suis artibus ita mutos fecerunt: ut nec
nutib⁹ loqui possent. Deinde illos loqui p-
miserūt: sed imobiles eē fecerunt. Deinde eis
gressum reddiderūt: sed aptis eos oculis ex
cecauerūt. Dux uero aduocatos illos pfusos
ad apostolos duxit: ut eoꝝ interuentu a ma
guꝝ incantatiōib⁹ liberarent. Sed cum illi
apostolos pānosos despexissent: simon eos i
fide xpi docuit: & ne de cetero magos illos
timerēt cōfortauit. Et cū in eoꝝ frontib⁹ cū
signati eēnt: & in xpm crederent: ad regē co
ram magis ingressi ab illis supari nō potue-
runt. Irati magi multitudinē s̄pentū uenire
fecerunt. Sed apostoli uenientes pallia sua de
s̄pentib⁹ ipleuerūt: & i magos proiecerunt:
mādantes ne illos occiderēt: sed solum mor-
sibus cruciarēt. Quod cū serpētes facerent
apostoli iteꝝ eis imposuerūt: ut omne uene
num qd infunderāt reuocarēt: & sic ad sua
loca redirēt. Maiores aūt cruciatus magi sē-
serunt: cū s̄pentes uenenū retrahebant: q̄ cū
ipm primitus īfundebāt. Apostoli autē tri-
duo dolorib⁹ cruciari pmiserunt: ut uel sic
ab eoꝝ malitia cōuerterent. Cū ergo trib⁹
dieb⁹ sine cibo & potu & somno māsissent:
& nec sic resipiscere uellēt: apostoli eos sa-
nos fecerunt: & libere quo uellēt abire pmi
serunt. Qui i eoꝝ malicia pdurantes ab eis
fugerūt: & pene contra eos totā persidē cō-
mouerunt. ¶ Post hec filia cuiusdā princi-
pis ex fornicatione ↄcepit: & filium pariens
quēdam sanctū diaconē apostoloꝝ discipu-
lum noīe eophrosynū infamauit: q ipse eam
uirginē uiolauerat: & ex ipso puella cōcepe-
rat. Cūq; parentes puelle diaconum occide
re uellent: apostoli aduenerūt: & quādo puer
natus fuerit requirunt. Qui rñderunt: q illa

die prima hora diei. Apostoli uero puerum ad se portari iusserunt: & coram diacono statuerunt. Adiurantes puerum in xpi noie: ut si diaconus ille eum genuisset: coram cunctis debeat ppalare. Infans uero diserte rndit: & diaconum iustum & sanctum asseruit: quia nunq̃ carnem suam coinquinauit. Cum aũt parentes instarent: ut apostoli quererent: quis auctor sceleris fuisset: dixerunt se innocentes absoluere debere: non autẽ nocentes prodere. ¶ Contigit etiam eo tempore: ut due tigrides ferocissime: que in singulis caueis erant clause: prodeuntes fugerent: & omnes sibi occurrẽtes deuorarent. Ad quas apostoli uenerunt: & eas in nomine domini uelut oues mansuetas reddiderunt: ita ut inter homines de die pacifice habitarent: & uespere ad speluncas suas redirent. Apostoli autem per annum unum & menses tres in babylonia permanserunt: & plusq̃ septuaginta milia hominũ exceptis paruulis & mulieribus conuerterunt: quos omnes cum rege xerxe & regina guina & filio eutropio baptizauerunt: ecclesias cõstruentes: & presbyteros ac clericos ordinãtes. ¶ Predicti autẽ magi ad ciuitatẽ suanir uenientes septuaginta idolorum pontifices ibidem existentes seduxerunt: ut cum illuc apostoli uenirent: aut eos sacrificare compellerent: aut penitus pimerent. Perlustrata igit circũquaq; omni prouincia cum apostoli ad dictam urbem deuenissent: pdicti pontifices cum omni populo eos capiunt: & ad tẽplum solis & lune deducũt. Demones autẽ p energuminos clamabant: q eos apostoli incendebant. Angelus autẽ dñi eis apparuit: & ut alterum ex duob⁹ eligerent: illos monuit: aut omniũ in tẽplo existentium repẽtinũ interitum: aut suum martyriũ. Qui cũ martyriũ elegissent: ut populum ad penitentiã reducere possent. Facto i eis silentio demonis cunctis audiẽtibus imparum: ut de illorum simulacris exirent: & illa confringerent. Statimq; duo ethiopes nigri & nudi d idolis exierũt: & fractis illis cum diris uocib⁹ abscesserũt. Quod uidẽtes pontifices in apostolos irruerunt: & eos primus trucidarunt. Tunc erumpentibus fulguribus & tonitruis tẽplũ trifarie scindit: & magi ictu fulminis i carbones uertunt. Rex aũt babylonie xerxes apostolorum corpora ad ciuitatẽ suam transtulit: & in eorum honorẽ ecclesiam mire magnitudinis fabricauit. Passi sunt aũt sci apostoli dñi simon & iudas. 5. calẽ. nouẽbris.

¶ De scõ abdia epo & pfessore. CXVI

Abdias epus babylonie fuit: qui a sanctis apostolis simone & iuda in fide xpi doctus: eorumq; discipulus: & ab eisdem consecratus est eps. Qui post martyriũ apostolorum eorum passionẽ hebraica lingua conscripsit: quam eutropius eps filius xerxis regis: de quo dictum est supra pridie calẽdas maii: in grecum transtulit: eamq; postmodũ aphricanus in latinum uertit. Hic in ciuitate babylonie persarum predicationis officio fideliter institit: eoq; solicite administrato in pace quieuit: sepultus babylone iuxta corpora apostolorum.

¶ De sancto pharone epo. CXVII

Pharo epus meldcñ claruit apud ipsam ciuitatẽ. Hic fuit frater scẽ phare uirginis: de qua supra dictum est. 7. id⁹ decẽbris. Qui & prepositꝰ palatio clotharii: & theodeberti: & theodorici regũ fracorum strenue regalia administrabat. Dum aũt ad pharam sororem suam uisitãdã uocatus accessisset: ab eadem suasus seculũ reliquit. Et cõmuni uoto ipsius & ꝯiugis blidechildis ipse clericatum assumpsit: uxorẽq; sacro uelamine cõsecrari fecit. Ipse aũt misericordie operibus solicite intẽtus domino deuote seruiuit: ecclesiam sancti stephani ciuitatis meldẽsis pauperrimam copiose ditauit: & in ea in dñi obsequio resedit. Hic etiam ✝ chilenum frẽm suum ad puinciã atrebatẽsem ad pdicandũ misit: q ibidẽ miraculis clauit. ¶ Die quodam cũ eodẽ chileno pharo ad mẽsam sedebat: & uas uitreũ uino plenum cadẽs i terrã ꝯfractũ ẽ: quod sanctꝰ chilenꝰ reintegrauit: uinumq; effusum adeo in uase recupauit: q neq; terra madefacta uideret: recupatumq; uinũ chilenꝰ pharoni pñrauit: & pharo deo gratias egit. Mortuo uero ualpto epo: pharo ab oi populo in successorẽ eligit: & a rege clothario approbat. Qui cum die pasche puerus ꝯfirmaret: infantẽ a natiuitate cecum chrismate pungens illuminauit. ¶ Transiẽs p ciuitatẽ ante carceres uinctos a uinculis absolutos de custodia solo uerbo eduxit. Verum cum aliquãdo allectꝰ de memoria pulchritudinis eiꝰ uxoris: ad eam misit: ut se uisitaret. Illa aũt cum bis recusasset: tandẽ tertio uocata cilicio induta & uultu abiecta ad eum uenit: & sancti uiri immundã cogitationẽ extinxit. ¶ Dum aũt nauis quedam cum multis i flumine fuisset submersa: pharo ad ripam amnis accedẽs: tã diu terre pstratus orauit: donec nauis cum oibus: qui submersi fuerant: uiuẽtibus emersit: & ad fluminis ripam puẽit. ¶ Cum ad pces andeui epi ecclesiam in solo rothomagẽsi cũ sanctis amãdo & eligio dedicaret: & tabula marmorea altari ꝯsecrato supponi deberet: casu de manibus ministrorum collapsa p medium scissa est. Quam sanctꝰ pharo cũ ceteris epis suis orationibꝰ reintegrauit. Qui epatũ suũ feliciter p annos. 66. gubernauit: & clarus sanctitate

ad xp̄m migrauit.v.cal.nouembris.

¶De scā cyrilla uirgine & mr̄e. CXVIII

Cyrilla uirgo & martyr rome passa est sub claudio impatore. Hec olim filia decii cesaris una cum matre tryphonia regina ad xp̄m conuersa & a scō presbytero iustino baptizata ē:ut dictū est supra in legenda tryphonie regine.xv.cal.nouēbris. Mortua uero tryphonia claudius cyrillā teneri fecit cum militibus.46.de quibus supra i eorum passione actū est.8.calē.nouēbris. Quibus oibus martyrizatis Imperator cyrillā sacrificare uolentē:gladio necari precepit. Cuius corpus iustinꝰ presbyter iuxta corpora hippolyti martyris & sociorꝫ sepeliuit.v.cal.nouembris:ubi & tryphoniam reginam ipse recondcrat.

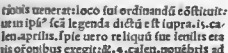
¶De scō Ioāne epō augustuduū. CXIX.

Ioannes epūs augustudunensis ut scribit beda libro.v.ca.2.de gestis anglorꝫ:mira sctitate claruit. Hic longe a ciuitate sua fere miliarii cū dimidio mãsionē secretiorē nemore circundatā habebat: in qua per totam quadragesimā manere ꝯsueuerat: habens secum paucos uiros spirituales:cū quibus deo uacaret:& paupem quēpiāꝫ in quo xp̄m reseueret. Cū autē semel incipiente.xl. illuc uenisset:& adolescentē mutū a natiuitate totumq; scabiosum & ī capite furfureum secum assumpsisset: eidē quotidianū uictum prestãs:finita prima q̄dragesime septimana dum linguam eiꝰ breuissimam tetigit signo crucis edito loquēdi ei facultatē & usum cōcessit. Scabredinē autem eiꝰ adhibito medico curari fecit. Ita ut capillis pulcherrimis & crispis:limpido uultu & noua loquela decoratꝰ:quodãmodo reiuuenisse uideret.

¶Quadam die ad monasteriū uirginuꝫ:qd̄ uocatū dicit deuenit:ubi erat uirgo quedā abbatisse carnalis filia:quã in seculo ex marito genuerat:que ex phlebotomia in.4.luna facta brachiū adeo tumefactuꝫ habebat: ꝙ ipsius omnino usu carebat. Quã dum sanctus uir:ad preces abbatisse tetigit:ꝯfestim brachiū eius sanum fecit. ¶In uilla duūmilium cū ecclesiã consecrasset: & missam celebrasset:uxori comitis buci que diebus.40. ipos corporis graui dolore detēta iacuerat: de aqua consecratōis benedicta misit:ut ipa ex inde biberet & corpꝰ ablueret. Quod dū illa fecisset ab oi mox egritudie sanata surrexit:& cōtinuo discūbentibus in mēsa ministrauit. ¶Alio quoq; tēpore uocatus ad dedicandū aliā ecclesiam:comitis addi: officio pacto ad unum ex pueris comitis graui langore detētū iamq; in extremis laborantem intrauit:& eū benedicēs ad mensam cū comite discubuit. Cum aūt puer post modicū bibere petiisset:& ioãnes uinuꝫ a se benedictū ei misisset:puer potans illud statim ualēs de lecto surrexit:& cū ceteris ad mensam comedit. ¶Cuꝫ ad quoddã monasteriū pergeret: & iuuenes equitantes equos ad cursum certatim cōpellerēt:unus illorꝫ a scō uiro currere prohibitus dum cursum cepit:lapsus ī lapide caput collisit:& cerebrum pene excutiēs:die illo & nocte quasi mortuus iacuit. Pro quo uir dōi in orationem pnoctans mane caput eius tetigit:& ab omni protinus dolore & lesione curauit. Primo tñ ipm consitentem: ꝙ a quodã presbytero heretico fuerat baptizatus catholice baptizauit. Mansit autem in epatu annis.xxxiii. Et pre nimia senectute administrare nō ualens successorem sibi uifridum ordinauit: & epatui resignãs ī monasterio predicto habitauit:ubi & in pace quieuit.4.cal.nouē bris. Sepultusq; est in porticu sancti petri in monasterio qd̄ dicit silua clerorꝫ anno dn̄i.721.

¶De scō narcisso epō. CXX

Narcissus epūs hierosolymorꝫ tempore aurelii antonini iperatoris claruit. Qui mītis miraculis coruscauit. Die quadã ī uigilia pasche dū oleū luminaribꝰ deesset nec unde infunderet haberent:aquã benedixit & lampadibus ifundi fecit: & plusq̄ esset oleum lumē fouit:& claram lucē reddidit. ¶Quodam uero tempore:dum a quibusdã emulis de facinoribꝰ certis criminatus esset tres testes sub iuramento ꝯtra eum deposuerunt. Quorꝫ primus sibi imprecatus ē:ꝙ nisi uerum diceret igne consumeretur:secūs ꝙ a morbo regio cruciaretur:tertius ꝙ oculorum lumine priuaretur. Et q̄uis his non obstantibus:a populo inocēs iudicatus eēt. furori emulorꝫ scūs uir cedere noluit:& desertum petens dudum solitariã uitã duxit. Testis autē primus qui in eū mentitus fuerat: cum omni domo sua fulmie arsit: ſcs morbo regio a planta usq; ad uerticem percussus interiit. Tertius uero hec uidens ad pniam redíit:& ueritate corã omni populo deposita: tam diu peccatuꝫ suū defleuit donec lachrymarum inundantia lumē oculorꝫ amisit:populus aūt hierusalē narcissum diu requirēs & nusq̄ inueniens:dionysium scūm uirum sibi substituit. Cui post modicū decedēti germanꝰ:& germanio uigordius successit. Cuius tempore narcissus repertus cum iam senex eēt : q̄uis dudum renitens ad sedem suã cum gloria reductus est : & uigordius spōte epatui resignauit. Cum uero ex nimio senio iam epatum administrare non posset:diuina reuelatione alexandrum uiruꝫ sanctū: qui de cappadocia hierosolymã cã pegrina

tionis venerat: loco sui ordinandū cōstituit: ut in ipsi⁹ scā legenda dictū est supra. 15. calen. aprilis. Ipse uero reliquū sue senilis etatis orōnibus exegit: & .4. calen. nouēbris ad xp̄m migrauit.

¶ De sancto zenobio p̄sbro & mr̄e. CXXI

Zenobi⁹ p̄sbyter & martyr apud sidonē urbē palestinoꝝ passus ē. Qui sub diocletiani & maximiani augustoꝝ p̄secutione: pro nominis xp̄i inuicta ꝯfessiōe gladiu capite celsus: glorioso martyrio coronat⁹ est. 4. calē. nouembris: ut ait ado.

¶ De scō serapione ep̄o. CXXII

Serapion ep̄s apud antiochiam uir eruditissimus fuit: & fide clarissimus atq; uirtute mirabilis: q ut scribit hieronymus libro de uiris illustribus. xi. cōmodi imparatoris anno antiochie ep̄s ordinat⁹ est. Hic fidei ꝯfessione insignis scripsit epistolā ad carinum & pontium de heresi montani eam ualenter impugnans. Aduersus manicheū etiā uolumen scripsit egregiū. De titulis psalmorum aliud. Epistolas insuper ad diuersos utiles ualde. Et sub ꝯstantio principe sanctitate norabilis humanitatis debitum soluit. Sepultus antiochie. 5. calē. nouēbris.

¶ De scō leontio ꝯfessore. CXXIII

Leontius ꝯfessor apud taracinam ciuitatē cāpanie tēpore claudii imperatoris a scō cesario martyre ꝯuersus est: ut dicet infra in eius passione calē. nouēbris: qui ab eodem sacri fontis unda ꝑfusus: mox ut a sācto iuliano p̄sbro diuinā cōionē accepit: spiritum emisit. Sepultusq; ē i eodē oppido ab uxore & filiis. 5. calē. nouēbris.

¶ De scō marcello martyre. CXXIIII

Marcellus martyr apud ciuitatem tingitanā passus est. Qui cū eēt centurio sub agricolao agēte uices p̄fectoꝝ pretorio: & de xp̄ianitate ab eius militibus accusat⁹ fuisset: & xp̄m dn̄m ꝯfiteri nullatenus dubitasset. Iubente nequissimo agricolao: capitis abscisione martyrium ꝯsumauit: sepultusq; est in eadem ciuitate a fidelibus. 5. calen. nouembris: hec ado.

¶ De scō germano ep̄o capuano. CXXV

Germanus ep̄s capuan⁹ sanctitate uite mirifica claruit: de quo refert greg⁹. 2. dialog. cap̄. xxxi. q dū seruandus quidā diacon⁹ abbas monasterii: quod in campanie p̄tibus a liberio quondā patricio urbis rome ꝯstructū fuerat: ad beatū benedictum ad monasteriū cassinēse uisitationis grā uenisset. Horaq; iā quietis existeret in cuiusdam turris superioribus benedict⁹: in inferioribus uero seruandus se collocauit diacon⁹. Quo uidelicet in loco inferiora superioribus puius ꝯtinuabat ascensus. Cū uir dn̄i benedict⁹ adhuc quiescentibus fratrib⁹ instās uigiliis ad fenestram dn̄m deꝑcaret: subito intēpesta noctis hora respiciens: uidit fusam lucē desup noctis tenebras effugasse: tantoq; splendore clarescere: ut diē uinceret lux illa: que inter tenebras radiasset. Omnis etiā mund⁹ uelut sub uno solis radio collect⁹ ante oculos ei⁹ adduct⁹ est. Qui uenerabilis pater dū intētā oculoꝝ aciem in splēdore lucis infigeret: uidit germani aiam ep̄i capuani i sphera ignea ab angelis in celū deferri. Tunc tanti sibi testem uolēs adhibere miraculi. Seruandum abbatē bis terq; eius noīe cū clamore uocauit. Qui insanti uiri insolito clamore turbatus: ascendit: respexit partēq; iam lucis exiguam uidit. Cui ex hoc stupenti uir dei: que gesta fuerant: enarrauit. Statimq; in cassinū castꝝ theoprobo mādauit: ut ad capuā sub eadem nocte transmitteret: & qd de germano ep̄o ageret: agnosceret. Factūq; ē. Et is q missus fuerat: sanctū uiꝝ germanum ep̄m iā defunctū reppit: & requirens agnouit: eadē hora fuisse illius obitū: quo uir dn̄i benedictus eius cognouit ascensum. Quieuit autē in pace. 3. calē. nouēbris s̄m usuardū.

¶ De scō quintino martyre. CXXVI

Quintin⁹ martyr genere nobilis & ciuis romanus apud ambianum urbē sub rictiouaro p̄side passus est tēporibus diocletiani & maximiani imperatoꝝ. Cum eni quintin⁹ cum lusciano & uictorico & crispino & crispiniano: & aliis plurib⁹ a roma discessisset & ꝑfitus deuenisset: dū singuli illoꝝ loca: in quib⁹ p̄dicarent: elegissent. Quintinus predicando circuiēs: & miraculis pollēs ambianū uenit. Eodem quoq; tēpore rictiouarus p̄ses tantam cedem in xp̄ianos exercuit: ut in ciuitate treuerēsi sanguis martyꝝ in flumen mosselle decurreret: & colorē aque in suū uerteret. Rictionar⁹ igitur quintinum detentum in carcere clausit: die uero sequenti produci mandauit: & dum xp̄m ꝯfiteret: iussit extendi: & fustibus grauiter cedi. Sed uoce de celo ip̄m exhortāte cedentes corruerunt in terrā. Quē p̄ses iteꝝ in carcerē recipi iussit: angelo uero illum soluēte: mane in medium urbis iuit: & ibi populo p̄dicauit: unde rursum captū: iussit illū p̄ses ad trocheas adeo torqueri: ut uincula eius a iuncturis soluerent: deinde testiculis ferreis illum cedi p̄cepit: posteaq; oleū bulliēs ac picē & adipem feruētia dorso ei⁹ infundi: & lampades ei ardentes applicari. Et dū liberius idola ꝯtemneret: & p̄sidem ꝯfutaret: mandauit i os eius

acetum & salem ac sinapim liquafacta lactari ut sic taceret. Qui dum magis adhuc xp̄s callaudaret: iussit illum apud uirmandū adduci: & duos maximos clauos siue taringas a ceruice usq; ad crura cōfigi: & .x. alios clauellos intra ungulas & carnem digitis manuum imitti. Et sic confossum decollari. De cuius collo columba niuea exiens celum aduolare uisa est. Qui passus est pridie cal. nouembris. Corp⁹ autem eius fluuio sequane demersum a preside adiectione terre plūbi & limi ceno sepultum est: ne a christianis inueniretur. ¶ Sed post annos .lv. a quadam matrona romana eusebia nomine taliter reptum est. Cum enim ipsa mulier ceca esset: angelus ei tertio apparuit: eamq; admonuit ut in galliam ad corpus sancti quintini martyris requirendum accederet: sicq; uisum recuperaret. Que dum locū ignoraret: angelico ductu illuc tandem deuenit: & de corpore a multis requirens nihil omnino inuenire ualuit. Dum autem orasset ad dominum: corpus ex una parte de flumine: & caput ex alia enatauit: & usq; ad manus mulieris accessit. Quod illa accipiens omnino incorruptum nimioq; odore fragrans: ad uirdandum castrum portare disposuit. Sed dū ad radices montis peruenit corpus omnino imobile factum est: ubi diuina cognita uoluntate eusebia corpus tumulauit: & cōtinuo eius tactu lumen recuperauit. Plurimi quoq; infirmi a diuersis langoribus in eius inuentione sūt curati. ¶ Post decursum autem annoꝝ .320. dum corpus sancti martyris iterum esset incognitum: sancto eligio nouionensi episcopo reuelatur. Qui post ieiunium triduanū: dum locum sibi ostensū ubi latebat effoderet: nocte lux de celo tanta circunfulsit: ut dies orta a pluribus crederetur: odoris quoq; suauissimi fragrantia erupit. Corp⁹ ergo sancti reptum ac leuatum: honorifico ac precioso locello condidit: ecclesiamq; & monasterium ibidem edificauit. Anno dūi .657. ubi ad presens sanctum corpus requiescit: signisq; mirabilibus refulget.

¶ De scō natale cōfessore. CXXVII.

Natalis confessor tēpore zepherini pape rome claruit. Qui dum sanctis operibus polleret: deceptus ab asclepio & theodoto collectariis: q ambo discipuli erāt cuiusdam coriarii apostate: ab ecclesie cōmune deiecti: acquieuit ut episcopus illius heresis nominaretur acceptis pro salario .150. nūmis menstrue prestationis. Sed admonit⁹ sepius a domino ut resipisceret: dum amore turpis lucri recusaret: nocte quadam in somnis ab angelis diris uerberibus flagellatur. Mane autem liuores & uulnerum cicatricea in scapulis reperiens: ac si uigilans corporaliter passus esset: territ⁹ ad papā zepherinū adiit: & uisionem narrauit. Quem ille penitētem benigne suscepit: & dignitati renunciāti satisfactionem imposuit. Natalis uero uitā in melius cōmutans: laudabilius finiuit: & eiusdem pontificis tempore post modicum in pace quieuit pridie cal. nouembris.

¶ Explicit liber nonus.

¶ Incipiunt capitula libri decimi.

Expliciunt capitula libri decimi.

¶ Prologus libri decimi.

Decimus liber huius catalogi cōtinet in se passiones & gesta illorum sanctorum: quorum festiuitates eueniūt infra tēpus: in quo representat ecclesia propagationem illorum eius filiorum: qui fuerunt ecclesie eiusdem augmētatores: quales fuerūt sancte uirgines. Hoc autem tempus est a calendis mensis nouembris usq; ad aduentum domini. Et hoc sub figura sanctorū prophetarum: quorum tunc uaticinia & prophetie leguntur. Hi enim: ut plurimū carnali spreto coniugio: in corporis & mentis integritate domino seruientes: aduentum xpi & futura tempora per spiritum predixerunt: & populū domini suis uaticiniis a uitiis & erroribus reuocare: & ad uiam ueritatis reducere studuerunt. ¶ Ad huius igitur temporis plurimi festa pertractanda ueniendū est.

¶ Incipit liber decimus a calendis nouembris usq; ad aduentum.

¶ De festiuitate omnium sanctorum. Ca. I.

Estiuitas omniū sāctoꝝ: quattuor de causis īstituta fuisse uidet: primo ꝓpter cuiusdam tēpli dedicationem: sc̄o propter omissorū supletionem: tertio ꝓpter negligētiaꝝ expiationē: quarto ꝓpter faciliorem orationem nostrarum impetrationē. ¶ Primo ergo instituta ē ꝓpter cuiusdam templi dedicationē: uidelicet templi qd̄ pātheon antea dicebat: qd̄ rome fuit constructū in honorem cybeles: que mater dicitur omnium deoꝝ: & omnium eius filiorum. Quod templū postmodū bonifaci⁹ papa 4⁹ ecclesie dei a phoca cesare donatū cōsecrauit i honorem dei genitricis: & omniuꝫ martyrum xp̄i. 5. idus maii. Et tūc ipsa die instituit in urbe roma celebrari festum beate marie uirginis & omniū scōꝝ. s. martyꝝ: qa adhuc festa confessoꝝ nō celebrabantur. De hac materia supra dictū est. 5. idus maii. Et est illud tēplum: qd̄ hodie uocat scā maria rotunda. Veꝝ processu tēporis: quia ad hoc festum multitudo maxima ꝯfluebat: & propter defectum uictualiuꝫ celebritati uacare non poterāt. Ideo gregorius papa 4⁹ hoc festum in cal. nouēbris esse constituit: qn̄ celebratis messibus & uindemiis: maiorē uictualium copiā eē conspexit: ac ꝑ uniuersum mūdum hūc diē in honorem generaliter omniū scōꝝ solenniter celebrari decreuit: additis festiuitatib⁹ confessoꝝ. Et sic solennitas que solum rome de solis mrīb⁹ celebrabat: ꝑ totū mundum de oib⁹ sanctis ad pn̄s recolitur. ¶ Secūdo instituta est propter omissoꝝ supplectioneꝫ. Multos enim scōs omittimus de quibus nullū festum siue memoriā facim⁹: tum ꝓpter scōꝝ multiplicitatē: quia quasi Infiniti sunt: tū pp nr̄am infirmitatē: qa ifirmi & debiles sumus: nec ad hoc sufficere possumus: tū pp tēporis breuitatē: qa etiā totum tempus longissime uite uni⁹ hominis nō sufficeret: ut semel tantū in uita sua: quis singulorum scōꝝ festa celebraret. Ideoq; ecclesia rationabiliter ordinauit: ut quia oium scōꝝ festa facere nō possumus: saltē oēs generaliter isimul honorem⁹. ¶ Quare aūt institutū est: ut scōꝝ festa in terris agamus: magr̄ guilelmus in sūma de officio ponit. vi. ratiōes. ¶ Prima ē pp honorē diuine maiestatis. Cū eim scis honorē impendimus deū in ipsis honoramus: quia qui scis honorem tribuit illum honorat: qui eos scificauit. ps. Laudate dn̄m in scis eius. ¶ Secunda ē propter auxilium nr̄e infirmitatis. Quia eni per nos salutem habere nō possumus: Ideo scōꝝ intercessionibus indigemus: a quib⁹ ut adiuuari mereamur: merito ipsos honorare debemus. ¶ Tertia ē propter augmētū nr̄e securitatis ut. s. propter scōꝝ gloriam: que nobis in eorum festiuitate proponit: nostra spes & securitas augmētetur. Si enim mortales homies nobis similes potuerūt ita ꝑ sua merita sublimari: cōstat quia nos similiter poterimus: cum man⁹ dūi abbreuiata non sit. ¶ Quarta est propter exēplū nr̄e imitationis. Cū eni eoꝝ festiuitas recensetur: ad eoꝝ imitationē ꝓuocamur: ut. s. eoꝝ exēplo terrea ꝯtēnentes celestia desiderem⁹. ¶ Quinta est pp debitū mutue uicissitudis. Scī eni de nobis festum faciūt i celo: quia gaudiū ē angelis dei & aiabus scis sup uno peccatore pn̄iam agēte. Iustum est ergo ut nos de ipsis festū agamus in terris. ¶ Sexta ē ꝓpter ꝓcurationem nr̄i honoris & exaltationis. Cū eni scōs honoramus nr̄aꝫ rē agim⁹: & nr̄m honorē procuram⁹: quia eoꝝ festiuitas ē nr̄a dignitas. Nā euꝫ honoram⁹ frēs nr̄os: honoram⁹ nosipos: charitas eni omnia cōia facit. ¶ Tertio istituta ē pp negligentiaꝝ expiationē. Licet enim paucoꝝ scōꝝ festa agam⁹: adhuc tū illa pauca sepe negligenter agimus: & multa ibidem per ignorantiam omittim⁹. Siquid igitur i aliis solennitatibus scōꝝ: quas egimus: neglexerimus: in hac generali solennitate supplere possumus: & de negligentia nos purgare ualemus. Hec ratio tangitur in sermone: qui hac die per ecclesias recitatur: in quo sic dicitur. Decretum est ut hac die scōꝝ omnium memoria habeatur: ut quicquid humana fragilitas per ignorantiam: uel negligentiā: uel occupationem rei secularis in solennitatib⁹ sanctorum minus ꝑegisset: i hac sancta obseruatione soluatur. ¶ Notandum autem est q̄ octo sunt ordies sanctoꝝ quos hodierna die insimul ueneramur: ut eis: qd̄ negligenter fecimus: suppleam⁹: qui notantur per octo conditiones siue status beatoruꝫ: qui in euāgelio huius festi a christo exprimuntur: & eorum perfectiones contra octo uitia capitalia diriguntur: & reducuntur ad. 8. conditiones siue status diuersoꝝ ministerioꝝ hominū: qui constituūt politicum regimē ciuitatis: eo q̄ ecclesia triumphans ciuitati assimilatur apoc. xxi. uidi ciuitatem sanctā hierusalem nouam &c. ut enim tractatur in libro de regimine ciuitatum: ad hoc ut ciuitas bene regatur: & in suo statu pacifico conseruet: necesse est: ut habeat: cōsiliarios seu iudices regi assidētes: officiales siue uicarios

in diuersis castris regis uicem gerentes. Pre
cones siue notarios regis decreta scribẽtes.
Famulos seu nuncios regis mãdata exequen
tes. Milites siue pugiles pro regis honorẽ pu
gnantes. Nobiles siue primarios regem con
tinue comitãtes. Mercatores siue operarios
diuersa operantes & uendẽtes. Et electas do
minas reginam iugiter associantes. ¶ Prim⁹
ordo: qui est iudicum siue consiliariorum re
gi assidentium est ordo apostolorum: qui tã
ꝗ iudices & regis assessores a christo electi
sunt: ut cum christo ad iudicium uenturo su
duodecim thronis sedeant: & uniuersum or-
bem cum eo iudicare debeant: de quib⁹ can
tat ecclesia: Vos seculi iusti iudices &c. Ad
hoc autem ut iudices iuste iudicent. debent
a mente sua omnem cupiditatem excludere:
& paupertatem diligere. Vnde merito: quia
tales fuerunt apostoli: qui omnia tempora-
lia a mente sua abdicarunt: de ipsis dicitur:
Beati pauperes spiritu. Et hec paupertas spi
rit⁹ dirigitur contra auaritiam. Premiũ au-
tem quod rex ꝯsueuit suis iustis dare iudici-
bus: est ipsum regnum: quod eis una secum
facit esse cõmune: ut ipsi quodãmo reges ap
pellentur: & sibi conregnent: unde & de apo
stolis dicitur: Quoniam ipsiorum est regnuꝫ
celorum: sicut & christi. ¶ Secundus ordo:
qui ẽ officialium siue uicariorum: est ordo
pontificum & sacerdotum: qui christi uices
& auctoritatem exercent in ecclesia militan-
te: & eius ꝑsonam in omnibus representant
per diuersa loca. Officiales autẽ siue uicarii
regis: debẽt semp optare iustitiã: ut ius suũ
unicuiqꝫ tribuant: unde & de istis: quia tales
fuerunt: dicit: Beati qui esuriunt: & sitiũt iu
stitiam. Et talis esuries dirigit ꝯtra gulam.
Premium autẽ hoꝝ officialium esse ꝯsueuit:
ut de cẽsu regis sibi i uite necessariis proui-
deat: unũ & de põtificib⁹ & sacerdotib⁹ dicit:
Quoniã ipsi saturabunt. ¶ Terti⁹ ordo: qui
est ꝑconũ & notarioꝝ: est ordo ꝓphetarum
qui regis eterni mandata in ecclesia scripse-
runt: & ea populis denũciauerũt. Tales aũt
semp debẽt eẽ in ꝯtinuum exercitio & labore.
ut quasi uita eorum sit in fletu ꝑpter regis
amorem: unde quia tales fuerunt propheter
de eis dicitur: Beati qui lugent: & talis luct⁹
laboriosus dirigitur ꝯtra accidiam. Premiũ
autem horum scribarum & preconum eẽ cõ
sueuit: ꝙ rex eis gratias liberaliter cõcedẽs:
multis illos beneficiis consoletur: unde & de
ipsis additur: Quoniam ipsi consolabũtur.
¶ Quartus ordo: qui est famulorum & nun
ciorum: est ordo angeloꝝ: sub quo omẽs eo
rum ordines colliguntur: qui regis celestis
mandata fideliter exequuntur: uelut eius fa-
muli & nuncii ab eo directi. Tales autem de
bent eẽ humiles: ut regis iussa obediẽter ad-
impleant: unde quia tales fuerunt angeli bo
ni: qui in humilitate ꝑstiterunt: nec superbie
illorum qui de celo corruerunt ꝯsentire uo
luerũt: merito dicit de eis: Beati mites. Et ta
lis mititas contra superbiam dirigitur. Pre-
mium autẽ illoꝝ nunciorum consueuit esse:
ut rex illis ꝑdia & possessiones largiatur: unũ
& de ipsis addit: Quoniam ipsi possidebunt
terram. Nam & angelis de⁹ regimen terreno
rum commisit. ¶ Quint⁹ ordo: qui ẽ militũ
siue pugnatoꝝ: ẽ ordo martyꝝ: qui ꝑ regis
honore usqꝫ ad effusionẽ sanguinis decerta-
runt. Tales autẽ multas ꝑsecutiones hostiuꝫ
pati consueuerunt: unde merito de martyri-
b⁹ dicit: Bti qui ꝑsecutionẽ patiuntur pro-
pter iustitiam. Et talis passio contra inanem
mundi gloriam dirigitur. Premium autem
militum regis eẽ consueuit: ut rex eis omnia
sua liberaliter ꝯmunicet: adeo ꝙ inter ipsos
& ei⁹ assessores nulla differẽtia sit: unde & de
ipsis additur: sicut & de apostolis: quoniam
ipsoꝝ est regnuꝫ celorum: quia & martyres
xp̄o conregnare putantur: & reges appellã-
tur: coronas regias in capite deferẽtes. ¶ Se
xtus ordo: qui ẽ nobilium siue primarioruꝫ
est ordo confessorum: qui ꝑ iugẽ contẽplati-
onẽ regẽ celi continue comitantur: & ei⁹ so-
cietati quodãmodo deputantur. Tales autẽ
nobiles ciues debẽt sup omnia ad pacẽ uigi-
lare: & ut concordia sit inter ipsos affectare:
unde quia tales fuerunt cõfessores: de eis di-
citur: Beati pacifici. Et talis pax contra iram
dirigitur. Premium autẽ horum eẽ ꝯsueuit:
ut rex tales nobiles adeo diligat: ꝙ ipsos quo
dãmodo filios suos appellet: unde & de istis
additur: Quoniã filii dei uocabuntur. ¶ Se-
ptim⁹ ordo: qui est mercatoꝝ siue operarioꝝ:
est ordo patriarchaꝝ: qui opib⁹ misericordie
intẽti: quãdãmodo merces celicas xp̄o uede
bant: cẽtuplũ recepturi. Hi aũt mercatores
debẽt eẽ misericordes: ne lucris pecunialibus
nimium intẽti efficiantur deceptores: unũ qa
tales fuerunt patriarche: dicit de eis: Bti mi-
sericordes. Et talis misericordia ꝯtra inuidiã
dirigit. Premiũ autẽ mercatoꝝ eẽ ꝯsueuit:
ut de suis negociationib⁹ lucꝝ ꝑcipiãt: unũ &
de istis addit: Quoniam ipsi misericordiã ꝯse
quẽt. ¶ Octau⁹ ordo: qui est dñaꝝ: ẽ ordo
uirginũ que reginã celi cõtinue associãt: &
ei iugiter assistunt. Tales aũt dñe debẽt esse
munde & pudice: ut etiam regi assistere pos
sint: unũ qa tales fuerũt uirgines dr̃ d̃ illis: Bti
mundo corde. Et talis mundicia cõtra luxu
riam dirigit. Haꝝ aũt dominaꝝ ꝑmiũ eẽ so-
let: ut regis faciẽ uideant: & ei⁹ specialẽ ami
citiam habeant: unde & de istis addit: Quo
niam ipsi deũ uidebũt. ¶ Quarto & ultimo
institutũ est istud festũ: ꝑpter onus nr̃aꝝ
faciliorẽ ipetrationẽ: ut sicut ecclesia di hac

die omnes scõs uniuersaliter honorat: sic & ipsi pro nobis omnes insimul intercedant. Hec ratio i oratione tangitur: cum dicitur. Desideratam nobis tue propiciationis abundantiã multiplicatis intercessorib⁹ largiaris. Quod autẽ omnes sci i hoc festo pro nobis uniuersaliter ad intercedẽdum conueniant: ostensum ẽ in quadã uisione: que sequẽti anno ab huius solẽnitatis institutiõe contigisse narratur. ¶ Cũ eni custos ecclesie sci petri i urbe omia altaria circuisset: & oium scõrum suffragia iplorasset: ad altare sci petri rediẽs in spiritu rapit. Et ecce uidit regem regum in sublimi solio ꝯsidentẽ: & omnes angelos circũstantes: deinde regina in diademate fulgente cum dñaꝝ multitudie aduenit: cui rex assurgens eam iuxta se sedere fecit. Post hec uenit quidã uestitus pilis cameloꝝ: quem sequebat multitudo uenerabiliũ senioꝝ. Deinde aduenit alius in papali habitu decoratus quem plurimi i pontificalib⁹ sequebantur. Postea processit innumerabilis militie multitudo. Post quos aduenit turba diuersaruꝫ gentium infinita. Hi oẽs ante regem aduenerunt & eum flexis genibus adorauerũt. Angelus autẽ qui custodem ducebat eidem uisioné exposuit. Asserens reginam matrẽ dei esse: dñas uero uirgines & ꝯtinẽtes: pilis cameloꝝ uestitum ioãnem baptistam seniores patriarchas & ꝑphetas. Papali habitu ornatũ petrũ apostolũ: pontifices apostolos omnes: milites martyres: turbã reliquam cõfessores. Qui ideo ante regẽ regum xp̄m uenerant: ut ꝑ honore ipsis hac die exhibito gratias agerent: & pro orbe uniuerso exorarẽt. ¶ Deinde dictus custos ad locuꝫ aliũ duct⁹ uidit utriusqꝫ sexus homines: alios imensis diuersis delitiis gaudẽtes: alios inopes & famelicos mẽdicantes. Dixit autem angel⁹ hũc locum purgatoriũ esse: abundãtes uero animas illas eẽ quib⁹ ab amicis ꝑ suffragia subueniebatur: egẽtes uero quaꝝ cura nullatenus habebat. Iussit igit ut oia uisa sũmo põtifici intimaret: ut post festũ oium scõꝝ dieꝫ statueret aiaꝝ: ut saltẽ generalia suffragia illa die pro illis fierẽt: qui specialia habere nõ possent: propter qd ꝯmemoratio defunctoꝝ sequenti die ordinata est.

¶ De scis cesario & iuliano mr̃ib⁹. II.

Cesarius & iulian⁹ martyres: apd taracinã campanie ciuitatẽ passi sunt sub claudio iperatore. Erat enim firminus quidam pontifex taracine ciuitatis: qui per singulos annos talem cerimoniã pro salute reipublice & principum romanoꝝ fieri suadebat. Iuuenem eni per .7. aut. 8. menses in delitiis enutritum faciebat calendis ianuarii porcũ imulare: & deinde ipm iuuenem armarũ mõtem armũ ascendere: & inde se precipitio dare: cuius corp⁹ sũmo honor collectum in tẽplo apollinis comburebatur: & cineres pro reliquiis recondebantur. Eodẽ tempore cesarius diaconus ex aphrica ad predictam ciuitatem deueniens: & cal. ianuarii hec uidẽs & abhorens ac redarguẽs: de xp̄ianitate suspectus tentus est a firmino pontifice: & a luxurio primario ciuitatis. Et post dies .8. traditus est leontio consulari. Quo iubente mudatus ante templum apollinis aductus est. Dum autem orasset templum corruit: & firminum pontificem interfecit. Clamante autẽ populo: cesarium innocentem leontius eum in custodia nudum detinuit per menses .xxi. Post hec autem inde eductus: sed ab angelo capillis suis subito crescentibus indutus: dũ peteret se modicum relaxari: & dimissus orasset: lux ipsi de celo nimia effusa est. Que cernens leontius cõuertitur: & a cesario baptizatur: & a iuliano presbytero sacra communione sanctificatur: ut dictum est supra de eo .5. cal. nouembris. Postq̃ uero sanctus leontius obiit: luxurius cesarium & iulianũ detinuit: & in sacco uinctos in mare simul ꝓcipitari fecit. Quoꝝ corpora a mare ad litt⁹ iactata eusebi⁹ collegit: & ea ꝯdigno honore sepeliuit cal. nouẽbris: luxurius uero p⁹ dies modicos a serpente percussus interiit.

¶ De sancto benigno presbytero & martyre. III.

Benign⁹ presbyter & martyr passus est apud castrum diuionum sub aureliano imperatore. Qui cum ipsius augusti tempore cuꝫ andochio presbytero & thyrso diacono: a sancto episcopo policarpo ioannis euangeliste discipulo ad predicandum i galliam missus esset: ad portum massilie deuenientes: ciuitatem eduam adierunt: ubi a fausto quodam senatore iam uoto christiano licet occulto honorifice suscepti sunt. Quẽ eum filio symphoriano adolescente & omni familia baptizauerunt. Ad cuius etiam preces ad ciuitateꝫ lingonicam accesserunt: leonillam fausti sororeꝫ christianam fieri cupientem cum tribus eius nepotibus: quorum ipa auia erat: scilicꝫ speusippo eleusippo & meleusippo unda sacra perfuderunt: & in christi fide docuerunt. De quibus supra ieorum passione dictum est .xvi. calen. februarii. Deinde benign⁹ presbyter diuionum redit. Ibiqꝫ predicare cepit. Aurelianus ergo imperator illuc deueniens: benignum cõprehensuꝫ & sacrificare recusantẽ: neruis durissimis cedi fecit: & inde ad trocheas extẽsum carceri mãcipauit: ubi ab angelo ꝯfortat: & uulnera ei⁹ sanãt: die sequẽti ipatori exhibetur: cuius iussione ad tẽplum ducit

& immolare suadet. Sed oratione ab eo facta idola sicut fumus euanuerunt. Quem aurelianus iratus mandauit in carcerem mitti: & in saxo perforato pedes ei⁹ includi: & sudes in digitis manuū affigi: atq; per dies septem oēm ei cibū potumq; negari: canes quoq; famelicos secum recludi: ut carnes eius lacerarent. Cum aūt sanct⁹ diebus sex in oratiōe perseuerasset: canes adeo mitigauit: ut nec uestem eius lederent. Die uero septimo a praecustodia benignus illesus inuētus est: & a sudibus & cippo solutus. Tuncq; iubēte imperatore: uecte ferreo in collū cōtusus: & lancea ꝯfossus expirauit: uisa quoq; est columba niuea ex ore ei⁹ progredi: & usq; ad celos euolare. Corp⁹ autē remansit nimio fragrās odore: quod a xpianis in eodē castro sepultū est calē. nouēbris.

De scā maria uirgine & martyre. IIII

Maria uirgo & martyr apud ciuitatem nicomedie passa est. Que dum eēt ancilla cuiusdā tertulli principalis: & a domino suo propter natalē filii hostie diis imolarentur: illa a ꝯserua domine delata: ꝙ de sacrificiis: utpote xpiana gustare noluisset: uerberibus diris afflicta est: & a tertulio duro carcere mancipata: ibiq; diebus decem fame cruciata est. Quibus a romano preside compertis mariam sibi presentari fecit: eamq; sacrificare nolentem: ungularum laniatione uexari precepit. Sed clamore populi innocentem uirginem protestantis: eam ad carcerem duci mādauit. Que dum duceretur: manus se tenentium euadens & fugiens ab ipsis insequitur. Dumq; ad saxum collis deuenisset: saxum diuina uirtute scinditur: & uirginem intra se recipiens confestim concludit: & persecutores excluduntur: ac in testimonium miraculi frusta aliqua ex uestibus uirginis: extra petram ꝯcisa dimittūtur. Quod illi cernētes: territi saxum circueunt: nec aditum ullum inuenire possunt. Audiens hec ꝓses populum ad saxum concidendum aduocat: ut inde maleficam educant. Sed tonitrua & fulgura maxima continuo eruperunt: eqtesq; duo equis igneis insidentes de celo aduolauerunt. Populi uero pauentes ad tēpla deorum recurrerunt: uerum erumpētes fulmina duo milia gentilium interfecerunt. Idula quoq; plurima in puluerem redegerunt. Que uidentes multi alii paganorum numero tria milia ad christum conuersi sunt. Preses autem a fulgure interemptus est. Maria uero saxo inclusa migrauit ad dominum. Postea quoq; aperto saxo: corp⁹ illius a xpianis repertum: dignoq; honore conditum ē calendis nouembris.

De sancto uigore epo. V

Vigor epūs claruit tēpore childeberti regis francoꝝ: apud oppidum baiocense: qui attrebatense ciuitate nobilibus & fidelib⁹ parentib⁹ natus: intra sci uedasti monasteriū habitabat. Dum autē parentes illū inde retrahere uellent: ut ipm haberēt in eoꝝ hereditate superstitem: ille assumpto puero theodemiro seculum reliquit: & nesciēs quo pgeret: pegrinari cepit: atq; ad regionem baiocem deuenit. ubi ab angelo in somnis admonitus ad uicum redeuerum perrexit: illicq; edificato monasterio ieiuniis & orationibus deo seruiebat: multosq; ad dūm cōuertebat.

Dum autē filium paruulū mulieris xpiane cōuersum baptizasset: illeq; subita febre mortu⁹ eēt: mater pueri cadauer in lectulo suo reposuit: & ad uigorem accedens: mortem filii cum lachrymis nunciauit. Pro quo sanct⁹ uir orationē effudit: & matrem ad domum reuerti mandauit: que iussu illius redēens filium sibi uiuum occurrentem recepit. Propter quod miraculum multi languētes ad eum accedebāt: & tactu illi⁹ sani redibāt: plurimiq; ad fidem ꝯuersi in xpm credebāt.

Hic de possessione uiri cuiusdam serpētē 40. pedes in longitudine habentē: q solo flatu hoies & pecora occidebat: orario suo ut catulum mansuetum ligauit: & uinctū theodemiro mistro suo tradidit: quē ille ipm sequentē iussu magri ad mare ligatū deduxit: & in undis demersit. Alium quoq; serpentē de loco: qui dicitur ceila: & tertium de loco: qui dicitur cammorum: similiter eiecit.

Defuncto uero epo baiocēse a clero & populo in epatu elect⁹ ē. Cū aūt comes bathyldus possessionē quandā epatus a se occupatam arari faceret: de equo subito corruens: expirauit. Sanctus autem uir multis clarus uirtutibus senex & plenus dierum in pace qeuit calen. nouembris. Sepultusq; est in ecclesia baiocensi.

De scō maturino ꝯfes. VI

Maturin⁹ ꝯfessor apud senonēsē ciuitatē tpe maximiani imperatoris claruit. Qui ex pr̄e marino eiusdē ciuitatis nobile ac gētile ꝓgenitus: qui ex precepto maximiani christianos ꝓsequebatur: ipse etā cu ium anno solo christianus existens: pro parentum salute ad dominū exorabat. Audiuitq; a domino: ꝙ ei ab eo postulata darentur. Et post dies paucos mater eius ad christum conuersa: dum patri eandem conuersionē suaderet: ille ei respondit: ꝙ in nocte precedente ꝓ ulsum acceperat: ꝙ filio suo in custodiā data fuisset ouium multitudo. Vnde ipse marinus cum uxore & filio maturino annorū uiginti a sancto pulicarpo episcopo baptizati sunt.

¶ Cum autẽ diabulus filiam maximiani īpatoris oppressisset: & per os puelle clamaret se a nullo hominū nisi a maturino senonensi eiiciendū: populū quoq romanū a clade epidemie: quam incurrerat eiusdem meritis liberandum. Imperator ad senonen̄ ciuitatem misit: & maturinum ad se accersiuit. Qui romam cū multo honore ꝑductus: prius a comitibus iuramentū accepit: ut si eum rome aut in uia mori ꝯtingeret: corpus ei⁹ ad propriam patriā reportarent: ueniens ergo maturinus romā: īpatoris filiā a demonio liberauit: populo quoq salutē a pestilētia suis orationibus impetrauit. Et post hec ibidem in pace quieuit cal. nouēbris. Cuius corpus dum in quodā tumulo posuissent: die sequēti exhumatū inuenerūt. Recordati aūt ꝓmissionis & iuramēti: corpus roma ad galliam trāsportarūt: & ibidē illud iussu imꝑatoris digno honore ꝯdiderunt apud senonis ciuitatem: ubi & miraculis claret.

¶ De scō marcello episcopo. VII

MArcellus eṗs parisioꝝ fuit q apudeandē urbē meritu scitatis nō modico claruit. De quo illud memorabile repitur: ꝙ exn̄s adhuc iuuenis: ut dign⁹ mōstraret futur⁹ antistes: eius merito tūc aqua ī uinum: tunc uero mutata ē ī balsamū. Hic etiā inter alia uirtutum ei⁹ miraculosa īsignia: puellam a morte corporis suscitauit. Qui apud eandem urbem parisiensem: scitate clarus in pace quieuit cal. nouembris ibidem sepultus.

¶ De cōmemoratiōe omniū mortuoꝝ. VIII

COmmemoratio oīum fideliū defunctoꝝ sequēti die a festo oīum scōꝝ fieri ab ecclesia instituta ē: uidelicet. 4. non̄. nouēbris: ut generalib⁹ aliqn̄ suffragiis adiuuētur: q specialia habere nō possum: sicut ī q̄dam reuelatiōe mōstratū ē: de qua dictū est supra in legenda oīum scōꝝ calē. nouēbris. Circa quā ꝯmemorationē tria uidēda sūt. s. ipsoꝝ purgandoꝝ ꝯditio futura: ipsoꝝ defunctoꝝ purgatio dura: & ipsorum expiādorum subuētio secura. ¶ Quantū ad ꝯditionē futuram sciēdū est: esse locū purgatorii: ī quo sic purganꝭ quorūdā morientium de quib⁹ inferius dicetur: & hoc probaꝭ. ¶ Primo ꝑ locū a sufficiēti diuisione. Nā sicut dicit augusti⁹. Oēs qui de hac uita decedūt: aut sūt ualde boni: & hi statim euolāt ad paradisum: aut sunt ualde mali: & hi descendunt ad infernum: aut mediocriter boni & hi uadunt ad purgatoriū: suffragia autē facta ꝓ ualde bonis sunt gr̄aꝝ actiones: nec debēt fieri sciēter: quia ut ipse dicit. Iniuriā facit martyri: q orat ꝓ mr̄e: sed ubi ignoranter fierēt ad meritum exorantis cederent. s̄m illud. Oratio mea in sinu meo ꝯuertetur. ¶ Suffragia aūt facta pro ualde malis: sunt uiuoꝝ qualescū ꝙ ꝯsolationes: pro quib⁹ si de ipsoꝝ dānatiōe ꝯstaret: nulla suffragia fienda essent: ut dicit augustin⁹. Si scirem patrē meū esse in iferno non plus orarē pro eo q̄ pro diabolo. Sunt autē quidā mediocriter bōi: qui plenā penitentiā nō perfecerūt: qui nec adeo boni sunt quin suffragiis nō egeāt: nec adeo mali quin eis prodesse non ualeāt: pro quib⁹ suffragia facta sūt expiationes. ¶ Secūdo ꝓbatur ꝑ locum ab auctoritate. Cū eni xp̄s dicat: ꝙ qui peccauerit in spiritūsanctū nō reminetꝭ ei neꝙ in hoc seculo neq in futuro: ꝯcludiꝭ ꝙ in futuro seculo peccata aliqua dimittūtur: sꝫ hec non ī ꝑadiso: quia nihil sordidū nihil intrabit in eo coinquinatū apoc. xxi. neq in inferno in quo nulla est redēptio: igiꝭ est dare tertiuꝫ locū ī quo dimittanꝭ. s. purgatoriū. Tertio probaꝭ ex ipsa diuina pietate. Cū eni sit impossibile: ut homo nō peccet. Iuxta illud. Septies in die cadit iustus: quomodo esset diuine pietatis: ut quis subitanea morte ꝑuentus sic dānaretur de homicidio: sicut & de uerbo ocioso. Nō enim euolāt statim cuꝫ decedunt: nisi tria genera hominū: qui significantur ꝑ illos tres quibus celū apertū ē. s. pueri baptizati aut etiā adulti: dūmodo decedāt anteq̄ actualiter peccēt: hi significanꝭ per xp̄m baptizatū cui celuꝫ apertū est luc. 4. Item sci mr̄es qui denotanꝭ ꝑ stephanum lapidatū: qui uidit celos aptos actuū. 8. Itē uiri perfecti exn̄tes sine ullo peccato etiā ueniali: hi denotantur ꝑ ioānem ꝑfectissimum qui uidit hostium aptū ī celo apoc. 4. Quantū ad purgationē duram tria uidēda sunt. s. q sūt illi q purganꝭ: & ubi purganꝭ: & q̄to tempore purganꝭ. ¶ Circa primū sciēdum est: ꝙ purganꝭ illi qui satisfactione sibi iuncta nondum ꝯpleta decedūt: uerūtamē si haberent tantā ꝯtritionem: que sufficeret ad delendū peccatū: liberi ad uitā transirent: etiā si satisfactionē minime ꝯpleuissent: quia apud deum non tam ualet mēsura tēporis q̄ doloris. Qui aūt non adeo ꝯteruntꝭ: & ante expletionem moriūtur: igne purgatorii grauissime puniunꝭ: nisi forte eoꝝ satisfactio ab aliquib⁹ eoꝝ charis assumaꝭ ꝑficienda: & hec debet fieri auctoritate sacerdotis: qui penitētiam iposuit: & in casu extreme necessitatis: ubi per illū ꝑfici non possit: & debet perfici pro eo ab homine exn̄te ī charitate: & ꝙ minor pena ꝯmutetur in maiorē: quia pl⁹ deo satisfacit pena propria q̄ aliena. ¶ Scd̄i qui purganꝭ: sunt hi: qui satisfactionē quidem iniunctam ꝯpleuerūt: sed tn̄ illa pena ignorantia uel negligentia sacerdotis sufficiens non fuit. Nā nisi magnitudo ꝯtritionis suppleat isti talea in purgatorio cōplebunt qd̄ ī hac

uita defecerũt: uñ si penitẽtia iposita est maior: tũc illud plꝰ cedit ei i augmentũ glorie Si equalis sufficit ad diminutionẽ totius culpe. Si minor: tunc illud quod restat: supplebit ex uirtute diuine iustitie. ¶ Tertii q̄ purgant: sunt illi: qui lignũ fenũ & stipulã secũ ferunt. s. affectiões carnales: quibꝰ dediti sũt Ita tñ ut nil deo p̄ponant. Isti eni illis tribus significant: q̄ fm suos amãdi modos: uel diutius ut lignũ: uel minꝰ ut fenũ: uel minimũ ut stipulã cremabunt. ¶ Circa secundũ. s. ubi purgant: sciendũ est: q̄ est purgatorium generale & spẽale. Generale est in eodẽ loco quo & infernꝰ: & eodẽ igne dãnati cruciant: & saluandi purgant: sicut idẽ ignis ligna cõsumit: & aurũ purificat: q̄ quidẽ ignis est miro mõ grauis: cũ excellat oẽm penã: quã unq̄ q̄s passus fuerit i hac uita: licet martyres mirabilia passi fuerint tormẽta. ¶ Habent tñ illi: qui sunt i purgatorio triplex remedium: quibꝰ dãnati carent. Primũ: q̄a certi futurã gloriã p̄stolant: habent eni certitudinem de gloria: minorem q̄dem q̄ existẽtes i patria: sed maiorẽ q̄ existentes in uia. ¶ Secũdum: q̄a a demõibꝰ nõ cruciant: nõ eni ẽ cõueniẽs: ut quoq; in hoc mũdo extiterunt uictores: eos hẽant in purgatorio penarum illatores. ¶ Tertiũ: q̄a ab angelis bonis sepiꝰ uisitãt: q̄ eos in spe certa future glorie cõfirmant: & bona: que p̄ eis in hoc mundo fiunt: illis annunciant. ¶ Spẽale uero purgatoriũ ẽ illud quod deꝰ in diuersis locis plutibꝰ aĩabꝰ purgandis sepius deputare creditẽ: Quod q̄dem facit deꝰ p̄pter qnq; rõnes. Primo p̄pter earũ lenẽ punitionẽ: sicut aliquibꝰ fm gregorium reuelatũ est: aĩas quasdã i umbra punitas ẽẽ ¶ Secundo p̄pter earũ celerẽ liberationẽ: ut s. possint suas idigentias aliis reuelare: & sic eorũ suffragia petere: & p̄ cõsequẽs de pena celerius exire. Sicut legit de scõ theobaldo: q̄ eius piscatores in autũnu frustũ glaciei pro pisce p̄ndiderũt: q̄d dũ pedibꝰ epi podagra laborantis p̄ eiꝰ refrigeriu supponeret: audiuit uocem de glacie dicẽtis: se aĩa3 ẽẽ unꝰ peccatoris: qui in illa glacie purgabat: q̄ liberari posset: si. xxx. missas p̄ eo cõtinuatis diebus celebraret. Quas dũ sanctꝰ bis incohasset: & diuersis causis demone hoc agente intermisisset: tertio missas cõtinuauit: & frusto glaciei dissoluto aĩa peccatoris ad celos ascẽdit. ¶ Tertio p̄pter nostrã istructionẽ: ut. s. magnã penã infligi peccantibꝰ in uita futura cognoscamus: sicut appet i quodã scholari qui dũ post eiꝰ obitũ magistro suo cũ capa de p̄gameno plena sophismatibꝰ appauisset: eãq; plusq̄ turrim sibi ponderare diceret: & magister penã illã leuẽ iudicaret. Ille guttã unam sui sudoris in palmã magistri cadere dimisit que manũ eiꝰ sicut sagitta p̄forauit: & cruciatum mirabilẽ sensit: unde magister territꝰ seculu renuncians religionẽ intrauit. ¶ Quarto p̄pter culpe in loco p̄petrationẽ sicut legit. 4. dialog. q̄ p̄sbr̃ p̄pter corporis sui necessitatẽ balneũ frequentans: semp inueniebat unũ sibi ibidem ministrantẽ. Cui dum uice quadã p̄ mercede panẽ benedictũ offerret: audiuit ab eo: q̄ fuerat aliq̄n dñs loci illius: sed p̄ culpis suis ibidẽ post mortẽ fuerat deputatus: rogãs ut p̄ se panẽ illum deo offerret: & sic expiari posset: q̄ dũ p̄sbr̃ per dies. 7. p̄ eo celebrasset: & ad balneũ redisset: illum minime ampliꝰ inuenit. ¶ Quinto p̄pter alicuiꝰ sci orõnẽ: sicut legit de sancto patricio ep̃o: ad cuiꝰ orõnem deꝰ in hibernia purgatorium unũ cõstituit: de quo dictũ est supra in eiꝰ legẽda. 16. calẽ. aprilis. ¶ Circa tertium. s. quãto t̄pe purgant: sciendũ ẽ: q̄ tẽpus debet culpe correspõdere. Deꝰ enim q̄ modos & mensurã peccatorũ & penarũ nouit: penã cum culpa cõmensurat: uel tẽporis diuturnitate: uel pene acerbitate: ut si uerbi grã: quis peccatũ cõmisisset: p̄pter quod p̄ annũ in purgatorio stare deberet: & usq; ad diẽ iudicii nõ nisi mẽsis unꝰ restaret: q̄a tunc purgatorium finiri oportet: deꝰ tunc p̄pter tẽporis breuitatẽ aggrauaret pene acerbitatem. ¶ Quantũ uero ad subuẽtionẽ secundã quatuor uidenda sunt. s. quibus subuenit. Per quos subuenit. Per que & qualiter subuenit. ¶ Circa primũ sciẽdũ: q̄ dãnatis nullo mõ subuenitur: neq; quo ad liberationem: ut. s. ab ipsis penis liberent: nec quo ad mitigationẽ: ut. s. i eis diminuant: nec quo ad suspensionẽ: ut. s. ad tẽpus etiã minimũ eorum pena suspendat: nec quo ad fortificationem: ut. s. ad tolerandũ lenius roborent. Quãtũ eni ad aliquod horũ in inferuo nulla est redẽptio. Subuenit autẽ illis: qui in uita sibi meruerunt: ut eis talia p̄desse possint: uidelicet illis qui in statu grẽ decedentes aliqua secũ purganda tulerunt: de quibus supra dictũ est. ¶ Circa secundũ sciendum: q̄ debet istis subueniri p̄ hoies qui sint in tali statu: quali & illi decesserunt. s. in statu grẽ. Alioquin si suffragia fiant p̄ defunctis existentibꝰ i mortali: nihil aiabus p̄sunt: sicut nec sibiipsis p̄desse possunt. Hoc aũt fallit in duobꝰ casibꝰ ¶ Primo cũ quis decedens in charitate ordinat sibi de p̄priis facultatibꝰ p̄ aliquẽ subueniri: q̄uis enim talis uoluntatẽ defuncti exequens sit in peccato mortali: p̄sunt tñ illi tales elemosyne: q̄a fiunt in p̄sonã existẽtis in statu grẽ. ¶ Secũdo cũ quis defunctis subuenit in p̄sonam ecclesie: ut si sacerdos exñs in mortali etiã sponte celebret p̄ defunctis: quia eni hoc facit in p̄sonã ecclesie: p̄sunt defunctis illa suffragia: quia noie ecclesie fiũt: que semp sine macula cõsistit: & oia p̄ spiritũ

sanctum operaſ. ¶ Circa tertiũ sciẽdũ q̃ suffragia p defunctis: quedã sunt realia sicut elemosyne & oblatiões: quedã psonalia: ut ieiunia & peregrinatiões: quedã uero mixta: ut ecclesie oratiões & potissime missaꝝ celebrationes. ¶ Quod aũt primũ .s. elemosyne psint p defunctis: patet ex eo qđ legiſ secũdo maccabeoꝝ .xii. Quoniã uir fortissimus iudas collatiõe facta .xii. drachmas argenti misit hierosolymã offerri p peccatis mortuorũ ꝛc. ¶ Quod uero ſm .s. ieiunioꝝ obſuatio & oratio eis psit gregori⁹ pbat i .4. dialogoꝝ p multas auctoritates & exẽpla que cã breuitatis omittuntſ. ¶ Quod aũt tertiuʒ scilicet missaꝝ celebratio eis psit: pbat ideʒ in eodem libro: q̃ dũ quidã frater mortuus esset: & .3. aureos habere reptus fuisset: iussit eũ gregori⁹ i sterquilinio sepeliri: & pro eo usq̃ ad dies .30. missam celebrari: qb⁹ expletis aia illius cuidã fratri appuit: & se ppter talem missaꝝ celebrationem a purgatorio liberatum eẽ dixit. ¶ Circa q̃rtum uero .s. q̃liter subuenit: sciẽdum ẽ q̃ suffragia aut fiunt pro mortuis generaliter: & tũc generaliter prosunt: aut spaliter: & tunc spaliter prosunt illis pro quib⁹ fiunt: si indigẽt: si aũt nõ indigent ſm diuinã dispensationẽ illis q̃ magis indigẽt attribuuntſ. Et hoc itelligas q̃tũ ad expiationẽ. Nã suffragia mortuoꝝ habẽt ultra expiationẽ uirtutem i penis confortãdi. Et hoc oib⁹ equaliter prodest siue fiãt generaliter siue spaliter: sicut patet exẽplum i candela: que accẽsa pro uno exñte i carcere sic aliis lucet: ac si pro singlis accẽsa fuisset.

¶ De scõ iusto martyre. IX.

IVstus martyr apud tergestinam ciuitatẽ aquileie puincie passus est: tẽporib⁹ diocletiani & maximiani impatoꝝ sub manatio prefecto. Qui dũ ad prefatã urbẽ deuenisset. Iustũ ꝓprehendi fecit: & sibi pñtaro cepit suadere: ut diis sacrificaret. Qui cũ domino iesu xp̃o se sacrificare diceret: iussit eũ in carcerẽ trudi. Cũq̃ tota nocte i oratione pseuerasset: mane eductũ & imolare recusantem: fecit eum matiatius extẽsum neruis crudis cedi: sed cũ illũ oĩno iuictũ cerneret: mãdauit in collo ei⁹ & manib⁹ ac pedib⁹ plũbi pondera ligari: & sic i profundum maris demergi. Qui quasi ad epulas iuitatus ipe sibimet pondera plũbi deferebat: & uale dicens fratrib⁹ festinãdo ad littus pgebat. Sicq̃ ad locum ducitſ: & plũbo ei alligato in scapha modicissima ponitſ: ductusq̃ in altũ pelagus oratione fusa i mare demergitſ: ut aũt spiritum deo reddidit: mox funes ei⁹ cum plũbo dirupti sunt: & corpus ad litt⁹ tergestine ciuitatis ab undis deductũ est ante solis occasum. Eadẽ nocte appuit scũs martyr cuidã presbytero noĩe sebastiano: in bẽs ut corpus eius tolleret: & cũ indulgẽtia sepeliret. Qui ꝯuocatis plurib⁹ xp̃ianis: corp⁹ ipsius in litore inuenerũt: iuxta ipm locum honorifice tumularũt. Qui passus ẽ .4. noñ. nouẽbris.

¶ De scã eustochio uirgine & martyre. X.

EVstochiũ uirgo & martyr apud tarsum cilicie passa ẽ sub iuliano impatore. Qui cũ ibidẽ existens cũ oĩ populo diis gentiliũ sacrificasset. Eustochiũ sacrificare nolẽtem primo neruis bubalinis cedi fecit: deinde tormib⁹ capreolaꝝ ungulari p̃cepit: ptbusq̃ carnes ei⁹ ꝯcidi. Deinde caput eius cũ capillis excoriari & clauos infigi. Et cũ hec oĩa ꝯstantissime tolerasset: & ĩpator sentẽtiã protulisset: ut mẽbratim ꝯcisa i sartagine torreretur orans ad dñm emisit spiritũ. Sepultaq̃ ẽ a matre propria in abditissima crypta .4. noñ nouembris.

¶ De scã eustochio uirgine. XI.

EVstochiũ uirgo sacratissima paule nobilissime romanorũ filia & beati hieronymi discipula fuit. De qua idẽ testatſ hieronym⁹ q̃ i scis locis uirginitatis & ecclesie mõile p̃ciosissimũ fuit. Cũ uero mater ei⁹ oĩ relicto seclo & mũdanis diuitiis ac filiis cũctis: ex urbe roma pgressa hierosolymã deo fautura nauigaret: hec sola eius propositi & nauigatiõis comes extitit: sicut supra actũ ẽ in uita paule .vi. cal. februarii. Et cũ eadem eius matre apud oppidũ bethleẽ cenobium ꝯstruxit: & cũ eadẽ & aliis scis femis sub btĩ pr̃is hieronymi disciplina: deo deuote seruiuit: atq̃ post dormitionẽ genitricis .30. & eo amplius puellaꝝ mater extitit. Cui beatus doctor regulã deo uiuẽdi cõstituit & dictauit. Ipa aũt ieiuniis & oratiõib⁹ sacrorũq̃ libroꝝ studiis intẽta solicite: post agones plurimos pro xp̃o supatos in uirginitatis ppo sito in pace quieuit. Sepulta apud bethleem .4. noñ nouembris.

¶ De scõ uictorino ep̃o & martyre. XII.

VIctorinus pictauẽsis ep̃s sub diocletiana psecutione martyriũ passus est: qui sciẽtia & doctrina clarus opuscula nõ nulla sacre fidei putilia ꝯpilauit. Cõmẽtarios enim edidit in genesim: Exodũ: Leuiticũ: Isaiam: Ezechielẽ: Abbacuch: Ecclesiastẽ: Cantica canticoꝝ: & apocalypsim. Aduersum oẽs fere hereses libros plures ꝯscripsit: & multaq̃ alia grandiorib⁹ sensib⁹ q̃ cõpositione uerboꝝ neq̃ enim eque latina ut greca lingua pollebat. Sub prefato tandẽ principe p ei⁹dem defensione fidei: martirio uitã apud eandẽ urbẽ finiuit. Ibiq̃ tumulat⁹ iacet passus est aũt .4. noñ nouẽbris. Hec hieronym⁹ libro

de viris illustribus.

¶ De sanctis alcindino pygasio & anepothisto martyribus. XIII

Alcindin⁹: pygasi⁹: & anepothist⁹ apud psidam passi sunt sub sapore rege plage: qui eidem regi delati q̄ xp̄m colerent: & multos cōuerterēt: inuēti sunt in cella orantes: & a ministris regis capti educti sūt. Dum aūt xp̄m cōfiterent: primo uectib⁹ durissime cesi sunt: mutatis sup singulos eoꝝ incedendo .io. uiris. Rex uero cecidit q̄si exanimis: tandem ad se rediēs: eos sursum appēdi: & deorsum extēdi: ac ignē subterponi fecit. Sci uero xp̄o eis apparente illesi ab igne pmanserunt: & a uinculis absoluti sūt. Rex aūt mutus effect⁹ est: & ministri q̄si amentes erant: ita ut nec nutibus eum intelligere possent. Post hec apparuit scis martyribus exercitus angeloꝝ: quibus orantib⁹ lingua regi restituta est. Tunc mādante rege sci sup lectos ferreos sternunt: & carbones subtermittuntur: sed a uoce celica cōfortantur: plurimi ad dn̄m cōuertunt. Deinde pluuia maxima inundāte: & angelis eis in albis de celo aduolantibus ignis extinguit: & sanctoꝝ uincula dirumpunt. Cūq; eis rex blandiret: ut sacrificarent: eosq; in curru suo leuasset: & ad tēplū iouis adduxisset: i orōne fuderūt ad xp̄m Statimq; facto terremotu magno idolum cecidit: & rex territ⁹ fugit. ¶ Iteꝝ quoq; scōs martyres detētos nudos & catenis obligatos rex mitti fecit in cacabos plūbo: resina: & pice bulliētibus plenos. Veꝝ orōne ad deū fusa: sanctoꝝ catene cōfracte sunt: & cacabi uacui sunt repti: ac oīno tepefacti. Quod cernens miles quidā noīe ✝ antoninus cōuersus est: & in xp̄i cōfessione a rege decollatus: atq; a fidelibus sepultus. Deinde mādauit sapor martyres coriis tauroꝝ includi: & in mare iactari. Et cōtinuo sanct⁹ martyr antonin⁹ eis cū tribus angelis apparuit: & coria scidit: sanctosq; illesos sup undas maris ambulantes ad littus pduxit. Quo miraculo ✝ .28. gentiles ad fidē xp̄i cōuersi sūt. Sed irat⁹ rex scōs mrēs unacū p̄fatis .28. nup cōuersis in ignem copiosū mitti p̄cepit. Qui solas aīas xp̄o reddentes corporib⁹ iustis oīno pmanentibus ipsi multis cernētibus ab angelis in nubib⁹ suscepti sunt: odorq; mir⁹ ex corpib⁹ refragrauit. Qui passi sunt .4. non̄. nouēbris.

¶ De scō theodoro ep̄o. XIIII

Theodor⁹ ep̄s cyrie ciuitatis a cyro cōdite nō solum uerbis sed et rebus & uirtutib⁹ extitit coronatus. Qui multa uolumia scripsisse dr̄: sed de pluribus paucoruꝫ istoꝝ ad nos notitia puenire potuit: ut gēnadius de uiris illustribus testat. Naꝫ scripsit de incarnatiōe dn̄i aduersum eutycen presbyteꝝ & dioscorum alexandrinū ep̄m dicta fortia. Itē ecclesiastice historie libros imitatus eusebium: & a fine multoꝝ ei⁹ incipiens usq; ad leonis senioris tēpora deduxit. Sub quo & apud laodiciā ciuitatē in xp̄o quieuit .4. non̄. nouembris.

¶ De sancto ambrosio abbate. XV

Ambrosi⁹ abbas monasterii agaunensis prius apud lugdunū ciuitatē monasterii insule barbate p̄fuit: & magnis illic uite ac sanctitatis uirtutibus clar⁹. Cū ad dictum cenobium agauni ob egregie religionis normā translatus fuisset: btō fine in dn̄o requieuit .4. non̄ nouēbris. Cui⁹ corpus apud idē monasteriū sepulrū iacet: & signis atque miraculis gloriose refulget: ut dicit ado.

¶ De sancto quarto discipulo. XVI

Quartus discipulus ex .72. a xp̄o electis un⁹ fuit: qui sub disciplina postmodū .12. apostoloꝝ claruit ut abbas dorothe⁹ tradit: de hoc etiam apostolus ad roma .16. mētionem facit. Hic ep̄s beryti ab apostolis cōstitutus extitit: & officio p̄dicationis se exercitans apud eandem ciuitatem quieuit tertio nonas nouembris.

¶ De sanctis martyrib⁹ qui dicuntur massa candida. XVII

Martyres sci: qui dicūt massa candida: fuerunt innumera martyꝝ multitudo i ciuitate cesaraugusta hispanie puincie sub daciano preside p xp̄o passuꝝ. Cū eni p̄fatus preses in ipsa urbe .18. martyres interfecisset cū uirgine cugra: de quib⁹ dictū ē in eoꝝ passiōe .16. calē. maii. Videns: q̄ quanto plus conabat xp̄ianos extinguere: tanto magis coꝝ multiplicabat fides: & collegiū augebat: simulata pace ecclesiis reddita: misit edictū ficte: ut xp̄ianis lateotib⁹ liceret suis legib⁹ uti. Quib⁹ ad publicū pdeūtibus: & xp̄m laudantib⁹ eoꝝ multitudine i p̄dicta ciuitate cōueniente: cōgregauit exercitū paganoꝝ: ianuasq; urbis claudi iussit: ne quis eorum euaderet. Omnes quoq; christianos ibidem repertos armati gentiles ex abditis exeuntes gladiis trucidaruot. Corpora uero in aceruos maximos collecta combusserunt & cineres in uentum disperserunt. Qui propter eorum innumerabilem multitudinem massa candida appellātur: ut dicit frater uincentius. Quorum passio recolitur .5. non̄ nouēbris. Sunt & alii .300. martyres: qui massa candida dicuntur: de quibus supra dictū est .9. calē. septembris.

¶ De sanctis germano & sociis martyribus. XVIII

GErmanus: theopolus: cesarius: & uitalis martyres apd cesareã cappadocie sub psecutiõe decii cesaris optime duxerũt mrium. Quo tẽpore: ut scribit hieronymꝰ: uoti erat xpianis pro xpi noĩe pcuti: uez etiã callidus hostis tarda ad mortẽ supplicia ꝗquirens animas cupiebat iugulare non corpora & ut ipe qui ab eo passus ẽ cyprianꝰ ait: uolentibus nõ permittebaẽ occidi. Quo tẽpore passi sunt illi duo iuuenes de quibus in uita sci pauli primi eremite dicit: ut supra dictũ est in eiꝰ uita. 4. idos ianoarii. Passi sunt prefati sci mres germanꝰ & socii. 3. noñ. nouembris. Hec hieronymꝰ in martylogio suo.

De scõ chenelmo martyre. XIX.

CHenelmꝰ martyr ĩ anglia passus ẽ. Hic fuit filiꝰ cenulphi merciorum regis. Quẽ ille moriẽs drydẽ sorori sue tunc septẽnem ꝯmisit alendum. Illa uero mortuo rege falso sibi regnũ presagiẽs infantulũ occidendum satelliti: qui eius erat allũnus tradidit: preciũqz promisit. Qui puez uenatũ ducens inter frutecta obtrũcauit. Hoc autẽ celatum in anglia statim diuinitus inotuit. Nã columba de celo aduolãs sup altare sancti petri rome descẽdit: & mẽbranã anglicis elementis scriptam detulit: atqz in altare deposuit: cuius tenor necẽ pueri mris: & sepulturam per ordinẽ prodidit. Que a quodaz anglico interpretata ẽ. Statimqz papa p epistolam regibꝰ anglie directam ꝯpatriotã martyrem idicauit: unde frequẽti cultu corpus inocentis de loco ubi iacebat solenniter leuatum est. Cum aũt ferretur uincelcũbã clericis & laicis canentibꝰ: dryda parricidialis e fenestra cenaculi caput extulit. Et forte psalteriom legens peruenerat ad ps. Deus laudem meam ne tacueris: quẽ a fine nescio quo presagio retrograde dicens: ottebaẽ cãtantes infringere. Tunc uirtute diuina oculi illius a capite euulsi uersum illũ: hoc opus eoz qui detrabunt mihi ꝛc. cruore polluerunt. Et in ipo libro usqz hodie extat cruoris isignia immanitatẽ mulieris & ultionem dei spirantia. Passus est aũtẽ scũs martyr. 3. noñ. nouembris. Hec gutlelmus.

De scã alpaide uirgine. XX.

ALpaides uirgo de cudoto circa annũ dñi. 1180. scitate n mia claruit. Que multis annis in corpore degens infirma sine ullo cibo ꝑmansit. Hec genere infima officioqz bubulca: scãqz scripturaz intelligentiam diuinitus obtinuit: & mire prudẽtie cõsilium habuit. Que flagello dñi diutiꝰ attrita est: adeo ut ꝑ ꝑ effluentẽ de corpore saniẽ etiam suis fieret in horrorẽ: patientia autem summa predita: nec aliquãdo ꝯturbari uisa fuit. Nullũqz cibũ p annos multos traiicere ualuit nisi solum eucharistiã sacrã: & lecto decubans nõ nisi ab altero moueri potuit. Hec aũt a deo accepit: ut sepissime ĩ excessu rapta: angelo duce: & loca penaz & gloriaz sedõz percurreret: & occultas uisiones aspiceret: Frequẽter autem in solẽnitatibus xpi uel eius matris rapta mundũ totum quasi in pile spẽm intuebaẽ: & ea que in mundo fiebant ꝯtemplabatur: ad corpus quoqz rediẽs multa occulta & secretissima dicebat: & quedam ex his que uiderat reuelabat: quedã uero a deo premonita occultabat: plerũqz etiã futura predicebat: Quieuit aũt in pace apd cudotũ. 5. noñ nouẽb. Hec ex gestis frãcoz.

De scis uitale & agricola mrib. XXI.

VItalis & agricola mres passi sunt in prouincia italie in ciuitate bononiensi tẽporibꝰ diocletiani & maximiani ĩpatoz: quoz passionem scũs scripsit ambrosiꝰ. Fuit autem uitalis ꝓuus agricole: nunc uero consors & collega martyrii: precessitqz ꝓuus ut preuideret locum: secutus ẽ dñs secure: quo datam fidẽ serui iam inuenitet patã non alienam. Cũ ergo sanctꝰ uitalis cogeretur a persequẽtibus ut xpm negaret: & amplius dñi fidem profiteref: oĩa tormẽtoz genera in eũ exercentes: ut non esset in corpore eius sine uulnere locus: oratione fusa ad dñm emisit spiritum. Sanctus uero agricola mitior habebatur moribꝰ ut ab ipsis etiã inimicis diligeretur. Ideoqz differebãt eius passionẽ. Denigz ubi nõ acquieuit persecutoribꝰ: scũs agricola crucifixus ẽ. Quoz corpora i iudeorum solo sepulta sunt. Post multos autez annos idem locus scõ ambrosio epo mediolanensi reuelatus ẽ. Qui ueniens bononiam conuocatis clero & populo ad locum accessit: & effosso solo mrtyrum reliquias iuenit. Eaqz deuote leuata in eadem ciuitate sepeliuit. Passi sunt autẽ pridie noñ. nouembris.

De scõ amãtio presbytero. XXII.

AMantius presbyter apud tysernã tiberianã ciuitatem claruit tempore bti gregorii pape. Qui hoc speciale in se uirtutis habebat: ut apostoloz more manus super egros imponeret & saluti restitueret: & quãlibet uehemens egritudo ad tactũ illius abscederet. Hic insuper hoc in se habebat miraculi: quia ĩ quolibet loco ꝙuis imanissime aspi tatis ꝓpentẽ inueniret: mox ut eũ signo crucis signaret extinguebat: ita ut diruptis uisceribus moreretur. Quẽ si qñ ꝓpens in foramine fugeret: signo crucis os foraminis benedicebat: statimqz ex foramine ꝓpens iam mortuus trahebaẽ. Hic tẽpore quodã ad beatũ

est adductus gregorium: quē in domo infirmorum beat⁹ pōtifex dieb⁹ aliqbus ad manendū posuit: ubi quidā inter egros alios mēte captus & phreneticus⁹ iacebat. Qui nocte quadam eū magnas uoces. s. ut insanus ederet: cunctos egros imensis clamoribus pturbabat: ita ut nulli illic somnū capere liceret. Tūc sanct⁹ p̄sbyter de stratu suo surgens ad locū phrenetici accessit: & sup eū positis manibus orauit: moxq; illū melius habentē tulit: atq; in supiora domus secū ad oratorium duxit: ubi p eo liberi⁹ orōni incubuit: & statim eum sanum ad lectū pprium reduxit: ita ut nullas ulterius uoces ederet: neq; egrotorum quēq̄ aliquo clamore turbaret: qui & apud predictā ciuitatē in pace qeuit pridie nonā nouēbr. Hec greg⁹. 3. dialo. cap. 35.

De scō herio p̄sbytero. XXIII

HErius p̄sbr̄ apud alexandciā claruit. Hic uir acerrimi ingenii in diuinis scripturis notabiliter eruditus fuit: uitaq; purissim⁹ ad diuināq; philosophiā penit⁹ expeditus: doctor ecclesie incōpabilis maxima sapientia refulsit. Qui tractatū longissimum sup isaiam ppbetā edidit. Et tēpore philippi impatoris apud eandem ciuitatē in pace qeuit pridie nonā nouēbris: ut ait hieronymus libro de uiris illustribus.

De scō zacharia sacerdote. XXIIII

ZAcharias sacerdos & ppheta p̄r ioannis baptiste in dieb⁹ herodis regis iudee clatuit: de cui⁹ scitate in principio euāgelii luce plurima p̄clara testimonia describūtur. Fuit enim de uice abie ex filiis aaron de tribu leui: sicut dictū est supra de eo in natiuitate sci ioānis baptiste. 8. calē. iulii: & i ei⁹ ꝯceptiōe. 8. calē. octobris: ubi etiam de ortu filii: & de miraculis: que i eius natiuitate apparuerūt: & de pphetia ipsius zacharie tractatum est. Cū igit xp̄us puer ab herode quereret occidend⁹: & ex hoc ipse herodes innocētes pimeret: Helisabet audito: q̄ ioānnes eius fili⁹ similiter quereret: q̄ xp̄m etate sex mēsibus p̄cedebat: accepit paruulū: & cū eo aufugit. Ascenso aūt excelso mōte undecircūspiciens ubi eū absconderet: et uisis interfectoribus se insequētibus timuit: & orationē ad deū p filii salute fudit. Statimq; mōs se apuit: & helisabet cū filio intra sui abdita suscepit: atq; psecutores exclusit. Quibus intra mōtis tenebras lux diuinitus appens eos ꝯfortabat: & angelus dn̄i illis necessaria ministrabat. Cū autē missis satellitib⁹ ab herode: zacharias ubi filius eēt: iterrogat⁹ eēt: & ille se eū ubi foret: ignorare diceret: atq; īpietatē herodis redargueret: xp̄mq; natū ex uirgine p̄dicaret: qui regnū israel acceptur⁹ esset: herodes iratus misit nocte carnifices: q zachariā inter templum & altare: ubi uirgo beata educata fuerat: iugularunt. Mane aūt facto dū ceteri sacerdotes tēplū adeūtes zachariā: ut ad eos exiret: more solito expectarēt: & iā hora tardior eēt: un⁹ illoꝝ intrās sāctuarium: reppit sanguinē zacharie ut lapidem coagulatū. Auditaq; est uox de celo: q zacharias occisus esset: & q sanguis eius ex israel nō eēt delend⁹: donec exurgeret: q eū uindicaret: qui foras egressus hec oia ceteris nunciauit. Illi uero timētes quasi fragores lapidū audierūt: & corpus sci nō inuenerūt. Passus est aūt scūs martyr nonā nouembris. Corp⁹ aūt ei⁹ post lōga tpa apud hierosolymoꝝ templū inuētū: ibidēq; dudū tumulatum iacuit. Nunc uero qescere dr̄ uenetus in monasterio dn̄aꝝ eius nomini fundato.

De scā helisabet uxore zacharie. XXV

HElisabet uxor zacharie sacerdotis p̄dicti & mater ioannis baptiste fuit: de filiabus aaron: cuius sanctitas in euangelio luce commendat. Hec aūt cū ioanne nato paruulo in latibulo spelūce: de qua supra pxime dictū est: latuit: donec imanitatis herodis pseruitio facta i nece paruuloꝝ cessauit. Et tunc filium usq; ad annos. 7. enutriuit: q eadem etate antra deserti petiit. Mater uero modico post tēpore supuixit: & sanctitate & grā plena ad xp̄m i pace migrauit. Sepulta in domo ppria in mōtana iuda. Dicit aūt helisabet cognata uirginis marie: quia ꝯsobrina ei⁹ fuit. Anna eni & esmeria fuerunt sorores filie agarim: de āna nata est uirgo maria: de esmeria nata ē helisabet & eliud: de eliud natus est emineu: de emineu nat⁹ est sanct⁹ seruatius ep̄s iratectensis: de quo supra dictum est. 3. idus maii.

De sancto zacharia papa. XXVI

ZAcharias papa natione grec⁹ ex p̄re poliochronio: gregorio. 3. romano pōtifici in ep̄atu successit: & sedit annos. 10. mēses. 2. dies. 15. uir mitissim⁹ atq; suauissimus: omniq; bonitate ornatus: amator cleri & populi totius: tard⁹ ad irascendū: & uelox ad miserendū: nullis malū p malo reddidit: suis etiā psecutoribus bona p malis restituit. Hic inuenit oēm italiam turbatā simul & ducatū romanū: psequente liudprando longobardoꝝ rege ac romane ecclesie iura auferente. Tantā uero de⁹ huic pape gratiā cōtulit: ut etiā p salute populi aīaʒ ponere nō dubitaret. Qui prius missa legatiōe ad eūdē regem. Post ipse psonaliter ueniens salutaria illa uerba p̄dicauit. Cuius āmonitione iclinatus rex: ciuitates romane ecclesie pertinentes: que per annos. xxx. ablate fuerant:

reddidit:& pacem cum pontifice fecit:capti
uosq; plurimos romanoꝝ:quos tenebat:dimi
sit. Ipa quoq; pax ꝑ anos.20.ꝑdurauit. Hic
autem pontifex magni meriti & scitatis cleꝝ
suum ualde dilexit: utpote pater & bon⁹ pa
stor oes amplectens & utiliter fouẽs & nemi
nem eoꝝ tribulari uel egere ꝑmittẽs. Cuius
tẽporib⁹ i magna securitate & leticia popu
lus a deo ei ꝯmissus degens uixit. ¶ Hic con
stituit ut filii ꝯpatrũ se in matrimonio nulla
tenus iungerẽt. Hic dialogoꝝ libros de lati
no in grecũ trãstulit:qa utriusq; lingue ꝑit⁹
fuit. Hic etiã in lateranẽ. ecclesia corp⁹ bti
georgii mr̃is cũ epitaphio grecis lr̃is exara
to reppit:& cũ magna solẽnitate ad uelũ au
reum ecclesiã sui nois ꝯdidit. Ibiq; ip̃z repo
suit. Et oib⁹ plene & ꝑfecte dispositis i sũma
pace moritur: & apud scũm petrũ sepelit.
Ibiq; uirtutib⁹ pollet.

¶ De scõ malachia episcopo. XXII.

Malachias eps in hibernia claruit
tẽpore eugenii pape.3. Cui⁹ uitã
btũs bernard⁹ scripsit. Hic ex pa
rentib⁹ xp̃ianis i hibernia nat⁹:sa
crisq; litteris a pueritia eruditus
i ciuitate armachia.xxv.anoꝝ ꝑsbyter fact⁹
uerbũ dñi instãtius predicare cepit. Deinde
marcũ senẽ epm lesinor adiẽs: ut ab eo diui
nis plenius iformaret:q etiã eps miraculoꝝ
signis clarebat:cũ eodẽ per aliquot mãsit an
nos. ¶ Dũ autẽ pro sorore sua defũcta quo
tidie celebraret:& occupat⁹ aliis ꝑ dies.30.
missam intermisisset: nocte sequẽti uidit per
spiritũ sororẽ se dieb⁹ totidẽ nihil gustasse
ꝯquerentẽ. Et cũ pro ei⁹ expiatione celebra
tionis missaꝝ resũpsisset:uisa ẽ sibi usq; ad li
mẽ ecclesie puenisse. Iterũq; in eodem ꝑseue
rans:uidit illã ecclesiam introisse:sed altare
ꝯtingere nõ posse. Et rursum missas ꝑsecut⁹
uidit eã iter cãdidatoꝝ numeꝝ aggregari:&
sic eaꝫ itellexit ad celos euolasse. ¶ Postmo
dum aũt in loco bencor sibi a diuite quodã
oblato monasteriũ repauit: qđ dudũ antea
fuerat deuastatũ:de quo olim scũs columba
nus ascẽderat. Ibiq; cum.x.monachis abbas
ipse deo suire cepit:ubi dũ unus ex eis opa
riis ligna cederet: & securis ferrũ de manu
brio exiluisset:inuocato malachia ferrũ uestes
illius solũmodo ꝯcidit:sed carnẽ oino nõ te
tigit. ¶ Ibi etiã oppressum quẽdã cui isaniẽ
ti demon suadebat: ut abbatẽ cultello ꝑcu
teret ab infestatione maligni spiritus libera
uit. Et michaelẽ clericuꝫ a graui dysenteria
sanauit. ¶ Cũq; esset anoꝝ.30. q̃uis inuitus
electus ẽ eps ꝯneroth. Et cũ electiõi renun
ciare uellet:tandẽ mãdato sui magr̃i epi lesi
nor acqeuit:& epatus curã suscepit:ubi po
pulũ ualde rebellẽ deo & clero ac ecclesiis i
festum: ad ꝑ nitẽtiã summa sapiẽtia & mira
difficultate reduxit:& ad bene uiuendũ ifor
mauit. ¶ Post hec dũ celsus armachanus ar
chieps ifirmat⁹ esset:ieq; morti ꝯspiceret:suis
clericis ꝑsuasit:nullũ nisi malachiã epm eli
gendũ: ad extirpandã potissime quorũdam
prauoꝝ potẽtũ ꝯsuetudinẽ: qui neminẽ nisi
de eoꝝ parẽtela archiepm eligi ꝑmittebãt.
Iamq; ꝑ.xv. epoꝝ successiones talis corrup
tella inoleuerat. Mortuo igit archiepo cel
so malachias ab eis elect⁹ ẽ. Qui licet dudũ
renitẽs tandẽ ut ecclesiã eoꝝ a seruitute eri
peret acquieuit:promissione tñ ab illis ꝑsu
scepta:ut deleto pessimo more:liceret sibi a
lium in ecclesia armachañ substituere:& ad
suam ꝯnerothẽsem ecclesiã redire. Hoc autẽ
malachias magis ad ꝯsentiẽdum mouit: qa
paucis antea dieb⁹ uiderat speciosam mulie
rem se sponsam celsi archiepi asserẽtem: sibi
q; celsi baculũ ꝯmẽdantẽ. Interea uero mau
ritius quidã de iniqua ꝓgenie in archiepatũ
intrusus ẽ. Sanctus aũt uir scandalũ euitare
cupiens illo ꝑsidente furori cessit. Sed mau
ritius diuino iudicio post annos.v. decessit.
Dum autẽ nigellus quidã de eadẽ progenie
succedere niteret:malachias in brachio po
puli ab ipo rege i archiepatũ deducitur: &
omnes emuli repellunt. Cũ autem nigellus
cũ fautorib⁹ & armatis uiris resistere presu
meret: & tã ipsum q̃ regẽ interficere uellet
subito nimia tẽpestas exorit:autor q; litis &
seditionis cũ trib⁹ ꝯsortib⁹ a fulminib⁹ occi
duntur:ceteri quoq; hinc inde dispguntur.
Sanctus uero malachias anoꝝ.xxxviii.iu ci
uitatẽ & ecclesiam introducitur:& in archie
piscopatu sublimat. Multas autem postmo
dum ꝑsecutiones ab emulis passus:oẽs tãdẽ
deo largiente deuicit:& nigellum ad pniam
& obediẽtiã reduxit: qui etiã sacra quedam
que de ecclesia asportauerat retulit. ¶ Mu
lier quedã de attinẽtibus aduersarioꝝ: que
archiepo predicãti ꝯuitia multa itulit: subi
to cunctis uidentib⁹ i amentiã ꝯuersa: post
dies paucos iseliciter expirauit. Sicq; arma
chanã ecclesiã uir dñi a pestifera ꝯsuetudie
purificauit. Dũ autẽ ad ecclesiã primã redi
re uellet:& populus oino reclamaret: gela
sium quẽdã presbyterũ pro se i ecclesia pri
ma substituit. Multis quoq; in uita sua mira
culis claruit. ¶ In eboracensi ciuitate equũ
quẽdã dure portãtem a nobili quodã obla
tum:dũ aliquãtulũ equitasset:comodus su
bito & sufficiens factus ẽ: ac de nigro pilo i
albũ ꝯuersus. ¶ Deinde clarauallẽse mona
sterium accedẽs sanctũ bernardũ uisitauit:
q ab eo mire edificatũ se dicit. In hyporegia
ciuitate filiũ hospitis sui i extremis laboran
tem ꝯtinuo sanũ effecit. Et dum papã innocẽ
tiũ ꝑm romã ueniẽs uisitasset q̃tuor ex eius
sociis claraualle dimissuros predixit: & ut

pdixerat: sic euenit. Naꝫ duo ex ipsis ibidem decedentes sepulti: alii uero duo effecti sūt monachi. ¶ Repatrians autē eū scotiam per uenisset: filium dauid regis scotoꝝ ad mortē decumbentē: aqua aspsum benedicta illico sanauit: & in uilla: que dr crudelto: puelle mute loquelā restituit: atq; aliā phreneticaꝫ liberauit. ¶ Dū infirmus quidā in hibernia: qui multo iacuerat tēpore: lectuꝫ malachie solūmō ascendisset: ptinuo ab oi lāguore sanatus surrexit. In languida pueꝝ a demonio liberauit. Et phreneticā mulierem compotē mētis effecit. ¶ Aliam quoq; matronā ad se accedentē: que mēsibus. 15. & dieb⁹. 20. pregnans fuerat: & adhuc fetuꝫ in utero gestabat: sua orone ad puerperium i momēto adduxit. ¶ Cortagia ciuitate epo uacante: duꝫ de eligendo psule discordes eēnt: & in archiepm armachanū: ut eligeret: oēs cōuenissent: pauperē quēdam psbyteꝝ alienigenam elegit: quia uitā eius p spiritum agnouit. Qui dū sibi egrotare nunciatus eēt: mandatum est: ut illico surgeret: qui statim ab ifirmitate sanatur: & in epm ꝯsecratur. ¶ Dū cuiusdā nobilis ꝯiugē in extremis positā inungere uellet: & illi expectandū in crastinū eum rogaret: assensit: & mulier post horā modicam expirauit. Ipse aūt se reū criminis accusans cū lachrymis iuxta corp⁹ i orone se posuit: & ibidē orās pnoctauit. Mane aūt facto mulier resurrexit: quam scūs uir inunctā ad qetem ire pcepit: moxq; illa iteꝝ obdormiuit. ¶ Secularis cuiusdā ꝯquerētis: ꝙ lachrymare nō poterat: maxillā tetigit: & ad tantā illū deinceps lachrymaꝝ effusionē puocauit: ꝙ uix fletum ꝯtinere ualebat. Spiritū quoq; pphericum habuit: & cordium secreta cognouit: & diem & locū sui obitus pdixit. Sepi⁹ quoq; eo celebrante columba de celo circūuolans cruci sup altare posite insidebat: quā diaconus ei⁹ & ꝗqlures qnq; uidebāt. ¶ Cū autē papa eugeni⁹ in galliam uenisset: & malachias ad eū uisitandū accederet: & nauem intrare disponeret: quidā epilēticus nomine catholic⁹: eius recessuꝫ deplorabat: eo ꝙ in eius psentia nunꝗ a morbo cadebat. Quem dū ille signasset: & eidem pmisisset: ꝙ donec ipm reuideret: nunꝗ de cetero caderet: sic: ut predixerat: euenit: nam sanct⁹ uir ante regressum obiit: & ille de cetero a morbo nunꝗ cecidit. ¶ Sed eodem tempore dū cuidam clerico promisisset: ut quicquid ab eo peteret obtineret: & ille sancti archiepi reuersionem petiisset. Sanct⁹ de hoc plurimū tristatus est: eo ꝙ nunꝗ se redituꝫ pscierat: & ad deū ire cupiebat. Nauē tamē ascēdēs: ut clerico pmissa redderent: orta tēpestate redire ꝯpulsus est. Facta uero tranquillitate iterū nauē ꝯscendit: & de cetero nō reditur⁹ transfretauit. Venit autē claraualle: & a scō bernardo deuote susceptus est. Cūq; in festo bti luce euangeliste celebrasset: febre corrept⁹ decubuit: & in ipso loco plen⁹ sanctitate die qua predixerat: ad xpm e carne migrauit. 4. non nouēbris. Sepultusq; i monasterio claraualensi: miraculis & signis refulgens.

¶ De sanctis felice & eusebio martyribus. XXVIII

FElix psbyter & eusebius monachus apud taracinā campanie ciuitatē passi sunt tēpore claudii imperatoris sub leontio filio leontii presidis. Cum eni pfati sancti uiri corpora sanctoꝝ martyꝝ cesarii & iuliani sepelissent: de quibus supra dictū est calē. nouēbr. & multos gentiles ad xpm ꝯuersos baptizarent. Leonti⁹ filius quondā leōtii psidis: qui ad xpm etiā ꝯuersus: statim ut baptismū pceperat: ad xpm migrauerat: de quo etiā dictum est supra. 3. calē. nouembris: pdictos sanctos martyres detinuit: & timens populi tumultum: misso speculatore nocte eos i carcere decollari fecit. Quorum corpora ad littus piecta Quartus psbyter iuxta corpora sanctoruꝫ cesarii & iuliani sepeliuit non. nouembris.

¶ De sancto leonardo ꝯfessore. XXIX

LEonard⁹ ꝯfessor apud aquitanie puinciā ciuitateꝫ lemouicenseꝫ claruit tēpore anastasii imperatoris: qui in puincia galliaꝝ claris parentibus ortus collateralibus uidelicet clodouei regis francoꝝ: ab eodem rege de sacro extitit fonte leuatus: ob nobiliū parentū amorē charissimū: quē sanct⁹ remigius rhemēsis archieps baptizauit: & i discipulum susceptum salutaribus disciplinis instruxit. Cum autē idem archieps a regib⁹ francoꝝ obtinuisset: ut qncūq; ipsi reges ad ciuitatē rhemēsem uenirent: omēs inclusi in carceribus libere dimissi abire possent. Ad imitationē boni magistri iuuenis leonardus hoc ipm a rege impetrauit: ut quicūq; in carceribus detinerēt: si eos ipse uisitare uellet: ꝯtinuo soluerentur. Et ubicunq; carceratos eē audiebat: ad eoꝝ liberationem festinus pperabat. Cunctos etiam egros ad se uenientes: quacunq; detentos infirmitate sanabat. Rex igitur ad se accersiuit eum: quem secū in palatio aliquo tēpore manere coegit: rogans ut inde nusꝗ discederet: donec tēpore ꝯgruo ipsi epatum aliquem donaret. Erat enim iam cleric⁹ humilis & mansuetus. Leonardus uero pontificatum renuit: & solitudinem potius affectans: palatium regis reliquit: & cum fratre suo liphardo uerbū dei annuncians aurelianum deuenit: atq; apud quendam cenobitam nomine maximinum

aliquo tempore mansit. ¶ Cum autē liphardus super ripam ligeris mansionē solitariaȝ elegisset: de quo supra in eius legenda dictū est. 3. nonas iunii. Leonardus uero p admonitionem spiritusſcī i aquitania predicare disponeret: osculantes se ab inuicē discesserūt. Leonardus igitur per bituricam ciuitatem transiens nouelle fidei xpianos sanctis predicationibus confirmabat: & multa operando miracula plurimos adhuc incredulos cō uertebat. ¶ Demum in quadam silua nomie pauum habitare cepit: que a ciuitate lemouicensi per. x. miliaria distabat: quo rex sepiꝰ causa uenationis accedebat: & in aulam regiam in media silua constructā diuertebat: accidit autem ut die quadā rex ibidem cum regina & familia uenaretur: & regina ꝑgnās illuc causa delectationis egressa partu piclitaretur. Cum autem rex & familia reginam iam pene defunctam lugerent: nec ei per medicos: qui cum rege erant subueniri posset: & uir dei per nemus transiens lugētium uoces audisset: pietate ꝯmotus illuc accessit: & a rege uocatus introiuit. Interrogatus autē quis esset: cum se remigii discipulum respōdisset: rex ex bono magistro bonam de discipulo spem assumpsit: & ipsum ad reginam introduxit: rogans ut suis precibus de recepe rata coniuge & edita prole duplex gaudiuȝ obtineret. Tunc sanctus orationem fudit: & qd rex petebat protinꝰ impetrauit. Cui rex multa in auro & argento obtulit: sȝ ille omnia recusauit: dicens se nullis idigere nisi ut tantū in aliqua siluarum soli christo famulari posset. Cum autem rex totum illud ocmꝰ ipsi tradere uellet: noluit nisi tantum accipere quantum una nocte posset cum suo asello circuire. Quod rex libentissime adimpleuit: ubi cū duobus sibi adiunctis socius monasterium construxit: & in multa ibidem abstinentia degens deo seruiuit. Ecclesiam etiā in honorem dni genitricis fabricauit: & altare sancti remigii in ea posuit. Cum autem aqua sibi per unum miliare distaret puteum siccum ibidem fodi fecit: quem suis orationibus aqua usq; in presens scaturiēte repleuit: locum autem ipsum a nobili ipsi rege concessum nobiliacum appellauit. Ibi ergo tantis miraculis coruscauit: ut quicūq; eius nomen in carceribus inuocassent: mox ruptis uinculis nullo contradicente liberi abirent: & suas eidem catenas aut compedes presentarent. Quorum plures secum manebant: & eius exemplo sanctitatis ibidem domino seruiebant. Familie quoq;. 7. ex eius stirpe uenditis omnibus & pauperibus distributis ad eum uenerunt: & distributo eisdem nemore ibi cum ipso in dei seruitio permanserunt: & exemplo quoq; suo pꝛimos ad simile attraxerunt. Deniq; uir domini leonardus multis clarus uirtutibus ad dominum feliciter migrauit octauo idus nouembris: circa annum dñi quingentesimū. Sepultusq; est i ecclesia dei genitricis quam ipse cōstruxerat.

¶ Cum autem ibidem infinita miracula fierent: clericis illius ecclesie reuelatum est: ut quia locus ille propter multitudinis frequētiam concurrentem nimium artus erat: alibi ecclesiam fabricarēt: & eodem sancti leonardi corpus transferrent. At illi una cuȝ populo: triduano ieiunio & orationibꝰ institerūt: quibꝰ elapsis totam prouinciam niue nimia que ceciderat opertam uideret: locum autem in quo sanctum corpus quiescere uolebat omnino uacuum conspiciūt: ubi ecclesia de nouo fabricatur: & corpus eodem transportatur. Quanta uero miracula per eum dominus faciat potissime circa incarceratos: immensa ferri uarietas ante tumulū eius dependens: testis existit.

¶ De scō felice martyre. XXX.

Felix martyr apud tuuissam ciuitatem aphrice passus est. Qui a persecutoribus pro christi nominis confessione detentus: & carceri durissimo manciparus: dum eum ad tormenta differrent: oraos ad dominum emisit spiritum octauo idus nouēbris. Cuius corpus sequenti die exanime repertū est & a christianis condigno reconditum honore. In huius solennitate sanctus augustinus episcopus psalmum quendam ad populum exponit: quem & in eiꝰ ecclesia publice predicauit.

¶ De scō felice monacho. XXXI.

Felix monachus in monasterio fūdensi claruit. Qui magne sanctitatis uir erat: & eiusdem cenobii hortum colebat: fur uero quidam uenire consueuerat: & ad ipsum hortum per sepem ascenderet: & occulte olera aulerre. Cumq; iste multa plantaret: que minus inueniret: & alia pedibus conculcata: alia direpta conspiceret: totum hortum circuiens inuenit iter unde fur uenire consueuerat. Qui eundem hortum deambulans repperit etiam serpentem. Cui precepit: ut se sequi deberet. Ad aditum autem furis perueniens: in nomine domini serpenti precepit: ut aditum illum custodiret: ac furem ingredi non permitteret. Protinus serpens se in itinere transuersū tetendit: & felix ad suam cellam redit. Meridie ergo cunctis quiescentibus more solito fur aduenit: & sepem ascendit. Et dum in horto pedem poneret: uidit qa serpens extensus uiam clausisset. Et tremens post semetipsum concidit: eiusq; pes per calciamentum in su-

de sepis inhesit. Sicq; donec hortulanus rediret: deorsum capite pependit. Qui veniens furem in sepe pendentem repperit: & deo gratias agens: serpentem licentiauit: ad furē quoq; veniens: ipsum de dudum oleribus exportans redarguit: pedem quoq; illius a sepe dissoluit: eūq; sine lesione deposuit. Olera etiam: que furtim auferre conabatur: eū nimia dulcedine prebuit: eumq; ne amplius furaretur admonuit: sed cum necesse haberet: ad eum veniret: quia ipsi deuotus daret: que cum peccato tollere laborabat. ¶ Hic enim sanctus monachus clarus multis virtutibus migrauit ad xp̄m. Hec greg⁹ primo dialogo. cap. iii.

¶ De sanctis decē martyribus. XXXII

DEcem martyres in oriente apud ciuitatem theopolim passi sunt: Qui a saracenis comprehensi: christumq; dominum confitentes crucib⁹ appēsi: coronas martyrii a domino percipere meruerunt octauo idus nouembris. Hec ado in martylogio suo.

¶ De sancto prosdocimo epō. XXXIII

PRosdocimus episcopus apud ciuitatem patauinam claruit tempore neronis impatoris. Hic natione grecus nobilibus parentibus ort⁹: litterarum studiis eruditus: cum adhuc esset iuuenis cum marco euangelista & apollinare antiochiam adiit: & beato petro apostolo in discipulum se tradidit: atq; eum prefatis duobus condiscipulis una secum tempore claudii imperatoris romam accessit. Cum autem apostolorum princeps beatum marcum misisset aquileiā & apollinarem rauennam ad predicandum Beatum quoq; prosdocimum annorum viginti in episcopum consecratum: licet satis ex humilitate recusātem: misit ad patauinā ciuitatem. Et perueniens ad ipsam urbem: multitudinem languentium diuersarū egritudinum ante portam inuenit: quib⁹ pacem annunciauit: & oratione ad deum fusa: omēs ab eorum infirmitatibus liberauit: eosq; oēs ad christum conuertit. Quo viso miraculo centum & sexaginta gentilium conuersi ad dominum: ab eodem beato viro baptizati sunt. Sicq; sanctus episcop⁹ prosdocimus ciuitatem ingressus: cepit verbū domini predicare: & multos paganorum ad fidem xp̄i perducere. ¶ Cum autem de virtutib⁹ ei⁹ fama ad regem vitalianū peruenisset: qui graui infirmitate pressus diudū lectulo decubuerat: prosdocimū ad se accersiuit: & an ip̄m sanare posset: interrogauit. Qui eidem respōdit: q; si in xp̄m crederet: & idolis renūciare paratus esset: continuo sanitatem reciperet. Cūq; rex se velle in christum credere respōdisset: baptizauit eum prosdocim⁹ cum uxore eius ꝓpedigna & uniuersa eius familia: & sic rex statim ab omni langore curatus est. Qui continuo per uniuersum urbis & vicinarum villarum populum edictum misit: ut omnes in xp̄m crederent: & ad beatum prosdocimum baptizandi concurrerent. Talique modo uniuersus populus ciuitatis & oppidorum circūadiacentium ꝯuersus est ad dominum. Rex vero ecclesiam in honore sancte sophie: hoc est alme sapiētie fabricauit: in qua episcopus presbyteros ac diacones & clericos plurimos ordinauit. ¶ Post hec cū rex vitalianus prole careret: oratione viri sancti regina concepit: & filiam peperit: quā beatus prosdocimus baptizauit: & iustinam vocauit: eamq; sacris litteris erudiuit: & in virginitatis proposito permanere docuit. ¶ Deinde sanctus episcopus ad ciuitatē estēsem adiit: ibiq; xp̄m euāgelizans: multos cōuertit. Inde ad ciuitatem vicentiam ad predicandum perrexit: & exinde ad castellum nomie asylum properauit: ubi similiter populum docens in fide: ecclesiam in honorem dei genitricis edificauit: atq; dedicauit. Inde egressus ciuitatem feltrēsem intrauit: ubi populi maximam multitudinem baptismo sacro renouauit. Et post hec per altinam ciuitatem & per alia oppida & castella pergens: fidelibus monitis populum imbuit: & relictis idolis uerum deum colere fecit. In quibus omnibus basilicas construxit: & presbyteros ac inferiorum ordinum clericos consecrauit. Ac demum ad taruisium ciuitatē deuenit: & susceptus in domum cuiusdam militis nomine euphrosyni: filiam eius cecam signo crucis edito illuminauit: eamq; cum parentibus & aliis plurimis in silere fluuio baptizauit. Cum autem comes ciuitatis: qui uxorem habebat theodoram per annos plurimos graui infirmitate detentam: nunciante ei milite euphrosyno de miraculis sancti pontificis audiuisset: eum ad se uocauit: & ut eius sanaret coniugem: humiliter exorauit. Cuius manum apprehendens uir domini eā continuo de lectulo in christi nomie sanam erexit: & ipsam una cum comite & filiis ac omni familia numero. ii2. credentes in xp̄m baptizauit. ¶ In ipsa quoq; ciuitate multum populum ad fidem christi reduxit: & multorum nobilium filios sacris litteris erudiuit. Ecclesiam quoq; in honorē beati petri apostoli iam pro christo passi ipse fūdauit: i qua & presbyteros & diacones & alios clericos ordinauit. Deinde ad sedem suam patauii rediit. Et post modicū tēpus rex vitalian⁹ xp̄ianissimus & uxor ei⁹ regina prepedigna ad dn̄m migrauerunt. Quos sanct⁹ ꝓsdocimus

sepeliuit. Filiam quoq; illorum eius discipulã iustinam uirginẽ sacram sibi a parentib⁹ cõmendatã optima cura gubernauit. Eam quoq; per martyrium assũptã cũ suis clericis honorifice sepulture tradidit. De qua supra i eius passione actũ est non. octobris. Ad suasionẽ aũt beati epi: patricius quidam noie opilius xpianus ecclesiã in honore scẽ iustine uirginis supra corpus illius erexit: & iuxta eam oratoriũ beate uirginis ꝓposuit: quá ecclesiã simul cũ oratorio prosdocimus eps ꝯsecrauit. Qui postq̃ a multis obsessis demonia eiecit: & plurimos ĩfirmos a diuersis lãgorib⁹ eripuit: cũ in sede patauie urbis sedisset ãnis 93. mense uno & diebus. xv. etatis sue anno. 114. ad dñm migrauit. 7. idus nouẽbris. Et i oratorio prefato dei genitricis clarens miraculis sepultus quiescit.

De scõ achilla epo. XXXIIII.

Achillas eps alexandrin⁹: alexandro i epatu successit. Qui ambo beati petri eiusdẽ ciuitatis epi & mr̃ discipuli: & ab eodẽ fuerunt presbyteri ordinati. Et cũ idem beatus petrus pro fidei catholice defensione in carcere detentus esset: diuina reuelatione eosdẽ presbyteros sibi in epatu successores prenouit: & eisdez qd presciuerat reuelauit: ut dicet infra in eius passione. vi. cal. decembris. Et sicut ipe predixerat sic euenit. Nam primus achillas: 2s alexãder eidem in pontificatu successit. Et primus quidẽ annis. 9: 2s uero ãnis. 7. sedem ipam tenuit. Quorum uterq; eruditione fide & ꝯuersatione ac morib⁹ insignis extitit. Et de 2o quidem scõ in eius festo actum ẽ. 4. cal. martii. Primus uero uidelicet achillas in pace quieuit. 7. idus nouembris. Quorum corpora in eodem tumulo alexandrie requiescunt.

De scõ amarantho martyre. XXXV.

Amaranthus mr̃ apud albigeñ. ciuitatẽ passus ẽ tẽpore decii imperatoris. Qui exacto agonis fidelis cursu capitis obtruncatione cesus coronatus est triumphali corona: & sic ibidẽ sepultus uiuit in gloria. Passus. 7. idus nouẽbris: hec ado.

De sãctis claudio nicostrato & sociis martyribus. XXXVI.

Claudius: nicostrat⁹: symphorianus: castorius atq; simplici⁹ martyras passi sunt apud pãnoniam sub diocletiano ĩpatore: agente lampadio tribuno. Nam cũ idez impator pãnomã prexisset: ut diuersa metalla ad edificia in sui p̃ntia de montibus abscindi faceret: omnesq; artifices artis quadrararie congregasset. Inuenit inter eos puissimos v. oparios p̃dictos. Quorum quattuor primi scilicet: claudi⁹: nicostrat⁹: castorius: & symphorianus occulte xpiani erãt. Simplici⁹ uero adhuc idola adorabat: prefati aũt q̃ttuor quicqd aeris opabant: in noie dñi iesu xpi sculpebant omniaq; sibi in arte succedebãt. Cũ aũt die q̃dã oẽs artifices nũero. 622. cũ 5. philosophis ad uenas lapidis excidẽdas in unum ꝯuenissent: & mira inter illos ꝯtentio eẽt: nec uenas excidẽdas repire possẽt. Sympharianus qui p̃dictorum quattuor aliorum magister erat: inuocato xpi nomine secretius textum lapidis repit: & 2m augusti preceptum sculpturã pfecit. Colũnas quoq; plurimas & capitella ex porphyretico lapide ĩpatori exciderũt: & concas cum sigillis ex diuersis marmorib⁹ elegãtius fabricarũt. Sed cũ ferramẽta simplicii adhuc gentilis sepi⁹ frãgerentur. Interrogauit symphorianũ quare ceterorum q̃ttuor lapicidarum ferramẽtis pmanẽtibus solidis ipius solũmodo excisoria ex lapidũ fortitudie durare nõ possent. Symphorianus uero dixit ei: qualiter omne op⁹ suũ in noie xpi icohabãt: & ad uotũ eis oia succedebãt. Predicante itaq; symphoriano cũ sociis: simplicius in xpm credidit: & baptismi grãm postulauit. Qui duxerunt illũ ad quẽdam cyrillũ epm: qui pro xpi noie in carcere dudum detẽtus erat. Eps uero simpliciuz in fide docuit & sacri baptis unda pfudit. Reuersi igit ad opa concas ex porphyretico cauabãt: & colũnas mirabiles faciebãt. Post dies aliquot iussit diocletian⁹: ut simulacrũ asclepii exciderent: & multorum aialium imagines sculpendo formarent. Ipsi uero omnia cetera pfecerũt: asclepii autẽ idolũ minime sculpserunt. Imperator uero ab eis quesiuit cur oibus aliis opib⁹ ad eius uoluntatem expletis: solam imaginẽ magni dei nõ pfecissent. Tunc quidam ex philosophis & aliis lapidũ cesoribus eorum pitie inuidentes accusauerũt illos imperatori: ꝙ christiãi eẽnt: & ꝙ signo crucis premisso ac christi nomine inuocato omnia pficerent: & iccirco simulacrũ asclepii excidere noluissent. Diocletian⁹ aũt qui ꝓpter eorum magisteriũ ipsos acceptos & charos habebat: dissimulauit uerba delatorũ: ut illos sibi saluare posset: & ad idolũ asclepii sculpendum inducere. Et cum eis rursuz mandaret: ut predictum simulacrum excideren. Illiq; imaginẽ miserrimi hominis nunq̃ se facturos respõdissent. Interrogauit augusti⁹ philosophos: si alii tã piti homies eiusdẽ artis inueniri possent. Tũc philosophi alios artifices quadrataries elegerunt: qui simulacrum asclepii ex proconesio lapide ĩfra mẽsem fabricauerunt: & perfectum diocletiano obtulerunt. Quod uidẽs imperator scõs martyres. v. predictos accersiuit: & an xpiani eẽnt interrogauit. At illi publice confessi

fint: q̄ serui iesu xp̄i dn̄i erant in cui⁹ nomis inuocatione omnia sibi in arte sua ſm eorū uolūtatē succedebant. Tūc imperator tradidit eos lampadio tribuno: ut moderatis uerbis eos induceret: quaten⁹ deo soli sacrificarēt. Et cū a philosophis & operariis multa istātia accusarent: reclusit eos lāpadi⁹ in custodia publica. ¶ Die uero sequenti iussit eos ante se adduci: & accusatores eorū aduocari. Auditisq̄ partib⁹ nunciauit diocletiano: q̄ xp̄iani eēnt. & deos adorare recusarent. Qui mandauit lāpadio: ut si deo soli sacrificare nollēt: scorpionib⁹ eos cedi faceret. Post dies uero quinq̄ lampadius ꝓ tribunali sedit & eos sibi exhiberi ꝑcepit: oiaq̄ tormentorū genera illis ostendit. Sed cū eos nulla rōne posset ad imolandū inducere: iussit illos grauiter scorpionib⁹ flagellari. Statimq̄ tribunus arrept⁹ a demonio expirauit. Quod audiens uxor eius & familia cū mugitu ad philosophos recurrerunt: ita ut diuulgaret diocletiano: qui iratus uehemēter: iussit loculos plumbeos fieri: & eos uiuos intus recludi: & in flumine iactari. Nicetius uero qdā ex assessoribus lampadii: imperatoris mandatum exequēs: loculos fieri fecit: & scōs martyres claudiū: nicostratū: castoriū: symphorianum: & simplicium iotus reclusos in flumen ꝑcipitauit. Quod audiens ✝ cyrillus eps: q erat in carcere ex nimia afflictiōe expirauit. Post dies uero. 42. quidā nicodem⁹ xp̄ianus loculos cū corporib⁹ occulte leuauit: & scōrū reliqas honorabiliter sepeliuit: qui passi sunt. 6. id⁹ nouēbris.

¶ De scis q̄ttuor coronatis mrib⁹. XXXVII

Quattuor coronati uidelicet seuerus: seuerianus: carpophor⁹: & uictorin⁹ rome passi sunt sub diocletiano impatore: qui cū eēnt cornicularii: & ad sacrificia una cum aliis impatorū officialibus cōpellerent: cum oino ꝯsensum impiis ꝑbere nollent: nūciatum est diocletiano. Quos illico iussit: ut ante ipm plumbatarū ictibus tā diu cederentur: donec spiritum emitterēt. Quorū corpora iussit in platea canibus iactari: que etiam quinq̄ diebus ibidē iacuerunt illesa. Sed a melchiade papa & a btō sebastiano martyre collecta: sepulta sunt in uia lauicana miliario ab urbe tertio cum aliis sanctis in harenario. Passi sunt autē post duos annos a passione dictorū quinq̄ martyrū supra ꝓxie positorū eodem. s. die: hoc est. 6. id⁹ nouēbris. ¶ Horū nomina cum minime possent inueniri: quattuor coronati uocati sunt. Statutum est autē a melchiade papa: ut memoria eorū sub nominib⁹ aliorū quinq̄ martyrū ꝑdictorū & dies anniuersaria recolatur. Et licet processu temporis eorum nomina reperta fuissent: usus tamē obtinuit: ut quattuor coronati deinceps uocarentur.

¶ De dedicatione basilice saluatoris. XXXVIII

Dedicatio basilice saluatoris: hoc est sancte ecclesie lateranēsis rome a btō papa siluestro facta est quinto idus nouēbris. Qui scūs episcopus ꝯsecrationes altarium & ecclesiarum ſm ritum: quē nunc romana tenet ecclesia: prim⁹ fieri instituit. Fuisse tamē ab ipsis apostolorū tēporibus loca deo dicata: que a quibusdā oratoria: a quibusdam ecclesie appellabant: ubi collecte fierent ꝑ unā sabbati: & in qb⁹ popul⁹ xp̄ian⁹ ad audiēdū uerbū dei: & ad ꝑcipiendū dn̄ici corpis sacramētū ꝯueniret: & apostolorū edocemur epistolis: & sanctorū patrū instruimur gestis. Que licet sale & aqua benedicta exorcizabant: non tn̄ chrismate ungebant: nec altare lapideū adhuc stabat erectū: chrismate delibutū i figura dn̄i nostri iesu xp̄i: qui est altare nostrum & sacerdos & hostia. ¶ Postq̄ uero ꝯstantinus impator a lepra mūdat⁹ a btō siluestro papa baptismi meruit sacro purificari: ut supra dictū est in legēda siluestri pape pridie calē. ianuarii: & ꝯstantini impatoris. 12. calē iunii: tunc primū lege ab ipso ꝓmulgata cōcessum est oibus sub romano impio degentib⁹ licite ecclesias fabricare. Et ad id faciēdum suo ut alios hortaret exemplo i ꝓprio lateranēsi palatio ecclesiā in honorē saluatoris mundi fabricauit. Basilicā quoq̄ appendiciā iuxta palatium fecit in honorē sancti ioānis baptiste: in loco uidelicet in quo baptizatus meruit a lepra mūdari. Quā quidē ecclesiā mirificis donis & ornamentis in auro & argento & lapidib⁹ ꝑciosis infiniti ꝑcii magnifice ditauit: quam btūs papa siluester die predicto publice ꝯsecrauit. Tunc quoq̄ imago saluatoris diuinit⁹ depicta i tribuna ecclesie primū uisibilis oi populo romano apparuit. Que quidē imago deuotissima i ipso loco usq̄ hodie perseuerat. Et licet ecclesie eiusdem parietes usq̄ ad fundamēta plerūq̄ dissoluti fuerint: & iterū repati. Ipsa tamē tribuna cū imagine sacratissima nulla unq̄ potuit uetustate deleri: nullaq̄ nouitate dissolui. Cū tn̄ aliqn̄ ecclesia ipa incēdio totaliter sit iudicio diuino ꝯsumpta. Hec igit est illa festiuitas: in qua primū rome ecclesia publice ꝯsecrata est: quā etiā ecclesiā idē pōtifex ad instantiā ꝯstantini augusti: omniū ecclesiarum totius orbis caput eē ꝯstituit: candēq̄ tam larga benedictione dotauit: ut siquis hominum quocūq̄ anni tempore uere ꝯfessus & penitens eam intrauerit: omnium peccatorum suorum generalem remissionem & indulgentiam ꝯsequi mereatur.

¶De scō theodoro martyre. XXXIX.

Theodorus martyr passus ē apud amasiam ciuitatē marmaritanoꝝ sub diocletiāo & maxiāno ipatorib⁹. Qui cū esset miles ex ciuitate hellespōti deprehēs⁹ ē: ꝙ xpianus eēt: & adductus ē ad brychā ꝑpositū legionis. Cui eū ꝑposit⁹ diceret: ut sacrificaret & militiā pristinā recipet: illeq; se deo pr̄i oipotenti & iesu xp̄o filio ei⁹ militare respōdisset: ad suggestionē possidonii uicarii ꝑpositus ei iducias ꝯcessit dieb⁹ paucis: ut semetip̄z admoneret: & diis imolare ꝯsentiret. Interea theodorus p̄ses xpianoruȝ i carcere detentos uisitabat eosq; in fide xp̄i ꝯfortans eisdem necessaria mīstrabat. Nocte igit̄ quadam tēplum martis itroiuit: & igne supposito totū illud succēdit. Qui a quodā gordiano tabulario uisus & detent⁹: ac presidi presentatus ē. Quē preses fecit cedi & cesum in carcerē mitti: pedibusq; in cippo recludi: ac hostium carceris ꝯsignari: ut ibi fame deficeret. Cui dn̄s iesus xp̄us nocte eū lumine apparuit: & ip̄m in eius amore ꝯfortauit. Tūc multa turba uiroꝝ dealbatoꝝ ad eum uenit & secū psallere cepit. Quod custodes audiētes: & hostiū signatū aspicientes iudici nunciare festinauerūt. Ille uero ad carcerē cucurrit: & hostiū carceris signatū inuenit: uoces uero psallētium cū theodoro audiuit. Et circūpositis militib⁹ carcerē aperiri fecit: ac ingressus solū scūm martyrē i ligno detentum aspexit. Rursūq; eidē recluso unciā panis & modicū aque ꝑ dies singulos ei mīstrari precepit: sed ipsuȝ celesti cibo dn̄s enutriuit. ¶Post dies uero .xv. theodoꝝ adductū & diis sacrificare nolētē: iussit preses i ligno suspēdi: & latera ei⁹ unguibus crudeliter radi: donec coste illius nudarent̄. Et cum hec omnia pro xp̄i noīe supasset dedit p̄ses in eū sniam ut ignibus traderetur. Accenso igitur igne ipse ꝑ semetip̄m uestimēta deposuit: & uinctis post tergū manib⁹ i flāmas sponte ꝓsiliuit. Et circūspiciēs in turba quēdam ꝯmilitonē noīe eleonicū lacbrymātē uidit: quē confortās seip̄m secutuꝝ predixit. Cum aūt orationem fudisset ad dn̄m flāma i specie camere facta est tanq̄ uelum nauis a uento cōpletum: & circūuallauit eū: ut esset nō quasi corpus qui exurit̄: sed quasi panis qui coquitur. Sicq; celesti uoce ad gaudia eterna uocatus emisit spiritū. Corpus uero exanime omnino permansit incōbustum. Quod matrōa quedam eusebia nomie tulit: & i possessionē suam que distat ab urbe amasia uni⁹ diei uia portauit: ubi eum cum aromatib⁹ sepeliuit in loco: qui dicit̄ euchaita. Passus est autem v. idus nouembris.

¶De scō theodoro alio mr̄e. XL.

Theodorus miles & martyr apud heracleā ciuitatē macedonie passus ē sub licinio ipatore: q & occidit .40. mr̄es & .370. cēturiōes. Eodē tēpore apd̄ achaiā erat draco pessimus oēs interficiēs & deuorās transeuntes. Cū aūt theodorus miles xp̄ian⁹ ibi iuxta supra senā dormitasset: & draconē ibidem ignoraret: excitat⁹ ē a muliere eusebia xp̄iana: q̄ ei draconē ibi iuxta eē nūciauit: & ut fugeret ex charitate monuit. Quā sanct⁹ hortat⁹ ē ut pro se oraret: & a longe ꝯspiceret. Factoq; ibi crucis signo ad os spelunce processit: & draconi ut exiret xp̄i uirtute mādauit: ac deinde equū ascendit. Quē exeūteȝ aggredit̄: equoq; ip̄m supprimēte quattuor pedib⁹ dracu prostrat̄: & lancea cordi eius infixa a scō milite xp̄i occidit̄. Quo miraculo uiso multi gentilium ad xp̄m ꝯuersi sunt. ¶Licinius igit̄ rex cū audisset: ꝙ theodorus xp̄m predicaret: misit d̄ nicomedia i heracleam ciuitatē i qua miles xp̄i degebat: ut cum honore militaturus ad eū accederet. Ille uero nuncios grate recipiens remisit ipatori ꝑ epistolā: ut personaliter ueniret heracleam: ubi nimia affectione ip̄m populus uidere cupiebat: ꝙ si illuc ueniret ip̄e cum eo & oī populo sacrificare patus esset. Quo audito licinius heracleā uēit: cui scūs miles i equo quo draconē occiderat obuiauit: quē ipator corā oī ppl̄o plimū honorauit. Rogauit āt eū ut pro uictoria dracōis obtēta: diis offerret grata libamīa. Ille āt deos regis sibi dari petiit: q̄si i domo sua uellet eos thurib⁹ placare. Quib⁹ eidē ab ipatore traditis oīa idola aurea & argētea ꝯfregit & frusta paupib⁹ distribuit. Hoc audiēs licini⁹ iratus eū teneri fecit: & sacrificare nolētē: precepit eū spolia eū & i q̄ttuor lignis extēsum uirgis cedi: deinde plūbatis ꝯtundi durissime. Postmodū ēe carnes illius ungulis ferreis radi: & faculas igneas uulneribus supponi: atq; testis acutissimis ꝯfricari. Et sic in carcerē uiuciatuȝ recludi. Iteꝝ aūt p⁹ dies .v. eductū mādauit crucifigi: & crucifixū a pueris sagittari: eius quoq; genitalia precidi. Quem licinius existimans interfectū: dimisit in cruce in crastinum deponēdū. Euchari⁹ uero quidam xp̄ianus occultus scribebat passionē eius. Angelus aūt dn̄i theodoru pendenti per noctē apparuit: & uulneribus ei⁹ sanatis illesum deposuit. Cum autem iussu regis duo cēturiones cū plurib⁹ ad eū deponēdū mane uenissent eumq; uiuentem ac oīno sanatū uidissēt cū militib⁹ .82. ad xp̄m cōuersi sunt. Quod audiēs licinius misit antipatrem ducem cum 400. uiris ad eos occidēdos. Tunc inter xp̄ianos & pagāos seditio orta ē: sed martyr xp̄i tumultum sedauit: & xp̄ianos ad patientiam

informauit:deinde ad custodiam accedens: fideles oēs in xp̄i noīe apertis hostiis & diru tis uinculis absoluit:& pluribus ad se ueni entib⁹ egris sanitatē restituit. Quod rex in telligens:ipm̄ decollari mandauit. Sed cum ad passionē duceret̃:tenebarium rogauit:ne corp⁹ ei⁹ in achaiā deferret:& in paterna he reditate sepeliret. Quod qdē ille sūma dili gētia adimplere curauit. Passus est aūt sc̄ūs m̄r.5.id⁹ nouēbr̄. ¶Tp̄is uero pcessu corp⁹ eius de partib⁹ illis a uenetis raptum uenetī asq; delatum:atq; in ecclesia saluatoris:que est canonicoꝝ regularium sepultum est.

¶De sancto ursino ep̄o. XLI

VRsinus ep̄s apud bituricēn̄ ciui tatē claruit. Qui rome a succes soribus apostoloꝝ pōtifex ordi natus: prim⁹ eidē urbi destinat⁹ est ep̄s. Ips⁹ naq; p̄dicatiōis offi cio diligenter intēt⁹ maximā partē ciuitatis illius populi ꝯuertit ad dn̄m:& fide & sapia atq; uite sanctitate pbatus migrauit ad xp̄m 5.id⁹ nouēbris:ut dicit ado.

¶De sanctis tryphone & respicio martyri ribus & nympha uirgine. XLII

TRyphon & respicius martyres & nympha uirgo apd̄ uicū ab sadū saxonie passi sunt. Qui tryphon ex eodē ortus oppido:pastor an seꝝ fuit. Tempore igit̃ gordiani imparoris filia eutychetis nobilis rōanorū obsessa a demone clamabat:tryphonē pasto rem anseꝝ eius liberatorē futuꝝ. Cū aūt de mādato imparoris eutychetē plurimū dili gentis:talis homo p uniuersū mūdū quere ret:tandē in p̄fata ciuitate inuētus est: & ad urbē romā adduct⁹:qui statim ut limen do m⁹ eutychetis attigit:puella liberata fuit:sā ctus aūt oras imparori & eutycheti demonē q puellā infestabat:in specie canis ondit: & eū eis hūana uoce loq fecit:& demū in abys sum misit:& ab imparore honoratus ad pro pria eū honore r̃gressus est. ¶Tēpore uero decii cesaris iminente psecutione tryphon a p̄fecto occidentis tētus est:ut sacrificaret: q dū xp̄m ꝯfiteret̃:primo quidē appensus est: & ungulis ꝯfossus:deide p pedes ligatus: & p maximas niues & glacies tract⁹ est: ita ut pedes frigore scinderent̃. Postmodū autem acutis igniis pedib⁹ ꝯfix⁹ & fustibus cesus: atq; lampadib⁹ ad latera appositis exustus: lumine tū ingenti de celo supinfuso ꝯfortat⁹ est. Quod uidens respicius qdā tribun⁹ cre didit:& xp̄m ꝯfiteri cepit: quē p̄ses decrētum una cū tryphone fortius exungulari manda uit:debic ambos ad templū fecit adduci: ut cesaris aut iouis statuam adorarēt. Sed oran te tryphōe idolum corruit:& mox nympha quedā:que uirgo uestalis erat ibidē assistēs fidem xp̄i pcepit:& xp̄m deum ueꝝ uoce pu blica pclamauit. Tunc p̄fect⁹ sc̄ōs martyres una cū nympha uirgine plumbatis diutius cedi:eosq; oēs nouissime mādauit pariter de collari. Quoꝝ corpora a xp̄ianis iuxta ipsā urbē sepulta sunt.4.id⁹ nouēbris.

¶De sancto theodoro martyre. XLIII

THeodorus martyr apud ciuitatē antiochiam passus est sub iulia no imparore apostata. De quo.x libro ecclesiastice historie cap̄. 23.habet̃. Cū eni iulianus xp̄ia nis pmisisset:ut corp⁹ babile martyris aufer rent: de quo supra in eius passione actū est 9.calē:febr̄. Ibiq; exultantes corp⁹ p sex mi liaria detulissent:cantātes psalmū Cōfundā tur oēs:qui adorant sculptilia&c. & imparor hoc audisset:iratus die altero iussit oēs xp̄ia nos teneri & torqueri. Quod salustius eius p̄fect⁹ licet paganus tū inuitus exequit̃. Et primū sibi theodoꝝ occurrentē a prima lu ce usq; ad undecimā horā tanta crudelitate: & tot mutatis carnificibus torsit:ut nulla e tas simile fore factū meminerit. Ipm̄ tandeꝫ per oīa ꝯstantē & letum in carcere teneri fe cit:& imparori:que fecerat:recitauit:taliaq; nīno fieri dissuasit:alioquin xp̄ianis gratiam & cesari ignominiā quereret: cuius suasione impator theodoꝝ libeꝝ dimisit: qui refere bat in tormētis se modicā penā sensisse: assi stēte sibi celesti iuuene:& ipm̄ ꝯfortātē:nec nō linteo cādido sudorem suū extergente: ac sepi⁹ sibi aquā frigidā instar nectaris in po culum porrigente. Hic aūt sc̄ūs martyr post aliquot mēses migrauit ad dn̄m.4.id⁹ nouē bris. Hec eusebius libro quo supra.

¶De sancto theodoro ep̄o. XLIIII

THeodorus ep̄s siceensis fuit. Hic dū eēt annoꝝ.12.& facta eēt epi demia ualida ex bubone i ipsa ci uitate:theodor⁹ uiq; ad mortem infirmatus est:qui delatus in ora torio sci ioannis baptiste:quod est iuxta uil lā & stratus ad altaris introitum:cū ad cru cifixuꝫ desup stantē in tabula pictū orasset: de imagine xp̄i tres gutte roris ceciderunt: statimq; bubonem soluerunt. Et ꝯtinuo ex tincta febre cōualuit:& domū pprijs pedi bus repedauit. Cepit aūt psalterium meme discere uelle. Cūq; usq; ad psalmū.16.didi cisset:& ultra memorie cōmendare nō pos set:in ecclesia sci xp̄ophori ante crucifixum orās:obtinuit & celeritatē in adiscēdo:& fir mam memoriā in retinendo. Sicq; i breui di uina gr̄a psalteriū totū memorie cōmenda uit:ipmq; quotidie legere cepit. Factusq; ē cleric⁹.& pcessu tēporis successis ep̄s:q po pulum dei uerbo & exemplo instāter refo uens clar⁹ sanctitate migrauit ad xp̄m.

¶De scõ prob͂o episcopo. XLV.

Probus eps rauẽnatum.vii. apd eandem ciuitatẽ claruit. Hic eni mitis & pius fide religiosissimus clarua i specie: fulgidus i opera: sapiens eloquio: plen⁹ grã spũsci: omnes languidos ad se uenĩẽtes quacũq; detentos ualitudie curabat: spũsq; imundos de obsessis corporibus expellebat. Qui postq̃ sue ad occasum uite instãte tpe: angelica cõspexit agmina: statim elapsa ẽ de corpe ei⁹ sãcta aia. 4. idus nouẽbris. Sepultusq; ẽ a filiis suis i ecclesia suo nomini dedicata: ubi in miraculis & uirtutib⁹ uiuit.

¶De sanctis tiberiu modesto & flurẽtia martyribus. XLVI.

Tiberius modestus & florẽtia martyres passi sunt apud agathẽsem ciuitatem: sub diocleniano ipatore. Fuit eni tiberius eiusdẽ urbis helei nobilis sed pagani fili⁹: qui ualeriano ipatori plurimũ erat dilectus. Anno igitur. viii. eius impii: ualerianus heleo suasit: ut filiũ quem xpianũ nouerat ad sacrificia prouocaret. Quod dũ ille per dies plurimos facere studeret: & tiberius puer i fide xpi imobilis perseueraret: cũ ipator her audisset: fecit ipm teneri & in catomo lustibus diutius cedi. Cũ aũt cedẽtiũ brachia aruissent: & ipse ipator i manu tortionẽ maximam sensisset: cepit exclamare & tiberiũ magũ appellare. Pro quo tiberi⁹ orauit: & ptinuo sanitatem recepit: quẽ ualerian⁹ emẽdãdũ patri tradidit. Pater uero iuuenẽ in triclinio delitiis & musicis ac ioculatoribus & puellis pleno: diuersisq; gẽmis ornato posuit: ut animũ eius alliceret: & a xpianitate reuocaret. Orante uero scõ claritas ei de celo refulsit: odorq; maximus refragauit. Quod dum pater ad uidendũ iuisset: putans q̃ dii eius filiũ consolaturi uisitassent: continuo excecat: & ab impatore pro lumie recupando ad tẽpla deoꝝ adducitur: s; sine ulla grẽ impetratione reuertitur: oratione aũt filii illuminatur. Cũ autem heleus filiũ tanq̃ maguz perdere uellet: ab angelo cum modesto quodã xpiano rapitur: & ipo duce ultra flumẽ eucharũ transuadant: atq; sub quercus arbore collocantur: ubi ambo degentes usq; ad diocletiani tempora predicabãt: & miraculis clarẽtes multos puertebãt. ¶Eodez aũt tempore cũ fili⁹ maximiani impatoris a diabolo oppressus esset: & a nemine nisi a tiberio se eiiciẽdũ clamaret: requisitus scũs & romã cum modesto perductus ipatoris filium a demonio liberauit. Sed diocletianus collega maximiani eos detinuit: & predicta magicis artibus attribuens: dũ sacrificare recusarent: ipsos onustos ferro per dies plures in carcere artauit: & fame nimia afflixit. Quos angelus domini celesti de celo fuso lumie pfortauit. S; cum iussu impatoris bestiis expositi essent: & in nullo ab eis lesi fuissent: i clibanũ ignis mittuntur: in quo psallentes domino illesi penitus conseruant. Inde leoni ferocissimo subiiciuntur: sed ab eo intacti per oĩa custodiuntur. Quos uidẽs florentia quedã matrona in xpm credidit: & statim cũ pdictis martyribus detenta fuit. Quos oẽs dioclenianus mandauit i catasta leuari: & durissime cedi. Orantibus uero scis: terremotus fact⁹ est nimius: & templo deoꝝ corruẽte plurimi gentilium oppressi sunt. Impator uero cuz paucis euasit. Sci uero mres ab ãgelo de catasta erepti: & ad locũ iuxta pristinũ fluuium eucharꝝ territorii agathensis i momẽto sunt reducti: ubi oranõe fusa ad dñm migrauerũt. 4. idus nouembris.

¶De scõ martino epo & pfessore. XLVII

Martinus sabarie pannonioꝝ oppido: nobilib⁹ pentibus & gentilibus oriũdus: sed intra italiam papie alitus: cuz patre suo tribuno militũ sub constantio & iuliano ipatoribus militauit. Nõ tñ sponte qa ab isãtia diuinit⁹ inspirat⁹: annoꝝ. x. iuitis parentibus ad ecclesiã cõfugit: seq; catecuminũ fieri postulauit. Et tunc etiã eremũ intrasset: nisi etatis ĩfirmitas obstitisset. S; cũ cessares filios militũ ueteranoꝝ ad militandũ scriberent: martin⁹ annoꝝ. xv. ad militiã urgetur: uno tãtũ suo ptentus: cui tñ uersa uice dñs fuebat: sepiusq; ministrabat: & calciamẽta detrahebat. ¶Quodã hyemali tẽpore i porta ciuitatis ambianẽsium obuiũ habuit pauperẽ nudum. Qui cũ a nullo elemosynã accepisset: & martinus iã omnia in paupes cõsumpsisset: chlamydez que sibi sola restabat diuisit: & dimidiam nudo tribuit: reliqua ut poterat se uestiuit. Sequenti nocte christum chlamydis sue parte qua pauperez texerat idutum uidit: ipsumq; ad angelos circunstãtes loquentem audiuit: martinum adhuc catecuminũ ipsa se ueste texisse: unde ex hec uir dei diuinam gratiam recognoscens cum eẽt annoꝝ. 18. baptizari se fecit: & postmodũ duob⁹ annis ad preces sui tribuni: qui expleto sui tribunat⁹ tẽpore renunciare seculo pmittebat: solo nomine militauit. ¶Interea barbaris intra galliam irruentibus: iulian⁹ cesar cõtra eos pugnaturus stipendium militibus erogabat. At martinus uolens decetero seculo militare: stipendiũ recusauit recipere: sed iperator ipm putabat renunciare militie: nõ religiõe fidei: sed metu iminentis belli. Martinus uero se ante acies inermem signo crucis solo munitum i crastino se staturũ spopondit: pter qd a cesare custodiri

iussus fuit. Sed die sequenti hostes se & sua omnia sponte impio subdiderũt. ¶ Deinde relicta militia ad sanctũ hilariũ pictauensẽ epm perrexit: a quo acolyth⁹ ordinat⁹: mo nit⁹ adeo per soporem: parẽtes suos adhuc gentiles uisitare decreuit. Multaq; se aduersa passuꝝ predixit. Nam inter alpes incidit i latrones: & cũ unus in capite eius securim uibrasset: alter ferientis ictũ sustinuit: uinctis tamẽ post tergũ manibus uni eoꝝ custodiẽdus traditur. Cui uir dñi xpm predicauit: & eũ ad fidem ꝯuertit. ipseq; martinũ dimisit: & laudabilẽ uitam duxit. ¶ Veniens aũt ad parentes matrem ꝯuertit: patrẽ uero in malis perseuerantẽ reliquit. Sed cũ heresis arriana per totum orbẽ pullularet. Martin⁹ dũ obsisteret: publice cesus: & de ciuitate eiectus mediolanũ rediit: & ibi monasterium sibi statuit. Sed inde ab arrianis eiect⁹: ad insulã gallinariã cũ uno solo p̄sbyterio abiit: ubi ellebori uenenati gramen in cibum ex ignorantia sumpsit: quod uirtute oronis nil ei nocuit. ¶ Audito uero ꝙ beatus hilarius pictauensis de exilio rediret: obuiam ei pfectus est: & iuxta pictauiꝫ monasteriũ ordinauit. ubi dũ parũper a monasterio discessisset: reuersus quendã sine baptismo defunctũ inuenit: cuius corp⁹ in cellam suam duxit: ipmq; sua orone suscitauit: qui ãnis plurib⁹ postea superuixit. ¶ Alium etiã seruũ cuiusdam lupicini nobilis uiri: q se laqueo suspẽderat: uite restituit. ¶ Cum aũt plebs turonica epo careret: ipm sanctũ uiꝝ: ꝗuis plurimum renitentẽ sibi ordinari petiit. Quidam autẽ ex epis noie defensor plurimũ resistebat: eo ꝙ martinus uultu nimiũ despect⁹ apparebat: qui tñ a populo est ꝯfutat⁹: & martinus in epm sublimat⁹. Veꝝ cũ populi cõcursum nõ ferret p duo miliaria extra urbẽ monasterium ꝯstituit: ubi cũ monachis. 8o. in multa abstinentia uixit. ¶ Dum quidam sub noie martyris coleret: & martinus nihil de eius uita uel martyrio ꝯstare posset: orauit ad dñm: ut cuius eẽt meritũ sibi idicaret. ꝯuersusq; ad leuã uidit umbram: que martino dixit: se eẽ latronis aĩam: que in altari colebatur: qui a sceleratis pcussus fuerat: & in inferno damnatus: & cõtinuo eps altare destruxit. ¶ Tertium quoq; mortuũ suscitauit iuuenẽ uidelicet quendã: qui ad sepulturam ferebatur: & in medio cãpi a matre & multitudine populi plangebat. Quẽ quidẽ adolescentẽ matri cõpatiens a mortuis excitauit: & multitudinẽ paganoꝝ astantẽ conuertit. ¶ Cum quedam nauis piclitaretur: negociator quidam licet gentilis martinuꝫ uocauit: & statim trãquillitas magna successit. ¶ Dũ in quodã loco templum idoloꝝ diruisset: & arborẽ pini demoni dedicatam excidere uellet: & rustici gentiles obsisterẽt: tandem in hoc conuenerunt: ut arborem inciderent: & super martinum ligatum cadere dimitterẽt: quam si ille signo crucis cadentem in partẽ aliam conuersam concidere faceret: ipsi oẽs in xpm crederent: quod dum factum esset: omnes ad fidem conuersi sunt. ¶ Cum i alio phano ignem misisset: & uent⁹ irruens flãmas in domum uicinam mitteret: signũ crucis opposuit: & contra uim uenti ignem in oppositam partem excussit. ¶ In uico leprosorum aliud idolorum templum destruere uolebat: sed ei pagani resistebant. Cumq; diebus pluribus orasset: angeli eidem armati astiterunt: & in gentiles impetum facientes eos in fugam uerterunt. Sicq; martinus propositum adimpleuit. ¶ Cum in pago eduensi aliud phanum dissiparet: & gentiles in eũ irruerent: unusq; ipsum gladio aggressus esset: nudum uerticem exposuit: illeq; continuo supinus corruit: & ueniam postulauit. ¶ Alibi etiam cum idem opus perficeret: & quidam nudato ense in eum irrueret: in ipso ictu ferrum de manu excussum nusq̃ comparuit. ¶ Apud treuerim puellam quandam paralyticam: que annis plurimis iacuerat: & ad extrema iã deducta fuerat: sua oratione continuo sanauit. ¶ Seruum etiam cuiusdam tetradii maligno obsessum spiritu: imposita ei manu ab infestatione liberauit: & ipsum tetradium gentilem ad xpi fidem reduxit. ¶ In eadem etiam ciuitate ingressus domum cuiusdam diabolum uidit: & se illũ uidere dixit. Moxq; demon quendam de familia arripuit: quem sanctus uir stridentem & strepentem immisso in ore eius digito illico liberauit. ¶ Apud parisius leprosum quẽdam horribilem aspectu deosculans: cõtinuo a lepra mundauit. Fimbrie quoq; uestimentorum eius excise: & egris alligate: omnem infirmitatem expellebant. ¶ Cum filia cuiusdam arborii quartana laboraret: & epistola quedã uiri sancti manu ꝯscripta casu ad arborium delata eẽt: pater illam supra pectus filie posuit: & protinus sanitatẽ recepit. ¶ Paulinum etiam quendam nobilem: qui unius oculi lumen amiserat: panniculo suo pupillam oculi tangens: continuo a cecitate eripuit. ¶ Eidem quoq; uiro: qui alias per gradus scale corruẽs pene iacebat exanimis: martinum inuocanti: angelus per noctem apparuit: & illesum mane de lecto leuauit. ¶ Quadam die eidem diabol⁹ astitit: & cornu bouis cruentum in manu tenẽs: unum de suis peremisse asseruit. Qui concitus mittens unum ex ei⁹ rusticis pene extinctum reperit: quem bos inguine dum pungeretur cornu uulnerauit: quem ad se delatum sanct⁹ martinus mox sanatum eleuauit.

¶ Animalia etiam irrationabilia ipsi obediebant. Nā canes leporē insequētes subsistere fecit: & serpentē flumē natantē retrocedere cōpulit: canis etiā latrans sola ei⁹ iussione obmutuit. ¶ Ab angelis & ap̄lis sepius uisitabatur & in eoꝝ colloquio cōsolabatꝛ. ¶ Quodam tempore pro necessitate quadā ualentinianum impatorē adiit: sed ille sciens ipsum uelle petere: qd̄ nolebat cōcedere: fores palatii ei claudi fecit. Sed cū talē repulsaꝫ tertio passus esset: orationē premisit: & usq; ad augustuꝫ ueniēs nemo ianuas ipsi claudere ualuit. Impator uero turbatus ei assurgere noluit: donec ignis sellā regiā arripiēte: & ipm̄ iā in posteriorib⁹ inflāmante: assurgere compulsus fuit: eiq; postulata omnia ac munera concessit. Cum ab eodem imperatore inuitatus esset: & ep̄o primo potus oblatus eēt: martinus postq̄ bibit: presbytero suo calicē dedit: dicens nullū digniorem post se debere bibere: & indignū esse: ut ipator presbytero preferatꝛ. ¶ Quadā uice dū in ueste hispida asello latus incederet: & equites e contra uenirent: pauefactis equis ꝓpter eius deformitatē: a militantibus grauiter uerberatur. Sed cum illi uiam suam ꝓsequi uellēt: equi nulla ratione moueri potuerūt: quousq; illi culpā suaꝫ recognoscentes: a martino ueniā petierunt: & ab eodem ut abire possent obtinuerunt. ¶ Dum i quodā loco clerici lectū tenuem sibi strauissent: & ipse molliciē declinans sup nudam humū iuxta morem dormiret: nocte media camera accenditꝛ: & dū surgere nō posset uestimēta eius cōburuntꝛ: sed ipse in igne illesus conseruatꝛ. Monachi igitꝛ cōcurrunt & ipm̄ intactū oino de medio ignis educunt. ¶ In quadā solēnitate celebratur⁹ ad ecclesiam pgens: paupi nudo uestē secretu tribuit: & capa se utcūq; potuit contexit. Et cum se ꝓpādū spoliare capa nō auderet: eo q nud⁹ esset: archidiacon⁹ q̄si indignat⁹ uestem ei breuē & strictā attulit: quā martinus humiliter induit: & missam celebratur⁹ accessit. Et dū celebraret & sacramēta offerret: globus igneus appuit sup caput ei⁹. Et cuꝫ man⁹ i missa: ut moris ē: eleuaret: & manicis lineis labentibus ex breuitate tunice: brachia nuda apparerent: miraculose turques aurei & gēmati ab angelis deferūtur: & brachia ei⁹ opiūtꝛ. ¶ Multe aūt subtilitatis fuit erga demones cognoscendus. Adeo enim ei conspicabiles reddebantur: ut apte sub quacunq; imagine ab eo cognoscerētur. Cū aūt eidem diabolus i forma regis purpuratus & diadematusꝛ appuisset: & xp̄m se esse diceret: martinus eidem dubitans rn̄dit: q xp̄s se nec purpuratum nec diademate renitentem uenturum predixit: & q nisi xp̄m in ea forma q̄ passus ē cerneret: ip̄ꝫ xp̄m minime crederet. Quo dicto diabol⁹ disparuit: & cellam fetore repleuit. ¶ Ipse aūt uir dei obitum suū longe ante presciuit atq; predixit. ¶ Interea dū condateū. diocesim causa sedāde alicui⁹ discordie uisitasset: aliq̄diu ibidem cōmoratus: uiribus corporis cepit repēte destitui: & discipulis indicauit se iam resolui. Illis autem gregem dn̄i desolandū inflentibus orauit ad dn̄m: ut si adhuc populo suo necessarius eēt ipm̄ laborē non recusantē: adhuc in uita presenti dimitteret. Et molestia febriū detentus in cilicio & cinere decūbebat: dicens i nullo alio decere xp̄ianum decedere. Oculis quoq; ac manibus i celum semp intentus inuictū ab oratione sp̄m non relaxabat. Et cū eēt migraturus uidit ante se diabolū assistere: eum q; mox licentiauit: eo q secuꝫ nihil haberet: sed ipm̄ abrahe sinus reciperet. Sicq; anno dn̄i 486. uite eius anno. 81. ep̄atus autē sui. 36. a seculo feliciter trāsmigrauit. 3. idus nouembris. Archadio & honorio imperātibus: uultus quoq; eius quasi iā glorificatus resplenduit: ac chorus angeloꝝ ibidem cōciuēs auditus fuit. Ad cuius transitū pictauieñ. sicut & turonici conuenerunt: & utriq; pro corpore habendo piā cōtentionē fecerunt. Nocte aūt media pictauieñ. omēs circa corpus sopiuntur: corpusq; a turonicis p fenestrā eiicitur: & per ligerim fluuiū nauigio ad urbē turoñ cum gaudio deducitur: & ibidē honorifice tumulatur. ¶ Hora uero ei⁹ trāsitus: cū sanctus seuerus ep̄s coloniensis post matutinas loca scā circuiret: & uoces in celo cantantes audiret: uocato diacono interrogauit si quid soni uel cantus pciperet. Qui cum auribus erectis: uoces in celo audire se diceret: ep̄us et dixit: q eadē hora martin⁹ turoni pōtifex e mūdo migrasset: quē cōcinētes angeli tūc eum ad celum adducerēt. Qui diē & horam notauit: & tunc martinum transmigrasse cognouit. ¶ Seuerus etiā monachus: qui ei⁹ uitam conscripsit: eadem hora in somnis uidit martinum albisꝛ indutū: uultu igneo: scintillātibus oculis: librum tenentē: celos uelociter ascendentem. Qui euigilās a nūciis uenientibus audiuit: martinū eadem nocte a corpore migrasse. ¶ Die autē depositionis ipius: dum beatus ambrosiusꝛ mediolani celebrans inter prophetiam & epistolā obdormisset: & diu expectatus post duas horas subdiacon⁹ lecturus ep̄lam eum excitasset: euigilans dixit populo. Martinū turoni ep̄m quieuisse: & se funeris eius obsequium fecisse: sed ultimā orationem excitatus cōplere nō potuisse. Illi uero diem notātes & horā: postmodū cōperunt illū expirasse: & ambrosium ep̄m ibidē cognitum eius exequias celebrasse. ¶ Scripsit autē hic beatus pontifex librū de trinitate fidē catholicam continentem.

¶ De sancto mena martyre. XLVIII

Menas matryr i scythia metropo/
li phrygie salutarie passus est: tē
pore diocletiani & maximiani i/
peratorꝝ. Qui ex nobili egyptio
rum puīcia ort⁹: sub duce agri
colao terreno regi militās: deinde militie tē
porali renuncians: secreta ꝯuersatione i ere
mo militauit. ¶ Cum aūt imparatorꝝ natalitia
celebrarent: & diis ab oi populo imolaret:
ad urbē uenit: & ingressus theatꝝ duꝫ idola
execraret: & se xpianum libere ꝓfiteret: ten
tus est a pside i & pyrrbo duci torquendus
traditus est: qui primo eū in custodiā usqꝫ
mane reclusit. Celebratis uero festis gētiliū
Menā eductū & sacrificare nolentem extēdi
fecit: & neruis taurinis ac bubalinis atqꝫ uir
gis durissime cedi mandauit: deinde ipm in
equuleo leuari: & ungulis lauiari: ac lāpadi
b⁹ ad latera appositis iflāmari: nec nō cilicio
madidam plagis ei⁹ ꝯfricari. Et demū carbo
nes ignitos uulnerib⁹ supponi. Et cū hec oia
patiētissime tolerasset: ligatis manibus ac pe
dib⁹ fecit illū p tribulos trahi: donec mēbra
eius dissiparent: deinde plumbatis illū cedi
mādauit: & maxillas grauiter ꝯtundi. Et dū
in oibus in ꝯfessione dñi pmaneret imobilis
nouissime ipm gladio aiaduerti pcepit: cor/
pus quoqꝫ eius igne ꝯsumi. Quod tñ furtiua
a xpianis de igne sublatum: & camelo impo
situm angelo duce ad montē quēdā delatū:
& ibidē quo deus p suū aial ostēderet sepul
tū est: basilica desup edificata. Processu aūt
tēporis ipm sanctum corp⁹ ꝯstantinopolim
translatum: ubiqꝫ honorifice ꝯditum est. Pas
sus ē aūt sanct⁹ martyr. 3. id⁹ nouēbris.

¶ De sancto mena ꝯfessore. XLIX

Menas ꝯfessor in samnii puincia
claruit tēpore bti gregorii pape
Qui solitariā uitam ducēs: nihil
ad usum suū nisi pauca apiū ua/
scula possidebat. Huic cū longo
bardus quidam in eisdem apib⁹ rapinam uo
luisset ingerere: prius ab eodem uiro uerbis
correptus est: & mox p malignū spiritū ante
eius uestigia uexat⁹. Sepe uero ex uicina sil
ua uenientes ursi fauū eius comedere cona
bant. Quos ille dephensos: ferula quā poe/
tare manu ꝯsueuerat cedebat. Ante cui⁹ uer
bera imanissime bestie rugiebāt: & fugiebāt
Et que gladios formidare uix poterāt: ex ei⁹
manu ict⁹ ferule pertimescebant. Omēs uero
qui ad se charitatis gra ueniebant: ad eterne
uite desideria accendebat. Et siquorꝝ culpas
p spiritum agnosceret: nunqꝫ ab increpatiōe
cessabat. Consuetudinē uero eiusdē loci inco/
le fecerant: ut dieb⁹ singulis p hebdomadā
unusquisqꝫ ei oblationes suas transmitteret:
ut eēt: quod ipse ad se uenientib⁹ offerre po/
tuisset. Quidam aūt diues noie chartherius
quandā sanctimonialē rapuit: sibiqꝫ illicito
matrimonio ꝯiunxit. Quod mox ut uir dei
cognouit: eū per nuncios acrius increpauit.
Cūqꝫ ille sceleris ꝯscius ad eū accedere non
auderet: ne forte ipm duri⁹ rephenderet: ob
lationes suas inter aliorꝫ munera ei misit:
ut eius dona nesciēs saltē susciperet. Sed uir
dñi tacitus sedit: oblationes omēs ꝯsiderare
studuit: & quas chartherius miserat p spūꝫ
cognouit: spreuit: & abiecit: dicens qꝫ obla/
tiones illius recipe nolebat: qui suam deo oēs
ptenti accepat. Qua ex re actū est: ut psen/
tes quoqꝫ timor inuaderet: cū uir dñi eā scīē
ter de absentibus iudicaret. Hic sanctus uir
post plurima pfectionis opa ad xpm migra
uit. Hec greg⁹. 3. dialogorꝝ. cap. 26.

¶ De sancto uerano epo. L

Veranus eps apud ciuitatē gaua/
litanā galliarꝝ claruit tēpore im
peratoris ualētis. Hic ex ipsi⁹ ur
bis territorio nobilib⁹ parentibus
ortus: a puero deo deditus: diui
nis litteris imbutus: adhuc iuuenis seculuꝫ
dereliquit: & i ecclesia migmatēsi inuitis pa
rentibus cleric⁹ fact⁹ est. Et in uirtutib⁹ pfi/
ciens ad sacerdotalē ordinē ascendit. Signis
qꝫ ingentibus & multis pollere cepit. Sed p
pter multos ad se ꝯfluētes: fugiēs mūdi glo
riam: uno tantū assumpto comite ad ciuita/
tē gaualitanā deuenit: ubi dū eēt draco im/
manissim⁹: qui hoies & aialia deuorabat: ue
ranus orans ipm de specu in quo latebat exi
re: seqꝫ sequi ꝯpulit: eūqꝫ se ut catulum mā/
suetum sectātē usqꝫ debrosonē deduxit: atqꝫ
ibidem terre uisceribus introclusit. Deinde
in antro draconis ecclesiā dei genitricis edi
ficauit: ibiqꝫ deo seruire cepit. Verꝫ cuꝫ nec
ibi etiam latere posset: nec ꝯtēplationi uaca
re: cū quibusdam pegrinis romā pergētib⁹
inde discessit. Veniensqꝫ ebreduuum multos
egros sanauit: & obsessos a demoniis libera
uit. ¶ Profect⁹ inde cū iuxta pedem montis
eū latrones cū sociis spoliassent: & occidere
uellent: unusqꝫ illorꝫ in capite uiri sci ensem
uibraret: ipseqꝫ ictū ꝯstāter expectaret: bra
chium illius sic extēsum imobile factū est:
nec se aliqualiter amouere potuit: donec ui/
so miraculo pdones penitentiā egerūt: & ab
lata cuncta restituerunt. Tunc quoqꝫ sanct⁹
uir p illo orauit: & sic brachium deposuit.
Abeūtes quoqꝫ inde latrones strepit⁹ maxi/
mus qsi arborꝝ decidentiū exterruit: & oēs ī
fugam ꝯuertit. ¶ Cū aūt romā puenisset: &
claustrius ecclesiā bti petri nocte ei aperire
nollet: subito repulsis cepagulis hostia di/
uinitus cū magno impetu scō uiro apta sūt:
& eidē aditum pstiterunt: propter quod mi/
raculū a papa & pplo honorifice suscept⁹ ē.

¶ Inde recedẽs & ravennã veniens: energuminos multos clamantes se a venato torqueri: ab obsessione demonũ liberavit: egrisq; plurimis sanitatem restituit. In mediolano quoq;
a xii. arreptitios sanavit: & cecũ quẽdã illuminavit: atq; mortuũ unum suscitavit. ¶ Inde albingã pgens: pluviá aride terre atq; fertilitatẽ a deo obtinuit: in agris dũtaxat xpianorũ: fundis eũctorũ gẽtiliũ in pristina sterilitate relictis. Cum autẽ illi se idola deserturos pmitterẽt: si similẽ grãm pcipe possent: oratiõe scĩ eorũ agri imbre pfundunt: & statim tẽpla deorũ suorũ ab eis evertuntur. Sed cum draconẽ quẽdam: quẽ ipsi adorabant: veranus de antro pduxisset: & in flumie submersisset: omnẽ populũ civitatis ad xpm cõvertit: & in fide doctum baptizavit. ¶ Transiens autem alpes puellã a mortuis revocavit: cecũ quendã a nativitate illuminavit: & multos languidos diversarũ egritudinũ curavit. ¶ Demũ ad civitatẽ gavalitanã applicans in ecclesia beate marie: quã construxerat manere cepit. Ad cuius preces valens detentos quosq; in carceribus relaxavit. Post hec defuncto antistite: veran' a rege & clero ac populo i epm electus est. Qui officio suo strenue administrato omi scitate pfectus clarusq; virtutib' i pace quievit. 3. idus novembris. Cuius pheretrũ oẽs egri tãgentes sanati sunt. ¶ Verũ dum eẽt q̃stio iter cives ubinam corp' eius ponerẽt: an in cathedrali basilica an i ea quã fecerat ecclesia extra urbẽ. Levato pheretro subito palliũ quo corpus erat opertum in aere se tollẽs: funusq; precedens usq; ad flumẽ durẽtie eũctos deduxit: ubi dum populus vado simul ac navi carerent: siccato repente fluvio: eũctisq; p siccũ alveum transeuntib': palliũ iterũ p aera populum precessit: usq; ad ecclesiã beate virginis: quã scũs edificavit: ubi dum substitisset corpus ei' cõdigno tumulatum est honore.

¶ De scõ achia propheta. LI.

Achias ppheta de silo claruit i regno israel tpe hieroboã regis. x tribuum israel. Cũ enim hieroboã fuus salomõis ɔtra eum rebellasset: & de hierusalẽ egressus eẽt: invenit eũ achias pphera in agro: indutus pallio novo: qui scidit palliũ in. xii. scissuras deditq;. x. ptes hieroboam dicẽs: q̃ ita dñs deus traderet ipsi. x. trib' israel possidẽdas: eo q̃ salomon reliquisset dñm & idola adorasset: duas autẽ tribus tantũ dimitteret roboam filio salomonis: ne regnũ ex toto de domo david tolleret: iuxta pmissionẽ ei factam a deo. ¶ Post mortẽ autẽ salomõis oia que achias predixerat evenerũt. Nã. x. trib' israel hieroboã i regẽ assũpserũt: qd dictũ est regnũ israel: due vero trib'. s. iuda & beniamin roboã filio salomonis adheserunt: qd dictum ẽ regnũ iuda. ¶ Cum autẽ hieroboam rex israel duos vitulos aureos fabricasset & oẽm populũ ad ipsos adorãdos ɔpulisset: filius quoq; eius abia graviter egrotasset: misit hieroboã uxorẽ suã alieno habitu ne cognosceret iduiam ad achiam pphetã in silo: ut indicaret sibi qd futurũ eẽt de puero. Cuius advẽtũ propheta dño idicante cognovit: cum oculi ei' ex nimia senectute caligassent. Et statim mulierẽ limẽ hostii igressam vocavit ex noie: eiq; mortẽ filii pnunciavit atq; omnẽ domum hieroboam pp̃ter idolatrie crimẽ exterminãdã pdixit. Et sic omnia ut ipe predixerat ad litterã ɔtigerũt. Hic ut dicit comestor vidit in spiritu populũ ɔculcantem iuga boum: & pdixit sacerdotes conculcandos a populo. Hic etiã salomoni predixit: q̃ evertẽdus eẽt a mulierib'. Quievit autẽ scũs ppheta in pace: & sepultus ẽ i silo iuxta ilicem pridie id' novẽbris: ut ioseph' & hieronymus tradunt. Hec ex. 3. libro regum ca. xi. & xiiii.

¶ De scõ martino papa & martyre. LII.

Martinus papa & martyr hui' nominis prim' de civitate tudertina pvicie tuscie: theodoro papa prio i epatu romano successit. Seditq; annos. vi. mensem unũ dies xxvi. Huius tẽpore paulus ɔstãtinopolitan' epus: ɔstãtini ipatoris. iii. brachio fultus adversum ecclesie rectũ dogma surrexit: duas voluntates aut opationes diversas i xp̃o diffinies ɔsiteri. Qua de re martinus papa eidẽ legatos destinavit: ɔmonẽs eũ ut ab heresi sua discederet: alioqu ɔtra ipm procederet. Qui ab impatore ad suasionem pauli epi diversis psecutionib' afflicti sunt: & quidã eorum i custodiã detrusi: alii in exilium missi: alii verberib' submisi. Quapp̃ter martinus eps rome cõcilium. 105. epõrũ celebravit: in quo paulũ patriarchã tanq̃ hereticũ damnavit: & ab epatu deposuit. ¶ Tunc ipator cõstantinus misit olympiũ ducẽ & exarthũm cubiculariũ ad regẽdã italiã: & predictã heresim ɔfirmãdã. Qui olympius ut ab ipatore sibi iussum fuerat: misit spatbariũ suũ ad papã occidendũ. Spathariu' aũt invenit eũ i ecclesia scẽ marie maioris celebrãtẽ i altare qd dicit ad presepe. quẽ dum gladio extinguere niteret: divina benignitate cecitate p cussus: eum videre non potuit: Hoc audiens imperator martinũ papã a theodoro & pelluro ab eo missis: detentum ɔstantinopolim adduci fecit: quẽ in exilium chersonã misit: ubi martyrio vitã finivit pridie idus novembris. Corpus aũt eius romã trãslatum: & in ecclesia eius nomini ɔstructa: que dicit scĩ martini i montibus sepultũ est. Et cessante

episcopatus dies uigintiocto.

¶De sancto emiliano epo. LIII

Emilianus eps apud scotiam claruit. Qui ex eadem insula oriundus: dño a puerilib⁹ annis militauit. Et dũ eẽt omniũ ore laudabilis ad sacros ordies pmot⁹: opante dei gratia pontificatus suscepit officium: qui p annos plures epatu optime & de uote administrato: apostoloꝝ limina mare transfretato pegrinus uisitauit: & rediens ad patriam suã: & dũ eẽt in itinere apud fauentiã graui langore decubuit. Et post dies modicos feliciter a seculo migrauit pridie idus nouembris. Cui⁹ corp⁹ ciues fauẽtini iuxta ecclesiaꝫ sancti elemẽtis extra muros urbis sepelierunt. ¶Tẽpore pcedente duꝫ ciuitas ipsa a liprando rege longobardoꝝ depopulata & destructa fuisset: corp⁹ scti epi dudũ incognitum mansit. Veꝝ tẽpore comitis bernardini & theodolende eius uxoris reparata ciuitate cumulũ feni supra sepulturã sancti corporis: qd erat oino icognitũ ꝯstitutũ est. Vbi die quadã duob⁹ inuicẽ ꝯfabulantibus unus eoꝝ magnũ colaphũ se accepisse ꝯquestus: se illud a socio recepisse putabat: dũqꝫ ille negaret: mai⁹ subito colaphum recepit. Hoc idẽ refundẽs in socium aio uindicandi. Quod dũ iteꝝ ille fecisse negasset: nec pcussor inueniri potuisset: cognito miraculo: relato comiti facta est: qui diuinũ quicq̃ ibidem latere arbitrans: sublato feno locũ effodi mandauit: ubi sacꝝ corp⁹ eũ epitaphio: a quo pdicta ꝯtinebant̃: inuenit: & de cadauere sancto mira fragrantia erupit: quod inde leuatũ ad ecclesiã scẽ marie itra menia ciuitatis delatũ: ibiqꝫ cõdigno honore ꝯditũ ẽ: ubi miraculis corruscat.

¶De sancto hor abbate. LIIII

Hor abbas fuit habitator montis nitri deserti egypti. De quo fert̃: ꝙ nunq̃ mẽtitus sit: nũq̃ iurauerit: nulli maledixerit: nec sine aliqua necessitate locutus fuit: ut dicit heraclides. Ei hiero⁹ dicit de eo: ꝙ fuit apud thebaidem nonagenarius uenerabilis senex: qui ignorans lr̃as oblato ei codice orationẽ pmisit: & statim infusa ipsi gr̃a subito legere cepit: ac deinde litteras nouit. Hic etiã pane angeloꝝ triennio uixit: quẽ ei post biduum ꝯtinue angel⁹ ministrabat. Fratres quoqꝫ secũ morantes sepe noctu uigiles angeloꝝ cantus & hymnos audiebãt. Qui etiã multa milia hominũ ad christum eduxit. ¶Quodam tẽpore demones ad eũ in specie militie celestis aduenerunt: & regem excelsum secum deduxerũt: quẽ xp̃m esse asserentes ipm adorarẽt: & tam rex q̃ circũstantes illum adorandũ abbati hor suaserunt. Cum autem ille diaboli figmẽta dubitaret: & se quotidie regem suũ adorare diceret: nec eẽ op⁹: ut ad hoc ipsi xp̃s corpaliter apperet: protinus illusio euanuit. Sanct⁹ autẽ hor in pace quieuit pridie id⁹ nouẽbris.

¶De sancto brithyo epo. LV

Brithyus eps turonẽsis successor fuit sancti martini epi: qui prius iuuentutis tpe eius fuit diacon⁹: plurimũqꝫ eius emulus: eo ꝙ a btõ uiro aliqñ redarguebat̃: cũ iuuenilia sequebatur. ¶Cuꝫ eni quidã infirmus sanctũ martinũ quereret: ut medelã ab eo expeteret: brithy⁹ illum ei oñdit: eumqꝫ amentẽ & deliꝝ appellauit. Cum aũt eger a martino postulata obtinuisset: eps brithyũ aduocans: redarguit: quia eũ deliꝝ dixisset: qui p uerecundia se hoc dixisse negabat: sed martinus aures suas ad os eius: cũ hoc dixisset: habuisse affirmabat. Predixit autẽ illi a deo obtinuisse brithyum sibi i epatu successurum: sed multa eũ aduersa passuꝝ: quod magis adhuc brithy⁹ irridebat. ¶Post mortem igit̃ sci martini brithy⁹ in epm electus orõni uacabat: & licet adhuc supbus tamen erat corpore cast⁹. Anno aũt epatus sui .33. mulier quedam religiose uestita: que eius uestimenta lauabat: ꝯcepit: & filium pepit. Tunc omnis populus eũ lapidib⁹ ad ianuã ꝯgregatus cõtra epm exclamabãt: & crimẽ ei obiciebant. Ille aũt uiriliter negans: iussit sibi infantẽ adduci .xxx. ab ortu dies habentẽ. Quẽ p filium dei adiurauit: ut si fili⁹ eius esset: coram cunctis ediceret. Infans uero diserta lingua rũdit: ꝙ nõ erat brithyus pater suus. Populus autẽ instabat: ut quereret: quis pr̃ eius eẽt. At ille dixit: hoc ad se nõ pertinere: satisqꝫ fecisse quod suum erat: Populus aũt hoc totum magicis artibus attribuebat: & cõtra epm furibũdi clamabãt. Tunc ille ad sui purgationẽ prunas ardẽtes in byrrho suo usqꝫ ad sepulturã sci martini deportauit: quib⁹ abiectis byrrhũ inustum apparuit. Dixitqꝫ: ꝙ sicut uestimẽtum illud ab igne permãserat illesum: sic corpus suũ a ꝯtactu mulieris erat mundũ. Adhuc autẽ populus non credens epm ꝯtumeliis & iniuriis afficiunt: & a sede sua eiciunt: ut uerbũ quod sanctus martinus dixerat impleretur. Tunc brithy⁹ flens papam adiit: & septeꝫ annis in urbe permanens: quicquid in sanctũ martinum deliquerat: penitẽdo deleuit. Turonici autẽ iustinianum in epm preficiunt: & romã ꝯtra brithyum mittũt: ut epatum sibi contra brithyum defensaret. Quo eũ tenderet iudicio dei in ciuitate uercellẽsi obiit peregrinus. Populus autem armentium in loco illi⁹ substituit. Anno autẽ septimo sue peregrinatiõis brithy⁹ cũ auctoritate pape

ad sedem suā reuersus est. Et dū. vi. ab urbe miliario hospitaref: armētius eadē nocte subito expirauit. Quod brithyus p reuelatione cognouit: suisq; precepit ut surgerent: & ad tumulādū turonēses pōtificē pperarent. Et cū p unā portam ciuitatis ingredereſ: ecce ille p altam defūctus efferebatur. Quo sepulto brithyus sedem ecclesie sue reassūpsit & .7. postea uiuēs annis laudabilē uitam duxit. Et sic. 47. epatus sui āno in pace quieuit idib⁹ nouēbris. Sepultus turoni.

¶ De scō homobono ɔfessore. LVI.

HOmobonus ɔfessor apud ciuitatem cremonēsē claruit. Qui mediocribus parētib⁹ ex ipsa ciuitate pgenitus: ab ineunte etate negociator fact⁹: lucris tēporalib⁹ insudebat. Sed oipotēs de⁹ ipm satis adhuc iuuenē a ɔtubernio puerse misereq; negociationis: uocauit ad officium beate ɔtēplationis. Qui ɔmercia deserēs tēporaliū: mercator effectus ē regni celoꝝ. Quod ipse furat⁹ ē p fidem: rapuit per pniam: mercatus ē per elemosynā: uocatus per grām: secutus ē per obediētiam & opationē scām. Fuit aūt adeo misericors pater paupū: & in tantū circa eos solicit⁹ iq; subtracta sibi suisq; necessaria ea familie saluatoris erogabat. Fuit eni catholicus in fide: patiēs in tribulatiōe: assiduus in oratiōe: sobrie in semetipm: iuste ad pximū: pprie uixit i deuz. Cū aūt uenisset hora ei⁹: ut de uia festinaret ad patriā: dum ipse i oratione usq; ad horā diei primā ſm cōsuetudinem i ecclesia pnoctasset: ab itroitu misse manibus iūctis: genib⁹ terre ɔfixis: pstrauit se ante crucis uexillū: & dum gloria i excelsis deo cantaref: ad instar uiuētis i oratiōe prostratus emisit spiritū. Et cum se ad euāgeliū nullatenus eleuaret: obiisse a circūstantib⁹ dephēditur: & anno dñi. 1196. idib⁹ nouēbris sepulture deuotius ɔmēdatur. Ad cuius tumulum demōia ab obsessis corporib⁹ eiiciūtur: & oēs languidi a diuersis infirmitatib⁹ liberantur. ¶ Cū autē homobon⁹ adhuc in carne uiueret: quedā mulier bergomēsis ab imundo spiritu uexabaf: p cuius os demon clamabat: a nemine se inde eiiciēdus nisi ab homobono cremonēsi. Sed null⁹ eū intelligere poterat: qa adhuc de scō uiro nulla opinio discurrebat. Sed post ei⁹ obitum miraculis ipi⁹ a pentibus demoniace intellectis: mulier ad tumulū uiri dei ducif: & protin⁹ liberatur.

¶ De scis qnquagita sapiētib⁹ mr̄ib⁹. LVII

QVinquaginta sapiētes mr̄es apd alexādriā passi sunt sub maxētio ipatore. Qui cū ex diuersis partibus ab eodem cesare congregati fuissent: ut cum beata catharina uirgine ɔcionatrice disputarent: sicut dicef infra in ei⁹ passione. 7. cal. decēbris: & sācta uirgo a scō repleta spiritu: sua illos facūdia supasset. Protinus ad xp̄m ɔuersi sunt: & se catharine orationib⁹ ɔmendarūt. Quos maxentius iratus iussit in medio ciuitatis igne cremari. Cū aūt illi iā ex his que uirgo parauerat: in fide xp̄i edocti eēnt: & baptismū solicite expeterēt: admonuit illos uirgo dñi nihil hesitare: cū in suo forēt sanguine baptizandi. Qui benedictiōe scē uirginis acceptaa signātes se signaculo scē crucis: & i eadem fidei ɔstantia unanimes pseuerantes: ſm cesaris decretū i ignē missi: ita dño aias reddiderunt: ut nec corpora illoꝝ: nec capillus: nec uestimenta aliqualiter adusta fuissent. Quo miraculo plurimi paganoꝝ cōuersi sunt: & corpora martyꝝ rapiētes i eadem ciuitate sepelierunt idib⁹ nouēbris.

¶ De sāctis archadio paschasio & sociis martyribus. LVIII

ARchadius: paschasius: prob⁹: & eutychianus apud aphricā passi sunt sub genserico rege arriano. Qui ex hispania oriūdi apud eūdem regē chari clariq; hēbant. Et cum ex ei⁹ suasione arriane pfidie cōsentire nollēt: primo quidē ab eo pscripti: deinde in exiliū acti: postmodū aūt atrocissimis suppliciis cruciati: nouissime diuersis mortibus iterēpti illustri mr̄io occubuerūt. Cum his quoq; erat & puer ✝ paulin⁹ noīe frater eutychiani & paschasii: qui cum similiter a professione catholice fidei pturbari nō posset: diu fustibus cesus & ad ūlimā suitutē dānatus: pro xp̄i noīe martyrio coronatus est. Quoꝝ omniū passio recolitur idib⁹ nouembris. Hec ado in martylogio ex dictis hieronymi sumpto.

¶ De scō serapione martyre. LIX.

SErapion martyr apud alexādriā passus ē sub decio cesare. Quem persecutores domi ei⁹ reperiūt: crudelissimis affecerunt suppliciis. Ita ut ei omnes iūcturas mēbroꝝ prius soluerēt. Deinde ipm de superioribus precipitauerūt. Sicq; colliso capite & excusso cerebro xp̄i martyr efficitur. 18. cal. decembris.

¶ De scō uenerando martyre. LX.

VEnerandus martyr apud trechasinā ciuitatē passus ē sub aureliano iperatore. Qui cū eēt fili⁹ fabiani nobilissimi eiusdē ciuitatis gentilis: ex curiositate psalteriuz xp̄ianoꝝ legebat. Cum aūt uersoz illū. Aspges me dñe isopo & mundabor ꝛc. nulla ratione itelligere posset: & ex hoc plurimū anxiat⁹ eēt: angelus dñi eidē appuit: & uersū

illum de baptismo xp̄ianoꝝ eāposuit: ac ī fide xp̄i iuuenē instruxit. Sed cū exinde idola amplius adorare nollet: a pr̄e suo modicum obiurgabat. Exiens aūt ciuitatē die quadā & ueniēs ad fluuium sequanā: eidē xp̄us apparuit: & pfecte credentē in fluuio baptizauit. Deditq; illi baculum aridū: mandans ut ipm in terrā figeret: & signū uideret. Discedente uero dño uenerand⁹ baculū fixit: mox q; flores & frōdes pduxit. Quo uiso miraculo. 8io. hoies pagani ꝯuersi sunt. ¶ Audiens hec impator aurelianus ad ipsam ciuitatem accessit: & uenerandū teneri fecit: ac sacrificare nolentē iussit eū sup scamnū ferreū catenis ligari: igneq; subterponi: oleoq; desup iactari. Et dū ītact⁹ ab exustione pmansisset: fecit eū in carcerē recludi: ubi xp̄o ei apparente ꝯfortat. Mane aūt impator eūdigatum ad stipitē sagittari fecit: sed sagitte ī aere pendentes: in nullo ipm ledere poterant: una uero ex sagittis ꝯuersa retrorsum impatorem uno oculo excecauit. Quē aurelian⁹ die sequēti decollari mādauit. Verū āteq̄ milites ad carcerem in quo detinebat uenissēt: ruptis uinculis & apto hostio xp̄i martyr p medios milites fugiebat. Illi uero martyreꝫ xp̄i usq; ad flumē sequanā insecuti sūt. Qui sup aquā siccis pedibus ambulauit usq; ad locū: ubi eū xp̄s baptizauit. Sicq; flumen ex alia pte transiuit. Milites uero trāsuadantes illum pcutere nō audebant. At ille eos hortabatur: ut sibi iussa ꝯplerent: mādans ut de sāguie suo ipatori deferrēt: de quo excecatū oculū liniret: & sic lumē reciperet. Post hec aūt sanct⁹ martyr suū dño spiritū ꝯmēdauit & p se in quacūq; necessitate inuocātib⁹ exorauit. Factaq; uoce ad eum de celo: q; ipsuꝫ dominus exaudisset: decollatus est. Cui⁹ corpus trūcatum se leuauit: & caput tollēs manibus p passus. 49. portauit: ibiq; cecidit: ubi & a xp̄ianis sepultum est. 18. calē. decēbr. Imperator uero de eius sanguine oculum liniens lumen recuperauit.

¶ De scā ueneranda uirg. & mar. LXI

Veneranda uirgo apud galliā passa ē sub asclepio pside. Hec fuit filia agathonis & polite ei⁹ uxoris xp̄ianoꝝ de pribus galliacū. Qui. 35. annis in ꝯiugio sine ple manserunt. Orone tandē ad deū fusa filiam obtinuerunt: quā pr̄ uenerandā uocauit: eā q; sacris litteris erudiri fecit: & ieiuniis assuefecit. Puella uero in sanctitate uite pficiens annoꝝ. 30. cepit uerbū dñi pdicare: & p annos. 9. iugiter xp̄ianos in fide dñica ꝯfortare. Anno autē etatis sue. 40. romam uenit: & xp̄m annunciare cepit tpe imperatoris antonini. Prefect⁹ aūt antoni⁹ audiens q̄plures p eius exhortationē ꝯuersos: ipsi⁹ allect⁹ pulchritudine: ut occasionē eā cognoscendi captaret: cepit puellā ad deoꝝ sacrificia inuitare. Quā sacrificare ꝯtēnentē: iussit eā in terrā extēdi: & palmas ac pedes lignis affigi atq; neruis crudis uentrem ei⁹ cedi: lapidem quoq; magnū uix a quattuor uiris delatum ei⁹ uentri supponi. Orante uero scā lapis diuina uirtute longi⁹ abiicit: & claui de ipsi⁹ manibus & pedib⁹ ab āgelo euellunt. Quo uiso miraculo multi gentiliū ꝯuertunt. Et dū baptismū expeterent: nube celesti obumbrant: ac uoce de celo lapsa: imbre supno pfusi baptizant. Quos oēs pfect⁹ in xp̄i confessione iussit decollari. Sanctā autē uirginē in lebetē eneum aqua oleo pice ac sulphure bullientib⁹ plenū imitti: & dieb⁹. 7. desubter ignē iugiter ministrari: quib⁹ elapsis uirgo diuina grā pmansit illesa. Quod dū pfect⁹ ad uidendū accederet: aqua ebulliēs eū excecauit. Illa uero lutum ex sputo fecit: & oculos eius liniuit: eiq; uisuꝫ restituit: & ad xp̄m ꝯuertit. ¶ Inde accedens ad aliā ciuitatem xp̄m annūciabat: ibiq; a quodā alio imperatore noīe themio ꝯphendit: & ingenti draconi: q; hoiēs deuorabat: exponit: que signo crucis edito draconē discerpsit: demōe p aera horribiliter pstrepente. Sicq; rex ille cū oi populo ad xp̄m ꝯuersus est. ¶ Deinde ueniēs ad terciā ciuitatē a pfecto asclepio detinet: a quo i lebetē eneū pice & oleo liquētibus plenū mittit: sed orone inde illesa educit: fracto quoq; mox lebete p frusta plures de astātib⁹ paganis letaliter ꝯburunt. Hoc uidēs asclepi⁹ uenerandā decollari pcepit: que ad passionē ducta: dū p cūctis se inuocantib⁹ exorasset: audiuit uocem de celo se fuisse in oib⁹ exauditā. Sicq; ꝯuersis ad xp̄m 990. uiris capite cesa est: cui⁹ corp⁹ xp̄ianus quidā uoie antimus rapuit: & ipm uenerabiliter sepeliuit. 18. calē. decēbris.

¶ De scō eugenio ep̄o & martyre. LXII

Evgenius ep̄s & mr̄ apud ciuitateꝫ parisius passus est. Qui eū eēt discipul⁹ bti dionysii epi pariēsis ab eodē toletan⁹ pōtifex ordīat⁹: & ad ipsam urbē pdicatiōis grā missus est. Et postq̄ ibidē multitudinē populi ꝯuertisset: desiderio uidendi magistrū uehemēter accēsus parisius redit. Cū autē puenisset ad locū quendā uoie diolū: q a ciuitate pariēsi q̄tuor milibus distat: a paganis cētus: & ab eisdē in ꝯfessiōe nois xp̄i decollatus est. Corp⁹ quoq; ei⁹ in flumine herasii p iectū est: ne a xp̄ianis inueniret. Quod licet diebus plurib⁹ elapsis delituisset: nulla corruptione uiolatū est. Postq̄ aūt gentiliū pfecutiu cessauit: sanct⁹ martyr cuidā hercoldo ipsius uille languēti in sōnis appruit: & ipm ab īfirmitate liberauit: atq; ut ipm sepeliret

cōmonuit. Ille uero ad corp⁹ accedēs: illud ac si ea die fuisset decollatum inuenit: quod plaustro impositū ad monasteriū sci dionysii deferre curabat. Sed diuino nutu bub⁹ ultra uiri predium pcedere nō ualētibus: ipm ibidem sepeliuit: ecclesiam desup edificauit ubi & ad pñs quiescit: miraculis elucescens qui passus est. 17. calē. decēbris.

¶ De sancto eugenio epo. LXIII

Eugenius eps cesarieñ apud eandem ciuitatē uita & sapia luculēta floruit: q origenis auditor fuit: & eiusdē ei⁹ magistri atq; pāphili martyris bibliothecā corruptā labore multo in mēbranis restaurare conatus ē. Feruntur etiā uarii multiplicesq; tractatus: quos noste nō est facile oib⁹: q & apud ipsam cesaree ciuitatē in pace quieuit: Hec hiero⁹ libro de uiris illustribus.

¶ De sancto machuto epo. LXIIII

Machutus eps: ut ait sigibert⁹: tpe iustiniani impatoris in britannia claruit: qui pentib⁹ generosis ortus est matre iā plus q̄ sexagenaria: que soror fuit aimonis fris sācti epi sampsōis. Hec eni ad monasteriū: qd dr caruania ex deuotiōe cū eēt pgnās deueniēs: filiū machutū siue madoniū futurū monachū enixa ē: quē scūs brandan⁹ ipsi⁹ loci abbas baptizauit: & educauit: sibiq; a pueris bus cōmeodatū sacris lrīs erudiuit: ac monachū suū fecit. ¶ Hic dū eēt adhuc puer die quodā cū ceteris pueris i littore ludebat: & ab aliis secedēs dormitauit: crescēteq; mare cuncti pueri recesserūt: & machutū dormiētez dimiserunt. Fluctus itaq; locū: ubi puer dormiebat circūdātes q̄si insulā dimiserūt: litt⁹ quoq; diuinit⁹ adeo creuit: q insula modica q̄si mōticul⁹ effect⁹: ne maris elationes sup soporatū puerū: & circa ipm possēt ascēdere: defensauit. Qui qdē mōticulus a mari circūdat⁹ in testimoniū miraculi ibidē manet usq; in diē hodiernū. Excitatus aūt puer & se ab undis circūdarū uidens: ac timēs ualde: orōni se cōtulit. Cū aūt a cōdiscipulis brādanus audisset: q puerū soporatū dimisissēt: p puero hesitās orare cepit: cui angel⁹ quō deus illū suauerat reuelauit. Illeq; ad litt⁹ ueniens: puerū in insula uidit: & cū nauicula illū ad se deferri mādasset: puer usq; in crastinū se ibi dimittendū rogauit: psalteriū tū suū ad legēdū sibi mittēdum postulauit: qd dū illuc detulissēt: iubēte puero sup fascē alice illd posuerūt: ipmq; alica sup undas ad machutū detulit icorruptū. Sequenti uero die puer nauicula ad monasteriū delat⁹ est. ¶ Quodam mane dū brandanus ad matutinum surrexisset: & lumie carēs puero iussisset: ut carbones ad laternaz accēdendā sibi ex coquina deferret. Machutus ad coquinā descendit: & cū nō haberet quicq̄ patum in quo carbones tolleret: in sinu prunas detulit: & uestis eius oino inusta pmāsit. ¶ Temporis processu ipse i epm sublimatus ē: qui miraculis clarebat. Qui etiā cū beato brandano pluribus āns p mare nauigauit: isulā imā: que paradisus dicitur exquirētes. Sz eā minime inuenire ualentes icolumes ad ppria redierunt: ut dictū ē supra i legenda scī brādani. 18. cal. iulii. Eodē itaq; tēpore dū i maris oceani isula quadā: sepulchrum mire magnitudinis reppissent: & mirātes illud an alicuius hōis esse potuisset: machutus orationē ad deum fudit: & gigantē nimie proceritatis iacentē i tumulo suscitauit. Qui gētilē se eē dixit: & ad inferna dānatū. Sed baptizatus a machuto pedib⁹ p mare uadādo nauē fune trahere cepit: ut optatā insulā inuenirēt: uerū tēpestate maris redire coacti: dū ad gigātis insulā reuersi eēnt. Ille iterū obdormiuit i pace. ¶ Hic etiā die scō pasche celebrata missa mortuū alterū suscitauit: qui mox excitatus uinū in potū a scō postulauit. Cū aūt papside marmorea aqua scō epo oblata eēt: ipse signo crucis aquā cōuertit in uinū: & marmorem mutauit in uitrū. ¶ Rusticus quidā lapidē iaciēs: suem cāu oppsserat: timēsq; ne a dño suo ex hoc uapularet: nimium deplorabat. Sed uir dūi superueuiēs suem illico suscitauit. ¶ Deniq; pp ciuiū suorū iprobitatē britanniā deseruit: & in aquitanie plaga cū cenobitis pmāsit: ubi dū asinum monasterii ligna deferētem lup⁹ deuorasset: ad nem⁹ accedens lupū inuenit: & in cōtinēti diuinit⁹ adeo māsuefecit: ut cū monachis domestice habitaret: & aselli onera cūcta de cetero baiularet: eiusq; opa pficeret. Qui & in pace quieuit: xvii. cal. decēbris.

¶ De scis felice epo & sociis mrib⁹. LXV

Felix eps cū sociis. 30. mrēs apud nolam cāpanie citatez passi sunt. Hic enim a. xv. etatis sue āno miraculorū isignis glorie fuit. Et ad dcē ciuitatis pōtificiū puenire meruit. Qui & sub pside martiāo cū prefatis sociis: 30. capitis abscisione pro xpi nois cōfessione mrium cōsumauit. 17. cal. decembris: ut ait ado.

¶ De scō fidentio epo & mre. LXVI

Fidentius eps armenius & martyr passus ē apud ciuitatē altiuū sub tēpore maximiani ipatoris. Qui cum plerisq; xpianis detentus: & pfecto psitatus: dum oia idola diceret esse demonia: primo dieb⁹ pluribus in carcerem reclusus est. Deinde eductus & in ligno suspensus ungulis ferreis in laterib⁹ laniatus usq; ad ossiū nudationē: cū hec oia

ꝯstātius tolerasset: iteꝝ i ergastulo nicular⁹ est. Et appente sibi xp̄o ipmq; ꝯfortante ab oībus plagis sanatus est. Custodes uero carceris: dum nocte illa uoces cantantium audissent: p foramē aspiciunt: & multos cū eo in albis psallēres uiderunt. Quod dū pfecto nunciassent: illeq; ad foramē carceris ueniēs hoc idē uidisset: & xp̄ianos magicis artibus illuc introisse putasset: locum armatis circūdauit: ut nullus euaderet: aptoq; carcere solum sidentium inuenerunt: quē fame afflictū iteꝝ eduxerunt: & mandato pfecti cum sacrificare nollet: in ignē copiosum uinctum miserunt: ubi orās emisit spiritū. Corp⁹ uero oino ab igne pmansit intactū: q passus ē .16 calē. decēbris. ¶ Tēpore pcedēte i uilla pulueraric duob⁹ bubulcis laborantibus: & ad prādium uicissim se uelle ire dicētibus. Audita est uox dicēs: nōdū eē horā prandendi: qui neminē uidentes stupefacti: dum eandē uocē iterato audissent: & tertio quasi pauefacti abirent: audierunt eandē uocē dicentē ut irent: quia iā hora eēt: & q her ep̄o significarent. Illi uero paduam accedētes ep̄o paduano pdicta significare curarunt. Qui oratione premissa: & p senē quendam ei apparētem admonitus fuit: ut ad locum accederet: & corpus martyris inueniret. Venientes igit ep̄s cler⁹ & populus: & terrā sex passib⁹ effodientes: inuenerunt arcā marmoreā cū corpore sancto: & tabulā scriptā ꝯtinentē. Hic est corp⁹ sancti sidētii ep̄i & martyris: quod naui imponentes: ut paduā deferrent: cū sero factum eēt: & naute quiescere aliquantulum decreuissent: excitati diluculo: ut abirent: inuenerunt se iuxta portā estensem: uolentes autē arcā de naui educere: nequibāt. Tunc apparuit pauper cum curru hortans illos: ut arcam secure plaustro imponerēt: & uaccis dimitterent portandā: ubi deo placitum esset. Quod illi facientes: & currum sequentes circa padue cōfinium iuxta ecclesiam sancti thome positum in uilla campanie meladini uacce substiterunt: ibiq; arcā deposuerūt: Et statim pauper cum curru & uaccis disparuerunt: ibi ergo sepulto corpe ecclesia desup edificata est. Sed ram⁹ querci quē bubulcus ille i curru posuerat: ut uaccis umbrā faceret: ab eo ibidē plantatus in quercū maximā illico excreuit: ibiq; manet usq; in presentem diem.

¶ De sancto eucherio ep̄o. LXVII

EVcherius ep̄s apud lugdunum ciuitatē claruit tpe ualentiniani secundi imparoris: hic nobili senatorum genere ort⁹ habitu religiōis assūpto seculoq; relicto dudū i agro suo sup flumē durētiā in spelūca reclusus xp̄o domino seruiebat. Defūcto uero lugdunēsi ep̄o: dum cler⁹ & populus p diuina uolūtate requirēda triduo ex more ieiuniis & orationib⁹ istarent: reuelatur eis per pueꝝ eucheriū senatorē eligendum: qui in tali degebat spelūca. Ad quē illi archidiaconū & clericos miserūt: ut eum adducerēt. Qui causa eoꝝ aduentus cognita: iurauit se spōte inde nō egressuꝝ: unde effracta clausura antri ipm inuitū & renitētem eduxerunt & ductum lugdunū in ep̄m ordinauerunt. Cui⁹ uxor ✝ galla cū duab⁹ filiab⁹ suis. s. ✝ ꝯstantia & ✝ iulia: ad spelūcā sci eucherii accesserunt: & ibidem incluse de cetero deo seruierunt. Ipse aūt uir dn̄i postq̄ impleuit ministeriū xp̄i feliciter ad xp̄m migrauit .xvi. cal. decēbris. Hic ad quēdam uarianum suū propinquū de ꝯtemptu mundi & secularis philosophie epistolā scholastico s̄mone cōscripsit. Scāꝝ etiā scripturarū obscura quedā capitula disseruit: ut dicit gēnadius.

¶ De scō eadmundo ep̄o. LXVIII.

EAdmundus archiep̄s cātuarieñ. apud angliā claruit. Qui ex albēdone uilla natus: ob reuerētiam sci martyris eadmūdi: tali noie a matre uocatus ē. Cui⁹ pater eduardus de consensu ꝯiugis in monasterio uitā finiuit. Mater uero sci noie moabilia in seclo spiritualiter uixit: & filiū a pueritia disciplinis spiritualibus erudiuit: carnē ieiuniis domare: & uirginitatē seruare suasit: quod ille ppetuo obseruauit. Missus aūt parisius ad studium breui tēpore in artib⁹ magistrat. Sed a matre i extremis laborāte domum uocat: que filium suū bn̄dixit: eiq; quam uiderat uisionē narrauit: q. s. uidisset eadmundum spineā coronam gestantem: & suis radiis usq; ad sidera protendentem. Defuncta uero matre iuuenis rediens uidit agrum nigerrimis auibus plenum efferentibus corpus teterrimum. Exposuitq; socio: q rusticus in ipsa uilla nuper defunctus fuerat: quem demōes asportabant. Qui & ita per omnia contigisse inuenerunt: ut autem perpetuam a uirgine gloriosa uirginitatem obtineret: eius imaginem sculptam anulo subarrauit: in quo angelica salutatio exarata erat. Qui quidem anulus postmodum i digito ipsius defuncti miraculose repertus fuit. ¶ Cum autē filia iuuēcula hospitis sui parisiēsis ad se cognoscendam illum sepius impetisset: & ille eam plerumq; sermonibus redarguisset: nolentē desistere secreta hora ad eius studium inuitauit: ubi eam ipoliatā & aliquātulū flagello uerberatā corripuit. Aliā etiā ꝯiugatā dona ei plurima allectiua ad amorē offerētem spretis munerib⁹ ꝯminationibusq; et illatis

ꝙ nisi ab iceptis desisteret tomisa uiro suo pā
deret: a simili pulsatione ꝯpescuit. Ad augē-
dum quoq castitati ꝓpositū: omni tempore
uite sue carnē cilicio domuit: & tēpore qua-
dragesimali loricā plūbeam portauit. Ieiu-
niisq arduis carnē affixit: feria. vi. semper i
pane & aqua ieiunauit: & aliqn nihil potauit
nec ꝓpter ea aliqn a studio uel lectione ces-
sauit. ¶ Quēdam auditorē suum egenū & e-
grotantem ad domū suam detulit & humani
ter tractatū usq ad ꝯualescētiā eius curam
egit. Alium quoq eius discipulū in brachio
languentem: miraculose sanauit. Cum autē
per annos. vi. i artib⁹ scholas rexisset: appuit
ei mater eius per somniū: & tres circulos in
eius manus palma signauit: in noīe patris &
filii & spiritusſci. Qui mox excitatus ad stu
dium theologie trāsiuit: in quo breui tēpor
admodū profecit: & factus magr legere ce-
pit. Nocte quadam in somnis aspexit ex igne
sue domus. 7. faculas educi. Et ecce mane. 7.
eius auditores scholis relictis: ab abbate clu
niacēsi: abducti & monachi effecti sūt. ¶ Di
sputatur⁹ semel de trinitate: uidit p somnū
colūbam de celo eucharistiā sibi in ore mit-
tentem: & excitatus mirabiliter disputauit.
¶ Nocte quadā in sōnis a diabolo ut sibi ui
debaṫ oppssus: dū crucē sibi iprimere uellet
illeq manū ei⁹ teneret: adiurauit eū p effusi-
onē sāguis xpi: ut se dimitteret: & stati dimis
sus est. Audiuitq a demōio malignos spirit⁹
nihil tantū timere qntum adiurationē predi-
ctam. ¶ Igitur in scitate & doctrina ꝓficiēs
a sūmo pontifice legatus ordinaṫ: ad uerbū
crucis in galliis predicandū. Quod quidem
officium sollicite administrauit. ¶ Lomestre
autē predicās: dū iuuenē crucem assumere
uolentē uxor eius p pallium abstrahere uel
let: manus eius statim ꝯtracta est. Que dum
una cum uiro crucē ab eadmundo sumeret:
ꝯtinuo sanitatem recepit. ¶ In uilla quoq
abstrauo iuuenis similiter cruce signari cu-
piens: ab amasia abstrahebatur: illaq proti
nus excecatur. Sed orante scō uisum recupe
rauit: & pniam egit. Cum apud uigorinā ꝑ
dicaret: & nubes aquosa ꝯsurgens populum
exterreret: uir dn̄i precepit nubi: ne uerbū
dn̄i impediret. Statimq pluuia populo di-
misso ad circuitum oium declinauit nemine
illoꝝ perfuso. Nocte quadā ad studium dor
mitauit: & candela accēsa super bibliā ceci
dit: qui post horam excitatus: fauillā excus-
siauit: & librum omnino intactum inuenit.
¶ Alias etiā dum ad lumē studeret: eodem
soporato uent⁹ lumē extinxit. Sed ille excita
tus nomē beate uirginis inuocauit: statimq
lucerna accensa est. ¶ Apud antracem in pe
de grauatus: tres sibi cruces i circuitu mor
bi ipressit: & subito sanatū se sensit. ¶ Cili-
cina femoralia sua ex antiquitate delectamh
eius cubiculario in igne posita inusta pmā-
serunt. ¶ Post hec electus ē archieps cātua-
riensis: qui licet diu recusauerit tandem pre
cibus multoꝝ humiliter assensit. In quo cul
mine positus humilitatē in omnibus preten-
debat: uitamq adhuc artiorē q primo serua
bat: muneraq omnia respuebat. Multas aūt
persecutiones pro libertate ecclesie passus
a sede sua se absentare ꝯpulsus est. Sed ante
suū discessum quēdā febre laborantē aqua
benedicta solūmodo ꝯspersum sanauit. Cle-
ricum etiā suū quendā quartana uexatū miss-
so in ore ipsius bolo murene a langore cura-
uit. Quendam quoq nobilē i genu guttam
patientem sanitati restituit. Multa etiam fu-
tura prophetico spiritu predixit. ¶ Nocte
quadā eidē beatus thomas martyr appuit:
uolentiq pedē eius deosculari dixit: ꝙ cito
os suum osculaturus eēt: ipsius obitum i ꝓ-
ximo uaticinās. Egressus enim de anglia ad
monasteriū pontiniacū se contulit: ubi uer-
bum dei annūcians modico tēpore mansit.
Inde propter grauem egritudinē sortiacū
delatus: ubi sanior aer erat: predixit ꝙ tali
die illuc esset reuersurus. Quod quidē eo de
functo & corpore eius pōtiniacū delato eue-
nit. In sortiaco itaq dieb⁹ aliquibus languēs
sumptis deuote ecclesiasticis sacramentis in
pace quieuit. xvi. cal. decembris. Die uero
quā predixerat: corpus eius pontiniacum ē
translatum: & i ecclesia collocatū: post dies
7. infra quos sepulchrum ei⁹ parabaṫ: icor-
ruptū omnino ac multū redolēs inuentū &
& pluribus interim claruit signis: ubi eum
honore tumulatum seruatur. Ibiq in mira-
culis uiuit.

¶ De scō dionysio episcopo. LXIX.

Dionysius eps: ut habet libro. vi.
ecclesiastice historie apd alexan
driam i multis ꝯfessionibus satis
clar⁹ effect⁹ ē. De quo & hiero
nym⁹ libro de uiris illustrib⁹ di
cit ꝙ sub heracla eiusdē urbis epo cui & ipse
i epatu successit: scholā tenuit: & isignis ori
genis auditor fuit. ¶ Hic a psecutorib⁹ iēt⁹
dū caput suum iudici offerret impatori ꝓ-
munere destinādū: in castro quodā desti qd
cefrō appellaṫ i exiliū truditur: ubi gētiles
oēs ciues erāt. Qui eū primo hostili animo
excipiētes: tandē pars maxia eoꝝ ipsius uer-
bo & exēplo ad xpm cōuersa est. Quo a iu-
dice ꝯpto: ad locū aliū pene ihabitatū rele-
gat⁹ ē. Cūq ad xpm multi xpiani ex locis ui
cinis ꝯfluerent: dionysius & cum eo caius &
petr⁹ diacōes catenis uincti & diu crucia-
ti i qddā destū bebie missi sunt: ubi eos uiue
re triū dieꝝ uictos reliquerūt: qui tn̄ ab an-
gelo ꝯfortati & soluti sūt. ¶ P⁹ aliqd uero

tēpus dionysius anno.12.galieni imparatoris reuersus alexnadriam ꝑfect⁹ senio quieuit ī pace.15.calē.decembris.15. āno sui epatus. ¶Hic multa ꝓbatissima opuscula scripsisse traditur. Scripsit eni de penitētia lapsoꝝ ad egyptios. Hortatoriū de martyrio ad origenem. Itē aliud ad laodicēses. Ad armenos de paientia. Ad cornelium romanū pontificem scripsit plurima. Ad fabianū antiocheoum epm̄ scripsit de his q sub decio pricipe martyrii agones apud alexādriā passi sunt. Scripsit & ad romanos epistolas de ministeriis. De pace. De penitētia ad quosdā qui nouatū hereticū sequebanť. Itē ad eosdem alias duas ex quo ad fidem ꝯuersi sunt. Sed ad multos alios uaria & diuersa scribens studiosis quibusq; instructionū & doctrine copiosissimam materiā dereliqt. Scripsit & libros de baptismo ad philemonē. Itē ad dionysiū urbis romane ꝑsbyteꝝ. Itē ad rumanū pontificem. Itē libꝝ de repromissionibus futuris. Aduersus celsum quendam epicuꝝ philosophum:q ꝯtra nos libros scripserat octo uoluminibus rñdit. In euangeliū matthei.25. cōmentarioꝝ libros edidit. In.12.prophetis plurima cōmentatus est. Extant eius epistole ad philippum imperatorem eiusq; coniugē seuerā. Itē ad fabianū papā & plurimos ecclesiaꝝ principes ꝓ catholica fide. Extant & alie ad diuersos scripte: quaꝝ centum numero scribit eosebius in libros digestos se tradidisse memorie.

¶De scis oeysello & uictoria mrib⁹. LXX

Cysellus & uictoria martyres apud ciuitatē cordubā prouīcie hispanie passi sunt: qui post diuersa eis supplicia illata ob ꝯfessionem nois xp̄iani uictoriā martyrii gladio cedente pcipere meruerunt: ibiq; sepulti coluntur: ubi etiā ob ꝯmendationē pcipue mortis eoꝝ eodē die ipoꝝ martyrii rose sancte singulis ānis diuinit⁹ colligūť. Qui passi sunt.15.calē.dcēbris. Hec ado.

¶De sancto amano epo. LXXI

Amanus eps apud aurelianū elaruit ipe honorii imparatoris: qui brō euurcio in epatū eiusdem ciuitatis successit. Ingressus aūt ciuitatē postulauit cuidā exagrippo miliū ꝑfecto: ut uinculis ꝯpeditos relaxaret: quod dū ille facere renuisset: lapis repente de turri decidit & caput exagrippi percussit: quo pene exanime domū delato: sanct⁹ aman⁹ ad eū intrauit: & orōnē ꝓ ipso effudit: statimq; sanguis de cerebro manare desiit. Ille aūt mox liberatus & penitēs: ut sanct⁹ uir postulauerat: cōpeditos absoluit. ¶Cū ecclesiā suā altius extolli faceret: mes qdā ꝓtomagister de tecto lapsus q̄si in extremis iacebat extinct⁹: sed postq̄ sanctus eps eū tetigit: & p manū apphendit: cōtinuo surrexit illesus. ¶Post hoc aorelianēsis ciuitas ab attila gothoꝝ rege obsessa est. Cuȝ aūt supra muri aditum leuatas cū reliquiis sanctoꝝ celebrans cū populo circuiret: sacerdos quidā a barbaris captus eū redarguit dicens: q; similia in aliis ciuitatib⁹ fecerūt & nihil eis ꝓfuerat: quod eū ille dixisset: protinus expirauit. Veꝝ dū gothi urbē ipugnarent: amanus muꝝ ascendens: ꝯtra hostes expuit: & subito tant⁹ sup eos imber descēdit: ut a dimittendo ꝑlio oino cōpulsi ad castra redierint. Dū aūtē eps ad eos exiuisset: & ꝓ populo intercedens ab attila nihil penit⁹ obtinere potuisset: sed die sequenti aduersarii urbē uiolenter intrātes plaostra eoꝝ spoliis onerarant. Amanus p spiritū arelatū delat⁹ etium patricium romanum in subsidiū conuocauit: qui ꝯtitus eodē die diuino nutu cū exercitu suo illuc deueniēs: gothos inuadēs expugnauit: ipsos de ciuitate maxima cede fugauit. Deus aūt meritis sui sci oēs ciues illesos ꝯsuauit: ꝑter illos qui de meritis amani diffisi ianuas aduersariis reserarunt: quaȝ euā uictoriam ubertas immensa fructuū est subsecuta. Quieuit aūt scūs in dño āno honorii impatoris.12.15.calē.decēbris.

¶De scō gregorio epo turoneñ. LXXII

Gregorius turoneñ eps ordinat⁹ est āno iustiniani septimo: ut ait sigibertus: in oibus clarus. Hic de aluernia oatus: dū per ptes illas transiret: & orta tēpestas atq; tonitrua & fulmina oēs exterrerent: ipseq; reliquias quas ad collum gerebat tempestati offendisset: diuisus nimbus a dextra ei⁹ & leua iter illesum ꝑtereuntibus dimisit. Ipse aūt ex hoc aliquali inani gloria motus cōtinuo diuino iudicio de equo cecidit: & allisus diebus pluribus decubuit. Sicq; abinde de propriis meritis non esse presumendum didicit. ¶Anno igitur.172.post obitum sancti martini cathedram turonensem regendā accepit: qui ecclesias plures construxit: & libros plurimos compilauit: atq; signorum mirabilibus claruit. ¶In quadam enim uilla cum domus pauperis rustici igne accensa esset: que aqua deficiente omnino extingui non ualeret: ꝓductis de sinu reliquiis igniq; oppositis domum cum rebus omnibus ab incendio liberauit. ¶In rhemensi oppido referendarium quendam sigiberti: qui diebus pluribus aure una surduerat: dum sermocinaretur: ad auditum clarū reduxit. ¶Apud pictauiū post orationē factaȝ ad sepulchrum sci hilarii dum radegūdem reginam uisitasset: & ipsi ambo diuinis colloquiis mutuo instarēt: oleum qd ante crucem sci hi

larii guttatim manare ꝯsueuerat infra unam horã in tantũ profluxit: ut sextariũ exundaret. ¶ Et cũ inde discessisset: & dicta regina in pace quieuisset: gregorius p nũcium requisitus ipsam sepeliuit. Hic ãnis. xii. ante beatũ gregorium papã magnũ eps factus: eo i põtificatu sublimato romã adiit: & eidẽ in amicitia ꝯiunctus: ab eodem bonorifice susceptus & tractatus fuit. Cũ autẽ gregori⁹ papa gregoriũ epm uti statura pusillum miraretur: tãote uirtutis uirum: audiuit ab eodem uersiculũ illum. Ipse fecit nos & nõ ipsi nos: qui eius cogitationẽ ab eo per spiritũ cognitã nouit: & ab eodẽ ueniã postulauit. Et deinde uiri meritis admiratus eũ est amplius reueritus. Quieuit in dño uir scũs. xv. cal. decẽbris. Sepultusq; ẽ in ecclesia turonẽsi ad leuam beati martini. ¶ Hic francoꝝ regũ scripsit bistoriam incohans a feramũdo primo ipsoꝝ rege: & usq; ad theodoricũ dagoberti scdi filiũ claro & aperto stilo deducẽs. Scripsit & uolumẽ miraculoꝝ beati martini & alia plura.

¶ De scõ gregorio epo hispaneñ. LXXIII.

Gregori⁹ eps apud bispanias clarus. Hic liberiensis eps fuit: qui ad extremã usq; senectã tractat⁹ diuersos mediocri ſmõe texuit. Et de fide catholica uolumẽ elegans ꝯpilauit. Et apud liberiẽsem ciuitatem uite & ſmone ꝯspicuus in pace quieuit. Ibidemq; sepultus in uirtutib⁹ uiuit. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De dedicatione basilicarum apostolorum petri & pauli. LXXIIII

Dedicatio basilicaꝝ apostolorum petri & pauli rome a beato siluestro papa facta ẽ. xiiii. cal. decẽbris. Cum enim ꝯstantinus ipator ab eodẽ scõ pontifice a lepra mundatus atq; baptizatus ecclesiã in honorem saluatoris mũdi fabricasset: uidelicet in proprio lateraneñ. palatio: quã etiam prefatus papa consecrauit sicut dictũ est supra in eius dedicatiõe. v. id⁹ nouẽbris: prefat⁹ xp̃ianissimus princeps basilicas duas in honore apostoloꝝ a fundamẽtis erexit. Fecit eni basilicã btõ petro apostolo i templo apollinis iuxta palatiũ neronianũ i uaticano: ubi idez apostoloꝝ princeps crucifixus ẽ. Itẽ aliã basilicam btõ paulo apostolo extra urbem in uia ostiẽsi: prope locũ ubi decollatus ẽ. Et i qualibet ipsaꝝ ecclesiaꝝ dũ terra foderetur ad fundamẽta locanda: p̃dict⁹ gloriosus augustus i exẽplum sũme humilitatis & deuotionis. xii. cophinos terre effosse ad honorez xii. apostoloꝝ propriis humeris baiulauit. Ipsasq; basilicas mirificis donis & ornamẽtis in auro & argento & gẽmis iſinuti preciũ magnifice dotauit: quas ambas ecclesias beatus siluester papa uno & eodẽ die cõsecrauit: & i altari utriusq; ossa apostoloꝝ petri & pauli mixta locauit. Postq̃ enim cornelius papa apostoloꝝ corpora de catacumbis leuata ad loca ubi prius sepulta fuerãt reportauit: sicut dictũ ẽ supra i passione petri apostoli. 3. cal. iulii. Et beatus siluester ecclesias eoruz consecrare disponeret: ossa ambuꝝ apostoloꝝ isimul ꝯmixta i lance sũma reuerẽtia equaliter põderauit: & medietatẽ i una ecclesia: & reliquã medietatẽ i alia collocauit. Et utrãq; ipsaꝝ basilicaꝝ i ãniuersarius ipsi⁹ cõsecratiõis festo. 7. milib⁹ ãnoꝝ idulgẽtie dotauit: aliis quoq; tẽporib⁹ ꝯtinuis spaleẽ ueniã multuꝝ ãnoꝝ ipas ecclesias uisitantib⁹ ꝯdonauit. ¶ Tradũt romani i eoꝝ chronicis ãtiqs scriptũ ꝯtineri: q; dũ scũs siluester ad instantiã ꝯstãtini augusti ex sũma deuotiõe utrãq; ecclesiã apostoloꝝ uno & eodẽ die cõsecrarẽ decreuisset: ut sicut uno & eodẽ die recolit festũ eoꝝ passiõis: sic agerẽt & eoꝝ basilicarum ꝯsecratiõis. Et prio ecclesiam bti petri ipe pontifex dedicasset. Deinde ad ecclesiam bti pauli p. iiii. miliaria distantẽ dedicandã cũ oĩ populo accederet: tẽpusq; sibi deficeret: utpute qa dieb⁹ tũc breuib⁹ sol ad uespe rum ꝓpinquaret: timẽs siluester ne nox superueniẽs eius officiũ ipediret: i uirtute xp̃i & apostoloꝝ soli mãdauit: ne ad occasum tẽderet: donec ipse officiũ alteri⁹ ecclesie ꝯsecrãde ꝯpleuisset. Statimq; uirtute diuina sol miraculose stetit: nec ulterius se mouit: donec papa cũ populo ad pauli basilicã puenit: & officium ꝯsecrationis pfecit.

¶ De scõ romano martyre. LXXV.

Romanus mr̃ apud antiochiã passus ẽ tpe maxiani ipatoris sub asclepiade pfecto. Cũ eniz dictus pfectus in ipam urbẽ ab ipatore missus igressus rẽt: ut xp̃ianos imulare ꝯpelleret: & ecclesiã destrueret. Rumanus mõach⁹ xp̃ianis suadebat: ne pfectũ in ecclesiã eoꝝ itrare pmitterẽt neq; ei i aliquo obedirẽt. Quod cũ pfecto nũciatũ eẽt: fecit eũ ꝯphendi & sibi pñtari mãdãs: ut diis imolaret iuxta ipatoris decretũ. Cũ aũt ille xp̃ianũ se assereret: & nulla ratiõe diis sacrificaturũ dixisset. Iussit eũ pfect⁹ i equuleo leuari. Sed audito q; esset de prioribus ciuitatis: fecit eũ depom: & cepit blãdis ſmonib⁹ ipm ad suuz cõsensum ꝓuocare: eo q; nobilitati eius uellet deferre. Ille aũt ecõtra dicebat nobilitatẽ suã i sola xp̃i cõfessiõe consistere. Tũc pfect⁹ iussit os eius cũ lapidibus ꝑcuti ne tam idisciplinate responderet. Deinde fecit illum acrius torqueri. Cũ autẽ romanus diceret: q; deos qui ab omibus facti sunt nemo colere deberet: & in buius testimonium

infantē unum in platea deambulantē, pducere:
et: puer quoq; hec eadem affirmaret. Irat⁹
fectus pueꝝ teneri fecit: & catominis cedi.
Matrem quoq; illius adduci: & in eius ɔſpe
ctu filium ſuſpendi: & torqueri: que mater ī
nullo pturbata filium in dño ɔfortabat. Ro
manū autē mandauit aſclepiades diutius fu
ſtigari: deinde ipm una cū puero in carcerē
recipi: ambos in craſtinū exurendos. Sequē
ti uero die fecit extra ciuitatē ignem copio-
ſum accēdi: & romanō ac pueꝝ eductos de
cuſtodia eremandos adduci. Sed eadē hora
pluuia copioſa deſcendit: & ignē totaliter ex
tinxit. Quod audiens pfect⁹: pcepit ✝ puerū
capite truncari: romanū uero linguā pcidi.
Mater uero pueri corp⁹ filii ſublatum ſepe-
liuit. Romanus aūt lingua pciſa nihilomin⁹
diſerte loqoebatur: & de ſanguine pprio lau
des dei ſcribens xpianos aſtantes hortabaẛ.
Prefect⁹ uero cū hoc audiſſet: carnificē: qui
linguā eius abſciderat: teneri fecit: eūq; oc-
cidi mandauit: eo q linguā eius modico pci
diſſet: qui ut pfecto ſatiſfaceret: porci uns li-
guam excidit: & mox porc⁹ dolore deſerit.
Sicq; prefect⁹ carnificē inculpabilē dimiſit.
Romanū aūt fecit in carcerē trudi: eo q po-
pulum timeret: quia de nobili progenie eēt.
Noctu aūt mandauit eum aſclepiades in car
cere preſocari. Cuius corp⁹ a xpianis in ipia
urbe honorifice ſepultum eſt: Paſſus ē aūe
14. calē. decēbris.

De ſancto beſychio martyre. LXXVI

[H]Eſychi⁹ martyr apud antiochiā
paſſus eſt ſub maximiano impa-
tore. Qui cū eēt miles & pceptū
maximiani audiſſet: ut ſiqs nō ſa
crificaret idolis: cingulū militie
deponeret: repente ac ſpōte cingulū ſoluit.
Ob hanc cām ab impatore detent⁹: dū xpm
ɔfiteret: muliebri colubio indut⁹: ligato in
collo eius ſaxo ingenti in flumine oronte p-
cipitari iuſſus martyrio coronatus eſt. 14. ca
len. decēbris: ut ait ado.

De ſancto gelaſio papa. LXXVII

[G]Elaſius papa hui⁹ nois prim⁹ na
tione apher ex pře ualerio: felici
3. romanoꝝ pōtifici in epatu ſuc-
ceſſit: & ſedit ānos. 4. mēſes. 8. di
es. 28. Hic manicheos in urbe ro-
ma inuenit: & exilio deportari iuſſit: qorū
codices ɔcremari fecit. Fuitq; amator cleri
& paupeꝝ: liberauitq; a piculo & fame ciui
tatē romanā. Hic declarauit: q libri debeāt
in eccleſia recipi: & q ɔtēni. Qui & gelaſia-
nū libꝝ ɔpoſuit: fecitq; tract⁹: orationes &
hymnos ſicut ambroſi⁹: prefationē miſſe cō
poſuit uere dignū & iuſtū eſt. quotidiano u
ſui. Alias etiā. 9. pfationes ſpēales certis die
bus cantari decreuit. ſ. de natiuitate: de epi-
phania: de q̄dragesima: de cruce: de reſurre
ctione: de aſcenſiōe: de pētecoſte: de trinita-
te: de apoſtolis. Cōſtituit etiā qb⁹ tpib⁹ or-
dinationes clericoꝝ fieri debeant. Sob hui⁹
etiā tpe oraculū bti michaelis archangeli in
uentū ē in mōte gargano. Corp⁹ etiā bti bar
nabe apoſtoli: & euangeliū matthei er⁹ manī
b⁹ ſcriptū ipſo reuelāte repiẛ. Hic aduer
ſus eutychem & neſtoriū grande & elegans
ɔſcripſit uolumē tractat⁹ diuerſaꝝ ſcriptu-
raꝝ & ſmonū limato ſmone expoſuit. Con-
tra petꝝ & acacium hereticos epiſtolas ſcri
pſit. Tomū de anathēatis uiculo ɔdidit. Cō-
monitoriū fauſto apud ɔſtātinopolim lega-
tionis officio fungenti direxit. Epiſtolas ad
anaſtaſiū principē & epos p orientē & p dar-
daniā ɔſtitutos rōnē reddentes iuſte dānati-
onis acacii deſtinauit. Itē ad eoſdē orientis
epos de uitāda acacii cōione. Ad eupbemiū
ɔſtantinopolim epm. Ad ſucconium aphrū
epm: & ad uatalē abbatē epiſtolas ſcripſit.
Et anaſtaſii impatoris primi tēporibus i pa
ce quieuit. 14. calē. decēbris. Sepultus in ec-
cleſia ſancti petri apoſtoli.

De ſancto phridiano epo. LXXVIII

[P]Hridianus eps lucan⁹ apud ipiā
ciuitatē claruit: qui multa ſācti
tate pollēs paupb⁹ largiſſiue mi
niſtrabat: & miraculorum ſignis
florebat. Cūq; auſeritb fluui⁹: q
ioxta urbis ipſius muros influebat: ſepe in-
undatione facta curſus ſui alueum egreſſus
per agroſq; diffuſus ſata deuaſtaret: & uine
as eradicaret: ac domos plurimas & edificia
euerteret: & ciues ex hoc frequenter damnū
& inopiam ſubſtinerent: datoq; ſtudio ope-
ris curſum fluminis per alia loca deriuare
uellent: nunq̄ a proprio alueo ulla ratione
deflecti potuit. Igitur ciues omni auxilio de
ſperati: ſancti uiri preſidium poſtularunt:
qui orationem premiſit: & ſigno crucis edi-
to: raſtrum paruum accepit: & ad alueum
fluminis acceſſit: fluminiq; ut ſe ſequeretur
precepit: deductoq; per terram raſtro per
loca ſibi uiſa duobus fere miliaribus uiam
ſignauit. Mox quoq; aqua fluminis ſe com-
peſcens: ſinu proprio relicto: curſuq; natu-
rali deſerto: per locum ubi ſanctus ſignaue
rat eum ſecuta: nouum ſibi alueum uendica
uit: & ſata queq; uel plantata aut edificia le-
dere ceſſauit: & ab inde uſq; in preſens per
locum ipſum fluere nō deſtitit: nec deſiſtit.
Hic ſanctus uir multis pollens uirtutib⁹
& doctrinis: populoq; ſuo exemplaris mi-
grauit ad dominum decimoquarto calen. de
cembris. Sepultus extra muros ciuitatis lu
cane in eccleſia ſancti uincentii: quam ipſe
conſtruxerat. Hec gregorius tertio dialo-
gorum capitulo nono.

¶De scã helisabet de ungaria. LXXIX.

Helisabet regis ũgarie filia sororis belle qui post patrẽ regnauit ex matre gertrude filia ducis mor- manie furore bertoldi patriar- che aquileiensis ab annis puerili bus puerilia cõtempsit & infantili etate deo famulari cepit. Cũ esset quinquẽnis in eccle- sia orãs sedule pmanebat: adeo ut ancille eius ipsam auellere uix ualerent. Sepius ludẽs ali- quã de ancillis uersus capellã isequi uideba tur: ut ex hoc intrãdi & genua flectendi occa sionẽ captaret. Occasione ludi etiã se aliquã do prosternebat: deo ex inde mẽte reueren- tiam exhibẽs. Crescens uero etate crescebat deuotiõe. Beatã dei genitricẽ in sui patronã & aduocatã: & beatũ ioãnem euangelistã in sue castitatis custodẽ elegit. In choreis & a- liis mundi uanitatibus nõ solũ abstinebat: sed & alias psocias ad simile inducebat. Sine in- termissiõe orabat: & diuinũ officiũ cũ sũma reuerẽtia audiebat. Et dum euangeliũ lege- retur: coronã & monilia deponabat. ¶Cum uero ad etatẽ nubilem peruenisset: a patre suo licet inuita tradita ẽ i coniugiũ ludouico lant grauio turingie. Que licet mutauerit statum nõ ideo mutauit affectũ. Nã sedule orationi icũbebat. Sepe de nocte de uiri latere ad ora tionẽ surgebat: eoq; absente iugiter i contẽ- platione pnoctabat. unde eius exẽplo uirum suum ad multã patientiã & uite pfectionẽ i- mutauit. Pauperũ semp memor existens: eis largiflue ministrauit. Cuidã magro cõrado se in obediẽtiã prebuit: & eidẽ in oibus saluo iure matrimonii paruit. Adeo ut aliqñ negli gentiã pmittẽs: ab eo diris disciplinis & uer beribus se pmitteret flagellari. Corpus quo q; suum artissimis ieiuniis macerabat: & ab sente uiro cum celesti sponso diuinis collo- quiis icũbebat. Et cũ cibos curiales ex con- scientia respueret: uir eius quosdã ei redditus assignauit: quos tñ oẽs fere pauperũ necessi- tatibus ipẽdebat. & sepe potius in uictu suo ne cessitatẽ substinebat. Lanã ppriis manibus cũ ancillis filabat: & inde pauperum uestimenta faciebat. Miraculorũ quoq; gloria clarebat. ¶Quadã nãq; uice ceruisiam paupũ multi tudini ad potandũ tribuit: & uas prout prius plenum fuerat sĩ nullo diminutũ inuenit. Pe- regrinos & paupes hospitio suscipiabat: & egris ac saniosis & ulcerosis propriis mani bus ministrabat: pedes illorũ lauabat: saniẽ abstergebat: ulcera medicabat: & sordidas uestes abluebat. Ad hec aũt opanda: hospi- tale maximũ in suo castro pstruxerat: & cũ i monte positũ esset: laborẽ spnens: ad ipm tñ quotidie accedebat. Sepulturas etiã paupe- rum frequẽtabat. ¶Post hec uirũ induxit ut ad terram sanctã pgeret uisitandam. Quod

princeps deuotus facere non neglexit. Ibiq; in dei seruitio uitam finiuit. Scã aũt dñi heli sabet: multa patiẽtia pdita uidualem statum cum sũma deuotione amplectit: & duo mi- lia marcharũ quas de dote sua habuit paupi bus elargitur. Ita ut a multis dissipatrix pro diga & fatua reputaret. Deinde a quibusdã uasallis sui quõdã uiri: de oĩbus possessionibus suis eiicitur: & in domo cuiusdã tabernarii cum filiis puulis suscepta morat: ac in loco ubi porci manere psueuerãt sepius hospita- tur. Iniurias quoq; multas & graues etiã ab his quibus uir suus beneficia multa pculerat recepit: quas tñ oẽs patientissime supporta- uit. ¶Tũc abbatissa quedã ungarie eius ma- tertera necessitati eius cõpatiẽs: helisabet ad epm bãburgeñ. eius auũculũ adduxit: eamq; ei solicite cõmendauit. Que cũ ancillis suis quas sui exẽplo deo deuotas fecerat: ab eo- dem benigne suscipit & hũanissime ptracta tur. Qui dũ eam scdis nuptiis tradere dispo neret: oĩno recusauit: uolẽs potius i pauper tate castitatẽ seruare q̃ iterũ ditata in rebus se cularibus se iplicare. Interea aũt ossa uiri sui de trãsmarinis ptibus domui tumulanda defe runtur: cuius exeqis scã mulier interfuit: ma- xime uirtutis & patientie signa pretendens: adeo ut ab emulis quibusdã reputata fuisset uirũ minime dilexisse. Filiis tñ suis hinc inde ad diuersa loca trãsmissis: ipsa i habitu abie- ctissimo ueste grisea: aliqñ ob breuitatẽ alie no panno prolongatã: & manicis ruptis alte rius coloris griseo resarcitis: cepit icedere: & sub cura magri pradi cũ ancillis suis pau peribus ministrare. Cum aũt pater suus eius inopiã audiuisset: p solẽnes nuncios a se mis- sos: eam ad paterna regna reqsiuit. Qui ue- nientes ad eã ipsam lanã filantem inuenerũt: eiusq; paupertatem & patiẽtiã admirati: eam oĩno reuocare nõ ualuerunt. ¶Hec aũt scã dei non obstante q̃ paupũ cure cũ martha ministraret solicite: cũ maria etiam cõtẽpla tioni uacabat assidue. Sepiusq; mirabilibus uisionibus i extasi rapta diuinitus psolabat: & eisdẽ fruẽs frequẽtissime delectabatur. ¶Die quadã ex lassitudine i ancille gremio decũbẽs: oculos erigẽs ad fenestram: nũc ri- su letabat: nunc lachrymis tristabat. Inter cetera dicẽs hoc uerbũ. Ita dñe mi tu uis rẽ mecum & ego tecum. Interrogata quoq; ab ancilla ob amorẽ xpi quid uiderit: rñdit se xpm uidisse puulũ: qui secum se uelle eẽ di- cebat: in cuius pñtia hilaris i absentia efficie- bat tristis. Aliquãdo etiã dum talibus uisioĩ bus frueretur: facies eius radiis coruscare ui debat. ¶Semel pro quodã uago & dissolu to iuuene orauit: ut deus eius aĩum conuerte ret. Qui subito se a scĩaribus & pomposis ue stibus exui clamauit: & puersus minorum

ordinē introiuit. ¶ Puelle etiā cuidā inopi: que ad elemosynā querēdā uenerat: dū licet satis renitenti flauos & crispos capillos pci disset: in qbus illa admodū gloriabat: stati ut crines abscidit: ei⁹ quoq̧ simul aīum īmu tauit: & una secū ad fuiendū egris induxit. ¶ Appropinquās igit uite termino: appente sibi xpu ad celestia inuitat: moxq̧ lecto deci dens febre corripit: nāq̧ i extremis laborās ad parietē ↄuersa: audita est a circūstantib⁹ dulcē ꝑponere melodiā. Et interrogata: cur hoc fecisset. Rn̄dit: q̧ auicula quedam iuxta parietē adeo dulciter cātauerat: q̧ se simili ter ꝓuocauerat ad canēdū. Vltima uero die ante suū transitū interrogauit ancillas: quid acture eēnt: si ad eas diabol⁹ adueniret. Dei de q̄si diabolū licentiās fugeret: trib⁹ uicib⁹ ex clamauit. Appropinquante uero nocte me dia: deo grās egit: q̄a hora illa gloriosa ue niret: in qua xps nasci uoluit: & mūdo appa ruit incarnat⁹: & his dictis emisit spiritū: an no dn̄i.1231. uisitatiōis sue ānno.26.15.calē. decēbris. Corp⁹ aūt ei⁹ miro refragrabat o dore: quod tn̄ dieb⁹ quattuor inhumatū nul lum ex se fetorē: sed eandē emisit odoris sua uitatē. Vise sunt etiā aues infinite alias nunq̄ uise: hoībus cunctis incognite: supra eccle siā: ubi corp⁹ ei⁹ iacebat: que mira modulati one ↄcinebāt. In aere quoq̧ audita est in ho ra ei⁹ transit⁹ suauissima melodia: cui⁹ licet uerba nō potuissent ītelligi: note tn̄ cantus dephense sunt fuisse illi⁹ rn̄sorii Regnū mū di ⁊c. sepius repetiti: eius etiā corp⁹ ī tumu lo positū oleū redūdare repertū est. Sepul ta est in castro margburcb allemanie signis & ꝓdigiis multiplicibus clarens.

¶ De stō pontiano papa & mre. LXXX

POntianus papa & mr̄ natiōe ru man⁹ ex p̄re calphurnio urbano primo epī rumano in pontifica tu successit: & sedit ānos.5. mēses 2. dies.2. Qui ob ↄfessionē nois christi una cū quodā hippolyto p̄sb̄ro iustu alexādri imparoris ī exiliū dānat⁹ & ī insulā sardiniā deportat⁹ ēībiq̧ ꝑ xpī noie fustib⁹ mactat⁹: mr̄ effect⁹ ē.13. calē. decēbr̄. Cuius corp⁹ a fabiano papa ei⁹ successore naui ru mā delatū: & ī cemiterio callisti uia apia se pultū ē. Hic fecit ordinatiōes.5. ꝑ mēsē decē briū p̄sb̄ros.10. diacones.21. epōs ꝑ diuersa loca numero.1a. & cessauit epātus dies decē circa annum domini.214.

¶ De sancto fausto martyre. LXXXI

FAustus martyr & diacon⁹ rome passus est. Hic tantum fiducie & magnanimitatis a deo habuit: ut cū ad xpianos carceri detentos nemo auderet accedere: isti tn̄ & eusebio college suo grā ꝓcessa est: ut inuitis omnibus hostibus: eis ad ↄfessorea xpī non negaret ingressus: & sic indesinēter eos reui sebat: eisq̧ necessaria mīstrabat. Qui gran deuus & plenus dieꝝ ꝑfecto martyrio sub decio impatore obtruncatione capitis ↄsu matus est.15. calē. decēbris.

¶ De sanctis seuerino exuperio & feliciano martyribus. LXXXII

SEuerinus & socii eius exuperi⁹ & felicianus apud uiennam passi sunt.15. calē. decēbris. Quorum corpora post multa annoꝝ cur ricula ipsis reuelantibus inuēta & a pontifice urbis ipsius cleru ac populo honorifice sublata in basilica sancti romani que in ipsa ciuitate sita est: cōdignū honore tumulata sunt: ibiq̧ requiescunt.

¶ De sancto odone abbate. LXXXIII

ODo abbas cluniacensis cenobii claruit tēpore henrici primi & henrici secūdi impatoꝝ. Qui q dem cluniacēsis ordo incepit an no dn̄i.912. anno primo conradi primi sub abbate bernone eiusdem ordis & monasterii fundatore: ea uidelicet ↄditione ut ecclesia cluniacēsis annuatim ecclesie gi gniacensi censum.12. denarioꝝ solueret: in quo uidelicet monasterio ab ipso bernone ↄstructo suabant instituta sancti patris eu tychii uiri chari ludouico impatori. Que q dem ↄstitutiones atq̧ instituta a ꝑdicto ber none abbate ꝑdecessore stī odonis in dicto monasterio ītobata & ordinata fuerūt. Ipse aūt sanct⁹ berno ad extrema deueniēs: epōs plures aduocans: seq̧ reū & idōdignū abba tem fuisse iudicans: ab ordine seipm deposu it: Odonēq̧ musicū successorē ↄstituit: q cū hoc audiens fugere uoluisset: a fratribus ca ptus: & corā suo abbate uiolēter adductus: q̄uis dudū renitēs: epōꝝ tandē cēsura abba tie regimē coact⁹ assumpsit: q & miraculis claruit. ¶ Quadā nocte dū pastores equoꝝ dormirent: & fur ueniēs equū ascensū aspor taret: frater gotofred⁹ in orone ꝑuigil hoc uidens: ne silentiū frāgeret: iuxta regularia īstituta: tacuit usq̧ mane. Die uero clara lu cescente: fur idem cū equo innētus est in eo dem loco: quo ipm ascenderat affix⁹: qui se inde amouere nō poterat: nec ex equo descē dere: donec ad odonē adductus penitētiam egit: & furtum restituit. Cui p̄r sanct⁹ qnq̧ dari solidos pro uigilie labore mandauit. ¶ Tempore quo normani pictauoꝝ & turo num fines uastabāt: duo ex fribus monaste rii odonis turonum missi: a normanis nocte capti & manibus uincti sunt: qui tn̄ nunq̄ si lentium frangere uoluerunt. Cūq̧ mane in simul psallerent: sed eos hostes ad loquēdū nullatenus cogere possent: quidā dux eorū

ēse producto insiliens equo: eos ferire uoluit: quē equus subito in terrā collisit: & statim febricitare cepit. Ceteri uero normani miserunt sortes: quē ex ipsis frīb⁹ in ultionē dñi sui flagellarēt. Sed dū sepius missis sortibus neminē eoꝝ sors ptingere posset: puersi illi pro salute dñi sui frībus per iterpretē supplicarūt. Qui ꝓ ei⁹ sanitate ad dñm exorauerunt. Et ptinuo dux ille sanitatem recepit: & frēs dimitti mandauit. Quadā uice dū odo cum plurib⁹ hōib⁹ & equis rhodanum nauigio transiret: equus quidā calce tabulā nauis pcussit: & ipsius pteꝫ excussit: statimq; aqua ītrare cepit: & subito nauē totam repleuit. Que tñ cunctis nimium formidātib⁹ sic plena ad ripā usq; deuenit: neq; aliqualiter submergi ualuit: donec equi omnes & hōies exierunt: ipsoq; odone cuius meritis nauis super aquas tenebatur: post oēs egresso: nauis demersa est cōtinuo. ¶ Rediens roma cum plurib⁹: inter alpes nimium equitabat: cuius equus subito ī precipitiū lapsus ē. Odo uero uir scūs leuatis manib⁹ ramo arboris desup eminētis alias nūq̄ uise: tā diu se tenuit: donec equo ipi⁹ a niuib⁹ absorto: ipse a sociis iuuatus illesus descēdit. Statimq; tam tam⁹ ille q̄ arbor cunctis disparuit. ¶ Hic latroneꝫ quēdam ad pniam reduxit & monachū pfectioris uite fecit. Qui etiā triduo ante mortē suam frīb⁹ astātib⁹ dixit: q mater misericordie sibi appuerat: atq; reuelauerat ipm ī trāsitu suo odonis abbatis meritis eē saluandū. ¶ Cum abbas odo eēt rome ī monasterio scī pauli apostoli: & librum de uita scī martini abbati balduino corrigeret: & ad uespas ire uellet: obliuione librū aptum dimisit ī loco uidelꝫ ubi ex trib⁹ tectis gutte pluuie collecte fluebant. Tūc subito pluuia maxima descēdit: sed nec odo ppea libri recordat⁹ fuit. Mane autē liber inuenit⁹ aptus: ī circuitu & in marginib⁹ aqua perfusus: in sola uero lrā oīno erat ītactus. Quod dū meritis odonis ascriberetur: ille ex humilitate: beati martini uirtuti rettulit: qui librū suā uitā pūnētē sic a pluuia defensauit. ¶ Dū in monasterio quodā scī helie theodardus quidā ab odone preposit⁹ fuisset: ī quo loco pisces nullo mō haberi poterāt nisi a longe delati: multoq; ꝓcio cōpati: & carnes ex regula comedere nō liceret: oratione scī odonis uallis in qua cenobium illud sitū est mōticulis plurib⁹ īuicem iunctis se clausit: & aditū torrētis qui p eam fluebat adeo restrinxit: ut ex multis aq̄s collectis lacus fieret: & pisces usq; in pñs frībus ad abundātiā preberet. Quieuit aūt uir scūs in dño. xiii. cal. decēbris. Eiusq; uitam frater ioānes descripsit. Corpus autem eius apud cluniacum sepultum quiescit & miraculis uiuit.

¶ De scō crispino epō & mr̄e. LXXXIIII.

CRispinus epūs & mr̄ apud ciuitatē astiagēsem passus ē. Qui cū esset pontifex eiusdē urbis: & xp̄m dominū predicaret: a paganis detētus & ad sacrificia deoꝝ suasus: dum imolare ptemneret: capite āputato martyrii gloriā adeptus est: passus ē autem. xiii. cal. decēbris: ut ait ado in martylogio.

¶ De scō maximo martyre. LXXXV

MAximus presbyter & mr̄: rome passus ē sub persecutiōe maxiani imparatoris. Qui pro pfessiōe nois xp̄i diuersis tormētis affectus: & multiplicib⁹ iniuriis lacessit⁹: tādem gladio capite cesus: & posit⁹ est ad scūm sixtum. xiii. cal. decēbris: hec ado.

¶ De scō stephano presbytero. LXXXVI.

STephanus presbyter apud pstantinopolim claruit: tēpore leonis imparatoris. Hui⁹ pater zacharias noie sacerdos ꝭm grecoꝝ ritum: uir scissimus & deuotus: uxoreꝫ habuit pudicissimā noīe theophanē: que cū esset sterilis: de tēplo protomartyris sancti stephani nō discedebat: sed iugiter orationi uacabat. Cum autē post ānos plures hūc filium futuꝝ: uiꝝ scissimum pcepisset: toto tēpore quo ipm in utero gestauit: nulla ratione carnes: oua: uel lacticinia: uinū: aut oleū gustare potuit: sed panē solum & aquā cum foliis & sale sumebat. Nato autē puero: auūcula que ipm primo de terra leuauit: signuꝫ crucis lucidissimū in eius pectore pspexit. Cum uero mater infantulū aleret: siquos aliqñ quos nō consueuisset cibos accipet: puer se ab ea abstinebat: & ubera tāgere nolebat. Si uero mater ieiunabat: puer spōtane⁹ ipi⁹ mā mas bibebat. Baptizatus est autē in ecclesia scī stephani protomartyris: ex cui⁹ reuerentia stephan⁹ est uocat⁹. Sacerdos autem quidā uir scūs q eum baptizauit: prophetico spiritu prenūciauit ipm apud deū magni meriti futuꝝ. Et cum aliquātulum creuisset sacris litteris erudiēdus traditus ē. Qui parentib⁹ subditus & obediēs: & in scīs operibus proficiēs: annoꝝ iam. xiii. clericalē ordinem suscepit: & patri ī diuinis ministrare cepit. Cum aūt ānos. 18. ipleuisset pater ei⁹ ex hac luce subtractus ē. Qui cū iam dudum uitam solitariā ducere cupet: matris tñ recēti dolore ppatiēs: scūm eius propositū biēnio distulit adimplere. Tandē plus deo quā genitrici pplacere curās aīum suū theophane apuit: eamq; blādis & diuinis sermonib⁹ abscessum filii deflentem pfortauit. Ipamq; cum duob⁹ aliis fratrib⁹ puulis deo cōmendauit: & tēplum bti petri apostoli īgrediēs ibidē se inclusit: & ieiuniis atq; orationibus

assiduis deo seruire cepit. Folia autē cū sale uix cocta ipsi a matre quotidie delata: ad necessitatē manducabat: que ad substentationē naturę nō ad corpis repletionē sumebat. Scripturas uero diuinas quotidie legebat: & psalterium quaq; nocte pficiebat. Cui nocte q̄dam sedenti & pauꝑ dormitanti beat⁹ petr⁹ apostolus apparuit: eiq; ut incepta pficeret: dulci sermone psuasit. ¶ Post annos uero tres eidem orāti sanct⁹ antipas martyr apparuit: & in foribus tēpli ipsum tertio ex noīe uocauit. Qui eum ueste sacerdotali indutū: qui sacerdos fuerat aspexit: & imaginē eius in icona depictā ꝯsiderans: nullam eē inter ipsam figuram & uultū sibi apparentis differētiam iudicauit. Sanct⁹ autē martyr: ut sibi psalleret: admonuit: & ꝯtinuo ab eo discessit. Qui intelligens se ad obsequiū ipsi⁹ martyris ecclesie uocatum: lineā grossam & paruū ciliciū accepit ad corporis opimentū: & abiit ad sancti antipe martiris tēplum: ubi in multa & mira abstinentia orōnibus insistebat: cilicium supra marmor ꝑ lecto sedile & mēsa hēbat: semel aut bis in septimana cibum sumebat. Aliqñ etiā nihil recipiebat. Discipulo uero quodā ipsi ministrante folia sine sale uix cocta manducabat. Tandē i sacerdotē a quodā theodolo epo ꝯsecratus: sacrificium laudis quotidie deo imolabat: & ad animaꝝ salutem populo frequētius pdicabat. ¶ Verba uero illius diuinit⁹ plata psonabant. Multi quoq; ex deuotione sacrā eucharistiā de manibus eius sumere studebant. Miraculoꝝ etiā gloria insignis clarebat. ¶ Cum die quadā missam celebraret: uir quidā deuotus hora ꝯsecrationis: uidit splendorem mirabilē circum altare celitus infusum: Stephanū uero a terra in aere cū ipso: quod leuabat: corpe dñico eleuatum: & facie uelut flāmea ignitum. Quod cū uir ille btō uiro post missam enarrasset: ille ei sup hoc donec uiueret: silentiū imposuit. ¶ Alias etiā dū celebraret: mulier immundo spū annis plurib⁹ uexata eidē adducta est: qui missa ꝯpleta eucharistiam supra caput ei⁹ posuit: moxq; ab ea demoniū effugauit. Que sicut postmodum retulit: uidit in ipsa hora supra caput suū poni nudum infantē: & ignē ex uultu stephani pdeuntem: immūdū spiritū repellentē. Exinde eum eēt annoꝝ. 30. faciē mulieris de cetero nullaten⁹ uidere pposuit. Fama quoq; ipsius sanctitatis crescere nimiū cepit. ¶ Die quadā cum in aula impatoria michaelis: stephanus pšbr a multis tanq̄ sanctissim⁹ ꝯmendabat. Quidam uero impatoris intim⁹ ei detrahens: cepit eū asserere insipientē & ignauū: qđ p epistolam ei scribendā obtulit pbaturū: eāq; epistolam sigillasset: eāq; uiro dei p nunciū destinasset. Ille oia p spiritum cognouit: missoq; ad eum

cium ueniente discipulo ipsum talibus uerbis ꝓuenit: q homo corruptibilis ꝓuum dei probare non posset: & q̃ que scripserat: nulla eēnt. His dictis discipulus forem in faciē missi clausit. Nec ultra eidē dudū pulsanti q̄cq̄ rñdit. Reuersusq; missus ad impatorē & ceteros: que gesta fuerant retulit. Ille quoq; epistolā suā sigillatam apiens: nihil i ea scriptum inuenit: & uirtutē uiri sācti cognoscētē cōmissi penituit. ¶ Eustasii cuiusdam ue potis uiri sci uxor pgnans erat: que in puerperio posita parere neqbat. Ad quē cum uir eius uenisset: & ꝯiugis piculū indicasset: stephan⁹ illum nocte secū detinuit: & p ea orauit: media quoq; nocte eustasium uocauit: & domū remittēs: uxorem filiam pepisse nunciauit: qui ꝯcitus rediit: & eadē hora: qua ei sanct⁹ dixerat: mulierem puellā enixā inuenit. ¶ Quidā dolorem dentiū grauem patiebatur: ut neq; triduo comedere potuisset: q ad ꝯfessorem sanctū ueniens: lapidem de ei⁹ corte accepit: & cum eo dentes tetigit: & ꝓtinus a dolore liberat⁹ fuit. ¶ Plurimi etiam languentes ab eo p somniū admonebant: ut ad talē locū uenirent: & liberationē acciperent. Qui cum uiꝝ dñi priua nunq̄ uidissent ad locū designatum ueniebant: & ipsum eē: q ipsis apparuerat ꝯtinuo cognoscebant: & sanitatē pcipiebant. ¶ Cum autē annoꝝ. 40. ex terremotu maximo ecclesia i qua deo seruiebat: corruit. Ipse ad quoddam antrum ꝯfugit: ibiq; se includi fecit: ubi & uite asperitatē adauxit. Nam cū prius folia cocta comederet: nunc aūt edebat cruda: & ut nullū saporem haberēt: ad solē faciebat ea prio p discipulum exiccari. In quo loco per annos 12. mansit: ubi nec solē unq̄ uidit: nec aerem Vnde ex nimia lassitudie barba & capilli ab eo deciderunt: dētes uero ꝓpe casuri erant: unde nec iā comedere poterat. Consilio igit̃ quorundā uiroꝝ dei illum uisitantiū ad monsterium quoddā delat⁹ fuit: ubi & monasticū habitū suscepit. Cui cū p abbatē suū p obedientiam mandatū eēt: ut uini aliquātulum sumeret: ne ex nimia debilitate deficeret: ille in abstinētia sua uolēs psistere: nolēsq; obedientiā pterire: corticē nucis uino implebat: quod in alio uase aque pmiscebat: & sic ois uini sapore & odore pdito illud bibebat. Festiuis quoq; diebus ex abbatis mādato ꝯstrictus: modicas sic⁹ in cibū accipiebat. ¶ Cū aūt ad ianuā templi sci martyris dirupti eēt icona btē uirginis: ante quā lāpas dependebat. Veniētes ad se quoscūq; languidos oleo ipsius lāpadis ungebat: & ꝯtinuo sanabant. ¶ Leprosus quidā ad eū horribilis accessit: quē sanct⁹ uir duob⁹ fratrib⁹ spoliandum: & oleo toto corpore pungendū tradidit. Sed stati ut expoliat⁹ est tunica: appuit spoliat⁹

& lepra. Ipm tñ iuxta preceptũ stephani o/
leo perunxerũt: & sanatũ remiserũt. Quidã
a demõio obsessus de ciuitate nicomedia ad
eũ uenit: qui litteras discere cupiebat: sz ipz
demon nõ pmittebat. Pro eo igitur scũs i o/
ratione pnoctauit: & mane homo a diabolo
liberat⁹ fuit: & subito litteras p semetipm di
dicit: & anteq̃ inde discederet i psalterio legit
¶ Quidã puer uitiũ lapidis patiẽs ad eũ de
ducit: & ab eodẽ oleo icone ungi precipit.
Sed anteq̃ illuc ueniret: sanat⁹ fuit: & urinã
cum lapide emisit. ¶ Post hec autẽ abbatie
regimẽ suscepit: & plures discipulos i dĩ ser
uitio ɔgregauit. Ante uero cẽtesimũ sui exi
tus diem: uni ex frĩb⁹ sabe noie quẽ sibi suc
cessorẽ dimisit prophetico spiritu predixit:
ꝙ oẽs frẽs infirmãdi forẽt: nullus tñ eoꝝ nisi
ipse die centesimo decederet. Que omnia si/
cut scũs predixerat euenerũt. Postq̃ aũt oẽs
frẽs infirmati ciciderant: omusq; post alteꝝ
sanatus surrexerat: ipse multis iam dieb⁹ trã
sactis isũt mitate correptus egrotauit: nec ob
id tamẽ abstinẽtiam solitã dimisit. ¶ Cumq;
iam ad extrema deuenisset: & imperator leo
ipm uidere desideraret: eiq; per nunciũ suõ
optatũ nunciasset: scũs uir ei remisit: ꝙ nisi
eum usq; ad uespas uideret: amplius illum
uidere non posset. Sz cũ impator ad eũ uel/
let accedere inundatione imbris maxima cõ
pulsus ire non potuit: nuncium tñ ad eũ pro
benedictiõe destinauit. Qui benedictionem
dñi illi ɔscriptam manu propria i heredita
tem direxit: Sicq; bono ɔsumatus ope in pa/
ce quieuit. xii. cal. decẽbris. Anno etatis sue
73. ex quib⁹. 55. i abstinẽtia exegit. Sepult⁹ ẽ
ɔstantinopoli miraculis coruscans.

¶ De scõ antipa martyre. LXXXVII.

ANtipas presbyter & mr̃ apud cõ
stantinopolim passus est: de quo
nihil aliud repitur: nisi ꝙ sacer/
dotali dignitate fultus: & p xp̃i
noĩe tẽpore psecutionis mr̃ium
fuerit passus: & apud ipam urbẽ regiã tumu
latus: ecclesia eius noi edificata: in qua scũs
stephanus presbyter & ɔfessor ãnis plurib⁹
deo suiuit: ut supra pxime i eiusdem ɔfesso/
ris historia dictũ est. Cui⁹ passionis dies ea
dem die dormitiõis sci stephani apud ipam
urbez recolitur: uidelicet. xii. cal. decẽbris.

¶ De scis samone & guria mr̃. LXXXVIII.

SAmon & gurias mr̃es passi sunt
tpe diocletiani ipatoris sub anto
na duce i ciuitate edessa: Qui p
ciuitates regionis illi⁹ & castel/
la discurrentes: & xp̃m dñm pre
dicantes atq; xp̃ianos i eoꝝ certamine cõfor/
tãtes tenti sunt ab ãtona duce ciuitatis edesse.
Et dum sacrificare nollẽt: reclusit eos in car
cere: ubi fuerat stabulũ porcoꝝ donec anto
chiam ad augustũ: qui eum uocauerat: acce/
deret: & rediret. Reuersus igit̃ dux ex spali
imperatoris iussione fecit illos manibos sus/
pendi ab hora diei. 3. usq; ad. 8. Sed dum im
mobiles psisterẽt: mandauit illos deponi: &
nocte illa i carcere detineri: pedesq; in ligno
concludi. Mane uero i fossam tenebrosã mit
ti. Ibiq; per totum mẽsem augusti fame & in
edia macerari. Et cũ toto ipso tpe sine cibo
ullo uel potu pmansissent: apta ianua iossit
eos aliquãtulũ refici. Iterũq; p totum men/
sem septẽb. & octob. ac ptem nouẽbris fame
affligi. Et post hec de fouea leuari: & samo/
nem quidem capite deorsum appendi & cla
uum pedi ipius dextro ɔfigi. Guriã aũt quia
grauiter egrotabat dimisit: nec rp̃m ampli⁹
affligere noluit. Cũ autẽ ambo in laode xp̃i
perseuerarent. Samon est depositus & cum
guria i foueã primã remissus. Post dies. viii
ambo inde educti sunt: & cũ ɔino sacrificare
ɔtemneret: iussit eos antonas nocte custodi
ri: mane uero ante diem timore populi: quo
rum multi facti fuerant xp̃iani: fecit illos ex
tra muros urbis educi: ibiq; capite trũcari.
Quoꝝ corpora cũ capitib⁹ & sanguie a xp̃ia
nis collecta: & in ciuitate edessa gloriose se/
pulta sunt. xii. cal. decẽbris. Quoꝝ passionẽ
theophilus xp̃ianus: qui erat officialis sena/
tus i ciuitate ipsa armieno ₰mone descripsit.

¶ De scõ eadmundo rege & mr̃e. LXXXIX.

EAdmundus rex anglie & martyr
apud eandẽ insulã passus ẽ: ut di
cit guilelmus. Cũ eni duces da/
uoꝝ binguar & ubba: orientali/
um angloꝝ depopularent̃ pro/
uinciam: primus eoꝝ regẽ eadmundũ nõ re
sistentẽ: sed proiectis armis solo prostratũ
& orãtem post aliqua tormẽta decapitauit:
Cuius caput inter dumos proiecit. Quod
dum ciues busto reperto quererẽt: audierũt
uocem capitis oẽs ad se inuitantis. Inuenerũt
q; lupũ caput ipsum lacertis amplexãtẽ: &
intactũ custodiẽtem. Et dum caput accepis
sent: lupus ipe illos baiulantes: post tergũ
eoꝝ ad tumolũ usq; secut⁹ ẽ: neminẽ ledẽs:
neminẽ fugiẽs: & a nemine lesus. Super cui⁹
corp⁹ postmodum capella lignea erecta est
Quã dum fures quidam expoliare uellent:
inuisibilib⁹ loris irretiti. Inde discedere nõ
poterant: illora sentiẽtes uincula nulla uiden/
tes. Caput autem scõ corpori ɔpaginatum:
diuina uirtute eidẽ ɔiunctum ẽ: signũ preci
sionis circa collũ solũmodo coccinea cica/
trice pretẽdens. Eiusdẽ sancti crines & un
gues ac pili barbe seosũ pullulãt: quos usu
ca mulier scã sepius precidebat: & pro reli/
quiis uenerabat̃: per quas incisiones etiam
deus infirmitatẽ lãguidoꝝ curabat. Passus
ẽ aũt. xii. cal. decẽbris.

¶De sancto eadmūdo alio rege martyre & ꝯfessore. XC

EAdmundus alter rex anglie regnare cepit anno tertio othonis imperatoris primi. Hic uir sanctissim⁹ fuit frē aldostani: qui regnauit ānis sex cū dimidiū: & glasconiensem ecclesiam magnis p̄diis & honorib⁹ dicauit: priuilegiumq; ꝯcessionis lr̄is aureis in libro euangelioꝝ ꝯscripsit: & ip̄m libruꝫ eleganter ꝯposuit: & ecclesie in ppetuū memoriale donauit. Hic etiam paupeꝝ sedul⁹ amator: & ipsoꝝ munifice⁹ benefactor extitit. Qui specialē deuotionē in beatum ioannem euangelistā habuit: in cuius noie nulli unq̄ petenti aliquid denegabat. Vnde contigit: q̄ quidā pegrinus absente camerario in nomie euangeliste importune a rege elemosynā postulauit. Cui rex cū nihil aliud in pmptu haberet: pciosū anulū dedit. Sed post dies plures qdā miles anglie i trāsmarinis ptib⁹ ꝯstitut⁹ ab eodē pegrino anulū regi referēdum recepit: ipsi ipponente: ut regi diceret: q̄ ille cui & p cui⁹ amore ip̄m anulum dederat: ei ip̄m remādabat. Vn̄ liqdo patuit: q̄ ioānes euāgelista eidē i forma dicti pegrini appuit.

¶Cū aūt p̄dictus rex latronē quēdā de leof ciuitate p eius culpis eliminasset: ille post sex ānos regressus i festo quodā regis inter ꝯuiuas ipsi⁹ incognit⁹ & inpiu⁹ ascēdit: & cū ceteris ex more discubuit: Quē sol⁹ rex recognitū post mēsā p capillos i terrā elisit. Ipse aūt latentē siccā de uagina pduxit: & i pect⁹ regis infixit: q mox exanimatus spūm reddidit. Latro aūt a ꝯcurrētib⁹ mēbratim ꝯcisus nō nullos prio sauciauit. Preuiderat hūc regis finē sētus dūstan⁹ tūc abbas glasconiēsis post modū eps cantuariēsis: q mox equū ascēdēs ad curiam pperāter currebat: sed i medio itineris nunciū geste rei suscepit. Sepultus est aūt sanct⁹ rex in ecclesia glasconiensi: ubi & martyris ueneratiōe colit: q a p iustitia interfectus: ibiq; miraculis clarescit.

¶De sancto siluerio epo. XCI

SIluerius eps cabilonēn apud eādē ciuitatē claruit. Hic eni exemplari uita insignis fuit: & doctrine ac sapie admirabili eruditiōe refulsit. Qui bon⁹ pastor gregē dominicum uerbis & exemplis aluit. Et plenus dieꝝ atq; uirtutum anno .42. sui sacerdotii ad xp̄m migrauit .12. calen. decēbris. Hec r ado in martylogiu suo.

¶De sancto ruso discipulo. XCII

RVfus discipulus apostoli pauli: de quo idem apostolus ad romanos .16. mentionem facit: unus fuit ex .72. discipulis xp̄i: ut dicit abbas dorotheus: qui ab eodem apostolo eps thebaꝝ ordinatus: p̄dicationis officium fideliter adimpleuit. Et plenus sanctitate & uirtutibus in pace quieuit: atq; apud ipsam urbem sepultus fuit .xi. calē. decēbr̄. Hec ado in martylogio.

¶De sancto mauro martyre. XCIII

MAurus martyr apud urbē romā passus est tēpore numeriani imperatoris sub p̄fecto urbis celerino. Hic ex ciuitate castella puincie aphrice xp̄ianis parētib⁹ pgenitus: quibus defunctis ipse seculum dereliquit: & monach⁹ effect⁹ annis plurib⁹ dño seruiuit: deinde diuina inspiratus gr̄a cū eēt annoꝝ .18. ad apostoloꝝ limina uisitanda romam deuenit: ibiq; paupibus subuenire cepit: & per trienniū ibidē talibus opibus uacauit. Audiēs aūt edictū numeriani impatoris de xp̄i noie psequendo: fugiens in speluncā latuit. Sed post mēses tres uidit i somniis uiꝝ splendidū aurea uirga se tāgentē: sibiq; mandantē: ut romā intraret: & martyriū ꝯstanter suscipet. Ingressus itaq; urbē & tent⁹ a celerino p̄fecto: dū sacrificare nollet: prio quidē nodosis fustibus cedit: & plūbatis in maxillis ꝯtundit: deinde in equuleo suspenditur: & ungulis ferreis lacerat. Nouissime i xp̄i ꝯfessione p̄sistens imobilis: gladio capite truncat nō longe ab urbe roma. ¶Naute uero quidā bicucine ex aphrica corp⁹ cōciuis sui rapientes naui imposuerūt ad suā patriam deferendū. Sed dū hoc p̄fect⁹ itellexisset: iussit nautas ꝯphendi. Qui hoc comptoerriti fugerunt: & nauē dimiserūt. Prefect⁹ uero nauē: in qua sā corp⁹ martyris positum erat sarmētis repleram: iussit in medio mari cōburi. Sed deo disponente nauis a uento sine nauta inde repellit: & angelo duce ad littus parentine ciuitatis puincie bistrie deducit: ubi sanctū corp⁹ a xp̄ianis ꝯdigno honore sepelit: q passus est .xi. calē. decēbris.

¶De sancto columbano abbate. XCIIII

COlumbanus abbas claruit i gallia tēporibus theodorici & clodouei regum francoꝝ. Hic ex hibernia insula nat⁹: cuꝫ adhuc matris utero gestaret: uidit ei⁹ genitrix per somniū se solē parere mundū illuminantē: qui adhuc puer liberalib⁹ disciplinis instruct⁹: relicta matre patre iā defūctu a uenerabile uiro senile sacris litteris & regularibus institutis imbut⁹ est. Et cum eēt annoꝝ .30. assumptis .12. comitibus uenit in italiam: & inde accessit ad galliā uerbū dñi p̄dicando: cui a sigiberto rege astrosiorū & burgundionū ꝯcessione facta uastā eremuꝫ noie uesagū cū sociis suis hitare cepit: & p ānos .60. nihil ultra q̄ herbas & radices mā ducauit. Abbas autem euorcius monasterii

falicis diuinitus per uisum admonitus: btõ
uiro colūbano necessaria uite equis oneratis
transmisit: quoꝝ ductorē marculum eius di
scipulum constituit. Sed dum ille uiaꝫ peni
tus ignoraret: deo duce ipse cū equis recto
itinere ad cellam uiri dei peruenit. Hic mul
torum miraculoꝝ gloria claruit. ¶ Cum in
quodam specu ubi orare solebat ursum rep
peristet: licentiatus ursus ab eo: locum ipm
nunq̄ repetiit. ¶ Frater quidā grauiter egro
tabat: & abbas unde ipm reficeret non habe
bat. Inspiratus ergo repente quidā diuinit⁹
cum panibus & pulmentis uenit: eaq; patri
obtulit: & sic languēti subuenit. Et duꝫ pro
uxore benefactoris orasset languente: conti
nuo sanata est. ¶ Cum autē fratres aquam i
proximo non haberent: sed a longe ipsam
multo labore deferrent: fontem de saxo sua
oratione produxit: qui manat ibidem usq;
in presens tempus. ¶ Deinde in castro luxo
uio monasteriū latius cōstruxit: propter fra
trum multitudinē excrescentem. Die quadā
dum gallo monacho precepisset: ut ad piscā
dum ad flumē bruscam iret: & ille ad ligonē
fluuium proximiorē accessisset: & multos pi
sces inueniens nihil cepisset: correptus de in
obedientia ab abbate: ad locū iussum adiit:
& piscium multitudinē cepit. ¶ Aliquando
existens in oratiōe in quadā rupe: cognouit
per spiritū oēs suos fratres domi relictos eē
languentes: & ueniēs uix eos qui egrotis mi
nistrarent sanos repperit: eisq; omnibus ut
ad messem precidendā surgerēt imperauit. Et
continuo omnes sanati surrexerunt: & opera
ri ceperunt. Et cum illis metentibus pluuia
maxima erupisset: imbrē a metentibus fratri
bus adeo ꝯpescuit: ut pluuia circūquaq; ca
dente: nec fratres nec segetes in aliquo madi
daret. Pueꝝ etiam qui metendo sibi digitum
falce p̄ciderat: sola saliua sanauit. ¶ Se ipm
cum duobus sociis i eremo unico pane diui
nitus multiplicato per dies .xii. indesinenter
satiauit. ¶ Fratrē insuper quendā qui ceden
do ligna se grauiter securi uulnerauerat in
momento sanum effecit. ¶ Cuidam coruo q
unam ex chirothecis eius asportauerat: ut il
lam reportaret precepit: & continuo ipsam
retrulit. ¶ Dum quadā uice triticum in hor
reo defecisset: & ex hoc guignocus procura
tor monasterii plurimū hesitaret: orationeꝫ
fudit & mane horreum tritico repletū inuē
tum est: qđ tñ clausum extiterat: eiusq; cla
ues cellarius habebat. ¶ Apud fontanas mo
nasteriū .60. fratres terrā colentes duobus
panibus & modico ceruisie: ad sacietatē ple
ne refecit. ¶ Cū ursum in nemore iuxta cer
ui cadauer inuenisset: precepit bestie ne cori
um lederet: sed fratribus pro calceis dimitte
ret. Missoq; postmodū illuc nuncio: corium

sanum recepit. ¶ Duci gualdeleno eiusq; cō
iugi flauie ad se accedentibus: ut sobolē eis
īpetraret: taꝫ faciliter optatū obtinuit: ut anq̄
q̄ domū redissent: pregnās mulier eēt. Natū
ergo pueꝝ & donanium noiatum. Colūbano i
monasterio pentes obtulerunt: pro quo plu
res alios filios postmodū genuerūt. ¶ Theo
doricum regē de adulterio increpabat: eo q̄
aflicta regina natos de cōcubina pcreabat:
unde ab eo & brunichilde ei⁹ auia regi i cri
mine fauente: multas insidias & persecutio
nes perpessus: de monasterio suo eiectus ē.
Et in exiliū actus sepius reuocatur. Iterūq;
frequēter fugabaꝰ: pluriesq; piculo mortis
expositus: diuina tandē uirtute liberat⁹ eua
sit. ¶ Apud nexociēse oppidum ubi a rege
fuerat relegatus: ꝯpeditos omnes de carceri
bus diuina uirtute solutos eduxit. Et dū ad
carceres per satellites repetuntur ad uirum
dñi in ecclesia legentē confugiunt. Quo in
trantes satellites & p̄ntem querentes uidere
non potuerunt & neminē absolutoꝝ capere
ualuerunt. Tandē rex diuina ultione in sua
gente percussus: deiq; timēs iudiciū: colum
banū ad propria reuocauit. ¶ Cū apud tu
ronū pecuniā quaꝫ scūs paupib⁹ dare decre
uerat fur exportasset: & abbas ad sepulchrū
sci martini oraret: latro subito ꝯpunctus re
diit: & ablata restituit. ¶ In uilla quadam p
pe sueuos: gentiles quosdam cuppam maxi
mam .50. modioꝝ uino repletam deo suo li
bare uolentes inuenit: & in cuppā insufflauit.
Statimq; cuppa per frusta frangiꝰ: & uinum
effunditur: & barbari conuertuntur. ¶ Dū
fratres ad pomeriū pro pomis deferēdis mi
sisset: illiq; reuertentes ursuꝫ ingentē poma
rapientē nunciassent. Scūs per fratres urso
mandauit: ut assignatis sibi quorūdā ramo
rum pomis: contentus existat: & reliqua fra
tribus dimittat. Quod fera deinceps adim
plere curauit. ¶ Spiritu prophetico plenus
clothario regi predixit: ipm in breui regna
theoberti & theodorici regum obtenturū.
Quod ut p̄dixerat sic euēit. Nā orta guerra
inter eos de terris regnoꝝ: in tubianensi ca
stro ambo ad inuicem bellū ꝯmittunt: & the
obertus superaꝰ & captus ad brunichildem
reginam destinaꝰ. Quem illa sicut eidem re
gi dudū scūs colūbanus predixerat: clericū
fieri fecit: & in monasterium intrusit: atq; p⁹
modicū ipm eadē regina occidi mandauit.
Sicq; theodoricus regnū illius obtinuit. Sꝫ
post modicū temp⁹ in ultionē iniurie scō ui
ro illate: theodoricus iuxta meldēse castrū
flumine interiit: & sic clotharius utrūq; ipo
rum regnum acquisiuit: qui & theodorici p
geniem cunctam deleuit. ¶ Deinde uir dñi
italiam petēs: monasteriū bobiēse ꝯstruxit:
& basilicam antiquam semiruptam repauit:

quo dū ꝓpter aditum arduū trabes ad edificiū de nemore excisas: plaustris deferre non possent: uirtute uiri scī duo uel tres ex fratribus trabē quā uix quattuor boues trahere potuissent: humeris leuiter deferebant: prout uie angustia exigebat: donec cenobiū ꝯfectū est. Cōsumatu uero opeꝛ uir dñi post annum reuolutum feliciter in pace quieuit .xi. calē. decēbris: ibiq; sepultus miraculis refulget.

¶De sancto culumbano ꝯfessore. XCV

Colombanus alius fuit monachꝰ cenobii luxouiēsis ex genere scī colombani abbatis: eiusq; discipulus: qui simul cū eo ex hibernia egressus est. Hic sanctissime uite fuit: cui & aues & bestie sicut & columbano magno parebant: & ad eiꝰ impium ueniebant: seq; manibus illiꝰ: ac si eēnt catuli attrectari ꝑmittebant. ¶Cū autē sanctꝰ uir ad extrema uenisset: diebꝰ pluribꝰ febre correptus: uidit ad se uiꝝ splendidū uenientē: q sibi dixit: ꝙ tūc spūs a corpore educere nō ualebat: eo ꝙ pris sui p̄ces & lachryme ipsum impediebant. Quod ille audiens & duriꝰ dolens: sanctū culumbanū abbatē ꝑ nuntium accersitum rogat: ut trāsitum suum non impediat: eo ꝙ se ad uitā ituꝝ nullatenus dubitabat. Cui sanctꝰ abbas corpꝰ dñicum obtulit: illeq; sumptu pacis osculo de licētia patris e carne migrauit. Sepultus i monasterio luxouiensi: ubi & in miraculis uiuit.

¶De scā cecilia uirgine & martyre. XCVI

Cecilia uirgo & martyr rome passa est sub almachio urbis prefecto tempore marci aurelii & cōmodi imꝑatoꝝ: q̄ ex nobilissimo rōanoꝝ genē exorta: & ab ipsis cunabulis in fide xpi erudita: absconditum semꝑ xpi euangelium gerebat in pectore: & nunq̄ a colloquiis diuinis & orōne cessabat: suāq; uirginitatē cōseruari a dño exorabat. Cum autē cuidam iuueni nomine ualeriano desponsata fuisset: & dies nuptiaꝝ instituta ēēt: illa subtus ad carnem cilicio induta: desup auratis uestibus tegebatur: & cātantibꝰ organis: illa in corde suo soli dño decantabat: & biduanis ac triduanis ieiuniis orans se domino cōmendabat. ¶Venit igitur nox in qua cum sponso suo suscepit secreta cubiculi silentia. Quē cecilia alloquens dixit: se habere secretum: quod ei ꝯfiteri uellet: si ille iuratus assereret: tota illud obseruātia custodire. Iurauit ualerianus illud nulla necessitate detegere. Tunc illa ait: se angelum dei amatorem habere: qui nimio zelo corpꝰ eiꝰ custodiret assidue: qui si sentiret: ꝙ ipsā spōsus eius amore polluto ꝯtingeret ꝯtra ipm furorem suū exagitaret: & ipm occideret. Si autē cognosceret: ꝙ illam syncero amore diligeret: ipsum quoq; sicut & ipsam perfecte amaret: & gratiam suam ipsi ostenderet. Valerianus nutu dei diuinitus inspiratus respōdit: ut ipm sibi angelum ostenderet: quem si uere angelum dei probaret: hortata sibi faceret. Si autē uirum alium diligeret: utrūq; gladio feriret. Cui cecilia promisit: ut si i unum deum credere uellet: & se purificari ꝑmitteret: angelum uidere posset: imponēs ei ut tertium ab urbe miliarium uia apia ꝑgeret: & pauperes inuētos elemosynam petētes ex parte cecilie salutaret: eosq; rogaret: ut ad sanctū papam urbanum eū adducerent: q̄ ei ad ipm secreta quedā ꝑferēda haberet. Cui inuēto oia uerba cecilie indicaret: & ab eo purificatus angelum rediens cōtinuo uideret. Tunc ualerianus perrexit: & ꝺm accepta signa inuenit sanctū urbanū papam īter sepulchra martyꝝ latitantē. Cui ualerianus omnia cecilie uerba exposuit: illeq; manus ad celum eleuans dūm benedixit. Et ecce apparuit eis senior: niueis uestibus indutus: tenens libꝝ aureis litteris scriptum. Quem uidens ualerianus timens quasi mortuus cecidit: sed a sene cōfortatus & leuatus sic legit: Vnus dñs: una fides: unum baptisma ꝛc. qui cum a seniore interrogatus: hec omia se credere dixisset: statim senior disparuit: ipseq; a sancto urbano eꝰ baptisma suscepit: & rediens domum ceciliam in cubiculo cum angelo splendente colloquētem inuenit. Queꝫ uidens ualerianꝰ nimio terrore corripit: sed ab angelo ꝯfortat. Qui duas coronas ex rosis & liliis albētes in manu habebat: & unam cecilie: alteram ualeriano tradidit: quas de paradiso dei eis delatas asserit: & ut eas immaculato corpore custodirent: admonuit: Valerianū quoq; dixit: ut quia utili castitatis consilio crediderat: quodcunq; uellet: peteret: cōtinuo a domino obtinendum. Qui respondit: ꝙ nihil sibi eēt dulcius q̄ unicus fratris germani eius affectus: petens ut frater eius tyburtius una secum ueritatem agnoscere mereret. Angelus uero hec uti deo acceptissimum approbauit: promittens: ꝙ nō solum tyburtius in christum crederet: sed ipsi ambo cum palma martyrii ad dominum peruenirent. ¶Cum autem mane tyburtius ad ceciliam cognatam ingressus: eam oscularetur: odorem nimium rosarum & lilioꝝ sensisse se dixit: quibus confortatus admirabatur: unde intempestiuas rosas habuissent tempore imbris. Valerianus ergo ei respōdit: ꝙ coronas haberent a domino sibi per angelum missas: quas oculi sui uidere non possent: nisi credens se purificari permitteret. Qui cum ualerianum interrogasset: an hec in somniis: an in ueritate talia audiret.

ualerianus respondit: q usq; tunc in somniis ambulauerat: sed nunc in ueritate manebat: & q hec omia ipsum angelus docuisset: quê & ille uidere posset: si in christum crederet: & idolis renonciare uellet. Cum autem cecilia rationibus euidentissimis omnia idola eê insensibilia comprobasset: & uitam futuram ista p̄senti feliciorê & magis gloriosã ostêdisset: atq; christum dominum eidem euangelizasset: & ad predicationem eius tyburtius in christum credidit: & a ualeriano ad sanctus papam urbanum adductus sacrom baptisma suscepit. Qui postmodum angelos dei sepius uidebat & omia: que postulasset: pro tinus obtinebat. Cum autem utriq; fratres elemosynis insisterent: & sanctorum corpora quos almachius prefectus occidebat sepulture traderent: ambo ab ipso prefecto detenti: & pro christi nomine martyrium passi sunt: ut dictum est supra in eorum passione 18. calendas maii. ¶ Quibus peremptis: almachius eorum facultates exquirens: ceciliam quasi ualeriani coniugem teneri precepit: ut facultates eorum proderet & idolis immolaret. Sed uirgo christi mandatum ei9 preueniês: omia que a sanctis martyribus si bi relicta fuerant pauperibus erogauit. Cumq; ab apparitoribus urgeretur: ut aut sacrificaret: aut sententiam mortis acciperet: & illi uehementer flerent: q puella tam decora: & nobilis ultro se morti traderet: cecilia eis christi fidez predicare cepit: & omnes ad deum cõuertit. Ipsisq; a prefecto mortis inducias cecilie postulantibus: illa urbanum episcopum ad domum suam uenire fecit: q gordianum uirum clarissimum & omnes apparitores illos cum aliis pluribus numero quadringentis baptizauit. Quod audiens almachius ceciliam teneri fecit: & sibi presentari. Que dum ei presentata christum publice confiteretur: & idola omnia execraretur. iratus almachius iussit eam ad domum suaz adduci: & die integro ac nocte in flammis balnealibus concremari. Que quasi in loco frigido mansit. ita ut nec una pars membrorum ei9 saltem sudoris signa laxasset. Quod audiens prefectus iussit illam in ipso balneo decollari. Speculator autem eam tribus ictibus in collo percussit: sed tamen caput eius amputare non potuit. Et quia decretuz erat ne quartam percussionem decolliandus acciperet eam seminecem carnifex dereliquit. Cuius sanguinem populi: qui per eam crediderãt: linteaminibus extergebant. Per triduum autem superuiuens omnia sua pauperibus tribuit: & omnes conuersos ad fidem: urbano episcopo commendauit. Deinde ad christum cum palma migrauit decimo cal. decembris. Cuius corpus sanctus urbanus inter suos collegas episcopos sepeliuit: & domum eius: ut ipsa ei mandauerat ecclesiam consecrauit. ¶ Anno autem septimo ludouici imperatoris. Paschalis papa corpus sancte cecilie ipsa reuelante dudum occultatuz inuenit: aureis uelatum uestibus: sanguine eius adhuc infusis & ipsum inter corpora sãctorum tyburtii & ualeriani & maximi atq; urbani pape: in ecclesiã nomini uirginis sancte dedicatã transtulit: ut ait sigibertus in chronica.

¶ De sanctis theonisto tabra & tabrata martyribus. LXXXXVII

Theonistus episcopus: tabra & tabrata diacones & martyres apud ciuitatem altinensem passi sunt: tempore theodosii imperatoris primi. Qui sanctus episcopus cum discipulis suis prefatis: & sancto albano coepiscopo: & urso clerico: de quibus dictum est supra in eorum passione undecimo calẽdas iulii: a philippensibus egressus esti ex insula nausia: tempore predicti imperatoris: ueneruntq; romam: & ibidem oratione facta: mediolanum abierunt. Ibiq; a sancto ambrosio episcopo & doctore: & prefato augusto tunc ibi degente: honorifice suscepti sunt: inde ad gallias predicando transierũt. Et cum ad augustam ciuitatem peruenissent sanctus ursus a paganis comprehensus: per multa tormentorum genera martyrium passus est. Theonistus uero cum ceteris uenit ad regem rosimundum christianum: qui misit eos ad paulinum episcopum treuerẽsem Indeq; cum nauigio maguntiam adierunt: ubi dum predicaret albanus: a gentilibus tẽtus: & flagellis cesus nouissime gladio capite truncatus est. Theonistus autem cum tabra & tabrata multa cede mactati: in naui perforata missi sunt. Qui deo duce cum naui ad portum quendam incolumes peruenerunt. Dumq; uestimenta eorum madefacta siccarent: a gothis iterum capiuntur: & in eadem naui perforata remittuntur: altoq; pelagio iterum propelluntur. Sed dei uirtute restaurata nauicula: sancti uerum sine periculo ad littus perducuntur. Qui diuina admonitione deuenerunt altinum. Et dũ oderentum peruenissent: & christum dominum predicarent: a paganis detenti: & extra ciuitatem educti uerberibus afflicti sunt. ¶ Dum autem essent in ponte: & theonist9 genibus flexis oraret: genua ipsius uti in cera molle defixa sunt: quorum uestigia ibidem usq; in presens apparent. Inde a gentilibus dimissi: altinum deuenerunt: ibiq; iterum ab infidelibus comprhensi: capitalẽ sententiam exceperunt. Corpora uero truncata surgẽtia: capita sua manibus propriis

sumētia portauerunt: & inter eridanuz & silerem ea deposuerunt: ubi & a fidelibus tumulata sunt. Passi sunt autem decimo calē. decembris.

¶ De sancto clemente primo papa & martyre. LXXXXVIII

Clemens papa & martyr hui⁹ nominis primus natione romanus ex patre faustino de regione celiomonte: cleto romano pontifici in episcopatu successit: sedit annos nouem: menses duos: dies decem. Hic constituit canonem super eucharistiam decantari: & ut episcopus electiōe cleri & laude populi constitueretur: & ut cathedra episcopalis in eminentiori loco statui debeat: in qua residens episcopus omnes possit circūspicere: & ab omnibus circunspici. Constituit etiam: ut baptizatus q̄citius potest confirmetur: & ne sit perfecte christianus: qui confirmationem non necessitate sed incuria ac uoluntate omitteret. Hic etiam fecit septē regiones diuidi notariis: qui gesta martyrū solicite & curiose unusquisq; per regionem suam diligenter perquirerent. ¶ Hic enim quāuis a btō petro elect⁹ eēt: ut supra dictū est in passione sancti petri tertio calendas iulii. Timens tamen ne talis consuetudo errorem in ecclesia dei induceret: linum & cletū ante se pontificari coegit. Et sic clemens primus fuit post petrum per electionem: terti⁹ uero per gradum. Qui ita morum ornamēto pollebat: ut iudeis & gentilib⁹: ac etiam christianis omnibus complaceret. Singularum inopes regionum scriptos habebat: & quos baptismo nuper mundatos nouerat: non sinebat publice fieri mendicitati subiectos. ¶ Cum itaq; flauiam domitillam uirginem neptem domitiani imperatoris sacro uelamine consecrasset: de qua supra dictum est in eius passione nonis maii. Et theodoraz uxorem sisinnii amici nerue imperatoris ad fidem conuertisset: & in castitatis eam proposito confirmasset. Sisinnius zelo ductus: ecclesiam post suam uxorem occulte intrauit: uolens scire propter quid ipsa ecclesiā frequentaret. At ubi a sancto clemente oratio fusa est: & a populo amen responsum est Sisinnius cecus & surdus statim efficitur. Qui dum pueris suis mandasset: ut ei manum dantes foras educerent: pueri p totam ecclesiam gyrantes eum ducebant: nec ianuas inuenire ualebant. Quod uidens theodora: primum quidem ab eis declinauit: putās q̄ uir su⁹ eam agnoscere posset. postmodum autem ab eis didicit: quid hoc eēt. Tunc illa pro uiro suo in orationem se dedit: & postmodum pueris suis mandauit: ut securi amodo exirent: & dominum suum domum adducerent. Cumq; illi abissent: theodora clemēti quid factū fuerat exposuit. Ad quē sanct⁹ rogatu theodore uenit: & ipm apertis oculis nihil uidentē neq; audientē inuenit: & cum pro eo orasset: ille auditum ac lumē recuperauit. Et uidens clementem iuxta coniugem stantem: zelo ductus amens efficitur & se magicis delusum artibus arbitratur: p̄cepitq; seruis suis: ut clementem & clericos eius funibus ligatos traherent. At illi colūnas & saxa uincientes trahebant: & tam ipsi q̄ sisinnius clementem & eius clericos se trahere putabant. Clemēs uero eis dicebat: ut quia saxa deos existimabat: saxa trahere meruerat. Sicq; una cum clericis suis inde discessit: & theodora pro uiro in oratione perseuerauit. Cui beatus petrus apostolus apparuit: & per eius orationem uirum eius saluandum esse promisit. Statimq; sisinnius conuertitur: & una cum uxore castitatē profitetur: accersito quoq; clemente ab eodem in fide instruitur: & cum trecentis & trib⁹ de domo sua baptizatur. Vnde & postmodum per ipsum sisinnium multi nobiles & amici nerue imperatoris in domino crediderunt.

¶ Tunc comes sacrorum pecuniam multis dedit: & contra clementem episcopum seditionem in populo excitauit. Cuius occasione mamertinus urbis prefectus clementē quāuis inuitus tenuit: & imperatori traiano de eo scribens: responsum accepit: q̄ aut ipsum sacrificare compelleret: aut in hellesponti insulam ipsum in exilium mitteret. Prefectus autem ei compatiens: lacbrymas pro ei⁹ exilio fudit: & nauem ei cum omnibus necessariis delegauit. Quem multi de populo ī exilium secuti sunt: Veniens igitur clemens ad insulam: plus q̄ duo milia christianorum ibidem inuenit: iam dudum ad secanda marmora damnatorum. Quem illi cum lachrymis excipientes: ab eo dulciter confortati sunt. Et cū ab eis didicisset: q̄ a sexto miliario aquam in suis humeris deportarent: orationem pro eis fudit: omnesq; orare precepit: ut qui in deserto sinai aquam de petra produxerat, confessoribus suis in ipso loco fontis uenas aperiat. Et circūspiciēs uidit agnū stantem: dextroq; pede erecto quasi locum episcopo ostendentem. Quem christum esse intelligens: ad locum perrexit: & in nomine trinitatis ibidem fodi precepit. Sed cum nullus locum in quo agnus steterat ꝯtingeret: ipse accepto breui sarculo: leui ictu saxum sub agni pede percussit: & statim fons inde magnus erupit: & usq; in presens in flumen excrescit. Ad quod miraculum multi confluxerunt: & plusq̄ quingenti ab eo baptisma susceperunt. Et idolorum templa destruentes p totam ꝓuinciam infra ānū. 75. ecclesias

edificauerunt. ¶ Post annos uero tres imperator traianus hoc audiens quendam ducē nomine aufidianuʒ illuc misit: qui christianos examinare cepit. Et duʒ libenter omnes mori cōspiceret: multitudini cessit: & solum clementem tenuit: ligataq; in collo ipsius anchora: eum in medio mari precipitari mādauit: ne xpiani corpus ei⁹ possent sepelire: & ipm pro deo colere. Stante autem omni multitudine iuxta littus: phebus & cornelius eius discipuli orare ceperunt: ut dñs eis ostenderet martyris sui corpus. Et continuo mare per tria miliaria recedente: omnes per siccum ingressi: inuenerunt in modum templi marmorei: habitaculum a deo paratum: & ibi in arca saxea corpus sci martyris positum & anchoram iuxta eum. Reuelatum est autem discipulis ne corpus ipsius inde amouerēt. Omni uero anno tēpore passionis eius per septē dies mare ad tria miliaria recedebat & siccū iter ad corpus eius uenientibus tribuebat. Quod per ānos pluſq̄ ducētos durauit. Passus ē autem. 9. cal. decembris. Hic fecit ordinationes duas per mēsem decēbris presbyteros. x. diacones. 2. epōs p diuersa loca nūero. xv. & cessauit epatus dies. xxxiii. ¶ Hic plures libros xpiane religionis scripsit: cōposuit enim librum historie scholastice: quē quidam itinerariū uocant. Scripsit ex persona romane ecclesie ad corinthios epistolam ualde memorabilē: & illi que sub beati pauli apostoli noie ad hebreos scribitur: stilo & sensibus ualde ɔformē. Fertur & alia ex ei⁹ noīe disputationē petri & apionis cōtinens: quam eusebius in. 3. ecclesiastice historie redarguit. Sed & tertiam eiusdē clemētis fuisse a nōnullis traditū est. Scripsit & alias duas epistolas que catholice uocantur. Hec hieronymus libro de uiris illustrib⁹. ¶ Leo epus ostiēsis tradit q̄ tempore michaelis imperatoris ɔstantinopolitani: quidam philippus sacerdos cersonā ueniens: de his que narrant in historia clemētis de maris apertione habitatores interrogauit: qui nihil de hoc scire ꝓfessi sunt: eo q̄ aduene pluſq̄ indigene erant. Siquidem miraculum illud iam dudum ob habitantium culpam cessauerat: & ob incursum barbaroꝝ templum destructum fuerat & arca cum corpore marinis fluctib⁹ obruta. Tunc assumpto epo georgie ciuitatis: cū clero & populo accesserunt ad insulā: i qua putabant esse martyris corp⁹: ubi diuina reuelatione fodientes corpus inuenerunt: & anchoram cum qua fuerat in mare proiectum. Quod cersonam deportantes ibidem sepelierunt. Tempore uero nicolai pape primi: corpus ipsum a sancto cyrillo sclauorum episcopo inde sublatum: & romam delatuʒ: atq; in ecclesia ei⁹ nomini fabricata reconditū ē: ubi requiescit miraculis clarens.

¶ De scā felicitate martyre. LXXXXIX.

Felicitas martyr rome sub ātōino principe passa est agente publio urbis prefecto. Hec fuit mater sctoꝝ septem fratruʒ mēm: de quibus supra in eoꝝ passione dictuʒ est. 6. id⁹. iulii. Quos oēs una cum matre ad suggestionē pontificū idoloꝝ ātoninus īperator detemos. Publio urbis prefecto tradidit ad deoꝝ sacrificia ɔpellendos. Cum aūt felicitas nec blandimētis allici: nec terroribus frangi posset: quin potius filios in in xpi ɔfessione ꝑsisterent hortaretur. Iussit eam ꝓfectus alapis cedi: deinde in carcere per mēses quattuor & dimidiuʒ macerari. Filios āt ipsius omnes singillatim uncatos: & sacrificare nolentes per diuersa supplicia iussit interimi: ut superius d eis dictum ē. Felicitatē uero post dictū terminū educi: & in perseuerantia xpiani nois fecit decollari. 9. cal. decēbris. Cuius corpus a xpianis iuxta filiorum corpora rome sepultū est. ¶ Hanc btām mulierem uocat gregorius pluſq̄ m͡rem: quia fuit octies martyr. Passa est enim septies i. 7 filiis & octano in corpore ꝓprio.

¶ De scā faustina regina & martyre. C

Faustina regina apud alexandriaʒ passa est sub maxentio principe. Que cum esset ipsi⁹ casaris uxor a beata catharina in carcere detēta: una cum porphyrio principe militie conuersa ē: ut dicetur ifra in passione catharine. 7. cal. decēbris. Sicq; in xpm corde credens: p d·es plurimos secretius xpianitatem occultauit. Cum aūt uidisset miraculum q̄liter angelus dñi de celo ueniens: rotas gladiis circunseptas diuellēdo dissipasset: & beatam dei uirginem a tam duro mortis periculo liberasset. Regina: que usq; tūc se celauerat: ad imperatorem descēdit: & de ei⁹ duritia ipm ɔstantius icrepauit. Et cū se xpianam diceret: & sacrificare ɔtempsisset. Maxentius ira repletus iussit eam extractis prius mām̄illis decollari. Que dum ad martyrium duceretur: catharinam rogauit ut ꝓ se dūm precaretur. Quam illa in dño ɔfortauit: & ad passionem constantius animauit. Ministri igit̄ faustinaʒ tollētes: eamq; extra ciuitatem educentes: mammillas ipsius bastilibus ferreis euellūt: & postmodum ei caput preciduntt. Cuius corpus porphyrius rapiens sepeliuit. 9. cal. decembris.

¶ De scō chrysogono martyre. CI.

Chrysogonus martyr apud aquileiam passus est sub diocletiano imperatore. Qui apud urbem in uincula coniectus sancte anastasie alimoniis fouebatur.

Que nõ solum ei sed etiã aliis xpianis in carcere detentis necessaria solicite ministrabat. Vnde hac occasione uir eius publiꝰ gentilis anastasiam in artissima custodia reclusit: ita ut etiam ei alimoniam denegaret. Ipsa autem chrysogono epistolas amaritudinis sue narratiuas destinabat: ille uero ꝯsolatorias remittebat. Sed interea uir eius i legationẽ ad ꝑsidem missus: anastasie custodiam triplicauit: ita ut lucẽ ipsam & uictũ ei negari iussiset: ne sic ipa fame tabefacta deficeret: & ille oium facultatum eiꝰ dñs ꝑmaneret. Que cũ se putaret deficere: a btõ chrysogono ꝑ epistolã ꝯfortat: ut sperãs in xpo celerẽ eiꝰ misericordiã ꝑstolet. Interea post dies paucos uir eius apud ꝑsidẽ morit. & ipsa de carcere liberat: que itez carceres uisitare cepit: & xpianis paupibꝰ subuenire. ❡ Cũ ergo imperator diocletianꝰ apud aquileiam resideret: epistolã romã scripsit: ut omẽs xpiani uincti deberent interfici: ad se uero chrysogonũ destinari. Cui cũ sibi ꝑfitato ꝑfecture dignitatem & generis sui ꝯsulatũ offerret: tantũ ut diis satisficaret: illeq; oia simulacra demonũ the eas affirmaret. Iussit eũ diocletianus duci ad aquas gradatas atq; ibidẽ decollari. Corpꝰ aũt eiꝰ ad littꝰ iactatũ est iuxta possessionem: que dr̃ ad saltꝰ: caput uero in mare ꝓiectũ ẽ. Zoilꝰ ãt ꝑsbr̃ corpꝰ sci chrysogoni collegit: & in domo sua i loco subterraneo posuit: cui ꝑ reuelationẽ idicatũ ẽ: quod caput mr̃is mari iactasset. Pergens ergo ad agrotercẽ: ita illud inuenit: q̃si eadẽ die fuisset abscisom: quod auferens corpori ipsius ꝯpaginauit. Passus est autẽ sanctꝰ martyr. 8. calẽ. decẽbris.

❡ De sancto crescentiano martyre. CII

Crescentianus martyr rome passus est sub maximiano filio diocletiani imperatoris: agente carpasio uicario. Qui maximianus crescẽtianum clericum cum sanctis cyriaco largo & smaragdo detinuit: omnesq; carpasio uicario puniẽdos tradidit: sicut dictum est supra in passione sanctorum cyriaci & sociorum sexto idus augosti. Cum ergo carpasius omnes predictos martyres decollasset: & crescentianum dudum in custodia detinuisset: ipsum tandem eductum: & idolis immolare nolentem: iussit in equuleo suspendi: & fustibos cedi: atq; unguibus ferreis crudeliter lacerari. Et cum i his deo gratias ageret: precepit flammas ad latera eius apponi. Et eom diu incendio ꝯstrictus ureretur: emisit spiritum. Cuius corpꝰ i platea ante templum palatii iactarum: a ioanne presbytero nocte recollectom: & in cemiterio priscille uia salaria in harenario sepoltõ est. 8. calẽ. decẽbris.

❡ De scis porphyrio & sociis mr̃ibꝰ. CIII

Porphyrius mr̃ cũ sociis suis uidelicet militibꝰ ducẽtis apud alexandriã passus ẽ sub maxẽtio cesare. Hic cũ eẽt princeps militie impatoris: a regina faustina rogatus: eam ad beatã catharinã io carcere detentã nocte quadã adduxit: & uidẽs mirabilia: que io carcere fiebant apud uirginẽ: una cũ ꝑdicta regina xpi fidẽ ꝑcepit: ut dicet infra in passiõe ipsiꝰ uirgis. 7. calẽ. decembris. Cũ autẽ regina ꝓ xpi noie passa eẽt. Porphyrius corpꝰ eius rapiens sepeliuit: ut supra dictum est in passione faustine. 8. calẽ. decembris. ❡ Sequẽti uero die dum de corpore regine questio fieret: & multos ꝓpter hoc ad supplicia pertrahi maxentius iussisset. Porphyrios prorumpens in mediũ exclamauit: ꝙ ipse eẽt: qui christi famulam sepelisset: & xpi fidem percepisset. Et eum omnia: que cõtigerãt: suis cõmilitonibus ducẽtis numeru retulisset: illi similiter diuinitus compũcti se xpianos eẽ uelle dixerunt: & una cum suo principe se mori paratos obtulerõt. Tũc cesar furibundꝰ eos umẽs ꝑcepit una eum porphyrio decollari: & corpora eorum canibꝰ deuorãda dimitti: que tamẽ a xpianis nocte collecta & extra muros ciuitatis sunt tumulata. 8. calẽ. decẽbris.

❡ De sanctis flora & maria uirginibꝰ & martyribus. CIIII

Flora & maria uirgines apud cordubã ciuitatẽ hispanie passe sunt: que primo diuturnos carceres ꝓ xpi noie passe: multaq; famis & inedie maceratione afflicte: nouissime autem gladio interempte: coronã martyrii ꝑceperunt. 8. calẽ. decẽbris. Hec ado.

❡ De sancta catharina uirgine & martyre. CV

Catharina uirgo & martyr apud alexandriã ciuitatẽ passa est sub maxentio impatore. Hec eni costi regis alexãdrie filia unica: in eius decrepita etate nata: puella admodum speciosa infra annũ. 18. oibꝰ liberalibꝰ studiis imbuta ẽ: quã pr̃ moriẽs succetricẽ in regno reliqt. Cũ aũt pr̃e defuncto a quodã maxio principe in ꝯiugiũ peteret: & ipsa de hoc a matre instanciꝰ pulsaret: uirgo adhuc gentilis: superba mente denegabat: dicens ꝙ neminem unq̃ in uirum assumeret: nisi eque ut ipsa nobilis: speciosa: diues ac sapiens eẽt. Sed dum princes ille amore uirginis captꝰ instaret: cõminans ciuitatem alexãdriam in uasu: nisi eam mater sibi traderet: & mater ex hoc nimiũ formidaret: rogauit filiam: ut quẽdã eremitam xpianũ atq; presbyterum uiꝝ boni ꝯsilii & prudentie famosum: extra urbẽ habitantẽ adiret: ut sup inde ꝯsilium

eius requirerēt & audirent. Sperabat enim mater eū ēēt xp̄iana: uel filiam ad coniugium inducendam: uel saltem huius occasione ad fidem xp̄i cōuertendam. Naȝ puella philosophorum studiis dedita: xp̄m cōtemnebat: nec de eo a matre quicq̄ audire uolebat. Cuȝ ergo mater & filia ad eremitā uenissent: illeq; ad preces matris uirginē de coniugio pulsaret: & ipa eadē ei: que matri dixerat rn̄disset; et emita spiritu dei tactus: eidem promisit: q̄ sponsum ei dare uolebat nedum ei similem: sed ipsam & creaturā quālibet in omnib⁹ excedentem. Quem dum puella sibi ostendi petiuisset: ille tabulā pictam eidem tradidit deferendam: i qua erat imago deuota uirginis xp̄m pueruȝ baiulantis: dixitq; uirgini illas esse imagines sponsi & genitricis: quos si deuote oraret: se ab ea uideri p̄mitteret: uirgo autem reuersa: dum nocte illa ante tabulam orans aliquātulum obdormisset: uidit i somnis cum matre uirgine xp̄m ultra omnē pulchritudinem speciosum. Cui dū dei genitrix catharinam offerret i sponsam: xp̄s eam repudiauit: eamq; nō esse pulchram asseruit. De quo dum uirgo excitata & iam amore sponsi capta: tristaretur ad mortem: facto mane matrem uocauit: & concita secum ad eremitam accessit: cui omnia uisa exposuit. Quam ille de xp̄i fide plenius informauit: & cōuersam baptizauit. Promissione ei p̄culdubio factaq; sponso quomodo esset grata. Cum igit̄ uirgo redisset: & prostrata ante iconam obdormisset. Iterū eidem mater cum filio sole splendidiore: & cetu angelorū apparuit. Mater filio sponsam obtulit: & ipse eam uti pulchram & decoram ac purificatā acceptauit: eamq; celesti anulo subarauit. Excitata uirgo anulum sibi i digito reppit: & matri sue cum gaudio ostēdit: & uisa rettulit: sicq; deinceps xp̄i amore succensa: mundi pompas cōtēnere cepit. In palatio tn̄ diuitiis & pueris pleno permāsit: donec mater a seculo migrauit. ¶ Cum autem maxentius imperator omnes tam diuites q̄ pauperes ad alexandriam conuocasset: ut idolis imolarent: & xp̄ianos nolentes imolare puniret: catharina cum eēt in palatio audiens animalium diuersorū mugitus: & cantantium plausus: misso illuc nūcio iquiri iussit celeriter: qd hoc esset. Quod cum didicisset: assumptis secum aliquib⁹ de palatio signo crucis se muniēs illuc accessit. Ibiq; multos xp̄ianos metu mortis ad sacrificia duci cōspexit. Que uehemēti dolore cordis sauciata: ad imperatorem se audacter ingessit: nullamq; ei salutationem premisit. Sed stans ante ianuam templi per uarias cōclusiones syllogismorum: allegorice & philosophice multa cum cesare disputans. Deinde ad cōmune colloquiū rediens: ipsum confidenter redarguit: q̄ incassum tantam multitudinem congregasset ad colendam stultitiam idolorum: uerumq; deum celi & terre atq; creaturarum omnium creatorē esse cōprobans: christum dei filium incarnatum & passum atq; in celis gloriosum ascendisse cōstantius predicauit. Et cum sapienter plurima disputasset: stupefactus cesar ad hec respondere non ualens: eam rogauit ut sacrificium suum compleri sineret: & postmodum ei responsa daret: precepitq; eam ad palatiū duci & cum diligentia custodiri: admirans eius prudentiaȝ & corporis elegantiā. ¶ Veniens ergo ad palatium imperator eam sibi presentari iussit: & ipsam de ei⁹ progenie requisiuit. Que respondit se filiam regis costi fuisse: & in purpura natam ac liberalibus disciplinis pleniter instructam esse: omnia tn̄ propter xp̄m cōtempsisse: deos autem quos iperator colebat nec se nec alios iuuare posse. Cum autem per multa poetaȝ exempla: & philosophorum argumenta deos gentiuȝ apertis rationibus confutaret: plurimaq; cū cesare disputans ipsum in omnibus uicisset: uidens ille q̄ eius sapientie obuiare non posset: mādauit per litteras: ut omnes rethores & philosophi de circūstantibus regionibus ad alexandriam festinarent: diuersa munera recepturi si concionatricem uirginem superarent. Adducti sunt igitur de diuersis partibus quinquaginta oratores: qui omnes mortales in mundana sapientia excellebāt. Quibus interrogantib⁹ cur de remotis illuc ptibus uocati fuissent: & causam eorum conuocationis didicissent: deridentes q̄ unius mulieris occasione tanta illuc sapientia conuenisset: puellam ad se adduci iusserunt: ut sua temeritate conuicta: nunq̄ se sapientes uidisse cognosceret. Que cum certamen sibi iminens audisset: domino se cōmendauit. Quaȝ angelus in christo confortauit: & ut constanter staret admonuit: quia nedum ab illis uinci non posset: sed etiā illos uictos & conuersos ad palmam martyrii destinaret. Cum ergo coram oratoribus adducta fuisset: & cuȝ eis sapientissime disputasset: ac deos apertissime demones astruxisset: obstupefacti illi: & quid dicerent non habentes: muti penitus sunt effecti. Tunc imperator furore replet⁹ eos redarguit: q̄ sic turpiter ab una puella se uinci permitterent: unus autem magister aliorum sic respondit: q̄ licet nullus adeo sapiens ante eos nunq̄ stare potuisset: tamen ipa puella in qua dei spiritus loquebat̄: sic eos in admirationē conuerterat: ut cōtra xp̄ȝ aut aliquid oino dicere nescirēt: aut penit⁹ formidarēt. Et cum omnes una uoce eadem assererent. Iratus imperator omnes in medio ciuitatis cremari mādauit: de quibus supra

in eoꝝ passiõe dictum est idibus nouẽbris. ¶ Post hec imparor uirginem xp̄i ad sacrifica inuitare cepit: pmittẽs ei q̃ post reginam in palatio ipsius secunda uocaretur: & imagine illius fabricata: a cunctis ut dea ueneraret. Cui cum uirgo diceret: ut talia nefanda loqui desisteret: & xp̄m dn̄m se adorare dixisset. Iussit eam imparor spoliatã scorpionibus cedi: & cesam in obscuꝝ carcerẽ recipi: ubiq; diebus. 7. fame cruciari. Regem autẽ extra regionis p̄finia ex cã pcedente: regina noie faustina maxentii uxor: nimio uirginis amore succensa: cum principe militum noie porphyrio: dato custodib᷒ p̄cio media nocte ad carcerem propauit. Viderũtq; carcerem mirabili claritate fulgentẽ: & angelos plagas uirginis pungentes. Quibus catharina ceteroꝝ gaudia p̄dicauit: & ad fidem cõuertens martyrii coronam eis p̄dixit. Sicq; eoꝝ uterq; ad pedes eius procidit: & porphyri᷒ cũ ducẽtis militibus fidem recepit. Interea xp̄us p columbã de celo missam celesti cibo uirginẽ refouit. Deinde cum multitudine angeloꝝ & uirginũ ei apparuit: & ut ↄstãs eẽt blando colloquio ↄfortauit. ¶ Rediens aũt imparor: eam sibi presentari iussit: & uidens splendidam: quã tanto ieiunio existimabat afflictam: custodes torqueri uolebat: q̃ eos ei ministrasse putabat. Illa uero se a xp̄o celitus enutritam phibebat. Et cũ suadẽte maxentio illa oĩno diis imolare recusaret: & ex hoc cesar nimium fureret. Prefect᷒ quidam ei suasit: ut infra triduum quattuor rotas serris ferreis & gladiis circũseptas p̄pararet: ut tam terribile tormẽtum puelle mẽbra disseparet: & ceteros xp̄ianos terreret. Quod & factũ est. Tũc uirgo btã dn̄m exorauit: ut ad conuersiõẽ circũstantis populi ipsam machinam dissiparet. Et ecce angel᷒ domini molẽ ipsã tanto impetu diuellendo ↄcussit: q̃ q̃ttuor milia gentilium interemit. Quo miraculo paganoꝝ multitudo ↄuersa est. Regina autẽ faustina: que usq; tunc se occultauerat: descendit: & imparorem de tanta duritia increpauit. Propter quod ab ipso detenta & christiana comperta: ab eodem martyrizata est: ut dictum est supra in eius passione. 9. calẽ. decembris. Sed cum porphyrius corpus regine sepelisset: & ex hoc cum ducentis militibus se xp̄ianum confessus eẽt: iubẽte eodem imperatore ipse cum dictis militibus decollantur: ut supra dictum est in eorum passione octauo calendas decembris. ¶ Deinde imperator catharinam aduocans: eidem proposuit: ut aut statim diis sacrificaret: aut caput amitteret. Sed cum sacrificare renueret: decollari iubetur. Docta igitur ad locũ passionis cum lachrymis orauit: & xp̄m specialiter pro se in quacũq; necessitate inuocanti-

bus exorauit. Factaq; est ad eam uox de celo: q̃ ei celi ianua aperta esset: & q̃ in suis petitionibus exaudita fuisset. Cum autẽ decollata foret: de eius corpore pro sanguine lac emanauit. Cuius corpus ab angelis per aera subleuatum: & itinere dierum uiginti ad montem sinai in momento deuectum: ibiq; honorifice tumulatum est septimo calen. decembris. Ex cuius tumulo oleum indesinenter emanat: quod cũctorum debilium membra sanat.

¶ De sancto mercurio martyre. CVI

Mercurius martyr apud cesaream cappadocie passus est sub decio cesare. Cuius tempore dum barbari romanorum fines inuaderẽt Decius cum multis militibus cõtra eos bellaturus processit: inter quos erat mercurius miles. Cum autem aliquantulũ certassent: se subtraxerunt. Tunc apparuit uir quidam splendid᷒ mercurio militi dicẽs se missum esse a deo ad eum in bello iuuandum: deditq; ei lanceam: qua barbaros prosternandos promisit: & ut habita uictoria dei sui recordaretur: admonuit. Initoq; prelio mercurius eadem lancea regem ipsorum occidit: aliosq; m̃ltos ex hostib᷒ strauit. Quod barbari uidentes in fugam conuertuntur: & a romanis expugnantur. Decius autem post triumphum mercurium accersiuit: & interrogauit eum: quis esset: cuius uirtute uictoriam ipse obtinuisset. Qui respondit se genere scytham: ortum armenia: patre gordiano progenitum: a cunabulis philo patorẽ a militibus mercurium nominatum: ex militia: que marchia nuncupatur. Decius ergo ipsm exercitus sui principem constituit. Cum aũt romam cum decio reuersus esset: Angelus iterum ei per somnium apparuit: & excitauit: ipsum quoq; de negligentia: quam circa uerum deum cognoscẽdum percepta uictoria habuisset: acriter increpauit: & nisi conuerteretur minas subiunxit: atq; disparuit. ¶ Mercurius autem ex dictis angeli ad fidẽ conuersus: idola abhorrere cepit: & baptismum latenter suscepit. Et inuitatus ab imperatore: ut secum ad sacrificandũ accederet: tertio uenire contempsit. Post imolationem uero eum accersitum interrogauit: cur ad sacrificandum uenire contempserit. Ipse autem chlamydem expoliatam & cingulum solutum cesari restituit. ieq; christianum uiua uoce professus est. Tunc cesar ipsum in carcerem mitti fecit: ubi angelica uisitatione confortatus est. Inde eductus est: dum deos omnes confutaret: protinus extenditur: & brachus & pedibus ad quatruor palos a terra suspensus alligatur: & diutius fustibus uerberatur: deinde igne ipsi ardẽte subterstrato

ad modicū assaṫ: sed ex sanguinis multa effusione carbones extinguebanṫ. Inde in cubiculo modicū spiramē habente recludiṫ: sed ab angelo uisitatus: omnia ipi⁹ uulnera solidantur. Cū autē mane eum productū & sanatum decius ꝯspexisset: & hoc magice arti attribuisset. Iussit illū extēsum candenti ferro uti cauterio ꝑ longum exuri: & subulis igne torrentibus latera ei⁹ ac terga terebrari. Deinde ipm uersis pedib⁹ altius a terra suspēdi: & ad mētum ei⁹ grauissimū lapidē alligari. Et cū nihilomin⁹ xp̄m uoce qua poterat ꝯfiteretur: mandauit saxum amoueri: & os eius obstrui ne xp̄m aliqualiter uocaret. Dehinc fecit eū a quattuor uiris tam diu flagellari: donec cutis eius sanie flueret. Et dū hec oīa ꝯstantissime superasset: iussit cū decius apd̄ cappadocie prouinciam i exiliuꝫ duci: & ibidem capite truncari: quē milites ꝑ dies plurimos terra mariq; trahentes cesaream peruenerunt: ubi xp̄s dn̄s eidem appꝑuit: eumq; benigne ꝯsolatus est. Mane uero extra urbem a militib⁹ duciṫ: & ibidem decollaṫ. 7. cal. decembris. Cuius corp⁹ in hora sui transit⁹ lucidissimum splenduit: odorq; mirus ex eo fragrauit. Quo miraculo plurimi ad fidem ꝯuersi sunt. Sepultus est aūt a xp̄ianis in cesarea ciuitate: basilicaq; supra tumulū eius i ipsius noīe edificata est: ubi & arma eius reposita pro reliquiis ꝯseruantur.

¶ De scō mercuriale epo. CVII.

Mercurialis eps̄ liuiēn̄ fuit. Qui apud eandē ciuitatē uita & doctrina & miraculis claruit. Cū auteꝫ inter populiense & liuiēse oppidum draco imanis degeret: qui hoīes & aīalia deuorabat: & flatu suo uenefico multos ꝑimebat: mercurialis oī populo suo ieiunium triduanū indixit: & oratione ꝓmissa cū oī clero & plebe una cū scō rophilo epo populiēsi ad locum accessit. Ibiq; ambo epi draconē ut agnū mansuetissimum stolis suis alligantes: in puteo proximo demerserunt: eoq; recluso ipꝑetuuꝫ memoriale miraculi desuper īposuerūt: sicut de hoc supra dictū ē in gestis rophili epi. xv. cal. augusti: beatus uero mercurialis ad diē propinquās extremū in pace quieuit.

¶ De scō romano presbytero. CVIII.

Romanus presbyter & confessor apud castrū blauiū clarauit. Qui uite & scītate ꝯspicuus īsigniter effulsit: & scientia atq; doctrina mūtipliciter polluit. Qui & apd̄ eandē ciuitatē in pace quieuit. vii. cal. decēbris. Cuius scītatis preconiū miraculorum gloria declarat. Hec ado in martylogio suo ex chronicis hieronymi sumpto.

¶ De scō petro alexādrino epo & mrē. CIX

Petrus alexādrin⁹ eps̄ & mr̄ apud ipsam ciuitatē passus ē sub maximiano īpatore. Hic beato theone alexandrino pōtifici in epatu successit: & a btō marco euāgelista. xvi. eps̄ eiusdē ciuitatis sedē gubernauit: sapiētia & scītate īsignis admodū effulsit: multasq; pro fide xp̄i ꝑsecutiōes ꝑtulit. Ita ut pene omni uite sue tēpore ī diuersis afflictiōibus probatus extiterit. Nā pluries ꝑsecutorum declinās rabiē: de loco ad locū ꝓfugus adiit: plurimū in mesopotamia latitauit: ac ꝑīde apd̄ syriā phenicis: i utraq; etiā palestina atq; in insulis maritimis exulauit. Qui & quinquaginta epos ordinauit. Cū autē ad sedē suam reuersus multa ꝑicula euasisset: & meletius lycopolitanus eps̄ ab unitate ecclesie discessisset. Petrus ei⁹ metropolitanus celebrato catholicoꝝ epoꝝ ꝯcilio ipsum uti hereticum dānauit: uerꝫ cum arrius hereticus a quo & arriani dicunṫ adhuc laicus dicto meletio adhereret: & aio catholicos odiret: quasi simulate meletiū deſ̄ens: ꝯfugit ad petrū. Qui eū in diaconē ꝯsecrauit. Postq̄ autē btūs petr⁹ oēs meletianos ab ecclesia segregasset. Arriusq; hoc moleste ferēs epo multa obloquēdo detraheret. Petr⁹ eps̄ arriū hereticū catholica cōione priuauit: & uti hereticoꝝ fautorē dānauit. Cū aūt atrocitate ꝑsecutionis in xp̄ianos seuiēte: plurimi i prouincia egypti martyrio coronarenṫ: ipsosq; oēs scūs eps̄ uti bonus athleta ad passionē hortaretur: maximianus īperator hoc audiēs misit quosdam tribunos: ut epm alexandrie caperent: & detentum in carcere decollarent. Tribuni autem illum captum in custodia recluserūt. Ad quē xp̄ianoꝝ multitudo utriusq; sexus & omnis etatis concurrerunt: & lachrymas fundentes carcereꝫ circūuallarūt: die noctuq; ibidem ꝑsistentes: ut nequis paganoꝝ ad euꝫ occidendū īgredi posset: uicissim custodiētes. Quod uidentes tribuni habito ꝯsilio statuerunt: ut milites armati xp̄ianos carcerem obseruantes: uiolenter irrumperent: & aditum denegare uolentes trucidarent: atq; ita ad episcopum occidendum ingredi possent. ¶ Interea arrius timens ne post exitum tanti uiri nullatenus reconciliari posset: nobiliores ex clero ad episcopum misit ut simulanti penitentiam ueniam impetrarent. Sāctus aūt eps̄ ꝑ spiritum eis ꝓdixit arrium a gloria dn̄i semper alienū futuruꝫ. Deinde secretius achillam & alexandrum seniores in clericis: ambos presbyteros cōuocauit: eisq; ꝓdixit: q̄ uterq; eoꝝ post se eps̄ alexandrie futurus esset: & primo quidem achillas postea uero alexander in eius sedē succederet. Admonēs nequis eorum arrium hereticum pestiferꝝ futurꝝ: aliq̄n ecclesie dei

recōciliare p̄sumeret. Narrauitq̧ eis q̄liter in ipsa nocte xp̄m iuuenē quasi duodenē uidisset: uestitum candido colobio a summo usq̧ deorsum ꝯsciso: qui utraq̧ manu illd circa pect⁹ suum ꝯiungebat: & quasi nuditatem suā operiebat. Qui ab eodem interrogatus quid hoc eēt. Rn̄dit: q̧ arrius hoc fecisset: qui unitatē fidei sacre ꝯscidisset: qui & incompabile schisma in dei ecclesia generaret. Cum autē beatus petr⁹ omnē populum p̄dicasset: eos in pace dimisit. Vidēs uero: q̧ sui occasione oibus xp̄ianis eum custodiētibus mortis piculum imineret: misit ad tribunos p quēdā seniorem p̄sbyteꝝ: ut nocte sequenti ad carcerē accedant: & in loco quo ab intus ip̄m pulsare senserint: parietē effodiant: & inde illum sponte egressuꝝ suscipiant: sicq̧ sine alioꝝ damno ut se solū sibi iussa perficiant. Qui uenientes nocte & sine tumultu militum locū obseruantes: ubi uirū dn̄i in or̄one pnoctantē pulsantē audierūt: ibidem parietē effoderunt: & cūctis xp̄ianis circa carcerem soporatis: pergꝫ ep̄m per foramen eduxerunt. Veꝝ cū dn̄i uoluntas eēt ut seruum suū ad se p martyriū aduocaret: & ne quis ei⁹ passionē impediret: tā ualidus tunc ibriū turbo collisionesq̧ uentoꝝ pstrepeerunt: ut nemo eoꝝ qui obseruabant carcerem: sonū effodientium audire potuisset. Egressus igit̄ martyr xp̄i s̄m quod eis ꝑmiserat: & ab eis detētus: ad locum buculi deductus est: ubi olim beatus marcus passus fuerat: ubi ab uno ex militib⁹ ense per femora transfix⁹ migrauit ad dominū. 6. calē. decēbris. Sepultus quoq̧ est a xp̄ianis in alexandria ciuitate in loco: qui dicitur leocados in cemiterio: quod ipse edificauit.

¶ De sancto petro ep̄o & ꝯfessore. CX

Petrus ep̄s apud edessam ciuitatē claruit tēpore anastasii primi iꝑatoris: qui sāctitate multa & sapia luculēta polluit: ipsiusq̧ ciuitatis sedem tenuit: uirtutūq̧ iubar fidelibus tam ope q̄ s̄mone dereliqt. Declamator eni insignis fuit. Variaꝝ causaꝝ tractatus edidit. Et in morē sci effren eiusdē ecclesie diaconi psalmos metro ꝯposuit: & apud ipsam ciuitatē in xp̄o quieuit. Hec gēnadius de uiris illustribus.

¶ De sancto leonardo ꝯfessore. CXI

Leonardus ꝯfessor apud corbiacensem ciuitatē claruit. Hic eiusdem ꝓfessionis & uirtutis extitit cui⁹ & alius sanct⁹ leonard⁹: de quo supra dictū est in eius legenda. 8. idus nouēbris: eidemq̧ sancto quasi ꝑ oia similis in miraculis fuit. Cū eēt in monasterio p̄latus eēt: tanta se humilitate deiciebat: ut oibus inferior uideret̄. Sed cū omnis pene populus ex eius fama ad illum ꝯflueret. Quidā emuli regi clotbario suaserunt: q̧ nisi ei ꝓuideret: regnum francie detrimentum non modicum substineret. Nam leonardus multos sub obtentu religionis colligebat: & sic io dolo regi insidias pabat. Quibus rex credulus eū expelli iussit. Veniētes autē milites adeo uerbis eius ꝯpuncti sunt: q̧ se suos futuros discipulos obtulerunt. Rex quoq̧ penitens ueniam petiit: & detractores reb⁹ & honorib⁹ priuauit: & leonardum ualde dilexit: ad cui⁹ etiam p̄ces emulos eius dignitatib⁹ eoꝝ restituit. Qui a deo similiter impetrauit: ut quicunq̧ in carcere tenerent̄: mox inuocato suo nomie soluerētur. ¶ Cum autē die quadam or̄oni icumberet: serpens maximus a pte pedū usq̧ in ei⁹ sinum intrauit. Qui ꝓpter hoc nullaten⁹ ab or̄one surrexit. Completa uero or̄one dixit ei: ut si in se data sibi fuisset ulla potestas: in eo faceret quicquid meruisset. Post hec aūt cū duos ep̄os discordantes sedasset: in crastinū se finē dū p̄dixit. Qui & apud uendopam monasteriū in pace feliciter obdormiuit. 6. calē. decembris.

¶ De sancto iacobo intereciso mr̄e. CXII

Iacobus martyr cognomēto intercisus apud persidam passus est: Qui nobilis genere sed fide nobilior ex regione p̄saꝝ & ciuitate elape oriundus: xp̄ianis parētibus ꝓgenitus: xp̄ianos & ipse uxorem habuit xp̄ianam. Eratq̧ notissimus regi persarum: & inter optimates primus. Accidit autem: ut a principe nimio amore seduct⁹: ad colēda idola flecteret̄. Quod mater & uxor audientes amaras litteras ei scripserunt: in quibus eū de idolatria acri⁹ redarguebant: & eidem de cetero adherere repudiabant. Cum autē iacob⁹ litteras legisset: amare fleuit: & pro errore suo penitentiā agens se durius afflixit. Quod dū per nuncium quendā principi nūciatum esset: ille iacobum aduocans: interrogauit eum an nazarenus: & per consequens magus effectus fuisset. Qui respondit: se christianum esse: magum autem minime. Et cum eidem multa supplicia minaretur: & ille se nulla tormenta formidare protestaretur. Princeps de consilio amicorum hanc sententiam super iacobum tulit: ut ad aliorum terrorem membratim puniatur. Et eum quidam ex compassione super eum flerent: ille dicebat: ne plorarent: quia ipse ad uitam: ipsi uero ad interitum festinarent. ¶ Tunc carnifices a manu dextra incohantes primū pollicē: deide quattuor alios digitos eidem successiue presciderūt. deide ad leuā accedētes: oēs similiter ridē quinq̧ digitos singillatim abstulerunt. Et deinde

ad pedes dextrũ se curuantes omnes digitos ipsius pedis successiue absciderunt. Quod postmodũ similiter & sinistro pedi fecerũt. Ad quorũ singulorũ oium digitorũ precisionẽ scũs martyr deo grãs agebat: & semp aliqua noua & milia proferebat: tormẽtaq̃ cũcta q̃si pro nihilo ducebat. Tũc accedẽtes mistri pedẽ dextrũ absciderũt & deinde sinistrum. Absciderũt & dexterã manum & deinde sinistrã. Absciderũt etiã brachiũ dextrũ usq̃ ad humerũ & sic postmodũ & sinistrũ. Iãq̃ carnifices defecerãt: eo q̃ a prima hora diei usq̃ ad nonã in eius cesione sudassent. Tunc accedentes sciderũt suram dextri cruris: scindentes usq̃ ad femur. Deinde ꝯuersi sinistri cruris surã precidendo: usq̃ ad femur sciderunt. Beatus uero iacobꝰ ineffabili dolore ꝑgrauatus ad dominũ exclamabat: & gratias agens xp̃o finem suo martyrio imponi exorabat. Eratq̃ sicut truncũ nullũ habẽs substẽtaculũ nihilq̃ in eo hois appebat nisi sola lingua: qua dñm collaudabat. Multi quoq̃ de astantibus eiꝰ tormẽtis ꝯpatiẽtes deflebant: & non audẽtes illũ aspicere faciẽ suam opiebãt. Tunc mãdante rege unꝰ ex carnificibus accessit: & caput eiꝰ amputauit. Cuiꝰ corpꝰ xp̃iani ĩ eiꝰ ciuitate elape sepelierunt .v. cal. decembris.

¶ De scõ clemẽte flauio ep̃o. CXIII

Clemẽs ep̃s cognomento flauius apud metẽsem ciuitatem claruit. Hic cõsul romanorũ & patruꝰ clemẽtis pape fuit: Qui a btõ petro apostolo baptizatus & discipulꝰ effectus: & ab eodẽ ep̃s ordinatus: ad galliã belgicam euãgelizãdi grã missus ẽ cũ pluribus aliis ep̃is. Et dũ ad metẽsem ciuitatẽ peruenisset: a quodam uiro hospitio officiose susceptus fuit. Cui & xp̃m ei incognitũ & inauditum ꝑdicauit: ĩ quo oia signa se facturũ ꝓmisit. a quo & didicit ĩ harenario olĩ ab octauiano ĩ ipsa urbe constructo: draconẽ ingẽtem degere: q alios dracũculos ex se genuerat: quorũ flatu mortifero aer adeo ꝑestilẽs & infectus erat: ut multis iam extinctis: ciuitas omnis ĩ hoibꝰ & aialibꝰ morbida foret: multiq̃ langore depressi decũberẽt. Cum autem scũs clemẽs liberationẽ ciuitatis promisisset hospes primos urbis ipsius aduocat: & audita narrat. Et ꝯcurrẽte omĩ populo: scũs ep̃s primo quidẽ egris oratiõe sua sanitatẽ restituit. Deinde ad amphitheatrũ accessit: ubi inuocato xp̃i noie: draconẽ aliis maiorẽ stola sua circa collũ cinxit: eũq̃ uti mansuetũ catulum post se trahere cepit. Omnibꝰ aũt ut a scõ docti fuerant: kirieleison clamãtibꝰ: & clementem sequẽtibꝰ: ipse usq̃ ad flumẽ urbi ꝓiguum: qd̃ salia dicit̃ draconẽ traxit: & in eodem fluuio demersit. Omnis uero alia draconũ & ꝯpentũ multitudo maiorẽ beluã secuta: & in eodẽ amne a scõ submersa sunt. Sicq̃ scũs omnẽ populũ ad xp̃m ꝯuertit: & baptizauit. Ibiq̃ pluribꝰ ãnis sedem ep̃alem tenuit. Et post felix pastoris regimẽ in pace quieuit. v. cal. decẽbris. Et in eodem oppido tumulatus iacet.

¶ De scis barlaam & iosaphat ꝯfess. CXIIII

Barlaam & iosaphat eremite quorũ uitã ioãnes damascenꝰ cõpilauit apud indiã claruerũt. Cũ eni uniuersa illa patria christianis & monachis ĩpleta eẽt. Rex quidam auenur xp̃ianos oẽs & precipue monachos ꝑsequebat̃. Interea regi puer pulcherrimus nascit̃: & iosaphat appellat̃: pro cuius natiuitate rex cũ omni populo diis imolauit: & q̃nquagintaq̃ astrologos: quid futurũ eẽt de puero interrogauit. Qui oẽs ipm magnũ ĩ potẽtia & diuitiis futurũ ꝑdixerũt: tũ xp̃ianam religionẽ: quã pater oderat colituru: ꝓnosticati sunt. Quod rex plurimum expauescẽs: in ciuitate seorsum palatium speciosissimũ ꝯstrui fecit: & ibi puerũ ad habitandum posuit. Ibi secũ iuuenes pulcherrimos collocauit: mãdans illis: ut nec mortẽ: nec infirmitatẽ: nec senectutẽ: nec pauptatẽ: ul̃ aliqd qd̃ posset afferre tristitiam notarẽt ei: sed oia iocũda illi ꝓponerent: q̃tenꝰ nihil de futuris cogitare posset. Et siquis ex ministris infirmabat̃: ꝯtinuo ipo amoto aliꝰ surrogabat̃: nec xp̃s ab aliquo nominari presumebat̃. Cum autẽ iuuenis adoleuisset in omĩ sapientia edoctus admirãs cur pater eũ taliter reclusisset quendã de ꝯseruis sibi familiariorẽ de hoc interrogauit: dicẽs se in multa tristitia positũ eo q̃ sibi foras egredi non liceret. Quod pater audiẽs & dolẽs: equos parari fecit: & choros plaudẽtes ante eũ mittere: & neqd ei fedum occurreret diligenter prohibuit. Ipso ergo aliqñ procedẽte: unũ leprosum & unũ cecum obuios habuit. Quos uidẽs & stupẽs quid hoc esset inquisiuit. Et a ministris didicit: q̃ passiones sunt: que hoibꝰ accidunt. De quo ille ꝓpter isuetudinẽ talia uidendi: uel audiendi anxius esse cepit. Alio die senẽ rugosum & incuruatũ & balbutiendo loquentem inuenit: & admirãs de hoc etiam requisiuit. Audiuitq̃ q̃ ꝓpter annorũ multitudinem ad talẽ statũ deuenit: cuiꝰ finis est mors: quã omnes uel ĩ ipa etate uel ĩ minori experiri oporteret. Que oia iuuenis notãs ĩ multa erat tristitia: sed corã patre pretendebat letitiam desiderãs in uia salutis edoceri. ¶ Cum aũt hec omnia mõachus quidã noie barlaã habitans in deserto terre senaar: ꝑ spiritũ cognouisset: admonitiõe diuina mercatoria habitũ assumpsit: & ad ciuitatem illã deuenit. Locutusq̃ est pedagogo iosaphat: dicẽs se lapidẽ

preciosum uenalem habere: qui sua uirtute quascunq; infirmitates curabat: quē regi iosaphat uendere uolebat. Ille aūt cū sibi primo lapidem ostendi petiuisset. Barlaā rūdit q lapis ipse talē uirtutē haberet: ut siquis: q corpore non eēt integer: ipm aspiceret: cō suo lumen oculoꝝ amitteret: & quia filius regis uirgo erat: prout ipse audierat: iō ipsi soli lapidem ostendere intēdebat. Igit̄ pedagogus hoc iosaphat nuncians: ipm ad eum in ꝯclaui q̄tocyus introduxit: quē rex humanissime & reuerēter suscepit. De quo barlaā ipm plurimū cōmendauit: & incipiens eum alloqui a quibusdā ꝑsuasionibus & exēplis predicauit ei de mundi creatiōe: & hominis preuaricatione ac filii dei incarnatione: passione: & resurectiōe: nec nō de die iudicii: & bonoꝝ & maloꝝ retributiōe longum sermonem ꝯtexuit: seruientesq; idolis plurimū exprobrauit: & de illoꝝ fatuitate exempla proposuit. Cepit etiā ꝯtra uanam & falsam mūdi delectationē multa disputare: & finē oius mortē ꝯprobare: & plura ad hoc in modus fabulaꝝ exempla inducere. Cum aūt eū rex interrogasset: quot annoꝝ eēt: & ubi habitaret. Ille rn̄dit: se esse annoꝝ. 45. & in deserto sennaar degere. Extra autem iosaphat illum plusq̄. 70. ānoꝝ ex apparētia iudicabat. Cui barlaā ait: q si a natiuitate sua oēs eius ānos quereba: recte existimabat. Si uero a tēpore quo relicto seculo xpo uiuere cepat nō plus q̄. 45. annos habebat: quos in eremo exegerat. Cum autē eum iosaphat ad eremū sequi uasllet: noluit barlaam: eo q ex hoc rex indignatus mortē omnibus xpianis inferret: sed tēpore oportuno ad ipm in posteꝝ ueniret. Barlaam igit̄ regis filium baptizans: & iufide optime instruens: eum osculatus est: & ad locum suum reuersus est. ¶ Postq̄ autē rex auenur filius suū xpianum factū audiuit: in dolore nimio positus est. Quē quidā amicus eius nomie arachis ꝯsolans dixit: quendam senem paganū nachor nomine: barlaam per omnia simile esse: quem suasit: ut rex aduocaret: & ipse xpianum & barlaā se simulans cū philosophis disputans: primo xpianoruꝫ fidem defēderet: deinde se supari pmitteret: & omnia que docuerat retractaret: & sic iosaphat ad deorū cultum rediret. Igit̄ dictus princeps cum exercitu ad querendū barlaā iuit: & nachor capto se barlaā cepisse dixit. Quod filius regis audiens magistꝝ suum captum amaer fleuit: sed deo reuelāte postmodum ipm nō esse cognouit. Cum autē rex filium minis & blanditiis p dies plurimos pulsaret: ut ipm ad suā uoluntatē inflecteret: & ille nec minis terreri: nec adulatiōibus seduci posset. Tandem rex dixit ei: q ad hoc ipm declinare uolebat: ut barlaam: qui eum seduxerat: & q in carcere erat cū gentilibus ad disputandū conueniret: & siquidem ille obtineret: rex ei cederet. Sin autē: ipse cū ceteris xpianis ipsi ꝯsentirent. Quod cū regis filio placuisset: illi cum nachor ordinant: ut se barlaam simulans: prius fidem xpianorū defendat: & tādem se superari permittat. Cū ergo omnes in unū conuenissent. Iosaphat simulans se credere: q nachor barlaam esset: ei dixit: q si doctrinam suam: quam eum docuerat: defenderet: in ipsa perpetuo permaneret. Sin autē supatus esset: ipm mala morte puniret: ne unq̄ aliquis filios regum decipere presumeret. Quod audiens nachor uehemēter expauit: uidēs se in foueam incidisse: quam fecit: & deliberauit melius filio regis adherere: & sic periculum mortis euadere. Rex autē iam palam ei dixerat: ut fidē suam sine timore defenderet. Incepta igitur disputatione cepit nachor fidem xpi euidenter defendere: & rōnibus cōmunire: ita ut philosophi muti effecti: nihil oino respondere scirent. Iosaphat autē exultabat: eo q p ueritatis hostem dns ueritatē defendebat. Rex igitur furēs iussit cōcilium dissolui: quasi de his sequēti die denuo tractaturus. Iosaphat autē a patre magistꝝ suuꝫ sibi dari petiit: ut de responsionibus ad inuicē ea nocte conferrent: & ipse secum suos ecōuerso assumeret. Quē ei rex concessit: spem habēs: q eum seduceret. Cum ergo regis filius nachor in domum duxisset: ei manifestius ait: q eius quis eēt: non ignoraret: quia uidelicet nō barlaā: sed nachor astrologus foret. Cui & fidē xpi pdicauit: & ꝯuersum mane ad eremū misit: ubi baptismum suscipiēs eremiticam uitam duxit. ¶ Hec audiēs quidam magus theodas nomine regi promisit: q filium suum ad patrias leges seduceret. Consuluit ergo regi: ut a filio cunctos remoueret: & ornatas ac decoras mulieres ad eū intromitteret: ut eū eis continue conuersari posset. Ipse uero spiritus libidinis ad eum mitteret: qui eum ad concupiscētiam inflammarent: eo q nihil facilius hominē q̄ mulier seducer̄ posset. Quod cum rex pfecisset. Puelle quideꝫ iuueni sēp assistentes blandis colloquiis demulcebāt: Maligni uero spiritus a mago missi camīoū ignis in eius animū accēdebant. Iuuenis uero se totum deo cōmēdans omēs tētationes supabat. Deinde quādam puellam pulcherrimam unius regis filiam a patre orbatam: rex ad eum misit. Cui dum iosaphat pdicar̄ uellet. Illa ei rn̄dit: ut si eam ad xpm uellet adducere: ipsam in coniugē deberet assumere: & sic eam a damnatione ppetua liberar̄. Nam & xpiani matrimonia cōtrahebant: & in eo statu se saluari dicebant. Hec dicēs puella turrim animi illius fortiter concussit.

Ignisq; concupiscentie a demonib⁹ accensus intus ardere cepit. Iosaphat autē in angustia positus cū lacbrymis in oratione se dedit: & orans aliquantulum obdormiuit: uiditq; se duci ad pratum amenissimū floribus & cunctis delectationib⁹ exornatum. Deinde in ciuitatē auro & gēmis rutilantem se introimitti ɔspexit: i qua tot diuitie & delitie relucebāt q; ibi perpetuo se dimitti postulabat. Dictū q; est ei: q; ille locus esset bto⁊: ad quē cum maximo labore ipsum deuenire oportebat. Deinde ad loca aspera teterrima adductus: audiuit ea loca esse īpio⁊ & damnato⁊. Euigilās autē & bo⁊ memorans pulcbritudinē puella⁊ uelut stercora ɔtemnebat. Maligni autē spirit⁹ ad theodā reuersi retulerunt: q; signo crucis ab eo & oratione fuerāt effugati. Ad quē dum magus una cū rege introissꝫ ut ei persuaderet: ipse ab eo ɔuersus baptisma suscepit: & laudabilē uitā duxit. Rex igitur desperans de consilio amico⁊ dimisit ei dimidium regni sui. Ille autē q̄uis desertum affectaret: tñ ꝑpter sidei dilatioñe ad temp⁹ regnum suscepit: & in suis ciuitatibus ecclesias fecit: & cruces erexit: & oēs ad xp̄m conuertit. Pater etiā tandem predicationib⁹ filii fidem suscepit: & baptizatus regnū totum filio dimisit: ac pnie opib⁹ uacans laudabiliter uitam finiuit. Iosaphat aūt barachiam regem prenuuciās pluries fugere ad eremum uoluit: sed a populo coact⁹ remāsit: uix tandem ab eis dimissus desertum petiit: & regalem habitū paupi tradēs ipe i pauprima ueste remansit. Cui diabolus multa īpedimenta opposuit: aliqñ in cū euaginato gladio irruens: aliqñ in forma diuersa⁊ fera⁊ in eum frendens. Que oia ipse īuocato xp̄i nomie superauit. Biēnio igit̄ iosaphat per eremū uagat⁹ ē: nec barlaam inuenire potuit. Tandem ad eius speluncam ueniēs: stansq; ab extra se ab eo benedici postulauit. Cuius uocē barlaam cognoscēs & foras exiliens osculantes se inuicem cum lachrymis & amplexib⁹ constringebant. Iosaphat autē q̄ acciderant oia referebat. Ille uero īmēsas deo grās agebat. ¶Mansit aūt iosaphat ibidēꝫ ānis multis in abstinentia mirabili & scītate. Completis uero diebus uite sue barlaam in pace quieuit. Iosaphat aūt in anno. 25. regnū deserens. 35. annis eremiticū laborem substulit: & sic multis clarus uirtutib⁹ in pace quieuit: & cū corpore barlaam sepultus fuit. Quo⁊ amborū corpora barachias rex reuerenter inde assūpsit: & in eius ciuitatē transferēs honorifice collocauit. v. cal. decembris ad quorum tumulum miracula fiunt.

¶De sanctis fausto diuo & amonio martyribus. CXV.

Faustus presbyter: diuus & amonius cū aliis plurib⁹ ep̄is ex egypto: & clericis & laicis sexcentis & sexaginta apud alexādriā ciuitatem passi sunt. Qui cum beato petro eiusdē urbis ep̄o ɔprebensi: & in carcerem trusi. Iubēte maximiano īperatore post ipsius beati mr̄is passionē: oēs gladio trucidati sunt. v. cal. decēbris. Quo⁊ omniū corpora apud alexandriā tumulata seruant̄: ut dicit ado.

¶De scō sosthene discipulo. CXVI

Sosthenes discipulus aposto⁊ fuit: de quo btūs paulus pria ad corinthios primo cap. mētioneꝫ facit: ubi dicit raban⁹ in glosa: q; iste sosthenes corinthius doctor erat: multūq; pro fr̄ib⁹ solicitus ideo specialiter ab apostolo est assumptus. s. ꝑpter suā humanitatē: & pp firmiorē narrationis ɔfirmationē: ut in ore duo⁊ uel trium testiū staret omne uerbū. Hic fuit unus ex. 72: xp̄i discipulus: ut abbas dorotheus tradit: qui & colophonie ep̄s fuit & apud corinthū ciūatē suam scō fine quieuit. 4. cal. decēbris.

¶De scō gregorio papa secūdo. CXVII.

Gregorius papa huius nois ēs natione syrus ex patre ioānē: ɔstantino pape prio in ep̄atu romano successit: & sedit ānos. xvi. mēses 8. dies. ix. Hic fuit uir castissim⁹ diuine scripture eruditus: loquela facūdus: aio constās: ecclesiastico⁊ erro⁊ destructor & ɔtrariis fidei fortissim⁹ impugnator. Hic bonifaciū monachum a britānia uenientē epꝫ ɔsecrauit: & per eum gentē germano⁊ sedētem in tenebris & umbra mortis: doctrina lucis ad xp̄m conuertit. ¶Hic etiā p petronium ciuē brixiēsem cenobiū beati benedicti apud castrum cassinum reedificauit: qd plusq̄ centum annis a tēpore longobardo⁊ fuerat desolatum. Hic etiā cum leo impator imagines xp̄i & beate uirginis & alio⁊ scō⁊ in ciuitate cōstantinopolitana igne cremari iussisset: idē ipi facere ꝑcipiēs: nō solū facere renuit: sed etiā imparorem pro ip̄o facto anathematizauit. Deinde distributis oibus ecclesiis & monasteriis atq; omni clero i pace quieuit. Sepultus est ad scūm petrum: & cessauit ep̄atus dies tres.

¶De scō gregorio papa tertio. CXVIII.

Gregorius papa huius nois terti⁹ natione roman⁹ ex patre marcello gregorio pape scdo in pōtificatu romano successit: & sedit annos. x. mēses. 8. dies. 30. Hic erat uir mitissimus & ualde sapiēs: in diuinis scripturis sufficienter instructus: greca latinaq; lingua erudit⁹: atq; exercitat⁹ in sensib⁹ di

uinarum scripturarum subtilissima exhortatiōe elimatus exhortator omniū bonorū: plebiq; floreontissima catholice fidei ac salutaria predicans: corda fidelium dicto facto ac corroborās: orthodoxe fidei emulator ac q defensor fortissimus: christianā religionē diligenter complectēs: paupertatis amatora erga inopum prouisionem non solum mentis pietate: sed etiam studii labore sollicitus. Captiuorum redemptor & debitorum: orphanis quoq; & uiduis cum omni diligentia largiter necessaria tribuēs. Quāobrem deo fauente non solū ad sacrq; pſbyteratus ordinē peruenit: sed etiam dum in exequiis sui decessoris ante pheretrum eius fuisset inuēt': omnis romanus populus a magno usq; ad paruum diuina inspiratione subito permoti per uim eum auferentes in pontificatus ordinem elegerunt tempore leonis & constantini imperatorum. ¶ Hic addidit in canone: quorum solennitas hodie in conspectu maiestatis tue celebratur: dñe deus noster i toto orbe terrarum: intra quoq; nos cōsortiū &c. ¶ Hic etiam dum leonem imperatorem ob depositionem imaginum christi & sanctorū incorrigibilem uidisset: qui ab ei' predecessore anathematis pena fuerat inuolutus: romam & italiam & hesperiam totam ab eius iugo discedere fecit: & uectigalia interdixit. Synodumq; fere mille episcoporū rome celebrans: uenerationem sanctarum imaginū confirmauit: atq; uiolatores generali sententia anathematizauit. Hic etiam cum roma a rege liudprando longobardorum obsideretur: misit nauigio ad carolum pipini patrē regem francorum: claues confessionis sancti petri: rogans ut romanam ecclesiam a lōgobardis liberaret. Nolens ab imperatore constantinopolitano heretico quemadmodum hactenus fuerat cōsuetudo: auxilium postulare. Et extunc constantinopolitani imperatores romane ecclesie patrocinium amiserūt Et postq̄ omnia feliciter perfecisset ipse sanctus uir in pace quieuit. 4. calē. decembris. Et sepultus est ad sanctum petrum: & cessauit epatus dies. 9.

¶ De sanctis papyrio & mansueto episcopis & martyribus. CXIX

PApyrius & māsuetus epi & martyres tempore uandalice persecutionis sub genserico rege arriano passi sunt. Qui pro catholice fidei defensione candentibus laminis ferreis toto corpore adusti: gloriosum agonem ꝯsummauerunt. 4. calē. decēbris Quo uidelicet tēpore & alii sancti epi. s. eugenius carthaginensis: ualerianus: urbanus: crescens: eustathius: crescētianus: crescon': felix hortolanus: & florentian': propter ueritatis eādem predicationem damnati exilio in ꝯfessione pietatis cursum uite sue ꝯsommauerunt: de quibus supra dictum est. 3. idus iulii. Hec uictor aphricanus.

¶ De sanctis ruso & socius mrib'. CXX

RVfus mr cū aliis plurib' de domo sua rome passi sunt: sub persecutione diocletiani impatoris. Hic nobilitate generosa insignis cū eēt patricius urbis p̄dicatiōe & exemplo bti sebastiani martyris ad fidem xp̄i ꝯuersus: & cum oī domo sua a sancto policarpo p̄sbytero baptizatus est. Quē cum omnib' aliis diocletianus detentum: & capitali sententia punitum: xp̄i martyres eos fecit. 4. calē. decēbris. Hec ado.

¶ De dedicatiōe ecclesie materialis. CXXI

DEdicatio ecclesie solēniter inter alias festiuitates sāctoꝝ celebratur: que ideo ultimo ponit: quoniam certum diem non habens: anniuersaria dies consecrationis cuiuslibet ecclesie suo tēpore recolitur. Et quoniā duplex est ecclesia siue templum. s. materiale & spirituale. Ideo primo agendū est de dedicatione templi materialis: deinde de dedicatione tēpli spiritualis. ¶ Circa dedicationē autē ecclesie siue tēpli materialis tria uidenda sunt. Primo q̄re dedicat. Secūdo qualiter ꝯsecrat. Tertio p quos pphanatur. ¶ Et qa in tēplo duo sunt: que ꝯsecrantur. s. altare & ip̄m tēplū. Iō primo uidendū est quare ꝯsecret altare. Secūdo quare templō. ¶ Altare aūt ꝯsecrat ad tria. Primo ad sacr̄m dñi offerendū: gen̄. 8. Edificauit noe altare dño: & tollēs de cūctis pecoribus & uolucrib' mūdis obtulit sup altare. Hoc aūt sacr̄m est corp' & sāguis xp̄i: qd i memoriā passiōis dñice imolant'. Habem' enī triplex memoriale dñice passionis. s. Passionis xp̄i imaginib' depicte: quātū ad uisum: quia picture sunt q̄si libri laicoꝝ. Passionis xp̄i sermonib' p̄dicate: q̄tum ad auditū. Et passionis xp̄i in sacramētis representate: q̄tum ad gustum: odoratum: & tactū: ut p oēs corporis sensus passionis xp̄i memoria mētib' fideliū imprimat. ¶ Secūdo ad nomē dñi inuocandum: gen̄. 12. Edificauit abrahā altare dño: qui apparuit ei: & inuocauit ibi nomen dñi. Hec autē inuocatio s̄m apostolum hēt fieri: p obsecrationes: que fiūt p malis remouēdis. Per orōnes que fiunt p bonis impetrandis. Per postulationes: que fiunt p bonis cōmuniandis. Et p gratiaꝝ actiones: que fiūt p bonis ꝯseruandis. ¶ Inuocatio autē: que fit sup altare dr̄ missa: ex eo q celestis missus. s. xp̄s a patre mittit: q ipsam hostiā ꝯsecrat: & idem p nos ad patrē mittit: ut p nobis intercedat. Que quidem missa tribus linguis

canit .s. hebraica greca & latinã. Hebraica
sunt alľia:amē:sabaoth:osanna. Greca kirie
leison. Latina reliqua oia. Et hoc ad represē
tandũ titulũ dñice passionis:dictis trib⁹ lin-
guis descriptũ: uel quia omnis linga debet
xp̄m ꝯfiteri:quoꝝ omniũ he tres sunt princi
paliores. ¶ Tertio ad cantandũ ecclesiastici
47. Stare fecit cantores ꝯtra altare ꝛc. Tres
aũt sunt species soni q̄ faciũt tres modos:ut
dicit hugo de scõ uictore:fit eni sonus pulsu
flatu & cãtu. Ad citharã ptinet pulsus:ad or
ganũ flatus:ad uocẽ cãtus: ut huic ꝯsonãtie
sonoꝝ referať ꝯcordia moꝝ. Si referatur ad
pulsum cithare manuũ upatio:ad flatum or
gani mentis deuotio:ad cantũ uocis s̄monũ
exhortatio. Hoc autem triplex geo⁹ musicu
roꝝ refert ad triplicẽ differentiã officii eccle
sie:ut diciť in mitrali. Nã officiũ ecclesie cõ
sistit i pstiu cantu:& lectiõib⁹. ¶ Ad primũ
gõs qđ fit pulsu ut in psalterio & silibus re-
fertur psalmodia. Ad s̄m qđ fit uoce referũť
lectiones: Ad tertiũ qđ fit flatu sicut in tuba
referť cantus. ¶ Tẽplũ autẽ siue ecclesia con
secrať .ppter .v. rationes. ¶ Prio ut ide dia-
bolus & ei⁹ potestas expellatur sicut refert
gregori⁹ i libro dialogoꝝ: de quadã eccle-
sia arrianoꝝ in noie bti sebastiani cõsecrata:
de qua uisibiliter demones in forma porcoꝝ
inde exisse plurib⁹ apparuerũt. ¶ Secundo
ut ad eã ꝯfugiẽtes saluẽtur:unde dicit cano.
Reos sanguinis defendit ecclesia:ne uitã per
dant & mẽbra. Tali enim priuilegio ecclesie
dedicate de iure cõi potiũť. Et ob hoc ioab
fugit in tabernaculũ dñi: & apprehẽdit cor-
nu altaris .3.ꝝ.2. ¶ Tertio ut ibidẽ oratiões
exaudianť .3.ꝝ.8. Quicũq; orauerit in loco
isto:tu exaudies eos i loco habitaculi tui in
celo:& eũ exaudieris propicius eris: unde i
oratione dicit ecclesia. Quisqs hoc tẽplum
bñsi. peti. igre. cũcta se ipetrasse letet. Adora
mus aũt i ipsis ecclesiis ad oriẽtem. ¶ Prio
ut patriã nrãm nos requirere ostẽdam⁹. Nã
deus in oriẽte paradisum plantauit:ibiq; ho
minẽ posuit: trãsgressuꝫ uero ad occidẽtem
eiecit. ¶ Secũdo ut ad ipꝫ crucifixũ respicia
mus. Nã dñs crucifixus ad occidẽtem respi
ciebat:& ita adoramus ad ipm respicientes.
¶ Tertio ut uenientem iudicẽ expectare mon
stremus. Nã assumptus ad oriẽtẽ sursum fe-
rebatur:& ita ueniet ad iudicãdũ:ad occidẽ
tem aspiciẽs. Hec uia dama⁹:libro .4. ca. v.
¶ Quarto ꝯsecrať ut ibideꝫ deo laudes sol-
uantur:hoc aũt fit i .7. horis canonicis inter
alias priuilegiatis. Nam in nocte media qua
matutinũ celebratur .xp̄s natus est captus &
illusus a iudeis:& in hac hora ifernũ spolia-
uit. In media etiã nocte ad iudiciũ uenturus
asseriť. Addũtur etiã matutinales laudes qa
in mane egyptios submersit i mare:mundũ
creauit:& resurrexit. ¶ In hora pria xp̄s ad
tẽplum ꝯueniebat:pilato põtatus fuit:& sur
gens molieribus appuit. In hora terna a pi-
lato ad colũnam flagellať: morti adiudica-
tur:& spũssanct⁹ i apostolos mittiť. ¶ In .vi
clauis in cruce ꝯfigiť:tenebre per totũ mun
dum fiũt: & sol obscurať:& i die ascẽsionis
cum discipolis recũbẽs ꝯuersať. ¶ In nona
xp̄s spiritũ emisit:miles latus eius aperuit:
cetus apostoloꝝ ad orandũ uenire ꝯsueuit:
& xp̄s in celũ ascendit. ¶ In uespa:xp̄s in ce-
na sacramẽtũ sui corporis istituit: pedes di
scipuloꝝ lauit:de cruce depositus fuit:disci
pulis in habitu pegrini se ostẽdit. ¶ In ꝯpleto
rio xp̄s sanguineas guttas sodauit:in monu-
mẽto positus quieuit:resurgẽs pacem discipu
lis nunciauit. In his ergo horis predicta be-
neficia recolim⁹:& pro ipsis deo gr̄as reddi
mos. ¶ Quinto ꝯsecratur:ut ibidẽ sacramen
ta ministrenť:quoꝝ quedam ministrãtur in-
trantib⁹ ut baptism⁹:quedam exeũtib⁹ ut ex
trema unctio:quedã ꝯmorãtib⁹:& hoꝝ qui
dam sunt ministrãtes:his datur ordo:quidã
pugnãtes:& hoꝝ qdam succũbunt: his dať
pnia:quidã isistunt: & his ꝯferť audacia ani
mi ut roborẽtur:& hoc per ꝯfirmationẽ: ei-
bus ut sustentẽtur:& hoc p eucharistie sũ-
ptionẽ:sit remotio ipedimẽti ne deficiantur:
& hoc p matrimonii ꝯiunctionẽ. ¶ Scdo ui-
dendum ẽ qualiter ꝯsecreť:& prio de altare
s̄o de ipa ecclesia. ¶ Ad ꝯsecrationẽ aũt al-
taris qnq; ꝯcurrũt:prio quattuor cruces de
aqua benedicta i q̄ttuor cornib⁹ ꝯfiguranť:
s̄o ipm altare septies cũ aqua eadem aspgiť:
tertio incẽsum i ipso cremať: q̄rto chrisma-
te inungitur:quinto mũdis pãnis opiť. Hec
aũt repñtãt ea que debent habere ad altare
accedentes. Debẽt enim habere charitatem
q̄druplicẽ .s. ad deũ:ad se ipos: ad amicos:
& ad inimicos:& hec significant q̄ttuor cru
ces q̄ttuor cornib⁹ altaris facte. De his gen.
28. Dilataberis ad oriẽtem & occi. & septẽ.
& meridiẽ:uel per q̄ttuor cruces ostẽditur ꝙ
xp̄s p crucẽ q̄ttuor mundi ptes saluauit: uł
ut ostẽdatur ꝙ q̄ttuor modis debemus crucẽ
portare .s. i corde p meditationẽ: i ore p ꝯfes
sionem: i corpe per mortificationẽ: in facie p
ipressionẽ. ¶ Septem aũt aque aspsiones sũt
7. sanguinis xp̄i effusiones: quaꝝ pria fuit i
circũcisione:s̄a in oratione:tertia i corporis
flagellatiõe:quarta in capitis coronatione:
qnta in manuũ pforatione:sexta i pedũ cru-
ci affixiõe:septima i lateris aptione. Circui-
tus aũt altaris significat uigilãtiã & curã quã
debẽt habere ministri altaris erga subditos
ne icidãt i .vii. uitia capitalia Cant. Inuene-
runt me uigiles qui custo. ciuitatẽ ꝛc. ¶ De
bent etiã habere orationẽ feruentẽ & deuo-
tam: qđ significatur p ꝯcremationẽ thuris:

Habet enim thus uirtutē ascendendi ex sumi
leuitate: ꝯsolidādi ex qualitate: ꝯstringendi
ex glutinitate: ꝯfortandi ex aromaticitate. Sic
oro ascendit in dei memoriā: aīmā ꝯsolidat
q̄tum ad culpam p̄teritā imperrando mede-
lam: ꝯstringit q̄tum ad futurā impetrando
cautelā: ꝯfortat q̄tum ad p̄sentē impetrādo
tutelam. ¶ Vel pōt dici: q deuota oṙo p th⁹
significatur: q̄a habet ad deū ascendere. ps.
Dirigaṫ oṙo mea sicut incensum ꝛc. apocal.
Data sunt ei incēsa multa: ut daret de ora-
tionibus scōꝝ ꝛc. ¶ Debent insup habere ni
torem ꝯsciē: & odorē bone fame: quod signi
ficatur p chrismatis unctionē: quod ꝯficitur
ex oleo & balsamo. Oleū eni est nitor ꝯscie
quā debēt habere purā. gal. Gloria nostra
hec est testimoniū ꝯscie nostre. Balsamū est
odor bone fame: quam debēt habere clarā:
prima timo. 3. Oportet eṗm testimoniū ha-
bere bonū: & ab his qui foris sunt ꝛc. ¶ De
bent p̄terea habere munditiā opationis san-
ctē: quod significatur p pannos albos & mū
dos: quib⁹ altare uestitur: Apocal. 3. Vesti-
mentis albis induaris: ut nō appareat ꝯfusio
nuditatis tue. Bern. Modicū ualet accedenti
ad altare: si habet dignitatē summā & uitam
infimā. ¶ Secūdo uidendum est de ecclesia
qualiter ꝯsecreṫ: ad quod quattuor concur
runt. ¶ Primo enim eṗs ecclesiā ter circuit:
& qualibet uice ad ianuam ueniens baculo
pcutit dicens: Tollite portas ꝛc. ¶ Secundo
interius & exterius aqua benedicta ecclesiā
aspergit. ¶ Tertio in pauimento crucem de
scribere facit ex transuerso angulo orientis us
q ad angulum occidentis & ecōuerso: & ibi
dem litteris grecis & latinis alphabetum de
scribit. ¶ Quarto in parietibus ecclesie. 12.
cruces depingit: ante quas cereos. 12. accen-
dit: & ipsas chrismate inungit. ¶ Primū er-
go. s. triplex circuitus significat triplicē cir
cuitum: quē fecit xp̄s pp̄ter ipsi⁹ ecclesie san
ctificationē. Primū quo de celo uenit in mū
dum. Secundū quo de mundo uenit ad lim-
bum. Tertium quo de limbo resurgens ascē
dit ad celum. Primum fuit ad saluationem
peccatoꝝ. Secundū ad liberationē damnato
rum. Tertium ad glorificationē beatorum.
¶ Vel triplex circuitus fit ad ostendendum
q ecclesia ꝯsecratur ad honorem trinitatis.
¶ Vel significat triplicē statum saluandorū
qui sunt uirgines: continentes: & coniugati:
qui etiam designantur in dispositione mate-
rialis ecclesie. Nam sanctuarium significat
uirgines: chorus ꝯtinentes: corpus nubētes
Strictius est sanctuarium q̄ chor⁹: & chorus
q̄ corp⁹: quia dignior est ordo uirginū q̄ cō
tinentium: & ꝯtinentium q̄ ꝯiugatoꝝ: ut di-
cit ricardus. ¶ Secundū. s. trina ad hostium
percussio: significat triplex ius: quod habet
christus in ecclesia. Est enim sua creatione
redemptione & glorificatione: & hoc tripli-
ci iure ei debet aperiri: ut dicit anselmus.
¶ Tertium. s. exclamatio Tollite portas ꝛc.
significat trinam eius potentiam. s. in celo: in
mundo: & i inferno. ¶ Secūdum. s. aque be-
nedicte interius & exteri⁹ aspersio fit tripli-
ci de causa. ¶ Primum propter demonis ex
pulsionem: ut dicit in exorcismo aque. Fias
aqua exorcizata ad effugandum inimicū ꝛc.
Fit autem hec aqua: ex aqua: uino: sale: & ci
nere: quia quattuor maxime expellunt dia
bolum. s. lachrymarum effusio: que p aquā.
Spiritualis exultatio: que per uinum. Matu
ra discretio: que per salem. Et profunda hu
miliatio: que per cinerem. ¶ Secūdo p̄pter
ipsius ecclesie expiationem. Oīa enim ter
rena propter peccatum sunt corrupta: & iō
locus aspergitur: ut ab immunditia purgeṫ
unde in lege omnia pene aqua mundabanṫ.
¶ Tertio propter remouendam maledictio
nem. Terra enim a principio cum omni fru-
ctu suo maledictionem accepit: aqua uero
nulli maledictioni subiacuit. Hinc est: q do
minus comedit piscem: sed nunq̄ legitur co-
medisse carnem nisi agni paschalis propter
preceptum legis. Tertiū. s. alphabeti descri
ptio: representat primo ꝯiunctionem utrius
q populi: uidelicet gentilis & hebrei p cru
cem xp̄i factam. Vnde & illa crux ex trans-
uerso ducitur ab angulo orientis usq ad an
gulum occidentis: ad significandum: q po-
pulus dexter factus est sinister: & qui erat i
capite: factus est in cauda & ecōuerso. ¶ Se
cundo represētat paginam utriusq testamē
ti per crucem xp̄i adimpleti: unde moriens
ait cōsumatum est. Et crux ex trāsuerso du-
citur: quia unum testamentum in alio conti
netur: quia rota est in rota. ¶ Tertio repre-
sentat articulos fidei: quib⁹ rudes & neophy
ti de utroq populo erudiuntur: qui se cine
rem & puluerem reputare debēt: iuxta illd
genē. 18. Loquar ad dn̄m meū cū sim puluis
& cinis. ¶ Quartū. s. in. 12. locis crucis impres
sio illuminatio & inunctio fit triplici rōne.
Prio p̄pter demonū terrorē: qui inde expul
si sunt: ut uidentes signū crucis: illuc ingre
di non p̄sumant. ¶ Secundo p̄pter triūpha-
lem ostensionē. Cruces enī sunt uexilla xp̄i:
ut ostendaṫ enī: q loc⁹ ille dn̄ia xp̄i est sub-
iugatus cruces depinguṅṫ: sicut qn̄ ciuitas
aliqua ab impatore capiṫ: impiale uexillū
ibi erigiṫ. ¶ Tertio p̄pter apostoloꝝ rep
sentationē. Nā. 12. luminaria ante cruces po
sita significant. 12. apostolos: qui p fidē cru-
cifixi mundū illuminauerunt. Cruces autē
chrismate unguṅṫ: quoniā apostoli fidē pas
sionis xp̄i ad cognitionē inflāmauerūt: & ad
amorem unxerunt: uidelicet ad ꝯscie nitorē

qđ per uleum : & ad bone fame odurem: qđ per balsamum. ❡ Tertio uidendum est qualiter & per quos ecclesia prophanetur. Sciēdum: ꝙ domum dei per tres legim⁹ prophanari. s. per hieroboam: per nabuzardau & per antiochum. Hieroboaz sicut legitur. 3. re. ia duos uitulus fecit ponens unum in dan & alterum in bethel: que dicit domus dei. & hoc propter auaritiam fecit: ne. s. regnum ad roboam rediret. Nabuzardan sicut legitur. 4. re. xxv. dumum dei combussit. Nabuzardan priuceps eoquurum significat gulaz & lasciuiam: Rex antiochus qui fuit superbissimus & ambieiusus dumum dei polluit: & cunta minauit sicut habetur primu maccabeoꝝ. i. & significat ipsam superbiam. Ad denotandum ꝙ per hec tria uitia clericurum dumus dei. i. ecclesia prophanatur. s. per auaritiam gulam & superbiam: primum cõmuniter uiget in religiosis: sm in clericis: tertium in plaris. ❡ Et sicut p tres ecclesia fuit prophanata. Ita & per tres alios extitit dedicata. s. per muysen. Salumonem & iudam maccabeum: per ꝙ insinuatur ꝙ dedicantes domum dei debent habere humilitatē que in muyse. Sapientiam & discretionem que in salomone uere fidei confessionez que i iuda maccabeo denotatur.

❡ De dedicatiūe ecclesie spiritualis. CXXII

Dedicatiu ecclesie siue templi spiritualis: quod sum⁹ nos: iuxta illud apustoli templum enim domini sanctuz est: qđ estis uos. Et iterum. Nescitis quia corpora uestra templum sunt spiritussancti: sub sulennitate dedicatiunis materialis templi ab ecclesia celebratur. Nam sicut ait augustinus Quotiescunqꝫ altaris uel templi festiuitatez colimus: si fideliter & diligenter attendim⁹: & sancte ac iuste uiuimus: quicquid in templis manufactis agitur: totum in uobis speciali edificatiune complemr. Ipsa enim spiritualis ecclesia cõstruitur ex lapidib⁹ uiuis: prima petri iio: Tāq̄ lapides uiui super edificamini ꝛc. Ex lapidibus quadris. Nam quatuor latera lapidis spiritualis sunt fides spes charitas & opatiu: que equalia sunt: quia ut dicit gregurius. Quantum credis tantuz speras: quantum credis & speras tantum diligis & quantum credis speras & diligis tantum operaris. ❡ In hoc quidem templo altare ē cor nostrum: supra qd tria debent deo offerri: primum ignis dilectionis perpetue: leui. uudecimu: Ignis nunq̄ deficiet i altari: secūdum incensum orationis odurifere: primo pab. vi. Aaron & filii eius adolebunt incensum super altare ꝛc. Tertium sacrificium iustitie: qđ sacrificium consistit i oblatiōib⁹ penitentie: in hulocaustis dilectionis perfecte: & in uitulos carnis mortificare psalmista. Acceptabis sacrificiuz iusti. oblatiões & holocausta: & tunc iponēt super altare tuū uitulos. ❡ Templum autem spirituale: qđ sumus nos ad istar templi materialis conserratur. ❡ Primo enim summus pontifex christ⁹ hostium cordis clausum inueniens circuit: dum peccatum oris cordis & operis ad memoriam eius reducit. De hoc triplici circuitu dicitur isaie uigesimotertio. Sume citharam: quu ad primum circui ciuitatem scilicet cordis: quu ad secundum meretrix obliuiuni tradita: quu ad tertiū. ❡ Secundu ipm hostium curdis clausum ter percutit ut sibi aperiat. Percutit enim ipsum cor ictu beneficii cunsilii & flagellis: de qua triplici percussione dicitur pruuer. primu. Extendi manuz meam: quu ad primum: despexistis loquif ad malos omne consilium meum: quu ad secundum & increpationes meas neglexistis: quo ad tertium. ❡ Vel ter percutit dum rationalem mouet ad peccati cognitionem: cõcupiscibilem ad dolorem. Irascibilem ad uindictam & detestationem. ❡ Tertiu ipsum tēplum spiritualiter aqua in eius & extra debet irrigarri. Hec autē trina irrigatio trina est lachrymaꝝ effusiu: mens enim uiri sancti ut dicit gregorius: dolure afficitur considerandu ubi fuit: ubi erit: ubi est: & ubi non ē: ubi fuit inquit in peccatu: ubi erit in iudicio ubi est in miseria: & ubi nō ē in gloria: huic autem aque admiscentur sal uinuz & cineres quia cum his lachrymis debet admisceri uinum spiritualis exultatiunis: sal mature discretionis: & cinis prufunde humiliationis. Vel per uinum lympham intelligitur uerbum incarnatū: per salem sanctitas ei⁹ uite: que est omnibus condimētum: per cinerem passionis eius supplicium. His igitur debemus cor nostrum aspergere scilicet beneficiu incarnationis: per quod pruuocemur ad humilitatem: exemplu eius conuersationis per qd informemur ad sanctitatem: & memoria eius passionis per quam incitemur ad charitatem. ❡ Quanto in hoc templu cordis scribitur spirituale alphabetum siue spiritualis scriptura. Que quidem triplex est scilicet dictamina faciendurum: testimonia diuinorum beneficiorum: & accusatio propriorum delictorum ro. 2. Cum enim gētes que legem non habent naturaliter ea que legis sunt faciunt. huius legem non habentes: ipsi sibi sunt lex: qui ustendunt opus legis scriptum in cordibus suis. Ecce primum testimonium reddēte ꝯscientia ipoꝝ. Ecce sm & iter se cogitatiunū accusātiū. Ecce tertiū ❡ Quinto debent pingi cruces. i. assumi penitentie asperitates: que debent inungi & il-

luminari: quia non solum ferende sunt patienter sed etiã libenter: quod p unctionẽ: & ardẽter: quod per ignẽ. Vnde Bern. Qui minas timore crucẽ xp̄i portat: q amore portat patienter: qui proficit in spe portat libenter: sed qui plumuntur in carne amplectitur iam ardẽter. ¶ Qui igitur hec omnia habebit: uere templum ad honorem dei dedicatum erit: dignus plane in quo xp̄s in uia habitet per gratiã: ut tandem in eo i patria habitare dignet per gloriam. Quod ipse p̄stare nobis dignet: qui uiuit & regnat de⁹ per omnia secula seculorum Amen.

¶ Explicit liber decimus.

¶ Incipiunt capitula libri undecimi.

¶ Explicitunt capitula libri undecimi.

¶ Prologus libri undecimi.

VNdecimus hui⁹ uoluminis liber continet gestorum & passionu scorum differentias quattuor. ¶ Primo illorum scorum quorum dies festiui nobis fuerunt penit⁹ ignoti: sed neqꝫ eorum legende potuerunt in aliqua superioru librorum pte comode collocari. Scripsim⁹ eni fauente dno gesta scorum: quorum festa per anni circulu occurrunt. Quib⁹ etiam addidimus quedam alia scorum quorudam: qui uel ex nominis equiuocatione: uel ex alia circa materiam depedentia: uel ex alia ronabili causa potuerunt ceteris scorum legendis coniungi sicut pntem legentib⁹ catalogu patere pot. Restabant aut alique legende: que nulla occasione poterant certis diebus anni lnear: quas i hoc undecimo libro reseruauimus describedas. ¶ Scdo illorum scorum gesta: que p obliuionem aliqua suis iserenda locis fueru omissa: quod diffiteri non psumo. Cui eni adeo prestantis memorie occurrat: cucta que legerit uel audierit p singula cordi recondere suoqꝫ recolenda tpe: facile l promptu ad uotu habere. Nemine certe arbitror tali potiri priuilegio nisi spiritu prius fuerit affilat⁹ diuino. ¶ Tertio illorum scorum: quorum gesta & passiones post cepto opus: mihi de nouo appuisse ptigisset: aut in posterum mihi uel posteris apperet: quod pp scorum infinitatem & librorum numerositatem accidere: de facili satis esset. ¶ Quarto etia illorum scorum qui p futurorum tepotu successiones ab ecclesia militante canonizandi: & in scorum nuero pscribendi forēt: qd usqꝫ ad pntis seculi fine credimus affuturum. Cu non sit abbreuiata man⁹ dni: que & in terris homines de nouo sctificare: & in celis multiplicare pot. Horum igit etiam gesta pnti pserenda uolumini: no tam nobis q posteris relinquamus. Qua de re nec ipm opus nrm: certo fine pcludimus: eo q scorum infinitas usqꝫ ad seculi finem augenda: nec fine habet: nec numerum. ¶ Ad festa igit que pntialiter habem⁹ exponeda ueniendu est. Et primo quide libru ecclesiastice historie transcurretes: quedam que ex ipo circa scos aliquos omissa fuerant recolamus.

¶ Incipit liber undecimus.

¶ De sanctis duobus nepotibus christi sm carnem confessoribus. Ca. I.

DVo nepotes dni saluatoris sm carnem: ex linea collaterali uidelicet ex ei⁹ carnali gener nepotes: iude: qui dicebatur frater dni: quorum nomina eusebi⁹ silētio tegit: tpe domitiani ipatoris sub q xpianorum psecutione rapud iudeā florebat. Cu aut domitian⁹ iussisset pimi oēs de genere dauid & stirpe regia descēdentes: hi duo delati sut dupliei inuidia: uidelicet q ex dauid genere: & ipius xpi ppiquitate nati eēnt. Quos reuocat⁹ qdā: q in hoc missus fuerat pduxit ad domitianu. Na & ipe d aduētu xpi sicut & alias herodes formidabat. Interrogati autem a cesare si essent ex familia dauid

confitentus. Interrogati quantis essent facultatibus uel possessionibus prediti. Responderut: q utriq non amplius eēt in bonis nouem milibus denariis. Ex quibus singulis pars media proportione debetur: nec hec si bi in pecunia: sed in estimatione terre subsistere: quam habebant in trigintanouem iugeribus constitutam: quamq suis manibus excolebant ad uictum consequendum: & tributum persoluendum. In cuius testimoniū manus labore rigidas: & callis obduratas proferebant. Interrogati de christo: quale ē regnum eius: uel quis ipse: aut unde: uel quando uenturus. Responderut: q neq huius mundi regnum: neq huius terre ei designetur imperium: sed celeste ei regnum per angelorum ministeria in consumatione seculi preparatus: quando scilicet uenturus in gloria de uiuis ac mortuis indicabit. Domitianus autem cum neq in eis qmcq criminis inueniret: & utilitatem eorum ac uerba maxime contemneret: abire eos libere iubet. Illi uero dimissi uel martyrii merito: uel tante propinquitatis prerogatiua: pacis tempore duces ecclesie effecti usq ad traiani tempora permanserunt.

¶ De sanctis romanis pontificibus & eorum successione. II

Romani pontifices & eorum successiones: ideo hic ponuntur: ut que ecclesiastice historie libro restabant: hic recolligantur: & ipsius ordo libri per singula summarie transcurratur: quatenus ad quosdam sanctos episcopos romanos pontifices: qui in catalogo sanctorum conserti sunt: & hactenus omissi fuerunt: perueniatur. Liber itaq historie ecclesiastice romanos pontifices enumerat a beato petro apostolo usq ad syricium papam: qui successit damaso per successiones sanctorum episcoporum numero. 41. Sub quo syricio liber prefatus finem fecit. Omēs autem pape: qui in dicto libro describunt sanctificati habent: aut i ordine martyrum aut confessorum: excepto liberio qui heresis arriane labe maculatus sanctorum pōtificum cetum fedauit: sicut alter iudas apostolorum collegium: & nicolaus sanctorum numerum leuitarum. ¶ Primus igit in sede romana beatus petrus apostolus pōtificatum tenuit: & primo quidem sedit antiochie annis septē: deinde cathedram episcopalem in urbe roma tenuit ānis uigintiquinq mensibus quinq & diebus tredecim: de quo supra actum est in festo cathedre sancti petri. 8. calē. martii: & in festo passionis ipsius 3. calē. iulii. ¶ Secundus episcopus fuit linus de quo supra dictum est in eius passione. 9. calen. octobris. ¶ Tertius fuit cletus: de quo supra in eius passione sexto calēdas martii. ¶ Quartus fuit clemens: de quo supra in eius passione nono calen. decembris. ¶ Quintus fuit anacletus: de quo supra tertio idus iulii ¶ Sextus fuit euaristus: de quo supra septio calēdas nouembris. ¶ Septimus fuit alexander: de quo supra quinto noñ maii. ¶ Octauus sixtus primus: de quo supra octauo idus aprilis. ¶ Nonus telesporus: de quo supra noñ. ianuarii. ¶ Decimus iginus: de quo supra qrto idus ianuarii. ¶ Vndecimus fuit pius: de quo supra qnto idus iulii. ¶ Duodecimus anicetus: de quo supra. 15. calē. maii. ¶ Tertiusdecimus sother: de quo supra decimo calendas maii. ¶ Quartusdecimus eleutherius: de quo supra septimo calēdas iunii ¶ Quintusdecimus uictor: de quo supra quinto calen. augusti. ¶ Sextusdecimus zepherinus: de quo supra septimo calen. septembr. ¶ Decimusseptimus callistus: de quo supra pridie idus octobris. ¶ Decimusoctauus urbanus: de quo supra octauo calendas iunii. ¶ Decimusnonus pontianus: de quo supra tredecimo calendas decembris. ¶ Vigesimus antherius fuit: de quo supra actum est noñ ianuarii. ¶ Vigesimusprimus fabianus: de quo supra. 13. calend. februarii. ¶ Vigesimus secundus fuit cornelius: de quo supra decimoctauo calend. octobris. ¶ Vigesimustertius lucius: de quo supra quarto noñ. martii. ¶ Vigesimusquartus stephanus: de quo supra quarto noñ augusti. Vigesimusquintus sixtus secundus: de quo supra octauo idus augusti. ¶ Vigesimussextus dionysius: de quo supra. 7. calē. ianuarii. ¶ Vigesimusseptimus felix primus: de quo supra tertio calē. iunii ¶ Vigesimusoctauus fuit marcus primus: de quo supra nonis octobris. Et hic solus de numero tantorum pontificum: uidelicet tam supra positorum q̄ infra ponendorum usq ad siluestrum papam martyriū euasit. ¶ Vigesimusnonus eutychianus: de quo supra sexto idus decembris. ¶ Trigesimus caius: de quo supra decimo calen. maii. ¶ Trigesimusprimus marcellinus: de quo supra. 6. calē. maii. ¶ Trigesimussecūdus marcellus: de quo supra 17. calen. februarii. ¶ Trigesimustertius eusebius: de quo supra. 6. calē. octobris. ¶ Trigesimusquartus melchiades: de quo supra qrto idus decembr. Omnes prefati pontifices excepto marco per martyrium assumpti fuerūt. ¶ Trigesimusqnitus fuit siluester primus inter epos confessores: de quo supra actū est pridie calē. ianuarii. ¶ Trigesimussextus fuit marcus confessor: de quo supra noñ. octob. ¶ Trigesimusseptimus iulius: de quo supra idibus april. ¶ Trigesimusoctauus fuit liberius hereticus tpe constātii imperatoris: q primo qdē dū nollet arriane heresi consentire ab eodem augusto in exilium

missus ē:ubi stetit per annos.3. Sed demum
consentiēs heresi predicte: ab eodē cōstantio
reuocatur: & in epm cōfirmat: & felix qui in
eius locum a clero & populo romano cōstitu
tus fuerat papa martyrio coronatur. ¶ Sicq;
xxxviii. eps fuit felix scds mr̄ de quo actū
est.4.cal.augusti. ¶ Quadragesim⁹ fuit da-
masus papa & cōfessor: de quo supra actū ē.5
id⁹ decembris. ¶ Quadragesimusprim⁹ sy-
ricius sub quo liber ecclesiastice historie fi-
nem facit. Et hunc omissum immediate infra
supponemus.

¶ De scō syricio papa. III.

Syricius papa natione roman⁹ ex
patre tyburtio damaso pape in e
piscopatu romano successit: & se
dit ānos.xv.mēses.xi.dies.xxv.
Hic cōstituit ut mōachi fierēt cle-
rici utilitatis cā uel summe necessitatis. Et ut
nullus presbyter missas celebraret nisi in sa
cratis ab epo locis. Hic manicheos i urbe in
uenit quos exilio dānauit. Et cōstituit ut non
pticiparent cū fidelib⁹ cōione. Sed precepit
ut siquis ex eadē secta rediret ad ecclesiā cō
uersus: nullatenus cōicaret: nisi tantū reli-
gioni monasterii oib⁹ diebus uite sue obno-
xius teneretur ieiuniis & oratiōib⁹ macera-
tus: & probat⁹ sub oi examie usq; ad ultimū
diē transitus sui: & sic uiaticū recipiat. Hic
quoq; synodū celebrauit apud cōstantinopo
lim.350.epoꝝ. Et postq̄ sedē apostolicā feli
citer gubernasset: dormiuit cū patrib⁹ suis.
Et sepultus ē ad scūm petrū plenus scitate.
Et cessauit epatus dies.xx.

¶ De scō zozimo papa. IIII.

Zozimus papa natiōe grec⁹ ex pa
tre abramio innocētio pape prio
in pontificatu romano successit.
Seditq; ānos.2.mēses.8.dies.25.
Hic multa scitate polluit: & pau-
peꝝ largus beneficus extitit. Hic cōstituit ut
seruus nullomodo clericus fieret. Et in sab-
bato scō cereū i oib⁹ titulis urbis bñdici p-
cepit. Et oēs clericos uinū in publico uende
re prohibuit. Et hic plen⁹ scitate in pace qe-
uit. Et sepult⁹ est in uia tyburtina iuxta cor
p⁹ btī laurētii mr̄is. Et cessauit epat⁹ dies.xi.

¶ De scō simplicio papa. V.

Simplicius papa natiōe tyburtin⁹
ex patre castino hilario pontifici
i epatu romano successit: & sedit
annos.xv. mēses.i.dies.vii. Hic
uir beatissim⁹ dedicauit ecclesiā
scī stephani iuxta basilicā scī laurētii: & basi
licam scē sabine mr̄is: ubi corp⁹ eius requie
scit: cū.4262.scōꝝ corporib⁹. Hic.28.psby-
teros p titulos i urbe roma cōstituit: p p peni
tentes & baptisma. Et ut.7. epi p hebdoma-
das ad ecclesias patriarchales siue ad earum
regiones manerēt. Et fecit.v. regiōes psbyte
ris urbis diuidēdas. Primā regionē ad scūm
ioānes lateranēsem. Scdam ad scūm petrū.
Tertiā ad scūm paulū. Quartā ad sāctū lau-
rentiū extra muros. Quintam ad scām mari
am maiorē. Cōstituit quoq; ut null⁹ cleric⁹
inuestiturā a laico rcipet. ¶ Sub hui⁹ epatu
uenit relatio de grecia p epl̄am ab acacio cō
stantinopolitano epo: simulq; & a timotheo
catbolico: & affirmauit petrus alexādrie ur
bis epm eē eutychianū hereticū: plurima de
eo crimina affirmās. Quo audito simplicius
dānauit petrū ita tn̄ ut pnie seruaret eps. Et
post hec scūs eps quieuit i dño: & sepultus
est iuxta corp⁹ bti petri apostoli i uaticano.
Et cessauit epatus dies septē.

¶ De scis alexandrinis episcopis & eorum
successione. VI

Alexandrini epi quoꝝ successiōes
in ecclesiastice historie libro de-
scribunt: & qui i scōꝝ catalogo
cōnumerant: fuerūt nūero.23.ui
delicet a btō marco euangelista
usq; ad theophilū: uidelicet a pria ipi⁹ eccle
sie fundatiōe: usq; ad tēpora archadii & ho
norii augustoꝝ. ¶ Quoꝝ pontificū: primus
ipi⁹ ecclesie fundator fuit beat⁹ marc⁹ apl̄s
& euāgelista: de quo i 2o libro ecclesiastice
historie habet: & de quo supra in ei⁹ passio
ne dictū ē.7.cal.maii. ¶ Scds fuit scūs ama
nus prefati marci discipul⁹: de quo supra di
ctum ē.4.non octobris: qui tenuit ipā sedē
p ānos.22. ¶ Terti⁹ fuit abili⁹ de quo supra
dictū ē.8.cal.martii: qui sedit i ipsa sede an-
nis.13. ¶ Quartus successit cerdo de quo ha
betur.4.libro ecclesiastice historie cap.1.&
hic ibidem sedit annos.17. ¶ Quint⁹ fuit pri
mus de quo eodē libro cap.4.& hic sedit in
ipsa sede ānos.xii. ¶ Sext⁹ fuit iust⁹: de quo
eodē libro ca.5.& hic annos.xi.sedit. ¶ Se-
ptimus successit eumenides: de quo prefato
libro cap.xi. qui & sedit ibidem annos.xiii.
¶ Octauus fuit marcus de quo eodē libro
& capitolo: qui & sedit annos.x. ¶ Non⁹ fu-
it celadion: de quo eodem libro capitulo.19
qui & sedit annos.xiiii. ¶ Decim⁹ fuit agrip
pinus de quo ecclesiastice historie libro.v.
capitulo nono & hic sedit annos.xii. ¶ Un-
decimus successit iulianus: de quo eodem li
bro capitulo.xxii.qui sedit per annos decē.
¶ Duodecimus fuit demetrius de quo libro
vi.cap.xix.qui & sedit annos.43. ¶ Tredeci
mus fuit heraclas: de quo habetur eodem li
bro capitulo. xxii. q̄ fuit unus ex discipu
lis origenis probatissimus: cui & prece-
ptor eius ex alexandria profugus: ueniens
cesaream auditorium suum reliquerat. Et
cum hic apud cesaream moraretur: innu
meri ad eum non solum regionis ipsius

nitri:sed ex prouinciis procul positis concurrebant: & relicta patria:ac penitus sequebantur eum tanquam deum docentem. Et hic in ipsa ecclesia plurimos annos sex. ¶ Decimusquartus huic successit dionysius de quo lib. 6. ecclesiastice historie multa conscribuntur: & de hoc supra actum est in gestis eius. 15. calen. decembr. Hicque sedit annos. 17. ¶ In sequentibus uero ecclesiastice historie libris adducuntur: & alii. 8. pontifices alexandrini. ¶ Ex his autem quintusdecimus in ordine fuit maximus: qui sedit annos. 13. de quo supra 6. calen. iunii. ¶ Sextusdecimus theonas: qui sedit annos. 19. de quo supra. 10. calen. septembris. ¶ Decimusseptimus petrus: de quo supra in eius passione actum est. 6. calen. decembris: qui sedit annos. xii. ¶ Decimusoctauus achillas: de quo supra in eius legenda. 7. idus nouembris: qui sedit annos. 9. ¶ Decimusnonus alexanders de quo similiter supra in gestis eiusdem. 4. cal. martii: qui sedit annos. 7. ¶ Vigesimus athanasius doctor insignis: qui sedit annos. 46. de quo supra actum est in gestis eius. 6. non. maii. ¶ Vigesimusprimus petrus secundus: qui licet martyr non fuerit: de sede tamen electus est ad tempus per quendam lucium hereticum: qui alexandrinam ecclesiam inuasit. ¶ Vigesimussecundus huic successit timotheus: sub quo liber presens ecclesiastice historie concluditur. Omnes autem prenominati gloriosi pontifices in sanctorum numero collocantur.

¶ De sanctis antiochenis episcopis & eorum successione. VII

Antiocheni episcopi: quorum successiones & tempora in eodem ecclesiastice historie lib. confecta sunt: & qui in sanctorum catalogo ponuntur: sunt numero. 24. uidelicet a beato petro apostolo: qui primus antiochie sedit usque ad episcopum flauianum: qui floruit tempore: quo dictus liber conclusionis suorum temporum finem accepit. ¶ Horum autem pontificum primus fuit beatus apostolus petrus: qui primam ecclesie antiochene cathedram accipiens: ibi sedit annos. 7. sicut dictum est supra in cathedra sancti petri. 8. calen. martii. ¶ Secundus fuit zacheus: cui idem apostolorum princeps statim antiochia discedens: eandem ecclesiam commendauit: sicut habetur in itinerario beati clementis: & de hoc supra dictum est. 10. calen. septembris. Hic tamen episcopus in libro ecclesiastice historie non ponitur: forte ex eo quia non uere successor petri: sed quasi eius uicarius fuerit: cum ut dictum est: ei petrus dictam ecclesiam commendauit: & modico tempore ibidem presidens forte ante petrum occubuit. ¶ Tertius fuit enodius episcopus & martyr: de quo supra in eius passione actum est pridie non. maii. ¶ Quartus fuit ignatius episcopus & martyr: de quo etiam actum est in eius passione calen. februarii. ¶ Quintus fuit hero episcopus & martyr: & de hoc supra actum est. 16. calen. nouembris: de his habetur in tertio ecclesiastice historie libro. ¶ Sextus successit cornelius. ¶ Septimus fuit hero secundus. ¶ Octauus theophilus: qui sextus post apostolos describitur occasione memorata. Et de hoc supra actum est tertio idus octobris. Et de his habetur mentio ecclesiastice historie libro quarto. ¶ Nonus successit maximus. ¶ Decimus serapion: & de his duobus in libro quinto. ¶ Vndecimus fuit asclepiades: de quo supra. 15. calen. nouembris. ¶ Duodecimus philetus. ¶ Tredecimus autem fuit zebenus. ¶ Quartusdecimus babilas martyr: de quo supra actum est in eius passione 9. calen. februarii. Et de his in libro. 6. ecclesiastice historie tractatur. ¶ Decimusquintus his successit fabianus: & de hoc etiam in prefato lib. mentio habetur. ¶ Decimussextus autem fuit demetrianus. ¶ Decimusseptimus fuit domnus. ¶ Decimusoctauus successit timeus. ¶ Decimusnonus quirillus. ¶ Vigesimus autem fuit dorotheus: uir eruditissimus & in scripturis diuinis satis intentus: qui pro multa diligentia etiam hebraicam linguam didicerat. Greca autem eruditione liberali a puero fuerat institutus. Is eunuchus a natiuitate fuit: quem diocletianus imperator in admiratione & ueneratione habebat: & ei contulerat preposituram. Cuius & eusebius cesariensis ecclesie conscriptor historie auditor fuit: ut de se ipso tradit. ¶ Vigesimusprimus huic successit tyrannus: sub quo ecclesiarum persecutio increuit. De his agitur ecclesiastice historie libro. 7. ¶ Vigesimussecundus fuit eudoxius. ¶ Vigesimustertius autem successit meletius: de quo supra dictum est pridie non. decembris. Et de his duobus habetur in. 10. ecclesiastice historie libro. ¶ Vigesimusquartus autem & ultimus conscribitur flauianus in ipsius historie libro. xi. Quo tempore liber ipse: ut dictum est finem facit: & sue narrationis conclusionem.

¶ De sanctis hierusolymitanis episcopis & eorum successione. VIII

Hierosolymitani episcopi & eorum successiones ac tempora in eodem libro ecclesiastice historie ordine texuntur: qui & sanctorum numero conscribuntur. Et hi a beato iacobo apostolo usque ad tempus: quo sue historie liber ipse finem facit. 35. numero colliguntur. Ex his autem. 15. priores fuerunt ex hebreorum populo pontifices constituti: priusquam aliquis ex gentibus ad episcopatum ipsius ecclesie assumeretur: qui omnes in ipsius ecclesiastice historie libro. 4. ex ordine ponuntur. Et de his mentio habita est supra in gestis zachei episcopi hierosolymitani. 10. cal. sept. ¶ Primus quorum fuit iacobus frater domini: de quo supra actum est in eius passione cal. maii. ¶ Secundus fuit symeon: & de hoc supra

dictũ ẽ.xii.cal.martii. ¶ Terti⁹ fuit iustus. ¶ Quartus successit prenominatus zacheus de quo supra. ¶ Quintus uero fuit tobias. ¶ Sextus beniamin. ¶ Septimus ioannes. ¶ Octauus matthias. ¶ Nonus philippus. ¶ Decimus seneca. ¶ Vndecimus uero successit iustus 2s. ¶ Duodecim⁹ leuius. ¶ Tredecimus effrem. ¶ Quartodecimus ioseph. ¶ Quintodecim⁹ & finis hoꝝ iudas. ¶ Post istos aũt cepit ex gentib⁹ i ibi ecclesia ꝯgregari: sub helio hadriano ipatore. Et primus quidem ex gentib⁹ ipsius ecclesie sacerdotiũ suscepit. Marcus mr̃ simul & eps de quo supra in ei⁹ passione actũ est.xi.cal.nouẽbris. ¶ Secundus uero successit asianus. ¶ Terti⁹ publius. Quartus autẽ maxim⁹. ¶ Quintus uero fuit iulianus. ¶ Sextus caius. ¶ Septimus iulianus secũd⁹: ¶ Octauus capithon. ¶ Nonus ualẽs. ¶ Decimus uolitian⁹. ¶ Vndecimus successit narcissus. De quo supra actum est in gestis eius.4.cal.nouembris: hi oẽs presate historie ecclesiastice libro.v.successiue ponuntur. ¶ Duodecimus his successit alexander olim eps cappadocie de quo in ei⁹ legẽda supra.xv.cal.aprilis. Et hic m̃rio coronatus est: ut de eo habetur ecclesiastice historie libro.vi. ¶ Tredecim⁹ successit mazabanes & de hoc eodẽ libro.vi. ¶ Quartodecimus fuit hymeneus. ¶ Quintodecim⁹ zabdas: & de his libro.7.mentio fit. ¶ Decimo⁹septim⁹ successit cyrill⁹: de quo supra.4.cal.februarii. ¶ Decimosoctau⁹ autẽ & ultimus ioãnes: de quib⁹ duob⁹ in libro.xi.mẽtio habetur. Et cũ hoꝝ ultimo liber ipse terminatur.

¶ De scis cesaree palestine epis. IX.

Cesarenses epi illius uidelicet cesaree que ẽ in palestina: qui in ꝑfato ecclesiastice historie libro sci ponũtur: & successiue sibi cõnumerant fuerũt q̃ttuor. ¶ Primus quoꝝ est theotistus: de quo habetur libro.vi.ꝗ auditor fuit origenis: & una cum scõ alexandro hierosolyme epo: omne pene uite sue tẽpus ad audiẽdũ ipsm mãcipabant: atq; ipsi soli diuinis scripturis & ecclesiastica doctrina sũma magisterii ꝑcedebãt. ¶ Secundus fuit domn⁹: qui p⁹ breue tp̃s defunctus est. Tertius theotign⁹ qui etiã origenis auditor fuerat. Et de his duobus fit mentio libro.7.capl̃o.18. ¶ Quartus successit agapius: qui multo labore: multaq; diligentia ꝗ gubernatione populi adhibita: & precipue erga indigẽtes paterna prouidẽtia ferebat. A quo & uir per oĩa prudentissim⁹ uita eruditione & morib⁹ adornatus: pãphilus ipi⁹ ecclesie presbyter surrogat⁹ est: ut habetur libro.7.ecclesiastice historie ca.28.

¶ De scis laodicie epis. X.

Laodicienses sci epi: qui scꝪꝫ numero ꝯscribunt i premisso libro.v. noiatim explicãtur. ¶ Prim⁹ quorum fuit socrates. Secũdus eusebius alexandrinus genere: qui in cã paoli samosateni ad ptes syrie cũ uenissꝫ: ꝗ esset in scripturis diuinis erudit⁹ a fribus studiosis uelut thesauros quidam reptos ultra nusq̃ abire permissus ẽ: sicut dionysius i epistolis suis scribit. ¶ Terti⁹ huic successit anatolius: de quo supra actum ẽ in ei⁹ festo.vi.idus martii. De his agit libro.vii.ca.27. ¶ Quartus fuit sextus eps. ¶ Quintus autẽ successit stephanus qui nõ fuit scũs. Nam de eo habetur: ꝗ licet eruditione & eloquentia prioribus nõ inferior fuerit: sed fidei uirtute longe dissimilis: sicut ꝑsecutiõis ignis ꝓbauit. Nihil enim philosophie i necessitate tentationis ostdit. ¶ Sextus aũt & ultimus q & scũs noiatur theodotus uir nõ solum uerbis sed reb⁹ & uirtutib⁹ ornatus. Hic arte quidẽ medicus fuit. Sed & aiaꝝ a dño translatus ẽ in medicinã: uere incõpabilis: q super omẽs pene homines fide misericordia studio uigilantia atq; oib⁹ optimis istitutiõib⁹ claroit. In scripturis quoq; diuinis laborẽ ꝗ plimũ gessit. Hic in pace quieuit.4.noñ.nouẽbris. Hec presato libro.7.ca.28.

¶ De scõ modesto confessore. XI.

Modestus ꝯfessor uita & doctrina apud antiochiã clarũit tempore marci antonii imperatoris. Qui in diuinis scripturis n̄ mediocriter eruditus magnificẽti⁹ ceteris aduersus martionẽ hereticum: oẽs ipi⁹ deceptiones & fallacias: retecto quo uelabant nequitie tegmie denudauit: & apud ipam urbẽ in pace quieuit. Sub seuero principe humanitatis debituꝫ soluens. De hoc ecclesiastice historie libro.4.ca.25.

¶ De scõ musano ꝑsbytero & ꝯfessore. XII.

Musan⁹ presbyter & ꝯfessor apud alexandriã eodẽ tempore claruit Cui⁹ ap̃lice fidei & sanc doctrine monimẽta ad eusebiũ cesariẽsem peruenisse dicuntur. Ei⁹ etiã fertur libellus multa elegãtia scrip⁹ ad quosdaꝫ fres: qui declinauerãt ad heresiꝫ: que dicitur encratitaꝝ: tũc nuper exortã. Cui⁹ auctorẽ fuisse tacianũ s̃mo asserit. Hic aũt scũs ꝯfessor apud alexandriã in pace quieuit. De hoc habetur ecclesiastice historie: libro.4.cap.xxi.&.xxviii.

¶ De scõ pagato & sociis m̃ribus. XIII.

Pagatos martyr cuꝫ sociis suis & quodã xp̃iano noie uectio apud lugdunũ ciuitatẽ gallie passi sũt sub ꝑsecutiõe antonini ipatoris. Cũ eni ex acclamatiõibus uulgi

ꝓſes in xp̄ianos nimia crudelitate deſeuiret. Pagatus martyr cuius uita ab adoleſcentia ſu erat exacta & ꝓbata ex pfecta charitate quã in deũ cuſtodiebat & ꝓximũ: cũ tã crudelia ſupplicia ſeruis dei uidiſſet inferri: popoſcit ſe ꝓ ciuibus ſuis audiri: qbus nihil impiera- tis cõmiſſum ꝓbari poterat. Erat eni nobiliſ ſimus inter ſuos & eruditiſſimus. Veꝝ eius defenſionẽ iudex nõ recipiens: inqſiuit tantũ ſi eẽt xp̄ianus: qui cũ ſe xp̄ianum clara & li- bera uoce ꝓfeſſus eẽt. Iuſſit illum tanq̃ xp̄ia noꝝ aduocatũ uinctoꝝ numero ſociari. Dũ autẽ defenſionẽ libertatis: que in nr̃a religio ne ↄſiſtit: exequit᷑ idõicum ſecut⁹ exemplũ: aĩam ſuã ꝓ ouibus ſuis poſuit & amicis: & cũ uectio quodã ciuitatis eiuſdẽ nobile glo rioſo martyrio corona᷑. Quibus optimis & fideliſſimis ducib⁹ uſus oĩs reliqu⁹ ſanctoꝝ eiuſdem urbis chor⁹ prompti & alacres aĩas ſuas pro fidei libertate poſuerunt. Hec ex li bro quinto capitulo primo.

De ſcõ alcippiade martyre. XIIII

ALcippiades martyr apud lugdu num galliaꝝ oppidũ paſſus eſt ſub pſecutiõe iam dicta: de quo habet᷑ eccleſiaſtice hiſtorie lib. 5. cap. 3. ꝙ dũ eẽt in numero eoꝝ qui ꝓ xp̄i uincti tenebant᷑: uitã ſatis arduam gerebat: nihil cibi uolens accipe: ſed tantũ ſale & pane cũ aqua utebatur. Cũq; talẽ ul- te rigorem uellet etiã in carcere poſitus ob- tinere. Attalo martyri in carcere etiã poſito diuinit⁹ reuela᷑: quia nõ recte faceret alci piades creatur is dñi non utẽ: & aliis formam ſcandali derelinquere. Quibus ille cognitis cepit oĩa cũ gratiaꝝ actione pcipere. Et hic demũ ꝓ ↄfeſſione nõis xp̄i in uinculis poſit⁹ uitam martyrio ↄſumauit.

De ſcõ apollonio ↄfeſſore. XV

APollonius ↄfeſſor & eccleſiaſtic⁹ ſcriptor tẽpore cõmodi impato- ris claruit apud alexandriã. De quo fert᷑ eccleſiaſtice hiſtorie li bro. 5. capi. 18. ꝙ aduerſus cata- phrygas libellũ edidit: in quo ſatis uigilan ter ꝓphetias ipſoꝝ falſas eſſe cõuicit: & ſin- gula in eis uerba coarguit: ſimul & uitã mo reſq; eoꝝ: q auctores hui⁹ hereſeos extite- runt. Ex quib⁹ oĩbus & aliis q̃ plurimis ue- hementer ſupra dicta hereſis ↄfuta᷑. Et hic uite ſanctitate non infimus in pace apud ean dem urbem quieuit.

De ſcõ polycrate epõ. XVI

POlycrates ep̄us apud ephesum claruit tẽpore cõmodi impato- ris antedicti: Qui nobilis ep̄s ip ſius ciuitatis uita & doctrina cõ ſpicuus: una cũ bacchilo ſcorin- thioꝝ epiſcopo: de quo infra dice᷑ ab euſe- bio ſu. 5. libro. cap. 22. plurimũ cõmenda᷑. Hic ex perſona oĩum ep̄orum aſie de paſcha celebrando bti ioãnis & ueteꝝ fretus aucto- ritatibus ad uictorem romanũ pontificẽ ſy- nodicam ſcripſit epiſtolã. Et hic inter ſcõs illius tẽporis ep̄os ꝓclarus epheſioꝝ ſedi fe liciter prefuit: gregem quoq; dñi uerbis & exemplis impinguauit. Sepultus apud ean- dem ciuitatem

De ſcõ heraclito ↄfeſſore. XVII

HEraclitus ↄfeſſor & eccleſiaſtic⁹ ſcriptor claruit tẽpore ſeueri im peratoris: de quo euſebius. 5. li- bro cap. 27. dicit ꝙ inter alia ei⁹ ſapientie opuſcula in apoſtolo paulo cõmentarios edidit. Et in ſanctitate uite in pace quieuit.

De ſcõ maximo ↄfeſſore. XVIII

MAximus ↄfeſſor & eccleſiaſticus ſcriptor claruit tẽpore ꝑfati ſe- ueri principis: qui uirtutibus & ſapientia nõ minimus de famoſiſ ſima illa omniũ hereticoꝝ diſſe- ruit queſtione: qua ſemp inquirit᷑: unde ſint mala uel unde malitia. Et ꝙ materia facta ſit & non infecta. Et hic ſcũs ĩ xp̄o cũ pace dor miuit: de quo & euſebius premiſſis libro & capitulo ſcribit.

De ſcõ candido ↄfeſſore. XIX

CAndidus confeſſor & eccleſiaſti cus ſcriptor eodem quo ſupra dicti imperatoris tempore flo- ruit: de quo & antedictus euſe- bius eodem libro capitulo. 27. mentionem facit: quod in hexameron. i. prin cipio geneſis ſcripſit. Et operibus perfectis effulgens cũ pace dormiuit.

De ſcõ apio ↄfeſſore. XX

APius confeſſor & ſimiliter eccle ſiaſticus ſcriptor tempore eiuſ- dem ſeueri auguſti floruit. Et hic ſapientia & ſacrorum libro- rum intelligẽtia inſignis in apo- ſtolum paulum: & in geneſim libros nobi- le cõmentum exarauit: ut habetur eccleſia- ſtice hiſtorie libro. 5. cap. 27. ꝑdictis. Et hic in fidei confeſſione clarus humanitatis debi tum uirtutibus pollens exoluit.

De ſcõ ſexto ↄfeſſore XXI

SExtus confeſſor & eccleſiaſticus ſcriptor: de quo & anteſatus au- ctor premiſſis libro & capitulo loquitur: claruit eodem tẽpore ſeueri imperatoris. Hic de reſur rectione tam chriſti q̃ mortuorum generali luculenter diſſeruit. Aliaq; nõ nulla opuſcu la edidit: & ſanctus fulgens operib⁹ in chri ſto requieuit.

De ſcõ arabiano ↄfeſſore. XXII

Arabianuā ɔfessor & ēcelesiastic' scriptor eodē antedicti seueri pricipis tpe floruit. Hūc & ex oīte sāctitate & doctrina preclara eusebios eodē quo sopra libro & ca. inter scōs ei' tēporis ɔnumerādo ponit. Hic eti in suis libellis plurimas exortas i diebus suis hereticoꝝ isidias: ɔfutans: fidē rectam & apostolicā monumētis suoꝝ mādauit uolumini. Et hic io pace diē clausit extremū.

¶ De scō leonide martyre. XXIII

Leonides mr̄ apud alexādriā passus ē sub seueri ipatoris persecutiōe. Hic pater fuit origenis famosi doctoris & ecclesiastici scriptoris. Qui tentus a persecutoribus & i carcerē trusus ē. Cui origenes de domo adhuc adolescēs annoꝝ. 17. epistolā exhortatoriā scripsit: ipm ad fidei ɔstantiā & passionis tolerātiā exhortans. Cūq; diis gētiliū immolare nō acquiescaret: & xp̄m negare renueret: pro mr̄io xp̄i capite plexus ē. Alexādrie q; a xp̄ianis tumulat' iacet. Hec ecclesiastice historie libro. vi. cap. 2.

¶ De scā māmea regina & martyre. XXIIII

Mammea regina mater fuit ipatoris alexādri. Cuius tēpore origenes in ecclesia dei sapiētis & eloquētia ac uita floruit. Hec ut de ea scribit libro. vi. ca. xvi. de raxis religiosa femiarum de origene fama magnifica ubiq; & celebris hret. Ita ut nec pricipum quidē lateret aures: missis militarib' uiris antiochiam: ubi p idē tēpus ipsa regina degebat: cū omni honore & supplicatiōe ad se famulū dei orat uenire: ut sacraꝝ litteraꝝ & fidei ab eo pciperet documenta. A quo & ipsa catholice religionis & diuini uerbi monimēta suscepit: & bapti xp̄iani latēter sacramentū excepit. Ob quod ab ipatore alexandro filio suo xp̄iani nois psecutore iterfecta est & martyr dūi ɔsecrata.

¶ De scō firmiliano ep̄o & ɔfessore. XXV.

Firmilianus ep̄s apud cesareā capadocie claruit tēporib' alexandri ipatoris. Hic eiusdē urbis episcopus fuit & origenis auditor. Tantūq; ueneratiōis erga ipm p̄ceptorē suum habuit: ut indesinenter scie & doctrinis ei' gr̄a: eū ɔstringeret secum morari. Sed & ipse derelicta ecclesia ad eū properabat: & utebat religiosa quadā uicissitudine: dum ipm modo ad instructionē ecclesie sue illū euocaret: modo ipse sui profectus gr̄a ad eū pgeret: & docēti ei iogiter diebus ac noctib' assisteret. Hic ad antiochie plebē gratā scripsit ep̄lam ɔtra paulū presbyterū samosatenū tūc nuper i ɔcilio antiochēsi de heresi dānatū. Processu uero tēporis ipse beatus ep̄us eū occasione dicte heresis penitus extirpande ueniret antiochiā: dum eēt apud tarsum i pace quieuit: cuius corp' cesaream trāslatū ibidē sepultū est. Hec eusebi' libro vi. cap. xix. & libro. vii. cap. xxvi.

¶ De sanctis theodoro & anthinodoro episcopis. XXVI

Theodorus & anthinodor' ep̄i fratres germani apud ponti ꝓuinciā claruerūt tēporib' maximini imperatoris. De qb' tradit eusebius libro. vi. cap. xxii. q maior borū natu theodorus uir famosissimus fuit: qui in ep̄is apud pontum gregori' noiatur: fide & uirtutibus atq; scie p omia ap̄licus. Sed ei' frater anthinodorus: quos origenes de auditorio rhetoris retractos: studia cōium litterarū i diuinā suasit philosophiā cōmutare. Quiq; apud eū p quinquēniū uerbo dei operam danteas: i tantū profectū diuine eruditionis atq; scie puenerūt: tantūq; uite merito & cultu enituerunt: ut ab his scholis eius imatura adhuc etate: ad ep̄atus prouincie ponti sacerdotiū uterq; rapet. Qui & ambo ibidē in xp̄o quiescunt.

¶ De scō syro martyre. XXVII

Syrus martyr apud alexādriā passus ē sub decii cesaris psecutiōe. Hic cū res cuiusdam potētia sub mercede procuraret. Iubetur ab eo idolis imolare. Recusans cogitur iniuriis. Persistēs rursum mulcet blāditiis. Cum uero utrūq; ɔtemneret: p acuta sude ualidissime trāsuerberat': & per media uiscera neci traditur: & mr̄io coronat. Hec eusebi' libro. vi. cap. 51.

¶ De scō cheramone ep̄o & mr̄e. XXVIII.

Cheramon mr̄ & ep̄us uenerand' senex apud alexādriam fuit. Hic pontifex urbis egypti fuit que dicitur nicopolis. Qui tpe deciane ꝑsecutionis: cū ad arabicū montem una cū grandeua ɔiuge discessisset nulli ultra apparuit. Et cū ad pquirēdū eum plurimi xp̄istioꝝ frequētissime processissent: perscrutatis oībus locis neq; ipsos ultra quispiā neq; corpora eoꝝ potuerūt iuenire. Hec eusebius ubi supra.

¶ De sancta matre quedam & filiabus uirginibus & martyribus. XXIX.

Sancta quedā mater cū duabus filiabus uirginib' apud alexādriā passe sunt: sub persecutiōe diocletiani & maximiani augustoꝝ. De quib' refert eusebius libro. viii. cap. xii. q cum eēt polchritudine & pudicitia formosa: genere nobilis & copiosa facultatib': filias duas uirgies habebat sd matterne pudicitie regulam enutritas: ipse simul &

moribus se imitantes. Quas religiosa mater
sm preceptū dñi & timorē diuinū dedicaue
rat. Cū autē declinande psecutionis grā sui
absentiā pcurarent: missi a pside milites rep
tas eas uenire antiochiam cogunt. Sed eū p
urgentibus militib⁹ uehiculo iter agerēt: re
ligiosa & pudica mater filias lamentatur: q
eas gentiles studeant: aut a deo: aut a pudici
tia separe. Hortaturq; illas ne mori ptime
scant: ne despecta pudicitia uiuere eū turpi
tudine cupiant: admonetq; illas: necē eis aut
opprobrium paratū puenire: & impudicorū
cursu pripere. Cum autē filias ad tale ppost
tum uideret accensas: & ad quendā fluuium
peruenissent: necessitatis cā se descendere uelle
simularunt. Et dū custodes paululum natu
rali uerecūdia secessissent: fluuii se rapidis
fluctibus iniecerunt. Sicq; immaculatū dñi
spiritum reddiderunt. Hec eusebius.

De scis adaucto & sociis mrib⁹. XXX

ADauctus martyr cū innumerabi
libus utriusq; sex⁹ & omis etatis
sociis apud phrygiā passus est.
De quo eusebius libro. 8. cap. 2.
tractat: q erat dux cuiusdā ciui
tatis in phrygia posite: in qua erant oēs po
puli xpiani: ipse autē natione italus sup uni
uersum erat populum ꝯstitutus. Cū autem
diocletianus impator gentiliū legionē mili
tū illuc misisset: ut uēm ciuitatis illi⁹ plebē
imolare ꝯpellerent: illiq; omēs unanimes se
xpianos eē dicerent: & ulto sacrificare ꝯtem
psissent. Adaucto duce & curatore ciuitatis
populū exhortante: porte urbis a gentilib⁹
clauduntur: ipsaq; ciuitas oī ex pte ab eis cir
cūdatur: & imisso igne oppidū una cum ui
ris oibus ac mulierib⁹ puulis pariter ac seni
bus cōcrematur: ita ut nullus penitus ex illa
urbe etiā cū optio uolētib⁹ daretur abscederet
Sicq; oēs ciues p̄fati celestis hierusalē ciues
effecti glorioso martyrio coronantur.

De sanctis pluribus martyribus apud a
lexandriam. XXXI

MArtyres plurimi apd alexandriā
passi sunt sub psecutione antedi
cti diocletiani. De quib⁹ eusebi⁹
8. libro. cap. 12. refert: q truncā
tis auribus atq; inhonesto uulne
re naribus manuū quoq; ceterisq; mēbro
rum summitatib⁹ amputatis: truncū sinebāt
abire derisum. Quidā uero i craticulis pru
nis subterpositis torrebantur. Inter quos duo
nobiles iuuenes dū ꝯprehensi simulacris im
molare cogerēt: se ad aras duci postularūt
Et cum fuissent adducti: manus suas ardēti
igni supponentes: & quousq; ois caro i ignē
destueret: imobiliter pdorarunt. Alii uero
cū ad sacrificandū quererentur: sacrilegā pol
lutionem uitantes uitā pcipitio finierunt. Mi
nore quidē tolerantie fiducia sed ꝯseruande
fidei maiore cautela.

De scis quattuor epis mrib⁹. XXXII

QVattuor sci epi apud alexandriā
passi sunt sub diocletiana psecu
tione. Quorū noīa hec sunt: pri
mus phileas: secund⁹ hesychi⁹:
tertius pachomius: quartus the
odorus. Hi ex orbibus egypti epi p ꝯfessiōe
nois xpiani glorioso apud ipsam urbē sunt
martyrio coronati. Hec eusebi⁹ lib. 8. ca. 14.

De sancto pafnutio epo. XXXIII

PAfnutius eps ex egypti partib⁹
unus fuit ex numero ꝯfessorū il
lorū eporū: quos maximianus im
perator dextris oculis effossis: &
sinistro poplite pciso p metalla
damnauerat. De hoc libro. 10. ecclesiastice
historie scribit: q interfuit ꝯcilio prio sco⁹
patrū prius apud nicea͂ sub ꝯstātino augusto
xpianissimo celebratū. In quo tanta uirtutū
inerat grā: ut signa per eū nō minus q̄ dudū
p apostolos fierent. Nam & demones tantū
uerbo fugabat: & egros sola orōne curabat
Sed & cecis dr uisū reddidisse: & palyticos
ad stabilitatē corporis reuocasse. Quē ꝯstā
tinus in tanta ueneratiōe & affectu habuit:
ut sepius eū intra palatium euocatum ꝯple
cteretur: & illum oculum: qui in ꝯfessione fi
dei fuerat euulsus: auidiorib⁹ oculis demul
ceret. Et hic ad ecclesiam suam reductus: se
nioq; confectus: post uitam uirtutibus insi
gnem in pace quieuit.

De sancta quadam captiua apud iberiam
XXXIIII

SAncta quedā mulier captiua tē
pore ꝯstantini magni impatoris
claruit apud gentes iberorum:
que sub axe pontico iacent: pce
quā de⁹ ipsas gentes primū ad
notitiam fidei ꝯuocauit. Cum eni ipsa muli
er xpiana apud ipsos populos captiuata: fi
delem & sobriā ac pudicā duceret uitam: &
dieb⁹ & noctibus in orōnib⁹ psisteret: & ex
hoc barbari tanq̄ quid noui mirarentur: ac
qd sibi hoc uellet curiosi pcūctarētur. Illa se
xp̄m deū suum tali ritu colere fatebatur: qui
uelut sibi ignotā nouitate nois mirabantur.
Erat aūt moris apud eos: ut siquis paruul⁹
egrotaret: a matre p singulas domos circū
ferretur: ab oibus uidelicet quieq̄ experti reme
dii postulante. Cum autē mulier quedā pa
uulum suū languidū p oēs circūtulisset ex
more: nec aliquid remedii cepisset. Venit ad
captiuam: ut si qd sciret: ostenderet. Illa se
nihil remedii humani scire testatur: xp̄m tn̄
deū suum quē colebat: salutē hoibus despe
ratam posse ipsi dare ꝯfirmat. Paruulū itaq;
cilicio suo suppositum orōne fusa sanū red

didit matri sue. Sermo defertur ad plures
factiq; fama magnifici ad aures regine gra-
uissime egrotātis & iā de salute quasi despā
tia plabitur. Que rogat ad se mulierē dedu-
ci. Illa negat accedere ne nimis de se uidere-
tur presumere. Regina facit se ad mulierem
portari. Que similiter supra cilicium ei⁹ posi
ta: inuocato xp̄i noie ɔtinuo surrexit sanata.
Docet captiua reginā xp̄m eē sūmi dei filiū:
qui autor ē incolumitatis & uite: qui & regi-
bus regna distribuit & mortalib⁹ uitā. Que
domū regressa marito regi pcunctāti cām su
bite sanitatis apuit. Ille mulieri munera pre
sētari iubet. Regina uero ei rn̄det: q̄ mulier
nihil in auro uel argēto appetit: sȝ ieiunio q̄
si cibo pascitur. Nihilq; aliud pro munere q̄
rit: nisi ut xp̄s a rege & omni regno ei⁹ colat
Ad hoc aūt rex segnior fuit: & q̄uis ad xp̄m
affectū haberet ɔuersionē distulit. Ad qd tn̄
uxor illū sepius ɔmonebat. ¶ Quadam die
eo in siluis uenāte: subito aer densissimis ob-
fuscat: dies in tetre noctis caliginē uertitur:
cūctiq; regia comites nesciētes quo se uerte-
rent hinc inde dispgunt. Solus rex obscuri-
tate nimia circūdatus: desparatiōe salutis anxi
us mēte xp̄m inuocat: ut si uere deus ē quem
captiua uxori predixerat: nūc se de his tene-
bris eruat: ut ex hoc ipm̄ omissis omnib⁹ co
lat. Illico lux terre reddit: & rex incolumis
ad domū reuertit. Qui regine p ordinē ge-
sta omnia pandit. Euocat captiuā: & nullum
alium preter xp̄m se ueneraturū ɔfirmat. Illa
q; regi poscenti colēdi uenerādiq; modū: in
q̄tum fas erat femine pandit. Fabricari eccle
siam monet formāq; describit. ¶ Igitur rex
omni populo ɔuocato que gesta cuncta fue-
rant exponit: fidēq; doctus nōdum tn̄ initia-
tus apit: sueq; gētis prim⁹ apostolus fit. Cre
dunt uiri per regē: femine p reginā: cūctisq;
id uolētib⁹ ecclesia instanter instruit. Eleua-
to igitur sā muroꝝ ambitu: dū intra colūne
collocari deberēt: erectis duab⁹ primis: cū
tertia iam media pte fuisset erecta: ɔsumptis
omnib⁹ machinis hōiumq; ac boum uirib⁹ &
attritisq; oib⁹: ne loco quidē moueri potuit.
Sed cū interuētū noctis oēs abscessissent: so-
la captiua mulier i oratiōe pnoctauit. Facto
sūmo mane rex & pplus auxi itrogressi: ui-
dent colūnā quam tot machine totq; populi
mouere nequiuerāt erectā: ut supra basem
suam librate suspēsam unius pedis spatio i
aere pēdentē. Omnesq; populi admirātes ue
ram eē fidem xp̄i acclamabāt. Et ecce in ocu
lis oium mirantiū nullo cōtingente: colūna
sensim supra basim suā deposita sūma cū li-
bratiōe ɔsedit. Post hec reliquus colūnarū
nūerus cū sūma facilitate suspensus ē: adeo
ut oēs que sup fuerāt ipa die locaret. Fabri-
cata igitur ecclesia & perfecta populi maio
ris ardoris fidei salutē sitientes totius gentis
legatos ad ɔstantinū ipatorē mittūt: qui rei
seriem exponunt: sacerdotes sibi delegari pe
tunt: qui ceptū erga se dei munus implerēt.
Quibus ille cū oi gaudio & honore trāsmis-
sis: amplius ex hoc letat⁹ ē: q̄ incognitas il-
las romano impio gētes iunxisset. Sicq; do-
ctrina nouoꝝ predicatoꝝ: nouus populus fi-
dem xp̄i una cū rege & regina suscipiunt: &
baptizari xp̄m exinde adorare ceperūt: mu-
lier uero illa apud easdē gētes: prima ibidē
facte fidei auctrix: in scitate uite & miracu-
loꝝ opatiōe perseuerās ɔfecta senectute qe-
uit in pace. Hec eusebius libro. x.

¶ De scō macario ɔfessore. XXXV.

MAcarius ɔfessor in nitrie ptib⁹ in
deserto uidelicet egypti pfundis-
simo claruit tēpore ualentiniani
ipatoris. Qui terti⁹ fuit macari⁹
preter illos duos: de quoȝ uno
actū ē supra. 4. non̄ ianuarii & de ko. 18. ca
len. februarii. Hic enim discipulus magni an
tonii fuit. Qui una cū isidoro & heraclide &
pambone cōdiscipulis suis: i prefata cremi
uastitate degebat. Cū aūt psecutiōis arriane
tēpore: pfati frēs insimul ɔueniētes ad mutu
am charitatē ondēdā & in suis tabernaculis
positi orātes insectatores suos expectarēt:
delatus ē ad eos homo mēbris oib⁹ & preci
pue pedib⁹ aridus. Qui ab eis oleo punct⁹
inuocato xp̄i noie ɔtinuo sanus exurgēs re-
uersus ē benedicēs deū. ¶ Cecus quidā ad
cellam macarii itinere dieꝝ triū i deserto pu
sitā se adduci fecit. Quo postq̄ multo labo
re peruenit: macariū domi nō inuenit. Cōtri
status aūt sed feruore fidei crescēs fecit se ap
plicari ad ptem illā parietis ubi senior cuba-
re solebat. Et exinde paꝝ luti aridi: ubi pa-
ries oblit⁹ erat assūpsit: & palme sue suppo
suit: aquam quoq; de puteo unde uir scūs bi
bebat haustā sibi deferri rogauit: cū qua sol
uens glebulā lutū fecit: oculosq; inde perū-
xit: & aqua diluens repente uisum recepit:
nulloq; ducēte regressus domū cūctis popu
lis rem gestā publicauit. ¶ Habebat autem
macarius leene speluncā cellule sue uicinā.
Die quadā belua catulos suos cecos ad euȝ
produxit & ad pedes ei⁹ posuit. Qui cum in
tellexisset pro cecitate catuloꝝ bestia filios
applicare: orauit ad dn̄m & protinus catuli
recceperūt uisum. Et sequētes matrē ad spe-
luncā redierūt. Et paulo post ipsa cū catu-
lis regrediēs pelles ouium plurimas uelut
munus pro grā ad senē morsu oris auectas
detulerunt. ¶ Cum aūt lucius quidā prefe-
ctus alexandrie xp̄ianos psequeret. Iussit p
dictos oēs patres a grege suo raptos in insu-
lam egypti paludū deportari: i qua nemiē
esse cōperat xp̄ianū. Sed cū senex noctu ad

insulā deducti fuissent: in qua erat templum idolo℞ ab incolis sūma ueneratiōe obseruatum: statī ꝫ ut nauicula applicuit: sacerdotis tēpli filia arrepta spū clamare cepit stridēs & rabiens: & p populos hinc inde discurrēs. Quā populus detentā ad senū nauiculā deduxerunt. Et cū ante pedes eo℞ ululatet: & scōs uiros: cur ad demones loci illius expellēdos uenissent: interrogaret: illi malignum increpantes spiritū effugarunt: & puellā sanam parentib⁹ reddiderunt. Qui mox cū insule populis ꝯuersi ad xp̄m: & templū antiquissimū destruxerūt: & ecclesiā edificauerūt. Quod dū lucio alexādrie nūciatum fuisset: timens ne ex scō℞ patr℞ pñtia fides xp̄i amplius cresceret: occulte eos ad eremū remitti iubet: ubi macari⁹ ieiuniis & orōnibus iugiter intētus in xp̄o feliciter obdormiuit: cuius corpus alexandrie tumulatum est.

¶De sancto piatone p̄sbr̄o & mr̄e. XXXVI

Platon p̄sbr̄ & martyr apud tornacū ciuitatē passus ē sub domitiani impatoris p̄secutione. Hic alio noīe piat⁹ dr̄. Qui ex urbe roma oriūd⁹: undeq꞉ egressus a beato dionysio ep̄o apud galliā p̄sbr̄ ordinatus: & ab eodē ad tornacēsem ciuitatē ad p̄dicandū directꝰ est: ubi multitudinē pagano℞ euangelizans ad xp̄m ꝯuertit. Ad hunc ꝯprehendendū p̄fectꝰ nūcios destinauit: qui ab eisdem appitoribus detentus & iudici oblatus: dū xp̄m ꝯfiteret: primo quidem fustibus cedi: deinde iussus est capite truncari. Cui⁹ corp⁹ truncū & exanime caput ꝓpriis manibus acceptū plusq̄ p duo miliatia deportauit: uidelicet usq꞉ ad locū ubi diuinitus sepulturā elegit: ubi & gloriose occumbens tumulatus quiescit. Quo miraculo ultra mille gentilium ꝯuersi sunt.

¶De scō didymo alexādrino ꝯfes. XXXVII

Didymus alexandrinus ꝯfessor & doctor floruit tēpore ualētiniani impatoris. Hic in pua etate lumen oculo℞ amisit: adhuc pene prio℞ elemēto℞ ignar⁹: quo nō obstante tantū sui miraculū mundo p̄buit: ut dialecticā: arithmeticā: & geometriam: qua℞ figurales ꝓpositiones & pricipia pmaxime uisu indigent: usq꞉ ad perfectū didicerit: oīumq꞉ deo docente: in breui diuina℞ & humana℞ re℞ eruditionē ac sciam percepit. Ad tante autē p̄fectionis apicem deuenit: ut schole ecclīastice doctor extiterit: illustres q꞉ uiros auditores habuerit: uidelicet athanasiū ep̄m: hieronymū p̄sbyte℞: basiliū cesariensem: ceterosq꞉ plures doctores insignes in ecclesia dei sapia admodū p̄batos. Sanctitate quoq꞉ uite nō mediocriter effulsit. Qui nunq̄ turbari uisus fuit: q꞉ corporeū lumen oculo℞ pdidisset. ¶Hic plurima insignia edidit. Bibliā eni totā interp̄tatus est. Cōmentarios dictauit in psalmos oēs. In euangeliu quoq꞉ matthei & ioānis. Scripsit de dogmatib⁹ ꝯtra arrianos libros. 2. De spūscō libe℞ quē hiero⁹ ex greco transtulit in latinū. In ysaiam tomos. 18. In osee scribēs ad hieronymū ꝯmentario℞ libros. 3. In zachariaꝫ eiusdem hieronymi exhortatione li. 5. In iob cōmentarios. Multaq꞉ alia: que ipse idē indicare potuit scribētib⁹. Quieuit in xp̄o. 80. āno iam exacto uirtutibus & sapia pollens: Alexandrieq꞉ tumulatus iacet.

¶De sancto didymo abbate. XXXVIII

Didymus senex in desto interiori nitrie claruit. Qui iter cetera sāctitatis insignia scorpiones & cerastes & serpentes quosq꞉ in illis locis p calore solis habent acertimi tāq̄ uermiculos nudis pedib⁹ adeo ꝯculcabat: & ita extinguebat: ut nihil ab eis pateret mali. Hec in uitis patr℞.

¶De sancto pione abbate. XXXIX

Pion abbas i thebaidis desto floruit sctitate. Qui quotidie ambulans comedebat: ut minorē sentiret delectationē: pgēs ad eremū fudit puteū: & inueniens aquam amaram: eam orōne in dulcedinē ꝯuertit: q̄ oi postmodū tpe usus fuit. Cū autē moyses abbas & eius monachi fodientes: aquā inuenire nō possent. Pion orōne p̄missa terram ꝑcussit: & aqua inde imediate scaturiit: de qua tamē minime gustare noluit: sed eā ad usuꝫ illo℞ frat℞ dimisit. Hic sub abbate antonio 30. annis & eo ampli⁹ i scō instructꝰ est ꝓposito. Qui de domo parētū egressus nūq̄ amplius ab eis uisus fuit. Requisitus aūt a sorore uiduata ut eaꝫ uisitaret: quē ipsa lāguēs uidere cupiebat: cū duobus sororis filiis de mādato p̄ris ātonii ad domum illi⁹ accessit: clausisq꞉ oculis igressus & egressus: se ab ea uideri ꝑmisit: eāq꞉ minime respiciens: mox ad eremum repedauit. Hec ubi supra.

¶De sancto apelle ꝯfessore. XL

Apelles ꝯfessor egyptius ex fabro ferrario ꝯuersus est. Qui opus hoc exercens die quadā diabolū sibi in specie mulieris iuuenis & elegātis appentē ferro candente ꝑcussit in faciē: qui stridens & gemēs enauit. Ex quo die seūs uir fer℞ candens i manu sine lesione tenebat. Vadens autē ad eremū cibū nunq̄ sumpsit: nisi tantū dñica die de manu sacerdotis eucharistie sacr̄m. Ceteris diebus nihil pcipiebat: sed opibus manuuꝫ insistens cingola iumēto℞ de palma℞ foliis texebat. De quib⁹ egri tactu sanabant. Naꝫ dum quidā claudus a natiuitate: ut aliquo

portaretur eamelu ipussit⁹: dū pedib⁹ cingulum quo iumētū einctū erat: quodq; uir sanctus texerat tetigisset: ꝯfestim descēdēs pedibus solidis ambulauit. ¶ Hic enā ab angelo diuina repletus scia: multos suis ꝑmonibus edificabat: & uitia fratrū ac uirtutes latētes ꝑ spiritū cognoscebat. Hec in uitis patrū.

¶ De scō piamone presbytero. XLI.

Piamon ꝑsbyter i eremo da feythi floruit. Qui die quadā missaꝫ celebrās uidit angelū stantem ꝯtra altare: monachos pñtes i codica scribētē: absētes scriptos delētē. Et dū illi ad cōionē accederēt: angelus quorūdam scribebat noia: quorūdā dimittebat. Piamon autē post missam discussis illis qui scripti nō fuerāt. Inuenit i singulis eoꝝ mortale peccatū. Quib⁹ reuelata narrās: tā diu cū illis fleuit: donec eidē iteꝝ angel⁹ appuirs & eos cū ceteris ascripsit: hec in uitis patꝝ.

¶ De scō beniamin sene. XLII.

Beniamin senex i eremo fuit. 80. annoꝝ: qui miraculis clarens quoscunq; egros ad se delatos: oleu ungebat: & ꝯtinuo sanabant. Ipse aūt adeo hydropic⁹ effectus ē: ut ꝑ ianuā celle sue nisi remotis aliquib⁹ tabulis efferri nō posset. Qua passione ꝑ menses 8. ante suum obitū laborauit. Oēs aūt infirmos ad se uenietes sanabat: cūctisq; rogabat ut orarēt deū ꝓ aīa eius de corpore nil curātes: eo q dum eēt sanus nihil sibi profuisset. Hec ubi supra.

¶ De scō coprete ꝑsbytero & ꝯfessor. XLIII

Copres presbyter annoꝝ circiter 80. in eremo thebaidis fuit. Cui⁹ dū gētilis quidā olera furat⁹ eēt: & ea ad coquēdū ꝓposuisset: neq; coq poterāt: nec calefieri. Quod ille uidēs ablata scō rettulit: & ꝯuersus baptismū suscepit. Eadē nocte fres superuenerūt ad copretē: unde scūs duplices honores domino ꝓsoluit: dū olera restituta eidē apposuit. Qui dū frib⁹ ad se uenietib⁹ pro edificatione eoꝝ mirabilia quedam narraret: que uix unus ex illis credere poterat: dormitāti ipsi uisus ē liber aureis litteris script⁹ manibus copretis: & uox senis uenerāda audita ā fēꝫ icrepātis: cur fidē auditis nō adhiberet. Illeq; euigilās ꝯpūct⁹ ē. ¶ Harena uero pedibus eius attrita: ꝑ agros ꝯspersa terre sterilitatē auferebat. ¶ Hic dū quēdam manicheum populū seducētē disputās excludere nō possꝫ: fecit ignē acēdi: eo pacto: ut qsqs eoꝝ flāmas igressus illes⁹ exiret: ei⁹ fides approbata eēt. Ipseq; primū ignē itrans illesus exiuit. Dū aūt hereticus intrare nollet a populo i flāmas uiolenter iiectus est. Dū autēꝫ mori se uideret copretis auxiliuꝫ iplorauit,

A quo eductus dū ꝑtinacitec ꝯuerti nollet: ab eodē eiect⁹ & dimissus abiit ꝯfusus. Hec heraclides.

¶ De scis syro paulo & isaia ꝯfes. XLIIII

Syrus paulus & isaias monachi fuerūt in scythi. Qui dū sibi inuicē ad ripā fluminis occurrissent ut fratrē quēdā anub noie uisitarent: rationē fuderūt: ne i uia impedirent. Statimq; nauiculā sibi appentem ascendētes sine remo uel remige: iter tridui una hora ꝯtra ictū fluuii ꝑfecerūt. Cūq; applicuissent: reuelatū est isaie: q uir ad quem ibant: eoꝝ secreta cordiū nouerat. Paulo naro reuelatū ē: predictū anub post triduū eē migratuꝝ. Syro aūt ꝛuelatū ē anub sibi mane occursuꝝ. Cū autē illa nocte in orationibus ꝑnoctassent: anub mane ad eos ueniens eoꝝ secreta eis patefecit. Cū quo manentes tribus diebus ab eo edificati sūt. illeq; i eoꝝ manib⁹ expirauit: & ab eis sepult⁹ fuit. Hec in uitis patrum.

¶ De scō effrate monacho. XLV.

Effrates monachus apđ antiochiā claruit: tpe ualentis arriani imperatoris contra catholicos seuiētis. Quē per plateā ciuitatis ātiochene ambulātē: uili habitu ꝯtectū: & lōga senectute ꝯfectū: imparor respiciēs: interrogauit quis eēt: & quo iret. Cui ille se xpianū monachū & pro suo ꝑgare ipso oratuꝝ rñdit. Quē ipator redarguit: eo q domi more monachi stare deberet. Ille aūt pro ouibus xpi liberādis se egressum dixit. Cubicularius aūt cesaris scō uiro mortē ꝯminat⁹ est: eo q principi nimis supbe loqueret. Et dū inde recedēs imperatori balneū pararet: subito mēte alienatus furibūdus i aquā feruentem se iniecit: & ibi extinctus: multis hereticis ad ueritatē fidei catholica redeundi exēplum dereliquit.

¶ De scā sarra abbatissa. XLVI

Sarra abbatissa claruit i scythi tēpor theodosii senioris: q. 13. ānis a spū fornicatōis ipugnata fortissime exorabat dñꝫ: nō ut pugna recederet: sꝫ ut sibi fortitudo daret. Cui tādē sup lectulū iacēti spūs imūd⁹ appuit: dicēs se ab ea uictū fuisse: illa uero nō se: sꝫ xpꝫ illū uicisse rñdit. Hec supra alueū fluminis. 60. ānis hītauit: & nūq̄ iclinata ē ut flumē aspiceret: ne forte ex tali uisione delectationē assumeret. Hec i uitis patrū.

¶ De scā syncletice abbatissa. XLVII

Syncletica abbatissa unde fuerit uel ubi i deserto locū pro sua habitatiōe habuerit nusq̄ repitur. Putat tū q in deserto scythi ubi tunc mōachi egypti ut plurimū

habitare ↄsueuerant. Quod autem uite pro batissime fuerit: ex multis dictis eius & auctoritatibus: que in uitis patrum in exemplum leguntur: satis colligi potest.

¶ De sancta tabita uirgine. XLVIII

Tabita uirgo una fuit ex sororibus degentibus in monasterio illo grandi thebaidis: quod helias abbas ↄstruxit: in quo & trecentas feminas ↄgregauit: de quo supra actum est .5. idus septembris. Hec autem in ipso cenobio deuotissima fuit: & in tantum humilis: quod ab omnibus despiciebatur: & quasi insana reputabatur: coquineque opera & alia quoque uilia officia ei imponebant: que illa fideliter administrans: nec cum aliis ad mensam sedebat: cui etiam sorores multa ↄuitia inferebant: illaque omnia patientia munita tolerabat. Angelus autem domini sancto piterio abbati in eremo dudum ↄuersanti apparuit: eumque admonuit: ut ad dictam sororem uisitandam accederet: eo quod ipsa illum meritis excederet. Ille autem ueniens: dum singulas uidisset: nec eam quam querebat cerneret. Interrogat sorores: an alia superesset: ille uero unam insanam & amentem superesse dicunt. Qua adducta sanctus uir pedibus eius aduolutus et ac ceteris pandit gelum reuelata narrauit. Tunc omnes moniales ad pedes tabite ↄcidentes: de illatis iniuriis ueniam postulabant. Pro quibus tam ipsa uirgo quam sanctus abbas orauerunt. Paucis postmodum elapsis diebus uirgo ex tali facto inanem gloriam fugiens: cenobium latenter egressa solitudinem petiit: & quo fine diem clauserit adhuc ignoratur. Hec heraclides in paradiso.

¶ De sancto phyllorrhonio presbytero. XLIX

Phyllorrbonius presbyter de regione galatie imperante iuliano seculo renunciauit. A quo sibi calumnie facta durissime uerberibus attritus ac dimissus est: qui mox ad eremum ↄperans: cum fornicatione & ingluuie maximam primo habuit pugnam: quam tandem summa abstinentia & penitentia superauit: Nam per annos .18. in quadam cella se clausum ferro onerauit: & nec panem nec coctum dicto tempore aliquando comedit. Super hec & 52. annis nullo pomorum genere usus fuit. Deinde postquam spiritualia certamina uicerat: cum spiritibus etiam uisibiliter & corporaliter per annos .40. luctam habuit. Preterea mero mortis per annos .6. intra sepulchra mortuorum se inclusit: ut sic demonem quem ex mortuorum memoria metuerat: ex eorum aspectu ↄtinuo superaret. Ipse de labore manuum suarum .250. solidos elephantiosis ↄstituit: & romam: hierosolymam: & alexandriam: ac plura alia loca sacra peregrinationis gratia pedester uisitauit. In morte protestatus est: se nunquam ex sensibus suis a deo fuisse separatum. Hec heraclides ubi supra.

¶ De sancto gadano sene. L

Gadanus senex circa iordanem semper sine tecto sub diuo habitabat. Contra hunc iudei quidam emuli uenientes inuidia furibundi & armati: dum unus illorum eum ferire uellet: dextera: quam erexerat: subito aruit: & ex eius digitis gladius excidit. Hec ubi supra.

¶ De sancta siluia uirgine. LI

Siluia uirgo rufini alexandrie prefecti soror in eremo thebaidis prouincie superiori degebat: que per annos .60. nec uita: nec pedes: nec aliquam membrorum partem exceptis digitis aqua lauit. Et dum decumbens languida a medicis ad balneum sanitatis percipiende gratia instantius suaderetur: nullatenus acquieuit. Nec aliquando in lecto: aut lectica iacuit: sed super nudam humum cubauit. Hec eloquentissima erat: & amore sacrarum litterarum noctes in diem uertendo legebat. Hec heraclides.

¶ De sancto sisinnio monacho. LII

Sisinnius monachus discipulus abbatis elpidii: de quo supra dictum est in eius festo .4. non. septembris. Postquam apud eum .6. uel .7. annis fuisset: intra quoddam sepulchrum se inclusit: in quo per triennium semper orauit: & nec die: nec nocte deambulauit: aut sedit: aut iacuit. Qui etiam ↄtra demones specialem gratiam meruit. Adeoque sine ullo uitio mentis & corporis uixit: ut nullam esse generis distantiam inter mares & feminas comprobaret. Tandem egressus ad cappadociam patriam suam: & presbyter effectus. fratres & sorores in unum cenobium collegit: ubi & in pace quieuit.

¶ De sancto diocle ↄfessore. LIII

Diocles olim philosophus secularis ad celestis philosophie studium animatus est: Qui ad eremum superiorem thebaidis accessit: & in artissima spelunca annos multos exegit. Ad se autem uenientes admonebat ut sui exemplo eorum desiderio animum semper cum deo esse studerent. in ipso quoque speleo uite terminum dedit. Hec ubi supra.

¶ De sancto capithone ↄfessore. LIIII

Capithon iuuenis prius latro fuerat. Postmodum autem ad eremum transiens quinquaginta annis in antro quodam habitauit. Nec extunc usque ad tertium urbis alexandrie lapidem: nec usque ad flumen nili

aliqoando accedere uoluit: dicens q si se cōuersationi hominū adhuc ingereret: inimic⁹ quem nondum uicerat ei fortius repugnaret. hec ille.

¶ De scā amata uirgine. LV

Amata uirgo senex annorum .8o. abbatissa in monasterio quodam thebaidis fuit: habens sub sui cura .6o. uirgines in abstinentie puritate eius exemplo & doctrina uiuentes. Inter quas erat uirgo quedā nomine tora annorum circiter .3o. pulchra facie & decora: sed animi puritate & castitate formosior: que nūq noua tunica uel melote aut nouis calciamētis uti uoluit. Omnibus autē sororibus die dñico cenobium egrediētibus & ad ecclesiā procedentibus: illa sola cum abbatissa domi manebat. Nam amata per annos .4o. quibus monacha fuit nunq limē cenobii transiuit. Cui sanctus martyr colonatus apparuit: eamq proxima dñica futura in sua ecclesia ad prandium secum inuitauit. Tunc illa primū post annos .4o. ad ecclesiā martyris uenit: panem & olera secum ferens: ubi sumpto cibo & facta oratione ad monasterium rediit: filiabusq uisa exposuit: seq citu migraturam predixit. Et post duos dies nulla egritudine corporis aut dolore capitis uexata: se ut erat sepeliendā componens: emisit spiritū.

¶ De scō pinifico abbate. LVI

Pinificus abbas cū eēt presbyter & maximi cenobii in egypto pater: cunctis honorabilis: fugiens honorem seculi humilitatis grā iam senex de cenobio latenter fugit: & habitu seculari assūpto solus accessit ad monasteriū tabennesiotaȝ: qd in ultimis thebaide partibus artioris uite esse cognouerat. Ibiq diutissime preforibus pseuerans se ut monachum suscipi postulabat. Queȝ illi recipere recusabant: eo q non deuotiōis cā: sed uel alende senectutis: uel famis reprimēde: ipm iam prouectum ad monasteriū accedere uelle putabant: tandem sūma importunitate ab abbate susceptus: iuniori cuidā cōmendatus est. Cui adeo obediens fuit: ut etiā indigna & aspera officia: etiam sibi non iposita exerceret: nuoq attendēs q presbyter aut pater maioris cenobii fuisset. Nocte etiam consurgens quedam necessaria furtim adimplebat: ut auctorem operis nemo deprehenderet. Cūq per biēnium icognitus ibi mansisset: requirentibus illum ubiq fribus sui a tandem a quodam dum terram sarculo foderet: & stercora gestaret uix cognitus ē. Qui abbatem & fratres loci uocauit: & quis esset pinificus uel qualis fuerat eis innotuit. Illi autem ueniam postulabant: eo q sancto presbytero & patri monachoruȝ ignorantes: uilia imposuerant. Qui inuitus & flens ad priorem cenobium gubernandum rediit: ubi & post modicum tempus feliciter i pace quieuit. Hec heraclides.

¶ De scō theremone abbate. LVII

Theremon abbas in eremo de scythi claruit. Qui ibidē centenari⁹ decessit. Hic eni adeo dorsum suum tam temporis uetustate quā orationum iugitate curuū gerat: ut quasi in primeuam infantiam summissis manibus in terram traheretur. Hec qui supra.

¶ De scō artebio episcopo. LVIII.

Artebius episcopus pamphiliensis ex anachoritica uita ad episcopalem iam dictam sedem inuite & renitenter assumptus est. Qui tamen in episcopatu degens eremi uitam non deseruit: quinimo ieiuniis & orationibus iugiter intentus curam pastoralem sedule administrabat: & ad eremum sibi dilectam sepius accedens sanctos anachoritas & patres frequentius persona & benedictionibus uisitabat. Hic apud pamphiliā in pace quiescens ibidem sepultus iacet.

¶ De sancto habetdeum episcopo & martyre. LIX.

Habetdeū episcopus lunensis & martyr tempore uandalice persecutionis in italiam martyrium passus est. Qui dum arriane pfessioni resisteret: primo in exilium relegatus est. Deinde ipsum uandali reuocātes: obturato eidem ore: ipsum aqua more arrianorum rebaptizarunt: putantes ex hoc eius conscientiam uiolare. Sed dum adhuc illis fortius obsisteret ab eisdem capite cesus est.

¶ De scō cassiodore confessore. LX.

Cassiodorus confessor ex senatore monach⁹ quōdam theodorici regis italie cancellarius: natione apulus: floruit tempore childeberti regis francorum. Hic uite sanctitate admodum effulgens diuina & humana litteratura pollens: non nulla perutilia ecclesie dei digessit. Scripsit nempe libȝ De trinitate. De anima. De amicitia. Familiariū eplaȝ. De orthographia. Sup psalterium centum & quinquaginta tractatus super cētum & quinquaginta psalmos. Scripsit etiā historiam tripartitam. Et iustiniani primi temporibus humanitatis debitum soluit. Sepultus in miraculis uiuit.

¶ De scō geremaro abbate. LXI

GEremarus abbas ort⁹ uilla gua
candra ex confinio beluacensi su
per flumen : patre rigoberto &
genitrice aga: ex nobili francoꝝ
progenie orta uincis parentibus
post eorum obitũ omnibus pro christo pau
perib⁹ erogatis: monachalem habitum a san
cto andoeno episcopo suscepit : & in mona-
sterio pentuli multorum monachorum ab-
bas constitutus est. Cuius dum monachi du
ras correctiones non ferrent: cultellum sub
lectulo ponentes: manubrium solo heserũt:
acumen uero nudum erecta cuspide supra
lectum in aerem dimisleeum: ut rediẽs a ma-
tutino: se super telum eum impetu sternens
semetipsum transfoderet. Ille autem rediens
ab ecclesia finitis matutinis: dum lectuꝫ uel
let ascendere: diuino instinctu preter moreꝫ
manum circũducens ferrum repperit: & ad
ecclesiam reuersus in oratione pernoctauit.
Mane autem facto nemini aliquid indicans:
in capitulo coram fratribus abbatie renun-
ciauit: & ad sanctum aodoenum pergens lo
cum solitarium sibi ab eo consignãdum po
poscit. Quibus ambobus per uisum nocte
angelus locum ostendit. Qui mane ad locũ
pergentes: dum nebula totum circuitum: u-
bi erat construendum cenobium operuisset
Vox de celo sonuit: ꝙ ante annos quadragin
ta deus locum illum fideli suo geremaro p̃-
uidit. Nebulaqꝫ sublata: locus totus rore p-
fusus: quasi si uirga per circuitum fuisset de
signatus apparuit. Vbi edificato monasterio
sanctus geremarus cum quibusdam electis
discipulis usqꝫ ad obitum suum deo fideli-
ter deseruiuit: ibiqꝫ sepult⁹ in pace requieuit.

¶ De sancto rhemachlo episcopo. LXII

RHemachlus episcopus traiecten
sis claruit tempore imperatoris
constantini iunioris: ut dicit sig
bertus. Qui postꝙ̃ ꝯmissam sibi
ecclesiaꝫ aliquin tempore uerbis
atqꝫ exemplis feliciter gubernasset: tãdẽ pre-
sus secularium tumultuũ: epatus resignauit: &
monachalis uite bitũ assumẽs: xp̃o deinceps
iugiter militauit. Et sub monachali obediẽ-
tia de mgr̃o effect⁹ discipul⁹ in pace quieuit.

¶ De scõ landelmo ꝯfessore. LXIII

BAndelmus confessor: qui & mo-
rosus a sancto ausberto episco-
po cameracẽsi ex ꝑdone ad xp̃m
conuersus & monachus effectus
a beato martino episcopo turo-
nensi ad predicandum destinatus : fundator
fuit duorum cenobiorum: uidelicet lolobiẽ
sis aluei uallaris atqꝫ crispinensis: in quo se-
cundo corpore quiescit. In ipso igitur mona
sterio crispinensi cum duobus discipulis su
is aldeleno & domitiano claruit : ibiqꝫ chri-
sto seruiens in pace quieuit. Quo tempore
claruit gislenus cellensis abbas: maldegari⁹
dux: qui & uincentius altimotensis & seczen-
sis eiusqꝫ coniunx ualdetrudis castrilotensis
sororqꝫ ualdetrudis aldegundis melbodien-
sis. Trudo etiam albaniensis: & alii multi de
anglia & scotia : qui ubiqꝫ uerbum domini
seminabant. Tunc temporis cenobium flori-
acense a leodoboldo abbate fundatur : ubi &
post annorum decursum corpus sancti bene
dicti translatum est: ut dictũ est supra in ei⁹
translatione. 5. idus iulii.

¶ De sancto bernone abbate. LXIIII

BErno primus abbas monasterii
cluniacensis & fundator ipsi⁹ or
dinis claruit tẽpore conradi pri-
mi imperatoris. Cuius anno pri-
mo ordo incepit predictus : an-
no uidelicet domini. 912. Hic autem multa
uite sanctitate polluit: quod ex ipsius ordi-
nis institutione satis patere potest. Quia san
ctus uir nunꝙ̃ potuisset aliter docere: ꝙ̃ uixe
rit. Qui dum morti appropinquaret : Odo-
nem monachum suũ olim musicũ sibi consti
tuit successorem : ea conditione: ut ecclesia
cluniacensis annuatim solueret ecclesie gi-
gniacensi censum duodecim denariorum :
quod usqꝫ hodie seruatur. Tãdem berno ab-
bas exitiali langore detentus: uicinos episco
pos accersiuit: & se reum tãto ministerio iu
dicans: & ab ordine seipsum deponens: odo-
nem ordinat abbatem. Qui dum pro uirib⁹
renitteret: ui fratrum adductus & episcopu-
rum mandato sub anathematis pena supera-
tus acquieuit. De quo supra in eius gestis di
ctum est. 13. calendas decembris. Sanctus au
tẽ berno post dies modicos in pace requeuit.

¶ De sancto edgaro rege & ꝯfessore. LXV

EDgarus rex anglorum insignis
frater edw⁹: cepit regnare anno
othonis imperatoris uigesimose
cundo: dum adhuc esset iuuencu
lus annoꝝ sedecim: quo nascen-
te dunstanus archiepiscopus cantuariensis
audiuit uocem de celo anglice dicẽtem. Pax
anglie quãdiu puer iste regnabit: & dunsta-
nus noster uixerit. Regnauit autem ãnis. 16.
& quolibet anno nouum monasterium fun-
dauit: totamqꝫ insulam in sũma pace & iusti
tia gubernauit. Nã regem scotoꝝ cinandum
cambioꝝ malcolinũ: archipyratã mascosiũ
omnesqꝫ reges unalensiũ numero. 5. ad curiã
coactos perpetuo sacramẽto sibi obligauit.
Quos apud legionũ sibi occurrentes: & põ-
pam triũphi per fluuium deduxit una naui
impositos: quã illi remigabãt: & ipse in ꝓra
sedebat. Compatriotas suos a nimia potati-
one timore & industria refrenauit . Et adeo
seuerus fuit : ꝙ ibi nullus fuit priuatus la-

ero nullus popularis predo: nisi qui nellet amittere uitã: quinetiã omnis generis feras sanguinis auidas ex regno extermiauit. Gui dualo regi guaidensiũ indixit: ut sibi omni ãno tributũ .300. lupoꝝ solueret. Quod dũ ille plurib⁹ annis fecisset: nullũ se amplius iuenire ꝓfessus ẽ. Omni estate p⁹ pascha naues ꝑ omnia littora adunari precipiebat: & ascẽdens ipsemet: mare circuibat: ut pyratas arceret: hyeme uero ꝑ prouincias equitabat ut predones deleret: iudicia potẽtioꝝ exquisens ne ius uiolarẽt. ¶ Quodã tẽpore uenatum prexerat: dunstanũ qui secũ erat rogãs missam differre. q̃a dies dñicus erat. Appropinquãte hora tertia eps sacris idutus super altare regẽ expectabat: subitoq; sopore leui depressus: raptus i celum audiuit cãtus angeloꝝ cantãtes kirieleison. 9. uicib⁹. Excitatus post modicũ adhuc expectãs rapitur: & audiuit alta uoce dici. Ite missa ẽ & rñderi: deo grãs. Tunc accurẽtes eius clerici regem adesse dixerunt: quib⁹ rñdit q̃ missam audiuerat: nec esse opus q̃ ea die amplı⁹ celebraret. Interrogatus a rege cur hec diceret: & q̃re celebrare nollet uisionẽ apit. Et hoc sumpta occasione regi prohibẽs ne die dñico ulterius uenatum pergeret. Quã correptionẽ scũs rex benigne suscepit & de cetero obseruauit. Qui gubernato regno post annos .xvi anno etatis sue. 53. i pace quieuit: & miraculis post obitum claruit.

¶ De scõ deodorico episcopo. LXVI

Deodoricus metensis epus imperatori othoni primo sanguine & dilectione ꝯiunctus fuit. Qui dũ i italica expeditione militaret: & secũ eps eẽt eo ꝑ trienium i ipsis ptibus extuisset: ipe uti deuotissim⁹ ex diuersis locis & ciuitatib⁹ plurima corpora & reliquias scõꝝ collegit: que ipe secũ i partib⁹ suis asportauit. Primũ a marsia corp⁹ elpidii ꝯfessoris substulit. Cuius socii cadauer iuide licet eutychii iã ipse imperator substulerat. Ab amiternis eutychen mrem cum reliquiis maronis & uictorini socioꝝ illi⁹. A fulginiu felicianũ epm & martyrem: a pusio asclepiodorũ mrem: a spoleto serenũ mrẽ cum gregorio mre spoletañ. a cordinio pignora uincentii mris olim ab hispanis ꝑ duos monachos capuã: & inde cordiniũ delata. A menãnia alteꝝ uincẽtiũ epm & mrem: a uincentia leontium episcopum & martyrẽ: a florẽtia minyatẽ mrẽ: ab urbe tudertina fortunatũ epm. A sabinis partes corporuꝫ proti & hiacynthi mrꝫ: & alia plurima que i ecclesia scti uincẽtii mris a se i saltuuallis ꝯstructa locauit: cum pte catene sci petri apostoli: & capillis ei⁹: & sanguine sci stephani protomartyris: & pte craticule sci laurẽtii: a ioãne papa sibi donatis. Hec omnia prefatus sanctus eps in dicta ecclesia deuote reposuit: ubi p⁹ modũ ecclesia sua feliciter gubernata i xp̃o quiescens tumulatus iacet: & miraculis uiuit. Hec sigibertus.

¶ De scã eteldrita regina & uirgie. LXVII

Eteldrita regina & uirgo i anglia clarruit: ut ait beda. Que duobus nupta uiris uirgo ꝑmãsit: uiros ad castitatis obſuantiam suis exhortationibus inducẽs: & semetipsam illibatam custodiẽs. Huius pater fuit anna rex orientalium angloꝝ qui habuit alias duas filias: etelburgã & sexburgã. Quarum prima in monasterio gallie: quod dicit brigis: scimonialis primũ: p⁹ abbatissa fuit: & semper incorrupta permansit. Altera hesecoberto regi cũmarioꝝ uxor data est. Ex quo genuit duas filias execorungam: de qua beda multa scripsit: & hermenildã: que uulfio regi mercioꝝ data est in coniugẽ. Ex quo habuit filiã uemburgã uirginẽ. Mater apud baluium post sexburgã abbatissa fuit: filia uero apud legionũ ciuitatem quiescit. Que maxime orationes feminaꝝ & puerorũ exaudire creditur.

¶ De sanctis uuldruta & uulburga uirginibus. LXVIII.

Vvldruta & uulburga uirgines sorores carnales i anglia claruerũt. De quib⁹ beda scribit: q̃ fuerunt filie mẽguardi fris guelserii regis i ex uxore uemburga filia hermerendi fratris hercoberti: quarum prima in cenobio sancti augustini cantuarie: secunda apud uẽneloch ambe signis radiantes quiescunt.

¶ De scã edburga uirginie. LXIX

Edburga filia eduardi regis senioris in anglia claruit. Hec ex uxore regis edelspita progenita uirgo sãctissima fuit. Que adhuc trima sic a patre probatur. Posuerat ille in triclinio diuersa urnamenta mulierum naturaliter allectiua: & seorsum crucẽ & euangelium: iussaq; ut qđ uellet horum eligeret toruo aspectu secularia despiciens: manibus iunctis crucem & euangelium adorauit: ipsaq; postmodum in manib⁹ sumpsit & osculata est. Quod pater considerans & uirginis puellule auspicium notans: eam adhuc infantem in monasterio uirginum in urbe uincõnia dedicauit: ubi ipsa procedente etate laudabiliter uixit: & humilitatem nimiam in omnibus exhibuit. Nã saccos puellarum sociarum furtim nocte suscipiens: & diligenter lauans lectis earum rursus apponebat. in ipsoq; cenobio in pace dormiuit: & signis effulgens ibidẽ corpore q̃escit.

¶De sancta eggytha uirgine. LXX

EGgytba filia regis edgari anglurum uirgo scã in uilumẽsi cenubio iacet:& miracula ondit. Dũ sanct⁹ dũstan⁹ ꝯsecraret ecclesiã dionysii:quã edificauerat:rex uidit banc puellã pollice dextro frequenter signũ crucis fronti iprimere:& ait: Nunq̃ putrescat ille digit⁹:& ꝯtinuo flens floridã illã rosam cito marcentẽ futurã ꝑdixit: auemq; deo dilectã euoluturã. Quod post modicũ ꝯtigit:puella de seculo isto subtracta. De q̃ sanct⁹ dunstan⁹ p uisionẽ uidit:ꝙ sanct⁹ dionysius illã p manũ tenebat:& dũstanũ amunebat: ut ipsa uirgo a famulis xp̃i sic bonoraret̃ in terris: sicut a sponso honorabat̃ in celis. Hec in pfessione scimoolalis aureis uestibus utebat̃. Cuius corp⁹ uirgineũ i terra sepultum:dũ post aliquot mẽses altius leuaretur:totum in cioerẽ solutum inuentum ẽ: ꝑter dextrã pollicem:de quo dunstanus ꝑdixerat:ꝙ nunq̃ marceret:& aluum atq; aluo subiecta:que integra repta sunt. De quo dũ omnes admiraretñ:uirgo sancta cuidã dormienti apparens dixit:nõ esse mirandũ:si uẽter ille nõ putruerat:quẽ ulla libidu nõ tetigerat. Quiescit in prefata ecclesia sci dionysii:ubi miraculis fulget.

¶De sanctu hildeberto epõ. LXXI

HIldebertus cenomanẽsis eps:postea turooẽsis archieps fuit. Hic berengarii turonẽsis discipulus Versificator & dictator egregi⁹, librũ elegantẽ de ꝯtẽptu hui⁹ uite partim metrice:ptim psaice dictatũ cõpo fuit:qui etiã ut ipse de se i quadã sua epistola refert:multas tribulationes & uincula p xp̃o ppessus ẽ ab emulis: uidelicet rotrocii comitis cenomanẽsis:q illũ de comitatu eiecerat:& comitatũ ei⁹ usurpauerat. Qui scũs eps a ꝑdictis bostib⁹ detẽtus ẽ iniuste: eo ꝙ comitẽ existẽtẽ io carcere uisitasset:& testamentũ ipsi⁹ sua manu ꝯscriptũ matri detulisset. In ipsa ergu custodia multas passus afflictiões:epistolas plures scripsit. Tãdem eiect⁹ de carcere turoni archieps ordinat⁹:uirtutib⁹ & scitate refulsit:& apud eãdẽ citatẽ i pace dormiuit:ibiq; iacẽs i miraculis uiuit.

¶De sancto didacho epõ. LXXII

DIdachus eps exomẽsis magister fuit sancti dominici ordinis ꝑdicatorũ fundatoris:cui⁹ & ille fuit canonicus regularis:& exinde supprior canonice ipsi⁹. Hic cũ iz. abbatibus ordis cistertiensis & cluniacẽsis:& cũ quodam apostulice sedis legato ad terrã albigẽsem missus est ad ꝑdicãdũ ꝯtra hereticos albigenses:qui tale ꝯsiliũ collegis in officio ꝑbuit:ut qa xp̃m paupem ibãt ꝑdicare:eiusdẽ se uite ostenderent õpib⁹ ꝯformare:ut ex hoc aias facili⁹ lucrarent̃ ad xp̃m Et sic ꝯsilio didachi:equitaturas & põposã supellectilẽ dimittẽtes:in hitu humilitatis& gestu paupertatis incedentes officiũ ꝑdicatiuis ꝓsecuti sunt: in quo officio ꝑdict⁹ pater cũ sancto dominico eius canonice supprior sibi assistẽte laudabiliter se gessit:& multos ad xp̃m ꝯuertit. Post biennũ antẽ ad ecclesiã suã redire disponens: loco sui beatũ dominicum uicarium dereliquit. Dũq; post multos labores exomam peruenisset:pedes trãsiens per castellam: ad extremum uite sue perductus est. Qui post ubitum miraculis claruit.

¶De sanctu bene abbate. LXXIII

BEne abbas fuit io desertu thebaidis:de quo hieronymus dicit: ꝙ nunq̃ uisus est iurare: neq; mentiri:neq; irasci:neq; ociosum uerbum pferre: sed uita eius erat in summo silentio:mores tranquilli:ut per oĩa q̃si ãgelici ordis uideret̃. Humilitas quoq; immẽsa: p nihilo in oĩb⁹ semetipm ducens. Hic dũ bestia quedã noie hipporaur⁹ regiunẽ sibi pximã uastaret:rogatus ab agricolis uenit ad locũ:& bestie i noie iesu ꝑcepit: ne amplius terrã illã uastaret. Bestiaq; statim recedens nusq̃ ꝯparuit. Simili modo crocudilum ab eo alio tempore sugatum perhibebant. Hec io uitis patrum.

¶De sancto pitrione abbate. LXXIIII

PItrion abbas fuit in thebaide in monte quodã ꝑrupto fluuiu imminente:in quu erant p ipsa ꝑcipitia spelunce difficiles accessu: in his monachoꝝ plurimi ꝯmanebãt:quoꝝ pater erat pitrion. Hic discipulus sancti antonii fuit:& post eius obitũ cũ amone habitauit: & post hui⁹ abscessum in ꝑdicto se monte ꝯstituit. Qui grã saniatum & sugandoꝝ spirituũ miro modu clarebat & immundoꝝ demonũ notitiã maximã habebat. Dicebat aũt neminem posse demones eiicere:nisi prius a seipso uitia eiecisset. Et quicũq; supasset uitia ppria: posset de facili demooes superare. Hic secundu in septimana reficiebatur pulmentula ex farre sumena nec aliam iam poterat escam recipere: neq; etate:neq; maosuetudine permittente. Hec ubi supra.

¶De sanctu heronio sene. LXXV

HEronius senex annorum. 110. discipulus fuit beati antonii. Qui i deserto nitrie in eremo habitauit post mortẽ magistri summe humilitatis gratia refertus. Et in eadem solitudine plenus sanctitate quieuit. Hec in uitis patrum.

¶ De scõ diogene monacho. LXXVI.

Diogenes anachorita alt⁹ beati antonii discipulus fuit. Hic erat uir sãme prudẽtie i eodẽ nitrie deserto degẽs. Cuius s̃mo & narratio oẽs ad se uenientes edificabat potissime cũ de magr̃i sui uirtutib⁹ loqueref. Et hic etiã i eadẽ eremo dormiuit i pace. hec ubi supra.

¶ De scõ iulio aphricano. LXXVII

IVlius aphricanus inter historiographos precipuus ut scribit eusebius. Alexãdri & maximini ac gordiani impatoꝝ fulsit temporib⁹: qui sctate & sapiẽtia insignis fuit: scripsit eni ad aristidẽ de euãgelioꝝ: q̃ uidef dissonãtia & de genealogiis que a mattheo & luca diuerse referunf ꝯposuit librũ. In quo ceteroꝝ opiniones a ueritate discordes coarguit: & uerissimã utriusqꝫ ꝯsonãtiã esse demonstrat. Chronicoꝝ de tẽporib⁹ edidit libros: i quinqꝫ uoluminib⁹ diligenter admodũ & studiose ꝯpositis. Ad origenẽ scripsit ep̃lam de eo qd̃ i daniele legif de susanna q̃si in hebreis nõ hẽatur codicib⁹: ad quã origenes elegãtissime r̃ndens ait: nequaq̃ iudeoꝝ adherẽdũ fraudib⁹: sed solũ: q̃ septuaginta iterpretes scribũt pro ueritate tenẽdũ. Hic sub antonino augusto dormiuit in dño. Hec hieronym⁹ de uiris illustrib⁹.

¶ De scõ archiloco episcopo. LXXVIII.

ARchilocus siue archelaus mesopotamie ep̃s tẽpore ꝓbi ipatoris floruit. Qui uita fuit clar⁹ & doctrina ꝯspicu⁹. Librũ eni disputatoriũ aduersus manicheũ scripsit in quo disputationẽ ad sensuꝫ eũ quodã ex heresi illa secũ habitã syro s̃mõe explicauit. Qui in grecũ trãslat⁹ a multis habetur. Hic quoqꝫ i ecclesia sua ꝯditus i pace requiescit: hec ubi supra.

¶ De scõ agrippa ꝯfessore. LXXIX.

AGrippa cognomẽto castori⁹ cõfessor scũs floruit alexãdrie tempore hadriani iparoris. Qui uir doctus & sapiẽtia isignis aduersus. 424. basilidis heretici uolumina que i euãgeliis ꝯfecerat: & fidei nr̃e ueritati repugnabãt: fortissime & elegãti s̃mone dissoluit grãdi libro catholicã credulitatẽ defẽdẽs. Hic apud alexãdriã nõ minoris uite scitate q̃ doctrine ueritate radiãs diẽ clausit extremũ tẽporib⁹ hadriani ipatoris: hec hieronymus libro de illustrib⁹.

¶ De scõ attico ep̃o. LXXX.

ATticus ꝯstantinopolitan⁹ ep̃s tẽpore archadii iparoris apd̃ ipaꝫ urbẽ regiã clarus uerbis & operibus fulsit. Qui ad eiusdẽ principis filias de fide & uirginitate egregiũ scripsit uolumẽ. In quo nestoriana dogmata repugnauit. Et apud eandẽ ciuitatẽ i xp̃o quiescit: hec gẽnadius.

¶ De scõ bacchilo episcopo. LXXXI.

BAcchilus corinthioꝝ ep̃s: de quo eusebius ecclesiastice historie libro. v. cap. 22. mẽtionẽ facit apd̃ ipam corinthioꝝ ciuitatẽ claruit tpe seueri ipatoris. Qui uir scissimus & sapiẽtia ꝓfulgens isigniter inter cetera doctrie sue opa: librũ elegãtẽ de pascha ex ꝑsonis oium epoꝝ: qui i achaia erãt: ꝯposuit: & apud ip̃m oppidũ tumulatus in dño quieuit. Hec hieronymus.

¶ De scõ phileate episcopo. LXXXII

PHileas ep̃s & mr̃ apd̃ egyptum passus ẽ sub ꝑsecutiõe maximiani iperatoris. Hic egyptius natione de ciuitate tãpnis: uir genere nobilis & opũ nõ modicaꝝ: eiusdẽ ciuitatis ep̃atũ humiliter suscepit. Qui sapiẽtia illustris uolumẽ elegantissimũ de martyrũ laude ꝯposuit: de semetip̃o i eoꝝ numero futuro diuinit⁹ uaticinãs. Nam eũ ebulliẽte maximiani persecutione ab isidelib⁹ tentus idolis imolare renuisset: pro xp̃i ꝯfessione capite truncatus & apud eandẽ urbeꝫ a xp̃ianis conditus est.

¶ De scõ fetitio episcopo. LXXXIII.

FEtiti⁹ eduẽsis ep̃s apud ip̃am floruit ciuitatẽ. Hic uita purissima & doctrina fulgida: fame i gallia celebris i canticis canticoꝝ ꝯmẽtarios edidit insignes: aduersus quoqꝫ nouatianum grãde ꝯpilauit uolumẽ: cõstantiniqꝫ magni tẽporibus in ip̃a ciuitate fatis terminum ponẽs tumulatus iacet. Hec ubi supra.

¶ De scõ gennadio episcopo. LXXXIIII

GEnnadius ep̃s apud ꝯstãtinopoli floruit: & ip̃i⁹ ciuitatis regie pastor extitit. Qui uir scitate ꝑspicuus atqꝫ sapiẽtia & doctrina uenerabilis fuit. Acris eni erat ingenii & lingua dis̃tus. Hic danielẽ ꝓpheta ex integro ad uerbũ exposuit. Homelias etiam plurimas edidit: leonis ipatoris prioris tempore uite mortali cedẽs: eternã adeptus ẽ: & corpore tumulat⁹ in ip̃a urbe quiescit. Hec gennadius ubi supra.

¶ De scõ gulphila episcopo. LXXXV

VLphilas natiõe gothus gothorum primus episcop⁹ fuit. Qui tempore ualentiniani primi & ualentis augustorum uite sanctitate & sapiẽtia clarẽs: a papa damaso ad ip̃as gẽtes delegatus: maximam eorum ptem ꝯuertit ad christũ: miraculoꝝ

quoq̃ gloria claruit. Nam & eccl'as plures illuminauit: & demones ab obsessis nō nullis effugauit. Egros quoq̃ a diuersis infirmitatibꝰ curauit. Hic ad gentis sue instructionē gothicas litteras repperit. Cum ante eū rustico more sine litteris: que nouerant memorie cōmendabant. Deinde testamentū uetus ac nouum in linguam transtulit ꝓpriam. Et senio longo ꝯfectus in pace quieuit. Sepultꝰ apud gentē suā: ubi miraculis pollet.

¶ De sancto gemino epo. LXXXVI

GEminꝰ eps nisibensis floruit tpe alexandri impatoris. Hic primū antiochene ecclesie p̄sbr̄ mox nisibene urbis soe pontifex effectꝰ uita & doctrina egregius: tāq̃ modico tpe io corpe uixit: sicq̃ pauca ingenii sui monimenta dereliquit. Apud nisibense oppidū iacens uirtutibus effulget. Eodem tempore heraclas huiꝰ in scholis ꝯsocius: alexādrine ecclesie ordinatus est p̄sul. Hec hieronymus libro de uiris illustribꝰ.

¶ De sancto heraclide ꝯfessore. LXXXVII

HEraclides ꝯfessor claruit in egypto tēpore ualentiniani augusti: is qui alexandria ortus: dū cultū eremi desideraret: isidorum abbatē apud alexandriā degentem petiit: eiq̃ optatum suū exposuit. Isidorus uero illum ad abbatē dorotheum in thebaidis deserto habitantē: & ꝯtemplationi uacantem adduxit. Sub cuius disciplina & eruditione heraclides annos plures exegit. Die quadā missus ab abbate ad puteum: ut aqua cacubum impleret: dū ille aquam hauriret: hausit simul cū aqua serpentē. Et expauens ad abbatē accessit: eiq̃ factū narrauit. Qui eidem respondit: q̃ si quādocunq̃ diabolus serpentis formam sibi delectā assumens lympham intraret: monachi potum recusarent: forsitan uel nunq̃ aquam biberent: sicq̃ siti perirent. Et uadens ad cacubum signū crucis edidit: & continuo colubꝝ occidit: ipseq̃ prior de hausta aqua bibit: & deinde discipulus securꝰ potauit. Et extunc heraclides: dum serpētē uidebat: exemplo magistri crucis signum faciebat: & serpens protinus interibat. ¶ Verum defuncto dorotheo abbate heraclides solus eius antrum hereditario iure possedit: ibiq̃ multo tēpore perseuerauit. Hic cellas & tuguria monachoꝝ & anachoritarum omniū per omnes regiones deserti multo tēpore circuiens: uidelicet desertum scythi: thebaidis: & nitrie inferioris ac superioris. Vitas & gesta sanctoꝝ patꝝ singulorum exquirens: & mēte recondens. Librum postmodū de uita anachoritica ꝯpilauit: in quo que uiderat: & audierat acta descripsit quē & paradisum intitulauit. Et hic sāctitate ꝯsumatus in thebaide in pace dormiuit.

¶ De sancto lucifero epo. LXXXVIII

LVcifer calaritanus eps apud eandem ciuitatē: que in insula sardinie sita est: claruit tempore constantii impatoris. Hic cum arriana heresis pullularet: ipseq̃ a liberio papa heretico requisitus: eum nollet niceni cōcilii damnare fidem: a ꝯstantio prefato impatore arriano apud palestinā in exilium dudū actus est. Vbi ꝯtra fidem eiusdē imperatoris librū elegantē ꝯpilauit: quē ad eundem misit. Vnde & ꝯstantius indignatꝰ acrius eidem mortē cōminatus est. Sed paulo post ꝯstantio defuncto: uir sanctꝰ sub iuliano reuersus calaris reliquū uite cū pace transegit. Et sub ualentiniano imperatore sati munus impleuit. Hec hieronymus libro de uiris illustribus.

¶ De sancto latrocitiano marty. LXXXIX

LAtrocitianus martyr apud galliam passus est. Hic natiōe hispanus: uir per omia eruditus: & in metricis ut ferē uersibus cōparandus opuscula diuersis metris edita fidem nostrā redolentia scripsisse traditur: que usq̃ ad hieronymi tēpora extare adhuc dicebant. Deniq̃ sub quodā maximiano tyrāno: qui imperante primo theodosio gallias occupauerat: factione quorundā ꝓ ueritate & defensione catholice fidei apud treuerim cesus est cum priscilliano bapille epo & amborum corpora apud ecclesiā treuerensis ciuitatis condita sunt. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De sancto malchione p̄sbr̄o. XC

MAlchion antiochene ecclesie presbyter disertissimus floruit apud ipsam ciuitatem temporibꝰ claudii & aureliani imperatorū. Hic uita sanctus & sermone luculentus in eadem urbe rethoricam florentissime docuit. Qui aduersus paulū samosatenū p̄fate ciuitatis epm prauū ebionii dogma restaurantē fortissime disputauit. Cuius disputatiōis scribis excipientibꝰ dialogꝰ extat. Sed & alia opuscula ex p̄sona synodi ab eo sunt edita ad dionysiū & maximū romane & alexandrine urbis epos directa. Hic apud eādē antiochiā scitate & doctrina p̄clarꝰ btō fine quieuit: ibidē tumulatus. Hec ubi supra.

¶ De sancto sophronio ꝯfessore. XCI

SOphronius ꝯfessor natione grecus claruit tempore leonis secūdi imperatoris. Hic uir p omnia eruditissimꝰ grece & latine lingue peritꝰ adhuc puer bethleemitice ciuitatis laudes descripsit. Et postea de eius subuersione librū composuit. Ipse librū de

uirginitate ad eustochiū & hilarionis monachi uitā que btūs hieronym⁹ romana lingua cōpilauerat: opuscula: ex latino uertit in grecum. Psalteriū quoq; & ꝓphetas que hieronymus ex hebreo i latinum trāstulerat: hic idē ꝯuertit ī grecū. Et postmodū ad eremū trāsiēs & uitā anachoriticā ducens ꝯtemplationi iugiter uacās q̄euit in dño.

¶ De sanctis philippo & philippo imperatoribus martyribus. XCII.

Philippus imperator & philipp⁹ cesar eius filius ambo martyres anno dñi.239. ab urbe uero condita anno.997. Gordiano augusto in imperiū successerunt. Cū enim gordianus imperator obtenta uictoria i bello parthico: rediens circa fluuiū euphratem fraude suorum fuisset īterfect⁹ philipp⁹ ibidem imperator a romana militia creat⁹. Philippum filiū suū ꝯsortē regni fecit exercitūq; ex syria īcolumē ad italiā reduxit: Imperauitq; ānos.7. Hic prim⁹ imperator oium xpianus fuit: quē btūs pōtius eps & mr: una cū filio ad fidē xpi ꝯuertit: & i meca citate ꝓuincie baptizauit: ut dictū ē supra in passiōe pontii epi & mris pridie id⁹ maii. Post tertiū uero ei⁹ ipii annū millesim⁹ a ꝯditione rome ānus explet⁹ ē: ut augustissimus oium preteritoꝝ. Hic natalis ānus xpo potiusq̄ idolis dedicaret. Qui qdē annus fuit a romanis cū ingenti ludorum & spectaculorum apparatu celebratus. Nec dubiū est qn philippus imperator xpian⁹ hui⁹ tante deuotiōis glriaȝ & honorē ad xpm & ecclesiā reportaret: qñ ipsȝ uel ascēsum in capitoliū imolatasq; ex more hostias nullus auctor oñdit. Eodē aūt tēpore philippus ipator deciū militarē uiꝝ & in rebus bellicis strenuū cesarē fecit. Cuius ꝓcepto dū corpora apostoloꝝ petri & pauli de catacūbis a cornelio papa trāsferri deberent: toti⁹ senatus cōsultu: ꝯcessuȝ ē romano pontifici ceterisq; xpianis libere ad sepulturas apostoloꝝ fiendas isudare: & ad id faciendum data sunt eis de fisco reipublice adiutoria. Hoc autē decius cum eēt paganissim⁹ simulate fecit: ut dñis suis xpianis ꝯplaceret: & sic ab eis magis honoratus occasionē mortis illoꝝ ꝯsidētius ptractaret. ¶ Cū aūt imperatores deciū ad gallias subiugādas: que nuper rebellauerāt misissent. Isq; prospe cūcta gessisset: & ad libitū potit⁹ uictoria romā rediret. Imperator philippus eū honorare cupiēs eidē a roma usq; ueronā obuius iuit. Decius aūt iā cū quibusdā ex principalioribus militie sue de morte ipatoꝝ ꝯspirauerat: & ne ꝓditor dūoꝝ suoꝝ notaret: occasionē xpianitatis assūpserat: suadēs q nō eēt decēs sup romanā militiā imparē hoīes q deoꝝ cultū deseruissent: & a romanis antiqs legibus discedentes: noue ignoti & reprobati dei culture adhesissent. Sicq; de cōsensu illoꝝ Imperatorē i stratu suo quiescētē & xpm ꝯfitētem latēter occidit: & cū exercitu muneribus & precib⁹ subducto romā uenit: ac senatui cur dñm suum occidisset exposuit. Sȝ dū necē philippi maioris senat⁹ ratā habuisset: philippus iunior rome degēs: hoc audiēs timuit: thesaurosq; paternos ac suos: btō sixto ℓo tunc rome pōtifici: ecclesie & paupib⁹ dispēsandū tribuit: & se a facie decii occultauit. Decius aūt ad ꝓditionē suā palliandā xpianos cepit crudelissime ꝑsequi: mandans illos sine ulla misericordia trucidari. In qua ꝑsecutiōe mlta milia martyꝝ passi sūt. Inter quos & philippus ipator iunior ab eo tent⁹ & i xpi confessiōe iugulat⁹ ē. Sicq; ambo ipi pater.s. & fili⁹ mres xpo ꝯsecrati sūt. ¶ Iste philippus senior adeo i fide xpi profecerat: ut prompte peccata sua ꝯfitēs: in festo pasche a btō sixto papa corā omni multitudine cōionē eucharistie sumeret. Philippus uero iunior i tantū seueri animi fuit: ut nulli⁹ cuiusq̄ cōmento ad risum solui potuerit: patrēq; ludis secularib⁹ aliqn̄ ꝯcitātē: uultu ānotauerit auersato.

¶ De scō theodosio magno ipatore. XCIII.

Theodosius imperator senior imperium accepit circa annum domini.422.& ipauit ānos.x.mensez unū sul⁹. Nā primū cū sub⁹ se natu maiorib⁹ ipauerat p ānos v. Hic in catalogo scōꝝ a grecis cōscribitur & ꝯfessoris scissimi noie ueneratꝛ. Nā xpianissim⁹ & scissim⁹ uita fuit. Oia antiqua phana & tēpla idoloꝝ destruxit: & p totū orbē romanū destrui mādauit: cultumq; xpi & fidei mirabiliter auxit: hostes aūt ipii nō tā ferro uel multitudie q̄ ieiuniis & oratiōib⁹ ꝯfisus prostrauit. ¶ Fuit aūt reipublice ꝓpagator morib⁹ & corpe & aio simul clemēs: misericordie opib⁹ iugiter itent⁹: cōis apd cūctos: solo habitu se differre a ceteris putans i oēs hoies honorifice⁹: uerꝝ effusus i bonis simplicia igenia diligere: erudita mirari nō debat: largiri magno ac diligēti aio magna: amare ciues etiā priuatos ꝯtubernio: eosq; potissime dignos pecūia beneficiisq; ceteris munerari: uiolentiā & cupiditatē detestatus ē. Bella nō mouit sed iuenit: que & pro posse sedauit. Ministeria lasciuia saltariasq; ꝯmesationes lege prohibuit: ꝯsobrinaꝝ nuptias tanq̄ propbanum interdixit: litteris mediocriter doctus sagax multū diligens ad noscēda gesta maiorum. Excerabatur cum legisset gesta dominantiū superba. Ira rebus indignis: sed subito flecti emolliebatur. Inerat eni ei cura eximie pietatis. Interdum autem seuera precipiēs a nature munere: magisq̄ a deliberāte rōne. Hic etiā p ꝓ uirtutū ꝑfectionem

ab ipsis barbaris summe diligebatur: unde
multe gentes ad ipsius inductum relictis er
roribus & idolis ad christum conuersi sūt.
In bellis cunctis que ad fidei christiane au-
gmentū & paganorū exterminiū potissime
gessit: semp triumphū obtinuit: unde ob ei⁹
insignes uictorias poeta quidā eximius sed
infidelis: his uersib⁹ in eius laudem cecinit.
O nimium dilecte deo tibi militat ether: Et
cōiurati ueniunt ad classica uēti. ¶ Hui⁹ pri
ma suasione & hortatu papa damasus officiū
in ecclesia dei p beatū hieronymū mandauit
ordinari decantandū: cū usq ad temp⁹ illud
nullū eēt in ecclesia officiū ordinatū. Quan-
ta aūt in eo apud hoies māsuetudo & apud
deū extiterit deuotio: patet in illo exemplo:
de quo dictū est supra i uita ambrosii epi &
doctoris. 7. id⁹ decēbris. Cū eni apud medi-
olanum missaꝝ interfutur⁹ solēnis uoluis-
set intrare ecclesiā: beatū ambrosiū p quodā
facinore introitum sibi phibentē: nisi publi-
ce peniteret: humiliter tulit: & satisfactionē
nō erubescens: nec publicā facere penitentiā
ꝯfusus iudictō a scō epo modū deuotus ex-
cepit: atq pontificē de iustitia & magnanimi
tate animi ꝯmendauit. Hic ex flaccilla ꝯiuge
archadium & honoriū xpianos & iustos fi-
lios impio sublimandos genuit. Qua defun
cta gallam ualētiniani iunioris sororem in
matrimoniū duxit: que ei placidā ꝑperauit:
cui postea de matris noie galle cognomētū
accessit. Hic orientis & occidentis ptes paci-
fice possidens: quinquagesimū etatis sue annū
agens anno sui impii. xi. apud mediolanum
in pace quieuit: cui⁹ corp⁹ eodē āno ꝯstātina
polim translatū est: ubi & miraculis uiuit.

¶ De scō carolo magno impatore. XCIIII

Carolus magnus impator huius
nomis primus apud francigenas
inter sanctoꝝ numeꝝ scribit: &
colit: & ppter ei⁹ sanctissima ge
sta: q sci noie uenerer ab ecclesia
toleratur. Nam & uiuens miraculis claruits
& post mortē signis uirtutū effulsit. Hic pri
mus francoꝝ rex pipini filius: multa felicia
bella gessit. Nam aquitaniā & uasconiā sube
git. Saracenos in hispania xpianos depopu-
lantes usq ad ibeꝝ amnem uincens fugauit.
Terras eoꝝ plurimas acquisiuit: & uictori-
as plores ꝯtra ipsos obtinuit: De quibus su-
pra actū est in gestis scōꝝ rotblandi & socio-
rum. 16. calē. iulii. Vbi inter aliud memora-
bile illud de carolo miraculū legit: q dum
corpora scōꝝ militum a saracenis occisorū
requireret apud runciaualle: & sol ad occa-
sum tenderet: ad eius orationē & mandatum
sol in celo stetit: & spatio quasi horaꝝ trium
in nullo se mouit: donec sanct⁹ eex oēs suos
interfectes recollegit. Hic etiā saxones infi-

deles adhuc: & xpianis infestos prius sepius
requisitos: ut ad fidem xpi redirent: aut saltē
xpianos in pace dimitterent: dū in sua perti-
natia eēnt obstinati: triplici bello deuicit:
& regno suo submisit: & tandē coactos ad fi
dem xpi reduxit. ¶ Tempore uero hadriani
pape primi requisitus ab eo: ut contra desi-
derium regem longobardorum: sibi & ec-
clesie dei subueniret: dimisit bellum: quod
ꝯtra saxones iam inceparat: & cū multo exer-
citu francoꝝ & finitimaꝝ nationū ueniens i
adiutorium ecclesie dei: supato alpiū iugo:
Desideriū regem frustra sibi resistere conan
tem: cōmisso bello uicit & fugauit: ticenoq
inclusum obsedit: dimissoq ibidē exercitu
romā uoti grā pficiscit. Et ueniēs ad montē
gaudii: usq ad sci petri ecclesiā pedester p-
perauit. Et eundo p urbē oēs ecclesiaꝝ po-
stes humiliter osculatus est: qui ab hadria-
no papa honorifice suscept⁹: a populo quo
q & clero urbis ultra modū honoratus: &
ab eisdem patriciatus honore sublimat⁹: ec
clesie bti petri & aliis i urbe ecclesiis & mo
nasteriis multa copiose largiens: tandem ad
exercitū reuersus: papiā dudū obsessam ad
deditionē ꝯpulit. Ceteras deide lombardie
ciuitates subiiciens: Desideriūq regē capti-
uum ducens: & ecclesie dei cuncta ipsi a lon
gobardis ablata restituens: in galliā reuer-
sus est. Indeq saxonicum bellum ꝓsequēs:
eos tādē: ut dictū est: indomitos domuit: &
inuincibiles supauit: atq ad fidē xpi uel co
acte reduxit. ¶ Hic terrā sanctā occupatam
a saracenis legatis pr̄iarche hierosolymita-
ni & ꝯstātini impatoris ꝯstantinopolitani re
ceptis audiens: & terre scē ꝯpatiēs: cum ma
gno exercitu illuc usq puenit: & recupata
terra scā cū p ꝯstātinopolim rediret: auꝝ &
argentū ꝑciosasq gēmas a ꝯstantino impa-
tore exhibitas: cū nollet recipe: solas xpi re
liquias & sanctoꝝ: postulauit: ꝑmissoq ieiu
nio & orone: recepit de corona dñi ptē: que
ipso uidente floruit: & clauū unum passiōis
dñi: & ptē crucis dñice cū aliis sacrosanctis
reliquiis: que omnia comitantib⁹ miraculis
secum detulit: & aquisgrani i basilica scte
marie: quā ꝯstruxerat: recōdidit: ut dictū ē
supra in historia translatiōis corone dñi. 5.
id⁹ augusti. ¶ Ad numeꝝ etiā elementoꝝ. i.
lraꝝ in alphabeto cenobia fundauit. Et in u
no quoq p ordinē unā litterā de auro fabri-
catam pluſq centū libre turonensiū ualentē
reliquit: ut ex ordine litteraꝝ tēp⁹ fundatio-
nis cuiusq monasterii cognosceretur. Que
littere adhuc in plerisq monasteriis reperi
untur. Hic etiā quattuor archiepatus: uideli
cet treuerensē: coloniensem: magūtinensem:
salczburgensē diuitiis & honorib⁹ āpliauit
¶ Mortuo uero hadriano papa: & leone ter

tio sũ pontificiũ sublimatõ : dũ die quõdam ad letaniã procedens de laterano pgeret a romanis captus & erutis oculis : lingua quoq; amputata : nudus ac semiuiuus i monasteriũ mistus est. Sed deus oĩpotẽs miraculose ei loquelam ac uisuʒ restituit : de quo supra dictũ ẽ in ei⁹ gestis. 4. cal. iulii. Qui deinde ad regem carolũ pergẽs : ab eodeʒ ualde honorifice : ut beati petri uicarius exceptus est. & cum ei omnia que facta fuerant itimasset. Rex pre nimio dolore fleuit. Et cũ papa romã adiit : & cũ honore ipm in locũ suuʒ restituit : ubi & papa coram rege de qbusdã sibi obiectis criminib⁹ se purgauit. Sed cum die natalis dñi ad missaꝝ solennia in beati petri basilica assisteret. Leo papa carolum i romanoꝝ imperiũ coronauit : cuncto populo romano laudes ei impiales acclamãte. ¶ Post modum aũt carolus impator factus : eos qui in sũmum pontificẽ manus iiecerãt de crimine cõuictos capitali dãnauit snia. Sed leone pontifice pio affectu pro eis iteruenientie : in exilium ppetuo sunt dãnati : uitaq; eis de misericordia ꝯcessa. Sicq; omnib⁹ recte pacatis carol⁹ in imperiũ sublimatus : in galliã reuersus est. Ex quo tẽpore impiũ ꝯstantinopolitanum i galliã trãslatum dignoscit. ¶ Post hec carolus reuersus ꝯtra mauros classem in corsicã misit : quã & ab eis liberauit. Hic edificauit basilicã dei genitricis marie aqsgrani ope mirabili : Apud maguntiam quoq; in rheno flumine põtem ducentorum passuum longitudinis fecit. Nam tãta est ibi fluminis latitudo. Totius quoq; occidentis omnes pene regiones sibi subegit. Auxitq; mirabiliter gloriam regni sui : quibusdaʒ regibus ac gentib⁹ per amicitiã sibi ꝯciliatis. Adeo nãq; alfonsium regẽ galitie regesq; scotoꝝ sic habuit apud suã uoluntatẽ p munificentiã iclinatos : ut eũ nunq̃ aliter nisi dñm : seq; seruos & subditos eius pronũciarẽt. Cum aaron rege persaꝝ : qui excepta india totũ pene tenebat orientem : talẽ habuit i amicitia ꝯcordiam : ut per legatos suos inter uestes & aromata & ceteras oriẽtaliũ terraꝝ opes : ingentia illi dona direxerit : & sacratissimũ locũ in quo ẽ saluatoris nr̃i sepulchrũ : ut ipsius imperatoris ascriberet potestati cõcessit. Nam ipse impator ad eundẽ locum p singulos annos plurima donaria mittebat. Imperatores quoq; ꝯstantinopolitani nicephor⁹ : michael & leo ultro amicitiã ei⁹ expetẽtes : multoties cum muneribus ad eum suos miserunt legatos. Erat eñi in amicitiis optie tẽperatus : ut eas & facile admitteret : & ꝯstantissime retineret. Tanto uiuntamore & fauore omni uite sue tẽpore ꝯueriat⁹ ẽ : ut nunq̃ ei uel minime seueritatis quicq̃ fuisset obiectũ religionem xp̃ianam : quã ab infantia imbuit : scissime & cum sũma pietate coluit. Ecclesiam mane & uespe : itẽq; nocturni & sacrificii tẽpore : duʒ eum ualitudo pmitteret quotidie frequentabat. Curabatq; ut oĩa que in ecclesia gerebãtur magna fierẽt honestate. Amabat peregrinos : & i eis suscipiendis sũmã curã habebat : uestitu patrio utebatur : peregrina quoq; indumẽta nunq̃ uestire patiebatur. In festiuitatibus quidẽ precipuis : uestib⁹ auro gẽmisq; ꝯtextis : diademate quoq; precinsu ornatus i cedebat. Aliis uero dieb⁹ habitus ei⁹ paruʒ a cõi ac plebeio distabat. In cibo tẽperatus : in potu tẽperatior erat. Inter cenãduʒ nunq̃ histriones sed aut sapientes : aut lectorem audiebat. Legebanẽ ei historie & antiquoꝝ res geste : ac libri precipue scĩ augustini : in quibus maxie delectabaẽ. Erat enim eloquẽtia copiosus & artibus liberalib⁹ solerter imbutus : litterarumq; sapientes ueneratus magnis ditabat honorib⁹. Circa paupes sustẽtandos gratuitam liberalitatẽ habuit : adeo ut nõ solũ in patria & in regno suo largiffuas elemosynas facere curauerit : uerꝫ in transmarina in syria egypto & aphrica hierusolymis alexãdrie atq; carthagini : ubicũq; xp̃ianos in paupertate uiuere ꝯpisset : penurie eoꝝ ꝯpatiens pecunias trãsmittebat. Sacerdotes honorabat : sacra ac uenerabilia loca colebat : & precipue romanã ecclesiã i cuius donaria magna uis pecunie in auro argento ac gẽmis ab illo ꝯgesta ẽ. Cui⁹ & pontificibus multa largit⁹ ẽ. In omnib⁹ aũt quib⁹ regnauit ãnis : quater tñi cã tantũ romã profect⁹ est. Filios suos q̃ eito etas patiebaẽ : faciebat equitare : & armis intendere : filias uero lanificio coluq; ac fuso assuescere : ne ocio torpescerẽt. Miraculoꝝ gloria claruit. Nam & leprosos tactu & oratione ferunt ab eo fuisse mũdatos : & cecos duos illuminatos. Postq̃ aũt regnũ francoꝝ atq; impium : quod regẽdum susceperat feliciter ampliasset. dũ ad mortem langueret uocatis ecclesiaꝝ p̄latis quos habere potuit : oẽs thesauros eis tradidit p ecclesias & paupes distribuendos. Et sic in omni scitate pfectus i pace migrauit : anno etatis sue. 91. regni autẽ. 47. Subacteq; italie 42. ex quo uero impator & augustus appellatus est : ãno. 14. in cuius transitu audita est ꝯcinẽs angelica melodia. Sepultusq; ẽ honorifice aquisgrani i ecclesia sancte marie. quã ipse ꝯstruxerat. Ad cuius tumulũ diuersarũ egritudinũ sanabantur infirmi.

¶ De scõ libertino abbate. LXXXXV.

Bolbertinus abbas monasterii fundensis : qd est i prouincia samnii ꝯstructum : discipulus fuit scĩ honorati abbatis : & fũdatoris ipi⁹ loci : de quo supra dictuʒ est. 17. cal. februarii. Claruit autẽ tempore totille

regis gothorū: & miraculis effulsit. Nā cū eēt monachꝰ ex abbatis iussu: qui honorato successerat: quodā tēpore rauennā pgebat. Pro amore uero honorati olim eiꝰ magistri quocūq; libertinus ibat caligulā illiꝰ in sinu deferebat. Dū ergo pgeret: accidit: ut mulier extincti filii corpusculū fleret: que famulū dei intuita: iumentū illius p frenō tenuit: atq; iurando asseruit: q illū īde abire non pmitteret: nisi filium eiꝰ suscitaret. Ille uero inusitatum miraculō expauit: & declinare mulierē uoluit: sed nullo nequiuit. In eiꝰ quoq; pectore pugnabant inuicē humilitas ꝯuersationis: & pietas matris: timor ne inusitata psumeret dolor ne orbate nō subueniret. Vicit tū i eiꝰ corde pietas: que quia uicit: afluit & humilitas: descendit: orauit: caligolam de sinu protulit: eāq; supra corpus extincti pueri posuit. Moxq; defunctꝰ surrexit: quē flenti matri uiuum reddidit: & iter inceptū pegit. ¶ Quadam die plat⁹ eiꝰ abbas qui honorato successerat: ꝯtra uirū dei in graue iracūdiā exarsit. Et quia uirgā: qua eū ferire posset: i promptu nō habuit. Cōprehenso scabello suppedaneo ei caput ac faciem tutudit: uultumq; eius tumentē ac liuidū reddidit. Die uero altera cū libertinus ad cām sibi monasterii cōstitutā ire deberet: expletis matutinis ad lectum abbatis uenit: & licentiā ab eo humiliter petiit. Ille uero sciens q̄tum a cunctis dilectꝰ eēt: pro iniuria quā in eum tulerat: recedere eū de monasterio uelle putabat: eumq; quo uellet ire interrogabat. Ille autē ei cām cuiubii hesterno ꝯstitutā ait: quam dimittere nō ualebat: qa se ad eam plectuꝝ pmisat. Tunc ille a fundo cordis ꝯsiderans duritiam suā: & patientiam libertini: ex lecto psiliit: & ad pedes eius pcidens: de illatis in eō ueniā supplicauit. Et ꝯtra libertinus se in terrā psternens sue culpe nō illius seuitie fuisse referebat: quod ipse iuste pertulerat. Sicq; ad ꝯsuetudinē adductꝰ est abbas: humilitasq; discipuli facta est magistra magistri. Cū aūt libertinus egressus a multis eū uenerantibꝰ nobilibꝰ & notis iterrogaf: quidnā hoc eēt: q liuidā & tumentē faciem sic haberet. Qui hesterno in sero se in scabello suppedaneo pegisse peccatis suis exigentibꝰ rn̄dit. Sicq; nec abbatis prodidit uitium: nec falsitatis incurrit peccatū. ¶ Postq̄ autē abbas ille decessit: libertinꝰ eidē i regimie abbatie successit. Qui dū die q̄daꝫ pro utilitate monasterii iter ageret: eidem quidā clarida gothorū cumes obuiauit. At dei seruus ex caballo suo ab hoibus illius deiectꝰ: iumēti dānū libēter ferens: etiā flagellum: quod tenebat: raptoribus obtulit: & statim se in orationē dedit. Cursu autē rapido predicti ducis exercitus ad fluuium uultoruum deuenit: ibiq; dum singuli equos suos hastis tundētes: calcaribus cruētantes nullo modo obtinere poterant: ut equi moueri possent: sed aquā fluminis tangeer quasi mortis pcipitium pertimescebant: donec uno ipsorū ceteros informante cognouerunt: quia ex culpa: quā dei seruo in uia tulerant: talia sui dispendia tolerabant. Qui statim reuersi libertinū orantē inuenerunt: eiq; equum eius obtulerunt. Ille uero caballo opus non habere rn̄debat. At illi descendentes eum in equo eius quasi inuitum reposuerunt: & dum retrocessissent: equi illorū alueum fluminis uelocissime trāsierunt. ¶ Eodem tempoer in partibus campanie quidam bucylinus cum francis uenit: Sed duꝫ rumor de cenobio libertini exisset: q abbas pecunias multas haberet. Ingressi franci oratorium seuientes libertinum querebant: ubi ille orans prostratus iacebat: in ipsum quoq; ingredientes impingebant: eūq; presentē uidere nequibant. Sicq; sua cecitate frustrati a monasterio uacui sunt reuersi. Sanctus autē uir post uitam laudabilem quieuit in xp̄o. Hec gregoriꝰ primo dialog. capitulo secundo.

¶ De sancto equitio abbate. XCVI

Equitius abbas in ualerie ciuitatis partibus claruit: qui multorū monasteriorū pater fuit. Qui etiā dū adhuc iuuenis aeri certamine carnis tentaref: & i hac re ab oīpotenti deo remediū continuis pcibus quereret. Nocte quadam assistente angelo eunuchizari se uidit: eiusq; uisioni appuit: q oēm motum ex genitalibus eius absciderit. Atq; ex tēpore ita alienus extitit a tentatione: ac si sexū non haberet in corpore. Et extunc sicut antea uiris sic cepit & feminis pesse: nec tamē discipulus admonere cessabat: ne se ipsius exemplo in hac re facile crederent: & casuri tentarent donum: quod non accepissent. ¶ Quodam uero tempore quidam basilius magus a roma fugiens in habitu monachi ualeriam petiit: & pergens ad castoriū epm amiternine ciuitatis: ab eo obtinuit: ut ipm equitio abbati cōmitteret: ac sociandū monasterio illos cōmendaret. Equitius autem epo pro hoc instante respondebat: q illum quem ipse sibi cōmendabat nō monachum sed diabolum esse uidebat. Cum autem eps diceret: q abbas occasionē quereret: ne sibi petita prestaret. Vir domini iterum protestatur: q qualem illum dixerat: talem agnoscebat. Sed ne se uelle obedire eps existimaret: iussa ipsius facere paratus eēt. Susceptꝰ itaq; ille i monasterio ē. Sed non post multos dies discedente abbate longius: contigit ut in monasterio uirginum: cui equitius perat: quedam illarum speciosissima febribꝰ

arrepta clamaret se continuo morituram nisi
basilius monachus ueniret: & per eius cura
tionis remediũ salutẽ sibi redderet. Sed com
in absentia abbatis nullus ad cõgregationẽ
uirginũ auderet accedere: missum repente ẽ
& dei famulo nunciatũ. Quo audito uir do-
mini dedignatus dicebat: q̄ utiq̃ illũ nõ mo
nachum sed diabolũ esse predixerat. Manda
uitq̃ ipm̃ de cella fratrũ expelli. De ancilla
uero dei predixit nũciis: q̄ ex illa hora neq̃
esset de cetero febrib⁹ laboratura: neq̃ basi-
lium quesitura. Regressi aũt monachi eadẽ
q̄ hora salutẽ uirgini restitutã: qua scũs di-
xerat cognouerũt: & basilium de mõasterio
continuo reppulerunt. Qui repulsus dixit:
frequenter cellulã equitii magicis artibus i
aere suspendisse: nec tñ eoꝝ quẽpiam ledere
potuisse. Qui & postmodũ in urbe roma ze-
lo fidei a xp̄ianis igne crematus est. ¶ Que-
dam monialis monasterii prefati hortum in
gressa latucam ↄspiciẽs cõcupiuit: eamq̃ si-
gno crucis oblita benedicere auide momor-
dit: sed protinus a diabolo arrepta & uexa-
ta cecidit. Quod dũ equitio nũciatũ eẽt: ille
concitus uenit: & ut ab ea demon abscederet
cũ indignatione precepit. Qui continuo ab
ea exiuit: nec eam ultra ↄtingere preualuit.
¶ Cũ autem die quadã felix abbas cenobii
castorii: qđ intra menia urbis situ ẽ familia
riter quodãmodo quasi redargueret: eo q̄ sa
crum ordiñẽ non hñs nulla licentia a sũmo
pontifice obtenta: ubiq̃ predicando discur-
reret: ↄpulsus uir scũs qualiter licentiam ac
cepisset eidem indicauit: dicens seipm̃ etiam
secũ predicta aliqñ tractasse. Sed nocte qua
dam speciosus iuuenis ad eũ accesserat: atq̃
medicinale ferramentũ in os eius posuerat:
& ut ad predicandũ egredereẽ: deinceps ex
parte dei mandauerat. Et ex illo die etiam si
uoluisset tacere nõ potuisset. Hic in uestibus
uilis atq̃ despect⁹ apparere studebat: & quo
ties ad alia loca rẽdebat: iumento uiliori oĩ-
bus: qđ i cella repiri posset: iiidebat. In quo
etiam capistro pro freno & ueruecũ pellib⁹
pro sella utebatur. Sacros codices i sacculis
pelliceis dextro leuoq̃ latere secũ portabat:
& quocũq̃ peruenissꝫ scripturaꝝ fontẽ apie-
bat. ¶ Cũ autem fama predicationis illi⁹ un
diq̃ discurreret: clerici quidã romani sũmo
pontifici sunt ↄquesti: q̄ quidã uir rusticus
auctoritatem sibi predicandi arripuisset: &
officium ap̄lici indoctus sibi usurpare pre-
sumeret. Ad quoꝝ suggestionẽ iulianũ quẽ
dam defensorem misit: ut equitius ad roma-
nam urbem duceretur: & qua ratiõe p̄missa
attẽtaret cognosceretur: mãdauit tamen: ut
honore ei exhibito nullã prorsus iniuriam
pateretur. Qui festine ad monasteriũ ueniẽs
eodem absente fratres scribentes repperit: &
ubi abbas esset inquisiuit. Illiq̃ rñderunt: q̄
in ualle cenobio subiacente fenũ secabat. Mi
sitq̃ ad eum iulianus pueꝝ suum contuma-
cem & superbum: cui uix ipse poterat dñari
ut abbatem ad se celeritate perduceret. Per
rexit puer & quis esset abbas ab aliis quesi-
uit. Moxq̃ ut audiuit quis esset: adhuc lõge
positus ad eum uadẽs: imenso timore corre-
ptus cepit lacessere. Ita ut gressus uix eum
possent portare: ueniensq̃ ad uiꝝ dei: ad ge-
nua illius procidit: suumq̃ dñm ipsi occur-
risse nũciauit. Abbas uero illi mãdauit: ut fe
num sectum leuaret: & pabulũ iumentis: in
quibus uenerãt deferret: ipseq̃ imediate post
eum opere ↄpleto ueniret. Quod dum puer
fecisset: & iulianus pueꝝ cum feno uenienteꝫ
ↄspexisset. Iratus eum icrepauit: q̄ miseraꝫ
illum hominẽ ducere non fenum baiulare.
Sed dum puer equitium post se uenientem
domino suo oñdisset: uidens eum iulian⁹ ex
habitu despexit: & qualiter illum proteruis
uerbis alloqui deberet: cogitare cepit: ut au
tem seruus dei cominus affuit intolerabilis
pauor iuliani animum inuasit: & humiliat⁹
ad pedes eius procidit: & quia apostolicus
ipsum uidere uellet: uix mansueta lingua ex
posuit. Quod audiens equiti⁹ gr̃as deo egit:
q̄ se per sũmum pontificẽ superna gratia ui-
sitasset: statimq̃ mandauit iumẽta ad iter ar
ripiendum parari. Cũq̃ iulianus se illo die nõ
posse exire ex lassitudine diceret: Abbas se i
hoc ↄtristari rñdit: predicens quia si die ipa
non exirent: nec in crastinum ire possent. Sic
q̃ eadem nocte iulian⁹ ex lassitudine in mo-
nasterio quieuit. Factoq̃ lucis crepusculo
equo in cursu admodum fatigato puer ad iu
lianum cũ epistola uenit: i qua papa sibi mã
dauit: ne seruum dei de monasterio mouere
uel exire ullatenus faceret. Cũ autem ille re
quireret: cur sn̄ia esset mutata: cognouit q̄
nocte eadẽ qua ipse illuc missus fuerat per
uisum pontifex extitit uehemẽter exterrit⁹:
cur ad exhibendum uiꝝ dei mittere presum
psisset. Tunc iulianus surrexit: & se abbatis
orationibus cõmendauit: atq̃ ne de cetero fa
tigaretur ex parte pape precepit. Quod au
diens ille ↄtristatus est: & que predixerat ue
ra nunc contigisse probauit: quia si die pre-
cedente non statim pergerent iaꝫ pergere mi
nime liceret. Et executorem suum cũ sũma
charitate aliquantulũ secũ detinuit: ipm̃q̃
plurimũ honoratum ad sũmum pontificem
remisit. Qui & plenus scitate i pace quieuit.
¶ Rusticus quidam super sepulchrũ eius
arcam cum frumento posuerat: nec qualis
uir ibidẽ iaceret ppendere curauit. Sed re-
pente turbo celitus factus: rebus illic omni
bus in sua stabilitate manẽtibus: arcam sup-
positam cuꝫ grano extulit longeq̃ proiecit

¶ Eandem prouinciam ualerie longobardis intrantibus monachi ex cenobio illo ad sepulchrum uiri sancti in oratorio positum confugerunt. Longobardi uero seuientes oratorium ingressi: ceperunt monachos foras trahere: ut eos aut tormentis afficerent: aut gladiis necarent. Quorum dum unus ingemuisset: & sanctum equitium ad sui defensioné aduocasset: priusꝰ longobardos spũs inmũdus inuasit: qui corruentes ad terram tã diu uexati sunt: donec ceteri foras existentes cognoscerent: quatenus locum sacrum temerare ulteriꝰ non auderent. Hec gregoriꝰ primo dialogoꝝ capitulo quarto.

¶ De sancto nonoso abbate. XCVII

Nonosus prepositus siue prior fuit cuiusdam monasterii: quod in soractis monte situm est: qui sub asperrimo eiusdem cenobii abbate degebat: sed eius mores mira semper equanimitate tolerabat: sicq; fratribus in mansuetudine preerat: ut patris sepius iracundiam ex humilitate mitigaret. Quia uero monasterium in summo montis cacumine situm est: ad quemlibet paruum hortum fratribus colendum: nulla planicies patebat. Sed unus locus breuis in latere montis erat: quem ingentis saxi moles egrediens ab una parte occupabat. Cum autẽ die quadam nonosus cogitaret: q; saltem ad olera nutrienda locus idem aptus esset: si ipsũ moles illa non teneret: quam & quinquaginta boum paria mouere non potuissent: nocturno se illic silentio in orationem dedit. Cum mane facto ad eundem locum fratres uenerunt: & inuenerunt molem tante magnitudinis inde longius recessisse suoq; discessu largum fratribus spatium dimisisse. ¶ Alio quoque tempore dum nonosus lampades uitreas in oratorio lauaret: una ex eius manibus cecidit: & per partes innumeras cõfracta dissiluit. Qui furorem abbatis nimiũ timens lampadis fragmentaq; colligens: coram altari prostratus orauit. Et exurgens sanam lampadem repperit: quam antea timẽs per fragmenta collegit. ¶ Cum in cenobio oleum uetus defecisset: & colligende oliue tempus incumberet: sed fructꝰ in oliuis nullus appareret: mandauit abbas fratribus: ut in colligendis oliuis ad exhibenda extraneis opera pergerent: ut uel saltem de mercede operis aliquantulũ olei deportarent. Quod uir domini fieri cum magna humilitate prohibuit: ne ex hoc fratres exeuntes: dum olei lucra quererent: dãnum animaꝝ paterentur. Oliuasq; paucas: que in monasterii arboribus apparebant: colligi precepit: & in pilo missas contundi: atq; inde quantumlibet paruum olei exiens sibi deferri. Quod in paruo uasculo sibi delatum ante altare posuit: cunctisq; egressus orauit: atq; postmodum adscitis fratribus oleum illud modicum per cuncta monasterii uasa exigue infundi iussit. Que protinus: ut erant uacua: claudi fecit. Die uero altera aperta omnia uasa plena oleo reperta sunt. Sanctꝰ autem uir post laudabilia multarum uirtutum opera dormiuit in domino. Hec gregoriꝰ ubi supra capitulo septimo.

¶ De sancto martyrio confessore. XCVIII

Martyrius confessor in ualerie ꝓuincia sanctitate & miraculis claruit. Qui tale de uirtutis sue testimonio signũ dedit. Dum quadam die fratres eius subcinericium panem fecissent: eiq; signum crucis imprimere obliti essent: sicut in ipsa prouincia crudi panes ligno signari solent: ut per quadras quattuor quodãmodo partiti uideantur. Idem dei famulus affuit: eisq; referentibus non fuisse signatum agnouit. Cumq; iã prunis & cineribus opertꝰ esset: signum crucis digito contra prunas edidit. Quo signante protinꝰ panis immensum crepitum dedit: ac si in ignibus olla crepuisset. Qui postmodum coctus: & ab igne subtractus: ea cruce signatus inuentus est: quam non tactus sed fides fecerat. Hec gregorius ubi supra capitulo undecio.

¶ De sancto dacio episcopo. XCIX

Dacius episcopus mediolanensis apud ipsam ciuitatem claruit tẽpore iustiniãi imperatoris. Qui dum causa fidei exactus ad constantinopolitanam urbem pergeret: corinthumq; ueniens largam domum ꝓ se & eius comitiua ad hospitandũ quereret: & uix inueniret: uisam eminus domum congruẽtis magnitudinis sibi ad hospitium preparari iussit. Cum uero incole loci ei dicerent: in ea hunc manere nõ posse: q͂a multis iam annis eam diabolꝰ inhabitauit: atq; ideo uacua remansit. Vir sanctus ideo magis in ea debere uelle hospitari respondit: ut sui aduentum malignus effugatus spiritus domum hominibus iterum habitandam dimitteret. In ea igitur sibi parari fecit: securusq; hostis antiqui certamina toleraturus intrauit. Nocturno autem silentio dum uir dei quiesceret: antiquus hostis immensis uocibus cepit imitari rugitꝰ leonum: balatꝰ pecorum: mugitus boum: ruditus asinorum: sibila serpentum: porcorum stridores & soricum. Cum repente dacius tot bestiarum uocibꝰ excitatus: surrexit iratꝰ: & contra demonem magnis uocibus cepit clamare: eidemq; exprobrare: q; bene ei contigisset: ut qui dixerat. Ponam sedem meam ab aquilone: & ero

similis altissimo: per superbiam eius similis porcis & asinis factus esset. Et qui deum indigne imitari uoluerat: ut dignus erat: bestias imitabatur. Ad quam uocem ac deiectionem spiritus malignus adeo erubuit: quod protinus conticuit: atque eandem domum ad exhibenda monstra consueta ulterius non intrauit. Sicque postmodum fidelium habitaculum facta est. Hec gregorius. 3. dial. cap. 4.

¶ De scō argentario monacho. C.

Argentarius monachus apud ciuitatem aureliam claruit. Qui uir sanctissimus uita & miraculis effulsit: habitumque quem pretendebat specie: moribus explebat. Hic ab argentario monte a quo nomen sortitus est ad apostolorum liminia rome reuisenda annis singulis uenire consueuerat: & ueniens ad quendam subdiaconum quadragesimum nomine: qui in montibus ouer pascebat: sepius hospitalitatis gratia declinabat. Cum autem semel hospitium huius qd non longe erat ab ecclesia intrasset: cuiusdam paupercule mulieris maritus iuxta defunctus est. Quem ciliciu ex more indutū: superuenientie sero sepelire nequiuerunt. Cum ergo uidua mulier iuxta defuncti corpus nocte sederet: & magnis fletibus & lamentis dolori satisfaceret: nec a lamentis cessaret uir dei argentarius doluri illius cōpassus: assumpto quadragesimo ad ecclesiam perrexit: seque in orationem dedit. Deinde ab altaris crepidie puluerem collegit: & cum socio ad defuncti corpus accessit. Et cum ibi ambo diutius orassent ipse surrexit: benedictionem dedit: & reuelatam defuncti faciem: que sudario operta fuerat: aspiciente uxore ac mirante: puluere quem detulerat fricauit. Qui dum fricaretur: animam recepit: oscitauit: oculos aperuit: seque eleuans resedit: ac si de graui somno excitatus fuisset. Quod mulier cernēs cepit ex gaudio magis flere: sed uir domini eam: ut taceret compescuit: mandans ut siquis eam quereret: qualiter hoc factum fuisset: diceret: quia dominus iesus christus hoc fecisset. Et continuo ab hospitio exiit: quadragesimum reliquit: & temporalem honorem fugiens: in loco illo ultra non comparuit. Hec gregorius. 5. dial. cap. 17.

¶ De scō ualentiu presbyteru. CI

Valentius presbyter apud prouinciam ualerie floruit. Qui cum clericis suis dei laudibus bonisque operibus intentus: sancte conuersationis uitam duxit. Superueniente autem uocationis eius die defunctus est: atque ante ecclesiam sepultus. Eidem uero ecclesie caule ouium inherebant: atque idem locus in quo sepultus est: ad easdem oues tendentibus iter erat. Quadam autem nocte fur quidam uenit: & ingressus caulas ueruecem tulit & concitus exiuit. Sed dum peruenisset ad locum ubi sanctus uir iacebat repente hesit: & gressum mouere nequiuit: ueruecem de collo deposuit: eumque dimittere uoluit: sed manu laxare non potuit. Sicque cū preda sua reus & ligatus stabat: nec ueruecem poterat dimittere: nec cum eo accepto exire. Factoque mane egressi ab ecclesia clerici hominem ueruecem tenentem inueniunt: & an animal auferre an offerre uenisset: dubitare ceperunt. Ille uero culpe reus citius indicauit penam: Mirati oēs qa uiri dei ibidem iacētis fuisset uirtute ligatus: se pro eo in orationem dederunt: suisque precibus obtinuerunt: ut qui res eorum uenerat rapere: uel saltē uacuus posset exire. Hec ubi supra cap. 22.

¶ De abbate quodam sancto. CII.

Abbas quidam scūs cuius nec nomen expressum inuenio claruit in monasterio quodam beati petri apostoli. Quod situm est in monte prenestine ciuitati preminēte. Qui monachum quendam nutriens usque ad reuerendos prouexit mores. Quem cum uidisset in timore domini excreuisse: in eodem monasterio fecit illū in presbyterum ordinari. Cui post ordinationem suam: quia non lōge abeēt eius exitus reuelatum est: ideirco ab abbate petiit: ut sibi sepulchrum pararet. Ille uero eidem predixit: quod antē eum se moriturum preuiderat: sed tamē eidem concessit: ut sicut uellet sepulchrū sibi pararet. Recessit igitur & preparauit. Sed post multos dies abbas febre preuentus ad extrema deuenit: atque presbytero suo iussit: ut in suo sepulchro se poneret. Cumque ille diceret: quod ipsum mox secuturus eēt: & sepulchrum utrūque capere non posset. Abbas respondit: quod secure faceret: ut dixerat, quia sepulchrum suum ambos capiebat. Defunctum itaque abbatem in sepulchro: qd sibi presbyter pauerat posuerunt: Moxque & presbyterum langor corporis secutus est: & post modicum uitam finiuit. Cum autem ad sepulchrum qd sibi pauerat corpus eius eēt delatum: eoque aperto uiderunt astātes: locum non esse ubi poni potuisset: quia corpus abbatis omne illud sepulchrum teneret. Tunc unus ex fratribus abbati defuncto quasi improperare cepit: quod uerbum eius qd predixerat deficeret: eo quod sepulchrū ambos non caperet. Ad cuius uocem subito cūctis uidentibus: abbatis corpus quod supinum iacebat: se uertit in latere: & uacantem locum corpori presbyteri prebuit: & quia utrosque caperet: sicut uiuus promiserat: mortuus impleuit. Hec gregorius tertio dialogorum capitulu. xiii.

¶De sancto acontio cōfessore. CIII

Acontius confessor apud urbem romam claruit: qui basilice principis apostolorum custos siue mansionarius fuit: uir magne humilitatis atque grauitatis deo omnipotenti fideliter seruiens: & miraculorum signis effulgens. Nam cum quedam puella paralytica in ecclesia beati petri permanens: manibus reperet: & dissolutis rhenibus corp⁹ per terram traheret: atque ut sanari mereretur: diu dum a beato petro apostolo petiisset: nocte quadam eidem per uisionē astitit: eique iussit: ut iret ad acōtium mansionarium ipsumque rogaret: qui ipsi salutē restitueret. Illa de tanta uisione certa: sed quis eēt acontius ignorās: cepit se per ecclesie loca distrahere: & quis eēt acontius inuestigare. Cui cum ille factus eēt obuiam: & interrogatus se acontium esse dixisset. Illa eidem exposuit: qualiter beatus petr⁹ apostolus illam ad ipm̄ miserat: ut ab infirmitate ipsam liberare deberet. Et ille cōtinuo iussit: ut in nomine xpi & mittentis surgeret: eiusque manum tenuit: eamque sanam protinus erexit: ita ut solutionis illius signa nulla ulterius remanerent. Hic post alia sanctitatis opera uitamque laudabilē rome in pace quieuit: & sepultus apud beati petri basilicam in uirtutib⁹ uiuit. Hec ubi supra libro 3. capitulo. 25.

¶De sancto sanctulo presbytero. CIIII

Sanctul⁹ presbyter claruit in nursia prouincia tempore beati gregorii pape primi: qui & sanctissime uite fuit: & miraculorum gloria radiauit. Nam quodam tempore dum in partibus illis longobardi oliuas in prelo premerent: ut in oleum liquari debuissent: uir dn̄i utrem uacuum ad prelum detulit: laborantes salutauit: utrem protulit: & iubendo potius q̄ petendo eū sibi impleri rogauit. Sed gentiles uiri: qui tota iā die frustra laborantes: oleū exprimere nullatenus potuerant: uerba illius moleste ferentes: eū iniuriis insectantur. Cum autem ille iterum ac iterum oleū instāter peteret: & illi ex oliuis oleum desinere usu cernerent: adhuc accēsioribus illum contumeliis detestabantur. Tunc sanct⁹ uir cernens: quod ex prelo nullum oleū liquaret: aquam sibi allatam benedixit & in prelo iactauit: ex qua continuo tanta olei ubertas erupit: ut illi qui prius incassum laborauerant: non solum sua uasa omnia: sed utrem quem sanctulus detulerat implerent.

¶Alio tempore cum fames ibidem maxima incumberet: & ecclesia beati laurentii martyris a longobardis incēsa fuisset: uir dn̄i eā restaurare cupiens plures artifices & operarios adhibuit: quibus & laborantibus sumptus quotidianos prebebat: sed exigente famis necessitate panis defuit. Cumque laborantes instanter uictum quererent: & ille anxi⁹ huc illucque pergeret: ad clibanum deuenit: in quo uicine mulieres pridie panes coxerant: ibique incuruatus aspexit: ne forte panis aliquis a coquentibus remansisset. Cum repente panem inuenit mire magnitudinis & insoliti candoris: quem ipse quidem tulit: & ne forsitan alienus eēt: per uicinas hunc mulieres detulit: ac ne cui earum remālisset inquisiuit. Omnes autem illum panem esse negauerunt: suosque panes integro numero ex clibano habuisse testate sunt. Tunc ille let⁹ panem artificibus apportauit: & ad refectionē inuitatis deum benedicens apposuit. Ipsique plene saciatis plures ex eo q̄ panis fuerat fragmenta collegit: que die altera eisdem intulit: & iterum que supfuerant plura seruauit. Sicque per dies. iii. continuos operatores illi omnes ex uno pane saciati: hōc quotidie edebant: & ex eo quod edi posset i crastinum superabat.

¶Cum quidam diaconus a longobardis captus esset: eumque occidere uellēt: facto uespere sanctulus ad eos uenit: & ab eisdem petiit: ut eum relaxarent. Cumque hoc illi omnino facere recusarent: petiit: ut uel mortem eius in crastinum differrēt: ac sibi custodiendum darent. Quod illi multis pulsati precibus cōcesserunt: ea conditione: ut si diaconus fugeret: Sanctulus pro eo mortem subiret. Cum autem nocte media longobardos omnes graui somno depressos conspiceret: diacono suasit: ut fugeret. Ille uero promissionis uiri sancti memor: se fugere nolle respondit: quia illum pro se mori nolle asseuerauit. Econtra quoque sanctulus: ut fugiat: instituit: se uero in manu dei esse dixit: & quod in eum hostes non possent: nisi quantum ipse permiserit. Fugit igitur diaconus: & remansit fideiussor quasi deceptus. Cum ergo mane lōgobardi hoc comperissent: Sanctulū sponte accedētem ad occisionem adducunt. Sed quia ipsum bonum hominem reputabant: illum per cruciatus uarios occidere denegabant: sed optionem sibi cuius uellet necis proponebant. Qui se in manu dei eē respōdit: nullamque mortem eligere uoluit: placuit ergo omnibus: ut capite truncaretur: ut sine graui cruciatu perimeretur. Ad spectaculum istud omnes concurrunt: ex omnibus suis uirum fortissimum eligunt: de quo dubium nō erat: quin caput eius uno ictu abscidere debebat. Petiit uir domini: ut sibi daretur paululum licentiam orandi. Sed cum diuti⁹ orasset: spiculator eum calce percussit: & ut surgeret decollandus imperauit. Quo surgēte & genu flexo collum tendente: dum ille ensem leuauit: & sanctulus sanctum ioannem

uocauit. Carnifex igif brachiū pcussur⁹ ere
xit: sʒ nullatenus deponere potuit: & sic ere-
cto gladio brachiū inflexibile remāsit. Con-
currūt oēs longobardi: uidēt miraculum &
stupēt: & ut scūs uir exurgat iubent: suppli-
cantq;: ut carnificē ligatū soluat. Qui nulla-
tenus eū soluere uoluit nisi pri⁹ ille iuraret
q̧ xpianū quēq̄ nunq̄ occideret. Emissoq; iu-
ramento solutus ē. Cū aūt longobardi ppter
tanti stuporē miraculi eidē munera que diri-
puerāt certati offerrent: ille nihil hoꝝ susci-
pere uoluit: sed oēs captiuos quos habebāt
xpianos petiit: & qd̄ petiit impetrauit. Et sic
oēs cū eo liberi dimissi sunt: & dum un⁹ pro
uno se mori obtulit: oēs a morte liberauit.
Sicq; post multa laudabilia facta domino
in pace spiritum reddidit. Hec ubi supra ca-
pitulo trigesimoseptimo.

¶ De scō redempto episcopo. CV

Redemptus eps ferentine ciuitatis
tpe bti gregorii pape primi cla-
ruit. De quo idē beat⁹ doctor eo-
dem dialogorū libro .3. cap. 38.
scribit: q; uir fuit mire scitatis: &
sibi nimia familiaritate ꝯiunct⁹. Qui & spm
ꝑpheticū habuit: & quedā futura sibi a deo
reuelata predixit. Cū enim aliquando pecias
suas ex more circuiret: peruenit ad ecclesias
sci zotici mr̄is: stratūq; iuxta ei⁹ sepulchrum
sibi pari fecit atq; ibi post laborem quieuit.
Cui nocte media nec dormiēti nec plene ui-
gilanti beatus martyr ꝑdictus astitit: eidēq;
tertio predixit: qa finis ueniret uniuerse car-
ni. Et sic uisio ab oculis eius euanuit. Mox
quoq; terribilia signa in celo secuta sunt: de
quibus idē btūs gregori⁹ i homel. mētionē
facit. Deinde efera longobardoꝝ gēs italias
intrauit: & ꝑsecutiones durissimas i xpianos
exercens: oēs pene ciuitates depopulauit. In
cuius medio tribulatiōis tpe: Redēptus eps
scitate ꝯspicuus in xpo quieuit.

¶ De scō specioso monacho. CVI

Speciosus monach⁹ beati benedi-
cti discipulus sub eodē patre ui-
ta & scitate refulsit. De quo gre-
gorius. 4. dial. cap. 9. scribit: q;
frēʒ habuit germanū nole grego-
rium: qui ambo nobiles uiri & exterioribus
studiis eruditi multas pecunias i hoc mūdo
posséderāt: sʒ cūcta paupib⁹ largiētes i cas-
sinēsi mōasterio ꝑmāserūt. Dū aūt speciosus
pro utilitate cenobii iuxta capuanā urbem
missus fuisset: die quadā frater ei⁹ gregorius
cū frib⁹ ad mēsam sedēs atq; ꝯquiescēs p spm
subleuat⁹ aspexit: & uidit speciosi germani
sui aīam longe a se positi ab angelis in celuʒ
deferri. Quod mox frib⁹ īdicauit: & cucur-
rit. Iāq; eūdeʒ frēm iuū sepultū reppit: quē
tū ea hora qua aīam ei⁹ uiderat exisse de cor-
pore inuenit.

¶ De scō spe abbate. CVII.

Spes abbas ꝯstructor fuit mōaste-
rii qd̄ dicif caple qui. 6. miliario
a uetusta nursie urbe disiungif.
Qui dū scitate uite polleret per
40 ānoꝝ spatiū lumē oculorum
amisit. Sed cū a deo flagello castigaref cor-
poris: habebat p scī spirit⁹ custodiā ꝯsolatio-
nem cordis. P⁹ ānos uero. 40. ei dn̄s miracu-
lose lumē restituit: uicinum eius obitum de-
nunciauit: atq; ut i mōasteriis circūquaq; cō-
structis: uerbū uite predicaret: admonuit:
quatenus corporis recepto lumie uisitans i
circuitu frib⁹ cordis lumē apiret. Qui stati
iussis obtēpans frūʒ cenobia circuiuit: & mā-
data uite: que ab angelo didicerat predica-
uit. Quintodecimo igif die ad monasterium
suū pacta ꝑdicatione reuersus ē. Ibiq; frib⁹
ꝯuocatis astās i medio sacr̄m dn̄ici corporis
sūpsit: moxq; cū eis psallere cepit. Qui illis
psallētib⁹ oratiōi itent⁹ aīam erddidit. Oēs
uero frēs qui aderāt ex ore eius exisse colū-
bam uiderunt: que mox apto oratorii tecto
egressa aspiciētib⁹ illis penetrauit celū. Hec
gregori⁹. 4. dial. cap. xi.

¶ De scō probo episcopo. CVIII

Prob⁹ eps reatine citatis fuit. Qui
uita & scitate atq; doctrina ꝯspi-
cuus nō mediocriter effulsit: Ap-
propinquāte uero uite ei⁹ termi-
no euʒ grauissima depssit egritu-
do. Cui⁹ pater maximus nomie: circūquaq;
medicos ꝯgregauit si forte ei⁹ lāgori subue-
niri posset. Qui ꝯueniētes ad tactū uene de-
nunciauerūt eius exitū citi⁹ affutuꝝ. Cū ue-
ro iam eps refectiōis icūberet: scūs eps de as-
sistētiū potius q̄ de sua salute solicitus: eos
cū sene patre admonuit: ut se post laborē ex
refectione reparēt. Omnib⁹ igif abscedenti-
bus: un⁹ tantūmodo ei relictus ē puer. Qui
dum lecto iacētis assisteret: subito aspexit i-
trātes ad uꝫ dei quosdā uiros stolis candi-
dis amictos: qui eūdeʒ quoq; cādorē uestiū
uultuū suoꝝ luce uicebāt. Qua claritate p-
culsus puer cepit emissa uoce clamaf. Qua
uoce ꝯmotus episcopus intrantes aspexit &
cognouit: & stridentem puerū cepit consola-
ri: dicens ne timeret: quia sanctus iuuenalis
& sanctus eleutherius martyres ad se uenis-
sent. Ille autem tante uisionis nouitatem nō
ferens: cursu concito extra fores fugit: atq;
eos quos uiderat patri ac medicis nuncia-
uit. Illi uero propere descenderunt: sʒ egrū
quem relinquerant defunctum inuenerunt:
quia illi eum secum tulerant. Quorum ui-
sionem puer ferre non potuit qui remanse-
rat. Hec ubi supra cap. xiii.

¶ De scā romula uirgine. CIX

R Omula uirgo apud urbē romaȝ claruit: que cuiusdā aous sanctissime discipula fuit: & in quodam monasterio iuxta btē marie uirginis ecclesiā una cū quadā alia ↄdiscipula cū es māsit. He tres in uno habitu sanctimoniali cōmanentes: uitā quidē moribus diuitē: sed reb⁹ paupem ducebāt: inter quas tamē romula magnis meritis anteibat. Erat quippe mire patiētie: sūme obedientie: custos oris sui ad silentium: studiosa ualde ad orationis usum. Que tandem paralypsi p cussa: multis annis in lectulo decubās: pene omnib⁹ mēbris impos iacebat: nec tamē eius mentē ad impatientiā flagella perduxerant. Et tāto solicitius ad orandū excreuerat: q̄to aliud quodlibet ageer non ualebat. Nocte igitur quadam uocauit matrem redemptaȝ: que mox ↄsurgens ad eam cū alia ↄdiscipula accessit. Et dū media nocte lectulo iacētis assisterent: subito celitus lux emissa cellā im pleuit: & splendor tante claritatis emicuit: ut corda assistentium pauore perstringeret: atq; omne eorp⁹ illaȝ obrigesceret. Ceperūt atq; quasi cuiusdam magne multitudinis ingredientis sonus audiri: hostium cellule cōcutiac si intrantium turba premeretur: & ingrediētium quidem multitudinē sentiebāt: sed nimietate timoris & luminis uidere nil poterant. Protinusq; miri odoris fragrātia subsecuta est: ita ut quas lux terruerat: odoris foueret suauitas. Cepitq; romula magistrā ↄsolari: & blanda uoce predicere: quia tunc non eēt moritura. Post aliquod uero tempus spatium paulatim lux est subtracta: sed is qui subsecutus est odor remāsit: cum quo & dies secund⁹ ac tertius transiit. Nocte uero quarta iterum magistram uocauit: uiaticum petiit: & accepit. Et ecce subito in platea ante hostium cellule duo chori psallentium ↄstiterunt: & sicut se dicebant sexus ex uocibus discreuisse: psalmodie cantus dicebant uiri: & femine respondebant: inter talea celestes exequias foris illa aīa carne soluta est. Qua ad celū ducta: q̄to chori psallētiū altius ascendebant: tanto cepit psalmodia lenius audiri: quousq; & psalmodie sonitus & odoris suauitas elōgata finiret. Hec quarto dialogoȝ capitulo.16.

¶De sancta tharsilla amita sancti gregorii pape. CX

T Harsilla scā beati gregorii pape magni amita fuit: de qua idē quo supra libro cap.17. tradit: q̄ alias duas sorores suas uirtute ↄtinue orōnis: grauitate uite: singulari tate abstinentie: ad culmen sanctitatis excreuit. Huic per uisionē felix secund⁹ atau⁹ prefati doctoris romane ecclesie antistes & sanctus apparuit: eamq; ad mansionem perpetue claritatis ostendit: & ipsam ad illā inuitauit. Que subsequenti mox feber correpta ad diem peruenit extremum. Cum autē multi ad eius obitum ↄuenientes ipsi⁹ lectulum circūstarent: ecce illa subito sursum respiciens: iesum uenientē uidit: & circūstantibus acclamaer cepit: ut recederent: & locuȝ iesu ueniēti darent. Cūq; in eū: quē uidebat: intēderet: scā illa aīa e corpe est egressa. Tanta aūt fragrātia miri odoris aspsa ē: ut ipsa quoq; suauitas oōderet: illuc auctorē suauitatis uenisse. Cū aūt eius corp⁹ ad lauandū eēt nudatum: lōge orōnis usu i cubitis & genibus camelorū more inuenta est obdurata cutis excreuisse: & quod uiuens spūs eius sēper egerit: caro mortua testabatur.

¶De scā musa uirgine. CXI

M Vsa uirgo apud urbem romā claruit. De qua idem q supra libro 4. capitulo.18. scribit: q̄ quadam nocte ei per uisionē scā dei genitrix apparuit: & cum eēt puella parua: coeuas ei in albis uestibus puellas ostēdit. Quibus cū illa admisceri appeteret: sed se eis iūgere nō auderet: btē uirgis ē uoce requisita: an uellet cū eis eē: atq; in ei⁹ obsequio uiuere. Et cū puella rūdisset q̄ sic: mādatum pritus accepit: ut nil ultra leue & puellare ageret: a risu & iocis abstineret: & q̄ inter eas: quas uiderat die.30. ueniret. Quibus uisis in cūctis suis morib⁹ puella imutata est: omneq; a se leuitatē puellaris uite detersit. Et dū parentes eā imutatā mirarent: requisita oia uisa narrauit. Sed post.15. dieȝ febre corripit. die uero.30. ad exitum eidē appropinquanti: eadem dei genitrix cū puellis: quas uiderat: deono reuelat. Cui etiā eā uocāti: apta uoce se uenire rūdit: atq; in ipsa locutiōe spiritū reddidit: & ex uirgineo corpore cū scis habitatura uirginibus exiuit.

¶De scis duob⁹ monachis mrtibus. CXII

D Vo monachi martyres: quorum noia nō habent expressa: in prouincia ualerie passi sunt: De quibus narrat greg⁹.4. dialo. cap. 22. q̄ duo eēnt monachi i quodā monasterio: quod per abbatē ualentionē regebatur: & in ipso cenobio longobardi seuientes uenissent: duos prefatos monachos in ramis unius arboris suspenderunt. Factoq; uespere: utrorūq; spirit⁹ claris illic apertiq; uocibus psallere ceperunt: ita ut ipsi quoq; qui eos occiderant: cum uoces psallentium audirent: nimium mirati terrerentur. Quas etiam uoces captiui omnes: qui illic aderāt: audierunt. & eorum psalmodie postmodum testes extiterunt.

¶De sancto surano martyre. CXIII

SVranus abbas & martyr in puīcia surana passus est. De quo eundez libro cap. 23. habetur: q̄ dū esset pater cuiusdā monasterii in eadem puincia siri: captiuis aduenientib⁹ atq; a longobardoꝝ depredatiōe fugiētib⁹: cūcta que habebat largitus ē. Cū q; uestimēta sua & lectum & cellarium: & quicquid in horto haberi potuit i elemosynis cōsumpsisset: lōgobardi subito aduenerunt: & eum tenuerūt: ac aurū petere ceperunt. Quibus cū nil omnino se habere diceret: in monte uicino ab eis ductus est: in quo silua imēse magnitudinis erat. Ibiq; captiuus quidam fugiens in caua arbore latitabat: ubi un⁹ ex illis educto gladio suranum occidit. Cuius corpus dum in terrā caderet: mons omnis pariter & silua concussa est: ac si ferre nō posse pond⁹ sanctitatis ei⁹ diceret terra que tremuisset.

De scō iusto diacono & mre. CXIIII.

IVstus diaconus & martyr in marsoꝝ prouincia passus est. De quo predicto li. cap. 24. scribitur: q; uir uenerabilis & uite sāctissime fuit. Quem inuentū longobardi tenuerunt: quoꝝ unus gladio caput eius amputauit. Sed dum corpus eius in terrā caderet: ipse qui hunc occiderat imūdo spiritu arrept⁹: ad pedes martyris corruit: & q; amicū dei interfecerit inimico dei tradit⁹ ostēdit.

De scō theophanio confessore. CXV

THeophanius confessor. Quē beatus gregorius de nimia sanctuate cōmendat centumcellensis urbis comes fuit: misericordie actibus deditus: bonis operibus intentus: hospitalitati precipue studens. Exercendi autem comitatus curis occupatus agebat terrena & temporalia: sed ut in fine claruit: magis ex debito q̄ ex intentione. Nam cū appropinquante mortis eius tempore grauissima aeris tempestas obsisteret: ne ad sepeliēdum duci potuisset: eumq; uxor sua ex hoc grauiter defleret: hortatus est illam ne ploraret: quia mox ut defunctus esset: serenitas rediret. Cuius protinus uocez mors: & mortem serenitas est secuta. Quod signum alia etiam sunt signa comitata. Nam manus eius & pedes qui podagre humore tumentes uersi in uulneribus fuerant: & profluente sanie patebant: dum corpus eius lauari debuisset sani inuenti sunt: ac si nunq̄ uulneris aliqd habuissent. Sed dum die quarto post eius sepulturam: iubēte uxore marmor eidem suppositū mutare uellent: tanta ex corpore ei⁹ fragrantia emanauit: ac si ex putrescente carne pro uermibus aromata ferbuissent. Hec gregorius. 4. dial. cap. 28.

De sancto antonio monachō. CXVI

ANtonius monachus claruit rome in monasterio beati gregorii pape. De quo idē doctor libro quo supra capitulo. 49. dicit: q; dum esset uita sanctissimus quotidianis lachrymis ad gaudia patrie celestis anhelabat. Cumq; studiosissime & cū magno feruore sacra eloquia meditaretur: non in eis uerba scientie: sed fletum ꝯpunctionis inquirebat. Huic per nocturnam uisionem dictū est. Paratus esto: & quia dominus iussit migra. Cum autem ille non haberet sumpt⁹ ad migrandum diceret. Responsum protinus audiuit: dicens. Si de peccatis tuis agitur: dimissa sunt. Quod dum semel audisset & magno adhuc metu trepidaret: nocte quoq; alia in eisdem uerbis est admonitus. Et post dies quinq; febre correptus fratrib⁹ cunctis flentibus & orantibus quieuit in pace. Ad cuius sepulchrum miracula plurima ostensa sunt.

De sancto merolo monacho. CXVII.

MErolus monachus eiusdem cenobii fuit: & eodez tempore claruit de quo ubi supra gregorius scribit: q; dum esset uehementer lachrymis & elemosynis intentus: psalmodia ex ore suo pene nullo tempore cessare consueuerat. Huic nocturna uisione apparuit: quia ex albis floribus corona de celo in caput illius descendebat. Qui molestia mox corporis occupatus: cum magna animi securitate & hilaritate spiritum emisit. Ad cuius sepulchruz dum post annos. xiiii. petrus quidam abbas sibi sepulturam facere uellet: tanta de sepulchro meroli fragrantia suauitatis emanauit: ac si illic florum omnium fuissent odoramenta congregata. Ex qua re manifeste patuit: q̄ uerum fuerit: qd p nocturnam uisionē uidit. Hec gregorius ubi supra.

De scō aimone cantuariēsi. CXVIII.

AImon cantuariēn. archidiaconus fuit. Qui uite abstinētia & doctrine sapiētia plurimū claruit. Hic sermones elegantes de xpi natiuitate: & de plurib⁹ scōꝝ festiuitatibus edidit. Sūmam copiosam de uitiis & uirtutibus scripsit: & alia plurima utilia opuscula ꝯpilauit. De hoc legit̃ q; dū nocte qdā legeret: & uigilaret ad studiū i crastinō de incarnatione dominica disputatur⁹: apparuit ei diabolus. Et cum leuaret manū dexteram: ut se signaret: tenuit eam diabolus. Et cum uellet se signare sinistra: tenuit eam similiter. Et cum diceret: ego signo me in cocde lo nomine patris: & filii: & spiritoscī: diabolus dimisit eū. Et eū quereret ad qd ueue

rat: rñdit diabol⁹ eq̃ ad ipediẽdũ eũ: ne haberet quid eleganter diceret: de eo qd maxime timebat: q̃ totam uirtutem & potentiam demonum attriuerat: & confuderat: scilicet incarnatiõ desuper ea que deus gessit in carne. Hic post laudabilia uirtutum insignia quieuit in pace. Et sepultus cantuarie miraculis copiosus & clarus effulget.

¶ De sancto petro tarantasiensi episcopo. CXIX

Petrus taranteasiensis archiepiscopus apud eandem urbem claruit circa annum domini. 1140. tempore eugenii pape tertii. Qui sanctitate uite conspicuus: multis & mirabilibus signis radiauit. ¶ Cuius uirtutū fama dum ad ciuitatem lausaniam peruenisset. Tres uiri ibidem in carcere clausi ante hostium carceris custodibus ludentibus: cum ipsius nomen inuocassent: sanctus uir continuo lõge positus affuit: & illos solutos eduxit: ac ut se sequerent admonuit. Qui ab eis solis uisus: nullis aliis apparuit. Et cum nulla alia esset opportunitas diuertendi: sequentes illum desuper tabulas super quibus custodes ludebant: inter illos medios pertransibant. Sicq; ab ipsis inuisi custodibus recesserunt. Nec ante ab eis episcopus disparuit: donec ad locum illos securum perduxit: qui iuxta uotum emissum non prius cibum gustauerunt: donec ad sui presentiam liberatoris accederent. ¶ Hic ex deuotione ab henricu rege anglorũ accersit⁹: in uia miraculuz nouum ostendit. Erat enim filia cuiusdã petri de fraxineto: que nequitia inuide socr⁹ a malefica fascinata langorem desperatum incurrerat: ita ut nec uiri presentiam substinere posset. Hec a patre ut sathanas sathanam eiiceret: alteri malefice tradita fuerat liberanda. Que suis quibusdam premissis prestigiis: morsuras duas i brachio ei fixit. Ab illo extunc langore prio cõualuit: sed aliũ grauiorem incurrit. Nam ex illu die ex morsura superiori cum nimio puelle cruciatu: sicut ipsa testabatur: ex corde acus prodeũtes uisibiliter exibãt. Pluresq; q̃ triginta acus per temporum interualla inde sunt egresse. Hec a patre btõ uiro exhibita: & ab eodem in ipsa morsura contacta egressis inde pluribus acubus ipso presente: extunc ab eadem fuit passione liberata. Sed recedente sancto episcopu ex morsura inferiori: utpote quam sanctus minime contigerat: ceperunt simili modu sudes quasi quercine p̃directa q̃ per diuersos dies quasi .16. exiuerunt. Sed btũs petr⁹ in suu regressu puellaz omnibus peccatis suis plene ꝯfessam & communicatã eadẽ morsura inferiori tetigit: eãq; oĩno sanataz dimisit. Qui postq̃ ecclesie sue doctrina & exemplis insigniter prefuit: i pace quieuit. Ibidemq; sepultus in miraculis stupendis uiuit. Hec frater uincentius i speculo.

¶ De sancto rhectitio epõ. CXX

Rhectitius eduoꝝ. i. augustudunensis epus tempore constantini impatoris celeberrime fame habitus est. Hic sermonibus clarus & uita laudabilis opuscula quedam fidei perutilia digessit. Nam in gallia leguntur eius cõmentarii in cãticis canticoꝝ. Extat & aliud grande eius uolumen aduersus nouatianum. Et hic in pace quiescens augustuduni tumulatus dormit. Hec hieronymus de uiris illustribus libro.

¶ De sancto iuuenco presbytero. CXXI

Iuuencus presbyter apud hispaniam claruit. Hic sanctis pollẽs opibus: quattuor euãgelia hexametris uersibus pene ad uerbuz transferens quattuor libros cõposuit. Et non nulla eodem metru ad sacramentorum urdinem pertinẽtia perfecit. Floruit autem sub constantino imperatore. Et apud hispanias confessoris nomine celebris habet. Hec ubi supra.

¶ De sancto apollinare epõ. CXXII

Apollinaris laodicensis syrie eps patre probo progenitus: grãmaticis in adolescentia uperam dedit: & postea sacris scripturis insudans innumera quasi scribens uolumina scitate uõ sim⁹: ut doctrine ipsi⁹ uita discors nõ fuerit: sub theodusiu impature diẽ obiit. Extãt ei⁹ aduersus porphyriũ 30. libri: qui inter cetera opeꝝ eius uel maxime probantur apud laodiciam corpore quiescit. Hec ubi supra.

¶ De sancto patiano epõ. CXXIII

Patian⁹ pyrenei iugis barcitone eps castitate eloquẽtia & taz uita q̃ s̃mone clar⁹ scripsit uaria opuscula. De qb⁹ est cert⁹ liber ꝯtra nouatianos. Hic sub theodosio famore pricipe iam ultima senectute i xpo quieuit. Hec hieronymus ubi supra.

¶ De sanctu theodoru epõ. CXXIIII

Theodor⁹ tarsensis eps apud eãdẽ seuate & ductrina claruit citatẽ. Qui dũ antiochie eẽt p̃sbr̃ magis florere cepit. Scripsit eni plura ad fideliũ utilitatẽ. Extãt ei⁹ in apostolum ꝯmẽtarii: & multa alia ad eusebiũ cesarieñsem: cui ꝯtẽporane⁹ extitit: eiusq; euz sensũ secutus sit: eloquẽtiã imitari nõ potuit pp ignorãtiã seculariũ lraꝝ. hec ubi supra.

¶ De sancto prisciliano episcopo & martyre. CXXV

PRiscillianus bapille epūs & martyr multa ecclesie dei putilia digessit opuscula. Hic sub quodā maximiano tyrāno qui tpe theodosii primi gallias occupauit: cum latrociniano quodā de quo supra actū est p fidei defēsione ad mortē q̄si cesus una cū eodē latrociniano apud treueriz quiescit Hec hieronym⁹ de uiris illustribus.

¶ De scō gelasio episcopo. CXXVI

GElasius cesaree palestine eps eugenio in dicti pōtificat⁹ sede successit. Qui uita & doctrina uirtutū signis admodū eluxit. Et non nulla diuina uolumina ɔpilauit. Qui etiā in xpo quiescēs apud ipaz ciuitatē in corpore dormit. Hec ubi supra.

¶ De scō theotimo episcopo. CXXVII

THeotim⁹ cyrenoꝝ eps isignis sēctitatis & sapie g̃ia refulsit. Qui cū plura opa laudabilia edidisz Inter cetera in morē dialogoꝝ & ueteris eloquētie breues cōmaticosq; tractatus cōscripsit. Et sic hūanitatis debitū soluēs apud eandem urbē in xpo qe scit. Hec ubi supra hieronymus.

¶ De scō amphilaco episcopo. CXXVIII

AMphilaeus Iconii epus claruit i ipa ciuitate tpre theodosii senioris. Qui uir morib⁹ & scitate redimitus doctrina quoq; ñ isim⁹. Inter alia ad beatū hieronymuz scripsit librū de spirituscō q sit de⁹: & q sit omnipotēs & adorādus. Et alia fidē nr̃az sragrātia opuscula putilia digessit. Et apud eādem ciuitatē i pace humanitatis debituz soluit. Hec ubi sopea.

¶ De scō luciano presbytero. CXXIX.

LVcianus p̄sbytee uir scissim⁹ & deuot⁹ apd hierosolymā claruit tpe honorii ipatoris. Hic dū uite abstinentia & pudicitie scimonia laudabilis apud deū polleret: & hoiesttante gr̃e meritū obtinuit: ut eidē dñs corpa scōꝝ stephani ꝓtomr̃is nicodemi gamalielis & abibon reuelaret. Et p hui⁹ relationē eadē gloriosa cadauera iuenta eēnt: ut dictuz ē supra in inuentione dictoꝝ scōꝝ. 3. noñ. augusti. Hic aūt beat⁹ mr eādē reuelationē & eius historiā ad oium ecclesiaꝝ peesonas: greco s̃mone descripsit. Quā adiutus presbyter homo hispan⁹ postmodū i latinū ɔuertit. Post dictoꝝ aūt scōꝝ corpora inuētionē prefat⁹ uenerādus p̄sbyter scitate ɔspicuus: uirtutūq; opib⁹ multipliciter pollēs i pace qeuit. Et apd basilicā baptisterii i qua mister fuerat sepult⁹ iacet signisq; eor uleat.

¶ De sanctis pluribus quoꝝ sola nomina & dies festiui inueniontur. CXXX.

PLures sancti ultra suprapositos existunt: de quoꝝ uita uel gestis nihil penitus potui inuenire: nisi eoꝝ solūmodo noia & dies festiuitatū: & nihil oltra: nisi de paucis: de quibos etiam loca in quibus passi sūt uel sine martyrio decesserunt: ɔscripta reppi: ex martylogio uidelicet hieronymi usuardi uel adonis. Et iccirco ut nihil eoꝝ que de sanctis inuenire potui omittatur i fine p̄sentis operis. Hoc unico capitulo ea que de nominibus & dieb⁹ festis dictoꝝ sanctoꝝ: in predicto libello ɔscripta sūt recolligere curaui. Reseruata tū tam mihi q̄ posteris potestatē eoꝝ gesta & passiones scribendi distinctius: si ea q̄nq; in futurum reperite contingat. Ad litteeam tñ premissa ut inueni subiciam. Et sic operi huic quantum ad presens finem faciam.

1 ¶ Iustina uirgo & martyr passa ē pridie calendas decembris.

2 ¶ Nicetius eps & ɔfessor in ciuitate treueris quieuit in xpo noñ decēbris.

3 ¶ Iulius & potamia mr̃es eodem die i ciuitate togara passi sunt.

4 ¶ Petrus: sucessus: bassinus: porphyrius & urbanus mr̃es in aphrica passi sūt. 5. idus decembris.

5 ¶ Eutychius ɔfessor: cuius gesta habētur ut dicit ado. Cuius festum i hispaniis agitur. 5. idus decembris.

6 ¶ Hermogenes: donat⁹: & alii uigintiduo martyres passi sunt pridie idus decembris.

7 ¶ Valericus abbas eodem die in pago uiniacensi quieuit.

8 ¶ Aubertus cameracensis eps: qui in dño quieuit idib⁹ decembris.

9 ¶ Drusus: zozymus: & theodorus: in antiochia passi sunt decimonono calen. ianuarii:

10 ¶ Maximinus confessor quieuit in christo in territorio aurelianēsi decimoctauo calen. ianuarii.

11 ¶ Valentinus: naualis: & agricola mr̃es rauēne passi sunt. 17. cal. ianuarii.

12 ¶ Moyses martyr in aphrica passus ē. 15. cal. ianuarii.

13 ¶ Gratianus eps & confessor eodem die turoni dormiuit.

14 ¶ Darius martyr in ciuitate nicea passus est. 14. cal. ianuarii.

15 ¶ Gregorius episcopus antisiodori eodē die quieuit.

16 ¶ Iulius martyr in ciuitate thracia gelduba passus est. 13. cal. ianuarii.

17 ¶ Liberatus confessor: & gregorius episcopus eodem die in amphitea claruerunt.

18 ¶Zepherinus episcopꝰ eodem die rome in christo quieuit.
19 ¶Ioannes & festus martyres i tuscia passi sunt.12.calē.ianuarii.
20 ¶Demetriꝰ:honoratus:& florꝰ martyres in ciuitate ostia passi sunt.xi.cal.ianu.
21 ¶Lucianus confessor in ciuitate tripoli quieuit.9.calen.ianuarii.
22 ¶Eutychiꝰ p̄sbr̄ & domitianꝰ diaconꝰ apd̄ ancyrā galatie passi sunt.5.calē.ianua.
23 ¶Ebrulphus confessor in pago oxymēsi quieuit.4.calen.dicti mensis ianuarii.
24 ¶Hermes exorcista rethiarie urbi clarus it pridie calen.ianuarii.
25 ¶Eugendꝰ abbas cuius uitā ut dicit ado uirtutibꝰ & miraculis plena refulsit: in territorio lugdunēsi claruit calē.ianu.
26 ¶Isidorus episcopꝰ apud antiochiam in xp̄o quieuit.4.nonā.ianuarii.
27 ¶Hermes:aggeꝰ:& caius martyres in ciuitate bononia passi sūt pridie nonā.ia.
28 ¶Felix & iannarius in ciuitate heraclea passi sunt.7.idus ianuarii.
29 ¶Eugenianus martyr passus est.6.idus ianuarii in augustuduni ciuitate.
30 ¶Timotheus confessor eodem die in grecia claruit.
31 ¶Vitalis ep̄s:reuocatꝰ & fortunatꝰ diaconꝰ apd̄ smyrnā.5.idꝰ ianuarii passi sūt.
32 ¶Petrus:seuerinus: & leontiꝰ martyres quoq; ut ait ado:gesta habent apud alexandriam passi sunt.3.idus ianuarii.
33 ¶Lōgiꝰ ꝯfessor:cuiꝰ festū agit idibꝰ iañ.
34 ¶Euphrasius ep̄s & clerus diaconus.19.calen.februarii passi sunt.
35 ¶Fuscus confessor in monasterio patrona claruit.17.calen.februarii.
36 ¶Priscilla sācta eodem die rome quieuit.
37 ¶Nedolfonsus ep̄s apd̄ toletū uita & doctrina claristimꝰ i dn̄o quieuit.x.cal.feb.
38 ¶Marius abbas monasterii beluacensis: cuiꝰ uitā uirtutibꝰ plenā:ut ait ado:uir illustris ac patricius dinamius scribit: eiuus festum agitur.6.calen.februarii.
39 ¶Adiutꝰ mr̄ eodē die i aphrica passus ē.3
40 ¶Ioannes presbyter in monasterio rhemensi quieuit in xp̄o.5.calē.februarii.
41 ¶Valenꝰ ep̄s & bti petri ap̄li discipulus.4.calen.febr̄.treueri dormiuit in dn̄o.
42 ¶Flauianꝰ mr̄ passus est.3.calē.februa.
43 ¶Aldegūdis uirgo eodem die in malbedio monasterio quieuit in pace.
44 ¶Saturninꝰ:thyrsus:& uictor martyres alexādrie passi sunt pridie calē.febru.
45 ¶Policarpus & seuerianus ep̄i:quorum festum colitur calendis februarii.
46 ¶Fortunatus:felicianus presbyteri: firmus & candidus martyres rome passi 4.nonas februarii.
47 ¶Flosculꝰ ep̄s eodē die aureliani quieuit.
48 ¶Tigris & remedius ep̄i apud oppidum napiogum passi sunt.3.nonā februarii.
49 ¶Lupicinus ep̄s:felix & celerinus eodē die lugduni passi sunt.
50 ¶Auentioꝰ ep̄s in ciuitate trechas pridie nonā februarii dormiuit.
51 ¶Amolianus martyr auernis passus est 8.idꝰ februarii.
52 ¶Saturninꝰ:theophilꝰ:& reuocata martyres eodem passi sunt die.
53 ¶Dionysius:emilianus:& sebastianꝰ martyres apud armeniam minorem passi sunt.6.idus februarii.
54 ¶Salomon martyr eodem die in ciuitate corduba passus est.
55 ¶Paulus episcopꝰ:lucas & cyriacꝰ martyres ipso die rome passi sunt.
56 ¶Amon & alexander martyres apud cyprum passi sunt.5.idꝰ februa.
57 ¶Zoticꝰ:ireneꝰ:amantius & hiacynthus mr̄es rome passi sunt.4.idꝰ febr.
58 ¶Desiderius ep̄s apud lugdunū quieuit in xp̄o.3.idꝰ febr̄.
59 ¶Macarius:rufinus & iustꝰ martyres passi sunt pridie idꝰ febr̄.
60 ¶Modestꝰ & amonius infantes eodē die in alexandria martyrio coronant̄.
61 Polyotus martyr:qui latine interpretat̄ multe auris in mylittana armenie idibꝰ februarii passus est.
62 ¶Licinius ep̄s in ciuitate andegaueñ eodem die quieuit.
63 ¶Stephanus ep̄s & iulianꝰ martyres eodem die lugduñ passi sunt.
64 ¶Vitalis presbyter:felicula & zeno martyres rome passi sunt.16.calē.martii.
65 ¶Creator mr̄ cū uxore & uniuersa domo rome passi mr̄io coronāt̄.15.cal.mart.
66 ¶Quinidiꝰ ep̄s i gallis citate uasionēse ipso die quieuit:cuius mortē in cōspectu dn̄i p̄ciosam miracula crebra testant̄.
67 ¶Agapes uirgo in ciuitate iteranis eodē die in domino dormiuit.
68 ¶Iulianus mr̄ & ep̄s cū aliis quoq; milibꝰ apud egyptum passus est.14.cal.mar.
69 ¶Donatus: & secundianꝰ: & romulꝰ cū aliis.86.apud urbem concordiam passi sunt.13.calen.martii.
70 ¶Siluinus ep̄s taruenēsis ipso die in domino quieuit.
71 ¶Rutulꝰ:siluanꝰ: & maximꝰ mr̄es in aphrica.12.calē.martii mr̄io coronant̄.
72 ¶Publius:iulianus & marcellus in eadē aphrica passi sunt.xi.calē.martii.
73 ¶Potamius & nemesius in cypro insula passi sunt.10.calen.martii.
74 ¶Caius:uictor:& panthamia eodē die rome palmam percipiunt.

75 ¶Verolus: secundinus: serdulus & alii uiginti in aphrica ciuitate adrumeto passi sunt. 9. calen. martii.

76 ¶Sergius martyr i cesarea cappadocie passus est. vi. calen. martii: cuius ut di eitado gesta preclara habentur.

77 ¶Fortunatus presbyter: & felix cum aliis. 27. 4. calen. martii passi sunt.

78 ¶Baldomerus confessor uir dei quieuit in domino. 3. calen. martii. cuius sepulchrum crebris miraculis illustratur.

79 ¶Alexander: abundantius: & fortunio martyres ipso die passi sunt.

80 ¶Macarius & rufinus: iustꝰ & theophilus pridie cal. martii mrio coronãtur.

81 ¶Hermes & hadrianus martyres in ciuitate massile passi sunt cal. martii.

82 ¶Leo martyr eodem die passus est.

83 ¶Lucius episcopus: absalon & largus martyrio coronati sunt. vi. noñ. mar.

84 ¶Eusebius palatinus & alii nouẽ martyres. 3. noñ. martii palmã pcipiunt.

85 ¶Iulialis episcopus in ciuitate toleto claruit pridie nonas martii: qui ut ait ado apud eiusdem loci incolas famosissimus habetur.

86 ¶Quadragintaduo martyres in persida passi sunt. 6. idus martii.

87 ¶Gorgonius & firmus martyres eodẽ die palmam perceperunt.

88 ¶Petrus martyr i aphrica passus est pridie idus martii.

89 ¶Aphrodisius ꝯfessor eodẽ die quieuit.

90 ¶Patricius episcopus auernis claruit. 17. calen. aprilis.

91 ¶Quintꝰ: quintilus: quintilia & marcꝰ cum aliis. 9: martyres apud surrhentum passi sunt. 14. cal. aprilis.

92 ¶Leontius episcopus appolonii eodem die in christo dormiuit.

93 ¶Paulus cyrillus & eugenius martyres cum aliis quattuor. xiii. calen. aprilis palmas martyrii perceperunt.

94 ¶Lupicinus abbas in territorio lugduni quieuit in christo. xii. calen. aprilis cuius uita sanctitatis & miraculorum gloria insignis fuit.

95 ¶Saturninus episcopꝰ & alii nouẽ martyres in aphrica passi sunt undecimo calen. aprilis.

96 ¶Romulus: & secundolus martyres in mauritania pro christo passi sunt. 9. calen. aprilis.

97 ¶Seleucus confessor ipsa die apud syriam quieuit.

98 ¶Agapitus confessor eadem die i phrygia claruit.

99 ¶Cyrions martyr rome passus est octano calen. aprilis.

100 ¶Theodorus episcopus: ireneus diaconus: serapion: & amoniꝰ: lectores martyres apud pentapolim libye passi sũt septimo calen. aprilis.

101 ¶Alexander martyr in pãnonia triumphum obtinuit. 6. calen. aprilis.

102 ¶Castor & dorotheus martyres tarsi cilicie passi sunt. v. calen. aprilis.

103 ¶Dominus & uictor martyres thessalonice mrio coronantur. 3. cal. aprilis.

104 ¶Pastor episcopus palatinus eodẽ die aureliani claruit.

105 ¶Diodolus: anesiꝰ: felix: cornelia & ualeria: portꝰ & abdas martyres i aphrica passi sunt. xi. cal. aprilis.

106 ¶Venantius episcopus & martyr calẽ. aprilis palmam promeruit.

107 ¶Victor presbyter: & stephanus martyres eodem die in egypto passi sunt.

108 ¶Eugarius & benignus martyres coronas pcipiũt: i scythi a ciuitate thomis tertio nonas aprilis.

109 ¶Paucratius confessor ipso die apd tauromenium sicilie quieuit in xp̃o.

110 ¶Martiana nicanor: & appolonius martyres apud egyptum passi sunt nonis aprilis.

111 ¶Amphianus confessor eodem die apd cesaream lycie claruit.

112 ¶Timotheꝰ & diogenes martyres i macedonia palmas pceperũt. 8. idꝰ apri.

113 ¶Epiphanius episcopus: donatus presbyter: & alii. 14. apud aphricam passi sunt. 7. idus aprilis.

114 ¶Plensius presbyter eodem die in alexandria in christo quieuit.

115 ¶Apollonius presbyter: & alii. v. martyres apud alexandriam passi sunt. 4. idus aprilis.

116 ¶Domnus episcopus cum militibus. 8 martyres in dalmatia ciuitate salona passi sunt. 3. idus aprilis.

117 ¶Thallacus presbyter & cõfessor eudẽ die in pace quieuit.

118 ¶Constantinus episcopus oppido uapigo claret pridie idus aprilis.

119 ¶Euphemia uirgo & martyr idibus aprilis coronam percepit.

120 ¶Phronto abbas apud alexandriã claruit. 18. cal. maii. Cuius uita ut dicit ado sãcitate & miraculis extitit gloría.

121 ¶Proculus martyr: & donina uirgo cũ socius uirginibus ipso die interãns passi sunt.

122 ¶Petrꝰ diaconꝰ & hermogenes mr̃es apud aphricã passi sũt. 15. cal. maii.

123 ¶Heleus presbyter: paulus: & isidorꝰ monachi in ciuitate corduba eadem die martyrium perceperunt.

124 ¶Prefect⁹ presbyter & martyr in prefata ciuitate corduba passus ē.14.cal.maii.

125 ¶Hermogenes:caius:expeditus:aristonicus:rufus:galatas martyres uno die coronati sunt in armenia ciuitate mylitana scilicet.13.calen.maii.

126 ¶Vincētius martyr eodem die in hispania ciuitate cancoliberi passus est.

127 ¶Martianus confessor antisiodori quieuit.12.calen.maii.

128 ¶Vildisrius episcopus & confessor claruit octauo calen.maii.

129 ¶Euandius & hermogenes ciuitate lycausana martyrio coronāt.7.cal.maii.

130 ¶Castor & stephanus martyres tarsi cilicie passi sunt quinto calen.maii.

131 ¶Aphrodisius:charisipus:agapitus: & eusebius martyres.4.calen.maii palmas perceperunt.

132 ¶Apollinaris martyr eodem die in pannonia passus est.

133 ¶Saturninus & neopolus martyres.6.noñ.maii in carcere quieuerunt.

134 ¶Nicetius episcopus uienne claruit.5.nonas maii: qui fuit uir preclarissimus & nobilis:ut ait ado.

135 ¶Iouinianus lector & martyr antisiodori eodem die coronam promeruit.

136 ¶Heliodorus & uenustus cum aliis septuagintaq; in aphrica martyrio coronātur pridie noñ maii.

137 ¶Iuuenalis martyr noñ maii passus est.

138 ¶Stephanus & uictor atq; helladius episcopi apud egyptum passi sunt martyrium.8.idus maii.

139 ¶Trecenti & decem martyres in perside passi sunt.7.idus maii.

140 ¶Quartus & quint⁹ martyres:rome uia latina ad centumsulas palmas perceperunt sexto idus maii.

141 ¶Aquilinus & uictorianus martyres: quorum gesta habentur i syria prouincia passi sunt.17.calen.iunii.

142 ¶Isidorus eps trechas eodem die ǫeuit.

143 ¶Heraclius:paulus : & aquilinus cum alus duobus martyres passi sunt in ciuitate niueduno.16.calē.iulii.

144 ¶Polieuctus:uictorius:& donatus martyres apud cesaream cappadocie martyrium pertulerunt:12.calen.iunii.

145 ¶Secundinus martyr eodem die cordube passus est.

146 ¶Helena uirgo antisiodori claruit undecimo calen.iunii.

147 ¶Faustinus & timotheus ipso die rome passi sunt.

148 Epiticus & basileus episcopi in hispaniis clarent.10.calen.iunii.

149 ¶Innocentius martyr in portu romano passus est nono calen.iunii.

150 ¶Zoilus:seruulus:felix:siluanus & dioclees martyres apud histriam ipso die triumphum obtinuerunt.

151 ¶Pasicrates & ualentio martyres & alii duo simul coronati sūt.8.calen.iunii.

152. ¶Quadratus martyr.7.calē.iunii passus est:in cuius solēnitate sancti augustini sermones inueniuntur ad populum:ut dicit ado.

153 ¶Felicissimus:eradius:& paulinus martyres tuderti tuscie eodem die palmas percipiunt.

154 ¶Ragenulphus martyr in pago attebatensi passus est.6.calen.iunii.

155 ¶Libertus confessor eodem die apud aoconam dormit.

156 ¶Emilius:felix:mulier:priamus: & lucianus martyres in sardinia coronant quinto calen.iunii.

157 ¶Restitut⁹ martyr rome uia aurelia.4.calē.iunii passus est.

158 ¶Septem germani eodem die uia tyburtina passi sunt.

159 ¶Gabin⁹ & christol⁹ martyres turrib⁹ sardinie palmas obtinent.3.cal.iunii.

160 ¶Syrus & platin⁹ in antiochia eodē die per multa tormenta passi sunt.

161 ¶Crescentianus martyr turribus sardinie pridie calen.iunii coronā pcepit.

162 ¶Caprasius abbas monasterii lir:meñ. quieuit in christo calen. iunii.

163 ¶Aretius & dacian⁹ martyres rome passi sunt pridie noñ iunii.

164 ¶Amantius & alexander martyres in ciuitate niueduno martyrio coronantur octauo idus iunii.

165 ¶Petrus presbyter:eutychius:hieremias:& alii tres cordube passi sunt septimo idus iunii.

166 ¶Salustianus confessor apud sardiniaȝ sexto idus iunii claruit.

167 ¶Vincentius leuita & martyr in ciuitate agino passus est quinto id⁹ iunii.

168 ¶Zacharias martyr nicomedie passus est.4.idus iunii.

169 ¶Censurius confessor & episcopus qeuit in domino antisiodori die eodem.

170 ¶Lucian⁹ & crescentian⁹ martyres passi sunt in aphrica idibus iunii.

171 ¶Aurelian⁹ episcop⁹ & cōfessor lugduni dormiuit in dño.xvi.cal.iulii.

172 ¶Ducenti & sexagintaduo martyres:rome p̄ssi positi sunt uia salaria uetere ad cliuium cucumeris.xv.cal.iulii.

173 ¶Vulmar⁹ ꝯfessor admirande sctitatis & religionis uir ipso die qnieuit in pace.

174 ¶Adiutus p̄sbyter & confessor eodem die aureliani dormiuit in xp̄o.

175 ¶Baddulph⁹ abbas eodem die elaruit.

176 ¶Paulinus cyprian⁹: felix: & feliciana uirgines & martyres apd̄ ciuitatē thomis mf io coronanf.xii.cal.iulii.

177 ¶Rusti⁹ & martia uirgo martyres passi sunt in sicilia ciuitate syracusa undecimo calen.iulii.

178 ¶Qoiriac⁹ & apollinaris martyres eodem die in aphrica palmam suscipiūt.

179 ¶Maxentius presbyter & ɔfessor in pago pictauensi.vi.cal.iulii claruit.

180 ¶Perseueranda uirgo eodem die in domino requieuit.

181 ¶Benedicta uirgo in territorio senonico quieuit in pace.5.calen.iulii.

182 Coticus presbyter & leo subdiaconus passi sunt martyrium pridie cal.iulii.

183 ¶Ostianus eṗs & confessor: i territorio uiuarieñ.eodem die in dn̄o dormiuit.

184 ¶Epachrius monachus & ɔfessor i ciuitate engolisma elaruit cal.iulii.

185 ¶Theodoricus presbyter ipso die i territorio rhemensi feliciter quieuit.

186 ¶Saluius confessor eodem die in portu ualentianas elaroit.

187 ¶Monegunda uirgo apd̄ turoñ.obdormiuit in domino.vi.noñ.iulii.

188 ¶Tryphon & alii docenti mr̄es alexandrie passi sunt.v.noñ.iulii.

189 ¶Eulogius & euphemia:achaicus & demetrius mr̄es constantinopoli eodem die obtinuerunt triumphum.

190 ¶Domitius martyr apud syriam passus est.5.noñ.iulii: qui ut ait ado:uirtutibus suis multa incolis bn̄ficia prestat.

191 ¶Stephanus p̄sbyter:& leonn⁹ mr̄es rome passi sunt.v.idus iulii.

192 ¶Iustus & amicus episcopi: in domino quieuerunt in ciuitate lugduñ. pridie idus iulii.

193 ¶Phocatos episcopus ipso die in christo dormiuit.

194 ¶Eutropius:zozyma & bonosa sorores martyres:rome in portu passi sunt idib⁹ iulii.

195 ¶Philippus:zeno:narsis: & alii decem infantes eodem die alexandrie martyrio coronantur.

196 ¶Emilianus ɔfessor apud ciuitatē doroscoꝝ claruit.xv.cal.augusti.

197 ¶Sabinus: maximus: iulianus: macrobius:cassius & paula:cum aliis decez passi sont apud damascum decimotertio calen.augusti.

198 ¶Paulus diaconus & martyr in ciuitate corduba eodem die martyriū sūpsit.

199 ¶Iulia uirgo & martyr in ciuitate trechas passa est.xii.cal.augusti.

200 ¶Primitiua uirgo rome quieuit decimo calen.augusti.

201 ¶Octoginta & tres milites passi sunt in ciuitate amiternina .9.cal.augusti.

202 ¶Tiberius episcopus antisiodori quieuit.vi.cal.augusti.

203 ¶Symeon monachus ipso die in sicilia claruit.

204 ¶Peregrinus presbyter & confessor cuius beatitudinem miraculorum gloria testatur quieuit lugduni quinto calen.augusti.

205 ¶Vrsos episcopus antisiodori in christo dormiuit.5.calen.augusti.

206 ¶Democritus secundus & dionysius martyres in ciuitate sīnnada passi sunt pridie calen.augusti.

207 Hermelus martyr constantinopoli passus est.5.nonas augusti.

208 ¶Ephronius episcopus eodem die augustuduni quieuit.

209 ¶Petrus & iulian⁹ martyres cum aliis 18.rome passi sunt.7.idus augusti.

210 ¶Faustinos martyr apud mediolanum ip̄o die passus est tp̄re aurelii cōmodi

211 ¶Agapes uirgo quieuit i pace sexto id⁹ augusti.

212 ¶Gandericus episcopus & confessor in ciuitate cameraco tertio idus augusti elaruit.

213 Gratilianus & felicissima uirgo in urbe phalari passi sunt pridie id⁹ augusti.

214 ¶Macarius & iulianus eodem die in syria martyrio coronantur.

215 ¶Demetrius confessor in aphrica .xix. calendas septembr. dormiuit.

216 ¶Simplicianus episcopus quieuit i pace.xviii.cal.septembris.

217 ¶Marinus confessor in territorio bituricensi claruit.14.calen.septēbris.

218 ¶Bonosus:& maximianus martyres passi sunt.xii. calen. septembris quorum gesta ado dicit haberi.

219 ¶Martialis:epictetus:satorninus:aprilis & felix:com quibusdam eorum socius in portu romano martyriuz passi sunt.xi.calen.septembris.

220 ¶Hippolitus: qriac⁹ & archelaus martyres in presate urbis portu passi sūt. decimo calen.septembris.

221 ¶Minerous & eleazarus cum filiis.viii martyres eodez die lugduni gallie triumphum obtinuerunt.

222 ¶Fauianus eṗs ip̄o die quieuit i pace.

223 ¶Audoricus eṗus in ciuitate rothomageō.claruit.9.calen.septembris.

224 ¶Iulianus martyr & presbyter i prouincia syrie.8.cal.septē.passus est.

225 ¶Eleutheri⁹ eṗs antisiodori dormiuit. vii.calen.septembris.

226 ¶Marcellinus tribunꝰ & uxor eius mãmea: & filius ipsius ioãnes: & serapion clericus: & petrꝰ miles in ciuitate thomis. 6. calẽ. septẽb. martyrio coronãt

227 ¶Syaggeus episcopus eodem die augustoduni in pace dormiuit.

228 ¶Viuianus eps & ꝯfessor apud santonas claruit. 5. calen. septembris.

229 ¶Candida uirgo in pace quieuit. 4. calendas septembris.

230 ¶Niceas & paulus martyres i antiochia syrie eudem die passi sunt.

231 ¶Basila sancta i syrmio ipso die dormiuit in domino.

232 ¶Gaudentia uirgo rome claruit tertio calendas septembris.

233 ¶Sixtus eps capuanus primꝰ eiusdẽ urbis antistes apud ipsam ciuitatem uia aquaria dormiuit calẽ. septembris.

234 ¶Victurius episcopus eodem die cenomanis quieuit.

235 ¶Mansuetus episcopus i ciuitate tullo claruit tertio nonas septembris.

236 ¶Tres pueri martyres. s. rufinus: saluinus: & uitalicus: apud ancyram galatie passi sunt pridie nonã septembris.

237 ¶Magnus: castus: & maximꝰ martyres eodem die palmas percipiunt.

238 ¶Herculanꝰ martyr rome in portu passus est nonis septembris.

239 ¶Quintꝰ: archontiꝰ: & donatꝰ martyres eodẽ die capue triũphũ obtinuerunt.

240 ¶Cotidꝰ diaconꝰ i cappadocia urbe reate claruit. 8. idꝰ septembris.

241 ¶Amotiꝰ: theophilus: nemberius: & alii uigintiduo martyres alexãdrie passi sunt. 6. idus septembris.

242 ¶Timotheus & faustus ipso die antiochie coronas percipiunt.

243 ¶Hiacynthus episcopus: alexander & tyburtiꝰ martyres in sabinis miliario ab urbe. 50. passi sunt. 5. idꝰ septemb.

244 ¶Patiens confessor lugduni deponitur tertio idus septembris.

245 ¶Sacerdos episcopus lugduni gallie quieuit pridie idus septembris.

246 ¶Lycortꝰ eps mrõis claruit idibꝰ sept.

247 ¶Aper episcopus & confessor in ciuitate tullo quieuit i xp̃o. 17. calẽ. octob.

248 ¶Narcissus & crescentius martyres rome passi sunt. 15. calen. octobris.

249 ¶Valerianus: macriꝰ: & gordianꝰ eodẽ die i ciuitate noieduno mr̃io coronãt

250 ¶Socrates & stephanus martyres ipso die in britanniis palmas percipiunt.

251 ¶Trophiꝰ: & oceanꝰ: atq; eustorgius eps passi sunt martyriũ. 14. calẽ. octo.

252 ¶Sequanꝰ abbas & presbyter plurime institie uir in territorio lingonice ciuitatis quieuit in dño. 13. calẽ. octobr.

253 ¶Eustathiꝰ episcopꝰ uir magnarũ uirtutum eodem die turonis claruit.

254 ¶Dionysiꝰ & priuatꝰ martyres in phrygia passi sunt. 12. calẽ. octobr.

255 ¶Pamphilꝰ martyr rome passus est. xi. calen. octobr.

256 ¶Laudon episcopus in territorio ciuitatis constantie claruit. 10. cal. octobr.

257 ¶Siluanus confessor ipso die in territorio bituricensi quieuit.

258 ¶Liberiꝰ eps rome dormiuit. 9. cal. oct.

259 ¶Rusticus episcopus auernis quieuit i pace octauo calen. octobr.

260 ¶Lupus epus & anachorita assumptus apud lugdunum claruit. 7. cal. octob

261 ¶Senator martyr in ciuitate albana passus est. 6. calẽ. octob.

262 ¶Stacteꝰ ꝯfessor rome qeuit. 4. cal. oct.

263 ¶Salomon episcopus & confessor in ciuitate ianuis dormiuit i pace eodẽ die

264 ¶Eutychius episcopus: platus & heraclas mr̃es passi sũt i thracia. 3. ca. oct.

265 ¶Fraternus episcopus & confessor quieuit antisiodori die eodem.

266 ¶Areta martyr & alii quinq; & quattuor passi sunt rome. calen. octobr.

267 ¶Priscꝰ: crescẽꝰ: & euagriꝰ mr̃es i ciuitate thomis ipso die coronas prepunt.

268 ¶Verissimus: maxima & iulia sorores apud ꝓuinciã lusitanã i ciuitate belisapomia eodem die mr̃io triũpharunt

269 ¶Primus: quirilus: & secundariꝰ martyres antiochie passi sunt. 6. nonã. oct.

270 ¶Candidus martyr rome aduersus pileatum passus est. 5. nonã octob.

271 ¶Placidꝰ: eutychiꝰ: & alii. 30. martyres apud siciliã passi sunt. 5. nonã octobr.

272 ¶Apollinaris eps in galliis ciuitate ualẽtia eodẽ die quieuit: cuiꝰ uita uirtutibus insignis fuit: & mors nihilominꝰ signis & ꝓdigiis decorat tur dicit ado.

273 ¶Firmatus diaconus: & flauiana uirgo germani martyres eodem die antisiodori passi sunt.

274 Balbina uirgo rome quieuit i pace pridie nonã octobris.

275 ¶Marcellus presbyter: castus emilius: & saturninus martyres eodem die apud capuam passi sunt.

276 ¶Petrus martyr in ciuitate hispali passus est. 2. idꝰ octobr.

277 ¶Palatia scã eodem die ancone qeuit.

278 ¶Gislerius confessor quieuit i christo 7. idus octobr.

279 ¶Melanꝰ confessor rhedonis claruit. 5. idus octobris.

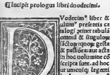
280 ¶Nicasius episcopus: & socii martyres in pago uilcasino ipso die passi sunt.

281 ¶Canici⁹ abbas eodē die ī scotia qeuit.
282 ¶Hedisti⁹ martyr apud rauēnā uia laurentina passus.4.id⁹ octobris.
283 ¶Eustathi⁹ presbyter ipso die in syria ī christo dormiuit.
284 ¶Epion p̄sbr̄ eodē die biturice claruit.
285 ¶Vilstidus episcopus & confessor eodē die quieuit in pace.
286 ¶Venantius abbas quieuit turonis tertio idus octobris.
287 ¶Marcellus hadrianus & marcus eodē die martyrio coronantur.
288 ¶Saturnin⁹ & lupus martyres passi sūt pridie idus octobris.
289 ¶Fortunatus martyr: rome uia aurelia passus est idibus octobris.
290 ¶Luphilus & fortunatus martyres ipso die capue passi sunt.
291 ¶Saturnin⁹ p̄sbyter: & nere⁹ cū aliis trecētis.lxv.passi sūt.17.cal.nouembris.
292 ¶Florētinus ep̄us ciuitate aurasica claruit: qui multis clar⁹ uirtutib⁹ in pace quieuit.xvi.calen.nouembris.
293 ¶Victor episcopus: alexander & marianus martyres ipso die passi sunt.
294 ¶Alexāder & uictor.xv.calen.nouembris martyrio coronantur.
295 ¶Beronicus & pelagia: & alii.xlix.ī antiochia syrie passi sūt.xiiii.cal.nouēb.
296 ¶Proculus & nicea mater ei⁹ ipso die ī ciuitate puteoli m̄rii palmā p̄cipiunt.
297 ¶Dasi⁹ zotic⁹: & caius cū.xii.militib⁹ apd̄ nicomediā passi sūt.xii.cal.nouē.
298 ¶Seuerianus episcopus eodē die burdigallis quieuit.
299 ¶Philippus episcopus: eusebi⁹ & hermes martyres apud andronopoli thracie passi sunt.xi.cal.nouembris.
300 ¶Vitalis confessor quieuit in christo.9.calen.nouembris.
301 ¶Hilarius ep̄s & confessor i ciuitate gauallis qeuit in pace.viii.cal.nouemb.
302 ¶Amandus: lucianus & florus cōfessores qeuerunt in pace.vii.cal.nouemb.
303 ¶Rusticus episcopus eodem die dormiuit in ciuitate nerbona.
304 ¶Florentius martyr apud tile castrum passus est.vi.calen.nouembris.
305 ¶Hiacynthus: quintus: felician⁹ & luci⁹ martyres i lucania prouincia passi sūt.4.cal.nouēbris.
306 ¶Ducenti & uiginti martyres apud aphricam passi sunt.3.calen.nouēbris.
307 ¶Seuerinus monachus de tyburtina ciuitate qeuit in xp̄o.cal.nouembris.
308 ¶Amanti⁹ ep̄s i galliis ciuitate rhedonis claruit pridie noñ.nouēbris. Cui⁹ uita sāitate & miraculis extitit gloriosa.
309 ¶Proculus martyr ipso die augustuduni passus est.
310 ¶Letus presbyter aureliani qeuit noñ. nouembris.
311 ¶Atticus confessor in aphrica quieuit. viii.idus nouembris.
312 ¶Vilebrordus episcopus in frixia deponitur.vii.idus nouembris.
313 ¶Victorius episcopus & ꝯfessor unduni quieuit.v.idus nouembris.
314 ¶Demetrius ep̄s: amanus diaconus: eustothius & alii uiginti martyres antiochie passi sunt.4.idus nouembris.
315 ¶Monitor ep̄s eodē die aureliani qeuit.
316 ¶Cunebertus ep̄s ī ciuitate agrippineñ deponitur pridie idus nouembris.
317 ¶Paternus martyr eodem die in territorio senonico passus est.
318 ¶Leo confessor in castello miliduno ipso die claruit.
319 ¶Valentinus: solutor & uictor m̄res rauēne passi sunt idibus nouembris.
320 ¶Mitrus martyr in prouincia ciuitate aquis eodem die passus est.
321 ¶Clementinus: theodorus: & philomenus martyres apud thraciā ciuitate heraclea passi sunt.xviii.cal.decembris.
322 ¶Rufinus: marcus: ualerius: & honoratus martyres in aphrica triumphum percipiunt.xvi.calen.decembris.
323 ¶Maximus episcopus & martyr rome passus ē p̄secutione maximiani: & posit⁹ est ad cimitꝫ tyburtiū.xiii.cal.decē.
324 ¶Simplicius ep̄s eodē die qeuit i pace.
325 ¶Māpelius & caius m̄res apud siciliā in ciuitate mesana passi sunt.xii.cal.decēb.
326 ¶Taurinus: salutor: & auentor eodem die martyrio coronantur.
327 ¶Pragmatius episcopus augustuduni claruit.x.calen.decembris.
328 ¶Rhodon p̄sbyter & cōfessor quieuit in pace in pago aspanio.9.cal.decēbris.
329 ¶Seuerinus monachus & solitarius eodem die parisius deponitur.
330 ¶Lucretia uirgo & martyr ciuitate emerita ipso die passa est.
331 ¶Felicissimus confessor apud perusium claruit.viii.calen.decembris.
332 ¶Erasmus martyr antiochie passus est. vii.calen.decembris.
333 ¶Amator episcopus augustuduni quieuit in domino.vi.calen.decembris.

Hi omnes & infiniti alii: quorū numerum & nomina solius dei sapiētia nouit: regnant in celis & cum christo gaudent in eternū. Cui⁹ regnum & imperium sine fine p̄manet in secula seculorum Amen.

Explicit liber undecimus.

¶ Incipit prologus libri duodecimi.

Vodecimꝰ liber & ultimꝰ presentis cathalogi ꝯtinet tabulã omniũ & singulorꝫ sãctorꝫ: quorꝫ gesta & passiões: aut acta in hoc uolumine cõscripta sunt. ad hoc ut unicuiqꝫ legenti facile occurrat: qđ querit. Circa quam tabulã & ipsiꝰ ordinem exponendũ. 7. sunt ꝯsideranda. ¶ Primũ: q̄ nomia sanctorꝫ seu festiuitatũ posita sunt in hac tabula ẜm ordinẽ alphabeti: uidelicet primo oia noia incipientia ab a. scđo a .b. tertio a .c: & sic p ordinẽ usqꝫ in finẽ: ita tñ q̄ etiã in ipsis noibus incipiẽtibꝰ ab aliq̄ lr̃a; erit idẽ ordo de ẜis lr̃a & de tertiis & de q̃rtis: & de oibus successiue usqꝫ in finem nois. Ita ut in noibꝰ que incipiũt ab una lr̃a primo ponant̃ noia: in q̄bꝰ ẜe uel tertie lr̃e sũt priores iuxta ordinẽ alphabeti. Et sic de oibus lr̃is usqꝫ in finẽ. uerbi gr̃a. In noibꝰ incipiẽtibus ab .a. primo ponunt̃ noia: in q̄bꝰ post .a. seq̄t̃ aliud .a. sicut aaron. Deinde nomina in q̄bꝰ post .a. sequit̃ .b. Et prio ponũt̃ illa noia: in q̄bus post .a. sequunt̃ .ba. si sũt. uel duplex .b. & .a. ut abbacub: abbas. Deiñ illa in q̄bꝰ post .a. sequunt̃ .bc. si reperiunt̃. Deinde illa in q̄bus post .a. sequunt̃ .bd. ut abdias: & sic usqꝫ in finẽ nomis. Talisqꝫ ordo seruat̃ in oibꝰ noibꝰ singularꝫ lr̃arꝫ alphabetis sicut manifeste appebit legenti tabulã ipsã. Hoc tñ scito: q̄ omittunt̃ diphthongi: y. loco .i. ponitur: & .h. infra dictiões p nihilo reputat̃: ad faciliorẽ querentiũ inuentionem. ¶ Secũdo sciendũ est: q̄ noia omniũ sãctorꝫ huiꝰ opis sunt posita in tabula p̄ticulariter singillatim & distincte. unde q̄uis i titulo capituli uel rubrica sint plures sci insimul cõiuncti: sicut multotiens occurrit aliqđ festuꝫ plurimorꝫ martyrꝫ uel scõrꝫ: quorꝫ noia ibidẽ sunt noiatim exp̄ssa: suis tñ locis tabule posita sunt diuisa & disticta ẜm lr̃as alphabeti. uerbi gr̃a. Sci martyres uerꝰ & securus qui simul uno capitulo ꝯp̄hendunt̃: noia tñ illorꝫ p se in tabula ponũt̃. s. nomẽ ueri sub lr̃a .u. & nomẽ securi sub lr̃a .a. Si uero noia aliquorꝫ scõrꝫ nõ exp̄sse i p̄senti ope sunt posita: tunc ponent̃ in tabula ꝯiunctim sub illa lr̃a: que eis melius ꝯueniat. s. uel sub lr̃a numeri: si numerꝰ scõrꝫ exprimat̃: uel sub lr̃a societatis illius sci: cui sunt copulati. uerbi gr̃a. Sci triginta martyres sine alicuiꝰ exp̄sso noie in uno capitulo sunt ꝯiuncti: nõ in tabula ponunt̃ triginta martyres sub lr̃a .t. Item sci martyres diodorꝰ & marianus & socii in eadẽ legenda ꝯscribunt̃: nõ in tabula ponit̃ diodorꝰ sub lr̃a .d. & marianus sub lr̃a .m. socii uero: quorꝫ nec noia: nec numerꝰ exp̄ssa sunt: ponunt̃ sub littera .a. sic: Socii diodori martyris: & sic de aliis. ¶ Tertio sciendũ est q̄ aliqui sci sunt: q nec in rubrica siue titulo capituli: nec in principio legende noiatim: nec sub noie societatis noiant̃: q tñ incidenter occurrunt infra legendã alterius sci: nec tñ alibi habẽt aliquod capitulũ spẽale. Et isti in oibus locis huiꝰ uolumis sunt signati infra legẽdã cruce nigra sic ✠. Et istorꝫ etiã nomia siue singulariter sint exp̄ssa siue sub certo numero nõ tñ noiatim: exp̄ssa ponunt̃ in tabula sub lr̃is ꝯgruentibꝰ eis. uerbi gr̃a In legenda bibiane uirgis & martyris occurrunt incidenter flauianus martyr & faustus martyr: & isti i eiꝰ capitulo signati cruce nigra ponunt̃ sub littera .f. Itẽ darfosa mater bibiane similiter in ipso capitulo noiata & signata cruce ponit̃ in tabula sub lr̃a .d. Itẽ in legenda iuliani & basilisse: in qua incidenter occurrũt uno loco .20. milites martyres & i alio loco .7. fr̃es: & isti signati cruce ponunt̃ in tabula suis locis. s. primi sub lr̃a .u & secundi sub lr̃a .s. & sic de aliis. Hoc adiecto: q̄ aliqui ex istis scis: qui intra aliorꝫ legendas ponunt̃ incidenter: aliq̄ñ in pluribꝰ legendis noiantur. Ne tñ in tabula i pluribꝰ locis ponant̃: signati sunt in illis locis in q̄bus de ipsis plenior mẽtio habet̃. ¶ Quarto aduertendũ est: q̄ posito noie sci in tabula ponit̃ locus: ubi iueniri debet. Et hoc dupliciter. Nam primo ex p̄te dextra legentis: que est in sinistra libri signatũ est quoto libro: & quoto capitulo libri scũs ille uel legenda debeat inueniri. uerbi gr̃a. Aaron sacerdos: qui est primꝰ in tabula libro .6. capitulo .30. Ex parte uero sinistra legentis: que est dextra libri signatum ẽ: quo die: cuiusqꝫ mẽsis scũs ille occurrit: indictibus i supiori margine desup existentibꝰ. Et sic poterit inueniri: uel in libro uel in calendario conscriptus. Sicut aaron sacerdos: ubi scriptuꝫ est ex parte dextra calẽ. iulii: quo die festum eius occurrit. Sciendũ tñ est: q̄ sci illi: quorum gesta in libro .xi. scripta sunt p maiore p̄te nullũ certũ diẽ anni determinatũ habẽt pro suo festo: sicut supius dictũ est. Et ideo istorꝫ noia in tabula nihil habẽt signatuꝫ ex parte sinistra uidelicet diẽ festi. Sed ex parte dextra habẽt librꝫ & capitulũ libri signatũ. Et similiter alii plures sci aliorꝫ librorum: quorꝫ gesta q̄uis sub certis diebus anni sint posita p̄pter aliquã ex causis supra i p̄logo assignatis: tñ dies obitus uel passionis illorꝫ nusq̄ reperiũt̃. Ideo q̄ isti tales ex p̄te sinistra nihil habẽt signatũ sicut appet ipsã tabulã

ꝯsiderāti. ❡ Quinto sciēdū est: q̄ sūt aliq̄ sci de qb' nihil aliud potuit īuenire: nisi noia illorū & dies passiōis uel mortis solūmodo in martylogio descripta. Et isti oēs supius cōprchēsi sūt sub ultimo capitulo. xi. libri: ut aūt isti facilius īueniri possint: sciēdū est q̄ capim lm̄ illud ultimum diuisū ē p paragraphos. Et isti signati sūt per suos numeros eorum idice i supiori margine desup existēte: ut patet īspiciēti. Tales ergo sci qui sunt in libro capl'o ultio signati sūt ī tabula isto modo: uidelicet q a pte sinistra habēt dies eorū festiuos sicut habent alii. A pte uero dextra signati sunt p libros: & capl'a & para. uerbi grā. Ioānes p̄sbr̄ libro. xi. capl'o ultio para. 40. & theodor' eps libro. xi. cap. ultio pag. 100. Et sic de aliis. ❡ Sexto est aduertēdum: q̄ ut sciat quis scūs i tabula noiat' ē prim' in p̄ncipio legende expressus: uel quis s̄s aut primo ꝯiunctus: uel quis īcidenter ī ista legēdam requirēdus: talis ordo ī tabula ponet. Nam oēs illi sci qui statim ī ipo principio capituli uel legēde ponūt habēt ante se sic. ❡. Illi uero qui sario uel cōiunctim ī eodē principio scribunt: habent ante se sic. ❡. illi qui sunt infra legendā uel capl'm incidēter insiti habebunt in tabula ante se pagrapbū sic. ❡. Illi uero sci de quibus nihil inuenitur nisi dies festi & noia solūmodo q sunt in ultimo capitulo. xi. libri habebunt ante se in tabula pagraphum sic. ❡. qui paragraphi diuersis coloribus possent ēt fieri. Et per talia signa cognoscere quisq̄ pōt: ubi uel qualiter sanctorū gesta quorū noia sunt in tabula debeāt inueniri. ❡ Septimo sciendū est: quia sicut continetur supra in prologo. xi. libri credēdum ē: plures esse scōs: quorū gesta & passiones post opus istud pfectū aut mihi aut posteris apparerēt: qd propter scōrū infinitatē & librorū numerositatē facile satis esset. Itē forte futurum est p successiōes tpm sanctos aliquos per militantem ecclesiā canonizandos: & scōrū catalogo conscribendos: cū manus dñi non sit abreuiata: que in terris homines de nouo sctificare & in celis multiplicare potest. Si talium igitur gesta in presenti addicienda forent uolumine eorū quoq̄ nomina in tabola essent apponēda. Sed talia nomina litterarū ordinē alphabeti excepta prima littera seruare nō possent. Et ideo in tabula ista p' singulas litteras alphabeti aliqd spacium dimittetur: ubi noia sanctorū illorū addici possint: quorū gesta presenti uolumini contigeret de nouo conscribi.

❡ Explicit prologus.

❡ Incipit tabula uidelicet liber duodecimus.

Tempore		Libro	Capitolo	Paragrapho
	Et primo ponūt nomina icipientia ab .A.			
cal. iulii	❡ Aaron sacerdos	vi	xxxi	
cal. iulii	❡ Aaron martyr	vi	xxxv	
18. cal febr.	❡ Abbacucb pphe.	ii	lxxviii	
14. cal. feb.	❡ Abbacuch mar.	ii	c	
	❡ Abbas qdā scūs	xi	cii	
3. id' mar.	❡ Abbatis. q̄dā uir.	iii	clxxxxvi	
pd. cal. apl.	❡ Abdas martyr	xi	ultimo	105
ii. cal. maii	❡ Abdecalias episcopus & martyr	iiii	lxxi	
9. cal. ianu.	❡ Abdias ppheta	i	lxxxvi	
	❡ Abdias episcop'	ix	cxvi	
	❡ Abdon iudex	viii	xiii	
3. cal. aug.	❡ Abdon martyr	vi	clviii	
	❡ Abel iustus mar.	ii	iiii	
	❡ Abesan iudex	viii	xi	
	❡ Abibon discipu.	vii	xvi	
8. cal. mar.	❡ Abilius eps	iii	cxliii	
	❡ Abrahā pr̄iarcha	ii	lxxxviii	
6. no. mar.	❡ Absalon martyr	xi	ultimo	85
13. cal. mar.	❡ Abundi' martyr	xi	ultimo	79
4. id' decē	❡ Abundi' martyr	i	liiii	
7. cal. sep.	❡ Abundi' martyr	vii	cxvi	
7. id' mar.	❡ Acacius martyr	iii	clxxxv	
10. cal. iulii	❡ Acacius martyr	v	cxxxvii	
13. cal. oct.	❡ Acacius	viii	lxxxxiii	
10. cal. maii	❡ Acepsima eps m̄.	iiii	lxxviii	
6. noñ. iulii	❡ Acestus martyr	vi	xli	
5. noñ. iulii	❡ Achaicus martyr	xi	ultimo	189
pd. idus no.	❡ Achias propheta	x	ii	
7. id' nou.	❡ Achilas eps	x	xxiiii	
	❡ Acontius ꝯfessor	xi	ciii	
7. id' mar.	❡ Actius martyr	iii	lxxxv	
	❡ Adam pater	iii	ii	
3. cal. sept.	❡ Adauct' martyr	vii	cxxxv	
	❡ Adauct' martyr	xi	xxx	
7. cal mai i	❡ Adelbert' eps m̄.	iiii	lxxxvii	
8. cal. ianu	❡ Adiutus cōfessor	ii	iii	
6. cal. febr.	❡ Adiutus abbas	iii	xxxi	
noñ. feb.	❡ Adiutus eps	iii	lxxxvi	
6. cal. febr.	❡ Adiutus martyr	xi	ultimo	59
15. cal. iulii	❡ Adiutus p̄sbyter	xi	ultimo	74
3. cal. decē.	❡ Aduent' domini in carnem	i	i	
3. cal. decē.	❡ Aduētus domini ad iudicium	i	ii	
3. cal. decē.	❡ Aduent' domini speciales	i	iii	
5. cal. octo.	❡ Adulph' martyr	viii	cxxv	
idi. febr.	❡ Agabus ppheta	iii	cxviii	
3. calē. maii	❡ Agab' eps & m̄.	iiii	c	
3. noñ. apl.	❡ Agapes uir. & m̄.	iiii	xxvii	
pd. id' aug.	❡ Agapes martyr	vii	lv	
6. id' aug.	❡ Agapes uirgo	xi	ultimo	211
15. cal. mar.	❡ Agapes uirgo	xi	ultimo	67
10. ca. mar.	❡ Agapitus papa	iiii	lxxvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
13.cal. iun.	¶ Agapitus martyr	v	xxi	
8.id⁹ aug.	¶ Agapit⁹ diaco⁹ m̄	vii	xxx	
13.cal. sep.	¶ Agapitus mr̄	vii	lxxiii	
9.cal. apri.	¶ Agapitus ꝯfessor	xi	ultimo	9
4.cal. ma.	¶ Agapitius mr̄	xi	ultimo	15
	¶ Agapitus ep̄s	xi	ix	
no. febr.	¶ Agatha uirg.&m̄	iii	lxxxiiii	
7.id⁹ decē.	¶ Agathon martyr	i	xxxvii	
	¶ Agathon abbas	i	xxxviii	
16.cal. mar.	¶ Agathon martyr	iii	cxxiiii	
idi. apri.	Agathonica mar.	iiii	xlix	
4.non. iulii	¶ Aggens ꝓpheta	vi	li	
p̄d.no. ian.	¶ Aggeus martyr	xi	ultimo	27
7.id⁹ mar.	¶ Aggius martyr	iii	clxxxv	
calē. sep.	¶ Agilus abbas	viii	xiii	
p̄d. id⁹ ma.	¶ Aglaia scimōialis	iiii	clxv	
19.cal. ian.	¶ Agnellus abbas	i	lxvii	
	¶ Agnellus ep̄s	iii	lxxxv	
	¶ Agnellus ep̄s	iii	lxxxv	
12.cal. febr.	¶ Agnes uirgo &m̄	ii	cvii	
5.calē. feb.	¶ Agnes secundo	iii	xxxiii	
p̄d.no. nou.	¶ Agricola martyr	x	xxi	
17.cal. ian.	¶ Agricola martyr	xi	ultimo	
	¶ Agrippa ꝯfessor	xi	lxxix	
	¶ Agrippinus ep̄us	xi	vi	
	¶ Aimon ꝯfessor	xi	cxviii	
calē. dec.	¶ Albanus mr̄	i	xvi	
11.cal. iul.	¶ Albanus mr̄	v	cxxxii	
11.cal. iul.	¶ Alban⁹ ep̄s & mr̄	v	cxxxiii	
4.no. iun.	¶ Albina martyr	v	lxxvii	
cal. mar.	¶ Albinus ep̄a	iii	clxiiii	
no. feb.	¶ Albuinus ep̄s	iii	lxxxv	
4.no. nou.	¶ Alcindinus mr̄	x	xiii	
	¶ Alcippiades mr̄	xi	xiiii	
5.cal. febr.	¶ Aldegūdis uirgo	xi	ultimo	45
p̄d. id⁹ dec.	¶ Alexander mr̄	i	xii	
14.ca. mar.	¶ Alexander mar.	iii	xxxiiii	
4.cal. mar.	¶ Alexāder ep̄s&ꝯ.	iii	clui	
7.id⁹ mar.	¶ Alexander mar.	iii	clxxxv	
6.id⁹ mar.	¶ Alexander mr̄	iii	clxxxvii	
5.idus mar.	¶ Alexander mr̄	iii	xci	
15.cal. apri.	¶ Alexāder ep̄s m̄	iii	ccvi	
5.cal. apri.	¶ Alexander mar.	iiii	ix	
8.calē. maii	¶ Alexander mar.	iiii	lxxxiiii	
5.no. maii	¶ Alexāder pa.&m̄	iiii	cxviii	
4.cal. iun.	¶ Alexander mr̄	v	lxiii	
4.non. iun.	¶ Alexander mar.	vi	lxxvii	
6.id⁹ iulii	¶ Alexander mar.	vi	lxxvii	
12.cal. aug.	¶ Alexander mr̄	vi	cxxii	
7.cal. sept.	¶ Alexander mar.	vii	cxviii	
5.cal. sept.	¶ Alexāder ep̄s&ꝯ.	vii	cxxx	
11.cal. octo.	¶ Alexāder ep̄s&m̄	viii	cii	
5.idus feb.	¶ Alexander mar.	xi	ultimo	55
3.ca. mar.	¶ Alexander mr̄	xi	ultimo	7
6.cal. apri.	¶ Alexander mar.	xi	ultimo	101
8.idus iun.	¶ Alexander mar.	xi	ultimo	164
5.idus sept.	¶ Alexander mar.	xi	ultimo	43
6.cal. nou.	¶ Alexander mr̄	xi	ultimo	295

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
15.cal. nou.	¶ Alexāder martyr	xi	ultimo	94
9.cal. ma.	¶ Alexandria mar.	iiii	clxxxi	
	¶ Alexandrini ep̄i	xi	vi	
16.ca. aug.	¶ Alexius ꝯfessor	vi	cvii	
cal. ianu.	¶ Almachius mar.	i	xxxi	
3.no. nouē.	¶ Alpaides uirgo	x	xx	
p̄d. cal. iul.	¶ Alpinianus p̄sbr̄	vi	xxx	
p̄d. ca. iann.	¶ Altinus ep̄s	ii	xxv	
8.idus feb.	¶ Amandus ep̄s	iii	c	
7.cal. nou.	¶ Amandus martyr	xi	ultimo	502
4.idus iun.	¶ Amantius martyr	v	ciiii	
p̄d. no. nou.	¶ Amantius presbr̄	x	xxii	
4.idus feb.	¶ Amātius martyr	xi	ultimo	57
8.idus iun.	¶ Amātius martyr	xi	ultimo	164
p̄d. no. nou.	¶ Amantius ep̄s	xi	ultimo	508
15.cal. decē.	¶ Amanus ep̄s	x	lxxi	
7.id⁹ nouē.	¶ Amaranth⁹ mar.	x	xxxv	
	¶ Amata uirgo	xi	lv	
cal. maii	¶ Amator episcop⁹	iiii	cxiii	
6.cal. decē.	¶ Amator episcop⁹	xi	ultimo	555
idib⁹ sep.	¶ Amatus presbr̄	viii	lxxiii	
4.id⁹ nouē.	¶ Amat⁹ diacon⁹ m̄	xi	ultimo	514
7.id⁹ decē.	¶ Ambrosi⁹ episcopus doctor	i	xxxvi	
p̄d. no. apri.	¶ Ambrosi⁹ diac⁹ ꝯ.	iiii	xxxi	
17.cal. nou.	¶ Ambrosius ep̄s	ix	lxxv	
	¶ Ambrosius ꝯfes.	ix	lxxvi	
4.no. nouē.	¶ Ambrosi⁹ abbas	x	xv	
4.no. octo.	¶ Amelius martyr	ix	xxi	
4.no. octo.	¶ Amicus epicop⁹	ix	xxi	
p̄d. idus iul.	¶ Amicus episcop⁹	xi	ultimo	192
15.cal. ianu.	¶ Amon martyr	i	lxxviii	
5.idus febr.	¶ Amon martyr	xi	ultimo	56
p̄d. idus de.	¶ Amonaria m̄	i	lxiii	
p̄d. idus de.	¶ Amonaria m̄	i	lxiii	
15.cal. febr.	¶ Amonius martyr	ii	xcvii	
5.idus feb	¶ Amonius ꝯfessor	iii	cix	
16.cal. mar.	¶ Amonius martyr	iii	cxxiiii	
4.non. maii	¶ Amonius martyr	iiii	cxx	
	¶ Amonius abbas	iiii	xviii	
4.cal. decē.	¶ Amonius martyr	x	cxv	
p̄ die id⁹ feb.	¶ Amoni⁹ infans m̄	xi	ultimo	60
7.cal. apri.	¶ Amonius martyr	xi	ultimo	100
6.idus feb.	¶ Amonius martyr	xi	ultimo	241
3.cal. decē.	¶ Amos egypti⁹ ab.	i	vi	
p̄d. ca. apr.	¶ Amos propheta	iiii	xvi	
p̄d. ca. apri.	¶ Amos abbas	iiii	xvii	
no. april.	¶ Amphianus	xi	ultimo	iii
	¶ Amphilacus ep̄s	xi	cxxviii	
	¶ Amplei⁹ discipu.	vi	c	
	¶ Ampliat⁹ discip.	vi	c	
3.idus iulii	¶ Anaclet⁹ pa.& m̄	vi	xcv	
17.ca. iann.	¶ Ananias puer	i	lxxi	
8.cal. febr.	¶ Ananias discipu.	iii	xxi	
11.cal. mar.	¶ Ananias ep̄s & m̄	iiii	lxxi	
8.cal. ianu.	¶ Anastasia martyr	ii	ii	
7.idus ian.	¶ Anastasius mr̄	ii	lii	
11.cal. febr.	¶ Anastasius mar.	ii	cxiii	

Tempore		Li.	Capitulu	Pa:
	Anastasiꝰ ɔfessor	ii	cxiiii	
5.cal.maii	Anastasius papa	iiii	lxxxxi	
3.cal.iulii	Anastasius mar.	vi	xxiiii	
12.cal.sep.	Anastasius mar.	vii	lxxxviii	
6.cal.sep.	Anastasius mar.	vii	cxxiiii	
7.idus iulii	Anatolia uirg.m̄.	vi	lxxiii	
6.idꝰmartii	Anatolius epūs	iii	clxxxix	
8.cal.iulii	Ancelas martyr	vi	iiii	
cal.maii	Andeolus martyr	iiii	cxi	
8.cal.octo.	Andochius mar.	viii	cxvi	
5.noñ.maii	Andoenus epūs	iiii	cxxx	
	Andragasyna	iii	cviii	
p̄d.cal.dec.	Andreas apl̄us	i	viii	
idi.maii	Andreas martyr	v	iiii	
	Andreas eremita	v	cviii	
	Andronicꝰ discip.	vi	c	
5.idꝰ octo.	Andronicus mar.	ix	li	
4.no.noué	Anepotisthus mr̄.	x	xiiiᵃ	
p̄d.cal.apl.	Anesius martyr	xi	ultimo	105
3.cal.octo.	Angeli sancti	viii	cxxx	
4.no.octo.	Anianus epūs	ix	xixi	
15.cal.maii	Anicetꝰ papa & m̄.	iiii	lvii	
4.no.maii	Anna martyr	iiii	cxx	
7.cal.aug.	Anna mater dn̄e	vi	cxxxix	
	Anna mat samue.	vii	lxxxi	
cal.sep.	Anna ꝑphetissa	viii	xvi	
8.cal.aplis	Annunciatio uirginis marie	iii	ccxxv	
9.cal.iunii	Anolinus martyr	v	xxxviii	
cal.decē	Ansanus martyr	i	xiiii	
3.noñ.apl.	Anselmus eps	vi	lvi	
	Anselmus ɔfessor	vi	lvii	
3.no.ianua.	Antherꝰ papa mr̄.	ii	xxxvii	
14.cal maii	Antias martyr	iiii	lxi	
3.noñ.sep.	Antidius epūs m̄.	viii	xxxii	
5.cal.maii	Antimꝰ eps & mr̄.	iiii	xcii	
5.idꝰ maii	Antimꝰ p̄sb.& m̄.	iiii	cliiii	
5.cal.octo.	Antimus martyr	viii	cxxiii	
	Anthinodorus	xi	xxvi	
	Antiocheni ep̄i	xi	vii	
idibꝰoct.	Antiochus epūs	ix	lxviii	
9.cal.aug.	Antiogenus mar.	vi	cxxxii	
12.cal.dec.	Antipas p̄sbr̄.m̄.	x	lxxxvii	
8.idꝰfebr.	Antholianus ma.	xi	ultimo	51
idi.iulii	Antonias discip.	vi	c	
3.cal.maii	Antonia uirgi.m̄.	iiii	c	
4.no.maii	Antonia uirgi.m̄.	iiii	cxxiii	
16.cal.mar.	Antoninus mar.	iii	cxxiiii	
11.cal.sept.	Antoninus mar.	vii	xciiii	
4.no.septē.	Antoninꝰ p̄sb.m̄.	viii	xxiiii	
3.no.septē.	Antoninꝰ puer m̄.	viii	xxxiiii	
	Antoninus epūs	viii	cviii	
p̄d.cal.oct.	Antoninus mar.	viii	cxxxiii	
4.no.nouē.	Antoninꝰ mar.	x	xiii	
7.idꝰ ianu.	Antoninꝰ p̄sb.m̄.	ii	iii	
16.cal.feb.	Antonius abbas	ii	xcii	
6.cal.maii	Antonius martyr	iiii	lxxxix	
idi.iunii	Antonius ɔfessor	v	cxi	

Tempore		Li.	Capitulo.	Pa.
4 cal.aug.	Antonius martyr	vi	clvii	
	Antoniꝰ mōachꝰ	xi	cxvi	
idibꝰiul.	Apelles discipulꝰ	vi	c	
	Apelles ɔfessor	xi	xl	
17.cal.oct.	Aper episcopus	xi	ultimo	7
	Apius confessor	xi	xx	
16.cal.maii	Apodemus mar.	iiii	lvi	
10.cal.aug.	Apolliaris eps m̄	vi	cxxviii	
	Apolliaris eps ɔ.	vi	cxxix	
10.cal.sep.	Apollinaris mr̄.	vii	xcv	
	Apollinaris epūs	xi	cxxii	
4.cal.maii	Apollinaris mr̄.	xi	ultimo	132
11.cal.iulii	Apollinaris mar.	xi	ultimo	178
3.noñ.oct.	Apollinaris epūs	xi	ultimo	272
	Apollo discipulꝰ	vi	c	
5.idꝰfebru.	Apollonia uir.m̄	iii	cvii	
16.cal.mar	Apollonius mar.	iii	cxxii	
8.idꝰ.mar.	Apollonius mar.	iii	clxxxiii	
4.idus apl.	Apolloniꝰ p̄r.m̄.	iiii	xliii	
14.cal.maii	Apollonius senator martyr	iiii	lxii	
	Apolloniꝰ abbas	iiii	lxiii	
	Apolloniꝰ ɔfessor	iiii	lxiiii	
4.cal.aug.	Apollonius mar.	vi	clvii	
	Apolloniꝰ ɔfessor	xi	xv	
noñ.apl.	Apolloniꝰ mar.	xi	ultimo	110
4.idus apl.	Apolloniꝰp̄sb.m̄	xi	ultimo	135
8.idus maii	Appitio sc̄ti michaelis archāg.pa	iiii	cxl	
17.cal.nou.	Appitō sc̄i mi.sa	ix	lxxi	
no.aug.	Aphra martyr	vii	xxviii	
11.cal.sep.	Aprilis martyr	xi	ultimo	219
idibus mar.	Aphrodisius mr̄.	iii	cci	
11.cal.apl.	Aphrodisius eps	iii	ccxviii	
p̄d.idꝰmar.	Aphrodisiꝰ ɔfest.	xi	ultimo	89
4.cal.maii	Aphrodisius mr̄.	xi	ultimo	131
4.no.febr.	Aprontanus mr̄.	iii	lxxiiii	
3.idus febr.	Apuleꝰ martyr	iii	cxiii	
noñ.oct.	Apuleus martyr	ix	xxx	
10.cal.febr.	Aquila uxor leueriani martyr	iii	[illegible]	
8.idus iulii	Aquila discipulꝰ	vi	cviii	
cal.aug.	Aquila martyr	vii	[illegible]	
9.cal.aug.	Aquilina martyr	vi	cxxxi	
p̄d.no.ian.	Aquilinus mar.	ii	liiii	
p̄d.no.febr.	Aquilinus mar.	iii	lxxxii	
16.cal.aug.	Aquilinus mar.	vi	cx	
17.cal.iunii	Aqlinꝰeps & mr̄.	xi	ultimo	141
16.cal.iunii	Aquilinus mar.	xi	ultimo	143
	Arabianꝰ ɔfessor	xi	xiii	
	Aram pater	i	vi	
p̄d.idus ian.	Archadius mar.	ii	xvii	
idi.nou.	Archadius mar.	x	viii	
10.cal.sep.	Archelaus mar.	xi	ultimo	120
9.cal.maii	Archileꝰdiac.m̄.	iiii	lxxxiii	
4.idꝰ maii	Archileus mar.	iiii	clv	
	Archilocus epūs	xi	lxxviii	
4.cal.april.	Archiminus mr̄.	iiii	[illegible]	1

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	Demetrius eps	xi	vi	
8.cal. ian.	Demetrius mar.	xi	ultimo	20
5.non.iul.	Demetrius mar.	xi	ultimo	189
19.cal.sept.	Demetrius pfes.	xi	ultimo	215
4.idus nou.	Demetrius eps m	xi	ultimo	514
pd.ca.aug.	Democritus mar.	xi	ultimo	[illegible]
pd.ca. aug.	Deodata martyr	vi	clx	
	Deodoricus eps	xi	lxvi	
10.cal.iun.	Desiderius eps m	v	xxxi	
10.cal.iun.	Desiderius eps m	v	xxxii	
13.ca. octo.	Desiderius mar.	viii	xciii	
5.idus febr.	Desiderius eps	xi	ultimo	58
16.cal.ian.	Deusdedus martyr	i	lxxiii	
	Didachus eps	xi	lxxii	
	Didymus pfessor	xi	xxxvii	
	Didymus senex	xi	xxxviii	
pd id' aug.	Digna martyr	vii	liiii	
	Diocles pfessor	xi	liii	
9.cal.iun.	Diocles martyr	xi	ultimo	150
pd.cal.apr.	Diodolus martyr	xi	ultimo	105
cal.dec.	Diodor' pibr m.	i	xii	
	Diodorus eps	i	xiii	
	Diogenes pfessor	xi	lxxvi	
8.id' april.	Diogenes martyr	xi	ultimo	112
pd.id' aug.	Diomeda mar.	vii	lv	
8.id' dece.	Dionysia martyr	i	xxxv	
pd.id' dece.	Dionysia martyr	i	lxiii	
idib' ma.	Dionysia uir. & m	v	liii	
	Dionysius eps	i	lxxx	
7.cal.ianu.	Dionysi' papa m.	i	v	
16.cal.mar.	Dionysius martyr	ii	cxxiiii	
17.cal. apr.	Dionysius mar.	iii	cciii	
6.id' april.	Dionysius eps	iiii	xxxvii	
4.idus ma.	Dionysius pfessor	iiii	clviii	
pd id' ma.	Dionysius mar.	iiii	clxx	
8.cal.iun.	Dionysius eps	v	xlii	
4.cal.aug.	Dionysius mar.	vi	clvii	
3.id' augu.	Dionysius mar.	vii	ii	
8.cal.septe.	Dionysius mar.	vii	cxii	
5.non.octo.	Dionysi' eps & m	ix	xvi	
7. id' octo	Dionysi' eps & m	ix	xli	
11.cal.dece.	Dionysi' eps & p.	x	lxix	
6.idus feb.	Dionysius mar.	xi	ultimo	55
pd.ca. aug.	Dionysius mar.	xi	ultimo	[illegible]
12.cal.octo.	Dionysius mar.	xi	ultimo	[illegible]
19.cal. ian.	Dioscorus mar.	i	lxviii	
5.cal.mar.	Dioscorus mar.	iii	cli	
15.cal.iun.	Dioscorus mar.	v	xi	
8.cal. apri.	Dismas pfessor.	iii	ccxxviii	
idib' iul.	Diuisio apostolo.	vi	xcix	
5.cal.dece.	Diuus martyr	x	cxv	
cal.iul.	Dominicus abbas	vi	xxxix	
8.cal.iul.	Dominicus mar.	v	cxxxiii	
non.aug.	Dominicus pfes.	vii	xxii	
7.id' mar.	Domitianus mar.	iii	clxxxv	
cal. aug.	Domitianus mar.	vii	x	
4.cal.ianu.	Domitianus pfes.	xi	ultimo	[illegible]
3.no.ian.	Domitius mar.	xi	ultimo	[illegible]

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
7.id' mar.	Domnus martyr	iii	clxxxv	
	Domnus eps pfes.	xi	vii	
	Domnus eps pfe.	xi	ix	
3.id' apri.	Domnus eps mr	xi	ultimo	116
16.cal.aug.	Donats martyr	vi	cx	
9.cal.ian.	Donatian' mar.	v	xxxvii	
8.idus sep.	Donatian' eps m	viii	xliiii	
5.cal.augu.	Donatilla uir. m	vi	clix	
pd.no.feb.	Donatus martyr	iii	lxxxii	
cal.mar.	Donatus martyr	iii	clxv	
7.id' aug.	Donat' eps & mr	vii	xxxiii	
7.id' aug	Donatus eps & p.	vii	[illegible]	
14.cal.sep.	Donatus pibr pf.	vii	xxviii	
10.cal.sep.	Donatus martyr	vii	[illegible]	
pd. id' dce.	Donatus martyr	xi	ultimo	6
13.cal.mar.	Donatus martyr	xi	ultimo	69
7.idus apr	Donat' pibr mr	xi	ultimo	115
12.cal.iunii	Donatus martyr	xi	ultimo	144
non. sep.	Donatus martyr	xi	ultimo	259
19.cal.ma.	Domna uir.& m.	xi	ultimo	121
12.cal.ma.	Domnus pfessor	iiii	lxix	
7.id' octo.	Domnus martyr	ix	xlii	
5.cal.april.	Domnus martyr	xi	ultimo	105
8. idus feb.	Dorothea uir. m.	iii	xi	
	Dorothea uirgo	iii	xii	
5.non.sept.	Dorothea uir. m.	viii	xxix	
5. idus sep.	Dorotheus mar.	viii	lv	
5.idus sept.	Dorothe' abbas	viii	lvi	
	Dorotheus epe	xi	vii	
6.cal.april.	Dorotheus mar.	xi	ultimo	102
10.cal. iul.	Draconarius mr	v	cxxxvii	
19.cal.ian.	Drusus martyr	xi	ultimo	9
8.cal.ianu.	Ducente uirgies m	ii	i	
3.no.iun.	Ducenti mres	v	xxx	
10.cal.ma.	Duceti.50 cliciim	iiii	lxxviii	
8.cal. dece.	Duceti milites m	x	ciii	
5.non. iul.	Ducenti socii try phonis martyres	xi	ultimo	188
17.cal.nou.	Duceti &.70.m.	ix	lxxiii	
cal.mar.	Duceti &.62.m.	iii	clxii	
15.cal.iul.	Duceti &.62.m.	xi	ultimo	172
5.cal.nou.	Ducenti &.20.m.	xi	ultimo	206
	Due uirgies mar.	xi	xxix	
8.cal. apri.	Duls uirgo & m.	iii	ccxxx	
7.idus sep.	Dunstanus eps	viii	xlix	
17.ca.nou.	Duo fratres saty risui martyres	ix	lxxiii	
4. idus ian.	Duo iuuenes m.	ii	lx	
	Duo monachi m.	xi	cxii	
	Duo nepotes xpi	xi	i	
4.non. feb.	Duo pueri mar.	iii	lxxv	
16.cal.iun.	Duo so.heraclii m	xi	ultimo	143
7.cal.febr.	Duodecim disci puli policarpi m	iii	xxiiii	
	Duodeci pfrarc.	iii	xcvi	
10.cal.apr.	Duodeci ifrates m	iii	ccxxi	
14.cal.iun.	Duodeci mfres m	v	xvi	
	Doodeci apostoli	vi	xcix	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
10.cal.sep.	¶ Duodecim mar.	vii	c	
cal. sep.	¶ Duodeciȝ fr̃es m̃	viii	xix	
12.cal.nou.	¶ Duodeci mili.m̃.	xi	ultimo	297
14.cal.sep.	¶ Duomilia 597.m̃	vi	lxxvi	
	.E.			
15.cal.aplis	¶ Eadbertus ep̃us	iii	ccxii	
16.cal.dec.	¶ Eadmundus ep̃s	x	lxviii	
12. cal.dec.	¶ Eadmũdꝰ rex m̃.	x	lxxxix	
	¶ Eadmũdꝰ rex m̃.	x	xc	
3.cal.mar.	¶ Eanitia martyr	iii	cliiii	
4.cal.ianu.	¶ Ebrulphus ꝯfes.	xi	ultimo	25
	¶ Edburga uirgo	xi	xix	
9. cal. iulii	¶ Edeltrudis regia	v	cxlii	
	¶ Edgarꝰ rex ꝯfes.	xi	lxv	
7. idꝰ mar.	¶ Editius martyr	iii	clxxxv	
3. idꝰ octo.	¶ Eduardꝰ rex ꝯfes.	ix	vii	
	¶ Eduardus rex m̃.	ix	viii	
	¶ Effrai patriarcha	iii	xcviii	
	¶ Effrates mõachꝰ	xi	clv	
	¶ Effrem ep̃us	vii	xcvi	
cal.febr.	¶ Effron diaconus	iii	lxx	
4.idꝰ mar.	¶ Egdunꝰ p̃sbr̃ m̃.	iii	xcvi	
	¶ Eggytha uirgo	xi	lxx	
cal. sep.	¶ Egidius abbas	viii	xviii	
	¶ Elezar sacerdos	vii	cxxiiii	
	¶ Eleazarus mar.	ix	viii	
10.cal.sep.	¶ Eleazarus mar.	xi	ultimo	22[illegible]
11.cal.nou.	¶ Eledia uir.& m̃.	ix	xcvi	
14.cal.maii	¶ Eleutheriꝰ ep̃s m̃	iiii	lxi	
7.cal.iunii	¶ Eleutheriꝰ pa.m̃.	vꝰ	clvi	
8.idꝰ septẽ.	¶ Eleutheriꝰ abbas	viii	clv	
6.no.octo.	¶ Eleutheriꝰ mar.	ix	xiiii	
7.idꝰ octo.	¶ Eleuthe.diacꝰ.m̃	ix	xli	
7.cal.sep.	¶ Eleutheriꝰ ep̃us	xi	ultimo	229
cal.dec.	¶ Eligius ep̃us	i	cvii	
10. cal.maii	¶ Elimas p̃sbr̃ mr̃.	iiii	lxxix	
5. cal.ianu.	¶ Elphegꝰ ep̃s m̃.	ii	xii	
4.no.septẽ.	¶ Elpidius ep̃us	viii	xxvii	
4.no.septẽ.	¶ Elpidius abbas	viii	xxviii	
10.cal.feb.	¶ Emerẽtiãa uir.m̃	iii	xiii	
8. idꝰ decẽ.	¶ Emilianꝰ mar.	i	xxxv	
3. cal. maii	¶ Emilianꝰ mar.	iiii	c	
15.cal. oct.	¶ Emilianꝰ mar.	viii	xxxviii	
p̃d.idꝰnou.	¶ Emilianꝰ ep̃us	x	liii	
6. idꝰ. feb.	¶ Emilianꝰ martyr	xi	ultimo	55
15.cal.aug.	¶ Emilianꝰ ꝯfessor	xi	ultimo	[illegible]
11.cal.iunii	¶ Emilius martyr	v	xxx	
3.cal iunii	¶ Emilius martyr	xi	ultimo	156
p̃d. no.oct.	¶ Emilius martyr	xi	ultimo	275
5.no.mar.	¶ Emicrerius mar.	iii	clxxii	
	¶ Enoch pater	iii	c	
p̃d. no.maii	¶ Enodius ep̃s mr̃.	iiii	cxxxvii	
4. no. aug.	¶ Enodius martyr	vii	xiiii	
16.cal.maii	¶ Enodus martyr	iiii	lvi	
	¶ Enos pater	iii	vi	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
no.iunii	¶ Eobaricus ep̃us	v	lxxxvii	
p̃d.cal.ian.	¶ Eodardus mar.	ii	xxv	
cal.iulii	¶ Epachriꝰ ꝯfessor	xi	ultimo	184
4.non.iun.	¶ Epactus martyr	v	lxxvii	
14.cal.aug.	¶ Epaphras discipl	vi	cxvi	
	¶ Epaphroditꝰ.dis.	vi	c	
	¶ Ephenetꝰ discip.	vi	c	
11. cal.sep.	¶ Epictetus mar.	xi	ultimo	219
p̃d.idꝰ dec.	¶ Epimachus mar.	i	lxii	
6.idꝰ maii	¶ Epimachus mar.	iiii	cxlix	
4.idꝰ octo.	¶ Epion presbyter	xi	ultimo	284
8. idꝰ ianu.	¶ Epiphania dñi	ii	xlvii	
4.idꝰ maii	¶ Epiphaniꝰ ep̃s ꝯf.	iiii	clvii	
7.idꝰ aplis	¶ Epiphaniꝰ ep̃s m̃	xi	ultimo	115
10. cal.maii	¶ Epipodius mar.	iiii	lxxx	
	¶ Ep̃i plures mar.	iii	clxviii	
10.cal.iunii	¶ Epiticus ep̃us	xi	ultimo	148
9. cal .febr	¶ Epolonꝰ puer m̃.	iii	xviii	
3.cal.aug.	¶ Ephronius ep̃us	xi	ultimo	208
	¶ Equitius abbas	xi	xcvi	
	¶ Eradius discipl̃s	vi	c	
7.cal.iunii	¶ Eradius mar.	xi	ultimo	153
5.no.septẽ.	¶ Erasma uir.& m̃.	viii	xxix	
4.no.iunii	¶ Erasmꝰ ep̃s& mr̃.	v	lxxv	
7.cal.decẽ.	¶ Erasmꝰ martyr	xi	ultimo	552
7.cal. aug.	¶ Erastes discipl̃s	vi	cxlii	
3.idꝰ iulii	¶ Esdras sacerdos	vi	xcii	
14.cal.nou.	¶ Ebbinꝰ ꝯfessor	ix	lxxxiiii	
	¶ Eteldrita	xi	lxvii	
12. cal.nou.	¶ Ethereus martyr	ix	lxxxvii	
	¶ Eua mater	iii	iii	
3.no.aplis	¶ Euagriꝰ p̃sbyter	iiii	xxviii	
	¶ Euagriꝰ p̃sbyter	iiii	xxix	
3.no.aplis	¶ Euagrius martyr	xi	ultimo	108
cal.octo.	¶ Euagrius mar.	xi	ultimo	267
7.cal.maii	¶ Euandius mar.	xi	ultimo	129
5.no.octo.	¶ Euãdus p̃sb.mr̃.	ix	xv	
5.no.octo.	¶ Euandus p̃sb.mr̃	ix	xv	
3.cal.ianu.	¶ Euantia martyr	ii	xx	
7. cal.nou.	¶ Euaristꝰ papa m̃.	ix	cxi	
16. cal.dec.	¶ Eucherius ep̃us	x	lxvii	
	¶ Eudoxius ep̃us	xi	vii	
16.cal.iunii	¶ Euelius ep̃us	v	viii	
5.no.maii	¶ Euẽtiꝰ p̃sb. & m̃.	iiii	cxviii	
cal.ianu.	¶ Eugendus abbas	xi	ultimo	25
8.cal.ianu.	¶ Eugẽia uir.& mr̃	ii	iii	
6. idꝰ ianu.	¶ Eugenianus mr̃.	xi	ultimo	29
p̃d. idꝰ dec.	¶ Eugenius mar.	i	lxi	
9. cal.febr.	¶ Eugenius mar.	iii	xix	
6.no.maii	¶ Eugeniꝰ ep̃s ꝯfes.	iiii	cxvi	
3.idꝰ iulii	¶ Eugeniꝰ ep̃s & m̃	vi	xcvi	
15.cal.aug.	¶ Eugenius mar.	vi	cxi	
17.cal.dec.	¶ Eugeniꝰ ep̃s & m̃	x	lxii	
	¶ Eugeniꝰ ep̃s ꝯfes.	x	lxiii	
13.cal .aplis	¶ Eugenius mar.	x	ultimo	95
4. cal.aug.	¶ Eugenius mar .	vi	clvii	
p̃d.no.iau.	¶ Eugenius mar.	ii	xliiii	
3.no.nouẽ.	¶ Eugra martyr	x	xvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
12.ca.octo.	ℂEulasius martyr	viii	xcvii	
4.id⁹ decé.	ℂEulalia uir.&m̃.	i	liiii	
12.ca.febr.	ℂEulogius martyr	ii	cx	
5.idus iul.	ℂEulogius martyr	vi	lxxxiii	
4.idus iul.	ℂEulogius p̃sbr̃	vi	lxxxiiii	
12.ca.octo.	ℂEulogius p̃sbr̃	viii	xcix	
5.non.iul.	ℂEulogius mar.	xi	ultimo	189
pd.id⁹aug.	ℂEumenia martyr	vii	liiii	
	ℂEumenides ep̃s	xi	vi	
7.id⁹ mar.	ℂEunoicus mar.	iii	clxxxv	
	ℂEunuch⁹discipu.	vi	c	
5.no. sep.	ℂEuphemia uir. m̃	viii	xxix	
16.cal.oct.	ℂEuphemia uir. m̃	viii	lxxxiiii	
idib⁹apl	ℂEuphemia uir. m̃	xi	ultimo	119
5.no.iul.	ℂEuphemia mr̃	xi	ultimo	189
pd.id⁹aug.	ℂEuplus martyr	vii	liii	
	ℂEuphradon disc.	vi	c	
5.id⁹ mar.	ℂEuphrasia uirgo	iii	cxevii	
19.cal. sep.	ℂEuphrasi⁹ ep̃s m̃.	xi	ultimo	5
pd.id⁹aug.	ℂEuprepia martyr	vii	liiii	
5.cal.octo.	ℂEuprepi⁹martyr	vii	cxxiii	
3.idus feb.	ℂEuphrosyna uir.	iii	cxiii	
non.ma.	ℂEuphrosyna uirgo & martyr	iiii	cxxxviii	
5.cal.ma.	ℂEusebi⁹ ep̃s mar.	viii	xciiii	
11.ca.iul.	ℂEusebi⁹ ep̃s ꝯfes.	iiii	cxxxiiii	
cal. aug.	ℂEusebi⁹ep̃s & m̃.	v	v	
19.ca.septẽ.	ℂEusebius p̃sbr̃	vii	lxii	
	ℂEusebius ep̃s	vii	lxiii	
	ℂEusebius abbas	vii	lxiiii	
8 cal. sept.	ℂEusebi⁹ martyr.	vii	cxl	
6.ca.octo.	ℂEusebi⁹papa & m̃	viii	cxxii	
no.nou.	ℂEusebius martyr	x	xxviii	
	ℂEusebius ep̃s	xi	x	
5.no.mar.	ℂEusebius martyr	xi	ultimo	84
4.cal.ma.	ℂEusebius martyr	xi	ultimo	15
ii cal. nou.	ℂEusebius martyr	xi	ultimo	29
4.cal.apri.	ℂEustasius abbas	iiii	xl	
idib⁹ma.	ℂEustathius ep̃s	v	iiii	
15.ca.iun.	ℂEustathius mar.	v	xxii	
17.cal.aug.	ℂEustathi⁹ ep̃s mr̃	vi	ciiii	
3.idus oct.	ℂEustathi⁹ abbas	ix	liii	
	ℂEustathi⁹ ep̃s ꝯf.	ix	liii	
4.cal.decẽ.	ℂEustathius ep̃s m̃	x	cxix	
13.ca.octo.	ℂEustathius ep̃s	xi	ultimo	25
4.id⁹ octo.	ℂEustathius p̃sbr̃	xi	ultimo	28
pd.cal. ma.	ℂEustella uirgo	iiii	xv	
4.no.nou.	ℂEustochiũ uir. m̃	x	[illegible]	
4.no.nouẽ.	ℂEustochiũ uirgo	x	[illegible]	
4.idus nou.	ℂEustochius mar.	xi	ultimo	51
7. id⁹ mar.	ℂEustorbi⁹martyr	iii	clxxxv	
3.idus apr.	ℂEustorgi⁹ep̃s ꝯf.	iiii	xlv	
14.cal.oct.	ℂEustorgi⁹ ep̃s m̃.	[illegible]	ultimo	25
pd.id⁹ dec.	ℂEustratius mar.	i	lxi	
16.ca.decẽ.	ℂEutherius ep̃s	[illegible]	lxvii	
17.cal. ma.	ℂEutyches mr̃	iiii	liiii	
13.ca.octo.	ℂEutyches mar.	viii	ciii	
6.id⁹ decẽ.	ℂEutychian⁹ pa. m̃	[illegible]	xlv	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
	ℂEutychianus ꝯfe.	i	xlvi	
6.no.iul.	ℂEutychianus mr̃	vi	xlii	
pd.id⁹ aug.	ℂEutychianus mr̃	vii	lv	
idi. nou.	ℂEutychian⁹ mar.	x	lviii	
5.cal.ian.	ℂEutychius ꝯfess.	ii	xi	
7.id⁹ mar.	ℂEutychius mar.	iii	clxxxv	
12.cal. iun.	ℂEutychius mar.	v	xxviii	
3.id⁹ decẽ.	ℂEutychi⁹ ꝯfessor	xi	ultimo	5
5.ca.ianua.	ℂEutychius p̃sbr̃	xi	ultimo	22
7. id⁹ iun.	ℂEutychius mar.	xi	ultimo	165
3.ca. octo.	ℂEutychi⁹ep̃s & m̃	xi	ultimo	264
3.no. octo.	ℂEutychius mar.	xi	ultimo	271
3.non.ma.	ℂEutim⁹ diaco⁹ m̃	iiii	cxxxii	
19 ca.ianu.	ℂEutropia mar.	i	lxix	
pd.ca.ma.	ℂEutropi⁹ep̃s & m̃	iiii	cv	
6.cal.iun.	ℂEutropi⁹ep̃s ꝯfe.	v	lvii	
idib⁹iul.	ℂEutropius mr̃	xi	ultimo	194
7.id. sep.	ℂEuurcius ep̃a	viii	xlviii	
18.ca.octo.	ℂExaltatio sancte ceucis	viii	lxxvi	
15.ca.ma.	ℂExpeditus mar.	xi	ultimo	125
5.ca.ianua.	ℂExuperantius m̃.	ii	xix	
ea.augu.	ℂExuperantius m̃.	vii	vi	
4.cal.octo.	ℂExuperãtius ep̃s	viii	cxxix	
6.ca.augu.	ℂExuperia mar.	vi	cxliiii	
10.ca.octo.	ℂExuperius mar.	viii	ciii	
13.ca.decẽ.	ℂExuperius mar.	x	lxxxii	
	ℂEzechias rex	vi	i	
	ℂEzechiel ꝑpheta	iiii	xli	
	.F.			
15.cal.febr.	ℂFabian⁹ papa m̃.	ii	cv	
	ℂFabianus ep̃s	xi	vii	
pd.ca.aug.	ℂFabius martyr	vi	clxii	
	ℂFaleth patee	iii	li	
idib⁹iun.	ℂFandila p̃sbr̃ mr̃	v	cxliii	
pd.ea.aug.	ℂFantinus ꝯfessor	vi	clx	
pd.ca.aug.	ℂFantius martyr	vi	clx	
10.ca.sep.	ℂFaulaus ep̃s	xi	ultimo	222
12.ca.octo.	ℂFausta uir. & mr̃	viii	xcvii	
9.ca. decẽ.	ℂFaustina regia m̃	x	c	
15.cal.mar.	ℂFaustinus mar.	iii	cxxvii	
4.ca.augu.	ℂFaustin⁹ martyr	vi	cliii	
3. id⁹ octo.	ℂFaustinus mar.	ix	lxi	
7.id⁹augu.	ℂFaustinus mar.	xi	ultimo	210
11.ea.iun.	ℂFaustin⁹ martyr	xi	ultimo	47
4.no. decẽ.	ℂFaustus martyr	i	xix	
17.ca.febr.	ℂFaustus ep̃s	ii	xci	
15.cal.mar.	ℂFaust⁹monachus	ii	cxxviii	
16.ca.ma.	ℂFaustus martyr	iiii	lvi	
cal. aug.	ℂFaust⁹diacon⁹ m̃	vii	vi	
15.cal. dec.	ℂFaust⁹ diaco⁹ m̃.	x	lxxxi	
5.cal.decẽ.	ℂFaust⁹p̃sbr̃ & m̃.	x	cxv	
6.id⁹septẽ.	ℂFaustus martyr	xi	ultimo	242
12 ca.iul.	ℂFeliciana uirg.m̃	xi	ultimo	176

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
3.idus iunii	Felicianus mar.	v	xcix	
12.cal.aug.	Felicianus mar.	vi	xxii	
15.cal.nou.	Felicianus mar.	ix	lxxxvi	
15.cal.decé.	Felicianus mar.	x	lxxxii	
4.noñ.febr.	Felicia⁹ pſb.m̃.	xi	ultimo	46
4.cal.nou.	Felicianus mar.	xi	ultimo	30
pd.id⁹ aug.	Felicissima uir.m̃	xi	ultimo	21
6.noñ.iulii	Felicissim⁹ mar.	vi	xlii	
8.id⁹ augu.	Felicissim⁹ dia.m̃	vii	xxx	
7.cal.nou.	Felicissim⁹ mar.	ix	xii	
7.cal.iunii	Felicissim⁹ mar.	xi	ultimo	153
8.cal.decé.	Felicissim⁹ cōfeſſ.	xi	ultimo	331
no.mar.	Felicitas martyr	iii	lxxxii	
9.cal.decé.	Felicitas martyr	x	xcix	
idi.iun.	Felicula uir.&.m̃	v	xvii	
16.cal.mar.	Felicula martyr	xi	ultimo	64
3.cal.ianu.	Felix papa terti⁹	ii	xi	
19.cal.febr.	Felix pſby.&.m̃.	ii	lxxiii	
19.cal.febr.	Felix pſby.&m̃.	ii	lxxiiii	
	Felix pſb.& ɔfeſ.	ii	lxxv	
17.cal.feb.	Felix eps & mar.	ii	lxxxv	
3.idus.feb.	Felix martyr	iii	xviii	
17.cal.aplis	Felix martyr	iii	cciii	
16.cal.maii	Felix martyr	iiii	lvi	
11.cal.maii	Felix martyr	iiii	lxxii	
9.cal.maii	Felix pſby.& m̃.	iiii	lxxxiii	
6.id⁹ maii	Felix martyr	iiii	xl	
pd.id⁹.maii	Felix martyr	iiii	lxvii	
15.cal.iunii	Felix epa & mar.	v	xlii	
3.cal iunii	Felix pa. p̃m⁹ m̃.	v	lxviii	
9.cal.iulii	Felix pſby.& m̃.	vi	xlv	
6.no.iulii	Felix martyr	vi	xlii	
6.id⁹ iulii	Felix martyr	vi	lxxvii	
6.id⁹ iulii	Felix martyr	vi	lxxx	
4.id⁹ iulii	Felix martyr	vi	lxxxvii	
3.id⁹ iulii	Felix eps & mar.	vi	xcvi	
16.cal.aug.	Felix martyr	vi	[illegible]	
4.cal.aug.	Felix papa &s m̃.	vi	cliiii	
	Felix pa. q̃rt⁹ ɔf.	vi	clv	
cal.aug.	Felix martyr	vii	x	
6.cal.sep.	Felix martyr	vii	xxv	
3.cal.septé.	Felix pſby. & m̃.	vii	xxxv	
pd.cal.sep.	Felix pſb. & ɔfeſ.	vii	cxxxviii	
4.id⁹ septé.	Felix eps & mar.	viii	lx	
4.id⁹ septé.	Felix eps & mar.	viii	lx	
13.cal.oct.	Felix pſb.& mar.	viii	cvi	
8.cal.octo.	Felix martyr	viii	cxvi	
4.id⁹ octo.	Felix eps & mar.	x	liiii	
9.cal.noué.	Felix eps & mar.	x	ci	
no.noué.	Felix pſb.& mar.	x	xxviii	
8.id⁹ noué.	Felix martyr	x	xxxi	
	Felix monachus	x	xxxi	
17.cal.dec.	Felix eps & mar.	x	lxv	
4.cal.decé.	Felix epa & mar.	x	cxix	
7.id⁹.ianu.	Felix martyr	xi	ultimo	2
5.noñ.febr.	Felix martyr	xi	ultimo	4
4.cal.mar.	Felix martyr	xi	ultimo	7
pd.cal.apl.	Felix martyr	xi	ultimo	10

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
9.cal.iunii	Felix martyr	xi	ultimo	150
5.cal.iunii	Felix mulier m̃r.	xi	ultimo	156
12.cal.iulii	Felix uirgo & m̃.	xi	ultimo	76
11.cal.sep.	Felix martyr	xi	ultimo	219
14.cal.oct.	Fereoloa martyr	viii	xci	
16.cal.iulii	Fereol⁹ pſbr & m̃	v	cxx	
16.cal.iulii	Ferutio diac⁹ m̃r	v	cxx	
7.cal.iunii	Feſtitaſ corpis xp̃i	v	xlv	
3.id⁹ maii	Feſtiuitas ſcē marie ad martyres	iiii	clix	
no.aug.	Feſtiuitas ſcē marie ad niues	vii	xxi	
cal.nou.	Feſtitaſ oiu3 ſcōꝝ	x	i	
15.cal.oct.	Feſt⁹ diacon⁹ m̃r	viii	xciii	
12.cal.ian.	Feſtus martyr	xi	ultimo	19
	Fetielua eṗus	xi	lxxxiii	
16.cal.dec.	Fidēti⁹ eṗs & m̃r	x	lxvi	
cal.aug.	Fides uirgo & m̃.	vii	vii	
pd.no.oct.	Fides uirgo & m̃.	ix	xxvi	
11.cal.maii	Filia puſtili ui.m̃	iiii	lxxi	
15.cal.aug.	Filiaſter ɔfeſſor	vi	cxv	
4.cal.iunii	Fili⁹ cononis m̃r	v	lxii	
3.no.octo.	Firmatus martyr	xi	ultimo	75
	Firmilianus eṗus	xi	xxv	
3.cal.septé.	Firminus eṗus	vii	cxxxvii	
7.cal.octo.	Firmin⁹ pſb.& m̃	viii	cxix	
idib⁹ ian.	Firmus martyr	ii	lxx	
5.cal.augu.	Firmus martyr	vii	xlii	
6.idus mar.	Firmus martyr	xi	ultimo	87
4.no.febr.	Firmus martyr	xi	ultimo	46
3.cal.septé.	Flaccus martyr	vii	cxxxvi	
no.maii	Flauia domitilla uirgo & mar.	iiii	cxxxviii	
3.no.octo.	Flauiana uir.m̃r.	xi	ultimo	75
4.no.decé.	Flauian⁹ martyr	i	xix	
4.cal.febr.	Flauian⁹ martyr	iii	xli	
	Flauian⁹ eṗoſt	xi	vii	
3.cal.febr.	Flauian⁹ martyr	xi	ultimo	43
7.idu⁹mar.	Flauius martyr	iii	clxxxv	
14.cal.oct.	Flocellus martyr	viii	xcii	
4.cal.aug.	Flora uirgo & m̃	vi	clvii	
8.cal.decé.	Flora uirgo & m̃	x	ciiii	
4.id⁹ noué.	Florentia martyr	x	xlvi	
4.cal.decé.	Florētian⁹ eṗs m̃r	x	cxix	
12.cal.nou.	Florētina uirg.m̃	ix	lxxxvii	
16.cal.nou.	Florētin⁹ eṗus	xi	ultimo	292
5.cal.octo.	Florenti⁹ martyr	viii	cxxiii	
5.cal.ianu.	Florenti⁹ ɔfeſſor	ii	xi	
6.no.maii	Florentius eṗos	iiii	cxvi	
idib⁹.iul.	Florenti⁹ martyr	vi	ciii	
in.cal.oct.	Florētius pſbyter	viii	cvii	
6.id⁹ octo.	Florenti⁹ martyr	ix	xlvi	
6.cal.noué.	Florenti⁹ martyr	xi	ultimo	304
16.cal.ianu.	Florian⁹ martyr	i	lxxiii	
4.noñ.maii	Florianus mar.	iiii	cxxi	
11.cal.ianu.	Florus martyr	xi	ultimo	20
7.cal.nou.	Florus ɔfeſſor	xi	ultimo	302
4.noñ.febr.	Floſculus eṗus	xi	ultimo	47

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	Gregori' papa 2.	x	cxvii	
4. cal. dcē.	Gregori' papa 3.	x	cxviii	
14. cal. ian.	Gregorius epūs	xi	ultimo	1
13. cal. ianu.	Gregorius epūs	xi	ultimo	17
15. cal. aug.	Gudenes martyr	vi	cxii	
4. id' ianu.	Guilelmus epūs	ii	lxiii	
5. cal. iunii.	Guilelmus cōfes.	v	lxi	
6. no. mar.	Guilerm' p̄sby.	iii	clxx	
	Gulphuas epūs	xi	lxxxv	
5. cal. ap̄i.	Gūteran' rex ɔfe.	iiii	viii	
cal. maii	Gūteran' rex m̄.	iiii	cxii	
12. cal. dec.	Gurias martyr	x	lxxxviii	
	.H.			
13. cal. mar.	Haberdcū ep̄s m̄.	xi	lix	
	Hadrianus epūs	ii	lxxxiii	
6. id' septē.	Hadrian' martyr	viii	iii	
8. id' mar.	Hadrian' martyr	iii	clxxxv	
	Hadrianus papa	viii	iii	
12. cal. nou.	Hadrian' puer m̄	ix	xxxvii	
cal. mar.	Hadrian' martyr	xi	ultimo	81
3. id' octo.	Hadrian' martyr	xi	ultimo	287
	Haiion iudex	viii	ii	
	Haioth iudex	viii	v	
	Heber pater	iii	l	
6. cal. nou.	Hedistius ɔfessor	ix	xiii	
4. id' octo.	Hedistius mar.	xi	ultimo	282
7. id' april.	Hegesipp' disci.	iiii	xxvi	
	Helcbana scūs	vii	lxxxi	
15. cal. sep.	Helena regina	vii	xxiii	
11. cal. iunii	Helena uirgo	xi	ultimo	14[illegible]
15. cal. maii	Helenus abbas	iiii	lix	
15. cal. maii	Heleus p̄sb. & m̄.	xi	ultimo	125
16. cal. feb.	Heleusippus m̄.	xi	xxxxiii	
	Heli sacerdos	vii	xxx	
10. cal. iulii	Heliades martyr	v	xxxvii	
7. id' mar.	Helianus martyr	iii	lxxxv	
19. cal. sep.	Helias propheta	vii	xi	
5. id' septē.	Helias abbas	viii	xiii	
	Helias abbas	viii	xiiii	
5. noñ. iulii	Heliodorus epūs	vi	ivi	
p̄d. no. ma.	Heliodorus mar.	xi	ultimo	15[illegible]
15. cal. iulii	Helisabet desco-nangia	v	xxiii	
	Helisabet zacha.	x	[illegible]v	
13. cal. dec.	Helisabet de un-garia	x	lxxix	
18. cal. iulii	Heliseus p̄pheta	v	cxv	
7. id' mar.	Helius martyr	iii	clxxxv	
8. id' ma.	Heliadius ep̄s	xi	ultimo	158
no. aug.	Hemigdi' ep' m̄.	vii	xxiiii	
5. non. mar.	Hemitreri' mar.	iii	clxxii	
p̄d. id' iunii	Hēric' imp. ɔfes'	vi	lxxxxvii	
4. cal. iulii	Hera uirg. & m̄.	vi	[illegible]	
	Heraclas epūs	xi	[illegible]	
5. cal. octo.	Heraclas martyr	xi	ultimo	158
4. cal. iulii	Heraclides mar.	vi	xxi	
	Heraclides ɔfess.	xi	lxxxvii	
	Heraclitus ɔfess.	xi	xvii	
7. id' mar.	Heraclius mar.	iii	clxxxv	
16. cal. iunii	Heraclius mar.	xi	ultimo	145
5. cal. ap̄lis	Herbertus ɔfess.	iii	ccxii	
cal. mar.	Herculan' ep̄s m̄.	iii	clxiii	
11. cal. oct.	Herculanus mar.	viii	cii	
7. cal. oct.	Herculan' mar.	viii	cxx	
noñ. sep.	Herculan' mar.	xi	ultimo	238
4. noñ. mai	Herma uir. & m̄.	iiii	cxxii	
p̄d. no. nou.	Herius presbyter	x	xxiii	
4. idus iunii	Hermacoras ep̄s & martyr	vi	lxxxvi	
3. noñ. aug.	Hermelus mar.	xi	ultimo	207
7. idus maii	Hermes discip̄ls	iiii	cxivi	
5. cal. septē.	Hermes martyr	vii	cxxix	
p̄d. cal. ian.	Hermes ɔfessor	xi	ultimo	24
p̄d. no. ian.	Hermes martyr	xi	ultimo	27
cal. mar.	Hermes martyr	xi	ultimo	81
11. cal. nou.	Hermes martyr	xi	ultimo	99
idi. ap̄lis	Herminigild' rex & martyr	iiii	xlviii	
6. cal. aug.	Hermippus mar.	vi	cxlv	
6. cal. aug.	Hermocrates m̄	vi	cxlv	
p̄d. id' dec.	Hermogenes m̄.	xi	ultimo	6
15. cal. maii	Hermogenes m̄.	xi	ultimo	122
13. cal. maii	Hermogenes m̄.	xi	ultimo	125
7. cal. maii	Hermogenes m̄.	xi	ultimo	129
6. cal. aug.	Hermola' p̄sb. m̄	vi	cxlv	
19. cal. ian.	Hero martyr	i	lxviii	
4. cal. iulii	Hero martyr	vi	xxi	
16. cal. nou.	Hero ep̄s & mar.	ix	lxxvii	
	Hero episcopus	vi	vii	
	Heronius ɔfessor	xi	lxxv	
	Hesychi' ep̄s m̄.	xi	xxxii	
idi. maii	Hesyebius epūs	v	iii	
17. cal. iulii	Hesychius mar.	v	cxix	
14. cal. dec.	Hesychius mar.	x	lxxvi	
	Hester regina	viii	lxxxi	
7. cal. aug.	Hiacynthus mar.	vi	cxiiii	
5. id' septē.	Hiacynthus mar.	viii	lxii	
4. id' febr.	Hiacynthus mar.	xi	ultimo	57
5. id' septē.	Hiacynth' ep̄s m̄.	xi	ultimo	245
4. no. nou.	Hiacynthus mar.	xi	ultimo	305
cal. maii	Hieremias p̄phe.	viii	cix	
15. cal. oct.	Hieremias mar.	viii	lxxxviii	
7. id' iunii	Hieremias mar.	xi	ultimo	164
p̄d. cal. oct.	Hieronymus presbyter & doctor	viii	cxxxii	
	Hierosolymitā ep̄s	i	viii	
3. no. decē.	Hilaria martyr	i	xxiii	
p̄d. id' aug.	Hilaria martyr	viii	iiii	
12. cal. nou.	Hilarion abbas	ix	lxxxviii	
17. cal. aug.	Hilarius martyr	vi	cv	
idi. ianu.	Hilarius epūs	ii	lxviii	
5. noñ. maii	Hilarius epūs	iiii	cxxxi	
4. id' septē.	Hilarius papa	viii	lix	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
6.cal.iunii.	¶ Ioãnes papa.p.m̃.	v	li	
	¶ Ioãnes.pa.2.ↄfes.	v	lii	
	¶ Ioãnes papa.3.ↄf.	v	liii	
	¶ Ioannes eremita	v	cviii	
	¶ Ioãnes martyr	v	cxxix	
9.cal.iulii	¶ Ioãnes.p̃f.& mar.	v	cliiii	
8.cal.iulii	¶ Ioannes baptista	vi	iii	
6.cal.iulii	¶ Ioannes martyr	vi	ix	
	¶ Ioannes discipul⁹	vi	c	
cal.aug.	¶ Ioãnes martyr	vii	vi	
3.id⁹ augu.	¶ Ioãnes martyr	vii	li	
15.cal. sep.	¶ Ioãnes p̃f. & mar.	vii	lxxv	
	¶ Ioannes episcop⁹	vii	lxxxxvi	
7.id⁹ septẽ.	¶ Ioannes martyr	viii	clxvi	
3.cal.octo.	¶ Ioannes martyr	viii	cxxv	
	¶ Ioãnes macabe⁹	ix	v	
4.cal.nou.	¶ Ioannes episcop⁹	ix	cxix	
	¶ Ioannes episcop⁹	xi	viii	
12.cal.ian.	¶ Ioãnes martyr	xi	ultimo	19
5.cal.febr.	¶ Ioãnes presbyter	xi	ultimo	40
6.cal.sep.	¶ Ioãnes martyr	xi	ultimo	26
6.id⁹ maii	¶ Iob ꝓpheta	iiii	cxlviii	
4.noñ.iulii	¶ Iocundianus mar	vi	liiii	
3.idus iulii	¶ Iocũd⁹ eps & mar	vi	lxxxxv	
3.idus iulii	¶ Iohel ꝓpheta	vi	lxxxix	
10.cal.oct.	¶ Ion p̃sbyter et m̃.	viii	cvi	
6.cal.febr.	¶ Ioaas propheta	ii	xxvi	
	¶ Ionathas maccab.	x	iii	
16.cal.feb.	¶ Ionilla martyr	ii	lxxxxiii	
5.cal. decẽ.	¶ Iosaphat eremita	x	cxiii	
	¶ Ioseph patriarcha	ii	lxxxxvii	
14.cal. apl.	¶ Ioseph spõsus dñe	iii	ccix	
	¶ Ioseph ab arimat.	iiii	ii	
13.cal.aug.	¶ Ioseph iust⁹ disci.	vi	cix	
	¶ Ioseph episcopus	vii	lxxxxvi	
	¶ Iosias rex	vi	ii	
8.cal.aug.	¶ Iosias martyr	vi	cxxxiiii	
cal.sep.	¶ Iosue ꝓph.& du	viii	i	
5.noñ.maii	¶ Iouinian⁹ martyr	xi	ultimo	155
6.no.mar.	¶ Iouin⁹ martyr	iii	clxix	
15.cal.mar.	¶ Iouita martyr	iii	cxxvii	
	¶ Iphigenia uirgo	viii	ci	
3.noñ. apl.	¶ Irenes uirg.& m̃.	iiii	xxvii	
noñ.apl.	¶ Irenes uirg.& m̃.	iiii	xxxii	
8.cal.apil.	¶ Ireoe⁹ eps & mar.	iii	ccxxix	
5.cal.ma.	¶ Irene⁹ eps & mar	iiii	lxxxxiiii	
3.noñ.ma.	¶ Ireneus martyr	iiii	cxxxiii	
4.cal.iulii	¶ Irene⁹ eps & mar.	vi	xx	
5.noñ. iulii	¶ Ireneus martyr	vi	xlviii	
7.cal.sep.	¶ Irene⁹ martyr	vii	cxvi	
4.id⁹ febr.	¶ Ireneus martyr	xi	ultimo	57
7.cal.apl.	¶ Irene⁹ diac⁹ & m̃.	xi	ultimo	100
	¶ Isaac patriarcha	ii	lxxxxi	
3.noñ.iunii	¶ Isaac martyr	v	lxxxii	
	¶ Isaac presbyter	v	lxxxiii	
	¶ Isaac abbas	v	lxxxiiii	
	¶ Isachar p̃riarcha	ii	lxxxxvi	
p̃d.no. iulii	¶ Isaias propheta	vi	lx	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	¶ Isaias monachus	xi	xliiii	
19.cal.ianu.	¶ Isidorus martyr	i	lxviii	
18.cal.febr.	¶ Isidorus abbas	ii	lxxx	
p̃d.no.apl.	¶ Isidorus eps	iiii	xxx	
idi.maii	¶ Isidorus martyr	v	ii	
4.no.ianu.	¶ Isidorus episcop⁹	xi	ultimo	26
15.cal.maii	¶ Isidorus martyr	xi	ultimo	125
17.cal.iun.	¶ Isidor⁹ episcopus	xi	ultimo	142
7.id⁹ mar.	¶ Isitius martyr	iii	clxxxix	
	¶ Iudas patriarcha	iii	lxxxxvi	
	¶ Iudas eps	vii	lxxxxvi	
	¶ Iudas maccabeus	ix	ii	
5.cal.nouẽ.	¶ Iudas apostolus	ix	cxv	
	¶ Iudith uidua	viii	lxxx	
idi. decẽ.	¶ Iudocus ↄfessor	i	lxv	
p̃d.id⁹ sep.	¶ Iuentius eps	viii	lxviii	
	¶ Iuentius p̃sbyter	viii	lxix	
4.id⁹ decẽ.	¶ Iulia uirgo & m̃r	i	lv	
3.idus mar.	¶ Iulia uirgo	iii	clxxxxvii	
11.cal.iunii	¶ Iulia uirgo &mar	v	xxix	
idi.iulii	¶ Iulia martyr	vi	eiii	
no.octo.	¶ Iolia uirgo &mar.	ix	xxxi	
12.cal. nou.	¶ Iulia uirgo &mar.	ix	lxxxvii	
16.cal. dẽc.	¶ Iulia uirgo	x	lxvii	
12.cal.aug.	¶ Iulia uirgo &mar.	xi	ultimo	199
cal.octo.	¶ Iulia uirgo & mar	xi	ultimo	268
p̃d.no.mar.	¶ Iulialis eps	xi	ultimo	85
14.cal.mar.	¶ Iuliana uirg.& m̃r	iii	cxxxi	
p̃d.id⁹ aug.	¶ Iuliana martyr	vii	lv	
7.id⁹ ianu.	¶ Iulianus martyr	ii	lii	
6.id⁹ ianua.	¶ Iulian⁹ puer mar	ii	lv	
5.cal.febr.	¶ Iulianus eps	iii	xxxv	
	¶ Iulianus ↄfessor	iii	xxxvi	
	¶ Iulianus eremita	iii	xxxvii	
	¶ Iulianus cõfessor	iii	xxxviii	
p̃d.id⁹ feb.	¶ Iulian⁹ hospes ↄf.	iii	xxvi	
3.cal. mar.	¶ Iulianus martyr	iii	cliiii	
7.id⁹ mar.	¶ Iulianus martyr	iii	clxxxv	
9.cal.iulii	¶ Iulianus martyr	v	cxli	
15.cal. aug.	¶ Iulianus martyr	vi	cxi	
5.cal.septẽ.	¶ Iulianus martyr	vii	cxxxi	
cal.nouẽ.	¶ Iulianus martyr	x	ii	
	¶ Iulianus eps	xi	vi	
	¶ Iulianus eps	xi	viii	
	¶ Iulianus episcop⁹	xi	iiii	
idi.febr.	¶ Iulianus martyr	xi	ultimo	63
14.cal.mar.	¶ Iulian⁹ eps & mar.	xi	ultimo	68
11.cal.mar.	¶ Iulianus martyr	xi	ultimo	72
15.cal.aug.	¶ Iulian⁹ martyr	xi	ultimo	197
7. id⁹ aug.	¶ Iulian⁹ martyr	xi	ultimo	209
p̃d.id⁹ aug.	¶ Iulianus martyr	xi	ultimo	214
8.cal.septẽ.	¶ Iulian⁹ p̃sbr̃ & m̃r	xi	ultimo	224
idi.iulii	¶ Iulita martyr	vi	ii	
	¶ Iulius ↄfessor	iii	xxvi	
p̃d.id⁹ apl.	¶ Iulius papa	iiii	vi	
16.cal.ma.	¶ Iulius martyr	iiii	vi	
6.cal.iunii	¶ Iulius martyr	v	vi	
cal.iulii	¶ Iulius martyr	vi	xxiv	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
14.cal.sep.	¶ Iulius senatur m̄.	vii	lxxix	
	¶ Iuli⁹ aphrican⁹ ꝯ.	xi	lxxvii	
non. dec.	¶ Iulius martyr	xi	ultimu	5
13.cal. ian.	¶ Iulius martyr	xi	ultimo	16
	¶ Iunior ep̄s	iii	lxxxv	
14.cal. iun.	¶ Iuo p̄sbr̄ & ꝯfes.	v	xxi	
idi.iul.	¶ Iusta martyr	vi	ciii	
14.cal.aug.	¶ Iusta martyr	vi	cxvii	
6.cal.octo.	¶ Iustina uirgo & m̄	viii	cxxi	
non. oct.	¶ Iustina uirgo & m̄	ix	xxxii	
p̄d.cal.dec.	¶ Iustina uirgo & m̄	xi	ultimo	i
idi.april.	¶ Iustinus martyr	iiii	l	
13.cal. aug.	¶ Iustinus martyr	vi	cxi	
p̄d.non. au.	¶ Iustinus p̄sbr̄ & m̄	vii	xviii	
6.non.iul.	¶ Iustus martyr	vi	xlii	
non.aug.	¶ Iustus ep̄s	vii	xxvi	
8.id⁹ augu.	¶ Iustus martyr	vii	xxxii	
	¶ Iustus ep̄s	vii	xcvi	
	¶ Iustus episcupus	vii	xcvi	
p̄d.id⁹octo.	¶ Iustus episcopus	ix	lxvi	
15.cal.nou.	¶ Iustus puer mar.	ix	lxxx	
4.non.nou.	¶ Iustus martyr	x	x	
	¶ Iustus episcopus	xi	vi	
	¶ Iust⁹ diacon⁹ mar	xi	cxiiii	
p̄d.id⁹febr.	¶ Iustus martyr	xi	ultimo	5
p̄d.ca.mar.	¶ Iustus martyr	xi	ultimo	8
p̄d.idus iul.	¶ Iustus episcopus	xi	oltimo	19
non.ma.	¶ Iuuenalis martyr	xi	ultimo	137
5.non.ma.	¶ Iuuenalis ep̄s	iiii	cxix	
	¶ Iuuencus presby.	xi	cxxi	
	.L.			
	¶ Latmech pater	iii	[illegible]	
15.cal.octo.	¶ Lampertus ep̄s m̄	viii	lxxxvi	
	¶ Landelmus ꝯfes.	xi	lxiii	
5.non.iul.	¶ Lanfrancus ꝯfes.	vi	xlvii	
	¶ Laodicienses ep̄i	xi	c	
7.id⁹ octo.	¶ Largitia martyr	ix	xli	
17.cal.apri.	¶ Largus martyr	iii	cciii	
6.idus aug.	¶ Largus martyr	vii	xxv	
p̄d.id⁹ aug.	¶ Largus martyr	vii	lv	
6.non.mar.	¶ Largus martyr	xi	ultimo	83
7.idus dec.	¶ Latru episcopus	i	xli	
	¶ Latrocinian⁹ ep̄s	xi	xxxix	
10.cal.oct.	¶ Laudus ep̄s	xi	ultimu	256
14.cal.febr.	¶ Launomaric⁹ ab.	ii	ciiii	
5.non.iun.	¶ Laurētinus mar.	v	xxx	
	¶ Laurenti⁹ p̄s. & m̄	iii	xxviii	
3.non.febr.	¶ Laurentius mar.	iii	xxix	
	¶ Laurentius ep̄s	iii	xxxv	
4.id⁹augu.	¶ Laurēti⁹ diac⁹ m̄.	vii	xliii	
5.non.iul.	¶ Laurianus mar.	vi	xlix	
16.cal.ian.	¶ Lazarus episcop⁹	i	lxxii	
3.cal. mar.	¶ Leander episcop⁹	iii	clv	
10.cal.maii	¶ Leo papa primus	iiii	lxxvi	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
4.cal.iul.	¶ Leo papa secūd⁹	vi	viii	
	¶ Leo papa tertius	vi	ix	
17.ca. aug.	¶ Leo papa quart⁹	vi	xvi	
13.cal.ma.	¶ Leo papa decim⁹	iii	xv	
3.cal.ma.	¶ Leo episcopus	iiii	ci	
9.cal.sep.	¶ Leo confessor	vii	xvi	
	¶ Leo p̄sbr̄ & cōfes.	vi	xxxvi	
cal.mar.	¶ Leo martyr	xi	ultimo	82
p̄d.cal. iul.	¶ Leo martyr	xi	ultimu	182
p̄d.id⁹nou.	¶ Leo ꝯfessor	xi	ultimu	318
idi.decē.	¶ Leucadia uirgo	i	xlviii	
6.no.octo.	¶ Leodegari⁹ ep̄s m̄	ix	xiii	
8. idus no.	¶ Leonardus ꝯfes.	x	xix	
6. cal. dec.	¶ Leonardus ꝯfes.	x	xci	
p̄d.id⁹aug.	¶ Leonides martyr	vii	lv	
	¶ Leonides martyr	xi	xxiii	
16.cal.feb.	¶ Leonilla martyr	i	xciii	
8.id⁹ decē.	¶ Leontia martyr	i	xxv	
5.cal.feb.	¶ Leontius martyr	iii	xxxix	
7.id⁹ mar.	¶ Leontius martyr	iii	clxxxv	
5.cal.octo.	¶ Leontius martyr	vii	cxxiii	
3.no.nouē.	¶ Leontius ꝯfessor	ix	cxxiii	
13.cal.sept.	¶ Leontius martyr	vii	lxxxvii	
3.idus ian.	¶ Leontius martyr	xi	ultimo	52
14.cal.apr.	¶ Leontius ep̄s	xi	ultimo	92
5.idus iul.	¶ Leontius martyr	xi	ultimu	191
13.cal.sept.	¶ Leouigildus m̄r	vii	lxxxvi	
6.non. ma.	¶ Letanie	iiii	cxiii	
16.cal.aug.	¶ Letantius martyr	vi	xix	
8.idus sep.	¶ Letus ep̄s & mar.	vii	xliiii	
no. nou.	¶ Letus p̄sbr̄ ꝯfes.	xi	ultimu	510
	¶ Leui patriarcha	iii	xcvi	
	¶ Leuius episcop⁹	vii	xcvi	
11.cal.iul.	¶ Leuphred⁹ abbas	v	cxxxvi	
3.cal.ian.	¶ Liberalis ep̄s & m̄	ii	xx	
5.cal.ma.	¶ Liberalis ꝯfessor	iiii	xciii	
10.cal.apr.	¶ Liberatus martyr	iii	ccxxii	
16.cal. sep.	¶ Liberatus abb.m̄	vii	lxxi	
13.cal.ian.	¶ Liberatus ꝯfes.	xi	ultimo	17
6. cal. iun.	¶ Liberius ꝯfessor	xi	ultimo	156
9.cal.octo.	¶ Liberius ep̄s	xi	ultimu	258
	¶ Libertinus abbas	xi	xcv	
idi. febr.	¶ Licinius episcop⁹	xi	ultimu	62
idi. sept.	¶ Lycorius ep̄s	xi	ultimo	246
idi. sept.	¶ Ligorius martyr	viii	lxxiii	
6.cal.sep.	¶ Liliosa martyr	vii	cxxiii	
10.cal.mar.	¶ Linus ep̄s & mar.	iii	cxxxvi	
9.cal. oct.	¶ Linus papa & m̄.	viii	cix	
3. non. iun.	¶ Liphardus ꝯfes.	v	lxxxi	
	¶ Liphasius discip.	vi	c	
7.id⁹ mar.	¶ Lysimachus mar.	iii	clxxxv	
4.idus sep.	¶ Litheus ep̄s & m̄.	viii	lx	
idi. mar.	¶ Longinos martyr	iii	cci	
6.non.iul.	¶ Longinus martyr	vi	xli	
12.cal.aug.	¶ Longinus martyr	vi	cxxii	
idib⁹ian.	¶ Longisius ꝯfes.	xi	ultimu	55
	¶ Loth patriarcha	iii	xci	
7.id⁹ octo.	¶ Lubius martyr	ix	xli	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
	¶Marcus discipu.	vi	c	
	¶Marcus qui & ioan.discipulus	vi	c	
4.non. oct.	¶Marcus martyr	ix	xxii	
non. oct.	¶Marcus papa 1ᵘˢ	ix	xxxiii	
	¶Marcus papa 2ᵘˢ	ix	xxxiiii	
	¶Marc' scriptor 2.	ix	xxxv	
5.cal.nou.	¶Marcus eps & m̃.	ix	xcii	
8.cal. nou.	¶Marcus martyr	ix	cvii	
	¶Marcus eps	xi	vi	
14.cal.apr.	¶Marcus martyr	xi	ultimo	91
3.idus oct.	¶Marcus martyr	xi	ultimo	287
16.cal.dec.	¶Marcus martyr	xi	ultimo	32[illegible]
pd.id' dec.	¶Mardarius mar.	i	lxi	
9.cal. febr.	¶Mardonius mar.	iii	xix	
10.cal.ma.	¶Mareas diac' m̃.	iiii	lxxviii	
13.cal. aug.	¶Margarita uir. m̃	vi	cxx	
	¶Margarita uirgo	ix	xxxvii	
	¶Maria iacobi	iiii	iiii	
	¶Maria salome	iiii	v	
4.no. apri.	¶Maria egyptiaca	iiii	xxiiii	
9.cal. iul.	¶Maria de cegnies	v	cxliii	
	¶Maria pphetissa	vi	xxxi	
6.non.iul.	¶Maria martyr	vi	xlii	
11.cal. aug.	¶Maria magdalẽa	vi	cxxiiii	
cal.aug.	¶Maria consolatrix uirgo	vii	viii	
18.cal. sep.	¶Maria uirgo mater christi	vii	lxv	
cal.non.	¶Maria uir.& mar	x	iiii	
8.cal.decẽ.	¶Maria uir.& mar	x	viiii	
cal.dec.	¶Marian' diac' m̃.	i	xli	
5.cal.maii	¶Marianus ꝯfessor	iiii	ciii	
pd.cal.ma.	¶Marian' martyr	iiii	ciiii	
16.cal.nou.	¶Marianus mar.	xi	ultimo	29[illegible]
6.idus ma.	¶Marina martyr	iiii	cxlix	
16.cal.aug.	¶Marina uirgo	vi	cviii	
7.cal.ian.	¶Marinus martyr	ii	vi	
8.cal.feb.	¶Marin' abbas m̃.	iii	xxii	
5.non.mar.	¶Marinus miles m̃	iii	clxxi	
6.idus iul.	¶Marinus martyr	vi	lxxx	
pd.no. sep.	¶Marinus ꝯfessor	viii	xxxvi	
14.cal.sept.	¶Marinus ꝯfessor	xi	ultimo	257
14.cal. feb.	¶Marius martyr	ii	c	
6.cal. febr.	¶Marius abbas	xi	ultimo	5[illegible]
17.cal.ma.	¶Maro martyr	iiii	iiii	
14.cal. feb.	¶Martha martyr	ii	c	
4.cal. aug.	¶Martha uirgo	vi	cli	
13.cal.feb.	¶Martia sancta	ii	cvi	
3.id' mar.	¶Martia martyr	iii	cxcix	
11.cal.iul.	¶Martia uir. & m̃	xi	ultimo	[illegible]
16.cal.maii	¶Martialis marty[illegible]	iiii	lvi	
pd.cal.iul.	¶Martialis discip.	vi	xxix	
6.idus iul.	¶Martialis marty[illegible]	[illegible]	lxxvii	
3.id' octo.	¶Martialis marty[illegible]	[illegible]	lxi	
11.cal.sep.	¶Martialis mar[illegible]	[illegible]	ultimo	1[illegible]
5.idus ian.	¶Martiana uir.m̃.	ii	lviii	
no. apri.	¶Martiana marty[illegible]	[illegible]	ultimo	1[illegible]

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
pd.non.ian.	¶Martianus mart	ii	xiiii	
pd.no.mar.	¶Martian' eps & m̃	iii	clxxix	
non.iun.	¶Martian' martyr	v	xc	
17. cal. no.	¶Martianus mar.	ix	lxiii	
12. cal. ma.	¶Martian' ꝯfessor	xi	ultimo	127
cal.ian.	¶Martina uir.& m̃	ii	xxix	
6. non. iul.	¶Martinianus mar	vi	xl	
5.idus aug.	¶Martinianus mar	vii	li	
7.idus dec.	¶Martinus abbas	i	xl	
9.cal. nou.	¶Martinus abbas	ix	cii	
3.idus no.	¶Martinus eps ꝯf.	x	xlvii	
pd.id' nou.	¶Martinus papa m̃	x	lii	
4. cal. iun.	¶Martyrius mar.	v	lxiii	
	¶Martyrius ꝯfess.	xi	xcviii	
9.cal. sept.	¶Massa cãdida mr̃.	vii	cv	
3.non.nou.	¶Massa cãdida mr̃.	x	xvii	
	¶Mathathias dux	ix	l	
	¶Mater q̃dã mr̃ cũ duabus filiis	xi	xxix	
Idi. mar.	¶Matrona martyr	iii	ccii	
3.cal. febr.	¶Mattheus epa	iii	lviii	
11.cal.octo.	¶Matthe' apl'seuã.	viii	c	
6.cal. mar.	¶Matthias aposto.	iii	cxlix	
	¶Matthias epa	xi	viii	
cal. nou.	¶Maturinus ꝯfes.	x	vi	
	¶Mathusalẽ pater	iii	xi	
idib' feb.	¶Maura martyr	iii	cxix	
10.cal. oct.	¶Mauricius mar.	viii	ciii	
idi. sept.	¶Maurilius eps	viii	xxv	
3.non. dec.	¶Maurus martyr	i	xxiii	
18.cal. feb.	¶Maurus abbas	ii	lxxix	
6.cal. febr.	¶Maurus abbas	iii	xxxii	
4.cal. febr.	¶Maurus martyr	iii	xl	
4.non.iun.	¶Maurus martyr	v	lxxvii	
cal. aug.	¶Maur' diacon' m̃	vii	vi	
11.cal. dec.	¶Maurus martyr	x	clii	
	¶Maxentius eps	iii	xxxv	
6.cal.iul.	¶Maxentius abbas	vi	xiiii	
6.cal.iul.	¶Maxentius p̃sby.	xi	ultimo	179
cal.dec.	¶Maxima uir.& m̃	i	iiii	
7.cal.apri.	¶Maxima uir.& m̃	iii	ccxxxiii	
17.cal.iun.	¶Maxima uirgo	v	vii	
3.cal. aug.	¶Maxima uir.& m̃	vi	clix	
17.cal.nou.	¶Maxima uir.& m̃	x	xxiii	
cal. oct.	¶Maxima uir.& m̃	xi	ultimo	[illegible]8
6.idus ian.	¶Maximian' pu. m̃	ii	lv	
5.idus iunii	¶Maximianus eps	v	c	
3.idus aug.	¶Maximianus mar	vii	li	
12.cal. sep.	¶Maximianus mar	xi	ultimo	218
4.cal.iun	¶Maximinus eps	v	lxiii	
4.idus iun.	¶Maximinus eps	v	ci	
18.cal. ian.	¶Maximinus ꝯfes.	[illegible]	ultimo	10
6.cal.ian.	¶Maximus eps	ii	viii	
	¶Maximus eps	ii	[illegible]	
4.cal.febr.	¶Maximus marty[illegible]	iii	cli	
12.cal.mar.	¶Maximus ma[illegible]	iii	cxxxiiii	
18.cal. ma.	¶Maximus marty[illegible]	iiii	li	
	¶Maximus eps	iiii	iii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
17.cal.maii	ℭMaximus mar.	iiii	liii	
16.cal.sept.	ℭMaxim⁹ puer mr̄	vii	lxxi	
4.cal.oct.	ℭMaximus mar.	viii	cxxviii	
5.cal.octo.	ℭMaximus ep̄us	viii	cxxxi	
	ℭMaximus ep̄us	xi	viii	
13.cal.nou.	ℭMaxim⁹ leuita m̄.	ix	lxxxv	
13.cal.dec.	ℭMaxim⁹ p̄ſbr̄ m̄.	x	lxxxv	
	ℭMaximus ep̄us	xi	vi	
	ℭMaximus ep̄us	xi	vii	
	ℭMaximus ꝯfeſſor	xi	xviii	
12.cal.mar.	ℭMaximus mar.	xi	ultimo	71
13.cal.aug.	ℭMaximus martyr	xi	ultimo	197
p̄d.no.sept.	ℭMaximus martyr	xi	ultimo	37
13.cal.dec.	ℭMaxim⁹ ep̄s & m̄	xi	ultimo	325
	ℭMazabanes ep̄s	xi	viii	
6.id⁹ iunii	ℭMedardus ep̄s	v	xcvii	
4.no.sept.	ℭMedericus abbas	viii	xxv	
6.no.iulii	ℭMegiſtus mar.	vi	xli	
	ℭMelania maior	ix	xciiii	
	ℭMelania iunior	ix	xcv	
8.id⁹ ianu.	ℭMelanius ep̄s	ii	xlix	
11.cal.nou.	ℭMelanius ep̄s	ix	xciii	
17.cal.febr.	ℭMelanius ep̄s	ii	xc	
5.id⁹ octo.	ℭMelanus ꝯfeſſor	xi	ultimo	79
4.id⁹.decē.	ℭMelchiades pa. m̄	i	lii	
	ℭMelchior rex	ii	xlviii	
	ℭMelchiſedech rex	iii	xc	
p̄d.no.dec.	ℭMeletius ep̄s	i	xxvi	
	ℭMeletius ep̄s	i	xxvii	
16.cal.feb.	ℭMeleuſippus mr̄	i	xciii	
7.id⁹ mar.	ℭMeliton mar	ii	clxxxv	
8.cal.maii	ℭMelitus ep̄s	iiii	lxxxv	
p̄d.id⁹ aug.	ℭMeminia martyr	vii	lv	
cal.aug.	ℭMenander mar.	vii	x	
3.id⁹ nou.	ℭMenas martyr	[illegible]	xlviii	
	ℭMenas ꝯfeſſor	[illegible]	xlix	
no.aug.	ℭMenius ep̄s	ii	xxv	
p̄d.id⁹ dec.	ℭMercuria mar.	i	lxiii	
	ℭMercurialis ep̄s	x	cvii	
7.cal.dec.	ℭMercurius mar.	x	cvi	
	ℭMerolus mōach⁹	xi	cxvii	
14.cal.oct.	ℭMethodi⁹ ep̄s m̄.	viii	xc	
p̄d.cal.feb.	ℭMetranus mar.	ii	lxii	
7.id⁹ maii	ℭMetron ꝯfeſſor	iiii	cxlvii	
3.cal.octo.	ℭMichael archan.	viii	cxxx	
7.id⁹ mar.	ℭMichalius mar.	ii	clxxxv	
	ℭMicheas ꝑpheta	ii	lxxvi	
18.cal.febr.	ℭMicheas ꝑheta	ii	lxxvii	
4.cal.ma.	ℭMiles qdam mr̄.	iii	xcvii	
1.cal.iulii	ℭMiles qdam mr̄.	v	cxxxii	
10.cal.maii	ℭMileſius martyr	iiii	lxxviii	
5.cal.aug.	ℭMille martyres	[illegible]	cxlvi	
	ℭMille q̄drigēti m̄	[illegible]	clvii	
10.cal.sept.	ℭMineruius mar.	xi	ultimo	22
8.cal.nou.	ℭMinyas martyr	ix	cviii	
17.cal.ian.	ℭMiſael puer	i	lxxi	
idi.nou.	ℭMitrus martyr	xi	ultimo	324
5.id⁹ mar.	ℭModeſta mar.	iii	cxcviii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
17.cal.iulii	ℭModeſtus mar.	v	cxviii	
4.id⁹ nou.	ℭModeſtus mar.	x	xlvi	
	ℭModeſtus ꝯfeſſor	xi	xi	
p̄d.id⁹ feb.	ℭModeſt⁹ infās m̄.	xi	ultimo	60
7.id⁹ febr.	ℭMoyſes abbas	iii	ciii	
7.id⁹ febr.	ℭMoyſes abbas	iii	ciiii	
16.ca.mar.	ℭMoyſes martyr	iii	cxxiiii	
p̄d.no.sept.	ℭMoyſes ꝑpb.dux	viii	xxxiiii	
15.cal.ianu.	ℭMoyſes martyr	xi	ultimo	12
6.no.iulii	ℭMonegūda uirgo	xi	ultimo	187
4.id⁹.nou.	ℭMonitor ep̄s	xi	ultimo	315
7.cal.aplis	ℭMōtan⁹ p̄ſb.& m̄	iii	ccxxxiii	
5.cal.maii	ℭMōtan⁹ p̄ſb.& m̄	iiii	xciiii	
15.cal.febr.	ℭMoſeus martyr	ii	xcvii	
5.cal.maii	ℭMulier quedā m̄.	iiii	c	
11.cal.nou.	ℭMunilio uir.& m̄	ix	xcvi	
9.cal.aplis	ℭMurita mar.	iii	ccxxiiii	
	ℭMuſa uirgo	xi	cxi	
	ℭMuſanus p̄ſbyter	xi	xii	
	ℭMuſeus p̄ſbyter	viii	xxxv	
9.cal.febr.	ℭMuſon martyr	iii	xix	
5.no.iulii	ℭMuſtiola martyr	vi	xlviii	
10.cal.maii	ℭMuti⁹ diac⁹ & m̄.	iiii	lxxix	
3.id⁹ maii	ℭMuti⁹ p̄ſbr̄ & m̄.	iiii	clxiiii	
8.cal.iunii	ℭMutius abbas	v	xliii	
	ℭMutius ꝯfeſſor	v	xliiii	

.N.

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
p̄d.id⁹ iunii	ℭNabor martyr	v	cix	
6.id⁹ iulii	ℭNabor martyr	vi	lxxx	
4.id⁹ iulii	ℭNabor martyr	vi	lxxxvii	
	ℭNacbor pr̄	iii	iiii	
4.cal.nou.	ℭNarciſſus ep̄us	ix	xx	
15.cal.oct.	ℭNarciſſus martyr	xi	ultimo	48
idi.iulii	ℭNarſis martyr	xi	ultimo	195
4.id⁹ iulii	ℭNaſon diſcipulus	vi	lxxxviii	
cal.decē.	ℭNatalia ſancta	ii	[illegible]	
6.cal.sep.	ℭNatalia martyr	vii	cxxiii	
p̄d.no.nou.	ℭNatalis ꝯfeſſor	ix	xxvii	
16.cal.aug.	ℭNatalius martyr	vi	[illegible]	
	ℭNathan ꝑpheta	ii	[illegible]	
p̄d.cal.dec.	ℭNathanahel diſci	i	ix	
	ℭNathanahel ꝯfeſ.	i	x	
8.cal.ianu.	ℭNatiuitas dn̄i	ii	i	
8.cal.iulii	ℭNatiuitas ſci ioā.	vi	iii	
6.id⁹ sept.	ℭNatiuitas uir.M.	viii	li	
17.cal.ian.	ℭNatalis martyr	xi	ultimo	ii
9.cal.ianu.	ℭNaum ꝑpheta	i	lxxxvii	
p̄d.id⁹ iunii	ℭNazarius mar.	v	cix	
5.cal.aug.	ℭNazarius mar.	vi	cxlvii	
10.cal.febr.	ℭNedolſōſus ep̄us	xi	ultimo	57
	ℭNeemias ꝑpheta	vi	xciii	
4.id⁹ sept.	ℭNemeſianus ep̄s	viii	lx	
14.cal.ian.	ℭNemeſius martyr	i	lxxvii	
15.cal.aug.	ℭNemeſius mar.	vi	cxi	
8.cal.aug.	ℭNemeſius mar.	vi	cxxxvii	
10.cal.mar.	ℭNemeſius mar.	xi	ultimo	73

Tempore		Li.	Capitolo	Pa.
9.idus ma.	¶Victor eps & mr	xi	ultimo	158
16.cal.noo.	¶Victor eps & mr	xi	ultimo	295
13.cal.noo.	¶Victor martyr	xi	ultimo	294
idib' no.	¶Victor martyr	xi	ultimo	319
10.cal. ian.	¶Victoria uir.& m	i	lxxxiii	
12.cal.noo	¶Victoria uir.& m	x	lxxxvii	
13.cal. dec	¶Victoria martyr	x	lxx	
10.cal.apri.	¶Victorianus mar	iii	cexix	
17.ca.iun.	¶Victorianus mar	xi	ultimo	1[illegible]
5.idus dec.	¶Victorieus mar.	i	lvii	
5.cal.mar.	¶Victorinus mar.	iii	cli	
pd.no.mar	¶Victorinus mar.	iii	clxxx	
17.cal.ma.	¶Victorinus mar.	iiii	iiiii	
no.iol.	¶Victorinos mar.	vi	lxiiii	
non. sep	¶Victorin' eps & m	viii	xxxix	
	¶Victorinus ɔfess.	viii	xl	
4.non.oou.	¶Victorinus eps	x	xii	
6.idus no.	¶Victorinus mar.	x	xxxvii	
12.cal iun.	¶Victorius mar.	xi	ultimo	144
5.idus nou.	¶Victorius eps	xi	ultimo	315
cal.sep.	¶Victorius eps	xi	ultimo	254
6.cal.iul.	¶Vigilius eps & m	vi	x	
6.cal.iul.	¶Vigilius eps & m	vi	xi	
	¶Vigilius papa m.	vi	xii	
	¶Vigilius ɔfessor	vi	xiii	
10.cal.ian.	¶Viginti martyres	i	lxxxiiii	
7.idus ian.	¶Viginti milites m	i	lii	
5.idus mar.	¶Viginti socii hitradi martyres	iii	exc	
8.idus iun.	¶Viginti martyres	v	xciii	
9.cal.mar.	¶Viginti socii oeroli martyres	xi	ultimo	75
4.idus oo.	¶Viginti socii demetrii martyres	xi	ultimo	51[illegible]
6.cal.iun.	¶Vigintiduo mres	v	lviii	
pd.id' decē.	¶Vigintiduo socii hermogenis mr.	xi	ultimo	[illegible]
6.idus sep.	¶Vigintiduo socii amonii martyres	xi	ultimo	24[illegible]
16.cal. iulii	¶Vigitimilia milites rothlādi socii m	v	cxxi	
4.non.noo.	¶Vigintiocto socii alcindini mres	x	xiii	
4.no.mar.	¶Vigintiseptē mr.	iii	clxxiiii	
4.cal. mar.	¶Vigintiseptē socii fortunati martyres	xi	ultimo	7[illegible]
6.idus aug	¶Vigintiun' mr	vii	xxxv	
18.cal. oct.	¶Vigitiun' milea m	viii	lxxvii	
cal. nou.	¶Vigor eps	x	v	
8.cal.ma.	¶Vildiphrios eps	xi	ultimo	12[illegible]
7.idus no.	¶Vilebroedus eps	xi	ultimo	51[illegible]
4.id' octo.	¶Vilfridus eps	xi	ultimo	85
11.cal.febr.	¶Vincenti' diac' m	ii	cxi	
11.cal. febr.	¶Vincentius mar.	ii	cxii	
12.cal.ma.	¶Vincentius ɔfes.	iiii	lxix	
cal. iun.	¶Vincentius psbr	v	lxxii	
5.Idus ion.	¶Vincentios eps	v	xciiii	
8.idus aug.	¶Vincentius mar.	vii	xxx	
8.cal. sept.	¶Vincentius mar.	vii	cxi	
12.cal. nou.	¶Vincētı' psbr & m	ix	lxxxvii	
6.cal.noo.	¶Vincentius mar.	ix	cxiiii	
13.cal.maii	¶Vincentius mar.	xi	ultimo	126
5.idus ion.	¶Vincēti' diac' m	xi	ultimo	[illegible]7
6.non. maii	¶Vindemialis eps	iiii	cxvi	
pd.no.sept.	¶Vitalis' puer m.	xi	ultimo	256
11.cal. ma.	¶Vitalis martyr	iiii	lxxii	
4.cal.ma.	¶Vitalis miles mr	iiii	xcv	
6.no. iul.	¶Vitalis martyr	vi	xlii	
6.idus iul.	¶Vitalis martyr	vi	lxxvii	
10.cal. oct.	¶Vitalis martyr	viii	ciii	
5.oon.nou.	¶Vitalis martyr	x	xvii	
pd.no. nou.	¶Vitalis martyr	x	xxi	
5.idos ian.	¶Vitalis eps & m.	xi	ultimo	31
16.cal.mar.	¶Vitalis psbr & m	xi	ultimo	64
9.cal.oou.	¶Vitalis ɔfessor	xi	ultimo	300
8. idus dee.	¶Vitrieus martyr	i	xxxv	
17.calē.iul	¶Vitus martyr	v	cxviii	
calē.sep	¶Viuardos eps	viii	xxi	
idib' ian	¶Viuentius ɔfessor	ii	lxxi	
5.cal.sept.	¶Viuianos eps	xi	ultimo	228
4.non. iul.	¶Vldarieus eps	vi	liii	
12.cal. nou.	¶Vndecimilia uirgines martyres	ix	lxxxvii	
	¶Volitianus eps	xi	viii	
9.cal. febr.	¶Vrbao' puer mr	iii	xviii	
16.cal.ma.	¶Vrbanos martyr	iiii	lvi	
12.cal.noo.	¶Vrbanus papa m	v	xxxix	
6.oo.iul.	¶Vrbanus martyr	vi	xliii	
	¶Vrban' diseipul'	vi	c	
4.cal.decē.	¶Vrbanus eps & m	x	cxix	
5.idus dec.	¶Vrbanus martyr	xi	ultimo	4
17.cal.sep.	¶Vrsatius ɔfessor	viii	lxvii	
15.cal.iul.	¶Vrsicinus martyr	v	cxxvii	
5.idus oou.	¶Vrsinus eps	x	xli	
12.cal.nou.	¶Vrsula uir. & mr	ix	lxxxvii	
11.cal.iul.	¶Vrsus martyr	v	cxxxiii	
pd.cal. oct.	¶Vrsus martyr	viii	cxxxiiii	
5.cal.augo.	¶Vrsus episcopus	xi	ultimo	205
11.cal.mau	¶Vstazades mar.	iiii	lxxi	
15.cal.iul.	¶Vulmarus ɔfes.	xi	ultimo	175
15.cal.apri.	¶Vulphramius eps	iii	ccxiii	
non.iunii	¶Vxor nicādri m.	v	xc	
15.cal.mar.	¶Vxor filii & familia creatoris mres	xi	ultimo	65
	·Z·			
	¶Zabdas eps	xi	viii	
	¶Zabulon p̄rlare.	iii	xcvi	
4.no.ionii	¶Zacharias psb. m	v	lxxvii	
4.no.iunii	¶Zacharias ɔfes.	v	lxxix	
	¶Zacharias sacer.	viii	xli	
8. id' septē.	¶Zacharias pphe.	viii	xlii	
no. nou.	¶Zacharias pphe.	x	xxiiii	
	¶Zacharias papa	x	xxvi	
4. id' iunii	¶Zacharias mar.	xi	ultimo	168

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
io.cal.sep.	ℭZacheus epus	vii	xcvi	
	ℭZacheus epus	vii	xcvii	
	ℭZebenus epus	xi	vii	
	ℭZenas discipulus	vi	c	
6.id' decẽ.	ℭZeno episcopus	i	xliii	
i5.cal.ianu.	ℭZeno martye	i	lxxviii	
pd.id' aplis	ℭZeno ꝓfessor	iiii	xlvii	
7.id' iulii	ℭZeno martyr	vi	lxxv	
	ℭZeno abbas	vi	lxxvi	
i6.cal.mar.	ℭZeno martyr	xi	ultimo	64
idib' iulii	ℭZeno martyr	xi	ultimo	i95
io.cal.mar.	ℭZenobi' p̃sb.mr̃.	iii	cxxxvi	
8.cal.iunii	ℭZenobius epus	v	xli	
4.cal.nouẽ.	ℭZenobi' p̃sb.mr̃.	ix	cxxi	
7. cal.sept.	ℭZepherin' pa.m̃.	vii	cxiiii	
i5.cal.ianu.	ℭZepherinus epus	xi	ultimo	i8
5. no.iulii	ℭZoe martyr	vi	lv	
io.cal. iunii	ℭZoelus martyr	xi	ultimo	i50
5.cal.iulii	ℭZoilus martyr	vi	xvi	
	ℭZoilus p̃sbyter	vi	xvii	
	ℭZorobabel dux	vi	xc	
4.id'. febr.	ℭZoticus martyr	xi	ultimo	57
i2.cal.nou.	ℭZoticus martyr	xi	ultimo	297
idib' iulii	ℭZozyma uir. mr̃.	xi	ultimo	i94
pd. cal.ma.	ℭZozymas abbas	iiii	cvi	
5.id' mar.	ℭZozymus mar.'	iii	cxci	
	ℭZozymus papa	xi	iiii	
i9.cal.ian.	ℭZozymus mar.	xi	ultimo	9

Catalogi sanctoꝝ per reuerẽdissimuz dominum petrum de natalibus uenetũ episcopuz equilinũ editi opus finit Vicentiæ per henricũ de sancto ursio librariũ solerti cura ipressuz : Augustino Barbadico sclyto uenetiarũ Duce. Anno salutis.M.CCCCLXXXXIII.pͤ die id' decẽbris. LAVS DEO.

REGISTRVM.

Quaterni .b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.s.t.u.y.z.&.ꝰ.A.B.D.F.H.K.M.O.P.Q.R.
Terni.a.x.ꝶ.C.E.G.I.L.N.S.

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
10.cal. sep.	¶Nenon martyr	vii	ci	
6. non. ma.	¶Neopolus mar.	xi	ultimo	135
6.idus sep.	¶Neotherius mar.	xi	ultimo	24
	¶Neptalim pphetą	iii	xcvi	
4.idus ma.	¶Nereus martyr	iiii	clv	
17.cal.nou.	¶Nereus martyr	xi	ultimo	2
4.cal. mar.	¶Nestor eps & mř	iii	clii	
7. cal. nou.	¶Nestor ꝯfessor	ix	cx	
non.iun.	¶Nicander martyr	v	xc	
4.idus ian.	¶Nicanor diacon⁹	iii	lxii	
non.apr.	¶Nicanoe martyr	xi	ultimo	110
19.cal.ian.	¶Nicasius eps & m̄	i	lxix	
5.idus oct.	¶Nicasius eps & m̄	xi	ultimo	80
14.cal.nou.	¶Nicea martyr	xi	ultimo	96
10.cal.iul.	¶Niceas episcopus	v	cxl	
4.cal.sep.	¶Niceas martyr	xi	ultimo	250
p̄d. id⁹ sep.	¶Niceta martyr	viii	lxx	
9.cal. aug.	¶Niceta martyr	vi	cxxxi	
4.non.apri.	¶Nicetius epa	iiii	xxvi	
non.dec.	¶Nicetius eps	xi	ultimo	
5.non.ma.	¶Nicetius eps	xi	ultimo	134
8.cal.iun.	¶Nicetus martyr	v	xl	
	¶Nicodem⁹discip.	iiii	iii	
8.idus dec.	¶Nicolaus eps ꝯf.	i	xxxiii	
	¶Nicolaus papa	i	xxxiiii	
	¶Nicolaus eps	v	lxvii	
4.non.iunii	¶Nicola⁹pegrin⁹ ꝯ	v	lxxviii	
17.cal. oct.	¶Nicomedes p̄s. m̄	viii	lxxxii	
5.cal.mar.	¶Nicophoeus mar	iii	cli	
10.cal.maii	¶Nicor eps & mar.	iiii	lxxviii	
no. iul.	¶Nicustratus mar.	vi	lxiii	
non. iul.	¶Nicostratus mar.	vi	lxiiii	
6.idus nou.	¶Nicostratus mar.	x	xxxvi	
15.cal. octo	¶Nilus eps & mar.	viii	xcv	
4.idus no.	¶Nympha uir. & m̄	x	xlii	
	¶Noe pater	iii	xlvi	
4.no. mar.	¶Nongenti marty.	iii	clxxv	
	¶Nonosus ꝯfessor	xi	xcvii	
8.Idus iulii	¶Norbertus eps	vi	lxvii	
12.cal.iul.	¶Nouatus discipu.	v	cxxx	
4.cal. aug.	¶Nouem socii auto.martyres	vi	clvii	
3 no.mar.	¶Nouem socii eusebii martyres	xi	ultimo	84
14.cal.apr.	¶Nouē socii quirin̄	xi	ultimo	9
11.cal.apri.	¶Nouē socii saturnini martyres	xi	ultimo	9
	¶Nulburga uirgu	xi	lxviii	
	¶Nuldruta uirgu	xi	lxviii	
	.O.			
14.cal. oct.	¶Oceanus martyr	xi	ultimo	29
15.cal. dec.	¶Ocysellus	x	lxx	
10.cal.octo	¶Octauius mar.	viii	clii	
3.idus apr.	¶Octo milites m̄.	xi	ultimo	1
10.cal. sep.	¶Octo filii eleazari martyres	xi	ultimo	22

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
13.cal. mar.	¶Octogīta sex socii donati mřes	xi	ultimo	69
9.cal.aug.	¶Octogita tres milites martyres	xi	ultimo	201
p̄d.idus ia.	¶Odilo abbas	ii	xxvi	
13.cal.dec.	¶Odo abbas	x	lxxxiii	
17.cal.maii	¶Olympias mar.	iiii	liii	
6.cal.aug.	¶Olympius mar.	vi	cxliiii	
16. cal.iul.	¶Oliueri⁹ martyr	v	cxxi	
cal. nou.	¶Omnes sancti	x	i	
4.no.nouē.	¶Omnes mortui	x	viii	
14.cal.mar.	¶Onesim⁹ diacon⁹	iii	cxxx	
8.idus sep.	¶Onesiphor⁹disc.	viii	xliii	
	¶Omas sacerdos	ix	vii	
5.idus iunii	¶Onophrius ꝯfes.	v	cvi	
16.cal.maii	¶Optatus martyr	iiii	lvi	
p̄d.cal. sep.	¶Optatus eps	vii	cxli	
11.cal.ma.	¶Orator p̄sbř & m̄	iiii	lxxii	
3.idus mar.	¶Ores martye	iii	cxcviii	
p̄d.id⁹ dec.	¶Orestes martyr	i	lxi	
11.cal. febr.	¶Oronti⁹martye	ii	cxii	
	¶Orosiēsis abbas	iiii	clxxiiii	
4.nou.iulii	¶Osee propheta	vi	l	
p̄d.cal.iul.	¶Ostianus eps	xi	ultimo	183
	¶Othoniel iudex	viii	iiii	
	.P.			
7.id⁹ mar.	¶Pacianus eps	iii	clxxxvii	
p̄d.id⁹ maii	¶Pachomi⁹abbas	iii	clxxi	
p̄d.id⁹ maii	¶Pachomi⁹ mōac.	iiii	clxxii	
	¶Pachomi⁹ eps m̄	xi	xxxii	
4.cal. aug.	¶Pachus martyr	vi	clvii	
5.cal.'decē.	¶Pafnutius abbas	i	vii	
	¶Pafnutius eps	xi	xxxiii	
	¶Pagatus martyr	xi	xiii	
8. id⁹ octo.	¶Palatia sancta	xi	ultimo	77
5.non.mar.	¶Palatinus martyr	xi	ultimo	84
6.idus ma.	¶Palmacius mar.	iiii	cl	
cal.iul.	¶Pambo abbas	vi	xxxviii	
cal.iun.	¶Pamphil⁹p̄sbř m̄	v	lxxi	
11.cal.octo.	¶Pamphilus mar.	xi	ultimo	255
4.idus maii	¶Pancratius mar.	iiii	clvi	
3.non.apri.	¶Pancratius ꝯfes.	xi	ultimo	109
5. cal. aug.	¶Pantaleon mar.	vi	cxlvi	
10.cal.mar.	¶Panthamia mar.	xi	ultimo	74
non.iul.	¶Panthenus p̄sby.	vi	lxv	
12.cal.nou.	¶Panthul⁹ eps mř	ix	lxxxvii	
4.cal. febr.	¶Papias martyr	ii	xl	
8.cal.mar.	¶Papias episcopus	iii	cxli	
5.cal. mar.	¶Papias martyr	iii	cli	
idi. apri.	¶Papyrius diac⁹ m̄	iiii	xlix	
4.cal.decē.	¶Papyrius eps & m̄	x	cxix	
10.cal. feb.	¶Parmenas dia. m̄.	ii	xiiii	
10.cal.ma.	¶Parmenas p̄sbř m̄	iii	lxxix	
14.cal. iun.	¶Parthemius mar.	v	xvii	
idi. nou.	¶Paschasius mar.	x	lviii	
8. cal.iun.	¶Pasicrates mar.	xi	ultimo	155

Tempore.		Li.	Capitulu	Pa.
	¶Philippꝰ ipaturm̃	xi	[illegible]	
idibꝰ iul.	¶Philippus mar.	xi	ultimo	195
11.cal. nou.	¶Philippus ep̃s m̃	xi	ultimo	299
pd.no. feb.	¶Phillorrhonꝰ m̃	iii	xxxi	
	¶Philorrhonꝰ p̃s.	xi	xlix	
	¶Philologꝰ discip.	vi	c	
18.cal. dec.	¶Philumenus mar	xi	ultimo	321
7.idꝰ mar.	¶Philothurion	iii	clxxxv	
	¶Phinees sacerdos	vi	xxiiii	
	¶Phlegõtiꝰ discip.	vi	c	
3.non.mar.	¶Phocas martyr	iii	lxxvi	
pd.idꝰ iul.	¶Phocas ep̃s & m̃.	vi	xcviii	
pd.idꝰ iul.	¶Phocatus ep̃s	xi	ultimo	193
	¶Pholeas ep̃s & m̃	xi	lxxxii	
4.non. iun	¶Photinus ep̃s & m̃	v	lxxvi	
14.cal. dec.	¶Phridianus ep̃s	x	xxviii	
16.cal.ma.	¶Phronto martyr	iiii	lvi	
18.cal.ma.	¶Phronto abbas	xi	ultimo	120
8.cal.nou.	¶Phronto ep̃s	x	ix	
	¶Piamon p̃sbyter	xi	xli	
	¶Piaton p̃sbr̃ & m̃	xi	xxvi	
cal.octu.	¶Piator martyr	x	xi	
6.idꝰ octo.	¶Pierius p̃sbyter	ix	ii	
4.non.nou.	¶Pygasius martyr	x	xiii	
9.cal. apri.	¶Pygmeniꝰ p̃sbr̃	ii	cxxiii	
6.idꝰ octo.	¶Pinytus ep̃s	ix	xlix	
	¶Pion abbas	xi	xxxix	
cal.feb.	¶Pionius martyr	iii	lxviii	
4.cal. aug.	¶Piusus martyr	vi	clvii	
5.idus mar.	¶Piperion martyr	iii	cxci	
	¶Pitrioti abbas	xi	lxxiiii	
5.idus iul.	¶Pius papa & mar	vi	lxxxii	
idi.octo.	¶Placida uirgo	ix	lxx	
3.non. oct.	¶Placidus martyr	xi	ultimo	271
3.cal. ma.	¶Platinus	xi	ultimo	160
11.cal.aug.	¶Plato martyr	vi	cxxvi	
3.cal. octu.	¶Platus martyr	xi	ultimo	264
7.idꝰ april.	¶Pleusius p̃sbr̃	xi	ultimo	114
10.cal.maii	¶Plures religiosi martyres	iiii	xxviii	
	¶Plures sancti quorum sola nomina & dies inueniuntur	xi	[illegible]	
10.cal.ma.	¶Plurime sacreꝰ uir	iiii	xxviii	
6.non.mar.	¶Plurimi m̃res	iii	lxvi	
4.idꝰ april.	¶Plurimi m̃rea	iiii	clii	
	¶Plurimi marty.	[illegible]	[illegible]	
16.cal.ian.	¶Plusius martyr	i	xxiii	
4.cal.iul.	¶Plutarchus mar.	vi	xxi	
	¶Polemius ep̃s	vii	xiii	
4.idus sep.	¶Polianus ep̃s & m̃	viii	lx	
7.cal.feb.	¶Policarpus ep̃s m̃	iii	xxiiii	
7.cal. mar.	¶Policarpus p̃sbr̃	iii	cxliiii	
cal. febr.	¶Policarpus ep̃s	xi	ultimo	4
	¶Polycrates ep̃s	xi	xvi	
idi.febr.	¶Poliotus martyr	xi	ultimo	6
12.cal.iun.	¶Poliuetꝰ martyr	xi	ultimo	14
2.cal.iun.	¶Pulius martyr	v	xxviii	

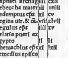
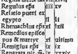
Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
15.cal.mar	¶Pollochroniꝰ e.m̃	iiii	cxxxii	
3.idꝰ decẽ.	¶Pontianus mar.	i	lviii	
14.cal. febr	¶Pontianus mar.	ii	cii	
13.cal.dec.	¶Pontianꝰ papa m̃	x	lxxx	
4.non.iun.	¶Ponticus martyr	v	lxxvii	
8.idusmar.	¶Pontiꝰ diaconꝰ m̃	iii	clxxxiiii	
pd.idus ma	¶Puntius ep̃s & m̃	iiii	clxix	
11.cal. sep.	¶Porphyrius mar.	vii	cii	
8.cal.decẽ.	¶Porphyrius mar.	x	ciii	
5.idus dec.	¶Porphyrius mar.	xi	ultimo	4
pd.cal.apr.	¶Portus martyr	xi	ultimo	105
non.dec.	¶Potamia martyr	xi	ultimo	3
4.cal.iul.	¶Potamiena uir. m̃	vi	xxi	
10.cal.mar.	¶Potamius martyr	xi	ultimo	73
14.cal.iun.	¶Potentiana uirgo	v	xv	
pd.cal. ian.	¶Potentianus ep̃s	ii	xxv	
10.cal.decẽ.	¶Pragmatius ep̃s	xi	ultimo	327
3.non. oct.	¶Praleas ep̃s & m̃.	ix	xxiiii	
12.cal.aug	¶Praxedis uirgo	vi	cxxi	
14.cal.ma.	¶Prefectꝰ p̃sbr̃ & m̃	xi	ultimo	124
9.cal.febr.	¶Prelidanꝰ puer & m̃	iii	xviii	
12.cal.mar	¶Prepedigna mar.	iii	cxxiiii	
8.idus sep.	¶Presidius ep̃s & m̃	viii	xliiii	
3.idus dec.	¶Pretexatus mar.	i	lviii	
5.cal.iun.	¶Priamus martyr	xi	ultimo	156
10.cal.aug	¶Primitiua uirgo	xi	ultimo	200
16.cal.ma.	¶Primitiuus mar.	iiii	lvi	
4.idus iun.	¶Primitiuus mar.	v	ciiii	
15.cal.aug.	¶Primitiuus mar.	vi	cxi	
cal.aug.	¶Primitiuus mar.	vii	vi	
5.idꝰ mar.	¶Primus martyr	iiii	cli	
5.idus iun.	¶Primus martyr	v	xcix	
15.cal.nou.	¶Primus martyr	x	lxxxvi	
	¶Primus episcopꝰ	xi	vi	
6.non.oct.	¶Primus martyr	xi	ultimo	9
15.cal.febr.	¶Prisca uirgo & m̃	ii	xcvi	
8.idus iul.	¶Priscilla discipla	vi	lxviii	
17.cal.febr.	¶Priscilla sancta	xi	ultimo	56
pd.non.ian.	¶Priscillianus mar	ii	xlii	
	¶Priscillianꝰ ep̃s m̃	xi	cxxv	
pd.non.ian.	¶Priscus p̃sbr̃ & m̃	ii	xlii	
7.idus mar	¶Priscus martyr	iii	clxxxv	
5.cal.apri.	¶Priscus martyr	iiii	ix	
7.cal.iun.	¶Priscus martyr	v	l	
cal.sep.	¶Priscus discipulꝰ	viii	xvii	
cal.octo.	¶Priscus martyr	xi	ultimo	7
12.cal.sept.	¶Priuatus ep̃s & m̃	vii	lxxxix	
12.cal.octo.	¶Priuatus ep̃s & m̃	viii	xcviii	
16.cal.nou.	¶Priuatus martyr	ix	lxxviii	
12.cal.octo.	¶Priuatus martyr	xi	ultimo	54
5.idꝰ octo.	¶Probus martyr	ix	li	
4.idus no.	¶Probus episcopꝰ	x	xlv	
idibꝰ no.	¶Probus martyr	x	lviii	
	¶Probus episcopꝰ	xi	cviii	
6.non.iul.	¶Processus martyr	vi	xli	
8.idus iul.	¶Procopius mar.	vi	lxx	
5.idꝰ april.	¶Procorꝰ diacꝰ & m̃	iiii	xxxix	
cal.dec.	¶Proculus ep̃s m̃.	i	xv	

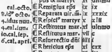
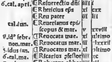
Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
5.idꝰ decē.	¶ Proculus eṗs ɔf.	i	xlix	
16.ca.mar.	¶ Proculus mar.	iii	cxxii	
15.cal. oct.	¶ Proculꝰ diacꝰ m̄.	viii	xciii	
18.cal.maii	¶ Proculus mar.	xi	ultimo	121
14.cal.nou.	¶ Proculus martyr	xi	ultimo	96
ṗd.no.nou.	¶ Proculus mar.	xi	ultimo	509
8.cal. febr.	¶ Protectꝰ eṗs & m̄	iii	xxii	
7.idꝰ nou.	¶ Prosdocimꝰ eṗs	x	xxxiii	
7.cal.iulii	¶ Prosper eṗs	vi	vii	
13.cal.iulii	¶ Prothasius mar.	v	cxxvi	
11.cal. sept.	¶ Proterꝰ ṗsb. m̄	vii	xcii	
16.cal.mar.	¶ Protolicus mar	iii	cxxiiii	
ṗd idꝰ iunii	¶ Protus martyr	v	lxx	
5.idꝰ septē.	¶ Protus martyr	viii	xii	
15.cal.ian.	¶ Ptolemeus mar.	i	lxxviii	
14.cal.no.	¶ Ptolemeus mar.	x	lxxxiii	
12.cal.febr.	¶ Publius eṗs & m̄	ii	cix	
16.cal.maii	¶ Publius martyr	iiii	lvi	
	¶ Publius eṗs	vi	viii	
11.cal. mar.	¶ Publius martyr	xi	ultimo	7
14.cal.iunii	¶ Pudens discipulꝰ	v	xiiii	
10.cal.aplis	¶ Puer qdam annorum.7.mar.	iii	ccxxii	
14.cal.dec.	¶ Puer qdā mar.	x	lxxv	
5. cal.maii	¶ Pulio martyr	iiii	xciiii	
	¶ Pontificus abbas	vi	lvi	
4.no. febr.	¶ Purificatio sācte marie	ii	lxxii	
11.cal.maii	¶ Pusicius martyr	iii	lxxi	

Q.

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
idi.febr.	¶ Quadragesima	ii	cxvii	
16.cal.ian.	¶ Quadragita socii floriani mr̄es	i	lxxiii	
9.cal.ianu.	¶ Quadraginta virgines martyres	i	lxxxix	
idi.ianu.	¶ Quadraginta milites martyres	i	lxxii	
7.idꝰ mar.	¶ Quadraginta milites martyres	ii	clxxxv	
4.no.maii	¶ Quadraginta m̄.	iii	cxxv	
4.no.maii	¶ Quadraginta m̄.	iii	cxxvi	
	¶ Quadraginta rustici martyres	iiii	ccxvii	
6.idꝰ mar.	¶ Quadragintaduo martyres	xi	ultimo	8
ṗd.idꝰ mar.	¶ Quadragintanoue milites mr̄es	ii	cxcix	
8.cal.octo.	¶ Quadragintanouem martyres	viii	cxvii	
14.cal.nou.	¶ Quadragintanouem martyrea	xi	ultimo	295
8.cal.maii	¶ Quadragitaocto martyres	iiii	lxxxiiii	
4.no.iunii	¶ Quadragitaocto martyres	v	lxxvii	
ṗd. no.iunii	¶ Quadragitaqr tuor martyres	v	lxxxvi	
8. cal.nou.	¶ Quadragintasex milites martyres	x	cvii	
7.cal.iunii	¶ Quadratus disci.	v	xlvii	
12.cal.sept.	¶ Quadratus eṗus	vii	xc	
7.cal.iunii	¶ Quadratus mar.	xi	ultimo	152
6.no.mar.	¶ Quadringēti mr̄.	iii	clxvii	
3.idꝰ iulii	¶ Quadringēti .97 martyres	vi	xcvi	
14.cal.aplis	¶ Quartilla mar.	xi	ultimo	91
5.no.nou.	¶ Quartꝰ discipulꝰ	x	xvi	
6.idus maii	¶ Quartus martyr	xi	ultimo	140
ṗd idꝰ dec.	¶ Quattuor scē mulieres martyres	i	lxiii	
6.idꝰ nou.	¶ Quattuor coronati martyres	x	xxxvii	
	¶ Quattuor sancti eṗi martyres	xi	xxxii	
15.cal.aplis	¶ Quattuor so. pauli martyres	xi	ultimo	93
7.idꝰ aplis	¶ Quattuordeci socii ephanii mr̄es	x	ultimo	115
13.cal.aug.	¶ Quattu. milia m̄	vi	cxix	
4.idꝰ octo	¶ Quattuormilia 976.martyres	ix	liiii	
14.cal.nou.	¶ Quidam so. ptolemei martyr	ix	lxxxiii	
cal. febr.	¶ Quindecim mar.	iii	lxviii	
3 idꝰ iulii	¶ Quingenti mar.	vi	xcvi	
cal.oct.	¶ Quigēti &.4.m̄.	xi	ultimo	266
15.cal.mar.	¶ Quinidius eṗs	xi	ultimo	66
8.idꝰ febr.	¶ Quinquagesima	iii	lxxxvii	
10. cal.mai	¶ Quinquagita monachi martyres	iiii	lxxviii	
idi.nou.	¶ Quinquaginta sapiētes martyres	x	lvii	
4.idꝰ aplis	¶ Quinque socii apollonii mr̄es	xi	ultimo	115
14.ca .mar.	¶ Quinquemilia so.iuliani mr̄es	xi	ultimo	68
14. cal.apl.	¶ Quintilla mar.	xi	ultimo	91
16.cal.maii	¶ Quintilianus mr̄	ii	lvi	
14.cal.aplis	¶ Quintilus mar.	xi	ultimo	91
ṗd. ca.nou.	¶ Quintinus mar.	ix	cxxvi	
ṗd.no.ian.	¶ Quīntus martyr	ii	xliiii	
14.cal.aplis	¶ Quintus martyr	xi	ultimo	91
6.idꝰ maii	¶ Quintus martyr	xi	ultimo	140
no.septē.	¶ Quintus martyr	xi	ultimo	259
4.cal.nou.	¶ Quintus martyr	xi	ultimo	305
4.no.maii	¶ Quiriacꝰ eṗs m̄	iiii	cxx	
ṗd.idꝰ aug.	¶ Quiriacus mar.	vii	lv	
11.cal.iulii	¶ Quiriacus mar.	xi	ultimo	18
10.cal.sept.	¶ Quiriacus mar.	xi	ultimo	220
idi.iulii	¶ Quiricus mar.	vi	ci	
cal. aug	¶ Quirilus mar.	vii	vi	
	¶ Quirilus eṗus	xi	vii	
6.no. octo.	¶ Quirilus martyr	xi	ultimo	269

Tempore		Li.	Capitulu	Pa.
7.cal.apri.	¶ Quirinus martyr	iii	cexxxii	
5.cal.april.	¶ Quirinus mar.	iiii	xiiii	
pd.non.iun.	¶ Quirinus eps m̄.	v	lxxxv	
7.id' mar.	¶ Quirion martyr	iii	clxxxv	
	.R.			
	¶ Raab meretrix	viii	iii	
	¶ Rachel mater	iii	xcv	
idi. augu	¶ Radegūdis regia	vii	lx	
6.cal.iun.	¶ Ragenulphus m̄	xi	ultimo	154
	¶ Raphael archāg	iiii	cxli	
	¶ Rebeccha mater	iii	xciii	
	¶ Redemptus eps	xi	cv	
7.idus sep.	¶ Regina uir. & m̄.	viii	xlvii	
3.cal.apri.	¶ Regulus eps	iiii	xv	
7.idus ian.	¶ Relatio pueri ex egypto	ii	li	
	¶ Rhemacblus eps	xi	lxii	
3.non.feb.	¶ Remedius episcopus & martyr	xi	ultimo	4
cal.octo.	¶ Remigius eps	ix	ix	
8.id' octo.	¶ Reparata uir. m̄.	ix	xxxix	
4.idus nou.	¶ Respici' martyr	x	xiii	
4.cal.iun.	¶ Restitutus mar.	xi	ultimo	157
10.cal.sep.	¶ Restituta mar.	vii	c	
6.cal.apri.	¶ Resurrectio dn̄i	iiii	i	
	¶ Rhericius eps	xi	cxx	
	¶ Reu pater	iii	lii	
cal.iun.	¶ Reuerianus episcopus & mar.	v	xxviii	
8.id' febr.	¶ Reuocata mar.	xi	ultimo	52
non.mar.	¶ Reuocatus mar.	iii	lxxxii	
5.idus ian.	¶ Reuocatus mar.	xi	ultimo	51
6.cal.ma.	¶ Ricarius ꝯfessor	iiii	xc	
5.cal.ma.	¶ Robertus abbas	iiii	cii	
9.cal.dec.	¶ Rhodon p̄sbyter	xi	ultimo	528
9.cal.iun.	¶ Rogatianus mar	v	xxxvii	
7.cal.nou.	¶ Rogatianus presbyter & martyr	xi	cxii	
16.cal.sept.	¶ Rogatus martyr	vii	lxxi	
16.cal.ian.	¶ Rholus martyr	i	lxxiii	
	¶ Romāi pōtifices	xi	ii	
pd.ca.mar.	¶ Romanus abbas	iii	clx	
8.idus iul.	¶ Roman' diac' m̄.	vi	lxvi	
8.idus aug.	¶ Romanus mar.	vii	xxx	
5.idus aug.	¶ Romanus mar.	vii	xl	
8.cal.septē.	¶ Romanus mar.	vii	cxi	
14.cal.dec.	¶ Romanus mar.	x	lxxv	
7.cal.dec.	¶ Romanus p̄sby.	x	cviii	
6.idus dec.	¶ Romaric' abbas	i	xliiii	
13.cal.iul.	¶ Romuald' abbas	v	cxxviii	
	¶ Romula uirgo	xi	cix	
15.cal.mar.	¶ Romolus mar.	xi	ultimo	69
9.cal.april.	¶ Romulus mar.	xi	ultimo	96

Tempore		Li.	Capitulo	pa.
15.cal.aug.	¶ Rhophilus eps	vi	cxiiii	
18.cal.oct.	¶ Ruiola martyr	viii	lxxviii	
16.cal.iul.	¶ Rhothlandus m̄.	v	cxxi	
	¶ Ruben p̄triarcha	iii	xcvi	
6.idus iul.	¶ Rufina uir. & m̄.	vi	lxxviii	
14.cal.aug.	¶ Rufina martyr	vi	cxvii	
18.cal.iul.	¶ Rufinus martyr	v	cxvi	
pd.id' febr.	¶ Rufinus martyr	xi	ultimo	59
pd.ca.mar.	¶ Rufinus martyr	xi	ultimo	80
11.cal.iul.	¶ Rufinus martyr	xi	ultimo	177
pd.non.sep.	¶ Rufinus puer m̄.	xi	ultimo	356
16.cal.dec.	¶ Rufinus martyr	xi	ultimo	522
15.cal.ian.	¶ Rufus martyr	i	lxxv	
cal.aug.	¶ Rufus martyr	vii	x	
6.cal.sept.	¶ Rufus martyr	vii	cxix	
11.cal.decē.	¶ Rufus discipulus	x	xcii	
4.calē.dec.	¶ Rufus martyr	x	cxx	
13.cal.ma.	¶ Rufus martyr	xi	ultimo	125
	¶ Rusticus episco.	iii	lxxxv	
8.cal.octo.	¶ Rustic' episcop'	xi	ultimo	259
7.cal.nou.	¶ Rustic' episcop'	xi	ultimo	503
5.idus aug.	¶ Rusticus martyr	vii	xli	
16.cal.aug.	¶ Rustic' subdiac'	vii	lxxi	
7.idus oct.	¶ Rusticus p̄sbyter	ix	xli	
	¶ Ruth uidua	viii	xv	
12.cal.ian.	¶ Rutulus martyr	xi	ultimo	71
	.S.			
non.dec.	¶ Sabas abbas	i	cxix	
4.cal.febr.	¶ Sabianus martyr	iii	xiii	
4.cal.sep.	¶ Sabina martyr	vii	cxxxiii	
6.cal.nou.	¶ Sabina uir. & m̄.	ix	cxiiii	
3.cal.ian.	¶ Sabinus eps & m̄	i	cix	
15.cal.aug.	¶ Sabinus martyr	xi	ultimo	197
7.id' mar.	¶ Sacerdon martyr	iii	clxxxv	
pd.idus sep	¶ Sacerdos eps	xi	ultimo	345
9.cal.octo.	¶ Salaberga abba.	viii	cxiiii	
	¶ Sale pater	iii	xlix	
11.cal.nou.	¶ Salome discipula	ix	xci	
	¶ Salomon rex & propheta	vii	i	
6.idus feb.	¶ Salomon martyr	xi	ultimo	54
4.cal.octo.	¶ Salomon eps	xi	ultimo	265
pd.no.sep.	¶ Saluinus puer m̄	xi	ultimo	356
3.idus ian.	¶ Saluius episcop'	ii	lxv	
cal.iul.	¶ Saluius ꝯfessor	xi	ultimo	86
19.cal.oct.	¶ Salustia martyr	viii	lxxvii	
6.idus iun.	¶ Salustianus ꝯfes.	xi	ultimo	6
12.cal.dec.	¶ Samon martyr	x	lxxxviii	
15.calē.sep.	¶ Samuel propheta	vii	lxxxii	
	¶ Samuel p̄sbyter	vii	lxxxiii	
10.cal.oct.	¶ Sanctinus eps	viii	cviii	
7.id' mar.	¶ Sanctius martyr	iii	cxxxv	
	¶ Sanctulus p̄sbr̄	xi	ciiii	
4.non.iun.	¶ Sanctus martyr	v	lxxvii	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
5.cal.aug.	Sampson epus	vi	cl	
	Sampson iudex	vii	iiii	
	Sarra mater	iii	lxxxix	
	Sarra abbatissa	xi	xlvi	
	Saruch pater	iii	iii	
17.cal.nou.	Satyrianus mar.	ix	xxiii	
pd.id⁹ ianu.	Satyrus martyr	iii	xvi	
no.mar.	Satyrus martyr	iii	clxxxii	
4.cal.aplis	Satyrus martyr	iiii	x	
3.cal.decẽ.	Saturninus mar.	i	iiii	
5.cal.decẽ.	Saturnin⁹ eps mr	i	v	
3.id⁹ febr.	Saturnin⁹ psbr m̃	iii	cxiiii	
no.mar.	Saturninus mar.	iii	clxxxii	
16.cal.maii	Saturninus mar.	iiii	lvi	
pd.cal.feb.	Saturnin⁹ mar.	xi	ultimo	44
8.id⁹ febr.	Saturninus mar.	xi	ultimo	52
11.cal.aplis	Saturnin⁹ eps m̃.	xi	ultimo	95
6.no.maii	Saturninus mar.	xi	ultimo	133
11.cal.septẽ.	Saturninus mar.	xi	ultimo	21
pd.no.oct.	Saturninus mar.	xi	ultimo	273
pd.id⁹ oct	Saturninus mar.	xi	ultimo	289
17.cal.nou.	Saturnin⁹ psb. m̃	xi	ultimo	29
4.cal.aug.	Saturnus mar.	vi	clvii	
4.cal.sept	Sauina uirgo	vii	xxxiiii	
pd.cal.ian.	Sauinian⁹ eps m̃.	ii	xv	
4.cal.sept.	Sauinianus mar.	vii	cxxxiiii	
5.id⁹ decẽ.	Sauinus eps	i	lix	
13.cal.mar	Sauinus eps	iii	xxxiii	
16.cal.aug	Scyllitani mrẽs	vi	cx	
4.id⁹ febr.	Scholastica uir.	iii	cx	
13.cal.febr.	Sebastianus mr.	ii	cvi	
6.id⁹ febr.	Sebastianus mar.	xi	ultimo	57
16.cal.aug.	Secunda mater	vi	cx	
6.id⁹ iulii	Secũda uirgo m̃.	vi	lxxviii	
4.cal.febr.	Secunda martyr	iii	xli	
3.cal.aug.	Secũda uir. & m̃.	vi	clix	
5.id⁹ augu.	Secundianus m̃.	vii	xli	
13.cal.mar.	Secundianus mr.	xi	ultimo	6
6.no.octo.	Secundianus mr	xi	ultimo	269
3.cal.maii	Secundinus episcopus & martyr	iiii	c	
12.cal.iunii	Secundinus mar.	xi	ultimo	149
9.cal.mar.	Secundinus mar.	xi	ultimo	75
no.mar.	Secundolus mar.	iii	clxxxii	
9.cal.aplis	Secundolus mar.	xi	ultimo	96
3.cal.aplis	Secũd⁹ miles mr	iiii	iii	
idi.maii	Secundus eps	v	ii	
7.cal.sept.	Secundus mar.	vii	xvii	
pd.ca.aug.	Secundus mar.	xi	ultimo	206
4.no.decẽ.	Securus martyr	i	xxi	
10.cal.maii	Sedecim milia m̃	iiii	lxxviii	
9.cal.aplis	Seleucus ꝯfessor	xi	ultimo	97
	Sem pater	iii	xlvii	
6.cal.octo.	Senator martyr	xi	ultimo	261
	Seneca eps	vii	xcvi	
3.cal.augu.	Senen martyr	vi	clviii	
10.cal.iunii	Senesius martyr	v	xxxiii	
7.id⁹ ianu.	Septem frẽs mrẽs	iii	liii	

Tempore.		Li.	Capitulo	Pa.
4.no.feb.	Septem mulieres martyres	iii	lxxv	
4.id⁹ mar.	Septem socii egduni martyres	iii	cxcvi	
5.id⁹ aplis	Septem uirgines & martyres	iiii	xl	
16.cal.maii	Septem socii calisti martyres	iiii	lv	
6.id⁹ iulii	Septẽ fratres martyres	vi	lxxvii	
3.id⁹ augu.	Septem dormientes martyres	vii	li	
6.id⁹ octo.	Septem socii cassii martyres	ix	xlvi	
4.cal.iunii	Septẽ germani m̃	xi	ultimo	158
16.cal.sep.	Septimus martyr	vii	lxxi	
9.cal.nou.	Septimus martyr	ix	ci	
10.cal.feb.	Septuagesima	iii	i	
3.no.decẽ.	Septuaginta milites martyres	i	xxiii	
6.cal.mar.	Septuagitaduo m̃	iii	cl	
idi.iulii	Septuagintaduo discipuli	vi	c	
9.cal.mar.	Septuagitanouẽ martyres	iii	cxxxviii	
16.cal.oct.	Septuagintaquinq; martyres	viii	lxxxv	
pd.no.maii	Septuagintaquinq; soci heliodori m̃	xi	ultimo	136
15.cal.oct.	Sequanus abbas	xi	ultimo	252
3.no.septẽ.	Seraphia uir.mr.	viii	xxx	
5.cal.mar.	Serapion martyr	iii	cli	
12.cal.aplis	Serapion abbas	iii	ccxvii	
5.id⁹ augu.	Serapion martyr	vii	li	
3.cal.nouẽ.	Serapion epus	ix	cxxii	
18.cal.dec.	Serapion martyr	i	lix	
	Serapion epus	xi	vii	
7.cal.aplis	Serapion martyr	xi	ultimo	100
6.cal.sept.	Serapion martyr	xi	ultimo	206
17.cal.sep.	Serena regina	vii	lxix	
7.cal.mar.	Serenus martyr	iii	cxlvii	
	Serenus abbas	ii	cxlviii	
4.cal.iulii	Serenus martyr	vi	xxi	
8.cal.ianu.	Sergius ꝯfessor	i	iii	
	Sergius papa	viii	lvii	
no.octo.	Sergius martyr	ix	xxix	
6.cal.mar.	Sergius martyr	xi	ultimo	16
4.cal.iulii	Seroni⁹ martyr	vi	xxi	
pd.cal.ian.	Serotinus martyr	ii	xxv	
10.cal.nou.	Seruandus mar	ix	xcvii	
3.id⁹ maii	Seruatius	iiii	clxii	
12.cal.maii	Seruilianus mar.	iiii	lxviii	
9.cal.iunii	Seruulus martyr	xi	ultimo	150
9.cal.mar.	Seruulus martyr	xi	ultimo	78
9.cal.iunii	Seruulus martyr	v	xxxvi	
10.cal.ian.	Seruulus ꝯfessor	v	lxxxv	
8.id⁹ decẽ.	Seruus martyr	i	xxxv	
	Seth pater	iii	v	

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
9.cal.maii	¶Socii magnetii m̄	iiii	lxxxi	
6.id⁹ maii	¶Socii chalepodii martyres	iiii	cl	
14.cal.iun.	¶Socii ioānis mr̄.	v	xvi	
10.cal.iun.	¶So.dsiderii epi m̄	v	xxxi	
7.cal.iunii	¶Socii prisci mr̄es	v	l	
no.iunii	¶So.bōifacii epi m̄	v	lxxxvii	
8.id⁹ iunii	¶So.uicētii epi m̄.	v	xciiii	
4.cal.iulii	¶So.irenei epi mr̄	vi	xx	
cal.iulii	¶Socii aaron mr̄es	vi	xxxv	
5.no.iulii	¶So.mustiole mr̄.	vi	xlviii	
3.id⁹ iulii	¶So.eugenii epi m̄	vi	xcvi	
3.id⁹ aug.	¶So.chromatii m̄.	vii	xlvii	
10.cal.sept.	¶So.timothei mr̄s	vii	xcv	
4.id⁹ sep.	¶So.nemesiāī c.m̄	viii	lx	
7.id⁹ octo.	¶So.donini mr̄es	ix	[illegible]iii	
10.cal.nou.	¶So.theodorici m̄	ix	[illegible]	
4.cal.decē.	¶Socii rufi mr̄es	x	[illegible]xx	
	¶Socii pagani mr̄s	xi	[illegible]iii	
11.cal.sep.	¶So.martialis mr̄.	xi	ultimo	219
5.id⁹ octo.	¶Socii meaľii mr̄.	xi	ultimo	280
3.id⁹ ianu.	¶Socius saluii mr̄.	ii	lxv	
	¶Socrates epus	xi	x	
15.cal.oct.	¶Socrates martyr	xi	ultimo	25[illegible]
idi.nou.	¶Solutor martyr	xi	ultimo	31
12.cal.dec.	¶Solutor martyr	xi	ultimo	526
cal.aug.	¶Sophia martyr	vii	ii	
15.cal.ian.	¶Sophōias pphera	v	x	
	¶Sophronius ꝯfes.	xi	[illegible]ci	
7.cal.iulii	¶Sosipater discipl̄	vi	vi	
9.cal.octo.	¶Sosius diac⁹ mr̄.	viii	cxiii	
4.id⁹ sept.	¶Sosthenes mar.	viii	lxi	
4.cal.decē.	¶Sosthenes discipl̄	x	cxvi	
10.cal.maii	¶Sother pa. & m̄.	iiii	lxxiii	
4.id⁹ febr.	¶Sothera uir. mr̄.	iii	cxi	
	¶Speciosus mōac.	xi	[illegible]vi	
16.cal.aug.	¶Speratus martyr	vi	cx	
cal.aug.	¶Spes uir.& mar.	vii	vi	
	¶Spes abbas	xi	cvii	
16.cal.feb.	¶Speusippus mar.	ii	[illegible]clii	
19.cal.ian.	¶Spindion epus	i	lxvi	
idi.maii	¶Spiritusſanctus	v	i	
	¶Stacte⁹ discipul⁹	vi	c	
15.cal.aug.	¶Stacteus martyr	vi	cxi	
4.cal.oct.	¶Stacteus ꝯfessor	xi	ultimo	[illegible]2
14.cal.oct.	¶Stephana mar.	viii	lxxxix	
16.cal.ian.	¶Stephanus mar.	i	lxxiii	
7.cal.ianu.	¶Stephan⁹ ꝓtomr̄	i	[illegible]ii	
idi.febr.	¶Stephanus abbas	iii	[illegible]xx	
	¶Stephanus abbas	iii	[illegible]xxi	
4.no.aug.	¶Stephan⁹ pa.1⁹ m̄	vii	xi	
	¶Stephan⁹ pa.2⁹ ꝯ.	vii	[illegible]i	
	¶Stephanus pa.3⁹	vii	xiii	
3.no.aug.	¶Stephan⁹ anacho.	vii	xvii	
8.id⁹ aug.	¶Stephanus mar.	vii	xxx	
12.cal.dec.	¶Stephan⁹ p̄sbyter	x	lxxxvi	
	¶Stephan⁹ eps ꝯfes	xi	x	
idi.febr.	¶Stephan⁹ eps mr̄.	xi	ultimo	65

Tempore		Li.	Capitulo	Pa.
cal.aplis	¶Stephanus mar.	xi	ultimo	107
5.cal.maii	¶Stephanus mar.	xi	ultimo	130
8.id⁹ maii	¶Stephan⁹ eps mr̄	xi	ultimo	138
5.id⁹ iulii	¶Stephan⁹ p̄sb.mr̄	xi	ultimo	191
15.cal.oct.	¶Stephanus mar.	xi	ultimo	250
16.cal.maii	¶Successus mar.	iiii	lvi	
5.id⁹ decē.	¶Successus mar.	xi	ultimo	4
16.cal.feb.	¶Sulpitius epus	ii	xciiii	
12.cal.maii	¶Sulpitius mar.	iiii	lxviii	
	¶Suranus martyr	xi	cxiii	
3.id⁹ aug.	¶Susanna uir.& m̄	vii	xlix	
	¶Susanna sancta	vii	cxxvii	
	.T.			
	¶Tabita uirgo	xi	xlviii	
10.cal.dec.	¶Tabra martyr	x	xcvii	
10.cal.dec.	¶Tabrata martyr	x	xcvii	
17.cal.apl.	¶Tacianus martyr	iii	cciii	
	¶Tadeos eremita	v	cviii	
	¶Tadeus discipul⁹	vi	c	
5.cal.nou.	¶Tadeus apostol⁹	ix	cxv	
	¶Thais meretrix	ix	xxxviii	
3.id⁹ aplis	¶Thallacus p̄sbr̄	xi	ultimo	117
5.id⁹ octo.	¶Tarachus mar.	ix	li	
10.cal.maii	¶Tarbua regina m̄	iiii	lxxviii	
	¶Tarchysus disci.	vi	c	
	¶Thare pater	iii	lv	
15.cal.oct.	¶Tarrasis ꝯfessor	viii	lxxxvii	
16.cal.ian.	¶Tarrysins mar.	i	lxxiii	
18.cal.sep.	¶Tarsicius martyr	vii	lxvi	
	¶Tarsilla sancta	xi	cx	
3.id⁹ decē.	¶Tharson martyr	i	lviii	
3.id⁹ augu.	¶Taurinus epus	vii	l	
12.cal.dec.	¶Taurinus martyr	xi	ultimo	[illegible]26
3.no.septē.	¶Thecla uirgo mr̄	viii	xxix	
9.cal.octo.	¶Thecla uirgo.mr̄	viii	cx	
no.ianu.	¶Telespor⁹ pa.mr̄	ii	xlvi	
cal.iulii	¶Theobaldus ꝯfes.	vi	xxxvi	
9.cal.febr.	¶Theodola mar.	iii	xviii	
7.id⁹.mar.	¶Theodolus mar.	iii	clxxxv	
5.no.maii	¶Theodol⁹ p̄sbr̄ m̄	iiii	cxviii	
6.cal.aug.	¶Theodolus mar.	vi	cxliiii	
3.id⁹ mar.	¶Theodora mar.	iii	cxcviii	
cal.aplis	¶Theodora uir.m̄	iiii	xx	
4.cal.maii	¶Theodora uir. m̄	iiii	xcvii	
no.maii	¶Theodora uir. m̄	iiii	cxxxviii	
16.cal.aug.	¶Theodora mōac.	vi	cix	
10.cal.nou.	¶Theodoric⁹ p̄i.m̄	ix	xcviii	
cal.iulii	¶Theodoricus p̄i.	xi	ultimo	185
16.cal.ian.	¶Theodorus mar.	i	lxxiii	
16.cal.ian.	¶Theodorus mar.	i	lxxiii	
p̄d.no.ian.	¶Theodorus mar.	ii	xliiii	
14.cal.apl.	¶Theodorus epus	iii	ccx	
8.id⁹.aplis	¶Theodor⁹ e.ācy.	iiii	xxxiiii	
	¶Theodorus p̄sbr̄	iiii	xxxv	
	¶Theodor⁹ abbas	iiii	clxxiii	
	¶Theodor⁹ eps m̄.	v	lxvi	

Tempore		Li.	Capitulu	Pa.
10.cal.iul.	¶Theodorus mar.	v	cxxxvii	
4.cal. aug.	¶Theodorus mar.	vi	clvii	
9.cal.sep.	¶Theodurus ɔfes.	vii	cvi	
4.non.nou.	¶Theodorus eps	x	xiiii	
5.idus nou.	¶Theodor⁹ miles m̃	x	xxxix	
5.idus nou.	¶Theodor⁹ miles m̃	x	xl	
4.idus no.	¶Theodorus mar.	x	xliii	
	¶Theodor⁹ eps ɔf.	x	xliiii	
	¶Theodur⁹ eps ɔf.	xi	xxvi	
	¶Theodorus eps m̃	xi	xxxii	
	¶Theodor⁹ eps ɔf.	xi	cxxiiii	
19.cal.ianu.	¶Theodorus mar.	xi	ultimu	
7.cal.apri.	¶Theodor⁹ eps & m̃	xi	ultimo	100
13.cal. dec.	¶Theodorus mar.	xi	ultimu	52
4.non. apr.	¶Theodosia uir. m̃	iiii	xxv	
14.cal.iun.	¶Theodosia mar.	v	xvi	
8.cal.nou.	¶Theodosius mar.	ix	cvii	
	¶Theodosi⁹ iptor ɔ	xi	xciii	
3.id⁹ mar.	¶Theodota mar.	iii	xcvii	
4.no.aug.	¶Theodota mar.	vii	xiiii	
	¶Theodotus eps	xi	x	
pd.non.ian.	¶Theogenes mar.	ii	xli	
7.cal. febr.	¶Theogenes mar.	iii	xxv	
6.cal.octo.	¶Theognitus mar.	viii	cxxi	
10.cal.sep.	¶Theonas eps	vii	xcviii	
10.cal.sep.	¶Theonas abbas	vii	xcix	
10.cal.dec.	¶Theonist⁹ eps & m̃	x	xcvii	
	¶Theophanius ɔf.	xi	cxv	
13.cal.ian.	¶Theophilus mar.	i	xxviii	
8.idus feb.	¶Theophilus mar.	iii	ci	
5.non.mar.	¶Theophilus eps	iii	clxxvii	
	¶Theophilus eps	iii	clxxviii	
7.id⁹ mar.	¶Theophilus mar.	iii	clxxxv	
3.idus oct.	¶Theophilus eps	x	lix	
	¶Theophilus ɔfes.	ix	lx	
8.idus feb.	¶Theophilus mar.	xi	ultimu	52
pd.ca.mar.	¶Theophilus mar.	xi	ultimu	8
6.idus sep.	¶Theophilus mar.	xi	ultimo	24
15.cal.iun.	¶Theopista mar.	v	xxi	
13.cal.iun.	¶Theopistus mar	v	xxi	
3.non.nou.	¶Theopolus mar.	x	xviii	
10.cal.iun.	¶Theopōp⁹ eps m̃.	v	xxiii	
8.id⁹ mar.	¶Theotichus mar.	iii	clxxxiii	
	¶Theotignus eps	xi	ix	
	¶Theothymus eps	xi	cxxvii	
	¶Theotistus eps	xi	ix	
	¶Theremon abbas	xi	lvii	
3.cal. sept.	¶Tercētian⁹ eps m̃	vii	cxxxvi	
8.id⁹ decē.	¶Thertius martyr	i	xxxv	
	¶Tertius discipul⁹	vi	c	
pd.no.aug	¶Tertulinus mar.	vii	xx	
4.idus no.	¶Tiberius martyr	x	xlvi	
6.cal. aug.	¶Tiberius eps	xi	ultimo	[illegible]
18.cal.ma.	¶Tyburtius mar.	iiii	ii	
3.idus aug.	¶Tyburtius mar.	vii	xlvi	
5.idus sep.	¶Tyburtius mar.	xi	ultimo	245
17.cal.feb.	¶Tychianus eps	ii	lxxxix	
3.non.feb.	¶Tigris eps & m̃	xi	ultimu	48

Tempore		Li.	Capitulu	Pa.
	¶Timeus epa	xi	vii	
15.cal.ma.	¶Timon diac⁹ & m̃	viii	lxvi	
	¶Timon eps & m̃	viii	lxvii	
pd.cal.ian.	¶Timotheus p̄sbr̄	ii	xxiii	
9.cal.febr.	¶Timothe⁹ discip.	iii	xvii	
12.cal.iun.	¶Timotheus mar.	v	xxviii	
	¶Timothe⁹ anach	v	cvii	
11.cal.sep.	¶Timothe⁹ p̄sbr̄ m̃	vii	xci	
	¶Timotheus eps	vii	xcii	
10.cal.sep.	¶Timotheus mar.	vii	xcv	
	¶Timotheus eps	xi	vi	
idib.ian.	¶Timotheus ɔfes.	xi	ultimu	50
8.idus apr.	¶Timotheus mar.	xi	ultimu	112
11.cal.iun.	¶Timotheus mar.	xi	ultimu	147
6.idus sep.	¶Timotheus mar.	xi	ultimu	242
11.cal.mar.	¶Tyrānus eps & m̃	iii	cxxxvii	
	¶Tyrānus eps & ɔ.	xi	vii	
16.ca. mar.	¶Thyrion p̄sbr̄ m̃.	iii	cxxiiii	
5.cal.febr.	¶Thyrsus martyr	iii	xxxix	
8.cal.octo.	¶Thyrsus martyr	viii	cxvi	
pd.cal. feb.	¶Thyrsus martyr	xi	ultimu	44
5.cal.ma.	¶Thirhicus diac⁹	iiii	xcix	
8.cal. sept.	¶Titus discipulus	vii	cviii	
	¶Titus eps	vii	cix	
	¶Tobias eps	vii	xcvi	
	¶Tobias uir scūs	viii	lxxix	
	¶Tobias episcop⁹	xi	viii	
	¶Thola iudex	viii	viii	
12. cal.ian.	¶Thomas aposto.	i	lxxix	
4.cal.ian.	¶Thomas eps & m̃	ii	xiii	
no.mar.	¶Thomas d'aquo ɔ	iii	clxxxi	
16.cal.iunii	¶Torpes martyr	v	viii	
idib⁹ ma.	¶Torquatus epa	v	ii	
5.cal.ma.	¶Tottula uir. & m̃	iiii	c	
5.id⁹ mar.	¶Trabia martyr	iii	cxcviii	
pd.no.iul.	¶Tranquillinus m̃	vi	lxi	
8.idus aug.	¶Trāsfiguratō dn̄i	vii	xxix	
16.cal.ian.	¶Translatio sancti ignatii	i	lxxiiii	
15.cal.febr.	¶Trāslatō scē lucie	ii	xxix	
pd.cal.feb.	¶Translatio sancti marci	iii	lxi	
pd.ca.mar	¶Trāsla. sci augus.	iii	clxi	
8.idus ma.	¶Trāsla. sci andree	iiii	cxliiii	
7.idus maii	¶Translatio sancti hieronymi	viii	cxlv	
16.cal.iunii	¶Trāslatio sci syri	v	x	
3.cal.iuni.	¶Translatio sancti nicolai	v	xv	
7.idus iun.	¶Trāslatō s. Eustacii	v	xcvi	
5.non.iul.	¶Trāsla. sci thome	vi	xliii	
4.non.iul.	¶Trāsl. sci martini	vi	lii	
5.idus iul.	¶Trāsl. sci bn̄dicti	vi	lxxxi	
8.cal. aug.	¶Translatio sancti germani pisiēsis	vi	cxxxviii	
6.id⁹ aug.	¶Trāslatō sci quirici	vii	xix	
3.id⁹ augu.	¶Translatio corone christi	vii	xlv	

¶Postq̃ ad libri calcem: deo annuente: peruenimus: nobis uisum est: fore haud inutile: quorundã sanctorũ gesta subnectere: quæ ex eorũ historiis: q̃ cõpendiose potuimus: auctorem hu⁹ imitati: decet p̃sim⁹: ordinẽ temporis tantũmodo seruãtes: &: ut opus uberius habeat: &: ut cœptis nostris aliorum animos ad ampliorẽ fœcunditatem excitemus.

Hæc sunt nomina sanctorũ.

17.cal.feb.	¶Berardus: petrus: accursi⁹: adiut⁹ & otho martyres & cõfessores	i
4.idus feb.	¶Gulielmus cõfessor	ii
pd.no.mar.	¶Cyrillus cõfessor	iii
no.apri.	¶Vincentius cõfessor	iiii
di. paschæ	¶Rupertus ep̃s	v
octa. pasc.	¶Ioannes bonus cõfessor	vi
cal.ma.	¶Catharina senensis	vii
5.non.ma.	¶Vrsius cõfessor	viii
4.non.ma.	¶Monica uidua	ix
5 non.ma.	¶Angelus mar. & cõfes.	x
15.cal.iun.	¶Bernardinus cõfessor	xi
2a dñica iul.	¶Bonauentura episcop⁹ & cardinalis cõfessor	xii
7.id⁹ aug.	¶Albertus cõfessor	xiii
idi.aug.	¶Simplicianus ep̃s & cõf.	xiiii
17.cal. sep.	¶Rochus cõfessor	xv
4.idus sep.	¶Niculaus tolẽtin⁹ cõfes.	xvi
pd.no. oct.	¶Magnus ep̃s	xvii
6.cal.nou.	¶Iuno p̃sbyter & cõfessor	xviii
pd.cal.no.	¶Volfgangus ep̃s & cõfes.	xix
16.cal.dec.	¶O.hmarus abbas	xx
6.cal.dec.	¶Couradus ep̃s	xxi
pd.no.dec.	¶Hosimundus episcopus & confessor	xxii
	¶Othilia uirgo	xxiii
	¶Culianus confessor	xxiiii
	¶Sabinus ep̃s & martyr	xxv

¶De sanctis berardo: petro: accursio: adiuto: & othone cõfessorib⁹ & martyrib⁹. Ca. I

Berardus: petrus: accursius: adiutus: & otho cõfessores a beato frãcisco diuinitus monito: ad miramolini regnũ mahumetanis euãgeliũ p̃dicaturi missi sunt: qui p argoniã: colimbriã portugallẽses deuenientes: reginæ orachæ mẽti sui ordinẽ: & qualiter reliquiæ suæ colimbriam essent deferendæ: & ab ea honorifice suscipiendæ: reuelarunt. & hinc alanqueariũ ad xanthiã uirginẽ deuotã: a qua sæcularib⁹ supinduti uestib⁹ (nam aliter trãsmeandi nõ dabatur facultas) hispalim: quæ nũc dicit̃ sibyllia: applicuerunt: ubi depositis sæcularib⁹ indumẽtis: ad mi(r)qiam regẽ multis lamati uerberib⁹ igrediunt̃: & coram eo mahumeticã damnãtes fidem: xp̃m prædicãt: quos ira concitus ex urbe marochiũ duci iussit: unde pariter a miramolino bis expellũtur: & martyriũ affectãtes reuertunt̃: & prædicationib⁹ insistẽtes ab indignato rege i teterrimũ carcerẽ detrudũtur: quos. 20. dierũ inedia nihilo maceratos ligatis post terga manibus: nudus ad se trahi iubet: & usq; ad uiscerũ atq; ossium enudationẽ cædi: ac sup testas p noctẽ uolutari: oleo & aceto laceris corpib⁹ supinfusis: & tandẽ lassis in flagella lictorib⁹: eorum capita per medium frontis amputari: & sic optata corona sancti mẽes potiti sunt: quorũ corpora flãmis illæsa iacuerũt: & inde xp̃ianis uẽdita p multas saracenorũ insidias colimbriã ad reginam oracbã delata: ab eadẽ: ut sci prædixerant: in monasterio sanctæ crucis iter multa miracula honorifice sepulta sunt: ex quibus adhuc sanguineus manat liquor fragrãtissimus: & pluribus medela infirmitatibus. Passi sunt autẽ sci anno salutis. 1257. cal. februarii. Sed nec saraceni euaserũt impune: rex. n. eodem ãno a dextris aruit: & popul⁹ per quinquẽniũ sterilitate pestilẽtiaq; pene cõsumptus est: eorũ uero festũ colitur. xvii. cal. februarii.

¶De scõ guilelmo cõfessore. II.

Vilelmus confessor: in pueritia a bernardo abbate institutus aquitaniæ dux: & pictauensiũ comes: bellator euasit acerrim⁹: q tẽpore eugenii papæ. 3. romã ipi⁹ accessit: unde ferocitate deposita: & humiliter acceptã pœnitẽtia lorica indut⁹ pro interualla quattuor cinct⁹ catenis hierosolymã prexit: & rediẽs bti iacobi limina uisitauit: q subitaneã mortẽ expauescẽs dñici præcæpti memor: uenditis uib⁹ & pauperib⁹ erogatis in eremo uitã sũma austeritate afflixit: ubi magnũ scitatis nomẽ adeptus est: qui uidens in gallis ordinẽ cistertiensiũ florere: & ere-

mitaꝝ arescere: totis uirib⁹ obnixus illis in regionib⁹ istaurauit: post quæ iteꝝ pari ratione loricatus cū cilicio: decē illigat⁹ catenis nudis pedib⁹ hierosolymā reuisit: unde corrosis plantis: remigās curabat reditū: q captus a saracenis ob suæ uitæ austeritatem libertati restitutus est. Et tandē multos perpessus labores in agrum tuscū & pisanum deueniens: in insula: quæ dr liualia: solitarie ꝯmorat⁹ est: ubi familiariter ꝯiunct⁹ quibusdā eremitaꝝ augustini: eoꝝ mores edoct⁹: nigro habitu sumpto & pellicea zona locellis eoꝝ per totam ethruriā deuote uisitatis: centūcellas applicuit: ubi beatus augustin⁹ librū de trinitate pęgit: cui⁹ locis sūma cū iucūditate plustratis: romā & inde ariminū ad scāꝫ mariaꝫ de platano eiusdē ordinis locellū peruenit: a quo fres: qui prius eremitarum beati augustini appellabanł: cognita ipsius maxima sanctitate guilelmitaruꝫ denominationē sumpserunt: quæ denominatio ad saxones: prouinciā rheni: regnū bohemiæ: & in ꝓuincias ab eo dudū instructas ꝓmulgata est: & i gallis usq; ad inocētii pont. 4. tēpora perseuerauit: sꝫ eo mandāte: oēs sub uno titulo eremitaꝝ bti augustini exinde sūt appellati: hic siqdē btūs guilelmus post innumerabilia scitatis opa remeauit in p̄riam: & ibidē aīam fœliciter exhalauit: miraculis undiq; pullulantibus: eius dies. 4. idus februarii celebratur.

De scō cyrillo ꝯfessore. III

Cyrillus ꝯfessor: olim p̄sbr̄: fratꝝ eremitaꝝ in mōte carmeli ꝯfora fact⁹: adeo corde deuoto: mente pura: ꝯtēplationi uacabat: ut sæpius angelico fouereł aspectu: & diuinis reuelationib⁹ illustrareł: die quadā huic missaꝝ solēnia celebranti in nubecula angel⁹ apparens: uirgā & duas argenteas tabellas: lr̄is græcis futuri statum sæculi cōtinentes: attulit: sic loquens. Has tabellas misit tibi de⁹ oīpotens: tanq̄ familiari suo: & fideli præconi: & quū sacramenta ꝯpleueris: has scripturas transcribe in mēbrana: post hæc ꝯflaos tabellas: formabis eas in calicem & turibulū ad libanda & adolenda in ara sacrifici matutini: quas acceptas cū gratiarū actiōe & reuerentia nō modica: cyrillus uir sanctus ꝯuocatis fratrib⁹ iuxta præceptum angeli transcriptas ꝯflauit. Et extunc sanctis opibus excellētior occubuit: ei⁹ festiuitas p̄die nonas martii colitur.

De sancto uincentio ꝯfessore. IIII

Vincentiu⁹ ꝯfessor ualētiæ ex nobili familia ferrarioꝝ nat⁹ & liberalib⁹ artib⁹ erudit⁹ ānoꝝ. 18. ordīo prædicatoꝝ religionē ingressus est: in qua breui tempore factus eximius theologus: ut patrē dominicū imitareł: plures occidētis regiones: uerbū dei euangelizās: ꝑagrauit: & apprime ualētiæ: aragoniæ: cathaloniæ: hispaniæ: castellæ: normandiæ: britanniæ: sabaudiæ: pedimontiū: ripariæ: ianuæ: delphinatus: borbonii: & franciæ tā grat⁹ extitit prædicator: ut nouellus existimareł apostol⁹. Hic sanct⁹. 25. milia iudeoꝝ & saracenoꝝ ad fidem ꝯuertit orthodoxā. Bibliā tantū secum portabat & breuiariū: semel in die comedebat: cilicium ꝯtinue gestabat: suūq; habitū: ubicūq; quiescebat: nō omittebat: tantæ erat integritatis uir: ut ne pedes quidē nudos: nedū corp⁹ p plures annos aspexerit. Hic scūs miraculis maxime pollebat: die quadā quū barcinonā uersus ꝓficisereł: & ad duo milia hoīꝫ ipsū comitarenł: paucis panib⁹ & modico uino oēs saturauit. Anno uero salutis. 1418. ætatis suæ. 70. i uenetēsi ciuitate britāniæ btō fine migrauit ad dn̄m: & in ecclesia cathedrali sepultus iacet: qui sicut uiuens miraculis floruit: ita mortuus fructificauit. Nā. 28. defunctos suscitasse reꝑitur: inter quos unū admiratione dignū in britānia: quum quædā mulier prægnās humanaꝝ carniū desiderio filiū i duas ptes secuisset: & alterā torruisset: ut manderet: & uir superueniens horrendū facinus ꝯperisset: indilate ptes filii ambas: & crudā & tostā suscipiens: miraculoꝝ sci memor ad eius sepulchꝝ ꝑrexit. Ibiq; ꝓstrat⁹ cū lachrymis orans: filii resurrectionē impetrauit. Hic aūt dei s̄uus p callistū. 3. pōtifi. anno dn̄i. 1455. sanctoꝝ catalogo fuit ānumeratus: eius celebritas fit nonis aprilis.

De scō ruperto episcopo. V

Rupertus eps in normatia ex ꝓsapia regia tēpore hiloperti frācoꝝ regis doctrina & uirtutib⁹ refulgēs: ab insidelib⁹ scitatem ei⁹ non sufferentib⁹: uirgis acriter cæsus ab urbe eiicił: & a theodone bauaroꝝ duce ratisbonæ excipił: ūde baptizato ipso duce cū ppl̄o p danubiū descendēs: per noricos prædicādo: in panoniā deuenit inferiorem: & hinc ubi magis æstuabat gentilitas: diuertebat intrepidus: idola destruens: ecclesias erigens: & populos baptismi gratia regenerās: & postq̄ plura circuierat loca: ad urbē iuuaniensēꝫ: ubi eꝑaleꝫ firmauerat sedem: remeauit: uocatiōis diē suo ignorans. ubi cōstructo erendrudæ uirgini nepti suæ monasterio: & uitale in successoreꝫ electo: febri defatigatus: die resurrectiōis paschæ missaꝝ solēnib⁹ munit⁹ sacro corporis xp̄i uiatico: e plangentiuꝫ manib⁹ inter modulantiuꝫ choros angeloꝝ ad sanctā properauit fœlicitatem.

De scō ioāne bono ꝯfessore. VI

IOannes bonus confessor patria mantuanus: ioanne patre defuncto hæreditate diues relict⁹ est: pro quo: dum lubricis iuuenib⁹ adhæreret: bona eius mater inde sinenter preces ad deum mittebat: deus aūt fidelium uota non respuens: ecce iuuenē sinit ad salutem animæ corpore infirmari: sed dum se religionis uoto alligat: pristinæ saluti restituitur: qui mortua matre: pauperibus erogatis omnibus: in quandam specum haud procul a cæsena recessit: ubi miruȝ in modum se affligebat: postmodū sumpta eremitarum beati augustini habitu carnalibus incendiis torreri cœpit: quæ præacutis arūdinis particulis sub unguib⁹ manuū infixia extinxit tam acri cruciatu: ut triduo pene exanimis iacuerit: sed quia pius deus seruos suos non deserit: per uisionē ei appens: & incētiua carnis & uulnera pariter sanauit: q deo grās agēs: incredibili abstinētia se affligēs: plurima in flaminia & umbria instaurās monasteria: sibi mirabile sanctitatis nomen ædificauit: in qua regione per ānos quinquaginta cōmoratus: in patriam inde reuersus est. & diebus ac perfectis operib⁹ plenus extra mantuam in monasterio sibi a ciuibus astructo: anno salutis. 1222. spiritum deo relaxauit. Cuius corpus non multo post in urbeȝ translatum: in monasterio sanctæ agnetis honestissime cōditum est: cuius sepulcbrū miraculis frequentissime radiatur. Eius memo moria colitur in octaua paschæ.

De sancta catharina senensi. VII

CAtharina senensis patria: ex iacobo & lapa parentibus honestis ortum habuit: quæ septēnis deo uouit uirginitatē. Sed quū duoderim nata foret annos: a parentibus instanter de coniugio uexat: quib⁹ aperuit: quod ad id usq; temporis occuluerat. Cui parentes non sine lacbrymis indulsere. & cōcupitū tertii ordinis beati dominici habitum pro ea impetrarunt: quo sumpto catharina in uigiliis & orationib⁹ cuncta caterra uitam ducebat: iter cætera uirtutū opera pauperib⁹ munificam: & infirmis obsequiosam se præstabat. Interea anno dñi. 1375. inter florentinos & gregoriū. xi. pontificē oritur discensio: interdicunt florentini: & excōmunicant. qua de re catharina ualde anxia animinnē ad pontificē perrexit de rebus cōponendis tractatura: quo a pontifice obtento: florentiā reuertens tumultuantē expperit: nil de pace concluditur. catharina: ut hui⁹ incendii suscitatrix: gladio petitur. sed ipsa ad martyriū pro ecclesia se offerens: illæsa dimittitur. Interim morit pontifex: & urbano. 6. substituto: pax cōficitur: catharina senas reuertit: ubi libellū spiritu afflata dictauit: sed ecce orto schismate: de morte pontificia agit: quo p spirituȝ agnito uehemētius affligit: instanter ad dūm preces hēt: ut in suuȝ capm ipiuȝ scelus cōuertatur: res cōponuntur: & exinde usq; ad uitæ suæ terminuȝ a dæmonibus sub horribilib⁹ specieb⁹ diuersis tormētis est flagellant: habuit aūt beata catharina plures diuinas uisiōes: & illā præsertim crucifixi: ex cui⁹ uulnerib⁹ intrinsec⁹ adeo sauciata remansit: q dicebat: nisi deuȝ nouuȝ faceret miraculū: breui se moriturā. in cōtione frequenter ī extasi rapiebat: & nō nunq̄ plures dies absq; cibo trahebat. In extremis demiq; laborās iter cōuocatas sorores romæ optimā uitaȝ finiuit āno salutis. 1379 ætatis suæ. 30. in ecclesia sanctæ mariæ supminerua nō sine miraculoꝝ multitudine sepulta: cuius cinis cū ossibus anno eiusdem 1430. iuxta capellā maiorem in sepulchruȝ marmoreoȝ translatus est: āno uero domini 1460. pio 2o pont. collegio scōꝝ aggregata. eius dies cal. maii ueneratur.

De scō ursio cōfessore. VIII

VRsius cōfessor ex nobili francoꝝ genere traxit originē: quē adhuc lactentē quidaȝ pegrinus matri prænūciauit futuruȝ patricidā. quū uero adoleuistȝ puer annorum. 18. ad palatia caroli impatoris accedēs siue pedes siue eques adeo se strēue gerebat q armoꝝ ductor creat⁹ est: qui: quū parentes aliqū uisitaret: matreȝ pgnostici memorem semp flentē inueniebat: quæ de lachrymis sæpius interrogata: tandē dulcib⁹ uicta precib⁹ filio cām propalauit: qui ut horrenduȝ scelus declinaret: ānoꝝ iā. 26. cū electo sodali dalmatiā uersus prexerunt: ubi multis paganoꝝ ab eoꝝ rege missos: ut se xpianos capent: trucidarūt: ad quoꝝ uindictam rex exercitū parās per filiaȝ admonetur: ut pus iubeat ipos ad se impune accedere: & de eoꝝ pegrinatione interroget: quo facto rex cū populo ab ipsis cōuertit ad dominum: & filiam unicā ursio desponsauit: cui postmodum ī regnū successit: hoc aūt pater per litteras intelligens pgnosticū pegrini flocifaciens ad aulā filii se cōtulit: ubi clara industria a nuru suscipitur: & qa ursius extra urbem uenatum ierat: in pprio lecto cū sene & filio paruulo maioris grā honoris se collocauit: sed ecce humani generis hostis sub ipsi⁹ cubicularii facie regi denūciat: uiꝝ cum uxore cōcūbere: qui domū festinans inconsultus patrem filiuȝ & uxorē interfecit: quo cognito: facti pœnitēs romā prexit: cui pro peccato ab hadriano pōt. adhibetur pœnitētia: ut

habitu peregrinꝰ ecclesiaꝫ sanctæ mariæ in monte summano uisitet: nemini petēs: ubi fuit: qui inde cū bullis remissionis recessit: & tandem sepulchro dn̄i: monte sina: & liminibꝰ bti iacobi uisitatis ānuente deo uicentiā applicuit: & inde mōtes uersus tendens pastores audiuit dicētes: eamus domū: quoniā nebulæ circundant montē summanuꝫ: ad quorū uerba beatꝰ ursius genibꝰ flexis deo grās agens: salzenam oppiduꝫ postea per impiuꝫ ezelinum dirutum: se ꝯtulit: ubi ab ancilla oralda bis potū petens: & non impetrās expirauit: campanis ex semet ipsis psonātibꝰ: & sic inuentus est scūs cum bullis & baculo florenti. Cui statim erecta fuit ecclesia. quod intelligens imperator cū eius affinibꝰ uenerunt: ut asportarēt corpꝰ: at quū subleuare nequiuissent: cū brachio & florido baculo i galliam redierunt. Eius festiua dies colitur quinto nonas maii.

¶ De sancta monica uidua. IX

MOnica uidua ex honestis parētibus orta: a matre facundia pudice sobrieꝗ educata: deo deuotissima adoleuit: quæ ānoꝝ.15. pritio carthaginēsi despōsata: post annos.12. dei grā & dexteritate sua ferocissimuꝫ uiꝝ deo lucrata est. Et exinde cum eo i castitate pseuerauit. quo post.73. ætatis suæ annum defuncto: cœpit de filio augustino manichæoꝝ errore inflato uehemēter angi. p quo lachrymas: preces: & oblatiōes deo indesinenter offerēs meruit ab angelo audire. Esto uiuitoꝗ secura: ubi eꝫ tu: ibi & ille. quū autē ex aphrica pia mater filium sequeret̄ uiterū labores: & maris discrimina superādo: non manichæū nec adhuc xp̄ianū repperit augustinū. cuiꝰ in amplexus & dulcia ruēs in oscula: lætitia resoluta pene deliquuit: sic dicēs. credo fili mi in xp̄o anteq̄ e uita migrē: te fidelē uetacemꝗ xp̄ianū sim uisura. Hæc beata mulier bonoꝝ opoꝝ studiosa: infirmis inseruire: orphanos custodire: uiduas ꝯsolari nunq̄ cessabat: & ubertim passionē dn̄i deplorabat. In spiritu per dieꝫ non nunq̄ quiescebat. quodā die in solēnitate bti cypriani eucharistiā sumptura: per cubitū a terra eleuata bis clamauit. uolemus ad cæluꝫ: uolemus ad cælū fideles. Appropinquāte uero uitæ suæ termīo hæc dixit augustino. Vnū erat: ꝓpter qđ in hac uita morari cupiebā: ut te catholicū xp̄ianūꝗ uiderē: priusq̄ moterer: ecce accumulatiꝰ mihi deus præstitit: ut te cōtempta etiam fœlicitate terrena: uideā xp̄i seruum: qđ iaꝫ a mō hic facio: nescio. post quæ diebꝰ quinꝗ uix pactis apud ostiam tyberinā. inter natos febribus decumbēs: sic ait. Ponetis hic matrē uestram: rogo uos ut ad altare dn̄i meminеritis mei: ubi fueritis: & sic nocte media: qa uexatione stomachi sacramētum sumere nequiuerat: super lectū puerulus eam amplectens uisibiliter apparuit: inter quos amplexus aīa illa sancta uolauit ad cælū. anno domini.395.4.no.maii ætatis suæ.56. & ostiæ corpꝰ eius sepultum: qđ tpre martini papæ qui anno salutis .1417.5.idꝰ ap̄lis: & similiter paulo post eiꝰ sepulchrū: romā translatum est. incredibili miraculoꝝ numero.

¶ De scō angelo mr̄e & ꝯfessore X

ANgelus mr̄ & ꝯfessor. natione siculus in urbe lycate ex generosa prosapia ortus: ab īfantia deo deuote inseruiēs: ieiuniis & orationibꝰ uacans: habitū carmelitæ religionis suscæpit. In qua uitā maxīa cū austeritate degēs eximiꝰ prædicator effectꝰ est. Hunc siqdem finita quadā prædicatione sci dn̄icus & franciscus audiēte frequēti populo in terra prostrati mirū in modū uenerati sunt. qui post longos amplexus btō frācisco prædixit stigmata: & uicissim ipse franciscus ei martyriū: qđ utriusꝗ adimpletum est uaticinium. Hic enīꝫ dum fidelibus xp̄m prædicasset a paganis tentus: letiferis carceribꝰ mancipatus: & pœnis undiꝗ afflictꝰ: tādē fronte gladio pcussa: deo uitæ obtulit bolocaustū.5.no.maii. Cuius corpꝰ in ecclesia eiꝰ nomini dedicata requiescit miraculis decoratū. in eo autē loco ubi martyris sāguis effusus est. Fons olei a p̄mis usꝗ ad s̄as uesperas scaturit: quo eodē die: si q pungūtur: a diuersis langoribꝰ redimuntur.

¶ De scō bernardino ꝯfessore. XI

BErnardinus ꝯfessor natiōe tuscus ex nobili familia albizescoꝝ procreatꝰ patre tolo senēsi: matre nera massana bindi filia post tertiū eiꝰ natiuitatis ānū defuncta: infra sextū patre: matertera dianæ educandus remansit. qui āno.xi. a patruis senas aduocatus est: ubi liberalibꝰ artibꝰ imbutus: canonico iuri uacauit deuotas nunq̄ prætermittens oratiōes: quibꝰ corroboratꝰ senis fraternitati sanctæ mariæ de scala sanctimonia celeberrimæ ascribi se ꝓcurauit. ubi cilicio indutus super tabulas aut paleas dormiēs circa languētes erat officiosissimꝰ. Interea āno dn̄i.1400. sæuiēte senis epidemia: mortuis fere oībꝰ ministris hospitalis dictæ sanctæ mariæ: quū nullo precio conduci possent. Bernardinus tyro xp̄i annoꝝ.20. languentiuꝫ se gratis obtulit in ministruꝫ: qui quū se ad tantum onus imbecilē fore perpēderet. quosdā eiusdē fraternitatis ꝯsocios ad piū opus sibi asciscere talibus ꝓcurauit. Euāgelio admo-

netur: regnum cælorũ uim patitur. & uiolenti rapiunt illud. Inferam⁹ ergo uiolentiã nobisimet ipsis: nec pro christo mori pertimescamus: quid tam magnũ atq; pulcherrimũ? q̃ pacis tempore ad martyrii coronam peruenire? si morimur: pro christo certe morimur: qua morte & merces augetur: & omne crimen excluditur: omnis ꝯsumatio & stat⁹ uitæ martyrio decoratur: hoc fundamẽtum uitæ & fidei: hoc præsidium salutis: hoc uinculũ libertatis & honoris. Mors quippe integriorem facit uitam. Mors magis ducit ad gloriam. Quid eni nobis cum hac luce? quibus lux æterna promittit̃: quid cum hui⁹ uitæ naturæq; cõmercio? quos cæli altitudo deposcit. Intra omniũ gloriã pulchrior est pro christo mori titulus: & integrior corona signatur. Porro nobis cõtemnenda mors est: quibus christus occisus est ante oculos. Nobis quæso cõcurrant dominicæ passionis exempla: concurrãt oblata & præmia: quoniam misericordiã præstantes: misericordiã ꝯsequentur. His inflãmati iuuenes cuncti unanimes confessione rite expurgati & cõmunione: ad funestã illam domũ non sine parentum & amicoꝝ lachrymis se contulerũt. die nocteq; sedulo infirmis ministrantes: & quãdoq; mortuoꝝ corpora sepelientes. Demum fœdata pestilentia pluribus de ꝯsociis defũctis reliqui ad paternas domos remearunt. quod fecit & bernardinus: qui statim febre concussus: & non multopost saluti restitut⁹: ampla facultate pauperibus erogata: diena ciuitatis mariæ uirginis: cui⁹ gratia a pueritia quoaduixit sabbato ieiunauit: beati francisci factus est imitator: nihil præter habitũ fœmoralia & funiculum possidens. & primo in locũ columbarii in senensi territorio contemplationi aptissimũ destinatur: ubi uigiliis: ieiuniis: disciplinis ultra regulæ præcepta: & cilicio corpus macerabat: illuc per multa miliaria nudis pedibus panis ac uini collectaꝫ elemosynã humeris afferebat prælatis obœdiens. hic inter cætera passione xp̃i amarissime scindebat̃. qui sacerdos ordinatus quotidie amore ĩ deũ inflãmat⁹ celebrabat: sed altius aspiciens: & animaꝝ salutem sitiens: graui sumpta cruce: ex columbario saggianum: ut ebrius spiritu prædicaturus accessit. cui: itegritate prius cognita: a prælatis ordinis prædicandi officium conceditur̃. sed quoꝫ linguam haberet aliquantulũ præpeditam: facta ad dominũ oratione: igneus e cælo glob⁹ dimittitur: qui sic eius linguæ raucitatẽ decoxit: q; exinde illud sanctissimum nomen iesus: italiæ urbes: castella: uillas quasq; perlustrans expedite non sine maximo fructu prædicauit. Tunc eniꝫ terras & maria prædones obsidebãt. tunc tanta guelphorum ac gibillinoꝝ rabies incalluerat: ut mutuo fraternoq; cruore ruberet italia: publica ludorum gymnasia frequentabantur: usurarum uoragines inhiabant: uigebat magia: religio parum colebatur: & festi dies a ferialibus nisi spectaculorum gratia: dignoscebantur. sed quo magis indigebat italia: eo plus in bernardino supernæ gratiæ fauor & uirtus fœcundauit. Quis enarrare posset: quantum boni per bernardinũ consecuta est italia? per hunc sedatæ cædes: erecta hospitalia: extirpatæ fœneratorum rapinæ: adulterini fœminarũ ornatus cremati. festi dies culti. & plures utriusq; sexus non sine miraculorum splendore ad dei seruitium ꝯuersi. O uiꝝ italiæ frugi. In his itaq; operibus bernardinus perseuerans apud aquilam aprucii urbem ãno salutis. 1443. ætatis uero suæ 63. uitæ terminum compleuit. Cuius corp⁹ aquilani ciues pluribus diebus inhumatuꝫ tenuerũt: odore simul & miraculis fragrãs. & ibidem in monasterio sancti frãcisci postmodum honorifice sepelierunt. Et hunc nicolaus pontifex quintus anno domini. 1450. sanctoꝝ catalogo coacernauit. solennis ei⁹ dies. 15. calen. iunii colit̃. Translatũ est autẽ corpus eius in templum nouum ei dedicatũ anno eiusdem. 1472. 6. calendas iunii sixto pontifice maximo eius pontificatus anno primo.

¶ De sancto bonauentura episcopo & confessore. XII

Bonauentura episcopus albanẽsis & cardinalis de balneo regio oriundus ex uoto matris pro ipsius infirmitate adhuc puerulus beati francisci habituꝫ suscæpit: qui sub alexandro de halis theologiæ & morum sic euasit integerrimus: ut sæpius de eo diceret alexander. Verus israelita est iste: in quo adam non peccasse uidetur. Hic annoꝝ trigintaquinq; inter tot uenerabiles religionis patres propter suam perfectionem fact⁹ minister: regulam beati francisci periclitanteꝫ narbonæ ĩ generali capĩo reformauit: & magistri giraldi apologeticũ libellũ cõtra minores subtiliter confutauit. Hic in beati antonii translatione patauium. 32. anno obitus eius: linguam recentem ac rubicũdã in manibus tenens: inter lachrymas sic ait. O lingua: quæ deum semper benedixisti: & alios benedicere docuisti: nunc perspicue cernitur: quanti meriti fueris apud deuꝫ: & sic osculans deposuit. Laborante uero difficultatibus romana sede: a gregorio pontifice undecimo & sacro senatu cardinalis & ep̃s albanensis quãuis renuens proclamatur: &

statim ad ɔcilium lugdunense cum rothomagense & tripolitano episcopis de rebus arduis pertractãdis destinatur: in quo adeo prudenter græcorum hæreses composuit: q omnes præsente tunc paleologo eoꝝ imperatore: libere se deinceps romanæ sedi parere uelle profiterent. Hic libros edidit intitulatos. De septẽ uisionibus. Sententiæ sententiarum. Sup euangeliis: præsertim lucæ. Officiũ de cruce. Officiũ beati francisci: & de eius uita. De sex alis seraphin. Itinerariũ mentis in deum. Alterum in seipsum. Defensorium religionis mendicantiũ. Arbor crucis. Breuiloquia. Sermones dominicales. Super euangeliis & epistolis per ãni circulũ. Compendium ueritatis sacræ scripturæ. De institutiõe nouitiorum. De stimulo amoris. pharetra. Multa in officio reformauit & addidit. Et alia plura opuscula usq ad tricentarium numerum: quæ in partibus galliarum frequenter in manibus habẽtur. Et sic in pace sanctitate & opum fructu proficiẽs ex humanis sublatus est ãno domini. 1274. tertio idus iulii ætatis suæ. 53. lugduni in ecclesia beati francisci sepultus: miraculis radians. Cui⁹ cor reliquo corpore incinerato incorruptum inuentum est: & a sixto pontifice quarto anno salutis. 1482. sanctorum pontificum numero ascriptus est. eius festum dominica secunda iulii celebratur.

¶ De sancto alberto confessore. XIII

Albertus cõfessor gente siculus: drepani ex benedicto & ioanna parentibus honestissimis & deuotis originem duxit: qui peracto iam uigesimosexto sterilitatis anno: nouerũt se gloriosæ uirgini: si quã forent soboles suscæpturi: eius seruitio eã perpetuo dicaturos. qua impetrata post tẽporis plenitudinem: Ioanna peperit filium: in baptismo albertum nomine appellatum. quem sextum uix attingentẽ annum in sponsum puellæ de domo regia pater pluribus ei suadentibus: coniungi annuebat. de quo cum uxore conferens: tale a discreta coniuge responsum accæpit. Miror te prudentem uirum taliter esse mutatum: quod deo & ei⁹ genitrici promisimus: hunc caduco & fragili mundo condonare uelis: non ne oportet deo reddere: quod eius est? nos filium nostrum deo & matri eius obligauimus: ipsum sana conscientia reuocare nequimus. his patre a proposito reuocato: adolescens religionem carmelitam ingressus est: in qua disciplinis & contemplationi uacans. summæ sanctitatis & doctrinæ uir effectus est: & post laudabilem uitam ciuis cælestia hierusalem nõ absq miraculorum illustratione. Eius festũ septimo idus augusti occurrit.

¶ De scõ simpliciano epõ & ɔfessore. XIIII

Simplicianus eps & confessor. romæ uictorino rhetori iam seni familiarissimus fuit. Post cuius baptismũ mediolanũ profect⁹: eremiticæ uitæ se ita sequestrauit: ut sublime scitatis nomẽ adept⁹ sit. hũc beatus ambrosius eiusdẽ urbis eps uere ut patrem diligebat. quũ uero augustinus ibidem legeret rhetoricam: prædicante beato ambrosio de manichæorũ opinione cõpunctus statim ad simplicianuz ut uirum optimum se ɔtulit. a quo exẽplo uictorini ab ea reuocatus est: & fide sũma charitate instructus. quẽ postmodum btũs ambrosius baptizauit: & de nouo uestiuit nigro superiudutum cuculo: & pellicea zona cinxit simplicianus. hic siqdem defuncto btõ ambrosio in episcopatu successit. Et si prius deuotus: tunc imitatione prædecessoris factus est deuotior. mirũ in modum lætabatur in augustino alumno. & ei non nullas dissoluendas quæstiones dirigebat: cui augustinus uti patri uenerãdo: quo ingenio: qua charitate poterat: dulciter rescribebat. hic est ille simplicianus. quẽ beatus ambros⁹ & prosp sic sanctitate extulerunt: ut hominẽ cum angelis uolare: cum archãgelis cantare: cũ seraphin ardere: cum cherubin lucere: & cum principibus sedere: dicerent. Sanctus autem uir diebus & uirtutibus maturus anno dñi. 415. idibus augusti: carnis ergastulum dereliquit. Cuius corpus in suburbanis mediolani in ecclesia sancti simpliciani iter cappadoces martyres. sisinnium hostiarium & alexandrum. honorifice sepultum est.

¶ De scõ rocho ɔfessore. XV

Rochus confessor genere narbonensis apud montẽ pesulanũ ex patre ioanne: matre libera progenitus. annorum. xii. corpus suum cœpit abstinentia castigare. qui mortuis parentibus amplissima hæreditate in pauperes distributa: a principatu se abdicans: oppidis paternis patruo cõmendatis: breui ueste indutus: cum pileo: pera: & baculo in italiam peregrin⁹ deuenit: & quũ romã: aquãpendentem: cæsenam: aliaq plurima loca: truci pestilentia uexata signo crucis liberasset: placentiam eadem lue infectaz ad quoddã ægrotantiuz hospitale diuertit. quibus omnibus similiter sanatis: statim sinistra coxa sagitta trãsfigitur. Sed post acerbam passionem salutez consecutus in galliã armis tunc uexatam remeauit. & in paterno capt⁹ oppido ut exploratoe carceri detruditur: in quo exacto qnqnẽnio i maxima patiẽ

tia & uitæ austeritate dominum orās ut inuocantes nomen suum a sæuissima pestilētia ꝓtegerentur: in pace obdormiuit. anno domini. 1327. ætatis suæ. 32. 16. cal. sept. ad cuius latus reperta est tabella: his litteris inscripta. Peste laborantes ad rochi patrocinium cōfugientes contagionem illam truculentissimam euasuros significo: quo a patruo cognito: inter multas lachrymas: pactis lōgo tractu exequiis sanctum corpus tradidit sepulturæ: eidem templū magnis sumptus erigēs. Huius uero nomen redeuntes e concilio cōstantiæ ab eo recenter a furenti pestilentia liberatæ. anno salutis. 1415. detulerunt in italiam: in qua ob eius innumerabilia miracula basilicæ & sacella ubiq; in dies eriguntur & anno eiusdem. 1485. corpus ei⁹ furtim uenetias delatum a senatu deuotissime susceptum est: & eius nomini tēplū celeberrimū fabricatū. Festū ipsi⁹. 17. cal. septēb. ueneraẽ.

De scō nicolao tolentino ꝯfessore. XVI

Nicolaus tolentinus confessor: ex piceno oppido: quod sancti angeli nuncupatur: patre compagnono: matre amata optimis quidē: religionisq; cultoribus: qui dum prole carerent: ex uoto barum apuliæ oppidum ad sanctum nicolaum profecti: peracto deuotionis officio: in patriam redierunt: & mox amata filium peperit: quem ob sancti reuerentiam nicolaum appellauerunt. Quum autem ad septennium peruenisset: ter in hebdomada cœpit ieiunare: & succedente ætate: canonic⁹ sci saluatoris effect⁹ exinde in religionem eremitarum beati augustini se transtulit. q factus sacerdos in oppido cinguli: tolētinū missus est. ubi uacās orationib⁹: uigiliis: & abstinentiis: pane tantum & aqua contentus: carnē cilicio ferriq; circulo macerans: præcæpta salutis incessanter afferens: & peccatores ad pœnitentiam dulciter reuocans: magnas uirtutes operatus est. Hic amicus dei plures dæmonum illusiones perpessus est. qui eum ab orationibus extorquere nitebatur: & bis ab eis adeo immoderate percussus: ut inde semper claudicauerit. Post plurimas diuinas uisiones: in quadam infirmitate narrauit: in pueritia sua dum sacerdoti sacra conficienti assisteret: uidisse aliquando in ipsius hostiæ eleuatione: saluatorem nostrum tanq̄ puerulum sibi applaudentem: & audiuisse dicentem. Innocentes & recti adhæserunt mihi. & quū ad annos prouectus esset: ea iucunda uisione caruisse. In eremo existens prope pisaurum: quæ dicitur uallimanens: peregrinum de auximo cum pluribus aliis: & in urbe maceratensi gentilem fratrem consobrinum suis missis: orationibus: & lachrymis de pœnis eruit: ut ab eis p reuelationem intellexit. eo uiuente apparuit stella admirandæ claritatis: ab oppido ubi natus erat usq; tolentinum: quam ipse prius uiderat in somniis. At quum eius uitæ finis appropinquaret: ꝑ sex mēses ante in hora matutini angelos magna repletus delectatione concinentes audiuit: & sic prædicto suæ mortis die: humanitatis uinculum soluit anno domini. 1294. & miraculis in dies succedentibus: inter quæ. 16. defunctos uitæ reddidit: ab eugenio pontifice quarto pontificatus sui anno 16. catalogo cōfessorum insertus est. Eius festiua dies quarto idus septembr. colitur.

De sancto magno episcopo. XVII

Magnus eps ex altino parentibus nobilissimis originē ducens: eremum ingressus: magnæ uir scitatis euasit. qui postmodum sacerdos ordinatus desolata a longobardis altinensi urbe & pene tota italia ad ciuitatem nouā: quæ olim heraclea dicebatur: in sinu adriatico paludibus munitam: se contulit. quo ob deuitandas barbarorū pestes innumerabiles undiq; ciues declinauerant. & ibidem magnus sanctis exhortationibus longe afflictos maxime refouebat: a quib⁹: perspecta ipsius integritate: in episcopum ꝓmotus: q̄to sublimius dignitate elatus erat: tanto humilius a seipso deprimebatur: gregem suum cælestibus pascens: & optime gubernans. quadam uice in spiritu raptus per reuelationem monitus est: octo ecclesias ea tempestate ædificare. Primam petro apostolo. secundam raphaeli angelo. tertiam saluatori. quartam gloriosæ uirgini: quæ nunc dicitur maria formosa: nam in formoso ornatu ei apparuit. quintam ioāni baptistæ. sextam zachariæ. septimam iustinæ. octauā. xii. apostolorū numero. Saluatore & matre eū singulis earum sanctis sigillatim apparentibus: & loca ædificationum demonstrantib⁹. suum ibidem futurum uenetiarum urbi patrocinium fideliter promittentib⁹. qui ciuib⁹ omnia pādens: locis & signis prout monit⁹: iouēns: cū suis obsequentissimis filiis: ut tale ramq; fidū urbi patrocinium nāciscerentur: nō lōgo post tpe eas honorificas erexerūt. Scūs uero magn⁹ nō tā nois q̄ effectu dierum plen⁹ & bonorum operum pfect⁹ est ad dōminum: iuorum mercedē laborum susceptur⁹: & cū uberrimo oium fletu honorifice sepult⁹ miraculis uiuens. Cui⁹ corp⁹ anno dñi. 1206. pridie no. octobr. uenetias in ecclesiā sci hieremiæ trāslatū ē adhuc miraculis florēs. & ea dies in ei⁹ honorem celebratur

De scō simone pſbr̄o & ꝯfessore. XVIII

IVuo præsbyter & ꝯfessor. natiõe britãnus: cilicio iuxta carnem indutus: & uestib⁹: quæ paupes decēt religiosos: ieiunia ecclesiæ pane & aqua persoluēs: feria q̄rta & sabbato insup ieiunabat. & nihil circa horas canonicas prætermittebat. dormiebat nisi necessitate ꝯpulsus: & sup nudā terrā uel elledā nodosis uiegis cōtextā: libro bibliæ pro ceruicali. & adeo hospitalis erat: ꝙ raro domi sine paupib⁹ inueniebat: quorum necessitatib⁹ de bonis suis alacriter suppeditabat. quodā die in cubiculo per dies quinq; cū noctibus absq; cibo i contēplatiōe perseuerauit: nullā facie præferēs macerationē. quotidie nisi legitime impedit⁹ ita deuotissime celebrabat: ꝙ die una qdam globus magni splendoris circa corp⁹ xp̄i & calicem in eorꝫ eleuatione emicuit. Scūs autem iuuo in laudabilib⁹ uirtutū propositis ultimuꝫ diē fœliciter peregit. 6. cal. nouembris.

¶ De scō uolfgango ep̄o & ꝯfessore. XIX

VOlfgangus ep̄us & ꝯfessor. gente alemanus: prosapia ingenu⁹: primo canonicus: mox in sueuia cœnobita affectās pegrinari: a beato othmaro uisionē accæpit post annuꝫ uigesimūsecundum: futurum ep̄um: & ubi ei⁹ memoria colitur: obituq;. qua habita per alemaniā in noricum: in pannoniæ ꝓtinia gratia prædicandi deuenit: ubi a pecegrino pictauensi ep̄o suscipitur: & benigne fouetur: pro quo: integritate uiri cognita: p legationem & marchicomitis cōsiliarii suggestionem ab othone secundo impecatore ratisbonæ ep̄atum impetrauit: optime ꝯuenire iudicans si ubiq̄ abundat bona uoluntas: ut eam etiā ad bona opa procedere faciat collaca facultas. Btūs itaq; uolfgāg⁹ oib⁹ postpositis ep̄us eligitur: & statī ad eū legati diriguntur. quibuscum post diuturnā cuꝫ peregrino ep̄o ꝯsultationem in occidentales bauariæ partis tecendit. & ante impatorem ꝓstratus se indignuꝫ exclamās reluctando ratisbonēsis ep̄us sancitur. Vbi in plurimis sāctitatis operibus fœliciter requieuit pridie cal. nouembris.

¶ De scō othmaro abbate. XX

OThmar⁹ abbas p̄ria aleman⁹ sancti florini pri⁹ sacerdos: mox cellæ beati galli præses: postremo a pipino rege ob suæ uitæ scitatē in abbatem eiusdē eremi ꝯfirmatus: haud procul a monasterio cæcis paupibus ꝯstruxit habitaculū: ubi eis solicite ministrabat. Interea Vuarin⁹ & euthardus illius prouinciæ tyrāni potius q̄ ministri eius loci bona occupant: Hoc btūs othmarus pipino denunciat. quā ob rem indignati ministri eū capi iubent: & lamperto eiusdē cœnobii fr̄e adducto de adulterio innocēter accusatum in insulā cheni relegant. ubi mītas pꝑessus calamitates in xp̄i ꝯfessione uitæ terminū ꝯpleuit. 16. cal. decēbris. ibidē sepultus. Lamperto dignas falsitatis pœnas miserabiliter luente. Cuius corpus post decēnii incorruptum ad monasteriū bt̄i galli p cōstantinensem lacū delatū est. ubi honorifice ꝯditum miraculis coruscat.

¶ De scō conrado ep̄o. XXI

COnradus ep̄us genere alemanus pentibus nobilis & uirtutibus: a nothingo ꝯstantinēsi ep̄o: causarum auditor episcopatui præfectus: succedēte tempore: & eius perfectione maiori ecclesiæ præponitur. Et hinc defuncto nothingo a scō uldarico post indictum triduanū ieiuniū constantiæ ep̄us q̄uis renitens ꝯstituitur. ubi tris erexit ecclesias. in quarꝫ una uidelicet bt̄i mauritii sepulchrum dn̄i simillimū illi hierusalem extrui curauit. Et dei genitricis tēpluꝫ preciosis reliquiis decorauit. hic tec deuotione ꝯpulsus tcansfretatus est hierusaleꝫ. In die paschæ pfecta ꝯseccratione: araneā in calicē lapsam fiducialiter assumpsit: quæ: ip̄o ad mensaꝫ expectante: miraculose omnib⁹ uidētibus: ore eius aperto: exiuit. hic gebhardo adolescenti: post gamelonū sibi successurum in ep̄alē sedem prædixit. qđ euenit: & sic inter optimas operationes in dn̄o diē clausit extremū āno salutis. 976. episcopatus sui. 62. 6. cal. decembris.

¶ De sancto husimundo episcopo & confessore. XXII

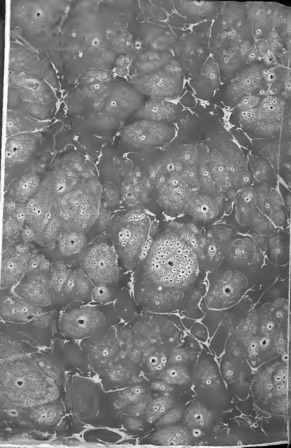
HOsimundus ep̄s & confessor p̄ria anglicus ex regia ducaliq; stirpe progenit⁹: post laudabiliter exactam adolescentiā: de bonis suis sarisberiēseꝫ ecclesiaꝫ & ampliauit: & prædiis sui cōitatus uortsetiæ affatim ditauit: libris: calicibus: crucib⁹: indumentis: & quæ cathedralē decēt ecclesiam pia liberalitate donatis: in qua suis exigentib⁹ meritis: post ep̄i decessum subordinatus antistes iccedibili pfectione & gr̄a cōmissuꝫ sibi gregē pascebat. hic ob declinandam in diuinis confusionem: librum constitutionum: quo fere omnes utūtur ecclesiæ: cōposuit. nec non alia ualde peutilia. qui post multa uictutum opeca zelanteꝫ animaꝫ reddidit creatori: ibidem sepultus. Intee miraculorꝫ acetuos: plurea sua morte mortuos uiuificans. Et āno dn̄i. 1457. pridie no. decēbris. quo die aiam exhalauit: per callistū papam tertium scōrꝫ catalogo subscriptus.

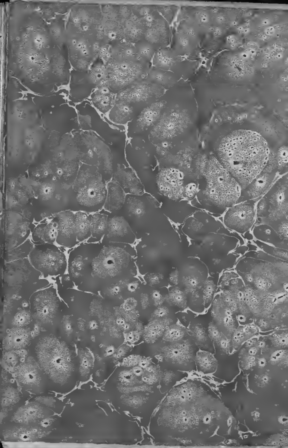
¶ De sancta othilia uirgine. XXIII

Othilia uirgo a natiuitate cæca: quam patre occidere uolēte: mater secreto alendā cōmisit: in monasterio palmæ educata: ab erardo bauariæ epo diuinitus monito: baptizata uisum accæpit: quæ in religione proficiens: fratri de parētis recōciliatione & reditu suauissimas litteras mittens: ab eo patre renuēte & inscio: suscipitur: ex quo ita a patre cæsus fuit: ut inde obierit. Cuius obitu cōmotus pater othiliæ monasterium erexit. In quo pane hordeaceo præter dies festos: pelle ursi pro lecto: & pro puluinari lapide in summa uite austeritate degebat. Defuncto uero patre: per spiritum agnoscens: orationibus suis eū a purgatorii pœnis liberauit. Et quia baptismatis gratia lumen oculorum habebat. Ioannē baptistā specialiter uenerabatur: cui ecclesiā eidem erigere cogitanti nocte quadā sanct⁹ apparuit magna cum luce: formā ipsius demonstrans & mensuram: in cuius ædificatione: orationib⁹ suis uas uino uacuū impleuit. Tandem finis præscia inter cōuocatas sorores animā deo remisit. Cuius nutricis dextra māma: qua othiliā lactauerat: trāsactis iam obitus eius. 80. annis: integra est inuenta.

¶ De sancto sabino epo & martyre. XXIIII

Sabin⁹ eps mediolanensis beatæ catharinæ deuotus fuit. qui cū theodoro abbate castinensi: uisitato dn̄i sepulchro ad montē sinai adiens a sæuissimo turcorū duce a soldano redeunte capit: & eius familia trucidata: ipsi & theodoro catharinā inuocantibus mutilant membra: qui ob ignominiam ipso duce comitante uehunt ad catharinæ tumulū: inter ꝗ expirauit theodorus: & sabinus: ut ualuit exhibitis precibus sanatur. & mutuo a beata catharina suscipit linguā græco latinoq; idiomate peritissimā: & insuper anulum cū carthula in trib⁹ lineis aureis litteris hæc ꝯtinente. Sabine hæc sunt inter me & te signa dilectionis ꝑpetuæ. Fecit tibi meritum ingens dolor: faciet tibi gaudium uehemens amor. Ducem baptizabis: sanus ad propria remeabis. sicq; decennio expleto laudabiliter mecum eris in cælesti palatio. Tunc peractis: quæ præcæperat beata catharina suscitatur abbas: quib⁹ uisis baptizatur dux: & uenditis omnibus: portione facultatis ibidem relicta: residuū cum episcopo & abbate secum romā asportauit: & constructo monasterio: quæ dicit aula dei: in honorem beatæ catharinæ: monachali habitu in monte casinensi quoad uixit: christo deuotissime militauit. Sabinus uero peracto decennio: deo spiritum efflauit: quo sine lingua reperto: nemo ambigit: quin ab eo beata catharina mutuo datā exægerit. In quorum fidem anul⁹ & carthula apud mediolanum usq; in ꝑsens seruant.

PETRUS DE NATALIBUS
CATALOGUS SANCTORUM.
1493